חומש

מאור עינים

והיו למאורות

ס׳ עין הקורא וס׳ עין הסופר·

מדויק בתכלית הדיוק ומסדר בשלימות הסדור

מאתי

וואלף בן שמשון הלוי היידענהיים

רעדלהיים

שנת תקע״ח לפ״ק·

בדפוס ובהוצאות המחבר והמסדר הנ״ל.

Rödelheim,
verlegt und gedruckt von W. Heidenheim
1818.

הקדמה׃

אמר בנימין המכונה וואלף ב"ר שמשון ז"ל איש היירנהיים׃

הספר הזה **עין הקורא** הוא לאחד מן השרים הראשונים בחכמת הלשון הנודע בשם יהב"י הנקדן, הוא מן העומדים בראש הפקודים לשמור משמרת הטהרה טהרת ספרי הקודש בניקוד וטעמי המקרא, וגדול שמו בישראל עד שהסופרים הקדמונים כבר הזכירוהו בגליון חומשיהם בכלל ספרי יתר גאוני הלשון הקדמונים כמו **מפתח** ו**מחזורתא** ו**הללי** ו**סיני** ויריחו וזולתם, וכ"כ ר"א הלוי בשער שברי לוחות שלו כי החכם יהב"י בעל ספר **עין הקורא** עשה חבור נאה מאוד בענין הנקודות והמלות שטעמם מלעיל או מלרע, ובענין המקפין ובלתי מקפין וקרא שם הספר **עין הקורא**, וכן נמצא בקצת החומשים בגליונות כרשום ע"ה ר"ל **עין הקורא**, ולפעמים כרשום יהב"י שהיא שם המחבר כאשר כתבתי, עכ"ל.

וידמה לי כי ר' אליה הלוי לא ראה כי אם חבורו בענין הנקודות והטעמים ואינכו גוף הספר כי אם הקדמת הספר וגוף הספר הוא הגהותיו על התורה מתחלת בראשית עד לעיני כל ישראל בצירוף מגלת אסתר, וזה הוא אשר הגיע לידי כתוב בכתב אשורית על קלף ישן נושן, וידמה שעשה ככה גם על נביאים וכתובים כנראה מפתיחתו ונתעלם ממנו למיעוט ההעתקות, אבל חבורו על דרכי הניקוד והטעם נתפשט יותר וממנו שאבו כל החכמים הבאים אחריו ממי שזכה לראותו, וכל דרכי הניקוד והמקף והגעיא אשר להחכם ר' אברם דיבלמש בספרו הנכבד מקנה אברם כולם מועתקים מספר זה אלא שלפעמים לא הועתק על יושר כי נשמטו מתוכו איזה תיבות גם מאמרים, והדברים זרים, ואפשר שהמעתיק דלג ענין במקצת מקומות או שלא הגיע לידו גוף הספר בשלימות להיותו יקר מאד גם בימים ההם.

גם הרב בעל א"ת והרב בעל מ"ש לא זכו לראותו לכן הם פוסקי' לפעמים על שתי הסעיפים מבלי הכרע אפילו במקומות שכבר איפסק הלכה עפ"ה וע"פ רוב ס"ת הבדוקים ובעדות החכם הזה דדייק וגריס כמבואר מתוך ספרו.

ולא נודע לנו בבירור באיזה זמן היה, וידמה שהי' קודם הרד"ק שהרי לא העלה על שפתיו כ"א החיוג והמרון הוא ר' יונה אבן גיאנח ובן בלעם ואבן עזרא ופרחון ואילו את שם הרי"ק והרמ"ק והרד"ק לא הזכיר בשום מקום, גם הרד"ק לא ידע מאתו מאומה שהרי במכלול בשימושי האותיות בדקדוק ה"א השאלה והתימה תמה על ר' יונה וחשבו לשוגה בעבור אמרו שהה"א **המבלי** אין קברים במצרים הוא בפתח לבד וכו' ואילו מחבר דילן כתב בהדיא בפ' בשלח **הַמבלי** כן נחנס, במקצתם **הֲמבלי** עכ"ל, וגם

מזה נתברר שהי' לו ס"ס זקנים ומדוקים יותר מאשר היו לרד"ק וראוי לסמוך עליו אף כנגד הרד"ק, ואין זה מן התימה שהרי כהן היה חזה משמרת משלו.

ואחרי שהקדמתי לך את כל אלה קח נא מפיו תורה ולבך תשית לדעתו כי כה אמר:

ברוך יי אלהי ישראל, אשר נתן למשרתו יקותיאל, עין רואה ואזן שומעת, ולשון למודים לדעת, לעשות עבודת מלאכת הקדש, ודברים עתיקים לחדש, על זאת תמיד אברכנו, ובכל לבי אהללנו, ומשירי אהודנו. ידעתי כי אין עוזר זולתו, ומושיע אין בלתו, לעזרתו אויתי, ולישועתו קויתי, ולחסדו חכיתי, ולטובתו צפיתי, ופניו אליתי, לאמן ידי הרפות, וזדוני העיפות, וברוב רחמיו ימלטני מרעה, ויצמיחני ישועה. ויורני דעה, במעגלי למנוחה, דברי חפצו, ויכלול כתתי פי ממשגה, ובתורתו אהגה, יי בדת ינחני במעגלי צדק למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר יפליא עצה ויגדיל תושיה כלל ליי המהולל.

*יֶהְגֶּה בְּרוֹן אֵל פִּי, יַגִּיד תְּהִלָּתוֹ, יָגִיל בְּמוֹרָאוֹ, זֵכֶר גְּדֻלָּתוֹ,
*קָדוֹשׁ וְנוֹרָא הוּא, נִשָּׂא בְּיִקְרָתוֹ, רוֹכֵב בְּעֶזְרוֹ רוּק, שַׁחַק בְּגַאֲוָתוֹ,
*וַאֲנִי מְשָׁרְתוֹ בֶּן, עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ, אֶגַּשׁ בְּהֵיל עָדָיו, אֶקּוֹד לְגֻמָּתוֹ,
*תָּמִיד לְאֵל נוֹרָא, קוֹלִי בְּרוֹן אֶקְרָא, בֵּין עַם אֲשֶׁר בָּרָא, עַל שֵׁם קְדֻשָּׁתוֹ,
*יָד אֶפְרְשָׂה נֶגְדּוֹ, אֶזְכּוֹר קְצָת הוֹדוֹ, אֶבְטַח בְּרוֹב חַסְדּוֹ, אוֹחִיל לְטוֹבָתוֹ,
*אוֹדֶה בְּכָל־לִבִּי, צוּרִי וּמִשְׂגַּבִּי, הוֹדִי וּמוֹשֵׁל בִּי, עָלַי תְּשׁוּקָתוֹ,
*לַיְלָה אֲבָרְכֵהוּ, יוֹמָם אֲשַׁחֲרֵהוּ, בֶּאֱמֶת אֲרוֹמְמֶנְהוּ, כֵּן אַאֲמִיר אוֹתוֹ,
*כֹּל מַעֲשֵׂה יָדָיו, בָּרָא בְּלִי עָמָל, וּלְמַעְלָה נִשֵּׂאת נִפְלָאת פְּעֻלָּתוֹ,
*הוּא מִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ, מַשְׁקִיף לְמַשְׂכִּילָיו, לֹא יוּכְלוּ הֵמָּה, לִרְאוֹת תְּמוּנָתוֹ,
*נִשָּׂא בְּנֵי אָדָם וַיַּעֲלֶה יָרָם, כִּבְּדָם וְלִמְּדָם סוֹדָם מִתְּבוּנָתוֹ,
חָכְמָה לְזָרִים חָלַק, מִקְצָרַת בִּין, וַיִּתְּנָהּ לָנוּ מִפִּיו בְּאַהֲבָתוֹ,
זֶה עַם קְרוֹבוֹ הֵם וַיְלַמְּדֵהוּ דָת, לַעֲמוֹל בְּתִפְאֶרֶת, לִגְמוֹל גְּמוּלָתוֹ,
אַחַת בְּמִשְׁאֲלִי, מִגּוֹאֲלִי חֵילִי, שִׂכְלִי לְהַרְבּוֹת לִי, לַעֲבוֹר עֲבוֹדָתוֹ,
יִפְתַּח לְדַת סִינַי, אָזְנַי וְאֶת עֵינַי, יָאִיר וְאַבִּיט נִפְלָאוֹת בְּתוֹרָתוֹ,
יוֹסִיף לְהֵיטִיב אֵל, יָקִים יְקוּתִיאֵל, יְשַׂמַּח בְּיִשְׂרָאֵל, בְּרִבּוֹת תְּשׁוּרָתוֹ,
וּבְרָתְךָ יֶהְגֶּה, פִּיו מִבְּלִי מִשְׁגֶּה, בִּרְצוֹנְךָ תִּשְׂגֶּה, תִּקְוָה לְאַחֲרִיתוֹ,
שִׁירַי וּמִזְמוֹרַי, אָשִׁיר אֱלֵי צוּרִי, וַאֲחַבְּרָה סִפְרִי, לִכְבוֹד אֱמוּנָתוֹ,
אֶבְטַח בְּאֵל אָיוֹם, לִי יַעֲמוֹס בְּרִיוֹם, וַאֲבַשְּׂרָה מִיּוֹם, אֶל יוֹם יְשׁוּעָתוֹ.

אמר המחבר יקב"י מנותי אני בלבי, לדרוש ולתור בחכמת המקרא כי מנעורי ועד עתה גדלתי באהלי הנוקדים, והלכתי עם המדקדקים, וכאשר עבדתי ועבדתי ליודעי דת שרי המקרא ותופשי התורה, ורדפתי מקורא אל קורא כאשר ירדוף הקורא בהרים, ותמיד הגיתי בספרים ישרים מובהקים, ומכל מלמדי

שקבלתי, עד אשר נגלו ונודעו לי קצת סתרי המקרא, ומבואיה ודרכיה ונתיבותיה ויהי מדי התבוננתי בדברים האלה, קנוא קנאתי בקראי ספרי המקרא אשר נשגבו ואלפו חקיה, והוסיפו וגרעו אותיות ותיבות, והשביתו עליונים למטה ותחתונים למעלה, ואת הנגונים הוגו מן המסלה, מחוברים הפרידו, ומפורדים הצמידו, ורוב השבוש הוה תלוי על קצת נוקדים המזידים אשר בזדון מהרו ובדלוגם עקרו, ספרי ישראל ונתיב השכל המירו, ועיני עברים עורו הוגו והורו, מלב דברי שקר, את הספרים לעקר עד אין חקר, וימאנו לעמול בחכמה להשבית עמלם עד השקיפם בספרים ישרים ונכונים, והנעימים, והנאהבים, ועל כן פטרו עצמם מן הראיה, ושבו ברמיה, את רוב מלאכתם, בהשענם על בינתם והתעו רבים בפעולתם, בשקריהם ובפחזותם, וקנים שגו מנקודתם בחורים מנגינתם, כי עברו על אמונתם, ועל ספרים קבלו משכורתם למען השחיתם ובשחיתותם כתבשו, שקר עשו, ואתו ובאו, ונוקשו במשגלם, לריק עמלם, כתיב המקרא מעיניהם נעלם, ונעלם פשוט מהם, במעלם אשר מעלו והכשילו רבים בתורה, אבדה האמונה ונכרתה מפיהם, כי נאמנים השחיתו והשיאו אותם יען אשמת העם, בשנותם טעם, על זאת קנאתי בזעם, ולבי רעם, ודומי בקרבם, לאות בנועם, קצת מנהגי המקרא להדריך בם את הקוראים, ולהטותם לארחות ישרים, להעמיד להם שערים, לכתוב באר היטיב קצת טעמי המקרא, ורבים מבחורי עמי בקשו פני על אודות הספר הזה, ומדי יום באשפו עלי, והטוני לקרבה אל המלאכה הזאת עד התנדבי לתת את שאלתם וכתבתי להורותם, את החקים האלה לעשותם. ואחרי השערים האלה אכתוב כסדר המקרא, בכל מקום שנודעה לי שגגת הרבים, ולא מעומק לבי אני עושה כן כי אם ממה שקבלתי מפי מורי ומעיין בספרי מסורת ודקדוק, ואלה ספרי המלאכה אשר נתן לי אלקים בזה מס"ה מבו"א מס"ח פלוגתות ב"א וב"נ פלוגתות מדינחאי ומערבאי ושאר מסורת מקובלות מספרים טובים, ומסורת הקילופים, וסמנים טובים וקדמונים, ספר הוריות הקורא, וספרי הדקדוק חיוג ומלון ופרחון לבד משאר דקדוק, ועיון כל הספרים האלה לא הכלאתי כאשר הועילוני ספרי ספרד המוגהים, כי כאשר חברתי את ספרי זה קנאתי לשני שנה ספרים אספמים, ועל כן הזכרתי כל הספרים האלה, למען אשר לא יקרב איש גבה לב לשנות את דברי בתוספת או במגרעת אשר לא כדת, כי כל החקים אשר חברתי על פי הספרים האלה, וכל איש אשר ישנה בספרי מאומה לעוות ולתת מכשול לפני העברים, יתמך בחבלי חטאתו ופשעו לא ינשא, כי כל הקורא את התורה בלא נגינותיה חוגרת עליו שק, וכל איש אשר יחדש בספרי דבר טוב, או יוסיף או יגרע באמת ובמישור ובראיות ישרות, האיש ההוא יתברך ויתהלל שבחו, ויעש שכרו לבוא בשלום על ראשו בהצדיקו את הרבים, ועד בשחק נאמן עידני לבך חסד אשר לא חברתי ספר זה להתגאות בו, כי אם לכבוד התורה דברתי בכבודות, ואשבית את עמלי אשר אני חי בו, ואמאן לקרוא את ספרי על שמי כן יחשב לי לגאוה ובוז וקראתיו עין הקורא למען תאירנה עיני קוראיו בטעמם מדבשו.

זה הספר עין הקורא לכל אשר יקראהו באמת.

זֶה הַסֵּפֶר עֵין הַקֹּרֵא, הַמֵּאִיר אֶת עֵינֵי קֹרְאָיו
לִנְתִיב דֵּעָה יוֹדְעָיו מוֹרֶה, כִּי טוֹב רַב מָצְאוּ כָּל מוֹצְאָיו
מַשְׂכִּיל שִׂכְלוֹ מְפוֹרָשׁ יָפְיֶה, הֵן עָלָיו יָגִילוּ רוֹאָיו,
נוֹהֲגָיו יוֹרוּ אֶת הַבֵּירָא, נוֹתֵן מִפִּיו בִּין לִירֵאָיו.

עכ"ל. ומדבריו למדנו כי מכל הספרי' שהיו לו לא נחר כי בשה הגהה להיותם

)(

היותר זקנים ומאושרים ובדוקים מכל חביריהם, גם הוא היה מוכה שבחן של כולן וקראם בשמות כנדלים א"ז א"ח א"ט א"ק אמ"ם ת"א ורצונו לדעתי אספמיא זקן ואספ' חשוב ואספ' טוב ואספ' קדמון ואספ' מסוריות ותוגרמה אחד או תיקון אחד. וכאשר התבוננתי לדעת מנהגו ברשימת הספרים האלה במקום המחלקת מצאתיו כאמן לפניה', כי בכל מקו' שהסכימו שש הספרים האלה על גירסא אחת, רשם התיבה ההיא בסתם כדקא יאות מבלי שום לב על החילוף אשר באיזה ספר זולתם, ואם מצא חמשה מהם על דעת אחת והששה על דעת אחרת הוסיף דעת הרוב בסתם והיחיד בפירוש, וכן אם הסכימו ארבעה על דעת אחת ושנים על דעת אחרת הזכיר דעת השנים בפירוש ואמר במקצתם כך, ואם היו מחצה על מחצה אמר בקצתם כך ובקצתם כך, ואם היו בניהם שלש דעות כנדלות הזכיר כולם בשמם.

ואחר שהשלים בכמה שערים כל דרכי הנקוד והמקף והמתג כתב איזה ענינים שצריך המנקד והקורא להזהר מהם וקראם בשם אזהרות, ואין צורך מהן לענינינו כ"א בשתים מהנה האחת על דבר הגעיות הזרות היתרות הנמצאות ברוב ספרי אשכנז אשר כבר קרא תגר עליהם הרב בעל א"ת בסוף פ' בראשית אלא שסתם דבריו ולכן שגו בכוונתו כל מדקדקי דורינו וחשבו לכתוש ולכתות ולהרוס כל הגעיות אשר הם זרות בעיניהם כי אינם יודעים להבדיל בין המאומתות ובין המעוותות, לכן הסכת ושמע דברי המחבר כי דעת שפתיו ברור מללו באומרו:

אזהרת פו"ב, פאל זרקא סגולה.

נהגו האשכנזים בשלשת המלכים האלה למתוג לפניהם אפילו במקום שאינם מתוגים כלומר הרומשת. והיה. אמר. את חטאתם. אשר עשו. בני יהודה. למשפחותם בני ישראל לפקודיהם ואפי' על דג"ש הם מתוגים לפני המלכים האלה. כגון האשה. מי יתן. ונתתיה. אשר תגע. את הדם. בתוך הגן. מצוך היום ודומיהם.

ואפי' לפני אותן השבא"ים שאינם ראוים למתיגה מותגים לפני שלשת המלכים האלה כגון כל הבכור. ויהי. במקום. ויתנום. פרעה. מצוק. היאור. לא־יבדיל. ואם אחת משלשת המלכים האלה בתיבה בת תנועה אחת אשר בראשה שב"א ימשכו את השב"א כשאין להם תנועה למשוך כגון וזה. זכור. עלה. כל בכור. ודומיהם משמיעין אותן כגון עלה כדך. ואם אחד משלשת המלכים האלה בתיבה בת שתי תנועות אשר טעמה בראשה קורין את הטעם למטה כדי שיוכלו למשוך בתנועה ראשונה כגון זרע. מים. הלב. רכבה. ואילו המתיגות הן וכיוצא בהן משחיתות את הקריאה, ולא כראו בספר ולא כשמעו מפי מורה והאשכנזים הרגילו בהן מאד מאד. ואתה אחי הזהר מהם ואל תלך בדרכיהם ושים לבך לדעת איזה מקום מנוחת המתיגה ושם תמשוך ולבך מקריאה הישרה אל תמשך.

אזהרה אחרת.

יזהר הקורא לתת ריוח בין הדבקים כאשר אמרו רז״ל לגבי ק״ש כגון על־לבבך ודומיהם, ירים משה, לאכל־לחם.

ב׳ יש בי״ת מתודדת בוי״ו כגון זהב וכסף וכל דומיהם מן האותיות המתודדות אשר בדמותה בהיות אחת מהן בסוף התיבה ואחותה בראש תיבה, וכן באותיות שאינן אחיות אם הן מעורבות זו בזו.

ד׳ יש דל״ת מתודדת בטי״ת כגון וילד זקונים, ובטי״ת כגון עד שוב, עד שקר ודומיהם.

ה׳ יש ה״א מתודדת בה״א כמוה כגון בנה הקטן, ויש ה״א מתודדת באל״ף כגון פרנה ארם והאבפמים משימין סימן בהם למטה כדי שיזהר הקורא בהם.*

ז׳ יש זי״ן מתודדת בזי״ן כמוה, ויש זי״ן מתודדת בסי״ן כגון לוז שם העיר.

ח׳ יש חי״ת מתודדת בה״א כגון ויברח הוא, יגח השור ודומיה׳, זֹרֵחַ הוּא, רֹצֵחַ הוּא, קֹרֵחַ הוּא במקצת ספרים אספמי׳ מונהקים סימן תחתיהם כדי להודיע ביניה׳ וכן מנהג׳ באשר דומות כגון לרוח היו׳, שיח השדה, כח הסבל*

ט׳ יש טי״ת מתודדת בטי״ת כמוה, ויש טי״ת מתודדת בתי״ו כגון ואבנט תעשה.

ע׳ יש עי״ן מתודדת באל״ף כגון נוסע אחריהם.*

פ׳ יש פ״א מתודדת בוי״ו כסף וזהב.

ק׳ יש קו״ף מתודדת בכ״ף כגון ישק כל עמי, חלק כחלק, רק ככפיר.

ש׳ יש שי״ן מתודדת בשי״ן כמוה, ויש שי״ן מתודדת בסמ״ך, ויש סמ״ך מתודדת בשי״ן כגון ובבם שניה, וכן שי״ן מתודדת בזי״ן כגון אש זרה, לאיש זר.

ת׳ יש תי״ו מתודדת בזי״ן כגון את זה, את זכר, קטרת זרה ויש תי״ו מתודדת בשי״ן או בסמך את שרה, את שמו, ודומיהם.

גם יש בני אדם המשחיתים תיבות רבות בעבור האותיות אשר בפיהם ומשמיעים אותם כמו תיבות אחרות המשונות מהם בכתיבה ובקריאה ובפתרון ובנקוד, והנוצרים משמיעים אותם בשמיעה אשר לא כוונה וקראום כאחת ולא שמו על לבם לקוראם במקומותיהם ובמוצאיהם בלשון, והדמיון אוב עוף, גר גת, אר עד את עת צו צב אביו אביב ויצו ויצף תמיד תמית אילו ודומיהם יש הפרש הרבה בין מל׳ לדומיה, ולפי שהאותיות שבאחרית׳ דומות מעט במוצא הלשון לא ידעו הנוצרים להבדיל ביניהם. ויש מלות רבות שהם משני מינים וכתובים באחד וההפרש בניקודם כגון אֵל אֶל עֶרֶב עֵרֶב ודומיהם רבים.

ויש חמים אשר להם הפרש בניגון טעמם כגון בָנוּ בָּנוּ שָׁתוּ שָׁתוּ ודומיהם רבים.

ויש דומים אשר להם הפרש במתינה כגון יְשְׁנוּ (לשון שינה) יָשְׁנוּ (לשון שניות) יִרְאוּ (לשון יראה) יִרְאוּ (לשון ראיה) ודומיהם.

---

*) א״ה. כבר באחרתי התנכינים האלה די באר בספרי משפטי הטעמים בדף כ״ט ואילך, לא שבת׳ הביא לא הי׳ תח׳ ידי כי אם גוף ספרו ענין הקור׳ אשר הוא הגהותיו על התור׳ לא חבורו על דרכי הניקוד אשר הוא כדמות הקדמה לספרו ע״ה, וזה מקדוב הקלה ה׳ לידי גם החבור הזה ושמתי בו כיגל כל הון בראותי כי כוונתי לדבריו ברוב ענייניו וה׳ אהיה הכתבי בדקדוקמת. ועל ההקש הזה מצאנו בס״ע וב״י וְלֹא יִוָּכַח איש, וְיַרְשֵׁנוּ לך (משלי כ) מְבֻשָּׂנוּ רב (תילי׳ יט) וכן כראה עליו דעת בן אשר בחילופיס׳ וכן יְאַבֵּת עס, ובכה מצאתי בבי״י ואת גביעי גְבִיעַ הכסף העי״ן בנמתג ועוד רבים דבוותהון לא שרוכם בשמעו בספרינו בהתרשלות הסופרים והמדפיסים בזדון ובשגגה.

אלו דגשין בגלגלת דחיק עַל מתג כגון שְׁמָּה קָבְרוּ. הָבָה נִּתְחַכְּמָה. ועשות קערותיו, ועשית פרותיו, אשירה ליי', ונרה איננה מעלה, ויראת מאלהיך וחביריו, ועבדיך יעשו, ועבדיך יעברו. עבדיך גאלו כי באה גאלתכו, ועשית מעקה, אשר כתת לאבותם, אשביתה מאנוש, ככה יעשה, וכיבסתה צרתה, ונתתה לירקיך, ונתתה עליה מחכות ושים עליה כלים דיחוקא. אבל לפני בג"ד כפ"ת לא כן כי אם רפה במתג כגון אלה תולדות, למה תעמוד, ואם תחתיה תעמוד. בר מן ב' מי כמוך באלים, ויאמר הל־עולם. עבית כשית, אביך קנך מבונים ודגושים שלא כדין (עיין בספרי משפטי הטעמים דף נ"ע) תהומות יכסיומו רפה הסמ"ך שלא כדין. ואל תעש לו מאומה רע (ירמי' לט יב) דחיק מדגש (וכ"כ במכלול ד"ק דף ע"ב ב' והוא דף ס"ג ב' מדפוס פירדא שהרי"ש דגוש בזה ובדומים לו ע"ש).

ואחרי אשר הקרה ה' אהי לפני את החבור היקר הזה חייבתי את עצמי להעתיקו ולקבעו בדפוס כדי לזכות בו כל מבקש תורת ה' באמת ותמים, והעתקתיו באמונה שלימה ובדיוק רב, ואם לפעמים הכריחני העיון או הענין להוסיף בו דבר הצבתי לו ציונים תחל' וסוף כדי להבדיל דבריו מדברי.

ובעבור שעיקר כוונת המחבר בחיבורו זה בעצם וראשונה לא היה כי אם בדברים הנוגעים בניקוד וטעם לא בנוגעים במלא וחסר, לכן צרפתי עמו עוד חבור שני אשר קראתי בשם עין הסופר והוא המגביל בשפה ברורה, כל תיבה ותיבה מליאה או חסירה, כי לא רבים יחכמו בחסרות ויתרות, וברמיזות בעלי המסורות, לכן הם סומכים על החומשים אשר בידיהם, ואינם יודעים כי מקולקלים הם, כי קלקלום עמי הארץ המדפיסים, אשר הדיוק והדיקות מואסים, והנוסחאות המאושרות חומסי', ובל שקר יפתו את ההמון בשער חומשיהם לאמר עליהם, תיקוני סופרים הם, וכל שמץ טעות לא נמצא בהם, ויהללו אותם עד מאד, לכן פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד, ותמלא הארץ אותם, ויתעו את העם בשקריהם ותרמיתם; ומה רבו הקלקולים היוצאים מהם, לכל דורשיהם, וכל הוגה בם, שוגה בם.

אי לזאת העמסתי על עצמי כובד משא הדפסת החומשים המדויקים והמהודרים האלה ככל אשר אתה רואה בעיניך; והדפסתים על ד' אופנים.

א') הוא החומש הזה אשר לפניך, וכבר ידעת ענינו.

ב') הוא חומש **עין הסופר** הוא **עזרת הסופר** הוא תיקון ווי **העמודי'** והוא מיוחד לסופרי סת"ם להעתיק מתוכו ס"ת כדי שיבוא הכל כתיקונו גם **בי"ה שמ"ו** גם **ווי העמודים** מבלי שום לחץ על מקומם בראשי הדפין יבואו בשלום.

ג') הוא **חומש** עם פי' רש"י ז"ל ועם פי' **הבנת המקרא** אשר בו בארתי התיבות והמליצות ע"פ תהלוכות לשון עברי לדעת קדמונינו גאוני הלשון ולדעת ח"ל בעל הקבלה האמתית. וקראתיו בשם **מודע לבינה**.

ד') הוא **חומש** עם **התרגום האשכנזי** וצרפתי עמו פי' חדש המכונה **מנחה חדשה** להחכם הגדול הר"ר **מאיר קאלוו** ז"ל ההולך במסלת המפרשים הקדמונים המובהקים לבאר הענינים

ע"פ הלשון והמליצה הנאותה וע"פ החכמה והסברה הישרה, והפירוש הזה היה אתי בכתובים ולא נקבע בדפוס עדיין.

והיה כי ירחיב ה' את גבולי וארכה בחיין יהיבת לי שוב אשוב כעת חיה להדפיס עוד **חומש** חמישי עם **תרגום אונקלוס** אשר גם עליו שמתי עין עיוני לנקותו מחלאת שבושי הדפוסים הרבים אשר חללו יפעתו, ונעזרתי בזה ע"י תרגום **אונקלוס** כתב יד ישן נושן אשר הקרה ה' לידי ואותו מצאתי כתוב ומנוקד בדייקות רב ואין כמוהו.

ודע אתה המעיין כי כל הדברים שכתבתי בחיבורי **עין הסופר** כולם הלכות ברורות המיוסדות על ס' מסורת סייג לתורה להרמ"ה ז"ל אשר כבר נתקבל לכל עדת בני ישראל והלכה כמותו בכל מקום, ואין להוסיף עליו ואין לגרוע ממנו כי אם איזה טעיות שנפלו בו במקרה ע"י סופרים מעתיקים או מדפיסים והמה גלויים לעינים לכן לא ראיתי מן הצורך לדבר בם ביחוד. אכן הענינים הנדפסים בסוף ספרו ונקראים בשם ליקוטי **המסרה** אינם להרמ"ה ז"ל כי משובשים הם בעיקרם לכן אין לסמוך עליהם כלל וכלל.

ובעבור שהרמ"ה ז"ל השמיט כמה תיבות שלא דבר בהכרתם, ואחרות שלא דבר ביתרונם, כי סמך על הכללים אשר הקדים בהקדמת ספרו, לכן ראיתי מן הצורך להעתיק הנה כללותיו ואלה דבריו:

והנה אחל בדברי הכללים בלשון ארמי כאשר דברי הספר ומה' מענה לשון.

כל אתא דמתקריא **בקמ"ץ** ולא אתיא בתרה בההיא תיבותא אתא דמתקריא כלל אי מעיקר תיבותא היא כגון רי"ש **דברא יברא**, וכד"י **דמצא ימצא**, ונו"ן **דבנה קנה מנה**, ושי"ן **דעשה**, וכד"י **דרצה**, ולמ"ד **דנשאה את פיה**, ועי"ן **דעמדו ואשמעה** ומאי דדמי להון, ובשאר לישני דלאו לישנא דפעולה כגון רי"ש **דההרא** ונו"ן **דדבר נא** (וכן תי"ו **דעתה ואתה**) ולמ"ד **דויקרא לה נבח** ומאי דדמי להון, אי כמי באתא דאתי' לשלמוי בניינא תיבותא כגון תי"ו **נהלתה ודאימתה דיגר סהדותא** ומ"ס **ברמה ודבלתימה** ומאי דדמי להון, אי כמי באתא דאתיא לסימנא דנקבה כגון תי"ו **דהיתה עשתה** ומאי דדמי להן, לא סגיא דלא כתיב בתרא אל"ף או ה"א דכתיבן ולא קריין, לבר מלישנא דעולימתא דמביר עליה כל אורייתא חסר בר מן חד **ונתנו לאבי הנערה** מלא, וכל חדא מיניהו אי בעית למיקם עלה עיין בעיקר שרשה דההיא תיבותא אי מסיר עלה בהדין ענינא מדעם סמוך עליה ואי לא מסר עלה מסתמא סמיך עלה דכתיבא ה"א בסוף תיבותא. ואי הך אתא דמתקריא קמ"ץ מאתיא דשימושא היא, אי ה"א דאתיא לסימנא דנקבה היא כגון ה"א **דויבאה אל האדם, שנים ושרשים תעשה, ואכלוה מצות**, ומאי דדמי להון לא כתיב בתרה אתא אחריתי באורייתא כל עיקר. ואי תי"ו אי כ"ף או נו"ן לשימושא הוא סימן תכ"ן כגון תי"ו **ואכלת ושבעת והזהרת והפרת וראית ונתת** ומאי דדמי להן, ותי"ו דאתי לסימנא דנקבה כגון תי"ו **דתבאתה**

לראש יוסף אית מנהון דמלאין ה"א בתרה ואית מנהון דחסירין ה"א, וכגון כ"ף דמלאתך ודמעך וכ"ף דלך והידך ואותך ומאי דדמי להון, וכו"ן דאתיא לסימנא דנוקבן כגון נו"ן דותגשן ודותבאן ודיהאמרן ודותבלען ומאי דדמי להון, אית מנהון דכתיבין [ד] בכ"ף [ד] כפופה [ד] וכו"ן כפופ' [ד] וכתיב ה"א בתריה דכתיבא ולא קריא ואית מנהון דכתיבין בכ"ף פשוטה וכו"ן פשוטה ולא כתיב בתריה אתא אחריתי כלל, ואי בעית למיקם עליה עיין בעיקר פרשה דההיא תיבותא דבעית למיקם עלה אי מכיר על' מידי בהדין ענינא סמוך על מסורתי' ואי לא מכירנ' לך עלה מדעם סמוך על הדין כללא דחסרין אינון ולא כתיב ה"א בתרה.

וכל אתא דמתקריא בחול"ם או בשור"ק ולא אתיא בתרא לההיא תיבותא אתא דמיתקריא כלל עיין בתרה במסורתא בעיקר פרשה אי מסיר עלה מדעם סמוך עליה ואי לא מכיר עלה מדעם, מסתמא סמוך עלה דכתיב וי"ו בתרה דכתיבא ולא קריא.

ואי ההיא אתא קריא בחר"ק עיין עלה במסורתא דעיקר פרשה אי מכיר עלה מידי סמוך עליה ואי לא מכיר עלה מידי מסתמא סמוך עלה דכתיב בתרה יו"ד דכתיבא ולא קריא.

ואי ההיא אתא קריא בציר"י או בסגו"ל לא סגיא דלא כתיב בתרה אל"ף או ה"א או יו"ד דכתיבין ולא קרין, ואי בעית למיקם עלה עיין בתרה בעיקר פרשה אי מסיר עלה דכתיב מדעם סמוך עליה ואי לא מכיר עלה מדעם מסתמא סמוך עלה דכתיב ה"א בתרה דכתיבא ולא קריא בר מדאתיא בלשון רבים דכולהון באוריתא כתיב יו"ד בתריהו בר מן ארבעה דנסבין ה"א בתריהו וסי' ויתפרו **עלה** תאנה כתרגומו. **רעה** צאן עבדיך· כי **מעלה** גרה המה· את כל **מדוה** מצרים דקללות. ולא אכל **שדה** העיר לא מתיבנא בהדיהו דלשון יחיד הוא כתרגומיה, ושארא דכתיבי בלשון רבים נסבין יו"ד.

וכל אתיא דקריא חטף באורית' לא סמיך לה מבתרה אתא דכתיבא ולא קריא בר מן חד ירכיבהו על במותי ארץ דמ"ס חטף כמלא וי"ו בתרא דכתיבא ולא קריא.

וכל אתא דקריא דג"ש באוריתא לא סמיך לה מקמה אתא דכתיבא ולא קריא בר מן חמשה תלת מנהון מלאין וי"ו ותרין מנהון מלאין יו"ד וסי' ויהיו **שניהם ערומים** דג"ש מ"ס קדמא ומלא וי"ו מקמיה, **שמעתי את תלונת**, ותכל **תלונתם** דתגישי נוני"ן דידהון ומלאין וי"ו קדם לנו"ן, ותרין מלאין יו"ד **ויביאו** לו את המנחה אשר בידם, **תביאו** לחם תנופה דדגישי אלפי"ן דידהון ומלאין יו"ד קדם לאל"ף ובתר אוריתא חסרין (ר"ל חסרין קדם לדגש).

וכל יו"ד דחזיא לאיקריי בשב"א בריש תיבותא בין דהויא מעיקר תיבותא כגון יו"ד דיהודה, ישועה, ימי אדם, ידי עשו, בין ביו"ד שמשא דהויא כי'

לעתיד כגון יו"ד דיהי אור, יהי רקיע, ישלח אתכם, ואתיא מקמה חדא מחמש אתוותא שמשי דאינון בוכל"ם כי' וקריא בחיר"ק כל כי האי גוונא הך יו"ד דחזיא לאיקרויי בשב"א כתיבה בתר הדיא אתא דבוכל"ם ולא קריא כגון בי"ת דבימי אמרפל, את אפרים בימינו, ויהי בישורון, וכל מאי דדמי להון, וכגון וי"ו דויהי מבדיל, וידעתם כי אני ה', וישלח את בני ישראל, ומאי דדמי להון, וכגון כ"ף דכידי עשו אחיו, כימי שכיר ומאי דדמי להון, וכגון למ"ד לישועתך קויתי ה', ויהי לי לישועה, וזאת ליהודה, ומאי דדמי להון, וכגון מ"ם דמימין ישרא', לא יסור שבט מיהודה, מידי אביר יעקב ומאי דדמי להון.

וכל אתוותא שמשי דאינון מש"ה וכל"ב דקדימי ללישנא דאדכות מש"ה מפיק אל"ף וכל"ב רפי בר מן שבע' דקדים להון וכל"ב ומפקין אל"ף כמא דמיפרשא לקמן בהאי מסורתא (ולית באוריתא כ"א תרין מנהון וסימניהון לאדניהם למלך מצרי', ואדני האדנים) ושאר תיבותי דמסתפק לך בהן בין חסר למלא עיין עלה בעיקר שרשה דההיא תיבותא אי מכיר עלה מדעם סמוך עליה ואי לא מכיר עלה מדעם סמוך עלה דחסרה היא. אמנין דמסירנא לך אגב שיטפא דמסורתא בחבירות ויתירות כמה תיבותי דהוה יכילנא למסמך במסורתא דידהו על הני כללי והיכא דלא מסירנא לך עלוהי מידי סמוך על הני כללי. עכ"ל.

וגם אנכי הלכתי במסלותיו, לשמור מצותיו חקותיו ותורותיו, אך באחת יצאתי מעקבותיו; כי הוא ז"ל להיותו דורך בנתיבות בעלי הדקדוק ובעלי ספרי השרשים סדר ספרו על סדר א"ב לפי מערכות השרשים דוגמת ספר השרשים לרד"ק ז"ל לכן כל התיבות הנאצלות משרש אחד כולם נקבצו באו בשרש ההוא וגם הוגבל חילוף כתיבתם המלאים הם או חסרים בכל מקומות מושבותם: ואנכי להיותי מגביל התיבות במקום מציאותם ומהם שנמצאים למאות ולאלפים ואילו הייתי מעיר על כל אחת ואחת בפרט הייתי צריך להכפיל ענין אחד פעמים אין קץ לזאת בחרתי לי באלה דרך קצר ולהעמידם על הכללים הראשיים האלה:

כל התיבות המצויות לרוב במקומות אין מספר עד שאין פרשה בתורה ריקה מהן, ויש להן מנהג קבוע חוק ולא יעבור לעולם אם מלא או חסר הנה על תיבות כאלה לא מסרתי מאומה כי לא יספק בהם שום אדם לרבוי מציאות', כגון תיבת אלהים אלהיך אלהינו וכל דכוותהון כולהון כתיבין ח"ו ומ"י בכל לישנא לכן הנחתים בלא מסרה כלל.

כל התיבות המצויות לרוב במקומות אין מספר וגם יש להן מנהג קבוע. אלא שאיננו חק כי נמצאו אחת או שתים או יותר היוצאות מן המנהג, הנה דברתי על היוצאות ממנהגם בכל מקום מושבותם, וגם על אותה הבאים על המנהג דברתי בהם למסור עליהם כלהון כתיבין כן בר מן כך וכך, כגון

בתיבת **לאמר** מסרתי על רובם כת"ו במ"א ויגלם ביום ההוא **לאמור** ועליו מסרתי בגליונו דין לחוד מ"ו, וכן על רוב **אבתיך** מסרתי כת"ו במ"א והוא טוב לי אף **אבותיך** ועליו מסרתי דין לחוד מ"ו, ועל דרך זה נהגתי בכל דומיהם מלאים או חסרים.

כל התיבות שבסופם יו"ד מ"ם לפי לשון רבים כמו **בנים אבנים אהלים אורים ותמים ימים ושנים עשים עקרים נקדים** וכל דכוותהון כולם מ"י כתיבין ומעטים דכתיבין ח"י לכן לא היה מן הצורך למימסר על הכתובים על המנהג שהם מ"י אכן על היוצאים ממנהגם להכתב חסר מסרתי ח"י.

כל התיבות שסופן יו"ד מ"ם לסימן לשון שנים כגון **שְנַיִם יָדַיִם רַגְלַיִם שָׁמַיִם מַיִם** וכל דומיהם כולן כתיבין ביוד אחת לבד וניגונם מלעיל לעולם להבדלם מן אותם שהם לשון רבים שניגונ' מלרע כגון כל **הַיָּמִים**, וכל **גּוֹיִם** אע"פ דכתיבין ח"י מ"מ הניגון בהם מלרע לעולם אם אין שם קירוב טעמים כי לשון רבים הם.

כל התיבות שסופם **איו ביו גיו** עד סוף הא"ב כגון **אלהיו אבתיו רגליו** ודומיהם כולהון מ"י כתיבין על המנהג, ויש תיבות שרובן באות על המנהג ומעטים יבואו שלא על המנהג כגון **ידיך** כולהון מ"י חוץ מן ג' דכתיבין ידך ח"י ולכן על רובם מסרתי כולהון מ"י במ"ג ועל אותן השלשה מסרתי על כל אחת מהן ג' ח"י.

כל התיבות הבאות ע"מ **חֹדֶשׁ רֹחַב קְטֹרֶת כַּפֹּרֶת חֹתֶמֶת** ורעיהם מנהגם להכתב ח"ו לכן לא הי' מן הצורך למימסר עליהן ח"ו כי כן משפטם, ומעטים העוברות על החק הזה במקצת מקומות כגון **צֹעַר עֹפֶרֶת** יש מנהון מ"ו ויש ח"ו לכן על המלאים מסרתי מלא ועל החסרים מסרתי חסר.

כל **הוא ההוא** לשון זכר כולהון כתיבין וי"ו ואל"ף וכל לשון נקבה דכוותהון **הִוא הַהִוא** כתיבין בוי"ו ואל"ף, והה"א דילהון בחירק, חוץ מן י"א באורייתא דכתיבין **היא** ביו"ד ואל"ף, לכן על אותן אחד עשר **הִיא** מסרתי על כל חד מנהון י"א כתיבין יו"ד.

ואלה הסימנים שהשתמשתי בר"ת.

ח"ו, ח"י, ח"א, ח"ה, ככ"כ, כ"ח, כל"ח, כ"ח במ"א, כ"מ במ"ב; וביאורם חסר וי"ו, חסר יו"ד, חסר אל"ף, חסר ה', כולהון כתיבין כן, כולהון חסרין, כל לישנא חסר, כלהון חסרין בר מן א', כלהון מלא בר מן ב', ואלה תקיש על הנשארים.

ועתה צלח רכב על דבר אמת, כי חכך יהגה אמת,
ודבר ה' בפיך אמת, ועשית הטוב והישר והאמת.

ספר

בראשית

ראשון לתורת האלהים

הוא

ספר הבריאה הוא GENESIS בלע"ז

יקיף

משנברא העולם עד שמת יוסף

אלפים ושלש מאות ותשע שנים •

עין הסופר

בראשית ג׳ רבתי ומ״ח ומ״ו
תהו ובהו ה״ו תהום מ״ו
ורוח כ״ל מ״ו
את האור כ״ל מ״ו
טוב כ״ל מ״ו
לאור כמ״ו
רקיע כ״ל מ״ו בתוך כ״ל מ״ו מבדיל מ״ו
בין כ״ל מ״ו
שני כ״ל מ״ו
כ״ל מקום מ״ו נמ״ח
ולמקוה נמ״ח
מזריע מ״ו עשה כ״ל מ״ו

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ׃ 1
והארץ היתה תהו ובהו וחשך על־פני תהום 2
ורוח אלהים מרחפת על־פני המים׃ ויאמר 3
אלהים יהי־אור ויהי־אור׃ וירא אלהים את־האור 4
כי־טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך׃
ויקרא אלהים ׀ לאור יום ולחשך קרא לילה 5
ויהי־ערב ויהי־בקר יום אחד׃ פ
ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל 6
בין מים למים׃ ויעש אלהים את־הרקיע ויבדל 7
בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר
מעל לרקיע ויהי־כן׃ ויקרא אלהים לרקיע שמים 8
ויהי־ערב ויהי־בקר יום שני׃ פ
ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל־ 9
מקום אחד ותראה היבשה ויהי־כן׃ ויקרא 10
אלהים ׀ ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים
וירא אלהים כי־טוב׃ ויאמר אלהים תדשא 11
הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עשה פרי

עין הקורא

בראשית ברא אלהים את השמים ואת. היתה תהו. יהי־אור ויהי־אור. כי־טוב. אלהים ׀ לאור. קרא לילה. ויהי־ערב ויהי־בקר כן כולם בתנינא. יום אחד כן כולם דיום א׳ ודיום ב׳ ג׳ ד׳ ה׳ ו׳ וסימן יום אחד אלון בילירה. למים לית וחד למים וה׳ רפים. בין המים אשר. ובין המים אשר מעל. ויהי־כן כן כולם. יקוו ו׳ רפה על מסקל ויקוו עליה. היבשה. תדשא הארץ. עשב עשה פרי פ׳ דגשה בי דחוק׳ היא כרמון. קדמא׳ אשר זרעו־בו על הארץ.

עין הסופר

12 לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃ וַתּוֹצֵא — למינו כ"ל מ"י / ותוצא מ"ו
הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֹשֶׂה־ — למינהו כלהון כ"ב
פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃
13 וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי׃ פ שני — שלישי מ"י
14 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם — מארת חד"ת
לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלָּיְלָה וְהָיוּ לְאֹתֹת — להבדיל מ"י / לאתת חד"ת
15 וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים׃ וְהָיוּ לִמְאוֹרֹת — ולמועדים מ"ו / למאורת ח"ו תמן
בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃ — להאיר מ"י
16 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־ — המארת חד"ת / הגדלים ח"ו
הַמָּאוֹר הַגָּדֹל לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־הַמָּאוֹר — המאור מ"ו / הגדל ח"ו
17 הַקָּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים׃ וַיִּתֵּן — הקטן ח"ו / הכוכבים מ"ו
אֹתָם אֱלֹהִים בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם לְהָאִיר עַל־ — אתם ח"ו / להאיר מ"י
18 הָאָרֶץ׃ וְלִמְשֹׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין — ולמשל ח"ו / ולהבדיל מ"י
19 הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיְהִי־עֶרֶב
וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי׃ פ — רביעי מ"ו
20 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה
וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם׃ — ועוף כ"ל מ"ו / יעופף מ"ו
21 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־ — התנינם חד"ת / הגדלים ח"ו

עין הקורא

למינו אשר זרעו־בו למינהו וסימן הקומץ על הארץ למינה. ותוצא הארץ דשא. ועץ עשה־פרי. ולמועדים. המאור הקטן לממשלת. ולמשל. ולהבדיל ב' וכמעט ובחוליתא, בין הקדש, במליים ולהבדיל. ויאמר אלהים ישרצו ג' בטעם ובנגון, יהי רקיע, ישרצו, נעשה אדם.

עין הסופר

הרמשת ח"ו למינהם בכ"כ	נפש החיה ׀ הרמשת אשר שרצו המים למינהם
למינהו בכ"כ	ואת כל־עוף כנף למינהו וירא אלהים כי־טוב׃
אתם ח"ו לאמר כולהון	22 ויברך אתם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו
ח"ו [illegible]	23 את־המים בימים והעוף ירב בארץ׃ ויהי־ערב
חמישי ח"ו	ויהי־בקר יום חמישי׃ פ שלישי
תוצא מ"ו	24 ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה
למינה כמ"ו	בהמה ורמש וחיתו־ארץ למינה ויהי־כן׃
	25 ויעש אלהים את־חית הארץ למינה ואת־הבהמה
	למינה ואת כל־רמש האדמה למינהו וירא
	26 אלהים כי־טוב׃ ויאמר אלהים נעשה אדם
כדמותנו כ"כ	בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף
	השמים ובבהמה ובכל־הארץ ובכל־הרמש
הרמש ח"ו	27 הרמש על־הארץ׃ ויברא אלהים ׀ את־האדם
אתו ח"ו	בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה
אתם ח"ו	28 ברא אתם׃ ויברך אתם אלהים ויאמר להם
וכבשה ח"ו	אלהים פרו ורבו ומלאו את־הארץ וכבשה
	ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל־חיה
הרמשת ח"ו	29 הרמשת על־הארץ׃ ויאמר אלהים הנה נתתי

עין הקורא

ואת כל־נפש החיה ׀ הרמשת אשר שרצו. למינהם ואת כל־עוף.
ויברך אתם ירב ב' [illegible] וירב העם. חמישי כל חמישי חמישיתו המישיתו
[illegible] חכמה חכמים [illegible]. וחיתו־ארץ. ואת כל־רמש ויאמר
אלהים נעשה אדם. וירדו בדגת. ובכל־הארץ ובכל־הרמש. וכבשה ורדו

לכם את־כל־עשב ׀ זרע זרע אשר על־פני כל־
הארץ ואת־כל־העץ אשר־בו פרי־עץ זרע זרע
30 לכם יהיה לאכלה׃ ולכל־חית הארץ ולכל־עוף
השמים ולכל ׀ רומש על־הארץ אשר־בו נפש
31 חיה את־כל־ירק עשב לאכלה ויהי־כן׃ וירא
אלהים את־כל־אשר עשה והנה־טוב מאד ויהי־
ערב ויהי־בקר יום הששי׃ פ

ב

1 ויכלו השמים והארץ וכל־צבאם׃ 2 ויכל אלהים
ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת
ביום השביעי מכל־מלאכתו אשר עשה׃
3 ויברך אלהים את־יום השביעי ויקדש אתו
כי בו שבת מכל־מלאכתו אשר־ברא אלהים
לעשות׃ פ רביעי (ולספרדים שני)
4 אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום
5 עשות יהוה אלהים ארץ ושמים׃ וכל ׀ שיח
השדה טרם יהיה בארץ וכל־עשב השדה טרם
יצמח כי לא המטיר יהוה אלהים על־הארץ
6 ואדם אין לעבד את־האדמה׃ ואד יעלה מן

עין הסופר
זרע ח"ו
זרע ח"ו
רומש מ"ג
מאד כ"ל ח"ו
כ"ל דששי ח"י ותגא
השביעי כל קורי' מ"י במ"ג
וישבת ח"ו
אתו ח"ג
לעשות מ"ו
תולדות מד"מ
בהבראם ה' זעירא
עשות מ"ו
שיח מ"י
המטיר מ"י
לעבד מ"ג
ואד מ"י

עין הקורא
את־כל־עשב ׀ זרע. ואת־כל־העץ, אב"ח יאת. לכם יהיה. ולכל־חית.
ולכל ׀ רומש. את־כל־ירק. והנה־טוב. ויכלו כל הקורא ויכלו וו לחולם.
אשר עשה מכל־מלאכתו. השביעי. כי בו שבת מכל־מלאכתו.
אלה תולדות. וכל ׀ שיח. טרם. כי. ואדם אין. את־האדמה.

עין הסופר

וייצר ב׳ יודי״ן הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת־כָּל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיִּיצֶר יְהוָה 7
באפיו פ״ אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עָפָר מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו
חיים כ״ל מ״ נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה׃ וַיִּטַּע יְהוָה 8
אֱלֹהִים גַּן בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם וַיָּשֶׂם שָׁם אֶת־הָאָדָם
אֲשֶׁר יָצָר׃ וַיַּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה 9
כָּל־עֵץ נֶחְמָד לְמַרְאֶה וְטוֹב לְמַאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים
בתך מ״ יצא פ״ו בְּתוֹךְ הַגָּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע׃ וְנָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן 10
להשקות מ״ו לְהַשְׁקוֹת אֶת־הַגָּן וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה
פישון מ״ ומ״ו הסבב פ״ו רָאשִׁים׃ שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסֹּבֵב אֵת כָּל־ 11
החוילה מ״ו אֶרֶץ הַחֲוִילָה אֲשֶׁר־שָׁם הַזָּהָב׃ וּזֲהַב הָאָרֶץ 12
הבדלה מ״ו הַהִוא טוֹב שָׁם הַבְּדֹלַח וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם׃ וְשֵׁם־הַנָּהָר 13
גיחון מ״ ומ״ו הסובב מ״ו הַשֵּׁנִי גִּיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֵת כָּל־אֶרֶץ כּוּשׁ׃ וְשֵׁם 14
השלישי מ״ ההלך פ״ו אשור מ״ו הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי חִדֶּקֶל הוּא הַהֹלֵךְ קִדְמַת אַשּׁוּר
הרביעי מ״ וְהַנָּהָר הָרְבִיעִי הוּא פְרָת׃ וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים 15
וינחהו מ״ אֶת־הָאָדָם וַיַּנִּחֵהוּ בְגַן־עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ׃
וַיְצַו יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר מִכֹּל עֵץ־ 16
אכל פ״ו הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵל׃ וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא 17
מות מ״ תמות מ״ו תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת׃

עין הקורא

וַיִּיצֶר. וַיִּפַּח. גַן בעדן. וישם שם. וַיַּצְמַח. נֶחְמָד. הַחיים. קדמה הִיא הסבב תנינ׳ הוא הסבב ומי׳ ל״ו. אֵת כָּל־ארץ הַחֲוִילָה אשר־שם וּזֲהַב ב׳ ריסי פסוקין דמיין נסיע׳ וּשְׁרָה מגלה. השהם. אֵת כָּל־ארץ. ושם הנהר. קִדְמַת. וינחהו בְּגַן־עדן. לעבדה. ויצו יהוה אלהים על־האדם. מכל עץ־הגן. כי ביום.

עין הסופר

18 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ — היות מ״ו
19 אֶעֱשֶׂה־לּוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ׃ וַיִּצֶר יְהוָה אֱלֹהִים — (שלישי) ויצר בי״ו ח׳
מִן־הָאֲדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם
וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לִרְאוֹת מַה־יִּקְרָא־לוֹ וְכֹל — לראות מ״ו
אֲשֶׁר יִקְרָא־לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ׃
20 וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה וּלְעוֹף — שמות מ״ו
הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל חַיַּת הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא־מָצָא עֵזֶר
21 כְּנֶגְדּוֹ׃ וַיַּפֵּל יְהוָה אֱלֹהִים ׀ תַּרְדֵּמָה עַל־הָאָדָם — ויישן כ״ב
וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתֶּנָּה׃ — מצלעתיו ח״ו ויסגר ח״ו
22 וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים ׀ אֶת־הַצֵּלָע אֲשֶׁר־לָקַח מִן־ — ויבן בי״ו ח׳
23 הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבִאֶהָ אֶל־הָאָדָם׃ וַיֹּאמֶר הָאָדָם — ויבאה ח״ו
זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת
24 יִקָּרֵא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לֻקְחָה־זֹּאת׃ עַל־כֵּן יַעֲזָב־ — מאיש כלמ״ו לקחה ח״ו
אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ
25 לְבָשָׂר אֶחָד׃ וַיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִּים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ — שניהם מ״ו ערומים מ״ו וחג

עין הקורא

לא־טוב. אעשה־לו עזר. ויצר. כל־חית השדה ואת. וכל אשר. ויפל ה׳ אלהים ׀ תרדמה. מצלעתיו. אלהים ׀ את־הצלע. (אע״פ שאין מנחת שי כלפול ארוך אם קמץ או פתח ולבסוף אמר שאין יכולת במסר׳ להכריע, ולי נראה׳ שיש הכרע מדברי רד״ק במכלול בשקל פֵּעֶל ע״ש ועיין עוד במסר׳ גדולה בס׳ תרומ׳ על לקראי בלת המבן. לזאת. לֻקחה־זאת. (אמר ח״ה חושבני שזה לטעות שהרי גם בעל הפרשן אשר עליו סמך המחבר הוא כתב בהדיא בשרש לקח כי במלת לקחה זאת נרפה הקוף שלא כדין, וכ״כ רד״ק ועיין מנחת שי). יעזב־איש (אמר וו״ה כן נרשם בעין הקורא אשר לפני בחולם ונראה לי שהוא משגה אע״פ שמצאתו דוגמתו בי יגנב־איש ועוד שהרי הרמ״ה כתב בהדיא יעזב הוא חטף ופתח. ודבק. ערומים.

עין הסופר

ג
וְלֹא יִתְבֹּשָׁשׁוּ׃ וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכֹּל חַיַּת 1 — יתבששו ח"ו · ערום מ"ו
הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־
הָאִשָּׁה אַף כִּי־אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכֹּל
עֵץ הַגָּן׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנָּחָשׁ מִפְּרִי עֵץ־הַגָּן 2
נֹאכֵל׃ וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַגָּן אָמַר אֱלֹהִים 3
לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְּעוּ בּוֹ פֶּן תְּמֻתוּן׃ וַיֹּאמֶר 4 — תמתון ח"ו קדמת
הַנָּחָשׁ אֶל־הָאִשָּׁה לֹא־מוֹת תְּמֻתוּן׃ כִּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים 5 — כי מ"ו · תמתון חו"ק · ידעת"ו
כִּי בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם וִהְיִיתֶם — עיניכם מד"מ · והייתם מ"ו
כֵּאלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע׃ וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב 6 — כאלהים מו"ל · ידעי מ"ו
הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תַאֲוָה־הוּא לָעֵינַיִם וְנֶחְמָד הָעֵץ
לְהַשְׂכִּיל וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם־לְאִישָׁהּ — להשכיל מ"י
עִמָּהּ וַיֹּאכַל׃ וַתִּפָּקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי 7 — ותפקחנה דמ"ח · שניהם מ"ו
עֵירֻמִּם הֵם וַיִּתְפְּרוּ עֲלֵה תְאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת׃ — עירמם מי"ק · ויתפ' ת.עזהכ"כ
וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בַּגָּן לְרוּחַ 8 — הגרת חד"ח · קול מ"ו
הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים
בְּתוֹךְ עֵץ הַגָּן׃ וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הָאָדָם 9 — בתוך מ"ו
וַיֹּאמֶר לוֹ אַיֶּכָּה׃ וַיֹּאמֶר אֶת־קֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בַּגָּן 10 — איכה מ"כ · קלך ח"ו
וָאִירָא כִּי־עֵירֹם אָנֹכִי וָאֵחָבֵא׃ וַיֹּאמֶר מִי הִגִּיד 11 — ואירא מ"ו · עירם מ"ו וח"ו · הגיד מ"ו

עין הקורא

מִפְּרִי עֵץ־הַגָּן. אשר בתוך־הגן. אמר אלהים לא תאכלו. ולא תגעו. פן
תמתון, כן נא"ז ומ"ס, ובגלוי פֶּן־תְּמֻתוּן. לא־מות. כי ידע. כי ביום. ותרא
האשה כי־טוב. וכי תאוה־הוא. ונחמד. ותאכל. ויאכל לעולם מלרע באתנח
ובס"פ. ותפקחנה. עירמם. ויתפרו. וישמעו. ואירא. אנכי. ויאמר מי

עין הסופר

לְךָ֔ כִּ֥י עֵירֹ֖ם אָ֑תָּה הֲמִן־הָעֵ֗ץ אֲשֶׁ֧ר צִוִּיתִ֛יךָ	עירם מ״ו וח״ו צויתיך מ״ו
12 לְבִלְתִּ֥י אֲכָל־מִמֶּ֖נּוּ אָכָֽלְתָּ׃ וַיֹּ֖אמֶר הָֽאָדָ֑ם הָֽאִשָּׁה֙	
אֲשֶׁ֣ר נָתַ֣תָּה עִמָּדִ֔י הִ֛וא נָֽתְנָה־לִּ֥י מִן־הָעֵ֖ץ וָאֹכֵֽל׃	נתתה כ״כ ואכל מ״ו
13 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֧ה אֱלֹהִ֛ים לָאִשָּׁ֖ה מַה־זֹּ֣את עָשִׂ֑ית	עשית מ״ו
14 וַתֹּ֨אמֶר֙ הָֽאִשָּׁ֔ה הַנָּחָ֥שׁ הִשִּׁיאַ֖נִי וָאֹכֵֽל׃ וַיֹּאמֶר֩	השיאני מ״ו ואכל מ״ו
יְהוָ֨ה אֱלֹהִ֥ים ׀ אֶֽל־הַנָּחָשׁ֮ כִּ֣י עָשִׂ֣יתָ זֹּאת֒ אָר֤וּר	עשית כ״ל מ״ו ארור כ״ל מ״ו
אַתָּה֙ מִכָּל־הַבְּהֵמָ֔ה וּמִכֹּ֖ל חַיַּ֣ת הַשָּׂדֶ֑ה עַל־	
15 גְּחֹנְךָ֣ תֵלֵ֔ךְ וְעָפָ֥ר תֹּאכַ֖ל כָּל־יְמֵ֥י חַיֶּֽיךָ׃ וְאֵיבָ֣ה ׀	גחנך מ״ו חייך כ״ל מ״ו ואיבה מ״ו
אָשִׁ֗ית בֵּֽינְךָ֙ וּבֵ֣ין הָֽאִשָּׁ֔ה וּבֵ֥ין זַרְעֲךָ֖ וּבֵ֣ין	אשית מ״ו
זַרְעָ֑הּ ה֚וּא יְשׁוּפְךָ֣ רֹ֔אשׁ וְאַתָּ֖ה תְּשׁוּפֶ֥נּוּ	ישופך מ״ו תשופנו מ״ו
16 עָקֵֽב׃ ס אֶֽל־הָאִשָּׁ֣ה אָמַ֗ר	
הַרְבָּ֤ה אַרְבֶּה֙ עִצְּבוֹנֵ֣ךְ וְהֵֽרֹנֵ֔ךְ בְּעֶ֖צֶב תֵּֽלְדִ֣י	עצבונך מ״ו והרנך מ״ו
בָנִ֑ים וְאֶל־אִישֵׁךְ֙ תְּשׁ֣וּקָתֵ֔ךְ וְה֖וּא יִמְשָׁל־	אישך כ״ל מ״ו תשוקתך מ״ו
17 בָּֽךְ׃ ס וּלְאָדָ֣ם אָמַ֗ר כִּ֥י שָׁמַ֘עְתָּ֮	
לְק֣וֹל אִשְׁתֶּךָ֒ וַתֹּ֙אכַל֙ מִן־הָעֵ֔ץ אֲשֶׁ֤ר צִוִּיתִ֙יךָ֙	לקול מ״ו צויתיך מד״מ
לֵאמֹ֔ר לֹ֥א תֹאכַ֖ל מִמֶּ֑נּוּ אֲרוּרָ֤ה הָֽאֲדָמָה֙ בַּעֲבוּרֶ֔ךָ	ארורה מ״ו בעבורך מ״ו
18 בְּעִצָּבוֹן֙ תֹּֽאכְלֶ֔נָּה כֹּ֖ל יְמֵ֥י חַיֶּֽיךָ׃ וְק֥וֹץ וְדַרְדַּ֖ר	בעצבון מ״ו תאכלנה כ״כ וקוץ מ״ו

עין הקורא

הֲמִן־הָעֵץ. לְבִלְתִּי אֲכָל־מִמֶּנּוּ. הִוא נָתְנָה־לִּי. וָאֹכֵל. אֱלֹהִים ׀ אֶל־
הַנָּחָשׁ (עיין בספרי משפטי הטעמי׳ דף ע״ו גם בסוס שכל אשר כתבתי לתרגם
אלהים מפורש. עַל־גְּחֹנְךָ. תֹּאכַל. וְאֵיבָה ׀ אָשִׁית. זַרְעֲךָ. הוּא יְשׁוּפְךָ.
עָקֵב ג׳ סופי פסוקי׳ מלרע יגוד (בראשית מט יג) הגדיל עלי (תהלים מא י)
אֶל־הָאִשָּׁה. עִצְּבוֹנֵךְ. וְהוּא יִמְשָׁל־. כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל מב״ח בי. וַתֹּאכַל
מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר. בעבורך בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה (עו״ס עיין מ״ב המסכר בפ׳ לך).

עין הסיפר
תצמיח מ"ו בזעת מ"ו
אפיך מ"ו עיבדם מ"ו
תשוב מ"ו
כתנית מ"ו כל עור מ"ו וילבשם מ"ו
לעלם מ"ו
לעבד כ"ל מ"ו
כ"ל הכרבים מ"ו ומ"ו
להט כ"ל מ"ו
החיים כ"ל מ"ו
קניתי מ"ו
ותסף מ"ו כ"ל אחיו מ"ו
רעה כ"ל ומ"ו עבד כ"ל מ"ו

19 תצמיח לך ואכלת את־עשב השדה: בזעת
אפיך תאכל לחם עד שובך אל־האדמה
כי ממנה לקחת כי־עפר אתה ואל־עפר תשוב:
כ ויקרא האדם שם אשתו חוה כי הוא היתה
כא אם כל־חי: ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו
כתנות עור וילבשם: פ חמישי (רביעי לספרדי)
כב ויאמר ׀ יהוה אלהים הן האדם היה כאחד
ממנו לדעת טוב ורע ועתה ׀ פן־ישלח ידו
ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם:
כג וישלחהו יהוה אלהים מגן־עדן לעבד את־
כד האדמה אשר לקח משם: ויגרש את־האדם
וישכן מקדם לגן־עדן את־הכרבים ואת
להט החרב המתהפכת לשמר את־דרך עץ
א החיים: ס והאדם ידע את־חוה
אשתו ותהר ותלד את־קין ותאמר קניתי
ב איש את־יהוה: ותסף ללדת את־אחיו את־
הבל ויהי־הבל רעה צאן וקין היה עבד אדמה:

תאכל לחם עד שובך. לקחת כי־עפר אתה כ"ו מלעיל וכל אתנח וב"פ דכו׳ (אמ"ה כבר בררתי המסורה הזאת בכוס שכל לפ׳ וילא כ"בי"ב אל כי ירלא אלהים אתה).

עין הקורא

שם אשתו. כי הוא. כתנות עור. ויאמר ׀ יי. הן האדם היה. ועתה ׀ פן־ישלח. ולקח גם. ואכל וחי וישלחהו. מגן־עדן. ואת להט. המתהפכת. והאדם ידע ותסף ללדת. ויהי־הבל כל ויהי ויחי המוקפין עם תיבה בטעמה נרחב וויקן במפג. רעה צאן. עבד.

3 וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה
4 לַיהוָה׃ וְהֶבֶל הֵבִיא גַם־הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ
וּמֵחֶלְבֵהֶן וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל־הֶבֶל וְאֶל־מִנְחָתוֹ׃
5 וְאֶל־קַיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד
6 וַיִּפְּלוּ פָּנָיו׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קָיִן לָמָּה חָרָה לָךְ
7 וְלָמָּה נָפְלוּ פָנֶיךָ׃ הֲלוֹא אִם־תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם
לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ
8 וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו
וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיָּקָם קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו
9 וַיַּהַרְגֵהוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן אֵי הֶבֶל אָחִיךָ
10 וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר מֶה
עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן־הָאֲדָמָה׃
11 וְעַתָּה אָרוּר אָתָּה מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־
12 פִּיהָ לָקַחַת אֶת־דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדֶךָ׃ כִּי תַעֲבֹד אֶת־
הָאֲדָמָה לֹא־תֹסֵף תֵּת־כֹּחָהּ לָךְ נָע וָנָד תִּהְיֶה
13 בָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־יְהוָה גָּדוֹל עֲוֺנִי מִנְּשֹׂא׃

עין הסופר

הביא מ"י
מבכרות
חו"ק
ומחלבהן מ"י
וישע כ"כ
ויחר כ"כ
מאד כ"ל מ"ו
פניו כ"ל מ"י
פניך כ"ל מ"י
הלוא מ"ו
תיטיב כ"ל יוד"מ
רבץ כ"ל מ"ו
ואליך כמ"י
תשוקתו מ"ו
בהיותם מ"ו
אחיו כ"ל מ"י
אחיך כ"ל מ"י
השמר כ"ל מ"ו
עשית כ"ל מ"י
צעקים כמ"ו
ארור כמ"ו
פיה כמ"י
מידך מ"י
תעבד כמ"ו
תסף מ"ו וכ"כ
כחה כ"ל מ"ו
גדול מ"ו
עוני כ"ל מ"ו
מנשוא מ"ו

עין הקורא

וַיָּבֵא קַיִן. הֵבִיא גַם־הוּא (אע"פ כן מצאתי רשום בעין הקורא אשר לי גם במקרא כ"י של בנת כ"ד כן הוא בדרגא ולא יתכן כלל כי לעולם לא ישמש דרגא לתביר באין ביניהם כ"א מלך אחד חוץ מן י"ג שהוציא בעל המסורה וכן אשר וכן בלעם כמאמר בס' משפטי הטעמים שלי בדף כ"ז ע"ש). וּמֵחֶלְבֵהֶן. וַיִּשַׁע. לֹא שָׁעָה. וַיִּפְּלוּ. לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ. הֲלוֹא אִם. ואם לֹא לַפֶּתַח. ואתה תִּמְשָׁל־בּוֹ. וַיְהִי כל ויהי שבא בפסוק מתוג. וַיַּהַרְגֵהוּ. אֵי. הֲשֹׁמֵר. מִן־הָאֲדָמָה. לָקַחַת. כִּי תַעֲבֹד. לֹא־תֹסֵף מלרע מכ"ס. כֹּחָהּ. מִנְּשֹׂא.

14 הֵן גֵּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפָּנֶיךָ
אֶסָּתֵר וְהָיִיתִי נָע וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָל־מֹצְאִי
15 יַהַרְגֵנִי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה לָכֵן כָּל־הֹרֵג קַיִן שִׁבְעָתַיִם
יֻקָּם וַיָּשֶׂם יְהוָה לְקַיִן אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־
16 מֹצְאוֹ׃ וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־נוֹד
17 קִדְמַת־עֵדֶן׃ וַיֵּדַע קַיִן אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־
חֲנוֹךְ וַיְהִי בֹּנֶה עִיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעִיר כְּשֵׁם בְּנוֹ
18 חֲנוֹךְ׃ וַיִּוָּלֵד לַחֲנוֹךְ אֶת־עִירָד וְעִירָד יָלַד אֶת־
מְחוּיָאֵל וּמְחִיָּיאֵל יָלַד אֶת־מְתוּשָׁאֵל וּמְתוּשָׁאֵל
19 יָלַד אֶת־לָמֶךְ׃ וַיִּקַּח־לוֹ לֶמֶךְ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם
20 הָאַחַת עָדָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלָּה׃ וַתֵּלֶד עָדָה אֶת־
21 יָבָל הוּא הָיָה אֲבִי יֹשֵׁב אֹהֶל וּמִקְנֶה׃ וְשֵׁם אָחִיו
22 יוּבָל הוּא הָיָה אֲבִי כָּל־תֹּפֵשׂ כִּנּוֹר וְעוּגָב׃ וְצִלָּה
גַם־הִוא יָלְדָה אֶת־תּוּבַל קַיִן לֹטֵשׁ כָּל־חֹרֵשׁ

עין הסופר
אתי ח"ו
ומפניך כמ"י
והייתי מ"ו
מצאי ח"ו
הרג כח"ו
אות כמ"ו כמ"ד
הכות כמ"ו
אתו כח"ו
מצאו ח"ו
נוד מ"ו
הנוך כמ"ו כמ"ח
בנה ח"ו
עיר כ"ל מ"ו
עירד כמ"י
מחויאל כ"כ
ומחייאל כ"כ
מתושאל מ"ו
(המישי)
השנית כמ"י
ישב ח"ו
יובל מ"ו
תפש ח"ו
כנור [illegible]
שכיה מ"ו
תובל מ"ו [illegible]
ח"ו חרש כח"ו

עין הקורא

הֵן. אסתר. נע. יהרגני. ויאמר לו יי. לבלתי הכות־אתו. ויצא קין (או"ה כן ביהכ"י בכגול וכראה שגגה כי לא רשם כן אל ילא חוץ גם לא אל אשר ילא לו הגורל גם הוא כתב בדרכי הניקוד שלו בשער נוח התיבות כי כל וילא ותלא ויולא ותולא מלרע בעבור האל"ף, ודע כי בכ"י של כ"ד ויצא מלעיל והלד"י במתג, ועיין בספרי משפטי הטעמים דף כ"ט ב'). קדמת־עדן וידע ויהי בנה עיר ויקרא שם כשם בנו עירד מחויאל ומחייאל כן מצאתי בחמשה אספמים מוגהקים מאד היו"ד הראשונית דגשה והשנייה עומדת בלא ניקוד וכ"ל שחיוג נוטה כמו כן לדגש יוד הראשונה ואם כן הוא לא יתכן לעבור עליו לית מלא ודגש. ויקח־לו למך כל ויקח יקח תקח המוקפים עם תיבה שטעמ' בראשה לעולם האות אשר לפני הקוף במתג. יבל אבי ישב אהל. יובל. אבי כל תפש כנור. את־תובל קין לטש כל־חרש.

עין הסופר

ואחות כמ"ו תובל מ"ו | 23 נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל וַאֲחוֹת תּוּבַל־קַיִן נַעֲמָה׃ וַיֹּאמֶר
לנשיו כ"למ"ו קולי כמ"ו | לֶמֶךְ לְנָשָׁיו עָדָה וְצִלָּה שְׁמַעַן קוֹלִי נְשֵׁי לֶמֶךְ הַאְזֵנָּה
להברתי מ"ו | 24 אִמְרָתִי כִּי אִישׁ הָרַגְתִּי לְפִצְעִי וְיֶלֶד לְחַבֻּרָתִי׃ כִּי
25 שִׁבְעָתַיִם יֻקַּם־קַיִן וְלֶמֶךְ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה׃ וַיֵּדַע
עוד כמ"ו ומ"כ | אָדָם עוֹד אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
שֵׁת כִּי שָׁת־לִי אֱלֹהִים זֶרַע אַחֵר תַּחַת הֶבֶל כִּי
26 הֲרָגוֹ קָיִן׃ וּלְשֵׁת גַּם־הוּא יֻלַּד־בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
ה
הוחל מ"ו | 1 אֱנוֹשׁ אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם יְהוָה׃ ס ששי זֶה
לקרא כ"למ"ו ספר תולדת ברא מ"ו | סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרֹא אֱלֹהִים אָדָם בִּדְמוּת
בדמות מ"ו אתו כמ"ו | 2 אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ׃ זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ
אתם מ"ו | אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָם אָדָם בְּיוֹם הִבָּרְאָם׃
שלשים כמ"ו ויולד כמ"ו | 3 וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בִּדְמוּתוֹ
בדמותו מ"ו | 4 כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת׃ וַיִּהְיוּ יְמֵי־אָדָם אַחֲרֵי

עין הקורא

נְחֹשֶׁת. ואחות תּוּבַל־קַיִן נַעֲמָה שְׁמַעַן. נְשֵׁי לֶמֶךְ הַאְזֵנָּה (אנ"ה בינגור המחלקת אשר בתיב' הזאת ראיתי להעתיק מה שדברו בה גאוני הא' הקדמוני' והנה בן בלעם כתב בטעמי המקרא שלו א' ברור ז"ל ואם תמצא נָּה בסוף התיבה בין שהוא משקל חזק בין שהוא משקל רפ' הן נקודין בנגל מגן אֲזֵנָּה תביאֶנָּה תביאֶנָּה ליהמֶנָּה תהיֶנָּה בר מן שנים האזנה אמרתי דנשי למך, בנות בוטחות האזנה, ואין אדם יוכל להשיב עליהן שבך הן מקובלין עכ"ל גם הר"מ הנקדן במשפטי הצרי אחרי שהזכיר משלים רבים על הדגש המבטל הצרי אמר ז"ל ומכלל הדגשות שלא ארבע מלות אֵלֶּה הֵמָּה הֵנָּה האזנה וכו' אמכ"ו וכו' ועיין עוד מנחת שי). כִּי אִישׁ יֻקַּם־קַיִן. וַיֵּדַע אדם ע"ד. כִּי שָׁת־לִי. וּלְשֵׁת גַּם־הוּא יֻלַּד־בֵּן. (אנ"ה זה מבואר בספרי משפטי הטעמי' דף כו) אָז הוּחַל. זֶה סֵפֶר בְּיוֹם בְּרֹא וַיְבָרֶךְ אֹתָם וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים באלו ג' פרשיות היכא דאית ויחי פלוני ליש פיסקא אינו גרעיא, והיכא דאית ויחי פלוני מלעיל פיסקא אית גרעיא. בצלמו. ויהיו ימי אדם באלו ג' פרשיות כל תיב' שבא אחרי' בסמוך

הוֹלִידוֹ אֶת־שֵׁת שְׁמֹנֶה מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
5 וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי אָדָם אֲשֶׁר־חַי תְּשַׁע מֵאוֹת
6 שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיָּמֹת׃ ס וַיְחִי־
שֵׁת חָמֵשׁ שָׁנִים וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אֱנוֹשׁ׃
7 וַיְחִי־שֵׁת אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אֱנוֹשׁ שֶׁבַע שָׁנִים
8 וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־
יְמֵי־שֵׁת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה
9 וַיָּמֹת׃ ס וַיְחִי אֱנוֹשׁ תִּשְׁעִים
10 שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־קֵינָן׃ וַיְחִי אֱנוֹשׁ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־
קֵינָן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
11 בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי אֱנוֹשׁ חָמֵשׁ שָׁנִים
12 וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ ס וַיְחִי
13 קֵינָן שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מַהֲלַלְאֵל׃ וַיְחִי קֵינָן
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מַהֲלַלְאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה
14 וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ
כָּל־יְמֵי קֵינָן עֶשֶׂר שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה
15 וַיָּמֹת׃ ס וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל חָמֵשׁ

עין הסופר

הולידו כמד"ע
שמנה כ"ל ח"ו
מאת נ' ח"ו
ובנות כמ"ו
מאות כמ"ו דמ"ג
וימת כח"ו
אנוש כמ"ו
שתים כמ"ו
וימת כח"ו
קינן כמ"ו
מאות כמ"ו במ"ג
וימת כח"ו

עין הקורא

מלת אחרי התיבה ההיא ברביע. ויולד בנים כן כולם. אשר־חי תשע. ויחי־
שת ה' בטעם בסיפרא וסימן בילכיה בת ירד למך כח עבד. ויחי פלוני ג' בטעם
בסיפרא סימן חק"ם אנוש קינן בדוג. ויחי־שת שבע שנים. ויהיו כל־ימי־שת.
שתים עשרה בכל מקות שיש באילו ב' פרשיות וימת יקדמהו שנה באתנח ובכל מקום שיש
באילו ב' פרשיות ויולד יקדמהו כמו כן שנה באתנחתא במ"ב דאדם ודשם יקדמם
שנה בזקף שם בן־מאת שנה. חמש עשרה שנה. עשר. ויחי מהללאל ג' ריש

עין הסופר

16 שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־יָרֶד׃ וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל ויולד כמ"ו
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־יֶרֶד שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת
17 שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי מַהֲלַלְאֵל
חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
18 וַיָּמֹת׃ ס וַיְחִי־יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁים
19 שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־חֲנוֹךְ׃ וַיְחִי־יֶרֶד אַחֲרֵי חנוך כ"מ כמ"ל
הוֹלִידוֹ אֶת־חֲנוֹךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
20 וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי־יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁים שָׁנָה
21 וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ ס וַיְחִי
חֲנוֹךְ חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מְתוּשָׁלַח׃ מתושלח כמ"ו
22 וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־
מְתוּשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ שלש כמ"ו
23 וַיְהִי כָּל־יְמֵי חֲנוֹךְ חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת
24 שָׁנָה׃ וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי־לָקַח ואיננו כ"ל מ"ו
25 אֹתוֹ אֱלֹהִים׃ ס שביעי וַיְחִי מְתוּשֶׁלַח אתו ח"ו
שֶׁבַע וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־לָמֶךְ׃
26 וַיְחִי מְתוּשֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם
וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים ושמונים דין לחוד מ"ו וכל בארח ח"ו
27 וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי מְתוּשֶׁלַח תֵּשַׁע וְשִׁשִּׁים שָׁנָה

עין הקורא

פסוקים בטעם בתביר סימן מח"מ מהללאל חנוך מתושלח. כל־ימי ירד. ויתהלך חנוך. ויהי כל־ימי ג׳ דבמיכי חנוך למך כח סימן חל"ן ובארח ויהיו כל ימי גט"ג ויהיו ימי סימן חת׳ אדם תרח יצחק. ואיננו. ושמונים.

עין הסופר

וַתִּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ ס וַיְחִי־ 28
לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בֵּן׃
נה כמ"ו ממעשנו מ"י — וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ 29
ומעצבון מ"י ידינו מ"י — וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֵרְרָהּ יְהוָה׃
וַיְחִי־לֶמֶךְ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נֹחַ חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים 30
מאת' מ"ו — שָׁנָה וַחֲמֵשׁ מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְהִי כָּל־ 31
יְמֵי־לֶמֶךְ שֶׁבַע וְשִׁבְעִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה
וַיָּמֹת׃ ס וַיְהִי־נֹחַ בֶּן־חֲמֵשׁ מֵאוֹת 32
שָׁנָה וַיּוֹלֶד נֹחַ אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת׃ וַיְהִי כִּי־ 1
לרב כ"ל מ"ו — הֵחֵל הָאָדָם לָרֹב עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנוֹת יֻלְּדוּ לָהֶם׃
טבת חד מן ד' מל"מ — וַיִּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת 2
הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכֹּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ׃ וַיֹּאמֶר 3
ידון מ"ו לעלם כמ"ו במ"ב — יְהוָה לֹא־יָדוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר
הנפלים מ"ק — וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה׃ הַנְּפִלִים הָיוּ בָאָרֶץ 4
יבאו כמ"ו — בַּיָּמִים הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי־כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים

עין הקורא

אֶת־שְׁמוֹ זֶה ה' מילין בתרי טעמי והקור' יטעים הגרש קודם התליסא ואעפ"כ התליסא עומדת בראש כמשפט כל תליסא גדולה. יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן (או"ה כבר באורתיו במשפטי הטעמי' דף כ"ו והתימה על החכם רא"פ שהוא העמיד בגעיא המ"ם של וּמִמַּחֲצִית וכל מִפָּה־רה וכאן השמיטו) מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֵרְרָהּ. כָּל־יְמֵי־לֶמֶךְ. אֶת־שֵׁם אֶת־חָם. יֻלְּדוּ. בְּנֵי־הָאֱלֹהִים לא געיא. מִכֹּל אֲשֶׁר. וַיֹּאמֶר יי. יָדוֹן בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר (או"ה גם במקרא כ"י ישן הגימל נפתח וכן בדפוס שונצינו של שנת רמ"ח ואחרים קדמונים בפתח ובדין ולא ראיתי לאחד מן הקדמונים שהזכיר הקמץ בהדיא ואם הוא כן הוא זר). מֵאָה וְעֶשְׂרִים. הַנְּפִלִים. בַּיָּמִים הָהֵם. וְגַם־אַחֲרֵי־כֵן הם"ק וְגַם.

עין הסופר

אֶל־בְּנוֹת הָאָדָם וְיָלְדוּ לָהֶם הֵמָּה הַגִּבֹּרִים — הגברים ח"ו
אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אַנְשֵׁי הַשֵּׁם׃ פ — מעולם מ"ו
5 וַיַּרְא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל־ (מפטיר)
6 יֵצֶר מַחְשְׁבֹת לִבּוֹ רַק רַע כָּל־הַיּוֹם׃ וַיִּנָּחֶם יְהוָה — מחשבת כח"ו
כִּי־עָשָׂה אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֶל־לִבּוֹ׃ — אל לבו ג' דכמו' בלו'
7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶמְחֶה אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר־בָּרָאתִי
מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ
8 וְעַד־עוֹף הַשָּׁמָיִם כִּי נִחַמְתִּי כִּי עֲשִׂיתִם׃ וְנֹחַ — עשיתם מי"ק וחי'ת
מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה׃ פ — בעיני כל מ'
9 אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו — תולדת מו"ק ותא פ
10 אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֶּךְ־נֹחַ׃ וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים — בדרתיו חד' ח שלשה כל ח
11 אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת׃ וַתִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ לִפְנֵי
12 הָאֱלֹהִים וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ חָמָס׃ וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־
הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר אֶת־ — השחית מ"י
13 דַּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶץ׃ ס וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ
כָּל־בָּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם — מפניהם כל מ
14 וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ׃ עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי־ — משחיתם מ"י תבת כל ח
גֹפֶר קִנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתֵּבָה וְכָפַרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת — גפר ח"ו אתה כ"מ בנ"ס

עין הקורא

וכל־יצר. רק רע לס"א רק־רע. וינחם. ויאמר יי אמחה את־האדם אשר
בראתי מעל. עד בהמה. עד־רמש ועד־עוף. כי נחמתי כי. מצא חן.
אלה תולדת נח. התהלך־נח כן בכולם כגן לשר. את־שם את־חם. כי־
השחית. והנני ג'. עשה לך (לו"ס יעיין בספרי מכתבי העתיקים דף ב"ד ב').

וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר׃ וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת 15
אַמָּה אֹרֶךְ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים
אַמָּה קוֹמָתָהּ׃ צֹהַר ׀ תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל־אַמָּה תְּכַלֶּנָּה 16
מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּהּ תָּשִׂים תַּחְתִּיִּם שְׁנִיִּם
וּשְׁלִשִׁים תַּעֲשֶׂהָ׃ וַאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת־הַמַּבּוּל מַיִם 17
עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחֵת כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת
הַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יִגְוָע׃ וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי 18
אִתָּךְ וּבָאתָ אֶל־הַתֵּבָה אַתָּה וּבָנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי־
בָנֶיךָ אִתָּךְ׃ וּמִכָּל־הָחַי מִכָּל־בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכֹּל תָּבִיא 19
אֶל־הַתֵּבָה לְהַחֲיֹת אִתָּךְ זָכָר וּנְקֵבָה יִהְיוּ׃ מֵהָעוֹף 20
לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכֹּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה
לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכֹּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחֲיוֹת׃ וְאַתָּה קַח־ 21
לְךָ מִכָּל־מַאֲכָל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאָסַפְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה
לְךָ וְלָהֶם לְאָכְלָה׃ וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ 22
אֱלֹהִים כֵּן עָשָׂה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ בֹּא־אַתָּה וְכָל־
בֵּיתְךָ אֶל־הַתֵּבָה כִּי־אֹתְךָ רָאִיתִי צַדִּיק לְפָנַי בַּדּוֹר 1
הַזֶּה׃ מִכֹּל ׀ הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח־לְךָ שִׁבְעָה 2
שִׁבְעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהֹרָה

עין הסופר
ומחוץ כמ"ו
בכפר מ"ו
שלש כמ"ו
קומתה מ"ו
צהר מ"ו
תשים כמ"י
תחתים שנים
ושלשים כ"ב
תעשה מ"י
מביא מ"י
מבול מ"ו
והקמתי מל"א
בריתי כלמ"י
ובאת כב"כ
ובניך כמ"י
תביא כ"מ
להחית מ"ו
יבאו כמ"ו
להחיות מ"ו
אליך כמ"י
אתו כמ"ו
בא מ"ו
ביתך כמ"י
אתך מ"ו
ראיתי כמ"א
בדור מ"י
הטהורה מ"ו
טהרה מ"ו

עין הקורא
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת. צֹהַר׀ בְּצִדָּהּ תָּשִׂים. הִנְנִי. אֲשֶׁר־בּוֹ. כֹּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ.
וַהֲקִמֹתִי. וּבָאתָ. אַתָּה. וּמִכָּל־הָחַי נמכ"ל וּמִכָּל. מִכָּל־בָּשָׂר. מִכֹּל רֶמֶשׂ
וְאַתָּה קַח־לְךָ. מִכָּל־מַאֲכָל. וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל. קדמה ויאמר אלהים לנח תני׳
וַיֹּאמֶר יי לְנֹחַ. מִכֹּל׀ הַבְּהֵמָה. תִּקַּח־לְךָ. וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא.

עין הסופר

3 הוּא שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ׃ גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שִׁבְעָה
4 שִׁבְעָה זָכָר וּנְקֵבָה לְחַיּוֹת זֶרַע עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ׃ כִּי — לחיות מ"ו
לְיָמִים עוֹד שִׁבְעָה אָנֹכִי מַמְטִיר עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים — ממטיר כמ"ו
יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה וּמָחִיתִי אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר — ומחיתי מ"י היקום פ"ו
5 עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ — עשיתי כל"פ
6 יְהוָה׃ וְנֹחַ בֶּן־שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמַּבּוּל הָיָה מַיִם — מאות כמ"ו כמ"ג
7 עַל־הָאָרֶץ׃ וַיָּבֹא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ — ויבא כמ"ו
8 אֶל־הַתֵּבָה מִפְּנֵי מֵי הַמַּבּוּל׃ מִן־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה — הטהורה מ"ו
וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינֶנָּה טְהֹרָה וּמִן־הָעוֹף וְכֹל — איננה כמ"י טהרה ח"ו
9 אֲשֶׁר־רֹמֵשׂ עַל־הָאֲדָמָה׃ שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־ — רמש ח"ו
10 הַתֵּבָה זָכָר וּנְקֵבָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ׃ וַיְהִי
11 לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמֵי הַמַּבּוּל הָיוּ עַל־הָאָרֶץ׃ בִּשְׁנַת
שֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה־
עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל־מַעְיְנוֹת תְּהוֹם — מעינת מ"ו תהום כמ"ו
12 רַבָּה וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמַיִם נִפְתָּחוּ׃ וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ — וארבת כמ"ג
13 אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה׃ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא
נֹחַ וְשֵׁם־וְחָם וָיֶפֶת בְּנֵי־נֹחַ וְאֵשֶׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי־ — ושלשת כמ"ו
14 בָנָיו אִתָּם אֶל־הַתֵּבָה׃ הֵמָּה וְכָל־הַחַיָּה לְמִינָהּ

עין הקורא

גַּם מֵעוֹף. אָנֹכִי מַמְטִיר. אֶת־כָּל־הַיְקוּם. וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ. וְהַמַּבּוּל הָיָה. וַיָּבֹא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ. מִן־הַבְּהֵמָה. וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינֶנָּה. וּמִן־הָעוֹף. כַּאֲשֶׁר צִוָּה. אֶת־נֹחַ. בִּשְׁנַת. לְחַיֵּי נֹחַ. בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם. נִבְקְעוּ כָּל־מַעְיְנֹת. בָּא נֹחַ וְשֵׁם־וְחָם. וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי־בָנָיו

עין הסופר

הרמש כח״ו וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ
צפור מ״ו ויבאו כח״ו לְמִינֵהוּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינֵהוּ כֹּל צִפּוֹר כָּל־כָּנָף׃ וַיָּבֹאוּ 15
אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכָּל־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר־
בּוֹ רוּחַ חַיִּים׃ וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל־בָּשָׂר בָּאוּ 16
את כח״ו ויסגר מ״ו כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדוֹ׃ וַיְהִי 17
הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ
אֶת־הַתֵּבָה וַתָּרָם מֵעַל הָאָרֶץ׃ וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ 18
מאד כלח״ו מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַתֵּלֶךְ הַתֵּבָה עַל־פְּנֵי הַמָּיִם׃ וְהַמַּיִם 19
גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַיְכֻסּוּ כָּל־הֶהָרִים
הגבהים מ״ו הַגְּבֹהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־הַשָּׁמָיִם׃ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה 20
אַמָּה מִלְמַעְלָה גָּבְרוּ הַמָּיִם וַיְכֻסּוּ הֶהָרִים׃ וַיִּגְוַע 21
הרמש כל״ח במ״ב כָּל־בָּשָׂר הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה
השרץ כ״ל מ״ו וּבְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ וְכֹל הָאָדָם׃ כֹּל 22
אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ חַיִּים בְּאַפָּיו מִכֹּל אֲשֶׁר בֶּחָרָבָה
וימח תד י״ל היקום מ״ו מֵתוּ׃ וַיִּמַח אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה 23
מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם
וַיִּמָּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׁאֶר אַךְ־נֹחַ וַאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה׃
וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם׃ 24
ויזכר כ״ל מ״ו וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־ 1

עין הקורא

וכל־העוף למינהו כל צפור כל־כנף. מכל־הבשר. והבאים. ותרם. אשר־תחת כל־. כל. נשמת־רוח. בחרבה. וימח. את־כל־היקום אשר. עד־בהמה עד־רמש ועד־עוף. וימחו. וישאר. ואת כל־החיה.

עין הסופר

הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־
2 הָאָרֶץ וַיָּשֹׁכּוּ הַמָּיִם׃ וַיִּסָּכְרוּ מַעְיְנֹת תְּהוֹם　מעינת ח״ו תהום כמ״ו
3 וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמָיִם וַיִּכָּלֵא הַגֶּשֶׁם מִן־הַשָּׁמָיִם׃ וַיָּשֻׁבוּ　וארבת ח״ו וישבו כמ״ו
הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הָלוֹךְ וָשׁוֹב וַיַּחְסְרוּ הַמַּיִם　הלוך חד מן ד׳ מ״ו
4 מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם׃ וַתָּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ　ושוב מ״ו
הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל הָרֵי אֲרָרָט׃　השביעי כמ״ו וכמ״נ
5 וְהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוֹר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי　הלוך חד מן ד׳ מ״ו והסור מ״ו
בָּעֲשִׂירִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רָאשֵׁי הֶהָרִים׃　עשירי כ״ל מ״ו
6 וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת־חַלּוֹן　חלון כ״ל מ״ו
7 הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְשַׁלַּח אֶת־הָעֹרֵב וַיֵּצֵא יָצוֹא　הערב כמ״ו יצוא מ״ו
8 וָשׁוֹב עַד־יְבֹשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃ וַיְשַׁלַּח אֶת־　ישוב מ״ו יבשת ח״ו
הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הֲקַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי　היונה כ״ל מ״ו לראות
9 הָאֲדָמָה׃ וְלֹא־מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלָהּ　כמ״ו כמ״נ מנוח מ״ו
וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה כִּי־מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ　אליו כמ״ו
וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה׃　אתה כמ״ו כמ״ב
10 וַיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים וַיֹּסֶף שַׁלַּח אֶת־　ויסף כמ״ו כמ״ח
11 הַיּוֹנָה מִן־הַתֵּבָה׃ וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב　ותבא ח״ו
וְהִנֵּה עֲלֵה־זַיִת טָרָף בְּפִיהָ וַיֵּדַע נֹחַ כִּי־קַלּוּ הַמַּיִם　עלה כ״כ
12 מֵעַל הָאָרֶץ׃ וַיִּיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים　וייחל כ״פ
13 וַיְשַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה וְלֹא־יָסְפָה שׁוּב־אֵלָיו עוֹד׃ וַיְהִי　שוב כמ״ו כמ״ח

עין הקורא

וַיִּסָּכְרוּ. וַיַּחְסְרוּ. וַתָּנַח התיבה עַל. אֶת־הָעֹרֵב. ויצא יצוא. הֲקַלּוּ.
ולא־מָצְאָה. לכף. כי־מים. וַיָּחֶל עוֹד. לְעֵת. כי־קלו. וַיִּיָּחֶל. ויהי

עין הסופר

בְּאַחַת וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה בָּרִאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ
חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ וַיָּסַר נֹחַ אֶת־מִכְסֵה
הַתֵּבָה וַיַּרְא וְהִנֵּה חָרְבוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וּבַחֹדֶשׁ 14
הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ יָבְשָׁה
הָאָרֶץ׃ ס רביעי וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ 15
לֵאמֹר׃ צֵא מִן־הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבָנֶיךָ וּנְשֵׁי־ 16
בָנֶיךָ אִתָּךְ׃ כָּל־הַחַיָּה אֲשֶׁר־אִתְּךָ מִכָּל־בָּשָׂר בָּעוֹף 17
וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ הוֹצֵא
אִתָּךְ וְשָׁרְצוּ בָאָרֶץ וּפָרוּ וְרָבוּ עַל־הָאָרֶץ׃ וַיֵּצֵא־ 18
נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ׃ כָּל־הַחַיָּה 19
כָּל־הָרֶמֶשׂ וְכָל־הָעוֹף כֹּל רוֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ
לְמִשְׁפְּחֹתֵיהֶם יָצְאוּ מִן־הַתֵּבָה׃ וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ 20
לַיהוָה וַיִּקַּח מִכֹּל ׀ הַבְּהֵמָה הַטְּהֹרָה וּמִכֹּל הָעוֹף
הַטָּהֹר וַיַּעַל עֹלֹת בַּמִּזְבֵּחַ׃ וַיָּרַח יְהוָה אֶת־רֵיחַ 21
הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־לִבּוֹ לֹא אֹסִף לְקַלֵּל עוֹד
אֶת־הָאֲדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם רַע
מִנְּעֻרָיו וְלֹא־אֹסִף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת־כָּל־חַי כַּאֲשֶׁר

בראשון כמ"ו במ"ח
לאמר כ"ח במ"ח
הרמש מ"ו
הוצא כתיב הַיְצֵא קרי
רומש מ"ו
למשפחתיהם ח"ו ומ"י
הטהרה כח"ו כמ"ב
הטהור מ"ו
עלת חד"ח
ריח כ"ל מ"ו
הניחח מ"ו וח"ו
אסף חד"ח
בעבור כ"מ במ"ב
מנעריו ח"ו
אסף חד"ח
להכות מ"ו

עין הקורא

באחת ושש. ובחדש השני בשבעה. וידבר אלהים אל־נח. אתה ואשתך. קדמא דכל החיה בעוף ובבהמה ובכל־הרמש תניגא דוחא כל נפש בעוף בבהמה ובכל חית. ושרצו. ויצא־נח בי"ח מקומות תברת המלילה לחתכה יגל תנאי שלא יהיה דינים כי אם מלך אחד (וזו"ה זה מבואר בספרי מטעמי בטעמים דף י"ב ע"ב). כל רומש ויקח מכל ׀. כי יצר. מנעריו.

עין הסופר

22 עֲשִׂיתִי׃ עֹד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקָצִיר וְקֹר וָחֹם — עד חד מן ב׳ ח״ו / וקציר כ״מ

ט 1 וְקַיִץ וָחֹרֶף וְיוֹם וָלַיְלָה לֹא יִשְׁבֹּתוּ׃ וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים — וקר וחם ח״ו / ישבתו ח״ו

אֶת־נֹחַ וְאֶת־בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ

2 אֶת־הָאָרֶץ׃ וּמוֹרַאֲכֶם וְחִתְּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל־חַיַּת — ומוראכם מ״ו

הָאָרֶץ וְעַל כָּל־עוֹף הַשָּׁמָיִם בְּכֹל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ — תרמש ח״ו

3 הָאֲדָמָה וּבְכָל־דְּגֵי הַיָּם בְּיֶדְכֶם נִתָּנוּ׃ כָּל־רֶמֶשׂ

אֲשֶׁר הוּא־חַי לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה כְּיֶרֶק עֵשֶׂב נָתַתִּי

4 לָכֶם אֶת־כֹּל׃ אַךְ־בָּשָׂר בְּנַפְשׁוֹ דָמוֹ לֹא תֹאכֵלוּ׃

5 וְאַךְ אֶת־דִּמְכֶם לְנַפְשֹׁתֵיכֶם אֶדְרֹשׁ מִיַּד כָּל־חַיָּה — לנפשתיכם ח״ו / אדרש ב״ח

אֶדְרְשֶׁנּוּ וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֶדְרֹשׁ אֶת־

6 נֶפֶשׁ הָאָדָם׃ שֹׁפֵךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ כִּי — שפך ח״ו

7 בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם׃ וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ

8 שִׁרְצוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ־בָהּ׃ ס חמישי וַיֹּאמֶר

9 אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־בָּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר׃ וַאֲנִי הִנְנִי

מֵקִים אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־זַרְעֲכֶם אַחֲרֵיכֶם׃ — מקים מ״ו / אחריכם כ״מ

10 וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בָּעוֹף בַּבְּהֵמָה

וּבְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכֹּל יֹצְאֵי הַתֵּבָה — יצאי כח״ו

11 לְכֹל חַיַּת הָאָרֶץ׃ וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם — והקמתי כחד״ח / במ״ח מ״ו

עין הקורא

זֶרַע וְקָצִיר. וְיוֹם וָלַיְלָה. וַיְבָרֶךְ אלהים את־נֹחַ. וַיֹּאמֶר לָהֶם. וּמִלְאוּ׃ וּמוֹרַאֲכֶם
עַל. וְעַל. בְּכֹל. אשר־הוּא חַי. כתפ״מ אשר הוּא־חַי. לכם יהיה. ואך. מיד.
ומיד. מיד איש אחיו. דם הָאָדָם באדם כי בצלם. ורבו־בָהּ. ויאמר אלהים
אל־נֹחַ ואל בניו. ואני הנני מֵקִים. ואת כל־נפש. בָּעוֹף בַּבְּהֵמָה. וַהֲקִמֹתִי את־

עין הסופר

וְלֹא־יִכָּרֵת כָּל־בָּשָׂר עוֹד מִמֵּי הַמַּבּוּל וְלֹא־יִהְיֶה
עוֹד מַבּוּל לְשַׁחֵת הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֹאת 12
נתן כל״ח אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־
לדרת חד״ח עולם מ״ו נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם׃ אֶת־קַשְׁתִּי 13
נָתַתִּי בֶּעָנָן וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ׃
וְהָיָה בְּעַנְנִי עָנָן עַל־הָאָרֶץ וְנִרְאֲתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן׃ 14
וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־ 15
נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בָּשָׂר וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל
וראיתיה מל״מ לְשַׁחֵת כָּל־בָּשָׂר׃ וְהָיְתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן וּרְאִיתִיהָ 16
לזכר מ״ו עולם מ״ו לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה
בְּכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־ 17
הקמתי כחד״ח במ״ח מ״ו נֹחַ זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הֲקִמֹתִי בֵּינִי וּבֵין
כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ פ ששי
היצאים מ״ו וַיִּהְיוּ בְנֵי־נֹחַ הַיֹּצְאִים מִן־הַתֵּבָה שֵׁם וְחָם וָיָפֶת 18
וְחָם הוּא אֲבִי כְנָעַן׃ שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה בְּנֵי־נֹחַ וּמֵאֵלֶּה 19
נָפְצָה כָל־הָאָרֶץ׃ וַיָּחֶל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע 20
אהלה כתיב ה׳ וקרין ו׳ חולם כָּרֶם׃ וַיֵּשְׁתְּ מִן־הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֳלֹה׃ 21
ויגד כמ״ו וַיַּרְא חָם אֲבִי כְנַעַן אֵת עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגֵּד לִשְׁנֵי־ 22

עין הקורא

בריתי. ויאמר אלהים. זאת אות־הברית אשר־אני נתן ביני. ובין.
והיתה לאות. והיה בענני. ונראתה. ולא־יהיה עוד המים. בין
אלהים. ויאמר אלהים. זאת אות־הברית אשר הקמתי. שם וחם.
ויחל נח. אהלה ד כתיב ה׳ וקרין ו״ו. את ערות. ויגד לשני־

עין הסופר

23 אָחָיו בַּחוּץ׃ וַיִּקַּח שֵׁם וָיֶפֶת אֶת־הַשִּׂמְלָה וַיָּשִׂימוּ — וישימו כל׳ מ
עַל־שְׁכֶם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אֲחֹרַנִּית וַיְכַסּוּ אֵת עֶרְוַת — אחרנית כח״ו ומ״י
אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אֲחֹרַנִּית וְעֶרְוַת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ׃
24 וַיִּיקֶץ נֹחַ מִיֵּינוֹ וַיֵּדַע אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן׃ — וייקץ מ״י והקי״ץ כבגול מי״ נ״ מ״י
25 וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאֶחָיו׃
26 וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שֵׁם וִיהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ׃ — ברוך כ״ל מ״ו
27 יַפְתְּ אֱלֹהִים לְיֶפֶת וְיִשְׁכֹּן בְּאָהֳלֵי־שֵׁם וִיהִי כְנַעַן — וישכן כ״ל ח״ו
28 עֶבֶד לָמוֹ׃ וַיְחִי־נֹחַ אַחַר הַמַּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה — שלש כח״ו
29 וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה׃ וַיְהִי כָּל־יְמֵי־נֹחַ תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה
וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמֹת׃ פ

1 וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת בְּנֵי־נֹחַ שֵׁם חָם וָיָפֶת וַיִּוָּלְדוּ לָהֶם — תולדת כ״כ גבי פח״ו
2 בָּנִים אַחַר הַמַּבּוּל׃ בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר וּמָגוֹג וּמָדַי וְיָוָן — ומגוג מ״ו ויבר ח״ו
3 וְתֻבַל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס׃ וּבְנֵי גֹּמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַת — ותירס מ״י וריפת מ״י
4 וְתֹגַרְמָה׃ וּבְנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים וְדֹדָנִים׃ — ותגרמה ח״ו אלישה מ״י ותרשיש מ״י ודדנים ח״ו
5 מֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ אִיֵּי הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתָם אִישׁ לִלְשֹׁנוֹ — הגוים כ״כ בארצתם כח״ו
6 לְמִשְׁפְּחֹתָם בְּגוֹיֵהֶם׃ וּבְנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרַיִם וּפוּט — ללשנו כח״ו למשפחתם ח״ו
7 וּכְנָעַן׃ וּבְנֵי כוּשׁ סְבָא וַחֲוִילָה וְסַבְתָּה וְרַעְמָה — בגויהם כ״כ כוש ופוט כ״כ
8 וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא וּדְדָן׃ וְכוּשׁ יָלַד אֶת־ — סבא כתי׳ ק׳ והוילה מ״י וסבתכא כתי׳ מ׳

עין הקורא

אחיו. וַיִּיקֶץ נֹחַ. וידע את אשר־עָשָׂה. אֱלֹהֵי שֵׁם ג׳ מלעיל. וַיְחִי־נֹחַ אַחַר. עָלָיו. כל־ימי־נח תְּשַׁע. ואלה תולדת. שֵׁם חָם וַיִּוָּלְדוּ. בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר. ומדי ויון. ובני גֹמֶר. ובני יון. וְדֹדָנִים. מאלה נפרדו. ובני חָם. ובני כוש. וַחֲוִילָה וסבתה וְרַעְמָה וְסַבְתְּכָא ובני רַעְמָה (עי׳ הגהות המ״ס להורות על הניח

עין הסופר

נִמְרֹד הוּא הֵחֵל לִהְיוֹת גִּבֹּר בָּאָרֶץ׃ הוּא־הָיָה גִבֹּר־ 9
צַיִד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֵאָמַר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צַיִד
לִפְנֵי יְהוָה׃ וַתְּהִי רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בָּבֶל וְאֶרֶךְ 10
וְאַכַּד וְכַלְנֵה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר׃ מִן־הָאָרֶץ הַהִוא יָצָא 11
אַשּׁוּר וַיִּבֶן אֶת־נִינְוֵה וְאֶת־רְחֹבֹת עִיר וְאֶת־כָּלַח׃
וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינְוֵה וּבֵין כָּלַח הִוא הָעִיר הַגְּדֹלָה׃ 12
וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לוּדִים וְאֶת־עֲנָמִים וְאֶת־ 13
לְהָבִים וְאֶת־נַפְתֻּחִים׃ וְאֶת־פַּתְרֻסִים וְאֶת־ 14
כַּסְלֻחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־
כַּפְתֹּרִים׃ ס וּכְנַעַן יָלַד אֶת־צִידֹן 15
בְּכֹרוֹ וְאֶת־חֵת׃ וְאֶת־הַיְבוּסִי וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֵת 16
הַגִּרְגָּשִׁי׃ וְאֶת־הַחִוִּי וְאֶת־הָעַרְקִי וְאֶת־הַסִּינִי׃ וְאֶת־ 17 18

נפ״ר כמ״ו
להית מ״ו
גב״ר כמ״ו
נמ״א כנמרד
גב״ר מ״ו
אשור כ״מ
נינוה כ״מ
רחבת מל״מ
הגדלה מ״ו
לודים מ״ו
נפתחים מ״ו
פתרסים מ״ו
כסלחים מ״ו
כפתרים מ״ו
צידן כמ״י ות״ו
בכר׳ כ״מ במ״א
היבוסי כמ״ו
האמרי כמ״ו
הסיני כמ״י

שלפניו שהוא פסוק ואיננו כמו נַעֲמָה בס״פ והמ״ס רפה, וכן מדרך נצל המסורה למסור על כגון אלה דגש ורפה וכמוהו לקמן בס׳ חגג על וַיֵּאָסֵר יוסף מרכבתו כמסר כילהון דגשין במ״א רפה וַיֵּאָסֵר אותו לעיניהם׳). לִהְיוֹת גִּבֹּר. הוּא־הָיָה גִּבֹּר־צַיִד. כְּנִמְרֹד גִּבֹּר־צַיִד אס״א כנמרד. ותהי ראשית (או״ה בתיבת וכלנה נחלקו הספרים יש נוקדים הכנון בצר״י ויש נוקדים אותו בסגול וכן מצאתיו גם בדפוס קדמון של בומבירגא מבנת דמ״ת, ובעל א״ת ומ״ש נקדו צרי ע״פ רוב ס״ס אשר היו להם ובלי ספק שנתעלמה מהם המסר׳ האומרת י״ב פתחין באתנח בס׳ בראשית ווה חד מנהון, וכ״כ בן בלעם בטעמי המקרא שלו אתנחיות הבראשית י״ב פתחין וסי׳ ותקח מפריו ותאכל, גוע בפתחה, ואכד ובלנה, אל הנער ותהר, ויגדל הילד ויגמל, ויקח את המאכלת ויקם וילך ויבו, הנה נא זקנתי, וילא יעקב מבאר שבע, ואחר ילדה בת, ויבואו יצא היציר בטח, כבקר יאכל עד, עכ״ל, גם במסורה דילן אצל ריבם מסור בגליונם י״ב פתחין באתנח בבראשית, ועוד דע כי במקרא כ״י של פ״ד הנ״ק במתג כתבירו בצמוד בי׳ו׳ בינדות מ״ב ע״ש). וַיִּבֶן אֶת־נִינְוֵה. וְאֶת־רֶסֶן. וּמִצְרַיִם יָלַד. וְאֶת־לְהָבִים. וְאֶת־פַּתְרֻסִים וְאֵת. וְאֶת־כַּפְתֹּרִים. ואת־הַיְבוּסִי. ואת־הַסִּינִי. ואת־

עין הקורא

עין הסופר

הארודי ואת־הצמרי ואת־החמתי ואחר נפצו
19 משפחות הכנעני: ויהי גבול הכנעני מצידן
באכה גררה עד־עזה באכה סדמה ועמרה
20 ואדמה וצבים עד־לשע: אלה בני־חם למשפחתם
21 ללשנתם בארצתם בגויהם: ס ולשם
ילד גם־הוא אבי כל־בני־עבר אחי יפת הגדול:
22 בני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם: ובני 23
24 ארם עוץ וחול וגתר ומש: וארפכשד ילד את־
25 שלח ושלח ילד את־עבר: ולעבר ילד שני בנים שם
האחד פלג כי בימיו נפלגה הארץ ושם אחיו יקטן:
26 ויקטן ילד את־אלמודד ואת־שלף ואת־חצרמות
27 ואת־ירח: ואת־הדורם ואת־אוזל ואת־דקלה:
28 ואת־עובל ואת־אבימאל ואת־שבא: ואת־אופר 29
30 ואת־חוילה ואת־יובב כל־אלה בני יקטן: ויהי
31 מושבם ממשא באכה ספרה הר הקדם: אלה
בני־שם למשפחתם ללשנתם בארצתם לגויהם:
32 אלה משפחת בני־נח לתולדתם בגויהם ומאלה
נפרדו הגוים בארץ אחר המבול: פ שביעי

נפצו מ"ו
משפחת ... למוד מ"ו
גבול מ"ו
באכה מ"ו וכ"כ
סדמה כ"ו
ועמרה כ"ו
וצבים כ"כ
למשפחתם מ"ו
ללשנתם מ"ת
בארצתם כ"ו
בגויהם כ"כ
הגדול מ"ו
עילם כמ"ו
ואשור כמ"ו
ולוד מ"ו
עוץ וחול כמ"ו
אלמודד מ"ו
הדורם מ"ו
אוזל מ"ו
עיבל מ"ו
אבימאל מ"ו
אופר מ"ו וח"ו
חוילה כמ"ו
יובב כמ"ו
מושבם מ"ו
ממשא מ"ו
וכתיב מ"ו
באכה מ"ו וכ"כ
למשפחתם מ"ו
ללשנתם מ"ת
בארצתם כמ"ו
גויהם כ"כ
משפחת מ"ו
לתולדתם מ"ת

הארודי ואת־הצמרי. ואחר נפצי. באכה גררה. באכה סדמה.
ואדמה. לשע. אלה בני־חם. ולשם ילד. אבי כל־בני־עבר אחי.
ואת־הצמרות. ואת־הדורם. אוזל. עיבל. ספרה. אלה בני־שם.
בארצתם לגויהם לית וכל קריא מלוך בגויהם. ומאלה נפרדו.

עין הקורא

עין הסופר

יא

1 וַיְהִי כָל־הָאָרֶץ שָׂפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֲחָדִים׃ 2 וַיְהִי
בְּנָסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בִקְעָה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ
3 שָׁם׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ הָבָה נִלְבְּנָה לְבֵנִים רעהו כל״ב
וְנִשְׂרְפָה לִשְׂרֵפָה וַתְּהִי לָהֶם הַלְּבֵנָה לְאָבֶן וְהַחֵמָר
4 הָיָה לָהֶם לַחֹמֶר׃ וַיֹּאמְרוּ הָבָה נִבְנֶה־לָּנוּ עִיר והחמר כל״ח
וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה־לָּנוּ שֵׁם פֶּן־נָפוּץ נפוץ מ״ו
5 עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ׃ וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאֹת אֶת־הָעִיר לראת הל מקג ח״ו
6 וְאֶת־הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
הֵן עַם אֶחָד וְשָׂפָה אַחַת לְכֻלָּם וְזֶה הַחִלָּם לַעֲשׂוֹת לעשות מ״ו
7 וְעַתָּה לֹא־יִבָּצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יָזְמוּ לַעֲשׂוֹת׃ הָבָה לעשות מ״ו
נֵרְדָה וְנָבְלָה שָׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ
8 שְׂפַת רֵעֵהוּ׃ וַיָּפֶץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל־פְּנֵי כָל־ אתם ח״ו
9 הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֹת הָעִיר׃ עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ לבנת ח״ו
בָּבֶל כִּי־שָׁם בָּלַל יְהוָה שְׂפַת כָּל־הָאָרֶץ וּמִשָּׁם
הֱפִיצָם יְהוָה עַל־פְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ׃ פ הפיצם מ״ו
10 אֵלֶּה תּוֹלְדֹת שֵׁם שֵׁם בֶּן־מְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־ תולדת מ״ק וח״ת
11 אַרְפַּכְשָׁד שְׁנָתַיִם אַחַר הַמַּבּוּל׃ וַיְחִי־שֵׁם אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת־אַרְפַּכְשָׁד חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים הולידו כמד״מ ויולד כמ״ו

עין הקורא

שָׂפָה אֶחָת. וַיֵּשְׁבוּ שָׁם. וַיֹּאמְרוּ ר״פ נטעמ׳ (וסי׳ כמ׳ ס״א סי׳ ו״מ). הָבָה נִבְנֶה
פְּנֵי. ומגדל וראשו. וְנַעֲשֶׂה לָּנוּ. פֶּן. לראות את העיר. אשר בנו. הֵן עַם.
כֹּל אֲשֶׁר יָזְמוּ כן ברוב נמיגוש׳ כל אשר יזמו. הָבָה נֵרְדָה וְנָבְלָה שָׁם. ויפץ יי
אֹתָם. וַיַּחְדְּלוּ. על כן. על פני כל. אֵלֶּה. שֵׁם בֶּן. וַיְחִי שֵׁם. ויולד בנים.

עין הסופר

12 וּבָנוֹת׃ ס וְאַרְפַּכְשַׁד חַי חָמֵשׁ — ובנות כל"מ
13 וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שָׁלַח׃ וַיְחִי אַרְפַּכְשַׁד — ושלשים כל"ת
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֶׁלַח שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת — שלש כמ"ו כמ ג מאות כמ"ו
14 שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ ס וְשֶׁלַח — כמ"ג
15 חַי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־עֵבֶר׃ וַיְחִי־שֶׁלַח אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת־עֵבֶר שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה
16 וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ ס וַיְחִי־עֵבֶר
17 אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פָּלֶג׃ וַיְחִי־עֵבֶר
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת
18 שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ ס וַיְחִי־פֶלֶג
19 שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רְעוּ׃ וַיְחִי־פֶלֶג אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת־רְעוּ תֵּשַׁע שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד — ומאתים כולהון מלאים חל"ק
20 בָּנִים וּבָנוֹת׃ ס וַיְחִי רְעוּ שְׁתַּיִם
21 וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שְׂרוּג׃ וַיְחִי רְעוּ אַחֲרֵי — שרוג כמ"ג
הוֹלִידוֹ אֶת־שְׂרוּג שֶׁבַע שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה
22 וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ ס וַיְחִי שְׂרוּג
23 שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־נָחוֹר׃ וַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי — נחור כמ"ג
הוֹלִידוֹ אֶת־נָחוֹר מָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים

עין הקורא

וְשֶׁלַח חַי. וַיְחִי־שֶׁלַח. וַיְחִי־עֵבֶר לית בטעמ' כיבנין. וַיְחִי־פֶלֶג ג' בטעם כעבין וריש
פסוקין וסי' פס"ת פלג שרוג תרח. תֵּשַׁע שָׁנִים. וַיְחִי רְעוּ ב' בטע' כעבין ריש פסוקין
וסי' ר"ן רעו נחור. קדמאה דפלג תשע שנים ומאתים שנה, תנינא דרעו שבע
שנים ומאתים שנה. שרוג אחרי לית בטעם כיבנין ובתרא אחרי.

עין הסופר

24 וּבָנֽוֹת׃ ס וַיְחִ֣י נָח֔וֹר תֵּ֥שַׁע וְעֶשְׂרִ֖ים
25 שָׁנָ֑ה וַיּ֖וֹלֶד אֶת־תָּֽרַח׃ וַיְחִ֣י נָח֗וֹר אַֽחֲרֵי֙ הוֹלִיד֣וֹ
אֶת־תֶּ֔רַח תְּשַֽׁע־עֶשְׂרֵ֥ה שָׁנָ֖ה וּמְאַ֣ת שָׁנָ֑ה
26 וַיּ֥וֹלֶד בָּנִ֖ים וּבָנֽוֹת׃ ס וַֽיְחִי־תֶ֖רַח
נה"ר כ"מ שִׁבְעִ֣ים שָׁנָ֑ה וַיּ֙וֹלֶד֙ אֶת־אַבְרָ֔ם אֶת־נָח֖וֹר וְאֶת־
תולדת מו'ק וח"ת 27 הָרָֽן׃ וְאֵ֙לֶּה֙ תּוֹלְדֹ֣ת תֶּ֔רַח תֶּ֚רַח הוֹלִ֣יד אֶת־אַבְרָ֔ם
הוליד כמד"מ במ"ק ק"י 28 אֶת־נָח֖וֹר וְאֶת־הָרָ֑ן וְהָרָ֖ן הוֹלִ֥יד אֶת־לֽוֹט׃ וַיָּ֣מָת
ליט כ"מ מולדתו מ"ו באור מ"ו הָרָ֔ן עַל־פְּנֵ֖י תֶּ֣רַח אָבִ֑יו בְּאֶ֥רֶץ מוֹלַדְתּ֖וֹ בְּא֥וּר
מפטיר 29 כַּשְׂדִּֽים׃ וַיִּקַּ֨ח אַבְרָ֧ם וְנָח֛וֹר לָהֶ֖ם נָשִׁ֑ים שֵׁ֤ם
אֵֽשֶׁת־אַבְרָם֙ שָׂרָ֔י וְשֵׁ֤ם אֵֽשֶׁת־נָחוֹר֙ מִלְכָּ֔ה בַּת־
30 הָרָ֥ן אֲבִֽי־מִלְכָּ֖ה וַֽאֲבִ֥י יִסְכָּֽה׃ וַתְּהִ֥י שָׂרַ֖י עֲקָרָ֑ה
31 אֵ֥ין לָ֖הּ וָלָֽד׃ וַיִּקַּ֨ח תֶּ֜רַח אֶת־אַבְרָ֣ם בְּנ֗וֹ
וְאֶת־ל֤וֹט בֶּן־הָרָן֙ בֶּן־בְּנ֔וֹ וְאֵת֙ שָׂרַ֣י כַּלָּת֔וֹ אֵ֖שֶׁת
פאור מ"ו אַבְרָ֣ם בְּנ֑וֹ וַיֵּצְא֨וּ אִתָּ֜ם מֵא֣וּר כַּשְׂדִּ֗ים לָלֶ֙כֶת֙
ויבאו כ"מ 32 אַ֣רְצָה כְּנַ֔עַן וַיָּבֹ֥אוּ עַד־חָרָ֖ן וַיֵּ֥שְׁבוּ שָֽׁם׃ וַיִּֽהְי֣וּ
יְמֵי־תֶ֔רַח חָמֵ֥שׁ שָׁנִ֖ים וּמָאתַ֣יִם שָׁנָ֑ה וַיָּ֥מָת
תֶּ֖רַח בְּחָרָֽן׃ פ

עין הקורא

וַֽיְחִי־תֶרַח. אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן. תֶּרַח הוֹלִיד. אֶת־נָחוֹר וַיָּמָת הָרָן. שֵׁם אֵֽשֶׁת־אַבְרָם (לו"ה בכ"מ שָׂרָי בקמץ וכן בכ"י כל כ"ד ומסר עליו לית זקף קמץ, גם במסרה דילן ריש פ' ויקרא מנה יתיה בכלל ח"ב מן חד חד קמץ בזקף), וְשֵׁם אֵֽשֶׁת־נָחוֹר. אֲבִֽי־מִלְכָּה וַֽאֲבִי. אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט. אַרְצָה. וַיֵּשְׁבוּ שָׁם. וַיִּֽהְיוּ יְמֵי־תֶרַח.

יב

עין הסיפר

1 ויאמר יהוה אל־אברם לך־לך מארצך וממולדתך — וממולדתך כ"ל מ"ו
2 ומבית אביך אל־הארץ אשר אראך׃ ואעשך לגוי
3 גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה׃ ואברכה — גדיל מ"ו / ואברכך כ"כ
מברכיך ומקללך אאר ונברכו בך כל משפחת — מברכיך כלמ"י / אאר ח"ו / משפחת כל"ח
4 האדמה׃ וילך אברם כאשר דבר אליו יהוה — במ"ק כפלו
וילך אתו לוט ואברם בן־חמש שנים ושבעים
5 שנה בצאתו מחרן׃ ויקח אברם את־שרי אשתו
ואת־לוט בן־אחיו ואת־כל־רכושם אשר רכשו — רכושם כל"א במ"ק
ואת־הנפש אשר־עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה
6 כנען ויבאו ארצה כנען׃ ויעבר אברם בארץ — ויבאו בח"ו / ויעבר בח"ו
עד מקום שכם עד אלון מורה והכנעני אז — מקום במ"ו / אלון ח"ו ומ"ו / מורה מ"ו
7 בארץ׃ וירא יהוה אל־אברם ויאמר לזרעך אתן
את־הארץ הזאת ויבן שם מזבח ליהוה הנראה
8 אליו׃ ויעתק משם ההרה מקדם לביתאל ויט — אליו כמ"ו
אהלה ביתאל מים והעי מקדם ויבן־שם מזבח — אהלה כתיב ה'

עין הקורא

להלך. מארצך. יהיה. ונברכו בך. ואת־כל־רכושם. עד מקום. עד. ויאמר. לזרעך. במקצתם לזרעך. לביתאל ביתאל כן כולם בית"ס מהוג', באשכנזים ביתאל לביתאל ואינו כן (או"ה בדפוס קדמון בונלינו של שנת רמ"ח מצאתי ביתאל תיבה אחת והתי"ו בשו"א, והנה החכם בעל מ"ש חלקם לשתים וכתיית שמש' יו"ד פ"ה דסופרים האומרת אלו שמות הנחלקים ביתאל וכו', והאמת שאין משנה זו ראי' כלל שלא אמרה אלא שבן נחלקים לא שאר בין להתחלק ולהכתב תרין מילין, והיגל שנשנה בכללם ידידיה והוא תיבה אחת בכל הספרים בלי מחלקת, ובלא"ה המשנה הזאת בלתי מחוברת שבריתא אמר והכל שוין שאין חולקין ישמעאל ישמיכדב לוריאל מוריאדי וכדיכא לימד ואלו שאין נחלקין עמיאל מירואל לורישדי יהשיע שמיגדב, ועה מ"ש בה עיין:

עין הסופר

9 ליהוה ויקרא בשם יהוה׃ ויסע אברם הלוך
ונסוע הנגבה׃ פ
10 ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם
11 כי־כבד הרעב בארץ׃ ויהי כאשר הקריב לבוא
מצרימה ויאמר אל־שרי אשתו הנה־נא ידעתי
12 כי אשה יפת־מראה את׃ והיה כי־יראו אתך
המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אתי ואתך יחיו׃
13 אמרי־נא אחתי את למען ייטב־לי בעבורך וחיתה
14 נפשי בגללך׃ ויהי כבוא אברם מצרימה ויראו
15 המצרים את־האשה כי־יפה הוא מאד׃ ויראו
אתה שרי פרעה ויהללו אתה אל־פרעה ותקח
16 האשה בית פרעה׃ ולאברם היטיב בעבורה ויהי־
לו צאן־ובקר וחמרים ועבדים ושפחת ואתנת
17 וגמלים׃ וינגע יהוה את־פרעה נגעים גדלים ואת־
18 ביתו על־דבר שרי אשת אברם׃ ויקרא פרעה
לאברם ויאמר מה־זאת עשית לי למה לא־הגדת

הלוך מ"ו · ונס"ע מ"ו · לגור כמ"ו · הקריב כ"מ נמ"א · לבוא מ"ו · אתך כ"א כמ"ב · אתי כ"א כמ"א · אהתי כמ"ו · ייטב כב"ב · בעבורך מ"ו · כבוא חד מן ג' מ"ו · אתה כ"א כמ"ב · פרעה כ' כ"ה וקרי"ו · היטיב כמד"מ · בעבורה מ"ו · והמרים כמ"ו · ושפחת נ' מ"ו · ואתנת חד"א · גדלים כמ"ו · עשית כ"ל מ"ו

עין הקורא

דברים שהדי כשנה בכלל הבמות ומדה לק ומדה לפי ולכם במות כלל אבל הם מן התיבות שצריכין ליתן ריוח בין הדבקים כמ"ש בתוספת במס' ברכות דף ט"ו ב', ואחרי שמחברנו יהב"י דק ומלא בולם תיבה אחת בכלל כ"ב הדבוקים גם הוא הוביל לקמן בפ' ויצא לבן מברה האומרת ויבינו מבותלג' בתרי טעמא בליבנא וידעם כי לא יתכן למסור תרי טעמא כ"א על תיבה דכתיב מלא מלה לכן בדלי הוא לכתוב יבלינו לפסק הלבה, ועיין גם מה שכתבתי בספרי מבפשי הטעמים דף י"ג א' גם כ"כ א'). ויסע אברם. ויהי. הנה־נא ידעתי. כי אשה במיעוטם ב' אשה. אשתו זאת. אחתי את. ויהי. ויהי־לו צאן־ובקר. וינגע את־פרעה. עשית לי.

עין הסופר

19 לִי כִּי אִשְׁתְּךָ הִוא׃ לָמָה אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא וָאֶקַּח   אחתי כ״ח
20 אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קַח וָלֵךְ׃ וַיְצַו   אתה כ״ח במ״כ
עָלָיו פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיְשַׁלְּחוּ אֹתוֹ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ   עליו כמ״י אתו כ״ח
יג
1 וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ׃ וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא
2 וְאִשְׁתּוֹ וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנֶּגְבָּה׃ וְאַבְרָם
3 כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֶה בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב׃ וַיֵּלֶךְ לְמַסָּעָיו   למסעיו מ״י
מִנֶּגֶב וְעַד־בֵּית־אֵל עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הָיָה שָׁם   המקום כ״מ
4 אָהֳלֹה בַּתְּחִלָּה בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעָי׃ אֶל־מְקוֹם   אהלה כ״כ מקום כ״מ
הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁם בָּרִאשֹׁנָה וַיִּקְרָא שָׁם   בראשנה כת׳ו במ״כ
5 אַבְרָם בְּשֵׁם יְהוָה׃ וְגַם־לְלוֹט הַהֹלֵךְ אֶת־אַבְרָם   שלישי ההלך מ״ו
6 הָיָה צֹאן־וּבָקָר וְאֹהָלִים׃ וְלֹא־נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ   ואהלים מ״ו אתם מ״ו
לָשֶׁבֶת יַחְדָּו כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לָשֶׁבֶת   יחדו כמ״י רכושם ב״מ כמ״ח
7 יַחְדָּו׃ וַיְהִי־רִיב בֵּין רֹעֵי מִקְנֵה־אַבְרָם וּבֵין רֹעֵי   ריב ב״מ כמ״ח רעי כ״כ
מִקְנֵה־לוֹט וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי אָז יֹשֵׁב בָּאָרֶץ׃   ישב מ״ו
8 וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־לוֹט אַל־נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי   מריבה כ״ל מ״י ביני כמ״י
וּבֵינֶךָ וּבֵין רֹעַי וּבֵין רֹעֶיךָ כִּי־אֲנָשִׁים אַחִים   ובינך כמ״ת במ״ת רנית ג׳
9 אֲנָחְנוּ׃ הֲלֹא כָל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הִפָּרֶד נָא מֵעָלָי   רעיך מ״ו ומ״י הלא מ״ו
אִם־הַשְּׂמֹאל וְאֵימִנָה וְאִם־הַיָּמִין וְאַשְׂמְאִילָה׃   ואימנה ה״ת הימין מ״י ואשמאילה מ״י

עין הקורא

לָמָּה אמרת אחתי הוא. ועתה. ואת־כל־אשר־לו. ויעל. הוא ואשתו.
מנגב ועד. עד־המקום אשר־היה שם כל פי׳ סם עם׳ סם הכינון מלחיק על כן חימו
מהגיס. ויקרא שם. וגם־ללוט. היה צאן־ובקר. ויהי־ריב בין. ובין רעי מקנה
אל־נא תהי. הפרד נא. אם־השמאל ואימנה ואם־הימין ואשמאילה.

10 וַיִּשָּׂא־לוֹט אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־כָּל־כִּכַּר הַיַּרְדֵּן
כִּי כֻלָּהּ מַשְׁקֶה לִפְנֵי ׀ שַׁחֵת יְהוָה אֶת־סְדֹם וְאֶת־
עֲמֹרָה כְּגַן־יְהוָה כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בֹּאֲכָה צֹעַר׃
11 וַיִּבְחַר־לוֹ לוֹט אֵת כָּל־כִּכַּר הַיַּרְדֵּן וַיִּסַּע לוֹט
12 מִקֶּדֶם וַיִּפָּרְדוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו׃ אַבְרָם יָשַׁב
בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן וְלוֹט יָשַׁב בְּעָרֵי הַכִּכָּר וַיֶּאֱהַל עַד־
13 סְדֹם׃ וְאַנְשֵׁי סְדֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַיהוָה מְאֹד׃
14 וַיהוָה אָמַר אֶל־אַבְרָם אַחֲרֵי הִפָּרֶד־לוֹט מֵעִמּוֹ
שָׂא־נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה שָׁם
15 צָפֹנָה וָנֶגְבָּה וָקֵדְמָה וָיָמָּה׃ כִּי אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃
16 וְשַׂמְתִּי אֶת־זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר ׀ אִם־יוּכַל
17 אִישׁ לִמְנוֹת אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ גַּם־זַרְעֲךָ יִמָּנֶה׃ קוּם
הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ כִּי לְךָ אֶתְּנֶנָּה׃
18 וַיֶּאֱהַל אַבְרָם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא אֲשֶׁר
בְּחֶבְרוֹן וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה׃ פ רביעי

יד

1 וַיְהִי בִּימֵי אַמְרָפֶל מֶלֶךְ־שִׁנְעָר אַרְיוֹךְ מֶלֶךְ אֶלָּסָר
2 כְּדָרְלָעֹמֶר מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל מֶלֶךְ גּוֹיִם׃ עָשׂוּ

עין הסופר
עיניו כ"ל מל"מ
סדם כ"ל ח"ו
עמרה כח"ו
באכה כ"כ
צער ח"ו
מאד כ"ל ח"ו
עיניך כ"ל מל"מ
בנ"נ חי"ת
המקום כל"מ
בנ"ח
צפנה כלח"ו
ראה כל"ח
עולם כ"מ
יוכל כל"מ
למנות מ"ו
קום כל"מ
ויבא כ"ח
באלני כ"ל
חד"ח בנ"ל מ"ו
בחברון כל"מ
אריוך כמ"ו
כדרלעמר כ"כ
עילם כמ"ו
גוים כ"כ בנ"ח

עין הקורא

וישא־לוט. כי כלה. את סדם. כגן־יי כן בדוב ובמקלתם כגן. ויבחר־לו לוט ויפרדו. אברם ישב בארץ. ויאהל. אחרי הפרד־לוט. שא־נא. כי את־כל־הארץ. ולזרעך כלם מתוג וי"ו בנח מלך לנגנם. אשר׀ אם־יוכל. גם־זרעך כן בדוב במקלתם גם זרעך. ויאהל אברם ויבא וישב. בימי אמרפל מלך. אריוך אלסר כדרלעמר.

עין הסופר

מִלְחָמָה אֶת־בֶּרַע מֶלֶךְ סְדֹם וְאֶת־בִּרְשַׁע מֶלֶךְ

עֲמֹרָה שִׁנְאָב ׀ מֶלֶךְ אַדְמָה וְשֶׁמְאֵבֶר מֶלֶךְ צְבֹיִים   צביים כתיב / צביים קרי

3 וּמֶלֶךְ בֶּלַע הִיא־צֹעַר׃ כָּל־אֵלֶּה חָבְרוּ אֶל־עֵמֶק   היא חד מן י"א דכתיבין יו"ד

4 הַשִּׂדִּים הוּא יָם הַמֶּלַח׃ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה עָבְדוּ   צער מ"ו / שתים כמ"י

אֶת־כְּדָרְלָעֹמֶר וּשְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָרָדוּ׃   כדרלעמר כב"ב

5 וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בָּא כְדָרְלָעֹמֶר וְהַמְּלָכִים   ושלש כמ"ו

אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּכּוּ אֶת־רְפָאִים בְּעַשְׁתְּרֹת קַרְנַיִם וְאֶת־   בעשתרת כל"מ כמ"א

6 הַזּוּזִים בְּהָם וְאֵת הָאֵימִים בְּשָׁוֵה קִרְיָתָיִם׃ וְאֶת־   הזוזים מד"מ / האימים מד"מ

הַחֹרִי בְּהַרְרָם שֵׂעִיר עַד אֵיל פָּארָן אֲשֶׁר עַל־   החרי כמ"ו / שעיר כלמ"י

7 הַמִּדְבָּר׃ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־עֵין מִשְׁפָּט הִוא קָדֵשׁ   איל מ"י / פארן כב"ב / וישבו באי

וַיַּכּוּ אֶת־כָּל־שְׂדֵה הָעֲמָלֵקִי וְגַם אֶת־הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב   מ"ו / האמרי כל"מ

8 בְּחַצְצֹן תָּמָר׃ וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סְדֹם וּמֶלֶךְ עֲמֹרָה וּמֶלֶךְ   הישב מ"ו / בחצצן מ"ו

אַדְמָה וּמֶלֶךְ צְבֹיִים וּמֶלֶךְ בֶּלַע הִוא־צֹעַר וַיַּעַרְכוּ   צביים כתיב / צביים קרי / צער מ"ו

9 אִתָּם מִלְחָמָה בְּעֵמֶק הַשִּׂדִּים׃ אֵת כְּדָרְלָעֹמֶר

מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל מֶלֶךְ גּוֹיִם וְאַמְרָפֶל מֶלֶךְ

שִׁנְעָר וְאַרְיוֹךְ מֶלֶךְ אֶלָּסָר אַרְבָּעָה מְלָכִים אֶת־   ואריוך כמ"ו

10 הַחֲמִשָּׁה׃ וְעֵמֶק הַשִּׂדִּים בֶּאֱרֹת בֶּאֱרֹת חֵמָר   בארת בארת מ"ו

וַיָּנֻסוּ מֶלֶךְ־סְדֹם וַעֲמֹרָה וַיִּפְּלוּ־שָׁמָּה וְהַנִּשְׁאָרִים   וינסו כל"מ כמ"א

עין הקורא

שנאב׀. ומלך בלע היא־צער. כל־אלה חברו. השדים הוא ים. שתים עשרה שנה. ואת־הזוזים. ואת האימים בשוה. ואת־החרי. (לו"ה נרוכב"מ בהררם וכב"י יושן נס הה"א קמוצה וכרה תפיסת הרד"ק יצ"ל הרלב"ג) עד איל. על. וישבו ויבאו. היא קדש. את־כל־שדה העמלקי. בחצצן. היא־צער. את כדרלעמר. ואריוך. את־החמשה. בארת בארת. ויפלו־שמה.

11 הָרָה נָּסוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־רְכֻשׁ סְדֹם וַעֲמֹרָה וְאֶת־
12 כָּל־אָכְלָם וַיֵּלֵכוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט וְאֶת־רְכֻשׁוֹ
13 בֶּן־אֲחִי אַבְרָם וַיֵּלֵכוּ וְהוּא יֹשֵׁב בִּסְדֹם׃ וַיָּבֹא
הַפָּלִיט וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעִבְרִי וְהוּא שֹׁכֵן בְּאֵלֹנֵי
מַמְרֵא הָאֱמֹרִי אֲחִי אֶשְׁכֹּל וַאֲחִי עָנֵר וְהֵם בַּעֲלֵי
14 בְרִית־אַבְרָם׃ וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו
וַיָּרֶק אֶת־חֲנִיכָיו יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנָה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ
15 מֵאוֹת וַיִּרְדֹּף עַד־דָּן׃ וַיֵּחָלֵק עֲלֵיהֶם ׀ לַיְלָה הוּא
וַעֲבָדָיו וַיַּכֵּם וַיִּרְדְּפֵם עַד־חוֹבָה אֲשֶׁר מִשְּׂמֹאל
16 לְדַמָּשֶׂק׃ וַיָּשֶׁב אֵת כָּל־הָרְכֻשׁ וְגַם אֶת־לוֹט אָחִיו
17 וּרְכֻשׁוֹ הֵשִׁיב וְגַם אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הָעָם׃ וַיֵּצֵא
מֶלֶךְ־סְדֹם לִקְרָאתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ מֵהַכּוֹת אֶת־
כְּדָרְלָעֹמֶר וְאֶת־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל־עֵמֶק
18 שָׁוֵה הוּא עֵמֶק הַמֶּלֶךְ׃ וּמַלְכִּי־צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם
19 הוֹצִיא לֶחֶם וָיָיִן וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן׃ וַיְבָרְכֵהוּ
וַיֹּאמַר בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃
20 וּבָרוּךְ אֵל עֶלְיוֹן אֲשֶׁר־מִגֵּן צָרֶיךָ בְּיָדֶךָ וַיִּתֶּן־לוֹ
21 חמישי מַעֲשֵׂר מִכֹּל׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־סְדֹם אֶל־אַבְרָם תֶּן־לִי

עין הסופר

רכש כל"ח
במ"ח
יבא ח"ו
ויבא כ"ח
הפליט מ"י
שכן כל"ח
באלני מ"ח
אשכל מ"ו
חניכיו מל"מ
ילידי כ"מ במ"ח
מאות כ"מ במ"ג
וירדף כל"ח
עליהם מ"י
חובה מ"ו
משמאל מ"ו
הרכש מ"ו
ורכשו מ"ו
השיב במ"י
שובו מ"ו
מהכות כל"מ
ומלכי צדק
ב' מילין וכחד
כמה לריך
הוציא מל"מ
כהן כל"ח
עליון במ"ו
קנה ב"ל מ"ו
צריך מ"י
בידך כל"ח במ"ג

עין הקורא

הָרָה נָּסוּ (הו"ה כנל כתבתי נכפלי מפפטי הטעמים דף מ' ב' כי הס"א נגרי לפי גירבת הקדמונים). קדמא וִיקחו את־כל־רכש תניכא ויקחו את־לוט ומי' ללוט הסולג. ואת־כל־אכלם. בן־אחי והוא ישב. באלני. אחי. ואחי. והם בעלי. עליהם ׀ לילה. וירדפם. אשר משמאל. ויצא מלך סדם הוא עמק. ומלכי־צדק. ויברכהו. ויתן־לו מעשר. תן־לי

עין הסופר

22 הנפש והרכש קח־לך: ויאמר אברם אל־מלך — והרכש מ״ו
סדם הרמתי ידי אל־יהוה אל עליון קנה שמים — הרמתי חד״ת
23 וארץ: אם־מחוט ועד שרוך־נעל ואם־אקח מכל־ — מחוט מ״ו שרוך מ״ו
אשר־לך ולא תאמר אני העשרתי את־אברם:
24 בלעדי רק אשר אכלו הנערים וחלק האנשים
אשר הלכו אתי ענר אשכל וממרא הם יקחו — אשכל מ״ו
חלקם: ס אחר ׀ הדברים האלה
1 היה דבר־יהוה אל־אברם במחזה לאמר אל — לאמר כמ״ו במ״ת
תירא אברם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד: — תירא כמ״ו
2 ויאמר אברם אדני יהוה מה־תתן־לי ואנכי הולך — הולך חד מן יו״ד מ״ו
ערירי ובן־משק ביתי הוא דמשק אליעזר: — ערירי מ״ו אליעזר כמ״ו
3 ויאמר אברם הן לי לא נתתה זרע והנה בן־ — נתתה כ״כ
4 ביתי יורש אתי: והנה דבר־יהוה אליו לאמר — יורש כמ״ו אתי כ״מ במ״ת
לא יירשך זה כי־אם אשר יצא ממעיך הוא — יירשך מ״ו ממעיך מ״ו
5 יירשך: ויוצא אתו החוצה ויאמר הבט־נא — יירשך כ״כ ויוצא כ״מ כמ״ב
השמימה וספר הכוכבים אם־תוכל לספר אתם — אתו כמ״ו החוצה כל״מ וספר לספר מ״ו
6 ויאמר לו כה יהיה זרעך: והאמן ביהוה ויחשבה — אתם מ״ו והאמן מ״ו
לו צדקה: ויאמר אליו אני יהוה אשר הוצאתיך — הוצאתיך מד״מ

עין הקורא

הנפש. הרמתי ידי. ועד־שרוך נעל במיגוס ועד שרוך־נעל. ואם־אקח מכל־אשר־לך. העשרתי. בלעדי רק אשר. היה דבריי. ויאמר אברם. מה־תתן־לי. ובן־משק. ויאמר אברם הן לי. והנה דבריי. כי־אם ג׳ מוקפין (הו״ה בלבתם מבוארים במכפתי הטעמים דף פ״ד ב׳). אשר יצא. ויאמר הבט־נא השמימה. ויחשבה לו. אני יי.

7 מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֶת לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
8 לְרִשְׁתָּהּ: וַיֹּאמַר אֲדֹנָי יֱהוִה בַּמָּה אֵדַע כִּי
9 אִירָשֶׁנָּה: וַיֹּאמֶר אֵלָיו קְחָה לִי עֶגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת
10 וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאַיִל מְשֻׁלָּשׁ וְתֹר וְגוֹזָל: וַיִּקַּח־לוֹ
אֶת־כָּל־אֵלֶּה וַיְבַתֵּר אֹתָם בַּתָּוֶךְ וַיִּתֵּן אִישׁ־בִּתְרוֹ
11 לִקְרַאת רֵעֵהוּ וְאֶת־הַצִּפֹּר לֹא בָתָר: וַיֵּרֶד הָעַיִט
12 עַל־הַפְּגָרִים וַיַּשֵּׁב אֹתָם אַבְרָם: וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ
לָבוֹא וְתַרְדֵּמָה נָפְלָה עַל־אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה
13 חֲשֵׁכָה גְדֹלָה נֹפֶלֶת עָלָיו: וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ
תֵּדַע כִּי־גֵר ׀ יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם
14 וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר
יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל:
15 וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל־אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשֵׂיבָה
16 טוֹבָה: וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֵם עֲוֺן
17 הָאֱמֹרִי עַד־הֵנָּה: וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וַעֲלָטָה הָיָה
וְהִנֵּה תַנּוּר עָשָׁן וְלַפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין
18 הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה: בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם
בְּרִית לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
19 מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר־פְּרָת: אֶת־

עין הסופר
מאור מ״ו
אירשנה מ״ו
אליו כמ״ו
ותר מ״ו
וגוזל מ״ו
אתם מ״ו
הצפר מ״ו
אתם מ״ו
לבוא מ״ו
אימה מ״ו
גדלה מ״ו
נפלת כמ״ו
ידע מ״ו
ועבדום מ״ו
אתם מ״ו
מאות כ״מ נמ״ג
יעבדו מ״ו
ברכש כמ״ו
גדול כ״מ נמ״ב
תבוא כ״מ נמ״ט
אבתיך כמ״ו נמ״ח
בשלום כ״מ נמ״ח
בשיבה כ״מ
טובה כ״מ נמ״ה
ודור כ״מ נמ״ד
רביעי כ״מ
ישובו דין לחוד מ״ו
עון כ״מ
תנור כ״מ
ולפיד מ״ו
לאמר כ״מ נמ״ח
הגדל כ״מ נמ״ח

עין הקורא

לָתֶת לְךָ. קְחָה לִי. ויקח־לו. בַּתָּוֶךְ. ויתן איש־בתרו. והנה אימה. ויאמר לאברם ידע תדע כי־גר. וגם. בשיבה. כי לא שלם נמצא בכ״י כי לא־שלם. בָּאָה. בין הגזרים. הזאת מִנְּהַר מצרים. נהר. נהר־פרת במיעוטם נְהַר.

עין הסופר

20 הַקֵּינִי וְאֶת־הַקְּנִזִּי וְאֵת הַקַּדְמֹנִי׃ וְאֶת־הַחִתִּי וְאֶת־ הקיני מ״י הקדמני ח״ו
21 הַפְּרִזִּי וְאֶת־הָרְפָאִים׃ וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי האמרי כח״ו
יו וְאֶת־הַגִּרְגָּשִׁי וְאֶת־הַיְבוּסִי׃ ס וְשָׂרַי היבוסי כמ״ו
1 אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלָהּ שִׁפְחָה מִצְרִית
2 וּשְׁמָהּ הָגָר׃ וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם הִנֵּה־נָא
עֲצָרַנִי יְהוָה מִלֶּדֶת בֹּא־נָא אֶל־שִׁפְחָתִי אוּלַי בא כ״מ נמ״ד אולי כ״מ נמ״ט
3 אִבָּנֶה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרָי׃ וַתִּקַּח לקול מ״ו
שָׂרַי אֵשֶׁת־אַבְרָם אֶת־הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחָתָהּ
מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
4 וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיָּבֹא אֶל־ אתה כ״ה נמ״ג אישה כמ״י ויבא כמ״ו
הָגָר וַתַּהַר וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וַתֵּקַל גְּבִרְתָּהּ
5 בְּעֵינֶיהָ׃ וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ בעיניה כמל״מ עליך כמ״י
אָנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי בְּחֵיקֶךָ וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה בחיקך מ״י
6 וָאֵקַל בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר ישפט כמ״ו וביניך דין לחול מל״מ ונקוד י״ם
אַבְרָם אֶל־שָׂרַי הִנֵּה שִׁפְחָתֵךְ בְּיָדֵךְ עֲשִׂי־לָהּ
הַטּוֹב בְּעֵינָיִךְ וַתְּעַנֶּהָ שָׂרַי וַתִּבְרַח מִפָּנֶיהָ׃ הטוב כל״ם ותענה ח״י מפניה כל״ם
7 וַיִּמְצָאָהּ מַלְאַךְ יְהוָה עַל־עֵין הַמַּיִם בַּמִּדְבָּר עַל־
8 הָעַיִן בְּדֶרֶךְ שׁוּר׃ וַיֹּאמַר הָגָר שִׁפְחַת שָׂרַי אֵי־ שור כמ״ו
מִזֶּה בָאת וְאָנָה תֵלֵכִי וַתֹּאמֶר מִפְּנֵי שָׂרַי גְּבִרְתִּי באת מ״ס

עין הקורא

את־הקני ואת־הקנזי ואת. ואת־האמרי ואת־ואת־ואת. ולה שפחה. הנה־נא. אבנה. ותקח שרי מקץ. לשבת. ותרא כי הרתה ותקל. אנכי. ואקל. עשי־לה. ותענה. על־העין בדרך. ויאמר הגר. באת.

אָנֹכִי בֹּרַחַת: וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ יְהוָה שׁוּבִי אֶל־ 9
גְּבִרְתֵּךְ וְהִתְעַנִּי תַּחַת יָדֶיהָ: וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ 10
יְהוָה הַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֵךְ וְלֹא יִסָּפֵר מֵרֹב:
וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ יְהוָה הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן 11
וְקָרָאת שְׁמוֹ יִשְׁמָעֵאל כִּי־שָׁמַע יְהוָה אֶל־עָנְיֵךְ:
וְהוּא יִהְיֶה פֶּרֶא אָדָם יָדוֹ בַכֹּל וְיַד כֹּל בּוֹ וְעַל־ 12
פְּנֵי כָל־אֶחָיו יִשְׁכֹּן: וַתִּקְרָא שֵׁם־יְהוָה הַדֹּבֵר 13
אֵלֶיהָ אַתָּה אֵל רֳאִי כִּי אָמְרָה הֲגַם הֲלֹם רָאִיתִי
אַחֲרֵי רֹאִי: עַל־כֵּן קָרָא לַבְּאֵר בְּאֵר לַחַי רֹאִי 14
הִנֵּה בֵין־קָדֵשׁ וּבֵין בָּרֶד: וַתֵּלֶד הָגָר לְאַבְרָם בֵּן 15
וַיִּקְרָא אַבְרָם שֶׁם־בְּנוֹ אֲשֶׁר־יָלְדָה הָגָר יִשְׁמָעֵאל:
וְאַבְרָם בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּלֶדֶת־הָגָר 16
אֶת־יִשְׁמָעֵאל לְאַבְרָם: ס וַיְהִי יז
אַבְרָם בֶּן־תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתֵשַׁע שָׁנִים וַיֵּרָא 1
יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי־אֵל שַׁדַּי הִתְהַלֵּךְ
לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים: וְאֶתְּנָה בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ 2
וְאַרְבֶּה אוֹתְךָ בִּמְאֹד מְאֹד: וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־פָּנָיו 3

עין הסופר

בֹּרַחַת מ"ו
שׁוּבִי מ"ו
ידיה כל"מ
מרב כל"מ
וילדת מ"ו
וקראת מ"ח
עניך מדי'
ישכן כל"ח
הדבר כל"ח
אל קמ"ץ
הלם כמ"ו
ראי כל"ח
ישמעאל כלכ"כ
שמנים כ"ח נמ"ח
ובינך מ"ת
אותך מל
מן ט' מ"ו
ויפל כ"ל מ"ו

עין הקורא

וילדת. וקראת יש ספרים המנקדים תחת ת' ו' של ל' נקב' שבא כבנק כגון ובאת וקראת ינשית והרית ודומיהן וכן למוו בחיוב בינלך טח. ידו בכל ויד כל. ועל פני. ותקרא שם יי. אל ראי לית ח' ראי (חו"ה במסורה דילן לא מנה כ"ח שבה דכתיבין ראי בחולם לכן מאן דמסר ו' כ"ל בליבנא וכלל ינמהס יכל בשרו מרלאי דליוב ל"ג כ"ח). הגם הלם. באר לחי. ברד. אברם שם בנו. ואברם נמקלמס ואברם. בלדת הגר את ישמעאל. ויהי אברם. וירא יי. אני אל שדי. והיה תמים.

4 וידבר אתו אלהים לאמר: אני הנה בריתי אתך
5 והיית לאב המון גוים: ולא יקרא עוד את שמך
אברם והיה שמך אברהם כי אב המון גוים
6 נתתיך: והפרתי אתך במאד מאד ונתתיך לגוים
ומלכים ממך יצאו: והקמתי את בריתי ביני ובינך
7 ובין זרעך אחריך לדרתם לברית עולם להיות
8 לך לאלהים ולזרעך אחריך: ונתתי לך ולזרעך
אחריך את ארץ מגריך את כל ארץ כנען
9 לאחזת עולם והייתי להם לאלהים: ויאמר
אלהים אל אברהם ואתה את בריתי תשמר
10 אתה וזרעך אחריך לדרתם: זאת בריתי אשר
תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחריך המול
11 לכם כל זכר: ונמלתם את בשר ערלתכם והיה
12 לאות ברית ביני וביניכם: ובן שמנת ימים ימול
לכם כל זכר לדרתיכם יליד בית ומקנת כסף
13 מכל בן נכר אשר לא מזרעך הוא: המול ימול
יליד ביתך ומקנת כספך והיתה בריתי בבשרכם
14 לברית עולם: וערל זכר אשר לא ימול את

עין הסופר
לאמר כ"ח במ"א
והיית כמ"י
המון כמ"ו
עוד כ"מ במ"ג
נתתיך כמ"י
והפרתי מ"י
אתך מ"ו
והקמתי חד"מ
ובינך מ"ת
אחריך כמ"י
לדרתם כמד"מ
להיות מ"ו
מגריך כמ"ו ומ"י
עולם כמ"ו
והייתי כמ"י
תשמר כמ"ו
וביניכם כמד"מ
המול כל"מ
במ"א
לאות כל"מ כמ"ד
שמנת כל"מ
ימול כל"מ
לדרתיכם ככ"ב
יליד כמ"י
כספך מ"י
עולם כמ"ו

עין הקורא
אני. והיית לאב. כי אב המון. והפריתי. ונתתי לך. את ארץ.
את. ואתה את בריתי תשמר אתה. את בשר. דקמץ והיתה לאות
ברית, דמלה והיה לאות ברית סימן מילה מכר. ובן שמנת. יליד בית
ומקנת כסף מכל בן נכר אשר. מזרעך. המול ימול. וערל זכר אשר.

עין הסופר

מעמיה כמ"ו — בְּשַׂר עָרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ אֶת־
15 בְּרִיתִי הֵפַר׃ ס וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־
אַבְרָהָם שָׂרַי אִשְׁתְּךָ לֹא־תִקְרָא אֶת־שְׁמָהּ שָׂרָי
16 כִּי שָׂרָה שְׁמָהּ׃ וּבֵרַכְתִּי אֹתָהּ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לְךָ — אתה כ"ח נמ"ג
בֵּן וּבֵרַכְתִּיהָ וְהָיְתָה לְגוֹיִם מַלְכֵי עַמִּים מִמֶּנָּה — וברכתיה מ"ו
17 יִהְיוּ׃ וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל־פָּנָיו וַיִּצְחָק וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ — ויפל כל"ח
הַלְּבֶן מֵאָה־שָׁנָה יִוָּלֵד וְאִם־שָׂרָה הֲבַת־תִּשְׁעִים
18 שָׁנָה תֵּלֵד׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים לוּ — לו כמ"ח
19 יִשְׁמָעֵאל יִחְיֶה לְפָנֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲבָל שָׂרָה — לפניך כל"ו
אִשְׁתְּךָ יֹלֶדֶת לְךָ בֵּן וְקָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק — ילדת ח"ו
וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתּוֹ לִבְרִית עוֹלָם לְזַרְעוֹ — והקמתי חד"ח עולם כמ"ו
20 אַחֲרָיו׃ וּלְיִשְׁמָעֵאל שְׁמַעְתִּיךָ הִנֵּה׀ בֵּרַכְתִּי אֹתוֹ — שמעתיך מ"ו אתו ב"ח
וְהִפְרֵיתִי אֹתוֹ וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ בִּמְאֹד מְאֹד שְׁנֵים־ — והפריתי מ"ו והרביתי כמ"ו
21 עָשָׂר נְשִׂיאִם יוֹלִיד וּנְתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל׃ וְאֶת־בְּרִיתִי — נשיאם חי"ת יוליד מל"מ גדול מ"ו
אָקִים אֶת־יִצְחָק אֲשֶׁר תֵּלֵד לְךָ שָׂרָה לַמּוֹעֵד הַזֶּה — אקים כל"מ כמועד מ"ו
22 בַּשָּׁנָה הָאַחֶרֶת׃ וַיְכַל לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל
23 אַבְרָהָם׃ וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וְאֵת כָּל־
יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֵת כָּל־מִקְנַת כַּסְפּוֹ כָּל־זָכָר בְּאַנְשֵׁי — ילידי כמ"ו במ"ח העבק

עין הקורא

וברכתי אתה במיעוט אתה. וגם. מלכי עמים. ויצחק. הלבן מאה
שנה במיעוט מאה. הבת. יחיה. ויאמר אלהים אבל. וקראת.
והקמתי כולהון מלרע בהבמבן ל חל"ק. לזרעו. ולישמעאל. הנה ברכתי.
והפריתי והרביתי. שנים־עשר. אשר תלד. בשנה האחרת ויעל אלהים
נמקלתם יעל אלהים. ואת כל־ילידי. ואת.

עין הסופר

בית אברהם וימל את בשר ערלתם בעצם
24 היום הזה כאשר דבר אתו אלהים: ואברהם מפטיר
בן תשעים ותשע שנה בהמלו בשר ערלתו: בהמלו כח"ו
25 וישמעאל בנו בן שלש עשרה שנה בהמלו שלש כח"ו
26 את בשר ערלתו: בעצם היום הזה נמול אברהם נמול מ"ו
27 וישמעאל בנו: וכל אנשי ביתו יליד בית ומקנת יליד כמ"ו
כסף מאת בן נכר נמלו אתו: פ נמלו מ"ו
יח
1 וירא אליו יהוה באלני ממרא והוא ישב פתח באלני י' וח"ו ישב כח' וכמ"ו
2 האהל כחם היום: וישא עיניו וירא והנה שלשה כחם ח"ו עיני כמ"מ
אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מפתח שלשה כל"מ
3 האהל וישתחו ארצה: ויאמר אדני אם נא מצאתי אדני קדש וכח"ו
4 חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך: יקח נא מעט בעיניה מד"מ תעבר כל"מ
5 מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ: ואקחה רגליכם כל"מ
פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו כי על כן תעברו מ"ו
עברתם על עבדכם ויאמרו כן תעשה כאשר
6 דברת: וימהר אברהם האהלה אל שרה ויאמר האהלה כל"מ
מהרי שלש סאים קמח סלת לושי ועשי עגות: סלת כח"ו לושי מ"ו עגות חו"ק
7 ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב וטוב כל"מ

עין הקורא

דבר אתו. ואברהם. אברהם בהמלו בשר ערלתו. ישמעאל בהמלו את
בשר ערלתו. וישמעאל בנו בן שלש מאת בן נכר. וירא אליו. באלני
ישב פתח האהל. יקח נא מעט מים. והשענו. אחר תעברו. האהלה
[illegible] לושי. רץ. רך

8 וַיִּתֵּן אֶל־הַנַּעַר וַיְמַהֵר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ׃ וַיִּקַּח חֶמְאָה
וְחָלָב וּבֶן־הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וְהוּא
9 עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכֵלוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
10 אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֹהֶל׃ וַיֹּאמֶר
שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה
11 אִשְׁתֶּךָ וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח הָאֹהֶל וְהוּא אַחֲרָיו׃
וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בַּיָּמִים חָדַל לִהְיוֹת
12 לְשָׂרָה אֹרַח כַּנָּשִׁים׃ וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר
13 אַחֲרֵי בְלֹתִי הָיְתָה־לִּי עֶדְנָה וַאדֹנִי זָקֵן׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם לָמָּה זֶּה צָחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר
14 הַאַף אֻמְנָם אֵלֵד וַאֲנִי זָקַנְתִּי׃ הֲיִפָּלֵא מֵיְהוָה דָּבָר
שני לַמּוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וּלְשָׂרָה בֵן׃
15 וַתְּכַחֵשׁ שָׂרָה ׀ לֵאמֹר לֹא צָחַקְתִּי כִּי ׀ יָרֵאָה וַיֹּאמֶר ׀
16 לֹא כִּי צָחָקְתְּ׃ וַיָּקֻמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיַּשְׁקִפוּ עַל־
17 פְּנֵי סְדֹם וְאַבְרָהָם הֹלֵךְ עִמָּם לְשַׁלְּחָם׃ וַיהוָה
אָמָר הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה׃
18 וְאַבְרָהָם הָיוֹ יִהְיֶה לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם וְנִבְרְכוּ־בוֹ

עין הסופר

לעשות מ"ו
אתו כמ"ו
לפניהם כמ"י
עמד כ"ח במ"א
אליו נקוד יב"ל
א"י"ו וכמ"י
שוב אשוב
מ"ו אליך כמ"י
שמעת ח"ו
אחריו כמ"י
להיות מ"ו
ארח כמ"ו
בלתי ח"ו
ואדני כמ"ו
אמנם כל"ח
לכ"ינר מ"ו
אשיב מ"ו
ויקמו
כ"ח במ"ב
וישקפו ח"ו
הלך כ"ח במ"י
עשה כמ"ו
היו' בכוף
גדול מ"ו
ועצום מ"ו

עין הקורא

במכלול בסקל פל הניד רך ותמ קמון וכן מלאתיו במקרא כ"י של כ"ד). ובן־הבקר. והוא עמד במקלתם והגאעמר. אליו יו"ד נקודות בתורה. והנה־בן. היתה־לי. למה זה. האף אמנם ל' וכל האמנם דכותי'. למ"ינר במקלתם למוער. ולשרה בן. שרה לאמר. כי יראה ויאמר לא כי. ואברהם היו (או"ה ככל זכרתי בבכרי מכפטי הטעמים דף כ"ט שיש כאן מחלוקת אם דרגא או מרכא ע"ש). ונברכו־בו.

עין הסופר

19 כל גויי הארץ: כי ידעתיו למען אשר יצוה את־
בניו ואת־ביתו אחריו ושמרו דרך יהוה לעשות
צדקה ומשפט למען הביא יהוה על־אברהם את
20 אשר־דבר עליו: ויאמר יהוה זעקת סדם ועמרה
21 כי־רבה וחטאתם כי כבדה מאד: ארדה־נא
ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה ואם־לא
22 אדעה: ויפנו משם האנשים וילכו סדמה ואברהם
23 עודנו עמד לפני יהוה: ויגש אברהם ויאמר האף
24 תספה צדיק עם־רשע: אולי יש חמשים צדיקם
בתוך העיר האף תספה ולא־תשא למקום
25 למען חמשים הצדיקם אשר בקרבה: חללה לך
מעשת כדבר הזה להמית צדיק עם־רשע
והיה כצדיק כרשע חללה לך השפט כל־הארץ
26 לא יעשה משפט: ויאמר יהוה אם־אמצא בסדם
חמשים צדיקם בתוך העיר ונשאתי לכל־
27 המקום בעבורם: ויען אברהם ויאמר הנה־נא
28 הואלתי לדבר אל־אדני ואנכי עפר ואפר: אולי
יחסרון חמשים הצדיקם חמשה התשחית

גויי כמ״ו
ידעתיו מ״י
לעשות מ״ו
הביא כמ״ו
עמד כ״א במ״א
צדיק כמ״י
צדיקם כמ״ו במ״א
בתוך כמ״ו
למקום מ״ו
חללה מ״י
מעשת מ״ו
להמית כמ״י
חללה מ״י
השפט כ״א
צדיקם כ״ל קי״ת במ״א מל״מ
המקום כל״מ במ״א
בעבורם מ״ו
הואלתי כמ״ו
אולי כ״מ במ״א
יחסרון מ״ו
התשחית כמ״י

למען אשר. על־אברהם את. כי־רבה. ארדה־נא. הכצעקתה. הבאה
ג׳ מלעיל (וסי׳ דין, הבאה מלרימה לקמן מ״ו כ״ו הרעה הזאת הבאה עליו דאיוב ב׳ י״א
ובלשתם כמשפט כי פעלים עוברים המה). עשו כלה ואם־לא אדעה. אולי יש.
חללה לך. חללה לך. השפט לית דכו. ונשאתי. אולי יחסרון.

עין הקורא

עין הסופר

בַּחֲמִשָּׁה אֶת־כָּל־הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית אִם־
29 אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ וַיֹּסֶף עוֹד לְדַבֵּר
אֵלָיו וַיֹּאמַר אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר
30 לֹא אֶעֱשֶׂה בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים׃ וַיֹּאמֶר אַל־נָא
יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבֵּרָה אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים
וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אִם־אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים׃
31 וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי אוּלַי
יִמָּצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר
32 הָעֶשְׂרִים׃ וַיֹּאמֶר אַל־נָא יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבְּרָה
אַךְ־הַפַּעַם אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרָה וַיֹּאמֶר
33 לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֲשָׂרָה׃ וַיֵּלֶךְ יְהוָה כַּאֲשֶׁר
שלישי כִּלָּה לְדַבֵּר אֶל־אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב לִמְקֹמוֹ׃ יט
1 וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה בָּעֶרֶב וְלוֹט
יֹשֵׁב בְּשַׁעַר־סְדֹם וַיַּרְא־לוֹט וַיָּקָם לִקְרָאתָם
2 וַיִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אָרְצָה׃ וַיֹּאמֶר הִנֶּה נָּא־אֲדֹנַי
סוּרוּ נָא אֶל־בֵּית עַבְדְּכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם

אשחית כמ"ו
ויסף כ"ח במ"ח
ימצאון כמ"ו
בעבור כ"מ במ"ב
יחר חד יו"ד
הואלתי כמ"ו
אולי כ"מ במ"ח
בעבור כ"מ במ"ב
יחר חד יו"ד
ימצאון כמ"ו
למקמו ח"ו
ויבאו כל"ח
סדמה כל"ת
ישב ח"ו
לוט כמ"ו
לקראתם כ"ל מ"ח
אדני חול
סורו מ"ו
ולינו כמ"ו
רגליכם כל"ת

עין הקורא

את־כל־העיר. אם־אמצא שם כל אמלא שם לדין עניכא בלא מקף. הארבעים. ויאמר אל־נא בן תרויהון דפלגים והעשרה. קדמאה אל כא יחר לאדני ואדברה תניכא ג כא יחר לאדני ואדברה אך־הפעם. סימן ביניניכא ש'יצ'ע'ש'ש' אשחית אעשה אעשה אשחית אשחית. ולוט ישב בשער. וירא לוט ויקם. ויאמר. הנה נא־אדני ב' (או"ה ז"ל בן בלעם בטעמי המקרא שלו כל הנה ננקד בצרי בר מן חד שהוא בסגול ומדניש האות שלאחריו הנ' נא אדני סורו נא דלוט ואין זולתו עב"ל וב"כ הר"מ; הנקדן כל הנה בצרי במ"א הנה נא אדני דלוט שנפתח ע"פ המסרה ולא הזכיר דגשות יעם הנו"ן ועיין א"ם ומנחת שי ומה שכתבתי בשם שכל. סורו נא במקו' אחר סורו נא

עין הסופר

והשכמתם והלכתם לדרככם ויאמרו לא
3 כי ברחוב נלין: ויפצר־בם מאד ויסרו אליו
ויבאו אל־ביתו ויעש להם משתה ומצות
4 אפה ויאכלו: טרם ישכבו ואנשי העיר אנשי
סדם נסבו על־הבית מנער ועד־זקן כל־העם
5 מקצה: ויקראו אל־לוט ויאמרו לו איה
האנשים אשר־באו אליך הלילה הוציאם אלינו
6 ונדעה אתם: ויצא אלהם לוט הפתחה והדלת
7 8 סגר אחריו: ויאמר אל־נא אחי תרעו: הנה־נא
לי שתי בנות אשר לא־ידעו איש אוציאה־נא
אתהן אליכם ועשו להן כטוב בעיניכם רק
לאנשים האל אל־תעשו דבר כי־על־כן באו
9 בצל קרתי: ויאמרו ׀ גש־הלאה ויאמרו האחד
בא־לגור וישפט שפוט עתה נרע לך מהם

ברחוב מ"ו
נלין מ"ו
ויסרו ח"ו
ויבאו כח"ו
ומצות מ"ו
הוציאם מל"ס
אלינו כמ"ו
אתם ח"ו
אלהם כח"ו
במי"ו
בנות כל"מ
אוציאה מל"מ
אליכם
כ"מ כמ"ו
כטוב כל"מ
קרתי ה"ו
לגור כמ"ו
וישפט כח"ו
שפוט מ"ו

מעל אהלי והלכתם. ויאמרו לא נ׳ דגש (או"ה כ"כ בהעתקה אחר לפני ויאמרו ונראה שהוא טעות סופר כי בכל ספרי הדפוס חוץ מן בומבירגא של שנת רמ"ח הוא מלרע ויגיד עליו ריעו ויאמרו לא כי אם מלך דמות א׳ ח׳ י"ט שגם הוא מלרע בכל הספרים, ועוד שנים אחרים דכתיבין ויאמרו לו החרם דשופטים י"ח י"ט ויאמרו לו חכמיו דאסתר ו׳ י"ג גם הם מלרע בכל ספרינו ובדליות המתג שביו"ד ואדרבותם הזכיר בעל המסרה בכלל הדגושין בתר יהו"א בלא מפסק ולא הזכיר מקום׳ שהם נגללים שיבין המלעיל והמלרע, ומ"מ לפי מהספ כי גם בכ"י של שנת כ"ד מצאתי בניהם ויאמרו לא מלעיל ואין בידי שום הכרע מן המסרת). ויפצר־בם מאד. טרם ישכבו נ׳ (וסי׳ במס"ג) ואנשי העיר אנשי. נסבו זקן. כל־העם. ויאמרו לו כל ויאמרו לו ויאמרו לי נוגס מלחיק. הוציאם אלינו ונדעה. הפתחה. אוציאה־נא. רק לאנשים. ויאמרו גש־הלאה ויאמרו האחד. נרע.

עין הקורא

עין הסופר

לשבר כל"ח	וַיִּפְצְרוּ בָאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְּשׁוּ לִשְׁבֹּר הַדָּלֶת׃
ויביאו כ"מ נמ"כ	10 וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט
אליהם מל מן י"ו מ"י	11 אֵלֵיהֶם הַבָּיְתָה וְאֶת־הַדֶּלֶת סָגָרוּ׃ וְאֶת־הָאֲנָשִׁים
מקטן כל"ח	אֲשֶׁר־פֶּתַח הַבַּיִת הִכּוּ בַּסַּנְוֵרִים מִקָּטֹן וְעַד
גדול מ"ו למצא כמ"י עד מל מן ב' מ"ח	12 גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לִמְצֹא הַפָּתַח׃ וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים
פה ככ"כ ובנתיך ח"ו	אֶל־לוֹט עֹד מִי־לְךָ פֹה חָתָן וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ
הוצא מ"ו המקום כמ"ו	13 וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ בָּעִיר הוֹצֵא מִן־הַמָּקוֹם׃ כִּי־
משחתים חי"ק	מַשְׁחִתִים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־גָדְלָה
	צַעֲקָתָם אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיְשַׁלְּחֵנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ׃
לקחי ח"ו בנתיו כח"ו כמ"ב	14 וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר׀ אֶל־חֲתָנָיו׀ לֹקְחֵי בְנֹתָיו וַיֹּאמֶר
קומו מ"ו משחית כל"מ	קוּמוּ צְּאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־מַשְׁחִית יְהוָה אֶת־
חתניו כמ"י	15 הָעִיר וַיְהִי כִמְצַחֵק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו׃ וּכְמוֹ הַשַּׁחַר
ויאיצו מ"י קום כמ"ו	עָלָה וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת־
בנתיך ח"ו הנמצאת ח"ו	אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת פֶּן־תִּסָּפֶה
בעון כל"ח ויחזיקו מ"י	16 בַּעֲוֹן הָעִיר׃ וַיִּתְמַהְמָהּ׀ וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ
בנתיו כ"ל ח"ו נמ"כ	וּבְיַד־אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו בְּחֶמְלַת יְהוָה עָלָיו
ויצאהו מ' נ"ו וינחהו מל"ח כהוציאם מל"מ אתם ח"ו	17 וַיֹּצִאֻהוּ וַיַּנִּחֻהוּ מִחוּץ לָעִיר׃ וַיְהִי כְהוֹצִיאָם אֹתָם

עין הקורא

ויפצרו באיש. ויגשו. וישלחו. ואת האנשים עד מי לך פה חתן ובניך. כי משחתים. גדלה. וישלחנו. וידבר׀ אל חתניו׀ ויאמר קומו צאו: ב' דסמיכי ותגמין מתיך עמי. וכמו השחר. קום. פן תספה. ויתמהמה׀ ג' בטעם בכ"ח בפריס בשלשלת והגו קצת נקדנים לנקד גם פסק להגיד שאינה מפרשת (אח"ה מדברי זה הקבס תלאה כי בנים דברי המדפיס מגליון מ"ג ואינם דברי רוח כמו שכתב בעל ק"ת). בידו ובידאשתו. ויהי כהוציאם בן בגונס כ"ק רפה.

עין הסופר

ההוצה ויאמר המלט על נפשך אל תביט אחריך — תביט מ"ו / תעמד כל"ת
ואל תעמד בכל הככר ההרה המלט פן תספה:
18 19 ויאמר לוט אלהם אל נא אדני: הנה נא מצא — אלהם מ"ו / אדני קדש
עבדך חן בעיניך ותגדל חסדך אשר עשית — עשית כב"כ
עמדי להחיות את נפשי ואנכי לא אוכל להמלט — להחיות מ"ו / אוכל כמ"ו
20 ההרה פן תדבקני הרעה ומתי: הנה נא העיר
הזאת קרבה לנוס שמה והוא מצער אמלטה — קרבה מ"ו / לנוס כמ"ו / כמ"כ
21 נא שמה הלא מצער הוא ותחי נפשי: ויאמר — רביעי / הלא מ"ו
אליו הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה לבלתי
22 הפכי את העיר אשר דברת: מהר המלט שמה
כי לא אוכל לעשות דבר עד באך שמה על- — אוכל כל"ת / לעשות מ"ו / באך ב"כ
23 כן קרא שם העיר צוער: השמש יצא על- — צוער מ"ו
24 הארץ ולוט בא צערה: ויהוה המטיר על סדם — צערה מ"ו / המטיר מ"ו
ועל עמרה גפרית ואש מאת יהוה מן השמים: — גפרית מ"ו
25 ויהפך את הערים האל ואת כל הככר ואת — ויהפך כל"ת

עין הקורא

ויאמר המלט על נפשך אל תביט. פן תספה. חסדך. תדבקני. ומתי. אמלטה נא לית מלרע וחד מלעיל אמלטה נא ואראה את אחי לוט מלרע ושאר מלעיל. ויאמר אליו הנה. גם לדבר. הפכי. אשר. כי לא. ולוט בא במקצתם ולוט בא. צערה. ווי המטיר זי"ן בטעם רביעי פסקא (או"ה במס"ג כאן גם בס' מלכים א' סי' ה' מסר ויעז' ר"פ בטעם רביע וסי' וכו' ומזה עמכם ולדעי הזמיע את מחנה ארם מ"ב ז' ו' ושינות הוא שזה בטעם גרשיים גם הוא כתי' ולדעי באדעות אכן הגירסא המחוברת הלא היא כתובה במס"ג בסוף איוב וגם מסר רק ני"ו והבנים ולדעי השמיע, גם במס"ק מסר על כולם ז' ר"פ בטעם). ויהפך.

כָּל־יֹשְׁבֵ֣י הֶעָרִ֔ים וְצֶ֖מַח הָאֲדָמָֽה׃ וַתַּבֵּ֥ט אִשְׁתּ֖וֹ 26
מֵאַחֲרָ֑יו וַתְּהִ֖י נְצִ֥יב מֶֽלַח׃ וַיַּשְׁכֵּ֥ם אַבְרָהָ֖ם בַּבֹּ֑קֶר 27
אֶל־הַ֨מָּק֔וֹם אֲשֶׁר־עָ֥מַד שָׁ֖ם אֶת־פְּנֵ֥י יְהוָֽה׃ וַיַּשְׁקֵ֗ף 28
עַל־פְּנֵ֤י סְדֹם֙ וַעֲמֹרָ֔ה וְעַ֖ל כָּל־פְּנֵ֣י אֶ֣רֶץ הַכִּכָּ֑ר
וַיַּ֗רְא וְהִנֵּ֤ה עָלָה֙ קִיטֹ֣ר הָאָ֔רֶץ כְּקִיטֹ֖ר הַכִּבְשָֽׁן׃ 29
וַיְהִ֗י בְּשַׁחֵ֤ת אֱלֹהִים֙ אֶת־עָרֵ֣י הַכִּכָּ֔ר וַיִּזְכֹּ֥ר
אֱלֹהִ֖ים אֶת־אַבְרָהָ֑ם וַיְשַׁלַּ֤ח אֶת־לוֹט֙ מִתּ֣וֹךְ
הַהֲפֵכָ֔ה בַּהֲפֹךְ֙ אֶת־הֶ֣עָרִ֔ים אֲשֶׁר־יָשַׁ֥ב בָּהֵ֖ן
לֽוֹט׃ וַיַּעַל֩ ל֨וֹט מִצּ֜וֹעַר וַיֵּ֣שֶׁב בָּהָ֗ר וּשְׁתֵּ֤י בְנֹתָיו֙ 30
עִמּ֔וֹ כִּ֥י יָרֵ֖א לָשֶׁ֣בֶת בְּצ֑וֹעַר וַיֵּ֨שֶׁב֙ בַּמְּעָרָ֔ה ה֖וּא
וּשְׁתֵּ֥י בְנֹתָֽיו׃ וַתֹּ֧אמֶר הַבְּכִירָ֛ה אֶל־הַצְּעִירָ֖ה 31
אָבִ֣ינוּ זָקֵ֑ן וְאִ֨ישׁ אֵ֤ין בָּאָ֨רֶץ֙ לָב֣וֹא עָלֵ֔ינוּ כְּדֶ֖רֶךְ
כָּל־הָאָֽרֶץ׃ לְכָ֨ה נַשְׁקֶ֧ה אֶת־אָבִ֛ינוּ יַ֖יִן וְנִשְׁכְּבָ֣ה 32
עִמּ֑וֹ וּנְחַיֶּ֥ה מֵאָבִ֖ינוּ זָֽרַע׃ וַתַּשְׁקֶ֧יןָ אֶת־אֲבִיהֶ֛ן 33
יַ֖יִן בַּלַּ֣יְלָה ה֑וּא וַתָּבֹ֤א הַבְּכִירָה֙ וַתִּשְׁכַּ֣ב אֶת־
אָבִ֔יהָ וְלֹֽא־יָדַ֥ע בְּשִׁכְבָ֖הּ וּבְקוּמָֽהּ׃ וַֽיְהִי֙ מִֽמָּחֳרָ֔ת 34
וַתֹּ֤אמֶר הַבְּכִירָה֙ אֶל־הַצְּעִירָ֔ה הֵן־שָׁכַ֥בְתִּי אֶ֖מֶשׁ
אֶת־אָבִ֑י נַשְׁקֶ֨נּוּ יַ֜יִן גַּם־הַלַּ֗יְלָה וּבֹ֨אִי֙ שִׁכְבִ֣י עִמּ֔וֹ

עין הסופר.
ישבי כמ"ו
נציב מ"ו
המקום כ' מ נמ"ח
קיטר כמ"ו וח"ו
ויזכר כמ"ו
בהפך ח"ו
מצער מ"ו בנתיו כ"ח כמ"כ
בצוער מ"ו
הבכירה כמ"ו הצעירה כמ"ו
לבוא כ"מ כמ"ו
לכה כ"כ
ותשקין מ"וכ"כ
ותבא חד מן כ' ח"ו
אביה כמ"ו ובקומה מ"ו ונקודה יג"ל
ובאי ח"ו

עין הקורא
וְצֶמַח. נְצִיב. אֶל־הַמָּקוֹם במקומם אֶל־הַמָּקוֹם. אֲשֶׁר־עָמַד שָׁם. וְעַל־כָּל־פְּנֵי במיעוטם וְעַל. בָּהֵן. ויעל. הַצְּעִירָה. ואיש אֵין. יַיִן בַּלַּיְלָה הִוא. כב חורית׳ וַיְהִי מִמָּחֳרָת כר מן תה וַיְהִי מִמָּחֳרָת ויבא מה (במהד׳ יו״ג ומסור עליו נית כטעם בחורית׳) וך דבמיני בחורית׳ ויהי ממחרת. נַשְׁקֶנּוּ יין גם־הלילה ובאי.

עין הסופר

35 וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע׃ וַתַּשְׁקֶיןָ גַּם בַּלַּיְלָה הַהוּא — ותשקין מ"ו וכ"ב
אֶת־אֲבִיהֶן יָיִן וַתָּקָם הַצְּעִירָה וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ וְלֹא־ — אביהן כמ"ו
36 יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקֻמָהּ׃ וַתַּהֲרֶיןָ שְׁתֵּי בְנוֹת־לוֹט — ובקמה ח"ו ותהרין מ"ו וכ"ב
37 מֵאֲבִיהֶן׃ וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב — מ"אב כמ"ו
38 הוּא אֲבִי־מוֹאָב עַד־הַיּוֹם׃ וְהַצְּעִירָה גַם־הִוא יָלְדָה
בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־עַמִּי הוּא אֲבִי בְנֵי־עַמּוֹן עַד־ — צע"ן כמ"ו
כ
1 הַיּוֹם׃ ס וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם אַרְצָה
2 הַנֶּגֶב וַיֵּשֶׁב בֵּין־קָדֵשׁ וּבֵין שׁוּר וַיָּגָר בִּגְרָר׃ וַיֹּאמֶר — שור כמ"ו
אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֲחֹתִי הִוא וַיִּשְׁלַח — אחתי כמ"ו
3 אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ גְּרָר וַיִּקַּח אֶת־שָׂרָה׃ וַיָּבֹא אֱלֹהִים — אבימלך ככ"כ
אֶל־אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְּךָ — ויבא כמ"ו בחלום כ"פ כמ"כ
מֵת עַל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהִוא בְּעֻלַת בָּעַל׃ — הנך כ"כ בעלת ח"ו
4 וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר אֲדֹנָי הֲגוֹי גַּם־ — אליה כמ"ו
5 צַדִּיק תַּהֲרֹג׃ הֲלֹא הוּא אָמַר־לִי אֲחֹתִי הִוא וְהִיא־ — תהרג כמ"ו והיא י"ח כתי'
גַם־הִוא אָמְרָה אָחִי הוּא בְּתָם־לְבָבִי וּבְנִקְיֹן כַּפַּי — ובנקין ח"ו
6 עָשִׂיתִי זֹאת׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים בַּחֲלֹם גַּם — בחלם חד מן ב' ח"ו
אָנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בְתָם־לְבָבְךָ עָשִׂיתָ זֹּאת וָאֶחְשֹׂךְ — ואחשך ח"ו

עין הקורא

גַם בַּלַּיְלָה. הַצְּעִירָה וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ. וַתַּהֲרֶיןָ שְׁתֵּי בְנוֹת. וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מתיגן חברי' את. קדמא הוּא אבי־מואב תנינא הוּא אֲבִי בְנֵי־עַמּוֹן. יָלְדָה בֵּן כל ילדה להמיך בן בת כי לו ילדה מלעיל והם אחריו לגוגין. וּבֵין שׁוּר וַיָּגָר. אֲחֹתִי הִוא. הִנְּךָ מֵת עַל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר. בְּעֻלַת בָּעַל ב' דסמיכי (דברים כב כב). וַיֹּאמַר אֲדֹנָי הֲגוֹי. הֲלֹא הוּא אָמַר־לִי כל אמר כי אמר לו אמר מלעיל. וְהִיא גַם־הִיא אָמְרָה. בְּתָם־לְבָבִי. גַּם אָנֹכִי. כִּי בְתָם־לְבָבְךָ. וָאֶחְשֹׂךְ.

עין הסופר

גַּם־אָנֹכִי אוֹתְךָ מֵחֲטוֹ־לִי עַל־כֵּן לֹא־נְתַתִּיךָ לִנְגֹּעַ
אֵלֶיהָ׃ וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת־הָאִישׁ כִּי־נָבִיא הוּא 7
וְיִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ וֶחְיֵה וְאִם־אֵינְךָ מֵשִׁיב דַּע כִּי־מוֹת
תָּמוּת אַתָּה וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃ וַיַּשְׁכֵּם אֲבִימֶלֶךְ בַּבֹּקֶר 8
וַיִּקְרָא לְכָל־עֲבָדָיו וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד׃ וַיִּקְרָא 9
אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מֶה־עָשִׂיתָ לָּנוּ וּמֶה־
חָטָאתִי לָךְ כִּי־הֵבֵאתָ עָלַי וְעַל־מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה
גְדֹלָה מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא־יֵעָשׂוּ עָשִׂיתָ עִמָּדִי׃
וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ 10
אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק 11
אֵין־יִרְאַת אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וַהֲרָגוּנִי עַל־דְּבַר
אִשְׁתִּי׃ וְגַם־אָמְנָה אֲחֹתִי בַת־אָבִי הִוא אַךְ לֹא בַת־ 12
אִמִּי וַתְּהִי־לִי לְאִשָּׁה׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אֹתִי 13
אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי וָאֹמַר לָהּ זֶה חַסְדֵּךְ אֲשֶׁר
תַּעֲשִׂי עִמָּדִי אֶל כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָבוֹא שָׁמָּה

אותך ט׳ מ״ו · מחטו מ״א · לנגע מ״ו · משיב מ״י · מות כמ״ו · תמות כמ״ו · עבדיו כמ״י · באזניהם כ״מ · וייראו מ״ו · הבאת כמ״א · גדלה כ״א כמ״ד · עשית כב״כ · ראית כב״כ כמ״א · בפקים כל״מ בס״א · והרגוני מ״ו · אחתי כמ״ו · אתי כ״א כמ״א · אלהים קדש · ואמר כמ״ו · המקים כ״מ · נבוא כ״מ כמ״ב

עין הקורא

גם־אנכי. מחטו־לי. לנגע. השב אשת־האיש. וחיה. ואם־אינך. לאברהם ויאמר לו מה־עשית לנו במקצתם ויאמר לו מה. ומה־חטאתי. ועל. חטאה. אשר לא־יעשו. מה ראית. ויאמר אברהם כי אמרתי רק (מו״ה גם במ״נ של ריב״א ובחומש בולוניא של רמ״א אמרתי בוקף לא נרביע). וגם־אמנה. אך־לא בת־אמי. (ויהי ה׳ נמעם גריב בספרא וס׳ כמפר לעיל בס׳ כח סי׳ י׳ ועיין מ״ש לקמן ל״ה י״ח אצל ויהי בצאת נפשה). כאשר התעו. ואמר לה זה חסדך אשר תעשי. אל־כל־המקום במקצתם אל־כל. אשר נבוא.

עין הסופר

14 אֲמָרִי־לִי אָחִי הוּא׃ וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר
וַעֲבָדִים וּשְׁפָחֹת וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם וַיָּשֶׁב לוֹ אֵת   ושפחת ג׳ מ״ו
15 שָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ הִנֵּה אַרְצִי לְפָנֶיךָ
16 בַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ שֵׁב׃ וּלְשָׂרָה אָמַר הִנֵּה נָתַתִּי אֶלֶף   בטוב כל״מ
כֶּסֶף לְאָחִיךְ הִנֵּה הוּא־לָךְ כְּסוּת עֵינַיִם לְכֹל   לאחיך מ״י כסות מ״ו
17 אֲשֶׁר אִתָּךְ וְאֵת־כֹּל וְנֹכָחַת׃ וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל־   ונכחת ח״ו
הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ
18 וְאַמְהֹתָיו וַיֵּלֵדוּ׃ כִּי־עָצֹר עָצַר יְהוָה בְּעַד כָּל־   ואמהתיו ח״ו עצר מ״ו
כא רֶחֶם לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל־דְּבַר שָׂרָה אֵשֶׁת
1 אַבְרָהָם׃ ס וַיהוָה פָּקַד אֶת־שָׂרָה
כַּאֲשֶׁר אָמָר וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר׃
2 וַתַּהַר וַתֵּלֶד שָׂרָה לְאַבְרָהָם בֵּן לִזְקֻנָיו לַמּוֹעֵד   לזקניו כמ״ו למועד כל״מ
3 אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ אֱלֹהִים׃ וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת־שֶׁם־   כמ״ח אתו כמ״ו
4 בְּנוֹ הַנּוֹלַד־לוֹ אֲשֶׁר־יָלְדָה־לּוֹ שָׂרָה יִצְחָק׃ וַיָּמָל   הנולד מ״ו
אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן־שְׁמֹנַת יָמִים כַּאֲשֶׁר   שמנת כל״מ
5 צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים׃ וְאַבְרָהָם בֶּן־מְאַת שָׁנָה בְּהִוָּלֶד   חמישי
6 לוֹ אֵת יִצְחָק בְּנוֹ׃ וַתֹּאמֶר שָׂרָה צְחֹק עָשָׂה לִי   צחק ח״ו
7 אֱלֹהִים כָּל־הַשֹּׁמֵעַ יִצְחַק־לִי׃ וַתֹּאמֶר מִי מִלֵּל   השמע כל״מ

עין הקורא

צאן ובקר. הנה הוא־לך. לכל. ואת־כל (חו״ה וכן במקרא כ״י של שנת כ״ד גם בדפוס ווניציאה של רמ״ח במקף. ונכחת הכ״ף קמוץ בב״מ ובעדות מכלול בשער בנין נפעל, גם איננו נמנה בההי כתוב בבכלה לב״פ). כי־עצר עצר. ותהר ותלד. אשר דבר אתו. את־שם־בנו הנולד־לו. בן־שמנת. עשה לי. יצחק־לי.

עין הסופר

לאברהם היניקה בנים שרה כי־ילדתי בן לזקניו:	היניקה מל"מ לזקניו כמ"ו
ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול 8	גדול כ"מ במ"ב
ביום הגמל את־יצחק: ותרא שרה את־בן־הגר 9	
המצרית אשר־ילדה לאברהם מצחק: ותאמר 10	המצרית כל"מ
לאברהם גרש האמה הזאת ואת־בנה כי לא	
יירש בן־האמה הזאת עם־בני עם־יצחק: וירע 11	יירש כ"מ במ"ח
הדבר מאד בעיני אברהם על אודת בנו: ויאמר 12	אודת כ' כ"כ מו"ק ומ"ת
אלהים אל־אברהם אל־ירע בעיניך על־הנער	
ועל־אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע	אמתך כמ"י
בקלה כי ביצחק יקרא לך זרע: וגם את־בן 13	בקלה ח"ו
האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא: וישכם אברהם 14	אשימנו מ"י
בבקר ויקח־לחם וחמת מים ויתן אל־הגר שם על־	
שכמה ואת־הילד וישלחה ותלך ותתע במדבר	וישלחה ח"י
באר שבע: ויכלו המים מן־החמת ותשלך את־ 15	
הילד תחת אחד השיחם: ותלך ותשב לה מנגד	השיחם מי"ק ומ"ת

עין הקורא

ויגמל. ותרא שרה את בן הגר. (חו"ב נחומה כ"י יבן סבן מלאתי מצאה החי"ת בגול וכ"כ בן בלעם בטעמי המקר' שלו וז"ל ב"פ פתחין בס' בראשי' י"א ובי' ותתן גם לאיש' עמה ויאכל, וגזו ומה, הגבי ברחת, את בדיתי הכבד, ואני זקנתי, הריע' ומתי, לאברהם מצחק, את רבקה ויל[illegible], ונינתם וקנו, קחם נא אלי ואברכם, ברכת שדים ורחם וכב"ל גם במסרה דילן מסר יצל רובן י"ח פתחין ב"פ בבראשית). גרש האמה. כי לא יירש. אודת. אל ירע בעיניך על הנער. כל אשר. וגם את בן האמה. ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם. ותלך ותתע במדבר באר שבע כל אחר זבית בלא מקף. (חו"ב מן החמת החי"ת בסגול בס"מ והוא מן פתחין באתנח בס' בראשי' וביגדות בן בלעם שהעתקתי לעיל בפ' נח י' מלא וחסר ואבד ובלבה ע"ש, ובזה שבל להורת אהים מסורה שהלכתי לדבר בו). ותשלך את הילד בחנם ותשלך את הילד. אחד.

עין הסופר

הַרְחֵק֙ כִּמְטַחֲוֵ֣י קֶ֔שֶׁת כִּ֣י אָֽמְרָ֔ה אַל־אֶרְאֶ֖ה בְּמ֣וֹת — כמטחוי ו' בסוף
16 הַיָּ֑לֶד וַתֵּ֣שֶׁב מִנֶּ֔גֶד וַתִּשָּׂ֥א אֶת־קֹלָ֖הּ וַתֵּֽבְךְּ׃ וַיִּשְׁמַ֣ע — במות כל"ם קלה מ"ו
אֱלֹהִים֮ אֶת־ק֣וֹל הַנַּ֒עַר֒ וַיִּקְרָא֩ מַלְאַ֨ךְ אֱלֹהִ֤ים ׀ אֶל־ — קול כל"ם במ"ה
17 הָגָר֙ מִן־הַשָּׁמַ֔יִם וַיֹּ֥אמֶר לָ֖הּ מַה־לָּ֣ךְ הָגָ֑ר אַל־תִּ֣ירְאִ֔י — תיראי מ"ו
כִּֽי־שָׁמַ֧ע אֱלֹהִ֛ים אֶל־ק֥וֹל הַנַּ֖עַר בַּאֲשֶׁ֥ר הוּא־שָֽׁם׃
קוּמִי֙ שְׂאִ֣י אֶת־הַנַּ֔עַר וְהַחֲזִ֥יקִי אֶת־יָדֵ֖ךְ בּ֑וֹ כִּֽי־לְג֥וֹי — קימי מ"ו והחזיקי מ"ו
גָּד֖וֹל אֲשִׂימֶֽנּוּ׃ וַיִּפְקַ֤ח אֱלֹהִים֙ אֶת־עֵינֶ֔יהָ וַתֵּ֖רֶא — גדול כ"ם במ"ב
18 בְּאֵ֣ר מָ֑יִם וַתֵּ֜לֶךְ וַתְּמַלֵּ֤א אֶת־הַחֵ֙מֶת֙ מַ֔יִם וַתַּ֖שְׁקְ — אשימנו מ"ו
19 אֶת־הַנָּֽעַר׃ וַיְהִ֧י אֱלֹהִ֛ים אֶת־הַנַּ֖עַר וַיִּגְדָּ֑ל וַיֵּ֙שֶׁב֙
בַּמִּדְבָּ֔ר וַיְהִ֖י רֹבֶ֥ה קַשָּֽׁת׃ וַיֵּ֖שֶׁב בְּמִדְבַּ֣ר פָּארָ֑ן — רבה מ"ו פארן כב"ב
20 וַתִּֽקַּח־ל֥וֹ אִמּ֛וֹ אִשָּׁ֖ה מֵאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ פ ששי
21 וַֽיְהִי֙ בָּעֵ֣ת הַהִ֔וא וַיֹּ֣אמֶר אֲבִימֶ֗לֶךְ וּפִיכֹל֙ שַׂר־צְבָא֔וֹ — ופיכל כמ"ו וח"ו
אֶל־אַבְרָהָ֖ם לֵאמֹ֑ר אֱלֹהִ֣ים עִמְּךָ֔ בְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־ — לאמר כ"ם במ"ח
22 אַתָּ֖ה עֹשֶֽׂה׃ וְעַתָּ֗ה הִשָּׁ֨בְעָה לִּ֤י בֵֽאלֹהִים֙ הֵ֔נָּה — עשה כמ"ו
אִם־תִּשְׁקֹ֣ר לִ֔י וּלְנִינִ֖י וּלְנֶכְדִּ֑י כַּחֶ֜סֶד אֲשֶׁר־עָשִׂ֤יתִי — תשקר מ"ו ולניני מ"ו
23 עִמְּךָ֙ תַּעֲשֶׂ֣ה עִמָּדִ֔י וְעִם־הָאָ֖רֶץ אֲשֶׁר־גַּ֥רְתָּה בָּֽהּ׃ — גרתה ה' בסוף
24 25 וַיֹּ֙אמֶר֙ אַבְרָהָ֔ם אָנֹכִ֖י אִשָּׁבֵֽעַ׃ וְהוֹכִ֥חַ אַבְרָהָ֖ם — והוכח מ"ו וח"ו
אֶת־אֲבִימֶ֑לֶךְ עַל־אֹדוֹת֙ בְּאֵ֣ר הַמַּ֔יִם אֲשֶׁ֥ר גָּזְל֖וּ — אדות חו"קומו"ת

עין הקורא

כמטחוי. ותשב. ויקרא. אלהים׀ אל־הגר מן־השמים. אל־קול. קומי.
באר מים. ותלך נחלים ותרך. ותשקך. שר־צבאו כל שר נכתו מוקף. בכל
אשר־אתה. השבעה לי באלהים נמקלתם השבעה־לי. אם־תשקר לי. כחסד
נמקלתם כחסד. עמך. אשר־גרתה בה. ויאמר אברהם אנכי אשבע.

עין הסופר

26 עֲבָדֵי אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי
עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם־אַתָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי
27 וְגַם אָנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בִּלְתִּי הַיּוֹם׃ וַיִּקַּח אַבְרָהָם
שניהם כל"מ צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לַאֲבִימֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם
28 ברית כל"מ כבשת ח"ו בְּרִית׃ וַיַּצֵּב אַבְרָהָם אֶת־שֶׁבַע כִּבְשֹׂת הַצֹּאן
29 לבדהן כ"כ לְבַדְהֶן׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מָה הֵנָּה
30 כבשת ח"ו הצבת כ"כ שֶׁבַע כְּבָשֹׂת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבַדָּנָה׃ וַיֹּאמֶר
לבדנה כ"כ כבשת ח"ו כִּי אֶת־שֶׁבַע כְּבָשֹׂת תִּקַּח מִיָּדִי בַּעֲבוּר תִּהְיֶה־
31 בעבור כ"מ כמ"ג לִּי לְעֵדָה כִּי חָפַרְתִּי אֶת־הַבְּאֵר הַזֹּאת׃ עַל־כֵּן
למקום כל"מ כמ"א קָרָא לַמָּקוֹם הַהוּא בְּאֵר שָׁבַע כִּי שָׁם נִשְׁבְּעוּ
32 שְׁנֵיהֶם׃ וַיִּכְרְתוּ בְרִית בִּבְאֵר שָׁבַע וַיָּקָם
ופיכל כ"כ וישבו אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ וַיָּשֻׁבוּ אֶל־אֶרֶץ
33 כ"ח כמ"א פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּטַּע אֶשֶׁל בִּבְאֵר שָׁבַע וַיִּקְרָא־שָׁם
34 עלם כמ"ו בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם׃ וַיָּגָר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ
פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים׃ פ שביעי

כב

1 וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־
אליו כמ"י אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃
2 יחידך כמ"י וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ
המריה ח"ו והעלהו כ"כ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ

עין הקורא: וגם־אתה. וגם אנכי. מה הנה שבע. ויאמר כי. כבשת. כי שם.
ויקרא־שם נלן לך ויקרא שם אבהם. ויאמר אליו אברהם. ולך־לך.

שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃	עין הסופר לעלה כל"ח כמ"ח
3 וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח	אמר כמ"ו ויחבש כמ"ג
אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיְבַקַּע עֲצֵי	חמרו כל"ח נעריו כמ"י
עֹלָה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ	עלה כל"ח כמ"ח
4 הָאֱלֹהִים׃ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־	
5 עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרָחֹק׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם	המקום כל"מ כמ"ח
אֶל־נְעָרָיו שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה עִם־הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר	מרחק כמ"ג פה כ"ב החמור
6 נֵלְכָה עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם׃ וַיִּקַּח	כל"מ כמ"ד פה כב"כ
אַבְרָהָם אֶת־עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ	ונשובה כמ"ג אליכם כ"מ
וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמַּאֲכֶלֶת וַיֵּלְכוּ	כמ"ו העלה כל"ח כמ"ח
7 שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו׃ וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו	שניהם כל"ם יחדו כמ"י
וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֶּנִּי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ	
8 וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם	
אֱלֹהִים יִרְאֶה־לּוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם	
9 יַחְדָּו׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים	ויבאו כמ"ג
וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים	ויערך כל"ח
וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ	ויעקד מ"ו אתו כמ"ו
10 מִמַּעַל לָעֵצִים׃ וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יָדוֹ וַיִּקַּח	

עין הקורא

עַל אַחַד. אֹמַר. וַיַּחֲבֹשׁ. ויקם וילך המקו׳ חסר ויקם וילך ז חסר. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי.
שבו־לכם פה במקום שבי לכם. וַאֲנִי והנער נֵלְכָה. וְנִשְׁתַּחֲוֶה. הַמַּאֲכֶלֶת.
הִנֶּנִּי בְּנִי. ויאמר אברהם אלהים במיעוטם אלהים (חו"ה גם כמ"ג כל רע"ח
זבוכלנה למ"ח ואחרים קדמוני׳ אלהים כו"ג) יִרְאֶה־לּוֹ. וַיִּבֶן שָׁם וַיַּעֲרֹךְ. וַיַּעֲקֹד

עין הסופר

לשחט כמ"ו 11 את־המאכלת לשחט את־בנו: ויקרא אליו
מלאך יהוה מן־השמים ויאמר אברהם׀ אברהם
12 ויאמר הנני: ויאמר אל־תשלח ידך אל־הנער
מאומה כמ"ו ואל־תעש לו מאומה כי׀ עתה ידעתי כי־ירא
יחידך כמ"י אלהים אתה ולא חשכת את־בנך את־יחידך
13 ממני: וישא אברהם את־עיניו וירא והנה־איל
בקרניו מ"י אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח
לעלה כל"מ בנ"ח 14 את־האיל ויעלהו לעלה תחת בנו: ויקרא
המקום כל"מ כמ"ח אברהם שם־המקום ההוא יהוה׀ יראה אשר
15 יאמר היום בהר יהוה יראה: ויקרא מלאך
שנית כל"מ 16 יהוה אל־אברהם שנית מן־השמים: ויאמר בי
נאם כמ"ו נשבעתי נאם־יהוה כי יען אשר עשית את־
יחידך כ"כ 17 הדבר הזה ולא חשכת את־בנך את־יחידך: כי־
ככוכבי כמ"ו ברך אברכך והרבה ארבה את־זרעך ככוכבי
וכחול מ"ו וירש דין לחוד מ"י השמים וכחול אשר על־שפת הים וירש זרעך
איביו כמ"ו ומ"י 18 את שער איביו: והתברכו בזרעך כל גויי הארץ
גויי כ"כ בקלי כ"ח כמ"ח 19 עקב אשר שמעת בקלי: וישב אברהם אל־נעריו

עין הקורא

כי׀ עתה. כי־ירא. אתה. והנה־איל אחר (זו הכפלתי על המחבר שלא הזכיר בסבך שנחלקו בו הספרים יש מעמידין הכ"ף במתג ומרפים הסמ"ך ויש מדגישין אותה. גם במ"ת הספרים יש מחלוקת אם פתח או קמץ ועיין מ"ש). יהוה׀ יראה. כי יען אשר. קדמא ולא חשכת את־בנך את־יחידך ממני, תלישא ולא חשכת את־בנך את־יחידך. כי־ברך.

עין הסופר

וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם — ויקמו כ"ח במ"ג
בִּבְאֵר שָׁבַע׃ פ מפטיר
20 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֻּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר
21 הִנֵּה יָלְדָה מִלְכָּה גַם־הִוא בָּנִים לְנָחוֹר אָחִיךָ׃ אֶת־ — לנחור כמ"ו
עוּץ בְּכֹרוֹ וְאֶת־בּוּז אָחִיו וְאֶת־קְמוּאֵל אֲבִי אֲרָם׃ — עוץ כמ"ו בכרו כ"ח במ"ג
22 וְאֶת־כֶּשֶׂד וְאֶת־חֲזוֹ וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֵת — בוז מ"ו קמיאל מ"ו
בְּתוּאֵל׃ וּבְתוּאֵל יָלַד אֶת־רִבְקָה שְׁמֹנָה אֵלֶּה יָלְדָה — חזו כ"ב בתואל כמ"ו שמנה כמ"ו
23 מִלְכָּה לְנָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם׃ וּפִילַגְשׁוֹ וּשְׁמָהּ — לנחור כל"ם ופילגשו מ"י
רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם־הִוא אֶת־טֶבַח וְאֶת־גַּחַם וְאֶת־ — ראומה מ"ו
תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה׃ פ
כג
1 וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה
2 וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה׃ וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת
אַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם — חברון כ"מ ויבא כ"ח
3 לִסְפֹּד לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ׃ וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי — לספד ח"ו ולבכתה ח"ו
4 מֵתוֹ וַיְדַבֵּר אֶל־בְּנֵי־חֵת לֵאמֹר׃ גֵּר־וְתוֹשָׁב אָנֹכִי — וכ"ף וצירה ותושב כ"ם

אל־באר שבע. אחרי. הנה ילדה. ואת־כשד. פלדש. ואת בתואל.
ופילגשו. ראומה. את־טבח ואת־גחם. ואת־מעכה.

ויהיו חיי שרה. (גר־ותושב בחילופי כ"א וב"כ מלאנו מחלקת לב"א מלת גר בלא מתג ולב"כ במתג ובמיהו חולקין ברוב התיבות המוקפות שבופן נח נרא' עם תנועה מבוכה לפניו כמו אל־הקרה (לקמן ל"ו ט"ו) לבית־יעקב (לקמן מ"ו כ"ו) יש־ המקום (לקמן ל"ג י"ו גם במדבר כ"א ג') היש־לכם אב (מד יט) כן־תעשה (שמות כב כב) בעור הבשר (ויקרא יג ג) והומיהן מלאנו בהם מחלקת שלב"א אינם במתג ולב"כ במתג, והפריכו מבולבלין בהן מאד גם אין אחד שהוה מדותיו, וכאשר יצברתי בספר הזה להחכם יהב"י מלאתי אותו נאמן לפניו בהשמטת המתגים מבולם כנק

עין הקורא

עין הסופר

עִמָּכֶם תְּנוּ לִי אֲחֻזַּת־קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מֵתִי
מִלְּפָנָי׃ 5 וַיַּעֲנוּ בְנֵי־חֵת אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ׃
6 שְׁמָעֵנוּ ׀ אֲדֹנִי נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ — נשיא בל"מ / בתוכנו מ"ו
בְּמִבְחַר קְבָרֵינוּ קְבֹר אֶת־מֵתֶךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת־ — קברינו מ"ו / קבר כח"ו
קִבְרוֹ לֹא־יִכְלֶה מִמְּךָ מִקְּבֹר מֵתֶךָ׃ 7 וַיָּקָם אַבְרָהָם — מתך כח"ו / מקבר ח"ו
וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם־הָאָרֶץ לִבְנֵי־חֵת׃ 8 וַיְדַבֵּר אִתָּם
לֵאמֹר אִם־יֵשׁ אֶת־נַפְשְׁכֶם לִקְבֹּר אֶת־מֵתִי מִלְּפָנַי — לקבר כ"מ
שְׁמָעוּנִי וּפִגְעוּ־לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן־צֹחַר׃ 9 וְיִתֶּן־לִי אֶת־ — שמעוני מ"ו / בעפרון כ"ו / כנו"ד
מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־לוֹ אֲשֶׁר בִּקְצֵה שָׂדֵהוּ — צחר כח"ו
בְּכֶסֶף מָלֵא יִתְּנֶנָּה לִּי בְּתוֹכְכֶם לַאֲחֻזַּת־קָבֶר׃ — בתוככם מ"ו
10 וְעֶפְרוֹן יֹשֵׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי־חֵת וַיַּעַן עֶפְרוֹן הַחִתִּי — ועפרון כמ"ו / כמ"ד
אֶת־אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת לְכֹל בָּאֵי שַׁעַר־ — לכב ח"ו / בתוך כ"מ
עִירוֹ לֵאמֹר׃ 11 לֹא־אֲדֹנִי שְׁמָעֵנִי הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לָךְ — אדני כח"ו
וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְךָ נְתַתִּיהָ לְעֵינֵי בְנֵי־עַמִּי — נתתיה כמ"ו

עין הקורא

כי יצחק לי, בימי קציר חטים אשר גרשם אברהם, טפרי עדהגו, אשר בתוך הגן. לבלתי הכית אותי. והנה צר עקר. על כן שם העיר. ויקרא שם הבאר. וכן כל שם המוקף בכולם לא רבם מתג וכדינת לא חוץ מן המוקפות ל אחד מן הטעמי' המלכי' הגבוהים כגון זרקא וסגול או המוקפות ל אחד ממשרתי הטעמים הלא כולא רבם המתג כאשר הודעתי לו בספרו כמו היא הצר ציד ויבא לי. ויקרא פינה שם יוסף ועיין מה שכתבתי בספרי משפטי הטעמים דף נ ב' גם דף כב ב). תנו לי אחזת קבר. לאמר לו. במבחר. איש ממנו. מקבר. קדמא ויקם אברהם מונח. תביר ויקם אברהם וישתחו סימן מונח למשנ' וישתחו למטה. לבני חת. ופגעו לי. ויתן לי. יתננה לי בתוככם לאחזת קבר. ויען. קדמא לכל באי שער עירו. תביר בכל באי שער עירו וכו' לכל בני שמכון בכל. קדמא לא אדני שמעני נמיצוסס שמעני. תביר אדני שמעני

עין הסופר

12 נְתַתִּיהָ לָּךְ קְבֹר מֵתֶךָ: וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי — קבֹר כת״ו / מתךָ ח״ו
13 עַם־הָאָרֶץ: וַיְדַבֵּר אֶל־עֶפְרוֹן בְּאָזְנֵי עַם־הָאָרֶץ
לֵאמֹר אַךְ אִם־אַתָּה לוּ שְׁמָעֵנִי נָתַתִּי כֶּסֶף — לוּ כת״ם
14 הַשָּׂדֶה קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה אֶת־מֵתִי שָׁמָּה: וַיַּעַן
15 עֶפְרוֹן אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ: אֲדֹנִי שְׁמָעֵנִי אֶרֶץ
אַרְבַּע מֵאֹת שֶׁקֶל־כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינְךָ מַה־הִוא וְאֶת־ — מאֹת ג׳ ח״ו
16 מֵתְךָ קְבֹר: וַיִּשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל־עֶפְרוֹן וַיִּשְׁקֹל — וישקל כל״ח
אַבְרָהָם לְעֶפְרֹן אֶת־הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאָזְנֵי בְנֵי־ — לעפרן ד׳ ח״ו
חֵת אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לַסֹּחֵר: וַיָּקָם׀ — מאות כ״מ כמ״ג / עֹבר כל״ח / לסֹחר מ״ו
17 שְׂדֵה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מַמְרֵא
הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ וְכָל־הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
18 אֲשֶׁר בְּכָל־גְּבֻלוֹ סָבִיב: לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי — גבֻלו ג׳ ח״ו
19 בְנֵי־חֵת בְּכֹל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ: וְאַחֲרֵי־כֵן קָבַר
אַבְרָהָם אֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל־מְעָרַת שְׂדֵה
הַמַּכְפֵּלָה עַל־פְּנֵי מַמְרֵא הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: — חברון כת״ו
20 וַיָּקָם הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְאַבְרָהָם לַאֲחֻזַּת־
כד קָבֶר מֵאֵת בְּנֵי־חֵת: ס וְאַבְרָהָם
1 זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אַבְרָהָם בַּכֹּל:
2 וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־עַבְדּוֹ זְקַן בֵּיתוֹ הַמֹּשֵׁל בְּכָל־ — המֹשל כל״ח

עין הקורא

במיוטים שמענני. וישתחו אברהם. עם הארץ קדמאה ואקברה את מתי מלבני
תניינה ואקברה את מתי שמה. ארץ ארבע מאות. מה הוא ואת מתך. אשר
לפני ממרא. על פני ממרא. המשל בכל־

עין הסופר

אֲשֶׁר־לוֹ שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי׃ וְאַשְׁבִּיעֲךָ 3 — שים כל"מ / ואשביעך מ"ו

בַּיהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וֵאלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־

תִקַּח אִשָּׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אָנֹכִי — מבנות כמ"ו

יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ׃ כִּי אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי תֵּלֵךְ 4 — יושב י"ז מ"ו / מולדתי כל"מ

וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי לְיִצְחָק׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד 5

אוּלַי לֹא־תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרַי אֶל־הָאָרֶץ — אולי כ"מ כמ"א / תאבה ככ"ב

הַזֹּאת הֶהָשֵׁב אָשִׁיב אֶת־בִּנְךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־ — ההשב כ"א / אשיב מ"ו

יָצָאתָ מִשָּׁם׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם הִשָּׁמֶר לְךָ 6 — יצאת בכ"כ

פֶּן־תָּשִׁיב אֶת־בְּנִי שָׁמָּה׃ יְהוָה׀ אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם 7 — תשיב מ"י

אֲשֶׁר לְקָחַנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי וַאֲשֶׁר

דִּבֶּר־לִי וַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לִי לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־

הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ לְפָנֶיךָ וְלָקַחְתָּ

אִשָּׁה לִבְנִי מִשָּׁם׃ וְאִם־לֹא תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת 8

אַחֲרֶיךָ וְנִקִּיתָ מִשְּׁבֻעָתִי זֹאת רַק אֶת־בְּנִי לֹא תָשֵׁב — ונקית מ"ו / משבעתי ח"ו

שָׁמָּה׃ וַיָּשֶׂם הָעֶבֶד אֶת־יָדוֹ תַּחַת יֶרֶךְ אַבְרָהָם 9 — תשב ח"ו

אֲדֹנָיו וַיִּשָּׁבַע לוֹ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיִּקַּח הָעֶבֶד 10 — אדניו כמ"ו / שלישי

עֲשָׂרָה גְמַלִּים מִגְּמַלֵּי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל־טוּב אֲדֹנָיו — טוב כל"מ

בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־אֲרַם נַהֲרַיִם אֶל־עִיר נָחוֹר׃ — נחור כ"מ

עין הקורא

אשר־לו. ואשביעך. כי אל־ארצי קדמא ולקחת אשה לבני ליצחק. תנינא ולקחת אשה לבני משם תליתאה ולקחת אשה לבני. רביעאה ולקחת אשה לבני. יהוה אלהי. ואשר דבר־לי. ואשר נשבע־לי (לו"ה יציין מבכתי הטעמים דף כג א ודף כט ב). לזרעך אתן. הוא ישלח. משבעתי. קדמא פן־תשיב את בני. תנינא לא תשב שמה יהי׳ ותשאתיך (יחזק׳ לט ב). וישבע לו. ויקם וילך:

עין הסופר

11 וַיַּבְרֵךְ הַגְּמַלִּים מִחוּץ לָעִיר אֶל־בְּאֵר הַמָּיִם לְעֵת
12 עֶרֶב לְעֵת צֵאת הַשֹּׁאֲבֹת: וַיֹּאמַר ׀ יְהוָה אֱלֹהֵי
אֲדֹנִי אַבְרָהָם הַקְרֵה־נָא לְפָנַי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה־חֶסֶד
13 עִם אֲדֹנִי אַבְרָהָם: הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב עַל־עֵין הַמָּיִם
14 וּבְנוֹת אַנְשֵׁי הָעִיר יֹצְאֹת לִשְׁאֹב מָיִם: וְהָיָה
הַנַּעֲרָ אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיהָ הַטִּי־נָא כַדֵּךְ וְאֶשְׁתֶּה
וְאָמְרָה שְׁתֵה וְגַם־גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה אֹתָהּ הֹכַחְתָּ
לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק וּבָהּ אֵדַע כִּי־עָשִׂיתָ חֶסֶד עִם־
15 אֲדֹנִי: וַיְהִי־הוּא טֶרֶם כִּלָּה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רִבְקָה
יֹצֵאת אֲשֶׁר יֻלְּדָה לִבְתוּאֵל בֶּן־מִלְכָּה אֵשֶׁת
16 נָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם וְכַדָּהּ עַל־שִׁכְמָהּ: וְהַנַּעֲרָ
טֹבַת מַרְאֶה מְאֹד בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא יְדָעָהּ
17 וַתֵּרֶד הָעַיְנָה וַתְּמַלֵּא כַדָּהּ וַתָּעַל: וַיָּרָץ הָעֶבֶד
לִקְרָאתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְמִיאִינִי נָא מְעַט־מַיִם מִכַּדֵּךְ:
18 וַתֹּאמֶר שְׁתֵה אֲדֹנִי וַתְּמַהֵר וַתֹּרֶד כַּדָּהּ עַל־יָדָהּ
19 וַתַּשְׁקֵהוּ: וַתְּכַל לְהַשְׁקֹתוֹ וַתֹּאמֶר גַּם לִגְמַלֶּיךָ
20 אֶשְׁאָב עַד אִם־כִּלּוּ לִשְׁתֹּת: וַתְּמַהֵר וַתְּעַר כַּדָּהּ

הַשֹּׁאֲבֹת חד"ח
הקרה פ׳ בכוף
יצאת חד"ח
לשאב כל"ח
הנער כל"ב
ח"ה במ"ח
ו אמר כמ"ו
אתה כ"ח במ"ב
הכחת ח"ו
יצאת ח"ו
נמ"ח
לבתואל כ"ם
טבת ח"ו
בתולה כמ"ו
הגמיאיני מל"מ
ותרד ח"ו
להשקתו ח"ו
לשתת ד׳ ח"ו

עין הקורא

במקלת׳ ויקםוילך. ויאמר׳ יי. ועשה חסר במקלת׳ ועצוה חסר. סימן דמבינלא
אשקה אשאב אשאב אשקה סימן בין מאלני׳ (כבוק הוא בסופני׳ ה׳ י"א ור"ל כי בתי
הקלוות הם אשקה וביניהם המאלנים ב׳ פעמים אשאב) . סימן בינבינלא גמליך אשקה.
לגמליך אשאב. ס מן בינבינלא היכא דאית גם לגמליך אין גם מוקף והיכא דאית
גם־גמליך מלא גם־מוקף וסימן גם זריו אלגם . ויהי־הוא טרם. והנה. יצאת.
ילדה. ואיש. ותרד העינה. ויאמר הגמיאיני נא מעט־מים. גם לגמליך ותער

עין הסופר

השקת ח"ו · לשאב כל"ח · מחריש מ"ו · ההצליח מ"ו · לשתות כ"מ · במ"ד · צמידים מל"מ · הגידי מ"ו · מקום כמ"ו · ללין מ"ו · מספוא כ"מ · ללון מ"ו · ויקד כמ"ו · רביעי · ותגד לרי וחס' · כראת ח"ו · הצמדים מי"ק · אחתו כמ"ו · ויבא כמ"ו

אֶל־הַשֹּׁקֶת וַתָּרָץ עוֹד אֶל־הַבְּאֵר לִשְׁאֹב
21 וַתִּשְׁאַב לְכָל־גְּמַלָּיו׃ וְהָאִישׁ מִשְׁתָּאֵה לָהּ
מַחֲרִישׁ לָדַעַת הַהִצְלִיחַ יְהוָה דַּרְכּוֹ אִם־לֹא׃
22 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ הַגְּמַלִּים לִשְׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ
נֶזֶם זָהָב בֶּקַע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צְמִידִים עַל־יָדֶיהָ
23 עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם׃ וַיֹּאמֶר בַּת־מִי אַתְּ הַגִּידִי
24 נָא לִי הֲיֵשׁ בֵּית־אָבִיךְ מָקוֹם לָנוּ לָלִין׃ וַתֹּאמֶר
אֵלָיו בַּת־בְּתוּאֵל אָנֹכִי בֶּן־מִלְכָּה אֲשֶׁר יָלְדָה
25 לְנָחוֹר׃ וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם־תֶּבֶן גַּם־מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ
26 גַּם־מָקוֹם לָלוּן׃ וַיִּקֹּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לַיהוָה׃
27 וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר
לֹא־עָזַב חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ מֵעִם אֲדֹנִי אָנֹכִי בַּדֶּרֶךְ
28 נָחַנִי יְהוָה בֵּית אֲחֵי אֲדֹנִי׃ וַתָּרָץ הַנַּעֲרָ וַתַּגֵּד
29 לְבֵית אִמָּהּ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וּלְרִבְקָה אָח
וּשְׁמוֹ לָבָן וַיָּרָץ לָבָן אֶל־הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל־
30 הָעָיִן׃ וַיְהִי כִּרְאֹת אֶת־הַנֶּזֶם וְאֶת־הַצְּמִדִים עַל־
יְדֵי אֲחֹתוֹ וּכְשָׁמְעוֹ אֶת־דִּבְרֵי רִבְקָה אֲחֹתוֹ
לֵאמֹר כֹּה־דִבֶּר אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ

עין הקורא

אֶל־הַשֹּׁקֶת. מַחֲרִישׁ לָדַעַת. וַיֹּאמֶר בַּת־מִי אַתְּ הַגִּידִי נָא לִי הֲיֵשׁ. גַּם מָקוֹם. וַיִּקֹּד הָאִישׁ. יְיָ אֱלֹהֵי. אֲשֶׁר לֹא־עָזַב. קמצה אחי אדני. תכונה אחי אדני וכו' אֲחִי ולא (לקמן מו כח). ותרץ הנער כמקומם ותרץ הנערה. ויהי כראת. וכשמעו את־דברי.

עין הסופר

31 וְהִנֵּה עֹמֵד עַל־הַגְּמַלִּים עַל־הָעָיִן׃ וַיֹּאמֶר בּוֹא — עמד כ"ח / נמ"ת
בְּרוּךְ יְהוָה לָמָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ וְאָנֹכִי פִּנִּיתִי — בוא ד' מ"ו / תעמד כ"ח / פניתי מ"י
32 הַבַּיִת וּמָקוֹם לַגְּמַלִּים׃ וַיָּבֹא הָאִישׁ הַבַּיְתָה
וַיְפַתַּח הַגְּמַלִּים וַיִּתֵּן תֶּבֶן וּמִסְפּוֹא לַגְּמַלִּים
וּמַיִם לִרְחֹץ רַגְלָיו וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ — לרחץ כמ"ו
33 וַיִּישַׂם לְפָנָיו לֶאֱכֹל וַיֹּאמֶר לֹא אֹכַל עַד אִם־ — ויישם כתיב / ויושם קרי
34 דִּבַּרְתִּי דְּבָרָי וַיֹּאמֶר דַּבֵּר׃ וַיֹּאמַר עֶבֶד אַבְרָהָם — לאכל כלמ"ו / אכל מ"ו
35 אָנֹכִי׃ וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אֲדֹנִי מְאֹד וַיִּגְדָּל וַיִּתֶּן־
לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדִם וּשְׁפָחֹת — ועבדם מ"י / ושפחת ג' מ"ו
36 וּגְמַלִּים וַחֲמֹרִים׃ וַתֵּלֶד שָׂרָה אֵשֶׁת אֲדֹנִי בֵן — והמרים כמ"ו
לַאדֹנִי אַחֲרֵי זִקְנָתָהּ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ׃
וַיַּשְׁבִּעֵנִי אֲדֹנִי לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לִבְנִי — וישבעני מ"י
37 מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אָנֹכִי יֹשֵׁב בְּאַרְצוֹ׃ אִם־לֹא — מבנת כמ"ו / ישב מ"ו
38 אֶל־בֵּית־אָבִי תֵּלֵךְ וְאֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה
לִבְנִי׃ וָאֹמַר אֶל־אֲדֹנִי אֻלַי לֹא־תֵלֵךְ הָאִשָּׁה אַחֲרָי׃ — ואמר כמ"ו / אלי מ"ו
39 וַיֹּאמֶר אֵלָי יְהוָה אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנָיו יִשְׁלַח
40 מַלְאָכוֹ אִתָּךְ וְהִצְלִיחַ דַּרְכֶּךָ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי — והצליח כל"מ
מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית אָבִי׃ אָז תִּנָּקֶה מֵאָלָתִי כִּי
41 תָבוֹא אֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְאִם־לֹא יִתְּנוּ לָךְ וְהָיִיתָ נָקִי — תבוא מ"ו / והיית ככ"כ

עין הקורא

לָמָּה תַעֲמֹד. עַד אִם־דִּבַּרְתִּי. וַיִּתֶּן־לוֹ. וַתֵּלֶד שָׂרָה. וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ. אִם־לֹא אֶל־בֵּית־אָבִי. יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ. וְאִם־לֹא יִתְּנוּ.

עין הסופר

42 מֵאָלָתִי׃ וָאָבֹא הַיּוֹם אֶל־הָעָיִן וָאֹמַר יְהוָה אֱלֹהֵי ואבא כ׳ מ״ו / ואמר כמ״ו
אֲדֹנִי אַבְרָהָם אִם־יֶשְׁךָ־נָּא מַצְלִיחַ דַּרְכִּי אֲשֶׁר מצליח כל״מ
43 אָנֹכִי הֹלֵךְ עָלֶיהָ׃ הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב עַל־עֵין הַמָּיִם הלך כ״מ נמ״ו
וְהָיָה הָעַלְמָה הַיֹּצֵאת לִשְׁאֹב וְאָמַרְתִּי אֵלֶיהָ היצאת מ״ו / לשאב כמ״ו
44 הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־מַיִם מִכַּדֵּךְ׃ וְאָמְרָה אֵלַי גַּם־ השקיני כמ״ו
אַתָּה שְׁתֵה וְגַם לִגְמַלֶּיךָ אֶשְׁאָב הִוא הָאִשָּׁה
45 אֲשֶׁר־הֹכִיחַ יְהוָה לְבֶן־אֲדֹנִי׃ אֲנִי טֶרֶם אֲכַלֶּה הכיח מ״ו ומ״ו
לְדַבֵּר אֶל־לִבִּי וְהִנֵּה רִבְקָה יֹצֵאת וְכַדָּהּ עַל־ יצאת מ״ו
שִׁכְמָהּ וַתֵּרֶד הָעַיְנָה וַתִּשְׁאָב וָאֹמַר אֵלֶיהָ ואמר כמ״ו
46 הַשְׁקִינִי נָא׃ וַתְּמַהֵר וַתּוֹרֶד כַּדָּהּ מֵעָלֶיהָ וַתֹּאמֶר השקיני כמ״ו / ותורד מ״ו
שְׁתֵה וְגַם־גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה וָאֵשְׁתְּ וְגַם הַגְּמַלִּים
47 הִשְׁקָתָה׃ וָאֶשְׁאַל אֹתָהּ וָאֹמַר בַּת־מִי אַתְּ וַתֹּאמֶר אתה כ״מ / כמ״ב
בַּת־בְּתוּאֵל בֶּן־נָחוֹר אֲשֶׁר יָלְדָה־לּוֹ מִלְכָּה
48 וָאָשִׂם הַנֶּזֶם עַל־אַפָּהּ וְהַצְּמִידִים עַל־יָדֶיהָ׃ וָאֶקֹּד ואשם כ׳ מ״ו / והצמידים מ״ו
וָאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וָאֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי ואקד מ״ו
אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר הִנְחַנִי בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לָקַחַת
49 אֶת־בַּת־אֲחִי אֲדֹנִי לִבְנוֹ׃ וְעַתָּה אִם־יֶשְׁכֶם עֹשִׂים עשים כמ״ו
חֶסֶד וֶאֱמֶת אֶת־אֲדֹנִי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא הַגִּידוּ לִי הגידו כמ״ו
50 וְאֶפְנֶה עַל־יָמִין אוֹ עַל־שְׂמֹאל׃ וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל ימין כמ״ו / שמאל מ״ו
וַיֹּאמְרוּ מֵיְהוָה יָצָא הַדָּבָר לֹא נוּכַל דַּבֵּר אֵלֶיךָ נוכל כמ״ו

עין הקורא: אם־ישך־נא. היא האשה. לבן־אדני. אשר ילדה־לו. ואשתחוה. ועתה. אם־ישכם. ואם־לא נמקלתם ואם־לא.

עין הסופר

51 רַע אוֹ־טוֹב׃ הִנֵּה־רִבְקָה לְפָנֶיךָ קַח וָלֵךְ וּתְהִי — טוב ב כנ"מ
52 אִשָּׁה לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר
שָׁמַע עֶבֶד אַבְרָהָם אֶת־דִּבְרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה — דבריהם כ"מ החמישי
53 לַיהוָה׃ וַיּוֹצֵא הָעֶבֶד כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּבְגָדִים — ויוצא כ"מ במ"כ
54 וַיִּתֵּן לְרִבְקָה וּמִגְדָּנֹת נָתַן לְאָחִיהָ וּלְאִמָּהּ׃ וַיֹּאכְלוּ — ומגדנת ח"ו
וַיִּשְׁתּוּ הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עִמּוֹ וַיָּלִינוּ וַיָּקוּמוּ — וילינו כמ"י ויקומו כ"מ"ו
55 בַבֹּקֶר וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֻנִי לַאדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר אָחִיהָ וְאִמָּהּ — שלחני ח"ו
תֵּשֵׁב הַנַּעַר אִתָּנוּ יָמִים אוֹ עָשׂוֹר אַחַר תֵּלֵךְ׃ — עשור מ"ו
56 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַל־תְּאַחֲרוּ אֹתִי וַיהוָה הִצְלִיחַ — אלהם כ"ח במ"ו
57 דַּרְכִּי שַׁלְּחוּנִי וְאֵלְכָה לַאדֹנִי׃ וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא — אתי כ"ח במ"ח שלחוני מ"ו
58 לַנַּעַר וְנִשְׁאֲלָה אֶת־פִּיהָ׃ וַיִּקְרְאוּ לְרִבְקָה וַיֹּאמְרוּ
אֵלֶיהָ הֲתֵלְכִי עִם־הָאִישׁ הַזֶּה וַתֹּאמֶר אֵלֵךְ׃ — אליה כט"ו
59 וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־רִבְקָה אֲחֹתָם וְאֶת־מֵנִקְתָּהּ וְאֶת־ — אחתם כ"ח במ"ח
60 עֶבֶד אַבְרָהָם וְאֶת־אֲנָשָׁיו׃ וַיְבָרְכוּ אֶת־רִבְקָה — מנקתה ח"ו
וַיֹּאמְרוּ לָהּ אֲחֹתֵנוּ אַתְּ הֲיִי לְאַלְפֵי רְבָבָה וְיִירַשׁ — אחתנו כ"ח במ"ח
61 זַרְעֵךְ אֵת שַׁעַר שֹׂנְאָיו׃ וַתָּקָם רִבְקָה וְנַעֲרֹתֶיהָ — ויירש כ"מ במ"ח שנאיו ח"ו
וַתִּרְכַּבְנָה עַל־הַגְּמַלִּים וַתֵּלַכְנָה אַחֲרֵי הָאִישׁ וַיִּקַּח — ונערתיה ח"ו
62 הָעֶבֶד אֶת־רִבְקָה וַיֵּלַךְ׃ וְיִצְחָק בָּא מִבּוֹא בְּאֵר לַחַי — מבוא מ"ו
63 רֹאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב׃ וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ — ראי כמ"ו יושב י"ו מ"ו לשוח מ"ו

עין הקורא

לְבֶן־אדניך. ויוצא העבד כלי־כסף וכלי זהב. לְאָחִיהָ. ויקומו בבקר. אָחִיהָ. אַחַר. ויקראו לרבקה ויאמרו אליה. וַיְשַׁלְּחוּ. ויברכו את־רבקה ויאמרו לה אַתְּ הֲיִי. באר לחי.

עין הסופר

לפנות כמ״ו בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה גְמַלִּים
בָּאִים׃ וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא אֶת־יִצְחָק 64
ותפל כמ״ו וַתִּפֹּל מֵעַל הַגָּמָל׃ וַתֹּאמֶר אֶל־הָעֶבֶד מִי־הָאִישׁ 65
ההלך מ״ו לקראתנו כב״כ הַלָּזֶה הַהֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא
הצעיף מ״ו אֲדֹנִי וַתִּקַּח הַצָּעִיף וַתִּתְכָּס׃ וַיְסַפֵּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק 66
ויבאה ב׳ מ״ו האהלה כמ״ו אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְבִאֶהָ יִצְחָק הָאֹהֱלָה 67
שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת־רִבְקָה וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה
ויאהבה מ״ו וַיֶּאֱהָבֶהָ וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ׃ פ ששי

כה

יוסף כ״ח כמ״ח קטורה כמ״ו וַיֹּסֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וּשְׁמָהּ קְטוּרָה׃ וַתֵּלֶד 1 2
לוֹ אֶת־זִמְרָן וְאֶת־יָקְשָׁן וְאֶת־מְדָן וְאֶת־מִדְיָן וְאֶת־
שוח מ״ו יִשְׁבָּק וְאֶת־שׁוּחַ׃ וְיָקְשָׁן יָלַד אֶת־שְׁבָא וְאֶת־דְּדָן 3
אשורם כמ״ו וח״ו ולטושם כמ״ו וח״ו ולאמים כ״כ וּבְנֵי דְדָן הָיוּ אַשּׁוּרִם וּלְטוּשִׁם וּלְאֻמִּים׃ וּבְנֵי 4
עיפה מ״ו וחנך מ״ו מִדְיָן עֵיפָה וָעֵפֶר וַחֲנֹךְ וַאֲבִידָע וְאֶלְדָּעָה כָּל־
ואבידע מ״ו אֵלֶּה בְּנֵי קְטוּרָה׃ וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ 5
הפילגשים מד״מ לְיִצְחָק׃ וְלִבְנֵי הַפִּילַגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן 6
מתנת ח״ו בעודנו כל״מ אַבְרָהָם מַתָּנֹת וַיְשַׁלְּחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדֶנּוּ
חַי קֵדְמָה אֶל־אֶרֶץ קֶדֶם׃ וְאֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי־חַיֵּי 7
אַבְרָהָם אֲשֶׁר־חָי מְאַת שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה
בשיבה כמ״ו טובה כל״מ במ״כ וְחָמֵשׁ שָׁנִים׃ וַיִּגְוַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשֵׂיבָה טוֹבָה 8

עין הקורא

מי־האיש. את כל־הדברים האהלה שרה וינחם ב׳ מלרע (ובירו בתבילי׳ קו מה)
ובני דדן כרונס דדן במקוצתם דדן. אשורם. ואלדעה. את־כל־אשר־
לו׳ וישלחם. ואלה ימי.

עין הסופר

9 זָקֵן וְשָׂבֵעַ וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃ וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק
וְיִשְׁמָעֵאל בָּנָיו אֶל־מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֶל־שְׂדֵה
עֶפְרֹן בֶּן־צֹחַר הַחִתִּי אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מַמְרֵא׃
10 הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר־קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי־חֵת שָׁמָּה
11 קֻבַּר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת
אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק
עִם־בְּאֵר לַחַי רֹאִי׃ פ שביעי
12 וְאֵלֶּה תֹּלְדֹת יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲשֶׁר יָלְדָה
13 הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם׃ וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל בִּשְׁמֹתָם לְתוֹלְדֹתָם בְּכֹר
14 יִשְׁמָעֵאל נְבָיֹת וְקֵדָר וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם׃ וּמִשְׁמָע
15 וְדוּמָה וּמַשָּׂא׃ חֲדַד וְתֵימָא יְטוּר נָפִישׁ וָקֵדְמָה׃
16 אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּה שְׁמֹתָם בְּחַצְרֵיהֶם
וּבְטִירֹתָם שְׁנֵים־עָשָׂר נְשִׂיאִם לְאֻמֹּתָם׃ וְאֵלֶּה 17
שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מְאַת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה
18 וְשֶׁבַע שָׁנִים וַיִּגְוַע וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃ וַיִּשְׁכְּנוּ
מֵחֲוִילָה עַד־שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם בֹּאֲכָה
אַשּׁוּרָה עַל־פְּנֵי כָל־אֶחָיו נָפָל׃ פ
19 וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן־אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד
20 אֶת־יִצְחָק׃ וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ

ושבע מ"י
עמיו כמ"י
אתו כמ"ו
עפרן ד' מ"ו
צחר כמ"ו
מות כמ"ו
ראי כמ"ו
תלדת חל"ת
המצרית מ"י
שמות מ"ו
בשמתם ח"ו
לתולדתם חו"ת
בכר ו' חסר בלי
נבית ח"ו
ודומה מ"ו
ומשא כ"כ
ותימא כ"כ
יטור מ"ו
נפיש מ"י
שמתם ח"ו
ובטירתם מ"י וח"ו
נשיאם ד' כ"כ
לאמתם חל"ת
מחוילה כל"פ
באכה כ"כ
אשורה מ"ו
תולדת פו"ת
הוליד כמל"פ
כמ"פ מ"י

עין הקורא

וַיֵּאָסֶף. אֶל־מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה. ואלה שמות. חֲדַד. ותימא. אֵלֶּה הֵם.
ואלה שני. ויגוע וימת וַיֵּאָסֶף. בֹּאֲכָה. וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת.

אֶת־רִבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי מִפַּדַּן אֲרָם אֲחוֹת
21 לָבָן הָאֲרַמִּי לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַיהוָה
לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הִוא וַיֵּעָתֶר לוֹ יְהוָה
22 וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיִּתְרֹצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ
וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶּה אָנֹכִי וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת־
23 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גֹיִים בְּבִטְנֵךְ וּשְׁנֵי
לְאֻמִּים מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ וְרַב
24 יַעֲבֹד צָעִיר׃ וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לָלֶדֶת וְהִנֵּה תוֹמִם
25 בְּבִטְנָהּ׃ וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אַדְמוֹנִי כֻּלּוֹ כְּאַדֶּרֶת שֵׂעָר
26 וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו׃ וְאַחֲרֵי־כֵן יָצָא אָחִיו וְיָדוֹ
אֹחֶזֶת בַּעֲקֵב עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וְיִצְחָק
27 בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם׃ וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים
וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יֹדֵעַ צַיִד אִישׁ שָׂדֶה וְיַעֲקֹב אִישׁ
28 תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים׃ וַיֶּאֱהַב יִצְחָק אֶת־עֵשָׂו כִּי־
29 צַיִד בְּפִיו וְרִבְקָה אֹהֶבֶת אֶת־יַעֲקֹב׃ וַיָּזֶד יַעֲקֹב
30 נָזִיד וַיָּבֹא עֵשָׂו מִן־הַשָּׂדֶה וְהוּא עָיֵף׃ וַיֹּאמֶר
עֵשָׂו אֶל־יַעֲקֹב הַלְעִיטֵנִי נָא מִן־הָאָדֹם הָאָדֹם
הַזֶּה כִּי עָיֵף אָנֹכִי עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ אֱדוֹם׃
31 32 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כַיּוֹם אֶת־בְּכֹרָתְךָ לִי׃ וַיֹּאמֶר
עֵשָׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת וְלָמָּה־זֶּה לִי בְּכֹרָה׃

עין הסופר

אחות כמ"ו
לנכח כמ"ו
ויתרצצו מ"ו
לדרש כל"ח
גיים כתיב
גוים קרי
ולאם מ"ו
מלאם מ"ו
יעבד כל"ח
תומם כ"כ
הראשון כל"מ במ"ב
אדמוני מ"ו
עשו ככ"ב
אחזת מ"ו
יעקב כ"ס במ"ח
אתם מ"ו
ידע כמ"ו
ישב מ"ו
אהלים מ"ו
אהבת מ"ו
נזיד מ"ו
ויבא כמ"ו
הלעיטני מ"ו
האדם מ"ו
אדום כמ"ו
בכרתך מ"ו
הולך יו"ד מ"ו
למות כמ"ו
בכרה מ"ו

עין הקורא

וַיֶּעְתַּר. וַיֵּעָתֶר לוֹ. ותאמר אם־כן. מִלְאֹם יֶאֱמָץ. תוֹמִם. בַּעֲקֵב. ויעקב איש תם. וַיָּזֶד. הלעיטני נא מן־האדם. על־כן קרא־שמו. מִכְרָה. וְלָמָּה־זֶּה לִי.

עין הסופר

33 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִּי כַּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע לוֹ
34 וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרָתוֹ לְיַעֲקֹב׃ וְיַעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו ויִמכּר כל"ח בכרתי מ"ו
לֶחֶם וּנְזִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּקָם וַיֵּלַךְ ונזיר מ"י
כו וַיִּבֶז עֵשָׂו אֶת־הַבְּכֹרָה׃ פ הבכרה ח"ו
1 וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ מִלְּבַד הָרָעָב הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הראשון כל"מ נמ"כ
הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל־אֲבִימֶלֶךְ
2 מֶלֶךְ־פְּלִשְׁתִּים גְּרָרָה׃ וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר אליו כמ"ו
אַל־תֵּרֵד מִצְרָיְמָה שְׁכֹן בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֹמַר שכן ח"ו אמר כח"ו
3 אֵלֶיךָ׃ גּוּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמְּךָ וַאֲבָרְכֶךָּ גור כמ"ו
כִּי־לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל הארצת כ"ח נמ"ח
וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם והקמתי חד"ח השבעה כל"ח
4 אָבִיךָ׃ וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם והרביתי כ"ג ככוכבי כמ"ו
וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ אֵת כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל וְהִתְבָּרְכוּ הארצת כ"ח נמ"ח
5 בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵ הָאָרֶץ׃ עֵקֶב אֲשֶׁר־שָׁמַע גויי כמ"ו
אַבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי בקלי כ"ח נמ"ח וישמר ח"ו מצותי כח"ו
שני וְתוֹרֹתָי׃ * וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר׃ וַיִּשְׁאֲלוּ אַנְשֵׁי הקתי מ"ו ותרתי חו"ח
7 הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֲחֹתִי הִוא כִּי יָרֵא לֵאמֹר אחתי כח"ו
אִשְׁתִּי פֶּן־יַהַרְגֻנִי אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם עַל־רִבְקָה כִּי יהרגני ח"ו המקם כמ"ו
8 טוֹבַת מַרְאֶה הִוא׃ וַיְהִי כִּי־אָרְכוּ־לוֹ שָׁם הַיָּמִים טובת מ"ו
וַיַּשְׁקֵף אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחַלּוֹן החלון כל"ח

עין הקורא
הִשָּׁבְעָה לִּי. וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ. שְׁכֹן בָּאָרֶץ. אֶת כָּל־הָאֲרָצֹת.
וישמר. וַיִּשְׁאֲלוּ. אֲחֹתִי הִיא. כִּי ירא. פֶּן־יַהַרְגֻנִי. כִּי־אָרְכוּ־לוֹ שָׁם.

עין הסופר

וַיַּרְא וְהִנֵּה יִצְחָק מְצַחֵק אֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃
9 וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר אַךְ הִנֵּה אִשְׁתְּךָ
אחתי כמ״ו הִוא וְאֵיךְ אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק
אמות מ״ו עליה כמ״ו כִּי אָמַרְתִּי פֶּן־אָמוּת עָלֶיהָ׃ 10 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ
עשית כמ״ו מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ כִּמְעַט שָׁכַב אַחַד הָעָם
עלינו כמ״ו אֶת־אִשְׁתֶּךָ וְהֵבֵאתָ עָלֵינוּ אָשָׁם׃ 11 וַיְצַו אֲבִימֶלֶךְ
הנגע מ״ו אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר הַנֹּגֵעַ בָּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ
מות כמ״ו יומת כמ״ו מוֹת יוּמָת׃ 12 וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִוא וַיִּמְצָא
בַּשָּׁנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה׃
הלוך ד׳ מ״ו 13 וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְגָדֵל עַד כִּי־גָדַל מְאֹד׃
14 וַיְהִי־לוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר וַעֲבֻדָּה רַבָּה
אתו כמ״ו הבארת כל״ח וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים׃ 15 וְכָל־הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ
סתמום מ״ו עַבְדֵי אָבִיו בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו סִתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים
וימלאום מ״ו וַיְמַלְאוּם עָפָר׃ 16 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק לֵךְ
מֵעִמָּנוּ כִּי־עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד׃ 17 וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק
ויחפר כמ״ו וַיִּחַן בְּנַחַל־גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם׃ 18 וַיָּשָׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר
בארת כל״ח אֶת־בְּאֵרֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו
ויסתמום מ״ו וַיְסַתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא

עין הקורא

וַיֹּאמֶר אַךְ. כִּמְעַט שָׁכַב אַחַד. אֶת־כָּל־הָעָם. וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ. עַד כִּי־גָדֵל.
וַיְהִי־לוֹ מִקְנֵה־צֹאן. וַיְקַנְאוּ. וְכָל־הַבְּאֵרֹת. סִתְּמוּם וַיְמַלְאוּם (או״ה יתכן
שנצבור לפיון הלמ״ד לא המתיג. הוי״ו לפי שאין בו כל התנאים הצריכים למתגים הכבדים.
זה בהול ע״ב). וַיִּחַן בְּנַחַל־גְּרָר. וַיַּחְפֹּר. חָפְרוּ בִּימֵי. וַיְסַתְּמוּם.

עין הסופר

19 לָהֶן שֵׁמוֹת כַּשֵּׁמֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו׃ וַיַּחְפְּרוּ — שמ״ת מ׳ו / בשמת מ״ו
עַבְדֵי־יִצְחָק בַּנָּחַל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים׃
20 וַיָּרִיבוּ רֹעֵי גְרָר עִם־רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמָּיִם — ויריבו כמ״י / רעי כל״ח
21 וַיִּקְרָא שֵׁם־הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְּׂקוּ עִמּוֹ׃ וַיַּחְפְּרוּ
בְּאֵר אַחֶרֶת וַיָּרִיבוּ גַּם־עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שִׂטְנָה׃ — ויריבו כמ״י / עליה כמ״י
22 וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ — ויחפר כמ״ו
וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי־עַתָּה הִרְחִיב — רחבות מ״ק / הרחיב מ״י / ופרינו מ״י
23 יְהוָה לָנוּ וּפָרִינוּ בָאָרֶץ׃ * וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שָׁבַע׃ רביעי
24 וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אָנֹכִי
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ אַל־תִּירָא כִּי־אִתְּךָ אָנֹכִי — תירא כמ״י
וּבֵרַכְתִּיךָ וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ בַּעֲבוּר אַבְרָהָם — וברכתיך מ״י / והרביתי כמ״י / בעבור
25 עַבְדִּי׃ וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיֶּט־שָׁם — כ״מ במ״ב
26 אָהֳלוֹ וַיִּכְרוּ־שָׁם עַבְדֵי־יִצְחָק בְּאֵר׃ וַאֲבִימֶלֶךְ הָלַךְ
27 אֵלָיו מִגְּרָר וַאֲחֻזַּת מֵרֵעֵהוּ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ׃ וַיֹּאמֶר — אליו כמ״י / ופיכל כמ״י ות״ו
אֲלֵהֶם יִצְחָק מַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלָי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם — אלהם מ״י / מדוע כמ״ו
28 אֹתִי וַתְּשַׁלְּחוּנִי מֵאִתְּכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ רָאוֹ רָאִינוּ כִּי־ — אתי כ״ח במ״ח / ותשלחוני מ״ו / ראו כתי׳ ו׳
הָיָה יְהוָה עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא אָלָה בֵּינוֹתֵינוּ — בינותינו מד״ע
29 בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ וְנִכְרְתָה בְרִית עִמָּךְ׃ אִם־תַּעֲשֵׂה — בינינו מד״מ / ובינך כ״ב

עין הקורא

וימצאו־שם. ויריבו רעי. עם־רעי. ויקרא שם־הבאר עשק כי התעשקו.
ולא רבו טעמו מלרע לוג״פ בהוח מן הכנים. ויאמר כי־עתה. ויאמר אנכי.
אנכי ויבן שם מזבח. ויט־שם. יי׳ עמך ונאמר תהי נא אלה. ונכרתה
ברית אם־תעשה ד׳ (ר״ל ד׳ גרויס ונמכים נמב״ג וזולתם כולם תעשה בגלין).

עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נְגַעֲנוּךָ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ
עִמְּךָ רַק־טוֹב וַנְּשַׁלֵּחֲךָ בְּשָׁלוֹם אַתָּה עַתָּה בְּרוּךְ
30 31 חמישי יְהוָה׃ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃ וַיַּשְׁכִּימוּ
בַבֹּקֶר וַיִּשָּׁבְעוּ אִישׁ לְאָחִיו וַיְשַׁלְּחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ
32 מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם׃ וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי
יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל־אֹדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חָפָרוּ
33 וַיֹּאמְרוּ לוֹ מָצָאנוּ מָיִם׃ וַיִּקְרָא אֹתָהּ שִׁבְעָה
עַל־כֵּן שֵׁם־הָעִיר בְּאֵר שֶׁבַע עַד הַיּוֹם
34 הַזֶּה׃ ס וַיְהִי עֵשָׂו בֶּן־אַרְבָּעִים
שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־יְהוּדִית בַּת־בְּאֵרִי הַחִתִּי
35 וְאֶת־בָּשְׂמַת בַּת־אֵילֹן הַחִתִּי׃ וַתִּהְיֶיןָ מֹרַת רוּחַ
כז 1 לְיִצְחָק וּלְרִבְקָה׃ ס וַיְהִי כִּי־זָקֵן
יִצְחָק וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאֹת וַיִּקְרָא אֶת־עֵשָׂו
בְּנוֹ הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּנִי׃
2 וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא זָקַנְתִּי לֹא יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי׃
3 וְעַתָּה שָׂא־נָא כֵלֶיךָ תֶּלְיְךָ וְקַשְׁתֶּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה
4 וְצוּדָה לִּי צָיִדה׃ וַעֲשֵׂה־לִי מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר
אָהַבְתִּי וְהָבִיאָה לִּי וְאֹכֵלָה בַּעֲבוּר תְּבָרֶכְךָ
5 נַפְשִׁי בְּטֶרֶם אָמוּת׃ וְרִבְקָה שֹׁמַעַת בְּדַבֵּר

עין הסופר
נגענוך מ"ו
בשלום כל"מ במ"ה. ברוך כמ"ו
וישכימו מ"ו
ויבאו כ"מ
ויגדו כ"מ"ו
אדות כב"כ במ"כ
אתה כ"מ כמ"כ
יהודית מ"ו ומ"י
אילן מ"ו
ותהיין כ"כ
מרת מ"ו
ותכהין כ"כ
עיניו כב"כ
מראת מ"ו
הגדל כ"מ כמ"מ
מותי כל"מ
וצודה מ"ו
צידה כתיב ציד ק'
והביאה כ"מ
ואכלה מ"ו
בעבור כ"מ כמ"כ
אמות מ"ו

עין הקורא
כַּאֲשֶׁר לֹא נְגַעֲנוּךָ. עִמְּךָ רַק־טוֹב. וַנְּשַׁלֵּחֲךָ. אַתָּה עַתָּה. וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה. עַל־כֵּן שֵׁם־הָעִיר. וְאֶת־בָּשְׂמַת. מֹרַת רוּחַ. וַעֲשֵׂה־לִי מַטְעַמִּים. וְהָבִיאָה לִּי. וְרִבְקָה שֹׁמַעַת בְּדַבֵּר

עין הסופר

יִצְחָק אֶל־עֵשָׂו בְּנוֹ וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו הַשָּׂדֶה לָצוּד — שמעתי ח"ו לצוד מ"ו
6 צַיִד לְהָבִיא׃ וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל־יַעֲקֹב בְּנָהּ — להביא כמ"י
לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי אֶת־אָבִיךָ מְדַבֵּר אֶל־
7 עֵשָׂו אָחִיךָ לֵאמֹר׃ הָבִיאָה לִּי צַיִד וַעֲשֵׂה־לִי — הביאה כמ"י
מַטְעַמִּים וְאֹכֵלָה וַאֲבָרֶכְכָה לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי — ואכלה ח"ו ואברככה כ"ב
8 מוֹתִי׃ וְעַתָּה בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי לַאֲשֶׁר אֲנִי מְצַוָּה — מותי כל"מ בקלי כ"ח כמ"א
9 אֹתָךְ׃ לֶךְ־נָא אֶל־הַצֹּאן וְקַח־לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גְּדָיֵי עִזִּים — אתך כ"ח כמ"ב
טֹבִים וְאֶעֱשֶׂה אֹתָם מַטְעַמִּים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר — טבים כמ"ו אתם כמ"ו כ"מ ט ל
10 אָהֵב׃ וְהֵבֵאתָ לְאָבִיךָ וְאָכָל בַּעֲבֻר אֲשֶׁר — בעבור כ' ח"ו
11 יְבָרֶכְךָ לִפְנֵי מוֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־רִבְקָה אִמּוֹ — מותו כל"מ נמ"ב
הֵן עֵשָׂו אָחִי אִישׁ שָׂעִר וְאָנֹכִי אִישׁ חָלָק׃ — שער ח"י
12 אוּלַי יְמֻשֵּׁנִי אָבִי וְהָיִיתִי בְעֵינָיו כִּמְתַעְתֵּעַ — אולי כ"מ כמ"א ימשני חסר
13 וְהֵבֵאתִי עָלַי קְלָלָה וְלֹא בְרָכָה׃ וַתֹּאמֶר לוֹ
אִמּוֹ עָלַי קִלְלָתְךָ בְּנִי אַךְ שְׁמַע בְּקֹלִי וְלֵךְ קַח־ — בקלי כ"ח כמ"א
14 לִי׃ וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ וַתַּעַשׂ אִמּוֹ מַטְעַמִּים
15 כַּאֲשֶׁר אָהֵב אָבִיו׃ וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת־בִּגְדֵי עֵשָׂו
בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמֻדֹת אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבָּיִת וַתַּלְבֵּשׁ — הגדל כ"ח כמ"ה החמדת חס"ח

עין הקורא

יצחק. ורבקה אמרה (לו"ה בשער המתגות כתב המחבר כי בהבחנות המתגים למגרת נחלקו הספרים כי לפעמים ישתנו ולפעמים לא ישתנו, גם ספרינו נחלקין לכן כנר בחרתי הענין הזה בספרי מספרי הטעמים רק י"נ א' והוכחתי מן המסורות ומן מניעות פ"מ כי לא ישתנו' למגרת כ"א המתג בבתר' שני' בל תיב' ואילך ולא בבהברה דלתנ' ע"ש). הביאה לי. לך נא. אולי ימשני. כמתעתע. ותאמר לו אמו. ותקח רבקה במיעוט רבקה. ותלבש

עין הסופר

את־יעקב בנה הקטן: ואת ערת גדיי העזים 16
הלבישה על־ידיו ועל חלקת צואריו: ותתן 17
את־המטעמים ואת־הלחם אשר עשתה ביד
יעקב בנה: ויבא אל־אביו ויאמר אבי ויאמר 18
הנני מי אתה בני: ויאמר יעקב אל־אביו אנכי 19
עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי קום־נא
שבה ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך:
ויאמר יצחק אל־בנו מה־זה מהרת למצא בני 20
ויאמר כי הקרה יהוה אלהיך לפני: ויאמר 21
יצחק אל־יעקב גשה־נא ואמשך בני האתה
זה בני עשו אם־לא: ויגש יעקב אל־יצחק אביו 22
וימשהו ויאמר הקל קול יעקב והידים ידי עשו:
ולא הכירו כי־היו ידיו כידי עשו אחיו שערת
ויברכהו: ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני: 23
ויאמר הגשה לי ואכלה מציד בני למען תברכך 24
נפשי ויגש־לו ויאכל ויבא לו יין וישת: ויאמר 25

(הערות בשוליים: את־יעקב כמ"ח / הלבישה מ"י / ידיו כמ"ג / צואריו ככ"ב / בנ"ח מ"י / ויבא כמ"ו / בכרך ג"ח / מצידי מ"י / בעבור מ"ו / למצא כמ"ו / ואמשך ח"ו / וימשהו חסר / הקל כל"מ / הכירו מ"י / שערת מל"ח / הגשה ח"י / ואכלה ח"ו)

עין הקורא

את־יעקב. הלבישה ויאמר הנני. ואכלה. תברכני. ויאמר כי הקרה. ואמשך כלום רבנו בשיל ז"ל הסי"ן דגשה יצמוד חברון הכבפל, ולכי יהב"י מנלתיה רפה בלבמפמיים וכן בספרי הדקדוק (הו"ה גם החכם בן עזרא ורד"ק בשרש משש העידו על רפיון השי"ן וכן בספרינו ג"כ בכ"י של כ"ד ומבר עליו לית וחבר ורפה ונכלם המ"סממג). האתה זה. וימשהו. ולא הכירו. אתה זה. הגשה לי. ואכלה למען תברכך. ויבא לו (וכ"כ ח"ת ומ"ש שהיא מלעיל, וכ"ה במ"ג של וסכיליה של שנת רפ"ו אלא שהחכם המדפיס כתב בגליונו של"ל מלרע כיבור המברת האומרת כל ויבא מלרע במ"א מלעיל ויבא לי ואכל מכל עכ"ל והאמת כי

עין הסופר

26 אֵלָיו יִצְחָק אָבִיו גְּשָׁה־נָּא וּשְׁקָה־לִּי בְּנִי׃ וַיִּגַּשׁ
27 וַיִּשַּׁק־לוֹ וַיָּרַח אֶת־רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר — ריח כל״ם
רְאֵה רֵיחַ בְּנִי כְּרֵיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ יְהוָה׃ ששי
וְיִתֶּן־לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ
28 וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ׃ יַעַבְדוּךָ עַמִּים וְיִשְׁתַּחֲוֻ לְךָ — ו ותירש ח״ו / יעבדוך מ״ו / וישתחו חו״ת
29 לְאֻמִּים הֱוֵה גְבִיר לְאַחֶיךָ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אִמֶּךָ — גביר מ״ו
אֹרְרֶיךָ אָרוּר וּמְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלָּה — אררך ח״נ
30 יִצְחָק לְבָרֵךְ אֶת־יַעֲקֹב וַיְהִי אַךְ יָצֹא יָצָא יַעֲקֹב — יצא ח״ו
מֵאֵת פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו וְעֵשָׂו אָחִיו בָּא מִצֵּידוֹ׃
וַיַּעַשׂ גַּם־הוּא מַטְעַמִּים וַיָּבֵא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר
31 לְאָבִיו יָקֻם אָבִי וְיֹאכַל מִצֵּיד בְּנוֹ בַּעֲבֻר תְּבָרְכַנִּי — יקם ח״ו / בעבר ב׳ ח״נ
נַפְשֶׁךָ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו מִי־אָתָּה וַיֹּאמֶר
32 אֲנִי בִּנְךָ בְכֹרְךָ עֵשָׂו׃ וַיֶּחֱרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדֹלָה — בכרך ח״ו / גדלה כח״ו / כמ״ד
33 עַד־מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי־אֵפוֹא הוּא הַצָּד־צַיִד וַיָּבֵא — אפוא ח״י ומ״ו

עין הקורא

ל׳ זה כמו שהעתיק הוא לא מצאתו בשום מסרת לא במקרא כ״י ולא בדפוס אך זאת מצאתו אצל ויבא לי ויאכל מכל מסור בגליונו לית מלעיל וכבי׳ יצא מלא ואכל והעבור כלפי הכמוטה אי אפשר למסור כן יצא ואכל וכמו שאכתוב גם לכן חשב המדפיס שקאי על ויבא ור״ל שכל ויבא מלרע בר מן דין שהוא מלעיל, וטעה בשיקול הדעת כי באמת המסר׳ הזאת כבוכ׳ יצא מלא ואכל וכמו שאכתוב גם. ודע כי המסרת לשמאח הוא מסר׳ בכל מקו׳ חוץ מן י״ד מקומות שיסדרתם דרגא עם ב׳ מרכות וזה אחד מהן ועיין בספרי משפטי הטעמים דף כ״ב א׳ וכ״ב המחבר לקמן בסוף פ׳ שמות אצל למה הרעתה כה גם בפ׳ שמיני אצל אשר לא צוה). גְּשָׁה־נָּא. וּשְׁקָה־לִּי. וַיִּשַּׁק־לוֹ. וַיֹּאמֶר ראה. רֵיחַ בְּנִי. וְיִתֶּן־לְךָ. וּמִשְׁמַנֵּי כן הגירסא, רפין) במיעוטם תמיד מִשְׁמַנֵּי וְיִשְׁתַּחֲוֻ. הֱוֵה. לְאַחֶיךָ. בְּנֵי אִמֶּךָ. אֹרְרֶיךָ. וּמְבָרְכֶיךָ. מֵאֵת פְּנֵי. מִי־אָתָּה. וַיֹּאמֶר מִי־אֵפוֹא במקצתם מִי. הוּא הַצָּד־צַיִד. וַיָּבֵא

עין הסופר

לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם־ברוך | ואכל כח"ו הב"א כ"מ
יהיה: 34 כשמע עשו את־דברי אביו ויצעק צעקה | במ"ע כשמע כח"ו
גדלה ומרה עד־מאד ויאמר לאביו ברכני גם־ | גדלה כ"ח במ"ל
אני אבי: 35 ויאמר בא אחיך במרמה ויקח
ברכתך: 36 ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני
זה פעמים את־בכרתי לקח והנה עתה לקח | בכרתי מ"ו

לי. ואכל גם־ברוך (או"ה במ"ג וויניציאה של שנת רפ"ו ומסור כאן בגליונו לית מלעיל ובפי' יעיגול על מלת ואכל ושעור שבכל הספרי' הוא מלרע כדינו בלי שום מחלקת לכן חשב המדפיס הראשון שהמסרה קאי על תיבת ויבא ורצה להוכיח ממנה כי כל ויבא מלרע בר מן דין וכמו שכתבתי אצל ויבא לו יין, ומ"מ להיותו כאמן רוח לא שלא בו יד לשנות ימסי' והניחו על תיבת ואכל כמו שמצא במקרא ב"י אשר העתיק ממנו, והמדפיסים אשר באו אחריו חשבו לתקן המסרת ובמקום לית מלעיל הדפיסו הם לית מלרע, ותקנתם קלקלתם שהרי גם ואכל פתי לבדי דאיוב ל"א י"ז גם הוא מלרע, ובן כל ואוהל ואיכל וכן כל ואומר וכל הבאים על משקלם כולם מלרע ובמשפטם, אכן הנירסא הנכונה היא הנירסא הקדמונית אשר במ"ג של רפ"ו והיא לית מלעיל, אך צריך שתדע כי בעלי המסרה השתמשו במלת מלעיל ומלרע לא לבד בדברים הנוגעים אל הטעמים אבל גם בדברים הנוגעים אל הנקודות כי סדר מדרגות הם מונים לשבעת המלכי' הגבוה והעליונה על כולם הוא החולם ושני' לו השורק ותחתיהם הקמץ ואחריהם יתר המלכים וכל מלך גבוה נקרא מלעיל כנגד השפל ממנו במדרגה והנה הקמץ נקרא מלרע בצירוף אל החולם והשורק והוא מלעיל בצירוף המלכים השפלים אשר תחתיו וכל זה נתברר מל' המסרת במערכת אות א' ד"ה א"ב מן חד וחד חד מלעיל וחד מלרע ושי' וכו', ובעבור שהשו"א נח היותר שפל' מכל התנועות לכן היא נקראת מלרע כנגד כל המלכים ותדע שכן הוא שהרי בכל הקריא' כתי' ויהיו בפתח מ"ן מן י"א דכתיבין ויהיי בשו"א כמו שכתב בפ' תרומ' ויהיו י"א רפין ושי' וכו' ויצא ויהיו על מדין (במדב' לא ג) מסר עליו במ"ג י"א מלרע ובמס"ק י"א רפין, הרי לך שהשו"א נקרא מלרע וכנגדו יתר התנועות נקראות מלעיל, וזה שמסר כאן ואכל לית מלעיל כנגד ואכל פתי לבדי דאיו' (לא יז) שהוא מלרע ר"ל בשו"א הוי"ו, וגם שם מסר בגליונו לית וחד ואכל מכל, וזהו מה שרציתי לבאר להעמיד המסרה על מריה). כשמע. ויצעק צעקה. גם אני. ויקח ברכתך. ויאמר הכי. ויעקבני זה. את־בכרתי לקח. לקח

עין הקורא

עין הסופר

37 בֵּרַכְתִּי וַיֹּאמַר הֲלֹא־אָצַלְתָּ לִּי בְּרָכָה׃ וַיַּעַן הד"א כמ"ו בט"ב
יִצְחָק וַיֹּאמֶר לְעֵשָׂו הֵן גְּבִיר שַׂמְתִּיו לָךְ וְאֶת־ גביר מ"י שמתיו מ"י
כָּל־אֶחָיו נָתַתִּי לוֹ לַעֲבָדִים וְדָגָן וְתִירֹשׁ סְמַכְתִּיו ותירש מ"ו סמכתיו מ"י
38 וּלְכָה אֵפוֹא מָה אֶעֱשֶׂה בְּנִי׃ וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־ ולכה כ"ב אפוא ככ"ב
אָבִיו הַבְרָכָה אַחַת הִוא־לְךָ אָבִי בָּרְכֵנִי גַם־אָנִי בס"א חיפס
39 אָבִי וַיִּשָּׂא עֵשָׂו קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו וַיֹּאמֶר קלו כ"מ במ"א
אֵלָיו הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשָׁבֶךָ וּמִטַּל מושבך מ"ו
40 הַשָּׁמַיִם מֵעָל׃ וְעַל־חַרְבְּךָ תִחְיֶה וְאֶת־אָחִיךָ
תַּעֲבֹד וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תָּרִיד וּפָרַקְתָּ עֻלּוֹ מֵעַל תעבד כ"מ תריד מ"י
41 צַוָּארֶךָ׃ וַיִּשְׂטֹם עֵשָׂו אֶת־יַעֲקֹב עַל־הַבְּרָכָה צוארך מ"י וישטם מ"ו
אֲשֶׁר בֵּרֲכוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר עֵשָׂו בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יְמֵי
42 אֵבֶל אָבִי וְאַהַרְגָה אֶת־יַעֲקֹב אָחִי׃ וַיֻּגַּד לְרִבְקָה
אֶת־דִּבְרֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא הגדל כ"מ במ"א
לְיַעֲקֹב בְּנָהּ הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֵשָׂו אָחִיךָ
43 מִתְנַחֵם לְךָ לְהָרְגֶךָ׃ וְעַתָּה בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי בקלי כ"מ במ"א
44 וְקוּם בְּרַח־לְךָ אֶל־לָבָן אָחִי חָרָנָה׃ וְיָשַׁבְתָּ עִמּוֹ וקום כל"ם
45 יָמִים אֲחָדִים עַד אֲשֶׁר־תָּשׁוּב חֲמַת אָחִיךָ׃ עַד־ תשוב כמ"ו
שׁוּב אַף־אָחִיךָ מִמְּךָ וְשָׁכַח אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ לּוֹ שוב כ"ם במ"א

עין הקורא

ברכתי. הן גביר שמתיו לך ואת־כל־אחיו. הברכה אחת הוא־במקצתם הברכה גם־אני. קלו. הנה משמני ואת־אחיך. ופרקת עלו. מעל. על־הברכה. יקרבו ימי. ואהרגה. ותשלח במקצתם ותשלח. בנה הקטן. ותאמר אליו הנה. וקום ברח־לך. ושכח את־אשר־עשית לו.

עין הסופר

ולקחתיך מ״ל וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךָ מִשָּׁם לָמָה אֶשְׁכַּל גַּם־שְׁנֵיכֶם
46 קצתי ק׳ זעירא יוֹם אֶחָד׃ וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל־יִצְחָק קַצְתִּי בְחַיַּי
כח בנ״ת כל״מ לקח כ״ח מִפְּנֵי בְּנוֹת חֵת אִם־לֹקֵחַ יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבְּנוֹת־חֵת
1 כָּאֵלֶּה מִבְּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִּי חַיִּים׃ וַיִּקְרָא
אתו כ״ח יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיְצַוֵּהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ
2 קום כל״מ לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן׃ קוּם לֵךְ פַּדֶּנָה אֲרָם
בֵּיתָה בְתוּאֵל אֲבִי אִמֶּךָ וְקַח־לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה
3 אתך כ״ח במ״ס מִבְּנוֹת לָבָן אֲחִי אִמֶּךָ׃ וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ אֹתְךָ
4 והיית כל״כ וְיַפְרְךָ וְיַרְבֶּךָ וְהָיִיתָ לִקְהַל עַמִּים׃ וְיִתֶּן־לְךָ אֶת־
בִּרְכַּת אַבְרָהָם לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ לְרִשְׁתְּךָ
מגריך כת״ו ומ״ו אֶת־אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֲשֶׁר־נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם׃
5 וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה אֲרָם אֶל־
לָבָן בֶּן־בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי אֲחִי רִבְקָה אֵם יַעֲקֹב
6 וְעֵשָׂו׃ וַיַּרְא עֵשָׂו כִּי־בֵרַךְ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְשִׁלַּח
אתו כ״ח אֹתוֹ פַּדֶּנָה אֲרָם לָקַחַת־לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרֲכוֹ
מבנות כל״מ אֹתוֹ וַיְצַו עָלָיו לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת
7 מפטיר כְּנָעַן׃ וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ
8 רעות כ״ח במ״ב פַּדֶּנָה אֲרָם׃ וַיַּרְא עֵשָׂו כִּי רָעוֹת בְּנוֹת כְּנָעַן בְּעֵינֵי
9 יִצְחָק אָבִיו׃ וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו אֶל־יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת־

עין הקורא

לָמָּה אשכל גם. יוֹם. קַצְתִּי. בְּרַכְּךָ אָדָם כן מלכפנו׳ וכ״ל בכתבה כסימן תחת הכו״ן למתקנת ... יקח־לך. ויאל שדי ויתן־לך. ברכת אברהם לך ולזרעך. פדנה ארם. אל־לבן. אחי. אם יעקב. בברכו אתו. ויקח את

עין הסיפר

מָחֲלַת ׀ בַּת־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲחוֹת נְבָיוֹת אח׳ת כמ״ו נביות מ״ו
10 עַל־נָשָׁיו לוֹ לְאִשָּׁה׃ ס וַיֵּצֵא נשיו כמ״י
11 יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה׃ וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם במקום כל״מ כמ״ח
וַיָּלֶן שָׁם כִּי־בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם
12 וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא׃ וַיַּחֲלֹם מראשתיו מפיק א׳ ומ״ו ויחלם כס״ו
וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה
13 וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ׃ וְהִנֵּה עלים כל״ו וירדים ח״ו
יְהוָה נִצָּב עָלָיו וַיֹּאמַר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
אָבִיךָ וֵאלֹהֵי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב שכב כל״ח
14 עָלֶיהָ לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֶךָ׃ וְהָיָה זַרְעֲךָ כַּעֲפַר עליה כל״ם
הָאָרֶץ וּפָרַצְתָּ יָמָּה וָקֵדְמָה וְצָפֹנָה וָנֶגְבָּה וצפנה כ״ח
וְנִבְרְכוּ בְךָ כָּל־מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה וּבְזַרְעֶךָ׃ משפחת כל״ח במ״ח

עין הקורא

מָחֲלַת בת ישמעאל בן אברהם כ״א מקומות נקראים כמוך לגרמיה אך הגרש אבל לא המכה האולא מכח ביניהם, הרוית הקורא (וע״ה עיין מבפטי הטעמים דף לד א). מָחֲלַת בת ישמעאל׳ כל הַמַּחֲלַת, והפירותי מַחֲלַת בחטף פתח, מַחְלִי ומחלי, משפחת הַמַּחְלִי, מַחְלָה גנה, מַחֲלָה תלנ בחטף לבדו (וע״ה בדפוסים קדמונים בפו במ״ג של ריג״ח ומ״ג של רפ״ו וגם בשנציאה של רמ״ח בכולם נקוד מַחֲלַת המ״ס בפתח וכן מצאתי בכ״י של כ״ד גם בכ״י יכן גם בכל החומשים הקדמונים לכן דברי בעל א״ת באמר כי בכל הספרי׳ המ״ס בקמן וכו׳ הם דברי תימה ובכנגד המציאות והמתבר יהב״י הוא מרא דשמעתא וקשיה מניה טובא ותבר יחד מחלת בת ישמעאל עם כל המחלה והבדילם מן מחלי ומוסי וחביריו בניקוד החי״ת ש״מ שבניקוד המ״ס כולם שוין ואין הבדל ביניהם גם בעל המסרה הוכיר מחלת ד׳ וסי׳ ומ׳ ולא הבדיל ביניהם. וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע מסור עליו בגליונו סד מן פתחין דספרא ור״ל שהסי״ן בסגול וכן העיד אביו הדייקים הקדמונים והעתקתי דבריו לעיל בפ׳ כחי׳ י׳ אלא ואכד ובלבה יע״ש עם׳ם לא רציתי לבנות מפני המחלקת). מְרַאֲשֹׁתָיו. וַיַּחֲלֹם. וְצָפֹנָה.

עין הסופר

15 וְהִנֵּה אָנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־תֵּלֵךְ ושמרתיך מ"ו
וַהֲשִׁבֹתִיךָ אֶל־הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ והשבתיך חי"ק וח"ו
16 עַד אֲשֶׁר אִם־עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ׃ וַיִּיקַץ וייקץ מ"ו והקו"ף פתח
יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ יְהוָה בַּמָּקוֹם
17 הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי׃ וַיִּירָא וַיֹּאמַר מַה־נּוֹרָא ויירא כמ"ו ירא כמ"ו
הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם־בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה
18 שַׁעַר הַשָּׁמָיִם׃ וַיַּשְׁכֵּם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת־
הָאֶבֶן אֲשֶׁר־שָׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיָּשֶׂם אֹתָהּ מַצֵּבָה מראשתיו מכיק ה' וח"ו אתה כ"ח במ"ב
19 וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל־רֹאשָׁהּ׃ וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם ויצק חל"ח
הַהוּא בֵּית־אֵל וְאוּלָם לוּז שֵׁם־הָעִיר לָרִאשֹׁנָה׃ ואולם כ"מ לוז כל"מ
20 וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם־יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי לראשנה כל"ח במ"ב
וּשְׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן־לִי הולך יו"ד מ"ו
21 לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ׃ וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל־ לאכל כח"ו ללבש כח"ו
22 בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה לִי לֵאלֹהִים׃ וְהָאֶבֶן הַזֹּאת בשלום כל"מ במ"ח
אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי מַצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים וְכֹל כט
שני 1 אֲשֶׁר תִּתֶּן־לִי עַשֵּׂר אֲעַשְּׂרֶנּוּ לָךְ׃ וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב
2 רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְנֵי־קֶדֶם׃ וַיַּרְא וְהִנֵּה בְאֵר
בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה־שָׁם שְׁלֹשָׁה עֶדְרֵי־צֹאן רֹבְצִים רבצים ח"ו

עין הקורא

בְּכֹל אֲשֶׁר־תֵּלֵךְ. וַהֲשִׁבֹתִיךָ. כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם. אֵת אֲשֶׁר. מִשְּׁנָתוֹ. אֵין זֶה כִּי אִם־בֵּית. וַיִּצֹק שֶׁמֶן כל ויצק רפה ומלרע כדברי רבנו בשמו"ל. ויקרא את־שם־המקום. בֵּית־אֵל (ע' לר"ש כ' לו לו'. לוז שם. ושמרני בדרך הזה אשר. שמתי. וכל אשר התן־לי. אעשרנו. וילך ארצה בני־קדם. והנה באר. והנה־שם שלשה.

עין הסופר

עָלֶיהָ כִּי מִן־הַבְּאֵר הַהִוא יַשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֶבֶן — עליה כמ"י

3 גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר׃ וְנֶאֶסְפוּ־שָׁמָּה כָל־הָעֲדָרִים — גדלה כ"ז במ"ד

וְגָלֲלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת־

הַצֹּאן וְהֵשִׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל־פִּי הַבְּאֵר לִמְקֹמָהּ׃ — והשיבו מ"י למקמה ח"ז

4 וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחַי מֵאַיִן אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מֵחָרָן

5 אֲנָחְנוּ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הַיְדַעְתֶּם אֶת־לָבָן בֶּן־נָחוֹר — נחור כמ"ו

6 וַיֹּאמְרוּ יָדָעְנוּ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הֲשָׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ — השלום כל"מ במ"ח ח"ו דכרו

7 שָׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בִּתּוֹ בָּאָה עִם־הַצֹּאן׃ וַיֹּאמֶר

הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא־עֵת הֵאָסֵף הַמִּקְנֶה הַשְׁקוּ — עוד כ"מ במ"ב גדול מ"ו

8 הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא נוּכַל עַד אֲשֶׁר — נוכל כל"מ

יֵאָסְפוּ כָּל־הָעֲדָרִים וְגָלֲלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי

9 הַבְּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן׃ עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרָחֵל ׀ — והשקינו מ"ו עודנו כל"מ

10 בָּאָה עִם־הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאָבִיהָ כִּי רֹעָה הִוא׃ וַיְהִי — רעה ח"ו

כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לָבָן אֲחִי אִמּוֹ

וְאֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיָּגֶל אֶת־

עין הקורא

הַבְּאֵר הַהִוא כל הבאר ההוא (ר"ל הה"א בחירק כי ל"כ הוא). וְנֶאֶסְפוּ־שָׁמָּה כָל־העדרים. אַחַי א' בפתח. (לו"ה במ"ג כ"י של כ"ד גם בכ"י הַיְדַעְתֶּם הה"א בגעיא גם המחבר בשער המתיגות אבל לו כתב בדקן כלל ו"ל כל ה"א תמוהה נוספת על תיבה בראשה אות מיודעת כגו"א הה"א תמוהה מתוגה והאות שאחריה רפה כגון הַבְּרָכָה אחת, הַדְּרָכִי לא יתבנו ודומיהן וגם לו המתיגות לא תתחלפנה במשלתים ה מ ב ח ק הת קבל הת מ ל א גריכים יציין עכ"ל וכ"ב הר"מ הנקדן גם החכם בעל מקנה כמו שבארתי כל זה ביתר ביאור בספרי מכפתי הטעמים דף מ"ח ב'), בָּאָה תגיגא ורחל באה. הֵן עוֹד. עַד אשר יֵאָסְפוּ במקצתם עַד אֲשֶׁר. ורחל ׀ באה במקצתם ורחל באה. וַיָּגֶל.

עין הסופר

הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיַּשְׁקְ אֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי
11 אִמּוֹ׃ וַיִּשַּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת־קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ — קלו כ"ח כמ"ח
12 וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶן־רִבְקָה
13 הוּא וַתָּרָץ וַתַּגֵּד לְאָבִיהָ׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ לָבָן אֶת־ — כשמע כח"ו
שֵׁמַע ׀ יַעֲקֹב בֶּן־אֲחֹתוֹ וַיָּרָץ לִקְרָאתוֹ וַיְחַבֶּק־לוֹ — אחתו כח"ו
וַיְנַשֶּׁק־לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לְלָבָן אֵת — ויביאהו מ"י
14 כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אַךְ עַצְמִי
15 וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים׃ וַיֹּאמֶר לָבָן
לְיַעֲקֹב הֲכִי־אָחִי אַתָּה וַעֲבַדְתַּנִי חִנָּם הַגִּידָה לִּי — הגידה מ"י
16 מַה־מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ׃ וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה — הגדלה כל"ח כמ"ל
17 לֵאָה וְשֵׁם הַקְּטַנָּה רָחֵל׃ וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל — רכות מ"ו / תאר כח"ו
18 הָיְתָה יְפַת־תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה׃ וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב אֶת־ — שלישי
רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבָדְךָ שֶׁבַע שָׁנִים בְּרָחֵל בִּתְּךָ
19 הַקְּטַנָּה׃ וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תִּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתִּתִּי — טוב כל"מ / אתה כ"ח כמ"כ
20 אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי׃ וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב — ויעבד כל"ח
בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים וַיִּהְיוּ בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים
21 בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן הָבָה אֶת־
22 אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמָי וְאָבוֹאָה אֵלֶיהָ׃ וַיֶּאֱסֹף לָבָן — ואבואה מ"ו / ויאסף כח"ו

עין הקורא

וַיַּשְׁקְ. וַיִּשַּׁק. כִּי אֲחִי. וְכִי בֶן רִבְקָה. וַתָּרָץ. ויהי כשמע. את שֵׁמַע ׀
יעקב. ויחבק לו וינשק לו. את כל. ליעקב. הֲכִי־אָחִי אתה. הגידה
לי מה משכרתך. שֵׁם. הַקְּטַנָּה. ורחל הָיְתָה בחולם ירחל. יפת תאר.
ויאמר לבן טוב תתי אתה לך. הָבָה את אשתי לית מלרע וכו' מלתי למטה.

עין הסופר

23 אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה׃ וַיְהִי בָעֶרֶב — המקום כל"ם במ"א
וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בִתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃ — ויבא כ"א
וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה בִתּוֹ שִׁפְחָה׃
24 וַיְהִי בַבֹּקֶר וְהִנֵּה־הִוא לֵאָה וַיֹּאמֶר אֶל־לָבָן מַה־
25 זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל עָבַדְתִּי עִמָּךְ וְלָמָּה — הלא כ"מ במ"ב
רִמִּיתָנִי׃ וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא־יֵעָשֶׂה כֵן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת — רמיתני מ"י במקומנו מ"ו
26 הַצְּעִירָה לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃ מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וְנִתְּנָה — שבע כמ"ו
27 לְךָ גַּם־אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי — בעבדה כל"א תעבד כל"א
עוֹד שֶׁבַע־שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיְמַלֵּא — עוד כל"ם במ"ב אחרות במ"ג
28 שְׁבֻעַ זֹאת וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיִּתֵּן
29 לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה׃
וַיָּבֹא גַּם אֶל־רָחֵל וַיֶּאֱהַב גַּם־אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה — ויבא כמ"ו
30 וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שֶׁבַע־שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּרְא יְהוָה — ויעבד כל"א
31 כִּי־שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה׃ — שנואה כמ"ו
וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי — ראובן כמ"ו
32 אָמְרָה כִּי־רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי עַתָּה יֶאֱהָבַנִי אִישִׁי׃
וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי־
33 שְׂנוּאָה אָנֹכִי וַיִּתֶּן־לִי גַּם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ

עין הקורא

וַיְהִי בָעֶרֶב. קמצא את זלפה שפחתו ללאה בתו שפחה. תנינא את בלהה
שפחתו לה לשפחה. ויהי בבקר והנה הוא. וְלָמָּה. לא יעשה כן.
הצעירה. גם את זאת. ויתן לי כל ויתן לו ויתן לי יתן לו יתן לי ותתן לה
יהוה הדין בהמבכה ל נך לה לכו. ויבא גם. רחמה. כי אמרה כי ראה.
כי שמע. אנכי. גם את זה.

שִׁמְעוֹן׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עַתָּה הַפַּעַם 34
יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־
כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לֵוִי׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר 35
הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה ל
וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת׃ וַתֵּרֶא רָחֵל כִּי לֹא יָלְדָה לְיַעֲקֹב 1
וַתְּקַנֵּא רָחֵל בַּאֲחֹתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הָבָה־
לִּי בָנִים וְאִם־אַיִן מֵתָה אָנֹכִי׃ וַיִּחַר־אַף יַעֲקֹב 2
בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר־מָנַע
מִמֵּךְ פְּרִי־בָטֶן׃ וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתִי בִלְהָה בֹּא 3
אֵלֶיהָ וְתֵלֵד עַל־בִּרְכַּי וְאִבָּנֶה גַם־אָנֹכִי מִמֶּנָּה׃
וַתִּתֶּן־לוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ 4
יַעֲקֹב׃ וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן׃ וַתֹּאמֶר 5 6
רָחֵל דָּנַנִּי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקֹלִי וַיִּתֶּן־לִי בֵּן
עַל־כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ דָּן׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בִּלְהָה 7
שִׁפְחַת רָחֵל בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר רָחֵל נַפְתּוּלֵי 8
אֱלֹהִים ׀ נִפְתַּלְתִּי עִם־אֲחֹתִי גַּם־יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא

עין הסופר

שמעון כל"ח
אודה מ"ו
יהודה כמ"ו
ותעמד כל"ח
באחתה כל"ח
בא כ"ח כמ"ד
אליה כמ"י
ויבא כמ"ו
בקלי כ"ח כמ"ח
עוד כ"ח כמ"ב
נפתולי מ"ו
אחתי כמ"ו
יכלתי מ"ו

עין הקורא

הפעם ילוה. על־כן קרא־שמו. ותאמר הפעם אודה. על־כן קראה, ג' בעינם בינגין דסמיכא אל קראה. קראה שמו ג' דסמיכא ופי' יהודה דן יצבן (דה"א ד' ט' ובאלא כולם קרא שמו). כי לא ילדה. מתה אנכי לית מלרע וחד המיתה תמות (זכריה יא ט) ויצא בן מתה מלרע כי שם נקבה הוא וכל אחר ריצותיה פיצולות יצובות לנקבה כגון מתה יצלי רחל, גלאת כפשה כי מתה ותומיקן. פרי בטן. ותאמר הנה, במקלתם ותאמר. ותלד על־ברכי ואבנה. ותהר בלהה ותלד. דנני כו' אחרונה דגושה שלא כדין כמו חן בעזרני, ישור ישרני, פרחן. ותהר עוד ותלד בן שני. אלהים נפתלתי עם־אחתי גם.

עין הסופר

9 שְׁמוֹ נַפְתָּלִי׃ וַתֵּרֶא לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח
אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה׃ אֹתָהּ כ"ח במ"ג
10 11 וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה לְיַעֲקֹב בֵּן׃ וַתֹּאמֶר
12 לֵאָה בָּגָד וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גָּד׃ וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת בגד כ"כ בא גד קרי
13 לֵאָה בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה בְּאָשְׁרִי כִּי אשרוני מ"ו
14 אִשְּׁרוּנִי בָּנוֹת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אָשֵׁר׃ וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן רביעי
בִּימֵי קְצִיר־חִטִּים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא קציר כל"מ דודאים מל"מ
אֹתָם אֶל־לֵאָה אִמּוֹ וַתֹּאמֶר רָחֵל אֶל־לֵאָה אתם מ"ו
15 תְּנִי־נָא לִי מִדּוּדָאֵי בְּנֵךְ׃ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְעַט מדודאי מ"ו
קַחְתֵּךְ אֶת־אִישִׁי וְלָקַחַת גַּם אֶת־דּוּדָאֵי בְּנִי דודאי מ"ו
וַתֹּאמֶר רָחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ הַלַּיְלָה תַּחַת
16 דּוּדָאֵי בְנֵךְ׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן־הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא דודאי מ"ו ויבא כמ"ו
לֵאָה לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי שָׂכֹר תב"א כ"מ במ"ע שכר מ"ו
שְׂכַרְתִּיךָ בְּדוּדָאֵי בְּנִי וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ בַּלַּיְלָה הוּא׃ שכרתיך מ"י בדודאי מ"ו
17 וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל־לֵאָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב
18 בֵּן חֲמִישִׁי׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר־ חמישי כמ"י
נָתַתִּי שִׁפְחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשָּׂשכָר׃ יששכר כל אורי' תרין סימן כתיב חד קרי קמן וחד לא קרי

הקורא
עין

קדמא ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן, תניינא ותלד זלפה שפחת לאה בן שני. כי אשרוני. בימי קציר חטים. ויבא אתם. תני נא לי. המעט. ולקחת גם את דודאי. לכן ישכב נפקתא לכן ישכב. תחת דודאי בנך. יעקב מן השדה (הו"ה מלת מן בניגא והוא מן י"ח מלין מחריכין וכולן היגתקתי ובארתים בטוב בספרי משפטי הטעמים דף י"ז ע"ב). ותאמר אלי תבוא כי שכר. בלילה הוא. בן חמישי.

עין הסופר

19 20 וַתַּהַר עוֹד לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן־שִׁשִּׁי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר
אתי כ"ח במ"א | לֵאָה זְבָדַנִי אֱלֹהִים ׀ אֹתִי זֵבֶד טוֹב הַפַּעַם יִזְבְּלֵנִי
אִישִׁי כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ שִׁשָּׁה בָנִים וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
זבלון ג' כ"כ חו"ק ומו"ת | 21 זְבֻלוּן׃ וְאַחַר יָלְדָה בַּת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ דִּינָה׃
ויזכר כל"ח | 22 וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־רָחֵל וַיִּשְׁמַע אֵלֶיהָ אֱלֹהִים
23 וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ׃ וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר אָסַף
יוסף כל בס גבל מ"ו | 24 אֱלֹהִים אֶת־חֶרְפָּתִי׃ וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר
יסף כל"ח במ"א | 25 יֹסֵף יְהוָה לִי בֵּן אַחֵר׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָלְדָה רָחֵל
אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן שַׁלְּחֵנִי וְאֵלְכָה
מקומי מ"ו | 26 אֶל־מְקוֹמִי וּלְאַרְצִי׃ תְּנָה אֶת־נָשַׁי וְאֶת־יְלָדַי אֲשֶׁר
אתך כ"ח במ"ס | עָבַדְתִּי אֹתְךָ בָּהֵן וְאֵלֵכָה כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־
עבדתי כמ"ו עבדתיך כמ"ו | 27 עֲבֹדָתִי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָבָן אִם־נָא
בעיניך מל"מ בגללך מ"ו | מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ נִחַשְׁתִּי וַיְבָרְכֵנִי יְהוָה בִּגְלָלֶךָ׃
28 29 וַיֹּאמַר נָקְבָה שְׂכָרְךָ עָלַי וְאֶתֵּנָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
עבדתיך כמ"ו | אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ וְאֵת אֲשֶׁר־הָיָה
ויפרץ כל"ח | 30 מִקְנְךָ אִתִּי׃ כִּי מְעַט אֲשֶׁר־הָיָה לְךָ לְפָנַי וַיִּפְרֹץ
לרב כל"ח אתך כ"ח במ"ס | לָרֹב וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֹתְךָ לְרַגְלִי וְעַתָּה מָתַי אֶעֱשֶׂה

עין הקורא

ותהר עוד לאה ותלד בן־ששי (לו"ה וכן הכינון בספרי כ"י גם במומת דפוס בונליכא מסכת רמ"ח, וגם מלת בן הוא במקיף ותגרי וכן הוא יתפ"ה ויצ'פ הדין וכמ"ש בספרי מספטי הטעמים דף כ"ו). אלהים׀ אתי (לו"ה הפסק גרם למרכ' כמבואר במספטי הטעמים דף י"ו). ילדה בת. ויזכר אלהים את־רחל וישמע אליה. רחמה. ותקרא את־שמו. ויהי כאשר ילדה רחל. שלחני ואלכה במקום סחר שלחוני ואלכה לארני. כי אתה. את עבדתי. כי מעט.

עין הסופר

31 גַּם־אָנֹכִי לְבֵיתִי׃ וַיֹּאמֶר מָה אֶתֶּן־לָךְ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
לֹא־תִתֶּן־לִי מְאוּמָה אִם־תַּעֲשֶׂה־לִּי הַדָּבָר הַזֶּה
32 אָשׁוּבָה אֶרְעֶה צֹאנְךָ אֶשְׁמֹר׃ אֶעֱבֹר בְּכָל־צֹאנְךָ
הַיּוֹם הָסֵר מִשָּׁם כָּל־שֶׂה ׀ נָקֹד וְטָלוּא וְכָל־שֶׂה־
חוּם בַּכְּשָׂבִים וְטָלוּא וְנָקֹד בָּעִזִּים וְהָיָה שְׂכָרִי׃
33 וְעָנְתָה־בִּי צִדְקָתִי בְּיוֹם מָחָר כִּי־תָבוֹא עַל־שְׂכָרִי
לְפָנֶיךָ כֹּל אֲשֶׁר־אֵינֶנּוּ נָקֹד וְטָלוּא בָּעִזִּים וְחוּם
34 בַּכְּשָׂבִים גָּנוּב הוּא אִתִּי׃ וַיֹּאמֶר לָבָן הֵן לוּ יְהִי
35 כִדְבָרֶךָ׃ וַיָּסַר בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־הַתְּיָשִׁים הָעֲקֻדִּים
וְהַטְּלֻאִים וְאֵת כָּל־הָעִזִּים הַנְּקֻדּוֹת וְהַטְּלֻאֹת
כֹּל אֲשֶׁר־לָבָן בּוֹ וְכָל־חוּם בַּכְּשָׂבִים וַיִּתֵּן בְּיַד־
36 בָּנָיו׃ וַיָּשֶׂם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בֵּינוֹ וּבֵין יַעֲקֹב
37 וְיַעֲקֹב רֹעֶה אֶת־צֹאן לָבָן הַנּוֹתָרֹת׃ וַיִּקַּח־לוֹ
יַעֲקֹב מַקַּל לִבְנֶה לַח וְלוּז וְעַרְמוֹן וַיְפַצֵּל בָּהֵן
פְּצָלוֹת לְבָנוֹת מַחְשֹׂף הַלָּבָן אֲשֶׁר עַל־הַמַּקְלוֹת׃
38 וַיַּצֵּג אֶת־הַמַּקְלוֹת אֲשֶׁר פִּצֵּל בָּרְהָטִים בְּשִׁקֲתוֹת
הַמָּיִם אֲשֶׁר תָּבֹאןָ הַצֹּאן לִשְׁתּוֹת לְנֹכַח הַצֹּאן
39 וַיֵּחַמְנָה בְּבֹאָן לִשְׁתּוֹת׃ וַיֶּחֱמוּ הַצֹּאן אֶל־הַמַּקְלוֹת

מאומה כמ"ו
אשובה כל"א
אשמר כ"ח
אעבר כ"ח
נקד כח"ו
וטלוא כמ"ו
חום כמ"ו
תבוא
כ"מ כמ"ט
גנוב מ"ו
כדברך ג' ח"י
העקדים כמ"ו
והטלאים כח"ו
הנקדות חו"ק
והטלאת חל"ח
רעה כח"ו
הנותרת ח"ת
ולוז כלמ"ו
וערמון מ"ו
פצלות מ"ו
לבנות מ"ו
מחשף ח"ו
המקלות כמ"ו
בשקתות ח"י ומ"ו
תבאן לית כ"כ
לשתות כ"מ כמ"ד
ויחמנה כ"כ
בבאן ח"ו

מָה אֶתֶּן־לָךְ. אִם־תַּעֲשֶׂה לִי הַדָּבָר י"א חסר את (חו"ה כולם כמסרו כמס"ג כב' ולרא כי"ט והייכו י' מכהון ינפיי' הדבר וחד עביית דבר ע"כ). כָּל־שֶׂה ׀ נָקֹד. הוּם. וְעָנְתָה בִּי. בְּיוֹם מָחָר כ' דסמיכי אל תתהלל (משלי כז א). כֹּל אֲשֶׁר־אֵינֶנּוּ. וַיָּסַר בַּיּוֹם הַהוּא וְאֵת כָּל־הָעִזִּים. כֹּל אֲשֶׁר־לָבָן. בְּיַד־בָּנָיו. לַח וְלוּז. מַחְשֹׂף בְּשִׁקֲתוֹת. אֲשֶׁר. וַיֵּחַמְנָה.

עין הקורא

וַתֵּלַדְןָ הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים וּטְלֻאִים׃ וְהַכְּשָׂבִים 40
הִפְרִיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן פְּנֵי הַצֹּאן אֶל־עָקֹד וְכָל־חוּם
בְּצֹאן לָבָן וַיָּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים לְבַדּוֹ וְלֹא שָׁתָם
עַל־צֹאן לָבָן׃ וְהָיָה בְּכָל־יַחֵם הַצֹּאן הַמְקֻשָּׁרוֹת 41
וְשָׂם יַעֲקֹב אֶת־הַמַּקְלוֹת לְעֵינֵי הַצֹּאן בָּרְהָטִים
לְיַחְמֵנָּה בַּמַּקְלוֹת׃ וּבְהַעֲטִיף הַצֹּאן לֹא יָשִׂים 42
וְהָיָה הָעֲטֻפִים לְלָבָן וְהַקְּשֻׁרִים לְיַעֲקֹב׃ וַיִּפְרֹץ 43
הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד וַיְהִי־לוֹ צֹאן רַבּוֹת וּשְׁפָחוֹת
וַעֲבָדִים וּגְמַלִּים וַחֲמֹרִים׃ וַיִּשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי 1
בְנֵי־לָבָן לֵאמֹר לָקַח יַעֲקֹב אֵת כָּל־אֲשֶׁר לְאָבִינוּ
וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֵת כָּל־הַכָּבֹד הַזֶּה׃ וַיַּרְא 2
יַעֲקֹב אֶת־פְּנֵי לָבָן וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ עִמּוֹ כִּתְמוֹל
שִׁלְשׁוֹם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יַעֲקֹב שׁוּב אֶל־אֶרֶץ 3
אֲבוֹתֶיךָ וּלְמוֹלַדְתֶּךָ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ׃ וַיִּשְׁלַח 4
יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרָחֵל וּלְלֵאָה הַשָּׂדֶה אֶל־צֹאנוֹ׃
וַיֹּאמֶר לָהֶן רֹאֶה אָנֹכִי אֶת־פְּנֵי אֲבִיכֶן כִּי־אֵינֶנּוּ 5

עין הסופר

ותלדן מ"פ
ונו"ן פתוחה
עקדים נקדים
וטלאים כמ"ו
הפריד מ"ו
עקד מ"ו
חום כמ"ו
המקשרות מו"ת
המקלות כל"מ
ובהעטיף מ"ו
ישים כמ"ו
העטפים מ"ו
והקשרים מ"ו
ויפרץ כל"מ
רבות כמ"ו
ושפחות מ"ו
והמרים כמ"ו
דכבד מ"ו
כתמול כל"מ במ"ד
שלשום כ' מ"ו
שוב כ"מ במ"ת
אבותיך דין לפנד מ"ו
ולמולדתך כ"ל מ"ו
ראה כל"מ

עין הקורא

ותלדן הצאן. סימן ויחמו נקדים וטלאים והאלה נקדים וברדים. ויתן פני. עקד. וישת לו עדרים נמקלתן וישת־לו. שתם. המקשרות. ליחמנה (לו"ה ככר הזכרתי לעיל בפ' בראשית ד' כ"נ אצל האונה אמרתי כי הדייקנים הקדמונים גם הם העידו על כגל המ"ס ובדאי הם לבטוך עליהם אפילו בנגד הרד"ק). ובהעטיף. (וישמע ברביע לא בגרסיים ובעדות המסרה ברים פ' יתרו האומרת וישמע ב' בטעם בני גריזין ר"פ בתורה וכו' וישמע יתרו, וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב (במדב' כ"א א') עכ"ל) את־דברי בני־לבן. את כל־אשר לאבינו ומאשר. עשה את. והנה איננו כתמול. כי־איננו

עין הסופר

6 אֵלַי כִּתְמֹל שִׁלְשֹׁם וֵאלֹהֵי אָבִי הָיָה עִמָּדִי׃ וְאַתֵּנָה
7 יְדַעְתֶּן כִּי בְּכָל־כֹּחִי עָבַדְתִּי אֶת־אֲבִיכֶן׃ וַאֲבִיכֶן
הֵתֶל בִּי וְהֶחֱלִף אֶת־מַשְׂכֻּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מֹנִים
8 וְלֹא־נְתָנוֹ אֱלֹהִים לְהָרַע עִמָּדִי׃ אִם־כֹּה יֹאמַר
נְקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ כָל־הַצֹּאן נְקֻדִּים וְאִם־
כֹּה יֹאמַר עֲקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ כָל־הַצֹּאן
9 עֲקֻדִּים׃ וַיַּצֵּל אֱלֹהִים אֶת־מִקְנֵה אֲבִיכֶם וַיִּתֶּן־לִי׃
10 וַיְהִי בְּעֵת יַחֵם הַצֹּאן וָאֶשָּׂא עֵינַי וָאֵרֶא בַּחֲלוֹם
וְהִנֵּה הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל־הַצֹּאן עֲקֻדִּים
11 נְקֻדִּים וּבְרֻדִּים׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים
12 בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וָאֹמַר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר שָׂא־נָא עֵינֶיךָ
וּרְאֵה כָּל־הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל־הַצֹּאן עֲקֻדִּים
נְקֻדִּים וּבְרֻדִּים כִּי רָאִיתִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר לָבָן
13 עֹשֶׂה לָּךְ׃ אָנֹכִי הָאֵל בֵּית־אֵל אֲשֶׁר מָשַׁחְתָּ שָּׁם
מַצֵּבָה אֲשֶׁר נָדַרְתָּ לִּי שָׁם נֶדֶר עַתָּה קוּם צֵא
14 מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל־אֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ׃ וַתַּעַן
רָחֵל וְלֵאָה וַתֹּאמַרְנָה לוֹ הַעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה
15 בְּבֵית אָבִינוּ׃ הֲלוֹא נָכְרִיּוֹת נֶחְשַׁבְנוּ לוֹ כִּי מְכָרָנוּ

כתמל ח׳ שלשם כ״ח כמ״ב
כחי כל׳ מ
והחלף מ׳ י משכרתי כ׳ מ
מנים כמ״ו
נקדים כמ״ו
עקדים כמ״ו
אביכם דין לחוד כתי׳ ב כל׳ ג וכמ״י
בחלום כ״מ כמ״ב
העתדים כמ״ו כמ״ב
העלים כמ״ו
נקדים כמ״ו
וברדים כמ״ו
בחלים כ״מ כמ״ב
ואמר כמ״ו
העתדים כמ״ו כמ״ב
עשה כמ״ו
האל קדם
קום כל׳ מ
ושוב כ״י כמ״מ
מולדתך כלמ״י
העוד כל׳ מ כמ״ב
הלוא כמ״ו
נכריות מ״ו

עין הקורא

אלי. כי בכל כחי. התל בי (הו״ה המדפיס מ״ג כתב בגליונו כ״ל שדינו בכם נקודות מכח הדיוק עכ״ל ולא דק יפה וכמו שכתבתי במסורה גם בפירושי הכנת המקרא יע״ש). את מקנה אביכם לית כתיב מ״ס לנקבות. עיני וארא. ויאמר אלי. וראה כל העתדים (הל״ת דפס׳ כי ראיתי את. עשה לך. אנכי האל בית אל אשר משחת שם. אשר נדרת לי. (נדר כל ליכנת פתח כמ״ה וכ״ב במכלול). נחשבנו רז״

עין הסופר

ויאכל גם אכול את כספנו: כי כל העשר 16
אשר הציל אלהים מאבינו לנו הוא ולבנינו
ששי ועתה כל אשר אמר אלהים אליך עשה: ויקם 17
יעקב וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים:
וינהג את כל מקנהו ואת כל רכשו אשר רכש 18
מקנה קנינו אשר רכש בפדן ארם לבוא אל
יצחק אביו ארצה כנען: ולבן הלך לגזז את 19
צאנו ותגנב רחל את התרפים אשר לאביה:
ויגנב יעקב את לב לבן הארמי על בלי הגיד לו 20
כי ברח הוא: ויברח הוא וכל אשר לו ויקם 21
ויעבר את הנהר וישם את פניו הר הגלעד: ויגד 22
ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב: ויקח את 23
אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים
וידבק אתו בהר הגלעד: ויבא אלהים אל לבן 24
הארמי בחלם הלילה ויאמר לו השמר לך
פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע: וישג לבן את 25
יעקב ויעקב תקע את אהלו בהר ולבן תקע
את אחיו בהר הגלעד: ויאמר לבן ליעקב מה 26

עין הקורא

ויאכל גם. אשר אמר אלהים. ואת כל רכשו (אשר [illegible] קמץ [illegible] [illegible] [illegible] השמר לך [illegible] מטוב עד רע [illegible] ליעקב מה [illegible]

עין הסופר
ותגנב בל"ת
בנתי בל"ת
כשביות חו"ז
נחבאת כ"ב
לברח ח ו
ובשרים חו"ז
בתף כל"ת
ובכנור מ"ו

עָשִׂיתָ וַתִּגְנֹב אֶת־לְבָבִי וַתְּנַהֵג אֶת־בְּנֹתַי כִּשְׁבִיּוֹת
27 חָרֶב׃ לָמָּה נַחְבֵּאתָ לִבְרֹחַ וַתִּגְנֹב אֹתִי וְלֹא־הִגַּדְתָּ
לִּי וָאֲשַׁלֵּחֲךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁרִים בְּתֹף וּבְכִנּוֹר׃

לָמָּה נַחְבֵּאתָ. ולא הִגַּדְתָּ לִי וָאֲשַׁלֵּחֲךָ (או"ה כתיב' ולא כאלקו הספרי' והבופרים והנה בכ"י על כ"ד כגירסת המסבר הוי"ו בפתח ומתוג מנפנים, ובכ"י יש אחר כמוהו וָאֲשַׁלֵּחֲךָ אלא שהמתיג גם השין בנד ימין על הפתח וכתב בגליון ס"א וָא, ובכ"י של רמ"ע כמוהו בקמץ הוי"ו ומתוג מבפנים וכתב בגליונו רמ"א נקד וָאֲשַׁלֵּחֲךָ רק ב' מתגין ופתח וכן משה פתח הוי"ו עכ"ל אכן ברוב הדפוסים קדמונים הוי"ו קמוצה וכליגי במקום המתג שהוא כי במ"ג של ריצ"א ואחרים וָא וכמ"ג של רפ"ו ואחרים וָא המתג מבחוץ שלא כמנהגו בחבידיו ולבאורה ידמה כי מקרה קרה למנקד להמתיג פעם' מבחון ופעם מבפנים ואין בו קפידא אכן מדברי הר"מ הנקדן הנדפסים בגליון המערכת למדנו שיש בו קפידא וב וכה מיוחדת כי כן אמר שם, כל אותיות בו"פל לפני א"ע ואינו מגורר כמו והיא לַאֲנָשִׁים, ויעלו זקן בא בַּאֲנָשִׁים, בַּאֲהָלִים כנעם ה', כַּאֲרָזִים כולם פתחים כי אינו מגורר באיזה אנשים מדבר וכן לַעֲבָדִים ולשפחות הי' ראוי להיות בחירק כמו לשפחות לולי אות היע"ן, אבל המגוררים קמוצים כמו לָאֲנָשִׁים האלה, כאור כָּאֲרָזִים וכל הנקמצים לפני החטף מתוגים מבפנים כדי להפריד בין הקמץ והחטף, וכן וַאֲצַוֶּה את שופטיכם, וָאֲדַבֵּר אליכם שהם עבר נקמצים ומתוגים מבפנים להפריד בין הקמץ והחטף אבל לא יאותו יחד לולי המתג, אבל כל וַאֲדַבֵּר, וָאֲדַבְּרָה וַאֲצַוֶּה וָאֲבָרֵךְ שהוא עתיד פתוחה ומתוגה מבחון להראות כי הפתח מקום שו"א לולי החטף פתח שאחריה אבל לא יקבלו יחד בראש תיבה וכו' עכ"ל הצריך לעניננו. ולמדנו מדבריו כי הוי"ו המשמשת על פיעל עתיד שראשיתו א"ע יצטרך להשלמת ב' תנאים שהם היא לחיבור לבד תתנקד בפתח ומתג מבחון ואם היא להיפוך תתנקד בקמץ ומתג מבפנים לכן הוי"ו הקמוצה ומתוגה מבחון תשמש שימוש תלוי בין העבר והעתיד וכמוהו הוי"ו הפתוחה ומתוגה מבפנים גם בה יש לד עבר ולד עתיד, ומזה נתברר לנו כונת שיטי הניקוד בתיבה זאת, כי עיקר הכוונה איננה לא עבר ולא עתיד כ"א תלוי' ומותנה וכמו שבארתי בהבנת המקרא ובמפורש ולכוונה זאת נקדו בניקוד תלוי אם קמץ ומתוג מבחון או פתח ומתוג מבפנים, ודע כי כאשר דקדקתי בדבר זה ענין הקורא מצאתי שהוא שמר הכלל הנזכר ברשימת המתגי' ברוב המקומות ורק במקומות מעטים נטה ממנו לרשום בשבים הראוי להיות מבחון ולא ידעתי אם בכוונה נעשתה כן או בשגגת הסופר והנקדנים כמו שמצאתים כי יראתי לשנות דבר

עין הקורא

עין הסופר

28 וְלֹא נְטַשְׁתַּנִי לְנַשֵּׁק לְבָנַי וְלִבְנֹתָי עַתָּה הִסְכַּלְתָּ
29 עֲשׂוֹ׃ יֶשׁ־לְאֵל יָדִי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע וֵאלֹהֵי
אֲבִיכֶם אֶמֶשׁ׀ אָמַר אֵלַי לֵאמֹר הִשָּׁמֶר לְךָ מִדַּבֵּר
30 עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד־רָע׃ וְעַתָּה הָלֹךְ הָלַכְתָּ כִּי־
נִכְסֹף נִכְסַפְתָּה לְבֵית אָבִיךָ לָמָּה גָנַבְתָּ אֶת־
31 אֱלֹהָי׃ וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבָן כִּי יָרֵאתִי כִּי אָמַרְתִּי
32 פֶּן־תִּגְזֹל אֶת־בְּנוֹתֶיךָ מֵעִמִּי׃ עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא
אֶת־אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה נֶגֶד אַחֵינוּ הַכֶּר־לְךָ מָה
עִמָּדִי וְקַח־לָךְ וְלֹא־יָדַע יַעֲקֹב כִּי רָחֵל גְּנָבָתַם׃
33 וַיָּבֹא לָבָן בְּאֹהֶל־יַעֲקֹב׀ וּבְאֹהֶל לֵאָה וּבְאֹהֶל
שְׁתֵּי הָאֲמָהֹת וְלֹא מָצָא וַיֵּצֵא מֵאֹהֶל לֵאָה וַיָּבֹא
34 בְּאֹהֶל רָחֵל׃ וְרָחֵל לָקְחָה אֶת־הַתְּרָפִים וַתְּשִׂמֵם
בְּכַר הַגָּמָל וַתֵּשֶׁב עֲלֵיהֶם וַיְמַשֵּׁשׁ לָבָן אֶת־כָּל־

עשו כ״ב
לאל חול״
לעשות מ״ו
הלך ב״ח בס״ד
נכספת ח״ו
נכספתה מ״ס
תגזל כמ״ו
בנותיך אל״מ
אחינו במ״ו
ויבא כח״ו
באהל כל״ת
האמהת ח״ו
ותשמם ח״ו

עין הקורא

לאותם הדרים תלויים בסברה, גם בכנוי דילן הכתוי הו״ו נקמן כמו שהיא ברוב ס״ת שלנו ובפרט שגם הרד״ק במכלול בשימושי הו״ו הזכיר ואשלחך בשמחה בכלל קמוצי הו״ו). לְאֵל. אֶמֶשׁ אָמַר אֵלַי. כִּי יָרֵאתִי כִּי. עִם אֲשֶׁר. לֹא יִחְיֶה. אַחֵינוּ הַכֶּר־לְךָ מָה. וְלֹא־יָדַע. גְּנָבָתַם לית ומלעיל ומן ח׳ תיבות דדמיין (או״ה במס״ג ריש פ׳ יתרו מסר ח׳ מלין מייחדין מלעיל וכו׳ וכו׳ ובפרטן לא מנה ב״א שבינה ובמסת חד מנהון והוא רעלה האותם דתילים מ״ח ובהדיא מסור עליו בגליונו לית ומן ח׳ מלין מסמכין קמץ פתח ומלעיל, ודע כי יהב״י בשער מלב הכנויות אבל לו גם התבס בצל מקנה לברם אמרו יו״ד מלין מסמכין קמץ בסוף תיבותא ושימם מלעיל והזכירו עמהם תרין לכתיבין ואכלתם אבן בצל העברה לא הזכיר ב״א היחידאין וכמו שדייק בלבונו ח׳ מלין מייחדין וכו׳ ולכן השמים מהם ואברתם לאותם תרין אבל יצל בניהם מסר ב׳ בקריאה ומלעיל). בְּאֹהֶל־יַעֲקֹב׀ וּבְאֹהֶל. וַיְמַשֵּׁשׁ לָבָן אתדבר׳ (ולרפוקי מלותן המנקדין וימשש לבן את)

עין הסופר

35 הָאֹ֖הֶל וְלֹ֥א מָצָֽא׃ וַתֹּ֣אמֶר אֶל־אָבִ֗יהָ אַל־יִ֙חַר֙
בְּעֵינֵ֣י אֲדֹנִ֔י כִּ֣י ל֤וֹא אוּכַל֙ לָק֣וּם מִפָּנֶ֔יךָ כִּי־דֶ֥רֶךְ ל״א ב׳ מ״ו / אוכל כ״מ
36 נָשִׁ֖ים לִ֑י וַיְחַפֵּ֕שׂ וְלֹ֥א מָצָ֖א אֶת־הַתְּרָפִֽים׃ וַיִּ֥חַר לקום מ״ו
לְיַעֲקֹ֖ב וַיָּ֣רֶב בְּלָבָ֑ן וַיַּ֤עַן יַעֲקֹב֙ וַיֹּ֣אמֶר לְלָבָ֔ן מַה־
37 פִּשְׁעִי֙ מַ֣ה חַטָּאתִ֔י כִּ֥י דָלַ֖קְתָּ אַחֲרָֽי׃ כִּֽי־מִשַּׁ֣שְׁתָּ
אֶת־כָּל־כֵּלַ֗י מַה־מָּצָ֙אתָ֙ מִכֹּ֣ל כְּלֵי־בֵיתֶ֔ךָ שִׂ֣ים כֹּ֔ה שים כל״מ
38 נֶ֥גֶד אַחַ֖י וְאַחֶ֑יךָ וְיוֹכִ֖יחוּ בֵּ֥ין שְׁנֵֽינוּ׃ זֶה֩ עֶשְׂרִ֨ים ויוכיחו מל״מ / שנינו מ״ו
שָׁנָ֤ה אָנֹכִי֙ עִמָּ֔ךְ רְחֵלֶ֥יךָ וְעִזֶּ֖יךָ לֹ֣א שִׁכֵּ֑לוּ וְאֵילֵ֥י רחליך מ״י / ועזיך מ״י
39 צֹאנְךָ֖ לֹ֥א אָכָֽלְתִּי׃ טְרֵפָה֙ לֹא־הֵבֵ֣אתִי אֵלֶ֔יךָ ואילי מ״י
אָנֹכִ֣י אֲחַטֶּ֔נָּה מִיָּדִ֖י תְּבַקְשֶׁ֑נָּה גְּנֻֽבְתִ֣י י֔וֹם וּגְנֻֽבְתִ֖י גנבתי כח״ו
40 לָֽיְלָה׃ הָיִ֧יתִי בַיּ֛וֹם אֲכָלַ֥נִי חֹ֖רֶב וְקֶ֣רַח בַּלָּ֑יְלָה הייתי כמ״י / חרב מ״ו
41 וַתִּדַּ֥ד שְׁנָתִ֖י מֵעֵינָֽי׃ זֶה־לִּ֞י עֶשְׂרִ֣ים שָׁנָה֮ בְּבֵיתֶךָ֒
עֲבַדְתִּ֜יךָ אַרְבַּע־עֶשְׂרֵ֤ה שָׁנָה֙ בִּשְׁתֵּ֣י בְנֹתֶ֔יךָ וְשֵׁ֥שׁ עבדתיך כמ״י / בנתיך מ״ו
שָׁנִ֖ים בְּצֹאנֶ֑ךָ וַתַּחֲלֵ֥ף אֶת־מַשְׂכֻּרְתִּ֖י עֲשֶׂ֥רֶת משכרתי כח״ו
42 מֹנִֽים׃ לוּלֵ֡י אֱלֹהֵ֣י אָבִי֩ אֱלֹהֵ֨י אַבְרָהָ֜ם וּפַ֤חַד מנים כמ״ו / לולי כב״ב כמ״ח / אלהי קדש
יִצְחָק֙ הָ֣יָה לִ֔י כִּ֥י עַתָּ֖ה רֵיקָ֣ם שִׁלַּחְתָּ֑נִי אֶת־עָנְיִ֞י ריקם כמ״י

עין הקורא

האהל. אל־יחר. כי לוא. ויָרֶב. מה־פשעי מה חטאתי (וכ״ה בכל ס״ם וב״י בפתח ומונח ומסרה עליו ב׳ פתחין דסמיכין לחי״ת וב״ב בסלול בציור המילין) מה־מצאת מכל כלי־ביתך נמקלתם מכל־כלי. זה עשרים. (אכלתי ב׳ ב״ב חד קמץ וחד פתח לחס הפחה פתח, כן מסר עליו במסרת כ״י וכן יציקר וכן הציד רד״קברים ב׳ מבלול, ובמסרת הדפוס נכתבה גם במערכת נכתבה סימנה אחל והציקר מסרת כ״י וצדות המכלול). אנכי אחטנה. תבקשנה גנבתי יום וגנבתי. וזה־לי. עבדתיך נמקלתם עבדתיך. ותחלף. אלהי אברהם. היה לי. אדענ״י.

עין הסופר

יגיע מ״י ויוכח מ״ו

הבנות כל״מ בנתי כל״ח

ראה כל״ח

לכה כ״כ

ובינך בחי״ת במ״פ

וירימה מ״י

שהדותא מ״ו וחל״ף כבוץ

ואת־יגיע כפי ראה אלהים ויוכח אמש׃ ויען
לבן ויאמר אל־יעקב הבנות בנתי והבנים בני 43
והצאן צאני וכל אשר־אתה ראה לי־הוא
ולבנתי מה־אעשה לאלה היום או לבניהן אשר
ילדו׃ ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה 44
לעד ביני ובינך׃ ויקח יעקב אבן וירימה מצבה׃ 45
ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים 46
ויעשו־גל ויאכלו שם על־הגל׃ ויקרא־לו לבן 47
יגר שהדותא ויעקב קרא לו גלעד׃ ויאמר לבן 48
הגל הזה עד ביני ובינך היום על־כן קרא־שמו
גלעד׃ והמצפה אשר אמר יצף יהוה ביני ובינך 49
כי נסתר איש מרעהו׃ אם־תענה את־בנתי ואם־ 50

עין הקורא

לי היא (במונח לא במקף בס״מ קדמונים וכן בכ״י). ולבנתי. ועתה לכה נכרתה ברית, במקום אחר ועתה לכה ואשלחך. אני ואתה. לאחיו. ויקחו אבנים כן ס״א ולקטו ולא כן. ויעשו־גל ויאכלו שם. ויקרא־לו לבן. שהדותא (או״ה וכן בכ״י גם בכ״י של כ״ד הסי״ן בפתח ומתג וכן בדפוס שונצינו של רמ״ה גם במ״ג של רע״א ואחרים, אבן במ״ג רפ״ו ואחרים בקמץ וכן נראה מל׳ הפרשים). ויעקב (וכן ברוב הדפוסים ומקצתן ויעקב במתג וכן בשני כ״י) קרא־לו (או״ה זה נראה שגגת סופר כי בכל הספרים גם בדפוס גם בכ״י קרא במרכא לא במקף וכן משפטו לפתי כבות הא׳ שיש מקום לניגון לגרוע למעלה והב׳ שלא קדמו תביר כמבואר במשפטי הטעמים דף כ״ג ריש ע״ב. גלעד כחלקו מן הספרי׳ אם קוא מלה חדא או תרין ועיין מנחת שי ושום שכל). ויאמר לבן הגל הזה. על־כן קרא־שמו. יצף. כי נסתר איש. (אם־תענה במ״ג של רפ״ו הנו״ן בצר״י ומסר בגליונו ב׳ קמץ אבל יש חלוקה בו, אבל בשני כ״י אחד לי בשגול גם זה גם חברו אם ענה תענה ועל שניהם נמסר בגליונם ב׳, ועיין א״ת ומ״ש ומה שכתבתי עליהם בשום שכל).

עין הסופר

תִּקַּח נָשִׁים עַל־בְּנֹתַי אֵין אִישׁ עִמָּנוּ רְאֵה אֱלֹהִים
51 עֵד בֵּינִי וּבֵינֶךָ׃ וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הִנֵּה ׀ הַגַּל
52 הַזֶּה וְהִנֵּה הַמַּצֵּבָה אֲשֶׁר יָרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ׃ עֵד — יריתי מ״ו
הַגַּל הַזֶּה וְעֵדָה הַמַּצֵּבָה אִם־אָנִי לֹא־אֶעֱבֹר אֵלֶיךָ — אעבר כמ״ו
אֶת־הַגַּל הַזֶּה וְאִם־אַתָּה לֹא־תַעֲבֹר אֵלַי אֶת־הַגַּל — תעבר כמ״ו
53 הַזֶּה וְאֶת־הַמַּצֵּבָה הַזֹּאת לְרָעָה׃ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם — אלהי קדש
וֵאלֹהֵי נָחוֹר יִשְׁפְּטוּ בֵינֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבִיהֶם וַיִּשָּׁבַע — בינינו מל״א
54 יַעֲקֹב בְּפַחַד אָבִיו יִצְחָק׃ וַיִּזְבַּח יַעֲקֹב זֶבַח בָּהָר
וַיִּקְרָא לְאֶחָיו לֶאֱכָל־לָחֶם וַיֹּאכְלוּ לֶחֶם וַיָּלִינוּ — וילינו כמ״ו
55 בָּהָר׃ וַיַּשְׁכֵּם לָבָן בַּבֹּקֶר וַיְנַשֵּׁק לְבָנָיו וּלְבְנוֹתָיו — מפטיר / ולבנותיו מל״ם
לב
1 וַיְבָרֶךְ אֶתְהֶם וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לָבָן לִמְקֹמוֹ׃ וְיַעֲקֹב הָלַךְ — למקמו ג׳ ח״ו
2 לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ־בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
כַּאֲשֶׁר רָאָם מַחֲנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם־ — אלהים קדש
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנָיִם׃ פ — המקום כמ״ו
3 וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל־עֵשָׂו אָחִיו
4 אַרְצָה שֵׂעִיר שְׂדֵה אֱדוֹם׃ וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר כֹּה — שעיר כמ״ו / אדום כמ״ו / אתם ח״ו
תֹאמְרוּן לַאדֹנִי לְעֵשָׂו כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב — תאמרון מ״ו
5 עִם־לָבָן גַּרְתִּי וָאֵחַר עַד־עָתָּה׃ וַיְהִי־לִי שׁוֹר — שור כל״מ / והמיר
וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד — כל״מ כמ״ל / להגיד כמ״ו

עין הקורא

ליעקב הנה׀ הגל. אם־אני. ואם־אתה מלרע. אלהי אברהם ואלהי. אלהי אביהם. ויזבח יעקב זבח. לאכל־לחם ויאכלו. וינשק לבניו. ויפגעו־בו. שם־המקום ההוא. וישלח יעקב. כה תאמרון. עם־לבן גרתי ואחר.

עין הסופר

למצא כמ"ו
וישבו כמ"ו
והלך כמ"ו במ"י
מאות כ"מבמ"ג
ויירא כמ"י
מהנות כמ"ו
יבוא ז' מ"ו
לפליטה מ"י
האמר כמ"ו
שוב כ"מ במ"א
ומולדתך כמ"ו
ואיטיבה מל"מ
קטנתי מ"ו

לַאדֹנִי לִמְצֹא־חֵן בְּעֵינֶיךָ׃ וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל־ 6
יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־אָחִיךָ אֶל־עֵשָׂו וְגַם הֹלֵךְ
לִקְרָאתְךָ וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ׃ וַיִּירָא יַעֲקֹב 7
מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ וַיַּחַץ אֶת־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְאֶת־
הַצֹּאן וְאֶת־הַבָּקָר וְהַגְּמַלִּים לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת׃ וַיֹּאמֶר 8
אִם־יָבוֹא עֵשָׂו אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאַחַת וְהִכָּהוּ וְהָיָה
הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לִפְלֵיטָה׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי 9
אָבִי אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֹמֵר
אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלַדְתְּךָ וְאֵיטִיבָה עִמָּךְ׃
קָטֹנְתִּי מִכֹּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל־הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ 10
אֶת־עַבְדֶּךָ כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה

עין הקורא

למצא־חן (ולא במרכא כמו שהוא במ"ס) באנו אל־אחיך. ויצר לו. לשני מחנות. ויאמר אם־יבוא. (המחנה הה"א בלא געיא כמבואר במשפטי הטעמים דף מ"ו ב' גם דף כ"ה ב'). קטנתי (או"ה גם בדפוס בומבירג של רמ"א נטעם בגיע אבל בשני כ"י גם ביתר הדפוסים בגריע). מכל. ומכל־האמת. כי במקלי (או"ה הקו"ף רפה וכ"כ רד"ק במכלול גם בשרש מקל כי בכינוי ובקיבוץ כפל הדגש, אמנם בדפוס הבי"ת נחלקו הספרים והסופרים הקדמונים, והנה החכם הקדמון בן בלעם בטעמי המקרא שלו בדברו במשרתי חוק יהו"א אמר ז"ל: התנאי הו' מדבר על ב' אותיות דבוקות כגון שני בי"ת בי"ת או שני כ"ף כ"ף שנתחברו יחד בראש התיבה: ויהיה תחת הראשונה שו"א ישמר חוק יהו"א ומדגיש כגון ויהי בבאם, והתפשטו בבגדו, בכל, הלא ככרכמיש, ואם היה תחת הראשונה מלך נתקיים בה תנאי יהו"א כגון והוא אשה בבתוליה יקח, אולו בבהילו דעזרא. התנאי הח' והט' בכל מקום שיהיה בי"ת בראש התיבה ותחתיה שו"א והאות השניה לה פ"א או מ"ם ישמר גם חוק יהו"א כגון ואבנה בפרעה, אשר שמתי בפיך, ויחנו במדבר צן ודומיהם, ואם יהיה מלך תחת הבי"ת בראש התיבה יתקיים בו תנאי יהו"א כגון אל ירא בבלגות, ויש שני"ן הבאות אחר ויבי בראש התיבה מקצתן יגישו ומקצתן

עין הסופר

11 וְעַתָּה הָיִיתִי לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת׃ הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי
מִיַּד עֵשָׂו כִּי־יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן־יָבוֹא וְהִכַּנִי
12 אֵם עַל־בָּנִים׃ וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ
וְשַׂמְתִּי אֶת־זַרְעֲךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפֵר
13 מֵרֹב׃ * וַיָּלֶן שָׁם בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיִּקַּח מִן־הַבָּא
14 בְיָדוֹ מִנְחָה לְעֵשָׂו אָחִיו׃ עִזִּים מָאתַיִם וּתְיָשִׁים
15 עֶשְׂרִים רְחֵלִים מָאתַיִם וְאֵילִים עֶשְׂרִים׃ גְּמַלִּים
מֵינִיקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים
וּפָרִים עֲשָׂרָה אֲתֹנֹת עֶשְׂרִים וְעִיָרִם עֲשָׂרָה׃
16 וַיִּתֵּן בְּיַד־עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר לְבַדּוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־
עֲבָדָיו עִבְרוּ לְפָנַי וְרֶוַח תָּשִׂימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין
17 עֵדֶר׃ וַיְצַו אֶת־הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר כִּי יִפְגָּשְׁךָ עֵשָׂו

מחנות מ"ו / הצילני מ"ו
אתי כת"ו / יבאו מ"ו
היטב כמי"ק / איטיב מל"פ
כחול כמ"ו
שני / מרב כל"ם
יאילים מד"ם
מיניקות מ"י ומ"ו / פרות כל"מ כמ"ם
אתנת חד"ם / ועירם מ"י
עבדיו כל"ם
תשימו כמ"י
הראשון כמ"ו ובמ"כ

עין הקורא

רפו לפי ענין שיתכן ל׳ הקורא וכו׳; וכדברים האלה כתב גם החכם הר"מ הנקדן בספרו שנדפס בגליון המערכת ונתן טעם לדבר באומרו שינבור כי אותיות בומ"ף מוצא אחד להם והם מוצא השפתים אין כח בל׳ לבטא אותם בשפתיו שתיהם רצופות ורפויות ותחת הראשונה שו"א וידמה להשומע כאלו שתיהן אות אחת, אך כשתחת הבי"ת מלך ילכו בחוק יהו"א כמו כהני במות, ומא בַּמִּלחמה, ו ירא בִּפְלגות עב"ל ואחריהם התעיקו כמה מן הקדמונים החכמים והסופרים וכן מצאתי כולם דגושים במקרא כ"י של כ"ד, אבל במקרא כ"י ישן כי בַּמקלי רפה הבי"ת וכן אשר אתו בְּמִשמר וכן כל דומיהם, גם יהב"י מחבר שלנו כתב עליהם קו רפה ע"פ ס"ס היותר זקנים ובדוקים אשר כמן עליהם ולא הדגיש כ"א שתי אותיות דלופית נשתהברם גם בהתחבר בי"ת עם פ"א כמו בְּפַרְעֹה ודומיו, ובכל מקום שנתחברו בי"ת עם מ"ם הקים חק יהו"א להרפות הבי"ת וגם אכתנו באורחותיו כלך לבטח ומה גם שרוב בספרי הדפוס מסכימים עמו). מִיַּד אָחִי מִיַּד. כִּי־יָרֵא. פֶּן־יָבוֹא וְהִכַּנִי (פתח נוקף). וְאַתָּה אָמַרְתָּ. בְיָדוֹ. עִזִּים מָאתַיִם. וְעִיָרִם נמצא וַעְיָרִם. ויתן ביד־עבדיו. וְרֶוַח תָּשִׂימוּ בֵּין עדר וּבֵין. כִּי יִפְגָּשְׁךָ כן נמצא׳

עין הסופר

אָחִי וּשְׁאֵלְךָ לֵאמֹר לְמִי־אַתָּה וְאָנָה תֵלֵךְ וּלְמִי
אֵלֶּה לְפָנֶיךָ׃ וְאָמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב מִנְחָה 18
הִוא שְׁלוּחָה לַאדֹנִי לְעֵשָׂו וְהִנֵּה גַם־הוּא אַחֲרֵינוּ׃
וַיְצַו גַּם אֶת־הַשֵּׁנִי גַּם אֶת־הַשְּׁלִישִׁי גַּם אֶת־ 19
כָּל־הַהֹלְכִים אַחֲרֵי הָעֲדָרִים לֵאמֹר כַּדָּבָר הַזֶּה
תְּדַבְּרוּן אֶל־עֵשָׂו בְּמֹצַאֲכֶם אֹתוֹ׃ וַאֲמַרְתֶּם גַּם 20
הִנֵּה עַבְדְּךָ יַעֲקֹב אַחֲרֵינוּ כִּי־אָמַר אֲכַפְּרָה פָנָיו
בַּמִּנְחָה הַהֹלֶכֶת לְפָנָי וְאַחֲרֵי־כֵן אֶרְאֶה פָנָיו אוּלַי
יִשָּׂא פָנָי׃ וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל־פָּנָיו וְהוּא לָן בַּלַּיְלָה־ 21
הַהוּא בַּמַּחֲנֶה׃ וַיָּקָם בַּלַּיְלָה הוּא וַיִּקַּח אֶת־שְׁתֵּי 22

שלוחה מ"ו אחרינו כ"מ
השלישי כ"מ במ"א
ההלכים כלם ובמ"א
תדברון מ"ו במצאכם מ"ו
פניו כל"מ
ההלכת כמ"ו אחרי כ"מ במ"א
ותעבר כל"א

עין הקורא

כגן אבל ובחליים כִּי יִפְגָּשְׁךָ כגן כפתלי (או"ה גם הרד"ק בשרשו אמר הגימ"ל בקמץ מוגמל ורפה וכן כתב במכלול בכתובי יפקוד גם בפתוחי יפקדו ואמר הטעם להיותו מגורת אֶפְגַּל בפתח ובא ע"ד יִרָשְׁךָ ע"ש, וכמוהם כל אשאלה השאלה ישאלה האלף קמץ ומתיג ואם הם מכוגנים בטעם מלך גם האית"ן בגעיא כמו ובכל אבל תְּשָׁאֲרְךָ גפשך בפ' ראה וכמו שכתב שם המחבר, וכזה כתב בשער המתיגות שלו גרלוככם ברלונך יכגלך תשלך בלבך מתוגים בהתנגנם במלך למען דאמר וא"כ לא יתקיים בהם כל התנאי שהתנינו עכ"ל, וכבר כתבתי בספרי משפטי הטעמים דף כ"ו ב' הגדיק לעניניכו ע"ש, וברובם מלאנו מחלקת ב"א וב"נ לפי נידכת חלופי הדפוס, ודע כי במקרא כ"י ישן נקוד יְפַגֶּשְׁךָ הפ"א בח"פ, ובמקרא כ"י של כ"ד גרס יְפַגֶּשְׁךָ ובגליונו מסר בן נפתלי יְפַגֶּשְׁךָ, ובחלופי הדפוס גרס ב"א יפגשך רפה ב"נ יפגשך דגש ומשמע שמחלקו בדגש ורפה לבד ולא נראה כן מל' המחבר). לְמִי־אַתָּה (פתח ומלעיל) וְאָנָה. וּלְמִי אֵלֶּה. גַּם אֶת־כָּל־הַהֹלְכִים. בְּמֹצַאֲכֶם (או"ה המחבר בשער המתיגות שלו כתב בפירוש כי הפשוטות הקלות דחויות לפעמים מפני התמוכות הקרובות מהן לניגון כגון וַיֹּאכְלוּ הָאֲנָשִׁים הדומים לכן נדחה המתג הראוי להיות במ"ם מפני מתיגות הלד"ו, וכמוהו בְּהֵאָבְקוֹ וכל הדומים להם, ובספרי משפטי הטעמי' דף כ"א א' מבואר זה בטוב). וַאֲמַרְתֶּם גַּם הִנֵּה כִּי־אָמַר. הַהֹלֶכֶת לְפָנָי (קמץ מתג). וְהוּא לָן בַּלַּיְלָה הַהוּא. וַיָּקָם בַּלַּיְלָה הוּא

עין הסופר

נָשָׁיו וְאֶת־שְׁתֵּי שִׁפְחֹתָיו וְאֶת־אַחַד עָשָׂר יְלָדָיו — שפחתיו ח"ו . ילדיו מ"י
23 וַיַּעֲבֹר אֵת מַעֲבַר יַבֹּק׃ וַיִּקָּחֵם וַיַּעֲבִרֵם אֶת־הַנָּחַל — ויעבר כל"ת יבק כח"ו
24 וַיַּעֲבֵר אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ׃ וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק — ויעברם דין לחוד ח"י בלי'
25 אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר׃ וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל — עלות כמ"ו יכל כמ"ו במ"ח
לוֹ וַיִּגַּע בְּכַף־יְרֵכוֹ וַתֵּקַע כַּף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ
26 עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא
27 אֲשַׁלֵּחֲךָ כִּי אִם־בֵּרַכְתָּנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה־שְּׁמֶךָ
28 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב׃ וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ — עוד כל"מ כמ"ב
כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׂרִיתָ עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים — שרית מ"י אלהים קדש
29 וַתּוּכָל׃ וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּידָה־נָּא שְׁמֶךָ — ותוכל כמ"ו הגידה מ"י
וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם׃ — אתו כח"ו
30 וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאֵל כִּי־רָאִיתִי — פניאל מ"י
31 אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצֵל נַפְשִׁי׃ וַיִּזְרַח־לוֹ — אלהים חול
הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת־פְּנוּאֵל וְהוּא צֹלֵעַ עַל־ — פניאל מ"ו צלע חסר
32 יְרֵכוֹ׃ עַל־כֵּן לֹא־יֹאכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד הַנָּשֶׁה — גיד כמ"ו
לג אֲשֶׁר עַל־כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף־
1 יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנָּשֶׁה׃ וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיַּרְא — עיניו כמל"ם

עין הקורא

ד׳ דבמיכי (ובלדא בלילה ההוא) . מַעֲבַר . כִּי לֹא יכול . בכף־ירכו ותקע כף ירך . ויאמר שלחני כי . לא אשלחך נמ״ים אֲשַׁלֵּחֲךָ . כי אם־ברכתני . מה שמך . לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי־שרית . ועם־אנשים . ויאמר הגידה־נא שמך . פניאל לית וכל קריא פנואל . כי־ראיתי . ויזרח־לו השמש . את־פניאל קדמה פניאל תניכא פנואל וסי׳ הרכיט . על־כן לא־יאכלו בני־ישראל . על־כף הירך , כי . וישא יעקב עיניו חסר לת (לו״ה כמב׳ג ריש

עין הסופר

מאות כ״מ כמ״ג — השפחות כ״מ — ראשנה כ״ח כמ״ב — אחרנים כמ״ו — ויפל כל״ח צוארו דין ח״ו וישקהו כלו נקוד — ותגשן כ״ב השפחות כ״מ — ותשתחוין מ״ו ות״כ — יוסף כל שם גבר מ״ו

והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש ויחץ את־
הילדים על־לאה ועל־רחל ועל שתי השפחות:
2 וישם את־השפחות ואת־ילדיהן ראשנה
ואת־לאה וילדיה אחרנים ואת־רחל ואת־
3 יוסף אחרנים: והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה
4 שבע פעמים עד־גשתו עד־אחיו: וירץ עשו
לקראתו ויחבקהו ויפל על־צוארו וישקהו
5 ויבכו: וישא את־עיניו וירא את־הנשים ואת־
הילדים ויאמר מי־אלה לך ויאמר הילדים אשר־
6 חנן אלהים את־עבדך: * ותגשן השפחות הנה
7 וילדיהן ותשתחוין: ותגש גם־לאה וילדיה
8 וישתחוו ואחר נגש יוסף ורחל וישתחוו: ויאמר מי

עין הקורא

פ׳ וירא מבור ז״ל וישא עיניו ה׳ חסירים את וסי׳ וישא עיניו וירא (בראשית יח ב) והנה גמלים באים (שם כד סג) וירא את בנימין (שם מג כט) וירא את עשו (צ״ל וירא והנה עשו והוא דישבינא) והנה איש עומד לנגדו (יהושע ה יג) עכ״ל וזה תימא שהשמיט ממנינם וישא עיניו וירא את האיש האורח (שופטים יט יז) וגם זה חסר את בכל הדפוסים וכ״י גם מבור עליו בגליונו ה׳ דסמיכי וא״כ ששה אינון דחסרים את, ובדקתי במקרא כ״י של כ״ד גם במקרא כ״י ישן ומצאתי בשניהם ל׳ המסרה הזאת בנוסחה ה׳ חסרים את וסי׳ וכו׳ לא שהשמיטו ממנינם וירא את עשו והכניסו תמורתו וירא את האיש והוא דשופטים וגם שם על מקומו מבור ה׳ דסמיכי וגירסא זאת מחוברת כי חמשה אינון וישא עיניו דסמיכי לכן אין לחבר עמהם הך דישבינא שאין זה סמיך שהרי יעקב נישאם אף שגם הוא חסר את, לכן יש לשיים וחד וישא יעקב עיניו). קדמא ויחץ את הילדים אשר אתו. תניא ויחץ את הילדים (וכ״כ במכלול בשמושי הה״א אמר כל הלוים שבמקרא דפוי הלמ״ד וכן כל הישועה יאקים הילדים). השפחות ואת. והוא עבר. ויחבקהו. ויבכו הסבלי׳ קורין ויבכו. וישא את עיניו. מי אלה לך. ותשתחוין. וישתחוו ואחר. וישתחוו. ויאמר מי.

עין הסופר

לְךָ כָּל־הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגָשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לִמְצֹא־ — למצא כמ״ו
9 חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יֶשׁ־לִי רָב אָחִי יְהִי
10 לְךָ אֲשֶׁר־לָךְ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אַל־נָא אִם־נָא מָצָאתִי
חֵן בְּעֵינֶיךָ וְלָקַחְתָּ מִנְחָתִי מִיָּדִי כִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי
11 פָנֶיךָ כִּרְאֹת פְּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְצֵנִי׃ קַח־נָא אֶת־ — כראת ח״ו / אלהים חו׳
בִּרְכָתִי אֲשֶׁר הֻבָאת לָךְ כִּי־חַנַּנִי אֱלֹהִים וְכִי יֶשׁ־ — הבאת ח״ו ומ״ח
12 לִי־כֹל וַיִּפְצַר־בּוֹ וַיִּקָּח׃ וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנֵלֵכָה וְאֵלְכָה
13 לְנֶגְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנִי יֹדֵעַ כִּי־הַיְלָדִים רַכִּים — ידע כמ״ו
וְהַצֹּאן וְהַבָּקָר עָלוֹת עָלָי וּדְפָקוּם יוֹם אֶחָד וָמֵתוּ — עלות מ״ו / ודפקום מ״ו
14 כָּל־הַצֹּאן׃ יַעֲבָר־נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי אֶתְנָהֲלָה
לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־לְפָנַי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים
15 עַד אֲשֶׁר־אָבֹא אֶל־אֲדֹנִי שֵׂעִירָה׃ וַיֹּאמֶר עֵשָׂו — אבא נ׳ ח״ו / שעירה כמ״ו
אַצִּיגָה־נָּא עִמְּךָ מִן־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי וַיֹּאמֶר לָמָּה — אציגה מ״ו
16 זֶּה אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֵשָׂו

עין הקורא

יְהִי לָךְ. אַל־נָא אִם־נָא מָצָאתִי חֵן. כִּי־עַל־כֵּן במקצת ס״ת. וַתִּרְצֵנִי הנותדים קורין וַתרצני. אשר הֻבָאת. כי־חַנַּנִי. וְכִי יש־לי־כל ויפצר־בו (או״ה גם בס׳ בלא געיא אבל בס״י של כ״ד הוי״ו בגעיא ויותר מסתבר להגעיא כיו״ד). עָלוֹת. יוֹם אחד. (אשר לפני המו״ן בפתח בשני כ״י אשר לי וכן במ״נ של ריב״א וכל למ״א ואחרים וכן מוכח מן המסרה ריש פ׳ ויקרא, גם על במנחה ההולכת לפני דלעיל מסור לי׳ קמץ נוקף, וכ״כ במכלול בפתוחי פוקדים, ודע כי במכלול כ״י אשר לי מונה שמונה אלהי קמצין בלא מה״ף והוסיף על הדפוס ה׳ אלהי הנס על המלחמה והיינו חבירו של תשב נא נפש הילד וזה נשמט מן הדפוס גם במ״נ מונה שמונה אלהי בריש פ׳ בלק). וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אַצִּיגָה־נָּא. וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה. וַיָּשָׁב בַּיּוֹם.

עין הסופר

שעירה כמ"ו סכתה מ"ו | לְדַרְכּ֖וֹ שֵׂעִֽירָה׃ וְיַעֲקֹב֙ נָסַ֣ע סֻכֹּ֔תָה וַיִּ֥בֶן ל֖וֹ בָּ֑יִת 17
סכת דין מ"ו | וּלְמִקְנֵ֙הוּ֙ עָשָׂ֣ה סֻכֹּ֔ת עַל־כֵּ֛ן קָרָ֥א שֵׁם־הַמָּק֖וֹם
סכות דין מ"ו ויבא כמ"ו | סֻכּֽוֹת׃ ס וַיָּבֹא֩ יַעֲקֹ֨ב שָׁלֵ֜ם עִ֣יר 18
בבאו כמ"ו | שְׁכֶ֗ם אֲשֶׁר֙ בְּאֶ֣רֶץ כְּנַ֔עַן בְּבֹא֖וֹ מִפַּדַּ֣ן אֲרָ֑ם וַיִּ֖חַן
אֶת־פְּנֵ֥י הָעִֽיר׃ וַיִּ֜קֶן אֶת־חֶלְקַ֣ת הַשָּׂדֶ֗ה אֲשֶׁ֤ר 19
חמור כל"מ כמ"ד | נָֽטָה־שָׁם֙ אָהֳל֔וֹ מִיַּ֖ד בְּנֵֽי־חֲמ֣וֹר אֲבִ֣י שְׁכֶ֑ם בְּמֵאָ֖ה
קשיטה מ"ו אל קדש אלהי קדש | קְשִׂיטָֽה׃ וַיַּצֶּב־שָׁ֖ם מִזְבֵּ֑חַ וַיִּ֨קְרָא־ל֔וֹ אֵ֖ל אֱלֹהֵ֥י 20

לד

דינה כמ"ו | יִשְׂרָאֵֽל׃ ס חמישי וַתֵּצֵ֤א דִינָה֙ בַּת־לֵאָ֔ה 1
לראות כ"מ כמ"ג בבנות כל"מ | אֲשֶׁ֥ר יָלְדָ֖ה לְיַעֲקֹ֑ב לִרְא֖וֹת בִּבְנ֥וֹת הָאָֽרֶץ׃ וַיַּ֨רְא 2
אתה כ"מ כמ"ג נשיא כל"מ | אֹתָ֜הּ שְׁכֶ֧ם בֶּן־חֲמ֛וֹר הַֽחִוִּ֖י נְשִׂ֣יא הָאָ֑רֶץ וַיִּקַּ֥ח
אֹתָ֛הּ וַיִּשְׁכַּ֥ב אֹתָ֖הּ וַיְעַנֶּֽהָ׃ וַתִּדְבַּ֣ק נַפְשׁ֔וֹ בְּדִינָ֖ה 3
הנערה קרי הנערה קרי | בַּת־יַעֲקֹ֑ב וַיֶּֽאֱהַב֙ אֶת־הַֽנַּעֲרָ֔ וַיְדַבֵּ֖ר עַל־לֵ֥ב הַֽנַּעֲרָֽ׃
וַיֹּ֣אמֶר שְׁכֶ֔ם אֶל־חֲמ֥וֹר אָבִ֖יו לֵאמֹ֑ר קַֽח־לִ֛י אֶת־ 4
הַיַּלְדָּ֥ה הַזֹּ֖את לְאִשָּֽׁה׃ וְיַעֲקֹ֣ב שָׁמַ֗ע כִּ֤י טִמֵּא֙ אֶת־ 5
והחרש מ"ו | דִּינָ֣ה בִתּ֔וֹ וּבָנָ֛יו הָי֥וּ אֶת־מִקְנֵ֖הוּ בַּשָּׂדֶ֑ה וְהֶחֱרִ֥שׁ
באם כל"מ | יַעֲקֹ֖ב עַד־בֹּאָֽם׃ וַיֵּצֵ֛א חֲמ֥וֹר אֲבִֽי־שְׁכֶ֖ם אֶל־יַעֲקֹ֑ב 6
לְדַבֵּ֖ר אִתּֽוֹ׃ וּבְנֵ֨י יַעֲקֹ֜ב בָּ֤אוּ מִן־הַשָּׂדֶה֙ כְּשָׁמְעָ֔ם 7

עין הקורא

עִיר שְׁכֶם. וַיִּחַן. אֲשֶׁר נָטָה־שָׁם אָהֳלוֹ (או"ה עיין מ"ש לעיל כ"ז ו' אצל ורבקה אמרת). אֲבִי. וַיַּצֶּב־שָׁם. וַיִּקְרָא־לוֹ. וַיַּצֶּב (בלא געיא). וַיֶּאֱהַב (או"ה הוי"ו גם הי' במתג ככל חבריו המגונים במלך כגון ויאהל עד סדום, ויאסף בניני' אם וכמבואר במאספי הטעמים דף כ"ה א' וכן כתב המחבר בביאור המתיגות אצל לו וכ"ה לדינת ב"א במלופים ותיקר). וַיֹּאמֶר שְׁכֶם. קַח־לִי. הַיַּלְדָּה (או"ה בכל הדפוסים וכ"י הדל"ת דגש בדין וכראה בבגנת בופר כאן). וַיֵּצֵא חֲמוֹר אֲבִי־שְׁכֶם אֶל־יַעֲקֹב לְדַבֵּר.

עין הסופר

וַיִּתְעַצְּבוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד כִּי נְבָלָה עָשָׂה — מאד כל׳ם.
בְיִשְׂרָאֵל לִשְׁכַּב אֶת־בַּת־יַעֲקֹב וְכֵן לֹא יֵעָשֶׂה׃
8 וַיְדַבֵּר חֲמוֹר אִתָּם לֵאמֹר שְׁכֶם בְּנִי חָשְׁקָה
9 נַפְשׁוֹ בְּבִתְּכֶם תְּנוּ נָא אֹתָהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וְהִתְחַתְּנוּ
אֹתָנוּ בְּנֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ־לָנוּ וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ תִּקְחוּ לָכֶם׃ — אתנו כ״ת כמ״ת / בנתיכם כמ״ו
10 וְאִתָּנוּ תֵּשֵׁבוּ וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה לִפְנֵיכֶם שְׁבוּ וּסְחָרוּהָ — בנתינו ת״ו וכמ״י / וסחרוה מ״ו
11 וְהֵאָחֲזוּ בָּהּ׃ וַיֹּאמֶר שְׁכֶם אֶל־אָבִיהָ וְאֶל־אַחֶיהָ
אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֵיכֶם וַאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי אֶתֵּן׃
12 הַרְבּוּ עָלַי מְאֹד מֹהַר וּמַתָּן וְאֶתְּנָה כַּאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ — מהר ת״ו
13 אֵלָי וּתְנוּ־לִי אֶת־הַנַּעֲרָ לְאִשָּׁה׃ וַיַּעֲנוּ בְנֵי־יַעֲקֹב — הנערה קרי
אֶת־שְׁכֶם וְאֶת־חֲמוֹר אָבִיו בְּמִרְמָה וַיְדַבֵּרוּ אֲשֶׁר
14 טִמֵּא אֵת דִּינָה אֲחֹתָם׃ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם לֹא נוּכַל — אחתם כ״ת כמ״ת / אליהם י״ו מ״י
לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר הַזֶּה לָתֵת אֶת־אֲחֹתֵנוּ לְאִישׁ — לעשות כ״ס כמ״ת / אחתנו
15 אֲשֶׁר־לוֹ עָרְלָה כִּי־חֶרְפָּה הִוא לָנוּ׃ אַךְ־בְּזֹאת — כמ״ו כמ״ל
נֵאוֹת לָכֶם אִם תִּהְיוּ כָמֹנוּ לְהִמֹּל לָכֶם כָּל־זָכָר׃ — נאות מ״ו / כמנו כמ״י
16 וְנָתַנּוּ אֶת־בְּנֹתֵינוּ לָכֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיכֶם נִקַּח־לָנוּ — להמל דין מ״ו / בנתינו מ״ו ומ״י

עין הקורא

ויתעצבו. כי נבלה. לשכב את בת יעקב. שכם בנו. תנו נא אתה. והתחתנו. תתנו לנו. ואת בנתינו. ואשר תאמרו (או״ה כבר הזכרתי במקומי בטעמים דף כ״ו המחלקת שבתיבה זאת ווה בסבת המ״ס של תאמרו כי יש מנקדים אותו במ״פ ולכן יכנעו ואשר בדרגא ויש שינקדו המ״ס בשו״א לבד ויכנעו ואשר במרכא וכן עיקר וכיצאת המחבר הזה וכן הוא בכ״י יען של כ״ד גם במ״ג של רעא״ם במרכא וכדין). מהר. ואתנה. ויענו בני יעקב. לעשות הדבר הזה (י״א חסר את). לאיש אשר לו. אך בזאת. אם תהיו. ונתנו. נקח לנו.

וַיֵּשַׁבְנוּ אִתְּכֶם וְהָיִינוּ לְעַם אֶחָד׃ וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ 17
אֵלֵינוּ לְהִמּוֹל וְלָקַחְנוּ אֶת־בִּתֵּנוּ וְהָלָכְנוּ׃ וַיִּיטְבוּ 18
דִבְרֵיהֶם בְּעֵינֵי חֲמוֹר וּבְעֵינֵי שְׁכֶם בֶּן־חֲמוֹר׃
וְלֹא־אֵחַר הַנַּעַר לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר כִּי חָפֵץ בְּבַת־ 19
יַעֲקֹב וְהוּא נִכְבָּד מִכֹּל בֵּית אָבִיו׃ וַיָּבֹא חֲמוֹר 20
וּשְׁכֶם בְּנוֹ אֶל־שַׁעַר עִירָם וַיְדַבְּרוּ אֶל־אַנְשֵׁי עִירָם
לֵאמֹר׃ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלֵמִים הֵם אִתָּנוּ וְיֵשְׁבוּ 21
בָאָרֶץ וְיִסְחֲרוּ אֹתָהּ וְהָאָרֶץ הִנֵּה רַחֲבַת־יָדַיִם
לִפְנֵיהֶם אֶת־בְּנֹתָם נִקַּח־לָנוּ לְנָשִׁים וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ
נִתֵּן לָהֶם׃ אַךְ־בְּזֹאת יֵאֹתוּ לָנוּ הָאֲנָשִׁים לָשֶׁבֶת 22
אִתָּנוּ לִהְיוֹת לְעַם אֶחָד בְּהִמּוֹל לָנוּ כָּל־זָכָר
כַּאֲשֶׁר הֵם נִמֹּלִים׃ מִקְנֵהֶם וְקִנְיָנָם וְכָל־בְּהֶמְתָּם 23

עין הסופר
והיינו כב"כ
להמול כל"י כמ"ח
וייטבו מ"י
לעשות כ"מ כמ"ע
ויבא כמ"ו
אתה כ"מ כמ"כ
בנתם מ"ו
בנתינו מ"ו ומ"י
יאתו מ"ו
להיות כל"מ כמ"מ
בהמול כל"מ כמ"מ
נמלים מ"ו
מקנהם ג' מ"י

וְיָשַׁבְנוּ. (חו"ה במכלול דדבוחה בשקל פל חמר ו"ל עָם י"ח קמלין ידוענין עפ"ה, וְעָם ג' קמלין וְעָם כחול, וְעָם לח יבין ילבט, וְעָם לח יחרדו, לעם אחד, יהיה לעם קמולין וכו' עכ"ל וככל הספרים ליעם אחד בניהם דינביכנו פתחין בלי מחלקת גם במכלול כ"י חזר לי הדבור הזה ליתח לכן נרור שהוח טעות סופר והכלל כי כל לְעָם היעומד בעינם מלך הוח קמן וכל הדבוק במקף חו במערת כולם פתחין וכן כל בְּעָם כְּעָם כולם פתחין כי כולם דבוקים, חבל כשהחות בכל"ה בראשם נקמן גם הינ"ן נקמן כמו הָעָם בָּעָם כָּעָם לָעָם כולם קמלין) ואם־לֹא תשמעו. ולקחנו. בְּבַת יעקב (חו"ה גם בכ"י של כ"ד נמוכה בלח מקף ומ"מ כרחה מסגה חו שחבר תיבה ול"ל בבת־במקלתם בבת כי כן כתב המחבר בשער המקפין שלו כל בת הדבוק מוקף כמו בת־פרעה, בבת־יעקב, בבת־יהודה יעכ"ל וכ"כ מקנה חברם ועיין בספרי משפטי הטעמים דף כ"ה) (וַיְדַבְּרוּ הוי"ו במתג בס"מ וכ"י וכמשפטו המבוחר במשפטי הטעמים דף כ"ה וכ"כ המחבר בשער המתגים הכבדים). שְׁלֵמִים הֵם. וְיֵשְׁבוּ. וְיִסְחֲרוּ. הִנֵּה רַחֲבַת־יָדַיִם. נִקַּח־לָנוּ. וְאֶת. כַּאֲשֶׁר הֵם נִמֹּלִים.

עין הקורא

עין הסופר

הֲלוֹא לָנוּ הֵם אַךְ נֵאוֹתָה לָהֶם וְיֵשְׁבוּ אִתָּנוּ׃ — הלוא ל״ב מ״ו / נאותה מ״ו
24 וַיִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲמוֹר וְאֶל־שְׁכֶם בְּנוֹ כָּל־יֹצְאֵי שַׁעַר — יצאי כמ״ו
25 עִירוֹ וַיִּמֹּלוּ כָּל־זָכָר כָּל־יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ׃ וַיְהִי — וימלו מ״ו
בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיוֹתָם כֹּאֲבִים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי־בְנֵי־ — בהיותם כל״ס / כאבים מ״ו
יַעֲקֹב שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אֲחֵי דִינָה אִישׁ חַרְבּוֹ וַיָּבֹאוּ — ויבאו כל״ס
26 עַל־הָעִיר בֶּטַח וַיַּהַרְגוּ כָּל־זָכָר׃ וְאֶת־חֲמוֹר וְאֶת־
שְׁכֶם בְּנוֹ הָרְגוּ לְפִי־חָרֶב וַיִּקְחוּ אֶת־דִּינָה מִבֵּית
27 שְׁכֶם וַיֵּצֵאוּ׃ בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עַל־הַחֲלָלִים וַיָּבֹזּוּ
28 הָעִיר אֲשֶׁר טִמְּאוּ אֲחוֹתָם׃ אֶת־צֹאנָם וְאֶת־בְּקָרָם — אחותם / דין לחוד מ״ו
וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם וְאֵת אֲשֶׁר־בָּעִיר וְאֶת־אֲשֶׁר — חמריהם כמ״ו
29 בַּשָּׂדֶה לָקָחוּ׃ וְאֶת־כָּל־חֵילָם וְאֶת־כָּל־טַפָּם וְאֶת־ — חילם כל״ס
30 נְשֵׁיהֶם שָׁבוּ וַיָּבֹזּוּ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר בַּבָּיִת׃ וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב אֶל־שִׁמְעוֹן וְאֶל־לֵוִי עֲכַרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישֵׁנִי — אתי כ״ת במ״א / להבאישני מ״י
בְּיֹשֵׁב הָאָרֶץ בַּכְּנַעֲנִי וּבַפְּרִזִּי וַאֲנִי מְתֵי מִסְפָּר — בישב / כל״ח במי״ו
31 וְנֶאֶסְפוּ עָלַי וְהִכּוּנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי׃ וַיֹּאמְרוּ — והכוני מ״ו
לה הַכְזוֹנָה יַעֲשֶׂה אֶת־אֲחוֹתֵנוּ׃ פ — הכזונה מ״ו / אחותנו / דין לחוד מ״ו
1 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה בֵית־אֵל וְשֶׁב־ — קום כל״ס
שָׁם וַעֲשֵׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הַנִּרְאֶה אֵלֶיךָ בְּבָרְחֲךָ — לאל ק״ב

עין הקורא

הלוא לנו. נאותה. וישבו. ויהי ביום. ויקחו שני־בני־יעקב. אחי.
מבית שכם. אשר טמאו. ואת אשר־בעיר ואת־אשר. ואת־כל־חילם.
שבו מלרע. ואת כל־אשר. ובפרזי ואני מתי. הכזונה יעשה (ת״ה כ״ס
של המתכר מתנגדים לנירות דד״ק עיין מ״ש). ושב־שם ועשה־שם.

2 מִפְּנֵי עֵשָׂו אָחִיךָ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־בֵּיתוֹ וְאֶל כָּל־
אֲשֶׁר עִמּוֹ הָסִרוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּתֹכְכֶם
3 וְהִטַּהֲרוּ וְהַחֲלִיפוּ שִׂמְלֹתֵיכֶם׃ וְנָקוּמָה וְנַעֲלֶה
בֵּית־אֵל וְאֶעֱשֶׂה־שָּׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הָעֹנֶה אֹתִי בְּיוֹם
4 צָרָתִי וַיְהִי עִמָּדִי בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלָכְתִּי׃ וַיִּתְּנוּ אֶל־
יַעֲקֹב אֵת כָּל־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת־
הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּטְמֹן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת
5 הָאֵלָה אֲשֶׁר עִם־שְׁכֶם׃ וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חִתַּת אֱלֹהִים
עַל־הֶעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְּנֵי
6 יַעֲקֹב׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב לוּזָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן הִוא
7 בֵּית־אֵל הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ׃ וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ
וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם אֵל בֵּית־אֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו
8 הָאֱלֹהִים בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו׃ וַתָּמָת דְּבֹרָה מֵינֶקֶת
רִבְקָה וַתִּקָּבֵר מִתַּחַת לְבֵית־אֵל תַּחַת הָאַלּוֹן
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אַלּוֹן בָּכוּת׃ פ
9 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב עוֹד בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם
10 וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר־לוֹ אֱלֹהִים שִׁמְךָ יַעֲקֹב לֹא־
יִקָּרֵא שִׁמְךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ

עין הסופר

הסרו ח״ו
בתככם ב׳ ח״ו
והחליפו מ״י
שמלתיכם מ״ו
ונקומה במ״ו
העונה ח״ו
אתי כ״מ במ״ל
באזניהם כ״מ
ויטמן ח״ו
אתם כ״ח בצל״ט
האלה מ״י
סביבותיהם
דין מד״מ
לוזה מ״ו
למקום כ״מ
אל קדם
דברה מ״ו
מינקת מ״י
האלון מ״ו
אלון מ״ו
בכות מ״ו
עוד כ״מ במ״ב
בבאו כמ״ו
אתו כמ״ו

עין הקורא

וְאֶל כָּל־אֲשֶׁר. קמ׳ את־אלהי הנכר אשר בְּתוֹכְכֶם, תגי׳ אֶת כָּל־אֱלֹהֵי הנכר אשר בידם. וְהִטַּהֲרוּ. וְאֶעֱשֶׂה־שָּׁם. הֶעָרִים אשר סביבותיהם וְלֹא רדפו אחרי. הִוא בֵּית־אֵל (יעיין מ״ב לציל ריש פ׳ לך לך). הוּא וכל־העם, במקצתם הִיא וכל־העם אשר־עמו. ויבן שם מזבח ויקרא. כי שם. וירא אלהים. לא יקרא.

עין הסופר

11 וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי
אֵל שַׁדַּי פְּרֵה וּרְבֵה גּוֹי וּקְהַל גּוֹיִם יִהְיֶה מִמֶּךָּ גוים ככ״פ במ״א
12 וּמְלָכִים מֵחֲלָצֶיךָ יֵצֵאוּ׃ * וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי מחלציך מ״ו ששי
לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ
13 אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיַּעַל מֵעָלָיו אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם מעליו כל״מ במקום
14 אֲשֶׁר־דִּבֶּר אִתּוֹ׃ וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־ כל״מ במ״א
דִּבֶּר אִתּוֹ מַצֶּבֶת אָבֶן וַיַּסֵּךְ עָלֶיהָ נֶסֶךְ וַיִּצֹק עָלֶיהָ ויצק כל״ת עליה כל״מ
15 שָׁמֶן׃ וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר
16 אִתּוֹ שָׁם אֱלֹהִים בֵּית־אֵל׃ וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי־
עוֹד כִּבְרַת־הָאָרֶץ לָבוֹא אֶפְרָתָה וַתֵּלֶד רָחֵל וַתְּקַשׁ לבוא כ״מ במ״ג
17 בְּלִדְתָּהּ׃ וַיְהִי בְהַקְשֹׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ כהקשתה מ״ג
18 הַמְיַלֶּדֶת אַל־תִּירְאִי כִּי־גַם־זֶה לָךְ בֵּן׃ וַיְהִי בְּצֵאת תיראי מ״ו
נַפְשָׁהּ כִּי מֵתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא־ אוני מ״ג

ויקרא את־שמו. ויאמר אני אל. לאברהם וליצחק לית (ובאלה לאכרהם ליצחק). ולזרעך. קדמא ויצב יעקב מצבה, תניגא ויצב יעקב מצבה וכו׳ מציאה מלעיל קבורה מלרע, ס״א ג״ת. (ויצק כמדי דפה ככתוב לעיל ריש פ׳ ויצא, וכ״כ במכלול ד״ק דף ק״ד א׳ גם קכ״ע). ויקרא יעקב את־שם המקום אשר. מבית־אל ג׳ בתרי טעמא בליגנא (וכי׳ כמבר כלן במס״ג ועיין לעיל ריש כ׳ לך לך ודינ כי בס׳ שופטים ט׳ מ״ו מצאנו בית אל בריש ומבר עליו לית בטעם וזה קשה לגירסת ספרינו וכבון לגיסת המחבר שכולם ביתאל כתיבין תיבה אחת בר מן דין ויבון המסכה, אכן בכ״י של כ״ד מצאתי בית אל בריש גם מכר עליו לית בטעם). ויהי־עוד כברת־הארץ. בהקשתה ותאמר לה המילדת. ויהי בצאת ה׳ ריבי פסוקי בטעם בכפלא (חו״ה במס״ג דילן בפ׳ נח לא מכר כ״א ה׳ בטעם במיפלא ומנה ד׳ ר״פ וחד מציעות פסוק ולכן מצאנו במערכת שמבר ד׳ בטעם ר״פ בס בראשית ובתי הלבושות נבונות, אבל ל׳ כמתבר קשה). כי מתה. בן־אוני קרא

עין הקורא

עין הסופר

בנימין ו׳ מ״י
קברתה ח״ו
קברת ח״ו
אהלה ד׳ כ״כ וקריין ו׳ בחולם
בשכן כל״ח
פילגש כל״ם
בכור כ״מ במ״ו
וזבלון ג׳ כ״כ
ובנימן כ״ח במ״ו

לוֹ בִנְיָמִין׃ וַתָּמָת רָחֵל וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה 19
הִוא בֵּית לָחֶם׃ וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה עַל־קְבֻרָתָהּ 20
הִוא מַצֶּבֶת קְבֻרַת־רָחֵל עַד־הַיּוֹם׃ וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל 21
וַיֵּט אָהֳלֹה מֵהָלְאָה לְמִגְדַּל־עֵדֶר׃ וַיְהִי בִּשְׁכֹּן 22
יִשְׂרָאֵל בָּאָרֶץ הַהִוא וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת־
בִּלְהָה פִּילֶגֶשׁ אָבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל פ
וַיִּהְיוּ בְנֵי־יַעֲקֹב שְׁנֵים עָשָׂר׃ בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב 23
רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וּזְבֻלוּן׃ בְּנֵי 24
רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃ וּבְנֵי בִלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל דָּן 25
וְנַפְתָּלִי׃ וּבְנֵי זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה גָּד וְאָשֵׁר אֵלֶּה 26

עין הקורא

לו. בדרך אפרתה כל קרי כוותי׳ במ״ב אפרת (וסי׳ בדרך אפרת דלקמן מ״ח ז׳, ויקהלו כלב את אפרת דדה״א ב׳ י״ט, ומסר׳ עליהן ב׳ ומב׳ ליש׳). על־קברתה היא מצבת קברת־רחל (עיין משפטי הטעמים דף כ׳ א׳). ויסע ישראל. מהלאה למגדל־עדר. ויהי בשכן. וילך ראובן וישכב את־בלהה פילגש אביו וישמע ישראל בטעמים וילך ראובן וישכב את־בלהה פילגש אביו וישמע ישראל (כתב הרב בעל א״ת וז״ל לפי שבפסוק זה בבחינה אחת הוא פסוק א׳ ובבחינה אחרת הוא ב׳ פסוקים לכן בקצת מלותיו ב׳ טעמים, בבחינת היותו פסוק א׳ ראובן נגמע וישכב בפשט בלהה בפשט אביו בז״ק ישראל באתנח, ובבחינת היותו ב׳ פסוקים ראובן בז״ק וישכב בז״ג בלהה בטרחא אביו באתנח ישראל בס״פ; ובגליון אחד מס״ס המוגהים מצאתי ישראל קדמה בזרקא ובפשט ההוא בז״ק ובגלתא, עכ״ל, ולדעת הגאון מוהר״ר עמדן בספרו לוח ארש סי׳ תפ״ב היחיד הקורא לעצמו מעמיד הס״פ בתיבת ישרל וקורא וילך ראובן וישכב את־בלהה פילגש אביו וישמע ישראל: ואולם הקורא לצבור מעמיד האתנח בתיבת ישראל וקורא וילך ראובן וישכב את־בלהה פילגש אביו וישמע ישראל עכ״ל, ודע כי במקרא כ״י של כ״ד מלת וישכב בתלתא טעמי מהכך פשטא וז״ג). בני לאה. ושמעון. ובני בלהה שפחת רחל דן. ובני זלפה. אלה.

עין הסופר

27 בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יֻלַּד־לוֹ בְּפַדַּן אֲרָם׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב
אֶל־יִצְחָק אָבִיו מַמְרֵא קִרְיַת הָאַרְבַּע הִוא — ממרא כ"כ
28 חֶבְרוֹן אֲשֶׁר־גָּר־שָׁם אַבְרָהָם וְיִצְחָק׃ וַיִּהְיוּ יְמֵי — חברון כמ"ו
29 יִצְחָק מְאַת שָׁנָה וּשְׁמֹנִים שָׁנָה׃ וַיִּגְוַע יִצְחָק — ושמנים כח"ו במ"ח
וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו זָקֵן וּשְׂבַע יָמִים וַיִּקְבְּרוּ
אֹתוֹ עֵשָׂו וְיַעֲקֹב בָּנָיו׃ פ — אתו כ"ח
1/2 וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃ עֵשָׂו לָקַח אֶת־ — תלדות ג׳ כ"כ / אדום כמ"ו
נָשָׁיו מִבְּנוֹת כְּנָעַן אֶת־עָדָה בַּת־אֵילוֹן הַחִתִּי וְאֶת־ — מבנית כל"מ / אילון מד"מ
3 אָהֳלִיבָמָה בַּת־עֲנָה בַּת־צִבְעוֹן הַחִוִּי׃ וְאֶת־בָּשְׂמַת — אהליבמה כמ"י / צבעון כמ"ו
4 בַּת־יִשְׁמָעֵאל אֲחוֹת נְבָיוֹת׃ וַתֵּלֶד עָדָה לְעֵשָׂו — אחות כ"מ / נביות כ"מ במ"ח
5 אֶת־אֱלִיפָז וּבָשְׂמַת יָלְדָה אֶת־רְעוּאֵל׃ וְאָהֳלִיבָמָה — אליפז כמ"י / רעואל כ"מ
יָלְדָה אֶת־יְעִישׁ וְאֶת־יַעְלָם וְאֶת־קֹרַח אֵלֶּה בְּנֵי — יעיש ב׳ כ"כ / וקרין יעוש
6 עֵשָׂו אֲשֶׁר יֻלְּדוּ־לוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיִּקַּח עֵשָׂו אֶת־
נָשָׁיו וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בְּנֹתָיו וְאֶת־כָּל־נַפְשׁוֹת בֵּיתוֹ — בנתיו כ"ח במ"כ / נפשות מ"ו
וְאֶת־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־בְּהֶמְתּוֹ וְאֵת כָּל־קִנְיָנוֹ
אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל־אֶרֶץ מִפְּנֵי
7 יַעֲקֹב אָחִיו׃ כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רָב מִשֶּׁבֶת יַחְדָּו — רכושם כ"מ במ"ח
וְלֹא יָכְלָה אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם לָשֵׂאת אֹתָם מִפְּנֵי — מגוריהם מד"מ / אתם כ"ח / ב"מל"ע

עין הקורא

אשר ילד־לו. אשר־גר־שם. יצחק מאת. וימת ויאסף. אתו ואלה
ב׳ נטעם בצבין ריסי כמו׳ ואלה תולדת (עשו הוא אדום דלהלן) עדה. אהליבמה
בת־ענה כן כולם. ובשמת. יעלם כן כלם. אלה. אשר ילדו־לו. ואת
כל־קנינו. וילך אל־ארץ. כי־היה. ולא יכלה.

עין הסופר

מִקְנֵיהֶם׃ וַיֵּשֶׁב עֵשָׂו בְּהַר שֵׂעִיר עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃ 8 — מקניהם כ"מ במ"ג
וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם בְּהַר שֵׂעִיר׃ אֵלֶּה 9 10 — תלדות ג' כ"כ
שְׁמוֹת בְּנֵי־עֵשָׂו אֱלִיפַז בֶּן־עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו רְעוּאֵל — שמות מ"ו / אליפז כ"מ
בֶּן־בָּשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וַיִּהְיוּ בְּנֵי אֱלִיפָז תֵּימָן 11 — רעואל כ"מ / תימן כל"מ
אוֹמָר צְפוֹ וְגַעְתָּם וּקְנַז׃ וְתִמְנַע ׀ הָיְתָה פִילֶגֶשׁ 12 — אומר מ"ו / פילגש כ"מ
לֶאֱלִיפַז בֶּן־עֵשָׂו וַתֵּלֶד לֶאֱלִיפַז אֶת־עֲמָלֵק אֵלֶּה
בְּנֵי עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת וָזֶרַח 13
שַׁמָּה וּמִזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי בָשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וְאֵלֶּה 14
הָיוּ בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה בַת־עֲנָה בַּת־צִבְעוֹן אֵשֶׁת עֵשָׂו — צבעון כ"מ
וַתֵּלֶד לְעֵשָׂו אֶת־יְעִישׁ וְאֶת־יַעְלָם וְאֶת־קֹרַח׃ — יעיש כ' כ"כ וקורין יעוש / קרח במ"ו
אֵלֶּה אַלּוּפֵי בְנֵי־עֵשָׂו בְּנֵי אֱלִיפַז בְּכוֹר עֵשָׂו אַלּוּף 15 — אליפי כ"מ / בכור כ"מ במ"ו
תֵּימָן אַלּוּף אוֹמָר אַלּוּף צְפוֹ אַלּוּף קְנַז׃ אַלּוּף 16 — אלוף כ"מ
קֹרַח אַלּוּף גַּעְתָּם אַלּוּף עֲמָלֵק אֵלֶּה אַלּוּפֵי
אֱלִיפַז בְּאֶרֶץ אֱדוֹם אֵלֶּה בְּנֵי עָדָה׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי 17
רְעוּאֵל בֶּן־עֵשָׂו אַלּוּף נַחַת אַלּוּף זֶרַח אַלּוּף
שַׁמָּה אַלּוּף מִזָּה אֵלֶּה אַלּוּפֵי רְעוּאֵל בְּאֶרֶץ אֱדוֹם — אדום כ"מ
אֵלֶּה בְּנֵי בָשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה 18

עין הקורא

וישב עשו בהר שעיר (לאפוקי מגירסת מ"ב כ"י שמגיהה מרכא טפחא מונח אתנח).
אלה שמות. אליפז. ויהיו בני. וקנז (מן פתחין דספרא עיין לעיל כ"א ט').
ותמנע. אלה בני עדה. אלה היו. ואלה היו בני. אלה אלופי בני
עשו בני (אע"פ שנמצאים גרס ב"א אלוף קרח כ"כ אלוף קרח, ורוב ספרינו
כב"א וכמ"ש לעיל פ' חיי שרה, ובמקרא כ"י יכן מבר עליו בהדיא לית במקף)
ואלה בני רעואל. אלה בני בשמת. ואלה בני.

עין הסופר

אֵשֶׁת עֵשָׂו אַלּוּף יְעוּשׁ אַלּוּף יַעְלָם אַלּוּף — יעיש מ"ו
קֹרַח אֵלֶּה אַלּוּפֵי אָהֳלִיבָמָה בַּת־עֲנָה אֵשֶׁת
19 עֵשָׂו׃ אֵלֶּה בְנֵי־עֵשָׂו וְאֵלֶּה אַלּוּפֵיהֶם הוּא — אלופיהם מד"מ
20 אֱדוֹם׃ ס שביעי אֵלֶּה בְנֵי־שֵׂעִיר הַחֹרִי יֹשְׁבֵי — ההרי כל"ת בא"ת / ישבי כמ"ו
21 הָאָרֶץ לוֹטָן וְשׁוֹבָל וְצִבְעוֹן וַעֲנָה׃ וְדִשׁוֹן וְאֵצֶר — לוטן כמ"ו / ושובל כמ"ו
וְדִישָׁן אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי בְּנֵי שֵׂעִיר בְּאֶרֶץ אֱדוֹם׃ — ודשון מ"י ומ"ו / ודישן מ"י
22 וַיִּהְיוּ בְנֵי־לוֹטָן חֹרִי וְהֵימָם וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע׃ — והימם מ"ו / ואחות כ"מ
23 וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְוָן וּמָנַחַת וְעֵיבָל שְׁפוֹ וְאוֹנָם׃ — ועיבל כמ"י / ואונם מ"ו
24 וְאֵלֶּה בְנֵי־צִבְעוֹן וְאַיָּה וַעֲנָה הוּא עֲנָה אֲשֶׁר
מָצָא אֶת־הַיֵּמִם בַּמִּדְבָּר בִּרְעֹתוֹ אֶת־הַחֲמֹרִים — הימם מ"י / ברעתו מ"ו
25 לְצִבְעוֹן אָבִיו׃ וְאֵלֶּה בְנֵי־עֲנָה דִּשֹׁן וְאָהֳלִיבָמָה — החמרים כמ"ו / דשן חד"ת
26 בַּת־עֲנָה׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן חֶמְדָּן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן — דישן מ"י
27 28 וּכְרָן׃ אֵלֶּה בְּנֵי־אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן וַעֲקָן׃ אֵלֶּה בְנֵי־
29 דִישָׁן עוּץ וַאֲרָן׃ אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי אַלּוּף לוֹטָן — דישן מ"י / עוץ כמ"ו
30 אַלּוּף שׁוֹבָל אַלּוּף צִבְעוֹן אַלּוּף עֲנָה׃ אַלּוּף
דִּשֹׁן אַלּוּף אֵצֶר אַלּוּף דִּישָׁן אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי — דשן חד"ת / דישן מ"י
לְאַלֻּפֵיהֶם בְּאֶרֶץ שֵׂעִיר׃ פ — לאלפיהם מ"ו

עין הקורא

אלה אלופי אהליבמה (במקלא צ"י יהן אלופי בגדוא ככל סבירין). אלה בני־עשו. אלה בני־שעיר. אלה אלופי. עלון. ואיה וענה. אשר מצא. ואלה בני־ענה דישן כל יומי דבפלי דישון ומתחיל מבבת ובי׳ מעלין בקדש ולא מורידין, ס"א לג"נ דישון בדה"ו דישן (וזו"ה סימן טוב שמינתי מפי ידידי הרב מוהר"ר יעקב כ"ב זצ"ל כל דבתיב דישן מ"י קריאת הסי"ן בקמץ וסימנך עבירים קמצין). חמדן ואשבן. בני־אצר כמקלתן בני־אצר. אלה אלופי.

עין הסופר

וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לִפְנֵי 31

וימלך כל״ת — מְלָךְ־מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּמְלֹךְ בֶּאֱדוֹם בֶּלַע בֶּן־ 32

בעור נ׳ מ״ו / תחתיו כמ״ו — בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה׃ וַיָּמָת בָּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו 33

יובב כ״מ — יוֹבָב בֶּן־זֶרַח מִבָּצְרָה׃ וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו 34

חשם נ׳ ות״ו / התימני כ״מ — חֻשָׁם מֵאֶרֶץ הַתֵּימָנִי׃ וַיָּמָת חֻשָׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו 35

מואב כמ״ו — הֲדַד בֶּן־בְּדַד הַמַּכֶּה אֶת־מִדְיָן בִּשְׂדֵה מוֹאָב

עוית מ״ו — וְשֵׁם עִירוֹ עֲוִית׃ וַיָּמָת הֲדָד וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שַׂמְלָה 36

שאול כמ״ו — מִמַּשְׂרֵקָה׃ וַיָּמָת שַׂמְלָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שָׁאוּל 37

מרחבות ת״ו — מֵרְחֹבוֹת הַנָּהָר׃ וַיָּמָת שָׁאוּל וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו בַּעַל 38

עכבור נ׳ ומ״ו — חָנָן בֶּן־עַכְבּוֹר׃ וַיָּמָת בַּעַל חָנָן בֶּן־עַכְבּוֹר וַיִּמְלֹךְ 39

הדר כתי׳ די״ס / מהיטבאל מ״ו — תַּחְתָּיו הֲדַר וְשֵׁם עִירוֹ פָּעוּ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהֵיטַבְאֵל

מפטיר בַּת־מַטְרֵד בַּת מֵי זָהָב׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת אַלּוּפֵי עֵשָׂו 40

למשפחתם ת״ו / למקמתם חד״ה / בשמתם ת״ו — לְמִשְׁפְּחֹתָם לִמְקֹמֹתָם בִּשְׁמֹתָם אַלּוּף תִּמְנָע

אַלּוּף עַלְוָה אַלּוּף יְתֵת׃ אַלּוּף אָהֳלִיבָמָה אַלּוּף

פינן מ״ו ות״ו — אֵלָה אַלּוּף פִּינֹן׃ אַלּוּף קְנַז אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף 41

מגדיאל מ״ו / עירם מ״ו — מִבְצָר׃ אַלּוּף מַגְדִּיאֵל אַלּוּף עִירָם אֵלֶּה ׀ אַלּוּפֵי 42 43

למשבתם חד״ה — אֱדוֹם לְמֹשְׁבֹתָם בְּאֶרֶץ אֲחֻזָּתָם הוּא עֵשָׂו

אֲבִי אֱדוֹם׃ פ

עין הקורא

וימלך באדום. דנהבה. וימלך תחתיו כן כולם בינבינא במ״ב וימלך תחתיו
הדד. וימלך תחתיו הדר. עוית. שמלה ממשרקה. מרחבות. בעל
חנן. וימת בעל־חנן במקצתם בעל חנן. הדר לית כתיב די״ס בוס גדלה.
פעו ושם. ואלה שמות. עלוה. אבי אדום.

לז

עין הסופר

1 וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ מגורי מ"ו
2 אֵלֶּה ׀ תֹּלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שְׁבַע־עֶשְׂרֵה תלדות ג' כ"כ
שָׁנָה הָיָה רֹעֶה אֶת־אֶחָיו בַּצֹּאן וְהוּא נַעַר אֶת־ רעה כ"פ
בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף
3 אֶת־דִּבָּתָם רָעָה אֶל־אֲבִיהֶם׃ וְיִשְׂרָאֵל אָהַב אֶת־
יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־זְקֻנִים הוּא לוֹ וְעָשָׂה לוֹ זקנים ח"ו
4 כְּתֹנֶת פַּסִּים׃ וַיִּרְאוּ אֶחָיו כִּי־אֹתוֹ אָהַב אֲבִיהֶם כתנת כח"ו אתו כח"ו
מִכָּל־אֶחָיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם׃ לשלם דין ח"ו
5 וַיַּחֲלֹם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגֵּד לְאֶחָיו וַיּוֹסִפוּ עוֹד שְׂנֹא ויחלם כח"ו חלום כל"מ במ"ב ויוספו ב' וח"י
6 אֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שִׁמְעוּ־נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה שנא ב' וח"ו אליהם י"ז מ"י
7 אֲשֶׁר חָלָמְתִּי׃ וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאַלְּמִים אֲלֻמִּים
בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלֻמָּתִי וְגַם־נִצָּבָה
וְהִנֵּה תְסֻבֶּינָה אֲלֻמֹּתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי׃ תסבינה כ"כ אלמתיכם ח"ו ותשתחוין כ"ב
8 וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֶחָיו הֲמָלֹךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מָשׁוֹל המלך ח"ו תמלך ח"ו
תִּמְשֹׁל בָּנוּ וַיּוֹסִפוּ עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ עַל־חֲלֹמֹתָיו משול מ"ו תמשל ח"ו
9 וְעַל־דְּבָרָיו׃ וַיַּחֲלֹם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיְסַפֵּר אֹתוֹ ויוספו ב' וח"י שנא ב' וח"ו חלמתיו חד"פ

עין הקורא

וישב יעקב. אלה ׀ תלדות. (הו"ה במ"ג וקטן ובמדויקים הקדמונים שְׁבַע־ במקף וגעיא וכן תשע־עשרה דלעיל י"א כ"ה וכן ארבע־עשרה דלעיל ל"א מ"א וכמו שכתבתי במשפטי הטעמי' דף ס' א'/ ודע כי במקרא כ"י של כ"ד שְׁבַע בקדמא לא במקף וכמוהו אַרְבַּע עשרה דלעיל, אכן במקרא כ"י ישן שְׁבַע בקדמא אבל אַרְבַּע־עשרה במקף וגעיא ועיין מ"ש במשפטי הטעמים דף כ"ד ב' אם ישרתו לפשטא שנים מטרתים). והוא נער. וישראל. מכל־בניו כי־בן־זקנים הוא לו ועשה לו. כי־אתו. מכל־אחיו. וישנאו. והנה אנחנו מאלמים. קמה. וגם־נצבה. לאלמתי. ויאמרו לו אחיו המלך. אם־משול. על־חלמתיו.

לְאֶחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חָלַמְתִּי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה
הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים
לִי׃ וַיְסַפֵּר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אֶחָיו וַיִּגְעַר־בּוֹ אָבִיו 10
וַיֹּאמֶר לוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתָּ הֲבוֹא
נָבוֹא אֲנִי וְאִמְּךָ וְאַחֶיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אָרְצָה׃
שני וַיְקַנְאוּ־בוֹ אֶחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדָּבָר׃ וַיֵּלְכוּ 11 12
אֶחָיו לִרְעוֹת אֶת־צֹאן אֲבִיהֶם בִּשְׁכֶם׃ וַיֹּאמֶר 13
יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הֲלוֹא אַחֶיךָ רֹעִים בִּשְׁכֶם
לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֲלֵיהֶם וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר 14
לוֹ לֶךְ־נָא רְאֵה אֶת־שְׁלוֹם אַחֶיךָ וְאֶת־שְׁלוֹם
הַצֹּאן וַהֲשִׁבֵנִי דָּבָר וַיִּשְׁלָחֵהוּ מֵעֵמֶק חֶבְרוֹן
וַיָּבֹא שְׁכֶמָה׃ וַיִּמְצָאֵהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תֹעֶה בַּשָּׂדֶה 15
וַיִּשְׁאָלֵהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מַה־תְּבַקֵּשׁ׃ וַיֹּאמֶר 16
אֶת־אַחַי אָנֹכִי מְבַקֵּשׁ הַגִּידָה־נָּא לִי אֵיפֹה הֵם
רֹעִים׃ וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נָסְעוּ מִזֶּה כִּי שָׁמַעְתִּי 17
אֹמְרִים נֵלְכָה דֹּתָיְנָה וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחַר אֶחָיו
וַיִּמְצָאֵם בְּדֹתָן׃ וַיִּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֹק וּבְטֶרֶם יִקְרַב 18
אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ לַהֲמִיתוֹ׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ 19
אֶל־אָחִיו הִנֵּה בַּעַל הַחֲלֹמוֹת הַלָּזֶה בָּא׃ וְעַתָּה 20

עין הסופר
הלום כל"מ במ"ב
כוכבים כ"מ
ההלום כל"מ במ"ב
הבוא מ"ו
נבוא פ"מ במ"ב
להשתחות במ"ו
לרעות מ"ו
את נקוד כלו
הלא י"כ מ"ו
רעים במ"ו
לכה כ"ב
אליהם י"ו מ"ו
שלום כל"מ במ"ח
והשבני מ"ו
חברון כ"מ
תעה כ"ח
הגידה כ"מ
איפה כ"כ
רעים במ"ו
אמרים במ"ו
דתינה מ"ו
בדתן מ"ו
מרחק כ"ח
אליהם י"ו מ"ו
להמיתו מ"ו
החלמות במו"ק

עין הקורא
הִנֵּה חָלַמְתִּי חל"ם. וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ. מִשְׁתַּחֲוִים. וַיִּגְעַר־בּוֹ. הֲבוֹא. אני.
וַיְקַנְאוּ־בוֹ (הו"ה בכ"י של כ"ד הח"ו בנגינה וכב"י יסן בלא געיה כביעת המחבר).
וַיֵּלְכוּ אֶחָיו. לְכָה. וַיִּשְׁאָלֵהוּ. הַגִּידָה־נָּא. דֹּתָיְנָה. הִנֵּה בַּעַל.

עין הסופר

לְכוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנַשְׁלִכֵהוּ בְּאַחַד הַבֹּרוֹת וְאָמַרְנוּ   ונשלכהו ח"ו הברות ח"ן
חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ וְנִרְאֶה מַה־יִּהְיוּ חֲלֹמֹתָיו׃   חלמתיו ח"ו
21 וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיַּצִּלֵהוּ מִיָּדָם וַיֹּאמֶר לֹא נַכֶּנּוּ   ויצלהו ח"ו
22 נָפֶשׁ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם׀ רְאוּבֵן אַל־תִּשְׁפְּכוּ־דָם   אלהם כ"ת כ"ו
הַשְׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר וְיָד   השליכו מ"ו הבור כל"מ במ"ת
אַל־תִּשְׁלְחוּ־בוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לַהֲשִׁיבוֹ   הציל כל"מ להשיבו כ"מ
אֶל־אָבִיו׃ * וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו וַיַּפְשִׁיטוּ   ויפשיטו מ"ו
23 אֶת־יוֹסֵף אֶת־כֻּתָּנְתּוֹ אֶת־כְּתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר
24 עָלָיו׃ וַיִּקָּחֻהוּ וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ הַבֹּרָה וְהַבּוֹר רֵק   ויקחהו ח"ו וישלכו ח"ו הברה מ"ו
25 אֵין בּוֹ מָיִם׃ וַיֵּשְׁבוּ לֶאֱכָל־לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם
וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה אֹרְחַת יִשְׁמְעֵאלִים בָּאָה מִגִּלְעָד   ארחת ח"ו
וּגְמַלֵּיהֶם נֹשְׂאִים נְכֹאת וּצְרִי וָלֹט הוֹלְכִים   נשאים כח"ו נכאת ח"ו ולט מ"ו
26 לְהוֹרִיד מִצְרָיְמָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־אֶחָיו מַה־   הולכים דין מ"א להוריד מל"מ
27 בֶּצַע כִּי נַהֲרֹג אֶת־אָחִינוּ וְכִסִּינוּ אֶת־דָּמוֹ׃ לְכוּ   נהרג ח"ו וכסינו מ"ו
וְנִמְכְּרֶנּוּ לַיִּשְׁמְעֵאלִים וְיָדֵנוּ אַל־תְּהִי־בוֹ כִּי־   וידנו כ"ת במ"כ
28 אָחִינוּ בְשָׂרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו׃ וַיַּעַבְרוּ אֲנָשִׁים
מִדְיָנִים סֹחֲרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת־יוֹסֵף מִן־   סחרים מ"ו
הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף לַיִּשְׁמְעֵאלִים בְּעֶשְׂרִים

עין הקורא

בְּאַחַד. אֲלֵהֶם׀ רְאוּבֵן (בכמה מקומות יש מונח מרק בכח פסק וכתבתי בספרי מ... (דף מ"ו). אַל־תִּשְׁפְּכוּ־דָם. אַל־תִּשְׁלְחוּ־בוֹ. וַיְהִי. וַיִּקָּחֻהוּ. לֶאֱכָל־לֶחֶם. אֹרְחַת יִשְׁמְעֵאלִים בָּאָה. וּצְרִי. לְכוּ (וכ"ה בכל הדפוסים גם כ"י ... כ"י כל כ"ד ... לְכוּ במונח לגרמיה). כִּי־אָחִינוּ בְשָׂרֵנוּ. סֹחֲרִים וַיִּמְשְׁכוּ.

עין הספר

כָּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף מִצְרָיְמָה׃ וַיָּשָׁב רְאוּבֵן 29 — ויביאו כ"מ במ"ג
אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין־יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו׃ — בגדיו כ"מ
וַיָּשָׁב אֶל־אֶחָיו וַיֹּאמַר הַיֶּלֶד אֵינֶנּוּ וַאֲנִי אָנָה אֲנִי־ 30
בָא׃ וַיִּקְחוּ אֶת־כְּתֹנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שְׂעִיר עִזִּים 31 — שעיר כל"מ
וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכֻּתֹּנֶת בַּדָּם׃ וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־כְּתֹנֶת 32 — הכתנת כל"מ
הַפַּסִּים וַיָּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מָצָאנוּ — ויביאו כ"מ במ"ג
הַכֶּר־נָא הַכְּתֹנֶת בִּנְךָ הִוא אִם־לֹא׃ וַיַּכִּירָהּ וַיֹּאמֶר 33 — ויכירה מ"י
כְּתֹנֶת בְּנִי חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ טָרֹף טֹרַף יוֹסֵף׃ — טרף טרף כ"מ
וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שִׂמְלֹתָיו וַיָּשֶׂם שַׂק בְּמָתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל 34 — שמלתיו כמ"ו
עַל־בְּנוֹ יָמִים רַבִּים׃ וַיָּקֻמוּ כָל־בָּנָיו וְכָל־בְּנֹתָיו 35 — ויקמו כ"מ במ"ג / בנתיו כמ"ו במ"ג
לְנַחֲמוֹ וַיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־אֵרֵד אֶל־בְּנִי
אָבֵל שְׁאֹלָה וַיֵּבְךְּ אֹתוֹ אָבִיו׃ וְהַמְּדָנִים מָכְרוּ 36 — שאלה כ"מ במ"ל
אֹתוֹ אֶל־מִצְרָיִם לְפוֹטִיפַר סְרִיס פַּרְעֹה שַׂר — לפוטיפר כ"ל מד"מ
הַטַּבָּחִים׃ רביעי פ לח — סריס כל"מ

וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו וַיֵּט 1
עַד־אִישׁ עֲדֻלָּמִי וּשְׁמוֹ חִירָה׃ וַיַּרְא־שָׁם יְהוּדָה 2 — חירה כ"מ
בַּת־אִישׁ כְּנַעֲנִי וּשְׁמוֹ שׁוּעַ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃ — שוע כ"מ
וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ עֵר׃ וַתַּהַר עוֹד 3 4

עין הקורא

הילד איננו ואני אנה. יוסף וישחטו. הכר־נא (חו"ה גם בכ"י ישן נגרטייס גם בכ"י כל כ"ד וכן במ"ג כל רע"ת ודפוסי' קדמונים). (הכתנת הכ"ף דגש והה"א בלא געיא מכלול). ויכירה. ויקמו כל־בניו. ויאמר כי־ארד. וירא־שם. ושמו שוע ס"ת ושמו (חו"ה בכמה כ"י לכל לי במתק). ויקחה ויבא. ותהר ותלד. (חו"ס בכל הדפוסים גם בכ"י ישן ותהר עוד

עין הסופר

5 וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אוֹנָן׃ וַתֹּסֶף עוֹד וַתֵּלֶד — אינן כ"מ / ותסף כל"ח נמ"ח

בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁלָה וְהָיָה בִכְזִיב בְּלִדְתָּהּ — בכזיב מ"ו

6 אֹתוֹ׃ וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה לְעֵר בְּכוֹרוֹ וּשְׁמָהּ תָּמָר׃ — בכורו דין מ"ו

7 וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְמִתֵהוּ — בכור כ"מ נמ"ו / וימתהו ח"י

8 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא אֶל־אֵשֶׁת אָחִיךָ — בא כ"ח נמ"ד

9 וְיַבֵּם אֹתָהּ וְהָקֵם זֶרַע לְאָחִיךָ׃ וַיֵּדַע אוֹנָן כִּי לֹּא — אתה כ"ח נמ"ב

לוֹ יִהְיֶה הַזָּרַע וְהָיָה אִם־בָּא אֶל־אֵשֶׁת אָחִיו

10 וְשִׁחֵת אַרְצָה לְבִלְתִּי נְתָן־זֶרַע לְאָחִיו׃ וַיֵּרַע

11 בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמֶת גַּם־אֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר

יְהוּדָה לְתָמָר כַּלָּתוֹ שְׁבִי אַלְמָנָה בֵית־אָבִיךְ

עַד־יִגְדַּל שֵׁלָה בְנִי כִּי אָמַר פֶּן־יָמוּת גַּם־הוּא — ימות כ"מ

12 כְּאֶחָיו וַתֵּלֶךְ תָּמָר וַתֵּשֶׁב בֵּית אָבִיהָ׃ וַיִּרְבּוּ

הַיָּמִים וַתָּמָת בַּת־שׁוּעַ אֵשֶׁת־יְהוּדָה וַיִּנָּחֶם

יְהוּדָה וַיַּעַל עַל־גֹּזְזֵי צֹאנוֹ הוּא וְחִירָה רֵעֵהוּ — גזזי מ"ו

13 הָעֲדֻלָּמִי תִּמְנָתָה׃ וַיֻּגַּד לְתָמָר לֵאמֹר הִנֵּה חָמִיךְ

עין הקורא

ותלד בן אבל בכ"י של כ"ד ותהר עוד ותלד בן, ואיננו מכתנר). והיה בכזיב.
(או"ה וימיתהו הוי"ו בלא געיא בשני כ"י גם בכל הדפוסים הקדמונים זולת דפ"ו
בכולם אין געיא בוי"ו לא בזה ולא בדומיו כמו ויביאה אל האדם, ויריבוהו דלקמן,
ויביאהו אל ביתו, כי אין התיבות האלה על התנאי המותנה בגעיות כבדות כמבואר
במשפטי הטעמים דף כ"ה) והיה אם־בא. לבלתי נתן־זרע. וירע. וימת.
שבי אלמנה. שלה בני כל שלה מלרע וכל כלה מלעיל. ותשב בית אביה.
ותמת בת־שוע אשת־יהודה וינחם. על־גזזי צאנו הוא במקצתם הוא
(או"ה גם בכ"י גם בדפוס שונצינו של רמ"ח נוקף וכן ע"פ עדות בעל עיצמי המקרא
עיין משפטי הטעמים דף ל"ה א') הנה חמיך במיעוטם הנה (או"ה בשני כ"י חסר

עין הסופר

14 עֹלָה תִמְנָתָה לָגֹז צֹאנוֹ׃ וַתָּסַר בִּגְדֵי אַלְמְנוּתָהּ
מֵעָלֶיהָ וַתְּכַס בַּצָּעִיף וַתִּתְעַלָּף וַתֵּשֶׁב בְּפֶתַח
עֵינַיִם אֲשֶׁר עַל־דֶּרֶךְ תִּמְנָתָה כִּי רָאֲתָה כִּי־גָדַל
15 שֵׁלָה וְהִוא לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיִּרְאֶהָ יְהוּדָה
16 וַיַּחְשְׁבֶהָ לְזוֹנָה כִּי כִסְּתָה פָּנֶיהָ׃ וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל־
הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הָבָה נָּא אָבוֹא אֵלַיִךְ כִּי לֹא יָדַע
כִּי כַלָּתוֹ הִוא וַתֹּאמֶר מַה־תִּתֶּן־לִּי כִּי תָבוֹא אֵלָי׃
17 וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי־עִזִּים מִן־הַצֹּאן וַתֹּאמֶר
18 אִם־תִּתֵּן עֵרָבוֹן עַד שָׁלְחֶךָ׃ וַיֹּאמֶר מָה הָעֵרָבוֹן
אֲשֶׁר אֶתֶּן־לָּךְ וַתֹּאמֶר חֹתָמְךָ וּפְתִילֶךָ וּמַטְּךָ
אֲשֶׁר בְּיָדֶךָ וַיִּתֶּן־לָהּ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַתַּהַר לוֹ׃
19 וַתָּקָם וַתֵּלֶךְ וַתָּסַר צְעִיפָהּ מֵעָלֶיהָ וַתִּלְבַּשׁ
20 בִּגְדֵי אַלְמְנוּתָהּ׃ וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדִי הָעִזִּים
בְּיַד רֵעֵהוּ הָעֲדֻלָּמִי לָקַחַת הָעֵרָבוֹן מִיַּד הָאִשָּׁה
21 וְלֹא מְצָאָהּ׃ וַיִּשְׁאַל אֶת־אַנְשֵׁי מְקֹמָהּ לֵאמֹר אַיֵּה
הַקְּדֵשָׁה הִוא בָעֵינַיִם עַל־הַדָּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־

עלה כ"מ / לגז מ"ו
אלמנותה כ"מ / בצעיף מ"ו
לזונה מ"ו / אליה כ"מ
תבוא כ"מ כמ"ט
ערבון כ"מ
חתמך מ"ו / ופתילך מ"ו
בידך כל"ח כמ"ג
צעיפה מ"ו
אלמנותה כ"מ
מקמה מ"ו

עין הקורא

לי הנה נרביע וכן במ"ג של ריצ"ח). ותתעלף לי' וקמץ וכ"כ מכלול. כי ראתה (והוא במ"ס והוא נתביר וביטוב הוא בהרי מסור עליו ו' בטיבם וקף ובי' ובו'). ויראה יהודה ויחשבה. כי כסתה. ויאמר הבה נא (וכן בסני כ"י גם נדפוסים קדמונים במהפך. וכן נראה מלשון המכלול ד"ק דף קכ"ג א' והוא דף ק"ח ב' מד"ב) ויאמר אנכי ותאמר. עד (והוא מן י"א מאריכין וכמו שכתבו עליו). מה הערבון אשר אתן לך (הו"ה ביצי"ן במתג לא הס"ח וכן בכי"י וכן החרבה בחרבה וכמ"ש במכבתי העצמי' דף מ"תח'). ופתילך ומטך. ותלך. וישלח יהודה. ולא בעינים

עין הסופר

22 היתה בזה קדשה: וישב אל־יהודה ויאמר לא
מצאתיה וגם אנשי המקום אמרו לא־היתה — מצאתיה מ"י / המקים כ"מ
23 בזה קדשה: ויאמר יהודה תקח־לה פן נהיה לבוז — לבוז מ"ו
24 הנה שלחתי הגדי הזה ואתה לא מצאתה: ויהי ׀
כמשלש חדשים ויגד ליהודה לאמר זנתה — כמשלש ח"ו
תמר כלתך וגם הנה הרה לזנונים ויאמר יהודה — לזנונים מד"מ
25 הוציאוה ותשרף: הוא מוצאת והיא שלחה — הוציאיה מד"מ / מוצאת מ"ו ומ"א / והיא י"ח כתי' י'
אל־חמיה לאמר לאיש אשר־אלה לו אנכי הרה
ותאמר הכר־נא למי החתמת והפתילים והמטה — ההתמת ח"ו / והפתילים מד"מ
26 האלה: ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני כי־על־
כן לא־נתתיה לשלה בני ולא־יסף עוד לדעתה: — נתתיה כ"מ
27 28 ויהי בעת לדתה והנה תאומים בבטנה: ויהי — תאומים מד"מ
בלדתה ויתן־יד ותקח המילדת ותקשר על־ — ותקשר ח"ו
29 ידו שני לאמר זה יצא ראשנה: ויהי ׀ כמשיב ידו — ראשנה / כל"ת כמ"ב / כמשיב מ"ו
והנה יצא אחיו ותאמר מה־פרצת עליך פרץ

עין הקורא

וגם אנשי. תקח־לה פן נהיה. שלחתי הגדי הזה. ויהי כמשלש. הוא מוצאת והיא. אשר־אלה לו. למי. כי־על־כן (בכל הדפוסים וכ"י ה"ר) (קו"ה כתב במכלול ד"ק דף ז' א' והוא דף נ' א' ד"פ ולא־יסף עוד בא מלרע בלא כמנהג אם אחריו מלה זעירא עכ"ל גם במס"ג מבר ולא יסף ה' דסמיכי' ומלרע ד' פתחין וחד קמץ, ואית דמבר יסף ו' וסי' וכו' וגם זה נכון כי שבה אינון דכתיבין יסף ומלרע חמשה מנהון ולא יסף דסמיכי ד' פתחין וא' קמץ, ועיין במס"ג בשמואל א' סי' ס"ו כי באן על מקומו נכתבה). תאומים. ויתן־יד (גם בכ"י בלא געיא אבל בכ"י של כ"ד היו"ד בגעיא במכנגו). המילדת ותקשר על־ידו. ויהי ותאמר מה־פרצת עליך פרץ

עין הסופר

30 וַיִּקְרָ֥א שְׁמ֖וֹ פָּֽרֶץ׃ וְאַחַר֙ יָצָ֣א אָחִ֔יו אֲשֶׁ֥ר עַל־יָד֖וֹ
לט 1 הַשָּׁנִ֑י וַיִּקְרָ֥א שְׁמ֖וֹ זָֽרַח׃ ס חמישי וְיוֹסֵ֖ף
הוּרַ֣ד מִצְרָ֑יְמָה וַיִּקְנֵ֡הוּ פּוֹטִיפַר֩ סְרִ֨יס פַּרְעֹ֜ה (הורד מ"י / פוטיפר חדא מלה כתיב ומר"מ)
שַׂ֣ר הַטַּבָּחִ֗ים אִ֚ישׁ מִצְרִ֔י מִיַּד֙ הַיִּשְׁמְעֵאלִ֔ים (סרים מ"י)
2 אֲשֶׁ֥ר הוֹרִדֻ֖הוּ שָֽׁמָּה׃ וַיְהִ֤י יְהוָה֙ אֶת־יוֹסֵ֔ף וַיְהִ֖י (הורדהו מו"ק וח"י)
3 אִ֣ישׁ מַצְלִ֑יחַ וַיְהִ֕י בְּבֵ֖ית אֲדֹנָ֥יו הַמִּצְרִֽי׃ וַיַּ֣רְא (מצליח כל"מ / אדניו כח"ו)
אֲדֹנָ֔יו כִּ֥י יְהוָ֖ה אִתּ֑וֹ וְכֹל֙ אֲשֶׁר־ה֣וּא עֹשֶׂ֔ה יְהוָ֖ה (עשה כח"ו)
4 מַצְלִ֥יחַ בְּיָדֽוֹ׃ וַיִּמְצָ֨א יוֹסֵ֥ף חֵ֛ן בְּעֵינָ֖יו וַיְשָׁ֣רֶת
5 אֹת֑וֹ וַיַּפְקִדֵ֙הוּ֙ עַל־בֵּית֔וֹ וְכָל־יֶשׁ־ל֖וֹ נָתַ֥ן בְּיָדֽוֹ׃ וַיְהִ֡י (אתו כח"ו / ויפקדהו ס"י)
מֵאָז֩ הִפְקִ֨יד אֹת֜וֹ בְּבֵית֗וֹ וְעַל֙ כָּל־אֲשֶׁ֣ר יֶשׁ־ל֔וֹ (הפקיד מ"י)
וַיְבָ֧רֶךְ יְהוָ֛ה אֶת־בֵּ֥ית הַמִּצְרִ֖י בִּגְלַ֣ל יוֹסֵ֑ף וַיְהִ֞י
בִּרְכַּ֤ת יְהוָה֙ בְּכָל־אֲשֶׁ֣ר יֶשׁ־ל֔וֹ בַּבַּ֖יִת וּבַשָּׂדֶֽה׃
6 וַיַּעֲזֹ֣ב כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ֮ בְּיַד־יוֹסֵף֒ וְלֹא־יָדַ֤ע אִתּוֹ֙ (ויעזב כל"ח)
מְא֔וּמָה כִּ֥י אִם־הַלֶּ֖חֶם אֲשֶׁר־ה֣וּא אוֹכֵ֑ל וַיְהִ֣י (מאומה כ"מ / אוכל דין מ"ז)

ויקרא שְׁמוֹ תרויהון חסר ﭏת. שַׂר. בְּבֵית אדֹנָיו. וכל אשר־הוּא (ﭏו"ה ברוב הספרי׳ וַיַּפְקִדֵהוּ ובמקצתן כתוב בגליונם ס"א וַיַּפְקִדֵהוּ, וטיבוס הוא בעדות המסרה שמסר׳ עליו לית וחסר גם הרמ"ה מסר עליו חסר יו"ד כתיב לכן ברור שהוא מהספיצי׳ ﭏ מהקל). וכל־יש־לוֹ. ועל כל־אשר יש־לוֹ. ויהי ברכַּת. בכל־אשר יש־לוֹ. כל־אשר־לוֹ בְּיַד־(ﭏו"ה גם בכ"י במקף גם בדפוס שונצינו של רמ"ח גם במ"ג של דפ"ו ואחרים במקף ﭏ במונח, וכזה כתב המחבר בשער המקפין שלו כל יד ביד שהם דבוקים הם תמיד במקף אפילו אם טעם התיבה הסמוכה להם בתבונ׳ שנייה כגון ביד־משה, ביד־עבדיו, ביד־אויב, ביד־יוסף, ביד־ה׳ ודומיהם וכו׳ עכ"ל ועיין בספרי משפטי הטעמים דף כ"ה א׳. מַרְאֶה כתב החכם בעל מ"ש בס"ק כ"י כתוב בגליון בהללי מראה נגר"י עכ"ל אכן בכל בכדינו גם בשני כ"י אשר לי בסגול בדין וכ"כ במכלול בחלק מִקְנֶה וכ"כ בן בלעם והר"מ הנקדן).

עין הקורא

עין הסופר

7 יוֹסֵף יְפֵה־תֹאַר וִיפֵה מַרְאֶה׃ * וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים תאר כת"ו ששי
הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אֵשֶׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף
8 וַתֹּאמֶר שִׁכְבָה עִמִּי׃ וַיְמָאֵן ׀ וַיֹּאמֶר אֶל־אֵשֶׁת
אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא־יָדַע אִתִּי מַה־בַּבָּיִת וְכֹל אֲשֶׁר־ אדני כת"ו
9 יֶשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדִי׃ אֵינֶנּוּ גָדוֹל בַּבַּיִת הַזֶּה מִמֶּנִּי איננו כמ"י גדול כ"מ נמ"כ
וְלֹא־חָשַׂךְ מִמֶּנִּי מְאוּמָה כִּי אִם־אוֹתָךְ בַּאֲשֶׁר אותך כ' מ"ו
אַתְּ־אִשְׁתּוֹ וְאֵיךְ אֶעֱשֶׂה הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת ואיך כמ"י הגדלה
10 וְחָטָאתִי לֵאלֹהִים׃ וַיְהִי כְּדַבְּרָהּ אֶל־יוֹסֵף יוֹם ׀ יוֹם כ"מ נא"ל
וְלֹא־שָׁמַע אֵלֶיהָ לִשְׁכַּב אֶצְלָהּ לִהְיוֹת עִמָּהּ׃ להיות כל"מ כמ"ת
11 וַיְהִי כְּהַיּוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבַּיְתָה לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתּוֹ ויבא כת"ו לעשות
12 וְאֵין אִישׁ מֵאַנְשֵׁי הַבַּיִת שָׁם בַּבָּיִת׃ וַתִּתְפְּשֵׂהוּ כל"מ כמ"ע
בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שִׁכְבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס ויעזב כל"ת
13 וַיֵּצֵא הַחוּצָה׃ וַיְהִי כִּרְאוֹתָהּ כִּי־עָזַב בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ ההיצה כל"ם כראותה מ"ו
14 וַיָּנָס הַחוּצָה׃ וַתִּקְרָא לְאַנְשֵׁי בֵיתָהּ וַתֹּאמֶר לָהֶם
לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עִבְרִי לְצַחֶק בָּנוּ בָּא הביא כמ"י
15 אֵלַי לִשְׁכַּב עִמִּי וָאֶקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל׃ וַיְהִי כְשָׁמְעוֹ בקול כל"מ נמ"ה גדול כ"מ נמ"ב
כִּי־הֲרִימֹתִי קוֹלִי וָאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ אֶצְלִי וַיָּנָס הרימתי מ"י ומ"ו קולי כמ"ו

ותשא את־אדניו. וימאן ׀ ויאמר. וכל אשר־ישלו. ולא־חשך ממני
מאומה כולם מלעיל באשר את־אשתו. יום ׀ יום קדמא ותליתאה וינס ויצא
החוצה, תניכא ורביעאה וינס החוצה. (כל בגדי בגדו הדל"ת רפה וכן ימיקבך
בי"ת רפה) ראו הביא לנו. לצחק בנו, תניכא לצחק בי. ויהי כשמעו (או"כ
גם בכ"י יש: ויהי במוכח והכ"ף רפה ובמקרא כ"י של כ"ד ויהי כשמעו בפתח וכ"ף דגש
כאשר לעיל ויהי כראותה וגם זה יתכן, וי"ס שתפסו הכל בתרין דאסין והטעיסו

עין הקורא

עין הסופר

16 וַיֵּצֵא הַחוּצָה׃ וַתַּנַּח בִּגְדוֹ אֶצְלָהּ עַד־בּוֹא אֲדֹנָיו — ב׳אל׳ מ״ו
17 אֶל־בֵּיתוֹ׃ וַתְּדַבֵּר אֵלָיו כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר
בָּא אֵלַי הָעֶבֶד הָעִבְרִי אֲשֶׁר־הֵבֵאתָ לָּנוּ לְצַחֶק
18 בִּי׃ וַיְהִי כַּהֲרִימִי קוֹלִי וָאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ אֶצְלִי — כהרימי מ״ו
19 וַיָּנָס הַחוּצָה׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֲדֹנָיו אֶת־דִּבְרֵי אִשְׁתּוֹ — כשמע כ״ו
אֲשֶׁר דִּבְּרָה אֵלָיו לֵאמֹר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי
20 עַבְדֶּךָ וַיִּחַר אַפּוֹ׃ וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֵהוּ
אֶל־בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר־אֲסוּרֵי הַמֶּלֶךְ — אסורי כתי׳ ו׳ / אסירי ק׳
21 אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַסֹּהַר׃ וַיְהִי יְהוָה אֶת־ — אסורים מ׳ו ומ״י
יוֹסֵף וַיֵּט אֵלָיו חָסֶד וַיִּתֵּן חִנּוֹ בְּעֵינֵי שַׂר בֵּית־
22 הַסֹּהַר׃ וַיִּתֵּן שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר בְּיַד־יוֹסֵף אֵת כָּל־
הָאֲסִירִם אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֹּהַר וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עֹשִׂים — האסירם מ״ק וחי״ת / עשים כלמ״ו
23 שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה׃ אֵין ׀ שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר רֹאֶה — עשה כמ״ו / ראה כמ״ו
אֶת־כָּל־מְאוּמָה בְּיָדוֹ בַּאֲשֶׁר יְהוָה אִתּוֹ וַאֲשֶׁר־ — מאומה כ״מ
הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ׃ פ שביעי מ — מצליח כל״מ
1 וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָטְאוּ מַשְׁקֵה מֶלֶךְ־
2 מִצְרַיִם וְהָאֹפֶה לַאֲדֹנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרָיִם׃ וַיִּקְצֹף — והאפה כל״מ / לאדניהם מפיק א׳ ומ״ו ומ״י

עין הקורא

ויהי במונח ומ״מ הדגישו הכ״ף שאחריו את בלא כדין). הרמתי. ויהי כהרימי.
קדמא ויעזב בגדו אצלי וינס ויצא החוצה, תביר ויעזב בגדו אצלי
וינס החוצה. ויהי כשמע. עשה לי. ויתנהו. אסירי. ויתן שר. ביד־.
את כל־האסירם. ואת כל־אשר. הוא היה. אין שר. ראה את־כל־.
באשר. ואשר־הוא. משקה מלך־. לאדניהם ב׳ הלומדת (עמוד ד מ׳)
ה׳ מפקין הל״ף בלשנת (וסי׳ כלן במב״ג).

עין הסופר

פַּרְעֹה עַל שְׁנֵי סָרִיסָיו עַל שַׂר הַמַּשְׁקִים וְעַל שַׂר — ויקצף כל"ת סריסיו מד"מ
3 הָאוֹפִים׃ וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמַר בֵּית שַׂר הַטַּבָּחִים — האיפים דין מ"ו אתם כ"ת במל"ט
אֶל־בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אָסוּר שָׁם׃ — מקום כ"מ אסיר מ"ו
4 וַיִּפְקֹד שַׂר הַטַּבָּחִים אֶת־יוֹסֵף אִתָּם וַיְשָׁרֶת — ויפקד כל"ת
5 אֹתָם וַיִּהְיוּ יָמִים בְּמִשְׁמָר׃ וַיַּחַלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם — חלום כ"מ במ"ב
אִישׁ חֲלֹמוֹ בְּלַיְלָה אֶחָד אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ — חלמו כל"ת כפתרון כ"מ
הַמַּשְׁקֶה וְהָאֹפֶה אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר
6 אֲסוּרִים בְּבֵית הַסֹּהַר׃ וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בַּבֹּקֶר — אסורים מד"מ אליהם י"ו מ"י
7 וַיַּרְא אֹתָם וְהִנָּם זֹעֲפִים׃ וַיִּשְׁאַל אֶת־סְרִיסֵי — זעפים ח"ו סריסי מ"י
פַרְעֹה אֲשֶׁר אִתּוֹ בְמִשְׁמַר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר — אדניו כמ"ו מדוע כ"מ
8 מַדּוּעַ פְּנֵיכֶם רָעִים הַיּוֹם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם
חָלַמְנוּ וּפֹתֵר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף — ופתר ח"ו
9 הֲלוֹא לֵאלֹהִים פִּתְרֹנִים סַפְּרוּ־נָא לִי׃ וַיְסַפֵּר שַׂר־ — הלוא י"ב כ"ב פתרנים ח"ו
הַמַּשְׁקִים אֶת־חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ בַּחֲלוֹמִי — בחלומי ב' מ"ג
10 וְהִנֵּה־גֶפֶן לְפָנָי׃ וּבַגֶּפֶן שְׁלֹשָׁה שָׂרִיגִם וְהִוא — שריגם מי"ק והי"ת
כְפֹרַחַת עָלְתָה נִצָּהּ הִבְשִׁילוּ אַשְׁכְּלֹתֶיהָ עֲנָבִים׃ — כפרחת כל"ת הבשילו מ"י אשכלתיה ח"ו
11 וְכוֹס פַּרְעֹה בְּיָדִי וָאֶקַּח אֶת־הָעֲנָבִים וָאֶשְׂחַט — וכוס כל"מ

עין הקורא

על. על. ועל. במשמר בית ג' פתחין מפני שהם דבוקים ל מלת בית. ויפקד שר אתם. וישרת אתם. אסורים. וירא אתם והנם. את סריסי. אתו במשמר (הו"ה יעיין מ"ם לעיל ריש פ' ויבלח פלל כי במקלי). ויאמרו אליו חלום. ויאמר אליהם יוסף. ויספר שר המשקים תגינה וידבר שר המשקים כימן נבית הלבורים כבכר ובלגמו נוקף. והנה גפן. נצה לית ומד יכי' נצה (יקציה יח ה). ואשחט.

עין הסופר

אֹתָם אֶל־כּוֹס פַּרְעֹה וָאֶתֵּן אֶת־הַכּוֹס עַל־כַּף
12 פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת
13 הַשָּׂרִגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם׃ בְּעוֹד ׀ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת־רֹאשֶׁךָ וַהֲשִׁיבְךָ עַל־כַּנֶּךָ וְנָתַתָּ
כוֹס־פַּרְעֹה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִיתָ
14 מַשְׁקֵהוּ׃ כִּי אִם־זְכַרְתַּנִי אִתְּךָ כַּאֲשֶׁר יִיטַב לָךְ
וְעָשִׂיתָ־נָּא עִמָּדִי חָסֶד וְהִזְכַּרְתַּנִי אֶל־פַּרְעֹה
15 וְהוֹצֵאתַנִי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה׃ כִּי־גֻנֹּב גֻּנַּבְתִּי מֵאֶרֶץ
הָעִבְרִים וְגַם־פֹּה לֹא־עָשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי־שָׂמוּ
16 אֹתִי בַּבּוֹר׃ וַיַּרְא שַׂר־הָאֹפִים כִּי טוֹב פָּתָר וַיֹּאמֶר
אֶל־יוֹסֵף אַף־אֲנִי בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה סַלֵּי
17 חֹרִי עַל־רֹאשִׁי׃ וּבַסַּל הָעֶלְיוֹן מִכֹּל מַאֲכַל
פַּרְעֹה מַעֲשֵׂה אֹפֶה וְהָעוֹף אֹכֵל אֹתָם מִן־הַסַּל
18 מֵעַל רֹאשִׁי׃ וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת
19 הַסַּלִּים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם׃ בְּעוֹד ׀ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת־רֹאשְׁךָ מֵעָלֶיךָ וְתָלָה אוֹתְךָ

אתם כ"מ כ"מ ל"מ
פתרנו כמ"ו
שלשת כמ"ו
השרגים מי"ק
והשיבך מ"י
הראשון כל"מ נמ"נ
ייטב כמ"י
והוצאתני מ"ו
גנב מ"ו
העברים כמ"י
פה כנ"כ
אתי כ"מ נמ"ח
בבור כל"מ נמ"ח
האפים כ"מ כמ"ח
בחלומי נ' מ"ו
חרי כל"ח נמ"ח
העליון כמ"ו
אכל כ"מ נמ"ח
מעליך כמ"י
אותך ס' מ"ו

עין הקורא

אל־כוס. בעוד ׀ שלשת כן הרויחן. והשיבך ל' וחד והשיבך יי מצרים סימן דיי. ונתת כוס. כי אם־זכרתני אתך כאשר ייטב. כי־גנב גנבתי. כי שמו ל' מלרע סימן בבור תחתיות (וכ"כ במכלול ובפרשים גם בס' לחות דף ל"ח ב' ומלונים בו ל). וירא שר־האפים (כי טוב כ"ה בכי"י וכ"כ ל"ת). ויאמר אל־יוסף אף־אני והעוף אכל אתם (וכן בכ' כ"י אבל לי) במיעוטם והעוף אכל אתם. (מן־הסל כן בדוב הספרים וכ"כ במכלול בשקל פל כל סל הסל בסל פתחין, וכ"ל בלא במס"ק). ויאמר זה. ראשך.

עין הסיפר

20 עַל־עֵץ וְאָכַל הָעוֹף אֶת־בְּשָׂרְךָ מֵעָלֶיךָ׃ וַיְהִי ׀ מפטיר
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת־פַּרְעֹה וַיַּעַשׂ
מִשְׁתֶּה לְכָל־עֲבָדָיו וַיִּשָּׂא אֶת־רֹאשׁ ׀ שַׂר הַמַּשְׁקִים
21 וְאֶת־רֹאשׁ שַׂר הָאֹפִים בְּתוֹךְ עֲבָדָיו׃ וַיָּשֶׁב אֶת־
שַׂר הַמַּשְׁקִים עַל־מַשְׁקֵהוּ וַיִּתֵּן הַכּוֹס עַל־כַּף
22 פַּרְעֹה׃ וְאֵת שַׂר הָאֹפִים תָּלָה כַּאֲשֶׁר פָּתַר
23 לָהֶם יוֹסֵף׃ וְלֹא־זָכַר שַׂר־הַמַּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף
וַיִּשְׁכָּחֵהוּ׃ פ

1 וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַרְעֹה חֹלֵם וְהִנֵּה עֹמֵד
2 עַל־הַיְאֹר׃ וְהִנֵּה מִן־הַיְאֹר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת
3 מַרְאֶה וּבְרִיאֹת בָּשָׂר וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ׃ וְהִנֵּה
שֶׁבַע פָּרוֹת אֲחֵרוֹת עֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן מִן־הַיְאֹר
רָעוֹת מַרְאֶה וְדַקּוֹת בָּשָׂר וַתַּעֲמֹדְנָה אֵצֶל הַפָּרוֹת
4 עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃ וַתֹּאכַלְנָה הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמַּרְאֶה
וְדַקֹּת הַבָּשָׂר אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת יְפֹת הַמַּרְאֶה
5 וְהַבְּרִיאֹת וַיִּיקַץ פַּרְעֹה׃ וַיִּישָׁן וַיַּחֲלֹם שֵׁנִית וְהִנֵּה ׀
שֶׁבַע שִׁבֳּלִים עֹלוֹת בְּקָנֶה אֶחָד בְּרִיאוֹת וְטֹבוֹת׃

הזופים כמ"ו כמ"א
חלם כ"א נמ"א
עמד כ"א נמ"א
היאר כל ח
עלת כ"ל מל"א
נמ"ל. פרות
כל"מ נמ"א. יפית
דין מ"ו. יב יאת
כמ"ו נמ"ג
ותרעינה כ"ב
אחרות כמ"ו
עלות ג' מו"ת
רעות כל"מ נמ"ב
ורקית מ"ו
ותעמדנה כב"כ
ודקת מ"ו
יפת מ"ו
וייקץ כמ"י
ויישן כמ"י
עלות ג' מו"ת
בריאות ג' מל"מ
וטבות כלמו"ת
נמ"ל.

קדמא וָאֶתֵּן אֶת־הַכּוֹס תנינא וַיִּתֵּן הַכּוֹס. וְאֵת שַׂר. כַּאֲשֶׁר בחליים כאשר
פתר (וכן בכ"י כאשר פתר וכב"י על כ"ל כאשר) וַיְהִי מִקֵּץ. (כתב במכלול
כל הַיְאֹר בְּיֹאר הַיְאֹרִים היו"ד רפה). קדמא והנה שבע פרות אחרות, תנינא
והנה שבע פרות אחרות. וַתַּעֲמֹדְנָה. ויישן. והנה שבע שבלים בחליים
תרויהון והנה, כל והנה שבע שבלים דעניינא דסמיך עלות שבלים בריאות
וכל והנה שבע שבלים דעניינא דסמיך לנמות או דקות שבלים מתן. קדמא

עין הקורא

עין הסופר

וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבֳּלִים דַּקּוֹת וּשְׁדוּפֹת קָדִים צֹמְחוֹת 6
אַחֲרֵיהֶן׃ וַתִּבְלַעְנָה הַשִּׁבֳּלִים הַדַּקּוֹת אֵת שֶׁבַע 7
הַשִּׁבֳּלִים הַבְּרִיאוֹת וְהַמְּלֵאוֹת וַיִּיקַץ פַּרְעֹה וְהִנֵּה
חֲלוֹם׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַתִּפָּעֶם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא 8
אֶת־כָּל־חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם וְאֶת־כָּל־חֲכָמֶיהָ וַיְסַפֵּר
פַּרְעֹה לָהֶם אֶת־חֲלֹמוֹ וְאֵין־פּוֹתֵר אוֹתָם לְפַרְעֹה׃
וַיְדַבֵּר שַׂר הַמַּשְׁקִים אֶת־פַּרְעֹה לֵאמֹר אֶת־ 9
חֲטָאַי אֲנִי מַזְכִּיר הַיּוֹם׃ פַּרְעֹה קָצַף עַל־עֲבָדָיו 10
וַיִּתֵּן אֹתִי בְּמִשְׁמַר בֵּית שַׂר הַטַּבָּחִים אֹתִי וְאֵת
שַׂר הָאֹפִים׃ וַנַּחַלְמָה חֲלוֹם בְּלַיְלָה אֶחָד אֲנִי 11
וָהוּא אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ חָלָמְנוּ׃ וְשָׁם אִתָּנוּ נַעַר 12
עִבְרִי עֶבֶד לְשַׂר הַטַּבָּחִים וַנְּסַפֶּר־לוֹ וַיִּפְתָּר־
לָנוּ אֶת־חֲלֹמֹתֵינוּ אִישׁ כַּחֲלֹמוֹ פָּתָר׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר 13
פָּתַר־לָנוּ כֵּן הָיָה אֹתִי הֵשִׁיב עַל־כַּנִּי וְאֹתוֹ תָלָה׃
וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא אֶת־יוֹסֵף וַיְרִיצֻהוּ מִן־ 14
הַבּוֹר וַיְגַלַּח וַיְחַלֵּף שִׂמְלֹתָיו וַיָּבֹא אֶל־פַּרְעֹה׃ שני
וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף חֲלוֹם חָלַמְתִּי וּפֹתֵר 15
אֵין אֹתוֹ וַאֲנִי שָׁמַעְתִּי עָלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹם

דקית מ"ו
ושדופת
מו"ק וחו"ת
צמחית כחו"ק
ותבלענה כ"ב
הדקות מ"ו
הבריאית
ג' מל"מ
והמלאות
דין לחוד מ"ו
חרטמי כל"ח
פיתר מ"ו
אותם ל"מ מ"ו
מזכיר מ"י
אתי כ"ח כמ"א
האפים
כ"ח כמ"א
כפתרון מ"ו
חלמנו כל"ח
חלמתינו
ח"ו ומ"י
השיב כמ"י
וידיצהו
מ"י וח"ו
דבור כלמ"ו כמ"א
שמלתיו כח"ו
ופתר ח"ו

עין הקורא

קדמינא דקות ושדופת קדים, תנינא צנמות דקות שדופות קדים. השבלים (וכן בכ"י כל השבלים קדמינא המכונן בטעם מלך הוא במתג ברלא וכן כתב המחבר בכינר המתגים הכבדים ועיין במשפטי הטעמים דף נה ט). ויהי בבקר ותפעם. וידבר שר המשקים את־פרעה. אתי ואת ונספר־לו ויפתר־לנו. ויהי כאשר פתר־לנו. אתי השיב. חלום חלמתי. ואני.

16 לִפְתֹּר אֹתוֹ׃ וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת־פַּרְעֹה לֵאמֹר בִּלְעָדָי
17 אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת־שְׁלוֹם פַּרְעֹה׃ וַיְדַבֵּר פַּרְעֹה
18 אֶל־יוֹסֵף בַּחֲלֹמִי הִנְנִי עֹמֵד עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃ וְהִנֵּה
מִן־הַיְאֹר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת בְּרִיאוֹת בָּשָׂר וִיפֹת
19 תֹּאַר וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ׃ וְהִנֵּה שֶׁבַע פָּרוֹת אֲחֵרוֹת
עֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן דַּלּוֹת וְרָעוֹת תֹּאַר מְאֹד וְרַקּוֹת
בָּשָׂר לֹא־רָאִיתִי כָהֵנָּה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לָרֹעַ׃
20 וַתֹּאכַלְנָה הַפָּרוֹת הָרַקּוֹת וְהָרָעוֹת אֵת שֶׁבַע
21 הַפָּרוֹת הָרִאשֹׁנוֹת הַבְּרִיאֹת׃ וַתָּבֹאנָה אֶל־
קִרְבֶּנָה וְלֹא נוֹדַע כִּי־בָאוּ אֶל־קִרְבֶּנָה וּמַרְאֵיהֶן
22 רַע כַּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה וָאִיקָץ׃ וָאֵרֶא בַּחֲלֹמִי וְהִנֵּה
שֶׁבַע שִׁבֳּלִים עֹלֹת בְּקָנֶה אֶחָד מְלֵאֹת וְטֹבוֹת׃
23 וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבֳּלִים צְנֻמוֹת דַּקּוֹת שְׁדֻפוֹת קָדִים
24 צֹמְחוֹת אַחֲרֵיהֶם׃ וַתִּבְלַעְןָ הַשִּׁבֳּלִים הַדַּקֹּת אֵת
שֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים הַטֹּבוֹת וָאֹמַר אֶל־הַחַרְטֻמִּים
25 וְאֵין מַגִּיד לִי׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־פַּרְעֹה חֲלוֹם פַּרְעֹה
אֶחָד הוּא אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֹשֶׂה הִגִּיד לְפַרְעֹה׃

עין הסופר

לפתר מ"ו
שלום כל"מ כמ"א
בחלמי נ' מ"ו
עמד כמ"ו נמ"א
בריאת ג' מל"ס
ויפת מ"ו
ותרעינה נ' וכ"כ
עלות ג' מן"ת
דלות מ"ו
ורקת
כתי' ר' ומ"ו
לרע מ"ו
הרקות נ' ומ"ו
הראשנות חו"ק
הבריאת מ"ו
ותבאנה כמ"ו
קרבנה כ"כ
נודע כמ"ו
ומראיהן נ' ומ"י
ואיקץ מ"י
בחלמי נ' מ"ו
כ־את כ"מ כמ"א
צנמות חו"ק
דקות מ"ו
שדפית נ' וחו"ק
צמחית חו"ק
אחריהם
כתי' ם וכמ"י
ותבלען כ"כ
הדקת מ"ו
יאמר כמ"ו
החרטמים
כמ"י כמ"כ
מגיד מ"י
הגיד כמ"י

עין הקורא

ויען יוסף את־פרעה. בלעדי אלהים. יענה במקצתם אלהים. והנה שבע פרות אהרות (לו"ה וכ"ה בבני כ"י וכ"כ המחבר לעיל בתחלת הפרשה וכן יציקר ודלא כמ"ס). ורקות בשר לא׳. קדמא את שבע הפרות, תביר את שבע הפרות הראשנות הבריאת. והנה שבע. שדפות קדים. אחריהם לית כתיב מ"ס ביבנן. את שבע השבלים. אל־החרטמים קדמא את אשר האלהים עשה הגיד לפרעה, תביר (להלן פסוק כח) אשר האלהים עשה הראה את־פרעה

עין הסופר
פרת דין לחוד ח"ו
הטבת ד' חד"ח
הטבת ד' חד"ח
הרקית ב' ומ"ו
והרעת ב' מ"ו
הרקית מ"י ומ"ו
שדפות ב' וחו"ק
באית מ"ו
גדול כ"מ במ"ב
אחריהן כמ"י

26 שֶׁבַע פָּרֹת הַטֹּבֹת שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה וְשֶׁבַע
הַשִּׁבֳּלִים הַטֹּבֹת שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה חֲלוֹם אֶחָד הוּא׃
27 וְשֶׁבַע הַפָּרוֹת הָרַקּוֹת וְהָרָעֹת הָעֹלֹת אַחֲרֵיהֶן
שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה וְשֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים הָרֵקוֹת שְׁדֻפוֹת
28 הַקָּדִים יִהְיוּ שֶׁבַע שְׁנֵי רָעָב׃ הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר
דִּבַּרְתִּי אֶל־פַּרְעֹה אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֹשֶׂה הֶרְאָה
29 אֶת־פַּרְעֹה׃ הִנֵּה שֶׁבַע שָׁנִים בָּאוֹת שָׂבָע גָּדוֹל
30 בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְקָמוּ שֶׁבַע שְׁנֵי רָעָב אַחֲרֵיהֶן
וְנִשְׁכַּח כָּל־הַשָּׂבָע בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְכִלָּה הָרָעָב

עין הקורא

וכי' מהגיד את המראה. שֶׁבַע פָּרֹת הַטֹּבֹת. וְשֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים ב' דמיכי בטעם ניגנין השבלים הטבית השבלים הרקות. חֲלוֹם אחד הוּא. הוּא הדבר. וקמו שֶׁבַע במקצתם שֶׁבַע (או"ה כן דהוה נהיעתקה אשר לפני שֶׁבַע בפרס ולא מצאתי כן באחד מהחומשים אשר לי זולת בחומש יען נושן מכתב יד כספרדי אשר לי שגם בו מכוון שֶׁבַע, וכן דרך מרולת הטעמי' בכמ' מקומות כמבואר בספרי משפטי הטעמים דף ל"ג ב' וכמוהו והִנֵּה אנחנו מאלמים אלמים (לעיל לז ז) אבן במקרא כ"י של כ"ד גם בדפוס בונציו של דמ"ח ומ"ג של רפ"ו שֶׁבַע באזלא הוא קדמא כפי האשכנזי', אבל במקרא כ"י יען גם במ"ג של רע"ח ואחרים שֶׁבַע במונח וידמה שהדין עמהם כי לעולם כאשר ישרתו שני משרתים לפשטא אם הראשון באות ראשונה של תיבה הוא מונח לא אזלא ואם איננו באות לראשונה הוא אזלא כמבואר היטיב במשפטי הטעמים דף כד ב' ודף כה א', ונראה לי שהתלישא שבמלת וקמו גורמת המחלוקת הזאת כי כמה סופרים ידונו התלישא גדולה כדין התלישא קטנה לענין שכונת המשמים כמ"ש במשפטי הטעמי' דף כ"ב ריש ע"א ואילו אחר התלישא קטנה ישמש לעולם אזלא קודם הפשטא כמבואר שם דף כ"ה א' ובעבור שראיתי בגם המכס דא"פ בת"ם שלו הטעים שֶׁבַע באזלא לא רציתי לשנות מפני המחלקת ובפרט שמצאתי המחלקת הזה בעצמו גם במגלת אסתר שברוב הספרים מכוון אֵת יְמֵי ארבעה עשר ובכ"י של כ"ד גם במגלה ישנה כ"י ספרדי מכוון אֵת יְמֵי באזלא, ועיין עוד לקמן מ"ד אצל שאל האיש לנו).

עין הסופר

31 אֶת־הָאָרֶץ׃ וְלֹא־יִוָּדַע הַשָּׂבָע בָּאָרֶץ מִפְּנֵי הָרָעָב
32 הַהוּא אַחֲרֵי־כֵן כִּי־כָבֵד הוּא מְאֹד׃ וְעַל הִשָּׁנוֹת — השנות מ״ו
הַחֲלוֹם אֶל־פַּרְעֹה פַּעֲמָיִם כִּי־נָכוֹן הַדָּבָר מֵעִם — נכון כמ״ו
33 הָאֱלֹהִים וּמְמַהֵר הָאֱלֹהִים לַעֲשֹׂתוֹ׃ וְעַתָּה — לעשתו כמ״ו
יֵרֶא פַרְעֹה אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם וִישִׁיתֵהוּ עַל־אֶרֶץ — נבון כמ״ו וישיתהו מ״ו
34 מִצְרָיִם׃ יַעֲשֶׂה פַרְעֹה וְיַפְקֵד פְּקִדִים עַל־הָאָרֶץ — פקדים חי״ת
וְחִמֵּשׁ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע׃
35 וְיִקְבְּצוּ אֶת־כָּל־אֹכֶל הַשָּׁנִים הַטֹּבֹת הַבָּאֹת — הבאת מ״ו
הָאֵלֶּה וְיִצְבְּרוּ־בָר תַּחַת יַד־פַּרְעֹה אֹכֶל בֶּעָרִים

עין הקורא

הרעב ההוא כל הרעב ההוא. ועל השנות. יֵרֶא פרעה לית מלרע (או״ה בתיבה זאת טינה הרב בעל א״ת טעות גלוי ומפורסם והטעה גם לתלמידו החכם מ״ש ללכת בדרכו וכן אמר, יֵרֶא הרי״ש בסגול ברוב הספרים וכיצד המסורת מסר עליו לית מלרע וב״כ המכלול דף קס״ו בא מלרע שלא כמשפט, ובאיוב כ׳ כמסר ירא ה׳ ד׳ מנהון מלעיל ודין הוא מלרע עכ״ל; והנה ברואה ופקה פליליה ובפירוש אמר החכם ראב״ע בריש פ׳ נחות ז״ל ואם המלה מלרע יהיה בקמץ קטן כמו ועתה ירא פרעה ואם היה מלעיל יהיה פתח קטן כמו וידא על כנפי רוח עכ״ל ובסוף שימוש אות ר׳ אמר מן דלה כאמר וַיֵּרָא ובלא וי״ו לא נאמר יֵרָא רק יֵרֶא בב׳ קמצין קטנים או מלעיל כמו ירא ה׳ עליכם עכ״ל גם בספרו מאזנים דף י׳ א׳ אמר ובעבור היות ירא פרעה מלרע הנה תחת הרי״ש קמץ קטן, וככה כתב בדף כ׳ ב׳ והרי לך בבירור שאם המלה מלרע הרי״ש בצר״י ואחרי שביצל המסורה מסר עליו לית מלרע ממילא שהוא בצרי, וכ״כ בן בלעם בטעמי המקרא שלו יֵרֶא פרעה, תֵּרָא אשקלון, יִתְרָא אויבתי מלרע ונקודין כולן בצרי, וממנו ניתקים לדברי הרד״ק במכלול, ועוד ראי׳ מן מסרה אחריתא האומרת שטה חדא כל חד וחד מלרע וכל קריא מלעיל וכו׳ ירא פרעה, השמר והשקט, כי בוקר אנכי וכו׳ וכולהון יחידאי׳ וגרויין וכל חבירוה׳ בגולין כי כל השמר בסגול וכן כל בקר ודכוותהון ירא פרעה צרי ומלרע, וכן הוא בספרי כ״י אשר לי גם בדפוס קדמון שוכנינו של רמ״א ובס״ג של רע״א ואחרים קדמונים). אִישׁ נָבוֹן. ויצברו־בר תחת יד־פרעה (א״ה

עין הסופר

לפקדון כל"מ וּשְׁמָרוּ׃ וְהָיָה הָאֹכֶל לְפִקָּדוֹן לָאָרֶץ לְשֶׁבַע 36
תהיין כ"כ שְׁנֵי הָרָעָב אֲשֶׁר תִּהְיֶיןָ בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְלֹא־
וייטב כט"י תִכָּרֵת הָאָרֶץ בָּרָעָב׃ וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פַרְעֹה 37
וּבְעֵינֵי כָּל־עֲבָדָיו׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־עֲבָדָיו 38
שלישי הֲנִמְצָא כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר 39
הודיע מד"מ אתך ט' מ"ו פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתְךָ
כמוך כב"כ כמ"ב אֶת־כָּל־זֹאת אֵין־נָבוֹן וְחָכָם כָּמוֹךָ׃ אַתָּה תִּהְיֶה 40
עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיךָ יִשַּׁק כָּל־עַמִּי רַק הַכִּסֵּא אֶגְדַּל
אתך כ"ח כמ"ט מִמֶּךָּ׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף רְאֵה נָתַתִּי אֹתְךָ 41
עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיָּסַר פַּרְעֹה אֶת־טַבַּעְתּוֹ 42
אתה כ"ח כמ"ב מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ
רבד מ"י צוארו כ"ל ט"מ בִּגְדֵי־שֵׁשׁ וַיָּשֶׂם רְבִד הַזָּהָב עַל־צַוָּארוֹ׃ וַיַּרְכֵּב 43

עין הקורא

החכם הר"ש הנקדן בספרו שבדפוס בגליון המערכת כתב ז"ל כתוב במסרת (במגלי' כי' י"ד) כל נדויי דיוסף פרויי דבלק קרויי דבלעם בזויי דמגלי כבדויי דקהלת קלויי דדניאל כלהון קמצין ובארא פתחין בנ"א באין אלפים אבוס בר, וזה פתרונן בר כחול הים דיוסף, פר ואיל דבלק, וכל ויקר דבלעם, בז לרעהו דמגלי, כבר היה דקהלת קל קרנא דדניאל קמצין, וזה דבר פלא מה משמיענו בעל המסרת כי כלם משפטם בקמץ כי אין מהם דגוש לבד קלויי דדניאל שהיא דגוש אם לא להשמיענו ובארי פתחין כמו בר לבב, פר בן בקר, ובז שהוא לשון בזה שהוא מן השלמים ודינו להפתח כמו תם רך, וכבר דקהלת לא ידענו למעוטי מאי אם לא למעט מלות דוגמתו כמו לשר לבד פרת קנז שנפתחים כאשר כתבתי למעלה עכ"ל; וגם אנכי אתפלא על החכם הזה שלא ידע כבר דקהלת למעוטי מאי ונתעלמו ממנו כבר שבין (דניאל ו ח) כבר אנש (דניאל ז יג) שהם פתחין גם מסור עליהון ב' פתחין ולא מסר ב' ופתחין לפי שכל קהלת קמוץ, וכן ברויי דיוסף לאו למעוטי בר לבב לאודא אבל למעוטי כל בר דדניאל ועזרא שכלן פתחין (ובדינם). הֲנִמְצָא כָזֶה א' ש' אֲשֶׁר. עַל־יַד יוֹסֵף,

עין הסופר

אֹתוֹ בְּמִרְכֶּבֶת הַמִּשְׁנֶה אֲשֶׁר־לוֹ וַיִּקְרְאוּ לְפָנָיו
אַבְרֵךְ וְנָתוֹן אֹתוֹ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר 44 — ונתון מ"ו
פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֲנִי פַרְעֹה וּבִלְעָדֶיךָ לֹא־יָרִים — ובלעדיך מ"ו ירים במ"ו
אִישׁ אֶת־יָדוֹ וְאֶת־רַגְלוֹ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיִּקְרָא 45
פַרְעֹה שֵׁם־יוֹסֵף צָפְנַת פַּעְנֵחַ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־אָסְנַת — פענח מ"ו
בַּת־פּוֹטִי פֶרַע כֹּהֵן אֹן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל־ — פוטי כ"כ כהן כל"ת און ב' מ"ו

(במרכבת, כתב רד"ק בשרשו ז"ל מצאתו במסורת כל לשון מרכבה בשוא יחיד המ"ם בשלש נקודות חוץ מאחד במרכבת המשנה בחירק וכל לשון רבים וכו'). אשר־לו ויקראו לפניו. ויקרא פרעה שם־יוסף (הו"ה כבר כתבתי במשפטי הטעמים דף י"ו ש' שזה אחד מן י"ח מלין מאריכין בין אזלא לזרקא לכן פרעה במרכא ומלא שם במקף ומתג וכגירסת המחבר ודבר זה נתגלגל מכתב א"ת ומכאת שי ולכן הגיהו שלא כדת). צפנת פענח במקצתם פענח את־אסנת בת־פוטי־פרע (הו"ה כן רשום בהעתקה שלפני מלה חדא ובלי ריווח ביניהם ולא ידעתי אם בכוונה ולזון המחבר או מהיגדל הגהת הסופר, ואם בכוונה ודאי שכן מצא בכל כ"י שהיו לו בלי מחלוקת ולכן הש"א במתיגה קלה יצא המכוון אלא שהרמ"ה ז"ל אמר פוטיפרע דוייקא כדעה שם יוסף מ"ו כתיב ותרתין מלין כתיבי פוטי לחוד פרע לחוד ומלה קדמאה כתבה יו"ד בסוף תיבותא ומסרה עליהו' כתיב תרתי' וקרי חדא מלה וכל פוטי פרע דכו' עכ"ל, גם במקרא כ"י ישן כתיב פוטי פרע ומסר עליו ג' ותרין מילין, ובלשון זה מסר גם במסרה דדפוסי', ובמקרא כ"א של כ"י מסר עליו ג' ותרין מילין כתיב וקי' חדא והנה במ"ג של ריב"א גם בבוכלינו שלשתן כתיבין, פוטיפרע בתיבה אחת והפ"א במתג, ובמ"ג של רפ"ו וקטן פסרים של ר"ש ובשל מנשה בן ישראל. ואחרים שלשתן פוטי פרע כתיבין תרין לא שהם משוכים בניגונם שבשנים דישבינא מתג תחת הפ"א ובשליבי דכי' ויגש מרכא תחת הפ"א ובחומש וויניציא משנת ש"ו הראשון פוטי־פרע והשני והשלישי פוטי פרע וכן במ"ג של מונטאכו, ובחומש ברוך דוואל שלשתן פוטי פרע וכן בינת סופר ובת"ב של החכם רא"ש ונראה זאת בלתו נכונה כלל וכאמר לקמי', והיותר כה גירסת החכם מ"ש פוטי פרע הפ"א במרכא בשלשתן וכ"ה בחומש וויניציא של ד"ש ומקצת דפוסים קדמונים וכ"ה בכ"י ישן, ונתתי אל לבי לתור אחרי מוצאי הבלבולים האלה ומצאתים בחילופי המסרות ושיבוי לנוסחאותיהם, והנה לפי סברא הפשוטה בדברי הרמ"ה, ידמה שהלי'

עין הקורא

עין הסופר

46 אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְיוֹסֵף בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּעָמְדוֹ
לִפְנֵי פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרָיִם וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלִּפְנֵי
47 פַרְעֹה וַיַּעֲבֹר בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ
48 בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע לִקְמָצִים׃ וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל־
אֹכֶל ׀ שֶׁבַע שָׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּתֶּן

ויעבר כל״ח

ויקבץ כל״ח

אכל כל״ח

עם אותן המנגנים פורשי נמתג לא במרבא כי כן בכל המקרא הניקוד והטעם לעולם כרובים אחר הקרי לא אחר הכתיב כמו ויהי כִּי טוֹב לבם (שופטים יו כה) דוקא האדן מֶי אִתִּי (ישעי' מ"ד כ"ד) וחבריהם דכתיבין תרין וקרין חד, אכן אחרי העיון הדק לא יתכן לפרש כן לא לשון הרמ"ה ולא לשון המסרה שאילו כן יהיו דברי הרמ"ה סותרים ודברי המסרות מכחישים זה את זה שהרי בערך פוטיפר כתב ז"ל פוטיפר תדא מלה כתיב ומלא דמלא וכל פוטיפר דכו' ובמסרה אחריתא פוטיפרע ומלכי צדק בעל חנן צפנת פענח הלין כתיבין תרתין מלין וקרי חד שמא ואלו פוטיפר לא קא חשיב ב"מ דחד מלה כתיב עכ"ל גם במסרה דדפוס בפ' ויגש מסר כלשון זה פוטיפרע ומלכי צדק בעל חנן צפנת פענח הלין כתיבין תרין מלין וקריין ואינון חד שמא, תובל קין למדנחאי מילתא חדא כתיב וקריין, למערבאי תרין מלין כתיב וקריין עכ"ל, ונתברר מזה כי פוטיפרע ובעל חנן וצפנת פענח משפט אחד להם ואילו בערך בעל חנן כתב הרמ"ה בהדיא תרין מלין כתבן וקריין ואינון חד שמא, וכלשון זה בעצמו כתב גם על צפנת פענח והלא אין שום מחלוקת בספרים כי כולן נקודים ומנוגנים לעצמם ובכתיבתם בין קריאתם שהרי הלמד של בעל בלא מו"א גם התיו של צפנת בלא מו"א לכן ברור כי פוטיפרע כמוהם שהרי תורה אחת ומשפט אחד לכולם בעצת המסרה והרמ"ה, ולכן המסרה האומרת פוטיפרע כתיב תרין וקרי חדא מלה והאומרת הלין כתיבי' תרתי' וקרי חד שמא שתיהן כוונו אל ל' המסרה האומרת הלין כתיבין תרי' מילי' וקריין ואינון חד שמא, ועוד ראי' ממסרה אחריתא שלא היא כתובה בדה"ב סי' ל"ד האומרת ח' מילי' דכתיבי' תרי' וקריי' חד וסי' וכו' ולא הזכיר חד מכל הלין מילי' ש"מ דכתיבי' תרי' וקריי' תרי' לא שאינון חד שמא ואין לחלק' בבתי בטות וכמו שכתב הרמ"ה בערך מלכי צדק). בעמדו לִפְנֵי פַּרְעֹה מֶלֶךְ. וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ. הַשָּׂבָע כל שָׂבָע מלרע. לִקְמָצִים הגיעיא קודי' לִקְמָצִים. קדמא אֲשֶׁר הָיוּ בארץ מצרים, תבנית אֲשֶׁר הָיָה בארץ מצרים וסי' היו היה דבר ה' (והוא חד מן ג' זוגי' מן ב' ב' בחד עניינא מתחלפי' דמטעי' קדמא היו תבנית היה וכו' מסר כאן במס"נ).

עין הקורא

עין הסופר

אֹכֶל בֶּעָרִים אֹכֶל שְׂדֵה־הָעִיר אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיהָ — סביבתיה מ״יוח״ו ומ״י
49 נָתַן בְּתוֹכָהּ׃ וַיִּצְבֹּר יוֹסֵף בָּר כְּחוֹל הַיָּם הַרְבֵּה — בתוכה כמ״ו ויצבר כל״ח
50 מְאֹד עַד כִּי־חָדַל לִסְפֹּר כִּי־אֵין מִסְפָּר׃ וּלְיוֹסֵף — כהול כמ״ו מאד כל״ח
יֻלַּד שְׁנֵי בָנִים בְּטֶרֶם תָּבוֹא שְׁנַת הָרָעָב אֲשֶׁר — לספר כל״ח תבוא כ״מ כמ״ט
51 יָלְדָה־לּוֹ אָסְנַת בַּת־פּוֹטִי פֶרַע כֹּהֵן אוֹן׃ וַיִּקְרָא — כהן כל״ח פוטי כ״כ און ב׳ מ״ו
יוֹסֵף אֶת־שֵׁם הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה כִּי־נַשַּׁנִי אֱלֹהִים — הבכור ד׳ מ״ו
52 אֶת־כָּל־עֲמָלִי וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִי׃ וְאֵת שֵׁם הַשֵּׁנִי
קָרָא אֶפְרָיִם כִּי־הִפְרַנִי אֱלֹהִים בְּאֶרֶץ עָנְיִי׃ רביעי
53 וַתִּכְלֶינָה שֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע אֲשֶׁר הָיָה בְּאֶרֶץ — ותכלינה מ״י ומ״ס
54 מִצְרָיִם׃ וַתְּחִלֶּינָה שֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב לָבוֹא — ותחלינה מ״י ומ״ה
כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְהִי רָעָב בְּכָל־הָאֲרָצוֹת — לבוא כ״מ במ״ו הא־צות דין לחוד מ״ו בתורה
55 וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם הָיָה לָחֶם׃ וַתִּרְעַב כָּל־אֶרֶץ
מִצְרַיִם וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־פַּרְעֹה לַלָּחֶם וַיֹּאמֶר
פַּרְעֹה לְכָל־מִצְרַיִם לְכוּ אֶל־יוֹסֵף אֲשֶׁר־יֹאמַר
56 לָכֶם תַּעֲשׂוּ׃ וְהָרָעָב הָיָה עַל כָּל־פְּנֵי הָאָרֶץ
וַיִּפְתַּח יוֹסֵף אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּהֶם וַיִּשְׁבֹּר לְמִצְרַיִם — וישבר כ״ל פ״ו
57 וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְכָל־הָאָרֶץ בָּאוּ
מִצְרַיְמָה לִשְׁבֹּר אֶל־יוֹסֵף כִּי־חָזַק הָרָעָב בְּכָל־ — לשבר כל״ח

עין הקורא

אֹכֶל. אֹכֶל שְׂדֵה־הָעִיר. יֻלַּד לְ ור״ל אל״ז כתכ״ק ומד קמץ באתנח וכדינו ולכך הית דמבר עליו ב ולא פליגי). ואֲשֶׁר יָלְדָה־לּוֹ אָסְנַת הו״ה עיי׳ מ״ש לעיל כ״ו על ורבקה אמרה). כִּי־נַשַּׁנִי אלהים וְאֵת כל־בית. וְאֵת שֵׁם. וַתִּכְלֶינָה שֶׁבַע. הָיָה לָחֶם. עַל כל־פְּנֵי הארץ במקום אחר על־כל־פני ארץ הככר.

עין הסופר

מב

1 הָאָֽרֶץ׃ וַיַּרְא יַעֲקֹב כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם וַיֹּאמֶר
2 יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְרָאוּ׃ וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי
כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם רְדוּ־שָׁמָּה וְשִׁבְרוּ־לָנוּ
3 נמות כ״מ מִשָּׁם וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת׃ וַיֵּרְדוּ אֲחֵי־יוֹסֵף עֲשָׂרָה
4 בנימין ז׳ מ״י לִשְׁבֹּר בָּר מִמִּצְרָיִם׃ וְאֶת־בִּנְיָמִין אֲחִי יוֹסֵף לֹא־
אכון כמ״ו שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת־אֶחָיו כִּי אָמַר פֶּן־יִקְרָאֶנּוּ אָסוֹן׃
5 ויבאו כל״מ בתוך כל״מ וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי־הָיָה
6 השליט מ״י הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וְיוֹסֵף הוּא הַשַּׁלִּיט עַל־
המשביר מ״י הָאָרֶץ הוּא הַמַּשְׁבִּיר לְכָל־עַם הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ
7 אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אַפַּיִם אָרְצָה׃ וַיַּרְא יוֹסֵף
ויכרם ח״י אליהם י״ז מ״י אֶת־אֶחָיו וַיַּכִּרֵם וַיִּתְנַכֵּר אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אִתָּם
קשות כמ״ו קָשׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאַיִן בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ
8 מֵאֶרֶץ כְּנַעַן לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃ וַיַּכֵּר יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו
9 הכרהו מל״ח ויזכר כל״ח וְהֵם לֹא הִכִּרֻהוּ׃ וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֵת הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר
ההלמות כחו״ק לראות כ״מ כמ״ג חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְרַגְּלִים אַתֶּם לִרְאוֹת
10 אֶת־עֶרְוַת הָאָרֶץ בָּאתֶם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדֹנִי
11 וַעֲבָדֶיךָ בָּאוּ לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃ כֻּלָּנוּ בְּנֵי אִישׁ־אֶחָד

עין הקורא

כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר. תִּתְרָאוּ כך ברוכב וכפלא בעיני, במקלתם תִּתְרָאוּ וטוב בעיני.
וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי כִּי. רְדוּ־שָׁמָּה. לִשְׁבֹּר בָּר אגל כל לִשְׁבָּר־אֹכֶל דענינא
במקף וחטף קמץ. מִמִּצְרָיִם. אֲחִי. פֶּן־יִקְרָאֶנּוּ. וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. הוּא
הַשַּׁלִּיט. לְכָל־עַם. קדמ׳ דיוסף הוא השליט וישתחוו־לו אפים ארצה. תניל׳ דויבא
יוסף הבית׳ וישתחוו־לו ארצה וכו׳ השליט הלרין לפים. וידבר אתם. ויזכר יוסף
את החלמות (ע״ל כוו׳ ורבקה לאמה). לראות. ועבדיך באו. כלנו (וככה בכי״
גם בנל כ״ד אלא בגליונו ב״א כלנו). ברוב הספרים קדמא בני איש אחד

עין הסופר

12 נָחְנוּ כֵּנִים אֲנָחְנוּ לֹא־הָיוּ עֲבָדֶיךָ מְרַגְּלִים׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם לֹא כִּי־עֶרְוַת הָאָרֶץ בָּאתֶם לִרְאוֹת׃
13 וַיֹּאמְרוּ שְׁנֵים עָשָׂר עֲבָדֶיךָ אַחִים ׀ אֲנַחְנוּ בְּנֵי — שנים כל״מ
אִישׁ־אֶחָד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְהִנֵּה הַקָּטֹן אֶת־אָבִינוּ — הקטן כל״מ
14 הַיּוֹם וְהָאֶחָד אֵינֶנּוּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הוּא
15 אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר מְרַגְּלִים אַתֶּם׃ בְּזֹאת — אלכם ו׳ מ״ו
תִּבָּחֵנוּ חֵי פַרְעֹה אִם־תֵּצְאוּ מִזֶּה כִּי אִם־בְּבוֹא — כבוא ב׳ מ״ו
16 אֲחִיכֶם הַקָּטֹן הֵנָּה׃ שִׁלְחוּ מִכֶּם אֶחָד וְיִקַּח אֶת־
אֲחִיכֶם וְאַתֶּם הֵאָסְרוּ וְיִבָּחֲנוּ דִּבְרֵיכֶם הַאֱמֶת — דבריכם כ״מ
17 אִתְּכֶם וְאִם־לֹא חֵי פַרְעֹה כִּי מְרַגְּלִים אַתֶּם׃ וַיֶּאֱסֹף — ויאסף כ״מ
18 אֹתָם אֶל־מִשְׁמָר שְׁלֹשֶׁת יָמִים׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם — אתם כ״מ במל״ס
יוֹסֵף בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עֲשׂוּ וִחְיוּ אֶת־הָאֱלֹהִים — השלישי כל״מ כמ״ח
19 אֲנִי יָרֵא׃ * אִם־כֵּנִים אַתֶּם אֲחִיכֶם אֶחָד יֵאָסֵר — חמשי
בְּבֵית מִשְׁמַרְכֶם וְאַתֶּם לְכוּ הָבִיאוּ שֶׁבֶר רַעֲבוֹן — הביאו כמ״ו / רעבון כמ״ו
20 בָּתֵּיכֶם׃ וְאֶת־אֲחִיכֶם הַקָּטֹן תָּבִיאוּ אֵלַי וְיֵאָמְנוּ — בתיכם כמ״ו / תביאו כמ״ו
21 דִבְרֵיכֶם וְלֹא תָמוּתוּ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ — דבריכם כ״מ / תמותו ג׳ מ״ו

עין הקורא

שניהם בני־איש אחד בארץ כנען, במקצתם מרויחן בני־איש (וכ״ה בכ״י גם בכ״י של כ״ד גם בדפוס שונצינו שניהם בני־איש). לא. ויאמרו שנים עשר. אחים. הוא אשר. כי אם־בבוא במקצתן כי אם־בבוא. שלחו מכם למ״ד רפה כי אם נוטה לרבים, אבל שלחו באש (שופטים א ח) דגוש כי הוא פעל עבר לרבים והוא ההפרש שבין קבצו קבצו חזקו חזקו ספרו ספרו והוא הדין לכל דמיה׳. ואתם האסרו ויבחנו (וע״ה עיין מכפי הטעמים דף כו). האמת ל׳. ואם־לא חי פרעה. זאת עשו וחיו. כל ויעשו־כן מוקף חוץ ולא יעבור אפילו באתנחתא׳ וכ״ס.

עין הסופר

אֶל־אָחִיו אֲבָל אֲשֵׁמִים ׀ אֲנַחְנוּ עַל־אָחִינוּ אֲשֶׁר
רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמָעְנוּ
22 עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת׃ וַיַּעַן רְאוּבֵן
אֹתָם לֵאמֹר הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם ׀ לֵאמֹר אַל־
תֶּחֶטְאוּ בַיֶּלֶד וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וְגַם־דָּמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ׃
23 וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי שֹׁמֵעַ יוֹסֵף כִּי הַמֵּלִיץ בֵּינֹתָם׃
24 וַיִּסֹּב מֵעֲלֵיהֶם וַיֵּבְךְּ וַיָּשָׁב אֲלֵהֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם
וַיִּקַּח מֵאִתָּם אֶת־שִׁמְעוֹן וַיֶּאֱסֹר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם׃
25 וַיְצַו יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ אֶת־כְּלֵיהֶם בָּר וּלְהָשִׁיב
כַּסְפֵּיהֶם אִישׁ אֶל־שַׂקּוֹ וְלָתֵת לָהֶם צֵדָה לַדָּרֶךְ
26 וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן׃ וַיִּשְׂאוּ אֶת־שִׁבְרָם עַל־חֲמֹרֵיהֶם
27 וַיֵּלְכוּ מִשָּׁם׃ וַיִּפְתַּח הָאֶחָד אֶת־שַׂקּוֹ לָתֵת מִסְפּוֹא
לַחֲמֹרוֹ בַּמָּלוֹן וַיַּרְא אֶת־כַּסְפּוֹ וְהִנֵּה־הוּא בְּפִי
28 אַמְתַּחְתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֶל־אֶחָיו הוּשַׁב כַּסְפִּי וְגַם
הִנֵּה בְאַמְתַּחְתִּי וַיֵּצֵא לִבָּם וַיֶּחֶרְדוּ אִישׁ אֶל־

אלינו כמ״ו
הלוא כמ״ו
אליכם כ״מ כמ״ו
שמע כת״ו
המליץ מ״ו
בינתם מ״ו וה״ו
ויסב ת״ו
מעליהם כל״מ כמ״ג
ויאסר כת״ו
כליהם כמ״ו
ולהשיב כל״מ
כספיהם כנ״כ
צדה כת״ו
חמריהם כנ״כ
מספוא כמ״ו
להמרו כל״מ
במלון כל״מ
הושב מ״ו

עין הקורא

אבל אשמים ׀ אנחנו בהתחננו הנו״ן רפה והיתה ראוי׳ להדגש על משקל התגלחו את נזרו ונכפתה להקל בעבור שני הנו״ן. באה אלינו. ויען. הלוא. אליכם ׀ לאמר אל־תחטאו. וגם־דמו. ויאסר ל׳ רפי וכל כפיתא דמשון דכו׳ רכי וקבלתי ממורי לכך אילו האסורות רפות כי לא היו קשות וחזקות לאסוריהם. (או״ר וימלאו הלמ״ד רפה בכל הספרים וכ״כ המחבר בשער הדגשות שלו ז״ל יימלאו, וימ־אום, לא מלאו, הממלאים הם ודומיהם בכל ליכנא הבא במשקל תוך ולמ״ד שלו בשו״א רפה להקל עכ״ל וכה במכלול חבירים עם דומים אחריהם כגון בקנאי ויקנאו בכל ליסכיהון שהנו״ן בשו״א וכן כל משנאי ויכוסו משנאיך ומשנאיו מן יקומון כולם רפויי הנו״ן ואין באחד מהם מתג בס״א הפיצל בזוס ספר לכן גם כן דעניכ׳ בלא מתג). ויפתח האחד את־שקו. וגם הנה באמתחתי. (מ׳ה ויחרדו

עין הסופר

29 אָחִיו לֵאמֹר מַה־זֹּאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ׃ וַיָּבֹאוּ — ויבא׳ כל״מ
אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אַרְצָה כְּנָעַן וַיַּגִּידוּ לוֹ אֵת כָּל־ — ויגידו כל״מ כמ״כ
30 הַקֹּרֹת אֹתָם לֵאמֹר׃ דִּבֶּר הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ — הקרת מד״מ אתם כ״ח כמל״מ
אִתָּנוּ קָשׁוֹת וַיִּתֵּן אֹתָנוּ כִּמְרַגְּלִים אֶת־הָאָרֶץ׃ — קשות כמ״ו אתנו כ״ח כמ״ח
31 וַנֹּאמֶר אֵלָיו כֵּנִים אֲנָחְנוּ לֹא הָיִינוּ מְרַגְּלִים׃ — היינו ככ״כ
32 שְׁנֵים־עָשָׂר אֲנַחְנוּ אַחִים בְּנֵי אָבִינוּ הָאֶחָד אֵינֶנּוּ
33 וְהַקָּטֹן הַיּוֹם אֶת־אָבִינוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיֹּאמֶר — והקטן כל״מ
אֵלֵינוּ הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ בְּזֹאת אֵדַע כִּי כֵנִים — אלינו כמ״י
אַתֶּם אֲחִיכֶם הָאֶחָד הַנִּיחוּ אִתִּי וְאֶת־רַעֲבוֹן — הניחו כמ״י רעבון כ״א והביא׳ כמ״י
34 בָּתֵּיכֶם קְחוּ וָלֵכוּ׃ וְהָבִיאוּ אֶת־אֲחִיכֶם הַקָּטֹן
אֵלַי וְאֵדְעָה כִּי לֹא מְרַגְּלִים אַתֶּם כִּי כֵנִים אַתֶּם
35 אֶת־אֲחִיכֶם אֶתֵּן לָכֶם וְאֶת־הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ׃ וַיְהִי
הֵם מְרִיקִים שַׂקֵּיהֶם וְהִנֵּה־אִישׁ צְרוֹר־כַּסְפּוֹ — מריקים מד״מ שקיהם כמ״י צרור מ״ו
בְּשַׂקּוֹ וַיִּרְאוּ אֶת־צְרֹרוֹת כַּסְפֵּיהֶם הֵמָּה וַאֲבִיהֶם — צררות חו״ק כספיהם כמ״י
36 וַיִּירָאוּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֹתִי — וייראו ל׳ ומ״י אלהם כ׳ח כמ״י
שִׁכַּלְתֶּם יוֹסֵף אֵינֶנּוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינֶנּוּ וְאֶת־בִּנְיָמִן — אתי כ״ח כמ״ח בנימן כ״ח כמ״ג
37 תִּקָּחוּ עָלַי הָיוּ כֻלָּנָה׃ וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל־אָבִיו
לֵאמֹר אֶת־שְׁנֵי בָנַי תָּמִית אִם־לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךָ — תמית מ״י אביאנו כ״מ
38 תְּנָה אֹתוֹ עַל־יָדִי וַאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר לֹא־ — אשיבנו מ״ע

עין הקורא

כ״ה בספרים וכו״י (והרדו). ויגידו לו את. דִּבֶּר. ויתן אתנו כמרגלים.
שנים־עשר. האחד איננו. כי לא מרגלים. והנה־איש צרור־כספו.
את־צררת. ואת־בנימן תקחו. (כלנה ב׳ ולא עלית דבוק מצלי).

עין הסופר

אסון כמ"ו
והורדתם כ"מ
שיבתי כל"מ
ביגון כל"מ
שאולה דין מ"ו
לאכל כמ"ו
הביאו כמ"י
אליהם י"ו מ"י
שבו כמ"ו כמ"ג
העד העד מ"י
אלינו כמ"י
הרעתם מל"מ
להגיד כמ"י
העוד כ"מ
שאול מ"ו
ולמולדתנו כ"ל מ"ו

יֵרֵד בְּנִי עִמָּכֶם כִּי־אָחִיו מֵת וְהוּא לְבַדּוֹ נִשְׁאָר
וּקְרָאָהוּ אָסוֹן בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ וְהוֹרַדְתֶּם
אֶת־שֵׂיבָתִי בְּיָגוֹן שְׁאוֹלָה׃ וְהָרָעָב כָּבֵד בָּאָרֶץ׃ 1
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ לֶאֱכֹל אֶת־הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הֵבִיאוּ 2
מִמִּצְרָיִם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שֻׁבוּ שִׁבְרוּ־
לָנוּ מְעַט־אֹכֶל׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוּדָה לֵאמֹר הָעֵד 3
הֵעִד בָּנוּ הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־תִרְאוּ פָנַי בִּלְתִּי
אֲחִיכֶם אִתְּכֶם׃ אִם־יֶשְׁךָ מְשַׁלֵּחַ אֶת־אָחִינוּ אִתָּנוּ 4
נֵרְדָה וְנִשְׁבְּרָה לְךָ אֹכֶל׃ וְאִם־אֵינְךָ מְשַׁלֵּחַ לֹא 5
נֵרֵד כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֵלֵינוּ לֹא־תִרְאוּ פָנַי בִּלְתִּי
אֲחִיכֶם אִתְּכֶם׃ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לָמָה הֲרֵעֹתֶם 6
לִי לְהַגִּיד לָאִישׁ הַעוֹד לָכֶם אָח׃ וַיֹּאמְרוּ שָׁאוֹל 7
שָׁאַל־הָאִישׁ לָנוּ וּלְמוֹלַדְתֵּנוּ לֵאמֹר הַעוֹד

עין הקורא

והוא לבדו נשאר וקראהו אסון ל' ומל וקרהו אסון. בדרך אשר תלכו־בה. ויאמר אלהם אביהם כן מהוכחת מס"ה. ויאמר אליו יהודה. העד העד. נרדה כי־האיש. בלתי אחיכם למה הרעתם. (הנזר לו"ה נתיבה זאת וככל ריעיו כמן האף האיש האל האל ההוא אמר ולא יעשה, כאלקו הספרים כי במקרא כ"י של כ"ד כולם מתוגים כדאסם וכ"כ נהדיא החכם הר"מ הנקדן בספרו שנדפס בגליון המינרכת והעתקתי לשונו בספרי משפטי הטעמים דף מ"א ב', אכן נרוב ספרי הדפוס גם נכ"י יען אין נהם מתג כלל, גם מחבר דילן יהב"י לא רשם מתג באחד מהם יע"פ ס"ם הבדוקים שהיו לו ובהדיא כתב בשער המתיגות שלו וז"ל כל ה"א תמוה כשהיא שלישית לניגון תמתג כמו האתה האתם האלך הארךף ודומיהם עכ"ל הרי לך מתכלו בשהיא שלישית לניגון דוקא לא שנית, ולכן גם אנכי השמטתים). ויאמרו ב' נטעם הנה אג ה' בשלה (שופטים כא יט) שאל שאל־האיש במיעוטם שאל־האיש (או"ה גם במלת לנו כאלקו הספרים שני במקרא כ"י של כ"ד גם בבוכלינו של רמ"א האיש

עין הסופר

אֲבִיכֶם חַי הֲיֵשׁ לָכֶם אָח וַנַּגֶּד־לוֹ עַל־פִּי הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה הֲיָדוֹעַ נֵדַע כִּי יֹאמַר הוֹרִידוּ אֶת־אֲחִיכֶם׃ הידוע מ"ו הורידו מל"מ
8 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־יִשְׂרָאֵל אָבִיו שִׁלְחָה הַנַּעַר
אִתִּי וְנָקוּמָה וְנֵלֵכָה וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת גַּם־אֲנַחְנוּ ונקימה כ"מ נמות כמ"ו
9 גַם־אַתָּה גַּם־טַפֵּנוּ׃ אָנֹכִי אֶעֶרְבֶנּוּ מִיָּדִי תְּבַקְשֶׁנּוּ טפנו כמ"ו
אִם־לֹא הֲבִיאֹתִיו אֵלֶיךָ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ וְחָטָאתִי והביאתיו מ"י ומ"ו ומ"ו
10 לְךָ כָּל־הַיָּמִים׃ כִּי לוּלֵא הִתְמַהְמָהְנוּ כִּי־עַתָּה שַׁבְנוּ והצגתיו מ"ו לולא ל' כ"כ
11 זֶה פַעֲמָיִם׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם־כֵּן
אֵפוֹא זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ בִּכְלֵיכֶם אפוא ככ"כ כמ"א
וְהוֹרִידוּ לָאִישׁ מִנְחָה מְעַט צֳרִי וּמְעַט דְּבַשׁ נְכֹאת והורידו מל"מ נכאת ח"ו
12 וָלֹט בָּטְנִים וּשְׁקֵדִים׃ וְכֶסֶף מִשְׁנֶה קְחוּ בְיֶדְכֶם ולט ב' וח"ו
וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּשָׁב בְּפִי אַמְתְּחֹתֵיכֶם תָּשִׁיבוּ המושב כ"מ אמתחתיכם
13 בְיֶדְכֶם אוּלַי מִשְׁגֶּה הוּא׃ וְאֶת־אֲחִיכֶם קָחוּ וְקוּמוּ כח"ו ומ"ו תשיבו מ"ו
14 שׁוּבוּ אֶל־הָאִישׁ׃ וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי אולי כ"מ במ"מ וקומו מ"ו שובו ג' מ"ו

לנו בלא זלא אכן במקרא כ"י יבן ובמ"ג של רפ"ו ושל רע"א ואחרים לָנוּ במוכח, וכן ברא"פ ועיין מה שכתבתי לעיל בפ' מקץ מ"א ל' על וקמו שבע). וַנַּגֶּד־לוֹ. וְנִחְיֶה. (תבקשנו הקוף רפה כ"כ המחבר בשער הדגשות שלו גם לקמן בפ' שמות אצל המבקשים את נפשך וכ"כ במכלול ובשרשים). הֲבִיאֹתִיו. וְחָטָאתִי. כִּי לוּלֵא הִתְמַהְמָהְנוּ. שַׁבְנוּ. אם־כֵּן ׀ אפוא. מְעַט צֳרִי. וּמְעַט דבש. ואת־הכסף במיעוטם הכסף המושב (או"ה במ"ג של רפ"ו המוֹשָׁב בפתח ומסר עליו ב' א' פתח וא' קמץ, ושל חבירו בפ' כאשר המושב מסר ב' מלא ונקדו בקמץ ולא הכיר שם ההבדל שביניהם, אכן במ"ג של רע"א ובוכלינו של רמ"א ודפוסים אחרים קדמונים שניהם קמצין וכן במקרא כ"י יבן ולא מסר עליו כ"א ב' מלא גם הרד"ק כתב בפשיטות כבינוני הפעיל מבאי היצ"ן מוּכָן כי כְבָנָה מוּבָנוֹת כולם קמצין, וכ"כ הרמ"ק במהלך וכ"כ בלאורו, ומ"מ לא רציתי לשנות ניעמד שמלאכו בפתח גם בת"ס של התכם רא"פ). בְּפִי אמתחתיכם. קחו וקומו

עין הקורא

עין הסופר

האיש ושלח לכם את־אחיכם אחר ואת־בנימין
15 ואני כאשר שכלתי שכלתי: ויקחו האנשים את־
המנחה הזאת ומשנה־כסף לקחו בידם ואת־
בנימן ויקמו וירדו מצרים ויעמדו לפני יוסף: שני
16 וירא יוסף אתם את־בנימין ויאמר לאשר על־
ביתו הבא את־האנשים הביתה וטבח טבח והכן
17 כי אתי יאכלו האנשים בצהרים: ויעש האיש
כאשר אמר יוסף ויבא האיש את־האנשים
18 ביתה יוסף: וייראו האנשים כי הובאו בית יוסף
ויאמרו על־דבר הכסף השב באמתחתינו בתחלה
אנחנו מובאים להתגלל עלינו ולהתנפל עלינו
19 ולקחת אתנו לעבדים ואת־חמרינו: ויגשו אל־
האיש אשר על־בית יוסף וידברו אליו פתח הבית:
20 ויאמרו בי אדני ירד ירדנו בתחלה לשבר־אכל:
21 ויהי כי־באנו אל־המלון ונפתחה את־אמתחתינו
והנה כסף־איש בפי אמתחתו כספנו במשקלו
22 ונשב אתו בידנו: וכסף אחר הורדנו בידנו לשבר־

בנימין ז' מ"ו
שכלתי מ"ו
ויקמו כ"ח במ"כ
בנימין ז' מ"ו
הבא נ' כ"כ וטבח ח"ו
ויבא כב"כ
וייראו כ"מ הובאו מ"ו
באמתחתינו כח"ו ומ"ו
מובאים מל"מ להתגלל ח"ו
אתנו כ"ח במ"א חמרינו ח"ו
ירד ח"ו
המלון כל"מ
כספנו כ"ח
הורדנו מ"ו בידנו כל"ח במ"כ

שבו. ומשנה־הכסף במיעוטם ומשנה־הכסף וחיוג הזכיר דגשות הב"ף (או"ה בפ' עקב אגל תבתה מים נחלקו בו ב"א וב"נ) ויקמו וירדו מצרים כן הוא מהוכחת ב' מיני מסורת (ר"ל בזה חד מן חמשה דכתיבין מצרים וכבירין מצרימה וסי' כמוסר בפ' שמות גם במערכת, גם בסוף ד"ה מבול מצרימה כ"מ וסי' וכו' ולית דין מנהון). בצהרים. כי הובאו. על־דבר הכסף. ויגשו. ונפתחה. והנה כסף־איש. ונשב. (או"ה ראיתי בס' דקדוקי הטעמים המיוחס לר' אהרן בן אשר ז"ל שאמר ז"ל יש סופרים דבר אמת מורי' וכבתי יברים במקומות בנידים קמץ חטף קורים כגון ונפתחה את אמתחתינו.

עין הקורא

23 אֲבָל לֹא יָדַעְנוּ מִי־שָׂם כַּסְפֵּנוּ בְּאַמְתְּחֹתֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר

עין הסופר
באמתחתינו
כא״ו ומ״ו

שְׁמְעָה תפלתי ה׳ (תהלים ל״ט י״ג) ואשמעה אחד קדוש (דניאל ח׳ י״ג) ונקראה
בשם (אסתר ב׳ י״ד) ונקראה ירושלים (זכריה ח ג). ואשקלה להם (עזרא ח כה)
וגורעה ורע (במדבר ה׳ כ״ח) בני קהת הקהתי הקהתים. וכן הקצרה הגרנות
כתנות מרדכי למרדכי וכמוה׳ רבים, ויש סופרי׳ אחרים אין ק״א קורים ונסחי
ישרים כגון ונכתבה שמיעה ואשמעה ונקראה ונורעה וכו׳ ואין לדבר זה שרש כ״א
בלשון הסופרים עכ״ל, ואולם סבת שנוי דעת הסופרים האלה היא שנוי אופני
קריאת השו״א המתנועע כפי שהודונו גאוני הל׳ הקדמונים ובראשם ר׳ יהודה חיוג
גם הוא אמר כי כל שוא מניע שלפני אחה״ע תקרא בתנועת אות הגרון שאחריו
וְנִשְׁמְעָה קריאת המ״ם בחטף קמץ, תִּקְרָאִי הרי״ש נקראת בחירק, גם בן בלעם
בשעשני המקרא שלו הורה לנו כן באמרו בשער על דבור השו״א ז״ל השו״א המניע
הוא מודיע לאופני הניקוד; האופן הראשון הוא שיהיה לו מתיקון אותיות אחה״ע
שאלו ארבע האותיות אם היה לפניהן אות אחרת ותחתיה שו״א יצא אותו השו״א
בהברת המלך שתחת אחה״ע ברפיותה, אבל אם היה עמו געיא נכתב אותו שו״א
כמו מלך כגון וְאִם יִיָּתֵר וכו׳, וכמו כן הה״א אם יהיה השו״א לפניה יצא השו״א
בניקוד הה״א כגון וְהָיָה יוצאה הוי״ו בקמץ הרפה, ואם יהיה בגעיא וְהָיָה יוצאה
הוי״ו בקמץ הדגש מסבת הגעיא; החי״ת כגון וכו׳; אופן הב׳ השו״א אם בא קודם
היו״ד יצא השו״א לעולם בנקודה שלמטה שנקראת חירק ולא יתפרש בנקודת השו״א
כגון בְּיוֹם בִּיר וכו׳; אופן הג׳ הנשאר מן אותיות ל׳ הקדש י״ז יתחבר אליהם יו״ד
ויהיו י״ח אם היה השו״א תחת אות מן אלה י״ח בתחלת המלה או בתוך המלה כמו
שהוא נוהג במנהג התחל׳ יוצאה השו״א בפתח הרפה אם לא תהיה עמו געיא ובפתח
דגש אם היתה עמו געיא כגון ברוך עם, גרושותיכם, דרכיו, וראש דגון, וראית,
זכור ה׳, עמלת השם, יראו את ה׳, ואדבר על אלה י״ח אותיות וכו׳ עכ״ל הצריך
לענייננו, ורצונו בקמץ רפה בהברה הדומ׳ לקמץ, ובקמץ דגש בהברת הקמץ ממש,
וכן פתח רפה ר״ל הדומה לפתח ופתח דגש ר״ל פתח ממש, וכן כתב הראב״ע
בתחלת ס׳ צחות ז״ל ויאמר החכם הנזכר (הוא ר״י חיוג) כי אנשי טבריא יקראו
השוא המתנועע אם אחריו יוד בתנועת החירק, ויקראו השו״א שאחריו קמץ גדול
כמו בְּרָכָה שָׁמַיִם בפתח חטף והטע׳ שו״א עם פתח, ואם אחר השו״א המתנועע
אחת מאותיו׳ אה״ע שהם אותיות הגרון לעולם תהיה תנועת השו״א כפי התנועה
הבאה אחריו כגון רְעִי שיקראו הדל״ת בדמות שורק ובמלת רְאִי כאילו הוא בחירק
ובמלת רְעֵה כאילו הוא בפתח קטן וכן מנהג מקרא המדקדקי׳ וכו׳ עכ״ל גם הרד״ק
במכלול בשער השו״א הזכיר שנוי קריאת השו״א בכל אלה יע״ש, ונתברר מכל הדברים

עין הקורא

עין הסופר
תִירְאוּ כמ"י

שָׁלוֹם לָכֶם אַל־תִּירָאוּ אֱלֹהֵיכֶם וֵאלֹהֵי אֲבִיכֶם

באלה שכתב השוא"ם המתנועעים נקראים כמו פתח חטף ומיעוטם כמו קמץ חטף כשיש אחריהם אחת מאותיות אהח"ע הקמוצים ולכן מלה על דעת סופרי' רבים לנקד ק"ח באותן המקומות לשישירכו יגל הקריא' הנכונ' ונקדו גם ואשְׁקֳולָה בק"ח אע"פ שאין אחריו מאותיות הגרון להודיע שהתיבה ממשקל אפעול בחולם מן אשקול לא מן אשקַל בפתח, וכן ועל לבם אֶכְתֳּבֶנָּה (ירמי' ל"א ל"ג) ודם יִרְדֳּפֶךָּ (יחזקאל ל"ה ו') לקריאת בן אשר, ונקדו ואשְׁקֲלָה אל ידם דעזרא ח' כ"ו בפתח חטף וכן חבירו ואשְׁקֲלָה לו את הכסף דירמי' ל"ב ט' כי שניהם יוצאים מן אשקַל פתח וכמו שהעיד עליהם רד"ק בשרשו, וכן ועל לבם אֶכְתֲּבֶנָּה ודם ירדֲפך לקריאת בן נפתלי, ונקדו הַגְּרֳנוֹת כ"כ א"ק בעבור שהוא יוצא מן גֹּרֶן חולם, וכן שְׁבֳּלִים מן שִׁבּוֹל צִפֳּרִים מן צִפּוֹר ונבדלים בזה מן אִלְּמִים עִקְּשִׁים היוצאים מן אִלֵּם עִקֵּשׁ ועוד רבים כאלה כשיש שם מקום לטעות נקדו קמץ או פתח בצירוף השוא להעמידם על עיקר יסודם ואולם סופרים אחרים לא נקדו ח"פ או ח"ק כ"א תחת אותיות הגרון לבדם ובשאר האותיות נקדו שוא לבדו בכל מקום וסמכו על המבין, וככה כתב גם בן בלעם אחר שסיים כל אופני קריאת השוא אמר האופן הששי השוא המניע לא יתחבר עם מלך בשום אחת מן אותיות הקדש כ"א באותיות אחה"ע לבדם כגון אֲנִי ה', אתם חֲנוּ, הֲלֹא הוא, עֲלֵה אלי ודומיהם, ואם נראה לבד מאלה הד' בקצת הספרים זה משיבושי דעות הסופרי' שמערבין בנקודות כגון, קֳדמיהון מְשֻׁבָּר אותה וכל הַמּוּכָה דיחזקאל (ל"ב כ) ולא הודו בזה כל החכמים שיתכן להיות כי אם באותיות אחה"ע לבדם, ואם רצו לטבוע מן ד' אותיות אחה"ע מלך ולקרותם בשוא לבדו או למנוע השוא ממנה ולקרותה במלך לבדו היה נאות הדבור לפי שהמלך לבדו נראה קלוע והשוא לבדו נראה מניע עכ"ל. וקרוב לזה כתב החכם ראב"ע בפי' לתילים ע"ח ב' אֶפְתְּחָה במשל פי, קמצות התי"ו בחטף בעבור אות הגרון כמו אֶשְׁמֲעָה מה ידבר האל, ואילו היה בשוא לבדו היה שוה רק ככה נמצא עכ"ל ולכן גם אֶשְׁתֲּלֵנִי יְהֶדֳּפֵנוּ אֶשְׁקֳטָה ודומיהם, גם קב לא תְּקָבֶנּוּ, אשר פי ה' יִקֳּבֶנּוּ ועוד אחרים שהזכיר הרד"ק במכלול בבנין הפעלים אכן כ"ד מן כת הסופרים הנ"ל באו לנו ומטע' שהזכרתי, אכן לקמצות הקו"ף של ואֶלְקֳטָה בשבלים, אֲלַקֳּטָה נא דרות לא אדע טעם אם לא שנאמר שרצו להורנו שהתיבה מורכבת משנים בנינים מן הקל ומן הכבד הדגש, וטעם ההרכבה כי אמרה אלקוט לעצמי בלקט שכחה ופאה ואלקט לאחרים בשכר ודוגמתו אמרו בספרא לא תלקט לעני לא תסייע את העני).

שלום לכם אל. אלהיכם ואלהי אביכם.

עין הקורא

עין הסופר

נָתַן לָכֶם מַטְמוֹן בְּאַמְתְּחֹתֵיכֶם כַּסְפְּכֶם בָּא אֵלָי מטמון מ"ו
24 וַיּוֹצֵא אֲלֵהֶם אֶת־שִׁמְעוֹן: וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים ויוצא כ"מ כת"ב
בֵּיתָה יוֹסֵף וַיִּתֶּן־מַיִם וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסְפּוֹא מספוא כמ"ו
25 לַחֲמֹרֵיהֶם: וַיָּכִינוּ אֶת־הַמִּנְחָה עַד־בּוֹא יוֹסֵף לחמריהם כמ"ו ויכינו כמ"י בואו מ"ו
26 בַּצָּהֳרָיִם כִּי שָׁמְעוּ כִּי־שָׁם יֹאכְלוּ לָחֶם: וַיָּבֹא יוֹסֵף ויבא כמ"ו
הַבַּיְתָה וַיָּבִיאּוּ לוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־בְּיָדָם הַבָּיְתָה ויביאו מ"ו ואלף דגוש
27 וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אָרְצָה: וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר
הֲשָׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזָּקֵן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם הַעוֹדֶנּוּ חָי: העודנו כל"ג
28 וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאָבִינוּ עוֹדֶנּוּ חָי וַיִּקְּדוּ
29 וישתחו: וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־בִּנְיָמִין אָחִיו בֶּן־אִמּוֹ וישתחי כתיב וישתחוו קרי
וַיֹּאמֶר הֲזֶה אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם אֵלָי בנימין ו' מ"י
30 וַיֹּאמַר אֱלֹהִים יָחְנְךָ בְּנִי: וַיְמַהֵר יוֹסֵף כִּי־נִכְמְרוּ שביעי
רַחֲמָיו אֶל־אָחִיו וַיְבַקֵּשׁ לִבְכּוֹת וַיָּבֹא הַחַדְרָה רחמיו מ"י לבכות מ"ו
31 וַיֵּבְךְּ שָׁמָּה: וַיִּרְחַץ פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְאַפַּק וַיֹּאמֶר

עין הקורא

ויתן־מים. ויביאו ד' אלפי"ן דגשין (א"כ בכל הדפוסים הקדמונים וכ"י הדגש בחלק י התחתון של אל"ף ובמספתו (א"כ הַבַּיְתָה מסור עליו י"מ וכן על דוכס מסר י"מ את שבמערכת מסר י"ח וסי' בס' מלכים ח' סי' י"נ וגם שם מסר י"ח גם מנה בפרטן י"ח והשמיט תביאה דהך פסוק בשינוי). הַעֹדֶנּוּ. ויאמרו שלום. וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲו ב' כתבין כן בליסנא (ר"ל במורה והיינו דין וחבירו לעיל בפ' תולדת וְישתחו לך לאמים והוא כתיב וְישתחו הוי"ו בשו"א ולכן דק ואמר בליסנא, אבן מאן דמסר ג' כ"כ גם הוא לא ליפתבש עיין במערכת אות וי"ו ד"ה י"מ מילין דמיין ח"נ נבוך וסי' וכו'). וישא עיניו. יָחְנְךָ ב' סכון יחנך (וספי' ליש) ודוג אמר שהיי דינו להיות יְחָנְךָ ע"פ הדקדוק (וכ"כ רד"ק במכלול גם בשרשו). כי־נכמרו רחמיו. וירחץ פניו ויצא ור"ל פליני כ"ם בתאיי מהפך פשטא זקף ובתאיי מרכ' טפח' אתנח) ויתאפק

32 שִׂימוּ לָחֶם׃ וַיָּשִׂימוּ לוֹ לְבַדּוֹ וְלָהֶם לְבַדָּם וְלַמִּצְרִים
הָאֹכְלִים אִתּוֹ לְבַדָּם כִּי לֹא יוּכְלוּן הַמִּצְרִים לֶאֱכֹל
אֶת־הָעִבְרִים לֶחֶם כִּי־תוֹעֵבָה הִוא לְמִצְרָיִם׃
33 וַיֵּשְׁבוּ לְפָנָיו הַבְּכֹר כִּבְכֹרָתוֹ וְהַצָּעִיר כִּצְעִרָתוֹ
34 וַיִּתְמְהוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ׃ וַיִּשָּׂא מַשְׂאֹת
מֵאֵת פָּנָיו אֲלֵהֶם וַתֵּרֶב מַשְׂאַת בִּנְיָמִן מִמַּשְׂאֹת
1 כֻּלָּם חָמֵשׁ יָדוֹת וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ׃ וַיְצַו אֶת־אֲשֶׁר
עַל־בֵּיתוֹ לֵאמֹר מַלֵּא אֶת־אַמְתְּחֹת הָאֲנָשִׁים אֹכֶל
כַּאֲשֶׁר יוּכְלוּן שְׂאֵת וְשִׂים כֶּסֶף־אִישׁ בְּפִי אַמְתַּחְתּוֹ׃
2 וְאֶת־גְּבִיעִי גְּבִיעַ הַכֶּסֶף תָּשִׂים בְּפִי אַמְתַּחַת
הַקָּטֹן וְאֵת כֶּסֶף שִׁבְרוֹ וַיַּעַשׂ כִּדְבַר יוֹסֵף אֲשֶׁר
3 דִּבֵּר׃ הַבֹּקֶר אוֹר וְהָאֲנָשִׁים שֻׁלְּחוּ הֵמָּה וַחֲמֹרֵיהֶם׃
4 הֵם יָצְאוּ אֶת־הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וְיוֹסֵף אָמַר
לַאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ קוּם רְדֹף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים
וְהִשַּׂגְתָּם וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לָמָּה שִׁלַּמְתֶּם רָעָה
5 תַּחַת טוֹבָה׃ הֲלוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה אֲדֹנִי בּוֹ וְהוּא
6 נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ בּוֹ הֲרֵעֹתֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם׃ וַיַּשִּׂגֵם
7 וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמְרוּ

עין הסופר

שימו כל"מ
וישימו כל"מ
האכלים מ"ו
יוכלון ב׳ ומל"מ
לאכל כמ"ו
תועבה כל"מ
הבכר כ"מ במ"ד
כבכרתו מ"ע
והצעיר כמ"י
כצעדתו מ"י
משאת ב׳ ומ"ו
ממשאת ב׳ ומ"ו
ידות מ"ו
אמתחת כל"מ
יוכלון ב׳ ומד"מ
ושים כל"מ
גביעי כל"מ
תשים כמ"ע
אור כמ"ו
וחמריהם כמ"ו
הרחיקו מ"י
רדף מ"ו
טובה כל"מ כמ"כ
הלוא י"ב כ"כ
הרעתם מל"מ
וישגם מ"י

עין הקורא

הלמצרים במיעוט׳ ולמצרים. כי לא יוכלון נמקלמס כי וישבו לפניו. משאת ותרב. ממשאת ואת גביעי (ה"ה יעיין בספרי מספטי הטעמים דף כ"ח ב׳ ומכ"וו גביע הכסף כפי"ן מהעמדה וגם על זה העירותי שם בדף ס א) . תשים בפי. הקטן כל כרס׳ עקן הקטןמל׳ ולית בה הקטן. ויעש כדבר יוסף. שלחו. קום רדף. והשגתם ואמרת אלהם. הלוא זה אשר. והוא. וישגם. את הדברים. ויאמרו

עין הסופר

אֵלָיו לָמָּה יְדַבֵּר אֲדֹנִי כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלִילָה — חלילה כ"מ במ"ג
8 לַעֲבָדֶיךָ מֵעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה׃ הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר — לעבדיך כל"מ / מעשות כ"מ במ"ג
מָצָאנוּ בְּפִי אַמְתְּחֹתֵינוּ הֱשִׁיבֹנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ — אמתחתינו כמ"ו / השיבנו מ"י וח"ו
9 כְּנָעַן וְאֵיךְ נִגְנֹב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב׃ אֲשֶׁר — ואיך כל"מ / נגנב כל"ת
יִמָּצֵא אִתּוֹ מֵעֲבָדֶיךָ וָמֵת וְגַם־אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לַאדֹנִי
10 לַעֲבָדִים׃ וַיֹּאמֶר גַּם־עַתָּה כְדִבְרֵיכֶם כֶּן־הוּא — כדבריכם כל"מ
אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ יִהְיֶה־לִּי עָבֶד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נְקִיִּם׃ — נקים כמ"י
11 וַיְמַהֲרוּ וַיּוֹרִדוּ אִישׁ אֶת־אַמְתַּחְתּוֹ אָרְצָה וַיִּפְתְּחוּ — ויורדו' כ"ב
12 אִישׁ אַמְתַּחְתּוֹ׃ וַיְחַפֵּשׂ בַּגָּדוֹל הֵחֵל וּבַקָּטֹן — בגדול ט"ו
13 כִּלָּה וַיִּמָּצֵא הַגָּבִיעַ בְּאַמְתַּחַת בִּנְיָמִן׃ וַיִּקְרְעוּ
14 שִׂמְלֹתָם וַיַּעֲמֹס אִישׁ עַל־חֲמֹרוֹ וַיָּשֻׁבוּ הָעִירָה׃ — שמלתם כמ"ו / ויעמס מ"ו
ששי וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאֶחָיו בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹדֶנּוּ שָׁם — חמרו כל"ח / עודנו כל"מ
15 וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו אָרְצָה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מָה־
הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם כִּי־ — עשיתם כל"מ / הלוא י"ב מ"ו
16 נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כָּמֹנִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה־ — כמני כמ"ו
נֹּאמַר לַאדֹנִי מַה־נְּדַבֵּר וּמַה־נִּצְטַדָּק הָאֱלֹהִים
מָצָא אֶת־עֲוֺן עֲבָדֶיךָ הִנֶּנּוּ עֲבָדִים לַאדֹנִי גַּם־ — עון כל"ח
17 אֲנַחְנוּ גַּם אֲשֶׁר־נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר חָלִילָה — חלילה כ"מ בנו"ג

עין הקורא

אליו לָמָּה. הֵן כֶּסֶף. הֱשִׁיבֹנוּ: הה"א נקודה בחטף נקודות. קדמא וְגַם־
אנחנו נהיה תניא גם־אנחנו גַּם. גַּם־אנחנו וְגַם־אנחנו דבכל קרי' במקף.
כֶּן־הוּא. יִהְיֶה־לִּי עָבֶד. אִישׁ את־אמתחתו. אִישׁ אמתחתו. ויחפש
בגדול. וַיִּקְרְעוּ. וַיַּעֲמֹס מָה־המעשה הזה: הלא ידעתם. מַה־נֹּאמַר
הגביע (עיין מ"ס). ויאמר חָלִילָה (לו"ה כל הלילה מלעיל כי הה"א נוסף).

עין הסופר

לִּי מֵעֲשׂוֹת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ
בְּיָדוֹ הוּא יִהְיֶה־לִּי עָבֶד וְאַתֶּם עֲלוּ לְשָׁלוֹם אֶל־
אֲבִיכֶם׃ ס וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה 18
וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי יְדַבֶּר־נָא עַבְדְּךָ דָבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי
וְאַל־יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדֶּךָ כִּי כָמוֹךָ כְּפַרְעֹה׃ אֲדֹנִי 19
שָׁאַל אֶת־עֲבָדָיו לֵאמֹר הֲיֵשׁ־לָכֶם אָב אוֹ־אָח׃
וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנִי יֶשׁ־לָנוּ אָב זָקֵן וְיֶלֶד זְקֻנִים קָטָן 20
וְאָחִיו מֵת וַיִּוָּתֵר הוּא לְבַדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֲהֵבוֹ׃
וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ הוֹרִדֻהוּ אֵלָי וְאָשִׂימָה עֵינִי 21
עָלָיו׃ וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנִי לֹא־יוּכַל הַנַּעַר לַעֲזֹב אֶת־ 22
אָבִיו וְעָזַב אֶת־אָבִיו וָמֵת׃ וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ 23

מעשות כ"מ נמ"נ
לשלום כל"מ נמ"א
בעבדך כל"מ
כמוך ככ"נ
נמ"נ כמכה
עבדיו כמ"י
זקנים מ"ו
הורדהו
מו"ק ומ"י וחו"ת
ואשימה מ"י
יוכל כל"מ
לעזב כלמ"ו

לִּי במעוטם ויֹאמר. ואתּם (או"ה בס"א ואַתם ואיכו כן שהרי מכור עליו ב' נעמים בספרא עלו לשלום, משנתם). עלו לשלום. ויגש אליו. ואל־יִחַר (או"ה במלופים שלכו מלאכו ב"א הישלכם אב, ב"כ היֵש לכם והרואה כנור שדעת ב"א להקיף המלה ודעת ב"כ להעמידו בטפחא וזה דבר שאין לו שחר כי הטפחא מן הטעמים הבלתי מתדלפין כמבואר במשפטי הטעמים דף מ' ב' אכן האמת יורה דרכו שדעת שניהם להקיף המל' ופלוגתייהו רק בגעיית היו"ד שלב"א אין ביו"ד געיא וזה שטת ב"א בכל מקום כמבואר לעיל ריש פ' חיי שרה וכמוהו חולקין באיוב ו' ב"א הישב בלשוני ב"כ היֵש בלשוני, וכבה שם כי' ל"ח ב"א הישלמטר, ב"כ היֵש־למטר, ומה שנדשם לורת טפחא הוא לפי שלורת הגעיא כלורת הטפחא בעדות דברי קדמונינו במשפטי הגעיא שהעתקתי בספרי משפטי הטעמים דף מ"ה, והמדפיס הם"ג להיותו כאמן דוח העתיקם כמו שמלאם כתוב במקראות כ"י שלו, ועוד דע כי מחלוקתם במלת יֵש והדומים לו כגון הֵן הֵן עֲלֵש לא תקום ולא תהיה כי אם בהיותם מוקפים למלה ארוכה שאין נגינתה ברלשה כי או יתקיים בהם הלרי אם בגעיא לב"כ או בלא געיא לב"א, אבל בשהם מוקפין למלה זעירא שטעמה ברלשה אין מחלקת כי או ישתנה הלרי לסגול כמבואר בספרי חכמי הניקוד, גם הרד"ק במכלול בשער הקדוק המילין כתב כן אלא שדבריו שם לריכין קלת תיקון ואדבר בו בעו"ה בפ' שלח לך אבל היש בה עץ אם אין). ואחיו מֵּת כן הניגון אבל בויהי מקן כי־

עין הקורא

עין הסופר

אִם־לֹא יֵרֵד אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אִתְּכֶם לֹא תֹסִפוּן — תספון ג׳ כ״כ
24 לִרְאוֹת פָּנָי׃ וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל־עַבְדְּךָ אָבִי וַנַּגֶּד — לראית כ״מ כמ״ג. עלינו כמ״י
25 לוֹ אֵת דִּבְרֵי אֲדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שֻׁבוּ שִׁבְרוּ־לָנוּ — שבו כ״מ כמ״ג
26 מְעַט־אֹכֶל׃ וַנֹּאמֶר לֹא נוּכַל לָרֶדֶת אִם־יֵשׁ אָחִינוּ
הַקָּטֹן אִתָּנוּ וְיָרַדְנוּ כִּי־לֹא נוּכַל לִרְאוֹת פְּנֵי הָאִישׁ — נוכל כל״מ
27 וְאָחִינוּ הַקָּטֹן אֵינֶנּוּ אִתָּנוּ׃ וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ אָבִי
אֵלֵינוּ אַתֶּם יְדַעְתֶּם כִּי שְׁנַיִם יָלְדָה־לִּי אִשְׁתִּי׃
28 וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאִתִּי וָאֹמַר אַךְ טָרֹף טֹרָף וְלֹא — יאמר כמ״ו. טרף טרף מ״ו
29 רְאִיתִיו עַד־הֵנָּה׃ וּלְקַחְתֶּם גַּם־אֶת־זֶה מֵעִם פָּנַי — ראיתיו מל״מ
וְקָרָהוּ אָסוֹן וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־שֵׂיבָתִי בְּרָעָה — אסון כמ״ו. והורדתם כ״מ
30 שְׁאֹלָה׃ וְעַתָּה כְּבֹאִי אֶל־עַבְדְּךָ אָבִי וְהַנַּעַר אֵינֶנּוּ — שיבתי כ״מ. שאלה כ״מ כמ״ת. כבאי מ״ו
ה אִתָּנוּ וְנַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְנַפְשׁוֹ׃ וְהָיָה כִּרְאוֹתוֹ כִּי־ — קשורה מ״ו. כראותו מ״ו
31 אֵין הַנַּעַר וָמֵת וְהוֹרִידוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־שֵׂיבַת עַבְדְּךָ — והורידו מל״מ. שיבת מ״י
32 אָבִינוּ בְּיָגוֹן שְׁאֹלָה׃ כִּי עַבְדְּךָ עָרַב אֶת־הַנַּעַר — ביגון כ״מ. שאלה כ״מ כמ״ת
מֵעִם אָבִי לֵאמֹר אִם־לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךָ וְחָטָאתִי — אביאנו כ״ע
33 לְאָבִי כָּל־הַיָּמִים׃ וְעַתָּה יֵשֶׁב־נָא עַבְדְּךָ תַּחַת
34 הַנַּעַר עֶבֶד לַאדֹנִי וְהַנַּעַר יַעַל עִם־אֶחָיו׃ כִּי־אֵיךְ — איך כל״מ

עין הקורא

אחיו מת. וַיְהִי כִּי עָלִינוּ (אֶל עַבְדְּךָ מ״ה בכל הדפוסים הקדמונים גם בכ״י האלף בגעיא בזה ולא כחבירו דלהלן שבפסוק ל״ד גם בחלופים מצאנו ב״א אֶל־עבדך, ב״נ אֶל עבדך, והחכם רש״ד בעל ת״ם נסתפק על איזה מהניהם כחלקו ולדידי פשוט שהראשון בגעיא לב״א ועל השני גם ב״א מודה שלא יכון בו הגעיא כמבואר כל זה בספרי משפטי הטעמים דף כ״ו ע״א). אם־יש. וירדנו. כי־לא נוכל. כי שנים. ולא ראיתיו. והיה כראותו. ישב־נא. יעל. כי־איך

עין הסופר

אֶעֱלֶה אֶל־אָבִי וְהַנַּעַר אֵינֶנּוּ אִתִּי פֶּן אֶרְאֶה
1 בָרָע אֲשֶׁר יִמְצָא אֶת־אָבִי׃ וְלֹא־יָכֹל יוֹסֵף — יכל כ"ה בנמ"ח
לְהִתְאַפֵּק לְכֹל הַנִּצָּבִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ — הוציאו ככ"ב
כָל־אִישׁ מֵעָלָי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְוַדַּע
2 יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו׃ וַיִּתֵּן אֶת־קֹלוֹ בִּבְכִי וַיִּשְׁמְעוּ — קלו כל"מ בנמ"ח
3 מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־
אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף הַעוֹד אָבִי חָי וְלֹא־יָכְלוּ אֶחָיו
4 לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהֲלוּ מִפָּנָיו׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־ — לענות כמ"ו
אֶחָיו גְּשׁוּ־נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם
5 אֲשֶׁר־מְכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרָיְמָה׃ וְעַתָּה ׀ אַל־תֵּעָצְבוּ — אתי כ"מ בנמ"ח
וְאַל־יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי־מְכַרְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי לְמִחְיָה
6 שְׁלָחַנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם׃ כִּי־זֶה שְׁנָתַיִם הָרָעָב — לפניכם כל"ע
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין־חָרִישׁ — חריש כל"מ
7 וְקָצִיר׃ וַיִּשְׁלָחֵנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לָשׂוּם לָכֶם — וקציר כל"מ; לשים כמ"ו
שְׁאֵרִית בָּאָרֶץ וּלְהַחֲיוֹת לָכֶם לִפְלֵיטָה גְּדֹלָה׃ — שארית מ"ו; ולהחיות נ' מ"ו; לפליטה מ"ו
8 וְעַתָּה לֹא־אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי הָאֱלֹהִים — גדלה כל"מ בנמ"ד
וַיְשִׂימֵנִי לְאָב לְפַרְעֹה וּלְאָדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ — וישימני מ"ו; ולאדון כל"מ בנמ"ב
9 וּמֹשֵׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ מַהֲרוּ וַעֲלוּ אֶל־אָבִי — ומשל כל"מ

עין הקורא

אֶעֱלֶה. פֶּן אֶרְאֶה. לְכֹל הַנִּצָּבִים. וַיִּקְרָא. וְלֹא־עָמַד. אֶל־אֶחָיו, כ"א את אחיו וטעות הוא. וישמעו מצרים. ויאמר יוסף אל־אֶחָיו. ועתה׀ אל־תעצבו: בה' מקומות יסדת המוכח את הרביע עמו בתיבתו (ועיין מס"הט דף כו א). ואל־יחר. לְמִחְיָה (כלא"ס לְמִחְיָה וכ"ה בס"מ וב"י ונכון הוא). כִּי־זֶה. ועתה לֹא־אַתֶּם.

עין הסופר

וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר בִּנְךָ יוֹסֵף שָׂמַנִי אֱלֹהִים
לְאָדוֹן לְכָל־מִצְרָיִם רְדָה אֵלַי אַל־תַּעֲמֹד׃
10 וְיָשַׁבְתָּ בְאֶרֶץ־גֹּשֶׁן וְהָיִיתָ קָרוֹב אֵלַי אַתָּה וּבָנֶיךָ
11 וּבְנֵי בָנֶיךָ וְצֹאנְךָ וּבְקָרְךָ וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃ וְכִלְכַּלְתִּי
אֹתְךָ שָׁם כִּי־עוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים רָעָב פֶּן־תִּוָּרֵשׁ
12 אַתָּה וּבֵיתְךָ וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃ וְהִנֵּה עֵינֵיכֶם רֹאוֹת
13 וְעֵינֵי אָחִי בִנְיָמִין כִּי־פִי הַמְדַבֵּר אֲלֵיכֶם׃ וְהִגַּדְתֶּם
לְאָבִי אֶת־כָּל־כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
14 רְאִיתֶם וּמִהַרְתֶּם וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־אָבִי הֵנָּה׃ וַיִּפֹּל
עַל־צַוְּארֵי בִנְיָמִן־אָחִיו וַיֵּבְךְּ וּבִנְיָמִן בָּכָה עַל־
15 צַוָּארָיו׃ וַיְנַשֵּׁק לְכָל־אֶחָיו וַיֵּבְךְּ עֲלֵהֶם וְאַחֲרֵי כֵן
16 דִּבְּרוּ אֶחָיו אִתּוֹ׃ וְהַקֹּל נִשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר
בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּיטַב בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו׃
17 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֱמֹר אֶל־אַחֶיךָ זֹאת עֲשׂוּ
18 טַעֲנוּ אֶת־בְּעִירְכֶם וּלְכוּ־בֹאוּ אַרְצָה כְּנָעַן׃ וּקְחוּ
אֶת־אֲבִיכֶם וְאֶת־בָּתֵּיכֶם וּבֹאוּ אֵלָי וְאֶתְּנָה לָכֶם
אֶת־טוּב אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאִכְלוּ אֶת־חֵלֶב הָאָרֶץ׃
19 וְאַתָּה צֻוֵּיתָה זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ־לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

לאדון
כל"מ בנ"כ
תעמד כל"מ
גשן כל"מ
והיית כל"ב
קרוב כ"מ
אתך כ"ח בנ"מ
ראות חו"ק ומו"ת
בנימין ז' מ"י
אליכם כ"מ בנ"ו
כבודי ל' מ"ו
ראיתם כל"מ
והורדתם כ"מ
ויפל כל"ח
צוארי מ"ח
צוארי כל"ב בנ"ח ח"י
והקל כ' ח"ו
וייטב כל"מ
אמר כל"ח
בעירכם כל"מ
באו כל"ח
טוב כל"מ
צויתה מ"י ומ"ת

אזן הקורא

אַל־תַּעֲמֹד. וְיָשַׁבְתָּ בְאֶרֶץ־גֹּשֶׁן. כִּי־עוֹד. כִּי־פִי הַמְדַבֵּר אֶת־כָּל־כְּבוֹדִי.
וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עַל־צַוְּארֵי בִנְיָמִן־אָחִיו ׀ במקומם על צוארי בנימן וכולם
שוים מן הדגש על הוי"ו של צוארי. עַל־צַוָּארָיו. וְאַחֲרֵי כֵן. בְּעִירְכֶם וּלְכוּ
בֹאוּ. אֶת־טוּב אֶרֶץ מִצְרַיִם תמונה כְּמֵיטַב כל ארץ מצרים. קְחוּ־לָכֶם

עֲגָלוֹת לְטַפְּכֶם וְלִנְשֵׁיכֶם וּנְשָׂאתֶם אֶת־אֲבִיכֶם
20 וּבָאתֶם׃ וְעֵינְכֶם אַל־תָּחֹס עַל־כְּלֵיכֶם כִּי־טוּב כָּל־
21 אֶרֶץ מִצְרַיִם לָכֶם הוּא׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן
לָהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל־פִּי פַרְעֹה וַיִּתֵּן לָהֶם צֵדָה
22 לַדָּרֶךְ׃ לְכֻלָּם נָתַן לָאִישׁ חֲלִפוֹת שְׂמָלֹת וּלְבִנְיָמִן
נָתַן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְחָמֵשׁ חֲלִפֹת שְׂמָלֹת׃
23 וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת עֲשָׂרָה חֲמֹרִים נֹשְׂאִים מִטּוּב
מִצְרָיִם וְעֶשֶׂר אֲתֹנֹת נֹשְׂאֹת בָּר וָלֶחֶם וּמָזוֹן
24 לְאָבִיו לַדָּרֶךְ׃ וַיְשַׁלַּח אֶת־אֶחָיו וַיֵּלֵכוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
25 אַל־תִּרְגְּזוּ בַּדָּרֶךְ׃ וַיַּעֲלוּ מִמִּצְרָיִם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ
26 כְּנַעַן אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם׃ וַיַּגִּדוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף
חַי וְכִי־הוּא מֹשֵׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וַיָּפָג לִבּוֹ כִּי
27 לֹא־הֶאֱמִין לָהֶם׃ וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו אֵת כָּל־דִּבְרֵי
יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיַּרְא אֶת־הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר־
שָׁלַח יוֹסֵף לָשֵׂאת אֹתוֹ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם׃ * חמשי
28 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד־יוֹסֵף בְּנִי חָי אֵלְכָה וְאֶרְאֶנּוּ

עין הסופר

עגלות כל"מ במ"ג
ולנשיכם כל"מ
ועינכם ל' כ"כ
תחס ל' מ"ו
כליכם כל"מ
עגלות כל"מ במ"ג
צדה כמ"ו
חלפות דין מ"י ומ"ו
שמלת כל"מ
מאות כ"מ במ"ג
חלפת דין חד"מ
חמרם כמ"ו
נשאים כמ"ו
אתנת כ"ל חד"מ
נשאת חד"מ
ומזון מ"ו
ויבאו כל"מ
ויגדו ל' מ"י
משל כל"מ
האמין מ"י
העגלות כל"מ במ"ג

עין הקורא

במצומס קהו לכם. וְעֵינְכֶם אל־תחס. נתן לָאִישׁ. וּלְאָבִיו. כְּזֹאת. נֹשְׂאֹת
(אַל־תִּרְגְּזוּ כ"ה בכי"י, וכנן דוגמת אל־עבורך לעיל מ"ד כ"ד). אֶרֶץ כְּנַעַן.
וַיָּפָג. כִּי לֹא־הֶאֱמִין בספר הוריות הקורא מבואר זה הכלל (הו"ה כבר בארתיו
בספרי מסב"ם דף כג א). אֵת כָּל־דִּבְרֵי. קדמא אשר־שלח יוסף לשאת אתו
תניכא אשר־שלח פרעה לשאת אתו וסי' ויצן יוסף את פי־פרעה, כ"א כ"ק.
ויאמר ישראל רַב במצומס רב (הו"ה במקרא כי"י מצאתי כתוב רב בזקף למעלה
ותביר למטה וכוונתו יורה כ"א לרמוז יגל מחלקת הספרים לא על תרי טעמא וכבה
מנהג מחבר דילן בהרבה מקומות בספרו בקא חמלא).

עין הסופר

מו 1 בְּטֶרֶם אָמוּת׃ וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּבֹא — אמות כמ"ו
בְּאֵרָה שָּׁבַע וַיִּזְבַּח זְבָחִים לֵאלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק׃
2 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים ׀ לְיִשְׂרָאֵל בְּמַרְאֹת הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר — במראת כ"ח
3 יַעֲקֹב ׀ יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הָאֵל
אֱלֹהֵי אָבִיךָ אַל־תִּירָא מֵרְדָה מִצְרַיְמָה כִּי־לְגוֹי
4 גָּדוֹל אֲשִׂימְךָ שָׁם׃ אָנֹכִי אֵרֵד עִמְּךָ מִצְרַיְמָה — אשימך מ"ו
וְאָנֹכִי אַעַלְךָ גַם־עָלֹה וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל־עֵינֶיךָ׃ — עלה ב' כ"כ, ישית כמ"ו
5 וַיָּקָם יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
יַעֲקֹב אֲבִיהֶם וְאֶת־טַפָּם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם בָּעֲגָלוֹת — בעגלות כל"מ במ"ג
6 אֲשֶׁר־שָׁלַח פַּרְעֹה לָשֵׂאת אֹתוֹ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־
מִקְנֵיהֶם וְאֶת־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנַעַן — מקניהם כ"מ במ"ג, רכושם
7 וַיָּבֹאוּ מִצְרָיְמָה יַעֲקֹב וְכָל־זַרְעוֹ אִתּוֹ׃ בָּנָיו וּבְנֵי — כל"מ במ"א
בָנָיו אִתּוֹ בְּנֹתָיו וּבְנוֹת בָּנָיו וְכָל־זַרְעוֹ הֵבִיא אִתּוֹ — בנתיו כל"מ במ"ב
8 מִצְרָיְמָה׃ ס וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־ — ובנות כל"מ, שמות כ"מ במ"ג
יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיְמָה יַעֲקֹב וּבָנָיו בְּכֹר יַעֲקֹב — בכר ז' מ"ו, הנוך כ"מ במ"א
9 רְאוּבֵן׃ וּבְנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ וּפַלּוּא וְחֶצְרֹן וְכַרְמִי׃ — ופלוא כמ"ו, וחצרן כמ"ו
10 וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין וְצֹחַר — ימואל ב' ומ"ו, וימין כ"מ. ואהד
11 וְשָׁאוּל בֶּן־הַכְּנַעֲנִית׃ וּבְנֵי לֵוִי גֵּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי׃ — כ"ח. ויכין כ"מ, וצחר כ"מ, ושאול כ"מ, גרשון כ"מ

עין הקורא

בארה שבע. אלהים. לישראל. יעקב ׀ יעקב. ויאמר אנכי האל (וכן בכי"ע) במקומם אנכי (וכן בכ"י ס' כד). אשימך. אעלך גם־עלה ויוסף. וישאו בני ישראל. ואת־טפם. את־מקניהם ואת־רכושם אשר. בניו ובני. ואלה שמות. וחצרן וכרמי. וימין ואהד. וצחר. בן־הכנענית. גרשון קהת.

עין הסופר
ואונן כ"מ
והמ"ל כ"מ
תו"ע כ"מ
ופיד כ"כ.
ויוב מ ו
ושמרן כל"ח
זבלון ג' כ"כ
ואלון ח"י ומ"ו
ובנותיו ג' מל"מ
ושלש כ"ח נמ"ג
צפיון מ"ו
שוני כ"מ
ואצבן ח"ו
וארודי כל"מ

וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה וָפֶרֶץ וָזָרַח וַיָּמָת עֵר 12
וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנַעַן וַיִּהְיוּ בְנֵי־פֶרֶץ חֶצְרֹן וְחָמוּל׃
וּבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוֹלָע וּפֻוָּה וְיוֹב וְשִׁמְרֹן׃ וּבְנֵי זְבֻלוּן 13 14
סֶרֶד וְאֵלוֹן וְיַחְלְאֵל׃ אֵלֶּה ׀ בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה 15
לְיַעֲקֹב בְּפַדַּן אֲרָם וְאֵת דִּינָה בִתּוֹ כָּל־נֶפֶשׁ בָּנָיו
וּבְנוֹתָיו שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ׃ וּבְנֵי גָד צִפְיוֹן וְחַגִּי שׁוּנִי 16
וְאֶצְבֹּן עֵרִי וַאֲרוֹדִי וְאַרְאֵלִי׃ וּבְנֵי אָשֵׁר יִמְנָה 17

עין הקורא

וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר. וְשֵׁלָה וָפֶרֶץ. וַיָּמָת עֵר. תּוֹלָע וּפֻוָּה לית וחד מן זוגין דחד מפיק ה' וחד לא מפיק ה' (וכמהו נריש פ' תולדת ובדה"א סי' ו', והוי"ו בקו דפה גם בכ"י וכן חבירו דפ' פינחס וגם שם דכם המחבר רפה, ועיין א"ת ומ"ש). אֵלֶּה ׀ בְּנֵי לֵאָה ובארא דעכינא אֵלֶּה בְּנֵי פלוגית (או"ה במ"ג מסר בגליון אלה בני ולבה ו"ו פ"א בימן ולפה וקף בלהה תביר עכ"ל ומ"מ הדפים גם הוא זלפה ובלהה שניהם בוקף, ובמקרא כ"י של כ"ד כתב בלהה מתביר ומסר בגליונו ו"ו פ"ת אכן במקרא כ"י יכן כגילבת המחבר וכבימנו וכן בכל הדפוסים הישנים). כָּל־נֶפֶשׁ. שׁוּנִי וַאֲרוֹדִי (או"ה בכל ספרינו יִמְנָה וְיִשְׁוָה וכבר כתבתי במשה"ע דף כ"ח ב' כי בג' מקומות נחלקו הסופרים הקדמונים וזה אחד מהם ויש מנקדין דרגא ויש מנקדים מרכא וגם כתבתי בנת מחלוקתם, שוב נתברר לי כי הסופרים הקדמונים בעלי הפלוגתא הם בעלמ' כ"א וב"נ וזה לפי שכבר העיד רד"ק בשרש יקל ושרש ילל כי כל תיבה שראשיתה אהת מאותיות בומ"ל הראוי להנקד בשו"א ואחריה אות יו"ד מונעת בחירק נחלקו ב"א וב"נ זה קורא בומ"ל בשו"א כדינו לְיִרְאָה בְּיִזְרְעֶאל וְיִשְׂרָאֵל וְיִלְלַת וזה קורא לִירְאָה בִּיזְרְעֶאל וִילְלַת ודומיהם בהנעת אות מב"ל בחירק ונוח היו"ד ע"ש וככה כתב גם במכלול דפוס קטן דף מ"ט א' והוא דף מ"כ א' דפוס פירדא, גם בחלופים שלנו בסוף המערכת בחלופי ב"א וב"נ שבשי דברים מצאנו המחלקת הזאת גם בכל מקום שיתרמה במקרא תיבה כזאת יש בו מחלקת כמו ב"א וְיִשִׁיהוּ (דה"א יב ו) ב"נ וִישִׁיהוּ ועוד שם (כג כ) ב"א וְיִשִּׁיָּה ב"נ וִישִּׁיָּה ועל ככה הוה חולקין ב"א וְיִתֵּן לך האלהי' ב"נ וִיתֶּן ב"א וְיִשְׁוָה ב"נ וִישְׁוָה וככה לפי קריאת ב"נ לא יתכן לנקד ימנה בדרגא כ"א במרכא לפי שאין בין הטעם והמשרת כ"א מלך אחד כמבואר כל זה שם ביתר ביאור, ונראה ברוב המקומות בומבין על קריאת ב"א ולכן שלשתן בדרגא כדין גם מחבר דילן

עין הסופר

וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה וְשֶׂרַח אֲחֹתָם וּבְנֵי בְרִיעָה
18 חֶבֶר וּמַלְכִּיאֵל׃ אֵלֶּה בְּנֵי זִלְפָּה אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן
לְלֵאָה בִתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
19 20 נָפֶשׁ׃ בְּנֵי רָחֵל אֵשֶׁת יַעֲקֹב יוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃ וַיִּוָּלֵד
לְיוֹסֵף בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָלְדָה־לּוֹ אָסְנַת בַּת־
21 פּוֹטִי פֶרַע כֹּהֵן אֹן אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרָיִם׃ וּבְנֵי
בִנְיָמִן בֶּלַע וָבֶכֶר וְאַשְׁבֵּל גֵּרָא וְנַעֲמָן אֵחִי וָרֹאשׁ
22 מֻפִּים וְחֻפִּים וָאָרְדְּ׃ אֵלֶּה בְּנֵי רָחֵל אֲשֶׁר יֻלַּד
23 לְיַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ אַרְבָּעָה עָשָׂר׃ וּבְנֵי־דָן חֻשִׁים׃
24 25 וּבְנֵי נַפְתָּלִי יַחְצְאֵל וְגוּנִי וְיֵצֶר וְשִׁלֵּם׃ אֵלֶּה בְּנֵי
בִלְהָה אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה
26 לְיַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ שִׁבְעָה׃ כָּל־הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב

בריעה כל"מ
אחתם כ"ח במ"א
ומלכיאל כל"מ
אן כ' ח"ו
גרא בתיב א'
חשים ח"ו
וגוני כל"מ
הבאה מלרע

עין הקורא

בהקדמת ספרו בעל הניקוד אשר לו כתב ז"ל ויצחק ביצחק ליצחק וישראל בישראל לישראל וישמע ויפל ויתן ודומיהם פליגי בן אשר ובן נפתלי האחד אומר לנקד אלה האותיות בו"כל הכוספות בחירק כלומר וִיְצְחָק בִּיְצְחָק וִיפֹּל וִיתֵּן ודומיהם והשני אומר לנקדם בשו"א ואחר המלה תנקד כבתחלה כלומר וְיִצְחָק בְּיִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל וְיִשְׁמַע וְיִפּוֹל וְיִתֵּן וכל דומיה', וכן בהנספרי אחכמים המובהקים, כי הנוקדים הבקיאים אומרים מי שהוא נוקד וִיצְחָק בִּיצְחָק וִישְׂרָאֵל ודומיהם היה למתוג את החירק מפני יוד יתירה לפני השו"א כגון אֶיקְלַג נִינְוֵה פִּינְחָס ודומיהם, ומי שהוא נוקד וְיִפֹּל וְיִתֵּן ודומיהם אז היה לו לחסר את היוד מן המכתב כי בכל המקרא לא תבוא יוד יתירה על דגש כי אם במקומות מועטים עכ"ה, אחרי הדברים האלה נוטים רוב חכמי הנקוד וכעב' כן גם אנחנו וריעיכו, עכ"ל). זלפה ותלד את־אלה ליעקב בלהה ותלד את־אלה ליעקב בני רחל אשת יעקב. וָאָרְדְּ. בני רחל אשר ילד י"ג בקריא' (ל"ע והרי י"ד איכון דכתיבין ח"ו ופתחין ומד ח"ו וקמץ ותרין כתיבין בוי"ו ינס הגה לבן מה שמבור על רובם י"ו גם הוא צ"ע). ובני־דן (וכ"ה בספרים קדמונים וכ"י וכ"ב מ"ש). יחצאל וגוני. כל־הנפש הבאה הנינא הבָּאָה מלרעה בימן א"ב ובמס"ה הוכחה על הנפלא

עין הסופר

יצאי כמ"ו מִצְרַיְמָה יֹצְאֵי יְרֵכוֹ מִלְּבַד נְשֵׁי בְנֵי־יַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ
שִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ׃ וּבְנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר־יֻלַּד־לוֹ בְמִצְרַיִם נֶפֶשׁ 27
שְׁנָיִם כָּל־הַנֶּפֶשׁ לְבֵית־יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיְמָה
שִׁבְעִים׃ ס ששי וְאֶת־יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו 28
להורת כל"כ גשנה כל"ח אֶל־יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גֹּשְׁנָה וַיָּבֹאוּ אַרְצָה גֹּשֶׁן׃
ויאסר כמ"ו וַיֶּאְסֹר יוֹסֵף מֶרְכַּבְתּוֹ וַיַּעַל לִקְרַאת־יִשְׂרָאֵל אָבִיו 29
ויפל כמ"ו גֹּשְׁנָה וַיֵּרָא אֵלָיו וַיִּפֹּל עַל־צַוָּארָיו וַיֵּבְךְּ עַל־צַוָּארָיו
אמותה מ"ו עוֹד׃ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף אָמוּתָה הַפָּעַם 30
ראותי מ"ו עודך כל"מ אַחֲרֵי רְאוֹתִי אֶת־פָּנֶיךָ כִּי עוֹדְךָ חָי׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף 31
ואגידה כמ"י אֶל־אֶחָיו וְאֶל־בֵּית אָבִיו אֶעֱלֶה וְאַגִּידָה לְפַרְעֹה
ואמרה מ"ו וְאֹמְרָה אֵלָיו אַחַי וּבֵית־אָבִי אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־כְּנַעַן
רעי ה' כ"כ ביו"ד וכמ"ו בָּאוּ אֵלָי׃ וְהָאֲנָשִׁים רֹעֵי צֹאן כִּי־אַנְשֵׁי מִקְנֶה הָיוּ 32
הביאו כמ"י וְצֹאנָם וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם הֵבִיאוּ׃ וְהָיָה כִּי־ 33
מעשיכם כ"מ יִקְרָא לָכֶם פַּרְעֹה וְאָמַר מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם 34
מנעורינו מל"מ אַנְשֵׁי מִקְנֶה הָיוּ עֲבָדֶיךָ מִנְּעוּרֵינוּ וְעַד־עַתָּה גַּם־

עין הקורא

דמלעיל ומלרע (כמבר לעיל י"ח כ"א כמס"ג) מִלְּבַד נְשֵׁי בְנֵי. אשר־יֻלַּד־לוֹ בְמִצְרַיִם. כל־הנפש. ואת. אַרְצָה גֹּשֶׁן. וַיֶּאְסֹר כלהון דגשין כמ"א וַיֶּאְסֹר אתו לעיניהם (וכ"כ רד"ק בשרשו, ועיין מה שכתבתי לעיל בפ' כח יגל ורינמה). (לקראת־ישראל אביו כ"ה בספרינו גם בכ"י של כ"ד אבל בכ"י לקראת ישראל־אביו). וירא אליו ויפל. אחרי ראתי את־פניך. ואמרה אליו (וכן בכל כ"י גם בכל הדפוסים הישנים ברביע לא בזקף ובדפוסים חדשים כשתבא). אחי. אשר בארץ־כנען רעי צאן תניגא כד־רעה צאן תליתאה רעה צאן עבדיך סימן וירדו כל עבדיך. כי־אנשי. והיה. מה־מעשיכם. מנעורינו ועד־עתה גם

עין הסופר

אנחנו גם־אבתינו בעבור תשבו בארץ גשן כי־ — אבתינו כח"ו במ"א
1 תועבת מצרים כל־רעה צאן: ויבא יוסף ויגד — בעבור כ'מ במ"ב תועבת כל"מ
לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם ובקרם וכל־אשר
2 להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן: ומקצה
אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה: — ויצגם מ"ו
3 ויאמר פרעה אל־אחיו מה־מעשיכם ויאמרו אל־
פרעה רעה צאן עבדיך גם־אנחנו גם־אבותינו: — רעה כח"ו אבותינו ל' מ"ו
4 ויאמרו אל־פרעה לגור בארץ באנו כי־אין מרעה — לגור כמ"ו
לצאן אשר לעבדיך כי־כבד הרעב בארץ כנען
5 ועתה ישבו־נא עבדיך בארץ גשן: ויאמר פרעה
6 אל־יוסף לאמר אביך ואחיך באו אליך: ארץ
מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את־ — במיטב כמ"ו הושב מ"ו
אביך ואת־אחיך ישבו בארץ גשן ואם־ידעת
ויש־בם אנשי־חיל ושמתם שרי מקנה על־
7 אשר־לי: ויבא יוסף את־יעקב אביו ויעמדהו — ויעמדהו כמ"ו
8 לפני פרעה ויברך יעקב את־פרעה: ויאמר פרעה
9 אל־יעקב כמה ימי שני חייך: ויאמר יעקב אל־ — חייך כמ"ו
פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט — מגורים"ו

עין הקורא

אנחנו גם־אבתינו. (תו"ה ומקצה הקו"ף רפה ציין ברביס לרד"ק). כי־אין מרעה לצאן אשר. ועתה. ויאמר פרעה ג' דסמיכי בטעם ריבי פסוקא. במיטב הארץ. וישבם אנשי־חיל. (ויעמדהו בס"מ וכי"י לא כוו"ו בגניא לא כוה ולא ככל דומיו בבהנינון במלך הרביעי וכ"פ שיטת המחבר). כפה.

עין הסופר

השיגו מ״ו — וְרָעִים הָיוּ יְמֵי שְׁנֵי חַיַּי וְלֹא הִשִּׂיגוּ אֶת־יְמֵי שְׁנֵי

אבתי כל״ח / מגוריהם נול״מ — 10 חַיֵּי אֲבֹתַי בִּימֵי מְגוּרֵיהֶם׃ וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה

ויישב מ״ו — 11 שביעי וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי פַרְעֹה׃ * וַיּוֹשֵׁב יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־

במיטב כמ״ו — אֶחָיו וַיִּתֵּן לָהֶם אֲחֻזָּה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּמֵיטַב

12 הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ רַעְמְסֵס כַּאֲשֶׁר צִוָּה פַרְעֹה׃ וַיְכַלְכֵּל

יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיו לֶחֶם

13 לְפִי הַטָּף׃ וְלֶחֶם אֵין בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי־כָבֵד הָרָעָב

מְאֹד וַתֵּלַהּ אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ כְּנַעַן מִפְּנֵי הָרָעָב׃

14 וַיְלַקֵּט יוֹסֵף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְאֶרֶץ־

שברים מ״ו — מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן בַּשֶּׁבֶר אֲשֶׁר־הֵם שֹׁבְרִים

ויתם מ״ו — 15 וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־הַכֶּסֶף בֵּיתָה פַרְעֹה׃ וַיִּתֹּם הַכֶּסֶף

ויבאו כ״מ — מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ כָל־מִצְרַיִם

נמות כ״מ — אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר הָבָה־לָּנוּ לֶחֶם וְלָמָּה נָמוּת נֶגְדֶּךָ

מקניכם מ״ו — 16 כִּי אָפֵס כָּסֶף׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף הָבוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְּנָה

במקניכם מ״ו — 17 לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם־אָפֵס כָּסֶף׃ וַיָּבִיאוּ אֶת־

מקניהם מ״ו / בסוסים כל״מ — מִקְנֵיהֶם אֶל־יוֹסֵף וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בַּסּוּסִים

ובחמרים כמ״ו — וּבְמִקְנֵה הַצֹּאן וּבְמִקְנֵה הַבָּקָר וּבַחֲמֹרִים וַיְנַהֲלֵם

מקנהם נ׳ מ״ו / ותתם מ״ו — 18 בַּלֶּחֶם בְּכָל־מִקְנֵהֶם בַּשָּׁנָה הַהִוא׃ וַתִּתֹּם הַשָּׁנָה

עין הקורא

הָיוּ יְמֵי. יְמֵי שְׁנֵי. וַיּוֹשֵׁב לית מלרע. רַעְמְסֵס כך כולם במ״א את פיתם ואת
רַעַמְסֵס ואת כל־בית אביו. ולחם אין. ותלה. את־כל־הכסף הנמצא
בארץ. בשבר. ויבאו כל־מצרים. קדמא ולמה נמות נגדך תרנא למה
נמות לעיניך סימן כבודי לנגד יעיניו. קדמא כי אפס תרנא אם־אפס סימן

עין הסופר

הַהוּא וַיָּבֹאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־ השנית כל"מ
נְכַחֵד מֵאֲדֹנִי כִּי אִם־תַּם הַכֶּסֶף וּמִקְנֵה הַבְּהֵמָה
אֶל־אֲדֹנִי לֹא נִשְׁאַר לִפְנֵי אֲדֹנִי בִּלְתִּי אִם־גְּוִיָּתֵנוּ גויתנו ח"ו
19 וְאַדְמָתֵנוּ׃ לָמָּה נָמוּת לְעֵינֶיךָ גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־ ארמתנו כח"ו לעיניך כ"מ במ"ג
אַדְמָתֵנוּ קְנֵה־אֹתָנוּ וְאֶת־אַדְמָתֵנוּ בַּלָּחֶם וְנִהְיֶה אתנו כ"ס במ"ו
אֲנַחְנוּ וְאַדְמָתֵנוּ עֲבָדִים לְפַרְעֹה וְתֶן־זֶרַע וְנִחְיֶה
20 וְלֹא נָמוּת וְהָאֲדָמָה לֹא תֵשָׁם׃ וַיִּקֶן יוֹסֵף אֶת־כָּל־ נמות כ"מ תשם ח"ו
אַדְמַת מִצְרַיִם לְפַרְעֹה כִּי־מָכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ ויקן כח"ו
שָׂדֵהוּ כִּי־חָזַק עֲלֵהֶם הָרָעָב וַתְּהִי הָאָרֶץ לְפַרְעֹה׃ עלהם י"ג ח"ג
21 וְאֶת־הָעָם הֶעֱבִיר אֹתוֹ לֶעָרִים מִקְצֵה גְבוּל־ העביר מ"ו גבול כ"מ במ"ו
22 מִצְרַיִם וְעַד־קָצֵהוּ׃ רַק אַדְמַת הַכֹּהֲנִים לֹא קָנָה
כִּי חֹק לַכֹּהֲנִים מֵאֵת פַּרְעֹה וְאָכְלוּ אֶת־חֻקָּם אֲשֶׁר חק כח"ו
נָתַן לָהֶם פַּרְעֹה עַל־כֵּן לֹא מָכְרוּ אֶת־אַדְמָתָם׃
23 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־הָעָם הֵן קָנִיתִי אֶתְכֶם הַיּוֹם קניתי כמ"ו
וְאֶת־אַדְמַתְכֶם לְפַרְעֹה הֵא־לָכֶם זֶרַע וּזְרַעְתֶּם הא כתיב ק'
24 אֶת־הָאֲדָמָה׃ וְהָיָה בַּתְּבוּאֹת וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית בתבואת ד' כ"ב חמישית ב' כ"כ
לְפַרְעֹה וְאַרְבַּע הַיָּדֹת יִהְיֶה לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה הידת ח"ו
וּלְאָכְלְכֶם וְלַאֲשֶׁר בְּבָתֵּיכֶם וְלֶאֱכֹל לְטַפְּכֶם׃ ולאכל כח"ו

עין הקורא

כי אם. בלתי אם־גויתנו. לָמָּה נמות לעיניך גם אנחנו גם. קנה־אתנו.
ותן זרע. ויקן יוסף את־כל־ארמת כי־מכרו ואת־העם (הו"ה כל מקצה
ומקצה ולמקצה הקוף רפה). ועד־קצהו. כי חק. ואכלו. את־אשר נתן.
על־כן לא מכרו. הן קניתי. ואת־אדמתכם. הא־לכם זרע. חמישית.
יהיה לכם. ולאכלכם.

עין הסופר

25 וַיֹּאמְר֖וּ הֶחֱיִתָ֑נוּ נִמְצָא־חֵן֙ בְּעֵינֵ֣י אֲדֹנִ֔י וְהָיִ֥ינוּ — החיתנו: ח״י / והיינו כמ״י
26 עֲבָדִ֖ים לְפַרְעֹֽה׃ וַיָּ֣שֶׂם אֹתָהּ֩ יוֹסֵ֨ף לְחֹ֜ק עַד־הַיּ֨וֹם — אתה כ״ח כמ״כ
הַזֶּ֜ה עַל־אַדְמַ֥ת מִצְרַ֛יִם לְפַרְעֹ֖ה לַחֹ֑מֶשׁ רַ֞ק אַדְמַ֤ת — לחמש א״ו
27 הַכֹּהֲנִים֙ לְבַדָּ֔ם לֹ֥א הָיְתָ֖ה לְפַרְעֹֽה׃ וַיֵּ֧שֶׁב יִשְׂרָאֵ֛ל
בְּאֶ֥רֶץ מִצְרַ֖יִם בְּאֶ֣רֶץ גֹּ֑שֶׁן וַיֵּאָחֲז֣וּ בָ֔הּ וַיִּפְר֥וּ וַיִּרְבּ֖וּ

פרשת ויחי

28 מְאֹֽד׃ * וַיְחִ֤י יַעֲקֹב֙ בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם שְׁבַ֥ע עֶשְׂרֵ֖ה שָׁנָ֑ה
וַיְהִ֤י יְמֵֽי־יַעֲקֹב֙ שְׁנֵ֣י חַיָּ֔יו שֶׁ֣בַע שָׁנִ֔ים וְאַרְבָּעִ֥ים — חייו כמ״י
29 וּמְאַ֖ת שָׁנָֽה׃ וַיִּקְרְב֣וּ יְמֵֽי־יִשְׂרָאֵל֮ לָמוּת֒ וַיִּקְרָ֣א׀ — למות כמ״ו
לִבְנ֣וֹ לְיוֹסֵ֗ף וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙ אִם־נָ֨א מָצָ֤אתִי חֵן֙ בְּעֵינֶ֔יךָ — מצאתי כמ״ח כמ״ח
שִֽׂים־נָ֥א יָדְךָ֖ תַּ֣חַת יְרֵכִ֑י וְעָשִׂ֤יתָ עִמָּדִי֙ חֶ֣סֶד וֶֽאֱמֶ֔ת — שים כל״מ / ועשית כל״מ
30 אַל־נָ֥א תִקְבְּרֵ֖נִי בְּמִצְרָֽיִם׃ וְשָֽׁכַבְתִּי֙ עִם־אֲבֹתַ֔י — אבתי כל״מ
וּנְשָׂאתַ֙נִי֙ מִמִּצְרַ֔יִם וּקְבַרְתַּ֖נִי בִּקְבֻרָתָ֑ם וַיֹּאמַ֕ר — בקברתם א״ו
31 אָנֹכִ֖י אֶעֱשֶׂ֥ה כִדְבָרֶֽךָ׃ וַיֹּ֕אמֶר הִשָּֽׁבְעָה֙ לִ֔י וַיִּשָּׁבַ֖ע ל֑וֹ — כדבריך ג׳ א״י
וַיִּשְׁתַּ֥חוּ יִשְׂרָאֵ֖ל עַל־רֹ֥אשׁ הַמִּטָּֽה׃ פ

עין הקורא

נמצא חן. רק אדמת. בארץ מצרים. בארץ גשן, ובארץ ה׳ נקודות ואין זה בכלל. ויאחזו בה. ויחי יעקב. ויהי ימי יעקב. ימי ישראל. (או״ה אעשה העי״ן בטו״א לבדו בס״ס לפי עדות בעל א״ת ומנחת שי והוא תימה גדולה שלא ראינו לאחד מן המחברים הקדמונים שהזכיר אודות הזה גם מחבר דילן שתק ואין זה מדרכו לשתוק במקום מחלוקת לכן לבי מהסס בו ומה גם שבכל הדפוסים הקדמונים זולת דפ״ו בכולם העי״ן בח״ם ככל חביריו וכן בכ״י גם בעל כ״ד גם בחומש קטן כ״י ספרדי ומ״מ לא רציתי לצאת מנקודות בעל א״ת ומ״ש מפני המחלקת). ויאמר השבעה לי (או״ה אם מלת ויאמר דרביע ע״כ השבע׳ בפשטא כי לעולם לא יבוא זקף אחר הרביע מבלי פשטא ביניהם, אבל בס״א מצאתי ויאמר השבעה לי ולכן בס״נ כל ריג״א נדפס השבעה לי בפשטא ומקף ודגש בלמ״ד כי באופן זה נהגו המחברים הקדמונים להעיר על מחלוקת הנדבקות בניקוד ומינס כמ״ש לעיל מ״ה כ״ח).

עין הסופר

מח.

1 וַיְהִ֗י אַחֲרֵי֙ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה וַיֹּ֣אמֶר לְיוֹסֵ֔ף הִנֵּ֥ה אָבִ֖יךָ
חֹלֶ֑ה וַיִּקַּ֞ח אֶת־שְׁנֵ֤י בָנָיו֙ עִמּ֔וֹ אֶת־מְנַשֶּׁ֖ה וְאֶת־ חלה ח"ו
2 אֶפְרָֽיִם׃ וַיַּגֵּ֣ד לְיַעֲקֹ֔ב וַיֹּ֕אמֶר הִנֵּ֛ה בִּנְךָ֥ יוֹסֵ֖ף בָּ֣א אֵלֶ֑יךָ
3 וַיִּתְחַזֵּק֙ יִשְׂרָאֵ֔ל וַיֵּ֖שֶׁב עַל־הַמִּטָּֽה׃ וַיֹּ֤אמֶר יַעֲקֹב֙ אֶל־
יוֹסֵ֔ף אֵ֥ל שַׁדַּ֛י נִרְאָֽה־אֵלַ֥י בְּל֖וּז בְּאֶ֣רֶץ כְּנָ֑עַן וַיְבָ֖רֶךְ בלוז כל"מ
4 אֹתִֽי׃ וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י הִנְנִ֤י מַפְרְךָ֙ וְהִרְבִּיתִ֔ךָ וּנְתַתִּ֖יךָ אתי כ"ת במ"ח / והרביתך מי"ק
לִקְהַ֣ל עַמִּ֑ים וְנָ֨תַתִּ֜י אֶת־הָאָ֧רֶץ הַזֹּ֛את לְזַרְעֲךָ֥ ונתתיך במ"י
5 אַחֲרֶ֖יךָ אֲחֻזַּ֥ת עוֹלָֽם׃ וְעַתָּ֡ה שְׁנֵֽי־בָנֶ֩יךָ֩ הַנּוֹלָדִ֨ים לְךָ֜ אחריך כ"מ / עולם כ"מ
בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֗יִם עַד־בֹּאִ֥י אֵלֶ֛יךָ מִצְרַ֖יְמָה לִי־הֵ֑ם הנולדים כ"מ / באי ח"ו
6 אֶפְרַ֙יִם֙ וּמְנַשֶּׁ֔ה כִּרְאוּבֵ֥ן וְשִׁמְע֖וֹן יִֽהְיוּ־לִֽי׃ וּמוֹלַדְתְּךָ֛ ומולדתך מ"ו
אֲשֶׁר־הוֹלַ֥דְתָּ אַחֲרֵיהֶ֖ם לְךָ֣ יִהְי֑וּ עַ֣ל שֵׁ֧ם אֲחֵיהֶ֛ם הולדת מ"ו / אחריהם כ"מ
7 יִקָּרְא֖וּ בְּנַחֲלָתָֽם׃ וַאֲנִ֣י ׀ בְּבֹאִ֣י מִפַּדָּ֗ן מֵ֩תָה֩ עָלַ֨י רָחֵ֜ל בבאי ח"ו
בְּאֶ֤רֶץ כְּנַ֙עַן֙ בַּדֶּ֔רֶךְ בְּע֥וֹד כִּבְרַת־אֶ֖רֶץ לָבֹ֣א אֶפְרָ֑תָה בעוד כל"מ במ"ב / לבאו ח"ו
8 וָאֶקְבְּרֶ֤הָ שָּׁם֙ בְּדֶ֣רֶךְ אֶפְרָ֔ת הִ֖וא בֵּ֥ית לָֽחֶם׃ וַיַּ֥רְא ואקברה כ"כ
9 יִשְׂרָאֵ֖ל אֶת־בְּנֵ֣י יוֹסֵ֑ף וַיֹּ֖אמֶר מִי־אֵֽלֶּה׃ וַיֹּ֤אמֶר יוֹסֵף֙
אֶל־אָבִ֔יו בָּנַ֣י הֵ֔ם אֲשֶׁר־נָֽתַן־לִ֥י אֱלֹהִ֖ים בָּזֶ֑ה וַיֹּאמַ֕ר
שני קָֽחֶם־נָ֥א אֵלַ֖י וַאֲבָרְכֵֽם׃ * וְעֵינֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ כָּבְד֣וּ מִזֹּ֔קֶן מזקן כל"ח 10

עין הקורא

ויהי אחרי הדברים האלה ג׳ דכתיבי סימן איתליד (הנה ילדה מלכה) ואיתבאש (הנה אכין קולה) ומית (וימת יהוצב דסוף ספרא). ויקח את שני בניו עמו. ויגד. על־המטה. אל שדי. ויברך. ונתתי. שני־בניך. עד־באי. לי־הם. יהיו־לי. על שם אחיהם. ואני. (מפרן ל׳) מתה (מלעיל וכן מצא בסוף המערכת כל מתה מלעיל במ"א מלרע מתה אכבית וכ"כ המחבר לעיל). ואקברה שם. מי־אלה. אשר־נתן־לי. בזה קחם־נא. ואברכם (א"ה

עין הסופר

לִרְאוֹת כ"מ במ"ג / אֹתָם כ"מ במל"ם — לֹא יוּכַל לִרְאוֹת וַיַּגֵּשׁ אֹתָם אֵלָיו וַיִּשַּׁק לָהֶם
רְאֹה כ"כ — 11 וַיְחַבֵּק לָהֶם׃ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף רְאֹה פָנֶיךָ
אֹתִי כ"מ במ"א — לֹא פִלָּלְתִּי וְהִנֵּה הֶרְאָה אֹתִי אֱלֹהִים גַּם אֶת־זַרְעֶךָ׃
ויוצא כ"מ במ"כ / ברכיו כ"מ — 12 וַיּוֹצֵא יוֹסֵף אֹתָם מֵעִם בִּרְכָּיו וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו
לאפיו כ"מ / בימינו כל"מ — 13 אָרְצָה׃ וַיִּקַּח יוֹסֵף אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת־אֶפְרַיִם בִּימִינוֹ
משמאל ח"ו / בשמאלו ח"ו — מִשְּׂמֹאל יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מְנַשֶּׁה בִשְׂמֹאלוֹ מִימִין
מימין כל"מ — 14 יִשְׂרָאֵל וַיַּגֵּשׁ אֵלָיו׃ וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת־יְמִינוֹ וַיָּשֶׁת
הצעיר כל"מ / שמאלו ח"ו — עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וְהוּא הַצָּעִיר וְאֶת־שְׂמֹאלוֹ עַל־
ידיו כ"מ במ"ג / הבכור ל"מ ו — רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שִׂכֵּל אֶת־יָדָיו כִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר׃
15 וַיְבָרֶךְ אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמַר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְהַלְּכוּ
אבתי כל"ח / הרעה כ"ח — אֲבֹתַי לְפָנָיו אַבְרָהָם וְיִצְחָק הָאֱלֹהִים הָרֹעֶה
מעידי מ"ו / הגאל כל"ח — 16 אֹתִי מֵעוֹדִי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃ הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי
מִכָּל־רָע יְבָרֵךְ אֶת־הַנְּעָרִים וְיִקָּרֵא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם
לרב כל"ח — אֲבֹתַי אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיִדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃ וַיַּרְא
ישית כמ"י / ימינו כל"מ — 17 יוֹסֵף כִּי־יָשִׁית אָבִיו יַד־יְמִינוֹ עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם

עין הקורא

בכל הדפוסים הקדמונים גם ברפ"ו ואברהם הכ"ף בסגול ומסר עליו לית וחד קמץ וחכי אברהם, וכ"כ בב' כ"י אשר לי, גם הוא מכלל פתחין בס"פ בסיפרא וכן העיד בן בלעם והעתקתי דבריו לעיל כ"א ט' על מצחק, גם הר"מ הנקדן כתב בהדיא כל כם כן שימוש בסוף תיבה בגלין אבל אמתכם וישליכם כן לכן כולם כ"ף סולם ולרוין לבד מלה אחת ע"פ המסרת והיא קמס כא אלי ואברהם, וב"כ בטעמי המקר', וכל זה כתבל' מציכי בעל א"ת). מזקן לא (כ"ה בהוכחת ב' מני מסרת כאחת האומרת ולא יוכל ד' דסמיכי וסי' בפ' כא, ואחרת האומרת לא יוכל לראות ב' דסמי' וסי' ועיני ישראל, ועלי שוכב דשמו' א' ג ב). גם את זרעך. ויקח יוסף. משמאל. וישת על־ראש. שכל. אשר התהלכו. מכל־רע. וידגו. כי־ישית.

עין הסופר

וַיֵּרַע בְּעֵינָיו וַיִּתְמֹךְ יַד־אָבִיו לְהָסִיר אֹתָהּ מֵעַל — ויתמך ח"ו להסיר מ"י
18 רֹאשׁ־אֶפְרַיִם עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־ — אתה כ"ח בנ"ב
אָבִיו לֹא־כֵן אָבִי כִּי־זֶה הַבְּכֹר שִׂים יְמִינְךָ עַל־ — הבכר כ"ח בנ"ד
19 רֹאשׁוֹ׃ וַיְמָאֵן אָבִיו וַיֹּאמֶר יָדַעְתִּי בְנִי יָדַעְתִּי גַּם־הוּא
יִהְיֶה־לְּעָם וְגַם־הוּא יִגְדָּל וְאוּלָם אָחִיו הַקָּטֹן יִגְדַּל — ואולם כמ"ו הקטן כל"ח
20 מִמֶּנּוּ וְזַרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא־הַגּוֹיִם׃ וַיְבָרְכֵם בַּיּוֹם הַהוּא — מלא כ"ה בנ"ל
לֵאמוֹר בְּךָ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יְשִׂמְךָ אֱלֹהִים — לאמור דין לחוד גו"ו ישמך ח"י
כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה וַיָּשֶׂם אֶת־אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה׃
21 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת וְהָיָה
אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם׃ — והשיב כמ"ו אבתיכם כנ"ב בנ"ב
22 וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׁכֶם אַחַד עַל־אַחֶיךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי
מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי׃ פ רביעי — האמרי כל"ח
1 וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה לָכֶם — ואגידה כמ"ו
2 אֵת אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים׃ הִקָּבְצוּ — באחרית כל"ט
וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם׃ — אביכם כמ"י

עין הקורא

וַיֵּרַע. וַיִּתְמֹךְ יַד־אָבִיו. מֵעַל רֹאשׁ־אֶפְרָיִם. וַיֹּאמֶר יָדַעְתִּי בְנִי יָדַעְתִּי גַּם־הוּא יִהְיֶה־לְּעָם כך נכונים כגון אחר. יִהְיֶה מְלֹא־הַגּוֹיִם במקצת יִהְיֶה מְלֹא הַגּוֹיִם. וַיְבָרְכֵם (או"ה ידמה לי שהמתג שנכנס בנ"ת הוא שגגת כופר שהרי בהדיא כתב המחבר בשער המתגים שלו ז"ל וכל אלו המתיגות הסמוכות הקמוצות יתחלפו לפעמים במחברתים כגון ומלאי בתי מגליסו, ויצאו, ונתנך, ונתנו איש כפרו, ונגפו אשה הרה, ומכרו את השור, ויברכם, משרתיו, המשרתים, עכ"ל ומ"מ הנחתיו לפי שמצאתי ככה גם מקצת הגירסאו). בְּךָ (וכן בכ"י גם בסובלינו של רמ"א ומ"ג של רינ"ח וזולתם קדמונים בנדפיים לא נרביע) וַאֲנִי (או"ה בכל הדפוסים שראיתי ואני אבן במקרא כ"י של כ"ד גם בתוצ יען כ"י בספרדית נרביע ובגירסת המחבר וכ"י יען חבר כאן). שְׁכֶם אַחַד עַל־אַחֶיךָ. הִקָּבְצוּ.

3 רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כֹּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֶתֶר שְׂאֵת
4 וְיֶתֶר עָז׃ פַּחַז כַּמַּיִם אַל־תּוֹתַר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי
אָבִיךָ אָז חִלַּלְתָּ יְצוּעִי עָלָה׃ פ
5 6 שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אַחִים כְּלֵי חָמָס מְכֵרֹתֵיהֶם׃ בְּסֹדָם
אַל־תָּבֹא נַפְשִׁי בִּקְהָלָם אַל־תֵּחַד כְּבֹדִי כִּי בְאַפָּם
7 הָרְגוּ אִישׁ וּבִרְצֹנָם עִקְּרוּ־שׁוֹר׃ אָרוּר אַפָּם כִּי
עָז וְעֶבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה אֲחַלְּקֵם בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם
בְּיִשְׂרָאֵל׃ פ
8 יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךָ
9 יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אָבִיךָ׃ גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף
בְּנִי עָלִיתָ כָּרַע רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ׃
10 לֹא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו
11 עַד כִּי־יָבֹא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְּהַת עַמִּים׃ אֹסְרִי לַגֶּפֶן
עִירֹה וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ כִּבֵּס בַּיַּיִן לְבֻשׁוֹ
12 וּבְדַם־עֲנָבִים סוּתֹה׃ חַכְלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וּלְבֶן
שִׁנַּיִם מֵחָלָב׃ פ

עין הסופר

בכרי כמ"ו
אוני מ"ו
תותר מ"ו
עלית כמ"ו
יצועי מ"ו
מכרתיהם מ"ו
בסדם מ"ו
תבא ע' מ"ו
כבדי כ"מ נמ"ל
וברצנם מ"ו
שור כל"מ
ארור כל"מ
ואפיצם מ"ו
יודוך מל"מ
איביך כ"כ במ"כ
גור כמ"ו
עלית כמ"ו
וכלביא כ"כ
יקימנו כמ"ו
יסור כמ"ו
ומחקק כמ"ו
יבא כ"מ במ"ו
שילה כ"כ
אסרי מ"ו
עירה כ"כ
ולשרקה מ"ו
אתנו במ"ו
לבשו מ"ו
סותה כ"כ
חכלילי מ"ו

עין הקרא

בְּכֹרִי ב' לעיל ואפרים בכרי הוא (ירמי' לא ט) אַתָּה כ"ו לעיל וכל אס"ף דכו' (קו"ה יעיין מה שכתבתי בגוס שכל לתורת אהים מפורש בפ' וירא אלא כי ירא אהים אתה ופס מנולד). פַּחַז. בקהלם. עִקְּרוּ. כִּי עָז. כִּי קָשָׁתָה אֲחַלְּקֵם. יִשְׁתַּחֲווּ. גּוּר אריה. מִטֶּרֶף בְּנִי. לֹא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה. יִקְּהַת ליח וחד לִיקְּהַת אם (משלי ל' י"ז) וגם הרד"ק כתב ב' מכלול העיד על דגש ת הקוף וכ"כ בשרש ופס אמר כי גם לִיקְּהַת דגש והיו"ד נחה ולא כן גירסת מחבר דילן שהלך אחר דיגת כ"א וכמ"ש לעיל מ"ו י"ז אלא ימנה וישוה). אֹסְרִי כן נקוד. וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ. כִּבֵּס ב' במסרה ובניהם בלא הכי"ת כמ"ג וכיגדות רד"ק במכלול). וּבְדַם־עֲנָבִים כו כדינם במקף וכן ודם־זבחיך, ודם־ענב, ודם־הללים ישתה. וּלְבֶן־שִׁנַּיִם.

עין הסופר

13 זְבוּלֻן לְחוֹף יַמִּים יִשְׁכֹּן וְהוּא לְחוֹף אֳנִיֹּת
וְיַרְכָתוֹ עַל־צִידֹן׃ פ
14 15 יִשָּׂשכָר חֲמֹר גָּרֶם רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפְּתָיִם׃ וַיַּרְא מְנֻחָה
כִּי טוֹב וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נָעֵמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבֹּל וַיְהִי
16 לְמַס־עֹבֵד׃ ס דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד
17 שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ יְהִי־דָן נָחָשׁ עֲלֵי־דֶרֶךְ שְׁפִיפֹן עֲלֵי־
18 אֹרַח הַנֹּשֵׁךְ עִקְּבֵי־סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אָחוֹר׃ לִישׁוּעָתְךָ
19 קִוִּיתִי יְהוָה׃ חמישי ס גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא
20 יָגֻד עָקֵב׃ ס מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ
21 וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי־מֶלֶךְ׃ ס נַפְתָּלִי
22 אַיָּלָה שְׁלֻחָה הַנֹּתֵן אִמְרֵי־שָׁפֶר׃ ס בֵּן
פֹּרָת יוֹסֵף בֵּן פֹּרָת עֲלֵי־עָיִן בָּנוֹת צָעֲדָה עֲלֵי־שׁוּר׃
23 24 וַיְמָרְרֻהוּ וָרֹבּוּ וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים׃ וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן
קַשְׁתּוֹ וַיָּפֹזּוּ זְרֹעֵי יָדָיו מִידֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁם
25 רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל׃ מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת שַׁדַּי
וִיבָרְכֶךָּ בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת

להיף כמ"ו
ישכן כמ"ו
אגית מ"ו
צידן כמ"י ומ"ר
י המר ד' מ"ו
רבץ כמ"ו
מנחה מ"ו
לסבל מ"ו
עבד כ"מ
ידין כמ"י
שפיפן מ"י ומ"ר
ארח כמ"ו
הנשך מ"ו
רכבו כמ"ו
אחור מ"ו
לישעתך מ"ו
קויתי מ"י
גדוד יגודנו
מ"ו. יגד מ"ו
שלחה מ"ו
הנתן כל"מ
פרת כמ"ו
בנות כל מ
י וימררהו מ"ו
וישטמהו מ"ו
באיתן כמ"י
ויפזו מ"ו
זרעי מ"ו
אביר מ"י
ברכת כמ"ו
תהום כל"מ
רבצת כל"מ

עין הקורא

וירכתו על. גרם. המשפתים. כי טוב. למס. יהי־דן. עקבי־סוס כל
עקבי עקבות עקבותיך הקו"ף דגושה בכולם (לו"ה גם כרים כ' מכלול הזכירם
עם דומים אחרים). לישועתך קויתי. גד גדוד יגודנו. עקב ג' סופי פסוק.
לחמו מעדני־מלך. אמרי־שפר. בן פרת בן פרת. בנות. וימררהו.
(ויפזו הזי"ן דגוש בכל ס"מ וכ"י וכ"כ פרחון בהדיא בדגש הזי"ן במקום לות על כפל).
אביר יעקב משם. ויעזרך ואת שדי לא דסמיך (ויברכך כ"ה במ"ג על רע"ת גם בכל
ספ"י ואחרים וכ"ה בתוספ רל"ם גם הוי"ו כמתג ודוגמתו מלאכו ויברכני בתילים ס"ו
והוגמת' כפ' קלת רבם המתבר יצרתיך וכם הד גד בו לי"ה). מעל (לו"ה ירדם כ"ה

עין הסופר

תַּחַת בִּרְכֹת שָׁדַיִם וָרָחַם׃ בִּרְכֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל־ 26
בִּרְכֹת הוֹרַי עַד־תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם תִּהְיֶיןָ לְרֹאשׁ
יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ פ ששי
בִּנְיָמִין זְאֵב יִטְרָף בַּבֹּקֶר יֹאכַל עַד וְלָעֶרֶב 27
יְחַלֵּק שָׁלָל׃ כָּל־אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים 28
עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ
אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אֹתָם׃ וַיְצַו 29
אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי נֶאֱסָף אֶל־עַמִּי קִבְרוּ
אֹתִי אֶל־אֲבֹתָי אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה עֶפְרוֹן
הַחִתִּי׃ בַּמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־ 30
עַל־פְּנֵי מַמְרֵא בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם
אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי לַאֲחֻזַּת־קָבֶר׃
שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־אַבְרָהָם וְאֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ 31
שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־יִצְחָק וְאֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ
וְשָׁמָּה קָבַרְתִּי אֶת־לֵאָה׃ מִקְנֵה הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה 32

הרי מ"ו
גבעת מ"ו
עולם כמ"ג
תהיין כ"כ
ולקדקד כל"ח
נזיר במ"ו
בנימין ו' מ"ו
איתם ל"ט מ"ו
אתם כ"ח כמל"ט
אותם ל"ט מ"ו
אלהם כ"ח במי"ג
אתי כ"ח במ"ח
אבתי כל"ח
עפרון כ"מ במ"ד
עפרן ד' מ"ו

בספרינו ובגליונו מכל פ"א וַרָהָם פתח גם בכ"י של כ"ד מלאתיו פתח גם החכם רש"ד הזכיר כ"י שכתב דמ"ח פתח, גם בן בליגס הזכירו בכלל כ"פ פתחין דבפרק עיין לעיל כ"א ט' אבל מנחק ומ"מ לא מלאכי לבי לשכות בעבור שמחבר דילן שתק מלהזכירו). תִּהְיֶיןָ. יִטְרָף (והוא כמנה במב"ג ריש פ' ויקרא בכלל הזוקפין הקמוצין גם הרד"ק במכלול באבן כ"ד אמר שהוא קמץ בזקף אף כי לעיל מניה כרא' מלבונו שהוא פתח כי שם הזכירו כנגד יערוף בחולם ולולי הזקף היה פתח וכשתנה בעבור הזקף). וזאת אשר־דבר. איש. ויצו אותם ויאמר אלהם אני במקצתם ויצו אותם אל־המערה. במערה אשר. אשר־על־פני. קדמא אשר קנה אברהם תמנא אשר קנה אברהם את־השדה לאחזת־קבר וכו' דאמון בראשון שני בשני. שמה קברו הק דנשה ביגלת המתג ו במקצתם קברו. ואת. שמה. ושמה.

עין הקורא

עין הסופר.

33 אֲשֶׁר־בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי־חֵת׃ וַיְכַל יַעֲקֹב לְצַוֹּת אֶת־ לצות מ"ו
נ בָּנָיו וַיֶּאֱסֹף רַגְלָיו אֶל־הַמִּטָּה וַיִּגְוַע וַיֵּאָסֶף אֶל־ ויאסף כמ"ו רגליו כל"מ
1 עַמָּיו׃ וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל־פְּנֵי אָבִיו וַיֵּבְךְּ עָלָיו וַיִּשַּׁק־לוֹ׃ ויפל כל"מ
2 וַיְצַו יוֹסֵף אֶת־עֲבָדָיו אֶת־הָרֹפְאִים לַחֲנֹט אֶת־ הרפאים כל"מ להנט מ"ו
3 אָבִיו וַיַּחַנְטוּ הָרֹפְאִים אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּמְלְאוּ־לוֹ
אַרְבָּעִים יוֹם כִּי כֵּן יִמְלְאוּ יְמֵי הַחֲנֻטִים וַיִּבְכּוּ החנטים מ"ו
4 אֹתוֹ מִצְרַיִם שִׁבְעִים יוֹם׃ וַיַּעַבְרוּ יְמֵי בְכִיתוֹ אתו כמ"ו בכיתו א"י
וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל־בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר אִם־נָא מָצָאתִי
5 חֵן בְּעֵינֵיכֶם דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי פַרְעֹה לֵאמֹר׃ אָבִי
הִשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי אֲשֶׁר השביעני מ"י
כָּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ כְּנַעַן שָׁמָּה תִּקְבְּרֵנִי וְעַתָּה כריתי מ"י
6 אֶעֱלֶה־נָּא וְאֶקְבְּרָה אֶת־אָבִי וְאָשׁוּבָה׃ וַיֹּאמֶר ואשובה כל"מ
פַּרְעֹה עֲלֵה וּקְבֹר אֶת־אָבִיךָ כַּאֲשֶׁר הִשְׁבִּיעֶךָ׃ וקבר כל"מ השביעך מ"י
7 וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו וַיַּעֲלוּ אִתּוֹ כָּל־עַבְדֵי לקבר כל"מ
8 פַרְעֹה זִקְנֵי בֵיתוֹ וְכֹל זִקְנֵי אֶרֶץ־מִצְרָיִם׃ וְכֹל
בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו וּבֵית אָבִיו רַק טַפָּם וְצֹאנָם
9 וּבְקָרָם עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן׃ וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם־רֶכֶב גַּם־
10 פָּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כָּבֵד מְאֹד׃ וַיָּבֹאוּ עַד־גֹּרֶן יבאו כ"מ גרן כל"מ

עין הקורא

ג׳ וַיֵּאָסֶף. וישקלו. הָרֹפְאִים לַחֲנֹט. וַיִּמְלְאוּ־לוֹ. כִּי כֵּן. אשר כָּרִיתִי.
אֶעֱלֶה־נָּא (חו"ה כ"ה בהעתקה שלפני הגי"ן כת"ב והלמ"ד דגש ויתכן שרצה לרמוז
שיש מחלקת בספרים ומכוון הנוקדים אֶעֱלֶה וכמ"ש לעיל מ"ג ל"א על וירחץ פניו).
זקני ביתו. וכל זקני ארץ־מצרים. וכל בית. רק טפם. ויעל עמו גם.

עין הסופר

הָאָטָד אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפֵּד
גדול כ״מ במ״ג גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֵבֶל שִׁבְעַת
יושב י״ו מ״ו 11 יָמִים: וַיַּרְא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת־הָאֵבֶל בְּגֹרֶן
הָאָטָד וַיֹּאמְרוּ אֵבֶל־כָּבֵד זֶה לְמִצְרָיִם עַל־כֵּן
קָרָא שְׁמָהּ אָבֵל מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן:
12 13 וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּם: וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָנָיו
אתו כמ״ו אַרְצָה כְּנַעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּמְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה
אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה לַאֲחֻזַּת־קֶבֶר
עפרן ד׳ מ״ו 14 מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי עַל־פְּנֵי מַמְרֵא: וַיָּשָׁב יוֹסֵף
העלים כלמ״ו לקבר כמ״ו מִצְרַיְמָה הוּא וְאֶחָיו וְכָל־הָעֹלִים אִתּוֹ לִקְבֹּר
15 אֶת־אָבִיו אַחֲרֵי קָבְרוֹ אֶת־אָבִיו: וַיִּרְאוּ אֲחֵי־יוֹסֵף
לו כמ״א כִּי־מֵת אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוּ יִשְׂטְמֵנוּ יוֹסֵף וְהָשֵׁב
ישיב כמ״י ויצוו כ״ב 16 יָשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמַלְנוּ אֹתוֹ: וַיְצַוּוּ
מותו כל״מ במ״ב אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר:
17 כֹּה־תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּא שָׂא נָא פֶּשַׁע אַחֶיךָ
גמלוך מ״ו וְחַטָּאתָם כִּי־רָעָה גְמָלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפֶשַׁע
אליו כמ״י עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיֵּבְךְּ יוֹסֵף בְּדַבְּרָם אֵלָיו:
18 וַיֵּלְכוּ גַּם־אֶחָיו וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֶּנּוּ לְךָ

עין הקורא

הָאָטָד נכולם טי״ת רפה. וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפֵּד. וַיַּעַשׂ לְאָבִיו. אֵבֶל־כָּבֵד זֶה. עַל־כֵּן. אָבֵל מִצְרַיִם. בִּמְעָרַת כן הוא. אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם את־השדה לַאֲחֻזַּת־קָבֶר. (וְאֵת כרתיה כן נכון הספרים וי״ס את־כלי) ויצוו כן נכון. כֹּה־תֹאמְרוּ. אָנָּא כן בכולם (יעיין מנחת שי) שָׂא נָא פֶּשַׁע אַחֶיךָ ועתה שָׂא נָא לְפֶשַׁע. וַיֵּלְכוּ גַּם־אֶחָיו וַיִּפְּלוּ. הִנֶּנּוּ ג׳ דגשים יגנדים / וצלינו.

עין הסופר

19 לַעֲבָדִים׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל־תִּירָאוּ כִּי הֲתַחַת ארדם כ"ת במי"ו תיראו כמ"י
20 אֱלֹהִים אָנִי׃ וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים
חֲשָׁבָהּ לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֹׂה כַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיֹת עַם־ לטבה ה' ח"ו בלו' עשה כתיב ה' להחית בח"ו
21 רָב׃ וְעַתָּה אַל־תִּירָאוּ אָנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאֶת־ שביעי
22 טַפְּכֶם וַיְנַחֵם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל־לִבָּם׃ וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף אותם ל"ט מ"ו
בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשֶׂר
23 שָׁנִים׃ וַיַּרְא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שִׁלֵּשִׁים גַּם בְּנֵי מפטיר
24 מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה יֻלְּדוּ עַל־בִּרְכֵּי יוֹסֵף׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף מכיר כמ"י
אֶל־אֶחָיו אָנֹכִי מֵת וֵאלֹהִים פָּקֹד יִפְקֹד אֶתְכֶם פקד כל"ח יפקד כל"ח
וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
25 נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃ וַיַּשְׁבַּע יוֹסֵף וליעקב כל"ת כמ"ח
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם
26 וְהַעֲלִתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה׃ וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן־מֵאָה והעלתם ח"י עצמתי מ"ו
וָעֶשֶׂר שָׁנִים וַיַּחַנְטוּ אֹתוֹ וַיִּישֶׂם בָּאָרוֹן בְּמִצְרָיִם׃ ויישם מ"י בארון מ"ו

חזק׃

עין הקורא כִּי הֲתַחַת. וְאַתֶּם ב' נמעם בפיפלו עלו לבלוס, חשבתם. חֲשָׁבָהּ. לְמַעַן עֲשֹׂה. וַיְנַחֵם אותם ב' דח (ש"ב יג כל). וַיַּרְא יוסף. וֵאלֹהִים פָּקֹד. וַיַּשְׁבַּע יוֹסֵף. וְהַעֲלִתֶם אֶת־עצמתי מזה. וַיִּישֶׂם בָּאָרוֹן (עיין מנחת שי).

נשלם ספר ראשון. תהלה למאיר אישון.

הסופר אחר שהשלים הספר יניח ד' שיטין פנויין ויתחיל הספר שלאחריו בתחלת השטה החמישית ויכתוב על הסדר הנרשם לפניו בתקון זה שור' על שור' ויבואו הפתוחות והסתומות כולן כתיקונם מבלי שיצטרך להרחיב או לגמגם בשטה מן השיטין או באות מן האותיות ואם יעשה כל עמודיו מן מ"ב שיטין גם ווי העמודים גם ביה שמו על מקומם בראשי הדפין יבואו בשלום. וסימן של בי"ה שמ"ו הוא ב' של בראשית ברא אלהים. י' של יהודה אתה יודוך בפ' ויחי. ה' של הבאים אחריהם בפ' בשלח. ש' של שני השעירים גורלות בפ' אחרי מות. מ' של. מה טבו אהליך בפ' בלק. ו' של ואעידה בם בפ' האזינו וכ"ה בס"ם המובהקים וכן כתבו א"ת ומ"ש. ויש שנוהגים ש' של שמר לך בפ' כי תשא. מ' של מוצא שפתיך בפ' כי תצא ויש סופרים אחרים שנוהגים ש' של שמר ושמעת בפ' ראה.

וראיתי להתבם בשל ממ"א שאמר ז"ל:

יהודה אתה יודוך אחיך, כתב הרמ"א בי"ד סי' רע"ג יש סופרים מדקדקים לכתוב בי"ה שמ"ו בראש העמוד וכו', כתב הט"ז והש"ך בשם הגהות הסמ"ק והמיימוני אותיות בי"ה שמ"ו הם סי' ר"ת ב' בראשית. י' יודוך אחיך וכו' יע"ש, והנה כל סופרי ספרדים ואשכנזים נוהגים לכתוב תיבת יהודה אתה וגו' לראש הדף, וכן נרשם גליון תיקוני סופרי' וחומשים שנכתב ונדפס גם היו למראה' עיני הרבה והרבה ס"ת ישנים מכמה מאות שנים ולא נמצא בשום א' מהן שיהיה כתוב יודוך אחיך בראש העמוד, ושאלתי ע"ז הרבה סופרים מאיזה טעם נהגו כן, ואין אחד יודע עד מה, ואמרתי באמת סופרים הקדמונים שנהגו לכתוב כן טעמם ונימוקם עמם דהגהות מיימוני העתיק יו"ד יודוך אחיך, וע"ז קורא תגר וכתב דכל ס"ת היוצאי כן פסול שהרי פרשת יהודה אתה היא פתוח' וצריך להתחיל הפ' בראש השירה ובשכותבין יודוך אחיך בראש העמוד נמצא אין בשור' האחרונ' כ"א שתי תיבות או יהודה אתה שאין בהן כ"א ח' אותיו' וכו' ויע"ש והנה מ"ש דיש בזה פסול וכו' משמע קצת מדבריו אם אין בשור' ט' אותיות אפילו בדיעבד פסול. ובאחר פוסקים לא משמע כן וכאן אין מקום להאריך, מ"מ שמעינן מיני' דאין נכון לכתוב יודוך אחיך בראש העמוד מטעם זה נהגו לכתוב יהודה אתה וגו' בראש העמוד ומי ימלא לבו לחדש דבר זה שלא נמצא בשום ספר קדמון, והב"י כתב בשם הגהות מרדכי שמ"ב בי"ה שמ"ו אפי' בדיעבד מעכב וכו' וע"ש וש"ך ס"ס רע"ג. ולפי דעה זו עדיין לא הועילו סופרים הקדמונים בתקנתם מידי, אמנם כן נמצא בבעל הטורים שכתב וז"ל יהודה אתה, בי"ה שמ"ו צריך לכתוב בראש העמוד ב', בראשית, יו"ד יהודה אתה וכו' וע"ש, מעתה נחה ושקטה דעתי כדאי הוא רבינו בעה"ט לסמוך עליו. ומנהג של סופרים הקדמונים תורה היא ותו לא מידי.

סכום פסוקי דספר בראשית אלף וחמש מאות ושלשים וארבעה **א"ך ל"ד** סימן: וחציו ועל חרבך תחיה ופרשיותיו **י"ב**. **זה** שמי לעולם סימן: וסדריו **מ"ג**. **גם** ברוך יהיה סימן: ופסקתותיו **כ"ט**. ופרקיו **נ'**. יי חננו **לך** קוינו סימן: מניין הפתוחות **שלשה וארבעים**. והסתומות **שמנה וארבעים** הכל **תשעים ואחת** פרשיות. **צא** אתה וכל העם אשר ברגליך סימן:

או"ה רבים וכן שלמים נתקשו בביאור הסימנים האלה ובפרט במאמר וסדריו מ"ג כי לא ידעו הכונה בסדרים האלה שלא מצאנום בשום ספר, וככה בסוף כל ספר וספר מצאנו נרשם מספר סדריו ואין אחד מהם שנסדר ע"פ סימניו לכן ראיתי כי טוב להודיע אל המעיין מה זה ועל מה זה; כבר כתב המדקדק ר' אליה הלוי בהקדמת ספרו הבחור כי חלוקת הקאפיטולי הנמצאת היום במקראות הדפוס והכונה כאן במלת ופרקיו איננה מקובלת אלינו מבעלי המסרה אבל היא מהמצאת המעתיק הראשון אשר העתיק תנ"ך מלשון עברי אל לשון רומי וראה מן הצורך לחלק הספרים לפסקא פסקא וחלקם לפי סברתו וקראם בשם קאפיטולא, וכאשר בא החכם ר' יצחק נתן בשנת קנ"ח לאלף הששי לחבר ספרו הנכבד מאיר נתיב הנקרא בלע"ז קָנְקָרְדַנְץ הוכרח להשתמש בחלוקת הקאפיטולי אשר כבר נתפשטה בימיו גם לא מצא חלוקה אחרת טובה הימנה לפי שחלוקת בעלי המסרה נתעלמה ממנו, וכאשר נגלתה מלאכת הדפוס והתחילו להדפיס ספרי קדש אחזו גם הם בחלוקה הנזכרת המפורסמת, והתנצל בזה המגיה החכם ר' יעקב בן חיים

בהקדמתו למ"ג דפוס ראשון של ווינציא משנת רפ"ו באומרו ז"ל ואילולי ספר אחד הנקרא שמו קונקורדנציא חברו חכם אחד קרוב לזמנינו זה בכמו מ' שנה שמו ר' יצחק נתן זצ"ל שכבר נדפס פה וויניציא בבית דפוסינו לא היה באפשר שהייתי יוכל להגיה והוא כלי יקר וכו' והוצרכתי להשתמש בחלוקת הפרשיות שהביא בספרו ר' יצחק נתן זצ"ל ואילו הייתי מוצא חלוקת הפרשיות שחלקו בעלי המסרה בכל המקרא הייתי יותר חפץ להשתמש ממנה מזולתה, ואח"כ הגיעה לידי לאחר שכבר כמעט השלמתי אמרתי להדפיסה גם היא לבל תשתכח ותאבד מישראל עכ"ל, גם שלם את אשר נדר לרשום שם **אלין סדרי התורה על פי המסרה**, בראשית סדריו מ"ג וזה פרטן א' בראשית, ב' אלה תולדות השמים, וכו' והולך ומסדר שם כל התורה והנביאים והכתובים עפ"ה אלא שבס' בראשית נשמט סדר אחד שבפרטן לא מנה כ"א מ"ב סדרים והשמיט סדר ויזכור אלהים את נח השייך בין סי' ה' לסי' ו' ומצאתיו במקרא כ"י; וזהו הנרצה כאן באומר וסדריו מ"ג וכן ביתר הספרים, לכן מה שאמר כאן ופרקיו נ' שהרצון בו על מספר הקאפיטולי איננו בשום דפוס קדמון גם לא במקראות כ"י כי החלוקה הזאת בלתי מקובלת אצלינו ולא יפה עשו המדפיסים האחרונים להכניס חולין בקדש.

אותיות רבתי ואותיות זעירי שבתורה •

אין בס' בראשית מאותיות רבתי כי אם הבי"ת של בראשית לבדה, ואין מאותיות זעירי בס' בראשית כ"א שלש וכו' ה' של בהבראם אלה תולדת השמים והארץ בפ' בראשית. כ' של ולבכתה, לספד לשרה ולבכתה בפ' חיי שר'. ק' של קצתי בחיי מפני בנות חת בפ' תולדת; ויש סופרים שכותבין רבא גם הזי"ן של הכזונה יעשה והפ"א פשוטה של ובהעטיף הצאן והמ"ם סתומה של בני שלשים והחי"ת של חכלילי עינים ואין דעת הדייקנים נוחה מהם, ומכש"כ שאין לשנות שום צורה מצורת האותיות מכמות שהיא ראויה אם לא ע"פ המסרה והקבלה האמתית וע"פ הסכמת הדייקנים המובהקים.

אותיות הנקודות שבתורה •

אין בס' בראשית כי אם חמש תיבות מהם נקודות כולן ומהם מקצתן ואלה הם: **וביניך** נקוד יוד בתראה דשפט ה' ביני וביניך קדמאה בפ' לך לך. **אליו** נקוד על אותיות איו דויאמרו אליו איה שרה אשתך בפ' וירא. **ובקומה** נקוד וי"ו בתראה דותשקין את אביהן קדמאה בפ' וירא. **וישקהו** נקוד כולו דירץ עשו לקראתו בפ' וישלח. **את** נקוד כולו דילכו אחיו לרעות את בפ' וישב.

להבדיל בין הקדש ובין החול·

ספר בראשית·

בראשית כי יודע אלהים והייתם כאלהים הראשון קדש והשני חול, במסכת סופרי' פ"ד הלכה ד', וכן תרגם אונקלוס, הראשון ארי גלי קדם ה'. והשני ותהון כרברבין, וכן יונתן ותהון כמלאכין רברבין, וכן הרלב"ג, אף על פי שבמדרש ובפר"א דרשו כל אומן סני בר אומנותי', והיית' כאלהי' יוצרי עולמו': ושכן נראה דעת רש"י שהביאו, ושהרב אברבנאל דחה התרגום בשתי ידים,

ויראו בני האלהים אשר יבאו בני האלהים שניהם חול כתרגומו בני רברביא, וכן יונתן, אף כי הרמ"בן כתב בפירושו שכל הדורות הראשונים שנולדו מאדם וחוה נקראו כן מפני שהם מעשה ידיו יתברך, וגם הראב"ע בדעת יש אומרים, ושכן נראה מהרל"בג:

נח ותשחת הארץ לפני האלהים קדש כתרגומו קדם ה', וכן יונתן, וכמו שהוכיח בבאור הרא"בע נגד המפרשים ומהם רל"בג שפירש בפירש השני לפני הגדולים ומנהיגים:

לך לך מקדם לבית אל חול כתרגומו בית אל ולא בית אלהא וכן יונתן, והוא שם מקום, וכן כלם:

אתה אל ראי קדש כתרגומו את הוא אלהא חזי כלא, וכן ביונתן קדם ה', והירושלמי בשם ממריה דה', וכן דעת רש"י והרל"בג, אף כי עם המלאך היא מדברת:

וירא ויאמר אדני אם נא מצאתי חן קדש כפי מסקנת הש"ס בשבועות דף ל"ה ע"ב, וכפי מה שדרשו בשבת דף קכ"ז. וכן תרגומו ואמר ה', וכן יונתן מן קדמך ה', וכן פסק הרמ"בם פ"ו מהלכות יסודי התורה הלכה ט', וכן רש"י בפירושו השני, אף כי במסכת סופרים פ"ו הלכה ד' העלו בהפך, וכן רש"י בפירושו הראשון שלגדול שבהם אמר, וכן הרא"בע והרל"בג:

ויאמר הנה נא אדני בלוט חול שבועות ל"ה ע"ב, וכן במסכת סופרים פ"ד הלכה ז', וכן תרגומו בבעו כען רבוני, וכן יונתן בבעו כדון רבוני, וכן

דעת רש"י, והראב"ע כתב אדני רבותי לשון חול ר"ל שאיננו כנוי לה' רק שם כבוד למלאכים הנראים אליו, והוא נקוד פתח, וכן הרלב"ג:

ויאמר לוט אליהם אל נא אדני קדש בשבועות שם, ומסכת סופרים שם הלכה ו' וכן תרגום יונתן וירושלמי הכתבוע רחמין מן קדם ה', וכן רש"י, אף כי אונקלוס תרגם בבעו כען רבוני והרא"בע פירש חול ונקמן בעבור שהוא סוף פסוק, ושכן דעת הרלב"ג:

ויהי כאשר התעו אותי אלהים קדש כפי מסקנתם בשבועות שם, שכל השמות האמורים בתורה באברהם הוא קדש, וכן דעת ר' חנינא במסכת סופרים שם הלכה ו' שהוא בתרא, וכן תרגומו יתי קריב ה', וכן דעת רש"י והראב"ע והרלב"ג, אף שבפי היש אומרים שם במסכת סופרים ואחריו בהלכה ט' פוסק בהפך:

נשיא אלהים אתה קדש כתרגומו רב קדם ה', וכן יונתן וכן נראה דעת רא"בע, וכן הרלב"ג: חיי שרה

אנכי האל בית אל קדש כתרגומו אנא אלהא דאתגליתי עלך בבית אל, וכן ביונתן, אף כי המלאך הוא המדבר, וכן רש"י והרא"בע, אף כי הרלב"ג כתב המלאך הנגלה לך בבית אל: ויצא

יש לאל ידי חול מסכת סופרים פ"ד הלכה ט', וכן תרגומו אית חילא בידי, וכן יונתן אית ספיקו בידי, וכן דעת רש"י והראב"ע והרלב"ג:

ואלהי אביכם אמש קדש כתרגומו ואלהא דאבוכון, וכן יונתן:

לולי אלהי אבי אלהי אברהם שכיהם קדש כתרגומו אלהא דאבא אלהא דאברהם וכן רש"י:

אלהי אברהם ואלהי נחור הראשון קדש והשני חול, מסכת סופרים פ"ד הלכה ה', וכן רש"י, והתימה מהתרגומים שלא תרגמו דחלתיה דנחור כמו שתרגמו בלמה גנבת את אלהי:

אלהי אביהם חול מסכת סופרים שם, וכן כתב רש"י והתרגום אלהא דאבוהון, ת"כ קשה כנ"ל:

מחנה אלהים קדש מסכת סופרים שם, וכן תרגומו משריתא מן קדם ה', וכן ביונתן:

וישלח כי שרית עם אלהים קדש כפי משמעות דברי המתרגם ארי רב את מן קדם ה', אף שכפי פשט הפסוק המלאך הודה לו שסר לו ויוכל, וכן יונתן ארי אתרברבת עם מלאכי' דה', וכן דעת רש"י הרא"בע והרלב"ג:

כי ראיתי אלהים וכו' חול כתרגומו ארי חזיתי מלאכיא דה' וכן ביונתן, וכן דעת רש"י והרב אברבנאל בפרש' את הברכ' דבור המתחיל אשר ידעו ה':

כראות פני אלהים חול במסכת סופרים פ"ד הלכה ה', וכן תרגומו אפי רברביא, ויונתן אפי מלאכיא, וכן דעת רש"י והרא"בע והרלב"ג:

ויקרא לו אל אלהי ישראל שכינה קדש כתרגומו קדם אל אלהא דישראל, וכן יונתן וכן רש"י והרלב"ג בנטיית דעתו יותר לקדש, אף כי רבותינו ז"ל אמרו על צד הדרש שהקב"ה קראו ליעקב אל, והרא"בע שהכוון הוא שהוא שם המזבח:

לאל הנראה אליך קדש כתרגומו לאלהא דאתגלי עלך, וכן יונתן, אף כי המלאך הוא שנראה אליו:

לאל העונה אותי קדש כתרגומו לאלהא דקביל צלותי, וכן יונתן:

ויקרא למקום אל בית אל קדש כתרגומו אל בית אל, וגם יונתן תרגם אל דאשרי שכינתיה בבית אל, וכן דעת רש"י באמרו הקב"ה בבית אל, וכן דעת הרלב"ג:

נגלו אליו האלהים חול כתרגומו איתגליו אליו מלאכיא דה', וכן ביונתן, וכן הרא"בע, אף כי מדברי רש"י בפירושו, והרלב"ג, ומדברי הרי"א בפרשת בראשית בשאלתו פירוש שם אלהים, נראה שדעתם לקדש, ושבדפוס אלטארס כייכו נכח קדש לחומרא:

סדר
ההפטרות
לכל שבתות ה׳
לפי חלופי המנהגים.

מדויק בתכלית הדיוק ומסדר בשלימות הסדור

מאתי

וואלף בן שמשון [illegible] איש היידענהיים

רעדלהיים
שנת תקע״ח לפ״ק.

בדפוס ובהוצאות המחבר והמסדר הנ״ל.

Rödelheim,
verlegt u. gedruckt von W. Heidenheim
1818.

אמר בנימין המכונה וואלף ב״ר שמשון ז״ל איש היידנהיים :

בתחלה עלתה במחשבתי לעשות חבור מיוחד גם על ההפטרות ולהגדיל בו כל תיבה ותיבה גם מצד מלואה וחסרונה גם מצד ניקודה וטעמה וכמו שעשיתי בחומשים עין הסופר ועין הקורא שהדפסתי, אכן אחרי רואי כי ארכו הדברים למדי כחומתי וגמרתי בדעתי להדפים הכתובים מתוקני׳ ומדויקים עפה״מ והס״מ וכ״י המאושרים וע״פ החכם היש״ן בעל מנחת שי מבלי שום הערה, רק במקום שמצאתי מחלקת גם באותן הספרים המוחזקים לבדוקים והחכם היש״ן לא העיר עליו או שנדד בהכרעתו או שנתעלמה ממנו הלכה, שם שמתי דברתי וכתבתי את אשר שם העיון בפי וגם זאת במילין מעטים כפי ההפשרות והמשכיל יבין.

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר
בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים
בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה
עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

בישעיה סימן מ״ב.

כֹּה־אָמַר הָאֵל ׀ יְהוָה בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטֵיהֶם
רֹקַע הָאָרֶץ וְצֶאֱצָאֶיהָ נֹתֵן נְשָׁמָה לָעָם עָלֶיהָ וְרוּחַ
לַהֹלְכִים בָּהּ: אֲנִי יְהוָה קְרָאתִיךָ בְצֶדֶק וְאַחְזֵק
בְּיָדֶךָ וְאֶצָּרְךָ וְאֶתֶּנְךָ לִבְרִית עָם לְאוֹר גּוֹיִם: לִפְקֹחַ
עֵינַיִם עִוְרוֹת לְהוֹצִיא מִמַּסְגֵּר אַסִּיר מִבֵּית כֶּלֶא
יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ: אֲנִי יְהוָה הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא־
אֶתֵּן וּתְהִלָּתִי לַפְּסִילִים: הָרִאשֹׁנוֹת הִנֵּה־בָאוּ
וַחֲדָשׁוֹת אֲנִי מַגִּיד בְּטֶרֶם תִּצְמַחְנָה אַשְׁמִיעַ
אֶתְכֶם: שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ מִקְצֵה
הָאָרֶץ יוֹרְדֵי הַיָּם וּמְלֹאוֹ אִיִּים וְיֹשְׁבֵיהֶם: יִשְׂאוּ
מִדְבָּר וְעָרָיו חֲצֵרִים תֵּשֵׁב קֵדָר יָרֹנּוּ יֹשְׁבֵי סֶלַע
מֵרֹאשׁ הָרִים יִצְוָחוּ: יָשִׂימוּ לַיהוָה כָּבוֹד וּתְהִלָּתוֹ
בָּאִיִּים יַגִּידוּ: יְהוָה כַּגִּבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת
יָעִיר קִנְאָה יָרִיעַ אַף־יַצְרִיחַ עַל־אֹיְבָיו יִתְגַּבָּר:

נְשָׁמָה הנו״ן דגוש בס״מ כ״י בעבור התחברות שתים אותיות דומות דוגמת כל
יהושע בן־נון וכמ״ש יהב״י בס׳ האזינו, וכן וכל־לשון תקום אתך, לאכל־לחם
ואם לא תשימו על־לב, כי אוכבס שמים על־לב וכן אשר כהסך להם מיגון לבגומה.

הֶחֱשֵׁיתִי מֵעוֹלָם אַחֲרִישׁ אֶתְאַפָּק כַּיּוֹלֵדָה אֶפְעֶה
אֶשֹּׁם וְאֶשְׁאַף יָחַד׃ אַחֲרִיב הָרִים וּגְבָעוֹת וְכָל־
עֶשְׂבָּם אוֹבִישׁ וְשַׂמְתִּי נְהָרוֹת לָאִיִּים וַאֲגַמִּים
אוֹבִישׁ׃ וְהוֹלַכְתִּי עִוְרִים בְּדֶרֶךְ לֹא יָדָעוּ בִּנְתִיבוֹת
לֹא־יָדְעוּ אַדְרִיכֵם אָשִׂים מַחְשָׁךְ לִפְנֵיהֶם לָאוֹר
וּמַעֲקַשִּׁים לְמִישׁוֹר אֵלֶּה הַדְּבָרִים עֲשִׂיתִם וְלֹא
עֲזַבְתִּים׃ נָסֹגוּ אָחוֹר יֵבֹשׁוּ בֹשֶׁת הַבֹּטְחִים בַּפָּסֶל
הָאֹמְרִים לְמַסֵּכָה אַתֶּם אֱלֹהֵינוּ׃ הַחֵרְשִׁים שְׁמָעוּ
וְהַעִוְרִים הַבִּיטוּ לִרְאוֹת׃ מִי עִוֵּר כִּי אִם־עַבְדִּי
וְחֵרֵשׁ כְּמַלְאָכִי אֶשְׁלָח מִי עִוֵּר כִּמְשֻׁלָּם וְעִוֵּר
ראות ק׳ כְּעֶבֶד יְהוָה׃ רָאִית* רַבּוֹת וְלֹא תִשְׁמֹר פָּקוֹחַ אָזְנַיִם
וְלֹא יִשְׁמָע׃ יְהוָה חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה
וְיַאְדִּיר׃ כאן מסיימין הספרדים וק״ק פ״פ ודיין.

וְהוּא עַם־בָּזוּז וְשָׁסוּי הָפֵחַ בַּחוּרִים כֻּלָּם וּבְבָתֵּי
כְלָאִים הָחְבָּאוּ הָיוּ לָבַז וְאֵין מַצִּיל מְשִׁסָּה וְאֵין
אֹמֵר הָשַׁב׃ מִי בָכֶם יַאֲזִין זֹאת יַקְשִׁב וְיִשְׁמַע
למשסה ק׳ לְאָחוֹר׃ מִי־נָתַן לִמְשׁוּסָּה* יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל לְבֹזְזִים
הֲלוֹא יְהוָה זוּ חָטָאנוּ לוֹ וְלֹא־אָבוּ בִדְרָכָיו הָלוֹךְ
וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ׃ וַיִּשְׁפֹּךְ עָלָיו חֵמָה אַפּוֹ וֶעֱזוּז

עשיתם מ״ת. והעורים כל ספרים בהחיק ולפויים. פקוח בס״מ מ״ו גם נכי״י ומכל
עליו לית ומלא. יקשב בס״מ ח״י גם נמיר עליו לית חסר גם נמס״ג סוף פ׳ קדושים מכת
יתיה בכלל מלין מייחדין ח״י. ולא אבו בוי״ו בראש וביגדות מס״ג ריש פ׳ הלוים.

מִלְחָמָה וַתְּלַהֲטֵהוּ מִסָּבִיב וְלֹא יָדָע וַתִּבְעַר־בּוֹ
וְלֹא־יָשִׂים עַל־לֵב׃ וְעַתָּה כֹּה־אָמַר יְהוָה בֹּרַאֲךָ
יַעֲקֹב וְיֹצֶרְךָ יִשְׂרָאֵל אַל־תִּירָא כִּי גְאַלְתִּיךָ
קָרָאתִי בְשִׁמְךָ לִי־אָתָּה׃ כִּי־תַעֲבֹר בַּמַּיִם אִתְּךָ
אָנִי וּבַנְּהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּךָ כִּי־תֵלֵךְ בְּמוֹ־אֵשׁ לֹא
תִכָּוֶה וְלֶהָבָה לֹא תִבְעַר־בָּךְ׃ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעֶךָ נָתַתִּי כָפְרְךָ מִצְרַיִם כּוּשׁ
וּסְבָא תַּחְתֶּיךָ׃ מֵאֲשֶׁר יָקַרְתָּ בְעֵינַי נִכְבַּדְתָּ וַאֲנִי
אֲהַבְתִּיךָ וְאֶתֵּן אָדָם תַּחְתֶּיךָ וּלְאֻמִּים תַּחַת
נַפְשֶׁךָ׃ אַל־תִּירָא כִּי־אִתְּךָ אָנִי מִמִּזְרָח אָבִיא
זַרְעֶךָ וּמִמַּעֲרָב אֲקַבְּצֶךָּ׃ אֹמַר לַצָּפוֹן תֵּנִי וּלְתֵימָן
אַל־תִּכְלָאִי הָבִיאִי בָנַי מֵרָחוֹק וּבְנוֹתַי מִקְצֵה
הָאָרֶץ׃ כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו יְצַרְתִּיו
אַף־עֲשִׂיתִיו׃ הוֹצִיא עַם־עִוֵּר וְעֵינַיִם יֵשׁ וְחֵרְשִׁים
וְאָזְנַיִם לָמוֹ׃ כָּל־הַגּוֹיִם נִקְבְּצוּ יַחְדָּו וְיֵאָסְפוּ
לְאֻמִּים מִי בָהֶם יַגִּיד זֹאת וְרִאשֹׁנוֹת יַשְׁמִיעֻנוּ
יִתְּנוּ עֵדֵיהֶם וְיִצְדָּקוּ וְיִשְׁמְעוּ וְיֹאמְרוּ אֱמֶת׃ אַתֶּם
עֵדַי נְאֻם־יְהוָה וְעַבְדִּי אֲשֶׁר בָּחָרְתִּי לְמַעַן תֵּדְעוּ
וְתַאֲמִינוּ לִי וְתָבִינוּ כִּי־אֲנִי הוּא לְפָנַי לֹא־נוֹצַר
אֵל וְאַחֲרַי לֹא יִהְיֶה׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק

בכל־הדורות האל הנאמן האומר ועושה המדבר ומקים
שכל־דבריו אמת וצדק: נאמן אתה הוא יי אלהינו ונאמנים
דבריך ודבר אחד מדבריך אחור לא־ישוב ריקם כי אל מלך
נאמן (ורחמן) אתה. ברוך אתה יי האל הנאמן בכל־דבריו:
רחם על־ציון כי היא בית חיינו ולעלובת נפש תושיע
במהרה בימינו. ברוך אתה יי משמח ציון בבניה:
שמחנו יי אלהינו באליהו הנביא עבדך ובמלכות בית דוד
משיחך במהרה יבא ויגל לבנו על־כסאו לא־ישב זר ולא
ינחלו עוד אחרים את כבודו. כי בשם קדשך נשבעת לו
שלא יכבה נרו לעולם ועד. ברוך אתה יי מגן דוד:
על־התורה ועל־העבודה ועל־הנביאים ועל־יום השבת הזה
שנתת־לנו יי אלהינו לקדשה ולמנוחה לכבוד ולתפארת. על־
הכל יי אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך יתברך שמך
בפי כל־חי תמיד לעולם ועד: ברוך אתה יי מקדש השבת:

הפטרת תולדת נח

קודם קריאת ההפטרה ואחר שנגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר
בנביאים טובים ורצה בדבריהם הנאמרים
באמת ברוך אתה יי הבוחר בתורה ובמשה
עבדו ובישראל עמו ובנביאי האמת וצדק:

בישעיה סימן נ"ד.

רני עקרה לא ילדה פצחי רנה וצהלי לא־חלה
כי־רבים בני־שוממה מבני בעולה אמר יהוה:
הרחיבי מקום אהלך ויריעות משכנותיך יטו
אל־תחשכי האריכי מיתריך ויתדתיך חזקי:

שוממה בכ"י מ"ו גם בכ' כ"י ומכר' עליו מ"ו וכמ"ש שוממ' ג"כ' חסר וח' מלא בני שוממ'.

כִּי־יָמִין וּשְׂמֹאול תִּפְרֹצִי וְזַרְעֵךְ גּוֹיִם יִירָשׁ וְעָרִים
נְשַׁמּוֹת יוֹשִׁיבוּ׃ אַל־תִּירְאִי כִּי־לֹא תֵבוֹשִׁי וְאַל־
תִּכָּלְמִי כִּי לֹא תַחְפִּירִי כִּי בֹשֶׁת עֲלוּמַיִךְ תִּשְׁכָּחִי
וְחֶרְפַּת אַלְמְנוּתַיִךְ לֹא תִזְכְּרִי־עוֹד׃ כִּי בֹעֲלַיִךְ
עֹשַׂיִךְ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ וְגֹאֲלֵךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל
אֱלֹהֵי כָל־הָאָרֶץ יִקָּרֵא׃ כִּי־כְאִשָּׁה עֲזוּבָה וַעֲצוּבַת
רוּחַ קְרָאָךְ יְהוָה וְאֵשֶׁת נְעוּרִים כִּי תִמָּאֵס אָמַר
אֱלֹהָיִךְ׃ בְּרֶגַע קָטֹן עֲזַבְתִּיךְ וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים
אֲקַבְּצֵךְ׃ בְּשֶׁצֶף קֶצֶף הִסְתַּרְתִּי פָנַי רֶגַע מִמֵּךְ
וּבְחֶסֶד עוֹלָם רִחַמְתִּיךְ אָמַר גֹּאֲלֵךְ יְהוָה׃ כִּי־מֵי
נֹחַ זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעֲבֹר מֵי־נֹחַ עוֹד עַל־
הָאָרֶץ כֵּן נִשְׁבַּעְתִּי מִקְּצֹף עָלַיִךְ וּמִגְּעָר־בָּךְ׃ כִּי
הֶהָרִים יָמוּשׁוּ וְהַגְּבָעוֹת תְּמוּטֶינָה וְחַסְדִּי מֵאִתֵּךְ
לֹא־יָמוּשׁ וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תָמוּט אָמַר מְרַחֲמֵךְ
יְהוָה׃ כאן מסיימין הספרדי׳ גם האשכנזי׳ בפ׳ כי תבא אבל בפ׳ נח גומרין.
עֲנִיָּה סֹעֲרָה לֹא נֻחָמָה הִנֵּה אָנֹכִי מַרְבִּיץ בַּפּוּךְ
אֲבָנַיִךְ וִיסַדְתִּיךְ בַּסַּפִּירִים׃ וְשַׂמְתִּי כַּדְכֹד
שִׁמְשֹׁתַיִךְ וּשְׁעָרַיִךְ לְאַבְנֵי אֶקְדָּח וְכָל־גְּבוּלֵךְ
לְאַבְנֵי־חֵפֶץ׃ וְכָל־בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְהוָה וְרַב שְׁלוֹם

כִּי לֹא תַחְפִּירִי כ״ה בס״מ בשני מוגהים מדויקים לאתנח וכן העיד בן בלעם עיין משפטי הטעמים דף ט׳ ב׳ גם דף י״ב ב׳. גדלים חסרים מן ששה המלאים בליכנת.
כַּדְכֹד כ״ה בס״מ וכ״כ רד״ק בעיקר השרשי׳ וכ״כ הבלמזי יעיין משפטי הטעמי׳ דף כ״ב א׳.

בָּנָיִךְ׃ בִּצְדָקָה תִּכּוֹנָנִי רַחֲקִי מֵעֹשֶׁק כִּי־לֹא תִירָאִי
וּמִמְּחִתָּה כִּי לֹא־תִקְרַב אֵלָיִךְ׃ הֵן גּוֹר יָגוּר אֶפֶס
מֵאוֹתִי מִי־גָר אִתָּךְ עָלַיִךְ יִפּוֹל׃ הֵן אָנֹכִי בָּרָאתִי הנה כ'
חָרָשׁ נֹפֵחַ בְּאֵשׁ פֶּחָם וּמוֹצִיא כְלִי לְמַעֲשֵׂהוּ וְאָנֹכִי
בָּרָאתִי מַשְׁחִית לְחַבֵּל׃ כָּל־כְּלִי יוּצַר עָלַיִךְ לֹא
יִצְלָח וְכָל־לָשׁוֹן תָּקוּם־אִתָּךְ לַמִּשְׁפָּט תַּרְשִׁיעִי
זֹאת נַחֲלַת עַבְדֵי יְהוָה וְצִדְקָתָם מֵאִתִּי נְאֻם־יְהוָה׃
הוֹי כָּל־צָמֵא לְכוּ לַמַּיִם וַאֲשֶׁר אֵין־לוֹ כָּסֶף לְכוּ
שִׁבְרוּ וֶאֱכֹלוּ וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְּלוֹא־כֶסֶף וּבְלוֹא מְחִיר
יַיִן וְחָלָב׃ לָמָּה תִשְׁקְלוּ־כֶסֶף בְּלוֹא־לֶחֶם וִיגִיעֲכֶם
בְּלוֹא לְשָׂבְעָה שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ אֵלַי וְאִכְלוּ־טוֹב
וְתִתְעַנַּג בַּדֶּשֶׁן נַפְשְׁכֶם׃ הַטּוּ אָזְנְכֶם וּלְכוּ אֵלַי
שִׁמְעוּ וּתְחִי נַפְשְׁכֶם וְאֶכְרְתָה לָכֶם בְּרִית עוֹלָם
חַסְדֵי דָוִד הַנֶּאֱמָנִים׃ הֵן עֵד לְאוּמִּים נְתַתִּיו נָגִיד
וּמְצַוֵּה לְאֻמִּים׃ הֵן גּוֹי לֹא־תֵדַע תִּקְרָא וְגוֹי לֹא־
יְדָעוּךָ אֵלֶיךָ יָרוּצוּ לְמַעַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלִקְדוֹשׁ
יִשְׂרָאֵל כִּי פֵאֲרָךְ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

הפטרת לך לך

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

בישעיה סימן מ׳.

לָמָּה תֹאמַר יַעֲקֹב וּתְדַבֵּר יִשְׂרָאֵל נִסְתְּרָה דַרְכִּי מֵיְהוָה וּמֵאֱלֹהַי מִשְׁפָּטִי יַעֲבוֹר: הֲלוֹא יָדַעְתָּ אִם־לֹא שָׁמַעְתָּ אֱלֹהֵי עוֹלָם ׀ יְהוָה בּוֹרֵא קְצוֹת הָאָרֶץ לֹא יִיעַף וְלֹא יִיגָע אֵין חֵקֶר לִתְבוּנָתוֹ: נֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ וּלְאֵין אוֹנִים עָצְמָה יַרְבֶּה: וְיִעֲפוּ נְעָרִים וְיִגָעוּ וּבַחוּרִים כָּשׁוֹל יִכָּשֵׁלוּ׃ וְקוֵֹי יְהוָה יַחֲלִיפוּ

וְיִגָעוּ הגימ״ל רפה בכל ס״ס וכ״י גם הרד״ק במכלול אמר שבא ביו״ד הא״ל מן לבד יוד הברה נחלם. וְקוֵֹי היו״ד בצר״י ויו״ד הרבים נעלמת.

כֹּחַ יַעֲלוּ אֵבֶר כַּנְּשָׁרִים יָרוּצוּ וְלֹא יִיגָעוּ יֵלְכוּ וְלֹא
יִיעָפוּ׃ הַחֲרִישׁוּ אֵלַי אִיִּים וּלְאֻמִּים יַחֲלִיפוּ כֹחַ
יִגְּשׁוּ אָז יְדַבֵּרוּ יַחְדָּו לַמִּשְׁפָּט נִקְרָבָה׃ מִי הֵעִיר
מִמִּזְרָח צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם
וּמְלָכִים יַרְדְּ יִתֵּן כֶּעָפָר חַרְבּוֹ כְּקַשׁ נִדָּף קַשְׁתּוֹ׃
יִרְדְּפֵם יַעֲבוֹר שָׁלוֹם אֹרַח בְּרַגְלָיו לֹא יָבוֹא׃ מִי־
פָעַל וְעָשָׂה קֹרֵא הַדֹּרוֹת מֵרֹאשׁ אֲנִי יְהוָה רִאשׁוֹן
וְאֶת־אַחֲרֹנִים אֲנִי־הוּא׃ רָאוּ אִיִּים וְיִירָאוּ קְצוֹת
הָאָרֶץ יֶחֱרָדוּ קָרְבוּ וַיֶּאֱתָיוּן׃ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ יַעְזֹרוּ
וּלְאָחִיו יֹאמַר חֲזָק׃ וַיְחַזֵּק חָרָשׁ אֶת צֹרֵף מַחֲלִיק
פַּטִּישׁ אֶת־הוֹלֶם פָּעַם אֹמֵר לַדֶּבֶק טוֹב הוּא
וַיְחַזְּקֵהוּ בְמַסְמְרִים לֹא יִמּוֹט׃ וְאַתָּה יִשְׂרָאֵל
עַבְדִּי יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַרְתִּיךָ זֶרַע אַבְרָהָם אֹהֲבִי׃
אֲשֶׁר הֶחֱזַקְתִּיךָ מִקְצוֹת הָאָרֶץ וּמֵאֲצִילֶיהָ
קְרָאתִיךָ וָאֹמַר לְךָ עַבְדִּי־אַתָּה בְּחַרְתִּיךָ וְלֹא
מְאַסְתִּיךָ׃ אַל־תִּירָא כִּי־עִמְּךָ אָנִי אַל־תִּשְׁתָּע כִּי־
אֲנִי אֱלֹהֶיךָ אִמַּצְתִּיךָ אַף־עֲזַרְתִּיךָ אַף־תְּמַכְתִּיךָ
בִּימִין צִדְקִי׃ הֵן יֵבֹשׁוּ וְיִכָּלְמוּ כֹּל הַנֶּחֱרִים בָּךְ יִהְיוּ

ירוצו מ״ו עפ״ה. כֶּעָפָר כ״ה בכ״י הכף גלוי ומסר עליו לית וכן העיד סר״מ הנקדן בספרו שנדפס בגליון המערכת שזה לבד גלוי וכתב שם עצמו עיין עליו. הוֹלֵם מ״ו עפ״ה והלמ״ד בגעיא בספרינו וכ״כ רד״ק בשרשו ובמכלול בחלק פיעל לכן בכ״י הֹולֵם גלוי ויצמדה גו לכן הוא גם תחת כחבירו ועיין בספרי משפטי הטעמים כ״ע ב׳. וָאֹמַר כ״ה בכ״י וכן מתחבר בכל חביריו שבמקרא.

כְאַיִן וְיֹאבְדוּ אַנְשֵׁי רִיבֶךָ: תְּבַקְשֵׁם וְלֹא תִמְצָאֵם אַנְשֵׁי מַצֻּתֶךָ יִהְיוּ כְאַיִן וּכְאֶפֶס אַנְשֵׁי מִלְחַמְתֶּךָ: כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מַחֲזִיק יְמִינֶךָ הָאֹמֵר לְךָ אַל־תִּירָא אֲנִי עֲזַרְתִּיךָ: אַל־תִּירְאִי תּוֹלַעַת יַעֲקֹב מְתֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי עֲזַרְתִּיךְ נְאֻם־יְהוָה וְגֹאֲלֵךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: הִנֵּה שַׂמְתִּיךְ לְמוֹרַג חָרוּץ חָדָשׁ בַּעַל פִּיפִיּוֹת תָּדוּשׁ הָרִים וְתָדֹק וּגְבָעוֹת כַּמֹּץ תָּשִׂים: תִּזְרֵם וְרוּחַ תִּשָּׂאֵם וּסְעָרָה תָּפִיץ אוֹתָם וְאַתָּה תָּגִיל בַּיהוָה בִּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלָּל:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק: נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

מצתיך כ"ה בכי"י ומסר לי' וכ"כ. עזרתיך תכילת הכ"ף בזו"ח בנירור. למורג כ"ה בכי"י קמ"ן וכן נראה מן הספרים. תפיץ אותם כס"מ וכ"י מ"ד.

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר
בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים
בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה
עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

במלכי׳ ב׳ סימן ד׳.

וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי בְנֵי־הַנְּבִיאִים צָעֲקָה אֶל־
אֱלִישָׁע לֵאמֹר עַבְדְּךָ אִישִׁי מֵת וְאַתָּה יָדַעְתָּ כִּי
עַבְדְּךָ הָיָה יָרֵא אֶת־יְהוָֹה וְהַנֹּשֶׁה בָּא לָקַחַת אֶת־
שְׁנֵי יְלָדַי לוֹ לַעֲבָדִים: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֱלִישָׁע מָה
אֶעֱשֶׂה־לָּךְ הַגִּידִי לִי מַה־יֶּשׁ־*לָכִי בַּבָּיִת וַתֹּאמֶר לָךְ ק׳
אֵין לְשִׁפְחָתְךָ כֹל בַּבַּיִת כִּי אִם־אָסוּךְ שָׁמֶן: וַיֹּאמֶר
לְכִי שַׁאֲלִי־לָךְ כֵּלִים מִן־הַחוּץ מֵאֵת כָּל־*שְׁכֵנָיְכִי שְׁכֵנָיִךְ ק׳
כֵּלִים רֵקִים אַל־תַּמְעִיטִי: וּבָאת וְסָגַרְתְּ הַדֶּלֶת
בַּעֲדֵךְ וּבְעַד בָּנַיִךְ וְיָצַקְתְּ עַל כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה
וְהַמָּלֵא תַּסִּיעִי: וַתֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ וַתִּסְגֹּר הַדֶּלֶת בַּעֲדָהּ
וּבְעַד בָּנֶיהָ הֵם מַגִּשִׁים אֵלֶיהָ וְהִיא מיצקת: וַיְהִי מוֹצָקֶת ק׳
כִּמְלֹאת הַכֵּלִים וַתֹּאמֶר אֶל־בְּנָהּ הַגִּישָׁה אֵלַי עוֹד
כֶּלִי וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֵין עוֹד כֶּלִי וַיַּעֲמֹד הַשָּׁמֶן: וַתָּבֹא
וַתַּגֵּד לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לְכִי מִכְרִי אֶת־הַשֶּׁמֶן
וְשַׁלְּמִי אֶת־נִשְׁיֵכִי וְאַתְּ בניכי תִּחְיִי בַּנּוֹתָר: וַיְהִי וּבָנַיִךְ ק׳
הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלִישָׁע אֶל־שׁוּנֵם וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה

לְקַחַת נבי"י לְקַחַת בניכי כתי׳ וּבָנַיִךְ ק׳ והוא מן י"ב מילין דחסרין ו׳ בריש תיבות׳ וקרין וכי׳ במערבת חות ו׳.

וַתַּחֲזֶק־בּוֹ לֶאֱכָל־לָחֶם וַיְהִי מִדֵּי עָבְרוֹ יָסֻר שָׁמָּה
לֶאֱכָל־לָחֶם׃ וַתֹּאמֶר אֶל־אִישָׁהּ הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי
כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ הוּא עֹבֵר עָלֵינוּ תָּמִיד׃
נַעֲשֶׂה־נָּא עֲלִיַּת־קִיר קְטַנָּה וְנָשִׂים לוֹ שָׁם מִטָּה
וְשֻׁלְחָן וְכִסֵּא וּמְנוֹרָה וְהָיָה בְּבֹאוֹ אֵלֵינוּ יָסוּר
שָׁמָּה׃ וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שָׁמָּה וַיָּסַר אֶל־הָעֲלִיָּה
וַיִּשְׁכַּב שָׁמָּה׃ וַיֹּאמֶר אֶל־גֵּיחֲזִי נַעֲרוֹ קְרָא
לַשּׁוּנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָא־לָהּ וַתַּעֲמֹד לְפָנָיו׃ וַיֹּאמֶר
לוֹ אֱמָר־נָא אֵלֶיהָ הִנֵּה חָרַדְתְּ ׀ אֵלֵינוּ אֶת־כָּל־
הַחֲרָדָה הַזֹּאת מֶה לַעֲשׂוֹת לָךְ הֲיֵשׁ לְדַבֶּר־לָךְ
אֶל־הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל־שַׂר הַצָּבָא וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי
אָנֹכִי יֹשָׁבֶת׃ וַיֹּאמֶר וּמֶה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר גֵּיחֲזִי
אֲבָל בֵּן אֵין־לָהּ וְאִישָׁהּ זָקֵן׃ וַיֹּאמֶר קְרָא־לָהּ
וַיִּקְרָא־לָהּ וַתַּעֲמֹד בַּפָּתַח׃ וַיֹּאמֶר לַמּוֹעֵד הַזֶּה
את קרי כָּעֵת חַיָּה אַתְּי חֹבֶקֶת בֵּן וַתֹּאמֶר אַל־אֲדֹנִי אִישׁ
הָאֱלֹהִים אַל־תְּכַזֵּב בְּשִׁפְחָתֶךָ׃ וַתַּהַר הָאִשָּׁה
וַתֵּלֶד בֵּן לַמּוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלֶיהָ
אֱלִישָׁע׃ וַיִּגְדַּל הַיָּלֶד וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּצֵא אֶל־אָבִיו אֶל־
הַקֹּצְרִים׃ וַיֹּאמֶר אֶל־אָבִיו רֹאשִׁי ׀ רֹאשִׁי וַיֹּאמֶר
אֶל־הַנַּעַר שָׂאֵהוּ אֶל־אִמּוֹ׃ וַיִּשָּׂאֵהוּ וַיְבִיאֵהוּ אֶל־

הִנֵּה בס"מ קדמונים וכ"י בלוגא וכבן הוא עיין משפטי הטעמים דף י"ו ד"ה ואם ידעתי בנים מסרתיב לורקא.

אִמּוֹ וַיֵּשֶׁב עַל־בִּרְכֶּיהָ עַד־הַצָּהֳרַיִם וַיָּמֹת׃ וַתַּעַל
וַתַּשְׁכִּבֵהוּ עַל־מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתִּסְגֹּר בַּעֲדוֹ
וַתֵּצֵא׃ וַתִּקְרָא אֶל־אִישָׁהּ וַתֹּאמֶר שִׁלְחָה נָא לִי
אֶחָד מִן־הַנְּעָרִים וְאַחַת הָאֲתֹנוֹת וְאָרוּצָה עַד־אִישׁ
הָאֱלֹהִים וְאָשׁוּבָה׃ וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ אַתִּי הֹלֶכְתִּי אֵלָיו את קרי
הַיּוֹם לֹא־חֹדֶשׁ וְלֹא שַׁבָּת וַתֹּאמֶר שָׁלוֹם׃ כאן מסיימין הספרדי׳ וק״ק פ״פ דמיין.
וַתַּחֲבֹשׁ הָאָתוֹן וַתֹּאמֶר אֶל־נַעֲרָהּ נְהַג וָלֵךְ אַל־
תַּעֲצָר־לִי לִרְכֹּב כִּי אִם־אָמַרְתִּי לָךְ׃ וַתֵּלֶךְ וַתָּבֹא
אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הַר הַכַּרְמֶל וַיְהִי כִּרְאוֹת
אִישׁ־הָאֱלֹהִים אוֹתָהּ מִנֶּגֶד וַיֹּאמֶר אֶל־גֵּיחֲזִי נַעֲרוֹ
הִנֵּה הַשּׁוּנַמִּית הַלָּז׃ עַתָּה רוּץ־נָא לִקְרָאתָהּ
וֶאֱמָר־לָהּ הֲשָׁלוֹם לָךְ הֲשָׁלוֹם לְאִישֵׁךְ הֲשָׁלוֹם
לַיָּלֶד וַתֹּאמֶר שָׁלוֹם׃ וַתָּבֹא אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים
אֶל־הָהָר וַתַּחֲזֵק בְּרַגְלָיו וַיִּגַּשׁ גֵּיחֲזִי לְהָדְפָהּ וַיֹּאמֶר
אִישׁ הָאֱלֹהִים הַרְפֵּה־לָהּ כִּי־נַפְשָׁהּ מָרָה־לָהּ
וַיהוָה הֶעְלִים מִמֶּנִּי וְלֹא הִגִּיד לִי׃ וַתֹּאמֶר
הֲשָׁאַלְתִּי בֵן מֵאֵת אֲדֹנִי הֲלֹא אָמַרְתִּי לֹא תַשְׁלֶה
אֹתִי׃ וַיֹּאמֶר לְגֵיחֲזִי חֲגֹר מָתְנֶיךָ וְקַח מִשְׁעַנְתִּי
בְיָדְךָ וָלֵךְ כִּי תִמְצָא־אִישׁ לֹא תְבָרְכֶנּוּ וְכִי־יְבָרֶכְךָ
אִישׁ לֹא תַעֲנֶנּוּ וְשַׂמְתָּ מִשְׁעַנְתִּי עַל־פְּנֵי הַנָּעַר׃
וַתֹּאמֶר אֵם הַנַּעַר חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אִם־אֶעֶזְבֶךָּ

וְקַח מִשְׁעַנְתִּי במרכא כב״מ וכן נכון עיין משפטי הטעמים דף י״ו.

וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ: וְגֵחֲזִי עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיָּשֶׂם
אֶת־הַמִּשְׁעֶנֶת עַל־פְּנֵי הַנַּעַר וְאֵין קוֹל וְאֵין קָשֶׁב
וַיָּשָׁב לִקְרָאתוֹ וַיַּגֶּד־לוֹ לֵאמֹר לֹא הֵקִיץ הַנָּעַר:
וַיָּבֹא אֱלִישָׁע הַבָּיְתָה וְהִנֵּה הַנַּעַר מֵת מֻשְׁכָּב עַל־
מִטָּתוֹ: וַיָּבֹא וַיִּסְגֹּר הַדֶּלֶת בְּעַד שְׁנֵיהֶם וַיִּתְפַּלֵּל
אֶל־יְהֹוָה: וַיַּעַל וַיִּשְׁכַּב עַל־הַיֶּלֶד וַיָּשֶׂם פִּיו עַל־
כפיו קרי פִּיו וְעֵינָיו עַל־עֵינָיו וְכַפָּיו עַל־כַּפָּו וַיִּגְהַר עָלָיו וַיָּחָם
בְּשַׂר הַיָּלֶד: וַיָּשָׁב וַיֵּלֶךְ בַּבַּיִת אַחַת הֵנָּה וְאַחַת
הֵנָּה וַיַּעַל וַיִּגְהַר עָלָיו וַיְזוֹרֵר הַנַּעַר עַד־שֶׁבַע
פְּעָמִים וַיִּפְקַח הַנַּעַר אֶת־עֵינָיו: וַיִּקְרָא אֶל־גֵּיחֲזִי
וַיֹּאמֶר קְרָא אֶל־הַשֻּׁנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָאֶהָ וַתָּבוֹא
אֵלָיו וַיֹּאמֶר שְׂאִי בְנֵךְ: וַתָּבֹא וַתִּפֹּל עַל־רַגְלָיו
וַתִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה וַתִּשָּׂא אֶת־בְּנָהּ וַתֵּצֵא:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק: נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ

שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:
עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה
שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־
הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ
בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

הפטרת חיי שרה

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר
בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים
בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה
עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

במלכי׳ א׳ סימן א׳

וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיְכַסֻּהוּ בַּבְּגָדִים וְלֹא
יִחַם לוֹ: וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲבָדָיו יְבַקְשׁוּ לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ
נַעֲרָה בְתוּלָה וְעָמְדָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וּתְהִי־לוֹ סֹכֶנֶת
וְשָׁכְבָה בְחֵיקֶךָ וְחַם לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ: וַיְבַקְשׁוּ נַעֲרָה
יָפָה בְּכֹל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וַיִּמְצְאוּ אֶת־אֲבִישַׁג
הַשּׁוּנַמִּית וַיָּבִאוּ אֹתָהּ לַמֶּלֶךְ: וְהַנַּעֲרָה יָפָה עַד־
מְאֹד וַתְּהִי לַמֶּלֶךְ סֹכֶנֶת וַתְּשָׁרְתֵהוּ וְהַמֶּלֶךְ לֹא
יְדָעָהּ: וַאֲדֹנִיָּה בֶן־חַגִּית מִתְנַשֵּׂא לֵאמֹר אֲנִי
אֶמְלֹךְ וַיַּעַשׂ לוֹ רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים
לְפָנָיו: וְלֹא־עֲצָבוֹ אָבִיו מִיָּמָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ

יִחַם בס״מ בחירק וכן בכ״י ומכר עליו לית וכן הסכלה המ״ג וכן מוכח מן המסורת
לית ב׳ במסבר ח״ב מן חד וחד חד פתח וחד קמץ וכו׳ פן יֵחַם לגמ פתח ולאחד
אין יֵחָם קמ״ן ב״מ שהן דעניכם חירק.

כָּכָה עָשִׂיתָ וְגַם־הוּא טוֹב־תֹּאַר מְאֹד וְאֹתוֹ יָלְדָה
אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם׃ וַיִּהְיוּ דְבָרָיו עִם יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה
וְעִם אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וַיַּעְזְרוּ אַחֲרֵי אֲדֹנִיָּה׃ וְצָדוֹק
הַכֹּהֵן וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְנָתָן הַנָּבִיא וְשִׁמְעִי וְרֵעִי
וְהַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר לְדָוִד לֹא הָיוּ עִם־אֲדֹנִיָּהוּ׃ וַיִּזְבַּח
אֲדֹנִיָּהוּ צֹאן וּבָקָר וּמְרִיא עִם אֶבֶן הַזֹּחֶלֶת אֲשֶׁר־
אֵצֶל עֵין רֹגֵל וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־אֶחָיו בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְכָל־
אַנְשֵׁי יְהוּדָה עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ וְאֶת־נָתָן הַנָּבִיא
וּבְנָיָהוּ וְאֶת־הַגִּבּוֹרִים וְאֶת־שְׁלֹמֹה אָחִיו לֹא קָרָא׃
וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־בַּת־שֶׁבַע אֵם־שְׁלֹמֹה לֵאמֹר הֲלוֹא
שָׁמַעַתְּ כִּי מָלַךְ אֲדֹנִיָּהוּ בֶן־חַגִּית וַאדֹנֵינוּ דָוִד לֹא
יָדָע׃ וְעַתָּה לְכִי אִיעָצֵךְ נָא עֵצָה וּמַלְּטִי אֶת־נַפְשֵׁךְ
וְאֶת־נֶפֶשׁ בְּנֵךְ שְׁלֹמֹה׃ לְכִי וּבֹאִי ׀ אֶל הַמֶּלֶךְ דָּוִד
וְאָמַרְתְּ אֵלָיו הֲלֹא־אַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ נִשְׁבַּעְתָּ
לַאֲמָתְךָ לֵאמֹר כִּי־שְׁלֹמֹה בְנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרַי וְהוּא
יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי וּמַדּוּעַ מָלַךְ אֲדֹנִיָּהוּ׃ הִנֵּה עוֹדָךְ
מְדַבֶּרֶת שָׁם עִם־הַמֶּלֶךְ וַאֲנִי אָבוֹא אַחֲרַיִךְ
וּמִלֵּאתִי אֶת־דְּבָרָיִךְ׃ וַתָּבֹא בַת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ
הַחַדְרָה וְהַמֶּלֶךְ זָקֵן מְאֹד וַאֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית
מְשָׁרַת אֶת־הַמֶּלֶךְ׃ וַתִּקֹּד בַּת־שֶׁבַע וַתִּשְׁתַּחוּ

ולכל־אנשי יהודה כן הוא בהוכחת ספרי מיני מברת. הלוא שמעת מ"ו.
ועתה כ"א ועתה.

לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אֲדֹנִי
אַתָּה נִשְׁבַּעְתָּ בַּיהוָה אֱלֹהֶיךָ לַאֲמָתֶךָ כִּי־שְׁלֹמֹה
בְנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי׃ וְעַתָּה הִנֵּה
אֲדֹנִיָּה מָלָךְ וְעַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לֹא יָדָעְתָּ׃ וַיִּזְבַּח
שׁוֹר וּמְרִיא־וְצֹאן לָרֹב וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ
וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וּלְיֹאָב שַׂר הַצָּבָא וְלִשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ
לֹא קָרָא׃ וְאַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ עֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל
עָלֶיךָ לְהַגִּיד לָהֶם מִי יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ
אַחֲרָיו׃ וְהָיָה כִּשְׁכַב אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ עִם־אֲבֹתָיו
וְהָיִיתִי אֲנִי וּבְנִי שְׁלֹמֹה חַטָּאִים׃ וְהִנֵּה עוֹדֶנָּה
מְדַבֶּרֶת עִם־הַמֶּלֶךְ וְנָתָן הַנָּבִיא בָּא׃ וַיַּגִּידוּ לַמֶּלֶךְ
לֵאמֹר הִנֵּה נָתָן הַנָּבִיא וַיָּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחוּ
לַמֶּלֶךְ עַל־אַפָּיו אָרְצָה׃ וַיֹּאמֶר נָתָן אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
אַתָּה אָמַרְתָּ אֲדֹנִיָּהוּ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־
כִּסְאִי׃ כִּי יָרַד הַיּוֹם וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־וְצֹאן לָרֹב
וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְשָׂרֵי הַצָּבָא וּלְאֶבְיָתָר
הַכֹּהֵן וְהִנָּם אֹכְלִים וְשֹׁתִים לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ יְחִי
הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִיָּהוּ׃ וְלִי אֲנִי־עַבְדֶּךָ וּלְצָדֹק הַכֹּהֵן
וְלִבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְלִשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ לֹא קָרָא׃ אִם
מֵאֵת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא

ועתה אדני המלך. כ״ה ועתה תנינא ואתה אדני לית דכוותיה. שׁוֹר וּמְרִיא. כ״ה בס״מ וכן במ״ש וכן תכליו בסמוך ועיין משפטי הטעמים דף ט״ו א׳ ודף כ״ח א׳.

הוֹדַעְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ* מִי יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ
אַחֲרָיו: וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֹּאמֶר קִרְאוּ־לִי לְבַת־שָׁבַע
וַתָּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיִּשָּׁבַע
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמַר חַי־יְהֹוָה אֲשֶׁר־פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי
מִכָּל־צָרָה: כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לָךְ בַּיהֹוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כִּי־שְׁלֹמֹה בְנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרַי וְהוּא
יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי תַּחְתָּי כִּי כֵּן אֶעֱשֶׂה הַיּוֹם הַזֶּה:
וַתִּקֹּד בַּת־שֶׁבַע אַפַּיִם אֶרֶץ וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ
וַתֹּאמֶר יְחִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעֹלָם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק: נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

* מִי יֵשֵׁב כ״ה בס״מ וכ״י.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר
בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים
בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה
עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

כתרי עשר. במלאכי סימן א׳.

מַשָּׂא דְבַר־יְהוָֹה אֶל־יִשְׂרָאֵל בְּיַד מַלְאָכִי: אָהַבְתִּי
אֶתְכֶם אָמַר יְהוָֹה וַאֲמַרְתֶּם בַּמָּה אֲהַבְתָּנוּ הֲלוֹא־
אָח עֵשָׂו לְיַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָֹה וָאֹהַב אֶת־יַעֲקֹב: וְאֶת־
עֵשָׂו שָׂנֵאתִי וָאָשִׂים אֶת־הָרָיו שְׁמָמָה וְאֶת־נַחֲלָתוֹ
לְתַנּוֹת מִדְבָּר: כִּי־תֹאמַר אֱדוֹם רֻשַּׁשְׁנוּ וְנָשׁוּב
וְנִבְנֶה חֳרָבוֹת כֹּה אָמַר יְהוָֹה צְבָאוֹת הֵמָּה יִבְנוּ
וַאֲנִי אֶהֱרוֹס וְקָרְאוּ לָהֶם גְּבוּל רִשְׁעָה וְהָעָם אֲשֶׁר־
זָעַם יְהוָֹה עַד־עוֹלָם: וְעֵינֵיכֶם תִּרְאֶינָה וְאַתֶּם
תֹּאמְרוּ יִגְדַּל יְהוָֹה מֵעַל לִגְבוּל יִשְׂרָאֵל: בֵּן יְכַבֵּד
אָב וְעֶבֶד אֲדֹנָיו וְאִם־אָב אָנִי אַיֵּה כְבוֹדִי וְאִם־
אֲדוֹנִים אָנִי אַיֵּה מוֹרָאִי אָמַר יְהוָֹה צְבָאוֹת לָכֶם
הַכֹּהֲנִים בּוֹזֵי שְׁמִי וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה בָזִינוּ אֶת־שְׁמֶךָ:
מַגִּישִׁים עַל־מִזְבְּחִי לֶחֶם מְגֹאָל וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה
גֵאַלְנוּךָ בֶּאֱמָרְכֶם שֻׁלְחַן יְהוָֹה נִבְזֶה הוּא: וְכִי־
תַגִּשׁוּן עִוֵּר לִזְבֹּחַ אֵין רָע וְכִי תַגִּישׁוּ פִּסֵּחַ וְחֹלֶה אֵין
רָע הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ הֲיִרְצְךָ אוֹ הֲיִשָּׂא פָנֶיךָ
אָמַר יְהוָֹה צְבָאוֹת: וְעַתָּה חַלּוּ־נָא פְנֵי־אֵל וִיחָנֵנוּ

תגישון לי׳ ות״י. וְהַלֶּה לית וחבר וכל מלה דכו׳ כמ״א.

מִיֶּדְכֶם הָיְתָה זֹּאת הֲיִשָּׂא מִכֶּם פָּנִים אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת׃ מִי גַם־בָּכֶם וְיִסְגֹּר דְּלָתַיִם וְלֹא־תָאִירוּ
מִזְבְּחִי חִנָּם אֵין־לִי חֵפֶץ בָּכֶם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
וּמִנְחָה לֹא־אֶרְצֶה מִיֶּדְכֶם׃ כִּי מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ וְעַד־
מְבוֹאוֹ גָּדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם וּבְכָל־מָקוֹם מֻקְטָר מֻגָּשׁ
לִשְׁמִי וּמִנְחָה טְהוֹרָה כִּי־גָדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְאַתֶּם מְחַלְּלִים אוֹתוֹ בֶּאֱמָרְכֶם
שֻׁלְחַן אֲדֹנָי מְגֹאָל הוּא וְנִיבוֹ נִבְזֶה אָכְלוֹ׃ וַאֲמַרְתֶּם
הִנֵּה מַתְּלָאָה וְהִפַּחְתֶּם אוֹתוֹ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
וַהֲבֵאתֶם גָּזוּל וְאֶת־הַפִּסֵּחַ וְאֶת־הַחוֹלֶה וַהֲבֵאתֶם
אֶת־הַמִּנְחָה הַאֶרְצֶה אוֹתָהּ מִיֶּדְכֶם אָמַר יְהוָה׃
וְאָרוּר נוֹכֵל וְיֵשׁ בְּעֶדְרוֹ זָכָר וְנֹדֵר וְזֹבֵחַ מָשְׁחָת
לַאדֹנָי כִּי מֶלֶךְ גָּדוֹל אָנִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וּשְׁמִי
נוֹרָא בַגּוֹיִם׃ וְעַתָּה אֲלֵיכֶם הַמִּצְוָה הַזֹּאת הַכֹּהֲנִים׃
אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ וְאִם־לֹא תָשִׂימוּ עַל־לֵב לָתֵת
כָּבוֹד לִשְׁמִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְשִׁלַּחְתִּי בָכֶם אֶת־
הַמְּאֵרָה וְאָרוֹתִי אֶת־בִּרְכוֹתֵיכֶם וְגַם אָרוֹתִיהָ כִּי
אֵינְכֶם שָׂמִים עַל־לֵב׃ הִנְנִי גֹעֵר לָכֶם אֶת־הַזֶּרַע

אותו ע"ו בס"מ גם כמנה נהדי כ"ד דכתיבין מ"ו במערבת וכן והפחתם אותו בנסמך.
שלחן אדני מגאל הוא, דין כתיב באדנות והוא מן קל"ד דקין במערבת.
מָשְׁחָת החי"ת בקמץ בס"מ וכ"י גם מסור עליו ב' קמץ, וגם הרד"ק במכלול בבנין הפיעל הזכירו בקמץ. על־לב הלמ"ד דגוש בס"ט כ"י וכמ"ש לעיל ריש הפטרת נרלבי'.

וְזֵרִיתִי פֶרֶשׁ עַל־פְּנֵיכֶם פֶּרֶשׁ חַגֵּיכֶם וְנָשָׂא אֶתְכֶם
אֵלָיו: וִידַעְתֶּם כִּי שִׁלַּחְתִּי אֲלֵיכֶם אֵת הַמִּצְוָה
הַזֹּאת לִהְיוֹת בְּרִיתִי אֶת־לֵוִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת:
בְּרִיתִי ׀ הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם וָאֶתְּנֵם־לוֹ
מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי שְׁמִי נִחַת הוּא: תּוֹרַת אֱמֶת
הָיְתָה בְּפִיהוּ וְעַוְלָה לֹא־נִמְצָא בִשְׂפָתָיו בְּשָׁלוֹם
וּבְמִישׁוֹר הָלַךְ אִתִּי וְרַבִּים הֵשִׁיב מֵעָוֺן: כִּי־שִׂפְתֵי
כֹהֵן יִשְׁמְרוּ־דַעַת וְתוֹרָה יְבַקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מַלְאַךְ
יְהוָה־צְבָאוֹת הוּא:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק: נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

וְהֵרִיתִי לית כוותי' מלעיל וכן העיד רד"ק אבל נכי"י וְזֵרִיתִי וזהו מה שמצאתי במקצת ס"י וגם התי"ו במאריך וה"ל פליגא וכמ"ש בנימוק לענין הקורא בדלתי' מ"ז נ"ל.

בק"ק פפד"מ ורוב אשכנז מפטירין בפ' ויצא ויברח יעקב שבשמק ואין אומרין כלל ועמי תלואים.

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

בהושע סימן י"א.

וְעַמִּי תְלוּאִים לִמְשׁוּבָתִי וְאֶל־עַל יִקְרָאֻהוּ יַחַד לֹא יְרוֹמֵם: אֵיךְ אֶתֶּנְךָ אֶפְרַיִם אֲמַגֶּנְךָ יִשְׂרָאֵל אֵיךְ אֶתֶּנְךָ כְאַדְמָה אֲשִׂימְךָ כִּצְבֹאיִם נֶהְפַּךְ עָלַי לִבִּי יַחַד נִכְמְרוּ נִחוּמָי: לֹא אֶעֱשֶׂה חֲרוֹן אַפִּי לֹא אָשׁוּב לְשַׁחֵת אֶפְרָיִם כִּי אֵל אָנֹכִי וְלֹא־אִישׁ בְּקִרְבְּךָ קָדוֹשׁ וְלֹא אָבוֹא בְּעִיר: אַחֲרֵי יְהוָה יֵלְכוּ כְּאַרְיֵה יִשְׁאָג כִּי־הוּא יִשְׁאַג וְיֶחֶרְדוּ בָנִים מִיָּם: יֶחֶרְדוּ כְצִפּוֹר מִמִּצְרַיִם וּכְיוֹנָה מֵאֶרֶץ אַשּׁוּר וְהוֹשַׁבְתִּים עַל־בָּתֵּיהֶם נְאֻם־יְהוָה: סְבָבֻנִי בְכַחַשׁ אֶפְרַיִם וּבְמִרְמָה בֵּית יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה עֹד רָד עִם־אֵל וְעִם־קְדוֹשִׁים נֶאֱמָן: אֶפְרַיִם רֹעֶה רוּחַ וְרֹדֵף קָדִים כָּל־הַיּוֹם כָּזָב וָשֹׁד יַרְבֶּה וּבְרִית עִם־אַשּׁוּר יִכְרֹתוּ וְשֶׁמֶן לְמִצְרַיִם יוּבָל: וְרִיב לַיהוָה עִם־יְהוּדָה וְלִפְקֹד עַל־יַעֲקֹב כִּדְרָכָיו כְּמַעֲלָלָיו יָשִׁיב

כִּצְבֹאיִם האלף נחה והחירק תחת היו"ד. ולא אבוא לית דכותיה והאלף לא נחה.
כי־הוא יִשְׁאַג קמץ בזקף, מבלי נחה כ"ה.

לוֹ׃ בַּבֶּטֶן עָקַב אֶת־אָחִיו וּבְאוֹנוֹ שָׂרָה אֶת־אֱלֹהִים׃
וַיָּשַׂר אֶל־מַלְאָךְ וַיֻּכָל בָּכָה וַיִּתְחַנֶּן־לוֹ בֵּית־אֵל
יִמְצָאֶנּוּ וְשָׁם יְדַבֵּר עִמָּנוּ׃ וַיהוָה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת
יְהוָה זִכְרוֹ׃ וְאַתָּה בֵּאלֹהֶיךָ תָשׁוּב חֶסֶד וּמִשְׁפָּט
שְׁמֹר וְקַוֵּה אֶל־אֱלֹהֶיךָ תָּמִיד׃ כְּנַעַן בְּיָדוֹ מֹאזְנֵי
מִרְמָה לַעֲשֹׁק אָהֵב׃ וַיֹּאמֶר אֶפְרַיִם אַךְ עָשַׁרְתִּי
מָצָאתִי אוֹן לִי כָּל־יְגִיעַי לֹא יִמְצְאוּ־לִי עָוֺן אֲשֶׁר
חֵטְא׃ וְאָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם עֹד
אוֹשִׁיבְךָ בָאֳהָלִים כִּימֵי מוֹעֵד׃ וְדִבַּרְתִּי עַל־
הַנְּבִיאִים וְאָנֹכִי חָזוֹן הִרְבֵּיתִי וּבְיַד הַנְּבִיאִים
אֲדַמֶּה׃ אִם־גִּלְעָד אָוֶן אַךְ־שָׁוְא הָיוּ בַּגִּלְגָּל שְׁוָרִים
זִבֵּחוּ גַּם מִזְבְּחוֹתָם כְּגַלִּים עַל תַּלְמֵי שָׂדָי׃

כאן מתחילין האשכנזים הפטרת וישלח אבל בק״ק ספר״ד ורוב אשכנזים מפטירין בפ׳ וישלח חזון עובדיה דלקמן.

וַיִּבְרַח יַעֲקֹב שְׂדֵה אֲרָם וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל בְּאִשָּׁה
וּבְאִשָּׁה שָׁמָר׃ וּבְנָבִיא הֶעֱלָה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרָיִם וּבְנָבִיא נִשְׁמָר׃ הִכְעִיס אֶפְרַיִם
תַּמְרוּרִים וְדָמָיו עָלָיו יִטּוֹשׁ וְחֶרְפָּתוֹ יָשִׁיב לוֹ
אֲדֹנָיו׃ כְּדַבֵּר אֶפְרַיִם רְתֵת נָשָׂא הוּא בְּיִשְׂרָאֵל
וַיֶּאְשַׁם בַּבַּעַל וַיָּמֹת׃ וְעַתָּה יוֹסִפוּ לַחֲטֹא וַיַּעֲשׂוּ
לָהֶם מַסֵּכָה מִכַּסְפָּם כִּתְבוּנָם עֲצַבִּים מַעֲשֵׂה
חָרָשִׁים כֻּלֹּה לָהֶם הֵם אֹמְרִים זֹבְחֵי אָדָם עֲגָלִים

יוספו ד׳ כ״כ. זֹבְחֵי אָדָם בן הגנן ספי״ז.

יִשָּׁקוּ: לָכֵן יִהְיוּ כַּעֲנַן־בֹּקֶר וְכַטַּל מַשְׁכִּים הֹלֵךְ
כְּמֹץ יְסֹעֵר מִגֹּרֶן וּכְעָשָׁן מֵאֲרֻבָּה: וְאָנֹכִי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם וֵאלֹהִים זוּלָתִי לֹא תֵדָע
וּמוֹשִׁיעַ אַיִן בִּלְתִּי: אֲנִי יְדַעְתִּיךָ בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ
תַּלְאֻבוֹת: כְּמַרְעִיתָם וַיִּשְׂבָּעוּ שָׂבְעוּ וַיָּרָם לִבָּם
עַל־כֵּן שְׁכֵחוּנִי: וָאֱהִי לָהֶם כְּמוֹ־שָׁחַל כְּנָמֵר עַל־
דֶּרֶךְ אָשׁוּר: אֶפְגְּשֵׁם כְּדֹב שַׁכּוּל וְאֶקְרַע סְגוֹר
לִבָּם וְאֹכְלֵם שָׁם כְּלָבִיא חַיַּת הַשָּׂדֶה תְּבַקְּעֵם:
שִׁחֶתְךָ יִשְׂרָאֵל כִּי־בִי בְעֶזְרֶךָ: אֱהִי מַלְכְּךָ אֵפוֹא
וְיוֹשִׁיעֲךָ בְּכָל־עָרֶיךָ וְשֹׁפְטֶיךָ אֲשֶׁר אָמַרְתָּ תְּנָה
לִּי מֶלֶךְ וְשָׂרִים: אֶתֶּן־לְךָ מֶלֶךְ בְּאַפִּי וְאֶקַּח
בְּעֶבְרָתִי: צָרוּר עֲוֹן אֶפְרָיִם צְפוּנָה חַטָּאתוֹ: חֶבְלֵי
יוֹלֵדָה יָבֹאוּ לוֹ הוּא־בֵן לֹא חָכָם כִּי־עֵת לֹא־יַעֲמֹד
בְּמִשְׁבַּר בָּנִים: מִיַּד שְׁאוֹל אֶפְדֵּם מִמָּוֶת אֶגְאָלֵם
אֱהִי דְבָרֶיךָ מָוֶת אֱהִי קָטָבְךָ שְׁאוֹל נֹחַם יִסָּתֵר
מֵעֵינָי: כִּי הוּא בֵּין אַחִים יַפְרִיא יָבוֹא קָדִים רוּחַ
יְהוָה מִמִּדְבָּר עֹלֶה וְיֵבוֹשׁ מְקוֹרוֹ וְיֶחֱרַב מַעְיָנוֹ הוּא
יִשְׁסֶה אוֹצַר כָּל־כְּלִי חֶמְדָּה: תֶּאְשַׁם שֹׁמְרוֹן כִּי
מָרְתָה בֵּאלֹהֶיהָ בַּחֶרֶב יִפְּלוּ עֹלְלֵיהֶם יְרֻטָּשׁוּ
וְהָרִיּוֹתָיו יְבֻקָּעוּ: שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

תַּלְאֻבוֹת לו׳ וכ״כ. אָשׁוּר לְ׳. אַחִים וכו״י גם נמ״נ ג״ל דפ״ח אָחִים קמ״ן ונלקה בוב גירסת רש״י ורלב״ג. אפְרָיִם ר׳ קמצין וכל אס״ק דכו׳.

כִּי כָשַׁלְתָּ בַּעֲוֺנֶךָ׃ קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל־יְהוָֹה אִמְרוּ אֵלָיו כָּל־תִּשָּׂא עָוֺן וְקַח־טוֹב וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ׃ אַשּׁוּר ׀ לֹא יוֹשִׁיעֵנוּ עַל־סוּס לֹא נִרְכָּב וְלֹא־נֹאמַר עוֹד אֱלֹהֵינוּ לְמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ אֲשֶׁר־בְּךָ יְרֻחַם יָתוֹם׃ אֶרְפָּא מְשׁוּבָתָם אֹהֲבֵם נְדָבָה כִּי שָׁב אַפִּי מִמֶּנּוּ׃ אֶהְיֶה כַטַּל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח כַּשּׁוֹשַׁנָּה וְיַךְ שָׁרָשָׁיו כַּלְּבָנוֹן׃ יֵלְכוּ יֹנְקוֹתָיו וִיהִי כַזַּיִת הוֹדוֹ וְרֵיחַ לוֹ כַּלְּבָנוֹן׃ יָשֻׁבוּ יֹשְׁבֵי בְצִלּוֹ יְחַיּוּ דָגָן וְיִפְרְחוּ כַגָּפֶן זִכְרוֹ כְּיֵין לְבָנוֹן׃ אֶפְרַיִם מַה־לִּי עוֹד לָעֲצַבִּים אֲנִי עָנִיתִי וַאֲשׁוּרֶנּוּ אֲנִי כִּבְרוֹשׁ רַעֲנָן מִמֶּנִּי פֶּרְיְךָ נִמְצָא׃ מִי חָכָם וְיָבֵן אֵלֶּה נָבוֹן וְיֵדָעֵם כִּי־יְשָׁרִים דַּרְכֵי יְהוָֹה וְצַדִּקִים יֵלְכוּ בָם וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד׃

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ. יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

הפטרת וישלח כמנהג ספרדים וק"ק פפד"ם.

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגלל יברך המפטיר ברכה ז.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

בתרי עשר בעובדיה סימן א'

חֲזוֹן עֹבַדְיָה כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהֹוִה לֶאֱדוֹם שְׁמוּעָה
שָׁמַעְנוּ מֵאֵת יְהוָה וְצִיר בַּגּוֹיִם שֻׁלָּח קוּמוּ וְנָקוּמָה
עָלֶיהָ לַמִּלְחָמָה: הִנֵּה קָטֹן נְתַתִּיךָ בַּגּוֹיִם בָּזוּי
אַתָּה מְאֹד: זְדוֹן לִבְּךָ הִשִּׁיאֶךָ שֹׁכְנִי בְחַגְוֵי־סֶלַע
מְרוֹם שִׁבְתּוֹ אֹמֵר בְּלִבּוֹ מִי יוֹרִדֵנִי אָרֶץ: אִם־
תַּגְבִּיהַּ כַּנֶּשֶׁר וְאִם־בֵּין כּוֹכָבִים שִׂים קִנֶּךָ מִשָּׁם
אוֹרִידְךָ נְאֻם־יְהוָה: אִם־גַּנָּבִים בָּאוּ־לְךָ אִם־
שׁוֹדְדֵי לַיְלָה אֵיךְ נִדְמֵיתָה הֲלוֹא יִגְנְבוּ דַּיָּם אִם־
בֹּצְרִים בָּאוּ לָךְ הֲלוֹא יַשְׁאִירוּ עֹלֵלוֹת: אֵיךְ נֶחְפְּשׂוּ
עֵשָׂו נִבְעוּ מַצְפֻּנָיו: עַד־הַגְּבוּל שִׁלְּחוּךָ כֹּל אַנְשֵׁי

מֵאֵת יְיָ כ"ה בספרינו אבל בכי"י גם בכל כ"ד מֵאֵת יְיָ וכן מסתבר. אִם־גַּנָּבִים בָּאוּ לְךָ כ"ה בכי"י וכן נעלבת רד"ק ועיין מ"ש. לַיְלָה פתח בס"נ ובהוכחת מס"נ. מצפניו ובספרי כ"י מצפוניו בכל חבירין בשורק וכן נראה מדברי בעל המסורה.

בְּרִיתֶךָ הִשִּׁיאוּךָ יָכְלוּ לְךָ אַנְשֵׁי שְׁלֹמֶךָ לַחְמְךָ
יָשִׂימוּ מָזוֹר תַּחְתֶּיךָ אֵין תְּבוּנָה בּוֹ: הֲלוֹא בַּיּוֹם
הַהוּא נְאֻם־יְהוָה וְהַאֲבַדְתִּי חֲכָמִים מֵאֱדוֹם
וּתְבוּנָה מֵהַר עֵשָׂו: וְחַתּוּ גִבּוֹרֶיךָ תֵּימָן לְמַעַן
יִכָּרֶת־אִישׁ מֵהַר עֵשָׂו מִקָּטֶל: מֵחֲמַס אָחִיךָ יַעֲקֹב
תְּכַסְּךָ בוּשָׁה וְנִכְרַתָּ לְעוֹלָם: בְּיוֹם עֲמָדְךָ מִנֶּגֶד
בְּיוֹם שְׁבוֹת זָרִים חֵילוֹ וְנָכְרִים בָּאוּ שְׁעָרוֹ וְעַל־
יְרוּשָׁלִַם יַדּוּ גוֹרָל גַּם־אַתָּה כְּאַחַד מֵהֶם: וְאַל־
תֵּרֶא בְיוֹם־אָחִיךָ בְּיוֹם נָכְרוֹ וְאַל־תִּשְׂמַח לִבְנֵי־
יְהוּדָה בְּיוֹם אָבְדָם וְאַל־תַּגְדֵּל פִּיךָ בְּיוֹם צָרָה:
אַל־תָּבוֹא בְשַׁעַר־עַמִּי בְּיוֹם אֵידָם אַל־תֵּרֶא גַם־
אַתָּה בְּרָעָתוֹ בְּיוֹם אֵידוֹ וְאַל־תִּשְׁלַחְנָה בְחֵילוֹ בְּיוֹם
אֵידוֹ: וְאַל־תַּעֲמֹד עַל־הַפֶּרֶק לְהַכְרִית אֶת־פְּלִיטָיו
וְאַל־תַּסְגֵּר שְׂרִידָיו בְּיוֹם צָרָה: כִּי־קָרוֹב יוֹם־יְהוָה
עַל־כָּל־הַגּוֹיִם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ יֵעָשֶׂה לָּךְ גְּמֻלְךָ יָשׁוּב
בְּרֹאשֶׁךָ: כִּי כַּאֲשֶׁר שְׁתִיתֶם עַל־הַר קָדְשִׁי יִשְׁתּוּ
כָל־הַגּוֹיִם תָּמִיד וְשָׁתוּ וְלָעוּ וְהָיוּ כְּלוֹא הָיוּ: וּבְהַר
צִיּוֹן תִּהְיֶה פְלֵיטָה וְהָיָה קֹדֶשׁ וְיָרְשׁוּ בֵּית יַעֲקֹב
אֵת מוֹרָשֵׁיהֶם: וְהָיָה בֵית־יַעֲקֹב אֵשׁ וּבֵית יוֹסֵף
לֶהָבָה וּבֵית עֵשָׂו לְקַשׁ וְדָלְקוּ בָהֶם וַאֲכָלוּם וְלֹא־
יִהְיֶה שָׂרִיד לְבֵית עֵשָׂו כִּי יְהוָה דִּבֵּר: וְיָרְשׁוּ הַנֶּגֶב

אֶת־הַר עֵשָׂו וְהַשְּׁפֵלָה אֶת־פְּלִשְׁתִּים וְיָֽרְשׁוּ אֶת־
שְׂדֵה אֶפְרַיִם וְאֵת שְׂדֵה שֹׁמְרוֹן וּבִנְיָמִן אֶת־
הַגִּלְעָֽד׃ וְגָלֻת הַֽחֵל־הַזֶּה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־
כְּנַעֲנִים עַד־צָֽרְפַת וְגָלֻת יְרוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בִּסְפָרַד
יִֽרְשׁוּ אֵת עָרֵי הַנֶּֽגֶב׃ וְעָלוּ מֽוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן
לִשְׁפֹּט אֶת־הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַֽיהוָה הַמְּלוּכָֽה׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶֽדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָֽתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶֽיהָ׃

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד׃

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָֽרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת׃

הַֽחֵל־הַזֶּה, הה״א במתג לא בחי״ת וכ״כ מ״ש ועיין משפטי הטעמים דף כ׳ א׳.
בִּסְפָרַד הריש בפת״ח בס״ם וכ״י ונעלת המכלול בשער השמות בני ד׳ אותיות אם הוא כמנה בכלל פתחין דספרא. מושעים חי״ו קדמאה בס״מ גם בכ״י ומצד עליו כ׳ דין סבר, גם בכפריט מסר על סבירו דכתמי׳ ב׳ חד חי״ו קדמאה שוב מלאתי במכלול כ״י שסב אדא מן מילין דסברין יו״ד קדמאה ובכללן ועלו מושעים בהר צין

ואם חל בו שבת ראשון דחנוכה מפטירין רני ושמחי ככתוב לקמן.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

בתרי עשר בעמים. סימן ב׳.

כֹּה אָמַר יְהוָה עַל־שְׁלשָׁה פִּשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ עַל־מִכְרָם בַּכֶּסֶף צַדִּיק וְאֶבְיוֹן בַּעֲבוּר נַעֲלָיִם: הַשֹּׁאֲפִים עַל־עֲפַר־אֶרֶץ בְּרֹאשׁ דַּלִּים וְדֶרֶךְ עֲנָוִים יַטּוּ וְאִישׁ וְאָבִיו יֵלְכוּ אֶל־הַנַּעֲרָה לְמַעַן חַלֵּל אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי: וְעַל־בְּגָדִים חֲבֻלִים יַטּוּ אֵצֶל כָּל־מִזְבֵּחַ וְיֵין עֲנוּשִׁים יִשְׁתּוּ בֵּית אֱלֹהֵיהֶם: וְאָנֹכִי הִשְׁמַדְתִּי אֶת־הָאֱמֹרִי מִפְּנֵיהֶם אֲשֶׁר כְּגֹבַהּ אֲרָזִים גָּבְהוֹ וְחָסֹן הוּא כָּאַלּוֹנִים וָאַשְׁמִיד פִּרְיוֹ מִמַּעַל וְשָׁרָשָׁיו מִתָּחַת: וְאָנֹכִי הֶעֱלֵיתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה לָרֶשֶׁת אֶת־אֶרֶץ הָאֱמֹרִי: וָאָקִים מִבְּנֵיכֶם לִנְבִיאִים וּמִבַּחוּרֵיכֶם לִנְזִרִים הַאַף אֵין־זֹאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה: וַתַּשְׁקוּ אֶת־הַנְּזִרִים יָיִן וְעַל־הַנְּבִיאִים צִוִּיתֶם לֵאמֹר לֹא תִּנָּבְאוּ: הִנֵּה אָנֹכִי מֵעִיק תַּחְתֵּיכֶם כַּאֲשֶׁר תָּעִיק הָעֲגָלָה הַמְלֵאָה לָהּ עָמִיר: וְאָבַד מָנוֹס מִקָּל וְחָזָק

לֹא־יְאַמֵּץ כֹּחוֹ וְגִבּוֹר לֹא־יְמַלֵּט נַפְשׁוֹ׃ וְתֹפֵשׂ
הַקֶּשֶׁת לֹא יַעֲמֹד וְקַל בְּרַגְלָיו לֹא יְמַלֵּט וְרֹכֵב
הַסּוּס לֹא יְמַלֵּט נַפְשׁוֹ׃ וְאַמִּיץ לִבּוֹ בַּגִּבּוֹרִים עָרוֹם
יָנוּס בַּיּוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה׃ שִׁמְעוּ אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל כָּל
הַמִּשְׁפָּחָה אֲשֶׁר הֶעֱלֵיתִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר׃
רַק אֶתְכֶם יָדַעְתִּי מִכֹּל מִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה עַל־כֵּן
אֶפְקֹד עֲלֵיכֶם אֵת כָּל־עֲוֹנֹתֵיכֶם׃ הֲיֵלְכוּ שְׁנַיִם
יַחְדָּו בִּלְתִּי אִם־נוֹעָדוּ׃ הֲיִשְׁאַג אַרְיֵה בַּיַּעַר וְטֶרֶף
אֵין לוֹ הֲיִתֵּן כְּפִיר קוֹלוֹ מִמְּעֹנָתוֹ בִּלְתִּי אִם־לָכָד׃
הֲתִפֹּל צִפּוֹר עַל־פַּח הָאָרֶץ וּמוֹקֵשׁ אֵין לָהּ הֲיַעֲלֶה־
פַּח מִן־הָאֲדָמָה וְלָכוֹד לֹא יִלְכּוֹד׃ אִם־יִתָּקַע
שׁוֹפָר בְּעִיר וְעָם לֹא יֶחֱרָדוּ אִם־תִּהְיֶה רָעָה בְּעִיר
וַיהוָה לֹא עָשָׂה׃ כִּי לֹא יַעֲשֶׂה אֲדֹנָי יְהוִה דָּבָר כִּי
אִם־גָּלָה סוֹדוֹ אֶל־עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים׃ אַרְיֵה שָׁאָג
מִי לֹא יִירָא אֲדֹנָי יְהוִה דִּבֶּר מִי לֹא יִנָּבֵא׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

התפּל ח"ו כס"מ וכ"י וכן עפ"ה. שָׁאָג ק' וכ"כ בדיש מכלול.

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

הפטרת מקץ

ואם הוא שבת ראשון של חנוכה מפטירין רני ושמחי דלקמן ואם הוא שבת ב׳ דחנוכה מפטירין ויעש חירום דלקמן ואפילו אם הוא ר״ח או מחר חדש.

קודם קריאת ההפטרה ואחר שנמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

במלכי׳ א׳ סימן ג׳.

וַיִּקַץ שְׁלֹמֹה וְהִנֵּה חֲלוֹם וַיָּבוֹא יְרוּשָׁלַםִ וַיַּעֲמֹד׀ לִפְנֵי׀ אֲרוֹן בְּרִית־אֲדֹנָי וַיַּעַל עֹלוֹת וַיַּעַשׂ שְׁלָמִים וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל־עֲבָדָיו: אָז תָּבֹאנָה שְׁתַּיִם נָשִׁים זֹנוֹת אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹדְנָה לְפָנָיו: וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הָאַחַת בִּי אֲדֹנִי אֲנִי וְהָאִשָּׁה הַזֹּאת יֹשְׁבֹת בְּבַיִת אֶחָד וָאֵלֵד עִמָּהּ בַּבָּיִת: וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי

ויקץ ג׳ ס״ו וכולהון דפויי הקו״ף כמשפט. עלות כל נביאי׳ כ״כ במ״ב עולות.

ללדתי ותלד גם־האשה הזאת ואנחנו יחדו אין
זר אתנו בבית זולתי שתים־אנחנו בבית: וימת
בן־האשה הזאת לילה אשר שכבה עליו:
ותקם בתוך הלילה ותקח את־בני מאצלי
ואמתך ישנה ותשכיבהו בחיקה ואת־בנה המת
השכיבה בחיקי: ואקם בבקר להיניק את־בני
והנה־מת ואתבונן אליו בבקר והנה לא־היה
בני אשר ילדתי: ותאמר האשה האחרת לא כי
בני החי ובנך המת וזאת אמרת לא כי בנך המת
ובני החי ותדברנה לפני המלך: ויאמר המלך
זאת אמרת זה־בני החי ובנך המת וזאת אמרת
לא כי בנך המת ובני החי: ויאמר המלך קחו־לי
חרב ויבאו החרב לפני המלך: ויאמר המלך גזרו
את־הילד החי לשנים ותנו את־החצי לאחת
ואת־החצי לאחת: ותאמר האשה אשר־בנה
החי אל־המלך כי־נכמרו רחמיה על־בנה
ותאמר בי אדני תנו־לה את־הילוד החי והמת
אל־תמיתהו וזאת אמרת גם־לי גם־לך לא יהיה
גזרו: ויען המלך ויאמר תנו־לה את־הילוד החי

אין זר ב"ס בכ"י. ישנה ב' דין מ"י ותכירו לכי ישיבה מ"י וכ"כ מכלול ר"ק פ"ו ה'. קחו־לי וכן בכ"י של כ"ד הכל בכ"י קחו־לי ח"ס קחו לי. ויבאו מ"י בס"מ נב"י וכן עפ"ס. ותאמר בי אדני כ"ס בכ"י גם כל כ"ד וכן וזאת אמרת.

וְהָמֵת לֹא תְמִיתֻהוּ הִיא אִמּוֹ׃ וַיִּשְׁמְעוּ כָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר שָׁפַט הַמֶּלֶךְ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי רָאוּ כִּי־חָכְמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט׃ וַיְהִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד׃

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת׃

הפטרת ויגש

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק׃

ביחזקאל בסימן ל״ז.

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ וְאַתָּה בֶן־אָדָם קַח־
לְךָ עֵץ אֶחָד וּכְתֹב עָלָיו לִיהוּדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
חֲבֵרָו וּלְקַח עֵץ אֶחָד וּכְתוֹב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרַיִם
וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו׃ וְקָרַב אֹתָם אֶחָד אֶל־
אֶחָד לְךָ לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ לַאֲחָדִים בְּיָדֶךָ׃ וְכַאֲשֶׁר
יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ בְּנֵי עַמְּךָ לֵאמֹר הֲלוֹא־תַגִּיד לָנוּ מָה־
אֵלֶּה לָּךְ׃ דַּבֵּר אֲלֵהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה
אֲנִי לֹקֵחַ אֶת־עֵץ יוֹסֵף אֲשֶׁר בְּיַד־אֶפְרַיִם וְשִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו וְנָתַתִּי אֹתָם עָלָיו אֶת־עֵץ יְהוּדָה
וַעֲשִׂיתִם לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ אֶחָד בְּיָדִי׃ וְהָיוּ הָעֵצִים
אֲשֶׁר תִּכְתֹּב עֲלֵיהֶם בְּיָדְךָ לְעֵינֵיהֶם׃ וְדַבֵּר
אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה אֲנִי לֹקֵחַ אֶת־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הָלְכוּ־שָׁם וְקִבַּצְתִּי
אֹתָם מִסָּבִיב וְהֵבֵאתִי אוֹתָם אֶל־אַדְמָתָם׃ וְעָשִׂיתִי
אֹתָם לְגוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ בְּהָרֵי יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ אֶחָד
יִהְיֶה לְכֻלָּם לְמֶלֶךְ וְלֹא יִהְיֶה־עוֹד לִשְׁנֵי גוֹיִם וְלֹא
יֵחָצוּ עוֹד לִשְׁתֵּי מַמְלָכוֹת עוֹד׃ וְלֹא יִטַּמְּאוּ עוֹד
בְּגִלּוּלֵיהֶם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם וּבְכֹל פִּשְׁעֵיהֶם וְהוֹשַׁעְתִּי

את־עץ יוסף אשר ביד כ״ה בכ״י. ונתתי אתם עליו גם זה ח״ו בכ״י ומכר עליו כ״ה חסר בספרח. ועשיתי אתם לגוי אחד, גם הוא ח״ו בכ״י גם מנח יתיה בס בכלל כ״ה ח״ו בכיפרח. ולא יטמאו כ״ה בב״מ וכי״ו וי״ם ולא יטמאו עוד. והושעתי אתם ח״ו גם בדפוס גם בכ״י ומכרי׳ גם עליו כ״ה ח״ו בכיפר׳

אֹתָם מִכֹּל מוֹשְׁבֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ בָהֶם וְטִהַרְתִּי
אוֹתָם וְהָיוּ־לִי לְעָם וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים׃
וְעַבְדִּי דָוִד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְרוֹעֶה אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם
וּבְמִשְׁפָּטַי יֵלֵכוּ וְחֻקּוֹתַי יִשְׁמְרוּ וְעָשׂוּ אוֹתָם׃
וְיָשְׁבוּ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדִּי לְיַעֲקֹב אֲשֶׁר
יָשְׁבוּ־בָהּ אֲבוֹתֵיכֶם וְיָשְׁבוּ עָלֶיהָ הֵמָּה וּבְנֵיהֶם
וּבְנֵי בְנֵיהֶם עַד־עוֹלָם וְדָוִד עַבְדִּי נָשִׂיא לָהֶם
לְעוֹלָם׃ וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית שָׁלוֹם בְּרִית עוֹלָם
יִהְיֶה אוֹתָם וּנְתַתִּים וְהִרְבֵּיתִי אוֹתָם וְנָתַתִּי אֶת־
מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם׃ וְהָיָה מִשְׁכָּנִי עֲלֵיהֶם
וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ וְיָדְעוּ
הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדֵּשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל בִּהְיוֹת
מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ

שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:
עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

הפטרת ויחי

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

במלכים א׳ בסימן ב.

וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־דָוִד לָמוּת וַיְצַו אֶת־שְׁלֹמֹה בְנוֹ לֵאמֹר: אָנֹכִי הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ וְחָזַקְתָּ וְהָיִיתָ לְאִישׁ: וְשָׁמַרְתָּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו לִשְׁמֹר חֻקֹּתָיו מִצְוֺתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְעֵדְוֺתָיו כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה לְמַעַן תַּשְׂכִּיל אֵת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר תִּפְנֶה שָׁם: לְמַעַן יָקִים יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלַי לֵאמֹר אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם לָלֶכֶת לְפָנַי בֶּאֱמֶת בְּכָל־לְבָבָם וּבְכָל־נַפְשָׁם לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל: וְגַם אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה לִי

חקתיו מצותיו כ״ה בס״מ וכ״י בלא וי״ו וכן עיקר בהוכחת המס״נ במערכת אות וי״ו שמספר י״ד פסוקין מייחדין דלית בהון ד׳ מלין ב׳ קדמאין לא כתבין וי״ו וב׳ בתראין כתבין וי״ו וסי׳ וכו׳ וזה חד מנהון גם יונתן תרגם קיימוהי פקודוהי. בלא וי״ו וכן מה שמצאנו במקצת נוסחאות ומצותיו אינו כלום.

יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁנֵי־שָׂרֵי צִבְאוֹת
יִשְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּן־נֵר וְלַעֲמָשָׂא בֶן־יֶתֶר וַיַּהַרְגֵם
וַיָּשֶׂם דְּמֵי־מִלְחָמָה בְּשָׁלֹם וַיִּתֵּן דְּמֵי מִלְחָמָה
בַּחֲגֹרָתוֹ אֲשֶׁר בְּמָתְנָיו וּבְנַעֲלוֹ אֲשֶׁר בְּרַגְלָיו׃
וְעָשִׂיתָ כְּחָכְמָתֶךָ וְלֹא־תוֹרֵד שֵׂיבָתוֹ בְּשָׁלֹם שְׁאֹל׃
וְלִבְנֵי בַרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי תַּעֲשֶׂה־חֶסֶד וְהָיוּ בְּאֹכְלֵי
שֻׁלְחָנֶךָ כִּי־כֵן קָרְבוּ אֵלַי בְּבָרְחִי מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם
אָחִיךָ׃ וְהִנֵּה עִמְּךָ שִׁמְעִי בֶן־גֵּרָא בֶן־הַיְמִינִי
מִבַּחֻרִים וְהוּא קִלְלַנִי קְלָלָה נִמְרֶצֶת בְּיוֹם לֶכְתִּי
מַחֲנָיִם וְהוּא־יָרַד לִקְרָאתִי הַיַּרְדֵּן וָאֶשָּׁבַע לוֹ
בַיהוָה לֵאמֹר אִם־אֲמִיתְךָ בֶּחָרֶב׃ וְעַתָּה אַל־
תְּנַקֵּהוּ כִּי אִישׁ חָכָם אָתָּה וְיָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה־לּוֹ וְהוֹרַדְתָּ אֶת־שֵׂיבָתוֹ בְּדָם שְׁאוֹל׃
וַיִּשְׁכַּב דָּוִד עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד׃ וְהַיָּמִים
אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד עַל־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה
בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שֶׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַםִ מָלַךְ שְׁלֹשִׁים
וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ וּשְׁלֹמֹה יָשַׁב עַל־כִּסֵּא דָּוִד
אָבִיו וַתִּכֹּן מַלְכֻתוֹ מְאֹד׃

ברוך אתה וכו׳.

גֵּרָא במרכא עיין בספרי משפטי הטעמים דף י״ח סוף ע״א. וַתִּכֹּן ב׳ חסר כל מלאכת שלמה. מלכֻתו ג׳ ח״ו.

בשבת וחנוכה קורין בפ׳ נשא ·

ביום א׳
וַיְהִי בְּיוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה לְהָקִים אֶת־הַמִּשְׁכָּן
וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־
הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וַיִּמְשָׁחֵם וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם׃
וַיַּקְרִיבוּ נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם הֵם
נְשִׂיאֵי הַמַּטֹּת הֵם הָעֹמְדִים עַל־הַפְּקֻדִים׃ וַיָּבִיאוּ
אֶת־קָרְבָּנָם לִפְנֵי יְהוָה שֵׁשׁ־עֶגְלֹת צָב וּשְׁנֵי עָשָׂר
בָּקָר עֲגָלָה עַל־שְׁנֵי הַנְּשִׂאִים וְשׁוֹר לְאֶחָד וַיַּקְרִיבוּ
אוֹתָם לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃ קַח מֵאִתָּם וְהָיוּ לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל
מוֹעֵד וְנָתַתָּה אוֹתָם אֶל־הַלְוִיִּם אִישׁ כְּפִי עֲבֹדָתוֹ׃
וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הָעֲגָלֹת וְאֶת־הַבָּקָר וַיִּתֵּן אוֹתָם
אֶל־הַלְוִיִּם׃ אֵת ׀ שְׁתֵּי הָעֲגָלוֹת וְאֵת אַרְבַּעַת
הַבָּקָר נָתַן לִבְנֵי גֵרְשׁוֹן כְּפִי עֲבֹדָתָם׃ וְאֵת ׀ אַרְבַּע
הָעֲגָלֹת וְאֵת שְׁמֹנַת הַבָּקָר נָתַן לִבְנֵי מְרָרִי כְּפִי
עֲבֹדָתָם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ וְלִבְנֵי קְהָת
לֹא נָתָן כִּי־עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵהֶם בַּכָּתֵף יִשָּׂאוּ׃
וַיַּקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים אֵת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח
אֹתוֹ וַיַּקְרִיבוּ הַנְּשִׂיאִם אֶת־קָרְבָּנָם לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נָשִׂיא אֶחָד
לַיּוֹם יַקְרִיבוּ אֶת־קָרְבָּנָם לַחֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ׃ ס

וַיְהִי הַמַּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת־קָרְבָּנוֹ נַחְשׁוֹן
בֶּן־עַמִּינָדָב לְמַטֵּה יְהוּדָה׃ וְקָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־
כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ
מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל
אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־
עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים
בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה
זֶה קָרְבַּן נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃

ביום ב׳
בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הִקְרִיב נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר נְשִׂיא יִשָּׂשכָר׃
הִקְרִב אֶת־קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־ כסף וגו׳ עד בני שנה חמשה
זֶה קָרְבַּן נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃

ביום ג׳
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי נָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃
קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־ כסף וגו׳ עד בני שנה חמשה
זֶה קָרְבַּן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃

ביום ד׳
בַּיּוֹם הָרְבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־
שְׁדֵיאוּר׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־ כסף וגו׳ עד בני שנה חמשה
זֶה קָרְבַּן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃

ביום ו׳
בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי נָשִׂיא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃
קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־ כסף וגו׳ עד בני שנה חמשה
זֶה קָרְבַּן אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃

ביום ז׳
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי אֶפְרָיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־
עַמִּיהוּד׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־ כסף וגו׳ עד בני שנה חמשה
זֶה קָרְבַּן אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק׃

בזכריה סימן ב׳.

רָנִּי וְשִׂמְחִי בַּת־צִיּוֹן כִּי הִנְנִי־בָא וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכֵךְ נְאֻם־יְהוָה׃ וְנִלְווּ גוֹיִם רַבִּים אֶל־יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וְהָיוּ לִי לְעָם וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכֵךְ וְיָדַעַתְּ כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלָחַנִי אֵלָיִךְ׃ וְנָחַל יְהוָה אֶת־יְהוּדָה חֶלְקוֹ עַל אַדְמַת הַקֹּדֶשׁ וּבָחַר עוֹד בִּירוּשָׁלָםִ׃ הַס כָּל־בָּשָׂר מִפְּנֵי יְהוָה כִּי נֵעוֹר מִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ׃ וַיַּרְאֵנִי אֶת־יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עֹמֵד לִפְנֵי מַלְאַךְ יְהוָה וְהַשָּׂטָן עֹמֵד עַל־יְמִינוֹ לְשִׂטְנוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן יִגְעַר יְהוָה בְּךָ הַשָּׂטָן וְיִגְעַר יְהוָה בְּךָ הַבֹּחֵר בִּירוּשָׁלָםִ הֲלוֹא זֶה אוּד מֻצָּל מֵאֵשׁ׃

ויהושע היה לבש בגדים צואים ועמד לפני
המלאך: ויען ויאמר אל־העמדים לפניו לאמר
הסירו הבגדים הצאים מעליו ויאמר אליו ראה
העברתי מעליך עונך והלבש אתך מחלצות:
ואמר ישימו צניף טהור על־ראשו וישימו הצניף
הטהור על־ראשו וילבשהו בגדים ומלאך יהוה
עמד: ויעד מלאך יהוה ביהושע לאמר: כה־
אמר יהוה צבאות אם־בדרכי תלך ואם את־
משמרתי תשמר וגם־אתה תדין את־ביתי וגם
תשמר את־חצרי ונתתי לך מהלכים בין
העמדים האלה: שמע־נא יהושע הכהן הגדול
אתה ורעיך הישבים לפניך כי־אנשי מופת המה
כי־הנני מביא את־עבדי צמח: כי ׀ הנה האבן
אשר נתתי לפני יהושע על־אבן אחת שבעה
עינים הנני מפתח פתחה נאם יהוה צבאות
ומשתי את־עון הארץ־ההיא ביום אחד: ביום
ההוא נאם יהוה צבאות תקראו איש לרעהו אל־
תחת גפן ואל־תחת תאנה: וישב המלאך הדבר
בי ויעירני כאיש אשר־יעור משנתו: ויאמר
אלי מה אתה ראה ויאמר ראיתי והנה מנורת
זהב כלה וגלה על־ראשה ושבעה נרתיה עליה

לבש כל נביאים ח׳ וג״ב ס״ו ופי׳ קמקמם (ב״א ח ה) הולך (מ״ב י׳ כ״ב).

שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוּצָקוֹת לַנֵּרוֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁהּ׃
וּשְׁנַיִם זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִימִין הַגֻּלָּה וְאֶחָד עַל־
שְׂמֹאלָהּ׃ וָאַעַן וָאֹמַר אֶל־הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי
לֵאמֹר מָה אֵלֶּה אֲדֹנִי׃ וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי
וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲלוֹא יָדַעְתָּ מָה־הֵמָּה אֵלֶּה וָאֹמַר לֹא
אֲדֹנִי׃ וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר זֶה דְּבַר־יְהוָה אֶל־
זְרֻבָּבֶל לֵאמֹר לֹא בְחַיִל וְלֹא בְכֹחַ כִּי אִם־בְּרוּחִי
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ מִי־אַתָּה הַר־הַגָּדוֹל לִפְנֵי
זְרֻבָּבֶל לְמִישֹׁר וְהוֹצִיא אֶת־הָאֶבֶן הָרֹאשָׁה
תְּשֻׁאוֹת חֵן חֵן לָהּ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד׃

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ. יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת׃

בשבת ב׳ דחנוכה קורין ביום השמיני.

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי נָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר: קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר: בַּיּוֹם הַתְּשִׁיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי: קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־ כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים חמשה כבשים בני שנה חמשה

זֶה קָרְבַּן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי:

בַּיּוֹם הָעֲשִׂירִי נָשִׂיא לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי: קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־ כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו

לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים חמשה כבשים בני שנה חמשה
זֶ֛ה קָרְבַּ֥ן אֲחִיעֶ֖זֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּֽי׃

בְּי֗וֹם עַשְׁתֵּ֥י עָשָׂ֛ר י֖וֹם נָשִׂ֣יא לִבְנֵ֣י אָשֵׁ֑ר פַּגְעִיאֵ֖ל בֶּן־עָכְרָֽן׃ קָרְבָּנ֞וֹ קַֽעֲרַת־ כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה
קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו
לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים חמשה כבשים בני שנה חמשה
זֶ֛ה קָרְבַּ֥ן פַּגְעִיאֵ֖ל בֶּן־עָכְרָֽן׃

בְּיוֹם֙ שְׁנֵ֣ים עָשָׂ֣ר י֔וֹם נָשִׂ֖יא לִבְנֵ֣י נַפְתָּלִ֑י אֲחִירַ֖ע בֶּן־עֵינָֽן׃ קָרְבָּנ֞וֹ קַֽעֲרַת־ כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה
קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו
לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים חמשה כבשים בני שנה חמשה
זֶ֛ה קָרְבַּ֥ן אֲחִירַ֖ע בֶּן־עֵינָֽן׃

זֹ֣את ׀ חֲנֻכַּ֣ת הַמִּזְבֵּ֗חַ בְּיוֹם֙ הִמָּשַׁ֣ח אֹת֔וֹ מֵאֵ֖ת נְשִׂיאֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל קַֽעֲרֹ֨ת כֶּ֜סֶף שְׁתֵּ֣ים עֶשְׂרֵ֗ה מִֽזְרְקֵי־כֶ֙סֶף֙ שְׁנֵ֣ים עָשָׂ֔ר כַּפּ֥וֹת זָהָ֖ב שְׁתֵּ֥ים עֶשְׂרֵֽה׃ שְׁלֹשִׁ֣ים

וּמֵאָה הַקְּעָרָה הָאַחַת כֶּסֶף וְשִׁבְעִים הַמִּזְרָק
הָאֶחָד כֹּל כֶּסֶף הַכֵּלִים אַלְפַּיִם וְאַרְבַּע־מֵאוֹת
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ כַּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה מְלֵאֹת
קְטֹרֶת עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַכַּף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ כָּל־זְהַב
הַכַּפּוֹת עֶשְׂרִים וּמֵאָה׃ כָּל־הַבָּקָר לָעֹלָה שְׁנֵים
עָשָׂר פָּרִים אֵילִם שְׁנֵים־עָשָׂר כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
שְׁנֵים עָשָׂר וּמִנְחָתָם וּשְׂעִירֵי עִזִּים שְׁנֵים עָשָׂר
לְחַטָּאת׃ וְכֹל בְּקַר ׀ זֶבַח הַשְּׁלָמִים עֶשְׂרִים
וְאַרְבָּעָה פָּרִים אֵילִם שִׁשִּׁים עַתֻּדִים שִׁשִּׁים
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁשִּׁים זֹאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי
הִמָּשַׁח אֹתוֹ׃ וּבְבֹא מֹשֶׁה אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ
וַיִּשְׁמַע אֶת־הַקּוֹל מִדַּבֵּר אֵלָיו מֵעַל הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר
עַל־אֲרֹן הָעֵדֻת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים וַיְדַבֵּר אֵלָיו׃
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן
וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת־הַנֵּרֹת אֶל־מוּל
פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת׃ וַיַּעַשׂ כֵּן אַהֲרֹן
אֶל־מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה הֶעֱלָה נֵרֹתֶיהָ כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרָה מִקְשָׁה זָהָב
עַד־יְרֵכָהּ עַד־פִּרְחָהּ מִקְשָׁה הִוא כַּמַּרְאֶה אֲשֶׁר
הֶרְאָה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה אֶת־הַמְּנֹרָה׃

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר
בנביאים טובים ורצה בדבריהם הנאמרים
באמת ברוך אתה יי הבוחר בתורה ובמשה
עבדו ובישראל עמו ובנביאי האמת וצדק:

במלכים א׳ סימן ז׳.

ויעש חירום את־הכירות ואת־היעים ואת־
המזרקות ויכל חירם לעשות את־כל־המלאכה
אשר עשה למלך שלמה בית יהוה: עמדים
שנים וגלת הכתרת אשר־על־ראש העמודים
שתים והשבכות שתים לכסות את־שתי גלות
הכתרת אשר על־ראש העמודים: ואת־
הרמנים ארבע מאות לשתי השבכות שני־
טורים רמנים לשבכה האחת לכסות את־שתי
גלות הכתרת אשר על־פני העמודים: ואת־
המכנות עשר ואת־הכירת עשרה על־המכנות:
ואת־הים האחד ואת־הבקר שנים־עשר תחת
הים: ואת־הסירות ואת־היעים ואת־המזרקות
ואת כל־הכלים האהל אשר עשה חירם למלך האלה ק׳
שלמה בית יהוה נחשת ממרט: בככר הירדן
יצקם המלך במעבה האדמה בין סכות ובין
צרתן: וינח שלמה את־כל־הכלים מרב מאד

ואת־הכירות תכיות לי׳ חד״ה.   כתרת הכתרת כל מלכים ח״ו.

מְאֹד לֹא נֶחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת׃ וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֵת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה אֵת מִזְבַּח הַזָּהָב וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים זָהָב׃ וְאֶת־הַמְּנֹרוֹת חָמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאל לִפְנֵי הַדְּבִיר זָהָב סָגוּר וְהַפֶּרַח וְהַנֵּרֹת וְהַמֶּלְקַחַיִם זָהָב׃ וְהַסִּפּוֹת וְהַמְזַמְּרוֹת וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַכַּפּוֹת וְהַמַּחְתּוֹת זָהָב סָגוּר וְהַפֹּתוֹת לְדַלְתוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי לְקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים לְדַלְתֵי הַבַּיִת לַהֵיכָל זָהָב׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד׃

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת׃

משמאל חס׳ וי״ו ד׳ מ״ו בר מן בראשית. והנרת בלי חסר בנ״ך.

מפטיר לשבת ראש חדש א

קריאה למפטיר בשבת ר"ח.

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם
וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ:
עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:
וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי־
בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה
תְּמִימִם: וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד: וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ
אִשֶּׁה לַיְיָ: וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁת
הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יָיִן זֹאת עֹלַת
חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת לַיְיָ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ:

בשבת ור"ח מפטירין השמי' כסאי, ונדחית הפטרה זו מפני הפטרת שבת חנוכ' ופ' שקלי' ופ' החדש, גם מפני הפטרת שמעו דפ' מסעי, אבל בפ' ראה ור"ק מפטירין השמי' כסאי ואח מפטירין בכי תצ' רני עקר' בצירוף עני' סוער'.

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר
בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים
בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה
עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

ישעיה סימן ס"ו.

כֹּה אָמַר יְהוָה הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי

אי־זה בית אשר תבנו־לי ואי־זה מקום מנוחתי׃
ואת־כל־אלה ידי עשתה ויהיו כל־אלה נאם־
יהוה ואל־זה אביט אל־עני ונכה־רוח וחרד על־
דברי׃ שוחט השור מכה־איש זובח השה עורף
כלב מעלה מנחה דם־חזיר מזכיר לבנה מברך
און גם־המה בחרו בדרכיהם ובשקוציהם נפשם
חפצה׃ גם־אני אבחר בתעלליהם ומגורתם
אביא להם יען קראתי ואין עונה דברתי ולא
שמעו ויעשו הרע בעיני ובאשר לא־חפצתי
בחרו׃ שמעו דבר־יהוה החרדים אל־דברו אמרו
אחיכם שנאיכם מנדיכם למען שמי יכבד יהוה
ונראה בשמחתכם והם יבשו׃ קול שאון מעיר
קול מהיכל קול יהוה משלם גמול לאיביו׃ בטרם
תחיל ילדה בטרם יבוא חבל לה והמליטה זכר׃
מי־שמע כזאת מי ראה כאלה היוחל ארץ ביום
אחד אם־יולד גוי פעם אחת כי־חלה גם־ילדה
ציון את־בניה׃ האני אשביר ולא אוליד יאמר
יהוה אם־אני המוליד ועצרתי אמר אלהיך׃
שמחו את־ירושלם וגילו בה כל־אהביה שישו
אתה משוש כל־המתאבלים עליה׃ למען תינקו

שוחט זובח עורף בלשון מ"ו עיין מכ"ג ריש פ' מקץ, ומלת עורף גם מברך
שלישי ובהעמדה כליה עיין בכבדי אבעי הטעמים דף כ"ט ב'.

ושבעתם משד תנחמיה למען תמצו והתענגתם
מזיז כבודה: כי־כה ׀ אמר יהוה הנני נטה־אליה
כנהר שלום וכנחל שוטף כבוד גוים וינקתם על־
צד תנשאו ועל־ברכים תשעשעו: כאיש אשר
אמו תנחמנו כן אנכי אנחמכם ובירושלם
תנחמו: וראיתם ושש לבכם ועצמותיכם כדשא
תפרחנה ונודעה יד־יהוה את־עבדיו וזעם את־
איביו: כי־הנה יהוה באש יבוא וכסופה מרכבתיו
להשיב בחמה אפו וגערתו בלהבי־אש: כי
באש יהוה נשפט ובחרבו את־כל־בשר ורבו
חללי יהוה: המתקדשים והמטהרים אל־הגנות
אחר אחד בתוך אכלי בשר החזיר והשקץ אחת
והעכבר יחדו יספו נאם־יהוה: ואנכי מעשיהם
ומחשבתיהם באה לקבץ את־כל־הגוים והלשנות
ובאו וראו את־כבודי: ושמתי בהם אות ושלחתי
מהם ׀ פליטים אל־הגוים תרשיש פול ולוד משכי
קשת תבל ויון האיים הרחקים אשר לא־שמעו
את־שמעי ולא־ראו את־כבודי והגידו את־כבודי
בגוים: והביאו את־כל־אחיכם ׀ מכל־הגוים ׀
מנחה ליהוה בסוסים וברכב ובצבים ובפרדים

נטה מ"ו יתפ"ה. תבל ד' מ"ו יתפ"ה. אחיכם ׀ מכל נמסרת כ"ז לאמר בהדיא בית בפסוק זה ב' פסקין חבל לא מכיימית אין גבולה יציקר בין אחים למבל ובין הגוים למנחה ביגבור המחבר תרין ממי"ן שהוא עלה לפסק כמבולד במסבתי המיצמים בסעד הפסק.

וּבַכִּרְכָּרוֹת עַל הַר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלַםִ אָמַר יְהוָה כַּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בִּכְלִי טָהוֹר בֵּית יְהוָה׃ וְגַם־מֵהֶם אֶקַּח לַכֹּהֲנִים לַלְוִיִּם אָמַר יְהוָה׃ כִּי כַאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עֹמְדִים לְפָנַי נְאֻם־יְהוָה כֵּן יַעֲמֹד זַרְעֲכֶם וְשִׁמְכֶם׃ וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר יְהוָה׃ וְיָצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפֹּשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דֵרָאוֹן לְכָל־בָּשָׂר׃ והיה מדי חדש בחדשו וכו׳ עד לפני אמר יהוה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד׃

על התורה ועל העבודה ועל הנביאים ועל יום השבת הזה שנתת לנו יי אלהינו לקדשה ולמנוחה לכבוד ולתפארת. על הכל יי אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך יתברך שמך בפי כל חי תמיד לעולם ועד׃ ברוך אתה יי מקדש השבת׃

בשבת וערב ר"ח מפטירין של מחר חדש, ונידחית הפטרה זו מפני פ' שקלים ופ' החדש, וברוב קהלות פולין וביהם נידחית גם מפני עניה סוערה בפ' ראה, אכן בק"ק פפ"ד ורוב אשכנז מפטירין של מחר חדש בפ' ראה ועל"ח ומחברין עניה סוערה עם רני עקרה בפ' כי תצא •

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר בנביאים טובים ורצה בדבריהם הנאמרים באמת ברוך אתה יי הבוחר בתורה ובמשה עבדו ובישראל עמו ובנביאי האמת וצדק:

שמואל א' סימן כ'.

ויאמר־לו יהונתן מחר חדש ונפקדת כי יפקד מושבך: ושלשת תרד מאד ובאת אל־המקום אשר־נסתרת שם ביום המעשה וישבת אצל האבן האזל: ואני שלשת החצים צדה אורה לשלח־לי למטרה: והנה אשלח את־הנער לך מצא את־החצים אם־אמר אמר לנער הנה החצים ׀ ממך והנה קחנו ׀ ובאה כי־שלום לך ואין דבר חי־יהוה: ואם־כה אמר לעלם הנה החצים ממך והלאה לך כי שלחך יהוה: והדבר אשר דברנו אני ואתה הנה יהוה ביני ובינך עד־עולם: ויסתר דוד בשדה ויהי החדש וישב המלך על־הלחם לאכול: וישב המלך על־מושבו כפעם ׀ בפעם אל־מושב הקיר ויקם יהונתן וישב אבנר

קחנו ׀ ובאה בפסק ביניהם ונמנה במערכת בכלל פסקין המפרש וכן עיקר ונענו התתגב בגיס וו"ן כמבואר במסמני הטעמים בשער הפסק.

מִצַּד שָׁאוּל וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד׃ וְלֹא־דִבֶּר שָׁאוּל
מְאוּמָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרֶה הוּא בִּלְתִּי
טָהוֹר הוּא כִּי־לֹא טָהוֹר׃ וַיְהִי מִמָּחֳרַת הַחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־יְהוֹנָתָן
בְּנוֹ מַדּוּעַ לֹא־בָא בֶן־יִשַׁי גַּם־תְּמוֹל גַּם־הַיּוֹם אֶל־
הַלָּחֶם׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל נִשְׁאֹל נִשְׁאַל דָּוִד
מֵעִמָּדִי עַד־בֵּית לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי נָא כִּי זֶבַח
מִשְׁפָּחָה לָנוּ בָּעִיר וְהוּא צִוָּה־לִי אָחִי וְעַתָּה אִם־
מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמָּלְטָה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־אֶחָי
עַל־כֵּן לֹא־בָא אֶל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּחַר־אַף שָׁאוּל
בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בֶּן־נַעֲוַת הַמַּרְדּוּת הֲלוֹא יָדַעְתִּי
כִּי־בֹחֵר אַתָּה לְבֶן־יִשַׁי לְבָשְׁתְּךָ וּלְבֹשֶׁת עֶרְוַת
אִמֶּךָ׃ כִּי כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן־יִשַׁי חַי עַל־הָאֲדָמָה
לֹא תִכּוֹן אַתָּה וּמַלְכוּתֶךָ וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ
אֵלַי כִּי בֶן־מָוֶת הוּא׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל אָבִיו

בֶּן־נַעֲוַת בסגול ומקף לא לדי ומרכא בהוכחת שני מיני מסרת וז"ל רד"ק במכלול ד"ק דף יג' א' (ואת דף ס"א ב' מדפוס פירדא) בן נעות המרדות שרשו עות וכו' וראוי לומר בן מעות בעבור המרדות שאחר מוליד ובֵן נקוד בצרי לפי שהוא כבבן ועומד בענינו והוא סמוך לנעות כמו בֵּן חכם ישמח אב כי אם היה סמוך לנעות בלבד חשבו אחרים ואומרים כי נעות אמר על אמו ושרשו עוה אי' ראוי להיות בֶּן נקוד בסגול כמו בן הישראלית מבן עשרים שנה וי"א כי נעות לנקבה ושרשו נעוה ובן הוא סמוך לנעוה ואמרו זה בעבור שמלאו בן נקוד בסגול וכדרך הסמוכים אע"פ שאינם במקף וכו' בן הנראה במכלול כ"י ומסכים עם מה שכתב בשרש עוה ובדפוס הלבן מקולקל ומשובש.

וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוּמַת מֶה עָשָׂה׃ וַיָּטֶל שָׁאוּל אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן כִּי־כָלָה הִיא מֵעִם אָבִיו לְהָמִית אֶת־דָּוִד׃ וַיָּקָם יְהוֹנָתָן מֵעִם הַשֻּׁלְחָן בָּחֳרִי־אָף וְלֹא־אָכַל בְּיוֹם־הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לֶחֶם כִּי נֶעְצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלִמוֹ אָבִיו׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשָּׂדֶה לְמוֹעֵד דָּוִד וְנַעַר קָטֹן עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רֻץ מְצָא־נָא אֶת־הַחִצִּים אֲשֶׁר אָנֹכִי מוֹרֶה הַנַּעַר רָץ וְהוּא־יָרָה הַחֵצִי לְהַעֲבִרוֹ׃ וַיָּבֹא הַנַּעַר עַד־מְקוֹם הַחֵצִי אֲשֶׁר יָרָה יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחֵצִי מִמְּךָ וָהָלְאָה׃ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר מְהֵרָה חוּשָׁה אַל־תַּעֲמֹד וַיְלַקֵּט נַעַר יְהוֹנָתָן אֶת־הַחִצִּי וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו׃ וְהַנַּעַר לֹא־יָדַע מְאוּמָה אַךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדְעוּ אֶת־הַדָּבָר׃ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת־כֵּלָיו אֶל־הַנַּעַר אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הָבֵיא הָעִיר׃ הַנַּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֵצֶל הַנֶּגֶב וַיִּפֹּל לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְּׁקוּ ׀ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ עַד־דָּוִד הִגְדִּיל׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ

בְּיוֹם־ס״א בְּיוֹם. נֶעְצַב היגי״ן בגו״א לבד ברוב ס״מ ולא כן חמדו ש״ב י״ע נ׳ והמכלת מכייעא. הַחֵצִי מלרע וכ״ב יהל״י בדרכי הניקוד שלו כל חצי לשון קשת מלרע וכל לשון הֵצִי כמו למחצים יְהֵצִי מלעיל עכ״ל וכ״כ בעל מקנה אברם.

שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין זַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד׃

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ. יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת׃

קודם שיכנס לבה"כ ישהה מעט בעזרת בה"כ ויאמר:

ואני ברב חסדך אבא ביתך אשתחוה אל־היכל קדשך ביראתך:

ואז ילך בנחת ולא בפתע פתאום ויאמר:

בבית אלהים נהלך ברגש:

כשיכנס לבהכ"נ יאמר: נאך דעם איינטריטט זאגט מאן:

מה־טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל: ואני ברב חסדך אבא ביתך אשתחוה אל־היכל קדשך ביראתך: יי אהבתי מעון ביתך ומקום משכן כבודך: ואני אשתחוה ואכרעה אברכה לפני־יי עשי: ואני תפלתי לך יי עת רצון אלהים ברב־חסדך ענני באמת ישעך:

אני קראתיך כי־תענני אל הט־אזנך לי שמע אמרתי: אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך: ואני עליך בטחתי יי אמרתי אלהי אתה: שמע קול תחנוני בשועי אליך בנשאי ידי אל־דביר קדשך: יי אלהי שועתי אליך ותרפאני: אליך יי אקרא ואל־אדני[1] אתחנן: האירה פניך על־עבדך הושיעני בחסדך: כי־לך יי הוחלתי אתה תענה אדני אלהי: [2]שמעה תפלתי יי

---

1) אדני, כ"ה בכל כ"י וגם כמנ' בהדי קל"ד ווילנא, וכן העיד הגאון בן חפני הובא בס' אבודרהם וכן הע' הם"ש. 2) שמעה כנ"ל ומסור עלי' לי"ק"ח.

וְשַׁוְעָתִי ׀ הַאֲזִינָה ׀ אֶל־דִּמְעָתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ: שְׁמַע־יְיָ וְחָנֵּנִי יְיָ הֱיֵה ׀ עֹזֵר לִי:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְיָ נֵלֵךְ: שָׂשׂ אָנֹכִי עַל־אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב: הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל: יְיָ בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי בֹּקֶר אֶעֱרָךְ־לְךָ וַאֲצַפֶּה: אֲנִי קְרָאתִיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: רַגְלִי עָמְדָה בְמִישׁוֹר בְּמַקְהֵלִים אֲבָרֵךְ יְיָ:

שיר מן ב' תנועות ויתד וב' תנועות ויתד וב' תנועות בדלת וכן בסוגר, ובתוכו רמיז י"ג העיקרים על סדר י"ג כתובים הנרשמים.

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל־מְצִיאוּתוֹ:
אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדוּתוֹ:
אֵין לוֹ דְּמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ:
קַדְמוֹן לְכָל־דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא רִאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ:
הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל־נוֹצָר יוֹרֶה גְּדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ:
שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ אֶל־אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ:
לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמשֶׁה עוֹד נָבִיא וּמַבִּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ:
תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל עַל־יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ:
לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ:
צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמָתוֹ:
*גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמִפְעָלוֹ נוֹתֵן לְרָשָׁע רַע כְּרִשְׁעָתוֹ:
יִשְׁלַח לְקֵץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ:
מֵתִים יְחַיֶּה אֵל בְּרֹב־חַסְדּוֹ בָּרוּךְ עֲדֵי־עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:

---

*) גומל לאיש וכו', שיעורו גומל חסד לכל איש כמפעלו ונותן רע לכל רשע, כרשעתו, ור"ל בג"ע שלו העתיד דברים ללא אעיל.

שיר מורכב מיתד וב׳ תנועות ויתד וב׳ תנועות בדלת וכן בסוגר:

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ· בְּטֶרֶם כָּל־יְצִיר נִבְרָא:
לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל· אֲזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל· לְבַדּוֹ יִמְלוֹךְ נוֹרָא:
וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה· וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה:
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי· לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה:
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית· וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה:
וְהוּא אֵלִי וְחַי גֹּאֲלִי· וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה:
וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי· מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא:
בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי· בְּעֵת אִישַׁן וְאָעִירָה:
וְעִם־רוּחִי גְּוִיָּתִי· יְיָ לִי וְלֹא אִירָא:

בכל הברכו׳ והתפלו׳ צריך שיכוין פי׳ המל׳ מה שמוציא בשפתיו, ובהזכירו השם הוי׳ ב״ה יכוין פי׳ קריאתו באדנות שהוא אדון הכל וגם יכוין בכתיבתו שהוא הי׳ הו׳ ויהי׳ ובהזכירו שם אלהי׳ יכוין שהוא התקיף ובעל היכולת ובעל הכוחו׳ כולם

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶת־הָאָדָם בְּחָכְמָה וּבָרָא בוֹ נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ שֶׁאִם יִפָּתֵחַ אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשַׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא כָל־בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת:

נהרנה קהלות אשכנז מתחילין כאן אלהי נשמה

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲשׂוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה:

וְהַעֲרֶב־נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ (וצאצאי צאצאינו) וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ לִשְׁמָהּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁיעוּר הַפֵּאָה וְהַבִּכּוּרִים וְהָרֵאָיוֹן וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְתַלְמוּד תּוֹרָה: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לָעוֹלָם הַבָּא: וְאֵלּוּ הֵן כִּבּוּד אָב וָאֵם וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ שַׁחֲרִית וְעַרְבִית וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים וּבִקּוּר חוֹלִים וְהַכְנָסַת כַּלָּה וְהַלְוָיַת הַמֵּת וְעִיּוּן תְּפִלָּה וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם:

אֱלֹהַי נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא אַתָּה בְרָאתָהּ אַתָּה יְצַרְתָּהּ אַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי וְאַתָּה

מְשַׁמְּרָהּ בְּקִרְבִּי וְאַתָּה עָתִיד לִטְּלָהּ מִמֶּנִּי וּלְהַחֲזִירָהּ בִּי לֶעָתִיד לָבֹא: כָּל־זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְקִרְבִּי מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי רִבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל־הַנְּשָׁמוֹת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר נְשָׁמוֹת לִפְגָרִים מֵתִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לַשֶּׂכְוִי בִינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי נָכְרִי:

בָּ״אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי עָבֶד:

בָּ״אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי אִשָּׁה:

הנשים אומרת בָּ״אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשַׂנִי כִּרְצוֹנוֹ:

נק״ק מיץ מוסיפין כ״א״י״א מלך העול׳ מגביה שפלי׳ (עיין א״ח סי׳ מ״ו)

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם פּוֹקֵחַ עִוְרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר אֲסוּרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף כְּפוּפִים:

בָּ״אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם רוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם:

בָּ״אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה לִי כָּל־צָרְכִּי:

בָּ״אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעֹלָם אֲשֶׁר הֵכִין מִצְעֲדֵי־גָבֶר:

בָּ״אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה:

בָּ״אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה:

בָּ״אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר שֵׁנָה מֵעֵינָי וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי: וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְאַל תְּבִיאֵנוּ לֹא לִידֵי חֵטְא וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה וְעָוֹן וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן וְאַל תַּשְׁלֶט בָּנוּ יֵצֶר הָרַע וְהַרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רַע וּמֵחָבֵר רַע וְדַבְּקֵנוּ בְּיֵצֶר הַטּוֹב וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד־לָךְ וּתְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאֵינוּ וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּצִּילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל־יוֹם מֵעַזֵּי פָנִים וּמֵעַזּוּת פָּנִים מֵאָדָם רַע וּמֵחָבֵר רַע וּמִשָּׁכֵן רַע וּמִפֶּגַע רַע וּמִשָּׂטָן הַמַּשְׁחִית מִדִּין קָשֶׁה וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה בֵּין שֶׁהוּא בֶן־בְּרִית וּבֵין שֶׁאֵינוֹ בֶן־בְּרִית:

לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יְרֵא שָׁמַיִם בְּסֵתֶר וּמוֹדֶה עַל־הָאֱמֶת וְדוֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְיַשְׁכֵּם וְיֹאמַר:

רִבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים· מָה אֲנַחְנוּ מֶה חַיֵּינוּ מֶה חַסְדֵּנוּ מַה־צִּדְקוֹתֵינוּ

מַה־יְשׁוּעָתֵנוּ מַה־כֹּחֵנוּ מַה־גְּבוּרָתֵנוּ מַה־נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָּל־הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ · וּמוֹתַר הָאָדָם מִן־הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל:

אֲבָל אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ · בְּנֵי אַבְרָהָם אֹהַבְךָ שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לּוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה · זֶרַע יִצְחָק יְחִידוֹ שֶׁנֶּעֱקַד עַל גַּב־הַמִּזְבֵּחַ עֲדַת יַעֲקֹב בִּנְךָ בְּכוֹרֶךָ שֶׁמֵּאַהֲבָתְךָ שֶׁאָהַבְתָּ אוֹתוֹ וּמִשִּׂמְחָתְךָ שֶׁשָּׂמַחְתָּ־בּוֹ קָרָאתָ אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וִישֻׁרוּן:

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְשַׁבֵּחֲךָ וּלְפָאֶרְךָ וּלְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ וְלָתֵת־שֶׁבַח וְהוֹדָיָה לִשְׁמֶךָ: אַשְׁרֵינוּ מַה־טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה־נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ וּמַה־יָּפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ אַשְׁרֵינוּ שֶׁאֲנַחְנוּ מַשְׁכִּימִים וּמַעֲרִיבִים עֶרֶב וָבֹקֶר וְאוֹמְרִים פַּעֲמַיִם בְּכָל־יוֹם

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

רש״ל הי׳ נוהג לומר כאן כל הפרש׳ הראשונ׳ של ק״ש, משום שלפעמי׳ כשאומרי׳ קרובות מתעכבין בקריאת שמע עד אחר זמנה ובזה הוא יוצא ידי חובת ק״ש.

אַתָּה הוּא עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה הוּא

מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה הוּא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאַתָּה הוּא לָעוֹלָם הַבָּא קַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ וּבִישׁוּעָתְךָ תָּרִים וְתַגְבִּיהַּ קַרְנֵנוּ בָּ"אַ יְיָ מְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בָּרַבִּים:

אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבִשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים · אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים · קַבֵּץ קוֶֹיךָ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־בָּאֵי עוֹלָם כִּי אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר בָּם וּמִי בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בָּעֶלְיוֹנִים אוֹ בַתַּחְתּוֹנִים שֶׁיֹּאמַר לְךָ מַה־תַּעֲשֶׂה אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד בַּעֲבוּר שִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ וְקַיֶּם־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַה־שֶּׁכָּתוּב בָּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם וּבָעֵת קַבְּצִי אֶתְכֶם כִּי־אֶתֵּן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְיָ:

ברובה קהלות אשכנז אומרין כאן ברכות התורה, יברכך, אלו דברים, ויש שא"א הפסוקים והמשנה.

שמות ל'

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרָחְצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם: וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו

מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם: בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל
מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ
לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהוָה: וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם
וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ וְהָיְתָה לָהֶם חָק־עוֹלָם לוֹ
וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם: וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי־בַד
יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת־הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל
הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ:
וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא
אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר:
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי
תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה
הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
תְמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד: אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד
תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין
הָעַרְבָּיִם: וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה
בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין: עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה
בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת
הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהוָה:
וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת
הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:

וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְהוָֹה וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם · כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָ אוֹתָם עַל־יְדֵי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ: וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ סַמִּים נָטָף וּשְׁחֵלֶת וְחֶלְבְּנָה סַמִּים וּלְבֹנָה זַכָּה בַּד בְּבַד יִהְיֶה: וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ קְטֹרֶת רֹקַח מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ מְמֻלָּח טָהוֹר קֹדֶשׁ: וְשָׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה הָדֵק וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה לִפְנֵי הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים תִּהְיֶה לָכֶם: וְנֶאֱמַר וְהִקְטִיר עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת־הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה: וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת־הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי יְהוָֹה לְדֹרֹתֵיכֶם:

תנו רבנן פטום הקטורת, הצרי והציפורן החלבנה והלבונה משקל שבעים שבעים מנה· מור וקציעה שבולת נרד וכרכום, משקל ששה עשר ששה עשר מנה· הקושט שנים עשר, וקלופה שלשה, וקנמון תשעה, בורית כרשינה תשעה קבין. יין קפריסין, סאין תלתא וקבין תלתא, ואם אין לו יין קפריסין, מביא חמר חורין עתיק, מלח סדומית רובע הקב, מעלה עשן כל שהוא· רבי נתן אומר אף כפת הירדן כל שהוא ואם נתן בה דבש פסלה. ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

רבן שמעון בן גמליאל אומר, הצרי אינו אלא שרף, הנוטף מעצי הקטף. בורית כרשינה ששפין בה את הצפורן, כדי שתהא נאה. יין קפריסין ששורין בו את הצפורן, מפני שהיא עזה. והלא מי רגלים יפין לה, אלא שאין מכניסין מי רגלים בעזרה, מפני הכבוד:

תניא רבי נתן אומר כשהוא שוחק אומר הדק היטיב היטיב הדק, מפני שהקול יפה לבשמים, פטמה לחצאין כשרה לשליש ולרביע לא שמענו. אמר רבי יהודה זה הכלל, אם כמידתה, כשרה לחצאין, ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

תני בר קפרא אחת לששים או לשבעים שנה היתה באה של שירים לחצאין. עוד תני בר קפרא, אלו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה, ולמה אין מערבין בה דבש, מפני שהתורה אמרה כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי:

יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

תפלת רבי נחוניא בן הקנה

אָנָּא בְּכֹחַ גְּדֻלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה. אבג"יתץ
קַבֵּל רִנַּת עַמְּךָ שַׂגְּבֵנוּ טַהֲרֵנוּ נוֹרָא. קרע"שטן
נָא גִבּוֹר דּוֹרְשֵׁי יִחוּדְךָ כְּבָבַת שָׁמְרֵם. נגד"יכש
בָּרְכֵם טַהֲרֵם רַחֲמֵם צִדְקָתְךָ תָּמִיד גָּמְלֵם. בטר"צתג
חֲסִין קָדוֹשׁ בְּרוֹב טוּבְךָ נַהֵל עֲדָתֶךָ. חקב"טנע
יָחִיד גֵּאֶה לְעַמְּךָ פְּנֵה זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ. יגל"פזק
שַׁוְעָתֵנוּ קַבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת. שקו"ציח

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

בשבת מוסיפין ׳

במדבר כ״ח וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם
וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ:
עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

בר״ח חדש

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי־
בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה
תְּמִימִם: וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד: וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ
אִשֶּׁה לַיְיָ: וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁת
הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יָיִן זֹאת עֹלַת
חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת לַיְיָ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ:

איזהו מקומן הוא במקו׳ לימוד, וכן בברייתא דר׳ ישמעאל לכן צריך ללמדו שיבין הפי׳

אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָן
בַּצָּפוֹן פַּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן
וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל
בֵּין הַבַּדִּים וְעַל הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה
אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד
מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב:
פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן

בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל־הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל־מִזְבַּח הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא־עִכֵּב אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדָּשֶׁן: חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד אֵלּוּ הֵן חַטֹּאת הַצִּבּוּר שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁל־מוֹעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת: כֵּיצַד עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב וּבָא־לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית· מִזְרָחִית צְפוֹנִית· צְפוֹנִית מַעֲרָבִית· מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית· שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי· וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן־הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד־חֲצוֹת: הָעוֹלָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וּטְעוּנָה הַפְשֵׁט וְנִתּוּחַ וְכָלִיל לָאִשִּׁים· זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת· אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת אֲשַׁם גְּזֵלוֹת אֲשַׁם מְעִילוֹת אֲשַׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה אֲשַׁם נָזִיר אֲשַׁם מְצוֹרָע אָשָׁם תָּלוּי· שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע· וְנֶאֱכָלִין

לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: שְׁלָמִים קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר לְכָל־אָדָם בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אֶחָת. וּבִלְבָד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד: שִׁנָּה בַאֲכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל־אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד. הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד־חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי:

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת: מִקַּל וָחוֹמֶר וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה. מִבִּנְיַן אָב

מִכָּתוּב אֶחָד · וּמִבִּנְיַן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים · מִכְּלָל וּפְרָט וּמִפְּרָט וּכְלָל · כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט · מִכְּלָל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט · וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל · כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן־הַכְּלָל לְלַמֵּד לֹא לְלַמֵּד עַל־עַצְמוֹ יָצָא אֶלָּא לְלַמֵּד עַל־הַכְּלָל כֻּלּוֹ יָצָא · כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טוֹעַן אֶחָד שֶׁהוּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחֲמִיר · כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טוֹעַן אַחֵר שֶׁלֹּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִדּוֹן בַּדָּבָר הֶחָדָשׁ אִי אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִירוֹ לִכְלָלוֹ עַד שֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ הַכָּתוּב לִכְלָלוֹ בְּפֵרוּשׁ · דָּבָר הַלָּמֵד מֵעִנְיָנוֹ · וְדָבָר הַלָּמֵד מִסּוֹפוֹ : וְכֵן שְׁנֵי כְתוּבִים הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת־זֶה עַד שֶׁיָּבֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וְיַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם :

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת :

ברוך שאמר יש לנגן בקול נעים. וצריך לאומרו בעמידה, וידקדק בקריאתו כמו גבי ק"ש. ואסור להפסיק מתחילת ב"ש עד לאחר י"ח, ואפילו לצורך מצוה, אבל לקדושה ולברכו דהיינו לומר ברוך ה' המבורך לעולם ועד, ולתיבות מודים אנחנו לך, ולקדיש דהיינו לומר יהא שמי' רבא עד יתברך, וגם לענות אמן אחר דאמירן בעלמא ולענית אמן אחר האל הקדוש ואחר שומע תפלה, מפסיק אבל לשאר אמן לא יפסיק.

אם בא לבית הכנסת ומצא הצבור בסוף פסוקי דזמר' אומר ברוך שאמר עד מהלל בתשבחו' ואח"כ תהל' לדוד עד מעת' ועד עולם הללוי', ואח"כ הללו את

ה' מן השמי' על עם קרובו הללוי', ואח"כ הללו אל בקדשו עד כל הנשמ' תהלל יה הללוי', ואח"כ ישתבח, ואם יש לו שהות יותר יאמר הודו לה' עד והוא רחום וידלג עד והוא רחום שקודם אשרי יושבי כדי שיתפלל עם הצבור. ואם אין שהות כלל לא יאמר רק ברוך שאמר ותהל' לדוד וישתבח, ואם כבר התחילו יוצר אור ואין שהות לומר אפילו בדילוג יתחיל ברכת יוצר אור ויקרא ק"ש עם ברכותי' ויתפלל י"ח עם הצבור ואחר י"ח יתחיל הודו לה' וכו' עד ישתבח ולא יאמר ישתבח, ויש אנשים כשבאים לבית הכנסת והצבור מתחילין יוצר אור המה ג"כ מתחילים ישתבח עמהם וזה איסור גמור כי ישתבח נתקן להיות סוף פסוקי דזמרה וברוך שאמר היא ההתחלה וא"כ אם לא אמר קצת פס' דזמרה האיך יאמר ישתבח, לכן טוב ונכון להתחיל יוצר אור.

אם בא לבה"כ ובתוך שיבדוק הציצית מתחיל הצבו' יוצ' אור טוב שיתפלל עם הצבור ולא יבדוק הציצי' ויסמוך על הרוב וחזקתו בדוק. ויאחז הב' ציצי' שלפניו בידו השמאלית בשעת אמירת ב"ש ובשומעי' בתשבחות ינשקם ויניחם בנחת מידו

כתוב בשל"ה קודם ברוך שאמר צריך לומר בפה מלא

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קב"ה ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישרא׳:

בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם׃ בָּרוּךְ הוּא בָּרוּךְ עוֹשֶׂה בְרֵאשִׁית׃ בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה׃ בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם׃ בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ׃ בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת׃ בָּרוּךְ מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו׃ בָּרוּךְ חַי לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח׃ בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל בָּרוּךְ שְׁמוֹ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם׃ הָאֵל הָאָב הָרַחֲמָן הַמְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר בִּלְשׁוֹן חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו׃ וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדֶּךָ נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בִּשְׁבָחוֹת וּבִזְמִירוֹת נְגַדֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ וְנַמְלִיכְךָ מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ יָחִיד חֵי הָעוֹלָמִים׃ מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפוֹאָר עֲדֵי עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת׃

ד״ה א׳ ט״ז

הוֹדוּ לַייָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו:
שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָיו:
הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ: דִּרְשׁוּ
יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר
עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ: זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי
יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו:
זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר
כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ
לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן
אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר
כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה
אֶל־עַם אַחֵר: לֹא־הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח
עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אַל־תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־
תָּרֵעוּ: שִׁירוּ לַייָ כָּל־הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם
יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים
נִפְלְאֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל
כָּל־אֱלֹהִים: כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַייָ שָׁמַיִם
עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ: הָבוּ
לַייָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַייָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַייָ
כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ
בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל־הָאָרֶץ אַף־תִּכּוֹן

תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ
וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ יַעֲלֹץ
הַשָּׂדֶה וְכָל־אֲשֶׁר בּוֹ: אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי
יְיָ כִּי־בָא לִשְׁפּוֹט אֶת־הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ
וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ
בִּתְהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם
וְעַד־הָעֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ:
רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ
הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי
קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית
וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: אַתָּה יְיָ
לֹא־תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד
יִצְּרוּנִי: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:
תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים:
נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֹז
וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים: אֵל־נְקָמוֹת יְיָ אֵל
נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ הָשֵׁב גְּמוּל
עַל־גֵּאִים: לַייָ הַיְשׁוּעָה עַל־עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה:
יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ
צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ

יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ: הוֹשִׁיעָה אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־
נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד־הָעוֹלָם: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה
לַייָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם
קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי־חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ
לָךְ: הַרְאֵנוּ יְיָ חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן־לָנוּ: קוּמָה
עֶזְרָתָה לָּנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ: אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ
הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב־פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה
לַייָ כִּי גָמַל עָלָי:

יט לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־
אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ: יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר
וְלַיְלָה לְּלַיְלָה יְחַוֶּה־דָּעַת: אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים
בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם: בְּכָל־הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם וּבִקְצֵה
תֵבֵל מִלֵּיהֶם לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם אֹהֶל בָּהֶם: וְהוּא כְּחָתָן
יֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח: מִקְצֵה
הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר
מֵחַמָּתוֹ: תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְיָ
נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי־
לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה
עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי־יְיָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו:

הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים: גַּם־עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב: שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי: גַּם מִזֵּדִים חֲשֹׂךְ עַבְדֶּךָ אַל־יִמְשְׁלוּ־בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

לד לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ:
אֲבָרְכָה אֶת־יְיָ בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי:
בַּייָ תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ:
גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:
דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְיָ וְעָנָנִי וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי:
הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־יֶחְפָּרוּ:
זֶה עָנִי קָרָא וַייָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ:
חֹנֶה מַלְאַךְ יְיָ סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם:
טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְיָ אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ:
יְראוּ* אֶת־יְיָ קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו:
כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְיָ לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב:
לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְיָ אֲלַמֶּדְכֶם:
מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב:
נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה:

---

*) יראו הרי"ש נקראת במלאפום והאל"ף נעלם.

סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ:
עֵינֵי יְיָ אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם:
פְּנֵי יְיָ בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם:
צָעֲקוּ וַייָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם:
קָרוֹב יְיָ לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ:
רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְיָ:
שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה:
תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ:
פּוֹדֶה יְיָ נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ:

תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה
הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר: בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל
אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה־אֵל: תָּשֵׁב
אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: כִּי אֶלֶף
שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה
בַלָּיְלָה: זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף:
בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ: כִּי־כָלִינוּ
בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ: שַׁתָּ עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ
עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ
כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְמוֹ־הֶגֶה: יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים
שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל
וָאָוֶן כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה: מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ

עֲבָדֶֽיךָ׃ לִמְנוֹת יָמֵֽינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב
חָכְמָה׃ שׁוּבָה יְיָ עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶֽיךָ׃
שַׂבְּעֵֽנוּ בַבֹּֽקֶר חַסְדֶּֽךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־
יָמֵֽינוּ׃ שַׂמְּחֵֽנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָֽנוּ שְׁנוֹת רָאִֽינוּ רָעָה׃
יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶֽיךָ פָעֳלֶֽךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם׃
וִיהִי נֹֽעַם ׀ אֲדֹנָי אֱלֹהֵֽינוּ עָלֵֽינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵֽינוּ
כּוֹנְנָה עָלֵֽינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵֽינוּ כּוֹנְנֵֽהוּ׃

צא יֹשֵׁב בְּסֵֽתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן׃ אֹמַר
לַייָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח־בּוֹ׃ כִּי הוּא יַצִּילְךָ
מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּֽבֶר הַוּוֹת׃ בְּאֶבְרָתוֹ ׀ יָֽסֶךְ לָךְ וְתַֽחַת
כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ׃ לֹא־תִירָא
מִפַּֽחַד לָֽיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם׃ מִדֶּֽבֶר בָּאֹֽפֶל יַהֲלֹךְ
מִקֶּֽטֶב יָשׁוּד צָהֳרָֽיִם׃ יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶֽלֶף וּרְבָבָה
מִימִינֶֽךָ אֵלֶֽיךָ לֹא יִגָּשׁ׃ רַק בְּעֵינֶֽיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת
רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃ כִּי־אַתָּה יְיָ מַחְסִי עֶלְיוֹן שַֽׂמְתָּ
מְעוֹנֶֽךָ׃ לֹא־תְאֻנֶּה אֵלֶֽיךָ רָעָה וְנֶֽגַע לֹא־יִקְרַב
בְּאָהֳלֶֽךָ׃ כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה־לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל־
דְּרָכֶֽיךָ׃ עַל־כַּפַּֽיִם יִשָּׂאֽוּנְךָ פֶּן־תִּגֹּף בָּאֶֽבֶן רַגְלֶֽךָ׃
עַל־שַֽׁחַל וָפֶֽתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין׃ כִּי
בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵֽהוּ אֲשַׂגְּבֵֽהוּ כִּי־יָדַע שְׁמִי׃
יִקְרָאֵֽנִי ׀ וְאֶעֱנֵֽהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵֽהוּ

וַאֲכַבְּדֵהוּ: אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי: ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי.

קלה הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ הַלְלוּ עַבְדֵי־יְיָ: שֶׁעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ: הַלְלוּ־יָהּ כִּי־טוֹב יְיָ זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ כִּי נָעִים: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְיָ וַאֲדֹנֵינוּ מִכָּל־אֱלֹהִים: כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְיָ עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל־תְּהֹמוֹת: מַעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו: שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה: שָׁלַח ׀ אוֹתֹת וּמֹפְתִים בְּתוֹכֵכִי מִצְרָיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו: שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים: לְסִיחוֹן ׀ מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן: וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר: כִּי־יָדִין יְיָ עַמּוֹ וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם: עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה־לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ אַף אֵין יֶשׁ־רוּחַ בְּפִיהֶם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם: בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת־יְיָ בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת־יְיָ: בֵּית הַלֵּוִי

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ יִרְאֵי יְיָ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ: בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

קל״ו הוֹדוּ לַייָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי לְ״חַ:
לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְגֹזֵר יַם־סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם־סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

ולעוג

וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר־לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

לג רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:
הוֹדוּ לַייָ בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ־לוֹ:
שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: כִּי־יָשָׁר
דְּבַר־יְיָ וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט
חֶסֶד יְיָ מָלְאָה הָאָרֶץ: בִּדְבַר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ
פִּיו כָּל־צְבָאָם: כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת
תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ מֵיְיָ כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל־
יֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: יְיָ
הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְיָ
לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: אַשְׁרֵי
הַגּוֹי אֲשֶׁר־יְיָ אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם
הִבִּיט יְיָ רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם: מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ
הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין
אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב־חָיִל

גִּבּוֹר לֹא־יִנָּצֵל בְּרָב־כֹּחַ׃ שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט׃ הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל־יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב׃ נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַייָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא׃ כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ׃ יְהִי־חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃

צב מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃ טוֹב לְהוֹדוֹת לַייָ וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת׃ עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר׃ כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן׃ מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת׃ בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד׃ וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְיָ׃ כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן׃ וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃ צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה׃ שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ׃ עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ׃ לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְיָ צוּרִי וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ׃

צג יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן

תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ נְהָרוֹת׀ יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת׀ מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ: עֵדֹתֶיךָ׀ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹדֶשׁ* יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם׀ יְיָ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר־וָדֹר: יְיָ בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ וַעֲצַת יְיָ הִיא תָקוּם: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: כִּי־בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי׀ לֹא־יִטֹּשׁ יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֺן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ:

*) נאוה קדש הנו"ן נקמץ והאל"ף בח"פ והקוף דגוש בכ"י מדויק וד"ו וכן עיקר וכ"כ רד"ק.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה

אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו׃

קמה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃ בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃ גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ
אֵין חֵקֶר׃ דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ׃
הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה׃ וֶעֱזוּז
נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה׃ זֵכֶר רַב־
טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ׃ חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ
אַפַּיִם וּגְדָוֹל־חָסֶד׃ טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו׃ יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה׃
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ׃ לְהוֹדִיעַ
לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ׃
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר
וָדֹר׃ סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים׃
עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת־אָכְלָם
בְּעִתּוֹ׃ פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן׃
צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו׃ קָרוֹב
יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת׃ רְצוֹן
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם׃ שׁוֹמֵר
יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד׃ תְּהִלַּת

יי יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:
קמו הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ: אֲהַלְלָה יְיָ בְּחַיָּי
אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: אַל־תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן־
אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה: תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ
בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו: אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב
בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל־יְיָ אֱלֹהָיו: עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־
הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם:
עֹשֶׂה מִשְׁפָּט לַעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים יְיָ
מַתִּיר אֲסוּרִים: יְיָ פֹּקֵחַ עִוְרִים יְיָ זֹקֵף כְּפוּפִים יְיָ
אֹהֵב צַדִּיקִים: יְיָ שֹׁמֵר אֶת־גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה
יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת: יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:
קמז הַלְלוּיָהּ כִּי־טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים נָאוָה
תְהִלָּה: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַםִ יְיָ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס: הָרֹפֵא
לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם: מוֹנֶה מִסְפָּר
לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא: גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־
כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ מַשְׁפִּיל
רְשָׁעִים עֲדֵי־אָרֶץ: עֱנוּ לַיְיָ בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ
בְכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר
הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר: נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי

עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ׃ לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא־
בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה׃ רוֹצֶה יְיָ אֶת־יְרֵאָיו אֶת־
הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַםִ אֶת־יְיָ הַלְלִי
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן׃ כִּי־חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ
בְּקִרְבֵּךְ׃ הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ׃
הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד־מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ׃ הַנֹּתֵן
שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר׃ מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ
כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד׃ יִשְׁלַח־דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם
יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ־מָיִם׃ מַגִּיד דְּבָרָו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו
וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל׃ לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל־גּוֹי
וּמִשְׁפָּטִים בַּל־יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ׃

קמ״ח הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ
בַּמְּרוֹמִים׃ הַלְלוּהוּ כָל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל־
צְבָאָו׃ הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי
אוֹר׃ הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל
הַשָּׁמָיִם׃ יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה
וְנִבְרָאוּ׃ וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק־נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר׃
הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל־תְּהֹמוֹת׃
אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ׃
הֶהָרִים וְכָל־גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים׃ הַחַיָּה
וְכָל־בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף׃ מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל־

לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל־שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם־
בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם־נְעָרִים: יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה
כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם:
וַיָּרֶם קֶרֶן ׀ לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

קמ״ט הַלְלוּיָהּ ׀ שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל
חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ
בְמַלְכָּם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ
לוֹ: כִּי־רוֹצֶה יְיָ בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים בִּישׁוּעָה: יַעְלְזוּ
חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת
אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נְקָמָה
בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים: לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים
וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט
כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

ק״נ הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ:
הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ
בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף
וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־
שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה
תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כ ה ת י ה:

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן ׀ וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ ׀ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן

יְרוּשָׁלָֽםִ הַֽלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם
וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל־הָאָֽרֶץ אָמֵן וְאָמֵֽן:

צריך לעמוד קודם שיתחיל ויברך ויעמוד עד אתה הוא וכו'.

ד"ה א' כ"ט

וַיְבָֽרֶךְ דָּוִיד אֶת־יְיָ לְעֵינֵי כָּל־הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד־
עוֹלָם: לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶֽרֶת וְהַנֵּצַח
וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַֽיִם וּבָאָֽרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה
וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: וְהָעֹֽשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶֽיךָ
וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָֽדְךָ כֹּֽחַ וּגְבוּרָה וּבְיָֽדְךָ לְגַדֵּל
וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵֽינוּ מוֹדִים אֲנַֽחְנוּ לָךְ
וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּֽךָ: נחמי' ט' אַתָּה הוּא יְיָ
לְבַדֶּֽךָ אַתָּ עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַֽיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַֽיִם וְכָל־
צְבָאָם הָאָֽרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶֽיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר
בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַֽיִם לְךָ
מִשְׁתַּחֲוִים: אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַֽרְתָּ
בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַֽׂמְתָּ שְׁמוֹ
אַבְרָהָם: וּמָצָֽאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶֽיךָ וְכָרוֹת
עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶֽרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי
וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּֽקֶם אֶת־
דְּבָרֶֽיךָ כִּי צַדִּיק אָֽתָּה: וַתֵּֽרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵֽינוּ

בְּמִצְרָיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל־יַם־סוּף: וַתִּתֵּן
אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו וּבְכָל־עַם
אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם
כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־
הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת
כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים:

וַיּוֹשַׁע יְהֹוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם
וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם:
וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה
יְהֹוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהֹוָה וַיַּאֲמִינוּ
בַּיהֹוָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ:

שירת הים צריך לומר מעומד בשמח' ובכוונ' ובניגון הטעמי' כמו בספ' תור':

אָז יָשִׁיר־משֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת
לַיהֹוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהֹוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה
סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי
לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ:
יְהֹוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהֹוָה שְׁמוֹ: מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה
וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף:
תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אָבֶן: יְמִינְךָ
יְהֹוָה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהֹוָה תִּרְעַץ אוֹיֵב: וּבְרֹב
גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ:

וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם׃ אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי׃ נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלֲלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים׃ מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא׃ נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ׃ נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה קָדְשֶׁךָ׃ שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת׃ אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן׃ תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד־יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהֹוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ׃ תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהֹוָה מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ׃ יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃ כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים וישב יי עלהם את מי הים. ובני ישרא׳ הלכו ביבשה בתוך הים׃

כִּי לַייָ הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם. וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת־הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַייָ הַמְּלוּכָה׃ וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃ וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד׃

נִשְׁמַת כָּל־חַי תְּבָרֵךְ אֶת־שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ׃ וְרוּחַ
כָּל־בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד׃ מִן
הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אַתָּה אֵל׃ וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ
מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַרְנֵס וּמְרַחֵם
בְּכָל־עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה׃ אֱלֹהֵי
הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים׃ אֱלוֹהַּ כָּל־בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל־
תּוֹלָדוֹת הַמְהֻלָּל בְּרֹב* הַתִּשְׁבָּחוֹת הַמְנַהֵג** עוֹלָמוֹ
בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים׃ וַיְיָ לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן׃
הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ* נִרְדָּמִים׃ וְהַמֵּשִׂיחַ אִלְּמִים
וְהַמַּתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים׃
לְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים׃ אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה
כַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח
כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ׃ וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ׃
וְיָדֵינוּ פְרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם׃ וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת
כָּאַיָּלוֹת׃ אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וּלְבָרֵךְ אֶת־שְׁמֶךָ׃ עַל־אַחַת מֵאֶלֶף

אלף

*) ברוב התשבחות, טעמו בריבוי התשבחו', כלומר בכל התשבחו' ואף שהם רבים, וזה שימוש מלת רוב בלשון עברי להורות על ריבוי הכלל, וזה טעם ורוב עצמותי הפחיד (איו' ד יד), כבוד עשרו ורוב בניו (אסת' ה יא) ריבוי בניו, ואמנם רז"ל הרגילו להשתמש בו בענין אחר באמר' רובו ככולו, והוצרכתי להעיר כאן על הענין הזה להכין דעת המתקשים בזה.
**) המנהג המ"ס רפה כמו המטהר (ויקר' יד יא) וכן משפט הל' להרפות המ"ס כשפ"א הפעל בפתח. *) והמקיץ כ"י והמעיר.

אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי* רְבָבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם־אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ · מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ · בְּרָעָב זַנְתָּנוּ וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ · מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ · וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ: עַד־הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ · וְלֹא־עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ · וְאַל־תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח: עַל־כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ · וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ: הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ: כִּי כָל־פֶּה לְךָ יוֹדֶה וְכָל־לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע · וְכָל־בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע · וְכָל־קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה: וְכָל־לְבָבוֹת יִירָאוּךָ · וְכָל־קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ · כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ · מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגּוֹזְלוֹ: מִי יִדְמֶה־לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה־לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ־לָךְ · הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נְהַלֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת־שֵׁם קָדְשֶׁךָ · כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ וְכָל־קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ: הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ: הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ: הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא:

*) ורבי כ״א ורבו רבבות רבבות הטובות ·

הג"ז מנגן שוכן עד עד תתקדש והקה' עונה ובמקהלות

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ • וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה: בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ • וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם • וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ •

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל־הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל־דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן־יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ:

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עוֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים: חצי קדיש

*) ולקלס הל' הזה קשה טובא שהרי בנוסחת הקדיש אמרו ויתעלה ויתקלס והסירוהו בעבו' שיש בו ל' גנאי כמו שכתב רד"ק בשרשו, וכן כתב הרב א"בן הירחי בספרו המנהיג סי' כ"ח שאין נכון לומ' ויתקלס שלא להכריע בשבח הבורא יתברך אך ויתהלל יתכן יות' שאינו מוכרע עכ"ל, והנה הקהלות אחזו בגירסתו בנוסח הקדיש להסיר ויתקלס ולומ' תמורתו ויתהלל, ומדוע לא הסירוהו כאן? והרי ולנשא יתכן יותר שאינו מוכרע.

בשעה שש"ץ מנגן ברכו.

ק' ברכו את יי המברך:

קו"ח ברוך יי המברך לעולם ועד:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חשך עשה שלום ובורא את הכל:

אומר הקהל יתברך.

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם:

בשלומים יו"ל מוסיפין זה אור עולם באוצר חיים אורות מאופל אמר ויהי:

הכל יודוך והכל ישבחוך. והכל יאמרו אין קדוש כיי: הכל ירוממוך סלה יוצר הכל. האל הפותח בכל יום דלתות שערי מזרח: ובוקע חלוני רקיע. מוציא חמה ממקומה ולבנה ממכון שבתה: ומאיר לעולם כלו וליושביו שברא במדת רחמים: המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים. ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית: המלך המרומם לבדו מאז המשבח והמפואר והמתנשא מימות עולם: אלהי עולם ברחמיך הרבים. רחם עלינו אדון עזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב בעדנו: אין כערכך ואין זולתך. אפס בלתך ומי דומה לך: אין כערכך יי אלהינו בעולם הזה. ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא: אפס בלתך גואלנו לימות המשיח.

וְאֵין דּֽוֹמֶה־לְּךָ מוֹשִׁיעֵֽנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים׃

אֵל אָדוֹן עַל כָּל־הַמַּעֲשִׂים׃ בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל־נְשָׁמָה׃ גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם׃ דַּֽעַת וּתְבוּנָה סֹבְבִים אוֹתוֹ׃ הַמִּתְגָּאֶה עַל־חַיּוֹת הַקֹּֽדֶשׁ וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל־הַמֶּרְכָּבָה׃ זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ׃ חֶֽסֶד וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ׃ טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵֽינוּ׃ יְצָרָם בְּדַֽעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל׃ כֹּֽחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם׃ לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶֽרֶב תֵּבֵל׃ מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹֽגַהּ׃ נָאֶה זִיוָם בְּכָל־הָעוֹלָם׃ שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם׃ עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם׃ פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ׃ צָהֳלָה* וְרִנָּה לְזֵֽכֶר מַלְכוּתוֹ׃ קָרָא לַשֶּֽׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר׃ רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה׃ שֶֽׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל־צְבָא מָרוֹם׃ תִּפְאֶֽרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּֽדֶשׁ׃

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל־הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי הִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל־כִּסֵּא כְבוֹדוֹ תִּפְאֶֽרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹֽנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃ זֶה שֶֽׁבַח שֶׁלַּיּוֹם

---

*) צהלה, הה״א נק״ת כי הוא שם דבר כחבירו ורנה, וכמוהו בקדושה ובטהרה הה״א נק״ת דוגמת תשב בדמי טהרה (ויקרא יב ד) אבל והעיר שושן צהלה ושמחה (אסתר ח טו) הוא פעל עבר לנקבה כחברו ושמחה לכן הה״א במ״פ דוגמת ואם טהרה מזובה (ויקר׳ טו כח) ונקוד ושמחה המ״ם בצר״י בעבור החילוק דוגמת וכפר עליה הכהן וטהרה (ויקרא יב ח) בושה וחפרה (ירמי׳ טו ט) ודומיהם שיניהם בצר״י בעבור ההפסק, ואילו הי׳ ושמחה תאר לנקבה הי׳ ראוי בשְׂמֵחָה דוגמת אם הבנים שמחה (תהלים קי״ג ט) כי נזכר הוא שָׂמֵחַ וטוב לב (אסתר ה ט) וכן זקן וזקנה כבד וכבודה ודומיה׳.

הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב
לְהוֹדוֹת לַיְיָ׃ לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל־יְצוּרָיו
שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיל
מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ:
שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ׃ וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר׃
בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת: תִּתְבָּרַךְ
מוֹשִׁיעֵנוּ עַל־שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל־מְאוֹרֵי־אוֹר
שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים
יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר
מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים
בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם:
כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם
עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם פּוֹתְחִים
אֶת־פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה
וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים
וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים: אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ
הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים
עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה׃ וְנוֹתְנִים רְשׁוּת
זֶה לָזֶה׃ לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה

ברורה

בְּרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

כשאומרים אופן יאמר זה.

וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים | וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרֻבִים יְפָאֵרוּ וּשְׂרָפִים יָרֹנּוּ וְאֶרְאֶלִּים יְבָרֵכוּ פְּנֵי כָל־חַיָּה וְאוֹפַן וּכְרוּב

לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

לְאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ. לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ. כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת וְהַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל־צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ הָאָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמֹעַ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד

לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ וְלֹא־נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ: וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ: כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל־עַם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת. לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

יחיד אומר אל מלך נאמן.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ: וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי

מטר

מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ
וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ
וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם
וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהֹוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם
וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהֹוָה
נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם
וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם
וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־
בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהֹוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי
בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל
תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהֹוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ
אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים

אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את־כל־מצותי
והייתם קדשים לאלהיכם: אני יהוה אלהיכם
אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם
לאלהים אני יהוה אלהיכם: יש לצרף אלהיכם לאמת.

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן
ואהוב וחביב ונחמד ונעים ונורא
ואדיר: ומתקן ומקבל וטוב ויפה
הדבר הזה עלינו לעולם ועד אמת
אלהי עולם מלכנו צור יעקב מגן
ישענו: לדור ודור הוא קים ושמו
קים וכסאו נכון ומלכותו ואמונתו
לעד קימת ודבריו חיים וקימים
נאמנים ונחמדים לעד ולעולמי
עולמים על־אבותינו ועלינו על־
בנינו ועל־דורותינו ועל כל־דורות
זרע ישראל עבדיך: על־הראשונים
ועל־האחרונים דבר טוב וקים
לעלם ועד: אמת ואמונה חוק ולא
יעבור: אמת שאתה הוא יי אלהינו
ואלהי אבותינו מלכנו מלך אבתינו
גואלנו גואל אבותינו יוצרנו צור
ישועתנו פודנו ומצילנו מעולם
שמך· אין אלהים זולתך:
אמת מעלם שמך הגדול עלינו נקרא באהבה אין אלהים זולתך:

כשיש וולת חומרי' בלשכנז אמת זה חכל בפולין מתלפיקרק וגל הרלשוני.

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן וטוב ויפה הדבר הזה על אבותינו ועלינו על בנינו ועל דורותינו ועל כל־דורות זרע ישראל עבדיך: על הראשונים ועל האחרונים לעולם ועד חוק ולא יעבור אמת שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד: אתה הוא מלכנו מלך אבותינו אתה. למען שמך מהר לגאלנו כאשר גאלת את אבתינו

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ
לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר: בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ
וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי אָרֶץ: אַשְׁרֵי אִישׁ
שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ:
אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם:
אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ: כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הָרַגְתָּ
וּבְכוֹרְךָ גָּאַלְתָּ וְיַם־סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים
הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר:
עַל־זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים
זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ
אֵל חַי וְקַיָּם: רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים
וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים
וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו:
תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:
מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָֹה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא
תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא: שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים
לְשִׁמְךָ עַל־שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ
וְאָמְרוּ: יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה

בעזרת

בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל (גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל) בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

נ״א: אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בי׳ י״ת זָכְרֵנוּ לַחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם.

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה.

בעשי״ת מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים.

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּ״אַ יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בי״ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתְּנַת חֶלְקוֹ כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן קָרָאתָ לּוֹ. כְּלִיל תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשׁוֹ נָתַתָּ. בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל הַר־סִינַי. וּשְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ.

וכתוב

וְכָתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת· וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ· וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ: וְלֹא נְתַתּוֹ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת· וְלֹא הִנְחַלְתּוֹ מַלְכֵּנוּ לְעוֹבְדֵי פְסִילִים· וְגַם בִּמְנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ עֲרֵלִים· כִּי לְיִשְׂרָאֵל עַמְּךָ נְתַתּוֹ בְּאַהֲבָה· לְזֶרַע יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בָּחָרְתָּ· עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ· וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ·

בר"ח מוסיפין אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ. אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ

מודים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

בחנוכה מוסיפין זה עַל הַנִּסִּים וְעַל הַפֻּרְקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל

הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה: בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן־יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם רַבְתָּ אֶת־רִיבָם דַּנְתָּ אֶת־דִּינָם נָקַמְתָּ אֶת־נִקְמָתָם מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת־הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת־מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

וְעַל־כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בעש״ית וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

לש״ץ אֱ״וֵ אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־

עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בעש״ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: (בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם):

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי. עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

הש״ץ חוזר התפלה ואומר קדושת כקדש.

נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר

קו״ה קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

ח׳ אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: קו״ה בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן: תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ:

קו״ה יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בעש״ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

בר"ח ושבת ימים האחרונים של פסח אומרין הלל בדילוג.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְרוֹא אֶת *הַהַלֵּל:

קי"ג הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם ׀ יְיָ עַל־הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כַּיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת: הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם־הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ:

קי"ד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז: הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו: הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן: מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן: מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב: הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם:

*ההלל כן עיקר בה"א הידיעה בר"ש וכן הוא בתלמוד בכל מקום וכן ברמב"ם בפ"ב מי"א לברכות וכן גם המנהג לאב"ן הירחי וגם המפורש בדיני ר"ח ובאבודרה' וכ"ה בכל סידורי הספרדים גם בכל סידורי האשכנזים הקדמונים וכ"י וכן גם סידור של ר"ה ש"ז של שנת ש"ד וגם במחזור מ"א דפוס וויניציא של שנת ש"ם ובאחרים זולת אם שהמדפיסים האחרונים השמיטו ונשתרבב השיבוש בכל הסידורים החדשים.

דולג
קטו לֹא לָנוּ יי לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל־
חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה־
נָא אֱלֹהֵיהֶם: וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ
עָשָׂה: עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם:
פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ:
אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן:
יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא
יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־
בֹּטֵחַ בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּיי עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:
בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַיי עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:
יִרְאֵי יי בִּטְחוּ בַיי עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:
יי זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־
בֵּית אַהֲרֹן: יְבָרֵךְ יִרְאֵי יי הַקְּטַנִּים עִם־הַגְּדֹלִים:
יֹסֵף יי עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם
לַיי עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיי וְהָאָרֶץ
נָתַן לִבְנֵי־אָדָם: לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי
דוּמָה: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

דלג
קטז אָהַבְתִּי כִּי־יִשְׁמַע יי אֶת־קוֹלִי תַּחֲנוּנָי: כִּי־
הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי אֶקְרָא: אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־
מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא:

*) אף לפי עדו' רש"י ז"ל בתילי' קל"ה ולפי מה שמסר שם בגליון האס"ק נ"ל כאן אף נקמ"ץ.

וּבְשֵׁם־יְיָ אֶקְרָא אָנָּא יְיָ מַלְּטָה נַפְשִׁי: חַנּוּן יְיָ
וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם: שֹׁמֵר פְּתָאִים* יְיָ דַּלּוֹתִי
וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבִי נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי כִּי יְיָ גָּמַל
עָלָיְכִי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת־עֵינִי מִן
דִּמְעָה אֶת־רַגְלִי מִדֶּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ
בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי
מְאֹד: אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב:
מָה־אָשִׁיב לַייָ כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי: כּוֹס יְשׁוּעוֹת
אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא
לְכָל־עַמּוֹ: יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה
יְיָ כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ
לְמוֹסֵרָי: לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא:
נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: בְּחַצְרוֹת
בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

קי״ז הַלְלוּ אֶת־יְיָ כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים:
כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

ס׳ הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו
ס׳ יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו
ס׳ יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו
ס׳ יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו

*) פתאים, האל״ף כעלם והחירק נקראת תחת היו״ד.

מן המצר קראתי יה ענני במרחביה: יי לי לא
אירא מה יעשה לי אדם: יי לי בעזרי ואני אראה
בשנאי: טוב לחסות ביי מבטח באדם: טוב לחסות
ביי מבטח בנדיבים: כל גוים סבבוני בשם יי כי
אמילם: סבוני גם סבבוני בשם יי כי אמילם:
סבוני כדבורים דעכו כאש קוצים בשם יי כי
אמילם: דחה דחיתני לנפל ויי עזרני: עזי וזמרת
יה ויהי לי לישועה: קול רנה וישועה באהלי
צדיקים ימין יי עשה חיל: ימין יי רוממה ימין יי
עשה חיל: לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה:
יסר יסרני יה ולמות לא נתנני: פתחו לי שערי צדק
אבא בם אודה יה: זה השער ליי צדיקים יבאו בו:
אודך כי עניתני ותהי לי לישועה: אודך
אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה: אבן
מאת יי היתה זאת היא נפלאת בעינינו: מאת

*) ה״א של קראתי יה במפיק וה״א שלב במרחביה רפ׳, ורז״ה בס״ת שלו שקר ענה במסרת דסוף פ׳ בשלח וכבר ענה בו כאשו הגאון רמ״ד בקונטרס השגות שלו, ולא הי׳ מן הצורך להכחישו שנית לולא שראיתי להחכם רא״ם בעל ויעתר יצחק שהעתיק שנית דברי רא״ה המתמיה כי לא ראה דברי רמ״ד ולא המסרת דסוף בשלח ובכ״י כמסר שם במרחב יה בהדי מילין דלא מפקין ה״א וממילא שהיא מל׳ אחת וכדע׳ רבא ורב במס׳ פסחי׳ דף קי״ז א׳ דוגמת חבריו שלהבתי׳, ואדרבא מאפליה שכן תיבה אחת ובעדות רד״ק בשרשו, ועל שלהבתי׳ נמסר בהדי׳ מל׳ אחת לדעת בן אשר וא״כ מסרה דסוף בשלח אתא כבן אשר דק״ל כוותי׳ לכן במרחביה מל׳ חדא והה״א רפ׳ וכן במקר׳ כ״י ישן ומדוייק כתיב במרחבי׳ מלה חדא והחי״ת בפתח והבי״ת בשו״א וה״א רפה וכן עיקר, ודע כי עני בטעם גדש רביע לכן נדגש אחריו. (*) נפלאת הא״ק כנל׳ דוגמת וחטאת עמך (שמות ה טז) והדומים לו, וההמון קורא הלמ״ד בחולם ושיבוש הוא.

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: זה

החזן מכנן אנא והקהל עונה. החזן חוזר ומכנן אנא והקהל עונה

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא

אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא: אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ: ברוך

אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ־חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ: אלי

הוֹדוּ לַייָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (עַל) כָּל מַעֲשֶׂיךָ· וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָאֶה לְזַמֵּר כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

סדר קריאת התורה.

בקנת קהלות אומרים.

אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: אַב הָרַחֲמִים הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָיִם: כִּי בְךָ לְבַד בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא אֲדוֹן עוֹלָמִים:

ויהי

---

*) בסידורי הספרדים גם בסידורי האשכנזים וכ"י ודפוסי' ישני' ליתא מלת על וגם הרב אבודרה' והרב רמ"ד וגאוני' אחרי' לא גרסו לה.

פותחין ארון הקדש ומוציאין ס״ת ואומרין:

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם:

בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

אמר רבי שמעון כד מפקין ספר תורה בצבורא למקרי ביה מפתחי תרעי דשמיא דרחמין ומעוררין את האהבה לעילא ואבעי ליה לבר נש למימר הכי:

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמָרֵא עָלְמָא בְּרִיךְ כִּתְרָךְ וְאַתְרָךְ. יְהֵא רְעוּתָךְ עִם עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְעָלַם. וּפוּרְקַן יְמִינָךְ אַחֲזֵי לְעַמָּךְ בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ וּלְאַמְטוּיֵי לָנָא מִטּוּב נְהוֹרָךְ וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתוֹרִיךְ לָן חַיִּין בְּטִיבוּתָא. וְלֶהֱוֵא אֲנָא פְּקִידָא בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא. לְמִרְחַם עָלַי וּלְמִנְטַר יָתִי וְיָת כָּל דִּילִי וְדִי לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. אַנְתְּ הוּא זָן לְכֹלָּא וּמְפַרְנֵס לְכֹלָּא. אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט עַל כֹּלָּא. אַנְתְּ הוּא דְּשַׁלִּיט עַל מַלְכַיָּא וּמַלְכוּתָא דִּילָךְ הִיא. אֲנָא עַבְדָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּסָגִידְנָא קַמֵּהּ וּמִקַּמָּא דִּיקַר אוֹרַיְתֵהּ בְּכָל עִדָּן וְעִדָּן. לָא עַל אֱנָשׁ רָחִיצְנָא. וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין סָמִיכְנָא. אֶלָּא בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא. דְּהוּא אֱלָהָא קְשׁוֹט. וְאוֹרַיְתֵהּ קְשׁוֹט. וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט. וּמַסְגֵּא לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט. בֵּהּ אֲנָא רָחִיץ. וְלִשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא יַקִּירָא אֲנָא אֵמַר תּוּשְׁבְּחָן. יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבִּי בְּאוֹרַיְתָא וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבִּי. וְלִבָּא דְכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. לְטָב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם:

המוצי' ס״ת נוטלו ביד ימינו ומקבלו בב' ידיו ומחזירו לימינו ועומ' לפני ההיכ' ואומ' בקו' רם גדלו ובפולין וק״ק אשכנז אומ' הש״ץ שמע ישראל ואחריו הקהל

(שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ קָדוֹשׁ (וְנוֹרָא) שְׁמוֹ:)

הש״ץ לוקח ס״ת ואומר גַּדְּלוּ לַיְיָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

לך

והקה״ל עונה
לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדוֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

מגביה הס׳ בידו למעל׳ והולך ועול׳ עמו למגדל שקורין ק״ס ובדרך הליכתו אומר׳

עַל הַכֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא: שְׁמוֹ שֶׁל־מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: בָּעוֹלָמוֹת שֶׁבָּרָא הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא: כִּרְצוֹנוֹ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו וְכִרְצוֹן כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל: צוּר הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל הַבְּרִיּוֹת אֱלוֹהַּ כָּל הַנְּפָשׁוֹת: הַיּוֹשֵׁב בְּמֶרְחֲבֵי מָרוֹם הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם: קְדֻשָּׁתוֹ עַל הַחַיּוֹת וּקְדֻשָּׁתוֹ עַל כִּסֵּא הַכָּבוֹד: וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ בָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל־חָי: וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר חָדָשׁ כַּכָּתוּב: שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו: וְנִרְאֵהוּ עַיִן בְּעַיִן בְּשׁוּבוֹ אֶל נָוֵהוּ כַּכָּתוּב: כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן: וְנֶאֱמַר וְנִגְלָה כְּבוֹד יְיָ וְרָאוּ כָל בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְיָ דִּבֵּר:

בדרך הליכתו אומרין אב הרחמים.

אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרַע מִן הַנְּשׂוּאִים וְיָחוֹן אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

כשגיע הש״ץ על הבימה מניח הס״ת על השולחן ופותח ואומר

וְיַעֲזוֹר וְיָגֵן וְיוֹשִׁיעַ לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ וְנֹאמַר אָמֵן: הַכֹּל הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה כֹּהֵן קְרַב. יַעֲמוֹד (פלוני בר פלוני הכהן): בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל

בִּקְדֻשָּׁתוֹ: תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְיָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְיָ צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ:

קהל וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם:

וקורין ז׳ גברי ואם רצה להוסיף מוסיף ומפטיר אינו ממנין, ואחר שברך השביעי ברכה אחרונה אומר הש״ץ ח״ק ונותן מי שברך לשביעי ואח״כ קורא למפטיר ג׳ פסוקים שבסוף הפרשה, ואם אי אפשר להתחיל שם מתחיל וקורא כל שקרא השביעי.

אם לא נמצא מי שיודע להפטיר לא אחד מאותן השבעה שעלו כבר וכבר אמר הש״ץ קדיש אחר קה״ת, זה שרוצה להפטיר אפילו הוא אותו שעלה בשביעי צריך לחזור ולקרות ויברך על הקריאה תחלה וסוף, אבל אם עדין לא אמר הש״ץ קדיש יפטיר מי שעלה לשביעי אם יודע ולא יאמר קדיש עד אחר ההפטרה.

בשבת שיש ב׳ סדרות מחוברות נוהגין לקרות לרביעי מסוף סדרה לתחלת סדרה, ומפטירין בהפטרה של שני שסיימו, חוץ מן אחרי וקדושים שמפטירין בשל אחרי. אם טעה הש״ץ וסיים הפרש׳ עם הששי ואמר קדיש אין צריך לקרות עוד אחר שלא יקרא עם המפטיר ממה שקרא הששי, דמפטיר עול׳ למנין שבעה.

ר״ח שחל בא׳ בשב׳ מפטירין מחר חדש, חוץ מן עני׳ סוערה שאינה נדחת, כשמוציאין ב׳ ס״ת לעול׳ קורין ז׳ גברי בסדר השבוע ולאחר שברך השביעי ברכ׳ אחרונה מניחין ס״ת ב׳ אצל הראשון ואומר ח״ק על שניהם, ומגביהין וגוללין ס״ת א׳ ופותחין ס״ת ב׳ ונותנין מי שברך לשביעי וקורין למפטיר בס״ת שני.

בשבת ור״ח קורין בס״ת ב׳ וביום השב׳ ומפטירין השמי׳ כסאי, חוץ מן ר״ח אב בשבת שנוהגי׳ במדינות אלו להפטיר שמעו. ולעול׳ אין מזכירין ר״ח בברכת הפטרה.

בפ׳ שקלי׳ קורין למפטיר מתחלת פ׳ כי תשא עד סוף פסקא, ובפ׳ זכור קורין זכור את אשר עשה שבסוף פ׳ כי תצא, ופ׳ פרה מתחלת פ׳ זאת חקת התור׳ עד סוף פסקא, ופ׳ החדש בסדר בא מן ויאמר יי אל מש׳ ואל אהרן עד סוף פסקא.

כשמוציאין ג׳ ס״ת כגון בשבת ר״ח וחנוכ׳ קורין בראשון ו׳ בסדר השבוע, ומגביהין וגוללין ס״ת א׳ ופותחין ס״ת ב׳ ונותנין מי שברך לששי וקורין לשביעי בשל ר״ח, ומניחין ס״ת א׳ מצד הסגן וס״ת ב׳ מצד המקרא ופורסין המעיל על כולם ואומרין ח״ק על שלשתן ולוקחין ס״ת א׳ למקומו, ומגביהין וגוללין ס״ת ב׳ ופותחין ס״ת ג׳ ונותנים מי שברך לשביעי וקורין למפטיר בסדר חנוכה ומפטירין רני ושמחי. וכן הדין אם אירע ר״ח באחד מן ד׳ פרשיות לעולם קורין בשלישי בסדר הפרש׳ ומפטירין בשל פרשה.

העול׳ לתורה יאחוז בשתי ידיו בידיעו׳ התור׳ ע״י מפה של ס״ת, ויקודם הברכ׳ פותח הספ׳ ורוא׳ הפסוק שצריך להתחיל בו וינשק הס״ת ויאמר בלחש עץ חיים היא למחזיקים בה והופך פניו לצד שמאל ומברך בקול

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְּבֹרָךְ:

והעם עונים בָּרוּךְ יְיָ הַמְּבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וחוזר המברך ב״י״ה״ל״ו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן־לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

וכשמתחיל הקור׳ לקרו׳ בתור׳ יסיר ידו השמאלית מהס״ת ויאחז יד ימינו לבדו אוחז בס״ת כל זמן הקריאה, וגם הוא יקרא בלחש עם הקורא מלה במלה. ואחר הקריאה גולל ומברך.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

גרסינן בפ״ק דברכות, ויגוני ה׳ יכלו, זה המניח ס״ת כשהיא פתוחה ויוצא, אבל בין גברא לגברא מותר לצאת ע״י דוחק וחוכה, אבל בלאו הכי אין לצאת;

מי שהי׳ חולה ונתרפא, ומי שהי׳ חבוש בבית האסורים ויצא. יאמר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַגּוֹמֵל לְחַיָּבִים (נ״א לְרָעִים) טוֹבוֹת שֶׁגְּמָלַנִי כָּל־טוּב: והקהל עונים מִי שֶׁגְּמָלְךָ כָּל טוּב הוּא יִגְמָלְךָ כָּל טוּב סֶלָה:

מי שבנו הגיע לבר מצוה דהיינו שהוא בן י״ג שנ׳ ויו׳ אחד אומר בשע׳ שקורין לבנו לס״ת או בשע׳ שמתפלל בנו כצבור יברכ׳ זו בָּרוּךְ שֶׁפְּטָרַנִי מֵעָנְשׁוֹ שֶׁלָּזֶה:

מי שברך. ומגביהין וגוללין כשמגביהים הס״ת מביטין נגד הכתב של ס״ת ואומרים.

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

אחר שסיים המפטיר ברכה אחרונה אומרין יקום פורקן.

יְקוּם פּוּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא: זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא · זַרְעָא

די לא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי אוריתא: למרנן ורבנן חבורתא קדישתא· די בארעא דישראל ודי בבבל· לרישי כלי ולרישי גלותא ולרישי מתיבתא ולדיני די בבא: לכל תלמידיהון ולכל תלמידי תלמידיהון ולכל מן דעסקין באוריתא· מלכא דעלמא יברך יתהון יפיש חייהון ויסגא יומיהון ויתן ארכה לשניהון· ויתפרקון וישתזבון מן כל עקא ומן כל מרעין בישין מרן די בשמיא יהא בסעדהון כל זמן ועדן ונאמר אמן:

המתפלל ביחידות אין אומר יקום פורקן זה ולא מי שברך.

יקום פורקן מן שמיא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי וסיעתא דשמיא ובריות גופא ונהורא מעליא: זרעא חיא וקימא· זרעא די לא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי אוריתא: לכל קהלא קדישא הדין· רברביא עם זעריא· טפלא ונשיא מלכא דעלמא יברך יתכון יפיש חייכון ויסגא יומיכון ויתן ארכה לשניכון· ותתפרקון ותשתזבון מן כל עקא ומן כל מרעין בישין· מרן די בשמיא יהא בסעדכון· כל זמן ועדן· ונאמר אמן:

ברוב קהלו' נוהגים להזכיר נשמות המתי' בשב' ואומרי' אב הרחמים, אבל אין מזכירין בש"ס חתונה ומילה ולא בשבת שמברכין החדש וק"ו בחנוכה ור"ח, ולא בשושן פורים, וכללא הוא בכל שבת ש"ש יוצר ואופן אין מזכירין חוץ משבת תשובה שמזכירין.

ואח"כ מברכים מי שברך לקהל ולשררה.

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הוּא יְבָרֵךְ אֶת־כָּל הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה· עִם כָּל־קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ· הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְכָל־אֲשֶׁר־לָהֶם· וּמִי שֶׁמְּיַחֲדִים בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת לִתְפִלָּה· וּמִי שֶׁבָּאִים בְּתוֹכָם לְהִתְפַּלֵּל וּמִי שֶׁנּוֹתְנִים נֵר לַמָּאוֹר וְיַיִן לְקִדּוּשׁ וּלְהַבְדָּלָה· וּפַת לָאוֹרְחִים וּצְדָקָה לַעֲנִיִּים וְכָל־מִי שֶׁעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צִבּוּר בֶּאֱמוּנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְשַׁלֵּם שְׂכָרָם וְיָסִיר מֵהֶם כָּל־מַחֲלָה וְיִרְפָּא לְכָל־גּוּפָם וְיִסְלַח לְכָל־עֲוֹנָם וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם עִם כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם וְנֹאמַר אָמֵן:

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים וּמֶמְשָׁלָה לַנְּסִיכִים מַלְכוּתוֹ מַלְכוּת כָּל־עוֹלָמִים הַפּוֹצֶה אֶת־דָּוִד עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה· הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ וּבְמַיִם עַזִּים נְתִיבָה· הוּא יְבָרֵךְ וְיִשְׁמוֹר וְיִנְצוֹר וְיַעֲזוֹר וִירוֹמֵם וִיגַדֵּל וִינַשֵּׂא לְמַעְלָה אֶת אֲדוֹנֵינוּ פלוני יָרוּם הוֹדוֹ· מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יְחַיֵּהוּ וְיִשְׁמְרֵהוּ וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן וָנֶזֶק יַצִּילֵהוּ וְיַדְבֵּר עַמִּים תַּחַת רַגְלָיו וְיַפִּיל שׂוֹנְאָיו לְפָנָיו וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה יַצְלִיחַ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִתֵּן בְּלִבּוֹ וּבְלֵב כָּל יוֹעֲצָיו וְשָׂרָיו רַחֲמָנוּת לַעֲשׂוֹת טוֹבָה עִמָּנוּ וְעִם

כָּל יִשְׂרָאֵל · בְּיָמָיו וּבְיָמֵינוּ תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכּוֹן לָבֶטַח וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן:

כשמברכין החדש נוהגין לומר תפלת רב בתר צלותא, (ברכו' דף טז ב).

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה וְתִתֶּן לָנוּ חַיִּים אֲרוּכִים חַיִּים שֶׁל שָׁלוֹם חַיִּים שֶׁל טוֹבָה חַיִּים שֶׁל בְּרָכָה חַיִּים שֶׁל פַּרְנָסָה חַיִּים שֶׁל חִלּוּץ עֲצָמוֹת חַיִּים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם יִרְאַת שָׁמַיִם וְיִרְאַת חֵטְא חַיִּים שֶׁאֵין בָּהֶם בּוּשָׁה וּכְלִמָּה חַיִּים שֶׁל עֹשֶׁר וְכָבוֹד חַיִּים שֶׁתְּהֵא בָנוּ אַהֲבַת תּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם חַיִּים שֶׁיִּמָּלְאוּ מִשְׁאֲלוֹת לִבֵּנוּ לְטוֹבָה אָמֵן סֶלָה:

בשב' שלפני ר"ח מברכין ומכריזין החדש הבא לטובה ואומר הש"ץ מי שעשה, ואז אין מזכירין נשמות ואין אומרים אב הרחמים חוץ מבימי הספירה.

מִי שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ וְגָאַל אוֹתָם מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת · הוּא יִגְאַל אוֹתָנוּ בְּקָרוֹב וִיקַבֵּץ נִדָּחֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ · חֲבֵרִים כָּל יִשְׂרָאֵל וְנֹאמַר אָמֵן:

הש"ץ לוקח ספר תורה בידו ואומר ר"ח פלוני יהיה ביום פלוני הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

ק"ה יְחַדְּשֵׁהוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל · לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם · לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה · לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה · וְנֹאמַר אָמֵן:

ברוב קהלות פולין אומרין בכל שבת אב הרחמים חוץ מבימים שא"א נו"ן ולא כשיש חתונה ומילה, ולא כשמברכים החדש חוץ מבימי הספירה, וכשמברכין חדש אב כוהנין בק"ק פראג לאומרו וברוב קהלות אשכנז א"א אותו כ"א בשבת שלפני שבועות ושלפני תשעה באב.

אַב הָרַחֲמִים שׁוֹכֵן מְרוֹמִים. בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים. הוּא יִפְקוֹד בְּרַחֲמִים. הַחֲסִידִים וְהַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים. קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ שֶׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדֻשַּׁת הַשֵּׁם. הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִים בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרָדוּ. מִנְּשָׁרִים קַלּוּ וּמֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ. לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם וְחֵפֶץ צוּרָם: יִזְכְּרֵם אֱלֹהֵינוּ לְטוֹבָה. עִם שְׁאָר צַדִּיקֵי עוֹלָם. וְיִנְקוֹם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדָיו הַשָּׁפוּךְ: כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים. הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם. וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ: וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר: וְנִקֵּיתִי דָּמָם לֹא נִקֵּיתִי. וַיְיָ שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן: וּבְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמַר: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם. יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ. נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ: וְאוֹמֵר כִּי דוֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת עֲנָוִים: וְאוֹמֵר יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל אֶרֶץ רַבָּה: מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל כֵּן יָרִים רֹאשׁ:

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

קמה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־

מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה:
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ
לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר
וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים:
עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם
בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן:
צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב
יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן־
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר
יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת
יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

הש"ץ ליקח ס"ת בידו להוליכו מן הבימה ולהניחו בהיכל ואומר:

יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ

והקהל עונים הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה
לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

כ"ט מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיהוָה בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַיהוָה
כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה
בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ: קוֹל יְהוָה עַל־הַמָּיִם אֵל־הַכָּבוֹד
הִרְעִים יְהוָה עַל־מַיִם רַבִּים: קוֹל־יְהוָה בַּכֹּחַ קוֹל

יְהוָה בֶּהָדָר׃ קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְהוָה
אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃ וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן
כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים׃ קוֹל־יְהוָה חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ׃
קוֹל יְהוָה יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְהוָה מִדְבַּר קָדֵשׁ׃
קוֹל יְהוָה יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ
כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד׃ יְהוָה לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְהוָה
מֶלֶךְ לְעוֹלָם׃ יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ
אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם׃

כשמחזירין הספר תוך ההיכל אומרים.

וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃
קוּמָה יְהוָה לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ׃ כֹּהֲנֶיךָ
יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ׃ בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ
אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ׃ כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם
תּוֹרָתִי אַל־תַּעֲזֹבוּ׃ עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ
וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־
נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ הֲשִׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה
חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם׃

סדר תפלת מוסף

כל יחיד חייב בתפלת מוסף בין יש צבור בעיר בין לא. זמן תפלת מוסף אחר תפלת שחרית ואין לאחר' יותר מסוף ז' שעות. אם התפלל אות' קודם תה"ש יצא. שכח ולא התפלל בזמנה אין לה תשלומין, היו לפניו שתי תפלות אחת של מנח' ואחת של מוסף, כגון שאיחר להתפלל מוסף עד שש ומחצה צריך להתפלל של מנחה תחלה ואח"כ של מוסף, אע"פ שאין להתפלל מנחה גדולה לכתחלה הכא שאני כיון שצריך להתפלל של מוסף, מיהו אם קוראין לביה"כ

אין צריך להקדים של מנח' אם עדיין לא קרא השמש למנח', אבל משהגיע זמן מנח' קטנה צריך להקדימה למוסף, ובציבור לא יעשו כן, ואם הוא סמוך לערב ואין שהות להתפלל שתיהן הורה במ"גא שיתפלל מוסף וישלים של מנח' בערבית שתי'. טע' והחליף של מוסף באחרת, אם עקר רגליו חוזר לראש ואם לא עקר רגליו חוזר לשל שבת בלבד, התפלל של חול ולא הזכיר של שבת לא יצא, ואם אמר רק ונעשה לפניך חובותינו בתמידי יום ובקרבן מוסף יצא. טעה ולא התפלל שחרית אינו משלים במוסף אלא במנח', כך נ"ל שהיא קרוי' במוס'. מותר לטעום קוד' תפלת מוסף אבל סעוד' אסור' אלא למען דחלש לבי'.

כש"ץ אומר ח"ק.

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

בלחש אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בי' י"ת
זָכְרֵנוּ לַחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם. אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים

סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה׃
בעשי"ת מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים׃
ונאמן אתה להחיות מתים׃ ב"א יי מחיה המתים׃
אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל־יום יהללוך סלה׃ ברוך אתה יי הא׳ (בע"י המלך) הקדוש׃

לשבת
תכנת שבת רצית קרבנותיה׃ צוית פרושיה עם סדורי נסכיה׃ מענגיה לעולם כבוד ינחלו׃ טועמיה חיים זכו׃ וגם האוהבים דבריה גדלה בחרו׃ אז מסיני נצטוו עליה׃ ותצונו יי אלהינו להקריב בה קרבן מוסף שבת כראוי׃ יהי רצון מלפניך

לר"ח
אתה יצרת עולמך מקדם כלית מלאכתך ביום השביעי אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל־הלשונות וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת׃ ותתן־לנו יי אלהינו באהבה שבתות למנוחה וראשי חדשים לכפרה׃ ולפי שחטאנו לפניך אנחנו ואבותינו חרבה עירנו ושמם בית מקדשנו וגלה יקרנו ונטל כבוד מבית חיינו׃ ואין אנחנו יכולים לעשות חובתינו בבית בחירתך בבית

לשבת

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ· וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ· תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם· וְאֶת־מוּסַף יוֹם הַשַּׁבָּת

לר"ח

הַגָּדֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד הַשְּׁלוּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ· יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת מוּסְפֵי יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ

הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ

ויתענגו

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַייָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה

עשרנים

בשבת

וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ · וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

בר״ח

עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם: יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי · כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ · זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱ״אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ וְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה אֶת־הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה · לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה · לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה · לְפַרְנָסָה וּלְכַלְכָּלָה · לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לִמְחִילַת חֵטְא וְלִסְלִיחַת עָוֹן בשנת העבור וּלְכַפָּרַת פָּשַׁע) כִּי בְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בָּחַרְתָּ מִכָּל־הָאֻמּוֹת · וְשַׁבַּת קָדְשְׁךָ לָהֶם הוֹדַעְתָּ וְחֻקֵּי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לָהֶם קָבָעְתָּ: בָּא״יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ׃

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן ׃

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ ׃ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ

מודים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ ׃ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת ׃

וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ ׃ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם ׃ הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ ׃ בחנכ׳ על הנסים.

וְעַל־כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד ׃ בעשי״ת וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ ׃

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת

הָאֵל

הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

בש״ץ אֱ״וֵ אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי משֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר׃ יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ׃ יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ׃ יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם׃

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃

בעשי״ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם׃ (בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם׃)

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם׃

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי. עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן׃ יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות׃
וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות׃

הש"ץ חוזר התפלה ואומר קדושת כעריכך.

נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ · כְּסוֹד (שׂכל*) שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

קו"ח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

ח' כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

ק' בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

ח' מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים: קו"ח שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

ח' אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ · וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חַי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים: קו"ח אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

ח' וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר:

קו"ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

לדור

*) כתב הרב חזקוני בפ' האזינו ת"ל כי שם ה' אקרא מתורגם בתרגום ירושלמי אמר משה נביאה וכו' ומכאן יליף משה דלא הוי מדכר שמא מפרשא עד זמן דהוי מחנך פומי' בעשרין וחד מילין דאינון תמנין וחמש אתין פי' מן האזינו עד הזכרת השם יש עשרים ואחת תיבות מן שמוני' וחמש אותיו' והכי אית' בסיפרי אמר משה די לי וכו' לפיכך תקנו חכמי' כ"א תיבות בקדושה שבכל יום קודם הזכרת השם זה סדרן נקדש וכו' ובקדושת יוצר שבת פ"ה אותיות זה פרטן נקדישך ונעריצך כסוד שיח וכו' עכ"ל והדברי' תמוהי' שהרי כל כתית למנינה אינן כ"א פ"ב אותיו' ? ועתה הקרה ה' לפני ס' חזקוני כתב יד ומצאתי בו ז"ל זה פרטן נקדישך ונעריצך כסוד שכל שיח וכו' והוא פלא.

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בעשי״ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

בשבת שיש אופן אומרין אלהיכם.

לשבת תשובה. חתום שם המחבר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם שׁוֹפֵט צֶדֶק וּבְמִישׁוֹר לְאֻמִּים. מִדַּת הַדִּין יַהֲפוֹךְ לְרַחֲמִים. וִיכַפֵּר זְדוֹנוֹת וּשְׁגָגוֹת עֲוֹנוֹת וַאֲשָׁמִים. אִם חֲטָאִים הַצְהֵר וְהַלְבֵּן כְּתָמִים. לְכַפָּרָה מְקַוִּים לֵילוֹת וְיָמִים. חֲזֵה עַמְּךָ מִתְעַנִּים וְצָמִים. זְכוֹר בְּרִית רִאשׁוֹנִים הַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים. קַיֵּם לִבְנֵיהֶם שְׁבוּעַת קְדוּמִים. וְיִמְלֹךְ מַלְכְּכֶם לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים: ובדברי קדשך

לשבת חול המועד סוכות. חתום שם המחבר יהודה.

אֱלֹהֵיכֶם יָשִׁיב כְּשָׁלֵם סֻכּוֹ וּמְעוֹנָתוֹ. הָקֵם יָקִים דְּבִירוֹ וַהֲדַר מִטָּתוֹ. וָעֶד סֶלָה יַשְׁכֵּן שָׁם הוֹד שְׁכִינָתוֹ. דִּירַת סֻכָּה תִּהְיֶה לְצֵל לְשׁוֹמְרֵי סֻכָּתוֹ. הָעֵת יַעֲמִיד עַל אֶרֶץ אֲגֻדָּתוֹ. יִמְלוֹךְ עַל כָּל הָאָרֶץ הַבְּנוּיָה כַּשָּׁמַיִם מַעֲלָתוֹ. ובדברי קדשך.

לשבת ראש חודש. חתום שם המחבר יהודה חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יַזְרִיחַ שִׁמְשׁוֹ. שִׁבְעָתַיִם בִּגְבוּרָתוֹ. הַיָּרֵחַ כְּהִתְחַדְּשׁוֹ. כַּשֶּׁמֶשׁ זְרִיחָתוֹ: וְהַחוֹדֶשׁ בְּהִתְקַדְּשׁוֹ. לְחַדֵּשׁ כַּפָּרָתוֹ: דַּת הַיּוֹם לְשַׁמְּשׁוֹ. חֲזוֹת קְדֻשַּׁת שְׁכִינָתוֹ: מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ. וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ: ובדברי קדשך.

לשבת בראשית. חתום שם המחבר יהודה חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יַשְׂכִּיל עַבְדּוֹ. יִכּוֹן כִּסְאוֹ כְּמֵרֵאשִׁית. הָעִיר עַל תִּלָּהּ יִבָּנֶה וְאַרְמוֹן יָשִׁית. וּמִזְבְּחוֹ יְרַפֵּא וּמְקוֹם נִסּוּךְ לְהָשִׁית. דְּרוֹר יִקְרָא לְעַבְדָּהּ הָיְתָה חָפְשִׁית. הִנֵּה חֹזֶק וְעַמּוֹ קָמָיו יָפִיץ הַרִישִׁית. יִמְלוֹךְ עַל עַם שׁוֹמֵר שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית: ובדבריקדשך.

לשבת חנוכה. חתום שם המחבר יהודה חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יִשְׁלַח מְשִׁיחוֹ אֵזוֹר צֶדֶק וְהָאֱמוּנָה יַכְבִּיד. הָרָשָׁע

יָמִית כְּשֵׁבֶט פִּיו אוֹיֵב יַאֲבִיד. וְעַל הַנִּסִּים הַלֵּל לִגְמוֹר צָעִיר מֵהַעֲבִיר. דֵּעָה חֲדָשָׁה יְחַדֵּשׁ הַטּוֹת אֹזֶן מֵהַכְבִּיד. וַהֲדַר חֶמְדַּת זְבוּל קֹדֶשׁ יְקוֹמֵם וְיַזְכִּיר. וְנָשִׁיר מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: ובדברי קדשך.

לשבת נחמו. חתום שם המחבר יהודה בר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יוֹסִיף יָדוֹ לְקַבֵּץ נְפוּצוֹתֵיכֶם. הָעֵת יָחִישׁ לֵאמֹר צְאוּ מֵאֲסוּרֵיכֶם. וּמַלְאַךְ בְּרִיתוֹ יִשְׁלַח לְהָשִׁיב לְבַבְכֶם. דַּרְכּוּ פַּנּוּ וְהָיָה הֶעָקוֹב לְמִישׁוֹר וּלְעִירוֹ יְקַבֶּצְכֶם. הַשּׁוֹמְרִים שַׁבָּת בְּרִית הִיא בֵּינוֹ וּבֵינֵיכֶם. בָּרְכוּ שְׁמוֹ וְאַל תִּתְּנוּ דֳמִי לָכֶם. חַי זֵכֶר קָדְשׁוֹ נַחֲמוּ יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם כִּי אֲנִי הוּא מַלְכְּכֶם וְאֶמְלֹךְ עֲלֵיכֶם: ובדברי קדשך.

לשבת נשואין. חתום שם המחבר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם שִׁכְנוֹ שָׂם בַּם עֵילָמוֹ. מַלְאָכָיו רוּחוֹת רָז לְאֻלָּמוֹ. וְאַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ הוֹלָמוֹ. אוֹמְרִים בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. לָעֵת יִמְלוֹךְ לְיוֹם קוּמוֹ. חֲזֵה צִיּוֹן נָגוֹן בִּמְקוֹמוֹ. זֶה יִרְאוּ וְיֵדְעוּ כָּל יְקִימוֹ. קְרָא לִירוּשָׁלַיִם כִּסֵּא מְקוֹמוֹ: ובדברי קדשך.

לשבת ברית מילה.

אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי זוֹכֵר הַבְּרִית. הִנֵּה שׁוֹלֵחַ לִשְׁאֵרִית. אֶת נִכְתָּר בְּנַחַל בְּרִית. מְבַשֵּׂר טוֹב וְשָׁלוֹם כְּאַחֲרִית. יֵדְעוּ זֹאת כָּל כֹּרְתֵי בְּרִית. אוֹמֵר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהַיִךְ וְהוֹדִית: ובדברי קדשך

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ. אֵין כַּאדוֹנֵינוּ. אֵין כְּמַלְכֵּנוּ. אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: מִי כֵאלֹהֵינוּ. מִי כַאדוֹנֵינוּ. מִי כְמַלְכֵּנוּ. מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ: נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ: נוֹדֶה לַאדוֹנֵינוּ. נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ. נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ: בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ. בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ. בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ.

אתה

אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ · אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ · אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטֹרֶת הַסַּמִּים:

פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת הַצֳּרִי וְהַצִּפֹּרֶן וְהַחֶלְבְּנָה וְהַלְּבוֹנָה · מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה: מוֹר וּקְצִיעָה שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה הַקֹּשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר · וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה · וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה · בֹּרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין · יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא · וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק: מֶלַח סְדוֹמִית רֹבַע (הַקָּב) · מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא: רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא וְאִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ; אִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר · הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף: בֹּרִית כַּרְשִׁינָה שֶׁשָּׁפִין בָּהּ אֶת הַצִּפֹּרֶן · כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה: יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין בּוֹ אֶת הַצִּפֹּרֶן · כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה: וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בָּעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד:

הַשִּׁיר שֶׁהַלְוִיִּם הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:

בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים, לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ

תֵּבֵל וְיוֹשְׁבֵי בָהּ: בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים, גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר־קָדְשׁוֹ: בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים, אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפּוֹט: בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים, אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים, הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים, יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים, מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא. לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא. תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם: שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: אַל תִּקְרָא בָּנָיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי־שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה־נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית־יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגוֹרָלֵנוּ

ככל

ככל המונם · ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ ומושב יקרו (נ"א וכסא כבודו) בשמים ממעל ושכינת עזו בגבהי מרומים: הוא אלהינו אין עוד (נ"א אחר) · אמת מלכנו אפס זולתו ככתוב בתורתו וידעת היום והשבת אל־לבבך כי יי הוא האלהים בשמים ממעל ועל־הארץ מתחת אין עוד:

על כן נקוה לך יי אלהינו לראות מהרה בתפארת עזך להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון · לתקן עולם במלכות שדי וכל־בני בשר יקראו בשמך · להפנות אליך כל־רשעי ארץ · יכירו וידעו כל־יושבי תבל כי לך תכרע כל־ברך תשבע כל־לשון: לפניך יי אלהינו יכרעו ויפולו · ולכבוד שמך יקר יתנו · ויקבלו כלם את־עול מלכותך · ותמלוך עליהם מהרה לעולם ועד · כי המלכות שלך היא ולעולמי עד תמלוך בכבוד: ככתוב בתורתך יי ימלך לעלם ועד: ונאמר והיה יי למלך על־כל־הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד:

ואח"כ אומרין היום שבת קדש שבו היו הלוים אומרים במקדש מזמור שיר ליום השבת וגו׳ תמצאהו לעיל דף 13 , ואומרין ק"י·

אָז בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נַחְתָּ. יוֹם הַשַּׁבָּת עַל כֵּן בֵּרַכְתָּ:
וְעַל כָּל פּוֹעַל תְּהִלָּה עֲרוּכָה. חֲסִידֶיךָ בְּכָל עֵת יְבָרְכוּכָה:
בָּרוּךְ יְיָ יוֹצֵר כֻּלָּם. אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם:
כִּי מֵעוֹלָם עַל עֲבָדֶיךָ. רוֹב רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ:
גִּבְמִצְרַיִם הַחִלּוֹתָ. לְהוֹדִיעַ כִּי מְאֹד נַעֲלֵיתָ:
עַל כָּל אֱלֹהִים בַּעֲשׂוֹת בָּהֶם. שְׁפָטִים גְּדֹלִים וּבֵאלֹהֵיהֶם
בְּבָקְעֲךָ יַם סוּף עַמְּךָ רָאוּ. יָד הַגְּדוֹלָה וַיִּירָאוּ:
נִהַגְתָּ עַמְּךָ לַעֲשׂוֹת לָךְ. שֵׁם תִּפְאֶרֶת לְהֵרָאוֹת גָּדְלָךְ:
וְדִבַּרְתָּ עִמָּם מִן הַשָּׁמַיִם. וְגַם הֶעָבִים נָטְפוּ מָיִם:
יָדַעְתָּ לֶכְתָּם בַּמִּדְבָּר. בְּאֶרֶץ צִיָּה אִישׁ לֹא עָבַר:
תַּתָּה לְעַמְּךָ דְּגַן שָׁמַיִם. וְכֶעָפָר שְׁאֵר וּמִצּוּר מָיִם:
תְּגָרֵשׁ גּוֹיִם רַבִּים עַמִּים. יִירְשׁוּ אַרְצָם וַעֲמַל לְאֻמִּים:
בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקִּים וְתוֹרוֹת. אִמְרוֹת יְיָ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת:
וַיִּתְעַדְּנוּ בְּמִרְעֶה שָׁמֵן. וּמֵחַלָּמִישׁ צוּר פַּלְגֵי שָׁמֶן:
בְּנוּחָם בָּנוּ עִיר קָדְשֶׁךָ. וַיְפָאֲרוּ בֵּית מִקְדָּשֶׁךָ:
וַתֹּאמֶר פֹּה אֵשֵׁב לְאֹרֶךְ יָמִים צֵדָה בָּרֵךְ אֲבָרֵךְ:
כִּי שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי צֶדֶק. אַף כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק:
וּבֵית הַלֵּוִי נְעִימוֹת יְזַמְּרוּ. לְךָ יִתְרוֹעֲעוּ אַף יָשִׁירוּ:
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיִרְאֵי יְיָ. יְכַבְּדוּ וְיוֹדוּ שִׁמְךָ יְיָ.
הֱטִיבוֹתָ מְאֹד לָרִאשׁוֹנִים. כֵּן תֵּטִיב גַּם לָאַחֲרוֹנִים:
יְיָ תָּשִׂישׂ נָא עָלֵינוּ. כַּאֲשֶׁר שַׂשְׂתָּ עַל אֲבוֹתֵינוּ:
אוֹתָנוּ לְהַרְבּוֹת וּלְהֵטִיב. וְנוֹדֶה לְךָ לְעוֹלָם כִּי תֵטִיב:
יְיָ תִּבְנֶה עִירְךָ מְהֵרָה. כִּי עָלֶיהָ שִׁמְךָ נִקְרָא:
וְקֶרֶן דָּוִד תַּצְמִיחַ בָּהּ. וְתִשְׁכּוֹן לְעוֹלָם יְיָ בְּקִרְבָּהּ:
זִבְחֵי צֶדֶק שָׁמָּה נִזְבְּחָה. וְכִימֵי קֶדֶם תֶּעֱרַב מִנְחָה:
וּבָרֵךְ עַמְּךָ בְּאוֹר פָּנֶיךָ. כִּי חֲפֵצִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ:

וּבִרְצוֹנְךָ תַּעֲשֶׂה חֶפְצֵנוּ. הַבֶּט נָא עַמְּךָ כֻּלָּנוּ:
בְּחַרְתָּנוּ הֱיוֹת לְךָ לְעַם סְגֻלָּה. וְעַל עַמְּךָ בִּרְכָתֶךָ סֶּלָה:
וְתָמִיד נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. וּנְהַלֵּל לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ:
וּמִבִּרְכָתְךָ עַמְּךָ יְבֹרָךְ. כִּי אֶת כָּל אֲשֶׁר תְּבָרֵךְ מְבֹרָךְ:
וַאֲנִי בְּעוֹדִי אֲהַלְלָה בּוֹרְאִי. וַאֲבָרְכֶנָּה כָּל יְמֵי צְבָאִי:
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ לְעוֹלָם. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם:

כַּכָּתוּב בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. וַיֹּאמְרוּ כָל
הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַיְיָ: עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר לֶהֱוֵא שְׁמֵהּ דִּי אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן
עָלְמָא וְעַד עָלְמָא דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא דִּי לֵהּ הִיא: וְנֶאֱמַר וַיֹּאמְרוּ הַלְוִיִּם
יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל בָּנִי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה פְתַחְיָה קוּמוּ בָּרְכוּ
אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם מִן הָעוֹלָם עַד הָעוֹלָם וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל כָּל
בְּרָכָה וּתְהִלָּה: וְנֶאֱמַר בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר
כָּל הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ: וְנֶאֱמַר וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְיָ לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר
דָּוִיד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם:

שיר הכבוד

כשפותחין הארון הקדש לאנעים זמירות יש לומר ד׳ פסוקים אלו.
שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד:
מי זה מלך הכבוד ה׳ עזוז וגבור ה׳ גבור מלחמה:
שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:
מי הוא זה מלך הכבוד ה׳ צבאות הוא מלך הכבוד סלה:

אַנְעִים זְמִירוֹת וְשִׁירִים אֶאֱרֹג. כִּי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי תַעֲרֹג:
נַפְשִׁי חָמְדָה בְּצֵל יָדֶךָ. לָדַעַת כָּל רָז סוֹדֶךָ:
מִדֵּי דַבְּרִי בִּכְבוֹדֶךָ. הוֹמֶה לִבִּי אֶל דּוֹדֶיךָ:
עַל כֵּן אֲדַבֵּר בְּךָ נִכְבָּדוֹת. וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת:
ע״ס א״ב
אֲסַפְּרָה כְבוֹדְךָ וְלֹא רְאִיתִיךָ. אֲדַמְּךָ אֲכַנְּךָ וְלֹא יְדַעְתִּיךָ:
בְּיַד נְבִיאֶיךָ בְּסוֹד עֲבָדֶיךָ. דִּמִּיתָ הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ:
גְּדֻלָּתְךָ וּגְבוּרָתֶךָ. כִּנּוּ לְתֹקֶף פְּעֻלָּתֶךָ:

דִּמּוּ אוֹתְךָ וְלֹא כְּפִי יֶשְׁךָ· וַיְשַׁוּוּךָ לְפִי מַעֲשֶׂיךָ:
הִמְשִׁילוּךָ בְּרוֹב חֶזְיוֹנוֹת· הִנְּךָ אֶחָד בְּכָל דִּמְיוֹנוֹת:
וַיֶּחֱזוּ בְךָ זִקְנָה וּבַחֲרוּת· וּשְׂעַר רֹאשְׁךָ בְּשֵׂיבָה וְשַׁחֲרוּת:
זִקְנָה בְּיוֹם דִּין וּבַחֲרוּת בְּיוֹם קְרָב· כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָדָיו לוֹ רָב:
חָבַשׁ כּוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ· הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ:
טַלְלֵי אוֹרוֹת רֹאשׁוֹ נִמְלָא· וּקְוֻצּוֹתָיו רְסִיסֵי לָיְלָה:
יִתְפָּאֵר בִּי כִּי חָפֵץ בִּי· וְהוּא יִהְיֶה לִי לַעֲטֶרֶת צְבִי:
כֶּתֶם טָהוֹר פָּז דְּמוּת רֹאשׁוֹ· וְחַק עַל מֵצַח כְּבוֹד שֵׁם קָדְשׁוֹ:
לְחֵן וּלְכָבוֹד צְבִי תִפְאָרָה· אֻמָּתוֹ לוֹ עִטְּרָה עֲטָרָה:
מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ כְּבִימֵי בְחֻרוֹת· קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחוֹרוֹת:
נְוֵה הַצֶּדֶק צְבִי תִפְאַרְתּוֹ· יַעֲלֶה נָּא עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתוֹ:
סְגֻלָּתוֹ תְּהִי בְיָדוֹ עֲטֶרֶת· וּצְנִיף מְלוּכָה צְבִי תִפְאֶרֶת:
עֲמוּסִים נְשָׂאָם עֲטֶרֶת עִנְּדָם· מֵאֲשֶׁר יָקְרוּ בְעֵינָיו כִּבְּדָם:
פְּאֵרוֹ עָלַי וּפְאֵרִי עָלָיו· וְקָרוֹב אֵלַי בְּקָרְאִי אֵלָיו:
צַח וְאָדוֹם לִלְבוּשׁוֹ אָדוֹם· פּוּרָה בְּדָרְכוֹ בְּבוֹאוֹ מֵאֱדוֹם:
קֶשֶׁר תְּפִלִּין הֶרְאָה לֶעָנָו· תְּמוּנַת יְיָ לְנֶגֶד עֵינָיו:
רוֹצֶה בְעַמּוֹ עֲנָוִים יְפָאֵר· יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהִתְפָּאֵר:
רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת קוֹרֵא מֵרֹאשׁ· דּוֹר וָדוֹר עַם דּוֹרֶשְׁךָ דְּרוֹשׁ:
שִׁית הֲמוֹן שִׁירַי נָא עָלֶיךָ· וְרִנָּתִי תִּקְרַב אֵלֶיךָ:
תְּהִלָּתִי תְּהִי לְרֹאשְׁךָ עֲטֶרֶת· וּתְפִלָּתִי תִּכּוֹן קְטוֹרֶת:
תִּיקַר שִׁירַת רָשׁ בְּעֵינֶיךָ· כְּשִׁיר יוּשַׁר עַל קָרְבָּנֶיךָ:
בִּרְכָתִי תַעֲלֶה לְרֹאשׁ מַשְׁבִּיר· מְחוֹלֵל וּמוֹלִיד צַדִּיק כַּבִּיר:
וּבְבִרְכָתִי תְנַעֲנַע לִי רֹאשׁ· וְאוֹתָהּ קַח לְךָ כִּבְשָׂמִים רֹאשׁ:
יֶעֱרַב נָא שִׂיחִי עָלֶיךָ· כִּי נַפְשִׁי תַעֲרוֹג אֵלֶיךָ:

יוצר לברית מילה

ע"ס א"ב ובסוף חתום אליעזר ברבי נתן. וכל חרוזיו בעלי ה' אבנים, חוץ מן הסוגר יען לשון הכתוב ממש.

אֲפוּנֵי אֵימָיו כְּטַל חַיִּים לְטַלְּלָה· שֶׁמְּרֵידַת אִמְרָתוֹ
עוֹלָם לְהַגְבִּילָה· בְּאָמֶר אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה:
בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ חֲתוּמִים בְּקֶרֶץ· מְשַׁתְּתִים
מוֹסְדֵי תֵבֵל בְּלִי פֶּרֶץ· חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ: גַּם
בְּדַם בְּרִית מְשֻׁלָּחֵי מִלְּהִנָּתֵן· כַּבּוֹר אֵין בּוֹ מַיִם
אֲסִירֵיהֶם מִלִּתֵּן· זֹאת אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲנִי
נוֹתֵן: אֶל יִסְפּוֹר בִּכְתוּב עַמִּים מֵחֶבְלוֹ· עַם זוּ רָשׁוּם
בְּרִית לְעָלוֹ· כָּל הַכָּתוּב לַחַיִּים יֵאָמֶר לוֹ· קָדוֹשׁ:
דְּבַר קָדְשׁוֹ כְּזָכַר לְזֶרַע חֲנִיכָיו· הִקְדִּים אֶצְלוֹ
לְבַשְּׂרוֹ מְשָׁרְתָיו וּמְבָרְכָיו· מֵקִים דְּבַר עַבְדּוֹ וַעֲצַת
מַלְאָכָיו: הֲלֹא לְפָנִים צִוָּהוּ עָרְלָה לְהַעֲבוֹר· הוֹלִיד
בְּטָהֳרָה יָדִיד וְיָחִיד וְנָבוֹר· חֲגוֹר חַרְבְּךָ עַל יָרֵךְ
גִּבּוֹר: וְאָז נִפְקַד כְּנֶעֱקַד פְּרִי בִטְנוֹ· וְלִשְׁמוֹנָה חִתְּמוֹ
וּבְדַם בְּרִית חִתְּנוֹ· וַיָּמָל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ:
זְמוֹרָתוֹ חֲקוּקָה כְּכֵס אֵל אֵלִים· נוֹלַד מָהוּל וְחִבֵּב
קְוֻצּוֹת תַּלְתַּלִּים· וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים:
חֲנִיטָיו כְּבָא שִׂטֵן שֶׁפִי לָקוֹב· חָז סְפוּנֵי חוֹל וּפָץ
מַה אֶקֹּב· מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב: טָמוּן בְּחוֹל חֹק
נִדְרָשׁ וּמְשֻׁלָּם· חוֹל גְּבוּל לַיָּם חָק עוֹלָם·
וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יוֹשְׁבֵי
נוֹף חִדְּלוּ בְּרִית תָּוִי· עַד זְמַן פְּקוּדָתָם לָצֵאת

וּלְהַרְוִי · אַךְ אֶת מַטֵּה לֵוִי: כַּאֲשֶׁר אִישׁ הָאֱלֹהִים בֵּרְכוֹ
לַהֲלֹם · וְנָבִיא קִלְּסוֹ לְכַל לְעָלֵם לְעִילוֹם · בְּרִיתִי
הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם: לֹא מָל בְּכוֹרוֹ וְנִתְבַּקֵּשׁ
בַּמְּלוּנָה · לוּלֵי לָקְחָה צוֹר זְרִיזָה וּמְשֻׁנָּה ·
וַתִּכְרֹת אֶת עָרְלַת בְּנָהּ: מִפֶּרֶךְ הִדְרַרְתִּיךְ
בְּכֹשֶׁר הוֹרַיִךְ תְּמִימַיִךְ · כְּנָתְנוּ רֵיחַ דּוֹדַיִךְ
וְסִמְדָרוּ כְּרָמַיִךְ · וָאֶעֱבוֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת
בְּדָמָיִךְ: נַפְשֵׁךְ הֶחֱיֵיתִי כָּל בְּכוֹר בְּמִחְיִי · בְּתָוִיתִי
עַל פְּתָחַיִךְ תָּו תִּחְיִי · וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי: שְׂכַר
שִׁעְבּוּד תּוֹרִים וּנְקֻדּוֹת הַכֶּסֶף · בְּגִין אֶבְרוֹתֶיהָ
יְרַקְרַק חֲרוּצַי לְהוֹסֶף · כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה בַכָּסֶף:
עֶלְיוֹן כַּבְּרִית לְשׁוֹן יָם הֶחֱרִים · וּמִקְרָא מָלֵא הֵן
הֵן הַדְּבָרִים · לְגוֹזֵר יַם סוּף לִגְזָרִים: פַּסּוּ וְחָדְלוּ
מִפְּנֵי טֹרַח הַדֶּרֶךְ · מִלָּמוּל הוֹלְכֵי יְשִׁימוֹן עֲלֵי
דֶרֶךְ · כָּל הָעָם הַיִּלֹּדִים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ: צָלְחוּ יַרְדֵּן
מְשָׁרֵת וְעַם יְיָ · צִוָּה לַעֲשׂוֹת חַרְבוֹת צוּרִים כְּהָאֵל ·
וְשׁוּב מוֹל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: קְצִין עָם כְּנִכְנָם לְמֶרְחָץ
מָשְׁלָל · פָּץ אֵין פָּתִיל וְלֹא רָאשֵׁי מָכְלָל · חָנֵּנִי יְיָ כִּי
אֻמְלַל: רוֹקְ רַב שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְעַלּוֹתֶךָ · וְאָמַר
לְךָ עֲלֵי חֲתִימַת בְּרִיתֶךָ · שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אִמְרָתֶךָ: שָׂר
כִּי שְׁמִינִת שְׁמָמִית לִזְמוֹר · וְהִשְׁמִיעַ לְכֹל גֹּדֶל תְּהִלָּתֶךָ

לֵאמֹר׃ לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר׃ תְּשַׁבִּי קַנָּא כְּפָץ לִפְנֵי ה׳. קַנֹּא קִנֵּאתִי לְךָ מוֹשִׁיעַ וְגוֹאֵל. כִּי עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ אָכֵן בְּכֵן עֹשִׂין שְׁנֵי כִסְאוֹת. לוֹ וּלְבַעַל הַבְּרִית לֵישֵׁב וְלֵרָאוֹת. לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת׃ לְרַפְּאוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה כִּסֵּא מְתֻקָּן לָכֵן. רָמַז בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לַהֲקִימְכֶם וּלְהַחֲיוֹתְכֶם. כִּי הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם׃ יָחִישׁ יָבֹא לִגְאֹל עֲבֹטוֹ מִלַּעֲכֹב. וָ״ו עָבֹט עֲבוּטָה לְעֵדוּת בְּיַעֲקֹב. חָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב׃ עַמִּי בְּחִירֵי מֵעַל שֻׁלְחָנִי נִרְהַק. אֲרַחֵם וְאֶזְכּוֹר בִּזְכוּת בְּרִית הוּחָק. וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק׃ זְרוּיִם לְאַרְבַּע כְּרוּיֵי בְּלֶתֶךְ וָכוֹר. אֶשְׁרוֹק וַאֲקַבֵּץ עוֹד לְבַל לִמְכּוֹר. וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר׃ בְּרִית שַׁבָּת וְתוֹרָה חָבְּרוּ לְהַתְאִים. בְּגִינָם נוֹסְדוּ הֲדֹם וּגְיהִים וּגְבֹהִים. בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים׃ בְּקִיּוּם שְׁלֹשׁ אֵלֶּה תִּגָּאֲלוּ עֲמוּסַי. שֹׁמְרֵי מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי. אַךְ אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי׃ יָד וָשֵׁם אֶתֵּן לָכֶם בְּבֵיתִי. טוּב הַצָּפוּן אַשְׂבִּיעֲכֶם עַמִּי וְנַחֲלָתִי. בָּחֲרוּ בַּאֲשֶׁר חָפַצְתִּי וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי׃ נוֹפְשֵׁי עֹנֶג וְשֹׁמְרֵי שַׁבָּת וּמְהוֹלָיו. תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים כְּגֹדֶל מִפְעָלָיו. רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו. קָדוֹשׁ׃ הכל יודוך.

בראשי החרוזי' חתום שמ"ח אליעזר, וכל בתיו בעלי ד' פסוקי' חוץ מן הסוגר.

אֲזוּרֵי אֵימָה בְּרוּאֵי יִרְאָה · אַמִּיצֵי כֹחַ כִּסְאוֹ לְנַשְּׂאָה · אֵימִים רֹעֲדִים וְעוֹבְדִים בְּיִרְאָה · אוֹמְרִים לְמַלְכָּם תְּהִלָּה נָאָה: וְעַמּוֹ כּוֹרְתֵי בְּרִית · מְהַלְלִים לְזוֹכֵר הַבְּרִית: לַמֶּלֶךְ הַמְהֻלָּל מִי לֹא יְהַדֵּר · לַמֶּלֶךְ הַמְשֻׁבָּח מִי לֹא יְאַדֵּר · לַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ לְעַלֵּה וּלְהַדֵּר · לְסַלְסֵל וּלְפָאֵר שִׁבְחוֹ לְסַדֵּר: וְעַמּוֹ עַרְבִית וְשַׁחֲרִית · מְיַחֲדִים לְזוֹכֵר הַבְּרִית: יִתְגַּבְּרוּ יִתְגַּבְּהוּ מְשָׁרְתֵי עֶלְיוֹן · יִתְנַשְּׂאוּ יִתְעַלּוּ בַּעֲלֵי זְהִיוֹן · יְפָאֲרוּ יְבָאֲרוּ לְהַלְלוֹ בְּצִבְיוֹן · יִשְׂאוּ כְּנוֹר עֲלֵי הִגָּיוֹן: וְעַמּוֹ כְּטַל שְׁאֵרִית · מְפָאֲרִים לְזוֹכֵר הַבְּרִית: עִירֵי גְבוּרָה מִפַּעֲמֵי שְׁכִינָה · עוֹטְרֵי כְתָרִים לֵאלֹהֵי מְעוֹנָה · עֶלְיוֹן מְרַנְּנִים בְּגִילָה וְרִנָּה · עֹשִׂים מְלַאכְתָּם בֶּאֱמֶן אֱמוּנָה: וְאוֹם בַּת עִבְרִית · מְהַדֶּרֶת לְזוֹכֵר הַבְּרִית: זִמְרָה וּבְרָכָה שֶׁבַח וְהַלֵּל · זַכֵּי חַשְׁמַלִּים פּוֹצְחִים לְמַלֵּל · זָהֳרֵי מַעְלָה מַכְתִּירִים לְכַלֵּל · זְהִירִים זְרִיזִים גָּדְלוֹ לְסַלֵּל: וְאוֹם נָאוָה שְׁחַרְחוֹרִית · מְשַׁבַּחַת לְזוֹכֵר הַבְּרִית: רֶכֶב אֱלֹהִים אַלְפֵי רִבּוֹתַיִם · רוֹגְשִׁים קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ בְּמַחֲנוֹתַיִם · רוֹחֲשִׁים בָּרוּךְ בְּלִי עַצְלָתַיִם · רוֹעֲשִׁים וּמְנִיעִים סִפֵּי אַמּוֹתַיִם: וְאוֹם חֲתוּמָה בִּבְרִית · מְבָרֶכֶת לְזוֹכֵר הַבְּרִית: והחיות.

ע"ס א"ב ובסוף חתום אליקים. וכל כתיו נעליה' פכני', חוץ מן הסוגר על ל"ה.

אות ברית שלשתי למרפא עולם · בענינת קשת
לזכר ברית עולם · גזרה ויום נפש תתן כגבולם ·
ביני ובין בני ישראל אות הוא לעלם: דודי כם
מעטרים בחורי כחוני · המסמנים ומאתתים
להנצל מרשפי כויני · וכל רואיהם יכירום
מתממים לפני · כי הם זרע ברך יי: זמנו דורים
חמשה לברית בשרים · חצב אבות שנים המה
היוצרים · טהורה שלשה ובן נון שתים הרים ·
ויעש לו יהושע חרבות צרים: יוסבו צרים לחרבות
כמו להמול · כאשר מלו בצר שלשום ותמול ·
לכן סמכם בצווי משרת למול · עשה לך חרבות
צרים ושוב מל: מטיב לנגן איש הבינים כפלחו ·
נזדמנו חמשתן ונעשו אחת לצלחו · סלק הברזל
עצמו כזכר ארחו · ותטבע האבן במצחו: עסק
מילה שבת דוחה עשיתה · פריעתה ומציצתה
רחיצתה כמון ואספלניתה · צרך מלאכה שאי
אפשר מבערב לעשותה · לקרבה אל המלאכה
לעשות אתה: קנית קדם נחלתך מבין חמורים ·
ראותך תבוסת דם בהבותך בכורים · שדי תפדנו
ואויבינו תפסג גזרים · כאשר שמע למצרים יחילו
צרים: אל יקים בחסדו ניבו למלאת · יחיש לרחמנו
למלטנו שנית מתלאות · כימי קדם ישוב יראנו
נפלאות · גאלנו קדוש שמו יי צבאות: עורת וכו'.

בקצת קהלות נוהגים לאמר אחר שיר של יום מזמור ו'.

ע"פ א"ב ונסוף חתום בנימן.

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים אֱמֶת· וְתוֹרָתוֹ אֱמוּנַת אֱמֶת· אָמְנָם רֹאשׁ דְּבָרוֹ אֱמֶת· וְסוֹפוֹ מוֹכִיחַ עַל הָאֱמֶת· וּמַעֲמִיד יְסוֹד הָעוֹלָם עַל הַדִּין וְעַל הַשָּׁלוֹם וְעַל הָאֱמֶת: בֵּן מִקַּדְמֵי קֶדֶם עַל עֲצַת תּוּשִׁיָּה· הֶהָיְתָה כְּתוּבָה בִּזְרוֹעוֹ הַנְּטוּיָה· כִּי לֹא נִבְרֵאת טַס זָהָב וְלֹא עוֹר בְּהֵמָה וְחַיָּה: גָּלַל אֹפֶל וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי פְּקִיעַת הָאוֹר· כְּשֶׁר כִּי נִתְעַלָּה עַל כָּל גִּיהַ וּמָאוֹר· גְּנָזוֹ וְהֶאֱסִימוֹ לְעוֹסְקִים בְּתוֹרַת אוֹר: דִּק וָחֶלֶד צִוָּה כְּמֶלֶךְ עַל עֲבָדָיו· וְנִבְרְאוּ כְּבַת אַחַת כְּהַכְרִיעַ נָשִׂיא בְּתַלְמִידָיו· וְרַאֲיָה לַדָּבָר קוֹרֵא אֲנִי אֲלֵיהֶם יַעַמְדוּ יַחְדָּו: הִתְרַחֲבוּ לְאֵין דַּי רְקִיעֵי הוֹד דִּירָתוֹ· קָשְׁבוּ דַּיְּיכֶם וְרָדְהוּ עַל אֲמִירָתוֹ· עַמּוּדֵי שָׁמַיִם יְרוֹפָפוּ וְיִתְמְהוּ מִגַּעֲרָתוֹ: וְאָז פִּלֵּג וְהֶחֱצָה שְׁעוּלִים הַמְּדוּדִים· מַחֲצִיתָם הִשִּׂיא וְעִלָּה לִכְבוּדִים· הֵם הַמַּיִם הַטְּהוֹרִים אֲשֶׁר לִזְרוֹק עֲתִידִים: זָד יִתְרָם וְצִוַּח כִּכְבוֹדִי לִבְלִימָה עַל מָה· אֶעֱלֶה עַל בָּמֳתֵי עָב וְלַעֲמִיתִי אֲדַמֶּה· וַתְּלַהֲטֵהוּ אֵשׁ אֹכֶלֶת וְנִכְבָּשׁ הוּא הַהוֹמֶה: חִדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה בַּעֲצֵי פְרִי וּדְשָׁאִים· וְגָזַר עַל הָעֵץ לְמִינֵהוּ וְלֹא עַל הַדְּשָׁאִים· וְנָשְׂאוּ בְעַצְמָן קַל וָחֹמֶר וְיָצְאוּ מִינֵי דְשָׁאִים: טֶבַע שְׁנֵי מְאוֹרוֹת בְּתַג וּדְיוֹקָן הַשָּׁוֶה· וּבְתַבְנִית יְצִיר כַּפַּיִם לָמוֹ תִּקֵּן

וְשִׁוָּה׃ וְצֵאת בְּחִלּוּן אֶחָד לָמוֹ פָּקַד וְצִוָּה: יִסֵּר הַסַּהַר וְנִתְמַעֵט לְשַׁעְתּוֹ׃ כִּי הִטִּיחַ כְּלַפָּיו וְלֹא כֵן אֱמוּנָתוֹ׃ וְנִחֲמוֹ כְּתַנְחוּמֵי קָטֶן וְלֹא נִתְקָרְרָה דַעְתּוֹ: כַּפֵּר עָלַי קֹדֶשׁ לָכֵן מַקְרִיבִין הֲמוֹנַי׃ בְּכָל רָאשֵׁי חֳדָשִׁים כְּדַת עִנְיָנַי׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַייָ: לְמֵדִים מֵהֶם פִּרְחֵי שׁוֹשַׁנִּים׃ זְמַנִּים וְקִצִּים חֳדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים׃ וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים: מַחֲזוֹר הַלְּבָנָה אוֹתִיּוֹת מוֹדִיעוֹת׃ בְּשֵׁשׁ הָרִאשׁוֹנוֹת סְפִירוֹתֶיהָ יְדוּעוֹת׃ כְּהוֹסִיפְךָ שְׁבִיעִית לַחַמָּה מַגִּיעוֹת: נוֹתָרוֹת שְׁתַּיִם מִשִּׁטָּה רִאשׁוֹנָה׃ וּמִשְּׁנִיָּה לִשְׁלִישִׁית אַרְבָּעָה בֶּאֱמוּנָה׃ וָזַיִן וְעַיִן וְנוּן פְּשׁוּטָה מַכְרִיעוֹת לִלְבָנָה: סָחֵי יָם הִשְׁרִיץ שְׁבַע מֵאוֹת מִינֵי טְהוֹרִים׃ וּכְשֶׁר עָפִים לְאֵין חֵקֶר וּמִסְפָּרִים׃ וְעוֹפוֹת שְׁקָצִים אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים: עֵץ תּוֹצִיא אֲדָמָה חַיָּה וּבְהֵמָה׃ שֶׁקֶץ וָרֶמֶשׂ לְהַשְׁרִישׁ וּלְהַעֲצִימָה׃ וְרַהֲשָׁה יִבְחוּשִׁין וְכֻלָּם לְצֹרֶךְ הֵמָּה: פּוֹזֵז וּמְכַרְכֵּר לְכַמָּה שָׁנִים קְבוּעוֹת׃ שָׁאַל לָמָּה נִבְרְאוּ שְׂטִים וְטָוִיּוֹת וּצְרָעוֹת׃ הֱשִׁיבוֹ תִּצְטָרֵךְ לָמוֹ לְיוֹם בְּרִיחָה לִתְשׁוּעוֹת: צִוּוּי פֹּעַל כְּגָמַר וְשִׁכְלֵל׃ נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ מִלֵּל׃ גִּבְּלוֹ וְהִנְשִׁימוֹ וְעֵזֶר לוֹ כִלֵּל: קַלָּה בְּנִצְטַוָּה וְהִטָּהוּ לֵב הוֹתָל׃ וְדָנוֹ בְּדִין סַנְהֶדְרִין

כְּגֶבֶר נֶעְקָשׁ וְנִפְתָּל׃ לְקַיֵּם עָלָיו עִם עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל: רָשַׁם אַזְכָּרוֹת כְּשֶׁלוֹ שִׁבְעִים וְאֶחָד בְּפָרָשָׁה׃ מִבְּרֵאשִׁית וְעַד נוֹצַר וּמִשֶּׁנּוֹצַר וְעַד גְּרִישָׁה׃ כְּנֶגֶד סַנְהֶדְרִין בַּעֲלֵי חֲקִירָה וּדְרִישָׁה: שְׁנַיִם חָטְאוּ וְנִתְחַיְּבוּ בַּתּוֹרָה׃ וְנָחָשׁ עִמָּם שֶׁלֹּא טָעַן כַּשּׁוּרָה׃ בִּמְקוֹם רַב וְתַלְמִיד הָרַב רָאוּי לְמוֹרָא: תָּר שְׁבִיעִי עֲלֵי יָצִיר כִּי נִתַּן לִמְהוּמָה׃ וְעָמַד כְּגִבּוֹר לְהָגֵן כַּחוֹמָה׃ וְחִנֵּן פְּנֵי מוֹחֵל וְשִׁכֵּךְ כַּעַס וְחֵימָה: י׳ כְּכֵן נָפַשׁ בּוֹ יוֹשֵׁב מְכוֹן פְּרוּסִים׃ נְחָלוֹ לְעַמּוֹ אֲשֶׁר בְּצִלּוֹ חוֹסִים׃ מְשַׁבְּחִים לִשְׁמוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים׃ קָדוֹשׁ: הכל יודוך.

אופן. ע״ס א״ב מטולג.

לְךָ אֵלִים אַלְפֵי אֲלָפִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ. לְךָ בְּרָקִים בְּרוּאֵי כְּקָרִים אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ גּוֹעִים גְּדוּדֵי גְבוֹהִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ. לְךָ דּוֹבְבִים דְּמָמָה דַקָּה אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ הוֹמִים הוֹמֵי הַמּוּלָה אוֹמְרִים קָדוֹשׁ. לְךָ וְעוּדִים וְעוּדֵי וָתִיקִים אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ זוֹעֲקִים זַכֵּי זְבוּלִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ. לְךָ חֲלִים חֲיָלֵי חַשְׁמַלִּים אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ טָסִים טַפְסְרֵי טְפוּחִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ. לְךָ יְקָרָאֵי יְהוּדוּן יְהוּדוּן אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: והחיות.

יג"ס א"ב וגם ק חתום מאיר בר יצחק חזק נתורס וכמינצים טובים.

אמונתך אמתי רבה בסוד קדושים · מתקדש · כהציבך ציון ישע בעמוד השחר המתחדש · גאולים יאמירוך ויאמרו מדי שבת וחודש · עדותיך נאמנו מאד לביתך נאוה קדש: דרך פרי תואר תת כנר למאור · הלוך השמשות המנורות כבוּ גבול · לתאור · וסמוך לבקר אערוך ואצפה לך נאור · כי עמך מקור חיים באורך נראה אור: זוהר מקום כבודך הידאה לבחירך כפעלם · חלונות מקטינות ומרחיבות כזה וכזה לעלם · טעם חוזך יאמן צר ואור להתעלם · כי יי יהיה לך לאור עולם: יופי מכלל דבירך ישב יסד שתיות · כם ושם השלם · מהשתמש בשתי אותיות · לעבדיך שם הדש כחדשים והחדשה אותיות · רנו שמים כי עשה יי הריעו תחתיות: מראש אמנה ולפנים גליות משבים בהשחל · נקבה תסובב גבר פרק שיר נחל · סוד ניהוג עלמות כעלמות תופפות אחר חיל · עיר עז לנו ישועה ישית חומות וחל: פה פקדה בחנם העירה ברית ישננו · צמח צדיק קרב שנים תחדש ושניננו · תהלוך מורא כמלך ואהרים נטייל שנינו · אז ימלא רנה · שחוק פינו ולשוננו: ברביצת פוך וספיר חקה החק עזרתי ·

בְּרוּשׁ תִּדְהָר וּתְאַשּׁוּר רְהִיטֵי בְּרוֹתַי הֲדָרְתִי׃ וּבְמַעַן שִׁיר מְטִיבִים כְּאָז בַּיָּם גְּזַרְתִּי׃ הַחֲזֵק מָגֵן וְצִנָּה וְקוּמָה בְּעֶזְרָתִי׃ עזרת

יוצר לשבת בראשית

ע"ס א"ב וחתום בו שלמה הקטן.

אֵל נִשָּׂא׃ אֲרַנֵּן בְּהִתְעַלְּסָה׃ אוֹמֶן עָשָׂה׃ אַגִּיד בִּכְנֵסָה׃ בְּסוֹד בָּרָא׃ בְּיוֹשֶׁר אֶתְחַבְּרָה׃ בְּרֵאשִׁית בָּרָא׃ בָּאֵר וּלְדַבְּרָה׃ שִׁיתוּ לֵב לַעֲבוֹד׃ מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ קָדוֹשׁ׃ גָּדוֹל פֶּלֶא׃ גְּבוּרוֹתָיו נְמַלֵּל׃ גִּיהַ וָלֵיל׃ גָּדְלוֹ נְסַלֵּל׃ דְּרוּשׁ כְּיָצַר׃ דַּי מַעֲצַר׃ דַּל יִנָּצֵר׃ דֵּעָה מֵהִתְקַצֵּר׃ הָאֵל בְּחָשְׁבוֹ׃ הָעוֹלָם לְיַשְּׁבוֹ׃ הִתְיַעֵץ בְּמַחֲשָׁבוֹ׃ הַמְשֻׁחֶקֶת בְּמוֹשָׁבוֹ׃ וּרְצוֹנָהּ נִשְׁוָה׃ וְהִסְכִּימָה בְּמַחֲשָׁבָה׃ וְלִבְרֹאת הֱשִׁיבָהּ׃ וְרוּחוֹ נָשְׁבָה׃ זְמָמוֹ הִרְהֵר׃ זֵירוּז מִהֵר׃ זֵמֶן מְזוֹהַר׃ זְבוּלֵי טוֹהַר׃ חֶלֶד הֶאֱרִיךְ׃ חוּר הִזְרִיק׃ חֵץ הִמְרִיק׃ חֵלֶף מַעֲרִיךְ׃ טִלּוּל הִקְרִישׁ׃ טִיעָתוֹ הִשְׁרִישׁ׃ טְמוּנִים לְהַגְרִישׁ׃ טֵרוּד וּלְהַפְרִישׁ׃ יָצַר פּוֹצְחִים׃ יִחוּדוֹ לִנְצָחִים׃ יְמֵן קְהוּחִים׃ יַסֵּר נִדָּחִים׃ כְּנֵס בְּאֲגֻדּוֹ׃ כַּבִּירֵי מְדוֹרוֹ׃ כְּהַוֵּרְדָם נֶגְדּוֹ׃ כְּבָשָׂם בְּפַחְדּוֹ׃ לְרָאשֵׁי הַנְּשִׁי׃ לַח הִדְשִׁיא׃ לְהַרְבּוֹת וּלְהַפְשִׁיא׃ לְמַזְרִיעַ וּלְמַדְשִׁיא׃ מַעֲשִׂים

זמנם· מאומר ימנם· כמאורות מונם· מרותו מנם:
געלך צועד· נאמן עד· נוטרים מועד· נתקפים
מהמעד: סלק מחבואים· שחים ודאים· סימן
לנבראים· סור מטמאים: ערוך בחר· עיניו
כשחר· עתיד לסחר· עמוסי משחר: פועל
בחכמה· פקד אדמה· פלוט ביחומה· פראים
ובהמה: צאלים יסוכוהו: צפה לערכהו· צרו
לנכסהו· צנועים לכוסהו: קדוש מארצו· קצע
קרוצו· קוממיות הפריצו· קשטו ממערצו: רק
כשחת· רוחו נפחת· רשת ושחת· רדת לתחת:
שלם פעלו· שרת בזבולו· שביעי עלו· שמור
מהללו: תמור שפר· תנוי שפר· תת כופר·
תאב עופר: שמרו להנחילו· לעם נהילו· מן
בהשהילו· השמיעו התחילו: התענג להתנאות·
קלוט יציאות· טוען משאות· נוח מללאות: שיתו
לב לעבוד· מלך הכבוד· קדוש: הכל יודוך

אופן

כל חרוזיו מתחילין בלות ל׳ וכלות שלאחריה היא לות ח׳ מסם המחבר בנימן.

לבעל התפארת· מתקן רום כזרת· מעצימים
אדרת· מלאכי השרת· נותים לו לתשורת·
כהלכה ומסורת· ואני שחרחורת· תהלה בפי
סודרת: לנקרא ראשון ואחרון· מלך אדירירון·

מביעים סלד ורון· כיושר וכשרון· ואתם ׀
מטטרון· פסקון אטמון וסגרון· ואני חבצלת
השרון· משתחוה פני ארון: ליה חוצב להבה·
נערץ בסוד קדושים רבה· ועירי מרכבה· וקדישי
שלהבה· מתגברים להקשיבה· קדשה כאחת
חטיבה· ואני חולת אהבה· בקשה כשי עריבה:
למפליא פלאות· אדון כל הנפלאות· כתים
וחילות: בחדרי היכלות· רועשים בקולות·
נועדים במקהלות· ואני חומה ושדי כמגדלות·
תשבחות ותהלות: לנאמן כבריתו· וקים
בשבועתו· חשמלי שירותו· מתבהלים ׀ משאתו·
מתנטלים ׀ מאימתו· מגידים אלהותו· ואני לדודי
ועלי תשוקתו· ברוך שם כבוד מלכותו: והחיות

זולת ע"פ א"ב ובסוף חתום שלמה הקטן יגדל בתורה חזק ואמץ.

אחשבה לדעת עמל ודברים יגעים· למה כאבי
נצח אנוש ממרגועים· ברית באים יסורים ונגעים
נוגעים· ורשות רופאים נתנה לפגעים פוגעים:
גזו וגם נגזו מבשלי הסמנים· סרו אף הוסרו סורחו
האמנים· הרכי כנסתרה ארד אצל ממונים·
מהזרת שואלת מצא תשובת מונים: השאננים
בטח ובעמל אנוש אינימו· ועם אדם לא ינגעו

פסקון אטמון וסגרון שלשתן כינויים לגבריאל, סנהדרין מ"ד.

אוֹנְמוֹ׃ וּבְרִיאִים כִּמְרִיאִים יָצָא מֵחֵלֶב עֵינֵימוֹ׃
יַבִּיעוּ יְדַבְּרוּ רַע וָמַר עִנְיָנֵימוֹ׃ זֹאת הָעֵצָה וּמִצְחָה
לֹא בָיָשֵׁן׃ לִבְלָהּ לָדַעַת רַק חַדַּת לִישָׁן׃ חִתּוּל שָׂם
הַיּוּשָׁם וְנֶגַע יְדֻשָּׁן׃ זֶה כַּמֶּה שָׁנִים יָשָׁן נוֹשָׁן׃
טָעוּתִי אַחֲרֵיהֶם חַיָּתָם לֹא פוֹסֶקֶת׃ כְּפֶחָם
לְגֶחָלִים וְעֵצִים לָאֵשׁ נִסֶּקֶת׃ יְרִיעוֹתַיִךְ שֶׁכְּנִי
בִּשְׁכוּנָה לֹא נִזּוֹקֶת׃ וּסְפָרֵי רְפוּאָתֵךְ מַה תִּיגְעִי
עוֹסֶקֶת׃ כִּלְלַיָּיפְתֵךְ בְּמַכָּה לֹא שׁוֹלֶטֶת׃ בּוֹחַן אִם
תְּבַקְשִׁי הַשַּׁלְוָה מוּחְלֶטֶת׃ לַבַּת לִבִּי אַף כִּי קוֹלֶטֶת׃
קִרְבָתֵךְ לִי טוֹב חוֹלֶטֶת פּוֹלֶטֶת׃ מַה לִּי וְלָכֶם מַחַן
הַדֶּגֶל׃ אַף הַטְּנוּפֶת פִּגֵּל וְלֹא הִתְגַּלְגֵּל׃ נָעִים
וָטוֹב מַה מָּתוֹק מִתְרַגֵּל׃ מִצְוֵי לִרְצוֹי אָב לַבֵּן
יְפַרְגֵּל׃ סְפִירַת הַחֶשְׁבּוֹנוֹת אַף לְפִי כָלְתָהּ׃
וַאֲרוּכַת בַּת עַמִּי לֹא עָלְתָה׃ עִנְיַן חַכֵּה לוֹ מַצֶּבֶת
גָּלְתָה׃ תַּאֲוַת נֶפֶשׁ הַבַּת דוֹד חָלְתָה׃ פִּתְגָּם זֶה
תַּרְתִּי בְּלִבִּי הַמְּצֻעַ׃ הַמַּכּוֹת אֲשֶׁר הִכֵּיתִי רַב
הַמַּרְצֵעַ׃ צוּר מִדּוֹת שׁוֹנוֹת טֶרֶם הִקְצִיעַ׃ כֵּן
מַטְלֵית מַקְצִיעַ וְאִסְפְּלָנִית הִצִּיעַ׃ קֶשֶׁר קָמִיעַ
מוּמְחֶה וּלְחִישׁוֹת מְעֻלּוֹת׃ דְּבָרוֹ בָּדוּק וּמְהֵימָן
כַּמָּה מַעֲלוֹת׃ רוֹפֵא אָמָן לוֹ נִתְכְּנוּ עֲלִילוֹת׃ אֲשֶׁר
בְּיָדוֹ נַרְתֵּק רַב תְּעָלוֹת׃ שַׁקְצְתִּי הַיֵּי מְשַׁבֶּשֶׁת

מֵרוֹב בּוֹשֶׁת. מְשׁוּנָה כְּלָמוּת וָרוֹק מִנִּי דַבֶּשֶׁת. תְּכוּעַ אָשִׁית עַד יֵבוֹשֶׁת תַּחְבּוֹשֶׁת. אַחַר הַמַּכָּה צְדָקָה לָךְ תִּלְבּוֹשֶׁת: שְׁפוֹט לִטְרוֹף טֶרֶף עֵינָיו תְּצַפֶּינָה. לֹא לְשַׁחֵת בְּרִיּוֹתָיו דְּרָכָיו תְּרַפֶּינָה. מִתּוֹךְ דִּין לְרַחֵם מִדּוֹתָיו תְּסַבֶּינָה. הוּא יַכְאִיב וְיֶחְבָּשׁ יִמְחַץ וְיָדָיו תִּרְפֶּינָה: הַמַּפְלִיא לַעֲשׂוֹת עִם בָּרִיא וְאָמֵל. קְרוֹבִים רַחֲמָיו וְלֹא כְּחָצִיר קָמֵל. טְרִיָּה לִרְטִיָּה יְגַלְגֵּל בּוֹ כְּאִזְמֵל. גַּם בְּתוֹךְ גַּם יְנוֹסֵס חוֹמֵל: יְצוּרָיו חַיָּבִים לְהוֹדוֹת חֶסֶד גּוֹמֵל. גַּלֵּי יָם יוֹרְדִים וְנִכְנָסִים לְנָמֵל. דֶּרֶךְ תּוֹעִים יְיַשֵּׁר יַעַר וְכַרְמֶל. לְבוּטִים יְרַפֵּא וּמַתִּיר חָבוּשׁ וְעָמֵל: בִּין וּשְׁמוֹר אֵלֶּה עַם נָבוֹן וְחָכָם. תָּר בְּנוֹף מַכְאוֹבָם וּבְכוֹשֶׁר מִשְׁכָּם. וַיְנַחֵם לָבֶטַח וְיָם כִּסָּה פּוֹרְכָם. רַגְלָם הַמִּדְבָּרָה וְאַרְבָּעִים סִפֵּק צָרְכָּם: חִזְקוּ וְיַאֲמֵץ לְבַבְכֶם מְיַחֲלִים לוֹ קוֹוִים. סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת מְכַלְכֵּל יְהָבִים. הוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ מוֹחֵץ רְהָבִים. כְּעַל זֹאת דָּצוּ וְשִׁבְּחוּ אֲהוּבִים: עזרת

יוצר לשבת ראשון דחנוכה

ע"ס א"ב כפול תשע"ה וחתום בו יוסף בר שלמה.

אוֹדְךָ כִּי אָנַפְתָּ בִּי וַתָּשָׁב. אָזְנְךָ הַטֵּה שַׁוְעִי לִקְשׁוֹב. אֹיְבָתִי כְּקַשׁ כְּעַלְעוֹלֶת לִנְשׁוֹב: אֲבִינָה

וְאֶזְכְּרָה יְמֵי קֶדֶם· אֲשֶׁר קְרָאוּנִי כְּנִכְתָּם אוֹדֶם· אוֹדוֹתָם אֲגִידָה וְלֹא אֵרָדֵם: אָשִׂיחָה צָרוֹת וְנִקְמַת אַנְטִיוּכַס· אִבַּח חֲסִידַי וּמְשִׁיחַי גָּכַס· אֱוִילֵי עַמִּי כְּהִקְרִיצוּנִי לְהַרְבַּס: יַעַן וִיעַד סוּסֵי פְלָדוֹת· כְּמוֹ רוֹכְבִים שֶׁנּוּסֵי לַפִּידוֹת· מוֹפֵת הַנִּרְאוֹת בְּתוֹךְ עִיר נִכְבָּדוֹת· קָדוֹשׁ: בָּאוּ אָכֵן פָּרִיצִים לְלַשֵּׁן· בָּחֲרִי אַף הַמֶּלֶךְ לְעַשֵּׁן· כְּעַד לְהַכְרִית שְׁרוּצֵי גוֹשֶׁן: בָּעֲרָה חֲמָתוֹ וַיֵּתֵא כְּפֶתַע· כִּלָּה כִּשְׂרֵי וְחַיָּתִי שָׁתַע· כַּיְעָרִים חֲבֵאתִי כִּבְהֵמוֹת לְהָתַע: בְּכַלּוֹתוֹ לְהַשְׁמִיד עַם וְלִרְפּוֹס· בִּיאֵר לְשַׂר צְבָאוֹ פוֹלִיפּוֹס· בְּרִית לְהַעֲבִירִי וּפִסְלוֹ לִתְפּוֹס: גָּזַר מִי בַחֲזִיר יְפַגֵּל· גַּם מוֹשֵׁךְ עָרְלָה לְעַגֵּל· גְּוִיָּתוֹ לְהַשְׁאִיר וְהַמְּמָאֵן מִלְּסַגֵּל: גָּאֲלוּ בְּפַת בַּגּוֹ וּבֶאֱלִיל חִיָּה· גָּבְרוּ בְּתֻמָּם שָׁת לִשְׁאִיָּה· גָּדַע וְכִלָּה נוֹצְרֵי תוּשִׁיָּה: גְּבִירוֹת שְׁתַּיִם בְּנֵיהֶם מָלוּ· גְּלַל כֵּן בְּשָׁדֵיהֶן נִתְלוּ· גּוֹרִים וְאִמּוֹתָם מִמִּגְדַּל הִפִּילוּ: דִּמּוּ לְטַנֵּף בְּזִבְחֵיהֶם אֶלְעָזָר· דָּתוֹ שָׁמַר וְעוֹז נֶאֱזָר· דָּת וַיִּבֶז דִּבְרֵי הָאַכְזָר: דִּבֵּב דָּאַבְתִּי עַל נַפְשֶׁךָ· דָּרוֹשׁ אֶדְרוֹשׁ מִבְּשַׂר קָדְשֶׁךָ· דּוֹם כְּמוֹ הֶאֱמַנְתִּי וַאֲנַתְּשֶׁךָ: דְּלֵף בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה אָנֹכִי· דָּחוֹל אֱלֹהַי בְּמִרְמָה תַּמְלִיכִי· דְּבָרְךָ

כַּלֵּה וְנַהֲתִים ׀ מִלְּהַכְּבִי׃ הֲלָזֶה יֹאחֵז צַדִּיק דַּרְכּוֹ ·
הַבָּחוּר יוֹסִיף אוֹמֶץ בִּרְכּוֹ · הַיָּשִׁישׁ בְּשׁוּרוֹ נֶהֱרַג
בְּעֶרְכּוֹ׃ הַעַל אֵלֶּה לֹא תִפְקוֹד · הַצָּעִיר וְהַשָּׂעִיר
בַּחֲרוֹנְךָ לִיקוֹד · הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל הַזָּקֵן וְהַקָּדְקוֹד׃
הַבֵּט וּזְכוֹר אֶת כָּל הַתְּלָאָה · הַהִשִּׂיגָה עֲדַת צוֹלֵעָה
וְנֶהֱלָאָה · הַלְעוֹלָמִים תִּזְנַח לְרַבַּת חֶלְאָה׃ וְאַבִּיעָה
עוֹד מִקְרֵה שִׁבְעָה · וְתִיקִים אַחִים תְּמִימֵי דֵעָה ·
וְקָלָם בָּאֵשׁ בְּשָׁוְא נִתְעָה׃ וְעַל ׀ לֹא אָכְלוּ מִזִּבְחוֹ ·
וַיִּדְבְּקוּ בְּעוֹשֵׂה הֵבֶל בְּכֹחוֹ · וְשִׁסְּפָם נָבָל
בְּאַכְזְרִיּוּת רוּחוֹ׃ וּמַחֲבַת נְחוֹשֶׁת בָּאוּר ׀ רִתַּח ·
וַיְפַשַּׁח הָרִאשׁוֹן ׀ נֶתַח נֶתַח · וְעוֹר ׀ רֹאשׁוֹ חָשַׂף
בְּתוֹתָח׃ זָמַם לַהֲרוֹג שֵׁשֶׁת אֶחָיו · זֵד יָהִיר בְּעֶבְרַת
טוּחָיו · זְבָחָם כְּכֶבֶשׂ אַלּוּף בְּחָתָיו׃ זָמַם אֲפַתֶּה
הַשְּׁבִיעִי קְטַנָּם · זָהָב אַעֲשִׁירְךָ אֵלָיו נָם · וְמַנְּתִיךָ
לִי לְמִשְׁנֶה קוֹנָם׃ זוֹרֵז הָעֶלֶם הַטּוֹב לִבְחֹר · זָעַק
הֲרָגֵנִי נָא לָמָּה תְּאַחֵר · זָנַחְתִּי לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְאֵל
אַחֵר׃ הָם וַיְהַר מוֹשֵׁל רָשָׁע · חִזֵּק מַכּוֹתָיו בְּלִי
פֶּשַׁע · חָסַן הַיֶּלֶד וּלְסוֹבְלָם שִׁעֲשַׁע׃ חָזְתָה הוֹרָתָם
מִשְׁפְּטֵי בָנֶיהָ · הֵמִיתָה נַפְשָׁהּ עַל בָּנֶיהָ · חָלְפָה
וַתָּשָׁב רוּחָהּ לְקוֹנֶיהָ׃ חֲמָסִי אִם גָּבַר לַעֲכוֹר ·
חֲסִידִים אֵלּוּ וְהַרֵיגָתָם זְכוֹר · הַגֵּן כְּרוּיֵי בְלֶתְךָ

וָכוֹר: טָפַשׂ עוֹד מָדוֹן מְגָרֶה· טִפְטוּפֵי אֲשֶׁר לֹא יַמְרֶה· טִימוֹסֵי יָוָנִי הַחִי יִקְרָא: טִכֵּס זוֹכֵר שְׁמוֹ יְהוּדִי· טָבוֹחַ וְקָרוֹץ כְּמוֹ גְדִי· טְרִיָּה וּבְקוֹרֶת לְהַכְבִּיד בְּשֶׁלְדִי: טוֹהַר טְבִילוֹת מִקְוֶה מֵהֶם הֶחְדִּיל· טָסוּ קְדָשִׁים· מִנְּשֵׁיהֶם לְהַבְדִּיל· טָרְחָם סַקְדָתָּ גַם לְהַגְדִּיל: יָחִיד וְנִשָּׂא שׁוֹכֵן שָׁמַיִם· יִמֵּן לְכֻלָּם· מִקְוָאוֹת מַיִם· יַעַן חֲסִידָיו מְיַחֲדָיו פַּעֲמַיִם: יָסַף עוֹד לְתָעֵב הֲמוֹן· יְדִידוּת בַּיִת לְאִישׁ כִּזְמוֹן· יִשְׁכָּבֶנָּה אָז תְּחִלָּה הַהֶגְמוֹן: יָתֵד זֹאת נִתְקְעָה לְגוֹרֵשׁ· יְרָחִים אַרְבָּעִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ· יְהוּדָה הִסִּיעַ כֹּהֵן הַקֹּדֶשׁ: כְּנִתְמַלֵּא סֶפֶק וְשַׁדַּי חָנַן· כִּנֵּס לְחַשְׁמְנַאי בַּת יוֹחָנָן· כִּנְסוּם לְחֻפָּה בְּמִשְׁתֶּה לְהִתְרוֹנָן: כָּל עֶרְיָה פָּחֲחָה הַכַּלָּה· כּוֹס מְזוּגָה לִקְרוּאֵי הַלּוּלָה· כָּבְשׁוּ פְּנֵיהֶם מֵהַבִּיט צִלָּהּ: כָּבֵד שֶׁצֶּף הָאָח לְעֻמָּהּ: כַּבִּירִים קְרוּאִים פֶּה לְהַנְעִימָה· כְּנֶגְדָּם אֵיךְ עָמַדְתְּ כִּקְדֵשָׁה עֲרוּמָּה: לָמוֹ הֵשִׁיבָה נָוַת יְפֵיפִיָּה· לִי אֵיךְ תְּיַסְּרוּנִי בִּרְמִיָּה· לְעָרֵל וְטָמֵא תַשְׁגִּילוּנִי הַלַּיְלָה עֶרְיָה: לְבָשָׁה רוּחַ אָז יְהוּדָה· לִבּוֹ מְלָאוֹ גְבוּרָה עֲנוּדָה· לָחַשׁ וַיְקַנֵּא קִנְאָה כְּבֵדָה: לִקֵּט הֲדַס וּמִינֵי בְשָׂמִים· לְהָכִין כְּמוֹ בְגִיל וְהַנְּעִימִים· לְהִתְעַת עַוָּל בְּחֵקוֹ מַשְׁלִימִים:

מֵרָחוֹק בְּשָׁקְפָם וּמְזַמְּרִים וּמְחַנְּגִים· מִלֵּל אֶלֶת הַשָּׂרִים הַמַּנְהִיגִים: מֵעַתָּה יִכָּנְסוּ בְּנִימוּסֵי עֲרוּגִים: מְשָׁרְתָיו וּמַחֲנֵהוּ חוּצָה הֵנִים· מַתִּתְיָהוּ וְאֶחָיו פְּנִימָה הִכְנִיס· מַכַּבִּי יְהוּדָה גְּבוּרָה הִשְׁנִים: מְמוּאֶסֶת כָּל עֵץ הִדְקִיר הַמְזֻנָּה· מֵעַטּוֹ לְנִמְרִים רָדַף הַמַּחֲנֶה· מְחָצָם וְכִלָּם וַיַּגֵּד לֶאֱלִיפְרְנִי: נָסַע וַיֶּאֱסֹף הֲמוֹנוֹ לְהַקְמִיל· נָח קָרוֹב מִצִּיּוֹן מִיל· נָע לְבָבִי כְּיַעַר וְכַרְמִיל: נָדְבוּ הָעָם לָשׁוּב לִמְחַלֲלָם· נֶאֱנָחִים בְּצוֹם וּבְכִי כֻּלָּם· נֶחֱמָדִים וּמְפֻזָּהָב כִּפְלְפוּלָם: נִבָּא לַמֶּלֶךְ הֶגְמוֹנוֹ אַכְיוֹר· נָדִיב יוֹעֵץ דְּכָם וַאֲפִיפְיוֹר· נָצְרוּ חֻקָּם וִיצִיתוּךְ כַּכִּיּוֹר: סוֹטֵן כְּהֶאֱזִין עָלָיו הִגְעִיר· סָח לְהוֹקִיעוֹ כְּבוֹדוֹ לְהַבְעִיר· סָמוּךְ מִבּוֹא שַׁעַר הָעִיר: סָחַף מָהָר הַקִּרְיָה כְּאַגְחִיל· סִיָּפִי בְּרֹאשׁ זֶה אַתְחִיל· סַנְגְּרָן מְשַׂנְאַי תְּמוּר הִשְׁחִיל: סִבַּבְתַּנִי בַּלַּיְלָה הִיא יְהוּדִית· סוֹדָה בָּרוּךְ וְטַעֲמָה עֲדִית· סוֹהֲרָה לְעַמָּהּ וּלְיָוָן לַפְּדִית: עִיר וְיוֹשְׁבֶיהָ בְּכוֹשֶׁר בַּחֲזוֹתָהּ· עָלְצָה וַתֵּלֶךְ עִמָּהּ שִׁפְחָתָהּ· עַל יְיָ הִשְׁלִיכָה יְהָבְתָהּ: עָמְדָה בְּרֹאשׁ מַחֲנוֹת הָאוֹיֵב· עֲלִיצוֹתָיו לְהָפֵג וַהֲיָלָיו לְדַיֵּב· עַל רֹאשׁוֹ גְּמוּלוֹ לְחַיֵּב: עֲדֵי יָפְיָהּ הִגִּידוּ לַמֶּלֶךְ· עַלְמָה שֶׁאֵין

כְּמוֹהָ כַּפֶּלֶךְ· עָרְבָה עָלָיו וְלַהֲבִיאָהּ הֵלֶךְ: פֶּן מַח
דַּרְכֵּךְ הַשְׁמִיעִינִי· פָּצְתָה מִמִּשְׁפַּחַת נְבִיאִים אָנִי·
פּוֹתְרִים עָלֶיךָ מַלְכִּי וּקְצִינִי: פֶּתַע פִּתְאוֹם כְּבֹא
מָחָר· פְּגוּזֶיךָ יִתְצוּ הָעִיר כְּפֶחָר· פָּסַעְתִּי לְבַשְּׂרָךְ
לְבַל תְּאַחַר: פּוֹרָה בְּדַרְכֵּךְ כְּמוֹ חֲמָתֶךְ· פְּקֹד וּזְכֹר
אֶת אֲמָתֶךְ· פִּרְחֵי מִשְׁפַּחְתִּי יְשָׁרְתוּךְ בְּבֵיתֶךְ:
צִפְצֵף כָּל שְׁאֵלָתֵךְ אֲמַלֵּא· צְבִינִי אִם תַּעֲשֶׂה
מְלַכֵּלֶה· צֶאֱצָאֵי בֵּית אָבִיךְ אֲעַלֶּה: צָרְחָה לוֹ
אֵינֶנִּי טְהוֹרָה· צַו לְהַעֲבִיר קוֹל וּגְזֵרָה· צָרוּ מֵהַגִּיעַ
בַּעֲלָמָה הַמִּטַּהֲרָה: צָהַל כְּכוֹס מְיֻזָּן וְכִרְכָּר·
צְבָאָיו בְּמִשְׁתֵּה שְׁמָנִים הִשְׁכָּר· צַוָּארוֹ לָצוּד שָׁתָה
וַיִּשְׁכָּר: קִפְחַתּוּ אָז שְׁנַת תַּרְדֵּמָה קָרְאוּ לוֹ הַנַּעֲרָה
לְפַגְּמָהּ· קָדְקְדוֹ הִשְׁכִּיב וּכְיָשֵׁן נִדְמָה: קָמוּ חִישׁ
וּפָנוּ לְדַרְכָּם· קַלּוּ רֶגֶל מֵעַל מַלְכָּם· קִדְּמוּ וַיָּרֻצוּ
לְאָהֳלֵי סֻכָּם: קְרוּאָה יִרְאַת יְיָ וּמַשְׂכֶּלֶת· קָצְצָה
גֻּלְגַּלְתּוֹ כְּרֹאשׁ שִׁבֹּלֶת· קַחְתּוּ וְהֵבִיאַתּוּ לְהֵטִיב
תּוֹחֶלֶת: רָאוּהוּ וְלֹא הֶאֱמִינוּ לָהּ· רָצוּ לְאִישׁ
אֲשֶׁר בְּקִצְפּוֹ תָּלָה· רָהַשׁ הוּא רֹאשׁוֹ בְּאָלָה: רָמַשׁ
הַהוּא גָּדְלוּ שְׂמָחוֹת· רָחֲקוּ וַיָּנֻסוּ יָגוֹן וַאֲנָחוֹת·
רוֹדֵף וּמִתְנַקֵּם כְּהֶרֶף לְהִמָּחוֹת: רָקְדוּ וְחָדוּ כָּל
הַלַּיְלָה· רֶנֶן הִנְעִימוּ לְנוֹרָא עֲלִילָה· רְחָפָם וּפְקָדָם

בפסוח ותמלה: שחר כהקרין והמוקר אור · שאגו בקול חזק ונאור · שמע ישראל יי לבאור: שוהדים כשמעו המולת ההמון · שקדו להקיץ המלך ולכמון · שהפידו מת מושכב בארמון: שאונם נכנע ותברח רוחם · שחחו וחגרו בפחד אבתם · שוביהם רדפום והכום לפלחם: תמום והרגום תלי תלים · תודות והלל סיגו סגולים · תוקף הנס קבעו משכילים: תממו הלל לגמור שמונה · תוכן ' נרות להעלות ברננה · תמיד בכל שנה ושנה: תאמו היום שבת (ראש חדש) חנוכה · תפואר מעניגם ' מענגה ורכה · תעידך נצח כי לך המלוכה: יחידך ידידיך סלה פקודיך · כל גרמית שגבוך לבחוך · משבי הדירים והכל יודוך ' קדוש: הכל יודוך.

בשבת ר"ח וחנוכה אופן לך אלים תמלוכו לעיל בשבת ר"ח.

מאורה חברו ר' שלמה, ודומה שהוא בן גבירול כי השיר שקול.

שני זיתים · גברתים · כגן נעול יצהירו: לראש קהתים · ואפרתים · שתי עטרות יכתירו: ועל מנורה · הטהורה · כמו נרות יזהירו · הן כמחנה · אל מול פני המנורה יאירו: לבן אפרת · ציץ נכרת · אשר היה כציץ נובל: לבן המשח · אשר הושח ·

כְּמוֹ אֳנִיָּה בְּלִי חוֹבֵל: זְכוֹר מַרְאָה· אֲשֶׁר
רָאָה· זְכַרְיָה בְּעִיר בָּבֶל: כְּמוֹ זְכַרְתָּם·
וְהוֹשַׁעְתָּם· אֲנִי עַל יַד זְרֻבָּבֶל: זְכוֹר זַרְעָם·
לְהוֹשִׁיעָם· וְגַם תִּקְרָא שְׁנַת יוֹבֵל: וְשִׂים אוֹתָם·
מְקוֹם אֲבוֹתָם· הֱיוֹת מוֹשְׁלִים בְּכָל תֵּבֵל: וּמֵעַל
יָד· אִישׁ צַיָּד· טַבַּעְתָּם יָסִירוּ: הן במתנה מַמְלָכָה·
מְמֻשָּׁכָה· לְעִיר צִיּוֹן תְּשִׁיבֶנָּה: וּבַת כְּבוּדָה·
בְּרוֹב עֲבוֹדָה· לְבֵית אִמָּהּ תְּבִיאֶנָּה: וְהַגְּבִירָה·
וְהַצְּפִירָה· בְּרֹאשׁ דָּוִד תְּשִׂימֶנָּה: וּמִצְנֶפֶת·
מְעֻלֶּפֶת· בְּרֹאשׁ אַהֲרֹן תְּקִימֶנָּה: וְהַתָּמִיד·
אֲנִי תַּעֲמִיד· וְהַמִּנְחָה תְּרִימֶנָּה: וְהַמֶּרְקָח·
אֲשֶׁר לָקַח· וְלֹא רְאִיתִיו עַד הֵנָּה: וְהַנֵּרוֹת·
בַּמְּנוֹרוֹת· בְּנֵי אַהֲרֹן יַבְעִירוּ: הן במתנה הַנִּכְאָה·
וְהַצְּמֵאָה· אֲשֶׁר תָּמִיד לְךָ תְּיֵלִיל: סְמוֹךְ יָדָהּ·
בְּבֶן דוֹדָהּ· הַנִּקְרָא שְׁמוֹ חַכְלִיל: וְהַכְנִיסֵם·
לְגַן בּוֹשֶׂם: וְחֻפָּתָם בְּהוֹד תַּכְלִיל: וְתוֹלִיכֵם·
וְתַמְלִיכֵם· בְּהַר צִיּוֹן וְהַגָּלִיל: וְחוֹק יָשָׁר· אֲנִי
יוֹשָׁר· עֲלֵי נֶבֶל וְגַם חָלִיל: וְעַם אוֹהֲבַי· שִׂמְךָ
וְעוֹזְבַי· חֲזוֹן שֶׁקֶר וְשָׁוְא וֶאֱלִיל: וְאוֹם פְּרוּכִים·
יְהוּ בְרוּכִים· וְכָל רוֹאֵיהֶם יַכִּירוּ: הֵן בַּמַּתָּנָה· אֶל
מוּל פְּנֵי· הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ: אור הדש

זולת לשבת ראשון דחנוכה

ע"ס א"ב ונסוף חתום שלמה בירבי יהודה חזק.

אין צור חלף· תבנית כל גולף· לכושל חיול
חולף· למכשל חית שולף· כער שקד לסלף· עם
דת אלף· מעט פרחי תלף· גבר מרב אלף: גמצו
שיחות כר· שלש עשרה כרכר· ראות ברכות
סקר· בענוי חושך נקר: דבר שם יקר· כל מזכיר
ידקר· ואז לרב הופקר· מרוד כפר בעקר: העירים
סוד בליעל· להוגי חן יעל· מסוף סף רעל· חיימו
המרר והרעל: ועוד הוסיף מעל· לאל מרד שעל·
בטל עוד מהעל· קרבן תמיד מועל: זרע קדש
החרץ· חכמו קלי מרץ· גזור אצבע קרץ· כתב
כתבת פרץ· חבול טמאת שרץ· גן נעול השרץ·
שתוק אסוף הפרץ· ומה ספק ארץ: טסו חרגלי
ילק· זמורי הבקק והבלק· כנץ על צפור דלק·
גוזלי בתר והמלק: יקדו כהבהבי עלק· חרחר
ריב והלק· עקור מתן חלק· חג ומנרה דלק:
כנוים שפני סלע· הומרו לתניני בלע· לבאי שן
ומתלע· תבואת קדש ילע: לאיד הכינו צלע·
נטוש מדני גלע· בשר קדש קלע· מעם משול
תולע: מדת חמס גמלו· כן גמול הגמלו· בסוף
יאר קמלו· כראש שבלת נמלו: נסיון רעה
גבלו· בל יוכלו שכלו· כקש יבש אכלו· כלו

כְּעָשָׁן כָּלוּ: סוֹד שֵׁם לְחַלֵּל· תְּמוּרוֹ רָשָׁע מִתְחַלֵּל· יָמָם הָפַךְ לְלֵיל· כְּכֵן יוּגְמַר הַלֵּל: עוֹז כְּכֵן יִתְמַלֵּל· מִפִּי יוֹנֵק וְעוֹלֵל· לְמַשְׁבִּית צַר וּמִתְעוֹלֵל· כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל: פִּלְּגוּ לְשִׁבְעָה חֲלוּצִים· וְקָבְעוּ שְׁמוֹנָה מְלִיצִים· נֶגֶד שְׁקוּדַת נִצִּים· וּתְקוּפַת שְׁנַת קִצִּים: צָרוּ כְּעַקְרַבֵּי עֲקָצִים· צִעֲרוּ כִּנְמָלֵי שְׁקָצִים· לוֹהֲטוּ כַּעֲצֵי קְצָצִים· דּוֹעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים: קְהָלִים נוֹסְדוּ מְדָנַי· לִשְׁנֵים עָשָׂר עֲדָנַי· רָב רִיבָם יְיָ· עַל חוֹשְׁבֵי אֲבָדָנַי: שְׁפוֹט כֵּן דִּינַי· עוֹד זוּלָתְךָ אֲדֹנָי· תֵּאָבֵד כֵּן זְדוֹנַי· כָּל אוֹיְבֶךָ יְיָ: שְׁמוֹר לְפִי מִלִּים· הַט הַקְשֵׁב קְבָלִים· טְרוּד נוֹף בְּהוֹלְלִים· יָחִיל רֹזְנֵי בְעָלִים: יְצִיאַת יוֹם הִלּוּלִים· וְקָרַע דִּין הֲלָלִים· חֲזוֹת קְרוֹא כִּמְהַלְלִים· מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם: עזרת

יוצר לשבת שניה דחנוכה·

ע״ס א״ב כפול וכסוף חתום מנחם מרבי מכיר חי׳ חזק.

אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתַנִי וְחִיִּיתַנִי וְלֹא כִלִּיתָנִי· אֹיְבַי לֹא שִׂמַּחְתָּ לִי מִשְּׁאוֹל הֶעֱלִיתָנִי· אֲרוֹמִמְךָ יְיָ כִּי דִלִּיתָנִי: בַּנְתָּ מֵרָחוֹק לָחוֹק חוֹק דָּבָר מְכֻוָּן· בְּטֶרֶם תָּבוֹאנָה חֲדָשׁוֹת הוֹדַעְתָּ אֱמֶת כֵּוָּן· וְעוֹרַרְתִּי בָּנַיִךְ צִיּוֹן עַל בָּנַיִךְ יָוָן: גְּאַלְתַּנִי מֵרֹאשׁ מֵחוֹמֶר וּלְבֵנַת פִּיבֶסֶת וָאָוֶן: גַּם כֵּן מִיָּוֵן מְצוּלָה פּוֹעֲלֵי אָוֶן· מִבּוֹר

שָׁאוֹן מִטִּיט הַיָּוֵן: מְנוֹרָה חַג וְחוֹק וְשֵׁם מְנֻשָּׁא לִשְׁמוֹר · נְתָנַנִי חֵלֶק שִׁבְעָה וּשְׁמוֹנָה הַלֵּל וְלִגְמוֹר · לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר · קָדוֹשׁ: דִּבְרַת מַלְכוּת שְׁלִישִׁית חָלַף חֲמוּדוֹת בְּפֵירוּשִׁים · דְּמוּת נָמֵר וְלוֹ אַרְבָּעָה כְּנָפַיִם לְהַרְשִׁים · וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים: הָרְאָה שֵׁנִית צָפִיר גָּדֵל וְעָצַם לְהִתְאַיְּמָה · הַקֶּרֶן הַגְּדוֹלָה נִשְׁבְּרָה וְחָזוּת אַרְבָּעָה תַּחְתֶּיהָ לְהִתְקַיְּמָה · צָפוֹנָה וָנֶגְבָּה וָקֵדְמָה וָיָמָּה: וְזֶה הַחֲלוֹם לַעֲשׂוֹת בְּמָשׁוֹל בַּעֲלֵי מְדָנַי · וַיְצַוּוּ חָקוּק בְּקֶרֶן הַשּׁוֹר וּבִבְרִיחַ אַפַּדְנִי · אֵין לָכֶם חֵלֶק בַּיָי: זֵד מֶלֶךְ עַז פָּנִים · מִשֶּׁשַׁךְ וְשֵׁשַׁךְ · זְהִר לְמִשְׁנֵהוּ גְזֵרוֹתָיו עַל עַמִּי מֶשֶׁךְ · וַיְכַס אֶת עֵין כָּל הָאָרֶץ וַתֶּחְשַׁךְ: חֹדֶשׁ וְשַׁבָּת חָשַׁב לְהָפֵר חוֹטֵא וְאָשֵׁם · חַק וַיַּעֲבֶר קוֹל גַּם בְּמִכְתָּב רָשֵׁם · וְאָמַר הַס כִּי לֹא לְהַזְכִּיר בְּשֵׁם: טַכְסִיסֵי חֻפָּה וּבְרִית נוֹעַד יַהַרְגֵהוּ קוּסְטִנָר · טְהוֹרִים נוֹסְדוּ בְּהִתְאַסֵּף עִם בְּשַׁנּוּס לְהִסְתַּנֵּר · קוֹל רֵחַיִם וְאוֹר נֵר: יָעֲצוּ לְבַטֵּל טְבִילוֹת עִם בָּזוּז וּמְשִׁסָּה · זָמְמוּ לַעֲשׂוֹת נְבָלָה אֲרוּסָה בְּטֶרֶם תִּנָּשֵׂא · לִשְׁכַּב אֶת בַּת יַעֲקֹב וְכֵן לֹא יֵעָשֶׂה: כִּנֵּס אֶלְעָזָר חַנָּה בַּת סְגָנִים וְחוֹרִים · כִּנֵּס אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְמִשְׁתֶּה שְׁמָנִים מוּבְחָרִים ·

כִּי כֵן יַעֲשׂוּ הַבַּחוּרִים: לְעֵינֵי הַקְּרוּאִים יַעֲלַת חֵן
רֹאשָׁהּ פָּרְעָה · לְיִינָהּ מָסְכָה כְּדִמְעָה עַל אוֹדוֹת
הָרָעָה · וּכְתוֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלֶיהָ קָרָעָה: מִלֵּל
יְהוּדָה אָחִיהָ חַנָּה לָמָּה תִבְכִּי · מַה לָּךְ אֵפוֹא
כִּשְׁכּוֹרָה תִשְׁתּוֹחֲחִי וְתִשְׁתַּפְּכִי · וַתֹּאמֶר לֹא אֲדֹנִי
אִשָּׁה קְשַׁת רוּחַ אָנֹכִי: נָבָל פֶּן יִתְעוֹלֵל כִּי בְּיוֹם
חֻפָּתִי · נִמְצֵאתִי מְחַלֶּלֶת אֶת אָבִי וּמוּצֵאת
לִשְׂרֵפָתִי · וַאֲנִי אָנָה אוֹלִיךְ אֶת חֶרְפָּתִי: שִׂיחַ מָרַת
נֶפֶשׁ בִּבְכִי וּבְתַחֲנוּנִים וָזָעְקָה · שָׂם אָחִיהָ לְלִבּוֹ
וַיֶּחֱרַד חֲרָדָה מוּעָקָה · וַיַּכֵּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צָדְקָה:
עֵצָה הָבוּ לָכֶם בְּקִנְאַת עוֹשֵׂה נוֹרָאִים · עִמְדוּ
הַשָּׂרִים מִשְׁחוּ מָגֵן חֵטְא יְרֵאִים · וַיֶּחֶרְדוּ וַיָּקֻמוּ
כָּל הַקְּרוּאִים: פָּצוּ חֲזַק וְנִתְחַזֵּק בְּעַד עַמֵּנוּ
וּמִשְׁפְּחוֹתֵינוּ · פֶּן תִּתְחַלַּלְנָה בְּנוֹתֵינוּ וְיִתְעָרְבוּ בָנוּ
מַשְׁחִיתֵינוּ · וַיֹּאמְרוּ הַכְזוֹנָה יַעֲשֶׂה אֶת אֲחוֹתֵינוּ:
צָבְאוּ פֶּתַח אַרְמוֹן הֶגְמוֹן מְעֻדָּן וְנָבָל וְכִלַּי · צָהַל
לִקְרָאתָם וְאָמַר בֹּאוּ לְבַדְּכֶם אֵלַי · וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ
כָל אִישׁ מֵעָלַי: קָפַץ יְהוּדָה וְאֶחָיו בְּמִרְמָה כְּבָאִים
לְחִתּוּנוֹ · קָרַב וְלָקַח אֲשֵׁרָה הָעוֹמֶדֶת לְפָנָיו
לְשִׂטְנוֹ · וַיִּתְקָעֶהָ בְּבִטְנוֹ: רֹאשׁוֹ כָּרַת אֶלְעָזָר
וַיַּשְׁלֵךְ חוּצָה לְנַהוֹף · רָאוּ עֲבָדָיו כִּי מֵת אֲדוֹנֵיהֶם

וינסו להדוף · ויקח את אחיו עמו וירדוף: שדדום
ויכום ויכתום ומחניהם החרימו והרגיזו · שלטו
היהודים בשונאיהם אשר אותם בזו · באו על
החללים ויבזו: תקף המלך ורכב פילו הטוב
והמבחור · תשועת חן ירה בשרירו ויקוב חור ·
ויפול רוכבו אחור: מכה ונשבר עצמות ברה
ויצא יצא · מרדו עבדיו ולארפכי ים הניסהו
רצוא · וישב בבושת פנים לארצו: נלחמים
באנטוכיא עיר גדולה בעם יהודים · נצחו בנים
יוצאי צבא בשרו כמתים · וישמעו את קול יי
אלהים: חולת יושבת יתד תקועה להצעיר
ולהסעיר · חרבה עקרון תעקר קסרי בת שעיר ·
על כן קרא שם העיר: מאז בבשורה קציני בשם
יי נסי · מסבת שם נקראת אחידת מגדל נשיא ·
והיה כאלוף ביהודה ועקרון כיבוסי: בהלכד כן
צור וצדון יערי דירתם · ברבים יושבים לפני יי
ילמדו תורתם · בחצריהם ובטירותם: רוזנים
עשו בשנאיהם כרצונם כמשפט אדונים · רדו
בשונאיהם ועבדום וענום · כמדינים ומדינים · ובני
יון אלישה ותרשיש כתים ודדנים: בעבור נמכרו
יונים ליונים שנים מאה ושמונים · מרצי כסף

להתרפס יאתיו חשמנים לחשמונים · נתנו
לאוצר המלאכה זהב הדרכמונים: ידידות ממלכת
כהנים וגוי קדוש המבפר · ישבו מאה ושלש ולמו
שלחו כר · מנחה ישיבו מלכי שבא וסבא אשכר:
מחמשים חלצו חמשים עד חג שלו · מצבא
המלחמה שבו בעשרים וחמשה לכסלו · וילכו
לאהליהם שמחים וטובי לב: כל אבני המזבח
אשר שקצו יונים · בנסום וגנזום במזרחית
צפונית לשכת תונים · ולקחו אבנים אחרות
והביאו אל תחת האבנים: יחד לוים נאספו
לשורר ולהודות ולשבח · ישרים משרתי בקודש
יבואו להקריב ולזבח · את קרבנם לחנכת המזבח:
רצוי הגדול מאחיו מוחזקמיו בכליון · רצה בפועל
מלאו ידיו כדת גליון · לחם ויין והוא כהן לאל עליון:
חיל פריצים בבא לחלל בית היער · חיל שורג היה
גבהו עשרה במשער · פרצו ויעברו שער: ידידים
כחזקו שלש עשרה בדקן בגודש · יען כן תקנו
למספרם השתחויות לחדש · והשתחוו ליי בהר
הקודש: האויב בחילו אחרי אשר מחה נמחה ·
הרצים יצאו לבשר בגבולים ישועה צמחה ·
להביאם לירושלים לעשות חנכה ושמחה: חנכו

וְכִבְּדוּ הֵיכָל ׀ לְהַעֲלוֹת נֵר בְּאוֹמֶן · חִפְּשׂוּ וּמָצְאוּ
בְּשִׁיתִין פַּךְ שַׁיִשׁ בְּטָמֶן: כִּי אִם אָסוּךְ שֶׁמֶן: וּזְהָרוֹ
מָצָא בְּנֵס לְיָמִים שְׁמוֹנָה לְשִׁקְדָנֵי · קָבְעוּ לָכֵן
הַיָּמִים הָאֵלֶּה לְדוֹרוֹת עֲדָנַי · לְהַזְכִּיר גְּבוּרוֹת
וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל ׀ לַיָי: מְכַהֲנֶיךָ לָבְשׁוּ צֶדֶק
בְּהַצִּיתְךָ שָׁמִיר וָשַׁיִת · נִצַּחְתָּ חֲסִידֶיךָ וְרִנְּנוּ
בְּהַדְלִיקָם שֶׁמֶן זַיִת · מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת ·
קָדוֹשׁ: הכל יודוך

מאור עינים

ספר שמות

שני לתורת אלהים

הוא

ספר היציאה הוא EXODUS

יכיל

משמת יוסף עד שהוקם המשכן

מאה וארבעים שנה.

מדויק בתכלית הדיוק ומסדר בשלימות הסדור

מאתי

זאב בן ישראל איש היידנהיים

רעדלהיים

שנת תקע״ח לפ״ק.

בדפוס ובהוצאות המחבר והמסדר הנ״ל.

Rödelheim,

verlegt und gedruckt von W. Heidenheim

1818.

אחר שהשלים הסופר ס' בראשית יניח ד' שטות פנויות ויתחיל לכתוב ס' שמות בתחלת השטה החמישית, ככתוב בסוף ס' בראשית.

1 ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את
2 יעקב איש וביתו באו׃ ראובן שמעון לוי
3 4 ויהודה׃ יששכר זבולן ובנימן׃ דן ונפתלי גד ואשר׃
5 ויהי כל־נפש יצאי ירך־יעקב שבעים נפש ויוסף
6 היה במצרים׃ וימת יוסף וכל־אחיו וכל הדור
7 ההוא׃ ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו
במאד מאד ותמלא הארץ אתם׃ פ
8 ויקם מלך־חדש על־מצרים אשר לא־ידע את־
9 יוסף׃ ויאמר אל־עמו הנה עם בני ישראל רב
10 ועצום ממנו׃ הבה נתחכמה לו פן־ירבה והיה
כי־תקראנה מלחמה ונוסף גם־הוא על־שנאינו
11 ונלחם־בנו ועלה מן־הארץ׃ וישימו עליו שרי
מסים למען ענתו בסבלתם ויבן ערי מסכנות
12 לפרעה את־פתם ואת־רעמסס׃ וכאשר יענו

עין הסופר

כל שמות בס"ח
מ"ו בע"ג ת"ו
ראובן כל"מ
שמעון כל"מ
זבולן כב"כ בע"ג
ובנימן כת"י בע"ו
יצאי כת"ו
הדור כמ"ו
מאד כל"מ
אתם כ"מ
כ"מ ט"ל
ועצום כל"מ
תקראנה ב"כ
ונוסף מ"ו
שנאינו מ"ו ומ"י
וישימו כל"מ
עליו כמ"י
ענתו מ"ו
בסבלתם כמ"ו
מסכנות כמ"ו
פתם תל"מ

עין הקורא

ואלה. את יעקב. ויהי כל־נפש יצאי ירך־יעקב. היה במצרים. וימת יוסף. וישרצו. ויקם מלך־חדש במקצת ויקם. הבה נתחכמה במקצת נתחכמה (א"ה גם בספרינו נחלקים כי בס"ג דפ"ו והמסכים אחריו הנו"ן מתוגה ודפה אכן בס"ג של ריב"ת וקדמונים אחרים הנון מתוגה והגעיה וכן במקרא כ"י של כ"ד גם בכי"י, וכ"כ המחבר בהדיא בדרכי הניקוד בגו וז"ל א' דגושין בגלגלת דהיק יצל מתג שמה קבוי הבה נתחכמה וכו' והעתקתי דבריו בהקדמתי לס' בראשית ע"ש והחזיק אחריו החכם בעל מקנה אברם וכבר דברתי מזה בספרי משפטי הטעמים דף מ"ז א' גם דף כ"ד ב'). והיה בלא געיא. ונלחם־בנו. ויבן במקצת ויבן. ואת־רעמסס ב' ובקצת רעמסס.

אתו כן ירבה וכן יפרץ ויקצו מפני בני ישראל׃
13 14 ויעבדו מצרים את־בני ישראל בפרך׃ וימררו
את־חייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל־
עבדה בשדה את כל־עבדתם אשר־עבדו בהם
15 בפרך׃ ויאמר מלך מצרים למילדת העברית
אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה׃
16 ויאמר בילדכן את־העבריות וראיתן על־
האבנים אם־בן הוא והמתן אתו ואם־בת הוא
17 וחיה׃ ותיראן המילדת את־האלהים ולא עשו
כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחיין את־
שני הילדים׃ * ויקרא מלך־מצרים למילדת ויאמר
18 להן מדוע עשיתן הדבר הזה ותחיין את־
19 הילדים׃ ותאמרן המילדת אל־פרעה כי לא
כנשים המצרית העברית כי־חיות הנה בטרם
20 תבוא אלהן המילדת וילדו׃ וייטב אלהים
21 למילדת וירב העם ויעצמו מאד׃ ויהי כי־יראו

עין הסופר
יפרץ כל"ח
ויקצו ח"ו
ויעבדו ח"י
חייהם כמ"י
עבדה עבדתם כ"ל ח"ו
למילדת כל"ח
העברית כח"ו כמ"ח
השנית כ"מ
פועה מ"ו
העבריות דין לחוד מ"ו
וראיתן כל"מ
ותיראן ל' וכ"כ
אליהן כמ"י כמ"ח
ותחיין כ' וכ"כ
מדוע כל"כ
עשיתן מ"י
ותאמרן כ"כ
המצרית ח"ו
חיות דפי ומ"ו
תבוא כ"מ כמ"ט
אלהן דין לחוד ח"י
וייטב כב' יודין
וירב חד יו"ד

עין הקורא

ויקצו. בחמר ובלבנים ובכל־עבדה. למילדת אשר שם. את־העבריות.
ואם־בת הוא וחיה לית. ותיראן (חו"ה במ"ג מסר על המילדת ל' ותבר וכיבוש
הוא וצ"ל כ"ל ח"ו וכן מסור עליו בכ"י וכ"ב רמ"ה ז"ל). את־האלהים במוכח
כמשפט כל חבריו הזקופים עיין משפטי הטעמים דף י"ג ח'). את־הילדים (חו"ה כל
הילדים דפוי היו"ד וכמ"ש כפ' ויכלת ל"ג ח'). ויקרא מלך־מצרים. ויאמר
להן. הדבר הזה עביית הדבר י"ח חסר את (ונמנו במכ"ג כפ' ולחם כי' ט').
כי לא כנשים. פרהיית כל הקורא היית הוא נרוע מן החיות. המילדת.
וייטב וירב בימן הקריאה אחי וראש. ויהי. (חו"ה בנציית הבי"ת של בתים

עין הסופר

22 הַמְיַלְּדֹת אֶת־הָאֱלֹהִים וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים׃ וַיְצַו
פַּרְעֹה לְכָל־עַמּוֹ לֵאמֹר כָּל־הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה
תַּשְׁלִיכֻהוּ וְכָל־הַבַּת תְּחַיּוּן׃ פ
ב 1 2 וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֵוִי וַיִּקַּח אֶת־בַּת־לֵוִי׃ וַתַּהַר
הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי־טוֹב הוּא
3 וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יְרָחִים׃ וְלֹא־יָכְלָה עוֹד הַצְּפִינוֹ
וַתִּקַּח־לוֹ תֵּבַת גֹּמֶא וַתַּחְמְרָה בַחֵמָר וּבַזָּפֶת
וַתָּשֶׂם בָּהּ אֶת־הַיֶּלֶד וַתָּשֶׂם בַּסּוּף עַל־שְׂפַת

הילוד מ"ו
היארה מ"ו
תשליכהו מ"ו וח"ו
תחיון מ"ו
עוד כ"מ במ"ב
הצפינו מ"י
תבת כל"מ
גמא כ"כ
בסוף כל"מ

בָּתֵּינוּ בָּתֶּיהָ ודומיהם נחלקו הספרים והסופרים וכבר הזכרתי בספרי משפטי הטעמים דף מ"ע ב' מה שדברו בהם גאוני הל' הקדמונים ע"ש, ועתה הבנת ושמע דברי מחבר דילן בדרכי הנקוד שלו בסוף שער המתיגות הקלות הפשוטות וכה אמר: יש מותגין בי"ת של בָּתִּים בתיך בתיהם בתיכם בָּתֵּינוּ ודומיהם שהם מל' דירה והרבה טעמים נכונים אומרים עליהם לראי', חדא שאין קמץ בא על דגש כי אם בחמשה תיבות שסימנם ל"ב מי"ש לָמָּה בָּתִּים אָנָּא יָמָּה שָׁמָּה, בג' מהם הטעם למעלה (ר"ל במלות למה ימה שמה שסימנם לי"ש) ובמלת אָנָּא בכל מקומות הקל"ף במתיגה או במשרת והוא הדין במלת בתים בתיני ודומיהם שהם ל' דיר', עוד שנבלעה ונסתרה יו"ד של בית במלת בתים ובדיריו בין הבי"ת והתי"ו ועוד שאין דגש חזק בתי"ו כ"א בג' מקומות למאן דאמר (והזכרתים בספרי משפטי הטעמים שם) ועוד מצאתי שאמר ר' יהודה חיוג ז"ל בתיך בתיו ודומיהם יש בהם דגש קל בתויהם, ואני יהב"י לא מצאתי נתינתם בכל האשפמיים אך במקצתם מצאתים מתונים בהשתלבם לניגון כגון בָּתֵּיהֶם וּבְכָל האשפמיים מצאתי בהם משרתים בכל מקום שיתכן כגון על חַבָּתִּים, וּבָתִּים מלאים כל טוב, וּבָתָּיו וגנוביו, ישבו בָּתֵּיהֶם, ותתנו הַבָּתִּים הנה הגדתי לך את כל חכמתי על זה הכלל על פי הראיות האלה ואתה נטה לך לאיזה דרך אשר יורך מדיע לבך אך השמר לך שלא תדגש את התי"ו בחזקה עכ"ל).
את־בתולים. הצפינו הצד"י דגש ולא מדין כי אם ליפות את המל' (וכ"כ רד"ק במכלול ובשרשים וכ"כ דלמ"ת בספרו מאזנים יש דגשים לא נדע ענינם כצד"י הצפינו וכו' ומה שכתב כאן בפירושו ולא נדגש צד"י מלת ירא הוא סימן לתחלת הפסוק המתחיל ולא יכלה עוד ולכן אין ממש בדברי בעל א"ת ומ"ש. וַתִּקָּח־לוֹ כ"ה דוגמת תִּקָּח־לָהּ שתי תורים). תֵּבַת גֹּמֶא וַתַּחְמְרָה בַּחֵמָר.

עין הקורא

עין הסופר

4 היאר: ותתצב אחתו מרחק לדעה מה־יעשה — היאר כל"ח / אחתו כמ"ו
5 לו: ותרד בת־פרעה לרחץ על־היאר ונערתיה — מרחק כל"ח / לרחץ כ"ח
הלכת על־יד היאר ותרא את־התבה בתוך — ונערתיה כמ"ו / הלכת חל"ח
6 הסוף ותשלח את־אמתה ותקחה: ותפתח
ותראהו את־הילד והנה־נער בכה ותחמל עליו — בכה כמ"ו / ותחמל כמ"ו
7 ותאמר מילדי העברים זה: ותאמר אחתו אל־
בת־פרעה האלך וקראתי לך אשה מינקת מן — מינקת מ"ו
8 העברית ותינק לך את־הילד: ותאמר־לה בת־ — העברית כמ"ו כמ"ח / ותינק
פרעה לכי ותלך העלמה ותקרא את־אם — מ"ק ותי"ת
9 הילד: ותאמר לה בת־פרעה היליכי את־הילד — היליכי מל"מ
הזה והינקהו לי ואני אתן את־שכרך ותקח — והינקהו מ"ק / וחכר תרין יודין
10 האשה הילד ותניקהו: ויגדל הילד ותבאהו — ותניקהו מ"ו / ותבאהו ת"ו
לבת־פרעה ויהי־לה לבן ותקרא שמו משה
ותאמר כי מן־המים משיתהו: ויהי בימים ההם — משיתהו מ"ו ות"ת — שלישי
11 ויגדל משה ויצא אל־אחיו וירא בסבלתם וירא — אחיו כלמ"ו / בסבלתם כמ"ו
12 איש מצרי מכה איש־עברי מאחיו: ויפן כה וכה
וירא כי אין איש ויך את־המצרי ויטמנהו בחול: — בחול ל' ומ"ו
13 ויצא ביום השני והנה שני־אנשים עברים נצים
14 ויאמר לרשע למה תכה רעך: ויאמר מי שמך — רעך כמ"ו

עין הקורא

אמתה. והנה־נער. ותחמל. אל־בת־פרעה האלך וקראתי. ותאמר לה.
והינקהו לי כן הוא בל' נקב' (הקו"ף בחירק). האשה הילד ותניקהו. לבת
פרעה. ותקרא שמו. כי מן־המים. ויהי בימים. מכה איש־עברי. ויאמר

עין הסיפר

לאיש שר ושפט עלינו הלהרגני אתה אמר — וישפט כל״ח ו / אמר כל״ח
כאשר הרגת את־המצרי ויירא משה ויאמר אכן — ויירא כמ״י
15 נודע הדבר: וישמע פרעה את־הדבר הזה ויבקש — נודע כמ״ו
להרג את־משה ויברח משה מפני פרעה וישב — להרג כח״ו
16 בארץ־מדין וישב על־הבאר: ולכהן מדין שבע — ולכהן כל״ח ו
בנות ותבאנה ותדלנה ותמלאנה את־הרהטים — בנית כל״מ ו / ותבאנה כח״ו / ותדלנה ח״י
17 להשקות צאן אביהן: ויבאו הרעים ויגרשום — ותמלאנה כ״כ / להשקית מ״ו
18 ויקם משה ויושען וישק את־צאנם: ותבאנה אל־ — ויגרשום מ״ו / ויושען מ״ו וח״י
רעואל אביהן ויאמר מדוע מהרתן בא היום: — רעואל כמ״ו / בא כ״ח נמ״ל
19 ותאמרן איש מצרי הצילנו מיד הרעים וגם־דלה — ותאמרן כ״כ / הצילנו מ״י
20 דלה לנו וישק את־הצאן: ויאמר אל־בנתיו ואיו — דלה כתיב ה׳ / בנתיו / כ״ל מ״ו נמ״כ
למה זה עזבתן את־האיש קראן לו ויאכל לחם:
21 ויואל משה לשבת את־האיש ויתן את־צפרה — ויואל מ״ו / צפרה כמ״ו
22 בתו למשה: ותלד בן ויקרא את־שמו גרשם כי — גרשם / כ׳ כ״כ ומ״ו
אמר גר הייתי בארץ נכריה: פ — הייתי ככ״כ
23 ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו
בני־ישראל מן־העבדה ויזעקו ותעל שועתם אל־ — העבדה כל״ח
24 האלהים מן־העבדה: וישמע אלהים את־נאקתם
ויזכר אלהים את־בריתו את־אברהם את־יצחק — ויזכר כל״ח / בריתו כ״ל מ״י

עין הקורא

מי. שר פתח. הלהרגני. ויגרשים (וכן דעת כ״ק בחלופים וכמשפטו המבואר במשפטי הטעמים דף כ״ה א׳). ויאמר מדוע. ותאמרן. וגם־דלה. קראן לו ויאכל. ויקרא את־שמו גרשם. את־אברהם את יצחק

עין הסופר

25 ואת־יעקב: וירא אלהים את־בני ישראל וידע
ג 1 אלהים: ס רביעי ומשה היה רעה — רעה כל"ח ו
את־צאן יתרו חתנו כהן מדין וינהג את־הצאן אחר — חתנו כח"ו
2 המדבר ויבא אל־הר האלהים חרבה: וירא — ויבא כח"ו חרבה ח"ו
מלאך יהוה אליו בלבת־אש מתוך הסנה וירא
3 והנה הסנה בער באש והסנה איננו אכל: ויאמר — בער כח"ו
משה אסרה־נא ואראה את־המראה הגדל הזה — אסרה ח"ו הגדל כ"ם במ"ח
4 מדוע לא־יבער הסנה: וירא יהוה כי סר לראות — ל־אות כ"ם במ"ג
ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה
5 משה ויאמר הנני: ויאמר אל־תקרב הלם של־ — הלם כח"ו
נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד — נעליך מ"י רגליך מ"ו רמקים
6 עליו אדמת־קדש הוא: ויאמר אנכי אלהי אביך — כל"מ במ"ח עומד דין מ"ו
אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ויסתר
7 משה פניו כי ירא מהביט אל־האלהים: ויאמר — מהביט מ"י

עין הקורא

ואת־יעקב. וירע. רעה את־צאן. וירא מלאך. (הו"ה כתוב במסרת ז"ל ה' שמות מוכפלים ופי' שם שם (בראשית מו ב) אברהם (שם כב יא) יעקב יעקב (שם מו ב) משה משה, שמואל שמואל (שמו"א ג' י') עכ"ל, ובמקום אחר אמר ד' שמות מוכפלין ופי' אברהם יעקב משה שמואל וכולהון פסקין בר מן משה, ובמקום אחר אמר ג' שמות מוכפלין ופסקין ופי' אברהם יעקב שמואל, ושלשת הלשונות האלה נכונים כי כבר כתבתי בספרי משפטי הטעמים בשער הפסיק דף ל"א כי כל שתי תיבות כפולות ומחוברות פסקין, והנה מן חמשה שמות המוכפלין הנזכרים יוצא שם שם שמופסקין בטעם לכן אין צורך לפסיק ביניהם אבל הארבעה האחרים דבוקים וצריכין לפסק, ג' מהון פסקין כדינם אבן הרביעי והוא משה משה יצא מכלל כי אין פסק ביניהם אע"פ שהם דבוקים בטעם לכן יש לו כוד. ועיין מ"ש. אדמת־קדש. (הו"ה בכל ספרינו של־נעליך במקף אבל בכ"י של כ"ד של במהפך ומשתנר). אלהי אברהם אלהי יצחק.

עין הסופר

יְהוָה רָאֹה רָאִיתִי אֶת־עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם
וְאֶת־צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת־
8 מַכְאֹבָיו׃ וָאֵרֵד לְהַצִּילוֹ ׀ מִיַּד מִצְרַיִם וּֽלְהַעֲלֹתוֹ
מִן־הָאָרֶץ הַהִוא אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה אֶל־
אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ אֶל־מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי
9 וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ וְעַתָּה הִנֵּה
צַעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלָי וְגַם־רָאִיתִי אֶת־
10 הַלַּחַץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם׃ וְעַתָּה לְכָה
וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל־פַּרְעֹה וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
11 מִמִּצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים מִי אָנֹכִי
כִּי אֵלֵךְ אֶל־פַּרְעֹה וְכִי אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
12 מִמִּצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר כִּי־אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת
כִּי אָנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־הָעָם מִמִּצְרַיִם
13 תַּעַבְדוּן אֶת־הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר

ראה בתיב ב׳
נגשיו כ"ל ס"ו ומ"י
מכאביו ס"ו ומ"י
להצילו מ"י
ולהעלתו ס"ו
טובה כל"ג במ"ה
מקום מ"מ במ"א
והאמרי כל"א
היבוסי כל"מ
ראיתי כל"מ
להצים ס"ו
אתם כ"א ב"מ ע"ל
לכה כל לפון
הליכה כ"ב במ"א
והוצא מ"ו
אוציא מ"ו ומ"י
האות כל"מ במ"ד
שלחתיך מ"י
בהוציאך מ"ו ומ"י
תעבדון מ"ו

עין הקורא

אֶת־עֳנִי. וְאֶת־צַעֲקָתָם, תורה צעקתם כתובים זעקתם. וּלְהַעֲלֹתוֹ (עיין ומשפטי הטעמים כ"ח א׳ ונגליון כי"י כתב כ"ה לב"א ולב"נ בלא מתג), וא־ד להצילו, ואמ־ אצלה הכנעני והחתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי כן כ"ל בנרת מס"ה (ר"ל כי שני פסוקים לא שוים בבדל תיבותיהם גם בנימוס וויה"ן כי תיבה קדמאה כתיב ה"א ובחדי כולן כבבין וי"ו. וכן הוא במסרת דילן בסוף המערכת לא שהנפרד שם איסתנס ועיקר ל׳ המסרת כך וסימן או דכבנין וי"ו וארד ואומר שמר לך ונשל ה"א בקדמאי ובתריהון וי"ו). ועתה הנה. בָּאָה. וגם ראיתי. (או"ה וְאֶשְׁלָחֲךָ כ"ה בכ"י גם במ"נ של רע"ח וכל דפ"ו ואחרים מדויקים קדמונים הא"ך בגעיא כי התיבה במעט וכמשפטו המפורש בספרי משפטי הטעמים דף כ"ו א׳ ואינו דומה ל לכה ואשלחך אלוהם דפ׳ ויצא שזה במסרת לא בגעיא). מִי אָנֹכִי כל וקפתא מלעיל. וְכִי אוֹצִיא. ממצרים כן הלויהן. וזה לך.

עין הסופר

מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים הִנֵּה אָנֹכִי בָא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם
14 וְאָמְרוּ־לִי מַה־שְּׁמוֹ מָה אֹמַר אֲלֵהֶם׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה
15 תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר
עוֹד אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם זֶה־שְּׁמִי לְעֹלָם
חמישי
וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר׃ לֵךְ וְאָסַפְתָּ אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
16 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נִרְאָה אֵלַי
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב לֵאמֹר פָּקֹד פָּקַדְתִּי
17 אֶתְכֶם וְאֶת־הֶעָשׂוּי לָכֶם בְּמִצְרָיִם׃ וָאֹמַר אַעֲלֶה
אֶתְכֶם מֵעֳנִי מִצְרַיִם אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי
וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֶל־אֶרֶץ זָבַת
18 חָלָב וּדְבָשׁ׃ וְשָׁמְעוּ לְקֹלֶךָ וּבָאתָ אַתָּה וְזִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶל־מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו יְהוָה
אֱלֹהֵי הָעִבְרִיִּים נִקְרָה עָלֵינוּ וְעַתָּה נֵלְכָה־נָּא

אבותיכם
דין מל״מ
אליכםבכמ״י במ״ו
אמר כמ״ו
אלהם
כ״ת במי״ו
אהיה אהיה
אהיה קדם
אליכם כ״מ במ״ו
עוד כל״מ במ״ב
אבתיכם כמ״ו
במ״ב וכמ״י במ״ס
לעלם כמ״ו וכמ״ב
לדר דר ח״ו
ואספת כב״ב
אלהם
כ״ת במי״ו
פקד כל״ת
העשוי מ״ו
ואמר כמ״ו
והאמרי כל״ת
והיבוסי כל״מ
לקלך ב׳ ומ״ו
ובאת כב״ב
העבריים כ״ב
נקרה כתיב ה׳
נלכה כ״ב

עין הקורא

(שלחני הנו״ן רפה בהשלמת בכל ס״ת וברח״פ הדגש שגיא בשיבוש). וְאָמְרוּ־לִי
מַה־שְּׁמוֹ מָה. אֶהְיֶה. כֹּה תֹאמַר לִבְנֵי אמירה לבני ישראל ה׳ דסמיכי
בליבנא (וסי׳ כאן בסב״ג). אלהי יִצְחָק (והוא חד מן ג׳ פסוקים באורייתא דאית
בהון ד׳ אלהי בתרלא כתב וי״ו ותלתא קדמאין לא כתבין וי״ו). זֶה־שְּׁמִי. לֵךְ וְאָסַפְתָּ
את־זקני ישראל וְאָמַרְתָּ אלהם יי׳. וְאֶת־הֶעָשׂוּי. אַעֲלֶה ס׳ (ר״ל בי בכל
הקריאה אֶעֱלֶה בר מן ס׳ דכתיבין אַעֲלֶה בפתח וזה שמבר עליו במסרה דילן ח׳ פסוקין
ח״ל פתחין). מֵעֳנִי. וּבָאתָ. הָעִבְרִיִּים נקרה ל׳ כתיב ה׳. ועתה נֵלְכָה־נָּא

עין הסופר

דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לַיהוָה

19 אֱלֹהֵינוּ׃ וַאֲנִי יָדַעְתִּי כִּי לֹא־יִתֵּן אֶתְכֶם מֶלֶךְ מִצְרַיִם

20 לַהֲלֹךְ וְלֹא בְּיָד חֲזָקָה׃ וְשָׁלַחְתִּי אֶת־יָדִי וְהִכֵּיתִי | להל"ך כמ"ו והכיתי כמ"י

אֶת־מִצְרַיִם בְּכֹל נִפְלְאֹתַי אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה בְּקִרְבּוֹ | נפלאתי מ"ו

21 וְאַחֲרֵי־כֵן יְשַׁלַּח אֶתְכֶם׃ וְנָתַתִּי אֶת־חֵן הָעָם־הַזֶּה

בְּעֵינֵי מִצְרָיִם וְהָיָה כִּי תֵלֵכוּן לֹא תֵלְכוּ רֵיקָם׃ | תלכון מ"ו ריקם כמ"י

22 וְשָׁאֲלָה אִשָּׁה מִשְּׁכֶנְתָּהּ וּמִגָּרַת בֵּיתָהּ כְּלֵי־כֶסֶף

וּכְלֵי זָהָב וּשְׂמָלֹת וְשַׂמְתֶּם עַל־בְּנֵיכֶם וְעַל־ | ושמלת כמ"ו

ד

1 בְּנֹתֵיכֶם וְנִצַּלְתֶּם אֶת־מִצְרָיִם׃ וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר | בנתיכם כמ"ו

וְהֵן לֹא־יַאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקֹלִי כִּי יֹאמְרוּ | יאמינו כמ"י בקלי ב"מ כמ"א

2 לֹא־נִרְאָה אֵלֶיךָ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה מַזֶּה | מה־זה ק׳

3 בְיָדֶךָ וַיֹּאמֶר מַטֶּה׃ וַיֹּאמֶר הַשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה | בידך ב"מ כמ"ג השליכהו מ"י

אן בלס"א וא"ת טונים גלבהדנא. דרך שלשת ימים, תניכא גלבהדנא דרך שלשת ימים. ואני ידעתי כי לא (וכן לבן אשר ולב"כ לא). ולא ביד. והכיתי (נפלאתי בכל הדפוסים הקדמונים וכ"י התי"ו קמוצה גם מסור עליו ל׳. אעשה במ"ג של רע"א גם בדפ"ו ואחדים קדמונים גם בכ"י אעשה העי"ן בח"פ והאלף במתג, אכן בעל א"ת העיד שהעי"ן בשוא לבד בס"ס, ועיין בפ׳ ויחי מ"ו ל׳).

עין הקורא

את חן העם הזה (עיין משפטי הטעמים כ׳ א׳). כי תלכון. משכנתה. ונצלתם. ויאמר והן. ולא ישמעו בקלי. (מזה חד מן ט"ו מילין דכתיבין חדא מלה וקרין תרין וכו׳ כמבר בדה"א כ"ז, ואמר הראב"ע בספרו צחות אות ה׳ ודע כי יש ה"א חסר והוא שרש במלת הטעם רק הוא מבולע כמו מה בצע הנה איננו במבטא רק בחסר במכתב והנה מלכם תדכאו עמי, מזה בידך איננו לא במבטא ולא במכתב עכ"ל, ובאות מ"ם אמר לפעמים אחת דרך קלה וכמו שתי מלות מלה אחת כמו מזה בידך, ואמר עוד בספר המורכבים ז"ל יש מלות טעם כמו מורכבים מזה בידך, מלכם תדכאו עמי ואמר ר׳ מליבום כי כמוהו מדוע בי אמך שכבת דוע או רע כמו אשא רעי ואיננו רחוק).

עין הסופר

וַיַּשְׁלִכֵהוּ אַרְצָה וַיְהִי לְנָחָשׁ וַיָּנׇס מֹשֶׁה מִפָּנָיו׃
4 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה שְׁלַח יָדְךָ וֶאֱחֹז בִּזְנָבוֹ
5 וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיַּחֲזֶק־בּוֹ וַיְהִי לְמַטֶּה בְּכַפּוֹ׃ לְמַעַן
יַאֲמִינוּ כִּי־נִרְאָה אֵלֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אֱלֹהֵי
6 אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
לוֹ עוֹד הָבֵא־נָא יָדְךָ בְּחֵיקֶךָ וַיָּבֵא יָדוֹ בְּחֵיקוֹ
7 וַיּוֹצִאָהּ וְהִנֵּה יָדוֹ מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג׃ וַיֹּאמֶר הָשֵׁב יָדְךָ
אֶל־חֵיקֶךָ וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל־חֵיקוֹ וַיּוֹצִאָהּ מֵחֵיקוֹ וְהִנֵּה־
8 שָׁבָה כִּבְשָׂרוֹ׃ וְהָיָה אִם־לֹא יַאֲמִינוּ לָךְ וְלֹא
יִשְׁמְעוּ לְקֹל הָאֹת הָרִאשׁוֹן וְהֶאֱמִינוּ לְקֹל הָאֹת
9 הָאַחֲרוֹן׃ וְהָיָה אִם־לֹא יַאֲמִינוּ גַּם לִשְׁנֵי הָאֹתוֹת
הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּן לְקֹלֶךָ וְלָקַחְתָּ מִמֵּימֵי
הַיְאֹר וְשָׁפַכְתָּ הַיַּבָּשָׁה וְהָיוּ הַמַּיִם אֲשֶׁר תִּקַּח
10 מִן־הַיְאֹר וְהָיוּ לְדָם בַּיַּבָּשֶׁת׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־
יְהוָה בִּי אֲדֹנָי לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי גַּם מִתְּמוֹל
גַּם מִשִּׁלְשֹׁם גַּם מֵאָז דַּבֶּרְךָ אֶל־עַבְדֶּךָ כִּי כְבַד־

וישלכהו מ"י
ואחוז מ"ו
אבתם כ"ח בנ"ב
הבא ב' מ"י כ"ל היקט"ו
ויוצאה ב' וט"ו וה"י
מצרעת כ"ח
יאמינו כל"מ
לקל שניהם ח"ו
האת שניה' ה"ו
הראשון כל"מ במ"ב
האחרון במ"ו
האתות ג' כ"כ
ישמעון במ"ו
לקלך ב' והברי'
במימי כל"מ
היאר כל"ח
מתמול כל"מ במ"ד
משלשם כל"ח במ"ד

עין הקורא

שְׁלַח יָדְךָ נמיעוטם שְׁלַח. וַיַּחֲזֶק־בּוֹ ויהי למטה (וו"ה גם בכ"י גם בדפוס בולגינו של רמ"ח ובמ"נ של רע"ם ואחרים קדמונים ויחזק־נמקף). למען יאמינו כי. ויאמר יהוה לו. הבא־נא. והנה־שבה אם־לא יאמינו לך. והיה אם־לא יאמינו גם. ולא ישמעון. בי אדני לא איש. אנכי (והוא חד מן ח' אנכי מלאיל בלא נסוק ואס"ף עפ"ה וכ"כ במכלול בשער דקדוק המילין) גם. (וו"ה בכ"י מתמל גם משלשם המ"ס דגוש בעבור התחבר ב' אותיות בוות זה בסוף התיבה וזה בראש התיבה וכן בכל דומיהם ובזה כתב המחבר בפ' חאזינו על דגשות המו"ן של בדנין). כִּי כְבַד.

עין הסופר

11 פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו מִי שָׂם — לשון מ״ו
פֶּה לָאָדָם אוֹ מִי־יָשׂוּם אִלֵּם אוֹ חֵרֵשׁ אוֹ פִקֵּחַ — ישום ט״ז
12 אוֹ עִוֵּר הֲלֹא אָנֹכִי יְהוָה׃ וְעַתָּה לֵךְ וְאָנֹכִי אֶהְיֶה
13 עִם־פִּיךָ וְהוֹרֵיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר׃ וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי — והוריתיך ט״ו וט״ו
14 שְׁלַח־נָא בְּיַד־תִּשְׁלָח׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּמֹשֶׁה
וַיֹּאמֶר הֲלֹא אַהֲרֹן אָחִיךָ הַלֵּוִי יָדַעְתִּי כִּי־דַבֵּר — אהרן כח״ז
יְדַבֵּר הוּא וְגַם הִנֵּה־הוּא יֹצֵא לִקְרָאתֶךָ וְרָאֲךָ — יצא כ״ה דמ״ו / לקראתך כ״ב
15 וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ׃ וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו וְשַׂמְתָּ אֶת־הַדְּבָרִים
בְּפִיו וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ וְעִם־פִּיהוּ וְהוֹרֵיתִי — והוריתי מ״ו ומ״ו
16 אֶתְכֶם אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃ וְדִבֶּר־הוּא לְךָ אֶל־הָעָם — תעשון כמ״ו
וְהָיָה הוּא יִהְיֶה־לְּךָ לְפֶה וְאַתָּה תִּהְיֶה־לּוֹ לֵאלֹהִים׃
17 וְאֶת־הַמַּטֶּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדֶךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־בּוֹ — בידך כל״ח כמ״ג
אֶת־הָאֹתֹת׃ פ ששי — האתת כ״ל / חל״ח כמ״ד
18 וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיָּשָׁב אֶל־יֶתֶר חֹתְנוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלְכָה־ — חתנו כ״ח
נָּא וְאָשׁוּבָה אֶל־אַחַי אֲשֶׁר־בְּמִצְרַיִם וְאֶרְאֶה — ואשובה כל״מ
הַעוֹדָם חַיִּים וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה לֵךְ לְשָׁלוֹם׃ — העודם ט״ז / לשלום כל״ו כמ״ח
19 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְיָן לֵךְ שֻׁב מִצְרָיִם כִּי־ — שב דין למול ה״ז
20 מֵתוּ כָּל־הָאֲנָשִׁים הַמְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ וַיִּקַּח — נפשך כב׳ב

עין הקורא

מִי שָׂם פֶּה לָאדם. חֵרֵשׁ. שְׁלַח־נָא (והמ״ס העיד שנס״כ כ״י הבי״ן בגיעת
והלמ״ד נמחרין וכן בכ״י שְׁלַח) בְּיַד (ובכ״י בְּיַד) וַיִּחַר־אַף. ויאמר הלא
וְגַם הִנֵּה־הוּא לִקְרָאתֶךָ. יִהְיֶה הוּא יִהְיֶה־לְּךָ. תִּהְיֶה־לּוֹ. אשר תַּעֲשֶׂה־בּוֹ.
וַיָּשָׁב אל־יתר חֹתְנוֹ ויאמר לו אֵלְכָה־נָּא (וכ״ה בכ״י של כ״ד גם בסוכליו של
רמ״ח ואחרים). כריתי. הַמְבַקְשִׁים קו״ף של המבקשים ויבקשו ובקשתם בס

עין הסופר

וירכבם חס׳ החמר
ד׳ מ׳ נבי׳
לשוב כת׳
המפתים כ״ל מ׳ נמ״ב
בכרי כת׳
ואמר כל״מ
הרג כת׳ בכרך ב׳ ות׳
במלון כת׳ המיתו כל״מ
צפרה כ״מ צר חס׳
ותכרת כל״מ לרגליו כלמ״י
למולת מו״ק ות״ה

מֹשֶׁה אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו וַיַּרְכִּבֵם עַל־הַחֲמֹר
וַיָּשָׁב אַרְצָה מִצְרָיִם וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־מַטֵּה הָאֱלֹהִים
בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּלֶכְתְּךָ לָשׁוּב מִצְרַיְמָה 21
רְאֵה כָּל־הַמֹּפְתִים אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְיָדֶךָ וַעֲשִׂיתָם
לִפְנֵי פַרְעֹה וַאֲנִי אֲחַזֵּק אֶת־לִבּוֹ וְלֹא יְשַׁלַּח אֶת־
הָעָם׃ וְאָמַרְתָּ אֶל־פַּרְעֹה כֹּה אָמַר יְהוָה בְּנִי בְכֹרִי 22
יִשְׂרָאֵל׃ וָאֹמַר אֵלֶיךָ שַׁלַּח אֶת־בְּנִי וְיַעַבְדֵנִי 23
וַתְּמָאֵן לְשַׁלְּחוֹ הִנֵּה אָנֹכִי הֹרֵג אֶת־בִּנְךָ בְּכֹרֶךָ׃
וַיְהִי בַדֶּרֶךְ בַּמָּלוֹן וַיִּפְגְּשֵׁהוּ יְהוָה וַיְבַקֵּשׁ הֲמִיתוֹ׃ 24
וַתִּקַּח צִפֹּרָה צֹר וַתִּכְרֹת אֶת־עָרְלַת בְּנָהּ וַתַּגַּע 25
לְרַגְלָיו וַתֹּאמֶר כִּי חֲתַן־דָּמִים אַתָּה לִי׃ וַיִּרֶף מִמֶּנּוּ 26
אָז אָמְרָה חֲתַן דָּמִים לַמּוּלֹת׃ פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן לֵךְ לִקְרַאת מֹשֶׁה הַמִּדְבָּרָה 27

עין הקורא

ודומיהם שבלשונם הקוף רפה להקל על הלשון (ואו״כ גם במכלול בבנין פעל הדגש גם בשרשו אמר כי רוב הבנין בשו״א הקו״ף קלה אבן בענין ניקוד המ״ם מצאתי מחלקת בספרים יש מנקדין בשו״א לבד ויש בח״פ / ומצאתי בקונטרס המסרת המיוחס לר׳ אהרן בן אשר שאמר וז״ל כל הקריאה המדברים המנקשים המלקקים המתעבים המגדים המצאתני המשלחים המצורעים המלאים, המלאה הזרע, באשר תהיה נציאה תחת הה״א כל אשר אחריה יהיה פתח חוץ מאלה הבנונים מהם משתנים כם המדברים ו פרעה, המילדת ותבידיו, המומרות נסבליו המחררים ועבדיו. המקטרים והשבית את הכמרים המשוררים, והמהללים, המלפלפים, בית המבללים, המיסדים, המשחקות, המשבקה. המתלל, המקברים, המחברות, המהלכים. המתגרים עכ״ל). וַיֹּאמֶר׃ אֶל־מֹשֶׁה בְּלֶכְתְּךָ. וְיַעַבְדֵנִי. אֶת־בִּנְךָ. הֲמִיתוֹ. וַתַּגַּע ל. כִּי חֲתַן. אָז אָמְרָה (או״ה עיין מ״ש לעיל בפ׳ תולדת אצל ורבקה אמרה כ״ז ו׳). חֲתַן דָּמִים (או״ה נביא אֶל־אֲדֹנָי ובן כולם המוקשים ומנונים במלך וכן כל אֶל־יעקב ובדיבם המסורת במשפטי הטעמים דף כ״ו א׳ ועיין גם בפ׳ ויגש מ״ד כ״ג אצל ו עבדך אבי).

עין הסופר

28 וַיֵּלֶךְ וַיִּפְגְּשֵׁהוּ בְּהַר הָאֱלֹהִים וַיִּשַּׁק־לוֹ: וַיַּגֵּד
מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ
29 וְאֵת כָּל־הָאֹתֹת אֲשֶׁר צִוָּהוּ: וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן — האתת כ"ל חל"ת במ"ל
30 וַיַּאַסְפוּ אֶת־כָּל־זִקְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְדַבֵּר אַהֲרֹן
אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וַיַּעַשׂ
31 הָאֹתֹת לְעֵינֵי הָעָם: וַיַּאֲמֵן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי־פָקַד
יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכִי רָאָה אֶת־עָנְיָם וַיִּקְּדוּ
וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ: * וְאַחַר בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל־ ה
פַּרְעֹה כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שַׁלַּח אֶת־
2 עַמִּי וְיָחֹגּוּ לִי בַּמִּדְבָּר: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה מִי יְהוָה
אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַעְתִּי — בקלו כל"ת במ"פ
3 אֶת־יְהוָה וְגַם אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלֵּחַ: וַיֹּאמְרוּ
אֱלֹהֵי הָעִבְרִים נִקְרָא עָלֵינוּ נֵלֲכָה־נָּא דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת — נקרא כ"כ שלשת כל"ת
יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ פֶּן־יִפְגָּעֵנוּ
4 בַּדֶּבֶר אוֹ בֶחָרֶב: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֶלֶךְ מִצְרַיִם — אלהם כ"ת כ"מ י"ג
לָמָּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן תַּפְרִיעוּ אֶת־הָעָם מִמַּעֲשָׂיו — תפריעו מ"ל ממעשיו כמ"ו

עין הקורא

וַיִּפְגְּשֵׁהוּ. וַיִּשַּׁק־לוֹ. וְאֵת כָּל־הָאֹתֹת. וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה. וַיַּאַסְפוּ את־כל־זקני. וידבר אהרן את. וַיִּשְׁמְעוּ כי־פקד. וַיִּקְּדוּ. כֹּה־אָמַר. ויאמר פרעה ג׳ דסמיכי בטעם ר"פ (וסי׳ דין וחבירו. ולהלן הן רבים עתה, וכס׳ ויגש מ"ז ה׳ אביך ואחיך). מִי. לֹא אֲשַׁלֵּחַ. נֵלֲכָה־נָּא דרך (הו"ה בכ"י נֵלֲכָה אבל בכ"י של כ"ד במקף והלמ"ד בח"פ כחבירו דלעיל, גם בדפוס בומביני של שנת רמ"ח במקף, גם בעל א"ת העיד שהלמ"ד בהן בח"פ, ובקונטרס המסורת המיוחס לר׳ אהרן בן אשר אמר ז"ל כל ל׳ ירידה והליכה אם לנקבה במוכה בפתח עלוכה בל׳ לא ברוכה כגון ארדה־נא אלכה־נא). פֶּן־יִפְגָּעֵנוּ (בכ"י פן־וכן במ"ג דע"ח וכן נכון צ"פ מסה"ס). מִמַּעֲשָׂיו

5 לְכוּ לְסִבְלֹתֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה הֵן־רַבִּים עַתָּה
6 עַם הָאָרֶץ וְהִשְׁבַּתֶּם אֹתָם מִסִּבְלֹתָם׃ וַיְצַו פַּרְעֹה
בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־הַנֹּגְשִׂים בָּעָם וְאֶת־שֹׁטְרָיו לֵאמֹר׃
7 לֹא תֹאסִפוּן לָתֵת תֶּבֶן לָעָם לִלְבֹּן הַלְּבֵנִים
כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם הֵם יֵלְכוּ וְקֹשְׁשׁוּ לָהֶם תֶּבֶן׃
8 וְאֶת־מַתְכֹּנֶת הַלְּבֵנִים אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים תְּמוֹל
שִׁלְשֹׁם תָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ כִּי־נִרְפִּים
הֵם עַל־כֵּן הֵם צֹעֲקִים לֵאמֹר נֵלְכָה נִזְבְּחָה לֵאלֹהֵינוּ׃
9 תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה עַל־הָאֲנָשִׁים וְיַעֲשׂוּ־בָהּ וְאַל־יִשְׁעוּ
10 בְּדִבְרֵי־שָׁקֶר׃ וַיֵּצְאוּ נֹגְשֵׂי הָעָם וְשֹׁטְרָיו וַיֹּאמְרוּ
אֶל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר פַּרְעֹה אֵינֶנִּי נֹתֵן לָכֶם
11 תֶּבֶן׃ אַתֶּם לְכוּ קְחוּ לָכֶם תֶּבֶן מֵאֲשֶׁר תִּמְצָאוּ כִּי
12 אֵין נִגְרָע מֵעֲבֹדַתְכֶם דָּבָר׃ וַיָּפֶץ הָעָם בְּכָל־אֶרֶץ
13 מִצְרָיִם לְקֹשֵׁשׁ קַשׁ לַתֶּבֶן׃ וְהַנֹּגְשִׂים אָצִים לֵאמֹר
כַּלּוּ מַעֲשֵׂיכֶם דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ כַּאֲשֶׁר בִּהְיוֹת הַתֶּבֶן׃
14 וַיֻּכּוּ שֹׁטְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׂמוּ עֲלֵהֶם נֹגְשֵׂי
פַרְעֹה לֵאמֹר מַדּוּעַ לֹא כִלִּיתֶם חָקְכֶם לִלְבֹּן

עין הסופר

לסבלתיכם ח' ומ"א
מסבלתם ח'
הנגשים כמ"ו
שטריו כלמ"ו
תאספון כ"כ
ללבן כמ"ו
כתמול כל"מ כמ"ל
שלשם כל"ת כמ"ב
וקששו ח'
מתכנת ח'
עשים כלמ"ו
תשימו כמ"י עליהם
כ"מ נמ"י
צעקים כמ"ו
העבדה כל"ת
נגשי כל"ת
ושטריו כלמ"ו
נתן כל"ת
מעבדתכם כ"למ"ו
לקשש ח'
מעשיכם כמ"י בהיות כל"מ במ"ת
עלהם י"ג ח'
כליתם מ"י
ללבן כמ"ו

עין הקורא

עַם־הָאָרֶץ. אֶת הנגשים בָּעָם נמ"ס את הנגשים. לֹא תֹאסִפוּן (וכתבה א' במקום ו"ו וכן ויחסף שמול לידה מפני דוד, מכלול) כִּתְמוֹל. הֵם יֵלְכוּ וְאֶת מתכנת. אשר הם. נרפים. על כן הם צעקים לאלהינו. ויעשו בה. בדברי שקר. ויצאו. אתם לכו קחו. כי אין נגרע (והמסרה עליו ל' וציין מס"ג ריש ב' ויקרא). לקשש קש. ויכו שטרי בני ישראל כ' דבמיכי נסיגם בעינן. אצים לאמר. מדוע לא. (או"ה חקכם הקוף לפי נכל הספרים).

עין הסופר

15 כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם גַּם־תְּמוֹל גַּם־הַיּוֹם׃ וַיָּבֹאוּ שֹׁטְרֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְעֲקוּ אֶל־פַּרְעֹה לֵאמֹר לָמָּה תַעֲשֶׂה
16 כֹה לַעֲבָדֶיךָ׃ תֶּבֶן אֵין נִתָּן לַעֲבָדֶיךָ וּלְבֵנִים אֹמְרִים — לעבדיך כל׳ מ / אמרים כמז
17 לָנוּ עֲשׂוּ וְהִנֵּה עֲבָדֶיךָ מֻכִּים וְחָטָאת עַמֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר
נִרְפִּים אַתֶּם נִרְפִּים עַל־כֵּן אַתֶּם אֹמְרִים נֵלְכָה
18 נִזְבְּחָה לַיהוָה׃ וְעַתָּה לְכוּ עִבְדוּ וְתֶבֶן לֹא־יִנָּתֵן לָכֶם
19 וְתֹכֶן לְבֵנִים תִּתֵּנוּ׃ וַיִּרְאוּ שֹׁטְרֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֹתָם — ותכן מ׳
בְּרָע לֵאמֹר לֹא־תִגְרְעוּ מִלִּבְנֵיכֶם דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ — מלבניכם מ״י
20 וַיִּפְגְּעוּ אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן נִצָּבִים לִקְרָאתָם
21 בְּצֵאתָם מֵאֵת פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם יֵרֶא יְהוָה — אלהם כל / כ׳ שמות ת״י / עליכם
עֲלֵיכֶם וְיִשְׁפֹּט אֲשֶׁר הִבְאַשְׁתֶּם אֶת־רֵיחֵנוּ בְּעֵינֵי — כ״מ במ״ח / וישפט כל״ח
פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו לָתֶת־חֶרֶב בְּיָדָם לְהָרְגֵנוּ׃ — ריחנו כ״כ
פסקא 22 וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אֲדֹנָי לָמָה הֲרֵעֹתָה — הרעתה כ״כ
23 לָעָם הַזֶּה לָמָּה זֶּה שְׁלַחְתָּנִי׃ וּמֵאָז בָּאתִי אֶל־פַּרְעֹה
ו לְדַבֵּר בִּשְׁמֶךָ הֵרַע לָעָם הַזֶּה וְהַצֵּל לֹא־הִצַּלְתָּ
1 אֶת־עַמֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַתָּה תִרְאֶה
אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפַרְעֹה כִּי בְיָד חֲזָקָה יְשַׁלְּחֵם וּבְיָד

עין הקורא

ויבאו. לָמָּה תַעֲשֶׂה כה כך של כה רפ׳ כי המרכא כפולה מכרת את הספתא
וכן נמצאתי רבי בא דיחוקא (או״ה עיין משפטי הטעמי׳ דף כ״ב א). נצבים. וְחָטָאת
לית דכה ויאמר נרפים. נלכה נזבחה ליהוה. ויראו שטרי. ויפגעו.
ירא. (או״ה לָמָּה הרעתה רפה ומלרע בעבור שהוא סמוך לאה״ע וכללו מנולד
נמס״ג דתלים מ״ג ונמכלל בסיגר דקדוק המילין וגליון המצרכת). לָמָּה זֶּה
שלחתני. אשר אעשה כי ביד.

עין הסופר

חזקה יגרשם מארצו: ס וידבר 2
אלהים אל־משה ויאמר אליו אני יהוה: וארא 3
אל־אברהם אל־יצחק ואל־יעקב באל שדי
נודעתי מ״ז הקמתי כ״ל ושמי יהוה לא נודעתי להם: וגם הקמתי את־ 4
חל״ח במ״ח ט״ו בריתי אתם לתת להם את־ארץ כנען את ארץ
מגריהם חז וט״ו מגריהם אשר־גרו בה: וגם ׀ אני שמעתי את־ 5
מעבדים חי״ן נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבדים אתם
ואזכר כמ״ז אמר כמ״ז ואזכר את־בריתי: לכן אמר לבני־ישראל אני 6
והוצאתי כ״מ סבלת דין מ״ז יהוה והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים
בזרוע ג׳ מ״ז והצלתי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע
נטויה כט״ו גדלים כמ״ז נטויה ובשפטים גדלים: ולקחתי אתכם לי 7
לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יהוה
המוציא כמ״ד סבלות דין מ״ז אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים:
והבאתי בזי במ״ח והבאתי אתכם אל־הארץ אשר נשאתי את־ 8
אתה כ״ח במ״ב ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי
מורשה ב׳ וט״ו אתה לכם מורשה אני יהוה: וידבר משה כן 9
מקצר חז אל־בני ישראל ולא שמעו אל־משה מקצר
רוח ומעבדה קשה: פ
בא כ״ח במ״ד וידבר יהוה אל־משה לאמר: בא דבר אל־ 10 11

עין הקורא

יגרשם. וארא. באל. וגם הקמתי. וגם ׀ אני. אמר לבני־ישראל בנ׳
מקומו׳ תגרת המרכ׳ יחיד׳ לזרקא. (ואו״ה כולם הזכרתי במ״ב ט״ו). כי אני. לתת אתה
בחלוים לתת אתה. ונתתי אתה. קדמא וידבר משה, תכונא יידבר משה לפני
ואף זוגין דחד קליה ותד תביר (וכי׳ כפס׳ בלן במס״ג גם בדה״א סי׳ י״ח. לו״ה כתב במכלל

עין הסופר

פרעה מלך מצרים וישלח את־בני־ישראל
12 מארצו: וידבר משה לפני יהוה לאמר הן בני
ישראל לא־שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה — ואיך כלמ"ע
ואני ערל שפתים: פ
13 וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן ויצום אל־בני
ישראל ואל־פרעה מלך מצרים להוציא את־ — להוציא במד"ע
14 בני־ישראל מארץ מצרים: ס שני אלה
ראשי בית־אבתם בני ראובן בכר ישראל חנוך — אבתם כ"ח במ"ב; בכרו ח"ו; חנוך כ"מ במ"ח
15 ופלוא חצרן וכרמי אלה משפחת ראובן: ובני — ופלוא במ"ו; חצרן במ"ו; משפחת כל"מ במ"ח
שמעון ימואל וימין ואהד ויכין וצחר ושאול
16 בן־הכנענית אלה משפחת שמעון: ואלה שמות — ימואל ב' ומ"ז; ימין ויכין במ"ז; ואהד וצחר כ"ח; שמות כ"מ במ"ג
בני־לוי לתלדתם גרשון וקהת ומררי ושני חיי — לתלדתם ב' חד"ח
17 לוי שבע ושלשים ומאת שנה: בני גרשון לבני
18 ושמעי למשפחתם: ובני קהת עמרם ויצהר — למשפחתם כה"ו במ"ח
וחברון ועזיאל ושני חיי קהת שלש ושלשים — וחברון במ"ז; ועזיאל במ"ז; שלש כ"מ במ"ג

בספר אוהבת אור דף פ"ג כל אל־משה לאמר הלמ"ד דגושה ת"פ גם הרב בעל א"ת העתיק כאן דבריו והוסיף לתת לו סנה ונראין דבריו וגירסת מקרא כי"י אשר לי מסייעת לו כי מלבד הדגש גם היא מתוגה וכן כל לאמר בכל מקום שהוא לעולם המתיג הלמ"ד ומסתברא שדעת המנקד כן היא שלא"פ שבטעם הס"ם מן הלל"ף גרוע השתמשם במלה זאת כבתוב במכלל דף מ"ג ב' מ"מ מתיגת הלמ"ד במקומה עומדת, וכן כרוב ספרינו גם בחומש דא"פ כל לאלהיכם באלהיכם ואלהיהם ודייניהם אות בוכ"ל שבראשם במתג אע"פ שלמ"ד הנדש במתג כמשפט ע"מ קימו גם הראשון). הן בני־ישראל. להוציא את־בני־ישראל מארץ מצרים. חצרן וכרמי. ובני שמעון ימואל וימין. ואלה שמות. גרשון וקהת (או"ה עיין מ"ש בפ' מקץ מ"ג כ"א אלל ונפתח את אמתחתינו). בני גרשון. וחברון ועזיאל.

עין הקורא

עין הסופר

19 וּמְאַת שָׁנָה׃ וּבְנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה
20 מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי לְתֹלְדֹתָם׃ וַיִּקַּח עַמְרָם אֶת־
יוֹכֶבֶד דֹּדָתוֹ לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־
מֹשֶׁה וּשְׁנֵי חַיֵּי עַמְרָם שֶׁבַע וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃
21 22 וּבְנֵי יִצְהָר קֹרַח וָנֶפֶג וְזִכְרִי׃ וּבְנֵי עֻזִּיאֵל מִישָׁאֵל
23 וְאֶלְצָפָן וְסִתְרִי׃ וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת־אֱלִישֶׁבַע בַּת־
עַמִּינָדָב אֲחוֹת נַחְשׁוֹן לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־
24 נָדָב וְאֶת־אֲבִיהוּא אֶת־אֶלְעָזָר וְאֶת־אִיתָמָר׃ וּבְנֵי
קֹרַח אַסִּיר וְאֶלְקָנָה וַאֲבִיאָסָף אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
25 הַקָּרְחִי׃ וְאֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן לָקַח־לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאֵל
לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־פִּינְחָס אֵלֶּה רָאשֵׁי אֲבוֹת
26 הַלְוִיִּם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ הוּא אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר
אָמַר יְהוָה לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
27 מִצְרַיִם עַל־צִבְאֹתָם׃ הֵם הַמְדַבְּרִים אֶל־פַּרְעֹה
מֶלֶךְ־מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם
28 הוּא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃ וַיְהִי בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֶל־
29 מֹשֶׁה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ ס שלישי וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר אֲנִי יְהוָה דַּבֵּר אֶל־

ומושי כט"ו
משפחת כל"ת במ"ח
לתלדתם ב' חד"ח
יוכבד כט"ו
דדתו כה"ו
קרח כה"ו
עזיאל כט"ו
מישאל כט"ו
אלישבע כט"ו
עמינדב כט"ו
אחות כט"ו
נחשון כט"ו
אביהוא כנ"כ
איתמר כט"ו
אסיר ט"ו
ואביאסף ט"ו
פוטיאל מ"ו וט"ו
פינחס כט"ו
אבות כט"ו
למשפחתם כת"ו כמ"ח
הוציאו כ"מ
צבאתם כל"ח
להוציא כ"מ

עין הקורא

מַחְלִי. אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי. (לו"ה כתב המתכנן נפ׳ נעלנר כל עמינדב עמינדי אלישמע אלישבע אחיעזר אחירע אחיסמך וכל דומיהן כתיבין מלא חלא תכ"ל, וכ"כ הרמ"ה ז"ל). את־אלעזר (כלא יו"ו). ובני קֹרח אסיר. ואביאסף. לקח־לו מבנות. פינחס הוא אהרן. אשר. את־בני. המדברים אל־פרעה מלך־מצרים. ממצרים ג׳ דכוותין מארץ מצרים, ויצמח יהוה ורין. הוא משה

עין הסופר

פרעה מלך מצרים את כל־אשר אני דבר — דבר כל"ח
30 אליך: ויאמר משה לפני יהוה הן אני ערל
ז שפתים ואיך ישמע אלי פרעה: פ
1 ויאמר יהוה אל־משה ראה נתתיך אלהים — נתתיך כת"י אלהים חול
2 לפרעה ואהרן אחיך יהיה נביאך: אתה תדבר — נביאך כ"כ
את כל־אשר אצוך ואהרן אחיך ידבר אל־
3 פרעה ושלח את־בני־ישראל מארצו: ואני
אקשה את־לב פרעה והרביתי את־אתתי ואת־ — והרביתי כת"י אתתי כחד"ת
4 מופתי בארץ מצרים: ולא־ישמע אלכם פרעה — מופתי ב' וח' אלכם ו' ח'
ונתתי את־ידי במצרים והוצאתי את־צבאתי — והוצאת כ"מ צבאתי ח"ו
את־עמי בני־ישראל מארץ מצרים בשפטים
5 גדלים: וידעו מצרים כי־אני יהוה בנטתי את־ידי — בנטתי ח"ו
על־מצרים והוצאתי את־בני־ישראל מתוכם: — מתוכם כל"ם
6 ויעש משה ואהרן כאשר צוה יהוה אתם כן
7 עשו: ומשה בן־שמנים שנה ואהרן בן־שלש — שמנים כח"ו כמ"ח שלש כ"ח כמ"ג
ושמנים שנה בדברם אל־פרעה: פ רביעי
8 9 ויאמר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר: כי ידבר
אלכם פרעה לאמר תנו לכם מופת ואמרת אל־ — אלכם ו' ח' מופת כמ"ו
אהרן קח את־מטך והשלך לפני־פרעה יהי לתנין: — לתנין כמ"י
10 ויבא משה ואהרן אל־פרעה ויעשו־כן כאשר

עין הקורא

את כל־אשר אצוך. ויעש משה. כי ידבר. מופת. את־מטך. קדמא יתיב לתנין
תמ' וישלך אהרן ויהי לתנין ובי' יהי איר ויהי איר. ויעשו־כן (נעתן גמ"ל

עין הסופר

צִוָּה יְהוָה וַיַּשְׁלֵךְ אַהֲרֹן אֶת־מַטֵּהוּ לִפְנֵי פַרְעֹה
11 וְלִפְנֵי עֲבָדָיו וַיְהִי לְתַנִּין׃ וַיִּקְרָא גַּם־פַּרְעֹה לַחֲכָמִים
בלהטיהם כ"כ וְלַמְכַשְּׁפִים וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵם חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם בְּלַהֲטֵיהֶם
וישליכו ט"ו לתנינם ג' חי"ת כֵּן׃ וַיַּשְׁלִיכוּ אִישׁ מַטֵּהוּ וַיִּהְיוּ לְתַנִּינִם וַיִּבְלַע מַטֵּה 12
מטתם מ"ז אַהֲרֹן אֶת־מַטֹּתָם׃ וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע 13
אלהם כ"ל כ' במות ח' אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ ס וַיֹּאמֶר 14
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כָּבֵד לֵב פַּרְעֹה מֵאֵן לְשַׁלַּח
יצא כ"מ כ"ג הָעָם׃ לֵךְ אֶל־פַּרְעֹה בַּבֹּקֶר הִנֵּה יֹצֵא הַמַּיְמָה 15
ונצבת כ"כ וְנִצַּבְתָּ לִקְרָאתוֹ עַל־שְׂפַת הַיְאֹר וְהַמַּטֶּה אֲשֶׁר־
בידך כל"מ במ"ג נֶהְפַּךְ לְנָחָשׁ תִּקַּח בְּיָדֶךָ׃ וְאָמַרְתָּ אֵלָיו יְהוָה 16
אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלָחַנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר שַׁלַּח אֶת־
ויעבדני כמ"ז עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי בַּמִּדְבָּר וְהִנֵּה לֹא־שָׁמַעְתָּ עַד־כֹּה׃
17 כֹּה אָמַר יְהוָה בְּזֹאת תֵּדַע כִּי אֲנִי יְהוָה הִנֵּה
אָנֹכִי מַכֶּה ׀ בַּמַּטֶּה אֲשֶׁר־בְּיָדִי עַל־הַמַּיִם אֲשֶׁר
תמות כמ"ז בַּיְאֹר וְנֶהֶפְכוּ לְדָם׃ וְהַדָּגָה אֲשֶׁר־בַּיְאֹר תָּמוּת 18
לשתית כ"מ במ"ד וּבָאַשׁ הַיְאֹר וְנִלְאוּ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן־
אמר כמ"ז הַיְאֹר׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר 19

עין הקורא

בס' מקן מ"כ כ'). וְלַמְכַשְּׁפִים. בְּלַהֲטֵיהֶם לית (ומלא בלטיהם). וַיִּבְלַע מַטֵּה. הִנֵּה. ואמרת אליו יי׳. כה אמר יי כל היכא דלית בסיפרא כה אמר ה׳ ולית תמן אלהי, כה כתיב. והיכא דאית בסיפרא כה אמר ה׳ אלהי כהי במקף אמר במהפך בס"א דבחלות הלילה שהוא בספחא כה. בזאת תדע כי. מכה ׀ במטה אשר. ונהפכו. ביאר תמות. ונלאו. ויאמר יי ג׳ בטעם נסמן בימן דם ערוב ברד, וג׳ בטעם ויאמר יי וכו׳ צפרדעים כנים שחין וחד בפרשת ולא במות בלבתך, ומלא הטעם ויאמר יי פסחא.

עין הסופר

אֶל־אַהֲרֹן קַח מַטְּךָ וּנְטֵה־יָדְךָ עַל־מֵימֵי מִצְרַיִם עַל־ | מימי כל"מ
נַהֲרֹתָם ׀ עַל־יְאֹרֵיהֶם וְעַל־אַגְמֵיהֶם וְעַל כָּל־מִקְוֵה | נהרתם חז / יאריהם חז ומ"ע / אגמיהם מ"ע
מֵימֵיהֶם וְיִהְיוּ־דָם וְהָיָה דָם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם | מימיהם כ"מ
20 וּבָעֵצִים וּבָאֲבָנִים׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר ׀
צִוָּה יְהוָה וַיָּרֶם בַּמַּטֶּה וַיַּךְ אֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר
לְעֵינֵי פַרְעֹה וּלְעֵינֵי עֲבָדָיו וַיֵּהָפְכוּ כָּל־הַמַּיִם אֲשֶׁר־ | עבדיו כמ"ז
21 בַּיְאֹר לְדָם׃ וְהַדָּגָה אֲשֶׁר־בַּיְאֹר מֵתָה וַיִּבְאַשׁ
הַיְאֹר וְלֹא־יָכְלוּ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן־הַיְאֹר | לשתות כ"מ נמ"ד
22 וַיְהִי הַדָּם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן חַרְטֻמֵּי
מִצְרַיִם בְּלָטֵיהֶם וַיֶּחֱזַק לֵב־פַּרְעֹה וְלֹא־שָׁמַע | בלטיהם ג' כ"כ
23 אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ וַיִּפֶן פַּרְעֹה וַיָּבֹא אֶל־ | א־הם כל / ביפלא מ"ז
24 בֵּיתוֹ וְלֹא־שָׁת לִבּוֹ גַּם־לָזֹאת׃ וַיַּחְפְּרוּ כָל־מִצְרַיִם
סְבִיבֹת הַיְאֹר מַיִם לִשְׁתּוֹת כִּי לֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת | סביבת כמ"ז נמ"כ / רצ'תית
25 מִמֵּימֵי הַיְאֹר׃ וַיִּמָּלֵא שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת־ | כמ"ז נמ"ד / לשתת ד' חז / הכות בל"מ
יְהוָה אֶת־הַיְאֹר׃ פ
26 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה וְאָמַרְתָּ | בא כ"מ נמ"ד
27 אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ וְאִם־ | ויעברני כמ"ז

עין הקורא

קח מטך ונטה ידך. על נהרתם ׀ על יאריהם ועל (ג"נ למפקי ועל יאוריהם) ויהיו דם והיה דם ובעצים ובאבנים קדמא (דתנך) ויעשו כן תניגא ויעשו כן, תליתאה ויעשו כן, רביעאה ויעשו כן חמישאה ויעשו כן שתיתאה ויעשו כן וכו' ז"ת"ת מ"ר"א (א"ה כבר כתב המחבר לעיל בפ' מקץ גלאבית מ"ב כ', כי כל ויעשו כן מוקף חוץ ולא ינגמר). וירם. לעיני פרעה ולעיני. ויהפכו אשר ביאר מתה. ולא יכלו מצרים. ויחזק גם לזאת כי לא יכלו. אחרי הכות יהוה. (א"ה בבי"ע ואבן עזרא: המ"ב לנגה, וכן

עין הסופר

נגף מ״ו גבולך ג׳ ט״ו
6 מָאֵ֥ן אַתָּ֖ה לְשַׁלֵּ֑חַ הִנֵּ֣ה אָנֹכִ֗י נֹגֵ֛ף אֶת־כָּל־גְּבוּלְךָ֖

28 בַּֽצְפַרְדְּעִֽים׃ וְשָׁרַ֣ץ הַיְאֹר֮ צְפַרְדְּעִים֒ וְעָלוּ֙ וּבָ֣אוּ

בביתך כ״כ משכבך כ״כ
7 בְּבֵיתֶ֔ךָ וּבַחֲדַ֥ר מִשְׁכָּבְךָ֖ וְעַל־מִטָּתֶ֑ךָ וּבְבֵ֤ית עֲבָדֶ֙יךָ֙

ובעמך כל״ח נמ״ל ובתנוריך מל״מ ובמשארותיך מל״מ. ובכה כ״כ
8 29 וּבְעַמֶּ֔ךָ וּבְתַנּוּרֶ֖יךָ וּבְמִשְׁאֲרוֹתֶֽיךָ׃ וּבְכָ֥ה וּֽבְעַמְּךָ֖

ח
1 וּבְכָל־עֲבָדֶ֑יךָ יַעֲל֖וּ הַֽצְפַרְדְּעִֽים׃ וַיֹּ֣אמֶר יְהוָה֮ אֶל־

9 מֹשֶׁה֒ אֱמֹ֣ר אֶֽל־אַהֲרֹ֗ן נְטֵ֤ה אֶת־יָֽדְךָ֙ בְּמַטֶּ֔ךָ עַל־

הנהרת מ״ו היארים מ״ו
הַנְּהָרֹת֙ עַל־הַיְאֹרִ֔ים וְעַל־הָאֲגַמִּ֑ים וְהַ֥עַל אֶת־

10 2 הַֽצְפַרְדְּעִ֖ים עַל־אֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ וַיֵּ֤ט אַהֲרֹן֙ אֶת־יָד֔וֹ

11 עַ֖ל מֵימֵ֣י מִצְרָ֑יִם וַתַּ֙עַל֙ הַצְּפַרְדֵּ֔עַ וַתְּכַ֖ס אֶת־אֶ֥רֶץ

בלטיהם ג׳ כ״כ
3 מִצְרָֽיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵ֥ן הַֽחַרְטֻמִּ֖ים בְּלָטֵיהֶ֑ם וַיַּעֲל֥וּ אֶת־

12 4 הַֽצְפַרְדְּעִ֖ים עַל־אֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ וַיִּקְרָ֨א פַרְעֹ֜ה לְמֹשֶׁ֣ה

העתירו כמ״י
וּֽלְאַהֲרֹ֗ן וַיֹּ֙אמֶר֙ הַעְתִּ֣ירוּ אֶל־יְהוָ֔ה וְיָסֵר֙ הַֽצְפַרְדְּעִ֔ים

13 מִמֶּ֖נִּי וּמֵעַמִּ֑י וַאֲשַׁלְּחָה֙ אֶת־הָעָ֔ם וְיִזְבְּח֖וּ לַֽיהוָֽה׃

אעתיר כלמ״י
5 וַיֹּ֨אמֶר מֹשֶׁ֣ה לְפַרְעֹה֮ הִתְפָּאֵ֣ר עָלַי֒ לְמָתַ֣י ׀ אַעְתִּ֣יר

להכרית מ״י
לְךָ֗ וְלַעֲבָדֶ֙יךָ֙ וּֽלְעַמְּךָ֔ לְהַכְרִית֙ הַֽצְפַרְדְּעִ֔ים מִמְּךָ֖

14 לְהַלן מן־הבתים מִן־החצרת, וכן בכל מקום שמתחלפה ב׳ אותיות דומות ואחת בסוף התיבה ואחת בתחלת התיבה שאחריה והם מחוברות במקף ומבלי פסק ביניהם, ובכה כתב מחבר דיקן בפ׳ כל־ינו בו־בון יש אספסיים מדגישין את הנו״ן כדי שלא תתבלע בספירת הסמוכה לה עכ״ל, וכבר הזכרתי להם דומים אחרים בהפטרת פ׳ שפטים). את־כל־גְּבוּלְךָ בַּצפרדעים (וכ״כ רד״ק במכלל בשימושי הה״א כל שלפרדעים בצפרדעים רפויי הצד״י והה״א בגעיא וזולתי ותעל הצפרדע שהוא דגוש) (או״ה בכל ספרינו .ס.בס״י וּבָאוּ מלעיל ככל חבירות אך בכ״י של כ״ד וּבָאוּ ומסר בגליונו ליה מלרע). וּבְכָה וּבְעַמְּךָ הַצְפַרְדְּעִים כן כולם. על־הנהרת על־היארים ועל־אגמים כ״ל ב׳ מלעיל אותם הר ההר. (או״ה בכ״י ויט אהרן את־ידו על־ואין כן בספרינו). הצפרדע לית תג. למתי־אעתיר. וּלְעַמְּךָ.

עין הקורא

עין הספר

6 וּמִבָּתֶּיךָ רַק בַּיְאֹר תִּשָּׁאַרְנָה׃ וַיֹּאמֶר לְמָחָר — ומבת ה כת׳

וַיֹּאמֶר כִּדְבָרְךָ לְמַעַן תֵּדַע כִּי־אֵין כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ * חמישי

7 וְסָרוּ הַצְפַרְדְּעִים מִמְּךָ וּמִבָּתֶּיךָ וּמֵעֲבָדֶיךָ

8 וּמֵעַמֶּךָ רַק בַּיְאֹר תִּשָּׁאַרְנָה׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן — ומעמך כל״ח במ״ל

מֵעִם פַּרְעֹה וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה עַל־דְּבַר

9 הַצְפַרְדְּעִים אֲשֶׁר־שָׂם לְפַרְעֹה׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה

כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיָּמֻתוּ הַצְפַרְדְּעִים מִן־הַבָּתִּים מִן־ — וימתו כ״ה

10 הַחֲצֵרֹת וּמִן־הַשָּׂדֹת׃ וַיִּצְבְּרוּ אֹתָם חֳמָרִם חֳמָרִם — החצרת ל׳ חו כני

11 וַתִּבְאַשׁ הָאָרֶץ׃ וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי הָיְתָה הָרְוָחָה — השדת ת״י / חמרם בניה׳ ת״י

וְהַכְבֵּד אֶת־לִבּוֹ וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר — אלהם כ״ו סיפ׳ ח״י

12 יְהוָה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר — אמר כ״ח

אֶל־אַהֲרֹן נְטֵה אֶת־מַטְּךָ וְהַךְ אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ וְהָיָה

13 לְכִנִּם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת־ — לכנם דין ח״י

יָדוֹ בְמַטֵּהוּ וַיַּךְ אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ וַתְּהִי הַכִּנָּם בָּאָדָם

וּבַבְּהֵמָה כָּל־עֲפַר הָאָרֶץ הָיָה כִנִּים בְּכָל־אֶרֶץ — כנים ט״י

14 מִצְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן הַחַרְטֻמִּים בְּלָטֵיהֶם לְהוֹצִיא — בלטיהם ג׳ כ״כ / להוציא כ״ט

אֶת־הַכִּנִּים וְלֹא יָכֹלוּ וַתְּהִי הַכִּנָּם בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃ — הכנים מ׳ / יכלו ה׳

תִּשָּׁאַרְנָה תרויהון פתח באספי׳. וְסָרוּ הצפרדעים, במקצתן יָסֻרוּ (לו״ה בכל ספרינו מלרע וכ״כ במכלול גם בלחות, גם מתגר דילן בשיגר כות התיבות אמר וסרו הצפרדעים׳ ואנו הדינים יש לומרים ביצבור קרבת הה״ל ירדו וי״ח ביצביר העתיד ירדו). על־דְּבַר. מִן־הבתים מִן־החצרת ומִן־השדת. חֳמָרִם חֳמָרִם. נְטֵה כן את־מַטְּךָ (לו״ה בכי״י נְטֵה). ויט. את־ידו במטהו ויך. כל דכמיך אדם דכנם ובלרא בנים הכנם. כל־עֲפַר ד׳ דכנירין וכל. היה כנים.

עין הקורא

עין הסופר

החרטמם ב׳ חז׳ בלי׳ — 15 וַיֹּאמְרוּ הַחַרְטֻמִּם אֶל־פַּרְעֹה אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִוא

וַיֶּחֱזַק לֵב־פַּרְעֹה וְלֹא־שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר

16 יְהוָה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה

יוצא ג׳ מ״ו — הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי פַרְעֹה הִנֵּה יוֹצֵא

הַמָּיְמָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁלַּח עַמִּי

ויעבדני כה״ז משליה ט״י — 17 וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי אִם־אֵינְךָ מְשַׁלֵּחַ אֶת־עַמִּי הִנְנִי מַשְׁלִיחַ

ובבתיך מ״י הערב כמ״ז — בְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבְעַמְּךָ וּבְבָתֶּיךָ אֶת־הֶעָרֹב וּמָלְאוּ

בָּתֵּי מִצְרַיִם אֶת־הֶעָרֹב וְגַם הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־הֵם

והפליתי נ״י גשן כל״ח — 18 עָלֶיהָ׃ וְהִפְלֵיתִי בַיּוֹם הַהוּא אֶת־אֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר

עמד כ״ח נמ״ח היות כל״מ נמ״ח — עַמִּי עֹמֵד עָלֶיהָ לְבִלְתִּי הֱיוֹת־שָׁם עָרֹב לְמַעַן תֵּדַע

ששי פדת מ״ז — 19 כִּי אֲנִי יְהוָה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי פְדֻת בֵּין עַמִּי

עמך כ״ח נמ״ד האת ד׳ מ״ז — 20 וּבֵין עַמֶּךָ לְמָחָר יִהְיֶה הָאֹת הַזֶּה׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה כֵּן

וַיָּבֹא עָרֹב כָּבֵד בֵּיתָה פַרְעֹה וּבֵית עֲבָדָיו וּבְכָל־

21 אֶרֶץ מִצְרַיִם תִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ מִפְּנֵי הֶעָרֹב׃ וַיִּקְרָא

פַּרְעֹה אֶל־מֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר לְכוּ זִבְחוּ לֵאלֹהֵיכֶם

עין הקורא

אצבע אלהים הוא. ויחזק לב׳ כימן דסמיך לגב ויחזק דכמין לאדכרא ויחזק. בבקר והתיצב הנה. שלח עמי ג׳ חכר את איבה ערוב. כי אם־אינך. ובעמך ג׳ בקריסה ובבה, לא למגפה (דה״א כ״א י״ז), ובעמך ב׳ ושרץ היאר (לעיל) כי בפעם הזאת (להלן ט׳ י״ד). ומלאו (ר״ל פלוגא י״ס ומלא מ״כ ומלאו). וגם. והפליתי כ״ל באמת בטעמו מלרע כמו והפריתי והרביתי והכיתי והעליתי. ביום ההוא. למען תדע כי. למחר. ביתה פרעה ובית ד׳ כנירין ובבית (וכי׳ נמב״ג). אל־משה ולאהרן, דלפרדינ למשה ולאהרן. ויאמר לכו. (או״ה נמלא לאלהיכם ותרי׳ באלהיכם באלהיהם ואלהידם לאלהיהן נחלקו הספרים יש מותגין לע״ד הכרם נסחות כוכ״ל בלשנין ויש מיתגין רק אחת מהכה או זה או זה ויש בלשעמים יגותגו בניהם

עין הסופר

22 בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לֹא נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי תּוֹעֲבַת — נכון כמ"ו לעשות כ"מ כמ"ס
מִצְרַיִם נִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ הֵן נִזְבַּח אֶת־תּוֹעֲבַת — תועבת כל"מ
23 מִצְרַיִם לְעֵינֵיהֶם וְלֹא יִסְקְלֻנוּ׃ דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים — יסקלנו מ"ו
נֵלֵךְ בַּמִּדְבָּר וְזָבַחְנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר
24 אֵלֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אָנֹכִי אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וּזְבַחְתֶּם
לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם בַּמִּדְבָּר רַק הַרְחֵק לֹא־תַרְחִיקוּ — תרחיקו ט"ע
25 לָלֶכֶת הַעְתִּירוּ בַּעֲדִי׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵא — העתירו כלמ"ו יוצא ג' מ"ו
מֵעִמָּךְ וְהַעְתַּרְתִּי אֶל־יְהוָה וְסָר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה
מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ מָחָר רַק אַל־יֹסֵף פַּרְעֹה הָתֵל — יסף כ"מ כמ"א
26 לְבִלְתִּי שַׁלַּח אֶת־הָעָם לִזְבֹּחַ לַיהוָה׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה — לזבח ב"מ
27 מֵעִם פַּרְעֹה וַיֶּעְתַּר אֶל־יְהוָה׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה כִּדְבַר
מֹשֶׁה וַיָּסַר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ לֹא
28 נִשְׁאַר אֶחָד׃ וַיַּכְבֵּד פַּרְעֹה אֶת־לִבּוֹ גַּם בַּפַּעַם
הַזֹּאת וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃ פ

ט

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו — בא ב"מ כמ"ד
כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שַׁלַּח אֶת־עַמִּי
2 וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי אִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ וְעוֹדְךָ מַחֲזִיק בָּם׃ — ויעבדני כמ"ו ועודך כמ"ו מחזיק מ"ו

ולפעמים או זה או זה ולא היו מדוקים, אכן בכי"י לא המתיג כ"מ הלמ"ד לבדו לא טב"ל שלפניו וזה כמשפטו ועיין מ"ש לעיל בריש הפרשה). כִּי תּוֹעֲבַת. הֵן נִזְבַּח. וזבחנו. אתכם וזבחתם לָלֶכֶת כל קריאה לָלֶכֶת כ"מ חד מן יח שנים לָלֶכֶת. והעתרתי. קמץ וְסָר הערב מפרעה, תניגא ויסר הערב מפרעה. וַיֶּעְתַּר. לֹא נשאר אחד. קמץ דלכרדיעס ויאמר יי אל־משה בא אל־פרעה ואמרת אליו כה אמר, תניג' דדבר ויאמר יי אל־משה בא אל־פרעה ודברת אליו כה־אמר וכו' ויאמר דבר, ס"א דבר דבר. מחזיק בם.

עין הקורא

עין הסופר

הויה מ״ז 3 הִנֵּה יַד־יְהוָה הוֹיָה בְּמִקְנְךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּסּוּסִים
בחמרים כח״ז בַּחֲמֹרִים בַּגְּמַלִּים בַּבָּקָר וּבַצֹּאן דֶּבֶר כָּבֵד מְאֹד׃
והפלה כ״כ 4 וְהִפְלָה יְהוָה בֵּין מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל וּבֵין מִקְנֵה מִצְרָיִם
ימות כט״ז וְלֹא יָמוּת מִכָּל־לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דָּבָר׃ 5 וַיָּשֶׂם יְהוָה
א״ער כ״מ כמ״ח מוֹעֵד לֵאמֹר מָחָר יַעֲשֶׂה יְהוָה הַדָּבָר הַזֶּה בָּאָרֶץ׃
6 וַיַּעַשׂ יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה מִמָּחֳרָת וַיָּמָת כֹּל מִקְנֵה
7 מִצְרָיִם וּמִמִּקְנֵה בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־מֵת אֶחָד׃ וַיִּשְׁלַח
פַּרְעֹה וְהִנֵּה לֹא־מֵת מִמִּקְנֵה יִשְׂרָאֵל עַד־אֶחָד
וַיִּכְבַּד לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃ פ
מלא כ״מ כמ״ח 8 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן קְחוּ לָכֶם מְלֹא
הפניכם ט״ו פיח כט״ו חָפְנֵיכֶם פִּיחַ כִּבְשָׁן וּזְרָקוֹ מֹשֶׁה הַשָּׁמַיְמָה לְעֵינֵי פַרְעֹה׃
9 וְהָיָה לְאָבָק עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וְהָיָה עַל־הָאָדָם
לשחין כל״מ פרח כ״ח וְעַל־הַבְּהֵמָה לִשְׁחִין פֹּרֵחַ אֲבַעְבֻּעֹת בְּכָל־אֶרֶץ
אבעבעת כ ומל״ח 10 מִצְרָיִם׃ וַיִּקְחוּ אֶת־פִּיחַ הַכִּבְשָׁן וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי פַרְעֹה
ויזרק כל״ח וַיִּזְרֹק אֹתוֹ מֹשֶׁה הַשָּׁמָיְמָה וַיְהִי שְׁחִין אֲבַעְבֻּעֹת
פרח כ״ח 11 פֹּרֵחַ בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃ וְלֹא־יָכְלוּ הַחַרְטֻמִּים

הִנֵּה יַד־יְיָ. בסוסים בחמרים בגמלים בבקר ובצאן וסימן אלו מן החמשים
מן האדם מן הבקר מן החמרים ומן הצאן. והפלה יי בין. מכל־לבני.
עין הקורא
יעשה יי הדבר הזה תעשית הדבר י״א תמר את (וכי׳ כמס״ג). ממחרת (וכ״ה
בדפוסים קדמונים אכן בכי״י ממחרת המ״ס נמתג ווה כלותן ס״ם בהזכיר בעל א״ת).
פרעה והנה לא־מת, קדמה וממקנה בני־ישראל לא־מת אחד, תמנה
והנה לא־מת ממקנה ישראל. ויכבד לית בתנין, מלא חפניכם. קדמה
והיה על־האדם ועל־הבהמה, תנינה על־האדם ועל־הבהמה. אבעבעת.
החרטמים.

עין בסופר

לַעֲמֹד לִפְנֵי מֹשֶׁה מִפְּנֵי הַשְּׁחִין כִּי־הָיָה הַשְּׁחִין
12 בַּחַרְטֻמִּם וּבְכָל־מִצְרָיִם׃ וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב
פַּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־
13 מֹשֶׁה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי פַרְעֹה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו
כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שַׁלַּח אֶת־עַמִּי
14 וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי בַּפַּעַם הַזֹּאת אֲנִי שֹׁלֵחַ אֶת־כָּל־מַגֵּפֹתַי
אֶל־לִבְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבְעַמֶּךָ בַּעֲבוּר תֵּדַע כִּי אֵין
15 כָּמֹנִי בְּכָל־הָאָרֶץ׃ כִּי עַתָּה שָׁלַחְתִּי אֶת־יָדִי וָאַךְ
16 אוֹתְךָ וְאֶת־עַמְּךָ בַּדָּבֶר וַתִּכָּחֵד מִן־הָאָרֶץ׃ וְאוּלָם
בַּעֲבוּר זֹאת הֶעֱמַדְתִּיךָ בַּעֲבוּר הַרְאֹתְךָ אֶת־כֹּחִי
וּלְמַעַן סַפֵּר שְׁמִי בְּכָל־הָאָרֶץ׃ * עוֹדְךָ מִסְתּוֹלֵל
18 בְּעַמִּי לְבִלְתִּי שַׁלְּחָם׃ הִנְנִי מַמְטִיר כָּעֵת מָחָר
בָּרָד כָּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָמֹהוּ בְּמִצְרַיִם
19 לְמִן־הַיּוֹם הִוָּסְדָה וְעַד־עָתָּה׃ וְעַתָּה שְׁלַח הָעֵז

לעמד כ"ת
בהרטמם כ' מ"ו נל"נ'
ויעבדני כ"ת
שלח כ"ת
מגפתי ח"ו
ובעמך כ"ת במ"ל
כמני כ"ת
אותך ע' מ"ו
ואולם כ"מ
בעבור כ"מ במ"כ
העמדתיך מ"ו
הראתך ח"ו
עודך כ"מ
מסתולל מ"ו
ממטיר כמ"ו
כמהו כ"ת

השחין. ובכל־מצרים כל סופי פסוקי דומיא כאשר דבר יי במ"ג דמתן כאשר דבר יי אל־משה, והנלד כאשר דבר יי ביד־משה. קדמא דעלוב ויאמר יי אל־משה השכם בבקר והתיצב לפני פרעה, תניא' דגרד ויאמר יי אל־משה השכם בבקר והתיצב לפני פרעה. כי בפעם אל־לבך לית דכמיך וחד קמ"ס על לבך. (הו"ה נכ"י אל־לבך הלמ"ד דגוש כדרכו). קדמא כראין ביי אלהינו, תניא' כי אין כמני. העמדתיך. ולמען ספר. לבלתי שלחם. קדמא אשר לא־היה כמהו במצרים, תניא אשר לא־היה כמהו בכל־ארץ מצרים (הו"ה גם הרב בעל מ"ת אמר כי תניא שביעין אשר בתלבא לא בקדמא וכוונתו בתליסא גדולה וכן מלאנוהו בכ"י גם בדפוסים קדמונים כמו בונציא של שנת רמ"ח ומ"ג של שנת רע"ח ואחרים קדמונים לא שהנחתים אחריו שגו בכוונתו

עין הקורא

עין הספר

אֶת־מִקְנְךָ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לְךָ בַּשָּׂדֶה כָּל־הָאָדָם
וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־יִמָּצֵא בַשָּׂדֶה וְלֹא יֵאָסֵף הַבַּיְתָה
20 וְיָרַד עֲלֵהֶם הַבָּרָד וָמֵתוּ׃ הַיָּרֵא אֶת־דְּבַר יְהוָה (עלהם י"ג מ')
מֵעַבְדֵי פַּרְעֹה הֵנִיס אֶת־עֲבָדָיו וְאֶת־מִקְנֵהוּ אֶל־ (הניס מ"' / מקנהו כת')
21 הַבָּתִּים׃ וַאֲשֶׁר לֹא־שָׂם לִבּוֹ אֶל־דְּבַר יְהוָה וַיַּעֲזֹב (ויעזב כל"ת)
אֶת־עֲבָדָיו וְאֶת־מִקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה׃ פ
22 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם
וִיהִי בָרָד בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה
23 וְעַל כָּל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־
מַטֵּהוּ עַל־הַשָּׁמַיִם וַיהוָה נָתַן קֹלֹת וּבָרָד וַתִּהֲלַךְ־ (קלת ד' חס')
24 אֵשׁ אָרְצָה וַיַּמְטֵר יְהוָה בָּרָד עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיְהִי
בָרָד וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ הַבָּרָד כָּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר
לֹא־הָיָה כָמֹהוּ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָז הָיְתָה לְגוֹי׃ (במהו כ"ת)
25 וַיַּךְ הַבָּרָד בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֵת כָּל־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
מֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה וְאֵת כָּל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה הִכָּה הַבָּרָד
26 וְאֶת־כָּל־עֵץ הַשָּׂדֶה שִׁבֵּר׃ רַק בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר־שָׁם
27 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה בָּרָד׃ וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא
לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם חָטָאתִי הַפָּעַם יְהוָה

עין הקורא

והטעמים אשר בת"ק שלא כמשפט ולעול לא ישמש מהפך אחר ת"ק כמבואר במשפטי הטעמים דף כ"ה א'). הגסרה י"א מילין לא מפיק ה' בסוף (וכן במערכת אות ה' ובמכלול ובשרשים). ועד־עתה. ואת כל־אשר לך אשר־ימצא ויד. ותהלך־אש לית וחד תהלך. ואש. אשר (עיין בסמוך לעיל). את כל־אשר. ועד־בהמה. ואת כל־עשב.

עין הספר

28 הַצַּדִּיק וַאֲנִי וְעַמִּי הָרְשָׁעִים׃ הַעְתִּירוּ אֶל־יְהוָה | העתירו כ"מ
וְרַב מִהְיֹת קֹלֹת אֱלֹהִים וּבָרָד וַאֲשַׁלְּחָה אֶתְכֶם | מהית ח' מז כלי ; קלת ד' חד"מ
29 וְלֹא תֹסִפוּן לַעֲמֹד׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֹשֶׁה כְּצֵאתִי אֶת־ | תספון ג' כ"כ ; לעמד כמז
הָעִיר אֶפְרֹשׂ אֶת־כַּפַּי אֶל־יְהוָה הַקֹּלוֹת יֶחְדָּלוּן | אפרש מו ; הקלות ב' כ"כ ; יחדלון ט"ז
וְהַבָּרָד לֹא יִהְיֶה־עוֹד לְמַעַן תֵּדַע כִּי לַיהוָה הָאָרֶץ׃
30 וְאַתָּה וַעֲבָדֶיךָ יָדַעְתִּי כִּי טֶרֶם תִּירְאוּן מִפְּנֵי יְהוָה | תיראון ב' וכ"כ
31 אֱלֹהִים׃ וְהַפִּשְׁתָּה וְהַשְּׂעֹרָה נֻכָּתָה כִּי הַשְּׂעֹרָה | השערה כמז
32 אָבִיב וְהַפִּשְׁתָּה גִּבְעֹל׃ וְהַחִטָּה וְהַכֻּסֶּמֶת לֹא נֻכּוּ | אביב כט"ו ; גבעל מז
כִּי אֲפִילֹת הֵנָּה׃ * וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעִם פַּרְעֹה אֶת־הָעִיר | אפילת ט"ו מז
33 וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו אֶל־יְהוָה וַיַּחְדְּלוּ הַקֹּלוֹת וְהַבָּרָד | ויפרש כ"מ ; כפיו כט"ו ; הקלות ב' כ"כ
34 וּמָטָר לֹא־נִתַּךְ אָרְצָה׃ וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי־חָדַל הַמָּטָר
וְהַבָּרָד וְהַקֹּלֹת וַיֹּסֶף לַחֲטֹא וַיַּכְבֵּד לִבּוֹ הוּא וַעֲבָדָיו׃ | והקלת ד' חד"מ ; ויסף כהז כמ"מ ; לחטא כמז
35 וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ פ
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה כִּי־אֲנִי | בא כ"פ למ"ד
הִכְבַּדְתִּי אֶת־לִבּוֹ וְאֶת־לֵב עֲבָדָיו לְמַעַן שִׁתִי אֹתֹתַי | שתי מ' ; אתתי כ"כ
2 אֵלֶּה בְּקִרְבּוֹ׃ וּלְמַעַן תְּסַפֵּר בְּאָזְנֵי בִנְךָ וּבֶן־בִּנְךָ

עין הקורא

הַעְתִּירוּ. וְלֹא תֹסִפוּן. כְּצֵאתִי אֶת־הָעִיר. אפרש את־כפי, תנינא ויפרש כפיו חסר לית. לֹא יִהְיֶה־עוֹד במלייס לא יהיה עוד. יָדַעְתִּי כִּי טֶרֶם תִּירְאוּן. והשערה. כִּי. לֹא נֻכּוּ. כי־חדל. ויכבד לבו. וַיֶּחֱזַק. כאשר דבר יי ביד־משה ב' דין דנדה, ויסמך את ידיו עליו ויצוהו (במדבר כ"ז כ"ג). בא אל־פרעה כי־אני הכבדתי במקצת כי אני. למען שתי ב' חסר וג' מלרע (ח"ו במסורה דילן מסר ב' חסר ולית מלרע, וכל ספרינו מסכימים לזה).

עין הסופר

אֵת אֲשֶׁר הִתְעַלַּלְתִּי בְּמִצְרַיִם וְאֶת־אֹתֹתַי אֲשֶׁר־
3 שַׂמְתִּי בָם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
אֶל־פַּרְעֹה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
הָעִבְרִים עַד־מָתַי מֵאַנְתָּ לֵעָנֹת מִפָּנָי שַׁלַּח עַמִּי
4 וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי אִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ אֶת־עַמִּי הִנְנִי
5 מֵבִיא מָחָר אַרְבֶּה בִּגְבֻלֶךָ׃ וְכִסָּה אֶת־עֵין הָאָרֶץ
וְלֹא יוּכַל לִרְאֹת אֶת־הָאָרֶץ וְאָכַל ׀ אֶת־יֶתֶר
הַפְּלֵטָה הַנִּשְׁאֶרֶת לָכֶם מִן־הַבָּרָד וְאָכַל אֶת־כָּל־
6 הָעֵץ הַצֹּמֵחַ לָכֶם מִן־הַשָּׂדֶה׃ וּמָלְאוּ בָתֶּיךָ וּבָתֵּי
כָל־עֲבָדֶיךָ וּבָתֵּי כָל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־רָאוּ אֲבֹתֶיךָ
וַאֲבוֹת אֲבֹתֶיךָ מִיּוֹם הֱיוֹתָם עַל־הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם
7 הַזֶּה וַיִּפֶן וַיֵּצֵא מֵעִם פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי פַרְעֹה
אֵלָיו עַד־מָתַי יִהְיֶה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ שַׁלַּח אֶת־
הָאֲנָשִׁים וְיַעַבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הֲטֶרֶם תֵּדַע
8 כִּי אָבְדָה מִצְרָיִם׃ וַיּוּשַׁב אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן אֶל־
פַּרְעֹה וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
9 מִי וָמִי הַהֹלְכִים׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ

לענתמ׳ / ויעבדני כמ״ו / מביא כמ״ / בגבלך מק״מ / לראתנ׳ ח״ו / הפלטה דין ח״ / הצמח חד״מ / בתיך כמ״ / עבדיך כמ״ / אבתיך כח״ו במ״ל / אֲבֹות כט״ז / למוקש כל״מ / ויושב ט״ו / אלהם כח״ במ״ו / ההלכים כלח״ו במ״ל / בנעריני ט״ / ובזקנינו כ״כ

אֶת אֲשֶׁר. וְאֶת־אֹתֹתַי אשר־שַׂמְתִּי בָם לית דכמיך ופליג בָהֶם. כֹּה־אָמַר. עַד־מָתַי מֵאַנְתָּ. לְשַׁלֵּחַ את־עַמִּי. ואכל ׀ את־יתר. את כל־העץ. אשר לא־ראו. וַאֲבוֹת. הֱיוֹתָם. עד־מָתַי יהיה זֶה לנו. הֲטֶרֶם תֵּדַע. (חו״ה כתב הרמ״ה ז״ל בספרו מסרת סייג לתורה ז״ל בנעריגו ובזקנינו כלן׳ מלא יו״ד בין תרין נוני״ן כתיב בנוסחי דיקי׳ ולית דמפרין עליהון לית כוותי׳ וחסר ומסתברא דטעותא הוא׳ עכ״ל׳ ולי נרא׳ דלאו טעותא הוא וכוונתו לית כוותיה וחסר יו״ד קדמא בין קו״ף לנו״ן לאפוקי זקנינו וכבי אלאו דיוצב ע׳ י״ח דכתיב מלא למלא וכן מסר יבניו

עין הקורא

עין הסופר

נֵלֵךְ בִּבְנֵינוּ וּבִבְנוֹתֵנוּ בְּצֹאנֵנוּ וּבִבְקָרֵנוּ נֵלֵךְ כִּי בבנינו כל״מ ובבנתנו כ״כ
10 חַג־יְהוָה לָנוּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהִי כֵן יְהוָה עִמָּכֶם בצאננו ח״י ובבקרנו ח״י
כַּאֲשֶׁר אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְּכֶם רְאוּ כִּי רָעָה
11 נֶגֶד פְּנֵיכֶם׃ לֹא כֵן לְכוּ־נָא הַגְּבָרִים וְעִבְדוּ אֶת־
יְהוָה כִּי אֹתָהּ אַתֶּם מְבַקְשִׁים וַיְגָרֶשׁ אֹתָם מֵאֵת אתה כ״ח במ״ג אתם כ״ח במ״ג
12 פְּנֵי פַרְעֹה׃ ס שני וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
נְטֵה יָדְךָ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם בָּאַרְבֶּה וְיַעַל עַל־אֶרֶץ
מִצְרָיִם וְיֹאכַל אֶת־כָּל־עֵשֶׂב הָאָרֶץ אֵת כָּל־אֲשֶׁר
13 הִשְׁאִיר הַבָּרָד׃ וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־מַטֵּהוּ עַל־אֶרֶץ השאיר במ״י
מִצְרַיִם וַיהוָה נִהַג רוּחַ־קָדִים בָּאָרֶץ כָּל־הַיּוֹם קדים כל״ג״י
הַהוּא וְכָל־הַלָּיְלָה הַבֹּקֶר הָיָה וְרוּחַ הַקָּדִים נָשָׂא
14 אֶת־הָאַרְבֶּה׃ וַיַּעַל הָאַרְבֶּה עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם
וַיָּנַח בְּכֹל גְּבוּל מִצְרָיִם כָּבֵד מְאֹד לְפָנָיו לֹא־הָיָה גבול כל״מ במ״י
15 כֵן אַרְבֶּה כָּמֹהוּ וְאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה־כֵּן׃ וַיְכַס אֶת־עֵין כמהו כ״מ ואחריו כ״מ

גם כ׳ א׳ חסר וא׳ מלא, וכ״כ רד״ק במכלול דף פ״ז א׳ מדפוס פירדא ויאמרו אינו זקיננו מלא יו״ד בין הקוף והנון, לכן כנים דברי המסר׳; ויאמר הרמ״ה עוד בסרב בנה ז״ל ובבניתנו באלכנו ובבקרנו כלן דין לאחר ח״י ומ״ז וכל ליבנא באותית׳ רכוותי׳ תכ״ל, וטעות סופר הוא וצ״ל וכל ליבכ׳ באותית׳ בנתינו חז ומ״ז כתיב). פִּי הג׳ יי׳. יְהִי כֵן יי׳. כַּאֲשֶׁר. לֹא כֵן לכו־נא (וכ״ה בכי״י וס״מ וכן נראה לעת ב״א). מְבַקְשִׁים וַיְגָרֶשׁ. נטה ידך כתיית יד י״א חסר את מנהון ג׳ בתנין דס אלנב חסן. בָּאַרְבֶּה וַיַּעַל. וַיֹּאכַל אֶת־כָּל־עֵשֶׂב הָאָרֶץ, תנינא ויאכל את־כל־עשב הארץ. אֵת כָּל־אֲשֶׁר הִשְׁאִיר. קדמא ויט משה את־מטהו על־ארץ מצרים, תנינא ויט משה את־ידו על־השמים, סימן וממטו יסא, וממה ידו. ויי׳ נהג רוח־קדים. הבקר היה ורוח. בְּכֹל גְּבוּל. לא־היה כן ארבה. לֹא יִהְיֶה־כֵּן.

עין הקורא

עין הסופר

כָּל־הָאָרֶץ וַתֶּחְשַׁךְ הָאָרֶץ וַיֹּאכַל אֶת־כָּל־עֵשֶׂב
היתיר מל״מ הָאָרֶץ וְאֵת כָּל־פְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר הוֹתִיר הַבָּרָד
נותר כל״מ במ״ל וְלֹא־נוֹתַר כָּל־יֶרֶק בָּעֵץ וּבְעֵשֶׂב הַשָּׂדֶה בְּכָל־
לקרא כל״מ אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיְמַהֵר פַּרְעֹה לִקְרֹא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן 16
והעתירו כל״מ וַיֹּאמֶר חָטָאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלָכֶם׃ וְעַתָּה 17
שָׂא נָא חַטָּאתִי אַךְ הַפַּעַם וְהַעְתִּירוּ לַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם וְיָסֵר מֵעָלַי רַק אֶת־הַמָּוֶת הַזֶּה׃ וַיֵּצֵא 18
יהפך כ״מ מֵעִם פַּרְעֹה וַיֶּעְתַּר אֶל־יְהוָה׃ וַיַּהֲפֹךְ יְהוָה רוּחַ־ 19
יָם חָזָק מְאֹד וַיִּשָּׂא אֶת־הָאַרְבֶּה וַיִּתְקָעֵהוּ יָמָּה
גבול כל״מ במ״ן סּוּף לֹא נִשְׁאַר אַרְבֶּה אֶחָד בְּכֹל גְּבוּל מִצְרָיִם׃
וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח אֶת־ 20
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם 21
וִיהִי חֹשֶׁךְ עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וְיָמֵשׁ חֹשֶׁךְ׃ וַיֵּט 22
מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַשָּׁמָיִם וַיְהִי חֹשֶׁךְ־אֲפֵלָה
בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים׃ לֹא־רָאוּ אִישׁ 23
אחיו כ״מ מתחתיו כל״מ אֶת־אָחִיו וְלֹא־קָמוּ אִישׁ מִתַּחְתָּיו שְׁלֹשֶׁת יָמִים
במושבתם ג׳ כ״ב מ״ק וּלְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם׃ וַיִּקְרָא

שלישי

עין הקורא

וַתֶּחְשַׁךְ. וַיֹּאמֶר חָטָאתִי. שָׂא נָא חַטָּאתִי אַךְ במקלתס אך. ויצא מעם פרעה, לית חסר מסה בענין וסימן מלך אין לארבה וגו׳. וַיֶּעְתַּר. וַיַּהֲפֹךְ יי רוח־ים. יָמָּה סּוּף. וְלֹא שִׁלַּח את־בני ישראל. נְטֵה ידך. וִיהִי חֹשֶׁךְ. וַיְהִי חֹשֶׁךְ־אפלה. לֹא־רָאוּ הריקים קורלים לא־ראו. וְלֹא־קָמוּ. וּלְכָל־בני ישראל היה אור (לו״ה כן דכם יהב״י געיה בוי״ו לא דליכנו ע״פ תורתו). ויקרא

עין הסופר

24 פַּרְעֹה אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לְכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה רַק
צֹאנְכֶם וּבְקַרְכֶם יֻצָּג גַּם־טַפְּכֶם יֵלֵךְ עִמָּכֶם׃
25 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה גַּם־אַתָּה תִּתֵּן בְּיָדֵנוּ זְבָחִים וְעֹלֹת ידנו כ״ח במ״ב ועלת כל״ח במ״ד
26 וְעָשִׂינוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ וְגַם־מִקְנֵנוּ יֵלֵךְ עִמָּנוּ ועשינו כל״מ מקננו כל״מ
לֹא תִשָּׁאֵר פַּרְסָה כִּי מִמֶּנּוּ נִקַּח לַעֲבֹד אֶת־ לעבד כל״ח
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ לֹא־נֵדַע מַה־נַּעֲבֹד אֶת־יְהוָה נעבד כל״ח
27 עַד־בֹּאֵנוּ שָׁמָּה׃ וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא באנו מ״ז
28 אָבָה לְשַׁלְּחָם׃ וַיֹּאמֶר־לוֹ פַרְעֹה לֵךְ מֵעָלָי הִשָּׁמֶר
לְךָ אַל־תֹּסֶף רְאוֹת פָּנַי כִּי בְּיוֹם רְאֹתְךָ פָנַי תָּמוּת׃ תסף כ״ח במ״ח ראית כט״ז
29 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֵּן דִּבַּרְתָּ לֹא־אֹסִף עוֹד רְאוֹת ראתך מ״ז אסף כל״ח
פָּנֶיךָ׃ פ

יא

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עוֹד נֶגַע אֶחָד אָבִיא אביא מ״ע
עַל־פַּרְעֹה וְעַל־מִצְרַיִם אַחֲרֵי־כֵן יְשַׁלַּח אֶתְכֶם
2 מִזֶּה כְּשַׁלְּחוֹ כָּלָה גָּרֵשׁ יְגָרֵשׁ אֶתְכֶם מִזֶּה׃ דַּבֶּר־
נָא בְּאָזְנֵי הָעָם וְיִשְׁאֲלוּ אִישׁ ׀ מֵאֵת רֵעֵהוּ וְאִשָּׁה רעהו כל״ח
3 מֵאֵת רְעוּתָהּ כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב׃ וַיִּתֵּן יְהוָה רעותה מ״ע
אֶת־חֵן הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרָיִם גַּם ׀ הָאִישׁ מֹשֶׁה גָּדוֹל גדול כ״מ במ״ב
מְאֹד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּעֵינֵי עַבְדֵי־פַרְעֹה וּבְעֵינֵי
4 הָעָם׃ ס רביעי וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֹּה אָמַר

עין הקורא

פַּרְעֹה אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לְכוּ עִבְדוּ. גַּם־טַפְּכֶם יֵלֵךְ. גַּם־אַתָּה. וְגַם־מִקְנֵנוּ יֵלֵךְ. כִּי מִמֶּנּוּ. עַד־בֹּאֵנוּ. אַל־תֹּסֶף. כִּי בְּיוֹם. עוֹד נֶגַע. אָבִיא. אַחֲרֵי־כֵן. כְּשַׁלְּחוֹ כָּלָה. דַּבֶּר־נָא. וְיִשְׁאֲלוּ אִישׁ ׀ מֵאֵת כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי. גַּם ׀ הָאִישׁ. בְּעֵינֵי עַבְדֵי־פַרְעֹה. כֹּה.

5 יְהוָה כַּחֲצֹת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרָיִם׃ וּמֵת
כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכוֹר פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב
עַל־כִּסְאוֹ עַד בְּכוֹר הַשִּׁפְחָה אֲשֶׁר אַחַר הָרֵחָיִם
6 וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה׃ וְהָיְתָה צְעָקָה גְדֹלָה בְּכָל־אֶרֶץ
מִצְרָיִם אֲשֶׁר כָּמֹהוּ לֹא נִהְיָתָה וְכָמֹהוּ לֹא תֹסִף׃
7 וּלְכֹל ׀ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יֶחֱרַץ־כֶּלֶב לְשֹׁנוֹ לְמֵאִישׁ
וְעַד־בְּהֵמָה לְמַעַן תֵּדְעוּן אֲשֶׁר יַפְלֶה יְהוָה בֵּין
8 מִצְרַיִם וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃ וְיָרְדוּ כָל־עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה אֵלַי
וְהִשְׁתַּחֲווּ־לִי לֵאמֹר צֵא אַתָּה וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־
בְּרַגְלֶיךָ וְאַחֲרֵי־כֵן אֵצֵא וַיֵּצֵא מֵעִם־פַּרְעֹה בָּחֳרִי־
9 אָף׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֹא־יִשְׁמַע
אֲלֵיכֶם פַּרְעֹה לְמַעַן רְבוֹת מוֹפְתַי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
10 וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עָשׂוּ אֶת־כָּל־הַמֹּפְתִים הָאֵלֶּה
לִפְנֵי פַרְעֹה וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא־שִׁלַּח
יב 1 אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ׃ ס וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר׃
2 הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם
3 לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃ דַּבְּרוּ אֶל־כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר

עין הסופר
כהצת מז
יוצא ג׳ עז
בכיר כ״מ במ״ו
מבכור כ״מ במ״ב
הישב כל״ח
במי״ז
גדלה כ״מ במ״ד
תסף מז וחי
לשני כהז
תדעון כמ״ו
יפלה כתי׳ ה׳
עבדיך כל״מ
ברגליך טי
אליכם כ״מ בט״ו
רבית טז
מופתי ג׳ מז
המפתים
כהז במ״ב
ראשון
כל״מ במ״ב

עין הקורא
כחצת. והיתה צעקה. בכל־ארץ מצרים. לא תסף. ולכל׀ בני. לא יחרץ־כלב. ועד־בהמה. למען תדעון. העם אשר־ברגליך. ויצא מעם־פרעה. ולא־שלח את־בני־ישראל מארצו. ויאמר יי. דברו אל־כל־עדת ישראל (חו״ה נסרנה מן הכתובים אל־כל־עדת את־כל־עדת, אל־כל־בני את־כל־בני ודכוותהון אל־כל־כלי מלאו שנחלקו בן אשר ובן נ״כ, ולף
עין פסוק ס׳ דמ׳ כה

בֶּעָשֹׂר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְיִקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׂה לְבֵית־
4 אָבֹת שֶׂה לַבָּיִת׃ וְאִם־יִמְעַט הַבַּיִת מִהְיֹות מִשֶּׂה
וְלָקַח הוּא וּשְׁכֵנוֹ הַקָּרֹב אֶל־בֵּיתוֹ בְּמִכְסַת נְפָשֹׁת
5 אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ תָּכֹסּוּ עַל־הַשֶּׂה׃ שֶׂה תָמִים זָכָר
בֶּן־שָׁנָה יִהְיֶה לָכֶם מִן־הַכְּבָשִׂים וּמִן־הָעִזִּים
6 תִּקָּחוּ׃ וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם
לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ כֹּל קְהַל עֲדַת־יִשְׂרָאֵל בֵּין
7 הָעַרְבָּיִם׃ וְלָקְחוּ מִן־הַדָּם וְנָתְנוּ עַל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת
וְעַל־הַמַּשְׁקוֹף עַל הַבָּתִּים אֲשֶׁר־יֹאכְלוּ אֹתוֹ בָּהֶם׃
8 וְאָכְלוּ אֶת־הַבָּשָׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה צְלִי־אֵשׁ וּמַצּוֹת
9 עַל־מְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ׃ אַל־תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשֵׁל
מְבֻשָּׁל בַּמָּיִם כִּי אִם־צְלִי־אֵשׁ רֹאשׁוֹ עַל־כְּרָעָיו

עין הסופר
בעשר ה״ז
אבת ב׳ ח״ו
מהיית
כל״מ במ״ח
הקרב כמ״ו
נפשת ב׳ ח״ו
תכסו מ״ו
אתו כח״ו
המזוזת ח״ות
המשקוף כ״מ
ומצות
כל״מ במ״ד
מררים כח״ו
יאכלהו כח״ו
כרעיו כל״מ

עין הקורא

שאין לסמוך על גרסות חלופי הדפוס כי בהרבה מקומות הם מתנגדות ומתחלפות אל גירסת חלופי ב״א וב״כ הנמצאות במקראות כ״י ושהזכירו הרד״ק ויה״בי ואחרים קדמונים מ״מ ראוי לדעת מה מצאו באלה מבוארות ואיזה מקום מחלוקתם, גם בדפוסים קדמונים במ״ג של רנ״ח ושל רפ״ו מצאנו בהם מחלוקת מכהון שכמתנו ומכהון שלא כמתנו, אכן מדברי מחבר דילן בדיכי מתגי הכבדים כתברר לנו שאין להמתינם כ״א בהיותם מוקפים ל תיבה המכוקד נעיג׳ מלך דוקא ובתכוי׳ המבוארים בספרי משפטי הטעמים דף כ״ה ורוב כ״מ מסכימים עמו ברוב המקומו׳, גם מחבר דילן העיר על רובם במקומותם למושבותם ועיין לקמן בפ׳ בשלח מ״ו י״ג אלא ותטיבמו).
שֶׂה לַבָּיִת. וְלָקַח הוּא. נְפָשֹׁת. שֶׂה תָּמִים (או״ה בכל הדפוסים הקדמונים זולת מ״ג של רפ״ו שֶׂה במרכא כדינו וכן בכי״י גם בכי״י של כ״ד גם בספר הטעמים לר׳ אהרן בן אשר הזכירו למשל על המרכא גם הל״מ הנקדן הזכירו וכמו שכתבתי בספרי משפטי הטעמי׳ דף כ״ז א׳). עַד אַרְבָּעָה. כֹּל קְהַל עֲדַת־יִשְׂרָאֵל במקצתם קְהַל־עֲדַת. המזוזת. עַל הַבָּתִּים. וּבָשֵׁל מְבֻשָּׁל כִּי אִם צְלִי־אֵשׁ במקצתן כִּי אִם־צְלִי־אֵשׁ. (או״ה ובמקצתן של למ״ח כי־אם.)

10 וְעַל־קִרְבּוֹ׃ וְלֹא־תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר וְהַנֹּתָר
11 מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ׃ וְכָכָה תֹּאכְלוּ אֹתוֹ
מָתְנֵיכֶם חֲגֻרִים נַעֲלֵיכֶם בְּרַגְלֵיכֶם וּמַקֶּלְכֶם
בְּיֶדְכֶם וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפָּזוֹן פֶּסַח הוּא לַיהוָה׃
12 וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה וְהִכֵּיתִי כָל־
בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה וּבְכָל־
13 אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָה׃ וְהָיָה הַדָּם
לָכֶם לְאֹת עַל הַבָּתִּים אֲשֶׁר אַתֶּם שָׁם וְרָאִיתִי אֶת־
הַדָּם וּפָסַחְתִּי עֲלֵכֶם וְלֹא־יִהְיֶה בָכֶם נֶגֶף לְמַשְׁחִית
14 בְּהַכֹּתִי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם
לְזִכָּרוֹן וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ חַג לַיהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת
15 עוֹלָם תְּחָגֻּהוּ׃ שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ אַךְ בַּיּוֹם
הָרִאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ שְּׂאֹר מִבָּתֵּיכֶם כִּי כָּל־אֹכֵל חָמֵץ
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשֹׁן
16 עַד־יוֹם הַשְּׁבִעִי׃ וּבַיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ

עין הסופר

תותירו כ"מ
והנותר ל' ח"ז
תשרפו כל"ח
מתניכם מ"ע
חגרים ח"ז
נעליכם מ"ע
ברגליכם כל"מ
בחפזון כמ"ז
והכיתי כמ"ע
לאות ח"ז
עליכם דין ח"ז
למשחית כל"מ
בהכתי כל"ח
לזכרון כל"מ כמ"ג
וחגתם כח"ז
לדרתיכם ככ"כ
עולם כמ"ע
תחגהו ח"ז
מצות כל"מ כמ"ד
תשביתו מ"ע
שאר כח"ז
הראשן כ' ח"ז בליבנה
השבעי ג' ח"ז

עין הקורא

וְכָכָה (תו"ס גם בכי"י בבני ורקות להורות שהתיבה מלעיל וכן העלה המכס בעל מנחת שי בדרשות עיין עליו). וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ־מִצְרַיִם. והכיתי וְעַד־בהמה. עַל הַבָּתִּים במקצתן עַל־. בכם נגף. בהכתי בארץ. והיה היום. תְּחָגֻּהוּ כן מן חגג על משקל תסבהו מן סבב. תשביתו שְׂאֹר הש"ן דגשה בכל הספרים וכן קוּמוּ פְּנוּ קוּמוּ צְּאוּ (תו"ה כבר כתבתי במקום אחר כי אותיות השריקה מבליעות את השטף ובפרט כשיש אחריהן אחת מאותיות הגרון ולכן צריכין להתעכב להבינן היטיב ועל דבר המחבר דרכיו ה' אדבר בפ' בשלח בשירת הים יע"ש). כִּי כׇּל־אֹכֵל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל, תנינא כִּי כׇּל־אֹכֵל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מישראל. מקרא־קדש כל

וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
מְלָאכָה לֹא־יֵעָשֶׂה בָהֶם אַךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל־נֶפֶשׁ
17 הוּא לְבַדּוֹ יֵעָשֶׂה לָכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַמַּצּוֹת
כִּי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצֵאתִי אֶת־צִבְאוֹתֵיכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה לְדֹרֹתֵיכֶם
18 חֻקַּת עוֹלָם׃ בָּרִאשֹׁן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
בָּעֶרֶב תֹּאכְלוּ מַצֹּת עַד יוֹם הָאֶחָד וְעֶשְׂרִים
19 לַחֹדֶשׁ בָּעָרֶב׃ שִׁבְעַת יָמִים שְׂאֹר לֹא יִמָּצֵא
בְּבָתֵּיכֶם כִּי כָּל־אֹכֵל מַחְמֶצֶת וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
הַהִוא מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל בַּגֵּר וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ׃
20 כָּל־מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכֵלוּ בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם
תֹּאכְלוּ מַצּוֹת׃ פ חמישי
21 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
מִשְׁכוּ וּקְחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם וְשַׁחֲטוּ
22 הַפָּסַח׃ וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת אֵזוֹב וּטְבַלְתֶּם בַּדָּם
אֲשֶׁר־בַּסַּף וְהִגַּעְתֶּם אֶל־הַמַּשְׁקוֹף וְאֶל־שְׁתֵּי
הַמְּזוּזֹת מִן־הַדָּם אֲשֶׁר בַּסָּף וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ

עין הסופר

השביעי כ"מ במ"ג
הוצאתי כ"מ
צבאותיכם מל"מ
לדרתיכם ככ"כ
עולם כמ"ז
בראשן
ב' חז בליש'
מצת ד' חז
שאר כמ"ז
אכל כ"מ במ"א
מושבתיכם ככ"כ במ"ג
אלהם כ"מ במי"ז
למשפחתיכם ככ"כ מ"ז
אזוב ג' מ"ז
המשקוף כ"מ
המזוזת כל ספר שמו' כ"כ

עין הקורא

מקרא־קדש במקף ובכתב המ"ם במתג מִקְרָא־קֹדֶשׁ (ר"ל דוקא אם מלת קדש
בפשטא אז המ"ם מתוגה לאפוקי אם קדש באחד מאלה הטעמים שאין המ"ם
מתוגה וכן כתב גם בס' אמור גם בכינר המתיגות שלו). אַךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל. חֻקַּת
עוֹלָם בארבעה עשר. עַד יוֹם. מִשְׁכוּ המ"ם מתוגה שלא כדין (וכ"כ לד"ק
במכלול נאמן כ"ח גם בשרשו). וקחו לָכֶם צֹאן. וְשַׁחֲטוּ. (או"ה כתיב במסרת
כל סף הַסַּף בַּסַּף פתחין אך באתנח וכ"ב בר מן הדם אשר בַּסָּף דין נחות קמץ

עין הסופר

ינגף כמ״ו 23 איש מפתח־ביתו עד־בקר: ועבר יהוה לנגף
את־מצרים וראה את־הדם על־המשקוף ועל
שתי המזוזת ופסח יהוה על־הפתח ולא יתן
לבא ז׳ מ״ו 24 המשחית לבא אל־בתיכם לנגף: ושמרתם את־
25 הדבר הזה לחק־לך ולבניך עד־עולם: והיה כי־
תבאו כמ״ו תבאו אל־הארץ אשר יתן יהוה לכם כאשר
העבדה כל״ם 26 דבר ושמרתם את־העבדה הזאת: והיה כי־יאמרו
אליכם כ״מ בנ״ו 27 אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם: ואמרתם
זבח־פסח הוא ליהוה אשר פסח על־בתי בני־
ישראל במצרים בנגפו את־מצרים ואת־בתינו
ויקד כמ״ו 28 הציל ויקד העם וישתחוו: וילכו ויעשו בני
ישראל כאשר צוה יהוה את־משה ואהרן כן
29 עשו: ס ששי ויהי בחצי הלילה ויהוה
מבכר ב׳ מ״ו הישב כמ״ו הכה כל־בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב
דבור כ״מ בס״ף על־כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל
30 בכור בהמה: ויקם פרעה לילה הוא וכל־עבדיו
גדלה בל״ח במ״ד וכל־מצרים ותהי צעקה גדלה במצרים כי־אין
31 בית אשר אין־שם מת: ויקרא למשה ולאהרן

עין הקורא

בלתכנה, וכן כתב במכלול בשקל פעל). איש מפתח־ביתו. ולא יתן המשחית.
ואמרתם זבח־פסח הוא במיגוטס זבח. אשר פסח על־בתי בני. בנגפו
בפ״א דגושה והיה דינה להרפות על מסקל בשבבו בכתבי (וכן בנקבו־שם). ויקד
העם. את־משה ואהרן לית דמיין. ויי הכה כל־בכור. כי־אין בית. ולאהרן.

עין הסופר

לַיְלָה וַיֹּאמֶר קוּמוּ צְּאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי גַּם־אַתֶּם גַּם־בְּנֵי — קומו כ"מ במ"א
32 יִשְׂרָאֵל וּלְכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה כְּדַבֶּרְכֶם׃ גַּם־צֹאנְכֶם
גַּם־בְּקַרְכֶם קְחוּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם וָלֵכוּ וּבֵרַכְתֶּם גַּם־
33 אֹתִי׃ וַתֶּחֱזַק מִצְרַיִם עַל־הָעָם לְמַהֵר לְשַׁלְּחָם — אתי כ"מ במ"ח
34 מִן־הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ כֻּלָּנוּ מֵתִים׃ וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת־
בְּצֵקוֹ טֶרֶם יֶחְמָץ מִשְׁאֲרֹתָם צְרֻרֹת בְּשִׂמְלֹתָם — משארתם ח' צררת חס' בשמלתם כ'
35 עַל־שִׁכְמָם׃ וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כִּדְבַר מֹשֶׁה
וַיִּשְׁאֲלוּ מִמִּצְרַיִם כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂמָלֹת׃ — ושמלת כתי'
36 וַיהוָה נָתַן אֶת־חֵן הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיַּשְׁאִלוּם — וישאלום חי' ומ"ז
וַיְנַצְּלוּ אֶת־מִצְרָיִם׃ פ
37 וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס סֻכֹּתָה כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת — סכתה כ"מ מאות כ"מ במ"ג
38 אֶלֶף רַגְלִי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף׃ וְגַם־עֵרֶב רַב

ויאמר קומו צאו. יחמץ. משארתם. ובני ישראל עשו. וישאלו. וינצלו.
ויסעו מרעמסס. כשש מאות אלף. (לו"ה בכל ספרינו גם בכ"י לבד מכות
כתיב הבי"ת בפתח וכמשפטו, ומדשתק מחבר דילן ש"מ שכן הוא, אכן בכ"י של כ"ד
לבד קמץ ולכאורה ל' המסרת בס' תרומה מסייע ליה שמסר שם במס"ג גם בגליונו
ז"ל כל הדין סימנא ותרי יבבר לבד קמץ וכל אחר קריא פתח במ"א תליא אותו לבד
עכ"ל וכבר כתב הרד"ק במכלול בסוף שער דקדוק השמות בשקל פעל ו"ל לבד קמץ
והמסרת בלולה שמות ות"ע קמץ וכל אחר קרי פתח בר מן חד כאשר ילוק הכלב תליא
אותו לבדה, וכל ס"פ דכו' עכ"ל, אכן דאיתי למחבר דילן בס' תרומה שאמר לבד כל
לבד דמשכנא קמץ עכ"ל ול' זה מאוחר, ודמה לי שגם ל' המסרת יש להגיה כבה
ובמקום כל הדין סימנא צ"ל כל הדין סימנא, ואולי כי גם במכלול בכל הטעות הוא
ובמקום כל ואלה שמות צ"ל כל לבד דמשכנא או שמסרה מוטעת בהעתקה לו, ותדע
שכן הוא שהרי הוא מסיים וכל ס"פ דכו' ולא מצאנו לבד בס"פ כי אם בס' שמות
ות"ע לבדם והם כולם קמצין א"כ מאי וכל ס"פ דכו' א"ל וודאי משבשתא, ויגוד

עין הקורא

עין הסופר

עֲלָה אִתָּם וְצֹאן וּבָקָר מִקְנֶה כָּבֵד מְאֹד׃ וַיֹּאפוּ 39
אֶת־הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי
לֹא חָמֵץ כִּי־גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ
וְגַם־צֵדָה לֹא־עָשׂוּ לָהֶם׃ וּמוֹשַׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 40
אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרָיִם שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע
מֵאוֹת שָׁנָה׃ וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת 41
שָׁנָה וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יָצְאוּ כָּל־צִבְאוֹת יְהוָה
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ לֵיל שִׁמֻּרִים הוּא לַיהוָה לְהוֹצִיאָם 42
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הוּא־הַלַּיְלָה הַזֶּה לַיהוָה שִׁמֻּרִים
לְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם׃ פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפָּסַח 43
כָּל־בֶּן־נֵכָר לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃ וְכָל־עֶבֶד אִישׁ מִקְנַת־כָּסֶף 44

הוציאו כב"ב עגת לי׳ חל"ח
גרשו ת"ו
ומושב ט"ז
צבאות ט"ז
שמרים ב׳ וה׳ להוציאם כ"ל ב"ב
לדרתם כ"מ

עין הקורא

ראיה מדברי הרד"ק עצמו בשרשים שרש בד שאמר לבד קמץ ונמצא פתח לְבַד מדברי הכלנים, לְבַד ממבריו עכ"ל ואם איתא שגם לבד מטף קמץ הוי לי׳ לאימר חוץ מן לבד מטף אע"פ שהוא כמוך הוא קמץ עפ"ה, ומדשתק ש"מ שהוא כדינו בפתח). וְצֹאן וּבָקָר. אשר הוֹצִיאוּ במיעוטם אשר. כִּי לֹא חָמֵץ. לְהִתְמַהְמֵהַּ. וגם־צֵדָה. הוּא־הַלַּיְלָה כן כמו הוּא־הֶעָבָר לפניך (ור"ל לאפוקי הוּא). אל־משה ואהרן ל׳ דסמיך ופלרא אל־משה ואל־אהרן כן הוא אע"פ שהובא במש"ה דכלל אל משה ואל אהרן (ואו"ה ר"ל אע"פ שבמסרה הגדולה הזכיר פסוק זה בכלל שמה דכתיבין ויאמר ה׳ אל משה ואל אהרן עד שהיה בשתע מניה שגם כאן נ"ל אל משה ואל אהרן מ"מ הך דעבינא אל משה ואהרן כתיב ומכלת עליו לית דסמיך ופלרא ואל אהרן, ואין כאן בתורה כלל כי מאן דמבר ויאמר ה׳ אל משה ואל אהרן ו׳ דסמיכי, בוונתו כי רק בשבה מקומות האלה מלאנו שנתייחד הדבור עם משה ואהרן בל׳ אמירה וכל וולתם כשנתייחד הדביר עם שניהם הוא בא בל׳ וידבר לא בל׳ ויאמר דוק ותמלא והיטב המסורות על פריין). כל־בֶּן־נֵכָר לא־יֹאכַל בו, כל יאכ־בו לעיל (עיין משפטי המעמים דף ס"ד). מִקְנַת־כָּסֶף.

עין הסופר

45 וּמַלְתָּה אֹתוֹ אָז יֹאכַל בּוֹ׃ תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכַל — ומלתה כ"ב ושכיר כל מ
46 בּוֹ׃ בְּבַיִת אֶחָד יֵאָכֵל לֹא־תוֹצִיא מִן־הַבַּיִת מִן — תוציא כ"מ
47 הַבָּשָׂר חוּצָה וְעֶצֶם לֹא תִשְׁבְּרוּ־בוֹ׃ כָּל־עֲדַת — חוצה כמ"ז
48 יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃ וְכִי־יָגוּר אִתְּךָ גֵּר וְעָשָׂה — יגור כמ"ז
פֶסַח לַיהוָה הִמּוֹל לוֹ כָל־זָכָר וְאָז יִקְרַב לַעֲשֹׂתוֹ — המול כל מ במ"ח
וְהָיָה כְּאֶזְרַח הָאָרֶץ וְכָל־עָרֵל לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃ — לעשתו כמ"ז
49 תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָאֶזְרָח וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃ — בתוככם כמ"ז במ"ב
50 וַיַּעֲשׂוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
51 וְאֶת־אַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ׃ ס וַיְהִי
בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל — הוציא כמד"מ במ"ח ח"י
יג מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צִבְאֹתָם׃ פ שביעי — צבאתם כ"מ
1 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ קַדֶּשׁ־לִי כָל־בְּכוֹר — בכור כ"מ במ"ז
פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי
3 הוּא׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם זָכוֹר אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה — זכור כ"מ
אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בְּחֹזֶק — בחזק כ"מ
יָד הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל חָמֵץ׃
4 5 הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב׃ וְהָיָה כִי־ — יצאים כמ"ז האביב כ"מ
יְבִיאֲךָ יְהוָה אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי — יביאך כ"ט במ"ח

עין הקורא

לא־תוציא. מן־הבשר. לא תשברו־בו. ויעשה פסח. המול לו כל.
תורה אחת יהיה כניר תהיה. קדמא (לעיל פסוק כח) ויעשו בני
ישראל כאשר צוה יי את־משה ואהרן כן עשו תניינא (דעניינא) ויעשו
כל־בני ישראל כאשר צוה יי את־משה ואת־אהרן כן עשו. ויהי. קדש־
לי (ומסור תליין לי ול"פ וכבי"ג כ' רין). בבני. ולא יאכל. קדמא והיה כי־יביאך
יי אל־ארץ הכנעני והחתי תניינא והיה כי־יביאך יי אל־ארץ הכנעני כאשר.

עין הסופר

והחוי והיבוסי אשר נשבע לאבתיך לתת לך
ארץ זבת חלב ודבש ועבדת את־העבדה הזאת
6 בחדש הזה׃ שבעת ימים תאכל מצת וביום
7 השביעי חג ליהוה׃ מצות יאכל את שבעת
הימים ולא־יראה לך חמץ ולא־יראה לך שאר
8 בכל־גבלך׃ והגדת לבנך ביום ההוא לאמר
בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים׃
9 והיה לך לאות על־ידך ולזכרון בין עיניך למען
תהיה תורת יהוה בפיך כי ביד חזקה הוצאך
10 יהוה ממצרים׃ ושמרת את־החקה הזאת
למועדה מימים ימימה׃ פ
11 והיה כי־יבאך יהוה אל־ארץ הכנעני כאשר
12 נשבע לך ולאבתיך ונתנה לך׃ והעברת כל־פטר־
רחם ליהוה וכל־פטר שגר בהמה אשר יהיה לך
13 הזכרים ליהוה׃ וכל־פטר חמר תפדה בשה ואם
לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם בבניך תפדה׃

לאבתיך כל״ו במ״א
העבדה כל״א
מצת ד׳ מ״ו
השביעי כ״מ במ״ג
מצות כ״מ במ״ד
שאר כ״א
גבלך כ״א במ״ג
בעבור כ״מ במ״ב
לאות כל״מ במ״ד
ולזכרון כל״מ במ״ג
הוצאך כ״מ
למועדה ט״ו
ימימה ט״ו
יבאך דין ח׳
ולאבתיך כל״ו במ״א
חמר ד׳ מ״ו כל״ב
בכור כ״מ במ״ו

והחוי והיבוסי. ולא־יראה. בכל־גבלך. והיה לך לאות על־
ידך. תנינא והיה לאות על־ידכה מורי חבדס במס״ה עס זוין דקדמאה חסר
אות ויתיר מלה ותנינא יתיר אות וחסר מלה (או״ה במקרא כי״י מבר גם הוא כ׳
וגין מן כ׳ כ׳ בסיפרא קדמאה כביב מלה וחסר אות ותנינא כבב אות וחסר מלה וכי׳
והיה לך לאות על ידך דקדש לי, והיה לאות על ידכה דוהיה כי יבאך ; לכן רעים
שמינו את דבר ה׳, לכן הרעים שמינו דבר ה׳, יחזקאל ל״ד). כאשר נשבע. והעברת
כל־פטר־רחם (וכ״ה בכי״י גם נאיזה דפוסים קדמונים וכן דעת א״ת ומ״ב) אשר
יהיה. וכל־בכור אדם (וכ״ה בדוב ספרינו גם בכי״י וכל באותא כלא מקף אך

עין הקורא

עין הסופר

14 וְהָיָה כִּי־יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מַה־זֹּאת וְאָמַרְתָּ מפטיר
אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית הוציאנו כמל"ע
15 עֲבָדִים׃ וַיְהִי כִּי־הִקְשָׁה פַרְעֹה לְשַׁלְּחֵנוּ וַיַּהֲרֹג ויהרג כל"ח
יְהוָה כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר אָדָם וְעַד־ מבכר ג' חז
בְּכוֹר בְּהֵמָה עַל־כֵּן אֲנִי זֹבֵחַ לַיהוָה כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם זבח כ"ח
16 הַזְּכָרִים וְכָל־בְּכוֹר בָּנַי אֶפְדֶּה׃ וְהָיָה לְאוֹת עַל־
יָדְכָה וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ ידכה כ"ב ולטוטפת
17 יְהוָה מִמִּצְרָיִם׃ ס וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה מו"ק וחו"ת
אֶת־הָעָם וְלֹא־נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
כִּי קָרוֹב הוּא כִּי ׀ אָמַר אֱלֹהִים פֶּן־יִנָּחֵם הָעָם קרוב כמ"ז
18 בִּרְאֹתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה׃ וַיַּסֵּב אֱלֹהִים ׀ בראתם ח"ז
אֶת־הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם־סוּף וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי־ וחמשים ח"ז

עין הקורא

בכ"י של כ"ד גם בדפוס פונציאו של רמ"ח ויתר אחרים וכל מוקף וכגירסת המחבר ומ"מ הנסחאות). והיה ה' בטעם ר"פ (או"ה במסר' דילן בפסוק וסמרתם את העבודה הזאת לעיל י"ב כ"ה מסר במס"ג והיה ה' בטעם ר"פ בתורה וסי' וכו' ומנה בכללן אבנים גדולות והוא בפ' כי תבא לדברים כ"ז ב' והוא כתיב והיה בדגש בכל הספרים לכן יש להוציאו ולהכניס תמורתו הדבר הנזכר לקמן י"ח כ"ב ואם כן איכן ה' בתורה ד' ר"פ ואחד באמצע פסוק גם במערכת נעדך היה מסר והיה ד' בטעם ר"פ בתורה, ובכ"י מסר על כל אחד מהון ה' בטעם בתורה ותו לא מידי). ישאלך (עיין בפ' ויצא, בראשית ל"ב י"ח) מחר לאמר. ואמרת אליו בחזק יד (גם במ"ג רפ"ו כ"ה במ"ק אבל במ"ג של רע"ח ובפונציאו גם בכ"י יד בדגש ובהגהת א"ת ומ"ש'. קדמא ותליתאה ורביעאה בחזק יד תניינא ביד חזקה וסי' מבנה מסכ'. לשלחנו. ועד־בכור. כי בחזק יד. ויהי בשלח. כי ׀ אמר. פן־ינחם העם (וכן בכ"י גם בכל כ"ד גם בדפוס פונציאו מלת פן־ינחם געיא אבן במ"ג של רע"ח ובל רכ"ו ואחרים בגעיא ויש כמו לגירסתם מגליון המסרה בירמי' סי' ל"ח י"ט שמסר פן־יתנו אותי ג' בטעם פן ינחם העם). אלהים ׀ את. (וחמשים הבי"ן רפה).

יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־עַצְמוֹת 19
יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת־עַצְמֹתַי
מִזֶּה אִתְּכֶם׃ וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם בִּקְצֵה 20
הַמִּדְבָּר׃ וַיהוָה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן 21
לַנְחֹתָם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם
לָלֶכֶת יוֹמָם וָלָיְלָה׃ לֹא־יָמִישׁ עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם 22
וְעַמּוּד הָאֵשׁ לָיְלָה לִפְנֵי הָעָם׃ פ יד
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 1 2
וְיָשֻׁבוּ וְיַחֲנוּ לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם לִפְנֵי
בַּעַל צְפֹן נִכְחוֹ תַחֲנוּ עַל־הַיָּם׃ וְאָמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי 3
יִשְׂרָאֵל נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ סָגַר עֲלֵיהֶם הַמִּדְבָּר׃
וְחִזַּקְתִּי אֶת־לֵב־פַּרְעֹה וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה
בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה
וַיַּעֲשׂוּ־כֵן׃ וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ
לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו אֶל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת
עָשִׂינוּ כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ׃ וַיֶּאְסֹר 6
אֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ׃ וַיִּקַּח שֵׁשׁ־מֵאוֹת 7
רֶכֶב בָּחוּר וְכֹל רֶכֶב מִצְרָיִם וְשָׁלִשִׁם עַל־כֻּלּוֹ׃

עין הסופר
עצמות ט'ו
השבע מ'
השביע ט'
פקד כל"מ
יפקד כל"מ
והעליתם ט'
עצמתי ה'ו
מסכת
כל"מ כמ"ג
באתם כ"מ
הלך כ"מ כט'
יומם כ"מ
בעמוד
כל"מ כמ"מ
לנחתם ה'ו
ימיש כמ'
וישבו כ"מ
החירת ככ"כ
מגדל כ"מ
צפן כ' מ'ו
נבכים ה'ו
ואכבדה כ' וכ'כ
חילו כל"מ
ויאסר כ"מ.
מאות כ"מ כמ"ג
בחור כט'ו
ושלשם חל"מ

עין הקורא
מארץ מצרים. כי השבע. לא־ימיש. ויחנו לפני פי. וחזקתי את־לב־פרעה במקומם וחזקתי את־לב (וכן בבני כ"י) בפרעה. ויעשו־כן. ויאסר (עיין בדלתות מ'ו כ"ע). שש־מאות רכב.

8 ויחזק יהוה את־לב פרעה מלך מצרים וירדף
אחרי בני ישראל ובני ישראל יצאים ביד רמה׃
9 וירדפו מצרים אחריהם וישיגו אותם חנים על־
הים כל־סוס רכב פרעה ופרשיו וחילו על־פי
10 החירת לפני בעל צפן׃ ופרעה הקריב וישאו
בני־ישראל את־עיניהם והנה מצרים ׀ נסע
אחריהם וייראו מאד ויצעקו בני־ישראל אל־
11 יהוה׃ ויאמרו אל־משה המבלי אין־קברים
במצרים לקחתנו למות במדבר מה־זאת עשית
12 לנו להוציאנו ממצרים׃ הלא־זה הדבר אשר
דברנו אליך במצרים לאמר חדל ממנו ונעבדה
את־מצרים כי טוב לנו עבד את־מצרים ממתנו
13 במדבר׃ ויאמר משה אל־העם אל־תיראו
התיצבו וראו את־ישועת יהוה אשר־יעשה
לכם היום כי אשר ראיתם את־מצרים היום לא

עין הסופר
וירדף כל"ח
יצאים בחז׳ שני
וישיגו מ"א
אותם מ"לט"ז
חנים כחז
החירת כחז
צפן ב׳ ח"ז
הקריב כ"מ במ"א
נסע כ"ח
וייראו כ"ט בל׳ ירא׳
למות פט"ז
להוציאנו מ"ז ומ"ז
הלא כ"מ במ"ב
עבד ח"ז
ממתנו ח"ז
תיראו כ"מ
ישועת מ"ז
ראיתם כ"מ

ובני ישראל. ביד רמה (תו"ה כל יד חזקה יד רמה יד כטויה קמץ). על־פי
החירת (תו"ה יצין מ"ש ברחבי׳ כ"ז ו׳ על ורבקה אמרה). והנה מצרים ׀ נסע
המבלי בן נדוכס ובנוקדתם המבלי (תו"ה גם בכי"י גם בכ"י כל כ"ד המבלי
זה גם נירבת ר׳ יונ׳ הבירה דמלול בשימושי אות ה׳ ואינן ד׳ במסרת דין והלתת
המבלי אין להים בישרא בפ׳ מלכי׳ ב׳ סי׳ א׳ ונרא׳ בבבלים הפלוגתא בו׳. להוציאנו
הלף קמוצה קמץ גדול תחת קמץ קטן כמו אין. דוחני בישצי׳ מ"ז י׳, כ"ב רלב"ג
כאן והרד"ק בפי׳ ישעי׳ בב). אשר דברנו אליך במצרים (הני"ת רפ׳ וכן כי נמקלי
חצ"פ בבן כלינם בשיבבי המקר׳ בלו גם הר"מ הנקדן הבירו בם בכלל מבטלי אף יהו"א
נראה בדוב ב"כ הבדוקים חולקין עליהם). כי טוב לנו (וכן לב"א בחלופים). התיצבו.
כי אשר ד׳ דבפירין כאשר (תו"ה במסרה דילן בפ׳ צו, ויקרא ו׳ ל"ג מבד ה׳

עין הקורא

עין הסופר
הכ״ב׳ כ״ב לראתם ה׳ו עוד כ״מ נמ״ג תהרשין ס׳ו וט׳ז

תספו לראתם עוד עד־עולם: 14 יהוה ילחם
לכם ואתם תחרשון: פ שלישי
15 ויאמר יהוה אל־משה מה־תצעק אלי דבר אל־
בני־ישראל ויסעו: 16 ואתה הרם את־מטך ונטה
את־ידך על־הים ובקעהו ויבאו בני־ישראל בתוך
הים ביבשה: 17 ואני הנני מחזק את־לב מצרים ויבאו
אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל־חילו ברכבו
ובפרשיו: 18 וידעו מצרים כי־אני יהוה בהכבדי
בפרעה ברכבו ובפרשיו: 19 ויסע מלאך האלהים
ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע
עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם: 20 ויבא בין
מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך
ויאר את־הלילה ולא־קרב זה אל־זה כל־הלילה:
21 ויט משה את־ידו על־הים ויולך יהוה את־הים
ברוח קדים עזה כל־הלילה וישם את־הים לחרבה
22 ויבקעו המים: ויבאו בני־ישראל בתוך הים ביבשה
23 והמים להם חומה מימינם ומשמאלם: וירדפו
מצרים ויבאו אחריהם כל סוס פרעה רכבו

ויבאו כמ״ו
ההלך כמ״ו
ויעמד כל״מ ויבא כ״מ
ויולך מ״ו
ויבאו כ״מ
חומה כ״מ כמ״ג מימינם כ״מ ומשמארם ב׳ וה׳ו

עין הקורא

דכבירין כאשר ומכה עמהם הגמרו לכם פן תשכחו דדברים ד׳ כ״ג, אכן בליקוטי המסורת אשר לרמ״ה מנה רק ד׳ והשמיט מהם הגמרו לכם). לא תספו. ואתה הרם. ויבאו בני־ישראל. בין ויאר. קדמא ויט משה את־ידו על־הים, תנינא ויט משה את־ידו על־הים ובי׳ ז״ג (ורקא גרש). לחרבה. מימינם ומשמאלם קדמא וירדפו מצרים אחריהם, תנינ׳ וירדפו מצרים ויבאו

עין הסופר

24 ופרשיו אל־תוך הים׃ ויהי באשמרת הבקר וישקף — באשמרת ח׳
יהוה אל־מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם את
25 מחנה מצרים׃ ויסר את אפן מרכבתיו וינהגהו — אפן ח׳ מרכבתיו ח׳ וכו׳
בכבדת ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל כי — בכבדת ח׳ אנוסה ט׳
יהוה נלחם להם במצרים׃ פ רביעי
26 ויאמר יהוה אל־משה נטה את־ידך על־הים
וישבו המים על־מצרים על־רכבו ועל־פרשיו׃ — וישבו כ״ת
27 ויט משה את־ידו על־הים וישב הים לפנות — לפנות כ״ע
בקר לאיתנו ומצרים נסים לקראתו וינער — לאיתנו ט״א
28 יהוה את־מצרים בתוך הים׃ וישבו המים ויכסו
את־הרכב ואת־הפרשים לכל חיל פרעה

(ח״ה צורת כתיבת השירה עם הפסוקים לפניה ולאחריה הדפסתי בסוף הספר ומשם יעתיקה הסופר).

הבאים אחריהם בים לא־נשאר בהם עד־אחד׃
29 ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם — חמה ג׳ ח׳
30 חמה מימינם ומשמאלם׃ ויושע יהוה ביום ההוא — מימינם ב׳ וכ״כ ימשמאלם ב׳ וכ״ב
את־ישראל מיד מצרים וירא ישראל את־מצרים — ויושע כ״מ
31 מת על־שפת הים׃ וירא ישראל את־היד הגדלה — הגדלה כל״ת במ״ל
אשר עשה יהוה במצרים וייראו העם את־יהוה
ויאמינו ביהוה ובמשה עבדו׃ פ — ויאמינו כ״פ

עין הקורא

אחריהם. קדמא כל־סוס רכב פרעה ופרשיו וחילו, תניא׳ כל סוס פרעה רכבו ופרשיו. ויהי באשמרת הבקר. אנוסה. כי יי נלחם קמץ. נטה את־ידך (עיין לעיל י״ב). ועל־פרשיו. וינער הנו״ן פתח. אשר עשה. ויאמינו.

עין הסופר

טו

1 אז ישיר־משה ובני ישראל את־השירה הזאת | ישיר כ"מ השירה כל"מ
ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי־גאה גאה | אשירה ט"ו גאה ב' וכתי' ה'
2 סוס ורכבו רמה בים: עזי וזמרת יה ויהי־לי | ורכבו כ"ח
לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו: | לישועה ט"ו וארממנהו ק"ו
3 4 יהוה איש מלחמה יהוה שמו: מרכבת פרעה | מרכבת ח"ו
וחילו ירה בים ומבחר שלשיו טבעו בים־סוף: | שלשיו חי"ק תהמת כחל"ח
5 6 תהמת יכסימו ירדו במצולת כמו־אבן: ימינך | יכסימו ה"ו במצולת ה"ת אויב כמ"ו
7 יהוה נאדרי בכח ימינך יהוה תרעץ אויב: וברב | גאונך ט"ו תהרס כל"ח
גאונך תהרס קמיך תשלח חרנך יאכלמו כקש: | קמיך ט"ו חרנך ח"ו

אז ישיר (או"ה יניין משפטי הטעמים דף כ' א', וכבר כתב מחבר דילן בשער המתגים ז"ל, תיב' שהיא בת שתי תנועות או יותר ושכן טעמ' למטה כשהיא מוקפת לתיבה אחרת אפילו בטעמ' בתנוע' השנייה נהגו האשפמיים למתוג את התיבה הראשונה למעל' אם אין אחר אות' התנוע' העליונ' לא שו"א ולא דגש כגון את מן הָאָדם־הַזֶּה קְבֻרת־רָחֵל, ויצא מֵעִם־פַּרְעֹה, הַדְּבָרִים־הָאֵלֶּה, ואשמעה אֶחָד־קָדוֹשׁ וכו' וכ"ל שעל כן נמשכו אותן התיבות למעלה מפני ששם שיכון המתיגה טוב בתנועה שאין אחרי' לא שו"א ולא דגש, והטע' השני כדי להרחיק אותן המתיגו' מן המקפים כי בהיות המתיגה למטה בתיבה מוקפת לא נוכל להשמיע את המקף מפני המתיגה, וכאשר הגדתי הכלל הזה לקצת חבירי לעגו ואמרו שאין דין לבריחת המתיג' כ"א לפני התיבה המטעמת ברלש', ולא האמינו לי עד אשר הראיתי להם כן בספרי אשפמיים המובהקים ורובם לפני המפח', עכ"ל). אשירה ליי' הלמד דגשה בעלילת המתג. כי־גאה גאה (הגימל דגלה השני' דגשה עפ"ה וכן חבירו דותען מרים). ורכבו. עזי וזמרת. ויהי־לי. ואנוהו (לפי גירסת חלופי הדפוס לב"ג הוי"ו במתג ולב"א בלא מתג). ומבחר. יכסימו הסמ"ך רפה להקל. במצולת. תשלח חרנך. (או"ה בכל כ"י ול"ק כקש הקוף בפתח וכן אמר בעל המסרת כל קש פתח בלישנא בס"א קמץ אם מוכלה קש, גם הרד"ק במכלול בשקל פַּל אמר תלדו קַש פתח באתנח יאכלמו בקש פתח בס"פ, אם אוכל' קָש קמץ באתנח, עכ"ל, גם בטעמי המקרא לכן בלעם כתוב אתנחיות דולה שמות פתחין ג' ושי' ויאמר מטה כן דברת, וידם תולעים ויהא לא תהיה לו כגש"ג סוף הפסוק פתחין ו' ושי' יאכלמו כקש, לא תשימון עליו

עין הקורא

8 וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ
9 תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם׃ אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק
שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי׃
10 נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם
11 אַדִּירִים׃ מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר
12 בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא׃ נָטִיתָ יְמִינְךָ
13 תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ׃ נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ
14 בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה קָדְשֶׁךָ׃ שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז
15 יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת׃ אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב

עין הסופר

אפיך ט״ו
נזלים ח״ו
ארדף ח״ו
אשיג מ״ו
אריק ט״ו
תורישמו
מל״ו
כעופרת ע״ו
אדירים מל״ח
כמכה כ׳וכ״כ
באלם חד״ח
נורא כ״מ
תהלת ח״ו
נטית מ״ו
נחית ט״ו
ירגזון מ״ו
ישבי כ״ח
אלופי כ״מ
אילי מ״ו

כשן, ואת בגדי בניו לכהן, ויקומו לצחק, ודחמתי את אשר ארחם, אשר שברת, עכ״ל).
נֶעֶרְמוּ מַיִם (וכ״ה במ״ג ומ״ק ואחרים גם בכי״י). תִּמְלָאֵמוֹ. (כַּעוֹפֶרֶת הכ״ף
נפתח בכל ס״כ בעדות א״ת ומ״ש גם בכי״י וכל כ״ד גם במ״ג ומ״ק ואחרים). מִי־
כָמֹכָה בָּאֵלִם (בלא פסק והבי״ת דגוש׳ בעלילת המתג, עיין מה שכתבתי בהקדמתי
בד״ה אילן דגשין בעלילת דחיק המתג). מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר הכ״ף דגשה ונעזרת על
חק יהו״ה (והאל״ף בזו״א לבד והדלת דגש וקמץ וכ״כ במכלול בעתיד מכין כפיגל),
עֹשֵׂה פֶלֶא (וכ״ה בס״מ גם בכ״י במרכ׳ מלעיל ובלא מקף וכ״כ במכלול מאבן העזירית).
נָטִיתָ יְמִינְךָ. נָחִיתָ. עַם־זוּ גָּאָלְתָּ כן בשלישתם אעפ״כ נחלקו בו בני אשר ובני
נפתלי, והדין היה להרפות והמדגישים מדגישים להקל (או״ה גם ספרינו נחלקין בזה
ובהרב׳ מדומיו. גם הסופרים הקדמונים ונאוני הל׳ חולקין כי החכם בן בלע׳ בטעמי
המקרא שלו אמר ז׳ דגשין בלא עלילה ואו הן כי גאה גאה, ומבירו, ידמו כאבן, מי
כמכה נאדר בקדש, וממתי כדכד, וכלאיתי כלכל וחכמה כחכמת אלהין, גדבריא
דתבריא, עכ״ל, והרב רד״ק בספר אותיות או״י גם הוא הזכיר כל אלה ועוד כיוצא
עליהם אבל לא הזכירם במנין גם אין לשונו מחוור בכל הצורך, גם המסרה הגדולה
דדניאל פי׳ ה׳ שמסרה י״ח גם היא במחלוקת שנויה והשמיטה הרבה מן המוסכמים
לוריא והכניסה לוריא מן הכנכבים בכללים כמו ועבית קינרותיו בהקיף דגשה בעלילת
המתג לנגמת ועבית בירותיו. גם המסרה הגליונית על דוכס מסרה ח׳ דגשין אחר
יהו״ה, והמקרא כי״י יעל כל חד מנהון מבר יו״ד מילין דגשין בתר יהו״ה בלא מבטא
לא יפה אמר הרד״ק שיהיו מנחים עד ימא ויורה צדק). בְּעָזְּךָ. חִיל אָחַז.
יֹשְׁבֵי. אָז נִבְהֲלוּ בטעמם נִבְהֲלוּ.

עין הקורא

יֹֽאחֲזֵ֔מוֹ רָ֑עַד נָמֹ֕גוּ כֹּ֖ל יֹשְׁבֵ֥י כְנָֽעַן׃ תִּפֹּ֨ל עֲלֵיהֶ֜ם 16
אֵימָ֗תָה וָפַ֨חַד֙ בִּגְדֹ֣ל זְרוֹעֲךָ֖ יִדְּמ֣וּ כָּאָ֑בֶן עַד־יַעֲבֹ֤ר
עַמְּךָ֙ יְהוָ֔ה עַֽד־יַעֲבֹ֖ר עַם־ז֥וּ קָנִֽיתָ׃ תְּבִאֵ֗מוֹ 17
וְתִטָּעֵ֨מוֹ֙ בְּהַ֣ר נַחֲלָֽתְךָ֔ מָכ֥וֹן לְשִׁבְתְּךָ֛ פָּעַ֖לְתָּ יְהוָ֑ה
מִקְּדָ֕שׁ אֲדֹנָ֖י כּוֹנְנ֥וּ יָדֶֽיךָ׃ יְהוָ֥ה ׀ יִמְלֹ֖ךְ לְעֹלָ֥ם וָעֶֽד׃ 18
כִּ֣י בָא֩ ס֨וּס פַּרְעֹ֜ה בְּרִכְבּ֤וֹ וּבְפָרָשָׁיו֙ בַּיָּ֔ם וַיָּ֧שֶׁב 19
יְהוָ֛ה עֲלֵהֶ֖ם אֶת־מֵ֣י הַיָּ֑ם וּבְנֵ֧י יִשְׂרָאֵ֛ל הָלְכ֥וּ
בַיַּבָּשָׁ֖ה בְּת֥וֹךְ הַיָּֽם׃ פ
וַתִּקַּח֩ מִרְיָ֨ם הַנְּבִיאָ֜ה אֲח֧וֹת אַהֲרֹ֛ן אֶת־הַתֹּ֖ף בְּיָדָ֑הּ 20
וַתֵּצֶ֤אןָ כָֽל־הַנָּשִׁים֙ אַחֲרֶ֔יהָ בְּתֻפִּ֖ים וּבִמְחֹלֹֽת׃
וַתַּ֥עַן לָהֶ֖ם מִרְיָ֑ם שִׁ֤ירוּ לַֽיהוָה֙ כִּֽי־גָאֹ֣ה גָּאָ֔ה 21
ס֥וּס וְרֹכְב֖וֹ רָמָ֥ה בַיָּֽם׃ ס וַיַּסַּ֨ע 22
מֹשֶׁ֤ה אֶת־יִשְׂרָאֵל֙ מִיַּם־ס֔וּף וַיֵּצְא֖וּ אֶל־מִדְבַּר־
שׁ֑וּר וַיֵּלְכ֧וּ שְׁלֹֽשֶׁת־יָמִ֛ים בַּמִּדְבָּ֖ר וְלֹא־מָ֥צְאוּ
מָֽיִם׃ וַיָּבֹ֣אוּ מָרָ֔תָה וְלֹ֣א יָֽכְלוּ֗ לִשְׁתֹּ֥ת מַ֨יִם֙ 23
מִמָּרָ֔ה כִּ֥י מָרִ֖ים הֵ֑ם עַל־כֵּ֥ן קָרָֽא־שְׁמָ֖הּ מָרָֽה׃

עין הסופר

נמגו מ"ו
תפל כל"ו
אימתה מ"ו
בגדל ח"ו
זרועך ט"ו
תבאמו מ"י
מכון מ"ו
כוננו ט"ו
ידיך ג' מ"י
ימלך כל"מ
לעלם כ"מ במ"נ
עלהם י"גמ"י
הנביאה ט"י
התף כל"מ
ותצאן כ"כ
ובמחלת חל"מ
שירו מ"י
שור כמ"ו
לשתת ד' מ"ו

עין הקורא

אימתה. יִדְּמוּ כָּאָבֶן גם זה עיבר על חק יהו"א ואמר רב תם ז"ל הטינם בעבור שלא ישמע ירמוך אבן. עד־יַעֲבֹר עד־יעבר במקומם עד יעבר וְתִטָּעֵמוֹ ברובם התי"ו מתוגה כבן כפתלי (ובשער המתיגות הכבדות אשר לו אמר ז"ל: ולפעמים כתלקו על אחת מהכה ב"א וב"ב ולפעמים תופש ב"כ למתוג תיבה אחת ע"פ הכלל וב"א חולק עליו על כן אין מזה ראי' לבטלם גם רוב הספרים כוטים אחרי תורת הכלל ולא אחרי הפלוגתא, עכ"ל). מכון לְשִׁבְתְּךָ. מִקְּדָשׁ ל' (הקו"ף דגש והדלת רפה, מכלול). יי ימלך. וְיָד. כִּי בא. וַתֵּצֶאןָ. אל־מדבר־שׁור כל מדבר שור, מדבר צן, מדבר סין מוקפין. וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת־יָמִים. ולא־מָצְאוּ. וַיָּבֹאוּ מרתה. על־כן קרא־שְׁמָהּ.

עין הסופר

24 25 וַיִּלֹּנוּ הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַה־נִּשְׁתֶּה׃ וַיִּצְעַק אֶל־ וילנו כמ"ו במ"א כ"י וק"ו
יְהוָה וַיּוֹרֵהוּ יְהוָה עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ ויורהו מ"ו
26 הַמָּיִם שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר חק כמ"ו
אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו שמוע כ"מ במ"ג לקול כ"מ במ"פ
תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־חֻקָּיו כָּל־ מצותי כמ"ו ומ"י במ"ג ק"י
הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם לֹא־אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי חקיו כמ"י אשים מ"י
27 אֲנִי יְהוָה רֹפְאֶךָ׃ ס חמישי וַיָּבֹאוּ אֵילִמָה רפאך מד"ת אילמה כ"כ
וְשָׁם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת מַיִם וְשִׁבְעִים תְּמָרִים עינת מ"י ופ"ו
יו 1 וַיַּחֲנוּ־שָׁם עַל־הַמָּיִם׃ וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיָּבֹאוּ כָּל־עֲדַת מאילם כ"כ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַּר־סִין אֲשֶׁר בֵּין־אֵילִם וּבֵין סין כמ"י אילם כ"כ
סִינָי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לְצֵאתָם סיני כמ"י
2 מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וילינו כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עַל־ וילינו כתי' וילונו קרי
3 מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר׃ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי אלהם כל ספרל מ"י
יִשְׂרָאֵל מִי־יִתֵּן מוּתֵנוּ בְיַד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מותני מ"ו
בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל־סִיר הַבָּשָׂר בְּאָכְלֵנוּ לֶחֶם לָשֹׂבַע סיר כל"מ לשבע כ"ת
כִּי־הוֹצֵאתֶם אֹתָנוּ אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהָמִית אֶת־ הוצאתם כ"מ אתני כ"ח במ"א להמית כמ"י

עין הקורא

וַיִּמְתְּקוּ. שָׁם שָׂם. לְקוֹל יְיָ. כָּל־הַמַּחֲלָה אשר שַׂמְתִּי בְּמִצְרַיִם (הו"ה הנה כנגד מ"ש הזכיר ה"ה המוגהים מלת כל לא הס"א של המחלה ודומהו ל כָּל־הבכור, בְּכָל־מַעֲשֶׂךָ ורעיהם, אבל אין הנדון דומה לראי' כלל כי שם מלת כל בלית לטעם ואילו היה כתוב כל־מהלה היה זה דומה עכשיו דכתיב כל־הַמַּחֲלָה הנה הוא נידון בדין ל הפתוח ואל־הַנַּחֲלָה, את־הַנַּעֲרָה ורעיהם, וכבר כתבתי לעיל י"ב ג' שאין סמיכה על גירסות חלופי הדפוס, ועל תורת הכלל סמיכה במקום המחלקת כמו שהורנו המחבר לעיל ט"ו י"ז אבל ותמעמו). וַיָּבֹאוּ אֵילִמָה. וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיָּבֹאוּ. לְצֵאתָם. לָשֹׂבַע פת.

עין הסופר

כָּל־הַקָּהָל הַזֶּה בָּרָעָב׃ ס וַיֹּאמֶר 4
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן־הַשָּׁמָיִם
וְיָצָא הָעָם וְלָקְטוּ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסֶּנּוּ
הֲיֵלֵךְ בְּתוֹרָתִי אִם־לֹא׃ וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהֵכִינוּ 5
אֵת אֲשֶׁר־יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר־יִלְקְטוּ
יוֹם ׀ יוֹם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 6
עֶרֶב וִידַעְתֶּם כִּי יְהוָה הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם׃ וּבֹקֶר וּרְאִיתֶם אֶת־כְּבוֹד יְהוָה בְּשָׁמְעוֹ 7
אֶת־תְּלֻנֹּתֵיכֶם עַל־יְהוָה וְנַחְנוּ מָה כִּי תַלּוֹנוּ עָלֵינוּ׃
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּתֵת יְהוָה לָכֶם בָּעֶרֶב בָּשָׂר לֶאֱכֹל 8
וְלֶחֶם בַּבֹּקֶר לִשְׂבֹּעַ בִּשְׁמֹעַ יְהוָה אֶת־תְּלֻנֹּתֵיכֶם
אֲשֶׁר־אַתֶּם מַלִּינִם עָלָיו וְנַחְנוּ מָה לֹא־עָלֵינוּ
תְלֻנֹּתֵיכֶם כִּי עַל־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן 9
אֱמֹר אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִרְבוּ לִפְנֵי יְהוָה
כִּי שָׁמַע אֵת תְּלֻנֹּתֵיכֶם׃ וַיְהִי כְּדַבֵּר אַהֲרֹן אֶל־ 10
כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּפְנוּ אֶל־הַמִּדְבָּר וְהִנֵּה
כְּבוֹד יְהוָה נִרְאָה בֶּעָנָן׃ פ ששי

ממטיר כ״מ
והכינו ט״ו
יביאו כ״מ
אהרן כמ״ו
הוציא כמ״ו
וע״ז במ״ל ח״י
וראיתם כט״ו
כבוד כט״ו
תלנתיכם כמ״ו
תלונו כתיב
תלינו קרי
לאכל כמ״ו
לשבע כמ״ו
בשמע מ״ו
מלינם ב׳ כ״כ
אמר כמ״ו
תלנתיכם ככ״כ

עין הקורא

לְמַעַן אֲנַסֶּנּוּ. אֵת אֲשֶׁר־יָבִיאוּ. עַל אֲשֶׁר־יִלְקְטוּ יוֹם ׀ יוֹם. (קו״ה בכי״י אֶל־כל־בני בגעיא וכמו הוא). עֶרֶב וִידַעְתֶּם. מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם. תְּלֻנֹּתֵיכֶם כל תלנת הנו״ן דגושה. ונחני מה. בשמע לית וכל קריה כשמע. אל־אהרן אמר (קו״ה בכי״י אֶל־כל־עדת מלת אֶל־בגעיא כמשפט). כי שמע את. כדבר אהרן אל־כל־עדת (מלת אֶל־בלא געיא בעבור שמלת עדת במחרת). והנה כבוד יי נראה.

עין הסופר

11 12 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: שָׁמַעְתִּי אֶת־
תְּלוּנֹּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דַּבֵּר אֲלֵהֶם לֵאמֹר בֵּין — תלונת מו"ק ודגש וחו"ת
הָעַרְבַּיִם תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבַבֹּקֶר תִּשְׂבְּעוּ־לָחֶם — אלהם כ"ח במי"ג
13 וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַיְהִי בָעֶרֶב
וַתַּעַל הַשְּׂלָו וַתְּכַס אֶת־הַמַּחֲנֶה וּבַבֹּקֶר הָיְתָה — השלו ככ"כ
14 שִׁכְבַת הַטַּל סָבִיב לַמַּחֲנֶה: וַתַּעַל שִׁכְבַת
הַטָּל וְהִנֵּה עַל־פְּנֵי הַמִּדְבָּר דַּק מְחֻסְפָּס דַּק — מחספס חז
15 כַּכְּפֹר עַל־הָאָרֶץ: וַיִּרְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ — ככפר חז
אִישׁ אֶל־אָחִיו מָן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה־הוּא
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלֶּחֶם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה
16 לָכֶם לְאָכְלָה: זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לִקְטוּ
מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ עֹמֶר לַגֻּלְגֹּלֶת מִסְפַּר — עמר כל"ח לגלגלת כ"ח
17 נַפְשֹׁתֵיכֶם אִישׁ לַאֲשֶׁר בְּאָהֳלוֹ תִּקָּחוּ: וַיַּעֲשׂוּ־ — נפשתיכם כלתו ומ"י
18 כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט: וַיָּמֹדּוּ — והממעיט כלט"י

עין הקורא

תלנת. הערבים. תשבעו־לחם וידעתם. ויהי בערב ותעל. והנה. דק ככפר. ויראו בני־ישראל ויאמרו במקצתם ויאמרו. כי לא ידעו מה־הוא הוא הלחם. קדמא ותביר איש לפי אכלו תליתאה איש כפי אכלו וכיוצא ללבת. (הו"ה כתב המחבר בשער המתיגות שלו ז"ל: וכל אלו המתיגות הכבדות לא יתחלפו במקרתים במקום הדלוי כמו המתיגות הקלות. ולפעמים יעמדו במקומם המקל עם הזקף כמו עם שאר תנועות ולא יבטל לגמרי כגון וילקטו ולבדכיהם בנפשתיו, ואע"פ כי יש ספרי' שבהם וילקטו, ולבדכיהם ויפסחו ולא יבטל המקל למיגלה עכ"ל, ולמדנו מדבריו כי המתיגה הזאת התדשה למיגלה או למטה ואין קפידא בדבר, אך בלא יתבנו למודים יחד, וכבר כתב בן בלעם בטעמי המקרא כלו והיצתקתי לבונו במשפטי הטעמים דף י"ג ב', והנה במקרא כי"י גם בכל כ"ד הוי"ו בגעיא לא במקל למעלה וכבר בדפוס בומבינו ומ"נ רע"ח ורפ"ו לא שבדפוסים דשמו הגעיא

בָּעֹמֶר וְלֹא הֶעְדִּיף הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט לֹא הֶחְסִיר
אִישׁ לְפִי־אָכְלוֹ לָקָטוּ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִישׁ 19
אַל־יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר׃ וְלֹא־שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה 20
וַיּוֹתִרוּ אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר וַיָּרֻם תּוֹלָעִים
וַיִּבְאַשׁ וַיִּקְצֹף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה׃ וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַּבֹּקֶר 21
בַּבֹּקֶר אִישׁ כְּפִי אָכְלוֹ וְחַם הַשֶּׁמֶשׁ וְנָמָס׃ וַיְהִי ׀ 22
בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לָקְטוּ לֶחֶם מִשְׁנֶה שְׁנֵי הָעֹמֶר
לָאֶחָד וַיָּבֹאוּ כָּל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה וַיַּגִּידוּ לְמֹשֶׁה׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה שַׁבָּתוֹן 23
שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לַיהוָה מָחָר אֵת אֲשֶׁר־תֹּאפוּ אֵפוּ
וְאֵת אֲשֶׁר־תְּבַשְּׁלוּ בַּשֵּׁלוּ וְאֵת כָּל־הָעֹדֵף הַנִּיחוּ
לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד־הַבֹּקֶר׃ וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ עַד־ 24
הַבֹּקֶר כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ וְרִמָּה
לֹא־הָיְתָה־בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אִכְלֻהוּ הַיּוֹם כִּי־שַׁבָּת 25
הַיּוֹם לַיהוָה הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ בַּשָּׂדֶה׃ שֵׁשֶׁת 26
יָמִים תִּלְקְטֻהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לֹא יִהְיֶה־

עין הסופר

העדיף ט"ו
החסיר ע"ו
יותר ט"ו
ויותרו ת"ו
וירם ה"ו
תולעים מ"ו וט"ו
ויקצף כל"ח
עלהם י"ג ת"ו
ויגידו כל"מ במ"ב
שבתון כמ"ו
תאפו כ"כ
אפו כ"כ
העדף כל"ח
הניחו כ"מ
ויניחו כ"מ
הבאיש ט"ו
אכלהו מ"ו
תמצאהו מ"ו
תלקטהו מ"ו
השביעי כ"מ במ"ג

עין הקורא

מטמא לפתח ובכ"י מימינו ואין בזה קפידא, גם בעל א"ת ומ"ש כתבו וילקטו היו"ד בלא קדמא, וככה כתבו על ולבהעתק הלמ"ד בגעיא לא בקדמא). ויכדו בעמר. ולא. החסיר. איש אל־יותר. ויותרו. וירם מלעיל. תולעים ויבאש (מן פתחין דספרא עיין לעיל ט"ו ז' אבל ינמם לא מנה עמהם לכן הוא קמוץ והמסרת עליו ב' ימרק ונמס דתלים קי"ב, וכ"כ אבן עזרא ומכלול ומנחת שי). לקטו להם. לאחד ב' תעשה. הוא אשר דבר י"י שבתון שבת־קדש ל׳ דסמיך וכל קרי' חלוף שבת שבתון. את אשר־תאפו אפו ואת אשר. לא־היתה־בו במקצתן לא היתה־בו. וביום השביעי. לא יהיה

עין הסופר

27 בו: ויהי ביום השביעי יצאו מן־העם ללקט ולא — ללקט ח״ו
28 מצאו: ס ויאמר יהוה אל־משה
29 עד־אנה מאנתם לשמר מצותי ותורתי: ראו כי־ — מצותי כת״ו ותורתי בת״ו
יהוה נתן לכם השבת על־כן הוא נתן לכם ביום — נתן כת״ו
הששי לחם יומים שבו ׀ איש תחתיו אל־יצא — יומים כ״מ במ״א
30 איש ממקמו ביום השביעי: וישבתו העם ביום — ממקמו כל״א
31 השבעי: ויקראו בית־ישראל את־שמו מן והוא — השבעי ג׳ ח׳
32 כזרע גד לבן וטעמו כצפיחת בדבש: ויאמר — כצפיחת ח״ת
משה זה הדבר אשר צוה יהוה מלא העמר — מלא כת״ו במ״א
ממנו למשמרת לדרתיכם למען ׀ יראו את־ — לדרתיכם ככ״כ
הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר בהוציאי — בהוציאי ככ״כ
33 אתכם מארץ מצרים: ויאמר משה אל־אהרן
קח צנצנת אחת ותן־שמה מלא־העמר מן
והנח אתו לפני יהוה למשמרת לדרתיכם: — לדרתיכם ככ״כ
34 כאשר צוה יהוה אל־משה ויניחהו אהרן לפני — ויניחהו ט״ו
35 העדת למשמרת: ובני ישראל אכלו את־המן — העדת כ״ת במ״א
ארבעים שנה עד־באם אל־ארץ נושבת את־ — באם כת״ו נושבת ט״ו
36 המן אכלו עד־באם אל־קצה ארץ כנען: והעמר

עין הקורא

ב׳ כן ברוסס. משה עד־אנה מאנתם לשמר מצותי נ״א לשמר מצותי (וכ״ה בכ״י של כ״ד). כי־יי נתן לכם השבת. שבו ׀ איש. אל־יצא איש ממקמו. ויקראו בית־ישראל. כזרע. וממנו צוה יי אל־משה ל׳ דסמיכי מס״ה (ור״ל כי כן במסרה כל לוה את משה בר מן דין ו׳ מסה). את־המן

עין הסופר

עֲשִׂרִית הָאֵיפָה הוּא׃ פ שביעי

עשירית דין כחוד חי"ק
האיפה כ"מ בס"כ
סין כמ"ו
למסעיהם כמ"ו
ברפידים מד"מ
לשתת ד' ח"ז
תריבון מד"מ
תנסון ט"ז
העליתנו כמ"ו
להמית כמ"ו
אתי כ"ח בס"ח
וסקלני כ"כ
עבר כ"ח בס"ח
הכית כ"כ
עמד כ"ח בס"ח
הציר כ"מ
בחרב כ"ח
בס"ח ט"ז

יז 1 וַיִּסְעוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּדְבַּר־סִין לְמַסְעֵיהֶם
עַל־פִּי יְהוָה וַיַּחֲנוּ בִּרְפִידִים וְאֵין מַיִם לִשְׁתֹּת הָעָם׃
2 וַיָּרֶב הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ תְּנוּ־לָנוּ מַיִם וְנִשְׁתֶּה
וַיֹּאמֶר לָהֶם מֹשֶׁה מַה־תְּרִיבוּן עִמָּדִי מַה־תְּנַסּוּן
3 אֶת־יְהוָה׃ וַיִּצְמָא שָׁם הָעָם לַמַּיִם וַיָּלֶן הָעָם עַל־
מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה הֶעֱלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָמִית
4 אֹתִי וְאֶת־בָּנַי וְאֶת־מִקְנַי בַּצָּמָא׃ וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־
יְהוָה לֵאמֹר מָה אֶעֱשֶׂה לָעָם הַזֶּה עוֹד מְעַט
5 וּסְקָלֻנִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲבֹר לִפְנֵי הָעָם
וְקַח אִתְּךָ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּמַטְּךָ אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ
6 אֶת־הַיְאֹר קַח בְּיָדְךָ וְהָלָכְתָּ׃ הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ
שָּׁם ׀ עַל־הַצּוּר בְּחֹרֵב וְהִכִּיתָ בַצּוּר וְיָצְאוּ מִמֶּנּוּ

עין הקורא

ויסעו כָּל־עֲדַת. לשתת העם. תנו־לנו מים לשון רבים ליחיד. מה־תריבון. מה־תנסון. ויצמא שם. למים. למה זה העליתנו. ויצעק משה אלי לאמר מה אעשה לעם הזה עוד מעט. עומד לפניך שם ׀ על־ וכ"ה במקרא כי"י לפניך בקדמא הוא אזלא ומלת שם במרכא ורגש ופסק ומלת על בלא געיא וכ"ה בדפוס כונציאו של רמ"ח ורואיתי לבעל אור תורה שנדפס בשנת שע"ח שאמר גם הוא שָׁם דגש לפי שבא אחר מרחוק עכ"ל, אבל בענין הנגון לא דבר מאומה, והנה במ"ג של רע"ח לפניך שָׁם עַל־הצור במונח ובלא פסק וכן הוא בכ"י של כ"ד וגם זה יתכן, ובמ"ג של רפ"ו שָׁם ׀ מונח ופסק וזה לא יתכן, ובמקרא של החכם בעל מנחת שי לפניך שָׁם ׀ על־ וכל זה לא יתכן כי לעולם אחר ת"ק יבוא אזלא לא מונח, גם מונח ופסק וגעיא לא יתכנו וכבר בררתי כל זה היטיב בספרי מבשעי הטעמים דף י"ח לכן נירבת מחבר דילן עיקרית ומינה לא תזוע). בחרב כל הר החרב מלרע, יחרב שהוא ל' ערב מלעיל כגון אבלני חרב בימן בתחתים הנה. והכית בצור.

עין הסופר

מַיִם וְשָׁתָה הָעָם וַיַּעַשׂ כֵּן מֹשֶׁה לְעֵינֵי זִקְנֵי
7 יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם מַסָּה וּמְרִיבָה עַל ומריבה כל"מ
רִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל נַסֹּתָם אֶת־יְהוָה לֵאמֹר ריב כל"מ במ"א נסתם ח"ז
הֲיֵשׁ יְהוָה בְּקִרְבֵּנוּ אִם־אָיִן׃ פ
8 9 וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִם׃ וַיֹּאמֶר ברפידם כ"ל ק"ת במ"ב מד"מ
מֹשֶׁה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר־לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֵא הִלָּחֵם יהושע כל"ב במ"א
בַּעֲמָלֵק מָחָר אָנֹכִי נִצָּב עַל־רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמַטֵּה
10 הָאֱלֹהִים בְּיָדִי׃ וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ
מֹשֶׁה לְהִלָּחֵם בַּעֲמָלֵק וּמֹשֶׁה אַהֲרֹן וְחוּר עָלוּ וחור כמ"ז
11 רֹאשׁ הַגִּבְעָה׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר ירים כמ"ז
12 יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר עֲמָלֵק׃ וִידֵי מֹשֶׁה יניח כמ"ז
כְּבֵדִים וַיִּקְחוּ־אֶבֶן וַיָּשִׂימוּ תַחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וישימו כמ"ז תחתיו כ"מ
וְאַהֲרֹן וְחוּר תָּמְכוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד בידיו כל"מ במ"ג
13 וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד־בֹּא הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אמונה כ"מ בא כ"ת במ' ד ויחלש ח"ז
אֶת־עֲמָלֵק וְאֶת־עַמּוֹ לְפִי־חָרֶב׃ פ מפטיר
14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר כתב כמ"ז זכרון כל"מ במ"ג
וְשִׂים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי־מָחֹה אֶמְחֶה אֶת־זֵכֶר ושים כל"מ מחה כ"כ
15 עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם׃ וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא

ועל נסתם. היש יי ויִלָּחֶם. כאשר אָמַר־לו ומשה אהרן וחור. ויקחו אבן. ואהרן וחור לית דכוין. תָּמְכוּ. ויהי ידיו. כתב זאת. כי מחה.
(זֵכֶר כ"ה בספרי כ"י גם במ"ג של רפ"ו ואחרים, אבל במ"ג של רצ"ח גם במכלול זֶכֶר
בשש נקודות וכן כתב רד"ק בשרשו תמחה את זכר עמלק בשש נקודות אבל זוכר קדשו
בחמש נקודות ולית בוותיה וכ"ל לפי גירסת הדפוס אבל בספרים כ"י אחר לי הוסיף

עין הקורא

עין הסופר

שְׁמוֹ יְהוָה ׀ נִסִּי׃ 16 וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עַל־כֵּס יָהּ מִלְחָמָה
כס יה ב' מילין
לַיהוָה בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר׃ פ
מדר דר כל כפול ת"ו

יח

1 וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹהֵן מִדְיָן חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל־אֲשֶׁר
כהן כל"ח חתן כל"ח
עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי־הוֹצִיא
הוציא כלם מל"מ במ"א ח"י
2 יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם׃ וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה
3 אֶת־צִפֹּרָה אֵשֶׁת מֹשֶׁה אַחַר שִׁלּוּחֶיהָ׃ וְאֵת שְׁנֵי
צפרה ג' וחס' שלוחיה מל"מ
בָנֶיהָ אֲשֶׁר שֵׁם הָאֶחָד גֵּרְשֹׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי
גרשם ב' כ"כ וחס'
4 בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה׃ וְשֵׁם הָאֶחָד אֱלִיעֶזֶר כִּי־אֱלֹהֵי
5 אָבִי בְּעֶזְרִי וַיַּצִּלֵנִי מֵחֶרֶב פַּרְעֹה׃ וַיָּבֹא יִתְרוֹ חֹתֵן
ויצלני מ'
מֹשֶׁה וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל־מֹשֶׁה אֶל־הַמִּדְבָּר אֲשֶׁר־

ואמר כן הוא במקלת הספריס ובמקלתם כל זכר בחמש נקודות. עכ"ל, גם מתבר דילן בסוף פ' כי תלא רשם זֵכֶר עמלק וכתרה מסרת הרד"ק) יְיָ נִסִּי. כִּי־יָד עַל־כֵּס יָהּ שתי תיבות הנה בכל הספרים (או"ה גם א"ת ומ"ש העלו שכן יעיקר ודלא כרד"ק שאין סומכין עליו בדברי' כאה, לכן הוא מפיק ה' בלי ספק, והרב בעל מנמ"א הוא הארין לדבר בו ואנו אין לנו אלא קבלת קדמונינו ז"ל, ועוד דע כי בכל הדפוסים וכ"י כס יה בלא פסק ביניהם וזלת במקר' עם מ"ש שנדפס פסק ביניה' מגנת המדפיס).

עין הקורא

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ (או"ה בכ"י גם במס"ג דילן מסר ויצמע ב' בטעם שני גרשין וכי' יתרו, הכנעני מלך ערד עכ"ל ובגליון מס"ק מסר עליו ב' דטעם שני גלשין ר"פ בתורה, סימי רביע עכ"ל ור"ל שבספר סיני הוא בטעם רביע, ועוד אדבר בו בינו"ה בפ' חקות). אֵת כָּל־ (או"ה וּלְיִשְׂרָאֵל הוי"ו בגעיא במ"ג ומ"ק ובכ"י גב"מ ורא"פ

תקת

ולכן אפילו רש"ד סוכא הגעיות הוצרך לקיימו בע"כ גם מלא כן בכ"י של רמ"ע וכבתב בגליונו כן הוי"ו מתוגו מסה, עכ"ל; וכבר כתבתי במשפטי הטעמים דף כ"ז ב' משפט המתג הזה ולכן גם שני תו ריו זכר לאברהם ליצחק ולישראל דלקמן ל"ב י"ג. כיצת יאמר ליעקב ולישראל דבמדבר כ"ג כ"ג גם הם מתוגים במ"ג וקטן וב"מ לא שנת"ס של רא"פ נשמטו בשגגה). מִמִּצְרָיִם ב' דבנירין מארץ מצרים, הם המדבריס ודין קדמאה ויקח יתרו חתן משה את צפרה, תנינא ויקח יתרו חתן משה עלה. אשר שם. כי אמר גר הייתי ג' וקפין לגופין כי אלהי. ויבא יתרו. אל המדבר (או"ה הספר רש"ד כיצל ת"ס אמרו ז"ל אל המדבר נתכ"ך ישן יצל קלף מצנת רמ"ע

עין הסופר

6 הוּא חֹנֶה שָׁם הַר הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה — חנה ח"ז
אֲנִי חֹתֶנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וּשְׁנֵי בָנֶיהָ — חתנך ח"ז
7 עִמָּהּ׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לִקְרַאת חֹתְנוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשַּׁק־ — חתנו כ"ז
לוֹ וַיִּשְׁאֲלוּ אִישׁ־לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם וַיָּבֹאוּ הָאֹהֱלָה׃ — לשלום כ"מ במ"א
8 וַיְסַפֵּר מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
לְפַרְעֹה וּלְמִצְרַיִם עַל אוֹדֹת יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־ — אודת ג' כ"ב
הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתַם בַּדֶּרֶךְ וַיַּצִּלֵם יְהוָה׃ — ויצלם ס"י
9 וַיִּחַדְּ יִתְרוֹ עַל כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה — הטובה כל"מ במ"כ
10 לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִצִּילוֹ מִיַּד מִצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר — הצילו ט"י
יִתְרוֹ בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד — הציל כ"ט
מִצְרַיִם וּמִיַּד פַּרְעֹה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת־הָעָם
11 מִתַּחַת יַד־מִצְרָיִם׃ עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה — גדול כ"מ במ"ב

הוא ברביע. וכתב בגליון כ"ה רביע עכ"ל, אבל בכל הספרים המדויקים הוא בז"ג וכ"ה בגליון המ"ג המדבר סיני המדבר בז"ג, עכ"ל לשון רש"ד, ושקר ענה במה שאמר בכל ס"מ בז"ג שהרי במ"ג של ריג"ח הוא בז"ק וכן בכ"י גם בכ"י של כ"ר ובגירסת מחבר דילן, ובחומש שבגליונו של רע"ח הוא ברביע וכן בחומש קטן עם ת"א וויניציא של שנת ד"ש ואחרים קדמונים, ולא מצאתיו בז"ג. כי אם במ"ג של רפ"ו והמשכים אחריו והועתקו ממנו אבל בדפוסים שלפניו או בז"ק או ברביע ויגיד עליו הנימוק שבגליונו המדבר סיני המדבר בז"ג, וככה העיד ל"א הלוי בשער שבר' לוחות שלו באמרו ז"ל סיני בס חומש מדויק מדבר ממחלקת הטעמים כגון וישמע יתרו בגרשיים ובסיני הוא ברביע ועוד שם אל־המדבר בזקף ובסיני בז"ג, ולא ידעתי מי הוא המחבר עכ"ל ואחרי שמחבר דילן הזכירו בז"ק וודאי שכ"ה בס"ס המדוקים והמאושרים ולכן שומעין לו ובפרט שדינו בז"ק ובמשפטו המפורש במשפטי הטעמים בשער הזקף). הוּא חֹנֶה. חֹתְנוֹ וישתחו־וישק־לו. הָאֹהֱלָה. ויספר משה לחתנו את כל. אֵת כל־התלאה אשר מְצָאָתַם מן א' מילין דדמיין מלציל (וו"ה יציין בס' ויצא ל"א ל"ג אצל כי רחל גנבתם). וַיִּחַדְּ יִתְרוֹ. בָּרוּךְ יי. יַד־מצרים. עַתָּה ידעתי.

עין הקורא

עין הסופר

מִכָּל־הָאֱלֹהִים כִּי בַדָּבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם׃ 12 וַיִּקַּח — עליהם כ״מ במי״ג
יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עֹלָה וּזְבָחִים לֵאלֹהִים וַיָּבֹא — עלה כל״א במ״א
אַהֲרֹן וְכֹל ׀ זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכָל־לֶחֶם עִם־חֹתֵן
שני מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים׃ 13 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה
לִשְׁפֹּט אֶת־הָעָם וַיַּעֲמֹד הָעָם עַל־מֹשֶׁה מִן־ — לשפט כ״א ויעמד כל״א
הַבֹּקֶר עַד־הָעָרֶב׃ 14 וַיַּרְא חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל־
אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה לָעָם וַיֹּאמֶר מָה־הַדָּבָר הַזֶּה — עשה כל״א
אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה לָעָם מַדּוּעַ אַתָּה יוֹשֵׁב לְבַדֶּךָ — ישב י״ו מ״ז
וְכָל־הָעָם נִצָּב עָלֶיךָ מִן־בֹּקֶר עַד־עָרֶב׃ 15 וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ כִּי־יָבֹא אֵלַי הָעָם לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים׃ — יבא כ״א במ״ו לדרש כל״א
16 כִּי־יִהְיֶה לָהֶם דָּבָר בָּא אֵלַי וְשָׁפַטְתִּי בֵּין אִישׁ
וּבֵין רֵעֵהוּ וְהוֹדַעְתִּי אֶת־חֻקֵּי הָאֱלֹהִים וְאֶת־ — והידעתי מ״ז
תּוֹרֹתָיו׃ 17 וַיֹּאמֶר חֹתֵן מֹשֶׁה אֵלָיו לֹא־טוֹב הַדָּבָר — תורתיו מו״א
אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה׃ 18 נָבֹל תִּבֹּל גַּם־אַתָּה גַּם־הָעָם — נבל תבל מ״ז
הַזֶּה אֲשֶׁר עִמָּךְ כִּי־כָבֵד מִמְּךָ הַדָּבָר לֹא־תוּכַל

עין הקורא

זָדוּ מלרע. וְכֹל ׀ זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכָל־לֶחֶם. וַיְהִי מִמָּחֳרָת (או״ה כבר כתב המחבר בס׳ וירא י״ט ל״ד את הצריך לענינינו ואין כאן שום זרות כי מתג המ״ס הראשון הוא כמשפטו המפורש בספרי משפטי הטעמים דף כ״ה וכ״ו, ומונח גם הוא כמשפטו המפורש שם דף י״ג א׳, וכל זאת היה כעלם מעיני החכם רש״ד בינג״ת״ס לכן הזכיר דברים בלא משפט). מַה־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה. אַתָּה יוֹשֵׁב. קדמא׳ מִן־הַבֹּקֶר עַד־הָעָרֶב, תחילה מִן־בֹּקֶר עַד־עָרֶב. לֹא־טוֹב הַדָּבָר. גַּם־אַתָּה גַּם־הָעָם, במקום אחר גַּם־אַתָּה תִּתֵּן בְּיָדֵנוּ זְבָחִים (או״ה גם במ״ג דילן מסר כן ונתן יתליו בימין אם נגלת בהתחלה ור״ל שאותו דגשי בכל הוא מכובא ומוזק ולאפוקי מאותן המנגנים בתביר גם כן לענינא) כִּי־כָבֵד.

עין הסופר

1 19 עֲשֹׂהוּ לְבַדֶּךָ׃ עַתָּה שְׁמַע בְּקֹלִי אִיעָצְךָ וִיהִי
אֱלֹהִים עִמָּךְ הֱיֵה אַתָּה לָעָם מוּל הָאֱלֹהִים
וְהֵבֵאתָ אַתָּה אֶת־הַדְּבָרִים אֶל־הָאֱלֹהִים׃
1 20 וְהִזְהַרְתָּה אֶתְהֶם אֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַתּוֹרֹת
וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ יֵלְכוּ בָהּ וְאֶת־הַמַּעֲשֶׂה
14 21 אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן׃ וְאַתָּה תֶחֱזֶה מִכָּל־הָעָם אַנְשֵׁי־חַיִל
יִרְאֵי אֱלֹהִים אַנְשֵׁי אֱמֶת שֹׂנְאֵי בָצַע וְשַׂמְתָּ
עֲלֵהֶם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי חֲמִשִּׁים
15 22 וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת׃ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם בְּכָל־עֵת וְהָיָה
כָּל־הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל־הַדָּבָר הַקָּטֹן
16 23 יִשְׁפְּטוּ־הֵם וְהָקֵל מֵעָלֶיךָ וְנָשְׂאוּ אִתָּךְ׃ אִם אֶת־
הַדָּבָר הַזֶּה תַּעֲשֶׂה וְצִוְּךָ אֱלֹהִים וְיָכָלְתָּ עֲמֹד
17 וְגַם כָּל־הָעָם הַזֶּה עַל־מְקֹמוֹ יָבֹא בְשָׁלוֹם׃
18 24 וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל חֹתְנוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמָר׃
25 וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אַנְשֵׁי־חַיִל מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם
רָאשִׁים עַל־הָעָם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי
26 חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת׃ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם בְּכָל־
עֵת אֶת־הַדָּבָר הַקָּשֶׁה יְבִיאוּן אֶל־מֹשֶׁה וְכָל־

עשהו חז
בקלי כ"ח בנ"ח
איעצך כ"מ
מול כט"ז
והזהרתה כ"כ
התורת פ"ות
והודעת מ"ז
יעשון מ"ז
שנאי ח"ו
עלהם י"נ ח"ו
מאות כ"מ בנ"ג
עשרת כ"ח
הגדל כ"ח בנ"ח
עמד כל"ח
מקמו כ"ח
בשרים
כל"מ בנ"ח
דקול
כל"מ בנ"כ
אתם כ"ח
ב"מ ל"ט מ"ז
יביאון מל"מ

עין הקורא

עשהו. עתה שמע. היה אתה. הדרך ילכו בה (ועיין מספ"מ דף י"נ ח׳) ואת־המעשה. אנשי־חיל. שנאי בצע. ויבחר משה, ואתה תחזה שרי שרי שרי ושרי. ישפטו־הם תכלה ישפטו הם. אם את־הדבר. וצוך. ויכלת. ויעש כל. משה אנשי־חיל. קדמא דמכין ושפטו את־העם בכל־עת, תכלה ושפטו את־העם בכל־עת את־הדבר הקשה. (סו"ס כבר כתב

עין הסופר

ישפוטו מ"ז 27 הדבר הקטן ישפוטו הם: וישלח משה את חתנו
וילך לו אל ארצו: פ רביעי

יט

השלישי כל"מ במ"ח 1 בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ
2 מצרים ביום הזה באו מדבר סיני: ויסעו
מרפידים מל"מ מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר
3 ויחן שם ישראל נגד ההר: ומשה עלה אל
האלהים ויקרא אליו יהוה מן ההר לאמר
ותגיד מ"י כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל:
4 אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא
ואבא דין מ"י אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי:
שמוע כ"מ במ"ג בקלי כ"מ במ"א 5 ועתה אם שמוע תשמעו בקלי ושמרתם את
בריתי והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי
6 כל הארץ: ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי
קדוש כ"מ במ"י קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני
חמשי 7 ישראל: * ויבא משה ויקרא לזקני העם וישם

המחבר לעיל תיבות ישפוטו הם, ורשמו מלעיל המורכה בפ"א וכבר מצאתיו בכ"י גם בכל כ"ד גם בדפוס ונציאו של רמ"א ומ"ג של רע"א ושל רפ"ו וקטן ד"ס ואחרים גם הרב בינל ת"ס העיד שבמקרא כ"י של רמ"ע שבידו מלא כתוב בגליונו ז"ל לפי עין הקורא מלעיל אבל קמחי ומכלול מלרע כתבוהו וכן מצאתי בשרי עכ"ל, והנה במכלול שאבן כ"א גם בשרשים שרש שפט אמר שהוא מלרע שלא כמשפטו, והרב בינל א"ת ומ"ש גם הם אמרו שהוא מלרע ולכן הגהתיו מלרע ודי במה שהעידותי עליו).

עין הקורא

לצאת בני ישראל מארץ. מרפידים ויחנו. ויקרא אליו. ותגיד לא קרי י'. אשר עשיתי למצרים מעיין מה כפרי (ר"ל יש ספרים דכתיבין במצרים בני"ת וזה טעות וכמו טעות אחר במקצתן שכותבין את אשר ועפ"ה נ"ל ראיתם אשר עשיתי בלא מלה את). והייתם לי כל והייתם לי והייתם מלעיל ואתם. תהיו לי. אלה.

עין הסופר

לִפְנֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּהוּ
8 יְהוָה׃ וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר־ יחדו כמ״ו
דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וַיָּשֶׁב מֹשֶׁה אֶת־דִּבְרֵי הָעָם
9 אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי בָּא
אֵלֶיךָ בְּעַב הֶעָנָן בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם בְּדַבְּרִי בעבור כ״מ במ״ב
עִמָּךְ וְגַם־בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת־דִּבְרֵי יאמינו כ״מ לעולם כ׳ ט״ו
10 הָעָם אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ אֶל־הָעָם
11 וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר וְכִבְּסוּ שִׂמְלֹתָם׃ וְהָיוּ נְכֹנִים שמלתם כ״ח נכנים כמ״ז
לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי יֵרֵד יְהוָה השלשי תניכ׳ לין במול מ״ש
12 לְעֵינֵי כָל־הָעָם עַל־הַר סִינָי׃ וְהִגְבַּלְתָּ אֶת־הָעָם
סָבִיב לֵאמֹר הִשָּׁמְרוּ לָכֶם עֲלוֹת בָּהָר וּנְגֹעַ עלות כ״מ ינגע מ״ז
13 בְּקָצֵהוּ כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהָר מוֹת יוּמָת׃ לֹא־תִגַּע בּוֹ הנגע כ״ח במ״ח מות יומת כט״ז
יָד כִּי־סָקוֹל יִסָּקֵל אוֹ־יָרֹה יִיָּרֶה אִם־בְּהֵמָה אִם־ סקול כמ״ו ירה כ׳כ
14 אִישׁ לֹא יִחְיֶה בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל הֵמָּה יַעֲלוּ בָהָר׃ וַיֵּרֶד במשך כל״ת היבל כל״ת במ״ו
מֹשֶׁה מִן־הָהָר אֶל־הָעָם וַיְקַדֵּשׁ אֶת־הָעָם וַיְכַבְּסוּ
15 שִׂמְלֹתָם׃ וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם הֱיוּ נְכֹנִים לִשְׁלֹשֶׁת
16 יָמִים אַל־תִּגְּשׁוּ אֶל־אִשָּׁה׃ וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
בִּהְיֹת הַבֹּקֶר וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל־ בהית ח׳ חז כלי׳
הָהָר וְקֹל שֹׁפָר חָזָק מְאֹד וַיֶּחֱרַד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר קלת ד׳ מד״ת וקל ה׳ מ״ז שפר מ״ז

עין הקורא

קמץ וישב משה את־דברי העם אל־יי׳ תביר ויגד משה את־דברי העם. הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אליך. בַּעֲבוּר. וגם־בְּךָ. לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי׀. כי סָקוֹל. וַיְכַבְּסוּ. (אַל־תִּגְּשׁוּ הגימל דגושה לבן המלך בגעיא כמשפט). אֲשֶׁר

עין הסופר

17 במחנה: ויוצא משה את־העם לקראת האלהים — ויוצא כ"מ כמ"ב
18 מן־המחנה ויתיצבו בתחתית ההר: והר סיני — בתחתית ט"
עשן כלו מפני אשר ירד עליו יהוה באש
ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל־ההר מאד:
19 ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר — קול כל"מ במ"ה, השפר מ"ז
והאלהים יעננו בקול: וירד יהוה על־הר סיני — הילדי' מ"ז, בקול כל"מ במ"כ
20 אל־ראש ההר ויקרא יהוה למשה אל־ראש
21 ההר ויעל משה: ויאמר יהוה אל־משה רד העד — העד מ"ז
בעם פן־יהרסו אל־יהוה לראות ונפל ממנו רב: — לראות כ"מ כמ"ג
22 וגם הכהנים הנגשים אל־יהוה יתקדשו פן־יפרץ — יפרץ כל"מ
23 בהם יהוה: ויאמר משה אל־יהוה לא־יוכל העם — יוכל כל"מ
לעלת אל־הר סיני כי־אתה העדתה בנו לאמר — לעלת ד' מ"ז, העדתה כ"ב
24 הגבל את־ההר וקדשתו: ויאמר אליו יהוה לך־
רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל־
25 יהרסו לעלת אל־יהוה פן־יפרץ־בם: וירד משה — לעלת ד' מ"ז
כ 1 אל־העם ויאמר אלהם: ס וידבר — אלהם כל, סיפרה מ"ז
אלהים את כל־הדברים האלה
2 לאמר: ס אנכי יהוה אלהיך

עין הקורא

במחנה. מן־המחנה. ויתיצבו. הולך וחזק. פן־יהרסו. וגם. כי־אתה העדתה בנו. לך־רד. אל־יהרסו. פן־יפרץ־בם. קמא וירד משה מן־ההר אל־העם ויקדש, תניינא וירד משה אל־העם ויאמר. וידבר אלהים את. (וע"ב על אודות שני מיני הטעמים שבדברות ודבר בקונטרס מיוחד בסוף ספר או"ה ולא העתיק כאן כ"א דברי המסבר כמות שהם).

עין הסופר

אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים: — הוצאתיך ג׳ ומל׳ מ׳

3 4 לא־יהיה לך אלהים אחרים על־פני: לא־

תעשה־לך פסל וכל־תמונה אשר בשמים — תמונה כמ״ו

ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים

5 מתחת לארץ: לא־תשתחוה להם ולא

תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד — פקד כמ״ו

עון אבת על־בנים על־שלשים ועל־רבעים — אבתנ׳ מ״ו

6 לשנאי: ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי — לשנאי כמ״ו לאהבי כל״מ

7 מצותי: ס לא תשא את־שם־יהוה — ולשמרי כל״מ מצותי כ״מ

אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר־ישא

את־שמו לשוא: פ — לשוא כ״ל כ״ב

8 9 זכור את־יום השבת לקדשו: ששת ימים תעבד — זכור כ״מ במ״ תעבד כ״מ

10 ועשית כל־מלאכתך: ויום השביעי שבת ליהוה — השביעי כ״מ במ״ג

אלהיך לא־תעשה כל־מלאכה אתה ובנך ובתך — ובתך כ״ב

עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך: — בשעריך כלמ״ע

תעבדם. פקד עון. על־שלשים. זכור את־יום השבת לקדשו. ששת ימים תעבד ועשית כל־מלאכתך ויום השביעי. עבדך ואמתך כל קריא כוותי׳ במ״ח ועבדך ואמתך אשר יהיו לך (או״ה גם נמצרכת אות וי״ו מכול כ״ב יפילאין ב׳ מילין כבבין וי״ו ולית זוגה וסי׳ ודנן ותירם, והלאן והבקר וכו׳ ועבדך ואמתך אשר יהיו לך וכו׳ והכוונה מבוארת כי בכל הקריאה דנן ותירם במ״ח ודנן ותירם וככה בכל הקריאה הלאן והבקר במ״ח והלאן והבקר, וכמוהם בכל הקריאה עבדך ואמתך במ״א ועבדך ואמתך אשר יהיו לך, גם שם על מקומו מבר ויבנדך ואמתך לית דסמיך, וזה תימא שהרי בכל הקריאה ועבדך ואמתך בר מן תרין עבדך ואמתך והיינו הך דינבינו והמסנה מורה למכן יגות עבדך ואמתך כמון תבינה

עין הקורא

כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־ 11
הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת
וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃ ס כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ 12
לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נֹתֵן לָךְ׃ ס לֹא תִּרְצָח׃ ס לֹא 13
תִּנְאָף׃ ס לֹא תִּגְנֹב׃ ס לֹא־
תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר׃ ס לֹא 14
תַחְמֹד בֵּית רֵעֶךָ ס לֹא־
תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ וְשׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ
וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃ פ שביעי
וְכָל־הָעָם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלַּפִּידִם 15
וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת־הָהָר עָשֵׁן וַיַּרְא הָעָם וַיָּנֻעוּ
וַיַּעַמְדוּ מֵרָחֹק׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר־אַתָּה 16
עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל־יְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן־נָמוּת׃
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ כִּי לְבַעֲבוּר 17
נַסּוֹת אֶתְכֶם בָּא הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ

עין הסופר

יארכון קי׳ ומ״ז
נתן כל״ח
תגנב כל״ח
תחמד כל״ח
רעך כת״י
ושורו כ״מ
וחמרו כל״ח
לרעך כת״י
ראים כח״ז
הקלת ח״ות
הלפידם ח״ית
השפר ח״ז
וינעו ח״ז
מרחק כ״ח
נמות כט״ז
תיראו כט״י
לבעבור כל״ם בט״ג
נסות ט״ז

עין הקורא

דפסוק וכל אשר לרעך ועבדו ואמתו בכל הקריאה כולה, לבן קטה, אכן אחר היינון כרלא בבוכח בעל המסורה בכל מקום דסמיכי עבדך ואמתך והתי״ו בסו״ח כולן עבדך כתיבין בלא וי״ו ברלא חוץ מן ועבדך ואמתך אשר יהיו לך דין למוד כתיב ועבדך טי״ו לף בלחליו ואמתך בסו״ת ושחלת בקריאה ועבדך ואמתך כתיבין). אתי הים ואת־כל־אשר־בם וינח. על־כן ברך. לא תרצח. לא תנאף. לא תגנב. תחמד. לא־תחמד. ועבדו ואמתו ושורו. דבר־אתה. ונשמעה

עין הסופר

18 עַל־פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תֶחֱטָאוּ׃ וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק
וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל־הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר־שָׁם
19 הָאֱלֹהִים׃ ס מפטיר וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
כֹּה תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן
20 הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם׃ לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי — תעשון כט"ו
21 כֶסֶף וֵאלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם׃ מִזְבַּח אֲדָמָה
תַּעֲשֶׂה־לִּי וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת־עֹלֹתֶיךָ וְאֶת־שְׁלָמֶיךָ — עלתיך כל"ב שלמיך ט"י
אֶת־צֹאנְךָ וְאֶת־בְּקָרֶךָ בְּכָל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר — בקרך ח"י אזכיר מ"י
22 אֶת־שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ׃ וְאִם־מִזְבַּח אֲבָנִים — אביא כ"מ במ"כ
תַּעֲשֶׂה־לִּי לֹא־תִבְנֶה אֶתְהֶן גָּזִית כִּי חַרְבְּךָ הֵנַפְתָּ — וברכתיך כ"מ גזית ט"י
23 עָלֶיהָ וַתְּחַלְלֶהָ׃ וְלֹא־תַעֲלֶה בְמַעֲלֹת עַל־מִזְבְּחִי — ותחללה ד"י במעלת ח"ו
אֲשֶׁר לֹא־תִגָּלֶה עֶרְוָתְךָ עָלָיו׃ פ

C. 21.

1 וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם׃ 2 כִּי תִקְנֶה — לפניהם כלט"י
עֶבֶד עִבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבַשְּׁבִעִת יֵצֵא לַחָפְשִׁי — יעבד כל"ח ובשבעת דין קד"ם כלי'

תֶחֱטָאוּ. כִּי מִן־הַשָּׁמַיִם, לֹא תַעֲשׂוּן. אֱלֹהֵי כֶסֶף ג' מלעיל וכו' עם (כרלכי' ע כו). כסף (דעגילא) קרם (דנריס לג כו). תַּעֲשֶׂה־לִּי. אֶת־צֹאנְךָ. כִּי חַרְבְּךָ. וַתְּחַלְלֶהָ במקצתם וַתְּחַלְּלֶהָ וכבר בתב המחבר בשער הדגשות ו"ל תחללו ותחללה מחלליה כם וחבריהם אבל בלשונם ברוב הספרים דגשים הלמדי"ן הראשונים ויש ספרים מרפים אותן עכ"ל, והנה ברוב ספרינו הלמ"ד רפה וכמ"פ וב"כ מ"ת). וְלֹא־תַעֲלֶה בְמַעֲלֹת (גם בכי"י גם בכל כ"ד הבי"ת גם המ"ס במחלוקת וכן בני". של רנ"ח ולפי עדות ניצל מ"ב גם בכ"י של רמ"ע כ"ה וכתוב בגליונו מכה בלי נגיה אבל רמ"ח בניגיל יבכ"ל, ועיין מ"ש עליהם במשפטי הטעמים דף כ"ח). וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים וּבַשְּׁבִעִת (או"ה גם במקרא כי"י גם בכל כ"ד גם במ"ג רנ"ח ורפ"ו וקטן ד"ב ובגליונו רמ"ח בכולם הבי"ת במקל למיגלה, לא אנוה וכדומה כחלקו ב"ם יש דוכמין פתל למיגלה ויש כותבין תמורתו מתג מלמטה וכן העיד יהב"י והעתקתי

עין הקורא

עין הסופר

3 הִנָּם׃ אִם־בְּגַפּוֹ יָבֹא בְּגַפּוֹ יֵצֵא אִם־בַּעַל אִשָּׁה הוּא — יבא כ״ת במ״ז

4 וְיָצְאָה אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ׃ אִם־אֲדֹנָיו יִתֶּן־לוֹ אִשָּׁה וְיָלְדָה־ — אדניו כמ״ז ומ״ש

לוֹ בָנִים אוֹ בָנוֹת הָאִשָּׁה וִילָדֶיהָ תִּהְיֶה לַאדֹנֶיהָ — לאדניה כמ״ז ומ״ש

5 וְהוּא יֵצֵא בְגַפּוֹ׃ וְאִם־אָמֹר יֹאמַר הָעֶבֶד אָהַבְתִּי — אמר מ״ז

אֶת־אֲדֹנִי אֶת־אִשְׁתִּי וְאֶת־בָּנָי לֹא אֵצֵא חָפְשִׁי׃

6 וְהִגִּישׁוֹ אֲדֹנָיו אֶל־הָאֱלֹהִים וְהִגִּישׁוֹ אֶל־הַדֶּלֶת — והגישו כמ״ז

אוֹ אֶל־הַמְּזוּזָה וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת־אָזְנוֹ בַּמַּרְצֵעַ — המזוזה מ״ז

7 וַעֲבָדוֹ לְעֹלָם׃ ס וְכִי־יִמְכֹּר אִישׁ — לעלם כ״ת במ״כ; ימכר כל״ת

8 אֶת־בִּתּוֹ לְאָמָה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים׃ אִם־

רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנֶיהָ אֲשֶׁר־לֹא יְעָדָהּ וְהֶפְדָּהּ — אדניה כמ״ז; לו קרי

לְעַם נָכְרִי לֹא־יִמְשֹׁל לְמָכְרָהּ בְּבִגְדוֹ־בָהּ׃ — ימשל כמ״ז

9 וְאִם־לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה כְּמִשְׁפַּט הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה־לָּהּ׃ — ייעדנה כ״כ

10 אִם־אַחֶרֶת יִקַּח־לוֹ שְׁאֵרָהּ כְּסוּתָהּ וְעֹנָתָהּ לֹא — כסותה ע״ז; ועונתה מ״ז

עין הקורא

לשונו לעיל בפ׳ בשלח י״ו י״ז אבל וילקטו המרבה והממעיטו, וגם כאן נחלקו כ״ס אם מקף למעלה או מתיגה למטה, והרב בעל א״ת מנא בס״ס שלו מתיגה למטה ולכן אמר שהמ״ת בלא קדמא בס״ס ור״ל בלא קדמא כ״א דמתיג׳ למטה, אך שהמחים אחריו סבלו במוכתו וחיברו המקף עם המתיגה ולא ידעו ולא הבינו דברי גאוני הב׳ הקדמונים שאמרו בבירור שהוקף הבא בלא משרתו ומבלי פשטא לפניו לעולם יבוא לפניו מקף במקומו לתיקון הנגינה או נתיבה שלפניו אם היא מוקפת לו כמבואר כל זה בספרי משפטי הטעמים דף י״ג ע״ש). וילדה־לו (וכן בכי״י גם בשל כ״ד דגוש הלמ״ד וכן כל חביריו וכבר כתב המחבר בהדיא בפ׳ וירא י״ט ל״א, גם רא״פ הדגיש כולם). המזוזה. אשר־לא יעדה והפדה לעם. יעדנה על מקף שבבנה ימהרנה אבל לא הוכתה היו״ד השניה כמשפט חטופי פ״א פעל של יו״ד. יעשה־לה. אם אחרת יקח־לו (או״כ משפט המתגים האלה מבואר במשפטי הטעמים כ״ס ב׳). שארה כסותה ועונתה ג׳ פסוקין מן ג׳ מילין מורדפין דמפקין ה״א הדרה והמינח ועונה (ישעיה ס״ו) ראה ויספרה הכינה (איוב כח כז) ודין, חד מן ד׳ מורדפין

עין הסופר

11 יִגָּרֵעַ׃ וְאִם־שְׁלָשׁ־אֵלֶּה לֹא יַעֲשֶׂה לָהּ וְיָצְאָה חִנָּם — שלש / חסף וחז
אֵין כָּסֶף׃ ס 12 מַכֵּה אִישׁ וָמֵת מוֹת — מות כמ״ז
13 יוּמָת׃ וַאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהָאֱלֹהִים אִנָּה לְיָדוֹ וְשַׂמְתִּי — יומת כמ״ז / והאלהים
14 לְךָ מָקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃ ס וְכִי־ — קדש / ינגם כמ״ז
יָזִד אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ לְהָרְגוֹ בְעָרְמָה מֵעִם מִזְבְּחִי — יזד ח״י
15 תִּקָּחֶנּוּ לָמוּת׃ ס וּמַכֵּה אָבִיו וְאִמּוֹ
16 מוֹת יוּמָת׃ ס וְגֹנֵב אִישׁ וּמְכָרוֹ — וגנב כח״ז
17 וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוּמָת׃ ס וּמְקַלֵּל
18 אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃ ס וְכִי־יְרִיבֻן — יריבן מ״י וח״ז
אֲנָשִׁים וְהִכָּה־אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ בְּאֶבֶן אוֹ בְאֶגְרֹף — באגרף כ״ח
19 וְלֹא יָמוּת וְנָפַל לְמִשְׁכָּב׃ אִם־יָקוּם וְהִתְהַלֵּךְ — יקים / כ״מ במ״ח
בַּחוּץ עַל־מִשְׁעַנְתּוֹ וְנִקָּה הַמַּכֶּה רַק שִׁבְתּוֹ יִתֵּן
20 וְרַפֹּא יְרַפֵּא׃ ס שני וְכִי־יַכֶּה אִישׁ — ורפא ח״ז
אֶת־עַבְדּוֹ אוֹ אֶת־אֲמָתוֹ בַּשֵּׁבֶט וּמֵת תַּחַת יָדוֹ
21 נָקֹם יִנָּקֵם׃ אַךְ אִם־יוֹם אוֹ יוֹמַיִם יַעֲמֹד לֹא יֻקַּם — נקם ח״ז
22 כִּי כַסְפּוֹ הוּא׃ ס וְכִי־יִנָּצוּ אֲנָשִׁים

עין הקורא

משיטה חגה חדשה ושבתה הושע ב יג). ואם־שלש־אלה לא יעשה. וכי
יזד ג׳ לך ככניל, והוי״ן רפה על שקל יביא ישיב. וגנב איש. וכי־יריבן
אנשים והכה־איש׳ אם־יקום כל אם ואם דדין כדלא במקף כד מן חד ואם
שור נגח כי׳ סול פר מקדין. והתהלך בחוץ על־משענתו. רק. וכי־יכה
כל וכי דכל בדלא במקף, וכל כי מרלא הפרשה עד לאת את המלות כל כי שהכתון
הסמוך לו פשטא או מפהא אינו במקף, וכל כי שהוא סמוך לטפחא ולפשטא אינו
במקף וכל שאינו במקף כמ״ב כי שור נגח הוא, כי תפגע שור. א׳ את
אמתו. (יקם בפתח ובוקף, ובמב״ג יקם ג׳ ב׳ וא׳). וכי־ינצו.

עין הסופר

אסון כמ"ז וְנִגְּפוּ אִשָּׁה הָרָה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן
ענוש ט"ז ישית כ"מ עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ כַּאֲשֶׁר יָשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה
בפללים ח"ק ונתתה כ"כ 23 וְנָתַן בִּפְלִלִים׃ וְאִם־אָסוֹן יִהְיֶה וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ
24 תַּחַת נָפֶשׁ׃ עַיִן תַּחַת עַיִן שֵׁן תַּחַת שֵׁן יָד תַּחַת
25 יָד רֶגֶל תַּחַת רָגֶל׃ כְּוִיָּה תַּחַת כְּוִיָּה פֶּצַע תַּחַת
חבורה כ"מ 26 פָּצַע חַבּוּרָה תַּחַת חַבּוּרָה׃ ס וְכִי־
יַכֶּה אִישׁ אֶת־עֵין עַבְדּוֹ אוֹ־אֶת־עֵין אֲמָתוֹ
27 וְשִׁחֲתָהּ לַחָפְשִׁי יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת עֵינוֹ׃ וְאִם־שֵׁן
יפיל ט"י עַבְדּוֹ אוֹ־שֵׁן אֲמָתוֹ יַפִּיל לַחָפְשִׁי יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת
שִׁנּוֹ׃ פ
סקול כ"מ 28 וְכִי־יִגַּח שׁוֹר אֶת־אִישׁ אוֹ אֶת־אִשָּׁה וָמֵת סָקוֹל
יִסָּקֵל הַשּׁוֹר וְלֹא יֵאָכֵל אֶת־בְּשָׂרוֹ וּבַעַל הַשּׁוֹר
מתמל ד' מ"ז שלשם כ"ת במ"ג 29 נָקִי׃ וְאִם שׁוֹר נַגָּח הוּא מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם וְהוּעַד
והועד מ"ז בבעליו כל"מ בִּבְעָלָיו וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ וְהֵמִית אִישׁ אוֹ אִשָּׁה
יושת כ"מ 30 הַשּׁוֹר יִסָּקֵל וְגַם־בְּעָלָיו יוּמָת׃ אִם־כֹּפֶר יוּשַׁת
פדין מ"ז עָלָיו וְנָתַן פִּדְיֹן נַפְשׁוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר־יוּשַׁת עָלָיו׃
31 32 אוֹ־בֵן יִגָּח אוֹ־בַת יִגָּח כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה יֵעָשֶׂה לּוֹ׃ אִם־
עֶבֶד יִגַּח הַשּׁוֹר אוֹ אָמָה כֶּסֶף׀ שְׁלֹשִׁים שְׁקָלִים

עין הקורא

וְנִגְּפוּ. קדמא וכריכה אישׁ את־עבדו, תכלא וכריכה אישׁ את־עין. וְשִׁחֲתָהּ. וְלֹא יֵאָכֵל. וגם־בעליו. אם־כפר יושת ככל אשר־יושת דמטעין (וכמבואר כאן במב"ג עיין עליהם) או־בן יגח או־בת יגח (או"ה בכל כ"מ שניה' יגח קמוץ, והרב בעל ת"כ נדד ולא ידע לאכרועי ונתעלם ממנו דברי הרד"ק במכלול שלכן כ"ד באתנח ובכבר בא: קמליך ולתי הפסק השופטת יצמרץ: או בן יגח וכו׳). יֵעָשֶׂה לּוֹ. כֶּסֶף׀ שְׁלֹשִׁים.

עין הסופר

33 יִתֵּן לַֽאדֹנָיו וְהַשּׁוֹר יִסָּקֵל׃ ס וְכִֽי־
יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר אוֹ כִּֽי־יִכְרֶה אִישׁ בֹּר וְלֹא — בר תכינא הא' ושלרא כ"מ
34 יְכַסֶּנּוּ וְנָֽפַל־שָׁמָּה שּׁוֹר אוֹ חֲמוֹר׃ בַּעַל הַבּוֹר — חמיר כל"מ כמ"ד הביר כל"מ
יְשַׁלֵּם כֶּסֶף יָשִׁיב לִבְעָלָיו וְהַמֵּת יִֽהְיֶה־ — כמ"א ישיב כ"מ
35 לּֽוֹ׃ ס וְכִֽי־יִגֹּף שׁוֹר־אִישׁ — יגף כא'
אֶת־שׁוֹר רֵעֵהוּ וָמֵת וּמָכְרוּ אֶת־הַשּׁוֹר הַחַי וְחָצוּ
36 אֶת־כַּסְפּוֹ וְגַם אֶת־הַמֵּת יֶחֱצוּן׃ אוֹ נוֹדַע כִּי שׁוֹר — יחצון מ"א נודע כ"מ
נַגָּח הוּא מִתְּמוֹל שִׁלְשֹׁם וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ בְּעָלָיו — מתמול כל"מ כמ"ד
שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם שׁוֹר תַּחַת הַשּׁוֹר וְהַמֵּת יִֽהְיֶה־ — שלשם כ"א כמ"ב
37 לּוֹ׃ ס כִּי יִגְנֹב־אִישׁ שׁוֹר אוֹ־שֶׂה — יגנב כל"מ
וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת

עין הקורא.

וְנָֽפַל־שָׁמָּה שּׁוֹר. יִֽהְיֶה־לּוֹ. וְכִֽי־יִגֹּף שׁוֹר־אִישׁ (א"ה עיין מספה"ש דף כט א). ומכרו. יֶחֱצוּן. כי (א"ה בכל הדפוסים גם בכ"י שׁוֹר נַגָּח, אבל בכ"י של כ"ד שׁוֹר נקדמא, ועיין מה שכתבתי בפ' מקץ ע"א ל' אבל וקמו שבעה). שַׁלֵּם ישלם שור. יִֽהְיֶה־לּוֹ כִּי יִגְנֹב־אִישׁ (א"ה במקרא כ"י של כ"ד עבר בגליונו ז"ל כן אשר כי יגנב־כ"כ כי יִגְנֹב־וככה הוא גם בחלופים דילן לא שהשמיטו שם המקף בשניהם והשמיטו גם המתג לב"א, והרד"ק במכלול מאזן כ"ה גם הוא אמר ז"ל יפעיל בחולם ובשוא כמוך במקף על מלה זעירא או על מלה מלעיל תחטף העי"ן בק"ח במקום החולם כמו ימשל־בם, יקבץ־און, ונשאר החולם עם המקף במלת כי יגנב־איש ולא כן מפני המארך שנשתתף עמו, וכן יבוא עם המקף בחולם כשהמלה אינה זעירא ולא מלעיל כמו יגבול־אותי (יהושע יח כ) עכ"ל ולדעתי כהפך הוא שלולא השתתפו מאריך עמו בעבור שהוא מוקף בחולם שלא כמנהג כל אפעול תפעול יפעול המוקפים שבולם בק"ח והנה יחשוב אדם שיש בזה טעות סופר לכך העמידו מאריך אצלם ועשו סימן על סימן כי כן מנהג המנקדים לעשות שני סימנים במקום שיש לחוש שטעה המנקד ויסתפק לו וכמו שכתב הראב"ע בריש צחות בד"ה הפתח הקטן לכן במקום שאין שם השש ספק לא השתתפו עמו מאריך וכמ"ש בריש פ' חיי שרה).

עין הסופר

כב

הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע־צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה׃ אִם־בַּמַּחְתֶּרֶת 1
אין כל"מ יִמָּצֵא הַגַּנָּב וְהֻכָּה וָמֵת אֵין לוֹ דָּמִים׃ אִם־זָרְחָה 2
הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו דָּמִים לוֹ שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם אִם־אֵין
לוֹ וְנִמְכַּר בִּגְנֵבָתוֹ׃ אִם־הִמָּצֵא תִמָּצֵא בְיָדוֹ 3
חמיר כל"מ במ"ל הַגְּנֵבָה מִשּׁוֹר עַד־חֲמוֹר עַד־שֶׂה חַיִּים שְׁנַיִם
יְשַׁלֵּם׃ ס שלישי כִּי יַבְעֶר־אִישׁ שָׂדֶה אוֹ־ 4
בעירו ק' מיטב כ"ט כֶרֶם וְשִׁלַּח אֶת־בְּעִירֹה וּבִעֵר בִּשְׂדֵה אַחֵר מֵיטַב
שָׂדֵהוּ וּמֵיטַב כַּרְמוֹ יְשַׁלֵּם׃ ס כִּי־ 5
קצים מ"ו גדיש מ"ל תֵצֵא אֵשׁ וּמָצְאָה קֹצִים וְנֶאֱכַל גָּדִישׁ אוֹ
המבער מ"ו הַקָּמָה אוֹ הַשָּׂדֶה שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִר
אֶת־הַבְּעֵרָה׃ ס כִּי־יִתֵּן אִישׁ 6
לשמר כל"ח אֶל־רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ־כֵלִים לִשְׁמֹר וְגֻנַּב מִבֵּית הָאִישׁ
אִם־יִמָּצֵא הַגַּנָּב יְשַׁלֵּם שְׁנָיִם׃ אִם־לֹא יִמָּצֵא הַגַּנָּב 7
וְנִקְרַב בַּעַל־הַבַּיִת אֶל־הָאֱלֹהִים אִם־לֹא שָׁלַח
יָדוֹ בִּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ׃ עַל־כָּל־דְּבַר־פֶּשַׁע עַל־שׁוֹר 8
עַל־חֲמוֹר עַל־שֶׂה עַל־שַׂלְמָה עַל־כָּל־אֲבֵדָה
יבא כ"ח במ"ו אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי־הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דְּבַר־

עין הקורא

וארבע־צאן. אם־אין לו. אם־המצא תמצא. משור עד־חמור לית דסמיך וחד מנמל ועד חמור. עד־שה לית דסמיך וחד ועד־שה. כי־יבער־איש. כי־תצא אש ונאכל. המבער את־הבערה. כי־יתן. כסף. ונקרב בעל הבית. על־כל־דבר פשע על־שור על־חמור על־שה על־שלמה על־כל. כל פסוקא על קדמי (ר"ל כל על שבפסוק זה בקמץ וי"ו בדחס, ודע שבכל הדפוסים הקדמונים וכ"י על־חמור בתליסא גדולה וכגירסת המסבר) עד האלהים. דבר (וכן

עין הסופר

שניהם אשר ירשיען אלהים ישלם שנים — ירשיען מ״ע וח״ז
9 לרעהו׃ ס כי־יתן איש אל־רעהו
חמור או־שור או־שה וכל־בהמה לשמר ומת
10 או־נשבר או־נשבה אין ראה׃ שבעת יהוה — ראה כ״מ שבעת כ״מ
תהיה בין שניהם אם־לא שלח ידו במלאכת
11 רעהו ולקח בעליו ולא ישלם׃ ואם־גנב יגנב — גנב ח״ז
12 מעמו ישלם לבעליו׃ אם־טרף יטרף יבאהו — טרף כ״מ יבאהו ח״י
עד הטרפה לא ישלם׃ פ
13 וכי־ישאל איש מעם רעהו ונשבר או־מת בעליו
14 אין־עמו שלם ישלם׃ אם־בעליו עמו לא ישלם
15 אם־שכיר הוא בא בשכרו׃ ס וכי־ — שכיר כ״מ
יפתה איש בתולה אשר לא־ארשה ושכב — בתולה כל״מ ארשה כל״מ
16 עמה מהר ימהרנה לו לאשה׃ אם־מאן — מהר ח״ז
ימאן אביה לתתה לו כסף ישקל כמהר — ישקל כל״מ כמהר כל״מ
17 18 הבתולת׃ ס מכשפה לא תחיה׃ כל־ — הבתולת כ״ל מו״ק ות״ו
19 שכב עם־בהמה מות יומת׃ ס זבח — שכב כל״מ
20 לאלהים יחרם בלתי ליהוה לבדו׃ וגר לא־ — זבח כ״מ
תונה ולא תלחצנו כי־גרים הייתם בארץ — תונה כ״מ
21 22 מצרים׃ כל־אלמנה ויתום לא תענון׃ אם־ — יתום כל״מ תענון מ״ז

עין הקורא

כבי״י במוגה גם בכ״י כל כ״ד גם בבוכליני גם בדינ״מ). אשר ירשיען. תהיה בין. הטרפה. וכי־יפתה איש. אשר לא־ארשה. ימהרנה לו. לתתה לו כמהר. לאלהים יחרם. תלחצנו. הייתם.

עין הסופר

צעק ח"ו עַנֵּה תְעַנֶּה אֹתוֹ כִּי אִם־צָעֹק יִצְעַק אֵלַי

שמע ג' ח"ו שָׁמֹעַ אֶשְׁמַע צַעֲקָתוֹ׃ וְחָרָה אַפִּי וְהָרַגְתִּי 23

אלמנות מ"ו אֶתְכֶם בֶּחָרֶב וְהָיוּ נְשֵׁיכֶם אַלְמָנוֹת וּבְנֵיכֶם

יתמים ח"ו יְתֹמִים׃ פ

אִם־כֶּסֶף ׀ תַּלְוֶה אֶת־עַמִּי אֶת־הֶעָנִי עִמָּךְ לֹא־ 24

כנשה כל"ח תשימון מל"מ הבל תחבל כל"ח תִהְיֶה לוֹ כְּנֹשֶׁה לֹא־תְשִׂימוּן עָלָיו נֶשֶׁךְ׃ אִם־ 25

רעך כח"ו בא כ"תכמ"ד חָבֹל תַּחְבֹּל שַׂלְמַת רֵעֶךָ עַד־בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ

תשיבנו כ"מ כסותה כ' תו ק' תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ׃ כִּי הִוא כְסוּתֹה לְבַדָּהּ הִוא 26

לערו כ"ח שִׂמְלָתוֹ לְעֹרוֹ בַּמֶּה יִשְׁכָּב וְהָיָה כִּי־יִצְעַק אֵלַי

הנון כ"מ אלהים קדש וְשָׁמַעְתִּי כִּי־חַנּוּן אָנִי׃ ס רביעי אֱלֹהִים 27

ונשיא כ"מ תאר כ"ח לֹא תְקַלֵּל וְנָשִׂיא בְעַמְּךָ לֹא תָאֹר׃ מְלֵאָתְךָ 28

בכור כ"מ במ"ו וְדִמְעֲךָ לֹא תְאַחֵר בְּכוֹר בָּנֶיךָ תִּתֶּן־לִי׃ כֵּן 29

לשרך ח"ו לצאנך ככ"כ תַּעֲשֶׂה לְשֹׁרְךָ לְצֹאנֶךָ שִׁבְעַת יָמִים יִהְיֶה

עַנֵּה תְעַנֶּה (או"ה בכל הדפוסים הקדמונים ענה בלר"י תענה בדגש וכן בכ"י גם בכ"י של כ"ע ועל ענה מסר ל' ומן ט"ו מלין מייחדין קמצין, ועל תענה מסר ב' אם תענה את בנותי, אם ענה תענה אתו עכ"ל גם הרב בעל א"ת בסוף פ' ויצא העיד שבכל הספרים נון של תענה בדגש גם כאן גם בפ' ויצא לא שמכח המסרת רצה להוכיח שהנון של תענה דהכא צ"ל בלר"י וכבר כתבתי שם בשום שכל לתורת אלהים מפורש שהרב א"ת שגה בכוונת המסרה ואחריו כל המחזיקים בו, יעויין שם, ואחרי שמחבר דילן גם הוא דק ודשם הנון בדגש לכן אין לזוז ממנו, ואין כאן מקום להאריך בביאור המסרה הכוללת, ובסוף פ' שמיני אצל כל מרבה רגלים אשוב לדבר בו א"ה). כִּי אִם־צָעֹק. אִם־כֶּסֶף ׀. לֹא־תִהְיֶה לוֹ. תְשִׂימֻן (או"ה העתקתי תשימון חס' כי כן מצאתיו בהעתקת המחבר אע"פ שהרמ"ה ז"ל אמר שהוא מ"ל ונמסרה מחלקת). תַּחְבֹּל. כִּי הִוא כְסוּתֹה לְבַדָּהּ הִוא. בַּמֶּה יִשְׁכָּב. וְשָׁמַעְתִּי. וְדִמְעֲךָ. (כֵּן־תַּעֲשֶׂה בכ"י הכ"ף בגעיא גם בזה גם בחבירו להלן כ"ג י"א

עין הקורא

30 עִם־אִמּוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי תִּתְּנוֹ־לִי׃ וְאַנְשֵׁי־קֹדֶשׁ
ט תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ
1 לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ׃ ס לֹא
תִשָּׂא שֵׁמַע שָׁוְא אַל־תָּשֶׁת יָדְךָ עִם־רָשָׁע
2 לִהְיֹת עֵד חָמָס׃ לֹא־תִהְיֶה אַחֲרֵי־רַבִּים לְרָעֹת
וְלֹא־תַעֲנֶה עַל־רִב לִנְטֹת אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת׃
3 4 וְדָל לֹא תֶהְדַּר בְּרִיבוֹ׃ ס כִּי
תִפְגַּע שׁוֹר אֹיִבְךָ אוֹ חֲמֹרוֹ תֹּעֶה הָשֵׁב תְּשִׁיבֶנּוּ

אכן למ״א שכיהס כלא געיא לפי גירסת החלופים וכן במ״ג דע״א ורפ״ו ואחרים בלא געיא ועיין מה שכתבתי ריש פ׳ חיי שרה). יִהְיֶה עִם־אִמּוֹ, בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי כל קריאה מלאת פסוק ביום השמיני במ״ב וביום השמיני, באספכס (ויקרא כג לט) בספר (נחמיה ח יח). תִּתְּנוֹ־לִי. ואנשי־קדש. שֵׁמַע שָׁוְא. אַל־תָּשֶׁת ככולם מלעיל וכפלא ביציני והייתי אומר שברת ממתיגת יָדְךָ ולא מצאתי לו דמיון (או״ס כפלאתי על פליאתו שכבר מצאנו לו כמה דמיונות כגון אַל־תָּשֵׂם את לבך דשמואל א׳ ט׳ כ׳, אַל־תָּלֶן הלילה דש״ב יז ט״ז, אַל־תָּשֵׁב את פני דמלכים א׳ ב׳ כ׳, מַה־יָּגֻר מאד דתילים כ״א ולדעתי כולם כמשפט כי המקף מחבר שתי התיבות לאחת וכל תיבה אחת עי״מ זה הוא מלעיל כמו כל יָקֻם וַיֵּשֶׁב ודומיהם, וכן משפט בעלי פ״א יו״ד כמו אַל־תּוֹסֶף גם בעלי ל״ה כמו אַל־תִּתֵּן בכתיבותיה, ולא מצאתי באופן זה מלרע כ״א אַל־תָּשֵׁב פני משיחך דדה״ב ו׳ מ״ב וחבירו דתילים קל״ב י׳ ובאו כן לתקן קריאת הבי״ת וגם הפ״א דוגמת ונפו בכתף פלשתים דישעיה י״א י״ד וכמו שכתב עליו הרד״ק בשם בן אשר וכבר העירותי גם אני על ענין זה במשפטי הטעמים דף פ׳ סוף ע״א, והנה חפשתי אחר כל דומיהם בבעלי ע״ו ולא מצאתי מלרע רק מלת אַל כ״א אַל־יָשֻׁם (דה״א כב טו) וחבירו (דה״ב יג לג) שכי אלה מלרע ובלרי בכל הספרים שבידי ומסופקני בגרסת הגירסא הזאת). וְלֹא־תַעֲנֶה עַל־רִב כל קרי׳ דכו׳ ב״מ לא תענה ברעך (וצלין שכך במסרה דילן לית ובאורא ולא תענה). תֶּהְדָּר. כִּי תִפְגַּע ס׳ בטעם באוריתא רישי פסוקי (או״ה גם במסרה דילן מחבר ככה ויש בה בלבול ועירוב דברים ואדבר עליה בפ׳ כי תבוא אבל כי תכלה לעשר בהגיעי לשם בעז״ה). שׁוֹר אֹיִבְךָ כן המתג תחת האלף.

עין הסופר
השמיני כל״ם
תהיון ט״ז
תשלכון ח׳
להית מ״ו כלי
לרעת ב׳ מ״ו כלי
רב ח׳
לנטת ח׳
להטת ח׳
בריבו כ״מ
איבך כ״ז
חמרו כ״מ
תנה כ״מ

עין הקורא

לוֹ׃ ס כִּֽי־תִרְאֶה חֲמוֹר שֹׂנַאֲךָ 5
רֹבֵץ תַּחַת מַשָּׂאוֹ וְחָדַלְתָּ מֵעֲזֹב לוֹ עָזֹב תַּעֲזֹב
עִמּוֹ׃ ס חמישי לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט אֶבְיֹנְךָ 6
בְּרִיבוֹ׃ מִדְּבַר־שֶׁקֶר תִּרְחָק וְנָקִי וְצַדִּיק אַל־תַּהֲרֹג 7
כִּי לֹא־אַצְדִּיק רָשָׁע׃ וְשֹׁחַד לֹא תִקָּח כִּי הַשֹּׁחַד 8
יְעַוֵּר פִּקְחִים וִיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִים׃ וְגֵר לֹא תִלְחָץ 9
וְאַתֶּם יְדַעְתֶּם אֶת־נֶפֶשׁ הַגֵּר כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ
מִצְרָיִם׃ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע אֶת־אַרְצֶךָ וְאָסַפְתָּ 10
אֶת־תְּבוּאָתָהּ׃ וְהַשְּׁבִיעִת תִּשְׁמְטֶנָּה וּנְטַשְׁתָּהּ 11
וְאָכְלוּ אֶבְיֹנֵי עַמֶּךָ וְיִתְרָם תֹּאכַל חַיַּת הַשָּׂדֶה
כֵּן־תַּעֲשֶׂה לְכַרְמְךָ לְזֵיתֶךָ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה 12
מַעֲשֶׂיךָ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרְךָ
וַחֲמֹרֶךָ וְיִנָּפֵשׁ בֶּן־אֲמָתְךָ וְהַגֵּר׃ וּבְכֹל אֲשֶׁר־ 13
אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשָּׁמֵרוּ וְשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא
תַזְכִּירוּ לֹא יִשָּׁמַע עַל־פִּיךָ׃ שָׁלֹשׁ רְגָלִים תָּחֹג לִי 14
בַּשָּׁנָה׃ אֶת־חַג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים 15
תֹּאכַל מַצּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ
הָאָבִיב כִּי־בוֹ יָצָאתָ מִמִּצְרָיִם וְלֹא־יֵרָאוּ פָנַי

עין הסופר
חמור כל מ במ"ד
שנאך כל"מ
רבץ כל"מ
מעזב עזב
תעזב כל"מ
אבינך
ג' חז בלי'
תהרג כל"מ
ושחד כל"מ
צדיקים
דין לחוץ מל"מ
הייתם כ"מ
במ"ח ממדים
תבואתה כ"מ
והשביעת
כ"ל חי"ת
אביני
ג' חז בלי'
עמך כ"מ במ"ד
לזיתך
מי"ק ות"ת
מעשיך כ"מ במ"ח
השביעי
כ"מ במ"ג
תשבת כל"מ
ינוח כב"ב
שורך כל"מ במ"ח
וחמרך כל"מ
אליכם כ"מ במ"ז
תזכירו ט"ו
שלש כ"מ במ"ג
תחג כ"מ
צויתך כח"ת
במ"ב מד"מ
למועד
כל"מ במ"ח

עין הקורא

כִּי־תִרְאֶה. שֹׂנַאֲךָ. מֵעֲזֹב לוֹ. מִדְּבַר־שֶׁקֶר. כִּי לֹא־אַצְדִּיק כללו מבואר בהוריות הקורא (מו"ה הינהקתיו במשפטי הטעמים דף כג א') פִּקְחִים ק"ף של כל פקחים רפה להקל. וּבְכֹל אשר־ד' דמירין יכל אשר. לֹא יִשָּׁמַע כל קרי' כוותי' במ"ב ורא יתמע (עיין מ"ש). תָּחֹג לִי. שִׁבְעַת יָמִים. כַּאֲשֶׁר. כִּי־בוֹ. וְלֹא־יֵרָאוּ.

עין הסופר

16 רֵיקָם׃ וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע — בכורי כ״מ מעשיך
בַּשָּׂדֶה וְחַג הָאָסִף בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאָסְפְּךָ אֶת־ — כ״מ במ״א האסף דין א׳
17 מַעֲשֶׂיךָ מִן־הַשָּׂדֶה׃ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה — שלש כ״מ במ״ג
18 כָּל־זְכוּרְךָ אֶל־פְּנֵי הָאָדֹן יְהוָה׃ לֹא־תִזְבַּח עַל־חָמֵץ — זכורך כמ״א האדן ב׳ מ׳
19 דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין חֵלֶב־חַגִּי עַד־בֹּקֶר׃ רֵאשִׁית — ילין כמ״א תביא כ״מ
בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־
תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃ פ ששי
20 הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ מַלְאָךְ לְפָנֶיךָ לִשְׁמָרְךָ בַּדָּרֶךְ — שלח כ״מ
21 וְלַהֲבִיאֲךָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הֲכִנֹתִי׃ הִשָּׁמֶר מִפָּנָיו — ולהביאך כ״מ הכנתי מל״מ
וּשְׁמַע בְּקֹלוֹ אַל־תַּמֵּר בּוֹ כִּי לֹא יִשָּׂא לְפִשְׁעֲכֶם — בקולו כל״מ במ״א
22 כִּי שְׁמִי בְּקִרְבּוֹ׃ כִּי אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקֹלוֹ — שמוע כ״מ במ״ג
וְעָשִׂיתָ כֹּל אֲשֶׁר אֲדַבֵּר וְאָיַבְתִּי אֶת־אֹיְבֶיךָ וְצַרְתִּי — איביך כמ״א
23 אֶת־צֹרְרֶיךָ׃ כִּי־יֵלֵךְ מַלְאָכִי לְפָנֶיךָ וֶהֱבִיאֲךָ אֶל־ — צרריך כמ״א והביאך כ״מ
הָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי — והכחדתיו ט״א
24 וְהִכְחַדְתִּיו׃ לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא
תָעָבְדֵם וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיהֶם כִּי הָרֵס — כמעשיהם ט״א

עין הקורא

בְּצֵאת. אֶל־הָאָדֹן יי. דַם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין. וְלַהֲבִיאֲךָ. הֲכִנֹתִי. הִשָּׁמֵר כולהן לעיל ב״מ חד הִשָּׁמֵר והשקט. אַל־תַּמֵּר. כִּי אִם־שָׁמֹעַ. ועשית כל אֲשֶׁר (הו״ה בכי״י את־צֹרְרֶיךָ מלת אֶת בלא געיא שלא כמנהגו בעבור החולם שאחריו וכ״כ המחבר בדרכי המתגים הנבדים כי כל הכהנים לכהנים השואנים הבוערים הטוחנות הם ודומיהם אותיות נהב״ל שלפניהם בלא מתג אע״פ שהיה בהם התנאי מקויים והם יעומדים ע״פ התנאי עכ״ל ועיין בספרי משפטי הטעמים דף כו א׳). וֶהֱבִיאֲךָ אֶל־הָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי סימן לנתוש ולנתוץ ולהאביד ולהרוס לבנות ולנטוע (ירמיה א י). וְלֹא תָעָבְדֵם וְלֹא. כִּי הָרֵס

עין הסופר

מצבתיהם כת״ו | תְּהָרְסֵם וְשַׁבֵּר תְּשַׁבֵּר מַצֵּבֹתֵיהֶם: וַעֲבַדְתֶּם אֵת 25
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּבֵרַךְ אֶת־לַחְמְךָ וְאֶת־מֵימֶיךָ
והסרתי כמל״ח | וַהֲסִרֹתִי מַחֲלָה מִקִּרְבֶּךָ: ס שביעי לֹא תִהְיֶה 26
מְשַׁכֵּלָה וַעֲקָרָה בְּאַרְצֶךָ אֶת־מִסְפַּר יָמֶיךָ אֲמַלֵּא:
אימתי ט״ו והמתי ח״ו | אֶת־אֵימָתִי אֲשַׁלַּח לְפָנֶיךָ וְהַמֹּתִי אֶת־כָּל־הָעָם 27
תבא ט׳ ח״ו | אֲשֶׁר תָּבֹא בָּהֶם וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ אֵלֶיךָ עֹרֶף:
וְשָׁלַחְתִּי אֶת־הַצִּרְעָה לְפָנֶיךָ וְגֵרְשָׁה אֶת־הַחִוִּי 28
אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַחִתִּי מִלְּפָנֶיךָ: לֹא אֲגָרְשֶׁנּוּ 29
מִפָּנֶיךָ בְּשָׁנָה אֶחָת פֶּן־תִּהְיֶה הָאָרֶץ שְׁמָמָה
וְרַבָּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה: מְעַט מְעַט אֲגָרְשֶׁנּוּ 30
מִפָּנֶיךָ עַד אֲשֶׁר תִּפְרֶה וְנָחַלְתָּ אֶת־הָאָרֶץ:
גבלך כ״ת במ״ג | וְשַׁתִּי אֶת־גְּבֻלְךָ מִיַּם־סוּף וְעַד־יָם פְּלִשְׁתִּים 31
ישבי כ״מ | וּמִמִּדְבָּר עַד־הַנָּהָר כִּי אֶתֵּן בְּיֶדְכֶם אֵת יֹשְׁבֵי
תכרת כל״ח | הָאָרֶץ וְגֵרַשְׁתָּמוֹ מִפָּנֶיךָ: לֹא־תִכְרֹת לָהֶם 32
ידשיאו ס״י | וְלֵאלֹהֵיהֶם בְּרִית: לֹא יֵשְׁבוּ בְּאַרְצְךָ פֶּן־יַחֲטִיאוּ 33
אתך כ״ת במ״ע תעבד כת״ו | אֹתְךָ לִי כִּי תַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי־יִהְיֶה לְךָ
למוקש כל״מ | לְמוֹקֵשׁ: פ

עין הקורא

תהרסם ועבדתם את. (לחמך). לא תהיה מלא לו תהיה סוף הימין בדרגא (עיין מכתבי הטעמים דף כח א). והמתי מלרע. וגרשה את־החוי את־ הכנעני מן ו׳ פסוקים דאית בהון את את את את, וכמבו״ה ואת הכנעני ב׳ דסמיכי ואין זה בכללם. לא אגרשנו בכל ליבנה הרי״ש נח״פ בהיות הגימ״ל בקמץ. בשנה אחת. עד אשר מים־סוף ועד־ים מן ג׳ פסוקים ועד עד. כי אתן. לא ישבו. פן־יחטיאו.

כד
עין הסופר

1 ואל־משה אמר עלה אל־יהוה אתה ואהרן
נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל והשתחויתם
2 מרחק: ונגש משה לבדו אל־יהוה והם לא יגשו — מרחק כ״ת
3 והעם לא יעלו עמו: ויבא משה ויספר לעם
את כל־דברי יהוה ואת כל־המשפטים ויען
כל־העם קול אחד ויאמרו כל־הדברים אשר — קול כ״מ במ״ה
4 דבר יהוה נעשה: ויכתב משה את כל־דברי — ויכתב כה״ז
יהוה וישכם בבקר ויבן מזבח תחת ההר
ושתים עשרה מצבה לשנים עשר שבטי — ושתים כלמ״ע / לשנים כלמ״ע
5 ישראל: וישלח את־נערי בני ישראל ויעלו
עלת ויזבחו זבחים שלמים ליהוה פרים: ויקח — עלת חס״ו
משה חצי הדם וישם באגנת וחצי הדם זרק על־ — באגנת חס
6 המזבח: ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם
ויאמרו כל אשר־דבר יהוה נעשה ונשמע:
7 ויקח משה את־הדם ויזרק על־העם ויאמר — ויזרק כ״ת
הנה דם־הברית אשר כרת יהוה עמכם על
8 כל־הדברים האלה: ויעל משה ואהרן נדב

עין הקורא

אתה ואהרן נדב. ויבא משה. לעם את. ואת. ויען כל־העם קדמא דזגין ויאמרו כל־הדברים אשר־דבר ה׳ נעשה, תנינא ויאמרו כל אשר־דבר ה׳ נעשה ונשמע. ויכתב משה את. וישכם. ויזבחו (עו״ה כתבין חלופי פסקי טעמי הכתוב הזה לרז״ל במס׳ יומא כ״ב ב׳ וחגיגה ו׳ ב׳ ובישוב סתירת ל׳ רש״י ז״ל, כמו דברתי בהבנת המקרא לחומש מורה לבינה שהדפסתי עכ״ס). הנה דם־הברית אשר כרת. על כל־הדברים. ויעל משה ואהרן נדב.

עין הסופר

9 ואביהוא ושבעים מזקני ישראל: ויראו את
10 אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת
הספיר וכעצם השמים לטהר: ואל־אצילי
11 בני ישראל לא שלח ידו ויחזו את־האלהים
ויאכלו וישתו: ס ויאמר יהוה
12 אל־משה עלה אלי ההרה והיה־שם ואתנה לך
את־לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי
להורתם: ויקם משה ויהושע משרתו ויעל
13 משה אל־הר האלהים: ואל־הזקנים אמר שבו
14 לנו בזה עד אשר־נשוב אליכם והנה אהרן
וחור עמכם מי־בעל דברים יגש אלהם: ויעל
15 משה אל־ההר ויכס הענן את־ההר: וישכן כבוד־
16 יהוה על־הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים
ויקרא אל־משה ביום השביעי מתוך הענן:
17 ומראה כבוד יהוה כאש אכלת בראש ההר
18 לעיני בני ישראל: ויבא משה בתוך הענן
ויעל אל־ההר ויהי משה בהר ארבעים יום
וארבעים לילה: פ

הספיר כל״מ לטהר מ״ו אצילי מ״א

לחת כ״ל חל״ת במ״ז והתורה כל״מ להורתם מו״ק וחו״ת.

נשיב כ״מ אליכם כ״מ במ״ו ארהם כ״ה במ״ו

וישכן כל״ח מפטיר

אכלת כ״ח

עין הקורא

ויראו את. לטהר. ואל־אצילי ומאציליה נל״י רפה, אצילי ידיו, אל
אצילה לית דגש. ויחזו. והיה־שם. והתורה והמצוה כ׳ בקריאה. משרתו.
ואל־הזקנים. בזה בזה. יגש אלהם. וישכן כבוד־יהוה. ויקרא אל־
[illegible]. ארבעים יום.

עין הסופר

כה
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִקְחוּ־לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ — תרומה כל"מ
3 תִּקְחוּ אֶת־תְּרוּמָתִי׃ וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ — תרומתי מ"ל
4 מֵאִתָּם זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃ וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן — ונחשת כל"ח
5 וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים׃ וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים — ותולעת כ"מ במ"ב יצרת כ"ל
6 וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וַעֲצֵי שִׁטִּים׃ שֶׁמֶן לַמָּאֹר בְּשָׂמִים — חד"ח במ"א אילם
7 לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים׃ אַבְנֵי־שֹׁהַם — כת"ת במ"ד למאר דין ח"י
8 וְאַבְנֵי מִלֻּאִים לָאֵפֹד וְלַחֹשֶׁן׃ וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ — ולקטרת כ"ח מלאים
9 וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם׃ כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנִי מַרְאֶה אוֹתְךָ — כח"ז במ"א לאפד ח"ו אותך ע' ט"ע
אֵת תַּבְנִית הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תַּבְנִית כָּל־כֵּלָיו וְכֵן — תבנית כ"מ
10 תַּעֲשׂוּ׃ ס וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים — ארון כ"מ במ"ג
אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי
11 קֹמָתוֹ׃ וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ — קמתו כת"י טהור
12 תְּצַפֶּנּוּ וְעָשִׂיתָ עָלָיו זֵר זָהָב סָבִיב׃ וְיָצַקְתָּ לּוֹ — כל"מ במ"ה זר כל"ח
אַרְבַּע טַבְּעֹת זָהָב וְנָתַתָּה עַל אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו — טבעת כל"ח במ"ד ונתתה במ"ב במי"ט ה"ה פעמתיו כח"י

עין הקורא

וְיִקְחוּ־לִי תְּרוּמָה כל יקחו ויקחו תקחו ישאו וישאו תשאו יסעו ויסעו עי"ן פיעלם רפה על השוים והיה דינם להדגש כגון יקח תקח יצא תצא יפע ויפע והגם בינגור כפילת פ"א פיעלם ולא המוכרים וריעיהם כלפו להקל, כן כמלא בחיון. אשר יִדְּבֶנּוּ. את־תְּרוּמָתִי. בְּשָׂמִים. וְעָשׂוּ לִי. אֵת תַּבְנִית וְאֵת תַּבְנִית. ועשו אֲרוֹן. וָחֵצִי כן כולם, וְאַמָּה וָחֵצִי כל מיפלא וְאמה וחצי ולית בה אמה וחצי. רָחְבּוֹ כן כלם. וצפית בלהון מלרע (או"ה מן הציפוי ומתלופי המבדות למדנו כלל גדול והוא כי כל יצפית וצוית ודומיהם בבנין הכבד הדגוש אם הם לי' יעתיד ובמוכים לאות ל"ף כולהון מלרע ובמוהם כל והשקית והכית בהפיעל כשהם במוכים לאות אף הם מלרע וזולתם מלעיל. וכל ויצוית ועלית ודומיהם בקל כולם מלעיל עם החלף וזולתו חוץ מן ולפית אותה). וְיָצַקְתָּ לוֹ. וְנָתַתָּה עַל.

עין הסופר

וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הָאֶחָת וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת
13 עַל־צַלְעוֹ הַשֵּׁנִית׃ וְעָשִׂיתָ בַדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ
14 אֹתָם זָהָב׃ וְהֵבֵאתָ אֶת־הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת עַל
15 צַלְעֹת הָאָרֹן לָשֵׂאת אֶת־הָאָרֹן בָּהֶם׃ בְּטַבְּעֹת
16 הָאָרֹן יִהְיוּ הַבַּדִּים לֹא יָסֻרוּ מִמֶּנּוּ׃ וְנָתַתָּ אֶל־
הָאָרֹן אֵת הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ׃ וְעָשִׂיתָ שני
17 כַפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה
18 וָחֵצִי רָחְבָּהּ׃ וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה
19 תַּעֲשֶׂה אֹתָם מִשְּׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת׃ וַעֲשֵׂה כְּרוּב
אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה וּכְרוּב־אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה מִן־
הַכַּפֹּרֶת תַּעֲשׂוּ אֶת־הַכְּרֻבִים עַל־שְׁנֵי קְצוֹתָיו׃
20 וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סֹכְכִים
בְּכַנְפֵיהֶם עַל־הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל־אָחִיו
21 אֶל־הַכַּפֹּרֶת יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים׃ וְנָתַתָּ אֶת־
הַכַּפֹּרֶת עַל־הָאָרֹן מִלְמָעְלָה וְאֶל־הָאָרֹן תִּתֵּן
22 אֶת־הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ׃ וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שָׁם
וְדִבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים
אֲשֶׁר עַל־אֲרוֹן הָעֵדֻת אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אוֹתְךָ
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ

טבעת כל"ח במ"ד
אתם כ"מ ב"מ ל"ט
צלעת כ"ח
הארן כ"ח
יסרו מ"ו
ונתת י"ט ח"כ
העדת כ"ח במ"ח
כפרת כל"ח
טהור
כל"מ במ"ה
כרבים כמ"ו
קצות כמ"ו
כרוב מ"ו
קצותיו כמ"ו
ומ"ו במ"ב
פרשי כמ"ו
סככים כמ"ו
ונתת י"ט ח"כ
העדת כ"ח במ"ח
ונועדתי מ"ו
ארון כ"מ במ"ג
העדת כ"ח במ"ח
אותך מ' מ"ו

עין הקורא

וְהֵבֵאתָ. עַל. אֵת הָעֵדֻת. אָרְכָּהּ. מִשְּׁנֵי. כְּרוּב. תַּעֲשׂוּ. פֹּרְשֵׂי קורינהו פרשי כנפיה/כנפיו' פרשים כנפים. אל־הכפרת נחלקו אל־הכפרת. מלמעלה בכולם הלמ"ד רפה. ואל־הארן. הכרבים אשר. את כל־אשר (עיין מ"ב).

עין הסופר

23 וְעָשִׂ֥יתָ שֻׁלְחָ֖ן עֲצֵ֣י שִׁטִּ֑ים אַמָּתַ֤יִם אָרְכּוֹ֙ וְאַמָּ֣ה
24 רָחְבּ֔וֹ וְאַמָּ֥ה וָחֵ֖צִי קֹמָתֽוֹ׃ וְצִפִּיתָ֥ אֹת֖וֹ זָהָ֣ב טָה֑וֹר — קמתו כה"ז
25 וְעָשִׂ֥יתָ לּ֛וֹ זֵ֥ר זָהָ֖ב סָבִֽיב׃ וְעָשִׂ֨יתָ לּ֥וֹ מִסְגֶּ֛רֶת
טֹ֖פַח סָבִ֑יב וְעָשִׂ֧יתָ זֵר־זָהָ֛ב לְמִסְגַּרְתּ֖וֹ סָבִֽיב׃ — טפח כה"ז
26 וְעָשִׂ֣יתָ לּ֔וֹ אַרְבַּ֖ע טַבְּעֹ֣ת זָהָ֑ב וְנָתַתָּ֙ אֶת־הַטַּבָּעֹ֔ת — ונתת י"ט ח"ה טבעות
27 עַ֚ל אַרְבַּ֣ע הַפֵּאֹ֔ת אֲשֶׁ֖ר לְאַרְבַּ֥ע רַגְלָֽיו׃ לְעֻמַּת֙ — כל"ח במ"ד הפאת ג' וח"ז תהיין
הַמִּסְגֶּ֔רֶת תִּֽהְיֶ֖יןָ הַטַּבָּעֹ֑ת לְבָתִּ֣ים לְבַדִּ֔ים לָשֵׂ֖את — כב"ב במי"ח
28 אֶת־הַשֻּׁלְחָֽן׃ וְעָשִׂ֤יתָ אֶת־הַבַּדִּים֙ עֲצֵ֣י שִׁטִּ֔ים
29 וְצִפִּיתָ֥ אֹתָ֖ם זָהָ֑ב וְנִשָּׂא־בָ֖ם אֶת־הַשֻּׁלְחָֽן׃ וְעָשִׂ֨יתָ
קְּעָרֹתָ֜יו וְכַפֹּתָ֗יו וּקְשׂוֹתָיו֙ וּמְנַקִּיֹּתָ֔יו אֲשֶׁ֥ר יֻסַּ֖ךְ — קערתיו כה"ז וכפתיו כה"ז וקשותיו ט' ונ"ז ומנקיתיו כב"ב
30 בָּהֵ֑ן זָהָ֥ב טָה֖וֹר תַּעֲשֶׂ֥ה אֹתָֽם׃ וְנָתַתָּ֧ עַֽל־הַשֻּׁלְחָ֛ן — ונתת י"ט ח"ה
לֶ֥חֶם פָּנִ֖ים לְפָנַ֥י תָּמִֽיד׃ פ
31 וְעָשִׂ֥יתָ מְנֹרַ֖ת זָהָ֣ב טָה֑וֹר מִקְשָׁ֞ה תֵּיעָשֶׂ֤ה — מנרת כה"ז תיעשה ט"ו
הַמְּנוֹרָה֙ יְרֵכָ֣הּ וְקָנָ֔הּ גְּבִיעֶ֛יהָ כַּפְתֹּרֶ֥יהָ וּפְרָחֶ֖יהָ — המנורה ג' מ"ז גביעיה כ"ט כפתריה
32 מִמֶּ֥נָּה יִהְיֽוּ׃ וְשִׁשָּׁ֣ה קָנִ֔ים יֹצְאִ֖ים מִצִּדֶּ֑יהָ שְׁלֹשָׁ֣ה ׀ — כה"ז וט"ו
קְנֵ֣י מְנֹרָ֗ה מִצִּדָּהּ֙ הָֽאֶחָ֔ד וּשְׁלֹשָׁה֙ קְנֵ֣י מְנֹרָ֔ה — קני כב"ב מנרה כ"ח במ"ג
33 מִצִּדָּ֖הּ הַשֵּׁנִֽי׃ שְׁלֹשָׁ֣ה גְ֠בִעִ֠ים מְֽשֻׁקָּדִ֞ים בַּקָּנֶ֣ה — גבעים כה"ק
הָאֶחָד֮ כַּפְתֹּ֣ר וָפֶרַח֒ וּשְׁלֹשָׁ֣ה גְבִעִ֗ים מְֽשֻׁקָּדִ֛ים — כפתר כ"ח

ועשית לו. ועשית לו לארון ועשית עליו זר לית דסמיך וכולל ועשית לו
סימן כתר תורה ועל גביהן. ונתת את־הטבעת על. לבתים לבדים. ונשא
בם. ועשית קערתיו הקו"ף דגושה כאשכנזים כדברי חיוג. וקשתיו ומנקיתיו
בלא מתג. ועשית מנרת תיעשה (ועיין מ"ג). ירכה וקנה. שלשה ׀ קני
מצדה האחד. השני. משקדים בקנה האחד דסמיך האחד בקנה דסמיך

עין הקורא

עין הסופר

בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר וָפָרַח כֵּן לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים
הַיֹּצְאִים מִן־הַמְּנֹרָה׃ וּבַמְּנֹרָה אַרְבָּעָה גְבִעִים 34
מְשֻׁקָּדִים כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ׃ וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי 35
הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה
וְכַפְתֹּר תַּחַת־שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים
כפתריהם כמ"ו הַיֹּצְאִים מִן־הַמְּנֹרָה׃ כַּפְתֹּרֵיהֶם וּקְנֹתָם מִמֶּנָּה 36
וקנתם כמ"ו יִהְיוּ כֻּלָּהּ מִקְשָׁה אַחַת זָהָב טָהוֹר׃ וְעָשִׂיתָ אֶת־ 37
נרתיה כמ"ו והאיר מ"ע נֵרֹתֶיהָ שִׁבְעָה וְהֶעֱלָה אֶת־נֵרֹתֶיהָ וְהֵאִיר עַל־
ומחתתיה כמ"ו טהור כל"מ במ"ק עֵבֶר פָּנֶיהָ׃ וּמַלְקָחֶיהָ וּמַחְתֹּתֶיהָ זָהָב טָהוֹר׃ 38
אתה כ"מ במ"ב כִּכָּר זָהָב טָהוֹר יַעֲשֶׂה אֹתָהּ אֵת כָּל־הַכֵּלִים 39
בתבניתם מ"ו ועם בי"ת הָאֵלֶּה׃ וּרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר־אַתָּה 40
כו
1 מָרְאֶה בָּהָר׃ ס שלישי וְאֶת־הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה
יריעת כלמ"ו וחו ותלעת כ' מ"ו עֶשֶׂר יְרִיעֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתֹלַעַת
כרבים כמ"ו חשב כ"ח שָׁנִי כְּרֻבִים מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃ אֹרֶךְ 2
היריעה כל"מ ורחב כל"פ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁמֹנֶה וְעֶשְׂרִים בָּאַמָּה וְרֹחַב
אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה אַחַת לְכָל־
תהיין כ"ב במי"פ חברת במד"פ הַיְרִיעֹת׃ חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת תִּהְיֶיןָ חֹבְרֹת אִשָּׁה אֶל־ 3

עין הקורא

אחד בקנה ס"א ג' פרכיות מסתכות, מקן בקנה בקנה, ויקחו בקנה בקנה, ויקהל בקנה בקנה. משקדים. וכפתר. וכפתר תחת. וכפתר תחת־שני. קמל כן לששת הקנים תגיכל לששת דקנים. והעלה את נרתיה. על־עבר לית דכמיק. ככר. יעשה אתה נ' דסבירין תעשה כיון כ"ק ככל פרכת. את כל־הכלים. בתבניתם אשר־אתה מראה. ותכלת וארגמן. ארך היריעה כל ענין דליווי ארך והצבייס ארך וסימן דפקיד יתיב דיגביר קליכו, ס"א הן הגה. שמנה. חמש היריעת דכמיך היריעת חמש יריעת חמש. תהיין חברת

עין הסופר

אֲחֹתָהּ וְחָמֵשׁ יְרִיעֹת חֹבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ׃ — אחתה כ״ח

4 וְעָשִׂיתָ לֻלְאֹת תְּכֵלֶת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הָאֶחָת — ללאת כ״ל חד״ח

מִקָּצָה בַּחֹבָרֶת וְכֵן תַּעֲשֶׂה בִּשְׂפַת הַיְרִיעָה — בחברת כ׳ וח״ז

5 הַקִּיצוֹנָה בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית׃ חֲמִשִּׁים לֻלָאֹת — הקיצנה כ׳ מד״מ

תַּעֲשֶׂה בַּיְרִיעָה הָאֶחָת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת תַּעֲשֶׂה — ללאת כ״ל חד״ח

בִּקְצֵה הַיְרִיעָה אֲשֶׁר בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית מַקְבִּילֹת — מקבילת כ׳ וח״ז

6 הַלֻּלָאֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ׃ וְעָשִׂיתָ חֲמִשִּׁים קַרְסֵי — הללאת כ״ל חד״ח

זָהָב וְחִבַּרְתָּ אֶת־הַיְרִיעֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ

7 בַּקְּרָסִים וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן אֶחָד׃ וְעָשִׂיתָ יְרִיעֹת עִזִּים

לְאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת תַּעֲשֶׂה

8 אֹתָם׃ אֹרֶךְ ׀ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה — אתם כ״ח כ״מ ל״ט

וְרֹחַב אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה אַחַת

9 לְעַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת׃ וְחִבַּרְתָּ אֶת־חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת

לְבָד וְאֶת־שֵׁשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד וְכָפַלְתָּ אֶת־הַיְרִיעָה

הַשִּׁשִּׁית אֶל־מוּל פְּנֵי הָאֹהֶל׃ וְעָשִׂיתָ חֲמִשִּׁים — הששית כל״ס

לֻלָאֹת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הָאֶחָת הַקִּיצֹנָה בַּחֹבָרֶת — הקיצנה מ״י וח״ז בחברת כ׳ וח״ז

עין הקורא

מטעם קדמא אשה אל אחתה מטעם תבירא אחת אל אחת וכו׳ ואשה אחת תביר. ועשית לֻלָאֹת במלואם לֻלָאֹת. עַל שְׂפַת הָאֶחָת כן הוא בזקפתא. קדמא מקצה בחֹבָרֶת תבירא הקיצונה במחברת תליתא דענין הקיצונה בחברת תלית׳ דעבי׳ ודניע׳ הקיצונה במחברת סימן מִשְׁנֶה מִשְׁנֶה וקות סופרים שגו בהם (אמ״ה גם בגליון המקראות הנדפסו קרוב ללשון זה וידמה שפגעת סופר גם הוא ותיקנו קדמא דעבייה מקצה במחברת תבירא ותליתא הקיצונה במחברת) לֻלָאֹת. אשר במחברת במלואם אשר במחברת. ועשית חמשים קרסי. בקרסים. לאהל. לעשתי עשרה יריעת. את־חמש. לבד כל לבד דמטעם

עין הסופר

החברת ב׳ וחז	וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הַחֹבֶרֶת
	הַשֵּׁנִית: 11 וְעָשִׂיתָ קַרְסֵי נְחֹשֶׁת חֲמִשִּׁים וְהֵבֵאתָ
	אֶת־הַקְּרָסִים בַּלֻּלָאֹת וְחִבַּרְתָּ אֶת־הָאֹהֶל וְהָיָה
העדף כלה״ו	אֶחָד: 12 וְסֶרַח הָעֹדֵף בִּירִיעֹת הָאֹהֶל חֲצִי הַיְרִיעָה
העדפת כל״ח אחרי מ״ו	הָעֹדֶפֶת תִּסְרַח עַל אֲחֹרֵי הַמִּשְׁכָּן: 13 וְהָאַמָּה מִזֶּה
	וְהָאַמָּה מִזֶּה בָּעֹדֵף בְּאֹרֶךְ יְרִיעֹת הָאֹהֶל יִהְיֶה
סרוח ט״ו לכסתו מ״ו	סָרוּחַ עַל־צִדֵּי הַמִּשְׁכָּן מִזֶּה וּמִזֶּה לְכַסֹּתוֹ: 14 וְעָשִׂיתָ
ערת כלה״ו חל״ת במ״א ט״וק	מִכְסֶה לָאֹהֶל עֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וּמִכְסֵה
אילם כח״ת במ״ד מל״מ	עֹרֹת תְּחָשִׁים מִלְמָעְלָה: פ רביעי
עמדים כלה״ו	15 וְעָשִׂיתָ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֲצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים:
אמות כ״מ במ״א	16 עֶשֶׂר אַמּוֹת אֹרֶךְ הַקָּרֶשׁ וְאַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה
ידות מ״ו	רֹחַב הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד: 17 שְׁתֵּי יָדוֹת לַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד
משלבת כ״ח	מְשֻׁלָּבֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכֹל קַרְשֵׁי
	הַמִּשְׁכָּן: 18 וְעָשִׂיתָ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֶשְׂרִים
תימנה כ״מ	קֶרֶשׁ לִפְאַת נֶגְבָּה תֵימָנָה: 19 וְאַרְבָּעִים אַדְנֵי־כֶסֶף
	תַּעֲשֶׂה תַּחַת עֶשְׂרִים הַקָּרֶשׁ שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת־
ידתיו כח״ו	הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת־

עין הקורא

קמץ (ס״ה עיין לעיל יב לו). עַל שְׂפַת. אֲחֹרֵי. (בְּאֹרֶךְ בב׳ כ״י אמר לי מסור עליו ג׳ וזה עיקר). עַל־צִדֵּי במיעוטם ־ל צִדֵּי. (סו״ה ואמה וחצי האמה מסור עליו בגליונו לית וכל קריאה חלוף אמה וחצי האמה יבב״ל והל׳ הזה הינתיק גם רב״ד ביגל ת״ב ולא הרגים בבבוס סבו סהלי חבירו להלן ל״ו כ״א גם הוא כמוהו, אכן בכ״י מסר עליו כל ביפרא כן וכל קרי׳ חלוף וכו׳ ולבון וה׳ עיקר). מְשֻׁלָּבֹת. נֶגְבָּה תֵימָנָה לית דסמיך. אַדְנֵי־כֶסֶף. קדמא שְׁנֵי אדנים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו וּשְׁנֵי אדנים תַּחַת

עין הסופר

20 הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו׃ וּלְצֶלַע הַמִּשְׁכָּן
21 הַשֵּׁנִית לִפְאַת צָפוֹן עֶשְׂרִים קָרֶשׁ׃ וְאַרְבָּעִים — צפון כ״מ
אַדְנֵיהֶם כָּסֶף שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד
22 וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ וּלְיַרְכְּתֵי
23 הַמִּשְׁכָּן יָמָּה תַּעֲשֶׂה שִׁשָּׁה קְרָשִׁים׃ וּשְׁנֵי
קְרָשִׁים תַּעֲשֶׂה לִמְקֻצְעֹת הַמִּשְׁכָּן בַּיַּרְכָתָיִם׃ — למקצעת כ״ח
24 וְיִהְיוּ תֹאֲמִם מִלְּמַטָּה וְיַחְדָּו יִהְיוּ תַמִּים עַל־רֹאשׁוֹ — תאמם חד״ח, ויהדו כ״ח, תמים כ״מ
אֶל־הַטַּבַּעַת הָאֶחָת כֵּן יִהְיֶה לִשְׁנֵיהֶם לִשְׁנֵי
25 הַמִּקְצֹעֹת יִהְיוּ׃ וְהָיוּ שְׁמֹנָה קְרָשִׁים וְאַדְנֵיהֶם — המקצעת כ״ח
כֶּסֶף שִׁשָּׁה עָשָׂר אֲדָנִים שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ
26 הָאֶחָד וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ וְעָשִׂיתָ
בְרִיחִם עֲצֵי שִׁטִּים חֲמִשָּׁה לְקַרְשֵׁי צֶלַע־ — בריחם כמ״ת
27 הַמִּשְׁכָּן הָאֶחָד׃ וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֶלַע־
הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֶלַע
28 הַמִּשְׁכָּן לַיַּרְכָתַיִם יָמָּה׃ וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכֹן בְּתוֹךְ — והבריח כ״מ, התיכן כה״ז
29 הַקְּרָשִׁים מַבְרִחַ מִן־הַקָּצֶה אֶל־הַקָּצֶה׃ וְאֶת־ — מברח ח״י
הַקְּרָשִׁים תְּצַפֶּה זָהָב וְאֶת־טַבְּעֹתֵיהֶם תַּעֲשֶׂה — טבעתיהם ה״ז

הקרש האחד לשתי ידתיו, תכיכא והליתאה שני ארנים תחת הקרש האחד ושני ארנים תחת הקרש האחד למקצעת בירכתים. ויהיו תאמים מלמטה כל מלמטה למ״ד דגושה וכל מלמעלה למ״ד רפה. על ראשו אל. כן. דכוותה לקרשי צלע המשכן האחד, דיצפיה לקרשי צלע המשכן האחת כימן ד״ת כ״א באחד ההרים או באחת הגאיות. לירכתים ימה. ואת הקרשים. ואת טבעתיהם כן כתיב וקרי.

עין הקורא

זָהָ֔ב בָּתִּ֖ים לַבְּרִיחִ֑ם וְצִפִּיתָ֥ אֶת־הַבְּרִיחִ֖ם זָהָֽב׃
30 וַהֲקֵמֹתָ֖ אֶת־הַמִּשְׁכָּ֑ן כְּמִ֨שְׁפָּט֔וֹ אֲשֶׁ֥ר הָרְאֵ֖יתָ
31 בָּהָֽר׃ ס חמישי וְעָשִׂ֣יתָ פָרֹ֗כֶת תְּכֵ֛לֶת וְאַרְגָּמָ֖ן
וְתוֹלַ֣עַת שָׁנִ֑י וְשֵׁ֥שׁ מָשְׁזָ֖ר מַעֲשֵׂ֥ה חֹשֵׁ֛ב יַעֲשֶׂ֥ה
32 אֹתָ֖הּ כְּרֻבִֽים׃ וְנָתַתָּ֣ה אֹתָ֗הּ עַל־אַרְבָּעָה֙ עַמּוּדֵ֣י
שִׁטִּ֔ים מְצֻפִּ֣ים זָהָ֔ב וָוֵיהֶ֖ם זָהָ֑ב עַל־אַרְבָּעָ֖ה אַדְנֵי־
33 כָֽסֶף׃ וְנָתַתָּ֣ה אֶת־הַפָּרֹכֶת֮ תַּ֣חַת הַקְּרָסִים֒ וְהֵבֵאתָ֥
שָׁ֨מָּה֙ מִבֵּ֣ית לַפָּרֹ֔כֶת אֵ֖ת אֲר֣וֹן הָעֵד֑וּת וְהִבְדִּילָ֤ה
הַפָּרֹ֨כֶת֙ לָכֶ֔ם בֵּ֣ין הַקֹּ֔דֶשׁ וּבֵ֖ין קֹ֥דֶשׁ הַקֳּדָשִֽׁים׃
34 וְנָתַתָּ֙ אֶת־הַכַּפֹּ֔רֶת עַ֖ל אֲר֣וֹן הָעֵדֻ֑ת בְּקֹ֖דֶשׁ
35 הַקֳּדָשִֽׁים׃ וְשַׂמְתָּ֤ אֶת־הַשֻּׁלְחָן֙ מִח֣וּץ לַפָּרֹ֔כֶת
וְאֶת־הַמְּנֹרָה֙ נֹ֣כַח הַשֻּׁלְחָ֔ן עַ֛ל צֶ֥לַע הַמִּשְׁכָּ֖ן
36 תֵּימָ֑נָה וְהַשֻּׁלְחָ֔ן תִּתֵּ֖ן עַל־צֶ֥לַע צָפֽוֹן׃ וְעָשִׂ֤יתָ
מָסָךְ֙ לְפֶ֣תַח הָאֹ֔הֶל תְּכֵ֥לֶת וְאַרְגָּמָ֛ן וְתוֹלַ֥עַת שָׁנִ֖י
37 וְשֵׁ֣שׁ מָשְׁזָ֑ר מַעֲשֵׂ֖ה רֹקֵֽם׃ וְעָשִׂ֣יתָ לַמָּסָ֗ךְ חֲמִשָּׁה֙
עַמּוּדֵ֣י שִׁטִּ֔ים וְצִפִּיתָ֤ אֹתָם֙ זָהָ֔ב וָוֵיהֶ֖ם זָהָ֑ב וְיָצַקְתָּ֣
כז 1 לָהֶ֔ם חֲמִשָּׁ֖ה אַדְנֵ֥י נְחֹֽשֶׁת׃ ס ששי וְעָשִׂ֥יתָ
אֶת־הַמִּזְבֵּ֖חַ עֲצֵ֣י שִׁטִּ֑ים חָמֵ֣שׁ אַמּ֣וֹת אֹ֠רֶךְ וְחָמֵ֨שׁ
אַמּ֤וֹת רֹ֨חַב֙ רָב֤וּעַ יִהְיֶה֙ הַמִּזְבֵּ֔חַ וְשָׁלֹ֥שׁ אַמּ֖וֹת

עין הסופר
לבריחם כלח״ת
הבריחם כלח״ת
והקמת בוכ״כ
הראית ע״ז
ותירצת
כ״מ נמ״ג
חשב כ״מ
אתה כ״מ נמ״ג
עמודי
כל״מ נמ״ג
ארון כ״מ נמ״ג
העדות ח״מ״ו
והבדילה מ״ז
ונתת י״ט ח״כ
העדת
כ״מ נמ״מ
המנרה
כל״מ נמ״ג
נכח כל״מ
רקם כמ״ז
רבית ככ״כ
ושלש כל״מ נמ״ג

עין הקורא
וַהֲקֵמֹתָ. חֹשֵׁב כל חֹשֵׁב אֹרֵג רֹקֵם מלרע. יַעֲשֶׂה אֹתָהּ. וְהֵבֵאתָ שָׁמָּה. אֵת. וְהִבְדִּילָה מלרע יש אומרים בהורד נעבור קדנת הה״ח. בֵּין הַקֹּדֶשׁ. עַל אֲרוֹן. בְּקֹדֶשׁ. עַל צֶלַע. וְהַשֻּׁלְחָן. וחמש אַמּוֹת. יִהְיֶה.

2 קֹמָתוֹ׃ וְעָשִׂיתָ קַרְנֹתָיו עַל אַרְבַּע פִּנֹּתָיו מִמֶּנּוּ
3 תִּהְיֶיןָ קַרְנֹתָיו וְצִפִּיתָ אֹתוֹ נְחֹשֶׁת׃ וְעָשִׂיתָ סִּירֹתָיו
לְדַשְּׁנוֹ וְיָעָיו וּמִזְרְקֹתָיו וּמִזְלְגֹתָיו וּמַחְתֹּתָיו לְכָל־
4 כֵּלָיו תַּעֲשֶׂה נְחֹשֶׁת׃ וְעָשִׂיתָ לּוֹ מִכְבָּר מַעֲשֵׂה רֶשֶׁת
נְחֹשֶׁת וְעָשִׂיתָ עַל־הָרֶשֶׁת אַרְבַּע טַבְּעֹת נְחֹשֶׁת
5 עַל אַרְבַּע קְצוֹתָיו׃ וְנָתַתָּה אֹתָהּ תַּחַת כַּרְכֹּב
הַמִּזְבֵּחַ מִלְּמָטָּה וְהָיְתָה הָרֶשֶׁת עַד חֲצִי הַמִּזְבֵּחַ׃
6 וְעָשִׂיתָ בַדִּים לַמִּזְבֵּחַ בַּדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ
7 אֹתָם נְחֹשֶׁת׃ וְהוּבָא אֶת־בַּדָּיו בַּטַּבָּעֹת וְהָיוּ
8 הַבַּדִּים עַל־שְׁתֵּי צַלְעֹת הַמִּזְבֵּחַ בִּשְׂאֵת אֹתוֹ׃ נְבוּב
לֻחֹת תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר הֶרְאָה אֹתְךָ בָּהָר כֵּן
9 יַעֲשׂוּ׃ ס שביעי וְעָשִׂיתָ אֵת חֲצַר הַמִּשְׁכָּן
לִפְאַת נֶגֶב־תֵּימָנָה קְלָעִים לֶחָצֵר שֵׁשׁ מָשְׁזָר
10 מֵאָה בָאַמָּה אֹרֶךְ לַפֵּאָה הָאֶחָת׃ וְעַמֻּדָיו עֶשְׂרִים
וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמֻּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם
11 כָּסֶף׃ וְכֵן לִפְאַת צָפוֹן בָּאֹרֶךְ קְלָעִים מֵאָה
אֹרֶךְ וְעַמֻּדָו עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת
12 וָוֵי הָעַמֻּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃ וְרֹחַב הֶחָצֵר
לִפְאַת־יָם קְלָעִים חֲמִשִּׁים אַמָּה עַמֻּדֵיהֶם עֲשָׂרָה

עין הסופר
קמתו כ"ת
קרנתיו כח'
פנתיו כח'
סירתיו ח'
יעיו מ"ע
ומזרקתיו ח'
ומזלגתיו ח'
ומחתתיו ח'
טבעת
כל"ח במ"ד
קצותיו
כנ"ב במ"ב
כרכב ח'
בטבעת
כל"ח במ"ב
צלעת כל"ח
נבוב כ' ומ'
לחת כ"ל
חל"ח במ"ו
אתך כ"ח במ"ע
ועמדיו כח'
במ"ג וחל חל"ה
העמדים
ד' ח' כלי
וחשקיהם
כח' במ"ב
ועמדו חל"ח
דוב' ד' קרי
העמדים
ד' ח' כלי
עמדיהם
כח' במ"ד

עין הקורא
וְעָשִׂיתָ סִּירֹתָיו סמ"ך דגושה בתלולת המתג. לְדַשְּׁנוֹ. לְכָל־כֵּלָיו. וְהָיְתָה הָרֶשֶׁת. הֶרְאָה אֹתְךָ וְעָשִׂיתָ אֵת. לִפְאַת נֶגֶב־תֵּימָנָה. וְכֵן לִפְאַת. מֵאָה אֹרֶךְ. וְרֹחַב הֶחָצֵר לִפְאַת ים במלים לפאתים. עַמֻּדֵיהֶם עֲשָׂרָה.

עין הסופר

13 וְאַדְנֵיהֶם עֲשָׂרָה׃ וְרֹחַב הֶחָצֵר לִפְאַת קֵדְמָה
14 מִזְרָחָה חֲמִשִּׁים אַמָּה׃ וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה
קְלָעִים לַכָּתֵף עַמֻּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃ עמדידם כת״ו במ״ד
15 וְלַכָּתֵף הַשֵּׁנִית חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה קְלָעִים עַמֻּדֵיהֶם
16 שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃ וּלְשַׁעַר הֶחָצֵר מָסָךְ
עֶשְׂרִים אַמָּה תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי יריעת כ״מ במ״כ
וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם עַמֻּדֵיהֶם אַרְבָּעָה רקם כת״ו
17 וְאַדְנֵיהֶם אַרְבָּעָה׃ כָּל־עַמּוּדֵי הֶחָצֵר סָבִיב מפציר עמודי
18 מְחֻשָּׁקִים כֶּסֶף וָוֵיהֶם כָּסֶף וְאַדְנֵיהֶם נְחֹשֶׁת׃ אֹרֶךְ כט״ו במ״כ
הֶחָצֵר מֵאָה בָאַמָּה וְרֹחַב חֲמִשִּׁים בַּחֲמִשִּׁים וְקֹמָה יקפה ת״ו
19 חָמֵשׁ אַמּוֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וְאַדְנֵיהֶם נְחֹשֶׁת׃ לְכֹל

וְרֹחַב הֶחָצֵר לִפְאַת. וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה. עַמֻּדֵיהֶם. מָסָךְ ג׳ קמצין עַמֻּדֵיהֶם אַרְבָּעָה (אע״ה ברוב הדפוסים עמדיהם בפתח כחבירו לעיל הסוף כ׳ ויקהל אבל בכ״י והדפוס שלפנינו של רמ״ה הוא במונח וכמסורת המחבר, ובכ״י של כ״ד גם זה גם חבירו דסוף ויקהל שניהם במונח). כָּל־עַמּוּדֵי (או״ה הנה מקום אתי להזהיר המעיין שלא יטריד לעיוניו בליקוטי המסורות המדפסים בסוף ספר מסורת סייג לתורה להרמ״ה ז״ל כי כולם משובשים ואין בהם שמירה כלל ובלל, ואינם לרמ״ה כלל אבל איזה תלמיד בלתי הגון לקטם וחברם עם הספר ומה שמצא כתב ומה שלא מצא לא כתב ואולי שהוסיף או גרע מסברתו וכקיאתו או שמצא הדברים משובשים והעתיקם כמו שמצאם. והנה בספר שמות מצאנו פסוקים המתחילים כל ואחרים המתחילים וְכל בוי״ו והמלקט ההוא העתיק בענין זה לשון המסורת האומרת כל פ׳ שמות ר״ש פסוק וכל בר מן ח׳ דָּל וסימניהון כל שובב יגש בהמה כל לאכה ויתום וכו׳ ומונה והולך שמונה אלה הן דעכינה כל עמודי החצר שאין בו מחלוקת כלל, ועוד המשה שנים אחרים והם כל מחמצת לא תאכלו, כל עדת ישראל יעשו אותו (יב כ׳, יב מז) לכן הם י״א בס׳ שמות דכתיבין ר״פ, גם במערכת נכתבה המחבר׳ האות אבן המסורה המחוברת היא הכתובה בס׳ כל סי׳ י״ב והיא אומרת בהפך כל כ׳ שמות ר״פ דָּל בר מן ח׳ וכל וסי׳ וכו׳ ולשון זה נכון ומקויים). וְרֹחַב חֲמִשִּׁים. לְכֹל.

עין הקורא

עין הסופר

כלי המשכן בכל עבדתו וכל־יתדתיו וכל־יתדת | עבדתו כל"ח יתדתיו כל"ח יתדת כל"ח
20 החצר נחשת: ס ואתה
תצוה ׀ את־בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך | כתית כנ"ח למאור
21 כתית למאור להעלת נר תמיד: באהל מועד | כ"מ כמ"ח להעלת ב' מ"ו
מחוץ לפרכת אשר על־העדת יערך אתו אהרן | מועד כמ"ו העדת כ"ח כמ"ח
ובניו מערב עד־בקר לפני יהוה חקת עולם | יערך כל"ח
כח
1 לדרתם מאת בני ישראל: ס ואתה | לדרתם כחד"ח
הקרב אליך את־אהרן אחיך ואת־בניו אתו
מתוך בני ישראל לכהנו־לי אהרן נדב ואביהוא
2 אלעזר ואיתמר בני אהרן: ועשית בגדי־קדש
3 לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת: ואתה תדבר | לכבוד כל"מ כמ"ח
אל־כל־חכמי־לב אשר מלאתיו רוח חכמה | מלאתיו כ"ב
4 ועשו את־בגדי אהרן לקדשו לכהנו־לי: ואלה | ואפוד
הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתנת | י' ט"ו בלי ומעיל כ"ח וכתנת כל"ח
תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי־קדש לאהרן
5 אחיך ולבניו לכהנו־לי: והם יקחו את־הזהב
ואת־התכלת ואת־הארגמן ואת־תולעת השני | תולעת כ"פ כמ"ח

בכל וכל־יתדת. ואתה תצוה ׀ את. זית זך. יערך אתו אהרן ובניו. באמר יערך אתו אהרן סימן ארבע בארבע תלת בתלת (ר"ל תצוה שהוא תיבה בעלת ד' אותיות כתוב בו יערך אתו אהרן וכנגד ד' תיבות, ואמר שהוא תיב' בעלת ג' אותיות כתיב בו יערך אתו אהרן ג' תיבות ובשמט וכנו). עד־בקר. לכהנו־לי. אהרן בתג"ה אהרן. אל־כל־חכמי־לב. ועשו מצנפת ואבנט ואת־התכלת סן י"ח פסוקין דכמן את ואת ואת ואת ואת (הו"ה לפי כללי המתנב

עין הקורא

עין הסופר

וְאֶת־הַשֵּׁשׁ׃ פ

6 האפד כל״ח במ״א | וְעָשׂוּ אֶת־הָאֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי
7 כתפת כל״ח במ״ב | וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב׃ שְׁתֵּי כְתֵפֹת חֹבְרֹת
8 קצותיו כב״ב במ״ב | יִהְיֶה־לּוֹ אֶל־שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחֻבָּר׃ וְחֵשֶׁב אֲפֻדָּתוֹ
אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשֵׂהוּ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה זָהָב תְּכֵלֶת
9 וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־
עליהם כל״מ במי״ג | שְׁתֵּי אַבְנֵי־שֹׁהַם וּפִתַּחְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת בְּנֵי
10 שמות ב״מ במ״ג משמתם ח״ו | יִשְׂרָאֵל׃ שִׁשָּׁה מִשְּׁמֹתָם עַל הָאֶבֶן הָאֶחָת וְאֶת־
הנותרים מל״מ | שְׁמוֹת הַשִּׁשָּׁה הַנּוֹתָרִים עַל־הָאֶבֶן הַשֵּׁנִית
11 כתולדתם ח״ו פתוחי כל״מ | כְּתוֹלְדֹתָם׃ מַעֲשֵׂה חָרַשׁ אֶבֶן פִּתּוּחֵי חֹתָם
התסג׳ ח״ו שמת ג׳ ח״ו | תְּפַתַּח אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
12 מסבת חל״מ משבצות ב׳ ע״ו | מֻסַבֹּת מִשְׁבְּצוֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃ וְשַׂמְתָּ אֶת־
כתפת כל״ח במ״ב האפד כל״ח במ״א זכרן ג׳ ח״ו | שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל כִּתְפֹת הָאֵפֹד אַבְנֵי זִכָּרֹן לִבְנֵי
שמותם ב׳ ע״ו | יִשְׂרָאֵל וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־שְׁמוֹתָם לִפְנֵי יְהוָה עַל־

עין הקורא

דלוי וְאֶת־במתניתא כבידה וכן חבירו בפ׳ ויקהל אע״פ שמחלופים דילן כרלה שזה לדעת ב״נ ואולי כהפך הוא). קדמא ותרשו ותליתא׳ רועשית זהב תכלת וארגמן מליעא והחשב זהב תכלת וארגמן. תולעת שני ג׳ דסמיכי ועשו את האפד קדמאה, והפוד דמלואתם, ופרשו עליהם בגד (או״ה זה נ״ע טובא שלפי גירסת כל ספרינו אינם רק שנים דסמיכי והיינו הך דעכינא ודסוף פ׳ במדבר ד׳ ח׳ ופרשו עליהם בגד הם שם מסור עליו במס״ק ב׳ וגם במס״ג מסר ב׳ וסי׳ ופרשו עליהם בגד ויעשו את האפוד זהב עכ״ל אבן כאן בגליון מס״ק מסר עליו ג׳ גם בכי״י מסר ג׳ וכלשון המחבר לכן נ״ע). שְׁתֵּי כתפת. יִהְיֶה לּוֹ אל־שני ג׳ דסמיכי שתי כתפת, ל׳ שתי בנין דעלי (ש״א ב׳ ל״ד) נשמן הואל (מ״ב ה׳ כג). וְחֻבָּר. אבני שֹׁהַם. מִשְּׁמֹתָם נ״ל. וְאֶת־שְׁמוֹת (וכן לב״א אבל ב״נ וְאֶת) חָרָשׁ ג׳. קדמא ונשא אהרן את־שמתם, דביצאה (כ״ח ל״ה) ונשא אהרן אֶת־עון וסי׳ גרם

עין הסופר

13 שְׁתֵּי כְתֵפָיו לְזִכָּרֹן׃ ס שני וְעָשִׂיתָ מִשְׁבְּצֹת
14 זָהָב׃ וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרֹת זָהָב טָהוֹר מִגְבָּלֹת תַּעֲשֶׂה
אֹתָם מַעֲשֵׂה עֲבֹת וְנָתַתָּה אֶת־שַׁרְשְׁרֹת הָעֲבֹתֹת
15 עַל־הַמִּשְׁבְּצֹת׃ ס וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן
מִשְׁפָּט מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹד תַּעֲשֶׂנּוּ זָהָב
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר תַּעֲשֶׂה
16 אֹתוֹ׃ רָבוּעַ יִהְיֶה כָּפוּל זֶרֶת אָרְכּוֹ וְזֶרֶת רָחְבּוֹ׃
17 וּמִלֵּאתָ בוֹ מִלֻּאַת אֶבֶן אַרְבָּעָה טוּרִים אָבֶן
18 טוּר אֹדֶם פִּטְדָה וּבָרֶקֶת הַטּוּר הָאֶחָד׃ וְהַטּוּר
19 הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ סַפִּיר וְיָהֲלֹם׃ וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי לֶשֶׁם
20 שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה׃ וְהַטּוּר הָרְבִיעִי תַּרְשִׁישׁ וְשֹׁהַם
21 וְיָשְׁפֵה מְשֻׁבָּצִים זָהָב יִהְיוּ בְּמִלּוּאֹתָם׃ וְהָאֲבָנִים

לזכרן ג׳ חז משבצת
כ״ח בנ״כ
שרשרת כ״מ
מגבלת כ״מ
עבת כל״ח
העבתת כל״מ
אפד כל״ח בנ״ל
רבוע כ״מ
כפול כ״מ
ומלאת כנ״כ
מלאת חז
טורים כל״מ
טור כל״מ
ספיר כל״מ
ויהלם כ״מ
תרשיש כ״מ
במלואתם חז

עין הקורא

עין, וכ׳ מלמעלה (פסוק כט ול׳) ונשא אהרן את־שמות, את־משפט. שרשרת כולם שרשרת כ״מ שַׁרְשֹׁת גבלת דמלוה. עֲבֹת כל אוריתא עֲבֹת במ״א וענף עין עֲבֹת. עַל־הַמִּשְׁבְּצֹת. (זהב כ״ה בכל הדפוסים הקדמונים וכ״י גם מסור עליו ב׳ בטעם וחבירו לעיל פסוק ו׳). וּמִלֵּאתָ בוֹ מִלֻּאַת אבן. טוּרִים אֶבֶן דפקודי טוּרֵי אָבֶן. פִּטְדָה. וְיָהֲלֹם (וכן בכ״י גם בס׳ל כ״ד גם במ״ג רפ״ו ורע״ח וסוגלינו ובכל הקדמונים היו״ד בפתח גם הרד״ק במכלול הזכיר לכד משקל יַפְעֵל כמו יַעֲקֹב ואילו יָפְעַל לא הזכיר). לֶשֶׁם שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה (וכן כתב המחבר בבעל נוח התיבות אחלמה מלעיל כי הה״א כוכב כה׳א של מאומה לילה חלילה) תַּרְשִׁישׁ וְשֹׁהַם ב׳ מב׳ ליסנא, מס״ה (וחבירו בדה״א כל כו וסהס וזכור ועברי, והוא סם ליט). קדמא תרשיש וְשהם תביכא תרשיש שהם מס״ה. וְיָשְׁפֵה (הפ״א בסגול בספרי כ״י אשר לי גם במ״ג רע״ח ורפ״ו וסוגלינו דמ״ח, גם מלשון הרד״ק בשרשו נראה שגם הוא היה קורא בסגול כי דימהו אל יְפֵה־פִיָּה ובמכלול בשקל מִקְוֶה אמר בפירוש כי כל היוצאים יגל זה המשקל אע״פ שאינם מן הבדע הזה הם בסגול כמו הפֹּתַח אשה צנה עלפה ומו׳). והאבנים.

עין הסופר

תִּהְיֶיןָ עַל־שְׁמֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עַל־
שְׁמֹתָם פִּתּוּחֵי חוֹתָם אִישׁ עַל־שְׁמוֹ תִּהְיֶיןָ לִשְׁנֵי
22 עָשָׂר שָׁבֶט׃ וְעָשִׂיתָ עַל־הַחֹשֶׁן שַׁרְשֹׁת גַּבְלֻת
23 מַעֲשֵׂה עֲבֹת זָהָב טָהוֹר׃ וְעָשִׂיתָ עַל־הַחֹשֶׁן
שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְנָתַתָּ אֶת־שְׁתֵּי הַטַּבָּעוֹת עַל־
24 שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃ וְנָתַתָּה אֶת־שְׁתֵּי עֲבֹתֹת הַזָּהָב
25 עַל־שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת אֶל־קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃ וְאֵת שְׁתֵּי
קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת תִּתֵּן עַל־שְׁתֵּי הַמִּשְׁבְּצוֹת
26 וְנָתַתָּה עַל־כִּתְפוֹת הָאֵפֹד אֶל־מוּל פָּנָיו׃ וְעָשִׂיתָ
שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְשַׂמְתָּ אֹתָם עַל־שְׁנֵי קְצוֹת
הַחֹשֶׁן עַל־שְׂפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל־עֵבֶר הָאֵפוֹד בָּיְתָה׃
27 וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְנָתַתָּה אֹתָם עַל־שְׁתֵּי
כִתְפוֹת הָאֵפוֹד מִלְּמַטָּה מִמּוּל פָּנָיו לְעֻמַּת
28 מֶחְבַּרְתּוֹ מִמַּעַל לְחֵשֶׁב הָאֵפוֹד׃ וְיִרְכְּסוּ אֶת־

שמת ג׳ מ״ו
שמתם כ״ח במ״ג
חותם כל״מ במ״ג
שרשת ח״ו
גבלה כח״ו
עבת כח״ו
ונתת י״ט מ״ס
טבעות
הטבעות
ד׳ מ״ו כלי׳
קצות כמ״ו
עבתת כל״ח
המשבצות
ב׳ מ״ו
כתפות
ב׳ מ״ו כלי׳
טבעות
ד׳ מ״ו כלי׳
האפוד
י׳ מ״ו כלי׳
טבעות
ד׳ מ״ו כלי׳
כתפות
ב׳ מ״ו כלי׳
האפוד י׳ מ״ו
האפוד י׳ מ״ו

עין הקורא

על־שמת. לשני עשר. שרשת גבלת (לו״ה גם בניגר המתיגות שלו כתב ו״ל
יש מתיגות אבל אין בהם אחד מכל הכללים האלה שאמרנו והנה תמוכות לפני בו״א
ובאות עם המלכים ועם המשרתים ואלו כן תרצא מליא עליה חרבית הספרי
שרשות בדבר אבל וכ״ל שאינן באות אותן המתיגות כ״א ללמדנו על רפיון
האותיות אחרי הבו״א בכמוך וכן כל ערבת מואב מתוג היגי״ן אבל מערבות
מתוג המ״ס כדת תנועה שלישית ונדחה המתיגה אבל תחת היגי״ן עכ״ל). קדמא
ונתתה את־שתי עבתת הזהב תניגא ויתנו שתי העבתת הזהב מבו״ה.
על־שתי. אל־קצות לית דכמיך וחד על־קצות דפקודי מם ה׳ ופי׳ ז׳ על יקדמהו.
ואת שתי. המשבצות ערכתפת. ועשית שתי טבעות דכמיך לו ותעשית
שתי־טבעת בו׳ ד״ו (ככל בפרינו וכ״י שתי במונח). על־שפתו ב׳ בטעם במיבלם

הַחֹשֶׁן מִטַּבְּעֹתָו אֶל־טַבְּעֹת הָאֵפוֹד בִּפְתִיל
תְּכֵלֶת לִהְיוֹת עַל־חֵשֶׁב הָאֵפוֹד וְלֹא־יִזַּח הַחֹשֶׁן
29 מֵעַל הָאֵפוֹד׃ וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־שְׁמוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל־לִבּוֹ בְּבֹאוֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ לְזִכָּרֹן
30 לִפְנֵי־יְהוָה תָּמִיד׃ וְנָתַתָּ אֶל־חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט אֶת־
הָאוּרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים וְהָיוּ עַל־לֵב אַהֲרֹן בְּבֹאוֹ
לִפְנֵי יְהוָה וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־מִשְׁפַּט בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
31 עַל־לִבּוֹ לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד׃ ס שלישי וְעָשִׂיתָ
32 אֶת־מְעִיל הָאֵפוֹד כְּלִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה פִי־רֹאשׁוֹ
בְּתוֹכוֹ שָׂפָה יִהְיֶה לְפִיו סָבִיב מַעֲשֵׂה אֹרֵג כְּפִי
33 תַחְרָא יִהְיֶה־לּוֹ לֹא יִקָּרֵעַ׃ וְעָשִׂיתָ עַל־שׁוּלָיו
רִמֹּנֵי תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי עַל־שׁוּלָיו
34 סָבִיב וּפַעֲמֹנֵי זָהָב בְּתוֹכָם סָבִיב׃ פַּעֲמֹן זָהָב
וְרִמּוֹן פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמּוֹן עַל־שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב׃
35 וְהָיָה עַל־אַהֲרֹן לְשָׁרֵת וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ
אֶל־הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי יְהוָה וּבְצֵאתוֹ וְלֹא
36 יָמוּת׃ ס וְעָשִׂיתָ צִּיץ זְהַב טָהוֹר

עין הסופר
מטבעתו כ׳כ
האפוד י׳ מ״ז
בפתיל כל״מ
להיות כל״מ במ״ח
האפוד י׳ מ״ז
האפ״ד י׳ מ״ז כל״י
שמות כ״מ במ״ג
בבאו כמ״ז
לזכרן ג׳ מ״ז
ונתת י״ט מ״כ
האורים כל״מ
האפוד י׳ מ״ז כל״י
כליל כל״מ
בתוכו כ״מ
ארג כ״מ
תחרא ג׳ וכ״כ
שוליו ככ״כ
רמני מ״ז
ופעמני כל״מ
בתוכם כ״מ
פעמן כל״מ
ורמן כל״מ במ״ד
פעמן כל״מ
ורמון כל״מ במ״ד
קולו דין מ״ז
ציץ במ״ג
טהור כל״מ במ״ס

עין הקורא

חבירו דפקודי. מִטַּבְּעֹתָו המתיגה נכולם כבן נפתלי (וכ״כ במצר המתיגות אשר לו ואמר כם בדרך כלל כי לפעמים נחלקו על אחת מאו המתיגות הכבוות שהזכרנו ב״א וכ״כ ולפעמים תופס בן נפתלי למתוג תיבה אחת ע״פ הכלל וב״א חולק עליו יע״ב אין מזה ראיה לבטלם גם רוב הספרים כוטים אחר תורת הכלל ולא אחרי הפלוגתא). ולא־יִזַּח החשן. אֶת־שְׁמוֹת בני־ישראל. תַּחְרָא יִהְיֶה־לּוֹ. רִמֹּנֵי תכלת (וכן בב׳ כ״י בפבמא וכן במ״ג רע״א וכוכליכו דמ״א והתי״ו דגוצה אף נרפ״ו). וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ.

37 וּפִתַּחְתָּ עָלָיו פִּתּוּחֵי חֹתָם קֹדֶשׁ לַיהוָה: וְשַׂמְתָּ
אֹתוֹ עַל־פְּתִיל תְּכֵלֶת וְהָיָה עַל־הַמִּצְנָפֶת אֶל־מוּל
38 פְּנֵי־הַמִּצְנֶפֶת יִהְיֶה: וְהָיָה עַל־מֵצַח אַהֲרֹן וְנָשָׂא
אַהֲרֹן אֶת־עֲוֹן הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְכָל־מַתְּנֹת קָדְשֵׁיהֶם וְהָיָה עַל־מִצְחוֹ תָּמִיד
39 לְרָצוֹן לָהֶם לִפְנֵי יְהוָה: וְשִׁבַּצְתָּ הַכְּתֹנֶת שֵׁשׁ
וְעָשִׂיתָ מִצְנֶפֶת שֵׁשׁ וְאַבְנֵט תַּעֲשֶׂה מַעֲשֵׂה
40 רֹקֵם: וְלִבְנֵי אַהֲרֹן תַּעֲשֶׂה כֻתֳּנֹת וְעָשִׂיתָ לָהֶם
אַבְנֵטִים וּמִגְבָּעוֹת תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְכָבוֹד
41 וּלְתִפְאָרֶת: וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם אֶת־אַהֲרֹן אָחִיךָ
וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ וּמָשַׁחְתָּ אֹתָם וּמִלֵּאתָ אֶת־יָדָם
42 וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם וְכִהֲנוּ לִי: וַעֲשֵׂה לָהֶם מִכְנְסֵי
בָד לְכַסּוֹת בְּשַׂר עֶרְוָה מִמָּתְנַיִם וְעַד־יְרֵכַיִם
43 יִהְיוּ: וְהָיוּ עַל־אַהֲרֹן וְעַל־בָּנָיו בְּבֹאָם ׀ אֶל־אֹהֶל
מוֹעֵד אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ
וְלֹא־יִשְׂאוּ עָוֹן וָמֵתוּ חֻקַּת עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ

עין הסופר

פתוחי כ"מ
חתם ג' מז
פתיל כל"ם
מול כ"מ
עון כל"ם
יקדישו כ"מ
מתנת מז
קדשיהם כ"מ
לרצון כ"מ
רקם כ"מ
כתנת כ"מ
ומגבעת
ב' טז
לכבוד
כל"ם במ"ל
לכסות מז
בבאם כ"מ
עון כל"ם
עולם כ"מ

עין הקורא

אל־מול פני. על־מצח. את־עון הקדשים אשר. לכל־מתנת קדשיהם. והיה על־מצחו. ועשית מצנפת. ואבנט תעשה. כתנת. וכהנו־לי (וכן בכ"י גם בכל כ"ד גם בבומבירגו ומ"ג רפ"ו וקטן ד"ב גם במ"ג רע"א ובכל הדפוסים הקדמונים). מכנסי־בד (בכ"י כל כ"ד מכנסי־בד וכן דריב פ' לו). ועד־ירכים. או בגשתם. עולם לו ולזרעו בן ברובם וכ"ל במקצתם רק ולזרעו (חו"ה כתב בנגל א"ת הלריך להוכיה במלת לו בטפחא וקלבו התבם רפ"ד בנגלת"ב ובניהם ובחוק עולם לו ולזרעו להרהם להבין לי כ"ה במלת לו במרכא בלי מקלקת).

עין הסופר

כט

1 אחריו: רביעי ס וזה הדבר אשר תעשה
להם לקדש אתם לכהן לי לקח פר אחד בן — ויאלם בכ"ב במ"ד
2 בקר ואילם שנים תמימם: ולחם מצות וחלת — תמימם כת"ת / וחלת כ"ת במ"ג
מצת בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים — מצת ד' חז / בלולת כת"ת / רקיקי כ"מ
3 בשמן סלת חטים תעשה אתם: ונתת אותם — משחים כת"ו / ונתת י"ט ח"ה / אותם ל"ט מ"ו
על סל אחד והקרבת אתם בסל ואת הפר
4 ואת שני האילם: ואת אהרן ואת בניו תקריב — האילם כת"ת במ"ד
5 אל פתח אהל מועד ורחצת אתם במים: ולקחת — תקריב כ"מ במ"ח
את הבגדים והלבשת את אהרן את הכתנת
ואת מעיל האפד ואת האפד ואת החשן
6 ואפדת לו בחשב האפד: ושמת המצנפת על
ראשו ונתת את נזר הקדש על המצנפת: — ונתת י"ט ח"ה
7 ולקחת את שמן המשחה ויצקת על ראשו
8 ומשחת אתו: ואת בניו תקריב והלבשתם כתנת: — תקריב כ"מ במ"ח / כתנת כ"ת
9 וחגרת אתם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם
מגבעת והיתה להם כהנה לחקת עולם ומלאת — מגבעת כל"ח במ"ד
10 יד אהרן ויד בניו: והקרבת את הפר לפני אהל — בניו כל"ת במ"כ ח"י
מועד וסמך אהרן ובניו את ידיהם על ראש — ידיהם כת"י

עין הקורא

וזה הדבר אשר במקלתם אשר. לכהן לי. פר אחד כל פר אחד פתח.
וחלת מצת. תעשה אתם. ואת הפר יאת. ואת אהרן. את הכתנת.
ואפדת לו. כתנת. ויד בניו. קדמא ותליש' וסמך אהרן ובניו, מגילתא
וסמכו אהרן ובניו סימן יחיד לחד רבים שניה (ר"ל וסמך שהוא ל"י הוא בעצם
אחד וסמכו שהוא ל"ר בתרי טעמא).

עין הסופר

11 הַפָּר׃ וְשָׁחַטְתָּ אֶת־הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל
12 מוֹעֵד׃ וְלָקַחְתָּ מִדַּם הַפָּר וְנָתַתָּה עַל־קַרְנֹת
הַמִּזְבֵּחַ בְּאֶצְבָּעֶךָ וְאֶת־כָּל־הַדָּם תִּשְׁפֹּךְ אֶל־
13 יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־כָּל־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־
הַקֶּרֶב וְאֵת הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת
וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן וְהִקְטַרְתָּ הַמִּזְבֵּחָה׃
14 וְאֶת־בְּשַׂר הַפָּר וְאֶת־עֹרוֹ וְאֶת־פִּרְשׁוֹ תִּשְׂרֹף
15 בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה חַטָּאת הוּא׃ וְאֶת־הָאַיִל
הָאֶחָד תִּקָּח וְסָמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־
16 רֹאשׁ הָאָיִל׃ וְשָׁחַטְתָּ אֶת־הָאָיִל וְלָקַחְתָּ אֶת־
17 דָּמוֹ וְזָרַקְתָּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְאֶת־הָאַיִל תְּנַתֵּחַ
לִנְתָחָיו וְרָחַצְתָּ קִרְבּוֹ וּכְרָעָיו וְנָתַתָּ עַל־נְתָחָיו
18 וְעַל־רֹאשׁוֹ׃ וְהִקְטַרְתָּ אֶת־כָּל־הָאַיִל הַמִּזְבֵּחָה
עֹלָה הוּא לַיהוָה רֵיחַ נִיחוֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה הוּא׃ פ
19 וְלָקַחְתָּ אֵת הָאַיִל הַשֵּׁנִי וְסָמַךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־

קרנת כ"ח במ"ל
באצבעך כ"כ
תשפך כל"ח
יסוד כט"ו
היתרת כ"ח
הכלית כ"ו במ"ב
עליהן כ"מ במ"ג
ערו כל"ח
תשרף כל"ח
לנתחיו כל"ח
נתחיו ט"ה
עלה כ"ח במ"ל
ריח כל"ח
ניחוח ג' מ"ם

ואת־כל־הדם תשפך. את־כל־החלב את מתג נרונס (ג"כ בכי"י ודפוסים קדמונים). המכסה (וכן בכי"י גם במ"ג רפ"ח ועיין מ"ש לעיל ד' כ"ו). ואת היתרת. ואת החטאת הוא ד' דסמיכי נתול. וסמכו אהרן ובניו. ושחטת רוב העולם נהגו להניע הגו"ח ... תחת הט"ת וכן תוכין בתלת ושפצתי ושפטתם וריעיהם וכל אז ההנעות רעות באין דעות כי לא יכון בלשון עברי להניע גו"ח על דגש. ואת־האיל תנתח וכמוהו ואת־האיל נתח רצו. והקטרת את־כל־האיל המזבחה עלה הוא. ריח ניחוח אשה ליי הוא לית דכמין וכל קריא חלוף חסה הוא לה' מב"ם. קדמא דוהקטרת אשה ליי הוא תנינא דולקחת מדם (פסוק כה) אשה הוא ליי תליתאי דולת הכנס (פסוק מא) אשה ליי. ולקחת את.

עין הקורא

עין הסופר

20 יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃ וְשָׁחַטְתָּ אֶת־הָאַיִל — ידיהם כ״מ
וְלָקַחְתָּ מִדָּמוֹ וְנָתַתָּה עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן אַהֲרֹן — תנוך כמ״ז
וְעַל־תְּנוּךְ אֹזֶן בָּנָיו הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדָם — הימנית כ״מ בהן כתו
הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית וְזָרַקְתָּ אֶת־
21 הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְלָקַחְתָּ מִן־הַדָּם אֲשֶׁר
עַל־הַמִּזְבֵּחַ וּמִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְהִזֵּיתָ עַל־אַהֲרֹן — והזית מ״י
וְעַל־בְּגָדָיו וְעַל־בָּנָיו וְעַל־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ — בגדיו כ״מ
וְקָדַשׁ הוּא וּבְגָדָיו וּבָנָיו וּבִגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ׃
22 וְלָקַחְתָּ מִן־הָאַיִל הַחֵלֶב וְהָאַלְיָה וְאֶת־הַחֵלֶב ׀
הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֵת ׀ — יתרת בח׳
שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן וְאֵת — הכלית כ״מ כמ״ב עליהן כ״מ במ״ג
23 שׁוֹק הַיָּמִין כִּי אֵיל מִלֻּאִים הוּא׃ וְכִכַּר לֶחֶם — ש״ק כמ״ז איל כ״ו
אַחַת וַחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרָקִיק אֶחָד — מלאים כה׳ו במ״ח
24 מִסַּל הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה׃ וְשַׂמְתָּ הַכֹּל — ורקיק כ״ם
עַל כַּפֵּי אַהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה — תנופה כ״מ
25 לִפְנֵי יְהוָה׃ וְלָקַחְתָּ אֹתָם מִיָּדָם וְהִקְטַרְתָּ
הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֹלָה לְרֵיחַ נִיחוֹחַ לִפְנֵי יְהוָה — לריח כ״מ ניח״ח נ׳ מד״מ
26 אִשֶּׁה הוּא לַיהוָה׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הֶחָזֶה מֵאֵיל — מא ל כמ״ז

עין הקורא

תל־תנוך אזן. ולקחת מן הדם אשר על־המז מן י״ח מלויין מאריכין ככתוב במכפמי הטעמים דף י״ו ב׳ ומלת על בנגינ׳ דונמת ויבוא יעקב מן־הש״ה בראשית ל׳ י״ח ויקרא פרשה ציצית סס מ״א מ״ה ומכריבם). ועל־בגדיו (מי״ו של נו ענ׳ בגדיו). ועל־בניו. ואת יתרת הכבד ואת׀. כי איל. וככר להם. וחלת לחם. ושמת הכל על. לריח ניחוח.

עין הסופר

המלאים כתב במ״א ~ המלאים אשר לאהרן והנפת אתו תנופה
תנופה כ״ם ~ 27 לפני יהוה והיה לך למנה: וקדשת את ׀ חזה
הונף מ״ז ~ התנופה ואת שוק התרומה אשר הונף
הורם מ״ז ~ ואשר הורם מאיל המלאים מאשר לאהרן
28 ומאשר לבניו: והיה לאהרן ולבניו לחק
תרומה כל״ם ~ עולם מאת בני ישראל כי תרומה הוא ותרומה
שלמיהם כ״ם ~ יהיה מאת בני־ישראל מזבחי שלמיהם
תרומתם מ״ז ~ 29 תרומתם ליהוה: ובגדי הקדש אשר לאהרן
יהיו לבניו אחריו למשחה בהם ולמלא־בם
תחתיו פת״ו ~ 30 את־ידם: שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו
יבא כ״ם במ״ז ~ מבניו אשר יבא אל־אהל מועד לשרת בקדש:
31 ואת איל המלאים תקח ובשלת את־בשרו
במקם רין מ״ז ~ 32 במקם קדש: ואכל אהרן ובניו את־בשר האיל
ואת־הלחם אשר בסל פתח אהל מועד:
33 ואכלו אתם אשר כפר בהם למלא את־ידם
34 לקדש אתם וזר לא־יאכל כי־קדש הם: ואם־

עין הקורא

וקדשת את ׀ חזה. ואת שוק הונף. והיה לאהרן ולבניו לחק־עולם כל הקיולם לחקיולם מחטף קמץ. כי תרומה היא לית דכמיה מב״ע. יהיו לבניו אחריו במיעוטם יהיו לבניו. למשחה. ולמלאבם. שבעת ימים כן במיהון דעמיו. (ילבשם כן נקודו ככתוב במכלול בפתוסי יפקוד ויפקח דף מ׳ א׳ גם דף ק״ג א׳ דפוס פירדא והוא דף מ״ג ב׳ ודף קנ״ד ב׳ מדפוס ווני׳ קטן). ואת איל. ואת־הלחם אשר בסל, בלו את להן ואת־הלחם אשר בסל. אשר כפר. וזר לא־יאכל. כ״ם קמץ רואכלו כי־קדש הם ס״פ תכילה ואם יותר כי־קדש הוא וסי׳ ס המדברים הוא משה ואהרן: ויאמר

עין הסופר

יִוָּתֵר מִבְּשַׂר הַמִּלֻּאִים וּמִן־הַלֶּחֶם עַד־הַבֹּקֶר
וְשָׂרַפְתָּ אֶת־הַנּוֹתָר בָּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי־קֹדֶשׁ
35 הוּא׃ וְעָשִׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כָּכָה כְּכֹל אֲשֶׁר־
36 צִוִּיתִי אֹתָכָה שִׁבְעַת יָמִים תְּמַלֵּא יָדָם׃ וּפַר
חַטָּאת תַּעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל־הַכִּפֻּרִים וְחִטֵּאתָ
עַל־הַמִּזְבֵּחַ בְּכַפֶּרְךָ עָלָיו וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ׃
37 שִׁבְעַת יָמִים תְּכַפֵּר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ
וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים כָּל־הַנֹּגֵעַ בַּמִּזְבֵּחַ
38 יִקְדָּשׁ׃ ס ששי וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַל־הַמִּזְבֵּחַ
39 כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁנַיִם לַיּוֹם תָּמִיד׃ אֶת־הַכֶּבֶשׂ
הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה
40 בֵּין הָעַרְבָּיִם׃ וְעִשָּׂרֹן סֹלֶת בָּלוּל בְּשֶׁמֶן כָּתִית רֶבַע
41 הַהִין וְנֵסֶךְ רְבִיעִת הַהִין יָיִן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד׃ וְאֵת
הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבַּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר

הנותר כל"ע במ"ם
צויתי׳ כ"כ
אתכה חז ומ"ס
הכפרים כח׳
וחטאת מ"מ
רגע
כ"ח במ"ם
ועשרן כ׳ חז׳
בירי כתז
כתית כמ"ע
ההין כל"מ
רביעת
כ"ל כ"כ במ"ב

עין הקורא

יותר. ושרפת את הנותר. ככל אשר צויתי. תמלא ידם (ר"ל נחברין מלת את). על הכפרים וחטאת. קדש קדשים כל קריא׳ קדשים וכל קריאה הקדשים (ר"ל כל קדשים בקמץ רחב ומתג וכל הקדשים בה"א בראש בק"ח, ולא הזכיר כ"א שני לא לפי ששני לא כן כולם בכל הקריאה זה בק"ח וזה בק"ר חכל אחר ליבנא דקדשים מכאן בק"ח כמו קדשי קדשיהם מקדשי ויש בק"ר כמו הקדשיך קדשי, ומדברי ר׳ יונה שהזכיר החכם היש"ן בשל מנחת שי נראה שגם הוא היה קורא כל קדשים בק"ר, וכן במקדש כי"י כל קדשים בק"ר ומתג וכל הקדשים בק"ח ר"ל בגות עם קמץ וכבה נחומש בוגליגו של רמ"ח ונמ"ג של רע"ח). וזה. כבשים בני שנה שנים ליום תמיד. את הכבש האחד לית דכוין וחד את הכבש אחד (במדבר כח ד). ונסך ב׳ געיות בענין רביעית, לא הבבו (לקמן ל׳ ס׳ ובניהם בחמש נקודות וניצוות המכלול בבקל בצל).

עין הסופר

ניחח כתב כמ״ג וּכְנִסְכָּהּ תַּעֲשֶׂה־לָּהּ לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃
42 עלת כ׳ ח נמ״א לדרתיכם עֹלַת תָּמִיד לְדֹרֹתֵיכֶם פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה
43 כתב ומ״ ונעדתי כתב אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם שָׁמָּה לְדַבֵּר אֵלֶיךָ שָׁם׃ וְנֹעַדְתִּי
44 בכבדי כתב שָׁמָּה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִקְדַּשׁ בִּכְבֹדִי׃ וְקִדַּשְׁתִּי
אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו
45 אֲקַדֵּשׁ לְכַהֵן לִי׃ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיִיתִי
46 לָהֶם לֵאלֹהִים׃ וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם
הוצאתי ל״ס אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְשָׁכְנִי
בְתוֹכָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ פ שביעי ל
1 קטרת כל״ח וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטַר קְטֹרֶת עֲצֵי שִׁטִּים תַּעֲשֶׂה
2 רבוע כב״כ אֹתוֹ׃ אַמָּה אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ רָבוּעַ יִהְיֶה וְאַמָּתַיִם
3 קמתו כתב קרנתיו כתב קֹמָתוֹ מִמֶּנּוּ קַרְנֹתָיו׃ וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר אֶת־
קירתיו פ״ הח וט״ גַּגּוֹ וְאֶת־קִירֹתָיו סָבִיב וְאֶת־קַרְנֹתָיו וְעָשִׂיתָ לּוֹ זֵר
4 טבעת בל״ה כמ״ד זָהָב סָבִיב׃ וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה־לּוֹ מִתַּחַת

עין הקורא

לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיְיָ. פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד. קדמא אֲשֶׁר אִוָּעֵד לכם שָׁמָּה, תביכא אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה. (או״ה ונקדש פליגי בי׳ ספרי יש מנקדין הדל״ת בפתח ויש מנקדין אותו בקמץ והרב בעל א״ת גם הוא אמר בקצת ס״ם הדלת בקמץ ומסור עליו לית קמץ, גם נגלה מ״ש העיד שכן נמצא בדפוס יכן, ועל פיו הדפיסו בקמץ הרב דה״ג והרב בעל ת״ב הדפיס פתח ע״פ רוב ספריכו ולשתמיע מניה פרות ברורה להרב רד״ק במכלול ד״ו קמץ דף ע׳ א׳ והוא דף ל״א א׳ מדפוס פירדא שהזכיר ונקדש בכשדי בכלל הבאים קמוצין שלא בהפסק, גם במקרא כ״י של כ״ד הוא קמץ ומסר עליו לית קמץ). לְכַהֵן לִי. כִּי אֲנִי אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי (אז״ה בכל הדפוסים וכ״י חסר לי אשר בקדמא). לְשָׁכְנִי. אני יי אֱלֹהֵיהֶם א׳ דסמיכי ב׳ מנהון על אוק וג׳ מנהון באורייתא). קֹמָתוֹ קַרְנֹתָיו. וְצִפִּיתָ אֹתוֹ. תַּעֲשֶׂה־לּוֹ.

עין הסופר

לְזֵרוֹ עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו תַּעֲשֶׂה עַל־שְׁנֵי צִדָּיו וְהָיָה — לזרי כל"ח / צלעתיו כנה"ו
5 לְבָתִּים לְבַדִּים לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֵמָּה׃ וְעָשִׂיתָ אֶת־
6 הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב׃ וְנָתַתָּה
אֹתוֹ לִפְנֵי הַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל־אֲרֹן הָעֵדֻת לִפְנֵי — ארון ג' ח"ו / העדת
הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדֻת אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה׃ — כח"ו במ"ח
7 וְהִקְטִיר עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר — והקטיר כל"מ
בְּהֵיטִיבוֹ אֶת־הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה׃ * וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן — בהיטיבו מל"מ / הנרת כ"ח במ"כ / ובהעלת ק"ו
8 אֶת־הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד — יקטירנה כט"י
9 לִפְנֵי יְהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃ לֹא־תַעֲלוּ עָלָיו קְטֹרֶת — לדרתיכם / כל"כ
10 זָרָה וְעֹלָה וּמִנְחָה וְנֶסֶךְ לֹא תִסְּכוּ עָלָיו׃ וְכִפֶּר — נע"לה / כל"ח במ"ח
אַהֲרֹן עַל־קַרְנֹתָיו אַחַת בַּשָּׁנָה מִדַּם חַטַּאת — קרנתיו / כח"ו וט"י
הַכִּפֻּרִים אַחַת בַּשָּׁנָה יְכַפֵּר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם — הכפרים / כלח"ו ומ"י
קֹדֶשׁ־קָדָשִׁים הוּא לַיהוָה׃ פ
11 12 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ כִּי תִשָּׂא אֶת־
רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתְנוּ אִישׁ — לפקדידם / כלח"ו
כֹּפֶר נַפְשׁוֹ לַיהוָה בִּפְקֹד אֹתָם וְלֹא־יִהְיֶה בָהֶם — כפר כל"ח / בפקד כ"מ

עין הקורא

בָּהֵמָּה ג' נקריאה (וסמי חבריו לקמן ל"ז ה' וחבקוק א' י"ו). לִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת (ללפוקי מחוקן היודבים ולפני נוי"ו). בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר. בְּהֵיטִיבוֹ נמקלתם בְּהֵיטִיבוֹ. וְעֹלָה וּמִנְחָה לית דכמיך (ור"ל כי כל זולתו עולה ומנחה). תִּסְּכוּ הסמ"ך דגושה להתליע נה כו"ן של נסך שהיא פ"א כפעל על שקל תִּתְּנוּ מן נתן, תִּדְּרוּ מן נדר. אַחַת בַּשָּׁנָה יְכַפֵּר עָלָיו. קֹדֶשׁ־קָדָשִׁים הוּא. כִּי תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל נט' מקומות תגרת המרכא יחידה נזרקא (או"ה כבר הזכרתים במשפטי הטעמים דף פ"ו א'). ונתנו. וְלֹא־יִהְיֶה.

13 נֶגֶף בִּפְקֹד אֹתָם׃ זֶה ׀ יִתְּנוּ כָּל־הָעֹבֵר עַל־
הַפְּקֻדִים מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים
גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַיהוָה׃
14 כֹּל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
15 וָמָעְלָה יִתֵּן תְּרוּמַת יְהוָה׃ הֶעָשִׁיר לֹא־יַרְבֶּה
וְהַדַּל לֹא יַמְעִיט מִמַּחֲצִית הַשָּׁקֶל לָתֵת אֶת־
16 תְּרוּמַת יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־
כֶּסֶף הַכִּפֻּרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל־
עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזִכָּרוֹן
לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם׃ פ
17 18 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר
נְחֹשֶׁת וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרָחְצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין־אֹהֶל
19 מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם׃ וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן
20 וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם׃ בְּבֹאָם אֶל־
אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם
אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהוָה׃
21 וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ וְהָיְתָה לָהֶם
חָק־עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם׃ פ

עין הסופר
העבר כל״ח
הפקדים כל״ו
מחצית כמ״ כמ״כ
תרומה כל״מ
תרימת כל״מ כמ״ח
העשיר מ״א
ימעיט כל״מ
נפשתיכם כמ״ו
ונתת י״ע ח״ס
עבדת כ״ח
לזכרון כ״מ כמ״ג
נפשתיכם כמ״ו ומ״י
כיור ג׳ מ״ו
ונתת י״ע ח״ס
ונתת י״ע ח״ס
בבאם כ״ח
ימתו כ״ח
להקטיר כל״מ
לדרתם כמל״ת

עין הקורא
זֶה ׀ יִתְּנוּ ג׳ בטעם ליסי פסוקי זֶה ׀ להמֹני (יהושע ט יב) זֶה ׀ רע (קהלת ט ג) חד בתורה חד בנבי׳ וחד בכתבי׳. השקל כמחצית השקל. ממחצית והיה לבני. ועשית. לרחצה. בין־אהל חד כאהל בין אהל. ונתת שמה. קדמא ורחצו אהרן ובניו, תמיכה ירחצו ידיהם וכו׳ ויסמך אהרן ובניו את ידיהם. ירחצו־מים. או בגשתם. לשרת. והיתה להם חק עולם.

עין הסופר

22 23 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ וְאַתָּה קַח־לְךָ
בְּשָׂמִים רֹאשׁ מָר־דְּרוֹר חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְקִנְּמָן־
בֶּשֶׂם מַחֲצִיתוֹ חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם וּקְנֵה־בֹשֶׂם
24 חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם׃ וְקִדָּה חֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל
25 הַקֹּדֶשׁ וְשֶׁמֶן זַיִת הִין׃ וְעָשִׂיתָ אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־
קֹדֶשׁ רֹקַח מִרְקַחַת מַעֲשֵׂה רֹקֵחַ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־
26 קֹדֶשׁ יִהְיֶה׃ וּמָשַׁחְתָּ בוֹ אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת
27 אֲרוֹן הָעֵדֻת׃ וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־
28 הַמְּנֹרָה וְאֶת־כֵּלֶיהָ וְאֵת מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת׃ וְאֶת־
מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ׃
29 וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם וְהָיוּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים כָּל־הַנֹּגֵעַ
30 בָּהֶם יִקְדָּשׁ׃ וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו תִּמְשָׁח
31 וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם לְכַהֵן לִי׃ וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר
לֵאמֹר שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶה לִי לְדֹרֹתֵיכֶם׃

דרור כ"מ
מאות
כל"מ במ"ג
מחציתו ע"י
רקח כ"מ
רֹקֵחַ כ"מ במ"ל
ארון כ"מ במ"ג
העדת
כ"מ במ"מ
המנרה
כל"מ במ"ג
כליה כ"מ
כליו כל"מ
הכיר כ"מ במ"ג
הנגע
כל"מ במ"מ
לדרתיכם
כלהון כ"ב

עין הקורא

מָר־דְּרוֹר (ובכ"י מבר עליו ז' חסר בליטנא וכו') חֲמֵשׁ כל חמש דסמיך ל מאות חמש. וְקִנְּמָן־בֶּשֶׂם (במכלול בחלק פעלון אמר בהכון דגוש שלא כמשפט, גם בלחון הזכיר דגשות הנו"ן) וְקִדָּה. וְשֶׁמֶן זַיִת. קדמא וְעָשִׂיתָ אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ רֹקַח מרקחת מַעֲשֵׂה רֹקֵחַ, תניינא ועשית אתה קטרת רקח מעשה רוקח (או"ה כן הדפוסים שניהם בהעתקה שלי רקח הכינון בקו"ף בשניהם ומשבשי לטעות סופר כי בכל ספרינו וכ"י הכינון ברי"ש וכן פי' רש"י ז"ל רקח שם דבר הוא והטעם מוכיח שהוא למעלה). וּמָשַׁחְתָּ בוֹ. וְאֵת. קדמא דענין ואת־השלחן ואת־כל־כליו ואת־המנרה ואת־כליה, תניינא (לקמן לא ח) ואת־השלחן ואת־כליו ואת־המנרה הטהרה ואת־כל־כליה. לְכַהֵן לִי. שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ כל משחת קדש נמקף. יִהְיֶה זֶה לִי לְדֹרֹתֵיכֶם בהוריות הקורא (גם בפי' רש"י ז"ל בהושע סי' י"א) הובא מן ה' מילין שמפרשת בהם המלילא לביאוקוב:

עין הסופר

על־בשר אדם לא ייסך ובמתכנתו לא תעשו 32
כמהו קדש הוא קדש יהיה לכם: איש אשר 33
ירקח כמהו ואשר יתן ממנו על־זר ונכרת
מעמיו: ס ויאמר יהוה אל־משה 34
קח־לך סמים נטף ושחלת וחלבנה סמים
ולבנה זכה בד בבד יהיה: ועשית אתה קטרת 35
רקח מעשה רוקח ממלח טהור קדש: ושחקת 36
ממנה הדק ונתתה ממנה לפני העדת באהל

ייסך ע"י ובמתכנתו מ"ז
כמהו כמ"ז
מעמיו כל"מ
ולבנה כל"ח
יקח כמ"ז
רוקח מ"ז
טהור כל"מ במ"ה
העדת כ"ח במ"ח

עין הקורא

באשפמו' אין כן כי אם לדרתיכם דלאית עריבותיכ' (או"ה עיין בספרי מ"ה דף ל' ב). לא ייסך הרמ"ן דפה כי השרש יסך על שקל ישב מן ישב, ישן מן ישן ואם היה יסך דגש או היה שרשו נסך והיה משקל יגש (או"ה עיין מכלול ד"ק וויניצ' דף קכ"ו א' והוא דף ק"ה א' מדפוס פירדא, גם בשרשים שרש יסך, ודע שבמ"ג משר עליו בגליונו לית מלא וזקף וקמץ, אכן בכ"י גרס לית ומלא וזקף וקמץ וגירסא זאת עיקרית. כי אין עוד וולתו). ובמתכנתו תכינא במתכנתה (או"ה גם ילקלתם דלהלן דשם העתבר כן וככה כל דומיהם וכן עיקר כי הקדמא דא[...]בלות שיתכן בה המתינה הכבידה והיא בכלון דידן הוי"ו כמבואר במשפטי הטעמים דף כ"ח א' ודע כי בכ"י נקד ובמתכנתו במתינה כבידה לא במקל למעלה ולא כן ילקלתב במקל במקל למעלה ולא במתינה וכבר כתבתי שבת השכויים הלא לעיל י"ו וי"ז אצל וילקטו ע"ש) קדמא לא תעשו כמהו תכינא לא תעשו לכם. איש אשר ירקח. ואשר יתן. נטף ושחלת ו' פסוקין דמיין שבהם בא הפסק בין שני שמות (או"ה גם במס"ג בפ' ויקהל אצל נחשו ושרף מגה שזה מילין בטינם שני שמות ובי' נטף ושחלת, נחש שרף, אריות בקר (מ"א ז כט) סימר חדתה (צ"ל וחמור חדתא והוא בס' יהושע ט"ו כ"ה) שבן יומם (ישעיה ד ה) תורין דכרין (עזרא ו יז) עכ"ל אבל במס"ק שם בפ' ויקהל משר עליו ו' מילין בטעמא, וככה בכ"י גם כאן גם שם משר בגליונם ו' מילין פסק בין שני שמות, ול' זה נראה עיקר ויש לחבר עמהם חמת בדותה דיהושע מ"ו י"ו שגם הוא נפסק לבן איכון ו' שבא הפסק בין שני שמות המכונים בשינה מתפך פשטא, ועיין במשפטי השעמים שער ב' פ"ב בבת הפסק ודע כי ובחלת הקי"ת בלרי בינדות מכלול בשקל פיגלת וי"ם בסגול). בד בבד. ממלח טהור. ונתתה ממנה.

עין דסופר

מוֹעֵד אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים
37 תִּהְיֶה לָכֶם׃ וְהַקְּטֹרֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּמַתְכֻּנְתָּהּ — במתכנתה הה׳
38 לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לְךָ לַיהוָה׃ אִישׁ
אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כָמוֹהָ לְהָרִיחַ בָּהּ וְנִכְרַת — כמוה מ״ו להריח בל״ם
1 מֵעַמָּיו׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
2 לֵּאמֹר׃ רְאֵה קָרָאתִי בְשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר — אורי כמ״ו חור כמ״ו
3 לְמַטֵּה יְהוּדָה׃ וָאֲמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחָכְמָה
4 וּבִתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָה׃ לַחְשֹׁב מַחֲשָׁבֹת — ובתבונה כל׳ לחשב כמ״ו
5 לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת׃ וּבַחֲרֹשֶׁת אֶבֶן — מחשבת ג׳ ה׳ לעשות כ״מ
לְמַלֹּאת וּבַחֲרֹשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל־מְלָאכָה׃ — ובחרשת כמ׳ למלאת כל׳
6 וַאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי אִתּוֹ אֵת אָהֳלִיאָב בֶּן־אֲחִיסָמָךְ — אהליאב כמ׳ וחדא מלה בתיב וכן אחיסמך
לְמַטֵּה־דָן וּבְלֵב כָּל־חֲכַם־לֵב נָתַתִּי חָכְמָה וְעָשׂוּ
7 אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ׃ אֵת ׀ אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־ — צויתך כמ״ת כמ״ב הארן כמ״ו
הָאָרֹן לָעֵדֻת וְאֶת־הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עָלָיו וְאֵת — לעדת כל״ת כמ״ת

אִוָּעֵד לְךָ. קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לְךָ. רְאֵה קָרָאתִי. ובתבונה ובדעת תנינא דוימלא בתבונה ובדעת. ובכל־מלאכה. לַחְשֹׁב מַחֲשָׁבֹת תנינא ילחשב בויקהל. לעשות לְמַלֹּאת לא נפיק א׳ (ור״ל שהלמ״ד נקראת בתנועת החולם והא״ק כנעלמת). וַאֲנִי הִנֵּה. אֶת־אָהֳלִיאָב (או״ה גם בסוגליו של רמ״ה מלת אֶת במקף וכן במ״ג של רע״ח ושל רפ״ו ואחרים קדמונים וכן בכ״י של כ״ד אבל בכי״י אֶת וכס״ס שהזכיר הרב בעל א״ת. והאמת כי בכגון זה נחלקו הספרים יש מקיפין המלה הזעירא ויש מנגנין וכמו שהעיר מתבר דילן על הרבה מכהון כגון כי השמש דדברים כ״ח י״ג, הוא ישמיד דדברים ל״א ג׳, כי אנילמו דדברים ל״א כ׳ ועליו כתב המחבר בהדיא שהנכון במקף לא במונח). בֶּן־אֲחִיסָמָךְ כך בכולם וכתיב מלה חדא. למטה־דן. ועשו את. אֵת ׀ אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת הַכַּפֹּרֶת. מן את־אהל מועד קדמה ולגיל לי כו) עד הפסקא כלהון וְאֶת ומן אֵת ׀ אֹהֶל מוֹעֵד תנינא כמו כן

עין הקורא

עין הסופר

8 כָּל־כְּלֵי הָאֹהֶל׃ וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן וְאֶת־כֵּלָיו וְאֶת־
הטהרה כ"ח נמ"ב הַמְּנֹרָה הַטְּהֹרָה וְאֶת־כָּל־כֵּלֶיהָ וְאֵת מִזְבַּח
9 הַקְּטֹרֶת׃ וְאֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו
10 הכיור ג' מ"ז וְאֶת־הַכִּיּוֹר וְאֶת־כַּנּוֹ׃ וְאֵת בִּגְדֵי הַשְּׂרָד וְאֶת־
בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן׃
11 וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים לַקֹּדֶשׁ
צויתך במ"ת נמ"ב כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוִּיתִךָ יַעֲשׂוּ׃ פ
12 13 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ וְאַתָּה דַּבֵּר
שבתתי כמ"ז תשמרו כמ"ז אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַךְ אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ
אות כ"מ נמ"ל דרורתיכם ככ"כ מ"ז כִּי אוֹת הִוא בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם לָדַעַת כִּי
14 אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַשַּׁבָּת כִּי
מחלליה מ"ו מות כ"מ יומת כ"מ קֹדֶשׁ הִוא לָכֶם מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת כִּי כָּל־
הָעֹשֶׂה בָהּ מְלָאכָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
15 עמיה כ"מ מִקֶּרֶב עַמֶּיהָ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים יֵעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם
שבתון כ"מ העשה כ"מ הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן קֹדֶשׁ לַיהוָה כָּל־הָעֹשֶׂה
16 מְלָאכָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת מוֹת יוּמָת׃ וְשָׁמְרוּ בְנֵי־

עין הקורא

כלהון וְאֵת. וְאֶת־כֵּלָיו נ' דסמיכי מס"פ (ונשכין כאן במס"ג וזולת אלו הכלבם כולם ואת כל כליו). ואת כָּל־כֵּלֶיהָ. וְאֵת בִּגְדֵי הַשְּׂרָד. (לְכַהֵן הה"א כלרי בכל כפריכו וכ"י ועיין לקמן ל"ב ו' לצחק). וְאֵת שֶׁמֶן. לַקֹּדֶשׁ כְּכֹל אשר צִוִּיתִךָ. קדמא (דפסוק ח') וידבר יי אל־משה לאמר תנינא (דעניינא) ויאמר יי אל־משה לאמר סימן דבר ואמרת. ואתה דבר. כי אות. לדעת כי. כִּי קֹדֶשׁ הִוא. מְחַלְלֶיהָ (עיין מ"ש לעיל סוף פ' יתרו כ' כ"ג). כִּי כָּל־הָעֹשֶׂה בָהּ. מקרב עַמֶּיהָ לית וכל מעמיה דכו'. נתנא שֵׁשֶׁת ימים יֵעָשֶׂה מלאכה ומיקהל שֵׁשֶׁת ימים תֵּעָשֶׂה מלאכה סימן זכר ונקבה. כי־ששת ימים.

עין הסופר

יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת — לעשות כ"מ במ"ט
17 לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם׃ בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל — לדרתם כ"מ עולם כ"מ
אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה — לעלם כ"ח במ"ג
אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת
18 וַיִּנָּפַשׁ׃ ס שני וַיִּתֵּן אֶל־מֹשֶׁה כְּכַלֹּתוֹ — ככלתו מ"ז
לְדַבֵּר אִתּוֹ בְּהַר סִינַי שְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת לֻחֹת אֶבֶן — לחת כל"ח במ"ו העדת כ"ח במ"ח
1 כְּתֻבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים׃ וַיַּרְא הָעָם כִּי־בֹשֵׁשׁ — כתבים כמ"ז כשש מ"ז
מֹשֶׁה לָרֶדֶת מִן־הָהָר וַיִּקָּהֵל הָעָם עַל־אַהֲרֹן
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם׀ עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ
לְפָנֵינוּ כִּי־זֶה׀ מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ — לפנינו כ"ש
2 מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה לוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַהֲרֹן — אלהם כמ"י במי"ו
פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשֵׁיכֶם בְּנֵיכֶם
3 וּבְנֹתֵיכֶם וְהָבִיאוּ אֵלָי׃ וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל־הָעָם אֶת־ — ובנתיכם כמ"ז ומ"י
4 נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיָּבִיאוּ אֶל־אַהֲרֹן׃ וַיִּקַּח — והביאו כ"מ ויביאו כ"מ במ"ג
מִיָּדָם וַיָּצַר אֹתוֹ בַּחֶרֶט וַיַּעֲשֵׂהוּ עֵגֶל מַסֵּכָה
וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ — העלוך כ' ומ"ז
5 מִצְרָיִם׃ וַיַּרְא אַהֲרֹן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו וַיִּקְרָא

עין הקורא

וַיִּנָּפַשׁ (והמסרה יגלין לית ופתח וחד וַיִּנָּפֵשׁ וצריך להוסיף יגלין וחד וַיִּנָּפֵשׁ, והרד"ק בנגלות בעתיד מבאן כפיגל הזכיר כן דעניינו בכלל הפתוחים בהפסק בלא כמכהן) כְּכַלֹּתוֹ (כפסוק גם בכי"י גם ברמ"ת ומ"ג דפ"ו ודפ"ח ויתר הקדמונים). לְדַבֵּר. לֻחֹת אֶבֶן. וַיַּרְא הָעָם. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם, עֲשֵׂה. כִּי־זֶה׀ מֹשֶׁה מֶה הָיָה. וַיֹּאמֶר פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי. בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם. וַיִּתְפָּרְקוּ. וַיָּצַר. וַיַּעֲשֵׂהוּ. וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה בן תלויהן נרוג הספמים. הֶעֱלוּךָ.

עין הסופר
ויש־כימו ט״י
עלת חד״ח
ויגשו ח׳
לאכל כ״ח
ושתו כתי׳ ו׳
ויקמו כ״ח במ״ב
העלית ט״י
צויתם ג׳ חי״ת
העלוך כ׳ וט״ז
הניחה ט״י
אותך ט׳ ט״ז
גדול גדולה
כ״ט במ״א

6 אַהֲרֹן וַיֹּאמַר חַג לַיהוָה מָחָר׃ וַיַּשְׁכִּימוּ מִמָּחֳרָת
וַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיַּגִּשׁוּ שְׁלָמִים וַיֵּשֶׁב הָעָם לֶאֱכֹל
וְשָׁתוֹ וַיָּקֻמוּ לְצַחֵק׃ פ
7 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֶךְ־רֵד כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ
8 אֲשֶׁר הֶעֱלֵיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ סָרוּ מַהֵר מִן
הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִם עָשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה
וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ וַיִּזְבְּחוּ־לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ
9 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רָאִיתִי אֶת־הָעָם הַזֶּה וְהִנֵּה עַם־
10 קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא׃ וְעַתָּה הַנִּיחָה לִּי וְיִחַר־אַפִּי בָהֶם
11 וַאֲכַלֵּם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל׃ וַיְחַל מֹשֶׁה

עין הקורא

וַיֹּאמַר חַג. מִמָּחֳרָת ויעלו. (או״ה לְצַחֵק הח״ת בגגול בכי״י גם בכל כ״ד גם בחומש רע״א גם במ״ג של רפ״ו ומסר עליו ר״, גם בן בלעם בטעמי המקרא שלו הזכירו בכלל פתחין דספרא בס״פ והעתקתי לשונו לעיל ס״ו ו׳ אלא יאבלמו כקז, גם רש״ד העיד שבכ״י שלו נקוד בגול אלא שבגליונו כרשם רמ״ח לְצַחֵק, ונראה דפליגי ביה ספרי ומתבר דילן שתק לכן הנחתיו בגר״י וכהוגת בעל א״ת, ועוד דכר אחר הזקיקני לזה שהרי לכהן שהכיר בן בלעם עמהם כולם בגר״י בכל ספרינו וכ״י בלי מחלוקת, ועוד והרי וַיִּנָּפַשׁ דלעיל ל״א י״ז הוא מן פתחין דספרא ובעדות הרד״ק במכלול בינתיד מבנין כפיעל שחברו עם ויגמל ואחרים הפתוחין שלא בהפסק, ובן בלעם הזכיר ויגמל כמבואר לעיל בפ׳ כח י׳ י׳ אלא ואכד ובלבה והצמיע ויכפש אף שבניהם שוים בערכם, לכן ברור שמברה זאת במחלקת שנויה או שדבריו לא באו לידינו על נכון). לֶךְ־רֵד כִּי תכינא לָךְ עֲרֵה סימן לך רד ועלית. קדמא אֲשֶׁר הֶעֱלֵיתָ תכינא אשר העלית סימן אחי. סָרוּ מַהֵר מִן בא״ו סָרוּ (או״ה עיין מכלל בינלי יב״ו). וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ וַיִּזְבְּחוּ־לוֹ (היו״ד וישתחוו והוי״ו של ויזבחו בלא מתיגה כנידה בינגור שהם דכיעיה לניגון). וְהִנֵּה עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף. הַנִּיחָה לִּי וְיִחַר־

עין הסופר

אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר לָמָה יְהוָה יֶחֱרֶה
אַפְּךָ בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
12 בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבְיָד חֲזָקָה׃ לָמָּה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם
לֵאמֹר בְּרָעָה הוֹצִיאָם לַהֲרֹג אֹתָם בֶּהָרִים
וּלְכַלֹּתָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ
13 וְהִנָּחֵם עַל־הָרָעָה לְעַמֶּךָ׃ זְכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בָּךְ
וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי
הַשָּׁמָיִם וְכָל־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶתֵּן
14 לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לְעֹלָם׃ וַיִּנָּחֶם יְהוָה עַל־הָרָעָה
אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ׃ פ
15 וַיִּפֶן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן־הָהָר וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ
לֻחֹת כְּתֻבִים מִשְּׁנֵי עֶבְרֵיהֶם מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם
16 כְּתֻבִים׃ וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב
17 מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא חָרוּת עַל־הַלֻּחֹת׃ וַיִּשְׁמַע
יְהוֹשֻׁעַ אֶת־קוֹל הָעָם בְּרֵעֹה וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה
18 קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחֲנֶה׃ וַיֹּאמֶר אֵין קוֹל עֲנוֹת
גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל עֲנוֹת חֲלוּשָׁה קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי

בעמך כ"ת במ"ד
הוצאת כ"ע
היציאם כל"מ
להרג כת"ז
ולכלתם כ"מ
שוב כ"מ במ"ת
מהרון כל"מ
אפך כ' ת"י
לעמך ת"י
זכר כ"מ
אלהם כ"מ במ"ו
ככוכבי כל"מ
לעלם כ"ת במ"ב
לעשות כ"מ במ"ע
לחת כ"מ במ"ג
כתבים כל"ת
עבריהם מ"ע
והלחת כ"מ
חרות ט"ז
יהושע כ"כ במ"ת
קול כ"מ במ"ב
ברעה ת"ו ובת"כ
ענות כל"ט"ע
גבורה ט"ז
חלושה ט"ז

עין הקורא

לָמָה יְיָ (דפה ומלרע בעבור קריאת האל"ף בל אהנות). יֶחֱרֶה. וּלְכַלֹּתָם (יעיין ובמתכנתו לעיל ב' ל"ט). שׁוּב מֵחֲרוֹן וְהִנָּחֵם. (הו"ה וּלְיִשְׂרָאֵל עיין לעיל ריש פ' יתרו). אשר נשבעת. אֶת־זַרְעֲכֶם. עַל־הָרָעָה. מִשְּׁנֵי עֶבְרֵיהֶם. עֲנוֹת. עַנּוֹת ב' אלס (ישעיה כז ה).

עין הסופר

19 שָׁמֵעַ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיַּרְא אֶת־
הָעֵגֶל וּמְחֹלֹת וַיִּחַר־אַף מֹשֶׁה וַיַּשְׁלֵךְ מִיָּדָו אֶת־
20 הַלֻּחֹת וַיְשַׁבֵּר אֹתָם תַּחַת הָהָר׃ וַיִּקַּח אֶת־
הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ וַיִּטְחַן עַד אֲשֶׁר־
דָּק וַיִּזֶר עַל־פְּנֵי הַמַּיִם וַיַּשְׁקְ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
21 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן מֶה־עָשָׂה לְךָ הָעָם הַזֶּה
22 כִּי־הֵבֵאתָ עָלָיו חֲטָאָה גְדֹלָה׃ וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן
אַל־יִחַר אַף אֲדֹנִי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־הָעָם כִּי בְרָע
23 הוּא׃ וַיֹּאמְרוּ לִי עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ
לְפָנֵינוּ כִּי־זֶה ׀ מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ
24 מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה לוֹ׃ וָאֹמַר לָהֶם לְמִי
זָהָב הִתְפָּרָקוּ וַיִּתְּנוּ־לִי וָאַשְׁלִכֵהוּ בָאֵשׁ וַיֵּצֵא
25 הָעֵגֶל הַזֶּה׃ וַיַּרְא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם כִּי פָרֻעַ הוּא
26 כִּי־פְרָעֹה אַהֲרֹן לְשִׁמְצָה בְּקָמֵיהֶם׃ וַיַּעֲמֹד
מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לַיהוָה אֵלָי
27 וַיֵּאָסְפוּ אֵלָיו כָּל־בְּנֵי לֵוִי׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שִׂימוּ אִישׁ־חַרְבּוֹ עַל־
יְרֵכוֹ עִבְרוּ וָשׁוּבוּ מִשַּׁעַר לָשַׁעַר בַּמַּחֲנֶה

שמע כ"ח
ומחלת חד"א
מידו ג' מ"ט ובלי'
וישרף כל"ח
ויזר חד י'
גדלה כ"ח במ"ל
יחר ככ"כ
ואמר כל"ח
ואשלכהו מ"ז
פרע מ"ז
פרעה כתי' ה'
בקמיהם ט"ו
ויעמד כ"ח
שימו כל"מ
ושובו ג' ט"ז

עין הקורא

אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ בחלים את־העגל אשר־עשו. עַד אשר־דק וַיִּזֶר. מֶה־עָשָׂה. חֲטָאָה כל קריאה חֲטָאָה בס"ת וכתבות הגנלה חֲטָאָה וחד מגלה עון ופשע וחטאה. אַל־יִחַר אַף. אתה ידעת. כִּי ברע. ויאמרו לי עשה־לנו. ויתנו־לי. ואשלכהו. כי־פרעה. ויאספו אליו י"ב (וסי' במב"ג). כה־אמר. לשער לית רפה וכל אחר קרי לשער דגש (עיין מכלול ד"ק כ"ח ב').

עין הסופר

וְהִרְגוּ אִישׁ־אֶת־אָחִיו וְאִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ
28 אֶת־קְרֹבוֹ׃ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־לֵוִי כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיִּפֹּל
מִן־הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אִישׁ׃
29 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מִלְאוּ יֶדְכֶם הַיּוֹם לַיהוָה כִּי
אִישׁ בִּבְנוֹ וּבְאָחִיו וְלָתֵת עֲלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה׃
30 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַתֶּם חֲטָאתֶם
חֲטָאָה גְדֹלָה וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֶל־יְהוָה אוּלַי
31 אֲכַפְּרָה בְּעַד חַטַּאתְכֶם׃ וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה
וַיֹּאמַר אָנָּא חָטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְדֹלָה
32 וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב׃ וְעַתָּה אִם־תִּשָּׂא
חַטָּאתָם וְאִם־אַיִן מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ׃
33 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מִי אֲשֶׁר חָטָא־לִי אֶמְחֶנּוּ
34 מִסִּפְרִי׃ וְעַתָּה לֵךְ ׀ נְחֵה אֶת־הָעָם אֶל אֲשֶׁר־
דִּבַּרְתִּי לָךְ הִנֵּה מַלְאָכִי יֵלֵךְ לְפָנֶיךָ וּבְיוֹם פָּקְדִי
35 וּפָקַדְתִּי עֲלֵיהֶם חַטָּאתָם׃ וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־
הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשָׂה
1 אַהֲרֹן׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ
עֲלֵה מִזֶּה אַתָּה וְהָעָם אֲשֶׁר הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ

קרבי ת״ז ויפל כ״א
עליכם כט״י במ״ח ופכחתי
גדולה כ״א במ״ד אולי כט״י במ״ח לא תלך
עלהם י״נ ח׳ ויגף כל״ח
העלית ט׳

עין הקורא

והרגו איש־את־אחיו. מלאו ידכם כל אורית׳ בו תי׳ במ״א כמותם׳ ידיהם (דברים לא כט). ולתת. ויהי ממחרת (מ״ש עיין לעיל ית לג). ויאמר משה. אנא בה״א מקומות יכרת דמונת את הדבית עמו כתיבתו (מו״ה הובדתים בספרי מה״ט דף כו א). ואם אין מחני נא מספרך (המ״ס בגעיא בכיל׳ כמססא). מי אשר חטא לי. לך נחה אל אשר דברתי. הנה מלאכי בנידן והנה. אשר העלית ג׳

עין הסופר

מִצְרָ֑יִם אֶל־הָאָ֗רֶץ אֲשֶׁ֨ר נִשְׁבַּ֜עְתִּי לְאַבְרָהָ֨ם
לְיִצְחָ֤ק וּֽלְיַעֲקֹב֙ לֵאמֹ֔ר לְזַרְעֲךָ֖ אֶתְּנֶֽנָּה׃
2 וְשָׁלַחְתִּ֥י לְפָנֶ֖יךָ מַלְאָ֑ךְ וְגֵֽרַשְׁתִּ֗י אֶת־הַֽכְּנַעֲנִי֙
3 הָֽאֱמֹרִ֔י וְהַֽחִתִּי֙ וְהַפְּרִזִּ֔י הַחִוִּ֖י וְהַיְבוּסִֽי׃ אֶל־אֶ֛רֶץ (האמרי כמ״ז / והיבוסי כמ״ז)
זָבַ֥ת חָלָ֖ב וּדְבָ֑שׁ כִּי֩ לֹ֨א אֶֽעֱלֶ֜ה בְּקִרְבְּךָ֗ כִּ֤י עַם־
4 קְשֵׁה־עֹ֨רֶף֙ אַ֔תָּה פֶּן־אֲכֶלְךָ֖ בַּדָּֽרֶךְ׃ וַיִּשְׁמַ֣ע הָעָ֗ם
אֶת־הַדָּבָ֥ר הָרָ֛ע הַזֶּ֖ה וַיִּתְאַבָּ֑לוּ וְלֹא־שָׁ֛תוּ אִ֥ישׁ
5 עֶדְי֖וֹ עָלָֽיו׃ וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗ה אֱמֹ֤ר אֶל־ (אמר כמ״ז)
בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ אַתֶּ֣ם עַם־קְשֵׁה־עֹ֔רֶף רֶ֧גַע אֶחָ֛ד
אֶֽעֱלֶ֥ה בְקִרְבְּךָ֖ וְכִלִּיתִ֑יךָ וְעַתָּ֗ה הוֹרֵ֤ד עֶדְיְךָ֙ (וכליתיך מל״מ / הורד ט״ז)
6 מֵֽעָלֶ֔יךָ וְאֵֽדְעָ֖ה מָ֥ה אֶֽעֱשֶׂה־לָּֽךְ׃ וַיִּֽתְנַצְּל֧וּ בְנֵֽי־
7 יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־עֶדְיָ֖ם מֵהַ֥ר חוֹרֵֽב׃ וּמֹשֶׁה֩ יִקַּ֨ח אֶת־ (חורב דין ט״ז)
הָאֹ֜הֶל וְנָטָֽה־ל֣וֹ ׀ מִח֣וּץ לַֽמַּחֲנֶ֗ה הַרְחֵק֙ מִן־הַֽמַּחֲנֶ֔ה

עין הקורא

במס״ה (הפקודים בחירק ובי׳ דין, ובמדבר י״ד י״ג ותילים ל ד). אל־הארץ אשר נשבעתי (וכן בכ״י של כ״ד במקף ולא כן בספרי הדפוס). וליעקב. את־הכנעני (הוא במתיגה בנידה כמשפטה המפורש במשפטי הטעמים דף כ״ה ב׳ והמכס רש״ד בינל ת״ב לא ידע את מקומה לכן העתיר דברים בלא דעת). האמרי (עיין מה״ע בבעל הוקף). והחתי והפרזי החוי והיבוסי, בימן ולא יעמוד על הקללה נהר עיבל ראובן גד ואשר וזבלון דן ונפתלי מס״ה. כי לא. כי עם־קשה־ערף אתה פן־אכלך כן הוא והיה דינו להיות אכילך על בקי אשימך אשיבך וכתנה ונאמר אכלך וכן במרון ופרתון (קו״ה עיין מ״ב נהבכת המקרא בחומש מודע לבינה). וישמע העם. ולא־שתו ד׳ מלעיל וכל שתי שהוא מלרע הוא ל׳ משתה כגון ושתו ולעו (עובדיה א יו). איש עדיו. אמר אל־בני־ישראל במיעוטס אמר אל־ בני. אתם עם־קשה־ערף רגע. מה אעשה־לך במיעוטס מה־אעשה. ויתנצלו. ונטה־לו. למחנה. המחנה.

עין הסופר

וְקָרָ֥א ל֖וֹ אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וְהָיָה֙ כָּל־מְבַקֵּ֣שׁ יְהוָ֔ה יֵצֵא֙

8 אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד אֲשֶׁ֖ר מִח֥וּץ לַֽמַּחֲנֶֽה׃ וְהָיָ֗ה

כְּצֵ֤את מֹשֶׁה֙ אֶל־הָאֹ֔הֶל יָק֙וּמוּ֙ כָּל־הָעָ֔ם וְנִ֨צְּב֔וּ — יקומו כ״מ כמ״א

אִ֖ישׁ פֶּ֣תַח אָהֳל֑וֹ וְהִבִּ֙יטוּ֙ אַחֲרֵ֣י מֹשֶׁ֔ה עַד־בֹּא֖וֹ — והביטו מ״א בא״ כת״ו

9 הָאֹֽהֱלָה׃ וְהָיָ֗ה כְּבֹ֤א מֹשֶׁה֙ הָאֹ֔הֱלָה יֵרֵד֙ עַמּ֣וּד — כבא כ״מ כמ״צ עמוד כל״מ כמ״א

הֶֽעָנָ֔ן וְעָמַ֖ד פֶּ֣תַח הָאֹ֑הֶל וְדִבֶּ֖ר עִם־מֹשֶֽׁה׃

10 וְרָאָ֤ה כָל־הָעָם֙ אֶת־עַמּ֣וּד הֶֽעָנָ֔ן עֹמֵ֖ד פֶּ֣תַח — עמד כל״מ כמ״א

הָאֹ֑הֶל וְקָ֤ם כָּל־הָעָם֙ וְהִֽשְׁתַּחֲוּ֔וּ אִ֖ישׁ פֶּ֥תַח אָהֳלֽוֹ׃

11 וְדִבֶּ֨ר יְהוָ֤ה אֶל־מֹשֶׁה֙ פָּנִ֣ים אֶל־פָּנִ֔ים כַּאֲשֶׁ֛ר

יְדַבֵּ֥ר אִ֖ישׁ אֶל־רֵעֵ֑הוּ וְשָׁב֙ אֶל־הַֽמַּחֲנֶ֔ה

וּמְשָׁ֨רְת֜וֹ יְהוֹשֻׁ֤עַ בִּן־נוּן֙ נַ֔עַר לֹ֥א יָמִ֖ישׁ מִתּ֥וֹךְ — ימיש מ״א

הָאֹֽהֶל׃ פ שלישי

12 וַיֹּ֨אמֶר מֹשֶׁ֜ה אֶל־יְהוָ֗ה רְ֠אֵה אַתָּ֞ה אֹמֵ֤ר אֵלַי֙ — אמר כח״

הַ֚עַל אֶת־הָעָ֣ם הַזֶּ֔ה וְאַתָּה֙ לֹ֣א הֽוֹדַעְתַּ֔נִי אֵ֥ת — הודעתני מ״ז

אֲשֶׁר־תִּשְׁלַ֖ח עִמִּ֑י וְאַתָּ֤ה אָמַ֙רְתָּ֙ יְדַעְתִּ֣יךָֽ בְשֵׁ֔ם — ידעתיך ט״ו

13 וְגַם־מָצָ֥אתָ חֵ֖ן בְּעֵינָֽי׃ וְעַתָּ֡ה אִם־נָא֩ מָצָ֨אתִי חֵ֜ן

בְּעֵינֶ֗יךָ הוֹדִעֵ֤נִי נָא֙ אֶת־דְּרָכֶ֔ךָ וְאֵדָ֣עֲךָ֔ לְמַ֥עַן — בעיניך כ״מ כמ״ג. הודעני ט״ו ומ״ו

אֶמְצָא־חֵ֖ן בְּעֵינֶ֑יךָ וּרְאֵ֕ה כִּ֥י עַמְּךָ֖ הַגּ֥וֹי הַזֶּֽה׃ — דרכך דין ז״

עין הקורא

וְקָרָא לוֹ. אשר מחוץ לַמַּחֲנֶה. כְּצֵאת ג׳ (וחסרי בְּצֵאת נבי״ת). וְנִצְּבוּ
אִישׁ פֶּתַח. הָאֹהֱלָה. וְהִשְׁתַּחֲוּוּ. ודבר ה׳ אֶל־משה ס״א עם מסה ומצות.
כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר. וּמְשָׁרְתוֹ. (חו״ה בס״י כל בן־נון דגש הנו״ן וכבר הזכרתיו לעיל ז׳ כ״ז)
ראה אתה. הַעַל כל קדים׳ הַעַל לעיל במ״ב דבמקה (מ״ב יח כו) סנב״לט (נחמיה
ב יט). אֵת אשר־תשלח. וְאֵדָעֲךָ לית וחד וְאֵדְעֲךָ בכם (חו״ה בכל ספרינו וכ״א

וַיֹּאמַר פָּנַי יֵלֵכוּ וַהֲנִחֹתִי לָךְ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אִם־ 14 15
אֵין פָּנֶיךָ הֹלְכִים אַל־תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה׃ וּבַמֶּה ׀ יִוָּדַע 16
אֵפוֹא כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ הֲלוֹא
בְּלֶכְתְּךָ עִמָּנוּ וְנִפְלֵינוּ אֲנִי וְעַמְּךָ מִכָּל־הָעָם
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ פ רביעי
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה גַּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה 17
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֶעֱשֶׂה כִּי־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינַי
וָאֵדָעֲךָ בְּשֵׁם׃ וַיֹּאמַר הַרְאֵנִי נָא אֶת־כְּבֹדֶךָ׃ 18
וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲבִיר כָּל־טוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי 19
בְשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ וְחַנֹּתִי אֶת־אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי
אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃ וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאֹת אֶת־ 20
פָּנָי כִּי לֹא־יִרְאַנִי הָאָדָם וָחָי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה 21
מָקוֹם אִתִּי וְנִצַּבְתָּ עַל־הַצּוּר׃ וְהָיָה בַּעֲבֹר כְּבֹדִי 22
וְשַׂמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר וְשַׂכֹּתִי כַפִּי עָלֶיךָ עַד־
עָבְרִי׃ וַהֲסִרֹתִי אֶת־כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת־אֲחֹרָי וּפָנַי 23
לֹא יֵרָאוּ׃ פ חמשי

לד
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לֻחֹת
אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל־הַלֻּחֹת אֶת־

עין הסופר

והנחתי מ׳ יתז
הלכים כחז נמ״ח
תעלנו מ׳
אפוא ככ״כ נמ״ח
ועמך כ״מ נמ״ל
הלוא י׳ נכ״כ
ונפלינו מ׳
הראני כ״כ
כבדך כ״מ
אעביר מ״י
טובי ט״ז
וחנתי מ״ז
אחן ה״ז
תוכל כט״ז
לראת ג׳ ה״ז
בעבר כל״ח נמ״ח
כבדי כ״מ נמ״ח
ושמתיך מ״י
ושכתי ה״ז
והסרתי מ״ח
אחרי מ״ז
להת כמל״ח נמ״ז
כראשנים כה״ז
הלהת כמל״ח

(האף בכל״י והלת קמוצ׳ ולא ראינו ולא שמענו בהם מחלקת לכן ידמה שבכיה׳ בנגת כוסר)

עין הקורא

וַהֲנִחֹתִי. אל־תעלנו. וּבַמֶּה. אֲנִי וְעַמְּךָ חכינ׳ דפסוק אֲנִי וְעַמְּךָ כי׳ ממעלת. מכל־העם. גם את־הדבר. אַעֲבִיר ג׳ נקרי׳. וחנתי מלרע. וְרִחַמְתִּי. (חו״ה בכל ספרינו אר״הב המ״ת בכל״י וכן במ״ג רפ״ו לא בגליונו מכל מן פתחין דספרא ועיין לעיל ל״ב ג׳ הלל לצחק). ושכתי. והסרתי. לא יראו. פסל־לך. את־

עין הסופר

הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר — הראשנים כמ'
2 שִׁבַּרְתָּ׃ וֶהְיֵה נָכוֹן לַבֹּקֶר וְעָלִיתָ בַבֹּקֶר אֶל־הַר — נכון כמ'
3 סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִי שָׁם עַל־רֹאשׁ הָהָר׃ וְאִישׁ לֹא־
יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ אַל־יֵרָא בְּכָל־הָהָר גַּם־
הַצֹּאן וְהַבָּקָר אַל־יִרְעוּ אֶל־מוּל הָהָר הַהוּא׃
4 וַיִּפְסֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וַיַּשְׁכֵּם — ויפסל כל"מ
מֹשֶׁה בַבֹּקֶר וַיַּעַל אֶל־הַר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
5 אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים׃ וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן
6 וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה׃ וַיַּעֲבֹר יְהוָה ׀ — ויעבר כ"מ
עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָה ׀ יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ
7 אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים — נצר מ' וכן רבתי
נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד ׀ — נשא כל"מ כמ"מ עון כל"מ
עֲוֺן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים — פקד כמ' אבות דב"מ כמ"ב
8 וְעַל־רִבֵּעִים׃ וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ — ויקד כל"מ
9 וַיֹּאמֶר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יֵלֶךְ־נָא — בעיניך כמד"מ בנ"ג מ"מ
אֲדֹנָי בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא וְסָלַחְתָּ
לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ׃ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי — לעוננו חד"מ
10 כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל־עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאֹת אֲשֶׁר — כרת כמ' נפלאת מ'

עין הקורא

הדברים. והיה. אל־הר. ונצבת לי. וגם־איש. גם־הצאן. ויפסל שני
לחת. ויעל אל־הר. ויקרא בשם. ויעבר יי׳ על־פניו (במרכא בכי״י ובמ״ג
רע״מ ודפ״ו ואחרים קדמונים וניקל כמבואר במשפטי הטעמים דף י״ו). יי׳ יי׳
אל רחום. נצר האלפים ל׳. עון. והחטאה. על־שלשים ועל־. וימהר
משה ויקד. ויאמר אם־נא. ילך־נא. כי עם־קשה. אנכי.

עין הסופר

לֹא־נִבְרְאוּ בְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל־
הָעָם אֲשֶׁר־אַתָּה בְקִרְבּוֹ אֶת־מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי־
11 נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ׃ שְׁמָר־לְךָ אֵת
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם הִנְנִי גֹרֵשׁ מִפָּנֶיךָ אֶת־
הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃
12 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ אֲשֶׁר
13 אַתָּה בָּא עָלֶיהָ פֶּן־יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ בְּקִרְבֶּךָ׃ כִּי אֶת־
מִזְבְּחֹתָם תִּתֹּצוּן וְאֶת־מַצֵּבֹתָם תְּשַׁבֵּרוּן וְאֶת־
14 אֲשֵׁרָיו תִּכְרֹתוּן׃ כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחֵר
15 כִּי יְהוָה קַנָּא שְׁמוֹ אֵל קַנָּא הוּא׃ פֶּן־תִּכְרֹת
בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ וְזָנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם וְזָבְחוּ
16 לֵאלֹהֵיהֶם וְקָרָא לְךָ וְאָכַלְתָּ מִזִּבְחוֹ׃ וְלָקַחְתָּ
מִבְּנֹתָיו לְבָנֶיךָ וְזָנוּ בְנֹתָיו אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן וְהִזְנוּ
17 אֶת־בָּנֶיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן׃ אֱלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא
18 תַעֲשֶׂה־לָּךְ׃ אֶת־חַג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים

נורא כת"ו / עשה כה"ו / גרש ה"ו / תכרת כל"א / ליושב י"ו מ"ג / למוקש כל"מ / מזבחתם כ"ה / תתצון ה"ק / מצבתם כ"ה / תשברון מ"ו / תכרתון ה"ק / אחר ר' רבתי / ליושב י"ו מ"ג / מבנתיו כלהו במ"ג / המצות כל"א במ"ד / תשמר כל"א

עין הקורא

וראה כל־העם סימן עם רם. שמר־לך (וכן בכוכלינו רמ"א ומ"ג רע"ח ולתרים אצל במ"ג דפ"ו שמר־במתיגה ובלא מקף למעלה ועיין לעיל י"ג י"ו אצל וילקטו). את אשר אנכי מצוך. הנני גרש. את־האמרי והכנעני והחתי והפרזי והחוי והיבוסי כן במס"ה קדמות לא כתב וי"ו וה"א בתרלין כתבין וי"ו והוא הרין כלהר על ולרד לבלילו (שמות ג ח) ואמר אעלה (שם ג יז) שמר לך (דעכינא) וג'שר (דברים ז א) מס"ה (ר"ל כי הרנעה פסוקים או שוים בסימוס ויה"ן לא כבחור היבותיקן ועיין לעיל ג' ח'). אשר אתה בא. תשברון. כי לא תשתחוה. וזנו אחרי אלהיהם. לאלהיהם. אחרי אלהיהן ה' בליבגא בקריאה (וסי' בלן נמב"ג). מסכה לא תעשה־לך. שבעת ימים.

עין הספר

צוית״ך כת׳ת במ״ב — תֹּאכַל מַצּוֹת אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב
19 כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב יָצָאתָ מִמִּצְרָיִם׃ כָּל־פֶּטֶר
20 רֶחֶם לִי וְכָל־מִקְנְךָ תִּזָּכָר פֶּטֶר שׁוֹר וָשֶׂה׃ וּפֶטֶר
חמור כ״מ במ״ל — חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ
בכור כ״מ במ״ז ריקם כט״ע — כֹּל בְּכוֹר בָּנֶיךָ תִּפְדֶּה וְלֹא־יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם׃
21 תעבד כה״ תשבת כה״ — שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת
22 בחריש ט״ע ובקציר כל״מ — בֶּחָרִישׁ וּבַקָּצִיר תִּשְׁבֹּת׃ וְחַג שָׁבֻעֹת תַּעֲשֶׂה
שבעת ב׳ מל״מ בכורי כ״מ האסיף ט״ע — לְךָ בִּכּוּרֵי קְצִיר חִטִּים וְחַג הָאָסִיף תְּקוּפַת
23 תקופת ט״ע שלש כ״מ במ״ג — הַשָּׁנָה׃ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרְךָ
24 זכורך כ״מ הארן ב׳ מל — אֶת־פְּנֵי הָאָדֹן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ כִּי־אוֹרִישׁ
אוריש מל״מ גבלך כ״מ במ״ג — גּוֹיִם מִפָּנֶיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת־גְּבֻלֶךָ וְלֹא־יַחְמֹד אִישׁ
יחמד חל בעלתך חל לראות כ״מ — אֶת־אַרְצְךָ בַּעֲלֹתְךָ לֵרָאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה
25 שלש כ״מ במ״ע — אֱלֹהֶיךָ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה׃ לֹא־תִשְׁחַט עַל־
ילין כמ״ — חָמֵץ דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין לַבֹּקֶר זֶבַח חַג הַפָּסַח׃
26 ראשית כלמ״ בכורי כ״מ תביא כ״מ — רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃ פ שביעי
27 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתָב־לְךָ אֶת־הַדְּבָרִים

אשר צויתך. כי בחדש. ממצרים. (הו״ה בכל ספרינו גם בכי״י תזכר הכ״ף בקמץ ומכרה עליו לית זקף קמן אבל הרד״ק במכלול בעתיד מבנין כפיעל הוכיח עם דומים אחרים הבאים בפתח ומלרע ע״ש). כל בכור ד׳ דכבירין וכל. ולא יראו. תעשה לך. כל זכורך את פני האדן יי. כי אוריש. ולא יחמד. לראות את פני. דם זבחי. ולא ילין. כתב לך איכו מן י״ד זקפין דבאורי׳

עין

עין הסופר

הָאֵלֶּה כִּי עַל־פִּי ׀ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַתִּי אִתְּךָ
28 בְּרִית וְאֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי־שָׁם עִם־יְהוָה אַרְבָּעִים
יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא
שָׁתָה וַיִּכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת אֵת דִּבְרֵי הַבְּרִית (ויכתב כ"ח / הלחת כמד"ח)
29 עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים׃ וַיְהִי בְּרֶדֶת מֹשֶׁה מֵהַר סִינַי (לחת כמד"ח)
וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיַד־מֹשֶׁה בְּרִדְתּוֹ מִן־הָהָר (פמ"נ יחות / וכ' לוחת)
וּמֹשֶׁה לֹא־יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו בְּדַבְּרוֹ אִתּוֹ׃
30 וַיַּרְא אַהֲרֹן וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה וְהִנֵּה
31 קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלָיו׃ וַיִּקְרָא אֲלֵהֶם (וייראו כל לבן / יראה מ"י)
מֹשֶׁה וַיָּשֻׁבוּ אֵלָיו אַהֲרֹן וְכָל־הַנְּשִׂאִים בָּעֵדָה (וישבו כ"ח כמ"ח / הנשאים / כ"ל כ"כ כמ"ן)
32 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם׃ וְאַחֲרֵי־כֵן נִגְּשׁוּ כָּל־בְּנֵי (א"הם / כ"ח נמ"ן)
יִשְׂרָאֵל וַיְצַוֵּם אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אִתּוֹ
33 בְּהַר סִינָי׃ וַיְכַל מֹשֶׁה מִדַּבֵּר אִתָּם וַיִּתֵּן עַל־ (מפטיר)
34 פָּנָיו מַסְוֶה׃ וּבְבֹא מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה לְדַבֵּר אִתּוֹ (ובבא כ' ס"ן)
יָסִיר אֶת־הַמַּסְוֶה עַד־צֵאתוֹ וְיָצָא וְדִבֶּר אֶל־ (יסיר כמ"ן)
35 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר יְצֻוֶּה׃ וְרָאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֶת־פְּנֵי מֹשֶׁה כִּי קָרַן עוֹר פְּנֵי מֹשֶׁה וְהֵשִׁיב (והשיב כמ"ן)
מֹשֶׁה אֶת־הַמַּסְוֶה עַל־פָּנָיו עַד־בֹּאוֹ לְדַבֵּר (באו כמ"ן)
1 אִתּוֹ׃ ס וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת־כָּל־

עין הקורא

דבמב"ר. כי על־פיו. ושני לחת. ביד־משה. ברדתו. כי קרן. וישבו אליו. ואחריכן נגשו כל־בני. ויצום את. ויכל משה מדבר במג"ש ויכל משה מדבר. וראו בני־ישראל כי קרן. ויקהל משה (ת"ה את־כל־

עין הסופר

עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים
2 אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשֹׂת אֹתָם׃ שֵׁשֶׁת יָמִים
תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם
קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן לַיהוָה כָּל־הָעֹשֶׂה בוֹ
3 מְלָאכָה יוּמָת׃ לֹא־תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם
בְּיוֹם הַשַּׁבָּת׃ פ
4 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
5 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר׃ קְחוּ מֵאִתְּכֶם
תְּרוּמָה לַיהוָה כֹּל נְדִיב לִבּוֹ יְבִיאֶהָ אֵת תְּרוּמַת
6 יְהוָה זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃ וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
7 שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים׃ וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת
8 תְּחָשִׁים וַעֲצֵי שִׁטִּים׃ וְשֶׁמֶן לַמָּאוֹר וּבְשָׂמִים
9 לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים׃ וְאַבְנֵי־שֹׁהַם
10 וְאַבְנֵי מִלֻּאִים לָאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן׃ וְכָל־חֲכַם־לֵב
11 בָּכֶם יָבֹאוּ וְיַעֲשׂוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ אֶת־
הַמִּשְׁכָּן אֶת־אָהֳלוֹ וְאֶת־מִכְסֵהוּ אֶת־קְרָסָיו וְאֶת־

לעשת ס חו
שבתון כ"מ
העשה כל"מ
משבתיכם
ג' חסר ג' ו"ו
תרומה כ"מ
יביאה מ"ע
תרומת
כ"מ במ"א
ותולעת
כל"מ במ"ב
וערת
כחל"ת במ"א
אילם
כח"ת במ"ל
למאור
כ"מ במ"א
מלאים
כחו במ"י
לאפוד ב' מ"ז
יבאו במ"י

עין הקורא

עֲדַת בנגינא בכי"י גם במ"ג רפ"ו ואחרים וכוון הוא כי מלת עדת בטעם ולא כן ויאמר משה אֶל־כל־עדת בהוא בלא געיא בכי"י לפי במלת עדת במסדת וכן דינם בכל מקום, והספרים גם הסופרים נבוכו בזה ויהב"י העמידנו על בירורם). אֵלֶּה. שֵׁשֶׁת ימים תֵּעָשֶׂה בכי תגא שֵׁשֶׁת ימים יֵעָשֶׂה סימן זכר ונקבה. כל־הָעֹשֶׂה בוֹ. לא־תבערו אֵשׁ. ויאמר משה אל־כל־עדת בני־ישראל. זה הדבר. כל נדיב. השמן למאור ובשמים בויקחו עמן בשמים. ואבני־שהם ויקחו אבני שהם סימן אבני עפר המות ואבני שמנה אמות. וכל־חכם־לב. יבאו ויעשו את. את־המשכן, את את ואת את ואת את את

קְרָשָׁיו אֶת־בְּרִיחָו אֶת־עַמֻּדָיו וְאֶת־אֲדָנָיו׃ אֶת־ 12
הָאָרֹן וְאֶת־בַּדָּיו אֶת־הַכַּפֹּרֶת וְאֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ׃
אֶת־הַשֻּׁלְחָן וְאֶת־בַּדָּיו וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֵת לֶחֶם 13
הַפָּנִים׃ וְאֶת־מְנֹרַת הַמָּאוֹר וְאֶת־כֵּלֶיהָ וְאֶת־נֵרֹתֶיהָ 14
וְאֵת שֶׁמֶן הַמָּאוֹר׃ וְאֶת־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת וְאֶת־בַּדָּיו 15
וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֵת קְטֹרֶת הַסַּמִּים וְאֶת־מָסַךְ
הַפֶּתַח לְפֶתַח הַמִּשְׁכָּן׃ אֵת ׀ מִזְבַּח הָעֹלָה 16
וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ אֶת־בַּדָּיו וְאֶת־כָּל־
כֵּלָיו אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ׃ אֵת קַלְעֵי הֶחָצֵר אֶת־ 17
עַמֻּדָיו וְאֶת־אֲדָנֶיהָ וְאֵת מָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר׃
אֶת־יִתְדֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־יִתְדֹת הֶחָצֵר וְאֶת־ 18
מֵיתְרֵיהֶם׃ אֶת־בִּגְדֵי הַשְּׂרָד לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ אֶת־ 19
בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן׃
וַיֵּצְאוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה׃ וַיָּבֹאוּ 20 21
כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־נְשָׂאוֹ לִבּוֹ וְכֹל אֲשֶׁר נָדְבָה
רוּחוֹ אֹתוֹ הֵבִיאוּ אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה לִמְלֶאכֶת
אֹהֶל מוֹעֵד וּלְכָל־עֲבֹדָתוֹ וּלְבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ׃ וַיָּבֹאוּ 22

עין הסופר

בריחו נ׳ כ״כ
הארן כתו
מנרת כ״ת
המאור כט״ו
נרתיה כתו
העלה
כל״ת נמ״ל
הכיר כ״ת נמ״ג
עמדיו
כתו נמ״ג
יתדת כתו
מיתריהם
כלהון מל״מ
ויבאו כתו
שני
הביאו כמ״ל
תרומת
כ״מ כמ״ל
עבדתו כל״מ

עין הקורא

וְאת וכו׳ כי סלעי ומצודתי אתה ולמען שמך תנחני ותנהלני תילי׳ לא ד). אתבריחו אתהארן ואתבדיו אתהכפרת כל קריא׳ אתהכפרת נמ״ג וְאת הכפרת מבו״ה (וכו׳ לעיל ל״ה ו׳ ולקמן ל״ט ל״ס). ואתמנרת. אֵת ׀ מזבח וְאת אֶת וְאת אֶת וְאת כו׳ לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושקויי (הושע ב ז) אֵת קלעי. אֶת־עמדיו. וְאֵת מסך. אתבגדי אתבגדי ואתבגדי תליתא׳ דפסוקא וְאתבגדי ומנהון ז׳ בקריאה מבו״ה (וכן מבול במסר׳ דילן נפ׳ כי תשא לעיל ל״א י׳). ויבאו. למלאכת אֹהל מועד במיעוטס למלאכת אהל.

עין הסופר

האנשים על־הנשים כל ׀ נדיב לב הביאו חח
ונזם וטבעת וכומז כל־כלי זהב וכל־איש אשר   וכימז כ"מ
23 הניף תנופת זהב ליהוה׃ וכל־איש אשר־נמצא   הניף כ"מ תנופת כ"מ
אתו תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים   ותולעת כ"מ במ"כ
וערת אילם מאדמים וערת תחשים הביאו׃   וערת ככ"כ במ"ח אילם
24 כל־מרים תרומת כסף ונחשת הביאו את   כחו"ת במ"ד מרים ט"ו
תרומת יהוה וכל אשר נמצא אתו עצי שטים
25 לכל־מלאכת העבדה הביאו׃ וכל־אשה חכמת־   העבדה כ"מ
לב בידיה טוו ויביאו מטוה את־התכלת ואת־   ויביאו כ"מ במ"כ
26 הארגמן את־תולעת השני ואת־השש׃ וכל־
הנשים אשר נשא לבן אתנה בחכמה טוו׃   אתנה חז
27 את־העזים׃ והנשאם הביאו את אבני השהם   והנשאם חל"ח
28 ואת אבני המלאים לאפוד ולחשן׃ ואת־   המלאים כחז במ"ח לאפוד ב ט"ז
הבשם ואת־השמן למאור ולשמן המשחה   למאור ט"ז
29 ולקטרת הסמים׃ כל־איש ואשה אשר נדב
לבם אתם להביא לכל־המלאכה אשר צוה   להביא כ"מ
יהוה לעשות ביד־משה הביאו בני־ישראל   לעשות כ"מ במ"ס

עין הקורא

כל נדיב. וטבעת וכומז כל כלי ליתו מן וכל כלי ה' דכותו"ה (והבימן מסר במס"נ ויקרא י"ח ל"נ אלא וכל כלי חרש). וכל־איש. וכל־איש אשר. כל־מרים תרומת. וכל אשר. וכל־אשה חכמת־לב לית פתח ולהלן מלא אתם חכמת־לב. את־תולעת השני לית דסמיך ומד ואת־התולעת דוהם יתיר הנב (לעיל כח ה) ורוב הספרים כתבו הנה ואת וטעו. וכל־הנשים אשר. והנשאם הביאו. למאור ל'. ולשמן. ביד־משה. (נדב לבם).

עין הסופר

נְדָבָ֖ה לַֽיהוָֽה׃ פ שלישי (שני כשהן מחוברין)

30 וַיֹּ֤אמֶר מֹשֶׁה֙ אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל רְא֛וּ קָרָ֥א יְהוָ֖ה
בְּשֵׁ֑ם בְּצַלְאֵ֛ל בֶּן־אוּרִ֥י בֶן־ח֖וּר לְמַטֵּ֥ה יְהוּדָֽה׃
31 וַיְמַלֵּ֥א אֹת֖וֹ ר֣וּחַ אֱלֹהִ֑ים בְּחָכְמָ֛ה בִּתְבוּנָ֥ה וּבְדַ֖עַת — אלהים קד"ג; ולחשב כ"ח
32 וּבְכָל־מְלָאכָֽה׃ וְלַחְשֹׁ֖ב מַחֲשָׁבֹ֑ת לַעֲשֹׂ֛ת בַּזָּהָ֥ב — מחשבת כ"ח; לעשת ט' ח"ו
33 וּבַכֶּ֖סֶף וּבַנְּחֹֽשֶׁת׃ וּבַחֲרֹ֥שֶׁת אֶ֛בֶן לְמַלֹּ֖את וּבַחֲרֹ֣שֶׁת — למלאת ח"ו
34 עֵ֑ץ לַעֲשׂ֖וֹת בְּכָל־מְלֶ֥אכֶת מַחֲשָֽׁבֶת׃ וּלְהוֹרֹ֖ת נָתַ֣ן — לעשות כ"מ במ"ט
בְּלִבּ֑וֹ ה֕וּא וְאָֽהֳלִיאָ֥ב בֶּן־אֲחִֽיסָמָ֖ךְ לְמַטֵּה־דָֽן׃ — ולהורת כח"ו
35 מִלֵּ֨א אֹתָ֜ם חָכְמַת־לֵ֗ב לַעֲשׂוֹת֮ כָּל־מְלֶ֣אכֶת — לעשות כ"מ במ"ט
חָרָ֣שׁ ׀ וְחֹשֵׁב֒ וְרֹקֵ֞ם בַּתְּכֵ֣לֶת וּבָֽאַרְגָּמָ֗ן בְּתוֹלַ֛עַת — וחשב כ"ח; ורקם כ"ח
הַשָּׁנִ֥י וּבַשֵּׁ֖שׁ וְאֹרֵ֑ג עֹשֵׂי֙ כָּל־מְלָאכָ֔ה וְחֹשְׁבֵ֖י — וארג כ"ח; עשי ה"ו וכתי' י'
לו 1 מַחֲשָׁבֹֽת׃ וְעָשָׂה֩ בְצַלְאֵ֨ל וְאָהֳלִיאָ֜ב וְכֹ֣ל ׀ אִ֣ישׁ — וחשבי ח"ו; מחשבת כ"ח
חֲכַם־לֵ֗ב אֲשֶׁר֩ נָתַ֨ן יְהוָ֜ה חָכְמָ֤ה וּתְבוּנָה֙ בָּהֵ֔מָּה
לָדַ֣עַת לַעֲשֹׂ֔ת אֶת־כָּל־מְלֶ֖אכֶת עֲבֹדַ֣ת הַקֹּ֑דֶשׁ — לעשת ט' ח"ו
2 לְכֹ֥ל אֲשֶׁר־צִוָּ֖ה יְהוָֽה׃ וַיִּקְרָ֣א מֹשֶׁ֗ה אֶל־בְּצַלְאֵל֮
וְאֶל־אָֽהֳלִיאָב֒ וְאֶל֙ כָּל־אִ֣ישׁ חֲכַם־לֵ֔ב אֲשֶׁ֨ר
נָתַ֧ן יְהוָ֛ה חָכְמָ֖ה בְּלִבּ֑וֹ כֹּ֚ל אֲשֶׁ֣ר נְשָׂא֣וֹ לִבּ֔וֹ
3 לְקָרְבָ֥ה אֶל־הַמְּלָאכָ֖ה לַעֲשֹׂ֥ת אֹתָֽהּ׃ וַיִּקְח֞וּ — לעשת ט' ח"ו
מִלִּפְנֵ֣י מֹשֶׁ֗ה אֵ֤ת כָּל־הַתְּרוּמָה֙ אֲשֶׁ֨ר הֵבִ֜יאוּ בְּנֵ֣י

עין הקורא

רְאוּ. בִּתְבוּנָה. וּבְכָל־מְלָאכָה. וְלַחְשֹׁב. לַעֲשֹׂת. לְמַלֹּאת לא מפיק א'. מַחֲשָׁבֶת. לַעֲשׂוֹת כָּל־מְלֶאכֶת נמקמת בכלי. חָרָשׁ ׀ וְחֹשֵׁב. בְּתוֹלַעַת. עֹשֵׂי כָּל. מַחֲשָׁבֹת. וְכֹל ׀ אִישׁ חֲכַם־לֵב. לָדַעַת לַעֲשֹׂת אֶת־כָּל־מְלֶאכֶת. לְכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה. וְאֶל כָּל־אִישׁ. לְקָרְבָה. אֵת כָּל־הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ.

עין הסופר

יִשְׂרָאֵל לִמְלֶאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לַעֲשֹׂת אֹתָהּ — לעשת ע׳ מ״ז אתה כ״מ במ״ב
וְהֵם הֵבִיאוּ אֵלָיו עוֹד נְדָבָה בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר׃
4 וַיָּבֹאוּ כָּל־הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֵת כָּל־מְלֶאכֶת — העשים כמ״ז
הַקֹּדֶשׁ אִישׁ־אִישׁ מִמְּלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־הֵמָּה
5 עֹשִׂים׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַרְבִּים הָעָם — עשים כמ״ז
לְהָבִיא מִדֵּי הָעֲבֹדָה לַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
6 לַעֲשֹׂת אֹתָהּ׃ וַיְצַו מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בְּמַחֲנֶה — לעשת ע׳ מ״ז ויעבירו מ״ע
לֵאמֹר אִישׁ וְאִשָּׁה אַל־יַעֲשׂוּ־עוֹד מְלָאכָה
7 לִתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וַיִּכָּלֵא הָעָם מֵהָבִיא׃ וְהַמְּלָאכָה
הָיְתָה דַיָּם לְכָל־הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ — לעשות כ״מ במ״ע
8 וְהוֹתֵר׃ ס רביעי וַיַּעֲשׂוּ כָל־חֲכַם־לֵב בְּעֹשֵׂי — והותר ע״ז בעשי
הַמְּלָאכָה אֶת־הַמִּשְׁכָּן עֶשֶׂר יְרִיעֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר — מ״ז וכתי׳ י׳ יריעת כמ״ז
וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי כְּרֻבִים מַעֲשֵׂה — כרבים כמ״ז
9 חֹשֵׁב עָשָׂה אֹתָם׃ אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁמֹנֶה — חשב כ״מ
וְעֶשְׂרִים בָּאַמָּה וְרֹחַב אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה
10 הָאֶחָת מִדָּה אַחַת לְכָל־הַיְרִיעֹת׃ וַיְחַבֵּר אֶת־ — היריעת כמ״ז
חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת אַחַת אֶל־אֶחָת וְחָמֵשׁ יְרִיעֹת חִבַּר

עין הקורא

והם הביאו אליו במקום אחר והם הביאו את־קרבנם (במדבר טו כה וכן מסור עליו בכ״י ב׳ פסוקין מטעין בטעמא חד טרם וחד תלשא והם הביאו דפ׳ ויקהל והם הביאו את קרבנם דפ׳ שלח וחד פסוק סימן בא הנה ואשלחה אותך (ש״ב יד לב). העשים את. איש איש במקצת אישאיש. ויאמרו אל־משה. קול במחנה (חד מן י״ח מלעיל מלרעין וכבר המלריך מתיבת הנ״ת עיין מכ״ה דף ע״י א׳ עברתי הורקא). אל־יעשו־עוד. ותכלת וארגמן. אחת

עין הסופר

11 אחת אל־אחת׃ ויעש ללאת תכלת על שפת
היריעה האחת מקצה במחברת כן עשה בשפת
12 היריעה הקיצונה במחברת השנית׃ חמשים
ללאת עשה ביריעה האחת וחמשים ללאת
עשה בקצה היריעה אשר במחברת השנית
13 מקבילת הללאת אחת אל־אחת׃ ויעש חמשים
קרסי זהב ויחבר את־היריעת אחת אל־אחת
בקרסים ויהי המשכן אחד׃ פ
14 ויעש יריעת עזים לאהל על־המשכן עשתי־
15 עשרה יריעת עשה אתם׃ ארך היריעה האחת
שלשים באמה וארבע אמות רחב היריעה
16 האחת מדה אחת לעשתי עשרה יריעת׃ ויחבר
את־חמש היריעת לבד ואת־שש היריעת לבד׃
17 ויעש ללאת חמשים על שפת היריעה הקיצנה
במחברת וחמשים ללאת עשה על־שפת היריעה
18 החברת השנית׃ ויעש קרסי נחשת חמשים
19 לחבר את־האהל להית אחד׃ ויעש מכסה לאהל
ערת אילם מאדמים ומכסה ערת תחשים

ללאת כמ״ס
הקיצונה ב׳ מל״מ
מקבילת ב׳ וחז
היריעת כ״ל מ״י וחז
אתם כ״ח ב״מ ט״ל
אמות כ״מ במ״ל
ללאת ב״ח
הקיצנה כח״ו במ״ב
החברת ל״ח
להית ח׳ חז
ערת בחל״ח
במ״ל מו״ק
א״ם
כח״ם במ״ל

עין הקורא

כן כולם נתכון. ללאת. במצוטס ללאת. על שפת. מקצה במחברת. כן
עשה. ללאת אשר במחברת. אחת אל־אחת. ויעש חמשים. אחת
אל־אחת ב׳ דסמיכי והלכי ירעכי (וברי״ת כא) לאהל. מדה אחת לעשתי.
ויחבר. ללאת חמשים לית דסמיך וכל קריי׳ חמשים ללאת. על. עשה על־
יב ב כלים ענינים ומתברים עבה. החברת. ויעש קרסי. לאהל ג׳ קמן.

עין הסופר

20 מִלְמָעְלָה׃ ס חמישי וַיַּעַשׂ אֶת־הַקְּרָשִׁים
21 לַמִּשְׁכָּן עֲצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים׃ עֶשֶׂר אַמֹּת אֹרֶךְ — עמדים כת׳ אמת
הַקָּרֶשׁ וְאַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה רֹחַב הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃
22 שְׁתֵּי יָדֹת לַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד מְשֻׁלָּבֹת אַחַת אֶל־אֶחָת — ידת כת׳ משלבת כ״מ
23 כֵּן עָשָׂה לְכֹל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן׃ וַיַּעַשׂ אֶת־הַקְּרָשִׁים
לַמִּשְׁכָּן עֶשְׂרִים קְרָשִׁים לִפְאַת נֶגֶב תֵּימָנָה׃ — תימנה כ״מ
24 וְאַרְבָּעִים אַדְנֵי־כֶסֶף עָשָׂה תַּחַת עֶשְׂרִים הַקְּרָשִׁים
שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו — ידתיו כת׳
וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו׃
25 וּלְצֶלַע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית לִפְאַת צָפוֹן עָשָׂה — צפון כ״מ
26 עֶשְׂרִים קְרָשִׁים׃ וְאַרְבָּעִים אַדְנֵיהֶם כָּסֶף
שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד וּשְׁנֵי אֲדָנִים
27 תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ וּלְיַרְכְּתֵי הַמִּשְׁכָּן יָמָּה
28 עָשָׂה שִׁשָּׁה קְרָשִׁים׃ וּשְׁנֵי קְרָשִׁים עָשָׂה
29 לִמְקֻצְעֹת הַמִּשְׁכָּן בַּיַּרְכָתָיִם׃ וְהָיוּ תוֹאֲמִם — למקצעת כ״מ תואמם
מִלְּמַטָּה וְיַחְדָּו יִהְיוּ תַמִּים אֶל־רֹאשׁוֹ אֶל־ — ויחדו כת׳
הַטַּבַּעַת הָאֶחָת כֵּן עָשָׂה לִשְׁנֵיהֶם לִשְׁנֵי

עין הקורא

עשרים קרשים. נגב תימנה. ארני־כסף עשה. עשרים הקרשים קדמא
שני ארנים תחת־הקרש האחר לשתי ידתיו ושני ארנים תחת־הקרש
האחר לשתי ידתיו תנינא שני ארנים תחת הקרש האחר ושני ארנים
תחת הקרש האחד תליתאי שני ארנים תחת הקרש האחד.
בירכתים. והיו תואמם מלמטה ויחדו כן. יהיו. אל־ראשו ב׳ דסמיכי
ויצק השמן דיכוה (מ״צ ט ו). קדמאה כן יהיה לשניהם (לעיל מ כה) תנינא כן עשה

עין הסופר

המקצעת כ"ח הַמִּקְצֹעֹת׃ וְהָיוּ שְׁמֹנָה קְרָשִׁים וְאַדְנֵיהֶם כֶּסֶף 30
ארנים כמ"ו שִׁשָּׁה עָשָׂר אֲדָנִים שְׁנֵי אֲדָנִים שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת
בריחים הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ וַיַּעַשׂ בְּרִיחֵי עֲצֵי שִׁטִּים חֲמִשָּׁה 31
בריחם ככ"כ לְקַרְשֵׁי צֶלַע־הַמִּשְׁכָּן הָאֶחָת׃ וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם 32
לְקַרְשֵׁי צֶלַע־הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם
לְקַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן לַיַּרְכָתַיִם יָמָּה׃ וַיַּעַשׂ אֶת־ 33
הבריח כ"מ התיכן כה"ו לברח מ"ו הַבְּרִיחַ הַתִּיכֹן לִבְרֹחַ בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מִן־הַקָּצֶה
אֶל־הַקָּצֶה׃ וְאֶת־הַקְּרָשִׁים צִפָּה זָהָב וְאֶת־ 34
טבעתם מ"ו טַבְּעֹתָם עָשָׂה זָהָב בָּתִּים לַבְּרִיחִם וַיְצַף אֶת־
הַבְּרִיחִם זָהָב׃ וַיַּעַשׂ אֶת־הַפָּרֹכֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן 35
ותולעת כ"מ כמ"כ השב כ"מ וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב עָשָׂה
עמודי כ"מ כמ"ב אֹתָהּ כְּרֻבִים׃ וַיַּעַשׂ לָהּ אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּים 36
וויהם כמ"ו ויצק כל"מ וַיְצַפֵּם זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב וַיִּצֹק לָהֶם אַרְבָּעָה
אַדְנֵי־כָסֶף׃ וַיַּעַשׂ מָסָךְ לְפֶתַח הָאֹהֶל תְּכֵלֶת 37
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה
רקם כח"ו עמודיו ט"ו רֹקֵם׃ וְאֶת־עַמּוּדָיו חֲמִשָּׁה וְאֶת־וָוֵיהֶם וְצִפָּה 38
והשקיהם כח"ו כמ"כ רָאשֵׁיהֶם וַחֲשֻׁקֵיהֶם זָהָב וְאַדְנֵיהֶם חֲמִשָּׁה
נְחֹשֶׁת׃ פ

עין הקורא

לשניהם. ויעש בריחי. החמשה. לקרשי צלע־המשכן האחת יניין על
זה נויקחו לי תרומה. והחמשה בריחם לקרשי צלע. והחמשה בריחם
לקרשי המשכן לית דכוותיה. לירכתים. ויעש את־הבריח התיכן לברח.
ואת־הקרשים. ואת־טבעתם כן כתיב וקרי. ויעש את־הפרכת תכלת.
(מסך ג' וכל המסך למסך דכו'). והשקיהם זהב ואדניהם החמשה.

לז
1 וַיַּעַשׂ בְּצַלְאֵל אֶת־הָאָרֹן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם
וָחֵצִי אָרְכּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי
2 קֹמָתוֹ׃ וַיְצַפֵּהוּ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ וַיַּעַשׂ
3 לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃ וַיִּצֹק לוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת זָהָב
עַל אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ
4 הָאֶחָת וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הַשֵּׁנִית׃ וַיַּעַשׂ
5 בַּדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב׃ וַיָּבֵא אֶת־הַבַּדִּים
בַּטַּבָּעֹת עַל צַלְעֹת הָאָרֹן לָשֵׂאת אֶת־הָאָרֹן׃
6 וַיַּעַשׂ כַּפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ
7 וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבָּהּ׃ וַיַּעַשׂ שְׁנֵי כְרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה
8 עָשָׂה אֹתָם מִשְּׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת׃ כְּרוּב־אֶחָד
מִקָּצָה מִזֶּה וּכְרוּב־אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה מִן־הַכַּפֹּרֶת
9 עָשָׂה אֶת־הַכְּרֻבִים מִשְּׁנֵי קְצוֹוֹתָו׃ וַיִּהְיוּ הַכְּרֻבִים
פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל־
הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל־אָחִיו אֶל־הַכַּפֹּרֶת
הָיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים׃ פ
10 וַיַּעַשׂ אֶת־הַשֻּׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם אָרְכּוֹ
11 וְאַמָּה רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ׃ וַיְצַף אֹתוֹ זָהָב

עין הסופר
הָארן כ"ח
קמתו כח"ז
ייצק כ"ח טבעת • כל"ח במ"ד
פעמתיו כח"ז
צלעת כ"ח
קצות כ"מ
כרוב כמ"ז
קצוותו ב' כ"כ
פרשי כח"ז
סככים כח"ז

עין הקורא

וָחֵצִי (ככר כתב המחבר לעיל כ"ה ה' כי כולם מלעיל והו"ו קמוצ"ה ובדרכי הניקוד שלו אמר בדרך כלל כל הצי ל' מחצה טעמו לעיל וכל שהוא ל' קצת טעמו מלרע וכ"כ גם בעל מקנה אברם ולא כנירכת בפרינו). ואמה. ואמה. קדמא ויצק לו ארבע טבעת זהב. על, תניחא (לקמן פסוק י"ג) ויצק לו ארבע טבעת זהב ויתן. על צלעת כרוב־אחד (וכן בבומבינו בל המ"ח במקף). היו פני.

עין הסופר

12 טָה֑וֹר וַיַּ֧עַשׂ ל֛וֹ זֵר־זָהָ֖ב סָבִֽיב׃ וַיַּ֨עַשׂ ל֥וֹ מִסְגֶּ֛רֶת
13 טֹ֖פַח סָבִ֑יב וַיַּ֧עַשׂ זֵר־זָהָ֛ב לְמִסְגַּרְתּ֖וֹ סָבִֽיב׃ וַיִּצֹ֣ק
ל֔וֹ אַרְבַּ֖ע טַבְּעֹ֣ת זָהָ֑ב וַיִּתֵּן֙ אֶת־הַטַּבָּעֹ֔ת עַ֚ל
14 אַרְבַּ֣ע הַפֵּאֹ֔ת אֲשֶׁ֖ר לְאַרְבַּ֥ע רַגְלָֽיו׃ לְעֻמַּת֙
הַמִּסְגֶּ֔רֶת הָי֖וּ הַטַּבָּעֹ֑ת בָּתִּים֙ לַבַּדִּ֔ים לָשֵׂ֖את
15 אֶת־הַשֻּׁלְחָֽן׃ וַיַּ֤עַשׂ אֶת־הַבַּדִּים֙ עֲצֵ֣י שִׁטִּ֔ים וַיְצַ֥ף
16 אֹתָ֖ם זָהָ֑ב לָשֵׂ֖את אֶת־הַשֻּׁלְחָֽן׃ וַיַּ֜עַשׂ אֶת־
הַכֵּלִ֣ים ׀ אֲשֶׁ֣ר עַל־הַשֻּׁלְחָ֗ן אֶת־קְעָרֹתָ֤יו וְאֶת־
כַּפֹּתָיו֙ וְאֵת֙ מְנַקִּיֹּתָ֔יו וְאֶת־הַקְּשָׂו֖וֹת אֲשֶׁ֣ר יֻסַּ֣ךְ
בָּהֵ֑ן זָהָ֖ב טָהֽוֹר׃ פ ששי (שלשי כשהן מחוברין)
17 וַיַּ֥עַשׂ אֶת־הַמְּנֹרָ֖ה זָהָ֣ב טָה֑וֹר מִקְשָׁ֞ה עָשָׂ֣ה
אֶת־הַמְּנֹרָ֗ה יְרֵכָהּ֙ וְקָנָ֔הּ גְּבִיעֶ֛יהָ כַּפְתֹּרֶ֥יהָ
18 וּפְרָחֶ֖יהָ מִמֶּ֥נָּה הָיֽוּ׃ וְשִׁשָּׁ֣ה קָנִ֔ים יֹצְאִ֖ים מִצִּדֶּ֑יהָ
שְׁלֹשָׁ֣ה ׀ קְנֵ֣י מְנֹרָ֗ה מִצִּדָּהּ֙ הָאֶחָ֔ד וּשְׁלֹשָׁה֙ קְנֵ֣י
19 מְנֹרָ֔ה מִצִּדָּ֖הּ הַשֵּׁנִֽי׃ שְׁלֹשָׁ֣ה גְ֠בִעִ֠ים מְֽשֻׁקָּדִ֞ים

טפח כ״ח · טבעת כל״ח במ״ד · הפאת כ״ח · קערתיו כח״ו · כפתיו כח״ו · מנקיתיו כב״כ · הקשות כ״כ · המנרה כח״ו במ״ג · גביעיה כמד״מ · כפתריה כב״כ · ופרחיה כב״כ · גבעים כח״ק

וַיַּעַשׂ זֵר־זָהָב. וַיִּתֵּן. עַל. בָּתִּים לַבַּדִּים (כבר הזכיר המחבר לעיל ריש פ׳ שמות כי תיבת בתים ודומיהם במחלוקת שנויים לכן לא תמוה גם הוא סלונתיו ואבל מלא רפה ואם חסר לא מלא לא רפה). וַיַּעַשׂ את־הבדים. את־הכלים ׀ אשר. וְאֶת־מנקיתיו (וכן במ״ג של רע״ח ושל רפ״ו גם בכי״י גם בכ״י של כ״ד ורק בחומש בולוניא של רמ״ח וְאֵת בפשטא). ואת־הקשות (וכן בבולוניא ומ״ג של רע״ח הלא בקדמא אבל במ״ג של רפ״ו ואת־הקשות במקף ובלא קדמא, ובכי״י גם בגל כ״ד ואת בפשטא ובלא מקף). בהן (או״ת במערכת נתרך הן מבל בהן י״ח בקריאה ע״ו קמצין (ר״ל לרווין) וג׳ פתחין נמי׳ וכו׳ וכמשמו בם סכים מן הלרוין ואם תרצה לדעתם לך ל המכלול בשער דקדוק המילין כי שם כס. מכויים על כמון). שְׁלֹשָׁה ׀ קני. השני. מְשֻׁקָּדִים

עין הקורא

עין הסופר

בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר וָפֶרַח וּשְׁלֹשָׁה גְבִעִים — כפתר בנ״א
מְשֻׁקָּדִים בְּקָנֶה אֶחָד כַּפְתֹּר וָפָרַח כֵּן לְשֵׁשֶׁת
20 הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִן־הַמְּנֹרָה׃ וּבַמְּנֹרָה אַרְבָּעָה
21 גְּבִעִים מְשֻׁקָּדִים כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ׃ וְכַפְתֹּר
תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי
הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת־שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה
22 לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִמֶּנָּה׃ כַּפְתֹּרֵיהֶם — כפתריהם כתו׳ וט״ו
וּקְנֹתָם מִמֶּנָּה הָיוּ כֻּלָּהּ מִקְשָׁה אַחַת זָהָב טָהוֹר׃ — וקנתם כ״א
23 וַיַּעַשׂ אֶת־נֵרֹתֶיהָ שִׁבְעָה וּמַלְקָחֶיהָ וּמַחְתֹּתֶיהָ — ומלקחיה כת״ו ומחתתיה
24 זָהָב טָהוֹר׃ כִּכָּר זָהָב טָהוֹר עָשָׂה אֹתָהּ וְאֵת — כתו׳ וט״ו
כָּל־כֵּלֶיהָ׃   פ

25 וַיַּעַשׂ אֶת־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּה
אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ רָבוּעַ וְאַמָּתַיִם קֹמָתוֹ מִמֶּנּוּ — קמתו כתו׳
26 הָיוּ קַרְנֹתָיו׃ וַיְצַף אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר אֶת־גַּגּוֹ וְאֶת־ — קרנתיו כתו׳ וט״ו
קִירֹתָיו סָבִיב וְאֶת־קַרְנֹתָיו וַיַּעַשׂ לוֹ זֵר זָהָב — קירתיו כת״ו וחז׳
27 סָבִיב׃ וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב עָשָׂה־לוֹ ׀ מִתַּחַת
לְזֵרוֹ עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו עַל שְׁנֵי צִדָּיו לְבָתִּים — צלעתיו כתו׳ וט״ו
28 לְבַדִּים לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֶם׃ וַיַּעַשׂ אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי

עין הקורא

בַּקָּנֶה וָפֶרַח משקדים בַּקָּנֶה. וָפֶרַח. קדמה כֵּן לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים
מִן־הַמְּנֹרָה. מנוחה לששת הקנים היצאים ממנה. משקדים. וכפתר
תחת וכפתר תחת. וכפתר תחת. כִּכָּר וְאֵת. וַיַּעַשׂ את־מזבח.
אמה ארכו. כמו היו קרנתיו כך תרגום. עשה־לו. לְבָתִּים לְבַדִּים
לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֶם. (מ״ה עיין לעיל ל׳ כ״א ויעש להם בתים)

עין הסופר

29 שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב׃ וַיַּעַשׂ אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
קֹדֶשׁ וְאֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים טָהוֹר מַעֲשֵׂה
1 רֹקֵחַ׃ ס שביעי (רביעי) וַיַּעַשׂ אֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה — רקח חז הע־ה
עֲצֵי שִׁטִּים חָמֵשׁ אַמּוֹת אָרְכּוֹ וְחָמֵשׁ־אַמּוֹת רָחְבּוֹ — כל״ח במ״ל אמות כ״מ במ״ל
2 רָבוּעַ וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קֹמָתוֹ׃ וַיַּעַשׂ קַרְנֹתָיו עַל — קרנתיו כמז ומ״ז
אַרְבַּע פִּנֹּתָיו מִמֶּנּוּ הָיוּ קַרְנֹתָיו וַיְצַף אֹתוֹ נְחֹשֶׁת׃ — פנתיו כמז וט״ו
3 וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ אֶת־הַסִּירֹת וְאֶת־הַיָּעִים — הסירת מ״ז ומז
וְאֶת־הַמִּזְרָקֹת אֶת־הַמִּזְלָגֹת וְאֶת־הַמַּחְתֹּת — המזרקת כ״מ המזלגת כ״מ
4 כָּל־כֵּלָיו עָשָׂה נְחֹשֶׁת׃ וַיַּעַשׂ לַמִּזְבֵּחַ מִכְבָּר — הב ההתה כל״מ במ״ג
מַעֲשֵׂה רֶשֶׁת נְחֹשֶׁת תַּחַת כַּרְכֻּבּוֹ מִלְּמַטָּה
5 עַד־חֶצְיוֹ׃ וַיִּצֹק אַרְבַּע טַבָּעֹת בְּאַרְבַּע
הַקְּצָוֹת לְמִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת בָּתִּים לַבַּדִּים׃ — הקצות כ״כ
6 וַיַּעַשׂ אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם
7 נְחֹשֶׁת׃ וַיָּבֵא אֶת־הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת עַל צַלְעֹת — צלעת כ״מ
הַמִּזְבֵּחַ לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֶם נְבוּב לֻחֹת עָשָׂה — נבוב כמז לחת כ״מ במ״ו
8 אֹתוֹ׃ ס וַיַּעַשׂ אֵת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת — הכיור ג׳ מז

ויעש את שמן. טהור. חמש אמות ארכו. וחמש אמות אך בה״ז ובת״א כבן שכר והמשר־אמות. ויצף אתו היוהר שלא תמיע ויצף כמו ויצו. את הסירת ואת. את־המזלגת־כל.קדי׳ מותי׳ במ״א ואת־המזלגת ואת הו״ו ימירה בהרכה בפרים (ובמכ״ג את המזלגת ב׳ דבמיכי ומי׳ דין, את המחתות את כמזלגות דבמדבר ד׳ י״ך וחד ואת המזלגות דדה״ב ד׳ י״ו ותלין מבר לית). קדמה תיקמה לכל כליו תעצה לית דכמיך, תכיכה דויקהל כל־כליו עשה. ויצק (רפה עיין לעיל כפ׳ ויצא וב״כ רד״ק בטבלול דף פ״ו ב׳ וחף ק״ו א׳ ר״פ). הקצות. בתים לבדים כל דכמין ג׳ בתים לבדים דכמין ג׳ לבתים לברים. ויעש את הכיר.

עין הקורא
...

עין הסופר

וְאֵת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת בְּמַרְאֹת הַצֹּבְאֹת אֲשֶׁר צָבְאוּ | במראת חז׳ הצבאת חד״ס
9 פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ ס וַיַּעַשׂ אֶת־
הֶחָצֵר לִפְאַת ׀ נֶגֶב תֵּימָנָה קַלְעֵי הֶחָצֵר שֵׁשׁ
10 מָשְׁזָר מֵאָה בָּאַמָּה׃ עַמּוּדֵיהֶם עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם | עמודיהם ד׳ מ״ז
עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃ | וחשקיהם כתו׳ במ״ב
11 וְלִפְאַת צָפוֹן מֵאָה בָּאַמָּה עַמּוּדֵיהֶם עֶשְׂרִים | עמודיהם ד׳ מ״ז
וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמּוּדִים | העמודים כתו׳ במ״ל
12 וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃ וְלִפְאַת־יָם קְלָעִים חֲמִשִּׁים
בָּאַמָּה עַמּוּדֵיהֶם עֲשָׂרָה וְאַדְנֵיהֶם עֲשָׂרָה | עמודיהם ד׳ מ״ז
13 וָוֵי הָעַמֻּדִים וַחֲשׁוּקֵיהֶם כָּסֶף׃ וְלִפְאַת קֵדְמָה | העמדים ד׳ מ״ז בל״ס׳
14 מִזְרָחָה חֲמִשִּׁים אַמָּה׃ קְלָעִים חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה | וחשוקיהם ב׳ מל״ס
אַמָּה אֶל־הַכָּתֵף עַמּוּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם | עמודיהם ד׳ מ״ז
15 שְׁלֹשָׁה׃ וְלַכָּתֵף הַשֵּׁנִית מִזֶּה וּמִזֶּה לְשַׁעַר
הֶחָצֵר קְלָעִים חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה עַמֻּדֵיהֶם | עמדיהם כתו׳ במ״ל
16 שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃ כָּל־קַלְעֵי הֶחָצֵר
17 סָבִיב שֵׁשׁ מָשְׁזָר׃ וְהָאֲדָנִים לָעַמֻּדִים נְחֹשֶׁת | לעמדים ד׳ מ״ז בל״ס׳
וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשׁוּקֵיהֶם כֶּסֶף וְצִפּוּי רָאשֵׁיהֶם | וחשוקיהם ב׳ מל״ס

עין הקורא

וְאֵת כַּנּוֹ. הַצֹּבְאֹת אֲשֶׁר. לִפְאַת ׀ נֶגֶב. עַמּוּדֵיהֶם עֶשְׂרִים כל עמודיהם דענינא במוכח וכל עמדיהם בפתח. קדמה דענינא ולפאת צפון סימן כוסה צפון, תנינא ולפאת ים (ככל הספרים וכ״י ולבאת ים נמקף) תליתא: ולפאת קדמה מזרחה סימן ברוח קדים תשבר (ר״ל פאת קדים נתביר). קדמה קלעים המכבים תנינא (כפוק י״ד) קלעים חמש תליתאה קלעים חמש. אל־הכתף בולבין מלרע. ולכתף השנית. לעמדים. ווי העמודים בפסוקא דק

עין הסופר

עמודי ג' פ' כֶּסֶף וְהֵם מְחֻשָּׁקִים כֶּסֶף כֹּל עַמֻּדֵי הֶחָצֵר׃
18 מפטיר וּמָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר מַעֲשֵׂה רֹקֵם תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן
וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר וְעֶשְׂרִים אַמָּה אֹרֶךְ
וקימה ע"ז וְקוֹמָה בְרֹחַב חָמֵשׁ אַמּוֹת לְעֻמַּת קַלְעֵי
19 ועמדיהם כתו כמ"ל הֶחָצֵר׃ וְעַמֻּדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְאַדְנֵיהֶם אַרְבָּעָה
נְחֹשֶׁת וָוֵיהֶם כֶּסֶף וְצִפּוּי רָאשֵׁיהֶם וַחֲשֻׁקֵיהֶם
20 היתרת מ"ו כָּסֶף׃ וְכָל־הַיְתֵדֹת לַמִּשְׁכָּן וְלֶחָצֵר סָבִיב
21 פקידי כל"מ נְחֹשֶׁת׃ ס אֵלֶּה פְקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן
העדת כ"ח כמ"ח עבדת כ"ם מִשְׁכַּן הָעֵדֻת אֲשֶׁר פֻּקַּד עַל־פִּי מֹשֶׁה עֲבֹדַת
22 הַלְוִיִּם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ וּבְצַלְאֵל בֶּן־
אוּרִי בֶן־חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה אֵת כָּל־אֲשֶׁר־
23 צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְאִתּוֹ אָהֳלִיאָב בֶּן־אֲחִיסָמָךְ
לְמַטֵּה־דָן חָרָשׁ וְחֹשֵׁב וְרֹקֵם בַּתְּכֵלֶת וּבָאַרְגָּמָן
24 וּבְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ׃ ס כָּל־
הַזָּהָב הֶעָשׂוּי לַמְּלָאכָה בְּכֹל מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ
התנופה כל"ע וַיְהִי ׀ זְהַב הַתְּנוּפָה תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים כִּכָּר
מאות כ"ם כמ"ג וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃
25 פקודי כל"ם וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מְאַת כִּכָּר וְאֶלֶף וּשְׁבַע

עין הקורא

כֶּסֶף כָּסֶף הָסף כומן הָדָשׁב וּמסך שָׁעַר. ועשְׂרים אמה. וקומה בְּרֹחב.
ו' פרידה (כבר כתב המחבר לעיל פסוק י' כי כל ועמדיהם דתכינת בפסע לכן אין
נתוב לאותן הספרים המוקדים מוכח כתבו דסוף תרומה). וָוֵיהֶם כסף. וְכָל־
היתדת. אלה פקודי. אשר פקד. ובצלאל אין בו מתג. עשה את.
ובארגמן. כל־הזהב בכל מלאכת. ויהי זהב. ושבע. ואלף.

עין הסופר

מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃
26 בֶּקַע לַגֻּלְגֹּלֶת מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
לְכֹל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וָמַעְלָה לְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים
27 וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ וַיְהִי מְאַת כִּכַּר הַכֶּסֶף
לָצֶקֶת אֵת אַדְנֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אַדְנֵי הַפָּרֹכֶת
28 מְאַת אֲדָנִים לִמְאַת הַכִּכָּר כִּכָּר לָאָדֶן׃ וְאֶת־
הָאֶלֶף וּשְׁבַע הַמֵּאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עָשָׂה
וָוִים לָעַמּוּדִים וְצִפָּה רָאשֵׁיהֶם וְחִשַּׁק אֹתָם׃
29 וּנְחֹשֶׁת הַתְּנוּפָה שִׁבְעִים כִּכָּר וְאַלְפַּיִם וְאַרְבַּע־
30 מֵאוֹת שָׁקֶל׃ וַיַּעַשׂ בָּהּ אֶת־אַדְנֵי פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד וְאֵת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת
31 אֲשֶׁר־לוֹ וְאֵת כָּל־כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ׃ וְאֶת־אַדְנֵי הֶחָצֵר
סָבִיב וְאֶת־אַדְנֵי שַׁעַר הֶחָצֵר וְאֵת כָּל־יִתְדֹת
1 הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־יִתְדֹת הֶחָצֵר סָבִיב׃ וּמִן־הַתְּכֵלֶת
וְהָאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי עָשׂוּ בִגְדֵי־שְׂרָד לְשָׁרֵת
בַּקֹּדֶשׁ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ פ שני (חמישי)
בסמן מסוכין.

לגלגלת כ"מ מחצית כ"מ כמ"ב רעבר כ"ת 1.פקדים כל"ת
לעמודים כל"מ כמ"ד
יתדת כל"מ

עין הקורא

לְכֹל הָעֹבֵר על. לְשֵׁשׁ־מֵאוֹת. וַחֲמֵשׁ. לָצֶקֶת אֵת. וְאֵת. לָאָדֶן.
וְאֶת־הָאֶלֶף וּשְׁבַע המאות. לָעַמּוּדִים. ואלפים וארבע־מאות. את־
אדני פֶּתַח. ואת כל־יתדת. ומן־התכלת (כלא מתג במ"ס כי התכלת
במסרת ולאין בו תכלי מתיגה כנידה). ותולעת השני.

2 ויעש את־האפד זהב תכלת וארגמן ותולעת
3 שני ושש משזר: וירקעו את־פחי הזהב וקצץ
פתילם לעשות בתוך התכלת ובתוך הארגמן
ובתוך תולעת השני ובתוך השש מעשה חשב:
4 כתפת עשו־לו חברת על־שני קצותו חבר:
5 וחשב אפדתו אשר עליו ממנו הוא כמעשהו
זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר
6 כאשר צוה יהוה את־משה: ס ויעשו
את־אבני השהם מסבת משבצת זהב מפתחת
7 פתוחי חותם על־שמות בני ישראל: וישם אתם
על כתפת האפד אבני זכרון לבני ישראל
כאשר צוה יהוה את־משה: פ
8 ויעש את־החשן מעשה חשב כמעשה אפד זהב
9 תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר: רבוע
היה כפול עשו את־החשן זרת ארכו וזרת רחבו
10 כפול: וימלאו־בו ארבעה טורי אבן טור אדם
11 פטדה וברקת הטור האחד: והטור השני נפך
12 ספיר ויהלם: והטור השלישי לשם שבו ואחלמה:
13 והטור הרביעי תרשיש שהם וישפה מוסבת

עין הסופר
האפד כל״ה במ״ע
פתילם ח״ת רישות
כ״מ נמ״ט
חשב כמ״ו
כתפת כ״ח
חברת כ״ח
קצותו נ׳ כ״כ
מסבת נ׳ חל״ח
משבצת כ״ה במ״נ
מפתחת ה״ז
פתוחי כ״מ
חותם ג׳ ט״ז
זכרון
כל״מ במ׳ ג
מוסבת נ׳ כ״כ

עין הקורא
זהב כך תלתיהון דעכיכא. וירקעו. כתפת עשו־לו. על־שני קדמא דתלוי אלי שני בימין ול׳ צל יקראהו (הושע יא ז). קצותו חבר. אפדתו. זהב. ויעשו את אבני. וימלאו־בו (עיין מ״ב נרלמית מג כה). טורי. שהם וישפה (ע״ל כ״ח כ׳).

עין הסופר

14 מִשְׁבְּצֹת זָהָב בְּמִלֻּאֹתָם׃ וְהָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת — במלאתם חד"ס שמת ג' חז
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הֵנָּה שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עַל־שְׁמֹתָם — שמתם כ"ח בט"ב
פִּתּוּחֵי חֹתָם אִישׁ עַל־שְׁמוֹ לִשְׁנֵים עָשָׂר שָׁבֶט׃ — חתם ג' חז
15 וַיַּעֲשׂוּ עַל־הַחֹשֶׁן שַׁרְשְׁרֹת גַּבְלֻת מַעֲשֵׂה עֲבֹת — שרשרת ג' וחז גבלת ב' וחז
16 זָהָב טָהוֹר׃ וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי מִשְׁבְּצֹת זָהָב וּשְׁתֵּי — עבת כח'
טַבְּעֹת זָהָב וַיִּתְּנוּ אֶת־שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת עַל־שְׁנֵי — טבעת כל"ת בט"ב
17 קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃ וַיִּתְּנוּ שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת הַזָּהָב עַל־שְׁתֵּי — קצות כט'
18 הַטַּבָּעֹת עַל־קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃ וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי
הָעֲבֹתֹת נָתְנוּ עַל־שְׁתֵּי הַמִּשְׁבְּצֹת וַיִּתְּנֻם עַל־ — העבתת כחל"ס ויתנם הז
19 כִּתְפֹת הָאֵפֹד אֶל־מוּל פָּנָיו׃ וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי טַבְּעֹת — האפד כל"ח בט"
זָהָב וַיָּשִׂימוּ עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן עַל־שְׂפָתוֹ — וישימו כט'
20 אֲשֶׁר אֶל־עֵבֶר הָאֵפֹד בָּיְתָה׃ וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי טַבְּעֹת
זָהָב וַיִּתְּנֻם עַל־שְׁתֵּי כִתְפֹת הָאֵפֹד מִלְּמַטָּה — ויתנם חז כתפת כ"ח בט"ב
מִמּוּל פָּנָיו לְעֻמַּת מַחְבַּרְתּוֹ מִמַּעַל לְחֵשֶׁב הָאֵפֹד׃
21 וַיִּרְכְּסוּ אֶת־הַחֹשֶׁן מִטַּבְּעֹתָיו אֶל־טַבְּעֹת — מטבעתיו חז ומ"י
הָאֵפֹד בִּפְתִיל תְּכֵלֶת לִהְיֹת עַל־חֵשֶׁב הָאֵפֹד — להית ב' חז
וְלֹא־יִזַּח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֵפֹד כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה׃ פ שלישי (ששי כשהן מחוברין)

עין הקורא

והאבנים על־שמת. לשנים עשר. שרשרת. קדמא ויתנו את־שתי הטבעת תניכא (בלאחריו) ויתנו שתי העבתת. על־קצות לית דסמיך. ואת שתי. על־שפתו. וירכסו מטבעתיו (חו"ה המתגים האלה עניית סופר בנירוד והה"ל כתב המחבר בשער המתגים שלו שיש סופרים שרשמו מתיגה כבידה לפעמים בתיבה שאין נגינה מלך ולא כמו לעשות כן כ"א יעם המלכים לכרם) · ולא־יזח.

22 ויעש את־מעיל האפד מעשה ארג כליל תכלת:
23 ופי־המעיל בתוכו כפי תחרא שפה לפיו סביב
24 לא יקרע: ויעשו על־שולי המעיל רמוני תכלת
25 וארגמן ותולעת שני משזר: ויעשו פעמני זהב
טהור ויתנו את־הפעמנים בתוך הרמנים על־
26 שולי המעיל סביב בתוך הרמנים: פעמן ורמן
פעמן ורמן על־שולי המעיל סביב לשרת כאשר
27 צוה יהוה את־משה: ס ויעשו את־
28 הכתנת שש מעשה ארג לאהרן ולבניו: ואת
המצנפת שש ואת־פארי המגבעת שש ואת־
29 מכנסי הבד שש משזר: ואת־האבנט שש משזר
ותכלת וארגמן ותולעת שני מעשה רקם כאשר
30 צוה יהוה את־משה: ס ויעשו את־
ציץ נזר־הקדש זהב טהור ויכתבו עליו מכתב
31 פתוחי חותם קדש ליהוה: ויתנו עליו פתיל
תכלת לתת על־המצנפת מלמעלה כאשר צוה
32 יהוה את־משה: ס ותכל כל־עבדת
משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר
צוה יהוה את־משה כן עשו: פ רביעי
33 ויביאו את־המשכן אל־משה את־האהל ואת־כל־

עין הסופר
ארג כ"ת
בתוכו כל"מ / תחרא כ"כ
שולי כ"מ / רמוני מ"ז
פעמני כל"ח
הפעמנים ח"ז / הרמנים כח"ז
פעמן כל"ח / ורמן ד׳ ח"ז
פעמן כל"ח / ורמן ד׳ ח"ז
הכתנת חל"ח
המגבעת ח"ז
חותם ג׳ ט"ז
ויביאו / כמ"ש במ"ב

עין הקורא: תחרא. רמוני. שני משזר. סביב לשרת. ויעשו את־הכתנת. ואת המצנפת. ואת־פארי. ואת־האבנט. ותכלת וארגמן.

עין הסופר
בריחו כ״ב
ועמדיו כמ״ד
עורת קדמ״א
דין לחוד מן האילם
כא״ת במ״ד
העדת כ״א במ״ם
המנרה כל״א במ״ג
הטהרה כ״א במ״ב
נרתיה כמ״ז
נרת כל״א במ״ב
המאור כל״ם במ״א

34 כֵּלָיו קְרָסָיו קְרָשָׁיו בְּרִיחָו וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו׃ וְאֶת־
מִכְסֵה עוֹרֹת הָאֵילִם הַמְאָדָּמִים וְאֶת־מִכְסֵה עֹרֹת
35 הַתְּחָשִׁים וְאֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ׃ אֶת־אֲרוֹן הָעֵדֻת
36 וְאֶת־בַּדָּיו וְאֵת הַכַּפֹּרֶת׃ אֶת־הַשֻּׁלְחָן אֶת־כָּל־כֵּלָיו
37 וְאֵת לֶחֶם הַפָּנִים׃ אֶת־הַמְּנֹרָה הַטְּהֹרָה אֶת־
נֵרֹתֶיהָ נֵרֹת הַמַּעֲרָכָה וְאֶת־כָּל־כֵּלֶיהָ וְאֵת שֶׁמֶן
38 הַמָּאוֹר׃ וְאֵת מִזְבַּח הַזָּהָב וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
39 וְאֵת קְטֹרֶת הַסַּמִּים וְאֵת מָסַךְ פֶּתַח הָאֹהֶל׃ אֵת ׀
מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ אֶת־

קרסיו קרשיו. ואת מכסה (בכ״י ואת בגעיא כתנו ואת האבנט וכן כלהו). המאדמים. את ארון. את השלחן את כל כליו ואת ט׳ פסוקים בספרא את את ואת (או״ה גם במקרא כ״י נכתב עליו בגליון כלשון זה ט׳ פסוקים וכו׳ וכן מסר על הדנה מכס גם במ״ג דילן והוא תימא שהרי יו״ד איכון בספרא וביטנייהון ויקח עמרם ו׳ כ׳, ואני אקשה את לבו ו׳ ג׳, הירא את דבר יי ט׳ כ׳, ויכס את עין י׳ ט״ו, ואם אמר יאמר כ״א ה׳, ועבדתם את ה׳ אלהיכם כ״ג כ״ה, את בגדי השרד ל״ה י״ט. ויביאו את המשכן ל״ט ל״ג, את השלחן את כל כליו דעניכא, את בגדי השרד ל״ט מ״א, ואיכון יו״ד ונמנו גם בליקוטי המסרת לרמ״ה לכן צ״ע ולא ידעתא למכרוע). את נרתיה כל קריאה כוותיה במ״ב ואת נרתיה (וכי׳ לעיל לה יד ובמדבר ד ט). המערכה (או״ה בכ״י גם בשל כ״ד אין הס״א במתיגה לפי שהיא רביעית לניגון ואין בה כל התנאים המותנים במתיגת הכבד תא ואין להשמתה ע מטבעתיו דלעיל כ״א כ״א שהמ״ס מתוגה בכולם בלי מחלקת לפי שניגונו גרביים והוא מן המלכים הגבוהים שדרכם להתמתג אף רביעיות לניגון כשהתיבה על אחת מאלה תבונות שהזכרנו במשפטי הטעמים דף כ״ה א׳ ובתנאיהם, או אף אם יחסר תנאי אחד והוא שלישית לניגון כמבואר שם). ואת שמן. ואת מזבח. ואת שמן. ואת קטרת. ואת מסך. את ו מזבח פ״ו כיה פסוק בספרא (גם זה צ״ע שהרי י״ח איכון בס׳ שמות והמנלאם כמנים בלקוטי המסרת לרמ״ה וגם במערכת מסר י״ו ר״פ בס׳ בראשית (צ״ל בס׳ שמות) וכי׳ וכו׳ ומונה והולך י״ו והשמיט פנים והם את תג המצות קדמאה כ״ג ט״ו, את אימתי אשלח כ״ג כ״ז לכן היכן י״ח ר״פ).

עין הקורא

עין הסופר

הכיר כל״מ במ״ג | בַּדָּיו וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ׃ אֵת קַלְעֵי 40
עמדיה מ״ז | הֶחָצֵר אֶת־עַמֻּדֶיהָ וְאֶת־אֲדָנֶיהָ וְאֶת־הַמָּסָךְ לְשַׁעַר
מיתריו מל״ם ויתדתיה מ״ז | הֶחָצֵר אֶת־מֵיתָרָיו וִיתֵדֹתֶיהָ וְאֵת כָּל־כְּלֵי עֲבֹדַת
הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל מוֹעֵד׃ אֶת־בִּגְדֵי הַשְּׂרָד לְשָׁרֵת 41
בַּקֹּדֶשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בִּגְדֵי
בָנָיו לְכַהֵן׃ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן 42
עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הָעֲבֹדָה׃ וַיַּרְא מֹשֶׁה 43
אתה כ״ח במ״ג | אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עָשׂוּ אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה
אתם כ״ס ל״מ ט״ל | יְהוָה כֵּן עָשׂוּ וַיְבָרֶךְ אֹתָם מֹשֶׁה׃ פ חמישי (שביעי) מ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ בְּיוֹם־הַחֹדֶשׁ 1 2
הראשון כל״מ במ״ג תקים כ״מ | הָרִאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ תָּקִים אֶת־מִשְׁכַּן אֹהֶל
■נרות ח׳ מ״ז וכבת מ״ז | מוֹעֵד׃ וְשַׂמְתָּ שָׁם אֵת אֲרוֹן הָעֵדוּת וְסַכֹּתָ עַל־ 3
הארן כ״ח | הָאָרֹן אֶת־הַפָּרֹכֶת׃ וְהֵבֵאתָ אֶת־הַשֻּׁלְחָן וְעָרַכְתָּ 4
והעלית מ״י | אֶת־עֶרְכּוֹ וְהֵבֵאתָ אֶת־הַמְּנֹרָה וְהַעֲלֵיתָ אֶת־
נרתיה כמ״ז | נֵרֹתֶיהָ׃ וְנָתַתָּה אֶת־מִזְבַּח הַזָּהָב לִקְטֹרֶת לִפְנֵי 5
העדת כ״מ במ״ח | אֲרוֹן הָעֵדֻת וְשַׂמְתָּ אֶת־מָסַךְ הַפֶּתַח לַמִּשְׁכָּן׃

עין הקורא

את־בדיו כל קריאה דכו׳ במ״ד ואת בריח וסי׳ דפסוקא לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושיקויי (הושע ב ז). את קלעי. אֶת. וְאֶת. וְאֶת־המסך. אֶת־מֵיתָרָיו לית דסמיך וחד וְאת מיתריו (במדבר ג כו). וְאֵת כל־כלי. את־בגדי תליתאה דפסוק וְאת־בגדי ומכון ו׳ בקריאה (וסי׳ במס״ג בפ׳ כי תשא ל״א י׳). כְּכֹל. כֵּן עשו. אֵת. את־כל־המלאכה. בְּיום־החדש הָראשון. אֶת־משכן. ושמת שם אֵת ארון. וְסַכֹּתָ. מן ביום החדש הראשון עד סוף הספר בילון פרכת ולא כפרת במ״א ויקח ויתן את העדות וגו׳ ויתן את הכפרת. וְהַעֲלֵיתָ לית ומלרע וג׳ והעלית. וְנָתַתָּה.

עין הסופר

6 וְנָתַתָּה אֵת מִזְבַּח הָעֹלָה לִפְנֵי פֶּתַח מִשְׁכַּן אֹהֶל־ | ונתתה כב"ב בפי"ט
7 מוֹעֵד׃ וְנָתַתָּ אֶת־הַכִּיֹּר בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין | ונתת י"ט ח"פ הכיר
8 הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁם מָיִם׃ וְשַׂמְתָּ אֶת־הֶחָצֵר סָבִיב | כל"ח במ"נ ונתת י"ט ח"פ
9 וְנָתַתָּ אֶת־מָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־שֶׁמֶן | ונתת י"ט ח"פ
הַמִּשְׁחָה וּמָשַׁחְתָּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־
בּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְהָיָה קֹדֶשׁ׃
10 וּמָשַׁחְתָּ אֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְקִדַּשְׁתָּ | העלה כל"ם במ"פ
11 אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃ וּמָשַׁחְתָּ
12 אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ׃ וְהִקְרַבְתָּ | הכיר כל"ח במ"נ
אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
13 וְרָחַצְתָּ אֹתָם בַּמָּיִם׃ וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת־אַהֲרֹן אֵת
בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְכִהֵן
14 לִי׃ וְאֶת־בָּנָיו תַּקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם כֻּתֳּנֹת׃ | כתנת כ"ח
15 וּמָשַׁחְתָּ אֹתָם כַּאֲשֶׁר מָשַׁחְתָּ אֶת־אֲבִיהֶם וְכִהֲנוּ
לִי וְהָיְתָה לִהְיֹת לָהֶם מָשְׁחָתָם לִכְהֻנַּת עוֹלָם | להית ח' חז
16 לְדֹרֹתָם׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ | לדרתם כ"ח
17 כֵּן עָשָׂה׃ ס ששי וַיְהִי בַּחֹדֶשׁ

עין הקורא

וְנָתַתָּה אֵת. לִפְנֵי פֶּתַח מִשְׁכַּן אֹהֶל־מוֹעֵד. ונתת שם מים ו' דסמיכי בליסנא ופלרא כתיבה שָׁמָּה (ועי' כאן נמכ"ג גם בס' מ"א סי' ו'). ואת־כל־אשר־בו. ואת־כל־כליו וְהָיָה קדש כל והיה קדש והיה לעיל. והלבשת את־אהרן את. וְכִהֵן לִי מלרע. כֻּתֳּנֹת כל קריאה כֻּתֹּנֹת בר מן ג' כָּתְנוֹת עור (בראשית ג' כ"א) ששש (שמות לט כז) וכל יעלה דכו'. וּמָשַׁחְתָּ אותם כאשר משחת. וְכִהֲנוּ. וְהָיְתָה לִהְיֹת. כְּכֹל אשר.

עין הסופר

הוקם ט״ז הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם
18 המשכן׃ ויקם משה את־המשכן ויתן את־אדניו
בריחיו מל״מ וישם את־קרשיו ויתן את־בריחיו ויקם את־
עמודיו ג׳ ט״ז ויפרש כ״ח 19 עמודיו׃ ויפרש את־האהל על־המשכן וישם
את־מכסה האהל עליו מלמעלה כאשר צוה
20 יהוה את־משה׃ ס ויקח ויתן את־
העדת כ״ח במ״ח הארן כ״ח העדת אל־הארן וישם את־הבדים על־הארן
ויבא כב״כ 21 ויתן את־הכפרת על־הארן מלמעלה׃ ויבא
את־הארן אל־המשכן וישם את פרכת המסך
ארון כ״מ במ״ג העדות ח׳ ט״ז ויסך על ארון העדות כאשר צוה יהוה את־
22 משה׃ ס ויתן את־השלחן באהל
צפנה כ״ח מועד על ירך המשכן צפנה מחוץ לפרכת׃
ויערך כל״ם 23 ויערך עליו ערך לחם לפני יהוה כאשר צוה
המנרה כ״ח במ״ג 24 יהוה את־משה׃ ס וישם את־המנרה
באהל מועד נכח השלחן על ירך המשכן נגבה׃
הנרת כ״ח במ״ב 25 ויעל הנרת לפני יהוה כאשר צוה יהוה את־
26 משה׃ ס וישם את־מזבח הזהב באהל
27 מועד לפני הפרכת׃ ויקטר עליו קטרת סמים

עין הקורא

הוקם. ויתן את־אדניו וישם. ויתן. ויפרש. וישם את־מכסה. ויקח. וישם את־הבדים. ויבא. וישם את. ויסך על. קדמא על ירך המשכן צפנה תביר על ירך המשכן נגבה וסי׳ למוכה ונגבה. (וע״ה בכ״מ וכ״י ערך היגי״ן בגל״י והמסרה תלוי לית ומה וערך בגריכא שופטים י״ז י׳ וכן כתב הרד״ק בגלנו). ויעל הנרת לא כתב את. וישם את־מזבח.

עין הסופר

28 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס שביעי וַיָּשֶׂם
29 אֶת־מָסַךְ הַפֶּתַח לַמִּשְׁכָּן׃ וְאֵת מִזְבַּח הָעֹלָה — הָעֹלה כ"פ
שָׂם פֶּתַח מִשְׁכַּן אֹהֶל־מוֹעֵד וַיַּעַל עָלָיו
אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
30 אֶת־מֹשֶׁה׃ ס וַיָּשֶׂם
אֶת־הַכִּיֹּר בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן — הכיר כל"ח במ"ג
31 שָׁמָּה מַיִם לְרָחְצָה׃ וְרָחֲצוּ מִמֶּנּוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
32 וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם׃ בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל — בבאם כל"ח
מוֹעֵד וּבְקָרְבָתָם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ יִרְחָצוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה
33 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס וַיָּקֶם אֶת־הֶחָצֵר
סָבִיב לַמִּשְׁכָּן וְלַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן אֶת־מָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר
וַיְכַל מֹשֶׁה אֶת־הַמְּלָאכָה׃ פ מפטיר
34 וַיְכַס הֶעָנָן אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא — וּכְבוֹד כ"ט
35 אֶת־הַמִּשְׁכָּן׃ וְלֹא־יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד — יכל כ"ח במ"ח / לָבוֹא כ"מ במ"ה
36 כִּי־שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן׃
וּבְהֵעָלוֹת הֶעָנָן מֵעַל הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל — ובהעלות מל
37 בְּכֹל מַסְעֵיהֶם׃ וְאִם־לֹא יֵעָלֶה הֶעָנָן וְלֹא יִסְעוּ
38 עַד־יוֹם הֵעָלֹתוֹ׃ כִּי עֲנַן יְהוָה עַל־הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם — העלתו חל / יומם כמ"ז

עין הקורא

וַיָּשֶׂם אֶת־מָסַךְ הַפֶּתַח לַמִּשְׁכָּן. וְאֵת מִזְבַּח הָעֹלָה שָׂם פֶּתַח מִשְׁכַּן
אֹהֶל־מוֹעֵד (וכן הכינון בכל המדויקים הקדמונים וכ"י ועיקר). וַיִּתֵּן שָׁמָּה.
וְרָחֲצוּ מִמֶּנּוּ. וְאַהֲרֹן וּבָנָיו ג' דסמיכי. אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וּבְקָרְבָתָם.
סָבִיב לַמִּשְׁכָּן. וּבְהֵעָלוֹת. וְאִם־לֹא יֵעָלֶה. עַד־יוֹם הֵעָלֹתוֹ. כִּי עֲנַן

עין הסופר

וְאֵ֗שׁ תִּהְיֶ֥ה לַ֖יְלָה בּ֑וֹ לְעֵינֵ֥י כָל־בֵּֽית־יִשְׂרָאֵ֖ל בְּכָל־מַסְעֵיהֶֽם׃

מסעיהם כ״ע

חזק׃

עין הקורא

ואש תהיה לילה. לעיני כל־בית־ישראל בכל־מסעיהם.

נשלם ס׳ ואלה שמות, שבח לנותן עז ותעצומות.

הסופר אחר שהשלים הספר יניח ד׳ שיטין פנויין ויתחיל הס׳ שלאחריו בתחלת השטה החמשית ויכתוב על הסדר כמבואר בסוף ס׳ בראשי׳.

סכום. פסוקי דספר ואלה שמות אלף ומאתים ותשעה אר״ט סימן: וחציו אלהים. לא תקלל. ופרשיותיו י״א. אי זה בית אשר תבנו לי סימן: וסדריו כ״ט. ולילה ללילה יחוה דעת סימן: ופסקותיו י״ד. ופרקיו מ׳. תורת אהיו בלבו. סימן: מנין הפתוחות תשע וששים. והסתומות חמש ותשעים הכל מאה וששים וארבע פרשיות ישלח עזרך מקדש ומציון יסעדך סימן:

אותיות רבתי ואותיות זעירי ואותיות הנקודות שבתורה.

אין בס׳ שמות אותיות רבתי כי אם שתים והם הנו״ן של נֹצר חסד לאלפים והרי״ש של לא תשתחוה לאל אחר וסגיה׳ בפ׳ כי תשא. ואותיות הזעירות גם אותיות הנקודות אין גם אחת מהם בס׳ שמות, ואע״פ שיש סופרים שכותבין זעיר הקו״ף של לשמכה בקמיהם וכותבין רבא הטי״ת של כי טוב הוא והכל״י של צא אתה וכל העם והכל״י פשוטה של ועשית ציץ זהב אבל אין דעת הדייקנין בזה מהם.

להבדיל בין הקדש ובין החול.

ספר שמות.

ויאמר כי אהיה עמך חול, והוא לי׳ הויה כתרגומו ארי יהא מימרי שמות
בסעדך, וכן ביונתן:

אהיה אשר אהיה וגם אהיה שלחני אליכם שלשתם קדש כדמוכח מהמתרגם שתירגמם כהויתם בלי׳ הקדש בלי פירוש לקדושתם, וכן דעת הראב״ע, באמרו שזה אהיה וזה הויה שניהם שמות העצם, וכן נראה דעת רלב״ג, וכן נראים דברי המורה בפרק ס״א מח״א שזכרו את השם נגזר מן היה, וגם רבינו בחיי כתב שהזכיר ג׳ פעמים שם אהיה וכו׳ וכזה פירש רשב״ם. אף כי יונתן בתרגומו בא לפרש, וכן הירושלמי, לא שהשם האחרון הזכירו בלי פירוש שנראה שדעתו לקדשו כנגד הרב ערמאה שכתב שלא להקדיש רק השנים, ואף כי במדרש בדרך הדרוש יש פירושים שונים, שכפי קנתם הוא קדש וכפי קנתם הוא חול, וכן בפירושי הרב אברבנאל יש מהם לקדש ולחול:

ואתה תהיה לו לאלהים חול כתרגומו ואת תהי ליה לרב, וכן יונתן, וכן פי׳ רש״י והראב״ע והרלב״ג:

ויפגשהו ה׳ קדש כמסקנתם בשבועות ל״ה, ובמסכת׳ סופרים הלכה ז׳, שלא מצינו שם הויה חול רק במיכ׳, וכן דעת רלב״ג, אף כי אונקלוס וגם יונתן תרגמו מלאכא דה׳, וכן פירש רש״י והראב״ע ואינו דומה למה שזכרנו בפסוק נגלו אליו האלהים, כי הוא שם משתתף, לא כן שם העצם:

ראה נתתיך אלהים לפרעה חול כתרגומו ראה דמניתך רב לפרעה, וכן וארא
יונתן חמי דכבר שוית יתך דחילא לפרעה, וכן פירש רש״י שופט ורודה, והראב״ע כמעלת מלאך, וכן הרלב״ג:

אצבע אלהים היא קדש כתרגומו מחה מן קדם ה׳ וכן פירש רש״י מאת המקום היא, וכן הרלב״ג אף כי הראב״ע כתב כפי מערכת הככבים, ורשב״ם ביאר מכת מדינה:

ויאמינו בה׳ ובמשה עבדו. בפתוחה הזאת ובסוף השירה שמנו מלת בשלח
עבדו בשיטה שנית ומלת הים בשיטה ל״א, כדי לעשותם כשאר אליבא דכ״ע, ואף כי בזאת יש מחלקים, ורבו כמו רבו הדעות, עכ״ז כבר נועדו רבני וגאוני ארץ והורו הלכה למעשה לעשותם כאשר זכרנו:

מי כמכה באלים חול כדברי אונקלוס לית בר מינך, ואף כי אחריהם זכר שם ה׳ באמרו את הוא אלהא, זה אינו כי אם להוספת ביאור, וכן מפורש ביונתן מן כוותך באילי מרומא, וכן רש״י באלים בחזקים כמו אילי הארץ, והראב״ע מלאכי מעלה, וכן רלב״ג, וגדולה מזו שאינה מהשבעה שמות שאינם נמחקים, ואם אמנם הרב אברבנאל כתב בפרשת בראשית בביאור שיתופי מלת אלהים כתב שאלים כמו שנכתב במילואו אלהים, כבר גילה

דעתו בפרשת זאת הברכה בהבדל הא' שבין נבואת משה לכל הנביאים ואמר שמי כמוכה באלים הוא כמו אילי הארץ:

ויאמר כי יד על כס יה קדש שהשם מפורש ואינו נשתתף, והוא מז' שאינם נמחקים, וכן תרגם יונתן אמנם קיים ממרא דה' בכורסיה יקריה, וכן דרשו ה"ל א"ן שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק, והתימה מאונקלוס שתרגם מן קדם דחילא דשכינתיה, ולא זכר ה' כמו בפסוק עזי וזמרת יה שתרגם תקפי ותשבחתא דחילא דה':

יתרו עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים חול כתרגומו ארי רב ה' ולית אלהא בר מיניה, וכן יונתן ארי תקיף הוא על כל אלהיא, וכן דרשו ה"ל מלמד שלא הניח ע"ז שלא עבדה:

משפטים והגישו אדוניו אל האלהים חול כתרגום אונקלוס ויונתן לקדם דייניא, וכן רש"י והראב"ע והרלב"ג: והאלהים אנה לידו קדש כתרגומו ומן קדם ה' אתמסר ליה, וכן יונתן ומן קדם ה' ארע עיקתיה לידוי, וכן דרשו ז"ל במכות דף י' ע"ב והביאו רש"י, וכן דעת הראב"ע והרלב"ג:

ונקרב בעל הבית אל האלהים חול סנהדרין דף ג' ע"ב וכן אונקלוס ויונתן ויתקרב מריה דביתא לקדם דייניא, וכן רש"י והראב"ע והרלב"ג:

עד האלהים, אשר ירשיעון אלהים שניהם חול בסנהדרין שם, וכן אונקלוס ויונתן דייניא, וכן רש"י והראב"ע והרלב"ג: זובח לאלהים יחרם חול כפי מסקנתם ז"ל בסנהדרין דף ס' ע"ב בזובח לע"ז הכתוב מדבר, וכן תרגם אונקלוס ויונתן דדבח לטעות עממיא, וכן במכילתא על פרשת כה אמר ה' שימו איש חרבו על ירכו, וכן רש"י והראב"ע ורלב"ג, אף כי על דרך הסוד יש רמז שדורשו בלשון קדש: אלהים לא תקלל בסנהדרין ס"ו מסיק שיש במשמעותו קדש וחול, ולכן הוא קדש מצד קדושתו, וגם הוא אזהרה לברכת ה' שם דף ס"ו, וכן במ"ס פ"ד הלכה ה' כפי דעת ר' שמעון שהוא בתרא, וכן פסק הרמב"ם בפ' ד' מע"ז, ובפ' כ"ו מהלכות סנהדרין שמשמש קדש וחול, וכן דעת רש"י ורלב"ג, אך כי כפי דעת ת"ק במ"ס שם וכפי התרגומים וכפי הראב"ע הוא חול:

כי תשא ואמלא אותו רוח אלהים קדש כפי תרגום אונקלוס רוח נבואה מן קדם ה', וכן יונתן רוח קודשא מן קדם ה', וכן הראב"ע וכן נראה דעת רלב"ג:

קום עשה לנו אלהים חול וכן תרגם אונקלוס, ויונתן עביד לנא דחלן:

אלה אלהיך ישראל חול. וכן אונקלוס ויונתן אילין דחלתך ישראל:

חג לה' מחר קדש כי ה' מפורש, וכן תרגם אונקלוס חגא קדם ה', וכן יונתן חגא ה' מחר, וכן רש"י שפתר לבו לשמי', וכן הראב"ע באומרו הוא שם העגל לכבוד ה' ולא יתערב אחר עמו כמו במלת אלהים שהוא לענינים רבים:

ויאמרו לי עש' לנו אלהים חול וכן תרגם אונקלוס ויונתן עביד לנא דחלן:

ויקהל ואמלא אותו רוח אלהים קדש וכנ"ל ויונתן רוח נבואה מן קדם ה' כנ"ל:

שירת הים צריכה להיות כתובה על התמונה הנרשמת לפניך
לכל תקותיה ומשפטיה וככה היא בס"כ ובחומש עזרת הסופר.

הבאים אחריהם בים לא נשאר בהם עד אחד ובני ישראל הלכו
ביבשה בתוך הים והמים להם חמה מימינם ומשמאלם ויושע
יהוה ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וירא ישראל את מצרים
מת על שפת הים וירא ישראל את היד הגדלה אשר עשה יהוה
במצרים וייראו העם את יהוה ויאמינו ביהוה ובמשה
עבדו *

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו
לאמר אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס
ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי
לישועה זה אלי ואנוהו אלהי
אבי וארממנהו יהוה איש מלחמה יהוה
שמו מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר
שלשיו טבעו בים סוף תהמת יכסימו ירדו במצולת כמו
אבן ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך
יהוה תרעץ אויב וברב גאונך תהרס
קמיך תשלח חרנך יאכלמו כקש וברוח
אפיך נערמו מים נצבו כמו נד
נזלים קפאו תהמת בלב ים אמר
אויב ארדף אשיג אחלק שלל תמלאמו
נפשי אריק חרבי תורישמו ידי נשפת
ברוחך כסמו ים צללו כעופרת במים

---

*) כן הוא בחומש עזרת הסופר וכתב עליו החכם הכ"ר יהודה פיזא ז"ל: בסתומה
הואת במנו מלת עבדו במקום הבית כדי לעשותה כאשר הלכה דכ"ע, וכן עלת

אדירים מי כמכה באלם יהוה מ
כמכה נאדר בקדש נורא תהלת עשה
פלא נטית ימינך תבלעמו ארץ נחית
בחסדך עם זו גאלת נהלת בעזך אל נ
קדשך שמעו עמים ירגזון חיל
אחז ישבי פלשת אז נבהלו אלופ
אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמג
כל ישבי כנען תפל עליהם אימ
ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן ע
יעבר עמך יהוה עד יעבר עם
קנית תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכ
לשבתך פעלת יהוה מקדש אדני כונ
ידיך יהוה ימלך לעלם ועד כ
בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים וישב יהוה עלהם את
הים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך
הים*
ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנש
אחריה בתפים ובמחלת ותען להם מרים שירו ליהוה כי גאה גא
סוס ורכבו רמה בים ויסע משה את ישראל מים ס
ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מ
ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה מר

הים בשטה ל"ח, ואף כי באלה יש מחלקים ורבו כמו לם הדעות עכ"ז בני גויעדו רבני וגאוני ארץ והורו הלכה למעשה לעשותה כאשר וכרע, עכ"ל.

בקריאה לטעם התחתון.

אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים:

לא־יהיה לך אלהים אחרים על־
פני: לא־תעשה לך פסל וכל־
תמונה אשר בשמים ממעל
ואשר בארץ מתחת ואשר במים
מתחת לארץ: לא־תשתחוה
להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה
אלהיך אל קנא פקד עון אבת
על־בנים על־שלשים ועל־רבעים
לשנאי: ועשה חסד לאלפים

הקריאה לטעם העליון.

לא יהיה לך אלהים אחרים על־
פני לא תעשה־לך פסל, וכל־
תמונה אשר בשמים, ממעל
ואשר בארץ מתחת ואשר במים,
מתחת לארץ לא־תשתחוה
להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה
אלהיך אל קנא פקד עון אבת
על־בנים על־שלשים ועל־רבעים
לשנאי ועשה חסד לאלפים

לאהבי ולשמרי מצותי: לא תשא את־שם־יהוה אלהיך
לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר־ישא את־שמו לשוא:

זכור את־יום השבת לקדשו:
ששת ימים תעבד ועשית כל־
מלאכתך: ויום השביעי שבת
ליהוה אלהיך לא־תעשה כל־
מלאכה אתה, ובנך ובתך עבדך
ואמתך ובהמתך וגרך אשר
בשעריך: כי ששת־ימים עשה

זכור את־יום השבת לקדשו
ששת ימים תעבד ועשית כל־
מלאכתך ויום השביעי שבת,
ליהוה אלהיך לא תעשה כל־
מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך
ואמתך ובהמתך וגרך אשר
בשעריך כי ששת־ימים עשה

יהוה את־השמים ואת־הארץ את־הים ואת־כל־אשר־בם וינח
ביום השביעי על־כן ברך יהוה את־יום השבת ויקדשהו:
כבד את־אביך ואת־אמך למען יארכון ימיך
על האדמה אשר־יהוה אלהיך נתן לך:

לא תרצח לא תנאף לא תגנב
לא־תענה ברעך עד שקר:

לא תרצח: לא תנאף: לא תגנב:
לא־תענה ברעך עד שקר:

לא תחמד בית רעך לא־תחמד אשת רעך
ועבדו ואמתו ושורו וחמרו וכל אשר לרעך:

הערה על קריאת הדברות לפי חלופי נקודותיהם וטעמיהם.

א"ה. רעיוני העירוני לבאר סבות השינויים הרבים הנמצאים בעשרת הדברות ולהעמיד המעיין על יסודי הדברים אחרי ראותי כי רבים וכן שלמים בתורה ובחכמה העתירו באורים, ומתעצמים בדין ודברי', בלתי הרב' ויגיעת בשרים, זה בונה וזה סותר, זה מקיים וזה סותר, ובפלפולם רפשו המעיינים והרסו מנהג הקדמונים, וכלאו המעיינים, לעמוד על תוכן הענינים. לזאת אמרתי עת לעשות לה' חיילים לגבר, ואת הרשום בכתב אמת על ספר לחבר, כי עת לחשות ועת לדבר, וה' הטוב יכפר.

ואחרי התבונני בחלופי השינויים הרבים אשר בדברות מצאתי כי מהם דברים הנוגעים של האותיות ומהם הנוגעים של הנקודות ומהם הנוגעים של הטעמים, לכן ראיתי כי טוב לחלקם לשלשה מינים ולדבר על כל מין ומין מהם ביחוד להבין ולהורות על מה אדניהם הטבעו.

המין הא' באותיות והוא שידענו כי כל אות מאותיות לשון הקדש לא יכון בל' כי אם או דגש או רפה וסימן הדגשות הוא נקוד' בתוך האות וסימן הרפיון הוא קו שוכב על האות, ואין כח בל' לבטא האות דגש ורפה יחד לכן הלמ"ד של לא תעש' ה' הפסל והכ"ף שלכל מלאכתך, והתו"ין של לא תרצח לא לא תנאף לא תגנב כולם זרים הם כי נמצאו בהם הדגש והרפה יחד מה שאין כח בלשון לדבר.

המין הב' בנקודות והוא שידענו כי לא יתכן לנקד שום אות בשני מלכים מצומדים יחד כי אין כח בל' לבטא האות כי אם באחד משבעת המלכים או קמץ או פתח וריעיה' כל אחד נבדל מחבירו ולא יתחברו שנים יחד באות אחת לעולם לכן זר הוא ניקוד הנון של על פני בקמץ ופתח יחד גם ניקוד התי"ו של ואשר בארץ מתחת בקמץ ופתח גם יחד גם ניקוד הצד"י של לא תרצח בקמץ ופתח מאוחד.

המין הג' בטעמים כי רוב פסוקי הדברות נרשמים בשני מיני טעמים בכל הדפוסים הקדמונים וכ"י, ומהם תיבות שהם במקף גם במשרת כמו

לא־יהיה לך אלהים אחרים, לא־תעשה־לך פסל, לא־תעשה

כל מלאכה, ומהם בשלשה טעמים והוא תיבת עבדים שהוא באתנח ובסילוק וברביע עד שיתכנו בה שלשה מיני קריאה ורק בדבור אנכי במחברתו האחרון מצאנו שנחלקו הספרים והסופרים הקדמונים, ושלא מחלקת בדבר, כי במקרא כ"י ישן אין בו שני טעמים כלל כי אם

אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים בדרגא תביר מרכא

טפחא מרכא וסילוק לאתנח, וככה בחומש סונצינו של שנת רמ"ח, ובכ"י של כ"ד

אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים כולו בתרי טעמי עליוני'

ותמתונים, וככה במ"ג וויניציא של שנת רע"ח גם ברוחא ועט ספר ואחרים, ובמ"ג של רפ"ו ואשר הוצאתיך מארץ מצרים בטעם תחתון לחודא אבל מבית עבדים בתלתא טעמי כי הוסיף עליהם אתנח והשמיט התלשא והקדמ' ואזל' וא' ואחריו החזיקו מ"ק ד"ש גם חומש קטן ד"ש ודפוסים אחרים, ובדפוסים שאחריהם חברו כל הטעמים כולם יחד איש לא נעדר, אולם ביתר תרי טעמי שבדברות אין בהם שום מחלקת ומה שיש בזה יש בזה (ורק במקרא כ"י שנה ונקד ששת ימים תעבד בהשמטת מהפך פשטא ה"ק ובהנחת מרכא טפחא אתנח תמורתם, ולהורות עוד שבניגון הזרקא תוקף מלת ששת ואין כן בכל ספרינו גם הר"מ הנקדן בשער הנגינות שלו הזכיר ששת ימי' תעבד לדוגמא לשימוש שני מונחים לזרקא) וכל השנינים האלה הם זרים ותמוהים.

אכן חלופי המין הראשון והשני אינם מן הקושי כלל כי ענין התחלפות הדגש ברפה גם ענין התחלפות הנקודה בנקודה זולתה אין יסודו בעצמו אבל הוא תלוי ועומד במאמרי הטעמים והנה האותיות והתיבות במאמר הם כדמות הגוף, והנקודות כדמות הרוח והטעמים כדמות הנשמה, וכמו שנשמת האדם היא צורתו ועל פיה יתנהגו הגוף והרוח כן הטעמים הם צורות המאמר ועל פיהם יתנהגו האותיות עם הנקוד', וכבר ידענו מדרכי הדקדוק כי מנהג הל' שישתנ' הפתח לקמץ באתנחתא וס"פ גם בזקף לפעמים, ומתנאי האתנח וס"פ שלא יתקיימו כי אם בהקדמת טעם טפחא לפניהם כמבואר במשפטי הטעמים, ועוד ידענו תנאי חק יהו"א ובג"ד כפ"ת כי כל תיבה שבסופה אחת מאותיות יהו"א נעלמת בין בכח בין בפעל והיא רהוטה במקף או במשרת אל תיבה שתחלתה אחת מאותיות בג"ד כפ"ת יהיה בג"ד כפ"ת רפה חוץ מדחיק ואתי מרחיק, והמשל בזה לא תרצח אם נטעימנו באחד מן הטעמים זולת אתנח וס"פ יהיה הצד"י בפתח ומלת לא במשרת הטעם ההוא והתי"ו רפויה בשבת נחות האל"ף כגון לא תרצח לא תנאף לא תגנב, ואם נטעים תרצח באתנח או ס"פ ישתנה הפתח לקמץ בעבור ההפסק ובהכרח להטעים מלת לא בטפחא שגם הוא טעם המפסיק בין יהו"א לבג"ד כפ"ת לכן התי"ו צריכה להתדגש בדין כל בג"ד כפ"ת שבראש התיב' ואין תיבת יהו"א שלפניו מחובר אליו כגון לא תרצח: וככה לא תנאף: לא תגנב:

וככה מלת פני אם נטעימנו בטעם העליון שהוא רביע יהיה הנו"ן בפתח ואם בס"פ יהיה בקמץ כמשפט וככה מלת מתחת התי"ו בפתח בטעם גריש ובקמץ בטעם אתנח, וככה ועשית כל מלאכתך הכ"ף של כל רפה אם מלת ועשית במונח משרת לסגולתא שאחריו, והכ"ף דגושה אם נטעים ועשית בטעם טפחא המפרידו ממלת כל שאחריו, וככה לא תעשה לך פסל התי"ו של תעשה רפה בין שמלת לא במונח בין שהיא במקף, אבל הלמ"ד של לך רפה

זקא כשמלת פָּסֵל בפשטא כי אז יתנגן מלת תַּעֲשֶׂה בקדמא המשרת הראשון לפשטא והנה הה"א נעלמת ותרפה אחריה בדין אחי יהו"א, ולא כן כשמטעים מלת פְּסָל בשופר מונח כגרמיה כי אז יהיה מלת תַּעֲשֶׂה־ במקף ובאופן זה יתדגש הלמ"ד של לְךָ בדין דחיק או אתי מרחיק כידוע מדרך הדקדוק וממשפטי הטעמים דוגמת תַּעֲשֶׂה־לְּךָ מלחמ' (משלי כד ו) וחביריו המוקפים.

הנך רואה בעיניך כי שני המינים הראשונים שהזכרנו נכונים ואין בהם נפתל ועקש כי ילדי המין השלישי המה ורוחו הוא אשר נוה עליהם, והמה על משמרתם יעמודו לעשות ככל אשר יורו להם משפטי הטעמים כי לא יוכלו לשנות את תפקידם.

לכן חובה עלינו לחקור אחר המין השלישי לדעת ולתור על מה זה ולמה הונחו שני מיני נגינות ברוב פסוקי הדברות ועל מה זה ולמה הונחו ג' מיני נגינות במחצית האחרון של דבור אנכי חוקא אם לקריאה או לכונה אחרת, ואם לקריאה אם בזמנים מתחלפים והיינו בשבועות ובשבת פ' יתרו וכעדות הרב חזקוני והרב בעל משאת בנימין כי רק בשבועות קורין בניגון העליון ולא בשבת פ' יתרו או במקומות מתחלפי' והיינו בצבור וביחיד בכל זמן וכמנהג שנוהגין עתה ברוב הקהלות, ולשני המנהגים יש קושיא עצומה על מה זה הונחו שלשה מיני נגינות בדבור אנכי אף שלעולם אין נקראין מהם כי אם שנים א"כ השלישי למה בא.

ואמרתי אלכה נא של ספרי החכמים האחרונים אשר דברו על אודותם ואדרשה מהם מענה לשון, ובינותי בדבריהם וירדתי לסוף דעתם וראיתי כי רפואות תעלה אין להם ותחת מבוא מזור מצאתי תוספת מבוכה ובלבול העניינים לאין מרפא.

וטרם החלי להתוכח בעיקר הדרוש אדבר על מהות הטעמים העליונים והתחתונים ולמה נקראו בשמות הללו, בעבור שמצאנו בספרי האחרונים שגם הענין הזה הכניסו בתוך מבוכתם אף שהוא מבואר בעצמו במעט עיון. ואין צורך להשיב על דברי הרב ח"ה בשערי תפלה שאמר כי לזאת נקראו הנגינות שקורין בהם הדברות בצבור טעמים עליונים לפי שכן נאמרו למשה מפי הקב"ה שהוא עליון, ונקראו טעמים תחתונים בבחינת מה שאמר משה לישראל למטה, ואלה דברי רוח וכל השומע יצחק לו, וכן אין צורך להשיב על שאר דבריו שכבר הם מושבים מאליהם. והאמת הברור כי לא נקראו טעמים עליונים וגבוהים כ"א אותן הנגינות השוכנים על גב האות מלמעלה, וכנגדם התחתונים אשר בשפל ישבו מתחת לאות, והנה מזה הצד נקראו עליונים ותחתונים במאמר המצב, גם במאמר האנה נאה לקרותם עליונים ותחתונים מצד מקום מושבם בכתובים, כי התחתונים כמו התביר והטפחא לא ישמשו באמצע המאמר לעולם כי אם בסוף המאמר אצל האתנח והסלוק שהיא סוף פסוק ולא ישמשו לעולם למעלה מהם כי התביר אדיק לטפחא והטפחא לאתנח וסלוק ולא ישנו את תפקידם, וכל הנגינות המשמשות למעלה מסוף המאמר

* * *

נהיינו למעלה מתביר וטפחא הם לעולם מהמין הנגינות העליונות, וכבר
ידענו כי כן מדרך בעלי המסורה והדקדוק להשתמש בלשון מלרע כשהניגון
בסוף התיבה כמו **בֵּרַךְ מֹשֶׁה** ובלשון מלעיל כשהוא למעלה מסופה כמו
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ ועל המנהג הזה הפילו גם לשון למטה על הנגינות
המשמשות בסוף המאמר ולשון למעלה על המשמשות למעלה מסופו. ויש מן
הקדמונים שקורין של העליונות נגינות גדולות ושל התחתונות נגינות קטנות,
והשמות האלו גם הם נאותים לענייניהם, וזה שכבר ידענו כי אותן הנגינות
הנקראות בשם טעמים ביחוד הם אשר להם כח להפריד בין התיבות ולהפסיק
בין המאמרים אם הפסקה קטנה או גדולה, ועיקר הידיעה הנצרכת בחילוק
הכתובים למאמרים קטנים הוא ידיעת הבדל הטעמים וכאשר נדע הטעמים
נדע המשרתים כי הם אדוקים בטעמיהם בתנאים מבוארים, ומתוך דברינו
נתברר, כי הטעמים התחתונים בלתי מספיקים כי אם למאמרים קטנים
וקצרים בעלי הפסק' אחת או שתים, וכל מאמר גדול וארוך המצטרך למחלקות
רבות ולהפסקות ממוצעות מראשו עד האתנח או מן האתנח עד הסילוק
בהכרח שנשתמש להתחלקותו בנגינות עליונות שיש בהם די לחלק הכתוב
למחלקות רבות ולהפסקות שונות מעטות ורבות, ולזאת נאות להם להקרא
בשם נגינות גדולות כי הם מיוחדים לפסוקים גדולים, ולחבריהם המיוחדים
לפסוקים קצרים וקטנים נגינות קטנות ונתברר עוד מתוך דברינו כי בין
בצבור בין ביחיד אין הדברות נקראות כולן בנגינות עליונות וגדולות גם לא
כולן בנגינות תחתונות וקטנות אלא שבצבור רובם נקראות בנגינות גדולות
ומיעוטם בקטנות והפך ביחיד, וזה שבקריאת הצבור אנו עושים פסוק אחד
מדבור לא יהיה לך ומחברים ד' פסוקים ממוצעים לפסוק אחד ארוך וגדול
וככה עושים מן ד' פסוקים שבדבור זכור פסוק אחד והנה יצטרכו להפסקות
רבות ושונות ואי אפשר לעשות כן כי אם באמצעות הנגינות העליונים, וקורין
ד' דבורים לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה בד' פסוקים והנה הם
קצרים בעלי ב' תיבות ואי אפשר לקרותם כ"א בניגון התחתון, והפך זה
בקריאת היחיד שהוא מחלק הדבור לא יהיה לך והדבור זכור לד' פסוקים
ונתמעטו ההפסקות האמצעיים ונתמעטו הנגינות העליונות, ותמורת זה
הוא מחבר ד' הדברות הקטנות לא תרצח לא תנאף וגו' לפסוק אחד ונתרבו
ההפסקות ולא הספיקו בו הנגינות הקטנות והוצרך להשתמש בו בנגינות
גדולות, ודבר זה בפירוש איתמר בדברי חד מן קמאי הוא הרב חזקוני ראש
המדברים בענייננו ראשם במעלה וראשם בזמן שהרי הרב רבינו יהודה ב"ר
אליעזר תלמידו של רבינו אליקים בחיבורו מנחת יהודה אשר חבר בשנת ע"ג
כמבואר בהקדמתו כבר הזכיר מפירושי הרב חזקוני בצירוף פירושי רבותינו
בעלי התוספות, ולא כאשר חשב רש"ד בעל ת"ם שהראשון אשר התעורר על
זה הוא בן חביב בשנת רנ"ב שהרי בעל חזקוני קדם מניה כמה מאות שנים וכל
דבריו מדוקדקים בתכלית הדיוק וכה אמר:

"יש ברוב הדברות שתי נגינות ללמד שבעצרת שהוא דוגמא מתן תורה ומתרגמין הדברות קורין כל דברת לא יהיה לך וכל דברות זכור בנגינות הגדולות לעשות כל אחת מהן פסוק אחד שכל אחת מהן דברה אחת לעצמה, ודברות לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה קורין בנגינות קטנות לעשותן ד' פסוקים שהם ד' דברות, אבל בחדש שבט כשקורין בפ' יתרו כשאר שבתות השנה קורין לא יהיה לך וזכור בנגינות הקטנות לעשות מכל אחת מהן ד' פסוקים, ודברות לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה קורין בנגינות הגדולות לעשותן פסוק אחד לפי שלא מצאנו בכל המקרא פסוק מן ב' תיבות חוץ מזו ובשבועות דוקא כמו שפירשתי למעלה גם בדברות אנכי ולא יהיה לך יש נגינה גדולה לעשותן שתיהן פסוק אחד לזכרון שבדבור אחד נאמרו כיצד בתיבת אנכי פשטא ובתיבת אלהיך זקף קטן ובתיבת הוצאתיך תלשא ובתיבת מארץ מצרים קדמא ואזלא ובתיבת עבדים רביע, עכ"ל.

הרי לך מבואר בבירור כי בקריאת הצבור אין קורין בטעם העליון כ"א הדבור לא יהיה לך והדבור זכור אבל הדבורים הקטנים לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה קורין בטעם התחתון, ובהפך בקריאת היחיד שקורא לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה בטעם העליון והדבור לא יהיה לך וזכור קורא בטע' התחתון, לכן דברי הרב בעל משאת בנימין תמוהים וזרים שאמר:

"ענין ב' טעמים ביוד דברות אע"פ שיש להם סוד מ"מ יש ליתן טוב טעם ודעת גם ע"ד הפשט הנגלה הגם כי הרב בעל חזקוני ז"ל התחיל לדבר בענין זה הוא דלה חספא ואלא אשכחנא מרגניתא תותיה ואומר כי הטעם התחתון הוא נגינות קטנות כאשר הוא בכל הפרשיות שבתורה ובפרשה זו בטעם התחתון תמצא בפסוק אנכי אתנחתא תחת תיבת אלהיך וסוף פסוק תחת תיבת עבדים, ובפסוק לא יהיה לך וגו' לא תמצא אתנחתא רק ס"פ תחת תיבת פני ובסדר הזה בכל שאר הפסוקים, ופסוק לא תרצח עד תיבת שקר הוא פסוק אחד האתנח' תחת תיבת תנאף, עד שקר הוא ס"פ וזהו הנקרא טעם התחתון או נגינות קטנות, והטעם העליון (שקורין בו בשבועות דוקא כמבואר בסוף דבריו) הוא נגינות גדולות מלמדנו מקום עשרת הדברות הפסוק והדבור הראשון מתחיל אנכי ומסיים ולשמרי מצותי והאתנח תחת לשנאי ומערבין אותן הפסוקין ועושין מהן פסוק אחד להודיע אע"פ שיש בהן כמה לאוין לא תעשה לך וגו' אעפ"כ כולן דבור אחד, ומה שמערבין אנכי עם לא יהיה לך אע"פ שהן ב' דברות מפני שאז"ל אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום, הפסוק השני לפי טעם העליון הוא פסוק לא תשא והוא דבור שלישי, הפסוק הג' זכור והוא הדבור הד' וכו'.

ע"ש כי האריך מאוד בדברי' ידועי' לכל מי שהציץ מעט בספרי בעלי הל' ונלאיתי להעתיקם, אכן מה שאמר כי בשבועו' קורין לא תרצח וכן לא תנאף וחביריהם בטעמים עליונים וגדולים הוא הפך דברי הרב חזקוני והפך האמת כמבואר לעיל, אף שלא חש לדקדק כלל בדברי הרב חזקוני לכן אמר עליו שהוא דלה חספא וכו', ובאמת יש זהב ורב פנינים בפירוש הרב חזקוני להמשכילי' בו כראוי להשכיל בדברי קדמונינו ז"ל אשר כל דבריהם בדוקים ומזוקקים, ועל אדני האמת יצוקים, ודברי רוב האחרוני' מחוקים והחוקי', ועל מעלותיהם חקוקים.

והדברים היותר זרים ומופלאים הם דברי הרב בעל א"ת כפי שהם כתובי' על ספרו ומועתקים גם בחיבורו של החכ' בעל מנחת שי, כי לא לבד שדבריו סותרי' זו את זו אבל באו בתוכם ענינים שהם מן הנמנעות בעצמן, וזה תוכן דבריו:

אמר מנחם טרם אגיה יו"ד הדברות אגיד כי פעם אחת הייתי בסוד ישרים חכמים ונבונים ושאל השואל למה לא יהיה לך אלהים אחרים על פני יו"ד פני נקוד' בפתח? וגם אמרו כמ' תשובות וכאשר ראיתי שנתפייסו בתהו ובהו אני עניתי שמעו חכמים מלי גם אני אגדיל המדורה ואוסיף בקושיא ולמ' פני ברביע כיון שהוא ס"פ הראיתם בכל המקרא מלה בס"פ וטעמה רביע זולתי בזה המקום? אבל אין זאת כי אם שיש ליו"ד הדברות שני אופני קריאה בענין הטעמים, הקריאה האחת ליחיד הקורא והקריאה האחרת לקורא בצבור, ולכן ברוב פסוקי הדברות יש שני טעמים אחד ליחיד ואחד לקורא בצבור כמו מלת פני יש בה רביע וס"פ היחיד קורהו בס"פ והקורא בצבור קוראהו ברביע ולכן הוצרכו לנקד הנו"ן של פני בקמץ ובפתח הקמץ לקורא בס"פ והפתח לקורא ברביע אבל לא שיהיה ליו"ד של פני נקודה כלל, ומטעם זה יש קמץ ופתח לתי"ו של בארץ מתחת ולצד"י של לא תרצח, והמדפיס כתב על מלת פני כן דינו למאן דיליף רזא ודברי רוח הן וז"ל הר"י בן חביב ז"ל בס' עין יעקב בשני משקלים ירושלמי, מצינו בספרי הסופרים והנקדנים המובהקים שרוב עשרת הדברות נקודים בשני נקודות ובשני טעמים כמו נו"ן פני שנקודה בקמץ ובפתח ויש בפסוק ב' טעמים גבוהים ושפלים, וכן לא תרצח לא תנאף הנקודות והטעמים כפולים, ועוד חדוש אחר שבכל תי"ו מהן יש בה דגש ורפה וזה כפי הנראה הוא סותר זה לזה, והטעם האמתי לכל זה מפורסם שיש שני קריאות בדברות האחת בשקורא היחיד בינו לבין עצמו אינו מדקדק לקרות כל דבור ודבור בפני עצמו לא מחלק הפסוקים כסדר ניגון קריאתו ודבור לא יהיה לך שהוא ארוך יעשה ממנו פסוקים רבים וכן זכור את את יום השבת, וארבע דברות אחרונים שהם קטנים עושה מכולם פסוק אחד אבל הקורא בצבור צריך שיקרא כל דבור ודבור בפני עצמו בין שיהיה הדבור גדול ר"ל גדול בכתב ובין שיהיה קטן יתחייב מזה שינוי בטעמים ובנקודות ובדגש ורפ' להבדיל בין ב' הקריאות כפי סדר הנקודה, ורא' לזה שבדבור אנכי אין בו ב' נקודות וב' טעמים כי הוא דבור אחד קצר וראוי לקרותו בפסוק אחד עכ"ל, ובמחיל' אגב שיטפיה לא דק במה שכתב שרוב הדברות בשני נקודות כי אין בכל הדברות רק ג' אותיות שנקודות בשתי נקודות ואלו הן נון של פני ותי"ו של בארץ מתחת וצד"י של תרצח (אין זה קושיא שהרי הוא חבר יחד הנקודות והטעמים ומצד שניהם רובם כפולים ואטו כי רוכלא ליחשב וליזול), גם מה שאמר בסוף דבריו שבדבור אנכי אין שני טעמים אינו אמת וכי כיים ושכיב אמרה שהרי אנכי בפשטא ובטרחא, אלהיך בז"ק ובאתנח מבית בשופר ומאריך עברים באתנח ובסוף פסוק (לא כי בתלתא טעמי ברביע ובאתנח ובס"פ וכן במ"ג של רפ"ו ובכל הדפוסים שנדפסו אחר רפ"ו גם במ"ג דפוס שני של בומבירגו וקטן ד"ש אשר עליהם עשה הרב הגהותיו, ובכל הדפוסים שקודם רפ"ו אין בו אתנח כלל כ"א רביע וס"פ אלא שהרב ז"ל בהגהותיו מחק הרביע המקוימת בכל הספרים וכ"י וקיים האתנח המסופקת וכימר לקמי') והנה קושייתי השנית היא כפולה (אין לה אפילו רגל אחת וכמו שיתבאר עוד) ר"ל כי מלבד שנתבטל מ"ש שאין בדבור אנכי שני טעמים (אמת הוא שאין בדבור אנכי שני טעמים לקריאה כאשר אמר) גם נתבטל הטעם שנתן לכפל הטעמים ביו"ד דברות כי העד שהביא לסייעו הכחישו והגיד הפך דבריו שאמר שהקורא בצבור צריך שיקרא כל דבור בפני עצמו והנה דבור אנכי יוכיח שהוא קצר וראוי לקרותו בפסוק אחד (וכן הוא נקרא באמת לפי עדות המוקשי וכן חביב) ועכ"ז יש בו ב' טעמים (ליכא למשמע מזה מידי) והקורא בצבור קורא עבדים באתנח (לפי שטתו וסברתו) וכל שכנה תורה ברביע ואינו מפסיק בו לקרא עבדים בס"פ אלא מחבר מן מלת אנכי עד ולשומרי מצותי וגם מפסיק וקורא מצותי בסוף פסוק (כל זה לפי סברתו

קפן עדות החזקוני ובן חביב) . ואומר אני כי לעולם הטעם האמתי להכפל הטעמים בדברות הארוכים מאד והקצרים מאד הוא להיות בהם שני אופני קריאה אחד לקורא ביחיד ואחד לקורא בצבור כאמור, והדברות הבינונים לא הוצרכו לכך כי כיון שאינם ארוכים ביותר ולא קצרים ביותר קריאתם שוה בין לקורא ביחיד בין לקורא בצבור, ולכן לא הוכפלו הטעמים בדבור לא תשא ובדבור כבד ובדבור לא תחמוד, ודקשיא לך מדבור אנכי תרין הכי שאני תרי דברי קמאי דדמיין סגיא אהדדי דאנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום ולא בעי תליא דמאן דמקיים אנכי ה' אלהיך כדקא חזי מקיים לא יהיה לך אלהים אחרים ומאן דמקיים לא יהיו לך אלהים אחרים הוא מקיים אנכי ה' אלהיך ומאן דלא מקיים האי לא מקיים האי וכי היכא אפשר לבר נש למסבר ביצ"א כלהו וכו' והלכך מאן דקרי בצבורא קרי להו לתרוייהו כחדא ולא מפסיק בינייהו כלל והיינו טעמא דאית בדבור אנכי תרי טעמי. עכ"ל ז"ל.

ואחר שהכין שטתו זאת ליסוד קיים וראה כי עוד לא עלתה ארוכה אל ג' מיני הטעמים הנמצאים בסוף הדבור של אנכי ומתי יתקיימו שלשתם, לזאת חגר בעוז מתניו להעביר עליהם בתער השכירה ולהפיל חבלו בנעימות למחוק מקצתן ולקיים מקצתן ויפול הגורל על הנגינות העליונות וימחק השלשה מן הוצאתיך והקדמא והאזלא מן מארץ מצרים והרביע מן עבדים וקיים תמורתו האתנח.

וכמה מן הזרות והסתירות בשטתו זאת שהרי מלת לשנאי הוא באתנח בלי שום מחלוקת ואם נקיים האתנח במלת עבדים הנה יתחברו ב' אתנחות בפסוק אחד וזה מן הנמנעות כי לעולם לא יתכנו ב' אתנחות בפסוק אחד בכל המקרא וכו' כתב בן בלעם בטעמי המקרא שלו והעתקתי לשונו במשפטי הטעמים דף י"ב א', ויותר טוב הי' לו למחוק האתנח ממלת עבדים ולקיים הרביע המקוים מפי ספרים וסופרים קדמונים שהרי האתנח לא מצאנו כ"א במ"ג של רפ"ו והנמשכים אחריו מדפוסי ווינציא האחרונים ובפ' יתרו לבד ולא בפ' ואתחנן, ובכל הדפוסים הקודמי' לרפ"ו כמו בחומש שונצינו של רמ"ח ובמ"ג ווינציא של רע"ח גם בכ"י של כ"ד אין אתנח כלל במלת עבדים כ"א רביע וסילוק, גם הרב חזקוני לא הזכיר האתנח כ"א הרביע והסילוק לכן יותר טוב לקיים הרביע מן האתנח, ובעבור שלא מצא האתנח כ"א בפ' יתרו ולא בפ' ואתחנן לכן אמר שרק בפ' יתרו קורין בצבור באתנח אבל בפ' ואתחנן קורין ברביע, מבלי נתינת שום סבה על השינוי הזה אף שלא ידענו למה לא שבפ' ואתחנן הדר ביה וגם אמר עבדים באתנח לא ברביע והנה הוסיף מה שאינו וגרע מה שישנו וזה סתירה עצומה ותימה כפולה, ומכל זה נראה בעליל שלא היתה לו שום קבלה אלא אומדנות וסברות ליישב גם הטעמים שבדבור אנכי ולכן שקל וטרי וכדד והוסיף וגרע ולבסוף אין כל מאומה בידו כ"א תמיהות וסתירות והכחשות.

וכאשר קמו החכמים שאחריו ומצאו הסתירות והנמנעות שבשטתו הוכרחו לצאת מעקבותיו לקיים מה שביטל הוא ולבטל מה שקיים הוא ומחקו האתנח המקויים ממנו וקיימו הרביע המבוטל ממנו וככה עשה גם הרב הגאון מוהר"ר יעב"ץ זצ"ל והחכם רש"ד בעל ת"ם, אך בזאת יאותו לו כי שני הדבורים אנכי

ולא יהיה לך צריכים להיות נקראים בפסוק אחד כדי לקיים שנים משלשת הטעמים שנמלת עבדים ולולי כן יהיה גם הטעם השני גם הטעם השלי' שניהם למותר וצריכים למחוק שניהם ולשבש כל הספרים וכן לא יעשה.

וכמה מן הלאו והתמות גם בשטה הזאת כי מלבד שהיא מתנגדת ל מציאות הספרים הנקודים רביע ואתנח ומתנגדת אל הדעת לעשות מעשר' הדברים רק ט' דברים גם היא סותרת המנהג שהיו נוהגים בו מקדם קדמתה לקחת דבור אנכי פסוק לעצמו וכעדות בן חביב ואחרים כנזכר לקמי', לא שלי' הרב מוקוני הטעמים שאמר בסוף דבריו גם בדברות אנכי ולא יהיה לך יש נגינה גדולה לעשותן שתיהן פסוק אחד וכו' וחשבו שזה מחובר עם מה שאמר לפניו ובשבועות דוקא כמו שפירשתי ורצונו שבשבועות עושין משתיהן פסוק אחד, ומכל זה הבינו גם הרב היש"ן החכם בעל מנחת שי כנראה מהעתקתו, אבל מעולם לא עלתה כן על דעתו שהרי כבר בתחלת מאמרו כפל ושינה ושילש בדקדוק אמרו ללמדינו שדבור אנכי לעולם נקרא לבדו אף בשבועות ולזאת אמר שבעצרת שהוא דוגמת מתן תורה ומתרגמינן הדברות (כי בימיו עדיין לא נתבטל מנהג המתורגמן מכל וכל וכנראה גם מלשון התוס' במס' מגילה דף כ"ד א') קורין כל דברות לא יהיה לך וכל דברת זכור בנגינות הגדולות לעשות כל אחת מהן פסוק אחד שכל אחת מהן דברה אחת לעצמה, ודברות לא תרצח לא תנאף לא תגנוב לא תענה קורין בנגינות קטנות לעשותן ד' פסוקים שהן ד' דברות אבל בחדש שבט וכו', הרי לך שנשמר מאד בלשונו והס מלהזכיר דבור אנכי בכלל הקריאה אבל יאמר קורין כל דברות לא יהיה לך וכו' כי דוקא כל דברות לא יהיה לך קורין בנגינות הגדולות לעשות ממנה פסוק אחד לפי שהיא דברה אחת לעצמה אף שהיא גדולה בשיעורה, ולא כן דברת אנכי שהיא פסוק לעצמה ובלתי מתחברת עם לא יהיה לך, ולכן דק ואמר קורין כל דברות לא יהיה לך וכל דברת זכור בנגינות הגדולות להורות כי בדברות האלה נעשו הנגינות הגדולות לקריאה באמת לא כמו הנגינות העליונות שבדבור אנכי שאינם נעשו לקריאה כלל כי אם לכונה אחרת כאשר יבאר בסוף דבריו, ודקדק עוד בלשונו לומר **לעשות כל אחת מהן פסוק אחד שכל אחת מהן דברה אחת לעצמה** להורות שיש קפידא בדברות לעשות מכל דברה ודברה פסוק אחד לעצמו לפי שכל אחת מהן דברה לעצמ', וכזה דקדק גם בדברות לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה שקורין אותן בנגינות קטנות לעשותן ד' פסוקים לפי שהן ד' דברות, ואמר עוד ובשבועות דוקא כמו שפי' למעלה, ר"ל שסדר הקריאה הזה הוא רק בשבועות ולא בפ' יתרו, ובעבור שחכמת הרב היתה רואה את הנולדות וחששה שמא יקום המערער על אופן הקריאה הזאת ולהוכיח שהדבור אנכי איננו נקרא לעצמו בהוכחת שני מיני הנגינות שבו לזאת הקדים לו תשובה ואמר גם בדברות אנכי ולא יהיה לך יש נגינה גדולה לעשותן שתיהן פסוק אחד לזכרון שבדבור אחד נאמרו וכו' ור"ל כי הנגינה הגדולה שבאנכי המחברת אנכי עם לא יהיה לך איננה נעשה **לקריאה** כלל כי אם **לזכרון** לבד שבדבור אחד נאמרו ואיננה

בקריאת כלל בשום זמן, ולזאת דקדק גם פה לומר לעשותן שתיהן פסוק אחד, ולא אמר לקרותן שתיהן פסוק אחד וכל׳ שאמר ביתר הדברות שקורין אותן אבל אמר לעשותן לא לקרותן לפי שאיננה לקריאה כלל כ״א לזכרון בעלמא.

ועתה פקח עיני שכלך וראה כי מנהג הקדמונים תורה ושיטתם מוחזרת מבלי שנצטרך להגיה או למחוק אף ניגון אחד, כי הסילוק שבמלת עבדים הוא לקריאה, והרביע עם התלשא וקדמא ואזלא שלפניו לזכרון שבדבור אחד נאמרו כאמור, והסופרים שקבלו לנקד גם האתנח גם הוא לרמוז כי רק אנכי ואזהרה הראשונה של לא יהיה לך לחודא מפי הגבורה שמענו וכשטת הרמ״בם לדעת בעל מגלת אסתר, לכן נהכרח על פני בסילוק והאתנח בעבדים.

וע״פ דברינו יתיישב עוד זרות אחר לא הזכירו הרב בעל א״ת והוא שבמ״ג רפ״ו ואחרים שהועתקו ממנו מלת עבדים ברביע וסילוק ואתנח מבלי הקדמת שכיני הרביע שהם התלשא והקדמא ואזלא וידענו כי אי אפשר לנגן עבדים ברביע אם לא כנגן תחלה אשר הואתיך מארץ מצרים בתלשא וקדמא ואזלא ומ״מ השמיטום כדי למנוע הקריאה בהם ולהורות שלא נעשו לקריאה כלל כ״א לזכרון ויספיק לזה הרביע לבד.

והנה לפי עדות הרב בעל משאת בנימין והרב בעל נחלת יעקב חולתם כן הי׳ מנהג בני אשכנז מעולם לקרות בטעם העליון בשבועות דוקא וכדעת הרב חזקוני לא בשבת פ׳ יתרו ולא בשבת פ׳ ואתחנן, ועכשו רובם תפשו במנהג ספרד אשר החזיקו בשטת הרב א״ת לקרות לעולם בטעם העליון בצבור ובטעם התחתון ביחיד, ויאמר החכם רש״ד בעל ת״ס כי לזאת החזיקו הספרדי׳ בדעת בעל א״ת בעבור שני מיני הנגינות הנמצאים גם בדברות אחרונות בפ׳ ואתחנן שאינן נקראין לעולם בשבועו׳, וע״ז מתעצמים הספרדים בחשבם שאין להתירה בשום אופן, ויאמר הוא רש״ד ז״ל בהתרתו שאפשר שאין החיוב לקרות בשבועות הדברות הראשונות דוקא אבל הרשות נתונה לבחור איזו מהן שירצו, והאחרונים בכח בראשונות והטעמים הכפולים של האחרונות לא זזו ממקומם, עכ״ל, וזה שבוש גמור שאין קריאת הדברות הראשונות בשבועות ממנהגא כ״א מדינא וכדאי׳ במס׳ מגילה דף ל״א א׳ בשבועות קורין בחדש השלישי וכו׳, אכן לשטת הרב חזקוני האמתית אין משם שום ראי׳ כלל כי הוצרכו לנקדם גם שם בטעם עליון להורות שכל הדברים האלה אע״פ שהם נקראים בשלש עשרה פסוקים מ״מ הם הם בעצמם הדברים כנתינתם שנא׳ עליהם ויכתוב על הלוחות את דברי הברית עשרת הדברי׳, ולזאת נקדום גם בטעם עליון להורות אופן התחלקם לעשרה לא שהם נקראים בעשרה.

ולשון ומתרגמינן הדברות שהזכיר הרב חזקוני העירני לתור אחר המנהג הקדום הזה, ואחר החקירה והדרישה נתברר לי גם מתוך הענין הזה כי הדבור אנכי הוא נקרא מעולם פסוק לעצמו בכל מקום ובכל זמן, כי דקדקתי במחזור כ״י אשר לי אשר נכתב בשנת י״ח לאלף הששי ותפשתי ולא מצאתי בו הקריאה בשום מועד ממועדי ה׳ זולתי של א׳ דשבועות ושביעי

דפסח, ובשני אלה היתה כתוב שם המקרא עם התרגום כי בזמן ההוא עדיין היה המנהג קיים להעמיד מתרגם אצל הקורא בימים השנים האלה וכמבואר בתוס' במס' מגילה דף כ"ד א', ואופן כתיבתו המקרא עם התרגום הוא על זה הסדר, תחלה כתב פסוק בחדש השלישי וגו' ואח"כ אקדמות מלין וכו' והוא רשות ופתיחה למתורגמן מעניינא דיומא, ובסוף אקדמות כתב בירחא תליתאה וגו' שהוא תרגומו של בחדש השלישי, ואח"כ כתב פסוק ויסעו מרפידים ואח"כ תרגומו ועד"ז כותב והולך מקרא ותרגום מקרא ותרגום עד פרשת וידבר אלהים שהקדים לפניה פיוט ארוך ע"ס א"ב תחלתו ארכין ה' שמיא לסיני וכו' ואח"כ כתב פסוק וידבר אלהים ואחריו תרגומו ומליל ה' וגו' בצרוף פיוט ארוך מענין הפסוק תחלתו ארעא רקדו שמיא זמרו וכו', ואח"כ כתב פסוק אנכי עד מבית עבדים ואחריו תרגומו דברא קדמאה כד הוה נפק וכו' עם פיוט ודרוש ארוך מענין הפסוק ע"פ קבלת חז"ל, ואח"כ כתב לא יהיה לך עד ולשמרי מצותי ותרגומו דברא תנינא וכו', ועד"ז כתב עשרת הדברים בעשרה פסוקין ובעשרה תרגומים עד גמירה, וגם הפסוקים שאחר הדברות עד סוף פ' יתרו כתב פסוק ותרגום, וכל התרגומים הנזכרים לקוחים מתרגום ירושלמי המכונ' אצלנו בשם ת"י עם קצת שנויים ותיקונים; וכל הפיוטים האלה שבתוך הקריאה מתוקנים בלשון ארמי וחתום בתוכם מאיר ברבי יצחק (עיין עליו במאמרי על הפיוטים) ולמדנו מזה אגב גררא כי הרשות היתה נתונה לכל מתרגם לדרוש בכל פסוק מענין הפסוק לפי חכמתו ובקיאתו בקבלת חז"ל ואין זה בכלל הפסקה בתורה.

ומכלל הדברים האלה גלוי לעינים כשמש בצהרים שמעולם לא נהגו לקרות אנכי ולא יהיה לך בפסוק אחד שאלו כן לא היה רשאי למתרגם להפסיק ביניהם בתרגומו שהרי אסור לקורא לקרות למתורגמן יותר מפסוק אחד ואסור למתורגמן לתרגם עד אחר שכלה הפסוק מפי הקורא כדאי' במס' מגילה כ"ד א' וברמב"ם פ' י"ב מהלכות תפלה.

ועכשו אע"פ שכבר נתבטל המנהג הזה דהאידנא לא נהגו לתרגם כדאי' בש"ע א"ח סי' קמ"ה מ"מ השאירו לנו שמץ דבר מן המנהג הקדום הזה בקיום פיוט אקדמות אחר פסוק בחדש הראשון לזכרון המתורגמן, ובעבור שאין הקורא רשאי לתרגם בעצמו שלא יאמרו תרגום כתוב בתורה לכן נראה בעיני המנהג שנוהגין באיזה מקומות שאין הש"ץ הקורא בתורה מנגן אקדמות כי אם איש זולתו מן הצבור שהוא כדמות המתורגמן.

ועוד לאלוה מילין בענין זה מקבלת בעלי המסרת האומרת ח' פסוקין דאית בהון לא לא לא וסימניהון לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה דאלה שמות וכו' והנה דנו ד' דברות לפסוק אחד, ועוד במסרת במערכת גם בליקוטי המסרת להרמ"ה ז"ל ג' פסוקים באורייתא את ואת את ואת את וסי' שמה קברו את אברהם, כי ששת ימים עשה ה', מזבח אדמה תעשה לי עכ"ל ונתברר מזה שלפי קבלתם אין זכור את יום השבת מחובר עם כי ששת ימים בפסוק אחד שאלו כן יהיה בפסוק זה את את

ואת וכו', ובמסרה אחריתא יש עדות לניגון העליון שהרי במערכת אות פ' כמנו פסקין דכל ספר וספר ומסר י"ד פסקין בס' שמות ועמהם הפסק שאחר לא תעשה לך פסל ושאחר אשר בשמים, וזה לפי הניגון העליון שהרי לפי הניגון התחתון מלת פסל ומלת בשמים שניהם בטעם פשטא ואין מקום לפסק אחריהם כי לעולם לא תמצא פסק כי אם אחר המשרת לא אחר הטעם וכמבואר במשפטי הטעמים דף ז' ב', ועוד שבסוף הפרשה מסר מספר הפסוקים של פ' יתרו ע"ב יונדב סימן, והמספר הזה מכוון לטעמים העליונים כשמחלקין הדברות לעשרה פסוקים חזקא וקורין דבור אנכי פסוק לעצמו מבלי לחברו עם לא יהיה לך שאילו כן לא יהיו כ"א ט' פסוקים בדברות ולא יעלה מספר פסוקי פ' יתרו אל ע"ב רק ע"א דוק ותמצא.

ומכל זה נתברר שהטעמי' העליונים והתחתונים שניהם היו מקובלים ביד בעלי המסרה ומסרום לנו בכל סימניהם וסימני סימניהם לדעת אופני חלוקתם לעשרה ולשלש עשרה, ועוד שלישית טעמים מזכירים סוד הקבלה.

גם מספר הפסוקים הרשום בסוף כל פרשה מתנגד אל הסכום הכולל הרשום בסוף הספר ושם אמר מספר הפסוקים של כל ס' שמות אלף ומאתים ותשעה אר"ט סימן, ואם נצרפם יחד לפי מנינם הרשום בסוף כל פ' ופ' לא יעלו כי אם אלף ומאתים וששה וכל זה צריך בירור, ובדברות אחרונות בהגיעי לשם אשוב לדבר בו בעז"ה, ודי לצורך ענינינו במה שכתבנו ולהיישיר המעיין אל האמת, ואלהים אמת ינחנו בדרך אמת.

הערה!

על דבר המחלקת אשר בספרים בפ' תצוה כ"ט ט"ו בפסוק ואת האיל האחד תקח וסמכו אהרן ובניו יש כותבין אהרון מ"ו וכהם במ"ג של רפ"ו והנמשכים אחריו ומסר עליו לית מלא, אבל במ"ג של רע"ח אהרן ח"ו וכן בחומש שונצינו של רמ"ח, גם במקרא כ"י אשר לי כתבו ח"ו אלא שאמר בגליונו יש מסרת לית מלא, ובמקרא כ"י של כ"ד גם הוא כתיב ח"ו אלא שמגיה אחד תלה עליו הוי"ו מלמעל', ומכל זה נרא' שזה מחלקת ישן בספרי' קדמונים, גם רבותינו בעלי התוס' הזכירו הוי"ו הזה ושקלי וטרי בי' כמבואר בס' דעת זקנים, והרב בעל א"ת כתב כי טעה המדפיס שהדפיסו מ"ו ומסר עליו ל' מלא כי בכל ס"ס הוא ח"ו כחבריו וגם הרמ"ה כתב אהרן בכל אוריתא חסר עכ"ל, וכ"כ הרב היש"ן בעל מנחת שי, והמדפיס של ס' מסרת סיג לתורה להרמ"ה ז"ל העתיק בסופו כמה תשובות על השאל' הזאת לכמה גאוני ארץ ומהם הגאון מוהר"ר אלי' ארבארו באישקופיאה והגאון מוהר"ר דוד נחמיאש בשאלוניקי, ומוהר"ר מנחם עזרי' מפאנו, ומוהר"ר בן ציון הצרפתי מחכמי ויניציא ומוהר"ר יודא ליב סראוואל, וכולם הסכימו שאין לשלוח יד בשום ס"ת להגיה המלא או למלאות החסר ויהא הדבר מונח עד שיבוא אלי', ולכן לא יפה עשה הרב רש"ד בעל ת"ס שצוה להגיה ולמחוק הוי"ו מאותן ס"ת שכתבו מ"ו, אבל לכתחל' ודאי שיש לסמוך על רבינו הרמ"ה ז"ל והרב בעל א"ת ומ"ש לכתבו ח"ו, ואע"פ שאין ראי' לדבר זכר לדבר שגם יהב"י בעין הקורא שלו רשמו ח"ו, וכן בחומש עזרת הסופר להחכם הר"ר יהודא פיזא נדפס ח"ו ע"פ רבותיו הגאונים ובדאי הם כל החכמים האלה לפסוק הלכה על פיהם.

סדר

ההפטרות

לכל שבתות ה'

לפי חלופי המנהגים.

מדויק בתכלית הדיוק ומסדר בשלימות הסדור

מאתי

וואלף בן שמשון הלוי היידענהיים

רעדלהיים

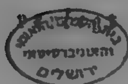
שנה תק"עח לפ"ק.

בדפוס ובהוצאות המחבר והמסדר הנ"ל.

Rödelheim,

Verlegt und gedruckt von W. Heidenheim

1818.

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

אחר ההפטרה יברך ברכות אלו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק: נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו: רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ: שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ־לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד: עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

כמנהג הספרדים.

בירמיה סימן א׳.

דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֶּן־חִלְקִיָּהוּ מִן־הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר
בַּעֲנָתוֹת בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן׃ אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה
אֵלָיו בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ בֶן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה בִּשְׁלֹשׁ־
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמָלְכוֹ׃ וַיְהִי בִּימֵי יְהוֹיָקִים בֶּן־
יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־תֹּם עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה שָׁנָה
לְצִדְקִיָּהוּ בֶן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־גְּלוֹת
יְרוּשָׁלַםִ בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי
לֵאמֹר׃ בְּטֶרֶם אֶצָּורְךָ בַבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ וּבְטֶרֶם
תֵּצֵא מֵרֶחֶם הִקְדַּשְׁתִּיךָ נָבִיא לַגּוֹיִם נְתַתִּיךָ׃
וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה לֹא־יָדַעְתִּי דַּבֵּר כִּי־
נַעַר אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אַל־תֹּאמַר נַעַר אָנֹכִי
כִּי עַל־כָּל־אֲשֶׁר אֶשְׁלָחֲךָ תֵּלֵךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
אֲצַוְּךָ תְּדַבֵּר׃ אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי־אִתְּךָ אֲנִי
לְהַצִּלֶךָ נְאֻם־יְהוָה׃ וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יָדוֹ וַיַּגַּע
עַל־פִּי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִנֵּה נָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיךָ׃
רְאֵה הִפְקַדְתִּיךָ ׀ הַיּוֹם הַזֶּה עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־
הַמַּמְלָכוֹת לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד וְלַהֲרוֹס
לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר מָה־
אַתָּה רֹאֶה יִרְמְיָהוּ וָאֹמַר מַקֵּל שָׁקֵד אֲנִי רֹאֶה׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטַבְתָּ לִרְאוֹת כִּי־שֹׁקֵד אֲנִי עַל־

אֶצָּורְךָ כ״כ יתיר וי״ו והגלדי נק״פ. אֲהָהּ כ״ע מפיק. להצלךָ ו׳ חסר בלי׳.

דְּבָרִי לַעֲשֹׂתוֹ׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי שֵׁנִית לֵאמֹר
מָה אַתָּה רֹאֶה וָאֹמַר סִיר נָפוּחַ אֲנִי רֹאֶה וּפָנָיו
מִפְּנֵי צָפוֹנָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי מִצָּפוֹן תִּפָּתַח
הָרָעָה עַל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ כִּי הִנְנִי קֹרֵא לְכָל־
מִשְׁפְּחוֹת מַמְלְכוֹת צָפוֹנָה נְאֻם־יְהוָה וּבָאוּ וְנָתְנוּ
אִישׁ כִּסְאוֹ פֶּתַח ׀ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַםִ וְעַל כָּל־חוֹמֹתֶיהָ
סָבִיב וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה׃ וְדִבַּרְתִּי מִשְׁפָּטַי אוֹתָם
עַל כָּל־רָעָתָם אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיְקַטְּרוּ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם׃ וְאַתָּה תֶּאְזֹר מָתְנֶיךָ
וְקַמְתָּ וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי אֲצַוֶּךָּ
אַל־תֵּחַת מִפְּנֵיהֶם פֶּן־אֲחִתְּךָ לִפְנֵיהֶם׃ וַאֲנִי הִנֵּה
נְתַתִּיךָ הַיּוֹם לְעִיר מִבְצָר וּלְעַמּוּד בַּרְזֶל וּלְחֹמוֹת
נְחֹשֶׁת עַל־כָּל־הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה לְשָׂרֶיהָ
לְכֹהֲנֶיהָ וּלְעַם הָאָרֶץ׃ וְנִלְחֲמוּ אֵלֶיךָ וְלֹא־יוּכְלוּ
לָךְ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לְהַצִּילֶךָ׃ וַיְהִי דְבַר־
יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ הָלֹךְ וְקָרָאתָ בְאָזְנֵי יְרוּשָׁלַםִ
לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ

לעשׂתו ה׳ ומ״ו. לְכָל־מִשְׁפְּחוֹת הכ״ף במתג בס״ס וכ״י וכן העיד מ״ש והוא כמשפטו המפורש בספרי משפטי הטעמים דף כ״ו וכן בדומיו שהזכיר בעל מ״ש בפ׳ ל״ה אצל כל הבכור. תֶּאְזֹר כ״ה בס״מ וכ״י. ולא־יוכלו לך ס״א ולא יוכלו־לך. הָלֹךְ כל שפרא ה״ו במ״ו. וקראת אין הקו״ף במתג כי התיבה מלעיל וכ״כ במכלול באבן הבנית ולפי למ״ד הפעל כמה נחם מן הקל כולם מלעיל עם הוי״ו וזולתה ונשאתי לכל המקום, ומצאת שני אבשיב, ונשאת המשל הזה וכו׳. זכרתי לך חסד ס״א זכרתי לך־חסד.

אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא
זרועה: קדש ישראל ליהוה ראשית תבואתה
כל־אכליו יאשמו רעה תבא אליהם נאם־יהוה:

הפטרת שמות כמנהג האשכנזים.

בישעיה סימן כ"ז.

הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל ומלאו
פני־תבל תנובה: הכמכת מכהו הכהו אם־
כהרג הרגיו הרג: בסאסאה בשלחה תריבנה
הגה ברוחו הקשה ביום קדים: לכן בזאת יכפר
עון־יעקב וזה כל־פרי הסר חטאתו בשומו כל־
אבני מזבח כאבני־גר מנפצות לא־יקמו אשרים
וחמנים: כי עיר בצורה בדד נוה משלח ונעזב
כמדבר שם ירעה עגל ושם ירבץ וכלה סעפיה:
ביבש קצירה תשברנה נשים באות מאירות
אותה כי לא עם־בינות הוא על־כן לא־ירחמנו
עשהו ויצרו לא יחננו: והיה ביום ההוא יחבט
יהוה משבלת הנהר עד־נחל מצרים ואתם
תלקטו לאחד אחד בני ישראל: והיה ביום ההוא

תבואתה כתיב בה"א וקרי וי"ו חולם. יאשמו האל"ף בשו"א לבד. ופרח כן למערבאי אבל למדנחאי יפרח כתיב ופרח קרי. הכמכת הכ"ף דגוש בס"מ ונסחות דאנ"ע במאזנים דף כ"ד א'. בסאסאה. חסר מינק וח"י. בשומו כ"ה בכל ספרינו זולת ב"י דכתיב בשיכו וקרי בשומו אכן במערכת אות יו"ד מסר א"ב מן חד חד כתיב יו"ד באמצע תיבותא וקרינן וי"ו וסי' וכו' ולית דין מנהון. ירבץ קמוץ בס"מ וכ"כ מכלול באבן כ"ה. אותה ג' ס"ו בספר.

יתקע בשופר גדול ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו ליהוה בהר הקדש בירושלם: הוי עטרת גאות שכרי אפרים וציץ נבל צבי תפארתו אשר על־ראש גיא־שמנים הלומי יין: הנה חזק ואמץ לאדני כזרם ברד שער קטב כזרם מים כבירים שטפים הניח לארץ ביד: ברגלים תרמסנה עטרת גאות שכורי אפרים: והיתה ציצת נבל צבי תפארתו אשר על־ראש גיא שמנים כבכורה בטרם קיץ אשר יראה הראה אותה בעודה בכפו יבלענה: ביום ההוא יהיה יהוה צבאות לעטרת צבי ולצפירת תפארה לשאר עמו: ולרוח משפט ליושב על־המשפט ולגבורה משיבי מלחמה שערה: וגם־אלה ביין שגו ובשכר תעו כהן ונביא שגו בשכר נבלעו מן־היין תעו מן־השכר שגו בראה פקו פליליה: כי כל־שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום: את־מי יורה דעה ואת־מי יבין

· שכרי אפרים, ב׳ וביניהן קדמא ח״ו ותנינא מ״ו. ואמץ ל׳ ח״י. כבירים כ״ה בס״מ במרכא לא בדרגא וכן כגון דוגמת הראה ואותך (שמות כו ל) אשר הולכים (יחזקאל יג ג) ושמתי שומרון (מיכה א ו) וכן כל דומיהם הון מלותן שהולין במל במקרא, ועיין מה שכתבתי בחומש מאיר עינים ח״ל: ואשר תאמרו אלי אתן (בראשית לד יא). והיתה ציצת חד מן ג׳ בטעם אזלא וגריש בנביאים עפ״ה עיין פתחי הטעמים דף כ״א א׳. כבכורה לית מפיק ה׳. אותה ג׳ מ״ו בספר.

שְׁמוּעָה גְּמוּלֵי מֵחָלָב עַתִּיקֵי מִשָּׁדָיִם׃ כִּי צַו לָצָו
צַו לָצָו קַו לָקָו קַו לָקָו זְעֵיר שָׁם זְעֵיר שָׁם׃ כִּי בְּלַעֲגֵי
שָׂפָה וּבְלָשׁוֹן אַחֶרֶת יְדַבֵּר אֶל־הָעָם הַזֶּה׃ אֲשֶׁר ׀
אָמַר אֲלֵיהֶם זֹאת הַמְּנוּחָה הָנִיחוּ לֶעָיֵף וְזֹאת
הַמַּרְגֵּעָה וְלֹא אָבוּא שְׁמוֹעַ׃ וְהָיָה לָהֶם דְּבַר־יְהוָֹה
צַו לָצָו צַו לָצָו קַו לָקָו קַו לָקָו זְעֵיר שָׁם זְעֵיר שָׁם
לְמַעַן יֵלְכוּ וְכָשְׁלוּ אָחוֹר וְנִשְׁבָּרוּ וְנוֹקְשׁוּ וְנִלְכָּדוּ׃
לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָֹה אֶל־בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת־
אַבְרָהָם לֹא־עַתָּה יֵבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עַתָּה פָּנָיו
יֶחֱוָרוּ׃ כִּי בִרְאֹתוֹ יְלָדָיו מַעֲשֵׂה יָדַי בְּקִרְבּוֹ
יַקְדִּישׁוּ שְׁמִי וְהִקְדִּישׁוּ אֶת־קְדוֹשׁ יַעֲקֹב וְאֶת־
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעֲרִיצוּ׃

הפטרת וארא

ביחזקאל סימן כ"ח.

כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִֹה בְּקַבְּצִי ׀ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל
מִן־הָעַמִּים אֲשֶׁר נָפֹצוּ בָם וְנִקְדַּשְׁתִּי בָם לְעֵינֵי
הַגּוֹיִם וְיָשְׁבוּ עַל־אַדְמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדִּי
לְיַעֲקֹב׃ וְיָשְׁבוּ עָלֶיהָ לָבֶטַח וּבָנוּ בָתִּים וְנָטְעוּ
כְרָמִים וְיָשְׁבוּ לָבֶטַח בַּעֲשׂוֹתִי שְׁפָטִים בְּכֹל
הַשָּׁאטִים אֹתָם מִסְּבִיבוֹתָם וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָֹה
אֱלֹהֵיהֶם׃ בַּשָּׁנָה הָעֲשִׂרִית בָּעֲשִׂרִי בִּשְׁנֵים עָשָׂר
לַחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר־יְהוָֹה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם שִׂים

פָּנֶיךָ עַל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם וְהִנָּבֵא עָלָיו וְעַל־
מִצְרַיִם כֻּלָּהּ׃ דַּבֵּר וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָי יֱהֹוִה
הִנְנִי עָלֶיךָ פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם הַתַּנִּים הַגָּדוֹל
הָרֹבֵץ בְּתוֹךְ יְאֹרָיו אֲשֶׁר אָמַר לִי יְאֹרִי וַאֲנִי
עֲשִׂיתִנִי׃ וְנָתַתִּי חַחִיִּים בִּלְחָיֶיךָ וְהִדְבַּקְתִּי דְגַת־
יְאֹרֶיךָ בְּקַשְׂקְשֹׂתֶיךָ וְהַעֲלִיתִיךָ מִתּוֹךְ יְאֹרֶיךָ וְאֵת
כָּל־דְּגַת יְאֹרֶיךָ בְּקַשְׂקְשֹׂתֶיךָ תִּדְבָּק׃ וּנְטַשְׁתִּיךָ
הַמִּדְבָּרָה אוֹתְךָ וְאֵת כָּל־דְּגַת יְאֹרֶיךָ עַל־פְּנֵי
הַשָּׂדֶה תִּפּוֹל לֹא תֵאָסֵף וְלֹא תִקָּבֵץ לְחַיַּת הָאָרֶץ
וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם נְתַתִּיךָ לְאָכְלָה׃ וְיָדְעוּ כָּל־יֹשְׁבֵי
מִצְרַיִם כִּי אֲנִי יְהוָה יַעַן הֱיוֹתָם מִשְׁעֶנֶת קָנֶה לְבֵית
יִשְׂרָאֵל׃ בְּתָפְשָׂם בְּךָ בַכַּפְּךָ תֵּרוֹץ וּבָקַעְתָּ לָהֶם כָּל־
כָּתֵף וּבְהִשָּׁעֲנָם עָלֶיךָ תִּשָּׁבֵר וְהַעֲמַדְתָּ לָהֶם כָּל־
מָתְנָיִם׃ לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהֹוִה הִנְנִי מֵבִיא
עָלַיִךְ חֶרֶב וְהִכְרַתִּי מִמֵּךְ אָדָם וּבְהֵמָה׃ וְהָיְתָה
אֶרֶץ־מִצְרַיִם לִשְׁמָמָה וְחָרְבָּה וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה
יַעַן אָמַר יְאֹר לִי וַאֲנִי עָשִׂיתִי׃ לָכֵן הִנְנִי אֵלֶיךָ וְאֶל־
יְאֹרֶיךָ וְנָתַתִּי אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם לְחָרְבוֹת חֹרֶב
שְׁמָמָה מִמִּגְדֹּל סְוֵנֵה וְעַד־גְּבוּל כּוּשׁ׃ לֹא תַעֲבָר־

כֻּלָּה כ"ה ברוב ס"מ ועיין מ"ש שמסתפק בו אבל יש הכרע מן ב' מסרת האחת אומרת כֻּלֹּה ג' כ"כ ובי' כלה יילל (ישעיה טו ג) ותבילו (שם י"ז) ועל ישראל כלה (ב"ק ט) ועוד מסרה אחריתא אומרת כֻּלָּה ד' ובי' חזה כלה (ישעי' מח ו) תבל כלה (איוב לד יג) ידעת כלה (שם לח יח) ועל מצרים כלה. סְוֵנֵה ס"א סְוֵנָה.

בָּהּ רֶגֶל אָדָם וְרֶגֶל בְּהֵמָה לֹא תַעֲבָר־בָּהּ וְלֹא תֵשֵׁב
אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וְנָתַתִּי אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁמָמָה
בְּתוֹךְ אֲרָצוֹת נְשַׁמּוֹת וְעָרֶיהָ בְּתוֹךְ עָרִים מָחֳרָבוֹת
תִּהְיֶיןָ שְׁמָמָה אַרְבָּעִים שָׁנָה וַהֲפִצֹתִי אֶת־מִצְרַיִם
בַּגּוֹיִם וְזֵרִיתִים בָּאֲרָצוֹת׃ כִּי כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה
מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה אֲקַבֵּץ אֶת־מִצְרַיִם מִן־הָעַמִּים
אֲשֶׁר־נָפֹצוּ שָׁמָּה׃ וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבוּת מִצְרַיִם
וַהֲשִׁבֹתִי אֹתָם אֶרֶץ פַּתְרוֹס עַל־אֶרֶץ מְכוּרָתָם
וְהָיוּ שָׁם מַמְלָכָה שְׁפָלָה׃ מִן־הַמַּמְלָכוֹת תִּהְיֶה
שְׁפָלָה וְלֹא־תִתְנַשֵּׂא עוֹד עַל־הַגּוֹיִם וְהִמְעַטְתִּים
לְבִלְתִּי רְדוֹת בַּגּוֹיִם׃ וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד לְבֵית יִשְׂרָאֵל
לְמִבְטָח מַזְכִּיר עָוֺן בִּפְנוֹתָם אַחֲרֵיהֶם וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי
אֲדֹנָי יֱהוִה׃ וַיְהִי בְּעֶשְׂרִים וָשֶׁבַע שָׁנָה בָּרִאשׁוֹן
בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל הֶעֱבִיד אֶת־חֵילוֹ עֲבֹדָה
גְדֹלָה אֶל־צֹר כָּל־רֹאשׁ מֻקְרָח וְכָל־כָּתֵף מְרוּטָה
וְשָׂכָר לֹא־הָיָה לוֹ וּלְחֵילוֹ מִצֹּר עַל־הָעֲבֹדָה אֲשֶׁר־
עָבַד עָלֶיהָ׃ לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה הִנְנִי נֹתֵן
לִנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם וְנָשָׂא
הֲמֹנָהּ וְשָׁלַל שְׁלָלָהּ וּבָזַז בִּזָּהּ וְהָיְתָה שָׂכָר לְחֵילוֹ׃

וזריתים ג׳ מלא. לְמִבְטָח ל׳. העבדה ח״ו עפ״ס המומרת כ״ע ח״ו כ״ע ל״ה דכולם מ״ו במ״ב. ובזז בִּזָּהּ לית מפיק ה׳ וסן ח״ב מן חד חד מפיק כ׳ וכו׳ במערכת.

פְּעֻלָּתוֹ אֲשֶׁר־עָבַד בָּהּ נָתַתִּי לוֹ אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם
אֲשֶׁר עָשׂוּ לִי נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה׃ בַּיּוֹם הַהוּא אַצְמִיחַ
קֶרֶן לְבֵית יִשְׂרָאֵל וּלְךָ אֶתֵּן פִּתְחוֹן־פֶּה בְּתוֹכָם
וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃

הפטרת בא אל פרעה

בירמיה סימן מ״ו.

הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לָבוֹא
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל לְהַכּוֹת אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
הַגִּידוּ בְמִצְרַיִם וְהַשְׁמִיעוּ בְמִגְדּוֹל וְהַשְׁמִיעוּ בְנֹף
וּבְתַחְפַּנְחֵס אִמְרוּ הִתְיַצֵּב וְהָכֵן לָךְ כִּי־אָכְלָה
חֶרֶב סְבִיבֶיךָ׃ מַדּוּעַ נִסְחַף אַבִּירֶיךָ לֹא עָמַד כִּי
יְהוָה הֲדָפוֹ׃ הִרְבָּה כּוֹשֵׁל גַּם־נָפַל אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ
וַיֹּאמְרוּ קוּמָה וְנָשֻׁבָה אֶל־עַמֵּנוּ וְאֶל־אֶרֶץ מוֹלַדְתֵּנוּ
מִפְּנֵי חֶרֶב הַיּוֹנָה׃ קָרְאוּ שָׁם פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם
שָׁאוֹן הֶעֱבִיר הַמּוֹעֵד׃ חַי־אָנִי נְאֻם־הַמֶּלֶךְ יְהוָה
צְבָאוֹת שְׁמוֹ כִּי כְּתָבוֹר בֶּהָרִים וּכְכַרְמֶל בַּיָּם יָבוֹא׃
כְּלֵי גוֹלָה עֲשִׂי־לָךְ יוֹשֶׁבֶת בַּת־מִצְרָיִם כִּי־נֹף
לְשַׁמָּה תִהְיֶה וְנִצְּתָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ עֶגְלָה יְפֵה־
פִיָּה מִצְרָיִם קֶרֶץ מִצָּפוֹן בָּא בָא׃ גַּם־

הֶעֱבִיר וכי״י הֶעֱבִיר וכתב בגליונו כן נקוד בהיללי׳ ועיין מ״ש. וככרמל בים
נכ״י וככרמל בַּיָּם. עשי־לך במקף בס״מ וכ״י כמשפט כל עשי עשה עשו
הדבוקים אל תיבה שמעמה בלא״ה בכולם מוקפים וכן כל דומיהם ותנחי בנזכר

שְׂכִרֶיהָ בְקִרְבָּהּ כְּעֶגְלֵי מַרְבֵּק כִּי־גַם־הֵמָּה הִפְנוּ
נָסוּ יַחְדָּיו לֹא עָמָדוּ כִּי יוֹם אֵידָם בָּא עֲלֵיהֶם עֵת
פְּקֻדָּתָם׃ קוֹלָהּ כַּנָּחָשׁ יֵלֵךְ כִּי־בְחַיִל יֵלֵכוּ
וּבְקַרְדֻּמּוֹת בָּאוּ לָהּ כְּחֹטְבֵי עֵצִים׃ כָּרְתוּ יַעְרָהּ
נְאֻם־יְהוָה כִּי לֹא יֵחָקֵר כִּי רַבּוּ מֵאַרְבֶּה וְאֵין לָהֶם
מִסְפָּר׃ הֹבִישָׁה בַּת־מִצְרָיִם נִתְּנָה בְּיַד עַם־צָפוֹן׃
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי פוֹקֵד אֶל־
אָמוֹן מִנֹּא וְעַל־פַּרְעֹה וְעַל־מִצְרַיִם וְעַל־אֱלֹהֶיהָ
וְעַל־מְלָכֶיהָ וְעַל־פַּרְעֹה וְעַל הַבֹּטְחִים בּוֹ׃ וּנְתַתִּים
בְּיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל
וּבְיַד עֲבָדָיו וְאַחֲרֵי־כֵן תִּשְׁכֹּן כִּימֵי־קֶדֶם נְאֻם־יְהוָה׃
וְאַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב וְאַל־תֵּחַת יִשְׂרָאֵל
כִּי הִנְנִי מוֹשִׁעֲךָ מֵרָחוֹק וְאֶת־זַרְעֲךָ מֵאֶרֶץ שִׁבְיָם
וְשָׁב יַעֲקוֹב וְשָׁקַט וְשַׁאֲנַן וְאֵין מַחֲרִיד׃ אַתָּה אַל־
תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָה כִּי אִתְּךָ אָנִי כִּי אֶעֱשֶׂה
כָלָה בְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדַּחְתִּיךָ שָׁמָּה וְאֹתְךָ לֹא־
אֶעֱשֶׂה כָלָה וְיִסַּרְתִּיךָ לַמִּשְׁפָּט וְנַקֵּה לֹא אֲנַקֶּךָּ׃

בספרי מדפסי הטעמים דף כ"ג. שְׂכִרֶיהָ ב"ה נרות בפריטו ובמקצתם גם בספרי
כ"י שכירה מלא דמלא וכן מבואר כי כל ליגלא דכביר מ"י והוי לו׳ לבעל המסרה
להזכירו ולהוציאו מכללם. מוֹשִׁעֲךָ ל׳ ח"י. וְשָׁב יעקוב ב׳ מ"ו.

בשופטים סימן ד׳ ובסימן ה׳. והספרדים מתחילין להלן ותשר.

ודבורה אשה נביאה אשת לפידות היא שפטה
את־ישראל בעת ההיא: והיא יושבת תחת־תמר
דבורה בין הרמה ובין בית־אל בהר אפרים ויעלו
אליה בני ישראל למשפט: ותשלח ותקרא לברק
בן־אבינעם מקדש נפתלי ותאמר אליו הלא־
צוה׀ יהוה אלהי־ישראל לך ומשכת בהר תבור
ולקחת עמך עשרת אלפים איש מבני נפתלי
ומבני זבלון: ומשכתי אליך אל־נחל קישון את־
סיסרא שר־צבא יבין ואת־רכבו ואת־המונו
ונתתיהו בידך: ויאמר אליה ברק אם־תלכי
עמי והלכתי ואם־לא תלכי עמי לא אלך: ותאמר
הלך אלך עמך אפס כי לא תהיה תפארתך על־
הדרך אשר אתה הולך כי ביד־אשה ימכר יהוה
את־סיסרא ותקם דבורה ותלך עם־ברק קדשה:
ויזעק ברק את־זבולן ואת־נפתלי קדשה ויעל
ברגליו עשרת אלפי איש ותעל עמו דבורה: וחבר
הקיני נפרד מקין מבני חבב חתן משה ויט אהלו
עד־אלון בצענים אשר את־קדש: ויגדו לסיסרא

בצעננים ק׳

אשר אתה כ״ה בס״מ וכ״י. ביד־אשה במקף בס״מ וכ״י וכן נכון ככתוב בס׳ משפטי הטעמים דף כ״ה. קדשה הקוף בגע״י וכ״כ הר״מ הנקדן בהזהיר כל קדשה קדשה לרויים בלא טעם בגרון ועיין מ״ש. וחבר בה׳ נקודות בכ״י וכן כל הכירוז שנפרשה. נפרד בכ״י נפרד בפתח ומסר ל׳ ועיין מ״ש. עד־אלון כ״ה בדוג

כִּי עָלָה בָּרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם הַר־תָּבוֹר: וַיַּזְעֵק סִיסְרָא
אֶת־כָּל־רִכְבּוֹ תְּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב בַּרְזֶל וְאֶת־כָּל־
הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מֵחֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם אֶל־נַחַל קִישׁוֹן:
וַתֹּאמֶר דְּבֹרָה אֶל־בָּרָק קוּם כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן
יְהוָה אֶת־סִיסְרָא בְּיָדֶךָ הֲלֹא יְהוָה יָצָא לְפָנֶיךָ וַיֵּרֶד
בָּרָק מֵהַר תָּבוֹר וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ אַחֲרָיו:
וַיָּהָם יְהוָה אֶת־סִיסְרָא וְאֶת־כָּל־הָרֶכֶב וְאֶת־כָּל־
הַמַּחֲנֶה לְפִי־חֶרֶב לִפְנֵי בָרָק וַיֵּרֶד סִיסְרָא מֵעַל
הַמֶּרְכָּבָה וַיָּנָס בְּרַגְלָיו: וּבָרָק רָדַף אַחֲרֵי הָרֶכֶב
וְאַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה עַד חֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם וַיִּפֹּל כָּל־מַחֲנֵה
סִיסְרָא לְפִי־חֶרֶב לֹא נִשְׁאַר עַד־אֶחָד: וְסִיסְרָא
נָס בְּרַגְלָיו אֶל־אֹהֶל יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי כִּי שָׁלוֹם
בֵּין יָבִין מֶלֶךְ־חָצוֹר וּבֵין בֵּית חֶבֶר הַקֵּינִי: וַתֵּצֵא
יָעֵל לִקְרַאת סִיסְרָא וַתֹּאמֶר אֵלָיו סוּרָה אֲדֹנִי
סוּרָה אֵלַי אַל־תִּירָא וַיָּסַר אֵלֶיהָ הָאֹהֱלָה וַתְּכַסֵּהוּ
בַּשְּׂמִיכָה: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־מַיִם
כִּי צָמֵאתִי וַתִּפְתַּח אֶת־נֹאוד הֶחָלָב וַתַּשְׁקֵהוּ
וַתְּכַסֵּהוּ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עֲמֹד פֶּתַח הָאֹהֶל וְהָיָה
אִם־אִישׁ יָבֹא וּשְׁאֵלֵךְ וְאָמַר הֲיֵשׁ־פֹּה אִישׁ וְאָמַרְתְּ

בספרים ובמקומם אֵילוֹן מלא דמלא ובתי הגירסות מתנגדות על המס"ג במערכת
צרך אילון כי נמצא משמע של"ל אֵלֹן חבר דמכר. הַיְשׁפֹה היו"ד נבנע בכ"ם
וכ"י וכן מבטנו וכמו שכתבתי בחומש כא"ר עינים על הי"ש לכם אב בב' ויגש

אין: ותקח יעל אשת־חבר את־יתד האהל ותשם
את־המקבת בידה ותבוא אליו בלאט ותתקע
את־היתד ברקתו ותצנח בארץ והוא־נרדם
ויעף וימת: והנה ברק רדף את־סיסרא ותצא
יעל לקראתו ותאמר לו לך ואראך את־האיש
אשר־אתה מבקש ויבא אליה והנה סיסרא נפל
מת והיתד ברקתו: ויכנע אלהים ביום ההוא את
יבין מלך־כנען לפני בני ישראל: ותלך יד בני
ישראל הלוך וקשה על יבין מלך־כנען עד אשר
הכריתו את יבין מלך־כנען: כאן מתחילים הספרדים.

ותשר דבורה וברק בן אבינעם ביום ההוא
לאמר: בפרע פרעות בישראל בהתנדב עם
ברכו יהוה: שמעו מלכים האזינו רזנים אנכי
ליהוה אנכי אשירה אזמר ליהוה אלהי ישראל:
יהוה בצאתך משעיר בצעדך משדה אדום ארץ
רעשה גם־שמים נטפו גם־עבים נטפו מים:
הרים נזלו מפני יהוה זה סיני מפני יהוה אלהי
ישראל: בימי שמגר בן־ענת בימי יעל חדלו ארחות
והלכי נתיבות ילכו ארחות עקלקלות: חדלו
פרזון בישראל חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי
אם בישראל: יבחר אלהים חדשים אז לחם

ותשר. ארחות כך"ח וכן נראה מן המכלול בשקל פעל. חדלו. לחם ל' מלרע.

שְׁעָרִים מָגֵן אִם־יֵרָאֶה וָרֹמַח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף
בְּיִשְׂרָאֵל׃ לִבִּי לְחוֹקְקֵי יִשְׂרָאֵל הַמִּתְנַדְּבִים בָּעָם
בָּרְכוּ יְהוָה׃ רֹכְבֵי אֲתֹנוֹת צְחֹרוֹת יֹשְׁבֵי עַל־מִדִּין
וְהֹלְכֵי עַל־דֶּרֶךְ שִׂיחוּ׃ מִקּוֹל מְחַצְצִים בֵּין
מַשְׁאַבִּים שָׁם יְתַנּוּ צִדְקוֹת יְהוָה צִדְקֹת פִּרְזוֹנוֹ
בְּיִשְׂרָאֵל אָז יָרְדוּ לַשְּׁעָרִים עַם־יְהוָה׃ עוּרִי עוּרִי
דְּבוֹרָה עוּרִי עוּרִי דַּבְּרִי־שִׁיר קוּם בָּרָק וּשְׁבֵה
שֶׁבְיְךָ בֶּן־אֲבִינֹעַם׃ אָז יְרַד שָׂרִיד לְאַדִּירִים עָם
יְהוָה יְרַד־לִי בַּגִּבּוֹרִים׃ מִנִּי אֶפְרַיִם שָׁרְשָׁם
בַּעֲמָלֵק אַחֲרֶיךָ בִנְיָמִין בַּעֲמָמֶיךָ מִנִּי מָכִיר יָרְדוּ
מְחֹקְקִים וּמִזְּבוּלֻן מֹשְׁכִים בְּשֵׁבֶט סֹפֵר׃ וְשָׂרַי
בְּיִשָּׂשכָר עִם־דְּבֹרָה וְיִשָּׂשכָר כֵּן בָּרָק בָּעֵמֶק
שֻׁלַּח בְּרַגְלָיו בִּפְלַגּוֹת רְאוּבֵן גְּדֹלִים חִקְקֵי־לֵב׃
לָמָּה יָשַׁבְתָּ בֵּין הַמִּשְׁפְּתַיִם לִשְׁמֹעַ שְׁרִקוֹת
עֲדָרִים לִפְלַגּוֹת רְאוּבֵן גְּדוֹלִים חִקְרֵי־לֵב׃ גִּלְעָד
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן שָׁכֵן וְדָן לָמָּה יָגוּר אֳנִיּוֹת אָשֵׁר יָשַׁב
לְחוֹף יַמִּים וְעַל־מִפְרָצָיו יִשְׁכּוֹן׃ זְבֻלוּן עַם חֵרֵף
נַפְשׁוֹ לָמוּת וְנַפְתָּלִי עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה׃ בָּאוּ מְלָכִים
נִלְחָמוּ אָז נִלְחֲמוּ מַלְכֵי כְנַעַן בְּתַעְנַךְ עַל־מֵי מְגִדּוֹ

עוּרִי עוּרִי דבורה עוּרִי עוּרִי הראשונים מלרע והאחרונים מלעיל וכ"כ במכלול ד"ק דף קל"ו גם בצחות ד"ב דף מ' א' גם במאזנים ד"א דף ל"ו א'. בְּתַעְנַךְ כ"ס בספרינו גם בכי"י אבל המ"ס היציג סמלא במ"ב בְּתַעֲנַךְ ע"ש.

בֶּצַע כֶּסֶף לֹא לָקָחוּ׃ מִן־שָׁמַיִם נִלְחָמוּ הַכּוֹכָבִים
מִמְּסִלּוֹתָם נִלְחֲמוּ עִם סִיסְרָא׃ נַחַל קִישׁוֹן גְּרָפָם
נַחַל קְדוּמִים נַחַל קִישׁוֹן תִּדְרְכִי נַפְשִׁי עֹז׃ אָז הָלְמוּ
עִקְּבֵי־סוּס מִדַּהֲרוֹת דַּהֲרוֹת אַבִּירָיו׃ אוֹרוּ מֵרוֹז
אָמַר מַלְאַךְ יְהוָה אֹרוּ אָרוֹר יֹשְׁבֶיהָ כִּי לֹא־בָאוּ
לְעֶזְרַת יְהוָה לְעֶזְרַת יְהוָה בַּגִּבּוֹרִים׃ תְּבֹרַךְ
מִנָּשִׁים יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי מִנָּשִׁים בָּאֹהֶל
תְּבֹרָךְ׃ מַיִם שָׁאַל חָלָב נָתָנָה בְּסֵפֶל אַדִּירִים
הִקְרִיבָה חֶמְאָה׃ יָדָהּ לַיָּתֵד תִּשְׁלַחְנָה וִימִינָהּ
לְהַלְמוּת עֲמֵלִים וְהָלְמָה סִיסְרָא מָחֲקָה רֹאשׁוֹ
וּמָחֲצָה חָלְפָה רַקָּתוֹ׃ בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפַל שָׁכָב
בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפָל בַּאֲשֶׁר כָּרַע שָׁם נָפַל שָׁדוּד׃
בְּעַד הַחַלּוֹן נִשְׁקְפָה וַתְּיַבֵּב אֵם סִיסְרָא בְּעַד
הָאֶשְׁנָב מַדּוּעַ בֹּשֵׁשׁ רִכְבּוֹ לָבוֹא מַדּוּעַ אֶחֱרוּ פַּעֲמֵי
מַרְכְּבוֹתָיו׃ חַכְמוֹת שָׂרוֹתֶיהָ תַּעֲנֶינָּה אַף־הִיא
תָּשִׁיב אֲמָרֶיהָ לָהּ׃ הֲלֹא יִמְצְאוּ יְחַלְּקוּ שָׁלָל
רַחַם רַחֲמָתַיִם לְרֹאשׁ גֶּבֶר שְׁלַל צְבָעִים לְסִיסְרָא

מִמְּסִלּוֹתָם במת׳ ורפה בכ״י וכן מכתבר. עִקְּבֵי הקוף דגוש בס״מ וכ״י וכעדות רד״ק ברים פ׳ מכלול. מִדַּהֲרוֹת המ״ם גם הוא בגעיה בכ״י וכן הוא כמבואר במשפטי הטעמים דף כ״ו ב׳. כִּי לֹא־בָאוּ ס״א כִּי לֹא בָאוּ. כָּרַע נָפַל וכבכ״י כָּרַע נָפָל. נָפָל בַּאֲשֶׁר כָּרַע כ״ה בכל ספרינו וכ״י אכן במסורת ברים פ׳ ויקרא נמנה בניה׳ בכלל הקמוצין בוקף. אַף־הִיא ובכ״י הִיא. תַּעֲנֶינָּה ברוב ספרינו גם בב׳ כ״י ת״י ומסורה דריש פ׳ נח מסייע להון גם ל׳ המכלול אכן ל״ב. רַחֲמָתַיִם בדפוסים

שְׁלַל צְבָעִים רִקְמָה צֶבַע רִקְמָתַיִם לְצַוְּארֵי שָׁלָל׃
כֵּן יֹאבְדוּ כָל־אוֹיְבֶיךָ יְהוָה וְאֹהֲבָיו כְּצֵאת
הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבֻרָתוֹ וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה׃

הפטרת וישמע יתרו

בישעיה סימן ו׳.

בִּשְׁנַת־מוֹת הַמֶּלֶךְ עֻזִּיָּהוּ וָאֶרְאֶה אֶת־אֲדֹנָי יֹשֵׁב
עַל־כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא וְשׁוּלָיו מְלֵאִים אֶת־הַהֵיכָל׃
שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם
לְאֶחָד בִּשְׁתַּיִם ׀ יְכַסֶּה פָנָיו וּבִשְׁתַּיִם יְכַסֶּה רַגְלָיו
וּבִשְׁתַּיִם יְעוֹפֵף׃ וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ ׀
קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃
וַיָּנֻעוּ אַמּוֹת הַסִּפִּים מִקּוֹל הַקּוֹרֵא וְהַבַּיִת יִמָּלֵא
עָשָׁן׃ וָאֹמַר אוֹי־לִי כִי־נִדְמֵיתִי ׀ כִּי אִישׁ טְמֵא־
שְׂפָתַיִם אָנֹכִי וּבְתוֹךְ עַם־טְמֵא שְׂפָתַיִם אָנֹכִי
יֹשֵׁב כִּי אֶת־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת רָאוּ עֵינָי׃ וַיָּעָף
אֵלַי אֶחָד מִן־הַשְּׂרָפִים וּבְיָדוֹ רִצְפָּה בְּמֶלְקַחַיִם
לָקַח מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיַּגַּע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָגַע
זֶה עַל־שְׂפָתֶיךָ וְסָר עֲוֺנֶךָ וְחַטָּאתְךָ תְּכֻפָּר׃
וָאֶשְׁמַע אֶת־קוֹל אֲדֹנָי אֹמֵר אֶת־מִי אֶשְׁלַח וּמִי

קדמונים גם בספרי כ״י התי״ו פתוחה במשפט. עֻזִּיָּהוּ בכ״י היצין במתג והזי״ן רפה נוח וכבר תבירו. עֹמְדִים ממעל יְעוֹפֵף. רִצְפָּה לא דגש וכן שום לאחת דבר. נָגַע זֶה כ״ה בכ״י מלעיל והעמדה בגימל גם בכ״י כל כ״ד הוא מלעיל ועיין בספרי מכמני הטעמים דף כ״ט ב׳.

יֵלֶךְ־לָנוּ וָאֹמַר הִנְנִי שְׁלָחֵנִי׃ וַיֹּאמֶר לֵךְ וְאָמַרְתָּ לָעָם הַזֶּה שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ וְאַל־תָּבִינוּ וּרְאוּ רָאוֹ וְאַל־תֵּדָעוּ׃ הַשְׁמֵן לֵב־הָעָם הַזֶּה וְאָזְנָיו הַכְבֵּד וְעֵינָיו הָשַׁע פֶּן־יִרְאֶה בְעֵינָיו וּבְאָזְנָיו יִשְׁמָע וּלְבָבוֹ יָבִין וָשָׁב וְרָפָא לוֹ׃ וָאֹמַר עַד־מָתַי אֲדֹנָי וַיֹּאמֶר עַד אֲשֶׁר אִם־שָׁאוּ עָרִים מֵאֵין יוֹשֵׁב וּבָתִּים מֵאֵין אָדָם וְהָאֲדָמָה תִּשָּׁאֶה שְׁמָמָה׃ וְרִחַק יְהוָה אֶת־הָאָדָם וְרַבָּה הָעֲזוּבָה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃ וְעוֹד בָּהּ עֲשִׂירִיָּה וְשָׁבָה וְהָיְתָה לְבָעֵר כָּאֵלָה וְכָאַלּוֹן אֲשֶׁר בְּשַׁלֶּכֶת מַצֶּבֶת בָּם זֶרַע קֹדֶשׁ מַצַּבְתָּהּ׃

כאן מסיימין הספרדים אבל האשכנזים מוסיפין ויהי בימי.

וַיְהִי בִּימֵי אָחָז בֶּן־יוֹתָם בֶּן־עֻזִּיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עָלָה רְצִין מֶלֶךְ־אֲרָם וּפֶקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַםִ לַמִּלְחָמָה עָלֶיהָ וְלֹא יָכֹל לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ׃ וַיֻּגַּד לְבֵית דָּוִד לֵאמֹר נָחָה אֲרָם עַל־אֶפְרָיִם וַיָּנַע לְבָבוֹ וּלְבַב עַמּוֹ כְּנוֹעַ עֲצֵי־יַעַר מִפְּנֵי־רוּחַ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְשַׁעְיָהוּ צֵא־נָא לִקְרַאת אָחָז אַתָּה וּשְׁאָר יָשׁוּב בְּנֶךָ אֶל־קְצֵה תְּעָלַת הַבְּרֵכָה הָעֶלְיוֹנָה אֶל־מְסִלַּת שְׂדֵה כוֹבֵס׃ וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִשָּׁמֵר וְהַשְׁקֵט אַל־תִּירָא וּלְבָבְךָ אַל־יֵרַךְ מִשְּׁנֵי

עַד אשר וכו' עַד. עשיריה למדנחאי עשירה. ושבה מלעיל. וכאלון בדגש בפ"מ וכ"י וכבן הוא. השמר ל' מלרע, לכן הוא לכן במרים.

זַנְבוֹת הָאוּדִים הָעֲשֵׁנִים הָאֵלֶּה בָּחֳרִי־אַף רְצִין
וַאֲרָם וּבֶן־רְמַלְיָהוּ: יַעַן כִּי־יָעַץ עָלֶיךָ אֲרָם רָעָה
אֶפְרַיִם וּבֶן־רְמַלְיָהוּ לֵאמֹר: נַעֲלֶה בִיהוּדָה
וּנְקִיצֶנָּה וְנַבְקִעֶנָּה אֵלֵינוּ וְנַמְלִיךְ מֶלֶךְ בְּתוֹכָהּ
אֵת בֶּן־טָבְאַל: כִּי־יֶלֶד יֻלַּד־לָנוּ בֵּן נִתַּן־לָנוּ וַתְּהִי
הַמִּשְׂרָה עַל־שִׁכְמוֹ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל גִּבּוֹר
אֲבִי־עַד שַׂר־שָׁלוֹם: לְםַרְבֵּה הַמִּשְׂרָה וּלְשָׁלוֹם למרבה ק׳
אֵין־קֵץ עַל־כִּסֵּא דָוִד וְעַל־מַמְלַכְתּוֹ לְהָכִין אֹתָהּ
וּלְסַעֲדָהּ בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם
קִנְאַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה־זֹּאת:

הפטרת משפטים

אבל בפ׳ שקלים מפטירין של שקלים אפילו אם הוא ר״ח או מחר חדש.
בירמי׳ ס׳ מן ל״ד.

הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה אַחֲרֵי
כְּרֹת הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ בְּרִית אֶת־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר
בִּירוּשָׁלַםִ לִקְרֹא לָהֶם דְּרוֹר: לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת־
עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת־שִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִי וְהָעִבְרִיָּה חָפְשִׁים
לְבִלְתִּי עֲבָד־בָּם בִּיהוּדִי אָחִיהוּ אִישׁ: וַיִּשְׁמְעוּ

וְנַבְקִעֶנָּה לית וחבר. טָבְאַל כ״ה בס״מ גם בכ״י ומסר עליו ל׳ וחד טבאל. פֶּלֶא יועץ בשני נקודות בכל הדפוסים גם בשני כ״י אשר לי אכן הרד״ק במכלול בשקל פֶּלֶא העיד שזה בחמש נקודות לפי שבספרו כתב במתנגד לו כבר העיד המחבר בעל מנחת שי שמצא כפל בספרים עיין עליו. גם אנכי מצאתי בספרים כ״י אשר לי באמר ומשקל אחר פֶּלֶא יועץ והוא כן בחמש נקודות. לְםַרְבֵּה מ״ס בתומה באמצע וקרי לְמַרְבֵּה ועיין מ״ש והבי״ת בלר״י בעדות מברה ומכלול. וּלְסַעֲדָהּ הוי״ו בגעיה בס״מ כ״י ובעדות מ״ש והוא כמשפטו המסורה במשפטי הטעמים כ״ו ב׳.

כָל־הַשָּׂרִים וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־בָּאוּ בַבְּרִית לְשַׁלַּח
אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת־שִׁפְחָתוֹ חָפְשִׁים לְבִלְתִּי
עֲבָד־בָּם עוֹד וַיִּשְׁמְעוּ וַיְשַׁלֵּחוּ׃ וַיָּשׁוּבוּ אַחֲרֵי־כֵן
וַיָּשִׁבוּ אֶת־הָעֲבָדִים וְאֶת־הַשְּׁפָחוֹת אֲשֶׁר שִׁלְּחוּ
חָפְשִׁים וַיִּכְבִּישׁוּם לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת׃ וַיְהִי דְבַר־
יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי כָּרַתִּי בְרִית אֶת־
אֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הוֹצִאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
מִבֵּית עֲבָדִים לֵאמֹר׃ מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים תְּשַׁלְּחוּ
אִישׁ אֶת־אָחִיו הָעִבְרִי אֲשֶׁר יִמָּכֵר לְךָ וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ
שָׁנִים וְשִׁלַּחְתּוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ וְלֹא־שָׁמְעוּ אֲבוֹתֵיכֶם
אֵלַי וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם׃ וַתָּשֻׁבוּ אַתֶּם הַיּוֹם
וַתַּעֲשׂוּ אֶת־הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לִקְרֹא דְרוֹר אִישׁ לְרֵעֵהוּ
וַתִּכְרְתוּ בְרִית לְפָנַי בַּבַּיִת אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו׃
וַתָּשֻׁבוּ וַתְּחַלְּלוּ אֶת־שְׁמִי וַתָּשִׁבוּ אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ
וְאִישׁ אֶת־שִׁפְחָתוֹ אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתֶּם חָפְשִׁים
לְנַפְשָׁם וַתִּכְבְּשׁוּ אֹתָם לִהְיוֹת לָכֶם לַעֲבָדִים

וַיָּשׁוּבוּ מ"ו בס"מ וכ"י והוא חד מן שבה מ"ו בנביאים וכו' בפ' מ"א סי' כ"ב.
וַיָּשִׁבוּ ח"י בכ"י וכן נכון כי הוא חד מן ג' דכתיבין ח"י וסמנו במס"ג בפ' בלא לך
גם נדה"כ סי' ל"ד. הוֹצִאִי ג' ח"י. שֶׁבַע שנים ובכ"י שֶׁבַע. תְּשַׁלְּחוּ. שֵׁשׁ
שָׁנִים פי"ן שנים דגש בכ"י וכן בכל מקום שיתחברו שתי אותיות דומות זה בסוף
התיבה וזה בראש התיבה שאחריה וכמ"ש בהפטרה לפ' בראשית, ואע"פ שרוב בספרינו
לא חשו לזאת גם שהב"י בענין הקורא שלא לא דקדק עליהם בכל מקום מ"מ רמזתי
שאין צריך להעיר עליו בדרך כלל וכמו שהב"י גם הוא העיר עליו בפ' הלזינו.

וְלַשְּׁפָחוֹת׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אַתֶּם לֹא־שְׁמַעְתֶּם
אֵלַי לִקְרֹא דְרוֹר אִישׁ לְאָחִיו וְאִישׁ לְרֵעֵהוּ הִנְנִי
קֹרֵא לָכֶם דְּרוֹר נְאֻם־יְהוָה אֶל־הַחֶרֶב אֶל־הַדֶּבֶר
וְאֶל־הָרָעָב וְנָתַתִּי אֶתְכֶם לְזַוְעָה לְכֹל מַמְלְכוֹת לזעוה ק׳
הָאָרֶץ׃ וְנָתַתִּי אֶת־הָאֲנָשִׁים הָעֹבְרִים אֶת־בְּרִתִי
אֲשֶׁר לֹא־הֵקִימוּ אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרְתוּ
לְפָנָי הָעֵגֶל אֲשֶׁר כָּרְתוּ לִשְׁנַיִם וַיַּעַבְרוּ בֵּין בְּתָרָיו׃
שָׂרֵי יְהוּדָה וְשָׂרֵי יְרוּשָׁלַםִ הַסָּרִסִים וְהַכֹּהֲנִים וְכֹל
עַם הָאָרֶץ הָעֹבְרִים בֵּין בִּתְרֵי הָעֵגֶל׃ וְנָתַתִּי אוֹתָם
בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְהָיְתָה נִבְלָתָם
לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ׃ וְאֶת־
צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־שָׂרָיו אֶתֵּן בְּיַד אֹיְבֵיהֶם
וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד חֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל הָעֹלִים
מֵעֲלֵיכֶם׃ הִנְנִי מְצַוֶּה נְאֻם־יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִים אֶל־
הָעִיר הַזֹּאת וְנִלְחֲמוּ עָלֶיהָ וּלְכָדוּהָ וּשְׂרָפֻהָ בָאֵשׁ
וְאֶת־עָרֵי יְהוּדָה אֶתֵּן שְׁמָמָה מֵאֵין יֹשֵׁב׃ כֹּה אָמַר
יְהוָה אִם־לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם
וָאָרֶץ לֹא־שָׂמְתִּי׃ גַּם־זֶרַע יַעֲקוֹב וְדָוִד עַבְדִּי
אֶמְאַס מִקַּחַת מִזַּרְעוֹ מֹשְׁלִים אֶל־זֶרַע אַבְרָהָם
יִשְׂחָק וְיַעֲקֹב כִּי־אָשׁוּב אֶת־שְׁבוּתָם וְרִחַמְתִּים׃ [illegible]

בְּרִתִי לית חסר. זרע יעקוב חד מן ה׳ מ״ו. יִשְׂחָק חד מן ד׳ דכתיבין ש׳

במלכי׳ א׳ סימן ה׳.

ויהוה נתן חכמה לשלמה כאשר דבר־לו ויהי
שלם בין חירם ובין שלמה ויכרתו ברית שניהם׃
ויעל המלך שלמה מס מכל־ישראל ויהי המס
שלשים אלף איש׃ וישלחם לבנונה עשרת
אלפים בחדש חליפות חדש יהיו בלבנון שנים
חדשים בביתו ואדנירם על־המס׃ ויהי לשלמה
שבעים אלף נשא סבל ושמנים אלף חצב בהר׃
לבד משרי הנצבים לשלמה אשר על־המלאכה
שלשת אלפים ושלש מאות הרדים בעם העשים
במלאכה׃ ויצו המלך ויסעו אבנים גדלות אבנים

שָׁלֹם ח׳ חסר וא״ו. וַאֲדֹנִירָם כ״ה בס״מ גם בכי״ו הוי״ו גם הדל״ת שניהם מתוגים ושניהם במשפטם המבואר במשפטי הטעמים דף מ״ג וכבר כתבתי שם שדברי החכם בלמשי בעל מקנה אברם בלתי נכונים בזה, אך שבעת כתבי חיבורי משפטי הטעמים בשנת תקס״ח לא זכיתי עוד לכללי הניקוד אשר להחכם יהב״י ז״ל ועתה אחרי אשר הקרה ה׳ לידי את הספר הנכבד הזה נתברר לי כי כל כללי הניקוד והגעיא אשר בלמשי כולם לקוחים מספר זה לא שרשם בלתי מועתקים בשלימות אם לשגגת הסופר את הספר שהיה לו לפניו, והנה דברי יהב״י כעות שהם גדולים ונכונים ומשפטיו מדוקים בכל מקום גם בנדון דידן, ואלה דבריו בשער המתיגות הקלות הפשוטות: גם יש מתיגות עם תנועת כפתח בהיותו שלישי לניגון על התנאי שהתבינו כגון יַעֲמדו, וַאֲהַרגה, יֵהָרגו, פֶּן יַהַרגוני, והִתְהַלַּכְתֶּם, אם תַאֲרגי, תַאַסְפִי וכל דומיה׳. בי״ד בי״ו לי״ד הָאַרְנִי וַאדֹני וכל דומיהם מתוגים כי תנועותיהם שלישית לניגון גם הגו״א נפל לפניהם, ובשביל מקומות במקרא יולאו החלף ע״פ המסורה, וכל שום כך כה מפיק אל״ף כגון וַאֲדוניה יַאֲדוגירם עכ״ל וכ״כ במכלול ד״ק דף ימ״ג והוא מדפוס פירדא דף מ״ה א׳, וכ״ה במחברת דילן בפ׳ ויבא (בראשית מט א) וכן הן דברי יהב״י כי בשביל מקומות מפיק א׳ עפ״ה ולא נפל הגו״א לפניהם וכן בל שום כך כה מפיק א׳ ולכן אין מתיגתם פשוטה בתורת הכלל הזה כ״א בתורת כלל המתגים התמובים. הַמַּס כולן פתחין אף במס״ף וכ״כ מכלול בהקל פל.

יְקָרוֹת לְיַסֵּד הַבָּיִת אַבְנֵי גָזִית׃ וַיִּפְסְלוּ בֹּנֵי שְׁלֹמֹה
וּבֹנֵי חִירוֹם וְהַגִּבְלִים וַיָּכִינוּ הָעֵצִים וְהָאֲבָנִים
לִבְנוֹת הַבָּיִת׃ וַיְהִי בִשְׁמוֹנִים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת
שָׁנָה לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּשָּׁנָה
הָרְבִיעִית בְּחֹדֶשׁ זִו הוּא הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לִמְלֹךְ
שְׁלֹמֹה עַל־יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן הַבַּיִת לַיהוָה׃ וְהַבַּיִת
אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לַיהוָה שִׁשִּׁים־אַמָּה
אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתוֹ׃
וְהָאוּלָם עַל־פְּנֵי הֵיכַל הַבַּיִת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ
עַל־פְּנֵי רֹחַב הַבָּיִת עֶשֶׂר בָּאַמָּה רָחְבּוֹ עַל־פְּנֵי
הַבָּיִת׃ וַיַּעַשׂ לַבָּיִת חַלּוֹנֵי שְׁקֻפִים אֲטֻמִים׃ וַיִּבֶן
עַל־קִיר הַבַּיִת יָצוּעַ סָבִיב אֶת־קִירוֹת הַבַּיִת סָבִיב (יציע ק׳)
לַהֵיכָל וְלַדְּבִיר וַיַּעַשׂ צְלָעוֹת סָבִיב׃ הַיָּצוּעַ (היציע ק׳)
הַתַּחְתֹּנָה חָמֵשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ וְהַתִּיכֹנָה שֵׁשׁ
בָּאַמָּה רָחְבָּהּ וְהַשְּׁלִישִׁית שֶׁבַע בָּאַמָּה רָחְבָּהּ כִּי
מִגְרָעוֹת נָתַן לַבַּיִת סָבִיב חוּצָה לְבִלְתִּי אֲחֹז
בְּקִירוֹת הַבָּיִת׃ וְהַבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ אֶבֶן שְׁלֵמָה מַסָּע
נִבְנָה וּמַקָּבוֹת וְהַגַּרְזֶן כָּל־כְּלִי בַרְזֶל לֹא־נִשְׁמַע
בַּבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ׃ פֶּתַח הַצֵּלָע הַתִּיכֹנָה אֶל־כֶּתֶף
הַבַּיִת הַיְמָנִית וּבְלוּלִּים יַעֲלוּ עַל־הַתִּיכֹנָה וּמִן־
הַתִּיכֹנָה אֶל־הַשְּׁלִשִׁים׃ וַיִּבֶן אֶת־הַבַּיִת וַיְכַלֵּהוּ

וַיִּסְפֹּן אֶת־הַבַּיִת גֵּבִים וּשְׂדֵרֹת בָּאֲרָזִים: וַיִּבֶן אֶת־
הַיָּצוּעַ עַל־כָּל־הַבַּיִת חָמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמָתוֹ וַיֶּאֱחֹז
אֶת־הַבַּיִת בַּעֲצֵי אֲרָזִים: וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־
שְׁלֹמֹה לֵאמֹר: הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר־אַתָּה בֹנֶה אִם־
תֵּלֵךְ בְּחֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי תַּעֲשֶׂה וְשָׁמַרְתָּ אֶת־
כָּל־מִצְוֺתַי לָלֶכֶת בָּהֶם וַהֲקִמֹתִי אֶת־דְּבָרִי
אִתָּךְ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־דָּוִד אָבִיךָ: וְשָׁכַנְתִּי
בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֶעֱזֹב אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל:

הפטרת תצוה

אבל בפ' זכור מפטירין של פ' זכור.

ביחזקאל סי' מ"ג.

אַתָּה בֶן־אָדָם הַגֵּד אֶת־בֵּית־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַבַּיִת
וְיִכָּלְמוּ מֵעֲוֺנוֹתֵיהֶם וּמָדְדוּ אֶת־תָּכְנִית: וְאִם־
נִכְלְמוּ מִכֹּל אֲשֶׁר־עָשׂוּ צוּרַת הַבַּיִת וּתְכוּנָתוֹ
וּמוֹצָאָיו וּמוֹבָאָיו וְכָל־צוּרֹתָו וְאֵת כָּל־חֻקֹּתָיו
וְכָל־צוּרֹתָו וְכָל־תּוֹרֹתָו הוֹדַע אוֹתָם וּכְתֹב
לְעֵינֵיהֶם וְיִשְׁמְרוּ אֶת־כָּל־צוּרָתוֹ וְאֶת־כָּל־חֻקֹּתָיו
וְעָשׂוּ אוֹתָם: זֹאת תּוֹרַת הַבָּיִת עַל־רֹאשׁ הָהָר
כָּל־גְּבֻלוֹ סָבִיב סָבִיב קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִנֵּה־זֹאת
תּוֹרַת הַבָּיִת: וְאֵלֶּה מִדּוֹת הַמִּזְבֵּחַ בָּאַמּוֹת אַמָּה
אַמָּה וָטֹפַח וְחֵיק הָאַמָּה וְאַמָּה־רֹחַב וּגְבוּלָהּ אֶל־

וְאִם־נִכְלְמוּ הוי"ו בגעיא. וּמוֹבָאָיו וכל בפסק. חקתיו וכל־צורתו כתיב שני טעמי יתיר מסבתי הטעמים דף כ"ה ע"א. גבולו ב' ווי"ן חסר הב'. וגבולה פ"א.

שפתה סביב זרת האחד וזה גב המזבח: ומחיק
הארץ עד־העזרה התחתונה שתים אמות ורחב
אמה אחת ומהעזרה הקטנה עד־העזרה
הגדולה ארבע אמות ורחב האמה: וההראל
ארבע אמות ומהאראיל ולמעלה הקרנות
ארבע: והאראיל שתים עשרה ארך בשתים (והאריאל)
עשרה רחב רבוע אל ארבעת רבעיו: והעזרה
ארבע עשרה ארך בארבע עשרה רחב אל
ארבעת רבעיה והגבול סביב אותה חצי האמה
והחיק לה אמה סביב ומעלתהו פנות קדים:
ויאמר אלי בן־אדם כה אמר אדני יהוה אלה
חקות המזבח ביום העשותו להעלות עליו עולה
ולזרק עליו דם: ונתתה אל־הכהנים הלוים
אשר הם מזרע צדוק הקרבים אלי נאם אדני
יהוה לשרתני פר בן־בקר לחטאת: ולקחת
מדמו ונתתה על־ארבע קרנתיו ואל־ארבע

רבוע אל ובכ"י רבוע אלי. אל ארבעת ובכ"י אל־ארבעת. והחיק כן בכ"י ונראה שזה לנ"א עיין מ"ש. העשותו כ"מ בכ"מ וכ"י וכמשפט עיין משפטי הטעמים דף מ"ח א׳. על־ארבע קרנתיו ח"ו בכ"מ וכן עיקר כעדות מס"ק על תהיינה קרנתיו (שמות כז ב) כולהון חסר, ויאמר החכם בעל מנחת שי בבתי מקראות ישנות כ"י כתוב ונתתה אל־ארבע וכן הוא בפי׳ רש"י אבל בספרי ספרד כתוב על עכ"ל ולא הכריע, והאמת שזה מחלקת ישן בין מדנחאי ומערבאי וכפי גירסת הלופים שלנו במערכת למדנחאי אל הרבע ולמערבאי על

פִּנּוֹת הָעֲזָרָה וְאֶל־הַגְּבוּל סָבִיב וְחִטֵּאתָ אוֹתוֹ
וְכִפַּרְתָּהוּ׃ וְלָקַחְתָּ אֵת הַפָּר הַחַטָּאת וּשְׂרָפוֹ
בְּמִפְקַד הַבַּיִת מִחוּץ לַמִּקְדָּשׁ׃ וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי
תַּקְרִיב שְׂעִיר־עִזִּים תָּמִים לְחַטָּאת וְחִטְּאוּ אֶת־
הַמִּזְבֵּחַ כַּאֲשֶׁר חִטְּאוּ בַּפָּר׃ בְּכַלּוֹתְךָ מֵחַטֵּא
תַּקְרִיב פַּר בֶּן־בָּקָר תָּמִים וְאַיִל מִן־הַצֹּאן תָּמִים׃
וְהִקְרַבְתָּם לִפְנֵי יְהוָה וְהִשְׁלִיכוּ הַכֹּהֲנִים עֲלֵיהֶם
מֶלַח וְהֶעֱלוּ אוֹתָם עֹלָה לַיהוָה׃ שִׁבְעַת יָמִים
תַּעֲשֶׂה שְׂעִיר־חַטָּאת לַיּוֹם וּפַר בֶּן־בָּקָר וְאַיִל
מִן־הַצֹּאן תְּמִימִים יַעֲשׂוּ׃ שִׁבְעַת יָמִים יְכַפְּרוּ
אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְטִהֲרוּ אֹתוֹ וּמִלְאוּ יָדוֹ׃ וִיכַלּוּ (ידו ק׳ ידיו)
אֶת־הַיָּמִים וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה יַעֲשׂוּ
הַכֹּהֲנִים עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֶת־עוֹלוֹתֵיכֶם וְאֶת־
שַׁלְמֵיכֶם וְרָצָאתִי אֶתְכֶם נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃

וידענו כי מערבאי סומכין על קריאת בן אשר כמבואר במנחת שי ריש פ׳ בראשית וברוב המקומות בבירא לן כוותי׳ עיין מנחת שי בדה״ב סי׳ ע״ו ב׳, ותרין מסרות מוכיחות כדעת מיגר אי אחת הלא היא כתובה בפ׳ יתרו סי׳ י״ט במנה פסוק זה בכלל י״ד פסוקן דאית בהון חד על ותרין אל וכו׳ וכו׳, ומסרה אחריתא במערבת אות אל״ף א״ב מן חד חד אל דלוג וסי׳ וכו׳ ומנה בכלל היחידאין אל ארבע בפסוק וארבע כתבות בב׳ מלכים א׳ ז׳ ל״ד גם בס מבור עליו לית דכמיך ש״מ דענינא על ארבע. ואל־הגבול במקף וגעי׳ בכ״י גם במ״נ בשל רע״א ורפ״ו וכמספט. פר בן־בקר ונכי״י פר־מוקף. עלה ה׳ חסר בסיפ׳. תמימים לית מלא בנעירה. ורצאתי כתיב אלף במקום יו״ד ובכר הזכירו הראב״ע בריש ס׳ צחות.

אבל בק״ק פפ״ד מתחילין לקמן וישלח אחאב וכמנהג ספרדים.
במלכים א׳ סימן י״ח.

וַיְהִי יָמִים רַבִּים וּדְבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־אֵלִיָּהוּ
בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית לֵאמֹר לֵךְ הֵרָאֵה אֶל־אַחְאָב
וְאֶתְּנָה מָטָר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ
לְהֵרָאוֹת אֶל־אַחְאָב וְהָרָעָב חָזָק בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיִּקְרָא
אַחְאָב אֶל־עֹבַדְיָהוּ אֲשֶׁר עַל־הַבָּיִת וְעֹבַדְיָהוּ הָיָה
יָרֵא אֶת־יְהוָה מְאֹד׃ וַיְהִי בְּהַכְרִית אִיזֶבֶל אֵת
נְבִיאֵי יְהוָה וַיִּקַּח עֹבַדְיָהוּ מֵאָה נְבִיאִים וַיַּחְבִּיאֵם
חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְּעָרָה וְכִלְכְּלָם לֶחֶם וָמָיִם׃ וַיֹּאמֶר
אַחְאָב אֶל־עֹבַדְיָהוּ לֵךְ בָּאָרֶץ אֶל־כָּל־מַעְיְנֵי הַמַּיִם
וְאֶל כָּל־הַנְּחָלִים אוּלַי ׀ נִמְצָא חָצִיר וּנְחַיֶּה סוּס
וָפֶרֶד וְלוֹא נַכְרִית מֵהַבְּהֵמָה׃ וַיְחַלְּקוּ לָהֶם אֶת־
הָאָרֶץ לַעֲבָר־בָּהּ אַחְאָב הָלַךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ
וְעֹבַדְיָהוּ הָלַךְ בְּדֶרֶךְ־אֶחָד לְבַדּוֹ׃ וַיְהִי עֹבַדְיָהוּ
בַּדֶּרֶךְ וְהִנֵּה אֵלִיָּהוּ לִקְרָאתוֹ וַיַּכִּרֵהוּ וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו
וַיֹּאמֶר הַאַתָּה זֶה אֲדֹנִי אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אָנִי
לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר מֶה חָטָאתִי

הֵרָאֵה ל׳ ומן כ״ס מילין מייחדין קמצין בלי׳ וסי׳ במסורת יערך קמץ. והרעב חזק ובכ״י והרעב חזק. ויחביאם כן הוא בס״מ וכ״י ועיקר כמבואר במשפטי הטעמים דף כ׳ בדין הטרח. מֵהַבְּהֵמָה כ״ה בס״מ גם בכ״י וכ״כ מ״ש, ויש מכריע מן המסורה במסורת הוא מ״ס במנה זה נכלל כ״ב דכל חד וחד לית דכו׳ שמשמשין מה בראשיהון. וַיְחַלְּקוּ הוי״ו בלא געיא שהרי התיבה במרכת.

כִּי־אַתָּה נֹתֵן אֶת־עַבְדְּךָ בְּיַד־אַחְאָב לַהֲמִיתֵנִי׃
חַי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אִם־יֶשׁ־גּוֹי וּמַמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־
שָׁלַח אֲדֹנִי שָׁם לְבַקֶּשְׁךָ וְאָמְרוּ אָיִן וְהִשְׁבִּיעַ אֶת־
הַמַּמְלָכָה וְאֶת־הַגּוֹי כִּי לֹא יִמְצָאֶכָּה׃ וְעַתָּה אַתָּה
אֹמֵר לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וְהָיָה אֲנִי
אֵלֵךְ מֵאִתָּךְ וְרוּחַ יְהוָה יִשָּׂאֲךָ עַל אֲשֶׁר לֹא־אֵדָע
וּבָאתִי לְהַגִּיד לְאַחְאָב וְלֹא יִמְצָאֲךָ וַהֲרָגָנִי וְעַבְדְּךָ
יָרֵא אֶת־יְהוָה מִנְּעֻרָי׃ הֲלֹא־הֻגַּד לַאדֹנִי אֵת
אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בַּהֲרֹג אִיזֶבֶל אֵת נְבִיאֵי יְהוָה וָאַחְבִּא
מִנְּבִיאֵי יְהוָה מֵאָה אִישׁ חֲמִשִּׁים חֲמִשִּׁים אִישׁ
בַּמְּעָרָה וָאֲכַלְכְּלֵם לֶחֶם וָמָיִם׃ וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר
לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ וַהֲרָגָנִי׃ וַיֹּאמֶר
אֵלִיָּהוּ חַי יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו כִּי
הַיּוֹם אֵרָאֶה אֵלָיו׃ וַיֵּלֶךְ עֹבַדְיָהוּ לִקְרַאת אַחְאָב
וַיַּגֶּד־לוֹ וַיֵּלֶךְ אַחְאָב לִקְרַאת אֵלִיָּהוּ׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת
אַחְאָב אֶת־אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֵלָיו הַאַתָּה זֶה
עֹכֵר יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לֹא עָכַרְתִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי
אִם־אַתָּה וּבֵית אָבִיךָ בַּעֲזָבְכֶם אֶת־מִצְוֺת יְהוָה
וַתֵּלֶךְ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים׃ וְעַתָּה שְׁלַח קְבֹץ אֵלַי

אֲשֶׁר וכן כ"י אשר. יִשָּׂאֲךָ היוד בגעיא בכ"מ וכמוהו יִמְצָאֲךָ ושניהם כמשפטם המנוחה בדברי מ"ה דק נ"ה. עַל כ"ה בכ"י ומתגר. הֲלֹא ומכני כ"י הֲלֹא בחולם.

אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַר הַכַּרְמֶל וְאֶת־נְבִיאֵי
הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וּנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה
אַרְבַּע מֵאוֹת אֹכְלֵי שֻׁלְחַן אִיזָבֶל:

כאן מתחילין הספרדים והאיטליאני וק"ק פפ"ד·

וַיִּשְׁלַח אַחְאָב בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבֹּץ אֶת־
הַנְּבִיאִים אֶל־הַר הַכַּרְמֶל: וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ אֶל־כָּל־
הָעָם וַיֹּאמֶר עַד־מָתַי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל־שְׁתֵּי
הַסְּעִפִּים אִם־יְהוָה הָאֱלֹהִים לְכוּ אַחֲרָיו וְאִם־
הַבַּעַל לְכוּ אַחֲרָיו וְלֹא־עָנוּ הָעָם אֹתוֹ דָּבָר: וַיֹּאמֶר
אֵלִיָּהוּ אֶל־הָעָם אֲנִי נוֹתַרְתִּי נָבִיא לַיהוָה לְבַדִּי
וּנְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים אִישׁ: וְיִתְּנוּ־
לָנוּ שְׁנַיִם פָּרִים וְיִבְחֲרוּ לָהֶם הַפָּר הָאֶחָד
וִינַתְּחֻהוּ וְיָשִׂימוּ עַל־הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא יָשִׂימוּ וַאֲנִי
אֶעֱשֶׂה ׀ אֶת־הַפָּר הָאֶחָד וְנָתַתִּי עַל־הָעֵצִים וְאֵשׁ
לֹא אָשִׂים: וּקְרָאתֶם בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וַאֲנִי אֶקְרָא
בְשֵׁם־יְהוָה וְהָיָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־יַעֲנֶה בָאֵשׁ הוּא
הָאֱלֹהִים וַיַּעַן כָּל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ טוֹב הַדָּבָר: וַיֹּאמֶר
אֵלִיָּהוּ לִנְבִיאֵי הַבַּעַל בַּחֲרוּ לָכֶם הַפָּר הָאֶחָד וַעֲשׂוּ
רִאשֹׁנָה כִּי אַתֶּם הָרַבִּים וְקִרְאוּ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם
וְאֵשׁ לֹא תָשִׂימוּ: וַיִּקְחוּ אֶת־הַפָּר אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם
וַיַּעֲשׂוּ וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁם־הַבַּעַל מֵהַבֹּקֶר וְעַד־הַצָּהֳרַיִם

לֵאמֹר הַבַּעַל עֲנֵנוּ וְאֵין קוֹל וְאֵין עֹנֶה וַיְפַסְּחוּ עַל־
הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְהִי בַצָּהֳרַיִם וַיְהַתֵּל בָּהֶם
אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר קִרְאוּ בְקוֹל־גָּדוֹל כִּי־אֱלֹהִים הוּא
כִּי־שִׂיחַ וְכִי־שִׂיג לוֹ וְכִי־דֶרֶךְ לוֹ אוּלַי יָשֵׁן הוּא
וְיִקָץ׃ וַיִּקְרְאוּ בְּקוֹל גָּדוֹל וַיִּתְגֹּדְדוּ כְּמִשְׁפָּטָם
בַּחֲרָבוֹת וּבָרְמָחִים עַד־שְׁפָךְ־דָּם עֲלֵיהֶם׃ וַיְהִי
כַּעֲבֹר הַצָּהֳרַיִם וַיִּתְנַבְּאוּ עַד לַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וְאֵין
קוֹל וְאֵין־עֹנֶה וְאֵין קָשֶׁב׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לְכָל־הָעָם
גְּשׁוּ אֵלַי וַיִּגְּשׁוּ כָל־הָעָם אֵלָיו וַיְרַפֵּא אֶת־מִזְבַּח
יְהוָה הֶהָרוּס׃ וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים
כְּמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־יַעֲקֹב אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה
אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ׃ וַיִּבְנֶה אֶת־
הָאֲבָנִים מִזְבֵּחַ בְּשֵׁם יְהוָה וַיַּעַשׂ תְּעָלָה כְּבֵית
סָאתַיִם זֶרַע סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ׃ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים
וַיְנַתַּח אֶת־הַפָּר וַיָּשֶׂם עַל־הָעֵצִים׃ וַיֹּאמֶר מִלְאוּ
אַרְבָּעָה כַדִּים מַיִם וְיִצְקוּ עַל־הָעֹלָה וְעַל־הָעֵצִים
וַיֹּאמֶר שְׁנוּ וַיִּשְׁנוּ וַיֹּאמֶר שַׁלֵּשׁוּ וַיְשַׁלֵּשׁוּ׃ וַיֵּלְכוּ
הַמַּיִם סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ וְגַם אֶת־הַתְּעָלָה מִלֵּא־מָיִם׃
וַיְהִי ׀ בַּעֲלוֹת הַמִּנְחָה וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וַיֹּאמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל הַיּוֹם יִוָּדַע

ויפסחו כ"ה בספרי כ"י בגעיא ובלא קדמא כי הקדמא מבער הגעיא מתחתיו כמבואר
במבוא שערי הטעמים. וְיִקָץ לית. מַלְאוּ רפה. וְיִצְקוּ היו"ד במאריך והצדי רפה

כִּֽי־אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וּבִדְבָרְיךָ יתיר י׳
עָשִׂיתִי אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵֽלֶּה׃ עֲנֵנִי יְהוָה עֲנֵנִי
וְיֵֽדְעוּ הָעָם הַזֶּה כִּֽי־אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים וְאַתָּה
הֲסִבֹּתָ אֶת־לִבָּם אֲחֹרַנִּֽית׃ וַתִּפֹּל אֵשׁ־יְהוָה וַתֹּאכַל
אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הָעֵצִים וְאֶת־הָאֲבָנִים וְאֶת־הֶֽעָפָר
וְאֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר־בַּתְּעָלָה לִחֵֽכָה׃ וַיַּרְא כָּל־הָעָם
וַֽיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים
יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִֽים׃

הפטרת ויקהל

כמנהג הספרדים.

במלכים א׳ סי׳ ז׳.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת־חִירָם מִצֹּֽר׃
בֶּן־אִשָּׁה אַלְמָנָה הוּא מִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ־
צֹרִי חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא אֶת־הַֽחָכְמָה וְאֶת־
הַתְּבוּנָה וְאֶת־הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל־מְלָאכָה בַּנְּחֹשֶׁת
וַיָּבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־מְלַאכְתּֽוֹ׃
וַיָּצַר אֶת־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים נְחֹשֶׁת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה
אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה
אַמָּה יָסֹב אֶת־הָעַמּוּד הַשֵּׁנִֽי׃ וּשְׁתֵּי כֹתָרֹת עָשָׂה
לָתֵת עַל־רָאשֵׁי הָעַמּוּדִים מֻצַק נְחֹשֶׁת חָמֵשׁ
אַמּוֹת קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הָֽאֶחָת וְחָמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת

מֻצַק קבוץ ופתח לפי שהוא סמוך, רד״ק.

הַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית: שְׂבָכִים מַעֲשֵׂה שְׂבָכָה גְּדִלִים
מַעֲשֵׂה שַׁרְשְׁרוֹת לַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ
הָעַמּוּדִים שִׁבְעָה לַכֹּתֶרֶת הָאֶחָת וְשִׁבְעָה לַכֹּתֶרֶת
הַשֵּׁנִית: וַיַּעַשׂ אֶת־הָעַמּוּדִים וּשְׁנֵי טוּרִים סָבִיב
עַל־הַשְּׂבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת־הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר
עַל־רֹאשׁ הָרִמֹּנִים וְכֵן עָשָׂה לַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית:
וְכֹתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוּשַׁן
בָּאוּלָם אַרְבַּע אַמּוֹת: וְכֹתָרֹת עַל־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים
גַּם־מִמַּעַל מִלְּעֻמַּת הַבֶּטֶן אֲשֶׁר לְעֵבֶר שְׂבָכָה
וְהָרִמּוֹנִים מָאתַיִם טֻרִים סָבִיב עַל הַכֹּתֶרֶת
הַשֵּׁנִית: וַיָּקֶם אֶת־הָעַמֻּדִים לְאֻלָם הַהֵיכָל וַיָּקֶם
אֶת־הָעַמּוּד הַיְמָנִי וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יָכִין וַיָּקֶם אֶת־
הָעַמּוּד הַשְּׂמָאלִי וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ בֹּעַז: וְעַל רֹאשׁ
הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוֹשָׁן וַתִּתֹּם מְלֶאכֶת הָעַמּוּדִים:
וַיַּעַשׂ אֶת־הַיָּם מוּצָק עֶשֶׂר בָּאַמָּה מִשְּׂפָתוֹ עַד־
שְׂפָתוֹ עָגֹל ׀ סָבִיב וְחָמֵשׁ בָּאַמָּה קוֹמָתוֹ וְקָוֵה קו
שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה יָסֹב אֹתוֹ סָבִיב: וּפְקָעִים מִתַּחַת
לִשְׂפָתוֹ ׀ סָבִיב סֹבְבִים אֹתוֹ עֶשֶׂר בָּאַמָּה מַקִּפִים
אֶת־הַיָּם סָבִיב שְׁנֵי טוּרִים הַפְּקָעִים יְצֻקִים
בִּיצֻקָתוֹ: עֹמֵד עַל־שְׁנֵי עָשָׂר בָּקָר שְׁלֹשָׁה פֹנִים ׀
צָפוֹנָה וּשְׁלֹשָׁה פֹנִים יָמָּה וּשְׁלֹשָׁה ׀ פֹּנִים נֶגְבָּה

ויקם את העמדים י"א ח"ו. לְאֻלָם ג' ח"ו וכל צורת בבית דכו'.

וּשְׁלֹשָׁה פֹּנִים מִזְרָחָה וְהַיָּם עֲלֵיהֶם מִלְמָעְלָה וְכָל־אֲחֹרֵיהֶם בָּיְתָה׃ וְעָבְיוֹ טֶפַח וּשְׂפָתוֹ כְּמַעֲשֵׂה שְׂפַת־כּוֹס פֶּרַח שׁוֹשָׁן אַלְפַּיִם בַּת יָכִיל׃

הפטרת ויקהל כמנהג האשכנזים

והיא הפטרת פקודי כמנהג הספרדים והאיטליאני ואם הוא פ׳ שקלים מפטירין של שקלים בן שבע שנים אפילו בר״ה או מחר הדש ואז מפטירין ויעש חירום לפ׳ פקודי ונק״ק פפ״ד ויעש חירום הוא הפטרת ויקהל בנפרדים.

במלכ׳ א׳ סימן ז׳:

וַיַּעַשׂ חִירוֹם אֶת־הַכִּיֹּרוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וַיְכַל חִירָם לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה׃ עַמֻּדִים שְׁנַיִם וְגֻלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר־עַל־רֹאשׁ הָעַמֻּדִים שְׁתָּיִם וְהַשְּׂבָכוֹת שְׁתַּיִם לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גֻּלּוֹת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים׃ וְאֶת־הָרִמֹּנִים אַרְבַּע מֵאוֹת לִשְׁתֵּי הַשְּׂבָכוֹת שְׁנֵי־טוּרִים רִמֹּנִים לַשְּׂבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גֻּלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָעַמּוּדִים׃ וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת עֶשֶׂר וְאֶת־הַכִּיֹּרֹת עֲשָׂרָה עַל־הַמְּכֹנוֹת׃ וְאֶת־הַיָּם הָאֶחָד וְאֶת־הַבָּקָר שְׁנֵים־עָשָׂר תַּחַת הַיָּם׃ וְאֶת־הַסִּירוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים הָאֹהֶל אֲשֶׁר עָשָׂה חִירָם לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה נְחֹשֶׁת מְמֹרָט׃ בְּכִכַּר הַיַּרְדֵּן יְצָקָם הַמֶּלֶךְ בְּמַעֲבֵה הָאֲדָמָה בֵּין סֻכּוֹת וּבֵין

עמודים שנים י״א מ״ו. ואת הסירות כל פ׳ מלכי׳ הסירות כתי׳ מלא דמלא עפ״ה.

צָרְתָן: וַיַּנַּח שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־הַכֵּלִים מֵרֹב מְאֹד
מְאֹד לֹא נֶחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת: וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה
אֵת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה אֵת מִזְבַּח הַזָּהָב
וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים זָהָב: וְאֶת־
הַמְּנֹרוֹת חָמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאל לִפְנֵי הַדְּבִיר
זָהָב סָגוּר וְהַפֶּרַח וְהַנֵּרֹת וְהַמֶּלְקַחַיִם זָהָב:
וְהַסִּפּוֹת וְהַמְזַמְּרוֹת וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַכַּפּוֹת וְהַמַּחְתּוֹת
זָהָב סָגוּר וְהַפֹּתוֹת לְדַלְתוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי
לְקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים לְדַלְתֵי הַבַּיִת לַהֵיכָל זָהָב:

הפטרת פקודי

כמנהג האשכנזים בין בספרד בין במחובר, אבל אם הי' אל פ' שקלים בפ' ויקהל
אז מפטירין לפקודי ויעש חירום של פ' ויקהל.
במלכים א', סימן ז'.

וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
בֵּית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־קָדְשֵׁי ׀ דָּוִד אָבִיו אֶת־
הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים נָתַן בְּאֹצְרוֹת בֵּית
יְהוָה: אָז יַקְהֵל שְׁלֹמֹה אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־כָּל־
רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת נְשִׂיאֵי הָאָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלָ͏ִם לְהַעֲלוֹת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־
יְהוָה מֵעִיר דָּוִד הִיא צִיּוֹן: וַיִּקָּהֲלוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ

משמאל חד מן ד' ח"ו בה מן בראשי'. אֶת־כל־ראשי כ"ס את בלא וי"ו ובעדות ג' מיני
מסורת האמת. כבר הזכיר הכתוב בעל ע"ש, ועוד במערכת יערך את מכל ואת כל
יתידותיו וכו' וכו' ומכה עשרם ואת כל ראשי אז יקהל דדברי הימים, ועת שם ואת
בית זוגין ובבלין ואת כל ראשי אז יקהל דד"ה (ב' ה' ב') וככה מגלתי ום נמצא כ"כ.

שְׁלֹמֹה כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּיֶרַח הָאֵתָנִים בֶּחָג הוּא
הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַיָּבֹאוּ כֹּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ
הַכֹּהֲנִים אֶת־הָאָרוֹן׃ וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת־
אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל וַיַּעֲלוּ
אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם׃ וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל־עֲדַת
יִשְׂרָאֵל הַנּוֹעָדִים עָלָיו אִתּוֹ לִפְנֵי הָאָרוֹן מְזַבְּחִים
צֹאן וּבָקָר אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפְרוּ וְלֹא יִמָּנוּ מֵרֹב׃ וַיָּבִאוּ
הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־מְקוֹמוֹ אֶל־
דְּבִיר הַבַּיִת אֶל־קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אֶל־תַּחַת כַּנְפֵי
הַכְּרוּבִים׃ כִּי הַכְּרוּבִים פֹּרְשִׂים כְּנָפַיִם אֶל־מְקוֹם
הָאָרוֹן וַיָּסֹכּוּ הַכְּרֻבִים עַל־הָאָרוֹן וְעַל־בַּדָּיו
מִלְמָעְלָה׃ וַיַּאֲרִכוּ הַבַּדִּים וַיֵּרָאוּ רָאשֵׁי הַבַּדִּים
מִן־הַקֹּדֶשׁ עַל־פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרָאוּ הַחוּצָה וַיִּהְיוּ
שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אֵין בָּאָרוֹן רַק שְׁנֵי לֻחוֹת
הָאֲבָנִים אֲשֶׁר הִנִּחַ שָׁם מֹשֶׁה בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת
יְהוָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
וַיְהִי בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים מִן־הַקֹּדֶשׁ וְהֶעָנָן מָלֵא אֶת־
בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא־יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד לְשָׁרֵת מִפְּנֵי
הֶעָנָן כִּי־מָלֵא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־בֵּית יְהוָה׃ אָז אָמַר
שְׁלֹמֹה יְהוָה אָמַר לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל׃ בָּנֹה בָנִיתִי בֵּית

וַיִּשְׂאוּ כל יִשְׂאוּ וישאו תִּשְׂאִי תִּשְׂאוּ הס"ן רפ'. ויסכו הכרבים ד' מ"ו בכ"פ.

זְבֻל לָךְ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃ וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת־
פָּנָיו וַיְבָרֶךְ אֵת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהַל
יִשְׂרָאֵל עֹמֵד׃ וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו אֵת דָּוִד אָבִי וּבְיָדוֹ מִלֵּא לֵאמֹר׃
מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם לֹא־בָחַרְתִּי בְעִיר מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת שְׁמִי שָׁם וָאֶבְחַר בְּדָוִד לִהְיוֹת
עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עִם־לְבַב דָּוִד אָבִי לִבְנוֹת
בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
דָּוִד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר הָיָה עִם־לְבָבְךָ לִבְנוֹת בַּיִת
לִשְׁמִי הֱטִיבֹתָ כִּי הָיָה עִם־לְבָבֶךָ׃ רַק אַתָּה
לֹא תִבְנֶה הַבָּיִת כִּי אִם־בִּנְךָ הַיֹּצֵא מֵחֲלָצֶיךָ הוּא־
יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר
דִּבֵּר וָאָקֻם תַּחַת דָּוִד אָבִי וָאֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא
יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וָאֶבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וָאָשִׂם שָׁם מָקוֹם לָאָרוֹן
אֲשֶׁר־שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר כָּרַת עִם־אֲבֹתֵינוּ
בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

זְבֻל בלא אלף דגש אין בכ"מ וכו'. יען וכ"י יען. רק אַתָּה כן הוא בספרים
גם בכ"י של כ"ה אבל בכ"י אַתָּה וכתב בגליונו ס"א אַתָּה עכ"ל אכן ע"פ המסרה
הוא מלרע כי איננו בכלל הפתוחין הנקודין מלעיל וכמו שבארתי כל זה בארוכה בסוס
שבל לתורת זכים מסורת אבל עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה (בראשית כ"ב י"ב).
וָאָקֻם חד מן ב' ח"ו עפ"ה ותבירו ואקם בנקד להקים יד בני (מ"א ג' כ"א).

למפטיר קורין מתחלת כ׳ כי תשא עד לכפר על נפשתיכם.

כאן מתחילין הספרדים במלכים ב׳ סימן י״א.

וַיִּכְרֹת יְהוֹיָדָע אֶת־הַבְּרִית בֵּין יְהוָה וּבֵין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם לִהְיוֹת לְעָם לַיהוָה וּבֵין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם: וַיָּבֹאוּ כָל־עַם הָאָרֶץ בֵּית־הַבַּעַל וַיִּתְּצֻהוּ אֶת־מִזְבְּחֹתָו וְאֶת־צְלָמָיו שִׁבְּרוּ הֵיטֵב וְאֵת מַתָּן כֹּהֵן הַבַּעַל הָרְגוּ לִפְנֵי הַמִּזְבְּחוֹת וַיָּשֶׂם הַכֹּהֵן פְּקֻדֹּת עַל־בֵּית יְהוָה: וַיִּקַּח אֶת־שָׂרֵי הַמֵּאוֹת וְאֶת־הַכָּרִי וְאֶת־הָרָצִים וְאֵת ׀ כָּל־עַם הָאָרֶץ וַיֹּרִידוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ מִבֵּית יְהוָה וַיָּבוֹאוּ דֶּרֶךְ־שַׁעַר הָרָצִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב עַל־כִּסֵּא הַמְּלָכִים: וַיִּשְׂמַח כָּל־עַם הָאָרֶץ וְהָעִיר שָׁקָטָה וְאֶת־עֲתַלְיָהוּ הֵמִיתוּ בַחֶרֶב בֵּית מֶלֶךְ: המלך ק׳. כאן מתחילין האשכנזים.

מזבחתו ק׳

בֶּן־שֶׁבַע שָׁנִים יְהוֹאָשׁ בְּמָלְכוֹ: בִּשְׁנַת־שֶׁבַע לְיֵהוּא מָלַךְ יְהוֹאָשׁ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ צִבְיָה מִבְּאֵר שָׁבַע: וַיַּעַשׂ יְהוֹאָשׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כָּל־יָמָיו אֲשֶׁר הוֹרָהוּ יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן: רַק הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת: וַיֹּאמֶר יְהוֹאָשׁ אֶל־הַכֹּהֲנִים כֹּל כֶּסֶף הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יוּבָא בֵית־יְהוָה כֶּסֶף עוֹבֵר אִישׁ כֶּסֶף נַפְשׁוֹת עֶרְכּוֹ כָּל־כֶּסֶף אֲשֶׁר יַעֲלֶה עַל לֶב־

ויבאו דרך ג׳ מ״ו. עובר ח׳ מ״ו וכל יתוקן דכו׳ מ״ו במ״ח עבר וכו׳.

אִישׁ לְהָבִיא בֵּית יְהוָה׃ יִקְחוּ לָהֶם הַכֹּהֲנִים אִישׁ
מֵאֵת מַכָּרוֹ וְהֵם יְחַזְּקוּ אֶת־בֶּדֶק הַבַּיִת לְכֹל אֲשֶׁר־
יִמָּצֵא שָׁם בָּדֶק׃ וַיְהִי בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה
לַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לֹא־חִזְּקוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת׃
וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לִיהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וְלַכֹּהֲנִים
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מַדּוּעַ אֵינְכֶם מְחַזְּקִים אֶת־בֶּדֶק
הַבָּיִת וְעַתָּה אַל־תִּקְחוּ־כֶסֶף מֵאֵת מַכָּרֵיכֶם כִּי־
לְבֶדֶק הַבַּיִת תִּתְּנֻהוּ׃ וַיֵּאֹתוּ הַכֹּהֲנִים לְבִלְתִּי
קְחַת־כֶּסֶף מֵאֵת הָעָם וּלְבִלְתִּי חַזֵּק אֶת־בֶּדֶק
הַבָּיִת׃ וַיִּקַּח יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֲרוֹן אֶחָד וַיִּקֹּב חֹר
בְּדַלְתּוֹ וַיִּתֵּן אֹתוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ בַּיָּמִין בְּבוֹא־אִישׁ מימין ק׳
בֵּית יְהוָה וְנָתְנוּ־שָׁמָּה הַכֹּהֲנִים שֹׁמְרֵי הַסַּף אֶת־
כָּל־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵית־יְהוָה׃ וַיְהִי כִּרְאוֹתָם כִּי־
רַב הַכֶּסֶף בָּאָרוֹן וַיַּעַל סֹפֵר הַמֶּלֶךְ וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
וַיָּצֻרוּ וַיִּמְנוּ אֶת־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בֵית־יְהוָה׃ וְנָתְנוּ
אֶת־הַכֶּסֶף הַמְתֻכָּן עַל־יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה ידי ק׳ המפקדים ק׳
הַפְּקֻדִים בֵּית יְהוָה וַיּוֹצִיאֻהוּ לְחָרָשֵׁי הָעֵץ וְלַבֹּנִים
הָעֹשִׂים בֵּית יְהוָה׃ וְלַגֹּדְרִים וּלְחֹצְבֵי הָאֶבֶן וְלִקְנוֹת
עֵצִים וְאַבְנֵי מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת־בֶּדֶק בֵּית־יְהוָה וּלְכֹל
אֲשֶׁר־יֵצֵא עַל־הַבַּיִת לְחָזְקָה׃ אַךְ לֹא יֵעָשֶׂה בֵּית
יְהוָה סִפּוֹת כֶּסֶף מְזַמְּרוֹת מִזְרָקוֹת חֲצֹצְרוֹת כָּל־

כְּלִי־זָהָב וּכְלִי־כָסֶף מִן־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵית־יְהוָה׃
כִּי־לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה יִתְּנֻהוּ וְחִזְּקוּ־בוֹ אֶת־בֵּית יְהוָה׃
וְלֹא יְחַשְּׁבוּ אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יִתְּנוּ אֶת־הַכֶּסֶף
עַל־יָדָם לָתֵת לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה כִּי בֶאֱמֻנָה הֵם
עֹשִׂים׃ כֶּסֶף אָשָׁם וְכֶסֶף חַטָּאוֹת לֹא יוּבָא בֵּית
יְהוָה לַכֹּהֲנִים יִהְיוּ׃

קריאה למפטיר פרשת זכור בסוף פ׳ כי תצא.

זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם׃
אֲשֶׁר קָרְךָ בַּדֶּרֶךְ וַיְזַנֵּב בְּךָ כָּל־הַנֶּחֱשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עָיֵף
וְיָגֵעַ וְלֹא יָרֵא אֱלֹהִים׃ וְהָיָה בְּהָנִיחַ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ ׀ לְךָ מִכָּל־
אֹיְבֶיךָ מִסָּבִיב בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה־אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה
לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחֶה אֶת־זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם לֹא תִּשְׁכָּח׃

הפטרת פרשת זכור

בשמואל א׳ סימן ט״ו.

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל אֹתִי שָׁלַח יְהוָה
לִמְשָׁחֲךָ לְמֶלֶךְ עַל־עַמּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה שְׁמַע
לְקוֹל דִּבְרֵי יְהוָה׃ כאן מתחילין האשכנזים
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת פָּקַדְתִּי אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה
עֲמָלֵק לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׂם לוֹ בַּדֶּרֶךְ בַּעֲלֹתוֹ
מִמִּצְרָיִם׃ עַתָּה לֵךְ וְהִכִּיתָה אֶת־עֲמָלֵק וְהַחֲרַמְתֶּם

לְמָשְׁחֲךָ השי״ן בקמץ רחב והמי״ם בק״ח וכן כתב במכלול ובשרשים ובפירוש, וכן הוא נקוד בס״י של כ״ר וכתב דגליונו כן יעשה הר״ר במשין בנקודו ולא מצאתי כן בספר אחר עכ״ל גם במקומות אחרים מזכיר שם הנקוד של הר״ר ששון ומשמעות שהוא הוא שיצא מ׳ הששוני.

אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־ל֔וֹ וְלֹ֥א תַחְמֹ֖ל עָלָ֑יו וְהֵמַתָּ֞ה מֵאִ֣ישׁ
עַד־אִשָּׁ֗ה מֵֽעֹלֵל֙ וְעַד־יוֹנֵ֔ק מִשּׁ֣וֹר וְעַד־שֶׂ֔ה מִגָּמָ֖ל
וְעַד־חֲמֽוֹר׃ וַיְשַׁמַּ֤ע שָׁאוּל֙ אֶת־הָעָ֔ם וַֽיִּפְקְדֵם֙
בַּטְּלָאִ֔ים מָאתַ֥יִם אֶ֖לֶף רַגְלִ֑י וַעֲשֶׂ֥רֶת אֲלָפִ֖ים אֶת־
אִ֥ישׁ יְהוּדָֽה׃ וַיָּבֹ֥א שָׁא֖וּל עַד־עִ֣יר עֲמָלֵ֑ק וַיָּ֖רֶב בַּנָּֽחַל׃
וַיֹּ֣אמֶר שָׁא֣וּל אֶֽל־הַקֵּינִ֡י לְכוּ֩ סֻּ֨רוּ רְד֜וּ מִתּ֣וֹךְ עֲמָלֵקִ֗י
פֶּן־אֹסִֽפְךָ֙ עִמּ֔וֹ וְאַתָּ֞ה עָשִׂ֤יתָה חֶ֙סֶד֙ עִם־כָּל־בְּנֵ֣י
יִשְׂרָאֵ֔ל בַּעֲלוֹתָ֖ם מִמִּצְרָ֑יִם וַיָּ֥סַר קֵינִ֖י מִתּ֥וֹךְ עֲמָלֵֽק׃
וַיַּ֥ךְ שָׁא֖וּל אֶת־עֲמָלֵ֑ק מֵֽחֲוִילָה֙ בּוֹאֲךָ֣ שׁ֔וּר אֲשֶׁ֖ר
עַל־פְּנֵ֥י מִצְרָֽיִם׃ וַיִּתְפֹּ֛שׂ אֶת־אֲגַ֥ג מֶלֶךְ־עֲמָלֵ֖ק חָ֑י
וְאֶת־כָּל־הָעָ֖ם הֶחֱרִ֥ים לְפִי־חָֽרֶב׃ וַיַּחְמֹ֨ל שָׁא֜וּל
וְהָעָ֗ם עַל־אֲגָג֙ וְעַל־מֵיטַ֣ב הַצֹּ֣אן וְהַבָּקָ֡ר וְהַמִּשְׁנִים֩
וְעַל־הַכָּרִ֨ים וְעַל־כָּל־הַטּ֔וֹב וְלֹ֥א אָב֖וּ הַחֲרִימָ֑ם
וְכָל־הַמְּלָאכָ֛ה נְמִבְזָ֥ה וְנָמֵ֖ס אֹתָ֥הּ הֶחֱרִֽימוּ׃ וַֽיְהִי֙
דְּבַר־יְהוָ֔ה אֶל־שְׁמוּאֵ֖ל לֵאמֹֽר׃ נִחַ֗מְתִּי כִּֽי־הִמְלַ֤כְתִּי
אֶת־שָׁאוּל֙ לְמֶ֔לֶךְ כִּֽי־שָׁב֙ מֵאַחֲרַ֔י וְאֶת־דְּבָרַ֖י לֹ֣א
הֵקִ֑ים וַיִּ֙חַר֙ לִשְׁמוּאֵ֔ל וַיִּזְעַ֥ק אֶל־יְהוָ֖ה כָּל־הַלָּֽיְלָה׃
וַיַּשְׁכֵּ֧ם שְׁמוּאֵ֛ל לִקְרַ֥את שָׁא֖וּל בַּבֹּ֑קֶר וַיֻּגַּ֨ד
לִשְׁמוּאֵ֜ל לֵאמֹ֗ר בָּֽא־שָׁא֤וּל הַכַּרְמֶ֙לָה֙ וְהִנֵּ֨ה מַצִּ֥יב
ל֖וֹ יָ֑ד וַיִּסֹּב֙ וַֽיַּעֲבֹ֔ר וַיֵּ֖רֶד הַגִּלְגָּֽל׃ וַיָּבֹ֥א שְׁמוּאֵ֖ל אֶל־
שָׁא֑וּל וַיֹּ֤אמֶר לוֹ֙ שָׁא֔וּל בָּר֤וּךְ אַתָּה֙ לַֽיהוָ֔ה

סֻּ֨רוּ לית חסר. אספך ג׳ ותסליס.

הקימתי את דבר יהוה: ויאמר שמואל ומה קול
הצאן הזה באזני וקול הבקר אשר אנכי שמע:
ויאמר שאול מעמלקי הביאום אשר חמל העם
על מיטב הצאן והבקר למען זבח ליהוה אלהיך
ואת היותר החרמנו: ויאמר שמואל אל שאול
הרף ואגידה לך את אשר דבר יהוה אלי הלילה
ויאמרו לו דבר: ויאמר שמואל הלוא אם קטן
אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה וימשחך
יהוה למלך על ישראל: וישלחך יהוה בדרך
ויאמר לך והחרמתה את החטאים את עמלק
ונלחמת בו עד כלותם אתם: ולמה לא שמעת
בקול יהוה ותעט אל השלל ותעש הרע בעיני יהוה:
ויאמר שאול אל שמואל אשר שמעתי בקול יהוה
ואלך בדרך אשר שלחני יהוה ואביא את אגג
מלך עמלק ואת עמלק החרמתי: ויקח העם
מהשלל צאן ובקר ראשית החרם לזבח ליהוה
אלהיך בגלגל: ויאמר שמואל החפץ ליהוה בעלות
וזבחים כשמע בקול יהוה הנה שמע מזבח טוב

הקימתי חד מן ג׳ דכתיבין מ״י ות״ו וסי׳ כפ׳ בחקותי, וכ״ה בכל ס״ת וכ״ע
וס הוא מלעיל כדינו וכן מסור עליו ג׳ ומלעיל, לכן אין ממש בדברי ר׳ אליהו הלוי
בספרו מסורת המסורת דמור ח׳ ולא אמין נס. ונלחמת בו׳ וכ״ה בכ״י אבל בכל
כ״ד נדפסת מלעיל.

לְהַקְשִׁיב מֵחֵלֶב אֵילִים: כִּי חַטַּאת־קֶסֶם מֶרִי וְאָוֶן
וּתְרָפִים הַפְצַר יַעַן מָאַסְתָּ אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאָסְךָ
מִמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל חָטָאתִי כִּי־עָבַרְתִּי
אֶת־פִּי־יְהוָה וְאֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי יָרֵאתִי אֶת־הָעָם
וָאֶשְׁמַע בְּקוֹלָם: וְעַתָּה שָׂא נָא אֶת־חַטָּאתִי וְשׁוּב
עִמִּי וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל
לֹא אָשׁוּב עִמָּךְ כִּי מָאַסְתָּה אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאָסְךָ
יְהוָה מִהְיוֹת מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל: וַיִּסֹּב שְׁמוּאֵל לָלֶכֶת
וַיַּחֲזֵק בִּכְנַף־מְעִילוֹ וַיִּקָּרַע: וַיֹּאמֶר אֵלָיו שְׁמוּאֵל
קָרַע יְהוָה אֶת־מַמְלְכוּת יִשְׂרָאֵל מֵעָלֶיךָ הַיּוֹם
וּנְתָנָהּ לְרֵעֲךָ הַטּוֹב מִמֶּךָּ: וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל לֹא
יְשַׁקֵּר וְלֹא יִנָּחֵם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם: וַיֹּאמֶר
חָטָאתִי עַתָּה כַּבְּדֵנִי נָא נֶגֶד־זִקְנֵי עַמִּי וְנֶגֶד יִשְׂרָאֵל
וְשׁוּב עִמִּי וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: וַיָּשָׁב שְׁמוּאֵל
אַחֲרֵי שָׁאוּל וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁאוּל לַיהוָה: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
הַגִּישׁוּ אֵלַי אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וַיֵּלֶךְ אֵלָיו אֲגַג
מַעֲדַנֹּת וַיֹּאמֶר אֲגָג אָכֵן סָר מַר־הַמָּוֶת: וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה נָשִׁים חַרְבֶּךָ כֵּן־תִּשְׁכַּל
מִנָּשִׁים אִמֶּךָ וַיְשַׁסֵּף שְׁמוּאֵל אֶת־אֲגָג לִפְנֵי יְהוָה
בַּגִּלְגָּל: וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה וְשָׁאוּל עָלָה אֶל־
בֵּיתוֹ גִּבְעַת שָׁאוּל: ⁘

כי מאסתה את דבר ה׳ דין כתיב מלא ה׳ בסוף עפ"ה.

מתחלת פ׳ זאת חקת התור׳ עד סוף פסק׳.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דַּבֵּר ׀ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָרָה
אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עָלֶיהָ עֹל:
וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו: וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה
אֶל־נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע פְּעָמִים: וְשָׂרַף אֶת־הַפָּרָה
לְעֵינָיו אֶת־עֹרָהּ וְאֶת־בְּשָׂרָהּ וְאֶת־דָּמָהּ עַל־פִּרְשָׁהּ יִשְׂרֹף: וְלָקַח
הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלָעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל־תּוֹךְ שְׂרֵפַת
הַפָּרָה: וְכִבֶּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹא אֶל־
הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד־הָעָרֶב: וְהַשֹּׂרֵף אֹתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִם
וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב: וְאָסַף ׀ אִישׁ טָהוֹר אֵת אֵפֶר
הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה לַעֲדַת בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הִוא: וְכִבֶּס הָאֹסֵף אֶת־אֵפֶר
הַפָּרָה אֶת־בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר
הַגָּר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם: הַנֹּגֵעַ בְּמֵת לְכָל־נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא
שִׁבְעַת יָמִים: הוּא יִתְחַטָּא־בוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
יִטְהָר וְאִם־לֹא יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהָר:
כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר־יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת־מִשְׁכַּן
יְהוָה טִמֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק
עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ בוֹ: זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי־יָמוּת
בְּאֹהֶל כָּל־הַבָּא אֶל־הָאֹהֶל וְכָל־אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים:
וְכֹל כְּלִי פָתוּחַ אֲשֶׁר אֵין־צָמִיד פָּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא: וְכֹל
אֲשֶׁר־יִגַּע עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלַל־חֶרֶב אוֹ בְמֵת אוֹ־בְעֶצֶם אָדָם
אוֹ בְקָבֶר יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים: וְלָקְחוּ לַטָּמֵא מֵעֲפַר שְׂרֵפַת
הַחַטָּאת וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל־כֶּלִי: וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם
אִישׁ טָהוֹר וְהִזָּה עַל־הָאֹהֶל וְעַל־כָּל־הַכֵּלִים וְעַל־הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר
הָיוּ־שָׁם וְעַל־הַנֹּגֵעַ בַּעֶצֶם אוֹ בֶחָלָל אוֹ בַמֵּת אוֹ בַקָּבֶר: וְהִזָּה

הַטָּהֹר עַל־הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטְּאוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר בָּעָרֶב׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטָּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ הַקָּהָל כִּי אֶת־מִקְדַּשׁ יְהוָה טִמֵּא מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא הוּא׃ וְהָיְתָה לָהֶם לְחֻקַּת עוֹלָם וּמַזֵּה מֵי־הַנִּדָּה יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְהַנֹּגֵעַ בְּמֵי הַנִּדָּה יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַטָּמֵא יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ הַנֹּגַעַת תִּטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

הפטרת פרשת פרה

ביחזקאל סימן ל"ו.

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם בֵּית יִשְׂרָאֵל יֹשְׁבִים עַל־אַדְמָתָם וַיְטַמְּאוּ אוֹתָהּ בְּדַרְכָּם וּבַעֲלִילוֹתָם כְּטֻמְאַת הַנִּדָּה הָיְתָה דַרְכָּם לְפָנָי׃ וָאֶשְׁפֹּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם עַל־הַדָּם אֲשֶׁר־שָׁפְכוּ עַל־הָאָרֶץ וּבְגִלּוּלֵיהֶם טִמְּאוּהָ׃ וָאָפִיץ אֹתָם בַּגּוֹיִם וַיִּזָּרוּ בָּאֲרָצוֹת כְּדַרְכָּם וְכַעֲלִילוֹתָם שְׁפַטְתִּים׃ וַיָּבוֹא אֶל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־בָּאוּ שָׁם וַיְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי בֶּאֱמֹר לָהֶם עַם־יְהוָה אֵלֶּה וּמֵאַרְצוֹ יָצָאוּ׃ וָאֶחְמֹל עַל־שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר חִלְּלֻהוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר־בָּאוּ שָׁמָּה׃ לָכֵן אֱמֹר לְבֵית־יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־לְשֵׁם־קָדְשִׁי אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר־בָּאתֶם שָׁם׃ וְקִדַּשְׁתִּי אֶת־שְׁמִי הַגָּדוֹל הַמְחֻלָּל בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם בְּתוֹכָם וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם

אמר לבית וכו' אמרו לבית. כי אם לשם וכו' כי אם לשם.

כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָ֗ה נְאֻם֙ אֲדֹנָ֣י יֱהוִ֔ה בְּהִקָּֽדְשִׁ֥י בָכֶ֖ם
לְעֵינֵיהֶֽם׃ וְלָקַחְתִּ֤י אֶתְכֶם֙ מִן־הַגּוֹיִ֔ם וְקִבַּצְתִּ֥י אֶתְכֶ֖ם
מִכָּל־הָאֲרָצ֑וֹת וְהֵבֵאתִ֥י אֶתְכֶ֖ם אֶל־אַדְמַתְכֶֽם׃
וְזָרַקְתִּ֧י עֲלֵיכֶ֛ם מַ֥יִם טְהוֹרִ֖ים וּטְהַרְתֶּ֑ם מִכֹּ֧ל
טֻמְאוֹתֵיכֶ֛ם וּמִכָּל־גִּלּ֥וּלֵיכֶ֖ם אֲטַהֵ֥ר אֶתְכֶֽם׃ וְנָתַתִּ֤י
לָכֶם֙ לֵ֣ב חָדָ֔שׁ וְר֥וּחַ חֲדָשָׁ֖ה אֶתֵּ֣ן בְּקִרְבְּכֶ֑ם וַהֲסִ֨רֹתִ֜י
אֶת־לֵ֤ב הָאֶ֙בֶן֙ מִבְּשַׂרְכֶ֔ם וְנָתַתִּ֥י לָכֶ֖ם לֵ֥ב בָּשָֽׂר׃
וְאֶת־רוּחִ֖י אֶתֵּ֣ן בְּקִרְבְּכֶ֑ם וְעָשִׂ֗יתִי אֵ֤ת אֲשֶׁר־בְּחֻקַּי֙
תֵּלֵ֔כוּ וּמִשְׁפָּטַ֥י תִּשְׁמְר֖וּ וַעֲשִׂיתֶֽם׃ וִישַׁבְתֶּ֣ם בָּאָ֔רֶץ
אֲשֶׁ֥ר נָתַ֖תִּי לַאֲבֹתֵיכֶ֑ם וִהְיִ֤יתֶם לִי֙ לְעָ֔ם וְאָ֣נֹכִ֔י
אֶהְיֶ֥ה לָכֶ֖ם לֵאלֹהִֽים׃ וְהוֹשַׁעְתִּ֣י אֶתְכֶ֔ם מִכֹּ֖ל
טֻמְאֽוֹתֵיכֶ֑ם וְקָרָ֤אתִי אֶל־הַדָּגָן֙ וְהִרְבֵּיתִ֣י אֹת֔וֹ וְלֹֽא־
אֶתֵּ֥ן עֲלֵיכֶ֖ם רָעָֽב׃ וְהִרְבֵּיתִי֙ אֶת־פְּרִ֣י הָעֵ֔ץ וּתְנוּבַ֖ת
הַשָּׂדֶ֑ה לְמַ֗עַן אֲשֶׁ֨ר לֹ֧א תִקְח֛וּ ע֖וֹד חֶרְפַּ֥ת רָעָ֖ב
בַּגּוֹיִֽם׃ וּזְכַרְתֶּם֙ אֶת־דַּרְכֵיכֶ֣ם הָרָעִ֔ים וּמַעַלְלֵיכֶ֖ם
אֲשֶׁ֣ר לֹֽא־טוֹבִ֑ים וּנְקֹֽטֹתֶם֙ בִּפְנֵיכֶ֔ם עַ֚ל עֲוֺנֹ֣תֵיכֶ֔ם
וְעַ֖ל תּוֹעֲבוֹתֵיכֶֽם׃ לֹ֧א לְמַעַנְכֶ֣ם אֲנִֽי־עֹשֶׂ֗ה נְאֻם֙
אֲדֹנָ֣י יֱהוִ֔ה יִוָּדַ֖ע לָכֶ֑ם בּ֧וֹשׁוּ וְהִכָּלְמ֛וּ מִדַּרְכֵיכֶ֖ם בֵּ֥ית
יִשְׂרָאֵֽל׃ כֹּ֤ה אָמַר֙ אֲדֹנָ֣י יֱהוִ֔ה בְּיוֹם֙ טַהֲרִ֣י אֶתְכֶ֔ם

בכם לעיניהם כן הוא בהוכחת מס"ה וכן בעלה המ"ב ובגליון כו"י כתב בה"ל
בהם לעיניכם ובבבלי בכם לעיניהם. גִלּוּלֵיכֶם חד מן ח' תיבות בתרי טעמי
המלכה בתיבת הטפחא עיין משפטי הטעמים דף כ"ג ב'.

מִכֹּל עֲוֹנוֹתֵיכֶם וְהוֹשַׁבְתִּי אֶת־הֶעָרִים וְנִבְנוּ
הֶחֳרָבוֹת: וְהָאָרֶץ הַנְּשַׁמָּה תֵּעָבֵד תַּחַת אֲשֶׁר
הָיְתָה שְׁמָמָה לְעֵינֵי כָּל־עוֹבֵר: וְאָמְרוּ הָאָרֶץ הַלֵּזוּ
הַנְּשַׁמָּה הָיְתָה כְּגַן־עֵדֶן וְהֶעָרִים הֶחֳרֵבוֹת
וְהַנְשַׁמּוֹת וְהַנֶּהֱרָסוֹת בְּצוּרוֹת יָשָׁבוּ: וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר יִשָּׁאֲרוּ סְבִיבוֹתֵיכֶם כִּי אֲנִי יְהוָה בָּנִיתִי
הַנֶּהֱרָסוֹת נָטַעְתִּי הַנְּשַׁמָּה אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי
וְעָשִׂיתִי: כאן מסיימין הספרדים כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה עוֹד
זֹאת אִדָּרֵשׁ לְבֵית־יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם אַרְבֶּה
אֹתָם כַּצֹּאן אָדָם: כְּצֹאן קָדָשִׁים כְּצֹאן
יְרוּשָׁלַםִ בְּמוֹעֲדֶיהָ כֵּן תִּהְיֶינָה הֶעָרִים הֶחֳרֵבוֹת
מְלֵאוֹת צֹאן אָדָם וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה:

הפטרת פרשת החדש

קורין למפטיר בפ' בא מתחלת פ' החדש הזה לכם עד סוף פסקא.
ומפטירין ביחזקאל סימן מ"ה.

כֹּל הָעָם הָאָרֶץ יִהְיוּ אֶל־הַתְּרוּמָה הַזֹּאת לַנָּשִׂיא
בְּיִשְׂרָאֵל: וְעַל־הַנָּשִׂיא יִהְיֶה הָעוֹלוֹת וְהַמִּנְחָה
וְהַנֵּסֶךְ בַּחַגִּים וּבֶחֳדָשִׁים וּבַשַּׁבָּתוֹת בְּכָל־מוֹעֲדֵי
בֵּית יִשְׂרָאֵל הוּא־יַעֲשֶׂה אֶת־הַחַטָּאת וְאֶת־
הַמִּנְחָה וְאֶת־הָעוֹלָה וְאֶת־הַשְּׁלָמִים לְכַפֵּר
בְּעַד בֵּית־יִשְׂרָאֵל:

הַנְּשַׁמָּה סט"ן רפה והה"א בגעיא בכולן וכן הַנְּשַׁמּוֹת. כֵּן וכו', ובכי"י
כֵּן תהיינה הערים. לְכַפֵּר ובכי"י לכפר בעד.

כה: מתחילין הספרדים.

כֹּֽה־אָמַר֮ אֲדֹנָ֣י יֱהֹוִה֒ בָּרִאשׁוֹן֙ בְּאֶחָ֣ד לַחֹ֔דֶשׁ תִּקַּ֥ח
פַּר־בֶּן־בָּקָ֖ר תָּמִ֑ים וְחִטֵּאתָ֖ אֶת־הַמִּקְדָּֽשׁ׃ וְלָקַ֨ח
הַכֹּהֵ֜ן מִדַּ֣ם הַחַטָּ֗את וְנָתַן֙ אֶל־מְזוּזַ֣ת הַבַּ֔יִת וְאֶל־אַרְבַּ֛ע
פִּנּ֥וֹת הָעֲזָרָ֖ה לַמִּזְבֵּ֑חַ וְעַ֨ל־מְזוּזַ֔ת שַׁ֖עַר הֶחָצֵ֥ר
הַפְּנִימִֽית׃ וְכֵ֤ן תַּעֲשֶׂה֙ בְּשִׁבְעָ֣ה בַחֹ֔דֶשׁ מֵאִ֥ישׁ שֹׁגֶ֖ה
וּמִפֶּ֑תִי וְכִפַּרְתֶּ֖ם אֶת־הַבָּֽיִת׃ בָּֽרִאשׁ֗וֹן בְּאַרְבָּעָ֨ה
עָשָׂ֥ר יוֹם֙ לַחֹ֔דֶשׁ יִהְיֶ֥ה לָכֶ֖ם הַפָּ֑סַח חָ֕ג שְׁבֻע֣וֹת יָמִ֔ים
מַצּ֖וֹת יֵאָכֵֽל׃ וְעָשָׂ֤ה הַנָּשִׂיא֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא בַּעֲד֕וֹ וּבְעַ֖ד
כָּל־עַ֣ם הָאָ֑רֶץ פַּ֖ר חַטָּֽאת׃ וְשִׁבְעַ֨ת יְמֵי־הֶחָ֜ג יַעֲשֶׂ֧ה
עוֹלָ֣ה לַיהֹוָ֗ה שִׁבְעַ֨ת פָּרִ֜ים וְשִׁבְעַ֨ת אֵילִ֤ים תְּמִימִם֙
לַיּ֔וֹם שִׁבְעַ֖ת הַיָּמִ֑ים וְחַטָּ֕את שְׂעִ֥יר עִזִּ֖ים לַיּֽוֹם׃
וּמִנְחָ֗ה אֵיפָ֥ה לַפָּ֛ר וְאֵיפָ֥ה לָאַ֖יִל יַעֲשֶׂ֑ה וְשֶׁ֖מֶן הִ֥ין
לָאֵיפָֽה׃ בַּשְּׁבִיעִ֡י בַּחֲמִשָּׁה֩ עָשָׂ֨ר י֤וֹם לַחֹ֙דֶשׁ֙ בֶּחָ֔ג
יַעֲשֶׂ֥ה כָאֵ֖לֶּה שִׁבְעַ֣ת הַיָּמִ֑ים כַּֽחַטָּאת֙ כָּעֹלָ֔ה
וְכַמִּנְחָ֖ה וְכַשָּֽׁמֶן׃ כֹּֽה־אָמַר֮ אֲדֹנָ֣י יֱהֹוִה֒ שַׁ֜עַר הֶחָצֵ֣ר
הַפְּנִימִ֗ית הַפֹּנֶ֣ה קָדִ֔ים יִהְיֶ֣ה סָג֔וּר שֵׁ֖שֶׁת יְמֵ֣י
הַֽמַּעֲשֶׂ֑ה וּבְי֤וֹם הַשַּׁבָּת֙ יִפָּתֵ֔חַ וּבְי֥וֹם הַחֹ֖דֶשׁ יִפָּתֵֽחַ׃
וּבָ֣א הַ֠נָּשִׂיא דֶּ֣רֶךְ אוּלָ֨ם הַשַּׁ֜עַר מִח֗וּץ וְעָמַד֙ עַל־
מְזוּזַ֣ת הַשַּׁ֔עַר וְעָשׂ֣וּ הַכֹּהֲנִ֗ים אֶת־עֽוֹלָתוֹ֙ וְאֶת־
שְׁלָמָ֔יו וְהִֽשְׁתַּחֲוָ֛ה עַל־מִפְתַּ֥ן הַשַּׁ֖עַר וְיָצָ֑א וְהַשַּׁ֥עַר
לֹא־יִסָּגֵ֖ר עַד־הָעָֽרֶב׃ וְהִשְׁתַּחֲו֣וּ עַם־הָאָ֗רֶץ פֶּ֚תַח

בָּראשון ס"א בראשון. עולתו ל' ע"ג.

הַשַּׁעַר הַהוּא בַּשַּׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים לִפְנֵי יְהֹוָה׃
וְהָעֹלָה אֲשֶׁר־יַקְרִב הַנָּשִׂיא לַיהֹוָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
שִׁשָּׁה כְבָשִׂים תְּמִימִם וְאַיִל תָּמִים׃ וּמִנְחָה אֵיפָה
לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים מִנְחָה מַתַּת יָדוֹ וְשֶׁמֶן הִין לָאֵיפָה׃
וּבְיוֹם הַחֹדֶשׁ פַּר בֶּן־בָּקָר תְּמִימִם וְשֵׁשֶׁת כְּבָשִׂים
וָאַיִל תְּמִימִם יִהְיוּ׃ וְאֵיפָה לַפָּר וְאֵיפָה לָאַיִל יַעֲשֶׂה
מִנְחָה וְלַכְּבָשִׂים כַּאֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ וְשֶׁמֶן הִין
לָאֵיפָה׃ וּבְבוֹא הַנָּשִׂיא דֶּרֶךְ אוּלָם הַשַּׁעַר יָבוֹא
וּבְדַרְכּוֹ יֵצֵא׃ וּבְבוֹא עַם־הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהֹוָה
בַּמּוֹעֲדִים הַבָּא דֶּרֶךְ שַׁעַר צָפוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֺת יֵצֵא
דֶּרֶךְ־שַׁעַר נֶגֶב וְהַבָּא דֶּרֶךְ־שַׁעַר נֶגֶב יֵצֵא דֶּרֶךְ־
שַׁעַר צָפוֹנָה לֹא יָשׁוּב דֶּרֶךְ הַשַּׁעַר אֲשֶׁר־בָּא בוֹ כִּי
נִכְחוֹ יֵצֵאוּ׃ וְהַנָּשִׂיא בְּתוֹכָם בְּבוֹאָם יָבוֹא וּבְצֵאתָם יצ׳ ק׳
יֵצֵאוּ׃ וּבַחַגִּים וּבַמּוֹעֲדִים תִּהְיֶה הַמִּנְחָה אֵיפָה לַפָּר
וְאֵיפָה לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים מַתַּת יָדוֹ וְשֶׁמֶן הִין לָאֵיפָה׃
וְכִי־יַעֲשֶׂה הַנָּשִׂיא נְדָבָה עוֹלָה אוֹ־שְׁלָמִים נְדָבָה
לַיהֹוָה וּפָתַח לוֹ אֶת־הַשַּׁעַר הַפֹּנֶה קָדִים וְעָשָׂה
אֶת־עֹלָתוֹ וְאֶת־שְׁלָמָיו כַּאֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
וְיָצָא וְסָגַר אֶת־הַשַּׁעַר אַחֲרֵי צֵאתוֹ׃ וְכֶבֶשׂ בֶּן־
שְׁנָתוֹ תָּמִים תַּעֲשֶׂה עוֹלָה לַיּוֹם לַיהֹוָה בַּבֹּקֶר
בַּבֹּקֶר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ׃ וּמִנְחָה תַעֲשֶׂה עָלָיו בַּבֹּקֶר

פר בן בקר תמימם עיין מנחת ש״י.

בַּבֹּקֶר שִׁשִּׁית הָאֵיפָה וְשֶׁמֶן שְׁלִישִׁית הַהִין לָרֹס
אֶת־הַסֹּלֶת מִנְחָה לַיהוָה חֻקּוֹת עוֹלָם תָּמִיד׃ וְעָשׂוּ יעשו ק׳
אֶת־הַכֶּבֶשׂ וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת־הַשֶּׁמֶן בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר
עוֹלַת תָּמִיד׃ ע״כ לספרדים כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה כִּי־
יִתֵּן הַנָּשִׂיא מַתָּנָה לְאִישׁ מִבָּנָיו נַחֲלָתוֹ הִיא לְבָנָיו
תִּהְיֶה אֲחֻזָּתָם הִיא בְּנַחֲלָה׃ וְכִי־יִתֵּן מַתָּנָה
מִנַּחֲלָתוֹ לְאַחַד מֵעֲבָדָיו וְהָיְתָה לּוֹ עַד־שְׁנַת
הַדְּרוֹר וְשָׁבַת לַנָּשִׂיא אַךְ נַחֲלָתוֹ בָּנָיו לָהֶם
תִּהְיֶה׃ וְלֹא־יִקַּח הַנָּשִׂיא מִנַּחֲלַת הָעָם
לְהוֹנֹתָם מֵאֲחֻזָּתָם מֵאֲחֻזָּתוֹ יַנְחִל אֶת־בָּנָיו
לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יָפֻצוּ עַמִּי אִישׁ מֵאֲחֻזָּתוֹ׃

שלישית חד מן ג׳ מלא דמלא בלי׳. לרס ח״ו. עולת תמיד חד מן ג׳ מ״ו בקרי׳. להונתם כ״כ מ״ו קדמא וח״ו תנין. ינחל חד מן ג׳ ח״י בליש׳. יפצו לית ס״ו.

קריאה למפטיר בשבת ר"ח.

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ: וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַייָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד: וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַייָ: וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁת הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יָיִן זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַייָ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ:

בשבת ור"ח מפטירין השמי' כסאי, וכידחת הפטרה זו מפני הפטרת שבת חנוכ' ופ' שקלי' ופ' החדש, גם מפני הפטרת שמעו דפ' מסעי, אבל בפ' ראה ור"ח מפטירין השמי' כסאי ואז מפטירין בכי תצ' רני עקר' בצירוף עני' סוער'.

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

בישעיה סימן ס"ו

כֹּה אָמַר יְהוָֹה הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי

אֵי־זֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאֵי־זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי׃
וְאֶת־כָּל־אֵלֶּה יָדִי עָשָׂתָה וַיִּהְיוּ כָל־אֵלֶּה נְאֻם־
יְהוָה וְאֶל־זֶה אַבִּיט אֶל־עָנִי וּנְכֵה־רוּחַ וְחָרֵד עַל־
דְּבָרִי׃ שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר מַכֵּה־אִישׁ זוֹבֵחַ הַשֶּׂה עֹרֵף
כֶּלֶב מַעֲלֵה מִנְחָה דַּם־חֲזִיר מַזְכִּיר לְבֹנָה מְבָרֵךְ
אָוֶן גַּם־הֵמָּה בָּחֲרוּ בְּדַרְכֵיהֶם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נַפְשָׁם
חָפֵצָה׃ גַּם־אֲנִי אֶבְחַר בְּתַעֲלֻלֵיהֶם וּמְגוּרֹתָם
אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה דִּבַּרְתִּי וְלֹא
שָׁמֵעוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבַאֲשֶׁר לֹא־חָפַצְתִּי
בָּחָרוּ׃ שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה הַחֲרֵדִים אֶל־דְּבָרוֹ אָמְרוּ
אֲחֵיכֶם שֹׂנְאֵיכֶם מְנַדֵּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד יְהוָה
וְנִרְאֶה בְשִׂמְחַתְכֶם וְהֵם יֵבֹשׁוּ׃ קוֹל שָׁאוֹן מֵעִיר
קוֹל מֵהֵיכָל קוֹל יְהוָה מְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאֹיְבָיו׃ בְּטֶרֶם
תָּחִיל יָלָדָה בְּטֶרֶם יָבוֹא חֵבֶל לָהּ וְהִמְלִיטָה זָכָר׃
מִי־שָׁמַע כָּזֹאת מִי רָאָה כָּאֵלֶּה הֲיוּחַל אֶרֶץ בְּיוֹם
אֶחָד אִם־יִוָּלֵד גּוֹי פַּעַם אֶחָת כִּי־חָלָה גַּם־יָלְדָה
צִיּוֹן אֶת־בָּנֶיהָ׃ הַאֲנִי אַשְׁבִּיר וְלֹא אוֹלִיד יֹאמַר
יְהוָה אִם־אֲנִי הַמּוֹלִיד וְעָצַרְתִּי אָמַר אֱלֹהָיִךְ׃
שִׂמְחוּ אֶת־יְרוּשָׁלַםִ וְגִילוּ בָהּ כָּל־אֹהֲבֶיהָ שִׂישׂוּ
אִתָּהּ מָשׂוֹשׂ כָּל־הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ׃ לְמַעַן תִּינְקוּ

ואל־זה אבּיט נדגש בבי"ת בספ' כ"י גם במ"ג על פי רע"ה. שוחט זובח עורף שלשתן מ"ו עיין מנ"ש ריש פ' מקץ, ומלת עורף גם מברך מלעיל ובהגהה גדולה עיין בספרי משפטי הטעמים דף כ"ט ב'.

וּשְׂבַעְתֶּם מִשֹּׁד תַּנְחֻמֶיהָ לְמַעַן תָּמֹצּוּ וְהִתְעַנַּגְתֶּם
מִזִּיז כְּבוֹדָהּ׃ כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹטֶה־אֵלֶיהָ
כְּנָהָר שָׁלוֹם וּכְנַחַל שׁוֹטֵף כְּבוֹד גּוֹיִם וִינַקְתֶּם עַל־
צַד תִּנָּשֵׂאוּ וְעַל־בִּרְכַּיִם תְּשָׁעֳשָׁעוּ׃ כְּאִישׁ אֲשֶׁר
אִמּוֹ תְּנַחֲמֶנּוּ כֵּן אָנֹכִי אֲנַחֶמְכֶם וּבִירוּשָׁלַםִ
תְּנֻחָמוּ׃ וּרְאִיתֶם וְשָׂשׂ לִבְּכֶם וְעַצְמוֹתֵיכֶם כַּדֶּשֶׁא
תִפְרַחְנָה וְנוֹדְעָה יַד־יְהוָה אֶת־עֲבָדָיו וְזָעַם אֶת־
אֹיְבָיו׃ כִּי־הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ יָבוֹא וְכַסּוּפָה מַרְכְּבֹתָיו
לְהָשִׁיב בְּחֵמָה אַפּוֹ וְגַעֲרָתוֹ בְּלַהֲבֵי־אֵשׁ׃ כִּי
בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבְחַרְבּוֹ אֶת־כָּל־בָּשָׂר וְרַבּוּ
חַלְלֵי יְהוָה׃ הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמִּטַּהֲרִים אֶל־הַגַּנּוֹת
(אחת ק׳) אַחַר אַחַד בַּתָּוֶךְ אֹכְלֵי בְּשַׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ
וְהָעַכְבָּר יַחְדָּו יָסֻפוּ נְאֻם־יְהוָה׃ וְאָנֹכִי מַעֲשֵׂיהֶם
וּמַחְשְׁבֹתֵיהֶם בָּאָה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְּשֹׁנוֹת
וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי׃ וְשַׂמְתִּי בָהֶם אוֹת וְשִׁלַּחְתִּי
מֵהֶם ׀ פְּלֵיטִים אֶל־הַגּוֹיִם תַּרְשִׁישׁ פּוּל וְלוּד מֹשְׁכֵי
קֶשֶׁת תֻּבַל וְיָוָן הָאִיִּים הָרְחֹקִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ
אֶת־שִׁמְעִי וְלֹא־רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי
בַּגּוֹיִם׃ וְהֵבִיאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם ׀ מִכָּל־הַגּוֹיִם ׀

נטה ח״ו עפ״ה ובכ״י במוגה לא מקף. כאיש ובכ״י כאיש. ובחרבו.
אחיכם׀ מכל נמצאת בכ״י אמר בהדיא ש״ב בפסוק זה ב׳ בספרי אבל לא מצאתי
יתרון וכראה שיתכן בין אחים למכל ובין הגוים למנחה שיבדיל הפסק הדין שמי״ן
שהוא יעלה לפסק כמבואר במשפטי הטעמים בשער הפסק.

מִנְחָה לַיהוָה בַּסּוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַצַּבִּים וּבַפְּרָדִים
וּבַכִּרְכָּרוֹת עַל הַר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלַםִ אָמַר יְהוָה
כַּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בִּכְלִי טָהוֹר
בֵּית יְהוָה׃ וְגַם־מֵהֶם אֶקַּח לַכֹּהֲנִים לַלְוִיִּם אָמַר
יְהוָה׃ כִּי כַאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ
הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עֹמְדִים לְפָנַי נְאֻם־יְהוָה
כֵּן־יַעֲמֹד זַרְעֲכֶם וְשִׁמְכֶם׃ וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ
וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֺת
לְפָנַי אָמַר יְהוָה׃ וְיָצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים
הַפֹּשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא
תִכְבֶּה וְהָיוּ דֵרָאוֹן לְכָל־בָּשָׂר׃

וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ
יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֺת לְפָנַי אָמַר יְהוָה׃

הפטרה לערב ר"ח שחל בשבת

בשבת וערב ר"ח מפטירין של מחר חדש, ונידחת הפטרה זו מפני פ' שקלים ופ' החדש, וברוב קהלות פולין וביהם נידחת גם מפני עניה סוערה בפ' ראה, אכן בק"ק פפ"ד ורוב אשכנז מפטירין של מחר חדש בפ' ראה וער"ח ומחברין עניה סוערה עם רני עקרה בפ' כי תצא.

בשמואל א' סימן כ'

וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ וְנִפְקַדְתָּ כִּי יִפָּקֵד
מוֹשָׁבֶךָ׃ וְשִׁלַּשְׁתָּ תֵּרֵד מְאֹד וּבָאתָ אֶל־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר־נִסְתַּרְתָּ שָּׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה וְיָשַׁבְתָּ אֵצֶל
הָאֶבֶן הָאָזֶל׃ וַאֲנִי שְׁלֹשֶׁת הַחִצִּים צִדָּה אוֹרֶה

לְשַׁלַּח־לִי לְמַטָּרָה׃ וְהִנֵּה אֶשְׁלַח אֶת־הַנַּעַר לֵךְ
מְצָא אֶת־הַחִצִּים אִם־אָמֹר אֹמַר לַנַּעַר הִנֵּה
הַחִצִּים ׀ מִמְּךָ וָהֵנָּה קָחֶנּוּ ׀ וָבֹאָה כִּי־שָׁלוֹם לְךָ וְאֵין
דָּבָר חַי־יְהוָה׃ וְאִם־כֹּה אֹמַר לָעֶלֶם הִנֵּה הַחִצִּים
מִמְּךָ וָהָלְאָה לֵךְ כִּי שִׁלַּחֲךָ יְהוָה׃ וְהַדָּבָר אֲשֶׁר
דִּבַּרְנוּ אֲנִי וָאָתָּה הִנֵּה יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ עַד־עוֹלָם׃
וַיִּסָּתֵר דָּוִד בַּשָּׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־ אל ק
הַלֶּחֶם לֶאֱכוֹל׃ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־מוֹשָׁבוֹ כְּפַעַם ׀
בְּפַעַם אֶל־מוֹשַׁב הַקִּיר וַיָּקָם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב אַבְנֵר
מִצַּד שָׁאוּל וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד׃ וְלֹא־דִבֶּר שָׁאוּל
מְאוּמָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרֶה הוּא בִּלְתִּי
טָהוֹר הוּא כִּי־לֹא טָהוֹר׃ וַיְהִי מִמָּחֳרַת הַחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־יְהוֹנָתָן
בְּנוֹ מַדּוּעַ לֹא־בָא בֶן־יִשַׁי גַּם־תְּמוֹל גַּם־הַיּוֹם אֶל־
הַלָּחֶם׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל נִשְׁאֹל נִשְׁאַל דָּוִד
מֵעִמָּדִי עַד־בֵּית לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי נָא כִּי זֶבַח
מִשְׁפָּחָה לָנוּ בָּעִיר וְהוּא צִוָּה־לִי אָחִי וְעַתָּה אִם־
מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמָּלְטָה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־אֶחָי
עַל־כֵּן לֹא־בָא אֶל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּחַר־אַף שָׁאוּל

הֵנָּה. קחנו ׀ יבאה בפסק ביניהם ונמנה במערכת בכלל פסקין דספרא וכן עיקר בצבור התחבר שנים וי"ן כמבואר במשפטי הטעמים בשער הפסק. על־מושבו כ"ה בכ"י ועיקר עיין משפטי הטעמים דף כ"ח.

בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בֶּן־נַעֲוַת הַמַּרְדּוּת הֲלוֹא יָדַעְתִּי
כִּי־בֹחֵר אַתָּה לְבֶן־יִשַׁי לְבָשְׁתְּךָ וּלְבֹשֶׁת עֶרְוַת
אִמֶּךָ׃ כִּי כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן־יִשַׁי חַי עַל־הָאֲדָמָה
לֹא תִכּוֹן אַתָּה וּמַלְכוּתֶךָ וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ
אֵלַי כִּי בֶן־מָוֶת הוּא׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל אָבִיו
וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוּמַת מֶה עָשָׂה׃ וַיָּטֶל שָׁאוּל
אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן כִּי־כָלָה
הִיא מֵעִם אָבִיו לְהָמִית אֶת־דָּוִד׃ וַיָּקָם יְהוֹנָתָן
מֵעִם הַשֻּׁלְחָן בָּחֳרִי־אָף וְלֹא־אָכַל בְּיוֹם־הַחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי לֶחֶם כִּי נֶעְצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלִמוֹ אָבִיו׃ וַיְהִי
בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשָּׂדֶה לְמוֹעֵד דָּוִד וְנַעַר קָטֹן
עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רֻץ מְצָא־נָא אֶת־הַחִצִּים
אֲשֶׁר אָנֹכִי מוֹרֶה הַנַּעַר רָץ וְהוּא־יָרָה הַחֵצִי
לְהַעֲבִרוֹ׃ וַיָּבֹא הַנַּעַר עַד־מְקוֹם הַחֵצִי אֲשֶׁר יָרָה

בֶּן־נַעֲוַת בסגול ומקף לא צרי ומרכא כהוכחת שני מיני מסורת וז"ל רד"ק במכלול ד"ק דף יג׳ א׳ (והוא דף ס"א ב׳ מדפוס פיורדא) בן נעות המרדות שרשו עוה וכו׳, ורצ׳ לומר בן מעות בעבור המרדות שאתה מולד ובֶן נקוד בצר"י לפי שהוא כסמך ושעור שניהם ואינו סמוך לנעות כמו בֶן חכם ישמח אב כי אם היה סמוך לנעות כאשר חשבו אחרים ואומרים כי נעות אמר על אמו ושרשו עוה הי׳ ראוי להיות בֶן נקוד בסגול כמו בן היצהרית מבן עמרים שנ׳, וי"א כי נעות לנקבה ושרשו עוה וכן הוא סמוך לנעות ואמרו זה בעבור שמצאו בן נקוד בסגול וכדרך המשובשים אע"פ שאינם במקף וכו׳ כן הגירסא במכלול כ"י ומסכים עם מה שכתב בשרש עוה, ובדפוס הנ׳ מקולקל ומשובש.

בְּיוֹם ס"א בְּיֹום. נֶעְצַב היצ"ן בשוא לבד כרוב ס"מ ולא כן חבירו ב"ב י"ע נ׳ והמסורת מסייעו. הַחֵצִי מלרע וכ"כ ישב"י בדרכי הניקוד שאו כל חצי ל׳ קשת מלרע וכל ל׳ חָצִי כמו אמתים יֶחֱצֶה מלעיל עכ"ל וכ"כ בעל מקנה אברם.

יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא
הַחֵצִי מִמְּךָ וָהָלְאָה׃ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר
מְהֵרָה חוּשָׁה אַל־תַּעֲמֹד וַיְלַקֵּט נַעַר יְהוֹנָתָן אֶת־
הַחִצִּי וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו׃ וְהַנַּעַר לֹא־יָדַע מְאוּמָה
אַךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדְעוּ אֶת־הַדָּבָר׃ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן
אֶת־כֵּלָיו אֶל־הַנַּעַר אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הָבֵיא
הָעִיר׃ הַנַּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֵצֶל הַנֶּגֶב וַיִּפֹּל
לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְּׁקוּ׀ אִישׁ
אֶת־רֵעֵהוּ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ עַד־דָּוִד הִגְדִּיל׃
וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ
שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה׀
בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין זַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃

הָבֵיא ג׳ ב׳ חסר ודין מלא. ביני ובינך חד מן ג׳ פסוקים דאית כהון ביני ובינך ובין ובין וסי׳ כמסר בפ׳ לך לך / בראשית י״ג ח׳.

קודם שיכנס לבה"כ ישהה מעט בעזרת בה"כ ויאמר:

וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ:

ואז ילך מנחת ילך בפתע פתאום ויאמר:

בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ:

כשיכנס לבהכ"נ יאמר: נאך דעם חייטריטט זאגט אמן:

מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָ׳: וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶ־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ: יְיָ אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה וְאֶכְרָעָה אֶבְרְכָה לִפְנֵי יְיָ עֹשִׂי: וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב־ חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

אֲנִי קְרָאתִיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ: וַאֲנִי עָלֶיךָ בָטַחְתִּי יְיָ אָמַרְתִּי אֱלֹהַי אָתָּה: שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ בְּנָשְׂאִי יָדַי אֶ־דְּבִיר קָדְשֶׁךָ: יְיָ אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי: אֵלֶיךָ יְיָ אֶקְרָא וְאֶ*־אֲדֹנָי אֶתְחַנָּן: הָאִירָה פָנֶיךָ עַל־עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְחַסְדֶּךָ: כִּי־לְךָ יְיָ הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי: **שְׁמָעָה תְפִלָּתִי יְיָ

---

*) אדני, כ"ה בכל כ"י וגם כמכ'נהדי קל"ד וודאין, וכן העיד הגאון בן חפני סגא גם אבודרה' וכן העל'הם"ש. **) שמעה ככ"ל ומסור על'י'ק"ת.

וְשַׁוְעָתִי הַאֲזִינָה לְרַוְחָתִי: דִּמְעָתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ: שְׁמַע־
יְיָ וְחָנֵּנִי יְיָ הֱיֵה עוֹזֵר לִי:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית
יְיָ נֵלֵךְ: שָׂשׂ אָנֹכִי עַל־אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב:
הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי אֵלֶיךָ
אֶתְפַּלָּל: יְיָ בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי בֹּקֶר אֶעֱרָךְ־לְךָ
וַאֲצַפֶּה: אֲנִי קְרָאתִיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־
אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: רַגְלִי עָמְדָה בְמִישׁוֹר
בְּמַקְהֵלִים אֲבָרֵךְ יְיָ:

שיר מן ב' תנועות ויתד וב' תנועות ויתד וב' תנועות בדלת וכן בסוגר, ובתוכו רצוף י"ג העיקרים על סדר י"ג כתובים הנרשמים.

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל־מְצִיאוּתוֹ:
אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדּוּתוֹ:
אֵין לוֹ דְמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ:
קַדְמוֹן לְכָל־דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא רִאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ:
הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל־נוֹצָר יוֹרֶה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ:
שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ אֶל־ אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ:
לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד נָבִיא וּמַבִּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ:
תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל עַל־יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ:
לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ:
צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמָתוֹ:
גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמִפְעָלוֹ נוֹתֵן לְרָשָׁע רַע כְּרִשְׁעָתוֹ:
יִשְׁלַח לְקֵץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ:
מֵתִים יְחַיֶּה אֵל בְּרֹב חַסְדּוֹ בָּרוּךְ עֲדֵי־עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:

---

*) גומל לאיש וכו', פירושו גומל חסד לכל איש כמפעלו ונותן רע לכל רשע, כרשעתו, ור"ה בגה"ת שלו העתיד דברים ללא הועיל.

שיר מורכב מיתד וב' תנועות ויתד וב' תנועות בדלת וכן בסוגר:

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ· בְּטֶרֶם כָּל יְצִיר נִבְרָא:
לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל· אֲזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל· לְבַדּוֹ יִמְלוֹךְ נוֹרָא:
וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה· וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה:
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי· לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה:
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית· וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה:
וְהוּא אֵלִי וְחַי גֹּאֲלִי· וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה:
וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי· מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא:
בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי· בְּעֵת אִישַׁן וְאָעִירָה:
וְעִם־רוּחִי גְּוִיָּתִי· יְיָ לִי וְלֹא אִירָא:

בכל הברכות והתפלות צריך שיכוין פי' המל' מה שמוציא בשפתיו, ובהזכירו השם הוי' ב"ה יכוין פי' קריאתו באדנות שהוא אדון הכל יכוין בכתיבתו שהוא הי' הו' ויהי' ובהזכירו שם אלהי' יכוין שהוא התקיף ובעל היכולות ובעל הכוחות כולם

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶת־הָאָדָם בְּחָכְמָה וּבָרָא בוֹ נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ שֶׁאִם יִפָּתֵחַ אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשַׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא כָל־בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת:

בהרבה קהלות אשכנז מתחילין כאן אלהי נשמה

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲסוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה: וְהַעֲרֶב־נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ (וצאצאי צאצאינו) וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ לִשְׁמָהּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁיעוּר הַפֵּאָה וְהַבִּכּוּרִים וְהָרַאְיוֹן וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְתַלְמוּד תּוֹרָה: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לָעוֹלָם הַבָּא: וְאֵלּוּ הֵן כִּבּוּד אָב וָאֵם וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ שַׁחֲרִית וְעַרְבִית וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים וּבִקּוּר חוֹלִים וְהַכְנָסַת כַּלָּה וְהַלְוָיַת הַמֵּת וְעִיּוּן תְּפִלָּה וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם:

אֱלֹהַי נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא אַתָּה בְרָאתָהּ אַתָּה יְצַרְתָּהּ אַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי וְאַתָּה

מְשַׁמְּרָהּ בְּקִרְבִּי וְאַתָּה עָתִיד לִטְּלָהּ מִמֶּנִּי וּלְהַחֲזִירָהּ בִּי לֶעָתִיד לָבֹא: כָּל־זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי רִבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל־הַנְּשָׁמוֹת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר נְשָׁמוֹת לִפְגָרִים מֵתִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לַשֶּׂכְוִי בִינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי נָכְרִי:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי עָבֶד:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי אִשָּׁה:

הנשים אומרת בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשַׂנִי כִּרְצוֹנוֹ:

בק"ק מיץ מוסיפין ב"א י"א מלך העול' מגביה שפלי' (עיין א"ח סי' מ"ו)

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם פּוֹקֵחַ עִוְרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר אֲסוּרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף כְּפוּפִים:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם רוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה לִי כָּל־צָרְכִּי:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעֹלָם אֲשֶׁר הֵכִין מִצְעֲדֵי גָבֶר:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה:

בָּא״יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר שֵׁנָה
מֵעֵינָי וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי: וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ
וְאַל תְּבִיאֵנוּ לֹא לִידֵי חֵטְא וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה וְעָוֹן וְלֹא
לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן וְאַל תַּשְׁלֶט בָּנוּ יֵצֶר הָרָע
וְהַרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע וְדַבְּקֵנוּ בְּיֵצֶר
הַטּוֹב וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד
לָךְ וּתְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים
בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאֵינוּ וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּצִּילֵנִי
הַיּוֹם וּבְכָל־יוֹם מֵעַזֵּי פָנִים וּמֵעַזּוּת פָּנִים מֵאָדָם
רָע וּמֵחָבֵר רָע וּמִשָּׁכֵן רָע וּמִפֶּגַע רָע וּמִשָּׂטָן
הַמַּשְׁחִית מִדִּין קָשֶׁה וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה בֵּין
שֶׁהוּא בֶן־בְּרִית וּבֵין שֶׁאֵינוֹ בֶן־בְּרִית:

לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יְרֵא שָׁמַיִם בְּסֵתֶר וּמוֹדֶה
עַל־הָאֱמֶת וְדוֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְיַשְׁכֵּם וְיֹאמַר:

רִבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ
מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים·
מָה אֲנַחְנוּ מֶה חַיֵּינוּ מֶה חַסְדֵּנוּ מַה־צִּדְקוֹתֵינוּ

מה ישועתנו מה כחנו מה גבורתנו מה נאמר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו הלא כל הגבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל כי רוב מעשיהם תהו וימי חייהם הבל לפניך· ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל:

אבל אנחנו עמך בני בריתך· בני אברהם אהבך שנשבעת לו בהר המוריה. זרע יצחק יחידו שנעקד על גב המזבח עדת יעקב בנך בכורך שמאהבתך שאהבת אתו ומשמחתך ששמחת בו קראת את שמו ישראל וישרון:

לפיכך אנחנו חיבים להודות לך ולשבחך ולפארך ולברך ולקדש ולתת שבח והודיה לשמך: אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירשתנו אשרינו שאנחנו משכימים ומעריבים ערב ובקר ואומרים פעמים בכל יום

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

בלחש ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

רס"ל הי' נוהג לומר כאן כל הפרש' הראשונ' של ק"ש, מטעם שלפעמי' כשאומרי' קרובות מתעכבין בקריאת שמע עד אחר זמנה ובזה הוא יוצא ידי חובת ק"ש.

אתה הוא עד שלא נברא העולם אתה הוא

משנברא העולם אתה הוא בעולם הזה ואתה
הוא לעולם הבא קדש את שמך על מקדישי
שמך וקדש את שמך בעולמך ובישועתך תרים
ותגביה קרננו ב"א יי מקדש את שמך ברבים:
אתה הוא יי אלהינו בשמים ובארץ ובשמי
השמים העליונים· אמת אתה הוא ראשון ואתה
הוא אחרון ומבלעדיך אין אלהים· קבץ קויך
מארבע כנפות הארץ יכירו וידעו כל באי עולם
כי אתה הוא האלהים לבדך לכל ממלכות
הארץ אתה עשית את השמים ואת הארץ
את הים ואת כל אשר בם ומי בכל מעשה ידיך
בעליונים או בתחתונים שיאמר לך מה תעשה
אבינו שבשמים עשה עמנו חסד בעבור שמך
הגדול שנקרא עלינו וקים לנו יי אלהינו מה
שכתוב בעת ההיא אביא אתכם ובעת קבצי
אתכם כי אתן אתכם לשם ולתהלה בכל עמי
הארץ בשובי את שבותיכם לעיניכם אמר יי:

בהרבה קהלות אשכנז אומרין כאן ברכות התורה, יברכך, אלו דברים, ויש
שא"א הפסוקים והמשכל.

שמות ל'
וידבר יהוה אל משה לאמר: ועשית כיור נחשת
וכנו נחשת לרחצה ונתתה אתו בין אהל מועד
ובין המזבח ונתת שמה מים: ורחצו אהרן ובניו

מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם׃ בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ וְהָיְתָה לָהֶם חָק־עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם׃ וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי־בַד יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת־הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׃ וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר׃

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ׃ וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד׃ אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם׃ וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין׃ עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהוָה׃ וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃

ויקרא א וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְהוָה
וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:
אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת
קְטֹרֶת הַסַּמִּים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם · כַּאֲשֶׁר
צִוִּיתָ אוֹתָם עַל יְדֵי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ:
שמות ל וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ סַמִּים נָטָף
וּשְׁחֵלֶת וְחֶלְבְּנָה סַמִּים וּלְבֹנָה זַכָּה בַּד בְּבַד יִהְיֶה:
וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ קְטֹרֶת רֹקַח מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ מְמֻלָּח
טָהוֹר קֹדֶשׁ: וְשָׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה הָדֵק וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה
לִפְנֵי הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה
קֹדֶשׁ קָדָשִׁים תִּהְיֶה לָכֶם: וְנֶאֱמַר וְהִקְטִיר עָלָיו
אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת־
הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה: וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת־הַנֵּרֹת
בֵּין הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי
יְהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם:

תנו רבנן פטום הקטורת, הצרי והציפורן ההלבנה והלבונה משקל שבעים שבעים מנה· מור וקציעה שבולת נרד וכרכום, משקל ששה עשר ששה עשר מנה· הקושט שנים עשר, וקלופה שלשה, וקנמון תשעה, בורית כרשינה תשעה קבין· יין קפריסין, סאין תלתא וקבין תלתא, ואם אין לו יין קפריסין, מביא חמר חוריז עתיק, מלח סדומית רובע הקב, מעלה עשן כל שהוא· רבי נתן אומר אף כפת הירדן כל שהוא ואם נתן בה דבש פסלה· ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

רבן שמעון בן גמליאל אומר, הצרי אינו אלא שרף, הנוטף מעצי הקטף. בורית כרשינה ששפין בה את הצפורן, כדי שתהא נאה. יין קפריסין ששורין בו את הצפורן, מפני שה״א עזה. והלא מי רגלים יפין לה, אלא שאין מכניסין מי רגלים בעזרה, מפני הכבוד:

תניא רבי נתן אומר כשהוא שוחק אומר הדק היטב היטב הדק, מפני שהקול יפה לבשמים, פטמה לחצאין כשרה לשליש ולרביע לא שמענו. אמר רבי יהודה זה הכלל, אם כמדתה, כשרה לחצאין, ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

תני בר קפרא אחת לששים או לשבעים שנה היתה באה של שירים לחצאין. עוד תני בר קפרא, אלו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה, ולמה אין מערבין בה דבש, מפני שהתורה אמרה כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לי״י:

יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

תפלת רבי נחוניא בן הקנה

אָנָּא בְּכֹחַ גְּדוּלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה. אבג״יתץ

קַבֵּל רִנַּת עַמְּךָ שַׂגְּבֵנוּ טַהֲרֵנוּ נוֹרָא. קרע״שטן

נָא גִבּוֹר דּוֹרְשֵׁי יִחוּדְךָ כְּבָבַת שָׁמְרֵם. נגד״יכש

בָּרְכֵם טַהֲרֵם רַחֲמֵם צִדְקָתְךָ תָּמִיד גָּמְלֵם. בטר״צתג

חֲסִין קָדוֹשׁ בְּרוֹב טוּבְךָ נַהֵל עֲדָתֶךָ. חקב״טנע

יָחִיד גֵּאֶה לְעַמְּךָ פְּנֵה זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ. יגל״פזק

שַׁוְעָתֵנוּ קַבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת. שקו״צית

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

בשבת מוסיפין ו
במדבר כ״ח
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ׃ עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ׃

בר״ח חדש
וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃ וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד׃ וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיְיָ׃ וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁת הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יָיִן זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃ וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַיְיָ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃

איזהו מקומן הוא במקו׳ לימוד וכן ברייתא׳ דר׳ ישמעאל לכן צריך ללמדו שיבין הפי׳.
אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן פָּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל־בֵּין הַבַּדִּים וְעַל הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב׃ פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן

בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל־הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדָּשֶׁן: חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד אֵלּוּ הֵן חַטֹּאת הַצִּבּוּר שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁל מוֹעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת: כֵּיצַד עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב וּבָא־לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית· מִזְרָחִית צְפוֹנִית· צְפוֹנִית מַעֲרָבִית· מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית· שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי· וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד־חֲצוֹת: הָעוֹלָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וּטְעוּנָה הַפְשֵׁט וְנִתּוּחַ וְכָלִיל לָאִשִּׁים· זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת· אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת אֲשַׁם גְּזֵלוֹת אֲשַׁם מְעִילוֹת אֲשַׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה אֲשַׁם נָזִיר אֲשַׁם מְצֹרָע אָשָׁם תָּלוּי· שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע· וְנֶאֱכָלִין

לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: שְׁלָמִים קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר לְכָל־אָדָם בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אֶחָת. וּבִלְבָד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד: שִׁנָּה בַּאֲכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל־אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד. הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד־חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי:

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת: מִקַּל וָחוֹמֶר וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה. מִבִּנְיַן אָב

מִכָּתוּב אֶחָד · וּמִבִּנְיַן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים · מִכְּלָל וּפְרָט וּמִפְּרָט וּכְלָל · כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט · מִכְּלָל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט · וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל · כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן־הַכְּלָל לְלַמֵּד לֹא לְלַמֵּד עַל־עַצְמוֹ יָצָא אֶלָּא לְלַמֵּד עַל־הַכְּלָל כֻּלּוֹ יָצָא · כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טוֹעַן אֶחָד שֶׁהוּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחֲמִיר · כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טוֹעַן אַחֵר שֶׁלֹּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר · כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִדּוֹן בַּדָּבָר הֶחָדָשׁ אִי אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִירוֹ לִכְלָלוֹ עַד שֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ הַכָּתוּב לִכְלָלוֹ בְּפֵרוּשׁ · דָּבָר הַלָּמֵד מֵעִנְיָנוֹ · וְדָבָר הַלָּמֵד מִסּוֹפוֹ · וְכֵן שְׁנֵי כְתוּבִים הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת־זֶה עַד שֶׁיָּבֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וְיַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

ברוך שאמר יש לנגן בקול נעים. וצריך לאומרו בעמידה, וידקדק בקריאתו כמו גבי ק"ש. ואסור להפסיק מתחילת ב"ש עד לאחר י"ח, ואפילו לצורך מצוה, אבל לקדושה ולברכו דהיינו לומר ברוך ה' המבורך לעולם ועד, ולעניות מודים אנחנו לך, ולקדיש דהיינו לומר יהא שמיה רבא עד יתברך, וגם לענות אמן אחר דאמירן בעלמא ולענות אמן אחר האל הקדוש ואחר שומע תפלה, מפסיק אבל לשאר אמן לא יפסיק.

אם בא לבית הכנסת ומצא הצבור בסוף פסוקי דזמרה יאמר ברוך שאמר עד מהולל בתשבחות ואח"כ תהלה לדוד עד מעתה ועד עולם הללויה, ואח"כ הללו את

המנהגשמי' עד עסקרונו הללוי', ואח"כ הללו אל בקדשו עד כל הנשמ' תהלל יה הללויי, ואח"כ ישתבח, ואם יש לו שהות יותר יאמר הודו לה' עד והוא רחום וידלג עד והוא רחום שקודם אשרי יושבי כדי שיתפלל עם הצבור. ואם אין שהות כלל לא יאמר רק ברוך שאמר ותהל' לדוד וישתבח, ואם כבר התחילו יוצר אור ואין שהות לומר אפילו בדילוג יתחיל ברכת יוצר אור ויקרא ק"ש עם ברכותי' ויתפלל י"ח עם הצבור ואחר י"ח יתחיל הודו לה' אכו' עד ישתבח ולא יאמר ישתבח, ויש אנשים כשבאים לבית הכנסת והצבור מתחילין יוצר אור המה ג"כ מתחילים ישתבח עמהם וזה איסור גמור כי ישתבח נתקן להיות סוף פסוקי דזמרה וצריך שאמר הוא התחלה וא"כ אם לא אמר קצת פסוקי דזמרה האיך יאמר ישתבח, לכן טוב ונכון להתחיל יוצר אור.

אסנא לבה"כ ובתוך שיבדוק הציצית מתחיל הצבו' יוצ' אור טוב שיתפלל עם הצבור ולא יבדוק הציצי' ויסמוך על הרוב וחזקתו בדוק. ויאחז הציצי' שלפניו בידו הימנית בשעת אמירת ב"ש וכשיגי' בתשבחות ינשקם ויניחם שנכנסת מידו

כתוב בשל"ה קודם ברוך שאמר צריך לומר בפה מלא

הריני מזומן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קב"ה ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישרא':

בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם · בָּרוּךְ הוּא בָּרוּךְ עוֹשֶׂה בְרֵאשִׁית · בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה · בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם · בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ · בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת · בָּרוּךְ מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו · בָּרוּךְ חַי לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח · בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל בָּרוּךְ שְׁמוֹ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם · הָאֵל הָאָב הָרַחֲמָן הַמְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר בִּלְשׁוֹן חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו · וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדֶּךָ נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בִּשְׁבָחוֹת וּבִזְמִירוֹת נְגַדֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ וְנַמְלִיכְךָ מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ יָחִיד חֵי הָעוֹלָמִים · מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפוֹאָר עֲדֵי עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

הוֹדוּ לַיְיָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו: שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ: דִּרְשׁוּ יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ: זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר: לֹא־הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אַל־תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־תָּרֵעוּ: שִׁירוּ לַיְיָ כָּל־הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל כָּל־אֱלֹהִים: כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַיְיָ שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ: הָבוּ לַיְיָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל־הָאָרֶץ אַף־תִּכּוֹן

תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ
וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ יַעֲלֹץ
הַשָּׂדֶה וְכָל־אֲשֶׁר בּוֹ: אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי
יְיָ כִּי־בָא לִשְׁפּוֹט אֶת־הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ
וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ
בִּתְהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם
וְעַד־הָעֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ:
רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ
הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי
קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא־יַשְׁחִית
וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא־יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: אַתָּה יְיָ
לֹא־תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד
יִצְּרוּנִי: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:
תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים:
נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֹז
וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים: אֵל־נְקָמוֹת יְיָ אֵל
נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ הָשֵׁב גְּמוּל
עַל־גֵּאִים: לַייָ הַיְשׁוּעָה עַל־עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה:
יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ
צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ

יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ: הוֹשִׁיעָה אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־
נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד־הָעוֹלָם: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה
לַיְיָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם
קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי־חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ
לָךְ: הַרְאֵנוּ יְיָ חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן־לָנוּ: קוּמָה
עֶזְרָתָה לָּנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ: אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ
הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב־פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה
לַיְיָ כִּי גָמַל עָלָי:

יט לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־
אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ: יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר
וְלַיְלָה לְּלַיְלָה יְחַוֶּה־דָּעַת: אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים
בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם: בְּכָל־הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם וּבִקְצֵה
תֵבֵל מִלֵּיהֶם לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם־אֹהֶל בָּהֶם: וְהוּא כְּחָתָן
יֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח: מִקְצֵה
הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר
מֵחַמָּתוֹ: תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְיָ
נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי־
לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה
עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי־יְיָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו:

הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת
צוּפִים׃ גַּם־עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב׃
שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי׃ גַּם מִזֵּדִים
חֲשֹׂךְ עַבְדֶּךָ אַל־יִמְשְׁלוּ־בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי
מִפֶּשַׁע רָב׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי
לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי׃

לד לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃
אֲבָרְכָה אֶת־יְיָ בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃
בַּייָ תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ׃
גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו׃
דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְיָ וְעָנָנִי וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃
הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־יֶחְפָּרוּ׃
זֶה עָנִי קָרָא וַייָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃
חֹנֶה מַלְאַךְ יְיָ סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃
טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְיָ אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ׃
יְראוּ* אֶת־יְיָ קְדשָׁיו כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃
כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְיָ לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב׃
לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְיָ אֲלַמֶּדְכֶם׃
מִי הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃
נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃

*) יראו פרי"ש נקראת במלאפום והאל"ף נעלם.

סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃
עֵינֵי יְיָ אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם׃
פְּנֵי יְיָ בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃
צָעֲקוּ וַיְיָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם׃
קָרוֹב יְיָ לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃
רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְיָ׃
שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃
תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃
פּוֹדֶה יְיָ נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ׃

תְּפִלָּה לְמשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר׃ בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה־אֵל׃ תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם׃ כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה׃ זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף׃ בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ׃ כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ׃ שַׁתָּ עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ׃ כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְמוֹ־הֶגֶה׃ יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי־גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה׃ מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ

עֶבְרָתֶךָ: לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב
חָכְמָה: שׁוּבָה יְיָ עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶיךָ:
שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־
יָמֵינוּ: שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה:
יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ פָעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם:
וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ
כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

צא יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן: אֹמַר
לַייָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח־בּוֹ: כִּי הוּא יַצִּילְךָ
מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת: בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ וְתַחַת
כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ: לֹא־תִירָא
מִפַּחַד לָיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם: מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ
מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם: יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה
מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת
רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי־אַתָּה יְיָ מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ
מְעוֹנֶךָ: לֹא־תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא־יִקְרַב
בְּאָהֳלֶךָ: כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה־לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל־
דְּרָכֶיךָ: עַל־כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן־תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ:
עַל־שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין: כִּי
בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי־יָדַע שְׁמִי:
יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵהוּ

וַאֲכַבְּדֵהוּ: אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ
בִּישׁוּעָתִי: ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי׃

קל״ה הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ:
שֶׁעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ: הַלְלוּ־
יָהּ כִּי־טוֹב יְיָ זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ כִּי נָעִים: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר
לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְיָ
וַאֲדֹנֵינוּ מִכָּל־אֱלֹהִים: כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְיָ עָשָׂה
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל־תְּהֹמוֹת: מַעֲלֶה
נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא
רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו: שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם מֵאָדָם
עַד־בְּהֵמָה: שָׁלַח אוֹתֹת וּמֹפְתִים בְּתוֹכֵכִי
מִצְרָיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו: שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים
וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים: לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן: וְנָתַן
אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם
יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר: כִּי־יָדִין יְיָ עַמּוֹ וְעַל־עֲבָדָיו
יִתְנֶחָם: עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם:
פֶּה־לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם
לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ אַף אֵין־יֶשׁ־רוּחַ בְּפִיהֶם: כְּמוֹהֶם
יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם: בֵּית יִשְׂרָאֵל
בָּרְכוּ אֶת־יְיָ בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת־יְיָ: בֵּית הַלֵּוִי

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ יִרְאֵי יְיָ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ: בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

קלו הוֹדוּ לַייָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי לְ׳ חַ׳:
לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְגֹזֵר יַם־סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם־סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

ולעוג

וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר־לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

לג רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:
הוֹדוּ לַיְיָ בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ־לוֹ:

שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: כִּי־יָשָׁר דְּבַר־יְיָ וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְיָ מָלְאָה הָאָרֶץ: בִּדְבַר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל־צְבָאָם: כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ מֵיְיָ כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר־יְיָ אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְיָ רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם: מִמְּכוֹן־שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב־חָיִל

גִּבּוֹר לֹא־יִנָּצֵל בְּרָב־כֹּחַ׃ שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה
וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט׃ הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל־יְרֵאָיו
לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם
בָּרָעָב׃ נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַייָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא׃
כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ׃
יְהִי־חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃
צב מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃ טוֹב לְהוֹדוֹת לַייָ
וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ
בַּלֵּילוֹת׃ עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר׃
כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן׃ מַה
גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ אִישׁ־בַּעַר
לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת׃ בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים
כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד׃
וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְיָ׃ כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי־הִנֵּה
אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ וַתָּרֶם כִּרְאֵים
קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן׃ וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים
עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃ צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח
כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה׃ שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת
אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ׃ עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים
יִהְיוּ׃ לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְיָ צוּרִי וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ׃
צג יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן

תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה:
נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת
דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־
יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ: עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד
לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם
יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־
מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם יְיָ עַל
הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר־וָדֹר:
יְיָ בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה:
יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ:
יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם
וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא
מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ וַעֲצַת
יְיָ הִיא תָקוּם: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ
לְדֹר וָדֹר: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: כִּי־
בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ
יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ
לֹא יַעֲזֹב: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית
וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: יְיָ
הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ:

כלוה קדש המין נקמין והאף במ״ס והקוף דגש בכ״י מתוקן וכן עיקר וכ״כ רד״ק.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁייָ אֱלֹהָיו:
קמה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל ייָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ
אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ:
הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז
נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־
טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם ייָ אֶרֶךְ
אַפַּיִם וּגְדָול־חָסֶד: טוֹב ייָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ ייָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה:
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ
לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר
וָדֹר: סוֹמֵךְ ייָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים:
עֵינֵי־כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם
בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן:
צַדִּיק ייָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב
ייָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר
ייָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת

יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

קמו הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ: אֲהַלְלָה יְיָ בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: אַל־תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה: תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו: אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל־יְיָ אֱלֹהָיו: עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם: עֹשֶׂה מִשְׁפָּט לַעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים יְיָ מַתִּיר אֲסוּרִים: יְיָ פֹּקֵחַ עִוְרִים יְיָ זֹקֵף כְּפוּפִים יְיָ אֹהֵב צַדִּיקִים: יְיָ שֹׁמֵר אֶת־גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת: יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

קמז הַלְלוּיָהּ כִּי־טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים נָאוָה תְהִלָּה: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַםִ יְיָ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס: הָרֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם: מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא: גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עֲדֵי־אָרֶץ: עֱנוּ לַיְיָ בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר: נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי

עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ: לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא־
בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֶה יְיָ אֶת־יְרֵאָיו אֶת־
הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַיִם אֶת־יְיָ הַלְלִי
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן: כִּי־חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ
בְּקִרְבֵּךְ: הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ:
הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד־מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ: הַנֹּתֵן
שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר: מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ
כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם
יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ־מָיִם: מַגִּיד דְּבָרוֹ לְיַעֲקֹב חֻקָּיו
וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל־גּוֹי
וּמִשְׁפָּטִים בַּל־יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ:

קמח הַלְלוּיָהּ׀ הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ
בַּמְּרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל־
צְבָאָו: הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי
אוֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר׀ מֵעַל
הַשָּׁמָיִם: יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה
וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק־נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר:
הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל־תְּהֹמוֹת:
אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ:
הֶהָרִים וְכָל־גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים: הַחַיָּה
וְכָל־בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל

לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם־
בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם־נְעָרִים: יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה
כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם:
וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

קמט הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל
חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ
בְמַלְכָּם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ
לוֹ: כִּי־רוֹצֶה יְיָ בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים בִּישׁוּעָה: יַעְלְזוּ
חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת
אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נְקָמָה
בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים: לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים
וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט
כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

קנ הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ:
הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ
בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף
וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־
שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה
תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כ ה ת י ה:

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן

יְרוּשָׁלָֽםִ הַֽלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ׀ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם
וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל־הָאָֽרֶץ אָמֵן׀ וְאָמֵן:

צריך לעמוד קודם שיתחיל ויברך ויעמוד עד אתה הוא וכו'.
ד"ה א' כ"ט

וַיְבָֽרֶךְ דָּוִיד אֶת־יְיָ לְעֵינֵי כָּל־הַקָּהָל וַיֹּֽאמֶר דָּוִיד
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִֽינוּ מֵעוֹלָם וְעַד־
עוֹלָם: לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶֽרֶת וְהַנֵּֽצַח
וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַֽיִם וּבָאָֽרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה
וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: וְהָעֹֽשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶֽיךָ
וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּֽחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל
וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵֽינוּ מוֹדִים אֲנַֽחְנוּ לָךְ
וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּֽךָ: נחמי' ט' אַתָּה הוּא יְיָ
לְבַדֶּֽךָ אַתָּה עָשִֽׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַֽיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַֽיִם וְכָל־
צְבָאָם הָאָֽרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶֽיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר
בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַֽיִם לְךָ
מִשְׁתַּחֲוִים: אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַֽרְתָּ
בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַֽׂמְתָּ שְּׁמוֹ
אַבְרָהָם: וּמָצָֽאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶֽיךָ וְכָרוֹת
עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶֽרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי
וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּֽקֶם אֶת־
דְּבָרֶֽיךָ כִּי צַדִּיק אָֽתָּה: וַתֵּֽרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵֽינוּ
בְּמִצְרָיִם

במצרים ואת זעקתם שמעת על ים סוף: ותתן
אתת ומפתים בפרעה ובכל עבדיו ובכל עם
ארצו כי ידעת כי הזידו עליהם ותעש לך שם
כהיום הזה: והים בקעת לפניהם ויעברו בתוך
הים ביבשה ואת רדפיהם השלכת במצולת
כמו אבן במים עזים:

ויושע יהוה ביום ההוא את ישראל מיד מצרים
וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים:
וירא ישראל את היד הגדלה אשר עשה
יהוה במצרים וייראו העם את יהוה ויאמינו
ביהוה ובמשה עבדו:

שירת הים צריך לומר מעומד בשמח' ובכוונ' ובניגון הטעמי' כמו בס' תור'.

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת
ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי גאה גאה
סוס ורכבו רמה בים: עזי וזמרת יה ויהי לי
לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו:
יהוה איש מלחמה יהוה שמו: מרכבת פרעה
וחילו ירה בים ומבחר שלשיו טבעו בים סוף:
תהמת יכסימו ירדו במצולת כמו אבן: ימינך
יהוה נאדרי בכח ימינך יהוה תרעץ אויב: וברב
גאונך תהרס קמיך תשלח חרנך יאכלמו כקש:

וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ
תְהֹמֹת בְּלֶב יָם: אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק
שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי:
נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלֲלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם
אַדִּירִים: מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר
בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא: נָטִיתָ יְמִינְךָ
תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ: נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ
בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה קָדְשֶׁךָ: שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז
יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת: אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב
יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן: תִּפֹּל עֲלֵיהֶם
אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד־יַעֲבֹר
עַמְּךָ יְהֹוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ: תְּבִאֵמוֹ
וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהֹוָה
מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ: יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו
בים וישב יי עלהם את מי הים • ובני ישרא׳ הלכו ביבשה בתוך הים:

כִּי לַיְיָ הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם • וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים
בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת־הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַיְיָ
הַמְּלוּכָה: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב
לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

נִשְׁמַת כָּל־חַי תְּבָרֵךְ אֶת־שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ · וְרוּחַ
כָּל־בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד · מִן
הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אַתָּה אֵל · וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ
מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַרְנֵס וּמְרַחֵם
בְּכָל־עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה: אֱלֹהֵי
הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים · אֱלוֹהַּ כָּל־בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל־
תּוֹלָדוֹת הַמְהֻלָּל בְּרֹב הַתִּשְׁבָּחוֹת הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ
בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים · וַיְיָ לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן ·
הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ נִרְדָּמִים · וְהַמֵּשִׂיחַ אִלְּמִים
וְהַמַּתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים ·
לְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים · אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה
כַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח
כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ · וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ ·
וְיָדֵינוּ פְרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם · וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת
כָּאַיָּלוֹת: אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · וּלְבָרֵךְ אֶת־שְׁמֶךָ · עַל־אַחַת מֵאֶלֶף
אלף:

*) ברוב התשבחות, טעמו ברוב התשבחו', כלומר בכל התשבחו' ואף שהם רבים, וזה שימוש מלת רוב בלשון עברי להורות על ריבוי הכלל, וזה טעם ורוב עצמותי הפחיד (איוב ד יד). כבוד עשרו ורוב בניו (אסתר ה יא) ריבוי בניו, ואמנם רז"ל הרגילו להשתמש בו בענין אחר באמר' רובו ככולו, והוכרחתי להעיר כאן על הענין הזה להבין דעת המתקנים.

**) המנהג המ"ם רפה כמו המטהר (ויקרא יד יא) וכן משפט כל' לרפות המ"ם כשפ"א הפעל נפתח. *) והמקיץ כ"י והמעיר.

אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי* רְבָבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת
שֶׁעָשִׂיתָ עִם־אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ ׃ מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ ׃ בְּרָעָב זַנְתָּנוּ וּבְשָׂבָע
כִּלְכַּלְתָּנוּ ׃ מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ ׃ וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ
וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ ׃ עַד־הֵנָּה עֲזָרוּנוּ
רַחֲמֶיךָ ׃ וְלֹא־עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ ׃ וְאַל־תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
לָנֶצַח ׃ עַל־כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ ׃ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה
שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ ׃ הֵן הֵם
יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ
וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ ׃ כִּי כָל־פֶּה לְךָ
יוֹדֶה וְכָל־לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע ׃ וְכָל בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע ׃
וְכָל־קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה ׃ וְכָל־לְבָבוֹת יִירָאוּךָ ׃
וְכָל־קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ ׃ כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב
כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ ׃ מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק
מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגּוֹזְלוֹ ׃ מִי יִדְמֶה־לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה־
לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ־לָךְ ׃ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן
קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ ׃ נְהַלֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ
אֶת־שֵׁם קָדְשֶׁךָ ׃ כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ
וְכָל־קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ ׃ הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ ׃
הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ ׃ הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא
בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ ׃ הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא ׃

*) ורבי נ״א ותורבבות, [illegible] הטובות.

הש"ץ מכנן שוכן עד עד תתקדש והקהל עונה ובמקהלות

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ׃ וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה׃ בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ׃ וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם׃ וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ׃

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל־הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל־דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן־יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ׃

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים׃ חצי קדיש.

*) ולקלס הל' הזה קשה טובא שהרי בנוסחת הקדיש אמרו ויתעלה ויתקלס והכירוהו בעבו' שיש בו ל' גנאי כמו שכתב רד"ק בשרשו, וכן כתב הרב א"בן הירחי בספרו המנהיג סי' כ"ח שאין נכון לומ' ויתקלס אלא להכריע בשבח הבורא יתברך אך ויתהלל יתכן יות' שאינו מוכרע עכ"ל, והנה הקהלות אחזו בגירסתו בנוסח הקדיש להסיר ויתקלס ולומ' תמורתו ויתהלל, ומדוע לא הסירוהו כאן? והרי ולנשא יתכן יותר שאינו שכרע.

בשעה שהש"ץ מנגן ברכו.

ברכו את יי המבורך

ק"ה ברוך יי המבורך לעולם ועד

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חשך עשה שלום ובורא את הכל:

אומר הקהל יתברך.

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו. ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה:

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם:

כשאומרי' יוצר מוסיפין אור עולם באוצר חיים אורות מאופל אמר ויהי:

הכל יודוך והכל ישבחוך. והכל יאמרו אין קדוש כיי: הכל ירוממוך סלה יוצר הכל. האל הפותח בכל יום דלתות שערי מזרח: ובוקע חלוני רקיע. מוציא חמה ממקומה ולבנה ממכון שבתה: ומאיר לעולם כלו וליושביו שברא במדת רחמים: המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים. ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית: המלך המרומם לבדו מאז המשבח והמפואר והמתנשא מימות עולם: אלהי עולם ברחמיך הרבים רחם עלינו אדון עזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב בעדנו: אין כערכך ואין זולתך. אפס בלתך ומי דומה לך: אין כערכך יי אלהינו בעולם הזה. ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא: אפס בלתך גואלנו לימות המשיח.

וְאֵין דּוֹמֶה לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים:

אֵל אָדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים · בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל נְשָׁמָה: גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם · דַּעַת וּתְבוּנָה סֹבְבִים אוֹתוֹ: הַמִּתְגָּאֶה עַל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל הַמֶּרְכָּבָה: זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ · חֶסֶד וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ: טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ · יְצָרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל: כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם · לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל: מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ · נָאֶה זִיוָם בְּכָל הָעוֹלָם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם · עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם: פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ · צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ · קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר · רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה · שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל צְבָא מָרוֹם · תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ:

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי הִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת: זֶה שֶׁבַח שֶׁלַּיּוֹם

---

*) גהלה, הה"א בק"ח כי הוא שם דבר כתבירה ורנה, וכמוהו בקדושה ובטהרה הה"א בק"ח דוגמת תשב בדמי טהרה (ויקרא יב ד) אבל והציר בזמן גאלה ושמחה (אסתר ח טו) הוא פיעל עבר לנקבה כחברו ושמחה לכן הה"א בח"פ דוגמת ואם טהרה מונה (ויקרא טו כח) ונכתב ושמחה הש"ס בגר"י בעבור הסילוק דוגמת וכפר עלי' הכהן וטהרה ויקרא יב ח נושה ומפרה (ירמי' מ"ז ט) ודומיהם שעיניהם כגר"י בעבור ההפסק, ואילו הי' ושמחה תאר לנקבה הי' ראוי בשמחה דוגמת אם הבנים שמחה תלים קי"ג ט כי לגבר הוא שָׂמֵחַ ובא לנ אסתר פט. וכן זקן וזקינה כבד וכבידה ודומיה.

הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ׃ לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל־יְצוּרָיו שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ: שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ. וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר׃ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת: תִּתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵנוּ עַל־שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל־מְאוֹרֵי־אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת־פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים: אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה. לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה

בְּרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

כשאומרים לו פן יאמר זה.

וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים | וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרוּבִים יְפָאֵרוּ וּשְׂרָפִים יָרֹנּוּ וְאֶרְאֶלִּים יְבָרֵכוּ פְּנֵי כָּל־חַיָּה וְאוֹפַן וּכְרוּב לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

לְאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ· לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ· כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל־צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ הָאָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמֹעַ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד

לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ וְלֹא־נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ: וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ: כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל־עַם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת׃ לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה: יחיד אומר אל מלך נאמן׃

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ יְהוָֹה אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ: וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי

מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ
וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ
וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם
וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָֹה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם
וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָֹה
נֹתֵן לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם
וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם
וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־
בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָֹה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי
בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל
תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָֹה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתֻרוּ
אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים

אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את־כל־מצותי והייתם קדשים לאלהיכם: אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם: יש לצרף אלהיכם לאמת·

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן ואהוב וחביב ונחמד ונעים ונורא ואדיר: ומתקן ומקבל וטוב ויפה הדבר הזה עלינו לעולם ועד אמת אלהי עולם מלכנו צור יעקב מגן ישענו: לדור ודור הוא קים ושמו קים וכסאו נכון ומלכותו ואמונתו לעד קימת ודבריו חיים וקימים נאמנים ונחמדים לעד ולעולמי עולמים על־אבותינו ועלינו על־בנינו ועל־דורותינו ועל־כל־דורות זרע ישראל עבדיך: על־הראשונים ועל־האחרונים דבר טוב וקים לעולם ועד: אמת ואמונה חוק ולא יעבור: אמת שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו מלכנו מלך אבותינו גואלנו גואל אבותינו יוצרנו צור ישועתנו פודנו ומצילנו מעולם שמך· אין אלהים זולתך:

כשיש ש״ץ אומרי׳ בלחש אמת זה אבל כפולין מחלפין רק על הראשוני׳:

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן וטוב ויפה הדבר הזה על אבותינו ועלינו על בנינו ועל דורותינו ועל כל־הדורות זרע ישראל עבדיך: על הראשונים ועל האחרונים לעולם ועד חוק ולא יעבור אמת שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד: אתה הוא מלכנו מלך אבותינו אתה· למען שמך מהר לגאלנו כאשר גאלת את אבותינו

אמת מעולם שמך הגדול עלינו נקרא באהבה אין אלהים זולתך:

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר: בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי אָרֶץ: אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ: אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם: אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ: כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הָרַגְתָּ וּבְכוֹרְךָ גָּאָלְתָּ וְיַם־סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר: עַל־זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם: רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו: תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם: מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא׃ שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל־שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ: יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה

בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל (גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל) בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

בלחש אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בעשי"ת זָכְרֵנוּ לַחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם.

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה.

בעשי"ת מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים.

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּ"אַ יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בי"ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתְּנַת חֶלְקוֹ כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן קָרָאתָ לּוֹ. כְּלִיל תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשׁוֹ נָתַתָּ. בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל הַר־סִינַי. וּשְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ.

וכתוב

וְכָתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת: וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ׃ וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָ׳ אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ: וְלֹא נְתַתּוֹ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת׃ וְלֹא הִנְחַלְתּוֹ מַלְכֵּנוּ לְעוֹבְדֵי פְסִילִים׃ וְגַם בִּמְנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ עֲרֵלִים׃ כִּי לְיִשְׂרָ׳ עַמְּךָ נְתַתּוֹ בְּאַהֲבָה׃ לְזֶרַע יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בָּחָרְתָּ׃ עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ׃ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָ׳ מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָ׳ וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃

בר"ח מוסיפין אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ. אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ

מודים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

בחנכה מוסיפין זה עַל הַנִּסִּים וְעַל הַפֻּרְקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל

הַתְּשׁוּעוֹת

הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה: בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן־יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם רַבְתָּ אֶת־רִיבָם דַּנְתָּ אֶת־דִּינָם נָקַמְתָּ אֶת־נִקְמָתָם מָסַרְתָּ גִּבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת־הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת־מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

וְעַל־כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בעש״ת וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

בש״ץ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־

עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בעשי"ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: (בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם):

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי. עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

הש"ץ חוזר התפלה ואומר קדושת כקדש.

נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר

קו"ח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

ח' אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: קו"ח בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן: תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ:

קו"ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

ח' לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בעש"ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

בר"ח ושמנת ימים האחרונים של פסח אומרין הלל בדילוג.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְרוֹא אֶת *הַהַלֵּל:

קי״ג הַלְלוּיָהּ׀ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ: יְהִי
שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד
מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם׀ יְיָ עַל־
הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כַּייָ אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת:
הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: מְקִימִי מֵעָפָר
דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְדִיבִים
עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם־
הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ:

קי״ד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז:
הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו: הַיָּם רָאָה
וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים
גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן: מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן
תִּסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־
צֹאן: מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב:
הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם:

לא

*ההלל כן עיקר בה"א הידיעה ברא"ש וכן הוא בתלמוד בכל מקום וכן נראה מ"ס
בי"ב מי"א לברכו וכן גם המנהיג לאב"ן הירחי וכס' המפוא' בדיני ר"ח ובאגודה'
וכ"ה בכל סידורי הספרדי' וגם בכל סידורי האשכנזי' הקדמוני' וכ"י וכן גם סידור
של ר"ה ש"ץ של שנת ש"ך וגם במחזור מ"א דפוס וויניצי' של שנת ש"ם ובאחרי' זולת'
אך שהמדפיסי' האחרוני' השתבשו ונשתרבב השיבוש בכל הסידו' הקדשי'.

דולג
קטו לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל־
חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה־
נָא אֱלֹהֵיהֶם: וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ
עָשָׂה: עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם:
פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ:
אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן:
יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא
יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־
בֹּטֵחַ בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:
בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:
יִרְאֵי יְיָ בִּטְחוּ בַייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:
יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־
בֵּית אַהֲרֹן: יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ הַקְּטַנִּים עִם־הַגְּדֹלִים:
יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם
לַייָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַייָ וְהָאָרֶץ
נָתַן לִבְנֵי־אָדָם: לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי
דוּמָה: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:
חלג
קטז אָהַבְתִּי כִּי־יִשְׁמַע יְיָ אֶת־קוֹלִי תַּחֲנוּנָי: כִּי־
הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי אֶקְרָא: אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־
מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא:

*) אף לפי עדו' רש"י ז"ל בתילי' קל"ה ולפי מה שמסר שם בגליון כמס"ק נ"ל כאן אף בקמ"ץ.

וּבְשֵׁם־יְיָ אֶקְרָא אָנָּא יְיָ מַלְּטָה נַפְשִׁי: חַנּוּן יְיָ
וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם: שֹׁמֵר פְּתָאִים* יְיָ דַּלּוֹתִי
וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבִי נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי כִּי יְיָ גָּמַל
עָלָיְכִי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת־עֵינִי מִן
דִּמְעָה אֶת־רַגְלִי מִדֶּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ
בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי
מְאֹד: אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב:
מָה־אָשִׁיב לַייָ כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי: כּוֹס יְשׁוּעוֹת
אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא
לְכָל־עַמּוֹ: יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה
יְיָ כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ
לְמוֹסֵרָי: לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא:
נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: בְּחַצְרוֹת
בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

קי' הַלְלוּ אֶת־יְיָ כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים:
כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

ס' הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק' הודו
ס' יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק' הודו
ס' יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק' הודו
ס' יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק' הודו

*) פתאים, האל"ף נעלם והחירק נקראת תחת היו"ד.

מִן־הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי בַמֶּרְחַבְיָה: יְיָ לִי לֹא
אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה
בְשֹׂנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת
בַּייָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים: כָּל־גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי
אֲמִילַם: סַבּוּנִי גַם־סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם:
סַבּוּנִי כִדְבֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי
אֲמִילַם: דַּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל וַייָ עֲזָרָנִי: עָזִּי וְזִמְרָת
יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי
צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ
עֹשָׂה חָיִל: לֹא־אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי־יָהּ:
יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי: פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי־צֶדֶק
אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ: זֶה־הַשַּׁעַר לַייָ צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ:
אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה: אודך
אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה: אבן
מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ: מאת

*) הא"ש קראתי יה במפיק וה"א של במרחביה רפ', ורז"ה בש"ת שלו שקר ענה במסרת דסוף פ' בשלח וכבר ענה בו כתשו הגאון רמ"ד בקונטרס השגות שלו, ולא הי' מן הצורך להכחישו שנית לולא שראיתי להחכם רא"ס בעל ויעתר יצחק שהעתיק שנית דברי רז"ה המוזמים כי לא ראה דברי רמ"ד ולא המסרת דסוף בשלח וביאו"א כמסרש"ם במרחביה בהדי מילין דלא מפקין ה"א וממילא שהיא מל' אחת וכדע' רבא ורב' במס' פסחי' דף קי"ז א' דוגמת חבריו שלהבתי', ואין מאפליה שהן תיבה אחת ובעדות רד"ק בשרשו, ועל שלהבתי' כמסר בהדי' מל' אחת לדעת בן אשר וא"כ מסרה דסוף בשלח אתא כבן אשר דק"ל כוותי' לכן במרחביה מל' חדא והה"א רפ' וכן במקר' כ"י ישן ומדוייק כתיב במרחבי' מלה חדא והחי"ת בפתח והבי"ת בשו"א והה"א רפה וכן עיקר, ודע כי ענני בטעם גדש רביע לכן כדגש אחריו. (*) נפלאת הש"ף כעל' דוגמת וחטאת עמך (שמות ה טז) והדומים לו, וההמון קורא הל"ף בחולם וטעות הוא.

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: זה

החזן מנגן אנא והקהל עונה. החזן חוזר ומנגן אנא והקהל עונה

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא

אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא: אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ: ברוך

אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ־חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ: א'

הוֹדוּ לַייָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (עַל) כָּל מַעֲשֶׂיךָ. וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָאֶה לְזַמֵּר כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

סדר קריאת התורה

בקצת קהלות אומרים.

אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: אַב הָרַחֲמִים הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָיִם: כִּי בְךָ לְבַד בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא אֲדוֹן עוֹלָמִים:

ויהי

---

*) בסידורי הספרדים גם בסידורי האשכנזים וכ"י ודפוסי' ישני' ליתא מלת על וגם הרב אבודרה' והרב רמ"ד וגאוני' אחרי' לא גרסו לה.

פותחין ארון הקודש ומוציאין ס"ת ואומרין:

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר משֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם:

בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

אמר רבי שמעון כד מפקין ספר תורה בצבורא למקרי ביה מפתחי תרעי דשמיא דרחמין ומעוררין את האהבה לעילא ואבעי ליה לבר נש למימר הכי:

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמָרֵא עָלְמָא בְּרִיךְ כִּתְרָךְ וְאַתְרָךְ. יְהֵא רְעוּתָךְ עִם עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְעָלַם. וּפוּרְקַן יְמִינָךְ אַחֲזֵי לְעַמָּךְ בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ ולְאַמְטוּיֵי לָנָא מִטּוּב נְהוֹרָךְ וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתוֹרִךְ לָן חַיִּין בְּטִבוּתָא. וְלֶהֱוֵא אֲנָא פְּקִידָא בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא. לְמִרְחַם עָלַי וּלְמִנְטַר יָתִי וְיַת כָּל דִּילִי וְדִי לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. אַנְתְּ הוּא זָן לְכֹלָּא וּמְפַרְנֵס לְכֹלָּא. אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט עַל כֹּלָּא. אַנְתְּ הוּא דְשַׁלִּיט עַל מַלְכַיָּא וּמַלְכוּתָא דִּילָךְ הִיא. אֲנָא עַבְדָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְסָגִידְנָא קַמֵּהּ וּמִקַּמֵּא דִּיקַר אוֹרַיְתֵהּ בְּכָל עִדָּן וְעִדָּן. לָא עַל אֱנָשׁ רחִיצְנָא. וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין סָמִיכְנָא. אֶלָּא בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא. דְּהוּא אֱלָהָא קְשׁוֹט. וְאוֹרַיְתֵהּ קְשׁוֹט. וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט. וּמַסְגֵּא לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט. בֵּהּ אֲנָא רָחִיץ. וְלִשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא יַקִּירָא אֲנָא אֵמַר תּוּשְׁבְּחָן. יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבִּי בְּאוֹרַיְתָא וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבִּי. וְלִבָּא דְכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. לְטָב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם:

המוליך ס"ת נוטלו ביד ימינו ומקבלו בב' ידיו ומחזירו לימינו ועומד לפני ההיכל ואומר בקול רם גדלו ובפוליאק"ק אשכנז אומר הש"ץ שמע ישראל ואחריו הקהל

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ קָדוֹשׁ (וְנוֹרָא) שְׁמוֹ:

הש"ץ לוקח ס"ת ואומר גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

הקהל עונה

לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

מגביה הס״ת בידו למעלה והולך ועולה עמו למגדל שקורין בו ובדרך הליכתו אומרים:

עַל הַכֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא: שְׁמוֹ שֶׁל־מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: בָּעוֹלָמוֹת שֶׁבָּרָא הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא: כִּרְצוֹנוֹ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו וְכִרְצוֹן כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל: צוּר הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל הַבְּרִיּוֹת אֱלוֹהַּ כָּל הַנְּפָשׁוֹת: הַיּוֹשֵׁב בְּמֶרְחֲבֵי מָרוֹם הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם: קְדֻשָּׁתוֹ עַל הַחַיּוֹת וּקְדֻשָּׁתוֹ עַל כִּסֵּא הַכָּבוֹד: וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ בָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל־חָי: וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר חָדָשׁ כַּכָּתוּב: שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו: וְנִרְאֵהוּ עַיִן בְּעַיִן בְּשׁוּבוֹ אֶל נָוֵהוּ כַּכָּתוּב: כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן: וְנֶאֱמַר וְנִגְלָה כְּבוֹד יְיָ וְרָאוּ כָל בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְיָ דִּבֵּר:

בדרך הליכתו אומרין אב הרחמים.

אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרָע מִן הַנְּשׂוּאִים וְיָחוֹן אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

כהגיע הש״ץ על הבימה מניח הס״ת על השולחן ופותח ואומר

וְיַעֲזוֹר וְיָגֵן וְיוֹשִׁיעַ לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ וְנֹאמַר אָמֵן: הַכֹּל הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה כֹּהֵן קְרַב. יַעֲמוֹד (פלוני בר פלוני הכהן): בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל

בקדשתו: תורת יי תמימה משיבת נפש עדות יי נאמנה מחכימת פתי: פקודי יי ישרים משמחי לב מצות יי ברה מאירת עינים: יי עז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום: האל תמים דרכו אמרת יי צרופה מגן הוא לכל החוסים בו:

קהל ואתם הדבקים ביי אלהיכם חיים כלכם היום:

וקורין ז' גברי ואם רצה להוסיף מוסיף ומפטיר אינו ממנין, ואחר שברך השביעי ברכה אחרונה אומר הש"ץ ח"ק ונותן מי שברך לשב עי ואח"כ קורא למפטיר ג' פסוקים שבסוף הפרשה, ואם אי אפשר להתחיל שם מתחיל וקורא כל שקרא השביעי.

אם לא נמצא מי שידע להפטיר אלא אחד מאותן השבעה שעלו כבר וכבר אמר הש"ץ קדיש אחר קה"ת, זה שרוצ' להפטיר אפי' הוא אותו שעלה בשביעי צריך לחזור ולקרות ויברך על הקריאה תחלה וסוף, אבל אם עדיין לא אמר הש"ץ קדיש יפטיר מי שעלה לשביעי אם יודע ולא יאמר קדיש עד אחר ההפטרה.

בשבת שיש ב' סדרות מחוברות נוהגין להקרות לרביעי מסוף סדרה לתחלת סדרה, ומפטירין בהפטרה של שני' שסיימו, חוץ מן אחרי וקדושים שמפטירין בשל אחרי, אם טעה הש"ץ וסיים הפרש' עם השני ואמר קדיש אין צריך לקרות עוד אחר שלא יקרא עם המפטיר ממה שקר' השני, דמפטיר עול' למנין שבעה.

ר"ח שחל בא' בשב' מפטירין מחר חדש, חוץ מן עני' סוערה שאינה נדחת, כשמוציאין ב' ס"ת לעול' קורין ז' גברי בסדר השבוע ולאחר שברך השביעי ברכ' אחרונה מניחין ס"ת ב' אצל הראשון ואומר ח"ק על שניה', ומגביהין וגוללין ס"ת א' ופותחין ס"ת ב' ונותנין מי שברך לשביעי וקורין למפטיר בס"ת שני.

בשבת ור"ח קורין בס"ת ב' וביום השב' ומפטירין השמי' כסאי, חוץ מן ר"ח אב בשבת שנוהגי' במדינות אלו להפטיר שמעו. ולעול' אין מזכירין ר"ח בברכת הפטרה.

בפ' שקלי' קורין למפטיר מתחלת פ' כי תשא עד סוף פסקא, ובפ' זכור קורין זכור את אשר עשה שבסוף פ' כי תצא, ובפ' פרה מתחלת פ' זאת חקת התור' עד סוף פסקא, ובפ' החדש בסדר בא מן ויאמר יי אל משה ואל אהרן עד סוף פסקא.

כשמוציאין ג' ס"ת כגון בשבת ר"ח וחנוכ' קורין בראשון ו' בסדר השבוע, ומגביהין וגוללין ס"ת א' ופותחין ס"ת ב' ונותנין מי שברך לששי וקורין לשביעי בשל ר"ח, ומניחין ס"ת א' אצל הסגן וס"ת ב' אצל המקרא ופורסין מעיל על כולם ואומרין ח"ק על שלשתן ומוליכין ס"ת א' למקומו, ומגביהין וגוללין ס"ת ב' ופותחין ס"ת ג' ונותנים מי שברך לשביעי וקורין למפטיר בסדר חנוכה ומפטירין רני ושמחי. וכן הדין אם אירע ר"ח באחד מן ד' פרשיות לעולם קורין בשלישי בסדר הפרש' ומפטירין בשל פרשה.

העול' לתורה יאחז בשתי ידיו בירעו' התורה' ע"י מפה של ס"ת, וקודם הברכ' פותח הספ' ורוא' הפסוק שצריך להתחיל בו וינשק הס"ת ויאמר בלחש עץ חיים היא למחזיקים בה והופך פניו לצד שמאל ומברך בקול

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

והעם עונים בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וחוזר המברך ב"י"ה"ל"ו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן־לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

וכשמתחיל הקור' לקרו' בתור' יסיר ידו השמאלית מהס"ת וישאר יד ימינו לבדו אוחזת בס"ת כל זמן הקריאה, וגם הוא יקרא בלחש עם הקורא מלה במלה. ואחר הקריאה גולל ומברך.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

גרסינן בפ"ק דברכות, ועוונין ה' יכלו, זה המניח ס"ת כשהיא פתוחה ויוצא, אבל בין גברא לגברא מותר לצאת ע"י דוחק ואונס, אבל בלאו הכי אין לצאת:

מי שהי' חולה ונתרפא ומי שהי' חבוש בבית האסורים ויצא, יאמר ברכה זו.

בָּ"אַ"יְ אֱ"מֶ"הָ הַגּוֹמֵל לְחַיָּבִים (נ"א לְרָעִים) טוֹבוֹת שֶׁגְּמָלַנִי כָּל־טוֹב: והקהל עונים מִי שֶׁגְּמָלְךָ כָּל טוֹב הוּא יִגְמָלְךָ כָּל טוֹב סֶלָה:

מי שבנו הגיע לבר מצוה דהיינו שהוא בן י"ג שנ' ויום אחד אומר בשעה' שקורין לבנו לס"ת או בשעה' שמתפלל בנו כשליח צבור ברכה זו בָּרוּךְ שֶׁפְּטָרַנִי מֵעָנְשׁוֹ שֶׁלָּזֶה:

מי שברך. ומגביהין ונוללין. כשמגביהין הס"ת מביטין נגד הכתב של ס"ת ואומרים.

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

אחר שסיים המפטיר ברכה אחרונה אומרין יקום פורקן.

יְקוּם פֻּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא: זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא· זַרְעָא

דילא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי אוריתא: למרנן ורבנן חבורתא קדישתא. די בארעא דישראל ודי בבבל. לרישי כלי ולרישי גלותא ולרישי מתיבתא ולדיני דיבבא: לכל תלמידיהון ולכל תלמידי תלמידיהון ולכל מן דעסקין באוריתא. מלכא דעלמא יברך יתהון יפיש חייהון ויסגא יומיהון ויתן ארכה לשניהון. ויתפרקון וישתזבון מן כל עקא ומן כל מרעין בישין. מרן די בשמיא יהא בסעדהון כל זמן ועדן ונאמר אמן:

כתפלל ביחידות אין אומר יקום פורקן זה ולא מי שברך.

יקום פורקן מן שמיא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי וסיעתא דשמיא ובריות גופא ונהורא מעליא: זרעא חיא וקימא. זרעא דילא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי אוריתא: לכל קהלא קדישא הדין. רברביא עם זעריא. טפלא ונשיא מלכא דעלמא יברך יתכון יפיש חייכון ויסגא יומיכון ויתן ארכה לשניכון. ותתפרקון ותשתזבון מן כל עקא ומן כל מרעין בישין. מרן די בשמיא יהא בסעדכון. כל זמן ועדן. ונאמר אמן:

בארצ' קהלו' נוהגים להזכיר נשמות המתי' בשב' ואומרי' אב הרחמים, אבל אין מזכירין כשיש חתונה ומילה ולא בשבת שמברכין החדש וק"ו במטבה ור"ח, ולא בשושן פורים, וכללא הוא בכל שבת שיש יוצר ואופן אין מזכירין חוץ משבת תשובה שאז מזכירין.
ואח"כ מברכים מי שברך לקהל ולגבאה.

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הוּא יְבָרֵךְ אֶת־כָּל הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה. עִם כָּל־קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ. הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְכָל־אֲשֶׁר־לָהֶם. וּמִי שֶׁמְּיַחֲדִים בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת לִתְפִלָּה. וּמִי שֶׁבָּאִים בְּתוֹכָם לְהִתְפַּלֵּל וּמִי שֶׁנּוֹתְנִים נֵר לַמָּאוֹר וְיַיִן לְקִדּוּשׁ וּלְהַבְדָּלָה. וּפַת לָאוֹרְחִים וּצְדָקָה לַעֲנִיִּים וְכָל־מִי שֶׁעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צִבּוּר בֶּאֱמוּנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְשַׁלֵּם שְׂכָרָם וְיָסִיר מֵהֶם כָּל־מַחֲלָה וְיִרְפָּא לְכָל־גּוּפָם וְיִסְלַח לְכָל־עֲוֹנָם וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם עִם כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם וְנֹאמַר אָמֵן:

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים וּמֶמְשָׁלָה לַנְּסִיכִים מַלְכוּתוֹ מַלְכוּת כָּל־עוֹלָמִים הַפּוֹצֶה אֶת־דָּוִד עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה. הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ וּבְמַיִם עַזִּים נְתִיבָה. הוּא יְבָרֵךְ וְיִשְׁמוֹר וְיִנְצוֹר וְיַעֲזוֹר וִירוֹמֵם וִיגַדֵּל וִינַשֵּׂא לְמַעְלָה אֶת אֲדוֹנֵינוּ פלוני יָרוּם הוֹדוֹ. מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יְחַיֵּהוּ וְיִשְׁמְרֵהוּ וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן וָנֶזֶק יַצִּילֵהוּ וְיַדְבֵּר עַמִּים תַּחַת רַגְלָיו וְיַפִּיל שׂוֹנְאָיו לְפָנָיו וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה יַצְלִיחַ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִתֵּן בְּלִבּוֹ וּבְלֵב כָּל יוֹעֲצָיו וְשָׂרָיו רַחֲמָנוּת לַעֲשׂוֹת טוֹבָה עִמָּנוּ וְעִם

כל ישראל. בימיו ובימינו תושע יהודה וישראל ישכון לבטח ובא לציון גואל וכן יהי רצון ונאמר אמן:

כשמברכין החדש נוהגין לומר תפלת רב בתר צלותא, (ברכו׳ דף טז ב).

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתחדש עלינו את החדש הזה לטובה ולברכה ותתן לנו חיים ארוכים חיים של שלום חיים של טובה חיים של ברכה חיים של פרנסה חיים של חלוץ עצמות חיים שיש בהם יראת שמים ויראת חטא חיים שאין בהם בושה וכלמה חיים של עשר וכבוד חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים חיים שימלאו משאלות לבנו לטובה אמן סלה:

בשבת שלפני ר״ח מברכין ומכריזין החדש הבא לטובה ואומר הש״ץ מי שעשה, ואז אין מזכירין נשמות ואין אומרים אב הרחמים חוץ מבימי הספירה.

מי שעשה נסים לאבותינו וגאל אותם מעבדות לחרות. הוא יגאל אותנו בקרוב ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ. חברים כל ישראל ונאמר אמן:

הש״ץ לוקח ספר תורה בידו ואומר ר״ח פלוני יהיה ביום פלוני הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

קו״ח יחדשהו הקדוש ברוך הוא עלינו ועל כל עמו בית ישראל. לחיים ולשלום. לששון ולשמחה. לישועה ולנחמה. ונאמר אמן.

ברוב קהלות פולין אומרים בכל שבת אב הרחמים חוץ מבימים שא״א תחנון ולא בשבת חתונה ומילה, ולא כשמברכים החדש חוץ מבימי הספירה, וכשמברכין חדש אב נוהגין בק״ק פראג לאומרו וברוב קהלות אשכנז א״א אותו כ״א בשבת שלפני שבועות ושלפני תשעה באב.

אַב הָרַחֲמִים שׁוֹכֵן מְרוֹמִים. בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים. הוּא יִפְקוֹד בְּרַחֲמִים. הַחֲסִידִים וְהַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים. קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ שֶׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדֻשַּׁת הַשֵּׁם. הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִים בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרָדוּ. מִנְּשָׁרִים קַלּוּ וּמֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ. לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם וְחֵפֶץ צוּרָם: יִזְכְּרֵם אֱלֹהֵינוּ לְטוֹבָה. עִם שְׁאָר צַדִּיקֵי עוֹלָם. וְיִנְקוֹם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדָיו הַשָּׁפוּךְ: כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים. הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם. וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ: וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים. כָּתוּב לֵאמֹר: וְנִקֵּיתִי דָּמָם לֹא נִקֵּיתִי. וַיְיָ שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן: וּבְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמַר: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם. יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ. נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ: וְאוֹמֵר כִּי דוֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת עֲנָוִים: וְאוֹמֵר יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל אֶרֶץ רַבָּה: מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל כֵּן יָרִים רֹאשׁ:

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

קמה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל

מעשיו: יודוך יי כל־מעשיך וחסידיך יברכוכה:
כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו: להודיע
לבני האדם גבורתיו וכבוד הדר מלכותו:
מלכותך מלכות כל עלמים וממשלתך בכל־דור
ודר: סומך יי לכל־הנפלים וזוקף לכל־הכפופים:
עיני כל אליך ישברו ואתה נותן־להם את־אכלם
בעתו: פותח את־ידך ומשביע לכל־חי רצון:
צדיק יי בכל דרכיו וחסיד בכל־מעשיו: קרוב
יי לכל־קראיו לכל אשר יקראהו באמת: רצון
יראיו יעשה ואת־שועתם ישמע ויושיעם: שומר
יי את־כל־אהביו ואת כל־הרשעים ישמיד: תהלת
יי ידבר פי ויברך כל־בשר שם קדשו לעולם ועד:
ואנחנו נברך יה מעתה ועד־עולם הללויה:

הש"ץ לוקח ס"ת בידו להוליכו מן הבימה ולהכניסו בהיכל ואומר:

יהללו את־שם יהוה כי נשגב שמו לבדו
והקהל עונים הודו על־ארץ ושמים: וירם קרן לעמו תהלה
לכל־חסידיו לבני ישראל עם קרבו הללויה:
כ"ט מזמור לדוד הבו ליהוה בני אלים הבו ליהוה
כבוד ועז: הבו ליהוה כבוד שמו השתחוו ליהוה
בהדרת־קדש: קול יהוה על־המים אל־הכבוד
הרעים יהוה על־מים רבים: קול־יהוה בכח קול

יְהוָה בֶּהָדָר: קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְהוָה
אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיֹן
כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים: קוֹל־יְהוָה חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ:
קוֹל יְהוָה יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְהוָה מִדְבַּר קָדֵשׁ:
קוֹל יְהוָה יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ
כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד: יְהוָה לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְהוָה
מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ
אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

כשמחזירין הספר תוך ההיכל אומרים.

וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל:
קוּמָה יְהוָה לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ: כֹּהֲנֶיךָ
יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ: בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ
אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם
תּוֹרָתִי אַל־תַּעֲזֹבוּ: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ
וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־
נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: הֲשִׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה
חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם:

סדר תפלת מוסף

כל יחיד חייב בתפלת מוסף בין יש צבור בעיר בין לא. זמן תפלת מוסף
אחר תפלת שחרית ואין לאחר יותר מסוף ז' שעות. אם התפלל אות' קודם
תה"ש יצא. שכח ולא התפלל בזמנה אין לה תשלומין, היו לפניו שתי תפלות
אחת של מנח' ואחת של מוסף, כגון שאיחר להתפלל מוסף עד שש ומחצה צריך
להתפלל של מנחה תחלה ואח"כ של מוסף, אע"פ שאין להתפלל מנחה גדולה
לכתחלה הכא שאני כיון שצריך להתפלל של מוסף, מיהו אם קודם לניה"ש

אין צריך להקדים של מנח' אם עדיין לא קרא השמש למנח'. אבל משהגיע זמן מנח' קטנה צריך להקדימה למוסף, ובציבור לא יעשו כן, ואם הוא סמוך לערב ואין שהות להתפלל שתיהן יורה במ"גא שיתפלל מוסף וישלים של מנח' בערבית שתי'. טע' והחליף של מוסף באחרת, אם עקר רגליו חוזר לראש ואם לא עקר רגליו חוזר לשל שבת בלבד, התפלל של חול ולא הזכיר של שבת לא יצא, ואם אמר רק ונעשה לפניך חובותינו בתמידי יום ובקרבן מוסף יצא. טעה ולא התפלל שחרית אינו משלים במוסף אלא במנח', כך נ"ל שהיא קרוי' סמוך'. מותר לטעום קוד' תפלת מוסף אבל סעוד' אסור' אלא למנהג לא כבי'.

ש"ץ אומר א"ק.

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

בלחש אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בעשי"ת זָכְרֵנוּ לַחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם.

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים

סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃
בעשי"ת מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים׃
וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּא"יְ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בעשי"ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ׃

לשבת

תִּכַּנְתָּ שַׁבָּת רָצִיתָ קָרְבְּנוֹתֶיהָ׃ צִוִּיתָ פֵּרוּשֶׁיהָ עִם סִדּוּרֵי נְסָכֶיהָ׃ מְעַנְּגֶיהָ לְעוֹלָם כָּבוֹד יִנְחָלוּ׃ טוֹעֲמֶיהָ חַיִּים זָכוּ׃ וְגַם הָאוֹהֲבִים דְּבָרֶיהָ גְּדֻלָּה בָּחָרוּ׃ אָז מִסִּינַי נִצְטַוּוּ עָלֶיהָ׃ וַתְּצַוֵּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְהַקְרִיב בָּהּ קָרְבַּן מוּסַף שַׁבָּת כָּרָאוּי׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ

לר"ח

אַתָּה יָצַרְתָּ עוֹלָמְךָ מִקֶּדֶם כִּלִּיתָ מְלַאכְתְּךָ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־הַלְּשׁוֹנוֹת וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ׃ וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים לְכַפָּרָה׃ וּלְפִי שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ חָרְבָה עִירֵנוּ וְשָׁמֵם בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְגָלָה יְקָרֵנוּ וְנִטַּל כָּבוֹד מִבֵּית חַיֵּינוּ׃ וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת

לשבת

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ · וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ · תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם · וְאֶת־מוּסַף יוֹם הַשַּׁבָּת

לר"ח

הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד הַשְּׁלוּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת מוּסְפֵי יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ

הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַייָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה

לשבת

ויתענגו מטובך
ובשביעי רצית־בו
וקדשתו חמדת
ימים אותו קראת
זכר למעשה
בראשית:

אלהינו ואלהי
אבותינו רצה
במנוחתנו קדשנו
במצותיך ותן
חלקנו בתורתך
שבענו מטובך
ושמחנו בישועתך
וטהר לבנו לעבדך
באמת והנחילנו
יי אלהינו באהבה
וברצון שבת
קדשך· וינוחו בה
ישראל מקדשי
שמך· ברוך אתה
יי מקדש השבת:

לר״ח

עשרנים לפר ושני עשרנים
לאיל ועשרון לכבש ויין כנסכו
ושעיר לכפר ושני תמידים
כהלכתם: ישמחו במלכותך
שומרי שבת וקוראי ענג עם
מקדשי שביעי· כלם ישבעו
ויתענגו מטובך ובשביעי
רצית־בו וקדשתו חמדת
ימים אותו קראת· זכר
למעשה בראשית:

א״ו אבותינו רצה במנוחתנו
וחדש עלינו ביום השבת
הזה את־החדש הזה לטובה
ולברכה· לששון ולשמחה·
לישועה ולנחמה· לפרנסה
ולכלכלה· לחיים ולשלום
למחילת חטא ולסליחת עון
בשנת העבור ולכפרת פשע) כי בעמך
ישראל בחרת מכל־האמות·
ושבת קדשך להם הודעת
וחקי ראשי חדשים להם
קבעת: בא״י מקדש השבת
וישראל וראשי חדשים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן׃

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ׃ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ׃ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם׃ הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ׃ בחנוכ׳ על הנסים׃

מודים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ׃ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת׃

וְעַל־כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בעש״ת וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ׃

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת

האל

הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר׃ יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ׃ יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ׃ יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם׃

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃

(בי״ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם׃ (בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם)

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם׃

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי. עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן׃ יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות•
וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות•

ש"ץ חוזר התפלה ואומר קדושת כעריצך.

נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ. כְּסוֹד (*שכל) שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

ק"ה קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

ח' כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

ק' בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

ח' מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים: ק"ה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

ח' אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל־חַי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים: ק"ה אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

ח' וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר:

ק"ה יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

לדור

---

*) כתב הרב חזקוני בפ' האזינו וז"ל כי שסה' אקרא מתורת סבתרגום ירושלמי אמר משה כביאה וכו' ומנהון יליף משה דלא הוי מדכר שמא מפרשא עד זמן דהוי מחנך פומי' בעשרין וחד מילין דאינון תמנין וחמש אתין פי' מן האזינו עד הזכרת השם יש עשרים ואחת תיבות מן שמוני' וחמש אותיו' והכי אית' בסיפרי אמר משה די לי וכו' לפיכך תקנו חכמי' כ"א תיבות בקדושה שבכל יום קודש הזכרת השם וזה סדרן נקדש וכו' ובקדושת יוצר שבת פ"ה אותיות וזה פרטן נקדישך ונעריצך כסוד שיח וכו' עכ"ל והדברי' תמוהי' שהרי כך נקית למכינא אינן כ"א פ"ב אותיו' ? ועתה הקרה ה' לפני ס' חזקוני כתב יד ומצאתי בו ז"ל וזה פרטן נקדישך ונעריצך כסוד שכל שיח וכו', והוא פלא.

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בעשי״ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

בשבת ש״ס אופן אומרין אלהיכם •

לשבת תשובה. חתום שם המחבר שמואל חזק •

אֱלֹהֵיכֶם שׁוֹפֵט צֶדֶק וּבְמִישׁוֹר לְאֻמִּים. מִדַּת הַדִּין יַהֲפוֹךְ לְרַחֲמִים. וִיכַפֵּר זְדוֹנוֹת וּשְׁגָגוֹת עֲוֹנוֹת וַאֲשָׁמִים • אָרוֹן חֲטָאִים הַצְהֵר וְהַלְבֵּן כְּתָמִים • לְכַפָּרָה מְקַוִּים לֵילוֹת וְיָמִים • חֲזֵה עַמְּךָ מִתְעַנִּים וְצָמִים. זְכוֹר בְּרִית רִאשׁוֹנִים הַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים. קַיֵּם לִבְנֵיהֶם שְׁבוּעַת קְדוּמִים. וְיִמְלוֹךְ מַלְכָּם לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים: ובדברי קדשך

לשבת חול המועד סוכות. חתום שם המחבר יהודה.

אֱלֹהֵיכֶם יָשִׁיב כְּשָׁלֵם סֻכּוֹ וּמְעוֹנָתוֹ • הָקֵם יָקִים דְּבִירוֹ וַחֲדַר מִטָּתוֹ. וְעַד סֶלָה יַשְׁכֵּן שָׁם הוֹד שְׁכִינָתוֹ • דִּירַת סֻכָּה תִהְיֶה לְצֵל לְשׁוֹמְרֵי סֻכָּתוֹ • הָעֵת יַעֲמִיד עַל אֶרֶץ אֲגֻדָּתוֹ • יִמְלוֹךְ עַל כָּל הָאָרֶץ הַבּוֹנֶה בַשָּׁמַיִם מַעֲלָתוֹ • ובדברי קדשך •

לשבת ראש חודש. חתום שם המחבר יהודה חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יַזְרִיחַ שִׁמְשׁוֹ. שִׁבְעָתַיִם כִּגְבוּרָתוֹ. הַיָּרֵחַ בְּהִתְחַדְּשׁוֹ • כְּשֶׁמֶשׁ זְרִיחָתוֹ: וְהַחוֹדֶשׁ בְּהִתְקַדְּשׁוֹ • לְחַדֵּשׁ כַּפָּרָתוֹ: דַּת הַיּוֹם לְשַׁמְּשׁוֹ • חֲזוֹת קְדֻשַּׁת שְׁכִינָתוֹ: מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ • וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ: ובדברי קדשך •

לשבת בראשית • חתום שם המחבר יהודה חזק •

אֱלֹהֵיכֶם יַשְׂכִּיל עַבְדּוֹ יִכּוֹן כִּסְאוֹ כְּמֵרֵאשִׁית. הָעִיר עַל תִּלָּהּ יִבָּנֶה וְאַרְמוֹן יָשִׁית. וּמִזְבְּחוֹ יְרַפֵּא וּמְקוֹם נִסּוּךְ לְהָשִׁית. דְּרוֹר יִקְרָא לַעֲבָדָיו הֱיוֹתָם חָפְשִׁית • הִנֵּה חָזָק וְעִמּוֹ קָמָיו יָפִיץ חֲרִישִׁית. יִמְלוֹךְ עַל עַם שׁוֹמֵר שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית: ובדברי קדשך.

לשבת חנוכה • חתום שם המחבר יהודה חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יִשְׁלַח מְשִׁיחוֹ אֵזוֹר צֶדֶק וְהָאֱמוּנָה יַרְבִּיד • חָדָשַׁע

יְסִית כְּשֶׁבֶט פִּיו אוֹיֵב יְאַבִּיד. וְעַל הַנִּסִּים הַלֵּל לִגְמוֹר צָעִיד מַהֲעַבִיד. הַעֵת חֲדָשָׁה יְחַדֵּשׁ הַטּוֹת אֹזֶן מַהַכְבִּיד. הֲדַר חֶמְדַּת זְבוּל קֹדֶשׁ יְקוֹמֵם וְיַזְבִּיד. וְנָשִׁיר מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: ובדברי קדשך.

לשבת נחמו. סִימוּס שֵׁס הַמְחַבֵּר יהודה בר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יוֹסִיף יָדוֹ לְקַבֵּץ נְפוּצוֹתֵיכֶם. הָעֵת יָחִישׁ לֵאמֹר צְאוּ מֵאֲסוּרֵיכֶם. וּמַלְאַךְ בְּרִיתוֹ יִשְׁלַח לְהָשִׁיב לְבַבְכֶם. דַּרְכּוֹ פַּנּוּ וְהָיָה הֶעָקוֹב לְמִישׁוֹר וּלְעִירוֹ יְקַבֶּצְכֶם. הַשּׁוֹמְרִים שַׁבָּת בְּרִית הִיא בֵּינוֹ וּבֵינֵיכֶם. בָּרְכוּ שְׁמוֹ וְאַל תִּתְּנוּ דֳמִי לָכֶם. חַי זֵכֶר קָדְשׁוֹ נַחֲמוּ יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם כִּי אֲנִי הוּא מַלְכְּכֶם וְאֶמְלוֹךְ עֲלֵיכֶם: ובדברי קדשך.

לשבת נשואין. סִימוּס שֵׁס הַמְחַבֵּר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם שִׁכְנוֹ שָׁם כֵּס עֵילָמוֹ. מַלְאָכָיו רוּחוֹת רָז לֹא לָמוֹ. וְאַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ הוֹלָמוֹ. אוֹמְרִים בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. לָעֵת יִמְלוֹךְ לְיוֹם קוּמוֹ. חֲזֵה צִיּוֹן נָּוֹן בִּמְקוֹמוֹ. זֶה יִרְאוּ וְיֵדְעוּ כָּל יְקוּמוֹ. קָרוֹא לִירוּשָׁלַיִם כִּסֵּא מְקוֹמוֹ: וברברי קדשך.

לשבת ברית מילה.

אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי זוֹכֵר הַבְּרִית. הִנֵּה שׁוֹלֵחַ לִשְׁאֵרִית. אֶת נִסְתָּר בְּנַחַל כְּרִית. מְבַשֵּׂר טוֹב וְשָׁלוֹם בְּאַחֲרִית. יֵדְעוּ זֹאת כָּל כּוֹרְתֵי בְרִית. אוֹמֵר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהַיִךְ וְהוֹרִית: ובדברי קדשך.

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ. אֵין כַּאדוֹנֵינוּ. אֵין כְּמַלְכֵּנוּ. אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: מִי כֵאלֹהֵינוּ. מִי כַאדוֹנֵינוּ. מִי כְמַלְכֵּנוּ. מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ: נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ: נוֹדֶה לַאדוֹנֵינוּ. נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ. נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ: בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ. בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ. בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ.

אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ· אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ· אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטֹרֶת הַסַּמִּים:

פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת הַצֳּרִי וְהַצִּפֹּרֶן וְהַחֶלְבְּנָה וְהַלְּבוֹנָה· מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה: מוֹר וּקְצִיעָה שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה הַקֹּשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר· וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה· וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה· בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין· יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא· וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק: מֶלַח סְדוֹמִית רֹבַע (הַקָּב)· מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא: רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא וְאִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ· אִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר· הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף: בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה שֶׁשָּׁפִין בָּהּ אֶת הַצִּפֹּרֶן· כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה: יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין בּוֹ אֶת הַצִּפֹּרֶן· כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה: וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בָּעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד:

הַשִּׁיר שֶׁהַלְוִיִּם הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:

בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים, לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ:

תֵּבֵל וְיוֹשְׁבֵי בָהּ: בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים, גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר־קָדְשׁוֹ: בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים, אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט: בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים, אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים, הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים, יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים, מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא. לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא. תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם: שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: אַל תִּקְרָא בָּנָיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי־שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה־נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית־יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגֹרָלֵנוּ

כְּכָל הֲמוֹנָם· וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ (כ"א וכסא כבודו) בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד (כ"א אַחֵר)· אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד:

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן· לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל־בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ· לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ· יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ· וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ· וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת־עוֹל מַלְכוּתֶךָ· וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד· כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד: כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

ואח"כ אומרין היום שבת קדש שבו היו הלוים אומרים במקדש מזמור שיר ליום השבת וגו' תמצאהו לעיל דף 13, ואומרין קדיש·

אָז כְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי נַחְתָּ. יוֹם הַשַּׁבָּת עַל כֵּן בֵּרַכְתָּ:
וְעַל כָּל פּוֹעַל תְּהִלָּה עֲרוּכָה. חֲסִידֶיךָ בְּכָל עֵת יְבָרְכוּכָה:

בָּרוּךְ יְיָ יוֹצֵר כֻּלָּם. אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם:
כִּי מֵעוֹלָם עַל עֲבָדֶיךָ. רוֹב רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ:

וּבְמִצְרַיִם הַחִלּוֹתָ. לְהוֹדִיעַ כִּי מְאֹד נַעֲלֵיתָ:
עַל כָּל אֱלֹהִים בַּעֲשׂוֹת בָּהֶם. שְׁפָטִים גְּדֹלִים וּבֵאלֹהֵיהֶם:

בְּבָקְעָךְ יַם סוּף עַמְּךָ רָאוּ. יַד הַגְּדוֹלָה וַיִּירָאוּ:
נִהַגְתָּ עַמְּךָ לַעֲשׂוֹת לָךְ. שֵׁם תִּפְאֶרֶת לְהַרְאוֹת גָּדְלָךְ:

וְדִבַּרְתָּ עִמָּם מִן הַשָּׁמַיִם. וְגַם הֶעָבִים נָטְפוּ מָיִם:
יָדַעְתָּ לֶכְתָּם בַּמִּדְבָּר. בְּאֶרֶץ צִיָּה אִישׁ לֹא עָבַר:

תַּתָּה לְעַמְּךָ דְּגַן שָׁמַיִם. וְכֶעָפָר שְׁאֵר וּמִצּוּר מָיִם:
תְּגָרֵשׁ גּוֹיִם רַבִּים עַמִּים. יִירְשׁוּ אַרְצָם וַעֲמַל לְאֻמִּים:

בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקִּים וְתוֹרוֹת. אִמְרוֹת יְיָ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת.
וַיִּתְעַדְּנוּ בְּמִרְעֶה שָׁמֵן. וּמֵחַלְמִישׁ צוּר פַּלְגֵי שָׁמֶן:

בְּנוּחָם בָּנוּ עִיר קָדְשֶׁךָ. וַיְפָאֲרוּ בֵּית מִקְדָּשֶׁךָ:
וַתֹּאמֶר פֹּה אֵשֵׁב לְאוֹרֶךְ. יָמִים צָרָה בָּהּ אֲבָרֵךְ:

כִּי שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי צֶדֶק. אַף כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק:
וּבֵית הַלֵּוִי נְעִימוֹת יְזַמְּרוּ. לְךָ יִתְרוֹעֲעוּ אַף יָשִׁירוּ:

בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיִרְאֵי יְיָ. יְכַבְּדוּ וְיוֹדוּ שִׁמְךָ יְיָ:
הֶטִיבוֹתָ מְאֹד לָרִאשׁוֹנִים. כֵּן תֵּטִיב גַּם לָאַחֲרוֹנִים:

יְיָ תָּשִׂישׂ נָא עָלֵינוּ. כַּאֲשֶׁר שַׂשְׂתָּ עַל אֲבוֹתֵינוּ:
אוֹתָנוּ לְהַרְבּוֹת וּלְהֵטִיב. וְנוֹדֶה לְךָ לְעוֹלָם כִּי תֵטִיב:

יְיָ תִּבְנֶה עִירְךָ מְהֵרָה. כִּי עָלֶיהָ שִׁמְךָ נִקְרָא:
וְקֶרֶן דָּוִד תַּצְמִיחַ בָּהּ. וְתִשְׁכּוֹן לְעוֹלָם יְיָ בְּקִרְבָּהּ:

זִבְחֵי צֶדֶק שָׁמָּה נִזְבְּחָה. וְכִימֵי קֶדֶם תֶּעֱרַב מִנְחָה:
וּבָרֵךְ עַמְּךָ בְּאוֹר פָּנֶיךָ. כִּי חֲפֵצִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ:

וּבִרְצוֹנְךָ תַּעֲשֶׂה חֶפְצֵנוּ: הַבֵּט נָא עַמְּךָ כֻּלָּנוּ:
בְּחַרְתָּנוּ הֱיוֹת לְךָ לְעַם סְגֻלָּה. וְעַל עַמְּךָ בִּרְכָתֶךָ סֶּלָה:
וְתָמִיד נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. וּנְהַלֵּל לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ:
וּמְבָרֶכֶת עַמְּךָ יְבוֹרָךְ. כִּי אֶת כָּל אֲשֶׁר תְּבָרֵךְ מְבוֹרָךְ:
וַאֲנִי בְּעוֹדִי אֲהַלְלָה בּוֹרְאִי. וַאֲבָרְכֶנָּה כָּל יְמֵי צְבָאִי:
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ לְעוֹלָם: מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם:

כַּכָּתוּב בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. וַיֹּאמְרוּ כָל הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ: עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר לֶהֱוֵא שְׁמֵהּ דִּי אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן עָלְמָא וְעַד עָלְמָא דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא דִּי לֵהּ הִיא: וְנֶאֱמַר וַיֹּאמְרוּ הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל בָּנִי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה פְתַחְיָה קוּמוּ בָּרְכוּ אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם מִן הָעוֹלָם עַד הָעוֹלָם וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה: וְנֶאֱמַר בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ: וְנֶאֱמַר וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְיָ לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם:

שיר הכבוד

כשפותחין הארון הקדש לאנעים זמירות יש לומר ד' פסוקים אלו.
שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:
מי זה מלך הכבוד ה' עזוז וגבור ה' גבור מלחמה:
שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:
מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה:

אַנְעִים זְמִירוֹת וְשִׁירִים אֶאֱרוֹג. כִּי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי תַעֲרוֹג:
נַפְשִׁי חָמְדָה בְּצֵל יָדֶיךָ. לָדַעַת כָּל רָז סוֹדֶךָ:
מִדֵּי דַבְּרִי בִּכְבוֹדֶךָ. הוֹמֶה לִבִּי אֶל דּוֹדֶיךָ:
עַל כֵּן אֲדַבֵּר בְּךָ נִכְבָּדוֹת. וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת:
נ"ס א"ב אֲסַפְּרָה כְבוֹדְךָ וְלֹא רְאִיתִיךָ. אֲדַמְּךָ אֲכַנְּךָ וְלֹא יְדַעְתִּיךָ:
בְּיַד נְבִיאֶיךָ בְּסוֹד עֲבָדֶיךָ. דִּמִּיתָ הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ:
גְּדֻלָּתְךָ וּגְבוּרָתֶךָ. כִּנּוּ לְתוֹקֶף פְּעֻלָּתֶךָ:

דִּמּוּ אוֹתְךָ וְלֹא כְּפִי יֶשְׁךָ׃ וַיַּשְׁווּךָ לְפִי מַעֲשֶׂיךָ׃
הַמְשִׁילוּךָ בְּרוֹב חֶזְיוֹנוֹת. הִנְּךָ אֶחָד בְּכָל הַמְּיוֹנוֹת׃
וַיֶּחֱזוּ בְךָ זִקְנָה וּבַחֲרוּת. וּשְׂעַר רֹאשְׁךָ בְּשֵׂיבָה וְשַׁחֲרוּת׃
זִקְנָה בְּיוֹם דִּין וּבַחֲרוּת בְּיוֹם קְרָב. כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָדָיו לוֹ רָב׃
חָבַשׁ כּוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ. הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ׃
טַלְלֵי אוֹרוֹת רֹאשׁוֹ נִמְלָא. וּקְוֻצּוֹתָיו רְסִיסֵי לָיְלָה׃
יִתְפָּאֵר בִּי כִּי חָפֵץ בִּי. וְהוּא יִהְיֶה לִּי לַעֲטֶרֶת צְבִי׃
כֶּתֶם טָהוֹר פָּז דְּמוּת רֹאשׁוֹ. וְחַק עַל מֵצַח כְּבוֹד שֵׁם קָדְשׁוֹ׃
לְחֵן וּלְכָבוֹד צְבִי תִפְאָרָה. אֻמָּתוֹ לוֹ עִטְּרָה עֲטָרָה׃
מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ כְּבִימֵי בְחֻרוֹת. קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחוֹרוֹת׃
נְוֵה הַצֶּדֶק צְבִי תִפְאַרְתּוֹ. יַעֲלֶה נָּא עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתוֹ׃
סְגֻלָּתוֹ תְּהִי בְיָדוֹ עֲטֶרֶת. וּצְנִיף מְלוּכָה צְבִי תִפְאֶרֶת׃
עֲמוּסִים נְשָׂאָם עֲטֶרֶת עִנְּדָם. מֵאֲשֶׁר יָקְרוּ בְעֵינָיו כִּבְּדָם׃
פְּאֵרוֹ עָלַי וּפְאֵרִי עָלָיו. וְקָרוֹב אֵלַי בְּקָרְאִי אֵלָיו׃
צַח וְאָדוֹם לִלְבוּשׁוֹ אָדוֹם. פּוּרָה בְדָרְכוֹ בְּבוֹאוֹ מֵאֱדוֹם׃
קֶשֶׁר תְּפִלִּין הֶרְאָה לֶעָנָו. תְּמוּנַת יְיָ לְנֶגֶד עֵינָיו׃
רוֹצֶה בְעַמּוֹ עֲנָוִים יְפָאֵר. יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהִתְפָּאֵר׃
רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת קוֹרֵא מֵרֹאשׁ. דּוֹר וָדוֹר עַם הוֹרֶשְׁךָ דְּרוֹשׁ׃
שִׁית הֲמוֹן שִׁירַי נָא עָלֶיךָ. וְרִנָּתִי תִּקְרַב אֵלֶיךָ׃
תְּהִלָּתִי תְּהִי לְרֹאשְׁךָ עֲטֶרֶת. וּתְפִלָּתִי תִּכּוֹן קְטֹרֶת׃
תִּיקַר שִׁירַת רָשׁ בְּעֵינֶיךָ. כְּשִׁיר יוּשַׁר עַל קָרְבָּנֶיךָ׃
בִּרְכָתִי תַעֲלֶה לְרֹאשׁ מַשְׁבִּיר. מְחוֹלֵל וּמוֹלִיד צַדִּיק כַּבִּיר׃
וּבְבִרְכָתִי תְנַעֲנַע לִי רֹאשׁ. וְאוֹתָהּ קַח לְךָ כִּבְשָׂמִים רֹאשׁ׃
יֶעֱרַב נָא שִׂיחִי עָלֶיךָ. כִּי נַפְשִׁי תַעֲרוֹג אֵלֶיךָ׃

יוצר לברית מילה

יו״ס א״ב ובסוף חתום אליעזר ברבי נתן. וכל חרוזיו בעלי ה׳ אבנים, חוץ מן הסוגר על לשון הכתוב ממש.

אֲפוּנֵי אֵימָיו בְּטַל חַיִּים לְטַלְלָה· שְׁמֻרֵי דַת אִמְרָתוֹ עוֹלָם לְהַגְבִּילָה· בְּאֹמֶר אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה: בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ חֲתוּמִים בַּקֶּרֶץ· מְשֻׁתָּתִים מוֹסְדֵי תֵבֵל בְּלִי פֶרֶץ· חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ: גַּם בְּדַם בְּרִית מְשֻׁלָּחַי מִלְּהִנָּתֵן· בַּבּוֹר אֵין בּוֹ מַיִם אֲסִירֵיהֶם מִלִּתֵּן· זֹאת אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲנִי נוֹתֵן: אֵל יִסְפּוֹר בִּכְתוֹב עַמִּים מֵחֶבְלוֹ· עַם זוּ רָשׁוּם בְּרִית לְעֻלּוֹ· כָּל הַכָּתוּב לַחַיִּים יֵאָמֶר לוֹ· קָדוֹשׁ:

דְּבַר קָדְשׁוֹ כְּזָכַר לְזֶרַע חֲנִיכָיו· הִקְדִּים אֶצְלוֹ לְבַשְּׂרוֹ מְשָׁרְתָיו וּמְבָרְכָיו· מֵקִים דְּבַר עַבְדּוֹ וַעֲצַת מַלְאָכָיו: הֲלֹא לְפָנִים צִוָּהוּ עָרְלָה לַעֲבוֹר· הוֹלִיד בְּטָהֳרָה יְדִיד וְיָחִיד וְנָכוֹר· חֲגוֹר חַרְבְּךָ עַל יָרֵךְ גִּבּוֹר: וְאָז נִפְקַד כְּנֶעֱקַד פְּרִי בִטְנוֹ· וְלִשְׁמוֹנָה חִתְּמוֹ וּבְדַם בְּרִית חִתְּנוֹ· וַיָּמָל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ: וּמוֹרָתוֹ חֲקוּקָה כְּכֶם אֵל אֵלִים· נוֹלַד מָהוּל וְחִבֵּב קְוֻצּוֹת תַּלְתַּלִּים· וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים: חֲנִיטָיו בְּבֹא שָׂטָן שֶׁפִי לָקוֹב· חָז סְפוּנֵי חוֹל וּפָץ מָה אֶקּוֹב· מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב: טָמוּן בְּחוֹל חֹק נִדְרָשׁ וּמְשֻׁלָּם· חוֹל גְּבוּל לַיָּם חֹק עוֹלָם· וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יוֹשְׁבֵי נוֹף חִדְּלוּ בְּרִית תָּוִי· עַד זְמַן פְּקוּדָתָם לָצֵאת

ולהרוי· אך את מטה לוי: כאשר איש האלהים ברכו להלם· ונביא קלסו לכל לעלם לעילום· בריתי היתה אתו החיים והשלום: לא מל בכורו ונתבקש במלונה· לולי לקחה צור וריזה ומשנה· ותכרת את ערלת בנה: מפרך הדרתיך בכשר הוריך תמימיך· כנתנו ריח דודיך וסמדרו כרמיך· ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך: נפשך החייתי כל בכור במחיי· בתויתי על פתחיך תו תחיי· ואמר לך בדמיך חיי: שכר שעבוד תורים ונקדות הכסף· כגין אברותיה ירקרק חרוצי להוסף· כנפי יונה נחפה בכסף: עליון בברית לשון ים החרים· ומקרא מלא הן הן הדברים· לגוזר ים סוף לגזרים: פסו וחדלו מפני טרח הדרך· מלמול הולכי ישימון עלי דרך· כל העם הילדים במדבר בדרך: צלחו ירדן משרת ועם יי· צוה לעשות חרבות צורים כהאל· ושוב מול את בני ישר׳: קצין עם כנכנם למרחץ משלל· פץ אין פתיל ולא ראשי מכלל· חנני יי כי אמלל: רוקד רב שירות ותשבחות לעלותך· ואמר לך עלי חתימת בריתך· שש אנכי על אמרתך: שר כי שמינית שממית לזמר· והשמיע לכל גדל תהלתך

לֵאמֹר · לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר: תִּשְׁבִּי קַנָּא
כְּפָּץ לִפְנֵי יְיָ · קַנֹּא קִנֵּאתִי לְךָ מוֹשִׁיעַ וְגוֹאֵל · כִּי עָזְבוּ
בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: אָכֵן בְּכֵן עֹשִׂין שְׁנֵי כִסְאוֹת ·
לוֹ וּלְבַעַל הַבְּרִית לֵישֵׁב וְלֵרָאוֹת · לִפְנֵי הָעֵדוּת
לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת: לְרַפְּאוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה כִּסֵּא מְתֻקָּן
לָכֵן · רָמַז כַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לַהֲקִימְכֶם וּלְהַחֲיוֹתְכֶם ·
כִּי הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם: יָחִישׁ יָבֹא לִגְאֹל עַבְטוֹ
מִלַּעְכֹּב · וָ״ו עָבַט עֲבוּטָה לְעֵדוּת בְּיַעֲקֹב ·
וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב: עַמִּי בְּחִירִי מֵעַל שֻׁלְחָנִי
נִרְחַק · אֲרַחֵם וְאֶזְכּוֹר בִּזְכוּת בְּרִית הוּחַק · וְאַף אֶת
בְּרִיתִי יִצְחָק: זְרוּיִם לְאַרְבַּע כְּרוּחֵי בְּלֶתֶךָ וָכוֹר ·
אֶשְׁרוֹק וַאֲקַבֵּץ עוֹד לְבַל לִמְכּוֹר · וְאַף אֶת בְּרִיתִי
אַבְרָהָם אֶזְכֹּר: בְּרִית שַׁבָּת וְתוֹרָה חִבְּרוּ לְהַתְאִים ·
בְּגִינָם נוֹסְדוּ הֲדוֹם וּגְיהִים וּגְבֹהִים · בְּרֵאשִׁית
בָּרָא אֱלֹהִים: בְּקִיּוּם שְׁלֹשׁ אֵלֶּה תִּגָּאֲלוּ עֲמוּסָי · שֹׁמְרֵי
מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקֹּתַי וְתוֹרֹתָי · אַךְ אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ
אֶת שַׁבְּתוֹתָי: יָד וָשֵׁם אֶתֵּן לָכֶם בְּבֵיתִי · טוּב רַצְפּוּן
אַשְׂבִּיעֲכֶם עַמִּי וְנַחֲלָתִי · בָּחֲרוּ בַּאֲשֶׁר חָפַצְתִּי
וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי: נוֹפְשֵׁי עֹנֶג וְשֹׁמְרֵי שַׁבָּת
וּמְהוֹלָיו · תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים כְּגֹדֶל מִפְעָלָיו · רוֹמְמוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו · קָדוֹשׁ: הכל יודוך.

בראשי החרוזי' מרובע שסמ"ח אליעזר, וכל בתיו בעלי ד' פנני' חוץ מן הסוגר.

אֲזוּרֵי אֵימָה בְּרוּאֵי יִרְאָה· אַמִּיצֵי כֹּחַ כִּסְאוֹ לְנַשְּׂאָה· אֵימִים רֹעֲדִים וְעוֹבְדִים בְּיִרְאָה· אוֹמְרִים לְמַלְכָּם תְּהִלָּה נָאָה: וְעַמּוֹ כּוֹרְתֵי בְּרִית· מְהַלְלִים לְזוֹכֵר הַבְּרִית: לַמֶּלֶךְ הַמְהֻלָּל מִי לֹא יְהַדֵּר· לַמֶּלֶךְ הַמְשֻׁבָּח מִי לֹא יְאַדֵּר· לַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ לְעַלֵּה וּלְהַדֵּר· לְסַלְסֵל וּלְפָאֵר שִׁבְחוֹ לְסַדֵּר: וְעַמּוֹ עַרְבִית וְשַׁחֲרִית· מְיַחֲדִים לְזוֹכֵר הַבְּרִית: יִתְגַּבְּרוּ יִתְגַּבְּהוּ מְשָׁרְתֵי עֶלְיוֹן· יִתְנַשְּׂאוּ יִתְעַלּוּ בַּעֲלֵי זִהְיוֹן· יְפָאֲרוּ יְבָאֲרוּ לְהַלְּלוֹ בְצִבְיוֹן· יִשְׂאוּ כִנּוֹר עֲלֵי הִגָּיוֹן: וְעַמּוֹ כְּטַל שְׁאֵרִית· מְפָאֲרִים לְזוֹכֵר הַבְּרִית: עִירֵי גְבוּרָה מִפַּעֲמֵי שְׁכִינָה· עוֹטְרֵי כְתָרִים לֵאלֹהֵי מְעוֹנָה· עֶלְיוֹן מְרַנְּנִים בְּגִילָה וְרִנָּה· עֹשִׂים מְלַאכְתָּם בְּאֹמֶן אֱמוּנָה: וְאוֹם בַּת עִבְרִית· מְהַדֶּרֶת לְזוֹכֵר הַבְּרִית: זִמְרָה וּבְרָכָה שֶׁבַח וְהַלֵּל· זַכֵּי חַשְׁמַלִּים פּוֹצְחִים לְמַלֵּל· זָהֳרֵי מַעְלָה מַכְתִּירִים לְכַלֵּל· זְהִירִים זְרִיזִים גָּדְלוֹ לְסַלֵּל: וְאוֹם נָאוָה שְׁחַרְחוֹרִית· מְשַׁבַּחַת לְזוֹכֵר הַבְּרִית: רֶכֶב אֱלֹהִים אַלְפֵי רִבּוֹתַיִם· רוֹגְשִׁים קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ בְּמַחֲנָתַיִם· רוֹחֲשִׁים בָּרוּךְ בְּלִי עַצַלְתַּיִם· רוֹעֲשִׁים וּמְנִיעִים סִפֵּי אַמּוֹתַיִם: וְאוֹם חֲתוּמָה בִּבְרִית· מְבָרֶכֶת לְזוֹכֵר הַבְּרִית: והחיות.

ע"ס א"ב ונסוף חתום אליקים. וכל בתיו נעלים פבני', חוץ מן הסוגר על ל"ה.

אות ברית שלשתי למרפא עולם · בעננת קשת
לזכר ברית עולם · גזרה ויום נפש תתן בגבולם ·
ביני ובין בני ישראל אות הוא לעלם: דודי בם
מעטרים בחורי בחוני · המסמנים ומאתתים
להנצל מרשפי כויני · וכל רואיהם יכירום
מתממים לפני · כי הם זרע ברך יי: ומנו דורים
חמשה לברית בשרים · חצב אבות שנים המה
היוצרים · טהורה שלשה ובן נון שתים הרים ·
ויעש לו יהושע חרבות צרים: ויסבו צרים לחרבות
במו להמול · כאשר מלו בצר שלשום ותמול ·
לכן סמכם בצווי משרת למול · עשה לך חרבות
צרים ושוב מל: מטיב לנגן איש הבינים כפלחו ·
נזדמנו המשתן ונעשו אחת לצלחו · סלק הברזל
עצמו כזכר ארחו · ותטבע האבן במצחו: עסק
מילה שבת דוחה עשיתה · פריעתה ומציצתה
רחיצתה כמון ואספלניתה · צרך מלאכה שאי
אפשר מבערב לעשותה · לקרבה אל המלאכה
לעשות אתה: קנית קדם נחלתך מבין המורים ·
ראותך תבוסת דם כהכותך בכורים · שדי תפדנו
ואויבינו תפסג גזרים · כאשר שמע למצרים יחילו
צרים: אל יקים בחסדו ניבו למלאת · יחיש לרחמנו
למלטנו שנית מתלאות · כימי קדם ישוב יראנו
נפלאות · גאלנו קדוש שמו יי צבאות: עזרת וכו'.

נקלת קהלות נוהגים לומר אחר שיר של יום מזמור ו'.

ע"ס א"ב ובסוף חתום בנימן.

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים אֱמֶת· וְתוֹרָתוֹ אֱמוּנַת אֱמֶת· אָמְנָם רֹאשׁ דְּבָרוֹ אֱמֶת· וְסוֹפוֹ מוֹכִיחַ עַל הָאֱמֶת· וּמַעֲמִיד יְסוֹד הָעוֹלָם עַל הַדִּין וְעַל הַשָּׁלוֹם וְעַל הָאֱמֶת: בָּן מִקַּדְמֵי קֶדֶם עַל עֲצַת תּוּשִׁיָּה· הֶהָיְתָה כְּתוּבָה בִּזְרוֹעוֹ הַנְּטוּיָה· כִּי לֹא נִבְרֵאת טַס זָהָב וְלֹא עוֹר בְּהֵמָה וְחַיָּה: גָּלַל אֹפֶל וְחשֶׁךְ מִפְּנֵי פְּקִיעַת הָאוֹר· כְּשֶׁר כִּי נִתְעַלָּה עַל כָּל גִּיהַ וּמָאוֹר· גְּנָזוֹ וְהֶאֱסִימוֹ לְעוֹסְקִים בְּתוֹרַת אוֹר: דֹּק וָחֶלֶד צִוָּה כְּמֶלֶךְ עַל עֲבָדָיו· וְנִבְרְאוּ בְּבַת אַחַת כְּהַכְרִיעַ נָשִׂיא בְּתַלְמִידָיו· וּרְאָיָה לַדָּבָר קוֹרֵא אֲנִי אֲלֵיהֶם יַעַמְדוּ יַחְדָּו: הִתְרַחֲבוּ לְאֵין דֵּי רְקִיעֵי הוֹד דִּירָתוֹ· קָשְׁבוּ דַּיֵּיכֶם וְרָדְהוּ עַל אֲמִירָתוֹ· עַמּוּדֵי שָׁמַיִם יְרוֹפָפוּ וְיִתְמְהוּ מִגַּעֲרָתוֹ: וְאָז פֶּלֶג וְהֶחֱצָה שְׁעוּלִים הַמְּרוּדִים· מַחֲצִיתָם הִשִּׂיא וְעָלָה לִכְבוּדִים· הֵם הַמַּיִם הַטְּהוֹרִים אֲשֶׁר לִזְרֹק עֲתִידִים: זָד יִתְרָם וְצָוַח כְּבוֹדִי לִבְלִמָה עַל מֶה· אֶעֱלֶה עַל בָּמֳתֵי עָב וְלַעֲמִיתִי אֶדַּמֶּה· וַתְּלַהֲטֵהוּ אֵשׁ אֹכֶלֶת וְנִכְבָּשׁ הוּא הַהוֹמֶה: חִדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה בַּעֲצֵי פְרִי וּדְשָׁאִים· וְגָזַר עַל הָעֵץ לְמִינֵהוּ וְלֹא עַל הַדְּשָׁאִים· וְנָשְׂאוּ בְּעַצְמָן קַל וָחֹמֶר וְיָצְאוּ מִינֵי דְשָׁאִים: טָבַע שְׁנֵי מְאוֹרוֹת בְּתַג וְדִיוֹקָן הַשָּׁוֶה· וּבְתַבְנִית יְצִיר כַּפַּיִם לָמוֹ תִּקֵּן

וְשִׁוָּה· וְצֵאת בְּחַלּוֹן אֶחָד לָמוֹ פָּקַד וְצִוָּה: יִסֵּר הַסַּהַר
וְנִתְמַעֵט לְשַׁעְתּוֹ· כִּי הִטִּיחַ כְּלַפָּיו וְלֹא כֵן אֱמוּנַת
עִתּוֹ· וְנִחֲמוֹ בְּתַנְחוּמֵי קָטָן וְלֹא נִתְקָרְרָה דַּעְתּוֹ:
כַּפֵּר עֲלֵי קֹדֶשׁ לָכֵן מַקְרִיבִין הֲמוֹנַי· בְּכָל רָאשֵׁי
חֳדָשִׁים כְּדַת עִנְיָנַי· שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַיְיָ:
לְמֵדִים מֵהֶם פִּרְחֵי שׁוֹשַׁנִּים· זְמַנִּים וְקִצִּים חֳדָשִׁים
גַּם יְשָׁנִים· וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים:
מַחֲזוֹר הַלְּבָנָה אוֹתִיּוֹת מוֹדִיעוֹת· בְּשֵׁשׁ הָרִאשׁוֹנוֹת
סְפוּרוֹתֶיהָ יְדוּעוֹת· בְּהוֹסִיפְךָ שְׁבִיעִית לַחַמָּה
מַגִּיעוֹת: נוֹתָרוֹת שְׁתַּיִם מִשִּׁטָּה רִאשׁוֹנָה· וּמִשְּׁנִיָּה
לִשְׁלִישִׁית אַרְבָּעָה כֶּאֱמוּנָה· חַיִן וְעַיִן וְנוּן פְּשׁוּטָה
מַבְרִיעוֹת לִלְּבָנָה: סָחֵי יָם הִשְׁרִיץ שֶׁבַע מֵאוֹת מִינֵי
טְהוֹרִים· וְכִשֶּׁר עֲפִים לְאֵין חֵקֶר וּמִסְפָּרִים· וְעוֹפוֹת
שְׁקָצִים אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים: עֵץ תּוֹצִיא אֲדָמָה חַיָּה
וּבְהֵמָה· שֶׁקֶץ וָרֶמֶשׂ לְהַשְׁרִישׁ וּלְהַעֲצִימָה·
וְרִהֲשָׁה יַבְחוּשִׁין וְכֻלָּם לְצֹרֶךְ הֵמָּה: פּוֹזֵז וּמְכַרְכֵּר
לְכַמָּה שָׁנִים קְבוּעוֹת· שָׁאַל לָמָּה נִבְרְאוּ שְׁטִיִּים
וְתָוִיוֹת וְצִרְעוֹת· הֱשִׁיבוּ תִּצְטָרֵךְ לָמוֹ לְיוֹם בְּרִיחָה
לִתְשׁוּעוֹת: צִוּוּי פָּעַל כְּגָמַר וְשִׁכְלֵל· נַעֲשֶׂה אָדָם
בְּצַלְמֵנוּ מִלֵּל· גִּבְּלוֹ וְהִנְשִׁימוֹ וְעֵזֶר לוֹ כִּלֵּל: קַלָּה
בְּמִצְוָתוֹ וְהִטָּהוּ לֵב הוֹתֵל· וְדָנוֹ בְּדִין סַנְהֶדְרִין

כְּנָבַר נֶעֱקָשׁ וְנִפְתָּל· לְקַיֵּם עָלָיו עִם עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל: רָשַׁם אַזְכָּרוֹת כְּשֶׁלּוֹ שִׁבְעִים וְאֶחָד בְּפָרָשָׁה· מִבְּרֵאשִׁית וְעַד נוֹצַר וּמִשֶּׁנּוֹצַר וְעַד גְּרִישָׁה· כְּנֶגֶד סַנְהֶדְרִין בַּעֲלֵי חֲקִירָה וּדְרִישָׁה: שְׁנַיִם חָטְאוּ וְנִתְחַיְּבוּ כַּתּוֹרָה· וְנָחָשׁ עִמָּם שֶׁלֹּא טָעַן כַּשּׁוּרָה· בִּמְקוֹם רַב וְתַלְמִיד הָרַב רָאוּי לְמוֹרָא: תָּר שְׁבִיעִי עֲלֵי יְצִיר כִּי נִתַּן לִמְהוּמָה· וְעָמַד כְּגִבּוֹר לְהָגֵן כַּחוֹמָה· וְחִנֵּן פְּנֵי מוֹחֵל וְשִׁכֵּךְ כַּעַס וְחֵימָה: ה׳ בְּכֵן נָפַשׁ בּוֹ יוֹשֵׁב מְכוֹן פְּרוּסִים· נִחֲלוֹ לְעַמּוֹ אֲשֶׁר בְּצִלּוֹ חוֹסִים· מְשַׁבְּחִים לִשְׁמוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים· קָדוֹשׁ: הכל יודוך.

אופן. ע״ס א״ב מגולג.

לְךָ אֵלִים אַלְפֵי אֲלָפִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ· לְךָ בְּרָקִים בְּרוּאֵי בְקָרִים אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבְחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ גּוֹעִים גְּדוּדֵי גְבוֹהִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ· לְךָ דּוֹבְבִים דְּמָמָה דַקָּה אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבְחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ הוֹמִים הוֹמֵי הֲמֻלָּה אוֹמְרִים קָדוֹשׁ· לְךָ וְעוּדִים וְעוּדֵי וָתִיקִים אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבְחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ זוֹעֲקִים זַכֵּי זְבוּלִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ· לְךָ חָלִים חֲיָלֵי חַשְׁמַלִּים אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבְחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ טָסִים טַפְסְרֵי טְפוּחִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ· לְךָ יִקְרָאוּן יוֹדְעוּן יוֹדוּן אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבְחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: והחיות.

ע"ס א"ב ובסוף חתום מאיר בר יצחק חזק בתורה ובמעשים טובים.

אֱמוּנָתְךָ אֲמִתִּי רַבָּה בְּסוֹד קְדוֹשִׁים מִתְקַדֵּשׁ· בְּהַצִּיבְךָ צִיּוֹן יֶשַׁע בְּעַמּוּד הַשַּׁחַר הַמִּתְחַדֵּשׁ· גְּאוּלִים יַאֲמִירוּךָ וְיֹאמְרוּ מִדֵּי שַׁבָּת וְחוֹדֶשׁ· עֵדוֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ: הֲדַר פְּרִי תוֹאַר תֵּת כַּנֵּר לַמָּאוֹר· הִלּוּךְ הַשְּׁמָשׁוֹת הַמְּנוֹרוֹת כָּבוֹ גְבוּל לִתְאוֹר· וְסָמוּךְ לַבּוֹקֶר אֶעֱרוֹךְ וַאֲצַפֶּה לְךָ נָאוֹר· כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה אוֹר: זֹהַר מְקוֹם כְּבוֹדְךָ יֵרָאֶה לְבְהִירְךָ כְּפָעֳלָם· חַלּוֹנוֹת מַקְטִינוֹת וּמַרְחִיבוֹת כָּזֶה וְכָזֶה לְעַלָּם· טַעַם חוֹזְךָ יֵאָמֵן צַר וָאוֹר לְהִתְעַלָּם· כִּי יְיָ יִהְיֶה לְךָ לְאוֹר עוֹלָם: יוֹפִי מִכְלַל דְּבִירְךָ יֵשֵׁב יַסֵּד שְׁתִיּוֹת· כֵּס וְשֵׁם הַשְׁלֵם מֵהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת· לַעֲבָדֶיךָ שֵׁם חָדָשׁ כַּחֲדָשִׁים וַחֲדָשָׁה אוֹתִיּוֹת· רָנּוּ שָׁמַיִם כִּי עָשָׂה יְיָ הָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת: מֵרֹאשׁ אֲמָנָה וְלִפְנִים גָּלִיּוֹת מְשִׁבָיִם בְּהַשְׁחֵל· נְקֵבָה תְּסוֹבֵב גֶּבֶר פֶּרֶק שִׁיר נַחַל· סוֹד נִיהוּג עֲלָמוֹת כַּעֲלָמוֹת תּוֹפֵפוֹת אַחַר חֵיל· עִיר עָז לָנוּ יְשׁוּעָה יָשִׁית חוֹמוֹת וָחֵל: פֶּה פְּקִידָה בְּהָנֵס הֵעִירָה בְּרִית יְשֵׁנֵינוּ· צֶמַח צַדִּיק קֶרֶב שָׁנִים תְּחַדֵּשׁ שָׁנֵינוּ· תַּהֲלוּךְ מוֹרָא כְּמֶלֶךְ וְאָרִים נְטַיֵּל שְׁנֵינוּ· אָז יִמָּלֵא רִנָּה וּשְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ: בְּרִבִּיצַת פּוּךְ וְסַפִּיר חֲקָה חֲזֵק עֶזְרָתִי·

בְּרוֹשׁ תִּדְהָר וּתְאַשּׁוּר רְהִיטֵי בְּרוֹתַי חֲוַרְתִּי· וּבְמַעַן שִׁיר מְטִיבִים כְּאָז כַּיָּם גְּזַרְתִּי· הַחֲזֵק מָגֵן וְצִנָּה וְקוּמָה בְּעֶזְרָתִי: עזרת

גאולה לפ׳ בשלח יום ליבשה תמלא לעיל דף 43.

מאורה לפ׳ **יתרו** וככל פעם שקורין אנכי, ובק״ק פפד״מ א״א.

לר׳ יהודה הלוי ושמו חתום כראשי החרוזי׳ והוא שיר שקול במקלב השירים.

אֲמָרוֹת הָאֵל טְהוֹרוֹת, מִפְּנִינִים הֵם יְקָרוֹת, כַּלְּבָבוֹת הֵם צְרוּרוֹת, בַּנְּפָשׁוֹת הֵם קְשׁוּרוֹת: יִיגְעוּ כָּל הַדְּבָרִים, מִדְּלוֹק אַחַר שְׁבָחָיו. מַה לְּבֶן יָמִים סְפוּרִים, אַחֲרֵי נֶצַח נְצָחָיו. כַּשְּׁחָקִים מֵעֲפָרִים, גָּבְהוּ מֶנּוּ אֳרָחָיו: מַה לְּדֵעוֹת הַחֲסֵרוֹת, וּתְבוּנוֹת הַקְּצָרוֹת, לֶאֱחוֹז דַּרְכֵי גְבוּרוֹת, הַגְּבוֹהוֹת הַבְּצוּרוֹת: הַט לְפָנָיו כָּל מְדַבֵּר, בּוֹ וְאָבַד רַעְיוֹנוֹ. אַךְ בְּמִפְעָלָיו יְחַבֵּר, קוֹל וְיַרְחִיב אֶת גְּרוֹנוֹ. וּבְדִבְרֵי שִׁיר יְגַבֵּר, פִּיו וְיַאֲרִיךְ אֶת לְשׁוֹנוֹ: הַלְּשׁוֹנוֹת מַאֲמִירוֹת. מַעֲרִיצוֹת מַעֲטִירוֹת. הַנְּשָׁמוֹת מַאֲדִירוֹת. בֵּין לְהָבִין וּלְהוֹרוֹת: וּבַמֶּה אֲכַף אֲקַדֵּם, וַאֲדַבֵּר לַיְיָ. בֵּית אֱלֹהִים אֲדַדֵּם, בַּעֲגָלִים קָרְבָּנַי. מִשְּׁאוֹל יֹאמַר אֶפְדֵּם. אֶהְיֶה כְּאָב לְבָנַי: הֵן אֲרָצוֹת כָּל לְזָרוֹת. מִכְּלִי הַקְרִיב טְהוֹרוֹת. תִּבְנֶה רֵאשִׁית עֲיָרוֹת. תַּחְפּוֹץ שַׁי בַּעֲזָרוֹת: דְּלְלוּ חָכְמוּ וְחָרְבוּ, מִלְּבַב כַּלְכֵּל וְדַרְדַּע. כָּל אֲשֶׁר יָזְמוּ וְחָשְׁבוּ, לֹא כְּמוֹ חָשַׁב וְיָדַע. מַעֲשָׂיו עָצְמוּ וְרָבוּ, מֵחֲקוֹר חָכְמָה וּמַדָּע: נִפְלְאוֹתָיו לֹא סְפוּרוֹת, יוֹם לְיוֹם רָבוֹת וּפָרוֹת. וּתְנוּ תָמִיד זְמִירוֹת. לוּ וְלֹא יָדְעוּ סְפוּרוֹת: הֵא לְךָ עֵדִים בְּרוּרִים, מִלְאוּ כָּל הַר וָגֶבַע. כִּי בְּכָל צוּרוֹת יְצוּרִים, יֵשׁ לְאֵל חוֹתָם וְטֶבַע. זָהֲרֵי כָּל הַמְּאוֹרִים, זָהֳרֵי שֶׁבַע לְשֶׁבַע: כַּאֲשֶׁר שֶׁבַע מְאוֹרוֹת. כֵּן לְשֶׁבַע הַמְּנוֹרוֹת. שָׂם לְעֵינַיִם מְאִירוֹת. לַחֲזוֹת אֶת הַמְּאוֹרוֹת: אור חדש.

אֵל מִתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ· בָּחַר בְּאוֹם דַּלַּת רֹאשׁ· כְּבִכּוּרָה בִתְאֵנָה בְּרֹאשׁ: בִּיטָּה וְאוֹתָהּ דְּרוֹשׁ· מִכָּל אוֹם לִפְרוֹשׁ· לְנַשְּׂאָהּ עַל כָּל רֹאשׁ: גּוֹאֲלָהּ תָּשִׁית לִמְנוֹד רֹאשׁ· וְהִיא תָּרִים רֹאשׁ· בְּכִסֵּא כָבוֹד מֵרֹאשׁ: כְּבוֹדִי וּמֵרִים רֹאשִׁי· עַתָּה יַעֲבוֹר בְּרֹאשִׁי· וְיִדְרְשִׁי וִיבַקְשִׁי· קָדוֹשׁ:

דִּבֵּר בְּזֶה סֵפֶר· וְקִיֵּם בְּאִמְרֵי שֶׁפֶר· לִמְשׁוּלֵי עָפָר וָאֵפֶר: הֱיוֹתָם נוֹתְנִים כּוֹפֶר· בְּלִי דוֹפִי וָחֵפֶר· בְּעַד עֲוֹנָם לְכַפֵּר: וְצִדְקָתָם תִּכָּתוֹב בַּסֵּפֶר· בְּזִכְרוֹן הַסֵּפֶר· לִמְנוֹתָם עִם נָם אָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר: זֶה אֵלִי נָם לַאֲבִי הוֹזֶה· וְהֶרְאָהוּ כְּמִין מַטְבֵּעַ אֵשׁ בְּמַחֲזֶה· וְנָם הַכֹּל יִתְּנוּ כָּזֶה: חַסְדָּם יוּשַׁת בָּזֶה· וְאֶחָד מֵהֶם אַל יִתְבַּזֶּה· וְצָרָם יֵרָזֶה: טוֹבוֹת יוּטְבוּ עַל זֶה· וּשְׁכִינָה יִזְכּוּ לֶחֱזֶה· וְגוֹי לְגוֹיִם רַבִּים יַזֶּה: יָחִיד שׁוֹכֵן רוּמָה· הִתְנָה כַּתּוֹרָה תְּמִימָה· לְיוֹנָה שֶׁהִיא תַמָּה: כָּל הָעוֹבֵר בְּיָמָה· יִשְׁקְלוּ שֶׁקֶל בְּלִי מְהוּמָה· מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה: לְטוֹבָתָם בְּלִי לְעַלְמָה· וְתִהְיֶה לָהּ כְּחוֹמָה· תּוֹלֶה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה: מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה· יִתְנַדְּבוּ כַּחֲנִינָה· פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנָה: נְשִׂיאִים וְדַכִּים בְּמִשְׁעֵנָה· כֻּלָּם יִשְׁווּ בְּנְתִינָה· בְּלִי עוֹד

לְהִתְמַתְּנָה: סֶלָה יַסְכִּית תְּחִנָּה· בְּכָל עֵת וּבְכָל עוֹנָה· וְיִתְקַיְּמוּ כְּרִנָּה: עַל נַפְשׁוֹתֵיהֶם יְכַפְּרוּ· וְחַטֹּאתֵיהֶם יוּפָּרוּ· וּבְחֵלֶק טוֹב יִסָּפֵרוּ: פְּאֵרָם הַכֹּל יְסַפֵּרוּ· וְשֶׁבַח יְתַנּוּ וְיִגְמוֹרוּ· וְהוֹדָיָה לְצוּר יְשׁוֹרֵרוּ: צָרֵיהֶם יוּמְעֲטוּ וְיוּחְסָרוּ· וְעַל צַוְּארֵיהֶם יוּגְבָּרוּ· וּבְשׂוֹבַע שְׂמָחוֹת יְחֻבָּרוּ: קְהָלָם לְהִתְחַזֵּק בִּתְעוּדָה· בְּלִי עוֹד לְמַעֲדָה· בְּהַקְרִיבָם זֶה לַעֲבוֹדָה: רָם עַמּוֹ הוּעֲדָה· בְּאַהֲבָה וּבְחֶמְדָּה· בִּישִׁיבָה וּבַעֲמִידָה: שְׁמָם כַּחַיִּים הַתְּמִידָה· בְּכָל כְּלוּל חֶמְדָּה· לְזָר בְּלִי לַעֲבָדָה: תָּמִיד תִּהְיֶה לְזִכָּרוֹן· לַחֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן· בְּכִפּוּר וִיתָרוֹן· לִפְנֵי מָרוֹם קָדוֹשׁ· הכל יודוך. ואם הוא ר״ח אומרין איפן של ר״ח.

לפי מנהג פולין.

אוֹפַן כְּבוֹדוֹ יִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא· כְּגוֹי אֲשֶׁר לְפָנָיו מַתְמִידִים וְהוּא לָהֶם מַחֲסֶה. עַל פִּשְׁעֵיהֶם אַהֲבָה מְכַסֶּה· וְהַכֹּל יְרוֹמְמוּהוּ כְּסוֹבְבִים כִּסֵּא: והחיות.

זולת אַתָּה אָהַבְתָּ עַמָּךְ· בַּעֲבוּרָם רַדְתָּ מִמְּרוֹמָךְ· גָּזַרְתָּ לָהֶם יַמָּךְ· דִּבַּקְתָּם בְּאַהַב לִשְׁמָךְ· הֵם נַחֲלָתְךָ וְעַמָּךְ· וּמַתְמִידִים לְרוֹמְמָךְ· זְכוֹר בְּרִית נוֹאֲמָךְ· הַמּוֹל וְקָרֵב לָהֶם יוֹמָךְ: טוֹב נַמְתָּ לְאַדִּירִים· יִשְׁקְלוּ כֶּסֶף כִּפּוּרִים· כּוֹפֶר עָוֹן מְכַפְּרִים· לָעַד יִהְיוּ מְשֻׁמָּרִים· מִנְיַן מָעוֹת עֶשְׂרִים·

נְתִינַת עֲנִיִּים וַעֲשִׁירִים· סְמִיכַת כָּל הַנִּסְפָּרִים· עוֹלְצִים בְּכָל עֲבָרִים: פְּקֻדֵיהֶם וּשְׁמוֹתָם· צְבָאָם וְרִבְבוֹתָם· קוֹמֵם כְּמַחֲנוֹתָם· רָם הַשּׁוֹכֵן אִתָּם· שִׁבְטֵי שְׁאֵרִיתָם· תְּהֵא תִקְוָה לְאַחֲרִיתָם· תִּתֵּן לְבִרְכָתָם· כִּקְרִיעַת יַם סוּף וּכְמַכַּת בְּכוֹרִים שׂוֹנְאֵיהֶם לְהַכּוֹתָם: עזרת ומתפללין זבע.

קרובות. הש"ץ חוזר התפלה עד מלך עוזר ומושיע ומגן.

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים. וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים. אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים:

אָז מֵאָז יַזְמוֹתָ בְּכָל פּוֹעַל· בְּמִסְפַּר בְּמִשְׁקָל כָּל יִלָּךְ לְהַעַל· גַּדְתָּ בְּבֵן לְמָשׁוּי מִמֵּי שַׁעַל· דַּעַת מִפְקַד יוֹפִי פַּעֲמֵי נַעַל: הַעַל הֶמִירוּ כְּבוֹד רֵיעַ בְּבַעַל· וְזֶה לְלוֹא זֶה פָּצְחוּ בְּמַעַל· זָנְחוּ בַּחֲרוֹן אַף לְנֶגֶף וְגַעַל· חָל בַּעֲדָם חֶבֶר וְהַצָּרִי תַעַל: טוֹרַח מַשָּׂאָם הֻגַּד לוֹ שְׂאֵת· יָשְׁרָם לְהָלִיץ תְּלוּי רֹאשׁ לָשֵׂאת· יי כָּפְרָם פָּץ תֵּת לְאֻמִּים מַשְׂאֵת· לְנַטְּלֵם לְנַשְּׂאֵם כְּכִי תִשָּׂא אֶת:

רֹאשִׁי עַל כָּל רֹאשׁ נִשֵּׂאתָ· גְּוִי עַל מְרוֹמֵי קֶרֶת הִתְנַשֵּׂאתָ· יי אַהֲבָה עַל כָּל פֶּשַׁע כִּסִּיתָ· בְּגִין צֵל יְמִינְךָ לְגוֹנְנִי הִתְנַשֵּׂאתָ· בָּא יי מָגֵן אַבְרָהָם:

אתה גבור וגו' עד להחיות מתים.

מַעְתִּיק פְּלוּסִים צָר וּבוֹרֵא רוּחַ· מְמַדֵּד וּמְשַׁקֵּל

נָזַל עַם רוּחַ· נֶגֶף לְכַל יַזִּיק לְנִדְכְּאֵי רוּחַ· נוֹכַבְתָּם תֵּת פִּדְיוֹן לְכָל רוּחַ: שְׂרִיג זַד שֵׂעִיר טֶרֶם עָמַד· סָקַרְתָּ כִּי לְמוֹקֵשׁ וּלְצָנִין יַעֲמַד· עֲצָתָהּ זֶה לָזֶה שֶׁמַע בְּמַעֲמַד· עִתּוּד שְׁקָלִים מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ לִלְמַד: פָּרָשָׁה זֹאת לַהֲגוֹת בְּקֵץ זֶה· פְּלָסֶיהָ לְהַקְדִּים לְפֶלֶס צַר וּבוֹזֶה· יי׳ צוּרַת מַטְבֵּעַ כְּחָזוֹ אֲבִי חוֹזֶה· צִוָּה צוּר לְצַיֵּר כֵּן תֵּת מַתָּן זֶה:

שְׁמוֹ מְשַׁתֵּף בְּעַם לוֹ עֲמוּתִים· וַעֲלָיו כָּל הַיּוֹם הֵם מְמֻתִים· יי׳ יָעִיר וְיֶחֱשׂוֹף זְרוֹעַ וְיַד מְמִתִים· כְּזִיל נִטְפֵי לֶקֶשׁ לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּ״אַיְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

קְצוּבָה הִיא זֹאת לְשׁוֹעִים וְקַלִּים· קְצִינִים וְרָשִׁים יַחַד בָּהּ שְׁקוּלִים· קָצִין לְכַל יָעוֹז מוּל מַקְהֵלִים· קָרָא לוֹמַר הוֹנִי פְּדָאַנִי מֵעֲקוּלִים: רוֹב עַם אֲשֶׁר לֹא יִסָּפֵר· רַב עַם צָעִיר מֵעֶשְׂרִים לְהִסָּפֵר· רְאוּיִם לְעוֹנֶשׁ וְזָהִיר בְּסֵדֶר לְהִתְפָּאֵר· רֶשַׁע וְכָל פֶּשַׁע לְכַפֵּר וּלְהָפֵר: שְׁעוּרִים בְּזֶה שִׁיעוּר בְּמִפְקַד לְהַגְבֵּר· שֶׁתִּילֵמוֹ לִנְשִׂיאַת רֹאשׁ אוֹתָם לְחַבֵּר: יי׳ שִׁקְלֵי כֶסֶף כִּפּוּרִים כָּפְרָם לְהַדְבֵּר· שְׁמוּרִים לְזִכָּרוֹן תֵּת כָּל הָעוֹבֵר:

תְּמְרוּ מֵאָז כָּל עֲדַת קְדוֹשִׁים· תְּרוּם בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים תְּרוּמַת קֳדָשִׁים· יי׳ תְּכוּנָה לְבֶדֶק הַבַּיִת

וְכָל אִשִּׁים· תֵּת בְּיַד הַכֹּהֲנִים כֶּסֶף הַקֳּדָשִׁים:

תֵּתֶן בְּאוֹן פִּיד טִיט רִפְשֵׁנוּ· תַּבִּיט בְּדָרְכֵּנוּ וְעוֹד כַּל תַּכְפִּישֵׁנוּ· ה׳ תִּקְרָא דְּרוֹר כְּמֵאָז כּוֹ לְהַחְפִּישֵׁנוּ· תֵּת הֲמוֹן לְאֻמִּים תַּחַת נַפְשֵׁנוּ:

תִּזְכּוֹר לְהַעֲלוֹת נְשׂוּאֵי רַחַם מִדְּכָיָם· תְּמוּכִים נְזוּרִים בְּהוֹד טוּב עֲדָיָם: ה׳ תוֹקֶף עוֹז אַדְּרוּךְ עַל יָם· תִּזְכּוֹר לְעַם מִסְפָּרָם כְּחוֹל הַיָּם:

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא:

מִי יוּכַל לְשַׁעֵר כָּל הַפְּקוּדִים· אֲשֶׁר בְּחֶבֶל וּבְחֶלֶשׁ לֹא נִפְקָדִים· בְּרִית כְּרוּתָה לָמוֹ מֵאָז בְּפִקּוּדִים· לְבַל יֶחְסַר הַמֶּזֶג מְחוּמָּשׁ פִּקּוּדִים· וְאִם כְּתוֹרֶן וְכַנֵּם יוּשְׁרָדוּ מוּפְקָדִים: לֹא יוּמְעָטוּ מִשִּׁשִּׁים רִבּוֹא מְנֻקָּדִים· וְאִם לְנֶגֶף וְאֶנֶף בְּאַף מוּפְקָדִים· כֶּסֶף תֵּת כּוֹפֶר הֵם מוּפְקָדִים· וּבְכָל עֶרֶב נִשְׁמָתָם בְּיָדְךָ מַפְקִידִים· וּבְכָל רִגְעֵי בוֹקֶר נִבְחָנִים וְנִפְקָדִים· וְלִי מַה יָּקְרוּ עָלַי הַפְּקוּדִים· אֵלֶּה הַפְּקֻדִים וְהַמִּתְפַּקְּדִים: שְׁמוֹר פִּקּוּדִים וְנִפְקָדִים· וְשׁוֹקְדִים הֱיוֹת מְשׁוּקָּדִים· וּלְךָ קוֹדִים:

חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ:

רמ״זי תרוזיו אלעזר בירבי קליר.

אוֹמֵן בְּשָׁמְעוֹ כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ· חָל וַיֵּחַת אֵיךְ

אוֹתָם דְּרוֹשׁ: לְעַם אֲשֶׁר לֹא יִמַּד וְלֹא יִסָּפֵר· אֵיכָכָה אֶסְפְּרֵם וְלֹא נִתְּנוּ לְהִסָּפֵר: עִקְּרָם כְּנֶאֱמַר לוֹ הַבֵּט וּסְפוֹר· שָׁב וַיּוֹשַׁב אִם תּוּכַל לִסְפּוֹר: זַרְעָם כְּחוֹל יַמִּים וְכוֹכְבִים סְפוּרִים· וַאֲנִי אֵיךְ אֶסְפְּרֵם וְלָעַד פָּרִים: רָם חִוָּה לוֹ אוֹת מִסְפָּרָם· אֵיךְ לִמְנוֹתָם וְלַעֲמוֹד עַל סִפְרָם: בְּקוּר רָאשֵׁי שְׁמוֹתָם לְחֶשְׁבּוֹן תַּעֲלֶה· וּמִדַּת מִנְיָנָם בְּיָדְךָ אָז תַּעֲלֶה: יָקָר שְׁלִישִׁי בְּתוֹכָם לֹא הוּפְקַד· כִּי לִגְיוֹן מֶלֶךְ לְבַדּוֹ נִפְקַד: רָשׁוּם מִבֶּטֶן לְהִפָּקֵד בְּמִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ· וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו נִמְנִים מִבֶּן חֹדֶשׁ: בְּשָׁמְעוֹ אוֹמֶר וְנָתְנוּ אִישׁ כֹּפֶר· פָּץ בַּמֶּה יִתְרַצֶּה אֶשְׁכּוֹל הַכֹּפֶר: יְצִיר מַה יִתֵּן פִּדְיוֹן נַפְשׁוֹ· וְיִמְצָא חֲנִינָה פְּנֵי שָׂם נַפְשׁוֹ: קָדוֹשׁ כְּחָפֵץ לְהַצְדִּיק עַם זֶה· כְּמִין מַטְבֵּעַ אֵשׁ הֶרְאָהוּ בַּמַּחֲזֶה: לִמְּדוֹ זֶה יִתְּנוּ וְלֹא יִתְמַהְמְהוּ· וְלַכֹּל יִתְּנוּ אֶת אֲשֶׁר נָתְנוּ: יָהּ לֹא מְצָאנוּךָ שַׂגִּיא כֹחַ· כַּאֲשֶׁר נִקִּיתָ חֵטְא גִּבּוֹרֵי כֹחַ: רַחוּם כְּרִחַמְתָּ נְשׂוּאֶיךָ בְּכֶסֶף כִּפּוּרִים· כֵּן שְׁעֵה שְׂפָתֵינוּ בְּשִׁלּוּם פָּרִים:

אֵל נָא· לְעוֹלָם תֻּעֲרָץ· וּלְעוֹלָם תֻּקְדָּשׁ· וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים· תִּמְלוֹךְ וְתִתְנַשֵּׂא· הָאֵל מֶלֶךְ· נוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ· כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים·

מַלְכוּתוֹ נֶצַח· נוֹרְאוֹתָיו שִׂיחוּ· סַפְּרוּ עֻזּוֹ פָּאֲרוּהוּ· צְבָאָיו· קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ· רוֹן שִׁיר וָשֶׁבַח· תּוֹקֶף תְּהִלּוֹת· תִּפְאַרְתּוֹ:

פ״ק עַד אֶשָּׂא רֹאשׁ· כְּמוֹ מֵרֹאשׁ· לְהַקְדִּישׁ לְקָדוֹשׁ:

פ״ק עַד בְּמֹאזְנֵי צֶדֶק· יַכְרִיעֵנִי לְצֶדֶק· נוֹרָא וְקָדוֹשׁ:

אֵלֶּה אֶזְכְּרָה אֶת אֲשֶׁר נַעֲשָׂה· כִּהְיוֹתִי בֶּטַח וְשָׁקֵט בְּנָכוֹן וְנִשָּׂא· גּוֹעַלְתִּי בְּעֵבֶר וּשְׁקָלַי אֵיךְ אֶשָּׂא: דֵּי שְׁקָלַי עַד לֹא שָׁקַלְתִּי· הִנָּם לְמַס עוֹבֵד הַיּוֹם שֻׁקַּלְתִּי· וּבְחֵטְא עָוֶל שֶׁקֶל לְרָשָׁע נִשְׁקַלְתִּי: זוּזַי לְלֹא תַּתִּי לְשָׁכְנִי בְגִילָה· הִכְּתִי לְתַשְׁלוּם דַּרְכְּמוֹן לְעוֹלֵי גוֹלָה· טֻבְּעוּ גַּם הֵם וְהוֹעַרְמְתִּי מְגֻלָּה: יֹשֶׁר שָׁלֹשׁ קֻפּוֹת מְשֻׁלָּשׁוֹת סְאִים· כְּנוּסוֹת לְמִקַּח שַׁי מְרִיאִים וְשֵׂיִים· לְקָחוּ וְאֵין עוֹד בִּצְעֵי נוֹשְׂאִים: מִדַּת שׁוֹפָרוֹת תִּקְלִין חַדְתִּין וְעַתִּיקִין· נְדָבוֹת אֲשֶׁר בָּם הָיוּ מְעַתְּקִין· סָרוּ כַּמָּה מִנֵּי וְהַדְּבָרִים עַתִּיקִין: עוֹצֶם הָמוֹן חוֹגֵג וְשׁוֹטֵף כַּנָּהָר· פֻּזַּר וְנוֹתַרְתִּי כְּתֹרֶן בְּרֹאשׁ הָהָר· צֶדֶק מְלוֹנִי שׁוֹעֲרַר כְּתֵל הַר: קַן צִפּוֹר קְרָא לִמְרוֹם הָרִים· רֹאשׁ נְשׂוּאֶיךָ כְּמֵאָז בּוֹ לְהָרִים· שִׁבְעָה וּשְׁמוֹנָה עֲלֵיהֶם לְרֹאשׁ תָּרִים: עד אשא וכו׳.

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

אָז רָאִיתָ וְסִפַּרְתָּ· וַהֲכֵנְתָּ וְחָקַרְתָּ· וּמָדַדְתָּ וְשָׁקַלְתָּ
וְכַלְתָּ וְאָמַרְתָּ וְצָבַרְתָּ· וּפָקַדְתָּ וְחָשַׁבְתָּ וְסִכַּמְתָּ·
וּמָנִיתָ וְסָפַרְתָּ· וְקָצַבְתָּ וְחָרַצְתָּ וְגָזַרְתָּ· וְטִפַּחְתָּ
וְשִׁעַרְתָּ· וְהִבַּטְתָּ וְהֵבַנְתָּ וְהִשְׂכַּלְתָּ וְשַׁרְתָּ· וְסִקַּרְתָּ
וְכָתַבְתָּ וְחָרַטְתָּ· וְחָקַקְתָּ וְצִיַּנְתָּ וְחִרַּתָּ· וְלִמַּדְתָּ
וְהוֹדַעְתָּ· וְחִוִּיתָ וְהוֹרֵיתָ וְגָזַרְתָּ· וְצִוִּיתָ וְקָרָאתָ וְעָנִיתָ·
וְדִבַּרְתָּ וְאָמַרְתָּ: כָּל מִנְיָן וּמִפְקָד וְחֶשְׁבּוֹן וּמִסְפָּרָיו·
כָּל מִשְׁקָל וָפֶלֶס וְכִיס וְגִזּוּרָיו· כָּל כַּיִל לַח וְיָבֵשׁ
וּמְשׂוּרָיו· כָּל קַו וְקֶצֶב וּמֶמֶד וְשִׁיעוּרָיו: הֵיךְ לְדַקְדֵּק
חֶשְׁבּוֹן לְכָל דָּבָר· לְבַל יִגָּלֵם חֶשְׁבּוֹן וְיִשְׁטֹף וְיַעֲבֹר:
מַתְחִיל בִּמְדִידָה מֵחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה· עַד שֶׁהוּא
מְכַלֶּה בְּאֶצְבַּע הַקְּטַנָּה: דֶּרֶךְ יוֹם הוּא בְּעֶשֶׂר
פַּרְסָה· וְאַרְבַּעַת מִיל הִיא כָּל פַּרְסָה: וּמִדַּת הַמִּיל
שִׁבְעָה וּמֶחֱצָה רִיס· וּבִשְׁלֹשִׁים קָנִים הוּא קֶצֶב
הָרִיס: וְשִׁיעוּר הַקָּנֶה שֵׁשׁ אַמּוֹת וָזֶרֶת· וְכָל אַמָּה
מוֹדֶדֶת שְׁלִישׁ בַּזֶּרֶת: וְהַזֶּרֶת מוֹתַחַת עַד שְׁנַיִם
בְּסִיט· וְאַרְבַּע אֶצְבָּעוֹת הוּא הַטֶּפַח וְהַסִּיט: וּכְמוֹ
נִתְּנָה מִדָּה לִמְדִידַת הָאָרֶץ· כֵּן נִתַּן כַּיִל לְתוֹלְדוֹת
הָאָרֶץ: מַתְחִיל מִמֵּאָה וְשִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ שָׁנָה· עַד
שֶׁהוּא מְכַלֶּה בְּשִׁשּׁוּת אֶצְבַּע הַקְּטַנָּה: וְזֶה הַיָּם
הַגָּדוֹל בִּשְׁלִישׁ יוֹשֵׁב· בְּמֵאָה וְשִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ וָעוֹד

מִתְחַשֵּׁב: וְעָמְקוֹ בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לְמֶתַח סוֹף
וְסוֹף בְּשִׁבְעִים וּשְׁנַיִם לְעוֹגֶל גִּיחוֹן· וְגִיחוֹן מַכְפִּיל
שִׁשִּׁים כְּמִדַּת פְּרָת· וְהַפְּרָת תָּקְפּוֹ כְּנֶגֶד שְׁנֵי
הַנְּהָרוֹת· וּשְׁנֵי הַנְּהָרוֹת מַעֲדִיפִים כְּאוֹרֶךְ הַיַּרְדֵּן
וְהַיַּרְדֵּן מַרְחִיב חֲמִשָּׁה כְּיָם הַזְּבוּל· וְיָם הַזְּבוּל מֵאָה
וַחֲמִשִּׁים מִקְוָאוֹת: וּמִדַּת הַמִּקְוָה כִּשְׁנֵי חֲמָרִים
בְּיָבֵשׁ· וְשִׁיעוּר כָּל חוֹמֶר כִּשְׁנֵי לְתָכִים· וְכָל לֶתֶךְ
יָכִיל חָמֵשׁ אֵיפוֹת· וְכָל אֵיפָה עוֹשָׂה עֲשָׂרָה
עֳמָרִים: וְכָל עוֹמֶר שִׁבְעַת רֶבַע וּכְלָה· וְהַכְּלָה
אֶחָד מִמֵּאָה וְעוֹד בִּסְאָה· וּסְאַת יָבֵשׁ חֲסֵרָה
שְׁלִישׁ בְּלַח· וּסְאַת הַלַּח אֶחָד מִשְּׁלֹשָׁה בְּבַת· וְכָל
בַּת מַחֲזֶקֶת שִׁשָּׁה בַּהִין· וְהַהִין כֻּלּוֹ שְׁנֵים עָשָׂר לוֹג
וְעוֹד הַלּוֹג מִתְחַלֵּק לְאַרְבַּעַת רְבָעִים· וְרֶבַע מוּכָן
לְרִבּוּעַ כּוֹס יְשׁוּעוֹת· וְהַכּוֹס סוֹבֵב אֶצְבָּעַיִם עַל
אֶצְבָּעַיִם· וְעַל גּוֹבַהּ הָסֵר שְׁתוּת מֵאֶצְבָּעַיִם: וּכְמוֹ
נָתַן כַּיִל לְתוֹלְדוֹת הָאָרֶץ· כֵּן נָתַן קֵץ לִימֵי הָאָרֶץ:
מַתְחִיל לִמְנוֹת מִשֵּׁשֶׁת אַלְפֵי עֶרֶץ· עַד שֶׁהוּא
מְכַלֶּה בְּרִגְעֵי אָרֶץ: כִּי הָעוֹלָם כֻּלּוֹ שֵׁשֶׁת אֲלָפִים·
עוֹשִׂים חֲמִשָּׁה וּשְׁתֵּי יָדַיִם מַחֲזוֹרוֹת· וּמִנְיַן הַמַּחֲזוֹר
בְּעֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם יוֹבְלוֹת· וּשְׁנַת הַיּוֹבֵל שֶׁבַע
שַׁבָּתוֹת שָׁנִים· וְשַׁבְּתוֹת הַשָּׁנִים בְּעֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה

תקופות· וימות התקופה תשעים ואחד יום
ושליש· ועונות היום חמש מאות ושבעים ושש·
ורגעי העונה כעונות כל היום· והמדקדק מחלק
הרגע לכמה רגעים: וכמו נתן חשבון על כל· כן
נתן משקל ופלס לכל: מתחיל מככר עד פרוטה
קטנה· ככר הגדול כגודל שני מנה· והמנה
עולה עד ששים שקל· והשקל מתחשב בעשרים
וחמש סלע· והסלע חציו בקע ורביע זוז· והזוז
מתחלק לפלג וחומשו מעה· נמצא הזוז חמש
מעות כסף· והמעה שני פונדיונות ואיסר כדת·
והאיסר עולה עד שמונה פרוטות· נמצא הבקע
כארבע מאות פרוטות· והם בכתב חרוטות·
ובפה מפורטות: ועד מקום שאנוש יכול למנות·
נמסר לו למדוד וגם למנות: לפי כחו ולפי מיעוט
חילו· הוקצב לו מיעוט הון שקלו: ולפי שכלו
כן יהא הלולו· גדול אדונינו ורב כח חילו· על כן
אוחיל לו· כי מדתו ושקלו לפי גדלו· כל אוצרות
רוח פלס במשקלו· ומי בראשית מדד בשעלו·
ושמי רום תכן זרתו מלא· וכל הררי קדם באצבעו
שקלו· וגבעות עולם תמך בהוד אגדלו· גיא וכל
עפרה [illegible] הכילו· לחולל תגין ממנת הבין לו:

נִמְצֵאת כָּל מִדַּת יְצִירַת עוֹלָמוֹ · כִּמְלֹא פִּסַּת יָד הִיא רִשּׁוּמוֹ · וּכְקָמִיעַ בְּיַד גִּבּוֹר בִּזְרוֹעַ חוֹתָמוֹ · וְאֵין לִקְצוֹב רוֹב מֶחְקְרֵי תַעֲצוּמוֹ · אֲשֶׁר מָדַד וְקָצַב וְשִׁיעֵר בִּמְרוֹמוֹ · עַל כָּל מִדַּת כִּסְאוֹ וַהֲדוֹמוֹ : מִדַּת בַּת מֶלֶךְ בְּכָל מַעֲלָה · בְּאֹרֶךְ בְּרֹחַב בְּעֹמֶק בְּגֹבַהּ מִתְעַלָּה · כִּי יֵשׁ קֵץ לְכָל תִּכְלָה · וְאָמְרָה רְחָבָה לָעַד לֹא כָלָה : מִדַּת עוֹלָם כִּמְלֹא פִּסַּת יָד · וּמִדָּתָהּ נְתוּנָה בִּימִין וּזְרוֹעַ יָד : מִדַּת עוֹלָם כִּמְזֶרֶת וְעַד אֲגֻדָּל וּמִדָּתָהּ בְּקַו אֲשֶׁר מְאוֹד גָּדַל : מִדַּת עוֹלָם נִמְדֶּדֶת בִּשְׁלִישׁ אַמָּה · וּמִדָּתָהּ עָלָה וְנוֹסֶבֶת כְּאַלְפַּיִם אַמָּה : כְּמַרְאֶה הַמִּדָּה אֲשֶׁר צִיר רָאָה · מְגִלָּה עֶשְׂרִים עַל עֶשֶׂר אַמָּה · עָפָה אַרְבָּעִים עַל עֶשְׂרִים אַמָּה אַרְבָּעִים מֵעֶשְׂרִים שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת אַמָּה · וְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּשְׁלִישׁ אַמָּה : נִמְצֵאת דַּת בְּמִדּוֹתֶיהָ רְחָבָה וַאֲרֻכָּה · אַלְפַּיִם וְאַרְבַּע מֵאוֹת בָּעוֹלָם מַאֲרִיכָה : וְהִיא נוֹתֶנֶת לָעוֹלָם מַרְפֵּא וַאֲרוּכָה · וּבִימִינָהּ קִצְבַת כָּל יְמֵי אַרְקָא · וּבִשְׂמֹאלָהּ שְׁקֻלַת עֹשֶׁר וְכָבוֹד וּבְרָכָה : וְהִיא הוֹדִיעָה אֶת כָּל חֶבְיוֹן סְתוּרוֹת · וְהִיא קָצְבָה כָּל מִדּוֹת סְפוּרוֹת · וְהִיא פָּתְחָה אֶת כָּל סְגוּרוֹת · וְהִיא שָׁקְלָה וְאָצְרָה אֶת כָּל אוֹצָרוֹת : וְהִיא חָקְרָה הֲמוֹן מִפְקַד תַּחְתּוֹנִים · וְהִיא

נְתֻנָה מִסְפַּר גְּדוּדֵי עֶלְיוֹנִים· וְהִיא שִׁעֲרָה קוֹמַת אַלְפֵי שִׁנְאַנִּים· אֲשֶׁר זֶה מִזֶּה בְּקוֹמָתָם מְשֻׁנִּים: יֵשׁ כְּמִדַּת הַיָּם הַגָּדוֹל קוֹמָתָם· וְיֵשׁ כַּחֲלָלוֹ שֶׁל עוֹלָם הֲקָמָתָם· וְיֵשׁ כִּמְלֹא כָל הָעוֹלָם תְּקוּמָתָם: יֵשׁ לִשְׁתֵּי טִיסוֹת טָסִים עוֹלָם· וְיֵשׁ לְטִיסָה אַחַת עָפִים עוֹלָם· וְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּמַחֲנֵהוּ נֶעְלָם· וּבִמְחִיצָתוֹ צָג וְהָשׁ וְדוֹמָם וְנֶאֱלָם· עַד יִתֵּן רְשׁוּת מֶלֶךְ עוֹלָם· וְהָשִׁים עַד יַמְלִיכוּהוּ עַם עוֹלָם· וְאָז יִפְצְחוּ לְפָאֵר אֱלֹהֵי עוֹלָם: וּמִשֶּׁהֵם מְפָאֲרִים עוֹד לֹא שׁוֹנִים· כִּי בִנְהַר דִּינוּר שָׁחִים וְנִתָּנִים· וְעוֹד מִנּוּ נֶחֱצָבִים וּמִתְחַדְּשִׁים כָּרִאשׁוֹנִים· שֶׁבַח וְהַלֵּל וְרוֹן לָאֵל מְשַׁנְּנִים· וְכַפֵּי קֶשֶׁת עִם כְּנַף רְנָנִים· זֶמֶר וְשִׁיר וָעוֹז וְרֶנֶן מְרַנְּנִים· וּשְׂרָפִים הַמְעוּלִּים עַל כָּל שִׁנְאַנִּים· שֵׁשׁ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם בְּגֵוָם חֲנוּנִים· מִמַּעַל לְיוֹשֵׁב עֲרָבוֹת לָכֵם נְתוּנִים· וּלְיוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא בְּחִילָה מְנַגְּנִים· מְצוֹא חֵן בְּנִגּוּנָם הֵם מְחַנְּנִים· וְקוֹדֵם לְכָל צְבָא מַעַל עוֹנִים· וְשִׁלּוּשׁ קְדֻשָּׁה לָרָם וְנִשָּׂא נוֹתְנִים· כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים הֲמוֹנִים הֲמוֹנִים· לְנַעֲרָץ בְּסוֹד הֲמוֹן גְּדוּדֵי עֶלְיוֹנִים· וְנִקְדָּשׁ בְּאַלְפֵי רִבְבוֹת תַּחְתּוֹנִים· כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאָךְ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: קדוש

הש״ץ חוזר התפלה עד מלך עוזר ומושיע ומגן ואומר:

אֶשְׁכּוֹל אִוּוּי תַּאֲוַת כָּל נֶפֶשׁ· בְּצִלּוֹ חִמַּדְתִּי שֶׁבֶת מְצֹא נוֹפֶשׁ· בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא מְצָאתִיו וּפַצְתִּי בְּטֶפֶשׁ· חָמַק עָבַר מִלְּהַדְרִיר לִי חוֹפֶשׁ· גָּזַלְתִּי שְׁקָלַי מִתֵּת כּוֹפֶר נֶפֶשׁ· וְטָבַעְתִּי בְּמֵי צוּל בְּטִיט וָרֶפֶשׁ:

ק׳ אוֹר פָּנֶיךָ עָלֵינוּ אָדוֹן נְשָׂא· וְשֶׁקֶל אֶשָּׂא בְּבַיִת נָכוֹן וְנִשָּׂא· וּבְצֶדֶק הֶגֶה עֶרֶךְ כִּי תִשָּׂא· גּוֹנְנֵנוּ בְּמָגֵן אֵל רָם וְנִשָּׂא: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אתה גבור לעולם וגו׳ עד להחיות מתים:

הַכּוֹפֶר דְּעוּ דִּרְשׁוּ מֵעַל סֵפֶר· כְּמוֹ הוּא חָרוּת בְּאִמְרֵי שֶׁפֶר· הִתְשִׁירוּ בוֹ פְּנֵי נִדְמָה לָעוֹפֶר· וְיִזְכּוֹר לָכֶם זְכוּת (גַּם אָנֹכִי) עָפָר וָאֵפֶר· וְלֹא יִהְיֶה בָכֶם נֶגֶף וְחֵפֶר· בְּתִתְּכֶם מַתָּן זֶה לְשֵׁם כּוֹפֶר:

ק׳ אוֹר פָּנֶיךָ עָלֵינוּ אָדוֹן נְשָׂא· וְשֶׁקֶל אֶשָּׂא בְּבַיִת נָכוֹן וְנִשָּׂא· וּבְצֶדֶק הֶגֶה עֶרֶךְ כִּי תִשָּׂא· הַחֲיֵינוּ בְּגֶשֶׁם אֵל רָם וְנִשָּׂא: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

נעריצך וגו׳ עד וקדוש אתה:

דּוֹדִי זְכוֹר לִי שִׁקְלֵי עֶפְרוֹן· אֲשֶׁר שָׁקַל אָב בְּמַכְפֵּל חֶבְרוֹן· חֵקֶר שִׁקְלֵי יְבוּס מַשְׂכִּיתֵי חָרוֹן· זָכְרָה לִי עוֹד לְדוֹר אַחֲרוֹן· טַעַם חִין אֲשֶׁר אֶקְרָא בְּגָרוֹן· שְׁעֵה מֶנִּי אֵל בְּשׁוּבִי לְבִצָּרוֹן: ק׳ אוֹר פָּנֶיךָ עָלֵינוּ

אָדוֹן נְשָׂא · וְשֶׁקֶל אֶשָּׂא בְּבַיִת נָכוֹן וְנִשָּׂא · וּבְצֶדֶק הֶגֶה עֶרְךָ כִּי תִשָּׂא · וְנַקְדִּישְׁךָ קָדוֹשׁ אֵל רָם וְנִשָּׂא · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

תכנת שבת ונו׳ על מקדשי שמך, ונר״ס אתה יצרת עד קבעת·

לִי יִשָּׂא עַל אֶבְרַת נֶשֶׁר · כִּי יַגִּיד מֵלִיץ עָלַי שִׂיחַ יֹשֶׁר · כּוֹפֶר מִשֶּׁלּוֹ אֶתֵּן לוֹ תֶּשֶׁר · כִּי מִלְּפָנָיו הוֹן וְכָבוֹד וָעֹשֶׁר · לְהַצְדִּיק אֱנוֹשׁ לְהַמְצִיא לוֹ כֹּשֶׁר · שָׁת לוֹ פִּדְיוֹן לִמְצוֹא אֹשֶׁר : פ׳ אוֹר פָּנֶיךָ עָלֵינוּ אָדוֹן נְשָׂא · וְשֶׁקֶל אֶשָּׂא בְּבַיִת נָכוֹן וְנִשָּׂא · וּבְצֶדֶק הֶגֶה עֶרְךָ כִּי תִשָּׂא · עַנְגֵנוּ בְּנוֹפֶשׁ אֵל רָם וְנִשָּׂא : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת (וישראל ור״ח)·

רצה ונו׳ על בשובך לציון ברחמים :

בְּכַרְמֵי מְלוֹן בֵּין שְׁנֵי שָׂדַי · אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשֶׂר הֲלִינוֹתִי שַׁדַּי · נָח בְּשִׁכְנָם וְנָם יֶשׁ דַּי · וּבְבֵס הַהֲדוֹם לֹא נָם שֵׁדַי · סָע וְעָף בְּבֶצַע שִׁקְלֵי חֲשָׁדַי · וְנָשְׂאוּ אֶת רְדִידִי מֵעָלַי שׁוֹדְדַי : פ׳ אוֹר פָּנֶיךָ עָלֵינוּ אָדוֹן נְשָׂא · וְשֶׁקֶל אֶשָּׂא בְּבַיִת נָכוֹן וְנִשָּׂא · וּבְצֶדֶק הֶגֶה עֶרְךָ כִּי תִשָּׂא · רְצֵנוּ כְּשַׁי אֵל רָם וְנִשָּׂא · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב

ובוקר וצהרים הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך:

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד: וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת הא׳ ישועתנו ועזרתנו סלה:

עֵין עוֹצֵם הֲמוֹן מִסְפָּר שְׁנֵי עֳפָרִים · מִי מָנָה וּפָקַד בְּחֹלֶשׁ וּפוּרִים · פְּקָדָם פּוֹקֵד בְּחִמּוּשׁ סְפָרִים · וְגַם עוֹד חָמֵשׁ בְּכָל הַסְּפָרִים · צָחוֹת נִיב שְׂפָתֵינוּ יְשַׁלֵּם פָּרִים · כִּי אֶפֶס כֶּסֶף שִׁקְלֵי כִפּוּרִים:

ח׳ אוֹר פָּנֶיךָ עָלֵינוּ אָדוֹן נְשָׂא · וְשֶׁקֶל אֶשָּׂא בְּבַיִת נָכוֹן וְנִשָּׂא · וּבְצֶדֶק הֶגֶה עֶרְכְּךָ כִּי תִשָּׂא · וְתֵיטִיב לָנוּ בְּטוּבְךָ אֵל רָם וְנִשָּׂא: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדשך כאמור: יברכך יי וישמרך · יאר יי פניו אליך ויחנך · ישא יי פניו אליך וישם לך שלום:

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישרא׳ עמך ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום וטוב בעיניך לברך את עמך ישרא׳ בכל עת ובכל שעה בשלומך:

גְּדִי קְשׁוּר יָדַיִם בְּרָכוֹת לָשֵׂאת · בְּאַהַב עוֹר גְּדָיָו שְׁכִינָה נִתְעַלְּסָה · רֵעָה גְּדִיּוֹתָיו עַל אֶבֶן מַעֲמָסָה · צֹאנוֹ עַל שְׁכֶם וְחוּצֵן נֶעֱמָסָה · שְׁחוֹחַ בְּנֵי מְעַנֶּיהָ בְּאַף מַעֲשֶׂה · תִּלְבּוֹשֶׁת הוֹד עֲדִי עֲדָיִים מְכוּסָּה:

פ׳ אוֹר פָּנֶיךָ עָלֵינוּ אָדוֹן נְשָׂא · וְשֶׁקֶל אֶשָּׂא בְּבַיִת נָכוֹן

וְנִשָּׂא· וּבְצֶדֶק הֶגֶה עֶרְךָ כִּי תִשָּׂא· בָּרְכֵנוּ בַשָּׁלוֹם: רָם וְנִשָּׂא· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם: ק״ש, אין כאלהינו, עלינו ק״י, יגדל. וכמנהג׳ אומרין צדקתך, אבל בר״ח או מחר חדש אין אומרין צדקתך.

יוצר להפסקה ראשונה

מיוסד ע״פ א״ב ובסוף חתום מנחם ברבי מכיר.

אוֹר זָרוּעַ זוֹרֵחַ כְּבוֹדוֹ· אָצַר וְנָצַר לַאֲשֶׁר עֲבָדוֹ· אֲהֵבוֹ זֶכֶר טוּב וְדָדוֹ: בָּן כְּיוֹשְׁבֵי נְטָעִים וּגְדֵרָה מֵרֵאשִׁית· בְּטֶרֶם יָרָה פִּנָּה וּבָרָא שִׁית· מְצוּקֵי אֶרֶץ עֲלֵיהֶם תֵּבֵל הַשִּׁית: גִּלָּה סוֹדוֹ לִישָׁרָיו וְלִירֵאָיו· לָחוֹג מוֹעֲדָיו קְרָא מִקְרָאָיו· בָּרוּךְ שֶׁחָלַק מֵחָכְמָתוֹ לִירֵאָיו: ם׳מֵנִיחַ מְבוֹרָכָיו בְּיוֹם קָדְשׁוֹ· מְכַבֵּד יְרוּשַּׁת עַם קְדוֹשׁוֹ· שְׁמוֹר שַׁבָּתוֹ וּמוֹרָא מִקְדָּשׁוֹ· קָדוֹשׁ: דַּעַת לִמֵּד חֶבֶר אֶת הָעָם· וְאִזֵּן וְתִקֵּן לִקְרוֹא בְּכָל פַּעַם· וְלִשְׁאוֹל וְלִדְרוֹשׁ בְּעִנְיַן טַעַם: הוֹסִיפוּ לֶקַח שֶׁבֶת תַּחְכְּמוֹנִים· וְהִתְקִינוּ לְהַקְדִּים שְׁלֹשִׁים נִמְנִים· לִהְיוֹת שׁוֹאֲלִים בְּהִלְכוֹת זְמַנִּים: וּבַשַּׁבָּת יוֹצְאִים שְׁלוּחִים בָּעֵדִים· עַל נִיסָן וְעַל תִּשְׁרִי יְהוּ נוֹעָדִים· שֶׁבָּהֶם מְתַקְּנִים אֶת הַמּוֹעֲדִים: זִכְרוֹן סֵפֶר נִדְבָּרִים לְהִכָּתֵב וּלְהֵחָתֵם· הָאֱמֶת אִתָּם לְשַׁתֵּק חוֹלֵק וּלְסַתֵּם· מוֹעֲדֵי יְיָ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם אַתֶּם: חָכְמוּ לִקְבּוֹעַ

רִאשׁוֹן וּלְיַסְּדוֹ· בְּאַגְהַז לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ·
זֵכֶר לַדָּבָר הוּא לְבַדּוֹ וְלֹא כְּדוֹ: טוֹרֵד וְגוֹעֵר שׂוֹטֵן
בְּאֵיתָן הַהוּא אֲצַל· בַּעֲבוּר אַדּוֹ וְיַגִּיעוּ בִּגְהַז יֶ׳ אֲצַל·
סָמַךְ לְמִקְרָא הֲלֹא זֶה אוּד מֻצָּל: יָסְפוּ לְהַצִּיב
צִיּוּנִים לָשׂוּם תַּמְרוּרִים· לֵיל הַלֵּל וְיֵלֵל בְּשָׁוֶה
נִגְדָּרִים· יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל מַצּוֹת וּמְרוֹרִים: כִּוְּנוּ יוֹם
הֵנוּף וְיוֹם בִּכּוּר לְתָאוֹר· כְּסִדְרָן וַהֲסֵרִין וְלֹא שְׁלֵמִין
לְבָאוֹר· כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר: לְאַרְבַּעַת זְמַנִּים
צוֹרֵף רֶצֶף מִלָּסוּר· אַתְּ כַּשׁ גַּר דַּק הַיְץ זֶה לָזֶה
אָסוּר· מִפְּנֵי כִּפּוּר וַעֲרָבָה חוֹק זֶה מָסוּר: מַשְׂכִּילִים
בְּשִׁמּוּר חֹדֶשׁ הָאָבִיב רִאשׁוֹנָה· וְחַג הָאָסִיף
תְּקוּפַת הַשָּׁנָה כְּחֻקָּה יְשָׁנָה· מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה
וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה: נִמְסַר בְּיָדָם לְמַלְאוֹת וּלְחַסֵּר
פְּעָמִים· לִקְבּוֹעַ וְלִדְחוֹת וְלִפְשׁוֹט וּלְעַבֵּר
מִטְּעָמִים· כִּי הִיא חָכְמַתְכֶם וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי
הָעַמִּים: סֵדֶר יְסוֹד עוֹלָם לְבָרְרָה וּלְלַבְּנָה· מוֹנִים
אֱמוּנִים יוֹדְעֵי לָעִתִּים בִּינָה· תְּקוּפוֹת מִנִּיסָן
לַחַמָּה וְשָׁנִים מִתִּשְׁרֵי לַלְּבָנָה: עֵרֶךְ פָּרָשִׁיּוֹת הוֹרוּ
יְשִׁישֵׁי עֲקָרִים· שְׁתַּיִם לִפְנֵי מְגִלָּה וּשְׁתַּיִם
לְאַחֲרֶיהָ קוֹרִים· לַעֲלוֹת זְכִירָתָן כַּעֲשִׂיָּתָן לְעַם
יְקָרִים: פּוֹתְחִין שַׁבָּת רִאשׁוֹנָה בִּשְׁקָלִים· וּבִשְׁנִיָּה

זָכוּר מְחַיַּית מְעֻקָּלִים מְקֻלְקָלִים· לְהַקְדִּים וּלְהַכְרִיעַ בֶּקַע לְמֵאָה זוּזִים קַלִּים: צִוּוּי פָּרָה בַּשְּׁלִישִׁית לְהִתְרַגֵּל· וּבָרְבִיעִית הַחוֹדֶשׁ לְהִתְחַבֵּר עִם סֶגֶל· בְּזֵרוּז קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה לָרֶגֶל: קָבוּעַ אֲדָר הַסָּמוּךְ לְנִיסָן· זַבְדוּ סִימָן מְזֻמָּן וּמְחֻסָּן· לִסְמוֹךְ גְּאֻלָּה לִגְאֻלָּה בְּמִצְוֹת יִתְחַסָּן: רָאוּי לָבֹא בְּשַׁבַּת רֹאשׁ מִנְיָנוֹ· (וְקוֹרִין בְּיוֹמוֹ) וּבִשְׁמוֹנָה בּוֹ בְּפָרָשַׁת עִנְיָנוֹ· וּמַפְסִיקִין אַחַר מְגִלָּה זָטוּ סִימָנוֹ: שֵׁנִי חַל בּוֹ מַקְדִּימִין לְשֶׁעָבַר· וּמַפְסִיקִין לְשַׁבָּת הַבָּאָה וְסִימַן בּוֹ יְדֻבָּר· וְהַשָּׁלֹשׁ בְּשָׁלֹשׁ רְצוּפוֹת עִנְיָנָם יְחֻבָּר: תָּר לָבֹא בָּרְבִיעִי מַקְדִּימִין וּמַפְסִיקִין לְשַׁבָּת הַבָּאָה מְסוֹרֶת דָּד מְסַיְּמִין· וְהַשָּׁלֹשׁ מְשֻׁלָּבוֹת זוֹ אַחַר זוֹ מַשְׁלִימִין· מִדֵּי בוֹא בַּשִּׁשִּׁי שְׁתֵּי הַפְסָקוֹת יִהְיוּ· לְמָחָר וּלְאַחַר פּוּרִים בְּצִיּוּן וּבִיו· וְהַשְּׁנִיּוֹת לְבַד כְּמִשְׁפָּטָן לְהַבֵּר יִבְעָיוּ: נְדִיבִים מַשְׁמִיעִים עַל הַשְּׁקָלִים מֵרֹאשׁ חוֹדֶשׁ· חֲדָשִׁים וְגַם יְשָׁנִים לִתְרוֹם רִאשׁוֹן בְּהִתְחַדֵּשׁ· מִצְוָה לְהָבִיא קָרְבָּן מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה בַּקּוֹדֶשׁ: בְּרִית עוֹלָם לְעַמּוֹ יִשְׁמְרֶנָּה וְיִגְבִּירֶנָּה· בְּעִתָּהּ יָחִישׁ כָּל מוֹטָה יְנַתֵּק וִישַׁבְּרֶנָּה· יֵיטִיב צִיּוֹן וְיַחֲזִיר שְׁלֵמָה בְּרִנָּה: מָתַי לְהִתְרָאוֹת פָּנִים בַּקּוֹדֶשׁ יְקַהֲלוּ·

כִּימֵי עוֹלָם מִנְחָתָם יוֹבִילוּ וִינְהָלוּ. רָנּוּ שִׂמְחָה לְיַעֲקֹב וְצַהֲלוּ: הִנֵּה צוֹפוֹת עֵינַי לְמוֹעֲדֵי עִדָּנַי. יָמִים עַל יָמִים אֲחַכֶּה כְּסוֹד סוֹדָנַי. רָנּוּ שָׁמַיִם כִּי עָשָׂה יְיָ: מַנְהִיל חֶמְדַּת יוֹם מִיָּמִים: בְּרִית שָׂם בֵּינוֹ לִבְדוּלֵי מֵעַמִּים. מִי כָּמוֹךָ יָרוּא חַי הָעוֹלָמִים. קָדוֹשׁ: הכל יודוך.

בק"ק ספר"ס ורוב קהלות אשכנז א"א לא אופן ולא זולת.

חתום בראשי החרוזים מנחם ברבי מכיר כפל ארבעה.

אופן מַלְאֲכֵי צְבָאוֹת בְּעֶלְצוֹן. מַחַן שִׁנְאַן גְּדוּדֶיךָ. מֵאַזְרֵי זִקּוֹת חֶלְצוֹן. מַרְאֵה בָזָק כִּידוּדֶיךָ. נְגִידֵי פְּנִים וְחִיצוֹן. נְצוּחַ עוֹז יְדִידֶיךָ. נוֹעֲדִים לְשַׁעַר קִיצוֹן. נוֹעַם שִׁיר סוֹדֶיךָ. וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ: חָלִים וְזָעִים כֻּלָּם. חֲרֵדִים מִכְּלִי עָקוֹב. חֲיָלִים מְזִיעִים בְּחִלָּם. חֲלוּצִים חוּשִׁים מִלַּעֲקוֹב. מְחַשִּׁים וּמְמַלְּלִים בְּקוֹלָם. מַבְקִיעִים רְקִיעִים לִקּוֹב. מַזְכִּירִים תָּם בְּסִלְסוּלָם. מְבָרְכִים בִּשְׁמוֹ לִנְקוֹב. וַאֲנִי אַגִּיד לְעוֹלָם. אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: בָּרוּךְ זִכְרְךָ אֲמִתִּי. בָּרוּךְ דְּבָרְךָ וְחוֹתָמֶךָ. רִבְבוֹת הֲמוֹנִי וְכִתִּי. רָצוֹא וָשׁוֹב בְּטַעְמֶךָ. בִּגְבוּרָה וְלֹא בַשְׁתִּי. בָּאִים לְהַקְדִּישׁ שְׁמֶךָ. יַחַד כָּל עִתִּי. יִצְפּוֹר יָרִיעַ לְרוֹמְמֶךָ. וַאֲנִי אֵלֶיךָ יְיָ שִׁוַּעְתִּי. וּבַבֹּקֶר תְּפִלָּתִי תְקַדְּמֶךָּ: מְרַצִּים כְּדוֹרוֹן מֵבִיא. מְרַנְּנִים

מחננים בקולם · מכסים פנים להחביא · מפחדך מסתתר ונעלם · כמו חזה נביא · כבוד גלגלים ואראלם · כרוב נשר ולביא · כבן אדם למולם · ואני כרתמי תמכת בי · ותציבני לפניך לעולם : ידודון בני עליתי · יחדו חיל משרתיך · ידמו למו תהלתי · יחלו אלי קדשתך · רועשים אז לעמתי · רחמים דרוש וחמלתך · רווי רבוי רנתי · רצון היות לקראתך : ואני בחסדך בטחתי · יגל לבי בישועתך : והחיות ישוררו וכו'.

בק"ק פפ"ד ורוב קהלות אשכנז א"א לא אופן ולא זולת.
זולת. ע"ס א"ב ובסוף חתום מנחם ברבי מכיר.

אחור וקדם צרתה · ארחי ורבעי זריתה · בלעתי כמעט בצרתה · לולי יי עזרתה : גאלתני מראש ממסתוללי · גדעת שבט משתוללי · דבית תבין מהתלי · היית עזרתה לי : הציר הגברתו כאריה · הודעתו עתה אהיה · ובשעבוד מלכיות אהיה · ועזר מצריו תהיה : זולתך בעלונו אדני · זדים עודוני מעדני · חזיר כרסם מעדני · עזרי מעם יי : טוב לכל יצורך · טוב ומטיב למאמירך · יערך טובך כאמרך · כי בי בעזרך : כורתי בריתך בגזר · כאזור למתנים אוזר · לך הדבקתם מלהנזר · הנה אלהים עוזר : מרימי עול ליסרם

מְשׁוּכֵי בַּחֲבָלִים לְאָסְרָם· נִרְתָּקִים בַּעֲבוֹתוֹת שְׁזוּרָם· בִּטְחוּ בַּיָי עֶזְרָם: סוֹקֵר כְּעֵינוֹ לִיצִירוֹ· סוֹב כִּצְבִי בַּחֲזָרוֹ· עַר וְיָשֵׁן מִנַּצְּרוֹ· שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ: פּוֹנֶה לַדָּל לִרְאוֹתוֹ· פֶּלֶל בַּהֲכִינוֹ לִקְרָאתוֹ· צַעֲקָתוֹ יִשְׁמַע בִּקְרִיאָתוֹ· מֶלֶךְ עוֹזֵר אוֹתוֹ: קָמִים כָּאֵפֶר פִּזֵּר· קְדוֹשִׁים הֶעֱנֵד בְּנֵזֶר· רַבְּדֵם בְּשִׁלּוּשׁ זֵר· יְיָ הֱיֵה עוֹזֵר: שׁוֹקֵקָה נַפְשִׁי תוֹהֵי· שׁוֹאֲלִים בְּחַסְדְּךָ מִשְׁתָּהֵי· תֵּתֶן לְפַנּוֹת מִבַּלְהֵי· עָזְרֵנִי יְיָ אֱלֹהָי: מְרוּדִים בְּעוּטֵי בַעַט· נַחֲרַת סוּסִים וְשַׁעַט· מִתַּלְּעוֹת כְּפִירִים וְלַעַט· יֵעָזְרוּ עֵזֶר מְעַט: בְּרִיתְךָ עֲדִינָה כְּחֲשָׁה· בַּקְּשָׁה קָשָׁה כַּנְּחֻשָׁה· יְקוּד לֶהָבָה הַכְחִישָׁה· אֱיָלוּתִי לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה: מַהֵר יֶשְׁעֲךָ תְּבַשְּׂרֵנִי· כֶּתֶם הָתֵם מִבַּסְּרֵנִי· יְרוּשָׁלַיִם נָוְךָ הַחֲזִירֵנִי· תְּהִי יָדְךָ לְעָזְרֵנִי: חֶזְיוֹן צוֹפֶיךָ שִׁחַרְתִּיךָ· קְרָאתִיךָ בְּשֵׁם בְּחַרְתִּיךָ· וּבִימִינִי תְּמַכְתִּיךָ אֲזַרְתִּיךָ· אִמַּצְתִּיךָ אַף עֲזַרְתִּיךָ: אֱמוּנַת בְּרִית הַנִּכְרָתָה· סַגֵּב בְּעֻזְּךָ כְּנֶהֱרָתָה· לְהָשִׁיב מִבָּשָׁן וּמְפֻרָתָה· הָבָה לָנוּ עֶזְרָתָה:

מיוסד ע"ס א"ב אלא שבראש כל חרוז יקדים לו תיבת זכור•

זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה• וַיְהִי לָבוֹ וְלִמְשִׁיסָּה• וְגוֹעוֹ יֵעָקֵר בִּכְעִיסָה• בִּיטָּה וְחַטְאוֹ תִּשָּׂא• כִּי קְהָלְךָ עִסָּה• בְּכָל צָרָה וּדְרִיסָה• גַּם בְּךָ לֹא חָזָה• וּבְעַזּוּת הִדְלִיל עֲמוּסָה• בְּתוֹךְ אֶבֶן מַעֲמָסָה: פ' אַתָּה זוֹכֵר נִשְׁכָּחִים• זְכוֹר אוֹם לְךָ מְשַׁבְּחִים• וּקְדֻשָּׁה לְךָ מְפַצִּיחִים• קָדוֹשׁ• זָכוֹר דְּבַר עָתָק בְּכָל עֶרֶךְ• עַל חֲמוּקֵי יָרֵךְ• לִדְרוּרֵי מִפֶּרֶךְ• הִקְדִּים וַיֵּצֵא בְּדֶרֶךְ• לְזַנֵּב כָּל בֶּרֶךְ• לָדוּשׁ בְּגֵאוּת וּלְהַדְרֵךְ• וּכְבוֹדְךָ צָץ מֵחֶרֶךְ• בְּכָל רוֹהַב וְאוֹרֶךְ• וְעַמְּךָ בְּטוּבְךָ לְהַאֲרֵךְ: זָכוֹר זְמוֹרָה שֶׁהִשְׁלִיךְ לְמַעְלָה• וְאֲהוּבֶיךָ אָץ לְהַחֲלָה• עֲשׂוֹתָם כִּמְעֵי מַפָּלָה• חֵיק לְשִׁיתָם כָּלָה• אוֹתָם לְהַפִּילָה• בְּהַכְנָעָה וּבְהַשְׁפָּלָה• טוֹב שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה• הִפַּלְתּוֹ בַּבֶּהָלָה• וְאַחֲרִיתוֹ לְקַלְקָלָה: זָכוֹר יָהִיר רָשָׁע• כִּי לִמְאוֹד פָּשַׁע• וְהֵצִיק בֵּן מְשֻׁעֲשַׁע• כָּבֵד חֵטְא וָרֶשַׁע• וְאָזְנָיו הַכְבֵּד וְעֵינָיו הָשַׁע• וּלְיִרְאָתְךָ לֹא שָׁע• לְמַעַנְךָ צַדִּיק וְנוֹשָׁע• חִישׁ לְנוֹשָׁעִים יֶשַׁע• עוֹבֵר עַל פֶּשַׁע: זָכוֹר מְלוּלוֹ לְמוּלָךְ• וּמָאַס בְּפָעֳלָךְ• לִבְחוּרֵי קְהָלָךְ• נָא זְכוֹר יוֹם זְבוּלָךְ• וִישֻׁלַּם לוֹ מִשֶּׁלָּךְ• גְּמוּל רַע מְחֵילָךְ• סְעָרֵהוּ בְּשֶׁצֶף עֶלְךָ•

וְכָל פֶּה יְהַלְלֶךָּ · עַל פֶּלֶא מִפְעָלֶךָ: זָכוֹר עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ · אֲשֶׁר הֵם אֲהֻבָתְךָ · וּמְקַוִּים לִישׁוּעָתְךָ · פְּנֵה בִּתְהִלָּתְךָ · וְרַחֵם עַל עֲדָתְךָ · הַהוֹגִים בְּשַׁעֲשׁוּעַ דָּתְךָ · צַהֲלֵם בְּיִרְאָתְךָ · וְתִטָּעֵם בְּקִרְיָתְךָ · וְשָׁם תְּצַמְצֵם שְׁכִינָתְךָ: זָכוֹר קִרְיַת חָנָה · וַעֲדַת מִי מָנָה · הַמְפוּזֶּרֶת בְּכָל פִּנָּה · רוֹמְמָה כַּחֲנִינָה · כִּי גָעָה עוֹנָה · וְעֵת לְחֶנְנָהּ · שַׁכַּח שֵׁם עֲדִינָה · מִכָּל צַד וּמִכָּל פִּנָּה · וְהַמַּלְכוּת לְבַעְלֶיהָ הָשֵׁב נָא: תִּפְקוֹד עַתָּה בְּרַחֲמִים · וְתוֹפִיעַ מִמְּרוֹמִים · לְהוֹשִׁיעַ מְעוּטֵי עַמִּים · קָדוֹשׁ: הכל יודוך ·

אופן לפי מנהג פולין ·

אופן כְּבוֹדוֹ יִתְרוֹמָם כְּפִי כָּל הַנְּשָׁמָה · וְיַשְׁמִיעַ לְמַקְדִּישָׁיו הַמַּקְדִּישִׁים שְׁמוֹ בִּנְעִימָה · וְיִתְפָּאֵר לְהִתְרוֹמְמָה · בְּמַעְלָה וּבְמַטָּה שׁוֹכֵן רוֹמָה: והחיות

זולת · מיוסד ע"ס א"ב ·

אַתָּה מָלֵא רַחֲמִים · בְּרַחֲמֶיךָ שַׂמַּח עֲגוּמִים · גְּאָלֵם כִּי הֵם יְתוֹמִים · דָּתְךָ בְּהִגָּיוֹן נוֹאֲמִים · הֵם מוּבְדָּלִים מֵעַמִּים · וְאוֹתְךָ בְּהַתְמֵד מְרוֹמְמִים · זְכוֹר שְׁלֹשֶׁת קְדוּמִים · חֲפוֹף בְּבָנוּי כְּמוֹ רָמִים: טוֹב זְכוֹר יְדִידֶיךָ · יַחַד שַׂמְּחֵם כְּרוֹב חֲסָדֶיךָ · כִּי הֵם עֲבָדֶיךָ · לְמוֹדִים לְעָבְדֶךָ · מְהֵרָה קוֹמֵם נְגִידֶךָ · נַהֲלֵם בְּחוֹזֶק יָדֶךָ · סַמְּכֵם בְּשֵׁם יְהוּדֶךָ · עַנְּדֵם

בְּמְאוֹרֶךָ: פָּדֹה תִּפְדֶּה מַזְכִּירֶיךָ· צוֹעֲקִים בְּכָל לֵב לְשַׁחֲרֶךָ· קַיֵּם עָלֵימוֹ דְּבָרֶיךָ· רַבְּצֵם בְּבֵית בְּחִירֶךָ· שׁוֹבְבֵם לַחֲדָרֶיךָ· שַׁכְּנֵם בְּעִירֶךָ· תִּשְׁתַּבַּח בַּהֲדָרֶךָ· תְּפָדֵם כִּבְקְרִיעַת פֶּלֶג עֲדָרֶיךָ: עזרת

קרובות· הש״ץ חוזר התפל׳ עד מלך עוזר ומושיע ומגן·

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים· וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים· אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים· לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים:

אַזְכִּיר סֶלָה זִכְרוֹן מַעֲשִׂים· כִּי יָמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים· גָּחוֹן גָּח מִבֵּין עֲכָסִים· דֵּרְאוֹנוֹ לְהַזְכִּיר לְרֶקֶב כְּעָסִים: הַחוֹחַ הֵנֵץ מִגַּלְגַּל וְדַרְדַּר· וּמִדּוֹר לְדוֹר גּוּלְגַּל וְדוּרְדַּר· זֵכֶר עֲוֹן אֲבוֹתָיו הֻקְדַּר· חַטַּאת אִמּוֹ בְּלִי לְהֵעָדֵר: טָרַף אַף וַיְּשַׁחֵת רַחַם· יְחוּמָתוֹ מִקְּלוֹט בְּהֵרָיוֹן יֵחַם· כְּהוּפְקַד לְשָׁלִישׁוֹ בְּחֵטְ נוֹחַם· לְבַט לְהִלָּחֵם בְּלוֹחֲמֵי לַחַם: מַהֲלַךְ אַרְבַּע מֵאוֹת פַּרְסָה· נָע וְנָד מִכְּמוּרֶת לְפָרְסָה· סָע מִשֵּׂעִיר וְהִכְמִין פְּרוּסָה· עָיֵף וְיָגֵעַ מְבוּשָׁיו לְסָרְסָה: פּוֹעַל שְׁטִימַת בְּכוֹרָה לַעֲכוֹר· צְמִיתוּת צֹאן קָדָשִׁים לִמְכּוֹר· קָלוֹנוֹ הוּחֲרַט בְּעֵט לִזְכּוֹר· רֵאשִׁית גּוֹיִם לְגַלַּע בְּזָכוּר: שַׁדַּי זָכַר לַיְלָה הוֹלֵק· שׁוֹרֶשׁ וְעָנָף בְּחַלַּקְלַק לְהַחֲלֵק· פ׳ תָּמוּר כִּי הֶחֱשָׁלָיו הַמְלֵק· תָּבַע לְהִזָּכֵר מַעַשׂ עֲמָלֵק:

לָאַחֲרוֹנָה יִסְעוּ שֶׁבָּם שָׁלַט· כִּי הֶעָנָן מַטָּם פִּלַּט·

פ' לְעֵת יִמָּחֶה וְלֹא יוּמְלַט· יְגוֹנֵן עַם גָּנוּן וּמוּפְלָט: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם: אתה גבור עד להחיות מתים·

ע"פ תשר"ק·

תְּמִימִים בְּעוֹדָם בְּסִין רְפוּדִים· שְׁבוּיָן עֲדִי עֲדָיִם אֲפוּדִים· רָצוּ שְׁלוֹל מַתָּן לַפִּידִים· קָפְצוּ יָדַיִם רָפוֹת בִּרְפִידִים: צוֹרֵר אִסֵּף כָּל אֲסַפְסוּף· פּוֹשֵׁעַ סְבִיבוֹת מַהֲנָם אָסוּף· עֲלוֹת פְּעָמָיו מִמְּצוּלוֹת סוּף· סָבַר לְקַמְּלָם כְּקָנֶה וָסוּף: נָדַד וַיָּעַף שָׁלֹשׁ פְּעָמִים· מְחַזֵּר בְּנִינֵי חֲמִשָּׁה עֲמָמִים· לֵץ הֵבָה וּפְתִי הָעֲמִים· כְּלַל לְהִתְיַחֵס נְדִיבֵי עַמִּים: יָהִיר לֵץ וְהֶעֱמִיד מְסִלָּה· טִכּוּס בַּחוּרֵי בְּזִמָּה סֶלָה· חֲמוּקֵי יְרֵכַי בָּם לְכַסְלָה· זֶרַע לְהַרְבִּיעַ וּלְהַתְעִיב סְגֻלָּה: וַיִּשְׂטוֹם שִׂטְמַת יְשִׁישׁוֹ הַמְּחֻבָּא· הֵחֵל לָבֹא מֵרֹאשׁ כַּמַּחְבָּא· דָּגַר שֵׁנִית בְּחֶרֶב לְהוּבָה· גָּשׁ בַּשְּׁלִישִׁי בַּעֲלִיל בְּחוּבָּה: בְּמָשְׁלוֹ שֶׁשְּׁבִי בְּאוֹם מוֹשְׁלִים· בְּפֶרֶק עֲמַד מְסוֹר נִשּׁוּלִים· פ' אָמְרוּ לְכוּ וְנַכְחִיד נִכְשָׁלִים· אָז כְּמֵאָז זִנֵּב כָּל הַנֶּחֱשָׁלִים:

שׂוֹנְאֶיךָ הֵם יִלְבְּשׁוּ בוֹשֶׁת· כְּמוֹ בְּצַלְעִי שָׂמְחוּ בַּיְּבָשֶׁת· פ' בַּעֲטוֹתְךָ עֲטֶרֶת עֲדָיֵי תִּלְבּוֹשֶׁת· לְהַגְשִׁים תְּחִי לְצוֹלַעַת תַּחְבּוֹשֶׁת· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

ע"פ א"ת ב"ש ובסוף חזק יהודה.

אֲצִילֵי מְרֵעַי נֶגֶד שֵׂעִיר· תּוֹלְדוֹת אֵלֶּה בְּנֵי שֵׂעִיר·

בְּקַשָּׁם אָצוּ אִשֵּׁי לְהַבְעִיר׃ שְׁאוֹנָם חָרְשׁוּ כִּשְׂדֵה עִיר׃ גּוֹי גָּדוֹל שֶׁלֹּא זָכַרְתָּ׃ רִשְׁיוֹנוֹתָיו לָמָּה אָז זָכַרְתָּ׃ דְּגָלִים בְּלֹא הוֹן מָכַרְתָּ׃ קְדוֹשִׁים בַּזּוֹנָה וּבַיַּיִן הִמְכַּרְתָּ׃ הַזָּכֵר לְעָרִים נָוֶה נֵאֲרוּ׃ צָרִים אֲשֶׁר חוֹמוֹת עִרְעֲרוּ׃ וְעַד הַיְסוֹד עָרוּ עָרוּ׃ פִּימוֹ דִּבְּרוּ בְגֵיאוּת וּפָעֲרוּ׃ זֶה אֵין לְפָנֶיךָ שִׁכְחָה׃ עֶבְרָתָם שָׁמְרָה נֶצַח מִלְּשַׁכְּחָה׃ חֵלֶף לֹא יָדְעוּ עֲשׂוֹת נְכוֹחָה׃ סִפְרָם חֲתוֹם לְיוֹם תּוֹכֵחָה׃ טַעַם חוֹק כְּדַת מוּכָח׃ נִזְכַּר כִּי לֹא תִשָּׁכַח׃ פ׳ יוֹם בּוֹא עִמָּם לְהִתְוַכַּח׃ מִכֵּן צִוִּיתָ לְעַמְּךָ לֹא תִשְׁכָּח׃

יָקַשׁ לֵץ לְחָרֵף צְבָאוֹת׃ הַחֲתוּמֵי בְּרִית כְּצָבָא וָאוֹת׃ וְהוּפְקַד מִדָּה בְּמִדָּה לְתוֹצָאוֹת׃ פ׳ דַּעַת כִּי לְעֵת הַמְּצִיאוֹת׃ הוּא יִפָּקֵד כְּשֵׁם יְיָ צְבָאוֹת׃

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא׃

בְּלָשׁוֹן אֲשֶׁר הִזְכַּרְתָּ לְזוֹכְרֶךָ זָכוֹר׃ בּוֹ בְּלָשׁוֹן הִזְכִּירוּךָ נָא אַתָּה זָכוֹר׃ וְאִם הֵמָּה כְּאָדָם עָבְרוּ בְּרִית מִלִּזְכּוֹר׃ אַתָּה אֵל וְלֹא אִישׁ לָמָּה לֹא תִזְכּוֹר׃ בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי יֵשׁ לְךָ לִזְכּוֹר׃ אֲבָל תָּשׁוּחַ נַפְשִׁי עַד זָכוֹר תִּזְכּוֹר׃ וּמַה כֹּחִי כִּי אֲיַחֵל לְקֵץ זָכוֹר׃ וּמַה קִּצִּי כִּי אַאֲרִיךְ נַפְשִׁי עַד שֶׁתִּזְכּוֹר׃ אִם לֹא

לְמַעֲנִי תִזְכּוֹר · לְמַעַנְךָ וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַיִם זְכוֹר · חוק
כִּי לֹא תִשָּׁכַח עֵדוּת זְכוֹר · וְאוֹמֶר אִם אֶשְׁכָּחֵךְ
עַתָּה לָהּ זְכוֹר · וְתִפְקוֹד וְתִזְכּוֹר · כְּאֵב צָר לַעֲכוֹר ·
פִּיהוּ לִסְכּוֹר · לָנוּעַ כַּשִּׁכּוֹר · וְעוֹד כָּל תִּמְכּוֹר ·
נְקוּבֵי בֵּן בְּכוֹר · ס׳ נְכוּרֵי כְּלֵהֶךָ זָכוֹר · וּפְאֵרְךָ
אֶזְכּוֹר · וַאֲהַרְצָךְ לִזְכּוֹר · בְּפָרָשַׁת זָכוֹר :

חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ :

שם המחבר אלעזר ברבי קליר חתום בראשי החרוזות.

אָץ קוֹצֵץ בֵּן קוֹצֵץ · קְצוּצֵי לְקַצֵּץ · בְּדִבּוּר מְפוֹצֵץ ·
רְצוּצֵי לְרַצֵּץ : לֵץ בְּבוֹא לְלוֹצֵץ · פָּלַץ וְנִתְלוֹצֵץ ·
כְּעֵץ מְחַצְצִים לְחַצֵּץ · כְּנֵץ עַל צִפּוֹר לְנַצֵּץ : עָב
בָּקַע מֵרֹאשׁ · יְחִידִים מִנּוּ גְרוֹשׁ · חָל וַיֵּלֶךְ וַיִּפְרוֹשׁ ·
וַיֵּשֶׁב עַל גַּבֵּי חָרוֹשׁ : זְמַן וְהוּנְקַב לְרֹאשׁ · רֵאשִׁית
גּוֹיִם לָרַע לִדְרוֹשׁ · הֱיוֹת לְכָל בּוֹגְדִים רֹאשׁ · וְצִפְעוֹ
תְּלוֹת בְּמִבְחַר בְּרוֹשׁ : רָץ וְהִקְרָה בַּדֶּרֶךְ · עֲיֵפֵי
טַרְחוּת דֶּרֶךְ · וּפָץ לֹא זוּ הַדֶּרֶךְ · תָּעוּ בַמִּדְבָּר
בִּישִׁימוֹן דָּרֶךְ : כְּנָחָשׁ עֲלֵי דֶרֶךְ · שָׁלַח יָד בַּחֲמוּקֵי
יָרֵךְ · וְעַל כָּל רֹאשׁ דֶּרֶךְ · זִנֵּב כָּל עוֹבְרֵי דָרֶךְ :
יָעֵף וְעָף וְחָשׁ · וּמֵחוּר פֶּתֶן רָחַשׁ · וְנוֹדַע כִּי הוּחָשׁ ·
מִשּׁוֹרֶשׁ נָחָשׁ : רָגַשׁ וְלָחַשׁ · וְעֵת לֵידָתוֹ נִחֵשׁ ·
וּבִכְשָׁפָיו הוּכְחַשׁ · וּבְחַלָּשׁ נֶחֱלַשׁ וְלֹא חָשׁ :

בִּכְשָׁפָיו הִלְּלוֹ. וּבִקְסָמָיו הִלְּלוֹ. יוֹם הֶעֱמִיד וְהִלְּלוֹ. שֶׁמֶשׁ הַדְּמִים וְזִלְזְלוֹ: יָגַע וְלֹא הוּנַּח לוֹ. וְלַחֲרָפוֹת נְחָלוֹ. עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ הֶחְלִילוֹ. לְהִמָּחוֹת הוּא וְכָל חֵילוֹ: קָטֹט וְשֵׁן הֶרֶק. וְנֶאָצוֹת שֶׁרֶק. וּמוֹרָה בְּאַפּוֹ הֶרֶק. וְחֵרְבוֹ הִבְרַק: לַמִּילָה פֵּרַק. וּכְלַפֵּי מַעְלָה זָרַק. וּלְשֵׁם שֶׁמֶן תּוּרַק. בְּעַוּוֹת יָרוֹק יָרַק: יָהּ אֶשְׁכּוֹל הַכּוֹפֶר. צָוָה מְשׁוֹל עוֹפֶר. זִכְרוֹן מִשְׁלֵי אֵפֶר. כְּתוֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר: רוֹשַׁם בְּזֶה סֵפֶר. בַּתּוֹרָה וּבַנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים לְהֵחָפֵר. לְהִמָּחוֹת מִסֵּפֶר. וְלֹא יִכָּתֵב עִם כָּל הַכָּתוּב לַחַיִּים בַּסֵּפֶר:

אֵל נָא. לְעוֹלָם תּוּעֲרָץ. וּלְעוֹלָם תּוּקְדָּשׁ. וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים. תִּמְלוֹךְ וְתִתְנַשֵּׂא. הָאֵל מֶלֶךְ נוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ. כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים. מַלְכוּתוֹ נֶצַח. נוֹרְאוֹתָיו שִׂיחוּ. סַפְּרוּ עֻזּוֹ פָּאֲרוּהוּ צְבָאָיו. קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ. רוֹן שִׁיר וָשֶׁבַח. תּוֹקֶף תְּהִלּוֹת תִּפְאַרְתּוֹ:

וּבְכֵן זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק:

ס"ז וּמַה שְּׁמוֹ וְזִכְרוֹ. וְגַמַּח זִכּוּרוֹ. מִלְּהִזָּכְרוֹ. בְּזִכְרוֹן קָדוֹשׁ:
ס"ז יַעַן אֲשֶׁר לֹא זָכַר. וְהֶחֱשַׁב בַּנֵּכָר. מִלְּהִזָּכֵר. בְּזִכְרוֹן קָדוֹשׁ:

ע"ס אב"ג בנ"ר גד"ה.

זָכוֹר אִישׁ אֲשֶׁר הִגִּיעַ אָב לְלֹא עִתּוֹ. בִּרְצוֹחַ וְגָנוֹב וְנָאוֹף בְּעִתּוֹ. גָּרַע חָמֵשׁ שָׁנִים מִמִּחְיָתוֹ: זָכוֹר

בּוֹזֶה עַל גְּמִילוּת חֶסֶד· גּוֹעֵל אָח עֵשׂ לִזְקֵנוֹ הֶסֶד· דּוֹמֶה לַמָּס מֵרֵעֵהוּ חֶסֶד: זָכוֹר גִּלָּה עֶרְוַת מְצוּאַת שָׂדֶה· דָּם שָׁפַךְ בְּבוֹאוֹ מִן הַשָּׂדֶה· הָפַךְ לֵב אָב שָׁת בַּשָּׂדֶה: זָכוֹר דָּחוּי בְּאוֹזֶן הָעֲרֵלָה· הַבּוֹזֶה בְּכוֹרָה· בְּכוֹס הַתַּרְעֵלָה· וּפָרַק מֶנּוּ עוֹל וּמָשַׁךְ לוֹ עָרְלָה: זָכוֹר הֲפַכְפַּךְ דֶּרֶךְ אִישׁ וָזָר· וְהִכְהָה מְאוֹר אָב בְּעַשַּׁן עֲבוֹדַת זָר· וָמַס בְּלֵב הֱיוֹת לְאָח לְאַכְזָר: זָכוֹר וְנִתְעוֹלָל לְרֶבַע כְּאִשָּׁה· וְדוֹן לִבּוֹ הִשִּׁיאוֹ בְּאִשָּׁה· חַתּוּ גִבּוֹרָיו לִהְיוֹת כְּלֵב אִשָּׁה: זָכוֹר זֶרַע מְרֵעִים נִתְעַב וְנֶאֱלָח· חָלַק לְהַשְׁחִית וְלוֹמַר הֶאָח· טָמְנוּ גֵאִים פַּח לְחַבֵּל אָח: זָכוֹר חָנַט מֶנּוּ עֲמָלֵקִי· טָס כַּיֶּלֶק לְאַבֵּד חֶלְקִי· יָרוּעַ כַּבִּירִים לְעֵין כָּל לְלוֹקְקִי: זָכוֹר טָפַשׁ מֵהַעֲרִימָה· יָרַד וְכִתֵּת עַמִּי עַד חָרְמָה· כְּמוֹ כֵן חַיָּב לְהַחֲרִימָה: זָכוֹר יוֹשֵׁב נֶגֶב בְּלִי עוֹל כַּעֲרָד· כְּסוּת וְלָשׁוֹן שִׁנָּה הֱיוֹת מֶלֶךְ עֲרָד· לִשְׁבּוֹת שְׁבִי מָרַד וְחָרַד: זָכוֹר כְּסִיל שׁוֹנֶה בְּאִוַּלְתּוֹ· לְתַעֲרוּבַת מִדְיָן בְּעַלְוֹתוֹ· מִהֵר יִרְבֶּשֶׁת וְגִלָּה נַבְלוּתוֹ: זָכוֹר לְקַעֲקֵעַ בִּצָּתוֹ מִשּׁוֹרֶשׁ· מִלַּעֲזוֹב לוֹ עָנָף וְגַם שׁוֹרֶשׁ· נֶעֱנַשׁ קִישִׁי כִּי הִשְׁאִיר לוֹ שׁוֹרֶשׁ: זָכוֹר מַעֲשֵׂה אֲגַג מַעֲדַנּוֹת· נָשִׁים כְּשִׁכְּלָה חַרְבּוֹ לְעַנּוֹת· סוֹרָס שְׁאֵרוֹ לְשִׁסּוּף יְעָנוֹת:

זָכוֹר נָגִיד לְחָמְלוֹ הַסְּבִים · סָר מִמְּלוּכָה מִבֵּין
נְסִיכִים · עוֹלֵל הַנּוֹתָר עָמַד לְשׁוֹכִים: זָכוֹר סִבֵּב
צִקְלַג וָנֶגֶב · עֲמָלֵק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב · פִּגְרוֹ טוֹב
רוֹאִי מְנַשֵּׁף בְּעֶגֶב: זָכוֹר עָרִיץ בְּעַמּוֹנִים נֶחְבָּא ·
פֶּרֶץ כַּרְמֵי עֵין גֶּדִי כְּהוֹבָא · צוֹרְבוֹ אִישׁ בְּאָחִיו
בְּחֶרֶב לְהוֹבָה: זָכוֹר פְּלֵטִים אֲשֶׁר בְּאַף הַסְּעִיר ·
צְבָאַי בְּלֶכְתָּם יְיָ הַר שֵׂעִיר · קִנֵּא לִנְקוֹם עֲיָרוֹת
שֵׂעִיר: זָכוֹר צָג בְּפֶרֶק לְהַסְגִּיר שְׂרִידַי · קָם בְּרֹאשׁ
דְּרָכִים לִסְעוֹר אֶת רוֹדַי · רָדַף וּמָסַר בְּיָדָם פְּרוּדֵי
רְפוּדַי: זָכוֹר קָפַץ לְשַׁעַר הַשָּׁמַיִם · רָעַשׁ וְשָׁאַג מִי
לִי בַּשָּׁמַיִם · שָׁלַט וַיִּגְדַּל עַד לַשָּׁמַיִם: זָכוֹר רָד יְיָ
חָנֵף לְהַחֲנִיף מַמְלֶכֶת · שִׁמְשִׁי אֲשֶׁר שִׁמְעוֹ
מְאַמֶּשֶׁת וְהוֹלֶכֶת · תַּמָּה הַלְּשׁוֹן לְרַפּוֹתָהּ
מִמְּלָאכֶת: זָכוֹר שָׁקַל אֲלָפִים עֲשָׂרָה · שְׁתִילִים
מֵאָה הֶחֱנִיט לִסְבָרָה · שִׁעֵר מֵהֶם עֲשָׂרָה
לִשְׂרֵרָה: זָכוֹר תָּבַע לְהָפֵר חֲמִשִּׁים · תְּמִימָה קָצַב
לְכַלּוֹת חֲמִשִּׁים · תַּכְלִית שִׁבְעִים נִתְלָה עַל חֲמִשִּׁים:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

סילוק אֱלֹהִים יְיָ דְּמִי לָךְ · כְּקוֹל מַיִם רַבִּים נִשְׁמַע
קוֹלָךְ · מַשְׁמִיעַ וּמְצַוֶּה לְעַמְּךָ בְּקִנְיַן פָּעֳלָךְ · זָכוֹר
אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ · אֲשֶׁר קָרְךָ וַיְּחַשֵּׁלְךָ · וְהָיָה

בְּהָנִיחַ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לָךְ · תִּמְחֶה זִכְרוֹ מִכָּל גְּבוּלָךְ ׃
וְהֵם יָשִׁיבוּ וְיֹאמְרוּ לָךְ · וּמִשֶּׁלָּךְ עוֹד יִתְּנוּ לָךְ · אָנָּא
הָקֵם אֶת דְּבַר מִלּוּלָךְ · עַד שֶׁאַתָּה מְצַוֵּנוּ הִזָּכֵר
לָךְ · אַתָּה וְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשׂוּ לָךְ · זְכוֹר יְיָ אֶת
יוֹם זְבוּלָךְ · הַמִּתְגָּאִים וְנוֹאֲמִים פֹּה מַה לָּךְ ·
הַשּׁוּלְחִים זְמוֹרוֹת בְּאַף לְחַלְּלָךְ · זְכוֹר כִּסֵּא כְּבוֹד
גָּדְלָךְ · אֲשֶׁר מִגְּרוּ וְנִאֲצוּ לְמוּלָךְ · וְשִׁלְּחוּ בָאֵשׁ
הֵיכָלָךְ · וַיַּשִּׁימוּ כָּל גְּבוּלָךְ · וְשִׁדְּדוּ וְנִתְּקוּ יְרִיעוֹת
אָהֳלָךְ · אֲשֶׁר צִוִּיתָה לֹא יָבֹאוּ בַּקָּהָל לָךְ · אָמְרוּ לְכוּ
וְנַכְחִידֵם מִגּוֹי בִּגְלָלָךְ · וְלֹא יִזָּכֵר שֵׁם הִלּוּלָךְ · עָלֶיךָ
יַעֲזוֹב חֵילָךְ · וְיוֹתֵר מֵאֲשֶׁר עָשׂוּ לָנוּ עָשׂוּ לָךְ · אוֹתָנוּ
בַּמִּדְבָּר נִלְחָמוּ · וְאוֹתָךְ בַּיִּשּׁוּב נִתְלַחֲמוּ ׃ אוֹתָנוּ
חוּץ לַמַּחֲנֶה הָמוּ · וְאוֹתָךְ בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה נָהָמוּ ·
אוֹתָנוּ פְּלִיטֵי עָנָן זָמָמוּ · וְאוֹתָךְ כַּפּוֹרֶת עָנָן גָּמָמוּ ·
אוֹתָנוּ לַחֲשׁוּלֵי עָב דִּמּוּ · וְאוֹתָךְ עָלוֹת עַל בָּמֳתֵי עָב
דָּמָמוּ · אוֹתָנוּ חוּץ מִמְּחִיצָּה קָמוּ · וְאוֹתָךְ לִפְנַי
וְלִפְנִים קִדְּמוּ · אוֹתָנוּ בְּרָחוֹק מָקוֹם אִשְּׁמוּ · וְאוֹתָךְ
בְּקֶרֶב מְקוֹמָךְ שִׁמְּמוּ · אוֹתָנוּ חוּץ מִישִׁיבָתֵנוּ דָמוּ ·
וְאוֹתָךְ בִּמְכוֹן שִׁבְתָּךְ דִּמּוּ · אוֹתָנוּ אוֹת בְּרִית
מִשְּׁאֵר הֵרִימוּ · וְאוֹתָךְ עֲשֶׂרֶת אַבִּירֵי בְרִית
הֶחֱרִימוּ · אוֹתָנוּ בְּרוּם יְדֵי עָנָיו הֶחְרָמוּ · וְאוֹתָךְ

תְּלוֹת יַד לְמוֹלִיךְ הֵרִימוּ· אוֹתָנוּ נִתְיַעֲצוּ וְסוֹד
הֶעֱרִימוּ· וְאוֹתְךָ כְּרוּבֵי סוֹדְךָ לְחָרְפוֹת הִגְרִימוּ:
וְאַתָּה יְיָ לְעוֹלָם תֵּשֵׁב· וְהוּא נֶגְדְּךָ בְּמַטֶּה יוֹשֵׁב·
תָּפוּשׂ מִדְבָּר וְכָל הַיִּשּׁוּב· אֲנִי וְאַפְסִי עוֹד בְּלֵב
מִתְחַשֵּׁב· אִם לֹא עַתָּה תָּקוּם וְתַקְשֵׁב· בְּשָׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה קִימוֹת נְקָמוֹת לְחַשֵּׁב· כְּפַחַד וָפַחַת וָפַח
לִפְקֹד עַל הַיּוֹשֵׁב· וְאִם אַיִן כַּגֵּר תֵּחָשֵׁב· וְכָל
הַמּוֹנֶה וְסוֹפֵר וְחוֹשֵׁב· קֵץ הַפְּלָאוֹת לְהָבִין וּלְחַשֵּׁב·
נָשְׁתָה גְבוּרָתוֹ מִמְּחַשֵּׁב· וְלֹא יִמָּצֵא מַעֲנֶה לְהָשֵׁב·
וְיֶחֱשֶׁה דוּמִיָּה מֵהַקְשֵׁב· וּבֶאֱמוּנָה כְּסָלָיו יְיַשֵּׁב·
וְזֹאת עַל לִבּוֹ יָשֵׁב· וְיֹאמַר עַד יַשְׁקִיף וְיֵרֶא וְיַקְשֵׁב:
וְנֶחֱשַׁבְתִּי כְּעֵד זוֹמֵם· כָּל הַיּוֹם מְדַמֵּם· וְנַפְשִׁי
נִבְהֲלָה מְאֹד וּמִשְׁתּוֹמֵם· וְאַתָּה יְיָ עַד מָתַי רוֹאֶה
וְדוֹמֵם· זְכוֹר בֵּית מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם· כָּל עוֹבֵר
עָלָיו מִשְׁתּוֹמֵם· מָתַי תִּתְנַשֵּׂא וְתִתְרוֹמֵם· וְזֵכֶר
אוֹמֶר פִּיךָ קוֹמֵם· בְּשָׁלֹשׁ עִתּוֹת עֲמָלֵק לְהָמֵם·
בְּשָׁלֹשׁ מִיתוֹת וְכָרָם לְהַדְמֵם· בִּשְׁלֹשֶׁת יְמֵי
אֲפֵלָה נְגָהָם לְהַעֲמֵם· בְּשִׁבְעָה יְמֵי עֲבָרָה
לְהַרְשִׁימֵם· בַּעֲשֶׂרֶת מִינֵי שְׁמַד לְהַאֲשִׁימֵם:
וּכְמוֹ מֵעֲשָׂרָה דְּבָרִים עִכְּבוּ עָם מְעֻנּוֹת· וּמִשֶּׁבַע
מִצְוֹת הַמְיֻשָּׁנוֹת· כֵּן בְּעֶשֶׂר וָשֶׁבַע יוּשְׁכָּרוּ לַעֲנוֹת·

ובת קול תצא ממעונות· ותפוצץ בכל המחנות·
זכרון דברים להגיד ולענות· אל תזכרו ראשנות·
בינו נא ישועות אחרונות· והזכירו זכר רננות·
עמלק אשר בא ועות מחנות· והקר אתכם בפני
בנות· ויצא לו שם בכל המדינות· ראו עתה
זאת לתנות· איך נמחה כחתף בכל פנות·
וצבא המרום אשר במעונות· אשר הוסמך
עליהם במשענות· יפקד עליהם את העונות·
לרוב ימים להמנות· לחשב להם חשבנות·
להפילם לתופת דראנות· והמון לאמים וכל
הלשנות· על עוזר ועזור ישאו קינות· וכשל עוזר
ונפל עזור מקוננות: וידע כל פועל כי לא שכחת·
ויבין כל יצור כי שמם שכחת· ושעיר ושריו אז
וכחת· ועמלק וטפסריו הוכחת· ואתם במשפט
נתוכחת· ויזכרו עם אשר זכרת· כי לטובה אותם
הזכרת· ובזכרון טוב אתם נזכרת: ס' והמזכירים
את יי· יאמרו תמיד יגדל יי· ויאמרו גאולי יי· כן
יאבדו כל אויביך יי· והעומדים בבית יי· והבוטחים
ביי· והשתולים בבית יי· יחזו בנועם יי· ויגידו כי
אין קדוש כיי· כי אל רחום יי· אשרי כל ירא יי·
טוב להודות ליי· טוב לחסות ביי· רננו צדיקים

כַּיְיָ· קוֹל אוֹמְרִים הוֹדוּ אֶת יְיָ· כִּי הֵם זֶרַע בֵּרַךְ יְיָ·
זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ· כִּי גָדוֹל יְיָ· בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ·
שׂוֹשׂ אָשִׂישׂ בַּיְיָ: ע״כ וְאִם כָּל הַמּוֹעֲדִים יִהְיוּ בְּטֵלִים
יְמֵי הַפּוּרִים לֹא נִבְטָלִים· וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִנְּטָלִים·
וְיוּזְכָּרוּ לָעַד גְּאוּלִים· לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחַת גִּילִים·
מִפְעֲלוֹת אֱלֹהִים מְגַלִּים· וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתָיו מַגְדִּילִים·
וְשָׁרִים כְּחוֹלְלִים· בַּעֲשֶׂרֶת מִינֵי עָשׂוֹר מְסַלְסְלִים·
בְּכִנּוֹרוֹת וּבִנְבָלִים· בַּעֲשֶׂרֶת מִינֵי הַלֵּל מְהַלְּלִים·
בַּעֲשֶׂרֶת לְשׁוֹנוֹת שִׂמְחָה צוֹהֲלִים· וְשַׂרְפֵי הַקֹּדֶשׁ
הַמְּעֻלִּים· כְּתַלְמִיד לָרַב יִהְיוּ לָמוֹ שׁוֹאֲלִים· מַה פָּעַל
אֵל אֵלִים: כִּי אֵלֶּה יִהְיוּ מִבִּפְנִים· וְאֵלֶּה מִלִּפְנֵיהֶם
מִפַּנִּים· וְאֵלֶּה חוּצָה לָמוֹ פּוֹנִים· וְאֵלֶּה לִפְנַי
וְלִפְנִים· בְּצֵל שַׁדַּי מִתְלוֹנְנִים· וּבַחֲמִשָּׁה קוֹלוֹת
הַצְּפוּנִים· קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה מְצַפְּנִים· בְּאָהֳלֵי
צַדִּיקִים צְפוּנִים· הַהוֹגִים בִּיקָרָה מִפְּנִינִים· וְקִדְּמוּ
שָׁרִים אַחַר נוֹגְנִים· לָדַעַת אֵיךְ הֵם מְנַגְּנִים·
בְּנַאֲוַת אֲפִיקֵי מָגִנִּים· בְּצִלָּם הָיוּ גְנוּנִים·
וּבְאֶבְרָתָם מִתְגּוֹנְנִים· וְעַל חוֹמוֹתָם מִתְמַנִּים·
לְשׁוֹעֲרִים וּלְשׁוֹמְרִים מְמוּנִּים· כָּל הַיּוֹם וְכָל
הַלַּיְלָה מְזֻמָּנִים· לְהַזְכִּיר קְדֻשַּׁת נוֹצֵר אֱמוּנִים·
לְהַעֲרִיץ וְכִירַת גּוֹי שׁוֹמֵר אֱמוּנִים· וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל

מִתְכַּנִּים · וּבְשִׁלּוּשׁ קְדֻשָּׁה לְקָדוֹשׁ מִתְכַּוְּנִים · שְׁתַּיִם בְּרֹאשׁ בָּנִים מַשְׁכִּינִים · וְאַחַת בְּרֹאשׁ מַלְכָּם מַתְקִינִים · וּבִשְׁלָשְׁתָּם הֵם נְכוֹנִים · כִּסֵּא שָׁלֵם וְשֵׁם שָׁלֵם בָּם מְכִינִים · וּבְשִׁלּוּשׁ קְדֻשָּׁה עֲנוֹת כְּאָז מְכִינִים · קָרוֹא זֶה אֶל זֶה מְכַוְּנִים · וּבְכִנּוּי שֵׁם קָדוֹשׁ קוֹרְאִים וּמְכַנִּים ׃ כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ וגו'׃

יוצר להפסקה שניה

מיוסד ע"ס א"ב משולש וגם חתם' מאיר חתום אחר אות ק"ף ואחר אות תי"ו.

אוֹרוֹת מֵאוֹפֶל הֶזְרִיחַ מֵהוֹדוֹ · מִצִּיּוֹן יוֹפִיעַ אֶל עֲבָדָיו גִּלָּה סוֹדוֹ · וְהָאָרֶץ הֵאִירָה מִכְּבוֹדוֹ ׃ אֶדֶר יִפְעָתוֹ וְקַרְנֵי הוֹד עֲטִיָּתוֹ · הֵאִירוּ בְרָקָיו דּוּמִיָּה תְהִלָּתוֹ · כְּסוּתוֹ לְבַדָּהּ הִיא שִׂמְלָתוֹ ׃ אִתְּךָ חֲתוּמִים בְּאוֹצְרוֹתֶיךָ כְּמוּסִים · בְּשֶׁאֵין הָעוֹלָם כְּדַאי הֱיוֹת בָּם מִתְעַלְּסִים · צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ פָּעַלְתָּ לַחוֹסִים ׃ מֵאֵין חֵשֶׁק כְּחָשְׁקְךָ לְזִכְרְךָ תַּאֲוָה · רְשָׁפֶיךָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ שַׁלְהֶבֶת אַהֲוָה · רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיי לַיְשָׁרִים נָאוָה · קָדוֹשׁ ׃ בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ בִּמְרוֹם רָמִים · וְאִוִּיתָ מִקְדָּשׁ מְעַט מִמְּעוּטֵי עַמִּים · מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים ׃ בָּחַרְתִּי הִסְתּוֹפֵף בְּחֶלְקַת טוֹרֵף פְּנִינַי · מִשְׁעֶנֶת זְקַן בֶּן זְקוּנַי · לְבִנְיָמִין אָמַר

יְדִיד יְיָ: בְּשֶׁלְּךָ יְכַבְּדוּךָ בָּנֶיךָ חֲמוּדַי · כִּי לְךָ תֵּבֵל וּמְלוֹאָהּ מִכֹּל דַּי · כָּל עוֹף הָרִים וְזִיז שָׂדָי: גַּע זְמַן תְּרוּמָה מַשְׁמִיעִין עַל הַחֲדָשָׁה · בְּאֶחָד בַּאֲדָר שְׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי הַפָּרָשָׁה · תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה: גַּם יָשְׁבוּ שָׂרִים חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל עָרַי · אִישׁ אִישׁ צְרוֹר כַּסְפּוֹ לְהַחֲלִיף לְכָל עִבְרַי · תַּעֲרוֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צוֹרְרָי: גָּמְרוּ עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה בּוֹ עֵת לְהִקָּרֵא · לִקְנוֹת וּלְבַדֵּק אַרְבָּעָה תְּמִיד הַבֹּקֶר · לַחֲזוֹת בְּנֹעַם יְיָ וּלְבַקֵּר: דּוֹרֵשׁ עֲתִידוֹת חָשׁ לְהַשְׁמִיעַ קוֹל · לְהַקְדִּים שִׁקְלֵנוּ אֶל שִׁקְלֵי כֹּל · אֲשֶׁר אָמַר הָמָן לִשְׁקוֹל: דְּבַר הַמֶּלֶךְ נָחוּץ הַכָּרוּז הוֹלֵךְ · הֵחֵלּוּ מְמַשְׁכְּנִין כָּל הַנִּמְצָא בְּפֶלֶךְ · לָכֵן לֹא בָא אֶל שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ: דָּתוֹ אַחַת לְנֶעֱצַל שִׁקְלוֹ מִלְּשַׁגֵּר · מְמַשְׁכְּנִין כְּסוֹד מוֹרִים הֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר · תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָאֶזְרָח וְלַגֵּר: הַכֹּל מַעֲבִיטִין אַךְ לֹא מְכַהֲנֵי · הַבָּנוֹת בְּנֹתַי וְהַבָּנִים בָּנַי · וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים אֶל יְיָ: הִדָּבֵק בְּדַרְכֵי הַיּוֹצֵר וַעֲטֵה בִּרְכוֹת לְעוֹלָם · דְּרָכָיו דַּרְכֵי נֹעַם כֶּתֶר נוֹרָא יַהֲלוֹם · דּוֹרֵשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדֹבֵר שָׁלוֹם: הַנָּכְרִי וְהַכּוּתִי לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה · אִם יִשְׁקְלוּ אֵין מְקַבְּלִין מִיָּדָם מְאוּמָה · אֲשֶׁר יָרִימוּ לַיְיָ תְּרוּמָה: וְלֹא מֵהֶם

וּמֵהֲמוֹנָם יִהְיוּ לְשָׁמִיר וָשַׁיִת· מִגָּדִישׁ וְעַד קָמָה וְעַד כֶּרֶם זָיִת· לֹא לָכֶם וָלָנוּ לִבְנוֹת בָּיִת: וַאֲנַחְנוּ יַחַד נִבְנֶה וְלֹא יִתְעָרֵב זָר בֵּינָתַיִם· כְּשֶׁכְּבָר רָפוּ יְדֵי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָיִם· לֹא הִפְנוּ אָבוֹת אֶל בָּנִים מֵרִפְיוֹן יָדָיִם: וְהַכֹּהֲנִים וְהַקְּטַנִּים לִשְׁקוֹל בְּהִתְנַדְּבָן· כָּל נְדִיב לֵב עוֹלוֹת לְלִשְׁכַּת הַקָּרְבָּן· וְכָל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לִבָּן: זוֹרְזוּ מִפְּרוֹס הַפֶּסַח לְסַלֵּק הַיְשָׁנָה· תְּרוֹם בְּשָׁלֹשׁ קֻפּוֹת הָאַחַת אָלֶף סִימָנָה· לֵאמֹר זֶה יָצָא רִאשֹׁנָה: וְהֵרוּ הַמַּשְׂכִּילִים אַבְנֵי נֵזֶר נוֹסְסוּ· לְקֻפָּה שְׁנִיָּה יַד פֵּרְשׁוּ· וְזֹאת שֵׁנִית תַּעֲשׂוּ: זֹאת וְעוֹד אַחֶרֶת בְּאוֹת גִּימֶל מוּכְרַעַת· כָּל אַחַת שָׁלֹשׁ סְאִים בְּלִי מִגְרַעַת· הֲלֹא כָתַבְתִּי לְךָ שָׁלִישִׁים בְּמוֹעֵצוֹת וָדָעַת: חָזְרוּ לַעֲשׂוֹת פּוּמְבֵּי הוֹרוּ נְבוֹנָי· בִּפְרוֹס הָעֲצֶרֶת כְּמִשְׁפָּט רִאשׁוֹנָי· כֵּן תָּרִימוּ גַם אַתֶּם תְּרוּמַת יְיָ: חִדְּשׁוּ עוֹד תְּרוּמָה אַחַת בָּאַחֲרוֹנָה· לְבַד מִשְׁתַּיִם אֵלֶּה כָּל אַחַת בִּזְמַנָּהּ· וְחַג הָאָסִיף תְּקוּפַת הַשָּׁנָה: חִפּוּ שִׁירֵי שְׁתַּיִם רִאשׁוֹנוֹת בְּקַטַבְלָאוֹת· שֶׁלֹּא לִתְרוֹם מֵהֶם עוֹד לְעִתִּים הַבָּאוֹת· לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת: טְהוֹר יָדַיִם חָלוּץ הַנַּעַל לְלִשְׁכָּה קִדֵּם· וְלֹא בְּפַרְגּוֹד הֶחָפוּת פָּנִים

מֵהִתְאַדָּם· וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים
וְאָדָם: טָבוּעַ בַּתּוֹרָה וּבַנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים הוּזְ׳·
לָצֵאת יְדֵי שָׁמַיִם וִידֵי עַם יְיָ׳· וִהְיִיתֶם נְקִיִּם מֵיְיָ
וּמִיִּשְׂרָאֵל: טָרוּד אִם יִקְרְאוּ יֹאמְרוּ מֵעָוֹן לִשְׁכָּה
לוּקָה· וְכִי יִרְבֶּה כְּבוֹד בֵּיתוֹ מֵחָשָׁד לֹא יְזַכֶּה·
וָאָץ לְהַעֲשִׁיר לֹא יִנָּקֶה: יָסְפוּ מַעֲלָה תְּרוּם לְשֵׁם
אֶרֶץ צְבִי תְּחִלָּה· וְהַשְּׁנִיָּה לְשֵׁם כְּרַכִּים הַמֻּקָּפִין
לָהּ· אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ עַד עוֹלָם סֶלָה: יַפְרִישׁוּ
הַשְּׁלִישִׁית שִׁירֵי שִׁירַיִם· לְשֵׁם בָּבֶל וּמָדַי
וְהָרְחוֹקוֹת מִירוּשָׁלַיִם· אֲשֶׁר יִשָּׁאֵר מֵאַשּׁוּר
וּמִמִּצְרָיִם: יַזְהִירוּ תּוֹרֵם מִלִּתְרוֹם שֶׁלֹּא בִרְצוֹן
חֲכָמִים· שֶׁלֹּא לִטּוֹל שְׂרָרָה עַד יְרָשֶׁה שָׁלוֹשׁ
פְּעָמִים· כִּי רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וַעֲצֻמִים: כָּל
אוֹרְחוֹת חֲכָמִים חֶסֶד וּנְתִיבָם· לְשׁוֹנָם מַרְפֵּא
עוֹשֶׁר וּבְרָכָה בְּנִיבָם· כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי יְיָ וְצַדִּיקִים
יֵלְכוּ בָם: כִּנְכְנָס תּוֹרֵם גִּזְבָּרִים מְדַבְּרִים עִמּוֹ עַד
שֶׁיֵּצֵא· מְפַשְׁפְּשִׁים צְפוּנָיו כְּבוֹשֶׁת גַּנָּב כִּי יִמָּצֵא·
פִּגּוּל הוּא לֹא יֵרָצֶה: כֵּן גַּם קֹוֶץ מִלִּתְרוֹם הֶחֱדַלְתִּי·
לְבַל יַטְמִין בְּקִלְיעוֹת קְוֻצָּיו הִזְהַרְתִּי· קוֹלֵעַ אֶ׳
הַשַּׂעֲרָה וְלֹא יַחֲטִיא: לְהַגְדִּיל שֶׁקֶל טְהוֹרֵי לֵב
יָסְדוּ· פַּנְדְּיוֹן לְהַכְרִיעַ דַּעַת אֶת הָעָם לִמְּדוּ· אֲשֶׁר

חֲכָמִים יַגִּידוּ וְלֹא כִחֲדוּ: לְמִינֵי מַטְבְּעוֹת שׁוֹקֵל
וְחוֹבֵר· יַכְרִיעַ חֲצִי מָעָה לָצֵאת בְּכָל עֵבֶר· שֶׁקֶל
כֶּסֶף עֹבֵר: לְהַטּוֹת אַחֲרֵי רַבִּים וְלֹא יַעֲלוּ גֵּרָמִים·
הַשְּׁקָלִים חֲצָאֵי שְׁקָלִים שְׁלֵמִים· הַט אָזְנְךָ וּשְׁמַע
דִּבְרֵי חֲכָמִים: מְצָרֵף שִׁקְלוֹ וְשֶׁל חֲבֵירוֹ יַחַד·
חֲכָמִים יַגִּידוּ בְּלִי כַחַד· מִמַּחֲצִית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
הָאָחְז אֶחָד: מַצְדִּיק מִשֶּׁלּוֹ עַל יַד עָנִי בֶּן עִירוֹ אוֹ
שְׁכֵנוֹ· נִפְטַר מִן הַקָּלְבּוֹן וְאִם הִלְוָן נוֹתְנוֹ· אֶל פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד יַקְרִיב אֹתוֹ לִרְצוֹנוֹ: מִשְׁפָּט אֶחָד אֶל
דְּבַר הַשֵּׁם חֲרֵדִים· לְהַכְרִיעַ כַּף מִשְׁקֹלֶת כַּחֲצָאֵי
שְׁקָלִים כְּבֵדִים· לִשְׁקוֹל אֶל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ בַּיְּהוּדִים:
נִפְטְרוּ עֶבֶד וְקָטָן הוֹרוּ חַכְמֵי חֲרָשִׁים· בֵּין שֶׁשָּׁקַל
אַחֵר עֲלֵיהֶם אוֹ הֵם בְּעַצְמָם מַפְרִישִׁים· וְנֶפֶשׁ
אָדָם מִן הַנָּשִׁים: נִשְׁתַּתְּפוּ הָאַחִים אַחַר שֶׁחָלְקוּ·
חַיָּבִין בְּקוֹלְבּוֹן וּבְתְפוּשַׂת הַבַּיִת נִקּוּ· כִּי אִישׁ
בְּנַחֲלָתוֹ יִדְבָּקוּ: נוֹתֵן סֶלַע בְּשֶׁקֶל יָד לֹא תִקְצָר·
מִלְּהַכְרִיעַ מָעָה שְׁלֵמָה בְּלִי מַעֲצָר· אֶל הַלְּשָׁכוֹת
לְבֵית הָאוֹצָר: סֹלֶת לַחֲמֵי אִשֵּׁי יֵינֵי וּשְׁמָנֵי· וְכָל
נַהֲוֵי צִבּוּר יַסְפִּיקוּ מִמֶּנָּה כֹּהֲנֵי· עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה
הַמּוּפְקָדִים בֵּית יְיָ: סְפִיחֵי שְׁבִיעִית נוֹטְרִים
לְמִנְהַת בִּכּוּרִים עֲתִידִים· שֶׁכָּרָן מִתּוֹכָהּ

וְהַמְגַדְּלוֹת לְפָרָה יְלָדִים· חֵלֶף עֲבוֹדָתָם אֲשֶׁר הֵם עוֹבְדִים: סְפָרִים מַגִּיהִים וּמְבַקְּרֵי מוּמִים· וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ לְשָׁרֵת בְּבֵית עוֹלָמִים· שֶׁמֶן הַמָּאוֹר וּקְטֹרֶת הַסַּמִּים: עוֹד מִמֶּנָּה שְׂכַר מְלַמְּדֵי הֲלָכוֹת· שְׁחִיטָה וּקְמִיצָה וּשְׂכַר אוֹרְגוֹת בְּפָרֹכוֹת· לֹא נַעֲשָׂה כֵן לְכָל מַמְלָכוֹת: עַל עוֹבִי קִירוֹת הַבַּיִת רָצוּף חֲשׁוּקֵי כְבוּשִׁים· פַּחֵי זָהָב מִמּוֹתַר תְּרוּמַת אִשִּׁים· אֶל הַבִּיר הַבַּיִת אֶל קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים: עֲשִׂים מִשְּׁיָרֵי לִשְׁכָּה צָרְכֵי עִיר וּמִגְדְּלוֹתֶיהָ· נוֹי מִתְפָּאֲרוֹתֶיהָ וְלִצְוֵי בִּירָנִיּוֹתֶיהָ· חוֹמוֹת אַרְמְנוֹתֶיהָ: פַּסּוּ סָפוּ תַּמּוּ אָפְסוּ חָדְלוּ קָרְבָּנַי· מֵעֵת הוּסַר הַתָּמִיד לָתֵת שִׁקּוּץ מוֹנַי· וַאֲנִי תְּפִלָּתִי לְךָ יְיָ: פֶּתַח מִקְדָּשׁ מְעַט אֶת יְיָ דָּרַשְׁתִּי· וְהִנֵּה כְּבוֹד יְיָ עוֹמֵד וּצְבָא גְדוּדָיו לְעֻמָּתִי· לְךָ כָּל הַמַּתָּנָה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי: פִּלַּגְתָּ לְבָבִי עָבַרְתָּ בֵּין בְּתָרַי· פָּסַחְתָּ עַל פִּתְחֵי בְּדַם בְּרִית שִׁלַּחְתָּ אֲסִירַי· לִי אָבִי אַלּוּף נְעוּרָי: צִיּוֹן הִשְׁלַחְתָּ בְּסֵפֶר כְּרִיתוּת גֵּרוּשֶׁיךָ· אוֹ הִמְכַּרְתָּ לִצְמִיתוּת אֶל מִי מִנּוֹשֶׁיךָ· אַךְ אוֹסִיף לְהַבִּיט אֶל הֵיכַל קָדְשֶׁךָ: צָמְאָה לִתְשׁוּעָתְךָ נַפְשִׁי וְתוֹחַלְתִּי מְמֻשָּׁכָה· אֲסִירַת הַתִּקְוָה בְּקִוּוּי אַחַר קִוּוּי תּוֹכָהּ· כִּי שָׁם צִוָּה יְיָ אֶת הַבְּרָכָה: צְבִי צִבְאוֹת גּוֹיִם מַחְמַד

לִבִּי וְעֵינָי · תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי לְחִכִּי אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי בְּרֹאשׁ זִכְרוֹנָי · נְנַגֵּן כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ עַל בֵּית יְיָ: קוֹלִי שָׁמַעְתָּ הָשֵׁב לִשְׁכֵנֵינוּ אֶל חֵיקָם · חֶרְפָּתָם אֲשֶׁר חֵרְפוּךָ יְיָ מְנַת חֶלְקָם · שְׁנַת רָצוֹן לַיְיָ וְיוֹם נָקָם: קְרָא לִשְׁבוּיִם דְּרוֹר וְלַאֲסִירִים פְּקַח קוֹחַ · תַּנְחֶה אֶל מְחוֹז חֶפְצָם הוֹלְכֵי שְׁחוֹחַ · וְשָׁם יָנוּחוּ יְגִיעֵי כֹחַ: קֶדֶם קִנְיָנֶךָ וּסְגֻלָּתֶךָ · לֹא יוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה צֹאן מַרְעִיתֶךָ · וְהֵם עַמְּךָ וְנַחֲלָתֶךָ: רַצֵּהוּ מֵעֲבוֹדָתִי מַרְעִיד אֶל עֲבוֹדָתֶךָ · פִּנִּיתִי הַבַּיִת לְחֶשֶׁק נֶשֶׁק תֶּשֶׁק תְּשׁוּקָתֶךָ · וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ: רְאוּת עַיִן לֹא נִרְאֲתָה לִבְרִיּוֹתֶיךָ · צְפִיַּת לֵב בְּמִקְצַת הַמְּשֻׁלֶּתֶת אַךְ לֹא כָּל תִּפְאַרְתֶּךָ · עַיִן לֹא רָאֲתָה אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ: רְנָנוֹת יְהַלֵּל פִּי בְּאֵין לַהֲבִיאֲךָ תְּשׁוּרָי · בְּזָכְרְךָ חִבַּת יְרוּשָׁלַםִ וְתַיֵּסֵּד שְׁמָמוֹת עָרָי · אָבֹא בֵיתְךָ בְעוֹלוֹת אֲשַׁלֵּם לְךָ נְדָרָי: שִׁוִּיתִיךָ לְנֶגְדִּי הִנְנִי עוֹמֵד לְפָנֶיךָ לְרוֹמְמֶךָ · הֲהִטִּיתָ לָאָרֶץ שִׁמְךָ אוֹ הֶעֱלִיתַנִי לִמְרוֹמֶיךָ · אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ וְאוֹדֶה אֶת שְׁמֶךָ: שָׁמָּה פָּנַי מוֹעֲדוֹת וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקוֹתָי · לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרְךָ תַּאֲוַת מֶשֶׁק הַשְּׁוּקוֹתָי · כָּמֻס עִמָּדִי חָתוּם בְּאוֹצְרוֹתָי: שֵׁינָה לְעֵינַי לֹא אֶתֵּן לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה · אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָה מִכָּל

נֶעֱלָמָה · מֵחֶזְיוֹנוֹת לַיְלָה בִּנְפוֹל תַּרְדֵּמָה: תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה לִקְרָאתְךָ קִדַּמְתִּי · לֹא אַרְפְּךָ עַד שֶׁאֲבִיאֲךָ אֶל יְשׁוּעָתִי · אֶל בֵּית אִמִּי וְאֶל חֶדֶר הוֹרָתִי: תַּשְׁלוּם פָּרִים חָשׁוּב שִׂיחַ שְׂפָתָי · מַעַרְכֵי דַל שָׂפָה חֻקּוֹתַי וְתוֹרוֹתַי · נָתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי: תֵּשֶׁר מִשֶּׁלְּךָ פִּי יְהַלֶּלְךָ קֹדֶשׁ הִלּוּלִים · בְּהֵיטִיבְךָ צִיּוֹן אַתְשִׁיר עַל מִזְבַּחֲךָ עוֹלִים · עוֹלוֹת מֵחִים אַעֲלֶה לְךָ עִם קְטֹרֶת אֵילִים: מֵישָׁרִים אֲהֵבוּךָ יְדִידְךָ לְיַשְׁעֲךָ כְּמֵהִים · רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ גָּבוֹהַּ מֵעַל גְּבוֹהִים · יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים · קָדוֹשׁ: הכל יודוך

יוצר לפרשת פרה

ע״ס א״ב.

אוֹם אֲשֶׁר בָּךְ דְּבוּקָה · חָפַצְתָּ וְרָצִיתָ לְצַדְּקָה · לְהַנְחִילָהּ מִדְּבַשׁ מְתוּקָה · בְּאוֹר אֲרוּכָה וַעֲמוּקָה · בָּהֶם בְּאַהַב לְחָשְׁקָהּ · בְּרָבִיד לְצַוָּאר לַחֲבָקָהּ: גַּם הִיא בִּמְאֹד מְחֻזָּקָה · בְּתוֹקֶף וּבִתְנַאי נֶחֱקָקָה · מֵעַמּוֹ בְּלִי לְסַלְּקָהּ: אַשְׁרֵי מִי זֹאת · בְּהִתְחַזְּקָם בְּתוֹרָה זֹאת · בְּפִתְחֵי מְזוּזוֹת · קָדוֹשׁ: דָּרַשׁ בְּעַד נוֹטְרָה · וְנָם לְהָבִיא פָּרָה · בְּעָדָם עֲבוּר לְכַפָּרָה: הֲלֹא כְּחָטְאוּ בְּבֶן פָּרָה · חָרַת עֲלֵיהֶם גְּזֵירָה · וְהִנֵּם בַּאֲמִירָה סוֹרֵרָה: וְזֶה הַמְקַבֵּל עֲתִירָה · חָשַׁךְ מֵהֶם

עברה · וכל צוקה וצרה: זכרון פרה אדמה · בפי
יונה תמה · לעד בלי לעלמה: חסד דת תמימה ·
יעטו בה להתרוממה · לפני יוצר נשמה: טועמיה
בטוב נעימה · בלי היות לשמה · בהושיבך הארץ
הנשמה: זאת חקת התורה · ערוכה בכל
ושמורה · בה להקדיש לנורא · קדוש: יקרה
והרבה תמימה · ומכל מום שלימה · ובנקיות
ובטהרה מסימה: כתב חקוק רשומה · לשמח
נפש עגומה · למעלה לזקוף ולרוממה: לטהר
חטא ואשמה · ולמחול עון וזומה · עוד בלי
להאשימה: מטהרת גוי אחד · לרצות לשם
המיוחד · אשר בכל פה מתיחד: נפשם תוחשך
מפחד · והגינם בל יתכחד · בהתפללם בלב אחד:
שונאיהם יורשו כאחד · בפחת ופח ופחד · בעברם
לצור שכם אחד: על יד כהן נתינתה · לכבודו
מתנתה · דקדק בכל פנתה: פעלתה והקרבתה ·
הוא יקריב אותה · והוא יוציא אתה: צופים הכל
בטובתה · ומתנים את ברכתה · כל קהל עדתה:
קדושה ולא פסולה · בלי מום ועולה · כקרבן כליל
ועולה · רם אותה עלה · בחפץ ולא בגעילה · קהלו
בה להועילה: שומריה יוצאו מחלחלה · ומכל

נֶגַע וּמַחֲלָה· בְּשׁוֹרְרָם שִׁיר וּתְהִלָּה: תִּתֵּן בְּכֻלָּם בְּרוּרִים· אֲשֶׁר שִׁמְךָ מַזְכִּירִים· וּזְרוֹק עֲלֵימוֹ מַיִם טְהוֹרִים· קָדוֹשׁ: הכל יודוך

לפי מנהג פולין

אופן כְּבוֹדוֹ יִתְרוֹמָם וְיִתְהַדָּר. וְהוּא בַּעֲרָבוֹת דָּר. עֲטוּי הוֹד וְהָדָר. וְהַכֹּל יְהַלְלוּהוּ בְּתָמִיד וּבִתְדִיר: והחיות וגו'.

מיוסד עפ"ם א"ב.

זולת אַשְׁרֵי כָּל חוֹסֵי בָךְ· כְּאַהֵב יְאֵהָבֶךָ· גּוֹי אֲשֶׁר אֲהֵבְךָ· הַדְּבֵקִים בָּךְ· הֲלֹא אַתָּה תָּרִיב רִיבָךְ· וְתִיַּסֵּד אֶת נָוֶךָ· וְכוֹר בָּנֶיךָ וַאֲהוּבֶךָ· חֲתוּמֵי עַל לִבֶּךָ: טַהֲרֵם מִכָּל טֻמְאוֹתָם· יָהּ כַּפֵּר אַשְׁמָתָם· כּוֹשֶׁר תְּהֵא אַחֲרִיתָם· לָעַד יִתְקַיֵּם שְׁמוֹתָם· מַהֵר עַתָּה תְּשׁוּעָתָם· נָאוֹר כִּי אַתָּה תִקְוָתָם· שַׂמְּחֵם בְּשׁוֹבַע שִׂמְחָתָם· עֻזְּךָ תִּפְאֶרֶת אוֹתָם: פְּנֵה אוֹתָם לְצַדְּקָם· צִמְחֵי צֶמַח לְהַדְּבִיקָם· קָדוֹשׁ מִכָּל עָוֹן נַקֵּם· רָם בְּטוּב חַזְּקֵם· שָׁמְרֵם וּבְצִלְּךָ דַּבְּקֵם· שַׁכְּנֵם וְכָאֵזוֹר תַּדְבִּיקֵם· תֹּאמַר בְּדָתְךָ לְהַמְתִּיקָם· כִּקְרִיעַת יַם סוּף וּכְמַכַּת בְּכוֹרִים שׂוֹנְאֵיהֶם לְהַדְבִּיקָם: עזרת וכו'.

קרובות. הש"ץ חוזר התפלה עד מלך עוזר ומושיע ומגן.

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים. וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים. אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים:

אֲצוּלַת אוֹמֶן בְּצֵרוּף זְקוּקָה· בִּגְבָהֶיהָ זֹאת בַּל לָט פְּקוּקָה· גְּלוּמָה עֲלוּמָה וּנְקִיָּה· הַבּוֹרָה עַל אוֹפָן

הַקּוּקָה׃ הַמְסֻקָּלָה וְהַמְעֻוְּקָה׃ וְדִשּׁוּנָהּ דִשּׁוּן לְמִשְׁמָר חֻקָּה׃ זֵר שִׁבְעָתַיִם מְזֻקָּקָה׃ חוֹק טָהוֹר מִטָּמֵא מְחֻזָּקָה׃ טְבוּעָה בְּלֹא רְחוּקָה וְהִיא רְחֹקָה׃ יְחוּסָה אֲטוּרָה וּדְחוּקָה׃ פ׳ כְּתֹמַת הַמּוּקָה בָּהּ מְחֻקָּה׃ לְטַהֲרַת הַשּׁוּקָה נֶחֱקְקָה זֹאת חֻקָּה׃

מְקוֹמָהּ יִגָּלֶה׃ מַעֲמַקֶּיהָ יְדְלֶה׃ פ׳ לְעֵת יִגָּלֶה׃ גְּנוּנָיו יַעֲלֶה׃ בָּ״אַ יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם׃ אתה גבור וגו׳ עד להחיות מתים.

מִמָּרָה חֻקָּה גָּזָר׃ מִגַּבְנוּן אִמְרָה נִגְזָר׃ נֶאֱמָן לְאָזְנָהּ נִתְאַזָּר׃ נֶצַח עֲדֵי כֵן בִּגְזֵרָה נָזָר׃ סְלוּל צְפוּנֶיהָ חֵלֶץ אָזָר׃ סָקַר בְּאֶבְיָהּ וְנֶחֱשַׁב לְמוּזָר׃ עָרַךְ בָּהּ חוֹק לְעַם מְפֻזָּר׃ עֲבוּר מִלְּפַתֵּל עִקֵּשׁ כְּמִין זָר׃ פֵּאֵר בִּקְוּרֶיהָ בְּאֵגֶד מְשֻׁזָּר׃ פְּעֻלָּתָהּ בְּסֶגֶן בַּעֲדֵי מָשְׁזָר׃ פ׳ צְפוּנָה לְטָהֳרַת עַם אֵל עָזָר׃ צִוָּה צוּר לְצִיר׃ צוּר צְרוּרָה לְאֶלְעָזָר׃

עוֹלָם וּמְלֹאוֹ שֶׁלָּךְ׃ חָפַצְתָּ לְהַצְדִּיק קְהָלָךְ׃ פ׳ עַל כֵּן אוֹהִיל לָךְ׃ לְהַגְשִׁים תְּחִי אֲטוּמֵי פָּעֳלָךְ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

קִפְאוֹן חוֹק אֶלְפַּת הַיְקָר׃ לוּטָה כְּאוֹר יָקָר׃ חָשׂוּף לְעַם מְיֻקָּר׃ לַעֲמֹד עַל עִקָּר׃ רְעֵבִים לְפַעֲנֵחַ דָּתֶיהָ׃ פַּעֲנַח מִדּוֹתֶיהָ׃ צְמֵאִים גְּמוּת חִדּוֹתֶיהָ׃ גִּלָּה לָהֶם עֵדוֹתֶיהָ׃ שֶׁמֶן רְגָלִים טַהֵר׃ מְצָרֵף

וּמְטַהֵר׃ הָרֵב לְכַבֵּס תְּטַהֵר׃ מְעֻוָּיִם אוֹתָם לְטַהֵר׃ תִּקְרָא כֹהֵן׃ בְּחַטְּאֵךְ בְּאֵזוֹב מִתְכַּהֵן׃ טְהוֹרִים זָרוֹק כִּמְכַהֵן׃ תְּמוּר דָּם מַקַּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן׃

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא׃

אָמַרְתִּי אֶחְכָּמָה וְהִיא רְחוֹקָה׃ שָׂח אִיתִיאֵל עֲדֵי זֹאת חֻקָּה׃ בְּלֹא נִפְלֵאת הִיא וְלֹא רְחוֹקָה׃ זֹאת פְּלִיאָה הִיא וּמְרוּחָקָה׃ מִלְּפָנֶיהָ מִשְׁפָּט וְחֻקָּה׃ וּמֵאַחֲרֶיהָ תּוֹרָה וְחֻקָּה׃ בְּחָרוּת חֲקוּקָה׃ וּבְלוּחַ לֵב מְחֻקָּה׃ מִדּוֹק תְּלוּלָה וּמִשְּׁאוֹל עֲמוּקָה׃ וּמִדְּרֵי אַרְקָא׃ מְסִלָּתָהּ חֲמוּקָה׃ בְּכֵן אֵין לַעֲמֹד בְּסוֹדָהּ׃ וְאֵין לְהַגִּיעַ יְסוֹדָהּ׃ וְאֵין לַחֲקוֹר חֻקָּהּ׃ וְאֵין לְהַחֲלִישׁ חֶלְקָהּ׃ וְאֵין לֵידַע עֶרְכָּהּ׃ וְאֵין לְהָבִין דַּרְכָּהּ׃ אֱלֹהִים הֵבִין דַּרְכָּהּ׃

חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ׃

סילוק לחכי התרוות אלעזר בירבי קליר.

אֲצוּרָה וּמְפוֹרָשָׁה׃ עֲצוּרָה וְלֹא מְפוֹרָשָׁה׃ זֹאת חֻקַּת הַפָּרָשָׁה׃ בְּכָל שָׁנָה מִתְפָּרָשָׁה׃ לְבַעֲלֵי אֲסֻפּוֹת׃ חִידוֹתֶיהָ חֲשׂוּפוֹת׃ וְכָל צְרוּרוֹת כְּסוּפוֹת׃ דִּקְדּוּקֶיהָ סְפוּת׃ עֲרוּכָה וּשְׁמוּרָה׃ קְצוּבָה וּגְמוּרָה׃ דְּרוּשָׁה וַאֲמוּרָה׃ בְּקַלָּה וַחֲמוּרָה׃ זִיְּנָהּ לְעָנָיו׃ בִּפְנִינֵי מְעוֹנָיו׃ וְהִגִּיהַּ עֵינָיו׃ בְּפִרוּן מַעְיָנָיו׃ רָעַד

כהכבית טעם תחלת משנתה· פרה בת שתים
עגלה בת שנתה· בצר ציר תחן כקשב שמועתה·
נא מני יפרה מורה הלכה לשעתה: ידיו בה
הליכות· ושנון הלכות· אלה הנערכות· ואלה
המתהלכות: ראיתה איך לחזות· דמה איך
להזות· ביאורה מלהבזות· לחוות למי זאת:
בדבור אמור אל הכהנים שנה עוז פניו· שב ויערוך
זאת לפניו· והאיר עיניו: יען כנאמר לו ולקחו
לטמא· פלצות בעתרו ושח מי יתן טהור
מטמא: קושט אמרי פרה· כל טהור מטמאה·
ואיך היא תעביר רוח הטמאה: לו הגיד אל חקה
חקקתי· ומה תיגע לידע· עמקה משאול מה תדע:
יבא אפר פרה להלבין טנוף בן פרה· היות כפרה·
לסוררה כפרה: רמז בויקחו אליך. היות פרתו
מותמדת· שכל הפרות כלת· ושלך לעד עומדת:
אל נא· לעולם תוערץ· ולעולם תוקדש· ולעולמי
עולמים· תמלוך ותתנשא· האל מלך נורא מרום
וקדוש· כי אתה הוא מלך מלכי המלכים·
מלכותו נצח· נוראותיו שיחו· ספרו עוזו פארוהו
צבאיו· קדשוהו רוממוהו· רון שיר ושבח·
תוקף תהלות תפארתו:

לְטַהֵר טְמֵאִים׃ לְטַמֵּא טְהוֹרִים· כְּאוֹמֶר קָדוֹשׁ׃
אִמְרָה סְנוּנָה וּצְרוּפָה. בְּדוּלָה בְּדָתָהּ מֵעֲרוּפָה·
גְּדֵלָה כְּרַעֲנָן לִתְרוּפָה׃ דְּרוּשָׁה בְּזִקּוּק שִׁבְעָה·
מִשִּׁבְעָה· הַזָּיוֹת טְבִילוֹת וְכִבּוּסִים שִׁבְעָה· וּפָרוֹת
וְכֹהֲנִים טְהוֹרִים וּטְמֵאִים שִׁבְעָה׃ וְקָנֵי גְזֵרַת
תְּמִימִים מִמּוּם· חֲבוּאֶיהָ יְבַקְּרוּ לְבַל הֱיוֹת בָּהּ
מוּם· טְהוֹרָה תִּהְיֶה לָאַדְמוּת כְּמִמּוּם׃ יַעֲשֶׂה מֵהוֹן
כֹּהֵן כֶּבֶשׁ פָּרָה· כִּפָּה מוּל אוֹטֶם בְּהוֹד תִּפְאָרָה·
לְהוֹצִיא בָהּ תְּמִימָה חֵטְא תַּמָּה מְפִירָה׃ מְסַעֲדָיו
אִתּוֹ יָצְאוּ לְהַר הַמִּשְׁחָה· נָחַץ טְבוּל שֵׁנִית עֲבוּר
פּוֹרָה שׁוּחָה· סֵדֶר מַעֲרֶכֶת וְלֹא שָׁהָה׃ עָמַד מִקֶּדֶם
וּפָנָיו לְמַעֲרָב· פָּרָה שָׁחַט וְדָם לֹא עָרַב· צָת בָּהּ
חֲרָיוֹת וּמוֹקְדָהּ הֵרַב׃ קָם מוּל שַׁעַר אִיתוֹן וְדָם
שֶׁבַע יַזֶּה· רַעֲנָן אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנֵי יֶחֱזֶה· שְׁמַע לַכֹּל
עֵץ אֶרֶז זֶה וְאֵזוֹב זֶה׃ תִּרְגֵּל וְהִלְקָהּ לִשְׁלֹשָׁה
חֲלָקִים· כָּל מִשְׁמָרוֹת מֶנָּה מְחַלְּקִים· תְּכוּנָה
לְמִשְׁמֶרֶת עַד נְקוּקִים יְקִים׃

זֹאת הוּקְשָׁה מְאֹד בְּעֵינֵיהֶם· אֵיךְ לְטַהֵר בֵּית
מְעוֹנֵיהֶם· טָהוֹר וְקָדוֹשׁ הֵאִיר עֵינֵיהֶם. קָדוֹשׁ׃
אֲצִילֵי עַם עוֹלֵי גוֹלָה· כְּחַשׁ בּוֹא קֵץ גְּאֻלָּה· עָלוּ
בְּנוֹת בַּיִת בְּגִילָה׃ לְחַגַּי זְכַרְיָה וּמַלְאָכִי נִגְלָה·

וְלָהֶם אֵל בְּמַחֲזֶה גִלָּה · קֵץ וּזְמַן פָּרָה וְעֶגְלָה: עָרוּךְ מוּל גּוֹרֶן עֲגוּלָה · זֹאת עֲשׂוֹת כְּחוֹק מְגִלָּה · לְטַהֵר טֻמְאַת סוֹרָה וְגוֹלָה: וְמִמּוֹ בְּנוֹת בָּתֵּי חֲצֵרִים · עַל צְחִיחַ סֶלַע מְבֻצָּרִים · מִפְּנֵי טֻמְאַת תְּהוֹם מְאֻצָּרִים · רַגְלוֹ בָם מְלֵאוֹת עֻבָּרִים · בְּתוֹכָם נוֹלָדִים וְשָׁם בָּרִים · עַד יִגְדְּלוּ בְּכֹחַ כַּגִּבּוֹרִים: בְּעֵת יַפְרִיחוּ כְּבַעֲלֵי דְבָרִים · יַגִּישׁוּ לְמוֹ אֵיתָנֵי שְׁוָרִים · מַרְפִּינִים לְהַחֲזִיק יְלָדִים גִּבּוֹרִים: יַרְכִּיבוּ עַל גַּבָּם דְּלָתוֹת · כְּאִישׁ עַל רַגְלוֹ בְּאוֹתוֹת · עַל הֶרֶךְ שְׁלוּחָה לֶאֱתוֹת: רֶגֶל מִלְּהוֹצִיא חוּץ מִדְּלָתוֹת · בְּלִי לְהֵאָחֵל בְּטֻמְאַת מִיתוֹת · דִּקְדּוּק טְהָרוֹת שָׁמוּר בְּדָתוֹת: בְּיָדָם כּוֹסוֹת אֶבֶן לְמַלְאוֹת · מַיִם קְדוֹשִׁים בָּם לְדְלוֹת · מֵי נִדָּה לְקִצָּם לְהַעֲלוֹת: יַעֲלוּ מִשָּׁם לְבֵית עֲזָרָה · וַכִּים מִשְּׁגִיאוֹת הַרְהוּר זָרָה · לְהוֹצִיא דֶּשֶׁן הַשָּׁמוּר לַעֲזָרָה: קַנְקַן הֶחָבוּי שָׁם בַּחֲפִירָה · מָלֵא מֵאָז אֵפֶר פָּרָה · לְתֵשַׁע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים לְתִפְאָרָה: יְבִיאוּ אַיִל מוּקְרָן בְּמַטָּרָה · בְּרֹאשׁוֹ חֶבֶל וְשׁוֹט טַהֲרָה לְטַהֲרַת זֹאת כְּרָמִים נוֹטֵרָה: לָקְחוּ מֵעָפָר אֲשֶׁר בַּכֶּלִי · וְטִהֲרוּ וְקִדְּשׁוּ הוֹד הֵיכָלִי · מִפִּי דַעַת יַיִן חַכְלִילִי: יִדְעוּ כֹּחַ נִצּוּחַ נְהִילִי · רָחֲצוּ וְהִזַּכּוּ כָּל קְהָלִי · וְהִתְלוּ הוֹבֶשׁ עוֹצֶב מַחֲלִי: רֶגֶל מָהִיר עוֹד

לְאֵילִי· וּפָרָה שְׁנִיָּה עֲשׂוּ וְהִלְלִי· וְנִקְדַּשׁ אֱלֹהִים יְחִילִי:
וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:
אֵין לְשׂוֹחֵחַ עוֹצֶם נִפְלְאוֹתֶיךָ· אֵין לְהַגִּיד חֵקֶר
דָּתוֹתֶיךָ· אֵין לְהָבִין תּוֹקֶף מִפְעֲלוֹתֶיךָ· אֵין לְפַעְנֵחַ
עוֹמֶק פְּלָאוֹתֶיךָ· אֵין לַעֲמוֹד עַל סֵפֶן מִדּוֹתֶיךָ·
אֵין לַחֲקוֹר סוֹד חִידוֹתֶיךָ· אֵין לְהַשְׁמִיעַ כָּל
תְּהִלּוֹתֶיךָ· אֵין לְגַלּוֹת סוֹד עֵדוֹתֶיךָ: הַמְפוֹרָשׁוֹת
סְתוּמוֹת· הַגְּלוּיוֹת עֲלוּמוֹת· הַמְבוֹאָרוֹת חֲתוּמוֹת·
הַמְשֻׁנָּנוֹת עֲצוּמוֹת· הַחֲקוּקוֹת רְשׁוּמוֹת· הַחֲסֵרוֹת
מְיֻתָּרוֹת· הָאֲסוּרוֹת מֻתָּרוֹת· הַשְּׁחוֹרוֹת צְהוֹרוֹת·
הַחֲשׂוּפוֹת אֲטוּרוֹת· הַפְּרוּטוֹת אֲצוּרוֹת· הַכְּלוּלוֹת
עֲצוּרוֹת· הַקַּלּוֹת חֲמוּרוֹת· מוֹצִיא מַזָּלוֹת יְקָרוֹת·
מַתִּיר מֵאֲסוּרוֹת מֻתָּרוֹת· נוֹתֵן מִטְּמֵאוֹת טְהוֹרוֹת:
מִן הַחֵלֶב· שׁוּמָן הַלֵּב: וּמִן הַדָּם· טְחוֹל וְכָבֵד הַדָּם:
וּמִבָּשָׂר בֶּחָלָב· כַּחַל הֶחָלָב: מִכִּלְאֵי בְגָדִים· תְּכֵלֶת
בְּסָדִין: מֵאֵשֶׁת אָח· יִבּוּם הָאָח: מֵאֵשֶׁת אִישׁ·
יְפַת תּוֹאַר לְאִישׁ: מִטְּמְאַת נִדָּה· טָהֳרַת בְּתוּלֵי
אִשָּׁה: מֵהֶתֵּר אִסּוּר· וּמֵאִסּוּר הֶתֵּר: מִטָּמֵא
טָהוֹר· וּמִטָּהוֹר טָמֵא: בַּהֶרֶת כִּמְלוֹא גְרִיס תְּטַמֵּא·
פָּרְחָה בְּכֻלּוֹ עוֹד בַּל תְּטַמֵּא: הַמֵּת בַּבַּיִת אֵינוֹ
טָמֵא· יָצָא מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ מְטַמֵּא: שְׂעִיר יוֹם כִּפּוּר

מְכַפֵּר עַל כָּל טָמֵא · וְכָל מַעֲסִיקָיו בְּגָדִים מְטַמֵּא: פָּרָה אֲדֻמָּה עוֹשֶׂיהָ מְטַמְּאָה · וְהִיא עֲשׂוּיָה לְטַהֵר כָּל טֻמְאָה: וְאֵפֶר הַנַּעֲשָׂה אַב הַטֻּמְאָה · וְהִיא מְטַהֶרֶת אַבֵי אֲבוֹת הַטֻּמְאָה: בְּכֵן אֵין לְהָבִין סוֹד תּוֹרָתֶךָ · וְלֹא זִקּוּק אִמְרָתֶךָ · וְלֹא צֵרוּף גְּזֵרוֹתֶיךָ: בְּכֵן אֵין לְהָמִיר וְלֹא לְהַתְמִיר · אֵין לְהַרְהֵר וְלֹא לְחַרְחֵר: אֵין לֵידַע וְלֹא לְיַדַּע · עֲמֻקָּה מִשְּׁאוֹל מַה תֵּדָע · נָעוּ מַעְגְּלוֹתֶיהָ לֹא תֵדָע: זוֹ בַּאֲמִירָה · וְזוֹ בִּגְזֵרָה: זוֹ בַּאֲסִיפָה וְזוֹ בַּחֲסִיפָה: זוֹ בִּנְשִׁיקָה וְזוֹ בִּתְשׁוּקָה · זוֹ בִּכְבִישָׁה וְזוֹ בְּהַפְרָשָׁה · זוֹ בִּדְרִישָׁה · וְזוֹ בַּהֲרִישָׁה: וְכָל אִמְרָה הֶחָקוּק בָּהּ חֻקָּה · אֵין לְהַרְהֵר וְלוֹמַר עַל מַה נֶחֱקְקָה · שֶׁכַּךְ נִתְּנָה בִּנְשִׁיקָה: וְכֻלָּם נְכוֹחִים לַמֵּבִין · וְכָל הַמַּשְׂכִּיל יָבִין · חוּץ מִטַּעֲמֵי פָרָה שֶׁאֵין לְהָבִין · וְכָל חֲכַם לֵב יַדַּל מִבִּין · חֲפָצֶיהָ אֵין לְהָבִין: וּבִשְׁמוֹת תְּעוּדָה הִיא נְקוּבָה · לְכָל קָרְבַּן שֶׁלֹּא שָׁוָה · שֶׁהֵם זְכָרִים וְהִיא נְקֵבָה · לְטַהֵר שִׁמְצַת עֵגֶל תּוֹעֵבָה: הֵם הֵמִירוּ כָבוֹד בְּבֶן פָּרָה · וְסָרְרוּ בוֹ כְּפָרָה · תָּבֹא אִמּוֹ אֲשֶׁר הִיא פָּרָה · וּתְהִיֶה לָעָם כַּפָּרָה: הֵם הֶאֱדִימוּ בוֹ פָּנִים · וְאָדְמוּ עֶצֶם מִפְּנִינִים · תָּבֹא אִמּוֹ אֲשֶׁר הִיא אֲדֻמַּת פָּנִים · וּבָהּ צַח וְאָדוֹם יִשָּׂא

פָּנִים: הֵם חֲרָטוּהוּ הֱיוֹת צָג כְּתָמִים · וּבוֹ חִיְּבוּ מֵהֱיוֹת תְּמִימִים · תָּבֹא אִמּוֹ תְּמִימַת תְּמִימִים · וּבָהּ יִטַּהֵר תַּמָּה הַצּוּר תָּמִים: הֵם שֶׁחֲתוּ לִפְסֹל כָּל מוּם · וְנֶעֶנְשׁוּ בוֹ הֱיוֹת בַּעֲלֵי מוּם · תָּבֹא אִמּוֹ אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם · לְהַדִּיחַ דְּמֵי יָפָה וְאֵין בָּהּ מוּם: הֵם זָמְמוּ בְּעֵגֶל לִמְעוֹל · וַיִּזְבְּחוּ לוֹ וַיִּפְרְקוּ עוֹל · תָּבֹא אִמּוֹ אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עוֹל · וְתִנָּתֵן עַל שִׁכְמָם כְּעוֹל: הֵם נִקְהֲלוּ עֲבוּרוֹ אֶל כֹּהֵן · וְאֻנַּף בְּהַשְׁמֵד אִישׁ מִכֹּהֵן · תָּבֹא אִמּוֹ וְתִנָּתֵן לַכֹּהֵן · וִיכַפֵּר בָּהּ עֲוֹן כֹּהֵן: וּכְמוֹ בָּאֵשׁ נִשְׂרַף · כֵּן בָּאֵשׁ תּוּשְׂרַף: וּכְמוֹ טוֹחַן וְהֵדַק עַד עָפָר · כֵּן תֵּדַק וְתֵעָשֶׂה עָפָר: וּכְמוֹ הוּשְׁלַךְ עֲפָרוֹ אֶל הַמַּיִם · כֵּן תּוּשְׁלַךְ אֶפְרָהּ אֶל הַמָּיִם: וּכְמוֹ נָפְלוּ בוֹ שְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי יוֹשֶׁר · כֵּן יִפְּלוּ בָהּ שְׁלֹשֶׁת מִינֵי כוֹשֶׁר: וּכְמוֹ טִנֵּף עַם טָהוֹר · כֵּן תְּטַמֵּא בְּמַגָּע כָּל טָהוֹר: וּכְמוֹ טִיהֵר עַם בּוֹ נִטְמָא · כֵּן תְּטַהֵר אִישׁ אֲשֶׁר נִטְמָא · וּכְמוֹ פֵּרֵר פִּשְׁעוֹ לְכָל דּוֹר שָׁמוּר לְחַטָּאת · כֵּן תְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי הַטָּאת: לְהַדִּיחַ דָּמִים · לְכַבֵּס כְּתָמִים · לְנַקּוֹת טִנּוּפִים · לְהַרְחִיץ צוֹאִים · לְהַלְבִּין חֲטָאִים · לְטַהֵר טְמֵאִים · לְקַדֵּשׁ קְדוֹשִׁים · לְהַצְדִּיק עֲמוּסִים · בְּעֵץ אֶרֶז · לַעֲנוּפִים כְּאֶרֶז · בְּאֵזוֹב · לְנִדְכָּאִים כָּאֵזוֹב ·

בַּשָּׁנִי · לְשִׂפְתוֹתֶיהָ כַּשָּׁנִי · בְּתוֹלַעַת · לְבַל תֵּירָאִי תּוֹלַעַת · לְבַל יִתְגָּאֶה מִתְגָּאֶה כְּאֶרֶז · שֶׁאִם לֹא יָמַךְ כְּאֵזוֹב וְיֵהָשֵׁב כְּתוֹלַעַת · לֹא יִטְהַר בְּאֵזוֹב וּבִשְׁנִי תוֹלַעַת: וְאִם לֹא יִשְׁפּוֹךְ לֵב כַּמַּיִם · לֹא יִטַּהֵר בִּזְרִיקַת מַיִם: וּמַה יִתְגָּאֶה חָצִיר יָבֵשׁ · נוֹכַח אֵשׁ אוֹכְלָה אֵשׁ: וּמַה יָעוֹז צִיץ גֵּאָה · נוֹכַח גָּאֹה גָּאָה · וְהוּא רוֹכֵב שְׁחָקִים בְּגַאֲוָה · גֵּאֶה עַל גֵּאִים · מִתְנַשֵּׂא עַל נִשָּׂאִים · וּמִתְגָּאֶה כְּאֶרֶז עַל מִתְגָּאִים · וְעָנָיו כְּאֵזוֹב עַל נִדְכָּאִים · וְצָד בְּעוֹלָמוֹ חֲמִשָּׁה מִינֵי גֵאִים · שׁוֹר בַּבְּהֵמָה · אַרְיֵה בַּחַיָּה · נֶשֶׁר בִּמְעוֹפְפִים · אֶרֶז בָּעֵצִים · וְאָדָם בְּכֻלָּם · וּמֶלֶךְ מִתְגָּאֶה עַל כֻּלָּם · לָבַשׁ גֵּאוּת מִכֻּלָּם · חֲקָקָם בְּכֵס שְׁבִיבֵי אֵשׁ · אַרְבָּעָה בְּכֵס מַעְלָה · וְאֶחָד בְּכֵס מַטָּה · כִּי כֵס מַעְלָה מְכֻוָּן כְּנֶגֶד כֵּס מַטָּה · וְכָל אֲשֶׁר יֵשׁ בְּמַעְלָה יֵשׁ בְּמַטָּה · כִּסֵּא מוּל כִּסֵּא · הֵיכָל מוּל הֵיכָל · מִקְדָּשׁ מוּל מִקְדָּשׁ · זְבוּל מוּל זְבוּל · מִזְבֵּחַ מוּל מִזְבֵּחַ · בָּנִים מוּל בָּנִים · מַלְאָכִים מוּל מַלְאָכִים · מְשָׁרְתִים מוּל מְשָׁרְתִים · עֲבָדִים מוּל עֲבָדִים · צְבָאוֹת מוּל צְבָאוֹת · כְּרוּבִים מוּל כְּרוּבִים · אֲלָפִים מוּל אֲלָפִים · רְבָבוֹת מוּל רְבָבוֹת · קְדוֹשִׁים מוּל קְדוֹשִׁים · מַחֲנוֹת מוּל מַחֲנוֹת · מַעֲרִיצִים מוּל מַעֲרִיצִים · מַקְדִּישִׁים מוּל מַקְדִּישִׁים · וּקְדֻשָּׁה לְקָדוֹשׁ מְשַׁלְּשִׁים · ככתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה וגו'.

ע״ב א״ב
אות זה החדש· אצת מכל לקדש· ובו ישע לחדש: כוהריך תובעים אותך לקדש· ואתה אותם מקדש· צ׳ נערץ בקדש: גאלתם עתה תחדש· ושנאיך פתאום להדש· וכל פה ירומם ויקדש: י׳ החדש הזה לכם· בכל מושבותיכם· נהלה בכל קהלכם·קדוש: דרשתו מכל חדשים· והנחלתו לקדושים· היות בו מקדשים: הזמנתו לשלישים· לאפרתים מוגלשים· למנות בו עד שלשים: ובו תפיל קדשים· ותחמול על צאן קדשים· בבית קודש הקדשים: זכרון שבועת ברוכים· הנחלת למבורכים· להושיעם מיד מפריכים: חונן דלים ודכים· חמלת על נמוכים· אשר אחריך משוכים: טוב טעם מאריכים· ולפניך לב שופכים· בראש ירח ממליכים: יקבצו עתה מקהלים· ביופי תואר מכלולים· ושם תשמע פלולים: כבוד שמך מעלים· בשיר ובתחן מתפללים· בחשבון ראש רגלים: לפניך יהו מסגלים· כל גזעי דגלים· משוררים ומהללים: מה גדלו מעשים· לעושה נפלאות ונסים· לבנים אהובים ועמוסים: נצלו מיד פתרוסים· אשר אותם מעשים· והועמתו היות ששים: שונאיהם

כַּיָּם הוֹרְסִים · וְכַגַּת רָאשֵׁימוֹ רוֹפְסִים · כִּי בְּגוֹחָם הָיוּ חוֹסִים: עוֹלְצֵי בִשְׂמָחוֹת · יָשִׂישׂוּ בְּרֹב הַצְלָחוֹת · וְיִתְמַלְּטוּ מִכָּל אֲנָחוֹת: פּוֹדֶה אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת · הַמְעֻלֶּה בְּכָל שְׁבָחוֹת · יַטֶּה אֹזֶן לְשִׂיחוֹת: צוֹרְרֵיהֶם יַפִּיל בְּשׁוּחוֹת · וְנַפְשׁוֹתָם תִּהְיֶינָה שָׁחוֹת · בְּכָל רַע מוּכָחוֹת: קָדוֹשׁ יְקַבֵּץ עֲדָרִים · וְיִזְכּוֹר בְּרִית אַבִּירִים · אֲשֶׁר לְפָנָיו הָיוּ בְרוּרִים: רָצָה בָּנִים מוּבְהָרִים · בְּכָל צַד וַעֲבָרִים · לְפָנָיו הֱיוֹת מִשְׁתַּמְּרִים · שָׁקַד עֲלֵיהֶם בְּלֵיל שִׁמֻּרִים · וְקָטַל לִמְעַנָּם בְּכוֹרִים · וְהוֹצִיאָם בִּפְדוּת מוּדְרָרִים: ס׳ תֵּחֵן בְּאַנִי יְשֵׁנָה · וְתַצִּילֶנָּה מֵעֲדִינָה · בָּרִאשׁוֹן לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה · קָדוֹשׁ: הכל יודוך וכר״ם לומרין אופן ע״ל ר״ח· לפי מנהג פולין·

· אופן כְּבוֹדוֹ מְשַׁבְּחִים בְּכָל הָעוֹלָם · וְהוּא מֵעִין כָּל נֶעְלָם · וּבָאֵי בְּפִתְחֵי אוּלָם · וְהַכֹּל יְרוֹמְמוּהוּ כְּאוֹפַנִּים לְעוֹלָם: והחיות

זולת אֵל עוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת · בַּעֲבוּרָם עָשִׂיתָ נוֹרָאוֹת · גָּלִיתָ בְּרִבְבֵי צְבָאוֹת · דִּגְלֵימוֹ לְהוֹצִיא מִתְּלָאוֹת · הֵם כַּנְּשָׁרִים נְשׂוּאוֹת · וּמִשְׁאֲרוֹתָם נוֹשְׂאוֹת · זָהָב טוֹב מְלֵאוֹת · חֶסֶד בְּעֵינֵיהֶם רוֹאוֹת: טוֹב בָּנִים כֻּלָּם · יוֹדֵעַ פְּרִי מַעֲלָלָם · כָּל הַדֶּרֶךְ נִהֲלָם · לִפְנֵי כל הִתְלִיכָם · מִלֵּא כָּל מִשְׁאֲלָם · נוֹאֲמֵי דַעְתָּם הִפִּילָם · שׂוֹבַע מִן הָאֲכִילָם · עַל כָּל אוּם

עלם: פצו פה בשירה· צדקו לאיום ונורא· קול
תודה וזמרה· רננו לשורדה· שם הנכבד והנורא·
שבחו להעיד במורא· תקפו כלם להתאזרה·
תגות קריעת ים סוף ומכת בכורים להגבירה:

·עזרת וגו׳

קרובות. הש"ץ חוזר התפלה עד מלך עוזר ומושיע ומגן.

מסוד חכמים ונבונים. ומלמד דעת מבינים. אפתחה פי
בשיר ורננים. להודות ולהלל פני שוכן מעונים:

אתית עת דודים כנגעה· באחת ועשר פוט נגעה·
גישת צקון מכפל כפגעה· דלק פעם וזאת רגעה:
השגיח עופר מחוך ארבות· וחיל ארך כתבם
הערובות· זמן קבץ עשות רבות· הדשים וגם
ישנים להרבות: טס ויורא ועדן שנה· יקץ כישן
ועור כמשנה: ק׳ כסף ודפק בפתחי ישנה·
להפשה בראשון לחדשי השנה:
לי עוד תגון· בפסוח וגנון· ק׳ בגוננך לבנון·
במגנת יגון: ברוך אתה יי מגן אברהם:

אתה גבור וגו׳ עד להחיות מתים.

מרימי עול עגלה להלאות· מכאב הגתה
להראות אות· נאקה החישה קין הפלאות· נחצו
למאתים (ועשר) ארבע מאות: שה המסבך לעקד
צור· סים זכרו בפקד נצור· עמוסים באתיו לעת

בְּצוּר· עָדֵימוֹ לְשַׁי יְהֵא עָצוּר: פֶּלֶא עֲשׂוֹת נֶגֶד אָבוֹת· פָּץ מִבְּעָשׁוֹר לְאָסְרוֹ בַּעֲבוֹת: פ׳ צְלִיחַת יַרְדֵּן בּוֹ לְהִתְוַוֹת· צְפִיַּת שֶׂה לְבֵית אָבוֹת:

לָךְ עוֹד נַקְשִׁיבָה· מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה נִשְׁאֲבָה· פ׳ שָׂשׂוֹן יַשְׁעֲךָ הָשִׁיבָה· וּבִתְחִיַּת גֶּשֶׁם נֶחְשְׁבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

קִיחַת עֲלִיַּת עֶקֶד· הִיא נִצְּבָה בְּפֶקֶד· תְּוִיכַת בְּתָרֵי שָׁקֶד· רִשְׁפָּה לוֹד לְיַקֵּד: רַחַשׁ יְשֵׁנִים כְּעָרֵב· דַּם תְּבוּסָה כְּעוֹרֵב· קֵץ חָשׁ וְקָרֵב· לְעוֹרֵר בְּתַגִּין קְרָב: שֵׁמַע מִכְסַת פְּסָחִים· אֲשֶׁר כַּסּוּ פְסוּחִים· הִיא צִמְּתָה בַּסְּלוּחִים· לְהַצִּיתָם כְּקוֹצִים כְּסוּחִים: תְּרָפִים כְּדֵי לַמְעַט· מְנוּיֵי מְתֵי מְעַט: פ׳ (תּוֹקֶף) הַדְרַת מֶלֶךְ מִלְּהַמְעַט· הוּרְשַׁם לְהִמָּנוֹת בְּנְאֻם יִמְעַט:

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם לִשְׁמוֹר· בְּסֶכֶם אֲסוּפֵי הַר מוֹר פ׳ וְאִתָּם אֵל יִגְמוֹר· שְׁלֹשֶׁת אוֹתוֹת בּוֹ לִשְׁמוֹר:

דּוֹרֵשׁ זֶה הַחֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ· לְאוֹת וּלְמוֹפֵת קִדְּשׁוֹ· פ׳ יְדִידֵי עַם קְדוֹשׁוֹ· הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ:

הֲדוֹם מִגַּר נְזוֹד עֶדֶשׁ· כְּהַיּוֹם הַזֶּה יְחַדֵּשׁ בְּגֹדֶשׁ· פ׳ וְנוֹבִיל שַׁי בַּקֹּדֶשׁ· בָּרִאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ:

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא:

רַבּוֹת עָשִׂיתָ וְחָשַׁבְתָּ וְסִפַּרְתָּ · מִפְּעֻלּוֹתֶיךָ פְּעוֹל בְּסַהַר סָפַרְתָּ · לְאוֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים הֶבְלוֹ שִׁפַּרְתָּ · לִתְקוּפוֹת וּמַחֲזוֹרוֹת קִצּוֹ צִפַּרְתָּ · לַאֲלָפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה זְמַנּוֹ בֵּאַרְתָּ · וּבִתְשַׁע מֵאוֹת עִבּוּרִים עָדָיו עִבַּרְתָּ · וְהַיּוֹם הוֹרֵתָ לְעָם אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ · לָכֵן עַל כָּל חֹדֶשׁ חָדְשׁוֹ הִגְבַּרְתָּ · סִפְרוֹ בְּבַקָּרַתְּ · קִצְבּוֹ חָקַרְתָּ · נִזְלוֹ הֶקַרְתָּ · פִּלְאוֹ סָקַרְתָּ · מוֹעֲדוֹ יִקַּרְתָּ · וּבוֹ יָקַרְתָּ וְנִתְיַקַּרְתָּ:

חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ:

אֲבִי כָּל חוֹזֶה · חַל בּוֹ בְּמַחֲזֶה · כְּנֶאֱמַר לוֹ חֲזֵה · תַּבְנִית הַחֹדֶשׁ הַזֶּה: לְהָבִין קֶצֶב מוֹלַדְתּוֹ · מִתְּחִלָּתוֹ וְאֹרֶךְ מְלֵאָתוֹ · עַד תַּכְלִיתוֹ: עִמְּתוֹ לְהַרְאֵהוּ · וְלֹא הִכִּיר מַרְאֵהוּ · עַד בְּאֶצְבַּע הֶרְאָהוּ · אָז בָּן וְרָאָהוּ: זוֹהַר לְשָׁעוֹת שֵׁשׁ · תָּאֳרוֹ לְהִתְאַשֵּׁשׁ · פָּחוֹת מִשֵּׁשׁ · כָּל עַיִן יְעַשֵּׁשׁ: רְאִיוֹ לְבַקֵּר · עָדָיו לַחֲקֹר · מַאֲמִירָיו לְיַקֵּר · מְמִירָיו לַעֲקֹר: בְּמֶדֶד לוֹ שַׁעַר · עָבְיוֹ אֵיךְ לְשַׁעֵר · עַד שְׁטִיפַת שַׁעַר · יְקַבְּלוּ יוֹשְׁבֵי שַׁעַר: יֵדְעוּ תְּבוּנָה · לִהְיוֹת לְאוֹם נְכוֹנָה · לְהוֹרוֹת לְיוֹדְעֵי בִינָה · עֵרֶךְ לְבָנָה: רְגָלִים לְיַשֵּׁב · זְמַנִּים לְהַשֵּׁב · בְּעִבּוּר אֵיךְ לְיַשֵּׁב · וְסוֹד מָה לְהַקְשֵׁב: בְּבָנָיו צִוּוּ אֵילֵי קֹדֶשׁ · לְהָעִיד עֵדוּת הַחֹדֶשׁ ·

וְאֵל נִתְעַטֵּף בְּקֹדֶשׁ · כְּמַקְדִּישֵׁי חֹדֶשׁ: יָהּ בְּדָקָם לְעֵינוֹ · וְעֵדוּתָם דִּקְדֵּק בִּמְעֻנּוֹ · וְהַכֹּל צִוָּחוּ בִּמְעוֹנוֹ · מְקַדֵּשׁ הַחֹדֶשׁ בִּזְמַנּוֹ: קֵץ מוֹלָדוֹ חָל לְהַקְצוֹת · בְּיוֹם רְבִיעִי בְּחֲצוֹת · וְעַד שְׁלֹשִׁים מְרוּצוֹת · לֹא נִכַּר בַּחוּצוֹת: לָאָה צִיר וּפָחַד · וְיָתֵר מֵעֵת לְעֵת סִפּוּר אֶחָד · וְצוּר קָץ לוֹ וַיִּחַד · מֵעֶרֶב עַד עֶרֶב מְנוֹת אֶחָד: יַלְדוּת חֶרֶס וְסַהַר בּוֹ בַּיּוֹם הֶשְׁבּוֹן מְצוּ · וּבִתְחִלַּת בְּרִיָּתָם בְּחִלּוּן אֶחָד נִמְצָאוּ · רֵעִים כְּבִתַּן לָמוֹ מַסּוֹרֶת אָמְצוּ · לְהַשֵּׁב לְעַבֵּר וּלְקַדֵּשׁ סְפּוּרוֹת כְּמָצְאוּ:

אֵל נָא · לְעוֹלָם תּוּעֲרָץ · וּלְעוֹלָם תּוּקְדָּשׁ · וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים · תִּמְלוֹךְ וְתִתְנַשֵּׂא · הָאֵל מֶלֶךְ נוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ · כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים · מַלְכוּתוֹ נֶצַח · נוֹרְאוֹתָיו שִׂיחוּ · סַפְּרוּ עֻזּוֹ פָּאֲרוּהוּ צְבָאָיו · קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ · רוֹן שִׁיר וָשֶׁבַח · תּוֹקֶף תְּהִלּוֹת תִּפְאַרְתּוֹ:

פו״ת רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם · לְפֶסַח עֲלֵיכֶם · לְהִתְקַדֵּשׁ בְּתוֹכְכֶם · קָדוֹשׁ:
פו״ת לָכֶם הוּא רִאשׁוֹן · נְצוּרֵי כְּאִישׁוֹן · לְהַעֲרִיץ לְאֵל אַחֲרוֹן וְרִאשׁוֹן · קָדוֹשׁ:

מיוסד ע״פ א״ב לרבי אלעזר הקליר.

אָדוֹן מִקֶּדֶם תִּכְּנוֹ רֹאשׁ · בִּינוֹ לֹא גָל בְּסֵפֶר תּוֹלְדוֹת רֹאשׁ · גִּלָּהוּ תְּחִלָּה לָכֶם לִדְרוֹשׁ · דּוֹרֵשׁ

לְהַשְׁווֹת בּוֹ גֵּיהַּ וְאִישׁוֹן · הוּפְלָא מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן · וְלֹא הוּמְסַר לְאָדָם הָרִאשׁוֹן: זְמַן עֶדְנָה בּוֹ בְשָׂרָה · חָנוּט לְקִצּוֹ עָקוּד לְמוֹסֵרָה · טַפֵּיהָ כִּכֵּן בּוֹ בְּשָׂרוּ בְּשׂוֹרָה: יֶרַח אֲשֶׁר לֹא פִּעֲנַח לָרִאשׁוֹנִים · כָּמוּס לִצְפּוֹן חֲדָשִׁים וְגַם יְשָׁנִים · לְרֹאשׁ הֱשָּׂם לְאַרְבָּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים: מוֹעֲדִים מַזְמִין לְנִדְגָּלִים · נוֹעֲדִים בּוֹ עֵינֵימוֹ צִירֵי רוֹגְלִים · סָפוּר הוּא לִמְהַלְּכִים וְלִרְגָלִים: עִבּוּר מְעַבְּרִים לְשָׁמְרוֹ בְּמוֹעֲדוֹ · פֶּרַח וְאָבִיב תְּקוּפָה בָם לְוַעֲדוֹ · צִיּוּן שְׁלָשְׁתָּם יִצְרְפוּ לְסַעֲדוֹ: קִדֵּשׁ בְּרֹאשׁוֹ וּשְׁלִישׁוֹ וְהֶצִיו וְרִבּוֹ לִשְׁמֹר · לְקַדֵּשׁ לָקַחַת לְחָגֵג לִקְצוֹר יִגְמֹר · רְשָׁם בְּכָל הוֹר · שָׁמוּר הוּא לְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר: שְׁמִירַת שְׁלִישׁוֹ בַּיַּרְדֵּן עָמְדָה · שַׁלְהֶבֶת חֶצְיוֹ שְׁאוֹן פּוּל הִשְׁמִידָה · תְּשׁוּעַת קְצִירוֹ יְמִינִי הֶעֱמִידָה:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ

סילוק הוּא נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן · וְנוּאֲמוֹ נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן · וּמוֹעֲדוֹ נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן · וְאִוּוּיוֹ נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן · וּנְוֹחֲלָיו נִקְרְאוּ רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן · וְאֹיְבָם נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן · וְאוֹהֲבָם נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן · וְגֹאֲלָם נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן · הִנֵּה הָעֵת יָבֹא בְּרֹאשׁ וְרִאשׁוֹן · בְּקֵץ אֲשֶׁר הוּא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן · לַעֲבוֹד

בְּרֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· לְכוֹנֵן נָכוֹן בְּרֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· וְאִתּוֹ נוֹצַר בְּרוּחַ רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· לְרַקְּעָא שְׁרִידֵי אַדְמַת רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· לְעוֹרֵר צוּרִים הַחֲצוּבִים מֵרֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· לִפְעוֹל חֲדָשׁוֹת בְּרֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· לְרַצּוֹת הֲדוּשׁ תְּשׁוּרַת רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· לְהוֹבִיל בּוֹ שַׁי לְרֹאשׁ וְרִאשׁוֹן: וְעוֹד כָּל יוּזְכְּרוּ רִאשׁוֹנִים· כִּי יְחַדְּשׁוּ חֲדָשִׁים וְגַם יְשָׁנִים· פְּלָאִים מְפֻלָּאִים מְשֻׁנִּים· וְיָקִיצוּ כָּל יְשֵׁנִים· מְהַלְלִים וּמְשׁוֹרְרִים שִׁירִים מְשִׁירִים מְשֻׁנְּנִים: וְלֹא יֹאמְרוּ עוֹד חַי יְיָ אֲשֶׁר הֶעֱלָה כְּנָבִיא· כִּי אִם חַי יְיָ אֲשֶׁר הֶעֱלָה וַאֲשֶׁר הֵבִיא· וְאָז אֱלִישַׁאַג כְּלָבִיא· לַעֲרוֹךְ קָרְבִּי· חֲדָשׁוֹת לְהָבִיא· כְּיַד אִישׁ נָבִיא· מִשֵּׁבֶט לֵוִי· לְהָשִׁיב לְבָבִי· לְחַדֵּשׁ קָרְבִּי: וְיַצְמִיחַ צֶמַח נָקוּב שִׁבְעָה· וְאִתּוֹ יְהוֹרוֹעִים שִׁבְעָה· וִיחַדְּשׁוּ לְאוֹם דְּבָרִים שִׁבְעָה· וְיִתְכַּסֶּה מֵהֶם שָׁבֻעִים שִׁבְעָה: וְיָשׁוּב וְיִגָּלֶה לְעַם קְדוֹשִׁים· אֲשֶׁר עִמּוֹ יִהְיוּ מְקֻדָּשִׁים· וְלֹא לְעֶדְרֵי צֹאן קָדָשִׁים· עַד קֵץ שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים· עַד בֹּא רִאשׁוֹן לְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים· וְאָז יֵרָאֶה לַעֲדַת קְדוֹשִׁים· הַנִּשְׁאָרִים מֵעוֹל קְדָשִׁים· וְיֵרָאֶה לָמוֹ אוֹתוֹת חֲדָשִׁים· לְחַדֵּשׁ שָׁמַיִם הַחֲדָשִׁים· לִמְשׁוֹחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים· לִפְתּוֹחַ דֶּלֶת לִקְדוֹשִׁים· בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים: וְאָז יְצַוֶּה

חִדּוּשׁ עֲבוֹדַת חֹדֶשׁ· מַה לְהַעֲלוֹת בְּרֹאשׁ כָּל חֹדֶשׁ·
וַעֲבוֹדַת רִאשׁוֹן כָּל חֹדֶשׁ· הִיא תַקְדִּים תְּחִלָּה לְכָל
חֹדֶשׁ· כִּי כְּמוֹ הָיָה רֹאשׁ לְכָל חֹדֶשׁ· כֵּן יִהְיֶה רֹאשׁ
לְכָל חֹדֶשׁ: וְתַעֲשֶׂה בּוֹ חֲדָשָׁה לִבְרֹאת אֶרֶץ
חֲדָשָׁה· לְהִנָּתֵן דָּת חֲדָשָׁה· לִכְרוֹת בְּרִית חֲדָשָׁה·
לְהִבָּרְאוֹת בְּרִיָּה חֲדָשָׁה· לְהִתְחַדֵּשׁ רוּחַ חֲדָשָׁה·
לְהוֹבִיל בּוֹ שַׁי מִנְחָה חֲדָשָׁה: וְחַמָּה וּלְבָנָה
תִּתְחַדֵּשׁ· וְאוֹרָם שִׁבְעָתַיִם יְחֻדָּשׁ· שְׁתַּיִם בַּשָּׁנָה
יִתְחַדֵּשׁ· וִיצַמְצֵם שְׁכִינָתוֹ בְּתוֹךְ שַׁעַר הֶחָדָשׁ·
וַיִּקָּרֵא לוֹ שֵׁם חָדָשׁ· כְּשֵׁם הָעִיר מִיּוֹם הַמְקֻדָּשׁ·
וְיִתֵּן לָעָם לֵב חָדָשׁ· לְשׁוֹרֵר בְּפִיהֶם שִׁיר חָדָשׁ·
שִׁיר מְפֹאָר וּמְחֻדָּשׁ· עַל כָּל שִׁיר מְהֻלָּל וּמְקֻדָּשׁ:
כִּי שִׁירֵי אֶרְאֶלִּים· אֲשֶׁר שִׁיר וְתִשְׁבָּחוֹת מְהַלְּלִים·
לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא חָלִים: וְנִצּוּחַ אֵלִים· אֲשֶׁר קוֹל
הַמּוּלָה צוֹהֲלִים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא מְמַלְּלִים: וְרֶכֶב
גַּלְגַּלִּים· אֲשֶׁר אִם הוּרְשׁוּ כָּל גּוֹלְלִים· לִפְנֵי שִׁיר
זֶה לֹא כוֹלְלִים: וְאֵימַת כְּרוּבִים· אֲשֶׁר הֵם צָגִים
כְּמוֹ רוֹבִים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא מַרְבִּים: וְהַדְרַת
אוֹפַנִּים· אֲשֶׁר הֵם מְרֻבְּעֵי פָנִים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה
לֹא סוֹפְנִים: וַהֲמוֹן גְּדוּדִים· אֲשֶׁר הֵם הוֹד אֵל
מַגִּידִים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא נֶאֱגָדִים: וְסוֹד עִירִין·

אֲשֶׁר כְּעֵין קָלָל כְּעֲרִים · לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא מְפָאֲרִים: וְרֶגֶשׁ קַדִּישִׁין · אֲשֶׁר לַבְּקָרִים מִתְחַדְּשִׁים · לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא מַקְדִּישִׁים · וְנַהַם שִׁנְאַנִּים · אֲשֶׁר טַעְמָם לֹא מְשַׁנִּים · לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא מְשַׁנְנִים: וּפַחַד שְׂרָפִים · אֲשֶׁר כְּרֶגַע כֹּל שׁוֹרְפִים · לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא רוֹפְפִים: כִּי כָל מַחֲנוֹת מְשָׁרְתִים קְדוֹשִׁים · מְשָׁרְתָיו יְהוּ מַקְדִּישִׁים · וְגַם הֲמוֹן צְבָא מַלְאָכִים · מְנְעִימָיו יְהוּ מַמְלִיכִים · וּמְרוּצוֹת חֵיל זִקִּים · כֹּחָם יְהוּ מְחַזְּקִים · וְזִיו מִשְׁלַח בְּרָקִים · פְּנֵיהֶם יְהוּ מַבְרִיקִים · וְחוּצָה לָמוֹ הוֹוִים · מִתְעַלְּסִים בְּאֲהָבִים: וְעַד מְחִיצָתָם לֹא בָאִים · בְּאִשָּׁם נִלְהָבִים · וּבְנַחֲלָתָם נִכְוִים · וּבִפְאֵרָם הֵם נֶאֱלָמִים: וְעֵת כִּי יַתְחִילוּ יָחִישׁוּ · וְעֵת כִּי יַתְכִּילוּ יָחִילוּ · וְעֵת כִּי יִגְמוֹרוּ יַעֲרִיצוּ · וְעֵת כִּי יָחֱשׁוּ יַקְדִּישׁוּ · וְעֵת כִּי יִשְׁתּוֹקוּ יְשַׁלֵּשׁוּ · קְדֻשָּׁה מְשֻׁלֶּשֶׁת:

כתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש וגו'.

מוסף לפרשת החדש

כש"ץ חוזר כתפלה עד מלך עוזר ומושיע ומגן וזוטר:

רִאשׁוֹן אִמַּצְתָּ לְפֶרַח שׁוֹשַׁנִּים · אָמוּץ לְעוֹרֵר מֵרֶדֶם יְשֵׁנִים · בְּזָכְרְךָ בְּרִית רִאשׁוֹנִים · בִּצְפוֹן

חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים· גָּלוּתוֹ כְּרַת שְׁנוּנִים· גָּזַר רֹאשׁ לְאַרְבָּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים· פ׳ אַרְבָּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים בְּמַחֲזֶה· בֵּאַרְתָּ זֶה מוּזֶה לַחוֹזֶה· כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד נֶחֱזֶה· גוֹנְנֵנוּ בְּמָגֵן כַּחֹדֶשׁ הַזֶּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם: אתה גבור וגו׳ עד להחיות מתים:

לְצִיּוֹן דְּרוֹר חַשְׁתָּה בוֹ קְפוּת· דַּבֵּר אוֹר יְקָרוֹת לִקְפּוֹת· הַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר יְשׁוּעוֹת בּוֹ מַקִּיפוֹת· הַחוֹסִים בּוֹ מַתְקִיפוֹת· וּמִנּוֹ מַתְחִילוֹת וְתוֹקְפוֹת· וַעַד רֹאשׁ לְאַרְבַּע תְּקוּפוֹת: פ׳ אַרְבַּע תְּקוּפוֹת בַּשָּׁנָה: תְּחַדֵּשׁ אוֹרָם כְּבָרִאשׁוֹנָה· כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד חִישׁ נָא· הַחֲיֵינוּ בְגֶשֶׁם בָּרִאשׁוֹן לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: בָּ״אַ יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים: נעריצך וגו׳ עד וקדוש אתה:

הִנֵּה זֶה בָּא לִפְרָקִים· זָמוּן לִגְאוֹל רְצוּצֵי אֲרָקִים· הַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר רְבִיבִים בּוֹ מְרִיקִים· חַשְׁרַת מַיִם לְמַלְאוֹת רֵקִים· טִיעוֹת לְרַוּוֹת וִירָקִים· טְלָאִים בּוֹ לְהָקִים בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים: פ׳ אַרְבָּעָה פְּרָקִים כְּבַמַּחֲזֶה· בֵּאַרְתָּ זֶה מוּזֶה לַחוֹזֶה· כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד נֶחֱזֶה· וְנַקְדִּישְׁךָ קָדוֹשׁ בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

תכנת שבת עד מקדשי שמך, ובר״ח מה אתה יצרת עד קבעת:

הִנָּם יָמִים הַמְבוֹרָכִים· יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ בְּאִבָּם

פּוֹרְכִים· כֹּחַ תֵּת בַּאֲבִיבִים רַכִּים· כַּרְמֶל לְהַקְלִיא
אָבִיב פְּרוּכִים· לְשַׁנֵּן מִפְּעֲלוֹת מֵצִיץ מֵחֲרַכִּים·
לְפָנָיו קוֹרְאִים עִנְיַן אַרְבָּעָה עֲרָכִים: פ׳ אַרְבָּעָה
עֲרָכִים אֲשַׁנְּנָה· סִפּוּר מִסּוֹת פִּרְחֵי שׁוֹשַׁנָּה·
כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד חִישׁ נָא· עַנְּגֵנוּ בְנוֹפֶשׁ
בָּרִאשׁוֹן לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ
הַשַּׁבָּת: (מ״ס וישראל וראשי חדשים)

רצה וכו׳ עד בשובך לציון ברחמים.

וְלִירוּשָׁלַיִם מוֹפֵת הוּחַק בּוֹ כַּסּוֹת· מֵעֵין כָּל חַי
לְהִתְכַּסּוֹת· נְקָמוֹת אֲשֶׁר כְּלֵב מְכֻסּוֹת· נִתְכְּנוּ
בְּמוֹעֵד זֶה הֱיוֹת טְכוּסוֹת· שֶׂה לְבֵית אָבוֹת מְנוֹת
בְּמִכְסוֹת· סִבּוֹת עָלָיו עָסִים אַרְבָּעָה כּוֹסוֹת:
פ׳ אַרְבָּעָה כּוֹסוֹת כְּבַמַּחֲזֶה· בְּאַרְתָּ זֶה מִזֶּה לַחוֹזֶה·
כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד נֶחֱזֶה· רְצֵנוּ כְּשֵׂי בַּחֹדֶשׁ
הַזֶּה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו. אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך.

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד: וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת הא׳ ישועתנו ועזרתנו סלה:

מְבַשֵּׂר עַם זָכִיּוֹת· עֲצוּרִים לְהַעֲלוֹת מְצוּל דָּכְיוֹת

פְּרוּיִם חִוָּה בְּמַשְׂכִּיּוֹת· פְּצוֹחַ שִׁירִים תְּמוּר בְּכִיּוֹת·
צְבָאוֹת כָּל חֶמְדַּת שְׂכִיּוֹת· צְאֱנָן יַצִּיעַ לְרוֹשֵׁשׁ
אַרְבַּע מַלְכֻיּוֹת: ס׳ אַרְבַּע מַלְכֻיּוֹת נָדוּשׁ נָא·
בְּמַדּוּתְךָ פְּעֻלָּתָם כְּבָרִאשׁוֹנָה· כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן
עוֹד חִישׁ נָא· וְתֵטִיב לָנוּ בְּטוּבְךָ כְּבָרִאשׁוֹן לְחָדְשֵׁי
הַשָּׁנָה: בָּ״אַ יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת·

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדשך כאמור: יברכך יי וישמרך: יאר יי פניו אליך ויחנך: ישא יי פניו אליך וישם לך שלום

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך:

אֶתֵּן קוֹל כְּשׁוֹרְרוּ רָאשִׁים· קְרוֹא בְּגָרוֹן בְּגֵיא
הַחֲרָשִׁים· רָאשֵׁי תַנִּינִים אֲשֶׁר עַל גַּבֵּי חוֹרְשִׁים·
רְאוּתָם בְּזֶה חֹדֶשׁ מְגוֹרָשִׁים· שִׁיר חָדָשׁ וְהֶגֶא
מִדְּרָשִׁים· תְּרַנֵּנָּה שְׂפָתַי בְּשׁוּרֵי אַרְבָּעָה חֲרָשִׁים:
ס׳ אַרְבָּעָה חֲרָשִׁים כְּבְמַחֲזֶה· בֵּאַרְתָּ זֶה מִזֶּה לַחוֹזֶה·
כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד נֶחֱזֶה· בָּרְכֵנוּ בַשָּׁלוֹם בַּחֹדֶשׁ
הַזֶּה: בָּ״אַ יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

קדיש התקבל, אין כאלהינו, עלינו, קדיש יתום.

למנחה אומרים צדקתך רק אם הוא ר״ח או מחר חדש א״א צדקתך.

מאור עינים.

ספר ויקרא
שלישי לתורת אלהים

תורת כהנים הוא LEVITICUS בלע״ז

משהוקם המשכן בשנה השנית באחד לחדש הראשון
עד אחד לחדש השני
קדש ימים.

מדויק בתכלית הדיוק ומסדר בשלימות הסדור
מאתי
[illegible]

רעדלהיים
שנת תקע״ט לפ״ק.

בדפוס ובהוצאות המחבר והמסדר הנ״ל.

Rödelheim,
verlegt und gedruckt von W. Heidenheim
1819.

סימן על

כבש כשב כבשה כשבה כבשים כשבים דאוריתא.

כל אוריתא כבש כבשים כבשה כבשת כתיבין בי"ת קדם
לשי"ן בר מן אדכיר בלישנא דקדם שי"ן לבי"ת, שהם מכאן
בלישנא דכשב ומי' אם כשב הוא מקריב. (ויקרא ג ז) כאשר
יומר חלב הכשב (שם ד לה) כל חלב שור וכשב ועז (שם ז כג)
אשר ישחט שור או כשב (שם יז ג) שור או כשב או עז (שם כב כז)
אך בכור שור או בכור כשב (במדבר יח יז) ושבעה בלישנא
הכשבים ומי' וכל שה חום בכשבים (בראשית ל לב) וחום
בכשבים (שם ל לג) וכל חום בכשבים (שם ל לה) והכשבים
הפריד יעקב (שם ל מ) מן הכשבים או מן העזים (ויקרא א י)
בבקר בכשבים ובעזים (שם כב יט) שה כשבים ושה עזים
(דברים יד ד) וחד כתיב כִּשְׂבָּה ומי' נקבה מן הצאן כשבה
(ויקרא ה ו). הלין אידכר דכתיבין בלישן כשב שי"ן קדם
לבי"ת וכל שאר אורי' כבש כבשים כבשה כבשת כתיבין
ותימה על הרמ"ה ז"ל שהוא לא מנה כ"א תליסר והשמיט
מהמנים כשבה.

שני הטעמים בגדלות הפ' אחרי ג"ל בראש העמוד כמ"ש בסוף ס' בראשית.

עין הסופר

הסופר אחר שהשלים ס' שמות יניח ד' שטות פנויות ויתחיל
לכתוב ס' ויקרא בתחלת השטה החמישית, ככתוב בסוף ס' בראשית.

1 וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֹהֶל ויקרא אל"ף זעירא
2 מוֹעֵד לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יַקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַיהוָה מִן־ אלהם כתי' במ"ג
הַבְּהֵמָה מִן־הַבָּקָר וּמִן־הַצֹּאן תַּקְרִיבוּ אֶת־ תקריבו כמ"י
3 קָרְבַּנְכֶם׃ אִם־עֹלָה קָרְבָּנוֹ מִן־הַבָּקָר זָכָר עלה כל מ במ"ח
תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יַקְרִיב אֹתוֹ יקריבנו כ"מ יקריב כ"פ
4 לִרְצֹנוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃ וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה לרצנו חס
5 וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו׃ וְשָׁחַט אֶת־בֶּן הַבָּקָר
לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־ והקריבו כ"מ
הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר־ סביב כ"ט
6 פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְהִפְשִׁיט אֶת־הָעֹלָה וְנִתַּח והפשיט כ"פ

ויקרא. מן הבקר ד' פסוקים מן מן ומן (ועי' בפ' וארא סי' א). אל פתח במקצת אל פתח (או"ה ובן בשני כ"י אבל לי גם בכל הדפוסים בטעם ורק בשולחנו כל לפ"מ לבד מלאתי אל פתח בקדמא). וסמך ידו ד' דסמיכי (ר"ל בחסרון מלא את ועי' במס"ג כאן) ונרצה לו במאיים ונרצה לו. את בן ז' (ר"ל ו' בסגול ומתגים וב"כ בן אחד ובן בלעם בטעמי המקרא שלו גם הר"מ הכהן בגליון המערכת ו"ל כל בֶן המצומד בנגון בקמץ כמ"ו שהם עומדין בניגון ופתחין וסי' הלבן מאה שנה (בראשית יז יז) ושחט את בן הבקר (ויקרא א ה) בן הישראלית (שם כד י) זכריהו בן יברכיהו (ישעיה ח ב) וכריה בן משלמיה (דה"א ט כא) בן יאיר בן שמעי (אסתר ב ה) את בת משלם בן ברכיה (נחמיה ו יח) וכל שבן ושבן למבן דכו' בגולי, ובמס"ג פ' ויקרא לא מנה כי אם שבע סגולין והשמיט מהם הלבן מאה שנה ובלא בסוף יצא כל שבן ושבן ולא אליוני ועיין גם במכלול בחלק פעל) והקריבו בני אהרן. וזרקו את הדם. אשר פתח.

עין הקורא

עין הסופר

7 אתה לנתחיה: ונתנו בני אהרן הכהן אש על־
8 המזבח וערכו עצים על־האש: וערכו בני
אהרן הכהנים את הנתחים את־הראש ואת־
הפדר על־העצים אשר על־האש אשר על־
9 המזבח: וקרבו וכרעיו ירחץ במים והקטיר
הכהן את־הכל המזבחה עלה אשה ריח־ניחוח
10 ליהוה: ס ואם־מן־הצאן
קרבנו מן־הכשבים או מן־העזים לעלה זכר
11 תמים יקריבנו: ושחט אתו על ירך המזבח
צפנה לפני יהוה וזרקו בני אהרן הכהנים
12 את־דמו על־המזבח סביב: ונתח אתו לנתחיו

אתה כל"ח במ"ג לנתחיה כ"מ
וכרעיו כל"מ והקטיר כל"מ
ריח כל"ח ניחוח
נ׳ מל"מ
יקריבנו כ"מ
צפנה כ"ח
לנתחיו כל"מ

ונתנו בני. את הנתחים את־הראש י"ב פסוקים את את ואת ומלה ביניהן (וסי׳ במס"ג ריש פ׳ משפטים). קדמא עלה תביר ותליהאה עלה ה"א. אשה ריח־ניחח ב׳ בטעם בסיפרא וקרבו וכרעיו והקרבתם על הלהם (לקמן כג יח) ושאר סיפרא אשה ריח ניחח (מו"ה מלבון זה נתברר כי טעות נפל במס"ג דילן ובכה תיקונה כל ויקרא אשה בטעם תביר במ"ב אשה במאריך וכל במדבר דכו׳ אשה במ"ב אשה וסי׳ ואת חלבם תקטיר (יח יז) הכנת (כח ח) גם על שניהם מבות ב׳ בסיפרא). ואם־מן־הצאן. או מן־העזים. ושחט אתו על מ׳ בסיפרא (ר"ל בשמונה מקומות בסיפרא מלת על הראוש מומדת במארת ואלא הרבותים במקף, גם בגהות דדפוסא מבר עליו מ׳ בטעם מאריכין בספרא וסי׳ וכו׳ ואלו דוקא מרבה ב"ח באחד מן המעבריס הראוים לו שבולם מאריכין התיבה ואלו הן: על ירך מ׳ י"א, על כל־קרבנך ב׳ י"ג, על חטאתו ד׳ ג"ג, וחמירו ה׳ ו׳, על שגגתו ה׳ י"ח, על אשי ו׳ ס"ו, על המטהר י"ד ל"א, על לחם הבכורים כ"ג כ׳ ועל רובם מבור מ׳ מאריכין בטעמא). סימן היכא דליא בתביאא וזרקו בני אהרן הכהנים פור וזרקו והיכא דחסר הכהנים תליסא גדולה וזרקו בני אהרן את־דמו.

עין הקורא

עין ה[redacted]

וְאֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־פִּדְרוֹ וְעָרַךְ הַכֹּהֵן אֹתָם עַל־
13 הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וְהַקֶּרֶב
וְהַכְּרָעַיִם יִרְחַץ בַּמָּיִם וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל
וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ
לַיהוָה׃ פ שני
14 וְאִם מִן־הָעוֹף עֹלָה קָרְבָּנוֹ לַיהוָה וְהִקְרִיב מִן־ העוף כל"מ
15 הַתֹּרִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה אֶת־קָרְבָּנוֹ׃ וְהִקְרִיבוֹ התרים כל"מ והקריבו כ"מ
הַכֹּהֵן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וּמָלַק אֶת־רֹאשׁוֹ וְהִקְטִיר
16 הַמִּזְבֵּחָה וְנִמְצָה דָמוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ׃ וְהֵסִיר והסיר כ"מ
אֶת־מֻרְאָתוֹ בְּנֹצָתָהּ וְהִשְׁלִיךְ אֹתָהּ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ מראתו מל בנצתה מל
17 קֵדְמָה אֶל־מְקוֹם הַדָּשֶׁן׃ וְשִׁסַּע אֹתוֹ בִכְנָפָיו לֹא והשליך כ"מ מקום כ"מ בכנפיו כ"מ
יַבְדִּיל וְהִקְטִיר אֹתוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֵצִים יבדיל כ"מ
אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ עֹלָה הוּא אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ ב
1 לַיהוָה׃ ס וְנֶפֶשׁ כִּי־תַקְרִיב קָרְבַּן תקריב כמ"ז גמ"ם
מִנְחָה לַיהוָה סֹלֶת יִהְיֶה קָרְבָּנוֹ וְיָצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן
2 וְנָתַן עָלֶיהָ לְבֹנָה׃ וֶהֱבִיאָהּ אֶל־בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים לבנה כל"מ והביאה כ"מ
וְקָמַץ מִשָּׁם מְלֹא קֻמְצוֹ מִסָּלְתָּהּ וּמִשַּׁמְנָהּ מלא כ"מ גמ"ל
עַל כָּל־לְבֹנָתָהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־אַזְכָּרָתָהּ לבנתה כ"מ

עין הקורא

וְאֶת־רֹאשׁוֹ ליח. קדמא דעמין והקטיר הכהן את־הכל המזבחה (לעיל ט) תמינה יהקריב הכהן את־הכל והקטיר המזבחה. ואם מן־העוף. מן בני ד׳ דסמיכי (וסי׳ במס"ג לקמן יד ל). על קיר. מֻרְאָתוֹ בְּנֹצָתָהּ. לא יבדיל לית דכמין וחד ממול יצרפו ולא יבדיל. כי־תקריב והביאה. והקטיר הכהן את אזכרתה (וכ"ה בכ"י גם כמוגיה וכ"כ ק"מ ומ"ג).

עין הסופר

3 הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְהַנּוֹתֶרֶת מִן
הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קָדָשִׁים מֵאִשֵּׁי
4 יְהוָה׃ ס וְכִי תַקְרִב קָרְבַּן מִנְחָה
מַאֲפֵה תַנּוּר סֹלֶת חַלּוֹת מַצֹּת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן
5 וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן׃ ס וְאִם
מִנְחָה עַל־הַמַּחֲבַת קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת בְּלוּלָה
6 בַשֶּׁמֶן מַצָּה תִהְיֶה׃ פָּתוֹת אֹתָהּ פִּתִּים וְיָצַקְתָּ
7 עָלֶיהָ שָׁמֶן מִנְחָה הִוא׃ ס שלישי וְאִם
מִנְחַת מַרְחֶשֶׁת קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת בַּשֶּׁמֶן תֵּעָשֶׂה׃
8 וְהֵבֵאתָ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מֵאֵלֶּה לַיהוָה
וְהִקְרִיבָהּ אֶל־הַכֹּהֵן וְהִגִּישָׁהּ אֶל־הַמִּזְבֵּחַ׃
9 וְהֵרִים הַכֹּהֵן מִן־הַמִּנְחָה אֶת־אַזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר
10 הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְהַנּוֹתֶרֶת
מִן־הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קָדָשִׁים מֵאִשֵּׁי
11 יְהוָה׃ כָּל־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה לֹא
תֵעָשֶׂה חָמֵץ כִּי כָל־שְׂאֹר וְכָל־דְּבַשׁ לֹא־תַקְטִירוּ
12 מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ קָרְבַּן רֵאשִׁית תַּקְרִיבוּ
אֹתָם לַיהוָה וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא־יַעֲלוּ לְרֵיחַ נִיחֹחַ׃
13 וְכָל־קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בַּמֶּלַח תִּמְלָח וְלֹא תַשְׁבִּית

והנותרת כ״ם
תקרב דין מ״ז
חלות ג׳ ע״ז
מצת ד׳ פ״ז
בלולת ככ״כ
משחים כפ״ז
קרבנך כ״ח
בלולה כ״ם
פתות מ״ז
והבאת ככ״כ
והקריבה מ״ז
והגישה ע״ז
והרים כע״ז
שאר כח״ז
תקטירו מ״ז
תשבית מ״ז

עין הקורא

סֹלֶת חַלֹּת. עַל־הַמַּחֲבַת. וְהֵבֵאתָ אֶת־הַמִּנְחָה במקלטס והבאת את־
הַמִּנְחָה. אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה. וְהִקְרִיבָהּ. וְהִגִּישָׁהּ. כל־הַמִּנְחָה. כִּי כָל־שְׂאֹר.
מִמֶּנּוּ. (אִשֶּׁה לכל דמשק׳ הל״ת כנגל) ואל־המזבח לא־יעלו. תִמְלָח. וְלֹא תַשְׁבִּית

עין הספר

כנהתך ח'

מֶלַח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל מִנְחָתֶךָ עַל כָּל־קָרְבָּנְךָ

14 תַּקְרִיב מֶלַח׃ ס וְאִם־

בכורים ג' מ"ש אביב כל"ס
תַּקְרִיב מִנְחַת בִּכּוּרִים לַיהוָה אָבִיב קָלוּי בָּאֵשׁ

בכוריך מל"ע ונתת י"ע ח"ס
15 גֶּרֶשׂ כַּרְמֶל תַּקְרִיב אֵת מִנְחַת בִּכּוּרֶיךָ׃ וְנָתַתָּ

עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְשַׂמְתָּ עָלֶיהָ לְבֹנָה מִנְחָה הִוא׃

16 וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־אַזְכָּרָתָהּ מִגִּרְשָׂהּ וּמִשַּׁמְנָהּ

עַל כָּל־לְבֹנָתָהּ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ פ רביעי

ג

1 וְאִם־זֶבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ אִם מִן־הַבָּקָר הוּא

מקריב כל"ס
מַקְרִיב אִם־זָכָר אִם־נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ לִפְנֵי

2 יְהוָה׃ וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וּשְׁחָטוֹ פֶּתַח

אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם

3 עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים

אִשֶּׁה לַיהוָה אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב

4 וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ וְאֵת שְׁתֵּי

הכליות כתו' כמ"כ עלהן ג' מ"ס
הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־

הכליית ב' ט"ו
הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיוֹת

יסירנה כ"מ והקטירו מ"י
5 יְסִירֶנָּה׃ וְהִקְטִירוּ אֹתוֹ בְנֵי־אַהֲרֹן הַמִּזְבֵּחָה עַל

עַל כָּל־קָרְבָּנְךָ. ואם תקריב. אָבִיב. גרש בית וחד גרש ירמיס. מִגִּרְשָׂהּ.
אִם מִן־הַבָּקָר. אם זכר אם. והקריב מזבח השלמים. (מ"ה הבי"ת
בהעמדה כמ"ב בהקדמת המחבר). וְאֵת שְׁתֵּי הכליות כן כלם. וְאֶת־היתרת
כן כלם. (מ"ה והקטירו אתו בְּנֵי־אהרן בגעיא בכל הספרים גם הוא דאם
ויקחו בְּנֵי־אהרן דפ' שמיני י"ח' לא נברית פ' לו מאד נפירוש הקדב אתו בְּנֵי
אהרן כנת געיא ובנה במלת לפתר בפירוב איתמר ... דבר הפלבה בלא געיא

עין הקורא

עין הסופר

הָעֹלָה אֲשֶׁר עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אִשֵּׁה
רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ פ
וְאִם־מִן־הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה 6
זָכָר אוֹ נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ׃ אִם־כֶּשֶׂב הוּא־ 7
(והקריב כמ"ה כמ"ל) מַקְרִיב אֶת־קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיב אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃
(תמימה כ"ש) וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ 8
לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־דָּמוֹ
עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים 9
(עלהן נ"פ) אִשֶּׁה לַיהוָה חֶלְבּוֹ הָאַלְיָה תְמִימָה לְעֻמַּת
הֶעָצֶה יְסִירֶנָּה וְאֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־
(והקטירו מ"ה) הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ וְאֵת 10
שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר
עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל

עין הקורא

וכן בקלת דומיו הכיר מנהו ולכן במקום שפסק הדבר תלוי, וכתב בשמים כניגא בשאלות שלאחר הפסק בממג קל). גואם־מן־הצאן. זכר או. אם־כשב הוא־מקריב. והקריב אתו. קדמא (לעיל פסוק ג) וסמך ידו על־ראש קרבנו ושחטו, תביר (דפסוק ח) וסמך את־ידו על־ראש קרבנו ושחט אתו תליתאה (דפסוק יג) וסמך את־ידו על־ראשו ושחט אתו. קדמא (לעיל ס יח) וזרקו בני אהרן הכהנים את־דמו, תביר את־הדם (ג ב) תליתאה (ג ח) ורביעאה (ג יג) וזרקו בני אהרן את־דמו. קדמא (ג ג) והקריב מזבח השלמים אשה ליי, תביר (ג ט) והקריב מזבח השלמים אשה ליי חלבו האליה תמימה. חלם זבח והקריב מזבח (לעיל ג ג) את־החלב המכסה, דולם מן הצאן והקריב (ג ט) חלבו האליה. ואת־החלב כ׳ דסמיכי ובל׳ ואת שתי הכליות דכותא (ר"ל ואת החלב בוי"ו ברחא תיכון ה׳ דסמיכי וסי׳ במס"ג, ובל גבי ואת שתי הכליות דכוותהון ואת החלב ישירו את החלב.

11 הכלית יסירנה: והקטירו הכהן המזבחה לחם
אשה ליהוה: פ
12 13 ואם־עז קרבנו והקריבו לפני יהוה: וסמך את־
ידו על־ראשו ושחט אתו לפני אהל מועד
וזרקו בני אהרן את־דמו על־המזבח סביב:
14 והקריב ממנו קרבנו אשה ליהוה את־החלב
המכסה את־הקרב ואת כל־החלב אשר על־
15 הקרב: ואת שתי הכלית ואת־החלב אשר
עלהן אשר על־הכסלים ואת־היתרת על־הכבד — עלהן ג' חי
16 על־הכלית יסירנה: והקטירם הכהן המזבחה — והקטירם כ"פ
17 לחם אשה לריח ניחח כל־חלב ליהוה: חקת
עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם כל־חלב — עולם כ"מ / לדרתיכם ככ"ב / מושבתיכם כמ"ז כמ"ג
ד וכל־דם לא תאכלו: פ חמישי
1 2 וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני
ישראל לאמר נפש כי־תחטא בשגגה מכל
מצות יהוה אשר לא תעשינה ועשה מאחת — מצות כמ"ז / תעשינה ככ"ב

עין הקורא

לדרתיכם בכל. דבר אל בני ישראל בג' ספרים ר"פ דבר במ"א דפי' לכמעשה ארץ מצרים, וכל ספר וידבר דכות' ר"פ דבר במ"א דבר לצלית (הו"ה וכ סכלל צריך לפרש המבור כפ' צו דבר ל' ר"פ במינה תביר במיפלח ובי' כל חלב שור וכשב (ז כג) המקריב את זבח שלמיו (ז כט) בחדש השביעי (כג כד) בחמשה עשר יום (כג לד) עכ"ל ועיין גם במס"נ לקמן כ"ג י', ודע כי בתג' המסדה הולת לא נחית למימכר כ"א דבר אל בני ישראל דסמיכי וגם דבר אל אהרן). בשגגה מכל מצות נפקדתם מקרימצות.

מַחֲנֶה׃ אִם הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ יֶחֱטָא לְאַשְׁמַת 3
הָעָם וְהִקְרִיב עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא פַּר בֶּן
בָּקָר תָּמִים לַיהוָה לְחַטָּאת׃ וְהֵבִיא אֶת־הַפָּר 4
אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ
עַל־רֹאשׁ הַפָּר וְשָׁחַט אֶת־הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה׃
וְלָקַח הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ מִדַּם הַפָּר וְהֵבִיא אֹתוֹ 5
אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם 6
וְהִזָּה מִן־הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה אֶת־פְּנֵי
פָּרֹכֶת הַקֹּדֶשׁ׃ וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַדָּם עַל־קַרְנוֹת
מִזְבַּח קְטֹרֶת הַסַּמִּים לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל 7
מוֹעֵד וְאֵת ׀ כָּל־דַּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד מִזְבַּח
הָעֹלָה אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְאֶת־כָּל־חֵלֶב 8
פַּר הַחַטָּאת יָרִים מִמֶּנּוּ אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה
עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃
וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן 9
אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד
עַל־הַכְּלָיוֹת יְסִירֶנָּה׃ כַּאֲשֶׁר יוּרַם מִשּׁוֹר זֶבַח 10
הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִירָם הַכֹּהֵן עַל מִזְבַּח הָעֹלָה׃

עין הסופר
המשיח ככ"נ
חטאתו ככ"כ
לחטאת כב"נ נמ"ח
הפר פל"ק
פרכת כל"ח
קרנית ד' מ"ו
קטרת כל"ח
ישפך כל"ח
יסוד כמ"ז
ירים כ"מ
הכלית כח"ז נמ"כ
עליהן כ"מ נמ"ג
הכליות ג' מ"ז
יורם מ"ז

עין הקורא

אם הכהן המשיח יחטא. על חטאתו. פר בן־בקר כל פר דסמיך לבן בקר פתח. קמצו וטבל הכהן את־אצבעו בדם, תנינא (דפסוק י"ז) וטבל הכהן אצבעו מן־הדם. והזה מן הדם שבע, את־פני פרכת הקדש. תנינא (דלקמן) והזה שבע, את־פני הפרכת. על־קרנות. ואת כל־דם הפר ישפך אל־יסוד. ואת־כל־חלב המכסה על־הקרב כל קריא המכסה

11 וְאֶת־עוֹר הַפָּר וְאֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ עַל־רֹאשׁוֹ וְעַל־
12 כְּרָעָיו וְקִרְבּוֹ וּפִרְשׁוֹ׃ וְהוֹצִיא אֶת־כָּל־הַפָּר
אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר אֶל־שֶׁפֶךְ
הַדֶּשֶׁן וְשָׂרַף אֹתוֹ עַל־עֵצִים בָּאֵשׁ עַל־שֶׁפֶךְ
הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף׃ פ
13 וְאִם כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְנֶעְלַם דָּבָר מֵעֵינֵי
הַקָּהָל וְעָשׂוּ אַחַת מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר
14 לֹא־תֵעָשֶׂינָה וְאָשֵׁמוּ׃ וְנוֹדְעָה הַחַטָּאת
אֲשֶׁר חָטְאוּ עָלֶיהָ וְהִקְרִיבוּ הַקָּהָל פַּר בֶּן
בָּקָר לְחַטָּאת וְהֵבִיאוּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד׃
15 וְסָמְכוּ זִקְנֵי הָעֵדָה אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הַפָּר
16 לִפְנֵי יְהוָה וְשָׁחַט אֶת־הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה׃ וְהֵבִיא
הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ מִדַּם הַפָּר אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד׃
17 וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶצְבָּעוֹ מִן־הַדָּם וְהִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים
18 לִפְנֵי יְהוָה אֵת פְּנֵי הַפָּרֹכֶת׃ וּמִן־הַדָּם יִתֵּן עַל־
קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל
מוֹעֵד וְאֵת כָּל־הַדָּם יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה

עין הסופר
צ׳יר כ״מ
והוציא כמל״מ במ״א מ״
מקים כל״מ
במ״א
טהור כל״מ
במ״ה
מצות כמ״
תעשינה כב״כ
ונודעה מ״
החטאת כב״כ
והביאו כט״
ידיהם כ״מ
והביא כ״מ
קרנת כ״מ במ״ד

עין הקורא

את הקרב במ״א דכהן המשיח על דקרב וסי׳ משיחה יגל. ואת כל בשרו. קדמא והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה, תניינא (דלקמן פסוק כ״א) והוציא את הפר אל מחוץ למחנה. על עצים באש לית דכמין. ואם כל עדת. קדמא ישגו אחת מכל מצות יי, תניינא ועשה אחת מכל מצות יי אלהיו. ונודעה. וסמכו זקני. אל אהל מועד (מ״ה כבי״י גם כל כ״ד גם נמוכלינו של רמ״א גם במ״נ דע״מ את פני הפרכת וכ״כ המתבר לעיל פסוק ו) ומן הדם יתן ועל קרנת. ואת כל הדם ישפך אל יסוד

עין הסופר

19 אשר־פתח אהל מועד: ואת כל־חלבו ירים ממנו (ירים כ"ל"מ)
20 והקטיר המזבחה: ועשה לפר כאשר עשה
לפר החטאת כן יעשה־לו וכפר עלהם הכהן (עלהם י"ג ח')
21 ונסלח להם: והוציא את־הפר אל־מחוץ
למחנה ושרף אתו כאשר שרף את הפר
הראשון חטאת הקהל הוא: פ (הראשון כ"ל מ"מ כמ"כ ח')
22 אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל־מצות (נשיא כ"מ)
יהוה אלהיו אשר לא־תעשינה בשגגה ואשם:
23 או־הודע אליו חטאתו אשר חטא בה והביא (הודע כ"מ)
24 את־קרבנו שעיר עזים זכר תמים: וסמך ידו (שעיר כ"מ)
על־ראש השעיר ושחט אתו במקום אשר (השעיר כ"מ, במקום כ"מ)
ישחט את־העלה לפני יהוה חטאת הוא:
25 ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על־
קרנת מזבח העלה ואת־דמו ישפך אל־יסוד
26 מזבח העלה: ואת־כל־חלבו יקטיר המזבחה

עין הקורא

אשר־פתח. ואת כל־חלבו. (הוא ועשה לפר נרביע במ"ג של־רע"מ וכונלים מ"מ וחומש קטן ד"ב גם כב' כ"י לפר לי ונכון הוא ע"פ נתות המאמר). כן יעשה־לו. את הפר הראשון. ועשה אחת קדמא או־הודע אליו חטאתו אשר חטא בה תביעה או הודע אליו חטאתו אשר חטא. חטאת הוא ד' דסמיכי. כל פרשת ויקרא הוא נמ"ד הוא מנחה הוא, מנחה הוא (לעיל ב ו וט"ו) וב' דואם לא תשיג (ה יא ויב). קדמא והביא את־קרבנו. תביעה והביא קרבנו. ואת־כל־חלבו. כל וסמך דנגינה מהכן במ"ב דעל ראש החטאת. קדמא דולא כל חלבו יכפר עליו הכהן מחטאתו ונסלח לו, תביעה דסוכר (ד לא) וכפר עליו הכהן ונסלח לו, תליתאה דיוכר (ד לה) וכפר עליו הכהן על־

עין הסופר

כְּחֵלֶב זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ
וְנִסְלַח לוֹ: פ ששי
27 וְאִם־נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא בִשְׁגָגָה מֵעַם הָאָרֶץ
בַּעֲשֹׂתָהּ אַחַת מִמִּצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־תֵעָשֶׂינָה — בעשתה חס
28 וְאָשֵׁם: אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהֵבִיא — הורע כ״מ
קָרְבָּנוֹ שְׂעִירַת עִזִּים תְּמִימָה נְקֵבָה עַל־חַטָּאתוֹ — שעירת כ״מ / תמימה כ״מ
29 אֲשֶׁר חָטָא: וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת
30 וְשָׁחַט אֶת־הַחַטָּאת בִּמְקוֹם הָעֹלָה: וְלָקַח הַכֹּהֵן
מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה
31 וְאֶת־כָּל־דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ: וְאֶת־כָּל־
חֶלְבָּהּ יָסִיר כַּאֲשֶׁר הוּסַר חֵלֶב מֵעַל זֶבַח הַשְּׁלָמִים — הוסר ע״מ
וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה
וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לוֹ: פ

חטאתו אשר־חטא ונסלח לו, רביעאה דוכניה (ה ו) וכפר עליו הכהן
מחטאתו, חמישאה דוחת הבני (ה י) וכפר עליו הכהן מחטאתו אשר־חטא
ונסלח לו, שתיתאה דריש פסוק (ה יג) וכפר עליו הכהן על־חטאתו אשר־
חטא מאחת מאלה ונסלח לו, שביעאה דחיל תנים (ה יח) וכפר עליו
הכהן על שגגתו, תמינאה דריש פסוק דסוף סדרא וכפר עליו הכהן לפני יי
ונסלח לו. כל ונסלח לו נלא מקף. ואם־נפש אחת. וסמך את־ידו על.
ושחט את החטאת במקום. דכוותיה (ד כה) ולקח הכהן מדם החטאת
באצבעו ונתן על־קרנת מזבח העלה ואת־דמו ישפך אל־יסוד מזבח
העלה, תניינא דוגמא נפש אחת (ד ל) ולקח הכהן מדמה באצבעו ונתן
על־קרנת מזבח העלה ואת־כל־דמה ישפך אל־יסוד המזבח, תליתאה דוגמא
כבש (ד לד) ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על־קרנת מזבח העלה
ואת־כל־דמה ישפך אל־יסוד המזבח: ואת־כל־חלבה יסיר כך מצוותן.

עין הקורא

עין הסופר

4 32 וְאִם־כֶּבֶשׂ יָבִיא קָרְבָּנוֹ לְחַטָּאת נְקֵבָה תְמִימָה | יביא כ"מ במ"א
33 יְבִיאֶנָּה׃ וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת | יביאנה ט"י
וְשָׁחַט אֹתָהּ לְחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת־
34 הָעֹלָה׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ
5 וְנָתַן עַל־קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־דָּמָהּ
6 35 יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃ וְאֶת־כָּל־חֶלְבָּהּ יָסִיר
כַּאֲשֶׁר יוּסַר חֵלֶב־הַכֶּשֶׂב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים | יוסר ט"ז
וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֹתָם הַמִּזְבֵּחָה עַל אִשֵּׁי יְהוָה
7 וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא
וְנִסְלַח לוֹ׃ פ

ה

1 וְנֶפֶשׁ כִּי־תֶחֱטָא וְשָׁמְעָה קוֹל אָלָה וְהוּא עֵד | קול כל"מ כנ"ה
8 2 אוֹ רָאָה אוֹ יָדָע אִם־לוֹא יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוֺנוֹ׃ אוֹ | לוא ב' ט"ז יגיד ט"י עונו כל"ח
נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע בְּכָל־דָּבָר טָמֵא אוֹ בְנִבְלַת חַיָּה
9 טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת
שֶׁרֶץ טָמֵא וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא טָמֵא וְאָשֵׁם׃
3 אוֹ כִי יִגַּע בְּטֻמְאַת אָדָם לְכֹל טֻמְאָתוֹ אֲשֶׁר

עין הקורא

קדמה כאשר הוסר חלב מעל זבח השלמים והקטיר הכהן המזבחה לריח ניחח ליי׳, תניינה כאשר יוסר חלב הכשב מזבח השלמים והקטיר הכהן אתם המזבחה על אשי יי (סו"ה עיין משפטי הטעמים דף ס"ו דין הזרקא).
דומה כבש ושחט אתה לחטאת במקום אשר ישחט את העלה, דומה כבש ושחט את החטאת במקום העלה. ונפש כי תחטא. אם לוא יגיד ונשא או נפש אשר. או בנבלת חיה. י"א יתיבין סמוכין לפשטא שלפניה ואין שלה מכיסם, הוליא הקורא (סו"ה עיין משפ"ה דף כ' א'). או בנבלת שרץ.

עין הסופר

4 יִטְמָא בָהּ וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא יָדַע וְאָשֵׁם׃ אוֹ
נֶפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבַטֵּא בִשְׂפָתַיִם לְהָרַע ׀ אוֹ
לְהֵיטִיב לְכֹל אֲשֶׁר יְבַטֵּא הָאָדָם בִּשְׁבֻעָה — להיטיב כמד"מ בשבעה
וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא־יָדַע וְאָשֵׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה׃ — כל"ת
5 וְהָיָה כִי־יֶאְשַׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה וְהִתְוַדָּה אֲשֶׁר
6 חָטָא עָלֶיהָ׃ וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה עַל
חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא נְקֵבָה מִן־הַצֹּאן כִּשְׂבָּה
אוֹ־שְׂעִירַת עִזִּים לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן
7 מֵחַטָּאתוֹ׃ וְאִם־לֹא תַגִּיעַ יָדוֹ דֵּי שֶׂה וְהֵבִיא — תגיע כמ"ל
אֶת־אֲשָׁמוֹ אֲשֶׁר חָטָא שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ־שְׁנֵי — תרים כל"ת
בְנֵי־יוֹנָה לַיהוָה אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה׃
8 וְהֵבִיא אֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן וְהִקְרִיב אֶת־אֲשֶׁר
לַחַטָּאת רִאשׁוֹנָה וּמָלַק אֶת־רֹאשׁוֹ מִמּוּל — ראשונה כ' מ"ז
9 עָרְפּוֹ וְלֹא יַבְדִּיל׃ וְהִזָּה מִדַּם הַחַטָּאת עַל־קִיר — יבדיל כ"פ קיר כל"ג
הַמִּזְבֵּחַ וְהַנִּשְׁאָר בַּדָּם יִמָּצֵה אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ — ימצה כתי' פ'

או נפש כי. להרע ׀ או להיטיב לכל. קדמא ונעלם ממנו והוא טמא ואשם, תניינא ונעלם ממנו והוא ידע ואשם, תליתאה ונעלם ממנו והוא־ידע ואשם לאחת מאלה (תו"ה בכ"י שלפני ונעלם ממנו בגעיות גם המ"ס הדפוס של עמנו בענין המ"ס כל ונעלם וכן בכל דומיהן ובכר הוכלתי זה גם מחבר דילן הביאו בפ' הקודם). כי־יאשם. והתודה. את־אשמו ליי בלא פסק. על חטאתו (תו"ה בכל הדפוסים הקדמונים זולת רפ"ו מן־הצאן כשבה נמרכא לא מרכא וכן בכ"י גם בכל כ"ד וכן עיקר עיין משפטי הטעמים כ"ו א'). והביא את אשמו אשר חטא. לחטאת ראשונה לית וחד ־ לחטאת יאשם (לקמן ו לג). ולא יבדיל. והנשאר בדם ימצה (תו"ה גם במכלול בשער בנין כפעל מגודת

עין הקורא

עין הסופר

חַטָּאת הִוא׃ וְאֶת־הַשֵּׁנִי יַעֲשֶׂה עֹלָה כַּמִּשְׁפָּט 10
וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא וְנִסְלַח
תשיג כל״ם לוֹ׃ ס שביעי וְאִם־לֹא תַשִּׂיג יָדוֹ לִשְׁתֵּי 11
תֹרִים אוֹ לִשְׁנֵי בְנֵי־יוֹנָה וְהֵבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ אֲשֶׁר
עשירת כב״כ במ״כ האפה ב׳ מ״ חָטָא עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת לְחַטָּאת לֹא־יָשִׂים
ישים כמ״ו עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְלֹא־יִתֵּן עָלֶיהָ לְבֹנָה כִּי חַטָּאת הִוא׃
והביאה כ״ם מלוא דין נע״ז וֶהֱבִיאָהּ אֶל־הַכֹּהֵן וְקָמַץ הַכֹּהֵן ׀ מִמֶּנָּה מְלוֹא 12
קֻמְצוֹ אֶת־אַזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה עַל אִשֵּׁי
יְהוָה חַטָּאת הִוא׃ וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל־חַטָּאתוֹ 13
אֲשֶׁר־חָטָא מֵאַחַת מֵאֵלֶּה וְנִסְלַח לוֹ וְהָיְתָה
לַכֹּהֵן כַּמִּנְחָה׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה 14
תמעל כל״ח אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ נֶפֶשׁ כִּי־תִמְעֹל מַעַל וְחָטְאָה 15
בִּשְׁגָגָה מִקָּדְשֵׁי יְהוָה וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ
לַיהוָה אַיִל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף־
שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל־הַקֹּדֶשׁ לְאָשָׁם׃ וְאֵת אֲשֶׁר 16

עין הקורא

כמו נ״פ אמר כהדיא ובא בלר״ו ימלה אל יבוד הטונה). חַטָּאת הִוא ד׳ דסמיכי (ר״ל ד׳ דפסיק הוא אל חטאת ובאלה חטאת היא). ואת־השני. ואם־לא. לא ישים עליה שמן ולא־יתן עליה כן הפסוק אבל דבותה לא־יצק עליו שמן ולא־יתן עליו. כי חטאת הוא כן תרויהן דתנין מכח נגדה. הכהן ׀ ממנה. על־חטאתו (אין זה בכלל ח׳ מלדיכין בביסרא שזוכרתי לעיל ח׳ י״א). נפש נ׳ נטעס ר״פ כי תמעל, כי תחטא, אבל תנע בו (להלן כב ו׳). כי־תמעל מעל וחטאה בשגגה. קדמא והביא את־אשמו איל תמים מן־הצאן בערכך לית נטעס בענין וסימן כסף סגדו (ר״ל בערכך דגני כסף כסגר בתביר) ובאלא דענינה בערכך. כסף־שקלים, מגיגא והביא איל תמים מן־הצאן

עין הסופר

חָטָא מִן־הַקֹּדֶשׁ יְשַׁלֵּם וְאֶת־חֲמִישִׁתוֹ יוֹסֵף — חמישתו ג' ח"ת
עָלָיו וְנָתַן אֹתוֹ לַכֹּהֵן וְהַכֹּהֵן יְכַפֵּר עָלָיו בְּאֵיל — יוסף מל' באיל כ"ם
הָאָשָׁם וְנִסְלַח לוֹ׃ פ
17 וְאִם־נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וְעָשְׂתָה אַחַת מִכָּל־מִצְוֺת
יְהוָה אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְלֹא־יָדַע וְאָשֵׁם וְנָשָׂא — תעשינה בכ"כ ט"ו ומ"כ י
18 עֲוֺנוֹ׃ וְהֵבִיא אַיִל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ — עונו כמו
לְאָשָׁם אֶל־הַכֹּהֵן וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל שִׁגְגָתוֹ
19 אֲשֶׁר־שָׁגָג וְהוּא לֹא־יָדַע וְנִסְלַח לוֹ׃ אָשָׁם הוּא
אָשֹׁם אָשַׁם לַיהוָה׃ פ — אשם חד
20 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 21 נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא
וּמָעֲלָה מַעַל בַּיהוָה וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקָּדוֹן — בעמיתו כ"ם בפקדון כל"ם
אוֹ־בִתְשׂוּמֶת יָד אוֹ בְגָזֵל אוֹ עָשַׁק אֶת־עֲמִיתוֹ׃ — בתשומת ט"ו

עין הקורא

בערכך לאשם אל הכהן, תליתא ואת אשמו יביא ליי איל תמים מן הצאן בערכך לאשם. ואת אשר. ואת חמישתו תמנא חמישתיו וסימן אותותיו. והכהן יכפר עליו. קמא ונפש כי תחטא, תניינא ואם נפש כי תחטא ועשתה, תליתאה נפש כי תחטא ומעלה. אחת. אשר לא תעשינה ולא ידע ואשם. על שגגתו. (הו"ל אשר שגג כ"ה קמץ. והרד"ק בריש מכלול הזכיר גם זותו עם חבריו שבענין גזל עשק שקמוצים שלא בהפסק גם בעל המסורה הזכירם). אשם אשם ב' לו (ר"ל אשם הא' קמץ והב' פתח ולכן ב' במסורה דין וחבירו לאשר אשם לו דבמדבר ה' ז' ושארא כולהון אשם). ומעלה מעל. יכחש לית מלרע וב' מלעיל וכחש בה ונשבע. יכחשו בו לא ראיתיך (איוב ח יח). (הו"ל בכל ספרינו וכ"ה לו בתשומת הש"ס בסגול גם הרד"ק בשרשו גם במכלול בשקל תפולה אמר שהש"ס בסגול אלא שכת' הלחלי אשר בעולינו לא הוא בפתח עכ"ל לכן תימה על מחבר דילן שלא הזכירו גם בעל הברהון בפרשו אמר בפגיעות שהוא על משקל תרומה תקופה ולא הזכיר בו שום שינוי במכתבו טורים להזכירם). או בגזל.

עין הסופר

22 אוֹ־מָצָא אֲבֵדָה וְכִחֶשׁ בָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל־שָׁקֶר
לחטא כמז | עַל־אַחַת מִכֹּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה הָאָדָם לַחֲטֹא
והשיב כט׳ | 23 בָהֵנָּה׃ וְהָיָה כִּי־יֶחֱטָא וְאָשֵׁם וְהֵשִׁיב אֶת־הַגְּזֵלָה
התשק כל״ח | אֲשֶׁר גָּזָל אוֹ אֶת־הָעֹשֶׁק אֲשֶׁר עָשָׁק אוֹ אֶת־
הַפִּקָּדוֹן אֲשֶׁר הָפְקַד אִתּוֹ אוֹ אֶת־הָאֲבֵדָה
מפטיר | 24 אֲשֶׁר מָצָא׃ אוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר־יִשָּׁבַע עָלָיו לַשֶּׁקֶר
וחמשתיו כ״כ יסף כ״תנט״ח | וְשִׁלַּם אֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ וַחֲמִשִׁתָיו יֹסֵף עָלָיו לַאֲשֶׁר
25 הוּא לוֹ יִתְּנֶנּוּ בְּיוֹם אַשְׁמָתוֹ׃ וְאֶת־אֲשָׁמוֹ
יביא כ״מ נט ח | יָבִיא לַיהוָה אַיִל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ
26 לְאָשָׁם אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי
יְהוָה וְנִסְלַח לוֹ עַל־אַחַת מִכֹּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה
לְאַשְׁמָה בָהּ׃ פ

ו
1 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ צַו אֶת־אַהֲרֹן
בניו כט״נמ״ב תודת כל״מ | וְאֶת־בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הִוא הָעֹלָה
מוקדה טז ופ״ס וגירה | עַל מוֹקְדָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ כָּל־הַלַּיְלָה עַד־הַבֹּקֶר
תוקד כפ״ו | 3 וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ׃ וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד
וּמִכְנְסֵי־בַד יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת־

עין הקורא

או־מצא. קדמא על־אחת מכל אשר־יעשה האדם, תגוגא על־אחת מכל אשר יעשה כמקנתם על־אחת מכל אשר־יעשה. לחטא. גזל ב׳ גולות (יחזקאל יח יב). או. עשק ל׳. או מכל אשר־ישבע כמתוטס אשר. לאשר הוא לו. ואת־אשמו יביא. לאשם. לאשמה בה. צו את־אהרן. זאת תורת. על מוקדה לא מפיק ה״א. תוקד בו. מדו בד ומכנסי־בד ילבש. והרים את־

עין הסופר

הדשן אשר תאכל האש את העלה על המזבח
4 ושמו אצל המזבח: ופשט את בגדיו ולבש — בגדיו כל"מ
בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ — והוציא כמל"מ
5 למחנה אל מקום טהור: והאש על המזבח — כמ"ס ח׳
תוקד בו לא תכבה ובער עליה הכהן עצים — תוקד כמ"ש
בבקר בבקר וערך עליה העלה והקטיר
6 עליה חלבי השלמים: אש תמיד תוקד על
7 המזבח לא תכבה: ס וזאת
תורת המנחה הקרב אתה בני אהרן לפני — אתה כ"ת כמ"ב
8 יהוה אל פני המזבח: והרים ממנו בקמצו
מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבנה
אשר על המנחה והקטיר המזבח ריח ניחח
9 אזכרתה ליהוה: והנותרת ממנה יאכלו — והנותרת כ"מ
אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש בחצר — קדש י"חו
10 אהל מועד יאכלוה: לא תאפה חמץ חלקם — יאכלוה ט"ז
נתתי אתה מאשי קדש קדשים הוא כחטאת
11 וכאשם: כל זכר בבני אהרן יאכלנה חק

עין הקורא

הדשן אשר. והאש על המזבח תוקד בו. חלבי. אש תמיד. וזאת [illegible] אתה בני אהרן [illegible] אהרן. ומשמנה ואת. והקטיר המזבח [illegible] (סל"ה כן הוא במקרא [illegible] והקטיר המזבח [illegible]) [illegible] והנותרת ממנה. בחצר [illegible] מאשי קדש קדשים הוא כחטאת וכאשם [illegible] כאשם. יאכלנה חק [illegible]

עין הסופר

עולם לדרתיכם מאשי יהוה כל אשר־יגע
בהם יקדש׃ פ שני
12 13 וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ זה קרבן אהרן
ובניו אשר־יקריבו ליהוה ביום המשח אתו — יקריבו כ״מ בפ״ח
עשירת האפה סלת מנחה תמיד מחציתה — עשירת ככ״כ במ״ב
14 בבקר ומחציתה בערב׃ על־מחבת בשמן — דאפה ב׳ מ״י; מחציתה כ״מ
תעשה מרבכת תביאנה תפיני מנחת פתים — תביאנה ט״י; תפיני
15 תקריב ריח־ניחח ליהוה׃ והכהן המשיח — ת״ז ומ״ז
תחתיו מבניו יעשה אתה חק־עולם ליהוה
16 כליל תקטר׃ וכל־מנחת כהן כליל תהיה לא — כליל כל״מ
תאכל׃ פ
17 18 וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ דבר אל־אהרן
ואל־בניו לאמר זאת תורת החטאת במקום — במקום כ״מ
אשר תשחט העלה תשחט החטאת לפני
19 יהוה קדש קדשים הוא׃ הכהן המחטא
אתה יאכלנה במקום קדש תאכל בחצר — במקום כ״מ במ״ח
20 אהל מועד׃ כל אשר־יגע בבשרה יקדש — קדש ו׳ מ״ז

עין הקורא

עולם. אשר יקריבו. עשירת האפה סלת. במחציתה בבקר. כמונח זכן
בניקוד של רב שמואל. על מחבת במקצתם על מחבת ומן על כלהון נוח (מ״ש
במקרא כ״י של ג״ד בכתב נמצא ב״מ על מחבת ויתכן שא וה בין לו במוכתו שבלהן
אין במקף שבמלא על לחלוקי טעמים): תביאנה לית דגש ומי ירוו תביאנה (לקמן
ו׳ ל׳) וסימן וירו תרפיגם: תפיני. תקריב ריח ניחח: והכהן המשיח תחתיו.
חק עולם במקצתם חק עולם ליי. זאת תורת כל מוריות זאת תורת החטאת.

עין הסופר

וַאֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָהּ עַל־הַבֶּגֶד אֲשֶׁר יִזֶּה עָלֶיהָ
21 תְּכַבֵּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ׃ וּכְלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר תְּבֻשַּׁל־ קדש י׳ מ״ו
בּוֹ יִשָּׁבֵר וְאִם־בִּכְלִי נְחֹשֶׁת בֻּשָּׁלָה וּמֹרַק ומרק ח״ו
22 וְשֻׁטַּף בַּמָּיִם׃ כָּל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכַל אֹתָהּ
23 קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃ וְכָל־חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא יובא כ׳ מ״ו
מִדָּמָהּ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל
ז בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃ פ
2 וְזֹאת תּוֹרַת הָאָשָׁם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃ בִּמְקוֹם
אֲשֶׁר יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָעֹלָה יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָאָשָׁם
3 וְאֶת־דָּמוֹ יִזְרֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְאֵת כָּל־חֶלְבּוֹ יזרק כל״ו
יַקְרִיב מִמֶּנּוּ אֵת הָאַלְיָה וְאֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה
4 אֶת־הַקֶּרֶב׃ וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב
אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת

עין הקורא

ואשר יזה. אשר יזה ב׳ ובמסורה אשר ואשר אשר מן ח׳ פסוקין דדמיין מן ג׳ ג׳ מלין מליעא כתב וי״ו (ולו״ה המסורה הוזת כלא היא נמס״ג בישעיה סי׳ מ״ט ולוערת ח׳ פסוקין דמיין מן ג׳ ג׳ מלין קדמאה ותליתאה ולא גבא ו׳ וסי׳ וכו׳ לא שנפלמן מונה וכלך י״נ גם דפ״מ ע׳ מונה שכים עשר פסוקין גם במערכת לות וי״ו מסד י״ת וזס סבוכה רבה ושתיית גדולה׳ ולחר העיון מלאתי כי שתי בלבוטם סבוכות כי בכללן מינן י״ב פסוקין דמיין ס׳ מנהון יתירלון ומדכתבלו מנכון ל״ט גהו תבירים כי מיל ומיל מיל לינון חרין פסוקין דכתיב בהן מיל ומיל מיל כמו במסורת פלא תלויות וכן כי וכי כי תוח מן ג׳ פסוקין דכתיב נהון ככח וכן כל ועל על נם לח וחם לח לינון טובא לכן לא קשה מידי). וכלי חרש אשר תבשל בו. ואם בכלי. בשלה. וכל חטאת אשר. קדש קדשים היא. ו׳ דבשכי ישחטו את העלה ישחטו. ואת כל חלבו יקריב כן הוא וכן בכ׳ כ״י גם כבונליט גם נרת״ס). את האליה (מ״ס, כתר הכלכתי גרמשים כ״ו ו׳ כספנקס

שער הסופר

5 עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃ וְהִקְטִיר אֹתָם
6 הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה אִשֶּׁה לַיהוָה אָשָׁם הוּא׃ כָּל־
זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכְלֶנּוּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ יֵאָכֵל
7 קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃ כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם תּוֹרָה
8 אַחַת לָהֶם הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יְכַפֶּר־בּוֹ לוֹ יִהְיֶה׃ וְהַכֹּהֵן
הַמַּקְרִיב אֶת־עֹלַת אִישׁ עוֹר הָעֹלָה אֲשֶׁר
9 הִקְרִיב לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה׃ וְכָל־מִנְחָה אֲשֶׁר תֵּאָפֶה
בַּתַּנּוּר וְכָל־נַעֲשָׂה בַמַּרְחֶשֶׁת וְעַל־מַחֲבַת
10 לַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב אֹתָהּ לוֹ תִהְיֶה׃ וְכָל־מִנְחָה
בְלוּלָה־בַשֶּׁמֶן וַחֲרֵבָה לְכָל־בְּנֵי אַהֲרֹן תִּהְיֶה
אִישׁ כְּאָחִיו׃ פ שלישי
11 וְזֹאת תּוֹרַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יַקְרִיב לַיהוָה׃
12 אִם עַל־תּוֹדָה יַקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיב עַל־זֶבַח הַתּוֹדָה
חַלּוֹת מַצּוֹת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת

ו׳ קדוש כ״מ במ״ח
המקריב כ״מ
עלת כ״מ במ״ח
הקריב כ״מ במ״ח
בתנור כל״מ
תודה כל״מ
חלות ג׳ מ״ח
מצות
כ״מ במ״ל

שנתיבות כלם ומשפטם). קדש קדשים הוא. דהטעם במקום. קדש יאכל דלהם במקום קדוש יאכל. אשר יכפר בו. והכהן. עלת איש: עור העלה. וכל מנחה. ועל מחבת (חולם כמלא ויש במפיק לעיל, והרד״ק במכלול בשקל מפעל לומר שהוא פתח אף בהפסק ויש כי נמלט נהרבה נתלקו בספרים יש קומצין הוי״ת שם פותחין לומר וכן מפלתיו בפתח בכ״י של ג״ד יש בגליון כ״י אומר כל אלה בפתח גם בס״ג של ריב״ח פתח גם בס״ג דפ״ו ומצד שלא שמוש מנקודתו דכפלה, וכן בס״ק ד״ב, גם כן בלעם בעמעתי המקרא שלו אומר אתנחתא דויקרא פתחין ג׳ ובי׳ מורכבת מאולכה, וכל מנחה בלולה בשמן וחרבה, לא מצינו בשום שב״ל נכון והאי שיש לנוס לאותן הספרים ואין לפוטרם כולה כלם כשו שהגב הכתב שכל מים). אם על תודה. והקריב על זבח התודה.

עיין
הקורא

עין הסופר

מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן וְסֹלֶת מֻרְבֶּכֶת חַלֹּת בְּלוּלֹת — חלת כ"פ נמ"ג

13 בַּשָּׁמֶן׃ עַל־חַלֹּת לֶחֶם חָמֵץ יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ עַל־

14 זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו׃ וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל־ — תודת מל"א

קָרְבָּן תְּרוּמָה לַיהוָה לַכֹּהֵן הַזֹּרֵק אֶת־דַּם — הזרק מו

15 הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה׃ וּבְשַׂר זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו

בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ יֵאָכֵל לֹא־יַנִּיחַ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר׃ — יניח כ"ב

16 וְאִם־נֶדֶר ׀ אוֹ נְדָבָה זֶבַח קָרְבָּנוֹ בְּיוֹם הַקְרִיבוֹ — הקריבו ט"ו

אֶת־זִבְחוֹ יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל׃ — והניתר כל"מ כמ"א

17 וְהַנּוֹתָר מִבְּשַׂר הַזָּבַח בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ — השלישי כל"מ כמ"א

18 יִשָּׂרֵף׃ וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר־זֶבַח שְׁלָמָיו — האכל כמ"ז

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא

יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ — פגול כ"פ / האכלת כ"פ

19 עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא׃ וְהַבָּשָׂר אֲשֶׁר־יִגַּע בְּכָל־טָמֵא לֹא — עונה כל"פ

יֵאָכֵל בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף וְהַבָּשָׂר כָּל־טָהוֹר יֹאכַל — טהור כל"מ כמ"פ

וסלת מרבכת. על־חלת. על־זבח תודת. ממנו אחד. ובשר זבח. ואם נדר או. זבח. ביום הקריבו. יאכל וממחרת (מ"פ כתב בעל א"ת הפיד שגם"כ המ"ס הסכים בלא שופר ולפשר שהוא בעבור הח"ק שאחריו וכמ"ש לקמן ס' כ"ג ומ"מ הנחתיו לפי שכן דרש המחבר). ואם האכל יאכל נעקצים ואבי. מבשר־זבח. לא יחשב לו. האכלת ממנו כן הוא ומכת פדרב וכן משמעתו ולינו עו פ' דאמיין ממנה וקרין ממנו (הו"ה במ"ג דילן לציל בפרשה אלא והרים ממנו בקמצו כמסר ו' סבירין ממנה וקרין ממנו וכו' וכו' ולציל רים פ' תרומה כמסר ממנו ע' דמטעין בהון וכו' וכו' ומנה ינמהם ולם הלכל יאכלו ומתוך דברי מהגר דילן נתברר כי ענין שתי המסרות הללו אחד והנירכא הכוונה ח' דמטעין לו מ' דסבירין ממנה ועיין גם מנחת שי ריש פ' תרומה). והבשר אשר־יגע במיעוטם אשר יגע. והבשר.

עין הקורא

עין הסופר

20 בָּשָׂר׃ וְהַנֶּ֜פֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַ֣ל בָּשָׂ֗ר מִזֶּ֤בַח
הַשְּׁלָמִים֙ אֲשֶׁ֣ר לַֽיהוָ֔ה וְטֻמְאָת֖וֹ עָלָ֑יו וְנִכְרְתָ֛ה
21 מעמיה כל״ם הַנֶּ֥פֶשׁ הַהִ֖וא מֵעַמֶּֽיהָ׃ וְנֶ֜פֶשׁ כִּֽי־תִגַּ֣ע בְּכָל־טָמֵ֗א
בְּטֻמְאַ֤ת אָדָם֙ א֣וֹ ׀ בִּבְהֵמָ֣ה טְמֵאָ֗ה א֚וֹ בְּכָל־שֶׁ֣קֶץ
טָמֵ֔א וְאָכַ֛ל מִבְּשַׂר־זֶ֥בַח הַשְּׁלָמִ֖ים אֲשֶׁ֣ר לַֽיהוָ֑ה
22 וְנִכְרְתָ֛ה הַנֶּ֥פֶשׁ הַהִ֖וא מֵעַמֶּֽיהָ׃ וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה
23 אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ דַּבֵּ֛ר אֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר
24 כָּל־חֵ֜לֶב שׁ֥וֹר וְכֶ֛שֶׂב וָעֵ֖ז לֹ֥א תֹאכֵֽלוּ׃ וְחֵ֤לֶב
נְבֵלָה֙ וְחֵ֣לֶב טְרֵפָ֔ה יֵעָשֶׂ֖ה לְכָל־מְלָאכָ֑ה
25 ואכל כ״מ במ״ב וְאָכֹ֖ל לֹ֥א תֹאכְלֻֽהוּ׃ כִּ֗י כָּל־אֹכֵ֣ל חֵ֔לֶב מִן־
אכל כ״מ במ״א הַבְּהֵמָ֔ה אֲשֶׁ֨ר יַקְרִ֥יב מִמֶּ֛נָּה אִשֶּׁ֖ה לַֽיהוָ֑ה
26 וְנִכְרְתָ֛ה הַנֶּ֥פֶשׁ הָאֹכֶ֖לֶת מֵעַמֶּֽיהָ׃ וְכָל־דָּם֙ לֹ֣א
27 מושבתיכם ככ״ב במ״ג תֹֽאכְל֔וּ בְּכֹ֖ל מֽוֹשְׁבֹתֵיכֶ֑ם לָע֖וֹף וְלַבְּהֵמָֽה׃ כָּל־
נֶ֖פֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַ֣ל כָּל־דָּ֑ם וְנִכְרְתָ֛ה הַנֶּ֥פֶשׁ
הַהִ֖וא מֵעַמֶּֽיהָ׃ פ
28 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ דַּבֵּ֞ר אֶל־בְּנֵ֤י 29

עין הקורא

אשר־תֹאכַל. מֵעַמֶּיהָ. בְּטֻמְאַת אדם אוֹ ׀ בִּבְהֵמָה. אוֹ. וְאָכַל מִבְּשַׂר־זבח. דַבֵּר ב׳ רישא פסוק׳ בטעם בענין המקריב (ר״ל בענינא דוקא שבל בכיפרא ליכא ד׳ ר״פ כמבואר לעיל ריש פי׳ ד׳). כל־חלב וְכֶשֶׂב ל׳ ו׳ כשב (וכן במסרה דילן חסר־כשב ד׳ בתורה וחד וכשב וחד הכשב, וככל המכרתים בפתיחת הספר). כִּי כָּל־אֹכֵל. מִן־הבהמה (עיין משפטי הטעמים יד ב). אשר יַקְרִיב קדמא דוהנפש (פסוק כ) ותביא דונפש (כ״א) ורביעא דכל־נפש (כ״ז) תלתיהון ונכרתה הנפש הַהִוא מֵעַמֶּיהָ, תליתאה (כ״כ) ונכרתה הנפש הָאֹכֶלֶת מֵעַמֶּיהָ. וְכָל־דָּם לֹא תֹאכֵלוּ.

עין הסופר

יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַמַּקְרִיב אֶת־זֶבַח שְׁלָמָיו
לַיהוָה יָבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ לַיהוָה מִזֶּבַח שְׁלָמָיו׃ יביא כ"מ כמ"ש
30 יָדָיו תְּבִיאֶינָה אֵת אִשֵּׁי יְהוָה אֶת־הַחֵלֶב עַל־ תביאינה מד"מ
הֶחָזֶה יְבִיאֶנּוּ אֵת הֶחָזֶה לְהָנִיף אֹתוֹ תְּנוּפָה יביאנו כ"מ להניף כל"מ תנופה כל"מ
31 לִפְנֵי יְהוָה׃ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַחֵלֶב הַמִּזְבֵּחָה
32 וְהָיָה הֶחָזֶה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו׃ וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין שוק כ"מ הימין כ"מ
33 תִּתְּנוּ תְרוּמָה לַכֹּהֵן מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם׃ הַמַּקְרִיב שלמיכם כל"מ
אֶת־דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת־הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ
34 תִהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה׃ כִּי אֶת־חֲזֵה הַתְּנוּפָה
וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה לָקַחְתִּי מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיהֶם וָאֶתֵּן אֹתָם לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וּלְבָנָיו שלמיהם כל"מ

מִזֶּבַח שְׁלָמָיו. יָדָיו תְּבִיאֶינָה את (א"ה גם כאן גם לעיל ו' י"ד דק המחבר ודגש ידיו תְּבִיאֶנָּה מ"א, גם במקרא כ"י אשר לי הוא כתוב מ"א לא בקבוצה מלא אלא יו"ד למעלה ושבר עליו לית ומלא ודפה וסי' ידיו תרפינה, גם במקרא כ"י של שנת כ"ד כתבו מ"א שבגליונו שבר לית ומלא בתרין יודי"ן ונראה המקרא כתב הסופר רשימה אחת מן כמה תיבות מסופקות וכתב נראה ז"ל בכל התיבות הנרשמים יש דיעות בסופרי הספרים אם הם מלאים או חסרים לכן אין למחוק המלא או למלאות החסר עכ"ל ובכלל הנרשמים הזכיר ידיו תביאנה, גם בחומש סונצינו של שנת רמ"ח מלאים מ"א אבל בשאר הדפוסים הקדמונים ידיו תביאינה מ"א וכן כתב הרמ"ה בסדים ידיו תביאינה מלא בתרין יודי"ן דין לחוד ומלא ה' בסוף, ואחריו החזיק הרב בעל מ"ש והבאים אחריו). את־החלב. את החזה (א"ה במקרא כ"י של כ"ד אֶת החזה וכבי"י גם בכל ספרי הדפוס בלא לגרמי' וכולם הסכימו על הרביע לא ו"ק). לוֹ תִהְיֶה כן בספרים להפך מן הוראת הקורא (א"ה עיין בפ' משפטים כ"ג כ"ו): כִּי את־חזה. וְאֵת שׁ"ק. לקחתי מֵאֵת בְּנֵ"י. קדמא דשוק הימין מזבחי שלמיכם תבנא דשוק התרומה מזבחי שלמיהם. וָאֶתֵּן אֹתם.

עין הקורא

עין הסופר

לְחָק־עוֹלָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ זֹאת מִשְׁחַת 35
אַהֲרֹן וּמִשְׁחַת בָּנָיו מֵאִשֵּׁי יְהוָה בְּיוֹם הִקְרִיב
אתם כהן ב"ט מ"ל אֹתָם לְכַהֵן לַיהוָה׃ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לָתֵת לָהֶם 36
בְּיוֹם מָשְׁחוֹ אֹתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֻקַּת
לדרתם כ"ח עוֹלָם לְדֹרֹתָם׃ זֹאת הַתּוֹרָה לָעֹלָה לַמִּנְחָה 37
ולמלואים דין לחוד מל"מ וְלַחַטָּאת וְלָאָשָׁם וְלַמִּלּוּאִים וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים׃
צותו מז אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בְּהַר סִינָי בְּיוֹם צַוֹּתוֹ 38
להקריב כ"ם קרבניהם ב"ב אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶת־קָרְבְּנֵיהֶם לַיהוָה
בְּמִדְבַּר סִינָי׃ פ רביעי

ח
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ קַח אֶת־אַהֲרֹן 1 2
וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ וְאֵת הַבְּגָדִים וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
האילים ל' מל"ם וְאֵת ׀ פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׁנֵי הָאֵילִים וְאֵת סַל
הַמַּצּוֹת׃ וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הַקְהֵל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל 3
מוֹעֵד׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ 4

עין הקורא

זֹאת מִשְׁחַת. בְּיוֹם הִקְרִיב. לְכַהֵן לַיי. זֹאת הַתּוֹרָה לָעֹלָה ה' (ר"ל חמשה קמצין בלמ"ד וסי' במס"ג ושארא לעלה). לַמִּנְחָה ב' (ר"ל ב' פתחין ושארא למנחה, וכן במס"גב' דגשין) וְלַחַטָּאת. וְלַמִּלּוּאִים סימן דכבין וזין למלכינו לשרינו ולכהנינו ולנביאינו לאבתינו ולכל עמך (נחמיה ט לב) כ"א ויקהל דוד את כל שרי שרי ושרי ושרי ושרי (דה"א כח א). לו"ה בעברה דילן פל ולמלואים מכל ב' מלא בליבנא אבני שהם קדמאה פב"ל והדב היש"ן נפל מנחת שי כתקבה בה מלר ולא שם פל לב כי נאמת ב' מלאים בליבנא והיינו כך דפבינא ותבירו אבני שהם ומלואים דדה"א כ"ם ב' גם בם סמור עליו ב' מלא בליבנא ולכן מלת קהוא בל ומלואים ולא קשה מידי). קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת וְאֵת וְאֵת וְאֵת ׀ וְאֵת וְאֵת. וְאֵת כָּל־הָעֵדָה.

עין הסופר

5 וַתִּקָּהֵל הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־הָעֵדָה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
6 לַעֲשׂוֹת׃ וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו
7 וַיִּרְחַץ אֹתָם בַּמָּיִם׃ וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־הַכֻּתֹּנֶת וַיַּחְגֹּר
אֹתוֹ בָּאַבְנֵט וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ אֶת־הַמְּעִיל וַיִּתֵּן
עָלָיו אֶת־הָאֵפֹד וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפֹד
8 וַיֶּאְפֹּד לוֹ בּוֹ׃ וַיָּשֶׂם עָלָיו אֶת־הַחֹשֶׁן וַיִּתֵּן אֶל־
9 הַחֹשֶׁן אֶת־הָאוּרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים׃ וַיָּשֶׂם אֶת־
הַמִּצְנֶפֶת עַל־רֹאשׁוֹ וַיָּשֶׂם עַל־הַמִּצְנֶפֶת אֶל־
מוּל פָּנָיו אֵת צִיץ הַזָּהָב נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּה
10 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
וַיִּמְשַׁח אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּוֹ וַיְקַדֵּשׁ
11 אֹתָם׃ וַיַּז מִמֶּנּוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּמְשַׁח
אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־
12 כַּנּוֹ לְקַדְּשָׁם׃ וַיִּצֹק מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ

לעשות כ"מ במ"מ
הכתנת כ"מ ויחגר כ"מ
המעיל כ"מ
האפד כ"מ במ"ע
ויאפד מ"ו
האורים כ"מ
ציץ כ"מ
הכיר כ"ח במ"ג
ויצק כמ"ו

זֶה הַדָּבָר. וַיֶּאְפֹּד לוֹ. וישם על־המצנפת. אֵת צִיץ הַזָּהָב (א"ה בניקוד נזר נחלקו הספרים ואין אחד מהם שהשוה מדתו אכן הרד"ק במכלול גם בשרשו כתב שכולם נֵזֶר בחמש נקודות, גם בחומש של המכס דא"פ כולם בה' נקודות חוץ מן לא לין טור הקדש דשמות ל"ט ל' דין לחוד בקמץ בשש נקודות וכ"ה במ"נ דפ"ו ולא ידעתי אם בכוונה הוא בשגגה ולכן הנחתיו ומדשתק בעל המסרה נראה שכולם שוין). קדמא וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, תכינא יִקַּח מֹשֶׁה מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה (לקמן פסוק ל'). ואת כל־אשר־בו. (א"ה ויצק הלמ"ד רפה ובכולם נכ"י וס"מ ומן כעיד המחבר לעיל ריש פ' ויקרא גם הרד"ק במכלול ד"ק דף ק"ד ע' אמר ודוגמא בכל הדגש להקל כמו לא יצק עליו שמן, ויצק עליה שמן, והצק לפניו ובדף קכ"ט ע' אמר

עין הקורא

עין הסופר

13 אהרן וימשח אתו לקדשו: ויקרב משה את־
בני אהרן וילבשם כתנת ויחגר אתם אבנט
ויחבש להם מגבעות כאשר צוה יהוה את־
14 משה: ויגש את פר החטאת ויסמך אהרן
15 ובניו את־ידיהם על־ראש פר החטאת: וישחט
ויקח משה את־הדם ויתן על־קרנות המזבח
סביב באצבעו ויחטא את־המזבח ואת־הדם
יצק אל־יסוד המזבח ויקדשהו לכפר עליו:
16 ויקח את־כל־החלב אשר על־הקרב ואת
יתרת הכבד ואת־שתי הכלית ואת־חלבהן
17 ויקטר משה המזבחה: ואת־הפר ואת־ערו
ואת־בשרו ואת־פרשו שרף באש מחוץ
18 למחנה כאשר צוה יהוה את־משה: ויקרב את
איל העלה ויסמכו אהרן ובניו את־ידיהם על־
19 ראש האיל: וישחט ויזרק משה את־הדם על־
20 המזבח סביב: ואת־האיל נתח לנתחיו ויקטר

וילבשם מ"ח · כתנת כל"מ · ויחבש כ"מ · מגבעות כ' מ"ו · ויסמך כ"מ · חמישי · קרנות ד' מ"ו · ערו כל"מ · איל כ"מ · ידיהם כ"מ

שהוא"ד פ"א הפיגל נעלמת מהמכתב, ואילו ראה החכם מ"ש לנגדי רד"ק הכ"ל
הלאשונים לא הי' מפתפק בו). קדמא דויתן ויחגר אתו באבנט, תגירא דויקרב
ויחגר אתם אבנט ויחבש. קדמא ויסמך אהרן ובניו את־ידיהם, תגירא
ותליתאה ויסמכו אהרן ובניו סימן יתיר אחד רבים שנים (ר"ל לשון רבים כשני
גריסין). וישחט ג' בנגינה ריש פסוק ומכונן בטעמיה: סימן ישן יושב גומרו,
ס"א דבית ליה יתב ליה וקם ליה, ס"א רא"ש רביע קמנה שלשלת, את־הדם ויתן.
ויקדשהו. ויקח את־כל־החלב נחלים את־כל. ואת־חלבהן כן תרויהון
נגן בכ"י החלף בלא גיעיא שלא כמשפט). ואת־הפר ואת־ערו. ויקרב את

עין הקורא

עין הסופר

משה את־הראש ואת־הנתחים ואת־הפדר׃
21 ואת־הקרב ואת־הכרעים רחץ במים ויקטר
משה את־כל־האיל המזבחה עלה הוא לריח־
ניחח אשה הוא ליהוה כאשר צוה יהוה את־
22 משה׃ ויקרב את־האיל השני איל המלאים   שישי המלאים
ויסמכו אהרן ובניו את־ידיהם על־ראש האיל׃   פסו' במ"ם
23 וישחט ויקח משה מדמו ויתן על־תנוך אזן־   תנוך כ"ם
אהרן הימנית ועל־בהן ידו הימנית ועל־בהן
24 רגלו הימנית׃ ויקרב את־בני אהרן ויתן משה
מן־הדם על־תנוך אזנם הימנית ועל־בהן ידם
הימנית ועל־בהן רגלם הימנית ויזרק משה את־   ויזרק כל"ם
25 הדם על־המזבח סביב׃ ויקח את־החלב ואת־
האליה ואת־כל־החלב אשר על־הקרב ואת
יתרת הכבד ואת־שתי הכלית ואת־חלבהן   הכליות כ"ם במ"ב
26 ואת שוק הימין׃ ומסל המצות אשר לפני יהוה
לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת
ורקיק אחד וישם על־החלבים ועל שוק הימין׃
27 ויתן את־הכל על כפי אהרן ועל כפי בניו וינף

עין הקורא

עלה הוא לריח־ניחח אשה הוא ליי. ויקרב את־האיל. וישחט ויקח משה. על־תנוך אזן־אהרן. קדמא דוישחט תנוך אזן, בהן ידו, בהן רגלו, תכינא דויקרב תנוך אזנם, בהן ידם, בהן רגלם. ואת־כל־החלב במיעוטם ואת־כל. ואת ואת־שוק. לקח. אחת. וחלת לחם. ויתן את־הכל. כן הוא ובמיעוטם את־הכל.

אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֹתָם מֵעַל
כַּפֵּיהֶם וַיַּקְטֵר הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֹלָה מִלֻּאִים
הֵם לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה הוּא לַיהוָה׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה
אֶת־הֶחָזֶה וַיְנִיפֵהוּ תְנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵיל ויניפהו מ׳
הַמִּלֻּאִים לְמֹשֶׁה הָיָה לְמָנָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִן־הַדָּם שבועי
אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּז עַל־אַהֲרֹן עַל־בְּגָדָיו וְעַל־
בָּנָיו וְעַל־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֶת־אַהֲרֹן אֶת־
בְּגָדָיו וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו בַּשְּׁלוּ אֶת־הַבָּשָׂר
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְשָׁם תֹּאכְלוּ אֹתוֹ וְאֶת־הַלֶּחֶם
אֲשֶׁר בְּסַל הַמִּלֻּאִים כַּאֲשֶׁר צִוֵּיתִי לֵאמֹר אַהֲרֹן צויתי כ״ם
וּבָנָיו יֹאכְלֻהוּ׃ וְהַנּוֹתָר בַּבָּשָׂר וּבַלָּחֶם בָּאֵשׁ יאכלהו כ״ם
תִּשְׂרֹפוּ׃ וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ שִׁבְעַת מפטיר השרפו כל״ת
יָמִים עַד יוֹם מְלֹאת יְמֵי מִלֻּאֵיכֶם כִּי שִׁבְעַת יָמִים מלאת ככ״ב מלאיכם חז״ג
יְמַלֵּא אֶת־יֶדְכֶם׃ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַּיּוֹם הַזֶּה צִוָּה

לְמֹשֶׁה הָיָה. וַיַּז עַל־אַהֲרֹן עַל־בְּגָדָיו בן כמרות לא נכר וי״ו, אלא בתגים ועל־
בגדיו בגרור. וְעַל־בָּנָיו וְעַל־בִּגְדֵי. אֶת־בְּגָדָיו כל קריאה דכותי׳ כמ״ה ואת
בגדיו לא כנס דמפיבשת (ש״ב י״ט כ״ה) וסופרים רבים שגו בזאת הוי״ו להוסיפה
הנה. בַּשְּׁלוּ השי״ן דגושה על פי כל רבותי ספרו. וְאֶת־הַלֶּחֶם. צִוֵּיתִי ה׳ נקוד׳
צִוֵּיתִי ה׳ נקוד׳ (ר״ל כי בכל הקריאה צִוֵּיתִי הצד״י גם הוי״ו בחירק חוץ מן חמשה
שבנקדים צִוֵּיתִי הוי״ו בצר״י ותמצא בנקדין צִוֵּיתִי הצד״י בקבוץ והוי״ו בצר״י). דף
צו צִוֵּיתִי צִוֵּיתִי וכו׳ ויציצו, דסמיכי צִוֵּיתִי צִוֵּיתִי וסי׳ רציצים וסימן אחר
למרכבתן צמתותני. והנותר בבשר. קמץ ומפתח אהל מועד לא תצאו

עין הקורא

עין הסופר

35 יְהוָה לַעֲשֹׂת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ וּפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד — לעשת ע׳ חז
תֵּשְׁבוּ יוֹמָם וָלַיְלָה שִׁבְעַת יָמִים וּשְׁמַרְתֶּם
אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה וְלֹא תָמוּתוּ כִּי־כֵן צֻוֵּיתִי׃ — תמותו ג׳ עיז צויתי כ״ם
36 וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה
ט 1 יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ ס וַיְהִי בַּיּוֹם
הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי — השמיני כל״ס
2 יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אֶל־אַהֲרֹן קַח־לְךָ עֵגֶל בֶּן־בָּקָר
לְחַטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהַקְרֵב לִפְנֵי — תמימם כס״ת
3 יְהוָה׃ וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קְחוּ שְׂעִיר־
עִזִּים לְחַטָּאת וְעֵגֶל וָכֶבֶשׂ בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם
4 לְעֹלָה׃ וְשׁוֹר וָאַיִל לִשְׁלָמִים לִזְבֹּחַ לִפְנֵי יְהוָה — לזבח כח׳
וּמִנְחָה בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן כִּי הַיּוֹם יְהוָה נִרְאָה
5 אֲלֵיכֶם׃ וַיִּקְחוּ אֵת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה אֶל־פְּנֵי — אליכם כט״ו בע״ז
אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָּל־הָעֵדָה וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי
6 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
7 תַּעֲשׂוּ וְיֵרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה — כבוד כ״ם
אֶל־אַהֲרֹן קְרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת־חַטָּאתְךָ
וְאֶת־עֹלָתְךָ וְכַפֵּר בַּעַדְךָ וּבְעַד הָעָם וַעֲשֵׂה — עלתך ג׳ כ״כ

ב׳ דסמיכי בסיכלא ובטעם פן תמתו (לקמן י יו), תכונה דתבנין וּפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד
תֵּשְׁבוּ. כִּי־כֵן צֻוֵּיתִי. וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן. אֵת. בְּיַד־מֹשֶׁה ליווי ביד משה יו״ד
דכתיבי (וסי׳ במב״ג). וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי. קַח־לְךָ. קְחוּ שְׂעִיר־עִזִּים.
וָכֶבֶשׂ. כִּי הַיּוֹם. אֵת אֲשֶׁר צִוָּה. וַיִּקְרְבוּ. קְרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה.
וְאֶת־עֹלָתְךָ. בַּעַדְךָ.

עין הקורא

עין הסופר

את־קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה

8 יהוה: ויקרב אהרן אל־המזבח וישחט את־

ויקרבו דין ליתר פה 9 עגל החטאת אשר־לו: ויקרבו בני אהרן את־

ויטבל חז קרנות ד׳ מ״ז הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על־קרנות

10 המזבח ואת־הדם יצק אל־יסוד המזבח: ואת־

החלב ואת הכלית ואת־היתרת מן־הכבד מן־

הקטיר כל״ס החטאת הקטיר המזבחה כאשר צוה יהוה

העור כ״מ 11 את־משה: ואת־הבשר ואת־העור שרף

12 באש מחוץ למחנה: וישחט את־העלה

וימצאו כ׳ וה׳ וימצאו בני אהרן אליו את־הדם ויזרקהו

המציאום 13 על־המזבח סביב: ואת־העלה המציאו אליו

לנתחיה כ״ם 14 לנתחיה ואת־הראש ויקטר על־המזבח: וירחץ

את־הקרב ואת־הכרעים ויקטר על־העלה

15 המזבחה: ויקרב את קרבן העם ויקח את־

כראשון שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו ויחטאהו

כ״לט״ו כמ״ב שני 16 בראשון: ויקרב את־העלה ויעשה כמשפט:

עין הקורא

אשר־לו. קדמא ויקרבו בני אהרן את־הדם אליו. תנינא וימצאו בני אהרן אליו את־הדם, תליתאה וימצאו בני אהרן את־הדם אליו כן כס״ב ובאבספמיס, ואנכ נחזי אלה האספמי׳ קדמא כדאמרינן ותליתאה כתנינא ולא כ״ל כ״א כתורת פכ״הו (או״כ גם קדמ״ה כתב וימצאו בני אהרן תרין בפרשה קדמאה אליו את־הדם בתראה את הדם אין). ויתן על־קרנת המזבח. ואת־העלה. קדמא חזות כעלה ויקטר על־המזבח, תנינא דוירחץ ויקטר על־העלה המזבחה.
וישחטהו ויחטאהו. ויעשה.

עין הסופר

17 וַיַּקְרֵב אֶת־הַמִּנְחָה וַיְמַלֵּא כַפּוֹ מִמֶּנָּה וַיַּקְטֵר
18 עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר׃ וַיִּשְׁחַט אֶת־ (עלת כ"ח במ"א)
הַשּׁוֹר וְאֶת־הָאַיִל זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעָם
וַיַּמְצִאוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּזְרְקֵהוּ (וימצאו ב' ומ"י)
19 עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְאֶת־הַחֲלָבִים מִן־הַשּׁוֹר
וּמִן־הָאַיִל הָאַלְיָה וְהַמְכַסֶּה וְהַכְּלָיֹת וְיֹתֶרֶת
20 הַכָּבֵד׃ וַיָּשִׂימוּ אֶת־הַחֲלָבִים עַל־הֶחָזוֹת וַיַּקְטֵר (וישימו כ"ש החזות כ"ש)
21 הַחֲלָבִים הַמִּזְבֵּחָה׃ וְאֵת הֶחָזוֹת וְאֵת שׁוֹק
הַיָּמִין הֵנִיף אַהֲרֹן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר
22 צִוָּה מֹשֶׁה׃ וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת־יָדָו אֶל־הָעָם וַיְבָרְכֵם (ידו ג' ת"י)
וַיֵּרֶד מֵעֲשֹׂת הַחַטָּאת וְהָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים׃ (מעשת ב' ח"ז)

ויקרב מלבד. וישחט את השור סימן שור נגח, ס"א מכן תורה, כ"א שור פר מקרין. ואת החלבים מן השור ומן האיל במעוטס ומן האיל והמכסה ואת החזות במעוטס ואת. כאשר צוה משה ג' דסמיכי ס"פ (א"ה לשון זה קשה ומתנגד אל המציאות, כי איכון יתיר ויתיר, ואית חד מנהון ס"פ ואת דין לחוד ותפשתי בשני כ"י אשר לי ולא מצאתי מסור עליו מידי גם במערכת ליתא ודמה לי שאיתחלף לסופר כאשר צוה משה עם כאשר צוה ה' ואיכון תלתא דסמיכי סוף פסוק וביניהון בסדרא לקמן סי' י' ט"ו והלשון המאושר הוא המסור בספרי דילן כאשר צוה משה ג' מייחדין והכוונה כי בכל מקום דכתיב כאשר צוה משה מחובר אליו עבד ה' בר מן ג' דמייחדין כאשר צוה משה מבלי סמיכות עבד ה' ופי' שמות י"ו ב"ד, ודין, ובמ"ח ט"ז ט"ו ולכן על שלשתן מסור בגליונם ג'). ויברכם וירד (א"ה כבר הזכרתי לעיל בפ' מקץ (מג כח) אשר נפתחה כי כל שו"א כת. שאין אחריו אות אחה"ע ולא אות יו"ד הוא נקרא בפתח חטף ר"ל שו"א עם פתח ולכן יש סופרים שינקדו מ"מ אפילו שלא באותיות אחה"ע וינקדו בְּרְכוּ יְבָרְכוּ ישרתו יגרשו וריעיהם בח"פ בי שואיהם נעים להיותם מבנין הכבד הדגוש, אבל אָמְרוּ שׁוֹמְרִים הֶעְצִבוּ ודומיהם בשו"א פשוט לעולם כי לדעת אבותי המדקדקים הקדמונים.

עין הקורא

עין הסופר

ויבא כמז

כבוד כ"מ

23 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ
וַיְבָרְכוּ אֶת־הָעָם וַיֵּרָא כְבוֹד־יְהוָה אֶל־כָּל־הָעָם׃ *

והרא"ע מהם אין באליהם ניצים אבל הם נחים ונקראים עם המלך אשר לפניהם והם אמרו כל בו"ל בחות רפה שקדם לו אחד מסבעת המלכים הוא נח כי הלשון העברית קשה לה רדיפת שלש תנועות או כפגישת הכפל במו הַלְלוּ בְּתֹךְ־בֹּם ובְזָזוּ את בְּזָזֵיהֶם או כאותיות אהו"ע כמו נַהֲרֵי נַהֲלֵי דק בשואים כלה מדרך העברית להאריך קצת ולקרוא אותם כפתח חטף, וגם זה איננו חק כי לפעמים ימהרו גם כן לקרותם נח ולא ישתתפו פתח עמהם כמו כל הַנְּנִי הִנְנִי או יְקָרְאֻנְנִי ולא תמצא יְשַׁחֲרֻנְנִי ולא יִמְצָאֻנְנִי (משלי א' כח) ועוד זולתם, וכן באותיות אהח"ע כמו נַהֲלָה יענר (תלים קכד ד) יַאְדִּיר נֶהְפַּךְ יַהְדָּיו יַחְמֹל יַעְלֵם וזולתם, וכל דיני השו"א תלוים בתנאים רבים, והנה מצאנו לבעל הטעמים שהטעים אֲשֶׁר פְּקֻדוּ (במדבר כו כב) עָלְפוּ שֻׁכְּבוּ (ישעי' נא כ) הראה אֹתְךָ (שמות כז ח) יִשְׁמְתִּי שֹׁמְרוֹן (מיכה א ו) ואתם לֹא תֵצְאוּ (שמות יב כב) וכל דומיהם במרכא מסרת להגיד בעבור שהשו"א בן נחים, והטעים כלו הֹלְכָה (יחזקאל כא יו) בדרגא לפי שזה בשו"א נע ונקרא בח"פ בעבור הכפל, וכן אשר בֵּרְכוֹ (ישעיה יט כה) בדרגא לפי שזה השוא גם הוא נע ונקרא בח"פ, ויאמר בן בלעם בטעמי המקרא שלו ז"ל תנאי ל' ברכה אם יהיה הטעם על הבי"ת יהיה שו"א בוכן כמו בָּרְכוּ נָא (דה"א כט כ) ואשר יהיה על הכ"ף יהיה שוא מניע כמו בעבור תברכני נפשך (בראשית כז יט ולא) חוץ ממקום אחד ולעלא ברכת (דניאל ד לא) וכל ברכת וברכות דכו' כגון ומברכתך יהודך, ברכות אביך עכ"ל; גם בקונטרס המסורת המיוחס לבן אשר כאמרו כדברים האלה: כל ל' ברכה, עם בי"ת מבוכה (כ"ל אם הבי"ת בתנועה משוכה חולם קמץ וצרי) ובה הטעם תמוכ', לעולם (איכה) כדוכה כמו והתברכו בו, ברכו נא ויתברכו בו, ואם טעמ' על כ"ף כבוכ', בפתחא ערוכ', כקצת דרוכה כגון ואברכה מברכיך ברכני גם אני, ברכו ה', חוץ מאחד, במקרא מיוחד, על כ"ף טעמו, והוא כרוך בשמו ולעלא ברכה, עכ"ל. ומה שהתנו החכמים האלה התנאי הזה בל' ברכה דוקא הלא בבאור לבוטת הבלים שבמין הכבד הדגש פדומים לו כגון לשון גירוש ולשון שירות מדוותהון הסנה בזה לפי שלא מצאנו בכל המקרא אחד מלשונות האלה כמוך למלא ומילא עד שיבוא הטעם לאחור אל פ"א הפעל כי אם בלשון ברכה לבדו, ואולם סבת בשתנות השו"א המגיע לבו"ל זוכן כשהמעון בבי"ת או בנגינה מוקדמת שמדרכה לבטל החטף פתח מן האות שבר אחריה כמו שאזכור עוד להלן בפרשה י"ט ל"ו אשר אך מעין ושר ע"ש). וַיֵּצְאוּ וַיְבָרְכוּ. אֶל־כָּל־הָעָם.

עין הקורא

24 ותצא אש מלפני יהוה ותאכל על־המזבח את־
העלה ואת־החלבים וירא כל־העם וירנו ויפלו · וירנו כ"כ
1 על־פניהם: ויקחו בני־אהרן נדב ואביהוא · פניהם כל"מ ואביהוא ככ"כ וישימו כמ"ע
איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה
קטרת ויקריבו לפני יהוה אש זרה אשר לא · ויקריבו כ"מ במ"ם
2 צוה אתם: ותצא אש מלפני יהוה ותאכל
3 אותם וימתו לפני יהוה: ויאמר משה אל־ · אותם מ"ל מ"ע וימתו כ"ת
אהרן הוא אשר־דבר יהוה ׀ לאמר בקרבי · בקרבי ח"ו
אקדש ועל־פני כל־העם אכבד וידם אהרן: · וידם ח"ו
4 ויקרא משה אל־מישאל ואל אלצפן בני עזיאל · מישאל כ"מ עוזיאל כמ"ע
דד אהרן ויאמר אלהם קרבו שאו את־אחיכם · דד כל"מ
5 מאת פני־הקדש אל־מחוץ למחנה: ויקרבו · קרבו [illegible] הגיה קודם המליצות [illegible] על הבי"ת
וישאם בכתנתם אל־מחוץ למחנה כאשר · וישאם ח"ו בכתנתם ח"ו
6 דבר משה: ויאמר משה אל־אהרן ולאלעזר
ולאיתמר ׀ בניו ראשיכם אל־תפרעו ׀ ובגדיכם · ראשיכם כ"מ ובגדיכם כ"מ

ותצא אש. ותאכל. ויפלו ויקחו בני־אהרן. ויתנו בהן אש וישימו עליה, בקמץ ויתני עליהם אש וישימו עליהם. אש זרה אשר לא צוה בי"ד מקומות תשרת הדרגא עם התרכא כפולה למפחא (קו"ה ככר הוכרתי כולם במכפתי הטעמים דף כ"ב). ותצא אש. ותאכל. ויאמר משה אל־אהרן הוא. יי׳ לאמר. ואל־אלצפן (וכן בכ"י של כ"ד גם בסוכלים גם במ"ג דע"ת אבל בבי"י ומ"ג רפ"ו ולאחרים ראל). קרבו ה' מילין בפרי טעמי ולכי דברתי עליהם במק נרלבים. שאו. אחיכם מאת פני־הקדש. בכתנתם כן בכל הספמים אל־אהרן ולאלעזר ולאיתמר בניו (או"ם גם בסוכלים בלא פסק אבל בכ' כ"י גם בתבוביס בפסק ומבר בגלוגו פסק גם במערכת הוא נמנה בכלל פסקין דספר) ראשיכם אל־תפרעו, לגרמיה (קו"ם עיין מכבטי הטעמים דף לד ט).

עי' הקורא

לא־תפרמו ולא תמתו ועל כל־העדה יקצף
ואחיכם כל־בית ישראל יבכו את־השרפה
אשר שרף יהוה: ומפתח אהל מועד לא תצאו 7
פן־תמתו כי־שמן משחת יהוה עליכם ויעשו
כדבר משה: פ
וידבר יהוה אל־אהרן לאמר: יין ושכר אל־ 8 9
תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל־אהל
מועד ולא תמתו חקת עולם לדרתיכם:
ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא 10
ובין הטהור: ולהורת את־בני ישראל את 11
כל־החקים אשר דבר יהוה אליהם ביד־
משה: פ רביעי
וידבר משה אל־אהרן ואל אלעזר ואל־איתמר 12
בניו הנותרים קחו את־המנחה הנותרת
מאשי יהוה ואכלוה מצות אצל המזבח כי
קדש קדשים הוא: ואכלתם אתה במקום 13
קדוש כי חקך וחק־בניך הוא מאשי יהוה

עין הסופר
תפרמו כל"ח
תמתו כ"ח במ"ג
יקצף כל"ח
עליכם כ"מ במ"ח
בבאכם כ"ח
תמתו כ"ח במ"ג
ולהבדיל כ"ח החל ת"ז
ולהורת כ"ל מו"ק והז"ת
אליהם י"ו מ"ח
הנותרים מל"ו הנותרת כת"ז
ואכלוה מ"ח

עין הקורא

ועל כל־העדה יקצף, נקרא ועל כל־העדה תקצף. ואחיכם. אשר שרף (וכן נכ"י וכוגליכו ולחרים). ומפתח אהל. פן־תמתו. וידבר יי אל־אהרן אתה ולהבדיל נ' ונעפס בין האז"ר. את כל־החקים אשר דבר ה' אליהם ביד־משה. וידבר משה אל־אהרן ואל אלעזר נחלים ואל. ואל־איתמר בניו נג' מקומות יתחכדו מסדתי הזקף בתיבה אחת (והזכרתים במשפטי הטעמים דף מ"ז). כי קדש קדשים הוא נ' נטעם מענין מרוע. קמא אתה במקום קדוש, תניגה תאכלו במקום טהור. קמא כי חקך והקבניך הוא;

עין הסופר

14 כִּי־כֵן צֻוֵּיתִי׃ וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת ׀ שׁוֹק — צֻוֵּיתִי כמ"ש
הַתְּרוּמָה תֹּאכְלוּ בְּמָקוֹם טָהוֹר אַתָּה וּבָנֶיךָ
וּבְנֹתֶיךָ אִתָּךְ כִּי־חָקְךָ וְחָק־בָּנֶיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי — ובנתיך כ"ל חז כמ"ש
15 שַׁלְמֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ שׁוֹק הַתְּרוּמָה וַחֲזֵה
הַתְּנוּפָה עַל אִשֵּׁי הַחֲלָבִים יָבִיאוּ לְהָנִיף תְּנוּפָה — יביאו כ"ש
לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לְךָ וּלְבָנֶיךָ אִתְּךָ לְחָק־עוֹלָם
16 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ וְאֵת ׀ שְׂעִיר הַחַטָּאת דָּרֹשׁ — דרש כחז. המישי
דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שֹׂרָף וַיִּקְצֹף עַל־אֶלְעָזָר — שרף ת"ז ויקצף כל"ש
17 וְעַל־אִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן הַנּוֹתָרִם לֵאמֹר׃ מַדּוּעַ — הנותרם מ"ז וח"ז
לֹא־אֲכַלְתֶּם אֶת־הַחַטָּאת בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי — מדוע כב"כ
קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא וְאֹתָהּ ׀ נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת
18 אֶת־עֲוֺן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְהוָה׃ הֵן — עליהם כ"מ במ"ג
לֹא־הוּבָא אֶת־דָּמָהּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אָכוֹל — הובא כל"ש פנימה מ"ז אכול ב' מ"ז
19 תֹּאכְלוּ אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוֵּיתִי׃ וַיְדַבֵּר — צִוֵּיתִי כ"ש
אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה הֵן הַיּוֹם הִקְרִיבוּ אֶת־חַטָּאתָם — הקריבו כ"ש

עין הקורא

תניכ' פי חקך וחקבניך נתנו (א"ס כל חקה חקכם דפוי הקו"ף שלא כמשפט תבידיהם בעלי הכפל כמו עזה עזכם עליכם שכולם דגושים, וכ"ל שנרפו אף להקל על הקריאה בעבור התחברות הקו"ף והכ"ף שהם ממוצא אחד ואילו כדגשו יהיו שם ג' אותיות דגושות ממוצא אחד ויכבד על הקריאה לכך הרפו הקו"ף והביאו הש"א כנע לביות כח והוקל הקריאה). ואת חזה. ואת ׀ שוק. מזבחי שלמי בני כן ברור. ותנה. על אשי. אתך ז' (א"ה זה ט"ב וכ"ל ט"ז וכמו שמסור כאן במס"ג ואת ׀ שעיר. ויקצף על־אלעזר. מדוע (בכ"י מדוע). במקום. היא. ואתה נתן. לכפר עליהם סמך עליכם. צויתי. צויתי זכרתי למעלה בסוף ז'. וידבר אהרן אל־משה הן היום הקריבו.

עין הסופר

ואת־עלתם לפני יהוה ותקראנה אתי כאלה | עלתם מל׳ ותקראנה
ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני יהוה: | ג׳ כ״פ הייטב כ״כ
20 וישמע משה וייטב בעיניו: פ ששי | וייטב כל״ט

יא

1 וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר אלהם: | אלהם כוו׳ במי״ו
2 דברו אל־בני ישראל לאמר זאת החיה אשר
3 תאכלו מכל־הבהמה אשר על־הארץ: כל
מפרסת פרסה ושסעת שסע פרסת מעלת | ושסעת כ״ח פרסת דין מ״ו
4 גרה בבהמה אתה תאכלו: אך את־זה לא
תאכלו ממעלי הגרה וממפרסי הפרסה את־ | וממפרסי דין ח״ו
הגמל כי־מעלה גרה הוא ופרסה איננו מפריס | מפריס כמ״י
5 טמא הוא לכם: ואת־השפן כי־מעלה גרה הוא
6 ופרסה לא יפריס טמא הוא לכם: ואת־הארנבת | יפריס ט״י
כי־מעלת גרה הוא ופרסה לא הפריסה טמאה | הפריסה מ״י
7 הוא לכם: ואת־החזיר כי־מפריס פרסה הוא | החזיר כמ״י
ושסע שסע פרסה והוא גרה לא־יגר טמא | ושסע מל׳
8 הוא לכם: מבשרם לא תאכלו ובנבלתם לא

עין הקורא

ואכלתי חטאת. הייטב כאוס לכן עוד שהיא מלה זרה והי׳ דינה להיות הֵייטב (וכ״ב במכלול). וידבר ה׳ ה׳ בטעם באורי׳. לאמר אלהם. דברו אל־בני לית דסמיך. זאת החיה. מכל. כל מפרסת. ושסעת שסע פרסת. בבהמה ו׳ דגשין. אך את־זה ב׳ ר״פ בטעם בתכין לא תאכלו, תאכלו. ממעלי. וממפרסי הפרסה. את־הגמל במקצתם אֶת. קדמא ופרסה איננו מפריס, תרגום ופרסה לא יפריס, תליתאה ופרסה לא הפריסה. ואת־השפן. ואת־החזיר במקצתם ואֶת. ושסע שסע פרסה והוא גרה.

עין הסופר

9 תִגָּעוּ טְמֵאִים הֵם לָכֶם׃ אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל
אֲשֶׁר בַּמָּיִם כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּמַּיִם — סנפיר כ״מ
10 בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים אֹתָם תֹּאכֵלוּ׃ וְכֹל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ
סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים מִכֹּל שֶׁרֶץ
הַמַּיִם וּמִכֹּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר בַּמָּיִם שֶׁקֶץ הֵם
11 לָכֶם׃ וְשֶׁקֶץ יִהְיוּ לָכֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ
12 וְאֶת־נִבְלָתָם תְּשַׁקֵּצוּ׃ כֹּל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר
13 וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּמָּיִם שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃ וְאֶת־אֵלֶּה
תְּשַׁקְּצוּ מִן־הָעוֹף לֹא יֵאָכְלוּ שֶׁקֶץ הֵם אֶת־הַנֶּשֶׁר
14 וְאֶת־הַפֶּרֶס וְאֵת הָעָזְנִיָּה׃ וְאֶת־הַדָּאָה וְאֶת־הָאַיָּה — העזניה כ״כ
15 16 לְמִינָהּ׃ אֵת כָּל־עֹרֵב לְמִינוֹ׃ וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־ — למינה כמ״ע. ערב כה״ו. למינו כמ״ע
17 הַתַּחְמָס וְאֶת־הַשָּׁחַף וְאֶת־הַנֵּץ לְמִינֵהוּ׃ וְאֶת־ — למינהו ככ״כ
18 הַכּוֹס וְאֶת־הַשָּׁלָךְ וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף׃ וְאֶת־הַתִּנְשֶׁמֶת — הכוס כל״מ. הינשוף כ״מ
19 וְאֶת־הַקָּאָת וְאֶת־הָרָחָם׃ וְאֵת הַחֲסִידָה הָאֲנָפָה — החסידה כ״מ
20 לְמִינָהּ וְאֶת־הַדּוּכִיפַת וְאֶת־הָעֲטַלֵּף׃ כֹּל שֶׁרֶץ — הדוכיפת כנ״ו ומ״ע
21 הָעוֹף הַהֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃ אַךְ אֶת־ — ההלך כל״מ כנ״ו

עין הקורא

את־זה תֹּאכְלוּ סימן בענין דקודמו זה ואת תֹּאכְלוּ וקדמו ם תֹּאכֵלוּ. כֹּל אשר־לו. וּבַנְּחָלִים אתם. קדמא וכל אשר אין־לו, תגיכה כל אשר אין־לו. מכל. ומכל. שקץ הם לכם ב׳ בענין לא תאכלום, ובאלה שקץ היא תְּשַׁקְּצוּ. את־הנשר ואת־הפרס וְאֵת. ואת־הדאה פגינה במקל, בראה והראה. אֵת כל־ערב, בראה ואֵת כל־ערב פי׳ את השמים ואת־הארץ. ואת בת היענה. התחמס ואת־הכוס. ואת־הקאת (הו״ה גם הרד״ק בשרשו גם הרא״ע בתילים ק״ב הכיר קמצות כאל״ף גם הר״ם הנקדן הכיר קאת רחם בגלגל הקמצין). ואת החסידה האנפה לית נגד והאנפה. ואת־הדוכיפת

עין הסופר

זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע
לו קרי אֲשֶׁר־לֹא כְרָעַיִם מִמַּעַל לְרַגְלָיו לְנַתֵּר בָּהֵן עַל־
22 הָאָרֶץ׃ אֶת־אֵלֶּה מֵהֶם תֹּאכֵלוּ אֶת־הָאַרְבֶּה לְמִינוֹ
החרגל מז וְאֶת־הַסָּלְעָם לְמִינֵהוּ וְאֶת־הַחַרְגֹּל לְמִינֵהוּ
23 וְאֶת־הֶחָגָב לְמִינֵהוּ׃ וְכֹל שֶׁרֶץ הָעוֹף אֲשֶׁר־
24 לוֹ אַרְבַּע רַגְלָיִם שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃ וּלְאֵלֶּה
הנגע כ"ח נמ"ל תִּטַּמָּאוּ כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃
25 הנשא כ"ח נמ"ל וְכָל־הַנֹּשֵׂא מִנִּבְלָתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־
26 הָעָרֶב׃ לְכָל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִוא מַפְרֶסֶת
פַּרְסָה וְשֶׁסַע ׀ אֵינֶנָּה שֹׁסַעַת וְגֵרָה אֵינֶנָּה
מַעֲלָה טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם
27 הולך י' מז יִטְמָא׃ וְכֹל ׀ הוֹלֵךְ עַל־כַּפָּיו בְּכָל־הַחַיָּה
ההלכת כ"ח הַהֹלֶכֶת עַל־אַרְבַּע טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל־הַנֹּגֵעַ
28 בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ וְהַנֹּשֵׂא אֶת־נִבְלָתָם
יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב טְמֵאִים הֵמָּה

עין הקורא

לית וחד והדוכיפת. אשר־לא. בָּהֵן. את־אֵלֶּה מהם. את־הָאַרְבֶּה. ואת־החרגל למינהו. (בכ"י וּלְאֵלֶּה). קדמא וכל־הנשא מנבלתם, תנינא והנשא את־נבלתם, תליתאה והנשא את־נבלתה. יכבס בגדיו וטמא כן כולם נעכין ודנים בתים וקוריס יכבס בגדיו וטמא. לְכָל־הבהמה אשר הוא כמקלתם אשר־. ושסע ׀ אֵינֶנָּה במיעוטס ושסע. (איננה מעלה הם"ס דגש בנבילת דמיק עיין הקדמת המחבר) וכל ׀ הולך. קדמא דולאלה תטמאו ותנינא דוכל הולך, כל־הנגע בנבלתם יטמא עד־הערב, תליתאה דאלה, כל־הנגע בהם במתם יטמא עד־הערב, רביעאה דאך מעין, ונגע בנבלתם יטמא, חמישאה דולי ימות, הנגע בנבלתה יטמא עד־הערב. והנשא טמאים המה לכם לית ובקרא טמאים הם.

עין הסופר

29 לָכֶם׃ ס וְזֶה לָכֶם הַטָּמֵא בַּשֶּׁרֶץ
הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ הַחֹלֶד וְהָעַכְבָּר וְהַצָּב — השרץ כח׳ / החלד ח׳
30 לְמִינֵהוּ׃ וְהָאֲנָקָה וְהַכֹּחַ וְהַלְּטָאָה וְהַחֹמֶט — והכח ח׳ / והלטאה אין הלמ"ד רבתי
31 וְהַתִּנְשָׁמֶת׃ אֵלֶּה הַטְּמֵאִים לָכֶם בְּכָל־הַשָּׁרֶץ — והחמט ח׳
32 כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם בְּמֹתָם יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ וְכֹל — במתם כח׳
אֲשֶׁר־יִפֹּל עָלָיו מֵהֶם ׀ בְּמֹתָם יִטְמָא מִכָּל־כְּלִי־ — יפל כל"מ
עֵץ אוֹ בֶגֶד אוֹ־עוֹר אוֹ שָׂק כָּל־כְּלִי אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂה
מְלָאכָה בָּהֶם בַּמַּיִם יוּבָא וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב — יובא כ"מ
33 וְטָהֵר׃ וְכָל־כְּלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר־יִפֹּל מֵהֶם אֶל־תּוֹכוֹ שביעי — תוכו כט"ז
34 כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא וְאֹתוֹ תִשְׁבֹּרוּ׃ מִכָּל־ — בתוכו כמ"ז / תשברו ח׳
הָאֹכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו מַיִם יִטְמָא — יבואו׳ ע"ז
וְכָל־מַשְׁקֶה אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה בְּכָל־כְּלִי יִטְמָא׃
35 וְכֹל אֲשֶׁר־יִפֹּל מִנִּבְלָתָם ׀ עָלָיו יִטְמָא תַּנּוּר
וְכִירַיִם יֻתָּץ טְמֵאִים הֵם וּטְמֵאִים יִהְיוּ לָכֶם׃ — וכירים כ"כ
36 אַךְ מַעְיָן וּבוֹר מִקְוֵה־מַיִם יִהְיֶה טָהוֹר וְנֹגֵעַ — ובור כ"מ נמ"ס

עין הקורא

החלד והעכבר והלטאה הלמ"ד דגושה ומה נודע שבס"ס גדולה ולא מיוסדה. וכל אשר־יפל־עליו במקצתם אשר־יפל. מהם ׀ במתם. מכל־כלי־עץ או בגד או־עור או שק ד׳ (ר"ל ד׳ קמצין וכן הוא במסרת כל שק פתח בס"ד קמצין וכל השק בשק וכל אס"ק דכו׳ קמן). כל־כלי אך כמ"ג כל־כלי. אשר־יעשה מלאכה. וטמא עד־הערב וטהר ב׳ דסמיכי פ"פ באורי׳ כל נפש לאחרי מות. וכל־כלי־חרש. כל אשר. מכל־האכל במקצתם מכל. אשר יבוא וכל אשר־יפל מנבלתם ׀ עליו (או"ה גם בכי"י במרכ׳ לא במונח וכן בסונציגו וקדמונים אחרים וכן עיקר בעבור הפסק כמבואר במשפטי הטעמים רק ט"ז). יתץ לית. אך מעין (או"ה כעי"ן בשוא לבד וכמ"ס בלא מתג בס"מ וכ"י בעמר הו"ד וכ"ב

עין הסופר

בְּנִבְלָתָם יִטְמָא׃ וְכִי יִפֹּל מִנִּבְלָתָם עַל־כָּל־ 37
זְרוּעַ כ"ב | זֶרַע זֵרוּעַ אֲשֶׁר יִזָּרֵעַ טָהוֹר הוּא׃ וְכִי יֻתַּן־ 38
מַיִם עַל־זֶרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא
יָמוּת כמ"ז | לָכֶם׃ ס וְכִי יָמוּת מִן־הַבְּהֵמָה 39
הִיא י"ח כתיב יוד | אֲשֶׁר־הִיא לָכֶם לְאָכְלָה הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא
וְהָאֹכֵל כ"ח | עַד־הָעָרֶב׃ וְהָאֹכֵל מִנִּבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו 40
וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהַנֹּשֵׂא אֶת־נִבְלָתָהּ יְכַבֵּס
בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ 41

הר"מ הנקדן ז"ל: ואבאר דין חטף פתח גדול וח"פ קטן; כל אחה"ע דינו לינקד בחטף פתח ולא בחטף לבדו יען כי אותיות אחה"ע כפתחות תמיד אין כח באדם לבטא החטף לבדו ע"כ חברו עמו הפתח כדי לפתוח מיד האות עם החטף אבל החטף עיקר, עכ"ל כי כל הברת אה הנאה לפני אחה"ע הראוי להיות בחטף יהי' בח"פ כמו בְּנֵי־הַגֹּלָה מְהָרִי תמאנו וגו', וכן נראה התיבה כמו גָּלָה הָזֹק יְאַמֵּץ, ושלא' עצמלין יש ומשכין אותו לחטף לבד והם הרגש כמו נֶאְדַּר יְהֻדוּ לְהַטּוֹת וגו' כי הלמ"ד הנוספה בדין כל שני שוא"ים רצופים אשר הראשון שכן ודפה והשני דגש ומניע כאשר פירשתי בְּיָחַדְ. וכן נגינה מיקרמת עמעלת ח"פ כמו נִשְׁבַּעְנוּ אֲנַחְנוּ שְׁמַעְנוּ יְדַעְנוּ, ומלת הָאֹהֱלָה יוצאה מן הכלל כי הנגינה מוקדמת וכח"פ (ולפי גירסת ספרינו גם אֲרִידָה דפ' וידא י"ש כ"ג יוצאה מן הכלל אלא שבוה נחלקו הסופרים ויש נוקדים שו"א לבד). וכן חירק באית שימוש לפני ל' הויה (ותיות) מבטל ח"פ כמו יְהִי תִּהְיוּ (יהיו תִּהְיוּ נִהְיָה) מִהְיוֹת (וכן כל' מִחְיָה ומִהְיוֹת) ולא החירק באות ועיקר אינו מבטל כמו נֶחְרוּ מְהָרוּ, והספרדים מוסיפין עוד אחר ויאל באשר אחרי אות אחה"ע יש יו"ד כמו יִשְׁמַעְיָה יְדַעְיָה. (רעיון זרחיר) והטעם לפי שהברת אחה"ע נוטה קצת לחירק בעבור היו"ד שאחריה ואין אות כפתחת עכ"ל כן נבאר חטף לבדו, עכ"ל. גם החכם הרש"ן בנעל ס"ש הזכיר התמן הזה בלי אחר בס' יהושע פי' ו' ע"כ לא בסוף לבוכו בלתי מאושר והיה צריך לכייס אוץ מן הָחַיָּה וְהָחַיָּה יִחְיוּ יתחיות וכלשון הפעיל שאין היו"ד בהם מבטל הח"פ. גם למחבר דילן הוא יהב"י דברים בענין זה בדרכי המתק אשר לו והעתיקם להלן בפ' אחרי מות ט"ו ז' הנל יעמד שי ומשם תקחם אליך). מקוה־מים׃ וכי יתן־מים.

עין הקורא

עין הסופר

42 עַל־הָאָרֶץ שֶׁקֶץ הוּא לֹא יֵאָכֵל׃ כֹּל הוֹלֵךְ עַל־ — הולך י׳ מ״ו
גָּחוֹן וְכֹל ׀ הוֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע עַד כָּל־מַרְבֵּה — גחון ו׳ רבתי / הולך י׳ מ״ו
רַגְלַיִם לְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ
43 לֹא תֹאכְלוּם כִּי־שֶׁקֶץ הֵם׃ אַל־תְּשַׁקְּצוּ אֶת־ — תאכלום מ״ו
נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ וְלֹא תִטַּמְּאוּ — נפשתיכם כמ״ו ומ״ו
44 בָּהֶם וְנִטְמֵתֶם בָּם׃ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם — ונטמתם ח״ס
וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אָנִי — והייתם כפ״י במ״ו / קדשים כמ״ו
וְלֹא תְטַמְּאוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל־הַשֶּׁרֶץ — נפשתיכם כמ״ו ומ״ו
45 הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ׃ * כִּי ׀ אֲנִי יְהוָה הַמַּעֲלֶה — מפטיר / הרמש כ״מ
אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיֹת לָכֶם לֵאלֹהִים — להית ח׳ מ״ו כליב׳

עין הקורא

כל הולך. וכל ׀ הולך. סימן וזה לכם (לעיל פסוק כט) בשרץ השרץ על־
הארץ, וכל־השרץ השרץ על־הארץ (פסוק מא) כל הולך על גחון לכל־
השרץ השרץ על־הארץ, אל־תשקצו בכל־השרץ השרץ, כי אני ה׳ אלהיכם
(פסוק מד) בכל־השרץ הרמש על־הארץ, זאת תורת (פסוק מו) ולכל־נפש
השרצת על־הארץ. מרבה ר׳ (ר״ל כל מרבה בסגול כי מן דין בסוף בגל״י ואל
למרבה המשרה, גם הרד״ק במכלול בכינויים מבנין הפעיל בגזרת הפעלים שלמדיה״ן
ה״א כתב הזכירו עם דומים אחרים הגרויים כמשפטם, גם בעל המסורה הגדיל
בכלל מלין דמייחדין קמצין לא בחכמים רבים לא עמדו על סוד המסורה והשקבתה
אלא כהלכה, והעניני לפ׳ חוקת ... (או״ה בבי״י
אל־תשקצו הלו״ף בגעיא בנידה ובמשפט). ולא תטמאו בהם. תגינה ולא
תטמאו את־נפשתיכם. קדמא כי אני ה׳ תגינה כי ׀ אני ה׳. והייתם.
כי קדוש אני ב׳ דסמיכי בינין. (או״ה הרב היש ן בעל מ״ז כתב וז״ל המס...
מאריך בה״א לא במ״ס וכן הוא לב״א עכ״ל, וזה דבר שאין לו שחר כי המתיגה הקר...
לס״פ וח״ק וח״ם בלתי כדאת לעולם אך ולא יעבור, אבל בטעמיה הכבדה שתחת הה
יתכן התחלקת ובבר מלאנו בדומיו מחלקת ב״א וב״נ במו אלל הכתב׳ והמכ׳ והמ...
וריציהם, ומחבר דילן בבר הגמילני על בירורם ובמ״ב בפ׳ בא י״ב ג׳ ובב׳ ...
ב״ה ב״א ובמקומות וולתם, ובכל הספרים דדפים וכב״י המ״ס במתג ... הה״א כי

עין הסופר

46 והייתם קדשים כי קדוש אני: זאת תורת
(הרמשת נ' וחז) הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרמשת במים
47 (השרצת חז להבדיל כל"מ) ולכל־נפש השרצת על־הארץ: להבדיל בין
(הטהר ה' חז) הטמא ובין הטהר ובין החיה הנאכלת ובין
החיה אשר לא תאכל: פ

יב

1 2 וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני
(תזריע כ"כ) ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר
(דותה חז) וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטמא:
3 4 (ימול כט"ז) וביום השמיני ימול בשר ערלתו: ושלשים
(תשב ככ"כ) יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה בכל־
(הבא ט' חז) קדש לא־תגע ואל־המקדש לא תבא עד־
5 (מלאת ככ"כ) מלאת ימי טהרה: ואם־נקבה תלד וטמאה
(שבעים חז) שבעים כנדתה וששים יום וששת ימים
6 (ובמלאת חז) תשב על־דמי טהרה: ובמלאת ׀ ימי טהרה
(תביא כט"ז) לבן או לבת תביא כבש בן־שנתו לעלה ובן־
(תר חז) יונה או־תר לחטאת אל־פתח אהל־מועד
7 (והקריבו כט"ז) אל־הכהן: והקריבו לפני יהוה וכפר עליה

ספיקה במברת). זאת תורת. וכל נפש. ולכל־נפש השרצת. להבדיל
נ' בטעם מזורי' בין היום ובין הלילה. הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל.

עין הקורא

אשה כי תזריע. וביום השמיני. נסדין עניכה דסמיך ימי טהרה (מפיק)
דסמיך דמי טהרה (לא מפיק) כימן יהורה. לא־תגע. קדמא דושלשים תשב
ברמי טהרה, תניכא דואם נקבה תשב על־דמי טהרה. ובמלאת ׀ ימי.
או לבת תביא. אל־פתח אהל־מועד בנויתוס אל־פתח.

עין הסופר

וְטָהֲרָה מִמְּקֹר דָּמֶיהָ זֹאת תּוֹרַת הַיֹּלֶדֶת — ממקר חס׳ דמיה כמ״ל הילדת מ״ו

8 לַזָּכָר אוֹ לַנְּקֵבָה׃ וְאִם־לֹא תִמְצָא יָדָהּ דֵּי

שֶׂה וְלָקְחָה שְׁתֵּי־תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶחָד

לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן — לעלה כ״מ

וְטָהֵרָה׃ פ

יג

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

2 אָדָם כִּי־יִהְיֶה בְעוֹר־בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ־סַפַּחַת אוֹ — בעור כל״מ

בַהֶרֶת וְהָיָה בְעוֹר־בְּשָׂרוֹ לְנֶגַע צָרָעַת וְהוּבָא — והובא כ״מ

אֶל־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל־אַחַד מִבָּנָיו הַכֹּהֲנִים׃

3 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר וְשֵׂעָר

בַּנֶּגַע הָפַךְ לָבָן וּמַרְאֵה הַנֶּגַע עָמֹק מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ — עמק כ״מ

4 נֶגַע צָרַעַת הוּא וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטִמֵּא אֹתוֹ׃ וְאִם

בַּהֶרֶת לְבָנָה הִוא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְעָמֹק אֵין

מַרְאֶהָ מִן־הָעוֹר וּשְׂעָרָה לֹא־הָפַךְ לָבָן וְהִסְגִּיר — מראה כ״מ והסגיר כ״מ

5 הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן — ימים כל״מ בם״א

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה הַנֶּגַע עָמַד בְּעֵינָיו לֹא־ — השביעי כ״מ בם״ג

עין הקורא

וטהרה ממקר ג׳ ממקור ישראל. או לנקבה. די שה ולקחה שתי.
כי־יהיה בעור. שאת. אחד מבניו. בעור־הבשר הפך לבן במיעוטם
הפך ולבן. הנגע עמק. נגע צרעת הוא ד׳ דסמיכי (ר״ל מלת הוא אצל
צרעת אינון ד׳ בפרש׳ והם דין ובפסוק ט״ו ול׳ ומ״ט ואלה כולהון היא). וראהו
ואת בהרת. ושערה לא־הפך לית לא מפיק ה׳ וחד מפיק ה׳ ושערה הפך
וכו׳ דסמיך לא לא מפיק ה׳. וראהו הכהן ד׳ דסמיכי בענין דיסא בסוקיא קדמאה
וראהו הכהן ביום השביעי והנה הנגע, תנינ (פסוק יז) וראהו הכהן והנה
נהפך, תליתאה (פסוק כו) וראהו הכהן ביום השביעי אם פשה, רביעאה (פס׳ לו)

עין הסופר

והסג׳ירו כ״מ — פָּשָׂה הַנֶּגַע בָּעוֹר וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים
שֵׁנִית׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֵׁנִית 6
וְהִנֵּה כֵּהָה הַנֶּגַע וְלֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בָּעוֹר וְטִהֲרוֹ
הַכֹּהֵן מִסְפַּחַת הִוא וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְטָהֵר׃ וְאִם־ 7
פשה ככ״כ הראתו מז — פָּשֹׂה תִפְשֶׂה הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר אַחֲרֵי הֵרָאֹתוֹ
אֶל־הַכֹּהֵן לְטָהֳרָתוֹ וְנִרְאָה שֵׁנִית אֶל־הַכֹּהֵן׃
וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פָּשְׂתָה הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר 8
וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן צָרַעַת הִוא׃ פ
נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃ 9
והיא י״ח כתיב י׳ — וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת־לְבָנָה בָּעוֹר וְהִיא 10
הָפְכָה שֵׂעָר לָבָן וּמִחְיַת בָּשָׂר חַי בַּשְׂאֵת׃
נושנת ט״ז — צָרַעַת נוֹשֶׁנֶת הִוא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן 11

עין הקורא

וראהו הכהן והנה פשה, וחד במלעל פסוק (ג׳) וראהו הכהן וטמא אתו, ושארא כולהון וראה הכהן. שבעת ימים שנית ג׳ דסמיכי בתנין ודאהו הכהן קדמאה, והתגלח (פסוק לג) וכבסו את אשר בו (פסוק נד), ושארא שבעת ימים. סימן כל וראהו הכהן דסמיך לו והנה הכהן נוקף והנה בתבירא, וכל וראהו הכהן שלא סמוך לו והנה אין הכהן נוקף. סימן בתוריע כל וראה הכהן והנה הכהן נדניע במ״א וראה הכהן והנה פשתה וסי׳ פשתה בנזוא. וראה הכהן אתו. ולא־פשה הנגע לית דסמיך (ר״ל ושארא כולהון לא פשה). לטהרתו. וטמאו הכהן צרעת היא. נגע צרעת. באדם ד׳ קמצין (וסי׳ בטע״ג). וראה הכהן ד׳ בטעם בינכין וסי׳ שאת לבנה (דפסוק י׳) כהתה (י״ג) והנה מראה (כ׳) בגור בגדים (לט). סימן בתוריע ומצורע היכא דאית והנה כהה והנה לא פשה והנה מגנון בטעמא וכל והנה דסמיך אל הנגע שאת מראה אין מראה כולהון והנה הפוך. והיא הפכה. ומחית (כדלה ומחית דוגמת כל ל׳ תהיה יהיה המכונן בטעמא וכ״ה בס״מ וכ״י ועיין בס׳ תלוה כ״ח כ״כ ברשת נגבת וכו׳ במיכי י״ח ל״ו אך מינין) בשאת בפרחון בערך אוק בשאת לשאת דפין להקל (וכ״כ במכלול) אבל ברוב לא הפספסים דושין. וטמאו.

עין הסופר

12 לֹא יַסְגִּרֶנּוּ כִּי טָמֵא הוּא׃ וְאִם־פָּרוֹחַ תִּפְרַח יסגרנו ח"ס / פרוח ע"ז
הַצָּרַעַת בָּעוֹר וְכִסְּתָה הַצָּרַעַת אֵת כָּל־עוֹר
הַנֶּגַע מֵרֹאשׁוֹ וְעַד־רַגְלָיו לְכָל־מַרְאֵה עֵינֵי
13 הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כִסְּתָה הַצָּרַעַת אֶת־
כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטִהַר אֶת־הַנָּגַע כֻּלּוֹ הָפַךְ לָבָן טָהוֹר טהור / כל"מ נמ"ס
14 15 הוּא׃ וּבְיוֹם הֵרָאוֹת בּוֹ בָּשָׂר חַי יִטְמָא׃ וְרָאָה הראות / כל"מ
הַכֹּהֵן אֶת־הַבָּשָׂר הַחַי וְטִמְּאוֹ הַבָּשָׂר הַחַי
16 טָמֵא הוּא צָרַעַת הוּא׃ אוֹ כִי יָשׁוּב הַבָּשָׂר ישוב כ"מ
17 הַחַי וְנֶהְפַּךְ לְלָבָן וּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן
וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ הַנֶּגַע לְלָבָן וְטִהַר הַכֹּהֵן אֶת־
הַנֶּגַע טָהוֹר הוּא׃ פ • שלישי
18 19 וּבָשָׂר כִּי־יִהְיֶה בוֹ־בְעֹרוֹ שְׁחִין וְנִרְפָּא׃ וְהָיָה בערו כל"מ / שחין כל"מ
בִּמְקוֹם הַשְּׁחִין שְׂאֵת לְבָנָה אוֹ בַהֶרֶת לְבָנָה במקום / כ"ע
20 אֲדַמְדָּמֶת וְנִרְאָה אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן
וְהִנֵּה מַרְאֶהָ שָׁפָל מִן־הָעוֹר וּשְׂעָרָהּ הָפַךְ
לָבָן וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן נֶגַע־צָרַעַת הִוא בַּשְּׁחִין
21 פָּרָחָה׃ וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה אֵין־בָּהּ שֵׂעָר
לָבָן וּשְׁפָלָה אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר וְהִיא כֵהָה והיא י"ס / כתיב י'

עין הקורא

לא יסגרנו כי טמא. וכסתה. ועד־רגליו. או כי ישוב. וראהו הכהן ב' נעמים ניגנין נהפך, פשה. ובשר כי־יהיה בו־בערו שחין. תניכא כי־יהיה בערו מבית־איש. כל תוליע יהיה כו' ולית נה יהיה בו'. והיה נהליס יהיה. או בהרת. נגע־צרעת היא בשחין פרחה. ואם יראנה הכהן כ' דכמיפי נעמים ניגנין ליפי פסוק אין בה, אין בבהרת. כהה.

עין הסופר

22 וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים׃ וְאִם־פָּשֹׂה תִפְשֶׂה והסגירו כ"מ פשה כנ"כ
23 בָּעוֹר וְטִמֵּא הַכֹּהֵן אֹתוֹ נֶגַע הִוא׃ וְאִם־תַּחְתֶּיהָ תחתיה כ"מ
תַּעֲמֹד הַבַּהֶרֶת לֹא פָשָׂתָה צָרֶבֶת הַשְּׁחִין תעמד כ"מ
24 הִוא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן׃ ס רביעי (שני כשהן מחוברין) אוֹ
בָשָׂר כִּי־יִהְיֶה בְעֹרוֹ מִכְוַת־אֵשׁ וְהָיְתָה מִחְיַת בערו כל"מ
הַמִּכְוָה בַּהֶרֶת לְבָנָה אֲדַמְדֶּמֶת אוֹ לְבָנָה׃
25 וְרָאָה אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ שֵׂעָר לָבָן
בַּבַּהֶרֶת וּמַרְאֶהָ עָמֹק מִן־הָעוֹר צָרַעַת הִוא עמק כמז
בַּמִּכְוָה פָּרָחָה וְטִמֵּא אֹתוֹ הַכֹּהֵן נֶגַע צָרַעַת
26 הִוא׃ וְאִם ׀ יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה אֵין־בַּבַּהֶרֶת
שֵׂעָר לָבָן וּשְׁפָלָה אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר וְהִוא כֵהָה
27 וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם־פָּשֹׂה תִפְשֶׂה בָּעוֹר וְטִמֵּא
28 הַכֹּהֵן אֹתוֹ נֶגַע צָרַעַת הִוא׃ וְאִם־תַּחְתֶּיהָ
תַעֲמֹד הַבַּהֶרֶת לֹא־פָשְׂתָה בָעוֹר וְהִוא כֵהָה

עין הקורא

נגע הוא בחלים. נגע הוא וכן במסרת וכן פירשו מקצת המפרשים ולמי שודעת
כחמת בלתי לה' לבדו. קדמא ואם־פשה תפשה בעור, תבינא ואם־פשה יפשה
הנתק בעור. קדמ' ואם־תחתיה תעמד, תבינ' ואם־תחתיה תעמד הבהרת.
לא פשתה. או בשר כי־יהיה. והיתה מחית בחלים מחית (הו"ה עיין מ"ש
לעיל י"ח ל"ו). נהפך. נגע צרעת הוא. קדמא וראה הכהן וטמא אתו
הכהן, תבינ' וראה הכהן וטמא הכהן אתו. סימן פסוקים דמתחלין וראה
וטמא אתו הכהן ובאלה וטמא הכהן אותו. והנה אין־בבהרת. וראהו הכהן
ביום השביעי אם־פשה תפשה בעור. לא־פשתה בעור.

עין הסופר

שאת המכוה הוא וטהרו הכהן כי־צרבת
המכוה הוא: פ חמישי
29 ואיש או אשה כי־יהיה בו נגע בראש או בזקן:
30 וראה הכהן את־הנגע והנה מראהו עמק מן־
העור ובו שער צהב דק וטמא אתו הכהן צהב כל״ם
31 נתק הוא צרעת הראש או הזקן הוא: וכי־יראה
הכהן את־נגע הנתק והנה אין־מראהו עמק
מן־העור ושער שחר אין בו והסגיר הכהן שחר כל״ם
32 את־נגע הנתק שבעת ימים: וראה הכהן את־
הנגע ביום השביעי והנה לא־פשה הנתק ולא־
היה בו שער צהב ומראה הנתק אין עמק מן־
33 העור: והתגלח ואת־הנתק לא יגלח והסגיר והתגלח ג׳ רבתי
34 הכהן את־הנתק שבעת ימים שנית: וראה
הכהן את־הנתק ביום השביעי והנה לא־פשה
הנתק בעור ומראהו איננו עמק מן־העור וטהר
35 אתו הכהן וכבס בגדיו וטהר: ואם־פשה יפשה

וטהרו הכהן כי־צרבת. ואיש או אשה כי־יהיה בו נגע בראש, וכן תנינו בתעור בגדם (פסוק לח) ואיש או אשה. במקלתם, תכיכת ואיש או־אשה וכן מבפת במס״ם ות עוכין כימן לה תקיפו פלת דקלבס (וכן במס״ג דילן גם בכי״ם על בניכס מכר לית בנעס). והנה מראהו, תכיכת והנה אין־מראהו. וכי יראה הכהן. את־הנגע לימבנעס בענין. ומראה הנתק. והתגלח (בכרבס ס״ם בלמ״ד פתוח׳ ו״ס קמוצה וכן העיד המכלול בשער בנין התפעל). ואת־הנתק ו׳ דבעיק. והנה לא־פשה.

עין הקורא

עין הסופר

הַנֶּתֶק בָּעוֹר אַחֲרֵי טָהֳרָתוֹ׃
36 וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה
פָּשָׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר לֹא־יְבַקֵּר הַכֹּהֵן לַשֵּׂעָר
הַצָּהֹב טָמֵא הוּא׃
37 וְאִם־בְּעֵינָיו עָמַד הַנֶּתֶק וְשֵׂעָר
שָׁחֹר צָמַח־בּוֹ נִרְפָּא הַנֶּתֶק טָהוֹר הוּא וְטִהֲרוֹ
הַכֹּהֵן׃ ס
38 וְאִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה
בְעוֹר־בְּשָׂרָם בֶּהָרֹת בֶּהָרֹת לְבָנֹת׃ (בהרת כ״מ, לבנת חס׳)
39 וְרָאָה הַכֹּהֵן
וְהִנֵּה בְעוֹר־בְּשָׂרָם בֶּהָרֹת כֵּהוֹת לְבָנֹת בֹּהַק הוּא (בהרת חס׳, לבנת חס׳)
פָּרַח בָּעוֹר טָהוֹר הוּא׃ ס ששי (שלישי מחוברין) (בהק חס׳)
40 וְאִישׁ
כִּי יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ קֵרֵחַ הוּא טָהוֹר הוּא׃
41 וְאִם
מִפְּאַת פָּנָיו יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ גִּבֵּחַ הוּא טָהוֹר הוּא׃ (קרח חס׳)
42 וְכִי־יִהְיֶה בַקָּרַחַת אוֹ בַגַּבַּחַת נֶגַע לָבָן אֲדַמְדָּם (גבה חס׳)
צָרַעַת פֹּרַחַת הִוא בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ׃ (פרחת כ״מ)
43 וְרָאָה
אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת־הַנֶּגַע לְבָנָה אֲדַמְדֶּמֶת
בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ כְּמַרְאֵה צָרַעַת עוֹר בָּשָׂר׃
44 אִישׁ־צָרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא טַמֵּא יְטַמְּאֶנּוּ הַכֹּהֵן (צרוע כ״מ)
בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ׃
45 וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר־בּוֹ הַנֶּגַע בְּגָדָיו
יִהְיוּ פְרֻמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ וְעַל־שָׂפָם (פרמים חס׳, פרוע חס׳ ו׳)

עין הקורא

לא־יבקר הכהן לשער ל׳. ואם־בעיניו עמד. שחר צמח־בו ל׳ בטעם נעבין. כי־יהיה בעור־בשרם. קדמא קרח הוא תבירא גבח הוא וסי׳ בקרחתו או בגבחתו (סו״ה עיין בהקדמת המחבר ד״ה תורה אחרת). ואם מפאת הספרים קרין בפאת. בקרחת וכן בקרחתו ולא ידעתי מה ראו המכשים המדגישים אלו הרישין. נגע לבן. צרעת פרחת. קדמא (לעיל פסוק ו) וראה הכהן אתו ביום השביעי. תנינא׳ וראה אתו הכהן. כמראה צרעת. איש־צרוע. יטמאנו.

עין הסופר

46 יַעְטֶה וְטָמֵא ׀ טָמֵא יִקְרָא׃ כָּל־יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע
בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
47 מוֹשָׁבוֹ׃ ס וְהַבֶּגֶד כִּי־יִהְיֶה בוֹ נֶגַע — מושבו מ"ג
48 צָרָעַת בְּבֶגֶד צֶמֶר אוֹ בְּבֶגֶד פִּשְׁתִּים׃ אוֹ בִשְׁתִי — פשתים כל"ס
אוֹ בְעֵרֶב לַפִּשְׁתִּים וְלַצָּמֶר אוֹ בְעוֹר אוֹ בְּכָל־
49 מְלֶאכֶת עוֹר׃ וְהָיָה הַנֶּגַע יְרַקְרַק ׀ אוֹ אֲדַמְדָּם בַּבֶּגֶד
אוֹ בָעוֹר אוֹ־בַשְּׁתִי אוֹ־בָעֵרֶב אוֹ בְכָל־כְּלִי־עוֹר
50 נֶגַע צָרַעַת הוּא וְהָרְאָה אֶת־הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן
51 אֶת־הַנָּגַע וְהִסְגִּיר אֶת־הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָה
אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כִּי־פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד
אוֹ־בַשְּׁתִי אוֹ־בָעֵרֶב אוֹ בָעוֹר לְכֹל אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂה
הָעוֹר לִמְלָאכָה צָרַעַת מַמְאֶרֶת הַנֶּגַע טָמֵא הוּא׃
52 וְשָׂרַף אֶת־הַבֶּגֶד אוֹ אֶת־הַשְּׁתִי ׀ אוֹ אֶת־הָעֵרֶב

יַעְטֶה וטמא ׀ טמא. כל־ימי אשר. בבגד צמר. או בשתי במקצת בשתי (לו"ה כבר העירותי בכמ' מקומות כי קות הזריקה מבלעת את הגו"ל ומדגשת לאחריו וכמו שכתב הרשב"ם ה"ל בפירוש נפ' מקץ מ"ב ל"ח לוחות הנזכרו לעשות תיקון לרפיון בתי"ו וזה בהתחבר הפתח עם החטף או בשתיקה באות שלפניו בירוש על רפיון האות שאחריו וכמ"ש נפ' תמה כ"ח כ"א וכמה שיכויים מלאתו בל"קוד התיבות שביניהם מקומות' הזריקה). ירקרק ׀ או. בבגד או בעור או־בשתי או־בערב או בכל־כלי־עור (לו"ה בכ"י בבגד או־בעור) תיבת בבגד או־בשתי או־ בערב או בעור תליתאה בבגד או בשתי או בערב או בכל־כלי־עור דמינה' בבגד או בשתי או־בערב או בכל־כלי־עור. כל ספרא כלי־והראה כן את־הכהן. כי־פשה הנגע בבגד. לכל אשר למלאכה לית וכל יתוקן דכו' (ר"ל בכל הקדים למלאכ' בפתח הלמ"ד חוץ מן דין שהלמ"ד בחירק וכל יתוקן דכו' לחירק). או את־השתי ׀ או.

עין הקורא

עין הסופר

בַּצֶּמֶר אוֹ בַפִּשְׁתִּים אוֹ אֶת־כָּל־כְּלִי הָעוֹר — העור כל״ם
אֲשֶׁר־יִהְיֶה בוֹ הַנָּגַע כִּי־צָרַעַת מַמְאֶרֶת הִוא
53 בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃ וְאִם יִרְאֶה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה לֹא
פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד אוֹ בַשְּׁתִי אוֹ בָעֵרֶב אוֹ בְּכָל־
54 כְּלִי־עוֹר׃ וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְכִבְּסוּ אֵת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנָּגַע
55 וְהִסְגִּירוֹ שִׁבְעַת־יָמִים שֵׁנִית׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן — והסגירו כט״ שביעי (רביעי)
אַחֲרֵי ׀ הֻכַּבֵּס אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה לֹא־הָפַךְ הַנֶּגַע — הֻכַּבֵּס ככ״כ
אֶת־עֵינוֹ וְהַנֶּגַע לֹא־פָשָׂה טָמֵא הוּא בָּאֵשׁ — עינו כל״ם
תִּשְׂרְפֶנּוּ פְּחֶתֶת הִוא בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ׃
56 וְאִם רָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כֵּהָה הַנֶּגַע אַחֲרֵי הֻכַּבֵּס
אֹתוֹ וְקָרַע אֹתוֹ מִן־הַבֶּגֶד אוֹ מִן־הָעוֹר אוֹ מִן־ — אתו כ״ם
57 הַשְּׁתִי אוֹ מִן־הָעֵרֶב׃ וְאִם־תֵּרָאֶה עוֹד בַּבֶּגֶד — עוד כ״ם במ״ב מפטיר
אוֹ־בַשְּׁתִי אוֹ־בָעֵרֶב אוֹ בְכָל־כְּלִי־עוֹר פֹּרַחַת — פורחת כ״ו
58 הִוא בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ אֵת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנָּגַע׃ וְהַבֶּגֶד
אוֹ־הַשְּׁתִי אוֹ־הָעֵרֶב אוֹ־כָל־כְּלִי הָעוֹר אֲשֶׁר
59 תְּכַבֵּס וְסָר מֵהֶם הַנָּגַע וְכֻבַּס שֵׁנִית וְטָהֵר׃ זֹאת — שנית כל״ם

עין הקורא

כִּי־צָרַעַת מַמְאֶרֶת. וְאִם יִרְאֶה כ׳ נטעם נתנין יראה ראה. בַּבֶּגֶד אוֹ
בַשְּׁתִי. אוֹ בְכָל־כְּלִי־עוֹר. וְכִבְּסוּ אֵת אֲשֶׁר. וְהִסְגִּירוֹ שִׁבְעַת במקומם
וְהִסְגִּירוֹ שִׁבְעַת אַחֲרֵי ׀ הֻכַּבֵּס כך תרויהון ודגשות הכ״ף להבליע בה תי״ו של
התפעל. קמץ בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ, תנינא בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ. מִן־הַבֶּגֶד אוֹ מִן
הָעוֹר אוֹ מִן־הַשְּׁתִי (לו״ה ע״פ תורת המתנים הבנדים נ״ל מִן־הַשְּׁתִי הס״ס
במתינה וכן נראה דעת ל״א במלופים). אוֹ מִן־הָעֵרֶב (לו״ה נ״ל המוברת כל ליטן
לומיל ורמטל זֶרֶב וכל ליטן ערוב ומטה עֵרֶב נגרים וכ״כ רד״ק בשרשו). וְהַבֶּגֶד
אוֹ־הַשְּׁתִי. אוֹ־כָל־כְּלִי. תְּכַבֵּס. וְכֻבַּס שֵׁנִית. זֹאת

עין הסופר

תּ֠וֹרַת נֶֽגַע־צָרַ֜עַת בֶּ֥גֶד הַצֶּ֣מֶר ׀ א֣וֹ הַפִּשְׁתִּ֗ים א֤וֹ
הַשְּׁתִי֙ א֣וֹ הָעֵ֔רֶב א֖וֹ כָּל־כְּלִי־ע֑וֹר לְטַהֲר֖וֹ א֥וֹ
יד לְטַמְּאֽוֹ׃ פ
1 2 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ זֹ֤את תִּֽהְיֶה֙
תּוֹרַ֣ת הַמְּצֹרָ֔ע בְּי֖וֹם טָהֳרָת֑וֹ וְהוּבָ֖א אֶל־ הכצרע מל
3 הַכֹּהֵֽן׃ וְיָצָא֙ הַכֹּהֵ֔ן אֶל־מִח֖וּץ לַֽמַּחֲנֶ֑ה וְרָאָה֙
הַכֹּהֵ֔ן וְהִנֵּ֛ה נִרְפָּ֥א נֶֽגַע־הַצָּרַ֖עַת מִן־הַצָּרֽוּעַ׃ הצרוע כ״מ
4 וְצִוָּה֙ הַכֹּהֵ֔ן וְלָקַ֧ח לַמִּטַּהֵ֛ר שְׁתֵּֽי־צִפֳּרִ֥ים חַיּ֖וֹת היות כ״מ
5 טְהֹר֑וֹת וְעֵ֣ץ אֶ֔רֶז וּשְׁנִ֥י תוֹלַ֖עַת וְאֵזֹֽב׃ וְצִוָּה֙ ו טהרות כמלא תולעת
הַכֹּהֵ֔ן וְשָׁחַ֖ט אֶת־הַצִּפּ֣וֹר הָאֶחָ֑ת אֶל־כְּלִי־ כ״מ נמ״ג הצפיר כ׳ מל
6 חֶ֖רֶשׂ עַל־מַ֥יִם חַיִּֽים׃ אֶת־הַצִּפֹּ֤ר הַֽחַיָּה֙ יִקַּ֣ח הצפר כ״מ נמ״ג
אֹתָ֔הּ וְאֶת־עֵ֥ץ הָאֶ֛רֶז וְאֶת־שְׁנִ֥י הַתּוֹלַ֖עַת וְאֶת־
הָאֵזֹ֑ב וְטָבַ֨ל אוֹתָ֜ם וְאֵ֣ת ׀ הַצִּפֹּ֣ר הַֽחַיָּ֗ה בְּדַם֙ האזב כל״מ נמ״ג אותם מ״ל טל
7 הַצִּפֹּ֣ר הַשְּׁחֻטָ֔ה עַ֖ל הַמַּ֥יִם הַחַיִּֽים׃ וְהִזָּ֗ה עַ֧ל השחטה מל
הַמִּטַּהֵ֛ר מִן־הַצָּרַ֖עַת שֶׁ֣בַע פְּעָמִ֑ים וְטִהֲר֕וֹ
8 וְשִׁלַּ֛ח אֶת־הַצִּפֹּ֥ר הַֽחַיָּ֖ה עַל־פְּנֵ֥י הַשָּׂדֶֽה׃ וְכִבֶּס֩
הַמִּטַּהֵ֨ר אֶת־בְּגָדָ֜יו וְגִלַּ֣ח אֶת־כָּל־שְׂעָר֗וֹ וְרָחַ֤ץ

עין הקורא

תּוֹרַת נֶגַע־צָרַעַת. בֶּגֶד הַצֶּמֶר ׀ אוֹ. אוֹ כָּל־כְּלִי־עוֹר. אוֹ לְטַמְּאוֹ.
זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצֹרָע יש מוסרין עליו לית דגש והמסרה לא ישרה כלא
עוד והניף יו״ו ל המקום ולפי המלצע (מ״ב ה יא) הוא כמו כן דגש כברור. וראה
הכהן. נִרְפָּא נֶגַע־הַצָּרַעַת מִן־הַצָּרוּעַ. וצוה הכהן. לַמִּטַּהֵר שְׁתֵּי־צִפֳּרִים
חַיּוֹת. וְעֵץ אֶרֶז. אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ. אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה. וְאֶת־עֵץ. וְאֵת ׀ הַצִּפֹּר
עַל הַמַּיִם. וְהִזָּה עַל־הַמִּטַּהֵר נסלים והזה על. וְטִהֲרוֹ. שְׂעָרוֹ.

עין הסופר

יבדאו׳ פז במים וטהר ואחר יבוא אל־המחנה וישב
מחוץ לאהלו שבעת ימים: 9 והיה ביום
השביעי יגלח את־כל־שערו את־ראשו ואת־
גבת מ״ז זקנו ואת גבת עיניו ואת־כל־שערו יגלח וכבס
את־בגדיו ורחץ את־בשרו במים וטהר: 10 וביום
השמיני יקח שני־כבשים תמימם וכבשה
עשרנים כח׳ אחת בת־שנתה תמימה ושלשה עשרנים
ולג כל״ם סלת מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן:
והעמיד כ״מ 11 והעמיד הכהן המטהר את האיש המטהר
ואתם לפני יהוה פתח אהל מועד: 12 ולקח
והקריב כ״מ נמ״א הכהן את־הכבש האחד והקריב אתו לאשם
ואת־לג השמן והניף אתם תנופה לפני יהוה:
13 ושחט את־הכבש במקום אשר ישחט את־
החטאת ואת־העלה במקום הקדש כי
כחטאת האשם הוא לכהן קדש קדשים
הוא: 14 ולקח הכהן מדם האשם ונתן הכהן

עין הקורא

לאהלו. והיה ביום. ואת־זקנו ואת נמצוסם ואיד. ואת־כל־שערו. וכבס את־בגדיו ורחץ את־בשרו במים. יקח שני־כבשים. וכבשה אחת כל קריא׳ כבשה וכל שמואל כבשה. בת־שנתה תמימה, דכוי וכבשה אחת בת שנתה תמימה לחטאת, והעמיד המטהר לית וכחדא המטהר. את הכבש האחד. לאשם. והניף אתם. כי כחטאת האשם הוא. קדש קדשים הוא. קדמה (לעיל יב) ולקח הכהן את־הכבש האחד, תנינ׳ ולקח הכהן מדם האשם ונתן, סימן וזרקת את־הדם, תליתאה ולקח הכהן מלג רביעאה (פסוק כד) ולקח הכהן את־כבש, (שבאחריו) דשלשה פסוק

עין הסופר

עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ תנוך כ״מ
15 הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן הימנית כמ״ל
מִלֹּג הַשָּׁמֶן וְיָצַק עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית׃ השמאלית כמל״מ
16 וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן
אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית וְהִזָּה מִן־הַשֶּׁמֶן
17 בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃ וּמִיֶּתֶר
הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן
הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־
18 בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל דַּם הָאָשָׁם׃ וְהַנּוֹתָר והנותר כל״מ כמ״ס
בַּשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר
19 וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה׃ וְעָשָׂה הַכֹּהֵן
אֶת־הַחַטָּאת וְכִפֶּר עַל־הַמִּטַּהֵר מִטֻּמְאָתוֹ
20 וְאַחַר יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה׃ וְהֶעֱלָה הַכֹּהֵן אֶת־

עין הקורא

ולקח הכהן מדם האשם. נתן סימן עטמ״ק. קדמא דולקח (יד) ונתן הכהן על־תנוך אזן המטהר הימנית, תנינא דומיתר (יז) יתן הכהן על־תנוך אזן המטהר הימנית ועל־בהן ידו הימנית ועל־בהן רגלו הימנית, תליתאה חבתא (כה) ונתן על־תנוך אזן המטהר הימנית ועל־בהן ידו הימנית ועל־בהן רגלו הימנית, רביעאה דונתן (כ״ח) על־תנוך א׳ ה׳ ה׳ ו״ב׳ י׳ ה׳ ו׳ ב׳ ר׳ ה׳. ויצק. השמאלית. קדמא וטבל הכהן את־אצבעו הימנית מן־השמן אשר על־כפו השמאלית והזה מן־השמן באצבעו שבע פעמים לפני ה׳, תנינא והזה הכהן באצבעו הימנית מן־השמן א׳ ע׳ כ׳ ה׳ ש׳ פ׳ לפני ה׳. על דם האשם, דוכתן הכהן על־מקום דם האשם. קדמא והנותר בשמן אשר על־כף הכהן יתן על־ראש המטהר וכפר עליו הכהן לפני ה׳, תנינ׳ (כט) והנותר מן־השמן אשר ע״כ ה׳ יתן ע״ר ה׳ לכפר עליו לפני ה׳. ועשה הכהן כל ועשה דפרשתא הפון. וכפר על־המטהר (וכו׳

עין הסופר

הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה הַמִּזְבֵּחָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן
21 וְטָהֵר׃ ס שלישי (חמישי כשמחוברין) וְאִם־דַּל הוּא וְאֵין יָדוֹ
מַשֶּׂגֶת וְלָקַח כֶּבֶשׂ אֶחָד אָשָׁם לִתְנוּפָה לְכַפֵּר
ועשרון כמ"ז במ"ב עָלָיו וְעִשָּׂרוֹן סֹלֶת אֶחָד בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה
22 ולג כמ"ז תרים כל"מ וְלֹג שָׁמֶן׃ וּשְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֲשֶׁר
תשיג כל"מ תַּשִּׂיג יָדוֹ וְהָיָה אֶחָד חַטָּאת וְהָאֶחָד עֹלָה׃
23 והביא כ"מ וְהֵבִיא אֹתָם בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְטָהֳרָתוֹ אֶל־הַכֹּהֵן
24 אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן
אֶת־כֶּבֶשׂ הָאָשָׁם וְאֶת־לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם
25 הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃ וְשָׁחַט אֶת־כֶּבֶשׂ
הָאָשָׁם וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן עַל־
תְּנוּךְ אֹזֶן־הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ
26 הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃ וּמִן־הַשֶּׁמֶן
27 יצק כל"מ יִצֹק הַכֹּהֵן עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית׃ וְהִזָּה
הַכֹּהֵן בְּאֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־
השמאלית כעל"מ כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃
28 וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַשֶּׁמֶן ׀ אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ עַל־תְּנוּךְ
אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית

עין הקורא

-בכי"י ולמ"ח ולנ"ו) במיעוטם וכפר. ואתר ישחט. וְאִם־דַּל הוּא. ולקח
כבש אחד אשם. אשר תשיג ידו והיה אחד חטאת והאחד. לטהרתו.
אל־פתח אהל מועד במקצתם אל־פתח. ק"ט דולקח הכהן את הכבש (נב)
והניף אתם תנופה הכינ' דולקח הכהן את כבש והניף אתם הכהן תנופה
ומן־השמן יצק (עיין בס' מנ"ח לג יח).

עין הסופר

וְעַל־בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית עַל־מְקוֹם דַּם הָאָשָׁם׃ — מקום כ״מ
29 וְהַנּוֹתָר מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן — והנותר כ״מ כמ״ח
עַל־רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר לְכַפֵּר עָלָיו לִפְנֵי יְהוָה׃
30 וְעָשָׂה אֶת־הָאֶחָד מִן־הַתֹּרִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה
31 מֵאֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ׃ אֵת אֲשֶׁר־תַּשִּׂיג יָדוֹ אֶת־ — תשיג כל״מ
הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה עַל־הַמִּנְחָה
32 וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל הַמִּטַּהֵר לִפְנֵי יְהוָה׃ זֹאת
תּוֹרַת אֲשֶׁר־בּוֹ נֶגַע צָרָעַת אֲשֶׁר לֹא־תַשִּׂיג
יָדוֹ בְּטָהֳרָתוֹ׃ פ רביעי (ששי כשהן מחוברין)
33 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃
34 כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לַאֲחֻזָּה — תבאו כ״מ נתן כמ״ו
35 וְנָתַתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם׃ וּבָא
אֲשֶׁר־לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר כְּנֶגַע נִרְאָה — והגיד כ״מ
36 לִי בַּבָּיִת׃ וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּפִנּוּ אֶת־הַבַּיִת בְּטֶרֶם
יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־הַנֶּגַע וְלֹא יִטְמָא כָּל־ — יבא כ״מ כמ״ו לראות
אֲשֶׁר בַּבָּיִת וְאַחַר כֵּן יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־ — כמ״ו כמ״ג
37 הַבָּיִת׃ וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבַּיִת — בקירת ככ״כ
שְׁקַעֲרוּרֹת יְרַקְרַקֹּת אוֹ אֲדַמְדַּמֹּת וּמַרְאֵיהֶן — שקערורת כ״כ ירקרקת מ״ו אדמדמת מ״ו
38 שָׁפָל מִן־הַקִּיר׃ וְיָצָא הַכֹּהֵן מִן־הַבַּיִת אֶל־פֶּתַח — ומראיהן כ׳ וע״ש

עין הקורא

אוֹ מִבְּנֵי. מֵאֲשֶׁר תַּשִּׂיג. אֵת אֲשֶׁר־תַּשִּׂיג. עַל־הַמִּטַּהֵר. זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר־בּוֹ. נִרְאָה לִי. וְלֹא יִטְמָא כָּל־אֲשֶׁר בַּבָּיִת וְאַחַר כֵּן כ׳ דסמיכי בלוזי׳ ובעלת׳ (הנדו׳ כל ינ) ותרויהון לעיל. שְׁקַעֲרוּרֹת יְרַקְרַקֹּת אוֹ אֲדַמְדַּמֹּת וּמַרְאֵיהֶן שָׁפָל.

עין הסופר

והסגיר כנ״י הַבָּיִת וְהִסְגִּיר אֶת־הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים׃ וְשָׁב 39
הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע
בקירת כמ״ה בְּקִירֹת הַבָּיִת׃ וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְחִלְּצוּ אֶת־הָאֲבָנִים 40
השליכו מ״ו אֲשֶׁר בָּהֵן הַנָּגַע וְהִשְׁלִיכוּ אֶתְהֶן אֶל־מִחוּץ
יקצע ח״י לָעִיר אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃ וְאֶת־הַבַּיִת יַקְצִעַ מִבַּיִת 41
סָבִיב וְשָׁפְכוּ אֶת־הֶעָפָר אֲשֶׁר הִקְצוּ אֶל־מִחוּץ
אחרות כ״מ לָעִיר אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃ וְלָקְחוּ אֲבָנִים אֲחֵרוֹת 42
והביאו כמ״י וְהֵבִיאוּ אֶל־תַּחַת הָאֲבָנִים וְעָפָר אַחֵר יִקַּח
ישוב כמ״ה וְטָח אֶת־הַבָּיִת׃ וְאִם־יָשׁוּב הַנֶּגַע וּפָרַח בַּבַּיִת 43
הקצות מ״ו אַחַר חִלֵּץ אֶת־הָאֲבָנִים וְאַחֲרֵי הִקְצוֹת אֶת־
הטוח דין מ״ו הַבַּיִת וְאַחֲרֵי הִטּוֹחַ׃ וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה 44
פָּשָׂה הַנֶּגַע בַּבָּיִת צָרַעַת מַמְאֶרֶת הִוא בַּבַּיִת
טָמֵא הוּא׃ וְנָתַץ אֶת־הַבַּיִת אֶת־אֲבָנָיו וְאֶת־עֵצָיו 45
והוציא כמל״ם כמ״ס וְאֵת כָּל־עֲפַר הַבָּיִת וְהוֹצִיא אֶל־מִחוּץ לָעִיר
אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃ וְהַבָּא אֶל־הַבַּיִת כָּל־יְמֵי הִסְגִּיר 46
והשכב כל״ח אֹתוֹ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ וְהַשֹּׁכֵב בַּבַּיִת יְכַבֵּס 47
והאכל כ״ם אֶת־בְּגָדָיו וְהָאֹכֵל בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת־בְּגָדָיו׃

עין הקורא

וראה והנה. וצוה הכהן כ׳ דסמיכי נטעם כעמן שתי צפרים. והלצו. וטח קמוץ הוא (וכן במסרת לית קמץ וחד פתח מרלות עניהם). אחר חלץ. ואחרי. ואחרי הטוח. קדמא (פסוק לט) וראה והנה פשה הנגע בקירת הבית, תמכא. וראה והנה פשה הנגע בבית. ממארת היא. את־אבניו. ואת כל־עפר. קדמא (פסוק מ) והשליכו אתהן אל־מחוץ לעיר, תמכא והוציא אל־מחוץ לעיר. הסגיר אתו יטמא. והשכב בבית. והאכל בבית

עין הסופר

48 וְאִם־בֹּא יָבֹא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע
בַּבַּיִת אַחֲרֵי הִטֹּחַ אֶת־הַבָּיִת וְטִהַר הַכֹּהֵן אֶת־
49 הַבַּיִת כִּי נִרְפָּא הַנָּגַע׃ וְלָקַח לְחַטֵּא אֶת־הַבַּיִת
שְׁתֵּי צִפֳּרִים וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזֹב׃
50 וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפֹּר הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ עַל־מַיִם
51 חַיִּים׃ וְלָקַח אֶת־עֵץ־הָאֶרֶז וְאֶת־הָאֵזֹב וְאֵת ׀ שְׁנִי
הַתּוֹלַעַת וְאֵת הַצִּפֹּר הַחַיָּה וְטָבַל אֹתָם בְּדַם
הַצִּפֹּר הַשְּׁחוּטָה וּבַמַּיִם הַחַיִּים וְהִזָּה אֶל־הַבַּיִת
52 שֶׁבַע פְּעָמִים׃ וְחִטֵּא אֶת־הַבַּיִת בְּדַם הַצִּפּוֹר
וּבַמַּיִם הַחַיִּים וּבַצִּפֹּר הַחַיָּה וּבְעֵץ הָאֶרֶז וּבָאֵזֹב
53 וּבִשְׁנִי הַתּוֹלָעַת׃ וְשִׁלַּח אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה אֶל־
מִחוּץ לָעִיר אֶל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְכִפֶּר עַל־הַבַּיִת
54 וְטָהֵר׃ זֹאת הַתּוֹרָה לְכָל־נֶגַע הַצָּרַעַת וְלַנָּתֶק׃ חמישי
55 56 וּלְצָרַעַת הַבֶּגֶד וְלַבָּיִת׃ וְלַשְׂאֵת וְלַסַּפַּחַת
57 וְלַבֶּהָרֶת׃ לְהוֹרֹת בְּיוֹם הַטָּמֵא וּבְיוֹם הַטָּהֹר
זֹאת תּוֹרַת הַצָּרָעַת׃ פ
טו
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

בא ב׳ כ״ת כמ״ד
יבא כ״ת כמ״ז
הטח דין הח׳
תולעת כ״מ נמ״כ
ואזב כ״ת כמ״ע
הצפר כ״ת נמ״ב
השחוטה פ״ו
הצפור כ׳ מ״ו
להורת ככ״ב
הטהר פ״ס

עין הקורא

וראה והנה לא־פשה הנגע. שתי צפרים. אל־כלי־חרש. הארז ואת־האזב ואת׀ כמיעוטם ואת־האזב (סו״ה סגת המחלקת הוזת ממסור ע״פ סה שכתבתי במ׳ כעמים דף כ״ח וכנה תולקים אלל לכל־האותות שבסוף פ׳ וזאת הברכה גם נסרתיו). ובמים החיים והזה אל־הבית. ובצפר. ובאזב. אל־פני השדה (ולשאת סוביר לעיל יג י). ולבהרת. זאת תורת הצרעת. וידבר ה׳.

עין הסופר

2 דברו אל־בני ישראל ואמרתם אלהם איש — אלהם כ"ח במי"ו
3 איש כי יהיה זב מבשרו זובו טמא הוא: וזאת — זובו כל"מ
תהיה טמאתו בזובו רר בשרו את־זובו או־
4 החתים בשרו מזובו טמאתו הוא: כל־המשכב — החתים ס"ט
אשר ישכב עליו הזב יטמא וכל־הכלי
5 אשר־ישב עליו יטמא: ואיש אשר יגע
במשכבו יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא
6 עד־הערב: והישב על־הכלי אשר־ישב עליו — והישב כ"ח
הזב יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד־הערב:
7 והנגע בבשר הזב יכבס בגדיו ורחץ במים — והנגע כח"ו במ"ח:
8 וטמא עד־הערב: וכי־ירק הזב בטהור וכבס — ירק כ"חו בטהור:
9 בגדיו ורחץ במים וטמא עד־הערב: וכל־ — כל"מ במ"ס
10 המרכב אשר ירכב עליו הזב יטמא: וכל־

עין הקורא

דברו. ואמרתם אלהם. כי יהיה זב. וזאת. רר. את־זובו. מזובו. טמאתו הוא במיעוטם הגיא ולא כ"ל. קדמא דזג כל־המשכב אשר ישכב, תניינא כל־המשכב אשר תשכב וסימן לה׳ גרוגה. וכבס. ו׳ בענין המטהר (יד ח) וזאת גבות (יד ט) ירק (טו ח) שטף (טו יא) וספר (טו יג) הנוגע בם (טו כז), ולא״ה נמסרה דילן ספר וכבס ט׳ בפרשה וכו׳ ופו׳ ושארא יכבס עכ״ל, לכן ו׳ איכון בפ׳ מצורע ותרין בפ׳ תזריע י״ג ו׳ ול״ד וחד בפ׳ אחרי י״ז ט״ו ובכללן איכון ט׳ [illegible] כולם שבפרשה יכבס, ובלאון וכבס בגדיו בר [illegible] את בגדיו [illegible] המטהר (יד ח) [illegible]. מן דברו עד סוף הפרשה כל בגדיו [illegible] במ״א [illegible] בגדיו. וכל־המרכב אשר (לו״ה בכל כ״י והדפוסים קדמונים המרכב בקמץ [illegible] מ״נ של דפ״ו [illegible] דגל הקמץ ונדמה לפתח וממנו נשתרבב [illegible] של הדפוסים האחרונים שהועתקו ממנו ולא די לנרה [illegible] עד שקם הרב בעל תיקון סופרים לחומש כתיבת השלום וכתב עליו בפה מלא שהב״ף בפתח ביצבור

עין הסופר
הנגע כ"ת במ"א
והנושא מ"ז א"תם
ט"ל מ"ז
וידיו כל"ם במ"ג
מזובו כל"ם

הַנֹּגֵעַ בְּכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה תַחְתָּיו יִטְמָא עַד־הָעָרֶב
וְהַנּוֹשֵׂא אוֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא
11 עַד־הָעָרֶב׃ וְכֹל אֲשֶׁר יִגַּע־בּוֹ הַזָּב וְיָדָיו לֹא־
שָׁטַף בַּמָּיִם וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא
12 עַד־הָעָרֶב׃ וּכְלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַזָּב יִשָּׁבֵר
13 וְכָל־כְּלִי־עֵץ יִשָּׁטֵף בַּמָּיִם׃ וְכִי־יִטְהַר הַזָּב
מִזּוֹבוֹ וְסָפַר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים לְטָהֳרָתוֹ וְכִבֶּס
14 בְּגָדָיו וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בְּמַיִם חַיִּים וְטָהֵר׃ וּבַיּוֹם
הַשְּׁמִינִי יִקַּח־לוֹ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה
וּבָא ׀ לִפְנֵי יְהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּנְתָנָם
15 אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְעָשָׂה אֹתָם הַכֹּהֵן אֶחָד חַטָּאת
וְהָאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה
16 מִזּוֹבוֹ׃ ס ששי (שביעי כשמחוברין) וְאִישׁ כִּי־תֵצֵא מִמֶּנּוּ
שִׁכְבַת־זָרַע וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא

שכן מצא אותו בחומש רא"פ. ולכן לא שמעתי אלא ראיתי בו שום מחלקת מעולם גם הרד"ק בפרשו הגבילו בבקיעות מבלי להזכיר בו שום ידות כמנהגו בוריס׳ ואם עדין לבך נוקפך כלך לי המס"ג ריש פ׳ פקודי ותמצאהו נמנה בכלל הקמוצים ותנוח דעתך). קדמא וכל־הנגע בכל, תביעא דמציאה פסוק (יט) וכל־הנגע בה, תליתא׳ (כא) וכל־הנגע במשכבה, רביעאה (כב) וכל־הנגע בכל־כלי, חמישאה (כז) וכל הנוגע בם וסי׳ דמסו"ס. וכל אשר יגע־בו (היו"ד גם הגימ"ל בגעיא בכי"י וכן הגירו בפסוק הסמוך וכן יקח־לו תקדלה בסמוך ועיין משפטי הטעמים דף כ"ג ב׳ ודף כ׳ א׳). וכל־כלי־עץ. וספר לו לי׳ עלעיל, והסימן שאומרים רבים בכלן כ"ל הכל. במים. (א"ה בכי"ו יקח־לו וכן דסם מחבר דילן הגילו דפ׳ משפטים כ"א י׳ גם תקדלה שבסמוך). ובא ולפני. ועשה אתם הכהן אחד הטאת. במים את כל בשרו.

עין הקורא

עין הסופר

17 עַד־הָעָרֶב׃ וְכָל־בֶּגֶד וְכָל־עוֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶה עָלָיו
שִׁכְבַת־זָרַע וְכֻבַּס בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃
18 וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת־זָרַע וְרָחֲצוּ
בַמַּיִם וְטָמְאוּ עַד־הָעָרֶב׃ פ
19 וְאִשָּׁה כִּי־תִהְיֶה זָבָה דָּם יִהְיֶה זֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ זבה מז
שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְנִדָּתָהּ וְכָל־הַנֹּגֵעַ בָּהּ יִטְמָא
20 עַד־הָעָרֶב׃ וְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו בְּנִדָּתָהּ יִטְמָא
21 וְכֹל אֲשֶׁר־תֵּשֵׁב עָלָיו יִטְמָא׃ וְכָל־הַנֹּגֵעַ
בְּמִשְׁכָּבָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־
22 הָעָרֶב׃ וְכָל־הַנֹּגֵעַ בְּכָל־כְּלִי אֲשֶׁר־תֵּשֵׁב עָלָיו
יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃
23 וְאִם עַל־הַמִּשְׁכָּב הוּא אוֹ עַל־הַכְּלִי אֲשֶׁר־הִוא
24 יֹשֶׁבֶת־עָלָיו בְּנָגְעוֹ־בוֹ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ וְאִם ישבת מז
שָׁכֹב יִשְׁכַּב אִישׁ אֹתָהּ וּתְהִי נִדָּתָהּ עָלָיו וְטָמֵא שכב מז
שִׁבְעַת יָמִים וְכָל־הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב עָלָיו
25 יִטְמָא׃ ס וְאִשָּׁה כִּי־יָזוּב זוֹב יזוב מז זוב כמז

עין הקורא

וכל־בגד וכל־עור. וכבס ג' שנית. ואשה אשר. ורחצו במים וטמאו.
זבה. זבה בבשרה. וכל אשר תשכב. וכל אשר־תשב. וכל־הנגע
(מ"ה וכי בכי"י גם בחומש דמ"ח ומ"ג דפ"ח ודפ"ו וכל הדפוסי' הקדמוני' שראיתי ולא
מצאתי בלא"ה כמבואר במספרי הטעמים רק י"נ ב' לכן לא ידענו מה קרה לו' להרב
בעל א"ת בהגיה הקדמה). ואם על־המשכב או (מלת על בגעיה לב"א וכן על־
הכלי בגעיה ע"פ מדת הכלל). אשר הוא ישבת־עליו בנגעו־בו. ואם
שכב. וכל־המשכב. ואשה כי־יזוב.

עין הסופר

תזוב ע״ו דָּמָהּ יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֶת־נִדָּתָהּ אוֹ כִי־תָזוּב עַל־
נִדָּתָהּ כָּל־יְמֵי זוֹב טֻמְאָתָהּ כִּימֵי נִדָּתָהּ תִּהְיֶה
26 טְמֵאָה הִוא׃ כָּל־הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו
זובה ע״ז כָּל־יְמֵי זוֹבָהּ כְּמִשְׁכַּב נִדָּתָהּ יִהְיֶה־לָּהּ וְכָל־הַכְּלִי
אֲשֶׁר תֵּשֵׁב עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה כְּטֻמְאַת נִדָּתָהּ׃
27 הנוגע דין לחוד מ״ז וְכָל־הַנּוֹגֵעַ בָּם יִטְמָא וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם
28 מזובה ע״ז וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְאִם־טָהֲרָה מִזּוֹבָהּ וְסָפְרָה
29 שביעי לָּהּ שִׁבְעַת יָמִים וְאַחַר תִּטְהָר׃ *וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי
והביאה ט׳ תִּקַּח־לָהּ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וְהֵבִיאָה
30 אותם מ״ל ט׳ אוֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְעָשָׂה
הַכֹּהֵן אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה
מזוב ט״ז וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזּוֹב טֻמְאָתָהּ׃
31 מפטיר וְהִזַּרְתֶּם אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִטֻּמְאָתָם וְלֹא
ימתו כ״מ יָמֻתוּ בְּטֻמְאָתָם בְּטַמְּאָם אֶת־מִשְׁכָּנִי אֲשֶׁר
32 בתוכם כל״מ בְּתוֹכָם׃ זֹאת תּוֹרַת הַזָּב וַאֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ

עין הקורא

בלא עת־במעומס עת (או״ה בספרה מסר עליו ג׳ גם הרד״ק במכלול במשקל פל
אמר עת נהבמכו במקף בבגל בלא עת־נדתה וכו׳). אשר תשכב (וכ״כ המחבר
לעיל וכ״ה בכי״י וכ״מ). יהיה־לה. וכל־הכלי אשר תשב עליו. ואם־טהרה.
וספרה־לה. ואחר. תקח־לה (עיין לעיל פסוק יח). והביאה לית (ר״ל לית
מלרע ולכן ד׳ בליסנה ונמכר גם בסוף הטערכת בשעה חלה מלרע וכל קריאה
מלעיל, וכ״כ רמב״ע ורד״ק אלא שבמכלול בבנין הפעיל כדפס בשיטס והביאה אל
הכהן מסורת יהביאה אתם אל הכהן, ור״ל אלו בנימוקים הם שאינו שלא כדין
וגלה בהורד בניגון בעבור קלמת האל״ף כמו והבדילה לשמות כ״ו לא פרנה
ארם דנלאבית כ״ח ו׳, וכן כל קימה שובה סוגה הסמוכים לאל״ף).
והזרתם. מטמאתם בטמאתם בטמאם. זאת תורת הזב. ואשר.

עין הסופר

33 שכבת־זרע לטמאה־בה׃ והדוה בנדתה והזב
את־זובו לזכר ולנקבה ולאיש אשר ישכב עם־
טמאה׃ פ

יו

מות כ״מ 1 וידבר יהוה אל־משה אחרי מות שני בני
וימתו כ״מ 2 אהרן בקרבתם לפני־יהוה וימתו׃ ויאמר
יבא כ״מ נמ״ו יהוה אל־משה דבר אל־אהרן אחיך ואל־יבא
בכל־עת אל־הקדש מבית לפרכת אל־פני
הארן כ״מ ימות כ״מ הכפרת אשר על־הארן ולא ימות כי בענן
3 אראה על־הכפרת׃ בזאת יבא אהרן אל־
הקדש בפר בן־בקר לחטאת ואיל לעלה׃
4 כתנת־בד קדש ילבש ומכנסי־בד יהיו על־
יחגר כ״מ יצנף מח בשרו ובאבנט בד יחגר ובמצנפת בד יצנף
בגדי־קדש הם ורחץ במים את־בשרו ולבשם׃
שעירי מ״ 5 ומאת עדת בני ישראל יקח שני־שעירי עזים
6 לחטאת ואיל אחד לעלה׃ והקריב אהרן
את־פר החטאת אשר־לו וכפר בעדו ובעד
השעירם כס״פ 7 ביתו׃ ולקח את־שני השעירם והעמיד אתם
8 לפני יהוה פתח אהל מועד׃ ונתן אהרן על־

עין הקורא

שכבת־זרע לטמאה־בה (מו״כ כל לטמאה־בה, ולרבקה־ב׳ וכל חסיים לפין ולינס כידונין בדין לחיק). ולנקבה. עם־טמאה. אחרי מות שני. מבית אל־פני הכפרת. ילבש ומכנסי־בד יהיו. קמא והקריב אהרן את־פר החטאת, פניכו והקריב אהרן את־השעיר. והעמיד. פתח אהל.

עין הספר
השעירם כב״ב
גרלות חז״ק
גורל כט״ז

שני השעירם גרלות גורל אחד ליהוה וגורל
אחד לעזאזל: והקריב אהרן את־השעיר אשר
עלה עליו הגורל ליהוה ועשהו חטאת:
10 והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל
יעמד־חי לפני יהוה לכפר עליו לשלח אתו
11 לעזאזל המדברה: והקריב אהרן את־פר
החטאת אשר־לו וכפר בעדו ובעד ביתו ושחט
12 את־פר החטאת אשר־לו: ולקח מלא־המחתה
גחלי־אש מעל המזבח מלפני יהוה ומלא

והשעיר כ״ט
מ״א
כתז במ״

לעזאזל א״ן רפה וכן כלם (או״ה במכלול בסוף שער השמות העיד שהוי״ן בלר״י) והשעיר אשר. יעמד־חי (או״ה כבר הזכרתי לעיל ז״א ל״ן אלל אן מעין וכור כי נגינה מוקדמת מבטלת מ״פ וח״ס ומ״ק גם למחבר לילן דנלים נענין זה בדרכי המקף אשר גו ושם אמר ז״ל ואם יש מטב לניגון באותה תיבה הראוי׳ למקף יברח הניגון וירחק מן נגינת התיבה השני׳ ותמלט התיבה ההיא מן ההקפה כגון יאכל בו, וישבי שם, רעה צאן וכו׳, אבל אם המטב שבתיבה לפני הנוטה גדולה (ר״ל מ״פ או מ״ק או מ״ס) לא יבריחו שם את הניגון ברוב המקומות ויקיפו את התיבה וימשכו את המתיגה כמו יעמד־חי, ותעמד־שם (ש״א י״ד וכ״ה בכ״י) תעשה־לי וכו׳, והטעם מפני שקשה ללשוננו להכיע אחת מאותיות אחה״ע בתנועה גדולה אחרי הנגינה כי הנגינה המוקדמת לאחה״ע מבטלת מתחתיו את הח״פ ומעמידו על חטף לבדו כמו ירננו אנחנו ודומיהם ע״כ לא הרבו להבריח הניגון במקום מתיגת תנועה גדולה ואעפ״כ לפעמים מעטים הבריחו גם את המתיגה כמו למהנה דן ראבת חסר ודומיהם מעטים עכ״ל, והיוצא מכל הדברים האלה הוא שהניקוד והניגון וההקפה אדוקים ואחוזים ומשולבים יחד ויש לכל אחד דרך אחד ותכונה מיוחדת לעצמו אך שלא ניתנו להם לחקת עולם עד שלא יוכלו לשנות את תפקידם, כי בהתמונם לתיבות ולמאמרים ישתנו ויתחלפו מתכונה לתכונה זה יעלה וזה ירד זה ימח וזה יבוא זה קם וזה נופל, וכל זאת לתכלית יופי נלגל הדבור וטעמי הענינים וזה כל הל׳). ולקח מלא־המחתה גחלי־אש. ומלא

עין הקורא

עין הסופר

חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא מִבֵּית לַפָּרֹכֶת׃
13 וְנָתַן אֶת־הַקְּטֹרֶת עַל־הָאֵשׁ לִפְנֵי יְהוָה וְכִסָּה ׀
העדות פ׳ טז — עֲנַן הַקְּטֹרֶת אֶת־הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדוּת
14 וְלֹא יָמוּת׃ וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וְהִזָּה בְאֶצְבָּעוֹ
עַל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת קֵדְמָה וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת יַזֶּה
15 שֶׁבַע־פְּעָמִים מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ׃ וְשָׁחַט אֶת־
שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם וְהֵבִיא אֶת־דָּמוֹ
אֶל־מִבֵּית לַפָּרֹכֶת וְעָשָׂה אֶת־דָּמוֹ כַּאֲשֶׁר
עָשָׂה לְדַם הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל־הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי
מטמאת ב׳ וחז — 16 הַכַּפֹּרֶת׃ וְכִפֶּר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
חטאתם כנ״ב — וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל
השכן כ״מ טמאתם חז — 17 מוֹעֵד הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם׃ וְכָל־אָדָם
בבאו כ״מ — לֹא־יִהְיֶה ׀ בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ
עַד־צֵאתוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל־
שני — 18 קְהַל יִשְׂרָאֵל׃ וְיָצָא אֶל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי־
יְהוָה וְכִפֶּר עָלָיו וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וּמִדַּם
קרנות ד׳ טז — 19 הַשָּׂעִיר וְנָתַן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִזָּה
עָלָיו מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ
מטמאת ב׳ וחז — 20 וְקִדְּשׁוֹ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְכִלָּה מִכַּפֵּר

עין הקורא

חָפְנָיו. את־הקטרת. וכסה ׀ ענן. באצבעו על־פני. יזה שבע־פעמים.
חטאתם כל פ׳ אחרי מות דכו׳. השכן אתם בתוך טמאתם. לא־יהיה ׀
באהל. (לו״ה א״צ לפני־ה׳ כ״ה במ״ג רפ״ו והכמכבים אחריו אבל ביתר הקדמונים
בתומס מכנת דמ״ח ובמ״ג דפ״א גב בבי״י גם בב״י של כ״ך אשר־לפני).

עין הסופר

אֶת־הַקֹּ֔דֶשׁ וְאֶת־אֹ֥הֶל מוֹעֵ֖ד וְאֶת־הַמִּזְבֵּ֑חַ

21 וְהִקְרִ֖יב אֶת־הַשָּׂעִ֥יר הֶחָֽי׃ וְסָמַ֨ךְ אַהֲרֹ֜ן אֶת־ יהקריב כט׳ במ״ל

שְׁתֵּ֣י יָדָ֗ו עַ֣ל רֹ֣אשׁ הַשָּׂעִיר֮ הַחַי֒ וְהִתְוַדָּ֣ה עָלָ֗יו ידוג׳ כ״כ

אֶת־כָּל־עֲוֺנֹת֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וְאֶת־כָּל־פִּשְׁעֵיהֶ֖ם עונת כחד״ת פשעיהם כ״מ

לְכָל־חַטֹּאתָ֑ם וְנָתַ֤ן אֹתָם֙ עַל־רֹ֣אשׁ הַשָּׂעִ֔יר

22 וְשִׁלַּ֛ח בְּיַד־אִ֥ישׁ עִתִּ֖י הַמִּדְבָּֽרָה׃ וְנָשָׂ֨א הַשָּׂעִ֥יר

עָלָ֛יו אֶת־כָּל־עֲוֺנֹתָ֖ם אֶל־אֶ֣רֶץ גְּזֵרָ֑ה וְשִׁלַּ֥ח אֶת־ עונתם חד״ת גזרה ל׳ וחכר

23 הַשָּׂעִ֖יר בַּמִּדְבָּֽר׃ וּבָ֤א אַהֲרֹן֙ אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד

וּפָשַׁט֙ אֶת־בִּגְדֵ֣י הַבָּ֔ד אֲשֶׁ֥ר לָבַ֖שׁ בְּבֹא֣וֹ אֶל־ בבאו׳ כ״ת

24 הַקֹּ֑דֶשׁ וְהִנִּיחָ֖ם שָֽׁם׃ וְרָחַ֨ץ אֶת־בְּשָׂר֤וֹ בַמַּ֙יִם֙ והניחם מ״י

בְּמָק֣וֹם קָד֔וֹשׁ וְלָבַ֖שׁ אֶת־בְּגָדָ֑יו וְיָצָ֗א וְעָשָׂ֤ה במק״ם כ״מ במ״ל

אֶת־עֹֽלָתוֹ֙ וְאֶת־עֹלַ֣ת הָעָ֔ם וְכִפֶּ֥ר בַּעֲד֖וֹ וּבְעַ֥ד עלת׳ כ״ת עלת כ״ת במ״ל

25 הָעָֽם׃ וְאֵ֛ת חֵ֥לֶב הַֽחַטָּ֖את יַקְטִ֥יר הַמִּזְבֵּֽחָה׃ שלישי (שני במחובר) יקטיר כ״מ

26 וְהַֽמְשַׁלֵּ֤חַ אֶת־הַשָּׂעִיר֙ לַעֲזָאזֵ֔ל יְכַבֵּ֣ס בְּגָדָ֔יו לעזאזל ככ״כ

וְרָחַ֥ץ אֶת־בְּשָׂר֖וֹ בַּמָּ֑יִם וְאַחֲרֵי־כֵ֖ן יָב֥וֹא אֶל־ יבואו׳ מ״ז

27 הַֽמַּחֲנֶֽה׃ וְאֵת֩ פַּ֨ר הַֽחַטָּ֜את וְאֵ֣ת ׀ שְׂעִ֣יר הַֽחַטָּ֗את

אֲשֶׁ֨ר הוּבָ֤א אֶת־דָּמָם֙ לְכַפֵּ֣ר בַּקֹּ֔דֶשׁ יוֹצִ֖יא אֶל־ הובא כל״ת יוציא כמל״פ כמ״ל חי

מִח֣וּץ לַֽמַּחֲנֶ֑ה וְשָׂרְפ֣וּ בָאֵ֔שׁ אֶת־עֹרֹתָ֥ם וְאֶת־ ערתם חד״ת

28 בְּשָׂרָ֖ם וְאֶת־פִּרְשָֽׁם׃ וְהַשֹּׂרֵ֣ף אֹתָ֔ם יְכַבֵּ֖ס

עין הקורא

והקריב את־השעיר במקלתו והקריב את־השעיר. על־ראש השעיר במפוטס בה״ל (ה״ה אין זה מן מ׳ מחריכין כהוכר לעיל ס׳ י״ח). קדמא החי תבינא החי כימן הקשב. ואת־כל־פשעיהם לכל. את־כל־עונתם. והמשלח. ואחרי כן יבוא. ואת פר. ואת שעיר. והשרף אתם יכבס

עין הסופר

יבוא ו' מל

28 בגדיו ורחץ את־בשרו במים ואחרי־כן יבוא
אל־המחנה׃ 29 והיתה לכם לחקת עולם בחדש
השביעי בעשור לחדש תענו את־נפשתיכם
וכל־מלאכה לא תעשו האזרח והגר הגר
בתוככם׃ 30 כי־ביום הזה יכפר עליכם לטהר
אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו׃
31 שבת שבתון היא לכם ועניתם את־נפשתיכם
חקת עולם׃ 32 וכפר הכהן אשר־ימשח אתו
ואשר ימלא את־ידו לכהן תחת אביו ולבש
את־בגדי הבד בגדי הקדש׃ 33 וכפר את־מקדש
הקדש ואת־אהל מועד ואת־המזבח יכפר
ועל הכהנים ועל־כל־עם הקהל יכפר׃ 34 והיתה־
זאת לכם לחקת עולם לכפר על־בני ישראל
מכל־חטאתם אחת בשנה ויעש כאשר צוה
יהוה את־משה׃ פ רביעי
יז 1 וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ 2 דבר אל־אהרן
ואל־בניו ואל כל־בני ישראל ואמרת אליהם

בעשור כל"ו במ"א
נפשתיכם כמ"ז ומ"י
בתוככם כט"ז במ"נ
היא י"א כתיב י' ועניתם ד' וס"
אליהם י"ג ע"ז

עין הקורא

בגדיו. והיתה לכם לחקת עולם דפרה אדומה והיתה להם לחקת עולם (או"ה בחומש רא"פ האזרח בפתח ושיבוש הוא כי כולם קמוצין ולא יתכן פתח רק בסמיכות). (כי־ביום כן בדפ"ו והנעתקים ממנו אבל בארא הקדמונים גם בנ' כ"י כי במונח). קדמא שבת שבתון היא תניגה בס' אמור שבת שבתון הוא וסי' כי תסבון עיר סיחון מלך האמרי היא יהוא נלחם. אשר־ימשח במקלתן אשר. ועל הכהנים. והיתה זאת לכם. דבר אל־אהרן ואל־בניו.

עין הסופר

3 זֶ֣ה הַדָּבָ֗ר אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה לֵאמֹֽר׃ אִ֥ישׁ אִישׁ֙
מִבֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁ֨ר יִשְׁחַ֜ט שׁ֥וֹר אוֹ־כֶ֛שֶׂב 19
אוֹ־עֵ֖ז בַּֽמַּחֲנֶ֑ה א֚וֹ אֲשֶׁ֣ר יִשְׁחַ֔ט מִח֖וּץ לַֽמַּחֲנֶֽה׃
4 וְאֶל־פֶּ֜תַח אֹ֧הֶל מוֹעֵ֣ד לֹ֣א הֱבִיאוֹ֒ לְהַקְרִ֤יב הביאו ט"ו להקריב כ"פ
קָרְבָּן֙ לַֽיהוָ֔ה לִפְנֵ֖י מִשְׁכַּ֣ן יְהוָ֑ה דָּ֣ם יֵחָשֵׁ֞ב 30
לָאִ֤ישׁ הַהוּא֙ דָּ֣ם שָׁפָ֔ךְ וְנִכְרַ֛ת הָאִ֥ישׁ הַה֖וּא
5 מִקֶּ֥רֶב עַמּֽוֹ׃ לְמַ֡עַן אֲשֶׁר֩ יָבִ֨יאוּ בְּנֵ֜י יִשְׂרָאֵ֗ל יביאו כ"פ 31
אֶת־זִבְחֵיהֶם֮ אֲשֶׁ֣ר הֵ֣ם זֹבְחִים֮ עַל־פְּנֵ֣י הַשָּׂדֶה֒ זבחיהם כ"פ זבחים חז 32
וֶהֱבִיאֻ֣ם לַֽיהוָ֗ה אֶל־פֶּ֛תַח אֹ֥הֶל מוֹעֵ֖ד אֶל־ והביאם ט"ו וחז
6 הַכֹּהֵ֑ן וְזָבְח֗וּ זִבְחֵ֧י שְׁלָמִ֛ים לַֽיהוָ֖ה אוֹתָֽם׃ וְזָרַ֨ק אתם ל"פ ט"ז 33
הַכֹּהֵ֤ן אֶת־הַדָּם֙ עַל־מִזְבַּ֣ח יְהוָ֔ה פֶּ֖תַח אֹ֣הֶל
7 מוֹעֵ֑ד וְהִקְטִ֣יר הַחֵ֔לֶב לְרֵ֥יחַ נִיחֹ֖חַ לַֽיהוָֽה׃ וְלֹא־ ניחח כמ"ו וחז בס"נ מל"פ 34

זה הדבר אשר־צוה. איש איש כל היכא דאית בפרשתא איש איש בפשטא ומכאן נ' בעניינא אשר ישחט, אשר יגור (פסוק ח) אל כל שאר (יח ו) והיכא דלית בפרש' איש איש בגרש ומכאן ב' בפרשה אשר יאכל (י) אשר יצוד (יג). כל עניינא מבית ישראל בר מן בתראה אשר יגור דהוא מבני ישראל סי' מליד בני (או"ה מבית ישראל אינון ו' דכמיכי ד' באורי' ותרין בחזקאל וסי' במס"ג). או־עז. קדמא ואל־פתח אהל מועד לא הביאו, תנינא ואל־פתח אהל מועד לא יביאנו קדמא ונכרת האיש ההיא מקרב עמו תנינא (ט) ונכרת האיש ההוא מעמיו. מקרב עמו ג' דסמיכי. למען אשר יביאו. (או"ה מסימה דא"פ ויתר כאחרונים אשר הם זבחים וכן במ"נ דפ"ו ולא יתבן כלל כי המארת הראשון טרקא לא יתבן להיות מוכח כ"א בהיות הבינון באות ראשון של תיבה אבל כשהבינון באות שני הוא אזלא לעולם כמבואר במבה"ם דף ט"ו לכן נ"ל אשר וכן מלאתיו בכ"י. אכן בכ"י של כ"ד גם בכוכלינו של רמ"א גם במ"נ. רע"ת אשר מוקף וגם זה יתבן). והביאם. וזבחו זבחי (או"ה עיין מ"ש בפ' וארא א' י"ז אבל ומלאו בתי מצרים גם בפ' ויחי מ"א כ' אבל ויכרכס'. וזרק הכהן פתח. והקטיר החלב. ולא־

עין הקורא

עין הסופר

יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת־זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִם אֲשֶׁר הֵם זֹנִים
אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה־זֹּאת לָהֶם לְדֹרֹתָם׃
וַאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־ 8
הַגֵּר אֲשֶׁר־יָגוּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר־יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ־זָבַח׃
וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֶנּוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ 9
לַיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו׃ וְאִישׁ אִישׁ 10
מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יֹאכַל
כָּל־דָּם וְנָתַתִּי פָנַי בַּנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת אֶת־הַדָּם
וְהִכְרַתִּי אֹתָהּ מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃ כִּי־נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר 11
בַּדָּם הִוא וַאֲנִי נְתַתִּיו לָכֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר
עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי־הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ יְכַפֵּר׃ עַל־ 12
כֵּן אָמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא־
תֹאכַל דָּם וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם לֹא־יֹאכַל דָּם׃
וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם 13
אֲשֶׁר יָצוּד צֵיד חַיָּה אוֹ־עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשָׁפַךְ
אֶת־דָּמוֹ וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר׃ כִּי־נֶפֶשׁ כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ 14
בְנַפְשׁוֹ הוּא וָאֹמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דַּם כָּל־בָּשָׂר

לשעירם ככ"כ
זנים כלח"ו
לדרתם כ"ח
חמישי
(שלישי במחוברי)
ואלהם
כל"ח כמי"ן
יגור כ"מ
בתוכם כ"מ
יביאנו כ"מ
לעשות
כ"מ במ"ט
האכלת כ"ח
אתה
כ"ח בע"ב
נתתיו כט"ו
נפשתיכם
פח"ו וט"ו
יציר ט"ו
ציד כ"מ
ואמר כ"ח

עין הקורא

יִזְבְּחוּ עוֹד. וַאֲלֵהֶם תֹּאמַר. כִּי־נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הִוא. תניכא כי־הדם בן הכינון הוא, תליתאה דמי בנפשו הוא. דניעלה דמי ה א סימן נקבה תבובב נגד, מס"ה (ר"ל שבכי האמצעיים הוא ל"ז ושתי הקצות היא ל"כ). וַאֲנִי נְתַתִּיו (ר"ל י"ם ואני). לֹא־תֹאכַל דָּם. לֹא־יֹאכַל דָּם. קדמה דוליהכ תלמר ומן־ הגר אשר־יגור בתוכם, תניכא ותליתאה דוקים תרויהון ומן־הגר הגר בתוכם דעל כן אמרתי והגר הגר בתוככם. ודמו בנפשו היא.

עין הסופר

לֹא תֹאכֵלוּ כִּי נֶפֶשׁ כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ הִוא כָּל־

15 אֹכְלָיו יִכָּרֵת׃ וְכָל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל נְבֵלָה — אכליו כת׳

וּטְרֵפָה בָּאֶזְרָח וּבַגֵּר וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם

16 וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב וְטָהֵר׃ וְאִם לֹא יְכַבֵּס וּבְשָׂרוֹ

יח לֹא יִרְחָץ וְנָשָׂא עֲוֺנוֹ׃ פ — עונו כת׳

1 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ — אלהם כת׳ במ״נ

3 כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־מִצְרַיִם אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם־בָּהּ לֹא

תַעֲשׂוּ וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא — מביא כת׳

אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחֻקֹּתֵיהֶם לֹא תֵלֵכוּ׃ — ובחקתיהם כת׳ וש״ו

4 אֶת־מִשְׁפָּטַי תַּעֲשׂוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ לָלֶכֶת — חקתי כ״ח במ״א

5 בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי

וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם

6 אֲנִי יְהוָה׃ ס ששי אִישׁ

אִישׁ אֶל־כָּל־שְׁאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת עֶרְוָה — לגלות כת׳

עין הקורא

כל־בשר דמו הוא. וטמא עד־הערב וטהר ב׳ דסמיכי בסיפרא במים יובא (יא לב). ואם לא יכבס. ירחץ ל׳. דבר לית בטעם בסיפר׳. אני ה׳ אלהיכם כך כלם מנוגנים אך בהקדמת כי בתביר או יתכגן אני ה׳ אלהיכם. כמעשה ארץ־מצרים אשר ישבתם־בה. וכמעשה ארץ כנען במקצתם וכמעשה. אשר אני. וחי בהם אני ה׳ ג׳ פ״פ בענין יחי. לא תקרבו, וגמורגה, ומנהון כ״ח סופא פסוקי בספרא (או״ה במס״ג ויקרא י״ז מסר אני ה׳ כ׳ פ״פ בסיפרא וסי׳ וכו׳ ימוכה והאך עשרים יעל הסדר לא בסמכרה הליוגות יעל שהאכן מסר ב׳ ועל מקצהן כ״ח ועל מקצתן כ״ב וסלמת הלגוכית הללה כגוכים מלרים שתהלכין ואין כאן מקום בירורם).

עין בסופר

אֲנִי יְהוָה׃ ס עֶרְוַת 7

אביך כל"ם אָבִיךָ וְעֶרְוַת אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה אִמְּךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה

עֶרְוָתָהּ׃ ס עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָבִיךָ לֹא 8

תְגַלֵּה עֶרְוַת אָבִיךָ הִוא׃ ס עֶרְוַת 9

אחותך כ"מ מולדת כ"מ הוץ כ"מ אֲחוֹתְךָ בַת־אָבִיךָ אוֹ בַת־אִמֶּךָ מוֹלֶדֶת בַּיִת אוֹ

מוֹלֶדֶת חוּץ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן׃ ס עֶרְוַת 10

בַּת־בִּנְךָ אוֹ בַת־בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן כִּי עֶרְוָתְךָ

הֵנָּה׃ ס עֶרְוַת בַּת־ 11

אֵשֶׁת אָבִיךָ מוֹלֶדֶת אָבִיךָ אֲחוֹתְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה

אחות כ"מ עֶרְוָתָהּ׃ ס עֶרְוַת אֲחוֹת־אָבִיךָ לֹא 12

תְגַלֵּה שְׁאֵר אָבִיךָ הִוא׃ ס עֶרְוַת 13

אֲחוֹת־אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה כִּי־שְׁאֵר אִמְּךָ

הִוא׃ ס עֶרְוַת אֲחִי־ 14

ודתך מז אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה אֶל־אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרָב דֹּדָתְךָ

הִוא׃ ס עֶרְוַת כַּלָּתְךָ 15

לֹא תְגַלֵּה אֵשֶׁת בִּנְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה

עין הקורא

עֶרְוַת אָבִיךָ כל ערות דענינא נמרכא במ"ג מכאן ט' בהולא אחתך בת אביך, בת אשת וחד במהפך בת בנך, וכל מרכא דתמות ערות מגרת טפחא במ"ג מברתי תביר קדמא ובתרא ערות אביך, ערות אשתו וכל ערית דסמיך לה בית או אלא יבדיל ביכה ובין נת זא מלה אחת ערות בלא מרכא וכל אחרא במרכא. לֹא תְגַלֵּה כלהון נברי מתכמתח וכולכון בלא מקף. אוֹ בַת־אִמְּךָ וכן אוֹ בַת־בִּתְּךָ. כִּי עֶרְוָתְךָ. עֶרְוַת אחות־אִמְּךָ. קדמא שְׁאֵר אָבִיךָ הִוא. תנינא כִּי־שְׁאֵר אִמְּךָ הִוא. אֲחִי־אָבִיךָ. אֶל־אִשְׁתּוֹ. (לֹא תִקְרָב ר' נוקף). אֵשֶׁת בִּנְךָ.

עין הסופר

16 עֶרְוָתָֽהּ׃ ס עֶרְוַ֥ת אֵֽשֶׁת־אָחִ֖יךָ לֹ֣א תְגַלֵּ֑ה אחיך כנ״ס
17 עֶרְוַ֥ת אָחִ֖יךָ הִֽוא׃ ס עֶרְוַ֥ת אִשָּׁ֛ה
וּבִתָּ֖הּ לֹ֣א תְגַלֵּ֑ה אֶת־בַּת־בְּנָ֞הּ וְאֶת־בַּת־בִּתָּ֗הּ
לֹ֤א תִקַּח֙ לְגַלּ֣וֹת עֶרְוָתָ֔הּ שַׁאֲרָ֥ה הֵ֖נָּה זִמָּ֥ה הִֽוא׃ לגלות כמ״ז
18 וְאִשָּׁ֥ה אֶל־אֲחֹתָ֖הּ לֹ֣א תִקָּ֑ח לִצְרֹ֗ר לְגַלּ֧וֹת אחתה כמ״ז לצרר מ״ז
19 עֶרְוָתָ֛הּ עָלֶ֖יהָ בְּחַיֶּֽיהָ׃ וְאֶל־אִשָּׁ֖ה בְּנִדַּ֣ת בחייה כ״ב
20 טֻמְאָתָ֑הּ לֹ֣א תִקְרַ֔ב לְגַלּ֖וֹת עֶרְוָתָֽהּ׃ וְאֶל־
אֵ֙שֶׁת֙ עֲמִֽיתְךָ֔ לֹא־תִתֵּ֥ן שְׁכָבְתְּךָ֖ לְזָ֑רַע לְטָמְאָה־ עמיתך מ״ע
21 בָֽהּ׃ וּמִֽזַּרְעֲךָ֥ לֹא־תִתֵּ֖ן לְהַעֲבִ֣יר לַמֹּ֑לֶךְ וְלֹ֥א להעביר ט״ע למלך כמ״ז
22 תְחַלֵּ֛ל אֶת־שֵׁ֥ם אֱלֹהֶ֖יךָ אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ * וְאֶ֨ת־זָכָ֔ר שביעי (רביעי במחובר)
23 לֹ֥א תִשְׁכַּ֖ב מִשְׁכְּבֵ֣י אִשָּׁ֑ה תּוֹעֵבָ֖ה הִֽוא׃ וּבְכָל־ ת״עבה כנ״ע
בְּהֵמָ֛ה לֹא־תִתֵּ֥ן שְׁכָבְתְּךָ֖ לְטָמְאָה־בָ֑הּ וְאִשָּׁ֗ה
לֹא־תַעֲמֹ֞ד לִפְנֵ֧י בְהֵמָ֛ה לְרִבְעָ֖הּ תֶּ֥בֶל הֽוּא׃ תעמד כ״ס
24 אַל־תִּֽטַּמְּא֖וּ בְּכָל־אֵ֑לֶּה כִּ֤י בְכָל־אֵ֙לֶּה֙ נִטְמְא֣וּ

ערות אשת־אחיך. אֶת־בַּת־בְּנָהּ ואת־בת בִּתָּהּ. שַׁאֲרָה הֵנָּה. לֹא תִקַּח
לִצְרֹר במקצת לִצְרֹר. קדמ׳ אל־אשתו לֹא תִקְרַב ל׳, תנינא בנדת טמאתה
לֹא תִקְרַב סימן קינין ופתאי כד׳כן כן ג״פ. ואל־אֵשֶׁת עֲמִיתְךָ כן בכולם ככן כפתא
לא־תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ לְזָרַע לְטָמְאָה־בָהּ תנינא חנבל בכסא לא־תתן שכבתך
לטמאה־בָהּ. וּמִזַּרְעֲךָ במקצת וּמִזַּרְעֲךָ. ואת־זכר. לא־תַעֲמֹד (וכן בכ״י
במתג שלא כמנהג וזה כיצבור הגרשים). לְרִבְעָהּ. לית (מפיק) וחד. לרבעה
אתה. תֶּבֶל ב׳ לעיל תבל עשו, וכל תֶּבֶל בהון קדמה פלרע סימן הלין
בפתח, תבל הוא במקצת׳ הוא (אנ״ה ככר שיפסק הלבה׳ בסוף תבל הוא כמגולל
במ״ב גם שבבי מלאתי בנליון כ״י שכתב במקצת ספרים הוא אך בס״ם בכל הטורים
מלאנו הוא עכ״ל. אל־תִּטַּמְּאוּ ג׳ בכיפרא (ובהלכתם פתי״ו במתינס בס״ם וכ״י
ע״ב תורת המפיגות הכבתות המנולדות במסה״ע דף כ״ה וכ״ו). כִּי בכל־אלה נִטְמְאוּ

עין הקורא

הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם׃ וַתִּטְמָא 25
הָאָרֶץ וָאֶפְקֹד עֲוֺנָהּ עָלֶיהָ וַתָּקִא הָאָרֶץ אֶת־
יֹשְׁבֶיהָ׃ וּשְׁמַרְתֶּם אַתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי 26
וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה הָאֶזְרָח
וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃ כִּי אֶת־כָּל־הַתּוֹעֵבֹת הָאֵל 27
עָשׂוּ אַנְשֵׁי־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם וַתִּטְמָא הָאָרֶץ׃
וְלֹא־תָקִיא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטַמַּאֲכֶם אֹתָהּ 28
כַּאֲשֶׁר קָאָה אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם׃ כִּי כָּל־ 29
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ
הַנְּפָשׁוֹת הָעֹשֹׂת מִקֶּרֶב עַמָּם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־ 30
מִשְׁמַרְתִּי לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת מֵחֻקּוֹת הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר
נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא תִטַּמְּאוּ בָּהֶם אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־כָּל־
עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדֹשִׁים
תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ אִישׁ אִמּוֹ 3
וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ אַל־תִּפְנוּ אֶל־הָאֱלִילִם וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה 4

עין הסופר
הגוים כה׳
ואפקד כל״ת
ותקא ל׳ וח׳
ישביה ככ״כ
בס״ת מל״מ חקתי
כ״ה בס״ת התועבת
כשו״ק ומו״ת
תקיא כ׳ ומ׳
הנפשות כ׳ ומ׳
התועבת מל״מ
עשות כ״פ
מחקות ל׳ ומ׳
קדשים כה׳
קדוש כ״מ כה׳
שבתתי כ״ה
תשמרו כ״ה
האלילם כה״ת

עין הקורא
מְשַׁלֵּחַ. ותטמא הארץ ותקא. מכל התעבת כן תרויהון. כי את־כל
התעבת. עשו אנשי־הארץ. בטמאכם. קאה מיוג ז״ל ביוה לו הכני אחריכם
באה (ש״א כה יט) ומדון ז״ל ביוה לו בזה לך (ע״ב יט כח). כי כל־אשר.
הנפשות. ולא תטמאו. קדשים. איש אמו ואביו. אל־האלילם ואלהי.

עין הסופר

25 5 לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וְכִי תִזְבְּחוּ

6 זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחֻהוּ׃ בְּיוֹם — לרצנכם כ״מ, תזבחהו חס׳

26 זִבְחֲכֶם יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר עַד־יוֹם — והנותר כמ״ז כמ״מ

7 הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף׃ וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל — השלישי כל״מ כמ״מ

27 8 בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פִּגּוּל הוּא לֹא יֵרָצֶה׃ וְאֹכְלָיו — האכל כח׳, ואכליו כח׳

עֲוֺנוֹ יִשָּׂא כִּי־אֶת־קֹדֶשׁ יְהוָה חִלֵּל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ

28 9 הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃ וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר אַרְצְכֶם — קציר כל״מ

29 לֹא תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ לִקְצֹר וְלֶקֶט קְצִירְךָ — לקצר חס׳, קצירך כל״מ

10 לֹא תְלַקֵּט׃ וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל וּפֶרֶט כַּרְמְךָ — תעולל כמ״ז

30 לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה — תעזב כ״מ

11 אֱלֹהֵיכֶם׃ לֹא תִּגְנֹבוּ וְלֹא־תְכַחֲשׁוּ וְלֹא־תְשַׁקְּרוּ — תגנבו חס׳

12 אִישׁ בַּעֲמִיתוֹ׃ וְלֹא־תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי לַשָּׁקֶר — בעמיתו כל״מ

13 וְחִלַּלְתָּ אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ לֹא־תַעֲשֹׁק — תעשק כמ״ז

אֶת־רֵעֲךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא־תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ — רעך כח׳, תגזל כמ״ז, תלין כמ״מ

14 עַד־בֹּקֶר׃ לֹא־תְקַלֵּל חֵרֵשׁ וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן

וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים כמסור וזבח התודה וכו׳ עם זר״ת שלמים תודה).
לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחֻהוּ כמסור לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחֻהוּ (תו״ה ושם מבואר מתינת הלמ״ד).
בְּיוֹם זִבְחֲכֶם. וּמִמָּחֳרָת כל ממחרת המכונן בשלך מתוג המ״ס (תו״ה כל תורת
עין הקורא — המתגים הלה ככר בארתי במשפטי הטעמים מלף כ״ה והלך). וְאִם הֵאָכֹל המכיר
נחוד. פִּגּוּל הוּא. כִּי־אֶת־קֹדֶשׁ כי נלא מכיר. וּבְקֻצְרְכֶם. לֹא תִּגְנֹבוּ
וְלֹא־תְכַחֲשׁוּ וְלֹא־תְשַׁקְּרוּ. אֶת־שֵׁם. תַעֲשֹׁק אֶת־רֵעֲךָ. לֹא־תָלִין. חֵרֵשׁ
ג׳ בקריאה ומלרע וחד וְהַחֵרֵשׁ (ויקרא׳ מב יח) אבל כל כלי חֶרֶשׂ נקוד מטמא ומלעיל.
ויראת באלהיך המ״ס דגשה בלספסים ובן חבירו דמפני שיבה והעעם כנבור
התנך החוקה בין המתיגה ובין טעון המסרת (עיין בהקדמת המחבר). קמוץ דגבין

מִכְשֹׁל וְיָרֵאתָ מֵּאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ *לֹא־תַעֲשׂוּ 15
עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט לֹא־תִשָּׂא פְנֵי־דָל וְלֹא תֶהְדַּר פְּנֵי
גָדוֹל בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עֲמִיתֶךָ׃ לֹא־תֵלֵךְ רָכִיל 16
בְּעַמֶּיךָ לֹא תַעֲמֹד עַל־דַּם רֵעֶךָ אֲנִי יְהוָה׃ לֹא־ 17
תִשְׂנָא אֶת־אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת־
עֲמִיתֶךָ וְלֹא־תִשָּׂא עָלָיו חֵטְא׃ לֹא־תִקֹּם וְלֹא־ 18
תִטֹּר אֶת־בְּנֵי עַמֶּךָ וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי
יְהוָה׃ אֶת־חֻקֹּתַי תִּשְׁמֹרוּ בְּהֶמְתְּךָ לֹא־תַרְבִּיעַ 19
כִּלְאַיִם שָׂדְךָ לֹא־תִזְרַע כִּלְאָיִם וּבֶגֶד כִּלְאַיִם
שַׁעַטְנֵז לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ׃ וְאִישׁ כִּי־יִשְׁכַּב אֶת־ 20
אִשָּׁה שִׁכְבַת־זֶרַע וְהִוא שִׁפְחָה נֶחֱרֶפֶת לְאִישׁ

עין הסופר
מכשל חז
שני (חמשי במחובר)
גדול כ"מ במ"א
תשפט חז
רכיל מ"י
בעמיך ד' מ"י
הוכח מ"י וחי
תוכיח מל"מ
עמיתך בכ"כ
תקם חז
תטר חז
עמך כמ"י במ"ד
כמוך כ"כ במ"כ
תרביע כ"כ

עין הקורא

לֹא־תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט לֹא־תִשָּׂא פְנֵי־דָל תביכה דעביכה לֹא־תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט בפדה וסימן אגל לא תשא תשא הכינון. פְּנֵי־דָל קמן. וְלֹא תֶהְדַּר תִּשְׁפֹּט עֲמִיתֶךָ. לֹא תַעֲמֹד כל קריאה לא תעמד במ"א ולא תעמד ולא לו תהיה (דכי' יא יז) מבו"ק. הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ סימן בתוכבי. וְלֹא־תִשָּׂא עָלָיו חֵטְא כן טוקדים הלכפמים. ובגד כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז (או"ה עיין מ"ש בפ' תולדות (כז ו) אגל ורבקה אמרה, גם בדרכי המתיעת "אשר לו אמר כי בהתחלפות המתג למסרת פליגא החכמים ורובם נוטים למתיגה לא למסרת ברוב המקומות עב"ל ומדאמר ברוב המקומות משמע שיש מקומות שכולם נוטים למסרת אלא שלא נתברר לנו, אמן מתוך דברי בעלי המסרת נתבררו במבואר בספרי משפטי הטעמים דף יג א). ואיש כל ר"פ דקדשים ואיש ברביע במ"ג בההפטרה, ריה (כ יח) אשר יקה את אחתו (כ יז). (או"ה גם במ"ג דילן מכר כאן בגליונו כלשון המחברת ודמה שהעתק כן מהדרי הספר הזה וכמו שרוב דברי הגליון שם, מועתקים מזה המקור אבל הנירסא מסובבת בלי ספק וצ"ל במ"ד ויש להוסיף על הגהה אות לו ידעתי דבוק כדרא שקול במונת וכן דשם אותו המחבר). כִּי־יִשְׁכַּב את־אִשָּׁה שִׁכְבַת־זֶרַע ל' דכמינ כי ישכב ובפרש אשר ישכב.

עין הסופר

והפדה לא נפדתה או חפשה לא נתן־לה בקרת — בקרת חס'
21 תהיה לא יומתו כי־לא חפשה׃ והביא את־ — יומתו כמ' / והביא כ"ס
אשמו ליהוה אל־פתח אהל מועד איל אשם׃ — איל כ"ס
22 וכפר עליו הכהן באיל האשם לפני יהוה
על־חטאתו אשר חטא ונסלח לו מחטאתו
אשר חטא׃ פ שלישי
23 וכי־תבאו אל־הארץ ונטעתם כל־עץ מאכל — תבאו כמ'
וערלתם ערלתו את־פריו שלש שנים יהיה — שלש / כ"ח במ"ג
24 לכם ערלים לא יאכל׃ ובשנה הרביעת יהיה — הרביעת / מ"ק וח"ת
25 כל־פריו קדש הלולים ליהוה׃ ובשנה החמישת — הלולים מל"ס / החמישת
תאכלו את־פריו להוסיף לכם תבואתו אני — מ"ק וח"ת / להוסיף מל"א / תבואתו מל'
26 יהוה אלהיכם׃ לא תאכלו על־הדם לא תנחשו
27 ולא תעוננו׃ לא תקפו פאת ראשכם ולא — תעוננו מל' / תקפו חס'
28 תשחית את פאת זקנך׃ ושרט לנפש לא תתנו — תשחית כמ"ו
בבשרכם וכתבת קעקע לא תתנו בכם אני — וכתבת חס'
29 יהוה׃ אל־תחלל את־בתך להזנותה ולא־תזנה — להזנותה מל'
30 הארץ ומלאה הארץ זמה׃ את־שבתתי תשמרו — שבתתי כ"ס / תשמרו כ"ס
31 ומקדשי תיראו אני יהוה׃ אל־תפנו אל־האבת — האבת / ו' מל"ת נל"ס

עין הקורא

והפדה לא נפדתה או חפשה רפי ולא מפיק ה'. לא נתן־לה. כי־לא חפשה.
אל־פתח. איל. וכפר עליו הכהן באיל. על־חטאתו. ונסלח לו.
החמישת. לא תנחשו ולא תעוננו. ולא תשחית את פאת. ושרט
לנפש. וכתבת קעקע. ולא־תזנה. את־שבתתי תשמרו.

עין הסופר
הידענים כתי
שיבה כלמ"ח תקום עי
תונו כ"מ
כמוך ככ"כ במ"ב כמכה הייתם כ"מ במ"א
ובמשורה מ"ז
איפת מ"י

ואל־הידענים אל־תבקשו לטמאה בהם אני
32 יהוה אלהיכם: מפני שיבה תקום והדרת פני זקן
33 ויראת מאלהיך אני יהוה: ס רביעי (ששי) וכי
34 יגור אתך גר בארצכם לא תונו אתו: כאזרח
מכם יהיה לכם הגר ׀ הגר אתכם ואהבת לו
כמוך כי־גרים הייתם בארץ מצרים אני
35 יהוה אלהיכם: לא־תעשו עול במשפט במדה
36 במשקל ובמשורה: מאזני צדק אבני־צדק
איפת צדק והין צדק יהיה לכם אני יהוה
אלהיכם אשר־הוצאתי אתכם מארץ מצרים:

עין הקורא

ואל־הידענים בלא מתג. אל־תבקשו כ"ג בבוקין ליבן ומלבן אל אל (הו"ה המסרה הואת מגלגו כמס"ג בס' שמואל ב' סי' פ' ושם מבר גם מכה כ"ג וכתברר מינה כי דמשלי ז' כ"ה צ"ל ־אל תתע בנתיבות' וכמו שהזכיר המ"ש ומ"מ קשה והרי עוד אל יתן למוט רגלך אל ינום שומרך דתילים קכ"א ג' ולא הזכירו בגלל המסרה אפ"פ שבכל ספרינו אל ינום גם מסור עליו בגליונו כ"ג). (הו"ה במקצת ספרים וכי־יגור אתך במרכא אבל בכי"י גם במ"ג דפ"ו ואחרים יגור בדרגא וכן עיקר כיעבור תנועת האות השו"ת דוגמת אחזת אמך דלהלן כ' י"ט, אשר עשה אתכם דדברים ח' ל', אשר צוך דברים י"ג ו'. וכן בכל דוגמתם כשהשו"א מניע ישמש דרגא, אבל מביא אתכם, ואבדיל אתכם דלהלן סי' כ' פסוק כ"ב וכו', ויוציא אתכם דברים ד' כ' הם וכל דומיהם נמצרת המרכא נשמר שהשו"ן שאחריהם נחים לא נעים אפ"פ שנ"ד כפ"ת שאחריהם רפה, ועל הבקת הוה גם הראה אתך דשמות כ"ו ח', ואף אותך דשמות ט' ט"ו הם וכל דומיהם במרכא בכל הספרים בלי מחלוקת, וכן אשר הולכים דיחזקאל י"ג ג', את־ההר שומרון דמ"א י"ו כ"ד, כבירים שפטים דישעי' כ"ח ב', וכבר הזכרתי הכנה נוחה לעיל בפ' שמיני ט' כ"ב אבל וכרכם). הגר ׀ הגר. ואהבת לו. הייתם. ובמשורה. מאזני צדק אבני־צדק איפת. אני ה'.

עין הסופר

37 ושמרתם את־כל־חקתי ואת־כל־משפטי — חקתי כ"ת כמ"א
ועשיתם אתם אני יהוה׃ פ חמישי

כ
וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ ואל־בני ישראל
2 תאמר איש איש מבני ישראל ומן־הגר ׀ הגר
בישראל אשר יתן מזרעו למלך מות יומת — מות כת"ז, יומת כת"ז
3 עם הארץ ירגמהו באבן׃ ואני אתן את־פני — ירגמהו כ"ת
באיש ההוא והכרתי אתו מקרב עמו כי
מזרעו נתן למלך למען טמא את־מקדשי
4 ולחלל את־שם קדשי׃ ואם העלם יעלימו — יעלימו ע"ע
עם הארץ את־עיניהם מן־האיש ההוא בתתו
5 מזרעו למלך לבלתי המית אתו׃ ושמתי אני — המית כ"מ
את־פני באיש ההוא ובמשפחתו והכרתי
אתו ואת ׀ כל־הזנים אחריו לזנות אחרי המלך — הזנים כלמ"ז, לזנות כ"מ כמ"מ
6 מקרב עמם׃ והנפש אשר תפנה אל־האבת — האבת ו' מד"מ בל"ע
ואל־הידענים לזנות אחריהם ונתתי את־פני — לזנות דין מ"ז
בנפש ההוא והכרתי אתו מקרב עמו׃
7 והתקדשתם והייתם קדשים כי אני יהוה — והייתם כמ"ז כמ"א, קדשים כמ"ז

עין הקורא

ושמרתם את־כל־חקתי ואת־כל־משפטי. איש איש. מבני. ומן הגר ׀ עם הארץ. ואני נגוה נגניא (וכן מאומה רמ"ם). כי מזרעו. ואם העלם יעלימו. בתתו מזרעו. ואת ׀ כל־הזנים. והנפש אשר. ונתתי את־פני (קו"ה בטעם"ג מכר כל כתתי את פני כמ"ד מכר את וכו' בנפש דלכויל ל"ז"ו, בכם ילהלן כ"ו י"ז והד ניתוקה י"ו ד', והד בדכולא ו' ט"ז ובאחרת את פני). בנפש ההיא. מקרב עמו ג' המפי. והתקדשתם הסקל בה"ס וכן והתחזקתם. כי

עין הסופר

ששי (שביעי במחובר) 8 אֱלֹהֵיכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
9 אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃ כִּי־אִישׁ אִישׁ אֲשֶׁר יְקַלֵּל
אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ מוֹת יוּמָת אָבִיו וְאִמּוֹ קִלֵּל
דמיו מ״י 10 דָּמָיו בּוֹ׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת אִישׁ
רעהו כ״ח הנאף ל׳ ומל אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ מוֹת־יוּמַת הַנֹּאֵף
והנאפת ל׳ ומל 11 וְהַנֹּאָפֶת׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־אֵשֶׁת אָבִיו
דמיהם כ״מ עֶרְוַת אָבִיו גִּלָּה מוֹת־יוּמְתוּ שְׁנֵיהֶם דְּמֵיהֶם
מות כ״מ יומתו כ״מ 12 בָּם׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־כַּלָּתוֹ מוֹת יוּמְתוּ
13 שְׁנֵיהֶם תֶּבֶל עָשׂוּ דְּמֵיהֶם בָּם׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר
תועבה כל״מ יִשְׁכַּב אֶת־זָכָר מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה עָשׂוּ
שניהם כל״מ 14 שְׁנֵיהֶם מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם בָּם׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר
יִקַּח אֶת־אִשָּׁה וְאֶת־אִמָּהּ זִמָּה הִוא בָּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ
בתוככם כמ״ל במ״ב אֹתוֹ וְאֶתְהֶן וְלֹא־תִהְיֶה זִמָּה בְּתוֹכְכֶם׃
15 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן שְׁכָבְתּוֹ בִּבְהֵמָה מוֹת יוּמָת
תהרגו מל 16 וְאֶת־הַבְּהֵמָה תַּהֲרֹגוּ׃ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרַב
אתה כמל במ״ב אֶל־כָּל־בְּהֵמָה לְרִבְעָה אֹתָהּ וְהָרַגְתָּ אֶת־
הָאִשָּׁה וְאֶת־הַבְּהֵמָה מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם

עין הקורא

ושמרתם את־חקתי. אני ה׳ מקדשכם. כי־איש איש. אביו ואמו. דמיו בו. אשר ינאף. מות יומת הנאף. מות־יומתו שניהם, סימן בעבירה דסמיך אחריו שניהם יומתו ובתרא יומתו ופי׳ שניהם בכנים (ר״ל בשתי נקודות) ומהם שניהם בעבירה דכלתו ותאשת אביו, יומתו ג׳ בענין את וכר משכבי בהמה לרבעה, באלן ירגמו. זמה היא באש סימן קלוי באש גרש. בבהמה ג׳ דפין. ואת־הבהמה. ואשה אשר. לרבעה אותה לית דס״מה לרבעה מגל

17 בָּם׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִקַּח אֶת־אֲחֹתוֹ בַּת־אָבִיו אוֹ
בַת־אִמּוֹ וְרָאָה אֶת־עֶרְוָתָהּ וְהִיא תִרְאֶה אֶת־
עֶרְוָתוֹ חֶסֶד הוּא וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי בְּנֵי עַמָּם עֶרְוַת
18 אֲחֹתוֹ גִּלָּה עֲוֺנוֹ יִשָּׂא׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב אֶת־
אִשָּׁה דָּוָה וְגִלָּה אֶת־עֶרְוָתָהּ אֶת־מְקֹרָהּ הֶעֱרָה
וְהִוא גִּלְּתָה אֶת־מְקוֹר דָּמֶיהָ וְנִכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם
19 מִקֶּרֶב עַמָּם׃ וְעֶרְוַת אֲחוֹת אִמְּךָ וַאֲחוֹת אָבִיךָ
לֹא תְגַלֵּה כִּי אֶת־שְׁאֵרוֹ הֶעֱרָה עֲוֺנָם יִשָּׂאוּ׃
20 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־דֹּדָתוֹ עֶרְוַת דֹּדוֹ גִּלָּה
21 חֶטְאָם יִשָּׂאוּ עֲרִירִים יָמֻתוּ׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח
אֶת־אֵשֶׁת אָחִיו נִדָּה הִוא עֶרְוַת אָחִיו גִּלָּה
22 עֲרִירִים יִהְיוּ׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי וְאֶת־
כָּל־מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָקִיא אֶתְכֶם
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לָשֶׁבֶת
23 בָּהּ׃ וְלֹא תֵלְכוּ בְּחֻקֹּת הַגּוֹי אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלֵּחַ
מִפְּנֵיכֶם כִּי אֶת־כָּל־אֵלֶּה עָשׂוּ וָאָקֻץ בָּם׃

עין הסופר

אחתו כתו
והיא י"ח כתיבין י׳
עונו כ"פ
מקרה מו
מקור מו
דמיה כ"מ
אחות כ"ע
עונם כ"פ
דדתו כל"ח
דדו כל"ח
ערירים במר"מ
ימתו כתו
תקיא ב׳ וט"ו
מביא כ"מ
שביעי
בחקת פו
ואקץ חו

עין הקורא

אֹו בת־אמו (וכן נכ"י ומ"מ). והיא תראה במלים והיא׳. חסר הוא במס"א היא ולא כן. ונכרתו׳ ואיש. את־מקרה י"ו פסוקין את את את (וסימניהן במערכת ערך את, יו"ד מנהון לא רי׳ וכמנין גם בלקוטי המסרת שבסוף ספר הרמ"ה ו"ל). הערה. גלתה. וערות אחות אמך. כי. קמץ חטאם ישאו ערירים ימתו, תכלא גלה ערירים יהיו. דאחרי ושמרתם אתם את־ חקתי ואת־משפטי, דקדושי ושמרתם את־כל־חקתי ואת־כל־משפטי. דאחרי ולא תקיא הארץ אתכם, דקדושים ולא תקיא אתכם הארץ. כי את־כל־אלה.

עין הסופר

וָאֹמַר לָכֶם אַתֶּם תִּירְשׁוּ אֶת־אַדְמָתָם וַאֲנִי 24
אֶתְּנֶנָּה לָכֶם לָרֶשֶׁת אֹתָהּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן
הָעַמִּים׃ וְהִבְדַּלְתֶּם בֵּין־הַבְּהֵמָה הַטְּהֹרָה 25
לַטְּמֵאָה וּבֵין־הָעוֹף הַטָּמֵא לַטָּהֹר וְלֹא־תְשַׁקְּצוּ
אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבָעוֹף וּבְכֹל אֲשֶׁר
תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטַמֵּא׃
וִהְיִיתֶם לִי קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה וָאַבְדִּל 26
אֶתְכֶם מִן־הָעַמִּים לִהְיוֹת לִי׃ וְאִישׁ אוֹ־אִשָּׁה 27
כִּי־יִהְיֶה בָהֶם אוֹב אוֹ יִדְּעֹנִי מוֹת יוּמָתוּ בָּאֶבֶן
יִרְגְּמוּ אֹתָם דְּמֵיהֶם בָּם׃ פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי 1
אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא־יִטַּמָּא בְּעַמָּיו׃
כִּי אִם־לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו וְלִבְנוֹ 2
וּלְבִתּוֹ וּלְאָחִיו׃ וְלַאֲחֹתוֹ הַבְּתוּלָה הַקְּרוֹבָה אֵלָיו 3
אֲשֶׁר לֹא־הָיְתָה לְאִישׁ לָהּ יִטַּמָּא׃ לֹא יִטַּמָּא 4

וָאֹמַר כ"ח
תירשו כ"מ
אתה
כ"ח כמ"כ
מפטיר
הטהרה
כל"ח כמ"כ
לטהר
ל' וחס
תרמש כמז
קדוש
כ"מ כמ"ש
ואבדל ל' וחס
להיות
כל"מ כמ"ח
אוב כמז
ידעני כ"מ
אמר כמז
הקרב כ"ח
ולאחתו חס
רבים זולר כל"מ
הקרובה
ל' מל

עין הקורא

וַאֲנִי כתלים וְאֲנִי. אני ה'. והבדלתם בין. לַטְּמֵאָה. תְשַׁקְּצוּ. בַּבְּהֵמָה
ובעוף ל' דסמיך וכל קריא מילוף בעוף ובבהמה. וּבְכֹל אשר תרמש
האדמה אבל כפ' כח בכל אשר תרמש האדמה ובכל־דגי וכו' הדגה אבד
בנוים מתחת. לְטַמֵּא ל' דגש. וִהְיִיתֶם לִי כל והייתם מלעיל נהכמן לו לי.
וָאַבְדִּל. וְאִישׁ או־אשה כמעום' ואישא. דמיהם בם כל דמיהם בם נלא מקף.
אֱמֹר. כִּי אִם. לאמו וּלְאָבִיו ל' דסמיך ושלא לאביו ולאמו. וְלַאֲחֹתוֹ
לנויר ולאחתו. הקרבה.

5 בַּעַל בְּעַמָּיו לְהֵחַלּוֹ׃ לֹא־יִקְרְחֻה קָרְחָה בְּרֹאשָׁם
וּפְאַת זְקָנָם לֹא יְגַלֵּחוּ וּבִבְשָׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ
6 שָׂרָטֶת׃ קְדֹשִׁים יִהְיוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא יְחַלְּלוּ
שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם כִּי אֶת־אִשֵּׁי יְהוָה לֶחֶם אֱלֹהֵיהֶם
7 הֵם מַקְרִיבִם וְהָיוּ קֹדֶשׁ׃ אִשָּׁה זֹנָה וַחֲלָלָה
לֹא יִקָּחוּ וְאִשָּׁה גְּרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ לֹא יִקָּחוּ
8 כִּי־קָדֹשׁ הוּא לֵאלֹהָיו׃ וְקִדַּשְׁתּוֹ כִּי־אֶת־לֶחֶם
אֱלֹהֶיךָ הוּא מַקְרִיב קָדֹשׁ יִהְיֶה־לָּךְ כִּי קָדוֹשׁ
9 אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃ וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי
תֵחֵל לִזְנוֹת אֶת־אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת בָּאֵשׁ
10 תִּשָּׂרֵף׃ ס וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
מֵאֶחָיו אֲשֶׁר־יוּצַק עַל־רֹאשׁוֹ ׀ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
וּמִלֵּא אֶת־יָדוֹ לִלְבֹּשׁ אֶת־הַבְּגָדִים אֶת־רֹאשׁוֹ
11 לֹא יִפְרָע וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם׃ וְעַל כָּל־נַפְשֹׁת
12 מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא׃ וּמִן־

עין הסופר
יקרחה כ"כ וקרי יקרחו
מקריבם נ"ק וח"ת
זנה נ ח"ו
גרושה כ"מ
קדש י ח"ו
מקריב כל"מ
קדשי ח"ו
לזנות כ"מ כמ"ש
היא י"ח
כתיבין י'
הגדול ח' מ"ו
יוצק מ"ו
ללבש כ"מ
יפרם ל' ומ"ו
נפשת ח"ו
יבא כ"מ כמ"ו

לְהֵחַלּוֹ כ' מילין במלא וסימן (או"ה כבר הזכרתים במשפטי הטעמים דף ל'). (יִקְרְחֻה חד קרי). וּבִבְשָׂרָם. (או"ה לֵאלֹהֵיהֶם עיין מ"ג בפ' ואלה ס' כ"א). יְחַלְּלוּ כן כתובה אך בא"ם יְחַלְּלוּ (או"ה בכל ספרינו גם בכ"י כולם דגשין בכל לישניהון און מן ותחלה דסוף פ' ימרו וע"ש). שֵׁם. כִּי. וְהָיוּ קֹדֶשׁ. וְקִדַּשְׁתּוֹ (או"ה וכן בכל ספרינו גם בכ"י הקו"ף בקדמא ולא כניא בלא"ה כמבואר לעיל ס"ו כ"ב אלא שיתכן שיש כ"ם שהשמיטו הקדמא ושמו תמורתו המתינה למטה כמאמר בפ' בהלא ס"ו י"ז והי' לו להרב בעל א"ת להניח על המתינה דלמטה). כִּי־קָדוֹשׁ נדול. יִהְיֶה־לָּךְ. אֲשֶׁר־יוּצַק געיא (וכ"כ מ"ש). עַל־רֹאשׁוֹ ׀ לגרמי' (ר"ל מיכא לגרמי' קודם הפסק ולימן ג' נקריא' והזכרתה בספרי מה"ס דף ל"ד כ' וזה שמסור עלת ג' מילין כעינמי). שֶׁמֶן. יִפְרֹם ל' (וכ"כ המכלול נאבן כ"ד). וּמִן־.

עין הקרא

עין הסופר

הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יְחַלֵּל אֵת מִקְדַּשׁ אֱלֹהָיו
כִּי נֵזֶר שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהָיו עָלָיו אֲנִי יְהוָה׃
13 וְהוּא אִשָּׁה בִבְתוּלֶיהָ יִקָּח׃ 14 אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה
וַחֲלָלָה זֹנָה אֶת־אֵלֶּה לֹא יִקָּח כִּי אִם־בְּתוּלָה
15 מֵעַמָּיו יִקַּח אִשָּׁה׃ וְלֹא־יְחַלֵּל זַרְעוֹ בְּעַמָּיו כִּי
16 אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשׁוֹ׃ ס שני וַיְדַבֵּר
17 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר
אִישׁ מִזַּרְעֲךָ לְדֹרֹתָם אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ מוּם לֹא
18 יִקְרַב לְהַקְרִיב לֶחֶם אֱלֹהָיו׃ כִּי כָל־אִישׁ אֲשֶׁר
בּוֹ מוּם לֹא יִקְרָב אִישׁ עִוֵּר אוֹ פִסֵּחַ אוֹ חָרֻם
19 אוֹ שָׂרוּעַ׃ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה בוֹ שֶׁבֶר רָגֶל
20 אוֹ שֶׁבֶר יָד׃ אוֹ־גִבֵּן אוֹ־דַק אוֹ תְּבַלֻּל בְּעֵינוֹ
21 אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת אוֹ מְרוֹחַ אָשֶׁךְ׃ כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר
בּוֹ מוּם מִזֶּרַע אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב אֶת־
אִשֵּׁי יְהוָה מוּם בּוֹ אֵת לֶחֶם אֱלֹהָיו לֹא יִגַּשׁ
22 לְהַקְרִיב׃ לֶחֶם אֱלֹהָיו מִקָּדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים וּמִן־
23 הַקֳּדָשִׁים יֹאכֵל׃ אַךְ אֶל־הַפָּרֹכֶת לֹא יָבֹא וְאֶל־
הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִגַּשׁ כִּי־מוּם בּוֹ וְלֹא יְחַלֵּל אֶת־

בבתוליה ל׳ ומל״א
וגרושה כ״מ
זנה כ׳ מ״ז
בתולה כל״מ
מעמיו כל״מ
לדרתם כ״מ
מזרעך כל״מ
יהקריב כ״מ
חרם ל׳ ומל
שרוע כ׳ ומל
תבלל ל׳ ומל
מרוח ל׳ ומל
יבא כ״ת במ״ו

עין הקורא

אֵת. והוּא כן. בִבְתוּלֶיהָ. אִישׁ מִזַּרְעֲךָ. אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ. אשר בו מום
כל בו מום, מום בו, בלא מקף. אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה בוֹ. אוֹ־גִבֵּן. או
תְּבַלֻּל. אָשֶׁךְ. מוּם בּוֹ אֵת לֶחֶם. קדמאה לא יקרב להקריב לחם, תנינא
ותליתאה לא יגש להקריב, בהדין סבילא דקודמו מום בפסוק לא יקרב ובתרא לא
יגש. לא יגש להקריב את. ומן הקדשים. לא יבא. (כי מום וכני״ק כי מום)

עין הסופר

24 מקדשי כי אני יהוה מקדשם: וידבר משה אל
אהרן ואל־בניו ואל־כל־בני ישראל: פ
1 2 וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־אהרן
ואל־בניו וינזרו מקדשי בני־ישראל ולא יחללו
את־שם קדשי אשר הם מקדשים לי אני יהוה: — מקדשים כמ"ק
3 אמר אלהם לדרתיכם כל־איש | אשר־יקרב — אמר כמ"ז לדרתיכם ככ"כ
מכל־זרעכם אל־הקדשים אשר יקדישו בני־ — יקדישו כ"מ
ישראל ליהוה וטמאתו עליו ונכרתה הנפש
4 ההוא מלפני אני יהוה: איש איש מזרע אהרן
והוא צרוע או זב בקדשים לא יאכל עד אשר — צרוע כל"מ
יטהר והנגע בכל־טמא־נפש או איש אשר־ — והנגע כלמ"ו במ"מ
5 תצא ממנו שכבת־זרע: או־איש אשר יגע בכל־
שרץ אשר יטמא־לו או באדם אשר יטמא־
6 לו לכל טמאתו: נפש אשר תגע־בו וטמאה
עד־הערב ולא יאכל מן־הקדשים כי אם־
7 רחץ בשרו במים: ובא השמש וטהר ואחר
8 יאכל מן־הקדשים כי לחמו הוא: נבלה
9 וטרפה לא יאכל לטמאה־בה אני יהוה: ושמרו

עין הקורא

מקדשי ל. וידבר משה. ואל־כל־בני. דבר אל־אהרן. וינזרו מקדשי
בני. אשר הם. אמר אלהם לדרתיכם כל־איש | אשר־יקרב מכל־זרעכם
אל־הקדשים אשר. מלפני. או זב. בכל־טמא־נפש או איש. או־איש
אשר יגע. אשר יטמא־לו. באדם אשר יטמא־לו לכל. נפש אשר
תגע־בו (ע"ל ט"ו י"ט). ואחר יאכל. לחמו. נבלה וטרפה.

עין הסופר

אֶת־מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא־יִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא וּמֵתוּ בוֹ
יחללהו חז כִּי יְחַלְּלֻהוּ אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃ וְכָל־זָר לֹא־ 10
תו֯שב כל"מ ושכיר כל"מ יֹאכַל קֹדֶשׁ תּוֹשַׁב כֹּהֵן וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ׃
וְכֹהֵן כִּי־יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ 11
ויליד כל"מ וִילִיד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ׃ וּבַת־כֹּהֵן כִּי 12
בתרומת כל"ע במ"א תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הִוא בִּתְרוּמַת הַקֳּדָשִׁים לֹא
תֹאכֵל׃ וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה 13
בנעוריה לית ומל"מ וְזֶרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל־בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ
מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל וְכָל־זָר לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃
חמשיתו ב' כ"ב מ"ק וְאִישׁ כִּי־יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְיָסַף חֲמִשִׁיתוֹ עָלָיו 14
וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת־הַקֹּדֶשׁ׃ וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־קָדְשֵׁי בְּנֵי 15
ירימו כ"ט והשיאו מ"ג אותם כל"מ מ"ז יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר־יָרִימוּ לַיהוָה׃ וְהִשִּׂיאוּ אוֹתָם 16

עין הקורא

יְחַלְּלֻהוּ כן נרונס. יֹאכַל קֹדֶשׁ כולם מלעיל במ"א בסגנה, (עיין מספה"ם דף פ"ד ריש ע"א). כִּי־יִקְנֶה נֶפֶשׁ. וּבַת כֹּהֵן, כל ענינא ובת כהן כד מן קדמאה דהוא ובת איש כהן כי תחל. הִוא בִּתְרוּמַת (או"ה בכ"י הִיא ור"ל פליגי בי' בספרי י"ם ו"נ וח"כ תניר וכן מנהג הסופרים הקדמונים להעיר אותנו על הפלוגתא בזה האופן, ועוד בכ"י לאיש זָר בדגשות הז"ן שלא תתבלע הז"ן בשי"ן וכמ"ש מתבר דילן בהקדמתו). ובת כֹּהֵן (או"ה בכל ספרי הדפוס בראיתי כִּי תִהְיֶה אלמנה אך בכ"י כי־תהיה, ובכ"י של כ"ד כי־תהיה אלמנה וגרושה וכתיב בגליונו פ"א כי־תהיה אלמנה עכ"ל, ונירסת ספרינו עיקר כי לעולם אחר ת"ק יסא אזלא לפני טרם כמבואר בספרי משפטי הטעמים דף כ"ב). וְזֶרַע. ושבה (או"ה המכרב עליו ב' מלרע לאתנחה, וחד היא שנה דאסתר ואלרא מלעיל כולם וכ"כ במבלול בגזרת נחי ע"ו). כִּנְעוּרֶיהָ ל' (ר"ל לית בכ"ק ואלרא כנעריה בכי"ת). מִלֶּחֶם כִּי־יֹאכַל קֹדֶשׁ מלרע (והמסר' עליו לית בטעם מלרע דבמיך). חֲמִשִׁיתוֹ. וְלֹא יְחַלְּלוּ. אֵת אֲשֶׁר־יָרִימוּ. וְהִשִּׂיאוּ.

עין הסופר

עון אשמה באכלם את־קדשיהם כי אני יהוה — עון כ"ח; קדשיהם
מקדשם׃ פ שלישי — כע"ז
17 18 וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ דבר אל־אהרן
ואל־בניו ואל כל־בני ישראל ואמרת אלהם — אלהם כח' במי"ז
איש איש מבית ישראל ומן־הגר בישראל
אשר יקריב קרבנו לכל־נדריהם ולכל־נדבותם — נדבותם ט"ז
19 אשר־יקריבו ליהוה לעלה׃ לרצנכם תמים — יקריבו כ"מ במ"פ
20 זכר בבקר בכשבים ובעזים׃ כל אשר־בו — לרצנכם כ"מ
מום לא תקריבו כי־לא לרצון יהיה לכם׃ — תקריבו כ"מ; לרצון כ"מ
21 ואיש כי־יקריב זבח־שלמים ליהוה לפלא־נדר
או לנדבה בבקר או בצאן תמים יהיה לרצון
22 כל־מום לא יהיה־בו׃ עורת או שבור או־חרוץ — שבור מ"ז; חרוץ מ"ז

דבר אל־אהרן. ואל כל־בני. מבית ישראל ז' דסמיכי (הו"ה זה מ"כ וכ"ל ז' דסמיכי וסימנהון נמסר בפ' אחרי י"ז ג' ע"ש, ואחרא מבני ישראל). ומן־הגר בישראל לית דסמיך (ואחרא ומן הגר הגר בישראל). אשר יקריב. לכל־נדריהם. לרצנכם בכולם הלמ"ד מתגע וכן ה' כרצונך (דתהלים (הו"ה בפ' ויהלא ל"ב י"ג אבל כי יפגשך מאחר לכן מה שכתב הימ"ן בעל מ"ש שבס"ס הלמ"ד בטאריך לא הגד"י הוא דבר תימה כי המאריך שלפני שו"א אבל החולם והקמץ והצרי בלתי נדחה לעולם וכ"כ מחבר דילן בהדיא בדיני המתינה אשר לו, הפשוטות הקלות דחויות לפעמים מפני התנועות הקדומות מהן ז' הניגון כגון יאכלו האכלים יבבו האהרן וכל דומיהם אע"פ שהתנועות הראשונות שלישית לניגון הן דחויות מפני התנועות קרובות, והנקל הפשוטות הקלות דחויות לפעמים אבל התנועות הקלות אינן דחויות לעולם, יש תנועה אחרי תנועה כגון יאברכם יאגרשנו בהצלותה ורבים כהם וכו'). בכשבים ובעזים. כל אשר־בו מום. כי־לא לרצון. כי־יקריב זבחי שלמים. בפ' אמור לפלא נדר או לנדבה בפ' שלח לפלא נדר או בנדבה ופי' נדיב לג. תמים יהיה. לא יהיה־בו

עין הקורא

עין הסופר

אוֹ־יַבֶּלֶת אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת לֹא־תַקְרִיבוּ אֵלֶּה
לַיהוָה וְאִשֶּׁה לֹא־תִתְּנוּ מֵהֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ
(שרוע ב׳ ומ״ו וקלוט ל׳ ומ״ו) לַיהוָה׃ וְשׁוֹר וָשֶׂה שָׂרוּעַ וְקָלוּט נְדָבָה תַּעֲשֶׂה 23
(ומעוך וכתות ונתוק וכרות כולהון מ״ו) אֹתוֹ וּלְנֵדֶר לֹא יֵרָצֶה׃ וּמָעוּךְ וְכָתוּת וְנָתוּק 24
וְכָרוּת לֹא תַקְרִיבוּ לַיהוָה וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ׃
וּמִיַּד בֶּן־נֵכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת־לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם 25
(מום כל״מ) מִכָּל־אֵלֶּה כִּי מָשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם בָּם לֹא יֵרָצוּ
לָכֶם׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה 26
(שור כל״ש) לֵּאמֹר׃ שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז כִּי יִוָּלֵד וְהָיָה שִׁבְעַת 27
(ימים כל״מ במ״ל) יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה יֵרָצֶה
לְקָרְבַּן אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְשׁוֹר אוֹ־שֶׂה אֹתוֹ וְאֶת־בְּנוֹ 28
(תודה כל״מ) לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד׃ וְכִי־תִזְבְּחוּ זֶבַח־תּוֹדָה 29
(לרצנכם כ״מ) לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחוּ׃ בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָכֵל לֹא־ 30
(תותירו כטד״מ) תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר אֲנִי יְהוָה׃ וּשְׁמַרְתֶּם 31
(מצותי כ״ח) מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה׃ וְלֹא תְחַלְּלוּ אֶת־ 32
שֵׁם קָדְשִׁי וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה

עין הקורא

קדמא דעזרא לא־תקריבו אלה לה׳, מכילא דומעון לא תקריבו לה׳. ולנדר (חו״ס המסרה עליו ה׳ קמצין בליש׳ וסי׳ וכו׳, וכ״כ במכלול בפקל פָּתָל גם בסרטו). ובארצכם (וכן בכי״י וס״ת כוי״ו בגעיא וכמשפטו המסור במספרי הטעמים כ״ו ב׳). לא תעשו. מכל־אלה כי משחתם במקצתם פי׳. כי יולד והלאה. ירצה. ושור או־שה. תשחטו ביום. וכי־תזבחו זבח־תודה בלא מגיר, לקדמים וכי תזבחו זבח שלמים לרצנכם תזבחו. לא־תותירו. ושמרתם מצותי. תחללו. מן שור או כשב עד ושמרתם בלמון אני ה׳ בסוף פסוק

עין הסופר

33 מְקַדִּשְׁכֶם׃ הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם | המוציא כמד"מ
לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה׃ פ רביעי | להיות כל"מ כמ"מ
כג 1 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם | אלהם כ"ת כמי"ז מועדי
3 מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדָי׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה | כ"מ כמ"ח מועדי מ"ז
מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ | שבתון כ"מ
כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ שַׁבָּת הִוא לַיהוָה בְּכֹל
מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ פ | מושבתיכם כב"כ כמ"ג
4 אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ
5 אֹתָם בְּמוֹעֲדָם׃ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה | במועדם ט"ז הראשון
עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבָּיִם פֶּסַח לַיהוָה׃ | כל"מ כמ"כ ח"ז
6 וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמַּצּוֹת לַיהוָה | המצ"ת כל"מ כמ"ד
7 שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־ | הראשון כל"מ כמ"כ
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ | עבדה כל"פ
8 וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא | השביעי כ"מ כמ"ג
תַעֲשׂוּ׃ פ
9 10 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי

עין הקורא

נ"ל מן מד אני ה' מקדשכם דולא תחללו. מִקְרָא־קֹדֶשׁ נחלים מִקְרָאֵי. תֵּעָשֶׂה. בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין. וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם. שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת. כל מִקְרָא־קֹדֶשׁ במקף ותפסקא המ"ס מתוגה (ר"ל כולם סוקפין בלוה טינם ביפול ולס העעם פסקא המ"ס מתוגה, וככה כתב בסצר המתינעם שלו כל מקרא קדש מתוג בפסקא. מִקְרָא־קֹדֶשׁ.

יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וּקְצַרְתֶּם אֶת־קְצִירָהּ
וַהֲבֵאתֶם אֶת־עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל־
11 הַכֹּהֵן׃ וְהֵנִיף אֶת־הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה לִרְצֹנְכֶם
12 מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת יְנִיפֶנּוּ הַכֹּהֵן׃ וַעֲשִׂיתֶם בְּיוֹם
הֲנִיפְכֶם אֶת־הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן־שְׁנָתוֹ
13 לְעֹלָה לַיהוָה׃ וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן אִשֶּׁה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ וְנִסְכֹּה
14 יַיִן רְבִיעִת הַהִין׃ וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא
תֹאכְלוּ עַד־עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הֲבִיאֲכֶם אֶת־
קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל
15 מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ ס וּסְפַרְתֶּם לָכֶם
מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת־עֹמֶר
16 הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה׃ עַד
מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם

עין הסופר
תבאו כח״ו
נתן כל״ח
קצירה מ״ו
קצירכם מ״ו
והניף כט״ו
לרצנכם כ״ח
יניפנו מ״ו
הניפכם מ״ו
עשרנים כח״ו
ניחח כח״ו כמ״ג
רביעת כל״ב במ״ג
הביאכם כמ״ו
לדרתיכם כל״ב
משבתיכם ג׳ כ״ב
שבתות ט״ו תמימתם״ו וח״ו
תהיינה י״ח כ״ב
השביעת כח״ת

עין הקורא

קְצִירָהּ וַהֲבֵאתֶם. לִרְצֹנְכֶם. מִמָּחֳרַת (א״ס ע״ל י״ע ו׳, והמסרת עליו כל דסמיך אל אות ה׳ הרי״ש בפתח). ועשיתם בְּיוֹם הֲנִיפְכֶם, תמיכא ועשיתם שעיר־עזים וסימן הכפה למעלה, ואיכון מן וונין דחד קאים לרומא וחד כאית לתהומא (עיין במס״ג עליו). וְנִסְכֹּה יַיִן לית כתיב ה׳. לֹא תֹאכְלוּ. עַד־עֶצֶם. עַד הֲבִיאֲכֶם אֶת־קָרְבַּן. קדמאה (דין) ותליתאה׳ (להלן פסוק ל״א) חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם, תניינא דוקראתם (פסוק כא) חֻקַּת עוֹלָם בְּכָל־מֹשְׁבֹתֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם בח׳ מקומות מגלת המרכא את הטפחא בתיבתו וכימן מה״ס גתלנ״ע (א״ס כבר באורתי זה בספרי מסה״ע דף כג ב). מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת־עֹמֶר. עַד מִמָּחֳרַת יתה״ס הראשון בלא געיא כי כתיבה במסרת).

עין הסופר

17 וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָֹה׃ מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם — ממושבתיכם כ״ל כ״ב במ״ג
דגש תָּבִיאוּ ׀ לֶחֶם תְּנוּפָה שְׁתַּיִם שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת — תביאו׀ דגש ומ״ש
18 תִּהְיֶינָה חָמֵץ תֵּאָפֶינָה בִּכּוּרִים לַיהוָֹה׃ וְהִקְרַבְתֶּם — תהיינה י״א כ״ב תאפינה כ״כ
עַל־הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כְּבָשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה — בכורים ג׳ט״ז תמימם כמ״ת
וּפַר בֶּן־בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנָיִם יִהְיוּ עֹלָה לַיהוָֹה — ואילם כמ״ת במ״ר
וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָֹה׃ — ונסכיהם כט״ו במ״א
19 וַעֲשִׂיתֶם שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת וּשְׁנֵי — לחטאת כמ״א במ״ת
20 כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזֶבַח שְׁלָמִים׃ וְהֵנִיף הַכֹּהֵן ׀
אֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכֻּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָֹה עַל־ — הבכרים מן
21 שְׁנֵי כְּבָשִׂים קֹדֶשׁ יִהְיוּ לַיהוָֹה לַכֹּהֵן׃ וּקְרָאתֶם
בְּעֶצֶם ׀ הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־ — א
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם בְּכָל־
22 מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר — מושבתיכם כמ״ק במ״ג
אַרְצְכֶם לֹא־תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ בְּקֻצְרֶךָ וְלֶקֶט
קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי — תעזב כ״ת
יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם׃ פ חמישי
23 24 וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד — השביעי כט״ו במ״ג

עין הקורא

והקרבתם. ממושבתיכם תביאו ׀ ד׳ לגרמי״ן דגושין (וסי׳ נמס״ג. ועיין בפ׳ מקץ מ״ג כ״ו ויביאו). שתים שני סלת תהיינה. והקרבתם על־הלחם לבינו שבעת. ואילם. יהיו. ומנחתם. אשה ריח־ניחח ב׳ בטעם כבסופו ובחרו דבספרו אשה ריח (עו״כ ינ״ל בס׳ ויקרא א׳ ט). ועשיתם. הכהן ׀ אתם על. חדשני. מקרא־קדש. ובקצרכם בימן בהדין עבינה היכל דאית דבר אל־בני

לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זִכְרוֹן תְּרוּעָה
25 מִקְרָא־קֹדֶשׁ׃ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ
26 וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ ס וַיְדַבֵּר
27 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ אַךְ בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפֻּרִים הוּא מִקְרָא־קֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם
28 אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְכָל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בְּעֶצֶם
הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפֻּרִים הוּא לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם
29 לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי כָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא־
תְעֻנֶּה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמֶּיהָ׃
30 וְכָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה כָּל־מְלָאכָה בְּעֶצֶם
הַיּוֹם הַזֶּה וְהַאֲבַדְתִּי אֶת־הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב
31 עַמָּהּ׃ כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם
32 לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן
הוּא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה
לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב מֵעֶרֶב עַד־עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ
שַׁבַּתְּכֶם׃ פ ששי
33 34 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי

עין הסופר

שבתון כ״מ
זכרון ט״ז
תרועה כ״מ
בעשור כ״מ במ״ל
הכפרים כלת״ו
ועניתם ד׳ וט״י
נפשתיכם כח״ו וט״י
עליכם כ״מ במ״ל
מעמיה כ״ל ט״י
משבתיכם נ׳ ב״ב חל״ח

עין הקורא

ישראל דבר נחבירו, דבר אל בני ישראל ואמרת דבר [illegible] ד׳ ב׳ כ׳ ר״פ
בטעם בעניין, תרועה, חג הסכות (ע״ל ריש פי׳ ד׳ מ״ש בם). יום הכפרים הוא.
כי יום כפרים הוא. לכפר. לפני ד׳. כי כל הנפש. כל מלאכה, קדמ׳ דעניין
וכל מלאכה נ׳ דכמיכי מסו״ה. שבת שבתון הוא. מערב עד ערב שבתכם.

עין הסופר

יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַיהוָה׃ הסכת כת״ו במ״א
35 בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה הראשון כל״מ במ״כ
36 לֹא תַעֲשׂוּ׃ שִׁבְעַת יָמִים תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה לַיהוָה תקריבו כ״מ
בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם השמיני כ״מ
וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה עֲצֶרֶת הִוא כָּל־
37 מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה מועדי כמ״ו במ״א
אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב להקריב כל״מ
אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה וּמִנְחָה זֶבַח וּנְסָכִים דְּבַר־יוֹם
38 בְּיוֹמוֹ׃ מִלְּבַד שַׁבְּתֹת יְהוָה וּמִלְּבַד מַתְּנוֹתֵיכֶם שבתת כמ״ו מתנותיכם דין מד״מ
וּמִלְּבַד כָּל־נִדְרֵיכֶם וּמִלְּבַד כָּל־נִדְבוֹתֵיכֶם נדריכם כ״מ נדבתיכם
39 אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה׃ אַךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם כמ״ו ומ״א
לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאָסְפְּכֶם אֶת־תְּבוּאַת הָאָרֶץ תבואת כ״מ
תָּחֹגּוּ אֶת־חַג־יְהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הראשון כל״מ במ״כ
40 שַׁבָּתוֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן׃ וּלְקַחְתֶּם לָכֶם שבתון כ״מ השמיני כ״מ
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף כפת מ״א
עֵץ־עָבֹת וְעַרְבֵי־נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה עבת מ״א

עין הקורא

בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ. שִׁבְעַת יָמִים תַּקְרִיבוּ. מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ. עֹלָה וּמִנְחָה כל קריאה עלה במ״ב יצלה. זבח ונסכים. מלבד ומלבד ומלבד ומלבד י״א פסוקין דמיין מן ד׳ ד׳ מלין קדמאה לא כתב וי״ו (או״ה זה נ״ע סברי במערבאות וי״ו מסר כ׳ פסוקין דמיין וכו׳ גם מחבר דילן בפ׳ משות אמר כ׳ פסוקין דמיין וכו׳, גם במס״ק על מקצתן מסר י״א ועל מקצתן כ׳ ועל מקצתן כ״א ואין כאן מקום בירורם). אשר תתנו. פרי עץ במקצתם פרי־ועֲנף עץ־עבת.

עין הסופר

וחגתם כמ״ז

תחגו כל״ח
בספת מ״ז
בסכת מ״ז
דרתיכם ככ״ב
כי בספות מ״ו
הושבתי כמ״ז
בהוציאי
כמל״מ
אותם ל״ט מ״ז
מועדי דין
למוד מ״ז

כתית כמ״י
למאור כ״מ במ״ל
להעלת כ׳ מ״ז
העדת כ״מ במ״ח
מועד כ״מ במ״ל
יערך כל״ח
המנרה כל״ח במ״ג
הטהרה
כל״מ במ״ב
הנרות כ׳ מ״ו

41 אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים׃ וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ חַג לַיהוָה
שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם
42 בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תָּחֹגּוּ אֹתוֹ׃ בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ
שִׁבְעַת יָמִים כָּל־הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ
43 בַּסֻּכֹּת׃ לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם
44 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי
יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ שביעי
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת
3 נֵר תָּמִיד׃ מִחוּץ לְפָרֹכֶת הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד
יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אַהֲרֹן מֵעֶרֶב עַד־בֹּקֶר לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד
4 חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם׃ עַל הַמְּנֹרָה הַטְּהֹרָה
יַעֲרֹךְ אֶת־הַנֵּרוֹת לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד׃ פ
5 וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה

זאפית מ״י

עין הקורא

וחגתם אתו חג. הושבתי. וידבר משה את מעדי (אע״פ שהוא את ולא כלא׳ וכמ״ש בפ׳ משפטים כ״ג כ״ב אבל את לצריך). בכל המועדים כל מלאכת עבודה לא תעשו, בנת וכיפור כל מלאכה לא תעשו דאפילו מלאכת אכל נפש אסירא בהון. צו. מחוץ לפרכת העדת באהל מועד יערך אתו אהרן, בפ׳ תצוה באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערך אתו אהרן ובניו ופי׳ ארבע בארבע תבת בתלת פי׳ תצוה; אמר (ר״ל בפ׳ תצוה שהיא בת ד׳ אותיות כתיבין ד׳ תיבות באהל מועד מחוץ לפרכת וארבעתם מחוברות בניגון, וכבה יערך אתו אהרן ובניו, אבן בפ׳ אמר שהיא בת ג׳ אותיות כתיבין ג׳ תיבות מחוברות). מערב עד בקר. על המנרה הטהרה. ולקחת סלת ואפית אתה (לית מלרע יעיין מכלול באבן ב׳)

חַלּוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת׃
6 וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרָכוֹת שֵׁשׁ הַמַּעֲרָכֶת
7 עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּהֹר לִפְנֵי יְהוָה׃ וְנָתַתָּ עַל־
הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה זַכָּה וְהָיְתָה לַלֶּחֶם לְאַזְכָּרָה
8 אִשֶּׁה לַיהוָה׃ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
יַעַרְכֶנּוּ לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
9 בְּרִית עוֹלָם׃ וְהָיְתָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וַאֲכָלֻהוּ
בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי
10 יְהוָה חָק־עוֹלָם׃ ס וַיֵּצֵא בֶּן
אִשָּׁה יִשְׂרְאֵלִית וְהוּא בֶּן־אִישׁ מִצְרִי בְּתוֹךְ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּנָּצוּ בַּמַּחֲנֶה בֶּן הַיִּשְׂרְאֵלִית וְאִישׁ
11 הַיִּשְׂרְאֵלִי׃ וַיִּקֹּב בֶּן־הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרְאֵלִית אֶת־
הַשֵּׁם וַיְקַלֵּל וַיָּבִיאוּ אֹתוֹ אֶל־מֹשֶׁה וְשֵׁם אִמּוֹ
12 שְׁלֹמִית בַּת־דִּבְרִי לְמַטֵּה־דָן׃ וַיַּנִּיחֻהוּ בַּמִּשְׁמָר
לִפְרֹשׁ לָהֶם עַל־פִּי יְהוָה׃ פ
13 14 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ הוֹצֵא אֶת־
הַמְקַלֵּל אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְסָמְכוּ כָל־הַשֹּׁמְעִים

עין הסופר
חל״ת ג׳ טז
אותם ל״נ מז
מערכית מז
הטהר׳ חז
ונתתי״ע כ״ב
לבנה כל״מ
ואכלהו כ״מ
קדש י׳ חז
ישראלית כ״ל טז
ויקב חז
ויביאו׳ ב״מ במ״ר
שלמית חו ונו״ז
ויניחהו חז
לפרש חז
הוצא כטז
השמעים כהז

עין הקורא

שני׳ יהיה החלה האחת. ושמת אתם. המערכת על. על־המערכת.
מאת בני־ישראל והיתה לאהרן. כי קדש. חק־עולם ויצא בן־אשה.
כל הישראלית הישראלי הרי״ב בגו״ש. במחנה בן (מ״ה זהו חד מן ז׳ כגולין
מנוגנין המובלים במבלה והוגלתים נליג פ׳ ויקרא). בן־קאשר. ושם אמו.
למטה־דן לפרש. המקלל.

עין הסופר

אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁוֹ וְרָגְמוּ אֹתוֹ כָּל־הָעֵדָה: וְאֶל־ 15
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי־יְקַלֵּל
ונקב ה׳ אֱלֹהָיו וְנָשָׂא חֶטְאוֹ: וְנֹקֵב שֵׁם־יְהוָֹה מוֹת יוּמָת 16
רגום כל״מ רָגוֹם יִרְגְּמוּ־בוֹ כָּל־הָעֵדָה כַּגֵּר כָּאֶזְרָח בְּנָקְבוֹ־
שֵׁם יוּמָת: וְאִישׁ כִּי יַכֶּה כָּל־נֶפֶשׁ אָדָם מוֹת 17
יוּמָת: וּמַכֵּה נֶפֶשׁ־בְּהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה נֶפֶשׁ תַּחַת 18
נָפֶשׁ: וְאִישׁ כִּי־יִתֵּן מוּם בַּעֲמִיתוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה 19
כֵּן יֵעָשֶׂה לּוֹ: שֶׁבֶר תַּחַת שֶׁבֶר עַיִן תַּחַת עַיִן 20
שֵׁן תַּחַת שֵׁן כַּאֲשֶׁר יִתֵּן מוּם בָּאָדָם כֵּן יִנָּתֶן
מפטיר בּוֹ: * וּמַכֵּה בְהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה וּמַכֵּה אָדָם יוּמָת: 21
מִשְׁפַּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם כַּגֵּר כָּאֶזְרָח יִהְיֶה 22
כִּי אֲנִי יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי 23
ויוציאו ע״ז וס״ג יִשְׂרָאֵל וַיּוֹצִיאוּ אֶת־הַמְקַלֵּל אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ אָבֶן וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָֹה אֶת־מֹשֶׁה: פ

עין הקורא

וְרָגְמוּ. וְנֹקֵב שֵׁם. בְּנָקְבוֹ־שֵׁם מקף בדגש כבן נפתלי (וכן בכי״ם גם בחומש רמ״א). וְאִישׁ כִּי יַכֶּה. קדמ׳ וּמַכֵּה נֶפֶשׁ־בְּהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה, תבירא וּמַכֵּה בהמה ישלמנה. ואיש כִּי־יִתֵּן מוּם. קדמא כֵּן יֵעָשֶׂה לּוֹ, תבירא כֵּן יִנָּתֶן בּוֹ. שֶׁבֶר תַּחַת. עַיִן. כאשר יִתֵּן מוּם. דלאמר מִשְׁפַּט אֶחָד, דלא (במדבר טו טז) תּוֹרָה אַחַת ומִשְׁפָּט אֶחָד ופימן לְאַחַד אֶחָד בני ישראל (ישעיה כז יב) (וא״ה גם בכי״י גם רב״י של כ״ד מסר עליו קדמא משפט אחד יהי׳ לכם פתח תבירא אחת תורה אחת ומשפט אחד קמץ ובי׳ לאחד אחד, ואית דמסר עליו לית דסמיך ופתח וחד קמץ תורה אחת ומשפט אחד גם במכלול בבקל ד״ק הזכירו בכלל הפתחין׳. הַמְקַלֵּל. וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ.

כה 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ שַׁבָּת לַיהוָה׃
3 שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמֹר כַּרְמֶךָ
4 וְאָסַפְתָּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ׃ וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת שַׁבַּת
שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ שַׁבָּת לַיהוָה שָׂדְךָ לֹא תִזְרָע
5 וְכַרְמְךָ לֹא תִזְמֹר׃ אֵת סְפִיחַ קְצִירְךָ לֹא תִקְצוֹר
וְאֶת־עִנְּבֵי נְזִירֶךָ לֹא תִבְצֹר שְׁנַת שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה
6 לָאָרֶץ׃ וְהָיְתָה שַׁבַּת הָאָרֶץ לָכֶם לְאָכְלָה לְךָ
וּלְעַבְדְּךָ וְלַאֲמָתֶךָ וְלִשְׂכִירְךָ וּלְתוֹשָׁבְךָ הַגָּרִים
7 עִמָּךְ׃ וְלִבְהֶמְתְּךָ וְלַחַיָּה אֲשֶׁר בְּאַרְצֶךָ תִּהְיֶה
8 כָל־תְּבוּאָתָהּ לֶאֱכֹל׃ ס וְסָפַרְתָּ
לְךָ שֶׁבַע שַׁבְּתֹת שָׁנִים שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע
פְּעָמִים וְהָיוּ לְךָ יְמֵי שֶׁבַע שַׁבְּתֹת הַשָּׁנִים תֵּשַׁע
9 וְאַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפַר תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ

עין הסופר
תבאו כ״מ
שדך כמ״ו
תזמר כמ״ו
כרמך כ״כ
תביאתה כ״מ
השביעת
כ״ל ט״יק ות״ת
במ״א מל״פ
ספיח מ״ו
תקצור מ״ו
נזירך
מ״יק ות״ת
תבצר כ״מ
ולשכירך ט״ו
ולתושבך
כ״ל ט״ו
לאכל כמ״ו
שבתת כמ״ו
שופר ב׳ ט״ו

עין הקורא

וַיְדַבֵּר. בְּהַר סִינַי. דַּבֵּר. כִּי תָבֹאוּ. וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ. את־תְּבוּאָתָהּ. (תִּזְרַע בָּ׳ במקף הזרע אשר תזרע דדברי׳ כ״ב ט׳ וב״כ המכלול נאמן כ״ד אף שבמכלול דפוס הפמים מבילו אשר תורע אבל במכלול כ״י מזכיר שניהם). אֵת סְפִיחַ. עִנְּבֵי כל ענבי כון דגשה (וכ״כ בריש מכלול). וְהָיְתָה. לְךָ וּלְעַבְדְּךָ. וּלְתוֹשָׁבְךָ וְלִבְהֶמְתְּךָ (מ״ה בתיבה זאת נחלקו בן אשר וב״נ אם במתיגה למטה או במקל למעלה וכבר חולקין על את־פספקה דלקמן פסוק ל״ו וכב׳ על ובל־נרבקה דלקמן כ״ו כ״ה וכבר על את־גרלקה דריש פ׳ ואתחנן וכן בכל דומיהם, ועיין מה שכתבתי ריש פ׳ מקפסים אלו ובשביתות ילח). וְסָפַרְתָּ לְךָ שֶׁבַע. והיו לך יְמֵי שֶׁבַע.

השביעי בעשור לחדש ביום הכפרים תעבירו
שופר בכל־ארצכם: וקדשתם את שנת 10
החמשים שנה וקראתם דרור בארץ לכל־
ישביה יובל הוא תהיה לכם ושבתם איש אל־
אחזתו ואיש אל־משפחתו תשבו: יובל הוא 11
שנת החמשים שנה תהיה לכם לא תזרעו ולא
תקצרו את־ספיחיה ולא תבצרו את־נזריה: כי 12
יובל הוא קדש תהיה לכם מן־השדה תאכלו
את־תבואתה: בשנת היובל הזאת תשבו איש 13
אל־אחזתו: וכי־תמכרו ממכר לעמיתך או קנה 14
מיד עמיתך אל־תונו איש את־אחיו: במספר 15
שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך במספר
שני־תבואת ימכר־לך: לפי ׀ רב השנים תרבה 16
מקנתו ולפי מעט השנים תמעיט מקנתו כי
מספר תבואת הוא מכר לך: ולא תונו איש את־ 17
עמיתו ויראת מאלהיך כי אני יהוה אלהיכם:
ועשיתם את־חקתי ואת־משפטי תשמרו 18

עין הסופר
השביעי ג' מ"ל בעשור
כל"מ כמ"ח תעבירו ב"מ שופר ב' מ"ז
דרור כ"מ
ישביה כמ"ח
יובל ו' מ"ז כלים תשבו כל"מ
יובל ז' מ"ז כלי'
ספיחיה מל"מ נזריה
ח"ן ופ"ת יובל ז' מ"ז כלי'
היובל ז' מ"ז כלי'
קנה ה' כסוף שני
עמיתך כב"ב ת"נו כמ"ז
היובל ז' מ"ז כלי'
תבואת ד' מ"ק ופ"ת רב כל"מ
תבואת ד' מ"ק ופ"ת
הקתי כל"מ כמ"ח

עין הקורא

הכפרים. וקדשתם רביע. את שנת, במלוים את. אל־אחזתו. יובל היא במיבוסס הוא. לא תזרעו כן (ר"ל כן הוא נקמן והמכרה עליו ב' וכית לא תבנו דירמי' ל"ה ז'). את־נזריה. כי יובל. מן־השדה. קדמא אל־תונו איש את־אחיו, תביכא ולא תונו איש את־עמיתו. קדמא במספר שני־תבואת ימכר־לך, תביכא כי מספר תבואת היא מכר לך. לפי ׀ רב. כי אני ה'. ועשיתם את־חקתי ואת־משפטי, קדמא ועשיתם

עין הסופר

19 וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וִישַׁבְתֶּם עַל־הָאָרֶץ לָבֶטַח׃ * שלישי (שני במחובר)
20 וְנָתְנָה הָאָרֶץ פִּרְיָהּ וַאֲכַלְתֶּם לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם לשבע כל״ח
לָבֶטַח עָלֶיהָ׃ וְכִי תֹאמְרוּ מַה־נֹּאכַל בַּשָּׁנָה
21 הַשְּׁבִיעִת הֵן לֹא נִזְרָע וְלֹא נֶאֱסֹף אֶת־תְּבוּאָתֵנוּ׃ השביעית כ״לכ״ב במ״ס נאסף הז
22 וְצִוִּיתִי אֶת־בִּרְכָתִי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית וְעָשָׂת תבואתנו ט׳ וצויתי כל״מ
אֶת־הַתְּבוּאָה לִשְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים׃ וּזְרַעְתֶּם אֵת הַשָּׁנָה לשלש כל״ח
23 הַשְּׁמִינִת וַאֲכַלְתֶּם מִן־הַתְּבוּאָה יָשָׁן עַד ׀ הַשָּׁנָה השמינית מ״ק וח״ת
הַתְּשִׁיעִת עַד־בּוֹא תְּבוּאָתָהּ תֹּאכְלוּ יָשָׁן׃ וְהָאָרֶץ התשיעית מ״ק וח״ת
24 לֹא תִמָּכֵר לִצְמִתֻת כִּי־לִי הָאָרֶץ כִּי־גֵרִים וְתוֹשָׁבִים בא ד׳ ע״ז לצמתת מל״ח
25 אַתֶּם עִמָּדִי׃ וּבְכֹל אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם גְּאֻלָּה תִּתְּנוּ
לָאָרֶץ׃ ס רביעי כִּי־יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָכַר ימוך כמ״ז
26 מֵאֲחֻזָּתוֹ וּבָא גֹאֲלוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו וְגָאַל אֵת גאלו חז הקרב כ״ח
27 מִמְכַּר אָחִיו׃ וְאִישׁ כִּי לֹא יִהְיֶה־לּוֹ גֹּאֵל וְהִשִּׂיגָה גאל כל״ח והשיגה ט״ו
יָדוֹ וּמָצָא כְּדֵי גְּאֻלָּתוֹ׃ וְחִשַּׁב אֶת־שְׁנֵי מִמְכָּרוֹ

עין הקורא

וישבתם על הארץ לבטח, תניחא דונתנה וישבתם לבטח עליה. (לשבע בלמ״ד קמץ כ״כ מכלול במוצי האותיות ע״ש). הן לא נזרע (והמסרה עליו לית קמץ וקף. גם המכלול נאבן כ״ד הזכירו). וצויתי את־ לך כא״ז לנהו יצויתי וכן נקוד מורי (וכן מצאתי מלרע במקרא כ״י של כ״ד וכן מכתבד כי הל׳ לעתיד במכהני לבוא מלרע כמבואר במכלול נאבן הבנית, וינוד לבנה אחרת בינבור בהוא כמוך לאות אל״ף). ועשת קמץ (והמסרה עליו ל׳ וקמץ וביין בפי׳ אבן עזרא ובמכלול). את השנה. ואכלתם מן־התבואה. עד ו. לצמתת לית רפה וחד דגש לצמיתת לקונ׳ וסימן חלילה, ס״א מוכר תלת קונה חות, ס״א דסמין פרלי לצמיתת, דסמין לקונה לצמיתת. כי־ימוך אחיך ומכר, תנינ׳ וכי־ימוך אחיך ונמכה יד׳, תליתאה וכי־ימוך אחיך ונפה וסימן כי נתן ה׳ בידינו את כל הארץ וכי נפלה אימתכם וכי נמוגו מב״ה. כי לא יהיה־לו נמיעוט לא יהיה לו והשיגה

וְהֵשִׁיב אֶת־הָעֹדֵף לָאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר־לוֹ וְשָׁב
28 לַאֲחֻזָּתוֹ׃ וְאִם לֹא־מָצְאָה יָדוֹ דֵּי הָשִׁיב לוֹ וְהָיָה
מִמְכָּרוֹ בְּיַד הַקֹּנֶה אֹתוֹ עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל וְיָצָא
29 בַּיֹּבֵל וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ׃ ס חמישי (שלישי כמחובר) וְאִישׁ
כִּי־יִמְכֹּר בֵּית־מוֹשַׁב עִיר חוֹמָה וְהָיְתָה גְּאֻלָּתוֹ
30 עַד־תֹּם שְׁנַת מִמְכָּרוֹ יָמִים תִּהְיֶה גְאֻלָּתוֹ׃ וְאִם
לֹא־יִגָּאֵל עַד־מְלֹאת לוֹ שָׁנָה תְמִימָה וְקָם הַבַּיִת
אֲשֶׁר־בָּעִיר אֲשֶׁר־לֹא חֹמָה לַצְּמִיתֻת לַקֹּנֶה אֹתוֹ לו ק׳
31 לְדֹרֹתָיו לֹא יֵצֵא בַּיֹּבֵל׃ וּבָתֵּי הַחֲצֵרִים אֲשֶׁר אֵין־
לָהֶם חֹמָה סָבִיב עַל־שְׂדֵה הָאָרֶץ יֵחָשֵׁב גְּאֻלָּה
32 תִּהְיֶה־לּוֹ וּבַיֹּבֵל יֵצֵא׃ וְעָרֵי הַלְוִיִּם בָּתֵּי עָרֵי
33 אֲחֻזָּתָם גְּאֻלַּת עוֹלָם תִּהְיֶה לַלְוִיִּם׃ וַאֲשֶׁר יִגְאַל
מִן־הַלְוִיִּם וְיָצָא מִמְכַּר־בַּיִת וְעִיר אֲחֻזָּתוֹ בַּיֹּבֵל
כִּי בָתֵּי עָרֵי הַלְוִיִּם הִוא אֲחֻזָּתָם בְּתוֹךְ בְּנֵי
34 יִשְׂרָאֵל׃ וּשְׂדֵה מִגְרַשׁ עָרֵיהֶם לֹא יִמָּכֵר כִּי־
35 אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם׃ ס וְכִי־

עין הסופר
יהשיב כ״מ
העדף כל״ח
השיב מ״ז
הקנה כל״ח
היבל
ו׳ מ״ז כל״ו
ביבל
כל״ח נמ״ז
מושב כ״מ
חומה י׳
כ״מ דמ״נ
תם כל״ח
מלאת ככ״כ
חמה ג׳ חז
לצמיתת
מ״ו והז
לקנה כל״ח
ביבל כ״ח
חמה ג׳ חז
וביבל
כל״ח נמ״ז
הלוים
כ״ל ס״ת
ביבל כ״ם

עין הקורא

לָאִישׁ (מן מן ל״ב קמצין עפ״ה). אֲשֶׁר מָכַר־לוֹ. וְאִם לֹא־מָצְאָה כמקלתן וְאִם־לֹא. כִּי־יִמְכֹּר (מוֹשַׁב פליגי בי׳ ספרי יש קומצין הס״ן ויש פותחין אותה, והרד״ק בספרו אמר שנפתח בעבור הסמיכות) (וו״ה כתב במכלול כל הַלְוִיִּם רפוי הלמ״ד, ומחבר דילן גם הוא רשם קו רפה על הלמ״ד והה״א בנותג כל מקום שנודמן לו הכתוב כם). וְהָיְתָה. וְאִם לֹא־יִגָּאֵל כמניים ואם־לא. אֲשֶׁר־לֹא. לַצְּמִיתֻת. לֹא יֵצֵא. אשר אֵין־לָהֶם. גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ. וְיָצָא מִמְכַּר־בַּיִת. כִּי בָתֵּי. וּשְׂדֵה ג׳ ר״פ נטעם וזהב הלדן. כִּי־אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא פ׳ ומטעין דסנילין הוּא.

עין הסופר

יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ וְהֶחֱזַקְתָּ בּוֹ גֵּר ימוך כט"ז
36 וְתוֹשָׁב וָחַי עִמָּךְ׃ אַל־תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית ותושב כ"מ ותרבית ט"ז
37 וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ׃ אֶת־כַּסְפְּךָ
לֹא־תִתֵּן לוֹ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית לֹא־תִתֵּן אָכְלֶךָ׃ ובמרבית מ"ז
38 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ הוצאתי כ"מ
מִצְרָיִם לָתֵת לָכֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן לִהְיוֹת לָכֶם להיות כל"מ נמ"ח
39 לֵאלֹהִים׃ ס ששי (רביעי במחובר) וְכִי־יָמוּךְ אָחִיךָ
עִמָּךְ וְנִמְכַּר־לָךְ לֹא־תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדַת עָבֶד׃ תעבד כ"מ עבדת כ"מ
40 כְּשָׂכִיר כְּתוֹשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ עַד־שְׁנַת הַיֹּבֵל יַעֲבֹד היבל כל"מ נמ"ו
41 עִמָּךְ׃ וְיָצָא מֵעִמָּךְ הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ וְשָׁב אֶל־ יעבד כ"מ
42 מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶל־אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו יָשׁוּב׃ כִּי־עֲבָדַי אבתיו כ"מ ישוב כ"מ
הֵם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לֹא
43 יִמָּכְרוּ מִמְכֶּרֶת עָבֶד׃ לֹא־תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ
44 וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ׃ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ אֲשֶׁר יִהְיוּ־ הגוים כ"ל
לָךְ מֵאֵת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ ע"ז וח"י כמ"ח סביבתיכם
45 עֶבֶד וְאָמָה׃ וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשָׁבִים הַגָּרִים עִמָּכֶם כ' מ"ו
מֵהֶם תִּקְנוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם אֲשֶׁר עִמָּכֶם אֲשֶׁר

עין הקורא

וּמָטָה. וְהֶחֱזַקְתָּ בּוֹ גֵּר וְתוֹשָׁב וָחַי עִמָּךְ, תגינא וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ. אֶת כַּסְפְּךָ, בתלויים אֶת־כַּסְפְּךָ (חו"ה וה לדעת כ"מ לפי גירסת חלופים דילן, ועיין מ"ס לעיל פסוק ו' חל ולהמתן). אני ה' אֱלֹהֵיכֶם ל' נמתם בספרא. וְנִמְכַּר־לָךְ. עֲבֹדַת עָבֶד הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ תגינא כמו כן הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ. כִּי־עֲבָדַי הֵם בא"ו ות"א כִּי עֲבָדַי הֵם (ועיין חלופי כ"א וכ"ג). לֹא־תִרְדֶּה בוֹ כן תמיכן. וְיָרֵאתָ כל וירלת פלציל. אֲשֶׁר יִהְיוּ־לָךְ. וגם מבני.

עין הסופר

46 הוֹלִידוּ בְּאַרְצְכֶם וְהָיוּ לָכֶם לַאֲחֻזָּה׃ וְהִתְנַחַלְתֶּם
אֹתָם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת אֲחֻזָּה לְעֹלָם
בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ וּבְאַחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ בְּאָחִיו
לֹא־תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ׃ ס שביעי 47 וְכִי
תַשִּׂיג יַד גֵּר וְתוֹשָׁב עִמָּךְ וּמָךְ אָחִיךָ עִמּוֹ
וְנִמְכַּר לְגֵר תּוֹשָׁב עִמָּךְ אוֹ לְעֵקֶר מִשְׁפַּחַת
48 גֵּר׃ אַחֲרֵי נִמְכַּר גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ אֶחָד מֵאֶחָיו
49 יִגְאָלֶנּוּ׃ אוֹ־דֹדוֹ אוֹ בֶן־דֹּדוֹ יִגְאָלֶנּוּ אוֹ־מִשְּׁאֵר
בְּשָׂרוֹ מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ יִגְאָלֶנּוּ אוֹ־הִשִּׂיגָה יָדוֹ וְנִגְאָל׃
50 וְחִשַּׁב עִם־קֹנֵהוּ מִשְּׁנַת הִמָּכְרוֹ לוֹ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל
וְהָיָה כֶּסֶף מִמְכָּרוֹ בְּמִסְפַּר שָׁנִים כִּימֵי שָׂכִיר
51 יִהְיֶה עִמּוֹ׃ אִם־עוֹד רַבּוֹת בַּשָּׁנִים לְפִיהֶן יָשִׁיב
52 גְּאֻלָּתוֹ מִכֶּסֶף מִקְנָתוֹ׃ וְאִם־מְעַט נִשְׁאַר בַּשָּׁנִים

הולידו ט' ומ"ג · לצ"ם כ"ח במ"ג · תעבדו כ"ח · תשיג כ"ט · דדו כ"ח · השיגה ט' · קנהו כ"ח · היבל כל"ח במ"ו · עוד כל"ט במ"ג · רבות כ"ח · לפיהן ט' · ישיב כט'

(חו"ה בכל ספרי הדפוס וכ"י וְהִתְנַחַלְתֶּם הנון במתג וכן הכירו כמ' מספרי תכ"ם
כמשפט, גם שמבר דילן כדיני המתיגות הקלות הפשוטות אמר ז"ל גם יש מתיגות
עם תנועת הפתח בהיותו שלישי לניגון על התנאי שהתגימו כגון וַיַּעַמְדוּ וַיַּעַבְרוּ
וְאַהַרְגָה וַיַּהַרְגוּ, פֶּן יַהַרְגֻנִי, וְהִתְנַחַלְתֶּם, אִם הָאַרְגָּז, הָאַסַפְסֻף וכל
דומיהם וכו' עכ"ל, לכן דברי החכם בעל מ"ש תמוהים וזרים). וּבְאַחֵיכֶם ב'
מילין בעתם באוריתא בחולא ומהפך כל־הַיְרֵדָה מדבר לך, ומלה חדא באוריתא
בחולא וחרבא הַמְּאַכֶּלֶת מן (חו"ה עיין בספרי מזה"מ דף כ"ה א'). וְכִי תַשִּׂיג
יַד גֵּר. אָחִיךָ עִמּוֹ. לְגֵר תּוֹשָׁב. תִּהְיֶה־לּוֹ אֶחָד. או־דדו (וכן בכל
הדפוסים הקדמונים וכ"י בגרשיים לא נרמית) אוֹ בֶן־דֹּדוֹ. אוֹ־מִשְּׁאֵר במאייק
אוֹ מִשְּׁאָר. או־השיגה. וחשב עם־קנהו משנת המכרו לו. והיה לא
ניצ׳ה. (חו"ה בכל ספרינו וכ"י אִם־עוֹד ומפי' אבן עזרא נראה שבספרו היה כתוב
וְאִם, אבל בעל המסורת מכחישו שהרי מסר עליו ז' ר"פ בכתיב, גם בסוף ס'
פרמ"ה מנהו ז' ר"פ בס' ויקרא וזה חד מנהון, גם במערכת ניצדן אבי ע"ש). וְאִם מְעַט

עין הקורא

עין הקורא

עַד־שְׁנַת הַיֹּבֵל וְחִשַּׁב־לוֹ כְּפִי שָׁנָיו יָשִׁיב אֶת־ — היבל כל"מ במ"ו
53 גְּאֻלָּתוֹ׃ כִּשְׂכִיר שָׁנָה בְּשָׁנָה יִהְיֶה עִמּוֹ לֹא־יִרְדֶּנּוּ
54 בְּפֶרֶךְ לְעֵינֶיךָ׃ וְאִם־לֹא יִגָּאֵל בְּאֵלֶּה וְיָצָא — לעיניך כל"מ במ"ג
55 בִּשְׁנַת הַיֹּבֵל הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ׃ * כִּי־לִי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל — מפטיר היבל כל"מ במ"ו
כו עֲבָדִים עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ — אותם ל"מ מ"ע
1 מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ לֹא־תַעֲשׂוּ לָכֶם
אֱלִילִם וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה לֹא־תָקִימוּ לָכֶם וְאֶבֶן — אלילם כתות תקימו כ"מ
מַשְׂכִּית לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ — משכית מ"ע להשתחות
2 כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ — במ"ו שבתתי כ"מ
וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי יְהוָה׃ פ — תשמרו כ"מ תיראו במ"ע
בחקתי
3 אִם־בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ וְאֶת־מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם — כל"מ במ"א מצותי כ"מ
4 אֹתָם׃ וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם וְנָתְנָה הָאָרֶץ
5 יְבוּלָהּ וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פִּרְיוֹ׃ וְהִשִּׂיג לָכֶם דַּיִשׁ — יבולה במ"ו במ"א והשיג כ"מ
אֶת־בָּצִיר וּבָצִיר יַשִּׂיג אֶת־זָרַע וַאֲכַלְתֶּם לַחְמְכֶם — בציר כל"מ ישיג כ"מ
6 לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם לָבֶטַח בְּאַרְצְכֶם׃ * וְנָתַתִּי שָׁלוֹם — שלום כל"מ במ"א

עין הקורא

(בחלופים נדב ב"א ואם־מצא, ב"נ ואם־מצא, לכן ספרינו כב"א, וגם החכם בעל מ"ס אמר שברוב הספרים הוי"ו בלא געיא ודע שבכ"י מ"ס כל מצא דגש במקצתו נלומות). יִהְיֶה עִמּוֹ. (בפרך עיין בפ' ויסלח ל"כ י' אלא כי נפקלו). ואם־לֹא יִגָּאֵל. כִּי־לִי בני־ישראל עבדים בפ' בהעלותך כִּי לִי כל־בכור וסימן ויבדיל וזיון נוכריה מתיכין. לְהִשְׁתַּחֲוֹת. קדמא דכי לו אֲנִי ה' אלהיכם, תניכא דלא תיתנו כִּי אני ה' אלהכם. את־שבתתי תשמרו ומקדשי. אני ה'.
אם־בחקתי. ואת־מצותי תשמרו (ר"ל לאפוקי מה"ם במנגנין ואת־מצותי תשמרו ועשיתם). ונתנה הארץ יבולה נתינת יבולה ד' הכר את (עמיפניהן מיוחקת בפ' ב"ה). ועץ השדה.

עין הסופר

בָּאָרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין מַחֲרִיד וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה 6
מִן־הָאָרֶץ וְחֶרֶב לֹא־תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם׃ וּרְדַפְתֶּם 7
אֶת־אֹיְבֵיכֶם וְנָפְלוּ לִפְנֵיכֶם לֶחָרֶב׃ וְרָדְפוּ מִכֶּם 8
חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רְבָבָה יִרְדֹּפוּ וְנָפְלוּ
אֹיְבֵיכֶם לִפְנֵיכֶם לֶחָרֶב׃ וּפָנִיתִי אֲלֵיכֶם וְהִפְרֵיתִי 9
אֶתְכֶם וְהִרְבֵּיתִי אֶתְכֶם וַהֲקִימֹתִי אֶת־בְּרִיתִי
אִתְּכֶם׃ וַאֲכַלְתֶּם יָשָׁן נוֹשָׁן וְיָשָׁן מִפְּנֵי חָדָשׁ
תּוֹצִיאוּ׃ וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא־תִגְעַל 11
נַפְשִׁי אֶתְכֶם׃ וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהָיִיתִי לָכֶם 12
לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם׃ אֲנִי יְהוָה 13
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
מִהְיֹת לָהֶם עֲבָדִים וָאֶשְׁבֹּר מֹטֹת עֻלְּכֶם
וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת׃ פ
וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל־הַמִּצְוֺת 14
הָאֵלֶּה׃ וְאִם־בְּחֻקֹּתַי תִּמְאָסוּ וְאִם אֶת־מִשְׁפָּטַי 15
תִּגְעַל נַפְשְׁכֶם לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֺתַי
לְהַפְרְכֶם אֶת־בְּרִיתִי׃ אַף־אֲנִי אֶעֱשֶׂה־זֹּאת לָכֶם 16
וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בֶּהָלָה אֶת־הַשַּׁחֶפֶת וְאֶת־

מחריד כ"מ · תעבר כל"ת · איביכם כת"ז ומ"ז · ירדפו מ"ז · ונפלו ט"ז · איביכם כמ"ו נמ"ז · והפריתי מ"ז · והרביתי כ"מ · והקימתי דין מ"ז ופ"ז · נושן מ"ז · תוציאו מל"מ · בתוככם כמ"ו כמ"כ · והייתי כ"מ · מהית ח' מז כלי' · ואשבר מז · מטת מל"ח · ואלך כ"מ · קוממיות מל"מ · עשות כ"מ

עין הקורא

ופניתי אליכם והפריתי. והרביתי והקימתי. [illegible] והתהלכתי.
תהיו־לי. אני ב' ר"פ נטעה בתורה קוממיות [illegible]. אשר הוצאתי. מהית
להם עלכם. קוממיות נמעוטס קוממיות. ואם־לא. את כל־המצות.
ואם־בחקתי תמאסו ואם את־משפטי. אף־אני אעשה־זאת ([illegible]
כי לעולם לא יבוא [illegible] פסל [illegible]). בהלה את־השחפת [illegible]

עין הסופר

הקדחת מכלות עינים ומדיבת נפש וזרעתם | מכלות מ"ז ומדיבת מ"ז
17 לריק זרעכם ואכלהו איביכם: ונתתי פני בכם | לריק מ"ו ואכלהו
ונגפתם לפני איביכם ורדו בכם שנאיכם ונסתם | ב' מ"ז שנאיכם מ"ז
18 ואין רדף אתכם: ואם עד אלה לא תשמעו לי | רודף כמ"ז
ויספתי ליסרה אתכם שבע על חטאתיכם: | חטאתיכם כב"כ
19 ושברתי את גאון עזכם ונתתי את שמיכם | גאון מ"ז
20 כברזל ואת ארצכם כנחשה: ותם לריק | כנחשה ה"ז לריק כמ"ת
כחכם ולא תתן ארצכם את יבולה ועץ הארץ | יבולה כ"מ במ"ח
21 לא יתן פריו: ואם תלכו עמי קרי ולא תאבו
לשמע לי ויספתי עליכם מכה שבע כחטאתיכם: | לשמוע כמ"ז עליכם
22 והשלחתי בכם את חית השדה ושכלה | כט"ו במ"ח
אתכם והכריתה את בהמתכם והמעיטה | והכריתה מ"ז והמעיטה ט"ז
23 אתכם ונשמו דרכיכם: ואם באלה לא תוסרו | דרכיכם כ"מ
24 לי והלכתם עמי קרי: והלכתי אף אני עמכם

עין הקורא

ואם עד אלה. ליסרה. קדמא ותלישא ודרגא שבע על חטאתיכם, מלרע דמכה שבע כחטאתיכם סימן ויכו כה ס"א משנה משוגה. עזכם. כנחשה. ותם פתח. את יבולה ועץ הארץ. קדמא דהכתאה ונתנה הארץ יבולה, תנינא דתוכחה ולא תתן ארצכם את יבולה. דהכתאה ועץ השדה יתן פריו, דתוכחה ועץ הארץ לא יתן פריו וסי' על שדה הכרן יתשנו. לשמע לי בקצת הזקנים לשמע לי (מ"ה הספר לשון כבר כתבתי בספרי מסה"ע דף כ"ט ב' וככה מלאנו בס"מ וכ"י ואלישבה אחו, הוצאת ד' ד' ומכר עליו לית בטעם, וכמוהם וישב להו, מפני כ' כ"כ, וכן לדעת ב"א בחלופים וכותי משעב בם, תילים י"ח י"ד, ודמה כמוהם). והכריתה. והמעיטה. ונשמו דרכיכם כל דרכי לפה הכ'. ואם באלה לא תוסרו. והלכתם. קדמא דולא תלכו

עין הסופר

והכיתי כ״מ — בקרי והכיתי אתכם גם־אני שבע על־חטאתיכם׃

25 והבאתי עליכם חרב נקמת נקם־ברית ונאספתם — נקמת מל

אל־עריכם ושלחתי דבר בתוככם ונתתם ביד־ — בתוככם כמ״ז כמ״ב

26 אויב׃ בשברי לכם מטה־לחם ואפו עשר נשים — אויב כל״מ

לחמכם בתנור אחד והשיבו לחמכם במשקל — בתנור כל״מ והשיבו כ״מ

27 ואכלתם ולא תשבעו׃ ס ואם־

בזאת לא תשמעו לי והלכתם עמי בקרי׃

28 והלכתי עמכם בחמת־קרי ויסרתי אתכם אף־

29 אני שבע על־חטאתיכם׃ ואכלתם בשר בניכם

30 ובשר בנתיכם תאכלו׃ והשמדתי את־במתיכם — בנתיכם כמז במתיכם מז

והכרתי את־חמניכם ונתתי את־פגריכם על־

31 פגרי גלוליכם וגעלה נפשי אתכם׃ ונתתי — גלוליכם פל״מ

קרי תנינא דואם בזאת קרי תליתאה דוהלכתי ורביעאה דואם בזאת בקרי חמישאה דוהלכתי קרי שתיתאה דוהתודו ושביעאה דאף אני בקרי וסימן ביום ההוא קדש המלך וגו׳ היכא דאית בפסוק את קרי ואת בקרי (או״ה גם במס״ק דילן מחבר כאן הסימן הזה אלא שהוא מסורס ונידרכת המחבר עיקר וככה פירושו: ביום ההוא קדש פסוק הוא בספר מלכים א׳ סי׳ ח׳ פ״ד ואית בפסוק ההוא את את ואת ואת את ואת ואת וכל היכא דלית בפסוק ההוא את אית כאן בענינא קרי וכל היכא דאית תמן ואת לית כאן בקרי) סימן אחד אב״ה קרי גל״ה בקרי, ס״א ק״ק ב״ב קב״ב. כל ענינא אף אני במ״א והכיתי אתכם גם־אני סימן מכה מבוכה. כל אני דענין דאוקף אני קמץ ובתרא אני. נקם־ברית. ושלחתי דבר כן בכולם (או״ה וכן בכי״י גם בסופליכו גם במ״ג של רע״ה הלמ״ד במהפך והתיו במרכא, ובמוה והבאתי תריה דלהלן וכן העידו א״ת ומ״ב. ולדעתי טרחו הסופרים בזה להעמידנו על מחלקת יבן והוא גם הוא מחלקת ב״א וב״נ אלא ואתן כוס כמבואר בספרי משפטי הטעמים דף כ״ה ב׳). ביד־אויב. מטה־לחם. ואם־בזאת. בחמת־קרי. בשר בניכם. על־פגרי.

עין הקורא

עין הסופר

אֶת־עָרֵיכֶם חָרְבָּה וַהֲשִׁמּוֹתִי אֶת־מִקְדְּשֵׁיכֶם
32 וְלֹא אָרִיחַ בְּרֵיחַ נִיחֹחֲכֶם׃ וַהֲשִׁמֹּתִי אֲנִי אֶת־
הָאָרֶץ וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אֹיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ׃
33 וְאֶתְכֶם אֱזָרֶה בַגּוֹיִם וַהֲרִיקֹתִי אַחֲרֵיכֶם חָרֶב
וְהָיְתָה אַרְצְכֶם שְׁמָמָה וְעָרֵיכֶם יִהְיוּ חָרְבָּה׃
34 אָז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ כֹּל יְמֵי הָשַּׁמָּה
וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם אָז תִּשְׁבַּת הָאָרֶץ וְהִרְצָת
35 אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ׃ כָּל־יְמֵי הָשַּׁמָּה תִּשְׁבֹּת אֵת אֲשֶׁר
לֹא־שָׁבְתָה בְּשַׁבְּתֹתֵיכֶם בְּשִׁבְתְּכֶם עָלֶיהָ׃
36 וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם וְהֵבֵאתִי מֹרֶךְ בִּלְבָבָם בְּאַרְצֹת
אֹיְבֵיהֶם וְרָדַף אֹתָם קוֹל עָלֶה נִדָּף וְנָסוּ מְנֻסַת־
37 חֶרֶב וְנָפְלוּ וְאֵין רֹדֵף׃ וְכָשְׁלוּ אִישׁ־בְּאָחִיו
כְּמִפְּנֵי־חֶרֶב וְרֹדֵף אָיִן וְלֹא־תִהְיֶה לָכֶם תְּקוּמָה
38 לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃ וַאֲבַדְתֶּם בַּגּוֹיִם וְאָכְלָה אֶתְכֶם
39 אֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם׃ וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם יִמַּקּוּ בַּעֲוֺנָם
בְּאַרְצֹת אֹיְבֵיכֶם וְאַף בַּעֲוֺנֹת אֲבֹתָם אִתָּם

והשמותי דין מ״ו
אריה כמ״ו
בריח כמ״ו
ניחחכם מ״ו
והשמתי דין מ״ו
והריקתי מ״ו ומ״ו
שבתתיה כמ״ו ומ״ו
תשבת כ״ח
בשבתתיכם מ״ו ומ״ו
מרך מ״ו
בארצת ב׳ ומ״ו
איביהם נ׳ ומ״ו
קול כל״מ בט״ס
מנסת מ״ו
רדף כמ״ו
תקומה מ״ו
בארצת נ׳ ומ״ו
איביכם כמ״ו
בעונת ככ״כ
אבתם כמ״ו במ״ס

עין הקורא

חָרְבָּה. וַהֲשִׁמּוֹתִי כולהון מלרע. וְשָׁמְמוּ עליה. אֱזָרֶה ג׳ (וסי׳ כלן בסמ״ג). וַהֲרִיקֹתִי. את־שַׁבְּתֹתֶיהָ כֹּל. הָשַּׁמָּה כן בלספמיים וכחיוג ומרון ובפרתון בפי״ן דגש והה״א הקיצונה רפויה (עיין מ״ש). אָז תִּשְׁבַּת ב׳ המלאכה. וְהִרְצָת את אשר לא־שָׁבְתָה. וְהֵבֵאתִי כן בכל הספ׳ (עיין לעיל פסוק כה). עָלֶה. וְנָסוּ מלרע. מְנֻסַת. וְכָשְׁלוּ איש. כְּמִפְּנֵי־חֶרֶב. לִפְנֵי כן הוא. וְאָכְלָה אתכם ארץ. יִמַּקּוּ כן מרויהון ולעיל. בְּאַרְצֹת אֹיְבֵיהֶם בספרים רבים שגו וכתבו איביהם והוא כן מפני המסרת הלוטרת איביהם ג׳ כענין והבספרים קדמא (לעיל פסוק לו) אף אני אלך, ואף גם זאת, וגל איביכם לעוטות כעוו הסופרים. וְאַף

עין הסופר

ימקו: והתודו את־עונם ואת־עון אבתם במעלם 40
אשר מעלו־בי ואף אשר־הלכו עמי בקרי:
אף־אני אלך עמם בקרי והבאתי אתם 41
איבהם ג׳ ומל — בארץ איביהם או־אז יכנע לבבם הערל
עונם כב״כ / יעקוב דין מל — ואז ירצו את־עונם: וזכרתי את־בריתי יעקוב 42
ואף את־בריתי יצחק ואף את־בריתי אברהם
אזכר כ״מ / יתרץ כ״כ — אזכר והארץ אזכר: והארץ תעזב מהם ותרץ 43
שבתתיה כמל ומ״י — את־שבתתיה בהשמה מהם והם ירצו את־
עונם כמל — עונם יען וביען במשפטי מאסו ואת־חקתי
בהיותם כל״מ — געלה נפשם: ואף גם־זאת בהיותם בארץ 44
איביהם ג׳ ומל / לכלתם כ״מ — איביהם לא־מאסתים ולא־געלתים לכלתם
להפר בריתי אתם כי אני יהוה אלהיהם:
וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי־ 45

בעונת למטה, והלכו למעלה (ר״ל ואף אשר הלכו דלאחריו בטעם ז״ג למעלה) ולאינון מן זוגין דחד נחית לתהומא וחד סליק לרומא (וסימניהון במס״ג בפ׳ ולרא). ימקו (וכ״כ מ״ש). והתודו כן. במעלם אשר מעלו־בי. אף־אני נמטעס אף־אני. אז־אז, וזכרתי את־בריתי יעקוב ואף. ואף. והארץ. ותרץ לית ומל־יתרץ עמו. בהשמה כן בכל הספרים. יען וביען במאריס וביען. במשפטי מונח בכלם וזה סמך גדול לזוקף על וביען (דמנו שאילו וביען רביע הי׳ ראוי במשפטי בפשט׳ שלא יתכן ז״ק אחר רביע כי אם בהקדמת פשטא או יתיב כמבואר במשפטי הטעמים שער ג׳ פרק ב׳ בדין הרביע). מאסו יאר׳.

עין הקורא

ואף גם־זאת בהיותם (וכן בכ״י של נ״ד ואף, ובכל בספרינו וב״י באותה גרשיים) לא־מאסתים. כי אני ה׳ אלהיהם מ׳ דבמיכי (ופי׳ בטס״ג שמות כ״ט מ״ו). אשר הוצאתי־

עין הסופר

אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם להיות כל״מ במ״מ
46 לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה׃ אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים
וְהַתּוֹרֹת אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה בֵּינוֹ וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יהתירת מלק וחזת
כז בְּהַר סִינַי בְּיַד־מֹשֶׁה׃ פ רביעי (ששי במחובר)
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יַפְלִא נֶדֶר יפלא ב׳ כ״כ
3 בְּעֶרְכְּךָ נְפָשֹׁת לַיהוָה׃ וְהָיָה עֶרְכְּךָ הַזָּכָר נפשת ב׳ ח״ו
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה וְהָיָה
עֶרְכְּךָ חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃
4 וְאִם־נְקֵבָה הִוא וְהָיָה עֶרְכְּךָ שְׁלֹשִׁים שָׁקֶל׃
5 וְאִם מִבֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְעַד בֶּן־עֶשְׂרִים שָׁנָה
וְהָיָה עֶרְכְּךָ הַזָּכָר עֶשְׂרִים שְׁקָלִים וְלַנְּקֵבָה
6 עֲשֶׂרֶת שְׁקָלִים׃ וְאִם מִבֶּן־חֹדֶשׁ וְעַד בֶּן־
חָמֵשׁ שָׁנִים וְהָיָה עֶרְכְּךָ הַזָּכָר חֲמִשָּׁה שְׁקָלִים
כֶּסֶף וְלַנְּקֵבָה עֶרְכְּךָ שְׁלֹשֶׁת שְׁקָלִים כָּסֶף׃

אֹתָם לק בח״ע וח״ת הוֹצֵאתִי לק בח״ק וח״ם אֹתָם. בְּהַר סִינַי בְּיַד. דַּבֵּר. אִישׁ כִּי יַפְלִא. נְפָשֹׁת. וְהָיָה עֶרְכְּךָ ב׳ בטעם בעניינא קדמאה ותמינאה, וו׳ דכמיכי מנהון בעניינא וסימן כיגונס פר״ם ת״ק ז״ע, פסוק רביע, מפחח תביר פסוק וקף מפחא. וְעַד בֶּן. ערכך חֲמִשִּׁים. וְאִם־נקבה. שְׁלֹשִׁים שָׁקֶל. ואם מבן־חמש כל ואם מבן דענינ׳ מקף מִבֶּן־וְאִם בלא מקף, וכל אם וְאִם דעניני׳ מתריהון שדה לו בהמה בלא מקף ב״מ חד ואם־בהמה אשר יקריבו ולפ״כ הוא כבען על מקלו, וכל חד אם ואם דעניכא במקף. כל וְעַד דעניינ׳ בפסוק ב״מ קדמא דהוא במפחא, וכל עד דעניכא דכו׳ בטפחא. קדמ׳ דמבן חמש וְלַנְּקֵבָה עֲשֶׂרֶת שקלים, תנינ׳ דמבן בלסים ולנקבה עשרה שקלים. שְׁקָלִים ה׳ בענין וכו׳ וְאִם מבן־חמש תרויהון בפסוק, וְאִם מבן־חדש תרויהון בפסוק,

עין תקורא

עין הסופר

7 וְאִ֠ם מִבֶּן־שִׁשִּׁ֨ים שָׁנָ֤ה וָמַ֨עְלָה֙ אִם־זָכָ֔ר וְהָיָ֣ה
עֶרְכְּךָ֔ חֲמִשָּׁ֥ה עָשָׂ֖ר שָׁ֑קֶל וְלַנְּקֵבָ֖ה עֲשָׂרָ֥ה
8 שְׁקָלִֽים׃ וְאִם־מָ֥ךְ הוּא֙ מֵֽעֶרְכֶּ֔ךָ וְהֶֽעֱמִידוֹ֙ לִפְנֵ֣י — והעמידו מ"א
הַכֹּהֵ֔ן וְהֶעֱרִ֥יךְ אֹת֖וֹ הַכֹּהֵ֑ן עַל־פִּ֗י אֲשֶׁ֤ר תַּשִּׂיג֙ — והעריך כ"מ
9 יַ֣ד הַנֹּדֵ֔ר יַעֲרִיכֶ֖נּוּ הַכֹּהֵֽן׃ ס וְאִם־ — הנדר מ"א יעריכנו מ"א
בְּהֵמָ֕ה אֲשֶׁ֨ר יַקְרִ֧יבוּ מִמֶּ֛נָּה קָרְבָּ֖ן לַֽיהוָ֑ה כֹּל֩ — יקריבו כ"מ במ"א
10 אֲשֶׁ֨ר יִתֵּ֥ן מִמֶּ֛נּוּ לַֽיהוָ֖ה יִֽהְיֶה־קֹּֽדֶשׁ׃ לֹ֣א
יַחֲלִיפֶ֗נּוּ וְלֹֽא־יָמִ֥יר אֹת֛וֹ ט֥וֹב בְּרָ֖ע אוֹ־רַ֣ע בְּט֑וֹב — יחליפנו מ"א ימיר כ"מ
וְאִם־הָמֵ֨ר יָמִ֤יר בְּהֵמָה֙ בִּבְהֵמָ֔ה וְהָֽיָה־ה֥וּא
11 וּתְמוּרָת֖וֹ יִֽהְיֶה־קֹּֽדֶשׁ׃ וְאִם֙ כָּל־בְּהֵמָ֣ה טְמֵאָ֔ה — ותמורתו כ"מ
אֲשֶׁ֧ר לֹא־יַקְרִ֧יבוּ מִמֶּ֛נָּה קָרְבָּ֖ן לַֽיהוָ֑ה וְהֶעֱמִ֥יד — והעמיד כ"מ
12 אֶת־הַבְּהֵמָ֖ה לִפְנֵ֥י הַכֹּהֵֽן׃ וְהֶעֱרִ֤יךְ הַכֹּהֵן֙
אֹתָ֔הּ בֵּ֥ין ט֖וֹב וּבֵ֣ין רָ֑ע כְּעֶרְכְּךָ֥ הַכֹּהֵ֖ן כֵּ֥ן יִהְיֶֽה׃
13 וְאִם־גָּאֹ֖ל יִגְאָלֶ֑נָּה וְיָסַ֥ף חֲמִישִׁת֖וֹ עַל־עֶרְכֶּֽךָ׃ — גאל ג' ות"א חמישתו

עין הקורא

וְאִם מבן־ששים סוף דפסוק. ואם־מָךְ הוא (וכן לנ"כ בלא געיה). וְהֶעֱמִידוֹ. וְהֶעֱרִיךְ. יַד הנֹּדֵר. וְאִם־בהמה אשר יקריבו ממנה, תנינא אשר לא־יקריבו ממנה. כל אשר. יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ. לֹא יַחֲלִיפֶנּוּ (וכן בכ"י נוקן גם בכ"י של כ"ד גם בגוכליכו כל דמ"א ואחרים קדמונים). בְּרָע־אוֹ רַע (מו"ה במב"ג ריש פ' פקודי מכל ו' פסוקין דלית בהון תרין מלין חד קמץ וחד פתח וכו' וכו' ולית חד מנהון, ובמסרה אסריתא ברע ג' קמצין וכל אב"ך דכו'). בבהמה וְהָיָה הוא ותמורתו יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ, תנינא (דסוף סדרא) וְהָיָה־הוּא ותמורתו יִהְיֶה־קֹדֶשׁ לֹא יִגָּאֵל. וְאִם כל־בהמה. קדמא הכהן כֵּן יִהְיֶה, תנינא הכהן כֵּן יָקוּם, קדמא עָלָיו יִהְיֶה לוֹ, תנינא עָלָיו וְקָם לוֹ וסימן אחד לבניהם יהיה כי קם כבלבתי (ש"א יו פח). כל תנינא ויסף חמישיתו בטעמ', ויסף חמישית

עין הסופר

14 וְאִישׁ כִּֽי־יַקְדִּשׁ אֶת־בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהֶעֱרִיכוֹ
הַכֹּהֵן בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כַּאֲשֶׁר יַעֲרִיךְ אֹתוֹ
15 הַכֹּהֵן כֵּן יָקוּם׃ וְאִם־הַמַּקְדִּישׁ יִגְאַל אֶת־
בֵּיתוֹ וְיָסַף חֲמִישִׁית כֶּסֶף־עֶרְכְּךָ עָלָיו וְהָיָה
16 לוֹ׃ וְאִם ׀ מִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ אִישׁ לַיהוָה
וְהָיָה עֶרְכְּךָ לְפִי זַרְעוֹ זֶרַע חֹמֶר שְׂעֹרִים
17 בַּחֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כָּסֶף׃ אִם־מִשְּׁנַת הַיֹּבֵל יַקְדִּישׁ
18 שָׂדֵהוּ כְּעֶרְכְּךָ יָקוּם׃ וְאִם־אַחַר הַיֹּבֵל יַקְדִּישׁ
שָׂדֵהוּ וְחִשַּׁב־לוֹ הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּסֶף עַל־פִּי
הַשָּׁנִים הַנּוֹתָרֹת עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְנִגְרַע מֵעֶרְכֶּךָ׃
19 וְאִם־גָּאֹל יִגְאַל אֶת־הַשָּׂדֶה הַמַּקְדִּישׁ אֹתוֹ
20 וְיָסַף חֲמִשִׁית כֶּסֶף־עֶרְכְּךָ עָלָיו וְקָם לוֹ׃ וְאִם־
לֹא יִגְאַל אֶת־הַשָּׂדֶה וְאִם־מָכַר אֶת־הַשָּׂדֶה
21 לְאִישׁ אַחֵר לֹא־יִגָּאֵל עוֹד׃ וְהָיָה הַשָּׂדֶה בְּצֵאתוֹ
בַיֹּבֵל קֹדֶשׁ לַיהוָה כִּשְׂדֵה הַחֵרֶם לַכֹּהֵן
22 תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ׃ וְאִם אֶת־שְׂדֵה מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא
23 מִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ לַיהוָה׃ וְחִשַּׁב־לוֹ הַכֹּהֵן
אֵת מִכְסַת הָעֶרְכְּךָ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְנָתַן אֶת־

יקדש דין חד / והעריכו ט׳
יעריך ט׳
יקום כ״מ במ״א
המקדיש כ״מ
החמישית כ׳ מל״מ
יקדיש כ״מ במ״א
המר כל״א / שערים
כתו / היבל כל״ח במ״א
יקום כ״מ במ״א
יקדיש כ״מ במ״א
הנותרת חז״ת
גאל ג׳ ות׳ / המקדיש כ״מ
החמשית ת״ק וכ״א
עוד כ״מ במ״ב
ביבל כת׳
ששי
היבל כל״ח במ״ז

מלאה גדולה. ואיש כי־יקדש את־ביתו קדש. והעריכו הכהן. ואם המקדיש. חמישית כסף־ערכך כן הרויהן בשיטפס חמישית כסף. ואם משדה. חמר. אם־משנת. על־פי. עד. ואם־לא. ואם־מכר מ׳ פסוקין ואם ואם (וסי׳ כהן [illegible]). כשדה. ואם את־שדה. אשר לא. את מכסת הערכך.

עין הקורא

עין הסופר

24 הָעֶרְכְּךָ֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא קֹ֖דֶשׁ לַיהוָֽה׃ בִּשְׁנַ֤ת
היובל ז' מ"ע כלי' הַיּוֹבֵל֙ יָשׁ֣וּב הַשָּׂדֶ֔ה לַאֲשֶׁ֥ר קָנָ֖הוּ מֵאִתּ֑וֹ לַאֲשֶׁר־
ישוב כ"מ 25 ל֖וֹ אֲחֻזַּ֥ת הָאָֽרֶץ׃ וְכָל־עֶ֨רְכְּךָ֔ יִהְיֶ֖ה בְּשֶׁ֣קֶל
בכור כ"מ נמ"ו 26 הַקֹּ֑דֶשׁ עֶשְׂרִ֥ים גֵּרָ֖ה יִהְיֶ֥ה הַשָּֽׁקֶל׃ אַךְ־בְּכ֞וֹר
אֲשֶׁ֨ר יְבֻכַּ֤ר לַֽיהוָה֙ בִּבְהֵמָ֔ה לֹֽא־יַקְדִּ֥ישׁ אִ֖ישׁ
27 אֹת֑וֹ אִם־שׁ֣וֹר אִם־שֶׂ֔ה לַֽיהוָ֖ה הֽוּא׃ וְאִ֨ם בַּבְּהֵמָ֤ה
המישתי דין פל"ם הַטְּמֵאָה֙ וּפָדָ֣ה בְעֶרְכֶּ֔ךָ וְיָסַ֥ף חֲמִשִׁת֖וֹ עָלָ֑יו
28 וְאִם־לֹ֥א יִגָּאֵ֖ל וְנִמְכַּ֥ר בְּעֶרְכֶּֽךָ׃ אַךְ כָּל־חֵ֡רֶם
יחרם פי' אֲשֶׁ֣ר יַחֲרִם֩ אִ֨ישׁ לַֽיהוָ֜ה מִכָּל־אֲשֶׁר־ל֗וֹ מֵאָדָ֤ם
וּבְהֵמָה֙ וּמִשְּׂדֵ֣ה אֲחֻזָּת֔וֹ לֹ֥א יִמָּכֵ֖ר וְלֹ֣א יִגָּאֵ֑ל
שביעי 29 כָּל־חֵ֕רֶם קֹֽדֶשׁ־קָֽדָשִׁ֥ים ה֖וּא לַֽיהוָֽה׃ * כָּל־חֵ֗רֶם
אֲשֶׁ֧ר יָחֳרַ֛ם מִן־הָאָדָ֖ם לֹ֣א יִפָּדֶ֑ה מ֖וֹת יוּמָֽת׃
30 וְכָל־מַעְשַׂ֨ר הָאָ֜רֶץ מִזֶּ֤רַע הָאָ֙רֶץ֙ מִפְּרִ֣י הָעֵ֔ץ

עין הקורא

לַאֲשֶׁר־לוֹ. וְכָל־עֶרְכְּךָ (וכ"ה בכי"י ופלוגתא ב"א וב"נ בפלוגתיהון קלא את כספה דלעיל כ"פ ל"ז). עֶשְׂרִים גֵּרָה יִהְיֶה הַשָּׁקֶל. אַךְ־בְּכוֹר אשר נחליים אשר־יְבֻכַּר. בִּבְהֵמָה ד' רפין. וְאִם בַּבְּהֵמָה ו' דגש. ואם־לֹא יִגָּאֵל. אַךְ כָּל־חֵרֶם במיעוטים אַךְ־כָּל. מכל־אשר־לו מֵאָדָם ובהמה ומשדה. כל־חרם לא זקף, כל־חֵרֶם רביע, במיעוטים כל־חרם לקדמא. (או"ה מדברי רד"ק בשרשים ומכלל כראה בכל חרם בשא כקודות אך מן ילודו חלם דמיכה ו' בזה לכל בחמש נקודות, אכן בכל בפרינו כולם בחמש נקודות). אֲשֶׁר יָחֳרַם (או"ה במס"ג בפ' משפטים מכל יָחֳרַם ג' ב' פתח וחד קמץ ע"ש). וכל־מַעְשַׂר כל מעשר דבקריא' פי"ן דגשה וכל מַעֲשַׂר פי"ן רפוי (ר"ל בשבי"ן בפתח הגעי"ן בשו"א נח ובשבי"ן בלדי העי"ן בפ"ם והכי איתא במס"ג מעשר ג' רפין וסי' והן לו מעברו, כל מעבר בירדלו, מעבר מן המעברו וכל המעשר דכו' רפין, וכל מעשר דגש במ"א רפה יעלו את מַעֲשַׂר דהחמי' ו' לס). ז מִפְּרִי הָעֵץ, וגל ומפרי העץ

עין הסופר
גאל ג׳ ומ״ו
המשיתו:
ב׳ מ״ק ומ״ת
יסף ב״ה במ״א
יעבר כ״מ
העשירי כל״מ
ימירנו
ב׳ ומ״ע
ותמורתו כ״מ
המצות
כ״ל מ״ו

31 לַיהוָה הוּא קֹדֶשׁ לַיהוָה: וְאִם־גָּאֹל יִגְאַל אִישׁ
מִמַּעַשְׂרוֹ חֲמִשִׁיתוֹ יֹסֵף עָלָיו: * וְכָל־מַעְשַׂר בָּקָר
וָצֹאן כֹּל אֲשֶׁר־יַעֲבֹר תַּחַת הַשָּׁבֶט הָעֲשִׂירִי
33 יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ לַיהוָה: לֹא יְבַקֵּר בֵּין־טוֹב לָרַע וְלֹא
יְמִירֶנּוּ וְאִם־הָמֵר יְמִירֶנּוּ וְהָיָה־הוּא וּתְמוּרָתוֹ
34 יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ לֹא יִגָּאֵל: אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינָי:

חזק·

אשר בתוך הגן עליו מסר לית במס״ה (רצונו שמן המסלה האלה מוכח שהן דעכינא הוא מספרי בלא ו״ו בראש ובמסרה דילן גם על זה מסר לית דכמין). ממעשרו חמשיתו יסף (או״ה כל אוריתא יסף צל״י במ״ב יסיף ושניהם בפסוק אחד לרעים יכנו לא יסיף פן יסיף דפ׳ כי תצא). וכל־מעשר בקר וצאן כל. העשירי יהיה־קדש. לרע. ואם־המר ימירנו. לא יגאל. אלה המצ״ת (או״ה בכל ספרים וכ״י המצות נרביע לא נגרע). אשר צוה ה׳ את־משה אל־בני. בהר סיני. (או״ס, כל ספר ויקרא בהר סיני במ״פ במדבר סיני וסי׳ להקריב את קרבניהם, ג׳ ל״ם, וכל ספר וידבר דכותי׳ במדבר סיני במ״ב בהר סיני וסי׳ ביום דבר ה׳ את משה, ג׳ א׳, עולת תמיד העשויה בהר סיני לריח ניחח, כ״מ ו׳, ושבי איתא במס״נ בפ׳ א):

עין הקורא

נשלם ספר ויקרא, שבח לאל גדול ונורא, אשר עולמו בחסדו ברא·

הערה!

או״ה, בתבור עין הקורא אשר לי בכ״י ישן כובן מלאתי רשום על־המיטה׳ בסי׳ י״ד פסוק ל״א מלת על במקף והעתקתיו כמו שמצאתיו, והוא טעות בוספר בלי ספק כי בכל הספרים ובכל כ״י הוא במאריך והמחבר בעצמו הוכיח לעיל ס׳ י״א, ס׳ מאריכין בפיפרא ואין חד מנהון במקף שם.

הסופר אחר שהשלים הספר יניח ד' שיטין פנויין ויתחיל הספר שלאחריו בתחלת השטה החמישית כמבואר בסוף ס' בראשית.

סכום פסוקי דספר ויקרא שמנה מאות וחמשים ותשעה **נטף** סימן: וחציו והנגע בבשר הזב: ופרשיותיו **עשרה. בא ג"ד** סימן: וסדריו **כ"ג**. ובתורתו **יהגה** יומם ולילה סימן: ופסקתותיו **ח'**. ופרקיו **כ"ז ואהיה** עמך ואברכך סימן: מניין הפתוחות **שתים וחמשים**. והסתומות **שש וארבעים** הכל **שמנה ותשעים פרשיות:**

דודי צ"ח ואדום סימן:

אותיות רבתי ואותיות זעירי ואותיות הנקודות שבתורה.

אמר אין בס' ויקרא מאותיות רבתי כ"א שתים והם הוי"ו של גחון דכל הולך על גחון בפ' שמיני, והגימל של והתגלח בפ' תזריע. ומאותיות הזעירות גם הם שתים בספרא והם אלף של ויקרא דריש ספרא, והמ"ם של היא העולה על מוקדה. ומאותיות הנקודות אין גם אחת מהם בספרא. ויש סופרין שכותבין רבתא הלמ"ד של והלטאה ואין דעת הדיקנים נוחה מהם.

מאיר נתיב
להבדיל בין הקדש ובין החול.

ספר ויקרא.

איש איש כי יקלל אלהיו קדש, בשבועות ל"ו, וכן בסנהדרין כ"ו מזהיר עליו על הכינויים וכן ת"א ארי ירגז קדם אלהיה, וכן יונתן דירגז ויחרף שום כינוי אלהיה, וכן מוכח הפסוק שאחריו, וכן דעת רש"י ורמב"ן ורלב"ג, אף כי כפי פירוש הרב אברבנאל הוא חול.

סדר

ההפטרות

לכל שבתות ה'

לפי חלופי המנהגים.

מדויק בתכלית הדיוק ומסדר בשלימות הסדור

מאתי

[illegible]

רעדלהיים

שנת תקע"ט לפ"ק.

בדפוס ובהוצאות המחבר והמסדר הנ"ל.

Rödelheim,

verlegt und gedruckt von W. Heidenheim

1819.

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

אחר ההפטרה יברך המפטיר ברכות אלו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק: נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו: רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ. שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ־לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד: עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

בישעיה סימן מ"ג.

עַם־זוּ יָצַרְתִּי לִי תְּהִלָּתִי יְסַפֵּרוּ׃ וְלֹא־אֹתִי קָרָאתָ
יַעֲקֹב כִּי־יָגַעְתָּ בִּי יִשְׂרָאֵל׃ לֹא־הֵבֵיאתָ לִּי שֵׂה
עֹלֹתֶיךָ וּזְבָחֶיךָ לֹא כִבַּדְתָּנִי לֹא הֶעֱבַדְתִּיךָ בְּמִנְחָה
וְלֹא הוֹגַעְתִּיךָ בִּלְבוֹנָה׃ לֹא־קָנִיתָ לִּי בַכֶּסֶף קָנֶה
וְחֵלֶב זְבָחֶיךָ לֹא הִרְוִיתָנִי אַךְ הֶעֱבַדְתַּנִי בְּחַטֹּאותֶיךָ
הוֹגַעְתַּנִי בַּעֲוֺנֹתֶיךָ׃ אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ
לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר׃ הַזְכִּירֵנִי נִשָּׁפְטָה יָחַד
סַפֵּר אַתָּה לְמַעַן תִּצְדָּק׃ אָבִיךָ הָרִאשׁוֹן חָטָא
וּמְלִיצֶיךָ פָּשְׁעוּ בִי׃ וַאֲחַלֵּל שָׂרֵי קֹדֶשׁ וְאֶתְּנָה
לַחֵרֶם יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל לְגִדּוּפִים׃ וְעַתָּה שְׁמַע
יַעֲקֹב עַבְדִּי וְיִשְׂרָאֵל בָּחַרְתִּי בוֹ׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה
עֹשֶׂךָ וְיֹצֶרְךָ מִבֶּטֶן יַעְזְרֶךָּ אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב
וִישֻׁרוּן בָּחַרְתִּי בוֹ׃ כִּי אֶצָּק־מַיִם עַל־צָמֵא וְנֹזְלִים
עַל־יַבָּשָׁה אֶצֹּק רוּחִי עַל־זַרְעֶךָ וּבִרְכָתִי עַל־
צֶאֱצָאֶיךָ׃ וְצָמְחוּ בְּבֵין חָצִיר כַּעֲרָבִים עַל־יִבְלֵי־
מָיִם׃ זֶה יֹאמַר לַיהוָה אָנִי וְזֶה יִקְרָא בְשֵׁם־יַעֲקֹב
וְזֶה יִכְתֹּב יָדוֹ לַיהוָה וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יְכַנֶּה׃ כֹּה־
אָמַר יְהוָה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וְגֹאֲלוֹ יְהוָה צְבָאוֹת אֲנִי
רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדַי אֵין אֱלֹהִים׃ וּמִי־
כָמוֹנִי יִקְרָא וְיַגִּידֶהָ וְיַעְרְכֶהָ לִי מִשּׂוּמִי עַם־עוֹלָם
וְאֹתִיּוֹת וַאֲשֶׁר תָּבֹאנָה יַגִּידוּ לָמוֹ׃ אַל־תִּפְחֲדוּ

וְאַל־תִּרְהוּ הֲלֹא מֵאָז הִשְׁמַעְתִּיךָ וְהִגַּדְתִּי וְאַתֶּם
עֵדָי הֲיֵשׁ אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדַי וְאֵין צוּר בַּל־יָדָעְתִּי׃ יֹצְרֵי
פֶסֶל כֻּלָּם תֹּהוּ וַחֲמוּדֵיהֶם בַּל־יוֹעִילוּ וְעֵדֵיהֶם
הֵמָּה בַּל־יִרְאוּ וּבַל־יֵדְעוּ לְמַעַן יֵבֹשׁוּ׃ מִי־יָצַר אֵל
וּפֶסֶל נָסָךְ לְבִלְתִּי הוֹעִיל׃ הֵן כָּל־חֲבֵרָיו יֵבֹשׁוּ
חָרָשִׁים הֵמָּה מֵאָדָם יִתְקַבְּצוּ כֻלָּם יַעֲמֹדוּ יִפְחֲדוּ
יֵבֹשׁוּ יָחַד׃ חָרַשׁ בַּרְזֶל מַעֲצָד וּפָעַל בַּפֶּחָם
וּבַמַּקָּבוֹת יִצְּרֵהוּ וַיִּפְעָלֵהוּ בִּזְרוֹעַ כֹּחוֹ גַּם־רָעֵב וְאֵין
כֹּחַ לֹא־שָׁתָה מַיִם וַיִּיעָף׃ חָרַשׁ עֵצִים נָטָה קָו
יְתָאֲרֵהוּ בַשֶּׂרֶד יַעֲשֵׂהוּ בַּמַּקְצֻעוֹת וּבַמְּחוּגָה
יְתָאֳרֵהוּ וַיַּעֲשֵׂהוּ כְּתַבְנִית אִישׁ כְּתִפְאֶרֶת אָדָם
לָשֶׁבֶת בָּיִת׃ לִכְרָת־לוֹ אֲרָזִים וַיִּקַּח תִּרְזָה וְאַלּוֹן
וַיְאַמֶּץ־לוֹ בַּעֲצֵי־יָעַר נָטַע *אֹרֶן וְגֶשֶׁם יְגַדֵּל׃ וְהָיָה
לְאָדָם לְבָעֵר וַיִּקַּח מֵהֶם וַיָּחָם אַף־יַשִּׂיק וְאָפָה לָחֶם
אַף־יִפְעַל־אֵל וַיִּשְׁתָּחוּ עָשָׂהוּ פֶסֶל וַיִּסְגָּד־לָמוֹ׃

הלא ג' חסר בסיפרא חד מן מנאן וכן מסור תלת בכ"י אלה שהלשונם חסר ו' וז"ל ג'. הפטה וב"י ודהפטה. יָצַר אֵל מלרע. מעצד לית קמץ וחד ימעלר בכ"י ש במתרבת אות ד' ח"ב מן חד וחד. יצרהו הצד"י דגש בס"מ וב"כ במכלול. יתארהו ב' קמץ בח"פ הלוך ותבינה בח"ק ועיין בתומש מאור עינים תלג וכפתחה (ברלשית מג לט) ולעיקר מדקדק לשון עברי בס יהלום מבנים בחיפים-הראשון מבנין הכבד-קדמ והשני מבנין פועל המרובע כמו היחבורך כבה אות וכמו שכלולתי בהבנת המקרא ריש פ' בי תבא אלא לדמי לכד לבי, שהוא. מזה הבנין לדעת רח"ל ואונקלוס ורפי' בינל המעמים. ארזים ובכי"י ארזים ברתיק ומספנה. ארן חד מן ג' נון זעירין ועיין נמצבו נלים ה' ויקרא: אַת ובכי"י אדמסק.

חֶצְיוֹ שָׂרַף בְּמוֹ־אֵשׁ עַל־חֶצְיוֹ בָּשָׂר יֹאכֵל יִצְלֶה צָלִי
וְיִשְׂבָּע אַף־יָחֹם וְיֹאמַר הֶאָח חַמּוֹתִי רָאִיתִי אוּר׃
וּשְׁאֵרִיתוֹ לְאֵל עָשָׂה לְפִסְלוֹ יִסְגּוֹד־לוֹ וְיִשְׁתַּחוּ
וְיִתְפַּלֵּל אֵלָיו וְיֹאמַר הַצִּילֵנִי כִּי אֵלִי אָתָּה׃ לֹא
יָדְעוּ וְלֹא יָבִינוּ כִּי טַח מֵרְאוֹת עֵינֵיהֶם מֵהַשְׂכִּיל
לִבֹּתָם׃ וְלֹא־יָשִׁיב אֶל־לִבּוֹ וְלֹא דַעַת וְלֹא־תְבוּנָה
לֵאמֹר חֶצְיוֹ שָׂרַפְתִּי בְמוֹ־אֵשׁ וְאַף אָפִיתִי עַל־גֶּחָלָיו
לֶחֶם אֶצְלֶה בָשָׂר וְאֹכֵל וְיִתְרוֹ לְתוֹעֵבָה אֶעֱשֶׂה
לְבוּל עֵץ אֶסְגּוֹד׃ רֹעֶה אֵפֶר לֵב הוּתַל הִטָּהוּ וְלֹא־
יַצִּיל אֶת־נַפְשׁוֹ וְלֹא יֹאמַר הֲלוֹא שֶׁקֶר בִּימִינִי׃ זְכָר־
אֵלֶּה יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל כִּי עַבְדִּי־אָתָּה יְצַרְתִּיךָ עֶבֶד־
לִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל לֹא תִנָּשֵׁנִי׃ מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ
וְכֶעָנָן חַטֹּאותֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ׃ רָנּוּ שָׁמַיִם
כִּי־עָשָׂה יְהוָה הָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת אָרֶץ פִּצְחוּ הָרִים
רִנָּה יַעַר וְכָל־עֵץ בּוֹ כִּי־גָאַל יְהוָה יַעֲקֹב וּבְיִשְׂרָאֵל
יִתְפָּאָר׃

חמותי פליגי אם מלעיל אם מלרע עיין מ״ש. ולא ישיב וגו׳ הד׳ מן ט׳ פסוקים דלית בהון ולא ולא ולא וסי׳ בירמי׳ סי׳ ז׳ ועוד במסרה וגם ישיב ב׳ דסמיכי לא כתב (דברים י״ח י״ו) והולכתי לזה בעבור שבס״א מצאתי לא ישיב ובס״א לא דפה. הלוא שקר מ״ז. יעקב הה״ד תוסב בכ״י, עיין בהקדמתי לחומש מאיר עינים בד״ה אלו דגשין בתלילת דחיק על מלג. אתה כ״ו לעיל. שובה מלרע בעבור כל״ף באחריו ואומן ה׳ מלרע במסרה וכל דסמיך לאדכרה דכו׳, וכן קימה סורה.

בירמיה סימן ז.

כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל עלותיכם
ספו על־זבחיכם ואכלו בשר: כי לא־דברתי את־
אבותיכם ולא צויתים ביום הוציא אותם מארץ
מצרים על־דברי עולה וזבח: כי אם־את־הדבר
הזה צויתי אותם לאמר שמעו בקולי והייתי לכם
לאלהים ואתם תהיו־לי לעם והלכתם בכל־הדרך
אשר־אצוה אתכם למען ייטב לכם: ולא שמעו
ולא־הטו את־אזנם וילכו במעצות בשררות לבם
הרע ויהיו לאחור ולא לפנים: למן־היום אשר
יצאו אבותיכם מארץ מצרים עד היום הזה
ואשלח אליכם את־כל־עבדי הנביאים יום השכם
ושלח: ולוא שמעו אלי ולא הטו את־אזנם ויקשו
את־ערפם הרעו מאבותם: ודברת אליהם
את־כל־הדברים האלה ולא ישמעו אליך וקראת
אליהם ולא יענוכה: ואמרת אליהם זה הגוי
אשר לוא־שמעו בקול יהוה אלהיו ולא לקחו
מוסר אבדה האמונה ונכרתה מפיהם: גזי נזרך
והשליכי ושאי על־שפים קינה כי מאס יהוה

עלותיכם כ"כ. אשר־אצוה פליגי אנשי. ולוא שמעו אלי חד מן ל"כ מלא בל' ובכ"י גם בגל כ"ר ולוא־שמעו. ודברת אליהם וכן בכ"י של כ"ר אבל בכ"י ודברת אליהם את. לוא־שמעו חד מן ל"כ מלא בלי' וטעם. בכמה כ"י גם בס"נ רע"ק ורפ"נ ואחרים. והשליכי הי"ו בנקוד בכ"י וב"מ ... כ"מ.

וַיִּטֹּשׁ אֶת־דּוֹר עֶבְרָתוֹ׃ כִּי־עָשׂוּ בְנֵי־יְהוּדָה הָרַע
בְּעֵינַי נְאֻם־יְהוָה שָׂמוּ שִׁקּוּצֵיהֶם בַּבַּיִת אֲשֶׁר־
נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו לְטַמְּאוֹ׃ וּבָנוּ בָּמוֹת הַתֹּפֶת אֲשֶׁר
בְּגֵיא בֶן־הִנֹּם לִשְׂרֹף אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם
בָּאֵשׁ אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי וְלֹא עָלְתָה עַל־לִבִּי׃ לָכֵן
הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־יֵאָמֵר עוֹד
הַתֹּפֶת וְגֵיא בֶן־הִנֹּם כִּי אִם־גֵּיא הַהֲרֵגָה וְקָבְרוּ
בְתֹפֶת מֵאֵין מָקוֹם׃ וְהָיְתָה נִבְלַת הָעָם הַזֶּה
לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאֵין
מַחֲרִיד׃ וְהִשְׁבַּתִּי ׀ מֵעָרֵי יְהוּדָה וּמֵחֻצוֹת
יְרוּשָׁלִַם קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל
כַּלָּה כִּי לְחָרְבָּה תִּהְיֶה הָאָרֶץ׃ בָּעֵת הַהִיא נְאֻם־
יְהוָה וְיוֹצִיאוּ אֶת־עַצְמוֹת מַלְכֵי־יְהוּדָה וְאֶת־ ח׳ א׳
עַצְמוֹת־שָׂרָיו וְאֶת־עַצְמוֹת הַכֹּהֲנִים וְאֵת ׀ עַצְמוֹת
הַנְּבִיאִים וְאֵת עַצְמוֹת יוֹשְׁבֵי־יְרוּשָׁלִָם מִקִּבְרֵיהֶם׃
וּשְׁטָחוּם לַשֶּׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וּלְכֹל ׀ צְבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר

נִקְרָא־שְׁמִי. כן נמצא בכ״י לא הרי״ף, ו״ב אשר נקרא שמי־עליו לא כן נכ׳ כ״י גם לא בדפ״ו. לָכֵן בטעם גרשיים כעדות המסר׳ וכ״כ בכל ס״מ וכ״י. וְהָיְתָה ביין מה״ם דף כ״ח א׳ ודף כ״ח. וְהִשְׁבַּתִּי כן בספרים גם בכל נ״ך אבל בכ״י והשבתי עצמים; וּמֵחֻצוֹת חז׳ קדמא בס״מ וכן כטעם ממס״ג דפ׳ בלק. ואת־עצמות־שריו כ״ה בכק׳ בס״ג דפ״ו וס״מ וכעדות בן בלעם. יושבי־ירושלם חד מן המלאים דסיפרא עכ״ה וכן מלאתיו עז במ״ג רע״ח גם נכ׳ כ״י וגבניהם מסר ל״ה מלאים, וכמ״ד ירושלים בקמץ בס״מ גם בדפ״ו ומכל יגליו ח׳ גם נכ׳ כ״י מסר יגליו ח׳ וכל קב״ץ דבו׳ במ״לי, וכן בממ״ג דילן בתילים סי׳ ע״ט. וּלְכֹל ׀ ובכ״י וּלְכָל.

אֲהֵבוּם וַאֲשֶׁר עֲבָדוּם וַאֲשֶׁר הָלְכוּ אַחֲרֵיהֶם וַאֲשֶׁר
דְּרָשׁוּם וַאֲשֶׁר הִשְׁתַּחֲווּ לָהֶם לֹא יֵאָסְפוּ וְלֹא יִקָּבֵרוּ
לְדֹמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה יִהְיוּ׃ וְנִבְחַר מָוֶת מֵחַיִּים
לְכֹל הַשְּׁאֵרִית הַנִּשְׁאָרִים מִן־הַמִּשְׁפָּחָה הָרָעָה
הַזֹּאת בְּכָל־הַמְּקֹמוֹת הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּים
שָׁם נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃ כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־יִתְהַלֵּל
חָכָם בְּחָכְמָתוֹ וְאַל־יִתְהַלֵּל הַגִּבּוֹר בִּגְבוּרָתוֹ אַל־
יִתְהַלֵּל עָשִׁיר בְּעָשְׁרוֹ׃ כִּי אִם־בְּזֹאת יִתְהַלֵּל
הַמִּתְהַלֵּל הַשְׂכֵּל וְיָדֹעַ אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה
חֶסֶד מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ כִּי־בְאֵלֶּה חָפַצְתִּי
נְאֻם־יְהוָה׃

הפטרת שמיני

בשמואל ב׳ סימן ו׳:

וַיֹּסֶף עוֹד דָּוִד אֶת־כָּל־בָּחוּר בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים
אָלֶף׃ וַיָּקָם ׀ וַיֵּלֶךְ דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ
מִבַּעֲלֵי יְהוּדָה לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם אֵת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
אֲשֶׁר־נִקְרָא שֵׁם שֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים
עָלָיו׃ וַיַּרְכִּבוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֶל־עֲגָלָה חֲדָשָׁה
וַיִּשָּׂאֻהוּ מִבֵּית אֲבִינָדָב אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וְעֻזָּא וְאַחְיוֹ
בְּנֵי אֲבִינָדָב נֹהֲגִים אֶת־הָעֲגָלָה חֲדָשָׁה׃ וַיִּשָּׂאֻהוּ

ואש׳ הלכו כן בדפ״ת ודפ״ו גם בכ״י. ונבחר וכי״ ונבחר. לכל ו״ס לכל. אשר־כמתים ו״ס אשר. ועזא ג׳ כתיב פ׳ בגבילים. וישאהו ד׳ וסי׳.

מבית אבינדב אשר בגבעה עם ארון האלהים
ואחיו הלך לפני הארון: ודוד וכל־בית ישראל
משחקים לפני יהוה בכל עצי ברושים ובכנרות
ובנבלים ובתפים ובמנענעים ובצלצלים: ויבאו
עד־גרן נכון וישלח עזה אל־ארון האלהים ויאחז
בו כי שמטו הבקר: ויחר־אף יהוה בעזה ויכהו
שם האלהים על־השל וימת שם עם ארון
האלהים: ויחר לדוד על אשר פרץ יהוה פרץ
בעזה ויקרא למקום ההוא פרץ עזה עד היום
הזה: ויירא דוד את־יהוה ביום ההוא ויאמר איך
יבוא אלי ארון יהוה: ולא־אבה דוד להסיר אליו
את־ארון יהוה על־עיר דוד ויטהו דוד בית עבד־
אדם הגתי: וישב ארון יהוה בית עבד אדם הגתי
שלשה חדשים ויברך יהוה את־עבד אדם ואת־
כל־ביתו: ויגד למלך דוד לאמר ברך יהוה את־
בית עבד אדם ואת־כל־אשר־לו בעבור ארון
האלהים וילך דוד ויעל את־ארון האלהים מבית
עבד אדם עיר דוד בשמחה: ויהי כי צעדו נשאי

ובמנענעים כן נרשם וכ"כ רד"ק בשרש נוע וי"ם ובמנענעים. אדם ואת כל ביתו אז ובמסורת כל אדום דעובד אדם חס במ"א מלא, והמסרה מ"ג בספק בחילות המלך ובעלם ממנו בבית האלהים עם עבד אדום (דה"ב כ"ה כ"ד) שהוא מן בכל הספרים גם מסר עליו לית מלא. ויגד וכן כנ' כ"י וכד"פח. ברך יהוה פ"א קדמא ואזלא.

ארון יהוה ששה צעדים ויזבח שור ומריא: ודוד
מכרכר בכל עז לפני יהוה ודוד חגור אפוד בד:
ודוד וכל בית ישראל מעלים את ארון יהוה
בתרועה ובקול שופר: והיה ארון יהוה בא עיר
דוד ומיכל בת שאול נשקפה בעד החלון ותרא
את המלך דוד מפזז ומכרכר לפני יהוה ותבז לו
בלבה: ויבאו את ארון יהוה ויצגו אתו במקומו
בתוך האהל אשר נטה לו דוד ויעל דוד עלות
לפני יהוה ושלמים: ויכל דוד מהעלות העלה
והשלמים ויברך את העם בשם יהוה צבאות:
ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש
ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד
ואשישה אחת וילך כל העם איש לביתו:

· כאן מסיימין הספרדים ויש מוסיפין ב׳ פסוקים המחרוזים ונאמן ביתך.

וישב דוד לברך את ביתו ותצא מיכל בת שאול
לקראת דוד ותאמר מה נכבד היום מלך
ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו
כהגלות נגלות אחד הרקים: ויאמר דוד אל מיכל
לפני יהוה אשר בחר בי מאביך ומכל ביתו לצות
אתי נגיד על עם יהוה על ישראל ושחקתי לפני

ויעל דוד כ״ה בכ״י ותמ״ג דפ״ח במרכא לא בדרגא וכן עיקר כי אין בינו ובין התביר כ״א מלה אחת. הגילה ג׳ מלא נסיב׳.

יהוה: ונקלתי עוד מזאת והייתי שפל בעיני ועם־
האמהות אשר אמרת עמם אכבדה: ולמיכל
בת־שאול לא־היה לה ילד עד יום מותה: ויהי
כי־ישב המלך בביתו ויהוה הניח־לו מסביב מכל־
איביו: ויאמר המלך אל־נתן הנביא ראה נא אנכי
יושב בבית ארזים וארון האלהים ישב בתוך
היריעה: ויאמר נתן אל־המלך כל אשר בלבבך
לך עשה כי יהוה עמך: כאן מסיימים האיטליאנים. ויהי
בלילה ההוא ויהי דבר־יהוה אל־נתן לאמר: לך
ואמרת אל־עבדי אל־דוד כה אמר יהוה האתה
תבנה־לי בית לשבתי: כי לא ישבתי בבית
למיום העלתי את־בני ישראל ממצרים ועד היום
הזה ואהיה מתהלך באהל ובמשכן: בכל אשר־
התהלכתי בכל־בני ישראל הדבר דברתי את־
אחד שבטי ישראל אשר צויתי לרעות את־עמי
את־ישראל לאמר למה לא־בניתם לי בית ארזים:
ועתה כה־תאמר לעבדי דוד כה אמר יהוה

לא היה לה ילד כ"כ וקרי בראיית במסרה שהזכיר בעל ט"ס, ועוד שבמסורת אות וי"ו מבר א"ב נון חד וחד וי"ו בריביה וקמצין ופי' וכו' ומנה בכללן אין לה ילד דברי אשת חברם, גם הרד"ק בשרשו אמר לא היה ילד בקמצה היו"ד מפני ההפסק. בכל עיין משפטי הטעמים דף ע"ו פ'. לעבדי דוד בכל הספרים שראיתי לעבדי לדוד כתיב חוץ מן מקרא עם פי' רד"ק שכתוב כאוגלינו שנת דמ"ו גרס לעבדי דוד ותרין מסורות מכייעות לי' האחת הגליונית שמסרה ליעבדי לדוד לית דסמיך וגם על חבירו דדה"א י"ז ז' מסרה לית דסמיך, ועוד מסרה אחריתא בס' מ"א כי י"א ל"נ מסרה עברי דוד כ' וכל שמואל דכו' כמ"א, ולא מלאם עבדי דוד בכל ס'

צְבָאוֹת אֲנִי לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנָּוֶה מֵאַחַר הַצֹּאן לִהְיוֹת
נָגִיד עַל־עַמִּי עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וָאֶהְיֶה עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר
הָלַכְתָּ וָאַכְרִתָה אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ וְעָשִׂתִי לְךָ
שֵׁם גָּדוֹל כְּשֵׁם הַגְּדֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי
מָקוֹם לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל וּנְטַעְתִּיו וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא
יִרְגַּז עוֹד וְלֹא־יֹסִיפוּ בְנֵי־עַוְלָה לְעַנּוֹתוֹ כַּאֲשֶׁר
בָּרִאשׁוֹנָה׃ וּלְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל־
עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַהֲנִיחֹתִי לְךָ מִכָּל־אֹיְבֶיךָ וְהִגִּיד לְךָ
יְהוָה כִּי־בַיִת יַעֲשֶׂה־לְּךָ יְהוָה׃ כִּי ׀ יִמְלְאוּ יָמֶיךָ
וְשָׁכַבְתָּ אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַהֲקִימֹתִי אֶת־זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ
אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ וַהֲכִינֹתִי אֶת־מַמְלַכְתּוֹ׃ הוּא
יִבְנֶה־בַּיִת לִשְׁמִי וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ
עַד־עוֹלָם׃ אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן
אֲשֶׁר בְּהַעֲוֺתוֹ וְהֹכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְּנֵי
אָדָם׃ וְחַסְדִּי לֹא־יָסוּר מִמֶּנּוּ כַּאֲשֶׁר הֲסִרֹתִי מֵעִם
שָׁאוּל אֲשֶׁר הֲסִרֹתִי מִלְּפָנֶיךָ׃ וְנֶאְמַן בֵּיתְךָ
וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּסְאֲךָ יִהְיֶה נָכוֹן עַד־
עוֹלָם׃ כְּכֹל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הַחִזָּיוֹן הַזֶּה
כֵּן דִּבֶּר נָתָן אֶל־דָּוִד׃

שמואל נר מן דין לכן העיקר לעבדי דוד לית דכמיך וגם לעבדי לדוד דד"ה לית דכמיך. לעמי לישראל לית דכמיך. וְנֶאְמַן כ"כ. כִּסְאֲךָ מ"ם כסאך ועיין מ"ש בחומש מקור עינים כפ' בשלח אל וילקטו (שמות יז יו).

במלכים ב׳ בסימן ד׳ אם הפרשיות נפרדים.

וְאִישׁ בָּא מִבַּעַל שָׁלִשָׁה וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים
לֶחֶם בִּכּוּרִים עֶשְׂרִים־לֶחֶם שְׂעֹרִים וְכַרְמֶל
בְּצִקְלֹנוֹ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם וְיֹאכֵלוּ׃ וַיֹּאמֶר מְשָׁרְתוֹ
מָה אֶתֵּן זֶה לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם
וְיֹאכֵלוּ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אָכֹל וְהוֹתֵר׃ וַיִּתֵּן
לִפְנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיּוֹתִרוּ כִּדְבַר יְהוָה׃ וְנַעֲמָן שַׂר־
צְבָא מֶלֶךְ־אֲרָם הָיָה אִישׁ גָּדוֹל לִפְנֵי אֲדֹנָיו וּנְשֻׂא
פָנִים כִּי־בוֹ נָתַן־יְהוָה תְּשׁוּעָה לַאֲרָם וְהָאִישׁ הָיָה
גִּבּוֹר חַיִל מְצֹרָע׃ וַאֲרָם יָצְאוּ גְדוּדִים וַיִּשְׁבּוּ
מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נַעֲרָה קְטַנָּה וַתְּהִי לִפְנֵי אֵשֶׁת נַעֲמָן׃
וַתֹּאמֶר אֶל־גְּבִרְתָּהּ אַחֲלֵי אֲדֹנִי לִפְנֵי הַנָּבִיא אֲשֶׁר
בְּשֹׁמְרוֹן אָז יֶאֱסֹף אֹתוֹ מִצָּרַעְתּוֹ׃ וַיָּבֹא וַיַּגֵּד לַאדֹנָיו
לֵאמֹר כָּזֹאת וְכָזֹאת דִּבְּרָה הַנַּעֲרָה אֲשֶׁר מֵאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־אֲרָם לֵךְ בֹּא וְאֶשְׁלְחָה
סֵפֶר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ עֶשֶׂר כִּכְּרֵי־
כֶסֶף וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים זָהָב וְעֶשֶׂר חֲלִיפוֹת בְּגָדִים׃
וַיָּבֵא הַסֵּפֶר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וְעַתָּה כְּבוֹא

שָׁלִשָׁה כ׳ וחסר. עשרים־פ״א עשׂרים. מָה אֶתֵּן זֶה וכן ברע״א ורפ״ו אבל בכ״י של כ״ד מָה־נמקף ובכ״י מָה אֶתֵּן־זֶה. ונעמן ובכ״י ונעמן. כִּי־בוֹ נָתַן־יי כן בכת״מ ורפ״ו אבל בשני כ״י כִּי בוֹ נָתַן יי ומפסר. לֵךְ בֹּא כן ברע״א וכ״י של כ״ד אבל בכ״י ורפ״ו לֶךְ־מקף. ויבא הספר בכ״מ בגרי והוא מן כ״א שבמנין במסרה ומניון ע״ע במסרה. ועתה כ״פ בספרינו גם בכ״י של כ״ד אלא שבגליונו

הספר הזה אליך הנה שלחתי אליך את־נעמן
עבדי ואספתו מצרעתו: ויהי כקרא מלך־
ישראל את־הספר ויקרע בגדיו ויאמר האלהים
אני להמית ולהחיות כי־זה שלח אלי לאסף איש
מצרעתו כי אך־דעו־נא וראו כי־מתאנה הוא לי:
ויהי כשמע אלישע איש־האלהים כי־קרע מלך־
ישראל את־בגדיו וישלח אל־המלך לאמר למה
קרעת בגדיך יבא־נא אלי וידע כי יש נביא בישראל: בסוסיו ק'
ויבא נעמן בסוסו וברכבו ויעמד פתח־הבית
לאלישע: וישלח אליו אלישע מלאך לאמר הלוך
ורחצת שבע־פעמים בירדן וישב בשרך לך
וטהר: ויקצף נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי
אלי יצא יצוא ועמד וקרא בשם־יהוה אלהיו
והניף ידו אל־המקום ואסף המצרע: הלא טוב
אבנה ופרפר נהרות דמשק מכל מימי ישראל אמנה ק'
הלא־ארחץ בהם וטהרתי ויפן וילך בחמה: ויגשו
עבדיו וידברו אליו ויאמרו אבי דבר גדול הנביא

כתב ז"ל פ"א עתה וכן בס' שבקד מורי וזקני הר"ר שמואל מלאתי עתה וכ"ה ברוב
ס"מ , עכ"ל וכי"י מלאתי כתוב עתה אלא שבמניה הוסיף עליו וא"ו בראש.
המצרע אל בכ"י וכן עיקר בהוכחת שני מיני מסורות האחת בריש פ' מצורע שמסרה
כל ליבנה אל במ"א דד"ה ועוד שהרי יתלה זה גם יצא חבירו דריש מצורע מסר ב'
חד מיתה זה מלא ודי לי למסכר ב' חד חסר וחד מלא. הלא ארחץ אל אבל
חברו דלהלן הלא תהשה אל גם מכיל עליו י"ו אל בסיפרא וכי' במ"ג סי' כ"ג
אכן בכי"י קדמאה פתח ט"ו ומסר י"ו שלא דכתי' ותכיל בתנ אל. דבר גדול באתנח רבי'

דִּבֶּר אֵלֶיךָ הֲלוֹא תַעֲשֶׂה וְאַף כִּי־אָמַר אֵלֶיךָ רְחַץ
וּטְהָר׃ וַיֵּרֶד וַיִּטְבֹּל בַּיַּרְדֵּן שֶׁבַע פְּעָמִים כִּדְבַר
אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיָּשָׁב בְּשָׂרוֹ כִּבְשַׂר נַעַר קָטֹן וַיִּטְהָר׃
וַיָּשָׁב אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא וְכָל־מַחֲנֵהוּ וַיָּבֹא
וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי כִּי אֵין אֱלֹהִים
בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי אִם־בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה קַח־נָא בְרָכָה
מֵאֵת עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־עָמַדְתִּי לְפָנָיו
אִם־אֶקָּח וַיִּפְצַר־בּוֹ לָקַחַת וַיְמָאֵן׃ וַיֹּאמֶר נַעֲמָן
וָלֹא יֻתַּן־נָא לְעַבְדְּךָ מַשָּׂא צֶמֶד־פְּרָדִים אֲדָמָה
כִּי לוֹא־יַעֲשֶׂה עוֹד עַבְדְּךָ עֹלָה וָזֶבַח לֵאלֹהִים
אֲחֵרִים כִּי אִם־לַיהוָה׃ לַדָּבָר הַזֶּה יִסְלַח יְהוָה
לְעַבְדֶּךָ בְּבוֹא אֲדֹנִי בֵית־רִמּוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֺת שָׁמָּה
וְהוּא ׀ נִשְׁעָן עַל־יָדִי וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי בֵּית רִמֹּן
כתיב ולא ק' בְּהִשְׁתַּחֲוָיָתִי בֵּית רִמֹּן יִסְלַח נָא יְהוָה לְעַבְדְּךָ
בַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ לְשָׁלוֹם וַיֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ
כִּבְרַת־אָרֶץ׃

מפ"ו וב"מ גם בנ' כ"י וכתבות בן בלעם שהעתקתי מאספי הסתמים דק ל"פ.
הלוא תעשה, חד מן י"ג מלא בנביאים. כבשר ב' טעמי. לוא־יעשה חד מן ל"ה מלא בקרי', ובכ"י יעשה־גם הוא מוקף. נשען השין קמוצה בס"מ כי כן הוא. יסלח בטעם דרגא בכ"י לא במקף והגם הוי' כ"ה בספרדי' וכיקר, והלא נא כתיב ולא קרי. כברת־ארץ במקף בס"מ וכ"י ובמסרה.

במלכים ב׳ סימן ז׳ בין כנפרד בין כמחובר.

וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים הָיוּ מְצֹרָעִים פֶּתַח הַשָּׁעַר וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים פֹּה עַד־מָתְנוּ׃ אִם־אָמַרְנוּ נָבוֹא הָעִיר וְהָרָעָב בָּעִיר וָמַתְנוּ שָׁם וְאִם־יָשַׁבְנוּ פֹה וָמָתְנוּ וְעַתָּה לְכוּ וְנִפְּלָה אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם אִם־יְחַיֻּנוּ נִחְיֶה וְאִם־יְמִיתֻנוּ וָמָתְנוּ׃ וַיָּקֻמוּ בַנֶּשֶׁף לָבוֹא אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם וַיָּבֹאוּ עַד־קְצֵה מַחֲנֵה אֲרָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם אִישׁ׃ וַאדֹנָי הִשְׁמִיעַ אֶת־מַחֲנֵה אֲרָם קוֹל רֶכֶב קוֹל סוּס קוֹל חַיִל גָּדוֹל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו הִנֵּה שָׂכַר־עָלֵינוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת־מַלְכֵי הַחִתִּים וְאֶת־מַלְכֵי מִצְרַיִם לָבוֹא עָלֵינוּ׃ וַיָּקוּמוּ וַיָּנוּסוּ בַנֶּשֶׁף וַיַּעַזְבוּ אֶת־אָהֳלֵיהֶם וְאֶת־סוּסֵיהֶם וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם הַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר הִיא וַיָּנֻסוּ אֶל־נַפְשָׁם׃ וַיָּבֹאוּ הַמְצֹרָעִים הָאֵלֶּה עַד־קְצֵה הַמַּחֲנֶה וַיָּבֹאוּ אֶל־אֹהֶל אֶחָד וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם כֶּסֶף וְזָהָב וּבְגָדִים וַיֵּלְכוּ וַיַּטְמִנוּ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־אֹהֶל אַחֵר וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם וַיֵּלְכוּ וַיַּטְמִנוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ לֹא־כֵן ׀ אֲנַחְנוּ עֹשִׂים הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם־בְּשֹׂרָה הוּא וַאֲנַחְנוּ מַחְשִׁים וְחִכִּינוּ עַד־אוֹר הַבֹּקֶר וּמְצָאָנוּ עָוֺן וְעַתָּה לְכוּ

מָה בטעם רביע בכ״י וכ״מ. יחינו לית וחסר. ימיתנו לית וחסר. קול סוס בליני מ׳ ספרי י״ם וקול בוי״ו והמ״ג המלה בלא וי״ו וכ״ה בגליונו של רמ״ו ומ״ג חיני׳ של רמ״ם גם בכ״י של כ״ד בלא וי״ו אלא שהמגיה הוסיף עליו וי״ו. עוון ד׳ מל׳.

ונבאה ונגידה בית המלך: ויבאו ויקראו אל־שער
העיר ויגידו להם לאמר באנו אל־מחנה ארם
והנה אין־שם איש וקול אדם כי אם־הסוס אסור
והחמור אסור ואהלים כאשר המה: ויקרא
השערים ויגידו בית המלך פנימה: ויקם המלך
לילה ויאמר אל־עבדיו אגידה־נא לכם את אשר־
עשו לנו ארם ידעו כי־רעבים אנחנו ויצאו מן־
המחנה להחבה בהשדה לאמר כי־יצאו מן־העיר
ונתפשם חיים ואל־העיר נבא: ויען אחד מעבדיו
ויאמר ויקחו־נא חמשה מן־הסוסים הנשארים
אשר נשארו־בה הנם ככל־ההמון ישראל אשר
נשארו־בה הנם ככל־המון ישראל אשר־תמו
ונשלחה ונראה: ויקחו שני רכב סוסים וישלח
המלך אחרי מחנה־ארם לאמר לכו וראו: וילכו
אחריהם עד־הירדן והנה כל־הדרך מלאה
בגדים וכלים אשר־השליכו ארם בהחפזם וישבו
המלאכים ויגדו למלך: ויצא העם ויבזו את מחנה
ארם ויהי סאה סלת בשקל וסאתים שערים

ויגידו בית הכל בב' כ"י ויגידו בית. אשר־זכן בכ"י של כ"ד הכל בכ"י אשר עשו. להחבה נ' כתיב ה'. בהשדה חד מן תרין מילין כתי' ה' במלת תיבותא ולא קרי וחבירו בהחפזם דעבילה, ועיין מ"ש. ככל ה' מטעים ב' מנהון נפסוק. ויגדו ד' חסר בקריאה וכל בנפסים וסמולל דפג' במ"נ. ויהי סאה סלת מן כיגונו בכ"י של כ"ד וס"א הכל בכ"י וס"א ויהי סאה סלת.

בְּשֶׁקֶל כִּדְבַר יְהוָה׃ וְהַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֶת־הַשָּׁלִישׁ
אֲשֶׁר נִשְׁעָן עַל־יָדוֹ עַל־הַשַּׁעַר וַיִּרְמְסֻהוּ הָעָם
בַּשַּׁעַר וַיָּמֹת כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
דִּבֶּר בְּרֶדֶת הַמֶּלֶךְ אֵלָיו׃ וַיְהִי כְּדַבֵּר אִישׁ הָאֱלֹהִים
אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סָאתַיִם שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל וּסְאָה־
סֹלֶת בְּשֶׁקֶל יִהְיֶה כָּעֵת מָחָר בְּשַׁעַר שֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַן
הַשָּׁלִישׁ אֶת־אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמַר וְהִנֵּה יְהוָה
עֹשֶׂה אֲרֻבּוֹת בַּשָּׁמַיִם הֲיִהְיֶה כַּדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר
הִנְּךָ רֹאֶה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכֵל׃ וַיְהִי־לוֹ כֵּן
וַיִּרְמְסוּ אֹתוֹ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמֹת׃

הפטרת אחרי מות׃

נ״א בכנוי״ם ביחזקאל סימן כ״ב, וזו מפטירין אותה בסדר קדושים וכק״ם הפ״ד לכולם מפטירין בפ׳ אחרי, הלא כבני כושיים דלקמן, ובפ׳ קדושים מפטירין וי ויהי דבר יי, ואם נדחה הפטרת הלא כבני כושיים מן פ׳ אחרי בגלל מחר חדש או מפטירין בפ׳ קדושים, הלא כבני כושיים.

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ וְאַתָּה בֶן־אָדָם
הֲתִשְׁפֹּט הֲתִשְׁפֹּט אֶת־עִיר הַדָּמִים וְהוֹדַעְתָּהּ אֵת
כָּל־תּוֹעֲבוֹתֶיהָ׃ וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה עִיר
שֹׁפֶכֶת דָּם בְּתוֹכָהּ לָבוֹא עִתָּהּ וְעָשְׂתָה גִלּוּלִים
עָלֶיהָ לְטָמְאָה׃ בְּדָמֵךְ אֲשֶׁר־שָׁפַכְתְּ אָשַׁמְתְּ

נִשְׁעָן כ״ה בספרים נקמן, וכב׳ כ״י בפתח ודפוס שכן הי׳ גירסת רש״י ז״ל ולכן פי׳ אתמול כסכך לבית אלישע. וּבָאָה וכן בכי״י גם בכל כ״ד וכ״כ רד״ק בשרשו ונראה לי שלות הבריקה גרס כן דומות ודרך וותג ושבע ותיפיהם.

והודעתה מפיק ה׳. לטמאה לא מפיק ה׳.

וּבְגִלּוּלַיִךְ אֲשֶׁר־עָשִׂית טָמֵאת וַתַּקְרִיבִי יָמַיִךְ
וַתָּבוֹא עַד־שְׁנוֹתָיִךְ עַל־כֵּן נְתַתִּיךְ חֶרְפָּה לַגּוֹיִם
וְקַלָּסָה לְכָל־הָאֲרָצוֹת׃ הַקְּרֹבוֹת וְהָרְחֹקוֹת מִמֵּךְ
יִתְקַלְּסוּ־בָךְ טְמֵאַת הַשֵּׁם רַבַּת הַמְּהוּמָה׃ הִנֵּה
נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ לִזְרֹעוֹ הָיוּ בָךְ לְמַעַן שְׁפָךְ־דָּם׃
אָב וָאֵם הֵקַלּוּ בָךְ לַגֵּר עָשׂוּ בַעֹשֶׁק בְּתוֹכֵךְ יָתוֹם
וְאַלְמָנָה הוֹנוּ בָךְ׃ קָדָשַׁי בָּזִית וְאֶת־שַׁבְּתֹתַי
חִלָּלְתְּ׃ אַנְשֵׁי רָכִיל הָיוּ בָךְ לְמַעַן שְׁפָךְ־דָּם וְאֶל־
הֶהָרִים אָכְלוּ בָךְ זִמָּה עָשׂוּ בְתוֹכֵךְ׃ עֶרְוַת־אָב
גִּלָּה־בָךְ טְמֵאַת הַנִּדָּה עִנּוּ־בָךְ׃ וְאִישׁ ׀ אֶת־אֵשֶׁת
רֵעֵהוּ עָשָׂה תּוֹעֵבָה וְאִישׁ אֶת־כַּלָּתוֹ טִמֵּא בְזִמָּה
וְאִישׁ אֶת־אֲחֹתוֹ בַת־אָבִיו עִנָּה־בָךְ׃ שֹׁחַד לָקְחוּ־
בָךְ לְמַעַן שְׁפָךְ־דָּם נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית לָקַחַתְּ וַתְּבַצְּעִי
רֵעַיִךְ בַּעֹשֶׁק וְאֹתִי שָׁכַחַתְּ נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה׃ וְהִנֵּה
הִכֵּיתִי כַפִּי אֶל־בִּצְעֵךְ אֲשֶׁר עָשִׂית וְעַל־דָּמֵךְ אֲשֶׁר
הָיוּ בְּתוֹכֵךְ׃ הֲיַעֲמֹד לִבֵּךְ אִם־תֶּחֱזַקְנָה יָדַיִךְ
לַיָּמִים אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה אוֹתָךְ אֲנִי יְהֹוָה דִּבַּרְתִּי
וְעָשִׂיתִי׃ וַהֲפִיצוֹתִי אוֹתָךְ בַּגּוֹיִם וְזֵרִיתִיךְ בָּאֲרָצוֹת

ותקריבי מלא בס"ס גם בנ"י כ"י וספר לי' ומלא, גם בפ' ויקרא מסור י' חסר לי' ולית דין פכבון. עד שנותיך כ"ה למערבאי אבל למדנחאי ער כתיב עד קרי חרפה לגוים וכ"ה בכ"י וכתב בגליונו כ"ה בספר מחיק וס"א בגוים. בעשק ב' פתחין וכנגין. גלה־בך הבי"ת רפה בס"ס וכ"י ובספרים וכן אביו ענה־בך דלהלן. ואתי כ"ה בכ"י אל כ"ד אבל בכ"י וס"ס ואתי שכחת והוא מלא עפ"ה. ותבצעי רעיך כ"ה ברוסה ובס"א את־רעיך, כ"ב בגליון כ"י. עשה אותך והפיצותי אותך

וַהֲתִמֹּתִי טֻמְאָתֵךְ מִמֵּךְ׃ וְנִחַלְתְּ בָּךְ לְעֵינֵי גוֹיִם
וְיָדַעַתְּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ עד כאן לספרדים. וַיְהִי דְבַר־יְהוָה
אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם הָיוּ־לִי בֵית־יִשְׂרָאֵל לְסִיג (לסוג ק׳)
כֻּלָּם נְחֹשֶׁת וּבְדִיל וּבַרְזֶל וְעוֹפֶרֶת בְּתוֹךְ כּוּר
סִגִים כֶּסֶף הָיוּ׃ לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה יַעַן הֱיוֹת
כֻּלְּכֶם לְסִגִים לָכֵן הִנְנִי קֹבֵץ אֶתְכֶם אֶל־תּוֹךְ
יְרוּשָׁלִָם׃

הפטרת קדושים

מנהג האשכנזים בת"ע בעמוס סי׳ ט׳ וזה מפטירין אותה בסדר אחרי מות עיין בלבוש החיר סי׳ תצ"ג. ונק"ק פפ"ד וזו הפטרת אחרי נין בספרד נין במחובר רק אם היא נקרה מן פ׳ אחרי בשביל מחר חדש או מפטירין אותה לפ׳ קדשים ונכלת הפטרת ואתה בן אדם לגמרי.

הֲלוֹא כִבְנֵי כֻשִׁיִּים אַתֶּם לִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְאֻם
יְהוָה הֲלוֹא אֶת־יִשְׂרָאֵל הֶעֱלֵיתִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
וּפְלִשְׁתִּיִּים מִכַּפְתּוֹר וַאֲרָם מִקִּיר׃ הִנֵּה עֵינֵי
אֲדֹנָי יֱהוִה בַּמַּמְלָכָה הַחַטָּאָה וְהִשְׁמַדְתִּי אֹתָהּ
מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה אֶפֶס כִּי לֹא הַשְׁמֵיד אַשְׁמִיד
אֶת־בֵּית יַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי־הִנֵּה אָנֹכִי מְצַוֶּה

שניהם נמנים בכלל י"ו דכתיבין עד בל"נ. בן־אדם בס"מ וכ"י בו"ק לא בטעם ובן עיקר כי לעולם לא יבוא עמוד אחר טרב כמבואר במשפטי הטעמים וקושיית המדפיס מליון בע"ג מה שלא מנה בעל המסרה את זה בכלל ל"א דכתיבין בזקף וד"ל שנמתברכת בערך אדם כמנו ל"א בן אדם ביחזקאל בטעם ז"ג ולית דין עמאם אינה קושיא כלל שהרי מנה עמהם למען למיג לב ובאמת אין בפסוק הזה בן אדם כלל אבל איתפלג לי׳ לבופר לסוג עם למוג ולכן איתפלגו, מנ סלאתי במסורה כ"י בטעמים למען למוג לב ממספרם והכנים תמורתו היו לי בית ישרל והיינו דעבינא הלוא כל ת"ע הלוא מ"ז כמ"א תז פלא תקניוס ה׳. כשיים לי׳ ומז. השמיר לי׳ ס׳

וַהֲנִעוֹתִי בְכָל־הַגּוֹיִם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר יִנּוֹעַ
בַּכְּבָרָה וְלֹא־יִפּוֹל צְרוֹר אָרֶץ׃ בַּחֶרֶב יָמוּתוּ כֹּל
חַטָּאֵי עַמִּי הָאֹמְרִים לֹא־תַגִּישׁ וְתַקְדִּים בַּעֲדֵינוּ
הָרָעָה׃ בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶת־סֻכַּת דָּוִיד הַנֹּפֶלֶת
וְגָדַרְתִּי אֶת־פִּרְצֵיהֶן וַהֲרִסֹתָיו אָקִים וּבְנִיתִיהָ
כִּימֵי עוֹלָם׃ לְמַעַן יִירְשׁוּ אֶת־שְׁאֵרִית אֱדוֹם
וְכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי עֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה
עֹשֶׂה זֹּאת׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְנִגַּשׁ
חוֹרֵשׁ בַּקֹּצֵר וְדֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמֹשֵׁךְ הַזָּרַע וְהִטִּיפוּ
הֶהָרִים עָסִיס וְכָל־הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה׃ וְשַׁבְתִּי
אֶת־שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבָנוּ עָרִים נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ
וְנָטְעוּ כְרָמִים וְשָׁתוּ אֶת־יֵינָם וְעָשׂוּ גַנּוֹת וְאָכְלוּ
אֶת־פְּרִיהֶם׃ וּנְטַעְתִּים עַל־אַדְמָתָם וְלֹא יִנָּתְשׁוּ
עוֹד מֵעַל אַדְמָתָם אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם אָמַר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ׃

והנעותי לית וחד. יניע לית וחד. יפול ו׳ מל׳ בקרי׳ וחד מקום שיפול העץ מל׳ וכל קהלת ומשלי דכו׳ במ״ג, וסי׳ במשלי סי׳ י״ג ויחזקאל סי׳ כ״ג. ביום ההוא בשוא רביע בס״מ וכ״י. והרסתיו בכ״י של כ״ד ובמ״י והרסיתיו. חורש בקוצר שניהם מל׳ עפ״ה וכן בכ״י. תתמוגגנה הגימל בפתח בס״מ וכ״י ומהר עליו לי׳ ופתח ונמצא גם במערכת אות פ״א בכלל פתחין דכפרא. ונטעו כרמים ושתו כן הניקון בכ״י ומ״ג דפ״ו ואחרים מלויקים. אשר־נתתי ובכ״י אשר־ ובלא מקף, ובמ״ג דפ״ו שוכנו ומקף לדמנו הממלקת וכן מנכת כמוספרים הקדמוני׳.

במנהג האיטליאנים והספרדים, ביחזקאל סימן כ׳
ויש מפטירין אותה בסדר אחרי מות.

וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית בַּחֲמִשִׁי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּאוּ
אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל לִדְרֹשׁ אֶת־יְהוָה וַיֵּשְׁבוּ לְפָנָי׃
כאן מתחילין הספרדים וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם
דַּבֵּר אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כֹּה אָמַר
אֲדֹנָי יֱהוִה הֲלִדְרֹשׁ אֹתִי אַתֶּם בָּאִים חַי־אָנִי אִם־
אִדָּרֵשׁ לָכֶם נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה׃ הֲתִשְׁפֹּט אֹתָם
הֲתִשְׁפּוֹט בֶּן־אָדָם אֶת־תּוֹעֲבֹת אֲבוֹתָם הוֹדִיעֵם׃
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה בְּיוֹם בָּחֳרִי
בְיִשְׂרָאֵל וָאֶשָּׂא יָדִי לְזֶרַע בֵּית יַעֲקֹב וָאִוָּדַע לָהֶם
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וָאֶשָּׂא יָדִי לָהֶם לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ בַּיּוֹם הַהוּא נָשָׂאתִי יָדִי לָהֶם לְהוֹצִיאָם
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֶל־אֶרֶץ אֲשֶׁר־תַּרְתִּי לָהֶם זָבַת חָלָב
וּדְבַשׁ צְבִי הִיא לְכָל־הָאֲרָצוֹת׃ וָאֹמַר אֲלֵהֶם
אִישׁ שִׁקּוּצֵי עֵינָיו הַשְׁלִיכוּ וּבְגִלּוּלֵי מִצְרַיִם אַל־
תִּטַּמָּאוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיַּמְרוּ־בִי וְלֹא אָבוּ
לִשְׁמֹעַ אֵלַי אִישׁ אֶת־שִׁקּוּצֵי עֵינֵיהֶם לֹא הִשְׁלִיכוּ
וְאֶת־גִּלּוּלֵי מִצְרַיִם לֹא עָזָבוּ וָאֹמַר לִשְׁפֹּךְ חֲמָתִי
עֲלֵיהֶם לְכַלּוֹת אַפִּי בָּהֶם בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
וָאַעַשׂ לְמַעַן שְׁמִי לְבִלְתִּי הֵחֵל לְעֵינֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־

התשפט בס״ם קדמא תבר קמיכא עמ׳. אבותם בג׳ ספרים מלא בס״נ חסר ולית דין מנהון.

המה בתוכם אשר נודעתי אליהם לעיניהם
להוציאם מארץ מצרים: ואוציאם מארץ מצרים
ואבאם אל־המדבר: ואתן להם את־חקותי ואת־
משפטי הודעתי אותם אשר יעשה אותם האדם
וחי בהם: וגם את־שבתותי נתתי להם להיות
לאות ביני וביניהם לדעת כי אני יהוה מקדשם:
וימרו־בי בית־ישראל במדבר בחקותי לא־הלכו
ואת־משפטי מאסו אשר יעשה אותם האדם
וחי בהם ואת־שבתתי חללו מאד ואמר לשפך
חמתי עליהם במדבר לכלותם: ואעשה למען
שמי לבלתי החל לעיני הגוים אשר הוצאתים
לעיניהם: וגם־אני נשאתי ידי להם במדבר
לבלתי הביא אותם אל־הארץ אשר־נתתי זבת
חלב ודבש צבי היא לכל־הארצות: יען במשפטי
מאסו ואת־חקותי לא־הלכו בהם ואת־שבתותי
חללו כי אחרי גלוליהם לבם הלך: ותחס עיני
עליהם משחתם ולא־עשיתי אותם כלה במדבר:
ואמר אל־בניהם במדבר בחוקי אבותיכם אל־
תלכו ואת־משפטיהם אל־תשמרו ובגלוליהם
אל־תטמאו: אני יהוה אלהיכם בחקותי לכו ואת־

ואבאם קמץ וחד. חקותי עיין בהגהות בני מיני מסורת. ואת שבתתי חללו מלא, ב' חסר בסיפרא. בחוקי אבותיכם, לי' עיין תנש:

מִשְׁפָּטַי שִׁמְרוּ וַעֲשׂוּ אוֹתָם׃ וְאֶת־שַׁבְּתוֹתַי קַדֵּשׁוּ
וְהָיוּ לְאוֹת בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם לָדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃

הפטרת אמור

ביחזקאל סימן מ"ד.

וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם בְּנֵי צָדוֹק אֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֶת־
מִשְׁמֶרֶת מִקְדָּשִׁי בִּתְעוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵעָלַי הֵמָּה
יִקְרְבוּ אֵלַי לְשָׁרְתֵנִי וְעָמְדוּ לְפָנַי לְהַקְרִיב לִי חֵלֶב
וָדָם נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה׃ הֵמָּה יָבֹאוּ אֶל־מִקְדָּשִׁי
וְהֵמָּה יִקְרְבוּ אֶל־שֻׁלְחָנִי לְשָׁרְתֵנִי וְשָׁמְרוּ אֶת־
מִשְׁמַרְתִּי׃ וְהָיָה בְּבוֹאָם אֶל־שַׁעֲרֵי הֶחָצֵר
הַפְּנִימִית בִּגְדֵי פִשְׁתִּים יִלְבָּשׁוּ וְלֹא־יַעֲלֶה עֲלֵיהֶם
צֶמֶר בְּשָׁרְתָם בְּשַׁעֲרֵי הֶחָצֵר הַפְּנִימִית וָבָיְתָה׃
פַּאֲרֵי פִשְׁתִּים יִהְיוּ עַל־רֹאשָׁם וּמִכְנְסֵי פִשְׁתִּים
יִהְיוּ עַל־מָתְנֵיהֶם לֹא יַחְגְּרוּ בַּיָּזַע׃ וּבְצֵאתָם אֶל־
הֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה אֶל־הֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה אֶל־הָעָם
יִפְשְׁטוּ אֶת־בִּגְדֵיהֶם אֲשֶׁר־הֵמָּה מְשָׁרְתִם בָּם
וְהִנִּיחוּ אוֹתָם בְּלִשְׁכֹת הַקֹּדֶשׁ וְלָבְשׁוּ בְּגָדִים
אֲחֵרִים וְלֹא־יְקַדְּשׁוּ אֶת־הָעָם בְּבִגְדֵיהֶם׃ וְרֹאשָׁם
לֹא יְגַלֵּחוּ וּפֶרַע לֹא יְשַׁלֵּחוּ כָּסוֹם יִכְסְמוּ אֶת־

בבואם אל־שערי החצר כן כיגנו בכ"י ע"פ כ"ד לבמז. בשרתם מרביע בכ"י גם במ"ג רפ"ו ואחרים קדמונים. לא יחגרו כ"א לאיחגרו. ובצאתם כן בכ"י ודפ"ו וס"מ בת"ק, ובכ"א בת"ג. משרתם לית חסר. בלשכת הלמ"ד נגעיא והב"ף רפה והוא מן ג' מלין.

רָאשֵׁיהֶם׃ וְיַיִן לֹא־יִשְׁתּוּ כָּל־כֹּהֵן בְּבוֹאָם אֶל־
הֶחָצֵר הַפְּנִימִית׃ וְאַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה לֹא־יִקְחוּ לָהֶם
לְנָשִׁים כִּי אִם־בְּתוּלֹת מִזֶּרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל
וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר־תִּהְיֶה אַלְמָנָה מִכֹּהֵן יִקָּחוּ׃
וְאֶת־עַמִּי יוֹרוּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל וּבֵין־טָמֵא לְטָהוֹר
לשפוט קרי יוֹדִיעֻם׃ וְעַל־רִיב הֵמָּה יַעַמְדוּ לִשְׁפֹּט בְּמִשְׁפָּטַי
וּשְׁפָטֻהוּ וְאֶת־תּוֹרֹתַי וְאֶת־חֻקֹּתַי בְּכָל־מוֹעֲדַי
יִשְׁמֹרוּ וְאֶת־שַׁבְּתוֹתַי יְקַדֵּשׁוּ׃ וְאֶל־מֵת אָדָם לֹא
יָבוֹא לְטָמְאָה כִּי אִם־לְאָב וּלְאֵם וּלְבֵן וּלְבַת לְאָח
וּלְאָחוֹת אֲשֶׁר־לֹא־הָיְתָה לְאִישׁ יִטַּמָּאוּ׃ וְאַחֲרֵי
טָהֳרָתוֹ שִׁבְעַת יָמִים יִסְפְּרוּ־לוֹ׃ וּבְיוֹם בֹּאוֹ אֶל־
הַקֹּדֶשׁ אֶל־הֶחָצֵר הַפְּנִימִית לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ יַקְרִיב
חַטָּאתוֹ נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה׃ וְהָיְתָה לָהֶם לְנַחֲלָה
אֲנִי נַחֲלָתָם וַאֲחֻזָּה לֹא־תִתְּנוּ לָהֶם בְּיִשְׂרָאֵל אֲנִי
אֲחֻזָּתָם׃ הַמִּנְחָה וְהַחַטָּאת וְהָאָשָׁם הֵמָּה יֹאכְלוּם
וְכָל־חֵרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לָהֶם יִהְיֶה׃ וְרֵאשִׁית כָּל־
בִּכּוּרֵי כֹל וְכָל־תְּרוּמַת כֹּל מִכֹּל תְּרוּמוֹתֵיכֶם
לַכֹּהֲנִים יִהְיֶה וְרֵאשִׁית עֲרִסוֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ לַכֹּהֵן
לְהָנִיחַ בְּרָכָה אֶל־בֵּיתֶךָ׃ כָּל־נְבֵלָה וּטְרֵפָה מִן־
הָעוֹף וּמִן־הַבְּהֵמָה לֹא יֹאכְלוּ הַכֹּהֲנִים׃

בְּתוּלֹת כ״כ בכ״י ומכר עליו ליא כ״כ · ובן מוכח ממסרה דדפוכה . יודיעם ליתא.
וּלְאֵם כ״פ בספרים לכל נכ׳ כ״י ולאם. וכל־תרומת כ״ה בנ׳ כ״י גם בנפ״ו ומחרים.

בירמיה סימן ל״ב בהבהרסיות נפרקות.

ויאמר ירמיהו היה דבר־יהוה אלי לאמר: הנה
חנמאל בן־שלם דדך בא אליך לאמר קנה לך
את־שדי אשר בענתות כי לך משפט הגאלה
לקנות: ויבא אלי חנמאל בן־דדי כדבר יהוה אל־
חצר המטרה ויאמר אלי קנה־נא את־שדי
אשר־בענתות אשר בארץ בנימין כי־לך משפט
הירשה ולך הגאלה קנה־לך וארע כי דבר־יהוה
הוא: ואקנה את־השדה מאת חנמאל בן־דדי
אשר בענתות ואשקלה־לו את־הכסף שבעה
שקלים ועשרה הכסף: ואכתב בספר ואחתם
ואער עדים ואשקל הכסף במאזנים: ואקח
את־ספר המקנה את־החתום המצוה והחקים

בענתות קדמא דענתות בנ״ח בקמץ והרא בפתח במ״ג רפ״ו אבל באחרים גם בב׳ ב״י מלהון פתחין. בן־דדי במ״ג רב״ז זה הראשון הדפים דודי מ״ז ובנים מכירין שבפרשה הלפים דדי מ״ז וינל בלשון מכר ג׳ ב׳ חסר וא״ו מלא ולשון זה בלתי מחוסר דמדבר נ׳ שממע שבתיבה הזאת בלתי נמצאת בקריאה כי אם ג׳ פתאים בנים מנהון חז ות׳ ט״ז וזה ליתא. שהרי אינון יתיר ויתיר. אכן בכ״י כתב שלשתן מז וינל בלשון מסר ג׳ מז ול׳ זה מחוסר, גם במ״ג של רפ״ח ואחרים קדמונים שלשתן מז. כדבר יי בכ״ף נינדות מס״ג כידמי׳ סי׳ ס׳ שמביה בדבר ה׳ פ׳ דבמיכי וסי׳ וכו׳. קנה־נא במקף בכ״י וק״מ וכמבפנו המפורש במספטי הטעמים ודף כ״ב א׳. הירשה הה״א בנעיא כדבר ס״מ ולא כן בכ״י. בענתות גם זה בס״מ וכן מוכח מן המסורה האומרת כל ענתות במ״א ענתות לך אל שדך (מ״א ב׳ כ״ו) ועליו מסר לית חבר. ואשקלה הקוף בח״פ ועיין מה שכתבתי בחומש מחול יצנים בפ׳ מקץ על ונפתחה (בראשית מ״ג כ״א). את־החתום וכו׳ את, ובחלופים שבין מערבאי ומדנחאי מלחנו למערבאי את־החתום המצוה למדנחאי את החתום ואת המצוה כתיב, ולכן קיימא לן כמערבאי כבומבים

וְאֶת־הַגָּלוּי׃ וָאֶתֵּן אֶת־הַסֵּפֶר הַמִּקְנָה אֶל־בָּרוּךְ
בֶּן־נֵרִיָּה בֶּן־מַחְסֵיָה לְעֵינֵי חֲנַמְאֵל דֹּדִי וּלְעֵינֵי
הָעֵדִים הַכֹּתְבִים בְּסֵפֶר הַמִּקְנָה לְעֵינֵי כָּל־
הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה׃ וָאֲצַוֶּה אֶת־
בָּרוּךְ לְעֵינֵיהֶם לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָקוֹחַ אֶת־הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה אֵת סֵפֶר
הַמִּקְנָה הַזֶּה וְאֵת הֶחָתוּם וְאֵת סֵפֶר הַגָּלוּי הַזֶּה
וּנְתַתָּם בִּכְלִי־חָרֶשׂ לְמַעַן יַעַמְדוּ יָמִים רַבִּים׃ כִּי
כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יִקָּנוּ
בָתִּים וְשָׂדוֹת וּכְרָמִים בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ וָאֶתְפַּלֵּל
אֶל־יְהוָה אַחֲרֵי תִתִּי אֶת־סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶל־בָּרוּךְ
בֶּן־נֵרִיָּה לֵאמֹר׃ אֲהָהּ אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה׀ אַתָּה
עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל
וּבִזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה לֹא־יִפָּלֵא מִמְּךָ כָּל־דָּבָר׃ עֹשֶׂה
חֶסֶד לַאֲלָפִים וּמְשַׁלֵּם עֲוֹן אָבוֹת אֶל־חֵיק בְּנֵיהֶם
אַחֲרֵיהֶם הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃
גְּדֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה אֲשֶׁר־עֵינֶיךָ פְקֻחוֹת
עַל־כָּל־דַּרְכֵי בְּנֵי אָדָם לָתֵת לְאִישׁ כִּדְרָכָיו וְכִפְרִי

על קריאת בן אשר. הַכֹּתְבִים בספר המקנה, כ"כ בס"מ וכ"י ועיקר שהרי מסור עליו לית ואילו הכתובים אינה טובה. ואת ספר הגלוי כן בספרינו, ובכ"י ואת נמחק. כִּי כה אמר כ"ה בספרינו גם בכ"י אבל בכ"י כ"ד כי במקף. אשר־עיניך כן נדפ"ו גם בכ"י כ"ד אבל בכ"י אשר ובמ"ג רע"ח אשר.

מַעֲלָלָיו׃ אֲשֶׁר שַׂמְתָּ אֹתוֹת וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם עַד־הַיּוֹם הַזֶּה וּבְיִשְׂרָאֵל וּבָאָדָם וַתַּעֲשֶׂה
לְּךָ שֵׁם כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַתֹּצֵא אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בְּאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְיָד חֲזָקָה
וּבְאֶזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָא גָּדוֹל׃ וַתִּתֵּן לָהֶם אֶת־
הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתָם לָתֵת לָהֶם
אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ בהרבה קהלות מביימין כאן. וַיָּבֹאוּ
וַיִּרְשׁוּ אֹתָהּ וְלֹא־שָׁמְעוּ בְקוֹלֶךָ וּבְתֹרוֹתְךָ לֹא־
הָלָכוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוִּיתָה לָהֶם לַעֲשׂוֹת לֹא עָשׂוּ
וַתַּקְרֵא אֹתָם אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת׃ הִנֵּה הַסֹּלְלוֹת
בָּאוּ הָעִיר לְלָכְדָהּ וְהָעִיר נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים
הַנִּלְחָמִים עָלֶיהָ מִפְּנֵי הַחֶרֶב וְהָרָעָב וְהַדָּבֶר וַאֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ הָיָה וְהִנְּךָ רֹאֶה׃ וְאַתָּה אָמַרְתָּ אֵלַי אֲדֹנָי
יֱהוִֹה קְנֵה־לְךָ הַשָּׂדֶה בַּכֶּסֶף וְהָעֵד עֵדִים וְהָעִיר
נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים׃ וַיְהִי דְּבַר־יְהוָֹה אֶל־יִרְמְיָהוּ
לֵאמֹר׃ הִנֵּה אֲנִי יְהוָֹה אֱלֹהֵי כָּל־בָּשָׂר הֲמִמֶּנִּי
יִפָּלֵא כָּל־דָּבָר׃

ומפתים בארץ, לית מקף בסיפרא, וכינונו פליגי כי במ"ג דע"ח אתות ומפתים בארץ, ובמ"ג דפ"ו בארץ מקף ובשני כ"י אתות ומפתים בארץ. ותצא פז. ובאזרוע מ"ז ומן י"ו מילין דמפקין אל"ף.

בירמיה סימן י"ו מן במקום כון בספרד. ולאיטליאני כיא הפטרת בהר.

יהוה עזי ומעזי ומנוסי ביום צרה אליך גוים יבאו
מאפסי־ארץ ויאמרו אך־שקר נחלו אבותינו
הבל ואין־בם מועיל: היעשה־לו אדם אלהים
והמה לא אלהים: לכן הנני מודיעם בפעם הזאת
אודיעם את־ידי ואת־גבורתי וידעו כי־שמי יהוה:
חטאת יהודה כתובה בעט ברזל בצפרן שמיר
חרושה על־לוח לבם ולקרנות מזבחותיכם:
כזכר בניהם מזבחותם ואשריהם על־עץ רענן
על־גבעות הגבהות: הררי בשדה חילך כל־
אוצרותיך לבז אתן במתיך בחטאת בכל־גבוליך:
ושמטתה ובך מנחלתך אשר נתתי לך והעבדתיך
את־איביך בארץ אשר לא־ידעת כי־אש קדחתם
באפי עד־עולם תוקד: כה ׀ אמר יהוה ארור הגבר
אשר יבטח באדם ושם בשר זרעו ומן־יהוה יסור
לבו: והיה כערער בערבה ולא יראה כי־יבוא טוב
ושכן חררים במדבר ארץ מלחה ולא תשב:
ברוך הגבר אשר יבטח ביהוה והיה יהוה מבטחו:
והיה כעץ ׀ שתול על־מים ועל־יובל ישלח שרשיו

מזבחותיכם לי׳ בספר כוזרי׳ ומלא וכל יחזקאל דכו׳ כמ״ש. כל־אצרותיך
מלא ח״ו ועיין מ״ש. אשר־נתתי בכ״י במקף וככה אשר־יבטח אנל בכ״י
כנדפוס. כערער קמץ. בערבה הבי״ת קמוצה בכולם, מכלול. מבטחו בפתח
בכ״מ וכן העיד במכלול בחלק מפעל.

ולא ירא כי יבא חם והיה עלהו רענן ובשנת — יראה ק'
בצרת לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי: עקב הלב
מכל ואנש הוא מי ידענו: אני יהוה חקר לב בחן
כליות ולתת לאיש כדרכו כפרי מעלליו: קרא — כדרכיו ק'
דגר ולא ילד עשה עשר ולא במשפט בחצי ימו
יעזבנו ובאחריתו יהיה נבל: כסא כבוד מרום
מראשון מקום מקדשנו: מקוה ישראל יהוה כל
עזביך יבשו יסורי בארץ יכתבו כי עזבו מקור מים — וסורי ק'
חיים את יהוה: רפאני יהוה וארפא הושיעני
ואושעה כי תהלתי אתה:

קריאה למפטיר פ' זכור בסוף פ' כי תצא.

זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים:
אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף
ויגע ולא ירא אלהים: והיה בהניח יהוה אלהיך לך מכל
איביך מסביב בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה
לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח:

הפטרת פרשת זכור

בשמואל א' סימן ט"ו אבל האשכנזים מתחילין כה אמר.

ויאמר שמואל אל שאול אתי שלח יהוה למשחך למלך
על עמו על ישראל ועתה שמע לקול דברי יהוה:

יבא חם ג' חסר בספרים והניקוד ט מלרע בכ"י ולא כן תמיד יבוא טוב שגו שניהן מלעיל בכ"י כ"ד ובספרינו אין לעמוד עליהם, ובכ"י שניהם מלעיל, ועיין בחומש טהור עינים בפ' דברים א' ל"ח. ואושענה כ"ב בכל ספרינו גם בכ"י של כ"ד ומסרה עליו ב' בעדני ולושענה דתלים קי"ט וגם שם מסר ב' דפלגי ה' ולרפא, לכן בכ"י כתיב כאן הושיעני ואושענה ומסר לית וכל ולושענה דתלים מסר לית מלא וכן הי' נראה בעל מחיר כתיב לכן נ"מ. למשרד התו"ת בק"ת.

*כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת פָּקַדְתִּי אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה
עֲמָלֵק לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׂם לוֹ בַּדֶּרֶךְ בַּעֲלֹתוֹ
מִמִּצְרָיִם׃ עַתָּה לֵךְ וְהִכִּיתָה אֶת־עֲמָלֵק וְהַחֲרַמְתֶּם
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלֹא תַחְמֹל עָלָיו וְהֵמַתָּה מֵאִישׁ
עַד־אִשָּׁה מֵעֹלֵל וְעַד־יוֹנֵק מִשּׁוֹר וְעַד־שֶׂה מִגָּמָל
וְעַד־חֲמוֹר׃ וַיְשַׁמַּע שָׁאוּל אֶת־הָעָם וַיִּפְקְדֵם
בַּטְּלָאִים מָאתַיִם אֶלֶף רַגְלִי וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אֶת־
אִישׁ יְהוּדָה׃ וַיָּבֹא שָׁאוּל עַד־עִיר עֲמָלֵק וַיָּרֶב בַּנָּחַל׃
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־הַקֵּינִי לְכוּ סֻּרוּ רְדוּ מִתּוֹךְ עֲמָלֵקִי
פֶּן־אֹסִפְךָ עִמּוֹ וְאַתָּה עָשִׂיתָה חֶסֶד עִם־כָּל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בַּעֲלוֹתָם מִמִּצְרָיִם וַיָּסַר קֵינִי מִתּוֹךְ עֲמָלֵק׃
וַיַּךְ שָׁאוּל אֶת־עֲמָלֵק מֵחֲוִילָה בּוֹאֲךָ שׁוּר אֲשֶׁר
עַל־פְּנֵי מִצְרָיִם׃ וַיִּתְפֹּשׂ אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ־עֲמָלֵק חָי
וְאֶת־כָּל־הָעָם הֶחֱרִים לְפִי־חָרֶב׃ וַיַּחְמֹל שָׁאוּל
וְהָעָם עַל־אֲגָג וְעַל־מֵיטַב הַצֹּאן וְהַבָּקָר וְהַמִּשְׁנִים
וְעַל־הַכָּרִים וְעַל־כָּל־הַטּוֹב וְלֹא אָבוּ הַחֲרִימָם
וְכָל־הַמְּלָאכָה נְמִבְזָה וְנָמֵס אֹתָהּ הֶחֱרִימוּ׃ וַיְהִי
דְּבַר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל לֵאמֹר׃ נִחַמְתִּי כִּי־הִמְלַכְתִּי
אֶת־שָׁאוּל לְמֶלֶךְ כִּי־שָׁב מֵאַחֲרַי וְאֶת־דְּבָרַי לֹא
הֵקִים וַיִּחַר לִשְׁמוּאֵל וַיִּזְעַק אֶל־יְהוָה כָּל־הַלָּיְלָה׃
וַיַּשְׁכֵּם שְׁמוּאֵל לִקְרַאת שָׁאוּל בַּבֹּקֶר וַיֻּגַּד

*) עו״ג הגהות על הפטרות של ד׳ פרשיות המלא בחלק ס׳ שמות.

לִשְׁמוּאֵל לֵאמֹר בָּא־שָׁאוּל הַכַּרְמֶלָה וְהִנֵּה מַצִּיב
לוֹ יָד וַיִּסֹּב וַיַּעֲבֹר וַיֵּרֶד הַגִּלְגָּל׃ וַיָּבֹא שְׁמוּאֵל אֶל־
שָׁאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁאוּל בָּרוּךְ אַתָּה לַיהוָה
הֲקִימֹתִי אֶת־דְּבַר יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וּמֶה קוֹל
הַצֹּאן הַזֶּה בְּאָזְנָי וְקוֹל הַבָּקָר אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ׃
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מֵעֲמָלֵקִי הֱבִיאוּם אֲשֶׁר חָמַל הָעָם
עַל־מֵיטַב הַצֹּאן וְהַבָּקָר לְמַעַן זְבֹחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
וְאֶת־הַיּוֹתֵר הֶחֱרַמְנוּ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל
הֶרֶף וְאַגִּידָה לְּךָ אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלַי הַלָּיְלָה
וַיֹּאמְרוּ לוֹ דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִם־קָטֹן ויאמר
אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָתָּה וַיִּמְשָׁחֲךָ
יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁלָחֲךָ יְהוָה בְּדָרֶךְ
וַיֹּאמֶר לֵךְ וְהַחֲרַמְתָּה אֶת־הַחַטָּאִים אֶת־עֲמָלֵק
וְנִלְחַמְתָּ בוֹ עַד־כַּלּוֹתָם אֹתָם׃ וְלָמָּה לֹא־שָׁמַעְתָּ
בְּקוֹל יְהוָה וַתַּעַט אֶל־הַשָּׁלָל וַתַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה
וָאֵלֵךְ בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־שְׁלָחַנִי יְהוָה וָאָבִיא אֶת־אֲגַג
מֶלֶךְ עֲמָלֵק וְאֶת־עֲמָלֵק הֶחֱרַמְתִּי׃ וַיִּקַּח הָעָם
מֵהַשָּׁלָל צֹאן וּבָקָר רֵאשִׁית הַחֵרֶם לִזְבֹּחַ לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ בַּגִּלְגָּל׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הַחֵפֶץ לַיהוָה בְּעֹלוֹת
וּזְבָחִים כִּשְׁמֹעַ בְּקוֹל יְהוָה הִנֵּה שְׁמֹעַ מִזֶּבַח טוֹב

לְהַקְשִׁיב מֵחֵלֶב אֵילִים׃ כִּי חַטַּאת־קֶסֶם מֶרִי וְאָוֶן
וּתְרָפִים הַפְצַר יַעַן מָאַסְתָּ אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאָסְךָ
מִמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל חָטָאתִי כִּי־עָבַרְתִּי
אֶת־פִּי־יְהוָה וְאֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי יָרֵאתִי אֶת־הָעָם
וָאֶשְׁמַע בְּקוֹלָם׃ וְעַתָּה שָׂא נָא אֶת־חַטָּאתִי וְשׁוּב
עִמִּי וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל
לֹא אָשׁוּב עִמָּךְ כִּי מָאַסְתָּה אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאָסְךָ
יְהוָה מִהְיוֹת מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּסֹּב שְׁמוּאֵל לָלֶכֶת
וַיַּחֲזֵק בִּכְנַף־מְעִילוֹ וַיִּקָּרַע׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו שְׁמוּאֵל
קָרַע יְהוָה אֶת־מַמְלְכוּת יִשְׂרָאֵל מֵעָלֶיךָ הַיּוֹם
וּנְתָנָהּ לְרֵעֲךָ הַטּוֹב מִמֶּךָּ׃ וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל לֹא
יְשַׁקֵּר וְלֹא יִנָּחֵם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם׃ וַיֹּאמֶר
חָטָאתִי עַתָּה כַּבְּדֵנִי נָא נֶגֶד־זִקְנֵי עַמִּי וְנֶגֶד יִשְׂרָאֵל
וְשׁוּב עִמִּי וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וַיָּשָׁב שְׁמוּאֵל
אַחֲרֵי שָׁאוּל וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁאוּל לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
הַגִּישׁוּ אֵלַי אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וַיֵּלֶךְ אֵלָיו אֲגַג
מַעֲדַנֹּת וַיֹּאמֶר אֲגָג אָכֵן סָר מַר־הַמָּוֶת׃ וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה נָשִׁים חַרְבֶּךָ כֵּן־תִּשְׁכַּל
מִנָּשִׁים אִמֶּךָ וַיְשַׁסֵּף שְׁמוּאֵל אֶת־אֲגָג לִפְנֵי יְהוָה
בַּגִּלְגָּל׃ וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה וְשָׁאוּל עָלָה אֶל־
בֵּיתוֹ גִּבְעַת שָׁאוּל׃

מתחלת פ׳ זאת חקת התור׳ עד סוף פסק׳.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דַּבֵּר ׀ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָרָה
אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עָלֶיהָ עֹל׃
וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו׃ וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה
אֶל־נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע פְּעָמִים׃ וְשָׂרַף אֶת־הַפָּרָה
לְעֵינָיו אֶת־עֹרָהּ וְאֶת־בְּשָׂרָהּ וְאֶת־דָּמָהּ עַל־פִּרְשָׁהּ יִשְׂרֹף׃ וְלָקַח
הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלָעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל־תּוֹךְ שְׂרֵפַת
הַפָּרָה׃ וְכִבֶּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹא אֶל־
הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד־הָעָרֶב׃ וְהַשֹּׂרֵף אֹתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִם
וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְאָסַף ׀ אִישׁ טָהוֹר אֵת אֵפֶר
הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה לַעֲדַת בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הִוא׃ וְכִבֶּס הָאֹסֵף אֶת־אֵפֶר
הַפָּרָה אֶת־בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר
הַגָּר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם׃ הַנֹּגֵעַ בְּמֵת לְכָל־נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא
שִׁבְעַת יָמִים׃ הוּא יִתְחַטָּא־בוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
יִטְהָר וְאִם־לֹא יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהָר׃
כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר־יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת־מִשְׁכַּן
יְהוָה טִמֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק
עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ בוֹ׃ זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי־יָמוּת
בְּאֹהֶל כָּל־הַבָּא אֶל־הָאֹהֶל וְכָל־אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים׃
וְכֹל כְּלִי פָתוּחַ אֲשֶׁר אֵין־צָמִיד פָּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא׃ וְכֹל
אֲשֶׁר־יִגַּע עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלַל־חֶרֶב אוֹ בְמֵת אוֹ־בְעֶצֶם אָדָם
אוֹ בְקָבֶר יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים׃ וְלָקְחוּ לַטָּמֵא מֵעֲפַר שְׂרֵפַת
הַחַטָּאת וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל־כֶּלִי׃ וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם
אִישׁ טָהוֹר וְהִזָּה עַל־הָאֹהֶל וְעַל־כָּל־הַכֵּלִים וְעַל־הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר
הָיוּ־שָׁם וְעַל־הַנֹּגֵעַ בַּעֶצֶם אוֹ בֶחָלָל אוֹ בַמֵּת אוֹ בַקָּבֶר׃ וְהִזָּה

הַטָּהֹר עַל־הַטָּמֵא כַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטְּאוֹ בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר בָּעָרֶב׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר־
יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטָּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ הַקָּהָל כִּי אֶת־
מִקְדַּשׁ יְהוָה טִמֵּא מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא הוּא׃ וְהָיְתָה לָהֶם
לְחֻקַּת עוֹלָם וּמַזֵּה מֵי־הַנִּדָּה יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְהַנֹּגֵעַ בְּמֵי הַנִּדָּה
יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַטָּמֵא יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ
הַנֹּגַעַת תִּטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

הפטרת פרשת פרה

ביחזקאל סימן ל״ו

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בֶּן־אָדָם בֵּית יִשְׂרָאֵל
יֹשְׁבִים עַל־אַדְמָתָם וַיְטַמְּאוּ אוֹתָהּ בְּדַרְכָּם
וּבַעֲלִילוֹתָם כְּטֻמְאַת הַנִּדָּה הָיְתָה דַרְכָּם לְפָנָי׃
וָאֶשְׁפֹּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם עַל־הַדָּם אֲשֶׁר־שָׁפְכוּ עַל־
הָאָרֶץ וּבְגִלּוּלֵיהֶם טִמְּאוּהָ׃ וָאָפִיץ אֹתָם בַּגּוֹיִם
וַיִּזָּרוּ בָּאֲרָצוֹת כְּדַרְכָּם וְכַעֲלִילוֹתָם שְׁפַטְתִּים׃
וַיָּבוֹא אֶל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־בָּאוּ שָׁם וַיְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם
קָדְשִׁי בֶּאֱמֹר לָהֶם עַם־יְהוָה אֵלֶּה וּמֵאַרְצוֹ יָצָאוּ׃
וָאֶחְמֹל עַל־שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר חִלְּלֻהוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל
בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר־בָּאוּ שָׁמָּה׃ לָכֵן אֱמֹר לְבֵית־יִשְׂרָאֵל
כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה בֵּית
יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־לְשֵׁם־קָדְשִׁי אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם בַּגּוֹיִם
אֲשֶׁר־בָּאתֶם שָׁם׃ וְקִדַּשְׁתִּי אֶת־שְׁמִי הַגָּדוֹל
הַמְחֻלָּל בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם בְּתוֹכָם וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם

כִּי־אֲנִי יְהוָה נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה בְּהִקָּדְשִׁי בָכֶם
לְעֵינֵיהֶם: וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם מִן־הַגּוֹיִם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם
מִכָּל־הָאֲרָצוֹת וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַתְכֶם:
וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל
טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: וְנָתַתִּי
לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וַהֲסִרֹתִי
אֶת־לֵב הָאֶבֶן מִבְּשַׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר:
וְאֶת־רוּחִי אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־בְּחֻקַּי
תֵּלֵכוּ וּמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם: וִישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ
אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבֹתֵיכֶם וִהְיִיתֶם לִי לְעָם וְאָנֹכִי
אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים: וְהוֹשַׁעְתִּי אֶתְכֶם מִכֹּל
טֻמְאוֹתֵיכֶם וְקָרָאתִי אֶל־הַדָּגָן וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ וְלֹא־
אֶתֵּן עֲלֵיכֶם רָעָב: וְהִרְבֵּיתִי אֶת־פְּרִי הָעֵץ וּתְנוּבַת
הַשָּׂדֶה לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־תִקְחוּ עוֹד חֶרְפַּת רָעָב
בַּגּוֹיִם: וּזְכַרְתֶּם אֶת־דַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וּמַעַלְלֵיכֶם
אֲשֶׁר לֹא־טוֹבִים וּנְקֹטֹתֶם בִּפְנֵיכֶם עַל עֲוֺנֹתֵיכֶם
וְעַל תּוֹעֲבוֹתֵיכֶם: לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי־עֹשֶׂה נְאֻם
אֲדֹנָי יֱהוִה יִוָּדַע לָכֶם בּוֹשׁוּ וְהִכָּלְמוּ מִדַּרְכֵיכֶם בֵּית
יִשְׂרָאֵל: כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה בְּיוֹם טַהֲרִי אֶתְכֶם
מִכֹּל עֲוֺנוֹתֵיכֶם וְהוֹשַׁבְתִּי אֶת־הֶעָרִים וְנִבְנוּ
הֶחֳרָבוֹת: וְהָאָרֶץ הַנְּשַׁמָּה תֵּעָבֵד תַּחַת אֲשֶׁר

היתה שממה לעיני כל עובר: ואמרו הארץ הלזו
הנשמה היתה כגן עדן והערים החרבות
והנשמות והנהרסות בצורות ישבו: וידעו הגוים
אשר ישארו סביבותיכם כי אני יהוה בניתי
הנהרסות נטעתי הנשמה אני יהוה דברתי
ועשיתי: כאן מסיימין הספרדים כה אמר אדני יהוה עוד
זאת אדרש לבית ישראל לעשות להם ארבה
אתם כצאן אדם: כצאן קדשים כצאן
ירושלם במועדיה כן תהיינה הערים החרבות
מלאות צאן אדם וידעו כי אני יהוה:

קריא׳ למפטיר בפ׳ החדש בפ׳ בא מתחל׳ פ׳ החדש עד ס״פ

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר:
החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי
השנה: דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשר לחדש הזה
ויקחו להם איש שה לבית אבת שה לבית: ואם ימעט הבית
מהית משה ולקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו במכסת נפשת
איש לפי אכלו תכסו על השה: שה תמים זכר בן שנה יהיה
לכם מן הכבשים ומן העזים תקחו: והיה לכם למשמרת עד
ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל
בין הערבים: ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזת ועל
המשקוף על הבתים אשר יאכלו אתו בהם: ואכלו את הבשר
בלילה הזה צלי אש ומצות על מררים יאכלהו: אל תאכלו
ממנו נא ובשל מבשל במים כי אם צלי אש ראשו על כרעיו
ועל קרבו: ולא תותירו ממנו עד בקר והנתר ממנו עד בקר

באש תשרפו: וככה תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם
ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אתו בחפזון פסח הוא
ליהוה: ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והכיתי כל בכור
בארץ מצרים מאדם ועד בהמה ובכל אלהי מצרים אעשה
שפטים אני יהוה: והיה הדם לכם לאת על הבתים אשר
אתם שם וראיתי את הדם ופסחתי עלכם ולא יהיה בכם נגף
למשחית בהכתי בארץ מצרים: והיה היום הזה לכם לזכרון
וחגתם אתו חג ליהוה לדרתיכם חקת עולם תחגהו: שבעת
ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתיכם
כי כל אכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשן
עד יום השבעי: וביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי
מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר
יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם: ושמרתם את המצות
כי בעצם היום הזה הוצאתי את צבאותיכם מארץ מצרים
ושמרתם את היום הזה לדרתיכם חקת עולם: בראשן
בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצת עד יום האחד
ועשרים לחדש בערב: שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם
כי כל אכל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מעדת ישראל בגר
ובאזרח הארץ: כל מחמצת לא תאכלו בכל מושבתיכם
תאכלו מצות:

הפטרת פרשת החדש

ביחזקאל סימן מ״ה. אבל בק״ק פפ״ד מתחילין כה אמר דלקמן לפילו כל״מחו מ״ח.

כל העם הארץ יהיו אל התרומה הזאת לנשיא
בישראל: ועל הנשיא יהיה העולות והמנחה
והנסך בחגים ובחדשים ובשבתות בכל מועדי
בית ישראל הוא יעשה את החטאת ואת המנחה
ואת העולה ואת השלמים לכפר בעד בית ישראל:

כאן מתחילין הספרדים.

כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהֹוִה בָּרִאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ תִּקַּח
פַּר־בֶּן־בָּקָר תָּמִים וְחִטֵּאתָ אֶת־הַמִּקְדָּשׁ׃ וְלָקַח
הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת וְנָתַן אֶל־מְזוּזַת הַבַּיִת וְאֶל־אַרְבַּע
פִּנּוֹת הָעֲזָרָה לַמִּזְבֵּחַ וְעַל־מְזוּזַת שַׁעַר הֶחָצֵר
הַפְּנִימִית׃ וְכֵן תַּעֲשֶׂה בְּשִׁבְעָה בַחֹדֶשׁ מֵאִישׁ שֹׁגֶה
וּמִפֶּתִי וְכִפַּרְתֶּם אֶת־הַבָּיִת׃ בָּרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה
עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם הַפָּסַח חַג שְׁבֻעוֹת יָמִים
מַצּוֹת יֵאָכֵל׃ וְעָשָׂה הַנָּשִׂיא בַּיּוֹם הַהוּא בַּעֲדוֹ וּבְעַד
כָּל־עַם הָאָרֶץ פַּר חַטָּאת׃ וְשִׁבְעַת יְמֵי־הֶחָג יַעֲשֶׂה
עוֹלָה לַיהֹוָה שִׁבְעַת פָּרִים וְשִׁבְעַת אֵילִים תְּמִימִם
לַיּוֹם שִׁבְעַת הַיָּמִים וְחַטָּאת שְׂעִיר עִזִּים לַיּוֹם׃
וּמִנְחָה אֵיפָה לַפָּר וְאֵיפָה לָאַיִל יַעֲשֶׂה וְשֶׁמֶן הִין
לָאֵיפָה׃ בַּשְּׁבִיעִי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֶּחָג
יַעֲשֶׂה כָאֵלֶּה שִׁבְעַת הַיָּמִים כַּחַטָּאת כָּעֹלָה
וְכַמִּנְחָה וְכַשָּׁמֶן׃ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהֹוִה שַׁעַר הֶחָצֵר
הַפְּנִימִית הַפֹּנֶה קָדִים יִהְיֶה סָגוּר שֵׁשֶׁת יְמֵי
הַמַּעֲשֶׂה וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת יִפָּתֵחַ וּבְיוֹם הַחֹדֶשׁ יִפָּתֵחַ׃
וּבָא הַנָּשִׂיא דֶּרֶךְ אוּלָם הַשַּׁעַר מִחוּץ וְעָמַד עַל־
מְזוּזַת הַשַּׁעַר וְעָשׂוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־עוֹלָתוֹ וְאֶת־
שְׁלָמָיו וְהִשְׁתַּחֲוָה עַל־מִפְתַּן הַשַּׁעַר וְיָצָא וְהַשַּׁעַר
לֹא־יִסָּגֵר עַד־הָעָרֶב׃ וְהִשְׁתַּחֲווּ עַם־הָאָרֶץ פֶּתַח

השער ההוא בשבתות ובחדשים לפני יהוה:
והעלה אשר־יקרב הנשיא ליהוה ביום השבת
ששה כבשים תמימם ואיל תמים: ומנחה איפה
לאיל ולכבשים מנחה מתת ידו ושמן הין לאיפה:
וביום החדש פר בן־בקר תמימם וששת כבשים
ואיל תמימם יהיו: ואיפה לפר ואיפה לאיל יעשה
מנחה ולכבשים כאשר תשיג ידו ושמן הין
לאיפה: ובבוא הנשיא דרך אולם השער יבוא
ובדרכו יצא: ובבוא עם־הארץ לפני יהוה
במועדים הבא דרך שער צפון להשתחות יצא
דרך־שער נגב והבא דרך־שער נגב יצא דרך־
שער צפונה לא ישוב דרך השער אשר־בא בו כי
נכחו יצאו: והנשיא בתוכם בבואם יבוא ובצאתם
יצאו: ובחגים ובמועדים תהיה המנחה איפה לפר
ואיפה לאיל ולכבשים מתת ידו ושמן הין לאיפה:
וכי־יעשה הנשיא נדבה עולה או־שלמים נדבה
ליהוה ופתח לו את־השער הפנה קדים ועשה
את־עלתו ואת־שלמיו כאשר יעשה ביום השבת
ויצא וסגר את־השער אחרי צאתו: וכבש בן־
שנתו תמים תעשה עולה ליום ליהוה בבקר
בבקר תעשה אתו: ומנחה תעשה עליו בבקר

בבקר ששית האיפה ושמן שלישית ההין לרס
את־הסלת מנחה ליהוה חקות עולם תמיד: ועשו יעשו קרי
את־הכבש ואת־המנחה ואת־השמן בבקר בבקר
עולת תמיד: ע"כ לספרדים כה־אמר אדני יהוה כי־
יתן הנשיא מתנה לאיש מבניו נחלתו היא לבניו
תהיה אחזתם היא בנחלה: וכי־יתן מתנה
מנחלתו לאחד מעבדיו והיתה לו עד־שנת
הדרור ושבת לנשיא אך נחלתו בניו להם
תהיה: ולא־יקח הנשיא מנחלת העם
להונתם מאחזתם מאחזתו ינחל את־בניו
למען אשר לא־יפצו עמי איש מאחזתו:

הפטרת שבת הגדול

בתרי עשר במלאכי סימן ג' וכן קי' ספ"ר סי' מפטירין וערבה
רק חס של בנ"פ וגולתו מפטירין בכל פרשה.

וערבה ליהוה מנחת יהודה וירושלם כימי עולם
וכשנים קדמניות: וקרבתי אליכם למשפט
והייתי ׀ עד ממהר במכשפים ובמנאפים
ובנשבעים לשקר ובעשקי שכר־שכיר אלמנה
ויתום ומטי־גר ולא יראוני אמר יהוה צבאות:
כי אני יהוה לא שניתי ואתם בני־יעקב לא

ובנשבעים לשקר ב"ה בכל הספרים הקדמונים וכ"י זולת מ"ג בל דע"ם בכתב
נגלאנו ב"ח בישמי לשקר זהוא לבת נשאר גם יונתן תרגם ודמשבעין לשקר.

כְלִיתֶם׃ לְמִימֵי אֲבֹתֵיכֶם סַרְתֶּם מֵחֻקַּי וְלֹא
שְׁמַרְתֶּם שׁוּבוּ אֵלַי וְאָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה נָשׁוּב׃ הֲיִקְבַּע אָדָם אֱלֹהִים
כִּי אַתֶּם קֹבְעִים אֹתִי וַאֲמַרְתֶּם בַּמֶּה קְבַעֲנוּךָ
הַמַּעֲשֵׂר וְהַתְּרוּמָה׃ בַּמְּאֵרָה אַתֶּם נֵאָרִים וְאֹתִי
אַתֶּם קֹבְעִים הַגּוֹי כֻּלּוֹ׃ הָבִיאוּ אֶת־כָּל־הַמַּעֲשֵׂר
אֶל־בֵּית הָאוֹצָר וִיהִי טֶרֶף בְּבֵיתִי וּבְחָנוּנִי נָא בָּזֹאת
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־לֹא אֶפְתַּח לָכֶם אֵת אֲרֻבּוֹת
הַשָּׁמַיִם וַהֲרִיקֹתִי לָכֶם בְּרָכָה עַד־בְּלִי־דָי׃ וְגָעַרְתִּי
לָכֶם בָּאֹכֵל וְלֹא־יַשְׁחִת לָכֶם אֶת־פְּרִי הָאֲדָמָה
וְלֹא־תְשַׁכֵּל לָכֶם הַגֶּפֶן בַּשָּׂדֶה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃
וְאִשְּׁרוּ אֶתְכֶם כָּל־הַגּוֹיִם כִּי־תִהְיוּ אַתֶּם אֶרֶץ חֵפֶץ
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ חָזְקוּ עָלַי דִּבְרֵיכֶם אָמַר יְהוָה
וַאֲמַרְתֶּם מַה־נִּדְבַּרְנוּ עָלֶיךָ׃ אֲמַרְתֶּם שָׁוְא עֲבֹד
אֱלֹהִים וּמַה־בֶּצַע כִּי שָׁמַרְנוּ מִשְׁמַרְתּוֹ וְכִי הָלַכְנוּ
קְדֹרַנִּית מִפְּנֵי יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְעַתָּה אֲנַחְנוּ
מְאַשְּׁרִים זֵדִים גַּם־נִבְנוּ עֹשֵׂי רִשְׁעָה גַּם בָּחֲנוּ
אֱלֹהִים וַיִּמָּלֵטוּ׃ אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְהוָה אִישׁ אֶל־
רֵעֵהוּ וַיַּקְשֵׁב יְהוָה וַיִּשְׁמָע וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו

הגוי כֻּלּוֹ מ"ו גם נכ"י וספר עליו ג' כ"כ ותמצרב אחריתא כל ירמי' ויתקף
וסְרי עשר כלה כתיב בה"א במ"ג בו"ו וכי' כי מקמנם ויעד נחלם דירמי' (סי' ו)
ב' בפבוקו במלרם לאב מלריםו וכל אחר קריא כלו כתיב מ"ו במ"נ כלה בה"א
וסי' כלם יליל וכו' וכמ"ש לעיל בהפטרת פ' ולרא. והריקתי צ' ומז.

לְיִרְאֵי יְהֹוָה וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ: וְהָיוּ לִי אָמַר יְהֹוָה
צְבָאוֹת לַיּוֹם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה סְגֻלָּה וְחָמַלְתִּי
עֲלֵיהֶם כַּאֲשֶׁר יַחְמֹל אִישׁ עַל־בְּנוֹ הָעֹבֵד אֹתוֹ:
וְשַׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם בֵּין צַדִּיק לְרָשָׁע בֵּין עֹבֵד אֱלֹהִים
לַאֲשֶׁר לֹא עֲבָדוֹ: כִּי הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בֹּעֵר כַּתַּנּוּר
וְהָיוּ כָל־זֵדִים וְכָל־עֹשֵׂה רִשְׁעָה קַשׁ וְלִהַט אֹתָם
הַיּוֹם הַבָּא אָמַר יְהֹוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר לֹא־יַעֲזֹב לָהֶם
שֹׁרֶשׁ וְעָנָף: וְזָרְחָה לָכֶם יִרְאֵי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צְדָקָה
וּמַרְפֵּא בִּכְנָפֶיהָ וִיצָאתֶם וּפִשְׁתֶּם כְּעֶגְלֵי מַרְבֵּק:
וְעַסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי־יִהְיוּ אֵפֶר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם
בַּיּוֹם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה אָמַר יְהֹוָה צְבָאוֹת: זִכְרוּ
תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בְחֹרֵב עַל
כָּל־יִשְׂרָאֵל חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים: הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ
לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהֹוָה הַגָּדוֹל
וְהַנּוֹרָא: וְהֵשִׁיב לֵב־אָבוֹת עַל־בָּנִים וְלֵב בָּנִים
עַל־אֲבוֹתָם פֶּן־אָבוֹא וְהִכֵּיתִי אֶת־הָאָרֶץ חֵרֶם:
הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהֹוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא:

אשר אני עֹשֶׂה מסור עליו ך׳ כתיב׳ ור״ל בספר תרי עשר שכולם בצר״י חוץ מן שזה בסגול וככה מסור בסוף ס׳ שמות כל אמ״ת דתק״ע עֹשֶׂה בצירי ב״מ כ״ב בגלין וסי׳ וכו׳ ופירוש אמ״ת דתק״ע זה הדברים מלכים ת״ע ר״ה תילים, קהלת, עזרא, וככה כתב במכלול בחיבור מגורת פעלי ל״ה כי עפ״ס עֹשֶׂה שמנה קמצין וכל אמ״ת דתק״ע כוותהון כמ״ב פתחין מב״ל אלא בנפל מעוט בפיפניו בפסוק אמ״ת כתוב גם אות מגלי תילים וג״ל ספורש אלה הדברים מלכים תילים.

בשבת ור"ח קורין למפטיר וביום השבת וגו' ובראשי חדשיכם ומפטירין
השמים כסאי. ונדחית הפטרה זו מפני הפטרת שבת חנוכה ופ' שקלים
ופ' החדש, גם מפני הפטרת עניה סוערה דפ' מסעי, אבל בפ' ראה ור"ח מפטירין
השמים כסאי ולא מפטירין בפ' תצא רני עקרה בדילוג עניה סוערה.
בישעיה סימן ס"ו:

כֹּה אָמַר יְהֹוָה הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי
אֵי־זֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאֵי־זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי׃
וְאֶת־כָּל־אֵלֶּה יָדִי עָשָׂתָה וַיִּהְיוּ כָל־אֵלֶּה נְאֻם־
יְהֹוָה וְאֶל־זֶה אַבִּיט אֶל־עָנִי וּנְכֵה־רוּחַ וְחָרֵד עַל־
דְּבָרִי׃ שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר מַכֵּה־אִישׁ זוֹבֵחַ הַשֶּׂה עֹרֵף
כֶּלֶב מַעֲלֵה מִנְחָה דַּם־חֲזִיר מַזְכִּיר לְבֹנָה מְבָרֵךְ
אָוֶן גַּם־הֵמָּה בָּחֲרוּ בְּדַרְכֵיהֶם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נַפְשָׁם
חָפֵצָה׃ גַּם־אֲנִי אֶבְחַר בְּתַעֲלֻלֵיהֶם וּמְגוּרֹתָם
אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה דִּבַּרְתִּי וְלֹא
שָׁמֵעוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבַאֲשֶׁר לֹא־חָפַצְתִּי
בָּחָרוּ׃ שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהֹוָה הַחֲרֵדִים אֶל־דְּבָרוֹ אָמְרוּ
אֲחֵיכֶם שֹׂנְאֵיכֶם מְנַדֵּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד יְהֹוָה
וְנִרְאֶה בְשִׂמְחַתְכֶם וְהֵם יֵבֹשׁוּ׃ קוֹל שָׁאוֹן מֵעִיר
קוֹל מֵהֵיכָל קוֹל יְהֹוָה מְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאֹיְבָיו׃ בְּטֶרֶם
תָּחִיל יָלָדָה בְּטֶרֶם יָבוֹא חֵבֶל לָהּ וְהִמְלִיטָה זָכָר׃
מִי־שָׁמַע כָּזֹאת מִי רָאָה כָּאֵלֶּה הֲיוּחַל אֶרֶץ בְּיוֹם
אֶחָד אִם־יִוָּלֵד גּוֹי פַּעַם אֶחָת כִּי־חָלָה גַּם־יָלְדָה
צִיּוֹן אֶת־בָּנֶיהָ׃ הַאֲנִי אַשְׁבִּיר וְלֹא אוֹלִיד יֹאמַר
יְהֹוָה אִם־אֲנִי הַמּוֹלִיד וְעָצַרְתִּי אָמַר אֱלֹהָיִךְ׃

שִׂמְחוּ אֶת־יְרוּשָׁלַ͏ִם וְגִילוּ בָהּ כָּל־אֹהֲבֶיהָ שִׂישׂוּ
אִתָּהּ מָשׂוֹשׂ כָּל־הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ׃ לְמַעַן תִּינְקוּ
וּשְׂבַעְתֶּם מִשֹּׁד תַּנְחֻמֶיהָ לְמַעַן תָּמֹצּוּ וְהִתְעַנַּגְתֶּם
מִזִּיז כְּבוֹדָהּ׃ כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹטֶה־אֵלֶיהָ
כְּנָהָר שָׁלוֹם וּכְנַחַל שׁוֹטֵף כְּבוֹד גּוֹיִם וִינַקְתֶּם עַל־
צַד תִּנָּשֵׂאוּ וְעַל־בִּרְכַּיִם תְּשָׁעֳשָׁעוּ׃ כְּאִישׁ אֲשֶׁר
אִמּוֹ תְּנַחֲמֶנּוּ כֵּן אָנֹכִי אֲנַחֶמְכֶם וּבִירוּשָׁלַ͏ִם
תְּנֻחָמוּ׃ וּרְאִיתֶם וְשָׂשׂ לִבְּכֶם וְעַצְמוֹתֵיכֶם כַּדֶּשֶׁא
תִפְרַחְנָה וְנוֹדְעָה יַד־יְהוָה אֶת־עֲבָדָיו וְזָעַם אֶת־
אֹיְבָיו׃ כִּי־הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ יָבוֹא וְכַסּוּפָה מַרְכְּבֹתָיו
לְהָשִׁיב בְּחֵמָה אַפּוֹ וְגַעֲרָתוֹ בְּלַהֲבֵי־אֵשׁ׃ כִּי
בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבְחַרְבּוֹ אֶת־כָּל־בָּשָׂר וְרַבּוּ
חַלְלֵי יְהוָה׃ הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמִּטַּהֲרִים אֶל־הַגַּנּוֹת
אַחַר אַחַד בַּתָּוֶךְ אֹכְלֵי בְּשַׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ אחת
וְהָעַכְבָּר יַחְדָּו יָסֻפוּ נְאֻם־יְהוָה׃ וְאָנֹכִי מַעֲשֵׂיהֶם
וּמַחְשְׁבֹתֵיהֶם בָּאָה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְּשֹׁנוֹת
וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי׃ וְשַׂמְתִּי בָהֶם אוֹת וְשִׁלַּחְתִּי
מֵהֶם ׀ פְּלֵיטִים אֶל־הַגּוֹיִם תַּרְשִׁישׁ פּוּל וְלוּד מֹשְׁכֵי
קֶשֶׁת תֻּבַל וְיָוָן הָאִיִּים הָרְחֹקִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ
אֶת־שִׁמְעִי וְלֹא־רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי
בַּגּוֹיִם׃ וְהֵבִיאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם ׀ מִכָּל־הַגּוֹיִם ׀

מִנְחָה לַיהוָה בַּסּוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַצַּבִּים וּבַפְּרָדִים וּבַכִּרְכָּרוֹת עַל הַר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלִַם אָמַר יְהוָה כַּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בִּכְלִי טָהוֹר בֵּית יְהוָה׃ וְגַם־מֵהֶם אֶקַּח לַכֹּהֲנִים לַלְוִיִּם אָמַר יְהוָה׃ כִּי כַאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עֹמְדִים לְפָנַי נְאֻם־יְהוָה כֵּן יַעֲמֹד זַרְעֲכֶם וְשִׁמְכֶם׃ וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֺת לְפָנַי אָמַר יְהוָה׃ וְיָצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפֹּשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דֵרָאוֹן לְכָל־בָּשָׂר׃ וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֺת לְפָנַי אָמַר יְהוָה׃

הפטרה לערב ר״ח שחל בשבת

ונידחת הפטרה זו מפני פ׳ שקלים ופ׳ החדש, וכן קהלות פולין וביהם נידחת גם מפני עניה סוערה בפ׳ ראה, אבל נק״ק פפ״ד וחוג אשכנז מפטירין של מחר חדש בפ׳ ראה וער״ח ומחברין עניה סוערה עם רני עקרה בפ׳ כי תצא. בשמואל א׳ סימן כ׳.

וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ וְנִפְקַדְתָּ כִּי יִפָּקֵד מוֹשָׁבֶךָ׃ וְשִׁלַּשְׁתָּ תֵּרֵד מְאֹד וּבָאתָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נִסְתַּרְתָּ שָּׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה וְיָשַׁבְתָּ אֵצֶל הָאֶבֶן הָאָזֶל׃ וַאֲנִי שְׁלֹשֶׁת הַחִצִּים צִדָּה אוֹרֶה לְשַׁלַּח־לִי לְמַטָּרָה׃ וְהִנֵּה אֶשְׁלַח אֶת־הַנַּעַר לֵךְ מְצָא אֶת־הַחִצִּים אִם־אָמֹר אֹמַר לַנַּעַר הִנֵּה

הַחִצִּים ׀ מִמְּךָ וָהֵנָּה קָחֶנּוּ ׀ וָבֹאָה כִּי־שָׁלוֹם לְךָ וְאֵין
דָּבָר חַי־יְהוָה׃ וְאִם־כֹּה אֹמַר לָעֶלֶם הִנֵּה הַחִצִּים
מִמְּךָ וָהָלְאָה לֵךְ כִּי שִׁלַּחֲךָ יְהוָה׃ וְהַדָּבָר אֲשֶׁר
דִּבַּרְנוּ אֲנִי וָאָתָּה הִנֵּה יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ עַד־עוֹלָם׃
וַיִּסָּתֵר דָּוִד בַּשָּׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־ אֶל
הַלֶּחֶם לֶאֱכוֹל׃ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־מוֹשָׁבוֹ כְּפַעַם ׀
בְּפַעַם אֶל־מוֹשַׁב הַקִּיר וַיָּקָם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב אַבְנֵר
מִצַּד שָׁאוּל וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד׃ וְלֹא־דִבֶּר שָׁאוּל
מְאוּמָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרֶה הוּא בִּלְתִּי
טָהוֹר הוּא כִּי־לֹא טָהוֹר׃ וַיְהִי מִמָּחֳרַת הַחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־יְהוֹנָתָן
בְּנוֹ מַדּוּעַ לֹא־בָא בֶן־יִשַׁי גַּם־תְּמוֹל גַּם־הַיּוֹם אֶל־
הַלָּחֶם׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל נִשְׁאֹל נִשְׁאַל דָּוִד
מֵעִמָּדִי עַד־בֵּית לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי נָא כִּי זֶבַח
מִשְׁפָּחָה לָנוּ בָּעִיר וְהוּא צִוָּה־לִי אָחִי וְעַתָּה אִם־
מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמָּלְטָה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־אֶחָי
עַל־כֵּן לֹא־בָא אֶל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּחַר־אַף שָׁאוּל
בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בֶּן־נַעֲוַת הַמַּרְדּוּת הֲלוֹא יָדַעְתִּי
כִּי־בֹחֵר אַתָּה לְבֶן־יִשַׁי לְבָשְׁתְּךָ וּלְבֹשֶׁת עֶרְוַת
אִמֶּךָ׃ כִּי כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן־יִשַׁי חַי עַל־הָאֲדָמָה
לֹא תִכּוֹן אַתָּה וּמַלְכוּתֶךָ וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ

אֵלַי כִּי בֶן־מָוֶת הוּא: וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל אָבִיו
וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוּמַת מֶה עָשָׂה: וַיָּטֶל שָׁאוּל
אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן כִּי־כָלָה
הִיא מֵעִם אָבִיו לְהָמִית אֶת־דָּוִד: וַיָּקָם יְהוֹנָתָן
מֵעִם הַשֻּׁלְחָן בָּחֳרִי־אָף וְלֹא־אָכַל בְּיוֹם־הַחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי לָחֶם כִּי נֶעְצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלִמוֹ אָבִיו: וַיְהִי
בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשָּׂדֶה לְמוֹעֵד דָּוִד וְנַעַר קָטֹן
עִמּוֹ: וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רֻץ מְצָא־נָא אֶת־הַחִצִּים
אֲשֶׁר אָנֹכִי מוֹרֶה הַנַּעַר רָץ וְהוּא־יָרָה הַחֵצִי
לְהַעֲבִרוֹ: וַיָּבֹא הַנַּעַר עַד־מְקוֹם הַחֵצִי אֲשֶׁר יָרָה
יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא
הַחֵצִי מִמְּךָ וָהָלְאָה: וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר
מְהֵרָה חוּשָׁה אַל־תַּעֲמֹד וַיְלַקֵּט נַעַר יְהוֹנָתָן אֶת־
הַחִצִּי וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו: וְהַנַּעַר לֹא־יָדַע מְאוּמָה
אַךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדְעוּ אֶת־הַדָּבָר: וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן
אֶת־כֵּלָיו אֶל־הַנַּעַר אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הָבֵיא
הָעִיר: הַנַּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֵצֶל הַנֶּגֶב וַיִּפֹּל
לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְּׁקוּ ׀ אִישׁ
אֶת־רֵעֵהוּ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ עַד־דָּוִד הִגְדִּיל:
וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ
שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה ׀
בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין זַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם:

קודם שיכנס לבה"כ ישהה מעט בעזרת בה"כ ויאמר:

וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ
אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ:

ואז ילך בנחת ולא בפתע פתאום ויאמר:

בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ:

כשיכנס לבהכ"נ יאמר: נאך דעם איינטריטט זאגט מאן:

מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל: וַאֲנִי
בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ
בְּיִרְאָתֶךָ: יְיָ אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן
כְּבוֹדֶךָ: וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה וְאֶכְרָעָה אֶבְרְכָה לִפְנֵי־יְיָ
עֹשִׂי: וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב־
חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

אֲנִי קְרָאתִיךָ כִי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע
אִמְרָתִי: אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ
תְּמוּנָתֶךָ: וַאֲנִי עָלֶיךָ בָטַחְתִּי יְיָ אָמַרְתִּי אֱלֹהַי
אָתָּה: שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ בְּנָשְׂאִי יָדַי
אֶל־דְּבִיר קָדְשֶׁךָ: יְיָ אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי:
אֵלֶיךָ יְיָ אֶקְרָא וְאֶל־אֲדֹנָי[1] אֶתְחַנָּן: הָאִירָה פָנֶיךָ
עַל־עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְחַסְדֶּךָ: כִּי־לְךָ יְיָ הוֹחָלְתִּי
אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי: [2]שִׁמְעָה תְפִלָּתִי יְיָ

---

[1]) אדני, כ"ה נכל כ"י וגם נמנ' בהדי קל"ד וידאין, וכן העיד הגאון בן חפני הונא נס' אבודרה' וכן העל' הס"ש. [2]) שמעה ככ"ל ומסור עלי' לי"ק"ס.

וְשַׁוְעָתִי: הַאֲזִינָה יְיָ דִּמְעָתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ: שְׁמַע־יְיָ וְחָנֵּנִי יְיָ הֱיֵה עֹזֵר לִי:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְיָ נֵלֵךְ: שָׂשׂ אָנֹכִי עַל־אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב: הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל: יְיָ בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי בֹּקֶר אֶעֱרָךְ־לְךָ וַאֲצַפֶּה: אֲנִי קְרָאתִיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: רַגְלִי עָמְדָה בְמִישׁוֹר בְּמַקְהֵלִים אֲבָרֵךְ יְיָ:

שיר מן ב' תנועות ויתד וב' תנועות ויתד וב' תנועות בדלת וכן בסוגר, ובתוכו רמוז י"ג העיקרים על סדר י"ג כתובים הנרשמים.

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל־מְצִיאוּתוֹ:
אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדוּתוֹ:
אֵין לוֹ דְמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ:
קַדְמוֹן לְכָל־דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא רִאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ:
הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל־נוֹצָר יוֹרֶה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ:
שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ אֶל־אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ:
לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד נָבִיא וּמַבִּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ:
תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל עַל־יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ:
לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ:
צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמָתוֹ:
*גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמִפְעָלוֹ נוֹתֵן לְרָשָׁע רַע כְּרִשְׁעָתוֹ:
יִשְׁלַח לְקֵץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ:
מֵתִים יְחַיֶּה אֵל בְּרֹב חַסְדּוֹ בָּרוּךְ עֲדֵי־עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:

---

*) גומל לאיש וכו', פירוש גומל חסד לכל איש כמפעלו ונותן רע לכל רשע, כרשעתו, ורז"ה בש"ת שלו העתיר דברים ללא הועיל.

שיר מורכב מיתד וב' תנועות ויתד וב' תנועות בדלת וכן בסוגר:

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ· בְּטֶרֶם כָּל־יְצִיר נִבְרָא:
לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל· אֲזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל· לְבַדּוֹ יִמְלוֹךְ נוֹרָא:
וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה· וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה:
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי· לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה:
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית· וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה:
וְהוּא אֵלִי וְחַי גֹּאֲלִי· וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה:
וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי· מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא:
בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי· בְּעֵת אִישַׁן וְאָעִירָה:
וְעִם־רוּחִי גְוִיָּתִי· יְיָ לִי וְלֹא אִירָא:

בכל הברכו' והתפלו' צריך שיכוין פי' המל' מה שמוציא בשפתיו, ובהזכירו השם הוי' ב"ה יכוין פי' קריאתו באדנות שהוא אדון הכל וגם יכוין בכתיבתו שהוא הי' הו' ויהי' ובהזכירו שם אלהי' יכוין שהוא התקיף ובעל היכולת ובעל הכוחו' כולם

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶת־הָאָדָם בְּחָכְמָה וּבָרָא בוֹ נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ שֶׁאִם יִפָּתֵחַ אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשַׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא כָל־בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת:

בהרבה קהלות אשכנז מתחילין כאן אלהי נשמה

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲסוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה: וְהַעֲרֶב־נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ (וצאצאי צאצאינו) וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ לִשְׁמָהּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁיעוּר הַפֵּאָה וְהַבִּכּוּרִים וְהָרֵאָיוֹן וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְתַלְמוּד תּוֹרָה: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לָעוֹלָם הַבָּא: וְאֵלּוּ הֵן כִּבּוּד אָב וָאֵם וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ שַׁחֲרִית וְעַרְבִית וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים וּבִקּוּר חוֹלִים וְהַכְנָסַת כַּלָּה וְהַלְוָיַת הַמֵּת וְעִיּוּן תְּפִלָּה וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם:

אֱלֹהַי נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא אַתָּה בְרָאתָהּ אַתָּה יְצַרְתָּהּ אַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי וְאַתָּה

מְשַׁמְּרָהּ בְּקִרְבִּי וְאַתָּה עָתִיד לִטְּלָהּ מִמֶּנִּי וּלְהַחֲזִירָהּ בִּי לֶעָתִיד לָבֹא: כָּל־זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְקִרְבִּי מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי רִבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל־הַנְּשָׁמוֹת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר נְשָׁמוֹת לִפְגָרִים מֵתִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לַשֶּׂכְוִי בִינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי נָכְרִי:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי עָבֶד:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי אִשָּׁה:

הנשים אומרת בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשַׂנִי כִּרְצוֹנוֹ:

נק"ק מיץ מוסיפין ב"א י"א מלך העול מגביה שפלי' (עיין א"ח סי' מ"ו)

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם פּוֹקֵחַ עִוְרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר אֲסוּרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף כְּפוּפִים:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם רוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה לִי כָּל־צָרְכִּי:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעֹלָם אֲשֶׁר הֵכִין מִצְעֲדֵי־גָבֶר:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה:

בָּ״אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר שֵׁנָה מֵעֵינָי וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי: וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְאַל תְּבִיאֵנוּ לֹא לִידֵי חֵטְא וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה וְעָוֹן וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן וְאַל תַּשְׁלֶט בָּנוּ יֵצֶר הָרָע וְהַרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע וְדַבְּקֵנוּ בְּיֵצֶר הַטּוֹב וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד־לָךְ וּתְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאֵינוּ וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּצִּילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל־יוֹם מֵעַזֵּי פָנִים וּמֵעַזּוּת פָּנִים מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע וּמִשָּׁכֵן רָע וּמִפֶּגַע רָע וּמִשָּׂטָן הַמַּשְׁחִית מִדִּין קָשֶׁה וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה בֵּין שֶׁהוּא בֶן־בְּרִית וּבֵין שֶׁאֵינוֹ בֶן־בְּרִית:

לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יְרֵא שָׁמַיִם בְּסֵתֶר וּמוֹדֶה עַל־הָאֱמֶת וְדוֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְיַשְׁכֵּם וְיֹאמַר:

רִבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים· מָה אֲנַחְנוּ מֶה חַיֵּינוּ מֶה חַסְדֵּנוּ מַה־צִּדְקוֹתֵינוּ

מַה־יְּשׁוּעָתֵֽנוּ מַה־כֹּחֵֽנוּ מַה־גְּבוּרָתֵֽנוּ מַה־נֹּאמַר לְפָנֶֽיךָ יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵֽינוּ הֲלֹא כָּל־הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶֽיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּֽהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶֽבֶל לְפָנֶֽיךָ · וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָֽיִן כִּי הַכֹּל הָֽבֶל:

אֲבָל אֲנַֽחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶֽךָ · בְּנֵי אַבְרָהָם אֹהַבְךָ שֶׁנִּשְׁבַּֽעְתָּ לּוֹ בְּהַר הַמֹּרִיָּה · זֶֽרַע יִצְחָק יְחִידוֹ שֶׁנֶּעֱקַד עַל גַּב־הַמִּזְבֵּֽחַ עֲדַת יַעֲקֹב בִּנְךָ בְּכוֹרֶֽךָ שֶׁמֵּאַהֲבָתְךָ שֶׁאָהַֽבְתָּ אוֹתוֹ וּמִשִּׂמְחָתְךָ שֶׁשָּׂמַֽחְתָּ־בּוֹ קָרָֽאתָ אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וִישֻׁרוּן:

לְפִיכָךְ אֲנַֽחְנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְשַׁבֵּֽחֲךָ וּלְפָאֶרְךָ וּלְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ וְלָתֵת־שֶֽׁבַח וְהוֹדָיָה לִשְׁמֶֽךָ: אַשְׁרֵֽינוּ מַה־טּוֹב חֶלְקֵֽנוּ וּמַה־נָּעִים גּוֹרָלֵֽנוּ וּמַה־יָּפָה יְרֻשָּׁתֵֽנוּ אַשְׁרֵֽינוּ שֶׁאֲנַֽחְנוּ מַשְׁכִּימִים וּמַעֲרִיבִים עֶֽרֶב וָבֹֽקֶר וְאוֹמְרִים פַּעֲמַֽיִם בְּכָל־יוֹם

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ יְיָ אֶחָד:

בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

רש"ל הי' נוהג לומר כאן כל הפרש' הראשונ' של ק"ש, משום שלפעמי' כשאומרי' קרובות מתעכבין בקריאת שמע עד אחר זמנה ובזה הוא יוצא ידי חובת ק"ש.

אַתָּה הוּא עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה הוּא

מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה הוּא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאַתָּה הוּא לָעוֹלָם הַבָּא קַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ וּבִישׁוּעָתְךָ תָּרִים וְתַגְבִּיהַּ קַרְנֵנוּ בָּ״אַ יְיָ מְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בָּרַבִּים:

· אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבִשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים · אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים · קַבֵּץ קֹוֶיךָ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־בָּאֵי עוֹלָם כִּי אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר בָּם וּמִי בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בָּעֶלְיוֹנִים אוֹ בַתַּחְתּוֹנִים שֶׁיֹּאמַר לְךָ מַה־תַּעֲשֶׂה אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד בַּעֲבוּר שִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ וְקַיֶּם־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַה־שֶּׁכָּתוּב בָּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם וּבָעֵת קַבְּצִי אֶתְכֶם כִּי־אֶתֵּן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְיָ:

בהרבה קהלות אשכנז אומרין כאן ברכות התורה, יברכך, אלו דברים, ויש שא״א הפסוקים והמשנה.

שמות ל׳ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרָחְצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם: וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו

מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם׃ בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל
מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ
לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם
וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ וְהָיְתָה לָהֶם חָק־עוֹלָם לוֹ
וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם׃ וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי־בַד
יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת־הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל
הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׃
וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא
אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר׃
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי
תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ׃ וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה
הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
תְמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד׃ אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד
תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין
הָעַרְבָּיִם׃ וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה
בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין׃ עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה
בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת
הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהוָה׃
וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת
הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃

ויקרא א וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְהֹוָה
וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:
אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת־
קְטֹרֶת הַסַּמִּים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם. כַּאֲשֶׁר
צִוִּיתָ אוֹתָם עַל־יְדֵי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ:
שמות ל וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ סַמִּים נָטָף
וּשְׁחֵלֶת וְחֶלְבְּנָה סַמִּים וּלְבֹנָה זַכָּה בַּד בְּבַד יִהְיֶה:
וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ קְטֹרֶת רֹקַח מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ מְמֻלָּח
טָהוֹר קֹדֶשׁ: וְשָׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה הָדֵק וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה
לִפְנֵי הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה
קֹדֶשׁ קָדָשִׁים תִּהְיֶה לָכֶם: וְנֶאֱמַר וְהִקְטִיר עָלָיו
אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת־
הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה: וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת־הַנֵּרֹת
בֵּין הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי
יְהֹוָה לְדֹרֹתֵיכֶם:

תנו רבנן פטום הקטורת, הצרי והציפורן החלבנה והלבונה משקל שבעים שבעים מנה. מור וקציעה שבולת נרד וכרכום, משקל ששה עשר ששה עשר מנה. הקושט שנים עשר, וקלופה שלשה, וקנמון תשעה, בורית כרשינה תשעה קבין. יין קפריסין, סאין תלתא וקבין תלתא, ואם אין לו יין קפריסין, מביא חמר חורין עתיק, מלח סדומית רובע הקב, מעלה עשן כל שהוא. רבי נתן אומר אף כפת הירדן כל שהוא ואם נתן בה דבש פסלה. ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

רבן שמעון בן גמליאל אומר, הצרי אינו אלא שרף, הנוטף מעצי הקטף. בורית כרשינה ששפין בה את הצפורן, כדי שתהא נאה. יין קפריסין ששורין בו את הצפורן, מפני שהיא עזה. והלא מי רגלים יפין לה, אלא שאין מכניסין מי רגלים בעזרה, מפני הכבוד:

תניא רבי נתן אומר כשהוא שוחק אומר הדק היטיב הדק, מפני שהקול יפה לבשמים, פטמה לחצאין כשרה לשליש ולרביע לא שמענו. אמר רבי יהודה זה הכלל, אם כמידתה, כשרה לחצאין, ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

תני בר קפרא אחת לששים או לשבעים שנה היתה באה של שירים לחצאין. עוד תני בר קפרא, אלו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה, ולמה אין מערבין בה דבש, מפני שהתורה אמרה כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי:

יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

תפלת רבי נחוניא בן הקנה

אָנָּא בְּכֹחַ גְּדוּלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה. אבג״יתץ

קַבֵּל רִנַּת עַמְּךָ שַׂגְּבֵנוּ טַהֲרֵנוּ נוֹרָא. קרע״שטן

נָא גִבּוֹר דּוֹרְשֵׁי יִחוּדְךָ כְּבָבַת שָׁמְרֵם. נגד״יכש

בָּרְכֵם טַהֲרֵם רַחֲמֵם צִדְקָתְךָ תָּמִיד גָּמְלֵם. בטר״צתג

חֲסִין קָדוֹשׁ בְּרוֹב טוּבְךָ נַהֵל עֲדָתֶךָ. חקב״טנע

יָחִיד גֵּאֶה לְעַמְּךָ פְּנֵה זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ. יגל״פזק

שַׁוְעָתֵנוּ קַבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת. שקו״צית

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

בשבת מוסיפין

במדבר כ"ח וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם
וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ:
עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

בר"ח חדש

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיָי פָּרִים בְּנֵי־
בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה
תְּמִימִם: וּשְׁלשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד: וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ
אִשֶּׁה לַיָי: וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁת
הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יָיִן זֹאת עֹלַת
חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת לַיָי עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ:

איזהו מקומן הוא במקו' לימוד וכן ברייתא דר' ישמעאל לכן צריך ללמדו שיבין הפי'.

אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָן
בַּצָּפוֹן פָּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן
וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל־
בֵּין הַבַּדִּים וְעַל הַפָּרֹכֶת וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה
אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד
מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב:
פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן

בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל־הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא־עִכֵּב אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן: חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד אֵלּוּ הֵן חַטֹּאת הַצִּבּוּר שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁלַּמּוֹעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת: כֵּיצַד עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב וּבָא־לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית· מִזְרָחִית צְפוֹנִית· צְפוֹנִית מַעֲרָבִית· מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית· שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי· וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן־הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד־חֲצוֹת: הָעוֹלָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וּטְעוּנָה הַפְשֵׁט וְנִתּוּחַ וְכָלִיל לָאִשִּׁים· זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת· אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת אֲשַׁם גְּזֵלוֹת אֲשַׁם מְעִילוֹת אֲשַׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה אֲשַׁם נָזִיר אֲשַׁם מְצוֹרָע אָשָׁם תָּלוּי· שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע· וְנֶאֱכָלִין

לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: שְׁלָמִים קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר לְכָל־אָדָם בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אֶחָת. וּבִלְבָד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד: שִׁנָּה בַאֲכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל־אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד. הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד־חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי:

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר בִּשְׁלשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת: מִקַּל וָחוֹמֶר וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה. מִבִּנְיָן אָב

מכתוב אחד · ומבנין אב משני כתובים · מכלל
ופרט ומפרט וכלל · כלל ופרט וכלל אי אתה
דן אלא כעין הפרט · מכלל שהוא צריך לפרט ·
ומפרט שהוא צריך לכלל · כל־דבר שהיה בכלל
ויצא מן־הכלל ללמד לא ללמד על־עצמו יצא
אלא ללמד על־הכלל כלו יצא · כל־דבר שהיה
בכלל ויצא לטעון טוען אחד שהוא כענינו יצא
להקל ולא להחמיר · כל־דבר שהיה בכלל ויצא
לטעון טוען אחר שלא כענינו יצא להקל ולהחמיר
כל־דבר שהיה בכלל ויצא לדון בדבר החדש אי
אתה יכול להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב
לכללו בפירוש · דבר הלמד מענינו · ודבר הלמד
מסופו : וכן שני כתובים המכחישים זה את־זה
עד שיבא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם :

יהי רצון לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה
בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך
ושם נעבדך ביראה כימי עלם וכשנים קדמניות :

ברוך שאמר יש לנגן בקול נעים. וצריך לאומרו בעמידה, וידקדק בקריאתו כמו גבי ק"ש. ואסור להפסיק מתחלת ב"ש עד לאחר י"ש, ואפילו לברך מניה, אבל לקדושה ולברכו דהיינו לומר ברוך ה' המברך לעולם ועד, ולתיבות מודים אנחנו לך, ולקדיש דהיינו לומר יהא שמי' רבא עד יתברך, וגם לענות אמן אחר דאמירן בעלמא ולענות אמן אחר האל הקדוש ואחר שומע תפלה, מפסיק אבל לשאר אמן לא יפסיק.

אם בא לבית הכנסת ומצא הצבור בסוף פסוקי דזמר' אומר ברוך שאמר עד מהלל בתשבחו' ואח"כ תהל' לדוד עד מעת' ועד עולם הללוי', ואח"כ הללו את

ה' מן השמי' עד עם קרובו הללוי', ואח"כ הללו אל בקדשו עד כל הנשמ' תהלל יה הללוי', ואח"כ ישתבח, ואם יש לו שהות יותר יאמר הודו לה' עד והוא רחום וידלג עד והוא רחום שקודם אשרי יושבי כדי שיתפלל עם הצבור. ואם אין שהות כלל לא יאמר רק ברוך שאמר ותהל' לדוד וישתבח, ואם כבר התחילו יוצר אור ואין שהות לומר אפילו בדלוג יתחיל ברכת יוצר אור ויקרא ק"ש עם ברכותי' ויתפלל י"ח עם הצבור ואחר י"ח יתחיל הודו לה' וכו' עד ישתבח ולא יאמר ישתבח, ויש אנשים בשבאים לבית הכנסת והצבור מתחילין יוצר אור המה ג"כ מתחילים ישתבח עמהם וזה איסור גמור כי ישתבח נתקן להיות סוף פסוקי דזמרה וברוך שאמר הוא ההתחלה וא"כ אם לא אמר קצת פסוקי דזמרה האיך יאמר ישתבח, לכן טוב ונכון להתחיל יוצר אור.

אם בא לבה"כ ובתוך שיבדוק הציצית מתחיל הצבו' יוצ' אור טוב שיתפלל עם הצבור ולא יבדוק הציצי' ויסמוך על הרוב וחזקתו בדוק. ויאחז הב' ציצי' שלפניו בידו הימנית בשעת אמירת ב"ש וכשיסיי' בתשבחות ינשקם ויניחם בנחת מידו

כתוב בשל"ה קודם ברוך שאמר צריך לומר בפה מלא

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קב"ה ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישרא':

בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם · בָּרוּךְ הוּא בָּרוּךְ עוֹשֶׂה בְרֵאשִׁית · בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה · בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם · בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ · בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת · בָּרוּךְ מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו · בָּרוּךְ חַי לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח · בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל בָּרוּךְ שְׁמוֹ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם · הָאֵל הָאָב הָרַחֲמָן הַמְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר בִּלְשׁוֹן חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו · וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדֶּךָ נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בִּשְׁבָחוֹת וּבִזְמִירוֹת נְגַדֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ וְנַמְלִיכְךָ מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ יָחִיד חֵי הָעוֹלָמִים · מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפוֹאָר עֲדֵי עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

ד"ה ח' י"ו

הוֹדוּ לַייָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו:
שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָיו:
הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ: דִּרְשׁוּ
יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר
עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ: זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי
יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו:
זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר
כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ
לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן
אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר
כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה
אֶל־עַם אַחֵר: לֹא־הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח
עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אַל־תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־
תָּרֵעוּ: שִׁירוּ לַייָ כָּל־הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם
יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים
נִפְלְאֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל
כָּל־אֱלֹהִים: כִּי כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַייָ שָׁמַיִם
עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ: הָבוּ
לַייָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַייָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַייָ
כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ
בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל־הָאָרֶץ אַף־תִּכּוֹן

תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ
וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ יַעֲלֹץ
הַשָּׂדֶה וְכָל־אֲשֶׁר בּוֹ: אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי
יְיָ כִּי־בָא לִשְׁפּוֹט אֶת־הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ
וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ
בִּתְהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם
וְעַד־הָעֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ:
רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ
הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי
קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית
וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: אַתָּה יְיָ
לֹא־תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד
יִצְּרוּנִי: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:
תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים:
נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֹז
וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים: אֵל־נְקָמוֹת יְיָ אֵל
נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ הָשֵׁב גְּמוּל
עַל־גֵּאִים: לַייָ הַיְשׁוּעָה עַל־עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה:
יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ
צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ

יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ: הוֹשִׁיעָה אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־
נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד־הָעוֹלָם: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה
לַייָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם
קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי־חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ
לָךְ: הַרְאֵנוּ יְיָ חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן־לָנוּ: קוּמָה
עֶזְרָתָה לָּנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ: אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ
הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב־פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה
לַייָ כִּי גָמַל עָלָי:

יט לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־
אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ: יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר
וְלַיְלָה לְּלַיְלָה יְחַוֶּה־דָּעַת: אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים
בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם: בְּכָל־הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם וּבִקְצֵה
תֵבֵל מִלֵּיהֶם לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם אֹהֶל בָּהֶם: וְהוּא כְּחָתָן
יֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח: מִקְצֵה
הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר
מֵחַמָּתוֹ: תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְיָ
נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי־
לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה
עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי־יְיָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו:

הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים: גַּם־עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב: שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי: גַּם מִזֵּדִים חֲשֹׂךְ עַבְדֶּךָ אַל־יִמְשְׁלוּ־בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

לד לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ:

אֲבָרְכָה אֶת־יְיָ בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי:
בַּייָ תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ:
גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:
דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְיָ וְעָנָנִי וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי:
הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־יֶחְפָּרוּ:
זֶה עָנִי קָרָא וַייָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ:
חֹנֶה מַלְאַךְ יְיָ סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם:
טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְיָ אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ:
יְראוּ* אֶת־יְיָ קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו:
כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְיָ לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב:
לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְיָ אֲלַמֶּדְכֶם:
מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב:
נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה:

---

*) יראו הרי"ש נקראת בשלאפוס והאל"ף נעלם.

סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ:
עֵינֵי יְיָ אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם:
פְּנֵי יְיָ בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם:
צָעֲקוּ וַיְיָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם:
קָרוֹב יְיָ לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ:
רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְיָ:
שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה:
תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ:
פּוֹדֶה יְיָ נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ:

תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה
הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר: בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל
אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה־אֵל: תָּשֵׁב
אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: כִּי אֶלֶף
שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה
בַלָּיְלָה: זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף:
בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ: כִּי־כָלִינוּ
בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ: שַׁתָּ עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ
עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ
כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְמוֹ־הֶגֶה: יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים
שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל
וָאָוֶן כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה: מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ

עֲבָדֶֽיךָ׃ לִמְנוֹת יָמֵֽינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב
חָכְמָה׃ שׁוּבָה יְיָ עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶֽיךָ׃
שַׂבְּעֵֽנוּ בַבֹּֽקֶר חַסְדֶּֽךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־
יָמֵֽינוּ׃ שַׂמְּחֵֽנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָֽנוּ שְׁנוֹת רָאִֽינוּ רָעָה׃
יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶֽיךָ פָעֳלֶֽךָ וַהֲדָֽרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם׃
וִיהִי נֹֽעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵֽינוּ עָלֵֽינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵֽינוּ
כּוֹנְנָה עָלֵֽינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵֽינוּ כּוֹנְנֵֽהוּ׃

צא יֹשֵׁב בְּסֵֽתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן׃ אֹמַר
לַייָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח־בּוֹ׃ כִּי הוּא יַצִּילְךָ
מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּֽבֶר הַוּוֹת׃ בְּאֶבְרָתוֹ יָֽסֶךְ לָךְ וְתַֽחַת
כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ׃ לֹא־תִירָא
מִפַּֽחַד לָֽיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם׃ מִדֶּֽבֶר בָּאֹֽפֶל יַהֲלֹךְ
מִקֶּֽטֶב יָשׁוּד צָהֳרָֽיִם׃ יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶֽלֶף וּרְבָבָה
מִימִינֶֽךָ אֵלֶֽיךָ לֹא יִגָּשׁ׃ רַק בְּעֵינֶֽיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת
רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃ כִּי־אַתָּה יְיָ מַחְסִי עֶלְיוֹן שַֽׂמְתָּ
מְעוֹנֶֽךָ׃ לֹא־תְאֻנֶּה אֵלֶֽיךָ רָעָה וְנֶֽגַע לֹא־יִקְרַב
בְּאָהֳלֶֽךָ׃ כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה־לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל־
דְּרָכֶֽיךָ׃ עַל־כַּפַּֽיִם יִשָּׂאֽוּנְךָ פֶּן־תִּגֹּף בָּאֶֽבֶן רַגְלֶֽךָ׃
עַל־שַֽׁחַל וָפֶֽתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין׃ כִּי
בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵֽהוּ אֲשַׂגְּבֵֽהוּ כִּי־יָדַע שְׁמִי׃
יִקְרָאֵֽנִי וְאֶֽעֱנֵֽהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵֽהוּ

וַאֲכַבְּדֵהוּ: אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי: ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי.

קלה הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ: שֶׁעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ: הַלְלוּ־יָהּ כִּי־טוֹב יְיָ זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ כִּי נָעִים: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְיָ וַאֲדֹנֵינוּ מִכָּל־אֱלֹהִים: כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְיָ עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל־תְּהֹמוֹת: מַעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו: שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה: שָׁלַח ׀ אוֹתֹת וּמֹפְתִים בְּתוֹכֵכִי מִצְרָיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו: שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים: לְסִיחוֹן ׀ מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן: וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר: כִּי־יָדִין יְיָ עַמּוֹ וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם: עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה־לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ אַף אֵין יֶשׁ־רוּחַ בְּפִיהֶם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם: בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת־יְיָ בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת־יְיָ: בֵּית הַלֵּוִי

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ יִרְאֵי יְיָ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ: בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

קלו הוֹדוּ לַייָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי ל׳ח׳:
לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְגֹזֵר יַם־סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם־סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר־לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

לג רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:
הוֹדוּ לַיְיָ בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ־לוֹ:

שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: כִּי־יָשָׁר
דְּבַר־יְיָ וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט
חֶסֶד יְיָ מָלְאָה הָאָרֶץ: בִּדְבַר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ
פִּיו כָּל־צְבָאָם: כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת
תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ מֵיְיָ כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל־
יֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: יְיָ
הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְיָ
לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: אַשְׁרֵי
הַגּוֹי אֲשֶׁר־יְיָ אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם
הִבִּיט יְיָ רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם: מִמְּכוֹן־שִׁבְתּוֹ
הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין
אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב־חָיִל

גִּבּוֹר לֹא־יִנָּצֵל בְּרָב־כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט: הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל־יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַייָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי־חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

צב מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהוֹדוֹת לַייָ וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן: לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת: עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ: אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת: בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד: וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְיָ: כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן: וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן: וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְיָ צוּרִי וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ:

צג יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן

תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה:
נָשְׂאוּ נְהָרוֹת ׀ יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת
דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת ׀ מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־
יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ: עֵדֹתֶיךָ ׀ נֶאֶמְנוּ מְאֹד
לְבֵיתְךָ נַאֲוָה*־קֹּדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם
יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־
מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם ׀ יְיָ עַל
הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר־וָדֹר:
יְיָ בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה:
יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ:
יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ ׀ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם
וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא
מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ וַעֲצַת
יְיָ הִיא תָקוּם: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ
לְדֹר וָדֹר: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: כִּי־
בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ
יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי ׀ לֹא־יִטּוֹשׁ יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ
לֹא יַעֲזֹב: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית
וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: יְיָ
הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ:

*) נאוה קדש הנו"ן בקמץ והאל"ף בח"פ וחקוק דגש בכ"י מדויק והו"ו בן עיקר וכ"כ רד"ק.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה

אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
קמה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ
אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ:
הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז
נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־
טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ
אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה:
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ
לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר
וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים:
עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם
בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן:
צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב
יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר
יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת

יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:
קמו הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ: אֲהַלְלָה יְיָ בְּחַיָּי
אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: אַל־תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן־
אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה: תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ
בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו: אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב
בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל־יְיָ אֱלֹהָיו: עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־
הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם:
עֹשֶׂה מִשְׁפָּט לַעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים יְיָ
מַתִּיר אֲסוּרִים: יְיָ פֹּקֵחַ עִוְרִים יְיָ זֹקֵף כְּפוּפִים יְיָ
אֹהֵב צַדִּיקִים: יְיָ שֹׁמֵר אֶת־גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה
יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת: יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:
קמז הַלְלוּיָהּ כִּי־טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים נָאוָה
תְהִלָּה: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַםִ יְיָ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס: הָרוֹפֵא
לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם: מוֹנֶה מִסְפָּר
לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא: גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־
כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ מַשְׁפִּיל
רְשָׁעִים עֲדֵי־אָרֶץ: עֱנוּ לַייָ בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ
בְּכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר
הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר: נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי

עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ׃ לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא־ בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה׃ רוֹצֶה יְיָ אֶת־יְרֵאָיו אֶת־ הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַםִ אֶת־יְיָ הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן׃ כִּי־חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ׃ הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ׃ הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד־מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ׃ הַנֹּתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר׃ מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד׃ יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ־מָיִם׃ מַגִּיד דְּבָרָו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל׃ לֹא עָשָׂה כֵן ׀ לְכָל־גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל־יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ׃

קמ״ח הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים׃ הַלְלוּהוּ כָל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל־ צְבָאָו׃ הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי אוֹר׃ הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר ׀ מֵעַל הַשָּׁמָיִם׃ יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ׃ וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק־נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר׃ הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל־תְּהֹמוֹת׃ אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ׃ הֶהָרִים וְכָל־גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים׃ הַחַיָּה וְכָל־בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף׃ מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל־

לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל־שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם־
בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם־נְעָרִים: יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה
כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם:
וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

קמט הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל
חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ
בְמַלְכָּם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ
לוֹ: כִּי־רוֹצֶה יְיָ בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים בִּישׁוּעָה: יַעְלְזוּ
חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת
אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נְקָמָה
בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים: לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים
וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט
כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

קנ הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ:
הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ
בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף
וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־
שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה
תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כ ה ת י ה:

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן

יְרוּשָׁלָ͏ִם הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם
וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן:

צריך לעמוד קודם שיתחיל ויברך ויעמוד עד אתה הוא וכו׳.

ד״ה א׳ כ״ט

וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת־יְיָ לְעֵינֵי כָּל־הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד־
עוֹלָם: לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח
וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה
וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ
וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל
וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ
וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ: נחמי׳ ט׳ אַתָּה הוּא יְיָ
לְבַדֶּךָ אַתָּ עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־
צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר
בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ
מִשְׁתַּחֲוִים: אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ
בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתָּ שְׁמוֹ
אַבְרָהָם: וּמָצָאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת
עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי
וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת־
דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק אָתָּה: וַתֵּרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵינוּ

במצרים

בְּמִצְרָיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל־יַם־סוּף׃ וַתִּתֵּן
אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו וּבְכָל־עַם
אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם
כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־
הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת
כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים׃

וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם
וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם׃
וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה
יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה וַיַּאֲמִינוּ
בַּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃

שירת הים צריך לומר מעומד בשמח׳ ובכוונ׳ ובניגון הטעמי׳ כמו בספ׳ תור׳.

אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת
לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה
סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃ עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי
לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ׃
יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ׃ מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה
וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף׃
תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אָבֶן׃ יְמִינְךָ
יְהוָה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהוָה תִּרְעַץ אוֹיֵב׃ וּבְרֹב
גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ׃

וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ
תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם: אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק
שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי:
נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלֲלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם
אַדִּירִים: מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר
בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא: נָטִיתָ יְמִינְךָ
תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ: נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ
בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה קָדְשֶׁךָ: שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז
יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת: אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב
יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן: תִּפֹּל עֲלֵיהֶם
אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד־יַעֲבֹר
עַמְּךָ יְהוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ: תְּבִאֵמוֹ
וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָה
מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ: יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו
בים וישב יי עלהם את מי הים. ובני ישרא׳ הלכו ביבשה בתוך הים:

כִּי לַייָ הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם. וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים
בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת־הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַייָ
הַמְּלוּכָה: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב
לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

נשמת כל־חי תברך את־שמך יי אלהינו· ורוח כל־בשר תפאר ותרומם זכרך מלכנו תמיד· מן העולם ועד־העולם אתה אל· ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע פודה ומציל ומפרנס ומרחם בכל־עת צרה וצוקה אין לנו מלך אלא אתה: אלהי הראשונים והאחרונים· אלוה כל־בריות אדון כל־תולדות המהלל *ברב התשבחות **המנהג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים· ויי לא־ינום ולא יישן· המעורר ישנים *והמקיץ נרדמים· והמשיח אלמים והמתיר אסורים והסומך נופלים והזוקף כפופים· לך לבדך אנחנו מודים· אלו פינו מלא שירה כים ולשוננו רנה כהמון גליו ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע· ועינינו מאירות כשמש וכירח· וידינו פרושות כנשרי שמים· ורגלינו קלות כאילות: אין אנחנו מספיקים להודות לך יי אלהינו ואלהי אבותינו ולברך את־שמך· על־אחת מאלף

אלף

---

*) ברוב התשבחות, טעמו ברבוי התשבחו', כלומר בכל התשבחו' ואף שהם רבים, וזה שימוש מלת רוב בלשון עברי להורות על ריבוי הכלל, וזה טעם ורוב עצמותי הפקיד (איו' ד יד), כבוד עשרו ורוב בניו (אסת' ה יא) ריבוי בניו, ואמנם רז"ל הרגילו להשתמש בו בענין אחר באמר' רובו ככולו, והוצרכתי להעיר כאן על הענין הזה להכין דעת המתקשים בזה.

**) המנהג המ"ם רפה כמו המטהר (ויקר' יד יא) וכן משפט הל' להרפות המ"ם כשפ"א הפעל בפתח. *) והמקיץ כ"י והמעיר.

אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי* רְבָבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם־אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ׃ מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ׃ בְּרָעָב זַנְתָּנוּ וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ׃ מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ׃ וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ׃ עַד־הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ׃ וְלֹא־עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ׃ וְאַל־תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח׃ עַל־כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ׃ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ׃ הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ׃ כִּי כָל־פֶּה לְךָ יוֹדֶה וְכָל־לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע׃ וְכָל־בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע׃ וְכָל־קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה׃ וְכָל־לְבָבוֹת יִירָאוּךָ׃ וְכָל־קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ׃ כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ׃ מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ׃ מִי יִדְמֶה־לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה־לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ־לָךְ׃ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ נְהַלֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת־שֵׁם קָדְשֶׁךָ׃ כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ וְכָל־קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ׃ הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ׃ הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ׃ הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא׃

*) ורבי כ״א ורבו רבבות רבבות הטובות.

הג"ה מנהג שוכן עד על תתקדש והקהל עונה ובמקהלות

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ׃ וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה׃ בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ׃ וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם׃ וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ׃

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל־הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל־דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן־יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ׃

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים׃ חצי קדיש׃

*) ולקלס הל' הזה קשה טובא שהרי בנוסחת הקדיש אמרו ויתעלה ויתקלס והסירוהו בעבו' שיש בו ל' גנאי כמו שכתב רד"ק בשרשו, וכן כתב הרב א"בן הירחי בספרו המנהיג סי' כ"ח שאין נכון לומ' ויתקלס שלא להכריע בשבח הבורא יתברך אך ויתהלל יתכן יות' שאינו מוכרע עכ"ל, והנה הקהלות אחזו בנירכתו בנוסח הקדיש להסיר ויתקלס ולומ' תמורתו ויתהלל, ומדוע לא הסירוהו כאן? והרי ולנשא יתכן יותר שאינו מוכרע.

בשעה שהש"ץ מנגן ברכו.

ק' בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

קו"ח בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת־הַכֹּל:

אומר הקהל יתברך.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סלּו לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

כשאומרים יוצר מוסיפין זה אור עולם באוצר חיים אורות מאופל אמר ויהי:

הַכֹּל יוֹדוּךְ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךְ. וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ: הַכֹּל יְרוֹמְמוּךְ סֶּלָה יוֹצֵר הַכֹּל. הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל־יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי מִזְרָח: וּבוֹקֵעַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ. מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וּלְבָנָה מִמְּכוֹן שִׁבְתָּהּ: וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וּלְיוֹשְׁבָיו שֶׁבָּרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים: הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים. וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵין כְּעֶרְכֶּךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ. אֶפֶס בִּלְתֶּךָ וּמִי דּוֹמֶה־לָּךְ: אֵין כְּעֶרְכְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ.

וְאֵין דּוֹמֶה־לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים׃
אֵל אָדוֹן עַל כָּל־הַמַּעֲשִׂים· בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל־נְשָׁמָה׃ גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם· דַּעַת וּתְבוּנָה סֹבְבִים אוֹתוֹ׃ הַמִּתְגָּאֶה עַל־חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל־הַמֶּרְכָּבָה׃ זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ· חֶסֶד וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ׃ טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ· יְצָרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל׃ כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם· לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל׃ מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ· נָאֶה זִיוָם בְּכָל־הָעוֹלָם׃ שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם· עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם׃ פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ· צָהֳלָה* וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ׃ קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר· רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה· שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל־צְבָא מָרוֹם· תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ׃
לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל־הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי הִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל־כִּסֵּא כְבוֹדוֹ תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃ זֶה שֶׁבַח שֶׁלַּיּוֹם

---

*) צהלה, הה"א בק"ת כי הוא שם דבר כמו גילה ורנה, וכמוהו בקרחה ובטהרה הה"א בק"ת דוגמת תשב בדמי טהרה (ויקרא יב ד) אבל והעיר שושן צהלה ושמחה (אסתר ח טו) הוא פעל עבר לנקבה כמו גדלה ושמחה לכן הה"א בק"פ דוגמת ואם טהרה מזובה (ויקר' טו כח) ונקד ושמחה המ"ם בצר"י בעבור הסילוק דוגמת וכפר עליה הכהן וטהרה (ויקרא יב ח) בושה וחפרה (ירמי' ט"ו ט) ודומיהם שעיניהם בצר"י בעבור ההפסק, ואילו הי' ושמחה תאר לנקבה הי' ראוי ושְׂמֵחָה דוגמת אם הבנים שמחה (תלים קי"ג ט) ויצא המן שָׂמֵחַ וטוב לב (אסתר ה ט) וכן זקן וזקנה כבד וכבדה ודומיה'.

הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ׃ לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל־יְצוּרָיו שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ: שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ׃ וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר׃ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת: תִּתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵנוּ עַל־שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל־מְאוֹרֵי־אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת־פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים: אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה׃ וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה׃ לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה

בְּרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

כשלומרים אופן יאמר זה.

וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים	וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרוּבִים יְפָאֵרוּ וּשְׂרָפִים יָרֹנּוּ וְאֶרְאֶלִּים יְבָרֵכוּ פְּנֵי כָּל־חַיָּה וְאוֹפַן וּכְרוּב

לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ· לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ· כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל־צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ הָאָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמֹעַ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד

לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ וְלֹא־נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ: וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ: כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל־עַם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת. לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

יחיד אומר אל מלך נאמן.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ: וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי

מטר

מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ
וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ
וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם
וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם
וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה
נֹתֵן לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם
וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם
וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־
בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי
בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל
תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ
אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים

אחריהם

אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֺתָי
וִהְיִיתֶם קְדשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם
לֵאלֹהִים אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם: יש לצרף אלהיכם לאמת.

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן
וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא
וְאַדִּיר: וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה
הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד אֱמֶת
אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ צוּר יַעֲקוֹב מָגֵן
יִשְׁעֵנוּ: לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ
קַיָּם וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ
לָעַד קַיֶּמֶת וּדְבָרָיו חָיִים וְקַיָּמִים
נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים לָעַד וּלְעוֹלְמֵי
עוֹלָמִים עַל־אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל־
בָּנֵינוּ וְעַל־דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל־דּוֹרוֹת
זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ: עַל־הָרִאשׁוֹנִים
וְעַל־הָאַחֲרוֹנִים דָּבָר טוֹב וְקַיָּם
לְעוֹלָם וָעֶד: אֱמֶת וֶאֱמוּנָה חוֹק וְלֹא
יַעֲבוֹר: אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ
גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֵל אֲבוֹתֵינוּ יוֹצְרֵנוּ צוּר
יְשׁוּעָתֵנוּ פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ מֵעוֹלָם
שְׁמֶךָ. אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ:

כשיש זולת אומרים באשכנז אמת זה קבל בפולין מהלפינדרק על הראשוני'.

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן
וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן
וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר
הַזֶּה עַל אֲבוֹתֵינוּ
וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ
וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל
כָּל־דּוֹרוֹת זֶרַע
יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ:
עַל הָרִאשׁוֹנִים
וְעַל הָאַחֲרוֹנִים
לְעוֹלָם וָעֶד חוֹק
וְלֹא יַעֲבוֹר אֱמֶת
שָׁאַתָּה הוּא יי
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם
וָעֶד: אַתָּה הוּא
מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ
אֲבוֹתֵינוּ אָתָּה.
לְמַעַן שִׁמְךָ מַהֵר
לְגָאֳלֵנוּ כַּאֲשֶׁר
גָּאַלְתָּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ

אֱמֶת מֵעוֹלָם שִׁמְךָ הַגָּדוֹל עָלֵינוּ נִקְרָא בְּאַהֲבָה אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ:

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ
לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר: בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ
וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי אָרֶץ: אַשְׁרֵי אִישׁ
שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ:
אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם:
אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ: כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הָרַגְתָּ
וּבְכוֹרְךָ גָּאָלְתָּ וְיַם־סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים
הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר:
עַל־זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים
זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ
אֵל חַי וְקַיָּם: רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים
וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים
וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו:
תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ. מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:
מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא
תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא. שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים
לְשִׁמְךָ עַל־שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ
וְאָמְרוּ: יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה

בעזרת

בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל (גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל) בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

בלחש אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בי׳ י״ת זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם ·

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה ·

בעשי״ת מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים ·

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּא״י מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בי״ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתְּנַת חֶלְקוֹ כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן קָרָאתָ לּוֹ · כְּלִיל תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשׁוֹ נָתַתָּ · בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל הַר־סִינַי · וּשְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ ·

וכתוב

וְכָתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת · וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ · וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ: וְלֹא נְתַתּוֹ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת · וְלֹא הִנְחַלְתּוֹ מַלְכֵּנוּ לְעוֹבְדֵי פְסִילִים · וְגַם בִּמְנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ עֲרֵלִים · כִּי לְיִשְׂרָאֵל עַמְּךָ נְתַתּוֹ בְּאַהֲבָה · לְזֶרַע יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בָּחָרְתָּ · עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ · וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ·

בר"ח מוסיפין אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה
וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ.
וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן
כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים.
וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ.
כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ. אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ

מודים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

בחנוכה מוסיפין זה עַל הַנִּסִּים וְעַל הַפֻּרְקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל

התשועות

הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה: כִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן־יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם רַבְתָּ אֶת־רִיבָם דַּנְתָּ אֶת־דִּינָם נָקַמְתָּ אֶת־נִקְמָתָם מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת־הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת־מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

וְעַל־כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בעשי"ת וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

בש"ץ אֱ"וֵ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־

עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בעשי"ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: (בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם):

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי. עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

הש"ץ חוזר התפלה ואומר קדושת נקדש.

נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר

קו"ה קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

ח' אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: קו"ה בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן: תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ:

קו"ה יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

ח' לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בעשי"ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

בר"ח וששת ימים האחרונים של פסח אומרין הלל בדלוג.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְרוֹא אֶת הַהַלֵּל*:

קי"ג הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם ׀ יְיָ עַל־הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כַּיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת: הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבִי ׀ עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם־הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ:

קי"ד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז: הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו: הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן: מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן: מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב: הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם:

לא

* ההלל כן עיקר בה"א הידיעה ברא"ש וכן הוא בתלמוד בכל מקום וכן ברמב"ם בי"ב מי"א לברכו' וכן בס' המנהיג לאב"ן הירחי וכס' המפוא' בדיני ר"ח ובאבודר' וכ"ה בכל סידורי הספרדי' גם בכל סידורי האשכנזי' הקדמוני' וכ"י וכן בסידור של ר"ה ש"ן של שנת ש"ך גם במחזור מ"א דפוס וויניצי' של שנת ש"ס ובאחרי' זולת' אא שהמדפיסי' האחרוני' השתבשו ונשתרבב השיבוש בכל הסידורי' החדשי'.

דולג קטו לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל־
חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה־
נָא אֱלֹהֵיהֶם: וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ
עָשָׂה: עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם:
פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ:
אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף* לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן:
יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא
יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־
בֹּטֵחַ בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:
בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:
יִרְאֵי יְיָ בִּטְחוּ בַייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:
יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־
בֵּית אַהֲרֹן: יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ הַקְּטַנִּים עִם־הַגְּדֹלִים:
יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם
לַייָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַייָ וְהָאָרֶץ
נָתַן לִבְנֵי־אָדָם: לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי
דוּמָה: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:
דולג קטו אָהַבְתִּי כִּי־יִשְׁמַע ׀ יְיָ אֶת־קוֹלִי תַּחֲנוּנָי: כִּי־
הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי אֶקְרָא: אֲפָפוּנִי ׀ חֶבְלֵי־
מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא:

*) אף לפי עדו' רש"י ז"ל בתילי' קל"ה ולפי מה שמסר שם בגליון המס"ק
נ"ל כאן אף בקמ"ץ.

וּבְשֵׁם־יְיָ אֶקְרָא אָנָּה יְיָ מַלְּטָה נַפְשִׁי: חַנּוּן יְיָ וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם: שֹׁמֵר פְּתָאיִם* יְיָ דַּלֹּתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבִי נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי כִּי יְיָ גָּמַל עָלָיְכִי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת־עֵינִי מִן־דִּמְעָה אֶת־רַגְלִי מִדֶּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד: אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב: מָה־אָשִׁיב לַייָ כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי: כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה יְיָ כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי: לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: בְּחַצְרוֹת בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

ק׳ הַלְלוּ אֶת־יְיָ כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

ח׳ הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו

ח׳ יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו

ח׳ יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו

ח׳ יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו

מן

*) פתאים, הא״ף נעלם והחירק נקודת תחת היו״ד.

מִן־הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי בַמֶּרְחַבְיָה: יְיָ לִי לֹא
אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה
בְשֹׂנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת
בַּייָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים: כָּל־גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי
אֲמִילַם: סַבּוּנִי גַם־סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם:
סַבּוּנִי כִדְבֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי
אֲמִילַם: דָּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל וַייָ עֲזָרָנִי: עָזִּי וְזִמְרָת
יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי
צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ
עֹשָׂה חָיִל: לֹא־אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי־יָהּ:
יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי: פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי־צֶדֶק
אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ: זֶה־הַשַּׁעַר לַייָ צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ:
אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה: אודך
אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה: אבן
מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת* בְּעֵינֵינוּ: מאת

ס) ה"א של קראתי יה במפיק וה"א של במרחביה רפה, ורו"ב בס"ת שלו שקר ענה במסורת דסוף פ' בשלח וכבר ענה בו כתבו הגאון דמ"ד בקונטרס השגות שלו, ולא הי' מן הצורך להשיבו שנית לולא שראיתי להחכם רא"ם ביצל ויעתר יצחק שהשיבתיק שנית דברי רו"ה המוזכרים כי לא ראה דברי רמ"ד ולא המסורת דסוף בשלח ובהדיא כמסר שם במרחביה בהדי מילין דלא מפקין ה"א וממילא שהיא מל' אחת וכדעת רבא ורב בגמ' פסחים דף קי"ז א' דוגמת חבריו שלהבתי'ה ואף מאפליה שהן תיבה אחת ובעדות רד"ק בשרשו/ועל שלהבתיה כמסר בהדי' מל' אחת לדעת בן אשר וא"כ מסרה דסוף בשלח אתא כבן אשר דקיימא לן כוותי' לבן במרחביה מל' חדא והה"א רפה וכן במקר' כ"י ישן ומדוייק כתיב במרחבי' מלה חדא והחי"ת בפתח והבי"ת בשו"א והה"א רפה וכן עיקר, ודע כי ענני בטעם גרש רביע לכן כדגש אחריו. *) נפלאת האל"ף ביצלם דוגמת וחטאת עמך (שמות ה טז) והדומים לו, והסמן קורא האל"ף בחולם ושיבוש הוא.

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: זה

החזן מנגן אנא והקהל עונה. החזן חוזר ומנגן אנא והקהל עונה

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא

אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא: אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ: ברוך

אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ־חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ: אלי

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (עַל*) כָּל מַעֲשֶׂיךָ. וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָאֶה לְזַמֵּר כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

סדר קריאת התורה

בקצת קהלות אומרים.

אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: אַב הָרַחֲמִים הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָיִם: כִּי בְךָ לְבַד בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא אֲדוֹן עוֹלָמִים:

ויהי

*) בסידורי הספרדים גם בסידורי האשכנזים וכ"י ודפוסי' ישני' ליתא מלת על וגם הרב אבודרה' והרב רמ"ד וגאוני' אחרי' לא גרסו לה.

פותחין ארון הקודש ומוציאין ס"ת ואומרין

ויהי בנסע הארן ויאמר משה קומה יי ויפצו איביך וינסו משנאיך מפניך: כי מציון תצא תורה ודבר יי מירושלים:

ברוך שנתן תורה לעמו ישראל בקדשתו:

אמר רבי שמעון כד מפקין ספר תורה בצבורא למקרי ביה מפתחי תרעי דשמיא דרחמין ומעוררין את האהבה לעילא ואבעי ליה לבר נש למימר הכי:

בריך שמה דמרא עלמא בריך כתרך ואתרך. יהא רעותך עם עמך ישראל לעלם. ופורקן ימינך אחזי לעמך בבית מקדשך ולאמטויא לנא מטוב נהורך ולקבל צלותנא ברחמין יהא רעוא קדמך דתוריך לן חיין בטבותא. ולהוא אנא פקידא בגו צדיקיא. למרחם עלי ולמנטר יתי וית כל די לי ודי לעמך ישראל. אנת הוא זן לכלא ומפרנס לכלא. אנת הוא שליט על כלא. אנת הוא דשליט על מלכיא ומלכותא דילך היא. אנא עבדא דקודשא בריך הוא דסגידנא קמה ומקמא דיקר אוריתה בכל עדן ועדן. לא על אנש רחיצנא. ולא על בר אלהין סמיכנא. אלא באלהא דשמיא. דהוא אלהא קשוט. ואוריתה קשוט. ונביאוהי קשוט. ומסגא למעבד טבון וקשוט. בה אנא רחיץ. ולשמה קדישא יקירא אנא אמר תושבחן. יהא רעוא קדמך דתפתח לבי באוריתא ותשלים משאלין דלבי. ולבא דכל עמך ישראל. לטב ולחיין ולשלם:

המוציא ס"ת נוטלו ביד ימין וש"ץ מקבלו בב' ידיו ומחזירו לימינו ועומד לפני ההיכל ואומ' בקול רם גדלו, ובפולין וק"ק אשכנז אומ' הש"ץ שמע ישראל ואחריו הקהל

(שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

אחד אלהינו גדול אדונינו קדוש (ונורא) שמו:)

הש"ץ לוקח ס"ת ואומר גדלו ליי אתי ונרוממה שמו יחדו:

והקה״ל עונה:
לך יי הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך יי הממלכה והמתנשא לכל לראש: רוממו יי אלהינו והשתחוו להדום רגליו קדוש הוא: רוממו יי אלהינו והשתחוו להר קדשו כי קדוש יי אלהינו:

מגביה הס׳ בידו למעל׳ והולך ועול׳ עמו למגדל שקורין גס ובדרך הליכתו אומרי׳

על הכל יתגדל ויתקדש וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא: שמו של־מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: בעולמות שברא העולם הזה והעולם הבא: כרצונו וכרצון יראיו וכרצון כל־בית ישראל: צור העולמים אדון כל הבריות אלוה כל הנפשות: היושב במרחבי מרום השוכן בשמי שמי קדם: קדשתו על החיות וקדשתו על כסא הכבוד: ובכן יתקדש שמך בנו יי אלהינו לעיני כל־חי: ונאמר לפניו שיר חדש ככתוב: שירו לאלהים זמרו שמו סלו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו: ונראהו עין בעין בשובו אל נוהו ככתוב: כי עין בעין יראו בשוב יי ציון: ונאמר ונגלה כבוד יי וראו כל בשר יחדו כי פי יי דבר:

בדרך הליכתו אומרין אב הרחמים.

אב הרחמים הוא ירחם עם עמוסים ויזכור ברית איתנים ויציל נפשותינו מן השעות הרעות ויגער ביצר הרע מן הנשואים ויחון אותנו לפליטת עולמים וימלא משאלותינו במדה טובה ישועה ורחמים:

כשגיע הש״ץ על הבימה מניח הס״ת על השולחן ופותח ואומר

ויעזור ויגן ויושיע לכל החוסים בו ונאמר אמן: הכל הבו גדל לאלהינו ותנו כבוד לתורה כהן קרב. יעמוד (פלוני בר פלוני הכהן): ברוך שנתן תורה לעמו ישראל

בקדשתו: תורת יי תמימה משיבת נפש עדות יי נאמנה מחכימת פתי: פקודי יי ישרים משמחי לב מצות יי ברה מאירת עינים: יי עז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום: האל תמים דרכו אמרת יי צרופה מגן הוא לכל החסים בו:

קהל ואתם הדבקים ביי אלהיכם חיים כלכם היום:

וקורין ז׳ גברי ואם רצה להוסיף מוסיף ומפטיר אינו ממנין, ואחר שברך השביעי ברכה אחרונה אומר הש״ץ ח״ק ונותן מי שברך לשביעי ואח״כ קורא למפטיר ג׳ פסוקים שבסוף הפרשה, ואם אי אפשר להתחיל שם מתחיל וקורא כל שקרא השביעי.

אם לא נמצא מי שיודע להפטיר לא אחד מאותן השבעה שעלו כבר וכבר אמר הש״ץ קדיש אחר קה״ת, וזה שרוצה להפטיר אפילו הוא אותו שעלה בשביעי צריך לחזור ולקרות ויברך על הקריאה תחלה וסוף, אבל אם עדין לא אמר הש״ץ קדיש יפטיר מי שעלה לשביעי אם יודע ולא יאמר קדיש עד אחר ההפטרה.

בשבת שיש ב׳ סדרות מחוברות נוהגין להקרות לרביעי מסוף סדרה לתחלת סדרה, ומפטירין בהפטרה של שני׳ שסיימו, חוץ מן אחרי וקדושים שמפטירין בשל אחרי. אם טעה הש״ץ וסיים הפרש׳ עם הששי ואמר קדיש אין צריך לקרות עוד אחר לא יקרא עם המפטיר ממה שקרא הששי, דמפטיר עול׳ למנין שבעה.

ר״ח שחל בא׳ בשב׳ מפטירין מחר חדש, חוץ מן עני׳ סוערה שאינה נדחת, כשמוציאין ב׳ ס״ת לעול׳ קורין ז׳ גברי בסדר השבוע ולאחר שברך השביעי ברכ׳ אחרונה מניחין ס״ת ב׳ אצל הראשון ואומר ח״ק על שניה׳, ומגביהין וגוללין ס״ת א׳ ופותחין ס״ת ב׳ ונותנין מי שברך לשביעי וקורין למפטיר בס״ת שני.

בשבת ור״ח קורין בס״ת ב׳ וביום השב׳ ומפטירין השמי׳ כסאי, חוץ מן ר״ח אב בשבת שנוהגי׳ במדינות אלו להפטיר שמעו. ולעול׳ אין מזכירין ר״ח בברכת הפטרה.

בפ׳ שקלי׳ קורין למפטיר מתחלת פ׳ כי תשא עד סוף פסקא, ובפ׳ זכור קורין זכור את אשר עשה שבסוף פ׳ כי תצא, ופ׳ פרה מתחלת פ׳ זאת חקת התור׳ עד סוף פסקא, ופ׳ החדש בסדר בא מן ויאמר יי אל מש׳ ואל אהרן עד סוף פסקא.

כשמוציאין ג׳ ס״ת כגון בשבת ר״ח וחנוכ׳ קורין בראשון ו׳ בסדר השבוע, ומגביהין וגוללין ס״ת א׳ ופותחין ס״ת ב׳ ונותנין מי שברך לששי וקורין לשביעי בשל ר״ח, ומניחין ס״ת א׳ מצד הסגן וס״ת ב׳ מצד המקרא ופורסין המעיל על כולם ואומרין ח״ק על שלשתן ולוקחין ס״ת א׳ למקומו, ומגביהין וגוללין ס״ת ב׳ ופותחין ס״ת ג׳ ונותנים מי שברך לשביעי וקורין למפטיר בסדר חנוכה ומפטירין רני ושמחי. וכן הדין אם אירע ר״ח באחד מן ד׳ פרשיות לעולם קורין בשלישי בסדר הפרש׳ ומפטירין בשל פרשה.

העול׳ לתורה יאחוז בשתי ידיו בירִיעו׳ התור׳ ע״י מפה של ס״ת, וקודם הברכ׳ פותח הספ׳ ורוא׳ הפסוק שצריך להתחיל בו וינשק הס״ת ויאמר בלחש עץ חיים היא למחזיקים בה והופך פניו לצד שמאל ומברך בקול׃

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ׃

והעם עונים בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃ וחוזר המברך ב״י״ה״ל״ו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן־לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃

ובשמתחיל הקור׳ לקרו׳ בתור׳ יסיר ידו השמאלית מהס״ת ויאחז יד ימינו לבדו אוחזת בס״ת בל זמן הקריאה, וגם הוא יקרא בלחש עם הקורא מלה במלה. ואחר הקריאה גולל ומברך.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃

גרסינן בפ״ק דברכות, ויגווני ה׳ יכלו, זה המניח ס״ת כשהיא פתוחה ויוצא, אבל בין גברא לגברא מותר כיון שהוא דוחק וחוכה, אבל בלאו הכי אין לצאת׃

מי שהי׳ חולה ונתרפא, ומי שהי׳ חבוש בבית האסורים ויצא, יאמר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַגּוֹמֵל לְחַיָּבִים (ב״א לְרָעִים) טוֹבוֹת שֶׁגְּמָלַנִי כָּל־טוֹב׃ והקהל עונים מִי שֶׁגְּמָלְךָ כָּל טוֹב הוּא יִגְמָלְךָ כָּל טוֹב סֶלָה׃

מי שבנו הגיע לבר מצוה דהיינו שהוא בן י״ג שנ׳ ויו׳ אחד אומר כשיע׳ שקורין לבנו לס״ת או כשיע׳ שמתפלל בנו כצבור ברכ׳ זו בָּרוּךְ שֶׁפְּטָרַנִי מֵעָנְשׁוֹ שֶׁלָּזֶה׃

מי שברך. ומגביהין וגוללין כשמגביהים הס״ת מניטין כנגד הכתב של ס״ת ואומרים.

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה׃ עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר׃

אחר שסיים המפטיר ברכה אחרונה אומרין יקום פורקן.

יְקוּם פּוּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא׃ זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא׃ זַרְעָא

דִּי לָא יִפְסוּק וְדִי לָא יִבְטוּל מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא: לְמָרָנָן וְרַבָּנָן חֲבוּרָתָא קַדִּישָׁתָא· דִּי בְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל וְדִי בְּבָבֶל· לְרֵישֵׁי כַלֵּי וּלְרֵישֵׁי גַלְוָתָא וּלְרֵישֵׁי מְתִיבָתָא וּלְדַיָּנֵי דִי בָבָא: לְכָל תַּלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל מָן דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא· מַלְכָּא דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יָתְהוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיהוֹן וְיַסְגֵּא יוֹמֵיהוֹן וְיִתֵּן אַרְכָה לִשְׁנֵיהוֹן· וְיִתְפָּרְקוּן וְיִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל עָקָא וּמִן כָּל מַרְעִין בִּישִׁין מָרָן דִּי בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְסַעְדְּהוֹן כָּל זְמַן וְעִדָּן וְנֹאמַר אָמֵן:

התפלל ביחידות אין אומר יקום פורקן וה׳ ולא מי שברך.

יְקוּם פּוּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא: זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא· זַרְעָא דִּי לָא יִפְסוּק וְדִי לָא יִבְטוּל מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא: לְכָל קְהָלָא קַדִּישָׁא הָדֵין· רַבְרְבַיָּא עִם זְעֵרַיָּא· טַפְלָא וּנְשַׁיָּא מַלְכָּא דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יָתְכוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיכוֹן וְיַסְגֵּא יוֹמֵיכוֹן וְיִתֵּן אַרְכָה לִשְׁנֵיכוֹן· וְתִתְפָּרְקוּן וְתִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל עָקָא וּמִן כָּל מַרְעִין בִּישִׁין· מָרָן דִּי בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְסַעְדְּכוֹן· כָּל זְמַן וְעִדָּן· וְנֹאמַר אָמֵן:

בהרב׳ קהלו׳ נוהגים להזכיר נשמות המתי׳ בשב׳ ואומרי׳ אב הרחמים, אבל אין מזכירין כשיש חתונה ומילה ולא בשבת שמברכין החדש וק״ו בחנוכה ור״ח, ולא בשושן פורים, וכללא הוא בכל שבת שיש יוצר ואופן אין מזכירין חוץ משבת תשובה שמזכירין.

ואח״כ מברכים מי שברך לקהל ולצבור.

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הוּא יְבָרֵךְ אֶת־כָּל הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה׃ עִם כָּל־קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ׃ הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְכָל־אֲשֶׁר־לָהֶם׃ וּמִי שֶׁמְּיַחֲדִים בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת לִתְפִלָּה׃ וּמִי שֶׁבָּאִים בְּתוֹכָם לְהִתְפַּלֵּל וּמִי שֶׁנּוֹתְנִים נֵר לַמָּאוֹר וְיַיִן לְקִדּוּשׁ וּלְהַבְדָּלָה׃ וּפַת לָאוֹרְחִים וּצְדָקָה לַעֲנִיִּים וְכָל־מִי שֶׁעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צִבּוּר בֶּאֱמוּנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְשַׁלֵּם שְׂכָרָם וְיָסִיר מֵהֶם כָּל־מַחֲלָה וְיִרְפָּא לְכָל־גּוּפָם וְיִסְלַח לְכָל־עֲוֹנָם וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם עִם כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם וְנֹאמַר אָמֵן׃

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים וּמֶמְשָׁלָה לַנְּסִיכִים מַלְכוּתוֹ מַלְכוּת כָּל־עוֹלָמִים הַפּוֹצֶה אֶת־דָּוִד עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה׃ הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ וּבְמַיִם עַזִּים נְתִיבָה׃ הוּא יְבָרֵךְ וְיִשְׁמוֹר וְיִנְצוֹר וְיַעֲזוֹר וִירוֹמֵם וִיגַדֵּל וִינַשֵּׂא לְמַעְלָה אֶת אֲדוֹנֵינוּ פלוני יָרוּם הוֹדוֹ׃ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יְחַיֵּהוּ וְיִשְׁמְרֵהוּ וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן וָנֶזֶק יַצִּילֵהוּ וְיַדְבֵּר עַמִּים תַּחַת רַגְלָיו וְיַפִּיל שׂוֹנְאָיו לְפָנָיו וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה יַצְלִיחַ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִתֵּן בְּלִבּוֹ וּבְלֵב כָּל יוֹעֲצָיו וְשָׂרָיו רַחֲמָנוּת לַעֲשׂוֹת טוֹבָה עִמָּנוּ וְעִם

כָּל יִשְׂרָאֵל · בְּיָמָיו וּבְיָמֵינוּ תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכּוֹן לָבֶטַח וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן:

כשמברכין החדש נוהגין לומר תפלת רב בתר צלותא, (ברכו' דף טז ב).

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה וְתִתֶּן לָנוּ חַיִּים אֲרוּכִים חַיִּים שֶׁל שָׁלוֹם חַיִּים שֶׁל טוֹבָה חַיִּים שֶׁל בְּרָכָה חַיִּים שֶׁל פַּרְנָסָה חַיִּים שֶׁל חִלּוּץ עֲצָמוֹת חַיִּים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם יִרְאַת שָׁמַיִם וְיִרְאַת חֵטְא חַיִּים שֶׁאֵין בָּהֶם בּוּשָׁה וּכְלִמָּה חַיִּים שֶׁל עֹשֶׁר וְכָבוֹד חַיִּים שֶׁתְּהֵא בָנוּ אַהֲבַת תּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם חַיִּים שֶׁיִּמָּלְאוּ מִשְׁאֲלוֹת לִבֵּנוּ לְטוֹבָה אָמֵן סֶלָה:

בשב' שלפני ר"ח מברכין ומכריזין החדש הבא לטובה ואומר הש"ץ מי שעשה, ואז אין מזכירין נשמות ואין אומרים אב הרחמים חוץ מבימי הספירה.

מִי שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ וְגָאַל אוֹתָם מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת· הוּא יִגְאַל אוֹתָנוּ בְּקָרוֹב וִיקַבֵּץ נִדָּחֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ · חֲבֵרִים כָּל־יִשְׂרָאֵל וְנֹאמַר אָמֵן:

הש"ץ לוקח ספר תורה בידו ואומר ר"ח פלוני יהיה ביום פלוני הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

קו"ה יְחַדְּשֵׁהוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל · לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם · לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה · לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה · וְנֹאמַר אָמֵן:

ברוב קהלות פולין אומרין בכל שבת אב הרחמים חוץ מבימים שא"א צו"ן ולא בשבת חתונה ומילה, ולא כשמברכים החדש חוץ מבימי הספירה, וכשמברכין חדש אב נוהגין בק"ק פראג לאומרו וברוב קהלות אשכנז א"א אותו כ"א בשבת שלפני שבועות ושלפני תשעה באב·

אַב הָרַחֲמִים שׁוֹכֵן מְרוֹמִים. בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים. הוּא יִפְקוֹד בְּרַחֲמִים. הַחֲסִידִים וְהַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים. קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ שֶׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדֻשַּׁת הַשֵּׁם. הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִים בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרָדוּ. מִנְּשָׁרִים קַלּוּ וּמֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ. לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם וְחֵפֶץ צוּרָם: יִזְכְּרֵם אֱלֹהֵינוּ לְטוֹבָה. עִם שְׁאָר צַדִּיקֵי עוֹלָם. וְיִנְקוֹם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדָיו הַשָּׁפוּךְ: כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים. הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם. וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ: וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר: וְנִקֵּיתִי דָּמָם לֹא נִקֵּיתִי. וַיְיָ שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן: וּבְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמַר: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם. יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ. נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ: וְאוֹמֵר כִּי דוֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת עֲנָוִים: וְאוֹמֵר יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל אֶרֶץ רַבָּה: מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל כֵּן יָרִים רֹאשׁ:

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

קמה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־ טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־

מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה:
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ
לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר
וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים:
עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם
בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן:
צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב
יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן־
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר
יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת
יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

הש"ץ לֹקח ס"ת בידו להוליכו מן הבימה ולהכניסו בהיכל ואומר :

יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָֹה כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ
והקהל הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה
לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:
כ"ט מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיהוָֹה בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַיהוָֹה
כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַיהוָֹה כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָֹה
בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ: קוֹל יְהוָֹה עַל־הַמָּיִם אֵל־הַכָּבוֹד
הִרְעִים יְהוָֹה עַל־מַיִם רַבִּים: קוֹל־יְהוָֹה בַּכֹּחַ קוֹל

יְהוָה בֶּהָדָר: קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְהוָה אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים: קוֹל־יְהוָה חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ: קוֹל יְהוָה יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְהוָה מִדְבַּר קָדֵשׁ: קוֹל יְהוָה יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד: יְהוָה לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְהוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

כשמחזירין הספר תוך ההיכל אומרים.

וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל: קוּמָה יְהוָה לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ: כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ: בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל־תַּעֲזֹבוּ: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: הֲשִׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם:

סדר תפלת מוסף

כל יחיד חייב בתפלת מוסף בין יש צבור בעיר בין לא. זמן תפלת מוסף אחר תפלת שחרית ואין לאחר' יותר מסוף ז' שעות. אם התפלל אות' קודם תה"ש יצא. שכח ולא התפלל בזמנה אין לה תשלומין. היו לפניו שתי תפלות אחת של מנח' ואחת של מוסף, כגון שאיחר להתפלל מוסף עד שש ומחצה צריך להתפלל של מנחה תחלה ואח"כ של מוסף, ואע"פ שאין להתפלל מנחה גדולה לכתחלה הכא שאני כיון שצריך להתפלל של מוסף, מיהו אם קוראין לביה"כ

אין צריך להקדים של מנח' אם עדיין לא קרא השמש למנח', אבל משהגיע
זמן מנח' קטנה צריך להקדימה למוסף, ובציבור לא יעשו כן, ואם הוא סמוך
לערב ואין שהות להתפלל שתיהן הורה בה"ג שיתפלל מוסף וישלים של מנח'
בערבית שתי'. טע' והחליף של מוסף באחרת, אם עקר רגליו חוזר לראש ואם
לא עקר רגליו חוזר לשל שבת בלבד, התפלל של חול ולא הזכיר של שבת לא יצא
ואם אמר רק ונעשה לפניך חובותינו בתמידי יום ובקרבן מוסף יצא.
טעה ולא התפלל שחרית אינו משלים במוסף אלא במנח', כך כ"ל שהיא קרוי'
במוב'. מותר לטעום קוד' תפלת מוסף אבל סעוד' אסור' אף למען [illegible]:

הש"ץ אומר ח"ק.

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

כלחש אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בי' י"ת
זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם.

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים

סומך

סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה׃

בעשי"ת מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים׃

ונאמן אתה להחיות מתים׃ ב"א יי מחיה המתים׃

אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל־יום יהללוך סלה׃ ברוך אתה יי האל (בעשי"ת המלך) הקדוש׃

תכנת שבת רצית קרבנותיה׃ צוית פרושיה עם סדורי נסכיה׃ מענגיה לעולם כבוד ינחלו׃ טועמיה חיים זכו׃ וגם האוהבים דבריה גדלה בחרו׃ אז מסיני נצטוו עליה׃ ותצונו יי אלהינו להקריב בה קרבן מוסף שבת כראוי׃ יהי רצון מלפניך

יי

אתה יצרת עולמך מקדם כלית מלאכתך ביום השביעי אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל־הלשונות וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת׃ ותתן־לנו יי אלהינו באהבה שבתות למנוחה וראשי חדשים לכפרה׃ ולפי שחטאנו לפניך אנחנו ואבותינו חרבה עירנו ושמם בית מקדשנו וגלה יקרנו ונטל כבוד מבית חיינו׃ ואין אנחנו יכולים לעשות חובותינו בבית בחירתך בבית

הגדול

לשבת

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ· וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ· תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם· וְאֶת־מוּסַף יוֹם הַשַּׁבָּת

לר"ח

הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד הַשְּׁלוּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ· יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת מוּסְפֵי יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ

הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי· כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ

ויתענגו

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַייָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה

עשרנים

לשבת

וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ · וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

לר"ח

עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם: יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי · כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ · זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱ"וֵאֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ וְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה · וְלִבְרָכָה · לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה · לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה · לְפַרְנָסָה וּלְכַלְכָּלָה · לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לִמְחִילַת חֵטְא וְלִסְלִיחַת עָוֹן (בשנת העבור וּלְכַפָּרַת פָּשַׁע) כִּי בְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בָּחַרְתָּ מִכָּל הָאֻמּוֹת · וְשַׁבַּת קָדְשְׁךָ לָהֶם הוֹדַעְתָּ וְחֻקֵּי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לָהֶם קָבָעְתָּ: בָּ"אַ יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ·

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ

מודים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ · בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת :

וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ · עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם · הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ : בחנוכ׳ על הנסים.

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד : בעשי״ת וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ :

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת

האל

הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

בש״ץ א״ג אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בעשי״ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: (בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:)

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי. עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:
וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

הש"ץ אחר התפלה ואומר קדושת כעריצך.

נעריצך ונקדישך. *כסוד (שכל) שיח שרפי קדש המקדישים שמך בקדש ככתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר:

קו"ש קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו:

ש' כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו לעמתם ברוך יאמרו:

ק' ברוך כבוד יי ממקומו:

ש' ממקומו הוא יפן ברחמים ויחון עם המיחדים שמו ערב ובוקר בכל יום תמיד פעמים באהבה שמע אומרים: ק"וש שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

ש' אחד הוא אלהינו הוא אבינו הוא מלכנו הוא מושיענו. והוא ישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל חי להיות לכם לאלהים: קו"ש אני יי אלהיכם:

ש' ובדברי קדשך כתוב לאמר:

ק"וש ימלך יי לעולם אלהיך ציון לדור ודר הללויה:

לדור

*) כתב הרב חזקוני בפ' האזינו ה"ל כי שם ה' אקרא מתורגם בתרגום ירושלמי אמר משה נביאה וכו' ומכאן יליף משה דלא הוי מדכר שמא מפרשא עד זמן דהוי מחנך פומי' בעשרין וחד מילין דאינון תמנין וחמש אתין פי' מן האזינו עד הזכרת השם יש עשרים ואחת תיבות מן שמוני' וחמש אותיו' והכי אית' בסיפרי אמר משה די לי וכו' לפיכך תקנו חכמי' כ"א תיבות בקדושה שבכל יום קודם הזכרת השם וזה סדרן נקדש וכו' ובקדושת יוצר שבת פ"ה אותיות וזה סדרן נקדישך ונעריצך כסוד שיח וכו' עכ"ל והדברי' תמוהי' שהרי כד בחית למניכא אינן כ"א פ"ב אותיו' ? ועתה הקרה ה' לפני ס' חזקוני כתב יד ומנאתי בו ז"ל וזה סדרן נקדישך ונעריצך כסוד שכל שיח וכו' והוא פלא.

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בעשי"ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

בשבת ש"ס אופן לומרין אלהיכם.

לשבת תשובה. חתום שם המחבר **שמואל חזק.**

אֱלֹהֵיכֶם שׁוֹפֵט צֶדֶק וּבְמֵישׁוֹר לְאֻמִּים. מִדַּת הַדִּין יַהֲפוֹךְ לְרַחֲמִים. וִיכַפֵּר זְדוֹנוֹת וּשְׁגָגוֹת עֲוֹנוֹת וַאֲשָׁמִים. אָדוֹן חֲטָאִים הַצְּהֹר וְהַלְבֵּן כְּתָמִים. לְכַפָּרָה מְקַוִּים לֵילוֹת וְיָמִים. חַיֵּה עַמְּךָ מִתְעַנִּים וְצָמִים. זְכוֹר בְּרִית רִאשׁוֹנִים הַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים. קַיֵּם לִבְנֵיהֶם שְׁבוּעַת קְדוּמִים. וְיִמְלֹךְ מַלְכָּם לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים: ובדברי קדשך

לשבת חול המועד סוכות. חתום שם המחבר **יהודה.**

אֱלֹהֵיכֶם יָשִׁיב בְּשָׁלֵם סֻכּוֹ וּמְעוֹנָתוֹ. הָקֵם יָקִים דְּבִירוֹ וַחֲדַר מִטָּתוֹ. וָעֶד סֶלָה יַשְׁכֵּן שָׁם הוֹד שְׁכִינָתוֹ. דִּירַת סֻכָּה תִּהְיֶה לְצֵל לְשׁוֹמְרֵי סֻכָּתוֹ. הָעֵת יַעֲמִיד עַל אֶרֶץ אֲגֻדָּתוֹ. יִמְלוֹךְ עַל כָּל הָאָרֶץ הַבּוֹנֶה בַּשָּׁמַיִם מַעֲלָתוֹ. ובדברי קדשך.

לשבת ראש חודש. חתום שם המחבר **יהודה חזק.**

אֱלֹהֵיכֶם יַזְרִיחַ שִׁמְשׁוֹ. שִׁבְעָתַיִם בִּגְבוּרָתוֹ. הַיָּרֵחַ בְּהִתְחַדְּשׁוֹ. כַּשֶּׁמֶשׁ זְרִיחָתוֹ: וְהַחוֹדֶשׁ בְּהִתְקַדְּשׁוֹ. לְחַדֵּשׁ כַּפָּרָתוֹ: דַּת הַיּוֹם לְשַׁמְּשׁוֹ. חֲזוֹת קְדֻשַּׁת שְׁכִינָתוֹ: מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ. וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ: ובדברי קדשך.

לשבת בראשית. חתום שם המחבר **יהודה חזק.**

אֱלֹהֵיכֶם יַשְׂכִּיל עַבְדּוֹ. יִכּוֹן כִּסְאוֹ כְּמֵרֵאשִׁית. הָעִיר עַל תִּלָּהּ יִבְנֶה וְאַרְמוֹן יָשִׁית. וּמִזְבְּחוֹ יְרַפֵּא וּמְקוֹם נִסּוּךְ לְהָשִׁית. דְּרוֹר יִקְרָא לְעִבְרִיָּה הֱיוֹתָהּ חָפְשִׁית. הִנֵּה חָזָק וְעַמּוֹ קָמָיו יְפַצֵּץ הָרִישִׁית. יִמְלוֹךְ עַל עַם שׁוֹמֵר שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית: ובדברי קדשך.

לשבת חנוכה. חתום שם המחבר **יהודה חזק.**

אֱלֹהֵיכֶם יִשְׁלַח מְשִׁיחוֹ אֵזוֹר צֶדֶק וְהָאֱמוּנָה יַרְבִּיד. הָרֶשַׁע

יָמִית כְּשֵׁבֶט פִּיו אוֹיֵב יְאַבִּיד. וְעַל הַנִּסִּים הַלֵּל לִגְמוֹר צָעִיר מֵהַעֲבִיד. דֵּעָה חֲדָשָׁה יְחַדֵּשׁ הַטּוֹת אֹזֶן מֵהַכְבִּיר. הֲדַר חֶמְדַּת זְבוּל קֹדֶשׁ יְקוֹמֵם וְיַזְבִּיד. וְנָשִׁיר מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: ובדברי קדשך.

לשבת נחמו. חתום שם המחבר יהודה בר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יוֹסִיף יָדוֹ לְקַבֵּץ נְפוּצוֹתֵיכֶם. הָעֵת יָחִישׁ לֵאמֹר צְאוּ מֵאֲסוּרֵיכֶם. וּמַלְאַךְ בְּרִיתוֹ יִשְׁלַח לְהָשִׁיב לְבַבְכֶם. דַּרְכּוֹ פַּנּוּ וְהָיָה הֶעָקוֹב לְמִישׁוֹר וּלְעִירוֹ יְקַבֶּצְכֶם. הַשּׁוֹמְרִים שַׁבָּת בְּרִית הִיא בֵּינוֹ וּבֵינֵיכֶם. בָּרְכוּ שְׁמוֹ וְאַל תִּתְּנוּ דֳמִי לָכֶם. חַי זֵכֶר קָדְשׁוֹ נַחֲמוּ יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם כִּי אֲנִי הוּא מַלְכְּכֶם וְאֶמְלֹךְ עֲלֵיכֶם: ובדברי קדשך.

לשבת נשואין. חתום שם המחבר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְנוּ שָׂם כֵּס עֵילָמוֹ. מַלְאָכָיו רוּחוֹת רָז לֹא לָמוֹ. וְאַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ הוֹלָמוֹ. אוֹמְרִים בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. לָעַד יִמְלוֹךְ לְיוֹם קוּמוֹ. חֲזֵה צִיּוֹן גָּנַן בִּמְקוֹמוֹ. זֶה יִרְאוּ וְיֵדְעוּ כָּל יְקוּמוֹ. קִרְאוּ לִירוּשָׁלַיִם כִּסֵּא מְקוֹמוֹ: ובדברי קדשך.

לשבת ברית מילה.

אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי זוֹכֵר הַבְּרִית. הִנֵּה שׁוֹלֵחַ לִשְׁאֵרִית. אֶת נְתִיבַי בְּגַדֵּל כְּרִית. מְבַשֵּׂר טוֹב וְשָׁלוֹם בְּאַחֲרִית. יָגִיעוּ זֹאת כָּל כֹּרְתֵי בְרִית. אוֹמֵר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהַיִךְ וְהוֹרִית: ובדברי קדשך.

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ. אֵין כַּאדוֹנֵינוּ. אֵין כְּמַלְכֵּנוּ. אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: מִי כֵאלֹהֵינוּ. מִי כַאדוֹנֵינוּ. מִי כְמַלְכֵּנוּ. מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ: נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ: נוֹדֶה לַאדוֹנֵינוּ. נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ. נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ: בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ. בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ. בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ

אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ· אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ· אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטֹרֶת הַסַּמִּים:

פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת הַצֳּרִי וְהַצִּפֹּרֶן וְהַחֶלְבְּנָה וְהַלְּבוֹנָה· מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה: מוֹר וּקְצִיעָה שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה הַקֹּשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר· וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה· וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה· בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין· יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא· וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק: מֶלַח סְדוֹמִית רֹבַע (הַקָּב)· מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא: רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא וְאִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ· אִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר· הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף: בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה שֶׁשָּׁפִין בָּהּ אֶת הַצִּפֹּרֶן· כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה: יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין בּוֹ אֶת הַצִּפֹּרֶן· כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה: וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בָּעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד:

הַשִּׁיר שֶׁהַלְוִיִּם הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:

בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים, לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ

תֵּבֵל וְיוֹשְׁבֵי בָהּ: בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים, גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר־קָדְשׁוֹ: בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים, אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט: בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים, אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים, הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים, יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים, מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא· לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא· תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם: שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: אַל תִּקְרָא בָּנַיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי־שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה־נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית־יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגוֹרָלֵנוּ

כְּכָל הֲמוֹנָם · וַאֲנַחְנוּ כֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים
לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ
(נ״א וכסא כבודו) בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי
מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד (נ״א אַחֵר) · אֱמֶת
מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם
וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם
מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד:
עַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת
עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת
יִכָּרֵתוּן · לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל־בְּנֵי בָשָׂר
יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ · לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ ·
יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ
תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ ·
וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ · וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת־עוֹל
מַלְכוּתֶךָ · וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי
הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד:
כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר
וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ
אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

ואח״כ אומרין היום שבת קדש שבו היו הלוים אומרים במקדש מזמור
שיר ליום השבת וגו׳ תמצאהו לעיל דף כג , ואומרין ק״י

אז ביום השביעי נחת. יום השבת על כן ברכת:
ועל כל פועל תהלה ערוכה. חסידך בכל עת יברכוכה:
ברוך יי יוצר כלם. אלהים חיים ומלך עולם:
כי מעולם על עבדיך. רוב רחמיך וחסדיך:
ובמצרים החלות. להודיע כי מאד נעלית:
על כל אלהים בעשות בהם. שפטים גדלים ובאלהיהם
בבקעך ים סוף עמך ראו. יד הגדולה ויראו:
נהגת עמך לעשות לך. שם תפארת להראות גדלך:
ודברת עמם מן השמים. וגם העבים נטפו מים:
ידעת לכתם במדבר. בארץ ציה איש לא עבר:
תתה לעמך דגן שמים. ובעפר שאר ומצור מים:
תגרש גוים רבים עמים. יירשו ארצם ועמל לאמים:
בעבור ישמרו חקים ותורות. אמרות יי אמרות טהורות:
ויתיעדנו במרעה שמן. ומחלמיש צור פלגי שמן:
בנותם בנו עיר קדשך. ויפארו בית מקדשך:
ותאמר פה אשב לארך ימים צדה ברך אברך:
כי שם יזבחו זבחי צדק. אף כהניך ילבשו צדק:
ובית הלוי נעימות יזמרו. לך יתרועעו אף ישירו:
בית ישראל ויראי יי. יכבדו ויודו שמך יי.
הטיבות מאד לראשונים. כן תטיב גם לאחרונים:
יי תשיש נא עלינו. כאשר ששת על אבותינו:
אותנו להרבות ולהטיב. והודה לך לעולם כי תטיב:
יי תבנה עירך מהרה. כי עליה שמך נקרא:
וקרן דוד תצמיח בה. ותשכון לעולם יי בקרבה:
זבחי צדק שם נזבחה. וכימי קדם הערב מנחה:
וברך עמך באור פניך. כי חפצים לעשות רצונך:

וּבִרְצוֹנְךָ הַנַּעֲשֶׂה חֶפְצֵנוּ. הַבֵּט נָא עַמְּךָ כֻּלָּנוּ:
בְּהַרְתָּנוּ הֱיוֹת לְךָ לְעַם סְגֻלָּה. וְעַל עַמְּךָ בִּרְכָתֶךָ סֶּלָה:
וְתָמִיד נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. וּנְהַלֵּל לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ:
וּמִבִּרְכָתְךָ עַמְּךָ יְבוֹרָךְ. כִּי אֵת כָּל אֲשֶׁר תְּבָרֵךְ מְבוֹרָךְ:
וַאֲנִי בְּעוֹדִי אֲהַלְלָה בּוֹרְאִי. וַאֲבָרְכָה כָּל יְמֵי צְבָאִי:
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ לְעוֹלָם. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם:
כַּכָּתוּב בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. וַיֹּאמְרוּ כָל הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ: עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר לֶהֱוֵא שְׁמֵהּ דִּי אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן עָלְמָא וְעַד עָלְמָא דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא דִּי לֵהּ הִיא: וְנֶאֱמַר וַיֹּאמְרוּ הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל בָּנִי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה פְתַחְיָה קוּמוּ בָּרְכוּ אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם מִן הָעוֹלָם עַד הָעוֹלָם וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה: וְנֶאֱמַר בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ: וְנֶאֱמַר וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְיָ לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם:

שיר הכבוד

כשפותחין הארון הקדש לאנעים זמירות יש לומר ד' פסוקים אלו.
שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד:
מי זה מלך הכבוד ה' עזוז וגבור ה' גבור מלחמה:
שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:
מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה:

אַנְעִים זְמִירוֹת וְשִׁירִים אֶאֱרוֹג. כִּי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי תַעֲרוֹג:
נַפְשִׁי חָמְדָה בְּצֵל יָדֶיךָ. לָדַעַת כָּל רָז סוֹדֶךָ:
מִדֵּי דַבְּרִי בִּכְבוֹדֶךָ. הוֹמֶה לִבִּי אֶל דּוֹדֶיךָ:
עַל כֵּן אֲדַבֵּר בְּךָ נִכְבָּדוֹת. וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת:
אֲסַפְּרָה כְבוֹדְךָ וְלֹא רְאִיתִיךָ. אֲדַמְּךָ אֲכַנְּךָ וְלֹא יְדַעְתִּיךָ:
בְּיַד נְבִיאֶיךָ בְּסוֹד עֲבָדֶיךָ. דִּמִּיתָ הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ:
גְּדֻלָּתְךָ וּגְבוּרָתֶךָ. כִּנּוּ לְתוֹקֶף פְּעֻלָּתֶךָ:

דמו אותך ולא כפי ישך · וישוך לפי מעשיך:
המשילוך ברוב חזיונות · הנך אחד בכל דמיונות:
ויחזו בך זקנה ובחרות · ושער ראשך בשיבה ושחרות:
זקנה ביום דין ובחרות ביום קרב · כאיש מלחמות ידיו לו רב:
חבש כובע ישועה בראשו · הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו:
טללי אורות ראשו נמלא · וקוצותיו רסיסי לילה:
יתפאר בי כי חפץ בי · והוא יהיה לי לעטרת צבי:
כתם טהור פז דמות ראשו · וחק על מצח כבוד שם קדשו:
לחן ולכבוד צבי תפארה · אמתו לו עטרה עטרה:
מחלפות ראשו כבימי בחרות · קוצותיו תלתלים שחורות:
נוה הצדק צבי תפארתו · יעלה נא על ראש שמחתו:
סגלתו תהי בידו עטרת · וצניף מלוכה צבי תפארת:
עמוסים נשאם עטרת ענדם · מאשר יקרו בעיניו כבדם:
פארו עלי ופארי עליו · וקרוב אלי בקראי אליו:
צח ואדום ללבושו אדום · פורה בדרכו בבואו מאדום:
קשר תפלין הראה לענו · תמונת יי לנגד עיניו:
רוצה בעמו ענוים יפאר · יושב תהלות בם להתפאר:
ראש דברך אמת קורא מראש · דור ודור עם דורשך דרוש:
שית המון שירי נא עליך · ורנתי תקרב אליך:
תהלתי תהי לראשך עטרת · ותפלתי תכון קטורת:
תיקר שירת רש בעיניך · כשיר יושר על קרבניך:
ברכתי תעלה לראש משביר · מחולל ומוליד צדיק כביר:
ובברכתי תנענע לי ראש · ואותה קח לך כבשמים ראש:
יערב נא שיחי עליך · כי נפשי תערוג אליך:

ע"ס א"ב ובסוף חתום אליעזר ברבי נתן.

אֲפוּנֵי אֵימָיו בְּטַל חַיִּים לְטַלְלָה · שׁמְרֵי אִמְרָתוֹ עוֹלָם לְהַגְבִּילָה · בְּאוֹמֶר אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה: בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ חֲתוּמִים בְּקֶרֶץ · מְשׁוּתָּתִים מוֹסְדֵי תֵבֵל בְּלִי פֶרֶץ · חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ: גַּם בְּדַם בְּרִית מִשְׁלָחַי מִלְּהִנָּתֵן · בַּבּוֹר אֵין בּוֹ מַיִם אֲסִירֵיהֶם מִלְּתֵן · זֹאת אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲנִי נוֹתֵן: אֵל יְסַפּוּר בִּכְתוּב עַמִּים מֵחֶבְלוֹ · עַם זוּ רְשׁוּם בְּרִית לְעַלוֹ · כָּל הַכָּתוּב לַחַיִּים יֵאָמֶר לוֹ · קדוש:

דְּבַר קָדְשׁוֹ כִּזְכּוֹר לְזֶרַע חֲנִיכָיו · הִקְדִּים לְבַשְּׂרוֹ מְשָׁרְתָיו וּמְבוֹרָכָיו · מֵקִים דְּבַר עַבְדּוֹ וַעֲצַת מַלְאָכָיו: הֲלֹא לְפָנָיו צִוָּהוּ עָרְלָה לַעֲבוֹר · הוֹלִיד בְּטָהֳרָה יָדִיד וְיָחִיד וְנָבוֹר · חֲגוֹר חַרְבְּךָ עַל יָרֵךְ גִּבּוֹר: וְאָז נִפְקַד כְּנֶעֱקַד פְּרִי בִטְנוֹ · וְלִשְׁמוֹנָה חִתְּמוֹ וּבְדָמִים חִתְּנוֹ · וַיָּמָל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ: זְמוֹרָתוֹ חֲקוּקָה בְּכֵס אֵל אֵלִים · נוֹלַד מָהוּל וְתִחֲבֵב קְוֻצּוֹת תַּלְתַּלִּים · וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים: חֲנִיכָיו בְּבֹא שְׁפִי לָקוֹב · אָז רָאָה סְפוּנֵי חוֹל וּפָץ מָה אֶקֹּב · מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב: טָמוּן כְּחוֹל חוֹק נִדְרָשׁ וּמוּשְׁלָם · חוֹל גְּבוּל לַיָּם שָׂם חוֹק עוֹלָם · וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחוֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יוֹשְׁבֵי נוֹף חָדְלוּ בְּרִית עַם הֵן תָּוִי · זְמַן פְּקוּדָתָם לָצֵאת

לְחַדְוִי׃ אַךְ אֶת מַטֵּה לֵוִי׃ כַּאֲשֶׁר אִישׁ הָאֱלֹהִים בֵּרְכוֹ לַהֲלוֹם׃ וְנָבִיא קִלְּסוֹ לְכַל לְעוֹלָם׃ בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם׃ לֹא מָל בְּכוֹרוֹ וְנִתְבַּקֵּשׁ בִּמְעוֹנָהּ׃ לוּלֵי לָקְחָה הַצּוּר וְרִיזָה וּמְשׁוּנָה׃ וַתִּכְרֹת אֶת עָרְלַת בְּנָהּ׃ מִפֶּרֶךְ הַדְּבָרוֹתֶיךָ בְּכוֹשֶׁר הוֹרַיךָ תְּמִימֶיךָ׃ כְּנַרְתְּנוּ רֵיחַ דּוֹדֶיךָ וּסְמָדָרוּ כְרָמֶיךָ׃ וָאֶעֱבוֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת בְּדָמָיִךְ׃ נַפְשֵׁךְ הֶחֱיֵיתִי כָּל בְּכוֹר בְּמֶהְיִי׃ בְּתָוִיתִי עַל פִּתְחַיִךְ תָּיו תִּחְיִי׃ וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי׃ שְׂכַר שִׁעְבּוּד תּוֹרִים וּנְקֻדּוֹת הַכֶּסֶף׃ כְּגִין אֶבְרוֹתֶיהָ חֲרוּצֵי יְרַקְרַק לְחוֹסֶף׃ כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה בַכֶּסֶף׃ עֶלְיוֹן בַּבְּרִית לְשׁוֹן יָם הֶחֱרִים׃ וּמִקְרָא מָלֵא הֵן הֵן הַדְּבָרִים׃ לְגוֹזֵר יַם סוּף לִגְזָרִים׃ פַּסּוּ וְחָדְלוּ מִפְּנֵי טוֹרַח הַדֶּרֶךְ׃ מִלָּמוּל הוֹלְכֵי יְשִׁימוֹן עֲלֵי דֶרֶךְ׃ כָּל הָעָם הַיִּלּוֹדִים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ׃ צָלְחוּ יַרְדֵּן מִשָּׁרֵת וְעַם אֵל׃ צִוָּה לַעֲשׂוֹת חַרְבוֹת צוּרִים כְּהָאֵל׃ וְשׁוּב מוֹל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ קְצִין עָם כְּנִכְנַס לְמֶרְחַץ מוּשְׁלָל׃ פֶּן אֵין פָּתִיל וְלֹא רָאשֵׁי מוּכְלָל׃ חָנֵּנִי יְיָ כִּי אֻמְלַל׃ רוֹןְ שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְעַלּוֹתֶיךָ׃ וְאָמַר עֲלֵי חֲתִימַת בְּרִיתֶךָ׃ שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אִמְרָתֶךָ׃ שָׁר כִּי שְׁמִינִית שְׁמָמִית לִזְמוֹר׃ וְהִשְׁמִיעַ לְכָל תְּהִלָּתֶךָ

לֵאמֹר. לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר: תִּשְׁבִּי קַנָּא קָפַץ לִפְנֵי הָאֵל. קַנֹּא קִנֵּאתִי לְךָ מוֹשִׁיעַ וְגוֹאֵל. כִּי עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: אָכֵן כְּכֵן עָשָׂן שְׁתֵּי כִסְאוֹת. לוֹ וּלְבַעַל הַבְּרִית לֵישֵׁב וְלִרְאוֹת. לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת: לְרַפְּאתוֹ שְׁלֹשָׁה כִּסֵּא מְתֻקָּן לָכֵן. רָמַז בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לַהֲקִימְכֶם וּלְהַחֲיוֹתְכֶם. כְּהִגָּה אָנֹכִי שׁוֹלֵחַ לָכֶם: יָחִישׁ יָבֹא לִגְאֹל עַבְדּוֹ מִלַּעְכּוֹב. וָיו עֲבַטּוֹ לְעֵדוּת בְּיַעֲקֹב. וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב: עַמִּי בְּחִירִי מֵעַל שֻׁלְחָנִי נִדְחַק. אֲרַחֵם וְאֶזְכּוֹר בִּזְכוּת בְּרִית הוּחָק. וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק: זְרוּיִם לְאַרְבַּע כְּרוּיֵי בִּלְתֶּךָ וָכוֹר. אֶשְׁרוֹק וַאֲקַבֵּץ עוֹד לְבַל לְמִכּוֹר. וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר: בְּרִית שַׁבָּת וְתוֹרָה חִבְּרוּ לְהַתְאִים. בְּגִינָם נוֹסְדוּ הֲדוֹם וּגְבוֹהִים. בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים: בְּקוּם שְׁלָשְׁתָּן תִּגָּאֲלוּ עַמִּיתָי. שֹׁמְרֵי מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקֹּתַי וְתוֹרֹתָי. אַךְ אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתֹתָי: יָד וָשֵׁם אֶתֵּן לָכֶם בְּבֵיתִי. טוּב הַצָּפוּן אַשְׂבִּיעֲכֶם עַמִּי וְנַחֲלָתִי. בָּחֲרוּ בַּאֲשֶׁר חָפַצְתִּי וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי: גּוּפְשֵׁי עוֹנֶג וְשֹׁמְרֵי שַׁבָּת מְהוּלָיו. תְּנוּ עוֹז לֵאלֹהִים כְּגוֹדֶל מִפְעָלָיו. רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדוֹם רַגְלָיו. קָדוֹשׁ: הכל יודוך

בראשי הקרוים מרובע שם המחבר אליעזר.

אֲזוּרֵי אֵימָה בְּרוּאֵי יִרְאָה. אַמִּיצֵי כֹחַ כְּבוֹדוֹ לְנַשְּׂאָה. אֵימִים רֹעֲדִים וְעוֹבְדִים בְּיִרְאָה. אוֹמְרִים לְמַלְכָּם תְּהִלָּה נָאָה: וְעַמּוֹ כּוֹרְתֵי בְרִית. מְהַלְלִים לְזוֹכֵר הַבְּרִית: לְמֶלֶךְ הַמְהֻלָּל מִי לֹא יְהַדֵּר. לְמֶלֶךְ הַמְשֻׁבָּח מִי לֹא יְאַדֵּר. לְמֶלֶךְ הַקָּדוֹשׁ לְעַלֵּה וּלְהַדֵּר. לְסַלְסֵל וּלְפָאֵר שִׁבְחוֹ לְסַדֵּר: וְעַמּוֹ עַרְבִית וְשַׁחֲרִית. מְיַחֲדִים לְזוֹכֵר הַבְּרִית: יִתְגַּבְּרוּ יִתְנַבְּרוּ מְשָׁרְתֵי עֶלְיוֹן. יִתְנַשְּׂאוּ יִתְעַלּוּ בַּעֲלֵי זִהְיוֹן. יְפָאֲרוּ יְבָאֲרוּ לְהַלְלוֹ בְּצִבְיוֹן. יִשְּׂאוּ כִנּוֹר עֲלֵי הִגָּיוֹן: וְעַמּוֹ כְּטַל שְׁאֵרִית. מְפָאֲרִים לְזוֹכֵר הַבְּרִית: עִירֵי גְבוּרָה מִפַּעֲמֵי שְׁכִינָה. עוֹטְרֵי כְתָרִים לֵאלֹהֵי מְעוֹנָה. עֶלְיוֹן מְרַנְּנִים בְּגִילָה וְרִנָּה. עֹשִׂים מְלַאכְתָּם בְּאוֹמֶן אֱמוּנָה: וְאוֹם בַּת עִבְרִית. מְהַדֶּרֶת לְזוֹכֵר הַבְּרִית: זִמְרָה וּבְרָכָה שֶׁבַח וְהוֹדָאָה וְהַלֵּל. זִקֵּי חַשְׁמַלִּים פּוֹצְחִים לְמַלֵּל. זוֹהֲרֵי מַעְלָה מַכְתִּירִים לְכַלֵּל. זְהִירִים זְרִיזִים גָּדְלוֹ לְסַלֵּל: וְאוֹם נָאוָה שְׁחַרְחוֹרִית. מְשַׁבְּחִים לְזוֹכֵר הַבְּרִית: רֶכֶב אֱלֹהִים אַלְפֵי רִבֹּתָיִם. רוֹגְשִׁים קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ בְּמַחֲנָתָיִם. רוֹחֲשִׁים בָּרוּךְ בְּלִי עַצְלְתָּיִם. רוֹעֲשִׁים וּמְנִיעִים סִפֵּי אַמּוֹתָיִם: וְאוֹם חֲתוּמָה בִּבְרִית. מְבָרֶכֶת לְזוֹכֵר הַבְּרִית: והחיות.

ע"ס א"ב ונסוף חתום אליקים.

אוֹת בְּרִית שִׁלַּשְׁתִּי לְמַרְפֵּא עוֹלָם. בַּעֲנִינַת קֶשֶׁת לִזְוכֵּר בְּרִית עוֹלָם. גְּזֵירָה וְיוֹם נִיפֶּשׁ נִתַּן בִּגְבוּלָם. בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הוּא לְעֹלָם: דּוֹדַי בָּם. מְעוּטָּרִים בַּחוּרֵי בְּחוּנָי. הַמְסוּמָּנִים וּמְאֻתָּתִים לְהִנָּצֵל מֵרִשְׁפֵּי כְוִינָי. וְכָל רוֹאֵיהֶם יַכִּירוּם. מוּתְמָמִים לְפָנָי. כִּי הֵם זֶרַע בֵּרַךְ יְיָ: זוּבְּדוּ צוּרִים חֲמִשָּׁה לִבְרִית בְּשָׂרִים. חָצַב אָבוֹת שְׁנַיִם הֵמָּה הַיּוֹצְרִים. טְהוֹרָה שְׁלֹשָׁה וּבִן נוּן שְׁתַּיִם הֵרִים. וַיַּעַשׂ לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צוּרִים: יוּסַבּוּ צָרִים לַחֲרָבוֹת בָּמוֹ לְהִמּוֹל. כַּאֲשֶׁר מָלוּ בְּצוֹר שִׁלְשׁוֹם וּתְמוֹל. לָכֵן סִמָּכָם בְּצִוּוּי מְשָׁרֵת לָמוֹל. עֲשֵׂה לְךָ חַרְבוֹת צָרִים וְשׁוּב מֹל: מֵטִיב לְנַגֵּן אִישׁ הַבֵּינַיִם כְּפַלְחוֹ. נִזְדַּמְּנוּ חֲמִשְׁתָּן וְנַעֲשׂוּ אַחַת לְצַלְּחוֹ. סִלֵּק הַבַּרְזֶל עַצְמוֹ כְּזָכַר אוֹרְחוֹ. וַתִּטְבַּע הָאֶבֶן בְּמִצְחוֹ: עֵסֶק מִילָה שַׁבָּת דּוֹחָה עֲשִׂיָּתָהּ. פְּרִיעָתָהּ וּמְצִיצָתָהּ רְחִיצָתָהּ וְאִיסְפְּלָנִיתָהּ. צוֹרֶךְ מְלָאכָה שֶׁאִי אֶפְשָׁר מִבָּעֶרֶב לַעֲשׂוֹתָהּ. לְקָרְבָה אֶל הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ: קָנִיתָ קֶדֶם נַחֲלָתְךָ מִבֵּין חֲמוֹרִים. רְאוּתְךָ תְּבוּסַת דָּם בְּהַכּוֹתְךָ בְּכוֹרִים. שַׁדַּי תִּפְדֵּנוּ וְאוֹיְבֵינוּ תְּכַסֵּג. גְּזָרִים. כַּאֲשֶׁר שֵׁמַע לְמִצְרַיִם יָחִילוּ צָרִים: אֵל

יָקִים בְּחַסְדּוֹ נִיבוֹ שֵׁנִית לְמַלֹּאת · יָחִישׁ לְרַחֲמֵנוּ לְמַלְּטֵנוּ מִתְּלָאוֹת · כִּימֵי קֶדֶם יַרְאֵנוּ נִפְלָאוֹת · גּוֹאֲלֵנוּ קָדוֹשׁ ׀ שְׁמוֹ יְיָ צְבָאוֹת׃ עזרת וכו׳.

יוצר לשבת וראש חדש

ע״ס א״ב וכסוף חתום בנימן ·

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים אֱמֶת · וְתוֹרָתוֹ אֱמוּנַת אֱמֶת · אָמְנָם רֹאשׁ דְּבָרוֹ אֱמֶת · וְסוֹפוֹ מוֹכִיחַ עַל הָאֱמֶת · וּמַעֲמִיד יְסוֹד הָעוֹלָם עַל הַדִּין וְעַל הַשָּׁלוֹם וְעַל הָאֱמֶת׃ בְּן מִקַּדְמֵי קֶדֶם עַל עֲצַת תּוּשִׁיָּה · הֱיָתָה כְּתוּבָה בִּזְרוֹעוֹ הַנְּטוּיָה · כִּי לֹא נִבְרֵאת טַס וְזָהָב וְלֹא עוֹר בְּהֵמָה וְחַיָּה׃ גָּלַל אוֹפֶל וְחוֹשֶׁךְ מִפְּנֵי פְּקִיעַת הָאוֹר · כְּשֶׁר כִּי נִתְעַלָּה עַל כָּל גִּיהַ וּמָאוֹר · גְּנָזוֹ וְהֶאֱסִימוֹ לְעוֹסְקִים בְּתוֹרַת אוֹר׃ דּוֹק וָחֶלֶד צִוָּה כְּמֶלֶךְ עַל עֲבָדָיו · וְנִבְרְאוּ בְּבַת אַחַת כְּהַבְרִיעַ נָשִׂיא בְּתַלְמִידָיו · וְרַאֲיָה לַדָּבָר קוֹרֵא אֲנִי אֲלֵיהֶם יַעַמְדוּ יַחְדָּו׃ הִתְרַחֲבוּ לְאֵין דַּי רְקִיעֵי הוֹד ׀ דִּירָתוֹ · קָשְׁבוּ דַּיֵּיכֶם וְרָהוּ עַל אֲמִירָתוֹ · עַמּוּדֵי שָׁמַיִם יְרוֹפָפוּ וְיִתְמְהוּ מִגַּעֲרָתוֹ׃ וְאָז פִּלֵּג וְהֶחֱצָה שְׁעוּלִים הַמְּדוּדִים · מַחֲצִיתָם הִשִּׂיאוּ וְעָלָם לִכְבוּדִים · הֵם הַמַּיִם הַטְּהוֹרִים אֲשֶׁר לִזְרֹק עֲתִידִים׃ זָד יִתְרֹם וְצָוַח כְּבוֹדִי לִכְלִימָה עַל מֶה · אֶעֱלֶה עַל בָּמֳתֵי עָב

וְלַעֲמִיתִי אֲדָמָה׃ וַתְּלַהֲטֵהוּ אֵשׁ אֹכֶלֶת וְנִכְבָּשׁ הוּא הַהוֹמֶה׃ חִדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה בַּעֲצֵי פְרִי וּדְשָׁאִים׃ וְגָזַר עַל הָעֵץ לְמִינֵהוּ וְלֹא עַל הַדְּשָׁאִים׃ וְנָשְׂאוּ בְּעַצְמָן קַל וָחוֹמֶר וְיָצְאוּ מִינֵי דְשָׁאִים׃ טֶבַע שְׁנֵי מְאֹרוֹת בְּתַג וְדִיוֹקָן הַשָּׁוֶה׃ וּבְתַבְנִית יְצִיר כַּפַּיִם לָמוֹ תִּקֵּן וְשִׁוָּה׃ וְיָצָאת בַּחֲלוֹן אֶחָד לָמוֹ פָּקַד וְצִוָּה׃ יִסֵּר הַסַּהַר וְנִתְמַעֵט לִשְׁעָתוֹ׃ כִּי הִטִּיחַ כְּלַפָּיו וְלֹא בֶּן אֱמוּנַת עִתּוֹ׃ וְנִחֲמוֹ בְּתַנְחוּמֵי קוֹטֶן וְלֹא נִתְקָרְרָה דַעְתּוֹ׃ כּוֹפֶר עָלַי קֹדֶשׁ לָכֵן מַקְרִיבִין הֲמוֹנַי׃ בְּכָל רָאשֵׁי חֳדָשִׁים כְּדַת עִנְיָנַי׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַיְיָ׃ לְמֵדִים׃ מֵהֶם פִּרְחֵי שׁוֹשַׁנִּים׃ וְמַנִּים וְקִצִּים הֶדְשִׁים גַּם יְשָׁנִים׃ וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים׃ מַחֲזוֹר הַלְּבָנָה אֹתִיּוֹת מוֹדִיעוֹת׃ בְּשֵׁשׁ הָרִאשׁוֹנוֹת סְפוּרוֹתֶיהָ יְדוּעוֹת׃ בְּהוֹסִיפְךָ שְׁבִיעִית לַחַמָּה מַגִּיעוֹת׃ נוֹתָרוֹת שְׁתַּיִם׃ מִשִּׁטָּה רִאשׁוֹנָה׃ וּמִשְּׁנִיָּה לִשְׁלִישִׁית אַרְבָּעָה בֶּאֱמוּנָה׃ וְזַיִן וְעַיִן וְנוּן פְּשׁוּטָה מַכְרִיעוֹת לִכְלָנָה׃ סְחַיִּים הַשְּׁרִיץ שֶׁבַע מֵאוֹת מִינֵי טְהוֹרִים׃ וְכוֹשֶׁר עֲפִים לְאֵין חֵקֶר מִסְפָּרִים׃ וְעוֹפוֹת שְׁקָצִים אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים׃ עֵץ תּוֹצִיא אֲדָמָה חַיָּה וּבְהֵמָה׃ שֶׁקֶץ וָרֶמֶשׂ לְהַשְׁרִישׁ וּלְהַעֲצִימָה׃ וְרַחֲשָׁה יַבְחוּשִׁין וְכֻלָּם לְצוֹרֶךְ הַחַמָּה׃ פּוֹזֵז וּמְכַרְכֵּר לְכַמָּה שָׁנִים קְבוּעוֹת׃ שָׁאַל׃ לָמָּה נִבְרְאוּ שְׁטוּתִים וְטָוִיּוֹת וְצִרְעוֹת׃ הֱשִׁיבוֹ תִּצְטָרֵךְ לָמוֹ לְיוֹם בְּרִיחָה

לִתְשׁוּעוֹת: צִוּוּי פּוֹעַל כִּגְמַר וְשִׁכְלֵל · נַעֲשָׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ מִלֵּל · גִּבְּלוֹ וְהִנְשִׁימוֹ וְעֵזֶר לוֹ כִּלֵּל: קַלָּה כְּנִצְטַוָּה וְהִטָּהוּ לֵב הוּתָל · וְדָנוֹ בְּדִין סַנְהֶדְרִין כְּגֶבֶר נֶעְקָשׁ וְנִפְתָּל · לְקַיֵּם עָלָיו עִם עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל: רָשַׁם אַזְכָּרוֹת שֶׁלּוֹ שִׁבְעִים וְאֶחָד בְּפָרָשָׁה · מִבְּרֵאשִׁית וְעַד נוֹצַר וּמִשֶּׁנּוֹצַר וְעַד גֵּרְשָׁהּ · כְּנֶגֶד סַנְהֶדְרִין בַּעֲלֵי חֲקִירָה וּדְרִישָׁה: שְׁנַיִם חָטְאוּ וְנִתְחַיְּבוּ כַּתּוֹרָה · וְנָחָשׁ עִמָּם שֶׁלֹּא טָעַן כַּשּׁוּרָה · בִּמְקוֹם רַב וְתַלְמִיד הָרַב רָאוּי לְמוֹרָא: תָּר שְׁבִיעִי עֲלֵי יְצִיר כִּי נִתַּן לִמְהוּמָה · וְעָמַד כְּגִבּוֹר לְהָגֵן כַּחוֹמָה · וְחִנֵּן מוּל פְּנֵי מוֹחֵל וְשִׁכֵּךְ כַּעַס וְחֵימָה: פ׳ בְּכֵן · נֶפֶשׁ בּוֹ יוֹשֵׁב מְכוֹן פְּרוּסִים · נִחֲלוֹ לְעַמּוֹ אֲשֶׁר בְּצִלּוֹ חוֹסִים · מְשַׁבְּחִים לִשְׁמוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים · קָדוֹשׁ: הכל יודוך

אופן ע״ס א״ב מתולג

לְךָ אֵלִים אַלְפֵי אֲלָפִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ · לְךָ בְּרָקִים בְּרוּאֵי בְקָרִים אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ גּוֹעִים גְּדוּדֵי גְבוֹהִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ · לְךָ דּוֹבְבִים דְּמָמָה דַקָּה אוֹמְרִים בָּרוּךְ · לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ הוֹמִים הוֹמֵי הַמּוּלָּה אוֹמְרִים קָדוֹשׁ · לְךָ וִיעוּדִים וְעוּדֵי וָתִיקִים אוֹמְרִים בָּרוּךְ · לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ זוֹעֲקִים זַכֵּי זְבוּלִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ · לְךָ חָלִים חַיָּלֵי חַשְׁמַלִּים אוֹמְרִים בָּרוּךְ · לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְךָ טָסִים טַפְסְרֵי טְפוּחִים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ · לְךָ יִקְרָאוּן יְהוֹדוּן יְהוֹדוּן אוֹמְרִים בָּרוּךְ · לְךָ קְהִלּוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: והחיות

פ״ם א״ב ובסוף חתום מאיר בר׳ יצחק חזק בתורה ובמעשים טובים.

אמונתך אמתי רבה בסוד קדושים ׀ מתקדש׃
בהציבך ציון ישע בעמוד השחר המתחדש׃
גאולים יאמירוך ויאמרו מדי שבת וחודש׃
עדותיך נאמנו מאד לביתך נאוה קודש׃ דרך פרי
תואר תת כנר למאור׃ הלוך השמשות המנורות
כבו גבולי לתאור׃ וסמוך לבוקר אערוך ואצפה
לך נאור׃ כי עמך מקור חיים באורך נראה אור׃
זוהר מקום כבודך יראה לבהירך כפעלם׃ חלונות
מקטינות ומרחיבות כזה וכזה לעלם׃ טעם הוזך
יאמן צר ואור להתעלם׃ כי יי יהיה לך לאור
עולם׃ יוף מכלל דבירך ישב יסד שתיות׃ כס
ושם השלם ׀ מהשתמש בשתי אותיות׃ לעבדיך
שם הדש כחדשים וחדשה אותיות׃ רנו שמים
כי עשה יי הריעו תחתיות׃ מראש אמנה ולפנים
גליות משבים בהשחל׃ נקבה תסובב גבר פרק
שיר נחל׃ סוד ניהוג עלמות כעלמות תופפות
אחר חיל׃ עיר עדלנו ישועה ישית חומות וחל׃
פה פקידה בחנם העירה ברית ישנינו׃ צמח צדיק
קרב שנים תחדש ׀ שנינו׃ תהלוך מורא כמלך
ואדירים נטיל שנינו׃ אז ימלא רנה ושחוק פינו
ולשוננו׃ ברביצת פיך וספיר חקה הזק עזרתי׃

בְּרוֹשׁ תִּדְהָר וּתְאַשּׁוּר רְהִיטֵי בְּרוֹתַי חֲזָוָתִי · וּבְמַעַן שִׁיר מְטִיבִים כְּאָז בַּיָּם גָּזַרְתִּי · הַחֲזֵק מָגֵן וְצִנָּה וְקוּמָה בְּעֶזְרָתִי : עזרת

יוצר להפסקה ראשונה

מיוסד ע״פ א״ב ובסוף חתום מנחם ב״רבי מכיר.

אוֹר זָרוּעַ זוֹרֵהַ כְּבוֹדוֹ · אָצַר וְנָצַר לַאֲשֶׁר עֲבָדוֹ · אֲהֵבוֹ וְיֶהֱ טוֹב וְבָדוֹ : בֵּן בְּיוֹשְׁבֵי נְטָעִים וּגְדֵרָה מֵרֵאשִׁית · בְּטֶרֶם יָרָה פִּנָּה וּבָרָא שִׁית · מְצוּקֵי אֶרֶץ עֲלֵיהֶם תֵּבֵל הֵשִׁית : גִּלָּה סוֹדוֹ לִישָׁרָיו וְלִירֵאָיו · לָחוֹק מוֹעֲדָיו קְרֹא מִקְרָאָיו · בָּרוּךְ שֶׁחָלַק מֵחָכְמָתוֹ לִירֵאָיו : דְּמֵנִיחַ מְבוֹרָכָיו בְּיוֹם קָדְשׁוֹ · מְכַבְּדָהּ יְרוּשַּׁת עַם קְדוֹשׁוֹ · שְׁמוֹר שַׁבַּתּוֹ וּמוֹרָא מִקְדָּשׁוֹ · קָדוֹשׁ : הַעַת לַמֵּד חֶבֶר אֶת הָעָם · וְאִזֵּן וְתִקֵּן לִקְרוֹא בְּכָל פַּעַם · וְלִשְׁאוֹל וְלִדְרוֹשׁ בְּעִנְיַן טַעַם : הוֹסִיפוּ לֶקַח שֶׁבֶת תַּחְכְּמוֹנִים · וְהִתְקִינוּ לְהַקְדִּים שְׁלֹשִׁים נִמְנִים · לִהְיוֹת שׁוֹאֲלִים בְּהִלְכוֹת זְמַנִּים : וּבַשַּׁבָּת יוֹצְאִים שְׁלוּחִים בָּעֵדִים · עַל נִיסָן וְעַל תִּשְׁרֵי יָהוּ נוֹעָדִים · שֶׁבָּהֶם מְתַקְּנִים אֶת הַמּוֹעֲדִים : זִכְרוֹן סֵפֶר נִדְבָּרִים לְהִכָּתֵב וּלְהֵחָתֵם · הָאֱמֶת אִתָּם לְשַׁתֵּק חוֹלֵק וּלְסַתֵּם · מוֹעֲדֵי יְיָ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם אַתֶּם : חָכְמוּ לִקְבּוֹעַ

רִאשׁוֹן וּלְיַסְּדוֹ· בְּאַגְהֵז לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ· זֵכֶר לַדָּבָר הוּא לְבַדּוֹ וְלֹא בְּדוֹ: טוֹרֵד וְגוֹעֵר שׂוֹטֵן בְּאֵיתָן הַהוּא אֲצַל· בַּעֲבוּר אַדּוּ וְיַגִּיעוּ בְּגְהַז אֶל אָצַל· סָמַךְ לְמִקְרָא הֲלֹא זֶה אוּד מֻצָּל: יְסַפּוּ לְהַצִּיב צִיּוּנִים לָשׂוּם תַּמְרוּרִים· לֵיל הַלֵּל וְיָלֵל בְּשָׁוֶה נִגְרָרִים· יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל מַצּוֹת וּמְרוֹרִים: כּוֹנְנוּ יוֹם חִנּוּךְ וְיוֹם בִּכּוּר לְתָאוּר· בְּסִדְרָן וְחֶסְרִיקוֹ וְלֹא שְׁלֵמִין לְבָאוּר· כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר: לְאַרְבַּעַת וְמַנִּים צוֹרֵף רֶצֶף מִלָּסוּר· אַתְּ בֵּשׁ גַּר דַּק הַץ זֶה לָזֶה אָסוּר· מִפְּנֵי כִּפּוּר וַעֲרָבָה חוֹק וְזֶה מָסוּר: מַשְׂכִּילִים בְּשִׁמּוּר חֹדֶשׁ הָאָבִיב רִאשׁוֹנָה· וְחַג הָאָסִיף תְּקוּפַת הַשָּׁנָה כְּחֻקָּה יְשָׁנָה· מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה: נִמְסַר בְּיָדָם לְמַלְאוֹת וּלְהָסֵר פְּעָמִים· לִקְבּוֹעַ וְלִדְחוֹת וְלִפְשׁוֹט וּלְעַבֵּר מִטְעָמִים· כִּי הִיא חָכְמַתְכֶם וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים: סֵדֶר יְסוֹד עוֹלָם לְבָרְרָה וּלְלַבְּנָה· מוֹנִים אֱמוּנִים יוֹדְעֵי לָעִתִּים בִּינָה· תְּקוּפוֹת מִנִּיסָן לְחַמָּה וְשָׁנִים מִתִּשְׁרֵי לַלְּבָנָה: עֵרֶךְ פָּרָשִׁיּוֹת הוֹרוּ יְשִׁישֵׁי עִקָּרִים· שְׁתַּיִם לִפְנֵי מְגִלָּה וּשְׁתַּיִם לְאַחֲרֶיהָ קוֹרִים· לַעֲלוֹת זִכְרָהֶן כַּעֲשִׂיָּתָן לְעַם יְקָרִים: פּוֹתְחִין שַׁבָּת רִאשׁוֹנָה בִּשְׁקָלִים· וּבִשְׁנִיָּה

זָכוּר מְחִיַּת מְעֻקָּלִים מְקֻלְקָלִים· לְהַקְדִּים וּלְהַכְרִיעַ בֶּקַע לְמֵאָה זוּזִים קַלִּים: צִוּוּי פָּרָה בִּשְׁלִישִׁית לְהִתְרַגֵּל· וּבָרְבִיעִית פָּרָשַׁת הַחוֹדֶשׁ לְהִתְחַבֵּר עִם סֶגֶל· בְּזֵרוּז קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה לָרֶגֶל: קָבוּעַ אֲדָר הַסָּמוּךְ לְנִיסָן· וּבְדוּ סִימָן מְזֻמָּן וּמְחֻסָּן· לִסְמוֹךְ גְּאֻלָּה לִגְאֻלָּה בְּמִצְוֹת יִתְחַסָּן: רָאוּי לָבֹא בְּשַׁבָּת רֹאשׁ מִנְיָנוֹ· (וְקוֹרִין כְּיוֹמוֹ) וּבִשְׁמוֹנָה בּוֹ בְּפָרָשַׁת עִנְיָנוֹ· וּמַפְסִיקִין אַחַר מְגִלָּה זָטוּ סִימָנוֹ: שֵׁנִי חָל בּוֹ מַקְדִּימִין לְשֶׁעָבַר· וּמַפְסִיקִין לְשַׁבָּת הַבָּאָה וְסִימָן בּוֹ יְדֻבָּר· וְהַשָּׁלֹשׁ בְּשָׁלֹשׁ רְצוּפוֹת עִנְיָנָם יְחֻבָּר: תָּר לָבֹא בָּרְבִיעִי מַקְדִּימִין· וּמַפְסִיקִין לְשַׁבָּת הַבָּאָה מְסוֹרֶת דָּד מְסַיְּמִין· וְהַשָּׁלֹשׁ מְשֻׁלָּבוֹת זוּ אַחַר זוּ מַשְׁלִימִין: מְהֵי בוֹא בַּשִּׁשִּׁי שְׁתֵּי הַפְסָקוֹת יִהְיוּ· לְמָחָר וּלְאַחַר פּוּרִים בְּצִיּוּן וּבִיּוּ· וְהַשְּׁנִיּוֹת לְבַד כְּמִשְׁפָּטָן לְחַבֵּר יִבְעָיוּ: נְדִיבִים מַשְׁמִיעִים עַל הַשְּׁקָלִים מֵרֹאשׁ חוֹדֶשׁ· חֲדָשִׁים וְגַם יְשָׁנִים לִתְרוֹם רִאשׁוֹן בְּהִתְחַדֵּשׁ· מִצְוָה לְהָבִיא קָרְבָּן מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה בַּקּוֹדֶשׁ: בְּרִית עוֹלָם לְעַמּוֹ יִשְׁמְרֶנָּה וִיגַבִּירֶנָּה· בְּעִתָּהּ יָחִישׁ כָּל מוֹטָה יְנַתֵּק וִישַׁבְּרֶנָּה· יֵיטִיב צִיּוֹן וְיַחֲזִיר שָׁלֵם בְּרִנָּה: מָתַי לְהִתְרָאוֹת פָּנִים בַּקּוֹדֶשׁ יִקָּהֵלוּ·

כימי עולם מנחתם יובילו ויהללו· רנו שמחה ליעקב וצהלו: הנה צופות עיני למועדי עדני· ימים על ימים אחכה כסוד סודני· רנו שמים כי עשה יי: מנחיל המדת יום מימים· ברית שם בינו לבדולי מעמים· מי כמוך נורא חי העולמים קדוש: הכל יודוך

בק"ק פפ"ד ורוב קהלות אשכנז א"א לא אופן לא זולת.

אופן חתום בראשי החרוזים מנחם ברבי מכיר.

מלאכי צבאות בעלצון· מהן שנאן גדודיך· מאזרי זקות חלצון· מראה בזק כידודיך· נגידי פנים והיצון· נצוח עוז ידידיך· נועדים לשער קיצון· נועם שיר סודיך· ואני תפלתי לך יי עת רצון אלהים ברב חסדך: הלים חעים כלם· הרדים מבלי עקוב· חילים מזיעים בחלם· הלוצים חושים מלעקוב· מחשים וממללים בקולם· מבקיעים רקיעים לקוב· מזכירים תם בסלסולם· מברכים בשמו לנקוב· ואני אגיד לעולם· אזמרה לאלהי יעקב: ברוך זכרך אמתי· ברוך דברך וחותמך· רבבות המוני וכתי· רצוא ושוב בטעמך· בגבורה ולא בשתי· באים להקדיש שמך· יחד כל עתי· יצפור ירוע לרוממך· ואני אליך יי שועתי· ובבקר תפלתי תקדמך: מרצים כדורון מביא· מרננים

מְחַנְּנִים בְּקוֹלָם· מְכַסִּים פָּנִים לְהֵחָבִיא· מְפַחֵד מִסְתַּתֵּר וְנֶעֱלָם· כְּמוֹ חָזָה נָבִיא· כְּבוֹד גַּלְגַּלִּים וְאֶרְאֶלָּם· כְּרוּב נֶשֶׁר וְלָבִיא· וּבֶן אָדָם לְמוּלָם· וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ בִּי· וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יְדוֹדוּן בְּנֵי עֲלִיָּתִי· יַחְדָּו חֵיל מְשָׁרְתֶיךָ· יְדַמּוּ לְמוֹ תְהִלָּתִי· וִיהַלְלוּ אֵלֵי קְדֻשָּׁתֶךָ· רוֹעֲשִׁים אָז לְעֻמָּתִי· רַחֲמִים דְּרוֹשׁ וְחֶמְלָתֶךָ· רְווּי רְבוּי רִנָּתִי· רָצוֹן הֱיוֹת לִקְרָאתֶךָ: וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי· יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ: והחיות

נק"ק פפ"ד. ורוב קהלות אשכנז א"א לא אופן ולא זולת.
זולת. יע"ס א"ב ובסוף חתום מנחם ברבי מכיר.

אָחוֹר וָקֶדֶם צַרְתָּה· אָרְחִי וְרִבְעִי זֵרִיתָה· בִּלַּעְתִּי כִּמְעַט בְּצָרָתָה· לוּלֵי יְיָ עֶזְרָתָה: גְּאַלְתָּנִי מֵרֹאשׁ מִמִּסְתּוֹלְלִי· גָּדַעְתָּ שֵׁבֶט מִשְׁתּוֹלְלִי· דִּכִּיתָ תַּנִּין מְהַתְּלִי· הָיִיתָ עֶזְרָתָה לִּי: הַצִּיר הִגְבַּרְתּוֹ כְּאַרְיֵה· הוֹדַעְתּוֹ עַתָּה אֶהְיֶה· וּבְשִׁעְבּוּד מַלְכִיּוֹת אֶהְיֶה· וְעֵזֶר מִצָּרָיו תִּהְיֶה: זוּלָתְךָ בְּעָלוּנוּ אֲדֹנָי· זֵדִים עוֹדוּנִי מֵעֲדָנַי· חֲזִיר כִּרְסֵם מַעֲדָנַי· עֶזְרִי מֵעִם יְיָ: טוֹב לְכָל יְצוּרֶיךָ· טוֹב וּמֵטִיב לְמַאֲמִירֶיךָ· יַעֲרֹף טוּבְךָ כְּאָמְרֶךָ· כִּי בִי בְעֶזְרֶךָ: כּוֹרַתִּי בְּרִיתְךָ בְּנֵזֶר· כָּאֵזוֹר לְמָתְנַיִם אוֹזֵר· לְךָ הִדְבַּקְתָּם מִלְּהִנָּזֵר· הִנֵּה אֱלֹהִים עוֹזֵר: מְרִימֵי עוֹל לְיַסְּרָם

מְשׁוּכֵי בַחֲבָלִים לְאָסְרָם· נִרְתָּקִים בַּעֲבוֹתוֹת
שְׁזוּרָם· בִּטְחוּ בַיְיָ עֶזְרָם: סוֹקֵר בְּעֵינוֹ לִיצִירוֹ· סוֹב
כַּצְּבִי כַחֲזָרוֹ· עַד וְיָשָׁן מִנִּצְרוֹ· שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ:
פּוֹנֶה לַדָּל לִרְאוֹתוֹ· פֶּלֶל בַּהֲכִינוֹ לִקְרָאתוֹ· צַעֲקָתוֹ
יִשְׁמַע בְּקָרְאָתוֹ· מֶלֶךְ עוֹזֵר אוֹתוֹ: קָמִים כָּאֵפֶר
פּוּר· קְדוֹשִׁים הָעֲנֵד כְּנָזֶר· רַבֵּדם כְּשִׁלּוּשׁ זֵר· יְיָ
הֱיֵה עוֹזֵר: שׁוֹקְקָה נַפְשִׁי תּוֹהֵי· שׁוֹאֲלִים בְּחַסְדְּךָ
מִשְׁתָּהֵי· תֵּפֶן לְפָנוֹת מְבַלְהֵי· עָזְרֵנִי יְיָ אֱלֹהָי:
מְרוּדִים בְּעוּטֵי בַעַט· נַחֲרַת סוּסִים וְשַׁעַט·
מִתַּלְּעוֹת כְּפִירִים וְלַעַט· יַעְזְרוּ עֵזֶר מְעָט: בְּרִיתְךָ
עֲדִינָה כְּחֲשָׁה· בְּקָשֶׁה קָשָׁה כְּנְחֻשָׁה· יְקוֹד לֶהָבָה
הַכְּהִישָׁה· אֱיָלוּתִי לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה: מַהֵר יֶשְׁעֲךָ
תְּבַשְּׂרֵנִי· כֶּתֶם הָתֵם מְבַסְּרֵנִי· יְרוּשָׁלַיִם נְוֵךְ
הַחֲזִירֵנִי· תְּהִי יָדְךָ לְעָזְרֵנִי: חֶזְיוֹן צוֹפֶיךָ שִׁחַרְתִּיךָ·
קְרָאתִיךָ בְּשֵׁם בְּחַרְתִּיךָ· וּבִימִינִי תְּמַכְתִּיךָ
אֲזַרְתִּיךָ· אִמַּצְתִּיךָ אַף עֲזַרְתִּיךָ: אֱמוּנַת בְּרִית
הַנִּכְרָתָה· סַגֵּב בְּעֻזְּךָ כְּנֶהֱרָתָה· לְהָשִׁיב מִבָּשָׁן
וּמִפָּרָתָה· הָבָה לָנוּ עֶזְרָתָה: עזרת

מיוסד ע"פ א"ב אלא שבראש כל חרוז יקדים לו תיבת זכור.

זכור את אשר עשה· ויהי לבזו ולמשסה· וגזעו
יעקר בכעיסה· ביטה א׳ וחטאו ל׳ תשא· כי קהלך
עמה· בכל צרה ודריסה· גם בך לא חסה· ובעוות
הדליל עמוסה· בתוך אבן מעמסה: ק׳ אתה זוכר
נשכחים· זכור אום לך משבחים· וקדשה לך
מפציחים· קדוש: זכור דבר עתק בכל ערך·
על חמוקי ירך· לדורי מפרך· הקדים ויצא
בדרך· לזנב כל ברך· לדוש בגאות ולהדריך·
וכבודך צץ מחרך· בכל רוחב ואורך· ועמך
בטובך להארך: זכור זמורה שהשליך למעלה·
ואהוביך אץ להחללה· עשותם כמעי מפלה· הזק
לשיתם כלה· אותם להפילה· בהכנעה
ובהשפלה· טוב שומע תפלה· הפליתו בבהלה·
ואחריתו לקלקלה: זכור יהיר רשע· כי למאוד
פשע· והציק בן משעשע· כבד חטא ורשע·
ואזניו הכבד ועיניו השע· וליראתך לא שע·
למענך צדיק ונושע· חיש לנושעים ישע· עובר
על פשע: זכור מלולו למולך· ומאס בפעלך·
לבחורי קהלך· נא זכור יום זבולך· וישלם לו
משלך· גמול רע מחילך· סערהו בשצף עלך·

וְכָל פֶּה יְהַלְלֶךָּ · עַל פֶּלֶא מִפְעָלֶךָ: זְכוֹר עַמְּךָ
וְנַחֲלָתֶךָ · אֲשֶׁר הֵם אַהֲבָתֶךָ · וּמְקַוִּים לִישׁוּעָתֶךָ ·
פְּנֵה כִּתְהִלָּתֶךָ · וְרַחֵם עַל עֲדָתֶךָ · הַהוֹגִים בְּשַׁעֲשׁוּעַ
דָּתֶךָ · צַהֲלֵם בְּיִרְאָתֶךָ · וְתִטָּעֵם בְּקִרְיָתֶךָ · וְשָׁם
תְּצַמְצֵם שְׁכִינָתֶךָ: זְכוֹר קִרְיַת חָנָה · וַעֲדַת מִי
מָנָה · הַמְפוּזֶּרֶת בְּכָל פִּנָּה · רוֹמְמָה כַּחֲנִינָה ·
כִּי נָגְעָה עוֹנָהּ · וְעֵת לְחֶנְנָהּ · שַׁכֵּחַ שֵׁם עֲדִינָה · מִכָּל
צַד וּמִכָּל פִּנָּה · וְהַמַּלְכוּת לִבְעָלֶיהָ הָשֵׁב נָא:
תִּפְקוֹד עַתָּה בְּרַחֲמִים · וְתוֹפִיעַ מִמְּרוֹמִים ·
לְהוֹשִׁיעַ מְעוּטֵי עַמִּים · קָדוֹשׁ: הכל יודוך ·

אופן לפי מנהג פולין ·

אופן כְּבוֹדוֹ יִתְרוֹמָם כְּפִי כָּל הַנְּשָׁמָה . וַיַּשְׁמִיעַ לְמַקְדִּישָׁיו
הַמַּקְדִּישִׁים שְׁמוֹ בִּנְעִימָה . וְיִתְפָּאֵר לְהִתְרוֹמְמָה .
בְּמַעְלָה וּבְמַטָּה שׁוֹכֵן רוּמָה: והחיות

זולת · ... מיוסד ע"ס א"ב .

אַתָּה מָלֵא רַחֲמִים · בְּרַחֲמֶיךָ שַׂמַּח עֲגוּמִים ·
גְּאָלֵם כִּי הֵם יְתוֹמִים · דָּתְךָ בְּהִגָּיוֹן נוֹאֲמִים · הֵם
מוּבְדָּלִים מֵעַמִּים · וְאוֹתְךָ בְּהַתְמֵד מְרוֹמְמִים ·
זְכוֹר שְׁלֹשֶׁת קְדוּמִים · חֲפוֹף בְּבָנוֹי כְּמוֹ רָמִים:
טוֹב זְכוֹר יְדִידֶיךָ · יַחַד שַׂמְּחֵם כְּרוֹב חֲסָדֶיךָ · כִּי
הֵם עֲבָדֶיךָ · לְמוּדִים לְעָבְדֶךָ · מַהֵרָה קוֹמֵם נְגִידֶךָ ·
נַהֲלֵם בְּחוֹזֶק יָדֶךָ · סָמְכֵם בְּשֵׁם יִחוּדֶךָ · עַנְּדֵם

בִּמְאוֹרֶךָ: פָּרֹה תִפְרֶה מַזְכִּירֶיךָ· צוֹעֲקִים בְּכָל לֵב לְשַׁחֲרֶךָ· קַיֵּם עָלֵימוֹ דְּבָרֶיךָ· רַכְּצֵם בְּבֵית בְּחִירֶךָ· שׁוֹכְבֵם לַחֲדָרֶיךָ· שַׁכְּנֵם בְּעִירֶךָ· תִשְׁתַּבַּח בַּהֲדָרֶךָ· תְּפָדֵם כִּבְקְרִיעַת פֶּלֶג עֲדָרֶיךָ: עורת

קרובות· הש"ץ חוזר התפל' עד מלך עוזר ומושיע ומגן·

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים· וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים· אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים:

אַזְכִּיר סֶלָה זִכְרוֹן מַעֲשִׂים· כַּיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים· גָּחוֹן נָח מִבֵּין עֲכָסִים· דֵּרָאוֹנוֹ לְהַזְכִּיר לְרֶקֶב כְּעָסִים: הַהוֹתַ הֵנֵץ מִגַּלְגַּל וְדַרְדַּר· וּמִדּוֹר לְדוֹר גּוֹלְגַּל וְדוּרְדַּר· זֵכֶר עֲוֹן אֲבוֹתָיו הֻקְדַּר· חַטַּאת אִמּוֹ בְּלִי לְהֵעָדֵר: טָרַף אַף וַיְּשַׁחֵת רַחַם· יְחוּמָתוֹ מִקְּלוּט בְּהֵרָיוֹן יַחַם· כְּהוּפְקַד לְשָׁלִישׁוֹ בְּחֵט נוֹחַם· לְכַּט לְהִלָּחֵם בִּלּוּחֲמֵי לַחַם: מַהֲלַךְ אַרְבַּע מֵאוֹת פַּרְסָה· נָע וָנָד מִבְּמוֹרֶת לְפַרְסָה· סָע מִשֵּׂעִיר וְהִכְמִין פְּרוּסָה· עָיֵף וְיָגֵעַ מְבוּשָׁיו לְסַרְסָה: פּוֹעַל שְׂטִימַת בְּכוֹרָה לַעֲבוֹר· צְמִיתוּת צֹאן קָדָשִׁים לִמְכּוֹר· קִלּוֹנוֹ הוּחַרַט בְּעֵט לִזְכּוֹר· רֵאשִׁית גּוֹיִם לְגַלַּע כְּזָכוֹר: שַׁדַּי זָכַר לַיְלָה חוֹלֵק· שׁוֹרֶשׁ וָעָנָף בַּחֲלַקְלַק לְהַחֲלֵק· ס׳ תְּמוּר כִּי חֲשָׁלָיו הַמְלֵק· תָּבַע לְהִזָּכֵר מַעַשׂ עֲמָלֵק:

לָאַחֲרוֹנָה יִסְעוּ שֶׁבָּם שָׁלַט· כִּי הֶעָנָן מִטָּם פָּלַט·

פ׳ לְעֵת יְמָחֶה וְלֹא יוּמְלַט· יְגוֹנֵן עַם גָּנוֹן וּמוּפְלָט:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם: אתה גבור עד להחיות מתים·
יג״ס תשר״ק.
תְּמִימִים בְּעוֹדָם בְּסִין רְפוּדִים· שִׁבּוּץ עֲדִי עֲדָיִם אֲפוּדִים· רָצוּ שְׁלוֹל מַתַּן לַפִּידִים· קָפְצוּ יָדַיִם רָפוֹת בִּרְפִידִים: צוֹרֵר אֵסֶף כָּל אֲסַפְסוּף· פּוֹשֵׁעַ סְבִיבוֹת מַחֲנֵם אָסוּף· עֲלוֹת פְּעָמֵימוֹ מִמְּצוּלוֹת סוּף· סִבֵּר לְקָמְלָם כְּקָנֶה וָסוּף: נִדֵּד וַיָּעַף שָׁלֹשׁ פְּעָמִים· מְחֹוּר בְּנִינֵי הֲמִשָּׁה עֲמָמִים· לֵץ הֵבָה וּפְתִי הֶעֱמִים· כְּלַל לְהִתְיַחֵס נְדִיבֵי עַמִּים: יָהִיר לֵץ וְהֶעֱמִיד מְסִלָּה· טִכּוּס בַּחוּרֵי בְּזִמָּה סַלָּה· חַמּוּקֵי יְרֵכֵי בָּם לְפַסְּלָה· זֶרַע לְהַרְבִּיעַ וּלְהַתְעִיב סְגֻלָּה: וַיִּשְׁטוֹם שִׂטְמַת יְשִׁישׁוּ הַמַּחֲבָא· הֵחֵל לָבֹא מֵרֹאשׁ בַּמַּחֲבָא· דָּגַר שֵׁנִית בְּחֶרֶב לְהוּבָה· גָּשׁ בַּשְּׁלִישִׁי בַּעֲלִיל בְּחוֹבָה: בְּמָשְׁלוֹ שֶׁשְּׁבִי בְּאוּם מוֹשְׁלִים· בְּפֶרֶק עָמַד מְסוֹר נְשׁוּלִים· פ׳ אָמְרוּ לְכוּ וְנַכְחִיד נִכְשָׁלִים· אָז כְּמֵאָז זִנֵּב כָּל הַנֶּחֱשָׁלִים:
שׂוֹנְאֶיךָ הֵם יִלְבְּשׁוּ בוֹשֶׁת· כְּמוֹ בְּצַלְעִי שָׂמְחוּ כַּיַּבָּשֶׁת· פ׳ בַּעֲטוֹתְךָ עֲטֶרֶת עֲדָיֵי תִּלְבּוֹשֶׁת· לְהַגְשִׁים תְּהִי לְצוֹלַעַת תַּחְבּוֹשֶׁת· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:
ע״ס א״ת ב״ש ובסוף חתום יהודה.
אֲצִילֵי מְרֵעִי נֶגֶד שֵׂעִיר· תּוֹלְדוֹת אֵלֶּה בְּנֵי שֵׂעִיר·

בְּקַשָּׁם אָצוּ אִשֵּׁי לְהַבְעִיר· שְׁאוֹנָם הֶרְשׁוּ כְּשָׂדֶה עִיר: גּוֹי גָּדוֹל שֶׁלֹּא זָכַרְתָּ· רִשְׁיוֹנוֹתָיו לָמָּה אָז זָכַרְתָּ· הִגְלִים בְּלֹא הוֹן מָכַרְתָּ· קְדוֹשִׁים בַּזּוֹנָה וּבַיַּיִן הִמְכַּרְתָּ: הַזָּכָר לְעָרִים נָוֶה נֵאָרוּ· צָרִים אֲשֶׁר חוֹמוֹת עִרְעֲרוּ· וְעַד הַיְסוֹד עָרוּ עָרוּ· פִּימוֹ דִּבְּרוּ בְגֵיאוּת וּפָעֲרוּ: זֶה אֵין לְפָנֶיךָ שִׁכְחָה· עֶבְרָתָם שְׁמָרָה נֶצַח מִלְּשַׁכְּחָה· חָלַף לֹא יָדְעוּ עֲשׂוֹת נְכוֹחָה· סִפְרָם חָתוּם לְיוֹם תּוֹכֵחָה: טַעַם חוֹק כְּרֵת מוּכָח· נִזְכַּר כִּי לֹא תִשָּׁכַח: פ׳ יוֹם בּוֹא עִמָּם לְהִתְוַכַּח· מִכֵּן צִוִּיתָ לְעַמְּךָ לֹא תִשְׁכָּח:

יָקֹשׁ לֵץ לְחָרֵף צְבָאוֹת· הַחֲתוּמֵי בְרִית בְּצָבָא וָאוֹת· וְהוּפְקַד מִדָּה בְּמִדָּה לְתוֹצָאוֹת: פ׳ דַּעַת כִּי לְעֵת הַמְּצִיאוֹת· הוּא יִפָּקֵד בְּשֵׁם יְיָ צְבָאוֹת:

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא:

בְּלָשׁוֹן אֲשֶׁר הִזְכַּרְתָּ לְזוֹכְרֶךָ זָכוֹר· כּוֹ בְּלָשׁוֹן הִזְכִּירוּךָ נָא אַתָּה זָכוֹר· וְאִם הֵמָּה כְּאָדָם עָבְרוּ בְרִית מִלִּזְכּוֹר· אַתָּה יְיָ וְלֹא אִישׁ לָמָּה לֹא תִזְכּוֹר· בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי יֵשׁ לְךָ לִזְכּוֹר· אֲבָל תָּשׁוּחַ נַפְשִׁי עַד זָכוֹר תִּזְכּוֹר· וּמַה כֹּחִי כִּי אֲיַחֵל לְקֵץ זָכוֹר· וּמַה קִצִּי כִּי אַאֲרִיךְ נַפְשִׁי עַד שֶׁתִּזְכּוֹר· אִם לֹא

לְמַעֲנִי תִזְכּוֹר · לְמַעַנְךָ וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַיִם זְכוֹר · חוֹק
כִּי לֹא תִשָּׁכַח עֵדוּת זְכוֹר · וְאוֹמֵר אִם אֶשְׁכָּחֵךְ
עַתָּה לָהּ זְכוֹר · וְתִפְקוֹד וְתִזְכּוֹר · כְּאֵב צָר לַעֲכוֹר ·
פִּיהוּ לִסְכּוֹר · לָנוּעַ כַּשִּׁכּוֹר · וְעוֹד כַּל תִּמְכּוֹר ·
נְקוּבֵי בֵּן בְּכוֹר · י׳ נְבוֹרֵי בִּלְתֶּךָ זָכוֹר · וּפְאֵרְךָ
אֶזְכּוֹר · וַאֲרַצֶּךָ לִזְכּוֹר · בְּפָרָשַׁת זָכוֹר :

חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ:

שם המחבר אלעזר ברבי קליר חתום בראשי החרוזות.

אָץ קוֹצֵץ בֶּן קוֹצֵץ · קְצוּצַי לְקַצֵּץ · בְּדִבּוּר מְפוּצֵּץ ·
רְצוּצַי לְרַצֵּץ : לֵץ כְּבוֹא לְלוֹצֵץ · פְּלַץ וְנִתְלוֹצֵץ ·
כְּעֵץ מְחַצְּצִים לְחַצֵּץ · כְּנֵץ עַל צִפּוֹר לְנַצֵּץ : עָב
בָּקַע מֵרֹאשׁ · יְחִידִים מֶנּוּ גְרוֹשׁ · חָל וַיֵּלֶךְ וַיִּפְרוֹשׁ ·
וַיֵּשֶׁב עַל גַּבֵּי חֲרוֹשׁ : זְמַן וְהוּנְקַב לְרֹאשׁ · רֵאשִׁית
גּוֹיִם לָרַע לִדְרוֹשׁ · הֱיוֹת לְכָל מוֹגְדִים רֹאשׁ · וְצִפְעוֹ
תְּלוֹת בְּמִבְחַר בְּרוֹשׁ : רָץ וְהִקְרָה בַּדֶּרֶךְ · וְעֵיְפֵי
טַרְחוּת דֶּרֶךְ · וּפָץ לֹא זוּ הַדֶּרֶךְ · תָּעוּ בַמִּדְבָּר
בִּישִׁימוֹן דָּרֶךְ : כְּנָחָשׁ עֲלֵי דֶרֶךְ · שָׁלַח יָד בַּחֲמוּקֵי
יָרֵךְ · וְעַל כָּל רֹאשׁ דֶּרֶךְ · זִנֵּב כָּל עוֹבְרֵי דֶרֶךְ :
יָעֵף וְעָף וְחָשׁ · וּמֵחוֹר פֶּתֶן רָחַשׁ · וְנוֹדַע כִּי הוּחָשׁ ·
מִשּׁוֹרֶשׁ נָחָשׁ : רָגַשׁ וְלָחַשׁ · וְעֵת לֵידָתוֹ נִחַשׁ ·
וּבִשְׂפָתָיו הוּכְחַשׁ · וּבְהַלְּשׁ נֶחֱלַשׁ וְלֹא חָשׁ :

בִּכְשָׁפָיו הִלְלוֹ· וּבִקְסָמָיו חִלְּלוֹ· יוֹם הֶעֱמִיד וְהִלְלוֹ· שֶׁמֶשׁ הַדְּמִים וְזִלְזְלוֹ: יָגַע וְלֹא הוּנַּח לוֹ· וְלַחֲרָפוֹת נִחֲלוֹ· עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ הֶחֱזִילוֹ· לְהִמָּחוֹת הוּא וְכָל חֵילוֹ: קָט וְשֵׁן חָרַק· וְנֶאָצוֹת שָׂרַק· וְמוֹרָה בְּאַפּוֹ הֵרַק· וְחַרְבּוֹ הִבְרַק: לַמִּילָה פֵּרַק· וּכְלַפֵּי מַעְלָה זָרַק· וּלְשֵׁם שֶׁמֶן תּוּרַק· בְּעֲוּוּת יָרוֹק יָרַק: יָהּ אֶשְׁכּוֹל הַכּוֹפֶר· צָו אֵל מְשׁוּל עוֹפֶר· זִכְרוֹן מִשְׁלֵי אֵפֶר· כְּתוֹב זֹאת זִכָּרוֹן כַּסֵּפֶר: רוֹשֵׁם כָּזֶה סֵפֶר· כַּתּוֹרָה וּבַנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים לְהֶחָפֵר· לְהִמָּחוֹת מִסֵּפֶר· וְלֹא יִכָּתֵב עִם כָּל הַכָּתוּב לַחַיִּים כַּסֵּפֶר:

אֵל נָא· לְעוֹלָם תּוּעֲרָץ· וּלְעוֹלָם תּוּקְדָּשׁ· וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים· תִּמְלוֹךְ וְתִתְנַשֵּׂא· הָאֵל מֶלֶךְ נוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ· כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים· מַלְכוּתוֹ נֶצַח· נוֹרְאוֹתָיו שִׂיחוּ· סַפְּרוּ עֻזּוֹ פָּאֲרוּהוּ צְבָאָיו· קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ· רוֹן שִׁיר וָשֶׁבַח· תּוֹקֶף תְּהִלּוֹת תִּפְאַרְתּוֹ:

וּבְכֵן זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק:

פ"וק וּמַה שְּׁמוֹ וְזִכְרוֹ· וְגַמַּח זִכּוּרוֹ· מִלְּהִזָּכְרוֹ· בְּזִכְרוֹן קָדוֹשׁ:

פ"וק יַעַן אֲשֶׁר לֹא זָכַר· וְנֶחֱשַׁב בַּנֵּכָר· מִלְּהִזָּכֵר· בְּזִכְרוֹן קָדוֹשׁ:

ע"ס אב"ג כג"ד גר"ה·

זָכוֹר אִישׁ אֲשֶׁר הִגִּיעַ אָב לְלֹא עִתּוֹ· בִּרְצוֹחַ וְגָנוֹב וְנָאוֹף בְּעִתּוֹ· גָּרַע חָמֵשׁ שָׁנִים מִמְּחִיָּתוֹ: זָכוֹר

כּוֹזֶה עַל גְּמִילוּת חֶסֶד׃ גּוֹעֵל אָח עָשׂ לִזְקֵנוֹ הֶחָסֵד׃
דּוֹמֶה לַמָּס מֵרֵעֵהוּ חָסֶד׃ זָכוֹר גִּלָּה עֶרְוַת מְצוּאַת
שָׂדֶה׃ דָּם שָׁפַךְ בְּבוֹאוֹ מִן הַשָּׂדֶה׃ הָפַךְ לֵב אָב שָׁת
כַּשָּׂדֶה׃ זָכוֹר דָּחוּי בְּאוֹזֶן הָעֲרֵלָה׃ הַכּוֹזֶה בְּכוֹרָה׃
בְּכוֹס הַתַּרְעֵלָה׃ וּפָרַק מִמֶּנּוּ עוֹל וּמָשַׁךְ לוֹ עָרְלָה׃
זָכוֹר הֲפַכְפַּךְ דֶּרֶךְ אִישׁ וָזָר׃ וְהִכְהָה מְאוֹר אָב
כַּעֲשַׁן עֲבוֹדַת זָר׃ וָמַם בְּלֵב הֱיוֹת לְאָח לְאַכְזָר׃
זָכוֹר וְנִתְעוֹלֵל לְרֶבַע כְּאִשָּׁה׃ וְדוֹן לִבּוֹ הִשִּׁיאוֹ
בָּאִשָּׁה׃ הַתּוֹ גִּבּוֹרָיו לִהְיוֹת כְּלֵב אִשָּׁה׃ זָכוֹר זֶרַע
מְרֵעִים נִתְעָב וְנֶאֱלָח׃ חָלַק לְהַשְׁחִית וְלוֹמַר הֶאָח׃
טְמָנוּ גֵאִים פַּח לְחַבֵּל אָח׃ זָכוֹר חָנַט מִמֶּנּוּ עֲמָלֵקִי׃
טָס כְּיֶלֶק לְאַבֵּד חֶלְקִי׃ יָרוֹעַ כַּבִּירִים לְעֵין כָּל
לְלוֹקְקִי׃ זָכוֹר טָפַשׁ מֵהַעֲרִימָה׃ יָרַד וְכִתֵּת עַמִּי
עַד חָרְמָה׃ כְּמוֹ כֵן חַיָּב לְהַחֲרִימָה׃ זָכוֹר יוֹשֵׁב
נֶגֶב בְּלִי עוֹל כַּעֲרָד׃ כְּסוּת וְלָשׁוֹן שִׁנָּה הֱיוֹת מֶלֶךְ
עֲרָד׃ לִשְׁבּוֹת שְׁבִי מָרַד וְחָרַד׃ זָכוֹר כְּסִיל שׁוֹנֶה
בְּאִוַּלְתּוֹ׃ לְתַעֲרוּבַת מִדְיָן כַּעֲלוּתוֹ׃ מִהֵר יְרַבֶּשֶׁת
וְגִלָּה נַבְלוּתוֹ׃ זָכוֹר לְקַעֲקֵעַ בִּצָּתוֹ מִשּׁוֹרֶשׁ׃
מִלַּעֲזוֹב לוֹ עָנָף וְגַם שׁוֹרֶשׁ׃ נֶעֱנַשׁ קִישִׁי כִּי הִשְׁאִיר
לוֹ שׁוֹרֶשׁ׃ זָכוֹר מַעֲשֵׂה אֲגַג מְעֲדַנּוֹת׃ נָשִׁים
כְּשִׁכְּלָה חַרְבּוֹ לְעַנּוֹת׃ סוֹרֵס שְׁאֵרוֹ לְשִׁסּוּף יְעָנוֹת׃

זָכוֹר נָגִיד לְחָמְלוֹ הַסְּכִּים · סָר מִמְּלוּכָה מִבֵּין נְסִיכִים · עוֹלֵל הַנּוֹתָר עָמַד לְשַׁכִּים : זָכוֹר סִבֵּב צִקְלַג וָנֶגֶב · עֲמָלֵק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב · פִּגְרוֹ טוֹב רוֹאִי מְנַשֵּׁף בְּעָגֶב : זָכוֹר עָרִיץ בְּעַמּוֹנִים נֶחְבָּא · פֶּרֶץ כַּרְמֵי עֵין גֶּדִי כְּהוּבָא · צוֹרְבוּ אִישׁ בְּאָחִיו בְּחֶרֶב לְהוּבָה : זָכוֹר פְּלֵטִים אֲשֶׁר בְּאַף הִסְעִיר · צְבָאַי בְּלֶכְתָּם אֶל הַר שֵׂעִיר · קִנֵּא לִנְקוֹם עֲיָרוֹת שֵׂעִיר : זָכוֹר צָג בְּפֶרֶק לְהַסְגִּיר שְׂרִידַי · קָם בְּרֹאשׁ דְּרָכִים לִסְעוֹד אֶת רוֹדַי · רָדַף וּמָסַר בְּיָדָם פְּרוּדֵי רְפוּדַי : זָכוֹר קָפַץ לְשַׁעַר הַשָּׁמַיִם · רָעַשׁ וְשָׁאַג מִי לִי בַּשָּׁמַיִם · שָׁלַט וַיִּגְדַּל עַד לַשָּׁמַיִם : זָכוֹר רָד אֶל חָנֵף לְהַחֲנִיף מַמְלֶכֶת · שִׁמְשַׁי אֲשֶׁר שִׁמְעוֹ מְאַמֶּשֶׁת וְהוֹלֶכֶת · תַּמָּה הִלְשִׁין לְרַפּוֹתָהּ מִמְּלָאכֶת : זָכוֹר שָׁקַל אֲלָפִים עֲשָׂרָה · שְׁתִילִים מֵאָה הֶחֱנִיט לִסְבָרָה · שֵׁעֵר מֵהֶם עֲשָׂרָה לִשְׂרֵרָה : זָכוֹר תָּבַע לְהָפֵר חֲמִשִּׁים · תְּמִימָה קָצַב לְכַלּוֹת חֲמִשִּׁים · תַּכְלִית שִׁבְעִים נִתְלָה עַל חֲמִשִּׁים :

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ :

סילוק אֱלֹהִים אַל דֳּמִי לָךְ · כְּקוֹל מַיִם רַבִּים נִשְׁמַע קוֹלָךְ · מַשְׁמִיעַ וּמְצַוֶּה לְעַמְּךָ בְּקִנְיַן פָּעֳלָךְ · זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ · אֲשֶׁר קָרְךָ וַיְזַנֵּב בְּחַשִּׁילָךְ · וְהָיָה

כַּהֲנִיחַ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לָךְ· תִּמְחֶה זִכְרוֹ מִכָּל גְּבוּלָךְ· וְהֵם יָשִׁיבוּ וְיֹאמְרוּ לָךְ· וּמִשֶּׁלָּךְ עוֹד יִתְּנוּ לָךְ· אָנָּא הָקֵם אֶת דְּבַר מִלּוּלָךְ· עַד שֶׁאַתָּה מְצַוֵּנוּ הִזָּכֵר לָךְ· אַתָּה זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשׂוּ לָךְ· זְכוֹר יְיָ אֶת יוֹם זְבוּלָךְ· הַמִּתְגָּאִים וְנוֹאֲמִים פֹּה מַה לָּךְ· הַשּׁוֹלְחִים זְמוֹרוֹת בְּאַף לְחַלְּלָךְ· זְכוֹר כִּסֵּא כְּבוֹד גָּדְלָךְ· אֲשֶׁר מִגְּרוּ וְנִאֲצוּ לְמוּלָךְ· וְשִׁלְּחוּ בָאֵשׁ הֵיכָלָךְ· וַיַּשִּׁימוּ כָּל גְּבוּלָךְ· וְשִׁדְּדוּ וְנִתְּקוּ יְרִיעוֹת אָהֳלָךְ· אֲשֶׁר צִוִּיתָה לֹא יָבֹאוּ בַּקָּהָל לָךְ· אָמְרוּ לְכוּ וְנַכְחִידֵם מִגּוֹי בִּגְלָלָךְ· וְלֹא יִזָּכֵר שֵׁם הִלּוּלָךְ· עָלֶיךָ יַעֲזוֹב חֵילָךְ· וְיוֹתֵר מֵאֲשֶׁר עָשׂוּ לָנוּ עָשׂוּ לָךְ· אִתָּנוּ בַּמִּדְבָּר נִלְחָמוּ· וְאִתָּךְ בַּיִּשּׁוּב נִתְלַחֲמוּ: אִתָּנוּ חוּץ לַמַּחֲנֶה הָמוּ· וְאִתָּךְ בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה נָהָמוּ· אִתָּנוּ פְּלִיטֵי עָנָן זָמָמוּ· וְאִתָּךְ כַּפּוֹרֶת עָנָן גָּמָמוּ· אִתָּנוּ לַחֲשׁוּלֵי עָב דִּמּוּ· וְאִתָּךְ עֲלוֹת עַל בָּמֳתֵי עָב דָּמָמוּ· אִתָּנוּ חוּץ מִמְּחִיצָה קָמוּ· וְאִתָּךְ לִפְנַי וְלִפְנִים קִדְּמוּ· אִתָּנוּ בְּרָחוֹק מָקוֹם אִשְּׁמוּ· וְאִתָּךְ בְּקֶרֶב מְקוֹמְךָ שִׁמְמוּ· אִתָּנוּ חוּץ מִישִׁיבָתֵנוּ דָּמוּ· וְאִתָּךְ בִּמְכוֹן שִׁבְתְּךָ דִּמּוּ· אִתָּנוּ אוֹת בְּרִית מִשְּׁאֵר הֵרִימוּ· וְאִתָּךְ עֲשֶׂרֶת אַבִּירֵי בְּרִית הֶחֱרִימוּ· אִתָּנוּ בְּרוּם יְדֵי עָנָיו הֶחְרְמוּ· וְאִתָּךְ

תְּלוּת יַד לְמוֹלְךָ הֵרִימוּ· אִתָּנוּ נִתְיַעֲצוּ וְסוֹד הֶעֱרִימוּ· וְאוֹתְךָ כְּרוּבֵי סוֹדְךָ לַחֲרָפוֹת הִגְרִימוּ: וְאַתָּה יְיָ לְעוֹלָם תֵּשֵׁב· וְהוּא נֶגְדְּךָ בְּמַטָּה יוֹשֵׁב· תָּפוּשׂ מִדְבָּר וְכָל הַיִּשּׁוּב· אֲנִי וְאַפְסִי עוֹד בְּלֵב מִתְחַשֵּׁב· אִם לֹא עַתָּה תָקוּם וְתַקְשֵׁב· בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה קִימוֹת נְקָמוֹת לְחַשֵּׁב· בְּפַחַד וָפַחַת וָפַח לִפְקֹד עַל הַיּוֹשֵׁב· וְאִם אֵין כַּגֵּר תֵּחָשֵׁב· וְכָל הַמּוֹנֶה וְסוֹפֵר וְחוֹשֵׁב· קֵץ הַפְּלָאוֹת לְהָכִין וּלְחַשֵּׁב· נָשְׁתָה גְבוּרָתוֹ מִמְּחַשֵּׁב· וְלֹא יִמְצָא מַעֲנֶה לְהָשֵׁב· וַיֶּחֱשֶׁה דוּמִיָּה מֵהַקְשֵׁב· וּבֶאֱמוּנָה כְּסָלָיו יְיַשֵּׁב· וְזֹאת עַל לִבּוֹ יָשֵׁב· וַיֹּאמַר עַד יַשְׁקִיף וְיֵרֶא וְיַקְשֵׁב: וְנֶחֱשַׁבְתִּי כְּעֵד זוֹמֵם· כָּל הַיּוֹם מְדַמֵּם· וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה מְאֹד וּמִשְׁתּוֹמֵם· וְאַתָּה יְיָ עַד מָתַי רוֹאֶה וְדוֹמֵם· זְכוֹר בֵּית מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם· כָּל עוֹבֵר עָלָיו מִשְׁתּוֹמֵם· מָתַי תִּתְנַשֵּׂא וְתִתְרוֹמֵם· וְזֶה אוֹמֵר פִּיךָ קוֹמֵם· בְּשָׁלֹשׁ עִתּוֹת עֲמָלֵק לְהָמֵם· בְּשָׁלֹשׁ מִיתוֹת זָכְרָם לְהַדְמֵם· בִּשְׁלֹשֶׁת יְמֵי אֲפֵילָה נָגְהָם לְהַעֲמֵם· בְּשִׁבְעָה יְמֵי עֶבְרָה לְהַרְשִׁימֵם· בַּעֲשֶׂרֶת מִינֵי שְׁמַד לְהַאֲשִׁימֵם: וּכְמוֹ מֵעֲשָׂרָה דְּבָרִים עִכְּבוּ עַם מֵעֲנוֹת· וּמִשֶּׁבַע מִצְוֹת הַמְּיֻשָּׁנוֹת· כֵּן בְּעֶשֶׂר וְשֶׁבַע יוּשְׂכָּרוּ לְעַנּוֹת·

וּבַת קוֹל תֵּצֵא מִמְּעוֹנוֹת · וּתְפוֹצֵץ בְּכָל הַמַּחֲנוֹת · זִכְרוֹן דְּבָרִים לְהַגִּיד וְלַעֲנוֹת · אַל תִּזְכְּרוּ רִאשֹׁנוֹת · כִּינוּ בָא יְשׁוּעוֹת אַחֲרוֹנוֹת · וְהַזְכִּירוּ זֵכֶר רְנָנוֹת · עֲמָלֵק אֲשֶׁר בָּא וְעִוֵּת מַחֲנוֹת · וְהִקֵּר אֶתְכֶם כִּפְנֵי בָנוֹת · וַיֵּצֵא לוֹ שֵׁם בְּכָל הַמְּדִינוֹת · רְאוּ עַתָּה זֹאת לְהִתְבּוֹנֵן · אֵיךְ נִמְחָה כְּחֶתֶף בְּכָל פִּנּוֹת · וּצְבָא הַמָּרוֹם אֲשֶׁר בִּמְעוֹנוֹת · אֲשֶׁר הוּסְמַךְ עֲלֵיהֶם בְּמַשְׁעֵנוֹת · יִפְקֹד עֲלֵיהֶם אֶת הָעֲוֹנוֹת · לְרוֹב יָמִים לְהִמָּנוֹת · לַחֲשֹׁב לָהֶם חֶשְׁבּוֹנוֹת · לְהַפִּילָם לְתוֹפֶת הַדְּרָאוֹנוֹת · וְהָמוֹן לְאֻמִּים וְכָל הַלְּשׁוֹנוֹת · עַל עוֹזֵר וְעָזוּר יִשְׂאוּ קִינוֹת · וְכָשַׁל עוֹזֵר וְנָפַל עָזוּר מִקּוֹנְנוֹת: וְיֵדַע כָּל פּוֹעֵל כִּי לֹא שָׁכַחְתָּ · וְיָבִין כָּל יְצוּר כִּי שְׁמָם שָׁכַחְתָּ · וְשֵׂעִיר וְשָׂרָיו אָז וִכַּחְתָּ · וַעֲמָלֵק וְטַפְסְרָיו הוֹכַחְתָּ · וְאִתָּם בַּמִּשְׁפָּט נִתְוַכַּחְתָּ · וְיִזָּכְרוּ עִם אֲשֶׁר זָכַרְתָּ · כִּי לְטוֹבָה אוֹתָם הִזְכַּרְתָּ · וּבְזִכְרוֹן טוֹב אִתָּם נִזְכַּרְתָּ: י׳ וְהַמַּזְכִּירִים אֶת יְיָ · יֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל יְיָ · וְיֹאמְרוּ גְּאוּלֵי יְיָ · כֵּן יֹאבְדוּ כָּל אוֹיְבֶיךָ יְיָ · וְהָעוֹמְדִים בְּבֵית יְיָ · וְהַבּוֹטְחִים בַּיְיָ · וְהַשְּׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ · יֶחֱזוּ בְּנוֹעַם יְיָ · וְיַגִּידוּ כִּי אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ · כִּי אֵל רַחוּם יְיָ · אַשְׁרֵי כָּל יְרֵא יְיָ · טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ · טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ · רַנְּנוּ צַדִּיקִים

בַּיְיָ׃ קוֹל אֹמְרִים הוֹדוּ אֶת יְיָ׃ כִּי הֵם זֶרַע בֵּרַךְ יְיָ׃
זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ׃ כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ׃ בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ׃
שׂוֹשׂ אָשִׂישׂ בַּיְיָ׃ ע״כ וְאִם כָּל הַמּוֹעֲדִים יִהְיוּ בְּטֵלִים
יְמֵי הַפּוּרִים לֹא נִבְטָלִים׃ וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִנְּטָלִים׃
וְיִוָּזְכָרוּ לָעַד גְּאוּלִים׃ לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחַת גִּילִים׃
מִפְּעֲלוֹת אֱלֹהִים מְגַלִּים׃ וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתָיו מַגְדִּילִים׃
וְשָׁרִים כְּחוֹלְלִים׃ בַּעֲשֶׂרֶת מִינֵי עָשׂוֹר מְסַלְסְלִים׃
בְּכִנּוֹרוֹת וּבִנְבָלִים׃ בַּעֲשֶׂרֶת מִינֵי הַלֵּל מְהַלְּלִים׃
בַּעֲשֶׂרֶת לְשׁוֹנוֹת שִׂמְחָה צוֹהֲלִים׃ וְשַׂרְפֵי הַקֹּדֶשׁ
הַמְעֻלִּים׃ כְּתַלְמִיד לָרַב יִהְיוּ לָמוֹ שׁוֹאֲלִים׃ מַה פָּעַל
אֵל אֵלִים׃ כִּי אֵלֶּה יִהְיוּ מִבִּפְנִים׃ וְאֵלֶּה מִלִּפְנֵיהֶם
מִפַּנִּים׃ וְאֵלֶּה חוּצָה לָמוֹ פּוֹנִים׃ וְאֵלֶּה לִפְנַי
וְלִפְנִים׃ בְּצֵל שַׁדַּי מִתְלוֹנְנִים׃ וּבַחֲמִשָּׁה קוֹלוֹת
הַצְּפוּנִים׃ קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה מַצְפִּינִים׃ בְּאָהֳלֵי
צַדִּיקִים צְפוּנִים׃ הַהוֹגִים בִּיקָרָה מִפְּנִינִים׃ וְקַדְמוֹ
שָׁרִים אַחַר נוֹגְנִים׃ לָדַעַת אֵיךְ הֵם מְנַגְּנִים׃
בְּגַאֲוַת אֲפִיקֵי מָגִנִּים׃ בְּצִלָּם הֱיוֹת גְּנוּנִים׃
וּבְאֶבְרָתָם מִתְגּוֹנְנִים׃ וְעַל חוֹמוֹתָם מִתְכַּוְּנִים׃
לְשׁוֹעֲרִים וּלְשׁוֹמְרִים מְמֻנִּים׃ כָּל הַיּוֹם וְכָל
הַלַּיְלָה מְזֻמָּנִים׃ לְהַזְכִּיר קְדֻשַּׁת נוֹצֵר אֱמוּנִים׃
לְהַעֲרִיץ זְכִירַת גּוֹי שׁוֹמֵר אֱמוּנִים׃ וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל

מתכנים · ובשלוש קדשה לקדוש מתכונים · שתים בראש בנים משכינים · ואחת בראש מלכם מתקינים · ובשלשתם הם נכונים · כסא שלם ושם שלם בם מכינים · ובשלוש קדשה ענות כאז מכינים · קרוא זה אל זה מכוננים · ובכנוי שם קדוש קוראים ומכנים ·:· ככתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר קדוש וגו'.

יוצר להפסקה שניה

מיוסד ע"פ א"ב משולש ושם המחב' מאיר חתום אחר אות ש"ק ואחר אות ת"ו

אורות מאופל הזריח מהודו · מציון יופיע אל עבדיו גלה סודו · והארץ האירה מכבודו: אדר יפעתו וקרני הוד עטיתו · האירו ברקיו דומיה תהלתו · כסותו לבדה היא שמלתו: אתך חתומים באוצרותיך כמוסים · כשאין העולם כדאי היות בם מתעלסים · צפנת ליראיך פעלת לחוסים: מאין חשך כחשקך לזכרך תאוה · רשפיך רשפי אש שלהבת אחוה · רננו צדיקים בה' לישרים נאוה · קדוש: ברום עלם מושבך במרום רמים · ואוית מקדש מעט ממעוטי עמים · מכון לשבתך עולמים: בחרתי הסתופף בחלקת טורף פניני · משענת זקן בן זקוני · לבנימן אמר

יְדִידֶיךָ: בְּשֶׁלְּךָ יְכַבְּדוּךָ בָּנֶיךָ חֲמוּדַי· כִּי לְךָ תֵּבֵל וּמְלוֹאָהּ מִכָּל דַּי· כָּל עוֹף הָרִים וְזִיז שָׂדָי: גַּעְזְמַן תְּרוּמָה מַשְׁמִיעִין עַל הַחֲדָשָׁה· בְּאֶחָד בַּאֲדָר שְׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי הַפָּרָשָׁה· תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה: גַּם יָשְׁבוּ שֻׁלְחָנִים חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל עָרַי· אִישׁ אִישׁ צְרוֹר כַּסְפּוֹ לְהַחֲלִיף לְכָל עִבְרַי· תַּעֲרוֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי: גָּמְרוּ עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה בּוֹ עֵת לְחַקֵּר· לִקְנוֹת וְלִבְדּוֹק אַרְבָּעָה תְּמִיד הַבֹּקֶר· לַחֲזוֹת בְּנוֹעַם יְיָ וּלְבַקֵּר: דּוֹרֵשׁ עֲתִידוֹת חָשׁ לְהַשְׁמִיעַ קוֹל· לְהַקְדִּים שִׁקְלֵנוּ אֶל שִׁקְלֵי כֹּל· אֲשֶׁר אָמַר הָמָן לִשְׁקוֹל: דְּבַר הַמֶּלֶךְ נָחוּץ הַכָּרוֹז הוֹלֵךְ· הַחֵלּוּ מְמַשְׁכְּנִין כָּל הַנִּמְצָא בְּפֶלֶךְ· לָכֵן לֹא בָא אֶל שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ: דָּתוֹ אַחַת לְנֶעֱצַל שִׁקְלוֹ מִלְּשַׁגֵּר· מְמַשְׁכְּנִין כְּסוּד מוֹרִים הֶחָרָשׁ וְהַמַּסְגֵּר· תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָאֶזְרָח וְלַגֵּר: הַכֹּל מַעֲבִיטִין אַךְ לֹא מְכַדְּנֵי· הַבָּנוֹת בְּנוֹתַי וְהַבָּנִים בָּנַי· וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים אֶל יְיָ: הַדָּבֵק בְּדַרְכֵי הַיּוֹצֵר וַעֲטֵה בְּרָכוֹת לְעוֹלָם· הֲדָרָיו דַּרְכֵי נוֹעַם כֶּתֶר נוֹרָא יַהֲלוֹם· דּוֹרֵשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדוֹבֵר שָׁלוֹם: הַנָּכְרִי וְהַכּוּתִי לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה· אִם יִשְׁקְלוּ אֵין מְקַבְּלִין מִיָּדָם מְאוּמָה· אֲשֶׁר יָרִימוּ לַיְיָ תְּרוּמָה: וְלֹא מֵהֶם

וּמֵהֲמוֹנָם יִהְיוּ לְשָׁמִיר וָשַׁיִת · מִגָּדִישׁ וְעַד קָמָה
וְעַד כֶּרֶם זָיִת · לֹא לָכֶם וְלָנוּ לִבְנוֹת בָּיִת : וַאֲנַחְנוּ
יַחַד נִבְנֶה וְלֹא יִתְעָרֵב זָר בֵּינֹתָיִם · כְּשֶׁכְּבָר רָפוּ
יְדֵי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָיִם · לֹא הִפְנוּ אָבוֹת אֶל
בָּנִים מֵרִפְיוֹן יָדָיִם : וְהַכֹּהֲנִים וְהַקְּטַנִּים לִשְׁקוֹל
כְּהִתְנַדְּבָן · כָּל נְדִיב לֵב עוֹלוֹת לְלִשְׁכַּת הַקָּרְבָּן ·
וְכָל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לִבָּן : זוֹרְזוּ מִפְּרוֹס הַפֶּסַח
לְסַלֵּק הַיְשָׁנָה · תְּרוֹם בְּשָׁלֹשׁ קֻפּוֹת הָאַחַת אָלֶף
סִימָנָהּ · לֵאמֹר זֶה יָצָא רִאשֹׁנָה : וְהֵרוּ הַמַּשְׂכִּילִים
אַבְנֵי נֵזֶר נוֹסָסוּ · לְקֻפָּה שְׁנִיָּה יַד פֵּרְשׂוּ · וְזֹאת
שֵׁנִית תַּעֲשׂוּ : זֹאת וְעוֹד אַחֶרֶת בְּאוֹת גִּימֶל
מוּכְרַעַת · כָּל אַחַת שָׁלֹשׁ סָאִים כְּלִי מִגְרַעַת ·
הֲלֹא כָתַבְתִּי לְךָ שָׁלִישִׁים בְּמוֹעֵצוֹת וָדָעַת : חָזְרוּ
לַעֲשׂוֹת פּוֹמְבֵּי הוֹרוּ נְבוֹנָי · בִּפְרוֹס הָעֲצֶרֶת
כְּמִשְׁפַּט רִאשׁוֹנָי · כֵּן תָּרִימוּ גַם אַתֶּם תְּרוּמַת
יְיָ : חִדְּשׁוּ עוֹד תְּרוּמָה אַחַת בָּאַחֲרוֹנָה · לְבַד
מִשְׁתַּיִם אֵלֶּה כָּל אַחַת בִּזְמַנָּהּ · וְחַג הָאָסִיף תְּקוּפַת
הַשָּׁנָה : חִפּוּ שִׁירֵי שְׁתַּיִם רִאשׁוֹנוֹת בְּקַטְבְּלָאוֹת ·
שֶׁלֹּא לִתְרוֹם מֵהֶם עוֹד לְעִתִּים הַבָּאוֹת · לִפְנֵי
הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת : טְהוֹר יָדַיִם חֲלוּץ הַנַּעַל
לְלִשְׁכָּה קָדַם · וְלֹא בְּפַרְגּוֹד הֶחָפוּת פָּנִים

מֵהִתְאַדָּם׃ וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים
וְאָדָם׃ טָבוּעַ בַּתּוֹרָה וּבַנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים הוּזָ׳.
לָצֵאת יְדֵי שָׁמַיִם וִידֵי עַם זָ׳. וִהְיִיתֶם נְקִיִּם מֵיְיָ
וּמִיִּשְׂרָ׳׃ טֵרוּד אִם יִקְרָאוּ יֹאמְרוּ מֵעֲוֹן לִשְׁכָּה
לוּקֶה. וְכִי יִרְבֶּה כְּבוֹד בֵּיתוֹ מֵחֶשֶׁד לֹא יְזַדַּכֶּה.
וְאָז לְהַעֲשִׁיר לֹא יִנָּקֶה׃ יָסְפוּ מַעֲלָה תְּרוּם לְשֵׁם
אֶרֶץ צְבִי תְּחִלָּה. וְהַשְּׁנִיָּה לְשֵׁם כְּרַכִּים הַמֻּקָּפִין
לָהּ. אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ עַד עוֹלָם סֶלָה׃ יַפְרִישׁוּ
הַשְּׁלִישִׁית שִׁירֵי שִׁירַיִם. לְשֵׁם בָּבֶל וּמָדַי
וְהָרְחוֹקוֹת מִירוּשָׁלַיִם. אֲשֶׁר יִשָּׁאֵר מֵאַשּׁוּר
וּמִמִּצְרָיִם׃ יִזְהִירוּ תּוֹרֵם מִלִּתְרוֹם שֶׁלֹּא בִרְצוֹן
חֲכָמִים. שֶׁלֹּא לִטּוֹל שְׂרָרָה עַד יִרְשֶׁה שָׁלוֹשׁ
פְּעָמִים. כִּי רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וַעֲצֻמִים׃ כָּל
אוֹרְחוֹת חֲכָמִים חֶסֶד וּנְתִיבָם. לְשׁוֹנָם מַרְפֵּא
עוֹשֶׁר וּבְרָכָה בְּנִיבָם. כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי יְיָ וְצַדִּיקִים
יֵלְכוּ בָם׃ כְּנִכְנָס תּוֹרֵם גִּזְבָּרִים מְדַבְּרִים עִמּוֹ עַד
שֶׁיֵּצֵא. מְפַשְׁפְּשִׁים צְפוּנָיו כְּבוֹשֶׁת גַּנָּב כִּי יִמָּצֵא.
פִּגּוּל הוּא לֹא יֵרָצֶה׃ כֵּן גַּם קוֹצָן מִלִּתְרוֹם הֶחֱדַלְתִּי.
לְבַל יַטְמִין בְּקְלִיעוֹת קְוֻצָּיו הִזְהַרְתִּי. קוֹלֵעַ אֶ׳
הַשַּׂעֲרָה וְלֹא יַחֲטִיא׃ לְהַגְדִּיל שֶׁקֶל טְהוֹרֵי לֵב
יָסְדוּ. פִּנְדְּיוֹן לְהַכְרִיעַ דַּעַת אֶת הָעָם לִמְּדוּ. אֲשֶׁר

חֲכָמִים יַגִּידוּ וְלֹא כִחֲדוּ: לְמִינֵי מַטְבְּעוֹת שׁוֹקֵל
וְהוֹבֵר· יַכְרִיעַ חֲצִי מָעָה לָצֵאת בְּכָל עֵבֶר· שֶׁקֶל
כֶּסֶף עֹבֵר: לְהַטּוֹת אַחֲרֵי רַבִּים וְלֹא יַעֲלוּ גֵּרָמִים·
הַשְּׁקָלִים הַצָּאֵי שְׁקָלִים שְׁלֵמִים· הַט אָזְנְךָ וּשְׁמַע
דִּבְרֵי חֲכָמִים: מְצָרֵף שִׁקְלוֹ וְשֶׁל חֲבֵירוֹ יַחַד·
חֲכָמִים יַגִּידוּ בְּלִי כַחַד· מִמַּחֲצִת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
הָאָחֻז אֶחָד: מַצְדִּיק מִשֶּׁלּוֹ עַל יַד עָנִי בֶּן עִירוֹ אוֹ
שְׁכֵנוֹ· נִפְטַר מִן הַקָּלְבּוֹן וְאִם הִלְוָן נוֹתְנוֹ· אֶל פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד יַקְרִיב אֹתוֹ לִרְצוֹנוֹ: מִשְׁפָּט אֶחָד אֶל
דְּבַר הַשֵּׁם חֲרֵדִים· לְהַכְרִיעַ כַּף מִשְׁקֶלֶת כַּחֲצָאֵי
שְׁקָלִים כְּבֵדִים· לִשְׁקוֹל אֶל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ בַּיְּהוּדִים:
נִפְטְרוּ עֶבֶד וְקָטָן הוֹרוּ חַכְמֵי חֲרָשִׁים· בֵּין שֶׁשָּׁקַל
אַחֵר עֲלֵיהֶם אוֹ הֵם בְּעַצְמָם מַפְרִישִׁים· וְנֶפֶשׁ
אָדָם מִן הַנָּשִׁים: נִשְׁתַּתְּפוּ הָאַחִים אַחַר שֶׁחָלְקוּ·
חַיָּבִין בְּקוֹלְבּוֹן וּבְתְפוּשַׂת הַבַּיִת נִקּוּ· כִּי אִישׁ
בְּנַחֲלָתוֹ יִדְבָּקוּ: נוֹתֵן סֶלַע בְּשֶׁקֶל יָד לֹא תִקְצָר·
מִלְּהַכְרִיעַ מָעָה שְׁלֵמָה בְּלִי מַעֲצָר· אֶל הַלְּשָׁכוֹת
לְבֵית הָאוֹצָר: סֹלֶת לְחַמֵּי אִשֵּׁי יֵינֵי וּשְׁמָנֵי· וְכָל
נִחוֹחֵי צִבּוּר יַסְפִּיקוּ מִמֻּנֶּה כֹהֲנֵי· עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה
הַמּוּפְקָדִים בֵּית יְיָ: סְפִיחֵי שְׁבִיעִית נוֹטְרִים
לְמִנְחַת בִּכּוּרִים עֲתִידִים· שֶׁבָּרָן מִתּוֹכָהּ

והמגדלות לפרה ילדים· חלף עבדתם אשר הם
עבדים: ספרים מגיהים ומבקרי מומים· וכלי
הקדש לשרת בבית עולמים· שמן המאור
וקטרת הסמים: עוד ממנה שכר מלמדי הלכת·
שחיטה וקמיצה ושכר ארגות בפרכות· לא
נעשה כן לכל ממלכות: על עובי קירות הבית
רצוף חשוקי כבושים· פחי זהב ממותר תרומת
אשים· אל דביר הבית אל קדש הקדשים: עשים
משירי לשכה צרכי עיר ומגדלותיה· נוי
טטפראתיה ולצוי בירניותיה· חמות ארמנותיה:
פסו ספו תמו אפסו חדלו קרבני· מעת הוסר
התמיד לתת שקוץ מוני· ואני תפלתי לך יי:
פתח מקדש מעט את יי דרשתי· והנה כבוד יי
עומד וצבא גדודיו לעמתי· לך כל המחנה הזה
אשר פגשתי: פלגת לבבי עברת בין בתרי· פסחת
על פתחי בדם ברית שלחת אסירי· לי אבי אלוף
נעורי: ציון השלחת בספר כריתות גרושיך· או
המכרת לצמיתת אל מי מנשיך· אך אוסיף להביט
אל היכל קדשך: צמאה לתשועתה נפשי ותוחלתי
ממשכה· אסירת התקוה בקווי אחר קווי הוכה·
כי שם צוה יי את הברכה: צבי צבאות גוים מחמד

לִבִּי וְעֵינַי· תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי לְחִכִּי אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי
בְּרֹאשׁ זִכְרוֹנַי· נְנַגֵּן כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ עַל בֵּית יְיָ: קוֹלִי
שָׁמַעְתָּ הָשֵׁב לִשְׁכֵנֵינוּ אֶל חֵיקָם· חֶרְפָּתָם אֲשֶׁר
חֵרְפוּךָ יְיָ מְנָת חֶלְקָם· שְׁנַת רָצוֹן לַיְיָ וְיוֹם נָקָם:
קְרָא לִשְׁבוּיִם דְּרוֹר וְלַאֲסִירִים פְּקַח קוֹחַ· תַּנְחֶה
אֶל מְחוֹז חֶפְצָם הוֹלְכֵי שְׁחוֹחַ· וְשָׁם יָנוּחוּ יְגִיעֵי כֹחַ:
קֶדֶם קִנְיָנֶךָ וּסְגֻלָּתֶךָ· לֹא יוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה צֹאן
מַרְעִיתֶךָ· וְהֵם עַמְּךָ וְנַחֲלָתֶךָ: רַצִּיתִי מֵעֲבֹדָתִי
מַרְעִיד אֶל עֲבוֹדָתֶךָ· פִּנִּיתִי הַבַּיִת לְחֶשֶׁק נֶשֶׁק
תֶּשֶׁק תְּשׁוּקָתֶךָ· וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ:
רְאוּת עַיִן לֹא נִרְאֲתָה לִבְרִיּוֹתֶךָ· צְפִיַּת לֵב בְּמִקְצַת
הַמְשַׁלְתָּ אַךְ לֹא כָּל תִּפְאַרְתֶּךָ· עַיִן לֹא רָאֲתָה
אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ: רְנָנוֹת יְהַלֵּל פִּי בְּאֵין לַהֲבִיאֲךָ
תְּשׁוּרָי· בְּזָכְרְךָ חִבַּת יְרוּשָׁלַיִם וּתְיַסֵּד שְׁמָמוֹת
עִירַי· אָבֹא בֵיתְךָ בְעוֹלוֹת אֲשַׁלֵּם לְךָ נְדָרָי: שִׁוִּיתִיךָ
לְנֶגְדִּי הִנְנִי עוֹמֵד לְפָנֶיךָ לְרוֹמְמֶךָ· הַהִטִּיתָ לָאָרֶץ
שָׁמֶךָ אוֹ הֶעֱלִיתַנִי לִמְרוֹמֶיךָ· אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל
קָדְשְׁךָ וְאוֹדֶה אֶת שְׁמֶךָ: שָׁמָּה פְּנֵי מוֹעֲדוֹת וְאֵלֶיךָ
תְּשׁוּקוֹתַי· לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרְךָ תַּאֲוַת מֶשֶׁק חֲשׁוּקוֹתַי·
כְּמוֹ עִמְּדִי חָתוּם בְּאוֹצְרוֹתָי: שֵׁינָה לְעֵינַי לֹא אֶתֵּן
לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה· אֶשְׂבְּעָה בְּהָקִיץ תְּמוּנָה מִכֹּל

נֶעֱלָמָה· מֵחֶזְיוֹנוֹת לַיְלָה בִּנְפוֹל תַּרְדֵּמָה: תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה לִקְרָאתְךָ קִדַּמְתִּי· לֹא אַרְפְּךָ עַד שֶׁאֲבִיאֲךָ אֶל יְשׁוּעָתִי· אֶל בֵּית אִמִּי וְאֶל חֶדֶר הוֹרָתִי: תַּשְׁלוּם פָּרִים חָשׁוּב שִׂיחַ שְׂפָתַי· מַעַרְכֵי דַל שָׂפָה חֻקּוֹתַי וְתוֹרוֹתַי· נָתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי: תֶּשֶׁר מִשֶּׁלָּךְ פִּי יְהַלֶּלְךָ קֹדֶשׁ הִלּוּלִים· בְּהֵיטִיבְךָ צִיּוֹן אַתְשִׁיר עַל מִזְבַּחֲךָ עוֹלִים· עוֹלוֹת מֵחִים אַעֲלֶה לָךְ עִם קְטֹרֶת אֵילִים: מֵישָׁרִים אֲהֵבוּךָ יְדִידֶךָ לְיִשְׁעֲךָ כְּמֵהִים· רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ גָּבֹהַּ מֵעַל גְּבוֹהִים· יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים· קָדוֹשׁ: הכל יודוך

יוצר לפרשת פרה

ע"ס א"ב·

אוֹם אֲשֶׁר בָּךְ דְּבוּקָה· חָפַצְתָּ וְרָצִיתָ לְצַדְּקָהּ· לְהַנְחִילָהּ מִדְּבַשׁ מְתוּקָה· בְּאוֹר אֲרוּכָה וַעֲמוּקָה· בָּהֶם בְּאַהַב לְחָשְׁקָה· כְּרָבִיד לְצַוָּאר לְחַבְּקָהּ: גַּם הִיא בִּמְאוֹד מְחֻזָּקָה· בְּתוֹקֶף וּבִתְנַאי נֶחֱקָקָה· מֵעַמּוֹ בְּלִי לְסַלְּקָהּ: אַשְׁרֵי מִי זֹאת· בְּהִתְחַזְּקָם בַּתּוֹרָה זֹאת· בְּפִתְחֵי מְזוּזוֹת· קָדוֹשׁ: דָּרַשׁ בְּעַד נוֹטְרָה· וְגַם לְהָבִיא פָּרָה· בַּעֲדָם עֲבוּר לְכַפָּרָה: הֲלֹא כְּהֶחְטְאוּ בְּבֶן פָּרָה· חָרָה עֲלֵיהֶם גְּזֵרָה· וְהִנָּם בַּאֲמִירָה סוֹרֵרָה: וְזֶה הַמְקַבֵּל עֲתִירָה· חָשַׂךְ מֵהֶם

עברה· וכל צוקה וצרה: זכרון פרה אדמה· בפי
יונה תמה· לעד בלי לעלמה: חסד דת תמימה·
יעטו בה להתרממה· לפני יוצר נשמה: טועמיה
בטוב נעימה· בלי היות לשמה· בהושיבך הארץ
הנשמה: זאת חקת התורה· ערוכה בכל
ושמורה· בה להקדיש לנורא· קדוש: יקרה
והרבה תמימה· ומכל מום שלימה· ובנקיות
ובטהרה מסימה: כתב חקוק רשומה· לשמח
נפש עגומה· למעלה לזקוף ולרוממה: לטהר
חטא ואשמה· ולמחול עון ועומה· עוד כלי
להאשימה: מטהרת גוי אחד· לרצות לשם
המיוחד· אשר בכל פה מתיחד: נפשם תוחשך
מפחד· והגינם בל יתכחד· בהתפללם בלב אחד:
שונאיהם יודשו כאחד· בפחת ופח ופחד· בעברם
לצור שכם אחד: על יד כהן נתינתה· לכבודו
מתנתה· דקדק בכל פנתה: פעלתה והקרבתה·
הוא יקריב אותה· והוא יוציא אתה: צופים הכל
בטובתה· ומתנים את ברכתה· כל קהל רעיתה:
קדושה ולא פסולה· בלי מום ועולה· כקרבן כליל
ועולה· רם אותה עלה· בחפץ ולא בגעילה· קהלו
בה להועילה: שומריה יונצרו מחלחלה· ומכל

נֶגַע וּמַחֲלָה׃ בְּשׁוֹרְרָם שִׁיר וּתְהִלָּה׃ תִּתֶּן בְּבֻלָּם
בְּרוּרִים׃ אֲשֶׁר שִׁמְךָ מַזְכִּירִים׃ וּזְרוֹק עֲלֵימוֹ
מַיִם טְהוֹרִים׃ קָדוֹשׁ׃ הכל יודוך

לפי מנהג פולין

אופן כְּבוֹדוֹ יִתְרוֹמָם וְיִתְהַדָּר. וְהוּא כַּעֲרָבוֹת דָּר. עָטוּי הוֹד
וְהָדָר. וְהַכֹּל יְגַדְּלוּהוּ בְּתָמִיד וּבִתְדָר׃ והחיות וגו׳.

מיוסד ע״ס א״ב.

דלת אַשְׁרֵי כָּל חוֹסֵי בָךְ׃ בְּאַהַב יְאֶהָבְךָ׃ גּוֹי אֲשֶׁר
אֲהֵבְךָ׃ דִּבְּקָתָם בָּךְ׃ הֲלֹא אַתָּה תָּרִיב רִיבָךְ׃
וְתִיַסֵּד אֶת נָוֶךָ׃ זְכוֹר כַּנָּךְ וַאֲהוּבָךְ׃ חֲתוּמֵי עַל לִבָּךְ׃
טַהֲרֵם מִכָּל טֻמְאוֹתָם׃ יָהּ כַּפֵּר אַשְׁמָתָם׃ כּוֹשֶׁר
תְּהֵא אַחֲרִיתָם׃ לָעַד יִתְקַיֵּם שְׁמוֹתָם׃ מַהֵר עַתָּה
תְּשׁוּעָתָם׃ נָאוֹר כִּי אַתָּה תִקְוָתָם׃ שַׂמְּחֵם בְּשׁוֹבַע
שִׂמְחָתָם׃ עֻזְּךָ תְּפָאֵר אוֹתָם׃ פְּנֵה אוֹתָם לְצַדְּקָם׃
צִמְחֵי צֶמַח לְחַבְּקָם׃ קָדוֹשׁ מִכָּל עָוֹן נַקֵּם׃ רָם
בְּטוּב חַזְּקֵם׃ שָׁמְרֵם וּבְצִלְּךָ הַדְבִּיקֵם׃ שַׁכְּנֵם
וְכָאֵזוֹר תַּדְבִּיקֵם׃ תֹּאמַר בְּדָתְךָ לְהַמְתִּיקָם׃
כִּקְרִיעַת יַם סוּף וּכְמַכַּת בְּכוֹרִים שׂוֹנְאֵיהֶם
לְהַבְקִיקָם׃ עזרת וכו׳.

קרובות. הש״ץ חוזר התפלה עד מלך עוזר ומושיע ומגן.

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים. וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים. אֶפְתְּחָה פִּי
בְּשִׁיר וּרְנָנִים. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים׃

אֲצוּלַת אוֹמֶן בִּצְרוּף זְקוּקָה׃ בִּנְבָכֶיהָ זֹאת בַּלָּט
פְּקוּקָה׃ גְּלוּמָה עֲלוּמָה וּנְקוּקָה׃ דְּבוּרָה עַל אוֹפַן

חֲקוּקָה· הַמְסֻקָּלָה וְהַמְעוּקָה· וְדִשְׁנָהּ דִּשּׁוּן לְמִשְׁמַר חֻקָּה· זֵר שִׁבְעָתַיִם מְזֻקָּקָה· חוֹק טָהוֹר מְטַמֵּא מְחֻזָּקָה· טְבוּעָה בְּלֹא רְחוּקָה וְהִיא רְחֻקָה· יְחוּסָה אֲטוּרָה וּדְחוּקָה· פ׳ כְּתַמַת חֲמוּקָה בָּהּ מְחֻקָּה· לְטָהֳרַת חֲשׁוּקָה נֶחְקְקָה זֹאת חֻקָּה:

מְקוֹמָהּ יְגֻלֶּה· מַעֲמַקֶּיהָ יְדַלֶּה· פ׳ לְעֵת יְגֻלֶּה· גְּנוּנָיו יַעֲלֶה: בָּ״אַ יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם: אתה גבור וגו׳ עד להחיות מתים.

מִמֶּרָה חֻקָּה גָּזָר· מִגַּבְנוּן אִמְרָהּ נִגְזָר· נֶאֱמָן לַאֲזֻנָה נִתְאַזָּר· נֶצַח עֲדֵי כֵן בְּגְזֵרָה נִזָּר· סְלוּל צְפוּנֶיהָ חֵלֶץ אָזָר· סָקַר בְּאֶבְיָהּ וְנֶחְשַׁב לְמוּזָר· עָרַךְ בָּהּ חוֹק לְעַם מְפֻזָּר· עֲבוּר מִלְּפַתֵּל עִקֵּשׁ כְּמִין חֵר· פֵּאֵר בִּקְוֹרֶיהָ בְּאֶגֶד מְשֻׁזָּר· פְּעֻלָּתָהּ בְּסֶגֶן בַּעֲדֵי מָשְׁזָר· פ׳ צְפוּנָה לְטָהֳרַת עַם אֵל עָזָר· צִוָּה צוּר לְצִיר· צוּר צְרוּרָה לְאֶלְעָזָר:

עוֹלָם וּמְלֹאוֹ שֶׁלָּךְ· חָפַצְתָּ לְהַצְדִּיק קְהָלָךְ· פ׳ עַל כֵּן אֹחִיל לָךְ· לְהַגְשִׁים תְּחִי אֲטוּמֵי פָעֳלָךְ:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

קִפְאוֹן חוֹק אֶלְפַּת הַיְקָר· לוּטָה בְּאוֹר יָקָר· חָשׂוּף לְעַם מְיֻקָּר· לַעֲמֹד עַל עִקָּר: רְעֵבִים לְפַעֲנַח דָּתֶיהָ· פַּעֲנֵחַ מִדּוֹתֶיהָ· צְמֵאִים גְּמוּת חִדּוֹתֶיהָ· גִּלָּה לָהֶם עֵדוֹתֶיהָ: שֶׁמֶץ דְּגָלִים טִהֵר· מְצָרֵף

וּמְטַהֵר׃ הֶרֶב לְכַבֵּסֵם תְּמַהֵר׃ מְעוּוָּים אוֹתָם לְטַהֵר׃ תִּקְרָא כֹהֵן׃ בְּחַטְּאָךְ בְּאֵזוֹב מִתְכַּהֵן׃ טְהוֹרִים זָרוֹק כִּמְכַהֵן׃ תְּמוּר דַּם מַקַּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן׃

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא׃

אָמַרְתִּי אֶחְכָּמָה וְהִיא רְחוֹקָה׃ שָׂח אִיתִיאֵל עֲדֵי זֹאת חֻקָּה׃ בְּלֹא נִפְלֵאת הִיא וְלֹא רְחוֹקָה׃ זֹאת פְּלִיאָה הִיא וּמְרוּחָקָה׃ מִלְּפָנֶיהָ מִשְׁפָּט וְחֻקָּה׃ וּמֵאַחֲרֶיהָ תּוֹרָה וְחֻקָּה׃ בֶּחָרוּת חֲקוּקָה׃ וּבְלוּחַ לֵב מְחֻקָּה׃ מְדוּקָה תְּלוּלָה וּמִשְּׁאוֹל עֲמוּקָה׃ וּמִדֵּי אַרְקָא׃ מְסִלָּתָהּ חֲמוּקָה׃ בְּכֵן אֵין לַעֲמֹד בְּסוֹדָהּ׃ וְאֵין לְהַגִּיעַ יְסוֹדָהּ׃ וְאֵין לַחֲקוֹר חֻקָּהּ׃ וְאֵין לְהַחֲלִישׁ חֶלְקָהּ׃ וְאֵין לֵידַע עֶרְכָּהּ׃ וְאֵין לְהָבִין דַּרְכָּהּ׃ אֱלֹהִים הֵבִין דַּרְכָּהּ׃

חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ׃

סילוק רלפי כתחות אלעזר בירבי קליר.

אֲצוּרָה וּמְפוֹרָשָׁה׃ עֲצוּרָה וְלֹא מְפוֹרָשָׁה׃ זֹאת חֻקַּת הַפָּרָשָׁה׃ בְּכָל שָׁנָה מִתְפָּרְשָׁה׃ לְבַעֲלֵי אֲסֻפּוֹת׃ חִדּוֹתֶיהָ חֲשׂוּפוֹת׃ וְכָל צְרוּרוֹת כְּסוּפוֹת׃ דִּקְדּוּקֶיהָ סְפוּת׃ עֲרוּכָה וּשְׁמוּרָה׃ קְצוּבָה וּגְמוּרָה׃ דְּרוּשָׁה וַאֲמוּרָה׃ בְּקַלָּה וַחֲמוּרָה׃ זִיְּנָהּ לֶעָנָיו׃ בִּפְנִינֵי מְעוֹנָיו׃ וְהִגִּיהַ עֵינָיו׃ בְּפוּץ מַעְיָנָיו׃ רָעַד

כְּהִסְכִּית טַעַם תְּחִלַּת מִשְׁנָתָהּ· פָּרָה בַּת שְׁתַּיִם עֶגְלָה בַּת שְׁנָתָהּ· בְּצֵר צִיר תַּחַן כְּקָשַׁב שְׁמוּעָתָהּ· נָא מֶנִּי יִפְרֶה מוֹרֶה הֲלָכָה לְשַׁעְתָּהּ: יָדְעוּ בָהּ הֲלִיכוֹת· וְשִׁנּוּן הֲלָכוֹת· אֵלֶּה הַנֶּעֱרָכוֹת· וְאֵלֶּה הַמִּתְהַלְּכוֹת: רְאִיָּתָהּ אֵיךְ לַחֲזוֹרת· דָּמָהּ אֵיךְ לְהַזּוֹת· בִּיאוּרָהּ מִלְּהַבְזוֹת· לְחַוּוֹת לְמִי זֹאת: בְּדִבּוּר אֱמֹר יְיָ הַכֹּהֲנִים שִׁנָּה עוֹז פָּנָיו· שָׁב וַיַּעֲרוֹךְ זֹאת לְפָנָיו· וְהֵאִיר עֵינָיו: יַעַן כְּנֶאֱמַר לוֹ וְלָקְחוּ לַטָּמֵא· פַּלָּצוּת בְּעַתָתוּ וְשָׁח מִי יִתֵּן טָהוֹר מִטָּמֵא: קוֹשֶׁט אִמְרֵי פָּרָה· כָּל טָהוֹר מְטַמְּאָה· וְאֵיךְ הִיא תַעֲבִיר רוּחַ הַטֻּמְאָה: לוֹ הִגִּיד יְיָ חֻקָּה חַקְתִּי· וּמַה תִּיגַע לֵידַע· עֲמֻקָּה מִשְּׁאוֹל מַה תֵּדָע: יָבֹא אֵפֶר פָּרָה· לְהַלְבִּין טִנּוּף בֶּן פָּרָה· הֱיוֹת כַּפָּרָה· לְסוֹרֵרָה כְּפָרָה: רָמַז כְּוְיִקְחוּ אֵלֶיךָ הֱיוֹת פָּרָתוֹ מוּתְמֶדֶת· שֶׁכָּל הַפָּרוֹת כָּלוֹת וְשֶׁלְּךָ לָעַד עוֹמֶדֶת:

יְיָ נָא· לְעוֹלָם תּוּעֲרָץ· וּלְעוֹלָם תּוּקְדָּשׁ· וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים· תִּמְלוֹךְ וְתִתְנַשֵּׂא· הָאֵל מֶלֶךְ נוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ· כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים· מַלְכוּתוֹ נֶצַח· נוֹרְאוֹתָיו שִׂיחוּ· סַפְּרוּ עֻזּוֹ פָּאֲרוּהוּ צְבָאָיו· קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ· רוֹן שִׁיר וָשֶׁבַח· תּוֹקֶף תְּהִלּוֹת תִּפְאַרְתּוֹ:

לְטַהֵר טְמֵאִים. לְטַמֵּא טְהוֹרִים. כְּאוֹמֶר קָדוֹשׁ:

אִמְרָה סְנוּנָה וּצְרוּפָה. בְּדוּלָה בְּדָתָהּ מֵעֲרוּפָה. גְּדֵלָה כְּרַעֲנָן לִתְרוּפָה: דְּרוּשָׁה בְּזִקּוּק שִׁבְעָה מִשִּׁבְעָה. הַזָּיוֹת טְבִילוֹת וְכִבּוּסִים שִׁבְעָה. וּפָרוֹת וְכֹהֲנִים טְהוֹרִים וּטְמֵאִים שִׁבְעָה: זִקְנֵי גָזִית תְּמִימִים מִמּוּם. חֲבוּאֶיהָ יְבַקְּרוּ לְבַל הֱיוֹת בָּהּ מוּם. טְהוֹרָה תִהְיֶה לְאַדְמוּת כְּמִמּוּם: יַעֲשֶׂה מֵהוֹן כֹּהֵן כֶּבֶשׁ פָּרָה. כִּפָּה מוּל אוֹטֶם בְּהוֹד תִּפְאָרָה. לְהוֹצִיא בָהּ תְּמִימָה חֵטְא תַּמָּה מְפִירָה: מְסַעֲדָיו אִתּוֹ יָצְאוּ לְהַר הַמִּשְׁחָה. נָחַץ טְבוֹל שֵׁנִית עֲבוּר כּוֹרֶה שׁוּחָה. סִדֵּר מַעֲרֶכֶת וְלֹא שָׁהָה: עָמַד מִקֶּדֶם וּפָנָיו לְמַעֲרָב. פָּרָה שָׁחַט וְדָם לֹא עֵרַב. צָת בָּהּ חֲרִיּוֹת וּמוֹקְדָהּ הֵרַב: קָם מוּל שַׁעַר אֵיתוֹן וְדַם שֶׁבַע יַזֶּה. רַעֲנָן אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי יֶחֱזֶה. שְׁמַע לַכֹּל עֵץ אֶרֶז זֶה וְאֵזוֹב זֶה: תִּרְגֵּל וְהִלְּקָהּ לִשְׁלֹשָׁה חֲלָקִים. כָּל מִשְׁמָרוֹת הָיוּ מֻנָּה מֵהַלְּקִים. תְּכוּנָה לְמִשְׁמֶרֶת עַד נְקוּקִים יָקִים:

זֹאת הוּקְשָׁה מְאֹד בְּעֵינֵיהֶם. אֵיךְ לְטַהֵר בָּהּ מְעוֹנֵיהֶם. טָהוֹר וְקָדוֹשׁ הֵאִיר עֵינֵיהֶם. קָדוֹשׁ:

אֲצִילֵי עַם עוֹלֵי גוֹלָה. כְּחַשׁ בּוֹא קֵץ גְּאֻלָּה. עָלוּ בְּנוֹת בַּיִת בְּגִילָה: לְחַגַּי זְכַרְיָה וּמַלְאָכִי נִגְלָה.

וְלָהֶם אֵל בְּמַחֲזֶה גִּלָּה· קֵץ וְזְמַן פָּרָה וְעֶגְלָה: עָרוּךְ מוּל גּוֹרֶן עֲגוּלָה· זֹאת עֲשׂוֹת כְּחוּק מְגִלָּה· לְטַהֵר טֻמְאַת סוּרָה וְגוֹלָה: זָמֲמוּ בְּנוֹת בָּתֵּי חֲצֵרִים· עַל צְחִיחַ סֶלַע מְבֻצָּרִים· מִפְּנֵי טֻמְאַת תְּהוֹם מְאֻצָּרִים· רַגְלוּ בָם מְלֵאוֹת עֻבָּרִים· בְּתוֹכָם נוֹלָדִים וְשָׁם בָּרִים· עַד יִגְדְּלוּ בְּכֹחַ כְּגִבּוֹרִים: בְּעֵת יַפְרִיחוּ כְּבַעֲלֵי דְבָרִים· יַגִּישׁוּ לָמוֹ אֵיתָנֵי שְׁוָרִים· מַרְפִּינִים לְהַחֲזִיק יְלָדִים גִּבּוֹרִים: יַרְכִּיבוּ עַל גַּבָּם דְּלָתוֹת· כְּאִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאוֹתוֹת· עַל דֶּרֶךְ שְׁלוֹחָה לֶאֱתוֹת: רֶגֶל מִלְּהוֹצִיא חוּץ מִדְּלָתוֹת· בְּלִי לְהַאֲהִל בְּטֻמְאַת מֵיתוֹת· דִּקְדּוּק טְהָרוֹת שָׁמוּר בְּדָתוֹת: בְּיָדָם כּוֹסוֹת אֶבֶן לְמַלְאוֹת· מַיִם קְדוֹשִׁים בָּם לִדְלוֹת· מֵי נִדָּה לְקַצֵּם לְהַעֲלוֹת: יַעֲלוּ מִשָּׁם לְבֵית עֲזָרָה· זַכִּים מִשְּׁגִיאוֹת הַרְהוּר זָרָה· לְהוֹצִיא דֶשֶׁן הַשָּׁמוּר לָעֲזָרָה: קַנְקַן הֶחָבוּי שָׁם בַּחֲפִירָה· מָלֵא מֵאָז אֵפֶר פָּרָה· לְתֵשַׁע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים לְתִפְאָרָה: יָבִיאוּ אַיִל מוּקְרָן בְּמַטָּרָה· בְּרֹאשׁוֹ חֶבֶל וְשׁוֹט טְהֹרָה· לְטַהֲרַת זֹאת כְּרָמִים נוֹטֵרָה: לָקְחוּ מֵעָפָר אֲשֶׁר בִּכְלִי· וְטִהֲרוּ וְקִדְּשׁוּ הוֹד הַכְּלִי· מִפִּי דַעַת יֵין חַכְלִילִי: יָדְעוּ כֹּחַ נִצּוּחַ נְחִילִי· רָחֲצוּ וְהִזּוּ כָּל קְהָלִי· וְחִתְּלוּ חוֹבֵשׁ עוֹצֶב מַחֲלִי: רֶגֶל מָהִיר עוֹד לְאֱיָלִי·

וּפָרָה שְׁנִיָּה עָשׂ וְחִילִי · וְנִקְדַּשׁ אֱלֹהִים אֲדֹנָי חֵילִי:
וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

אֵין לְשׂוֹחֵחַ עוֹצֶם נִפְלְאוֹתֶיךָ · אֵין לְהַגִּיד חֵקֶר דָּתוֹתֶיךָ · אֵין לְהָבִין תּוֹקֶף מִפְעֲלוֹתֶיךָ · אֵין לְפַעֲנֵחַ עוֹמֶק פְּלָאוֹתֶיךָ · אֵין לַעֲמוֹד עַל סֵפֶן מִדּוֹתֶיךָ · אֵין לַחֲקוֹר סוֹד חִדּוֹתֶיךָ · אֵין לְהַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלּוֹתֶיךָ · אֵין לְגַלּוֹת סוֹד עֵדוֹתֶיךָ: הַמְּפוֹרָשׁוֹת סְתוּמוֹת · הַגְּלוּיוֹת עֲלוּמוֹת · הַמְּבוֹאָרוֹת חֲתוּמוֹת · הַמְשֻׁנָּנוֹת עֲצוּמוֹת · הַחֲקוּקוֹת רְשׁוּמוֹת · הַחֲסֵרוֹת מְיֻתָּרוֹת · הָאֲסוּרוֹת מֻתָּרוֹת · הַשְּׁחוֹרוֹת צְחוֹרוֹת · הַחֲשׁוּפוֹת אֲטוּרוֹת · הַפְּרוּטוֹת אֲצוּרוֹת · הַכְּלוּלוֹת עֲצוּרוֹת · הַקַּלּוֹת חֲמוּרוֹת · מוֹצִיא מְזָלוֹת יְקָרוֹת · מַתִּיר מֵאֲסוּרוֹת מֻתָּרוֹת · נוֹתֵן מִטְּמֵאוֹת טְהוֹרוֹת: מִן הַחֵלֶב · שׁוּמָן הַלֵּב: וּמִן הַדָּם · טְחוֹל (וְכָבֵד) הָאָדָם: וּמִבָּשָׂר בֶּחָלָב · כַּחַל הֶחָלָב: מִכִּלְאֵי בְגָדִים · תְּכֵלֶת בַּסָּדִין: מֵאֵשֶׁת אָח · יִבּוּם הָאָח: מֵאֵשֶׁת אִישׁ · יְפַת תּוֹאַר לְאִישׁ: מִטֻּמְאַת נִדַּת אִשָּׁה · טָהֳרַת בְּתוּלֵי אִשָּׁה: מֵהֶתֵּר אִסּוּר · וּמֵאִסּוּר הֶתֵּר: מִטָּמֵא טָהוֹר · וּמִטָּהוֹר טָמֵא: בַּהֶרֶת מְמוּעָט תְּטַמֵּא · פָּרְחָה בְּכֻלּוֹ עוֹד בַּל תְּטַמֵּא: הַמֵּת בַּבַּיִת אֵינוֹ טָמֵא · יָצָא מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ מְטַמֵּא: שְׂעִיר יוֹם כִּפּוּר

מְכַפֵּר עַל כָּל טָמֵא · וְכָל מַעֲסִיקָיו בְּגָדִים מְטַמֵּא: פָּרָה אֲדֻמָּה עוֹשֶׂיהָ מְטַמְּאָה · וְהִיא עֲשׂוּיָה לְטַהֵר כָּל טֻמְאָה: וְאֶפְרָהּ נַעֲשָׂה אַב הַטֻּמְאָה · וְהִיא מְטַהֶרֶת אֲבִי אֲבוֹת הַטֻּמְאָה: בְּכֵן אֵין לְהָבִין סוֹד תּוֹרָתֶךָ · וְלֹא זִקּוּק אִמְרָתֶךָ · וְלֹא צֵרוּף גְּזֵרוֹתֶיךָ: בְּכֵן אֵין לְהָמִיר וְלֹא לְהַתְמִיר · אֵין לְהַרְהֵר וְלֹא לְהַרְהֵר: אֵין לֵידַע וְלֹא לְיַדַּע · עֲמֻקָּה מִשְּׁאוֹל מַה תֵּדַע · נָעוּ מַעְגְּלוֹתֶיהָ לֹא תֵדָע: זוּ בַּאֲמִירָה · וְזוּ בִּגְזֵירָה: זוּ בַּאֲסִיפָה וְזוּ בַּחֲסִיפָה: זוּ בִּנְשִׁיקָה וְזוּ בִּתְשׁוּקָה · זוּ בִּכְבִישָׁה וְזוּ בְּהַפְרָשָׁה · זוּ בִּדְרִישָׁה · וְזוּ בַּחֲרִישָׁה: וְכָל אִמְרָה הֶחָקוּק בָּהּ חֻקָּה · אֵין לְהַרְהֵר וְלוֹמַר עַל מַה נֶּחֱקָקָה · שֶׁכָּךְ נִתְּנָה בִּנְשִׁיקָה: וְכֻלָּם נְכוֹחִים לַמֵּבִין · וְכָל הַמַּשְׂכִּיל יָבִין · חוּץ מִטַּעֲמֵי פָּרָה שֶׁאֵין לְהָבִין · וְכָל חֲכַם לֵב יַדַּל מִבִּין · חֲפָצֶיהָ אֵין לְהָבִין: וּבִשְׁמוֹת תְּעוּדָה הִיא נְקוּבָה · לְכָל קָרְבַּן שַׁי לֹא שָׁוָה · שֶׁהֵם זְכָרִים וְהִיא נְקֵבָה · לְטַהֵר שִׁמְצַת עֵגֶל תּוֹעֵבָה: הֵם הֵמִירוּ כָבוֹד בְּבֶן פָּרָה · וְסָרְרוּ בוֹ כְּפָרָה · תָּבֹא אִמּוֹ אֲשֶׁר הִיא פָּרָה · וּתְהִיֶה לָעָם כַּפָּרָה: הֵם הֶאְדִּימוּ בוֹ פָּנִים · וְאָדְמוּ עֶצֶם מִפְּנִינִים · תָּבֹא אִמּוֹ אֲשֶׁר הִיא אֲדֻמַּת פָּנִים · וּבָהּ צַח וְאָדוֹם יִשָּׂא

פָּנִים: הֵם חֲרָטוּהוּ הֱיוֹת צָג כִּתְמִים · וּבוֹ חִיְּבוּ מֵהֱיוֹת תְּמִימִים · תָּבֹא אִמּוֹ תְּמִימַת תְּמִימִים · וּבָהּ יְטַהֵר תַּמָּה הַצּוּר תָּמִים: הֵם שָׁחֲחוּ לְפֶסֶל כָּל מוּם · וְנֶעֶנְשׁוּ בוֹ הֱיוֹת בַּעֲלֵי מוּם · תָּבֹא אִמּוֹ אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם · לְהַדִּיחַ דְּמֵי יָפָה וְאֵין בָּהּ מוּם: הֵם זָמֲמוּ בְּעֵגֶל לְמְעוֹל · וַיִּזְבְּחוּ לוֹ וַיִּפְרְקוּ עוֹל · תָּבֹא אִמּוֹ אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עוֹל · וְתִתָּנֵן עַל שִׁכְמָם כְּעוֹל: הֵם נִקְהֲלוּ עֲבוּרוֹ אֶל כֹּהֵן · וְאֻנַּף בְּהַשְׁמֵד אִישׁ מִכַּהֵן · תָּבֹא אִמּוֹ וְתִנָּתֵן לַכֹּהֵן · וִיכַפֵּר בָּהּ עֲוֹן כֹּהֵן: וּכְמוֹ בָּאֵשׁ נִשְׂרָף · כֵּן בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: וּכְמוֹ טוֹחַן וְהֵדַק עַד עָפָר · כֵּן תֻּדַּק וְתֵעָשֶׂה עָפָר: וּכְמוֹ הוּשְׁלַךְ עֲפָרוֹ אֶל הַמַּיִם · כֵּן יוּשְׁלַךְ אֶפְרָהּ אֶל הַמַּיִם: וּכְמוֹ נָפְלוּ בוֹ שְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי יֹשֶׁר · כֵּן יִפְּלוּ בָהּ שְׁלֹשֶׁת מִינֵי כֹשֶׁר: וּכְמוֹ טִנֵּף עַם טָהוֹר · כֵּן תְּטַמֵּא בְּמַגָּע כָּל טָהוֹר: וּכְמוֹ טִהֵר עַם טָהוֹר בּוֹ נִטְמָא · כֵּן תְּטַהֵר אִישׁ אֲשֶׁר יִטְמָא: וּכְמוֹ פֻּזַּר פִּשְׁעוֹ לְכָל דּוֹר שָׁמוּר לְחַטָּאת · כֵּן תְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי חַטָּאת: לְהַדִּיחַ דָּמִים · לְכַבֵּס כְּתָמִים · לְנַקּוֹת טִנּוּפִים · לְהַרְחִיץ צוֹאִים · לְהַלְבִּין חֲטָאִים · לְטַהֵר טְמֵאִים: לְקַדֵּשׁ קְדוֹשִׁים · לְהַצְדִּיק עֲמוּסִים: בְּעֵץ אֶרֶז · לַעֲנוּפִים כְּאֶרֶז · בְּאֵזוֹב · לְנִדְכָּאִים כְּאֵזוֹב ·

כַּשָּׁנִי· לְשִׂפְתוֹתֶיהָ כַּשָּׁנִי· בְּתוֹלַעַת· לֹא תִירְאִי תּוֹלַעַת· לְבַל יִתְגָּאֶה מִתְגָּאֶה כְּאֶרֶז· שֶׁאִם לֹא יָמַךְ כְּאֵזוֹב וְיֵחָשֵׁב כְּתוֹלַעַת· לֹא יְטֹהַר בְּאֵזוֹב וּבִשְׁנִי תוֹלָעַת: וְאִם לֹא יִשְׁפּוֹךְ לֵב כַּמַּיִם· לֹא יְטֹהַר בִּזְרִיקַת מַיִם: וּמַה יִתְגָּאֶה הֶחָצִיר יָבֵשׁ· נוֹכַח אֵשׁ אוֹכְלָה אֵשׁ: וּמַה יָעוֹז צִיץ גֵּאָה· נוֹכַח אֵל גָּאֹה גָּאָה· וְהוּא רוֹכֵב שְׁחָקִים בְּגַאֲוָה· גֵּאֶה עַל גֵּאִים· מִתְנַשֵּׂא עַל נִשָּׂאִים· וּמִתְגָּאֶה כְּאֶרֶז עַל מִתְגָּאִים· וְעָנָו כְּאֵזוֹב עַל נִדְכָּאִים· וְצָר בְּעוֹלָמוֹ הֲמִשָּׁה מִינֵי גֵאִים· שׁוֹר בַּבְּהֵמָה· אַרְיֵה בַּחַיָּה· נֶשֶׁר בִּמְעוֹפְפִים· אֶרֶז בָּעֵצִים· וְאָדָם בְּכֻלָּם· וּמֶלֶךְ מִתְגָּאֶה עַל כֻּלָּם· לָבֵשׁ גֵּאוּת מִכֻּלָּם· חֲקָקָם בְּכֵס שְׁבִיבֵי אֵשׁ· אַרְבָּעָה בְּכֵס מַעְלָה· וְאֶחָד בְּכֵס מַטָּה· כִּי כֵס מַעְלָה מְכֻוָּן כְּנֶגֶד כֵּס מַטָּה· וְכָל אֲשֶׁר יֵשׁ בְּמַעְלָה יֵשׁ בְּמַטָּה· כִּסֵּא מוּל כִּסֵּא· הֵיכָל מוּל הֵיכָל· מִקְדָּשׁ מוּל מִקְדָּשׁ· זְבוּל מוּל זְבוּל· מִזְבֵּחַ מוּל מִזְבֵּחַ· בָּנִים מוּל בָּנִים· מַלְאָכִים מוּל מַלְאָכִים· מְשָׁרְתִים מוּל מְשָׁרְתִים· עֲבָדִים מוּל עֲבָדִים· צְבָאוֹת מוּל צְבָאוֹת· כְּרוּבִים מוּל כְּרוּבִים· אֲלָפִים מוּל אֲלָפִים· רְבָבוֹת מוּל רְבָבוֹת· קְדוֹשִׁים מוּל קְדוֹשִׁים· מַחֲנוֹת מוּל מַחֲנוֹת· מַעֲרִיצִים מוּל מַעֲרִיצִים· מַקְדִּישִׁים מוּל מַקְדִּישִׁים· וּקְדֻשָּׁה לְקָדוֹשׁ מְשַׁלְּשִׁים: ככתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה וגו׳.

ע"ס א"ב.

אות זֶה הַחֹדֶשׁ· אַצְתָּ מִכֹּל לְקַדֵּשׁ· וּבוֹ יֶשַׁע לְחַדֵּשׁ: בּוֹחֲרֶיךָ תּוֹבְעִים אוֹתְךָ לְקַדֵּשׁ· וְאַתָּה אוֹתָם מְקַדֵּשׁ· יְיָ נַעֲרָץ בַּקֹּדֶשׁ: גְּאֻלָּתָם עַתָּה תְּחַדֵּשׁ· וְשׂוֹנְאֶיךָ פִּתְאוֹם לְהָדֵשׁ· וְכָל פֶּה יְרוֹמֵם וִיקַדֵּשׁ: י׳ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם· בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם· נַחֲלָה בְּכָל קְהַלְכֶם·קָדוֹשׁ: דְּרַשְׁתּוֹ מִכָּל חֳדָשִׁים· וְהִנְחַלְתּוֹ לִקְדוֹשִׁים· הֱיוֹת בּוֹ מְקֻדָּשִׁים: הִזְמַנְתּוֹ לַשָּׁלִישִׁים· לְאֶפְרָתִים מוּגְלָשִׁים· לִמְנוֹת בּוֹ עַד שְׁלֹשִׁים: וּבוֹ תַּפִּיל קְדֵשִׁים· וְתַחֲמוֹל עַל צֹאן קָדָשִׁים· כְּבֵית קוֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים: זִכְרוֹן שְׁבוּעַת בְּרוּכִים· הִנְחַלְתָּ לִמְבוֹרָכִים· לְהוֹשִׁיעָם מִיַּד מַפְרִיכִים: חוֹנֵן דַּלִּים וְדַכִּים· הָמַלְתָּ עַל נְמוּכִים· אֲשֶׁר אַחֲרֶיךָ מְשׁוּכִים: טוּב טַעַם מַאֲרִיכִים· וּלְפָנֶיךָ לֵב שׁוֹפְכִים· בְּרֹאשׁ יֶרַח מַמְלִיכִים: יְקֻבְּצוּ עַתָּה מַקְהֵלִים· בְּיוֹפִי תוֹאַר מַכְלוּלִים· וְשָׁם תִּשְׁמַע פִּלּוּלִים: כְּבוֹד שִׁמְךָ מְעַלִּים· בְּשִׁיר וּבְתַחַן מִתְפַּלְלִים· בְּחֶשְׁבּוֹן רֹאשׁ רְגָלִים: לְפָנֶיךָ יְהוּ מְסֻגָּלִים· כָּל גְּזֵעֵי דְגָלִים· מְשׁוֹרְרִים וּמְהַלְלִים: מַה גָּדְלוּ מַעֲשִׂים· לְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת וְנִסִּים· לְבָנִים אֲהוּבִים וַעֲמוּסִים: נִצְּלוּ מִיַּד פַּתְרוּסִים· אֲשֶׁר אוֹתָם מְעַשִּׂים· וְהוּעֲמְתוּ הֱיוֹת שָׁשִׂים: שׂוֹנְאֵיהֶם

כַּיָּם הוֹרְסִים· וְכַגַּת רָאשֵׁימוֹ רוֹפְסִים· כִּי בְגוֹחָם
הָיוּ חוֹסִים: עוֹלְצֵי בִשְׂמָחוֹת· יָשִׂישׂוּ בְּרֹב הַצְלָחוֹת·
וְיִתְמַלְּטוּ מִכָּל אֲנָחוֹת: פּוֹדֶה אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת·
הַמְעֻלֶּה בְּכָל שְׁבָחוֹת· יַטֶּה אוֹן לְשִׁיחוֹת:
צוֹרְרֵיהֶם יַפִּיל בְּשׁוּחוֹת· וְנַפְשָׁם תִּהְיֶינָה שָׁחוֹת·
בְּכָל רַע מוּכָחוֹת: קָדוֹשׁ יְקַבֵּץ עֲדָרִים· וְיִזְכּוֹר
בְּרִית אַבִּירִים· אֲשֶׁר לְפָנָיו הָיוּ בְרוּרִים: רָצָה
בָּנִים מוּבְחָרִים· בְּכָל צַד וַעֲבָרִים· לְפָנָיו הֱיוֹת
מְשֻׁמָּרִים: שָׁקַד עֲלֵיהֶם בְּלֵיל שִׁמֻּרִים· וְקָטַל
לְמַעֲנָם בְּכוֹרִים· וְהוֹצִיאָם בִּפְדוּת מוּדְרָרִים:
פ׳ תֵּפֶן כַּאֲנִי יְשֵׁנָה· וְתַצִּילֶנָּה מֵעֲדִינָה· בָּרִאשׁוֹן
לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה· קָדוֹשׁ: הכל יודוך וכו׳ ס״ח אומרין אופן ש״ל ר״ח·
לפי מנהג פולין·
אופן כְּבוֹדוֹ מְשַׁבְּחִים בְּכָל הָעוֹלָם. וְהוּא מֵעֵין כָּל נֶעְלָם.
וּבָאֵי בְּפִתְחֵי אוּלָם. וְהַכֹּל יְרוֹמְמוּהוּ כְּאוֹפַנִּים לְעוֹלָם: והחיות

זולת יְיָ עוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת· בַּעֲבוּרָם עָשִׂיתָ נוֹרָאוֹת·
גִּלִּיתָ בְּרִבְבֵי צְבָאוֹת· דְּגָלֵימוֹ לְהוֹצִיא מִתְּלָאוֹת·
הֵם כַּנְּשָׁרִים נְשׂוּאוֹת· וּמִשְׁאֲרוֹתָם נוֹשְׂאוֹת·
זֶבֶד טוֹב מְלֵאוֹת· חֶסֶד בְּעֵינֵיהֶם רוֹאוֹת: טוֹב
בָּנִים כְּלָלָם· יוֹדֵעַ פְּרִי מַעֲלָלָם· כָּל הַדֶּרֶךְ נִהֲלָם·
לִפְנֵי כֹל הִתְלִילָם· מִלֵּא כָּל מִשְׁאֲלָם· נוֹאֲמֵי
רָעָתָם הִפִּילָם· שׂוֹבַע מִן הָאֲכִילָם· עַל כָּל אוֹם

עָלָם: פָּצוּ פֶה בְּשִׁירָה· צִדְקוּ לְאָיוֹם וְנוֹרָא· קוֹל תּוֹדָה וְזִמְרָה· רַנְּנוּ לְשׁוֹרֵרָה· שֵׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא· שַׁבְּחוּ לְהָעִיר בְּמוֹרָא· תָּקְפוּ כֻּלָּם לְהִתְאַזְּרָה· תַּנּוֹת קְרִיעַת יַם סוּף וּמַכַּת בְּכוֹרִים לְהַגְבִּירָה:

עזרת וגו'.

קרובות· הש"ץ חוזר התפל' על מלך עוזר ומושיע ומגן·

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים· וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים· אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים· לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים:

אֲתִיַּת עֵת דּוֹדִים כְּגָעָה· בְּאַחַת וְעֶשֶׂר פּוּט נְגָעָה· גִּישַׁת צִקּוּן מַכְפֵּל כְּפָגְעָה· הֵלֶק פַּעַם וְזֹאת רָגָעָה: הִשְׁגִּיחַ עוֹפֶר מֵחֶרֶךְ אֲרֻבּוֹת· וְחִתֵּל אֶרֶךְ בְּתֵבֶם תַּעֲרוּבוֹת· זְמַן קֵץ עֲשׂוֹת רַבּוֹת· חֲדָשִׁים וְגַם יְשָׁנִים לְהַרְבּוֹת: טָס וַיֵּרֶא וְעִדָּן שְׁנֵה· יָקַן כְּיָשֵׁן וָעֵר כְּמִשְׁנֶה: י' כָּסֵף וְדַפֵּק כְּפִתְחֵי יְשֵׁנָה· לְהַפְשָׁה בָּרִאשׁוֹן לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה:

לִי עוֹד תִּגְנוֹן· בְּפָסוֹחַ וְגָנוֹן· י' בְּגוֹנְנָךְ לְבָנוֹן· בְּמָגִנַּת יָנוֹן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אתה גבור וגו' עד להחיות מתים:

מְרִימֵי עוֹל עֶגְלָה לְהַלְאוֹת· מִכְּאֵב הַגִּתָּה לְהַרְאוֹת אוֹת· נַאֲקָה הֵחִישָׁה קֵץ הַפְּלָאוֹת· נֶחֱצוּ לְמָאתַיִם (וְעֶשֶׂר) אַרְבַּע מֵאוֹת: שֶׂה הַמְסֻבָּךְ לְעֵקֶד צוּר· סֵיִם זִכְרוֹ בְּפֶקֶד נָצוּר· עֲמוּסִים כְּאָתְיוּ לְעֵת

בְּצוּר· עָדֵימוֹ לְשַׁי יְהֵא עָצוּר: פֶּלֶא עֲשׂוֹת נֶגֶד אָבוֹת· פָּץ מִבְּעָשׂוֹר לְאָסְרוֹ בַּעֲבוֹת: פ׳ צְלִיחַת יַרְדֵּן כּוֹ לְהִתְווֹת· צְפִיַּת שֶׂה לְבֵית אָבוֹת:

לְךָ עוֹד נַקְשִׁיבָה· מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה נִשְׁאָבָה· פ׳ שָׂשׂוֹן יִשְׁעֲךָ הָשִׁיבָה· וּבִתְחִיַּת גֶּשֶׁם נֶחְשָׁבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

קִיחַת עֲלִיַּת עֶקֶד· הִיא נִצְּבָה בְּפֶקֶד· תְּוִיכַת בְּתָרֵי שָׁקֵד· רִשְׁפֵּי לוּד לְיַקֵּד: רַחַשׁ יְשֵׁנִים כְּעָרַב· דַּם תְּבוּסָה כְּעוֹרֵב· קֵץ חָשׁ וְקָרַב· לְעוֹרֵר בְּתַגִּין קְרָב: שֵׁמַע מִכְסַת פְּסָחִים· אֲשֶׁר כַּסּוּ פְּסוּחִים· הִיא צִמְּתָה כַּסְּלוּחִים· לְהַצִּיתָם כְּקוֹצִים כְּסוּחִים: תְּרָפִים כְּדֵי לַמְעַט· מְנוּיֵי מְתֵי מְעַט: פ׳ (תּוֹקֶף) הֲדָרַת מֶלֶךְ מִלְּהַמְעַט· הוּרְשַׁם לְהִמָּנוֹת בְּוֹאָם יִמְעַט:

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם לִשְׁמוֹר· בְּסֶבֶם אֲסוּפֵי הַר מוֹר· פ׳ וְאִתָּם יְיָ יִגְמוֹר· שְׁלֹשֶׁת אוֹתוֹת בּוֹ לִשְׁמוֹר:

דּוֹרֵשׁ זֶה חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ· לְאוֹת וּלְמוֹפֵת קִדְּשׁוֹ: פ׳ יְדִידֵי עַם קְדוֹשׁוֹ· הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ:

הֲדוֹם מִגֵּר גְּזוּד עֶרֶשׂ· כְּהַיּוֹם הַזֶּה יְחֻדַּשׁ בְּגֹדֶשׁ· פ׳ וְנוֹבִיל שַׁי בַּקֹּדֶשׁ· בָּרִאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ:

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא:

רַבּוֹת עָשִׂיתָ וְחָשַׁבְתָּ וְסִפַּרְתָּ · מִפְּעֲלוֹתֶיךָ פְּעוֹל בְּסַהַר סָפַרְתָּ · לְאוֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים חֶבְלוֹ שִׁפַּרְתָּ · לִתְקוּפוֹת וּמַחֲזוֹרוֹת קִצּוֹ צָפַּרְתָּ · לַאֲלָפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה וְמַנּוֹ בֵּאַרְתָּ · וּבְתֵשַׁע מֵאוֹת עִבּוּרִים עָדָיו עִבַּרְתָּ · וְהַיּוֹם הוֹרֵיתָ לְעָם אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ · לָכֵן עַל כָּל חֹדֶשׁ חָדְשׁוֹ הִגְבַּרְתָּ · סִפְרוֹ בְּקַרְתָּ · קִצְבּוֹ הֵקַרְתָּ · גִּלּוּ הֵקַרְתָּ · פִּלְאוֹ סָקַרְתָּ · מוֹעֲדוֹ יִקַּרְתָּ · וּבוֹ יָקַרְתָּ וְנִתְיַקַּרְתָּ:

חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ:

אֲבִי כָּל חוֹזֶה · חַל בּוֹ בַּמַּחֲזֶה · כְּנֶאֱמַר לוֹ חֲזֵה · תַּבְנִית הַחֹדֶשׁ הַזֶּה: לְהָבִין קֶצֶב מוֹלַדְתּוֹ · מֵהַתְחָלָתוֹ וְאֹרֶךְ מְלֵאָתוֹ · עַד תַּכְלִיתוֹ: עִמְּתוֹ לְהַרְאֵהוּ · וְלֹא הִכִּיר מַרְאֵהוּ · עַד בְּאֶצְבַּע הֶרְאָהוּ · אָז בָּן וְרָאָהוּ: זוֹהַר לְשָׁעוֹת שֵׁשׁ · תָּאֳרוֹ לְהִתְאַשֵּׁשׁ · פָּחוֹת מִשֵּׁשׁ · כָּל עַיִן יַעֲשֵׁשׁ: רָאוּ לְבַקֵּר · עָדָיו לַחֲקֹר · מַאֲמִידָיו לְיַקֵּר · מְמִירָיו לְעַקֵּר: בְּמֶדֶד לוֹ שִׁעֵר · עָבְיוֹ אֵיךְ לְשַׁעֵר · עַד שְׁטִיפַת שַׁעַר · יְקַבְּלוּ יוֹשְׁבֵי שָׁעַר: יָדְעוּ תְּבוּנָה · לְחַוּוֹת לְאוֹם נְכוֹנָה · לְהוֹרוֹת לְיוֹדְעֵי בִינָה · עֶרֶךְ לְבָנָה: רְגָלִים לְיַשֵּׁב · וְמַנִּים לְחַשֵּׁב · בַּעֲבוּר אֵיךְ לְיַשֵּׁב · וְסוֹד מָה לְהַקְשֵׁב: בְּפָנָיו צָגוּ אֵילֵי קֹדֶשׁ · לְהָעִיד עֵדוּת חֹדֶשׁ ·

ואל נתעטף בקדש · כמקדישי חדש: יה בדקם
לעינו · ועדותם דקדק במענו · והכל צוחו במעונו ·
מקדש החדש בזמנו: קץ מולדו חל להקצות ·
ביום רביעי בחצות · ועד שלשים מרוצות · לא
נכר בחוצות: לאה ציר ופחד · ויתר מעט לעת
ספור אחד · וצור פץ לו ויחד · מערב עד ערב
מנות אחד: ילדות הרים וסהר כו ביום חשבון מצו ·
ובתחלת בריתם בחלון אחד נמצאו · רעים כנתן
למו מסורת אמצו · לחשב לעבר ולקדש
ספורות כמצאו:

אנא · לעולם תוערץ · ולעולם תוקדש · ולעולמי
עולמים · תמלוך ותתנשא · האל מלך נורא מרום
וקדוש · כי אתה הוא מלך מלכי המלכים ·
מלכותו נצח · נוראותיו שיחו · ספרו עזו פארוהו
צבאיו · קדשוהו רוממוהו · רון שיר ושבח ·
תוקף תהלות תפארתו:

שו"ק ראשון הוא לכם · לפסח עליכם · להתקדש בתוככם · קדוש:
חו"ק לכם הוא ראשון · נצורי כאישון · להעריץ לאל אחרון
וראשון · קדוש:

מיוסד ע"ס א"ב לרבי אלעזר הקליר ·

אדון מקדם תכנו ראש · בינו לא גל בספר
תולדות ראש · גלהו תחלה לכם לדרוש · הדרש

לְהַשְׁוּוֹת בּוֹ גִּיהַ וְאִישׁוֹן· הוּפְלָא מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן· וְלֹא הוּמְסַר לְאָדָם הָרִאשׁוֹן: זְמַן עֶדְנָה בּוֹ בְּשָׂרָה· חָנוּט לְקִצּוֹ עָקוּד לְמוֹסֵרָה· טַפָּיָה בְּכֵן בּוֹ בְּשָׂרוֹ בְּשׂוֹרָה: יֶרַח אֲשֶׁר לֹא פֻעֲנַח לָרִאשׁוֹנִים· כָּמוּס לִצְפוֹן חֲדָשִׁים וְגַם יְשָׁנִים· לְרֹאשׁ הֻשָּׂם לְאַרְבָּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים: מוֹעֲדִים מַזְמִין לְנִדְגָּלִים· נוֹעֲדִים בּוֹ עֵינֵימוֹ צִירֵי רוֹגְלִים· סָפוּר הוּא לִמְלָכִים וְלִרְגָלִים: עִבּוּר מְעַבְּרִים לְשָׁמְרוֹ בְּמוֹעֲדוֹ· פֶּרַח וְאָבִיב תְּקוּפָה בָּם לְוַעֲדוֹ· צִיּוּן שְׁלָשְׁתָּם יִצְרְפוּ לְסַעֲדוֹ: קִדֵּשׁ בְּרֹאשׁוֹ וּשְׁלִישׁוֹ וְחֶצְיוֹ וְרֻכּוֹ לִשְׁמֹר· לְקַדֵּשׁ לָקַחַת לְחַגֵּג לִקְצוֹר יִגְמֹר· רָשָׁם בְּכָל דּוֹר שָׁמוּר הוּא לְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר: שְׁמִירַת שְׁלִישׁוֹ בַּיַּרְדֵּן עָמְדָה· שַׁלְהֶבֶת חֶצְיוֹ שְׁאוֹן פּוּל הִשְׁמִידָה· תְּשׁוּעַת קְצִירוֹ יְמִינִי הֶעֱמִידָה:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

סילוק הוּא נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· וְנָאֲמוֹ נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· וּמוֹעֲדוֹ נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· וְאִוּוּיוֹ נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· וְנוֹחֲלָיו נִקְרְאוּ רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· וְאֹיְבָם נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· וְאוֹהֲבָם נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· וְגֹאֲלָם נִקְרָא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· הִנֵּה הָעֵת יָבֹא בְּרֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· בְּקֵץ אֲשֶׁר הוּא רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן· לַעֲבוֹר

בראש וראשון · לכונן נכון בראש וראשון · ואתו נוצר ברוח ראש וראשון · לקעקע שרידי אדמת ראש וראשון · לעורר צורים החצובים מראש וראשון · לפעול חדשות בראש וראשון · לרצות חדוש תשורת ראש וראשון · להוביל בו שי לראש וראשון: ועוד בל יוזכרו ראשונים · כי יחדשו חדשים וגם ישנים · פלאים מפלאים משנים · ויקיצו כל ישנים · מהללים ומשוררים שירים משירים משננים: ולא יאמרו עוד חי יי אשר העלה בנביא · כי אם חי יי אשר העלה ואשר הביא · ואז ישאג כלביא · לערוך קרבי · החדשות להביא · ביד איש נביא · משבט לוי · להשיב לבבי · לחדש קרבי: ויצמיח צמח נקוב שבעה · ואתו יהו רועים שבעה · ויחדשו לאום דברים שבעה · ויתכסה מהם שבעים שבעה: וישוב ויגלה לעם קדושים · אשר עמו יהו מקדשים · ולא לעדרי צאן קדשים · עד קץ ששה חדשים · עד בא ראשון לראשי חדשים · ואז יראה לעדת קדושים · הנשארים מעול קדשים · ויראה למו אותות חדשים · לחדש שמים החדשים · למשוח קדש קדשים · לפתוח דלת לקדושים · בשבתות ובחדשים: ואז יצוה

חִדּוּשׁ עֲבוֹדַת חֹדֶשׁ· מַה לְּהַעֲלוֹת בְּרֹאשׁ כָּל חֹדֶשׁ· וַעֲבוֹדַת רִאשׁוֹן כָּל חֹדֶשׁ· הִיא תַּקְדִּים תְּחִלָּה לְכָל חֹדֶשׁ· כִּי כְּמוֹ הָיָה רֹאשׁ לְכָל חֹדֶשׁ· כֵּן יִהְיֶה רֹאשׁ לְכָל חֹדֶשׁ: וְתַעֲשֶׂה בּוֹ חֲדָשָׁה· לִבְרֹאת אֶרֶץ חֲדָשָׁה· לְהִנָּתֵן דַּת חֲדָשָׁה· לִכְרוֹת בְּרִית חֲדָשָׁה· לְהִבָּרְאוֹת בְּרִיָּה חֲדָשָׁה· לְהִתְחַדֵּשׁ רוּחַ חֲדָשָׁה· לְהוֹבִיל בּוֹ שַׁי מִנְחָה חֲדָשָׁה: וְחַמָּה וּלְבָנָה תִּתְחַדָּשׁ· וְאוֹרָם שִׁבְעָתַיִם יְחֻדָּשׁ· שְׁתַּיִם בַּשָּׁנָה יִתְחַדָּשׁ· וִיַצְמִצֵם שְׁכִינָתוֹ בְּתוֹךְ שַׁעַר הֶחָדָשׁ· וְיִקָּרֵא לוֹ שֵׁם חָדָשׁ· כְּשֵׁם הָעִיר מִיּוֹם הַמְּקֻדָּשׁ· וְיִנָּתֵן לָעָם לֵב חָדָשׁ· לְשׁוֹרֵר בְּפִיהֶם שִׁיר חָדָשׁ· שִׁיר מְפוֹאָר וּמְחֻדָּשׁ· עַל כָּל שִׁיר מְהֻלָּל וּמְקֻדָּשׁ: כִּי שִׁירֵי אֶרְאֶלִּים· אֲשֶׁר שִׁיר וְתִשְׁבָּחוֹת מְהַלְּלִים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא חָלִים: וְנִצּוּחַ אֵלִים· אֲשֶׁר קוֹל הֲמוּלָּה צוֹהֲלִים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא מְמַלְּלִים: וְרֶכֶב גַּלְגַּלִּים· אֲשֶׁר אִם הוּרְשׁוּ כָּל גּוֹלְלִים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא כוֹלְלִים: וְאֵימַת כְּרוּבִים· אֲשֶׁר הֵם צָגִים כְּמוֹ רוֹכְבִים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא מַרְבִּים: וְהַדְרַת אוֹפַנִּים· אֲשֶׁר הֵם מְרֻבְּעֵי פָּנִים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא סוֹפְנִים: וַהֲמוֹן גְּדוּדִים· אֲשֶׁר הֵם הוֹד יְ מַגִּידִים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא נֶאֱגָדִים: וְסוֹד עִירִין

אֲשֶׁר כְּעֵין קָלָל בֹּעֲרִים·לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא מְפָאֲרִים: וְרֶגֶשׁ קַדִּישִׁין· אֲשֶׁר לַבְּקָרִים מִתְחַדְּשִׁים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא מַקְדִּישִׁים· וְנַהַם שַׁאֲנַנִּים· אֲשֶׁר טַעְמָם לֹא מְשַׁנִּים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא מְשַׁנְּנִים: וּפַחַד שְׂרָפִים· אֲשֶׁר בְּרֶגַע כֹּל שׂוֹרְפִים· לִפְנֵי שִׁיר זֶה לֹא רוֹפְפִים: כִּי כָל מַחֲנוֹת מְשָׁרְתִים קְדוֹשִׁים· מְשָׁרְתָיו יְהוּ מַקְדִּישִׁים· וְגַם הֲמוֹן צְבָא מַלְאָכִים· מַנְעִימָיו יְהוּ מַמְלִיכִים· וּמְרוּצוֹת חֵיל זִקִּים· כֹּחָם יְהוּ מְחַזְּקִים· חַיּוֹ מְשַׁלֵּחַ בְּרָקִים· פְּנֵיהֶם יְהוּ מַבְרִיקִים·וְחוּצָה לָמוֹ הוֹוִים·מִתְעַלְּסִים בְּאֲהָבִים: וְעַד מְחִיצָתָם לֹא בָאִים· בְּאִשָּׁם נִלְהָבִים· וּבְגַחַלְתָּם נִכְוִים· וּבִפְאֵרָם הֵם נֶאֱלָמִים: וְעֵת כִּי יַתְחִילוּ יָחִישׁוּ· וְעֵת כִּי יַתְכִּילוּ יָחִילוּ· וְעֵת כִּי יִגְמוֹרוּ יַעֲרִיצוּ· וְעֵת כִּי יָחֵשׁוּ יַקְדִּישׁוּ· וְעֵת כִּי יִשְׁתּוֹקוּ יְשַׁלֵּשׁוּ· קְדֻשָּׁה מְשֻׁלֶּשֶׁת:

כַּכָּתוּב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש וגו'.

מוסף לפרשת החודש

הש"ץ חוזר התפלה עד מלך עוזר ומושיע ומגן ואומר.

רִאשׁוֹן אִמַּצְתָּ לְפֶרַח שׁוֹשַׁנִּים· אָמוּץ לְעוֹרֵר מֵרְדֵם יְשֵׁנִים· בְּזָכְרְךָ בְּרִית רִאשֹׁנִים· בִּצְפּוֹן

חֳדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים · גַּלּוּתוֹ בְּדַת שְׁנוּנִים · גָּזַר רֹאשׁ לְאַרְבָּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים : פ׳ אַרְבָּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים כְּבְמַחֲזֶה · בֵּאַרְתָּ זֶה מִזֶּה לַחוֹזֶה · כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד נֶחֱזֶה · גוֹנְנֵנוּ בְּמָגֵן בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם : אתה גבור וגו׳ עד להחיות מתים ·

לְצִיּוֹן דְּרוֹר חַשְׁתָּה בּוֹ קְפוּת · דְּבַר אוֹר יְקָרוֹת לִקְפּוֹת · הַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר יְשׁוּעוֹת בּוֹ מַקִּיפוֹת · הַחוֹסִים בּוֹ מַתְקִיפוֹת · וּמֶנּוּ מַתְחִילוֹת וְתוֹקְפוֹת · וּוַעַד רֹאשׁ לְאַרְבַּע תְּקוּפוֹת : פ׳ אַרְבַּע תְּקוּפוֹת בַּשָּׁנָה · תְּחַדֵּשׁ אוֹרָם כְּבָרִאשׁוֹנָה · כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד חִישׁ נָא · הַחֲיֵינוּ בְּגֶשֶׁם בָּרִאשׁוֹן לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים : נעריצך וגו׳ עד וקדוש אתה ·

הִנֵּה זֶה בָּא לְפִרְקִים · זָמוּן לִגְאוֹל רְצוּצֵי אֲרָקִים · הַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר רְבִיבִים בּוֹ מְרִיקִים · חַשְׁרַת מַיִם לְמַלְאוֹת רֵיקִים · טִיעוֹת לְרַוּוֹת וִירָקִים · טְלָאִים בּוֹ לְהָקִים בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים : פ׳ אַרְבָּעָה פְּרָקִים כְּבְמַחֲזֶה · בֵּאַרְתָּ זֶה מִזֶּה לַחוֹזֶה · כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד נֶחֱזֶה · וְנַקְדִּישְׁךָ קָדוֹשׁ בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

תכנת שבת עד מקדשי שמך, ובר״ח קדש אתה יצרת עד קבעת :

הִנָּם יָמִים הַמְבוֹרָכִים · יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ בְּאִבָּם

פּוֹרְכִים· כֹּה תֵּת בַּאֲבִיבִים רַבִּים· כַּרְמֶל לְהַקְלִי אָבִיב פְּרוּכִים· לְשַׁנֵּן מִפְּעֲלוֹת מֵצִיץ מֵחֲרַכִּים· לְפָנָיו קוֹרְאִים עִנְיַן אַרְבָּעָה עֲרָכִים: ס׳ אַרְבָּעָה עֲרָכִים אֲשַׁנְּנָה· סִפּוּר מִסּוֹת פִּרְחֵי שׁוֹשַׁנָּה· כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד חִישׁ נָא· עַנְּגֵנוּ בְּנוֹפֶשׁ בָּרִאשׁוֹן לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת: (נר״א וישראל וראשי חדשים)

רצה וגו׳ עד בשובך לציון ברחמים·

וְלִירוּשָׁלַיִם מוֹפֵת הוּחַק בּוֹ כַּסּוֹת· מֵעֵין כָּל חַי לְהִתְכַּסּוֹת· נְקָמוֹת אֲשֶׁר בְּלֵב מְכֻסּוֹת· נִתְכְּנוּ בְּמוֹעֵד זֶה הֱיוֹת טְכוּסוֹת· שֶׂה לְבֵית אָבוֹת מְנוֹת בְּמִכְסוֹת· סִבּוֹת עָלָיו עָסִים אַרְבָּעָה כּוֹסוֹת: ס׳ אַרְבָּעָה כּוֹסוֹת כְּבַמַּחֲזֶה· בְּאַרְתָּ זֶה מִזֶּה לַחוֹזֶה· כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד נֶחֱזֶה· רְצֵנוּ כְּשֵׂי בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו· אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך·

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד: וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת הא׳ ישועתנו ועזרתנו סלה:

מְבַשֵּׂר עַם זָכִיּוֹת· עֲצוּרִים לְהַעֲלוֹת מִצּוּל דָּכְיוֹת·

פְּרוּיִם חִוָּה בְּמַשְׂכִּיּוֹת· פְּצוּחַ שִׁירִים תְּמוּר בְּכִיּוֹת· צְבָאוֹת כָּל חֶמְדַּת שְׂכִיּוֹת· צַאֲנָן יַצִּיעַ לְרוֹשֵׁשׁ אַרְבַּע מַלְכִיּוֹת: ח׳ אַרְבַּע מַלְכִיּוֹת נָדוּשׁ נָא· בְּמַדּוּתְךָ פְּעַלְתָּם כְּבָרִאשׁוֹנָה· כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד חִישׁ נָא· וְתֵיטִיב לָנוּ בְּטוּבְךָ כָּרִאשׁוֹן לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: בָּ״אַ יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת·

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדושך כאמור: יברכך יי וישמרך: יאר יי פניו אליך ויחנך: ישא יי פניו אליך וישם לך שלום:

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך:

אֶתֵּן קוֹל כְּשׁוֹרְרוּ רָאשִׁים· קָרוֹא בְגָרוֹן בְּגֵיא הַחֲרָשִׁים· רָאשֵׁי תַנִּינִים אֲשֶׁר עַל גַּבֵּי תוֹרְשִׁים· רְאוֹתָם בָּזֶה חֹדֶשׁ מְגוֹרָשִׁים· שִׁיר חָדָשׁ וְהֶגֶא מְדָרְשִׁים· תְּרַנֵּנָה שְׂפָתַי בְּשׁוּרִי אַרְבָּעָה חֲרָשִׁים: ח׳ אַרְבָּעָה חָרָשִׁים כְּבַמַּחֲזֶה· בֵּאַרְתָּ זֶה מִזֶּה לַחוֹזֶה· כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן עוֹד נֶחֱזֶה· בָּרְכֵנוּ בַשָּׁלוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה: בָּ״אַ יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

קדיש תתקבל, אין כאלהינו, עלינו, קדיש יתום·

למנחה אומרים צדקתך רק אם הוא ר״ח או טהר חדש א״א צדקתך:

מיוסד ע"ס א"ב ואחר-לות ב' גס בסוף חתום בנימן בר זרח חזק ·

אִתִּי מִלְּבָנוֹן כַּלָּה מֵרֹאשׁ אֲמָנָה תָּשׁוּרִי· בְּטוֹהַר עֲדָיַי לוֹבֵשׁ הִתְכַּהֲנִי וְהִתְפָּאֲרִי· כּוֹשֶׂם רָקוּחַ הִתְבַּשְּׂמִי מוֹר וּלְבוֹנָה הִתְקַטְּרִי· כִּי בָאָה עֵת וְהִגִּיעַ שָׁעָה אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ תָּשׁוּרִי: י' בֵּין שָׁדַיִ יָלִין אֶשְׁכּוֹל הַכֹּפֶר· מְצַפְצֶפֶת נוֹאֶמֶת כַּלָּה בְּאִמְרֵי שֶׁפֶר· בְּנֵי מָכוֹן וּזְבוּלוֹ רוֹחֲשִׁים בְּלִי חֶפֶר· חוֹק זֵכֶר קְדֻשָּׁתוֹ נַעֲרִיץ וּנְסַפֵּר· בְּמַעְלָה יִתְקַדָּשׁ וּבְמַטָּה יִתְסַלְסֵל תָּמִיד לֵיל וָצֶפֶר· קָדוֹשׁ: גַּן נָעוּל קְרָאַנִי דוֹדִי· חָמַק עָבַר וְשׁוֹמְרִים נָשְׂאוּ רְדִידִי· דָּלְפָה עֵינִי וְגָרְסָה בְּזֵכֶר עָנְיִי וּמְרוּדִי· דּוֹדוֹ אַהֲבַת חֵשֶׁק תַּאֲוַת דּוֹדִי: הֵן בְּלֹא לֵב וָלֵב וְנֶפֶשׁ חֲפֵצָה· חָתָן מִתְנַדֵּב וְכַלָּה רוֹצָה· וְעַל מַה זֶּה מִתְאַחֵר דִּין הָעֲלִיצָה· שְׁלוּחִים הֵרִיצוּ לָזֶה וְלָזוֹ כִּמְרוּצָה: זָכַר בָּהּ בְּרִית וּשְׁבוּעַת אָלָה· אֲשֶׁר בְּשַׁעַת אֵרוּסֶיהָ כָּרַתִּי לִמְהֻלָּלָה· חֶפְצִי וּרְצוֹנִי לְקַיֵּם כַּבְּהָלָה· הֵשִׁיב חָתָן לִשְׁלוּחֵי כַלָּה: טַעֲנָה סְגֻלָּה אַף הִיא יוֹשֶׁר אֲמָרִים· נְכוֹנָה אֲנִי וּמְקֻיֶּמֶת בְּהֵן הֵן הַדְּבָרִים· יִגְמֹל רַק עִמִּי חֶסֶד וְיִזְכֹּר אַהֲבַת נְעוּרִים· וִימַהֵר לִפְדוּתִי מִבֵּין חֲמוֹרִים: כְּצִירֵי מַרְפֵּא וּשְׁלוּחֵי אֱמוּנִים· נִתְמַצְּעוּ תְאוֹמִים בְּזִווּג חֲתָנִים· לְדַבֵּר עַל לֵב כַּלָּה דְּבָרִים הֲגוּנִים· וּלְהַבְעִיר לֵב חָתָן בְּקִנְאַת מְגִנִּים: מְלוּכָה

כְּהִתְבַּשְּׂרָה כַּלָּה בְּתַמְרוּקֶיהָ מְאוֹד הִשְׁבִּיחָה׃ רִמּוֹנֶיהָ הֵנֵצוּ וּסְמָדָרֶיהָ פִּתֵּחָה׃ נָכוֹנוּ שָׁדֶיהָ וּשְׂעָרָהּ צִמֵּחָה׃ וַתִּתְנַוֶּה לַכֶּתֶר וְלַמַּלְכוּת הִצְלִיחָה׃ סוּא מַפְרִיכָהּ כִּרְאוֹתָהּ תָּמְהָה בְּעֵינֶיהָ׃ הֲלֹא זֹאת הַנִּמְבְּזָה וְהַנִּקְלָה הַשִּׁיבָה לְסָגָנֶיהָ׃ עַל זֹאת שָׁלְחָה וְקָרְאָה לְאִצְטַגְנִינֶיהָ׃ עָלֶיהָ חוֹשֶׁבֶת וְחוֹרֶקֶת שִׁנֶּיהָ׃ פְּרִיץ חַיּוֹת נוֹהֵם וְלִבּוֹ מַכְבֵּד׃ כַּלָּה לְעַנּוֹת בְּקוֹשִׁי לְשַׁעְבֵּד׃ צַעֲרָהּ בְּפֶרֶךְ וּבְעוֹל כָּבֵד׃ אוּלַי תִּתְגַּנֶּה וְתִהְיֶה כִּכְלִי אוֹבֵד׃ קָרָא עָלָיו מוֹעֵד בַּחוּרָיו לִשְׁבּוֹר׃ צְפַרְדֵּעַ חֲנָמַל וְכִנִּים חֲמָרִים חֲמָרִים לִצְבּוֹר׃ רֶשֶׁף וָדֶבֶר וּבָרָד לְפָנָיו לַעֲבוֹר׃ וְרֵאשִׁית כָּל אוֹנִים בְּאָהֳלֵי חָם לִקְבּוֹר׃ שְׁלָחָהּ פְּרוּכָה בַּעַל כֹּרַח מִסְתּוֹלֵל׃ וַתֵּצֶאנָה כָּל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתוֹף לְחוֹלֵל׃ תְּנוֹת לָצֵאת זֶמֶר וְהוֹדָיוֹת וְשֶׁבַח וְהַלֵּל׃ שֶׁבְּכָה אוֹתוֹת בַּדִּים מֵפֵר וְקוֹסְמִים יְהוֹלֵל׃ בֵּין שָׁדַי יָלִין אֶשְׁכּוֹל הַכֹּפֶר׃ מְצַפְצֶפֶת נוֹאֶמֶת כַּלָּה בְּאִמְרֵי שֶׁפֶר׃ בְּנֵי מָכוֹן זְבוּלוֹ רוֹחֲשִׁים בְּלִי חֵפֶר׃ חוֹק זֵכֶר קְדֻשָּׁתוֹ נַעֲרִיץ וּנְסַפֵּר׃ בְּמַעְלָה יִתְקַדָּשׁ וּבְמַטָּה יִסְתַּלְסֵל תָּמִיד לֵיל וָצֶפֶר׃ קָדוֹשׁ׃ הכל יודוך

זולת׃ ע״ס א״ב וחתום בסוף בנימן בר זרח׃

אוֹמֶרֶת אֲנִי מַעֲשַׂי לְמֶלֶךְ׃ בַּת שׁוּעַ וְנָדִיב הַנִּמְלַךְ׃

בעמק המלך · ברחוב נהלמת ונזורה בכל פלך ·
טהרת תארי מקרנת בעד נכון היום הולך: גדלני
אבי ורוממתני אמי · בפת בג עדונים מכל בנות
עמי · דגלוני באהבתם כל בני אמי · ובתאות
געגוע מתרפקים עמי: הייתי בקטנותי באדם
כבושה · בשש ומשי בבגדי חופש חבושה · והנה
המדינה בכלשת נבלשה · ויתאוני מלכי להנסיכי
לו בקדשה: זבדתי אפוד (נ״א אפר) בין קטנות
לנערות · בארץ חם עד היותי בגרות · חלומות
חולם גרמני לקבל מרות · חנם בהגיעי כזמן
בגרות: טפחה ורקדה צוען כרדתי · אמרה האח
האח אמה לעבדות קניתי · יעצה להחכים בפרך
לרדותי · ותאמר אך עשרתי ואון לי מצאתי:
כעת להורי קבע מלכי עבר · אנחות צעקתי
מכובד העבדה שמע ויתעבר · לבנות המקום של
הראיתם בת צוברת בר · ותעניה יש בבית שפת
שקר בלא דבר: ממדור למדור חפש ומשכונה
לשכונה · ומצאני הייתי שרויה בהיכל מסתולל
הונה · נצני נראו ושדים נכונה · סמדרי פתחו
ופגיה חנטה התאנה: עלי כנפיו פרש מתבוססת
בדמי כראני · ובברית אלה עמו הביאני · פוצרים

צִירִים שָׁלַח וְשִׁדְּכַנִי׃ וּבִדְפוּק קוֹלוֹ שִׁמְּעַנִי׃ קוּמִי לָךְ בִּשְׂרָנִי׃ צָלְחָה הָעֲבָרָה לְהַעֲבִיר יָפְיָהּ׃ וַתֵּרָא וְתִקַּנֵּא עֶגְלָה יְפֵהפִיָּה׃ קְצִינֶיהָ כְּקָרְאָה פָּקוּ פְּלִילִיָּה׃ רִמְסִי בַּחֹמֶר הֶחֱזִיקִי מַלְבֵּן סוֹעֲרָה עֲנִיָּה׃ רְאִי דַרְכֵּךְ בַּגַּיְא דְּעִי מֶה עָשִׂית לַמְּהֻלָּלָה׃ וּבַעֲבוּרָהּ נִגְרְשָׁה וְשָׁקְעָה מִצְרַיִם כֻּלָּהּ׃ שִׁיתִי לִבֵּךְ לְהַלֵּךְ הַמְּסִלָּה׃ וּמַה תַּעֲשִׂי לְיוֹם פְּקֻדָּה אִם כֵּן אֶעֱרְכֵךְ בְּשַׁעַת קַלָּה׃ תִּכָּפוּהָ חֶבְלֵי יוֹלֵדָה וְצִירֵי חַלְחָלָה׃ וְקָמָה בְּבֶהָלָה לְהוֹצִיאִי בַּלַּיְלָה׃ בְּכֵן פִּיהָ הִרְשִׁיעָה וְצִדְּקָה מִדַּת הַדִּין לְמוּלָהּ׃ יָצָאתִי אֲפוּדָה כְּבַעֲדֵי קִשּׁוּרֵי הַכַּלָּה׃ נוֹב וְגִלְגָּל וְגִבְעוֹן בָּהֶם הִשְׁכַּמְתִּי לַכְּרָמִים׃ הֲדַי נָתַתִּי לוֹ בְּבֵית עוֹלָמִים׃ יָצָאתִי בְּהֶנּוּמָא וְכֶתֶר הַלּוּמִים׃ שָׁנִים אַרְבַּע מֵאוֹת וָעֶשֶׂר מִיּוֹם לְיוֹם שְׁלֵמִים׃ מֵאָז הֶעֱמַקְתִּי לִסְטוֹת וְזָרִים אָהַבְתִּי׃ נוֹטֵרָה כְּרָמִים שָׂמוּנִי וְכַרְמִי שֶׁלִּי לֹא נָטָרְתִּי׃ בְּנֵי אִמִּי נִחֲרוּ בִי וּטְרָדוּנִי מֵחֻפָּתִי׃ וְאֵיךְ עַתָּה הֶלְאוּנִי וְהֵשַׁמּוּ עֲדָתִי׃ זָנַחְתִּי רֵעִי וְחִלֵּל בְּרִיתוֹ׃ וְעַיִט צָבוּעַ הָיְתָה לִּי נַחֲלָתוֹ׃ וְהִנֵּה קָטֹן וּבָזוּי מוֹשֵׁל בְּאֻיֻמָּתוֹ׃ וַהֲמוֹן מֵעָיו הִתְאַפָּקוּ וְאַיֵּה קִנְאָתוֹ וּגְבוּרָתוֹ׃ יוֹקֶדֶת אֵשׁ בְּלִבִּי מַבְעִירוֹת׃ בְּנוֹת שֵׂעִיר

וְחוֹתְנוּ שְׁכֵנוֹת וַחֲבֵרוֹת· יְדִידְךָ הַנֶּאֱהָב מִתְעַלֵּס
בְּחֵשֶׁק אֲחֵרוֹת· וְאַתְּ יוֹשֶׁבֶת וּמְצַפָּה לְנוֹחַם
בְּשׂוֹרוֹת: פ׳ חֲזַרְתִּי מַעַן וְהֶפְקַדְתִּי תְּשׁוּבָה· יָמִים
רַבִּים קָרָא שׁוּבָה מְשׁוּבָה· הֶאֱמַרְתִּיו וְהֶאֱמִירַנִי
וַנַּעֲשִׂינוּ אַחַת חֲטִיבָה· מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ
לְכַבּוֹת אֶת הָאַהֲבָה: עזרת

קרובות. הש״ץ חוזר התפלה עד מלך עוזר ומושיע ומגן.

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים. וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים. אֶפְתְּחָה פִּי
בְּשִׁיר וּרְנָנִים. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים:

אוֹנֵי פִּטְרֵי רַחֲמָתַיִם· בִּתְקַעְתָּ בְּמִשׁוּלֵי הֲמוּרוֹתַיִם·
גָּדְלְךָ פָּסַע בְּנִתַיִם· דָּבָר לְהַמְשִׁיל בֵּינוֹתַיִם: הֵן
רֶגַע יָמוּתוּ דִּבַּרְתָּ· וּגְאוֹנָם בַּדֶּבֶר הִדְבַּרְתָּ· זְרוֹעַ
צָר בִּבְכוֹרָיו שִׁבַּרְתָּ· חֲצוֹת לַיְלָה שָׁם עָבַרְתָּ:
טְמֵאִים זֶה בָּזֶה נִצִּיתָ· יְדִידִים זֶה בָּזֶה רִצִּיתָ·
פ׳ כָּל בְּכוֹר שֶׁהוּא בְּכִלָּיוֹן מִצִּיתָ· לַיְלָה כְּחוּט
הַשַּׂעֲרָה בְּעֵת חָצִיתָ:

בְּיַד וּבְיָמִין תִּסְמְכֵנוּ· וּמִנֶּגֶף תְּהַסְכֵנוּ· פ׳ בְּאֶבְרָתְךָ
תְּסוֹכְכֵנוּ· וּבְצֵל מָגִנְּךָ תְּגוֹנְנֵנוּ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
מָגֵן אַבְרָהָם: אתה גבור וגו׳ עד להחיות מתים:

מֵתִים בְּכָל בַּיִת בְּגוֹף כְּנֶחֱנָקוּ· נַאֲקוֹת חֲלָלִים
נָאָקוּ· סֻכְּרוּ וְלִבּוֹתָם נָמַקּוּ· עָלְפוּ וְרוּחוֹתָם נָבָקוּ:
פְּגָרִים מֵתִים לָמוֹ עָשִׂיתָ· צוֹרַת כָּל בְּכוֹר גַּם

בְּמֵעֵיהֶם לֹא חַסְתָּ· קוּמִי לָךְ לִבְכוֹרֵךְ שַׁחַתְּ· רִפּוּא וְנָגוּף שָׁמָּה שַׁמְתָּ: שׁוֹאָה וּמְשׁוֹאָה וּבֶהָלָה· שַׁמּוֹת וְשָׁאוֹן וְחַלְחָלָה· ס׳ תָּקְפָה בָּהֶם הַיְלָלָה· תְּמָהוֹן קָמוּ וְיָצְאוּ בַּלָּיְלָה:

שׁוֹאָה וּמְשׁוֹאָה· ס׳ תַּפִּיל אוֹיְבֶיךָ לְשׁוּחָה· וְנִחְיֶה בְּגֶשֶׁם יְשׁוּעָה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

יִשָּׁמַע לְצֹר כְּשֵׁמַע מִצְרַיִם· מַשָּׂא דוּמָה כְּמַשָּׂא מִצְרַיִם: נִפְרַעְתָּ מִפַּתְרוּס בְּתַכְלִית מַכָּה עֲשִׂירִית· כְּצֹר תִּפָּרַע בְּתַכְלִית קֶרֶן עֲשִׂירִית: יֵרְדוּ רְאֵמִים עִמָּם· בְּכוֹרֵי מַלְכוּת עַמָּם· מֵזֶר תְּעָרִימֵם· בְּאַף תַּחֲרִימֵם: ס׳ יֶשַׁע שָׁמוּר· הוּא לֵיל שִׁמּוּר· אָמַר שׁוֹמֵר· אָתָא קֵץ אַשְׁמוּר:

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא:

אֵל נָא לְיֶשַׁע עַמְּךָ בְּהַצִּיל לֵיל יָצָאתָ· וּבְעֶצֶם הַיּוֹם אוֹתָם הוֹצֵאתָ: הֲדַן עַמּוֹ כַּיּוֹם וְעַמִּים בַּלָּיְלָה· כִּי לְךָ הַיּוֹם אַף לְךָ לָיְלָה: לַיְלָה אֲשֶׁר בּוֹ נִפְדּוּ רִאשׁוֹנִים· שִׁמֻּרִים נַמְתָּ יְהִי לָאַחֲרוֹנִים· וּמַה שֶּׁהָיָה בָּרִאשׁוֹנָה הוּא שֶׁיִּהְיֶה לָאַחֲרוֹנָה· כְּשֵׁמַע מִצְרַיִם תַּשְׁמִיעַ לְצוֹרִים· ס׳ תִּצְנַח וְתִצְרַח וְתִצְלַח תִּרְכַּב תִּתְקַע וְתִתְקַף עַל עַם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ:

אָז תֵּשַׁע מַכּוֹת הָיוּ אֲדוֹנִים קָשֶׁה· אֲשֶׁר בָּם סִכַּרְתָּ גּוֹי לִבּוֹ מַקְשֶׁה: בְּעַזּוּת מֶלֶךְ עָז הָיְתָה מַכָּה עֲשִׂירִית· אֲשֶׁר הִמְשַׁלְתָּ בְּנוֹגְשֵׂי בְּנֵי נְסָה עֲשִׂירִית: גְּדִיעַת בְּכוֹרוֹת הָיְתָה תַּכְלִיתָם· אֲשֶׁר שָׁתָה אַפְּךָ עַל תַּכְלִיתָם: דַּנְתָּ לִפְנֵיהֶם אֶת אֱלֹהֵיהֶם· וְגַם צוּרָתָם הִפַּלְתָּ בְּאָהֳלֵיהֶם: הִכִּיתָ כָּל בְּכוֹר לְכָל רֹאשׁ מִשְׁפָּחָה· כָּל בְּכוֹר לְאִישׁ וְכָל בְּכוֹר לְאִשָּׁה: וּבְכוֹר לִבְהֵמָה וּבְכוֹר לְכָל דָּבָר· בַּבַּיִת וּבַחוּץ דֶּבֶר שַׁתָּ לְכָל דָּבָר: זַעַף וְנַחַת נִגְלֵיתָ נָגוֹף וְרָפוֹא· לִבְכוֹרֵי צָר נָגוֹף וְלִבְנְךָ בְכוֹרְךָ רָפוֹא: חֲצוֹת לַיְלָה בְּכֵן יוֹדוּךָ מוֹדֶיךָ· עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ· וְעַל צֶדֶק אֹהֲבֶיךָ: טֶכֶם אֶצְבָּעֲךָ עָשְׂתָה תֵּשַׁע מַכּוֹת· יָדְךָ עָשְׂתָה מַכַּת בְּכוֹרוֹת· יְמִין עֻזְּךָ טִבְּעָה צָר וִירוֹמְמוּךָ הַכֹּל· וּזְרוֹעַ קָדְשְׁךָ תִּפְדֵּנוּ וְתָרוּם עַל כֹּל:

אֵל נָא· לְעוֹלָם תּוּעֲרָץ· וּלְעוֹלָם תּוּקְדָּשׁ· וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים· תִּמְלוֹךְ וְתִתְנַשֵּׂא· הָאֵל מֶלֶךְ נוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ· כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים· מַלְכוּתוֹ נֶצַח· נוֹרְאוֹתָיו שִׂיחוּ· סַפְּרוּ עֻזּוֹ פָּאֲרוּהוּ צְבָאָיו· קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ· רוֹן שִׁיר וָשֶׁבַח· תּוֹקֶף תְּהִלּוֹת תִּפְאַרְתּוֹ:

וּבְכֵן וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

אָז רוֹב נִסִּים הִפְלֵאתָ בַּלַּיְלָה:
בְּרֹאשׁ אַשְׁמוּרוֹת זֶה הַלַּיְלָה:
גֵּר צֶדֶק נִצַּחְתּוֹ כְּנֶחֱלַק לוֹ לַיְלָה:
וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

דַּנְתָּ מֶלֶךְ גְּרָר בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה:
הִפְחַדְתָּ אֲרַמִּי בְּאֶמֶשׁ לַיְלָה:
וַיִּשְׂרָאֵל יָשַׂר לָאֵל וַיּוּכַל לוֹ לַיְלָה:
וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

זֶרַע בְּכוֹרֵי פַתְרוֹס מָחַצְתָּ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:
חֵילָם לֹא מָצְאוּ בְּקוּמָם בַּלַּיְלָה:
טִסַּת נְגִיד חֲרוֹשֶׁת סִלִּיתָ בְכוֹכְבֵי לַיְלָה:
וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

יָעַץ מְחָרֵף לְנוֹפֵף אִוּוּי הוֹבַשְׁתָּ פְגָרָיו בַּלַּיְלָה:
כָּרַע בֵּל וּמַצָּבוֹ בְּאִשׁוֹן לַיְלָה:
לְאִישׁ חֲמוּדוֹת נִגְלָה רָז חֲזוֹת לַיְלָה:
וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

מִשְׁתַּכֵּר בִּכְלֵי קֹדֶשׁ נֶהֱרַג בּוֹ בַּלַּיְלָה:
נוֹשַׁע מִבּוֹר אֲרָיוֹת פּוֹתֵר בִּעֲתוּתֵי לַיְלָה:
שִׂנְאָה נָטַר אֲגָגִי וְכָתַב סְפָרִים בַּלַּיְלָה:
וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

עוֹרַרְתָּ נִצְחֲךָ עָלָיו בְּנֶדֶד שְׁנַת לַיְלָה:
פּוּרָה תִדְרוֹךְ לְשֹׁמֵר מַה מִלַּיְלָה:
צָרַח כַּשּׁוֹמֵר וְשָׂח אָתָא בֹקֶר וְגַם לַיְלָה:
וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

קָרֵב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה:
רָם הוֹדַע כִּי לְךָ הַיּוֹם אַף לְךָ הַלַּיְלָה:
שׁוֹמְרִים הַפְקֵד לְעִירְךָ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה:
תָּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֶשְׁכַּת לַיְלָה:
וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

בהרבה קהלות אומרין כאן ובכן ולך תעלה קדשה וכו׳. ואומרין אדיר דר מתוחים בתפלת מוסף קודם אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתינו.

סדר אַדִּיר דָּר מְתוּחִים · בְּחֶסֶד כָּל מַלְחִים · אֵזֶן אֶנְקַת אֲנוּחִים · וְהוֹצִיאָם מִבֵּין הַחוֹחִים: אָז בְּרוֹב חֶמְלָתוֹ · רַד מִמְּעוֹן דִּירָתוֹ · וּפָדָה מִפֶּרֶךְ אֲיוּמָתוֹ · וְכִנֵּם חֶבֶל נַחֲלָתוֹ: בָּט בְּשִׁבְעִים עֲמָמִים · וְנִמְצְאוּ לְפָנָיו עֲמוּמִים · וְהִגְרִיל בְּמַלְאֲכֵי מְרוֹמִים · וְנָפַל חֶבְלוֹ בַּנְּעִימִים: בְּשׁוּרוֹ גּוֹזֵר וּמֵקִים · שָׂמַח בְּעַם חֲשׁוּקִים · כְּיוֹם נְטִיַּת דּוֹק וַאֲרָקִים · תֵּת לָמוֹ דָּתוֹת וְחֻקִּים: גַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ עֲנֻגָּה וְרַכָּה · אָסוּר וְהֶתֵּר לְהַעֲרִיכָה · לְבַל אֶכָּשֵׁל לְהַמְרִכָה · הַיּוֹם כְּדַבֵּר הֲלָכָה: גַּשְׁתִּי כְּשֶׁאֲנִי אָבוּר · לִפְשׁוֹט בְּעַם צָבוּר · כְּמַזְכִּיר וְלֹא כְּמַזְהִיר בְּדִבּוּר · לְהוֹצִיא חוֹבַת

צִבּוּר: הַהֲרַת דַּת מְכֻלָּלָה· דָּרְשׁוּ וְהוֹרוּ חַכְמֵי גוֹרֶן עֲגוּלָה· וְהָגוּ בְּסֵדֶר הַגְעָלָה· לְהַכְנִיס יוֹרָה קְטַנָּה בְּתוֹךְ יוֹרָה גְדוֹלָה: דֶּרֶךְ גְּדוֹלָה חֲשׁוּפָה· עוֹשִׂין לָהּ כְּמִין שָׂפָה· וּבְרֹתְחַ נִמְצֵאת חֲפוּפָה· מִמֵּי רוֹתְחִין גּוּפָהּ: הֲכָנַת קְעָרוֹת וּמְלֵיהֶן· בִּכְלִי שֵׁנִי שִׁמּוּשֵׁיהֶן· כְּשׁוֹפְכִין מֵסִיר בָּהֶן· כַּךְ שׁוֹפְכִין רוֹתְחִין עֲלֵיהֶן*: הֲגִיגַת כְּלָלָן וּצְחֲצוּחָן· מֵעֵץ וְאֶבֶן שַׂרְיָן בְּהַדָּחָן· וּמֵחֶרֶס מִצְוָה לְהַנִּיחָן· עַד לְאַחַר הַפֶּסַח יָכוֹל לְהַנִּיחָן: וְשִׁמּוּשׁ סַכִּין וְעִנְיָנוֹ· מְדִיחִים אוֹתוֹ לְתַקְּנוֹ· בִּכְלִי רִאשׁוֹן תִּקּוּנוֹ· כַּךְ הַגְעָלָתוֹ וּבְחוּנוֹ: וְלִבּוּן בַּרְזֶל בָּאוּר בְּגַלְשׁוֹן· לְטַהֲרוֹ מִכָּל רִפְשׁוֹן· וְקַתָּא בַּחֲמִין נְצוּרֵי כְּאִישׁוֹן· וְהִלְכְתָא כְּלוֹ בְּרוֹתְחִין וּבִכְלִי רִאשׁוֹן: זְקוּק עֵץ פָּרוּר וְחִטּוּטוֹ· בִּכְלִי רִאשׁוֹן צִבּוּטוֹ· בְּרוֹתְחִין הַגְעָלַת קִשּׁוּטוֹ· כְּבוֹלְעוֹ כַּךְ פּוֹלְטוֹ: זִלְפוּ חֲכָמִים בְּשִׁנּוּנָם· קְדֵרוֹת חֶרֶס בְּשִׁבְרוֹנָם· וְהִתִּירוּ בִּמְחִיצוֹרת מִן הָעֵץ לְטָמְנָם· עֲשׂוֹת בָּהֶם אַחַר הָרֶגֶל בֵּין בְּמִינָם וּבֵין שֶׁלֹּא בְמִינָם: חִקּוּר קִדְרֵי נָפָה וּשְׁפוּד וּפְטִילָה· מְעוּלוֹת הֵן כֻּלָּם בְּהַגְעָלָה· מָאנֵי דְקוּנְיָא כְּפַחֲרָא מְשׁוּלָה· מְתָרִין הֵן בְּהַדָּחָה כְּבוּרְמֵי דִגְלָלָא: חִיּוּב כֵּלִים הֲרֵי הֵן מְרֻחָּין· וּמְאֻסּוּרָן

*) יציין נתוס׳ במס׳ זבחים דף צ״ה סוף ע״ב.

מְצֻחְצָחִין · וְכַדָּת הֵן מוּנָחִין · תַּמּוּ הִלְכוֹת הַגְעָלָה
בָּרוּתְחִין : טַעֲמֵי דַת מוּסָר · מֵהֶם בְּלִי לַחְסַר ·
בְּדִיקַת חָמֵץ לָנוּ נִמְסָר · מֵאוֹר לְאַרְבָּעָה עָשָׂר :
טִירַת גֶּפֶן בּוֹקְקָה · אֵין בּוֹדְקִין לַחַמָּה וַאֲבוּקָה · כִּי
אִם לְנֵר דְּלוּקָה · שֶׁהַנֵּר יָפֶה לִבְדִיקָה : יְדוּעִים
בֵּאֲרוּ לְאַמֵּץ · הַמַּתְחִיל לְבָעֵר חָמֵץ · מְבָרֵךְ כָּזֹאת
בְּאוֹמֶץ · בָּרוּךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
בִּיעוּר חָמֵץ : יִשְׂרָאֵל אֵימָתַי מְצֻוֶּה עֲלֵיהֶם · לִבְדּוֹק
בְּיוֹשֶׁר נְוֵיהֶם · עֲשׂוֹת פִּקּוּד רִקְמֵיהֶם · כְּשֶׁבְּנֵי
אָדָם מְצוּיִין בְּבָתֵּיהֶן : כְּוֵי בֵּית עֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים ·
לִבְדִיקָה אֵינָם מְזֻמָּנִים · וְאֶמְצָעִים לְבַד פּוֹנִים ·
שֶׁחָמֵץ בָּם נוֹתְנִים : כְּלָל גַּג יָצִיעַ וּמִגְדָּל וְרֶפֶת
בָּקָר · וְלוּלִין וּמַתְבֵּנִים בְּלִי לְסַקֵּר · וְאוֹצְרוֹת יַיִן
וָשֶׁמֶן מִתְחַקֵּר · אֵלּוּ בּוֹדְקִין כָּל עִקָּר : לְאֶמְצָעִית
חוֹר בֵּינוֹ וּבֵין קְרוֹבוֹ · זֶה בּוֹדֵק עַד מְקוֹם הַגָּעַת יָדוֹ
בְּאָרְכּוֹ · וְזֶה בּוֹדֵק לְמַחְצִית אָרְכּוֹ · וְהַשְּׁאָר מְבַטְּלוֹ
בְּלִבּוֹ : לְחוֹק (נ"א לִיהוּק) יְהוּדִי וְגוֹי בְּחוֹר שֻׁתָּפִין · לֹא
יִבְדּוֹק נַמּוּ צוֹפִים · מִפְּנֵי סַכָּנַת גּוּפִים · פֶּן יֵחָשְׁדוּ
לִכְשָׁפִים : מַפּוֹלֶת עַל חָמֵץ עֲבוּרוֹ כַּל נִטְרָחִים ·
וְהוּא כִּמְבוֹעָר בִּמְקוֹם נִדּוּחִים · לְכַל חוֹפְשִׂים
אַחֲרָיו נוֹבְחִים · וַחֲפִישָׁתָן שְׁלֹשָׁה טְפָחִים : מַרְהֵף

בִּשְׁתֵּי שׁוּרוֹת· בְּהִכָּנֵסַת חָמֵץ מִתְחַקְּרוֹת: וְאוֹצְרוֹת
יַיִן (וְשֶׁמֶן) מְסוּרוֹת· בְּמִסְתַּפֵּק אֲסוּרוֹת· וְאִם בָּדַק
מֻתָּרוֹת: נָוֶה דָגִים קְטַנִּים· לִבְדִיקָה הֵם מְזֻמָּנִים·
וּבָתֵּי תְמָרִים וַעֲצֵי אֲפוּנִים· צְרִיכִין בְּדִיקָה וְהֵם
בְּחוּנִים: נֶצַח בֵּית מֶלַח וּצְרִי גְלוּיִם· לִבְדִיקָה הֵם
רְאוּיִם: וְחָצֵר פְּטוּרִים מֵנָּה קְנוּיִם· שֶׁהָעוֹרְבִים
שָׁם מְצוּיִם: סוֹף אַרְבַּע שָׁעוֹת לְבַשֵּׁשׁ· וְאַחַר
כֵּן לְבָעֵר וְלֹא לְמַשֵּׁשׁ· אוֹכְלִין כָּל אַרְבַּע וְתוֹלִין כָּל
חָמֵשׁ· וְשׂוֹרְפִין בִּתְחִלַּת שֵׁשׁ: שָׁם יְהוּדִי הָמֵץ
אֵצֶל חֲבֵירוֹ· עַד אַרְבַּע צָרִיךְ לְאַחֲרוֹ· בְּשֵׁשׁ
שׂוֹרְפוֹ וּבְחָמֵשׁ מוֹכְרוֹ· שֶׁהַכֹּל מְצֻוִּין עָלָיו לְבַעֲרוֹ:
עָרֵל שֶׁהִפְקִיד חֲמֵצוֹ לְיִשְׂרָאֵל בְּבֵיתוֹ· וְקִבֵּל עָלָיו
שְׁמִירוֹ וְאַחֲרָיוּתוֹ· וְנִגְנַב אוֹ אָבַד חַיָּב עַל פְּרִיעָתוֹ·
בְּהַגָּעַת שֵׁשׁ חַיָּב בְּהַבְעָרָתוֹ: עָמַד וְיִחֵד לוֹ מְקוֹמוֹ·
וַיּוֹצִיא מֵרְשׁוּת עַצְמוֹ· בְּבִיאוּר תּוֹרָה פִּרְסְמוֹ·
וְאֵין עָלָיו אֲשָׁמוֹ: פֵּרֵשׁ לַיָּם וְיוֹצֵא בִשְׁיָרָה בְּתוֹךְ
שְׁלֹשִׁים זָקוּק לְבַעֲרָהּ· וְקוֹדֶם שְׁלֹשִׁים נָמוּ חַכְמֵי
יְקָרָהּ· אֵינוֹ זָקוּק לְפַנּוֹת בֵּית דִּירָה: פָּצוּ לְחִסּוּר
רִפְתָּא יְהֵא נִעוּר· וְחוֹזֵר וּבוֹדֵק מְקוֹם בִּעוּר·
וְאוֹמֵר כָּל חֲמִירָא כְּשִׁעוּר· תַּמּוּ הִלְכוֹת בִּעוּר:
צִוּוּי לִישַּׁת עִסָּה מְגֻלָּה· בְּמַיִם שֶׁלָּנוּ הַלַּיְלָה·

וְחַמִּין וְחַמֵּי חַמָּה פְּסוּלָה׃ וּבְמַיִם גְּרוּפִים נַמִי לָא: צְרִיכוֹת שָׁלֹשׁ נָשִׁים לְהַכְנִיפָה׃ עֲסֻקוֹת בְּבָצֵק כְּעַיִן יָפָה׃ אַחַת לָשָׁה וְאַחַת מְקַטְּפָה וְאַחַת אוֹפָה: קָטָן וְחֵרֵשׁ וְשׁוֹטֶה וְגוֹי אַרְבַּעְתָּן׃ כִּשְׂאוֹר פֵּרְשׁוּ לִישָׁתָן׃ וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה שֶׁלֹּא כְּדַת טְבִילָתָן׃ בָּרִאשׁוֹנוֹת אֲסוּרוֹת עִסָּתָן: קִיחַת כֵּלִים שְׁנַיִם אִישׁ אִישׁ בְּמוֹשָׁבוֹ׃ לְלִישַׁת עִסַּת פִּקּוּד לְחַטְּבוֹ׃ אַחַת שֶׁמְּקַטֶּפֶת בּוֹ׃ וְאַחַת שֶׁמְּצַנֶּנֶת בּוֹ: רְחִיצַת כְּלֵי תַשְׁמִישׁוֹ שֶׁל נַחְתּוֹם נְחוּצִים׃ לְהַכְשִׁירָן בְּשֶׁל עֵצִים׃ לְשָׁפְכָן בְּמַדְרוֹן הֱיוֹת נְפוּצִים׃ מִפְּנֵי שֶׁהֵם מַחְמִיצִים: רוֹעַ מַכַּת טְרִיָּתוֹ׃ לֹא יִלְעוֹס חִטִּים לְאִסְפְּלָנִיתוֹ׃ לִתֵּן עַל גַּבֵּי מַכָּתוֹ׃ מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחַמְּצָתוֹ: שַׁמָּשׁ שֶׁאָכַל כְּזַיִת מַצָּה׃ כְּשֶׁהוּא מֵסֵב יְדֵי חוֹבָתוֹ יָצָא׃ וְיַיִן וְשֶׁמֶן וּדְבַשׁ בְּעִסָּה מִתְחַמְּצָה׃ בָּרִאשׁוֹנוֹת אֲסוּרוֹת אֲבָל בְּשְׁאָר נִרְצָה: שַׂר מַצָּה דְּמוּיָה לַחֲרָרָה׃ שֶׁלֹּא בִשְׁלָה כְּשׁוּרָה׃ וְנַעֲשֵׂית חוּטִין כְּשֶׁהַכְּסִיפָה מְדוּרָה׃ חַיָּבִין עָלֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה: תְּמִיכוֹת נָשִׁים בְּמִצְוַת פֶּסַח לְבָרֵרָה׃ כַּאֲנָשִׁים פְּקוּדִים לְשָׁמְרָה לְבָעוֹרֵי חֲמִירָא וּלְמֵיכַל פַּטִּירָא׃ וּלְמִשְׁתֵּי אַרְבַּע כַּסֵּי דְּחַמְרָא: תֵּת מַצָּה וּמָרוֹר וַחֲרוֹסֶת בִּסְעוּדָה׃ לִפְנֵי

כָּל אֶחָד וְאֶחָד בַּעֲגִידָה· וְאֵין עוֹקְרִין אֶת הַשֻּׁלְחָן
לְהַעֲמִידָה· וְנָמוּ כֻּלְּהוּ לִפְנֵי מִי שֶׁאוֹמֵר הַהַגָּדָה:

סילוק וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

וּבְכֵן כִּי אֵין לְפָנֶיךָ לַיְלָה· וְהַכֹּל לְפָנֶיךָ יוֹם· וְיוֹם
לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר· וְלַיְלָה לְלַיְלָה דַּעַת יוֹדִיעַ: וְחֹשֶׁךְ
לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָּ· וּנְהוֹרָא שְׁרֵי עִמָּךְ· בְּקָרִים יַגִּידוּ
חַסְדֶּךָ· וְלֵילוֹת יְשַׁנְּנוּ אֱמוּנָתֶךָ: וְשַׁחַר וּבֹקֶר וְצָהֳרַיִם
וָנֹגַהּ· וַעֲרָבַיִם וָנֶשֶׁף וָלַיְלָה· וְכָל עֵת וְעִדָּן וּזְמָן וָרֶגַע·
יַזְכִּירוּ נִסֵּי פְלָאֶיךָ· וְיַגִּידוּ אוֹתוֹת וּמוֹפְתֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ:
הַמְחַדֵּשׁ יְשׁוּעוֹת· וּמַפְלִיא פְּלָאוֹת וְעֹשֶׂה נוֹרָאוֹת·
הַסּוֹפֵר יָמִים· וּמוֹנֶה עִתִּים· וְיוֹמְךָ אֶלֶף שָׁנִים·
וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ· כִּי הַכֹּל כָּלֶה· וְאַתָּה לֹא כָלֶה:
וְכַאֲשֶׁר אַתָּה חַי כֵּן מְשָׁרְתֶיךָ חַיִּים· טָהוֹר וְהֵם
טְהוֹרִים· קָדוֹשׁ וְהֵם קְדוֹשִׁים· וּקְדֻשָּׁה לְקָדוֹשׁ
מַקְדִּישִׁים וּמְשַׁלְּשִׁים· ככתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה וגו':

סדר הזולתות שבין פסח לשבועות.

נוהגין לומר זולתות בשבתות שבין פסח לשבועות והיינו בשבתות הכופלות מן ג' אייר ואילך, ובחג השבים הן ה' שבתות לזאת הוסדו ה' זולתות וזה סדרן אזכרך דודי, אלהים אל דמי, אתה אלהי, אחרי נמכר, אלהים באזנינו שמענו, והנה שלש' מן חמשת הזולתות הנזכרים הם קבועים ובלתי משתנים והם הזולת הראשון אזכרך דודי שאומרי' לעולם בשבת ראשון, והזולת האחרון אלהים באזנינו אומרין לעולם בשבת האחרון הקודם לשבועו', והזולת אחרי נמכר הוא אחוז ודבוק לפ' בהר לעולם, ושני הזולתות הנשארים הוסדו לשתי השבתות הנשארים האיך שיפולו ואין בהם סדר בקדימה ואיחור, ויש קהלות מקדימים אתה אלהים, לאלהים אל דמי וכן נוהגין בק"ק פפד"מ ויש מהפכין

הסדר

זולת לשבת א׳ אחר ר״ח אייר עח

הסדר. גם באותן השבתות שאין בהן בין ר״ח אייר לשבועות כי אם ד׳ שבתות והיינו כשחל ר״ח אייר בשבת אז נדחה זולת אחד מן השבתות הנזכרים וגם בזה המנהגי׳ נחלקים יש דוחין הזולת של אתה אלהים ויש דוחין הזולת של אלהים אל דמי ואין בזה קפיד׳. ובכל השבתו׳ הש׳ אומרין אמת ויציב של כל ימות השנ׳.

ע״ס א״ב ובסוף חתום משלם ·

אזכרך דודי מארץ ירדן וחרמונים· בגודל מסות
אשר הפלאת לקדמונים· גאלתם בזרוע והצלתם
כמה מונים· דמינו עתה בגולה כמתי אשמנים:
הדחני הארי ושבר ועצם עצמי· והצלתני מפיו
לפי מלאת ימי· ונבני הדוב וגרם גרמי· חלצתני
מידו ודרשת דמי: טרף נמר ופרץ היכלי· יען
מבית ומחוץ לשכלי· כלית אגפיו כשמעת קולי·
לגיוניו מחצת והושעת קהלי: מכלם תקף חזיר
הבר· נאץ וחרף ועד כוכבים גבר· סלני כרסמני
ולכלותי סבר· ערער זבולך ועד היסוד עבר: פק
פליליה ושנה עוז דתי· צוני לכחש יחוד עדתי·
קונך היעצור כח לעמתי· רפסתי דבירו והגני
בקומתי: שמעת חרפתם אל תחרש לריבי·
שבעתים השב אל חיק מריבי· תבע גאלתי דודי
וקרובי· תחיש לי מפלט עמך לערבי: ממחצבת
רהב העירה עוז נקם ללבוש· שחץ עדינה תשבית
מכתי לחבוש· לדרוך פורה בגדי נקם תלבוש·
מלוכה לאדרך כמי ים סוף ביבוש: עזרת וכו׳.

אנל אס הוא פ׳ בהר. אומרין אחרי נמכר.

ע״ס א״ב ובסוף חתום בנימן.

אֱלֹהִים אַל דֳּמִי לָךְ אַל תִּשְׁקוֹט וְתֶחֱרַשׁ. בְּעַד נְוֵה הֵיכָלָךְ כִּי נֶהֱרַס וְנֶחֱרַשׁ. גּוֹיִם יְרֵשׁוּהוּ כְּבֵן רָאוּי לִירַשׁ. דַּם עֲבָדֶיךָ שָׁפְכוּ וְדוֹרֵשׁ לֹא נִדְרַשׁ: הֲלֹא אַתָּה מֵאָז וּמִקֶּדֶם בְּכָל צָרָתָם צַרְתָּ. וְטֶרֶם קְרָאוּךָ רַחֲמִים הִכְמַרְתָּ. זְנַחְתָּם עַתָּה וּפָנִים הִסְתַּרְתָּ. חֹדֶשׁ אָכַל חֵלֶק לָךְ בֵּרַרְתָּ: טָחֵי תָפֵל שׁוֹחֲחִים לִי בְּחֵרֶף. יוֹצְרָךְ שְׁכָחֵךְ וּפָנָה לָךְ עוֹרֶף. כִּלִּינוּ בֵּית מַרְפִּידוֹ וְטִמְּאִינוּהוּ כְּגֶרֶף. לֹא חָשׁ לְהוֹשִׁיעַ כִּי נָטַשׁ וַיֶּרֶף: מֶלֶךְ עֶלְיוֹן עַד אָנָה עָלַי יִתְמַלָּאוּן. נוֹהֲמִים כַּלְּבָאִים וְכַהֲמוֹת יָם יִשָּׁאוּן. שַׂגִּיא כֹחַ רָמָה יָדְךָ בַּל יֶחֱזְיוּן וְיִרְאוּן. עֲדֵי כְּמֵהֵי יִשְׁעֲךָ מוֹפְתֶיךָ יִתְפַּלָּאוּן: פֶּשַׁע שׁוֹמֵם קֹדֶשׁ וְחָזוֹן וְהַתָּמִיד. צַפֵּה כִּימֵי קֶדֶם לְחַדֵּשׁ וּלְהַעֲמִיד. קָרְבְּנוֹת שַׁחַר וָעֶרֶב עַל מִזְבַּחֲךָ תַּתְמִיד. רַעְיָתְךָ קוֹמֵם שׁוֹטְנָהּ וְעוֹיְנָהּ תַּשְׁמִיד: שְׁעָרִים הַטְּבוּעִים הָקֵם עַל תִּלָּם. תְּיַסֵּד עַל מְכוֹנוֹ הֵיכָל וְאוּלָם. בַּעֲשׂוֹתְךָ נוֹרָאוֹת יְקוּוּק עַם עוֹלָם. מוֹרָאֲךָ נֶצַח יַעֲרִיצוּ כְּאָז בְּהִגָּאֲלָם: עזרת

זולת לשבת ג׳ אחר ר״ח אייר

אבל אם הוא פ׳ בהר אומרין אחרי נמכר •

ע״פ א״ב ובסוף חתום משלם.

אַתָּה אֱלֹהִים חוּלָתְךָ אֵין עוֹד • עֲדִינָה נָמָה אֲנִי
וְאַפְסִי עוֹד • בָּאתִי בְּחַדְרֵי מֶלֶךְ וְעִרְעַרְתִּי מְקוֹם
וִיעוֹד • וּבְשָׁלוֹם יָצָאתִי בְּלִי פֶגַע וּמוֹעֵד : גִּבּוֹרָיו
שׁוֹסֵיתִי אַבִּירָיו עִשֵּׂתִי • טִירוֹתָיו הֲרַסְתִּי מִשְׁכְּנוֹתָיו
רָמַסְתִּי • דְּבִירוֹ רִעַצְתִּי נַחֲלָתוֹ עִנֵּתִי • צְבָאָיו
רִצַּצְתִּי וְרַע לֹא אֻנֵּתִי : הִנְנִי שְׁלֵוָה דְּשֵׁנָה וְרַעֲנָנָה •
יוֹשֶׁבֶת בְּאַרְמוֹן שְׁקֵטָה וְשַׁאֲנַנָּה • וְאַיֵּה נִפְלְאוֹתָיו
אֲשֶׁר הִפְלִיא לְכַנָּה • מַדּוּעַ מִיָּדִי לֹא יַצִּילֶנָּה :
זְמִירוֹת הֵיכָלוֹ הֶחֱשֵׁתִי וְחִלַּלְתִּי שִׁירוֹתָיו • וְהֵצַתִּי
בָאֵשׁ מִקְדָּשׁוֹ וְעִרְעַרְתִּי חֲצֵרוֹתָיו • חִלַּלְתִּי צְפוּנוֹ
וְקִרְקַרְתִּי קִירוֹתָיו • וְעַל מִזְבְּחוֹ טָבַחְתִּי מְשָׁרְתָיו :
טִיף חוֹזֵי סוֹעֲרָה וְנִבּוּי צוֹפִיָּה • הַנִּבְּאִים לָהּ עוֹד
תַּעֲדִי תוּפִיָּה • יָמִים אָרְכוּ וְאָבַד חֲזוֹן מְצַפֶּיהָ •
אֵין לָהּ רְוָיָה מֵאֵשׁ רְשָׁפֶיהָ : כַּבִּיר כֹּחַ אַתָּה יְיָ
אֲדוֹנֵנוּ • הַעַל אֵלֶּה תִתְאַפָּק תֶּחֱשֶׁה וּתְעַנֵּינוּ •
לָמָּה תַבִּיט בּוֹגְדִים הַקָּמִים עָלֵינוּ • תַּחֲרִישׁ כְּבַלַּע
רָשָׁע שְׁאֵרִית קְהָלֵינוּ : מוֹנִים וּמְעַנִּים וּמְדַכְּאִים
עַמֶּךָ • וּמַרְבִּים נֹאוּצִים וְחֵרוּפִים לְעֻמֶּךָ • נָאוֹר
וְאַדִּיר לֹא יָכִילוּ גוֹיִם זַעְמֶךָ • יֵחַתּוּ מְרִיבֶיךָ וְהָמֵם
בְּקוֹל רַעְמֶךָ : סְתֻמוּ פִּיּוֹת מַמְלִיכֶיךָ שִׁמְךָ מְלַיְחֵד •

עֵדוּת שֶׁקֶר לְהָעֵד וַאֲמִתְּךָ לְכַחֵד· עוּרָה לָמָּה תִישַׁן קָמֶיךָ לְהַכְחִד· מַלְכוּתְךָ לְהַמְלִיךְ בְּפוּמְבִּי וְיִחוּדְךָ לְסַהֵד: פָּנֶיךָ הָאֵר וְהַפְלֵא חֲסָדֶיךָ· הוֹשַׁע חוֹסֶיךָ וְהַרְנֵן חֲסִידֶיךָ· צֹאנְךָ נַהֵל לְקִרְיַת מוֹעֲדֶיךָ· דַּעַת הַכֹּל כִּי אֵין בִּלְעָדֶיךָ: קוֹמֵם סֻכָּךְ בְּשָׁלֵם כְּמִקֶּדֶם· וַעַד שָׁם אֲכוּלֵי מֵאָחוֹר וּמִקֶּדֶם· רוֹמְמוֹתֶיךָ לְהָפֵק וּבְתוֹדָה פָּנֶיךָ נְקַדֵּם· בְּשׁוּבְךָ שְׁבוּתֵנוּ חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם: שִׁיר לְךָ יְחוּדָּשׁ וּמַעַן הִלּוּלִים· פְּדוּתְךָ עַם עָנִי מִכַּף הוֹלְלִים· תְּהִלָּה יַבִּיעוּ בְּשִׁמְךָ נִדְגָּלִים· כְּאָז בְּעוֹבְרִים בֵּין גַּלִּים: מִלָּתְךָ תָּקִים מֶלֶךְ עוֹלָמִים· שֶׁלֹּא לְהַזְכִּיר פְּדוּת סֵבֶל עֲגָמִים· לֵאמֹר חַי הַמַּעֲלֶה מֵאַפְסֵי תְחוּמִים· מְהַלְלָיו בַּגּוֹלָה בְּדָכְיוֹת תְּהוֹמִים: עזרת

זולת לפרשת בהר סיני

ע"ס א"ב ובסוף חתום ברוך בר שמואל.

אַחֲרֵי נִמְכַּר גְּאֻלָּה תִּהְיֶה לוֹ· הַבֵּן הַבְּכוֹר בֹּא יָבֹא גֹאֲלוֹ· בָּרֵךְ יְיָ חֵילוֹ וּבְנֵה בֵּית זְבוּלוֹ· הַטֵּה אָזְנְךָ לוֹ כִּי יְחַנֵּן קוֹלוֹ: גּוֹרַשׁ גַּם גָּלָה וּבְשֻׁלְחַן אָב אֵינֶנּוּ· אוֹיֵב לְעֵינֶיךָ בְּפֶרֶךְ יִרְדֵּנוּ· דָּרוֹשׁ תִּדְרְשֶׁנּוּ וְנַחֵם תְּנַחֲמֶנּוּ· כָּלוּ עֵינָיו עַד דּוֹדוֹ יִגְאָלֶנּוּ: הָאָב חַיָּיב בִּבְנוֹ לִפְדּוֹתוֹ· וְלָמָּה זֶה שְׁבַחְתּוֹ הֲלֹא תָשׁוּב

לְקַחְתּוֹ · וּלְךָ מִשְׁפַּט הַגְּאֻלָּה שֵׁנִית לִקְנוֹתוֹ · וְעָלֶיךָ שְׁמִירָתוֹ לְהַעֲמִידוֹ עַל חֶזְקָתוֹ: זֵכֶר נִפְלְאוֹתֶיךָ בְּאָזְנֵינוּ שָׁמַעְנוּ · כְּשֵׁמַע מִצְרַיִם לְעֵינֵינוּ תַּרְאֵנוּ · חַדֵּשׁ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְחִנָּם קְנֵינוּ · גְּאֻלַּת עוֹלָם תִּהְיֶה לָנוּ: טוֹב וְיָשָׁר מוֹרֶה דַרְכֵי אוֹרְחוֹתֶיךָ · נִדָּח הָשֵׁב וַאֲסַפְתּוֹ אֶל תּוֹךְ בֵּיתֶךָ · יַשֵּׁר עָקוֹב עַל חַסְדְּךָ עַל אֲמִתֶּךָ · גְּאֻלָּה תִּהְיֶה לוֹ כִּי כֵן מִדָּתֶךָ: כָּרוּ זֵדִים לִי שׁוּחָה לְהַפִּילִי · חוֹשְׁבִים מַחְשְׁבוֹת רֶשַׁע לְהַכְבִּיד אֶת עֻלִּי · לִבִּי לַמָּרוֹם וְעֵינַי לִמְחוֹלֲלִי · גְּאַל לְךָ אַתָּה אֶת גְּאֻלָּתִי לֹא אוּכַל לִגְאָל לִי: מִקַּל וָחוֹמֶר בָּנוּ הֵעַדְתָּה · מַלְאָךְ גָּזַר וְאַתָּה קִיַּמְתָּה · נְבִיאִים נִבְּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָה · כְּנָפֶיךָ תִּפְרוֹשׂ כִּי גוֹאֵל אָתָּה: סוֹב וּפְגַע בַּצָּר אֲשֶׁר עָנִי יֶאֱרוֹב · רָעָתָם רַבָּה תְּבַטֵּל בְּרוֹב · עַמְּךָ הַנִּרְדָּף לְטוֹבָתוֹ תַּעֲרוֹב · עַתָּה כִּי אָמְנָם יֵשׁ גּוֹאֵל קָרוֹב: פֶּרֶץ רַב תִּפְרוֹץ בְּפוּרָה הָאֲדוֹמִית · תַּהֲפֹךְ רֶגַע כְּמַהְפֵּכַת סְדוֹמִית · צִיצִים וּפְרָחִים תַּפְרִחַ שׁוּלַמִּית · גְּאָלֶנָּה שֵׁנִית גְּאֻלָּה עוֹלָמִית: קְרָא אֶל הַחֶרֶב לְאַבֵּד שׂוֹטְנֶיךָ · יַעַן כִּי טָבְחוּ צֹאנְךָ לְעֵינֶיךָ · רַחֵם עֲנִיֶּיךָ וּגְאַל בָּנֶיךָ · בְּנֵי מַאֲמִינֶךָ גַּם הֵם אֱמוּנֶיךָ: שְׂפָתֵינוּ פָּרִים וּכְבָשִׂים נְשַׁלֵּם · לְרַוְחָתִי וּלְשַׁוְעָתִי

אוֹזֶן בַּל תַּעְלֵם· תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי וְלֹא אִכָּלֵם· בָּנֶיךָ
תַּעֲלֵם וּמִמָּוֶת תִּגְאָלֵם· בָּרֵךְ לְךָ נִכְרַע לְהַרְבּוֹת
הַמְשׁוּלַּחַת· הָשֵׁב נִדָּחָה בְּשׁוּבָה וָנַחַת· רוֹכֵב
שָׁמַיִם בָּאֵשׁ מִתְלַקַּחַת· הוֹשַׁע צוֹחַת הַגּוֹאֵל
מִשַּׁחַת: בְּרוּר לְךָ מָנָה יָפָה חֲבָלִים הַנְּעִימִים·
בְּחֶרֶב נִרְדָּפִים וּמוֹדִיעִים הַדָּמִים· שׁוּר נָא
בְּעוֹרוֹת אֵלִים מְאָדָּמִים· גּוֹאֵל הַדָּם מֶלֶךְ עוֹלָמִים:
מִי כָמוֹךָ בָּאֵלִים נוֹשֵׂא בָּאֲלוּמוֹת· לָמָּה תִּישָׁן
עוּרָה בְּאַף תַּחְגּוֹר חֵימוֹת· וּנְקוֹם נִקְמַת דַּם
עֲגוּמוֹת· גּוֹאֵל הָאֵל הַנּוֹתֵן נְקָמוֹת: אֱמוֹר לְבַת
צִיּוֹן שׁוּבִי לִמְנוּחָתֵכִי· כִּי אָנֹכִי הוּא הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת
חַיָּיכִי· קוּמִי יָפָתִי וּלְכִי· כִּי אֶחְפּוֹץ לְגָאֳלֵךְ וּגְאַלְתִּיךְ
אָנֹכִי: לָמָּה יְיָ לָנֶצַח תִּשְׁכָּחֵנוּ· הֵן הַבֶּט נָא עַמְּךָ
כֻּלָּנוּ· אֲנַחְנוּ הַחוֹמֶר וְאַתָּה יוֹצְרֵנוּ· אַתָּה יְיָ אָבִינוּ
גּוֹאֲלֵנוּ: חָזָק וְאַמִּיץ מֵעוֹלָם אַתָּה אֵל· שׁוֹפֵט
וְדַיָּן פּוֹדֶה וְגוֹאֵל· רַחֵם וְנַחֵם וּבְנֵה בֵּית אֲרִיאֵל·
אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל: עוזרת

מאור עינים.

ספר במדבר

רביעי לתורת אלהים

הוא

חומש הפקודים הוא NUMERI בלעז.

יכיל

מאחד לחדש השני בשנה השנית עד בארבעים שנה בעשתי
עשר חדש באחד לחדש

שלשים ושמנה שנה ותשעה חדשים.

מדויק בתכלית הדיוק ומסדר בשלמות הסדור

מאתי

וואלף בן שמשון הלוי היידנהיים

רעדלהיים

שנת תק"פ לפ"ק.

בדפוס ובהוצאות המחבר והמסדר הנ"ל.

Rödelheim,

verlegt und gedruckt von W. Heidenheim

1820.

הערה!

א"ה. ראיתי בלקוטי המסורת שבסוף ס' הרמ"ה ז"ל שאמר וז"ל: **שמה**
כ"ו פסוק בספר בראשית ובמדבר וסימניהון: וידבר אל עפרון, השמר
לך פן תשיב את, ואם לא תאבה האשה, ויוסף הורד מצרימה, וימהר יוסף
כי נכמרו, נבאכם אל הארץ אשר, ואם יצא יצא הרצח את גבול: וכל ספר
ואלה שמות ותורת כהנים והדברים דכוותי' סוף פסוק שמה בר מן ו'
ס"פ שם וסי' עלת תמיד לדרתיכם, ובא אהרן אל אהל, אנה אנחנו עלים,
והבאת שמה לה' אלהיך, ושמחת לפני ה', ולקחת מראשית כל, עכ"ל.
והדברים תמוהים מפני כמה דברים הכל האחד שלא מנה בס' בראשית ובמדבר
כי אם שבעה דכתיבין **שמה** בס"פ והשמיט ממנינם אשר אועד לכם שמה
דפ' קרח י"ז י"ט שגם זה כתיב שמה בכל ספרינו ובכל כ"י שראיתי, גם
במסרה דילן בערך שם מספר י"א דכתיבין **שמה** בסוף פסוק חד חד מנהון,
והנה השני שהוא לא מנה רק ששה דכתיבין שם בס"פ בס' שמות ויקרא ודברים
והשמיט מהם גם כי התאנף וגו' גם אתה לא תבא **שם** שגם זה כתיב **שם** בכל
כ"י שראיתי גם בכל ספרי הדפוס חוץ מחומש שונצינו של שנת רמ"ח שמצאתי
בו לא תבא **שמה**, גם בחומש כ"י אחד מצאתי שכתב הסופר בגליונו וז"ל
בספר ר' מנחם ובכל הספרים **שמה** ובס' ר"מ **שם** וכן מצאתי בס' אספמיא
עכ"ל, ונשמע מזה שזה מחלקת ישן בספרים, אכן ממסרות דילן יש הכרע
כי כן בערך שם מספר כל ס' שמות ות"כ ודברים ס"פ שמה במ"ז ס"פ **שם** וסי'
עלת תמיד וכו' גם בי התאנף ה' וכו', ועוד ראי' ממסרה הגליונית על פסוק
אנה אנחנו עלים שמספר ה' ס"פ שם בסיפרא, ואילו לפי מסרת הרמ"ה לא
יהיו כ"א ד' ס"פ בספרא, ועוד ראי' ממסרה אחריתא בערך **בא** שמספר
ביאת שם י"ב בלישנא וסי' גם בי התאנף וכו', ועוד ראי' מהעתקת החכם
הקדמון יהב"י הנקדן שנספחו עין הקורא העתיק על מקומו לא תבא **שם**
מבלי הכרת שום מחלקת, והי באלו העדיות לקיום גירסת ספרינו.

כל נהגה ונחתה שבס' במדבר ודברים כולהון כ"כ בה"א בסוף.

עין הסופר

הסופר אחר שהשלים ס' ויקרא יניח ד' שטות פנויות, ויתחיל לכתוב ס' במדבר בתחלת השטה החמשית ככתוב בסוף ס' בראשית.

א

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד
בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם
2 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר׃ שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כָּל־עֲדַת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
3 שֵׁמוֹת כָּל־זָכָר לְגֻלְגְּלֹתָם׃ מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וָמַעְלָה כָּל־יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם
4 לְצִבְאֹתָם אַתָּה וְאַהֲרֹן׃ וְאִתְּכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ
5 לַמַּטֶּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית־אֲבֹתָיו הוּא׃ וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעַמְדוּ אִתְּכֶם לִרְאוּבֵן
6 אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃ לְשִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־
7 8 צוּרִישַׁדָּי׃ לִיהוּדָה נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃ לְיִשָּׂשכָר
9 10 נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃ לִזְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃ לִבְנֵי
יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד לִמְנַשֶּׁה

מ"ג נר כל"ם במ"א
השנית כל"ם
למשפחתב כנח במ"א
אבתם כ"א במ"ב
שמות ע' ע"ז
לגלגרתם כ"א
יצא כ"א במ"ג
אתם כ"ם
כ"מ ל"ע
לצבאתם כ"א
אבתיו כל"ם
שמות כ"ם במ"ג
אליצור כמד"מ
שדיאור כמל"מ
שלמיאל כמ"ו
צורישדי כמד' ע
נחשון כ"מ
עמינדב כ"מ
צוער כ"מ
לזבולן כב' כ במ"ג
אליאב כ"מ
חלן כמד"מ
אלישמע כ"מ
עמיהוד כ"מ

וַיְדַבֵּר. לְצֵאתָם. שְׂאוּ את־ראש כל־עדת בני־ישראל כן הוא. בְּמִסְפַּר שמות כָּל־זָכָר לית בטעם בינין וכ' בינינא במספר שמות דסמיכי לגלגלתם והם דראובן ושמעון סימן ר"ש ואחרא דבינינא במספר שמות מבן, וכו' שמות דסמיך מבן דבית. לראובן. אֱלִיצוּר, שְׁדֵיאוּר כתיבין מלא חדא וכן עַמִּינָדָב צוּרִישַׁדָּי אֱלִישָׁמָע אֲחִיעֶזֶר (וכן בכ"י ובגליון אך ברוב הדפוסים עזר בסגול היצי"ן) אֲחִירַע אֲחִיסָמָךְ הן וכל דומיהן כתיבין מלא מלא. לְיִשָּׂשכָר ג' בטעם בינין שנ"ן כי' יששכר בכימן כפתלי, אותן השבטים אשר עצמם נהנה שליבית הם נוקן. לִבְנֵי יוסף לאפרים במעוטם לבני יוסף לאפרים ולא כ"ל. (פדהצור ז"ל בעל מ"ש דמותי חיל ב נספרים לא היא חדא מלא או תרתי וכירושלמי דטגילה פ"ק

עין הקורא

גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃ לְבִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ 11
לְדָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃ לְאָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־ 12 13
עָכְרָן׃ לְגָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃ לְנַפְתָּלִי אֲחִירַע 14 15
בֶּן־עֵינָן׃ אֵלֶּה קריאי הָעֵדָה נְשִׂיאֵי מַטּוֹת אֲבוֹתָם 16 רי קרי
רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן 17
אֵת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת׃ וְאֵת 18
כָּל־הָעֵדָה הִקְהִילוּ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי
וַיִּתְיַלְדוּ עַל־מִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְגֻלְגְּלֹתָם׃

עין הסופר

גמליאל כ"מ
פדהצור כב"ב
לבנימן כב"ב במ"ז
אבידן כ"מ
גדעני כ"ח במ"א
עמישדי כ"מ
פגעיאל כ"מ
דעיאל כ"מ
אחירע כ"מ
עינן כ"ט
נשיאי כ"מ
משות כ"מ במ"ג
אבותם ב' מז
בשמות
י"ט בלים'
הקהילו מז
משפחתם
כ"ח במ"א
אבתם
כ"ה במ"ב
במספר מז

עין הקורא

פיתא בהדיא אי שמות שאינן נחלקין עמיאל עמישדי צורישדי צוריאל גמליאל פדהציר פדהאל ע"כ, ובמסורת כ"י כולם חדא קריא וחדא כתיב, גם נעל יברונת ספרו בפרק י"א מנה פדהצור עם השמות הדבקים דבוק מוחלט, אח"כ ראיתי הרמ"ה ז"ל שכתב פדהצור בנוסחי דיקי חדא מלה כתיב ומלא ה"א קדם לצד"י ולא קרי ומלא וי"ו בין צד"י לרי"ש, ובמסורת כל שמות השבטים חדא מלה כתיב, ואשכחן חד נוסחא כתיב ביה פדה צור תרתין מלין עכ"ל. ועיין מה שאכתוב עוד לקמן בכ' מסעי על פדהאל). אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל (בדל"ת). אֵלֶּה קְרִיאֵי קרואי קרי לית וכל קרי' קריאי (ר"ל דין לחוד נקרא קְרוּאֵי בשורק וכל שארא חבירין נקראים קְרִיאֵי בחירק ואפילו הכתיב בוי"ו כמו דתן ואבירם קְרוּאֵי העדה דפ' פינחס מ"מ הוא נקרא קְרִיאֵי בחירק). אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם. וַיִּקַּח מֹשֶׁה. אֵת הָאֲנָשִׁים. נִקְּבוּ. ואת כָּל־הָעֵדָה. וַיִּתְיַלְדוּ בתשעים ואמר מרן בענין אחר לנ"ד של התילדו דפה להקל (או"ה גם הרד"ק במכלול בבנין התפעל אמר ומלבו בבנין הזה עי"ן הפעל רפה אשר לא כדת להקל ויתילדו על משפחותם בפתח פ"א הפעל וכן הרשנה מחלב (ישעי' לד ו) קל ובפתח פ"א הפעל, לא הָתְפָּקְדוּ בתוכם קל ובקמץ פ"א הפעל וכן כל ל' פקד בהתפעל המוקל קמץ עכ"ל, גם בשרש ילד כתב ויתילדו על משפחותם הלמ"ד מיגנה דגושה והיו"ד פתוחה מעמדת בגעיא עכ"ל ומדברי מחבר דילן למדנו כמה נחלקו ב"א וב"נ בחלופים). מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה לית בטעם בענין וכלד תימא מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וסי' ליה במדבר, ר"ל דסמיך

עין הסופר

כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וַיִּפְקְדֵם בְּמִדְבַּר
19 סִינָי׃ ס שני וַיִּהְיוּ בְנֵי־רְאוּבֵן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל בכרו׳ ח׳ תולדתם
20 תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת י כמ״וק וחז״ת במ״ב חד״ת שמות ט׳ ב׳
לְגֻלְגְּלֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה
21 כֹּל יֹצֵא צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה רְאוּבֵן שִׁשָּׁה יצא כ״ח במ״ג פקידהם כלם
וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ פ מאות כל״ם במ״ג
22 לִבְנֵי שִׁמְעוֹן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית
אֲבֹתָם פְּקֻדָיו בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת לְגֻלְגְּלֹתָם כָּל־ פקדיו כלמ׳ שמות ט׳ ט׳
זָכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃
23 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף
וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃ פ ושלש כל״ח
24 לִבְנֵי גָד תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם
בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל שמות ט׳ ט׳
25 יֹצֵא צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה גָד חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים
אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ פ
26 לִבְנֵי יְהוּדָה תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם
בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל שמת כ״ח במ״פ

אל ויתילדו הוא כתביר) . וַיִּפְקְדֵם. כֹּל יֹצֵא צָבָא כן כולם בנגינה דסנטיס קדמא דלעוי ובתלתה תיהיו כָּל־יֹצֵא צָבָא בישראל. דסמוך פְּקֻדָיו בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת לית דסמיך בינוני. לִבְנֵי גָד כל לבני דנגינה במוכח לבני וקף. לְמַטֵּה גָד חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף ב׳ נעמים בענין דפקודים ודגלים ובימן ג״ו גד וקף (ר״ל כי כל אלף דנגינה בטפחא חוץ מן שנים לגד שהם בזקף והם בפרשה זאת ובפרשה שלאחריה בדגלים) . וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים. לִבְנֵי יוֹסֵף לִבְנֵי אֶפְרַיִם.

עין הקורא

עין הסופר

יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה יְהוּדָ֑ה אַרְבָּעָ֧ה 27
וְשִׁבְעִ֛ים אֶ֖לֶף וְשֵׁ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ פ
לִבְנֵ֣י יִשָּׂשכָ֔ר תּוֹלְדֹתָ֥ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם 28
שמת כ"ח בס"פ בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל
יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה יִשָּׂשכָ֑ר אַרְבָּעָ֧ה 29
וַחֲמִשִּׁ֛ים אֶ֖לֶף וְאַרְבַּ֥ע מֵאֽוֹת׃ פ
זבולן כ"ב בת"נ זבלון לִבְנֵ֣י זְבוּלֻ֔ן תּוֹלְדֹתָ֥ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית 30
ותלתיהון יבם נרשמות אֲבֹתָ֑ם בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙
וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה 31
זְבוּלֻ֑ן שִׁבְעָ֧ה וַחֲמִשִּׁ֛ים אֶ֖לֶף וְאַרְבַּ֥ע
מֵאֽוֹת׃ פ
לִבְנֵ֤י יוֹסֵף֙ לִבְנֵ֣י אֶפְרַ֔יִם תּוֹלְדֹתָ֥ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם 32
שמת כ"ח בס"פ לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙
וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה אֶפְרָ֑יִם 33
אַרְבָּעִ֥ים אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ פ
לִבְנֵ֣י מְנַשֶּׁ֔ה תּוֹלְדֹתָ֥ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם 34
שמות מ'מח בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמ֗וֹת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל
יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה מְנַשֶּׁ֑ה שְׁנַ֧יִם 35
וּשְׁלֹשִׁ֛ים אֶ֖לֶף וּמָאתָֽיִם׃ פ
בנימן כת"א במ"ו יוד"ת לִבְנֵ֣י בִנְיָמִ֔ן תּוֹלְדֹתָ֥ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם 36
ומלהון כב' נרשמות בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל

עין הסופר

37 יֹצֵ֖א צָבָֽא׃ פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה בִנְיָמִ֑ן חֲמִשָּׁ֧ה
וּשְׁלֹשִׁ֛ים אֶ֖לֶף וְאַרְבַּ֥ע מֵאֽוֹת׃ פ
38 לִבְנֵ֣י דָ֔ן תּוֹלְדֹתָ֥ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם
בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל
39 יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה דָ֑ן שְׁנַ֧יִם וְשִׁשִּׁ֛ים
אֶ֖לֶף וּשְׁבַ֥ע מֵאֽוֹת׃ פ
40 לִבְנֵ֣י אָשֵׁ֔ר תּוֹלְדֹתָ֥ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם
בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל
41 יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה אָשֵׁ֑ר אֶחָ֧ד וְאַרְבָּעִ֛ים
אֶ֖לֶף וַחֲמֵ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ פ
42 בְּנֵ֣י נַפְתָּלִ֔י תּוֹלְדֹתָ֥ם לְמִשְׁפְּחֹתָ֖ם לְבֵ֣ית אֲבֹתָ֑ם
בְּמִסְפַּ֣ר שֵׁמֹ֗ת מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כֹּ֖ל
43 יֹצֵ֥א צָבָֽא׃ פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה נַפְתָּלִ֑י שְׁלֹשָׁ֧ה
וַחֲמִשִּׁ֛ים אֶ֖לֶף וְאַרְבַּ֥ע מֵאֽוֹת׃ פ
44 אֵ֣לֶּה הַפְּקֻדִ֡ים אֲשֶׁר֩ פָּקַ֨ד מֹשֶׁ֤ה וְאַהֲרֹן֙ וּנְשִׂיאֵ֣י (הפקדים כנ״ח)
יִשְׂרָאֵ֔ל שְׁנֵ֥ים עָשָׂ֖ר אִ֑ישׁ אִישׁ־אֶחָ֥ד לְבֵית־
45 אֲבֹתָ֖יו הָיֽוּ׃ וַיִּהְי֛וּ כָּל־פְּקוּדֵ֥י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל לְבֵ֣ית (אבתיו כלמ״ז פקודי כל״ם)
אֲבֹתָ֑ם מִבֶּ֨ן עֶשְׂרִ֤ים שָׁנָה֙ וָמַ֔עְלָה כָּל־יֹצֵ֥א
46 צָבָ֖א בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ וַיִּֽהְי֞וּ כָּל־הַפְּקֻדִ֗ים שֵׁשׁ־
מֵא֤וֹת אֶ֙לֶף֙ וּשְׁלֹ֣שֶׁת אֲלָפִ֔ים וַחֲמֵ֥שׁ מֵא֖וֹת

עין הקורא: לִבְנֵ֣י דָ֔ן. פְּקֻדֵיהֶ֖ם לְמַטֵּ֣ה דָ֑ן. בְּנֵ֣י נַפְתָּלִ֔י. אֲשֶׁר֩ פָּקַ֨ד מֹשֶׁ֤ה וְאַהֲרֹן֙. אִישׁ־אֶחָ֥ד לְבֵית. קדמא וַיִּהְי֛וּ כָּל־פְּקוּדֵ֥י, תניגא וַיִּֽהְי֞וּ כָּל־הַפְּקֻדִ֗ים.

עין הסופר

47 וְהַחֲמִשִּׁים׃ וְהַלְוִיִּם לְמַטֵּה אֲבֹתָם לֹא הָתְפָּקְדוּ

בְּתוֹכָם׃ פ — בתוכם כל״ם

48 49 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ אַךְ אֶת־מַטֵּה לֵוִי

לֹא תִפְקֹד וְאֶת־רֹאשָׁם לֹא תִשָּׂא בְּתוֹךְ בְּנֵי — תפקד כ״ם / בתוך כל״ם

50 יִשְׂרָאֵל׃ וְאַתָּה הַפְקֵד אֶת־הַלְוִיִּם עַל־מִשְׁכַּן

הָעֵדֻת וְעַל כָּל־כֵּלָיו וְעַל כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ הֵמָּה — העדת כמן בם״ם

יִשְׂאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְהֵם יְשָׁרְתֻהוּ — ישרתהו מן

51 וְסָבִיב לַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ׃ וּבִנְסֹעַ הַמִּשְׁכָּן יוֹרִידוּ — ובנסע כמן / יורידו מד״ם

אֹתוֹ הַלְוִיִּם וּבַחֲנֹת הַמִּשְׁכָּן יָקִימוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם — ובחנת כל״ם / יקימו כל״ם

52 וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ — יומת כ״ם

53 עַל־מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל־דִּגְלוֹ לְצִבְאֹתָם׃ וְהַלְוִיִּם יַחֲנוּ — לצבאתם כ״ם

סָבִיב לְמִשְׁכַּן הָעֵדֻת וְלֹא־יִהְיֶה קֶצֶף עַל־עֲדַת — העדת כ״ם בם״ם

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׁמְרוּ הַלְוִיִּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן

54 הָעֵדוּת׃ וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה — העדות מ׳ ט״ז

אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ׃ פ שלישי

ב 1 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ אִישׁ

עין הקורא

הָתְפָּקְדוּ במיעוטם הִתְפָּקְדוּ וד׳ מנהון בקריאה וכולהון הבלועתא בזה (או״ה עיין לעיל פסוק י״ח גם בנדפים כרע פקד). אַךְ את־מַטֵּה. וְעַל כָּל־כֵּלָיו ועל כל־אשר־לו (וב״ה בכ״י לך במכריע בניהם וְעַל) הֵמָּה. וּבַחֲנֹת. וחנו אִישׁ על. הַלְוִיִּם (או״ה גם בבוגלינו גם במ״ג בל ריצ״ח וד״ק בנדפיים לא ברביעו ועיין בפ׳ חקות הלל ויאמת הכניבי. וברוב פ״מ הס״א בניגיל גם מחמר דילן דגם געיא בכל מקום מובנותם). וְלֹא־יִהְיֶה קֶצֶף. וְשָׁמְרוּ. וַיַּעֲשׂוּ. כְּכֹל אשר צִוָּה יי את־משה כֵּן. אִישׁ

עין הסופר

עַל־דִּגְלוֹ בְאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל — באתת חד״ס
3 מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֹהֶל־מוֹעֵד יַחֲנוּ׃ וְהַחֹנִים קֵדְמָה — והחנים כמ״ו ומ״ע
מִזְרָחָה דֶּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה לְצִבְאֹתָם וְנָשִׂיא — כמ״א ע״ו ומ״ו
4 לִבְנֵי יְהוּדָה נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃ וּצְבָאוֹ — נחשון כ״מ
וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃
5 וְהַחֹנִים עָלָיו מַטֵּה יִשָּׂשכָר וְנָשִׂיא לִבְנֵי יִשָּׂשכָר
6 נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו אַרְבָּעָה — צוער כ״מ ופקדיו כמ״ו
7 וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ מַטֵּה זְבוּלֻן
8 וְנָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃ וּצְבָאוֹ — אליאב כ״מ חלן כ״מ
וּפְקֻדָיו שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃
9 כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה יְהוּדָה מְאַת אֶלֶף — הפקדים כמ״ו
וּשְׁמֹנִים אֶלֶף וְשֵׁשֶׁת־אֲלָפִים וְאַרְבַּע־מֵאוֹת — ושמנים כמ״ו במ״א
10 לְצִבְאֹתָם רִאשֹׁנָה יִסָּעוּ׃ ס דֶּגֶל — ראשנה כמ״ו במ״ב
מַחֲנֵה רְאוּבֵן תֵּימָנָה לְצִבְאֹתָם וְנָשִׂיא לִבְנֵי — תימנה כ״מ

עין הקורא

עַל. מנֻּגר. מַטֵּה זְבוּלֻן ג׳ ריש׳ פסוקי׳ מטה עוז (תלי׳ קי״ב). וּצְבָאוֹ
וּפְקֻדָיו ג׳ דסמיכי בענין וסי׳ שו״ר יששכר זבולן ראובן. כָּל־הַפְּקֻדִים ג׳ ר״פ
בטעם בענין סימן יר״א יהודה ראובן אפרים ובשלשתם מתוג כָּל באמצעיים וחד
כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה דָּן (לקמן פסוק ל״א). מְאַת אֶלֶף ג׳ בטעם בענין
קדמא ותביר׳ י״ד סימן יהודה ראובן, וחד מְאַת אֶלֶף דאפרים, וחד מְאַת אֶלֶף
דדן וסימן רביעי רביע. ושש־אלפים וארבע־מאות. יתו״ה ראיתי להרבב
היש״ן בעל מ״ש שאמר כי הרי״ש של ראשנה בלא מתג גם אין מתג בה״א של
והחנים בכל ענינא ודבריו תמוהים כי בכל ספרי הדפוס שבדקתי גם בכ״י הם
מתוגים כמשפטם ואילו לדברי הר״ם יהי׳ כאן זרות יוצא מחקת הבנין והי׳ לנו
לרבותינו גדולי הבנין להזכירו, ואדרבה הם אמרו כי כל מלה המיהם מתוגים

עין הסופר

רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו 11
שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וְהַחוֹנִם 12
עָלָיו מַטֵּה שִׁמְעוֹן וְנָשִׂיא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל
בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים 13
אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃ וּמַטֵּה גָּד וְנָשִׂיא לִבְנֵי גָד 14
אֶלְיָסָף בֶּן־רְעוּאֵל׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה 15
וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ כָּל־ 16
הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה רְאוּבֵן מְאַת אֶלֶף וְאֶחָד
וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים לְצִבְאֹתָם
וּשְׁנִיִּם יִסָּעוּ׃ ס וְנָסַע אֹהֶל־מוֹעֵד 17
מַחֲנֵה הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֹת כַּאֲשֶׁר יַחֲנוּ כֵּן יִסָּעוּ
אִישׁ עַל־יָדוֹ לְדִגְלֵיהֶם׃ ס דֶּגֶל 18
מַחֲנֵה אֶפְרַיִם לְצִבְאֹתָם יָמָּה וְנָשִׂיא לִבְנֵי
אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם 19
אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וְעָלָיו מַטֵּה מְנַשֶּׁה 20
וְנָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃

והחוֹנם לין מלו וחי

רעואל לית כתיב רי״ג בנבעים

ושְׁנִיִּם כ״כ

המחנת ג׳ מ״ו

לדגליהם בכ״כ

עין הקורא

בביותם שליפיות לנגון, גם מחבר דילן בדרכי המתיגות אסר לו כתב בהדיא הַהֹולְךְ הַחיים הַחטאת הַחַיָּה הכ ודומיהם כולם מתוגים תחת אותיות בהכ״ל המבררים על חי״ת וה״א גם ה״א התמוהה תתמתג בכגון הַלָּה וכו׳, גם בתנועת המירק יש מתיגות על התכאי שהתכיכו (בהיותם שליפית לניגון מבלי היות שו״א נח אחריהם כגון צִירוּנים רִאשֹׁונים רִאשֹׁונה יִירָשְׁךָ וכו׳ ומתיגותיהם נראים בכל הספרים המוגהקים עכ״ל). וּמַטֵּה גָד. לִבְנֵי. אֶלְיָסָף בֶּן־רְעוּאֵל לית בבמיא אבל קדמאה דפרשה אליסף בן־דְּעוּאל סימן ד״ר. ונסע אֹהֶל־מוֹעֵד. הַמַּחֲנֹת. כֵּן יִסָּעוּ. כל מַטֵּה וּמַטֵּה דדיש פסוק דעניכא עמח.

עין הסופר

21 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמָאתָיִם׃
22 וּמַטֵּה בִּנְיָמִן וְנָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן
23 גִּדְעֹנִי׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף — גרעני כתן בס"ה
24 וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה אֶפְרַיִם
מְאַת אֶלֶף וּשְׁמֹנַת־אֲלָפִים וּמֵאָה לְצִבְאֹתָם
25 וּשְׁלִשִׁים יִסָּעוּ׃ ס דֶּגֶל מַחֲנֵה דָן — ושלישים ב׳ כלולי׳ וחי״ק
צָפֹנָה לְצִבְאֹתָם וְנָשִׂיא לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־ — צפנה כ״ח
26 עַמִּישַׁדָּי׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים אֶלֶף
27 וּשְׁבַע מֵאוֹת׃ וְהַחֹנִים עָלָיו מַטֵּה אָשֵׁר
28 וְנָשִׂיא לִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃ וּצְבָאוֹ
וּפְקֻדֵיהֶם אֶחָד וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃
29 וּמַטֵּה נַפְתָּלִי וְנָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן
30 עֵינָן׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף
31 וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה דָן מְאַת
אֶלֶף וְשִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת
לָאַחֲרֹנָה יִסְעוּ לְדִגְלֵיהֶם׃ פ — לאחרנה כלפ״ו
32 אֵלֶּה פְּקוּדֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־פְּקוּדֵי — פקורי כל״ם
הַמַּחֲנֹת לְצִבְאֹתָם שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת — המחנת נ׳ מ״ו

עין הקורא

מְאַת אֶלֶף סימן ח״ת לפריס תביר. וּשְׁמֹנַת־אֲלָפִים וּמֵאָה. וּשְׁלִשִׁים.
מַחֲנֵה דָן. לִבְנֵי דָן. אֲחִירַע כולם פתח בלספמי׳. כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה
דָן ל״ף סימן קן פסחא. וְשֵׁשׁ מֵאוֹת אין נכן לבנתסם. לָאַחֲרֹנָה ב׳ עם סיסיו
(קהלת א׳ יא). אֵלֶּה פְּקוּדֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל. הַמַּחֲנֹת. שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף.

עין הסופר

33 אַלְפַּיִם וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ וְהַלְוִיִּם לֹא 7
הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
34 אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה 8
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן־חָנוּ לְדִגְלֵיהֶם וְכֵן נָסָעוּ אִישׁ
לְמִשְׁפְּחֹתָיו עַל־בֵּית אֲבֹתָיו׃ פ רביעי 9

ג

1 וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה 10
2 אֶת־מֹשֶׁה בְּהַר סִינָי׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־אַהֲרֹן
3 הַבְּכֹר ׀ נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר׃ אֵלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים הַמְּשֻׁחִים אֲשֶׁר־ 11 12
4 מִלֵּא יָדָם לְכַהֵן׃ וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא לִפְנֵי
יְהוָה בְּהַקְרִבָם אֵשׁ זָרָה לִפְנֵי יְהוָה בְּמִדְבַּר 13
סִינַי וּבָנִים לֹא־הָיוּ לָהֶם וַיְכַהֵן אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר
עַל־פְּנֵי אַהֲרֹן אֲבִיהֶם׃ פ

5 6 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ הַקְרֵב אֶת־מַטֵּה
לֵוִי וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְשֵׁרְתוּ 14

והלוים ב׳ חו״ת

למשפחתיו כמ״ו ומ״ע

אבתיו כלת״ו

תולדת ו׳ כ״ב

שמות כ״מ במ״ג

הבכר כמ״ו במ״ל

שמות כל פ״ב מ״ו

המשחים כ״ל מ״ו

בהקרבם דין ת״ו

עין הקורא

וְהַלְוִיִּם לֹא הָתְפָּקְדוּ במיעוטם הָתְפָּקְדוּ. וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל. כֵּן־חָנוּ חן בלמד כֵּן. וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת. בְּיוֹם דִּבֶּר יְיָ אֶת־מֹשֶׁה לית דסמיך, מס״ה. קדמא וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־אַהֲרֹן הַבְּכֹר ׀, תניכא אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים מס״ה, וסימן הכינון הכהנים למעלה. אשר־מִלֵּא ידם. לִפְנֵי יְיָ בְּהַקְרִבָם. ויכהן אלעזר. על־פני אהרן חן בם״ו וח״ק על־פני אהרן. וְהַעֲמַדְתָּ אתו לפני אהרן. וְשֵׁרְתוּ (סו״ה כן הניקוד בעין הקורא שלי הרי״ש בשוא לבד ובמוהו נקד יְגַרְשֶׁה דשמות ב״נ ב״ם בשוא לבד אבל אֲגָרְשֶׁנּוּ שאחריו נקד ה״פ ואמר עליו בפירוש שהריש בם״פ בכל ליסכא בהיות הגימל בקמץ, ומדייק ואמר נקמץ ידמה שר״ל לאפוקי צר״י ואע״פ שבעיקר הקריאה אין הבדל ביניהם כי הבו״ם

7 אֹתוֹ׃ וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתּוֹ וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת
כָּל־הָעֵדָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת
8 הַמִּשְׁכָּן׃ וְשָׁמְרוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־
מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן׃
9 וְנָתַתָּה אֶת־הַלְוִיִּם לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו נְתוּנִם
10 נְתוּנִם הֵמָּה לוֹ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְאֶת־אַהֲרֹן
וְאֶת־בָּנָיו תִּפְקֹד וְשָׁמְרוּ אֶת־כְּהֻנָּתָם וְהַזָּר
הַקָּרֵב יוּמָת׃ פ
11 12 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ וַאֲנִי הִנֵּה לָקַחְתִּי
אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל־בְּכוֹר
13 פֶּטֶר רֶחֶם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם׃ כִּי לִי
כָּל־בְּכוֹר בְּיוֹם הַכֹּתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
הִקְדַּשְׁתִּי לִי כָל־בְּכוֹר בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה
לִי יִהְיוּ אֲנִי יְהוָה׃ פ חמישי
14 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי לֵאמֹר׃

עין הסופר
לעבד כ"מ
עבדת כ"מ
ונתתה כל ספ' כ"כ
נתינם
תדייקון
ט"ז וח'
תפקד כ"מ
בכור כ"מ במ"ז
הכתי כמ"ז

עין הקורא

של ושמרו גם הוא מניע. כמו השו"א של ישמרו ויגרשו ונקראים בח"פ בין שנשתתף עמהם הפתח במכתב בין שלא נשתתף עמהם מ"מ נקדו הסופרים ח"פ כשפ"א הפעל נקמץ כי חששו שמא יתפתה הקורא אם לקרות השו"א בח"פ או בח"ק כי קריאת שניהם נכונה בזה כמו יְתָאֲרֵהוּ בשרד ובמחוגה יְתָאֲרֵהוּ דישעי' מ"ד י"ג משא"כ כשפא הפעל נקודת בצירי כי אז השו"א שאחריו לעולם נקרא בח"פ ואין גם אחד מהם בכל המקרא שיהי' נקרא בח"ק ואין בהם שום הבא ספק). לַעֲבֹד את־עבֹדת. נְתֻנִם נְתֻנִם הֵמָּה לו, תרגו' דיהבותך נתנים נתנים המה לי וכו' ויאמר לו משה המקנא אתה לי. ואת־אהרן ואת־בניו. וַאֲנִי הִנֵּה. פֶּטֶר רֶחֶם מִבְּנֵי. וְהָיוּ. כִּי לִי. הַכֹּתִי. הִקְדַּשְׁתִּי לִי. מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה.

עין הסופר

פְּקֹד אֶת־בְּנֵי לֵוִי לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל־
זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמַעְלָה תִּפְקְדֵם׃ וַיִּפְקֹד אֹתָם 16
מֹשֶׁה עַל־פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צֻוָּה׃ וַיִּהְיוּ־אֵלֶּה בְנֵי־ 17
לֵוִי בִּשְׁמֹתָם גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת 18
בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנִי וְשִׁמְעִי׃ וּבְנֵי קְהָת 19
לְמִשְׁפְּחֹתָם עַמְרָם וְיִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל׃ וּבְנֵי 20
מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת
הַלֵּוִי לְבֵית אֲבֹתָם׃ לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי 21
וּמִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי׃
פְּקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה 22
פְּקֻדֵיהֶם שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ מִשְׁפְּחֹת 23
הַגֵּרְשֻׁנִּי אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ יָמָּה׃ וּנְשִׂיא בֵית־אָב 24
לַגֵּרְשֻׁנִּי אֶלְיָסָף בֶּן־לָאֵל׃ וּמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן 25
בְּאֹהֶל מוֹעֵד הַמִּשְׁכָּן וְהָאֹהֶל מִכְסֵהוּ וּמָסַךְ פֶּתַח

פקד כל״ת
ויפקד כל״ת
בשמתם כ״ת
גרשון כ״מ
למשפחתם כ״ת במ״ח
חברון כ״מ
עזיאל כ״מ
ומושי כ״מ
משפחת כל״ת במ״ח
הגרשני כל לגש ות״ן

עין הקורא

כָּל־זָכָר. צֻוָּה ג׳ וכספר ולדני (לקמן לו ב). וַיִּהְיוּ־אֵלֶּה בְנֵי. גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי ב׳ דסמיכי ואלה שמות דואלה (ו יו). ואלה, כל אלה ואלה רישי פסוקי דפרשה כולהון בתניד במ״ב אֵלֶּה הפקדים (לעיל א מד) אלה שמות בני אהרן הכהנים המשחים (לעיל ג ג) וסימן מסיתה מלעיל. חברון ועזיאל מחלי (א״ה עיין סוף פ׳ תולדת): אלה הם (ובאחריו אלה הם) ומן זונין דחד תניד וחד קמיס (א״ה המסורה הזאת שנוי בפ׳ ואלה וצריכה תיקון וכבר תקנתי׳ על מקומה): לגרשון כן אך בא״ם לגרשון. פקדיהם במספר כל־זכר תרינא דקהת במספר כל־זכר, תליתאה דמררי ופקדיהם במספר כל־זכר לית ר״פ, מסו״ה (ר״ל כי כל ר״פ פקדיהם בר מן דין דמררי ופקדיהם בוי״ו ברא לכן מסור עליו לי׳ ר״פ). מבן־חדש. אחרי המשכן. בני־גרשון לא געיא. מכסהו ומסך.

עין הסופר

26 אֹהֶל מוֹעֵד: וְקַלְעֵי הֶחָצֵר וְאֶת־מָסַךְ פֶּתַח
הֶחָצֵר אֲשֶׁר עַל־הַמִּשְׁכָּן וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֵת
27 מֵיתָרָיו לְכֹל עֲבֹדָתוֹ: ס וְלִקְהָת | מיתריו כל״מ עבדתו כ״מ
מִשְׁפַּחַת הָעַמְרָמִי וּמִשְׁפַּחַת הַיִּצְהָרִי וּמִשְׁפַּחַת
הַחֶבְרֹנִי וּמִשְׁפַּחַת הָעָזִּיאֵלִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת | החברני כ״מ העזיאלי מ״ל
28 הַקְּהָתִי: בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה
שְׁמֹנַת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת | שמרי כ״מ
29 הַקֹּדֶשׁ: מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־קְהָת יַחֲנוּ עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן
30 תֵּימָנָה: וּנְשִׂיא בֵית־אָב לְמִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי | תימנה כל״מ
31 אֱלִיצָפָן בֶּן־עֻזִּיאֵל: וּמִשְׁמַרְתָּם הָאָרֹן וְהַשֻּׁלְחָן | הארן כ״ת
וְהַמְּנֹרָה וְהַמִּזְבְּחֹת וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ | והמנרה כל״מ במ״ג
32 בָּהֶם וְהַמָּסָךְ וְכֹל עֲבֹדָתוֹ: וּנְשִׂיא נְשִׂיאֵי הַלֵּוִי | והמזבחת כל״מ

פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד. וקלעי החצר ואת מסך פתח החצר אשר. ואת מיתריו (עיין בראשי׳ כו ו). לכל עבדתו, תניכא וכל כליו וכל עבדתו. משפחת העמרמי ומשפחת היצהרי ומשפחת החברני ומשפחת העזיאלי כו, אלה הם משפחת הקהתי הקהתי הקהתים פלוגתא בספרי׳ (ר״ל שבספרי ספרד כתבו בהם יש נוקדים ח״ק ויש נוקדים חטף גבר, ואע״פ שבעיקר הקריאה אין הבדל ביניהם שכולם מודים שהשו״א נע ונעשות דגשות הקו״ף וכו׳ לא מודים שקריאת שו״א נח״ק בעבור קמצות הה״א באחריהם ומ״מ יש סופרים שהשתתפו גם הקמץ עם השוא בעבור כי אדם הבלתי בקיאים בחלופי קריאת השו״א במקומות למוצכותם כי לאו כולא יגלמא דיכא גמירי, וכבר הורה הזקן בן אשר במסורותיו כי אין לדבר זה ברע ויסוד כי אם ברצון הסופרים, ולכן אין תימה אם גם ספרינו לא כשו פלוגתא באלה, וכבר בררתי כל זה בארוכה בס׳ מקן מ״ג כ״א אצל ובפתחה את אמתחתינו יע״ש). במספר כל זכר דקהת חסר פקדיהם. ונשיא בית אב למשפחת הקהתי, תניכא ונשיא נשיאי הלוי, תליתאה ונשיא בית אב למשפחת מררי. והמנרה והמזבחת. אשר ישרתו בהם והמסך וכו׳.

עין הקורא

עין הסופר

41 אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן פְּקֻדַּת שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת
33 הַקֹּדֶשׁ׃ לִמְרָרִי מִשְׁפַּחַת הַמַּחְלִי וּמִשְׁפַּחַת
34 משפחת כל"ח במ"ח הַמּוּשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת מְרָרִי׃ וּפְקֻדֵיהֶם
42 ופקדיהם כ"ל חז בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה שֵׁשֶׁת
43 35 אֲלָפִים וּמָאתָיִם׃ וּנְשִׂיא בֵית־אָב לְמִשְׁפְּחֹת
צוריאל מל"מ מְרָרִי צוּרִיאֵל בֶּן־אֲבִיחָיִל עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן
36 אביחיל מ"ח צפנה כ"ח יַחֲנוּ צָפֹנָה׃ וּפְקֻדַּת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי מְרָרִי קַרְשֵׁי
ובריחיו ככ"כ במ"ב הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחָיו וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו וְכָל־כֵּלָיו
44 45 37 ועמדיו ככ"כ במ"ל ועמדי ג' חז וְכֹל עֲבֹדָתוֹ׃ וְעַמֻּדֵי הֶחָצֵר סָבִיב וְאַדְנֵיהֶם
38 ויתדתם כל"ח ומיתריהם וִיתֵדֹתָם וּמֵיתְרֵיהֶם׃ וְהַחֹנִים לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן
46 כמל"מ קֵדְמָה לִפְנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד מִזְרָחָה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
וּבָנָיו שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ לְמִשְׁמֶרֶת
47 39 פקודי כל"מ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ כָּל־פְּקוּדֵי
הלוים כ"ל מי"ת הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי יְהוָה
48 לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמַעְלָה שְׁנַיִם
49 40 וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃ ס ששי וַיֹּאמֶר יְהוָה
50 בכר ג' חז אֶל־מֹשֶׁה פְּקֹד כָּל־בְּכֹר זָכָר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֶּן

(או"ה ליתא במסרה כל המסך למסך קמוץ וכל מסך פתח במ"ג קמצין וסי' ובבית מסך לפתח, מסך ובדים אמה, מסך לפתח האהל). אלעזר בן־אהרן. למררי כן. ופקדיהם במספר כל־זכר, דקהת חסר פקדיהם. דקהת על ירך המשכן תימנה, תנינא דמררי על ירך המשכן יחנו. צפנה. ופקדת משמרת. וכל־כליו וכל. לפני המשכן. לפני אהל־מועד, מזרחה משה ואהרן. משמרת המקדש. כל־פקודי הלוים אשר פקד משה. כל־זכר מבן־חדש. פקד כל־בכר זכר ב' לבני (ר"ל ג' דבפסוי בכר זכר וחבירו לקמן

עין הקורא

עין הסופר

41 חֹדֶשׁ וָמַעְלָה וְשָׂא אֵת מִסְפַּר שְׁמֹתָם׃ וְלָקַחְתָּ
אֶת־הַלְוִיִּם לִי אֲנִי יְהוָה תַּחַת כָּל־בְּכֹר בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאֵת בֶּהֱמַת הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר
42 בְּבֶהֱמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
43 יְהוָה אֹתוֹ אֶת־כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי כָל־
בְּכוֹר זָכָר בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמַעְלָה
לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף שְׁלֹשָׁה וְשִׁבְעִים
וּמָאתָיִם׃ פ
44 45 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ קַח אֶת־הַלְוִיִּם
תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֶּהֱמַת הַלְוִיִּם
46 תַּחַת בְּהֶמְתָּם וְהָיוּ־לִי הַלְוִיִּם אֲנִי יְהוָה׃ וְאֵת
פְּדוּיֵי הַשְּׁלֹשָׁה וְהַשִּׁבְעִים וְהַמָּאתָיִם הָעֹדְפִים
47 עַל־הַלְוִיִּם מִבְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְלָקַחְתָּ חֲמֵשֶׁת
חֲמֵשֶׁת שְׁקָלִים לַגֻּלְגֹּלֶת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ תִּקָּח
48 עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשָּׁקֶל׃ וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף לְאַהֲרֹן
49 וּלְבָנָיו פְּדוּיֵי הָעֹדְפִים בָּהֶם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֵת כֶּסֶף
50 הַפִּדְיוֹם מֵאֵת הָעֹדְפִים עַל פְּדוּיֵי הַלְוִיִּם׃ מֵאֵת
בְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקַח אֶת־הַכֶּסֶף חֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים

שמתם כל"ח כמ"ב
בכור ז' מ"ז
בכור כ"מ מכאן עד סוף כיפרא
שמת כ"ח כמ"מ
לפקדיהם כ"ל ת"ו וש"י
הלוים כ"ל מי"מ
פדויי כל"מ העדפים כת"ז
בבכור ב' מ"ז
לגלגלת כל"מ
הפדיום מ"ז

ויהי כל בכור זכר) . וְאֵת בֶּהֱמַת הַלְוִיִּם תַּחַת. בִּבְהֶמַת. אֶת־כָּל־בְּכוֹר
בִּבְנֵי כן נס"ק ות"א אֵת. שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אלף. קַח־אֶת־הַלְוִיִּם תַּחַת.
וְהָיוּ־לִי. עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל, בתקוני עשרים גרה יהיה השקל. ונתתה
הַכֶּסֶף. אֶת כֶּסֶף הַפִּדְיֹם מֵאֵת. מֵאֵת בְּכוֹר בְּנֵי.

עין הקורא

עין הסופר

וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וָאֶלֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה נא
הפדים חז ופ״ אֶת־כֶּסֶף הַפְּדֻיִם לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו עַל־פִּי יְהוָה
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ פ שביעי
נשא כחו וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ נָשֹׂא ד 1 2
אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי קְהָת מִתּוֹךְ בְּנֵי לֵוִי לְמִשְׁפְּחֹתָם
לְבֵית אֲבֹתָם׃ מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד 3
לעשות כ״מ במ״ע בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־בָּא לַצָּבָא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה
בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ זֹאת עֲבֹדַת בְּנֵי־קְהָת בְּאֹהֶל 4
בנסע כ״מ מוֹעֵד קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃ וּבָא אַהֲרֹן וּבָנָיו בִּנְסֹעַ 5
והורדו כ׳ מז׳ הַמַּחֲנֶה וְהוֹרִדוּ אֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ וְכִסּוּ־בָהּ
ארן ג׳ ה׳ העדת כ״מ במ״מ אֵת אֲרֹן הָעֵדֻת׃ וְנָתְנוּ עָלָיו כְּסוּי עוֹר תַּחַשׁ 6
בכליל כ״מ וּפָרְשׂוּ בֶגֶד־כְּלִיל תְּכֵלֶת מִלְמָעְלָה וְשָׂמוּ
בַּדָּיו׃ וְעַל ׀ שֻׁלְחַן הַפָּנִים יִפְרְשׂוּ בֶּגֶד תְּכֵלֶת
הקערת כ״מ הכפת מז וְנָתְנוּ עָלָיו אֶת־הַקְּעָרֹת וְאֶת־הַכַּפֹּת וְאֶת־
המנקית כ״מ קשות מז הַמְּנַקִּיֹּת וְאֵת קְשׂוֹת הַנָּסֶךְ וְלֶחֶם הַתָּמִיד עָלָיו
תולעת כ״מ במ״ב יִהְיֶה׃ וּפָרְשׂוּ עֲלֵיהֶם בֶּגֶד תּוֹלַעַת שָׁנִי וְכִסּוּ
אֹתוֹ בְּמִכְסֵה עוֹר תָּחַשׁ וְשָׂמוּ אֶת־בַּדָּיו׃ וְלָקְחוּ

עין הקורא

וָאֶלֶף לית (ר״ל לית במורעתא אבן כמבדה דילן מסר ב׳ וחמרו בעזרא ב׳ ס״ס). הַפְּדֻיִם. נָשֹׂא. וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־בָּא לַצָּבָא לַעֲשׂוֹת מלאכה באהל. זֹאת. קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים. וְכִסּוּ־בָהּ אֵת. וּפָרְשׂוּ בֶגֶד־כְּלִיל. קדמא ותלת וְשָׂמוּ בַּדָּיו וכו מ׳ית׳ וְשָׂמוּ אֶת־בַּדָּיו׳ מס״ה. קדמ׳ וְעַל ושֻׁלְחַן הפנים יִפְרְשׂוּ׳ תניגה יָעַל ו מזבח הזהב יִפְרְשׂוּ סימן מנביהק מעל הבלחן. וְנָתְנוּ עָלָיו אֶת־הַקְּעָרֹת. וְאֵת־הַמְּנַקִּיֹּת (לו״ה גם בעל מ״ב התיד שבס״ס הב״א בלא מתג והמ״ב דגיב׳ אבן בכ״י והוגליט :פ״ג רע״ח ורפ״ו הֲפִי ור״ל פליגי וע״ל ע׳ י״ו) וְאֵת קְשׂוֹת

בגד תכלת וכסו את־מנרת המאור ואת־נרתיה
ואת־מלקחיה ואת־מחתתיה ואת כל־כלי
10 שמנה אשר ישרתו־לה בהם: ונתנו אתה
ואת־כל־כליה אל־מכסה עור תחש ונתנו על־
11 המוט: ועל ׀ מזבח הזהב יפרשו בגד תכלת
וכסו אתו במכסה עור תחש ושמו את־בדיו:
12 ולקחו את־כל־כלי השרת אשר ישרתו־בם
בקדש ונתנו אל־בגד תכלת וכסו אותם
13 במכסה עור תחש ונתנו על־המוט: ודשנו
14 את־המזבח ופרשו עליו בגד ארגמן: ונתנו
עליו את־כל־כליו אשר ישרתו עליו בהם
את־המחתת את־המזלגת ואת־היעים ואת־
המזרקת כל כלי המזבח ופרשו עליו כסוי

עין הסופר

מנרת כ"ח המאור כ"ע
נרתיה כמ"ז
מלקחיה כמ"ע
מחתתיה כמ"ז ומ"ע
המוט כ"מ
אותם ס"ל מ"ז
כליו כ"מ
המחתת כ"מ
המזלגת כ"ח
המזרקת כ"ח

עין הקורא

ואת כל־כלי שמנה אשר ישרתו־לה. ואת־כל־כליה אל־מכסה. אשר ישרתו־בם. ודשנו. ופרשו עליו בגד. ונתנו עליו את־כל־כליו אשר ישרתו־עליו בהם (גם כמ"ש הגיה שהיו"ד בגעיא) אס"א אשר־ישרתו עליו אס"א אשר ישרתו עליו. אס"א אשר ישרתו עליו בהם, במקצתם בלא געיא (ר"ל במקצתם היו"ד של ישרתו בלא געיא). את־המחתת את־המזלגת ב' וחד ואת המזלגת (עיין בס' ויקהל לח ג). ואת־היעים. כל כלי. ופרשו עליו כסוי (או"ה בכל ספרי הדפוס וכ"י ופרשו עליו דהכין פסוקא ברביע ומה שהגיה בעל א"ת ולומר עליו בז"ק כוונתו על ופרשו עליו שלפני זה שבפסוק ודשנו והולך להגהה שהגיה בנמ"ק של שנת ד"ש כמשמע העצם ממנו לגמרי וידענו כי הרב בעל א"ת עם הגהותיו יעג מ"ג של וס"ב ובעל קטן ד"ש ובעליהם יבוכו כל הגהותיו והרב בעל מ"ש העתיק כל הגהותיו כדרכו וגם כאן העתיקו אך שלא במקומו הראוי וכתן יד לבאים אחריו לטעות בדבריו ולעקם היושר׳ כאשר כן עש׳ רמ"בו"ל ואחריו גם בעל ת"ב והב"י וילוני מבגימום).

עין הסופר

יבניו בלט"ג במ"ג | עוֹר תַּחַשׁ וְשָׂמוּ בַּדָּיו׃ וְכִלָּה אַהֲרֹן־וּבָנָיו לְכַסֹּת 15
לכסת ה"ז | אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ בִּנְסֹעַ הַמַּחֲנֶה
יבאו כמ"ז | וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ בְנֵי־קְהָת לָשֵׂאת וְלֹא־יִגְּעוּ אֶל־
הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ אֵלֶּה מַשָּׂא בְנֵי־קְהָת בְּאֹהֶל
מוֹעֵד׃ וּפְקֻדַּת אֶלְעָזָר ׀ בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן שֶׁמֶן 16
במאור כ"מ | הַמָּאוֹר וּקְטֹרֶת הַסַּמִּים וּמִנְחַת הַתָּמִיד וְשֶׁמֶן
הַמִּשְׁחָה פְּקֻדַּת כָּל־הַמִּשְׁכָּן וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ
בְּקֹדֶשׁ וּבְכֵלָיו׃ פ מפטיר
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ אַל־ 17 18
תכריתו ס"י | תַּכְרִיתוּ אֶת־שֵׁבֶט מִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי מִתּוֹךְ
ימתו כ"מ | הַלְוִיִּם׃ וְזֹאת ׀ עֲשׂוּ לָהֶם וְחָיוּ וְלֹא יָמֻתוּ 19
בְּגִשְׁתָּם אֶת־קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אַהֲרֹן וּבָנָיו
איתם ט"ל ע"ז | יָבֹאוּ וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל־עֲבֹדָתוֹ וְאֶל־
יבאו כ"מ לראות | מַשָּׂאוֹ׃ וְלֹא־יָבֹאוּ לִרְאוֹת כְּבַלַּע אֶת־הַקֹּדֶשׁ 20
כ"מ נמ"ג | וָמֵתוּ׃ פ
נשא כ"מ | וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ נָשֹׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי 21 22
אבתם כ"מ נמ"ג | גֵרְשׁוֹן גַּם־הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ מִבֶּן 23

עין הקורא

וְכִלָּה אַהֲרֹן־וּבָנָיו בניו נמקצתם אהרן. וְאַחֲרֵי־כֵן. וּפְקֻדַּת. פְּקֻדַּת כָּל.
וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ בַּקֹּדֶשׁ. וְזֹאת ׀ עֲשׂוּ. בְּגִשְׁתָּם אֶת־קֹדֶשׁ כן. וְשָׂמוּ. עַל־
עֲבֹדָתוֹ וְאֶל־מַשָּׂאוֹ לי׳ דסמיך וחד וְעַל משאו דכסא וכו׳ ואל על יקראהו
(הושע יא ז). וְלֹא־יָבֹאוּ לִרְאוֹת כְּבַלַּע לית וחד בְּבַלַּע רשע צדיק (חבקוק א יג).
נָשֹׂא ל׳ בקריאה. מבן

עין הסופר

שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה עַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּפְקֹד — תפקד כ"ת
אוֹתָם כָּל־הַבָּא לִצְבֹא צָבָא לַעֲבֹד עֲבֹדָה — אותם ל"ם מ"ז; לצבא כ"ת; לעבד כל"ת
24 בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי — עבדה כל"ת; משפחת
25 לַעֲבֹד וּלְמַשָּׂא׃ וְנָשְׂאוּ אֶת־יְרִיעֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־ — כל"ת במ"א; יריעת כל"ת
אֹהֶל מוֹעֵד מִכְסֵהוּ וּמִכְסֵה הַתַּחַשׁ אֲשֶׁר־עָלָיו
26 מִלְמָעְלָה וְאֶת־מָסַךְ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְאֵת
קַלְעֵי הֶחָצֵר וְאֶת־מָסַךְ ׀ פֶּתַח ׀ שַׁעַר הֶחָצֵר אֲשֶׁר
עַל־הַמִּשְׁכָּן וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֵת מֵיתְרֵיהֶם — מיתריהם כמל"א
וְאֶת־כָּל־כְּלֵי עֲבֹדָתָם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה לָהֶם — עבדתם כל"ת
27 וְעָבָדוּ׃ עַל־פִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו תִּהְיֶה כָּל־עֲבֹדַת בְּנֵי
הַגֵּרְשֻׁנִּי לְכָל־מַשָּׂאָם וּלְכֹל עֲבֹדָתָם וּפְקַדְתֶּם
28 עֲלֵהֶם בְּמִשְׁמֶרֶת אֵת כָּל־מַשָּׂאָם׃ זֹאת עֲבֹדַת — עלהם י"נ מא
מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי בְּאֹהֶל מוֹעֵד וּמִשְׁמַרְתָּם
29 בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ ס בְּנֵי

עין הקורא

שְׁלֹשִׁים שָׁנָה ב׳ בטעם בעכינא קדמא ותכינא תפקד תפקדם ואחרא מבן שלשים. עַד וְעַד דאחד וָמַעְלָה תבירי, דאחר וָמַעְלָה וְעַד טפחא. כל־הבא לִצְבֹא צבא לעבד עבדה. קדמ׳ זֹאת עבדת מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי, תכינ׳ זֹאת עבדת מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי הגרשני, תליתאה זֹאת עבדת מִשְׁפְּחֹת בני מררי, היכא דאית בתריה בְּנֵי עבדת ברביע וכו׳ בני רביעים והסימן נוהג בואת הפרש׳, וְנָשְׂאוּ (או״ה כן כרסם כצין הקורא בלי הכו״ן במתג וכבר דברתי על אודותיו בפ׳ ויחי מ״ם ב׳ אלא וידבכה, ואבבר בצ״ל יְנַשְּׂאוּ וכמו שרסם בפ׳ ויקרא א׳ י״ג גמלאו דפלינא בי׳ ספרי ע״ש). וְאֶת־מָסַךְ. ואת־מָסַךְ ׀ פֶּתַח ׀ שַׁעַר (או״ה כל מָסַךְ כתח במ״נ ע״ל נ׳ לא). וְאֵת מֵיתְרֵיהֶם (ע״יין גראשית כו ו). וְאֶת כל־כְּלֵי אך בא״ק ואמ״ב יאת־כל־כְּלֵי. וְאֵת כל־אשר. לכל־מַשָּׂאָם. ומשמרתם. ביד אִיתָמָר בן־. קדמא דבני קהת (לעיל ד׳ ג׳) כָּל־בָּא לַצָּבָא

ל מררי למשפחתם לבית־אבתם תפקד אתם: מבן 18
שלשים שנה ומעלה ועד בן־החמשים שנה תפקדם 19
כל־הבא לצבא לעבד את־עבדת אהל מועד:
לא וזאת משמרת משאם לכל־עבדתם באהל 20
מועד קרשי המשכן ובריחיו ועמודיו ואדניו:
לב ועמודי החצר סביב ואדניהם ויתדתם ומיתריהם 21
לכל־כליהם ולכל עבדתם ובשמת תפקדו את־
לג כלי משמרת משאם: זאת עבדת משפחת 22
בני מררי לכל־עבדתם באהל מועד ביד איתמר 23
לד בן־אהרן הכהן: ויפקד משה ואהרן ונשיאי
העדה את־בני הקהתי למשפחתם ולבית 24
לה אבתם: מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן־
חמשים שנה כל־הבא לצבא לעבדה באהל
לו מועד: ויהיו פקדיהם למשפחתם אלפים שבע
לז מאות וחמשים: אלה פקודי משפחת הקהתי
כל־העבד באהל מועד אשר פקד משה ואהרן

עין הסופר
למשפחתם כ"מ במ"ח
ובריחיו כ"כ במ"כ
ועמודיו ג' מל
ועמודי כ"מ במ"כ
ואדניהם כל"מ
ויתדתם כ"מ
ובשמת ב' וחז
ונשיאי כ"מ
פקדיהם כל"ח
מאות כ"מ במ"נ
פקודי כל"מ
העבד כל"מ

עין הקורא

לעשות מלאכה באהל מועד, תנינא דבני גרשון (ד' כ"ג) כל־הבא לצבא צבא לעבד עבדה באהל מועד, תליתאה דבני מררי כל־הבא לצבא לעבד את־עבדת אהל מועד. וזאת משמרת משאם לכל־עבדתם באהל מועד. לכל־כליהם ולכל. זאת עבדת משפחת בני מררי. למשפחתם ולבית אבתם נ' דכמיכי וכי' ופקודי בני גרשון, ויפקד משה ואהרן, כל־הפקדים אשר לכהת. ולבית יו"ד נקריאה (וכאלה לבית וכי' כמס"ג). מבן שלשים דקהת כל־הבא לצבא לעבדה באהל מועד. דאלה פקודי משפחת הקהתי כל־העבד באהל מועד.

עין הסופר

38 עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ ס שני וּפְקוּדֵי
39 בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לְמִשְׁפְּחוֹתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם׃ מִבֶּן
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה
40 כָּל־הַבָּא לַצָּבָא לַעֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיִּהְיוּ
פְּקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם אַלְפַּיִם
41 וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ אֵלֶּה פְקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת
בְּנֵי גֵרְשׁוֹן כָּל־הָעֹבֵד בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר פָּקַד
42 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי יְהוָה׃ וּפְקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי
43 מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם׃ מִבֶּן שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא
44 לַצָּבָא לַעֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם

למשפחותם דין לחוד ע״ז אבתם ב״ת במ״ב

מבן דפקודי בני גרשון כל־הבא לצבא לעבודה באהל מועד, דאלה פקודי משפחת בני גרשון כל־העבד באהל מועד, מבן דבני מררי כל־הבא לצבא לעבדה באהל מועד, בתרא דכולהון כל־הבא לעבד עבדת עבדה ועבדת משא באהל מועד. קדמאה (פסוק כד) משפחת, תנינ׳ (כח) משפחת תליתאה (לג) משפחת. קדמאה (פסוק לו) ויהיו פקדיהם למשפחתם, תנינא (פסוק מ) ויהיו פקדיהם למשפחתם, תליתאה (מד) כקדמאה, רביעאה (מח) ויהיו פקדיהם, סימן פקדיהם ע״ו ע״א (ר״ל טבחא וזקף טפחא אתנח). קדמאה (ר״ל ויהיו פקדיהם קדמאה בפסוק לו) אלפים שבע מאות וחמשים (שבע בלא גלא וי״ו בראש) ג׳ דמטעין (ר״ל ג׳ דכתיבין שבע מאות ומטעין אנשי דסבירין ושבע וסי׳ דיק׳ שבע מאות ושלשים להלן כ״ו ג״א, שבע מאות וחמשים שקל להלן ל״א כ״ב) תנינא (בפסוק מ) אלפים שש מאות ושלשים, אשמו׳ נראשו סימן (ר״ל דלאכון כתיב אשמו ר״ת אלפים שבע מאות וחמשים). קדמא׳ (פסוק לז) אלה פקודי משפחת הקהתי, תנינא (פסוק מא) אלה פקודי משפחת בני גרשון, תליתאה אלה פקודי משפחת בני מררי סימן פרו (פשטא רביע זקף) קדמאה (פסוק לז) אשר פקד משה ואהרן על־פי יי ביד־משה, תנינא (מא) אשר

עין הקורא

עין הסופר

לְמִשְׁפְּחֹתָם שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וּמָאתָיִם׃ 45 אֵלֶּה
פְקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי מְרָרִי אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה
הפקדים כלמ׳ וְאַהֲרֹן עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ 46 כָּל־הַפְּקֻדִים
אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־
הלוים כתי״ת הַלְוִיִּם לְמִשְׁפְּחֹתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם׃ 47 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא
לַעֲבֹד עֲבֹדַת עֲבֹדָה וַעֲבֹדַת מַשָּׂא בְּאֹהֶל
שמנת כל״ח מוֹעֵד׃ 48 וַיִּהְיוּ פְּקֻדֵיהֶם שְׁמֹנַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ
ושמנים כלמ׳ כמ״ח אותם ס״ל ט״ז מֵאוֹת וּשְׁמֹנִים׃ 49 עַל־פִּי יְהוָה פָּקַד אוֹתָם בְּיַד־
ופקדיו כלמ׳ מֹשֶׁה אִישׁ אִישׁ עַל־עֲבֹדָתוֹ וְעַל־מַשָּׂאוֹ וּפְקֻדָיו
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ פ שלישי

ה

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
צרוע כל״מ וִישַׁלְּחוּ מִן־הַמַּחֲנֶה כָּל־צָרוּעַ וְכָל־זָב וְכֹל טָמֵא
לָנָפֶשׁ׃ 3 מִזָּכָר עַד־נְקֵבָה תְּשַׁלֵּחוּ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
תשלחום מ״ז מהניהם מ״ל תְּשַׁלְּחוּם וְלֹא יְטַמְּאוּ אֶת־מַחֲנֵיהֶם אֲשֶׁר אֲנִי
שכן כל״ח שֹׁכֵן בְּתוֹכָם׃ 4 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְשַׁלְּחוּ

עין הקורא

פָּקַד מֹשֶׁה, תליתאה (מה) כקדמאה, רביעאה (מו) כל־הפקדים אשר פקד משה ואהרן. קדמאה (לח) ופקודי בני גרשון, תנינא (מג) ופקודי משפחת בני מררי כימן משפחת רם (ר״ל ופקודי דבסיך אל מבפחת הוא בנעם רם למעלה). שמנת אלפים. על־פי יי (וא״ה בכל הספרים שראיתי על־פי יי לא נדגיש). ביד־משה. על־עבדתו ועל־משאו. אשר־צוה ד׳ דמסעין (דסבירין כאשר). צו את־בני. וישלחו. וכל־טמא לנפש (וא״ה לא מצאתי הגיעי הוה נאמר עבפרי הדפום אף לא נכ״י). מזכר עד־נקבה תשלחו.

עין הסופר

אוֹתָם אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה   אותם ס"ל ט"ו
אֶל־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ
6 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל־חַטֹּאת   חטאת חז ומ"א
הָאָדָם לִמְעֹל מַעַל בַּיהוָה וְאָשְׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא׃   למעל כל"א
7 וְהִתְוַדּוּ אֶת־חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהֵשִׁיב אֶת־   והשיב כ"ם
אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וַחֲמִישִׁתוֹ יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן לַאֲשֶׁר   וחמישתו ג' תי"ת
8 אָשַׁם לוֹ׃ וְאִם־אֵין לָאִישׁ גֹּאֵל לְהָשִׁיב הָאָשָׁם   יסף כ"א במ"א גאל כל"א
אֵלָיו הָאָשָׁם הַמּוּשָׁב לַיהוָה לַכֹּהֵן מִלְּבַד אֵיל   להשיב כל"ם המשב כ"מ
9 הַכִּפֻּרִים אֲשֶׁר יְכַפֶּר־בּוֹ עָלָיו׃ וְכָל־תְּרוּמָה לְכָל־   הכפרים כמז תרומה כל"ם
קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה׃   יקריבו כ"ט במ"א
10 וְאִישׁ אֶת־קֳדָשָׁיו לוֹ יִהְיוּ אִישׁ אֲשֶׁר־יִתֵּן לַכֹּהֵן לוֹ   קדשיו ט"ו
יִהְיֶה׃ פ   רביעי
11 12 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי־תִשְׂטֶה   אלהם כ"א במי"ג
13 אִשְׁתּוֹ וּמָעֲלָה בוֹ מָעַל׃ וְשָׁכַב אִישׁ אֹתָהּ   אתה כ"א במ"ב
שִׁכְבַת־זֶרַע וְנֶעְלַם מֵעֵינֵי אִישָׁהּ וְנִסְתְּרָה וְהִיא   והיא י"א כ"ב

עין הקורא

תְּשַׁלְּחוּם. יְטַמְּאוּ. וַיַּעֲשׂוּ־כֵן. רבי. כִּי יַעֲשׂוּ מכל־חטאת. למעל
מָעַל. וַחֲמִישִׁתוֹ. ונתן לַאֲשֶׁר אָשַׁם (וכן בכ"י של כ"ד ודפוס שוכליכו של רמ"ח)
מִלְּבַד אֵיל. אשר יכפר־בו. וכל־תרומה. וְאִישׁ את־קדשיו ג' נקודות
והי' דינו להיות קָדָשָׁיו על שקל קָדָשָׁיו ונסתכה, פרמק (סו"ס עיין לעיל כפ'
תצוה כע לו). אִישׁ אשר ג' פסוקין דמיין ריסא כתיב וי"ו מציאה לא כתיב וי"ו.
וּמָעֲלָה בוֹ. וְנֶעְלַם (הו"ה בכל ספרינו הלמ"ד בפתח גם בעל המסרה לא הוכירו

עין הסופר

נִטְמָאָה וְעֵד אֵין בָּהּ וְהִוא לֹא נִתְפָּשָׂה׃ וְעָבַר 14
עָלָיו רוּחַ־קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהִוא נִטְמָאָה
והיא י"א כ"כ אוֹ־עָבַר עָלָיו רוּחַ־קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהִיא
והביא כ"מ לֹא נִטְמָאָה׃ וְהֵבִיא הָאִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ אֶל־הַכֹּהֵן 15
עשירת כב"ב נמ"ב האיפה וְהֵבִיא אֶת־קָרְבָּנָהּ עָלֶיהָ עֲשִׂירִת הָאֵיפָה קֶמַח
כ"מ נמ"ב שערים כמ"ו שְׂעֹרִים לֹא־יִצֹק עָלָיו שֶׁמֶן וְלֹא־יִתֵּן עָלָיו לְבֹנָה
יצק כל"ח קנאת כל"ם כִּי־מִנְחַת קְנָאֹת הוּא מִנְחַת זִכָּרוֹן מַזְכֶּרֶת עָוֺן׃
זכרון כל"מ נמ"ג עון כל"ם וְהִקְרִיב אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהֶעֱמִדָהּ לִפְנֵי יְהוָה׃ 16
והקריב כ"מ נמ"ח וְלָקַח הַכֹּהֵן מַיִם קְדֹשִׁים בִּכְלִי־חָרֶשׂ וּמִן־הֶעָפָר 17
והעמדה ח"י קדשים כמ"ו אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן
והעמיד כ"מ אֶל־הַמָּיִם׃ וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי 18
כפיה מ"י יְהוָה וּפָרַע אֶת־רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן עַל־כַּפֶּיהָ
הזכרון כל"מ נמ"ג קנאת כל"ח אֵת מִנְחַת הַזִּכָּרוֹן מִנְחַת קְנָאֹת הִוא וּבְיַד
והשביע כב"כ הַכֹּהֵן יִהְיוּ מֵי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים׃ וְהִשְׁבִּיעַ 19
אתה כ"ח נמ"ב אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְאָמַר אֶל־הָאִשָּׁה אִם־לֹא שָׁכַב

עין הקורא

בכלל הקמצין). וְעֵד אֵין. וְעָבַר עָלָיו. או־עבר עליו. קמא וְהִוא לֹא נִתְפָּשָׂה, תנינא וְהִוא לֹא נִטְמָאָה. והֵביא את־קרבנה. לא יִצֹק עליו (הנ"י רפה כמבואר לעיל בס' נו ס' י"ב וילך משמן). ולא־יִתֵּן עליו. כי־מִנְחַת, קמא מִנְחַת קנאת הוּא לית דכמיך תנינא מִנְחַת קְנָאֹת הִיא סימן הלא הוא אמר לי אחתי הִיא. סימן אחד זקן לבן וכל אתנחתא ל"כ. וְהֶעֱמִדָהּ. בִּכְלִי־חֶרֶשׂ וּמִן־הֶעָפָר. (או"ה בכ"מ וכ"י והעמיד הכהן אֶת־הָאִשָּׁה כחבירו דלקמן והשביע הכהן אֶת־הָאִשָּׁה ומלת אֶת בגעיא גם בס"ס ונורס לטרכא ואיכון מן י"א מאיילין מהריבין בין אולא לורקא והוכלתי כולם במשפטי הטעמים דף י"ז ע"ב). וְנָתַן על־כפיה. הַמְאָרְרִים כן כולם. והשביע אתה הכהן ואמר אל־הָאִשָּׁה אם־לא שָׁכַב, אך כת"ס ומ"ק ואמר אל־האשה. פיכא

עין הסופר

אִישׁ אֹתָךְ וְאִם־לֹא שָׂטִית טֻמְאָה תַּחַת אִישֵׁךְ אִתָּךְ כ"מ בנמ"ב שטית כ"מ
20 הִנָּקִי מִמֵּי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה׃ וְאַתְּ כִּי
שָׂטִית תַּחַת אִישֵׁךְ וְכִי נִטְמֵאת וַיִּתֵּן אִישׁ בָּךְ נטמאת כ"כ
21 אֶת־שְׁכָבְתּוֹ מִבַּלְעֲדֵי אִישֵׁךְ׃ וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן
אֶת־הָאִשָּׁה בִּשְׁבֻעַת הָאָלָה וְאָמַר הַכֹּהֵן לָאִשָּׁה בשבעת בכ"מ
יִתֵּן יְהוָה אוֹתָךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה בְּתוֹךְ עַמֵּךְ אותך כ' מ"ז ולשבעה כנ"מ
בְּתֵת יְהוָה אֶת־יְרֵכֵךְ נֹפֶלֶת וְאֶת־בִּטְנֵךְ צָבָה׃ נפלת כ"מ
22 וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ לַצְבּוֹת לצבות מ"ז
בֶּטֶן וְלַנְפִּל יָרֵךְ וְאָמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן ׀ אָמֵן׃ ולנפל מ"ז
23 וְכָתַב אֶת־הָאָלֹת הָאֵלֶּה הַכֹּהֵן בַּסֵּפֶר וּמָחָה אֶל־ האלת דין תל"ז
24 מֵי הַמָּרִים׃ וְהִשְׁקָה אֶת־הָאִשָּׁה אֶת־מֵי הַמָּרִים
הַמְאָרְרִים וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים לְמָרִים׃
25 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִיַּד הָאִשָּׁה אֵת מִנְחַת הַקְּנָאֹת הקנאת כל"מ

עין הקורא

דלית כתיבא וּבָאוּ המים המאררים ושאר ענינא המרים המאררים. כִּי שָׂטִית. נִטְמֵאת (תו"ה גם בכ"י הטי"ת בשו"א וכ"כ הרשב"ע בנמות אות תי"ו ואם הטי"ת בשו"א כמו כראה הנה ל' נקבה יחידה עשית ילדת עכ"ל, וכ"כ בעל הפרחון בערך נוה, יתבאה לקראתי (ש"א כה לד) ל' נקבה במשקל ועשית רצתית וצמית עכ"ל גם מחבר דילן בכל מקום שהולמן דבורו על תיבות כאלה רשם תוי"ן בשו"א, ובפ' לך לך ט"ז בפירוש אמר יש לספרים הנוקדים תחת תי"ו של לשון נקבה שו"א בסוף וכו' ע"ש, ולדעתי הוא מנהג כשר ונכון להנהיגו כדי לתת הבדל בין וְקָרָאת שמו ישמעאל שהדבור לנוכחת ובין וְקָרָאת אתכם הרעה דסוף פ' וילך שהדבור לנסתרת, וכנה יבוד אבנך ובבנית, נלאת נשוא עליך והומיהן שהלשון לנוכחת נשאת נפלאת שהל' לנסתרת, ומ"מ השמעתי כשואין הלא שלא לשנות מן המנהג הקבוע להם בכל ספרי הדפוס הנמצאים אצלינו). מִבַּלְעֲדֵי. לָאִשָּׁה (תו"ה ועיין בספרי משפטי הטעמים דף י"ג ע"ב). בְּמֵעַיִךְ לַצְבּוֹת. יָרֵךְ.

וְהֵנִיף אֶת־הַמִּנְחָה לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיב אֹתָהּ
16 אֶל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וְקָמַץ הַכֹּהֵן מִן־הַמִּנְחָה אֶת־
אַזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְאַחַר יַשְׁקֶה אֶת־
17 הָאִשָּׁה אֶת־הַמָּיִם׃ וְהִשְׁקָהּ אֶת־הַמַּיִם וְהָיְתָה
אִם־נִטְמְאָה וַתִּמְעֹל מַעַל בְּאִישָׁהּ וּבָאוּ בָהּ
הַמַּיִם הַמְאָרְרִים לְמָרִים וְצָבְתָה בִטְנָהּ וְנָפְלָה
18 יְרֵכָהּ וְהָיְתָה הָאִשָּׁה לְאָלָה בְּקֶרֶב עַמָּהּ׃ וְאִם־
לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה וּטְהֹרָה הִוא וְנִקְּתָה
29 וְנִזְרְעָה זָרַע׃ זֹאת תּוֹרַת הַקְּנָאֹת אֲשֶׁר תִּשְׂטֶה
30 אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁהּ וְנִטְמָאָה׃ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תַּעֲבֹר
עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהֶעֱמִיד אֶת־
הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וְעָשָׂה לָהּ הַכֹּהֵן אֵת כָּל־
31 הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃ וְנִקָּה הָאִישׁ מֵעָוֹן וְהָאִשָּׁה
הַהִוא תִּשָּׂא אֶת־עֲוֺנָהּ׃ פ

ו
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי

עין הסופר

והניף כל״מ והקריב
כ״מ כס״ת
והקטיר כל״מ
ותמעל כל״ח
וטהרה כל״ת כס״נ
תורת כל״ח
תעבר כל״ח
והעמיד כ״ס
מעון כל״ח
עונה כל״ח

עין הקורא

וְהִשְׁקָהּ את־המים לית מפיק ה׳ (ר״ל לית דכוותי׳ מפיק ה׳ כי כל חביריו רפין).
אם־נִטְמְאָה (וכ״ה כס״מ וכ״י אם־נטמאה כבידה כמשפט). וַתִּמְעֹל מָעַל.
וְצָבְתָה בִטְנָהּ וְנָפְלָה. וְנִקְּתָה וְנִזְרְעָה זָרַע כן נכונה, ולכ״ח ונזרעה־זרע
(וכ״ה בחלופי ב״א וב״נ נחלקו בזה לכן ספרינו כב״א, ובענין ניקוד הריש פליגי ספרי
יש מנקדין חטף קמץ ויש מנקדין חטף לבדו, ואין כפקותא בזה בעיקר הקריא׳ שהרי
כל שו״א נע שאחריו אות הגרון הוא נקרא בתנועת אות הגרון שאחריו כמבואר כל
זה בארוך בפ׳ מקן קלל וכפתחה את לפתחתינו ע״ש). זֹאת תּוֹרַת. וְנִטְמָאָה.
אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר. וְעָשָׂה לָהּ. אֵת כָּל־הַתּוֹרָה. אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי

עין הסופר

3 יַפְלִא לִנְדֹּר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לַיהוָה׃ מִיַּיִן וְשֵׁכָר — יפלא ב׳ ח׳ לנדר כל״מ
יַזִּיר חֹמֶץ יַיִן וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל־מִשְׁרַת — נזיר כל״מ להזיר כל״מ
עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וַעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים לֹא — יזיר כל״מ
4 יֹאכֵל׃ כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן
5 הַיַּיִן מֵחַרְצַנִּים וְעַד־זָג לֹא יֹאכֵל׃ כָּל־יְמֵי נֶדֶר
נִזְרוֹ תַּעַר לֹא־יַעֲבֹר עַל־רֹאשׁוֹ עַד־מְלֹאת — מלאת כל״כ
הַיָּמִם אֲשֶׁר־יַזִּיר לַיהוָה קָדֹשׁ יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע — הימם דין לחוד הי׳
6 שְׂעַר רֹאשׁוֹ׃ כָּל־יְמֵי הַזִּירוֹ לַיהוָה עַל־נֶפֶשׁ — קדש י׳ ח׳ הזירו כל״מ
7 מֵת לֹא יָבֹא׃ לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאָחִיו וּלְאַחֹתוֹ לֹא־ — יבא כ״מ כמ״ז ולאחתו ח׳
יִטַּמָּא לָהֶם בְּמֹתָם כִּי נֵזֶר אֱלֹהָיו עַל־רֹאשׁוֹ׃ — במתם כ״מ
8 כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ קָדֹשׁ הוּא לַיהוָה׃ 9 וְכִי־יָמוּת — קדש י׳ ח׳ ימות כ״מ
מֵת עָלָיו בְּפֶתַע פִּתְאֹם וְטִמֵּא רֹאשׁ נִזְרוֹ וְגִלַּח — פתאם כ״מ
רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ׃ — השביעי כ״מ בנו״ג
10 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יָבִא שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה — השמיני כל״מ
11 אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְעָשָׂה הַכֹּהֵן — יבא דין לחוד ח׳ תרים כל״מ
אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר
חָטָא עַל־הַנָּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת־רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא׃
12 וְהִזִּיר לַיהוָה אֶת־יְמֵי נִזְרוֹ וְהֵבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ — והזיר כל״מ

עין הקורא

יַפְלִא לִנְדֹּר. מִיַּיִן ושכר. וכל־מִשְׁרַת. כֹּל ימי נזרו מכל אשר־יֵעָשֶׂה. מֵחַרְצַנִּים וְעַד־זָג. עד־מלאת הַיָּמִם. גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר. וּלְאַחֹתוֹ (החל״ף בפתח לבדו וכ״כ רד״ק בשרשו). לא־יִטַּמָּא. אוֹ שְׁנֵי. אֶל־הַכֹּהֵן (עיין משפטי הטעמים דף יד ב). ועשה הכהן אחד.

עין הסופר

לָאָשָׁם וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפְּלוּ כִּי טָמֵא נִזְרוֹ׃

יביא כ"מ במ"ל וְזֹאת תּוֹרַת הַנָּזִיר בְּיוֹם מְלֹאת יְמֵי נִזְרוֹ יָבִיא

והקריב כ"מ במ"ל אֹתוֹ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְהִקְרִיב אֶת־קָרְבָּנוֹ 24

תמים כ"מ לַיהוָה כֶּבֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ תָמִים אֶחָד לְעֹלָה

תמימה כ"מ מצות וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ תְּמִימָה לְחַטָּאת וְאַיִל

כ"מ במ"ד חלת כ"מ במ"ג אֶחָד תָּמִים לִשְׁלָמִים׃ וְסַל מַצּוֹת סֹלֶת חַלֹּת 22 23

בלילת ככ"כ רקיקי כ"מ משחים כמ"ז בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן

ונסכיהם כ"מ במ"ל וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם׃ וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה 24

עלתו כמ"ז וְעָשָׂה אֶת־חַטָּאתוֹ וְאֶת־עֹלָתוֹ׃ וְאֶת־הָאַיִל 25

יַעֲשֶׂה זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה עַל סַל הַמַּצּוֹת 26

וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־מִנְחָתוֹ וְאֶת־נִסְכּוֹ׃ וְגִלַּח 27

הַנָּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶת־רֹאשׁ נִזְרוֹ וְלָקַח

אֶת־שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר־ 1

הזרע כל"מ במ"ג תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־הַזְּרֹעַ

בְּשֵׁלָה מִן־הָאַיִל וְחַלַּת מַצָּה אַחַת מִן־הַסַּל

ורקיק כל"מ וּרְקִיק מַצָּה אֶחָד וְנָתַן עַל־כַּפֵּי הַנָּזִיר אַחַר 2

אותם מ"ל טז תנופה כל"מ הִתְגַּלְּחוֹ אֶת־נִזְרוֹ׃ וְהֵנִיף אוֹתָם הַכֹּהֵן ׀ תְּנוּפָה

עין הקורא

וְזֹאת תּוֹרַת. בְּיוֹם מְלֹאת. אל־פֶּתַח. כבש בֶּן־. תָּמִים אחד. וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ. וְאַיִל־אֶחָד תָּמִים. סֹלֶת חַלֹּת. וְאֶת־הָאַיִל יעשה זֶבַח. עַל סַל. וְגִלַּח הנזיר פתח אהל. את־שְׂעַר. ונתן עַל. אשר־תַּחַת. וְחַלַּת געיא ברוב. הַסַּל פתח (וכ"כ במכלול בכלל סַל). הִתְגַּלְּחוֹ (לאפוקי אחר־הִתְגַּלְּחוֹ). הכהן ׀ תְּנוּפָה (וכן בכ"י גם בסנצינו של רמ"ח ואחרים קדמונים במרכא וכן עיקר כי הטעמים השני מוקשה בתחריו פסק ליגרמיה הוא מרכא במ"כ

עין הסופר

לִפְנֵי יְהוָה קֹדֶשׁ הוּא לַכֹּהֵן עַל חֲזֵה הַתְּנוּפָה
וְעַל שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְאַחַר יִשְׁתֶּה הַנָּזִיר יָיִן׃ — שוק כמ"ז / יין׃ דו / תרומה כל"מ
21 זֹאת תּוֹרַת הַנָּזִיר אֲשֶׁר יִדֹּר קָרְבָּנוֹ לַיהוָה עַל־ — ידר כל"מ
נִזְרוֹ מִלְּבַד אֲשֶׁר־תַּשִּׂיג יָדוֹ כְּפִי נִדְרוֹ אֲשֶׁר יִדֹּר — תשיג כמ"ז
כֵּן יַעֲשֶׂה עַל תּוֹרַת נִזְרוֹ׃ פ
22 23 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן
וְאֶל־בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תְבָרְכוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל — בניו כט"ז נמ"ב
24 אָמוֹר לָהֶם׃ ס יְבָרֶכְךָ יְהוָה — אמור מ"ז
25 וְיִשְׁמְרֶךָ׃ ס יָאֵר יְהוָה ׀ פָּנָיו אֵלֶיךָ — פניו כל"מ
26 וִיחֻנֶּךָּ׃ ס יִשָּׂא יְהוָה ׀ פָּנָיו
27 אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם׃ ס וְשָׂמוּ — שלום כל"מ נמ"ם
אֶת־־שְׁמִי עַל־־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי
1 אֲבָרְכֵם׃ ס חמישי וַיְהִי בְּיוֹם כַּלּוֹת — כלות מ"ז
מֹשֶׁה לְהָקִים אֶת־הַמִּשְׁכָּן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ וַיְקַדֵּשׁ — להקים כל"מ
אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו
2 וַיִּמְשָׁחֵם וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם׃ וַיַּקְרִיבוּ נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל — ויקריבו כ"ב נמ"ח / נשיאי כ"ם
רָאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם הֵם נְשִׂיאֵי הַמַּטֹּת הֵם — המטת נ"מ

עין הקורא

פקומות בית סס פסק וסופר כמנולר בספרי מבפטי הטעמים דף י"ו בדין הורקה). קֹדֶשׁ היא סימן בצנין דסמיך לכהן קֹדֶשׁ דסמיך ליי קדוש וסימן יי סוף הפסוק. עַל חֲזֵה. וְעַל. כְּפִי. כֵּן יַעֲשֶׂה עַל (הו"ה מה שכתב כאן החכם בית"ן בעל מ"ש בנפש חומה כ"י כי לא ינוח מתג בלשון עביה אם יפתנה הטעם, אין לו טעם ועיקר הענין הזה מבואר בספרי משפטי הטעמים דף י"ג א' בטוב טעמם). וְיִשְׁמְרֶךָ יָאֵר יי ׀ פָּנָיו. וִיחֻנֶּךָּ כן בלספמים ונחיות. יי ׀ פניו. וְיָשֵׂם. (הוא יִשָּׂא בגרש בס"מ וכ"כ המבלול גם כרקב"ע בגלות). הֵם

עין הסופר

הָעֹמְדִים עַל־הַפְּקֻדִים׃ וַיָּבִיאוּ אֶת־קָרְבָּנָם ג
לִפְנֵי יְהוָה שֵׁשׁ־עֶגְלֹת צָב וּשְׁנֵי־עָשָׂר בָּקָר
עֲגָלָה עַל־שְׁנֵי הַנְּשִׂאִים וְשׁוֹר לְאֶחָד וַיַּקְרִיבוּ
אוֹתָם לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה ד
לֵּאמֹר׃ קַח מֵאִתָּם וְהָיוּ לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת ה
אֹהֶל מוֹעֵד וְנָתַתָּה אוֹתָם אֶל־הַלְוִיִּם אִישׁ כְּפִי
עֲבֹדָתוֹ׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הָעֲגָלֹת וְאֶת־הַבָּקָר ו
וַיִּתֵּן אוֹתָם אֶל־הַלְוִיִּם׃ אֵת ׀ שְׁתֵּי הָעֲגָלוֹת ז
וְאֵת אַרְבַּעַת הַבָּקָר נָתַן לִבְנֵי גֵרְשׁוֹן כְּפִי
עֲבֹדָתָם׃ וְאֵת ׀ אַרְבַּע הָעֲגָלֹת וְאֵת שְׁמֹנַת ח
הַבָּקָר נָתַן לִבְנֵי מְרָרִי כְּפִי עֲבֹדָתָם בְּיַד
אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ וְלִבְנֵי קְהָת לֹא נָתָן כִּי־ ט
עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵהֶם בַּכָּתֵף יִשָּׂאוּ׃ וַיַּקְרִיבוּ י
הַנְּשִׂאִים אֵת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ
וַיַּקְרִיבוּ הַנְּשִׂיאִם אֶת־קָרְבָּנָם לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם יא
נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם יַקְרִיבוּ אֶת־קָרְבָּנָם לַחֲנֻכַּת
הַמִּזְבֵּחַ׃ ס וַיְהִי הַמַּקְרִיב בַּיּוֹם יב

הנמרים כ"מ · הפקדים כ"מ · ויביאו כ"מ במ"ב · עגלת מז · הנשאים ד׳ כ"כ · אותם סל עז · איתם סל מז · העגלת ב׳ מז · אותם סל עז · העגלת ב׳ מז · העגלת ב׳ מז · עלהם י"ג מז · הנשאים ד׳ כ"כ · הנשיאם ד׳ כ"כ · יקריבו כ"מ במ"ס · המקריב כ"מ

עין הקורא

הָעֹמְדִים. שֵׁשׁ־עֶגְלֹת צָב וּשְׁנֵי־עָשָׂר. לְאֶחָד. קַח מֵאִתָּם. אֶל־הַלְוִיִּם.
אֵת ׀ שְׁתֵּי. וְאֵת אַרְבַּעַת. וְאֵת ׀ אַרְבַּע. (בֶּן־אַהֲרֹן). קדמא ויקריבו
הנשיאם את־קרבנם לפני המזבח, תניי׳ יקריבו את־קרבנם לחנכת המזבח.
ויאמר יי׳ אל־משה נשיא אחד ליום נשיא אחד. ויהי המקריב.

עין הסופר

הָרִאשׁוֹן אֶת־קָרְבָּנוֹ נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב לְמַטֵּה
13 יְהוּדָה: וְקָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
14 לְמִנְחָה: כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת:
15 פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־
16 17 שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נַחְשׁוֹן
בֶּן־עַמִּינָדָב: פ
18 בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הִקְרִיב נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר נְשִׂיא
19 יִשָּׂשכָר: הִקְרִב אֶת־קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף
אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד
כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם׀
20 מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: כַּף

הראשון כ"מ במ"א
וקרבנו לית ל"פ
ובתרא קרבנו
בלילה כ"מ
לעלה כל א במ"א
אילם כ"כ במ"ל
עתדים ב' טע' דין ובני כבן ובתרא כולהון חד
ביום כ"מ במ"א
הקרב דין חד

נחשון. וקרבנו ל' ריש פסוק (ואלדא קרבנו בלא וי"ו). קערת־כסף כן כולם (או"ה נקמצות הרי"ש של מזרק פלוגא בספרי עיין מ"ש). שניהם, מלאים כן כולם. (או"ה למנחה כן כולם הלמ"ד נבו"א וכן איתא במסרת כל למנחה דפין במ"ב דגבין וכי' זאת התורה לינולה המנחה ויקרא ו' ל"ו, והמטים למנחה, דדה"א כ"ח כ"ג). כל ביום דריש פסוק דעבינא בפטא, וכולהון ביום דגש במ"ב ביום דפין וכי' עבתי עבד בנים עבר). כתב הרב בעל א"ת זה הכלל בטעמים ובנקודות בבדברי קרבן נחשון כך הם הטעמים והנקודות בבדברי קרבנות כל אחד הנשיאים אין שום הבדל). הקריב נתנאל. הקרב את־קרבנו ל' ר"פ.

עין הקורא

אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד כז
בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃
שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים כט
בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נְתַנְאֵל בֶּן־
צוּעָר׃ פ
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי נָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב ל
בֶּן־חֵלֹן׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים לא
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים
שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה לב
זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל לג
אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־ לד
עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר לה
שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיאָב בֶּן־
חֵלֹן׃ פ
בַּיּוֹם הָרְבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־ לו
שְׁדֵיאוּר׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים לז
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים
שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת

עין הסופר

לעלה כל״ם
כמ״ח עולה
והבכורים
דפ׳ בינתם
עתדים
כמז במ״ג
השלישי
כל״מ במ״ח
זבילן ככ״ב
ט״ק ותזת
במ״ג וצלון
חלן כ״מ
הרביעי כל״מ
אליצור כ״מ
שדיאור כ״מ

עין הסופר

32 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
33 מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־
34 אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
35 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים — אי"ם ככ"כ בנ"ד
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיצוּר
בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃ פ
36 בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי נָשִׂיא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל — החמישי כ"ל מ"ח שלכיאל
37 בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים — כת"ז
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים
שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת
38 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
39 זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל
40 אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־
41 עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר
שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים — אי"לם כל תכינה
בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־ — מ"ק וז"ת
צוּרִישַׁדָּי׃ פ ששי — צורישדי כמד"ם
42 בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי נָשִׂיא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃ — הששי כ"ב דג"ם
43 קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל

נְשִׂיא לִבְנֵי גָד במקומם לבני גד, וכן פליגה על כזית לבני דן. אֶלְיָסָף.

בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
44 בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
45 קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד
46 בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
47 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה
עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
קָרְבַּן אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃ פ

כל שמות השבטים ד"נ אל כל"ת כמ"ח ר"נואל כרי"ש

48 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי אֶפְרָיִם אֱלִישָׁמָע
49 בֶּן־עַמִּיהוּד׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים
שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת
50 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
51 זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל
52 אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־
53 עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר
שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִישָׁמָע בֶּן־
עַמִּיהוּד׃ פ

השביעי כ"ם במ"ג

54 בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי נָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־
55 פְּדָהצוּר׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים

השמיני כל"ט

עין הסופר

שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת
56 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
57 מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־
58 אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
59 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה
עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
קָרְבַּן גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃ פ
60 בַּיּוֹם הַתְּשִׁיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־ התשיעי כל"ע
61 גִּדְעֹנִי׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה גרנני כ"ת בט"ה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
62 בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
63 קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד
64 בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
65 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה
עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
קָרְבַּן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ פ
66 בַּיּוֹם הָעֲשִׂירִי נָשִׂיא לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־ העשירי כל"מ
67 עַמִּישַׁדָּי׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים
שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת

עין הסופר

ס״ח בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
ס״ט זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל
ע אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־
ע״א עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר
שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־
עַמִּישַׁדָּי׃ פ שביעי
ע״ב בְּיוֹם עַשְׁתֵּי עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי אָשֵׁר
ע״ג פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת
שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים
ע״ד סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת
ע״ה עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר
ע״ו אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־
ע״ז עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר
שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן פַּגְעִיאֵל בֶּן־
עָכְרָן׃ פ
ע״ח בְּיוֹם שְׁנֵים עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע
ע״ט בֶּן־עֵינָן׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים

כל עניינא בְּיוֹם במ״כ בְּיוֹם

עשתי עשר שנים עשר

כל אוריתא לְמנחה במ״ח לְמנחה זאת התורה דפ׳ צו

עין הסופר,

שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת
80 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
81 מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ
82 אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ כל תעינם שעיר פ
83 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה
עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
קָרְבַּן אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃ פ
84 זֹאת ׀ חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ מֵאֵת
נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל קַעֲרֹת כֶּסֶף שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה קערת חס
מִזְרְקֵי־כֶסֶף שְׁנֵים עָשָׂר כַּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים כפ׳ת כל״ם כמ״ב
85 עֶשְׂרֵה׃ שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה הַקְּעָרָה הָאַחַת כֶּסֶף
וְשִׁבְעִים הַמִּזְרָק הָאֶחָד כֹּל כֶּסֶף הַכֵּלִים אַלְפַּיִם
86 וְאַרְבַּע־מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ כַּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה מְלֵאֹת קְטֹרֶת עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַכַּף מל׳את כל״ח כמ״ח
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ כָּל־זְהַב הַכַּפּוֹת עֶשְׂרִים וּמֵאָה׃ * הכפ׳ות כל״ם כמ״ב
87 כָּל־הַבָּקָר לָעֹלָה שְׁנֵים עָשָׂר פָּרִים אֵילִם שְׁנֵים־
עָשָׂר כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁנֵים עָשָׂר וּמִנְחָתָם
88 וּשְׂעִירֵי עִזִּים שְׁנֵים עָשָׂר לְחַטָּאת׃ וְכֹל בְּקַר ׀
זֶבַח הַשְּׁלָמִים עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה פָּרִים אֵילִם
שִׁשִּׁים עַתֻּדִים שִׁשִּׁים כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁשִּׁים

עין הקורא
זֹאת ׀ חֲנֻכַּת קַעֲרֹת כֶּסֶף שְׁתֵּים. מִזְרְקֵי־כֶסֶף. הַקְּעָרָה. הַכַּף כתה כרגו.
שְׁנֵים עָשָׂר פָּרִים אֵילִם שְׁנֵים־עָשָׂר. וְכֹל בְּקַר ׀ זֶבַח

עין הסופר

זֹאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי הִמָּשַׁח אֹתוֹ׃
89 וּבְבֹא מֹשֶׁה אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ
וַיִּשְׁמַע אֶת־הַקּוֹל מִדַּבֵּר אֵלָיו מֵעַל הַכַּפֹּרֶת
אֲשֶׁר עַל־אֲרֹן הָעֵדֻת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים וַיְדַבֵּר
אֵלָיו׃ פ

ח
1 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן
וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת־הַנֵּרֹת אֶל־מוּל פְּנֵי
3 הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת׃ וַיַּעַשׂ כֵּן אַהֲרֹן
אֶל־מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה הֶעֱלָה נֵרֹתֶיהָ כַּאֲשֶׁר צִוָּה
4 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרָה מִקְשָׁה זָהָב
עַד־יְרֵכָהּ עַד־פִּרְחָהּ מִקְשָׁה הִוא כַּמַּרְאֶה
אֲשֶׁר הֶרְאָה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה אֶת־
הַמְּנֹרָה׃ פ

5 6 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ קַח אֶת־הַלְוִיִּם
7 מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְטִהַרְתָּ אֹתָם׃ וְכֹה־תַעֲשֶׂה
לָהֶם לְטַהֲרָם הַזֵּה עֲלֵיהֶם מֵי חַטָּאת וְהֶעֱבִירוּ
תַעַר עַל־כָּל־בְּשָׂרָם וְכִבְּסוּ בִגְדֵיהֶם וְהִטֶּהָרוּ׃

וכבא כ"ת כמ"כ · הקיל כל"מ כמ"כ · ארן ג' מ"ו · הערת כ"ת כמ"ת · הכרבים כמ"ו · בהעלתך מ"ו · הנרת כ"ת כמ"כ · המנורה ג' מ"ו · יאירו מ"ו · הנרות ב' ע"ו · המנורה ג' ע"ו · נרתיה כת"ו · המנרה כל"מ כמ"ג · והעבירו מ"ו

עין הקורא

זֹאת. אַחֲרֵי. (תו"ה מְדַבֵּר חד מן ח' דגשין שהזכיר במסורת בפ' מקץ). בְּהַעֲלֹתְךָ. הֶעֱלָה. וְזֶה מַעֲשֵׂה. מִקְשָׁה. עַד־יְרֵכָהּ עַד־פִּרְחָהּ. וְטִהַרְתָּ. וְכֹה־תַעֲשֶׂה. הַזֵּה (תו"ה המסרה עליו לית קמץ ור"ל כי בכל הקרא' הַזֵּה כתיב בפתח קטן חוץ מן זה שהוא בקמץ קטן, ועיין מה שכתבתי בפ' משפטים כ"ב כ"ג אלא אם ענה תענה, גם בפ' שמיני י"א מ"ב אלא כל מרבה רגלים). וְהֶעֱבִירוּ. עַל־כָּל־בְּשָׂרָם. וְהִטֶּהָרוּ (הטי"ת בגעיא בעבור קמצות הה"א כמבואר במכלול בנאוי מבנין

עין הסופר

8 וְלָקְחוּ פַּר בֶּן־בָּקָר וּמִנְחָתוֹ סֹלֶת בְּלוּלָה — בלולה כ"ס
בַשָּׁמֶן וּפַר־שֵׁנִי בֶן־בָּקָר תִּקַּח לְחַטָּאת׃ — לחטאת כב"כ במ"א
9 וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְהַלְתָּ
10 אֶת־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם
לִפְנֵי יְהוָה וְסָמְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְדֵיהֶם — ידיהם כ"ס
11 עַל־הַלְוִיִּם׃ וְהֵנִיף אַהֲרֹן אֶת־הַלְוִיִּם תְּנוּפָה — והניף כ"ס תנופה כ"ס
לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לַעֲבֹד
12 אֶת־עֲבֹדַת יְהוָה׃ וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ אֶת־יְדֵיהֶם
עַל רֹאשׁ הַפָּרִים וַעֲשֵׂה אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת
וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה לַיהוָה לְכַפֵּר עַל־הַלְוִיִּם׃
13 וְהַעֲמַדְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אַהֲרֹן וְלִפְנֵי בָנָיו
14 וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה לַיהוָה׃ וְהִבְדַּלְתָּ אֶת־
הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם׃ *
15 וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד — יבאו כ"ח
16 וְטִהַרְתָּ אֹתָם וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה׃ כִּי נְתֻנִים — נתנים כב"כ במ"ג
נְתֻנִים הֵמָּה לִי מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת פִּטְרַת
כָּל־רֶחֶם בְּכוֹר כֹּל מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקַחְתִּי אֹתָם

עין הקורא

הקבעל). פר בן־בקר ומנחתו. והקהלת. וסמכו בני. והניף אהרן. והיו לעבד. על ראש. כיון והעמדת את־הלוים תנופה כו׳ ובהלל תנופה לפני יי מב"ה. והיו לי. קדמ׳ ואחרי־כן יבאו הלוים, תניג׳ ואחרי כן באו הלוים. וטהרת אתם קדמא בכור כל מבני תנינא ותליתאה כלי בכור בבני.

עי׳ הבוסר

לִי: כִּי לִי כָל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה בב״ר כ״ס במ״ו י׳
בְּיוֹם הַכֹּתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי הכתי כ״ס
אֹתָם לִי: וָאֶקַּח אֶת־הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי 8
יִשְׂרָאֵל: וָאֶתְּנָה אֶת־הַלְוִיִּם נְתֻנִים ׀ לְאַהֲרֹן 9
וּלְבָנָיו מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֹהֶל מוֹעֵד וּלְכַפֵּר עַל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגֶף בְּגֶשֶׁת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַקֹּדֶשׁ: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן 10
וְכָל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לַלְוִיִּם כֵּן־עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: וַיִּתְחַטְּאוּ הַלְוִיִּם וַיְכַבְּסוּ בִּגְדֵיהֶם 11
וַיָּנֶף אַהֲרֹן אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וַיְכַפֵּר
עֲלֵיהֶם אַהֲרֹן לְטַהֲרָם: וְאַחֲרֵי־כֵן בָּאוּ הַלְוִיִּם 22
לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי אַהֲרֹן
וְלִפְנֵי בָנָיו כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה עַל־
הַלְוִיִּם כֵּן עָשׂוּ לָהֶם: ס וַיְדַבֵּר יְהוָה 13
אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: זֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם מִבֶּן חָמֵשׁ 24
וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה יָבוֹא לִצְבֹא צָבָא בַּעֲבֹדַת יב׳ או׳ טז

כִּי לִי כָל־בְּכוֹר. בְּיוֹם הַכֹּתִי. וָאֶתְּנָה אֶת הַלְוִיִּם. וְלֹא יִהְיֶה. קדמ׳ כְּכֹל
אֲשֶׁר־צִוָּה יי אֶת־מֹשֶׁה לַלְוִיִּם כֵּן־עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, תמנ׳ כאשר צוה
יי את־משה על־הלוים כן עשו להם. וַיִּתְחַטְּאוּ הלוים (ואין היו״ד בנעיה
כי התיב׳ במהרת לכן אין לדמותו׳ תִּתְחַטְּאוּ דפ׳ מטות ל״א י״ע שהוא בטעם יעלך).
וַיְכַבְּסוּ. וַיָּנֶף אהרן. לַלְוִיִּם מִבֶּן חמש. בַּעֲבֹדַת.

עין הקורא

עין הסופר

25 אֹ֖הֶל מוֹעֵֽד׃ וּמִבֶּן֙ חֲמִשִּׁ֣ים שָׁנָ֔ה יָשׁוּב֙ מִצְּבָ֣א ישוב כ״מ
26 הָעֲבֹדָ֔ה וְלֹ֥א יַעֲבֹ֖ד עֽוֹד׃ וְשֵׁרֵ֨ת אֶת־אֶחָ֜יו בְּאֹ֤הֶל עוד כ״מ במ״כ
מוֹעֵד֙ לִשְׁמֹ֣ר מִשְׁמֶ֔רֶת וַעֲבֹדָ֖ה לֹ֣א יַעֲבֹ֑ד כָּ֛כָה
ט תַּעֲשֶׂ֥ה לַלְוִיִּ֖ם בְּמִשְׁמְרֹתָֽם׃ פ שלישי במשמרתם הי
1 וַיְדַבֵּ֣ר יְהוָ֣ה אֶל־מֹשֶׁ֣ה בְמִדְבַּר־סִ֡ינַי בַּשָּׁנָה֩
הַשֵּׁנִ֜ית לְצֵאתָ֨ם מֵאֶ֧רֶץ מִצְרַ֛יִם בַּחֹ֥דֶשׁ הָרִאשׁ֖וֹן הראשון כ״מ במ״א
2 לֵאמֹֽר׃ וְיַעֲשׂ֧וּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־הַפָּ֖סַח בְּמוֹעֲדֽוֹ׃ במועדו ב׳ טז
3 בְּאַרְבָּעָ֣ה עָשָֽׂר־י֠וֹם בַּחֹ֨דֶשׁ הַזֶּ֜ה בֵּ֧ין הָעֲרְבַּ֛יִם
תַּעֲשׂ֥וּ אֹת֖וֹ בְּמֹעֲד֑וֹ כְּכָל־חֻקֹּתָ֥יו וּכְכָל־מִשְׁפָּטָ֖יו במעדו ג׳ תז חקתיו ככ״כ
4 תַּעֲשׂ֥וּ אֹתֽוֹ׃ וַיְדַבֵּ֥ר מֹשֶׁ֛ה אֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לַעֲשֹׂ֥ת לעשת ט׳ הז
5 הַפָּֽסַח׃ וַיַּעֲשׂ֣וּ אֶת־הַפֶּ֡סַח בָּרִאשׁ֜וֹן בְּאַרְבָּעָה֩ בראשון כ״מ במ״א
עָשָׂ֨ר י֥וֹם לַחֹ֛דֶשׁ בֵּ֥ין הָעַרְבַּ֖יִם בְּמִדְבַּ֣ר סִינָ֑י

מִצְּבָא כאור הָעֲבֹדָה כמלחמה. וְלֹא יַעֲבֹד לית דסמיך (ר״ל לית כותי׳ וְלֹא יעבד בוי״ו ושארא לא יעבד). אל־משה במדבר־סיני. לְצֵאתָם מארץ. וַיַּעֲשׂוּ בני־ישראל את־הפסח ג׳ יבל דכו׳ (או״ה טעות סופר יש כאן ובמקום ג׳ צ״ל ל׳ וכל אס״ק דכו׳ וכן מסור עליו במסרה דילן גם בריש פ׳ ויקרא מנה ימי׳ בכלל א״ב מן חד חד קמץ שלא בא״ק ומי׳ וכו׳ גם במכלול בשקל פָּעַל אמר ובאו שנים מזו הגזרה בקמץ באתנח ויעשו בני ישראל את הַפָּסַח במועדו, כי כן יעורך גבר). בארבעה עָשָׂר־יום כמתוסס עשר יום (או״ה כן הוא דגוס בעין הקודם אבל לי בלי נקוד ובלי טעם וברור שזו משגגת המנקד, והנה בכ״י של כ״ד עָשָׂר במונח ובחומש שוכלינו של רמ״א עָשָׂר ובמ״ג של רע״א עָשָׂר במונח ומקף ובלי ספק כי כן מצא בחומש כ״י אשר ממנו העתיק והנה הרוא׳ שוגל שהוא טעות סופר ואיננו כן אבל יאה רמז על מחלקת הספרים ובדרך זה דרכו רבים מן המנקדים הקדמונים במקום שלא הי׳ להם הכרע איזה מהם ישפר ינקדו שניהם, וכבר העירותי על זאת בחבור זה בכמה מקומות ואולם בנת המחלקת הזה הזכרתי בספרי מצפמי הטעמים דף נ׳). בחדש הזה. תעשו כן תרויהון דפסוקא. ובכל־משפטיו.

עין הקורא

כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָֹה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ
אָדָם וְלֹא־יָכְלוּ לַעֲשֹׂת־הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא
וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא׃
וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים
לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגָּרַע לְבִלְתִּי הַקְרִיב אֶת־
קָרְבַּן יְהוָֹה בְּמֹעֲדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מַה־יְצַוֶּה יְהוָֹה
לָכֶם׃ פ

וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי־יִהְיֶה טָמֵא ׀ לָנֶפֶשׁ
אוֹ בְדֶרֶךְ רְחֹקָה לָכֶם אוֹ לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה
פֶסַח לַיהוָֹה׃ בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר 11
יוֹם בֵּין הָעַרְבַּיִם יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל־מַצּוֹת וּמְרֹרִים
יֹאכְלֻהוּ׃ לֹא־יַשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר וְעֶצֶם 12
לֹא יִשְׁבְּרוּ־בוֹ כְּכָל־חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃
וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר וּבְדֶרֶךְ לֹא־הָיָה 13
וְחָדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
מֵעַמֶּיהָ כִּי ׀ קָרְבַּן יְהוָֹה לֹא הִקְרִיב בְּמֹעֲדוֹ

עין הסופר

לעשת ט׳ מל וכן הוא כסביעי
הקריב כ״מ
במעדו ג׳ מל
אלהם כ״מ במ״ו
רחקה כ״מ במ״א
לדרתיכם ככ״כ
מצות כ״מ במ״ד
ומררים כמל
יאכלהו כ״מ
ישאירו מ״ו
טהור כמל
לעשות מכאן ואילך כמל
הקריב כ״מ כפ״א
במעדו ג׳ מל

עין הקורא

וְלֹא־יָכְלוּ לַעֲשֹׂת. וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי. וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים. וְאֶשְׁמְעָה (עיין בב׳ מקץ אלל ובפתחה את אמתחתיכו). מַה־יְצַוֶּה. טָמֵא ׀ לָנֶפֶשׁ. וְעָשָׂה פֶסַח.
בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי. לֹא־יַשְׁאִירוּ. לֹא יִשְׁבְּרוּ־בוֹ.

עין הביאור

14 חֶטְאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא׃ וְכִֽי־יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר יגור כ"מ
וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָֹה כְּחֻקַּת הַפֶּסַח וּכְמִשְׁפָּטוֹ
כֵּן יַעֲשֶׂה חֻקָּה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם וְלַגֵּר וּלְאֶזְרַח
15 הָאָרֶץ׃ ס רביעי וּבְיוֹם הָקִים אֶת־ הקים כל"מ
הַמִּשְׁכָּן כִּסָּה הֶעָנָן אֶת־הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל הָעֵדֻת העדת כת' במ"ח
וּבָעֶרֶב יִהְיֶה עַל־הַמִּשְׁכָּן כְּמַרְאֵה־אֵשׁ עַד־
16 בֹּקֶר׃ כֵּן יִהְיֶה תָמִיד הֶעָנָן יְכַסֶּנּוּ וּמַרְאֵה־אֵשׁ
17 לָיְלָה׃ וּלְפִי הֵעָלֹת הֶעָנָן מֵעַל הָאֹהֶל וְאַחֲרֵי העלת ט"ז
כֵן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכָּן־ ובמקום ב"פ
18 שָׁם הֶעָנָן שָׁם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ עַל־פִּי יְהוָֹה
יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל־פִּי יְהוָֹה יַחֲנוּ כָּל־יְמֵי
19 אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן הֶעָנָן עַל־הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ׃ וּבְהַאֲרִיךְ ישכן כל"מ / ובהאריך מ"ל
הֶעָנָן עַל־הַמִּשְׁכָּן יָמִים רַבִּים וְשָׁמְרוּ בְנֵי־ ימים כל"מ / במ"ח יצד
20 יִשְׂרָאֵל אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָֹה וְלֹא יִסָּעוּ׃ וְיֵשׁ מלאת הימים / דסיל
אֲשֶׁר יִהְיֶה הֶעָנָן יָמִים מִסְפָּר עַל־הַמִּשְׁכָּן עַל־
21 פִּי יְהוָֹה יַחֲנוּ וְעַל־פִּי יְהוָֹה יִסָּעוּ׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה
הֶעָנָן מֵעֶרֶב עַד־בֹּקֶר וְנַעֲלָה הֶעָנָן בַּבֹּקֶר

ועשה פסח. ולגר. וביום הקים את־המשכן. כמראה־אש. כן יהיה.
ומראה־אש. ולפי העלת. ואחרי־כן (ר"ל פליגי ב' ספרי, גם במ"ג של
ריב"ח גם בכל דפ"ו נדפס במוכח ומקף להעיר על המחלקת ובמ"ש לעיל פסוק ג'
כן בגולגינו ואחרי־כן ובכת מחלקת הואת נתבלרה מן מה שכתבתי בפ' אחרי י"ו
י' אבל יעמד חי ת"ב). יסעו. אשר ישכן־שם. כל־ימי אשר ישכן.
ובהאריך. ושמרו. ויש כן תרויהון. מערב עד. ונעלה.

עין הקורא;

עין הסופר

יומם כ"מ | ונסעו או יומם ולילה ונעלה הענן ונסעו: או־ כב
ימים דין מ"ו / בהאריך מ"ע | ימים או־חדש או־ימים בהאריך הענן על־
לשכן כל"ח | המשכן לשכן עליו יחנו בני־ישראל ולא
ובהעלתו מ"ו | יסעו ובהעלתו יסעו: על־פי יהוה יחנו ועל־פי כג
יהוה יסעו את־משמרת יהוה שמרו על־פי
יהוה ביד־משה: פ י
וידבר יהוה אל־משה לאמר: עשה לך שתי 2
הצוצרת / ע"ק והז"ת | חצוצרת כסף מקשה תעשה אתם והיו לך
המחנות / כ"מ במ"ג | למקרא העדה ולמסע את־המחנות: ותקעו בהן 3
ונועדו כ"מ | ונועדו אליך כל־העדה אל־פתח אהל מועד:
הנשיאים / דין מל"ס | ואם־באחת יתקעו ונועדו אליך הנשיאים 4
תרועה כ"מ | ראשי אלפי ישראל: ותקעתם תרועה ונסעו 5
המחנות / כ"מ במ"ג | המחנות החנים קדמה: ותקעתם תרועה 6
החנים / כמ"ו וט"ו / במ"א ט"ו וח"ו | שנית ונסעו המחנות החנים תימנה תרועה
ובהקהיל ט"ו | יתקעו למסעיהם: ובהקהיל את־הקהל 7
תריעו ט"ו | תתקעו ולא תריעו: ובני אהרן הכהנים יתקעו 8
בחצצרות / ב' מ"ק וט"ו / בליסכא | בחצצרות והיו לכם לחקת עולם לדרתיכם:

עין הקורא

או ימים. ובהעלתו (חו"ה בדרכי המתינות כתב המחבר ז"ל: ובכיות בתיבה אחת ב' תנועו' הראווית לפבוע' קלה והתכוע' הראבונ' רביעית לכיגון השליבי' היא מתוג' ולא הרביעית כגון הראשונים בראשונה העלותו העשותו האנכי להרבה בהרבה מהצרים בירושלים כל אלו המתינות הם וכיוצא בהם הן פבועות קלות מבולבות במוכרכו). עשה לך. את המחנות. ונסעו המחנות. למסעיהם (כבר כתב המחבר דין פ' תדום' כי כל ליבנא דנסיעה בבהבמ"ג בנו' א הוא רפ')

9 וְכִי־תָבֹאוּ מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם עַל־הַצַּר הַצֹּרֵר
אֶתְכֶם וַהֲרֵעֹתֶם בַּחֲצֹצְרֹת וְנִזְכַּרְתֶּם לִפְנֵי
10 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאֹיְבֵיכֶם׃ וּבְיוֹם
שִׂמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁכֶם
וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרֹת עַל עֹלֹתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי
שַׁלְמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ פ חמישי
11 וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּעֶשְׂרִים
12 בַּחֹדֶשׁ נַעֲלָה הֶעָנָן מֵעַל מִשְׁכַּן הָעֵדֻת׃ וַיִּסְעוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמַסְעֵיהֶם מִמִּדְבַּר סִינָי וַיִּשְׁכֹּן
13 הֶעָנָן בְּמִדְבַּר פָּארָן׃ וַיִּסְעוּ בָּרִאשֹׁנָה עַל־פִּי
14 יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ וַיִּסַּע דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־יְהוּדָה
בָּרִאשֹׁנָה לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ נַחְשׁוֹן בֶּן
15 עַמִּינָדָב׃ וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל
16 בֶּן־צוּעָר׃ וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב
17 בֶּן־חֵלֹן׃ וְהוּרַד הַמִּשְׁכָּן וְנָסְעוּ בְנֵי־גֵרְשׁוֹן וּבְנֵי

עין הסופר
הצרר כל״ת
והרעתם מל״ם
בחצצרת
ב׳ חל״ת
ונושעתם מל״ו
ובמועדיכם
ב׳ מל״מ
חדשכם חל״ו
בחצצרת
ב׳ חל״ת
עלתיכם
כ״כ במ״ס
לזכרון
כל״ת במ״ג
הצ־ת
כ״ת במ״ת
בראשנה
כ״ל חל״ן במ״ג
לצבאתם
כ״ת
והורד כ״ס

עין הקורא

הצר פתח. לפני. שמחתכם ובמועדיכם (חו״ב כ״ה בכל ס״מ וכ״י שמחתכם במרכא בעבור התיבה שבו״ו והוא מן י״ח מחיילין מאריכין שבמקרא וכולם הובלתי בספרי מספרי הטעמים דף י״ח גם דף כ״ח ח׳). על. ועל זבחי. אני יי אלהיכם. ויסעו בני־ישראל. ועל־צבאו ד׳ הסמוכי נינין יהודה ראובן אפרים דן וסם לאבי דגלים וסימן אחד להם בוקק וסימן אדיר במרום (ר״ל אדיר בשתם דם כלומר זקן) ועל־צבא דגל לית בטעם סימן ג״ם נד טפחו. ועל־צבא דיששכר לית בטעם, במקומם ועל צבא דיששכר כמו כן והאחא ועל צבא ומנשן ו׳ בטעין נ״ב מגא׳; זבולן שבטען מנשה בנימן אשר נפתלי, וא״נ

עין הסופר

18 מְרָרִ֔י נֹשְׂאֵ֖י הַמִּשְׁכָּֽן׃ וְנָסַ֗ע דֶּ֛גֶל מַחֲנֵ֥ה רְאוּבֵ֖ן — נשאי כ"מ
19 לְצִבְאֹתָ֑ם וְעַל־צְבָא֔וֹ אֱלִיצ֖וּר בֶּן־שְׁדֵיאֽוּר׃ וְעַ֨ל־
צְבָ֔א מַטֵּ֖ה בְּנֵ֣י שִׁמְע֑וֹן שְֽׁלֻמִיאֵ֖ל בֶּן־צוּרִֽישַׁדָּֽי׃
20 וְעַל־צְבָ֖א מַטֵּ֣ה בְנֵי־גָ֑ד אֶלְיָסָ֖ף בֶּן־דְּעוּאֵֽל׃
21 וְנָסְעוּ֙ הַקְּהָתִ֔ים נֹשְׂאֵ֖י הַמִּקְדָּ֑שׁ וְהֵקִ֥ימוּ אֶת־ — הקימו מ"ל
22 הַמִּשְׁכָּ֖ן עַד־בֹּאָֽם׃ וְנָסַ֗ע דֶּ֛גֶל מַחֲנֵ֥ה בְנֵֽי־ — באם כ"מ
אֶפְרַ֖יִם לְצִבְאֹתָ֑ם וְעַל־צְבָא֔וֹ אֱלִישָׁמָ֖ע בֶּן־
23 עַמִּיהֽוּד׃ וְעַ֨ל־צְבָ֔א מַטֵּ֖ה בְּנֵ֣י מְנַשֶּׁ֑ה גַּמְלִיאֵ֖ל
24 בֶּן־פְּדָהצֽוּר׃ וְעַ֨ל־צְבָ֔א מַטֵּ֖ה בְּנֵ֣י בִנְיָמִ֑ן אֲבִידָ֖ן
25 בֶּן־גִּדְעוֹנִֽי׃ וְנָסַ֗ע דֶּ֚גֶל מַחֲנֵ֣ה בְנֵי־דָ֔ן מְאַסֵּ֥ף — גדעוני דין מ"ז
לְכָל־הַמַּחֲנֹ֖ת לְצִבְאֹתָ֑ם וְעַל־צְבָא֔וֹ אֲחִיעֶ֖זֶר — המחנת ג' מ"ז
26 בֶּן־עַמִּישַׁדָּֽי׃ וְעַ֨ל־צְבָ֔א מַטֵּ֖ה בְּנֵ֣י אָשֵׁ֑ר פַּגְעִיאֵ֖ל — ודין הוא הגלוי
27 בֶּן־עָכְרָֽן׃ וְעַ֨ל־צְבָ֔א מַטֵּ֖ה בְּנֵ֣י נַפְתָּלִ֑י אֲחִירַ֖ע
28 בֶּן־עֵינָֽן׃ אֵ֣לֶּה מַסְעֵ֧י בְנֵי־יִשְׂרָאֵ֛ל לְצִבְאֹתָ֖ם
29 וַיִּסָּֽעוּ׃ ס וַיֹּ֣אמֶר מֹשֶׁ֗ה לְ֠חֹבָב — לחבב מ"ז
בֶּן־רְעוּאֵ֣ל הַמִּדְיָנִי֮ חֹתֵ֣ן מֹשֶׁה֒ נֹסְעִ֣ים ׀ אֲנַ֗חְנוּ — רעואל כ"מ; התן כ"ח
אֶל־הַמָּקוֹם֙ אֲשֶׁ֣ר אָמַ֣ר יְהוָ֔ה אֹת֖וֹ אֶתֵּ֣ן לָכֶ֑ם — נסעים מ"ז; המקום כ"מ
לְכָ֤ה אִתָּ֙נוּ֙ וְהֵטַ֣בְנוּ לָ֔ךְ כִּֽי־יְהוָ֥ה דִּבֶּר־ט֖וֹב עַל־ — והטבנו ג' וכ"כ
30 יִשְׂרָאֵֽל׃ וַיֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו לֹ֣א אֵלֵ֑ךְ כִּ֧י אִם־אֶל־אַרְצִ֛י

עין הקורא

במ"ז. וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה ראובן וכלו דגל מחנה בני. קמצו (דפסוק י"ז) נשאי המשכן חניכא (פסוק כ"א) נשאי המקדש. לצבאתם ויסעו. נסעים אנחנו, קמצו אתנו והטבנו לך חניכא ... כי אם אל ארצי.

עין הסופר	
מולדתי כל"מ תעזב כ"ת אתנו כ"ת במ"א חנתנו מל"מ והיית ככ"כ	31 וְאֶל־מוֹלַדְתִּי אֵלֵךְ׃ וַיֹּאמֶר אַל־נָא תַּעֲזֹב אֹתָנוּ כִּי עַל־כֵּן יָדַעְתָּ חֲנֹתֵנוּ בַּמִּדְבָּר וְהָיִיתָ לָּנוּ 32 לְעֵינָיִם׃ וְהָיָה כִּי־תֵלֵךְ עִמָּנוּ וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא
ייטיב מל"מ והטבנו כ׳ וכ"כ וארון כ"מ במ"ג נס. ככ"כ לתור כ"מ מנוחה כ"מ	33 אֲשֶׁר יֵיטִיב יְהוָה עִמָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ׃ וַיִּסְעוּ מֵהַר יְהוָה דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַאֲרוֹן בְּרִית־ יְהוָה נֹסֵעַ לִפְנֵיהֶם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לָתוּר 34 לָהֶם מְנוּחָה׃ וַעֲנַן יְהוָה עֲלֵיהֶם יוֹמָם בְּנָסְעָם
בנסע ככ"כ הארן כ"ח קומה ט"ז ויפצו ט"ז ינסו כל"מ במ"א ובנחה כ"כ שובה ט"ז רבבות	35 מִן־הַמַּחֲנֶה׃ ס ששי נ נו"ן מנחרת וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְהוָה וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ 36 מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ׃ וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ נ נו"ן מנחרת
כל"מ במ"א כמתאננים חז"ו וט"ז	1 וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאֹנְנִים רַע בְּאָזְנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה וַיִּחַר אַפּוֹ וַתִּבְעַר־בָּם אֵשׁ יְהוָה וַתֹּאכַל

עין הקורא

חֲנֹתֵנוּ. וְהָיִיתָ לָּנוּ לְעֵינָיִם לִ׳. קוּמָה ו׳. שׁוּבָה יְיָ רִבְבוֹת. (או"א יש יש סופרים שעושין צורת הנו"ן של ויהי בנסע וצורת הנו"ן הראשונה או השני׳ של כמתאננים כפי הנראה על ראשם ובכל קראו עליהם מגר החכם בעל א"ת והחכם בעל מ"ש ואחרים והוכיחו בראיות ברורות שאין נכון לעשות כן ומעולם לא עלה כן על דעת אחד מחז"ל אבל הם קבלו שיש לפרשה זאת סימנים בראשה ובסופה כדמות נו"ן הפוכה ומצאתיה בס"ת היותר זקנים ומדוקדקים על הצורה שרשמתי בספרי וכן עיקר בעדת החכמים הנ"ל שקודם פ׳ ויהי בנסע גם לאחריה רשום צורת נו"ן בדגלה לבדה טובה לאחור לכן אין לנו מקבלתם, ומדברת מחבר דילן כשמוע שגם הוא לא מצא בספרים המדוקים הזקנים. אלו שום שינוי בעיקר הנו"ן של ויהי בנסע ושל כמתאננים אלא כן הי׳ לו להזכירו כדרכו, ואין להאריך יותר והרוצה לעמוד על עיקר הדברים יקרא מגלה בבדי החכמים הנ"ל). כְּמִתְאֹנְנִים. וַתִּבְעַר־בָּם וַתֹּאכַל.

בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה׃ וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְפַּלֵּל 2
מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַתִּשְׁקַע הָאֵשׁ׃ וַיִּקְרָא שֵׁם־ 3
הַמָּקוֹם הַהוּא תַּבְעֵרָה כִּי־בָעֲרָה בָם אֵשׁ
יְהוָה׃ וְהָאסַפְסֻף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה 4
וַיָּשֻׁבוּ וַיִּבְכּוּ גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי
יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר׃ זָכַרְנוּ אֶת־הַדָּגָה אֲשֶׁר־נֹאכַל 5
בְּמִצְרַיִם חִנָּם אֵת הַקִּשֻּׁאִים וְאֵת הָאֲבַטִּחִים
וְאֶת־הֶחָצִיר וְאֶת־הַבְּצָלִים וְאֶת־הַשּׁוּמִים׃ וְעַתָּה 6
נַפְשֵׁנוּ יְבֵשָׁה אֵין כֹּל בִּלְתִּי אֶל־הַמָּן עֵינֵינוּ׃ וְהַמָּן 7
כִּזְרַע־גַּד הוּא וְעֵינוֹ כְּעֵין הַבְּדֹלַח׃ שָׁטוּ הָעָם 8
וְלָקְטוּ וְטָחֲנוּ בָרֵחַיִם אוֹ דָכוּ בַּמְּדֹכָה וּבִשְּׁלוּ
בַּפָּרוּר וְעָשׂוּ אֹתוֹ עֻגוֹת וְהָיָה טַעְמוֹ כְּטַעַם
לְשַׁד הַשָּׁמֶן׃ וּבְרֶדֶת הַטַּל עַל־הַמַּחֲנֶה לָיְלָה 9
יֵרֵד הַמָּן עָלָיו׃ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בֹּכֶה 10
לְמִשְׁפְּחֹתָיו אִישׁ לְפֶתַח אָהֳלוֹ וַיִּחַר־אַף יְהוָה
מְאֹד וּבְעֵינֵי מֹשֶׁה רָע׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה 11
לָמָה הֲרֵעֹתָ לְעַבְדֶּךָ וְלָמָּה לֹא־מָצָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ

עין הסופר
המקים כ"מ
והאספסף מ"ק והז
וישבו כל"ת במ"ח
יאכלנו כל"ח
הקשאים כ"כ
האבטחים כ"כ
החציר מ"ז
השומים מד"מ
נפשנו כנ"כ
יבשה כ"כ
עינינו כמד"מ
ועינו כל"ם
הבדלח כ' וחז
במדכה מז
בפרור מז
עגות כ' מזק
בכה כמז
למשפחתיו כמז ועי
מאד כל"ח
הרעת כ"כ
מצתי ח"ח
בעיניך

כב"כ במ"ג תַּבְעֵרָה כִּי־בָעֲרָה בָם. וְהָאסַפְסֻף לא מפיק אל"ף. הַקִּשֻּׁאִים. הָאֲבַטִּחִים. הַשּׁוּמִים. אֵין כֹּל בִּלְתִּי. כִּזְרַע־גַּד. שָׁטוּ לעיל. וּבִשְּׁלוּ. מַדְכֹּה.

עין הקורא

לְשַׁד. הַטַּל (לו"ה כתב במכלול כל על הטל פתח ואם באס"ק וזקף קמץ). עַל־הַמַּחֲנֶה. יֵרֵד. וַיִּחַר־אַף יְיָ. לָמָה הֲרֵעֹתָ (כתב הכתב מ"ש בספרי הדפוס גם בספרים אשכנזים כתבי יד בבני פשטין, ובספרים כ"י ספרדים בבבא אחד לבדו וכ"כ א"ת בפסיעות בבבא האחרון לבד, וזה לפי דרכם של כ"מ באין עושין ב' פשטין רק בבית אות אחת ביניהם או יותר, וע"ם המל' שלעיל כמצפצו). לְעַבְדֶּךָ. מָצָתִי חֵן.

עין הסופר
לשים כ"מ
הריתי ע"פ
ילדתיהו
ה"ק ומ"ת
בחיקה כב"ב
האמן חס
הינק חס
לאבתיו
כ"ל חו ומ"ש
אוכל כל"ת
את ב'
כ"ב בל"ז
עשה כה"ו
הרג כ"ח
מצאתי
כב"כ במ"א
חכר קל"ף
ושטריו
כ"ל מו

12 לָשׂוּם אֶת־מַשָּׂא כָּל־הָעָם הַזֶּה עָלָי׃ הֶאָנֹכִי
הָרִיתִי אֵת כָּל־הָעָם הַזֶּה אִם־אָנֹכִי יְלִדְתִּיהוּ
כִּֽי־תֹאמַר אֵלַי שָׂאֵהוּ בְחֵיקֶךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא
הָאֹמֵן אֶת־הַיֹּנֵק עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
13 לַאֲבֹתָיו׃ מֵאַיִן לִי בָּשָׂר לָתֵת לְכָל־הָעָם הַזֶּה
כִּֽי־יִבְכּוּ עָלַי לֵאמֹר תְּנָה־לָּנוּ בָשָׂר וְנֹאכֵלָה׃
14 לֹא־אוּכַל אָנֹכִי לְבַדִּי לָשֵׂאת אֶת־כָּל־הָעָם
15 הַזֶּה כִּי כָבֵד מִמֶּנִּי׃ וְאִם־כָּכָה ׀ אַתְּ־עֹשֶׂה לִּי
הָרְגֵנִי נָא הָרֹג אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְאַל־אֶרְאֶה
בְּרָעָתִי׃ פ
16 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֶסְפָה־לִּי שִׁבְעִים אִישׁ
מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָדַעְתָּ כִּי־הֵם זִקְנֵי הָעָם
וְשֹׁטְרָיו וְלָקַחְתָּ אֹתָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְהִתְיַצְּבוּ

עין הקורא

הֶאָנֹכִי. אִם־אָנֹכִי. קדמא לָתֵת לְכָל־הָעָם הַזֶּה, תנינא לָשֵׂאת את־כל־העם הזה. תְּנָה־לָּנוּ בָשָׂר. ואם־כָּכָה ׀ אַתְּ־עֹשֶׂה לִּי. אם־מצאתי חֵן מן ג' פסוקים וְאִם אִם (וכו' ואם מבן ששים שנה דויקרא כ"ז ז', ואם ככה דענינא, ואם לא השחוק הי' לך דירמי' מ"ח כ"ז). אֶסְפָה־לִּי במאיס אֶסְפָה־לי כנן אבר (או"ה עיין בפ' תצוה כ"ח כ"ב שרשת גבלת, גם בכל אחרין פסוק כ"א מסביבתיו, ואולם הורכבו להשתיג האל"ף באלא במכתב חביריו בנווי הקל כמו תַּרְבֶּה לפני דאיוב ל"ג ה' לפי שהשמ"ן מבלעת את החטף ומדגשת אחריה כמ"ש הרב רשב"ם נפ' מקן פ"ב ל"ה יצל מלת כספיהם, ואין התיבה הזאת בנוית על דגשות הלמ"ד לואת כמתינג האל"ף להורות על רפיון הפ"א ולולי כן יש לחשוב פן יהגיסנה הקורא כדגישת הלשון בפ"א של אִסְפִּי מארץ כנעתך דירמי' י' י"ז ובפ"א של הֶאָסְפִי שובל דיצעי' מ"ו ג' ויחשוב שהתיבה מגזרת ספה ואל"ף בראש לפי' המדבר כמו אֶרְפָּה משובותיכם, דירמי' ג' כ"ב, אבן כל אֶסְפָה נווי לרבים אין האל"ף במתג כי אך לעיצות בהם כי המשקל אֶפְעֲלָה או אֶפְעָה ניגדל המליצות). כי־הם. והתיצבו

שָׁם עִמָּךְ׃ וְיָרַדְתִּי וְדִבַּרְתִּי עִמְּךָ שָׁם וְאָצַלְתִּי 17
מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשַׂמְתִּי עֲלֵיהֶם וְנָשְׂאוּ אִתְּךָ
בְּמַשָּׂא הָעָם וְלֹא־תִשָּׂא אַתָּה לְבַדֶּךָ׃ וְאֶל־הָעָם 18
תֹּאמַר הִתְקַדְּשׁוּ לְמָחָר וַאֲכַלְתֶּם בָּשָׂר כִּי בְּכִיתֶם
בְּאָזְנֵי יְהוָה לֵאמֹר מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר כִּי־טוֹב לָנוּ
בְּמִצְרָיִם וְנָתַן יְהוָה לָכֶם בָּשָׂר וַאֲכַלְתֶּם׃ לֹא יוֹם 19
אֶחָד תֹּאכְלוּן וְלֹא יוֹמָיִם וְלֹא ׀ חֲמִשָּׁה יָמִים וְלֹא
עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם׃ עַד ׀ חֹדֶשׁ יָמִים עַד 20
אֲשֶׁר־יֵצֵא מֵאַפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי־מְאַסְתֶּם
אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וַתִּבְכּוּ לְפָנָיו לֵאמֹר
לָמָּה זֶּה יָצָאנוּ מִמִּצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה שֵׁשׁ־ 21
מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי הָעָם אֲשֶׁר אָנֹכִי בְּקִרְבּוֹ וְאַתָּה

עין הסופר

לבדך כ"כ
בכיתם ט"ז
יאכלנו כל"א
תאכלון ט"ז וכתיב כו"ן
יומים כט"ז בנ"א
לזרא כתיב א'
מאות כ"ט כמ"ג תרין בס' בראשית וחד בס' מי מרה

עין הקורא

(הו"ה בפלוגתא ב"א וב"נ מלאם והתיצבי ב"נ והתיצבו וספרינו כב"א). וירדתי
ואצלתי. אתך י"ו באוריתא (הו"ה במס"נ בס' שמיני כל אוריתא אתך בר מן
י"ו אתך וסי' וכו'). ואל־העם תאמר במעוטס יאל־הים תאמר (הו"ה גם
בכ"י גם בדפוס שונצינו של רמ"א תאמר נרביע לא בגריש ועיין בס' ח"ת אצל
וישמע הכנעני ב"א ג'). כי־טוב לנו. (הו"ה בחומש של החכם רא"פ ודפוסים
אחרונים ונתן יי לכם בדרגא וזה לא יתכן כלל כי לעולם לא ישמש דרגא להגיר
אם אין ביניהם כי אם מלך אחד או אף אם אין ביניהם כ"א מלך אבל יש פסק
ביניהם גם בם ישמש דרגא כמבואר בספרי משפטי הטעמים דף כ"ט א', והנה בכל
הספרים אין כאן פסק לכן לא יתכן דרגא כ"א מרכא וכן הוא במרכא בכ"י גם
בשונצינו גם במ"נ של רע"א וחומש של ש"ו ואחרים קדמונים, וברור לי כי אותן
המעתיקין דרגא ישימו פסק ביניהם כי יש כאן עלה לפסוק בין השם ובין לכם דוגמת
יאר יי׀ פניו אליך לעיל ו' כ"ה ודומיו וכמבואר גם במשפטי הטעמים בשער
הפסיק דף ל"א א'). לא יום אחד. עד חדש. עד אשר־יצא. לזרא.
שש מאות אלף.

עין הסופר

22 אָמַרְתָּ בָּשָׂר אֶתֵּן לָהֶם וְאָכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים׃ הֲצֹאן
וּבָקָר יִשָּׁחֵט לָהֶם וּמָצָא לָהֶם אִם אֶת־כָּל־דְּגֵי
הַיָּם יֵאָסֵף לָהֶם וּמָצָא לָהֶם׃ פ
23 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲיַד יְהוָה תִּקְצָר עַתָּה
24 תִרְאֶה הֲיִקְרְךָ דְבָרִי אִם־לֹא׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר
אֶל־הָעָם אֵת דִּבְרֵי יְהוָה וַיֶּאֱסֹף שִׁבְעִים — ויאסף כל״ם
אִישׁ מִזִּקְנֵי הָעָם וַיַּעֲמֵד אֹתָם סְבִיבֹת הָאֹהֶל׃ — סביבת כת״י וחז
25 וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיְדַבֵּר אֵלָיו וַיָּאצֶל מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר — במ״כ מל״מ וַיָּאצֶל כ״כ
עָלָיו וַיִּתֵּן עַל־שִׁבְעִים אִישׁ הַזְּקֵנִים וַיְהִי כְּנוֹחַ — כנוח ט״ז
26 עֲלֵיהֶם הָרוּחַ וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסָפוּ׃ וַיִּשָּׁאֲרוּ שְׁנֵי־ — עליהם כ״מ במ״ג
אֲנָשִׁים בַּמַּחֲנֶה שֵׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי
מֵידָד וַתָּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהֵמָּה בַּכְּתֻבִים וְלֹא — מידד כ״מ עלהם י״ג חז בכתבים
27 יָצְאוּ הָאֹהֱלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בַּמַּחֲנֶה׃ וַיָּרָץ הַנַּעַר וַיַּגֵּד — כ״ל חז וט״ז
לְמֹשֶׁה וַיֹּאמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה׃
28 וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה מִבְּחֻרָיו וַיֹּאמַר — יהושע כמות במ״ח מבחריו חז
29 אֲדֹנִי מֹשֶׁה כְּלָאֵם׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה הַמְקַנֵּא — אדני כ״מ
אַתָּה לִי וּמִי יִתֵּן כָּל־עַם יְהוָה נְבִיאִים כִּי־יִתֵּן — נביאים מל״ם

עין הקורא

אֶתֵּן לָהֶם. הֲצֹאן. אִם אֶת־כָּל־דְּגֵי הַיָּם. עַתָּה תִרְאֶה. וַיֵּצֵא מֹשֶׁה (קו״ה בכל הספרים וכ״י ברבית לא מקף). וידבר. אֵת דִּבְרֵי. וַיֶּאֱסֹף (קו״ה עיין בס׳ ויצא ל״ד ג׳). וַיָּאצֶל (קו״ה הלד״י, כמנוג ככל הספרים וכ״כ פרחון שבמתנה וכעצה כמו וַיֵּשֶׁב). ויתן. וַיִּתְנַבְּאוּ. וַיִּשָּׁאֲרוּ. וַתָּנַח. הָאֹהֱלָה. וַיָּרָץ הַנַּעַר. מִתְנַבְּאִים. וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן. הַמְקַנֵּא. וּמִי יִתֵּן כִּי־יִתֵּן.

עין הסופר

שביעי	ל יְהוָה אֶת־רוּחוֹ עֲלֵיהֶם: וַיֵּאָסֵף מֹשֶׁה אֶל־
	לא הַמַּחֲנֶה הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: וְרוּחַ נָסַע ׀ מֵאֵת
שלוים מ׳ ויטש כת׳	יְהוָה וַיָּגָז שַׂלְוִים מִן־הַיָּם וַיִּטֹּשׁ עַל־הַמַּחֲנֶה כְּדֶרֶךְ
סביבות ב׳ מל״מ	יוֹם כֹּה וּכְדֶרֶךְ יוֹם כֹּה סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה וּכְאַמָּתַיִם
	לב עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ: וַיָּקָם הָעָם כָּל־הַיּוֹם הַהוּא וְכָל־
השלו ב׳ וח׳	הַלַּיְלָה וְכֹל ׀ יוֹם הַמָּחֳרָת וַיַּאַסְפוּ אֶת־הַשְּׂלָו
הממעיט כ״מ	הַמַּמְעִיט אָסַף עֲשָׂרָה חֳמָרִים וַיִּשְׁטְחוּ לָהֶם
שטוח ט׳ סביבות ב׳ מל״מ	לג שָׁטוֹחַ סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה: הַבָּשָׂר עוֹדֶנּוּ בֵּין שִׁנֵּיהֶם
עודנו כל״מ שניהם ט׳	טֶרֶם יִכָּרֵת וְאַף יְהוָה חָרָה בָעָם וַיַּךְ יְהוָה
	לד בָּעָם מַכָּה רַבָּה מְאֹד: וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם
קברות ב׳ מל בליש׳	הַהוּא קִבְרוֹת הַתַּאֲוָה כִּי־שָׁם קָבְרוּ אֶת־הָעָם
הצרות כל״מ במ״ד	לה הַמִּתְאַוִּים: מִקִּבְרוֹת הַתַּאֲוָה נָסְעוּ הָעָם חֲצֵרוֹת
בחצרות כל״מ במ״ד	וַיִּהְיוּ בַּחֲצֵרוֹת: פ
אדות כל״כ במ״ב	יב א וַתְּדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמֹשֶׁה עַל־אֹדוֹת
הכשית מל ומ׳ כשית חס ומ׳	הָאִשָּׁה הַכֻּשִׁית אֲשֶׁר לָקָח כִּי־אִשָּׁה כֻשִׁית

עין הקורא

וַיֵּאָסֵף משה ב׳ מלרע (וחבירו בס׳ שופטים כ׳ י״א). וַיָּגָז שַׂלְוִים. פְּרִיָה יָם. וּכְדֶרֶךְ יוֹם. עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ ה׳ דסמיכי באורייתא (הו״ה זה עיגות סופר וצ״ל ה׳ דסמיכי ולית באורייתא כמבואר כאן בסב״ג כי בכל אורייתא על פני כל הארץ בר מן דין על פני הארץ וה׳ בתאר קריאה). וְכֹל ׀ יוֹם הַמָּחֳרָת. הַמָּרִים. בֵּין שִׁנֵּיהֶם. וְאַף יְיָ. מַכָּה רַבָּה מְאֹד. קדמ׳ לתבנית ויקרא שם־המקום ההוא תבערה ומבוד יגליו שם המקום ה׳ חסר את, תבנית דענין ויקרא את־שם המקום ההוא קברות התאוה ומבוד יגליו קריאה את שם המקום ד׳ דסמיכי. כִּי־שָׁם קָבְרוּ (הו״ה כבר כתבתי כמה פעמים כי לפי המסורת הקו״ף נ״ל נעתה לא במונח, ועיין בפ׳ תולדות כ״ו ו׳). מִקִּבְרוֹת הַתַּאֲוָה.

עין הסופר

2 לָקַח׃ וַיֹּאמְרוּ הֲרַק אַךְ־בְּמֹשֶׁה דִּבֶּר יְהוָה
3 הֲלֹא גַּם־בָּנוּ דִבֵּר וַיִּשְׁמַע יְהוָה׃ וְהָאִישׁ
מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
4 הָאֲדָמָה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה פִּתְאֹם
אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־מִרְיָם צְאוּ שְׁלָשְׁתְּכֶם
5 אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ שְׁלָשְׁתָּם׃ וַיֵּרֶד יְהוָה
בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּקְרָא אַהֲרֹן
6 וּמִרְיָם וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא דְבָרָי
אִם־יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם יְהוָה בַּמַּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדָּע
7 בַּחֲלוֹם אֲדַבֶּר־בּוֹ׃ לֹא־כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה בְּכָל־בֵּיתִי
8 נֶאֱמָן הוּא׃ פֶּה אֶל־פֶּה אֲדַבֶּר־בּוֹ וּמַרְאֶה וְלֹא
בְחִידֹת וּתְמֻנַת יְהוָה יַבִּיט וּמַדּוּעַ לֹא יְרֵאתֶם

הלא כת״ב כל מן י״ב · ענו ח׳ · פתאם כ״א · בעמוד כ״מ במ״א · ויעמד כל״א · שניהם כל״מ · נביאכם מ״ו · בחלום כל״מ במ״ב · בחידת ע״ו מ״ו · ותמנת דין חז · ומדוע כמ״ז

עין הקורא

הרק. הלא גם־בנו. מכל האדם. (או״ה נבי״י פתח האהל כתי״ו בהצמדה זה ובכל חבירו ובכל הדומים להם, וכבר הזכיר המחבר הכבה זה בהקדמתו עיין עליו, גם אנכי הזכרתיו במבצעי הטעמים דף ב׳ א׳ גם בס׳ בהקותי כ״ז כ״א, ומן הכבה הזאת ירד הטיבס למט׳ לפיעמים שלא על המכתב כגון כל קומה זובה בורה הכמוכים לתיבה שראשיתה אל״ף, ולכן כל קומה ה׳, זובה ה׳ מלרע, וכבה והבית חמשה מלרע עפ״ה ודקדקנו אחריהם ומצאנו המצתם במוכים לאות אל״ף, וכבה והביאה אותם אל־הכהן דויקרא ע״ו כ״ט, וכבה נהתחבר ה״א או חי״ת עם אל״ף או עי״ן, וזהו מה שאמר הרב רד״ק במכלול בדקדוק בנין הקל מנחי העי״ן כי שתה דרונותינו מלרע לפי שאם הו׳ מניעל ינם השופר הי׳ חטף על מלת עונותינו והיתה החוקה העי״ן, וגב״ל, ורבים כאלה יוצאי ממכתב ונראים זרים והמה כדין מכבה זאת, והיא כתבונה הכנית המעיינת ביופי תכור המלות וגלגוליים כמבואר בס׳ הבחורי מאמר שני סי׳ ט׳). ויקרא אהרן. ויאמר שמעו־נא דברי אם־יהיה נביאכם. אדבר־בו. לא־כן בכל־ביתי נאמן הוא ומראה.

עין הסופר

9 לְדַבֵּר בְּעַבְדִּי בְמֹשֶׁה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בָּם וַיֵּלַךְ׃
10 וְהֶעָנָן סָר מֵעַל הָאֹהֶל וְהִנֵּה מִרְיָם מְצֹרַעַת
מצ־עת ב״ת כַּשָּׁלֶג וַיִּפֶן אַהֲרֹן אֶל־מִרְיָם וְהִנֵּה מְצֹרָעַת׃
11 וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה בִּי אֲדֹנִי אַל־נָא תָשֵׁת
12 נואלנו ט״ז עָלֵינוּ חַטָּאת אֲשֶׁר נוֹאַלְנוּ וַאֲשֶׁר חָטָאנוּ׃ אַל־
נָא תְהִי כַּמֵּת אֲשֶׁר בְּצֵאתוֹ מֵרֶחֶם אִמּוֹ וַיֵּאָכֵל
13 חֲצִי בְשָׂרוֹ׃ וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר אֵל נָא
רפא כ״כ רְפָא נָא לָהּ׃ פ מפטיר
14 ירק ב׳ וחז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאָבִיהָ יָרֹק יָרַק בְּפָנֶיהָ
הֲלֹא תִכָּלֵם שִׁבְעַת יָמִים תִּסָּגֵר שִׁבְעַת יָמִים
15 מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְאַחַר תֵּאָסֵף׃ וַתִּסָּגֵר מִרְיָם
מִחוּץ לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים וְהָעָם לֹא נָסַע
16 מחצרות כל״מ במ״ל עַד הֵאָסֵף מִרְיָם׃ וְאַחַר נָסְעוּ הָעָם מֵחֲצֵרוֹת
וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר פָּארָן׃ פ יג
1 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ שְׁלַח־לְךָ אֲנָשִׁים
ויתרו ח״ז נתן כל״מ נד״ן וְיָתֻרוּ אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
אבתיו כלמ״ז אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לְמַטֵּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלָחוּ

עין הקורא

כְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה. וַיִּחַר־אַף יי. וְהֶעָנָן סָר. בִּי אֲדֹנִי. אַל־נָא תְהִי. וַיֵּאָכֵל. וַיִּצְעַק מֹשֶׁה. אֵל נָא רְפָא. וְאָבִיהָ יָרֹק. וְאַחַר. עַד הֵאָסֵף (תו״ה גם בדפוסים קדמונים ומוכיחו עַד במרכא, ובמ״ג של רע״ת עַד־במרכא ובמקף לרמוז על מחלוקת הספרים כמבואר לעיל ט׳ ג׳ אלל מרכא עבד יום ע״ב, ובמקרא ב״י מלאתי עַד האסף, והם אין לנו מקבלת ממכר דילן). מֵחֲצֵרֹת וַיַּחֲנוּ. שְׁלַח־לְךָ. אִישׁ אֶחָד. תִּשְׁלָחוּ (וכ״כ במכלול הכן ב״ת).

עין הסופר

3 כֹּל נְשִׂיא בָהֶם׃ וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר נשיא כל"מ
פָּארָן עַל־פִּי יְהוָה כֻּלָּם אֲנָשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי־
4 יִשְׂרָאֵל הֵמָּה׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם לְמַטֵּה רְאוּבֵן שמותם כ"מ
5 שַׁמּוּעַ בֶּן־זַכּוּר׃ לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן שָׁפָט בֶּן־חוֹרִי׃ שמוע כט"ו זכור כ"מ חורי כ"מ
6 7 לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃ לְמַטֵּה יִשָּׂשכָר
8 יִגְאָל בֶּן־יוֹסֵף׃ לְמַטֵּה אֶפְרָיִם הוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן׃ הושע כט"ו
9 10 לְמַטֵּה בִנְיָמִן פַּלְטִי בֶּן־רָפוּא׃ לְמַטֵּה זְבוּלֻן רפוא כ"ב זבולן ככ"כ כמ"ג
11 גַּדִּיאֵל בֶּן־סוֹדִי׃ לְמַטֵּה יוֹסֵף לְמַטֵּה מְנַשֶּׁה גדיאל ט"ו סודי ט"ו
12 13 גַּדִּי בֶּן־סוּסִי׃ לְמַטֵּה דָן עַמִּיאֵל בֶּן־גְּמַלִּי׃ לְמַטֵּה סוסי ט"ו עמיאל ט"ו
14 אָשֵׁר סְתוּר בֶּן־מִיכָאֵל׃ לְמַטֵּה נַפְתָּלִי נַחְבִּי בֶּן־ סתור ט"ו מיכאל ט"ו
15 16 וָפְסִי׃ לְמַטֵּה גָד גְּאוּאֵל בֶּן־מָכִי׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת גאואל ט"ו שמות כ"מ כמ"ג
הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח מֹשֶׁה לָתוּר אֶת־הָאָרֶץ לתור כט"ו
17 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן יְהוֹשֻׁעַ׃ וַיִּשְׁלַח יהושע כחו"ת כמ"ח
אֹתָם מֹשֶׁה לָתוּר אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
18 עֲלוּ זֶה בַּנֶּגֶב וַעֲלִיתֶם אֶת־הָהָר׃ וּרְאִיתֶם אֶת־
הָאָרֶץ מַה־הִוא וְאֶת־הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ הֶחָזָק הישב כ"ח
19 הוּא הֲרָפֶה הַמְעַט הוּא אִם־רָב׃ וּמָה הָאָרֶץ

קדמ׳ דעכינא וישלח אתם משה ממדבר, תניכא דעכינא וישלח אתם משה
לתור. למטה ראובן כל למטה דעכינא במוכח במ"ב למטה דיוכף ולאפרים. עין
למטה דן עמיאל. בן־מיכאל. (ופסי ק"ח) למטה גד. עלו זה. מה־הוא (לו"ה הקורא
כל מה דסמיך אל היא והוא פתח, כ"כ במכלול בשער המלין). החזק הוא
הרפה המעט היא.

עין הסופר

יֹשֵׁב כ"ח במי"ו
הַטּוֹבָה
כ"מ במ"ג
יוֹשֵׁב י"ו מ"ז
בִּכּוּרֵי כ"מ
וַיָּתֻרוּ מ"י
צִן כ"ח
רְחֹב מ"ז
לְבֹא ז' ח"י
חֶבְרוֹן כ"מ
אֲחִימַן ט"י
יְלִידֵי
כ"מ במ"ח
צֹעַן ח"ז
אֶשְׁכֹּל ד' מ"ז

אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב בָּהּ הֲטוֹבָה הִוא אִם־רָעָה
וּמָה הֶעָרִים אֲשֶׁר־הוּא יוֹשֵׁב בָּהֵנָּה הַבְּמַחֲנִים
20 אִם בְּמִבְצָרִים׃ וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׁמֵנָה הִוא אִם־
רָזָה הֲיֵשׁ־בָּהּ עֵץ אִם־אַיִן וְהִתְחַזַּקְתֶּם
וּלְקַחְתֶּם מִפְּרִי הָאָרֶץ וְהַיָּמִים יְמֵי בִּכּוּרֵי עֲנָבִים׃ פ
21 וַיַּעֲלוּ וַיָּתֻרוּ אֶת־הָאָרֶץ מִמִּדְבַּר־צִן עַד־רְחֹב לְבֹא
22 חֲמָת׃ וַיַּעֲלוּ בַנֶּגֶב וַיָּבֹא עַד־חֶבְרוֹן וְשָׁם אֲחִימַן
שֵׁשַׁי וְתַלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק וְחֶבְרוֹן שֶׁבַע שָׁנִים
23 נִבְנְתָה לִפְנֵי צֹעַן מִצְרָיִם׃ וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל

עין הקורא

הַטּוֹבָה. הַבְּמַחֲנִים אִם בְּמִבְצָרִים, במקצתם אם־(או"ה בגליון מקרא כ"י מצאתי כ"א אִם ב"כ אִם־) · וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׁמֵנָה כ' וחד והשמנה (או"ה זה מבואר במס"ג כאן, והבין דגש בלי מחלקת ובן העיד הרא"ע בצחות אות ה' גם במלוכים רק כ"ד א' בד"ה התמהים). אִם־רָזָה. (או"ה כתב הרב בעל א"ת היש־בה במקף לא בקדמא בס"ס עכ"ל וכוונתו לנקד הֲיֶשׁ־בָּהּ בסגול וזה נכון, לא כהרב בעל ע"ש הפריז על המדה וכתב במקף ובמאריך לא בקדמא, והרב בעל ת"ם הוסיף עוד לומר במקף ובמאריך והיו"ד בצר"י, וכל זה לא יתכן כלל כי כל יש המוקף במל' צעירה הוא בסגול לעולם חק ולא יעבור וכן כתב בן בלעם בטעמי המקרא שלו גם הר"מ הנקדן בספרו בגליון המתהלכת כל הֵן יֵשׁ כֵּן ודעיהם בצר"י ואם המלה מוקפת והנגינה באות ראשונה של תיבה הסמוכה לה היא בסגול כמו יֶשׁ־לָנוּ אב זקן, מה יֶשׁ־לָךְ בבית וכו', וכבר כתב רד"ק במכלול בדקדוק המלין ז"ל יש בצרי, ואם במקף וסמוך למלה זעירה או למלה מלעיל בסגול כי יֶשׁ־לָאֵץ תקוה, יֶשׁ־לָנוּ אב זקן, יֶשׁ־הבל וכו עכ"ל, וברור שיש טעות סופר במה שהביא לדוגמא כי יש לעץ תקוה שהרי לעץ איננו מלה זעירה ולא מלה מלעיל ובדקתי במכלול כ"י אשר לי ומצאתי בתמורת כי יש לעץ תקוה הביא למשל הישרבה עץ, וזה מסכים עם גירסת ס"ב שהביא בעל א"ת. וכבר כתבתי כמה פעמים כי אין לסמוך על גירסת אלופי ב"א וב"כ שבספרינו וההפך הוא בכמה מקומות בעדות הקדמונים, ועיין מה שכתבתי בזה ריש פ' ויגש). וְהִתְחַזַּקְתֶּם. מִמִּדְבַּר־צִן. וַיָּבֹא עַד־חֶבְרוֹן. הָעֲנָק. לִפְנֵי צֹעַן.

אֶשְׁכֹּל וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוֹרָה וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד
וַיִּשָּׂאֻהוּ בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם וּמִן־הָרִמֹּנִים וּמִן־הַתְּאֵנִים׃
24 לַמָּקוֹם הַהוּא קָרָא נַחַל אֶשְׁכּוֹל עַל אֹדוֹת
הָאֶשְׁכּוֹל אֲשֶׁר־כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
25 26 וַיָּשֻׁבוּ מִתּוּר הָאָרֶץ מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם׃ וַיֵּלְכוּ
וַיָּבֹאוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַּר פָּארָן קָדֵשָׁה וַיָּשִׁיבוּ אֹתָם
דָּבָר וְאֶת־כָּל־הָעֵדָה וַיַּרְאוּם אֶת־פְּרִי הָאָרֶץ׃
27 וַיְסַפְּרוּ־לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הִוא וְזֶה־פִּרְיָהּ׃
28 אֶפֶס כִּי־עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהֶעָרִים בְּצֻרוֹת
29 גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם־יְלִדֵי הָעֲנָק רָאִינוּ שָׁם׃ עֲמָלֵק
יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחִתִּי וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי
יוֹשֵׁב בָּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יֹשֵׁב עַל־הַיָּם וְעַל יַד
30 הַיַּרְדֵּן׃ וַיַּהַס כָּלֵב אֶת־הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
עָלֹה נַעֲלֶה וְיָרַשְׁנוּ אֹתָהּ כִּי־יָכוֹל נוּכַל לָהּ׃
31 וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוּכַל

עין הסופר

זמירה ט"ו יאשכול
כל"מ במ"ד וישאהו ח"ו
במוט ט"ו הרמנים כח"ו
אדות
בכ"ב במ"ד האשכול
כל"מ במ"ד וישבו כח"ו
וישיבו ט"ו
ויראום ט"ו
הישב כ"ח בצרות
בכ"ב במ"ג גדלת
בכ"ב במ"א ילדי דין ח"י
יושב שלמת שנפכוק מן י"ו מ"ו
ויהס אין שמך דבתי
עלה כתי׳ ה׳ יכול דין מ"ו
נוכל בכ"מ

מִשָּׁם זְמוֹרָה וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים. וּמִן־הָרִמֹּנִים. וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ. וְאֶל־כָּל־עֲדַת.
וַיְסַפְּרוּ־לוֹ. וְזֶה־פִּרְיָהּ. וְהַחִתִּי. וְהַכְּנַעֲנִי. וְעַל יַד. וַיַּהַס. עָלֹה. וִירַשְׁנוּ.

עין הקורא

קמץ וְהָאֲנָשִׁים אשר עלו, תניגא וְהָאֲנָשִׁים אשר־שָׁלַח וסי׳ עלו ברמה
(ר"ל מלת אשר דגבי עלו הוא בניגון למעלה, ודע שבכ"י של ל"ד וְהָאֲנָשִׁים אשר
עלו במעם רביע לפי שהרביע והטלה נרדפים וכמ"ש לקמן בפ׳ חוקת אצל וישמע
הכנעני, אמנם מלת אשר עלו גם בכ"י בקדמ׳ גם בסתגיגו של דמ"א ובמ"ג דפ"מ

עין הסופר

32 לַעֲלוֹת אֶל־הָעָם כִּי־חָזָק הוּא מִמֶּנּוּ׃ וַיֹּצִיאוּ — לעלות ג׳ ט״ז / ויציאו ג׳ כ״כ
דִּבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר אֹתָהּ
אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הִוא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־ — אכלת כל״מ / יושביה / דין מד״מ
33 רָאִינוּ בְתוֹכָהּ אַנְשֵׁי מִדּוֹת׃ וְשָׁם רָאִינוּ אֶת־ — בתוכה כ״מ / מדות ט״ז
הַנְּפִילִים בְּנֵי עֲנָק מִן־הַנְּפִלִים וַנְּהִי בְעֵינֵינוּ — הנפילים י׳ מל״מ / הנפלים ח״ק
1 כַּחֲגָבִים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם׃ וַתִּשָּׂא כָּל־הָעֵדָה
וַיִּתְּנוּ אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ הָעָם בַּלַּיְלָה הַהוּא׃ — קילם ט״ז
2 וַיִּלֹּנוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן כֹּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל — וילנו כח״ז
וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם כָּל־הָעֵדָה לוּ־מַתְנוּ בְּאֶרֶץ — אלהם כ״ת במי״ו
3 מִצְרַיִם אוֹ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לוּ־מָתְנוּ׃ וְלָמָה יְהוָה
מֵבִיא אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לִנְפֹּל בַּחֶרֶב — מביא כ״מ / לנפל ח״ז
נָשֵׁינוּ וְטַפֵּנוּ יִהְיוּ לָבַז הֲלוֹא טוֹב לָנוּ שׁוּב — וטפנו כ״ת / הלוא י״ב ט״ז / שוב
4 מִצְרָיְמָה׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו נִתְּנָה רֹאשׁ — כ״מ בט״ל
5 וְנָשׁוּבָה מִצְרָיְמָה׃ וַיִּפֹּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־ — ונשובה כ״מ / ויפל כל״ת
6 פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָּל־קְהַל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וִיהוֹשֻׁעַ

עין הקורא

אשר־עלו בקדמא ומקף לדמות על הממלכת, וכמ״ש לעיל כי׳ ט׳ פסוק ג׳ ופסוק י״ז ע״ש). ממנו. (עיין מנחת ש״י). אֲשֶׁר תָּרוּ (מו״ב גם נמבלול הזכיר תרו אותה בכלל הבאים מלרע בנתי העי״ן). קדמא הָאָרֶץ אשר עברנו בה לתור אתה, תבנית הארץ אשר עברנו בה לתור אתה. וְשָׁם רָאִינוּ. בְּנֵי עֲנָק וַנְּהִי. וְכֵן הָיִינוּ בעיניהם. וַיִּתְּנוּ. וַיִּלֹּנוּ עַל. כָּל בְּנֵי. לו־מתנו. לו־מתנו. וְלָמָּה. הֲלוֹא טוֹב לָנוּ י״ד נמצא (עיין בס׳ במיני י׳ א׳ חסר לא נוח אתם). נִתְּנָה־רֹאשׁ. כל־קהל עדת.

עין הסופר

בִּן־נוּן וְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה מִן־הַתָּרִים אֶת־הָאָרֶץ
7 קָרְעוּ בִּגְדֵיהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר
8 אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד׃ אִם־חָפֵץ בָּנוּ שלישי טובה כ"מ
יְהוָה וְהֵבִיא אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וּנְתָנָהּ לָנוּ והביא כ"מ אתנו
9 אֶרֶץ אֲשֶׁר־הִוא זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ אַךְ בַּיהוָה כ"ת במ"ת
אַל־תִּמְרֹדוּ וְאַתֶּם אַל־תִּירְאוּ אֶת־עַם הָאָרֶץ תמרדו כל"ת
כִּי לַחְמֵנוּ הֵם סָר צִלָּם מֵעֲלֵיהֶם וַיהוָה אִתָּנוּ תיראו כ"מ
10 אַל־תִּירָאֻם׃ וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעֵדָה לִרְגּוֹם אֹתָם תיראם דין ט"ז ות"ז לרגים ט"ז
בָּאֲבָנִים וּכְבוֹד יְהוָה נִרְאָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֶל־ וכבוד כ"מ
כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ
11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אָנָה יְנַאֲצֻנִי הָעָם ינאצני מ"ז
הַזֶּה וְעַד־אָנָה לֹא־יַאֲמִינוּ בִי בְּכֹל הָאֹתוֹת יאמינו כ"מ האתות
12 אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ׃ אַכֶּנּוּ בַדֶּבֶר וְאוֹרִשֶׁנּוּ נ' חזק ומ"ת ואורשנו מ"ז וח"ל
13 וְאֶעֱשֶׂה אֹתְךָ לְגוֹי־גָּדוֹל וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃ וַיֹּאמֶר אתך כ"ח במ"ט גדול כ"מ במ"ח
מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם כִּי־הֶעֱלִיתָ עצום כל"מ העלית כ"כ
14 בְכֹחֲךָ אֶת־הָעָם הַזֶּה מִקִּרְבּוֹ׃ וְאָמְרוּ אֶל־
יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֹּאת שָׁמְעוּ כִּי־אַתָּה יְהוָה יושב י"ז מ"ז

עין הקורא

וַיֹּאמְרוּ. אֶל־כָּל־עֲדַת (חו"כ עיין ריש פ' ויקהל מ"ה). אֶרֶץ אֲשֶׁר־הִוא. אַךְ בַּיהוָה. לַחְמֵנוּ. אַל־תִּירָאֻם. לִרְגּוֹם אֹתָם. אֶל־כָּל־בְּנֵי. עַד־אָנָה. וְעַד־אָנָה. בְּכֹל הָאֹתוֹת. וְאֶעֱשֶׂה אֹתְךָ. וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם כִּי־הֶעֱלִיתָ בְכֹחֲךָ. שָׁמְעוּ כִּי־אַתָּה.

עין הסופר

נמי־ כל"מ במ"ח
ניהם י"נ מ"ו
ובעמד דין מ"ו
הלך כ"מ במ"ו
והמתה כ"כ
יכלת כ"מ
להביא כ"מ
יגדל
יוד רבתי
נשא
כל"מ במ"ה
אבות
כ"מ במ"נ
נשאתה כ"פ
כדברך נ"מ
כבוד
כל"מ במ"ח
הראים כל"מ
כבדי
כ"מ במ"ח
אתתי כמד"ח
אתי כ"מ במ"ח
בקולי דין מ"ו
לאבתם
כל"מ במ"נ
יראוה ט"ו

בְּקֶרֶב הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר־עַיִן בְּעַיִן נִרְאָה ׀ אַתָּה
יְהוָה וַעֲנָנְךָ עֹמֵד עֲלֵהֶם וּבְעַמֻּד עָנָן אַתָּה הֹלֵךְ
15 לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לָיְלָה׃ וְהֵמַתָּה אֶת־
הָעָם הַזֶּה כְּאִישׁ אֶחָד וְאָמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־שָׁמְעוּ
16 אֶת־שִׁמְעֲךָ לֵאמֹר׃ מִבִּלְתִּי יְכֹלֶת יְהוָה לְהָבִיא
אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לָהֶם
17 וַיִּשְׁחָטֵם בַּמִּדְבָּר׃ וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי
18 כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר׃ יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
נֹשֵׂא עָוֺן וָפָשַׁע וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד עֲוֺן אָבוֹת
19 עַל־בָּנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים׃ סְלַח־נָא לַעֲוֺן
הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם
20 הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הֵנָּה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי
21 כִּדְבָרֶךָ׃ וְאוּלָם חַי־אָנִי וְיִמָּלֵא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־
22 כָּל־הָאָרֶץ׃ כִּי כָל־הָאֲנָשִׁים הָרֹאִים אֶת־כְּבֹדִי
וְאֶת־אֹתֹתַי אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בְמִצְרַיִם וּבַמִּדְבָּר
וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי׃
23 אִם־יִרְאוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם
24 וְכָל־מְנַאֲצַי לֹא יִרְאוּהָ׃ וְעַבְדִּי כָלֵב עֵקֶב

עין הקורא

אֲשֶׁר־עַיִן בְּעַיִן. וְאָמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־שָׁמְעוּ. מִבִּלְתִּי. יִגְדַּל־נָא (כֹּחַ אֲדֹנָי כ"ה בכ"י כמ"ש בהעמדה, ועיין סוף פ' בהעלתך). וְרַב־חֶסֶד. פֹּקֵד. עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל. סְלַח־נָא. וַיֹּאמֶר יְיָ סָלַחְתִּי. וְאוּלָם הָרֹאִים. כִּי כָל־הָאֲנָשִׁים. אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בְּמִצְרַיִם. וְכָל־מְנַאֲצַי (כ"ה לב"ח במקומי׳ וכל־ וכאשבעו ע"פ תורת הכלל). וְעַבְדִּי כָלֵב.

היתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו
אל־הארץ אשר־בא שמה וזרעו יורשנה:
25 והעמלקי והכנעני יושב בעמק מחר פנו וסעו
לכם המדבר דרך ים־סוף: פ רביעי
26 וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר: עד
מתי לעדה הרעה הזאת אשר המה מלינים
עלי את־תלנות בני ישראל אשר המה מלינים
28 עלי שמעתי: אמר אלהם חי־אני נאם־יהוה
אם־לא כאשר דברתם באזני כן אעשה לכם:
29 במדבר הזה יפלו פגריכם וכל־פקדיכם לכל־
מספרכם מבן עשרים שנה ומעלה אשר
30 הלינתם עלי: אם־אתם תבאו אל־הארץ אשר
נשאתי את־ידי לשכן אתכם בה כי אם־כלב
31 בן־יפנה ויהושע בן־נון: וטפכם אשר אמרתם
לבז יהיה והביאתי אתם וידעו את־הארץ
32 אשר מאסתם בה: ופגריכם אתם יפלו במדבר
33 הזה: ובניכם יהיו רעים במדבר ארבעים
שנה ונשאו את־זנותיכם עד־תם פגריכם

עין הסופר

והביאתיו ט' והז' וט'
יורשנה חס
יושב י' ומל
מלינים ב' מל"מ
תלנות כב' במ"א
מלינים כ' ב"ב
אמר כ"ה
אלהם כ' מ בני'
פגריכם כ' מ
פקדיכם הן
הלינתם ט' ומל
והביאתי ט' ומ"ה
רעים כ' מל
זנותיכם מל"מ
תם כ"מ

עין הקורא

וימלא ט' (ר"ל ט' בקריאה וימלא ותד וימלא וסי' כאן בטס"ג). והכנעני (וכ"ה בכל ס"מ הס"ה במתיגה בכל הכריו המכינגים בטעים מלך דוקא ובן בכל דומיהם). וידבר יי. לעדה. המה מלינים. חי־אני נאם־יי. כן אעשה. במדבר הזה. וכל־פקדיכם. כי אם־כלב. וטפכם. והביאתי אתם.

עין הסופר

34 בַּמִּדְבָּר׃ בְּמִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר־תַּרְתֶּם אֶת־
הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם יוֹם לַשָּׁנָה יוֹם לַשָּׁנָה
תִּשְׂאוּ אֶת־עֲוֺנֹתֵיכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה וִידַעְתֶּם
35 אֶת־תְּנוּאָתִי׃ אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי אִם־לֹא ׀ זֹאת
אֶעֱשֶׂה לְכָל־הָעֵדָה הָרָעָה הַזֹּאת הַנּוֹעָדִים עָלָי
36 בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִתַּמּוּ וְשָׁם יָמֻתוּ׃ וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־
שָׁלַח מֹשֶׁה לָתוּר אֶת־הָאָרֶץ וַיָּשֻׁבוּ וַיִּלּוֹנוּ ל׳ ק׳
עָלָיו אֶת־כָּל־הָעֵדָה לְהוֹצִיא דִבָּה עַל־הָאָרֶץ׃
37 וַיָּמֻתוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצִאֵי דִבַּת־הָאָרֶץ רָעָה בַּמַּגֵּפָה
38 לִפְנֵי יְהוָה׃ וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה חָיוּ
מִן־הָאֲנָשִׁים הָהֵם הַהֹלְכִים לָתוּר אֶת־הָאָרֶץ׃
39 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי
40 יִשְׂרָאֵל וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם מְאֹד׃ וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר
וַיַּעֲלוּ אֶל־רֹאשׁ־הָהָר לֵאמֹר הִנֶּנּוּ וְעָלִינוּ אֶל־
41 הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר יְהוָה כִּי חָטָאנוּ׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה לָמָּה זֶּה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־פִּי יְהוָה
42 וְהִוא לֹא תִצְלָח׃ אַל־תַּעֲלוּ כִּי אֵין יְהוָה

עונתיכם חסר וי"ן וט"ו
תנואתי מ"ז
הנועדים כמ"ז במ"ח
ימתו כ"מ
וישבו כ"מ
וילונו כ"כ
להוציא כ"מ
וימתו כ"מ
מוצאי
מ"ז ומ"ז
ההלכים כל"ח במ"פ
וישכמו דין ח"ו
ועלינו כ"מ
המקום כ"מ
הצאגי כ"מ
עברים ב"ל מ"ז

עין הקורא

אֶת־תְּנוּאָתִי. לְכָל־הָעֵדָה הָרָעָה. הַנּוֹעָדִים. יִתַּמּוּ. וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר
שָׁלַח (הו"ה במ"ג רפ"ו מסר כאן הסימן שהזכיר המחבר לעיל י"ג ל"ח ומ"מ הדפים
שניהם קדמא ותביכא אז"ר־נמקף שלא כדין). קדמא וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וכלב בֶּן־
יְפֻנֶּה מִן־הַתָּרִים, תביכא וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וכלב בֶּן־יְפֻנֶּה חָיוּ. וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (הו"ה בחלופים ב"א ויתאבלו
היו"ד בלא מתג בעבור שהיא במסרת). וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר. הִנֶּנּוּ וְעָלִינוּ אֶל־
הַמָּקוֹם. אַל־תַּעֲלוּ. כִּי אֵין.

עין הסופר

43 בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִּנָּגְפוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃ כִּי הָעֲמָלֵקִי — איביכם כת״ו ומ״ו
וְהַכְּנַעֲנִי שָׁם לִפְנֵיכֶם וּנְפַלְתֶּם בֶּחָרֶב כִּי־עַל־
כֵּן שַׁבְתֶּם מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה יְהוָה
44 עִמָּכֶם׃ וַיַּעְפִּלוּ לַעֲלוֹת אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַאֲרוֹן — ויעפלו הפ׳ לעלות ב׳ מ״ו ואר׳ן
בְּרִית־יְהוָה וּמֹשֶׁה לֹא־מָשׁוּ מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה׃ — כ״מ במ״ג
45 וַיֵּרֶד הָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּהָר הַהוּא — הישב כ״מ
טו וַיַּכּוּם וַיַּכְּתוּם עַד־הַחָרְמָה׃ פ — ויכים מ״ו ויכתום מ״ו
1 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ
3 מוֹשְׁבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם׃ וַעֲשִׂיתֶם — מושבתיכם כב״כ במ״ג
אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה אוֹ־זֶבַח לְפַלֵּא־נֶדֶר אוֹ — במעדיכם דין ח״ו ומ״ו
בִנְדָבָה אוֹ בְּמֹעֲדֵיכֶם לַעֲשׂוֹת רֵיחַ נִיחֹחַ — לעשות כ״מ במ״ט
4 לַיהוָה מִן־הַבָּקָר אוֹ מִן־הַצֹּאן׃ וְהִקְרִיב — והקריב כ״מ במ״ל
הַמַּקְרִיב קָרְבָּנוֹ לַיהוָה מִנְחָה סֹלֶת עִשָּׂרוֹן בָּלוּל — המקריב כ״מ עשרון כ׳מ במ״ב
5 בִּרְבִעִית הַהִין שָׁמֶן׃ וְיַיִן לַנֶּסֶךְ רְבִיעִית הַהִין — ברבעית דין ח״ק ומ״מ רביעית
תַּעֲשֶׂה עַל־הָעֹלָה אוֹ לַזָּבַח לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד׃ — דין מ״ל״מ ובחר לזבח
6 אוֹ לָאַיִל תַּעֲשֶׂה מִנְחָה סֹלֶת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים — כלהון מ״ק ומ״מ עשרנים סכ״ו
7 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלִשִׁית הַהִין׃ וְיַיִן לַנֶּסֶךְ שְׁלִשִׁית — שלישית כב״כ במ״כ

עין הקורא

וְלֹא תִּנָּגְפוּ. כִּי הָעֲמָלֵקִי. כִּי־עַל־כֵּן. וַאֲרוֹן בְּרִית. לֹא מָשׁוּ במקלתם לאמיש׃. וַיַּכְּתוּם נרונס מתוג ככן אפר (וכמן הוא ע״פ תורת הכלל). כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ. אוֹ בִנְדָבָה. לַעֲשׂוֹת. אוֹ מִן־הַצֹּאן. וְהִקְרִיב הַמַּקְרִיב. בָּלוּל בִּרְבִעִית. אוֹ לַזָּבַח. (הו״ה המסרה עליו ב׳ מלמעיל ור״ל ל ומלרע ל).

עין הסופר

תקריב כ"מ במ"ח הַהִ֖ין תַּקְרִ֣יב רֵֽיחַ־נִיחֹ֖חַ לַֽיהוָֽה׃ וְכִֽי־תַעֲשֶׂ֥ה בֶן־

8 בָּקָ֖ר עֹלָ֣ה אוֹ־זָ֑בַח לְפַלֵּא־נֶ֛דֶר אֽוֹ־שְׁלָמִ֖ים

והקריב כ"מ במ"ח 9 לַֽיהוָֽה׃ וְהִקְרִ֤יב עַל־בֶּן־הַבָּקָר֙ מִנְחָ֔ה סֹ֖לֶת

10 שְׁלֹשָׁ֣ה עֶשְׂרֹנִ֑ים בָּל֥וּל בַּשֶּׁ֖מֶן חֲצִ֥י הַהִֽין׃ וְיַ֛יִן

תקריב כ"מ במ"ח תַּקְרִ֥יב לַנֶּ֖סֶךְ חֲצִ֣י הַהִ֑ין אִשֵּׁ֥ה רֵֽיחַ־נִיחֹ֖חַ לַֽיהוָֽה׃

11 כָּ֣כָה יֵעָשֶׂ֗ה לַשּׁוֹר֙ הָֽאֶחָ֔ד א֖וֹ לָאַ֣יִל הָאֶחָ֑ד

12 אֽוֹ־לַשֶּׂ֥ה בַכְּבָשִׂ֖ים א֥וֹ בָעִזִּֽים׃ כַּמִּסְפָּ֖ר אֲשֶׁ֣ר

13 תַּעֲשׂ֑וּ כָּ֛כָה תַּעֲשׂ֥וּ לָאֶחָ֖ד כְּמִסְפָּרָֽם׃ כָּל־הָאֶזְרָ֥ח

להקריב כ"מ יַֽעֲשֶׂה־כָּ֖כָה אֶת־אֵ֑לֶּה לְהַקְרִ֛יב אִשֵּׁ֥ה רֵֽיחַ־נִיחֹ֖חַ

בתוככם כ"מ במ"ב 14 לַיהוָֽה׃ וְכִֽי־יָג֨וּר אִתְּכֶ֜ם גֵּ֗ר א֤וֹ אֲשֶֽׁר־בְּתֽוֹכְכֶם֙

לדרתיכם ככ"ל לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם וְעָשָׂ֛ה אִשֵּׁ֥ה רֵֽיחַ־נִיחֹ֖חַ לַֽיהוָ֑ה

15 כַּאֲשֶׁ֥ר תַּעֲשׂ֖וּ כֵּ֥ן יַעֲשֶֽׂה׃ הַקָּהָ֕ל חֻקָּ֥ה אַחַ֛ת

עולם כ"מ לָכֶ֖ם וְלַגֵּ֣ר הַגָּ֑ר חֻקַּ֤ת עוֹלָם֙ לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם כָּכֶ֛ם

תורה כל"מ 16 כַּגֵּ֥ר יִהְיֶ֖ה לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃ תּוֹרָ֥ה אַחַ֛ת וּמִשְׁפָּ֥ט אֶחָ֖ד

יִהְיֶ֣ה לָכֶ֑ם וְלַגֵּ֖ר הַגָּ֥ר אִתְּכֶֽם׃ פ ששי

17 18 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ דַּבֵּר֙ אֶל־בְּנֵ֣י

בבאכם כ"ס יִשְׂרָאֵ֔ל וְאָמַרְתָּ֖ אֲלֵהֶ֑ם בְּבֹאֲכֶם֙ אֶל־הָאָ֔רֶץ

תקריב ריח. והקריב על־בן. אשה ריח. ככה יעשה במלא"ס יעשה בלא דגש (עו"ה עיין בהקדמה המחבר או דגשין בעלילות דתיק). או־לשה בכבשים או (וכ"ה בכל הספרים א' במאריך לא במקף). כמספר. כמספרם. כל־האזרח יעשה־ככה. להקריב אשה. וכי־יגור אתכם גר או אשר במלא"ס א' אשר (עו"ה היינו המחלקת בבין ב"א וב"נ שכשתבש בחלופים בנדפום). ועשה הקהל כן נוהג.

עין קורא

19 אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה׃ וְהָיָה בַּאֲכָלְכֶם
20 מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תָּרִימוּ תְרוּמָה לַיהוָה׃ רֵאשִׁית
עֲרִסֹתֵכֶם חַלָּה תָּרִימוּ תְרוּמָה כִּתְרוּמַת גֹּרֶן
21 כֵּן תָּרִימוּ אֹתָהּ׃ מֵרֵאשִׁית עֲרִסֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ
22 לַיהוָה תְּרוּמָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃ ס וְכִי
תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה
23 אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה׃ אֵת כָּל־אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּיַד־מֹשֶׁה מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר
24 צִוָּה יְהוָה וָהָלְאָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וְהָיָה אִם מֵעֵינֵי
הָעֵדָה נֶעֶשְׂתָה לִשְׁגָגָה וְעָשׂוּ כָל־הָעֵדָה
פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד לְעֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה
וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ כַּמִּשְׁפָּט וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד
חבד חצ לְחַטָּת׃ וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְנִסְלַח לָהֶם כִּי־שְׁגָגָה הִוא וְהֵם הֵבִיאוּ
אֶת־קָרְבָּנָם אִשֶּׁה לַיהוָה וְחַטָּאתָם לִפְנֵי
26 יְהוָה עַל־שִׁגְגָתָם׃ וְנִסְלַח לְכָל־עֲדַת בְּנֵי

עין הסופר

מביא כ״מ
תרימו כ״מ
תרומה כל״מ
ערסתכם
דין ח׳ ומ״ו ומ״י
כתרומת
כל״מ נמ״ח
אתה כ״מ נמ״ב
ערסתיכם
דין ח׳ ומ״ו ומ״י
המצות כל״מ
אליכם
כ״מ במ״ו
לחטת
דין ח״מ
הביאו כ״מ
וחטאתם כ״מ

עין הקורא

בַּאֲכָלְכֶם. כִּתְרוּמַת גֹּרֶן. כֵּן תָּרִימוּ. מֵרֵאשִׁית. לְדֹרֹתֵיכֶם ה׳ בטעם מלעיל ובילוק (הו״ס בספרי מסבתי הטעמים דף ל׳ ב׳ תמצאהו מבואר). אֵת כָּל־הַמִּצְוֹת. אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה. בְּיַד־מֹשֶׁה. מִן־הַיּוֹם לית דסמיך נתורה (ר״ל ובלא תורתה למן היום ואינן ו׳ בקריאה ותד ולמן היום וכ״ה במס״ג). אִם מֵעֵינֵי במקצתם אם. נֶעֶשְׂתָה לִשְׁגָגָה. פַּר בֶּן־בָּקָר. וְכִפֶּר הַכֹּהֵן על־כל־עדת. כִּי־שְׁגָגָה הִוא וְהֵם הֵבִיאוּ בפ׳ ויקהל והם הביאו אליו (ע״ש ל״ו ג׳). עַל־שִׁגְגָתָם במקצתם. עַל־שִׁגְגָתָם.

עין הסופר

בתוכם כל״מ | ישראל ולגר הגר בתוכם כי לכל־העם
27 בשגגה: ס שביעי ואם־נפש אחת תחטא
והקריבה מ״ו | 28 בשגגה והקריבה עז בת־שנתה לחטאת: וכפר
השגגת מ״ו | הכהן על־הנפש השגגת בחטאה בשגגה לפני
29 יהוה לכפר עליו ונסלח לו: האזרח בבני
ישראל ולגר הגר בתוכם תורה אחת יהיה
לעשה כל״מ | 30 לכם לעשה בשגגה: והנפש אשר־תעשה
ביד רמה מן־האזרח ומן־הגר את־יהוה הוא
31 מגדף ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמה: כי
דבר־יהוה בזה ואת־מצותו הפר הכרת תכרת
עונה כל״מ | הנפש ההוא עונה בה: פ
מקשש כ״מ | 32 ויהיו בני־ישראל במדבר וימצאו איש מקשש
ויקריבו כ״ט במ״ח | 33 עצים ביום השבת: ויקריבו אתו המצאים אתו
המצאים מ״ו | מקשש עצים אל־משה ואל־אהרן ואל כל־
ויניחו כ״מ פרש מ״ו | 34 העדה: ויניחו אתו במשמר כי לא פרש מה
35 יעשה לו: ס ויאמר יהוה אל־
רגום כל״מ | משה מות יומת האיש רגום אתו באבנים כל־

עין הקורא

כי לכל־העם. בחטאה בשגגה. ונסלח לו. (הו״א כבר כתב כפ׳ ויקרא כי כל ונסלח לו בלא מקף). אשר־תעשה. ביד רמה. כי דבר־יי. הכרת. תכרת. עונה בה לית לא מפיק ה׳. וימצאו איש. ויקריבו אתו. אל־משה ואל־אהרן ואל. במשמר כי. מה־יעשה. באבנים כל־העדה (הו״א כתב במכלול בשמוסי פתיחות כל באבנים הכ״ח קמוץ וכל כאבנים הכ״ף פתוח).

עין הסופר

36 הָעֵדָה מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃ וַיֹּצִיאוּ אֹתוֹ כָּל־הָעֵדָה
אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ בָּאֲבָנִים וַיָּמֹת
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ פ מפטיר
37 38 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת
עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת
39 הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם
אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם
אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם
40 אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים
41 לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ פ

יו

1 וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן־יִצְהָר בֶּן־קְהָת בֶּן־לֵוִי וְדָתָן
וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן־פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן׃
2 וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וַאֲנָשִׁים מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם נְשִׂיאֵי עֵדָה קְרִאֵי מוֹעֵד
3 אַנְשֵׁי־שֵׁם׃ וַיִּקָּהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ

ויציאו כ׳ כ׳כ ה׳ו וגו׳
וימת כ״מ
ציצת כב״כ
לדרתם כתל״מ
פתיל כל״מ
תתורו מ״ז
זנים כל״מ
אחריהם כל״מ
והייתם כ״מ במ״ח
הוצאתי כ׳מ
להיות כל״מ במ׳ס
ואבירם כ״מ
אליאב כ׳מ
ואון כ׳ מ״ז
ויקמו כ״ח במ״ג
קראי מ״י

עין הקורא

קמץ כל־העדה אל־מחוץ למחנה, תנינא כל־העדה אל־מחוץ למחנה. ציצת כן כלס. ולא תתרו כן כרוב. למען תזכרו. ויקח קרח. אנשי שם. ויקהלו.

אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם כִּי כָל־הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים
וּבְתוֹכָם יְהוָה וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל־קְהַל יְהוָה׃
וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו׃ וַיְדַבֵּר אֶל־קֹרַח 4 5
וְאֶל־כָּל־עֲדָתוֹ לֵאמֹר בֹּקֶר וְיֹדַע יְהוָה אֶת־
אֲשֶׁר־לוֹ וְאֶת־הַקָּדוֹשׁ וְהִקְרִיב אֵלָיו וְאֵת אֲשֶׁר
יִבְחַר־בּוֹ יַקְרִיב אֵלָיו׃ זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ־לָכֶם 6
מַחְתּוֹת קֹרַח וְכָל־עֲדָתוֹ׃ וּתְנוּ־בָהֵן ׀ אֵשׁ וְשִׂימוּ 7
עֲלֵיהֶן ׀ קְטֹרֶת לִפְנֵי יְהוָה מָחָר וְהָיָה הָאִישׁ
אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה הוּא הַקָּדוֹשׁ רַב־לָכֶם בְּנֵי לֵוִי׃
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־קֹרַח שִׁמְעוּ־נָא בְּנֵי לֵוִי׃ 8
הַמְעַט מִכֶּם כִּי־הִבְדִּיל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם 9
מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶתְכֶם אֵלָיו לַעֲבֹד
אֶת־עֲבֹדַת מִשְׁכַּן יְהוָה וְלַעֲמֹד לִפְנֵי הָעֵדָה
לְשָׁרְתָם׃ וַיַּקְרֵב אֹתְךָ וְאֶת־כָּל־אַחֶיךָ בְנֵי־לֵוִי 10
אִתָּךְ וּבִקַּשְׁתֶּם גַּם־כְּהֻנָּה׃ לָכֵן אַתָּה וְכָל־עֲדָתְךָ 11
הַנֹּעָדִים עַל־יְהוָה וְאַהֲרֹן מַה־הוּא כִּי תַלִּנוּ לי ק
עָלָיו׃ וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לִקְרֹא לְדָתָן וְלַאֲבִירָם 12
בְּנֵי אֱלִיאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה׃ הַמְעַט כִּי 13

עין הסופר
קדשים כמ"ז
ובתיכם כל"מ
ומדוע כמ"כ
ויפל כל"מ
וידע ה"ז
הקדוש כ"מ
מחתית ג' ט"ז
ושימו כל"מ
עליהן כ"מ במ"ג
הבדיל כ"מ
להקריב כ"מ
לעבד כ"מ
עבדת כ"מ
ולעמד כ"מ
אתך כ"מ במ"ט
הנעדים דין ה"ז
הלינו כ"כ
לקרא כ"כ

עין הקורא
רב־לכם. תתנשאו. וישמע משה. ואל־כל־עדתו נמקלת׳ ואל־כל. וידע.
ואת־הקדוש. ואת אשר יבחר־בו. קחו־לכם. ותנו־בהן ׀ (וכ"ה בכמ"מ).
עליהן ׀ קטרת. רב־לכם. המעט. כי־הבדיל. ויקרב אתך. ואהרן
מה־הוא המעט כי

עין הסופר

הֶעֱלִיתָנוּ מֵאֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ לַהֲמִיתֵנוּ — העליתנו כת״י להמיתנו ט״א
בַּמִּדְבָּר כִּי־תִשְׂתָּרֵר עָלֵינוּ גַּם־הִשְׂתָּרֵר׃ אַף
14 לֹא אֶל־אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הֲבִיאֹתָנוּ וַתִּתֶּן — הביאתנו ט״ו וח״ז
לָנוּ נַחֲלַת שָׂדֶה וָכָרֶם הַעֵינֵי הָאֲנָשִׁים הָהֵם
15 תְּנַקֵּר לֹא נַעֲלֶה׃ וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל־
יְהוָה אַל־תֵּפֶן אֶל־מִנְחָתָם לֹא חֲמוֹר אֶחָד — חמור כל״ע במ״ל
מֵהֶם נָשָׂאתִי וְלֹא הֲרֵעֹתִי אֶת־אַחַד מֵהֶם׃ — הרעתי חל״ם
16 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־קֹרַח אַתָּה וְכָל־עֲדָתְךָ הֱיוּ
17 לִפְנֵי יְהוָה אַתָּה וָהֵם וְאַהֲרֹן מָחָר׃ וּקְחוּ ׀ אִישׁ
מַחְתָּתוֹ וּנְתַתֶּם עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת וְהִקְרַבְתֶּם — עליהם כ״ע במ״ג
לִפְנֵי יְהוָה אִישׁ מַחְתָּתוֹ חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם
18 מַחְתֹּת וְאַתָּה וְאַהֲרֹן אִישׁ מַחְתָּתוֹ׃ וַיִּקְחוּ — מחתת כ״מ במ״ג
אִישׁ מַחְתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ עֲלֵיהֶם אֵשׁ וַיָּשִׂימוּ — וישימו כל״ע
עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת וַיַּעַמְדוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּמֹשֶׁה
19 וְאַהֲרֹן׃ וַיַּקְהֵל עֲלֵיהֶם קֹרַח אֶת־כָּל־הָעֵדָה אֶל־
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּרָא כְבוֹד־יְהוָה אֶל־כָּל־ — כבוד כל״מ במ״א
20 הָעֵדָה׃ ס שלישי וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
21 וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ הִבָּדְלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת

עין הקורא

הֶעֱלִיתָנוּ מֵאֶרֶץ. גם־השתרר במקצת גַם. הֲבִיאֹתָנוּ וַתִּתֶּן לנו. תְּנַקֵּר לֹא נַעֲלֶה. אל־תֵּפֶן. לא חמור. הֱיוּ. קדמ׳ וּקְחוּ׀ איש מחתתו, תמיכה ויקחו איש מחתתו. כל ענינה עליהם קטרת במ״א עליהן קטרת ורבימו. ומשה ואהרן ב׳ דסמיכי. הִבָּדְלוּ.

עין הסופר

וְאֲכַלֶּה אֹתָם כְּרָגַע׃ וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֵל 22 — אתם / כ"ת כ"מ ל"ט
אֱלֹהֵי הָרוּחֹת לְכָל־בָּשָׂר הָאִישׁ אֶחָד יֶחֱטָא וְעַל — הרוחת / כתו"ק ות"ות
כָּל־הָעֵדָה תִּקְצֹף׃ ס וַיְדַבֵּר 23 — תקצף כל"ח
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־הָעֵדָה לֵאמֹר 24
הֵעָלוּ מִסָּבִיב לְמִשְׁכַּן־קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם׃ וַיָּקָם 25
מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל־דָּתָן וַאֲבִירָם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו זִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבֵּר אֶל־הָעֵדָה לֵאמֹר סוּרוּ נָא 26 — סירו כ"ע
מֵעַל אָהֳלֵי הָאֲנָשִׁים הָרְשָׁעִים הָאֵלֶּה וְאַל־
תִּגְּעוּ בְּכָל־אֲשֶׁר לָהֶם פֶּן־תִּסָּפוּ בְּכָל־חַטֹּאתָם׃ — חטאתם ככ"כ
וַיֵּעָלוּ מֵעַל מִשְׁכַּן־קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם מִסָּבִיב 27
וְדָתָן וַאֲבִירָם יָצְאוּ נִצָּבִים פֶּתַח אָהֳלֵיהֶם — אהליהם כ"מ
וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּזֹאת 28
תֵּדְעוּן כִּי־יְהוָה שְׁלָחַנִי לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַמַּעֲשִׂים — תדעון כ"מ / רעשית / כל"מ כמ"ם
הָאֵלֶּה כִּי־לֹא מִלִּבִּי׃ אִם־כְּמוֹת כָּל־הָאָדָם יְמֻתוּן 29 — כמות כל"מ / ימתון מ"ק
אֵלֶּה וּפְקֻדַּת כָּל־הָאָדָם יִפָּקֵד עֲלֵיהֶם לֹא
יְהוָה שְׁלָחָנִי׃ וְאִם־בְּרִיאָה יִבְרָא יְהוָה וּפָצְתָה 30 — בריאה מ"ו
הָאֲדָמָה אֶת־פִּיהָ וּבָלְעָה אֹתָם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר
לָהֶם וְיָרְדוּ חַיִּים שְׁאֹלָה וִידַעְתֶּם כִּי נִאֲצוּ — שאלה / כל"ת במ"ק

עין הקורא

הָאִישׁ אחד הה"א קמוץ, בקרח ועל־כל־העדה תקצף בסמוכי ועל־כל־העדה יקצף. הֵעָלוּ מסביב לְמשכן־קרח. וידבר אל־העדה לאמר סורו נא מעל. ויעלו מעל משכן־קרח דתן ואבירם. בזאת תדעון כי־יהוה שלחני. כל־המעשים. ואם־בריאה. יבראהם.

עין הסופר

31 האנשים האלה את־יהוה: ויהי ככלתו לדבר — ככלתו כל"ם
את כל־הדברים האלה ותבקע האדמה
32 אשר תחתיהם: ותפתח הארץ את־פיה ותבלע — תחתיהם ט"ז
אתם ואת־בתיהם ואת כל־האדם אשר לקרח
33 ואת כל־הרכוש: וירדו הם וכל־אשר להם — הרכוש דין ט"ז
חיים שאלה ותכס עליהם הארץ ויאבדו
34 מתוך הקהל: וכל־ישראל אשר סביבתיהם — סביבתיהם נ' כ"כ
35 נסו לקלם כי אמרו פן־תבלענו הארץ: ואש — לקלם ח"ז
יצאה מאת יהוה ותאכל את החמשים ומאתים
1 איש מקריבי הקטרת: ס וידבר — מקריבי ט"ז
2 יהוה אל־משה לאמר: אמר אל־אלעזר בן — אמר כ"ח
אהרן הכהן וירם את־המחתת מבין השרפה — המחתת כ"ח
3 ואת־האש זרה־הלאה כי קדשו: את מחתות — מחתות ג' ט"ז
החטאים האלה בנפשתם ועשו אתם רקעי — בנפשתם ח"ז רקעי ח"ז
פחים צפוי למזבח כי־הקריבם לפני־יהוה — הקריבם ח"ז ל"אית
4 ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל: ויקח — כל"ט בנ"ד
אלעזר הכהן את מחתות הנחשת אשר — מחתות ג' ט"ז
הקריבו השרפים וירקעום צפוי למזבח: — הקריבו כ"מ השרפים ח"ז
5 זכרון לבני ישראל למען אשר לא־יקרב איש — וירקעום ט"ז זכרון כל"ם בנ"ג

עין הקורא

את כל־הדברים. ואת כל־האדם. וירדו. וכל־ישראל אשר. פן
תבלענו. ואש יצאה. את־החמשים נמעוטס את. זרה־הלאה. ויהיו
לאות. השרפים. וירקעום. למען אשר לא־יקרב.

עין הסופר

להקטיר כ"מ זָר אֲשֶׁר לֹא מִזֶּרַע אַהֲרֹן הוּא לְהַקְטִיר קְטֹרֶת
לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לוֹ׃ פ
וילנו כמ"ז 6 וַיִּלֹּנוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמָּחֳרָת עַל־מֹשֶׁה
וְעַל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אַתֶּם הֲמִתֶּם אֶת־עַם יְהוָה׃
7 וַיְהִי בְּהִקָּהֵל הָעֵדָה עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיִּפְנוּ
כבוד כ"מ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְהִנֵּה כִסָּהוּ הֶעָנָן וַיֵּרָא כְּבוֹד
8 יְהוָה׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פְּנֵי אֹהֶל
9 מוֹעֵד׃ ס רביעי וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
10 לֵּאמֹר׃ הֵרֹמּוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וַאֲכַלֶּה אֹתָם
11 כְּרָגַע וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן
קַח אֶת־הַמַּחְתָּה וְתֶן־עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ
ושים כל"מ
והולך י' מ"ז וְשִׂים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ מְהֵרָה אֶל־הָעֵדָה וְכַפֵּר
עֲלֵיהֶם כִּי־יָצָא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה הֵחֵל הַנָּגֶף׃
12 וַיִּקַּח אַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיָּרָץ אֶל־תּוֹךְ
הַקָּהָל וְהִנֵּה הֵחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם וַיִּתֵּן אֶת־הַקְּטֹרֶת
13 וַיְכַפֵּר עַל־הָעָם׃ וַיַּעֲמֹד בֵּין־הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים
14 וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה׃ וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה

עין הקורא

אשר. ביד־משה. ממחרת. (קו"ה עיין בראשית י"ט ל"ד גם שמות ט' ל' וי"ח י"ג גם ויקרא ז' י"ו וי"ט ו'). ויבא משה ואהרן אל־פני אהל מועד.
ביד־פני. ותן־עליה אש (קו"ה עיין מכלול ד"ק דף ק"נ א' והוא ד"פ דף פ"ה א').
ויעמד בין־המתים. ותעצר (קו"ה המסרה עליו ד' דגשין ור"ל שהוי"ו נפתח
וקרובים מלרע והלד"י נפתח וכ"כ במכלול בעתיד מבנין כפעל). ויהיו המתים.

עין הסופר

עָשָׂר אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת מִלְּבַד הַמֵּתִים עַל־דְּבַר — מאות כל"מ במ"ג
15 קֹרַח׃ וַיָּשָׁב אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד וְהַמַּגֵּפָה נֶעֱצָרָה׃ פ   חמישי
16 17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר ׀ אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְקַח מֵאִתָּם מַטֶּה מַטֶּה לְבֵית אָב מֵאֵת
כָּל־נְשִׂיאֵהֶם לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר מַטּוֹת — נשיאהם דין ט"ק וח"ת מטות
18 אִישׁ אֶת־שְׁמוֹ תִּכְתֹּב עַל־מַטֵּהוּ׃ וְאֵת שֵׁם אַהֲרֹן — כל"מ במ"ג תכתב כל"ם
תִּכְתֹּב עַל־מַטֵּה לֵוִי כִּי מַטֶּה אֶחָד לְרֹאשׁ בֵּית
19 אֲבוֹתָם׃ וְהִנַּחְתָּם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הָעֵדוּת — אבותם ב' ע"ז העדות ח' ע"ז
20 אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם שָׁמָּה׃ וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֶבְחַר־
בּוֹ מַטֵּהוּ יִפְרָח וַהֲשִׁכֹּתִי מֵעָלַי אֶת־תְּלֻנּוֹת בְּנֵי — והשכתי ח"ז תלנות ב' כ"ב
21 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מַלִּינִם עֲלֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה — מלינם ב' כ"ב
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו ׀ כָּל־נְשִׂיאֵיהֶם מַטֶּה — נשיאיהם דין מד"מ
לְנָשִׂיא אֶחָד מַטֶּה לְנָשִׂיא אֶחָד לְבֵית אֲבֹתָם — אבתם כ"ח במ"ב
שְׁנֵים עָשָׂר מַטּוֹת וּמַטֵּה אַהֲרֹן בְּתוֹךְ מַטּוֹתָם׃ — מטותם דין מ"ז
22 וַיַּנַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמַּטֹּת לִפְנֵי יְהוָה בְּאֹהֶל הָעֵדֻת׃ — המטת ג' ח"ז העדת
23 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל־אֹהֶל הָעֵדוּת — כ"ח במ"ח העדות ח' ע"ז
וְהִנֵּה פָּרַח מַטֵּה־אַהֲרֹן לְבֵית לֵוִי וַיֹּצֵא פֶרַח — ויצא ב' ח"ז
24 וַיָּצֵץ צִיץ וַיִּגְמֹל שְׁקֵדִים׃ וַיֹּצֵא מֹשֶׁה אֶת־ — ויגמל ח"ז ויצא ב' ח"ז

עין הקורא

מִלְּבַד. עַל־דְּבַר־קֹרַח. נֶעֱצָרָה. מֵאֵת כָּל־נְשִׂיאֵהֶם. וְאֵת שֵׁם אַהֲרֹן. וְהִנַּחְתָּם בְּאֹהֶל. וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֶבְחַר־בּוֹ. וַהֲשִׁכֹּתִי. אֲשֶׁר הֵם. וַיַּנַּח מֹשֶׁה. וַיְהִי מִמָּחֳרָת לית בטעם בתורית (קו"ה מבואר בפ' וירא י"ט ל"ד). וַיֹּצֵא פֶרַח וַיָּצֵץ צִיץ בן נקמפסיים (קו"ר עיין מ"ה כ"ט ב'). וַיֹּצֵא מֹשֶׁה אֶת־

עין הסופר

כָּל־הַמַּטֹּת מִלִּפְנֵי יְהוָה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מַטֵּהוּ׃ פ ששי

25 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הָשֵׁב אֶת־מַטֵּה אַהֲרֹן

לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת לִבְנֵי־מֶרִי וּתְכַל

26 תְּלוּנֹּתָם מֵעָלַי וְלֹא יָמֻתוּ׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר

צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ כֵּן עָשָׂה׃ פ

27 וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר הֵן גָּוַעְנוּ

28 אָבַדְנוּ כֻּלָּנוּ אָבָדְנוּ׃ כֹּל הַקָּרֵב ׀ הַקָּרֵב אֶל־מִשְׁכַּן

יח

1 יְהוָה יָמוּת הַאִם תַּמְנוּ לִגְוֹעַ׃ ס וַיֹּאמֶר

יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבֵית־אָבִיךָ אִתָּךְ

תִּשְׂאוּ אֶת־עֲוֺן הַמִּקְדָּשׁ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ

2 תִּשְׂאוּ אֶת־עֲוֺן כְּהֻנַּתְכֶם׃ וְגַם אֶת־אַחֶיךָ מַטֵּה

לֵוִי שֵׁבֶט אָבִיךָ הַקְרֵב אִתָּךְ וְיִלָּווּ עָלֶיךָ

וִישָׁרְתוּךָ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ לִפְנֵי אֹהֶל הָעֵדֻת׃

3 וְשָׁמְרוּ מִשְׁמַרְתְּךָ וּמִשְׁמֶרֶת כָּל־הָאֹהֶל אַךְ

המטת ג' חז אין הוא הבליעי

העדות מ'ט"ז ראית כ"מ בנמ"ח

תלונתם ט"ק וחזת ובכו"ן דנג. ימתו כ"מ

ימות כ"מ לגוע כ"כ

גבניך כ"מ

אחיך כ"ס

וישרתוך מ"ז העדת כ"ת נמ"ח

עין הקורא

כל־המטת. השב. לבני־מרי. ותכל תלונתם. אל אהרן אתה. ואתה ובניך אתך. וישרתוך (הו"ה כן לפום נעין הקורא שבידי גם הוי"ו במתג וכמוהו דפס יברכך בפ' ויחי ט"ע כ"ה ובמדומה לי שבעת סופר המה כי בפירוש כתב המחבר בשער המתיגות אשר לו ז"ל הכשוטות הקלות דאוית לפעמים מפני התמוכות הקרובות מהן להניען כגון יאכלו האספי האוכלים הצמרים ויברכו וישרתו האהרון וכל דומיהם אע"פ שהתנועות הראשונות שליאיות לכיון הן דאוית מפני התמוכות הקרובות עכ"ל, ומ"מ לא מלאני לבי למחקן). כל יניכא אתך במ"ג אתך וכו' ואתה ובניך אתך תשמרו, ולבניך ולבנתיך אתך דפסוק י"א וי"ט, ומכהן י"ו באורית' (או"א וכולם נמט במס"ג בפ' שמיני). וישמרו משמרתך ומשמרת. אך

עין הסופר

אֶל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִקְרָבוּ וְלֹא־
4 יָמֻתוּ גַם־הֵם גַּם־אַתֶּם׃ וְנִלְווּ עָלֶיךָ וְשָׁמְרוּ אֶת־ (ימתו כ"מ)
מִשְׁמֶרֶת אֹהֶל מוֹעֵד לְכֹל עֲבֹדַת הָאֹהֶל וְזָר
5 לֹא־יִקְרַב אֲלֵיכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֵת מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ (אליכם כ"ם נגע)
וְאֵת מִשְׁמֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד קֶצֶף עַל־ (זור כ"מ כמ"כ)
6 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲנִי הִנֵּה לָקַחְתִּי אֶת־אֲחֵיכֶם הַלְוִיִּם (אחיכם כ"מ)
מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֶם מַתָּנָה נְתֻנִים לַיהוָה (נתנים כחז ומ"ע כמ"כ)
7 לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ
אִתְּךָ תִּשְׁמְרוּ אֶת־כְּהֻנַּתְכֶם לְכָל־דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ
וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת וַעֲבַדְתֶּם עֲבֹדַת מַתָּנָה אֶתֵּן
אֶת־כְּהֻנַּתְכֶם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ פ
8 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן וַאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ
אֶת־מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי לְכָל־קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל (תרומתי ע"זק וחזת)
9 לְךָ נְתַתִּים לְמָשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחָק־עוֹלָם׃ זֶה (נתתים כ"מ)
יִהְיֶה לְךָ מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים מִן־הָאֵשׁ כָּל־
קָרְבָּנָם לְכָל־מִנְחָתָם וּלְכָל־חַטָּאתָם וּלְכָל־
אֲשָׁמָם אֲשֶׁר יָשִׁיבוּ לִי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים לְךָ (ישיבו מ"א)
10 הוּא וּלְבָנֶיךָ׃ בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים תֹּאכְלֶנּוּ כָּל־

עין הקורא

אל־כלי. ונלוו עליך. ואת משמרת המזבח. ואני הנה לקחתי את־אחיכם. לכם פלינא (ר"ל י"ס דביתי וי"ס גרסיים ועיין בפ׳ חקות אלל ויצמע הכבינני). ולמבית. ועבדתם. ואני. נתתי לך (חד מן י"ד זקפין קמצין עפ"ה) זה יהיה לך מקדש. לכל־מנחתם. בקדש. תאכלנו (כל ליבנת כת"פ כמבואר בפ׳ דקה).

עין הסופר

זכר יאכל אתו קדש יהיה לך: וזה לך תרומת יא
תנופת מ"ץ ומלא | מתנם לכל תנופת בני ישראל לך נתתים
ולבנתיך כלא' במ"א | ולבניך ולבנתיך אתך לחק עולם כל טהור
טהור כ"מ | בביתך יאכל אתו: כל חלב יצהר וכל חלב יב
תירוש ג' מל"מ | תירוש ודגן ראשיתם אשר יתנו ליהוה לך
ראשיתם מל"מ
בכורי כ"מ | נתתים: בכורי כל אשר בארצם אשר יביאו יג
יביאו כ"מ
טהור כ"מ | ליהוה לך יהיה כל טהור בביתך יאכלנו:
כל חרם בישראל לך יהיה: כל פטר רחם יד טו
יקריבו כ"מ במ"א | לכל בשר אשר יקריבו ליהוה באדם ובבהמה
פדה כ"כ | יהיה לך אך פדה תפדה את בכור האדם
בכור כ"מ במ"ג
ופדויו כ"כ | 16 ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה: ופדויו
מבן חדש תפדה בערכך כסף חמשת
שקלים בשקל הקדש עשרים גרה הוא:
אך בכור שור או בכור כשב או בכור עז לא יז
תזרק כ"מ | תפדה קדש הם את דמם תזרק על המזבח
תקטיר כ"מ
ואת חלבם תקטיר אשה לריח ניחח ליהוה:
18 ובשרם יהיה לך כחזה התנופה וכשוק
תרומת מ"ץ ומלא | 19 הימין לך יהיה: כל תרומת הקדשים

עין הקורא

יהיה לך. וזה לך. לכל תנופת לא נעיל. לך נתתים. כל פטר רחם לעיל. לכל בשר נעיל. יהיה לך. בערכך כסף. אך בכור שור או בכור כשב או בכור עז. את דמם. אשה ג' נטעם בפפלא ולה אבנא הבני. לריח ניחח. יהיה לך כחזה. כל תרומת.

עין הסופר

אֲשֶׁ֨ר יָרִ֥ימוּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֮ לַיהוָה֒ נָתַ֣תִּֽי לְךָ֗ — ירימו כ״מ
וּלְבָנֶ֧יךָ וְלִבְנֹתֶ֛יךָ אִתְּךָ֖ לְחָק־עוֹלָ֑ם בְּרִית֩ מֶ֨לַח — ולבנתיך כלא׳ במ״א
20 עוֹלָ֥ם הִוא֙ לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה לְךָ֖ וּֽלְזַרְעֲךָ֥ אִתָּֽךְ׃ וַיֹּ֨אמֶר
יְהוָ֜ה אֶֽל־אַהֲרֹ֗ן בְּאַרְצָם֙ לֹ֣א תִנְחָ֔ל וְחֵ֕לֶק לֹא־
יִהְיֶ֥ה לְךָ֖ בְּתוֹכָ֑ם אֲנִ֤י חֶלְקְךָ֙ וְנַחֲלָ֣תְךָ֔ בְּת֖וֹךְ בְּנֵ֥י — בתוכם כלא׳
21 יִשְׂרָאֵֽל׃ ס שביעי וְלִבְנֵ֣י לֵוִ֔י הִנֵּ֥ה נָתַ֛תִּי כָּל־
מַעֲשֵׂ֥ר בְּיִשְׂרָאֵ֖ל לְנַחֲלָ֑ה חֵ֤לֶף עֲבֹֽדָתָם֙ אֲשֶׁר־ — עבדתם כל״מ
22 הֵ֣ם עֹֽבְדִ֔ים אֶת־עֲבֹדַ֖ת אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ וְלֹֽא־יִקְרְב֥וּ — עבדים חס׳
ע֛וֹד בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד לָשֵׂ֥את חֵ֖טְא
23 לָמֽוּת׃ וְעָבַ֨ד הַלֵּוִ֜י ה֗וּא אֶת־עֲבֹדַת֙ אֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד — למות כ״מ
וְהֵ֖ם יִשְׂא֣וּ עֲוֺנָ֑ם חֻקַּ֤ת עוֹלָם֙ לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם וּבְתוֹךְ֙ — עונם ב״ח־ לדרתיכם
24 בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לֹ֥א יִנְחֲל֖וּ נַחֲלָֽה׃ כִּ֞י אֶת־מַעְשַׂ֣ר — ככ״כ
בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֗ל אֲשֶׁ֨ר יָרִ֤ימוּ לַֽיהוָה֙ תְּרוּמָ֔ה נָתַ֥תִּי
לַלְוִיִּ֖ם לְנַחֲלָ֑ה עַל־כֵּן֙ אָמַ֣רְתִּי לָהֶ֔ם בְּתוֹךְ֙ בְּנֵ֣י
יִשְׂרָאֵ֔ל לֹ֥א יִנְחֲל֖וּ נַחֲלָֽה׃ פ
25 26 וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ וְאֶל־הַלְוִיִּ֣ם
תְּדַבֵּר֮ וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵהֶם֒ כִּֽי־תִקְחוּ֩ מֵאֵ֨ת בְּנֵֽי־

עין הקורא

אֲשֶׁר יָרִימוּ (או״ה זה חד מן י״ח מאלין מאריכין בין אלא לזרקא והזכרתים במשפטי הטעמים דף י״ז). נָתַתִּי לְךָ. בְּרִית מֶלַח עוֹלָם הִוא. לְךָ וּלְזַרְעֲךָ. לֹא תִנְחָל. וְלִבְנֵי לֵוִי במעוטם לוי כָּל־מַעֲשֵׂר (או״ה עיין בפ׳ בחקתי כ״ז ל׳). יִשְׂאוּ עֲוֺנָם לית דסמיך חכר אֵת. וּבְתוֹךְ תכינה דלקמן בתוך. את־מַעְשַׂר כולהון תרין (או״ה עיין בסוף פ׳ בחקתי). עַל־כֵּן אָמַרְתִּי. כִּי תִקְחוּ נמעטם כֵּי. מֵאֵת בְּנֵי

עין הסופר

יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמַּעֲשֵׂר אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם מֵאִתָּם
בְּנַחֲלַתְכֶם וַהֲרֵמֹתֶם מִמֶּנּוּ תְּרוּמַת יְהוָה
מַעֲשֵׂר מִן־הַמַּעֲשֵׂר׃ וְנֶחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם 27
כַּדָּגָן מִן־הַגֹּרֶן וְכַמְלֵאָה מִן־הַיָּקֶב׃ כֵּן תָּרִימוּ גַם־ 28
אַתֶּם תְּרוּמַת יְהוָה מִכֹּל מַעְשְׂרֹתֵיכֶם אֲשֶׁר
תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת־
תְּרוּמַת יְהוָה לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ מִכֹּל מַתְּנֹתֵיכֶם 29
תָּרִימוּ אֵת כָּל־תְּרוּמַת יְהוָה מִכָּל־חֶלְבּוֹ אֶת־
מִקְדְּשׁוֹ מִמֶּנּוּ׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בַּהֲרִימְכֶם אֶת־
חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְנֶחְשַׁב לַלְוִיִּם כִּתְבוּאַת גֹּרֶן
וְכִתְבוּאַת יָקֶב׃ וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּכָל־מָקוֹם אַתֶּם 31
וּבֵיתְכֶם כִּי־שָׂכָר הוּא לָכֶם חֵלֶף עֲבֹדַתְכֶם
בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ וְלֹא־תִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא בַּהֲרִימְכֶם 32
אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְאֶת־קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא
תְחַלְּלוּ וְלֹא תָמוּתוּ׃ פ יט
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ זֹאת 1 2
חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דַּבֵּר
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָרָה אֲדֻמָּה

והרמתם חל"ח
תרומת כל"מ במ"ח
תרומתכם מ"ז
תרימו כ"מ
תרומת כל"מ במ"ח
מעשרתיכם
כמז ומ"ז
מתנתיכם דין מז ומ"ז
בהרימכם נ ומ"ז
כתבואת כל"מ
מקום כ"מ
תמותו ג' ע"ז

עין הקורא

ישראל את־המעשר. מעשר מן־המעשר ונחשב. וכמלאה. מעשרתיכם.
קדמתה לנגיל והרמתם ממנו תרומת יי. תנינא ונתתם ממנו את־תרומת
יי לאהרן הכהן. תרימו את. מכל־חלבו. ואמרת אלהם בהרימכם.
ונחשב. כתבואת גרן וכתבואת יקב. וביתכם. ואת־קדשי. לא תחללו.
וידבר יי. זאת חקת. אליך פרה.

עין הסופר

תמימה כ"מ · מום כ"מ · עליה כ"מ · עֹל כ"ת · אֹתָהּ · כ"ח נמ"כ · זה צ"א · כמד"מ נמ"מ · לעיניו כ"מ · עֹרה חז · ישרף כ"ת · ואזב ג"ט · תולעת · כ"מ נמ"כ · והשליך כ"מ · יבא כ"ת נע"ז · והשרף כ"מ · טהור כל"מ נמ"ה · והניח כ"כ · גדילה כ"מ

תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא־עָלָה
3 עָלֶיהָ עֹל׃ וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׁחַט
4 אֹתָהּ לְפָנָיו׃ וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ
בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה אֶל־נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד
5 מִדָּמָהּ שֶׁבַע פְּעָמִים׃ וְשָׂרַף אֶת־הַפָּרָה לְעֵינָיו
אֶת־עֹרָהּ וְאֶת־בְּשָׂרָהּ וְאֶת־דָּמָהּ עַל־פִּרְשָׁהּ
6 יִשְׂרֹף׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי
7 תוֹלָעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל־תּוֹךְ שְׂרֵפַת הַפָּרָה׃ וְכִבֶּס
בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹא אֶל־
8 הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד־הָעָרֶב׃ וְהַשֹּׂרֵף אֹתָהּ
יְכַבֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִם וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם וְטָמֵא
9 עַד־הָעָרֶב׃ וְאָסַף ׀ אִישׁ טָהוֹר אֵת אֵפֶר הַפָּרָה
וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה
לַעֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה
10 חַטָּאת הִוא׃ וְכִבֶּס הָאֹסֵף אֶת־אֵפֶר הַפָּרָה אֶת־
בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
11 וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם׃ הַנֹּגֵעַ בְּמֵת

עין הקורא

אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ. אֶל־נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד. וְהַשֹּׂרֵף אֹתָהּ וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ
תרויהון דעכינה חסר את (לו"ה כמס"נ פ' מצורע מבר דמילת בשרו ד' חסר את
וסי' וכו' ובתרא דמילת את בשרו). וְהָיְתָה לַעֲדַת. וְכִבֶּס הָאֹסֵף. וְהָיְתָה.

עין הסופר

12 לְכָל־נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים׃ הוּא
יִתְחַטָּא־בוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
יִטְהָר וְאִם־לֹא יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם
13 הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהָר׃ כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ
הָאָדָם אֲשֶׁר־יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת־מִשְׁכַּן
יְהוָה טִמֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל
כִּי מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ
14 בוֹ׃ זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי־יָמוּת בְּאֹהֶל כָּל־הַבָּא
אֶל־הָאֹהֶל וְכָל־אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים׃
15 וְכֹל כְּלִי פָתוּחַ אֲשֶׁר אֵין־צָמִיד פָּתִיל עָלָיו
16 טָמֵא הוּא׃ וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלַל־
חֶרֶב אוֹ בְמֵת אוֹ־בְעֶצֶם אָדָם אוֹ בְקָבֶר יִטְמָא
17 שִׁבְעַת יָמִים׃ וְלָקְחוּ לַטָּמֵא מֵעֲפַר שְׂרֵפַת
הַחַטָּאת וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל־כֶּלִי׃ וְלָקַח
18 אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר וְהִזָּה עַל־הָאֹהֶל
וְעַל־כָּל־הַכֵּלִים וְעַל־הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ־שָׁם
וְעַל־הַנֹּגֵעַ בַּעֶצֶם אוֹ בֶחָלָל אוֹ בַמֵּת אוֹ בַקָּבֶר׃

השלישי כל״מ במ״א · השביעי כ״מ במ״ג · ימות כ״מ · זרק כ״מ ע״ד · כ״מ במ״ב · פתיח ט״ז צמיד כ״מ : פתיל כל״מ · חיים כל״מ · אזוב ג׳ ט״ז טהור · כל״מ במ ה הנפשות כ׳ וט״ז

עין הקורא

וְטָמֵא שִׁבְעַת ימים ג׳ דסמיכי בקורי׳ ואם זכוב (ויקרא ט״ו כ״ד) הנגע. הִוּא יתחטא־בוֹ״. זֹאת התורה. (קו״ה כמס״ג מסר בְּאהל ח׳ חטפין וסי׳ וכו׳, והולך ומונה ח׳ דכתיבין בעו״א וזה תימה שהרי איכון יתיר ויתיר, אכן הגירסא הנכונה ה׳ חטפין וסי׳ וכו׳ וכל באהל מועד באהל העדות דכוותהון חטפין; שוב מסר בָּאהל ו׳ קמצין וסי׳ וכו׳). אֲשֶׁר אֵין־צָמִיד (קו״ה האל״ף בלא מתג בס״מ וכן העיד בעל מ״ש וכ״ה לדעת ב״א בחלופים, ועיין ריש פ׳ חיי שרה). וְכֹל אשר־יִגַּע. בַּחֲלַל־חֶרֶב אוֹ בְמֵת. מֵעֲפַר. וְעַל־כָּל־הכלים וְעַל־הַנְּפָשׁוֹת. אוֹ. אוֹ. אוֹ.

עין הסופר

19 והזה הטהר על־הטמא ביום השלישי וביום (הטהר ה' חז בלית)
השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו
20 ורחץ במים וטהר בערב׃ ואיש אשר־יטמא
ולא יתחטא ונכרתה הנפש ההוא מתוך
הקהל כי את־מקדש יהוה טמא מי נדה לא־
21 זרק עליו טמא הוא׃ והיתה להם לחקת (זרק כ"מ)
עולם ומזה מי־הנדה יכבס בגדיו והנגע במי (עולם כ"מ)
22 הנדה יטמא עד־הערב׃ וכל אשר־יגע־בו
הטמא יטמא והנפש הנגעת תטמא עד־ (הנגעת חז)
הערב׃ פ

כ

1 ויבאו בני־ישראל כל־העדה מדבר־צן בחדש (ויבאו כ"מ, צן כ"מ)
הראשון וישב העם בקדש ותמת שם מרים (הראשון כל"מ במ"ג)
2 ותקבר שם׃ ולא־היה מים לעדה ויקהלו על־

וחטאו. קמצא (דכתוב י"ג) כי מי נדה לא־זרק עליו טמא יהיה, תניינא (דפסוק כ') מי נדה לא־זרק עליו טמא הוא. קמצא את משכן ה' טמא, תניינא כי את מקדש ה' טמא. מן זאת חקת התורה עד אדם כי ימות באהל וטמא, ומן אדם כי ימות באהל עד ויבכו בני ישראל יטמא. והיתה להם. (חו"ב במ"ג של דע"א גם בכל דפ"ו אשר־יגע־בו הפי"ן במתג, אבל בחומש דפ"א גם בכ"י כ"ד בלא שום מתג ומדקדק מחבר דילן נראה בלא מתג וכן ראוי כי מלת ב' במלרע לא בטעם, ועיין בפ' מצורע מ"ו י"א). ומזה מי־הנדה (חו"ב עיין מה שכתבתי בפ' בהעלותך ח' ז' אצל הזה עליהם מי חטאת גם בפ' שמיני י"א מ' אצל מרבה רגלים וכולם כמשפטם ועוד אדבר בו בפ' כי תצא כ"ג י"א אצל מקרה לילה). בני־ישראל כל־העדה (חו"ב כבר נזכר בפ' נשא ה' מ"ו אצל ובאחיכם יע"ש). בקדש. ולא־היה מים (מלאפו"ג וכ"ב נדים מלא) ויקהלו (היו"ד במתיגה כדרכה כמשפט) על־

עין הקורא

עין הסופר

מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן׃ וַיָּרֶב הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ 3
לֵאמֹר וְלוּ גָוַעְנוּ בִּגְוַע אַחֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וְלָמָה 4
הֲבֵאתֶם אֶת־קְהַל יְהוָה אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה
לָמוּת שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעִירֵנוּ׃ וְלָמָה הֶעֱלִיתֻנוּ 5
מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא אֹתָנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הָרָע
הַזֶּה לֹא ׀ מְקוֹם זֶרַע וּתְאֵנָה וְגֶפֶן וְרִמּוֹן וּמַיִם
אַיִן לִשְׁתּוֹת׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקָּהָל 6
אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֵּרָא
כְבוֹד־יְהוָה אֲלֵיהֶם׃ פ שלישי (שני במחובר)
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ קַח אֶת־הַמַּטֶּה 7 8
וְהַקְהֵל אֶת־הָעֵדָה אַתָּה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ
וְדִבַּרְתֶּם אֶל־הַסֶּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מֵימָיו
וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן־הַסֶּלַע וְהִשְׁקִיתָ אֶת־
הָעֵדָה וְאֶת־בְּעִירָם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמַּטֶּה 9
מִלִּפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ׃ וַיַּקְהִלוּ מֹשֶׁה 10
וְאַהֲרֹן אֶת־הַקָּהָל אֶל־פְּנֵי הַסָּלַע וַיֹּאמֶר לָהֶם
שִׁמְעוּ־נָא הַמֹּרִים הֲמִן־הַסֶּלַע הַזֶּה נוֹצִיא
לָכֶם מָיִם׃ וַיָּרֶם מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ וַיַּךְ אֶת־הַסֶּלַע 11
בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים וַתֵּשְׁתְּ הָעֵדָה

למית כ"מ ובעירנו ט"ז
העליתנו כ' וכ"כ
דמקים
כל"ע כט"א ורמון
כ"מ נמ"ד לשתות
כ"מ נמ"ד
אליהם
י"ג מ"י
מימיו מל"מ
והוצאת כ"מ והשקית כ"כ
בעירם כ"מ
ויקהלו ח'
המרים ח' נוציא מל"מ

עין הקורא

מֹשֶׁה. וְלוּ גָוַעְנוּ בִּגְוַע אַחֵינוּ. אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוּת. הֶעֱלִיתֻנוּ. לְהָבִיא אֹתָנוּ. לֹא ׀ מְקוֹם. וְהִשְׁקִיתָ (מלרע וכ"כ במכלול ולאן הכנית גם בפעלי ל"ה). הֲמִן־הַסֶּלַע הַזֶּה.

עין הכיפר

12 וּבְעִירָם׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
וְאֶל־אַהֲרֹן יַעַן לֹא־הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי להקדישני ב׳ וט״ו
לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת־הַקָּהָל תביאו כ״מ
13 הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם׃ הֵמָּה מֵי
מְרִיבָה אֲשֶׁר־רָבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה וַיִּקָּדֵשׁ מריבה כ״מ רבו כ״ב
14 בָּם׃ ס רביעי וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים
מִקָּדֵשׁ אֶל־מֶלֶךְ אֱדוֹם כֹּה אָמַר אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אדום כ״מ
אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ׃
15 וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְרַיְמָה וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים אבתינו כח״ו וט״ז במ״א מד״מ
16 רַבִּים וַיָּרֵעוּ לָנוּ מִצְרַיִם וְלַאֲבֹתֵינוּ׃ וַנִּצְעַק אֶל־ לאבתינו כח״ו וט״ז
יְהוָה וַיִּשְׁמַע קֹלֵנוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיֹּצִאֵנוּ קלנו כל״מ ויצאנו
מִמִּצְרָיִם וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ בְקָדֵשׁ עִיר קְצֵה גְבוּלֶךָ׃ דין הד״ת גבולך ג׳ ט״ז
17 נַעְבְּרָה־נָּא בְאַרְצֶךָ לֹא נַעֲבֹר בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם נעבר כל״מ
וְלֹא נִשְׁתֶּה מֵי בְאֵר דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ לֹא נִטֶּה
18 יָמִין וּשְׂמֹאול עַד אֲשֶׁר־נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ׃ וַיֹּאמֶר ושמאול ב׳ כ״ב מד״פ גבלך כ״ה במ״ג

לְהַקְדִּישֵׁנִי. אֲשֶׁר־רָבוּ מלרע, וכן וְלֹא־רָבוּ עליה (בראשית כו כב) מלרע אע״פ
שהם מפעלי הכפולים (וכ״כ במכלול בפעלי כפולי העי״ן והביא לו דומים רבים). קדמא
וישלח משה מלאכים סימן הניגון וירד משה (ר״ל בניגון התחתון), תכינא
וישלח ישראל מלאכים סימן קרן ישראל (ר״ל בניגון העליון) וסימן אז ישיר
משה ובני ישראל (ר״ל שהראשון וישלח משה והשני וישלח ישראל). כֹּה אָמַר
אָחִיךָ. אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל־הַתְּלָאָה. וַנֵּשֶׁב. וַיֹּצִאֵנוּ. וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ.
קדמא נַעְבְּרָה־נָּא בְאַרְצֶךָ לֹא נַעֲבֹר בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם וְלֹא נִשְׁתֶּה מֵי בְאֵר
דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ לֹא נִטֶּה יָמִין וּשְׂמֹאול עַד אֲשֶׁר־נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ, תכינא
(להלן כ״א כ״ב) אֶעְבְּרָה בְאַרְצֶךָ לֹא נִטֶּה בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם לֹא נִשְׁתֶּה מֵי

עין הקורא

עין הסופר

אֵלָיו אֱדוֹם לֹא תַעֲבֹר בִּי פֶּן־בַּחֶרֶב אֵצֵא
19 לִקְרָאתֶךָ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמְסִלָּה
נַעֲלֶה וְאִם־מֵימֶיךָ נִשְׁתֶּה אֲנִי וּמִקְנַי וְנָתַתִּי
20 מִכְרָם רַק אֵין־דָּבָר בְּרַגְלַי אֶעֱבֹרָה׃ וַיֹּאמֶר לֹא
תַעֲבֹר וַיֵּצֵא אֱדוֹם לִקְרָאתוֹ בְּעַם כָּבֵד וּבְיָד
21 חֲזָקָה׃ וַיְמָאֵן ׀ אֱדוֹם נְתֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ
וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעָלָיו׃ פ חמישי (שלישי במחובר)
22 וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה
23 הֹר הָהָר׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן
24 בְּהֹר הָהָר עַל־גְּבוּל אֶרֶץ־אֱדוֹם לֵאמֹר׃ יֵאָסֵף
אַהֲרֹן אֶל־עַמָּיו כִּי לֹא יָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר־מְרִיתֶם אֶת־פִּי
25 לְמֵי מְרִיבָה׃ קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ
26 וְהַעַל אֹתָם הֹר הָהָר׃ וְהַפְשֵׁט אֶת־אַהֲרֹן אֶת־
בְּגָדָיו וְהִלְבַּשְׁתָּם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְאַהֲרֹן

לקראתך כ"ל מ"א
מימיך כמל"מ
אעברה מז
תעבר כל"א
נתן מז
עבר כ"א במ"א
בגבלו
ג' מז בליע'
ויבאו כ"א
הר כל"א
גביל כל"מ במ"ז
יבא כ"א במ"ז
מריתם כ"מ
מריבה כל"מ
אתם כ"א ב"מ ל"ע עז

באר בדרך המלך נלך עד אשר־נעבר גבלך. פן־בחרב. ויאמרו אליו בני־ישראל במסלה (מו"ה גס וה מן י"ח מאיילין מאריכין שאכרתי במשפטי הטעמים דף י"ו) ואם־מימיך. בעם כבד. וימאן ׀ אדום. ויאמר יי ד' דסמיכי בטעם. למי מריבה ל' דסמיך (כי כל זולתו מי מריבה). והעל ב' ועלתיל את הצפרדעים (מו"ה נגלין במסלה דסמות ל"ג י"ב על העל את העם הוה מכל כולם עלתיל במ"ב דבשקה ובכלנא, ור"ל דבשקה העל לחוכך ולך דמלכים ב' י"א כ"ז, ובכלם העל המלך דנחמי' ב' י"ט וכולם כמשפט אלה בדינם והנה בדינם אלא שבן מדרך המסרה להזכיר שינויי הכתיבה והניקוד שבתיבה אחת בעינה כדי להעמידנו על הקריאה המקובצת ועצמי התיבות אף שאין בהם בוה ודוה ינלמד'. את־אהרן את־בגדיו.

עין הקורא

עין הסופר

27 ויאסף ומת שם: ויעש משה כאשר צוה
יהוה ויעלו אל־הר ההר לעיני כל־העדה:
28 ויפשט משה את־אהרן את־בגדיו וילבש אתם
את־אלעזר בנו וימת אהרן שם בראש ההר
29 וירד משה ואלעזר מן־ההר: ויראו כל־העדה
שלשים כמ״ז וט״ס — כי גוע אהרן ויבכו את־אהרן שלשים יום
1 כל בית ישראל: ס וישמע
ישב כ״ח במי״ג — הכנעני מלך־ערד ישב הנגב כי בא ישראל
דרך האתרים וילחם בישראל וישב ממנו
2 שבי: וידר ישראל נדר ליהוה ויאמר אם־
נתן כ׳ חז — נתן תתן את־העם הזה בידי והחרמתי את־
בקול כל״מ במ״פ — 3 עריהם: וישמע יהוה בקול ישראל ויתן את־
הכנעני ויחרם אתהם ואת־עריהם ויקרא שם־
המקים כל״מ במ״ה — המקום חרמה: פ
4 ויסעו מהר ההר דרך ים־סוף לסבב את־

ויפשט משה את־אהרן את־בגדיו. וישמע פלינא (או״ה כבר הזכרתי הפלוגתא בריש פ׳ וישמע יתרו ע״ש, והמחלוקת הואת מצויה אחד בכמ׳ תיבות בעבור שהרביע והטרם נרדפים, גם מחבר דילן הזכיר מהן כמה השנויים במחלקת כמו לכם דלעיל י״ח ו׳ וכן ואני לויקרא כ׳ ג׳, והחר דדברים ד׳ י״א ושלאחריו ואתי נוה ה׳, ויגוד רבים, גם במס״ג מבר ויי מנהון ברביע ומנהון בגרים, וסבת המחלקת בארתי במקום אחר ואין כאן מקומו) הכנעני מלך־ערד (הס״א בלא מתג כי התיבה נמסרת וכ״ב בדינת כ״א). כי בא. וישב ממנו. והחרמתי את־עריהם. ויקרא שם־ המקום חרמה. ויסעו מהר. דרך ים־סוף לסבב כן נרונס דגש (או״ס בסבבול דוו״ק דף קנ״א (הוא דף קנ״ו ב׳ דפוס כידלא) אמר הרב ז״ל וכן במקור

עין הקורא

עין הסופר

אדום כ"מ אֶרֶץ אֱדוֹם וַתִּקְצַר נֶפֶשׁ־הָעָם בַּדָּרֶךְ׃
העליתנו כ' וגע"י ות"ו וַיְדַבֵּר הָעָם בֵּאלֹהִים וּבְמֹשֶׁה לָמָה הֶעֱלִיתֻנוּ 5
למות כ"מ מִמִּצְרַיִם לָמוּת בַּמִּדְבָּר כִּי אֵין לֶחֶם וְאֵין
הקלקל ח"ו מַיִם וְנַפְשֵׁנוּ קָצָה בַּלֶּחֶם הַקְּלֹקֵל׃ וַיְשַׁלַּח 6
יְהוָה בָּעָם אֵת הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים וַיְנַשְּׁכוּ אֶת־
ויבא כ"מ הָעָם וַיָּמָת עַם־רָב מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹא הָעָם אֶל־ 7
מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חָטָאנוּ כִּי־דִבַּרְנוּ בַיהוָה וָבָךְ
מעלינו כל"ם הִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וְיָסֵר מֵעָלֵינוּ אֶת־הַנָּחָשׁ
וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה בְּעַד הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־ 8
ושים כל"מ מֹשֶׁה עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל־נֵס וְהָיָה
הנשוך ע"ז כָּל־הַנָּשׁוּךְ וְרָאָה אֹתוֹ וָחָי׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחַשׁ 9
וישמהו ס"ו נְחֹשֶׁת וַיְשִׂמֵהוּ עַל־הַנֵּס וְהָיָה אִם־נָשַׁךְ הַנָּחָשׁ
שישי והביט כל"ם אֶת־אִישׁ וְהִבִּיט אֶל־נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת וָחָי׃ * וַיִּסְעוּ 10
באבת מאבת ו' מל"ח בלי' בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּאֹבֹת׃ וַיִּסְעוּ מֵאֹבֹת וַיַּחֲנוּ 11

עין הקורא

כשיכנס עליו אות השימוש וישוב השו"א כח תחיה האות הבנית דגוש׳ לסגור לשבור לקבור לחפיר והדומים להם, לצבוא על הר ציון המכרת עליו לית כותי׳ דגש וכל השאר רפין, לסבב את ארץ אדום במחברת רבא רפה ולטבריא דגש, ובב"ל ובחלופי ב"א וב"נ דילן לסבב לפג"ע רפין לב"א ודגשין לב"נ, והנה בכל ספרינו לפגע בכהכי ה׳ דשמואל ב׳ כ"ב י"ו דגש כב"נ אבל לסבב ברובם רפה כב"א, אבן במקרא כ"י של כ"ד מצאתי כתוב לסבב ובגליונו מסר כן לב"א דגש ולב"נ רפ׳, וזה כפך גירסתנו, גם הס"ש הזכיר חלופי גירסאות, גם בדפוסים קדמונים מצאנוהו דגש וכן בתומת רמ"א, ואחרי שמחבר דילן העיד גם הוא בברור ס"ם לסבב דגש לכן אין לנו מקבלתו הנאמנת ומסתבר שכן דעת ב"א וכגירסת כ"י שהזכרתי). הֶעֱלִיתֻנוּ. וְאֵין מַיִם ונפשנו קָצָה. אֵת הנחשים. וַיְנַשְּׁכוּ. נְחַשׁ כן תרויהון דעבינא.

עין הסופר

בעיי העברים במדבר אשר על־פני מואב מ׳אב כ״ע
12 ממזרח השמש: משם נסעו ויחנו בנחל זרד:
13 משם נסעו ויחנו מעבר ארנון אשר במדבר ארנין ג׳ ט״ז וכינכין
היצא מגבל האמרי כי ארנון גבול מואב בין היצא כ״ח מגבל ו׳ ח״ז גבי־
14 מואב ובין האמרי: על־כן יאמר בספר מלחמת כל״מ נמ״ז. מלחמת ח״ז
יהוה את־והב בסופה ואת־הנחלים ארנון: בסופה ט״ז
15 ואשד הנחלים אשר נטה לשבת ער ונשען
16 לגבול מואב: ומשם בארה הוא הבאר אשר לגבול כל״מ נמ״ו
אמר יהוה למשה אסף את־העם ואתנה להם אסף כל״פ
17 מים: ס אז ישיר ישראל את־השירה ישיר כ״מ השירה כ״מ
18 הזאת עלי באר ענו־לה: באר חפרוה שרים חפריה ט״ז
כרוה נדיבי העם במחקק במשענתם וממדבר כריה ט״ז נדיבי ט״ז במחקק ח״ז
19 מתנה: וממתנה נחליאל ומנחליאל במות: במשענתם ח״ז נחליאל כ״מ
20 ומבמות הגיא אשר בשדה מואב ראש הפסגה במית כ״מ הגיא
ונשקפה על־פני הישימן: פ שביעי (רביעי במחובר) כ״ל כ׳ כ נמ״ח הישימן
21 וישלח ישראל מלאכים אל־סיחן מלך־האמרי כט״י וה״ז סיחן כמ״ז נמ״ד
22 לאמר: אעברה בארצך לא נטה בשדה
ובכרם לא נשתה מי באר בדרך המלך נלך
23 עד אשר־נעבר גבלך: ולא־נתן סיחן את־ נעבר כל״ת גבלך פ״מ נמ״ג

במדבר אשר. ממזרח השמש. מעבר ארנון. את־והב יוכ״ב ח״ת ומ״ס
תרין מילין). אז ישיר. את־השירה. עלי באר ענו־לה. במשענתם. עין
הגיא אשר. ונשקפה (ולא־נתן סיחן את־כ״ה נס״מ כי הוא מן י״ת מקיילין) הקורא

יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֶּאֱסֹף סִיחֹן אֶת־כָּל־עַמּוֹ
וַיֵּצֵא לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל הַמִּדְבָּרָה וַיָּבֹא יָהְצָה
וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל׃ 24 וַיַּכֵּהוּ יִשְׂרָאֵל לְפִי־חָרֶב
וַיִּירַשׁ אֶת־אַרְצוֹ מֵאַרְנֹן עַד־יַבֹּק עַד־בְּנֵי עַמּוֹן
כִּי עַז גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃ 25 וַיִּקַּח יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הֶעָרִים
הָאֵלֶּה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עָרֵי הָאֱמֹרִי בְּחֶשְׁבּוֹן
וּבְכָל־בְּנֹתֶיהָ׃ 26 כִּי חֶשְׁבּוֹן עִיר סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
הִוא וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ מוֹאָב הָרִאשׁוֹן וַיִּקַּח
אֶת־כָּל־אַרְצוֹ מִיָּדוֹ עַד־אַרְנֹן׃ 27 עַל־כֵּן יֹאמְרוּ
הַמֹּשְׁלִים בֹּאוּ חֶשְׁבּוֹן תִּבָּנֶה וְתִכּוֹנֵן עִיר סִיחוֹן׃
28 כִּי־אֵשׁ יָצְאָה מֵחֶשְׁבּוֹן לֶהָבָה מִקִּרְיַת סִיחֹן
אָכְלָה עָר מוֹאָב בַּעֲלֵי בָּמוֹת אַרְנֹן׃ 29 אוֹי־לְךָ
מוֹאָב אָבַדְתָּ עַם־כְּמוֹשׁ נָתַן בָּנָיו פְּלֵיטִם וּבְנֹתָיו
בַּשְּׁבִית לְמֶלֶךְ אֱמֹרִי סִיחוֹן׃ 30 וַנִּירָם אָבַד חֶשְׁבּוֹן
עַד־דִּיבֹן וַנַּשִּׁים עַד־נֹפַח אֲשֶׁר עַד־מֵידְבָא׃ וַיֵּשֶׁב נקוד רי"ש
32 יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הָאֱמֹרִי׃ וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְרַגֵּל

עין הסופר
עבר כ"ח בס"א
בגבלו
ג' מז' בלים'
ויבא כ"מ
ויירש ט"י
מארנן
כ"מ בס"ג
יבק כ"מ
עמון כ"מ
גביל
כל"מ בס"ו
בנתיה
כמז ומ"א
חשבון כ"מ
ארנן
כ"מ בס"ג
המשלים מז
באו כ"מ
יתכונן ט"ו
סיחון ד' מל"מ
סיחן
כמז בס"ד
במות כ"מ
כמוש ט"ו
פליטם כ"ב
בנתיו
כמז בס"ב
בשבית ט"י
סיחון ד' מל"מ
ונירם מ"י
דיבן כמז
ונשים מ"י
נפח מז
מידבא כ"ב

עין הקורא

שהזכרתי לעיל וכ"ה לב"א). יָהְצָה. ויירש את־ארצו מארנן עד־יבק עד־
בני. כי עז (הו"ה בכל ספרינו עַז בפתח ובכ"י של כ"ד עָז בקמץ והמסר' הגליונית
דפ' ויני' יצל' אלוד אפס כי עז מסייעת ליה שמסר שם עליו ב' וקף קמץ וכו' אלור
אפס, גבול מוקב עב"ל אבן במקרא כ"י מסר עליו לית קמץ, וידמה לי פיס מסרון
מלה בדפוס וצ"ל ב' זקף ול' קמץ. את כל־העֲרים. ובכל־בנתיה. עיר סיחן.
מידו עַד. כי־אש. להבה. עַר. עם־כמוש. ונירם. ונשים עד־נפח,
במיעוטם ונשים. עד־מידבא. וישב ישראל בארץ האמרי.

עין הסופר

את־יעזר וילכדו בנתיה ויירש את־האמרי
33 אשר־שם׃ ויפנו ויעלו דרך הבשן ויצא עוג
מלך־הבשן לקראתם הוא וכל־עמו למלחמה
34 אדרעי׃ ויאמר יהוה אל־משה אל־תירא אתו כי
בידך נתתי אתו ואת־כל־עמו ואת־ארצו ועשית
לו כאשר עשית לסיחן מלך האמרי אשר
35 יושב בחשבון׃ ויכו אתו ואת־בניו ואת־כל־
עמו עד־בלתי השאיר־לו שריד ויירשו את־ ט
1 ארצו׃ ויסעו בני ישראל ויחנו בערבות מואב
2 מעבר לירדן ירחו׃ ס וירא
בלק בן־צפור את כל־אשר־עשה ישראל
3 לאמרי׃ ויגר מואב מפני העם מאד כי רב־
4 הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל׃ ויאמר
מואב אל־זקני מדין עתה ילחכו הקהל את־כל־
סביבתינו כלחך השור את ירק השדה ובלק
5 בן־צפור מלך למואב בעת ההוא׃ וישלח
מלאכים אל־בלעם בן־בעור פתורה אשר על־
הנהר ארץ בני־עמו לקרא־לו לאמר הנה עם
יצא ממצרים הנה כסה את־עין הארץ והוא

בנתיה כה״ז
ויירש כ״כ וקרי ־יורש
עוג כ״מ
אתו כה״ז
ועשית כל״מ
לסיחן כה״ז במ״ד
יושב י״ז מ״ז
בחשבון כל״מ
השאיר כ״מ
שריד כ״מ
ויירשו כ״מ
בערבות
דין לח״ד מ״ז
צפור ז מ״ז
לאמרי כל״מ
מואב כ״מ
סביבתינו מ״ו והו ומ״ז
כלחך ח״ז
צפור ז מ״ז
בעיר מ״ז
פתורה מ״ז
לקרא ב״ז

עין הקורא

וילכדו בנתיה (כחסרון מלת את) ויירש את־האמרי אשר־שם. כמטות ויורש את־האמרי אשר־בה. מעבר לירדן ירחו. וירא בלק. לאמרי. כי רב־הוא ויקץ. סביבתינו. מלך למואב. על־הנהר. לקרא־לו. רבה עם יצא. הנה כסה ד׳ דכוותין והנה.

יֹשֵׁב מִמֻּלִי׃ וְעַתָּה לְכָה־נָּא אָרָה־לִּי אֶת־הָעָם 6
הַזֶּה כִּי־עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּלַי אוּכַל נַכֶּה־בּוֹ
וַאֲגָרְשֶׁנּוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יָדַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־תְּבָרֵךְ
מְבֹרָךְ וַאֲשֶׁר תָּאֹר יוּאָר׃ וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב 7
וְזִקְנֵי מִדְיָן וּקְסָמִים בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם
וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דִּבְרֵי בָלָק׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לִינוּ 8
פֹה הַלַּיְלָה וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר
יְהוָה אֵלָי וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי־מוֹאָב עִם־בִּלְעָם׃ וַיָּבֹא 9
אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
עִמָּךְ׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפֹּר 10
מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח אֵלָי׃ הִנֵּה הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם 11
וַיְכַס אֶת־עֵין הָאָרֶץ עַתָּה לְכָה קָבָה־לִּי אֹתוֹ
אוּלַי אוּכַל לְהִלָּחֶם בּוֹ וְגֵרַשְׁתִּיו׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים 12
אֶל־בִּלְעָם לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם לֹא תָאֹר אֶת־הָעָם
כִּי בָרוּךְ הוּא׃ וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל־ 13
שָׂרֵי בָלָק לְכוּ אֶל־אַרְצְכֶם כִּי מֵאֵן יְהוָה לְתִתִּי
לַהֲלֹךְ עִמָּכֶם׃ וַיָּקוּמוּ שָׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק 14
וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בִּלְעָם הֲלֹךְ עִמָּנוּ׃ וַיֹּסֶף עוֹד בָּלָק 15
שְׁלֹחַ שָׂרִים רַבִּים וְנִכְבָּדִים מֵאֵלֶּה׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־ 16

עין הסופר

ממלי חז
עצום כל"מ
אולי כ"מ נמ"ח
אוכל כ"מ
מברך חז
תאר כ"מ
יואר מ"ז
אליהם י"זוט
לינו כ"מ
והשבתי חל"ח
ויבא כ"מ
צפר כ"מ נמ"ו
היצא כ"מ
אולי כ"מ נמ"ח
תאר כ"מ
שני
(חמישי במחובר)
ברוך כ"מ
להלך כ"מ
ויקומו ב' מ"ז
הלך חז
ויסף ב"מ במ"ח
שלח כ"מ

עין הקורא

לְכָה־נָּא אָרָה־לִּי. מִמֶּנִּי. נַכֶּה־בּוֹ. וַאֲגָרְשֶׁנּוּ (עיין נפ׳ משפטים כג כט).
אֵת אשר תברך. ואשר תאר. וַיֵּלְכוּ זקני. וַהֲשִׁבֹתִי. ויאמר מִי. עַתָּה
לְכָה קָבָה־לִּי. לְהִלָּחֶם בּוֹ וְגֵרַשְׁתִּיו. לֹא תאר. הֲלֹךְ עִמָּנוּ. וַיָּבֹאוּ אל־

עין הסופר

בִּלְעָ֑ם וַיֹּ֣אמְרוּ ל֗וֹ כֹּ֤ה אָמַר֙ בָּלָ֣ק בֶּן־צִפּ֔וֹר אַל־ צפו־ ו' מ"ל
17 נָ֥א תִמָּנַ֖ע מֵהֲלֹ֥ךְ אֵלָֽי׃ כִּֽי־כַבֵּ֤ד אֲכַבֶּדְךָ֙ מְאֹ֔ד מהלך חס'
וְכֹ֛ל אֲשֶׁר־תֹּאמַ֥ר אֵלַ֖י אֶֽעֱשֶׂ֑ה וּלְכָה־נָּא֙ קָבָה־
18 לִּ֔י אֵ֖ת הָעָ֥ם הַזֶּֽה׃ וַיַּ֣עַן בִּלְעָ֗ם וַיֹּ֙אמֶר֙ אֶל־עַבְדֵ֣י
בָלָ֔ק אִם־יִתֶּן־לִ֥י בָלָ֛ק מְלֹ֥א בֵית֖וֹ כֶּ֣סֶף וְזָהָ֑ב לֹ֣א מ"א כמ' במ"מ
אוּכַ֗ל לַעֲבֹר֙ אֶת־פִּי֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֔י לַעֲשׂ֥וֹת קְטַנָּ֖ה לעבר כ"מ לעשות כ"מ במ"ם
19 א֥וֹ גְדוֹלָֽה׃ וְעַתָּ֗ה שְׁב֨וּ נָ֥א בָזֶ֛ה גַּם־אַתֶּ֖ם הַלָּ֑יְלָה גדולה ד' מ"ו ר"ל
20 וְאֵ֣דְעָ֔ה מַה־יֹּסֵ֥ף יְהוָ֖ה דַּבֵּ֥ר עִמִּֽי׃ וַיָּבֹ֨א אֱלֹהִ֥ים ׀ יסף כל' לשון תוספה
אֶל־בִּלְעָם֮ לַיְלָה֒ וַיֹּ֣אמֶר ל֗וֹ אִם־לִקְרֹ֤א לְךָ֙ בָּ֣אוּ מ"ו במ"ם וכל ב"ם
הָאֲנָשִׁ֔ים ק֖וּם לֵ֣ךְ אִתָּ֑ם וְאַ֗ךְ אֶת־הַדָּבָ֛ר אֲשֶׁר־ גברי מ"ל קים במ"ל
21 אֲדַבֵּ֥ר אֵלֶ֖יךָ אֹת֥וֹ תַעֲשֶֽׂה׃ וַיָּ֤קָם בִּלְעָם֙ בַּבֹּ֔קֶר שלישי
22 וַֽיַּחֲבֹ֖שׁ אֶת־אֲתֹנ֑וֹ וַיֵּ֖לֶךְ עִם־שָׂרֵ֥י מוֹאָֽב׃ וַיִּֽחַר־אַ֣ף ויחבש כ"מ אתני כ"מ
אֱלֹהִים֮ כִּֽי־הוֹלֵ֣ךְ הוּא֒ וַיִּתְיַצֵּ֞ב מַלְאַ֧ךְ יְהוָ֛ה הלך י' מ"ל
בַּדֶּ֖רֶךְ לְשָׂטָ֣ן ל֑וֹ וְהוּא֙ רֹכֵ֣ב עַל־אֲתֹנ֔וֹ וּשְׁנֵ֥י נְעָרָ֖יו רכב כ"מ
23 עִמּֽוֹ׃ וַתֵּ֣רֶא הָאָתוֹן֩ אֶת־מַלְאַ֨ךְ יְהוָ֜ה נִצָּ֣ב בַּדֶּ֗רֶךְ האתון כל"מ
וְחַרְבּ֤וֹ שְׁלוּפָה֙ בְּיָד֔וֹ וַתֵּ֤ט הָֽאָתוֹן֙ מִן־הַדֶּ֔רֶךְ שלופה דין מ"ל
וַתֵּ֖לֶךְ בַּשָּׂדֶ֑ה וַיַּ֤ךְ בִּלְעָם֙ אֶת־הָ֣אָת֔וֹן לְהַטֹּתָ֖הּ להטתה מ"ל

בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ. מֵהֲלֹךְ. כִּי־כַבֵּד. וּלְכָה־נָּא קָבָה לִּי (וכן במקרא כ"י ובחומש רמ"ח). שְׁבוּ נָא בָזֶה במקצתם שְׁבוּ־נָא. גַּם־אַתֶּם. מַה־יֹּסֵף.
(או"ה ככ"י גם בע"ג רפ"ו ואחרים קדמונים וַיָּבֹא אֱלֹהִים ׀ אֶל־בִּלְעָם במרכא
קודם הפסק וכן עיקר במ"ג בפ' כי תבא ל"ד ו' ויעבר פ' על פניו). וְאַךְ. וַיַּחֲבֹשׁ.
קדמ' וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְיָ, תרגו' וַחֲזָת אֲתָנָא יָת מַלְאֲכָא דַיְיָ. תלישא
וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְיָ וגו' לא תִרְאֶה אֶת־חֲמוֹר אָחִיךָ א' ע"ה.

עין הקורא

עין הסופר

במשעול מ״ז | הַדָּֽרֶךְ׃ וַיַּעֲמֹד מַלְאַךְ יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים 24
25 גָּדֵר מִזֶּה וְגָדֵר מִזֶּה׃ וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ
יְהוָה וַתִּלָּחֵץ אֶל־הַקִּיר וַתִּלְחַץ אֶת־רֶגֶל בִּלְעָם
להכתה ח׳ ויוסף דין ט״ז | 26 אֶל־הַקִּיר וַיֹּסֶף לְהַכֹּתָהּ׃ וַיּוֹסֶף מַלְאַךְ־יְהוָה
עבור דין ט״ז | עֲבוֹר וַיַּעֲמֹד בְּמָקוֹם צָר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לִנְטוֹת
לנטות ט״ז ושמאול כ׳ מל״מ | 27 יָמִין וּשְׂמֹאול׃ וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה
וַתִּרְבַּץ תַּחַת בִּלְעָם וַיִּחַר־אַף בִּלְעָם וַיַּךְ אֶת־
28 הָאָתוֹן בַּמַּקֵּל׃ וַיִּפְתַּח יְהוָה אֶת־פִּי הָאָתוֹן
הכיתני מ״ז | וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם מֶה־עָשִׂיתִי לְךָ כִּי הִכִּיתַנִי
שלש כ״פ זכמ״נ | 29 זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לָאָתוֹן כִּי
הִתְעַלַּלְתְּ בִּי לוּ יֶשׁ־חֶרֶב בְּיָדִי כִּי עַתָּה הֲרַגְתִּיךְ׃
ת״ו א״י כ״ב אתנך כ״מ | 30 וַתֹּאמֶר הָאָתוֹן אֶל־בִּלְעָם הֲלוֹא אָנֹכִי אֲתֹנְךָ
מעודך כל״מ | אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ עָלַי מֵעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה הַהַסְכֵּן
לעשות כ״מ כמ״ט | 31 הִסְכַּנְתִּי לַעֲשׂוֹת לְךָ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא׃ וַיְגַל יְהוָה
אֶת־עֵינֵי בִלְעָם וַיַּרְא אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה נִצָּב
שלפה דין ח׳ ויקד כל״מ | בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלֻפָה בְּיָדוֹ וַיִּקֹּד וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו׃
32 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה עַל־מָה הִכִּיתָ
אתנך כ״מ שלוש ג׳ מ״ז | אֶת־אֲתֹנְךָ זֶה שָׁלוֹשׁ רְגָלִים הִנֵּה אָנֹכִי יָצָאתִי
האתון כל״מ | 33 לְשָׂטָן כִּי־יָרַט הַדֶּרֶךְ לְנֶגְדִּי׃ וַתִּרְאַנִי הָאָתוֹן

עין הקורא: וַיַּעֲמֹד. וַיּוֹסֶף מַלְאַךְ־י׳. וַיִּחַר־אַף בִּלְעָם. מֶה־עָשִׂיתִי לְךָ כִּי הִכִּיתַנִי. לוּ יֶשׁ־חֶרֶב. אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ עָלַי. הַהַסְכֵּן הִסְכַּנְתִּי. עַל־מָה הִכִּיתָ. וַתִּרְאַנִי.

עין הסופר

וַתֵּט לְפָנַי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים אוּלַי נָטְתָה מִפָּנַי כִּי
34 עַתָּה גַּם־אֹתְכָה הָרַגְתִּי וְאוֹתָהּ הֶחֱיֵיתִי׃ וַיֹּאמֶר
בִּלְעָם אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה חָטָאתִי כִּי לֹא יָדַעְתִּי
כִּי אַתָּה נִצָּב לִקְרָאתִי בַּדָּרֶךְ וְעַתָּה אִם־רַע
35 בְּעֵינֶיךָ אָשׁוּבָה לִּי׃ וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־
בִּלְעָם לֵךְ עִם־הָאֲנָשִׁים וְאֶפֶס אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־
אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תְדַבֵּר וַיֵּלֶךְ בִּלְעָם עִם־שָׂרֵי
36 בָלָק׃ וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי־בָא בִלְעָם וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ
אֶל־עִיר מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־גְּבוּל אַרְנֹן אֲשֶׁר
37 בִּקְצֵה הַגְּבוּל׃ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם הֲלֹא
שָׁלֹחַ שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לִקְרֹא־לָךְ לָמָּה לֹא־
38 הָלַכְתָּ אֵלָי הַאֻמְנָם לֹא אוּכַל כַּבְּדֶךָ׃ וַיֹּאמֶר
בִּלְעָם אֶל־בָּלָק הִנֵּה־בָאתִי אֵלֶיךָ עַתָּה הֲיָכֹל
אוּכַל דַּבֵּר מְאוּמָה הַדָּבָר אֲשֶׁר יָשִׂים אֱלֹהִים
39 בְּפִי אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ וַיֵּלֶךְ בִּלְעָם עִם־בָּלָק וַיָּבֹאוּ

שלש כ"ח במ"ג
אתכה מז ומ"ה
יאתה כ' ע"ז
החייתי מ"ז
אשובה כל"מ
גבול כל"מ במ"ו
ארנן כל"מ במ"ג
שלח כל"מ
אוכל כ"מ
היכל כל"מ במ"ם
מאומה כ"מ
ישים כ"מ
רביעי (ששי במחובר)

עין הקורא

ותט לפני. קדמא כי עתה גם־אתכה, תביר' כי אתה נצב וסי' ועתה אתה אומר. יאתה החייתי בבני יודין מלאתיו בדוב הלספמים ורליתי במסרת ספרים בממנה ת"י (חו"ה גם הלמ"כ הציד במלא כתיב ב' יודין). כי לא ידעתי. אשובה לי. קדמ' ויאמר בלעם אל־האלהים, נהלא' ויאמר בלעם אל־בלק אלנו נ' בטכחא וג' נטיגם ויאמר בלעם לאתון, ויאמר ב־עם בנה לי (מרויכון) והלרח ויאמר בלעם ומנהון ג' בטעמי נענין ר"פ וסי' אל־מלאך, אל־בלק, לבלק. ואפס. כי־בא בלעם (וכן נכ"י ורמ"ח) קדמא ויאמר בלק אל־בלעם הרא שלח וג' דנתרי' כלהון ויאמר בלק אל־בלעם וסי' כפלמו כלה גרש. לקרא־לך. האמנם. כבדך. הנה־באתי (חו"ה הה"ל נמתג גם נכ"י גם נמ"ג דע"ח) עתה

עין הסופר

40 קִרְיַת חֻצוֹת׃ וַיִּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וָצֹאן וַיְשַׁלַּח — הצות חזק ומ"זת
41 לְבִלְעָם וְלַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיִּקַּח
בָּלָק אֶת־בִּלְעָם וַיַּעֲלֵהוּ בָּמוֹת בָּעַל וַיַּרְא — במות כ"ם
1 מִשָּׁם קְצֵה הָעָם׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק בְּנֵה־
לִי בָזֶה שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וְהָכֵן לִי בָּזֶה שִׁבְעָה — מזבחת כל"ח
2 פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִים׃ וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר — אילים ד' מל"ם
בִּלְעָם וַיַּעַל בָּלָק וּבִלְעָם פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃
3 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לְבָלָק הִתְיַצֵּב עַל־עֹלָתֶךָ — עלתך ג' כ"כ
וְאֵלְכָה אוּלַי יִקָּרֶה יְהוָה לִקְרָאתִי וּדְבַר מַה־
4 יַּרְאֵנִי וְהִגַּדְתִּי לָךְ וַיֵּלֶךְ שֶׁפִי׃ וַיִּקָּר אֱלֹהִים — ויקר ג' כ"כ
אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֶת־שִׁבְעַת הַמִּזְבְּחֹת — המזבחת כל"ח
5 עָרַכְתִּי וָאַעַל פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃ וַיָּשֶׂם יְהוָה דָּבָר
בְּפִי בִלְעָם וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה תְדַבֵּר׃ — שוב כ"ם נמ"ח
6 וַיָּשָׁב אֵלָיו וְהִנֵּה נִצָּב עַל־עֹלָתוֹ הוּא וְכָל־שָׂרֵי — עלתו כ"ח
7 מוֹאָב׃ וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר מִן־אֲרָם יַנְחֵנִי בָלָק
מֶלֶךְ־מוֹאָב מֵהַרְרֵי־קֶדֶם לְכָה אָרָה־לִּי יַעֲקֹב

עין הקורא

וַיְשַׁלַּח כ"ב (וסי' במכ"ע ושלח וַיְשַׁלְּחֵהוּ נבנין הקל). וַיְהִי בַבֹּקֶר. וַיַּעֲלֵהוּ.
קדמא וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בִּלְעָם, תנינא וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר אָמַר בִּלְעָם
סי' דבר ואמרת. וַיַּעַל בָּלָק וּבִלְעָם. לְבָלָק הִתְיַצֵּב נחלוים הִתְיַצֵּב
והגדתי. שֶׁפִי. קדמא וַיִּקָּר אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם, תנינא וַיִּקָּר יְיָ אֶל־בִּלְעָם
סי' אלהים יי הילי וסי' בנינן יי זוקף, ויקר הק"ף דגושה במקום חסרון נו"ן
כפעל מלשון מקרה, ואם היתה הק"ף רפויה היה נשמע כמו וַיִּיקַר שמו מאד
(ש"א יח ל). אֶת־שִׁבְעַת הַמִּזְבְּחֹת. וָאַעַל כן כולם. סי' וַיָּשָׁב וְהִנֵּה נִצָּב עַל־
עֹלָתוֹ, וַיָּבֹא וְהִנּוֹ נִצָּב עַל־עֹלָתוֹ מִן־אֲרָם יַנְחֵנִי בָלָק מֶלֶךְ־מוֹאָב מֵהַרְרֵי.

8 וּלְכָה זֹעֲמָה יִשְׂרָאֵל׃ מָה אֶקֹּב לֹא קַבֹּה אֵל
9 וּמָה אֶזְעֹם לֹא זָעַם יְהוָה׃ כִּי־מֵרֹאשׁ צֻרִים
אֶרְאֶנּוּ וּמִגְּבָעוֹת אֲשׁוּרֶנּוּ הֶן־עָם לְבָדָד יִשְׁכֹּן
10 וּבַגּוֹיִם לֹא יִתְחַשָּׁב׃ מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר
אֶת־רֹבַע יִשְׂרָאֵל תָּמֹת נַפְשִׁי מוֹת יְשָׁרִים
11 וּתְהִי אַחֲרִיתִי כָּמֹהוּ׃ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם
מֶה עָשִׂיתָ לִי לָקֹב אֹיְבַי לְקַחְתִּיךָ וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ
12 בָרֵךְ׃ וַיַּעַן וַיֹּאמַר הֲלֹא אֵת אֲשֶׁר יָשִׂים יְהוָה
בְּפִי אֹתוֹ אֶשְׁמֹר לְדַבֵּר׃ * וַיֹּאמֶר אֵלָיו בָּלָק לְךָ־ חמישי
13 נָּא אִתִּי אֶל־מָקוֹם אַחֵר אֲשֶׁר תִּרְאֶנּוּ מִשָּׁם אֶפֶס
קָצֵהוּ תִרְאֶה וְכֻלּוֹ לֹא תִרְאֶה וְקָבְנוֹ־לִי מִשָּׁם׃
14 וַיִּקָּחֵהוּ שְׂדֵה צֹפִים אֶל־רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וַיִּבֶן
15 שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וַיַּעַל פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃ וַיֹּאמֶר
אֶל־בָּלָק הִתְיַצֵּב כֹּה עַל־עֹלָתֶךָ וְאָנֹכִי אִקָּרֶה
16 כֹּה׃ וַיִּקָּר יְהוָה אֶל־בִּלְעָם וַיָּשֶׂם דָּבָר בְּפִיו

עין הסופר
זעמה מל
אקב כל״ם
קבה כ״כ
אזעם מל
צרים מל
ומגבעות מ״ז
אשורנו כ״מ
ישכן כ״ת
ובגוים
כ״ל כ״כ במ״ח
רבע מל
תמת מל
מות כ״ם
כמהו כ״ת
לקב כ״ת
איבי כ״ת
לקחתיך כ״ם
ישים כ״ם
אשמר כל״ת
לך כ״ב
צפים מל
מזבחת כ״ת
עלתך
ג׳ כ״כ
ויקר ב׳ כ״כ

קֹרם (או״ה גם ברמ״ח ורע״א ורפ״ו המ״ס נמתג וזה יוצא מכללו בדרכי הניקוד אלו שהעתקתי לעיל י״ח ב׳, ועוד מתי מספר שמצאנו יוצאים לכמות כעצמות ממנו׳). זֹעֲמָה. כִּי־מֵרֹאשׁ (ר״ל פליגי י״ס ברוי״ס כִּי). לֹא יִתְחַשָּׁב. מֶה עָשִׂיתָ קדמא לָקֹב אֹיְבַי לְקַחְתִּיךָ תכינא לָקֹב אֹיְבַי קְרָאתִיךָ וכו׳ ויקח ספר הברית ויקרא. הֲלֹא אֵת אֲשֶׁר. אֹתוֹ אֶשְׁמֹר. לְךָ־נָּא אִתִּי. וְקָבְנוֹ לִי במקצתם וקבנו לִי כגן אבר. אל־ראש הפסגה ב׳ דסמיכי ימידין, מכ״ס (ר״ל ב׳ דכתיבין אֶל ראש ובאורח עַל ראש ובמס״ג דילן מכר אֶל ראש ב׳ וגל אל לא: סדר דגו׳ אֶל במ״ה על ראש ההר). אִקָּרֶה כֹּה.

עין הקורא

עין הסופר

שוב כ"מ נמ"א	17 וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה תְדַבֵּר׃ וַיָּבֹא אֵלָיו
עלתו כ"מ	וְהִנּוֹ נִצָּב עַל־עֹלָתוֹ וְשָׂרֵי מוֹאָב אִתּוֹ וַיֹּאמֶר
	18 לוֹ בָּלָק מַה־דִּבֶּר יְהוָה׃ וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר
קום כל"מ האזינה מ"א	19 קוּם בָּלָק וּשְׁמָע הַאֲזִינָה עָדַי בְּנוֹ צִפֹּר׃ לֹא אִישׁ
צפר כ"מ נמ"ו	אֵל וִיכַזֵּב וּבֶן־אָדָם וְיִתְנֶחָם הַהוּא אָמַר וְלֹא יַעֲשֶׂה
יקימנה מ"א	20 וְדִבֶּר וְלֹא יְקִימֶנָּה׃ הִנֵּה בָרֵךְ לָקָחְתִּי וּבֵרֵךְ
אשיבנה מ"א הביט כ"מ	21 וְלֹא אֲשִׁיבֶנָּה׃ לֹא־הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא־רָאָה
ותרועת מ"א	עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת מֶלֶךְ
מוציאם מל"מ כתועפת כ'	22 בּוֹ׃ אֵל מוֹצִיאָם מִמִּצְרָיִם כְּתוֹעֲפֹת רְאֵם לוֹ׃
ומ"ק וחז"ת ביעקב כל"מ נמ"א	23 כִּי לֹא־נַחַשׁ בְּיַעֲקֹב וְלֹא־קֶסֶם בְּיִשְׂרָאֵל כָּעֵת
	24 יֵאָמֵר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מַה־פָּעַל אֵל׃ הֶן־עָם
כלביא כ"כ יקום	כְּלָבִיא יָקוּם וְכַאֲרִי יִתְנַשָּׂא לֹא יִשְׁכַּב עַד־
כ"מ נמ"א	25 יֹאכַל טֶרֶף וְדַם־חֲלָלִים יִשְׁתֶּה׃ וַיֹּאמֶר בָּלָק
קב מ"א	אֶל־בִּלְעָם גַּם־קֹב לֹא תִקֳּבֶנּוּ גַּם־בָּרֵךְ לֹא
	26 תְבָרֲכֶנּוּ׃ וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־בָּלָק הֲלֹא דִבַּרְתִּי
(שביעי) (במחובר)	אֵלֶיךָ לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר יְהוָה אֹתוֹ אֶעֱשֶׂה׃

עין הקורא

וַיֹּאמֶר לוֹ בלק. וּשְׁמָע כן בכולם (עיין מ"ש). לֹא אִישׁ. ובן־אדם. וּבֵרֵךְ וְלֹא. ותרועת לית. קדמא אֵל מוֹצִיאָם ממצרים כְּתוֹעֲפֹת ראם לו, פנינא אֵל מוציאו ממצרים. כִּי לא־נחש. ולא־קסם. כָּעֵת. (וּלְיִשְׂרָאֵל עיין ריש פ' יתרו). הֶן־עָם. וְכַאֲרִי יתנשא. עד־יאכל טרף וְדַם־חללים במקומם וְדַם (עיין בפ' ויחי מ"ע י"א). תִקֳּבֶנּוּ (עיין בפ' מקץ מ"ג כ"א וכפתחה). גם־ברך. הֲלֹא דברתי. קדמא כֹּל אשר־ידבר יי אתו אעשה. פנינא אשר־ידבר יי אתו אדבר סימן עושה ודברו.

עין הסופר

27 וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם לְכָה־נָּא אֶקָּחֲךָ אֶל־
מָקוֹם אַחֵר אוּלַי יִישַׁר בְּעֵינֵי הָאֱלֹהִים וְקַבֹּתוֹ | יישר מ״ל וקבתו ח״ו
28 לִי מִשָּׁם׃ וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־בִּלְעָם רֹאשׁ הַפְּעוֹר | הפעור כל״מ
29 הַנִּשְׁקָף עַל־פְּנֵי הַיְשִׁימֹן׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־ | הישימן כ״כ
בָּלָק בְּנֵה־לִי בָזֶה שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וְהָכֵן לִי בָּזֶה
30 שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִם׃ וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר | אילם כב״כ במ״ל

כד

1 אָמַר בִּלְעָם וַיַּעַל פַּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃ וַיַּרְא בִּלְעָם
כִּי טוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְלֹא־
הָלַךְ כְּפַעַם־בְּפַעַם לִקְרַאת נְחָשִׁים וַיָּשֶׁת
2 אֶל־הַמִּדְבָּר פָּנָיו׃ וַיִּשָּׂא בִלְעָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא
אֶת־יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ | שכן כל״מ
3 אֱלֹהִים׃ וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר נְאֻם בִּלְעָם בְּנוֹ | נאם כ״מ
4 בְעֹר וּנְאֻם הַגֶּבֶר שְׁתֻם הָעָיִן׃ נְאֻם שֹׁמֵעַ אִמְרֵי־ | בער ח״ו שתם ב׳ ומ״ו שמע כ״מ
אֵל אֲשֶׁר מַחֲזֵה שַׁדַּי יֶחֱזֶה נֹפֵל וּגְלוּי עֵינָיִם׃ | נפל כל״מ וגלוי ב׳ ומ״ו
5 מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל׃ | טבו ח״ו אהליך ה״ו
6 כִּנְחָלִים נִטָּיוּ כְּגַנֹּת עֲלֵי נָהָר כַּאֲהָלִים נָטַע | משכנתיך ח״ו כגנת ח״ו
7 יְהוָה כַּאֲרָזִים עֲלֵי־מָיִם׃ יִזַּל־מַיִם מִדָּלְיָו וְזַרְעוֹ | מדליו כ״כ
בְּמַיִם רַבִּים וְיָרֹם מֵאֲגַג מַלְכּוֹ וְתִנַּשֵּׂא מַלְכֻתוֹ׃ | וירם ח״ו מלכתו ח״ו

עין הקורא

לְכָה־נָּא אֶקָּחֲךָ. יִישַׁר וקַבֹּתוֹ לִי. ויקח בלק את־בלעם ראש הפעור. כִּי טוֹב. ונאם הגבר שְׁתֻם. קמ״ל נאם שֹׁמֵעַ אִמְרֵי־אֵל אשר מַחֲזֵה, מ״ל נאם שמע אמרי־אל וידע דעת עליון מחזה. מה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ. מִשְׁכְּנֹתֶיךָ כִּנְחָלִים נִטָּיוּ נָהָר. יִזַּל־מַיִם מִדָּלְיָו (הו״ה עכ״ן המתג כניו״ל בכל הס״מ כאשר הזכרתי בספרי משפטי הטעמים דף כ״ו). וְיָרֹם. וְתִנַּשֵּׂא במקלתם

עין הסופר

מוציאו מל"מ כתועפת ב' | אֵל מוֹצִיאוֹ מִמִּצְרַיִם כְּתוֹעֲפֹת רְאֵם לוֹ יֹאכַל 8
יע"ק וח"ת ועצמתיהם | גּוֹיִם צָרָיו וְעַצְמֹתֵיהֶם יְגָרֵם וְחִצָּיו יִמְחָץ׃ כָּרַע 9
חז יקימנו כ"מ | שָׁכַב כַּאֲרִי וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ מְבָרֲכֶיךָ בָרוּךְ
ואורריך כח"ז ארור כ"ט | וְאֹרְרֶיךָ אָרוּר׃ וַיִּחַר־אַף בָּלָק אֶל־בִּלְעָם וַיִּסְפֹּק 10
ויספק ח"ז לקב כ"ח איבי כ"ם | אֶת־כַּפָּיו וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם לָקֹב אֹיְבַי
קראתיך כ"כ שלש כ"ח במ"ג | קְרָאתִיךָ וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃
מקומך מ"ז | וְעַתָּה בְּרַח־לְךָ אֶל־מְקוֹמֶךָ אָמַרְתִּי כַּבֵּד אֲכַבֶּדְךָ 11
מכבוד כל"ט במ"א | וְהִנֵּה מְנָעֲךָ יְהוָה מִכָּבוֹד׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־ 12
בָּלָק הֲלֹא גַּם אֶל־מַלְאָכֶיךָ אֲשֶׁר־שָׁלַחְתָּ אֵלַי
מלא כ"ס במ"א | דִּבַּרְתִּי לֵאמֹר׃ אִם־יִתֶּן־לִי בָלָק מְלֹא בֵיתוֹ 13
לעשות כ"מ במ"ט | כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוּכַל לַעֲבֹר אֶת־פִּי יְהוָה לַעֲשׂוֹת
טובה כל"מ במ"ה | טוֹבָה אוֹ רָעָה מִלִּבִּי אֲשֶׁר־יְדַבֵּר יְהוָה אֹתוֹ
הולך י' מ"ז איעצך כ"מ | אֲדַבֵּר׃ וְעַתָּה הִנְנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי לְכָה אִיעָצְךָ
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעָם הַזֶּה לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים׃ 14

עין הקורא

וְתִנָּשֵׂא. יְגָרֵם. כַּאֲרִי (מ"כ במס"ק מסר עליו ד' ב' וב' וזה כמו אך המס"ג שעליו כתבנו, והלשון המחובר הוא שהזכיר הרד"ק במכלול בשימושי מש"ה וכל"ב דק"ו דף כ' א' שאותי עד נקד כָּארי, כָּארי ידי ורגלי שניהם קמצין, כרע שכב כַּארי, וכַארי יתנשא פתחין, אלא שהשמיט כָארי שולם ואולי מטעות הסופר, גם מה שאמר כאן כארי ידי ורגלי באלו כתיב הוא מתנגד למציאות הספרים כולם ומתנגד ל המסרה הכתובה בריש ס' ירמי' גם בריש ס' שמואל שמסר מ"א מילין דכתיבין וי"ו וקרין יו"ד וכו' ולית דין מנהון, ומה שמסר במערכת אות א' א"ב מן ב' ב' ותרויהון בתרי לישנא ומנה בכללן כארי ידי ורגלי, כארי כן ישברו, צ"ע מאי תרי לישנא כי לא ידענו להבדיל בפתרונם לקוצר ידיעתנו בלשון). מְבָרֲכֶיךָ בָרוּךְ. וַיִּחַר־אַף בָּלָק. וְעַתָּה בְּרַח־לְךָ. אִם־יִתֶּן־לִי בָלָק. קדמא לעבר את־פי יי אלהי, תניינא לעבר את־פי יי.

עין הסופר

15 וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר נְאֻם בִּלְעָם בְּנוֹ בְעֹר
16 וּנְאֻם הַגֶּבֶר שְׁתֻם הָעָיִן׃ נְאֻם שֹׁמֵעַ אִמְרֵי־אֵל
וְיֹדֵעַ דַּעַת עֶלְיוֹן מַחֲזֵה שַׁדַּי יֶחֱזֶה נֹפֵל וּגְלוּי
17 עֵינָיִם׃ אֶרְאֶנּוּ וְלֹא עַתָּה אֲשׁוּרֶנּוּ וְלֹא קָרוֹב
דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב וְקָם שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל
18 וּמָחַץ פַּאֲתֵי מוֹאָב וְקַרְקַר כָּל־בְּנֵי־שֵׁת׃ וְהָיָה
אֱדוֹם יְרֵשָׁה וְהָיָה יְרֵשָׁה שֵׂעִיר אֹיְבָיו וְיִשְׂרָאֵל
19 עֹשֶׂה חָיִל׃ וְיֵרְדְּ מִיַּעֲקֹב וְהֶאֱבִיד שָׂרִיד מֵעִיר׃
20 וַיַּרְא אֶת־עֲמָלֵק וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר רֵאשִׁית
21 גּוֹיִם עֲמָלֵק וְאַחֲרִיתוֹ עֲדֵי אֹבֵד׃ וַיַּרְא אֶת־הַקֵּינִי
וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר אֵיתָן מוֹשָׁבֶךָ וְשִׂים בַּסֶּלַע
22 קִנֶּךָ׃ כִּי אִם־יִהְיֶה לְבָעֵר קָיִן עַד־מָה אַשּׁוּר
23 תִּשְׁבֶּךָּ׃ וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר אוֹי מִי יִחְיֶה מִשֻּׂמוֹ אֵל׃
24 וְצִים מִיַּד כִּתִּים וְעִנּוּ אַשּׁוּר וְעִנּוּ־עֵבֶר וְגַם־הוּא
25 עֲדֵי אֹבֵד׃ וַיָּקָם בִּלְעָם וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לִמְקֹמוֹ וְגַם־
בָּלָק הָלַךְ לְדַרְכּוֹ׃ פ

בעֹר חס׳ · שתם ב׳ ומל׳ · וידע כ״מ · עליון כ״מ · נפל כל״ח · אשורני כ״מ · קרוב כ״מ · כוכב כל״מ · מואב כ״מ · אדום כ״מ · שעיר כ״מ · איביו כמ״ז · עשה כ״ח · והאביד ט״ז · שריד כ״מ · ראשית כ״מ · ואחריתו כל״מ · אבד כ״ח · הקיני כ״מ · איתן כל״מ · מושבך כמ״ז · ושים כל״מ · משמו ח״ז · וצים ט״ז · אשור כ״מ · אבד כ״ח · למקמו כל״ה

עין הקורא

וְלֹא עַתָּה בכל הקריאה לא מצאתי עתה מלרע בזקפא כי מן דין וכ״ל שראוי למסור עליו לית מלרע בזקפא (הו״ה בספרינו מסור עליו לית בטעם מלרע בזקפא, ור״ל דזקפא ז״ק כי בנ״ג כולם מלרע, וזה הכלל כל התנח ובו״פ עַתָּה קמץ ומלעיל, וכל ז״ק עַתָּה פתח ומלעיל כי מן דין דעבידה בהוא מלרע בז״ק. ושאר כולם עַתָּה פתח ומלרע, וכיבור קירוב הנגינות העמידו וְלֹא עַתָּה על עיקרו). פַּאֲתֵי. כָּל־בְּנֵי־שֵׁת. שֵׂעִיר אֹיְבָיו. עֹשֶׂה חָיִל. וְיֵרְדְּ. מוֹשָׁבֶךָ. כִּי אִם־יִהְיֶה לְבָעֵר קָיִן (מו״ה ע״ל י״ז כ״ט). מִשֻּׂמוֹ אֵל. וְעִנּוּ־עֵבֶר וגם־הוּא. וגם־בלק.

כה

עין הסופר

1 וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בַּשִּׁטִּים וַיָּחֶל הָעָם לִזְנוֹת אֶל־
2 בְּנוֹת מוֹאָב׃ וַתִּקְרֶאןָ לָעָם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן
3 וַיֹּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לֵאלֹהֵיהֶן׃ וַיִּצָּמֶד
יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל׃
4 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח אֶת־כָּל־רָאשֵׁי הָעָם
וְהוֹקַע אוֹתָם לַיהוָה נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ וְיָשֹׁב חֲרוֹן אַף־
5 יְהוָה מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־שֹׁפְטֵי יִשְׂרָאֵל
הִרְגוּ אִישׁ אֲנָשָׁיו הַנִּצְמָדִים לְבַעַל פְּעוֹר׃
6 וְהִנֵּה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיַּקְרֵב אֶל־אֶחָיו
אֶת־הַמִּדְיָנִית לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל־עֲדַת בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל וְהֵמָּה בֹכִים פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיַּרְא
7 פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיָּקָם מִתּוֹךְ
8 הָעֵדָה וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ׃ וַיָּבֹא אַחַר אִישׁ־יִשְׂרָאֵל
אֶל־הַקֻּבָּה וַיִּדְקֹר אֶת־שְׁנֵיהֶם אֵת אִישׁ יִשְׂרָאֵל
וְאֶת־הָאִשָּׁה אֶל־קֳבָתָהּ וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל
9 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה
וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃ פ

בשטים כ״כ לזנות · כ״מ במ״ח בנות כל״מ · פעור כל״מ · והוקע מ״ז א״ת ם ע״ל מ״ז · חרון כל״מ שפטי כלמ״ז · אחיו כ״מ · בכים מ״ז · פינחס כ״מ מתוך כל״מ · רמח מ״ז ויבא כ״מ · וידקר מ״ז שניהם כל״מ

עין הקורא

בשטים ויחל. אל־בנות. ותקראן. ויאכל העם וישתחוו כן כולם נהתכנס במלך. ויצמד. ויחר־אף. וישב חרון אף׳. איש אנשיו. את־המדינית ולעיני כל־עדת בני. פינחס כן כולם מלאים ומתגים. בן־אלעזר. ויקח רמח. ויבא (וכן בכ״י וסולכנו כת״ג). אחר איש־ישראל. את איש. אל־הקבה. ויתיו. במגפה.

10 11 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר
בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת־חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת־קִנְאָתִי בְּתוֹכָם וְלֹא־כִלִּיתִי
12 אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי׃ לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ
13 אֶת־בְּרִיתִי שָׁלוֹם׃ וְהָיְתָה לּוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו
בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹהָיו
14 וַיְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל
הַמֻּכֶּה אֲשֶׁר הֻכָּה אֶת־הַמִּדְיָנִית זִמְרִי בֶּן־
15 סָלוּא נְשִׂיא בֵית־אָב לַשִּׁמְעֹנִי׃ וְשֵׁם הָאִשָּׁה
הַמֻּכָּה הַמִּדְיָנִית כָּזְבִּי בַת־צוּר רֹאשׁ אֻמּוֹת בֵּית־
אָב בְּמִדְיָן הוּא׃ פ
16 17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ צָרוֹר אֶת־הַמִּדְיָנִים
18 וְהִכִּיתֶם אוֹתָם׃ כִּי צֹרְרִים הֵם לָכֶם בְּנִכְלֵיהֶם
אֲשֶׁר־נִכְּלוּ לָכֶם עַל־דְּבַר פְּעוֹר וְעַל־דְּבַר כָּזְבִּי
בַת־נְשִׂיא מִדְיָן אֲחֹתָם הַמֻּכָּה בְיוֹם־הַמַּגֵּפָה עַל־
1 דְּבַר פְּעוֹר׃ וַיְהִי אַחֲרֵי הַמַּגֵּפָה פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן

עין הסופר
פינחס ע"ד וזעיר׳
השיב כ"מ
בתוכם כל"מ
כליתי ט"ע
אמר כ"פ
נתן כ"מ
שלום
וי"ו קטיעא
אחריו כ"מ
ברית כל"מ
עולם כ"מ
סליא כ"ב
נשיא כל"מ
לשמעני ה"א
צור כל"מ
אמות ט"ת
צרור מ"א
אתם ט"ל מ"א
צררים חס
נשיא כ"מ
אחתם
כת' נמ"א

עין הקורא

פִּינְחָס. הֵשִׁיב. מֵעַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ. וְלֹא־כִלִּיתִי אֶת־בְּנֵי. וְהָיְתָה לּוֹ. כְּהֻנַּת. בֶּן־סָלוּא. הַמֻּכֶּה. אֻמּוֹת בֵּית־אָב. צָרוֹר. כִּי־צֹרְרִים (וכן בכ"י וד"ק במקף). בְּנִכְלֵיהֶם. נִכְּלוּ. עַל־דְּבַר (וכן בדפוסים קדמונים גם בכ"י) וְעַל־דְּבַר. עַל־דְּבַר פְּעוֹר (וכן בכ"י וד"ק וכבר כתבתי כי יהב"י וק"ת הלכה כיהב"י) (לו"ה בכל הדפוסים הקדמונים המכה ביום־המגפה בטרחא והני"ת רפא וכן כ"י ומסר עליו ב׳ ובעניין, אלא בנמ"ג רפ"ו מסר עליו ב׳ ובעניין וככה מסר

עין הסופר

לֵאמֹֽר׃ שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ ׀ כָּל־עֲדַת בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל 2
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־יֹצֵא
3 צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
4 אֹתָם בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹֽר׃ מִבֶּן
עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּצְאִים מֵאֶרֶץ מִצְרָֽיִם׃ *
5 רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ מִשְׁפַּחַת
6 הַחֲנֹכִי לְפַלּוּא מִשְׁפַּחַת הַפַּלֻּאִי׃ לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת
7 הַחֶצְרוֹנִי לְכַרְמִי מִשְׁפַּחַת הַכַּרְמִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
הָרֻאוּבֵנִי וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעִים
8 אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ וּבְנֵי פַלּוּא אֱלִיאָב׃
9 וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל וְדָתָן וַאֲבִירָם הֽוּא־דָתָן
וַאֲבִירָם קְרוּאֵי הָעֵדָה אֲשֶׁר הִצּוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־

אבֹתם כ"מ במ"ב
יצא כ"מ במ"ג
בערבת כל"מ במ"א
ירחו כמ"ז
היצאים כמ"ז
בכור כ"מ במ"ו
חנוך כ"מ במ"א
החנכי מ"ז
לפלוא כב"כ
הפלאי מ"ז
לחצרן כמ"ז
החצרוני דין מ"ז
משפחת כל"מ במ"א
הראובני כ"כ
מאות כל"מ במ"ג
נמואל כל"מ
קרואי כתיב ו' וק' י'

על חבירו דלעיל ומ"ש הדפים מרכא ורפא, וכן בדל"פ לכן הכי כקטינן). שְׂאוּ את־ראשׁ כל. מבן עשרים. הכהן אֹתָם מ' דפיין בלישן דכור (או"ה נמכ"ג פ' וירא מכר כל דכור אתו אתך אתם דגם כמ"ש אותו איתך אותם וכי' וכו' וכל דכור דיחזקאל דכו'). בְּעַרְבֹת כל ערבות בערבית מתוני העי"ן (ועיין בפ' תלוה כ"ח כ"ג). אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת ג' דכמיכי בטעס נתנין דיצא פסוק הָרֻאוּבֵנִי השמעני מנשה סימן רש"ם וחד וְאֵלֶּה בְּנֵי שוּתָלַח. (או"ה בעי"ה שלי כן דבוס הראובני וכנה לראובני בפ' דברים וכן מלאתים בכ"י של כ"ד ובמקצת דפוסים קדמונים אבן בכ"י הראובני לראובני ונקו דפה על האל"ף לסימן כזותה והמתג אצל הרי"ש לא אצל הקמ"ץ, גם הרמ"ה היציד שהאל"ף בלתי נקראת וכ"כ החכם בעל מ"ש לכן אנו קורים כאלו כתיב הָרֻבֵנִי לָרֻבֵנִי). נְמוּאֵל וְדָתָן וַאֲבִירָם ג' דכמיכי וכי' נמב"ג דיש פ' קרח וסאר' דתן ואבירם). הוּא־דתן ואבירם קְרוּאֵי ר"פ

עין הקורא

עין הסופר

10 אהרן בעדת־קרח בהצתם על־יהוה: ותפתח — בהצתם ה׳
הארץ את־פיה ותבלע אתם ואת־קרח במות — במות כנ״מ
העדה באכל האש את חמשים ומאתים איש — באכל חז
11 ויהיו לנס: ובני־קרח לא־מתו: ס בני — למשפחתם
12 שמעון למשפחתם לנמואל משפחת הנמואלי — כת׳ו כמ״ח לנמואל כל״מ הנמואלי ט״ז
לימין משפחת הימיני ליכין משפחת היכיני: — ימין כל״מ יכין כל״מ
13 לזרח משפחת הזרחי לשאול משפחת השאולי: — לשאול כ״מ השאולי כ״מ
14 אלה משפחת השמעני שנים ועשרים אלף — השמעני חז
15 ומאתים: ס בני גד למשפחתם
לצפון משפחת הצפוני לחגי משפחת החגי — לצפון כ״מ הצפוני כ״מ
16 לשוני משפחת השוני: לאזני משפחת האזני — לשוני כל״מ
17 לערי משפחת הערי: לארוד משפחת הארודי — לארוד כ״מ הארודי כ״מ
18 לאראלי משפחת האראלי: אלה משפחת

עין הקורא

בעדת־קרח. ותפתח הארץ. באכל. את חמשים (ומכירו דקרא את החמשים וכמ עבר יבלו לית כ״ם בזה דיננינא את חמשים בלא ה״א נרלא וכן סוכא מתרין מכרות אחרות). ובני־קרח לא־מתו. בני שמעון ו׳ בטעם בענין וסי׳ ס׳ נ׳ י׳ ו׳ מ׳ ב ק׳ שמעון, גד, ויהיו בני־יהודה, זבולן, אלה בני אפרים, בנימן, אשר, וא״ב יתצא״ג זרוק. בני גד. הצפוני. השוני. לאזני. לארוד. לאראלי. ליחלאל ואשריאל למלכיאל ליחצאל כל אל בס״ק כענין ואחרא זקף גדול כמ״א לנעמן. אלה משפחת. ג׳ דסמיכי בטעם בענין דיכא כבקא נ׳ י׳ יש׳ ו׳ מ׳ ן׳ גד יהודה יששכר זבולן אשר נפתלי יש״ג אוני סימן, וחד נמלא בטעם אלה משפחת דן, וחד אלה משפחת בני אפרים, סימן כל היכא דאית בעניינא אלה משפחת פלוני משפחת בני פלוני דסמיך לבתריהם לו למשפחתם אלה בתביר והם הששה הנזכרים ואפרים יוצא מן הכלל.

עין הסופר

בְּנֵי־גָד לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ
מאות כל"מ במ"ג מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וַיָּמָת עֵר 19
ואונן כ"מ וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם 20
לְשֵׁלָה מִשְׁפַּחַת הַשֵּׁלָנִי לְפֶרֶץ מִשְׁפַּחַת הַפַּרְצִי
לחצרן כ"מ לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי־פֶרֶץ לְחֶצְרֹן 21
החצרני דין מז מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרֹנִי לְחָמוּל מִשְׁפַּחַת הֶחָמוּלִי׃
לחמול כל"מ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יְהוּדָה לִפְקֻדֵיהֶם שִׁשָּׁה וְשִׁבְעִים 22
אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי יִשָּׂשכָר 23
תולע כמז התולעי מז לְמִשְׁפְּחֹתָם תּוֹלָע מִשְׁפַּחַת הַתּוֹלָעִי לְפֻוָּה
הפוני מז לישוב מז מִשְׁפַּחַת הַפּוּנִי׃ לְיָשׁוּב מִשְׁפַּחַת הַיָּשֻׁבִי לְשִׁמְרֹן 24
הישבי הז לשמרן כל"מ מִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְרֹנִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יִשָּׂשכָר 25
השמרני פז לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ
זבולן בכ"כ במ"ג מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי זְבוּלֻן 26
לאלון ח"ו ומז לְמִשְׁפְּחֹתָם לְסֶרֶד מִשְׁפַּחַת הַסַּרְדִּי לְאֵלוֹן
האלני פד"ח מִשְׁפַּחַת הָאֵלֹנִי לְיַחְלְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיַּחְלְאֵלִי׃
הזבולני ע"זק ומו"ת אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַזְּבוּלֹנִי לִפְקֻדֵיהֶם שִׁשִּׁים אֶלֶף 27

עין הקורא

בְּנֵי יְהוּדָה ג׳ בטעם בינבין ר"פ יהודה יוסף. וַיִּהְיוּ בני־יהודה. לְשֵׁלָה וַיִּהְיוּ בני־פרץ. הֶחָמוּלִי. אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יהודה כל ענינה אלה משפחת פלוני במ"ג אלה משפחת בני ובי׳ גד אפרים אשר והסופרים שתים בכותבם אלה משפחת בני יהודה אלה משפחת בני יששכר כי אין בענין משפחת בני במ"ג גר אפרים אשר. כל ריטה פיבקתם דענינה בני פלוני במ"ב אלה בני פלוני אפרים *רן *סימן א"ד יעלה. בְּנֵי *יִשָּׂשכָר ג׳ בטעם נינבין סימן סד"ן יששכר *רן *נפתלי. תּוֹלָע לְפֻוָּה (או"ה הרד"ק והרמ"ה העידו שהוי"ו דגוש בנה ובתבירו בפ׳ וינש). הַפּוּנִי. לְיָשׁוּב. הַזְּבוּלֹנִי.

עין הסופר

28 וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי יוֹסֵף
29 לְמִשְׁפְּחֹתָם מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃ בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְמָכִיר למכיר כל״מ
מִשְׁפַּחַת הַמָּכִירִי וּמָכִיר הוֹלִיד אֶת־גִּלְעָד המכירי מ״י הוליד כמד״ם
30 לְגִלְעָד מִשְׁפַּחַת הַגִּלְעָדִי׃ אֵלֶּה בְּנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר בם״א מ״ איעזר ט״י האיעזרי ט״ע
מִשְׁפַּחַת הָאִיעֶזְרִי לְחֵלֶק מִשְׁפַּחַת הַחֶלְקִי׃
31 וְאַשְׂרִיאֵל מִשְׁפַּחַת הָאַשְׂרְאֵלִי וְשֶׁכֶם מִשְׁפַּחַת ואשריאל ט״י האשראלי ח״
32 הַשִּׁכְמִי׃ וּשְׁמִידָע מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמִידָעִי וְחֵפֶר ושמידע מ״י השמידעי ט״ע.
33 מִשְׁפַּחַת הַחֶפְרִי׃ וּצְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר לֹא־הָיוּ
לוֹ בָּנִים כִּי אִם־בָּנוֹת וְשֵׁם בְּנוֹת צְלָפְחָד מַחְלָה בנות כל״מ
34 וְנֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת ונעה כ״ח
מְנַשֶּׁה וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע
35 מֵאוֹת׃ ס אֵלֶּה בְנֵי־ מאית כל״מ במ״נ
אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשׁוּתֶלַח מִשְׁפַּחַת הַשֻּׁתַלְחִי לשותלח כ״מ השתלחי ה״ז
לְבֶכֶר מִשְׁפַּחַת הַבַּכְרִי לְתַחַן מִשְׁפַּחַת הַתַּחֲנִי׃
36 וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוּתָלַח לְעֵרָן מִשְׁפַּחַת הָעֵרָנִי׃
37 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־אֶפְרַיִם לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם
וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֵלֶּה בְנֵי־יוֹסֵף
38 לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ ס בְּנֵי בִנְיָמִן בנימו כת״ת במ״ז
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֶלַע מִשְׁפַּחַת הַבַּלְעִי לְאַשְׁבֵּל

עין הקורא

הָאִיעֶזְרִי. הַשִּׁכְמִי. לֹא־הָיוּ לוֹ. כִּי אִם. וּפְקֻדֵיהֶם. אֵלֶּה בְנֵי־אֶפְרַיִם.
הַתַּחֲנִי וכן הַשֻּׁנִּי (ר״ל זה א׳ בנעימה כבידה בבניהם כי היא שלישית לכינון והתיבה
על התבונה הראויה לנעימה כבידה כמבואר בספרי שבפטי הטעמים דף כ״ה).

עין הסופר

מִשְׁפַּחַת הָאַשְׁבֵּלִי לַאֲחִירָם מִשְׁפַּחַת הָאֲחִירָמִי׃ לאחירם כ"מ האחירמי מ"ז
לִשְׁפוּפָם מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּפָמִי לְחוּפָם מִשְׁפַּחַת 39 לשפיפם מ"ז השיפמי מ"ז
הַחוּפָמִי׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי־בֶלַע אַרְדְּ וְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת 40 להיפם מ"ז ההיפמי מ"ז
הָאַרְדִּי לְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הַנַּעֲמִי׃ אֵלֶּה בְנֵי־בִנְיָמִן 41
לְמִשְׁפְּחֹתָם וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף
וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ ס אֵלֶּה בְנֵי־דָן 42
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשׁוּחָם מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּחָמִי אֵלֶּה לשוחם מ"ז הצוחמי ב׳ ומ"ז
מִשְׁפְּחֹת דָּן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ כָּל־מִשְׁפְּחֹת הַשּׁוּחָמִי 43
לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי אָשֵׁר לְמִשְׁפְּחֹתָם 44
לְיִמְנָה מִשְׁפַּחַת הַיִּמְנָה לְיִשְׁוִי מִשְׁפַּחַת הַיִּשְׁוִי
לִבְרִיעָה מִשְׁפַּחַת הַבְּרִיעִי׃ לִבְנֵי בְרִיעָה לְחֶבֶר 45 לבריעה כ"מ הבריעי מ"ז
מִשְׁפַּחַת הַחֶבְרִי לְמַלְכִּיאֵל מִשְׁפַּחַת הַמַּלְכִּיאֵלִי׃ למלכיאל כל"מ
וְשֵׁם בַּת־אָשֵׁר שָׂרַח׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־ 46 47 המלכיאלי מ"ז
אָשֵׁר לִפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם 48
לְיַחְצְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיַּחְצְאֵלִי לְגוּנִי מִשְׁפַּחַת לגוני כל"ם
הַגּוּנִי׃ לְיֵצֶר מִשְׁפַּחַת הַיִּצְרִי לְשִׁלֵּם מִשְׁפַּחַת 49
הַשִּׁלֵּמִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם 50
וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

עין הקורא אֵלֶּה בני־דן׳. אֵלֶּה משפחת דן. הַגּוּנִי. (ח"ס בס"מ וכ"י לְיֵצֶר בחטף נקודות כתנירו נפ׳ ויגש. וכל יֵצֶר נמצא נקודות בצרות רד"ק בשרשו). הַיִּצְרִי.

עין הסופר

51 אֵלֶּה פְּקוּדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וָאָלֶף פקודי כ"מ
שְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ פ שלישי
52 53 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ לָאֵלֶּה תֵּחָלֵק
54 הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת׃ לָרַב תַּרְבֶּה שמות מ' מ"ז
נַחֲלָתוֹ וְלַמְעַט תַּמְעִיט נַחֲלָתוֹ אִישׁ לְפִי תמעיט כ"מ
55 פְקֻדָיו יֻתַּן נַחֲלָתוֹ׃ אַךְ־בְּגוֹרָל יֵחָלֵק פקדיו כח׳ בגורל כ"מ
אֶת־הָאָרֶץ לִשְׁמוֹת מַטּוֹת־אֲבֹתָם יִנְחָלוּ׃ לשמות מ"ז מטות כ"מ
56 עַל־פִּי הַגּוֹרָל תֵּחָלֵק נַחֲלָתוֹ בֵּין רַב אבתם כ"ח במ"כ
57 לִמְעָט׃ ס וְאֵלֶּה פְקוּדֵי הַלֵּוִי הגורל כ"מ
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַגֵּרְשֻׁנִּי לִקְהָת לגרשון כ"מ

עין הקורא

קדמא אלה פקודי בני ישראל, תביר אלה פקודי משה כיון רבא ישראל, ויתיב משה (ר"ל אלה דגבי ישראל כדכתיב דגבי משה כיתיב). ראובן (לעיל פסוק ז׳) ושבע מאות ושלשים, נפתלי (דעבינא) שבע מאות ושלשים סי׳ באו קודמו (כלקה בבוונתו בעו"ז הוא ר"ת של שבע מאות ושלשים גם הוא ר"ת של שש מאות ואלף לכן הסימן כי במקום שיקדם שע"ז הוא בשע"ז לפסוקי גבי ראובן שלא קדם שמו לכן סיכנו שמו אלא ושמו). לָאֵלֶּה. וְלַמְעַט (או"ב גם תבירו בפ׳ עפתי רבם המחבר וְלַמְעַט בלא מתג בלמ"ד, אבל הַמַּעַט קחתך את אישי, הַמְעַט הוא אם רבו, הַמְעַט כי הבדיל ה׳ בשלמתם לשם מתג בה"א והמ"ם רפה, ונראה מזה שיש הבדל בין ה"א ידיעה לה"א התימה, וכבר כתב בדרכי המתיגות שלו ז"ל המעט למעט בשקלת אבבמיים טובים מאלתים מתוגים וממיה"ם דפין בין שהם תמוהים בין שהם ברורים יתב"ג, ושמעת מלשון זה כי רק במקלתן כ"ה אבל ברובם הברורים בלא מתג, והרד"ק במכלול דק"ו דף כ"ט ב׳ הזכיר כי להם המעט מכל העמים, ואת המעט תמעיטו יגם דומים ההדים שבאו רפויים ובלא גניאה וי"ב, והנה בשאת ולבאת גם הם רפין ובלא געיה בכל ספרים בלא מחלקת לכן כבי נקטינן ועיין מה שכתבתי בפ׳ מקץ מ"ג כ"ה אבל וימלאו גם גדים פ׳ תרומה ובולם הוקלו לתקנת אות הגרון באחד הות הפוקי"ת). לִשְׁמוֹת מַטּוֹת־אֲבֹתָם. הַמְעָט.

עין הסופר

משפחת הקהתי למררי משפחת המררי:
58 אלה משפחת לוי משפחת הלבני משפחת
החברני משפחת המחלי משפחת המושי
59 משפחת הקרחי וקהת הולד את־עמרם: ושם
אשת עמרם יוכבד בת־לוי אשר ילדה אתה
ללוי במצרים ותלד לעמרם את־אהרן ואת־
60 משה ואת מרים אחתם: ויולד לאהרן את־נדב
61 ואת־אביהוא את־אלעזר ואת־איתמר: וימת
נדב ואביהוא בהקריבם אש־זרה לפני יהוה:
62 ויהיו פקדיהם שלשה ועשרים אלף כל־זכר
מבן־חדש ומעלה כי לא התפקדו בתוך בני
ישראל כי לא־נתן להם נחלה בתוך בני ישראל:
63 אלה פקודי משה ואלעזר הכהן אשר פקדו
את־בני ישראל בערבת מואב על ירדן ירחו:
64 ובאלה לא־היה איש מפקודי משה ואהרן
הכהן אשר פקדו את־בני ישראל במדבר סיני:
65 כי־אמר יהוה להם מות ימתו במדבר ולא־
נותר מהם איש כי אם־כלב בן־יפנה ויהושע

החברני כ"מ · המושי כ"מ · הולד דין ח' · יוכבד כ"מ · אחתם כ"מ במ"ל · אביהוא כ"כ · בהקריבם דין ט' · פקודי כ"מ · בערבת כ"מ במ"ל · מות כ"מ · ימתו כ"מ

משפחת החברני משפחת המחלי. משפחת הקרחי. ואת מרים. את־אלעזר. וימת נדב ואביהוא בהקריבם. כל־זכר מבן־חדש. כי לא התפקדו [illegible]. כי לא־נתן. [illegible] אשר פקדו [illegible] אשר פקדי [illegible]. לא־היה איש. כי־אמר. ולא־נותר. כי אם־כלב. (כל יפנה דגשין וכולהון פז).

עין הסופר

1 בִּן־נוּן׃ ס וַתִּקְרַבְנָה
בְּנוֹת צְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר בֶּן־גִּלְעָד בֶּן־מָכִיר בֶּן־ בנות כ״פ
מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה בֶן־יוֹסֵף וְאֵלֶּה שְׁמוֹת שמות כ״מ במ״ג
בְּנֹתָיו מַחְלָה נֹעָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְתִרְצָה׃ בנתיו כמז בט״ב נעה כ׳ ח
2 וַתַּעֲמֹדְנָה לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי ותעמדנה כ״פ
הַנְּשִׂיאִם וְכָל־הָעֵדָה פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד לֵאמֹר׃ הנשיאם ד׳ כ״ב בני
3 אָבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר וְהוּא לֹא־הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה
הַנּוֹעָדִים עַל־יְהֹוָה בַּעֲדַת־קֹרַח כִּי־בְחֶטְאוֹ מֵת הנועדים כמ״ז כמ ח
4 וּבָנִים לֹא־הָיוּ לוֹ׃ לָמָּה יִגָּרַע שֵׁם־אָבִינוּ מִתּוֹךְ
מִשְׁפַּחְתּוֹ כִּי אֵין לוֹ בֵּן תְּנָה־לָּנוּ אֲחֻזָּה בְּתוֹךְ
5 אֲחֵי אָבִינוּ׃ וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת־מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי משפטן נון רבתי
יְהֹוָה׃ פ רביעי
6 7 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ כֵּן בְּנוֹת צְלָפְחָד
דֹּבְרֹת נָתֹן תִּתֵּן לָהֶם אֲחֻזַּת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֲחֵי דברת חד״פ נתן כ׳ מז
8 אֲבִיהֶם וְהַעֲבַרְתָּ אֶת־נַחֲלַת אֲבִיהֶן לָהֶן׃ וְאֶל־ אביהם כ׳ ל״ג אביהן
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ כִּי־יָמוּת וּבֵן ו׳ כ״ב כ״ן ימות כ׳ מ
9 אֵין לוֹ וְהַעֲבַרְתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְבִתּוֹ׃ וְאִם־אֵין
10 לוֹ בַּת וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְאֶחָיו׃ וְאִם־אֵין לוֹ
11 אַחִים וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לַאֲחֵי אָבִיו׃ וְאִם־

וַתִּקְרַבְנָה מנו״ן כימן מחלה נֹעָה וְחגלה וּמלכה וְתרצה. וַתַּעֲמֹדְנָה. וְלִפְנֵי אלעזר. פֶּתַח אהל־מועד. בַּעֲדַת־קרח. לֹא־הָיוּ לוֹ. כִּי אֵין לוֹ. תְּנָה־לָּנוּ. אֲחֵי. אֲחֵי אביהם. איש כי־ימות וּבֵן. לְאֶחָיו. לַאֲחֵי אביו.

עין הקורא

עין הסופר

אֵין אַחִים לְאָבִיו וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לִשְׁאֵרוֹ
הַקָּרֹב אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וְיָרַשׁ אֹתָהּ וְהָיְתָה
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה׃ פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל־הַר הָעֲבָרִים 12
הַזֶּה וּרְאֵה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְרָאִיתָה אֹתָהּ וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל־עַמֶּיךָ גַּם־אָתָּה כַּאֲשֶׁר 13
נֶאֱסַף אַהֲרֹן אָחִיךָ׃ כַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי בְּמִדְבַּר 14
צִן בִּמְרִיבַת הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי בַמַּיִם לְעֵינֵיהֶם הֵם
מֵי־מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר־צִן׃ ס וַיְדַבֵּר 15
מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר׃ יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי הָרוּחֹת 16
לְכָל־בָּשָׂר אִישׁ עַל־הָעֵדָה׃ אֲשֶׁר־יֵצֵא לִפְנֵיהֶם 17
וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר יְבִיאֵם
וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת יְהוָה כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ 18
בִּן־נוּן אִישׁ אֲשֶׁר־רוּחַ בּוֹ וְסָמַכְתָּ אֶת־יָדְךָ
עָלָיו׃ וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי 19
כָּל־הָעֵדָה וְצִוִּיתָה אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם׃ וְנָתַתָּה 20

הקרב כ"ח
וראיתה דין כתיב ה' עמיק
ד' מ"ש בלי"ש
מריתם כ"מ
צן כמ"ש
במריבת כל"מ
להקדישני
ב' וט"י
מריבת כל"מ
יפקד כל"ח
הרוחת
ב' וכ"כ
יבא כ"ח במ"ו
יוציאם מל"מ
יביאם מ"ש
רעה כל"ח
יהושע כל"כ במ"ח
בן כמ"ח
רוח כמ"ח
וצויתה מל"מ
ונתתה
כל ביפ' כ"כ

עין הקרא

וְהָיְתָה לית נעימה בחוריתא (עיין מכמני הטעמים דף כ"א א). וראיתה אֹתָהּ במיעוט וראיתה ולא כ"ל. מריתם פִּי. בַּמַּיִם. וידבר משה אל־יי לאמר. אשר־יצא לפניהם כפסוק [illegible]ר־יצא ו[illegible]ר ואשר [illegible]שר מן ג' פסוקין דדמיין והיה תחת בשם ותחת ותהה ותחת תחת (ישעי' ג כד). כַּצֹּאן. קַח־לְךָ. וְהַעֲמַדְתָּ. וְצִוִּיתָה.

עין הסופר ·

מֵהוֹדְךָ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי — מהודך ט״ז
21 יִשְׂרָאֵל׃ וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֹד וְשָׁאַל — יעמד כל״ם
לוֹ בְּמִשְׁפַּט הָאוּרִים לִפְנֵי יְהוָה עַל־פִּיו — האורים כ״מ
יֵצְאוּ וְעַל־פִּיו יָבֹאוּ הוּא וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל — יבאו כל״ם
22 אִתּוֹ וְכָל־הָעֵדָה׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמִדֵהוּ לִפְנֵי — ויעמדהו נ׳ וק׳
23 אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָּל־הָעֵדָה׃ וַיִּסְמֹךְ אֶת־ — ויסמך כ״ם
יָדָיו עָלָיו וַיְצַוֵּהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־
כח מֹשֶׁה׃ פ חמישי
1 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי — אלהם כ״ם כמי״ו
לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי — ריח ככ״כ ניחחי ס׳ להקריב כ״ם
3 בְּמוֹעֲדוֹ׃ וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר — במועדו: ל׳ ט״ז
תַּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְמִימִם שְׁנַיִם — תקריבו כ״ם תמימם ככ״כ
4 לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד׃ אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה — עלה כ״ם במ״ס

וְשָׁאַל לוֹ לית מלעיל. וַיַּעֲמִדֵהוּ לִפְנֵי (לו״ה לפי תורת המתגים הכבדים שהול׳ המחבר ובארנו במשפטי הטעמים דף כ״ה אין הוי״ו ראוי למתיגה לפי שהיא רביעית לטעם ומ״מ קיימתיה בעבור שכן דעת המחבר וגם כמ״ש ונראה״כ מלאתיה, וגם המחבר עצמו העיד שלפעמים ימתינו כ״ה אף ברביעית לכיון שלא מתורת הכלל בדי ליפות את התיבה ומן המין הזה המתג של מטבעותיו דשמות כ״ח כ״ח והמתג של ויספרו לו דלעיל י״ג כ״ז ושל ממחציתם דלקמן ל״א כ״ט וכ״ל שבאו כן בעבור תכרון כמ״ש). כאשר דבר יי בְּיַד־מֹשֶׁה ב׳ ס״פ בתור׳ דמיכי ויחזק (סוף פ׳ וארא). קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי. לְהַקְרִיב לִי. זֶה. (לו״ה נמס״ג מכל כל אוריתא ואמרת אליהם כל מן דין ואמרת להם זה האשה).

עין הקו״א

בַּבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם׃
5 וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן
6 כָּתִית רְבִיעִת הַהִין׃ עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה בְּהַר
7 סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת
הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר
8 לַיהוָה׃ וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם
כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ
לַיהוָה׃ פ
9 וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם
וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
10 וְנִסְכּוֹ׃ עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד
וְנִסְכָּהּ׃ פ
11 וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה
פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־
12 שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃ וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד׃
13 וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃
14 וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁת הַהִין

עין הסופר

ועשירית דין מל"מ
האיפה כ"מ במ"ב
כתית כ"מ רביעת
כב"כ במ"ב
עלת כ"מ במ"א
העשיה כו
ההין כל"מ
ניחח כמו במ"ג
תמימם כת"ת
עשרנים כמו
חדשיכם דין מ"ו
תקריבו כ"מ
בלולה כל"מ
ועשרן ב' מו עשרון
כל"מ במ"ב
ונסכיהם כ"מ במ"א
ושלישת ב' כ"כ

עין הקורא: בְּהַר סִינַי. בַּקֹּדֶשׁ. אִשֶּׁה כל אשה דסמיך לה ריח לד"י (ועיין בפ' ויקרא א ט). עֹלַת שַׁבַּת. וְנִסְכֵּיהֶם ב' בטעם בינוני דלית סמך ודמיין. וּשְׁלִישִׁת הַהִין.

עין הסופר

לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יָיִן זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ — כל ינכינא
15 בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃ וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד — ושעיר ר"פ במ"ב שעיר דבכורים
לְחַטָּאת לַיהוָה עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה — ובתמיד
16 וְנִסְכּוֹ׃ ס ששי וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן — הראשון כל"מ במ"ב
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ פֶּסַח לַיהוָה׃
17 וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חָג שִׁבְעַת
18 יָמִים מַצּוֹת יֵאָכֵל׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ — מקרא כל"מ במ"ב
19 כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם — מלאכת כל"מ עבדה כל"מ
אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל — עלה כמ"ו במ"א
אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ
20 לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה
עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ׃ — עשרנים כמא
21 עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת — עשרון כל"מ במ"ב
22 הַכְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ — עליכם כ"מ נט"א
23 מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד — עלת כ"מ במ"א
24 תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה׃ כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת
יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת — עלת דין טז

עין הקורא

ושעיר עזים אחד לית נטעס נתנין. שבעת ימים מצות יאכל. ב' נטעס
נתנין פסח כיפור, פסח והקרבתם אשה עלה ליי. כיפור והקרבתם עלה
ליי ובלרא והקרבתם עלה בר מן חד ועשיתם עלה דתרועה. ומנחתם ה'
נטעס נתנין פסח ביכור תרועה כיפור סכות, כל ומנחתם דעגינא דסמיך סלת
מקמא ובתרא ומנחתם נמוכח כל בקר דעגינא בתמיד בר מן חד דדלא מזב
פרים בני־בקר. כאלה פלוגא (ר"ל י"ם גרים וי"ם דכיע). אשה ריח־ניחח.

עין הסופר

25 הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא
26 תַעֲשׂוּ׃ ס וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים
בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם
מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
27 לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה
פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם אַיִל אֶחָד שִׁבְעָה כְבָשִׂים
28 בְּנֵי שָׁנָה׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה
עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל
29 הָאֶחָד׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת
30 הַכְּבָשִׂים׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃
31 מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתוֹ תַּעֲשׂוּ תְּמִימִם
כט יִהְיוּ־לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם׃ פ
1 וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא־קֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם

השביעי כ"ט במ"ג · עבודה כל"א · הבכורים ג' מל"ע בליש' · בהקריבכם בט"א · בשבעתיכם חסר ב' ווי"ן · מלאכת כל"ם · עבודה דין מ"א · עליכם כ"ם במ"א · ונסכיהם כג"י במ"א · השביעי כ"מ במ"ג

עין הקורא

בְּהַקְרִיבְכֶם. תְּשִׁיבְעֹתֵיכֶם יו"ד מילין בטעם מאילא ולתכתתא (והזכרתי כולם במשפטי הטעמים דף י"ב ע"ב). מִקְרָא־קֹדֶשׁ (עיין ויקרא כג ז). קדמא דחדא ושלשה עשרנים פסא וכבות שלשה עשרנים ואחרא שלשה עשרנים ומנהון ג׳ בינבין בבר תרגמה כיפור בימן כת"ב. קדמ׳ דעניבא דחדא ועשרון עשרון וביון החדש הרביעי, פסא עשרון עשרון פסט"א פ"ק בימן פה אל פה, ואחרא עניבא עשרון עשרון ומנהון ג׳ ביכור ניפור סבות בימן כב"ם וסמיך להון הכבש. מִלְּבַד ב׳ בטעם בעניבא בכורים כפורים ואחרא מִלְּבַד ורנים שונים בהם לנגס מלבד עלת. תְּמִימִם יִהְיוּ־לָכֶם. כל עניבא כל מלאכת עבודה לא תעשו במ"א דכבור כל מלאכה לא תעשו. כל עניבא כבשים בני־שנה תמיד אם

עין הסופר

2 תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם׃ וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ — תרועה כ"פ
לַיהוָה פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים
3 בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה
בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
4 לָאָיִל׃ וְעִשָּׂרוֹן אֶחָד לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת
5 הַכְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת לְכַפֵּר — חטאת כל"מ נמ"פ
6 עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ וְעֹלַת
הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם כְּמִשְׁפָּטָם לְרֵיחַ
7 נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ ס וּבֶעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ — ובעשור כ"מ נמ"פ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־ — ועניתם כ"פ
8 נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם — נפשתיכם כתו' וכו'
עֹלָה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אַיִל
אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃
9 וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה
עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד׃
10 עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת
11 הַכְּבָשִׂים׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד — חטאת כ"ל מ"א נמ"פ
חַטַּאת הַכִּפֻּרִים וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ — הכפרים כלה'
12 וְנִסְכֵּיהֶם׃ ס שביעי וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם

עין הקורא

בסמוך גל אחריו שבעה מן ארבעה כל מן אחד דהוא כבשים בני־שנה שבעה דכיפור. מלבד חטאת הכפרים. מן וביום השבת עד סוף הכרצה בגזן עלת התמיד.

עין הסופר

לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגֹּתֶם חַג לַיהוָה
13 שִׁבְעַת יָמִים׃ וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ
נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁלֹשָׁה עָשָׂר
אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
14 תְּמִימִם יִהְיוּ׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד לִשְׁלֹשָׁה עָשָׂר
פָּרִים שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד לִשְׁנֵי הָאֵילִם׃
וְעִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְאַרְבָּעָה עָשָׂר
16 כְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת
17 הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ ס וּבַיּוֹם
הַשֵּׁנִי פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנֵים עָשָׂר אֵילִם
שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
18 תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם
19 וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר־עִזִּים
אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ
20 וְנִסְכֵּיהֶם׃ ס וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
פָּרִים עַשְׁתֵּי־עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־
21 שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם
לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃

(margin notes: מלאכת כל"מ · וחגתם כ"מ · אילם כלח"ת במ"ד · האילם כלח"ת במ"ד · ועשרון כקוד המ"ן · לאילם כלח"ת במ"ד · ונסכיהם כת"ש במ"ח · השלישי כל"מ במ"ח)

וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי רביע, בתורה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי ובקלף וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי הַשִּׁשִּׁי הַשְּׁבִיעִי.

עין הסופר

22 וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד
23 וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ ס וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי — הרביעי כל"מ
פָּרִים עֲשָׂרָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
24 אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים
25 לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר־
עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד
26 מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ ס וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי — החמישי כל"מ
פָּרִים תִּשְׁעָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
27 אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים
28 לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר
חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ
29 וְנִסְכָּהּ׃ ס וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים — הששי כל"ח ודגש
שְׁמֹנָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה — שמנה כל"ת
30 עָשָׂר תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים
31 לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר
חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ
32 וּנְסָכֶיהָ׃ ס וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פָּרִים — ונסכיה כ"כ השביעי כל"מ במ"ג
שִׁבְעָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה
33 עָשָׂר תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם — ונסכהם דין ח'
34 וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כְּמִשְׁפָּטָם׃ וּשְׂעִיר
חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ

עין הסופר

השמיני כל״מ ונסכה׃ ס מפטיר ביום השמיני 35
עצרת תהיה לכם כל־מלאכת עבדה לא
תעשו׃ והקרבתם עלה אשה ריח ניחח ליהוה 36
פר אחד איל אחד כבשים בני־שנה שבעה
תמימם׃ מנחתם ונסכיהם לפר לאיל ולכבשים 37
במספרם כמשפט׃ ושעיר חטאת אחד מלבד 38
עלת התמיד ומנחתה ונסכה׃ אלה תעשו 39
במועדיכם ב׳ מל״מ ליהוה במועדיכם לבד מנדריכם ונדבתיכם
ונדבתיכם כמ״ו לעלתיכם ולמנחתיכם ולנסכיכם ולשלמיכם׃ ל
לעלתיכם כל״כ במ״ח ויאמר משה אל־בני ישראל ככל אשר־צוה 1
ולמנהתיכם יהוה את־משה׃ פ

המטות כל״מ במ״ג וידבר משה אל־ראשי המטות לבני ישראל 2
ידר כל״ח לאמר זה הדבר אשר צוה יהוה׃ איש כי־ידר 3
שבעה כל״ח נדר ליהוה או־השבע שבעה לאסר אסר על־
לאסר כל״ח נפשו לא יחל דברו ככל־היצא מפיו יעשה׃
היצא כ״ח
תדר כל״ח ואשה כי־תדר נדר ליהוה ואסרה אסר בבית 4
בנעריה ב׳ ונ׳ אביה בנעריה׃ ושמע אביה את־נדרה ואסרה 5

עין הקורא

אשה ריח ניחח פליגא הלא בתרויהון (ר״ל הבלונתא לחת בשניה׳, דעכינא בפסוק זה ובפסוק דלעיל י״ג יש מנגנים אשה ריח ניחח ויש מנגנים אשה ריח־ניחח). כבשים בני־שנה כן כולם. מנחתם ונסכיהם (וכמסר׳ מנחתם ב׳ ר״פ בינין ד״ח סימן ר״ל רבועי סמיכי, ושלחא ר״פ ומנחתם). ראשי המטות. זה הדבר אשר צוה יי במעוטם אשר צוה. או־השבע לית נסינם מלעיל. לאסר (וסכמ״ן קגא במ״ב נס׳ וגם עיין כ״ע על ויאסר). בבית אביה בנעריה נ׳ ונעצין. ואסרה.

עין הסופר

וְהֶחֱרִישׁ ב׳ ט״ע · נדריה כל״מ · יקום כ״מ נמ״א · הניא כל״מ · ואסריה כ״מ נמ״א · היו ג׳ כ״כ · שפתיה כ״מ · והחריש ב׳ ט״ע · ואסרה דין ח״א · יקמו דין ח״ן · שמע כל״ח · יניא כל״מ · אותה ב׳ מ״ע

אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ וְהֶחֱרִישׁ לָהּ אָבִיהָ
וְקָמוּ כָּל־נְדָרֶיהָ וְכָל־אִסָּר אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־
6 נַפְשָׁהּ יָקוּם׃ וְאִם־הֵנִיא אָבִיהָ אֹתָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ
כָּל־נְדָרֶיהָ וֶאֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ לֹא
יָקוּם וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ כִּי־הֵנִיא אָבִיהָ אֹתָהּ׃
7 וְאִם־הָיוֹ תִהְיֶה לְאִישׁ וּנְדָרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא
8 שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ׃ וְשָׁמַע
אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ וְהֶחֱרִישׁ לָהּ וְקָמוּ נְדָרֶיהָ
9 וֶאֱסָרֶהָ אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקֻמוּ׃ וְאִם
בְּיוֹם שְׁמֹעַ אִישָׁהּ יָנִיא אוֹתָהּ וְהֵפֵר אֶת־נִדְרָהּ
אֲשֶׁר עָלֶיהָ וְאֵת מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה

עין הקורא

והחריש לה כל והחריש לה דעגינא בלא מקף. קדמא וקמו כל־נדריה וכל־אסר, תנינא וקמו נדריה ואסרה, תליתאה וקמו כל־נדריה וכל־אסר, סימן, דחסר כל רביע ודנסיב כל זקף. כל דלפי המטות ואם־נמקף נמ״א ואם ביום שמעו. יסלח־לה. ואם־היו. או. (הו״ה בכל ספרינו ביום שמע אישה, אבל בכ״י שמע במרכא כמו שרשם מחבר דינן לא שהוסיף עוד געיא בעי״ן וכמוהו בכ״י לבלתי שמע אל הכהן דדברים י״ז י״ב וכן בכל דומיהן וכבר הזכיר המחבר בהקדמתו כי כן הוא בכ״ם המדוקקים, גם אנכי בספרי משפטי הטעמים בדף ס׳ דברתי בם, וכבר כתבתי שם דף ע״ו א׳ מקבלת הו״ל שהפסק גם הגעיא הם כנה בישרת המרכא לורקא, אכן בעבור שבכל ספרינו גם ברח״פ במוכח לא רציתי לשנותו אבל דע שגעיית העי״ן ראוי לקיימה בתיבה זו ובכל דומיה והקורא צריך להשמיע אותה בכל מקום בין שהיא כתובה בין שאינה כתובה כי הסופרים הקלו עולם ולא רשמו כולם גם אנכי לא שמתי לבי עליה לרשום אותה בכל מקום שהיא ראויה, ומה שמצאתי רשמתי ומה שלא מצאתי לא רשמתי לכן אין מזה ראי׳ לבטלה). וְהֵפֵר. יִסְלַח לָהּ כן כולם בעגינא יִסְלַח־לָהּ (עיין משפטי הטעמים דף ס׳).

עין הסופר

10 עַל־נַפְשָׁהּ וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ׃ וְנֵדֶר אַלְמָנָה

וּגְרוּשָׁה כֹּל אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם

11 עָלֶיהָ׃ וְאִם־בֵּית אִישָׁהּ נָדָרָה אוֹ־אָסְרָה

12 אִסָּר עַל־נַפְשָׁהּ בִּשְׁבֻעָה׃ וְשָׁמַע אִישָׁהּ

וְהֶחֱרִשׁ לָהּ לֹא הֵנִיא אֹתָהּ וְקָמוּ כָּל־נְדָרֶיהָ

13 וְכָל־אִסָּר אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם׃ וְאִם־

הָפֵר יָפֵר אֹתָם ׀ אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־מוֹצָא

שְׂפָתֶיהָ לִנְדָרֶיהָ וּלְאִסַּר נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם

14 אִישָׁהּ הֲפֵרָם וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ׃ כָּל־נֵדֶר

וְכָל־שְׁבֻעַת אִסָּר לְעַנֹּת נָפֶשׁ אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ

15 וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ׃ וְאִם־הַחֲרֵשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ אִישָׁהּ

מִיּוֹם אֶל־יוֹם וְהֵקִים אֶת־כָּל־נְדָרֶיהָ אוֹ אֶת־כָּל־

אֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר עָלֶיהָ הֵקִים אֹתָם כִּי־הֶחֱרִשׁ

וגרושה כ"מ · יקום כ"מ במ"א · בשבעה כ"א · והחריש ג' ה' · יקום כ"מ במ"א · מוצא כ"מ · שבעת כ"א לענת חז · יקימנו כ"מ · החרש כ"א · יחריש מ"א · והקים כ"מ · החרש ג' ה'

עין הקורא

וְנֵדֶר (חד מן ה' קמצין בס"פ וכן כל־נדר שבסמוך). אשר אָסְרָה. או־אָסְרָה אִסָּר. לֹא הֵנִיא. (אמ"ה ראיתי מחלקת בספרים יש מנגנים ואם־הפר יפר אתם אישה מלת אתם בטעם ובלא פסק אחריו. ויש מנגנים אתם במרכא ובלא פסק, ובעל א"ת אמר אתם, בפסק ובתי"ו בופר יפר עכ"ל והחזיק אחריו הכתב בעל מ"ש, וזה וידאי שלא כדין כי לפי עדות כל הקדמונים לא יתחברו מונח ופסק לפני זרקא כ"א בשנים מקומות כמבואר במסכת"ע דף ע"ו, גם מחבר דילן כתב כן בגדולה כו' ושב ל"ג כ"ב אצל ואמר אליהם ראובן יע"ש, ואחרי שבמב"ג במגרכת קות פ"א מנה ואם הפר יפר אתם, בכלל פסקות דס' במדבר גם במסרה ב' מנה זה עמהם לכן ברור אתם בטרכא לא בשופר יפר). כל־מוֹצָא שְׂפָתֶיהָ לית (ר"ל ובאורה מבלא שפתיה). הֲפֵרָם. לְעַנֹּת נָפֶשׁ. יְפֵרֶנּוּ. (אמ"ה י"ס לה אישה וי"ב לָהּ וכן נכון כי הוא מן י"ח מאיילן מאריכין המנוחין במסכת"ע דף ע'). וְהֵקִים. אֶת־כָּל־אֱסָרֶיהָ.

עין הסופר

16 לה ביום שמעו: ואם־הפר יפר אתם אחרי
17 שמעו ונשא את־עונה: אלה החקים אשר צוה   עונה כל״מ
יהוה את־משה בין איש לאשתו בין־אב לבתו
בנעריה בית אביה: פ   שני   בנעריה ב׳ וחס׳
1 2 וידבר יהוה אל־משה לאמר: נקם נקמת בני   נקם חס׳
ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל־עמיך: עמיך ד׳ מ״ע כליבכל חד
3 וידבר משה אל־העם לאמר החלצו מאתכם   טכהון ביצעין
אנשים לצבא ויהיו על־מדין לתת נקמת־
4 יהוה במדין: אלף למטה אלף למטה לכל
5 מטות ישראל תשלחו לצבא: וימסרו   מט״ת כל״מ כמ״ג
מאלפי ישראל אלף למטה שנים־עשר   שנים כ״מ
6 אלף חלוצי צבא: וישלח אתם משה אלף   חלוצי כל״מ
למטה לצבא אתם ואת־פינחס בן־אלעזר
הכהן לצבא וכלי הקדש והחצצרות התרועה   וחצצרות ב׳ מוק ומ״ות כלי׳
7 בידו: ויצבאו על־מדין כאשר צוה יהוה את־
8 משה ויהרגו כל־זכר: ואת־מלכי מדין הרגו
על־חלליהם את־אוי ואת־רקם ואת־צור ואת־   חלליהם ... צור כל״מ

עין הקורא

ביום שמעו. בין איש לאשתו בין־אב לבתו בנעריה בית. אחר תאסף.
ויהיו. וימסרו (מו״ה אין געיא לא בוי״ו ולא ביו״ד וכן נכון דוגמת ויתפרדו).
וישלח אתם משה ב׳ דסמיכי בטעם בלוריתא ומהדר כלהן (לעיל יג ג). אתם
ואת־פינחס. וכלי הקדש ב׳ דסמיכי בטעם בלוריתא להד יכלתו (לעיל ג לא).
ויצבאו ואת־מלכי מדין. על־חלליהם במקצת על־חלליהם (מו״ה בכל
ספרינו חלליהם כלוג כ״ב דוגמת רננת רעניכו, חקקי און, אללי ערכו, וכן כל

עין הסופר

הגר כ״מ חוּר וְאֶת־רֶבַע חֲמֵשֶׁת מַלְכֵי מִדְיָן וְאֵת בִּלְעָם
בנור ט״ז בֶּן־בְּעוֹר הָרְגוּ בֶּחָרֶב׃ 9 וַיִּשְׁבּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
נְשֵׁי מִדְיָן וְאֶת־טַפָּם וְאֵת כָּל־בְּהֶמְתָּם וְאֶת־כָּל־
מקנהם ג׳ ח׳ מִקְנֵהֶם וְאֶת־כָּל־חֵילָם בָּזָזוּ׃ 10 וְאֵת כָּל־עָרֵיהֶם
חילם כל״מ במושבתם נ׳ כ״כ בְּמוֹשְׁבֹתָם וְאֵת כָּל־טִירֹתָם שָׂרְפוּ בָּאֵשׁ׃
טירתם כ״כ המלקוח כ״מ 11 וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־הַשָּׁלָל וְאֵת כָּל־הַמַּלְקוֹחַ בָּאָדָם
ויבאו נ׳ ח׳ וּבַבְּהֵמָה׃ 12 וַיָּבִאוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
וְאֶל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשְּׁבִי וְאֶת־הַמַּלְקוֹחַ
ערבת כל״א נמ״פ וְאֶת־הַשָּׁלָל אֶל־הַמַּחֲנֶה אֶל־עַרְבֹת מוֹאָב
אֲשֶׁר עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃ ס שלישי (שני במחוברין) 13 וַיֵּצְאוּ
נשיאי כ״ט מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְכָל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה
ויקצף כל״מ לִקְרָאתָם אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃ 14 וַיִּקְצֹף מֹשֶׁה
פקודי כל״מ המאות כ״מ עַל פְּקוּדֵי הֶחָיִל שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת
אליהם י״ו ט״ז הַבָּאִים מִצְּבָא הַמִּלְחָמָה׃ 15 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
החייתם ט״ז מֹשֶׁה הַחִיִּיתֶם כָּל־נְקֵבָה׃ 16 הֵן הֵנָּה הָיוּ לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל בִּדְבַר בִּלְעָם לִמְסָר־מַעַל בַּיהֹוָה
פעור כ״מ עַל־דְּבַר פְּעוֹר וַתְּהִי הַמַּגֵּפָה בַּעֲדַת יְהֹוָה׃
ידעת ח״ו 17 וְעַתָּה הִרְגוּ כָל־זָכָר בַּטָּף וְכָל־אִשָּׁה יֹדַעַת

עין הקורא

הגני והגני שכולם בלא מתג וכמו״ש גם כמכתוב במכלול ד״ק דף נ״ד ב׳). וישבו.
ואת כל־בהמתם. ואת כל־עריהם. ואת. ואל־עדת בני־ישראל. ויצאו
משה. על פקודי. מצבא. החייתם. הן הנה היו (ר״ל פלוגה י״ס היו
וי״ס היו לבני). למסר־מעל. (מ״ה בכ״י ול״ק על־דבר פעור במוכח כתבירו
דפ׳ פינחס). ועתה. וכל־אשה.

עין הסופר

18 אִ֛ישׁ לְמִשְׁכַּ֥ב זָכָ֖ר הֲרֹֽגוּ׃ וְכֹל֙ הַטַּ֣ף בַּנָּשִׁ֔ים הרגו מ״ז
19 אֲשֶׁ֥ר לֹא־יָדְע֖וּ מִשְׁכַּ֣ב זָכָ֑ר הַחֲי֖וּ לָכֶֽם׃ וְאַתֶּ֗ם
חֲנ֛וּ מִח֥וּץ לַֽמַּחֲנֶ֖ה שִׁבְעַ֣ת יָמִ֑ים כֹּל֩ הֹרֵ֨ג נֶ֜פֶשׁ הרג כ״מ
וְכֹ֣ל ׀ נֹגֵ֣עַ בֶּֽחָלָ֗ל תִּֽתְחַטְּא֞וּ בַּיּ֤וֹם הַשְּׁלִישִׁי֙ נגע כל״ם כמ״ח
20 וּבַיּ֣וֹם הַשְּׁבִיעִ֔י אַתֶּ֖ם וּשְׁבִיכֶֽם׃ וְכָל־בֶּ֥גֶד וְכָל־ השלישי כל״ם כמ״ח השביעי
כְּלִי־ע֛וֹר וְכָל־מַעֲשֵׂ֥ה עִזִּ֖ים וְכָל־כְּלִי־עֵ֑ץ כ״מ כמ״ג ושביכם מ״ח
21 תִּתְחַטָּֽאוּ׃ ס וַיֹּ֜אמֶר אֶלְעָזָ֤ר
הַכֹּהֵן֙ אֶל־אַנְשֵׁ֣י הַצָּבָ֔א הַבָּאִ֖ים לַמִּלְחָמָ֑ה הבאים כל״מ
זֹ֚את חֻקַּ֣ת הַתּוֹרָ֔ה אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־
22 מֹשֶֽׁה׃ אַ֥ךְ אֶת־הַזָּהָ֖ב וְאֶת־הַכָּ֑סֶף אֶת־הַנְּחֹ֗שֶׁת הנחשת כל״מ
23 אֶת־הַבַּרְזֶ֕ל אֶֽת־הַבְּדִ֖יל וְאֶת־הָעֹפָֽרֶת׃ כָּל־ הברזל מ״ח העפרת מ״ח
דָּבָ֞ר אֲשֶׁר־יָבֹ֣א בָאֵ֗שׁ תַּעֲבִ֤ירוּ בָאֵשׁ֙ יבא כ״ח כמ״ו
וְטָהֵ֔ר אַ֕ךְ בְּמֵ֥י נִדָּ֖ה יִתְחַטָּ֑א וְכֹ֨ל אֲשֶׁ֧ר לֹֽא־ תעבירו כ״מ
24 יָבֹ֛א בָּאֵ֖שׁ תַּעֲבִ֥ירוּ בַמָּֽיִם׃ וְכִבַּסְתֶּ֧ם בִּגְדֵיכֶ֛ם בגדיכם כ״מ
בַּיּ֥וֹם הַשְּׁבִיעִ֖י וּטְהַרְתֶּ֑ם וְאַחַ֖ר תָּבֹ֥אוּ אֶל־ תבאו כ״מ
25 הַֽמַּחֲנֶֽה׃ ס רביעי וַיֹּ֥אמֶר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה
26 לֵּאמֹֽר׃ שָׂ֗א אֵ֣ת רֹ֤אשׁ מַלְק֙וֹחַ֙ הַשְּׁבִ֔י בָּאָדָ֖ם מלקוח כ״מ
וּבַבְּהֵמָ֑ה אַתָּה֙ וְאֶלְעָזָ֣ר הַכֹּהֵ֔ן וְרָאשֵׁ֖י אֲב֥וֹת אבות כ״מ

וְאַתֶּם חֲנוּ. תִּתְחַטְּאוּ (עיין מספ״ס דף כ״ה). וְכָל־בֶּגֶד וְכָל־כְּלִי־עוֹר.
תִּתְחַטָּאוּ. אַךְ אֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֶּסֶף אֶת־הַנְּחֹשֶׁת אֶת־הַבַּרְזֶל אֶת־הַבְּדִיל
וְאֶת־הָעֹפָרֶת וסי׳ הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי. אֲשֶׁר
יָבֹא בָאֵשׁ. אַךְ. וְכֹל אֲשֶׁר לֹא־יָבֹא. אֵת רֹאשׁ מַלְקוֹחַ. אֲבוֹת

עין הקורא

עין הסופר

וחצית ט״ו תפשי ק״ו
היוצאים כח״ו
והרמת ח״ו
החמרים כח״ו ממחציתם מ״ו
ונתתה כל ביכרא כ״ב ומחצית ב״ח
אחז ח״ו
ונתתה כל ביכרא כ״ב
שמרי כ״ח
מאות כ״מ כמ״ג
והמרים כח״ו
שלש כ״ח

27 הָעֵדָה׃ וְחָצִיתָ אֶת־הַמַּלְקוֹחַ בֵּין תֹּפְשֵׂי הַמִּלְחָמָה
28 הַיֹּצְאִים לַצָּבָא וּבֵין כָּל־הָעֵדָה׃ וַהֲרֵמֹתָ מֶכֶס
לַיהוָה מֵאֵת אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים לַצָּבָא
אֶחָד נֶפֶשׁ מֵחֲמֵשׁ הַמֵּאוֹת מִן־הָאָדָם וּמִן־הַבָּקָר
29 וּמִן־הַחֲמֹרִים וּמִן־הַצֹּאן׃ מִמַּחֲצִיתָם תִּקָּחוּ
30 וְנָתַתָּה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן תְּרוּמַת יְהוָה׃ וּמִמַּחֲצִת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל תִּקַּח ׀ אֶחָד ׀ אָחֻז מִן־הַחֲמִשִּׁים מִן־
הָאָדָם מִן־הַבָּקָר מִן־הַחֲמֹרִים וּמִן־הַצֹּאן מִכָּל־
הַבְּהֵמָה וְנָתַתָּה אֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת
31 מִשְׁכַּן יְהוָה׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר
32 צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיְהִי הַמַּלְקוֹחַ יֶתֶר הַבָּז
אֲשֶׁר בָּזְזוּ עַם הַצָּבָא צֹאן שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף
33 וְשִׁבְעִים אֶלֶף וַחֲמֵשֶׁת אֲלָפִים׃ וּבָקָר שְׁנַיִם
34 וְשִׁבְעִים אָלֶף׃ וַחֲמֹרִים אֶחָד וְשִׁשִּׁים אָלֶף׃
35 וְנֶפֶשׁ אָדָם מִן־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ מִשְׁכַּב
36 זָכָר כָּל־נֶפֶשׁ שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ וַתְּהִי הַמֶּחֱצָה
חֵלֶק הַיֹּצְאִים בַּצָּבָא מִסְפַּר הַצֹּאן שְׁלֹשׁ־

עין הקורא

הָעֵדָה. וְחָצִיתָ. מֵחֲמֵשׁ הַמֵּאוֹת מִן וּמִן וּמִן וּמִן מִן כ׳ פסוקים דדמיין מן ד׳ ד׳ מילין קדמא לא כתיב וי״ו (וכו׳ במערכת אות ו׳). מִמַּחֲצִיתָם (ת״ל כ״ו כ״ב מעמידו). וּמִמַּחֲצִת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל תִּקַּח ׀ אֶחָד ׀ אָחֻז מִן מִן מִן וּמִן וסימן לאחר כעבר הירדן ההר הטיב הזה והלבנון. וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה. יֶתֶר הַבָּז. צֹאן שֵׁשׁ־מֵאוֹת. וְנֶפֶשׁ אָדָם מִן־הַנָּשִׁים במקומן כן־הנשים. כָּל־נֶפֶשׁ. הַמֶּחֱצָה.

מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְשִׁבְעַת אֲלָפִים
37 וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת: וַיְהִי הַמֶּכֶס לַיהוָה מִן־הַצֹּאן שֵׁשׁ
38 מֵאוֹת חָמֵשׁ וְשִׁבְעִים: וְהַבָּקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים
39 אָלֶף וּמִכְסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים: וַחֲמֹרִים
שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וּמִכְסָם לַיהוָה
40 אֶחָד וְשִׁשִּׁים: וְנֶפֶשׁ אָדָם שִׁשָּׁה עָשָׂר אָלֶף
41 וּמִכְסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים נָפֶשׁ: וַיִּתֵּן
מֹשֶׁה אֶת־מֶכֶס תְּרוּמַת יְהוָה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן — תרומת כל"מ במ"ם
42 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: * וּמִמַּחֲצִית בְּנֵי — חמישי / וממחצית כל"מ במ"ב
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָצָה מֹשֶׁה מִן־הָאֲנָשִׁים הַצֹּבְאִים: — הצבאים מ"ל
43 וַתְּהִי מֶחֱצַת הָעֵדָה מִן־הַצֹּאן שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת
אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ
44 45 מֵאוֹת: וּבָקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף: וַחֲמֹרִים
46 שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת: וְנֶפֶשׁ אָדָם
47 שִׁשָּׁה עָשָׂר אָלֶף: וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִמַּחֲצִת בְּנֵי — ממחצת ב"י
יִשְׂרָאֵל אֶת־הָאָחֻז אֶחָד מִן־הַחֲמִשִּׁים מִן־ — האחוז מ"ל
הָאָדָם וּמִן־הַבְּהֵמָה וַיִּתֵּן אֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי
מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
48 מֹשֶׁה: וַיִּקְרְבוּ אֶל־מֹשֶׁה הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר — הפקדים כל"ח

ויהי המכס ליי׳. דבקר ובחמורים ומכסם ליי תליתא׳ דונפש אדם ומכסם
ליי׳ כימן דות בני אדם מצולי היא למעלה ודות הבהמ׳ היורד היא למט׳. וממחצית. — עין
אשר חצה. שלש־מאות אלף. שבעת אלפים. את־האחז אחד. שמרי — הקורא
משמרת. ויקרבו.

עין הסופר

לְאַלְפֵי הַצָּבָא שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת׃
49 וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה עֲבָדֶיךָ נָשְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיָדֵנוּ וְלֹא־נִפְקַד מִמֶּנּוּ
50 אִישׁ׃ וַנַּקְרֵב אֶת־קָרְבַּן יְהוָה אִישׁ אֲשֶׁר מָצָא
כְלִי־זָהָב אֶצְעָדָה וְצָמִיד טַבַּעַת עָגִיל וְכוּמָז
51 לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה
וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת־הַזָּהָב מֵאִתָּם כֹּל כְּלִי
52 מַעֲשֶׂה׃ וַיְהִי כָּל־זְהַב הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵרִימוּ
לַיהוָה שִׁשָּׁה עָשָׂר אֶלֶף שְׁבַע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים
שֶׁקֶל מֵאֵת שָׂרֵי הָאֲלָפִים וּמֵאֵת שָׂרֵי הַמֵּאוֹת׃
53 54 אַנְשֵׁי הַצָּבָא בָּזְזוּ אִישׁ לוֹ׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן אֶת־הַזָּהָב מֵאֵת שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת
וַיָּבִאוּ אֹתוֹ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד זִכָּרוֹן לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל
לִפְנֵי יְהוָה׃ פ ששי (שלישי במחוברין)

עבדיך כל"מ
בידנו כל"מ כמ"ב
וצמיד כ"מ
עגיל מ"ו
וכומז כ"מ
נפשתינו חז ומ"ו
התרומה כל"מ
הרימו מ"ו
ויבאו כ' ח"ו מ"ער כל"מ כפ"ח

ויאמרו אל־משה עבדיך נשאו כ"א נשאו (ואלד הסוה סבהן ז"ק, ובגליון כ"י ס"א נשאי ועיין בהקדמת המחבר ל"ה או דנעבין בתגלילת דמיק על מתנ וכו' ועיין מבפה"ם דף כ"ד ב'). ולא נפקד כל קרי' כוותי' (ר"ל בכל הקריאה ולא נפקד ולית חד מנהון לא נפקד). ונקרב אתדקרבן יי איש אשר מצא כלי טן ויצאו משה יאלעזר (לעיל פסוק י"ג) עד סוף סיפרא כולהון כלי (עיין מס"א פ' ויקהל). וכומז. קדמה ייקח משה יאלעזר הכהן אתהזהב מאתם כל כלי, תניינא ויקח משה ואלעזר הכהן אתהזהב מאת שרי סימן כלי שבור והבריס למינל'. ויהי כל־זהב. ששה עשר אלף שבע־מאות. קדמא דזהב התרומה מאת שרי האלפים, תניינא דויקח משה מאת שרי האלפים סימן תלועה רמה. אנשי הצבא. זכרון לבני־ישראל.

עין הקורא

עין הסופר

לב 1 ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני-גד עצום — עצום כל"מ
מאד ויראו את-ארץ יעזר ואת-ארץ גלעד
2 והנה המקום מקום מקנה: ויבאו בני-גד — המקום כל"מ במ"ח ויבאו כ"ח
ובני ראובן ויאמרו אל-משה ואל-אלעזר הכהן
3 ואל-נשיאי העדה לאמר: עטרות ודיבן — עטרות מ"ז ודיבן כל"כ וחשבון כ"מ
ויעזר ונמרה וחשבון ואלעלה ושבם — ואלעלה דין כתיב
4 ונבו ובען: הארץ אשר הכה יהוה לפני — ונבו כל"כ ובען מ"ז
עדת ישראל ארץ מקנה הוא ולעבדיך — לעבדיך כל"מ
5 מקנה: ס ויאמרו אם-מצאנו
חן בעיניך יתן את-הארץ הזאת לעבדיך — בעיניך כל"מ במ"נ
6 לאחזה אל-תעברנו את-הירדן: ויאמר — תעברנו ח'
משה לבני-גד ולבני ראובן האחיכם יבאו — האחיכם כ"מ יבאו כ"ח
7 למלחמה ואתם תשבו פה: ולמה תניאון — תניאון כתיב תניאון ק'
את-לב בני ישראל מעבר אל-הארץ אשר- — מעבר מ"ז
8 נתן להם יהוה: כה עשו אבתיכם בשלחי — אבתיכם כל"כ במ"כ
9 אתם מקדש ברנע לראות את-הארץ: ויעלו — ל-את כ"מ במ"נ
עד-נחל אשכול ויראו את-הארץ ויניאו את- — אשכול כ"מ במ"ד ויניאו ט"ע
לב בני ישראל לבלתי-בא אל-הארץ אשר- — בא כ"מ במ"ד
10 נתן להם יהוה: ויחר-אף יהוה ביום ההוא

עין הקורא

ומקנה רב. ולבני-גד. ארץ יעזר. יעזר. ואלעלה ושבם. אשר הכה לפני. ויאמרו אם-מצאנו. אל-תעברנו. לבני-גד. האחיכם (מ"לס' כ"ב ובסיפלנו). תשבו פה. כה עשו. ויעלו. לבלתי-בא.

וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃ אִם־יִרְאוּ הָאֲנָשִׁים הָעֹלִים 11
מִמִּצְרַיִם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה אֵת
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב כִּי לֹא־מִלְאוּ אַחֲרָי׃ בִּלְתִּי כָּלֵב בֶּן־ 12
יְפֻנֶּה הַקְּנִזִּי וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן כִּי מִלְאוּ אַחֲרֵי
יְהוָה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיְנִעֵם בַּמִּדְבָּר 13
אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד־תֹּם כָּל־הַדּוֹר הָעֹשֶׂה
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְהִנֵּה קַמְתֶּם תַּחַת אֲבֹתֵיכֶם 14
תַּרְבּוּת אֲנָשִׁים חַטָּאִים לִסְפּוֹת עוֹד עַל חֲרוֹן
אַף־יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל׃ כִּי תְשׁוּבֻן מֵאַחֲרָיו 15
וְיָסַף עוֹד לְהַנִּיחוֹ בַּמִּדְבָּר וְשִׁחַתֶּם לְכָל־הָעָם
הַזֶּה׃ ס וַיִּגְּשׁוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ 16
גִּדְרֹת צֹאן נִבְנֶה לְמִקְנֵנוּ פֹּה וְעָרִים לְטַפֵּנוּ׃
וַאֲנַחְנוּ נֵחָלֵץ חֻשִׁים לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד 17
אֲשֶׁר אִם־הֲבִיאֹנֻם אֶל־מְקוֹמָם וְיָשַׁב טַפֵּנוּ
בְּעָרֵי הַמִּבְצָר מִפְּנֵי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ לֹא נָשׁוּב 18
אֶל־בָּתֵּינוּ עַד הִתְנַחֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ
נַחֲלָתוֹ׃ כִּי לֹא נִנְחַל אִתָּם מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן 19

עין הסופר
העלים כ״ל מז
וליעקב כל״ם בם״ם
וינעם מז
הם כ״ח
הדור כ״מ
אבתיכם ככ״כ נמ״נ
תרבות מז
לספות טז
עוד כ״מ נמ״נ
חרון כל״מ
תשובן חזת
להניחו ט״י
גדרת כל״ח
למקננו כל״ח
לטפנו כל״ח
חשים מז
הביאנם כ״כ
מקומם טז
נשוב כ״מ

עין הקורא. אֵת הָאֲדָמָה. כִּי לֹא־מִלְאוּ (מ״ה עיין בס׳ מקן מ״נ כ״ה וימלאו את כליהם) הַקְּנִזִּי. לִסְפּוֹת עוֹד עַל חֲרוֹן אַף־יְיָ אֶל־ישראל. וְיָסַף עוֹד. עַד אֲשֶׁר אִם־הֲבִיאֹנֻם. עַד הִתְנַחֵל. כִּי לֹא ננחל אִתָּם, קדמא דפסוק מעבר לירדן והלאה, תמנא דפסוק מעבר הירדן מזרחה פי׳ לה.

עין הסופר

הלאה כי באה נחלתנו אלינו מעבר הירדן נחלתני כ״ח
מזרחה: פ שביעי (רביעי במס׳ ל״ין)
20 ויאמר אליהם משה אם־תעשון את־הדבר אליהם יין נ״ל העשון כ״מ
21 הזה אם־תחלצו לפני יהוה למלחמה: ועבר
לכם כל־חלוץ את־הירדן לפני יהוה עד חלוין כל״מ הורישו
22 הורישו את־איביו מפניו: ונכבשה הארץ מד״מ איביו כמז
לפני יהוה ואחר תשבו והייתם נקים מיהוה תשבי כ״מ והייתם
ומישראל והיתה הארץ הזאת לכם כ״מ כמ״ם נקים כ״ח
23 לאחזה לפני יהוה: ואם־לא תעשון כן תעשון כ״ם
הנה חטאתם ליהוה ודעו חטאתכם
24 אשר תמצא אתכם: בנו־לכם ערים לטפכם
וגדרת לצנאכם והיצא מפיכם תעשו: וגדרת כל״מ לצנאכם כ״ב והיצא כ״מ
25 ויאמר בני־גד ובני ראובן אל־משה לאמר

עין הקורא

כי באה נחלתנו (ע״ל ל״ח מ״ס עבדין כשלו). אם־תעשון: אם־תחלצו. עד הורישו. והייתם נקים מיי. והיתה. לכם. הנה חטאתם. ודעו. בנו־לכם נמצייר בנו־לכם. לצנאכם (קו״ה במערכת אות הל״ף מנה יתי׳ בבג״ל י״ג מילין דמפקין א׳ מן קד חד וסי׳ וכו׳). ויאמר בני־גד י״ב סבירין ויאמרו וקרין ויאמר (קו״ה במס״נ כאן מסר גם הוא י״ב סבירין ויאמר וסי׳ וכו׳, ונתקשו בה הסכם פוס״ן כנגל מ״ש באמרו שבאלפין אכן כ״א י״א לכן הגיה י״א במקום י״ב ואיבתבא בעפוא מתבר דילן גם לא לק היטיב בלשון המסר׳ שכרי בכללן מסור ויאמר בני גד ובני ראובן כתנר קדמאה וכו׳ ואין בפסוק זה מלת כיגבר. לכן מלת כיגבר הוא סימן אל ויאמר לו בני ישראל כעגרה כל דפוסמים י״א י״ט. וזה הוא חד מן י״ב דסבירין ויאמרו, והנירפא הנכונה בלשון המסרה ויאמר בני גד ובני ראובן קדמאה כעבר, ושני סימנים הם, וכן הגירסא במב״נ דפוסים י״א את שם השמים כעבד ומתוך סמיכם נתפרד) [illegible]

עין הסופר

עֲבָדֶיךָ יַעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר אֲדֹנִי מְצַוֶּה׃ טַפֵּנוּ נָשֵׁינוּ 26
מִקְנֵנוּ וְכָל־בְּהֶמְתֵּנוּ יִהְיוּ־שָׁם בְּעָרֵי הַגִּלְעָד׃
וַעֲבָדֶיךָ יַעַבְרוּ כָּל־חֲלוּץ צָבָא לִפְנֵי יְהוָה 27
לַמִּלְחָמָה כַּאֲשֶׁר אֲדֹנִי דֹּבֵר׃ וַיְצַו לָהֶם מֹשֶׁה 28
אֵת אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֵת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְאֶת־
רָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר 29
מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִם־יַעַבְרוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי־רְאוּבֵן ׀
אִתְּכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן כָּל־חָלוּץ לַמִּלְחָמָה לִפְנֵי
יְהוָה וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵיכֶם וּנְתַתֶּם לָהֶם
אֶת־אֶרֶץ הַגִּלְעָד לַאֲחֻזָּה׃ וְאִם־לֹא יַעַבְרוּ 30
חֲלוּצִים אִתְּכֶם וְנֹאחֲזוּ בְתֹכְכֶם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃
וַיַּעֲנוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן לֵאמֹר אֵת אֲשֶׁר 31
דִּבֶּר יְהוָה אֶל־עֲבָדֶיךָ כֵּן נַעֲשֶׂה׃ נַחְנוּ נַעֲבֹר 32
חֲלוּצִים לִפְנֵי יְהוָה אֶרֶץ כְּנָעַן וְאִתָּנוּ אֲחֻזַּת
נַחֲלָתֵנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃ וַיִּתֵּן לָהֶם ׀ מֹשֶׁה לִבְנֵי־ 33
גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן וְלַחֲצִי ׀ שֵׁבֶט ׀ מְנַשֶּׁה בֶן־יוֹסֵף

אדני כ"מ
טפנו כל"ח
נשינו כ"ם
מקננו כל"ח
בהמתנו ח"י
ועבדיך כל"ם
חלוץ כל"ם
דבר כל"ם
אבות כ"מ המטות
כ"ם בע"נ אי־הם
כ"ח במי"ו פ
חלוצים כל"ם
ונאחזו כ"כ
בתככם כ' מז
נעבר כל"ח
חלוצים כל"ם
נחלתנו כ"ח

עין הקורא

עבדיך יעשו (אנ"ה דגשות היו"ד בדין ככתוב לעיל ל"א פ"ט עבדיך נשאו). קדמא כאשר אדני מצוה תביעא כאשר אדני דבר כי' נויתיו לדבר. טפנו נשינו, יהיו־שם. ועבדיך יעברו (דגש כאמרו עבדיך יעשו) כל־חלוץ ב' חטפין חלוץ הגלעד. את אלעזר. ואת יהושע. ואת־ראשי אבות. את־הירדן. ואם לא. בתככם. קדמא ויאמר בני גד ובני ראובן אל־משה לאמר תביעא ויענו בני־גד ובני ראובן לאמר כימן פ"ת פשטא תביר וכימן ויאמר אין קול ענות. את אשר דבר. אל־עבדיך נחנו נעבר. להם׀ משה. ולחצי׀ שבט׀ מנשה (ר"ל פליגי בספרי י"פ ולחצי׀ מונח לגרמי' וכ"ה בכ"י ובמ"ג רפ"ו

אֶת־מַמְלֶכֶת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְאֶת־מַמְלֶכֶת
עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן הָאָרֶץ לְעָרֶיהָ בִּגְבֻלֹת עָרֵי
34 הָאָרֶץ סָבִיב׃ וַיִּבְנוּ בְנֵי־גָד אֶת־דִּיבֹן וְאֶת־עֲטָרֹת
35 וְאֵת עֲרֹעֵר׃ וְאֶת־עַטְרֹת שׁוֹפָן וְאֶת־יַעְזֵר
36 וְיָגְבֳּהָה׃ וְאֶת־בֵּית נִמְרָה וְאֶת־בֵּית הָרָן עָרֵי
37 מִבְצָר וְגִדְרֹת צֹאן׃ וּבְנֵי רְאוּבֵן בָּנוּ אֶת־חֶשְׁבּוֹן
38 וְאֶת־אֶלְעָלֵא וְאֵת קִרְיָתָיִם׃ וְאֶת־נְבוֹ וְאֶת־בַּעַל
מְעוֹן מוּסַבֹּת שֵׁם וְאֶת־שִׂבְמָה וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁמֹת
39 אֶת־שְׁמוֹת הֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנוּ׃ וַיֵּלְכוּ בְּנֵי מָכִיר
בֶּן־מְנַשֶּׁה גִּלְעָדָה וַיִּלְכְּדֻהָ וַיּוֹרֶשׁ אֶת־הָאֱמֹרִי
40 אֲשֶׁר־בָּהּ׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־הַגִּלְעָד לְמָכִיר בֶּן־
41 מְנַשֶּׁה וַיֵּשֶׁב בָּהּ׃ וְיָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה הָלַךְ וַיִּלְכֹּד
42 אֶת־חַוֺּתֵיהֶם וַיִּקְרָא אֶתְהֶן חַוֺּת יָאִיר׃ וְנֹבַח

עין הסופר
סיחן כחו במ"ד
האמרי כל"ם
עוג כ"מ
בגבלת חל"ת
דיבן כחו
עטרת ב' חו
ערער כ"ח
עטרת ב' הו
שופן ט"ו
ויגבהה כ"כ
וגדרת כל"ם
חשבון כ"ם
אלעלא
דין כתיבא
נבו כל"כ
מעון ט"ו
מוסבת ב' כ"כ
בשמת חו
שמות כ"מ במ"נ
מכיר כ"מ
וילכדה חו
ויורש ט"ו
מפטיר
ויאיר כ"מ
וילכד כל"ת
חותיהם קו
חות כ"ח
ונבח כ"ח

ואחרים, וי"ס ולחצי שבט ובמרכא הפסקה למוכח לגרמי, וכ"כ במ"ג רע"ח ואחרים במרכא ובלא פסק, ומן פסקתא דאוריתא הנדפסים במערכת אות פ' אין לסייע כי המדפיס קיבץ יחד הפסוקות עם הלגרמות ולכן אין באחד מהם במשכים הכלל עם הפרט ובאשר תפריד מהם הלגרמות יעלה מספר הכלל על נכון). את־ממלכת סיחן. ואת־ממלכת. ערי הארץ. ויבנו בני־גד. ויגבהה. וגדרת צאן. ראובן בנו. ואת־אלעלא. בעל מעון. שבמה (או"ה הכי"ן במתג בס"ם, וכב"י של כ"ד שבמה גם הכי"ת בח"ם, אבן מלבון המחבר שהעתקתי בפ' תצוה כ"ם ב"ב אשר שרשת גבלת נראה שהשבלי"ן בכל אלה כתים ולא בא המתג אלא להרבות החות שלאחר השו"א). ויקראו בשמת. אשר בנו מלרע, ובן ובני ראובן בנו כי הוא כמו כן לשון בנין, אבל ליצחק בנים הצעיר בנו, ובן כי באנו אל המלך, על יום טוב בני לעיל כי אינם של בנין. וילכו בני. וילכדה ויורש. אשר־בה.

עין הקורא

עין הסופר

בנתיה כמ"ז | הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת־קְנָת וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וַיִּקְרָא לָה
נֹבַח בִּשְׁמוֹ׃ פ

לג
אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ 1
לצבאתם כ"ת ויכתב כ"ח | מִצְרַיִם לְצִבְאֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃ וַיִּכְתֹּב 2
מוצאיהם כמ"פ | מֹשֶׁה אֶת־מוֹצָאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם עַל־פִּי יְהוָה
מסעיהם כ"ט | וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם לְמוֹצָאֵיהֶם׃ וַיִּסְעוּ מֵרַעְמְסֵס 3
הראשון ב"ם נפ"ח | בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח יָצְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
בְּיָד רָמָה לְעֵינֵי כָּל־מִצְרָיִם׃ וּמִצְרַיִם מְקַבְּרִים 4
בכיר כ"מנמ"ג | אֵת אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה בָּהֶם כָּל־בְּכוֹר וּבֵאלֹהֵיהֶם
עָשָׂה יְהוָה שְׁפָטִים׃ וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס 5
בסכת מ"ז מסכת מ"ז באתם כ"ם | וַיַּחֲנוּ בְּסֻכֹּת׃ וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם אֲשֶׁר 6
מאתם כ"ם | בִּקְצֵה הַמִּדְבָּר׃ וַיִּסְעוּ מֵאֵתָם וַיָּשָׁב עַל־פִּי 7
החירת כמ"ו וחז צפון ע"ז | הַחִירֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי בַּעַל צְפוֹן וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי
מגדל כ"ח | מִגְדֹּל׃ וַיִּסְעוּ מִפְּנֵי הַחִירֹת וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם 8

עין הקורא

(או"ה כב"מ קְנָת קמץ וכן העיד רד"ק במכלול בשקל פָּעָל וב"ב א"ת) וַיִּקְרָא לָהּ נֹבַח בי"ד מקומות מסרת דרגא עם מרכא בפולה לטפחא (או"ה בספרי מספ"ם דף כ"ב הזכרתים). לָהּ ג' דלא מפקין ה"א (ותרין תבירין ויקרא לה בעוז לבנות לה בית). אֵלֶּה מַסְעֵי בני־ישראל. ביד־משה. מֵרַעְמְסֵס. יָצְאוּ בני־ישראל (מִמָּחֳרַת המ"ם הראשון בלא מתג כי התיבה במסרת ובחלופי הדפוס נהפך הגירסא). אֵת אשר הִכָּה. ויסעו כמ"ן רפויה (וכ"כ בעטר הנגעות כל ויסעו וישאו ובא לאחיהם בהיות בו"א תחת עי"ן פעלם הם רפין להקלא וכי' דינם להתם עבור אות פ"א הפעל הנבלעת וכן בבאו כבאו רפין לתקן). אשר בקצה. ויסעו מאתם. אשר על־פני בעל. כל וַיַּחֲנוּ המכינן כמלך מתג היו"ו. ויסעו מפני החירת ג' דסמכין (דסבירין מפי).

עין הסופר

המדברה וילכו דרך שלשת ימים במדבר
9 אתם ויחנו במרה: ויסעו ממרה ויבאו אילמה — אתם כ"ת אילמה
ובאילם שתים עשרה עינת מים ושבעים — ג' כ"ב ובאילם כ"ב עינת ב' וחז
10 תמרים ויחנו שם: ויסעו מאילם ויחנו על ים — מאילם כ"ב
11 12 סוף: ויסעו מים סוף ויחנו במדבר סין: ויסעו — סוף כ"ת שני סין כ"ת
13 ממדבר סין ויחנו בדפקה: ויסעו מדפקה
14 ויחנו באלוש: ויסעו מאלוש ויחנו ברפידם — אלוש כ"ת רפידם
15 ולא היה שם מים לעם לשתות: ויסעו מרפידם — כ"ל ח"ת במ"ב לשתות כ"ת במ"ד
16 ויחנו במדבר סיני: ויסעו ממדבר סיני — סיני כ"ת
17 ויחנו בקברת התאוה: ויסעו מקברת התאוה — בקברת כל"ם במ"ב
18 ויחנו בחצרת: ויסעו מחצרת ויחנו ברתמה: — בחצרת מחצרת
19 20 ויסעו מרתמה ויחנו ברמן פרץ: ויסעו מרמן — ד' חז כל"ב ברמן מרמן ד' חז כל"ב
21 פרץ ויחנו בלבנה: ויסעו מלבנה ויחנו ברסה:
22 23 ויסעו מרסה ויחנו בקהלתה: ויסעו מקהלתה
24 ויחנו בהר שפר: ויסעו מהר שפר ויחנו
25 בחרדה: ויסעו מחרדה ויחנו במקהלת: — במקהלת חז
26 27 ויסעו ממקהלת ויחנו בתחת: ויסעו מתחת — ממקהלת חז
28 29 ויחנו בתרח: ויסעו מתרח ויחנו במתקה: ויסעו

עין הקורא

וילכו דרך. ויחנו שם. ים סוף, מים סוף כולהון מוקפין בכל לישניהון.
במדבר סין כולהון מוקפין (וביצר המקפין אסר לו אמר כל מדבר בור מדבר סין
מדבר נן כולהון מוקפין). באלוש. ולא היה שם מים. מרפידים. התאוה.
ברמן פרץ. בקהלתה. מקהלתה. בהר שפר. מהר שפר.

עין הסופר

30 ממתקה ויחנו בחשמנה: ויסעו מחשמנה ויחנו
31 במסרות: ויסעו ממסרות ויחנו בבני יעקן:
32 ויסעו מבני יעקן ויחנו בחר הגדגד: ויסעו מחר
33 הגדגד ויחנו ביטבתה: ויסעו מיטבתה ויחנו
34 בעברנה: ויסעו מעברנה ויחנו בעצין גבר: ויסעו
35 מעצין גבר ויחנו במדבר־צן היא קדש: ויסעו
36 מקדש ויחנו בהר ההר בקצה ארץ אדום: ויעל
37 אהרן הכהן אל־הר ההר על־פי יהוה וימת שם
38 בשנת הארבעים לצאת בני־ישראל מארץ
מצרים בחדש החמישי באחד לחדש: ואהרן
39 בן־שלש ועשרים ומאת שנה במתו בהר
40 ההר: ס וישמע הכנעני מלך ערד

בחשמנה מלא
מחשמנה מלא
במסרות חסר
ממסרות חסר
בחר מלא
מהר מלא
בעברנה מלא
מעברנה מלא
בעצין כל״ח
מעצין כל״ח
צן כ״ח
בהר כל״ח
החמישי כ״מ
שלש כ״ח נמ״ג
במתו
ב׳ מן כל״ב׳

חשמנה צלמנה עברנה כולהון מלרע, זרנה עצמנה כולהון מלעיל. יעקן. יטבתה (היו״ד בק״מ. ופי׳ פסבת״א רפה, וכנס יקתאל יקדעם ככתוב בעמוד כשער השו״א). בעצין גבר. מעצין גבר. במדבר־צן היא קדש (הו״ה הני״ת רפה בכל המדויקים, ולפי תדות בן בלעם ור״מ הנקדן בם גם הוא ממכללי חק יהו״א. אבל מחבר דילן רבם כולם רפין ע״פ רוב ס״ם המדוקים שלו כמו כי במקלי, אתו במשמר אשר שמתי במצרים, עשיתי במצרים בעברי במשח וכל דומיהן ולא הניח כ״א קצת לתודה, וכבר כתב בשער חק יהו״א אשר לנו: ואלה אמות המבטלים חק יהו״א דפסוק, דחיק, דאתי מרחיק, מפיק ה׳, מפיק ו׳, מפיק י׳, מלה קטנה על כ׳ נמקף, כתי מותיר לנופות ותחת הרלהונ׳ בו״א, בפו, ויש אומרים אף במו, וכל המלכים בגינות אשר סימנם או״ו וכו׳, הרי דרין בם כמחלוקת שנוי גם כרב ניגל א״ת גם הרב בעל מ״ש אחרו כביעת המדפיסים במ״ש נהדיא על כי במקלי ועל אתו במשמר, ומה שלדגם כאן נחומש מ״ש הוא מטעות המדפיסים לא מכוונת המחבר).

עין הקורא

לצאת בני־ישראל. החמישי. ואהרן. בהר ההר.

עין הסופר

וְהוּא־יֹשֵׁב בַּנֶּגֶב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּבֹא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ — ישב כ"ח; בבא כ"ח במ"ג
41 42 וַיִּסְעוּ מֵהֹר הָהָר וַיַּחֲנוּ בְּצַלְמֹנָה׃ וַיִּסְעוּ מִצַּלְמֹנָה — מהר כל"ח; בצלמנה ח"ו
43 44 וַיַּחֲנוּ בְּפוּנֹן׃ וַיִּסְעוּ מִפּוּנֹן וַיַּחֲנוּ בְּאֹבֹת׃ וַיִּסְעוּ — מצלמנה ח"ו; בפונן כ"כ; מפונן כ"ג
45 מֵאֹבֹת וַיַּחֲנוּ בְּעִיֵּי הָעֲבָרִים בִּגְבוּל מוֹאָב׃ וַיִּסְעוּ — באבת מאבת ו' חל"ח בני'
46 מֵעִיִּים וַיַּחֲנוּ בְּדִיבֹן גָּד׃ וַיִּסְעוּ מִדִּיבֹן גָּד וַיַּחֲנוּ — בגבול כל"מ במ"ו
47 בְּעַלְמֹן דִּבְלָתָיְמָה׃ וַיִּסְעוּ מֵעַלְמֹן דִּבְלָתָיְמָה — דיבן כל"ה; עלמן כל"ח
48 וַיַּחֲנוּ בְּהָרֵי הָעֲבָרִים לִפְנֵי נְבוֹ׃ וַיִּסְעוּ מֵהָרֵי
הָעֲבָרִים וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃ — בערבת כל"ח במ"ח
49 וַיַּחֲנוּ עַל־הַיַּרְדֵּן מִבֵּית הַיְשִׁמֹת עַד אָבֵל הַשִּׁטִּים — הישמת במל"ח
50 בְּעַרְבֹת מוֹאָב׃ ס שלישי (חמישי במחוברין) וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר׃
51 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם
52 עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־אֶרֶץ כְּנָעַן׃ וְהוֹרַשְׁתֶּם — עברים בח"ו; והורשתם ב' וט"ז
אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְאִבַּדְתֶּם אֵת כָּל־ — ישבי כ"ח
מַשְׂכִּיֹּתָם וְאֵת כָּל־צַלְמֵי מַסֵּכֹתָם תְּאַבֵּדוּ — משכיתם ח"ו; מסכתם ח"ו
53 וְאֵת כָּל־בָּמוֹתָם תַּשְׁמִידוּ׃ וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־ — במתם כ"מ; תשמידו ט"ו; והורשתם
הָאָרֶץ וִישַׁבְתֶּם־בָּהּ כִּי לָכֶם נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ — ב' וט"ז
54 לָרֶשֶׁת אֹתָהּ׃ וְהִתְנַחַלְתֶּם אֶת־הָאָרֶץ בְּגוֹרָל — בגורל כ"ח

עין הקורא

והוא־ישב. בדיבן גד. מדיבן גד. בערבת מואב. אבל השטים. קדמא ו
והורשתם את־כל־ישבי הארץ מפניכם, תניא ואסלא תורישו את־ישבי
הארץ מפניכם. ואבדתם את. ואת כל־צלמי. ואת כל־במותם.
וישבתם־בה.

עין הסופר

למשפחתיכם לרב תרבו את־נחלתו ולמעט
תמעיט את־נחלתו אל אשר־יצא לו שמה
הגורל לו יהיה למטות אבתיכם תתנחלו׃
55 ואם־לא תורישו את־ישבי הארץ מפניכם
והיה אשר תותירו מהם לשכים בעיניכם
ולצנינם בצדיכם וצררו אתכם על־הארץ
56 אשר אתם ישבים בה׃ והיה כאשר דמיתי
לעשות להם אעשה לכם׃ פ לד
1 וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ 2 צו את־בני
ישראל ואמרת אלהם כי־אתם באים אל־
הארץ כנען זאת הארץ אשר תפל לכם
3 בנחלה ארץ כנען לגבלתיה׃ והיה לכם פאת־
נגב ממדבר־צן על־ידי אדום והיה לכם גבול
4 נגב מקצה ים־המלח קדמה׃ ונסב לכם הגבול
מנגב למעלה עקרבים ועבר צנה והיה תוצאתיו והיו ק׳
מנגב לקדש ברנע ויצא חצר־אדר ועבר

למשפחתיכם כמ"ע כמז"ט ע"ו · תמעיט כ"מ · הגורל כ"ט · למטות מ"ז · אבתיכם כל"כ בס"ב · תורישו מל"מ · ישבי כ"מ · תותירו כ"מ · ולצנינם ח"ת · בצדיכם ט"ו · ישבים כמז · דמיתי מ"ו · לעשות כל"מ במ"ע · אלהם כ"ת במ"ו · תפל כ"ח · לגבלתיה ב׳ וכ"כ · צן כ"ח · גבול כל"מ במ"ו · הגבול כל"מ במ"ו · צנה ח"ז · והיה כ"כ · תוצאתיו כמזת

ולמעט (או"ה גם המ"ם היניד בכ"ב און הלמ"ד במחליך, וכן חבירו לעיל כ"ו כ"ד וכם דכרתי בו). אל אשר־יצא לו שמה במקותן אשר יצא־רף. את־ישבי. צו את־בני. אל־הארץ כנען. אשר תפל. בנחלה במקלתן בנחלה (או"ה גם המ"ם הניד בכ"ם הבית בגיגול אבל לפי עדות מחבר דילן נרוב; בלא געיה). פאת־נגב ממדבר־צן. מקצה (או"ה כל ליסנא דמקצה ומקצת בסתקוף בסו"ח כולהון רפין, דד"ק נצרבו). ים־המלח (או"ה כתב במכלול בסוף שער השמות בכל פה כי כל ים קמוץ חוץ מן הסמוכים סמיכות ענין תוך מן ים־סוף שכולהון פתחין ועיין מ"ש). ועבר צנה והיה קרי והיו.

עין הקורא

5 עַצְמֹנָה: וְנָסַב הַגְּבוּל מֵעַצְמוֹן נַחְלָה מִצְרָיִם
6 וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה: וּגְבוּל יָם וְהָיָה לָכֶם הַיָּם
7 הַגָּדוֹל וּגְבוּל זֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל יָם: וְזֶה־יִהְיֶה
לָכֶם גְּבוּל צָפוֹן מִן־הַיָּם הַגָּדֹל תְּתָאוּ לָכֶם הֹר
8 הָהָר: מֵהֹר הָהָר תְּתָאוּ לְבֹא חֲמָת וְהָיוּ תּוֹצְאֹת
9 הַגְּבֻל צְדָדָה: וְיָצָא הַגְּבֻל זִפְרֹנָה וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו
10 חֲצַר עֵינָן זֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל צָפוֹן: וְהִתְאַוִּיתֶם
11 לָכֶם לִגְבוּל קֵדְמָה מֵחֲצַר עֵינָן שְׁפָמָה: וְיָרַד הַגְּבֻל
מִשְּׁפָם הָרִבְלָה מִקֶּדֶם לָעָיִן וְיָרַד הַגְּבֻל וּמָחָה
12 עַל־כֶּתֶף יָם־כִּנֶּרֶת קֵדְמָה: וְיָרַד הַגְּבוּל הַיַּרְדֵּנָה
וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו יָם הַמֶּלַח זֹאת תִּהְיֶה לָכֶם
13 הָאָרֶץ לִגְבֻלֹתֶיהָ סָבִיב: וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּתְנַחֲלוּ
אֹתָהּ בְּגוֹרָל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לָתֵת לְתִשְׁעַת
14 הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה: כִּי לָקְחוּ מַטֵּה בְנֵי

עין הסופר

עצמנה חס׳ מעצמון מל׳ תוצאתיו כב״כ הגדול מ׳ מל׳ גבול כל״מ במ״ג צפון כ״מ הגדל כ״מ בס״ח לבאו מל׳ תוצאת חו״ת הגבל הגבל ו׳ חסרים זפרנה חס׳ לגבול כל״מ במ״ג הגבל ז״ח בלי׳ הגבל ו׳ חס׳ בלי׳ הגבל כל״מ במ״ג תוצאתיו כחו״ת לגבלתיה ב׳ וכ״כ בגורל כ״מ המטות כל״מ במ״ג

עין הקורא

נַחְלָה ב׳ מלעיל מצרים, עבר (תהלים קכד ד). זֶה־יִהְיֶה לכם גבול. וְזֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל, במקצתם וְזֶה־יִהְיֶה (הו״ה בכ״י כ״ד קדמא ותליתאה זֶה־יִהְיֶה תיבות וְזֶה־יִהְיֶה, ושאר בכ״י תְּתָאוּ לכם המלה בתי״ו וכן חבירו תְּתָאוּ לבא, אבן בכל ספרים שבידם מלרע וכן מתמית מלבין רד״ק במכלול דקי״ו דף קכ״ו ח׳ שאמר כי תְּתָאוּ כמלת תִּגְלוּ ומגזרת תאה, ור״ל כי לולי הא״ף הי׳ במלת תגלו ונקמץ בעמוד הא״ף לכן הוא מלרע). צְדָדָה. זִפְרֹנָה. שְׁפָמָה. (הו״ה בכל ספרינו וכ״י וירד הגבל ומחה נכרית לא נו״ק). עַל־כֶּתֶף ה׳ דסמיכי (וכי׳ במס״נ). יָם־כִּנֶּרֶת. זאת תהיה. ויצו משה. כִּי לָקְחוּ (עיין דברים טו יב) מַטֵּה בְנֵי במקצתם מַטֵּה בְּנֵי. ומטה בני.

הָרְאוּבֵנִי לְבֵית אֲבֹתָם וּמַטֵּה בְנֵי־הַגָּדִי לְבֵית
15 אֲבֹתָם וַחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה לָקְחוּ נַחֲלָתָם׃ שְׁנֵי
הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה לָקְחוּ נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר
לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ קֵדְמָה מִזְרָחָה׃ פ רביעי (ששי כשמחובר)
16 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת
הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־יִנְחֲלוּ לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ אֶלְעָזָר
18 הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃ וְנָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא אֶחָד
19 מִמַּטֶּה תִּקְחוּ לִנְחֹל אֶת־הָאָרֶץ׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
20 הָאֲנָשִׁים לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃ וּלְמַטֵּה
21 בְּנֵי שִׁמְעוֹן שְׁמוּאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃ לְמַטֵּה בִנְיָמִן
22 אֱלִידָד בֶּן־כִּסְלוֹן׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי־דָן נָשִׂיא בֻּקִּי בֶּן־
23 יָגְלִי׃ לִבְנֵי יוֹסֵף לְמַטֵּה בְנֵי־מְנַשֶּׁה נָשִׂיא חַנִּיאֵל
24 בֶּן־אֵפֹד׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי־אֶפְרַיִם נָשִׂיא קְמוּאֵל בֶּן־
25 שִׁפְטָן׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי־זְבוּלֻן נָשִׂיא אֱלִיצָפָן בֶּן־פַּרְנָךְ׃
26 וּלְמַטֵּה בְנֵי־יִשָּׂשכָר נָשִׂיא פַּלְטִיאֵל בֶּן־עַזָּן׃
27 וּלְמַטֵּה בְנֵי־אָשֵׁר נָשִׂיא אֲחִיהוּד בֶּן־שְׁלֹמִי׃

עין הסופר
הראובני כ"כ
אבתם כ"ת נמ"ל
שמות כ"ס כמ"ג
לנחל חז
שמואל מז
עמיהוד כב"כ
אלידד טז
כסלון טז
חניאל עז
אפד כל"ח כטז
קמואל כ"מ
אליצפן כ
פלטיאל טז
אחיהוד מד"מ
שלמי חז

עין הקורא

שני המטות. לירדן ירחו. אלעזר הכהן. ואלה שמות. למטה יהודה ג' וקמץ בתנין וכו' יכ"י יהודה בנימן יוסף, ומד ולמטה בני שמעון ודלת למטה בני־זבולן (חו"כ בחנ כפריטו ולמטה בני שמעון רק בכ"י וכוכלינו של דמ"ח ואחרים ולמטה בני שמעון כנירפתו לכן אחותיו) כל עכינא למטה בנא ולמטה בני במ"נ חברים בני י"ב סימן יהודה בנימן. כל עכינא ולמטה במ"נ למטה סימן יב"ם יהודה בנימן מנשה. ג' ספרים נשיא בתנין סימן יש"ב יהודה שמעון בנימן. חניאל בן־אפד.

עין הסופר

28 וּלְמַטֵּה בְנֵי־נַפְתָּלִי נָשִׂיא פְּדַהְאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃
29 אֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לְנַחֵל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃   פ   חמישי
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן
2 יְרֵחוֹ לֵאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתְנוּ לַלְוִיִּם
מִנַּחֲלַת אֲחֻזָּתָם עָרִים לָשָׁבֶת וּמִגְרָשׁ לֶעָרִים
3 סְבִיבֹתֵיהֶם תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם׃ וְהָיוּ הֶעָרִים לָהֶם
לָשָׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶם יִהְיוּ לִבְהֶמְתָּם וְלִרְכֻשָׁם
4 וּלְכֹל חַיָּתָם׃ וּמִגְרְשֵׁי הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ
לַלְוִיִּם מִקִּיר הָעִיר וָחוּצָה אֶלֶף אַמָּה סָבִיב׃
5 וּמַדֹּתֶם מִחוּץ לָעִיר אֶת־פְּאַת־קֵדְמָה אַלְפַּיִם
בָּאַמָּה וְאֶת־פְּאַת־נֶגֶב אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֶת־פְּאַת־

עמיהוד כג"ב
בערבת כ"מ בס"ס
סביבתיהם כ' כ"ב ח"ו
ומגרשיהם ט"ו ולרכשם דין חו
מקיר כל"מ
ותיצה כל"ם
ומדתם ח"ו
מחוץ כל"ם

פְּדַהְאֵל כן כתוב וכא"ט וא"ח ואמ"ב וכן קבלתי מסורה, אך בא"ז ות"א וא"ק פְּדַהְאֵל (מו"ם הגה כמוה שכבם בכה"א בניקוד שו"א וזה שלא במסורת המ"ב שאמר כי בגל הספרים שהדל"ת נקמץ הה"א נחה בלי נקוד וא"כ קריאתו נקמץ רחב כמו פדהצור עשהאל, ובכל הספרים המדויקים כתיב מלה אחת והוא אחד מן שמות שאינן נחלקין ע"פ היכולבי כמ"ב בריש פ' במדבר ס' י' עכ"ל, אכן בהאב"ע בספרו מאזנים בל"ה הכמשכים אמר ו"ל ואם במלה המלה כיהי' באמצעיתה ה"א נעלם מקום אב"ף היא מהשמות שהם מורכבים משנים כמו עֲשָׂהאֵל פְּדַהְאֵל והדומה להם, לכן בגלגלים לא ימצאו יעב"ל. וזה כמגילות הס"ם, ובעבור שהרמ"ה ז"ל הזכיר פְּדָהצוּר ואמר שהה"א נעלם ולא הזכיר פדהאל לכן ברור הנס הוא הי' קורא פְּדַהְאֵל פתח וצו"א כת הגמת גב הה בקומה דיחזקאל ל"א י'). אֵלֶּה אשר צִוָּה, קדמ' (בפסוק יח) הקח: לְנַחֵל את הארץ, תבינא לְנַחֵל את בני, קדמא (ל"ד כ') צַו את בני ישראל יאמרת, תביר צַו את בני ישראל וְנָתְנוּ כיון נ"א, פ"א מתגם נדיק. מִנַּחֲלַת. לֶעָרִים. יִהְיוּ לִבְהֶמְתָּם ואת פאת קדמה אַלְפַּיִם בָּאַמָּה ל"ו כוונם כוד גדול יגלגל מכרתם (אר"כ עיין מספה"ע דף כ"ד א') וְאֶת פְּאַת נֶגֶב. וְאֶת פְּאַת

עין הקורא

עין הסופר

יָם ׀ אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֵת פְּאַת צָפוֹן אַלְפַּיִם — צפון כ״מ
בָּאַמָּה וְהָעִיר בַּתָּוֶךְ זֶה יִהְיֶה לָהֶם מִגְרְשֵׁי 5
הֶעָרִים׃ 6 וְאֵת הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם אֵת שֵׁשׁ־
עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לָנֻס שָׁמָּה הָרֹצֵחַ — לנס כ׳ חז / הרצח כל״א כמ״א
וַעֲלֵיהֶם תִּתְּנוּ אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר׃ 7 כָּל־ — ועליהם כל״י כ״מ י״נ 6
הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה — ושמנה כל״א 7
עִיר אֶתְהֶן וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶן׃ 8 וְהֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ — מגרשיהן מ״י
מֵאֲחֻזַּת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הָרַב תַּרְבּוּ וּמֵאֵת 8
הַמְעַט תַּמְעִיטוּ אִישׁ כְּפִי נַחֲלָתוֹ אֲשֶׁר יִנְחָלוּ — המעיטו מ״א 9
יִתֵּן מֵעָרָיו לַלְוִיִּם׃ פ ששי (שביעי במחובר)
9 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 10 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי 10
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־ — אלהם כ״א כמ״ו 11
הַיַּרְדֵּן אַרְצָה כְּנָעַן׃ 11 וְהִקְרִיתֶם לָכֶם עָרִים עָרֵי — עברים כחז / והקריתם מ״י
מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם וְנָס שָׁמָּה רֹצֵחַ מַכֵּה־נֶפֶשׁ — תהיינה י״א כ״כ / רצח 12
בִּשְׁגָגָה׃ 12 וְהָיוּ לָכֶם הֶעָרִים לְמִקְלָט מִגֹּאֵל — כל״ח וכמ״א / מגאל כל״א
וְלֹא יָמוּת הָרֹצֵחַ עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה — ימות כ״מ 13
לַמִּשְׁפָּט׃ 13 וְהֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתֵּנוּ שֵׁשׁ־עָרֵי
מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם׃ 14 אֵת ׀ שְׁלֹשׁ הֶעָרִים — תהיינה יא כ״כ

עין הקורא

יָם ׀. זֶה יִהְיֶה לָהֶם פ׳ דמטעין דבגירין לכם (ופי׳ בעמ״ג כפ׳ בהעלותך). וְאֵת הֶעָרִים. אֵת שֵׁשׁ. לָנֻס שָׁמָּה הָרֹצֵחַ. כָּל־הֶעָרִים. אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה. (ע״ה כבר הזכרתי לעיל בפ׳ פינחס כ״ו כ״ד כי לאם הַמְעַט כה״א בלא געיא וכן סימן המ״ש בכס כ״ב). קדמא וְנָס שָׁמָּה רֹצֵחַ מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה, תבנים לָנוּס שָׁמָּה כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ. שֵׁשׁ־עָרֵי.

תִּתְּנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְאֵת שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ
15 בְּאֶרֶץ כְּנָעַן עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה׃ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְלַגֵּר וְלַתּוֹשָׁב בְּתוֹכָם תִּהְיֶינָה שֵׁשׁ־הֶעָרִים
הָאֵלֶּה לְמִקְלָט לָנוּס שָׁמָּה כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ
16 בִּשְׁגָגָה׃ וְאִם־בִּכְלִי בַרְזֶל ׀ הִכָּהוּ וַיָּמֹת רֹצֵחַ
17 הוּא מוֹת יוּמַת הָרֹצֵחַ׃ וְאִם בְּאֶבֶן יָד אֲשֶׁר־
יָמוּת בָּהּ הִכָּהוּ וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת
18 הָרֹצֵחַ׃ אוֹ בִּכְלִי עֵץ־יָד אֲשֶׁר־יָמוּת בּוֹ הִכָּהוּ
19 וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת הָרֹצֵחַ׃ גֹּאֵל הַדָּם
הוּא יָמִית אֶת־הָרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹ־בוֹ הוּא יְמִתֶנּוּ׃
20 וְאִם־בְּשִׂנְאָה יֶהְדָּפֶנּוּ אוֹ־הִשְׁלִיךְ עָלָיו
21 בִּצְדִיָּה וַיָּמֹת׃ אוֹ בְאֵיבָה הִכָּהוּ בְיָדוֹ וַיָּמֹת
מוֹת־יוּמַת הַמַּכֶּה רֹצֵחַ הוּא גֹּאֵל הַדָּם יָמִית
22 אֶת־הָרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹ־בוֹ׃ וְאִם־בְּפֶתַע בְּלֹא־אֵיבָה
הֲדָפוֹ אוֹ־הִשְׁלִיךְ עָלָיו כָּל־כְּלִי בְּלֹא צְדִיָּה׃
23 אוֹ בְכָל־אֶבֶן אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ בְּלֹא רְאוֹת וַיַּפֵּל

עין הסופר
שלש כ״ס
תהיינה י״א כ״כ
ולתושב כ״ט
תהיינה י״א כ״כ
לנים
כ״א במ״ב
וימת כ״ח
מות יומת כמ״ז
ימות כ״ם
גאל כל״ח
ימית כ״ש
ימתנו ח״י
השליך כ״ט
וימת כ״ח
באיבה בל״מ
ראות כ״מ

עין הקורא

וְלַגֵּר וְלַתּוֹשָׁב. תִּהְיֶינָה. כל ואם דסמיכא במקף בס״א ואם באבן יד. ברזל ׀ הכהו (לו״ה הפסק נגד לדרגא עיין מספה״ע דף כ״ט). קדמא אשר ימות בה הכהו. תנינא אשר ימות בו הכהו, וחד אשר ימות בה בלא ראות. כל יתיבא יומת. בה״ג ולמ״ם רצח הוא בסימן תחת כתי״ת (פו״ה זה מבואר בהקדמת המחבר ע״ב). או בכלי עץ יד. כל או דתכינא בלא מקף במ״ב או השליך עליו ותבירו. בפגעו בו. יהדפנו (עיין בפ׳ מקן ונפתחה). או באיבה. גאל הדם ימית. הדפו ב׳ (תבירו מירכא׳ מ״פ ט״ו). או בכל אבן פלגא (כ״ל י״ם רביע וי״ב גרש).

עין הסופר

3 עָלָיו וַיָּמֹת וְהוּא לֹא־אוֹיֵב לוֹ וְלֹא מְבַקֵּשׁ
רָעָתוֹ׃ וְשָׁפְטוּ הָעֵדָה בֵּין הַמַּכֶּה וּבֵין גֹּאֵל
4 הַדָּם עַל הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה׃ וְהִצִּילוּ הָעֵדָה
אֶת־הָרֹצֵחַ מִיַּד גֹּאֵל הַדָּם וְהֵשִׁיבוּ אֹתוֹ הָעֵדָה
אֶל־עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר־נָס שָׁמָּה וְיָשַׁב בָּהּ עַד־
מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל אֲשֶׁר־מָשַׁח אֹתוֹ בְּשֶׁמֶן
1 הַקֹּדֶשׁ׃ וְאִם־יָצֹא יֵצֵא הָרֹצֵחַ אֶת־גְּבוּל עִיר
מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃ וּמָצָא אֹתוֹ גֹּאֵל הַדָּם
מִחוּץ לִגְבוּל עִיר מִקְלָטוֹ וְרָצַח גֹּאֵל הַדָּם אֶת־
2 הָרֹצֵחַ אֵין לוֹ דָּם׃ כִּי בְעִיר מִקְלָטוֹ יֵשֵׁב עַד־
מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל וְאַחֲרֵי־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל
יָשׁוּב הָרֹצֵחַ אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזָּתוֹ׃ וְהָיוּ אֵלֶּה לָכֶם
3 לְחֻקַּת מִשְׁפָּט לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃
כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ לְפִי עֵדִים יִרְצַח אֶת־הָרֹצֵחַ
וְעֵד אֶחָד לֹא־יַעֲנֶה בְנֶפֶשׁ לָמוּת׃ וְלֹא־תִקְחוּ
4 כֹפֶר לְנֶפֶשׁ רֹצֵחַ אֲשֶׁר־הוּא רָשָׁע לָמוּת כִּי־
מוֹת יוּמָת׃ וְלֹא־תִקְחוּ כֹפֶר לָנוּס אֶל־עִיר
מִקְלָטוֹ לָשׁוּב לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ עַד־מוֹת הַכֹּהֵן׃

א״ב כל״מ ד״ד · והצילו ט״ · והשיבו כ״מ · מ״ת כ״מ · הגדל כ״מ כג״מ · יצא כ׳ חד גבול · כל״מ במ״ז · ינוס כ״מ · הגדל ב״מ במ״ח · ישוב כ״מ · לדרתיכם כב״כ · מושבתיכם ככ״כ במ״ג · למות כ״מ · לנוס כ״מ במ״כ · לשוב כ״מ

עין הקורא

בֵּין הַמַּכֶּה. עַל הַמִּשְׁפָּטִים. והצילו העדה. אשר־נָס וְיָשַׁב בָּהּ. ואם־יָצֹא יֵצֵא. את־גבול. מחוץ. ורצח במקלטו. כי בעיר. ואחרי־מות. והיו אלה לכם. כל־מכה. וְלֹא־תִקְחוּ כֹפֶר לְנֶפֶשׁ. וְלֹא־תִקְחוּ כֹפֶר לָנוּס. לָשׁוּב לָשֶׁבֶת.

עין הסופר

33 וְלֹא־תַחֲנִיפוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּהּ כִּי
הַדָּם הוּא יַחֲנִיף אֶת־הָאָרֶץ וְלָאָרֶץ לֹא־יְכֻפַּר
34 לַדָּם אֲשֶׁר שֻׁפַּךְ־בָּהּ כִּי־אִם בְּדַם שֹׁפְכוֹ׃ וְלֹא
תְטַמֵּא אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ
אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָהּ כִּי אֲנִי יְהוָה שֹׁכֵן בְּתוֹךְ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ שביעי

1 וַיִּקְרְבוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְמִשְׁפַּחַת בְּנֵי־גִלְעָד
בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה מִמִּשְׁפְּחֹת בְּנֵי יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ
לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי הַנְּשִׂאִים רָאשֵׁי אָבוֹת לִבְנֵי
2 יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ אֶת־אֲדֹנִי צִוָּה יְהוָה לָתֵת אֶת־
הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּגוֹרָל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאדֹנִי
צֻוָּה בַיהוָה לָתֵת אֶת־נַחֲלַת צְלָפְחָד אָחִינוּ
3 לִבְנֹתָיו׃ וְהָיוּ לְאֶחָד מִבְּנֵי שִׁבְטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
לְנָשִׁים וְנִגְרְעָה נַחֲלָתָן מִנַּחֲלַת אֲבֹתֵינוּ וְנוֹסַף
עַל נַחֲלַת הַמַּטֶּה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִגֹּרַל
4 נַחֲלָתֵנוּ יִגָּרֵעַ׃ וְאִם־יִהְיֶה הַיֹּבֵל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל

תחניפו מ"ל
יחניף מ"ל
שפכו חל
ישבים כחל
שכן כל"ח
בתוכה כ"מ
האבות כ"מ
ממשפחת
כל"ח כמ"ח
הנשאים
ד' ת"ק
אבת
כ"מ כמ"ב
בגורל כ"מ
אחינו כ"מ
לבנתיו
כלחל כמ"ב
אבתינו
כחל כמ"ח
ונוסף כ' וע"ל
תהיינה
י"ח כ"ב
ומגרל חל
היבל
כל"ח כמ"ז

כל"ז ול"ק ולא־תחניפו את הארץ. בתמ"ב ות"ח ולא תחניפו. ובלא תחניפו אשר
אתם בה דולא תטמ׳ אשר אתם ישבים בה דוסי׳ בתוך וגם טמא בפתו׳ מכסי״שב.
כי הדם היא יחניף לא־יכפר בדם אשר שפך־בה כי־אם ג׳ מוקכין (וסי׳
כאן כמב"ג). ולא תטמא במלים ולא־תטמא (ואו"ה מחרי בהפלגתם בנו ובולא
תחניפו לכן יש להזוותם אם בניהם דרבא או בניהם מקף, ובבכריבו הכ מלוקין).
אשר אני. ויקרבו. למשפחת בני. ממשפחת. וידברו. לתת את־נחלת.
שבטי בני־ישראל (חד מן י"ח מחיילין מלרכין המכילרין במספר"ע בבתר הורקחל).
ונגרעה נחלתו. ונוסף לך בת"ח ולמ"ס ונוסף יגרע.

עין הקורא

עין הסופר

ונוספה נחלתן על נחלת המטה אשר תהיינה
להם ומנחלת מטה אבתינו יגרע נחלתן׃
5 ויצו משה את בני ישראל על פי יהוה לאמר
6 כן מטה בני יוסף דברים׃ זה הדבר אשר
צוה יהוה לבנות צלפחד לאמר לטוב
בעיניהם תהיינה לנשים אך למשפחת
7 מטה אביהם תהיינה לנשים׃ ולא תסב נחלה
לבני ישראל ממטה אל מטה כי איש בנחלת
8 מטה אבתיו ידבקו בני ישראל׃ וכל בת
ירשת נחלה ממטות בני ישראל לאחד
ממשפחת מטה אביה תהיה לאשה למען
9 יירשו בני ישראל איש נחלת אבתיו׃ ולא
תסב נחלה ממטה למטה אחר כי איש
10 בנחלתו ידבקו מטות בני ישראל׃ כאשר
צוה יהוה את משה כן עשו בנות צלפחד׃
11 ותהיינה מחלה תרצה וחגלה ומלכה ונעה
12 בנות צלפחד לבני דדיהן לנשים׃ ממשפחת

ונוספה נחלתן תהיינה י"ת כ"כ
דברים פז
לבנות כל"מ לטוב כל"מ
תהיינה י"ת כ"כ
אביהם ב' כ"כ כל"כ
תהיינה י"ת כ"כ
תסב כ"מ
אבתיו כה
ירשת ח' ממטות ע"ז
יירשו כ"מ
מפטיר מטות כ"מ
בנות כל"מ
ותהיינה י"ת כ"כ
דדיהן פז
ממשפחת

עין הקורא

ונוספה נחלתן על ומנחלת. לטוב. אך למשפחת מטה אביהם. קמץ ולא תסב נחלה לבני ישראל, הטע׳ ולא תסב נחלה ממטה פי׳ בספרי לבס מטה (ר"ל דבני מטה בספר הייתו תגיר) כי איש במקלתם כי איש. למען יירשו. (חו"ה כרוב הדפוסי׳ הקדמוני׳ גם בכ"י למטה אחר הטע"ת בגלר"י לך נחומם ד"ב וברוזא ומקלת תקרים למטה נבטל, ומן המסרה אין סברא). כי איש בנחלתו. ותהיינה מחלה תרצה וחגלה ומלכה ונעה מתע"ן סימן). ממשפחת.

עין הסופר

מִבְּנֵי-מְנַשֶּׁה בֶן-יוֹסֵף הָיוּ לְנָשִׁים וַתְּהִי נַחֲלָתָן
יג עַל-מַטֵּה מִשְׁפַּחַת אֲבִיהֶן: אֵלֶּה הַמִּצְוֹת
וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד-מֹשֶׁה אֶל-
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ:

אביהן ו׳ כ״כ המצות כנ״ת

בערבת כל״ת במ״א ירחו כב״כ

חזק·

אלה המצות· ביד-משה· בערבת מואב על ירדן ירחו·

עין הקורא

נשלם ספר רביעי, שבח לאל רועי, אלופי ומיודעי,
עוזרי ומושיעי, המאמץ זרועי, הוא אלהי צור ישעי.

הסופר אחר שהשלים הספר יניח ד׳ שיטין פנויין ויתחיל הספר שלאחריו בתחלת השטה החמישית כמבואר בסוף ספר בראשית·

סכום פסוקי דספר במדבר אלף ומאתים ושמנים ושמנה **ארפח** סימן: וחציו והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח: ופרשיותיו עשרה· יי **בדד** ינחנו סימן: וסדריו ל״ב· **לב** טהור ברא לי אלהים סימן: ופסקתיו **כ״ב** ופרקיו **ל״ו** **לו** חכמו ישכילו זאת סימן: מניין הפתוחות **שתים ותשעים** והסתומות **ששים ושש**· הכל **מאה וחמשים ושמנה פרשיות**· אני **חלקך** ונחלתך סימן:

אותיות רבתי ואותיות זעירי ואותיות הנקודות שבתורה·

אין בס׳ במדבר מאותיות רבתי כ״א שתים והם היו״ד של ועתה יגדל נא בפ׳ שלח לך, והנו״ן של ויקרב משה את משפטן בפ׳ פינחס·

ומאותיות הזעירות היו״ד של פינחס דפסוק פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן בריש פ׳ פינחס· ואות אחת קטועה והיא הוי״ו של **שלום** דפסוק הנני נותן לו את בריתי **שלום** בריש פינחס.

ומאותיות הנקודות מצאנו שמונה בארבע תיבות ואלה הם:

ואהרן נקוד כולו בפסוק כל פקודי הלוים אשר פקד משה ואהרן בפ׳ במדבר· או בדרך **רחקה** בפ׳ בהעלתך נקוד הה״א.

* * *

איש"ר עד מידבא בפ' חקת נקוד הרי"ש. ועשרו"ן עשרון לכבש האחד לארבעה עשר רחגא בפ' פינחס נקוד וי"ו תכינת של ועשרון.

ויש כופרים שכותבים רגתא הסמ"ך של ויהס כלב, והמ"ס של מה טבו אהליך יעקב, ואין דעת הדייקנים נוחה מהם.

מאיר נתיב
להבדיל בין הקדש ובין החול.
ספר במדבר.

בלק ויבא אלהים אל בלעם, קדש, כדעת רז"ל שהשרה הקב"ה שכינתו על אותו רשע, וכן תרגום אונקלוס ויונתן, מימר מן קדם ה', וכן הראב"ע פירש לכבוד ישראל, וכן דעת הרי"א שכתב לא באה הנבואה מאת האלהים כי אם לבלעם, ובפרשת וזאת הברכה זכר, שאע"פ שהיה קוסם, כיצא לצורך ישראל באותה שעה: ויבא אלהים אל בלעם לילה קדש כדעת רז"ל, וכתרגום אונקלוס ויונתן מימר מן קדם ה', וכן דעת כלם כנ"ל:

ויקר אלהים אל בלעם קדש כדעת רז"ל וכת"א ויונתן וערע מימר מן קדם ה', וכן דעת כולם כנ"ל. מה אקב לא קבה אל קדש כנראה מתרגומו מה אלוטיה דלא לטייה אל, ומבורר יותר ביונתן מה אנא לאיט ומימרא דה' מברך וכן בירושלמי וכן הרלב"ג, ואף כי הרי"א בפרשה בשני מקומות פירשו על מערכת השמימיית שבנה אותי בלשון אל: מה פעל אל קדש כתרגומו מה עבד אלהא, וכן ביונתן מן קדם אלהא חייא, וכן בירושלמי אבוכון דבשמיא, וכן דעת רש"י והראב"ע, וכן נראה דעת רלב"ג והרב אברבנאל ז"ל:

נאם שומע אמרי אל קדש כתרגומו מן קדם אל, וכן יונתן מן קדם אלהא חייא, וכן בירושלמי מן קדם ה', וכן הראב"ע, וכן נראה דעת רלב"ג, אף כי כפי הרי"א בפרשת וזאת הברכה ד"ה והנראה כתב שהוא כנוי לכח הקסם או אל השכל הפועל:

נאם שומע אמרי אל השני קדש כאשר זכרנו:

אוי מי יחיה משומו אל אחרי העיון והחקירה היטב בדברי המתרגם ובדברי רז"ל בסנהדרין דף ק"ו כפי פירוש רש"י שם ובפירושו על התורה ובדברי הראב"ע בדרך א' והרלב"ג מהרי"א רבנו בחיי והרמב"ן גם התפנן שלו ח"א שאלה קע"ו בכל הנראה לחול היה נראה לי בבירור מכל אלה כפי כללינו שאין לקדשו, אבל אחר שמצאתי איזה ספרים וקצת מהחכמים שנטו דעתם לקדשו מפני הספק אמרתי לבטל דעתי הקלושה מפני דעתם הרחב'.

פינחס כל שמות השבטים או ראשי האבות שתחלתן או סופן אל מלה חלא וכל קרינן כפי המסורה ואין להקדשן:

סדר

ההפטרות

לכל שבתות ה׳

לפי חלופי המנהגים.

מדויק בתכלית הדיוק ומסדר בשלימות הסדור

מאתי

וואלף [illegible] היידנהיים.

רעדלהיים

שנת תק״פ לפ״ק.

בדפוס ובהוצאות המחבר והמסדר הנ״ל.

Rödelheim,
verlegt und gedruckt von W. Heidenheim
1820.

ברכות ההפטרה

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

לאחר ההפטרה יברך המפטיר ד׳ ברכות אלו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃ רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃ שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ׃ כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ־לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד׃ עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת׃

בראשית סימן ב׳.

וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־
יִמַּד וְלֹא יִסָּפֵר וְהָיָה בִּמְקוֹם אֲשֶׁר־יֵאָמֵר לָהֶם לֹא־
עַמִּי אַתֶּם יֵאָמֵר לָהֶם בְּנֵי אֵל־חָי׃ וְנִקְבְּצוּ בְּנֵי
יְהוּדָה וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו וְשָׂמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד
וְעָלוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי גָדוֹל יוֹם יִזְרְעֶאל׃ אִמְרוּ
לַאֲחֵיכֶם עַמִּי וְלַאֲחוֹתֵיכֶם רֻחָמָה׃ רִיבוּ בְאִמְּכֶם
רִיבוּ כִּי־הִיא לֹא אִשְׁתִּי וְאָנֹכִי לֹא אִישָׁהּ וְתָסֵר
זְנוּנֶיהָ מִפָּנֶיהָ וְנַאֲפוּפֶיהָ מִבֵּין שָׁדֶיהָ׃ פֶּן
אַפְשִׁיטֶנָּה עֲרֻמָּה וְהִצַּגְתִּיהָ כְּיוֹם הִוָּלְדָהּ וְשַׂמְתִּיהָ
כַמִּדְבָּר וְשַׁתִּהָ כְּאֶרֶץ צִיָּה וַהֲמִתִּיהָ בַּצָּמָא׃ וְאֶת־
בָּנֶיהָ לֹא אֲרַחֵם כִּי־בְנֵי זְנוּנִים הֵמָּה׃ כִּי זָנְתָה
אִמָּם הֹבִישָׁה הוֹרָתָם כִּי אָמְרָה אֵלְכָה אַחֲרֵי
מְאַהֲבַי נֹתְנֵי לַחְמִי וּמֵימַי צַמְרִי וּפִשְׁתִּי שַׁמְנִי
וְשִׁקּוּיָי׃ לָכֵן הִנְנִי־שָׂךְ אֶת־דַּרְכֵּךְ בַּסִּירִים וְגָדַרְתִּי
אֶת־גְּדֵרָהּ וּנְתִיבוֹתֶיהָ לֹא תִמְצָא׃ וְרִדְּפָה אֶת־

אשר יאמר כ״ה בס״מ וכ״י. בני יהודה כ״ה בס״מ וכ״י. ולאחותיכם כתוב כ״מ עה גם מסור עליו לית ומלא. רֻחָמָה כ״ה בס״מ אך בכ״י התי״ת בפתח אבל לא מלאתיו נמנה בכלל פתחין בס״פ בבבלא, אך זאת מלאתי בטעמי המקרא לבן בלעם נמנה רחמה בכלל פתחין באתנח דהדי עבלא, ואינון ד׳ בבבלא ומזא. ג׳ באתנח ואחד בס״פ. וְשַׁתִּהָ לית וחס׳. ארחם נמסרת מנה זה בכלל י״א פתחין באתנח דספרא ולכן צ״ל התי״ת בגעיא אף שאין כן בספרים. כי זנתה כ״א כי־זנתה. הובישה וי״ם הבישה חס׳ ככל חביריו והמסרת מסייעה לכון שהרי על הגפן הובישה (יואל א יב) מסור לית מלא. את־גדרה מפיק ה׳ בכל כ״י גם במקצת דפוסים ישנים ונעדות המסרה בפ׳ כשא שמסר על והעמדה לפני ה׳ הד מן ז׳ זוגין מיידין

מְאַהֲבֶ֙יהָ֙ וְלֹֽא־תַשִּׂ֣יג אֹתָ֔ם וּבִקְשָׁתַ֖ם וְלֹ֣א תִמְצָ֑א
וְאָמְרָ֗ה אֵלְכָ֤ה וְאָשׁ֙וּבָה֙ אֶל־אִישִׁ֣י הָרִאשׁ֔וֹן כִּ֣י טֽוֹב
לִ֥י אָ֖ז מֵעָֽתָּה׃ וְהִיא֙ לֹ֣א יָֽדְעָ֔ה כִּ֤י אָֽנֹכִי֙ נָתַ֣תִּי לָ֔הּ
הַדָּגָ֖ן וְהַתִּיר֣וֹשׁ וְהַיִּצְהָ֑ר וְכֶ֨סֶף הִרְבֵּ֥יתִי לָ֛הּ וְזָהָ֖ב
עָשׂ֥וּ לַבָּֽעַל׃ לָכֵ֣ן אָשׁ֗וּב וְלָקַחְתִּ֤י דְגָנִי֙ בְּעִתּ֔וֹ
וְתִירוֹשִׁ֖י בְּמוֹעֲד֑וֹ וְהִצַּלְתִּי֙ צַמְרִ֣י וּפִשְׁתִּ֔י לְכַסּ֖וֹת
אֶת־עֶרְוָתָֽהּ׃ וְעַתָּ֛ה אֲגַלֶּ֥ה אֶת־נַבְלֻתָ֖הּ לְעֵינֵ֣י
מְאַהֲבֶ֑יהָ וְאִ֖ישׁ לֹֽא־יַצִּילֶ֥נָּה מִיָּדִֽי׃ וְהִשְׁבַּתִּי֙ כָּל־
מְשׂוֹשָׂ֔הּ חַגָּ֖הּ חָדְשָׁ֣הּ וְשַׁבַּתָּ֑הּ וְכֹ֖ל מוֹעֲדָֽהּ׃
וַהֲשִׁמֹּתִ֗י גַּפְנָהּ֙ וּתְאֵ֣נָתָ֔הּ אֲשֶׁ֣ר אָמְרָ֗ה אֶתְנָ֥ה
הֵ֙מָּה֙ לִ֔י אֲשֶׁ֥ר נָֽתְנוּ־לִ֖י מְאַהֲבָ֑י וְשַׂמְתִּ֣ים לְיַ֔עַר
וַאֲכָלָ֖תַם חַיַּ֥ת הַשָּׂדֶֽה׃ וּפָקַדְתִּ֣י עָלֶ֗יהָ אֶת־יְמֵ֤י
הַבְּעָלִים֙ אֲשֶׁ֣ר תַּקְטִ֣יר לָהֶ֔ם וַתַּ֤עַד נִזְמָהּ֙ וְחֶלְיָתָ֔הּ
וַתֵּ֖לֶךְ אַחֲרֵ֣י מְאַהֲבֶ֑יהָ וְאֹתִ֥י שָׁכְחָ֖ה נְאֻם־יְהוָֽה׃
לָכֵ֗ן הִנֵּ֤ה אָֽנֹכִי֙ מְפַתֶּ֔יהָ וְהֹלַכְתִּ֖יהָ הַמִּדְבָּ֑ר וְדִבַּרְתִּ֖י
עַל־לִבָּֽהּ׃ וְנָתַ֨תִּי לָ֤ה אֶת־כְּרָמֶ֙יהָ֙ מִשָּׁ֔ם וְאֶת־

אל מיעוט ואל ריבוי וכו׳ וכולהון מפקין ואילו רפה אית לה חבר ויוצאי כמעים וגדר׳
גם הרד"ק במכלול ובשרשים לא מלא מלה על השם כ"א כמעים וגדרה אף שבכר
הזכיר למלה על הפעל וגדרתי את גדרה. כִּי טֹוב כ"א פי׳ מקף. לכן אשוב
בגעיא רבית בכ"י גם בעל כ"ד וכן במ"ג של רע"א וכ"מ קדמונים. ואיש לא
יצילנה וכ"ה בכ"י של כ"ד אבל בכ"י ואיש לא־יצילנה. והשמתי ובכ"י
והשימותי בגעיא. ותעד כולו פתח בס"מ וכ"י וכן עיקר כי האות"ן על הצי"ן
בפעלי ל"ה לעולם בפתח בקל ובהפעיל כמבואר במכלול בפעלי ל"ה מן הקל ומן ההפעיל.
והלכתיה לי׳ חסר. ונתתי פליגי בנתתי.

עמק עכור לפתח תקוה וענתה שמה כימי
נעוריה וכיום עלותה מארץ־מצרים: והיה ביום־
ההוא נאם־יהוה תקראי אישי ולא־תקראי־לי עוד
בעלי: והסרתי את־שמות הבעלים מפיה ולא־
יזכרו עוד בשמם: וכרתי להם ברית ביום ההוא
עם־חית השדה ועם־עוף השמים ורמש האדמה
וקשת וחרב ומלחמה אשבור מן־הארץ
והשכבתים לבטח: וארשתיך לי לעולם
וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים:
וארשתיך לי באמונה וידעת את־יהוה:

הפטרת נשא בשופטי׳ סי׳ י״ג.

ויהי איש אחד מצרעה ממשפחת הדני ושמו
מנוח ואשתו עקרה ולא ילדה: וירא מלאך־יהוה
אל־האשה ויאמר אליה הנה־נא את־עקרה ולא
ילדת והרית וילדת בן: ועתה השמרי נא ואל־
תשתי יין ושכר ואל־תאכלי כל־טמא:
כי הנך הרה וילדת בן ומורה לא־יעלה
על־ראשו כי־נזיר אלהים יהיה הנער
מן־הבטן והוא יחל להושיע את־ישראל מיד

כימי כ״י וכיום עלותה. והיה ביום ס״א והיה ביום. ולא־תקראי לי כן
בס״ס וכ״י. והסרתי בכ״ע וכ״י כל הברתי בילתן חבל דחבל בר מן ב מלה דמלה
וכו׳ הבירותי מבבל דתילים פ״א כלשר הבירותי לדה״ח י״ז י״ג ונגל סניהם מבור בגליונם
ב׳ מלה וזה נתגלם מעיני הקבס דמ״כ בגבהתי לם׳ ב. אשבור ני׳ ע״ז וד׳ ע״ז כני׳.

פְלִשְׁתִּים׃ וַתָּבֹא הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר לְאִישָׁהּ לֵאמֹר
אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּא אֵלַי וּמַרְאֵהוּ כְּמַרְאֵה מַלְאַךְ
הָאֱלֹהִים נוֹרָא מְאֹד וְלֹא שְׁאִלְתִּיהוּ אֵי־מִזֶּה הוּא
וְאֶת־שְׁמוֹ לֹא־הִגִּיד לִי׃ וַיֹּאמֶר לִי הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ
בֵּן וְעַתָּה אַל־תִּשְׁתִּי ׀ יַיִן וְשֵׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־
טֻמְאָה כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן־הַבֶּטֶן עַד־
יוֹם מוֹתוֹ׃ וַיֶּעְתַּר מָנוֹחַ אֶל־יְהוָֹה וַיֹּאמַר בִּי אֲדוֹנָי
אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ יָבוֹא־נָא עוֹד אֵלֵינוּ
וְיוֹרֵנוּ מַה־נַּעֲשֶׂה לַנַּעַר הַיּוּלָּד׃ וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים
בְּקוֹל מָנוֹחַ וַיָּבֹא מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים עוֹד אֶל־הָאִשָּׁה
וְהִיא יוֹשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה וּמָנוֹחַ אִישָׁהּ אֵין עִמָּהּ׃
וַתְּמַהֵר הָאִשָּׁה וַתָּרָץ וַתַּגֵּד לְאִישָׁהּ וַתֹּאמֶר אֵלָיו
הִנֵּה נִרְאָה אֵלַי הָאִישׁ אֲשֶׁר־בָּא בַיּוֹם אֵלָי׃ וַיָּקָם
וַיֵּלֶךְ מָנוֹחַ אַחֲרֵי אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ
הַאַתָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אָנִי׃
וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ עַתָּה יָבֹא דְבָרֶיךָ מַה־יִּהְיֶה מִשְׁפַּט
הַנַּעַר וּמַעֲשֵׂהוּ׃ וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָֹה אֶל־מָנוֹחַ
מִכֹּל אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי אֶל־הָאִשָּׁה תִּשָּׁמֵר׃ מִכֹּל
אֲשֶׁר־יֵצֵא מִגֶּפֶן הַיַּיִן לֹא תֹאכַל וְיַיִן וְשֵׁכָר אַל־
תֵּשְׁתְּ וְכָל־טֻמְאָה אַל־תֹּאכַל כֹּל אֲשֶׁר־צִוִּיתִיהָ

בי אדוני בי׳ מלא ובפתח מלאי׳ בליסנא. יבוא־נא לית מ״ז בספרא. היולד
בוי״ו ובס הגה. ויאמר לי ב׳ מלך רביע. מה־יהיה משפט כן בכ״י ומ״ג רע״ח.

תשמר: ויאמר מנוח אל־מלאך יהוה נעצרה־נא
אותך ונעשה לפניך גדי עזים: ויאמר מלאך
יהוה אל־מנוח אם־תעצרני לא־אכל בלחמך
ואם־תעשה עלה ליהוה תעלנה כי לא־ידע מנוח
כי־מלאך יהוה הוא: ויאמר מנוח אל־מלאך
יהוה מי שמך כי־יבא דבריך וכבדנוך: ויאמר
לו מלאך יהוה למה זה תשאל לשמי והוא־פלאי: פלי ק'
ויקח מנוח את־גדי העזים ואת־המנחה ויעל על
הצור ליהוה ומפלא לעשות ומנוח ואשתו ראים:
ויהי בעלות הלהב מעל המזבח השמימה ויעל
מלאך־יהוה בלהב המזבח ומנוח ואשתו
ראים ויפלו על־פניהם ארצה: ולא־יסף עוד
מלאך יהוה להראה אל־מנוח ואל־אשתו אז
ידע מנוח כי־מלאך יהוה הוא: ויאמר מנוח אל־
אשתו מות נמות כי אלהים ראינו: ותאמר לו
אשתו לו חפץ יהוה להמיתנו לא־לקח מידנו
עלה ומנחה ולא הראנו את־כל־אלה וכעת לא
השמיענו כזאת: ותלד האשה בן ותקרא את־שמו
שמשון ויגדל הנער ויברכהו יהוה: ותחל רוח יהוה
לפעמו במחנה־דן בין צרעה ובין אשתאל: ׃׃

אותך ט' מ"ו ובל"ג. ולא יסף מס"ם ומכלול. במחנה וכו' במחנה מינח ונמ"ג
רע"ח במחנה צריך עיין הקורא מ"ל יעמד חי (ויקר יו י). אשתאל מלרע וכמ"ג

בזכריה סימן ב׳.

רני ושמחי בת־ציון כי הנני־בא ושכנתי בתוכך
נאם יהוה: ונלוו גוים רבים אל־יהוה ביום ההוא
והיו לי לעם ושכנתי בתוכך וידעת כי־יהוה
צבאות שלחני אליך: ונחל יהוה את־יהודה
חלקו על אדמת הקדש ובחר עוד בירושלם:
הס כל־בשר מפני יהוה כי נעור ממעון קדשו:
ויראני את־יהושע הכהן הגדול עמד לפני מלאך
יהוה והשטן עמד על־ימינו לשטנו: ויאמר יהוה
אל־השטן יגער יהוה בך השטן ויגער יהוה בך
הבחר בירושלם הלוא זה אוד מצל מאש:
ויהושע היה לבש בגדים צואים ועמד לפני
המלאך: ויען ויאמר אל־העמדים לפניו לאמר
הסירו הבגדים הצאים מעליו ויאמר אליו ראה
העברתי מעליך עונך והלבש אתך מחלצות:

ע״ז וכו׳ בתחלה לאתחול ובריתה (יהושע טו לג) ויולד לאחיו וכל בית (שופטים יו לא) ויהי גבול נחלתם צרעה ואשתאול (יהושע יט מא) הלין תלתא מ״ז בכל הספרי׳ וכ״י גם על שלשתן מסור בגליונם ג׳ מ״ז. והחכם מ״ש כתב בעבור המסורה דיהושע ט״ו ולא הרגיש בטעות שבה כי במקום ותחל רוח ה׳ לפעמו צ״ל ויהי גבול נחלתם בזה מ״ז בלי־מחלוקת ומסורה. גם עליו ג׳ מ״ז.

והיו לי מלעיל. ובחר עוד מלרע ויש לו חברים רבים כמותו כדינו מבלול. בקו׳ כ׳ בפסוק והני״ת דגוש בשניהם אם כראבן כדין מפיק יו״ד ואם כשמי כדין מפיק ומפסיק. הלוא זה כל תרי עשר הלוא עם כמ״ח בו׳ הרא״ה תזן יום ה׳ דעמוס ה׳ כ׳, מס״ג; וביגנין הביגון פליגי בי׳ ספרא ויש הכרע מן המסורה שאמרי הוא חד מן י״ד מק מית שיסרתו דרגא וב׳ מרכות למפתח והזכרתים בספרי מ״ה רק ב״ב א׳. לבש כל נביאים מלא כת״ב ובי׳ קמקמים (ב״א יז ה) הולא (א״ב י כב).

וָאֹמַר יָשִׂימוּ צָנִיף טָהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ וַיָּשִׂימוּ הַצָּנִיף
הַטָּהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ וַיַּלְבִּשֻׁהוּ בְּגָדִים וּמַלְאַךְ יְהוָה
עֹמֵד׃ וַיָּעַד מַלְאַךְ יְהוָה בִּיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ כֹּה־
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־בִּדְרָכַי תֵּלֵךְ וְאִם אֶת־
מִשְׁמַרְתִּי תִשְׁמֹר וְגַם־אַתָּה תָּדִין אֶת־בֵּיתִי וְגַם
תִּשְׁמֹר אֶת־חֲצֵרָי וְנָתַתִּי לְךָ מַהְלְכִים בֵּין
הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה׃ שְׁמַע־נָא יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
אַתָּה וְרֵעֶיךָ הַיֹּשְׁבִים לְפָנֶיךָ כִּי־אַנְשֵׁי מוֹפֵת הֵמָּה
כִּי־הִנְנִי מֵבִיא אֶת־עַבְדִּי צֶמַח׃ כִּי הִנֵּה הָאֶבֶן
אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ עַל־אֶבֶן אַחַת שִׁבְעָה
עֵינָיִם הִנְנִי מְפַתֵּחַ פִּתֻּחָהּ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת
וּמַשְׁתִּי אֶת־עֲוֺן הָאָרֶץ־הַהִיא בְּיוֹם אֶחָד׃ בַּיּוֹם
הַהוּא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת תִּקְרְאוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ אֶל־
תַּחַת גֶּפֶן וְאֶל־תַּחַת תְּאֵנָה׃ וַיָּשָׁב הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר
בִּי וַיְעִירֵנִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר־יֵעוֹר מִשְּׁנָתוֹ׃ וַיֹּאמֶר
אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה וַיֹּאמַר רָאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת ואמר ק'
זָהָב כֻּלָּהּ וְגֻלָּהּ עַל־רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה נֵרֹתֶיהָ עָלֶיהָ

ויעד מלעיל וגו' לשון עדות לכן נקמץ היו"ד כמו ויעש נהם (ש"א כה יד) אבל
ויעד סמה (הושע ב' יג) מלעיל ל"ה לכן כולו פתוח כמו ויעט היטס (ש"א יד לג).
שמע־נא כן נכ"ג וכ"י. אתה נכ"י ונמ"ג רע"ם ואחרים מהפך לא פשטא.
הנני מפתח כ"ה נספרינו רק נכ"י של כ"ד הנני ובמונת לגרשי'. פתחה ל' וחסר.
איש לרעהו כ"כ. מנורת נ' מלא. וגלה מפיק ה'.

שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוּצָקוֹת לַנֵּרוֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁהּ׃
וּשְׁנַיִם זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִימִין הַגֻּלָּה וְאֶחָד עַל־
שְׂמֹאלָהּ׃ וָאַעַן וָאֹמַר אֶל־הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי
לֵאמֹר מָה אֵלֶּה אֲדֹנִי׃ וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי
וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲלוֹא יָדַעְתָּ מָה־הֵמָּה אֵלֶּה וָאֹמַר לֹא
אֲדֹנִי׃ וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר זֶה דְּבַר־יְהוָה אֶל־
זְרֻבָּבֶל לֵאמֹר לֹא בְחַיִל וְלֹא בְכֹחַ כִּי אִם־בְּרוּחִי
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ מִי־אַתָּה הַר־הַגָּדוֹל לִפְנֵי
זְרֻבָּבֶל לְמִישֹׁר וְהוֹצִיא אֶת־הָאֶבֶן הָרֹאשָׁה
תְּשֻׁאוֹת חֵן חֵן לָהּ׃

הפטרת שלח לך

ביהושע סי׳ ב׳

וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מִן־הַשִּׁטִּים שְׁנַיִם אֲנָשִׁים
מְרַגְּלִים חֶרֶשׁ לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־
יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ בֵּית אִשָּׁה זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב
וַיִּשְׁכְּבוּ־שָׁמָּה׃ וַיֵּאָמַר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה
אֲנָשִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלַּיְלָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת־
הָאָרֶץ׃ וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל־רָחָב לֵאמֹר הוֹצִיאִי
הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלַיִךְ אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבֵיתֵךְ כִּי
לַחְפֹּר אֶת־כָּל־הָאָרֶץ בָּאוּ׃ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת־
שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַתִּצְפְּנוֹ וַתֹּאמֶר כֵּן בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים

כי להפר את־כל־הארץ כ״ה בנדות אב״נ פ׳ אמת הבדכה גם במגלת בכמנס
וה בבלי י״ד דלהיבין את כל הארץ, אבל אילו בפסוק הקודם לחפר את הארץ.

וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאַיִן הֵמָּה׃ וַיְהִי הַשַּׁעַר לִסְגּוֹר בַּחֹשֶׁךְ
וְהָאֲנָשִׁים יָצָאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָה הָלְכוּ הָאֲנָשִׁים
רִדְפוּ מַהֵר אַחֲרֵיהֶם כִּי תַשִּׂיגוּם׃ וְהִיא הֶעֱלָתַם
הַגָּגָה וַתִּטְמְנֵם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֲרֻכוֹת לָהּ עַל־
הַגָּג׃ וְהָאֲנָשִׁים רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן עַל
הַמַּעְבְּרוֹת וְהַשַּׁעַר סָגָרוּ אַחֲרֵי כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ
הָרֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם׃ וְהֵמָּה טֶרֶם יִשְׁכָּבוּן וְהִיא
עָלְתָה עֲלֵיהֶם עַל־הַגָּג׃ וַתֹּאמֶר אֶל־הָאֲנָשִׁים
יָדַעְתִּי כִּי־נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ וְכִי־נָפְלָה
אֵימַתְכֶם עָלֵינוּ וְכִי נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם׃
כִּי שָׁמַעְנוּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת־מֵי יַם־סוּף
מִפְּנֵיכֶם בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם וַאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם לִשְׁנֵי
מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן וּלְעוֹג
אֲשֶׁר הַחֲרַמְתֶּם אוֹתָם׃ וַנִּשְׁמַע וַיִּמַּס לְבָבֵנוּ וְלֹא־
קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת׃
וְעַתָּה הִשָּׁבְעוּ־נָא לִי בַּיהוָה כִּי־עָשִׂיתִי עִמָּכֶם חָסֶד
וַעֲשִׂיתֶם גַּם־אַתֶּם עִם־בֵּית אָבִי חֶסֶד וּנְתַתֶּם לִי
אוֹת אֱמֶת׃ וְהַחֲיִתֶם אֶת־אָבִי וְאֶת־אִמִּי וְאֶת־
אַחַי וְאֶת־אַחְוֹתַי וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם

ולא ידעתי מאין המה, מן ה' במסורה דכתיבין ולא ידעתי והקרא לא ידעתי.
את אשר־הוביש וכו' כ"ד את אשר. לסיחן ל' מלא במסור.

אֶת־נַפְשֹׁתֵינוּ מִמָּוֶת׃ וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים נַפְשֵׁנוּ
תַחְתֵּיכֶם לָמוּת אִם לֹא תַגִּידוּ אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה
בְּתֵת יְהוָה לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד
וֶאֱמֶת׃ וַתּוֹרִדֵם בַּחֶבֶל בְּעַד הַחַלּוֹן כִּי בֵיתָהּ בְּקִיר
הַחוֹמָה וּבַחוֹמָה הִיא יוֹשָׁבֶת׃ וַתֹּאמֶר לָהֶם הָהָרָה
לֵּכוּ פֶּן־יִפְגְּעוּ בָכֶם הָרֹדְפִים וְנַחְבֵּתֶם שָׁמָּה
שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד שׁוֹב הָרֹדְפִים וְאַחַר תֵּלְכוּ
לְדַרְכְּכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נְקִיִּם אֲנַחְנוּ
מִשְּׁבֻעָתֵךְ הַזֶּה אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃ הִנֵּה אֲנַחְנוּ
בָאִים בָּאָרֶץ אֶת־תִּקְוַת חוּט הַשָּׁנִי הַזֶּה תִּקְשְׁרִי
בַּחַלּוֹן אֲשֶׁר הוֹרַדְתֵּנוּ בוֹ וְאֶת־אָבִיךְ וְאֶת־אִמֵּךְ
וְאֶת־אַחַיִךְ וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיךְ תַּאַסְפִי אֵלַיִךְ
הַבָּיְתָה׃ וְהָיָה כֹּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִדַּלְתֵי בֵיתֵךְ
הַחוּצָה דָּמוֹ בְרֹאשׁוֹ וַאֲנַחְנוּ נְקִיִּם וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה
אִתָּךְ בַּבַּיִת דָּמוֹ בְרֹאשֵׁנוּ אִם־יָד תִּהְיֶה־בּוֹ׃
וְאִם־תַּגִּידִי אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיִינוּ נְקִיִּם מִשְּׁבֻעָתֵךְ
אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃ וַתֹּאמֶר כְּדִבְרֵיכֶם כֶּן־הוּא
וַתְּשַׁלְּחֵם וַיֵּלֵכוּ וַתִּקְשֹׁר אֶת־תִּקְוַת הַשָּׁנִי בַּחַלּוֹן׃
וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ הָהָרָה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד־
שָׁבוּ הָרֹדְפִים וַיְבַקְשׁוּ הָרֹדְפִים בְּכָל־הַדֶּרֶךְ וְלֹא

דְּבָרֵנוּ כ׳ וספר ובעינן. ובחומה גס וזה עוז ככ״י וכן נלה״ה ממברות.
יוֹשָׁבֶת עו״ז וליכנו מן חז״ כמסורה   והיה וכב״י והיה לבית.

מָצָאוּ׃ וַיָּשֻׁבוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַיֵּרְדוּ מֵהָהָר וַיַּעַבְרוּ
וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אֵת כָּל־
הַמֹּצְאוֹת אוֹתָם׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ כִּי־נָתַן יְהוָה
בְּיָדֵנוּ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְגַם־נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
מִפָּנֵינוּ׃

הפטרת ויקח קרח

בשמואל א׳ סי׳ י״א

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם לְכוּ וְנֵלְכָה הַגִּלְגָּל
וּנְחַדֵּשׁ שָׁם הַמְּלוּכָה׃ וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם הַגִּלְגָּל
וַיַּמְלִכוּ שָׁם אֶת־שָׁאוּל לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל וַיִּזְבְּחוּ־
שָׁם זְבָחִים שְׁלָמִים לִפְנֵי יְהוָה וַיִּשְׂמַח שָׁם שָׁאוּל
וְכָל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל עַד־מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־
כָּל־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי בְקֹלְכֶם לְכֹל אֲשֶׁר־
אֲמַרְתֶּם לִי וָאַמְלִיךְ עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ׃ וְעַתָּה הִנֵּה־
הַמֶּלֶךְ ׀ מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵיכֶם וַאֲנִי זָקַנְתִּי וָשַׂבְתִּי וּבָנַי
הִנָּם אִתְּכֶם וַאֲנִי הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיכֶם מִנְּעֻרַי עַד־
הַיּוֹם הַזֶּה׃ הִנְנִי עֲנוּ בִי נֶגֶד יְהוָה וְנֶגֶד מְשִׁיחוֹ
אֶת־שׁוֹר ׀ מִי לָקַחְתִּי וַחֲמוֹר מִי לָקַחְתִּי וְאֶת־מִי
עָשַׁקְתִּי אֶת־מִי רַצּוֹתִי וּמִיַּד־מִי לָקַחְתִּי כֹפֶר
וְאַעְלִים עֵינַי בּוֹ וְאָשִׁיב לָכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא עֲשַׁקְתָּנוּ
וְלֹא רַצּוֹתָנוּ וְלֹא־לָקַחְתָּ מִיַּד־אִישׁ מְאוּמָה׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם עֵד יְהוָה בָּכֶם וְעֵד מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא

וישבי וכו״י יושבי דנית. ויטלכו חד מן ה׳ מ״. בָּכֶם ועד כנ״ת דגש מין

מצאתם בידי מאומה ויאמר עד: ויאמר שמואל
אל־העם יהוה אשר עשה את־משה ואת־אהרן
ואשר העלה את־אבתיכם מארץ מצרים: ועתה
התיצבו ואשפטה אתכם לפני יהוה את כל־
צדקות יהוה אשר־עשה אתכם ואת־אבותיכם:
כאשר־בא יעקב מצרים ויזעקו אבותיכם אל־
יהוה וישלח יהוה את־משה ואת־אהרן ויוציאו
את־אבתיכם ממצרים וישיבום במקום הזה:
וישכחו את־יהוה אלהיהם וימכר אתם ביד
סיסרא שר־צבא חצור וביד פלשתים וביד מלך
מואב וילחמו בם: ויזעקו אל־יהוה ויאמר חטאנו
כי עזבנו את־יהוה ונעבד את־הבעלים ואת־
העשתרות ועתה הצילנו מיד איבינו ונעבדך:
וישלח יהוה את־ירבעל ואת־בדן ואת־יפתח
ואת־שמואל ויצל אתכם מיד איביכם מסביב

מפיק יו"ד כי לעולם הניקוד הולך אחרי הקריאה. אבתיכם התיבה הזאת מצאתי כאן ד' פעמים בשלשת הכתובים הללו ופלגי בהון ספרא כי במ"ג של רע"ח קדמא דאשר העלה את אבתיכם חס' ושארא מ"ו, ובט"ג דפ"ו קדמא ותליתאה ורביעאה חס' ותנינא דאשר עשה אתכם ואת אבותיכם מ"א. אבן במקרא כ"י של כ"ה קדמא ובתרא אבתיכם חס' ותרין אמצעיים אבותיכם מ"ו ועל שניהם מסר בגליונם ב' מלאים בספרא, גם במב"ג מסר ב' מלאים בספרא וסי' ועתה הצילנו ואשפטה אתכם, כאשר בא יעקב מצרים עכ"ל ול' זה ברור ולכן מה שנמסר במערכת דדפוס שמו' כולן מלאים במ"ג מסר טעות דדפוס הוא וכהכן הוא ת"ל שמואל כולן חסרים במ"ג מלאים. וישיבום כ"ה בכל ספרינו וכ"ה כ"י אך המ"ם אמר שבא מלא אותו אי בכ"י וד"י.

וַתֹּשְׁבוּ בֶּטַח׃ וַתִּרְאוּ כִּי נָחָשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן בָּא
עֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לִי לֹא כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם מַלְכְּכֶם׃ וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר
בְּחַרְתֶּם אֲשֶׁר שְׁאֶלְתֶּם וְהִנֵּה נָתַן יְהוָה עֲלֵיכֶם
מֶלֶךְ׃ אִם־תִּירְאוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ
וּשְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְלֹא תַמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וִהְיִתֶם
גַּם־אַתֶּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־מָלַךְ עֲלֵיכֶם אַחַר
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה
וּמְרִיתֶם אֶת־פִּי יְהוָה וְהָיְתָה יַד־יְהוָה בָּכֶם
וּבַאֲבֹתֵיכֶם׃ גַּם־עַתָּה הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־הַדָּבָר
הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר יְהוָה עֹשֶׂה לְעֵינֵיכֶם׃ הֲלוֹא
קְצִיר־חִטִּים הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל־יְהוָה וְיִתֵּן קֹלוֹת
וּמָטָר וּדְעוּ וּרְאוּ כִּי־רָעַתְכֶם רַבָּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם
בְּעֵינֵי יְהוָה לִשְׁאוֹל לָכֶם מֶלֶךְ׃ וַיִּקְרָא שְׁמוּאֵל
אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן יְהוָה קֹלֹת וּמָטָר בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּירָא
כָל־הָעָם מְאֹד אֶת־יְהוָה וְאֶת־שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ
כָל־הָעָם אֶל־שְׁמוּאֵל הִתְפַּלֵּל בְּעַד־עֲבָדֶיךָ אֶל־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאַל־נָמוּת כִּי־יָסַפְנוּ עַל־כָּל־חַטֹּאתֵינוּ
רָעָה לִשְׁאֹל לָנוּ מֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם

ועתה הנה המלך: כן בספרינו אבל בס"י ועתה הנה המלך. אשר שאלתם כ"ה בכל ספרינו רק בס"י הוגה ואשר בוי"ו והוא בטל במעוטו. ובאבתיכם חס' במ"ג רש"י ורד"ק ואחרים וגם בס"י ומכל יצלין לית. הלוא כולהן מל' בכיבה. לשאול לכם מל'. כי"ם פ"ם קי. לשאל לנו דין חס' ע"פ ה.

אַל־תִּירָאוּ אַתֶּם עֲשִׂיתֶם אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת אַךְ אַל־תָּסוּרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֶת־יְהוָה בְּכָל־לְבַבְכֶם׃ וְלֹא תָּסוּרוּ כִּי ׀ אַחֲרֵי הַתֹּהוּ אֲשֶׁר לֹא־יוֹעִילוּ וְלֹא יַצִּילוּ כִּי־תֹהוּ הֵמָּה׃ כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לוֹ לְעָם׃

הפטרת חקת

בשופטים סי׳ י״א

וְיִפְתָּח הַגִּלְעָדִי הָיָה גִּבּוֹר חַיִל וְהוּא בֶּן־אִשָּׁה זוֹנָה וַיּוֹלֶד גִּלְעָד אֶת־יִפְתָּח׃ וַתֵּלֶד אֵשֶׁת־גִּלְעָד לוֹ בָּנִים וַיִּגְדְּלוּ בְנֵי־הָאִשָּׁה וַיְגָרְשׁוּ אֶת־יִפְתָּח וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־תִנְחַל בְּבֵית־אָבִינוּ כִּי בֶּן־אִשָּׁה אַחֶרֶת אָתָּה׃ וַיִּבְרַח יִפְתָּח מִפְּנֵי אֶחָיו וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ טוֹב וַיִּתְלַקְּטוּ אֶל־יִפְתָּח אֲנָשִׁים רֵיקִים וַיֵּצְאוּ עִמּוֹ׃ וַיְהִי מִיָּמִים וַיִּלָּחֲמוּ בְנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־נִלְחֲמוּ בְנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי גִלְעָד לָקַחַת אֶת־יִפְתָּח מֵאֶרֶץ טוֹב׃ וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח לְכָה וְהָיִיתָה לָּנוּ לְקָצִין וְנִלָּחֲמָה בִּבְנֵי עַמּוֹן׃ וַיֹּאמֶר יִפְתָּח לְזִקְנֵי גִלְעָד הֲלֹא אַתֶּם שְׂנֵאתֶם אוֹתִי וַתְּגָרְשׁוּנִי מִבֵּית אָבִי וּמַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי עַתָּה כַּאֲשֶׁר צַר לָכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי גִלְעָד

והייתה לנו לקצין, ב׳ מלא. הֲלֹא כל שופטים מל׳. אותי כל שופטים מל׳ בר״ח חד מופטים קמי. עַתָּה כתבו, מלעיל.

אֶל־יִפְתָּח לָכֵן עַתָּה שַׁבְנוּ אֵלֶיךָ וְהָלַכְתָּ עִמָּנוּ
וְנִלְחַמְתָּ בִּבְנֵי עַמּוֹן וְהָיִיתָ לָּנוּ לְרֹאשׁ לְכֹל יֹשְׁבֵי
גִלְעָד׃ וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֶל־זִקְנֵי גִלְעָד אִם־מְשִׁיבִים
אַתֶּם אוֹתִי לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי עַמּוֹן וְנָתַן יְהוָה אוֹתָם
לְפָנָי אָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לְרֹאשׁ׃ וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי־גִלְעָד
אֶל־יִפְתָּח יְהוָה יִהְיֶה שֹׁמֵעַ בֵּינוֹתֵינוּ אִם־לֹא
כִדְבָרְךָ כֵּן נַעֲשֶׂה׃ וַיֵּלֶךְ יִפְתָּח עִם־זִקְנֵי גִלְעָד
וַיָּשִׂימוּ הָעָם אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְרֹאשׁ וּלְקָצִין וַיְדַבֵּר
יִפְתָּח אֶת־כָּל־דְּבָרָיו לִפְנֵי יְהוָה בַּמִּצְפָּה׃ וַיִּשְׁלַח
יִפְתָּח מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן לֵאמֹר מַה־לִּי
וָלָךְ כִּי־בָאתָ אֵלַי לְהִלָּחֵם בְּאַרְצִי׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
בְּנֵי־עַמּוֹן אֶל־מַלְאֲכֵי יִפְתָּח כִּי־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־
אַרְצִי בַּעֲלוֹתוֹ מִמִּצְרַיִם מֵאַרְנוֹן וְעַד־הַיַּבֹּק וְעַד־
הַיַּרְדֵּן וְעַתָּה הָשִׁיבָה אֶתְהֶן בְּשָׁלוֹם׃ וַיּוֹסֶף עוֹד
יִפְתָּח וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיֹּאמֶר
לוֹ כֹּה אָמַר יִפְתָּח לֹא־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־אֶרֶץ
מוֹאָב וְאֶת־אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן׃ כִּי בַּעֲלוֹתָם מִמִּצְרָיִם
וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־יַם־סוּף וַיָּבֹא קָדֵשָׁה׃
וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים ׀ אֶל־מֶלֶךְ אֱדוֹם לֵאמֹר
אֶעְבְּרָה־נָּא בְאַרְצֶךָ וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ אֱדוֹם וְגַם אֶל־

והיית לנו לראש כ"כ. אותו כל שופטים אותו ט"ז במ"ב. מארנון כל כ"ן ט"ז במ"א. היבק כמו.

מלך מואב שלח ולא אבה וישב ישראל בקדש:
וילך במדבר ויסב את־ארץ אדום ואת־ארץ
מואב ויבא ממזרח־שמש לארץ מואב ויחנון
בעבר ארנון ולא־באו בגבול מואב כי ארנון גבול
מואב: וישלח ישראל מלאכים אל־סיחון מלך־
האמרי מלך חשבון ויאמר לו ישראל נעברה־נא
בארצך עד־מקומי: ולא־האמין סיחון את־ישראל
עבר בגבלו ויאסף סיחון את־כל־עמו ויחנו
ביהצה וילחם עם־ישראל: ויתן יהוה אלהי־
ישראל את־סיחון ואת־כל־עמו ביד־ישראל ויכום
ויירש ישראל את כל־ארץ האמרי יושב הארץ
ההיא: ויירשו את כל־גבול האמרי מארנון ועד־
היבק ומן־המדבר ועד־הירדן: ועתה יהוה
אלהי ישראל הוריש את־האמרי מפני עמו
ישראל ואתה תירשנו: הלא את אשר יורישך
כמוש אלהיך אותו תירש ואת כל־אשר הוריש
יהוה אלהינו מפנינו אותו נירש: ועתה הטוב טוב
אתה מבלק בן־צפור מלך מואב הרוב רב עם־
ישראל אם־נלחם נלחם בם: בשבת ישראל
בחשבון ובבנותיה ובערעור ובבנותיה ובכל־
הערים אשר על־ידי ארנון שלש מאות שנה

בגבלו ה׳ חס בליש׳. הרב ג׳ מל׳. ובערעור ב׳ ומל׳.

וּמַדּ֛וּעַ לֹֽא־הִצַּלְתֶּ֖ם בָּעֵ֥ת הַהִֽיא׃ וְאָנֹכִי֙ לֹא־
חָטָ֣אתִי לָ֔ךְ וְאַתָּ֞ה עֹשֶׂ֥ה אִתִּ֛י רָעָ֖ה לְהִלָּ֣חֶם בִּ֑י
יִשְׁפֹּ֨ט יְהוָ֤ה הַשֹּׁפֵט֙ הַיּ֔וֹם בֵּ֚ין בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וּבֵ֖ין בְּנֵ֥י
עַמּֽוֹן׃ וְלֹ֣א שָׁמַ֔ע מֶ֖לֶךְ בְּנֵ֣י עַמּ֑וֹן אֶל־דִּבְרֵ֣י יִפְתָּ֔ח
אֲשֶׁ֖ר שָׁלַ֥ח אֵלָֽיו׃ וַתְּהִ֤י עַל־יִפְתָּח֙ ר֣וּחַ יְהוָ֔ה וַיַּעֲבֹ֥ר
אֶת־הַגִּלְעָ֖ד וְאֶת־מְנַשֶּׁ֑ה וַֽיַּעֲבֹר֙ אֶת־מִצְפֵּ֣ה גִלְעָ֔ד
וּמִמִּצְפֵּ֣ה גִלְעָ֔ד עָבַ֖ר בְּנֵ֥י עַמּֽוֹן׃ וַיִּדַּ֨ר יִפְתָּ֥ח נֶ֛דֶר
לַיהוָ֖ה וַיֹּאמַ֑ר אִם־נָת֥וֹן תִּתֵּ֛ן אֶת־בְּנֵ֥י עַמּ֖וֹן בְּיָדִֽי׃
וְהָיָ֣ה הַיּוֹצֵ֗א אֲשֶׁ֨ר יֵצֵ֜א מִדַּלְתֵ֤י בֵיתִי֙ לִקְרָאתִ֔י
בְּשׁוּבִ֥י בְשָׁל֖וֹם מִבְּנֵ֣י עַמּ֑וֹן וְהָיָה֙ לַיהוָ֔ה וְהַעֲלִיתִ֖הוּ
עוֹלָֽה׃ וַיַּעֲבֹ֥ר יִפְתָּ֛ח אֶל־בְּנֵ֥י עַמּ֖וֹן לְהִלָּ֣חֶם בָּ֑ם
וַיִּתְּנֵ֥ם יְהוָ֖ה בְּיָדֽוֹ׃ וַיַּכֵּ֡ם מֵֽעֲרוֹעֵר֩ וְעַד־בּוֹאֲךָ֨ מִנִּ֜ית
עֶשְׂרִ֣ים עִ֗יר וְעַד֙ אָבֵ֣ל כְּרָמִ֔ים מַכָּ֖ה גְּדוֹלָ֣ה מְאֹ֑ד
וַיִּכָּֽנְעוּ֙ בְּנֵ֣י עַמּ֔וֹן מִפְּנֵ֖י בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃

הפטרת בלק

במיכה סימן ה'.

וְהָיָ֣ה ׀ שְׁאֵרִ֣ית יַעֲקֹ֗ב בְּקֶ֨רֶב֙ עַמִּ֣ים רַבִּ֔ים כְּטַל֙
מֵאֵ֣ת יְהוָ֔ה כִּרְבִיבִ֖ים עֲלֵי־עֵ֑שֶׂב אֲשֶׁ֤ר לֹֽא־יְקַוֶּה֙
לְאִ֔ישׁ וְלֹ֥א יְיַחֵ֖ל לִבְנֵ֥י אָדָֽם׃ וְהָיָה֩ שְׁאֵרִ֨ית יַעֲקֹ֜ב

ומדּוּע כן בס"י. עֹלָה מלא בס"י וכן יעיקר בהוכחת ב' מסורות האחת בס' כלל החומרת כל שופטים ע"ה חס' במ"ל ע"ז והעלית יעלה (י' כו) גם יגליו מסור בגליונו ל"ת מלא בסיפרא וכן מסר יגליו בס"י. מעד־בואך ע"י במ"נ דפ"ח ובחומש קטן ד"ב ובצדות המסרה בס' מ"ב סי' י' גם בס' ב"ל סי' ל'.

בַּגּוֹיִם בְּקֶרֶב עַמִּים רַבִּים כְּאַרְיֵה בְּבַהֲמוֹת יַעַר
כִּכְפִיר בְּעֶדְרֵי־צֹאן אֲשֶׁר אִם־עָבַר וְרָמַס וְטָרַף
וְאֵין מַצִּיל׃ תָּרֹם יָדְךָ עַל־צָרֶיךָ וְכָל־אֹיְבֶיךָ יִכָּרֵתוּ׃
וְהָיָה בַיּוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה וְהִכְרַתִּי סוּסֶיךָ
מִקִּרְבֶּךָ וְהַאֲבַדְתִּי מַרְכְּבֹתֶיךָ׃ וְהִכְרַתִּי עָרֵי
אַרְצֶךָ וְהָרַסְתִּי כָּל־מִבְצָרֶיךָ׃ וְהִכְרַתִּי כְשָׁפִים
מִיָּדֶךָ וּמְעוֹנְנִים לֹא יִהְיוּ־לָךְ׃ וְהִכְרַתִּי פְסִילֶיךָ
וּמַצֵּבוֹתֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ וְלֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה עוֹד לְמַעֲשֵׂה
יָדֶיךָ׃ וְנָתַשְׁתִּי אֲשֵׁירֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ וְהִשְׁמַדְתִּי עָרֶיךָ׃
וְעָשִׂיתִי בְּאַף וּבְחֵמָה נָקָם אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא
שָׁמֵעוּ׃ שִׁמְעוּ־נָא אֵת אֲשֶׁר־יְהוָה אֹמֵר קוּם רִיב
אֶת־הֶהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוֹלֶךָ׃ שִׁמְעוּ
הָרִים אֶת־רִיב יְהוָה וְהָאֵתָנִים מוֹסְדֵי אָרֶץ כִּי רִיב
לַיהוָה עִם־עַמּוֹ וְעִם־יִשְׂרָאֵל יִתְוַכָּח׃ עַמִּי מֶה־
עָשִׂיתִי לְךָ וּמָה הֶלְאֵתִיךָ עֲנֵה בִּי׃ כִּי הֶעֱלִתִיךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתִיךָ וָאֶשְׁלַח

ועשׂיתי כן ברע"מ אבל ברפ"ו וכ"י ועשׂיתי. ועיין עין הקורא ריש פ' יתרו ובפ' חוקות וישמע הכנעני. והאתנים כ"כ חס' בכל ספרי הדפוס שראיתי אך בכ"י והאיתנים מל'. מוסדי ארץ כן ברע"מ ורפ"ו אבל בכ"י מוסדי־במקף גם הוא מל' בכל הספרים שראיתי גם בכ"י אע"פ שברפ"ו מסר בגליונו ל' חסר מ"מ כתבו מל' בכל חביריו שבמקרא, וידמה לי שהמסורה הזאת שייכא אל והאתנים שלפניו. כי ס"א כי־מוקף. ענה בי כ"ה בכ"י ומסתבר כי אין אס"ק בלא טפחא אם לא ענה־בי במקף כמו ויהי־אור, בן־אדם (יחזקאל כג ב) ובספרינו ענה בטרכא ולא יתכן:

לְפָנֶיךָ אֶת־מֹשֶׁה אַהֲרֹן וּמִרְיָם׃ עַמִּי זְכָר־נָא מַה־
יָּעַץ בָּלָק מֶלֶךְ מוֹאָב וּמֶה־עָנָה אֹתוֹ בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר
מִן־הַשִּׁטִּים עַד־הַגִּלְגָּל לְמַעַן דַּעַת צִדְקוֹת יְהוָה׃
בַּמָּה אֲקַדֵּם יְהוָה אִכַּף לֵאלֹהֵי מָרוֹם הַאֲקַדְּמֶנּוּ
בְעוֹלוֹת בַּעֲגָלִים בְּנֵי שָׁנָה׃ הֲיִרְצֶה יְהוָה בְּאַלְפֵי
אֵילִים בְּרִבְבוֹת נַחֲלֵי־שָׁמֶן הַאֶתֵּן בְּכוֹרִי פִּשְׁעִי
פְּרִי בִטְנִי חַטַּאת נַפְשִׁי׃ הִגִּיד לְךָ אָדָם מַה־טּוֹב
וּמָה יְהוָה דּוֹרֵשׁ מִמְּךָ כִּי אִם־עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט
וְאַהֲבַת־חֶסֶד וְהַצְנֵעַ לֶכֶת עִם־אֱלֹהֶיךָ׃

הפטרת פינחס

במלכי׳ א׳ סי׳ י״ט אכן לאחר י״ז בתמוז מפטירין לפינחס דברי ירמי׳ דפ׳ מטות.

וְיַד יְהוָה הָיְתָה אֶל־אֵלִיָּהוּ וַיְשַׁנֵּס מָתְנָיו וַיָּרָץ
לִפְנֵי אַחְאָב עַד־בֹּאֲכָה יִזְרְעֶאלָה׃ וַיַּגֵּד אַחְאָב
לְאִיזֶבֶל אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֵלִיָּהוּ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
הָרַג אֶת־כָּל־הַנְּבִיאִים בֶּחָרֶב׃ וַתִּשְׁלַח אִיזֶבֶל
מַלְאָךְ אֶל־אֵלִיָּהוּ לֵאמֹר כֹּה־יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה
יוֹסִפוּן כִּי־כָעֵת מָחָר אָשִׂים אֶת־נַפְשְׁךָ כְּנֶפֶשׁ
אַחַד מֵהֶם׃ וַיַּרְא וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־נַפְשׁוֹ וַיָּבֹא בְּאֵר

מֹשֶׁה אַהֲרֹן ס״א מֹשֶׁה אהרן. לְמַעַן ס״א לְמַעַן. וּמָה אַן נרפ״ו וכ״י וּמָה־ וְאַהֲבַת חֶסֶד וכ״י ואהבת־חסד ועיין מה שכתבתי בע״ן הקורא בפ׳ אחרי אצל יעמד חי (ויקרא יו י). וְיַד יה״ה כן בכל ספרים רק בכ״י כ״ד וְיַד ה׳ הָיְתָה. יוֹסִפוּן ג׳ וחי.

שֶׁבַע אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּנַּח אֶת־נַעֲרוֹ שָׁם: וְהוּא־
הָלַךְ בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יוֹם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֹתֶם
אֶחָת וַיִּשְׁאַל אֶת־נַפְשׁוֹ לָמוּת וַיֹּאמֶר ׀ רַב עַתָּה
יְהוָה קַח נַפְשִׁי כִּי לֹא־טוֹב אָנֹכִי מֵאֲבֹתָי: וַיִּשְׁכַּב
וַיִּישַׁן תַּחַת רֹתֶם אֶחָד וְהִנֵּה־זֶה מַלְאָךְ נֹגֵעַ בּוֹ
וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם אֱכוֹל: וַיַּבֵּט וְהִנֵּה מְרַאֲשֹׁתָיו עֻגַת
רְצָפִים וְצַפַּחַת מָיִם וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּשָׁב וַיִּשְׁכָּב:
וַיָּשָׁב מַלְאַךְ יְהוָה ׀ שֵׁנִית וַיִּגַּע־בּוֹ וַיֹּאמֶר קוּם אֱכֹל
כִּי רַב מִמְּךָ הַדָּרֶךְ: וַיָּקָם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּה וַיֵּלֶךְ
בְּכֹחַ ׀ הָאֲכִילָה הַהִיא אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
לַיְלָה עַד הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵב: וַיָּבֹא־שָׁם אֶל־הַמְּעָרָה
וַיָּלֶן שָׁם וְהִנֵּה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מַה־
לְּךָ פֹה אֵלִיָּהוּ: וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיהוָה ׀ אֱלֹהֵי
צְבָאוֹת כִּי־עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ
הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בֶחָרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי לְבַדִּי
וַיְבַקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר צֵא וְעָמַדְתָּ
בָהָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִנֵּה יְהוָה עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק
מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים לִפְנֵי יְהוָה לֹא בָרוּחַ
יְהוָה וְאַחַר הָרוּחַ רַעַשׁ לֹא בָרַעַשׁ יְהוָה: וְאַחַר

וה־יא וכ״י והוא. קח נפשי וכ״י קח. כי לא־טוב וכ״י כי לא־טוב.
אכול חד מן ה׳ מל׳ ונפ״ה. עגת כ״ל חז לכן הגימל רפה כבולן. ויגע־בו וכ״י
ויגע. מה־לך וכ״י מה־לך. והנה וכ״י והנה ׀ מונח לגרמי.

הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְהוָה וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה
דַקָּה׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אֵלִיָּהוּ וַיָּלֶט פָּנָיו בְּאַדַּרְתּוֹ
וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הַמְּעָרָה וְהִנֵּה אֵלָיו קוֹל וַיֹּאמֶר
מַה־לְּךָ פֹה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיהוָה
אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־
מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בֶחָרֶב וָאִוָּתֵר
אֲנִי לְבַדִּי וַיְבַקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֵלָיו לֵךְ שׁוּב לְדַרְכְּךָ מִדְבַּרָה דַמָּשֶׂק וּבָאתָ
וּמָשַׁחְתָּ אֶת־חֲזָאֵל לְמֶלֶךְ עַל־אֲרָם׃ וְאֵת יֵהוּא
בֶן־נִמְשִׁי תִּמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־אֱלִישָׁע
בֶּן־שָׁפָט מֵאָבֵל מְחוֹלָה תִּמְשַׁח לְנָבִיא תַּחְתֶּיךָ׃
וְהָיָה הַנִּמְלָט מֵחֶרֶב חֲזָאֵל יָמִית יֵהוּא וְהַנִּמְלָט
מֵחֶרֶב יֵהוּא יָמִית אֱלִישָׁע׃ וְהִשְׁאַרְתִּי בְיִשְׂרָאֵל
שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל־הַבִּרְכַּיִם אֲשֶׁר לֹא־כָרְעוּ לַבַּעַל
וְכָל־הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא־נָשַׁק לוֹ׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וַיִּמְצָא
אֶת־אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט וְהוּא חֹרֵשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר
צְמָדִים לְפָנָיו וְהוּא בִּשְׁנֵים הֶעָשָׂר וַיַּעֲבֹר אֵלִיָּהוּ
אֵלָיו וַיַּשְׁלֵךְ אַדַּרְתּוֹ אֵלָיו׃ וַיַּעֲזֹב אֶת־הַבָּקָר וַיָּרָץ

מַה־לְּךָ וכ״י מַה־לְּךָ. וְאֵת יֵהוּא וכ״י וְאֶת. אֲשֶׁר לֹא־נָשַׁק לוֹ כ״ה בכ״י וכן עיקר כעדות הרד״ק כי״ז מכלול שהזכיר זה לדוגמא על המלים מלרע אע״פ שהם סמוכים למלה זעירא ואילו כגירסת ספרינו אשר לא־נשק אין כאן סמיכות למלה זעירא. וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וכ״י וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם.

אַחֲרֵי אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אֶשְּׁקָה־נָּא לְאָבִי וּלְאִמִּי
וְאֵלְכָה אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ שׁוּב כִּי מֶה־עָשִׂיתִי
לָךְ׃ וַיָּשָׁב מֵאַחֲרָיו וַיִּקַּח אֶת־צֶמֶד הַבָּקָר וַיִּזְבָּחֵהוּ
וּבִכְלִי הַבָּקָר בִּשְּׁלָם הַבָּשָׂר וַיִּתֵּן לָעָם וַיֹּאכֵלוּ
וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אֵלִיָּהוּ וַיְשָׁרְתֵהוּ׃

הַפְטָרַת מַטּוֹת בנפרד

בירמי׳ סי׳ א׳ ואם מחוברי׳ מט״ת ומסעי אז קורין שמעו דפ׳ מסעי ואפילו הוא ר״ח.

* דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֶּן־חִלְקִיָּהוּ מִן־הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר
בַּעֲנָתוֹת בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן׃ אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה
אֵלָיו בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ בֶן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה בִּשְׁלֹשׁ־
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמָלְכוֹ׃ וַיְהִי בִּימֵי יְהוֹיָקִים בֶּן־
יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־תֹּם עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה שָׁנָה
לְצִדְקִיָּהוּ בֶן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־גְּלוֹת
יְרוּשָׁלַםִ בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי
לֵאמֹר׃ בְּטֶרֶם אֶצָּוְרְךָ בַבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ וּבְטֶרֶם
תֵּצֵא מֵרֶחֶם הִקְדַּשְׁתִּיךָ נָבִיא לַגּוֹיִם נְתַתִּיךָ׃
וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה לֹא־יָדַעְתִּי דַּבֵּר כִּי־
נַעַר אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אַל־תֹּאמַר נַעַר אָנֹכִי
כִּי עַל־כָּל־אֲשֶׁר אֶשְׁלָחֲךָ תֵּלֵךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
אֲצַוְּךָ תְּדַבֵּר׃ אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי־אִתְּךָ אֲנִי

כִּי מֶה וכב״י כִּי־מֶה. וַיִּקַּח את־צמד וכב״י ויקח׀ את־צמד׀.

---

*) מנהג להפטיר זאת הפטרה בהפטרת שמות לספרדים.

לְהַצִּלֶךָ נְאֻם־יְהוָה׃ וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יָדוֹ וַיַּגַּע
עַל־פִּי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִנֵּה נָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיךָ׃
רְאֵה הִפְקַדְתִּיךָ ׀ הַיּוֹם הַזֶּה עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־
הַמַּמְלָכוֹת לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד וְלַהֲרוֹס
לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר מָה־
אַתָּה רֹאֶה יִרְמְיָהוּ וָאֹמַר מַקֵּל שָׁקֵד אֲנִי רֹאֶה׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטַבְתָּ לִרְאוֹת כִּי־שֹׁקֵד אֲנִי עַל־
דְּבָרִי לַעֲשֹׂתוֹ׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה ׀ אֵלַי שֵׁנִית לֵאמֹר
מָה אַתָּה רֹאֶה וָאֹמַר סִיר נָפוּחַ אֲנִי רֹאֶה וּפָנָיו
מִפְּנֵי צָפוֹנָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי מִצָּפוֹן תִּפָּתַח
הָרָעָה עַל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ כִּי ׀ הִנְנִי קֹרֵא לְכָל־
מִשְׁפְּחוֹת מַמְלְכוֹת צָפוֹנָה נְאֻם־יְהוָה וּבָאוּ וְנָתְנוּ
אִישׁ כִּסְאוֹ פֶּתַח ׀ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם וְעַל כָּל־חוֹמֹתֶיהָ
סָבִיב וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה׃ וְדִבַּרְתִּי מִשְׁפָּטַי אוֹתָם
עַל כָּל־רָעָתָם אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיְקַטְּרוּ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם׃ וְאַתָּה תֶּאְזֹר מָתְנֶיךָ
וְקַמְתָּ וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי אֲצַוֶּךָּ
אַל־תֵּחַת מִפְּנֵיהֶם פֶּן־אֲחִתְּךָ לִפְנֵיהֶם׃ וַאֲנִי הִנֵּה
נְתַתִּיךָ הַיּוֹם לְעִיר מִבְצָר וּלְעַמּוּד בַּרְזֶל וּלְחֹמוֹת
נְחֹשֶׁת עַל־כָּל־הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה לְשָׂרֶיהָ
לְכֹהֲנֶיהָ וּלְעַם הָאָרֶץ׃ וְנִלְחֲמוּ אֵלֶיךָ וְלֹא־יוּכְלוּ

לְךָ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לְהַצִּילֶךָ׃ וַיְהִי דְבַר־
יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ הָלֹךְ וְקָרָאתָ בְאָזְנֵי יְרוּשָׁלַםִ
לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ
אַהֲבַת כְּלוּלֹתָיִךְ לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא
זְרוּעָה׃ קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיהוָה רֵאשִׁית תְּבוּאָתֹה ת׳ ק׳
כָּל־אֹכְלָיו יֶאְשָׁמוּ רָעָה תָּבֹא אֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה׃

הפטרת מסעי

ירמיה סי׳ ב׳.

שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה בֵּית יַעֲקֹב וְכָל־מִשְׁפְּחוֹת בֵּית
יִשְׂרָאֵל׃ כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה מַה־מָּצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם בִּי
עָוֶל כִּי רָחֲקוּ מֵעָלָי וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּלוּ׃ וְלֹא
אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם
הַמּוֹלִיךְ אֹתָנוּ בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ עֲרָבָה וְשׁוּחָה בְּאֶרֶץ
צִיָּה וְצַלְמָוֶת בְּאֶרֶץ לֹא־עָבַר בָּהּ אִישׁ וְלֹא־יָשַׁב
אָדָם שָׁם׃ וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הַכַּרְמֶל לֶאֱכֹל
פִּרְיָהּ וְטוּבָהּ וַתָּבֹאוּ וַתְּטַמְּאוּ אֶת־אַרְצִי וְנַחֲלָתִי
שַׂמְתֶּם לְתוֹעֵבָה׃ הַכֹּהֲנִים לֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה
וְתֹפְשֵׂי הַתּוֹרָה לֹא יְדָעוּנִי וְהָרֹעִים פָּשְׁעוּ בִי
וְהַנְּבִאִים נִבְּאוּ בַבַּעַל וְאַחֲרֵי לֹא־יוֹעִלוּ הָלָכוּ׃
לָכֵן עֹד אָרִיב אִתְּכֶם נְאֻם־יְהוָה וְאֶת־בְּנֵי בְנֵיכֶם
אָרִיב׃ כִּי עִבְרוּ אִיֵּי כִתִּיִּים וּרְאוּ וְקֵדָר שִׁלְחוּ

פשעו בי וכ״י פשעו־בי מקף. הנבאים מ״ו נפ״ב. עוד מד מן י״ב מל. עברו וכ״י עברו.

וְהִתְבּוֹנְנוּ מְאֹד וּרְאוּ הֵן הָיְתָה כָּזֹאת׃ הַהֵימִיר גּוֹי
אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים וְעַמִּי הֵמִיר כְּבוֹדוֹ בְּלוֹא
יוֹעִיל׃ שֹׁמּוּ שָׁמַיִם עַל־זֹאת וְשַׂעֲרוּ חָרְבוּ מְאֹד
נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי־שְׁתַּיִם רָעוֹת עָשָׂה עַמִּי אֹתִי עָזְבוּ
מְקוֹר ׀ מַיִם חַיִּים לַחְצֹב לָהֶם בֹּארוֹת בֹּארֹת
נִשְׁבָּרִים אֲשֶׁר לֹא־יָכִלוּ הַמָּיִם׃ הַעֶבֶד יִשְׂרָאֵל
אִם־יְלִיד בַּיִת הוּא מַדּוּעַ הָיָה לָבַז׃ עָלָיו יִשְׁאֲגוּ
כְפִרִים נָתְנוּ קוֹלָם וַיָּשִׁיתוּ אַרְצוֹ לְשַׁמָּה עָרָיו
תי׳ ק׳ נִצְּתָה* מִבְּלִי יֹשֵׁב׃ גַּם־בְּנֵי־נֹף וְתַחְפַּנְ°ס יִרְעוּךְ ותחפנחס ק׳
קָדְקֹד׃ הֲלוֹא־זֹאת תַּעֲשֶׂה־לָּךְ עָזְבֵךְ אֶת־יְהוָה
אֱלֹהַיִךְ בְּעֵת מוֹלִיכֵךְ בַּדָּרֶךְ׃ וְעַתָּה מַה־לָּךְ לְדֶרֶךְ
מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מֵי שִׁחוֹר וּמַה־לָּךְ לְדֶרֶךְ אַשּׁוּר
לִשְׁתּוֹת מֵי נָהָר׃ תְּיַסְּרֵךְ רָעָתֵךְ וּמְשֻׁבוֹתַיִךְ
תּוֹכִחֻךְ וּדְעִי וּרְאִי כִּי־רַע וָמָר עָזְבֵךְ אֶת־יְהוָה
אֱלֹהָיִךְ וְלֹא פַחְדָּתִי אֵלַיִךְ נְאֻם־אֲדֹנָי יֱהוִה צְבָאוֹת׃
ק׳ אעבור כִּי מֵעוֹלָם שָׁבַרְתִּי עֻלֵּךְ נִתַּקְתִּי מוֹסְרוֹתַיִךְ וַתֹּאמְרִי
לֹא אֶעֱבוֹד° כִּי עַל־כָּל־גִּבְעָה גְּבֹהָה וְתַחַת כָּל־עֵץ
רַעֲנָן אַתְּ צֹעָה זֹנָה׃ וְאָנֹכִי נְטַעְתִּיךְ שׂוֹרֵק כֻּלֹּה
זֶרַע אֱמֶת וְאֵיךְ נֶהְפַּכְתְּ לִי סוּרֵי הַגֶּפֶן נָכְרִיָּה׃ כִּי
אִם־תְּכַבְּסִי בַּנֶּתֶר וְתַרְבִּי־לָךְ בֹּרִית נִכְתָּם עֲוֹנֵךְ

בֹּארֹת וכו״י בֹּארֹת. יָכִלוּ ב׳ ומ״ל. כְּפִרִים ד׳ ה״ין. אעבוד כתיב בדל״ת וקרי
ר״ש וכמסורה טנה ג׳ דכתיבין אעבור עד״ז וזין חד מכהון. אַתְּ צֹעָה וכו״א אַתְּ צֹעָה.

לְפָנַי נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה׃ אֵיךְ תֹּאמְרִי לֹא נִטְמֵאתִי
אַחֲרֵי הַבְּעָלִים לֹא הָלַכְתִּי רְאִי דַרְכֵּךְ בַּגַּיְא דְּעִי
מֶה עָשִׂית בִּכְרָה קַלָּה מְשָׂרֶכֶת דְּרָכֶיהָ׃ פֶּרֶה ׀
לִמֻּד מִדְבָּר בְּאַוַּת נַפְשָׁו שָׁאֲפָה רוּחַ תַּאֲנָתָהּ מִי
יְשִׁיבֶנָּה כָּל־מְבַקְשֶׁיהָ לֹא יִיעָפוּ בְּחָדְשָׁהּ
יִמְצָאוּנְהָ׃ מִנְעִי רַגְלֵךְ מִיָּחֵף וּגְוֹרֹנֵךְ מִצִּמְאָה
וַתֹּאמְרִי נוֹאָשׁ לוֹא כִּי־אָהַבְתִּי זָרִים וְאַחֲרֵיהֶם
אֵלֵךְ׃ כְּבֹשֶׁת גַּנָּב כִּי יִמָּצֵא כֵּן הֹבִישׁוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל
הֵמָּה מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם וְכֹהֲנֵיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם׃
אֹמְרִים לָעֵץ אָבִי אַתָּה וְלָאֶבֶן אַתְּ יְלִדְתָּנִי כִּי־פָנוּ
אֵלַי עֹרֶף וְלֹא פָנִים וּבְעֵת רָעָתָם יֹאמְרוּ קוּמָה
וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃ וְאַיֵּה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לָּךְ יָקוּמוּ
אִם־יוֹשִׁיעוּךָ בְּעֵת רָעָתֶךָ כִּי מִסְפַּר עָרֶיךָ הָיוּ
אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה׃

הֲלוֹא מֵעַתָּה
(יתיר י) קָרָאתִי לִי אָבִי
אַלּוּף נְעֻרַי אָתָּה׃

הספרדים מוסיפין כאן ג׳ פסוקים אלו.

אִם־תָּשׁוּב יִשְׂרָאֵל ׀ נְאֻם־יְהֹוָה אֵלַי תָּשׁוּב וְאִם־תָּסִיר שִׁקּוּצֶיךָ מִפָּנַי וְלֹא תָנוּד׃ וְנִשְׁבַּעְתָּ חַי־יְהֹוָה בֶּאֱמֶת בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה וְהִתְבָּרְכוּ בוֹ גּוֹיִם וּבוֹ יִתְהַלָּלוּ׃

נַפְשָׁו כן כתיב וקרי נפשה מפיק ה״א ולכן בכ״י וס״מ נקודה תחת הוי״ו לסימן מפיק ה״א כי לנעלם הניקוד הולך אחר הקרי, ובכל הספרים כתובי יד נקודת המפיק נרשמת תחת הה״א לא בתוכה. הֹבִישׁוּ כ״ה בכ״י גם במ״ג של דפ״ח ואחרים וכן נראה ממס״נ. אָבִי אַתָּה ובכ״י אָבִי אָתָּה. חַי יְיָ כ״ה בכ״י ולאכנו בכון כי כל חי ה׳ מוקף אם לא יפול בו טעם מלך. נְעֻרַי חד מן ג׳ חז בלי׳.

בשבת ור״ח קורין למפטיר וביום השבת וגו׳ ובראשי חדשיכם ומפטירין השמים כסאי, ונידחת הפטרה זו מפני הפטרה שמעו דפ׳ מסעי.

בישעי׳ סי׳ ס״ו

כֹּה אָמַר יְהוָֹה הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי
אֵי־זֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאֵי־זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי:
וְאֶת־כָּל־אֵלֶּה יָדִי עָשָׂתָה וַיִּהְיוּ כָל־אֵלֶּה נְאֻם־
יְהוָֹה וְאֶל־זֶה אַבִּיט אֶל־עָנִי וּנְכֵה־רוּחַ וְחָרֵד עַל־
דְּבָרִי: שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר מַכֵּה־אִישׁ זוֹבֵחַ הַשֶּׂה עֹרֵף
כֶּלֶב מַעֲלֵה מִנְחָה דַּם־חֲזִיר מַזְכִּיר לְבֹנָה מְבָרֵךְ
אָוֶן גַּם־הֵמָּה בָּחֲרוּ בְּדַרְכֵיהֶם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נַפְשָׁם
חָפֵצָה: גַּם־אֲנִי אֶבְחַר בְּתַעֲלֻלֵיהֶם וּמְגוּרֹתָם
אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה דִּבַּרְתִּי וְלֹא
שָׁמֵעוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבַאֲשֶׁר לֹא־חָפַצְתִּי
בָּחָרוּ: שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָֹה הַחֲרֵדִים אֶל־דְּבָרוֹ אָמְרוּ
אֲחֵיכֶם שֹׂנְאֵיכֶם מְנַדֵּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד יְהוָֹה
וְנִרְאֶה בְשִׂמְחַתְכֶם וְהֵם יֵבֹשׁוּ: קוֹל שָׁאוֹן מֵעִיר
קוֹל מֵהֵיכָל קוֹל יְהוָֹה מְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאֹיְבָיו: בְּטֶרֶם
תָּחִיל יָלָדָה בְּטֶרֶם יָבוֹא חֵבֶל לָהּ וְהִמְלִיטָה זָכָר:
מִי־שָׁמַע כָּזֹאת מִי רָאָה כָּאֵלֶּה הֲיוּחַל אֶרֶץ בְּיוֹם
אֶחָד אִם־יִוָּלֵד גּוֹי פַּעַם אֶחָת כִּי־חָלָה גַּם־יָלְדָה
צִיּוֹן אֶת־בָּנֶיהָ: הַאֲנִי אַשְׁבִּיר וְלֹא אוֹלִיד יֹאמַר
יְהוָֹה אִם־אֲנִי הַמּוֹלִיד וְעָצַרְתִּי אָמַר אֱלֹהָיִךְ:
שִׂמְחוּ אֶת־יְרוּשָׁלַםִ וְגִילוּ בָהּ כָּל־אֹהֲבֶיהָ שִׂישׂוּ

אַתָּהּ מָשׂוֹשׂ כָּל־הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ׃ לְמַעַן תִּינְקוּ
וּשְׂבַעְתֶּם מִשֹּׁד תַּנְחֻמֶיהָ לְמַעַן תָּמֹצּוּ וְהִתְעַנַּגְתֶּם
מִזִּיז כְּבוֹדָהּ׃ כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹטֶה־אֵלֶיהָ
כְּנָהָר שָׁלוֹם וּכְנַחַל שׁוֹטֵף כְּבוֹד גּוֹיִם וִינַקְתֶּם עַל־
צַד תִּנָּשֵׂאוּ וְעַל־בִּרְכַּיִם תְּשָׁעֳשָׁעוּ׃ כְּאִישׁ אֲשֶׁר
אִמּוֹ תְּנַחֲמֶנּוּ כֵּן אָנֹכִי אֲנַחֶמְכֶם וּבִירוּשָׁלִַם
תְּנֻחָמוּ׃ וּרְאִיתֶם וְשָׂשׂ לִבְּכֶם וְעַצְמוֹתֵיכֶם כַּדֶּשֶׁא
תִפְרַחְנָה וְנוֹדְעָה יַד־יְהוָה אֶת־עֲבָדָיו וְזָעַם אֶת־
אֹיְבָיו׃ כִּי־הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ יָבוֹא וְכַסּוּפָה מַרְכְּבֹתָיו
לְהָשִׁיב בְּחֵמָה אַפּוֹ וְגַעֲרָתוֹ בְּלַהֲבֵי־אֵשׁ׃ כִּי
בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבְחַרְבּוֹ אֶת־כָּל־בָּשָׂר וְרַבּוּ
חַלְלֵי יְהוָה׃ הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמִּטַּהֲרִים אֶל־הַגַּנּוֹת
אַחַר אַחַד בַּתָּוֶךְ אֹכְלֵי בְּשַׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ אחת
וְהָעַכְבָּר יַחְדָּו יָסֻפוּ נְאֻם־יְהוָה׃ וְאָנֹכִי מַעֲשֵׂיהֶם
וּמַחְשְׁבֹתֵיהֶם בָּאָה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְּשֹׁנוֹת
וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי׃ וְשַׂמְתִּי בָהֶם אוֹת וְשִׁלַּחְתִּי
מֵהֶם ׀ פְּלֵיטִים אֶל־הַגּוֹיִם תַּרְשִׁישׁ פּוּל וְלוּד מֹשְׁכֵי
קֶשֶׁת תֻּבַל וְיָוָן הָאִיִּים הָרְחֹקִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ
אֶת־שִׁמְעִי וְלֹא־רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי
בַּגּוֹיִם׃ וְהֵבִיאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם ׀ מִכָּל־הַגּוֹיִם ׀
מִנְחָה ׀ לַיהוָה בַּסּוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַצַּבִּים וּבַפְּרָדִים

ובכרכרות על הר קדשי ירושלם אמר יהוה
כאשר יביאו בני ישראל את המנחה בכלי טהור
בית יהוה: וגם מהם אקח לכהנים ללוים אמר
יהוה: כי כאשר השמים החדשים והארץ
החדשה אשר אני עשה עמדים לפני נאם יהוה
כן יעמד זרעכם ושמכם: והיה מדי חדש בחדשו
ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות
לפני אמר יהוה: ויצאו וראו בפגרי האנשים
הפשעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא
תכבה והיו דראון לכל בשר: והיה מדי חדש בחדשו
ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר יהוה:

הפטרה לערב ר"ח שחל בשבת

בשמואל א' סי' כ'

ויאמר לו יהונתן מחר חדש ונפקדת כי יפקד מושבך:
ושלשת תרד מאד ובאת אל המקום אשר נסתרת שם ביום
המעשה וישבת אצל האבן האזל: ואני שלשת החצים צדה
אורה לשלח לי למטרה: והנה אשלח את הנער לך מצא
את החצים אם אמר אמר לנער הנה החצים ממך והנה קחנו
ובאה כי שלום לך ואין דבר חי יהוה: ואם כה אמר לעלם הנה
החצים ממך והלאה לך כי שלחך יהוה: והדבר אשר דברנו
אני ואתה הנה יהוה ביני ובינך עד עולם: ויסתר דוד בשדה
ויהי החדש וישב המלך על הלחם לאכול: וישב המלך על
מושבו כפעם בפעם אל מושב הקיר ויקם יהונתן וישב אבנר
מצד שאול ויפקד מקום דוד: ולא דבר שאול מאומה ביום
ההוא כי אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור: ויהי

מִמָּחֳרַת הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־יְהוֹנָתָן
בְּנוֹ מַדּוּעַ לֹא־בָא בֶן־יִשַׁי גַּם־תְּמוֹל גַּם־הַיּוֹם אֶל־הַלָּחֶם׃ וַיַּעַן
יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל נִשְׁאֹל נִשְׁאַל דָּוִד מֵעִמָּדִי עַד־בֵּית לָחֶם׃
וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי נָא כִּי זֶבַח מִשְׁפָּחָה לָנוּ בָּעִיר וְהוּא צִוָּה־לִי אָחִי
וְעַתָּה אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמָּלְטָה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־אֶחָי עַל־
כֵּן לֹא־בָא אֶל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּחַר־אַף שָׁאוּל בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר
לוֹ בֶּן־נַעֲוַת הַמַּרְדּוּת הֲלוֹא יָדַעְתִּי כִּי־בֹחֵר אַתָּה לְבֶן־יִשַׁי
לְבָשְׁתְּךָ וּלְבֹשֶׁת עֶרְוַת אִמֶּךָ׃ כִּי כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן־יִשַׁי חַי
עַל־הָאֲדָמָה לֹא תִכּוֹן אַתָּה וּמַלְכוּתֶךָ וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ אֵלַי
כִּי בֶן־מָוֶת הוּא׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה
יוּמַת מֶה עָשָׂה׃ וַיָּטֶל שָׁאוּל אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ וַיֵּדַע
יְהוֹנָתָן כִּי־כָלָה הִיא מֵעִם אָבִיו לְהָמִית אֶת־דָּוִד׃ וַיָּקָם יְהוֹנָתָן
מֵעִם הַשֻּׁלְחָן בָּחֳרִי־אָף וְלֹא־אָכַל בְּיוֹם־הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לֶחֶם כִּי
נֶעְצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלִמוֹ אָבִיו׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשָּׂדֶה
לְמוֹעֵד דָּוִד וְנַעַר קָטֹן עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רֻץ מְצָא־נָא אֶת־
הַחִצִּים אֲשֶׁר אָנֹכִי מוֹרֶה הַנַּעַר רָץ וְהוּא־יָרָה הַחֵצִי לְהַעֲבִרוֹ׃
וַיָּבֹא הַנַּעַר עַד־מְקוֹם הַחֵצִי אֲשֶׁר יָרָה יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן
אַחֲרֵי הַנַּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחֵצִי מִמְּךָ וָהָלְאָה׃ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן
אַחֲרֵי הַנַּעַר מְהֵרָה חוּשָׁה אַל־תַּעֲמֹד וַיְלַקֵּט נַעַר יְהוֹנָתָן אֶת־
הַחִצִּי וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו׃ וְהַנַּעַר לֹא־יָדַע מְאוּמָה אַךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד (החצים ק׳)
יָדְעוּ אֶת־הַדָּבָר׃ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת־כֵּלָיו אֶל־הַנַּעַר אֲשֶׁר־לוֹ
וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הָבֵיא הָעִיר׃ הַנַּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֵצֶל הַנֶּגֶב וַיִּפֹּל
לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְּׁקוּ ׀ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ
וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ עַד־דָּוִד הִגְדִּיל׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד
לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר
יְהוָה יִהְיֶה ׀ בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין זַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃

קודם שיכנס לבה״כ ישהה מעט בעזרת בה״כ ויאמר:

וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ:

ואז ילך בנחת ולא נפתע פתאום ויאמר:

בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ:

כשיכנס לבהכ״נ יאמר: נאך דעם איינטריטט זאגט מאן:

מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל: וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ: יְיָ אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה וְאֶכְרָעָה אֶבְרְכָה לִפְנֵי־יְיָ עֹשִׂי: וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

אֲנִי קְרָאתִיךָ כִי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ: וַאֲנִי עָלֶיךָ בָטַחְתִּי יְיָ אָמַרְתִּי אֱלֹהַי אָתָּה: שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ בְּנָשְׂאִי יָדַי אֶל־דְּבִיר קָדְשֶׁךָ: יְיָ אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי: אֵלֶיךָ יְיָ אֶקְרָא וְאֶל־אֲדֹנָי[1] אֶתְחַנָּן: הָאִירָה פָנֶיךָ עַל־עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְחַסְדֶּךָ: כִּי־לְךָ יְיָ הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי: [2]שִׁמְעָה תְּפִלָּתִי יְיָ

---

[1]) ארני, כ״ה בכל כ״י וגם נמצ׳ בהדי קל״ד וודלאין, וכן העיד הגאון בן חפני הובא בס׳ אבודרה׳ וכן העל׳ הס״ש. [2]) שמעה ככ״ל ומסור עלי׳ לי׳ק״ס.

וְשַׁוְעָתִי הַאֲזִינָה לְרַוְחָתִי לְשַׁוְעָתִי אַל־תַּחֲרַשׁ: שְׁמַע־יְיָ וְחָנֵּנִי יְיָ הֱיֵה־עֹזֵר לִי:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְיָ נֵלֵךְ: שָׂשׂ אָנֹכִי עַל־אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב: הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל: יְיָ בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי בֹּקֶר אֶעֱרָךְ־לְךָ וַאֲצַפֶּה: אֲנִי קְרָאתִיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: רַגְלִי עָמְדָה בְמִישׁוֹר בְּמַקְהֵלִים אֲבָרֵךְ יְיָ:

שיר מן ב' תנועות ויתד וב' תנועות ויתד וב' תנועות בדלת וכן בסוגר, ובתוכו רמוז י"ג העיקרים על סדר י"ג כתובים הנרשמים.

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל־מְצִיאוּתוֹ:
אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדוּתוֹ:
אֵין לוֹ דְמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ:
קַדְמוֹן לְכָל־דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא רִאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ:
הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל־נוֹצָר יוֹרֶה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ:
שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ אֶל־אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ:
לֹא קָם כְּיִשְׂרָאֵל כְּמשֶׁה עוֹד נָבִיא וּמַבִּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ:
תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל עַל־יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ:
לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ:
צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמָתוֹ:
*גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמִפְעָלוֹ נוֹתֵן לְרָשָׁע רַע כְּרִשְׁעָתוֹ:
יִשְׁלַח לְקֵץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ:
מֵתִים יְחַיֶּה אֵל בְּרֹב חַסְדּוֹ בָּרוּךְ עֲדֵי־עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:

---

*) גומל לאיש וכו', פירושו גומל חסד לכל איש כמפעלו ונותן רע לכל רשע, כרשעתו, ורז"ה בס"ת שלו העתיק דברים ללא האויל.

שיר מורכב מיתד וב' תנועות ויתד וב' תנועות בדלת וכן בסוגר:

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ · בְּטֶרֶם כָּל־יְצִיר נִבְרָא:
לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל · אֲזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל · לְבַדּוֹ יִמְלוֹךְ נוֹרָא:
וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה · וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה:
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי · לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה:
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית · וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה:
וְהוּא אֵלִי וְחַי גֹּאֲלִי · וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה:
וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי · מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא:
בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי · בְּעֵת אִישַׁן וְאָעִירָה:
וְעִם־רוּחִי גְּוִיָּתִי · יְיָ לִי וְלֹא אִירָא:

בכל הברכו' והתפלו' צריך שיכוין פי' המל' מה שמוציא בשפתיו, ובהזכירו השם הוי' ב"ה יכוין פי' קריאתו באדנות שהוא אדון הכל וגם יכוין בכתיבתו שהוא הי' הו' ויהי' ובהזכירו שם אלהי' יכוין שהוא התקיף ובעל היכולת ובעל הכוחו' כולם

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶת־הָאָדָם בְּחָכְמָה וּבָרָא בוֹ נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ שֶׁאִם יִפָּתֵחַ אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשַׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא כָל־בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת:

במדינה קהלות אשכנז מתחילין כאן אלהי נשמה

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲשׂוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה:
וְהַעֲרֶב־נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ
וּבְפִי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ
(וצאצאי צאצאינו) וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי
שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ לִשְׁמָהּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן
לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:
יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ:
יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם: אֵלּוּ דְבָרִים
שֶׁאֵין לָהֶם שִׁעוּר הַפֵּאָה וְהַבִּכּוּרִים וְהָרֵאָיוֹן
וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְתַלְמוּד תּוֹרָה: אֵלּוּ דְבָרִים
שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת
לָעוֹלָם הַבָּא: וְאֵלּוּ הֵן כִּבּוּד אָב וָאֵם וּגְמִילוּת
חֲסָדִים וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ שַׁחֲרִית וְעַרְבִית
וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים וּבִקּוּר חוֹלִים וְהַכְנָסַת כַּלָּה
וְהַלְוָיַת הַמֵּת וְעִיּוּן תְּפִלָּה וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין
אָדָם לַחֲבֵרוֹ וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם:
אֱלֹהַי נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא אַתָּה
בְרָאתָהּ אַתָּה יְצַרְתָּהּ אַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי וְאַתָּה

מְשַׁמְּרָהּ בְּקִרְבִּי וְאַתָּה עָתִיד לִטְּלָהּ מִמֶּנִּי וּלְהַחֲזִירָהּ בִּי לֶעָתִיד לָבֹא: כָּל־זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי רִבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל־הַנְּשָׁמוֹת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר נְשָׁמוֹת לִפְגָרִים מֵתִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לַשֶּׂכְוִי בִינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי נָכְרִי:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי עָבֶד:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי אִשָּׁה:

הנשים אומרת בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשַׂנִי כִּרְצוֹנוֹ:

נק"ק מיץ מוסיפין ב"א י"א מלך העול סגביה שפלי' (עיין מ"ח סי' מ"ו)

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם פּוֹקֵחַ עִוְרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר אֲסוּרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף כְּפוּפִים:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם רוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה לִי כָּל־צָרְכִּי:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעֹלָם אֲשֶׁר הֵכִין מִצְעֲדֵי־גָבֶר:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה:

בָּ"אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה:

בָּ״אַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר שֵׁנָה מֵעֵינָי וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי: וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְאַל תְּבִיאֵנוּ לֹא לִידֵי חֵטְא וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה וְעָוֹן וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן וְאַל תַּשְׁלֶט בָּנוּ יֵצֶר הָרָע וְהַרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע וְדַבְּקֵנוּ בְּיֵצֶר הַטּוֹב וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד־ לָךְ וּתְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאֵינוּ וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּצִּילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל־יוֹם מֵעַזֵּי פָנִים וּמֵעַזּוּת פָּנִים מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע וּמִשָּׁכֵן רָע וּמִפֶּגַע רָע וּמִשָּׂטָן הַמַּשְׁחִית מִדִּין קָשֶׁה וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה בֵּין שֶׁהוּא בֶן־בְּרִית וּבֵין שֶׁאֵינוֹ בֶן־בְּרִית:

לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יְרֵא שָׁמַיִם בְּסֵתֶר וּמוֹדֶה עַל־הָאֱמֶת וְדוֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְיַשְׁכֵּם וְיֹאמַר:

רִבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. מָה אֲנַחְנוּ מֶה חַיֵּינוּ מֶה חַסְדֵּנוּ מַה־צִּדְקוֹתֵינוּ

מה־ישועתנו מה־כחנו מה־גבורתנו מה־נאמר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו הלא כל־הגבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל כי רוב מעשיהם תהו וימי חייהם הבל לפניך · ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל:

אבל אנחנו עמך בני בריתך · בני אברהם אהבך שנשבעת לו בהר המוריה · זרע יצחק יחידו שנעקד על גב־המזבח עדת יעקב בנך בכורך שמאהבתך שאהבת אותו ומשמחתך ששמחת־בו קראת את שמו ישראל וישרון:

לפיכך אנחנו חיבים להודות לך ולשבחך ולפארך ולברך ולקדש ולתת־שבח והודיה לשמך: אשרינו מה־טוב חלקנו ומה־נעים גורלנו ומה־יפה ירשתנו אשרינו שאנחנו משכימים ומעריבים ערב ובקר ואומרים פעמים בכל־יום

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

בלחש ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

רש"ל הי' כותב לומר כאן כל הפרש' הראשונ' של ק"ש, מפני שלפעמי' כשאומרי' קרובות מתעכבין בקריאת שמע עד אחר זמנה ובזה הוא יוצא ידי חובת ק"ש.

אתה הוא עד שלא נברא העולם אתה הוא

מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה הוּא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאַתָּה הוּא לָעוֹלָם הַבָּא קַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ וּבִישׁוּעָתְךָ תָּרִים וְתַגְבִּיהַּ קַרְנֵנוּ בָּ״אַ יְיָ מְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בָּרַבִּים:

אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבִשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים· אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים· קַבֵּץ קֹוֶיךָ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־בָּאֵי עוֹלָם כִּי אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר בָּם וּמִי בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בָּעֶלְיוֹנִים אוֹ בַתַּחְתּוֹנִים שֶׁיֹּאמַר לְךָ מַה־תַּעֲשֶׂה אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד בַּעֲבוּר שִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ וְקַיֶּם־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַה־שֶּׁכָּתוּב בָּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם וּבָעֵת קַבְּצִי אֶתְכֶם כִּי־אֶתֵּן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְיָ:

בהרבה קהלות אשכנז אומרין כאן ברכות התורה, יברכך, אלו דברים, ויש שא״א הפסוקים והמשנה.

שמות ל׳

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרָחְצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם: וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו

מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם׃ בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל
מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ
לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהֹוָה׃ וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם
וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ וְהָיְתָה לָהֶם חָק־עוֹלָם לוֹ
וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם׃ וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי־בַד
יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת־הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל
הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׃
וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא
אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר׃
וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי
תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ׃ וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה
הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהֹוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
תְמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד׃ אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד
תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין
הָעַרְבָּיִם׃ וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה
בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין׃ עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה
בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהֹוָה׃ וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת
הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהֹוָה׃
וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת
הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהֹוָה׃

וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְהֹוָה
וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:
אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת־
קְטֹרֶת הַסַּמִּים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם · כַּאֲשֶׁר
צִוִּיתָ אוֹתָם עַל־יְדֵי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ:
וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ סַמִּים נָטָף
וּשְׁחֵלֶת וְחֶלְבְּנָה סַמִּים וּלְבֹנָה זַכָּה בַּד בְּבַד יִהְיֶה:
וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ קְטֹרֶת רֹקַח מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ מְמֻלָּח
טָהוֹר קֹדֶשׁ: וְשָׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה הָדֵק וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה
לִפְנֵי הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה
קֹדֶשׁ קָדָשִׁים תִּהְיֶה לָכֶם: וְנֶאֱמַר וְהִקְטִיר עָלָיו
אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת־
הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה: וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת־הַנֵּרֹת
בֵּין הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי
יְהֹוָה לְדֹרֹתֵיכֶם:

תנו רבנן פטום הקטורת, הצרי והציפורן החלבנה והלבונה משקל שבעים שבעים מנה· מור וקציעה שבולת נרד וכרכום, משקל ששה עשר ששה עשר מנה· הקושט שנים עשר, וקלופה שלשה, וקנמון תשעה, בורית כרשינה תשעה קבין. יין קפריסין, סאין תלתא וקבין תלתא, ואם אין לו יין קפריסין, מביא חמר חורין עתיק, מלח סדומית רובע הקב, מעלה עשן כל שהוא· רבי נתן אומר אף כפת הירדן כל שהוא ואם נתן בה דבש פסלה. ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

רבן שמעון בן גמליאל אומר, הצרי אינו אלא שרף, הנוטף מעצי הקטף. בורית כרשינה ששפין בה את הצפורן, כדי שתהא נאה. יין קפריסין ששורין בו את הצפורן, מפני שהיא עזה. והלא מי רגלים יפין לה, אלא שאין מכניסין מי רגלים בעזרה, מפני הכבוד:

תניא רבי נתן אומר כשהוא שוחק אומר הדק היטיב היטיב הדק, מפני שהקול יפה לבשמים, פטמה לחצאין כשרה לשליש ולרביע לא שמענו. אמר רבי יהודה זה הכלל, אם כמידתה, כשרה לחצאין, ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

תני בר קפרא אחת לששים או לשבעים שנה היתה באה של שירים לחצאין. עוד תני בר קפרא, אלו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה, ולמה אין מערבין בה דבש, מפני שהתורה אמרה כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי:

יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

תפלת רבי נחוניא בן הקנה

אָנָּא בְּכֹחַ גְּדוּלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה. אבג"יתץ
קַבֵּל רִנַּת עַמְּךָ שַׂגְּבֵנוּ טַהֲרֵנוּ נוֹרָא. קרע"שטן
נָא גִבּוֹר דּוֹרְשֵׁי יִחוּדְךָ כְּבָבַת שָׁמְרֵם. נגד"יכש
בָּרְכֵם טַהֲרֵם רַחֲמֵם צִדְקָתְךָ תָּמִיד גָּמְלֵם. בטר"צתג
חֲסִין קָדוֹשׁ בְּרוֹב טוּבְךָ נַהֵל עֲדָתֶךָ. חקב"טנע
יָחִיד גֵּאֶה לְעַמְּךָ פְּנֵה זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ. יגל"פזק
שַׁוְעָתֵנוּ קַבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת. שקו"צית

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

בשבת מוסיפין,

במדבר כ״ח וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

בראש חדש

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַייָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד: וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַייָ: וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁת הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יָיִן זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַייָ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ:

איזהו מקומן הוא במקו׳ לימוד, וכן ברייתא׳ דר׳ ישמעאל לכן צריך ללמדו שיבין הפי׳.

אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן פָּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל בֵּין הַבַּדִּים וְעַל הַפָּרֹכֶת וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב: פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן

בְּצָפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל־הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא־עִכֵּב אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן׃ חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד אֵלּוּ הֵן חַטֹּאת הַצִּבּוּר שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁלְּמוֹעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת׃ כֵּיצַד עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב וּבָא־לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית· מִזְרָחִית צְפוֹנִית· צְפוֹנִית מַעֲרָבִית· מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית· שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי· וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן־הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד־חֲצוֹת׃ הָעוֹלָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וּטְעוּנָה הַפְשֵׁט וְנִתּוּחַ וְכָלִיל לָאִשִּׁים· זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת· אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת אֲשַׁם גְּזֵלוֹת אֲשַׁם מְעִילוֹת אֲשַׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה אֲשַׁם נָזִיר אֲשַׁם מְצוֹרָע אָשָׁם תָּלוּי· שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע· וְנֶאֱכָלִין

לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם
וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קָדָשִׁים קַלִּים
שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי
מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע· וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם
בְּכָל מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַמּוּרָם מֵהֶם
כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים
לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: שְׁלָמִים קָדָשִׁים
קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי
מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר לְכָל־אָדָם
בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד: הַמּוּרָם מֵהֶם
כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים
לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר
וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם
בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אֶחָת· וּבִלְבָד שֶׁיִּתֵּן
כְּנֶגֶד הַיְסוֹד: שִׁנָּה בַּאֲכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל
לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל־אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר
בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד· הַפֶּסַח אֵינוֹ
נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד־חֲצוֹת
וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי:

רַבִּי יִשְׁמָעֵא׳ אוֹמֵר בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה
נִדְרֶשֶׁת: מִקַּל וָחוֹמֶר וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה· מִבִּנְיַן אָב

מִכָּתוּב אֶחָד · וּמִבִּנְיָן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים · מִכְּלָל וּפְרָט וּמִפְּרָט וּכְלָל · כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט · מִכְּלָל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט · וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל · כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן־הַכְּלָל לְלַמֵּד לֹא לְלַמֵּד עַל־עַצְמוֹ יָצָא אֶלָּא לְלַמֵּד עַל־הַכְּלָל כֻּלּוֹ יָצָא · כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טוֹעַן אֶחָד שֶׁהוּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחֲמִיר · כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טוֹעַן אַחֵר שֶׁלֹּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִדּוֹן בַּדָּבָר הֶחָדָשׁ אִי אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִירוֹ לִכְלָלוֹ עַד שֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ הַכָּתוּב לִכְלָלוֹ בְּפֵרוּשׁ · דָּבָר הַלָּמֵד מֵעִנְיָנוֹ · וְדָבָר הַלָּמֵד מִסּוֹפוֹ : וְכֵן שְׁנֵי כְתוּבִים הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת־זֶה עַד שֶׁיָּבֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וְיַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם :

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת :

ברוך שאמר יש לכנן בקול נעים. וצריך לאומרו בעמידה, וידקדק בקריאתו כמו גבי ק"ש. ואסור להפסיק מתחילת ב"ש עד לאחר י"ח, ואפילו לצורך מציה, אבל לקדושה ולברכו דהיינו לומר ברוך ה' המבורך לעולם ועד, ולתיבות מודים אנחנו לך, ולקדיש דהיינו לומר יהא שמי' רבא עד יתברך, וגם לענות אמן אחר דאמירן בעלמא ולענית אמן אחר האל הקדוש ואחר שומע תפלה, מפסיק אבל לשאר אמן לא יפסיק.

אם בא לבית הכנסת ומצא הצבור בסוף פסוקי דזמר' אומר ברוך שאמר עד מהולל בתשבחות ואח"כ תהל' לדוד עד מעת' ועד עולם הללוי', ואח"כ הללו את

ה' מן השמי' עד עם קרובו הללוי', ואח"כ הללו אל בקדשו עד כל הנשמ' תהלל יה הללוי', ואח"כ ישתבח. ואם יש לו שהות יותר יאמר הודו לה' עד והוא רחום וידלג עד והוא רחום שקודם אשרי יושבי כדי שיתפלל עם הצבור. ואם אין שהות כלל לא יאמר רק ברוך שאמר ותהל' לדוד וישתבח, ואם כבר התחילו יוצר אור ואין שהות לומר אפילו בדלוג יתחיל ברכת יוצר אור ויקרא ק"ש עם ברכותי' ויתפלל י"ח עם הצבור ואחר י"ח יתחיל הודו לה' וכו' עד ישתבח ולא יאמר ישתבח, ויש אנשים כשבאים לבית הכנסת והצבור מתחילין יוצר אור המה ג"כ מתחילים ישתבח עמהם וזה איסור גמור כי ישתבח נתקן להיות סוף פסוקי זמרה וברוך שאמר הוא ההתחלה וא"כ אם לא אמר קצת פס קי זמרה האיך יאמר ישתבח, לכן טוב ונכון להתחיל יוצר אור.

אם בא לבה"כ ובתוך שבודק הציצית מתחיל הצבו' יוצ' אור טוב שיתפלל עם הצבור ולא יבדוק הציצי' ויסמוך על הרוב וחזקתו בדוק. ויאחז הב' ציצי' שלפניו בידו הימנית בשעת אמירת ב"ש ובשיסיי' בתשבחות ינשקם ויניחם בנחת מידו

כתוב בשל"ה קודם ברוך שאמר צריך לומר בפה מלא

הריני מזמן את פי להודות. ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קב"ה ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם· בָּרוּךְ הוּא בָּרוּךְ עוֹשֶׂה בְרֵאשִׁית· בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה· בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם· בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ· בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת· בָּרוּךְ מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו· בָּרוּךְ חַי לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח· בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל בָּרוּךְ שְׁמוֹ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם· הָאֵל הָאָב הָרַחֲמָן הַמְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר בִּלְשׁוֹן חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו· וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדֶּךָ נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בִּשְׁבָחוֹת וּבִזְמִירוֹת נְגַדֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ וְנַמְלִיכְךָ מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ יָחִיד חֵי הָעוֹלָמִים· מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפוֹאָר עֲדֵי עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

הוֹדוּ לַייָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו:
שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָיו:
הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ: דִּרְשׁוּ
יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר
עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ: זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי
יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו:
זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר
כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ
לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן
אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר
כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה
אֶל־עַם אַחֵר: לֹא־הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח
עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אַל־תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־
תָּרֵעוּ: שִׁירוּ לַייָ כָּל־הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם
יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים
נִפְלְאֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל
כָּל־אֱלֹהִים: כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַייָ שָׁמַיִם
עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ: הָבוּ
לַייָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַייָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַייָ
כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ
בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל־הָאָרֶץ אַף־תִּכּוֹן

תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ
וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ יַעֲלֹץ
הַשָּׂדֶה וְכָל־אֲשֶׁר בּוֹ: אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי
יְיָ כִּי־בָא לִשְׁפּוֹט אֶת־הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ
וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ
בִּתְהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם
וְעַד־הָעֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ:
רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ
הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי
קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית
וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: אַתָּה יְיָ
לֹא־תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד
יִצְּרוּנִי: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:
תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים:
נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֹז
וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים: אֵל־נְקָמוֹת יְיָ אֵל
נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ הָשֵׁב גְּמוּל
עַל־גֵּאִים: לַייָ הַיְשׁוּעָה עַל־עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה:
יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ
צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ

יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ: הוֹשִׁיעָה אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־
נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד־הָעוֹלָם: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה
לַיְיָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם
קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי־חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ
לָךְ: הַרְאֵנוּ יְיָ חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן־לָנוּ: קוּמָה
עֶזְרָתָה לָּנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ: אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ
הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב־פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה
לַיְיָ כִּי גָמַל עָלָי:

יט לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־
אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ: יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר
וְלַיְלָה לְּלַיְלָה יְחַוֶּה־דָּעַת: אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים
בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם: בְּכָל־הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם וּבִקְצֵה
תֵבֵל מִלֵּיהֶם לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם אֹהֶל בָּהֶם: וְהוּא כְּחָתָן
יֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח: מִקְצֵה
הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר
מֵחַמָּתוֹ: תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְיָ
נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי־
לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה
עֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי־יְיָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו:

הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת
צוּפִים׃ גַּם־עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב׃
שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי׃ גַּם מִזֵּדִים
חֲשׂךְ עַבְדֶּךָ אַל־יִמְשְׁלוּ־בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי
מִפֶּשַׁע רָב׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי
לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי׃

לד לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃
אֲבָרְכָה אֶת־יְיָ בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃
בַּייָ תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ׃
גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו׃
דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְיָ וְעָנָנִי וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃
הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־יֶחְפָּרוּ׃
זֶה עָנִי קָרָא וַייָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃
חֹנֶה מַלְאַךְ יְיָ סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃
טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְיָ אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ׃
יְראוּ* אֶת־יְיָ קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃
כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְיָ לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב׃
לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְיָ אֲלַמֶּדְכֶם׃
מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃
נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃

---

*) יראו הרי״ש נקראת במלאפום והאל״ף נעלם.

סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ:
עֵינֵי יְיָ אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם:
פְּנֵי יְיָ בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם:
צָעֲקוּ וַייָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם:
קָרוֹב יְיָ לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ:
רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְיָ:
שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה:
תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ:
פּוֹדֶה יְיָ נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ:

תְּפִלָּה לְמשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר: בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה־אֵל: תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה: זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף: בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ: כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ: שַׁתָּ עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְמוֹ־הֶגֶה: יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה: מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ

עֲבָרָתֶֽךָ׃ לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב
חָכְמָה׃ שׁוּבָה יְיָ עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶֽיךָ׃
שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־
יָמֵֽינוּ׃ שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה׃
יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ פָעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם׃
וִיהִי נֹעַם ׀ אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ
כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ׃

צא יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן׃ אֹמַר
לַייָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח־בּוֹ׃ כִּי הוּא יַצִּילְךָ
מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת׃ בְּאֶבְרָתוֹ ׀ יָסֶךְ לָךְ וְתַחַת
כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ׃ לֹא־תִירָא
מִפַּחַד לָיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם׃ מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ
מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם׃ יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה
מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ׃ רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת
רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃ כִּי־אַתָּה יְיָ מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ
מְעוֹנֶךָ׃ לֹא־תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא־יִקְרַב
בְּאָהֳלֶךָ׃ כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה־לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל־
דְּרָכֶיךָ׃ עַל־כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן־תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ׃
עַל־שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין׃ כִּי
בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי־יָדַע שְׁמִי׃
יִקְרָאֵנִי ׀ וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵהוּ

וַאֲכַבְּדֵהוּ׃ אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי׃ ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי׃

קלה הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ הַלְלוּ עַבְדֵי־יְיָ׃ שֶׁעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ׃ הַלְלוּ־יָהּ כִּי־טוֹב יְיָ זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ כִּי נָעִים׃ כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ׃ כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְיָ וַאֲדֹנֵינוּ מִכָּל־אֱלֹהִים׃ כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְיָ עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל־תְּהֹמוֹת׃ מַעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו׃ שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה׃ שָׁלַח ׀ אוֹתֹת וּמֹפְתִים בְּתוֹכֵכִי מִצְרָיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו׃ שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים׃ לְסִיחוֹן ׀ מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן׃ וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃ יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר׃ כִּי־יָדִין יְיָ עַמּוֹ וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם׃ עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם׃ פֶּה־לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ׃ אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ אַף אֵין יֶשׁ־רוּחַ בְּפִיהֶם׃ כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת־יְיָ בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת־יְיָ׃ בֵּית הַלֵּוִי

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ יִרְאֵי יְיָ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ: בָּרוּךְ יְיָ
מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָםִ הַלְלוּיָהּ:
קלו הוֹדוּ לַייָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי לְ״חַ:
לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְגֹזֵר יַם־סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם־סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

ולעוג

וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר־לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

לג רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:
הוֹדוּ לַייָ בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ־לוֹ:

שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: כִּי־יָשָׁר
דְּבַר־יְיָ וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט
חֶסֶד יְיָ מָלְאָה הָאָרֶץ: בִּדְבַר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ
פִּיו כָּל־צְבָאָם: כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת
תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ מֵייָ כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל־
יֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: יְיָ
הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְיָ
לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: אַשְׁרֵי
הַגּוֹי אֲשֶׁר־יְיָ אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם
הִבִּיט יְיָ רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם: מִמְּכוֹן־שִׁבְתּוֹ
הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין
אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב־חָיִל

גִּבּוֹר לֹא־יִנָּצֵל בְּרָב־כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה
וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט: הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל־יְרֵאָיו
לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם
בָּרָעָב: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַייָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא:
כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ:
יְהִי־חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:
צב מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהֹדוֹת לַייָ
וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן: לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ
בַּלֵּילוֹת: עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר:
כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה־
גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ: אִישׁ בַּעַר
לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת: בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים
כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד:
וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְיָ: כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי־הִנֵּה
אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן: וַתָּרֶם כִּרְאֵים
קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן: וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים
עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח
כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת
אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים
יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְיָ צוּרִי וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ:
צג יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן

תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ נְהָרוֹת׀ יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת׀ מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ: עֵדֹתֶיךָ׀ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹדֶשׁ* יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם׀ יְיָ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר־וָדֹר: יְיָ בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ׀ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ וַעֲצַת יְיָ הִיא תָקוּם: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: כִּי־בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי׀ לֹא־יִטֹּשׁ יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ:

*) נאוה קדש הכו"ן בקמץ והאל"ף בח"פ והקוף דגוש בכ"י מדויק וד"ו וכן עיקר וכ"כ רד"ה.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
קמה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ
אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ:
הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז
נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־
טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ
אַפַּיִם וּגְדוֹל־חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה:
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ
לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר
וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים:
עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת־אָכְלָם
בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן:
צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב
יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר
יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת

יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

קמו הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ: אֲהַלְלָה יְיָ בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: אַל־תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן אָדָם ׀ שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה: תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו: אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל־יְיָ אֱלֹהָיו: עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם: עֹשֶׂה מִשְׁפָּט ׀ לַעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים יְיָ מַתִּיר אֲסוּרִים: יְיָ ׀ פֹּקֵחַ עִוְרִים יְיָ זֹקֵף כְּפוּפִים יְיָ אֹהֵב צַדִּיקִים: יְיָ ׀ שֹׁמֵר אֶת־גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת: יִמְלֹךְ יְיָ ׀ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

קמז הַלְלוּיָהּ ׀ כִּי־טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים נָאוָה תְהִלָּה: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלִַם יְיָ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס: הָרֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם: מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא: גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עֲדֵי־אָרֶץ: עֱנוּ לַייָ בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם ׀ בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר: נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי

עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ: לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא־
בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֶה יְיָ אֶת־יְרֵאָיו אֶת־
הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַםִ אֶת־יְיָ הַלְלִי
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן: כִּי־חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ
בְּקִרְבֵּךְ: הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ:
הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד־מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ: הַנֹּתֵן
שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר: מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ
כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם
יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ־מָיִם: מַגִּיד דְּבָרָו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו
וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל־גּוֹי
וּמִשְׁפָּטִים בַּל־יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ:

קמח הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ
בַּמְּרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל־
צְבָאָו: הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי
אוֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל
הַשָּׁמָיִם: יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה
וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק־נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר:
הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל־תְּהֹמוֹת:
אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ:
הֶהָרִים וְכָל־גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים: הַחַיָּה
וְכָל־בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל־

לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל־שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם־
בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם־נְעָרִים: יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהֹוָה
כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם:
וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

קמט הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל
חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ
בְמַלְכָּם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ
לוֹ: כִּי־רוֹצֶה יְיָ בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים בִּישׁוּעָה: יַעְלְזוּ
חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת
אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נְקָמָה
בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים: לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים
וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט
כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

קנ הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ:
הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ
בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף
וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־
שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה
תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כ ה ת י ה:

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן

יְרוּשָׁלָֽיִם הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל־הָאָֽרֶץ אָמֵן וְאָמֵן:

צריך לעמוד קודם שיתחיל ויברך ויעמוד עד אתה הוא וכו'.

ד"ה א' כ"ט
וַיְבָֽרֶךְ דָּוִיד אֶת־יְיָ לְעֵינֵי כָּל־הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִֽינוּ מֵעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם: לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶֽרֶת וְהַנֵּֽצַח וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַֽיִם וּבָאָֽרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: וְהָעֹֽשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶֽיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּֽחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵֽינוּ מוֹדִים אֲנַֽחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּֽךָ: נחמי' ט' אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדֶּֽךָ אַתְּ עָשִֽׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַֽיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַֽיִם וְכָל־צְבָאָם הָאָֽרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶֽיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַֽיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים: אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַֽרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַֽׂמְתָּ שְּׁמוֹ אַבְרָהָם: וּמָצָֽאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶֽיךָ וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶֽרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּֽקֶם אֶת־דְּבָרֶֽיךָ כִּי צַדִּיק אָֽתָּה: וַתֵּֽרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵֽינוּ

במצרים

בְּמִצְרַיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל־יַם־סוּף: וַתִּתֵּן
אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו וּבְכָל־עַם
אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם
כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־
הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת
כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים:

וַיּוֹשַׁע יְהוָֹה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם
וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם:
וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה
יְהוָֹה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָֹה וַיַּאֲמִינוּ
בַּיהוָֹה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ:

שירת הים צריך לומר מעומד בשמח׳ ובכוונ׳ ובניגון הטעמי׳ כמו בספ׳ תור׳.

אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת
לַיהוָֹה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָֹה כִּי־גָאֹה גָּאָה
סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי
לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ:
יְהוָֹה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָֹה שְׁמוֹ: מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה
וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף:
תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אָבֶן: יְמִינְךָ
יְהוָֹה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהוָֹה תִּרְעַץ אוֹיֵב: וּבְרֹב
גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ:

וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ
תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם: אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק
שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי:
נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלֲלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם
אַדִּירִים: מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר
בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא: נָטִיתָ יְמִינְךָ
תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ: נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ
בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה קָדְשֶׁךָ: שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז
יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת: אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב
יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן: תִּפֹּל עֲלֵיהֶם
אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד־יַעֲבֹר
עַמְּךָ יְהֹוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ: תְּבִאֵמוֹ
וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהֹוָה
מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ: יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו
בים וישב יי עלהם את מי הים. ובני ישרא׳ הלכו ביבשה בתוך הים:

כִּי לַייָ הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם. וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים
בְּהַר־צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת־הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַייָ
הַמְּלוּכָה: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב
לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

נִשְׁמַת כָּל־חַי תְּבָרֵךְ אֶת־שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ׃ וְרוּחַ
כָּל־בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד׃ מִן
הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אַתָּה אֵל׃ וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ
מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַרְנֵס וּמְרַחֵם
בְּכָל־עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה׃ אֱלֹהֵי
הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים׃ אֱלוֹהַּ כָּל־בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל־
תּוֹלָדוֹת הַמְהֻלָּל *בְּרֹב הַתִּשְׁבָּחוֹת **הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ
בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים׃ וַיְיָ לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן׃
הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים *וְהַמֵּקִיץ נִרְדָּמִים׃ וְהַמֵּשִׂיחַ אִלְּמִים
וְהַמַּתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים׃
לְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים׃ אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה
כַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח
כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ׃ וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ׃
וְיָדֵינוּ פְרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם׃ וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת
כָּאַיָּלוֹת׃ אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃ וּלְבָרֵךְ אֶת־שְׁמֶךָ׃ עַל־אַחַת מֵאֶלֶף

אלף

*) ברוב התשבחות, טעמו בריבוי התשבחו', כלומר בכל התשבחו' ואף שהם רבים, וזה שימוש מלת רוב בלשון עברי להורות על ריבוי הכלל, וזה טעם ורוב עצמותי הפקיד (איו' ד יד). כביר עשרו ורוב בניו (אסת' ה יא) ריבוי בניו, ואמנם רז"ל הרגילו להשתמש בו בענין אחר כאמר' רובו ככולו, והוצרכתי להעיר כאן על הענין הזה להכין דעת המתקשים בזה.

**) המנהג המ"ם רפה כמו המטהר (ויקר' יד יא) וכן משפט הל' להרפות המ"ם כשפ"א הפעל נפתח. *) והמקיץ כ"י והמעיר.

אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי* רְבָבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם־אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ· מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ· בְּרָעָב זַנְתָּנוּ וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ· מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ· וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ: עַד־הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ· וְלֹא־עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ· וְאַל־תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח: עַל־כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ· וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ: הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ: כִּי כָל־פֶּה לְךָ יוֹדֶה וְכָל־לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע· וְכָל־בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע· וְכָל־קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה: וְכָל־לְבָבוֹת יִירָאוּךָ· וְכָל־קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ· כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ· מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ: מִי יִדְמֶה־לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה־לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ־לָךְ· הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נְהַלֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת־שֵׁם קָדְשֶׁךָ· כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ וְכָל־קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ: הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ: הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ: הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא:

*) ורבי כ"א ורבו רבבות רבבות הטובות.

הש"ץ מתחיל שוכן עד על התקדש והקהל עונה ובמקהלות

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ׃ וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה׃ בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ׃ וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם׃ וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ׃

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל־הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה *וּלְקַלֵּס עַל כָּל־דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן־יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ׃

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים׃ חצי קדיש

*) ולקלס הל' הזה קשה טובא שהרי בנוסחת הקדיש אמרו ויתעלה ויתקלס והסירוהו בעבו' ש"ש בו ל' נגאי כמו שכתב רד"ק בשרשו, וכן כתב הרב א"נן הירחי בספרו המנהיג סי' כ"ח שאין נכון לומ' ויתקלס אלא להכריע בשבח הנורא יתברך אך ויתהלל יתכן יות' שאינו מוכרע עכ"ל, והנה הקהלות אחזו בגירסתו בנוסח הקדיש להסיר ויתקלס ולומ' תמורתו ויתהלל, ומדוע לא הסירוהו כאן? והרי ולנשא יתכן יותר שאינו מוכרע.

כשעונה הש״ץ מנגן ברכו.

ח׳ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

קו״ח בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת־הַכֹּל:

אומר הקהל יתברך.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

כשאומרים יוצר מוסיפין זה אור עולם בְּאוֹצַר חַיִּים אוֹרוֹת מֵאֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי:

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ · וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ: הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶּלָה יוֹצֵר הַכֹּל · הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל־יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי מִזְרָח: וּבוֹקֵעַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ · מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וּלְבָנָה מִמְּכוֹן שִׁבְתָּהּ: וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וּלְיוֹשְׁבָיו שֶׁבָּרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים: הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים · וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים · רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵין כְּעֶרְכֶּךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ · אֶפֶס בִּלְתֶּךָ וּמִי דּוֹמֶה־לָּךְ: אֵין כְּעֶרְכְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה · וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ ·

וְאֵין דּוֹמֶה־לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים:

אֵל אָדוֹן עַל כָּל־הַמַּעֲשִׂים׃ בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל־נְשָׁמָה: גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם׃ דַּעַת וּתְבוּנָה סֹבְבִים אוֹתוֹ: הַמִּתְגָּאֶה עַל־חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל־הַמֶּרְכָּבָה: זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ׃ חֶסֶד וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ: טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ׃ יְצָרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל: כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם׃ לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל: מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ׃ נָאֶה זִיוָם בְּכָל־הָעוֹלָם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם׃ עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם: פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ׃ צָהֳלָה* וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ: קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר׃ רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה׃ שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל־צְבָא מָרוֹם׃ תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ:

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל־הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי הִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל־כִּסֵּא כְבוֹדוֹ תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת: זֶה שֶׁבַח שֶׁלַּיּוֹם

---

*) צהלה, הה"א בק"ת כי הוא שם דבר כחבירו ורנה, וכמוהו בקדושה ובטהרה הה"א בק"ת דוגמת תשב בדמי טהרה (ויקרא יב ד) אבל והעיר שושן צהלה ושמחה (אסתר ח טו) הוא פעל עבר לנקבה כחברו ושמחה לכן הה"א בת"פ דוגמת ואם טהרה מזובה (ויקר' טו כח) ונקוד ושמחה המ"ם בצר"י בעבור הסילוק דוגמת וכפר עלי' הכהן וטהרה (ויקרא יב ח) בושה וחפרה (ירמי' ט"ו ט) ודומיהם ביניהם בצר"י בעבור ההפסק, ואילו הי' ושמחה תאר לנקבה הי' ראוי ושְׂמֵחָה דוגמת אם הבנים שמחה (תלים קי"ג ט) כי לזכר הוא שָׂמֵחַ וטוב לב (אסתר ה ט) וכן זקן וזקינה כבד וכבידה ודומיה'.

הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב
לְהוֹדוֹת לַיְיָ׃ לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל־יְצוּרָיו
שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיל
מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ:
שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ׃ וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר׃
בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת: תִּתְבָּרַךְ
מוֹשִׁיעֵנוּ עַל־שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל־מְאוֹרֵי־אוֹר
שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים
יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר
מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים
בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם:
כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם
עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם פּוֹתְחִים
אֶת־פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה
וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים
וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים: אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ
הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים
עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה׃ וְנוֹתְנִים רְשׁוּת
זֶה לָזֶה׃ לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה

ברורה

בְּרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים
וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת
מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

כשאומרים אופן יאמר זה.

וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת
הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ
גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים

וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרוּבִים יְפָאֵרוּ
וּשְׂרָפִים יָרֹנּוּ וְאֶרְאֶלִּים יְבָרֵכוּ
פְּנֵי כָּל־חַיָּה וְאוֹפָן וּכְרוּב

לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:
בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

לְאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ· לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִירוֹת
יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ· כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל
גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת
מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן
הַנִּפְלָאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה
בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל־צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה
לְאוֹרוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה
וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר
אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ
וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ הָאָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ
וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמֹעַ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד

לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד
תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק
לִבֵּנוּ בְּמִצְוֺתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ
וְלֹא־נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל
וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ:
וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ
קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ: כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה וּבָנוּ
בָּחַרְתָּ מִכָּל־עַם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
סֶלָה בֶּאֱמֶת· לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה: בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

יחיד אומר
אל מלך נאמן.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם
בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ
וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת
בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:
וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֺתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי

מטר

מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ
וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ
וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם
וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם
וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה
נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם
וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם
וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־
בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי
בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל
תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ
אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים

אחריהם

אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי
והייתם קדשים לאלהיכם: אני יהוה אלהיכם
אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם
לאלהים אני יהוה אלהיכם: יש לצרף אלהיכם לאמת.

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן
ואהוב וחביב ונחמד ונעים ונורא
ואדיר: ומתקן ומקבל וטוב ויפה
הדבר הזה עלינו לעולם ועד אמת
אלהי עולם מלכנו צור יעקב מגן
ישענו: לדור ודור הוא קים ושמו
קים וכסאו נכון ומלכותו ואמונתו
לעד קימת ודבריו חיים וקימים
נאמנים ונחמדים לעד ולעולמי
עולמים על אבותינו ועלינו על
בנינו ועל דורותינו ועל כל דורות
זרע ישראל עבדיך: על הראשונים
ועל האחרונים דבר טוב וקים
לעלם ועד: אמת ואמונה חוק ולא
יעבור: אמת שאתה הוא יי אלהינו
ואלהי אבותינו מלכנו מלך אבתינו
גואלנו גואל אבותינו יוצרנו צור
ישועתנו פודנו ומצילנו מעולם
שמך: אין אלהים זולתך:

בשים זולת אומרי' באשכנז אמת זה אבל בפולין מתחילין על הראשונים.

אמת ויציב ונכון
וקים וישר ונאמן
וטוב ויפה הדבר
הזה על אבותינו
ועלינו על בנינו
ועל דורותינו ועל
כל דורות זרע
ישראל עבדיך:
על הראשונים
ועל האחרונים
לעולם ועד חוק
ולא יעבור אמת
שאתה הוא יי
אלהינו ואלהי
אבותינו לעולם
ועד: אתה הוא
מלכנו מלך
אבותינו אתה.
למען שמך מהר
לגאלנו כאשר
גאלת את אבתינו

אמת מעלם שמך הגדול עלינו נקרא באהבה אין אלהים זולתך:

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ
לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר: בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ
וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי אָרֶץ: אַשְׁרֵי אִישׁ
שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ:
אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם:
אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ: כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הָרַגְתָּ
וּבְכוֹרְךָ גָּאָלְתָּ וְיַם־סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים
הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר:
עַל־זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים
זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ
אֵל חַי וְקַיָּם: רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים
וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים
וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו:
תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:
מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא
תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא· שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים
לְשִׁמְךָ עַל־שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ
וְאָמְרוּ: יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה

בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל (גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל) בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

בלחש אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בי׳ י״ת זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם·

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה·

בעש״ת מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים·

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּ״אַ יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בי״ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתְּנַת חֶלְקוֹ כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן קָרָאתָ לוֹ· כְּלִיל תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשׁוֹ נָתַתָּ· בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל הַר־סִינַי· וּשְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ·

וכתוב

וְכָתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת · וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ · וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ: וְלֹא נְתַתּוֹ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת · וְלֹא הִנְחַלְתּוֹ מַלְכֵּנוּ לְעוֹבְדֵי פְסִילִים · וְגַם בִּמְנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ עֲרֵלִים · כִּי לְיִשְׂרָאֵל עַמְּךָ נְתַתּוֹ בְּאַהֲבָה · לְזֶרַע יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בָּחָרְתָּ · עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ · וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ·

בר"ח מוסיפין אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ. אַתָּה הוּא לְדֹר וָדֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

מודים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

בחנוכה מוסיפין זה עַל הַנִּסִּים וְעַל הַפֻּרְקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל

התשועות

הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה: בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן־יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם רַבְתָּ אֶת־רִיבָם דַּנְתָּ אֶת־דִּינָם נָקַמְתָּ אֶת־נִקְמָתָם מָסַרְתָּ גִּבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת־הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת־מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

וְעַל־כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בעשי״ת וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

גש״ז אֱ״וֵאֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־

עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:
בעי״ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם:
(בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם):
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי. עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

הש״ץ חוזר התפלה ואומר קדושת כקדש.

נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר
קו״ה קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:
ח׳ אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: קו״ה בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:
מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן: תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ:
קו״ה יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:
ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בעשי״ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

בר"ח ושבת ימים האחרונים של פסח אומרין הלל בדילוג.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְרוֹא אֶת הַהַלֵּל׃*

קי"ג הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ׃ יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃ מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ׃ רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם ׀ יְיָ עַל־הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ׃ מִי כַּייָ אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת׃ הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׃ מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן׃ לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ׃ מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם־הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ׃

קי"ד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז׃ הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו׃ הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר׃ הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן׃ מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר׃ הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן׃ מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב׃ הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם׃

*החלל כן עיקר בה"א הידיעה בר"ש וכן הוא בתלמוד בכל מקומות וברמב"ם ני' במי"א לברכו' וכן גם המנהג לאב' זהירחי ובם' המפוא' בדיני ר"ח ובאבודר' וכ"ה בכל סידורי הספרדי' גם בכל סידורי האשכנזי' הקדמוני' וכ"י וכן גם סידור של ר"ה ש"ץ של שנת ש"ד גם במחזור מ"א דפוס וויניצי' של שנת ש"ם ובאחרי' זולת' את שהמדפיסי' האחרוני' השתבשו ונשתרבב השיבוש בכל הסידורי' חדשי'.

דולג
קטו לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל־
חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ׃ לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה־
נָא אֱלֹהֵיהֶם׃ וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ
עָשָׂה׃ עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם׃
פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ׃
אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן׃
יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא
יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם׃ כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־
בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃
בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃
יִרְאֵי יְיָ בִּטְחוּ בַייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃
יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־
בֵּית אַהֲרֹן׃ יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ הַקְּטַנִּים עִם־הַגְּדֹלִים׃
יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם׃ בְּרוּכִים אַתֶּם
לַייָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַייָ וְהָאָרֶץ
נָתַן לִבְנֵי־אָדָם׃ לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי
דוּמָה׃ וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃
דלג
קטז אָהַבְתִּי כִּי־יִשְׁמַע יְיָ אֶת־קוֹלִי תַּחֲנוּנָי׃ כִּי־
הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי אֶקְרָא׃ אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־
מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא׃

*) אף לפי עדו' רש"י ז"ל בתילי' קל"ה ולפי מה שמסר גם בגליון המס"ק נ"ל כאן אף נקמ"ץ.

וּבְשֵׁם־יְיָ אֶקְרָא אָנָּא יְיָ מַלְּטָה נַפְשִׁי: חַנּוּן יְיָ
וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם: שֹׁמֵר פְּתָאִים יְיָ דַּלֹּתִי
וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבִי נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי כִּי יְיָ גָּמַל
עָלָיְכִי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת־עֵינִי מִן
דִּמְעָה אֶת־רַגְלִי מִדֶּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ
בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי
מְאֹד: אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב:
מָה־אָשִׁיב לַייָ כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי: כּוֹס יְשׁוּעוֹת
אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא
לְכָל־עַמּוֹ: יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה
יְיָ כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ
לְמוֹסֵרָי: לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא:
נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: בְּחַצְרוֹת
בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

ק״י הַלְלוּ אֶת־יְיָ כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים:
כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

ס׳ הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו
ס׳ יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו
ס׳ יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו
ס׳ יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: ק׳ הודו

*) פתאים, האל״ף כנעלם והחירק כקרלות תחת היו״ד.

מִן־הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי בַמֶּרְחַבְיָהּ: יְיָ לִי לֹא
אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה
בְשֹׂנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת
בַּייָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים: כָּל־גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי
אֲמִילַם: סַבּוּנִי גַם־סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם:
סַבּוּנִי כִדְבֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי
אֲמִילַם: דָּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל וַייָ עֲזָרָנִי: עָזִּי וְזִמְרָת
יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי
צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ
עֹשָׂה חָיִל: לֹא־אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי־יָהּ:
יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי: פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי־צֶדֶק
אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ: זֶה־הַשַּׁעַר לַייָ צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ:
אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה: אודך
אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה: אבן
מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ: מאת

---

*) ה"א של קראתי יה במפיק וה"א של במרחביה רפ', ורז"ה בש"ת שלו שקר
ענה במסרת דסוף פ' בשלח וכבר ענה בו כחשו הגאון רמ"ד בקונטרס השגות
שלו, ולא הי' מן הצורך להכחישו שנית לולא שראיתי להחכם רא"ם בעל ויעתר
יצחק שהעתיק שנית דברי רז"ה המחמיס כי לא ראה דברי רמ"ד ולא המסרת
דסוף בשלח תהדי' א נמסר שם במרחב יה בהדי מילין דלא מפקין ה"א וממילא
שהיא מל' אחת וכדע' רבא ורב במס' פסחי' דף קי"ז א' דוגמת חבריו שלהבתי',
ואף מאפליה שהן תיבה אחת ובעדות רד"ק בשרשו, ועל שלהבתי' נמסר בהדי'
מל' אחת לדעת בן אשר וא"כ מסרה דסוף בשלח אתא כבן אשר דקי"ל כוותי'
לכן במרחביה מל' חדא והה"א רפ' וכן במקר' כ"י ישן ומדוייק כתיב במרחבי'
מלה אחת והשי"ת בפתח והבי"ת בשו"א והה"א רפה וכן עיקר, ודע כי ענני
בטעם גדש רביע לכן נדגש אחריו. (*) נפלאת הט"ף כנל' דוגמת וחטאת
עמך (שמות ה טז) והדומים לו, וההמון קורא האל"ף בקולם ושיבוש הוא.

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: זה

הַחזן מכנן אנא והקהל עונה. | הַחזן חוזר ומכנן אנא והקהל עונה:

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא
אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא: אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא:

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ: ברוך
אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ־חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ: אלי

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (עַל) כָּל מַעֲשֶׂיךָ · וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָאֶה לְזַמֵּר כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

סדר קריאת התורה

בקצת קהלות אומרים.

אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: אַב הָרַחֲמִים הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָיִם: כִּי בְךָ לְבַד בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא אֲדוֹן עוֹלָמִים:

ויהי

*) בסידורי הספרדים גם בסידורי האשכנזים וכ"י ודפוסי' ישני' ליתא מלת על וגם הרב אבודרהם' והרב רמ"ך וגאוני' אחרי' לא גרסו לה.

פותחין ארון הקודש ומוציאין ס״ת ואומרין:

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם:

בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

אמר רבי שמעון כד מפקין ספר תורה בצבורא למקרי ביה מפתחי תרעי דשמיא דרחמין ומעוררין את האהבה לעילא ואבעי ליה לבר נש למימר הכי:

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמָרֵא עָלְמָא בְּרִיךְ כִּתְרָךְ וְאַתְרָךְ. יְהֵא רְעוּתָךְ עִם עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְעָלַם. וּפוּרְקַן יְמִינָךְ אַחֲזֵי לְעַמָּךְ בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ וּלְאַמְטוּיֵי לָנָא מִטּוּב נְהוֹרָךְ וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתוֹרִךְ לָן חַיִּין בְּטִיבוּתָא. וְלֶהֱוֵא אֲנָא פְּקִידָא בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא. לְמִרְחַם עָלַי וּלְמִנְטַר יָתִי וְיָת כָּל דִּילִי וְדִי לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. אַנְתְּ הוּא זָן לְכֹלָּא וּמְפַרְנֵס לְכֹלָּא. אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט עַל כֹּלָּא. אַנְתְּ הוּא דְּשַׁלִּיט עַל מַלְכַיָּא וּמַלְכוּתָא דִּילָךְ הִיא. אֲנָא עַבְדָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּסָגִידְנָא קַמֵּהּ וּמִקַּמָּא דִּיקַר אוֹרַיְתֵהּ בְּכָל עִדָּן וְעִדָּן. לָא עַל אֱנָשׁ רָחִיצְנָא. וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין סָמִיכְנָא. אֶלָּא בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא. דְּהוּא אֱלָהָא קְשׁוֹט. וְאוֹרַיְתֵהּ קְשׁוֹט. וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט. וּמַסְגֵּא לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט. בֵּהּ אֲנָא רָחִיץ. וְלִשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא יַקִּירָא אֲנָא אֵמַר תּוּשְׁבְּחָן. יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבִּי בְּאוֹרַיְתָא וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבִּי. וְלִבָּא דְכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. לְטָב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם:

המוציא ס״ת נוטלו ביד ימינו ומקבלו בב׳ ידיו ומחזירו לימינו ועומ׳ לפני ההיכ׳ ואומ׳ בקו׳ רם גדלו ובפולין וק״ק אשכנז אומ׳ הש״ץ שמע ישרא׳ ואחריו הקהל

(שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ קָדוֹשׁ (וְנוֹרָא) שְׁמוֹ:)

הש״ץ לוקח ס״ת ואומר גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

והקהל עונה
לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

מגביה הס׳ בידו למעל׳ והולכין עמו למגדל שקורין אֹס ובדרך הליכתו אומרי׳

עַל הַכֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא: שְׁמוֹ שֶׁל־מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: בָּעוֹלָמוֹת שֶׁבָּרָא הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא: כִּרְצוֹנוֹ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו וְכִרְצוֹן כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל: צוּר הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל הַבְּרִיּוֹת אֱלוֹהַּ כָּל הַנְּפָשׁוֹת: הַיּוֹשֵׁב בְּמֶרְחֲבֵי מָרוֹם הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם: קְדֻשָּׁתוֹ עַל הַחַיּוֹת וּקְדֻשָּׁתוֹ עַל כִּסֵּא הַכָּבוֹד: וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ בָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל־חָי: וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר חָדָשׁ כַּכָּתוּב: שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו: וְנִרְאֵהוּ עַיִן בְּעַיִן בְּשׁוּבוֹ אֶל נָוֵהוּ כַּכָּתוּב: כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן: וְנֶאֱמַר וְנִגְלָה כְּבוֹד יְיָ וְרָאוּ כָל בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְיָ דִּבֵּר:

בדרך הליכתו אומרין אב הרחמים.

אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵתָנִים וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרַע מִן הַנְּשׂוּאִים וְיָחֹן אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

כשהגיע הש״ץ על הבימה מניח הס״ת על השולחן ופותח ואומר

וְיַעֲזוֹר וְיָגֵן וְיוֹשִׁיעַ לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ וְנֹאמַר אָמֵן: הַכֹּל הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה כֹּהֵן קְרָב. יַעֲמוֹד (פלוני בר פלוני הכהן): בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל

בִּקְדֻשָּׁתוֹ: תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְיָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְיָ צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ:

קהל וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם:

וקורין ז' גברי ואם רצה להוסיף מוסיף ומפטיר אינו ממנין, ואחר שברך השביעי ברכה אחרונה אומר הש"ץ ח"ק ונותן מי שברך לשביעי ואח"כ קורא למפטיר ג' פסוקים שבסוף הפרשה, ואם אי אפשר להתחיל שם מתחיל וקורא כל שקרא השביעי.

אם לא נמצא מי שיודע להפטיר אלא אחד מאותן השבעה שעלו כבר וכבר אמר הש"ץ קדיש אחר קה"ת, וזה שרוצה להפטיר אפילו הוא אותו שעלה בשביעי צריך לחזור ולקרות ויברך על הקריאה תחלה וסוף, אבל אם עדין לא אמר הש"ץ קדיש יפטיר מי שעלה לשביעי אם יודע ולא יאמר קדיש עד אחר ההפטרה.

בשבת שיש ב' סדרות מחוברות נוהגין להקרות לרביעי מסוף סדרה לתחלת סדרה, ומפטירין בהפטרה של שני' שסיימו, חוץ מן אחרי וקדושים שמפטירין בשל אחרי. אם טעה הש"ץ וסיים הפרש' עם הששי ואמר קדיש אין צריך לקרות עוד אחר אלא יקרא עם המפטיר ממה שקרא הששי, דמפטיר עול' למנין שבעה.

ר"ח שחל בא' בשב' מפטירין מחר חדש, חוץ מן עני' סוערה שאינה נדחת, כשמוציאין ב' ס"ת לעול' קורין ז' גברי בסדר השבוע ולאחר שברך השביעי ברכ' אחרונה מניחין ס"ת ב' אצל הראשון ואומר ח"ק על שניה', ומגביהין וגוללין ס"ת א' ופותחין ס"ת ב' ונותנין מי שברך לשביעי וקורין למפטיר בס"ת שני.

בשבת ור"ח קורין בס"ת ב' וביום השב' ומפטירין השמי' כסאי, חוץ מן ר"ח אב בשבת שנוהגי' במדינות אלו להפטיר שמעו. ולעול' אין מזכירין ר"ח בברכת הפטרה.

בפ' שקלי' קורין למפטיר מתחלת פ' כי תשא עד סוף פסקא, ובפ' זכור קורין זכור את אשר עשה שבסוף פ' כי תצא, ובפ' פרה מתחלת פ' זאת חקת התור' עד סוף פסקא, ובפ' החדש בסדר בא מן ויאמר יי אל מש' ואל אהרן עד סוף פסקא.

כשמוציאין ג' ס"ת כגון בשבת ר"ח וחנוכ' קורין בראשון ו' בסדר השבוע ומגביהין וגוללין ס"ת א' ופותחין ס"ת ב' ונותנין מי שברך לששי וקורין לשביעי בשל ר"ח, ומניחין ס"ת א' אצל הסגן וס"ת ב' אצל המקרא ופורסין המעיל על כולם ואומרין ח"ק על שלשתן ולוקחין ס"ת א' למקומו, ומגביהין וגוללין ס"ת ב' ופותחין ס"ת ג' ונותנים מי שברך לשביעי וקורין למפטיר בסדר חנוכה ומפטירין רני ושמחי. וכן הדין אם אירע ר"ח באחד מן ד' פרשיות לעולם קורין בשלישי בסדר הפרש' ומפטירין בשל פרשה.

העול' לתורה יאחוז בשתי ידיו בירועו' התור' ע"י מפה של ס"ת, וקודם הברכ' פותח הספ' ורוא' הפסוק שצריך להתחיל בו ונשק הס"ת ויאמר בלחש עץ חיים היא למחזיקים בה והופך פניו לצד שמאל ומברך בקול

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

והעם עונים בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וחוזר המברך ב"י"ה"ל"ו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן־לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

וכשמתחיל הקור' לקרו' בתור' יסיר ידו השמאלית מהס"ת וישאר יד ימינו לבדו אוחזת בס"ת כל זמן הקריאה, וגם הוא יקרא בלחש עם הקורא מלה במלה. ואחר הקריאה גולל ומברך.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

גרסינן בפ"ק דברכות, ועוונו ה' יכלו, זה המניח ס"ת כשהיא פתוחה ויוצא, אבל בין גברא לגברא מותר לצאת ע"י דוחק ואונס, אבל בלאו הכי אין לצאת:

מי שהי' חולה ונתרפא, ומי שהי' חבוש בבית האסורים ויצא. יאמר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַגּוֹמֵל לְחַיָּבִים (נ"א לְרָעִים) טוֹבוֹת שֶׁגְּמָלַנִי כָּל־טוֹב: והקהל עונים מִי שֶׁגְּמָלְךָ כָּל טוֹב הוּא יִגְמָלְךָ כָּל טוֹב סֶלָה:

מי שבנו הגיע לבר מצוה דהיינו שהוא בן י"ג שנ' ויו' אחד אומר בשע' שקורין לבנו לס"ת או בשע' שמתפלל בנו בצבור ברכ' זו

בָּרוּךְ שֶׁפְּטָרַנִי מֵעָנְשׁוֹ שֶׁלָּזֶה:

מי שברך. ומגביהין וגוללין כשמגביהים הס"ת מביטין כנד הכתב של ס"ת ואומרים.

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

אחר שסיים המפטיר ברכה אחרונה אומרין יקום פורקן.

יְקוּם פּוּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא: זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא · זַרְעָא

דִּי לָא יִפְסוּק וְדִי לָא יִבְטוּל מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא: לְמָרָנָן וְרַבָּנָן חֲבוּרָתָא קַדִּישָׁתָא · דִּי בְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל וְדִי בְּבָבֶל · לְרֵישֵׁי כַלֵּי וּלְרֵישֵׁי גַלְוָתָא וּלְרֵישֵׁי מְתִיבָתָא וּלְדַיָּנֵי דִי בָבָא: לְכָל־תַּלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל־תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל מָן דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא · מַלְכָּא דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יַתְהוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיהוֹן וְיַסְגֵּא יוֹמֵיהוֹן וְיִתֵּן אַרְכָה לִשְׁנֵיהוֹן · וְיִתְפָּרְקוּן וְיִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל עָקָא וּמִן כָּל־מַרְעִין בִּישִׁין מָרָן דִּי בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְסַעְדְּהוֹן כָּל־זְמַן וְעִדָּן וְנֹאמַר אָמֵן:

התפלל ביחידות אין אומר יקום פורקן זה ולא מי שברך.

יְקוּם פֻּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא: זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא · זַרְעָא דִי לָא יִפְסוּק וְדִי לָא יִבְטוּל מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא: לְכָל קְהָלָא קַדִּישָׁא הָדֵין · רַבְרְבַיָּא עִם זְעֵרַיָּא · טַפְלָא וּנְשַׁיָּא מַלְכָּא דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יָתְכוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיכוֹן וְיַסְגֵּא יוֹמֵיכוֹן וְיִתֵּן אַרְכָה לִשְׁנֵיכוֹן · וְתִתְפָּרְקוּן וְתִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל־עָקָא וּמִן כָּל מַרְעִין בִּישִׁין · מָרָן דִּי בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְסַעְדְּכוֹן · כָּל זְמַן וְעִדָּן · וְנֹאמַר אָמֵן:

בהרב' קהלו' נוהגים להזכיר נשמות המתי' בשב' ואומרי' אב הרחמים, אבל אין מזכירין כשיש חתונה ומילה ולא בשבת שמברכין החדש וק"ו בחנוכה ור"ח, ולא בשושן פורים, וכללא הוא בכל שבת שיש יוצר ואופן אין מזכירין חוץ משבת תשובה שמזכירין.

ואח"כ מברכים מי שברך לקהל ולצדקה.

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הוּא יְבָרֵךְ אֶת־כָּל הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה· עִם כָּל־קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ· הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְכָל־אֲשֶׁר־לָהֶם· וּמִי שֶׁמְּיַחֲדִים בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת לִתְפִלָּה· וּמִי שֶׁבָּאִים בְּתוֹכָם לְהִתְפַּלֵּל וּמִי שֶׁנּוֹתְנִים נֵר לַמָּאוֹר וְיַיִן לְקִדּוּשׁ וּלְהַבְדָּלָה· וּפַת לָאוֹרְחִים וּצְדָקָה לָעֲנִיִּים וְכָל־מִי שֶׁעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צִבּוּר בֶּאֱמוּנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְשַׁלֵּם שְׂכָרָם וְיָסִיר מֵהֶם כָּל־מַחֲלָה וְיִרְפָּא לְכָל־גּוּפָם וְיִסְלַח לְכָל־עֲוֹנָם וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם עִם כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם וְנֹאמַר אָמֵן:

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים וּמֶמְשָׁלָה לַנְּסִיכִים מַלְכוּתוֹ מַלְכוּת כָּל־עוֹלָמִים הַפּוֹצֶה אֶת־דָּוִד עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה· הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ וּבְמַיִם עַזִּים נְתִיבָה· הוּא יְבָרֵךְ וְיִשְׁמוֹר וְיִנְצוֹר וְיַעֲזוֹר וִירוֹמֵם וִיגַדֵּל וִינַשֵּׂא לְמַעְלָה אֶת אֲדוֹנֵינוּ פלוני יָרוּם הוֹדוֹ· מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יְחַיֵּהוּ וְיִשְׁמְרֵהוּ וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן וָנֶזֶק יַצִּילֵהוּ וְיַדְבֵּר עַמִּים תַּחַת רַגְלָיו וְיַפִּיל שׂוֹנְאָיו לְפָנָיו וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה יַצְלִיחַ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִתֵּן בְּלִבּוֹ וּבְלֵב כָּל יוֹעֲצָיו וְשָׂרָיו רַחֲמָנוּת לַעֲשׂוֹת טוֹבָה עִמָּנוּ וְעִם

כל ישראל · בימיו ובימינו תושע יהודה וישראל ישכון לבטח ובא לציון גואל וכן יהי רצון ונאמר אמן:

כשמברכין החדש נוהגין לומר תפלת רב בתר צלותא, (ברכו' דף טז ב).

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתחדש עלינו את החדש הזה לטובה ולברכה ותתן לנו חיים ארוכים חיים של שלום חיים של טובה חיים של ברכה חיים של פרנסה חיים של חלוץ עצמות חיים שיש בהם יראת שמים ויראת חטא חיים שאין בהם בושה וכלמה חיים של עשר וכבוד חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים חיים שימלאו משאלות לבנו לטובה אמן סלה:

בשב' שלפני ר"ח מברכין ומכריזין החדש הבא לטובה ואומר הש"ץ מי שעשה, ואז אין מזכירין נשמות ואין אומרים אב הרחמים חוץ מבימי הספירה.

מי שעשה נסים לאבותינו וגאל אותם מעבדות לחרות · הוא יגאל אותנו בקרוב ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ · חברים כל ישראל ונאמר אמן:

הש"ץ לוקח ספר תורה בידו ואומר ר"ח פלוני יהיה ביום פלוני הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

קו"ה יחדשהו הקדוש ברוך הוא עלינו ועל כל עמו בית ישראל · לחיים ולשלום · לששון ולשמחה · לישועה ולנחמה · ונאמר אמן:

ברוב קהלות פולין אומרין בכל שבת אב הרחמים חוץ מבימים שא"א נו"ן ולא בשיש חתונה ומילה, ולא כשמברכים החדש חוץ מבימי הספירה, וכשמברכין חדש אב נוהגין בק"ק פראג לאומרו וברוב קהלות אשכנז א"א אותו כ"א בשבת שלפני שבועות ושלפני תשעה באב ·

אַב הָרַחֲמִים שׁוֹכֵן מְרוֹמִים. בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים. הוּא יִפְקוֹד בְּרַחֲמִים. הַחֲסִידִים וְהַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים. קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ שֶׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדֻשַּׁת הַשֵּׁם. הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִים בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרָדוּ. מִנְּשָׁרִים קַלּוּ וּמֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ. לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם וְחֵפֶץ צוּרָם: יִזְכְּרֵם אֱלֹהֵינוּ לְטוֹבָה. עִם שְׁאָר צַדִּיקֵי עוֹלָם. וְיִנְקוֹם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדָיו הַשָּׁפוּךְ: כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים. הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם. וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ: וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר: וְנִקֵּיתִי דָּמָם לֹא נִקֵּיתִי. וַיְיָ שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן: וּבְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמַר: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם. יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ. נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ: וְאוֹמֵר כִּי דוֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת עֲנָוִים: וְאוֹמֵר יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל אֶרֶץ רַבָּה: מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל כֵּן יָרִים רֹאשׁ:

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

קמה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־

מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה:
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ
לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר
וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים:
עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם
בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן:
צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב
יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן־
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר
יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת
יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

הש"ץ לוקח ס"ת בידו להוליכו מן הבימה ולהכניסו בהיכל ואומר:

יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָֹה כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ

והקהל עונים הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה
לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

כ"ט מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיהוָֹה בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַיהוָֹה
כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַיהוָֹה כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָֹה
בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ: קוֹל יְהוָֹה עַל־הַמָּיִם אֵל־הַכָּבוֹד
הִרְעִים יְהוָֹה עַל־מַיִם רַבִּים: קוֹל־יְהוָֹה בַּכֹּחַ קוֹל

יְהֹוָה בֶּהָדָר: קוֹל יְהֹוָה שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְהֹוָה אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים: קוֹל־יְהֹוָה חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ: קוֹל יְהֹוָה יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְהֹוָה מִדְבַּר קָדֵשׁ: קוֹל יְהֹוָה׀ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד: יְהֹוָה לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְהֹוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְהֹוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהֹוָה׀ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

כשמחזירין הספר תוך ההיכל אומרים.

וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְהֹוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל: קוּמָה יְהֹוָה לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ: כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ: בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל־תַּעֲזֹבוּ: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: הֲשִׁיבֵנוּ יְהֹוָה אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם:

סדר תפלת מוסף

כל יחיד חייב בתפלת מוסף בין יש צבור בעיר בין לא. זמן תפלת מוסף אחר תפלת שחרית ואין לאחר' יותר מסוף ז' שעות. אם התפלל אות' קודם תה"ש יצא. שכח ולא התפלל בזמנה אין לה תשלומין, היו לפניו שתי תפלות אחת של מנח' ואחת של מוסף, כגון שאיחר להתפלל מוסף עד שש ומחצה צריך להתפלל של מנחה תחלה ואח"כ של מוסף, אע"פ שאין להתפלל מנחה גדולה לכתחלה הבא שאני כיון שצריך להתפלל של מוסף, מיהו אם קוראין לציה"כ

אין צריך להקדים של מנח' אם עדיין לא קרא הפמ"ש למנח', אבל משהגיע זמן מנח' קטנה צריך להקדימה למוסף, ובציבור לא יעשו כן, ואם הוא סמוך לערב ואין שהות להתפלל שתיהן הורה במ"גא שיתפלל מוסף וישלים של מנח' בערבית שתי'. טע' והתחיל של מוסף נאמרת, אם עקר רגליו חוזר לראש ואם לא עקר רגליו חוזר לשל שבת בלבד, התפלל של חול ולא הזכיר של שבת לא יצא, ואם אמר רק ונעשה לפניך חובותינו בתמידי יום ובקרבן מוסף יצא. טעה ולא התפלל שחרית אינו משלים במוסף אלא במנח', כך כ"ל שהיא קרוי' סמוך'. מותר לטעום קוד' תפלת מוסף אבל סעוד' אסור' אלא למען דקלם לבי'.

ש"ץ אומר ק"ש.

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

בלחש אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בי' י"ת זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם. אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים

סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה׃

בעשי"ת מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים׃

ונאמן אתה להחיות מתים׃ ב"א יי מחיה המתים׃

אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל־יום יהללוך סלה׃ ברוך אתה יי האל (בע"ת המלך) הקדוש׃

לשבת

תכנת שבת רצית קרבנותיה׃ צוית פרושיה עם סדורי נסכיה׃ מענגיה לעולם כבוד ינחלו׃ טועמיה חיים זכו׃ וגם האוהבים דבריה גדלה בחרו׃ אז מסיני נצטוו עליה׃ ותצונו יי אלהינו להקריב בה קרבן מוסף שבת כראוי׃ יהי רצון מלפניך

יי

לר"ח

אתה יצרת עולמך מקדם כלית מלאכתך ביום השביעי אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל־הלשונות וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת׃ ותתן־לנו יי אלהינו באהבה שבתות למנוחה וראשי חדשים לכפרה׃ ולפי שחטאנו לפניך אנחנו ואבותינו חרבה עירנו ושמם בית מקדשנו וגלה יקרנו ונטל כבוד מבית חיינו׃ ואין אנחנו יכולים לעשות חבתינו בבית בחירתך בבית

הגדול

לשבת

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ· וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ· תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם· וְאֶת־מוּסַף יוֹם הַשַּׁבָּת

לר״ח

הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד הַשְּׁלוּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ· יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת מוּסְפֵי יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ

הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי· כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ

ויתענגו

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַייָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה

עשרנים

לשבת

וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

לר"ח

עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם: יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי. כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ. זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱ״וֵא אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ וְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה אֶת־הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה. לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה. לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה. לְפַרְנָסָה וּלְכַלְכָּלָה. לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לִמְחִילַת חֵטְא וְלִסְלִיחַת עָוֹן (בשנת העבור וּלְכַפָּרַת פָּשַׁע) כִּי בְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בָּחַרְתָּ מִכָּל־הָאֻמּוֹת. וְשַׁבַּת קָדְשְׁךָ לָהֶם הוֹדַעְתָּ וְחֻקֵּי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לָהֶם קָבָעְתָּ: בָּא״יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ׃

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן ׃

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ ׃ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ ׃ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם ׃ הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ ׃ בחנכ׳ על הנסים.

מודים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ ׃ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת ׃

וְעַל־כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד ׃ בעשי״ת וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ ׃

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת

הָאֵל

הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

בש"ץ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁיךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בעשי"ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: (בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם):

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי. עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:

וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

הש"ץ חוזר התפלה ואומר קדושת נעריצך.

נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ. כְּסוֹד (שְׂכַל*) שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

קו"ח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

ס' כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

ק' בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

ס' מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים: קו"ח שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

ס' אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חַי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים: קו"ח אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

ס' וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר:

קו"ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

לדור

*) כתב הרב חזקוני בפ' האזינו ח"ל כי שם ה' אקרא מתורגם בתרגום ירושלמי אמר משה נביאה וכו' ומכהון יליף משה דלא הוי מדכר שמא מפרשא עד זמן דהוי מחסך פומי' בעשרין ותד מילין דאינון תמנין וחמש אתין פי' מן האזינו עד הזכרת השם יש עשרים ואחת תיבות מן שמוני' וחמש אותיו' והכי אית' בסיפרי אמר משה די לי וכו' לפיכך תקנו חכמי' כ"א תיבות בקדושה שבכל יום קודם הזכרת השם וזה כדרך נקדש וכו' ובקדושת יוצר שבת פ"ה אותיות וזה פרטן נקדישך ונעריצך כסוד שיח וכו' עכ"ל והדברי' תמוהי' שהרי כד כמית למכילא אינן כ"א פ"ב אותיו' ? ועתה הקרה ה' לפני ס' חזקוני כתב יד ומצאתי בו ז"ל וזה פרטן נקדישך ונעריצך כסוד שכל שיח וכו', והוא פלא.

פ׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בעש״ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

בשבת שיש אופן אומרים אלהיכם.

לשבת תשובה. סימן שם המחבר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם שׁוֹפֵט צֶדֶק וּבְמִישׁוֹר לְאֻמִּים. מִדַּת הַדִּין יַהֲפוֹךְ לְרַחֲמִים. וִיכַפֵּר זְדוֹנוֹת וּשְׁגָגוֹת עֲוֹנוֹת וַאֲשָׁמִים. אָדוֹן חֲטָאִים הַצְּהֵר וְהַלְבֵּן כְּתָמִים. לְכַפָּרָה מְקַוִּים לֵילוֹת וְיָמִים. חֲזֵה עַמְּךָ מִתְעַנִּים וְצָמִים. זְכוֹר בְּרִית רִאשׁוֹנִים הַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים. קַיֵּם לִבְנֵיהֶם שְׁבוּעַת קְדוּמִים. וְיִמְלֹךְ מַלְכָּם לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים: ובדברי קדשך

לשבת חול המועד סוכות. סימן שם המחבר יהודה.

אֱלֹהֵיכֶם יָשִׁיב בְּשָׁלֵם סֻכּוֹ וּמְעוֹנָתוֹ. הָקֵם יָקִים דְּבִירוֹ וַהֲדַר מִנְּוָתוֹ. וָעֶד סֶלָה יַשְׁכֵּן שָׁם הוֹד שְׁכִינָתוֹ. דִּירַת סֻכָּה תִּהְיֶה לְצֵל לְשׁוֹמְרֵי סֻכָּתוֹ. הָעֵת יַעֲמִיד עַל אֶרֶץ אֲגֻדָּתוֹ. יִמְלוֹךְ עַל כָּל הָאָרֶץ הַבּוֹנֶה בַשָּׁמַיִם מַעֲלוֹתָיו. ובדברי קדשך.

לשבת ראש חודש. סימן שם המחבר יהודה חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יַזְרִיחַ שִׁמְשׁוֹ. שִׁבְעָתַיִם בִּגְבוּרָתוֹ. הַיָּרֵחַ כְּהִתְחַדְּשׁוֹ. כַּשֶּׁמֶשׁ זְרִיחָתוֹ: וְהַחוֹדֶשׁ כְּהִתְקַדְּשׁוֹ. לְחַדֵּשׁ כַּפָּרָתוֹ: דַּת הַיּוֹם לְשַׁמְּשׁוֹ. חֲזוֹת קְדֻשַּׁת שְׁכִינָתוֹ: מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ. וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ: ובדברי קדשך.

לשבת בראשית. סימן שם המחבר יהודה חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יַשְׂכִּיל עַבְדּוֹ. יִכּוֹן כִּסְאוֹ כְּמֵרֵאשִׁית. הָעִיר עַל תִּלָּהּ יִבָּנֶה וְאַרְמוֹן יָשִׁית. וּמִזְבְּחוֹ יְרַפֵּא וּמְקוֹם נִסּוּךְ לְהָשִׁית. דְּרוֹר יִקְרָא לַעֲבָרֶיהָ הֱיוֹתָהּ חָפְשִׁית. הִנֵּה חוֹק וְעִמּוֹ קָמָיו יָפִיץ הָרִישִׁית. יִמְלוֹךְ עַל עַם שׁוֹמֵר שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית: ובדברי קדשך.

לשבת חנוכה. סימן שם המחבר יהודה חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יִשְׁלַח מְשִׁיחוֹ אֵזוֹר צֶדֶק וְהָאֱמוּנָה יַרְכִּיד. הָרָשָׁע

יָמִית כְּשֵׁבֶט פִּיו אוֹיֵב יַאֲבִיד. וְעַל הַנִּסִּים הַלֵּל לִגְמוֹר צָעִיר מֵהַעֲבִיד. דֵּעָה חֲדָשָׁה יְחַדֵּשׁ הַטּוֹת אֹזֶן מֵהַכְבִּיד. הֲדַר חֶמְדַּת זְבוּל קֹדֶשׁ יְקוֹמֵם וְיַזְבִּיד. וְנָשִׁיר מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: וכדברי קדשך.

לשבת נחמו. חתום שם המחבר יהודה בר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יוֹסִיף יָדוֹ לְקַבֵּץ נְפוּצוֹתֵיכֶם. הָעֵת יָחִישׁ לֵאמֹר צְאוּ מֵאֲסוּרֵיכֶם. וּמַלְאַךְ בְּרִיתוֹ יִשְׁלַח לְהָשִׁיב לְבַבְכֶם. דַּרְכּוֹ פַּנּוּ וְהָיָה הֶעָקוֹב לְמִישׁוֹר וּלְעִירוֹ יְקַבֶּצְכֶם. הַשּׁוֹמְרִים שַׁבָּת בְּרִית הִיא בֵּינוֹ וּבֵינֵיכֶם. בָּרְכוּ שְׁמוֹ וְאַל תִּתְּנוּ דֳמִי לָכֶם. חַי זֵכֶר קָדְשׁוֹ נַחֲמוּ יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם כִּי אֲנִי הוּא מַלְכְּכֶם וְאֶמְלֹךְ עֲלֵיכֶם: ובדברי קדשך.

לשבת נשואין. חתום שם המחבר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם שׁוֹכְנוֹ שָׁם כֵּס עֵילָמוֹ. מַלְאָכָיו רוֹחוֹת רָז לֹא לָמוֹ. וְאַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ הוֹלְמוֹ. אוֹמְרִים בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. לָעֵת יִמְלוֹךְ לְיוֹם קוּמוֹ. חֲזֵה צִיּוֹן גָּנוֹן בִּמְקוֹמוֹ. זֶה יִרְאוּ וְיֵדְעוּ כָּל יְקוּמוֹ. קָרוֹא לִירוּשָׁלַיִם כִּסֵּא מְקוֹמוֹ: ובדברי קדשך.

לשבת ברית מילה.

אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי זוֹכֵר הַבְּרִית. הִנֵּה שׁוֹלֵחַ לִשְׁאֵרִית. אֶת נִכְתָּר בְּגַהַל כְּרִית. מְבַשֵּׂר טוֹב וְשָׁלוֹם בְּאַחֲרִית. יֵדְעוּ זֹאת כָּל כּוֹרְתֵי בְּרִית. אוֹמֵר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהַיִךְ וְהוֹרִית: ובדברי קדשך.

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ. אֵין כַּאדוֹנֵינוּ. אֵין כְּמַלְכֵּנוּ. אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: מִי כֵאלֹהֵינוּ. מִי כַאדוֹנֵינוּ. מִי כְמַלְכֵּנוּ. מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ: נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ: נוֹדֶה לַאדוֹנֵינוּ. נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ. נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ: בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ. בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ. בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ.

אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ׃ אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ׃ אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ׃ אַתָּה הוּא שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטֹרֶת הַסַּמִּים׃

פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת הַצֳּרִי וְהַצִּפֹּרֶן וְהַחֶלְבְּנָה וְהַלְּבוֹנָה׃ מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה׃ מוֹר וּקְצִיעָה שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה הַקֹּשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר׃ וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה׃ וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה׃ בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין׃ יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא׃ וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק׃ מֶלַח סְדוֹמִית רֹבַע (הַקָּב)׃ מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא׃ רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא וְאִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ׃ אִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה׃ רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר׃ הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף׃ בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה שֶׁשָּׁפִין בָּהּ אֶת הַצִּפֹּרֶן׃ כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה׃ יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין בּוֹ אֶת הַצִּפֹּרֶן׃ כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה׃ וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בָּעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד׃

הַשִּׁיר שֶׁהַלְוִיִּם הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ׃

בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים׃ לַייָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ

תֵּבֵל וְיוֹשְׁבֵי בָהּ: בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים, גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר־קָדְשׁוֹ: בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים, אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט: בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים, אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים, הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים, יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים, מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא. לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא. תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם: שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: אַל תִּקְרָא בָּנָיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי־שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה־נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית־יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגֹרָלֵנוּ

ככל

כְּכָל הֲמוֹנָם. וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ (נ״א וכסא כבודו) בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד (נ״א אַחֵר). אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד:

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן. לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל־בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ. לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ. יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ. וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת־עוֹל מַלְכוּתֶךָ. וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד: כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

ואח״כ אומרין היום שבת קדש שבו היו הלוים אומרים במקדש מזמור שיר ליום השבת וגו׳ תמצאהו לעיל דף 13, ואומרין ק״י׃

אָז בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נַחְתָּ. יוֹם הַשַּׁבָּת עַל כֵּן בֵּרַכְתָּ:
וְעַל כָּל פּוֹעַל תְּהִלָּה עֲרוּכָה. חֲסִידֶיךָ בְּכָל עֵת יְבָרְכוּכָה:
בָּרוּךְ יְיָ יוֹצֵר כֻּלָּם. אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם:
כִּי מֵעוֹלָם עַל עֲבָדֶיךָ. רוֹב רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ:
גַּבְמִצְרַיִם הַחִלּוֹתָ. לְהוֹדִיעַ כִּי מְאֹד נַעֲלֵיתָ:
עַל כָּל אֱלֹהִים בַּעֲשׂוֹת בָּהֶם. שְׁפָטִים גְּדֹלִים וּבֵאלֹהֵיהֶם
בְּבָקְעֲךָ יָם סוּף עַמְּךָ רָאוּ. יָד הַגְּדוֹלָה וַיִּירָאוּ:
נִהַגְתָּ עַמְּךָ לַעֲשׂוֹת לָךְ. שֵׁם תִּפְאֶרֶת לְהַרְאוֹת גָּדְלָךְ:
וְדִבַּרְתָּ עִמָּם מִן הַשָּׁמַיִם. וְגַם הֶעָבִים נָטְפוּ מָיִם:
יָדַעְתָּ לֶכְתָּם בַּמִּדְבָּר. בְּאֶרֶץ צִיָּה אִישׁ לֹא עָבַר:
נָתַתָּה לְעַמְּךָ דְּגַן שָׁמַיִם. וְכֶעָפָר שְׁאֵר וּמִצּוּר מָיִם:
תְּגָרֵשׁ גּוֹיִם רַבִּים עַמִּים. יִירְשׁוּ אַרְצָם וַעֲמַל לְאֻמִּים:
בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקִּים וְתוֹרוֹת. אִמְרוֹת יְיָ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת:
וַיִּתְעַדְּנוּ בְּמִרְעֶה שָׁמֵן. וּמֵחַלְמִישׁ צוּר פַּלְגֵי שָׁמֶן:
בְּנוּחָם בָּנוּ עִיר קָדְשֶׁךָ. וַיְפָאֲרוּ בֵּית מִקְדָּשֶׁךָ:
וַתֹּאמֶר פֹּה אֵשֵׁב לְאֹרֶךְ יָמִים צִדָּה בָּרֵךְ אֲבָרֵךְ:
כִּי שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי צֶדֶק. אַף כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק:
וּבֵית הַלֵּוִי נְעִימוֹת יְזַמְּרוּ. לְךָ יִתְרוֹעֲעוּ אַף יָשִׁירוּ:
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיִרְאֵי יְיָ. יְכַבְּדוּ וְיוֹדוּ שִׁמְךָ יְיָ.
הֱטִיבוֹתָ מְאֹד לָרִאשׁוֹנִים. כֵּן תֵּיטִיב גַּם לָאַחֲרוֹנִים:
יְיָ תָּשִׂישׂ נָא עָלֵינוּ. כַּאֲשֶׁר שַׂשְׂתָּ עַל אֲבוֹתֵינוּ:
אוֹתָנוּ לְהַרְבּוֹת וּלְהֵיטִיב. וְנוֹדֶה לְךָ לְעוֹלָם כִּי תֵיטִיב:
יְיָ תִּבָּנֶה עִירְךָ מְהֵרָה. כִּי עָלֶיהָ שִׁמְךָ נִקְרָא:
וְקֶרֶן דָּוִד תַּצְמִיחַ בָּהּ. וְתִשְׁכּוֹן לְעוֹלָם יְיָ בְּקִרְבָּהּ:
זִבְחֵי צֶדֶק שָׁמָּה נִזְבְּחָה. וּבִימֵי קֶדֶם תֶּעֱרַב מִנְחָה:
וּבָרֵךְ עַמְּךָ בְּאוֹר פָּנֶיךָ. כִּי חֲפֵצִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ:

וּבִרְצוֹנְךָ הַעֲשֵׂה חֶפְצֵנוּ. הַבֶּט נָא עַמְּךָ כֻּלָּנוּ:

בְּהַרְהָגְנוּ הֱיוֹת לְךָ לְעַם סְגֻלָּה. וְעַל עַמְּךָ בִּרְכָתְךָ סֶּלָה:

וְתָמִיד נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. וּנְהַלֵּל לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ:

וּמִבִּרְכָתְךָ עַמְּךָ יְבוֹרָךְ. כִּי אֶת כָּל אֲשֶׁר תְּבָרֵךְ מְבוֹרָךְ:

וַאֲנִי בְּעוֹדִי אֲהַלְלָה בּוֹרְאִי. וַאֲבָרְכֶנָּה כָּל יְמֵי צְבָאִי:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ לְעוֹלָם. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם:

כַּכָּתוּב בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. וַיֹּאמְרוּ כָל
עָם אָמֵן וְהַלֵּל לַיְיָ: עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר לֶהֱוֵא שְׁמֵהּ דִּי אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן
לְמָא וְעַד עָלְמָא דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא דִּי לֵהּ הִיא: וְנֶאֱמַר וַיֹּאמְרוּ הַלְוִיִּם
וּעַ וְקַדְמִיאֵל בָּנִי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה פְתַחְיָה קוּמוּ בָּרְכוּ
ת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם מִן הָעוֹלָם עַד הָעוֹלָם וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל כָּל
כָה וּתְהִלָּה: וְנֶאֱמַר בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר
ל הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ: וְנֶאֱמַר וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְיָ לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר
וִיד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם:

שיר הכבוד

כשפותחין הארון הקדש לאנעים זמירות יש לומר ד׳ פסוקים אלו.

שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד:

מי זה מלך הכבוד ה׳ עזוז וגבור ה׳ גבור מלחמה:

שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:

מי הוא זה מלך הכבוד ה׳ צבאות הוא מלך הכבוד סלה:

אַנְעִים זְמִירוֹת וְשִׁירִים אֶאֱרוֹג. כִּי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי תַעֲרוֹג:

נַפְשִׁי חָמְדָה בְּצֵל יָדֶךָ. לָדַעַת כָּל רָז סוֹדֶךָ:

מִדֵּי דַבְּרִי בִּכְבוֹדֶךָ. הוֹמֶה לִבִּי אֶל דּוֹדֶיךָ:

עַל כֵּן אֲדַבֵּר בְּךָ נִכְבָּדוֹת. וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת:

ע״פ א״ב

אֲסַפְּרָה כְבוֹדְךָ וְלֹא רְאִיתִיךָ. אֲדַמְּךָ אֲכַנְּךָ וְלֹא יְדַעְתִּיךָ:

בְּיַד נְבִיאֶךָ בְּסוֹד עֲבָדֶיךָ. דִּמִּיתָ הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ:

גְּדֻלָּתְךָ וּגְבוּרָתֶךָ. כִּנּוּ לְתוֹקֶף פְּעֻלָּתֶךָ:

דִּמּוּ אוֹתְךָ וְלֹא כְּפִי יֶשְׁךָ· וַיַּשְׁווּךָ לְפִי מַעֲשֶׂיךָ:
הִמְשִׁילוּךָ בְּרוֹב חֶזְיוֹנוֹת· הִנְּךָ אֶחָד בְּכָל דִּמְיוֹנוֹת:
וַיֶּחֱזוּ בְךָ זִקְנָה וּבַחֲרוּת· וּשְׂעַר רֹאשְׁךָ בְּשֵׂיבָה וְשַׁחֲרוּת:
זִקְנָה בְּיוֹם דִּין וּבַחֲרוּת בְּיוֹם קְרָב· כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָדָיו לוֹ רָב:
חָבַשׁ כּוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ· הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ:
טַלְלֵי אוֹרוֹת רֹאשׁוֹ נִמְלָא· וּקְוֻצּוֹתָיו רְסִיסֵי לָיְלָה:
יִתְפָּאֵר בִּי כִּי חָפֵץ בִּי· וְהוּא יִהְיֶה לִּי לַעֲטֶרֶת צְבִי:
כֶּתֶם טָהוֹר פָּז דְּמוּת רֹאשׁוֹ· וְחַק עַל מֵצַח כְּבוֹד שֵׁם קָדְשׁוֹ:
לְחֵן וּלְכָבוֹד צְבִי תִפְאָרָה· אֻמָּתוֹ לוֹ עִטְּרָה עֲטָרָה:
מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ כְּבִימֵי בְחֻרוֹת· קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחוֹרוֹת:
נְוֵה הַצֶּדֶק צְבִי תִפְאַרְתּוֹ· יַעֲלֶה נָּא עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתוֹ:
סְגֻלָּתוֹ תְּהִי בְיָדוֹ עֲטֶרֶת· וּצְנִיף מְלוּכָה צְבִי תִפְאֶרֶת:
עֲמוּסִים נְשָׂאָם עֲטֶרֶת עִנְּדָם· מֵאֲשֶׁר יָקְרוּ בְעֵינָיו כִּבְּדָם:
פְּאֵרוֹ עָלַי וּפְאֵרִי עָלָיו· וְקָרוֹב אֵלַי בְּקָרְאִי אֵלָיו:
צַח וְאָדוֹם לִלְבוּשׁוֹ אָדוֹם· פּוּרָה בְדָרְכוֹ בְּבוֹאוֹ מֵאֱדוֹם:
קֶשֶׁר תְּפִלִּין הֶרְאָה לֶעָנָו· תְּמוּנַת יְיָ לְנֶגֶד עֵינָיו:
רוֹצֶה בְעַמּוֹ עֲנָוִים יְפָאֵר· יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהִתְפָּאֵר:
רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת קוֹרֵא מֵרֹאשׁ· דּוֹר וָדוֹר עַם דּוֹרֶשְׁךָ דְּרוֹשׁ:
שִׁית הֲמוֹן שִׁירַי נָא עָלֶיךָ· וְרִנָּתִי תִּקְרַב אֵלֶיךָ:
תְּהִלָּתִי תְּהִי לְרֹאשְׁךָ עֲטֶרֶת· וּתְפִלָּתִי תִּכּוֹן קְטֹרֶת:
תִּיקַר שִׁירַת רָשׁ בְּעֵינֶיךָ· כַּשִּׁיר יוּשַׁר עַל קָרְבָּנֶיךָ:
בִּרְכָתִי תַעֲלֶה לְרֹאשׁ מַשְׁבִּיר· מְחוֹלֵל וּמוֹלִיד צַדִּיק כַּבִּיר:
וּבְבִרְכָתִי תְנַעֲנַע לִי רֹאשׁ· וְאוֹתָהּ קַח לְךָ כִּבְשָׂמִים רֹאשׁ:
יֶעֱרַב נָא שִׂיחִי עָלֶיךָ· כִּי נַפְשִׁי תַעֲרֹג אֵלֶיךָ:

יוצר לברית מילה

ת"ס א"ב ובסוף חתום אליעזר ברבי נתן. וכל חרוזיו בעלי ד' אבנים, סוף מן המגור על לשון הכתוב ממש.

אפוני אימיו כטל חיים לטללה· שמרי דת אמרתו עולם להגבילה· באמר אם לא בריתי יומם ולילה: באות ברית קדש חתומים בקרץ· משתתים מוסדי תבל בלי פרץ· חקות שמים וארץ: גם בדם ברית משלחי מלהפתן· בבור אין בו מים אסיריהם מלתן· זאת אות הברית אשר אני נותן: אל יספור בכתוב עמים מחבלו· עם זו רשום ברית לעלו· כל הכתוב לחיים יאמר לו· קדוש:

דבר קדשו כזכר לזרז חניכיו· הקדים אצלו לבשרו משרתיו ומברכיו· מקים דבר עבדו ועצת מלאכיו: הלא לפנים צוהו ערלה לעבר· הוליד בטהרה ידיד ויחיד ונבור· חגור חרבך על ירך גבור: ואז נפקד כנעקד פרי בטנו· ולשמונה חתמו ובדם ברית חתנו· וימל אברהם את יצחק בנו: ומורתו חקוקה בכס אל אלים· נולד מהול וחבב קוצת תלתלים· ויעקב איש תם ישב אהלים: חניטיו כבא שטן שפי לקוב· חז ספוני חול ופן מה אקוב· מי מנה עפר יעקב: טמון בחול חק נדרש ומשלם· חול גבול לים חק עולם· ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם: יושבי נוף הדלו ברית תוי· עד זמן פקודתם לצאת

ולהרוי · אך את מטה לוי: כאשר איש האלהים ברכו
להלם · ונביא קלסו לבל לעלם לעילום · בריתי
היתה אתו החיים והשלום: לא מל בכורו ונתבקש
במלונה · לולי לקחה צור זריזה ומשננה ·
ותכרת את ערלת בנה: מפרך הדרתיך
בכשר הוריך תמימיך · כנרתנו ריח דודיך
וסמדרו כרמיך · ואעבור עליך ואראך מתבוססת
בדמיך: נפשך החייתי כל בכור במחיי · בתויתי
על פתחיך תו תחיי · ואמר לך בדמיך חיי: שכר
שעבוד תורים ונקדות הכסף · בגין אברותיה
ירקרק חרוצי להוסף · כנפי יונה נחפה בכסף:
עליון בכרית לשון ים החרים · ומקרא מלא הן
הן הדברים · לגוזר ים סוף לגזרים: פסו וחדלו
מפני טרח הדרך · מלמול הולכי ישימון עלי
דרך · כל העם הילדים במדבר בדרך: צלחו ירדן
משרת ועם יי · צוה לעשות חרבות צורים כהאל ·
ושוב מול את בני ישראל: קצין עם כנכנם למרחץ
משלל · פץ אין פתיל ולא ראשי מכלל · חנני יי כי
אמלל: רוקד רב שירות ותשבחות לעלותך · ואמר
לך עלי חתימת בריתך · שש אנכי על אמרתך: שר
כי שמינת שממית לזמר · והשמיע לכל גדל תהלתך

לֵאמֹר · לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר: תְּשַׁבֵּי קַנָּא כְּפָּץ לִפְנֵי יְיָ · קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיְיָ מוֹשִׁיעַ וְגוֹ׳ · כִּי עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: אָכֵן בְּכֵן עָשִׂין שְׁנֵי כִסְאוֹת · לוֹ וּלְבַעַל הַבְּרִית לֵישֵׁב וְלֵרָאוֹת · לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת: לְרַפְּאוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה כִּסֵּא מְתֻקָּן לָכֵן · רָמַז בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לַהֲקִימְכֶם וּלְהַחֲיוֹתְכֶם · כִּי הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם: יָחִישׁ יָבֹא לִגְאֹל עֲבָטוֹ מִלַּעְכֹּב · וָ׳ו עָבֹט עֲבוּטָה לְעֵדוּת בְּיַעֲקֹב · וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב: עַמִּי בְּחִירַי מֵעַל שְׁלָחָנִי נִרְחַק · אֲרַחֵם וְאֶזְכּוֹר בִּזְכוּת בְּרִית הוּחָק · וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק: זְרוּיִם לְאַרְבַּע כְּרוּיֵי בְלֶחֶךְ וְכוֹר · אֶשְׁרוֹק וַאֲקַבֵּץ עוֹד לְבַל לִמְכּוֹר · וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכּוֹר: בְּרִית שַׁבָּת וְתוֹרָה חֻבָּרוּ לְהַתְאִים · כְּגִינָם נוֹסְדוּ הֲדוֹם וְגִיהִים וּגְבוֹהִים · בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים: בְּקִיּוּם שָׁלֹשׁ אֵלֶּה תִּגָּאֲלוּ עֲמוּסָי · שֹׁמְרֵי מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקֹּתַי וְתוֹרֹתָי · אַךְ אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי: יָד וָשֵׁם אֶתֵּן לָכֶם בְּבֵיתִי · טוּב הַצָּפוּן אַשְׂבִּיעֲכֶם עַמִּי וְנַחֲלָתִי · בָּחֲרוּ בַּאֲשֶׁר חָפַצְתִּי וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי: נוֹפְשֵׁי עֹנֶג וְשׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וּמְהוֹלָיו · תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים כְּגֹדֶל מִפְעָלָיו · רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו · קָדוֹשׁ: הכל יודוך.

כראשי החרוזי' מרובע שהמ"ח אליעזר,וכל בתיו בעל ד' פנני' חוץ מן הסוגר.

אזורי אימה ברואי יראה· אמיצי כח כסאו
לנשאה· אימים רועדים ועובדים ביראה· אומרים
למלכם תהלה נאה: ועמו כרותי ברית· מהללים
לזוכר הברית: למלך המהלל מי לא יהדר·
למלך המשבח מי לא יאדר· למלך הקדוש לעלה
ולהדר· לסלסל ולפאר שבחו לסדר: ועמו ערבית
ושחרית· מיחדים לזוכר הברית: יתגברו יתגבהו
משרתי עליון· יתנשאו יתעלו בעלי זהיון· יפארו
יבארו להללו בצביון· ישאו כנור עלי הגיון: ועמו
כטל שארית· מפארים לזוכר הברית: עירי גבורה
מפעמי שכינה· עוטרי כתרים לאלהי מעונה·
עליון מרננים בגילה ורנה· עושים מלאכתם
באמן אמונה: ואום בת עברית· מהדרת לזוכר
הברית: זמרה וברכה שבח והלל· זקי
חשמלים פוצחים למלל· זהרי מעלה מכתירים
לכלל· זהירים זריזים גדלו לסלל: ואום נאוה
שחרחורית· משבחת לזוכר הברית: רכב
אלהים אלפי רבתים· רוגשים קדוש
במחנתים· רוחשים ברוך בלי עצלתים· רועשים
ומניעים ספי אמותים: ואום חתומה בברית·
מברכת לזוכר הברית: והחיות.

ע"ס א"ב ובסוף חתום אליקים. וכל בתיו בעלי ה' טבבי', חוץ מן הסוגר על ל"ה.

אות ברית שלשתי למרפא עולם · בעננת קשת
לזכר ברית עולם · גזרה ויום נפש תתן כגבולם ·
ביני ובין בני ישראל אות הוא לעלם: דודי בם
מעטרים בחורי כחוני · המסמנים ומאתתים
להנצל מרשפי כויני · וכל רואיהם יכירום
מתממים לפני · כי הם זרע ברך יי: ומנו דורים
חמשה לברית בשרים · חצב אבות שנים המה
היוצרים · טהורה שלשה ובן נון שתים הרים ·
ויעש לו יהושע חרבות צרים: יוסבו צרים לחרבות
כמו להמול · כאשר מלו בצר שלשום ותמול ·
לכן סמכם בצווי משרת למול · עשה לך חרבות
צרים ושוב מל: מטיב לנגן איש הבינים כספלתו ·
נזדמנו חמשתן ונעשו אחת לצלחו · סלק הברזל
עצמו כזכר ארחו · ותטבע האבן במצחו: עסק
מילה שבת דוחה עשיתה · פריעתה ומציצתה
רחיצתה כמון ואספלניתה · צרך מלאכה שאי
אפשר מבערב לעשותה · לקרבה אל המלאכה
לעשות אתה: קנית קדם נחלתך מבין חמורים ·
ראותך תבוסת דם בהבותך בכורים · שדי תפדנו
ואויבינו תפסג גזרים · כאשר שמע למצרים יחילו
צרים: אל יקים בחסדו ניבו למלאת · יחיש לרחמנו
למלטנו שנית מתלאות · כימי קדם ישוב יראנו
נפלאות · גאלנו קדוש שמו יי צבאות: עזרת וכו'.

בקצת קהלות נוהגים לומר אחר זה ביום טומור ו'.

יוצר לשבת וראש חדש·

ע"פ א"ב ונסוף חתום בנימן.

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים אֱמֶת· וְתוֹרָתוֹ אֱמוּנַת אֱמֶת· אָמְנָם רֹאשׁ דְּבָרוֹ אֱמֶת· וְסוֹפוֹ מוֹכִיחַ עַל הָאֱמֶת· וּמַעֲמִיד יְסוֹד הָעוֹלָם עַל הַדִּין וְעַל הַשָּׁלוֹם וְעַל הָאֱמֶת: בָּן מִקַּדְמֵי קֶדֶם עַל עֲצַת תּוּשִׁיָּה· הֱהָיְתָה כְּתוּבָה בִּזְרוֹעוֹ הַנְּטוּיָה· כִּי לֹא נִבְרֵאת טַס זָהָב וְלֹא עוֹר בְּהֵמָה וְחַיָּה: גָּלַל אֹפֶל וְחשֶׁךְ מִפְּנֵי פְּקִיעַת הָאוֹר· כְּשֶׁר כִּי נִתְעַלָּה עַל כָּל גִּיהַ וּמָאוֹר· גְּנָזוֹ וְהֶאֱסִימוֹ לְעוֹסְקִים בְּתוֹרַת אוֹר: דַּק וְחֶלֶד צִוָּה כְּמֶלֶךְ עַל עֲבָדָיו· וְנִבְרְאוּ כְּבַת אַחַת כְּהַכְרִיעַ נָשִׂיא בְּתַלְמִידָיו· וּרְאָיָה לַדָּבָר קוֹרֵא אֲנִי אֲלֵיהֶם יַעַמְדוּ יַחְדָּו: הִתְרַחֲבוּ לְאֵין דַּי רְקִיעֵי הוֹד דִּירָתוֹ· קָשְׁבוּ דַּיָּיכֶם וְרָדוּ עַל אֲמִירָתוֹ· עַמּוּדֵי שָׁמַיִם יְרוֹפָפוּ וְיִתְמְהוּ מִגַּעֲרָתוֹ: וְאָז פִּלֵּג וְהֶחֱצָה שְׁעוּלֵים הַמְּדוּדִים· מַחֲצִיתָם הִשִּׂיא וְעָלָה לִכְבוּדִים· הֵם הַמַּיִם הַטְּהוֹרִים אֲשֶׁר לִזְרוֹק עֲתִידִים: זָד יִתְרָם וְצָוַח כְּבוֹדִי לִכְלִמָּה עַל מֶה· אֶעֱלֶה עַל בָּמֳתֵי עָב וְלַעֲמִיתִי אֲדַמֶּה· וַתְּלַהֲטֵהוּ אֵשׁ אֹכֶלֶת וְנִכְבַּשׁ הוּא הַהוֹמֶה: חִדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה בַּעֲצֵי פְרִי וּדְשָׁאִים· וְגָזַר עַל הָעֵץ לְמִינֵהוּ וְלֹא עַל הַדְּשָׁאִים· וְנָשְׂאוּ בְּעַצְמָן קַל וָחֹמֶר וְיָצְאוּ מִינֵי דְשָׁאִים: טֶבַע שְׁנֵי מְאוֹרוֹת בְּתַג וְדִיּוֹקָן הַשָּׁוֶה· וּבְתַבְנִית יָצִיר כַּפַּיִם לָמוֹ תִּקֵּן

וְשִׁוָּה. וְצֵאת בְּחַלּוֹן אֶחָד לָמוֹ פָּקַד וְצִוָּה: יִסֵּר הַסַּהַר וְנִתְמַעֵט לְשַׁעְתּוֹ. כִּי הִטִּיחַ כְּלַפָּיו וְלֹא כֵן אֱמוּנַת עִתּוֹ. וְנִחֲמוֹ בְּתַנְחוּמֵי קֹטֶן וְלֹא נִתְקָרְרָה דַעְתּוֹ: כֹּפֶר עָלַי קֹדֶשׁ לָכֵן מַקְרִיבִין הֲמוֹנַי. בְּכָל רָאשֵׁי חֳדָשִׁים כְּדַת עִנְיָנַי. שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַיְיָ: לְמֵדִים מֵהֶם פִּרְחֵי שׁוֹשַׁנִּים. זְמַנִּים וְקִצִּים חֳדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים. וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים: מַחֲזוֹר הַלְּבָנָה אוֹתִיּוֹת מוֹדִיעוֹת. בְּשֵׁשׁ הָרִאשׁוֹנוֹת סְפוּרוֹתֶיהָ יְדוּעוֹת. בְּהוֹסִיפְךָ שְׁבִיעִית לַחַמָּה מַגִּיעוֹת: נוֹתָרוֹת שְׁתַּיִם מִשִּׁטָּה רִאשׁוֹנָה. וּמִשְּׁנִיָּה לִשְׁלִישִׁית אַרְבָּעָה בֶּאֱמוּנָה. זַיִן וְעַיִן וְנוּן פְּשׁוּטָה מַכְרִיעוֹת לְכִלָּנָה: סָחֵי יָם הִשְׁרִיץ שֶׁבַע מֵאוֹת מִינֵי טְהוֹרִים. וְכֹשֶׁר עֲפִים לְאֵין חֵקֶר וּמִסְפָּרִים. וְעוֹפוֹת שְׁקָצִים אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים: עֵץ תּוֹצִיא אֲדָמָה חַיָּה וּבְהֵמָה. שֶׁקֶץ וָרֶמֶשׂ לְהַשְׁרִישׁ וּלְהַעֲצִימָה. וְרַחֲשָׁה יַבְחוּשִׁין וְכֻלָּם לְצֹרֶךְ הֵמָּה: פּוֹזֵז וּמְכַרְכֵּר לְכַמָּה שָׁנִים קְבוּעוֹת. שָׁאַל לָמָּה נִבְרְאוּ שְׁטִים וְטָוִיּוֹת וְצִרְעוֹת. הֱשִׁיבוֹ תִּצְטָרֵךְ לָמוֹ לְיוֹם בְּרִיחָה לִתְשׁוּעוֹת: צִוּוּי פֹּעַל כְּגָמַר וְשִׁכְלֵל. נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ מִלֵּל. גִּבְּלוֹ וְהִנְשִׁימוֹ וְעֵזֶר לוֹ כִלֵּל: קַלָּה בְּמִצְוָה וְהִטָּהוּ לֵב הוֹתֵל. וְדָנוֹ בְּדִין סַנְהֶדְרִין

כגבר נעקש ונפתל· לקים עליו עם עקש
תתפתל: רשם אזכרות כשלו שבעים ואחד
בפרשה· מבראשית ועד נוצר ומשנוצר ועד
גרישה· כנגד סנהדרין בעלי חקירה ודרישה:
שנים חטאו ונתחיבו כתורה· ונחש עמם שלא
טען כשורה· במקום רב ותלמיד הרב ראוי
למורא: תר שביעי עלי יציר כי נתן למהומה·
ועמד כגבור להגן כחומה· וחנן פני מוחל
ושכך כעס וחימה: י׳ בכן נפש בו יושב מכון
פרוסים· נחלו לעמו אשר בצלו חוסים· משבחים
לשמו כי בו שבת מכל המעשים· קדוש: הכל יודוך.

אופן. ע״ס א״ב מזולג.

לך אלים אלפי אלפים אומרים קדוש· לך ברקים ברואי בקרים
אומרים ברוך: לך קהלות בשבתות ובחדשים אומרים קדוש
וברוך: לך גועים גרודי גבוהים אומרים קדוש · לך דוכבים
דממה דקה אומרים ברוך: לך קהלות בשבתות ובחדשים
אומרים קדוש וברוך: לך הומים הומי המולה אומרים קדוש.
לך ועודים ועודי ותיקים אומרים ברוך: לך קהלות בשבתות
ובחדשים אומרים קדוש וברוך: לך זועקים זכי זבולים אומרים
קדוש. לך תלים חילי חשמלים אומרים ברוך: לך קהלות
בשבתות ובחדשים אומרים קדוש וברוך: לך טסים טפסרי
טפתים אומרים קדוש. לך יקראון יהודון ואומרים ברוך:
לך קהלות בשבתות ובחדשים אומרים קדוש וברוך: והחיות.

עיס א״ב ובכוף חתום מאיר בר יצחק חזק בתורה ובמעשים טובים.

אֱמוּנָתְךָ אֲמִתַּי רַבָּה בְּסוֹד קְדוֹשִׁים · מִתְקַדֵּשׁ · בְּהַצִּיבְךָ צִיּוֹן יֶשַׁע בְּעַמּוּד הַשַּׁחַר הַמִּתְחַדֵּשׁ · גְּאוּלִים יַאֲמִירוּךָ וְיֹאמְרוּ מִדֵּי שַׁבָּת וְחוֹדֶשׁ · עֵדוֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נָאֲוָה קוֹדֶשׁ: הֶדֶרְךָ פְּרִי תוֹאַר תֵּת כַּנֵּר לַמָּאוֹר · הִלּוּךְ הַשְּׁמָשׁוֹת הַמְּנוֹרוֹת כְּבוֹ גְבוּלִי לְתָאוֹר · וְסָמוּךְ לַבּוֹקֶר אֶעֱרוֹךְ וַאֲצַפֶּה לְךָ נָאוֹר · כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה אוֹר: זְהַר מְקוֹם כְּבוֹדְךָ יֵרָאֶה לִבְחִירֶיךָ כְּפָעֳלָם · חַלּוֹנוֹת מַקְטִינוֹת וּמַרְחִיבוֹת כָּזֶה וְכָזֶה לְעֻלָּם: טַעַם חוֹזְךָ יֵאָמֵן צַר וָאוֹר לְהִתְעַלָּם · כִּי יְיָ יִהְיֶה לָךְ לְאוֹר עוֹלָם: יוֹפִי מִכְלַל דְּבִירְךָ יֵשֵׁב יַסֵּד שְׁתִיּוֹת · כֵּס וְשֵׁם הַשְׁלֵם · מֵהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת · לַעֲבָדֶיךָ שֵׁם חָדָשׁ כַּחֳדָשִׁים וַחֲדָשָׁה אוֹתִיּוֹת · רָנּוּ שָׁמַיִם כִּי עָשָׂה יְיָ הָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת: מֵרֹאשׁ אֲמָנָה וְלִפְנֵים גְּלִיּוֹת מִשְׁבָּיִם בְּהַשְׁחֵל · נְקֵבָה תְּסוֹבֵב גָּבֶר פֶּרֶץ שִׁיר נַחֵל · סוֹד נִיהוּג עֲלָמוֹת בַּעֲלָמוֹת תּוֹפֵפוֹת אַחַר חֵיל · עִיר עֻדְלָנוּ יְשׁוּעָה יָשִׁית חוֹמוֹת וָחֵל: פֶּה פְּקִידָה בְּחָנֵּם הֶעִירָה בְּרִית יְשֵׁנֵינוּ · צֶמַח צַדִּיק קֶרֶב שָׁנִים תְּחַדֵּשׁ · שָׁנֵינוּ · תְּהִלּוּךְ מוֹרָא כְּמֶלֶךְ וְאַהֲרִים נְטַיֵּל שְׁנֵינוּ · אָז יִמָּלֵא רִנָּה וּשְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ: בְּרִבִיצַת פּוּךְ וְסַפִּיר חִקָּה חֲזַק עֲזָרְתִי ·

בְּרוֹשׁ תִּדְהָר וּתְאַשּׁוּר יְהִיטִי בְּרוֹתַי חֲזָרְתִּי · וּבְמַעַן שִׁיר מְטִיבִים כְּאָזְבַּיִם גְּזַרְתִּי · הַחֲזֵק מָגֵן וְצִנָּה וְקוּמָה בְּעֶזְרָתִי : עזרת ·

זולת לפ' במדבר

כשחל שבועות אחר פ' נשא אומרים זולת זה לפ' במדבר. ואין אומרים אמת ויציב של י"ט כ"א של חול.

אַתָּה אֱלֹהִים וְזוּלָתְךָ אֵין עוֹד · עֲדִינָה נָמָה אֲנִי וְאַפְסִי עוֹד · בָּאתִי בְּחַדְרֵי מֶלֶךְ וְעִרְעַרְתִּי מְקוֹם וִיעוֹד · וּבְשָׁלוֹם יָצָאתִי בְּלִי פֶגַע וּמוֹעוֹד : גִּבּוֹרָיו שׁוֹסֵיתִי אַבִּירָיו עִשַּׁתִּי · טִירוֹתָיו הֲרַסְתִּי מִשְׁכְּנוֹתָיו רָמַסְתִּי · דְּבִירוֹ רִעַצְתִּי נַחֲלָתוֹ עִנִּתִי · צְבָאָיו רִצַּצְתִּי וְרַע לֹא אֻנֵּתִי : הִנְנִי שְׁלֵוָה דְּשֵׁנָה וְרַעֲנָנָה · יוֹשֶׁבֶת בְּאַרְמוֹן שְׁקֵטָה וְשַׁאֲנַנָּה · וְאַיֵּה נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר הִפְלִיא לְכַנָּה · מַדּוּעַ מִיָּדִי לֹא יַצִּילֶנָּה : זְמִירוֹת הֵיכָלוֹ הֶחֱשֵׁתִי וְחִלַּלְתִּי שִׁירוֹתָיו · וְהִצַּתִּי בָאֵשׁ מִקְדָּשׁוֹ וְעִרְעַרְתִּי חֲצֵרוֹתָיו · חִלַּלְתִּי צְפוּנוֹ וְקִרְקַרְתִּי קִירוֹתָיו · וְעַל מִזְבְּחוֹ טָבַחְתִּי מְשָׁרְתָיו : טִיף חוֹזֵי סוֹעֲרָה וּנְבוּאֵי צוֹפֶיהָ · הַנִּבְּאִים לָהּ עוֹד תַּעֲדִי תֻפֶּיהָ · יָמִים אָרְכוּ וְאָבַד חֲזוֹן מְצַפֶּיהָ · אֵין לָהּ רְוָחָה מֵאֵשׁ רְשָׁפֶיהָ : כַּבִּיר כֹּחַ אַתָּה יְיָ אֲדוֹנֵינוּ · הַעַל אֵלֶּה תִתְאַפָּק תֶּחֱשֶׁה וּתְעַנֵּנוּ ·

לָמָּה תַבִּיט בּוֹגְדִים הַקָּמִים עָלֵינוּ · תַּחֲרִישׁ כְּבַלַּע רָשָׁע שְׁאֵרִית קְהָלֵינוּ : מוֹנִים וּמְעַנִּים וּמְדַכְּאִים עַמֶּךָ · וּמַרְבִּים נְאוּצִים וְחֵרוּפִים לְעַמֶּךָ · נָאוֹר וְאַדִּיר לֹא יָכִילוּ גוֹיִם זַעֲמֶךָ · יֵחַתּוּ מְרִיבֶיךָ וְהָמֵם בְּקוֹל רַעְמֶךָ: סָתְמוּ פִיּוֹת מַמְלִיכֶיךָ שִׁמְךָ מְיַחֵד · עֵדוּת שֶׁקֶר לְהָעֵד וֶאֱמוּנָתְךָ לְכַחֵד · עוּרָה לָמָּה תִישַׁן קָמֶיךָ לְהַכְחֵד · מַלְכוּתְךָ לְהַמְלִיךְ בְּפוּמְבֵּי וְיִחוּדְךָ לְסַהֵד : פָּנֶיךָ הָאֵר וְהַפְלֵא חֲסָדֶיךָ · הוֹשַׁע חוֹסֶיךָ וְהַרְנֵן חֲסִידֶיךָ · צֹאנְךָ נַהֵל לְקִרְיַת מוֹעֲדֶיךָ · דַּעַת הַכֹּל כִּי אֵין בִּלְעָדֶיךָ : קוֹמֵם סֻכְּךָ בְּשָׁלֵם כְּמִקֶּדֶם · וַעַד שָׁם אֱכוּלֵי מֵאָחוֹר וּמִקֶּדֶם · רוֹמְמוֹתֶיךָ לְהָפֵק וּבְתוֹדָה פָּנֶיךָ נְקַדֵּם · כְּשׁוּבְךָ שְׁבוּתֵנוּ חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם : שִׁיר לְךָ יְחוּדָּשׁ וּמַעַן הִלּוּלִים · פְּדוּתְךָ עַם עָנִי מִכַּף הוֹלְלִים · תְּהִלָּה יַבִּיעוּ בְּשִׁמְךָ נִדְגָּלִים · כְּאָז בְּעוֹבְרִים בֵּין גַּלִּים : מִלָּתְךָ תָּקִים מֶלֶךְ עוֹלָמִים · שֶׁלֹּא לְהַזְכִּיר פְּדוּת סֵבֶל עֲנָמִים · לֵאמֹר חַי הַמַּעֲלֶה מֵאַפְסֵי תְהוֹמִים · מְיַחֲלָיו בְּגוֹלָה בְּדָכְיוֹת תְּהוֹמִים :

עזרת

ואומרין זה באהבה רבה קודם להודות לך וליחדך וכו'.
סי' א"ב וכסוף חתום אפרים ברבי יצחק חזק.

אוֹתְךָ כָּל הַיּוֹם קִוִּינוּ · לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרְךָ אִוִּינוּ · אַתָּה יְיָ אָבִינוּ: בֵּן בְּכוֹרְךָ הִדַּחְתּוֹ · לָמָּה לָנֶצַח שְׁכַחְתּוֹ · וְלֹא תָשׁוּב לְקַחְתּוֹ · וְעַד מָתַי יְיָ: גּוֹרַשׁ מִבֵּית חֲדָרָיו · מוּצָא מִכְּלַל הֲדָרָיו · וְהַדֶּלֶת סָגַר אַחֲרָיו: דָּחוּי וְשׁוּב לֹא נִרְאֶה · נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה וְנִכְאֶה · נִשְׁבֶּה וְאֵין רוֹאֶה · ועד מתי יי: הָיִיתִי בְּמוּסָר מִתְנוֹדֵד · שָׁדוּד בְּיַד שׁוֹדֵד · הָיִיתִי כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד: וְנַסְתִּי כָּל הַיּוֹם נִרְדָּף · בְּרוּחַ עָרִיצִים נִשְׁדָּף · וְקוֹל עָלֶה נִדָּף · ועד מתי יי: זָמְמוּ נַפְשִׁי לָקַחַת · וּמִפַּח יוֹקְשִׁים בּוֹרַחַת · עָלְתָה נִצָּה וְהִיא כְּפוֹרַחַת: חֵרֵף סֶלָה שׁוֹאֲפִי · וּמָה אָשִׁיב דָּבָר חוֹרְפִי · יָדִי שַׂמְתִּי לְמוֹ פִי · ועד מתי יי: טָמְנוּ רֶשֶׁת לְפָעַם · חִבְּלוּ מַקֵּל נוֹעַם · הָעָם אֲשֶׁר זָעַם: יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ · לְכָל אֲשֶׁר לִי יְנַקְשׁוּ · יוֹם יוֹם יִדְרוֹשׁוּ · ועד מתי יי: מָה אוֹחִיל וּמָה אֲקַוֶּה · הַר צְבִי קֹדֶשׁ נָוֶה · אֶל עֵמֶק שָׁוֶה: נָפַג לִבִּי לְקֵץ עִדָּנַי · חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים דִּינַי · וְנוֹחַם יִסָּתֵר מֵעֵינָי · ועד מתי יי: סֶלָה אֲיַחֵל לְעִדָּן · וְהִנֵּה הֶרֶג וַאֲבַדָּן · וְלָמוֹר אֵין דָּן: עָשִׂיתִי וְנַעֲשֵׂיתִי הַדָּמִין נוֹאַשְׁתִּי עוֹד מִלְּהַאֲמִין · לְקֵץ הַיָּמִין · ועד מתי יי: פָּרְעוּנִי מוֹנַי אֲכָלוּנִי · וְעַד תַּכְלִית כִּלּוּנִי · אַךְ

בשחת יטבלוני: צמתו חיי להתגאל· דורש אל
המת ושואל· הם קנאוני בלא אל· ועד מתי יי:
קראו אכזרים שפוך דם· ולא שמוך אלהים
לנגדם· ומה לך נרדם: ראית שמך חללו·
עלילות ברשע עלילו· ומושליו יהילילו· ועד מתי יי:
שאון קמיך עולה· לאסרני בבית כלא· כנכבד
כנקלה: תלאותם הלאוני הרב· שמו חורבות
חורב· עם שרידי חרב· ועד מתי יי: אמרו מגוי
להכחידי· רגשו אלי להחרידי· שויתי יי לנגדי:
פניהם חזקו והעיזו· וברוב גאונם הרגזו· שבו
ויבזו· ועד מתי יי: רצחו וגם ירשו· עלם עלי הקשו·
ועל גבי חרשו: יאריכו עלי מענית·
ומדדו את תבנית· הסבות את לבם
אחורנית· ועד מתי יי: מיחדיך שמך יאמירו·
ועליך נכרתו ונגמרו· משמרת יי שמרו: בניך
בחוניך ידועים· והדמים מודיעים· לבקרים
ולרגעים· ועד מתי יי: רבים אומרים להדיחי· יעצו
ממקדל להזניחי· אמרו לנפשי שחי· זממו שמי לעקור·
שמך עוד מלזכור· הלא אלהים יחקור· ועד מתי יי:
צאן ההריגה וצולעה· נדחה ברעות שבעה· יי
הושיעה: חי גאלי נושן· תצמיח מעמק שושן·

עוּרָה לָמָּה תִישָׁן · ועד מהי יי׳ : קָמַי תְּבַעֵר כְּגָלָל : קַנֵּא שִׁמְךָ הַמְּהוּלָּל · וּבַגּוֹיִם מְחוּלָּל : חָזָק גּוֹאֲלִי עוֹרְרָה · גְּבוּרָתְךָ חוּשָׁה לְעֶזְרָה · עוּרָה כְבוֹדִי עוּרָה · ועד מתי יי׳ : חֵמָה יְתֵירָה עָלַי תְּזוֹהֵר : קִנְאָתְךָ בְּחֵימָה תְּעוֹרֵר · עַל הַצַּר הַצּוֹרֵר : זְכוֹר אוֹהֲבֶיךָ בְּנֶפֶשׁ כֻּלָּם · וְאַל תְּאַחֵר פְּעוּלָּתָם · מְלְשַׁלֵּם · אֲהַבְתָּנוּ אַהֲבַת עוֹלָם · ואתה יי׳ : להודות לך וליחדך וכו׳ .

זולת לשבת לפני שבועות ולפני ט׳ באב

ע״כ א״ב ו:ל חרוזיו מסיימין על ל׳ הכתוב מטה ז״ך ט׳ ג׳ חרוזים זכיתיס בו בו מן הקה:ות ואינם צייכים בו ותתום בו אליעזר ברבי נתן חזק ואמץ.

אֱלֹהִים בְּאָזְנֵינוּ שָׁמַעְנוּ · אֲבוֹתֵינוּ סִפְּרוּ לָנוּ · פּוֹעַל פָּעַלְתָּ בִּימֵי קֶדֶם לְמַעֲנֵינוּ · בְּכָל הוֹר וָדוֹר נוֹרָאוֹת שַׂמְתָּ עֲבוּרֵינוּ · רַבּוֹת עָשִׂיתָ אַתָּה יְיָ נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחְשְׁבוֹתֶיךָ אֵלֵינוּ : גְּאַלְתָּנוּ בְּחוֹזֶק יָד מִנָּחָשׁ וְצָרִים · מֵאֲרִי וְדוֹב וְנָמֵר וּשְׁאָר צוֹרְרִים · דִּכְּאוּנוּ עַתָּה רַגְלֵי חֲזִירֵי יְעָרִים · כִּמְעַט נָטָיוּ רַגְלֵינוּ וְשֻׁפְּכוּ אֲשׁוּרִים : הֲלֹא אַתָּה אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ לְשִׁכְחָה · יוֹתֵר מֵאֶלֶף שָׁנִים בְּיָגוֹן וַאֲנָחָה · וַתִּזְנַח מִשָּׁלוֹם נַפְשֵׁנוּ בְּפֶרֶץ וּצְוָחָה · כִּי עָלֶיךָ הוֹרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם נֶחְשַׁבְנוּ כְּצֹאן טִבְחָה : זְמַן אַחַר זְמַן נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה · וְאָרַךְ הַקֵּץ וַאֲרוּכָה לֹא עָלְתָה ·

חֶשְׁבּוֹן רָנּוּ לְיַעֲקֹב חִכִּינוּ יֶשַׁע בְּעִתָּהּ: קַוֵּה לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב לְעֵת מַרְפֵּא וְהִנֵּה בְעָתָה: טוֹב קִוִּינוּ וְהִנֵּה אוֹפֶל וַאֲשְׁמַנִּים· בְּמַחֲזוֹר רָנּוּ אַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנִים· יַחְדָּיו נוֹעֲצוּ גּוֹי עַז פָּנִים· אֲזַי עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים: כַּחֲרוֹת אַפָּם בָּנוּ חַיִּים בְּלָעוּנוּ· טַף וְנָשִׁים כַּצֹּאן לַטִּבְחָה הִתְקִינוּ· לְהַכְרִית עוֹלָל מִחוּץ בַּחוּרִים מֵרְחוֹבוֹתֵינוּ· פְּנֵי כֹהֲנִים לֹא לֹא נָשָׂאוּ וּזְקֵנִים לֹא חָנָנוּ: מִקּוֹל מְחָרֵף וּמְגַדֵּף מִפְּנֵי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם· מִמְּךָ לְהַפְרִישֵׁנוּ סוּג אוֹרְחוֹתֶיךָ לְעַקֵּם· נַפְשֵׁנוּ נִבְהֲלָה מְאֹד מִפְּנֵי חֲמַת הַמְעַקֵּם· הַעַל אֵלֶּה לֹא תִפְקוֹד בָּם וְלֹא תִתְנַקֵּם: (הֶרֶג רַב וְיוֹם טָבוֹחַ בְּתִתְּנוּ נִגְזְרָה גְּזֵירָה· וְנֶהֶרְגוּ קְהִלּוֹת הַקּוֹדֶשׁ בְּזַעַם וְעֶבְרָה וְצָרָה· זָקֵן וּבָחוּר וּבְתוּלָה עֲרוּמִּים נִמְשְׁכוּ לִקְבוּרָה· חֲפוּרוֹת מְלֵאוֹת יְלָדִים וִילָדוֹת וְתַלְמִידֵי הַתּוֹרָה: טֶרֶם הָיָה אֶזְרָחִי כִּזְרוֹ יְחִידוֹ לַעֲקֵדָה· יַשְׁמִיעוּהוּ מִן הַשָּׁמַיִם *) אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ לְהַשְׁמִידָה· כַּמָּה עַתָּה נִשְׁחָטִים בָּנִים וּבָנוֹת בִּיהוּדָה· לֹא חָשׁ לְהוֹשִׁיעַ טְבוּחִים וּשְׂרוּפִים עַל מוֹקְדָה: מַתַּן אָמוּן שַׁעֲשׁוּעִים· סִפְרֵי תוֹרוֹת יְדוּעִים· נְטוּעִים לְאֹהֶל

---

*) בסידור כ״י כתוב בגליון וז״ל אלו ג׳ פסוקים אינם שייכים בזולת זה אכן מנהג הוא לאומרם כאן.

פְּרוּעִים · עֲלֵי מוֹטוֹת רְקוּעִים · סוֹף עֲשָׂאוּם בָּתֵּי
שׁוֹקַיִם לְמִנְעַל רַגְלֵי מְצוֹרָעִים · עַל אֵלֶּה אֲנִי בוֹכִיָּה
וְעֵינַי כַּמַּיִם נוֹבְעִים : סֵפֶר הַתּוֹרָה הִתְעוֹלְלוּ בָךְ
צָרִים · וְגַם שִׁכְּלוּ דוֹרְשַׁיִךְ מִפְּנִינִים יְקָרִים ·
עֲלְבּוֹנֵךְ תִּבְעִי וְעֶלְבּוֹן נֶפֶשׁ אַדִּירִים · אֱלִי כִּבְתוּלָה
חֲגוּרַת שַׂק עַל בַּעַל נְעוּרִים : פְּנֵי יְיָ שִׁפְכִי לִבֵּךְ
לְאַבְּדָם לִנְקוֹם נִקְמָתֵךְ · יַשְׁכִּיר חִצָּיו מִדָּם · צוֹרְרָיו
תֹּאכַל חַרְבּוֹ בְּמָגֵן מְאָדָּם · עֶזְר מִצָּר הָבָה וְשָׁוְא
תְּשׁוּעַת אָדָם : קוּמָה יְיָ בְּאַפֶּךָ לִשְׁפּוֹט קָמִים ·
וְלֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם אַנְשֵׁי דָמִים · רָצִים אַחֲרֶיךָ
וְנַפְשָׁם עָלֶיךָ לַמָּוֶת מַשְׁלִימִים · בְּרַבִּים תְּחַלֵּק
לָמוֹ שָׁלָל עֲצוּמִים : שִׁיתָה יְיָ מוֹרָה לְאַנְשֵׁי רִיבֶךָ ·
לְבַל יַעֲנוּ עוֹד זֶרַע אוֹהֲבֶיךָ · תְּקַיֵּם לָנוּ אֲשֶׁר
הִבְטַחְתָּ בְּמִכְתָּבֶיךָ · וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרִחַמְךָ
וְהִרְבֶּךָ : חֲשׂוֹף זְרוֹעַ קָדְשֶׁךָ שֵׁנִית קְנוֹתֵינוּ · כַּאֲשֶׁר
מִנּוֹף גָּאַלְתָּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ · וְאַמֵּץ זְרוֹעֵנוּ כְּאָז בַּיָּם
בְּעָבְרֵנוּ · חוּשָׁה לְעֶזְרָתֵנוּ אֲדֹנָי תְּשׁוּעָתֵנוּ : עזרת וכו׳.

מיוסד ע"ס א"ב ונסיף חתום שמעון בר יצחק.

אֱלֹהַי אֲדֹנָי. כְּלֵב וּבָשָׂר אֶתְחַנֵּן. שַׁדַּי הֱיֵה חוֹנֵן: בַּעֲמַל יְגוֹנַי הַבֵּט. כִּי כְּקֶצַח אֶחָבֵט. הָסֵר מֵעָלַי שֵׁבֶט. אֵל דָּמִי לָךְ: גָּבְרָה עָלַי גָלוּת. בְּחוֹסֶר כָּל וְדַלּוּת. בִּרְאוֹתִי כְּרוּם זֻלּוּת: דִּכְּאוּנִי עֶרֶב וָבוֹקֶר. זִכְרְךָ מִפִּי לְעַקֵּר. בְּהֵיכָלְךָ בְּלִי לְבַקֵּר. אל דמי לך. הוֹנוּנִי מוֹנַי בִּתְלָאָה. וְטִנְּפוּנִי כְּרַבַּת חֶלְאָה. וְאָמְרוּ הִנֵּה מַתְּלָאָה: וּמַה לָּכֶם לְהֵעָלֵב. כְּחַדּוּדֵי תַּעַר גָּלָב. נִשְׁכַּחְתֶּם כְּמֵת מִלֵּב. אל דמי לך: זָנַחְתִּי עֶדְנֵי הַעֲנוּגִים. מִשְׁתֵּיהֶם וּפַת בַּגָּם. וְכָל מוֹעֲדֵי חַגָּם: חַי עָלֶיךָ הוֹרַגְנוּ. וְכִכְלִי רִיק הֻצַּגְנוּ. נֶפֶשׁ עָלֶיךָ עָרַגְנוּ. אל דמי לך: טָמְנוּ לָנוּ פַּח וּמוֹקֵשׁ. יָשׁוּר כְּשַׁךְ יוֹקֵשׁ. עֲבוּר מִמְּךָ לְהֵעָקֵשׁ: יְעוֹלְלוּ עֲלִילוֹת רֶשַׁע. בְּלִי עָוֹן וָפֶשַׁע. מִמְּךָ נוֹחִיל יֶשַׁע. אל דמי לך: כָּל שִׂמְחָה עָרְבָה. אֱלֵי גִיל בְּלִי לְקָרְבָה. רָעָתֵינוּ כִּי רָבָּה: לָמָּה תַבִּיט בּוֹגְדֶיךָ. תַּחֲרִישׁ בְּבַלְּעָם יְדִידֶיךָ. בְּהִתְאַפֵּק הֲמוֹן חֲסָדֶיךָ. אל דמי לך: מֵעֵת הֵיכָלִי שָׁמֵם. בָּדָד יָשַׁבְתִּי וְדוֹמֵם. כָּל הַיּוֹם מִשְׁתּוֹמֵם: נִטְּלוּ זְבָחִים וְעוֹלוֹת. וּבָטְלוּ עוֹנֶג הֵיכָלוֹת. וְעַטְרוֹת חֲתָנִים וְכַלּוֹת. אל דמי לך: סוֹד סַנְהֶדְרֵי עוֹרְעַד. זְקֵנִים שָׁבְתוּ מִשַּׁעַר. מְבַיִּת לְבָנוֹן

יער: ענג נהפך לעגן. ובטלו שירי נגן. מבית
משתאות מנגן. אל דמי לך: פקוד גפן כנתך. גורל
וחבל מנתך. כרם חמד גנתך: צור לישעך
תמהרנה. גיה אורך תנהרנה. לילה ויום
תנצרנה. אל דמי לך: קרית משושך בנה. גער חית
קנה. שנית עמך תקנה: רבה כחול צבאיה.
וקים חזון נביאיה. חפת כבוד במקראה. אל דמי לך:
שית פארה כחתן. להושיבה בנוה איתן. ברבוי
מהר ומתן: תשיב מלוכה לבעליה. צלך תפרוס
עליה. וככלה תעדה כליה. אל דמי לך: שלח ממעמך
פדות. ונשיר שיר ידידות. כאז בצאתי מעבדות:
כים רעיתך בגזות. יצאה חפשי בעליזות.
קדוש שבחה על זאת. אל דמי לך: עזרת

זולת לשבת שניה אחר י"ז בתמוז

ואם הוא ר"ח אין אומרים אותו ומתפללין כסדר שבת ור"ח.

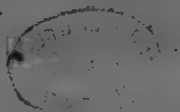
ע"ס א"ב ובסוף חתום יוסף בר שמואל טוב עלם.

אריות הדיחו פזורה. מבית לשכות ועזרה.
מאין אבקש עזרה: באו כלם בברית. נועצים
לבל להכרית. מבלי תת שארית. חושה לעזרתי:
גבר חטא ואשמה. אויב מקיף בנשמה. שם
גפני לשמה: דבים ואריות נהמו. חפיצי קרבתך

הָמוּ· מֵעַי כַּיָּם יֶהֱמוּ· חושה לעזרתי: הָרְסוּ מְרוֹם
הָרִים· אַרְצִי בָּזְאוּ נְהָרִים· לִשְׁפֹּךְ דָּם מְמַהֲרִים:
וְתָמִיד בְּתוֹךְ לְבָאוֹת· יִחַלְתִּי לֵאלֹהֵי הַצְּבָאוֹת·
הַרְאוֹתִי לְטוֹבָה אוֹת· חושה לעזרתי: זֵדִים מְאוֹד
הֱלִיצוּנִי· כְּעֶצֶב נִבְזֶה הֱפִיצוּנִי· מַה תְּחַכֶּה
נְאָצוּנִי: חָלַף זְמַן וְעִדָּן· נִגְרַע עוֹנֶג וּמַעֲדָן· אָרְכוּ
קִצִּים וּמוֹעֲדָן· חושה לעזרתי: טָמְנוּ פַּח לְמַשְׂכָּה·
גָּלוּת מְאוֹד נִמְשָׁכָה· הִנֵּה אֵימָה וַחֲשֵׁיכָה: יְדִידוּת
מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יָרְשׁוּ· בָּנִים מִגֵּיו גֹּרְשׁוּ· עַל גַּבִּי
חָרְשׁוּ· חושה לעזרתי: כְּזָכְרִי בֵּית מְנוּחָה· מְקוֹם
זֶבַח וּמִנְחָה· מָלֵאתִי יָגוֹן וַאֲנָחָה: לְאֵבֶל נֶהְפַּךְ
כִּנּוֹרִי· מָתַי יִגַּע בְּצִנּוֹרִי· וְאַתָּה תָּאִיר נֵרִי· חושה
לעזרתי: מֶלֶךְ עֻזְּךָ מְפוֹרָשׁ· דְּחַק עָנִי וָרָשׁ· אֵיכָה
תַּבִּיט וְתֶחֱרַשׁ: נְאֵץ שִׁמְךָ מִתְאַגְּרִים· לְלֹא אֱלֹהִים
סוֹגְדִים· לָמָּה תַבִּיט בּוֹגְדִים· חושה לעזרתי: סָמַר
בְּשָׂרִי מִפַּחַד· הוֹדִי נֶהְפַּךְ וְנִכְחַד· בְּהִוָּסְדָם עָלַי
יָחַד: עוֹרֶף מְאוֹד מַקְשִׁים· לְהָנִיא יִחוּדְךָ מְבַקְשִׁים·
יְסַפְּרוּ לִטְמוֹן מוֹקְשִׁים· חוש׳ לעזרתי: פָּרְשׂוּ מִכְמֹרֶת
מְצֵרִים· אוֹיֵב לוֹחֵץ עֲצוּרִים· יֹשֵׁב בְּמַאֲרַב חֲצֵרִים:
צוּר אֱלֹהֵי עוֹלָם· לָמָּה תֶחֱשֶׁה וְתִתְעַלָּם· תֵּן לָהֶם
כְּפָעֳלָם· חושה לעזרתי: קָצְצוּ עָלַי עוֹלִים· בִּמְרִירוּת

אותי מרעילים. אהלי כוש וישמעאלים: רבתי עם דמומה. מקוה ישעך שוממה. ימין יי רוממה. חושה לעזרתי: שירות היכל גנוזים. פסו נביאים וחוזים. שבת גאון עליזים: תמיד נשמינה צוהה. נפשי לעפר שחה. ערבה כל שמחה. חושה לעזרתי: ירכי בוססים בפרך. ורוחי נבקה ממורך. ספקתי על ירך: פונה לצור מכתה. בשבט אנוש נחבטה. ראה יי והביטה: חושה לעזרתי: שואגים בקול שועה. מחכים ברית ושבועה. והנה רק זועה: אנא חיש עליצותם. להאזין חין מליצתם. כאז מנוף בצאתם. חושה לעזרתי: טוב סוכך באברה. ונותן מלוכה ומעבירה. בידך כח וגבורה: עדריך השב למאוים. למענך חי וקים. מושל בגאות הים: חושה לעזרתי: עזרת וכו'.

אב ר"ח שלו הוא יום אחד לעולם ואינו חל אלא באחד מימי בדוז ולא בימי אגה, ואם חל ר"ח אב בשבת מתפללין כבכל שבת ור"ח ואין אומרין בו זולת אריות הדיחו, ובענין ההפטרה נחלקו המנהגים, וכתב בעל תרומת הדשן שבכל מקום שיש מנהג קבוע אין לשנותו כלל, אבל במקום שאין מנהג קבוע יש להפטיר השמים כסאי, וכן כתוב במנהגים שלנו, אבל בק"ק פפ"ד והנוהגים מנהגם מפטירין שמעו דבר ה'.

מאור עינים.

ספר דברים

חמישי לתורת אלהים

הוא

משנה תורה הוא DEUTERONOMIUM בל״ז

יכיל

מאחד לחדש העשתי עשר בשנת הארבעים עד אשר תמו ימי
בכי אבל משה בשבעה לחדש הראשון בשנת הארבעים ואחת.

שנים חדשים ושבעה ימים.

מדויק בתכלית הדיוק ומסדר בשלמות הסדור

מאתי

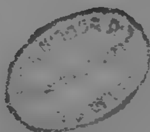
וואלף בן שמשון הלוי היידנהיים

רעדלהיים

שנת תקפ״א לפ״ק.

ברפוס ובהוצאות המחבר והמסדר הנ״ל.

Rödelheim,
verlegt und gedruckt von W. Heidenheim
1821.

פסוקין דאית בהון מלין דמיין בשמהון ומתחלפין באתיהון בס' אלה הדברי'.

בפ' עקב בפסוק השמר לך פן (ח' י"א) מצותיו ומשפטיו וחקתיו
בפ' עקב בפסוק ואהבת את ה' (י"א א') וחקתיו ומשפטיו ומצותיו.
בפ' כי תבא בפסוק את ה' האמרת (כ"ו י"ז) חקיו ומצותיו ומשפטיו.
בפ' נצבים בפסוק אשר אנכי (ל' י"ו) מצותיו וחקתיו ומשפטיו.

עין הסופר

הסופר אחר שהשלים ספר במדבר יניח ד׳ שטות פנויות, ויתחיל לכתוב ס׳ הדברים בתחלת השטה החמשית ככתוב בסוף ס׳ בראשית.

א

1 אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־
יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר בָּעֲרָבָה מוֹל
סוּף בֵּין־פָּארָן וּבֵין־תֹּפֶל וְלָבָן וַחֲצֵרֹת וְדִי זָהָב׃
■ אַחַד עָשָׂר יוֹם מֵחֹרֵב דֶּרֶךְ הַר־שֵׂעִיר עַד
■ קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃ וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בְּעַשְׁתֵּי־
עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ אֲלֵהֶם׃
4 אַחֲרֵי הַכֹּתוֹ אֵת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב
בְּחֶשְׁבּוֹן וְאֵת עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן אֲשֶׁר־יוֹשֵׁב
5 בְּעַשְׁתָּרֹת בְּאֶדְרֶעִי׃ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ
מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה בֵּאֵר אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת
■ לֵאמֹר׃ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ בְּחֹרֵב לֵאמֹר
7 רַב־לָכֶם שֶׁבֶת בָּהָר הַזֶּה׃ פְּנוּ ׀ וּסְעוּ לָכֶם וּבֹאוּ
הַר הָאֱמֹרִי וְאֶל־כָּל־שְׁכֵנָיו בָּעֲרָבָה בָהָר
וּבַשְּׁפֵלָה וּבַנֶּגֶב וּבְחוֹף הַיָּם אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
■ וְהַלְּבָנוֹן עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר־פְּרָת׃ רְאֵה

מול ט״ו
פארן כב״ב
תפל ח״ו
וחצרת
ד׳ הן בלי׳
מחרב
כל״ח במ״ס
ברנע כב״ב
אלהם
כת״י במי״ו
הפת״ח
סיחן כב״ב
במ״ד ט״ו
יושב י״ו מ״ו
בחשבון כל״מ
עוג כ״מ
יושב י״ו מ״ו
בעשתרת ח״ו
הואיל מל״ם
אלינו כ״מ
ובאו כל״ח
שבניו מ״ו
ובהר
כלמ״ו
והלבנון
כל״מ במ״ס
הגדל
כ״מ במ״ח

עין הקורא

אֵלֶּה. (מ״ל בחולם תמורת שורק, סרסים). בֵּין־פָּארָן (בכ״י בֵּין) וּבֵין־תֹּפֶל. הַר־שֵׂעִיר במיעוטם הַר. וַיְהִי. אֵת סִיחֹן בי״ח מקומות לא היתיב לפני הפשטא במוך (הו״ה בספרי משפטי הטעמים דף כ׳ א׳ הזכרתים). וְאֵת עוֹג. בֵּאֵר. הַר הָאֱמֹרִי במעוטם הַר (הו״ס זה אד מן י״ח מאיילין מלרעין שהזכרתי במשפטי הטעמים דף י״ו, גם בכ״י הַר ומסר עליו י״ח בטעם במור׳). וּבַשְּׁפֵלָה. נְהַר־פְּרָת (וכ״ה בס״מ בעקף וכן בכ״י, והגדיל כתב המחבר בדיני המקפים כי כל

נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם אֶת־הָאָרֶץ בֹּאוּ וּרְשׁוּ אֶת־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתֵת לָהֶם וּלְזַרְעָם אַחֲרֵיהֶם׃
9 וָאֹמַר אֲלֵכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר לֹא־אוּכַל
10 לְבַדִּי שְׂאֵת אֶתְכֶם׃ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה
אֶתְכֶם וְהִנְּכֶם הַיּוֹם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב׃
11 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵכֶם יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף
פְּעָמִים וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם׃ * פ
12 אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וּמַשַּׂאֲכֶם וְרִיבְכֶם׃
13 הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וּנְבֹנִים וִידֻעִים
14 לְשִׁבְטֵיכֶם וַאֲשִׂימֵם בְּרָאשֵׁיכֶם׃ וַתַּעֲנוּ אֹתִי
וַתֹּאמְרוּ טוֹב־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת׃
15 וָאֶקַּח אֶת־רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים
וִידֻעִים וָאֶתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עֲלֵיכֶם שָׂרֵי
אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי
16 עֲשָׂרֹת וְשֹׁטְרִים לְשִׁבְטֵיכֶם׃ וָאֲצַוֶּה אֶת־שֹׁפְטֵיכֶם
בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר שָׁמֹעַ בֵּין־אֲחֵיכֶם וּשְׁפַטְתֶּם

עין הסופר
באו כל"ח
לאבתיכם
כלכ"כ נמ"ג
ואמר כ"ח
אלכם ו' ח"י
איכל כל"מ
ככוכבי כל"מ
ל־ב כל"ח
אבותכם
דין ט"ז וח"י
יסף כ"ח נמ"ח
עליכם
כ"מ נמ"ח
איכה ככ"כ
וריבכם ט"י
ונבנים ח"ו
וידעים נ' וח"ו
לשבטיכם כ"מ
ואשימם ט"י
בראשיכם כ"מ
לעשות כל
כיפלא ט"ו
אתם
ט"ל ט"ו
מאות
כ"מ נמ"ג
עשרת כ"ח
ושטרים כלח"ו
שפטיכם כלח"ו
שמע ג' מ"ו

עין הקורא

נהר־כבר, נהר־פרת מוקפים, ועיין בספרי משפטי הטעמים דף כ"ה). נשבע
יי. לאברהם. ולְיַעֲקֹב. (כבי"ו ולזרעם). והנכם. יסף. ומשאכם.
ותענו. טוב־הדבר אשר־דברת. משנה תורה שרי ושרי ושרי ושרי
מן כ' פסוקין דדמיין (או"ה המסרה הואת תעלא במערכת אות וי"ו בד"ה כ' פסוקין
דאית בכל חד ד' מילין דמיין קדמה לא כתב וי"ו וג' בתראין כתבין וי"ו וסי' וכו'
וצריכה תיקון ואין כאן מקומה). שמע בין־אחיכם (ושפטתם עיין שמו' כ"ע י"ו).

עין הסופר

17 צֶדֶק בֵּין־אִישׁ וּבֵין־אָחִיו וּבֵין גֵּרוֹ׃ לֹא־תַכִּירוּ
פָנִים בַּמִּשְׁפָּט כַּקָּטֹן כַּגָּדֹל תִּשְׁמָעוּן לֹא
תָגוּרוּ מִפְּנֵי־אִישׁ כִּי הַמִּשְׁפָּט לֵאלֹהִים הוּא
וְהַדָּבָר אֲשֶׁר יִקְשֶׁה מִכֶּם תַּקְרִבוּן אֵלַי וּשְׁמַעְתִּיו׃
18 וָאֲצַוֶּה אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוא אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
19 אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃ וַנִּסַּע מֵחֹרֵב וַנֵּלֶךְ אֵת כָּל־
הַמִּדְבָּר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַהוּא אֲשֶׁר רְאִיתֶם
דֶּרֶךְ הַר הָאֱמֹרִי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
20 אֹתָנוּ וַנָּבֹא עַד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃ וָאֹמַר אֲלֵכֶם
בָּאתֶם עַד־הַר הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
21 נֹתֵן לָנוּ׃ רְאֵה נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ אֶת־
הָאָרֶץ עֲלֵה רֵשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי
אֲבֹתֶיךָ לָךְ אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת׃ * וַתִּקְרְבוּן
22 אֵלַי כֻּלְּכֶם וַתֹּאמְרוּ נִשְׁלְחָה אֲנָשִׁים לְפָנֵינוּ
וְיַחְפְּרוּ־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְיָשִׁבוּ אֹתָנוּ דָּבָר

אחיו כ"מ
תכירו מ"ע
כקטן כל"ת
כגדל ח"ז
תשמעון כ"מ
תגורו מ"ע
תקרבון ח"י
ושמעתיו מ"ע
תעשון כ"מ
מחרב
כל"ת ומ"א
הגדול ח' ע"ז
והנורא כל"מ
אתנג
כ"מ במ"א
ונבא ב' ח"ז
אלכם ו' ח"י
נתן כל"ת
אבתיך
כח"ז במ"א
ותקרבון כ"מ
וישבו ח"י
אתנג
כ"מ במ"א

עין הקורא

מִפְּנֵי־אִישׁ. תַּקְרִבוּן. אֵת כָּל־הַדְּבָרִים. מֵחֹרֵב מלרע (וכמהרה כל הר חרב מלרע וכל לשון חרב מלעיל ופי' בתחתית ההר). וַנֵּלֶךְ אֵת כָּל־הַמִּדְבָּר במיעוטם את־כל. רְאֵה נָתַן. עֲלֵה רֵשׁ בחליים עֲלֵה (וכן בכי"י בפסיק גם במצרכת בפסיקתא דאורייתא פליגי כי בליסנא אחריכא הובירו ובליסנ' קמא הבמיטו) אבֹתֶיךָ לָךְ (או"ה כל אס"ף ווקף לָךְ בר מן י"ד וקפין באורייתא כתיבין לָךְ וסימניהון במס"ג בפ' בראשית, וכל שְׁמָר־לְךָ השמר לְךָ דכוותהון ואולם כנת הבתכותם היא התמונת מאמרם, כי כל אלה הם דבוקים מצד הענין ומוכרתים מצד תקנת גלגול הדברים המחוברים מחבור והפסק, לכן הדביקום בניקוד והבריתום בטעם, וכבר רמז על הענין הזה החכם החבר לכוזרי מאמר ג' סי' פ') וַיַּחְפְּרוּ־לָנוּ

אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נַעֲלֶה־בָּהּ וְאֵת הֶעָרִים
אֲשֶׁר נָבֹא אֲלֵיהֶן׃ וַיִּיטַב בְּעֵינַי הַדָּבָר וָאֶקַּח 23
מִכֶּם שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים אִישׁ אֶחָד לַשָּׁבֶט׃
וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ הָהָרָה וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכֹּל 24
וַיְרַגְּלוּ אֹתָהּ׃ וַיִּקְחוּ בְיָדָם מִפְּרִי הָאָרֶץ וַיּוֹרִדוּ 25
אֵלֵינוּ וַיָּשִׁבוּ אֹתָנוּ דָבָר וַיֹּאמְרוּ טוֹבָה הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃ וְלֹא אֲבִיתֶם 26
לַעֲלֹת וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַתֵּרָגְנוּ 27
בְאָהֳלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ בְּשִׂנְאַת יְהוָה אֹתָנוּ
הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לָתֵת אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי
לְהַשְׁמִידֵנוּ׃ אָנָה׀ אֲנַחְנוּ עֹלִים אַחֵינוּ הֵמַסּוּ אֶת־ 28
לְבָבֵנוּ לֵאמֹר עַם גָּדוֹל וָרָם מִמֶּנּוּ עָרִים גְּדֹלֹת
וּבְצוּרֹת בַּשָּׁמָיִם וְגַם־בְּנֵי עֲנָקִים רָאִינוּ שָׁם׃
וָאֹמַר אֲלֵכֶם לֹא־תַעַרְצוּן וְלֹא־תִירְאוּן מֵהֶם׃ 29

עין הסופר

נבא נ׳ מז
אליהן כ״מ במ״א
וייטב כל״מ
ויבאו כל״מ
אשכל ד׳ מז
אתה כ״מ במ״ב
ויורדו׳ כ״כ
וישבו מ״ו
טובה כ״מ
אביתם מ״ו
לעלת ד׳ מז
באהליכם כל״מ
הוציאנו כ״ל מד״מ
להשמידנו מ״ו
עלים כמז
גדול כ״מ במ״א
גדלת כהד״מ במ״א
ובצורת דין מ״וק ומז״ת
ואמר כ״מ
אלכם ו׳ מ״ו
תערצון מ״ו
תיראון ב׳ וכ״כ

עין הקורא

אשר נעלה־בה ואת הערים אשר. וירגלו. קדמא (בפסוק כב) וישיבו אתנו דבר, תבירא וישבו אתנו דבר ויאמרו טובה הארץ. ותמרו את־פי יי. אנה. (או״ה כל אנה שטעמו כמו לאן הכו״ן רפה והניגון מלעיל כי הס״א שבסוף במקום למ״ד ברלא חוץ מן שנים שהניגון בהם מלרע עפ״ה וסימניהון אנה אנחנו עולים, אנה אלה מרוקן דתילים קל״ע ו׳ וכן הניגון בבי״י ומחזיק, ונראה הטעם שלכן נשתנו שני לה להתכנן מלרע בעבור שהם סמוכים לאות א״ף וכן כל למה הסמוך לאות אף רפה ומלרע וכן כל קומה שובה ואחרים כמו שכתבתי בפ׳ בהעלתך י״ב ה׳ ע״ב). המסו. קדמא דאזלא עם גדול ורם, תבירא דהאמים עם גדול ורב, תליתאה עם גדול ורב ורם (או״ה גם בבי״י שניהם ורב בגו״א ועל שניהם מבר ב׳ נסי׳, והמבלול בשקל פל עם המבדות שהוכיר צריכין תיקון ואין כאן מקומם. ולא־תיראון.

30 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם הוּא יִלָּחֵם לָכֶם
כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אִתְּכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵיכֶם׃
31 וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר רָאִיתָ אֲשֶׁר נְשָׂאֲךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא־אִישׁ אֶת־בְּנוֹ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר הֲלַכְתֶּם עַד־בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃
32 וּבַדָּבָר הַזֶּה אֵינְכֶם מַאֲמִינִם בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
33 הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם בַּדֶּרֶךְ לָתוּר לָכֶם מָקוֹם לַחֲנֹתְכֶם
בָּאֵשׁ ׀ לַיְלָה לַרְאֹתְכֶם בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ
34 וּבֶעָנָן יוֹמָם׃ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל דִּבְרֵיכֶם
35 וַיִּקְצֹף וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃ אִם־יִרְאֶה אִישׁ בָּאֲנָשִׁים
הָאֵלֶּה הַדּוֹר הָרָע הַזֶּה אֵת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר
36 נִשְׁבַּעְתִּי לָתֵת לַאֲבֹתֵיכֶם׃ זוּלָתִי כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה
הוּא יִרְאֶנָּה וְלוֹ־אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַךְ־בָּהּ
37 וּלְבָנָיו יַעַן אֲשֶׁר מִלֵּא אַחֲרֵי יְהוָה׃ גַּם־בִּי הִתְאַנַּף
יְהוָה בִּגְלַלְכֶם לֵאמֹר גַּם־אַתָּה לֹא־תָבֹא שָׁם׃
38 יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן הָעֹמֵד לְפָנֶיךָ הוּא יָבֹא שָׁמָּה

עין הסופר
ההלך כ"מ
ראית כט"י וכח"ה במ"א
באכם כ"מ
המקום כ"מ
מאמינם ' ח"ת
להיר כ"מ
מקום כ"מ
להנתכם ח"ו
לראתכם ח"ו
יומם כ"מ
קול כל"מ במ"ה
ויקצף כל"מ
הדור כ"מ
הטובה כ"מ במ"ג
זולתי כ"מ
תבא ט' ח"ו
העמד כל"ח במ"א
יבא כ"מ במ"ו

עין הקורא

עשה אתכם. כאשר ישא־איש. באש ׀ לילה לראתכם בדרך אשר תלכו־בה. ויקצף וישבע במיעוטס ויקצף וישבע. אשר נשבעתי לתת. ולו אתן. אשר־דרך בה במיעוטס אשר דרך־בה. יען. קדמא לא־תבא שם תביכא הוא יבא שמה וכימן יעלה ויביא (ר"ל הוא יבא יעלה הטעם אבל לא תבא ירד הטעם, וכן בכי"י ובמ"ג דע"ח ובחומש כוכבינו אל דמ"א גם בדא"ם הוא יבא מליכל וככי"י מכד עליו עוד ב' בטעם ליכל בחלים וקצת יבא שמה דיפיצי"ו ב"ד, וכבר הצילותי בפתיחת ס' במדב' הטפלוקת אבמלת לא תבא שמה ב ב)

אֹתוֹ חַזֵּק כִּי־הוּא יַנְחִלֶנָּה אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְטַפְּכֶם
39 אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבַז יִהְיֶה וּבְנֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ
הַיּוֹם טוֹב וָרָע הֵמָּה יָבֹאוּ שָׁמָּה וְלָהֶם אֶתְּנֶנָּה
40 וְהֵם יִירָשׁוּהָ׃ וְאַתֶּם פְּנוּ לָכֶם וּסְעוּ הַמִּדְבָּרָה
41 דֶּרֶךְ יַם־סוּף׃ וַתַּעֲנוּ ׀ וַתֹּאמְרוּ אֵלַי חָטָאנוּ
לַיהוָֹה אֲנַחְנוּ נַעֲלֶה וְנִלְחַמְנוּ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּנוּ
יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ וַתַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת־כְּלֵי מִלְחַמְתּוֹ
42 וַתָּהִינוּ לַעֲלֹת הָהָרָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֵלַי אֱמֹר
לָהֶם לֹא תַעֲלוּ וְלֹא תִלָּחֲמוּ כִּי אֵינֶנִּי בְּקִרְבְּכֶם
43 וְלֹא תִּנָּגְפוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃ וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם וְלֹא
שְׁמַעְתֶּם וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָֹה וַתָּזִדוּ וַתַּעֲלוּ הָהָרָה׃
44 וַיֵּצֵא הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בָּהָר הַהוּא לִקְרַאתְכֶם
וַיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר תַּעֲשֶׂינָה הַדְּבֹרִים וַיַּכְּתוּ
45 אֶתְכֶם בְּשֵׂעִיר עַד־חָרְמָה׃ וַתָּשֻׁבוּ וַתִּבְכּוּ לִפְנֵי
יְהוָֹה וְלֹא־שָׁמַע יְהוָֹה בְּקֹלְכֶם וְלֹא הֶאֱזִין
46 אֲלֵיכֶם׃ וַתֵּשְׁבוּ בְקָדֵשׁ יָמִים רַבִּים כַּיָּמִים אֲשֶׁר
ב 1 יְשַׁבְתֶּם׃ וַנֵּפֶן וַנִּסַּע הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָֹה אֵלָי וַנָּסָב אֶת־הַר־שֵׂעִיר יָמִים

עין הסופר

ינחלנה דין / לחוד מל׳ בלי׳
טוב כ״מ / יבאו כ״ח
יירשוה מל״מ
ותהינו / לעלת ד׳ מז׳
אמר כ״ח
איביכם / כה׳ ומ״ו / איביכם
כ״מ במ״ז / ותזדו ק״
הישב כ״ח
תעשינה כ״כ / הדברים מז׳
ותשבו כ״ח
בקלכם מז׳ / האזין ט״ו
אליכם / כ״מ במ״ז
ימים / כל״מ במ״ח

עין הקורא

וְלָהֶם אֶתְּנֶנָּה. וַתַּעֲנוּ וַתֹּאמְרוּ. כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּנוּ. וַתַּחְגְּרוּ. לֹא תַעֲלוּ וְלֹא תִלָּחֲמוּ (וכן בכ״י גם בכל כ״י ודפוסים קדמונים). וְלֹא תִּנָּגְפוּ (וכן בכ״מ וכ״י) וַתָּזִדוּ. וַיַּכְּתוּ אֶתְכֶם. וַנֵּפֶן. דֶּרֶךְ יַם־סוּף. וַנָּסָב (הו״ה בכל בספרי הדפוס וכ״י הכמ״ך בקמץ לבד והוא ק״ח וכ״כ הרמ״ה וַנָּסָב חטף וחבריו, וכן נכון ככל חביריו וַיָּמָת וַיָּקָם וַיָּשָׁב וַיָּרָם וַתָּקָם וַיָּרָץ וַיָּדָם וכל דומיהם בגלם כרבמים

עין הסופר

2 רַבִּים: ס חמישי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:
3 4 רַב־לָכֶם סֹב אֶת־הָהָר הַזֶּה פְּנוּ לָכֶם צָפֹנָה: וְאֶת־

סב חז
צפנה כ"ת

בקמץ לבד אע"פ שהוא ק"ח, גם במקרא כ"י של שנת כ"ד כתב כולם בקמץ לבד ורק בהן דעניכא רשם ק"ח יָּסֹב ומחבר בגליונו בן כפתלי יָּסֹב בקמץ רחב, וזה תימא מה נשתנה זה מכל חביריו, ועוד שאילו הוא ק"ר היה לו לב"ב להטעימו מלרע, וכל הקדמונים פה אחד ענו ואמרו שהכיגון בכל אלה מלעיל והקמץ של פ"א פעליהם הוא ק"ח ולעולם לא יבוא הכיגון בק"ח, וכ"כ המדקדק הראשון ר"י חיוג והזכיר לשונו הר"מ הנקדן בספרו שבגליון המערכת באומרו ז"ל על כן כראין דברי ר' יהודה בן חיוג אביר הדייקנים אשר אמר כי וַיָּקָם וַיָּשָׁב ורעיהם סופי פעולתם המה חטף קמץ, ודרך הסופרים לנקד קמץ תחת ח"ק במקום שיש אחריו מנעלי הקמץ וסוף הפעולה אחד מנעליו הוא וכו' ויאמר עוד ולפי שהנגינ' לעיל הוא בחטף קמץ שאילו היתה לרע תהיה בחולם כמו הים ראה וינֹס, כי לעולם לא יבוא חטף קמץ באות שהנגינה בה וכו' עכ"ל, וככה כתב הרד"ק במכלול בפעלי נחי העי"ן כי הקמץ של וַיָּקָם וַיָּשָׁב והדומה' חטף, וכ"כ בפעלי הכפולים והזכיר לדוגמא וַיָּסָב את הר שעיר וַיָּחָם וַיָּהָם וַתָּעָז ואחרים, גם בעל הפרחון בערך מול כתב ז"ל וַיָּמָל אברהם קמץ חטף במקום וי"ו כמו ויקם וישב ויגר ויקץ וימת וכו', וא"ת למה אינן נקודין בקמץ ושב"א כמנהג כל קמץ חטף? הוי יודע כי בספרים המדוקדקין הקדמונים בשו"א עם קמץ הן נקודין ולפי שרבו מקצת סופרים להקל הטורח מעליהם הפילו השו"א לומר כי דבר ידוע הוא עכ"ל, וככה מחבר דילן הוא יהב"י בפירוש אשר ויקם וישב וירץ ויסר ודומיה', אמרו חכמי הדקדוק הקמץ אשר תחת פ"א פעלם בא במקום חטף קמץ, ויש אספמיים נוקדים אותם בח"ק כלומר וַיָּקָם וַיָּשָׁב וַיָּרָץ ודומיהם, והם אמרו שלא יבוא הכיגון למטה מפני החטף ואלו הם חטפי קמץ, ואומרים שאותם חטופי קמץ הם במקום אות הכפל כי רוב פעלים השניים יכפלו לפעמים כגון שָׁב ישובב קָם יקימם רָץ ירוצץ, וא"ת א"כ למה נגרע החטף מן הקמץ? בין תבין שאירע להם כמו שאירע למלת כָּל שהוא בקמץ לבדו במקום חטף קמץ, והנוקדים אשר החלו תחלה לעשות כן חשבו להקל עולם וסמכו על הדיעת כלומר דבר ידוע הוא שאלה הקמצין במקום חטף קמץ, ובדבר הזה שו"כל חכמי הדקדוק, וכן בחיוג וכן בפרחון בערך מול, ובאשר נהפך החטף קמץ של כָּל לחולם בהפסק כן יהפכו אלו קמצין לחולמים בהפסק', והדמיון כָּל־כליו, וכי יש לי כל ודומיהם כן וַיָּמָת יוסף וימות בהפסק', וַיָּרָץ בראיעות וירוץ בהפסק', ויָּנָס בראיעה וינוס בהפסק' עכ"ל, גם רבינו הגדול הרמ"ה ז"ל כתב בפשיטות כל ויקם

עין הקורא

הָעָם צַו לֵאמֹר אַתֶּם עֹבְרִים בִּגְבוּל אֲחֵיכֶם בְּנֵי־
עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר וְיִירְאוּ מִכֶּם וְנִשְׁמַרְתֶּם
5 מְאֹד׃ אַל־תִּתְגָּרוּ בָם כִּי לֹא־אֶתֵּן לָכֶם מֵאַרְצָם
עַד מִדְרַךְ כַּף־רָגֶל כִּי־יְרֻשָּׁה לְעֵשָׂו נָתַתִּי אֶת־הַר
6 שֵׂעִיר׃ אֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף וַאֲכַלְתֶּם
7 וְגַם־מַיִם תִּכְרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף וּשְׁתִיתֶם׃ כִּי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶךָ יָדַע
לֶכְתְּךָ אֶת־הַמִּדְבָּר הַגָּדֹל הַזֶּה זֶה ׀ אַרְבָּעִים
שָׁנָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ לֹא חָסַרְתָּ דָּבָר׃
8 וַנַּעֲבֹר מֵאֵת אַחֵינוּ בְנֵי־עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים
בְּשֵׂעִיר מִדֶּרֶךְ הָעֲרָבָה מֵאֵילַת וּמֵעֶצְיֹן
גָּבֶר ס וַנֵּפֶן וַנַּעֲבֹר דֶּרֶךְ
9 מִדְבַּר מוֹאָב׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אַל־תָּצַר
אֶת־מוֹאָב וְאַל־תִּתְגָּר בָּם מִלְחָמָה כִּי לֹא־

עין הסופר

עברים כתו
בגבול כל"מ נמ"ו
הישבים כלתו
ויראו כ"מ
אכל כל"א
ושתיתם כ"מ
ירך כל"א נמ"ג
הגדל כתו נמ"ט
ונעבר כ"א
הישבים כלתו
מאילת מ"י
ומעצין כל"א
מואב כ"מ

עין הקורא

סתף והו וכן כל ותקס ותצב ויסב ויהס וכל דכוותהון). בִּגְבוּל אֲחֵיכֶם. וְיִירְאוּ מִכֶּם. אַל־תִּתְגָּרוּ בָם (וכן הוא מלעיל בנים"ל בדפוסים קדמונים כמו בקומץ למ"א ובמ"ג של רינ"ח וכל רפ"ו גם בקאליכו רשום בגליונו מלעיל, וכן במקרא כ"י של כ"ד ורק בכי"י מלאתיו מלרע ואין מבניחין בו ולא בוולתו כבגד עדות מחבר דילן). קדמ' דפזיר כִּי לֹא־אֶתֵּן לָכֶם מֵאַרְצָם, תביר' דמולב כִּי לֹא־אֶתֵּן לְךָ מֵאַרְצוֹ, תליתאה דינמון כִּי לֹא־אֶתֵּן מֵאַרְץ. עַד מִדְרַךְ כַּף־רָגֶל כִּי־יְרֻשָּׁה (והמסרה עליו כל ליבנא הו ודנש). אֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ. וְגַם־מַיִם (ר"ל פליני י"ס רביע וי"ס גריש וכעתלוקתם הכל או בבל־אבן במדבר ל"ב כ"ג, ואחרים כהזכרתי בפ' חקת כ"א א' הכל ויחמע הכניכני ינ"ם). בֵּרַכְךָ. וַנַּעֲבֹר מֵאֵת אַחֵינוּ בניצועס מֵאֵת (או"ה גם בכי"י וַנַּעֲבֹר מ"ק אבל בכ"י של כ"ד ונבל הדפוסים ונעבר בגרשיים לכן בנמחיו). וּמֵעֶצְיֹן גָּבֶר. וַנֵּפֶן וַנַּעֲבֹר, תנינא (להלן ג' א') וַנֵּפֶן וַנַּעַל. אַל־תָּצַר

עין הסופר

אֶתֵּן לְךָ מֵאַרְצוֹ יְרֻשָּׁה כִּי לִבְנֵי־לוֹט נָתַתִּי — לוט כ"מ
10 אֶת־עָר יְרֻשָּׁה׃ הָאֵמִים לְפָנִים יָשְׁבוּ בָהּ עַם — האמים ת"ק
11 גָּדוֹל וְרַב וָרָם כָּעֲנָקִים׃ רְפָאִים יֵחָשְׁבוּ — גדול כ"מ במ"א
אַף־הֵם כָּעֲנָקִים וְהַמֹּאָבִים יִקְרְאוּ לָהֶם — והמאבים דין חז
12 אֵמִים׃ וּבְשֵׂעִיר יָשְׁבוּ הַחֹרִים לְפָנִים וּבְנֵי — אמים ת"ק החרים חז
עֵשָׂו יִירָשׁוּם וַיַּשְׁמִידוּם מִפְּנֵיהֶם וַיֵּשְׁבוּ — יירשום מל"מ וישמידום מל"מ
תַּחְתָּם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יְרֻשָּׁתוֹ
13 אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לָהֶם׃ עַתָּה קֻמוּ וְעִבְרוּ לָכֶם — קמו דין חז
14 אֶת־נַחַל זָרֶד וַנַּעֲבֹר אֶת־נַחַל זָרֶד׃ וְהַיָּמִים
אֲשֶׁר־הָלַכְנוּ ׀ מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ עַד אֲשֶׁר־עָבַרְנוּ
אֶת־נַחַל זֶרֶד שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה עַד־תֹּם — תם כמ"ז
כָּל־הַדּוֹר אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה — הדור כ"מ

עין הקורא

לעיל (והלד"י בפתח וכ"כ במכלול דו"ק דף קל"ט א'). כִּי לִבְנֵי־לוֹט נָתַתִּי אֶת־עָר. יָשְׁבוּ בָהּ. עם גדול ורב ורם (כבר הזכיר לעיל א' כ"ח, והמסרה כל אורייתא וָרָם במ"א יָרֻם לבבך דלהלן ח' י"ד וכל שאר קריא' חילוף יָרֻם במ"א על כל גאה יָרֻם דישעי' ב' י"ב, ובניקוד הכ"ף של כַּעֲנָקִים נחלקו הספרים ודפוסים קדמונים כי בחומש דמ"ח קדמא דהאמים ותליתאה דעם גדול דלהלן נקודים פתח, ומציעאה דרפאים נקוד קמץ, ובמ"נ של רע"ס קדמא פתח ותנינא ותליתא קמוצין, ובחומש קטן ד"ש גם בעטיאס גם בדואו קדמא ותנינא קמוצין ותליתאה פתח, ובלור לי בניקוד שלשתן בזה שאילו היה הבדל ביניהם היה לו לבעל המסרה להזכירו, לכן ודאי ששלשתן או פתוחין כאשר הם בפ"נ של רפ"ו גם במקרא כ"י של שנת כ"ד, או קמוצין כאשר הם במקרא כ"י ישן וכן מסתבר ויש ראי' מת"א שתרגם שלשתן גִּבָּרַיָּא שמורה על קמצות הכפי"ן לידיעה ואילו הם פתוחין הי' לו לתרגם גִּבָּרִין, ומ"מ מפני המחלוקת הכתבי שלשתן בפתח כמו בחומש רח"ב). וּבְנֵי עֵשָׂו. כַּאֲשֶׁר עָשָׂה. יְרֻשָּׁתוֹ (כ"ל חז ודג). נַחַל זָרֶד. עַד אֲשֶׁר־עָבַרְנוּ. הַמַּחֲנֶה.

עין הסופר

כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם׃ וְגַם יַד־יְהוָה הָיְתָה 15
בָּם לְהֻמָּם מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה עַד תֻּמָּם׃ וַיְהִי 16
כַאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָּל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה לָמוּת מִקֶּרֶב
הָעָם׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלַי 17
לֵאמֹר׃ אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת־גְּבוּל מוֹאָב אֶת־ 18
עָר׃ וְקָרַבְתָּ מוּל בְּנֵי עַמּוֹן אַל־תְּצֻרֵם וְאַל־ 19
תִּתְגָּר בָּם כִּי לֹא־אֶתֵּן מֵאֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לְךָ
יְרֻשָּׁה כִּי לִבְנֵי־לוֹט נְתַתִּיהָ יְרֻשָּׁה׃ אֶרֶץ־רְפָאִים 20
תֵּחָשֵׁב אַף־הִוא רְפָאִים יָשְׁבוּ־בָהּ לְפָנִים
וְהָעַמֹּנִים יִקְרְאוּ לָהֶם זַמְזֻמִּים׃ עַם גָּדוֹל וְרַב 21
וָרָם כָּעֲנָקִים וַיַּשְׁמִידֵם יְהוָה מִפְּנֵיהֶם וַיִּירָשֻׁם
וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם׃ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לִבְנֵי עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים 22
בְּשֵׂעִיר אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֶת־הַחֹרִי מִפְּנֵיהֶם
וַיִּירָשֻׁם וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְהָעַוִּים 23
הַיֹּשְׁבִים בַּחֲצֵרִים עַד־עַזָּה כַּפְתֹּרִים הַיֹּצְאִים
מִכַּפְתֹּר הִשְׁמִידֻם וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם׃ קוּמוּ סְּעוּ 24
וְעִבְרוּ אֶת־נַחַל אַרְנֹן רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־
סִיחֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן הָאֱמֹרִי וְאֶת־אַרְצוֹ הָחֵל רָשׁ

למות כ"מ
עבר כל"ח
גבול כל"מ במ"ו
מואב כ"מ
מול כ"מ
עמון כ"מ
תצרם ח"ז
נתתיה כ"מ
והעמנים כח"ז
זמזמים ח"ו ודגש
וישמידם ט"י
ויירשם כ' וט"י ות"ו
הישבים כח"ז
השמיד כ"מ
החרי כל"ח
ויירשם כ' וכ"כ
כפתרים כל"ח
מכפתר כל"ח
השמידם ח"ז
קומו כ"מ במ"ח
ארנן כ"ח במ"ג
סיחן כמ"י וכח"ז במ"ד

עין הקורא

וגם יד־יי היתה בם. ויהי כאשר־תמו. את־ער. ואל־תתגר בם. מארץ בני־עמון לך. כי לבני־לוט נתתיה. רפאים ישבו־בה. זמזמים (הס"ס דגש בס"מ וכ"י וכ"כ הרמ"ה ח"ז ומ"י בתרלה ודגש מ"ס תגין). קומו סעו הסמ"ך דגושה בכל הספרים (עיין בס' בה י"ב ט"ו ... תגביתו ...).

עין הסופר

25 וְהִתְגָּר בּוֹ מִלְחָמָה׃ הַיּוֹם הַזֶּה אָחֵל תֵּת פַּחְדְּךָ
וְיִרְאָתְךָ עַל־פְּנֵי הָעַמִּים תַּחַת כָּל־הַשָּׁמָיִם
אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן שִׁמְעֲךָ וְרָגְזוּ וְחָלוּ מִפָּנֶיךָ׃ — ישמעון כ״מ
26 וָאֶשְׁלַח מַלְאָכִים מִמִּדְבַּר קְדֵמוֹת אֶל־סִיחוֹן — קדמות ט״ס הן ד׳ מל״מ
27 מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן דִּבְרֵי שָׁלוֹם לֵאמֹר׃ אֶעְבְּרָה — חשבון כל״מ ש״ים
בְאַרְצֶךָ בַּדֶּרֶךְ בַּדֶּרֶךְ אֵלֵךְ לֹא אָסוּר — כל״מ בס״א אסור ט״ז
28 יָמִין וּשְׂמֹאול׃ אֹכֶל בַּכֶּסֶף תַּשְׁבִּרֵנִי וְאָכַלְתִּי — ושמאול ה׳ כ״כ מל״מ
וּמַיִם בַּכֶּסֶף תִּתֶּן־לִי וְשָׁתִיתִי רַק אֶעְבְּרָה — תשברני ח״ו ושתיתי כ״מ
29 בְרַגְלָי׃ כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ־לִי בְּנֵי עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים
בְּשֵׂעִיר וְהַמּוֹאָבִים הַיֹּשְׁבִים בְּעָר עַד אֲשֶׁר־ — והמואבים דין ט״ז
אֶעֱבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה — אעבר כ״מ
30 אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃ וְלֹא אָבָה סִיחֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן — נתן כ״מ סיחן
הַעֲבִרֵנוּ בּוֹ כִּי־הִקְשָׁה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־ — [illegible] העברנו ח״ו
רוּחוֹ וְאִמֵּץ אֶת־לְבָבוֹ לְמַעַן תִּתּוֹ בְיָדְךָ כַּיּוֹם — רוחו כל״מ
31 הַזֶּה׃ ס ששי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי רְאֵה
הַחִלֹּתִי תֵּת לְפָנֶיךָ אֶת־סִיחֹן וְאֶת־אַרְצוֹ הָחֵל — ההלתיח״ו לפניך כל״מ
32 רָשׁ לָרֶשֶׁת אֶת־אַרְצוֹ׃ וַיֵּצֵא סִיחֹן לִקְרָאתֵנוּ — לקראתנו ככ״כ
33 הוּא וְכָל־עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה יָהְצָה׃ וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה

עין הקורא

והתגר בו. אחל תת פחדך. תחת. ישמעון. אעברה בארצך. ואכלתי. רק אעברה ברגלי. כאשר עשו לי. עד אשר אעבר (הו״ה בחלופי כ״י בן אשר עד אשר אעבר, ב״כ אשר אעבר, ור״ל שלב״א הס״ן במתיגה כנידה וכן כבון ע״פ תורת הכלל). כי הקשה. יהצה. ויתנהו.

עין הסופר

אֱלֹהֵינוּ לְפָנֵינוּ וַנַּךְ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָו וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ׃
34 וַנִּלְכֹּד אֶת־כָּל־עָרָיו בָּעֵת הַהִוא וַנַּחֲרֵם אֶת־כָּל־
עִיר מְתִם וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף לֹא הִשְׁאַרְנוּ שָׂרִיד׃
35 רַק הַבְּהֵמָה בָּזַזְנוּ לָנוּ וּשְׁלַל הֶעָרִים אֲשֶׁר לָכָדְנוּ׃
36 מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר
בַּנַּחַל וְעַד־הַגִּלְעָד לֹא הָיְתָה קִרְיָה אֲשֶׁר שָׂגְבָה
מִמֶּנּוּ אֶת־הַכֹּל נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְפָנֵינוּ׃ 37 רַק אֶל־
אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לֹא קָרָבְתָּ כָּל־יַד נַחַל יַבֹּק וְעָרֵי

ג

הָהָר וְכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ 1 וַנֵּפֶן וַנַּעַל
דֶּרֶךְ הַבָּשָׁן וַיֵּצֵא עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן לִקְרָאתֵנוּ
הוּא וְכָל־עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה אֶדְרֶעִי׃ 2 וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֵלַי אַל־תִּירָא אֹתוֹ כִּי בְיָדְךָ נָתַתִּי אֹתוֹ וְאֶת־
כָּל־עַמּוֹ וְאֶת־אַרְצוֹ וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ
לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן׃
3 וַיִּתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּיָדֵנוּ גַּם אֶת־עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן
וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ וַנַּכֵּהוּ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד׃
4 וַנִּלְכֹּד אֶת־כָּל־עָרָיו בָּעֵת הַהִוא לֹא הָיְתָה
קִרְיָה אֲשֶׁר לֹא־לָקַחְנוּ מֵאִתָּם שִׁשִּׁים עִיר
כָּל־חֶבֶל אַרְגֹּב מַמְלֶכֶת עוֹג בַּבָּשָׁן׃ 5 כָּל־אֵלֶּה

לפנינו כל״מ
בנו כ׳ ח״
וקרי בניו
ונלכד כל״מ
עריו כל״מ
מתם כ״מ
שריד כ״מ
מערער כל״מ
ארנן
כמו במ״ג
לפנינו כל״מ
עמון כ״מ
יבק כ״מ
ע״ג כ״מ
לקראתנו כב״כ
אדרעי כ״כ
תירא כ״מ
אתו כ״מ
עשית כל״מ
יושב י״ו ט״ז
בידנו כל״ח במ״כ
השאיר כ״מ
שריד כ״מ
ונלכד כל״ח
ארגב כ״מ

עין הקורא

ואת־כל־עמו. ונלכד. ונחרם את־כל־עיר מתם והנשים והטף, תכונה (לקמן ג׳ ו׳) החרם כל־עיר מתם הנשים והטף. לא היתה כן תרויכן. אתה־כל. וכל אשר־צוה יי. ונפן ונעל. אשר לא־לקחנו.

עין הסופר

עָרִים בְּצֻרֹת חוֹמָה גְבֹהָה דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ לְבַד — בצרת ב׳ חל״ח, חימה כ״מ במ״ג
6 מֵעָרֵי הַפְּרָזִי הַרְבֵּה מְאֹד: וַנַּחֲרֵם אוֹתָם כַּאֲשֶׁר — גבהה כ״כ, ובריה כ״מ
עָשִׂינוּ לְסִיחֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַחֲרֵם כָּל־עִיר — אותם ט״ל פא
7 מְתִם הַנָּשִׁים וְהַטָּף: וְכָל־הַבְּהֵמָה וּשְׁלַל הֶעָרִים — מתם כ״א
8 בַּזּוֹנוּ לָנוּ: וַנִּקַּח בָּעֵת הַהִוא אֶת־הָאָרֶץ מִיַּד — בזזנוע׳
שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִנַּחַל
9 אַרְנֹן עַד־הַר חֶרְמוֹן: צִידֹנִים יִקְרְאוּ לְחֶרְמוֹן — ארנן כ״א במ״ג, חרמון כ״ע, צירנים חז
10 שִׂרְיֹן וְהָאֱמֹרִי יִקְרְאוּ־לוֹ שְׂנִיר: כֹּל ׀ עָרֵי הַמִּישֹׁר — שרין חז, שניר ט״י
וְכָל־הַגִּלְעָד וְכָל־הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה וְאֶדְרֶעִי עָרֵי — המישר כחז
11 מַמְלֶכֶת עוֹג בַּבָּשָׁן: כִּי רַק־עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן נִשְׁאַר
מִיֶּתֶר הָרְפָאִים הִנֵּה עַרְשׂוֹ עֶרֶשׂ בַּרְזֶל הֲלֹה — הלה דין, לחוד כ״כ
הִוא בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן תֵּשַׁע אַמּוֹת אָרְכָּהּ וְאַרְבַּע — אמות, כ״מ במ״א
12 אַמּוֹת רָחְבָּהּ בְּאַמַּת־אִישׁ: וְאֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת

ונחרם אותם כאשר עשינו. בזזנו. מיד שני. שרין (בכי״ן שמלאית בם״מ וכ״י וכן לבנון ושריון דתלים כ״ט וכ״ה בבילוך ובעדות בעל המסרה במערבת רים אות במ״ן שמבל ה׳ זונין חד ס׳ וחד וס׳ ומי׳ ספר ויך לב דוד, ש״ב כ״ד י׳, וספר לו׳. ויקרא ע״ו י״ג; כתרי ומגני אתה תלים קי״ט קי״ד. ובכי פואל מישו ולבנן וכתרי שמות ו׳ כ״נ; שרין צידנים, לבנין ושריון וכו׳). יקראו־לו שניר (בכי״ן שמלאית ולוכן ב׳ במסרה דין, ומ״א שניר והרמון בשיר השירים ד׳ ח׳, וחד ברושים משניר בנו לך ביחזקאל כ״ז ה׳, וחד ושניר והר חרמון בדה״א ה׳ כ״ג, וכולהון כתיבין בי״ן). כל עָרֵי. וְכָל־הגלעד וְכָל־. (עד־סלכה הבמ״ן במתג בכי״י וכן כל חבירו דמקר׳ וכבן הוא כמ״ש בפ׳ תצו׳ כ״ח כ״ב גם בספרי מבפה״ט דף כ״ב א׳). כי רק־עוג (חו״ה גם בכ״י של כ״ד כי במוכח ונבד עליו ט׳ בטעם נתידה, ובכי״י מבר עליו ה׳ בטעם נתורה, ולהבר בו בפ׳ בי תבוא אי״ה). הנה ערשו הלה הוא תשע. באמת־איש. ואת־הארץ הזאת (תו״ה במ״ג של רע״א

עין הקורא

עין הסופר

מערער כ"מ יָרַשְׁנוּ בָּעֵת הַהִוא מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר־עַל־נַחַל אַרְנֹן
לראובני ככ"כ וַחֲצִי הַר־הַגִּלְעָד וְעָרָיו נָתַתִּי לָרֻאוּבֵנִי וְלַגָּדִי׃
וְיֶתֶר הַגִּלְעָד וְכָל־הַבָּשָׁן מַמְלֶכֶת עוֹג נָתַתִּי לַחֲצִי 13
הארגב כ"מ שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה כֹּל חֶבֶל הָאַרְגֹּב לְכָל־הַבָּשָׁן
יאיר כ"מ הַהוּא יִקָּרֵא אֶרֶץ רְפָאִים׃ יָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לָקַח 14
גבול כ"מ כמ"ו הגשורי מ"ו אֶת־כָּל־חֶבֶל אַרְגֹּב עַד־גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי
חות כ"מ וַיִּקְרָא אֹתָם עַל־שְׁמוֹ אֶת־הַבָּשָׁן חַוֺּת יָאִיר עַד
ולמכיר כ"מ שביעי הַיּוֹם הַזֶּה׃ וּלְמָכִיר נָתַתִּי אֶת־הַגִּלְעָד׃ וְלָראוּבֵנִי 15 16
וְלַגָּדִי נָתַתִּי מִן־הַגִּלְעָד וְעַד־נַחַל אַרְנֹן תּוֹךְ הַנַּחַל
וגבל ו' מו בלי יבק כ"מ וּגְבֻל וְעַד יַבֹּק הַנַּחַל גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְהָעֲרָבָה 17
וגבל ו' מו בלי וְהַיַּרְדֵּן וּגְבֻל מִכִּנֶּרֶת וְעַד יָם הָעֲרָבָה יָם הַמֶּלַח
אשדת כ"מ תַּחַת אַשְׁדֹּת הַפִּסְגָּה מִזְרָחָה׃ וָאֲצַו אֶתְכֶם בָּעֵת 18
הַהִוא לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ
חלוצים כ"מ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ חֲלוּצִים תַּעַבְרוּ לִפְנֵי אֲחֵיכֶם

אשר ו על־נחל וכן בכ"י של כ"ד, אבל בדמ"א וכמ"ג דפ"ו אשר־במקף וכ"כ בעל א"ת אשר במקף לא בסופר ופסק, אכן בכ"י אשר בדרגא ומסתבר). ויתר הגלעד. (המנשה מלא דפוי המ"ס ותמוכי ספ"א בגינאה וכן למנשה וכן המנשי למנשי) והמעכתי. (או"ה גם בכ"י גם בדמ"א הה"א בלא מתג כמשפטו, ורק נדפ"ו כמתג גם הה"א, נגרע"ם והמעכתי, ובכל ספרינו על־שמו את־הבשן ורק בכ"י על־שמו ו בפסק, אבל לא פלאתיו כמכ' בהדי פסקין דספר'). ולראובני ולגדי נתתי מן־הגלעד ועד־נחל (או"ה בניקוד ולראובני כבר דברתי בפ' פינחס כ"ו ז'). (או"ה בכ"י וגבל הוי"ו במתג וכן בפסוק הסמוך וכן כל וגבול הבא בגינס מלך הוי"ו מתונה וכבר דברתי על ככה במסה"ט דף כ"ד וכ"ג). ועד יבק. ועד ים הערבה. ואצו אתכם בעת ההוא (כן הוא דגוש בעין הקורא בלי הבי"ת במתג ולא מלאתי בן בגוס כסר לא בדגוש ולא בכ"י). יי אלהיכם נתן לכם. לפני אחיכם.

• עין הקורא

עין הכופר

19 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־בְּנֵי־חָיִל׃ רַק נְשֵׁיכֶם וְטַפְּכֶם
וּמִקְנֵכֶם יָדַעְתִּי כִּי־מִקְנֶה רַב לָכֶם יֵשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם | ומקנכם ח׳
אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם׃ עַד אֲשֶׁר־יָנִיחַ יְהוָה ׀ לַאֲחֵיכֶם | יניח כ״מ
20 כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַם־הֵם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְשַׁבְתֶּם אִישׁ | יהישית
21 לִירֻשָּׁתוֹ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם׃ וְאֶת־יְהוֹשׁוּעַ צִוֵּיתִי | דין מד״מ צויתי ג׳ כ״כ
בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר עֵינֶיךָ הָרֹאֹת אֵת כָּל־אֲשֶׁר | עיניך כ״מ בש״ג הראת
עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לִשְׁנֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה | ב׳ מד״מ
כֵּן־יַעֲשֶׂה יְהוָה לְכָל־הַמַּמְלָכוֹת אֲשֶׁר אַתָּה | הממלכות כ״מ
22 עֹבֵר שָׁמָּה׃ לֹא תִּירָאוּם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא | עבר כל״ח תיראים
23 הַנִּלְחָם לָכֶם׃ ס וָאֶתְחַנַּן אֶל־ | דין מד״מ
24 יְהוָה בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר׃ אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה הַחִלּוֹתָ | החלות מ״ץ
לְהַרְאוֹת אֶת־עַבְדְּךָ אֶת־גָּדְלְךָ וְאֶת־יָדְךָ הַחֲזָקָה | להראות מ״ץ
אֲשֶׁר מִי־אֵל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה | במעשיך כל״מ כמ״א
25 כְמַעֲשֶׂיךָ וְכִגְבוּרֹתֶךָ׃ אֶעְבְּרָה־נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־ | וכגבורתך עזק ות״ז וח״י

עין הקורא

כל־בני־חיל. רק נשיכם וטפכם. ידעתי כי־מקנה רב. (קו״ה כס״מ וכ״י אשר־יניח יי ׀ לאחיכם במרכא לא במונח וכן יניקר כינבור הפסק כמבואר במיבור זה כמה פעמים גם במסה״ע דף י״ו, ועיין גם במדבר י״ב ה׳). וירשו גם־הם אשר יי אלהיכם. להם ה׳ דמטינן. איש לירשתו (כבר הובלתי המחלוקת בזה). ואת־יהושע צויתי. עיניך הראת את כל־אשר עשה יי אלהיכם לשני. כן יעשה בחלים כן־יעשה. אשר אתה עבר. ואתחנן (בפתח בכ״מ וכ״י ובדפים). אתה החלות להראות. (קו״ה מד״מ רפ״ו את־עבדך ועיין סוף פ׳ מקץ). את־גדלך (עיין ויקר׳ כ״ה ו). אשר מי. כמעשיך. אעברה־נא.

עין הסופר

הַטּוֹבָה כל"מ במ"ה
הַטּוֹב כ"מ
וְהַלְּבָנֹן מל
תּוֹסֶף מל
עוֹד כ"מ במ"ג
עֵינֶיךָ כמד"מ במ"ג
וְצָפֹנָה כ"מ
וְתֵימָנָה כ"מ
יַנְחִיל מל
אוֹתָם מ"ל מל
בַּגָּיְא כ"ל כ"כ במ"א
מוּל כ"מ
פְּעוֹר כ"מ
לַעֲשׂוֹת כל
תִּחְיוּ מל
אֲבֹתֵיכֶם כב"ב במ"ג
תֹסִפוּ כ' כ"ב
לִשְׁמֹר כל"מ
מִצְוֹת כל"מ
הָרֹאוֹת דין חזק וטעם

הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן הָהָר הַטּוֹב
26 הַזֶּה וְהַלְּבָנֹן: וַיִּתְעַבֵּר יְהוָה בִּי לְמַעַנְכֶם וְלֹא
שָׁמַע אֵלָי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי רַב־לָךְ אַל־תּוֹסֶף
27 דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בַּדָּבָר הַזֶּה: עֲלֵה רֹאשׁ הַפִּסְגָּה
וְשָׂא עֵינֶיךָ יָמָּה וְצָפֹנָה וְתֵימָנָה וּמִזְרָחָה וּרְאֵה
28 בְעֵינֶיךָ כִּי־לֹא תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: וְצַו אֶת־
יְהוֹשֻׁעַ וְחַזְּקֵהוּ וְאַמְּצֵהוּ כִּי־הוּא יַעֲבֹר לִפְנֵי הָעָם
הַזֶּה וְהוּא יַנְחִיל אוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּרְאֶה:
29 וַנֵּשֶׁב בַּגָּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר: פ

ד

1 וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֶל־הַחֻקִּים וְאֶל־הַמִּשְׁפָּטִים
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיוּ
וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵי
2 אֲבֹתֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם: לֹא תֹסִפוּ עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ לִשְׁמֹר אֶת־
מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם:
3 עֵינֵיכֶם הָרֹאוֹת אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה בְּבַעַל

עין הקורא

לְמַעַנְכֶם. אַל־תּוֹסֶף. בַּדָּבָר הַזֶּה. עֲלֵה רֹאשׁ. וְשָׂא עֵינֶיךָ כן נדוכב. וְתֵימָנָה. כִּי־לֹא תַעֲבֹר (הו"ה נמשפטי הטעמי' דף כ"ג ח' מבואר משפט כי לא זה במקור עליו נכי"י לית בטעם). וְחַזְּקֵהוּ וְאַמְּצֵהוּ. וַנֵּשֶׁב בַּגָּיְא. בֵּית פְּעוֹר. קדמא דפרשתא למען תחיו ובאתם. תביעא דפרשתא למען תחיון ויטב לכם (לקמן ה' ל'). על־הדבר אשר אנכי. עיניכם. (כתב המ"ס ו"ל מלתי כתוב בחומש קדמוני כי בס' ר"מ ובס' ר"ג מונה לבעל פ"כ, ובספרי' אלו בבעל וכן תרגמו המתרגמים וכ"כ הרלב"ג בנגלה פעור נעבוד בבעל פעור, עכ"ל, וס נכי"י נבעל, אבל בכ"י שלי לית נבעל).

עין הסופר

פְעוֹר כִּי כָל־הָאִישׁ אֲשֶׁר הָלַךְ אַחֲרֵי בַעַל־פְּעוֹר
4 הִשְׁמִידוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ׃ וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים (השמידו כ"ט)
בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם׃ רְאֵה ׀ לִמַּדְתִּי (חיים כל"מ)
5 אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי יְהוָה אֱלֹהָי
לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים שָׁמָּה (לעשות כל כי' ט"ז)
6 לְרִשְׁתָּהּ׃ וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם כִּי הִוא חָכְמַתְכֶם (ועשיתם כל"מ)
וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֵת כָּל־ (ובינתכם ט"ז ישמעון כ"מ)
הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ רַק עַם־חָכָם וְנָבוֹן הַגּוֹי (ונבון כ"מ)
7 הַגָּדוֹל הַזֶּה׃ כִּי מִי־גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ אֱלֹהִים (הגדול ס"ט גדול כ"מ כמ"מ)
קְרֹבִים אֵלָיו כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־קָרְאֵנוּ אֵלָיו׃ (קרבים כ"ל חז)
8 וּמִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים צַדִּיקִם (צדיקם כ"ל ח"ת כמ"מ)
כְּכֹל הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם׃
9 רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן־תִּשְׁכַּח (ושמר כ"מ)
אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן־יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ (עיניך כמד"מ כמ"ג יסורו ט"ז)
10 כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ׃ יוֹם (חייך כ"מ והודעתם ט"ז)
אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בֶּאֱמֹר (בניך כ"מ בחרב כ"מ כמ"מ באמר חז)

עין הקורא

אחרי בעל־פעור. כלכם. ראה ׀ למדתי. לעשות כן בקרב הארץ, נמצאתן לעשות כן (הו"ה במ"ג של רע"מ ובכל רפ"ו ואחרים קדמונים לעשות כן וככה בכ"י גם בכ"י של כ"ד, ורק בכונתינו של דפ"א לעשות כן, והרב בעל א"מ כתיב בכן מלא בכל ס"ם ואבבנו ועוד הוסיף דברים להוכיח שנירסא זאת עיקרית, עיין עליו כי דבריו כלאים טובים ונכונים לולא שעומדים למולו ועשו בארץ דלקמן ס' כ"ח ובלאחריו לעשות בארץ ולפי שיטתו שניהם היו ראוים במ"ג ועשו בארץ וכן לעשות בארץ). ובינתכם. כי מי־גוי גדול. כיה' אלהינו בכל־קראנו. ימי גוי גדול. ופן־יסורו. יום אשר. בחרב מלרע.

יְהוָה אֵלַי הַקְהֶל־לִי אֶת־הָעָם וְאַשְׁמִעֵם אֶת־
דְּבָרָי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן לְיִרְאָה אֹתִי כָּל־הַיָּמִים
אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה וְאֶת־בְּנֵיהֶם יְלַמֵּדוּן׃
וַתִּקְרְבוּן וַתַּעַמְדוּן תַּחַת הָהָר וְהָהָר בֹּעֵר בָּאֵשׁ 11
עַד־לֵב הַשָּׁמַיִם חֹשֶׁךְ עָנָן וַעֲרָפֶל׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה 12
אֲלֵיכֶם מִתּוֹךְ הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים אַתֶּם שֹׁמְעִים
וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רֹאִים זוּלָתִי קוֹל׃ וַיַּגֵּד לָכֶם אֶת־ 13
בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים
וַיִּכְתְּבֵם עַל־שְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים׃ וְאֹתִי צִוָּה יְהוָה 14
בָּעֵת הַהִוא לְלַמֵּד אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים
לַעֲשֹׂתְכֶם אֹתָם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה
לְרִשְׁתָּהּ׃ וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי לֹא 15
רְאִיתֶם כָּל־תְּמוּנָה בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּחֹרֵב
מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃ פֶּן־תַּשְׁחִתוּן וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם פֶּסֶל 16
תְּמוּנַת כָּל־סָמֶל תַּבְנִית זָכָר אוֹ נְקֵבָה׃ תַּבְנִית 17
כָּל־בְּהֵמָה אֲשֶׁר בָּאָרֶץ תַּבְנִית כָּל־צִפּוֹר כָּנָף
אֲשֶׁר תָּעוּף בַּשָּׁמָיִם׃ תַּבְנִית כָּל־רֹמֵשׂ בָּאֲדָמָה 18

עין הסופר
ואשמעם מ׳
ילמדון מ״ז
אתי כ״מ נמ״א
ותקרבון כ״מ
ותעמדון מ״ז
בער כ״א
אליכם
כ״מ נמ״ז
קול כל״מ נמ״ב
שמעים כמ״ז
ותמונה כ״מ
ראים כמ״ז
לחות נ׳ כ״ב
לעשתכם מ״ז
לנפשתיכם
כ״ל מ״ז
תמונה כ״מ
תשחתון
ב׳ ומ״ז
תמונת
כל״מ נמ״א
תבנית כ״מ
צפור ז׳ מ״ז
תעוף מ״ז
רמש
כל״ת נמ״ב

עין הקורא

הַקְהֶל־לִי (הו״ה בכ״י לי דגש וכן מכתב החכמים כמבואר בכ׳ ההוינו). את־דברי. כל־הימים אשר הם. וההר (ר״ל פליגי כדלעיל ב׳ ז׳, גם ספרינו חולקין) בער. זולתי קול. ויכתבם על־שני. ואתי (ר״ל כליני כדלעיל). לעשתכם אתם. כי לא ראיתם. ביום. פן־תשחתון (וכן בכ״י וס״מ וכן בכל הדומים לו ובעבודות המחבר ולא כמ״ת, ועיין מספ״ע יד ב). (הו״ה במ״ג לפ״ו ורע״ת באדמה ובחומש דמ״א גם בכ״י גם בכל כ״ד באדמה נקמץ וכן במ״ש וכן כבן

תַּבְנִית כָּל־דָּגָה אֲשֶׁר־בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ׃
19 וּפֶן־תִּשָּׂא עֵינֶיךָ הַשָּׁמַיְמָה וְרָאִיתָ אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ עיניך כ״ל מל״מ במ״ג
וְאֶת־הַיָּרֵחַ וְאֶת־הַכּוֹכָבִים כֹּל צְבָא הַשָּׁמַיִם וראית במ״ג וב״תה במ״ח
וְנִדַּחְתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם וַעֲבַדְתָּם אֲשֶׁר חָלַק והשתחוית במ״ג ומ״כ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֹתָם לְכֹל הָעַמִּים תַּחַת כָּל־
20 הַשָּׁמָיִם׃ וְאֶתְכֶם לָקַח יְהוָה וַיּוֹצִא אֶתְכֶם ויוצא חס׳:
מִכּוּר הַבַּרְזֶל מִמִּצְרָיִם לִהְיוֹת לוֹ לְעַם נַחֲלָה מכור ט״ע להיות כ״מ במ״ח
21 כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַיהוָה הִתְאַנַּף־בִּי עַל־דִּבְרֵיכֶם דבריכם כ״מ
וַיִּשָּׁבַע לְבִלְתִּי עָבְרִי אֶת־הַיַּרְדֵּן וּלְבִלְתִּי־בֹא בא כ״מ במ״ד
אֶל־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן הטובה כל״מ במ״ה
22 לְךָ נַחֲלָה׃ כִּי אָנֹכִי מֵת בָּאָרֶץ הַזֹּאת אֵינֶנִּי
עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם עֹבְרִים וִירִשְׁתֶּם אֶת־ עבר כל״מ עברים כ״מ
23 הָאָרֶץ הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־תִּשְׁכְּחוּ
אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּכֶם
וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל אֲשֶׁר צִוְּךָ תמונת כ״מ במ״ח
24 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא אכלה כ״ח
אֵל קַנָּא׃ פ
25 כִּי־תוֹלִיד בָּנִים וּבְנֵי בָנִים וְנוֹשַׁנְתֶּם בָּאָרֶץ תוליד כמד״מ ונושנתם ט״ע

כתבוהו דלקמן כ״א א׳ ואילו הם כגדלים הי׳ לו לבטל המכרה למימכר עליהן ב׳ חד קמץ וחד פתח ונעד ינידו עליו רעיו בָּארץ בַּשמים בפים בכולם מנודרים) וְרָאִיתָ (וכן בכ״י גם במ״ג ריג״ת ודפ״ו ואחרים וכן הגיד מ״ש הוי״ו בניגול). וּלְבִלְתִּי־בא. אשר יי. כִּי אָנֹכִי מת. ואתם עֹברים. (פֶּן־תשכחו) את־ברית יי (כמו את־ברית יי).

עין הקורא

עין הסופר

וְהִשְׁחַתֶּם וַעֲשִׂיתֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל וַעֲשִׂיתֶם
הָרַע בְּעֵינֵי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְהַכְעִיסוֹ׃ הַעִידֹתִי 26
בָכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי־אָבֹד
תֹּאבֵדוּן מַהֵר מֵעַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים
אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא־תַאֲרִיכֻן יָמִים
עָלֶיהָ כִּי הִשָּׁמֵד תִּשָּׁמֵדוּן׃ וְהֵפִיץ יְהוָה 27
אֶתְכֶם בָּעַמִּים וְנִשְׁאַרְתֶּם מְתֵי מִסְפָּר בַּגּוֹיִם
אֲשֶׁר יְנַהֵג יְהוָה אֶתְכֶם שָׁמָּה׃ וַעֲבַדְתֶּם־שָׁם 28
אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם עֵץ וָאֶבֶן אֲשֶׁר
לֹא־יִרְאוּן וְלֹא יִשְׁמְעוּן וְלֹא יֹאכְלוּן וְלֹא
יְרִיחֻן׃ וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ 29
וּמָצָאתָ כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
נַפְשֶׁךָ׃ בַּצַּר לְךָ וּמְצָאוּךָ כֹּל הַדְּבָרִים 30
הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים וְשַׁבְתָּ עַד־יְהוָה

להכעיסו כ"מ
העידתי
דין ט"ז והל
אבד כ"מ
תאבדון כ"ט
תאריכן
ב' וב"ב ט"ז והל
תשמדון ט"ז
והפיץ ט"ז
בגיים כ"ל
כ"ב במ"ח
גיים
יראון מ"ז
ישמעון כ"מ
יאכלון ט"ז
יריחן ט"ז והל
ומצאת
כ"כ
נפשך כ"כ
ימצאך ט"ז
באחרית כ"מ
הימים
כ"מ נמ"א

תְּמוּנַת כֹּל. (הו"ה בכל ספרינו וכ"י וַעֲשִׂיתֶם פֶּסֶל מלעיל במהפך וכן ועשיתם לו דלקמן י"ט י"ט וכן כל והייתם לי והייתם לו כמבואר בסוף פ' קדושים כ' כ"ו וכן מבואר גם בגליון מס"קן וכבר הובאתי זה במספ"ט דף כ"ד א' אך במקרא כ"י של כ"ד וַעֲשִׂיתֶם התי"ו במתג מלבד המהפך מלעיל וזה בעבור התחברות מ"ם עם פ"א ולהרוית ביניהם, אם ענין זה כבר הובאתי במבשבי הטעמי' דף ב'). בְּעֵינֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ כן נכונם (וכן בכ"י כ"ד גם בדפוס שונצינו של רמ"א) ומיעוטם בְּעֵינֵי יְיָ־אֱלֹהֶיךָ (וכן במ"ג דע"ח ודפ"ו לא שמלבד המקף שאלל השם רמזו עוד במרכא מי"ו יהוה ־דומה לי שבא כן לרמוז על הפלוגתא וכמו שכתבתי כבר בפ' שלח לך י"ג ל"א אלל והמכנים אחר עלו עמו). הַעִידֹתִי בָכֶם. כִּי־עַל הָאָרֶץ. לֹא־תַאֲרִיכֻן. בַּגּוֹיִם. וַעֲבַדְתֶּם־שָׁם אֱלֹהִים. עֵץ וָאֶבֶן במקומם וָאֶבֶן. כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ. בְּאַחֲרִית הַיָּמִים.

עין הקורא

עין הכיתר

31 אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקֹלוֹ׃ כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה — דק׳ כ״ח / ורחום כ״מ
אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח — ישחיתך ט״ו
32 אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם׃ כִּי שְׁאַל־ — אבותיך כחז במ״א
נָא לְיָמִים רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמִן־ — ראשנים כ״ל חז
הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים׀ אָדָם עַל־הָאָרֶץ
וּלְמִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד־קְצֵה הַשָּׁמָיִם הֲנִהְיָה
33 כַּדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אוֹ הֲנִשְׁמַע כָּמֹהוּ׃ הֲשָׁמַע — הגדול ה׳ מז / כמהו ב״מ
עָם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כַּאֲשֶׁר־ — קול כל״מ במ״ה / לבוא כ״מ במ״ז / במסת חז
34 שָׁמַעְתָּ אַתָּה וַיֶּחִי׃ אוֹ׀ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא — באתת בחז״ח בס״ד
לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי בְּמַסֹּת בְּאֹתֹת וּבְמוֹפְתִים — ובמופתים דין מד״מ
וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה — ובזרוע ג׳ מז כלי / נטויה ב״מ
וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לָכֶם יְהוָה — ובמוראים מז ונ״ו
35 אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ׃ אַתָּה הָרְאֵתָ — גדלים בחז / הראת
לָדַעַת כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ׃ — דין חז
36 מִן־הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעֲךָ אֶת־קֹלוֹ לְיַסְּרֶךָּ וְעַל־הָאָרֶץ — השמיעך ע״ו / קלו כ״מ במ״ם
הֶרְאֲךָ אֶת־אִשּׁוֹ הַגְּדוֹלָה וּדְבָרָיו שָׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ — הגדולה ד׳ מז כלי

כִּי אֵל רַחוּם פתח. אֲשֶׁר נִשְׁבַּע. כִּי שְׁאַל־נָא. אשר־היו. למן־היום אשר
ברא אלהים אדם. וּלְמִקְצֵה (הקוף רפה בכל ליגנא במ״ג בס׳ מפני ל״ד נ׳)
ועד־קצה. או הֲנִשְׁמַע כן נדוכם במינוסם או הֲנִשְׁמַע (מו״ה בכי״י גם בכל — עין
ג״ד או ובן בכל סדפוסים חין מסוגלינו בל דיו״ח א׳). הֲשָׁמַע עם (מו״ה ב״מ — הקורא
בכל כ״מ דספוכה והכ״י וג׳ כ״מ ׳ש ובכל דכלתי על הוחתיו בבבריס מספר״ע דף ם׳).
מדבר מתוך־האש כאשר־שמעת אתה. או הֲנִסָּה. לָבוֹא לקחת לו.
וביד חזקה. ככל אתה הָרְאֵתָ. אין עוד מלבדו. מן־השמים לְיַסְּרֶךָּ
יגס נמכלול דמ״ק דף ג״ז הוכיר הגעו הכף וכן לקרך דלולן בנ ה). הֶרְאֲךָ את־אשו

37 האש: ותחת כי אהב את־אבתיך ויבחר בזרעו
אחריו ויוצאך בפניו בכחו הגדל ממצרים:
38 להוריש גוים גדלים ועצמים ממך מפניך
להביאך לתת־לך את־ארצם נחלה כיום הזה:
39 וידעת היום והשבת אל־לבבך כי יהוה הוא
האלהים בשמים ממעל ועל־הארץ מתחת
40 אין עוד: ושמרת את־חקיו ואת־מצותיו אשר
אנכי מצוך היום אשר ייטב לך ולבניך אחריך
ולמען תאריך ימים על־האדמה אשר יהוה
אלהיך נתן לך כל־הימים: פ שלישי
41 אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן
42 מזרחה שמש: לנס שמה רוצח אשר ירצח
את־רעהו בבלי־דעת והוא לא־שנא לו מתמל
שלשם ונס אל־אחת מן־הערים האל וחי:
43 את־בצר במדבר בארץ המישר לראובני

עין הסופר
אבתיך כתו במ"א
ויוצאך דין מ"ו וח"ו
הגדל כ"א במ"א
להוריש במל"מ
ועצמים כתו במ"א
להביאך מ"ו
והשבת ב' וחד"א
מצותיו כלא"ו במ"ג
ייטב כ"מ
תאריך מ"ו
יבדיל כ"מ
שלש כ"א במ"ג
לנס בו' חז
רצח דין מ"ו
שנא כל"ת
מתמל
ד' הו בלו'
שלשם
כ"א במ"ג
המישר כתו

עין הקורא

בפניו (או"ה דגשות הבי"ת ככל נוסחי בפ' מתעי ל"ג ל"ו גם בפ' ויגש ל"ב י').
להוריש גוים גדלים ועצמים. להביאך לתת־לך. בשמים ממעל. אין
עוד. (או"ה בכל ספרינו אשר אנכי מצוך היום, אבן בבי"י גם בגל כ"ד אשר
אנכי מצוך היום כחבירו דלקמן י"ט ט' גם ל' י"ו). קדמא ומהפך אשר
ייטב לך, תביר דכבר (ה' ט"ז) ולמען ייטב לך, תלישא ומאריך (ו' ג')
אשר ייטב לך, ורביעה דוינבית (ו יח) למען ייטב לך, וסימן דכמין אשר
ייטב לך, דסמיך למען ייטב לך, כימן אחר אשר כתחת. כל ייטב לך
מלרע וכל וייטב לך מלעיל. ולמען תאריך ימים. אשר ה' אלהיך ד' בטעם
בסיפר' (וכו' נמב"ג סוף פ' דבריס). אז יבדיל. מזרחה. אשר ירצח.
בבלי־דעת והוא לא־שנא לו. ונס אל־אחת במ"ס ונס. האל וחי.

עין הסופר

וְאֶת־רָאמֹת בַּגִּלְעָד לַגָּדִי וְאֶת־גּוֹלָן בַּבָּשָׁן ראמת מ"ח וחז

44 לַמְנַשִּׁי׃ וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי ג לן כ"מ

45 יִשְׂרָאֵל׃ אֵלֶּה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים הערת כל ספי' מלס וחז

אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם

46 מִמִּצְרָיִם׃ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּגַּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר בגיא כ"ל מ"ל במ"ח

בְּאֶרֶץ סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן סיחן בחז במ'ד יושב י"ו טז

אֲשֶׁר הִכָּה מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃

47 וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ וְאֶת־אֶרֶץ ׀ עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן ויירשו כ"מ

שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח

48 שָׁמֶשׁ׃ מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנֹן מערער כ"מ ארנן כ"ח במ"נ

49 וְעַד־הַר שִׂיאֹן הוּא חֶרְמוֹן׃ וְכָל־הָעֲרָבָה עֵבֶר שיאן ט"ו וחז חרמן כ"מ

הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה וְעַד יָם הָעֲרָבָה תַּחַת אַשְׁדֹּת אשדת כ"ת

ה הַפִּסְגָּה׃ פ רביעי

1 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׁמַע אלהם כמ"ז במי"ו

לַמְנַשִּׁי (וכן הַמְנַשִּׁי כולן דפויי המ"ס ותמוהי הה"א במתג). וְזֹאת הַתּוֹרָה. אֵלֶּה הָעֵדֹת (או"ה כבר הזכרתי כמה פעמים כי המתג שבאות דאשונה לא יבתכה למונח ובעבדות המכרה). קדמא אֵלֶּה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים, תבינא דואתה פה (ה' כמ) המצוה וְהַחֻקִּים, מליתאה דוזאת המצוה (ו' א') הַחֻקִּים והמשפטים לית דסמיך בואתחנן, רביעאה דכי ישאלך (ו' כ') הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים. בְּאֶרֶץ סִיחֹן. שִׂיאֹן (או"ה בכל הספרים בשי"ן, ובכר הזכירו בינא המסרה בריש שיר השירים גם בריש דכולא בכלל כ' זוגין מייחדין חד בשי"ן וחד בסי"ן יע"ש). וְכָל־הָעֲרָבָה (או"ה גם במ"נ דיע"ח ודפ"ו ואחרים הה"א במתג וכן בכ"י של כ"ד אבן בכי"י גם בדמ"ח הה"א בלא מתג כמשפט, ולפשר דפליגי בי' וי"ס וכל־הערבה, עיין מה שכתבתי בפ' כמא ד' כ"ה אלא וכנאו גם לקמן כ"מ מ'). עֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָם. שְׁמַע

עין הקורא

ישראל את־החקים ואת־המשפטים אשר אנכי
דבר באזניכם היום ולמדתם אתם ושמרתם
לעשתם: יהוה אלהינו כרת עמנו ברית בחרב: 2
לא את־אבתינו כרת יהוה את־הברית הזאת 3
כי אתנו אנחנו אלה פה היום כלנו חיים: פנים ׀ 4
בפנים דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש:
אנכי עמד בין־יהוה וביניכם בעת ההוא להגיד 5
לכם את־דבר יהוה כי יראתם מפני האש
ולא־עליתם בהר לאמר: ס אנכי 6
יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ
מצרים מבית עבדים: לא־יהיה לך 7
אלהים אחרים על־פני: לא־תעשה־לך 8
פסל ׀ כל־תמונה אשר בשמים ׀ ממעל
ואשר בארץ מתחת ואשר במים ׀ מתחת
לארץ: לא־תשתחוה להם ולא תעבדם 9
כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבות
על־בנים ועל־שלשים ועל־רבעים לשנאי:

עין הסופר

דבר כ״ח באזניכם ע״ו
לעשתם ג׳ מ׳
אבתינו כמו במ״א
עמד כל״ח במ״א וביניכם כ״מ להגיד כ״מ
עליתם כ״מ
הוצאתיך ג׳ ומל״מ
תמונה כ״מ
פקד כ״ח עון כ״ח אבות כ״מ במ״ג לשנאי כ״ח

עין הקורא

ישראל את־החקים. ולמדתם. יי אלהינו כרת (או״ה גם בכ״י של כ״ד גם במ״ג של רע״ח אלהינו בו״ג אך בכי״י ובמ״ג דפ״ו אלהינו ברביע את״פ שבת״א הטעים אלהינא בו״ג גם בכי״י גם ברפ״ו ומ״מ לא ראיתי לשנותו עכמות שהוא נרא״פ). לא את־אבתינו. כי אתנו. אלה פה (או״ה גם בכי״י כ״ד ובמקלת דפוסים הפ״א דגש כמשפט את״פ שבמ״ג נשמט הדגש ואולי בטעות לכן אין מוסיפין לו ונפרע כנגד עדות המחבר). פנים ׀ בפנים (נפסק והוא כמנה בכלל פסקין דספרא במערכת). אנכי עמד בין־יי. ועל־שלשים.

עין הסופר

10 וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי — ועשה כ"ח לאהבי כ"ח
מִצְוֹתָו׃ ס לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה — ולשמרי כ"ח מצות׳ ית׳ ק׳
11 אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־יִשָּׂא — ישא כלכ׳ ב׳
12 אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃ ס שָׁמוֹר אֶת־ — שמור ג׳ מ״ז
יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃
13 14 שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלַאכְתֶּךָ׃ וְיוֹם — תעבד כ"ח
הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל־ — השביעי כ"מ במ"ג
מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ־וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ־וַאֲמָתֶךָ
וְשׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ וְכָל־בְּהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר — וחמרך כל"ח
בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ כָּמוֹךָ׃ — ינוח ככ"ב כמוך
15 וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֹּצִאֲךָ — ככ"ב במ"ב ויצאך הל"ח ובזרע
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה — כל"ח במ"ג נטויה כ"מ
עַל־כֵּן צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־יוֹם — לעשות כ"מ במ"ט
16 הַשַּׁבָּת׃ ס כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ
כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן יַאֲרִיכֻן יָמֶיךָ — יאריכן דין מ"ו ומ"ז
וּלְמַעַן יִיטַב לָךְ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ — ייטב כ"ט
17 נֹתֵן לָךְ׃ ס לֹא תִרְצָח׃ ס וְלֹא
תִנְאָף׃ ס וְלֹא תִגְנֹב׃ ס וְלֹא־
18 תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁוְא׃ ס וְלֹא — שוא כ"ל ב"ב
תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ ס וְלֹא — תחמד כ"ח

עין הקורא

זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד. לְמַעַן יָנוּחַ. כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ.

עין הסופר

שורו כל״ם
וחמרו כל״ם
קול כל״ם במ״ס גדול כל״מ במ״כ
ויתת כ״ל
מל״מ במ״ו
הקול כ״ל
עץ במ״ה
בער כ״ם
ותקרבון כ״ם
כבדו מל
קלו כל״ם במ״ס
נמות כ״ם
הגדלה כל״מ במ״ד
יספים חל
לשמע כ״ם
כמנו כ״ם

תִתְאַוֶּה בֵּית רֵעֶךָ שָׂדֵהוּ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ שׁוֹרוֹ
וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃ ס חמישי אֶת־ 19
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה דִּבֶּר יְהוָה אֶל־כָּל־קְהַלְכֶם
בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ הֶעָנָן וְהָעֲרָפֶל קוֹל גָּדוֹל
וְלֹא יָסָף וַיִּכְתְּבֵם עַל־שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים
וַיִּתְּנֵם אֵלָי׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־הַקּוֹל מִתּוֹךְ 20
הַחֹשֶׁךְ וְהָהָר בֹּעֵר בָּאֵשׁ וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כָּל־
רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם וְזִקְנֵיכֶם׃ וַתֹּאמְרוּ הֵן הֶרְאָנוּ 21
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־כְּבֹדוֹ וְאֶת־גָּדְלוֹ וְאֶת־קֹלוֹ
שָׁמַעְנוּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ הַיּוֹם הַזֶּה רָאִינוּ כִּי־יְדַבֵּר
אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וָחָי׃ וְעַתָּה לָמָּה נָמוּת 22
כִּי תֹאכְלֵנוּ הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת אִם־יֹסְפִים ׀
אֲנַחְנוּ לִשְׁמֹעַ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עוֹד
וָמָתְנוּ׃ כִּי מִי כָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר שָׁמַע קוֹל אֱלֹהִים 23
חַיִּים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כָּמֹנוּ וַיֶּחִי׃ קְרַב אַתָּה 24
וּשֲׁמָע אֵת כָּל־אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַתְּ ׀

עין הקורא

שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמרו סימן ה״ב קדמי (ר״ל שדהו שורו הם קדמין כלומר לא ככנין וי״ו ברלא והארלא כסבין וי״ו). את־הדברים האלה דבר יי (לו״ה י״ב את־במתג וכ״כ מ״ז אבן בדוב ס״מ בלא מתג ובגירסת המחבר וכן וכן עיקר שהרי הגיה׳ במסרת והמלה רביעית לכינון לכן אין לה שום טעם ולא ריח מתג). ויכתבם. ויתנם. ותקרבון אלי. כי־ידבר אלהים. כי תאכלנו (לו״ה עיין להלן י״במ״ו). אם־יספים ׀ אנחנו. כי מי כל־בשר אשר שמע קול, במקצתם שמע ולא כ״ל כי יש במס״ה על בגלגלי שמע מסור לית מלתיל. מדבר מתוך האש. קרב אתה ושמע את. ואת ׀ לו״ה תימה על הרמ״ה ו״ל שאמר בברש

עין הסופר

תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ — אלינו כ"מ
25 אֵלֶיךָ וְשָׁמַעְנוּ וְעָשִׂינוּ׃ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל — אליך כ"מ
דִּבְרֵיכֶם בְּדַבֶּרְכֶם אֵלָי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי
שָׁמַעְתִּי אֶת־קוֹל דִּבְרֵי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ
26 אֵלֶיךָ הֵיטִיבוּ כָּל־אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ׃ מִי־יִתֵּן וְהָיָה — היטיבו כמל"ע
לְבָבָם זֶה לָהֶם לְיִרְאָה אֹתִי וְלִשְׁמֹר אֶת־כָּל־
מִצְוֺתַי כָּל־הַיָּמִים לְמַעַן יִיטַב לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם
27 לְעֹלָם׃ לֵךְ אֱמֹר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאָהֳלֵיכֶם׃ — לעלם כ"ח במ"ג / אֱמר כ"ח
28 וְאַתָּה פֹּה עֲמֹד עִמָּדִי וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ אֵת כָּל־ — שובו ג' מל / עמד כ"ח
הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תְּלַמְּדֵם
וְעָשׂוּ בָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לְרִשְׁתָּהּ׃
29 וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם — לעשות כל ספרא מל
30 אֶתְכֶם לֹא תָסֻרוּ יָמִין וּשְׂמֹאל׃ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ — חסרי תל / ושמאל כתי במ"ה
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם תֵּלֵכוּ לְמַעַן
תִּחְיוּן וְטוֹב לָכֶם וְהַאֲרַכְתֶּם יָמִים בָּאָרֶץ אֲשֶׁר — תחיון כ"מ / וטוב כל"מ
1 תִּירָשׁוּן׃ וְזֹאת הַמִּצְוָה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים — תירשון מל"מ

אית כל ליבנא באוריתא בלשון זכר אַתָּה מלא ה"א בסוף תיבותא בר מן חדא דחסר ה"א ואם ככה אַתְּ עשה לי דבהעלתך, עכ"ל והמעיין הן דיבנינא, וכתב המכריע בהדיא מסר עליו ג' בלשון זכר אם ככה אַתְּ עשה לי, ואַתְּ תדבר אלינו, אַתְּ כרוב ממשח דיחזקאל כ"ח י"ד, וכ"כ רד"ק בשרשו). בְּדַבֶּרְכֶם אֵלָי. את־קול דברי. הֵיטִיבוּ כָּל־אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ, דויאמר ה' אלי (לקמן יח יז) הֵיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ (בספרון כל). מִי־יִתֵּן (וכ"ה כתוב בספרינו אך במקצתן מִי). את־כל־מצותי. לְאָהֳלֵיכֶם. וַאֲדַבְּרָה. אֵת כָּל־הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים. תְּלַמְּדֵם וְעָשׂוּ בארץ. לְמַעַן תִּחְיוּן. וְזֹאת הַמִּצְוָה הַחֻקִּים.

עין הקורא

עין הסופר

אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ — עברים כמ׳
2 לְמַעַן תִּירָא אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־
חֻקֹּתָיו וּמִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָ אַתָּה וּבִנְךָ — הקתיו כמ׳ ימצ׳תיו
3 וּבֶן־בִּנְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וּלְמַעַן יַאֲרִכֻן יָמֶיךָ׃ וְשָׁמַעְתָּ — כ״ל כ״ב במ״ג יארכן
יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁר יִיטַב לְךָ וַאֲשֶׁר — דין חד״ם
תִּרְבּוּן מְאֹד כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ — תרבון מ״ז
לָךְ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ פ ששי
4 5 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ׀ אֶחָד׃ וְאָהַבְתָּ — שמע ע׳ רבתי אחד ד׳ רבתי
אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
6 וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי — מאדך מ״ז
7 מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ
בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ
8 וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ — ובקומך ב׳ ומ״ז
9 לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ — לטטפת חד״ם מזזות דין
10 וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ ס וְהָיָה כִּי־יְבִיאֲךָ ׀ יְהוָה — חז״ק ומ״ח יביאך
אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם — כט״י במ״ח

עין הקורא

לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ. מְצַוֶּךָ. יִיטַב לְךָ. יְיָ אחד. וְאָהַבְתָּ אֵת (לו״ה בכל ספרינו גם בכ״י וּבְכָל־נַפְשְׁךָ הכ״ף בלי מתיגה כבידה ויציין לקמן בפ׳ ראה ט״ו י״ח כל הככור) וּבְכָל־מְאֹדֶךָ. אשר אָנֹכִי מצוך. וְשִׁנַּנְתָּם לבניך. וּבְשָׁכְבְּךָ (לו״ה גם החכם בעל מ״ש העיד שבספרי׳ כ״י מדויקים הוי״ו במאריך, והוא כמשפטו כמבואר במשפטי הטעמי׳ דף כ״ג ג׳). על־מְזֻזוֹת (מי״ן רפה). לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם.

עין הסופר

לְיִצְחָק וּֽלְיַעֲקֹב לָתֶת לָךְ עָרִים גְּדֹלֹת וְטֹבֹת — גדלת כ"ל מל"א במ"א

11 אֲשֶׁר לֹא־בָנִֽיתָ׃ וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל־טוּב אֲשֶׁר — וטבת ד' מל"א

לֹא־מִלֵּאתָ וּבֹרֹת חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא־חָצַבְתָּ כְּרָמִים — וברת מל"א חצובים

12 וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נָטָעְתָּ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָֽעְתָּ׃ הִשָּׁמֶר — מל"מ וזיתים כ"מ

לְךָ פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ — הוציאך כ' מל"מ

13 מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִֽים׃ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּירָא

14 וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבִשְׁמוֹ תִּשָּׁבֵֽעַ׃ לֹא תֵֽלְכוּן אַחֲרֵי — תלכון מ"ז

אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָֽעַמִּים אֲשֶׁר

15 סְבִיבוֹתֵיכֶֽם׃ כִּי אֵל קַנָּא יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ — סביבותיכם דין לחוד מל"מ

פֶּן־יֶחֱרֶה אַף־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּךְ וְהִשְׁמִֽידְךָ מֵעַל — והשמידך כ"מ במ"א

16 פְּנֵי הָאֲדָמָֽה׃ ס לֹא תְנַסּוּ

אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם בַּמַּסָּֽה׃

17 שָׁמוֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת־מִצְוֺת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם — שמור ג' מ"ז תשמרון כ"מ

18 וְעֵדֹתָיו וְחֻקָּיו אֲשֶׁר צִוָּֽךְ׃ וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב — ועדתיו חז

בְּעֵינֵי יְהוָה לְמַעַן יִיטַב לָךְ וּבָאתָ וְיָֽרַשְׁתָּ אֶת־

עין הקורא

וּֽלְיַעֲקֹב לָתֶת לָךְ. אשר לא־בנית. וּבָתִּים (א"ה בס' שמו' א' כ"א מבואר זה).
אשר לא־מִלֵּאתָ. אשר לא־חצבת. אשר לא־נָטָעְתָּ. כל אשר לא־לא
יתחברו במקף, וכל אשר־לו יתחברו במקף. פן־תשכח את־יי, כעקב פן־תשכח
את־יי אלהיך (לקמן ח יא) (א"ה בכ"מ וכ"י הוציאך הלד"י לבד מתיגה לא הכ"א
וכן כל חבריו וכל דומים וכמשפטם). את־יי אלהיך תירא ואתו תעבד
ובשמו תשבע, כעקב אתו תעבד ובו תדבק ובשמו תשבע (לקמן י כ) חסר
לות ויתיר מלה. מאלהי העמים (א"ה בכל הדפוסי' וכ"י בדלית מאלהי בפסק').
כי אל קנא. פן־יחרה אף־יי. את־יי אלהיכם. בַּמַּסָּה. ועדתיו וחקיו.
וּבָאתָ ג' מלעיל ברביע (וחבריו מלכים ס' י"ט ע"ו וזכריה ו' י'). וירשת.

עין הסופר

הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ׃ הטבה ג׳ חס׳
19 לַהֲדֹף אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר להדף חס׳
20 יְהוָה׃ ס כִּי־יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר
לֵאמֹר מָה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר העדת כל׳ כיפ׳ חולם ופת׳
21 צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם׃ וְאָמַרְתָּ לְבִנְךָ
עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם וַיֹּצִיאֵנוּ יְהוָה ויציאנו דין חס׳ ומל׳
22 מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה׃ וַיִּתֵּן יְהוָה אוֹתֹת וּמֹפְתִים אותת דין ס״ק ומ״א ומפתים
גְּדֹלִים וְרָעִים ׀ בְּמִצְרַיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־בֵּיתוֹ כל״ח כמ״כ ואתחנן
23 לְעֵינֵינוּ׃ וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אֹתָנוּ דין מ״ז הוציא
לָתֶת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֵינוּ׃ כל״ב כמ״א הביא כ״מ
24 וַיְצַוֵּנוּ יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לעשית כל׳ כיפ׳ מ״ז
לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל־הַיָּמִים
25 לְחַיֹּתֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וּצְדָקָה תִּהְיֶה־לָּנוּ כִּי־נִשְׁמֹר לחיתנו מ״ז נשמר כל״ת
לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי יְהוָה ז לעשות כ״מ כמ״ט
1 אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ׃ ס שביעי כִּי
יְבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־ יביאך כ״ט כמ״ס
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָשַׁל גּוֹיִם־רַבִּים ׀ מִפָּנֶיךָ הַחִתִּי

עין הקורא

כי־ישאלך (עיין כפ׳ ויגלח ל״ב י״ז כי יפגשך). מה העדת. עבדים היינו. ויתן יי אותת ומפתים גדלים ורעים׀. לתת לנו. כהיום הזה. תהיה־לנו. כי־נשמר לעשות את־כל־המצוה. ונשל גוים־רבים׀ מפניך החתי (לו״ה הגימ״ל במאריך בס״מ וכן היעיד מ״ב וכן בכל דומיו והכבה לולת כבר כתבתי בפ׳ בגלח ע״ו ח׳ גם בספרי מספמי הטעמים דף כ׳ ע״ב ודת כי בבי״ו וס״מ כס״ם כל והבגעני בלח נעיל ובן נכון כי כתיבה במסרת).

והגרגשי והאמרי והכנעני והפרזי והחוי
2 והיבוסי שבעה גוים רבים ועצומים ממך: ונתנם
יהוה אלהיך לפניך והכיתם החרם תחרים
3 אתם לא־תכרת להם ברית ולא תחנם: ולא
תתחתן בם בתך לא־תתן לבנו ובתו לא־תקח
4 לבנך: כי־יסיר את־בנך מאחרי ועבדו אלהים
אחרים וחרה אף־יהוה בכם והשמידך מהר:
5 כי אם־כה תעשו להם מזבחתיהם תתצו
ומצבתם תשברו ואשירהם תגדעון ופסיליהם
6 תשרפון באש: כי עם קדוש אתה ליהוה
אלהיך בך בחר יהוה אלהיך להיות לו לעם
7 סגלה מכל העמים אשר על־פני האדמה: לא
מרבכם מכל־העמים חשק יהוה בכם ויבחר
8 בכם כי־אתם המעט מכל־העמים: כי מאהבת

עין הסופר
והאמרי כ"מ
והיבוסי כ"מ
ועצומים
דין לחוד ט"ז
והכיתם ט"ז
החרם כ"מ
תחרים ט"ז
תכרת כ"מ
לבנך כ"כ
יסיר כ"מ
והשמידך
כ"מ במ"ח
מזבחתיהם
הז' וט"ז
תתצו חז'
ומצבתם כ"מ
ואשירהם
דין ט"ק ות"ת
תגדעון כ"מ
ופסיליהם
מד"מ
תשרפון כ"מז
קדוש כ"מ בט"ז
להיות
כל"מ במ"ח

עין הקורא

ונתנם. החרם תחרים. ולא תתחתן. כי־יסיר. מאחרי (או"ה גם במ"ג דפ"ק ולפ"ז בשני מתגין ודמה שר"ל דפליגי' כפלי וכמו שהובלתי במספה"ט דף מ"ח א', אכן בכי"י גם בש"ל כ"ד אין מתג במ"ס, ועיין בפ' בלק כ"ג ז' גם לקמן י"ג י'). כי אם־כה (או"ה כתב הרב ביצל א"ת כי דאם כה במאריך לא בשופר עב"ל וט"ס הוא וצ"ל במאריך או בשופר, והוצרך להגיה ביצבור שמלאו במ"ג במקף ובלא מתג לואת אמר שצ"ל במאריך ר"ל במתג או בשופר בלא מקף, ובלשון זה העתיק הרב ביצל ע"ב דבריו באומרו כי דאם כה במאריך או בגלגל לא במקף, והכ' בכל הספרים הקדמונים זולת דפ"ו בכולם כי במונח הוא גלגל וכן בשני כ"י אשר לי). מזבחתיהם תתצו. ומצבתם. ואשירהם תגדעון. כי עם קדוש אתה (וכ"כ במכלול בשער הדקדוק העליון ואמ מלרע בזקף כי עם קדוש אתה). בך. לא מרבכם מכל־העמים. (או"ה כנר העיד הרד"ק כי אתם המעט המ"ס רפה והא"מ בלא געיה וכן העיד

עין הסופר

יְהוָה אֶתְכֶם וּמִשָּׁמְרוֹ אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לַאֲבֹתֵיכֶם הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם בְּיָד חֲזָקָה
וַיִּפְדְּךָ מִבֵּית עֲבָדִים מִיַּד פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרָיִם׃ * מפטיר
9 וְיָדַעְתָּ כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הָאֱלֹהִים הָאֵל
הַנֶּאֱמָן שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי
10 מִצְוֹתָו לְאֶלֶף דּוֹר׃ וּמְשַׁלֵּם לְשֹׂנְאָיו אֶל־
תין ק׳ פָּנָיו לְהַאֲבִידוֹ לֹא יְאַחֵר לְשֹׂנְאוֹ אֶל־פָּנָיו
11 יְשַׁלֶּם־לוֹ׃ וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַמִּצְוָה וְאֶת־הַחֻקִּים
וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
לַעֲשׂוֹתָם׃ פ
12 וְהָיָה ׀ עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֵת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה
וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְךָ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
13 לַאֲבֹתֶיךָ׃ וַאֲהֵבְךָ וּבֵרַכְךָ וְהִרְבֶּךָ וּבֵרַךְ פְּרִי־
בִטְנְךָ וּפְרִי־אַדְמָתֶךָ דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ
שְׁגַר־אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַל הָאֲדָמָה
14 אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ׃ בָּרוּךְ תִּהְיֶה

השבעה כל״מ
לאבתיכם: כ״ל כ״כ נמ״כ
הוציא כמל״מ נמ״ל
שמר כ״מ
לאהביו מז
ולשמרי כ״מ
מצותו ג׳ מז
דור כ״מ נמז
לשנאיו כמז
להאבידו מ״ו
לשנאו מז
לעשיתם דין מז
תשמעון כ״מ
לאבתיך כלמז נמ״ל
והרבך כ״כ
אדמתך כ״כ
ותירשך כ״כ
ויצרך כ״כ
אלפיך כ״מ
ועשתרת כמז נמ״ל
צאנך כמז

עין הקורא

כמ״ש וכ״ה בכי״י וככל דכלתי בו בפ׳ פינחס כ״ו כ״ד ולמעט תמעיט יג״ש). ומשמרו
את־השבעה אשר. ביד. ויפדך. מיד פרעה מלך־מצרים. האל
הנאמן שמר הברית. לא יאחר לשנאו. ישלם־לו. ושמרת את־המצוה.
אשר אנכי מצוך היום. והיה׀ עקב. את המשפטים. (כולה את־
הברית דוגמת רם־הברית וכן עשפטו). ואהבך וברכך. פרי־בטנך ופרי
אדמתך דגנך ותירשך. על. לתת.

עין הסופר

מכל־העמים לא־יהיה בך עקר ועקרה
15 ובבהמתך׃ והסיר יהוה ממך כל־חלי וכל־
מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם
16 בך ונתנם בכל־שנאיך׃ ואכלת את־כל־
העמים אשר יהוה אלהיך נתן לך לא־תחום
עינך עליהם ולא תעבד את־אלהיהם כי־
17 מוקש הוא לך׃ ס כי תאמר
בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה
18 אוכל להורישם׃ לא תירא מהם זכר
תזכר את אשר־עשה יהוה אלהיך לפרעה
19 ולכל־מצרים׃ המסת הגדלת אשר־ראו
עיניך והאתת והמפתים והיד החזקה
והזרע הנטויה אשר הוצאך יהוה אלהיך
כן־יעשה יהוה אלהיך לכל־העמים אשר־
20 אתה ירא מפניהם׃ וגם את־הצרעה ישלח
יהוה אלהיך בם עד־אבד הנשארים
21 והנסתרים מפניך׃ לא תערץ מפניהם כי־
22 יהוה אלהיך בקרבך אל גדול ונורא׃ ונשל

והסיר כ"מ חלי מז
מדוי כ"ב ישימם ט"ו
שנאיך כמז וט"ו
תחום כ"מ במ"ו
עליהם כל סיפ' ט"ו
מוקש כל"מ
איכה כל"כ אוכל כ"מ
להורישם עז וט"ו
זכר דין מז תזכר כ"מ
המסת דין מז
הגדלת כמל"ם עיניך כ"ל מל"מ במ"ג ח"ת
והאתת כ"ל מל"ת במ"ד
והמפתים כלמז במ"ב
והזרע כל"ת במ"ג
הנטויה כ"מ
הוצאך כ"ח מפניהם כל"מ
אבד מז תערץ חז
גדול כ"מ במ"ו

לא־יהיה. עקר. ממך כל־חלי. הרעים (לוה ישימם המ"ם קמוצה ומסור עליו לית קמץ וכ"כ במכלול בפתוחי יפקוד שבא קמץ גדול תחת קמץ קטן וכמוהו ילבשם דשמות כ"ח ל' ע"ש). בכל־שנאיך. נתן לך. את אשר־עשה. ולכל־מצרים. אשר־ראו. כן־יעשה במעוטס כן. עד־אבד.

עין הקורא

עין הסופר

תוכל כ״ש
כלתם כ״מ
מהומה כ״מ
גדלה
כ״מ במ״ד
בידך כל״מ
במ״ג
השמדך
דין ח״
פסילי כל״מ
תשרפון כ״מ
תחמד כ״מ
עליהם כל
כיפרח ט״
תועבת כל״מ
תועבה כל״מ
והיית ככ״כ
כמהו כ״מ
השמרון כ״מ
לעשות כס״מ
תחיון כ״מ
ורביתם ט״

יְהוָ֧ה אֱלֹהֶ֛יךָ אֶת־הַגּוֹיִ֥ם הָאֵ֖ל מִפָּנֶ֑יךָ מְעַ֣ט
מְעָ֔ט לֹ֤א תוּכַל֙ כַּלֹּתָ֣ם מַהֵ֔ר פֶּן־תִּרְבֶּ֥ה עָלֶ֖יךָ
23 חַיַּ֥ת הַשָּׂדֶֽה׃ וּנְתָנָ֛ם יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ לְפָנֶ֑יךָ וְהָמָם֙
24 מְהוּמָ֣ה גְדֹלָ֔ה עַ֖ד הִשָּֽׁמְדָֽם׃ וְנָתַ֤ן מַלְכֵיהֶם֙
בְּיָדֶ֔ךָ וְהַאֲבַדְתָּ֣ אֶת־שְׁמָ֔ם מִתַּ֖חַת הַשָּׁמָ֑יִם לֹא־
25 יִתְיַצֵּ֥ב אִישׁ֙ בְּפָנֶ֔יךָ עַ֥ד הִשְׁמִדְךָ֖ אֹתָֽם׃ פְּסִילֵ֥י
אֱלֹהֵיהֶ֖ם תִּשְׂרְפ֣וּן בָּאֵ֑שׁ לֹא־תַחְמֹד֩ כֶּ֨סֶף וְזָהָ֤ב
עֲלֵיהֶם֙ וְלָקַחְתָּ֣ לָ֔ךְ פֶּ֚ן תִּוָּקֵ֣שׁ בּ֔וֹ כִּ֧י תוֹעֲבַ֛ת
26 יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ הֽוּא׃ וְלֹא־תָבִ֤יא תוֹעֵבָה֙ אֶל־בֵּיתֶ֔ךָ
וְהָיִ֥יתָ חֵ֖רֶם כָּמֹ֑הוּ שַׁקֵּ֧ץ׀ תְּשַׁקְּצֶ֛נּוּ וְתַעֵ֥ב׀ תְּֽתַעֲבֶ֖נּוּ
כִּי־חֵ֥רֶם הֽוּא׃ פ

ח

1 כָּל־הַמִּצְוָ֗ה אֲשֶׁ֨ר אָנֹכִ֧י מְצַוְּךָ֛ הַיּ֖וֹם תִּשְׁמְר֣וּן
לַעֲשׂ֑וֹת לְמַ֨עַן תִּֽחְי֜וּן וּרְבִיתֶ֗ם וּבָאתֶם֙

עין הקורא

עַד הִשָּׁמְדָם. וְהַאֲבַדְתָּ אֶת־שְׁמָם במעוטס והאבדת. (או״ה דאוריתא לא יתיצב איש בפניך, דיהושע א׳ ה׳ לא יתיצב איש לפניך, וכן הוא במסרת בחלופי דס׳ יהושע). לֹא־תַחְמֹד. וְלָקַחְתָּ לָךְ. פֶּן תִּוָּקֵשׁ אך בא״ג ולמ״ס פֶּן (או״ה בגוגליכו של דמ״ת פֶּן־ביתיב ומקף והרואה סובר שהיא טעות הדפוס ואיננו אבל הוא רמז על המחלקת כמו שכתבתי בפ׳ שלח לך י״ג ל״א ובמקומות זולתו). כִּי תוֹעֲבַת. וְלֹא־תָבִיא. שַׁקֵּץ׀ תְּשַׁקְּצֶנּוּ וְתַעֵב׀ תְּתַעֲבֶנּוּ (או״ה דאיתי מחלקת בספרים בפסק שבין שקץ תשקצנו יש מעמידין אותו ויש משמיטין אותו, גם במתג התי״ו של תשקצנו חולקין, ואנו אין לנו אלא תורת כמחבר שהוא דק ואשבח כן בס״ם הבדוקים והזקנים, וגם בכי״י שקץ׀ תשקצנו ותעב תתעבנו גם במערכת מנה שקן בכלל פסקין דספרא). אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ בכל מקום שיש במ״ת אנכי מצוך אנכי במסרת מצוך במלן בר מן חד דוכנת יד ה׳ אהין (לקמן ל ב), ובכל מקו׳ שיש במ״ת אנכי מצוה אנכי במלן מצוה במסר׳. תִּחְיוּן

עין הסופר

וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה — וירשתם ככ״כ
2 לַאֲבֹתֵיכֶם׃ וְזָכַרְתָּ אֶת־כָּל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכֲךָ — לאבתיכם כ״ל כ״כ במ״כ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לְמַעַן — הוליכך מל״מ
עַנֹּתְךָ לְנַסֹּתְךָ לָדַעַת אֶת־אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ — ענתך כ״מ לנסתך מז
הֲתִשְׁמֹר מִצְוֺתָו אִם־לֹא׃ וַיְעַנְּךָ וַיַּרְעִבֶךָ — התשמר כל״מ מציתו ג׳ מל״מ
תיו ק׳ 3 וַיַּאֲכִלְךָ אֶת־הַמָּן אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ וְלֹא יָדְעוּן — וירעבך מ״י ויאכלך מ״י
אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֲךָ כִּי לֹא עַל־הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ — ידעון כ״מ הודיעך מ״ז ומ״י
יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־מוֹצָא פִי־יְהוָה יִחְיֶה — מוצא כ״מ
4 הָאָדָם׃ שִׂמְלָתְךָ לֹא בָלְתָה מֵעָלֶיךָ וְרַגְלְךָ
5 לֹא בָצֵקָה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וְיָדַעְתָּ עִם־לְבָבֶךָ
כִּי כַּאֲשֶׁר יְיַסֵּר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
6 מְיַסְּרֶךָּ׃ וְשָׁמַרְתָּ אֶת־מִצְוֺת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ — מצות כל״מ
7 לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו וּלְיִרְאָה אֹתוֹ׃ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
מְבִיאֲךָ אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ נַחֲלֵי מָיִם עֲיָנֹת — מביאך מ״י טובה כ״מ עינת מז

עין הקורא

אשר הוליכך (או״ה זה ודאי ל״ע למה רשם הכ״ף בח״פ, ואין לומר שטגגת סופר היא שהרי גם חבירו לקמן פסוק ט״ו המוליכך גם אותו רשם בח״פ ולא כן המאכילך שרשם הלמ״ד בשו״א לבד וכן כל דומיו בשו״א לבד כמו להצילך אשימך ישימך יקימך, אכן אם תשים לבך אל מה שכבר כתבתי בפ׳ שמיני ע׳ כ״ב על ויברכם כי כל שואי״ם באלה כחים אם לא ימגשו בכפל אות ובפל כן מלו תוכך בדרגא תבין השוד). יי׳ אלהיך זה. את־אשר (או״ה בכי״י בלבבך גם הבי״ת הראשון במתג, וכבר כתבתי בפ׳ ויבא ל״ב י״ו שזה ממחלקת ב״א וב״נ). ויענך. אשר לא־ידעת. יחיה (או״ה לא רשם מתג ביו״ד לפי שהתיבה במשרת, וכן כל יהיה תהיה). שמלתך כן נכון מיסרך (גם המכלול בפתוחי פוקד הזכיר דגשות הכ״ף). וליראה אתו. ארץ נחלי מים.

וּתְהֹמֹת יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר: אֶרֶץ חִטָּה 8
וּשְׂעֹרָה וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ־זֵית שֶׁמֶן
וּדְבָשׁ: אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל־בָּהּ 9
לֶחֶם לֹא־תֶחְסַר כֹּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ
בַרְזֶל וּמֵהֲרָרֶיהָ תַּחְצֹב נְחֹשֶׁת: וְאָכַלְתָּ 10
וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־הָאָרֶץ
הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְבִלְתִּי שְׁמֹר מִצְוֺתָיו וּמִשְׁפָּטָיו 11
וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם: פֶּן־תֹּאכַל 12
וְשָׂבָעְתָּ וּבָתִּים טֹבִים תִּבְנֶה וְיָשָׁבְתָּ: וּבְקָרְךָ 13
וְצֹאנְךָ יִרְבְּיֻן וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה־לָּךְ וְכֹל אֲשֶׁר־
לְךָ יִרְבֶּה: וְרָם לְבָבֶךָ וְשָׁכַחְתָּ אֶת־יְהוָה 14
אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:
הַמּוֹלִיכְךָ בַּמִּדְבָּר ׀ הַגָּדֹל וְהַנּוֹרָא נָחָשׁ ׀ שָׂרָף 15
וְעַקְרָב וְצִמָּאוֹן אֲשֶׁר אֵין־מָיִם הַמּוֹצִיא לְךָ
מַיִם מִצּוּר הַחַלָּמִישׁ: הַמַּאֲכִלְךָ מָן בַּמִּדְבָּר 16
אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן עַנֹּתְךָ וּלְמַעַן
נַסֹּתֶךָ לְהֵיטִבְךָ בְּאַחֲרִיתֶךָ: וְאָמַרְתָּ בִּלְבָבֶךָ 17

עין הסופר
ותהמת כמד"ת
יצאים כמז
ושערה כ"ח
ורמון כל"מ במ"ט
במסכנת מז
ומהרריה מ"ז
תחצב מז
נחשת כל"ח
הטבה ג' מז
שמר כ"ח
מצותיו כמז
וחקתיו ככ"כ
טבים כמז
ירבין מז
המוציאך כמד"מ
המוליכך מד"מ
הגדל כ"פ במ"ח
וצמאון מ"ז
המוציא כמד"מ
החלמיש ט"ז
המאכלך ה"ז
ענתך כ"ח
נסתך כ"כ
להיטבך ט"ז ות"מ
באחריתך ט"ז (לו"ה במ"ס אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וכ"ה ברע"מ נס בכי"י לו כרפ"ו ארץ־זית וכ"כ מ"ת).

עין הקורא
אשׁר לֹא בְמסכנת תֹאכל־בָּה. לֹא־תֶחְסַר כֹּל בָּהּ. תַּחְצֹב. אשר נָתַן־לָךְ. לבלתי שְׁמֹר. יִרְבֶּה־לָּךְ וְכֹל אשר־לְךָ. הַמּוֹלִיכְךָ. נָחָשׁ ׀ שָׂרָף (כנד הזכרתיו בפ' כי תשא ל' ל"ד ע"ב). אשר אין־מָיִם. הַמַּאֲכִלְךָ מָן (לו"ס עיין בפ' נשא כ"ה עז). לְהֵיטִבְךָ בכ"י הסו"ת במתג לא הס"ל וכן נכון).

עין הסופר

18 כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת־הַחַיִל הַזֶּה׃ וְזָכַרְתָּ
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הַנֹּתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת לעש"ת כל ספרא ט"ז
חָיִל לְמַעַן הָקִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ הקים כל"מ
כַּיּוֹם הַזֶּה׃ פ
19 וְהָיָה אִם־שָׁכֹחַ תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שכח מ"א
וְהָלַכְתָּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם
וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם הַעִדֹתִי בָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד העדתי ב' חד"ח
20 תֹּאבֵדוּן׃ כַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה מַאֲבִיד מִפְּנֵיכֶם אבד כ"מ תאבדון כ"מ
כֵּן תֹּאבֵדוּן עֵקֶב לֹא תִשְׁמְעוּן בְּקוֹל יְהוָה מאביד ט"י בקול כל"מ במ"ס
ט אֱלֹהֵיכֶם׃ פ
1 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹא לבא ה' מ"ו גדלים כ"ו
לָרֶשֶׁת גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִמֶּךָּ עָרִים גְּדֹלֹת ועצמים כח"ז במ"א גדלת
2 וּבְצֻרֹת בַּשָּׁמָיִם׃ עַם־גָּדוֹל וָרָם בְּנֵי עֲנָקִים אֲשֶׁר כחל"ח במ"א ובצרת
אַתָּה יָדַעְתָּ וְאַתָּה שָׁמַעְתָּ מִי יִתְיַצֵּב לִפְנֵי בְּנֵי עֲנָק׃ ב' חד"ח גדול
3 וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא־הָעֹבֵר לְפָנֶיךָ כ"מ במ"א

עין הקורא

וְעֹצֶם. עָשָׂה לִי. כִּי הוּא. לַעֲשׂוֹת חָיִל לְמַעַן. הַעִדֹתִי בכם. בְּקֹל. לָבֹא לָרֶשֶׁת. מִמֶּךָּ (הכ"ף דגש נתבור ההפסק ככתוב בפרסים). (עַם־גָּדוֹל כ"ה בכי"י גם בכל כ"ד גם בחומש דמ"א גם במ"נ ריג"סורפ"ו ובכל הדפוסים שלפניו וכן נכון, והחכם מ"ש אמר עם גדול במקף ומלרע, ולמד כן ממה שמצא כתוב במערבת בחלופים ב"א עַם גדול ב"נ עַם־גרול, אכן בחלופי כ"י הנערכה בהפך ב"א עַם־גדול ב"נ עַם לבן נערכת ספרינו כב"א וכמשפט). אֲשֶׁר. אַתָּה. מִי יִתְיַצֵּב. בְּנֵי־עֲנָק. הוּא־הָעֹבֵר (הו"א בכי"י הוּא נמוכה בלא מקף וכן הוּא הַלַּיְלָה דפ' בא י"ב מ"ב, ובכי"י כ"ד הִוא הַלַּיְלָה נמוכה אבל הוא־העבר במקף בלא מתג, ובחומש דמ"א שניהם הוּא־ובנה נרפ"ו ואחרים וכן דשם המסכב בפ' בא

אֵשׁ אֹכְלָה הוּא יַשְׁמִידֵם וְהוּא יַכְנִיעֵם לְפָנֶיךָ
וְהוֹרַשְׁתָּם וְהַאֲבַדְתָּם מַהֵר כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
לָךְ׃ אַל־תֹּאמַר בִּלְבָבְךָ בַּהֲדֹף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֹתָם׀ 4
מִלְּפָנֶיךָ לֵאמֹר בְּצִדְקָתִי הֱבִיאַנִי יְהוָה לָרֶשֶׁת
אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת וּבְרִשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְהוָה
מוֹרִישָׁם מִפָּנֶיךָ׃ לֹא בְצִדְקָתְךָ וּבְיֹשֶׁר לְבָבְךָ

עין הסופר
אכלה כ"ת
ישמידם ע"ז
יכניעם מ"ז
והורשתם ע"ז
שלישי
בהדף מ"ז
הביאני ע"ז
מורישם כמל"מ
וביֹשר מ"ז

עין הקורא

הוא־הלילה כן כמו הוא־העבר לפניך עכ"ל ובשניהם דשם שם הוא־במתג, וכן משתבר ומטעם שהזכיר אצל פרכה ארס בפ' תולדת כ"ח ב', ובשער המתגים אשר לו מלאכי שאמר ז"ל מתיגת המלכים גדולה ממתיגת המשרתים והתיבה שאין במקף מתיגתה גדולה ומשובה יותר מאשר מתיגות כגון יעמד־חי, כאשר־מת, מערנ־מלך, מעשה־זית, היתהדבו, תעשהכן, תעשהלו, נתנהלי, ארדה־נא, אלכה־לי, וישבתם־בה, וישבתם בטה, ודומיהם רבים, וכן התיבה אשר כפל המקף עליה מתיגתה גדולה ומשובה יותר מאשר מתיגות כגון ואת־תורותיו, בכל־שנאיך, כי אם־ברכתני, את־כל־עונתם, ומן־הרמנים, פן־יהרגני, פן־יהרסו, וכה־תעשה להם, הוא־העבר ורבים כהם, וכל אלו התקנות מייפות ומיישרות את הקריאה בטעמיה ומטיבים אותם להנעים במשפט, עכ"ל, ודע כי בעת שהדפסתי ספרי משפטי הטעמים בשנת תקס"ח עדיין לא הגיע לידי ספר הניקוד של החכם המחבר הזה ומה שכתבתי שם דף כ"ד מענין זה העתקתי מספרו של החכם בעל מקנה אברם והוא הבין מלשון המחבר שרצונו במלכים האותיות השרשיות ובמשרתים האותיות השימושיות ולכן אמר שגעית רי"ש רחמניות גדולה מגעית למ"ד לאבותיכם, ע"ש, ואף שדבריו דברי חן מ"מ מלשון המחבר נראה שרצונו במלכים הטעמים המפסיקים ובמשרתים הבלתי מפסיקים, וכן הדינה נותנת שהרי המתג עולה לניגון ושפלה ממנו ולכן געיתה צריכה שתהי' כערכת אל געית הניגון שכתיבה וכערך געית המשרת אל הטעם כן ערך געית המתג של המשרת לכן מתיגת המלכי' גדול' ממתיגת המשרתים, והמתיג' הקרוב' של הניגון גדול' מרעותה הרחוק' ממנו, והקרוב' של הניגון היא אשר תתעלה לפעמי' למשרת של הטעם לא הרחוקה ממנו). וְהוֹרַשְׁתָּם וְהַאֲבַדְתָּם. בַּהֲדֹף יְיָ אֹתָם׀ מלפניך (אותה גם בכי"י גם בדמ"ח אתם, נמרכא לא במונח וכן יעיקר בעבור הפסק שאחריו ובמבואר בשפטי הטעמים דף ע"ז ודע כי בכי"י וּבְרִשְׁעַת במתג) יְיָ מוֹרִישָׁם.

עין הסופר

אתה בא לרשת את־ארצם כי ברשעת ׀ הגוים
האלה יהוה אלהיך מורישם מפניך ולמען — מורישם כמל"ם
הקים את־הדבר אשר נשבע יהוה לאבתיך — תקים כל"ם
6 לאברהם ליצחק וליעקב׃ וידעת כי לא
בצדקתך יהוה אלהיך נתן לך את־הארץ
הטובה הזאת לרשתה כי עם־קשה־ערף אתה׃ — חטובה כמ"ו כמ"ג
7 זכר אל־תשכח את אשר־הקצפת את־יהוה — זכר כ"מ
אלהיך במדבר למן־היום אשר־יצאת ׀ מארץ
מצרים עד־באכם עד־המקום הזה ממרים — באכם כ"מ, המקום כ"מ
8 הייתם עם־יהוה׃ ובחרב הקצפתם את־יהוה — הייתם כ"מ כמ"מ, ובחרב
9 ויתאנף יהוה בכם להשמיד אתכם׃ בעלתי — כל"מ כמ"מ, להשמיד כ"מ
ההרה לקחת לוחת האבנים לוחת הברית — בעלתי ח"ו, לוחת ה׳ כ"כ
אשר־כרת יהוה עמכם ואשב בהר ארבעים — לוחת ה׳ כ"כ, ואשב כ"כ
יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא
10 שתיתי׃ ויתן יהוה אלי את־שני לוחת האבנים — שתיתי כ"מ, לוחת ה׳ כ"כ
כתבים באצבע אלהים ועליהם ככל־הדברים — כתבים כלח"ו וט"ו
אשר דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש ביום — ועליהם כ"מ כמי"ג

עין הקורא

אתה בא. כי לא בצדקתך יי׳ א־היך. כי עם־קשה־ערף. את אשר־הקצפת. למן־היום. קמץ דפוסה ממרים הייתם עם־יי׳, וכן תכינה ממרים הייתם עם־יי׳, מליעלה מקציפים הייתם את־יי׳ ופי׳ לך עם האלהים ולפם את הדבר וגו׳ וילך בלעם עם שרי בלק. לקחת לא אכלתי את־שני ככל־הדברים (וכן בכי"י גם בדמ"א וריצ"א ורפ"ו הכ"ף בגעיה ועיין מספה"ע דף כ"ח ב׳). קמץ דעניכה אשר דבר יי׳ עמכם בהר, תגיה׳ דעניכה

עין הסופר

הַקָּהָל׃ 11 וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה
לחת כלהון חס״ח במ״ו לחות ב׳ כ״כ נָתַן יְהוָה אֵלַי אֶת־שְׁנֵי לֻחֹת הָאֲבָנִים לֻחוֹת
קום כל״מ הַבְּרִית׃ 12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם רֵד מַהֵר מִזֶּה כִּי
הוצאת כ״מ שִׁחֵת עַמְּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרָיִם סָרוּ מַהֵר
צויתם ג׳ ומ״ת מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִם עָשׂוּ לָהֶם מַסֵּכָה׃ 13 וַיֹּאמֶר
ראיתי כ״מ יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר רָאִיתִי אֶת־הָעָם הַזֶּה וְהִנֵּה עַם־
ואשמידם ט״י קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא׃ 14 הֶרֶף מִמֶּנִּי וְאַשְׁמִידֵם וְאֶמְחֶה
אותך ט׳ מ״ז אֶת־שְׁמָם מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי־
עצום כל״מ עָצוּם וָרָב מִמֶּנּוּ׃ 15 וָאֵפֶן וָאֵרֵד מִן־הָהָר וְהָהָר
בער כ״מ לוחת ב׳ כ״כ בֹּעֵר בָּאֵשׁ וּשְׁנֵי לוּחֹת הַבְּרִית עַל שְׁתֵּי יָדָי׃
עשיתם כל״מ 16 וָאֵרֶא וְהִנֵּה חֲטָאתֶם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם עֲשִׂיתֶם
לָכֶם עֵגֶל מַסֵּכָה סַרְתֶּם מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־
ואתפש ח״ל הלחת כ״ל חס״ח במ״ו 17 צִוָּה יְהוָה אֶתְכֶם׃ וָאֶתְפֹּשׂ בִּשְׁנֵי הַלֻּחֹת וָאַשְׁלִכֵם
ואשלכם ח״ל 18 מֵעַל שְׁתֵּי יָדָי וָאֲשַׁבְּרֵם לְעֵינֵיכֶם׃ וָאֶתְנַפַּל
כראשנה כלה״ז במ״כ לִפְנֵי יְהוָה כָּרִאשֹׁנָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
שתיתי כ״מ לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַלְתִּי וּמַיִם לֹא שָׁתִיתִי עַל

עין הקורא

לקמן י׳ ד׳) אשר דבר יי׳ אליכם בהר. נתן יי׳ אלי. קום רד מהר מזה
כי. סרו מהר. אשר צויתם עשו להם מסכה בפ׳ כשא עבו לכם עגל מסכה
תניכא דדין ענינא עשיתם לכם עגל מסכה. ויאמר יי׳ אלי לאמר ראיתי
והנה עם־קשה־ערף. הרף ממני. ואמחה. ואעשה אותך. עצום
ורב. ואפן וארד אותם שהם מעופי׳ למ״ד פעל הם מלעיל כגון ואפן וארא
ואותם שהם מעופי פ״א פעל הם מלרע כגון וארך ואשב ואלך. וארא והנה
חטאתם. סרתם מהר מן־הדרך. ואשלכם. על

עין הסופר

לעשות כל סיפרא מ"ז
להכעיסו כ"מ יגרתי מ"ו
עליכם כס"א במ"א
להשמיד כ"מ
להשמידו מ"י
ואשרף מ"ז
ואכת מ"ז טחון מ"ז היטב ככ"כ ואשלך מ"י הירד מ"ז
ובקברת כל"א במ"ג
מקצפים מ"ק הייתם כ"מ במ"א ובשלח מ"ז
בקלו כל"א במ"א
הייתם כס"א במ"א

כָּל־חַטַּאתְכֶם אֲשֶׁר חֲטָאתֶם לַעֲשׂוֹת הָרַע
19 בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ׃ כִּי יָגֹרְתִּי מִפְּנֵי הָאַף
וְהַחֵמָה אֲשֶׁר קָצַף יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַשְׁמִיד
אֶתְכֶם וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפַּעַם הַהִוא׃
20 וּבְאַהֲרֹן הִתְאַנַּף יְהוָה מְאֹד לְהַשְׁמִידוֹ וָאֶתְפַּלֵּל
21 גַּם־בְּעַד אַהֲרֹן בָּעֵת הַהִוא׃ וְאֶת־חַטַּאתְכֶם
אֲשֶׁר־עֲשִׂיתֶם אֶת־הָעֵגֶל לָקַחְתִּי וָאֶשְׂרֹף אֹתוֹ ׀
בָּאֵשׁ וָאֶכֹּת אֹתוֹ טָחוֹן הֵיטֵב עַד אֲשֶׁר־דַּק
לְעָפָר וָאַשְׁלִךְ אֶת־עֲפָרוֹ אֶל־הַנַּחַל הַיֹּרֵד מִן־
22 הָהָר׃ וּבְתַבְעֵרָה וּבְמַסָּה וּבְקִבְרֹת הַתַּאֲוָה
23 מַקְצִפִים הֱיִיתֶם אֶת־יְהוָה׃ וּבִשְׁלֹחַ יְהוָה אֶתְכֶם
מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לֵאמֹר עֲלוּ וּרְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
24 וְלֹא הֶאֱמַנְתֶּם לוֹ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקֹלוֹ׃ מַמְרִים
25 הֱיִיתֶם עִם־יְהוָה מִיּוֹם דַּעְתִּי אֶתְכֶם׃ וָאֶתְנַפַּל
לִפְנֵי יְהוָה אֵת אַרְבָּעִים הַיּוֹם וְאֶת־אַרְבָּעִים

עין הקורא

כל־חַטַּאתְכֶם אשר חֲטָאתֶם. בעיני יי לְהַכְעִיסוֹ. וְהַחֵמָה אשר קצף. בַּפַּעַם. וּבְאַהֲרֹן. וָאֶתְפַּלֵּל. ואת־חטאתכם. לָקַחְתִּי. אֹתוֹ ׀ באש וָאֶכֹּת אֹתוֹ. עד אשר־דַּק לְעָפָר וָאַשְׁלִךְ. (א"ה במ"ג רעא ורפ"ו וּבְתבערה הו"ו במתג ולא כן וּבְקברת בלא מתג, ובכ"י כהפך הוא ועיין מספה"ע דף כ"ז ב'). הַתַּאֲוָה. (א"ה בכ"י וּבִשְׁלֹחַ הח"ת במתג לתקנת הקל"ק על אדכות שאחריו וכן בכל דומיו וכבר העיד המחבר על זה בהקדמתו כד"ה אזהרה אחרת ע"ש, גם בפ' בחקותי כ"ו כ"א, גם בסוף פ' בהעלותך י"ב ב'). מִקָּדֵשׁ. את־פִּי יי. וְלֹא הֶאֱמַנְתֶּם. מִיּוֹם. אֶת־ארבעים (א"ה גם בדפ"א אֶת־דנמקף וכן בנ"ג רפ"ו גם בכ"י של כ"ד, ובמ"ג

הַלַּיְלָה אֲשֶׁר הִתְנַפָּלְתִּי כִּי־אָמַר יְהוָה לְהַשְׁמִיד
אֶתְכֶם׃ וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וָאֹמַר אֲדֹנָי יֱהוִה 26
אַל־תַּשְׁחֵת עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּגָדְלֶךָ
אֲשֶׁר־הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה׃ זְכֹר 27
לַעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּֽלְיַעֲקֹב אַל־תֵּפֶן
אֶל־קְשִׁי הָעָם הַזֶּה וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ׃
פֶּן־יֹאמְרוּ הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִשָּׁם מִבְּלִי 28
יְכֹלֶת יְהוָה לַהֲבִיאָם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־דִּבֶּר
לָהֶם וּמִשִּׂנְאָתוֹ אוֹתָם הוֹצִיאָם לַהֲמִתָם בַּמִּדְבָּר׃

עין הסופר

להשמיד כ"מ
ואמר כ"ח
אדֹנָי יֱהוִה
ד׳ כ"כ נתולה
פרית כ"מ
הוֹצאת כ"מ
זְכֹר כ"ח
הוֹצאתנו ט"ו
יכלת כ"ח
להביאם ט"י
אותם ט"ל מ"ז
הוֹציאם כל"מ
להמתם ח"ו

עין הקורא

רע"ח אֶת־במקף ומתג, ובכ"י אֶת במונח גם החכם מ"ש העיד שכן מלא הוא בכ"י ובדפוס קדמון, ואנו אין לנו לא תורת יהב"י שהוא מרא דנקודאי מן הנוקדים הקדמונים והוא דק והשבח כן בס"ס היותר זקנים ובדוקים ככתוב בהקדמתו לכן הלכה כמותו בכל מקום שנחלקו הספרים, ואפילו במקום שהרד"ק נוטה לצד אחד והוא לצד אחר הלכה כמותו כי הרד"ק לא כתב בענין זה אלא מה שנזדמן לו כמו שכתב הרב בעל א"ת בסוף פ׳ בשלח ולא כן מחבר דילן שזה משמרת משאו וכמ"ש בהקדמתי). עַמְּךָ. בְּיָד חזקה. וּֽלְיַעֲקֹב. אַל־תֵּפֶן אל־קְשִׁי. וְאֶל־רִשְׁעוֹ (או"ה במלת קְשִׁי נחלקו הספרים והסופרים הקדמונים יש מנקדין הקו"ף בשו"א לבד וממילא שהיא נקראת בח"פ כדין כל שוא נע שאין אחריו לא אות יו"ד ולא אות אחה"ע שקריאתה נוטה לפתח כמבואר במכלול בשער השו"א ובטעמי המקרא לבן בלעם וכ"כ הדא"ע בריש כ׳ לחות שקריאת השו"א המתנועע בפתח חטף והטעם שו"א עם פתח ע"ש, ויש מנקדין הקו"ף בח"פ כי חששו שמא ימעט הקורא לקרותה בחטף קמץ כחביריו עֳנִי חֳלִי דֳמִי שהזכיר הרד"ק במכלול בשקל פעִי אלא שהעיד שמלת קשי בא בשו"א לבד וכ"כ בשרשו, וכן העיד הרב חזקוני לכן קריאתה נוטה לפתח ואין צורך לחבר פתח עמה, ולא ידענו מי הזקיקו לרד"ק להכניסו במשקל פעִי ולא במשקל פְּעִי, ובקונטרס המבלות מצאתי רב פינחס ראש ישיבה קרי לא תבשל גְּדִי, אל־קְשִׁי וכו׳ וכבר דברתי על הענין הזה בפ׳ מקץ מ"ג כ"א אגל ובפתחה, גם בפ׳ שמיני ט׳ כ"ב אגל וידכם). מִבְּלִי יְכֹלֶת. ומשנאתו אותם.

29 וְהֵם עַמְּךָ וְנַחֲלָתֶךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ בְּכֹחֲךָ הַגָּדֹל
י וּבִזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה׃ פ רביעי
1 בָּעֵת הַהִוא אָמַר יְהוָה אֵלַי פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לוּחֹת
אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וַעֲלֵה אֵלַי הָהָרָה וְעָשִׂיתָ
2 לְּךָ אֲרוֹן עֵץ׃ וְאֶכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת אֶת־הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ
3 וְשַׂמְתָּם בָּאָרוֹן׃ וָאַעַשׂ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים וָאֶפְסֹל
שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וָאַעַל הָהָרָה וּשְׁנֵי
4 הַלֻּחֹת בְּיָדִי׃ וַיִּכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת כַּמִּכְתָּב הָרִאשׁוֹן
אֵת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם
בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקָּהָל וַיִּתְּנֵם יְהוָה אֵלָי׃
5 וָאֵפֶן וָאֵרֵד מִן־הָהָר וָאָשִׂם אֶת־הַלֻּחֹת בָּאָרוֹן
6 אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וַיִּהְיוּ שָׁם כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי יְהוָה׃ וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל נָסְעוּ מִבְּאֵרֹת בְּנֵי־יַעֲקָן מוֹסֵרָה שָׁם
מֵת אַהֲרֹן וַיִּקָּבֵר שָׁם וַיְכַהֵן אֶלְעָזָר בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
7 מִשָּׁם נָסְעוּ הַגֻּדְגֹּדָה וּמִן־הַגֻּדְגֹּדָה יָטְבָתָה אֶרֶץ
8 נַחֲלֵי מָיִם׃ בָּעֵת הַהִוא הִבְדִּיל יְהוָה אֶת־שֵׁבֶט

עין הסופר
הגדל כ"מ נמ"ס
ובזרעך מ"ז הנטויה כ"מ
לוחת ה' כ"כ
כראשנים כ"ל מ"ח וח"ז
ארון כל כי' מ"ז
ואכתב מ"ז הלחת כמל"ם
בארון כ"ם
ואפסל מ"ח
לחת כחל"ת נמ"ז
ויכתב כ"ת
הראשון כ"ל מל"ם נמ"נ מ"ז
אליכם כ"ע נמ"ד
ואשם כ"מ הלחת כחל"ם
בארון כ"ם
עשיתי כל"ם
מבארת כל"ם
מוסרה מ"ז
תחתיו כ"מ
הגדגדה כ"ם
הבדיל כ"ם

וּבִזְרֹעֲךָ (הו"ה גם בדרכי המסורת הכנדות אשר לו הזכיר והורעך עם חמיס אחרים המתונים במתינה כנידה בתולת הכלל, גם בכי"י הני"ת נמתן). אָמַר יי. פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לוּחֹת. ועשית לך ארון עץ. וְאֶכְתֹּב. אֶת־הַדְּבָרִים. בָּארוֹן. וָאַעַשׂ אֲרוֹן. וָאַעַל הָהָרָה. אֵת עֲשֶׂרֶת וַיִּהְיוּ שָׁם. מִבְּאֵרֹת. מוֹסֵרָה שָׁם מֵת. (הו"ה בכל ספרי הדפוס וכ"י ויקבר שם מלרע וכן תיקט בו לעיל ו' כ"ה). ומן הגדגדה יָטְבָתָה. נַחֲלֵי־מָיִם.
עין הקורא

הַלֵּוִי לָשֵׂאת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לַעֲמֹד לִפְנֵי
9 יְהוָה לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בִּשְׁמוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ עַל־כֵּן
לֹא־הָיָה לְלֵוִי חֵלֶק וְנַחֲלָה עִם־אֶחָיו יְהוָה הוּא
10 נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לוֹ׃ וְאָנֹכִי עָמַדְתִּי
בָהָר כַּיָּמִים הָרִאשֹׁנִים אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
לַיְלָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפַּעַם הַהִוא לֹא־אָבָה
11 יְהוָה הַשְׁחִיתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לֵךְ
לְמַסַּע לִפְנֵי הָעָם וְיָבֹאוּ וְיִירְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם לָתֵת לָהֶם׃ פ חמישי
12 וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ
כִּי אִם־לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בְּכָל־
דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
13 בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃ לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֺת

עין הסופר

ארון כ"ל ספרא ע"ז
לעמד כ"מ
הראשנים כ"ל מ"א ומ"ו
השחיתך מ"ז קום כ"מ
ויבאו נ' ומ"ו ויירשו כ"מ
לאבתם כל"א במ"ב
שאל כ"א
דרכיו כל"מ ולעבד כ"א
לשמר כל"מ מצות כל"א

לָשֵׂאת את־ארון בְּרית (אוה בכי"י לְשָׁרְתוֹ הרי"ש נח"פ וכן אבירוא, ועיין סוף פ' שופטים). על־כן. הוּא נַחֲלָתוֹ כאשר דִּבֶּר יי אלהיך לו, דשופטים יי היא נַחֲלָתוֹ כאשר דבר־לו. עמדתי בָהָר. (אוה בחומש דמ"א גם במ"ג דפ"ו ובחומש ד"ש ואחרים קדמונים הרִאשֹׁנִים הרי"ש במונח כמשפט וכן כרִאשֹׁנִים דלעיל פסוק א', אבל בכי"י גם בכל כ"ד בשניהם הרי"ש במתג, ובמ"ג דע"א והנגדרים אחריו רואה ונמשכו ודא"פ כרִאשֹׁנִים במונח הרִאשֹׁנִים במתג ואין טעם לשינוי זה כי תורה אחת ומשפט אחד לשניהם). וישמע יי. לא־אָבָה ג' דסמיכי (וסימניהון במס"ג ושארא ולא אבה). ויאמר יי אלי. קדמ' דואתחנן ועתה ישראל שמע, דעקב ועתה ישראל מָה וסי' ר"ז דביע וקף. כי אם־לְיִרְאָה. לָלֶכֶת בכל־דרכיו (אוה בכל הספרים וכ"י ללכת בלא וי"ו בראש, וכן מוכרע מן המסר' במסר' וְלָלֶכֶת ד' וסי' וללכת בדרכיו דדברי' י"מ ט' גם כ"ז י"ו. בכל דרכיו דיהושע כ"ב ה' עם אנשי דשע דאיוב ל"ד ח', ושארא ללכת בלא וי"ו) וּלְאַהֲבָה. וְלַעֲבֹד. לשמר

עין הקורא

עין הסופר

יְהוָה וְאֶת־חֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְטוֹב
14 לָךְ׃ הֵן לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמָיִם
15 הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ׃ רַק בַּאֲבֹתֶיךָ חָשַׁק יְהוָה
לְאַהֲבָה אוֹתָם וַיִּבְחַר בְּזַרְעָם אַחֲרֵיהֶם בָּכֶם
16 מִכָּל־הָעַמִּים כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וּמַלְתֶּם אֵת עָרְלַת
17 לְבַבְכֶם וְעָרְפְּכֶם לֹא תַקְשׁוּ עוֹד׃ כִּי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים
הָאֵל הַגָּדֹל הַגִּבֹּר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים
18 וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד׃ עֹשֶׂה מִשְׁפַּט יָתוֹם וְאַלְמָנָה
19 וְאֹהֵב גֵּר לָתֶת לוֹ לֶחֶם וְשִׂמְלָה׃ וַאֲהַבְתֶּם אֶת־
20 הַגֵּר כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ תִּירָא אֹתוֹ תַעֲבֹד וּבוֹ תִדְבָּק וּבִשְׁמוֹ
21 תִּשָּׁבֵעַ׃ הוּא תְהִלָּתְךָ וְהוּא אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר־
עָשָׂה אִתְּךָ אֶת־הַגְּדֹלֹת וְאֶת־הַנּוֹרָאֹת הָאֵלֶּה
22 אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ׃ בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ
יא מִצְרָיְמָה וְעַתָּה שָׂמְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כְּכוֹכְבֵי
1 הַשָּׁמַיִם לָרֹב׃ וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וְשָׁמַרְתָּ מִשְׁמַרְתּוֹ וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וּמִצְוֹתָיו
2 כָּל־הַיָּמִים׃ וִידַעְתֶּם הַיּוֹם כִּי לֹא אֶת־בְּנֵיכֶם

חקתיו כמ"ז לטוב כל"מ
באבתיך כלמ"ז כמ"ח
א'תם ט"ל מ"ז אחריהם כ"ל ע"ז
ערפכם כ"מ כמ"נ
ואדני כ"ח הארנים מ"ז
הגדל כ"ם כמ"ח הגבר ה"ז
והנורא כל"מ
שחד כל"ח עשה כל"ח
יתום כל"מ ואהב מ"ז
הייתם כט"י כמ"ח
תירא כ"מ תעבד כ"ח
הגדלת כמ"ח הנוראת ט"ק וח"ת
אבתיך כלמ"ז כמ"ח
ככוכבי כ"מ
לרב כל"ח
וחקתיו כמ"ז ומצותיו כט"י כמ"נ
הימים כל"מ כמ"ח

עין הקורא

וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ. אֵת עָרְלַת. וְעָרְפְּכֶם. כִּי. וַאֲדֹנֵי. הָאֵל הַגָּדֹל הַגִּבֹּר.
אֹהֵב. וְאֹהֵב גֵּר לָתֶת לוֹ. אֹתוֹ תַעֲבֹד וּבוֹ תִדְבָּק. אֲשֶׁר־עָשָׂה אִתְּךָ
אֶת־הַגְּדֹלֹת. בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ. שָׂמְךָ. וְשָׁמַרְתָּ מִשְׁמַרְתּוֹ.

אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ וַאֲשֶׁר לֹא־רָאוּ אֶת־מוּסַר יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֶת־גָּדְלוֹ אֶת־יָדוֹ הַחֲזָקָה וּזְרֹעוֹ הַנְּטוּיָה׃
וְאֶת־אֹתֹתָיו וְאֶת־מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר עָשָׂה בְּתוֹךְ 3
מִצְרָיִם לְפַרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וּלְכָל־אַרְצוֹ׃
וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְחֵיל מִצְרַיִם לְסוּסָיו וּלְרִכְבּוֹ אֲשֶׁר 4
הֵצִיף אֶת־מֵי יַם־סוּף עַל־פְּנֵיהֶם בְּרָדְפָם אַחֲרֵיכֶם
וַיְאַבְּדֵם יְהוָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַאֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם 5
בַּמִּדְבָּר עַד־בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וַאֲשֶׁר עָשָׂה 6
לְדָתָן וְלַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב בֶּן־רְאוּבֵן אֲשֶׁר
פָּצְתָה הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלָעֵם וְאֶת־בָּתֵּיהֶם
וְאֶת־אָהֳלֵיהֶם וְאֵת כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם
בְּקֶרֶב כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ כִּי עֵינֵיכֶם הָרֹאֹת אֶת־כָּל־ 7
מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגָּדֹל אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־ 8
כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְמַעַן תֶּחֶזְקוּ
וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים

עין הסופר
מוסר ט״ו
וז״עו ח״ו
הנטויה כ״מ
אתתיו כ״כ
מעשיו כ״ע
בתוך כ״מ
לחיל כ״מ
לסוסיו מל״מ
הציף ט״ו
אחריכם כ״מ
באכם כ״מ
דתן כ״מ
ולאבירם כ״מ
אליאב כ״מ
ראובן כ״מ
פיה כ״מ
בתיהם כ״מ
אהליהם כ״מ
היקום ג׳ ועי׳
ברגליהם כ״מ
הראת
ב׳ הל״מ
הגדל
כ״מ במ״מ
עברים כת׳

עין הקורא

אשר לא־ידעו ואשר לא־ראו. את־גדלו במקצתם גדלו, את־ידו החזקה (הו״ה בנמערכת ערך את מנה פסוק זה בכלל י״ו פסוקים דלית בהון ד׳ את, גם בלקוטי המסרת להרמ״ה מנה אותו בכלל הפסוקים דכתיב בהם ד׳ פעמים את). ואת־אתתיו (ואת־מעשיו כן מצפמו). ולכל־ארצו. (נכי״י ולרכבו ועיין בסמוך פסוק ט׳). הציף. בררפם אחריכם כן הוא וכן מכמעתו (ר״ל אחריכם לא אחריהם וכן העלה מ״ש ודע שנכי״י היה כתוב בתחלה אחריהם ולא המגיה והגיה אחריכם וכתב בגליונו כן הוא וכן נמצא בספרים מדויקים וזקנים). ויאבדם יי׳ עד. פצתה הארץ. ואת כל־היקום (הו״ה היקום ג׳ במסר׳ ושלשתן דפוי היו״ד, וג״כ מבלול). את כל־מעשה (וכ״ה ברמ״ח ורע״מ גם נכי״י ובכל כ״ע). למען תחזקו.

עין הסופר

9 שמה לרשתה: ולמען תאריכו ימים על־האדמה — תאריכו כ״מ
אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם ולזרעם
10 ארץ זבת חלב ודבש: ס ששי כי הארץ
אשר אתה בא־שמה לרשתה לא כארץ מצרים
הוא אשר יצאתם משם אשר תזרע את־זרעך
11 והשקית ברגלך כגן הירק: והארץ אשר אתם — והשקית כ״כ
עברים שמה לרשתה ארץ הרים ובקעת למטר — ובקעת מ״ל
12 השמים תשתה־מים: ארץ אשר־יהוה אלהיך
חסר א׳ דרש אתה תמיד עיני יהוה אלהיך בה מראשית — דרש כ״מ / מרשית דין
13 השנה ועד אחרית שנה: ס והיה — לתוך מ״ח בלים׳ / אחרית כל״מ
אם־שמע תשמעו אל־מצותי אשר אנכי מצוה — שמע ג׳ מל / מצותי
אתכם היום לאהבה את־יהוה אלהיכם ולעבדו — כב״ב במ״ל

עין הקורא

ולמען תאריכו. אשר. (או״ה בכי״י ולזרעם במתג וכן כל חבריו המצוגים בעינם מלך, ובמוהו ובצלעתה דלהלן בפ׳ כי תצא רבים גם מחבר דילן במתג, וכן ובחרבו ובברכו וכל הבאים על מבקלב הוי״ו במתג בכי״י אע״פ שלא נתקיים כל התנאי שהתנינו במתיגות הכבדות במשפטי הטעמים דף כ״ו ב׳). כי הארץ. לא כארץ. את־זרעך והשקית לית מליגל (או״ה כתב בינל המסרה והשקית ד׳ ג׳ מלרע וחד מליגל ברגלך, והכונה לומר כי כלם המובן לאות אל״ף חוץ מן זה לכן הוא מלעיל וכמו שכתבתי לעיל א׳ כ״ח אלא אנה אנחנו). תשתה־מים (או״ה פלינו ביה ספרי יש מותגים התי״ו השניה ומרפים המ״ם ויש מותגים התי״ו ראשונה ומדגישים המ״ם ויש שאין מותגים כלל גם הם מדגישים המ״ם כמשפט ובנירסת מחבר דילן וכ״ה במקרא כי״י גם בחלופי כ״י מצאתי בן אשר תשתה־מים בן נפתלי תשתה וזה הפך גירסת חלופי הדפוס). תמיד עיני (ר״ל לאפוקי עיני כמו שהוא במ״ג דע״א ונמקצת ספרים כ״י). מרשית לית מ״א. ועד אחרית שנה. והיה (או״ה בכי״י גם בכל כ״ד גם נרמ״א ולעבדו במתג כחבריו שסוברתי לעיל

עין הסופר

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם 14
בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ
וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ 15
וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם 16
וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃
וְחָרָה אַף־יְהוָֹה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־ 17
יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם
מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָֹה נֹתֵן לָכֶם׃
וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם 18
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת
בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר 19
בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ
וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ 20

יורה מ"ז
ומלקוש מ"ז
דגנך כ"מ
ותירשך כמ"ו וח"ז
והשתחויתם כמ"ו
יבולה כט"ו במ"א
הטבה ג' חז' וה' מז' בליש'
לאות כל"מ במ"ד
לטוטפת ב' כ"כ
ובקומך ב' וט"ז
מזוזות דין מד"מ פסוק ט').

בכל־לבבכם ובכל־נפשכם (אז"ה הב"ק של ובכל הי' ראוי לעתיגה כבידה ע"פ תורת הכלל וככה ובכל־נפשך, ועל־נפשכם, וכל הדומים לו, אכן ככל כתב המחבר בדרכי המתיגות אשר לו כי הסופרים הקלו יעולם, ולא רשמו כוככ, לכן גם אנכי לא רשמתי רק אותן שמצאתי בס"מ ומה שלא מצאתי לא רשמתי אע"פ שדינם להתמתג). וְנָתַתִּי מטר־ארצכם (אז"ה במ"ג דצ"א ודפ"ו ובכ"י מְטַר בטי"ת במתג וכן בהר־רגלכם דלהלן פסוק כ"ד ובמיהם כמשפט כמבואר שם).

עין הקורא

וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ. וַעֲבַדְתֶּם. וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם. וחרה אף־יי. מהרה. אשר יי. ושמתם את־דברי אלה (אז"כ אל תבית לבך אל דברי בעל מ"ס הנגדר אחר הבלי בעל להר התיב' ואחרים שאמרו שלכך דברי אלה בלתי בסוג בעבור נגלת את הסוקף אליו כדרי הגי הם, יפני ארצה, והשיגפי שת ועוד כמיהם לאמות בלתי נכונים אע"פ שלא קדם להם מלה מוקפת, אכן הכלל הנכון הוא כי כל כינוי אי הנגינה בו ולא יוון). וְלִמַּדְתֶּם אתם. לדבר בם. וּבְשָׁכְבְּךָ (וכ"ה בכל ב"מ וכ"י הוי"ו במתג בעבבת וכן לג"א נחלופים וכ"כ מ"ש).

עין הסופר

21 לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי
22 הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃ ס שביעי ומפטיר כִּי אִם־
שָׁמֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם לַעֲשֹׂתָהּ לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם לָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו וּלְדָבְקָה־בוֹ׃
23 וְהוֹרִישׁ יְהוָה אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵיכֶם
24 וִירִשְׁתֶּם גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִכֶּם׃ כָּל־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם יִהְיֶה מִן־
הַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן מִן־הַנָּהָר נְהַר־פְּרָת וְעַד
25 הַיָּם הָאַחֲרוֹן יִהְיֶה גְּבֻלְכֶם׃ לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ
בִּפְנֵיכֶם פַּחְדְּכֶם וּמוֹרַאֲכֶם יִתֵּן ׀ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם

לאבתיכם כ"ל כ"כ במ"ג
שמר כ"ח במ"ג
תשמרון כ"מ
לעשתה כ"ח
והוריש כ"ל מל"מ
גדלים כל"ח
ועצמים כח' במ"ח
תדרך כ"ח
רגלכם כ"כ
והלבנון כ"מ במ"ח
האחרון כ"מ
גבלכם מח'
ומוראכם כ' ומח'

עין הקורא

למען ירבו. על. כי אם־שמר תשמרון את־כל־המצוה. ללכת בכל־דרכיו ד' דסמיכי (ר"ל ד' דסמיך ללכת בכל דרכיו ואחרא ללכת בדרכיו וסי' במס"ג) ולדבקה־בו (או"ה גם בכי"י הכי"ת רפה וכן ברמ"א וברפ"ו ואחרים רפה אלא שהוי"ו בלא מתג, וכן תבירו דסוף פ' נצבים, וככה כל לטמאה־בה כולם רפויים ובכ"י של כ"ד כל לטמאה בה רפין אבל ולדבקה־בו דגושין והוי"ו מתוג', ובמ"ג דע"ח כל לטמאה בה רפין, ולדבקה־בו דעכינא דגוש ודנצבים רפה וכן הגיה שם הרב בעל א"ת, והעיקר שכולם רפין וכנירסת מתבר דילן שדק ואשכח כולם רפין וכן עיקר, וכתברר עוד מזה שמה שכתבו המדקדקים כדין דחיק ואתי מרחיק המבטל חק יהו"א לא יתקיים כ"א בתנאים ואין כאן מקום בירורם). וירשתם גוים. כל־המקום (או"ה כבר כתבתי לעיל בפסוק י"ד כי בס"מ כף־הכ"ף במתג וכן ככון דוגמת אל־עבדך דריש פ' ויגש וכל הכלים על משקלם כמבואר שם, ודע שבכל הספרים הקדמונים רגלכם בלמ"ד בשו"א וכן הוא נבירור בעדות המסרה וסרמ"ס, גם מתינת הכ"ף עד נאמן על שו"א הלמ"ד, ורק בדווא וברפ"פ נכתב בטעם). מן־המדבר והלבנון מן־הנהר נהר־פרת ועד הים. ומוראכם.

עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרְכוּ־בָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
לָכֶם׃ ס רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם 26
הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה׃ אֶת־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ 27
אֶל־מִצְוֺת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם
הַיּוֹם׃ וְהַקְּלָלָה אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֺת יְהוָה 28
אֱלֹהֵיכֶם וְסַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר
לֹא־יְדַעְתֶּם׃ ס וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ 29
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה
לְרִשְׁתָּהּ וְנָתַתָּה אֶת־הַבְּרָכָה עַל־הַר גְּרִזִים וְאֶת־
הַקְּלָלָה עַל־הַר עֵיבָל׃ הֲלֹא־הֵמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן 30
אַחֲרֵי דֶּרֶךְ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ בְּאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב
בָּעֲרָבָה מוּל הַגִּלְגָּל אֵצֶל אֵלוֹנֵי מֹרֶה׃ כִּי אַתֶּם 31
עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם וִירִשְׁתֶּם אֹתָהּ וִישַׁבְתֶּם־
בָּהּ׃ וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַחֻקִּים וְאֶת־ 32
יב הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם׃ אֵלֶּה 1
הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת

עין הסופר

אנכי כ״מ
נתן כל״מ
מצות כל״מ
יביאך
כ״מ במ״ח
ונתתה
כל ספ׳ כ״כ
עיבל כ״מ
הלא
כחו במ״כ
מב״א ט״ו
הישב כ״מ
מול כ״מ
אלוני דין ט״ו
מרה מו
לבא׳ הו
ה׳ לבא
וכ׳ לבא
לעשת כל
ספרא ט״ו
תשמרון כ״מ

עין הקורא

אשר תדרכו־בה. ראה אנכי. את־הברכה. תשמעו. והקללה. וסרתם מן הדרך. אשר לא־ידעתם. (גרזים כולם דגשי הזי״ן) ואת־הקללה. הלא־המה. אחרי דרך. בארץ. מול (יתיב). כי אתם. וישבתם־בה. ושמרתם לעשות את. (חו״ה הל תכן אל לון בכדפס נתומב מ״ב תשמרו לעשות נמסרון הכו״ן כי הוא מצות גלוי׳ ובכל הספרים כולם תשמרון בלי ס׳)

בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ לְרִשְׁתָּהּ
2 כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר־אַתֶּם חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה׃ אַבֵּד
תְּאַבְּדוּן אֶת־כָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר עָבְדוּ־שָׁם הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר אַתֶּם יֹרְשִׁים אֹתָם אֶת־אֱלֹהֵיהֶם עַל־הֶהָרִים
3 הָרָמִים וְעַל־הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃ וְנִתַּצְתֶּם
אֶת־מִזְבְּחֹתָם וְשִׁבַּרְתֶּם אֶת־מַצֵּבֹתָם וַאֲשֵׁרֵיהֶם
תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ וּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תְּגַדֵּעוּן
4 וְאִבַּדְתֶּם אֶת־שְׁמָם מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא׃ לֹא־
5 תַעֲשׂוּן כֵּן לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל־שִׁבְטֵיכֶם לָשׂוּם
אֶת־שְׁמוֹ שָׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ וּבָאתָ שָׁמָּה׃
6 וַהֲבֵאתֶם שָׁמָּה עֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם וְאֵת
מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וְאֵת תְּרוּמַת יֶדְכֶם וְנִדְרֵיכֶם
7 וְנִדְבֹתֵיכֶם וּבְכֹרֹת בְּקַרְכֶם וְצֹאנְכֶם׃ וַאֲכַלְתֶּם־שָׁם
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּשְׂמַחְתֶּם בְּכֹל מִשְׁלַח יֶדְכֶם

עין הסופר
אבתיך כמו במ"א
טוב אל ארץ אבותיך דפ' וילא
תאברון מ"א
המקומות
חזק וט"ות ירשים מא
הגבעות מ"א
מזבחתם כ"מ
מצבתם כ"מ
ואשריהם כ"כ
תשרפון כ"מ
תגדענון כ"מ
המקים כ"מ
תעשון כ"מ
לשום כ"מ
עלתיכם כ"ל כ"כ במ"א
מעשרתיכם כמו וט"ו
תרומת כ"מ במ"א
ונדבתיכם כמו וט"ו
ובכרת כ"ל
מל"ח במ"א

מחלוקת כלל, וכן יעידו ב׳ מסרות האחת אמרה תשמרון ה׳ וסי׳ וכו׳ וזה חד מכהון, והשנית אמרה בדרך כלל כל משנה תורה תשמרון במ"ב תשמרו וסי׳ תשמרו לעשות לא תוסף עליו דלקמן י"ג א׳, תשמרו לעשות השמר בנגע הצרעת דלקמן כ"ד ח׳, גם יצא שניהם ממסור ב׳ בספרא). בארץ אשר. כל־הימים פלוגתא. את־כל־המקמות אשר עבדו־שם. את־אלהיהם על־ההרים. ועל־הגבעות. ואבדתם את־שמם מן־המקום. כי אם־אל־המקום בעקבתם אם־בלא מתג. ובאת שמה. והבאתם שמה. מעשרתיכם. ואכלתם־שם לפני יי׳, תכונה (דלקמן פסוק י"ב) ושמחתם לפני יי׳ סימן דאכיל יתיב דחדי מרקד (ר"ל לפני ה׳ תני ואכלתם הוא בפסקא הנקרא יתיב ודגני ושמחתם.

עין הקורא

עין הסופר

אתם ובתיכם אשר ברכך יהוה אלהיך: לא תעשון 8
עשים כתו ככל אשר אנחנו עשים פה היום איש כל־הישר
המנוחה כל"מ בעיניו: כי לא־באתם עד־עתה אל־המנוחה 9
ואל־הנחלה אשר־יהוה אלהיך נתן לך: ועברתם 10
את־הירדן וישבתם בארץ אשר־יהוה אלהיכם
מנחיל מ"ו והניח ט"ו מנחיל אתכם והניח לכם מכל־איביכם מסביב
איביכם כתו וישבתם־בטח: והיה המקום אשר־יבחר יהוה
תביאו כ"מ אלהיכם בו לשכן שמו שם שמה תביאו את 11
עלתיכם דין טזק כל־אשר אנכי מצוה אתכם עולתיכם וזבחיכם
מעשרתיכם כתו וט"ו ותרמת מעשרתיכם ותרמת ידכם וכל מבחר נדריכם
דין חז אשר תדרו ליהוה: ושמחתם לפני יהוה 12
ובנתיכם כתו וט"ו אלהיכם אתם ובניכם ובנתיכם ועבדיכם
ואמהתיכם פז וט"ו ואמהתיכם והלוי אשר בשעריכם כי אין
לו חלק ונחלה אתכם: השמר לך פן־תעלה 13
עלתיך כב"כ עלתיך בכל־מקום אשר תראה: כי אם־במקום 14
אשר־יבחר יהוה באחד שבטיך שם תעלה
עלתיך ושם תעשה כל אשר אנכי מצוך: רק 15

עין הקורא

כול נורקא). ובתיכם. כי לא־באתם (סו"ס עיין לעיל ג׳ כ"ו כי לא תעבור). אל־המנוחה ואל־הנחלה. וישבתם־בטח. והיה המקום בו לשכן שמו שם שמה תביאו. מעשרתיכם. תדרו (גם בכי"י הדל"ת דגש, גם בחומש רמ"ת גם במ"ג דע"ח ורפ"ו ואחרים ועיין מ"ש). ועבדיכם. אשר בשעריכם כי אין לו. בכל־מקום. (סו"ה בחומש רמ"ת ובמ"ג דע"ם אשר־יבחר ור"ל פליגי י"ס אשר וי"ס אשר־מוקף וכ"כ מ"ש). שם תעלה. ושם תעשה כל אשר אנכי מצוך.

עין הסופר

בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ תִּזְבַּח ׀ וְאָכַלְתָּ בָשָׂר כְּבִרְכַּת
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ הַטָּמֵא
16 וְהַטָּהוֹר יֹאכְלֶנּוּ כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃ רַק הַדָּם לֹא תֹאכֵלוּ — והטהור כל״מ במ״ס
17 עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃ לֹא־תוּכַ֞ל לֶאֱכֹל — תוכל כ״מ לאכל כ״מ

כְּבִרְכַּת יְיָ. אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ. יֹאכְלֶנּוּ תֹּאכְלֶנּוּ בספרים מנוקדים בחטף פתח, כַּצְּבִי. (א״ה בספר דקדוקי הטעמים לר׳ אהרן בן אשר הנדפס בסוף מ״ג של ויניציאה שנת רע״ח מצאתי כלל ז״ל, כל לשון אכילה אם בשלש פעלה, בפתחא היא ליעולם מלעיל, בקריאה כולה, כגון ועגת שעורים תאכלנה, יחזקאל ד׳ י״ב, בעצבון תאכלנה, בראשית ג׳ י״ז, כל המקרא על זה ירוץ, בדבר חרוץ, חוץ מאחד, במקרא מיוחד, ברבות הטובה רבו אוכליה, קהלת ה׳ י׳ עכ״ל, והמדקדק ר׳ אליה הלוי בשיר י״ב משיריו הבין מלשונו זה שהתנאי תלוי בטעם שאם הטעם בלמ״ד הפעל אז הכ״ף נקראת בח״פ ואם אין הטעם בלמ״ד הפעל נקראת הכ״ף בשו״א פשוט, וכן הבין החכם בעל מ״ש בריש פ׳ לך לך ע״ש וכן העתיקו המדקדקים הבאים אחריהם וכולם שגו ברואה שהרי כל אוכלים אוכליו תאכלו יאכלו יאכלם יאכלמו כקם בכל

עין הקורא

לישניהון כשהכ״ף בשו״א הניגון בלמ״ד הפעל וא״כ כולם נקראים בח״פ והי׳ לו לבן אשר לומר בדרך כלל כל לשון אכילה כשהכ״ף בשוא הוא נקרא בח״פ חוץ מן רבו אוכליה ומה זה שהתנ׳ אם בשלש פעל׳, ועוד שכל ספרינו מתנגדים לו שכולם בשו״א פשוט חוץ מן תֹאכְלֶנּוּ יֹאכְלֶנּוּ תֹאכְלֶנָּה יֹאכְלֶנָּה גם מחבר דילן נקד כולם בשו״א לבד בעדות ב״ס חוץ מן הנזכרים וכן כי תֹאכְלֶנּוּ הלא בשו״א פשוט בכל הספרים וכ״י ושגגת סופר היא בהעתקת יהב״י אשר לי שנקדו בח״פ כי לא נקד כן כל חבריו חוץ מן אותן שניקוד הלמ״ד בהם בסגול, וזה כוונת בן אשר אם בשלש פעלה ר״ל אם למ״ד הפעל בשלש נקודות שהוא סגול דוקא אז נקראת הכ״ף בח״פ בר מן רבו אוכליה אע״פ שהלמ״ד בסגול מ״מ הכ״ף בשו״א פשוט ככל שאר ל׳ אכילה שאין הלמ״ד בניקוד הסגול, ואם תאמר מה נשתנו אלו מאלו? דע והבן כי הדגש והרפה שבאות שאחר הלמ״ד הוא גרם לשינוי קריאת הכ״ף דוגמת כל ארדה־נא, אעברה־נא, נלכה־נא כמבואר בפ׳ שמות ס׳ ג׳ בשם בן אשר והנה כל ל׳ אכילה שהלמ״ד בסגול ליעולם האות שאחריו דגושה חוץ מן אֹכְלֶיהָ שרפה אחריו כמשפט לכן קריאת הכ״ף שלו בשו״א כי לא בשו״א ופתח, ובכ׳ כל יֹאכְלוּ תֹאכְלוּ יֹאכְלֻמוּ תֹאכְלֻנוּ יֹאכְלוּהָ ודיעיהם, וכן כל ל׳ תֹאמְרוּ יֹאמְרוּ, ולכן וַאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ בפ׳ ויצא ל״ד י״ם יתרת הטרכ׳ כמבואר בפ׳ קדושי׳ י״ע ל״ג ע״ב). לֹא תֹאכְלֶנּוּ לֹא־תוּכַל.

בִּשְׁעָרֶיךָ מַעְשַׂר דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת
בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ וְכָל־נְדָרֶיךָ אֲשֶׁר תִּדֹּר וְנִדְבֹתֶיךָ
וּתְרוּמַת יָדֶךָ׃ כִּי אִם־לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ 18
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ אַתָּה
וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
מִשְׁלַח יָדֶךָ׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲזֹב אֶת־הַלֵּוִי כָּל־ 19
יָמֶיךָ עַל־אַדְמָתֶךָ׃ ס כִּי־יַרְחִיב 20
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְאָמַרְתָּ
אֹכְלָה בָשָׂר כִּי־תְאַוֶּה נַפְשְׁךָ לֶאֱכֹל בָּשָׂר
בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ תֹּאכַל בָּשָׂר׃ כִּי־יִרְחַק מִמְּךָ 21
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ
שָׁם וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה
לְךָ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ וְאָכַלְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל אַוַּת
נַפְשֶׁךָ׃ אַךְ כַּאֲשֶׁר יֵאָכֵל אֶת־הַצְּבִי וְאֶת־הָאַיָּל 22
כֵּן תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו יֹאכְלֶנּוּ׃ רַק 23

עין הסופר

ותירשך כל"כ
ובכרת כ"ל
חל"ת כמ"א
ונדבתיך חז
ותרומת
כל"מ כמ"א
ידך כ"ח כמ"נ
במקום כ"מ
ובתך כל"ח
ואמתך כל"ח
בשעריך כל"מ
ידך כ"ח כמ"ג
תעזב כל"ח
ימיך כ"מ
אדמתך כ"ח
ירחיב כ"מ
גבלך כ"ח כמ"נ
אכלה כ"ח
לאכל כ"ח
המקום כ"ט
לשום כ"מ
צויתך
כת"ת כמ"ב
נפשך כ"ח
והטהור
כל"מ כמ"ד
יהדו כפ"

עין הקורא

מַעְשַׂר דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ. בַּמָּקוֹם אשר יבחר. הִשָּׁמֶר לְךָ. כי־ירחיב (חו"ה בס"מ וכ"י יְיָ אלהיך אֶת וכן כתיב מ"ש שמלת אֶדנוניא בס"ם , וכבר כתבתי במשפטי הטעמים דף י"ז שזה חד מן י"ח מלייִלין מאריכין , וכן ולא כתן סיתון דפ' חקת כ"א כ"ג וכדעת בן אשר שם אלא שכאן מוחלפת השיט' לפי גירסת חלופי הדפוס, אכן במקרא כ"י הנידבא כבונה וגם כאן ב"א אֶת־ב"נ אֶת). כאשר דבר־לך. ואכלת בשעריך (וכ"כ מ"ב). הצבי (חו"ה בס"מ אֶת־הַצְּבִי וכ"כ מ"ש וב"ה לכן אשר ובן דפוי). ואת־האיל (עיין משפט"ע דף יג א). תאכלנו יאכלנו. רק

עין הסופר

חֲזַ֗ק לְבִלְתִּי֙ אֲכֹ֣ל הַדָּ֔ם כִּ֥י הַדָּ֖ם ה֣וּא הַנָּ֑פֶשׁ אכל כמ״ז
24 וְלֹא־תֹאכַ֥ל הַנֶּ֖פֶשׁ עִם־הַבָּשָֽׂר׃ לֹ֖א תֹּאכְלֶ֑נּוּ
25 עַל־הָאָ֥רֶץ תִּשְׁפְּכֶ֖נּוּ כַּמָּֽיִם׃ לֹ֖א תֹּאכְלֶ֑נּוּ לְמַ֨עַן
יִיטַ֤ב לְךָ֙ וּלְבָנֶ֣יךָ אַחֲרֶ֔יךָ כִּֽי־תַעֲשֶׂ֥ה הַיָּשָׁ֖ר בְּעֵינֵ֥י ייטב כל״מ אחריך כ״מ קדשיך ט״ע
26 יְהוָֽה׃ רַ֧ק קָֽדָשֶׁ֛יךָ אֲשֶׁר־יִהְי֥וּ לְךָ֖ וּנְדָרֶ֑יךָ תִּשָּׂ֣א ונדריך כ״מ
27 וּבָ֔אתָ אֶל־הַמָּק֖וֹם אֲשֶׁר־יִבְחַ֥ר יְהוָֽה׃ וְעָשִׂ֤יתָ
עֹלֹתֶ֙יךָ֙ הַבָּשָׂ֣ר וְהַדָּ֔ם עַל־מִזְבַּ֖ח יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ עלתיך ככ״ב
וְדַם־זְבָחֶ֗יךָ יִשָּׁפֵךְ֙ עַל־מִזְבַּח֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ זבחיך ט״י
28 וְהַבָּשָׂ֖ר תֹּאכֵֽל׃ שְׁמֹ֣ר וְשָׁמַעְתָּ֗ אֵ֚ת כָּל־הַדְּבָרִ֣ים שמר כ״מ
הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁ֥ר אָנֹכִ֖י מְצַוֶּ֑ךָּ לְמַ֩עַן֩ יִיטַ֨ב לְךָ֜ וּלְבָנֶ֤יךָ
אַחֲרֶ֙יךָ֙ עַד־עוֹלָ֔ם כִּ֤י תַעֲשֶׂה֙ הַטּ֣וֹב וְהַיָּשָׁ֔ר בְּעֵינֵ֖י אחריך כ״מ עולם כ״מ
29 יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ ס שלישי כִּֽי־יַכְרִית֩ הטוב כל״מ יכרית כ״מ
יְהוָ֨ה אֱלֹהֶ֜יךָ אֶת־הַגּוֹיִ֗ם אֲשֶׁ֨ר אַתָּ֥ה בָא־שָׁ֛מָּה
לָרֶ֥שֶׁת אוֹתָ֖ם מִפָּנֶ֑יךָ וְיָרַשְׁתָּ֣ אֹתָ֔ם וְיָשַׁבְתָּ֖ א״תם ט״ל ט״ז
30 בְּאַרְצָֽם׃ הִשָּׁ֣מֶר לְךָ֗ פֶּן־תִּנָּקֵשׁ֙ אַחֲרֵיהֶ֔ם אַחֲרֵ֖י את־יהם כ״מ
הִשָּׁמְדָ֣ם מִפָּנֶ֑יךָ וּפֶן־תִּדְרֹ֨שׁ לֵֽאלֹהֵיהֶ֜ם לֵאמֹ֗ר תדרש כל״מ
אֵיכָ֨ה יַעַבְד֜וּ הַגּוֹיִ֤ם הָאֵ֙לֶּה֙ אֶת־אֱלֹהֵיהֶ֔ם וְאֶֽעֱשֶׂה־

עין הקורא

חֲזַק לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם. וְלֹא־תֹאכַל. לֹא תֹּאכְלֶנּוּ. רַק קָדָשֶׁיךָ. תִּשָּׂא. וּבָאתָ. וְדַם־זְבָחֶיךָ. יִשָּׁפֵךְ עַל־מִזְבַּח. שְׁמֹר וְשָׁמַעְתָּ אֵת. קמץ דהיא במקום (בפסוק י״ח) כל אשר אנכי, שמור ושמעת אשר אנכי מצוך, כי תשמע בקול (להלן י״ג י״ט) אשר אנכי מצוך היום, מצוך כ׳ הבין כי הם במקום, שמור ושמעת. כִּי תַעֲשֶׂה. כִּי־יַכְרִית. אשר אתה בָא־שָׁמָּה. וְיָרַשְׁתָּ אֹתָם וְיָשַׁבְתָּ. פֶּן־תִּנָּקֵשׁ. וְאֶעֱשֶׂה

עין הסופר

31 כֵּן גַּם־אָנִי׃ לֹא־תַעֲשֶׂה כֵן לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָל־
תּוֹעֲבַת יְהוָה אֲשֶׁר שָׂנֵא עָשׂוּ לֵאלֹהֵיהֶם כִּי
גַם אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם יִשְׂרְפוּ בָאֵשׁ יג
1 לֵאלֹהֵיהֶם׃ אֵת כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת לֹא־תֹסֵף עָלָיו וְלֹא
תִגְרַע מִמֶּנּוּ׃ פ
2 כִּי־יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ חֹלֵם חֲלוֹם וְנָתַן
3 אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת׃ וּבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר־
דִּבֶּר אֵלֶיךָ לֵאמֹר נֵלְכָה אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
4 אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתָּם וְנָעָבְדֵם׃ לֹא תִשְׁמַע אֶל־
דִּבְרֵי הַנָּבִיא הַהוּא אוֹ אֶל־חוֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא
כִּי מְנַסֶּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לָדַעַת
הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל־
5 לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
תֵּלֵכוּ וְאֹתוֹ תִירָאוּ וְאֶת־מִצְוֹתָיו תִּשְׁמֹרוּ
וּבְקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ וּבוֹ תִדְבָּקוּן׃
6 וְהַנָּבִיא הַהוּא אוֹ חֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא יוּמָת כִּי

תועבת כל"מ
בנתיהם חז ומ"ז
לעשות ככ"מ
תסף
כל"מ במ"א
יקום כ"מ במ"א
נביא כל"מ
חלם כ"מ במ"א
חלום כל"מ במ"ב
אות כל"מ במ"ד
מופת כל"מ
חולם דין ט"ז
החלום
כל"מ במ"ב
אהבים מ"ז
תיראו כ"מ
מצותיו כ"י
תשמרו כ"מ
ובקלו כ"מ
תעבדו כ"מ
תדבקון מ"ז
יומת כ"מ

כֵּן. כִּי כָל־תּוֹעֲבַת. כִּי גַם. אֶת־כָּל־הַדָּבָר. אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ. לֹא־תֹסֵף.
כִּי־יָקוּם. קדמא דכי יקום נֵלְכָה אחרי אלהים אחרים, תנינא דמסית נֵלְכָה
וְנַעַבְדָה אלהים אחרים, תליתאה דנדחת נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אלהים אחרים.
אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתָּם וְנָעָבְדֵם, דמסית אשר לֹא ידעת, דנדחת אשר לֹא־
יְדַעְתֶּם. כִּי מְנַסֶּה. הֲיִשְׁכֶם. (מו"ה ובכל־נפשכם עיין לעיל י"א י"ג).
תֵּלֵכוּ ואתו תיראו ואת־מצותיו תשמרו. תשמעו. תַעֲבֹדוּ ובו תדבקון.

עין הקורא

דִבֶּר־סָרָה עַל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם ו
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַפֹּדְךָ מִבֵּית עֲבָדִים לְהַדִּיחֲךָ
מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בָּהּ
וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃ ס כִּי
7 יְסִיתְךָ אָחִיךָ בֶן־אִמֶּךָ אוֹ־בִנְךָ אוֹ־בִתְּךָ אוֹ ו
אֵשֶׁת חֵיקֶךָ אוֹ רֵעֲךָ אֲשֶׁר כְּנַפְשְׁךָ בַּסֵּתֶר
לֵאמֹר נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר
8 לֹא יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ׃ מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים
אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם הַקְּרֹבִים אֵלֶיךָ אוֹ הָרְחֹקִים
9 מִמֶּךָּ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ׃ לֹא־תֹאבֶה
לוֹ וְלֹא תִשְׁמַע אֵלָיו וְלֹא־תָחוֹס עֵינְךָ עָלָיו
10 וְלֹא־תַחְמֹל וְלֹא־תְכַסֶּה עָלָיו׃ כִּי הָרֹג תַּהַרְגֶנּוּ
יָדְךָ תִּהְיֶה־בּוֹ בָרִאשׁוֹנָה לַהֲמִיתוֹ וְיַד כָּל־הָעָם
11 בָּאַחֲרֹנָה׃ וּסְקַלְתּוֹ בָאֲבָנִים וָמֵת כִּי בִקֵּשׁ

עין הסופר
המוציא כ"מ
והפדך מל' להדיחך כ' ועל'
יסיתך מל' אמך כ"מ
חיקך כל"מ רעך כ"מ
ואבתיך כתו' כמ"ל
סביבתיכם כ' כ"כ מל'
הקרבים כתו'
הרחקים מל'
תאבה ככ"כ
תחום כ"מ במ"ל
תחמל כתו'
הרג כתו'
בראשונה כ' מל' בליש'
להמיתו כל"מ
באחרנה כל"מ

עין הקורא

דִּבֶּר־סָרָה (או"ה במס"ג מונה ח' מלרע ודין חד מנהון וכולהון כמשפט כי מלרים המה). וְהַפֹּדְךָ. (לְהַדִּיחֲךָ כ"ה בכ"י הכ"א במתיגה כנידה וכן חבירו דלקמן וכמשפטם). בֶּן־אִמֶּךָ או־בִנְךָ. אוֹ רֵעֲךָ. בַּסֵּתֶר לֵאמֹר. אשר לֹא ידעת אַתָּה. סְבִיבֹתֵיכֶם הַקְּרֹבִים אֵלֶיךָ אוֹ. (מִקְצֵה כולהון רפויי הקו"ף). לֹא־תֹאבֶה וְלֹא וְלֹא־וְלֹא־תַחְמֹל וְלֹא־תכסה (או"ה זה אחד מן ג' פסוקים דאית לא ולא ולא ולא ופי' כפ' נהעלותך י"א י"ט). כִּי הרֹג תַּהַרְגֶנּוּ (או"ה לפי יהות בן אשר ובן נלעם והל"מ הנקדן יָדְךָ היו"ד בטרכא לא במתג וכן את יוֹשְׁבֵי דלקמן וכן כל דומיהם כמבואר בספרי משפטי הטעמים דף כ"ו ב' אלא שהסופרים לא חשו להבדיל בין צורת המתג למרכא ולכן אי אפשר להכירם מצד צורתם כ"א מצד משפטם). בָּאַחֲרֹנָה דין לאחר כדגש כן אבל לָאַחֲרֹנָה לא הטעינ רק

לְהַדִּיחֲךָ מֵעַל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ 12 וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ
וְיִרָאוּן וְלֹא־יוֹסִפוּ לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה
בְּקִרְבֶּךָ׃ ס 13 כִּי־תִשְׁמַע בְּאַחַת עָרֶיךָ
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לָשֶׁבֶת שָׁם לֵאמֹר׃
14 יָצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל מִקִּרְבֶּךָ וַיַּדִּיחוּ אֶת־
יֹשְׁבֵי עִירָם לֵאמֹר נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים
אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתֶּם׃ 15 וְדָרַשְׁתָּ וְחָקַרְתָּ וְשָׁאַלְתָּ הֵיטֵב
וְהִנֵּה אֱמֶת נָכוֹן הַדָּבָר נֶעֶשְׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת
בְּקִרְבֶּךָ׃ 16 הַכֵּה תַכֶּה אֶת־יֹשְׁבֵי הָעִיר הַהִוא לְפִי־
חָרֶב הַחֲרֵם אֹתָהּ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּהּ וְאֶת־
בְּהֶמְתָּהּ לְפִי־חָרֶב׃ 17 וְאֶת־כָּל־שְׁלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל־
תּוֹךְ רְחֹבָהּ וְשָׂרַפְתָּ בָאֵשׁ אֶת־הָעִיר וְאֶת־כָּל־
שְׁלָלָהּ כָּלִיל לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָיְתָה תֵּל עוֹלָם לֹא
תִבָּנֶה עוֹד׃ 18 וְלֹא־יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן־הַחֵרֶם
לְמַעַן יָשׁוּב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ וְנָתַן־לְךָ רַחֲמִים
וְרִחַמְךָ וְהִרְבֶּךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ׃ 19 כִּי תִשְׁמַע

עין הסופר

להדיחך ב׳ ומ״ז
המוציאך כמל״מ
ויראון מ״ז ומ״ז
יוספו דין ט״ז וח״י
עריך ט״י
וידיחו ג״מ י
ישבי כ״מ
היטב כמ״ת
נכון כ״מ
התועבה כל״מ
החרם כ״מ
תקבץ כל״מ
תוך כל״מ
רחבה מל׳
כליל כל״מ
עולם כ״מ
עוד כ״מ במ״ב
מאומה כ״מ
ישוב כ״מ
מחרון כל״מ
והרבך כ״ב

הסל״ק לבדה, והנה בכי״י גם בכל כ״ד בָּרִאשֹׁנָה בָּאַחֲרֹנָה וכן בתומב דמ״ח ולק
במ״נ דע״מ גם בכפ״ו בָּרִאשֹׁנָה בָּאַחֲרֹנָה ולא הבוו עדותם, ועיין לעיל ז׳ ד׳
ה״ל מאחרי). וסקלתו בָאֲבָנִים. וָמֵת כן הוא כתוב. לְהַדִּיחֲךָ מֵעַל. וְכָל־

עין הקורא

ישראל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּן. יָצְאוּ. לְפִי־חָרֶב. אֹתָהּ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּהּ וְאֶת־
כָּל שְׁלָלָהּ ושרפת בָאֵשׁ פלינה (ר״ל י״ם קדמא ואזלא וי״ם מונח רביע). לְמַעַן.
וְנָתַן־לְךָ רחמים וְרִחַמְךָ. קדמא (לעיל פסוק י״ג) כי־תשמע בְּאַחַת עריך,
הגינה כִּי תשמע בקו״ בימן נ״ד נגד רביע, ס״א מנגדי הינדים.

עין הסופר

בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר
יד אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה
1 אֱלֹהֶיךָ׃ ס רביעי בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגֹּדְדוּ וְלֹא־תָשִׂימוּ קָרְחָה בֵּין
2 עֵינֵיכֶם לָמֵת׃ כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
וּבְךָ בָּחַר יְהוָה לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכֹּל
3 הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ ס לֹא
4 תֹאכַל כָּל־תּוֹעֵבָה׃ זֹאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכֵלוּ
5 שׁוֹר שֵׂה כְשָׂבִים וְשֵׂה עִזִּים׃ אַיָּל וּצְבִי וְיַחְמוּר
6 וְאַקּוֹ וְדִישֹׁן וּתְאוֹ וָזָמֶר׃ וְכָל־בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת
פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע שְׁתֵּי פְרָסוֹת מַעֲלַת גֵּרָה
7 בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ׃ אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ
מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִיסֵי הַפַּרְסָה הַשְּׁסוּעָה אֶת־
הַגָּמָל וְאֶת־הָאַרְנֶבֶת וְאֶת־הַשָּׁפָן כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה

בקול כל"מ נמ"ס
תתגדדו מ"? תשימו כ"מ
עיניכם כ"מ
קדוש כ"מ נמ"ש
להיות כל"מ נמ"ס
תועבה כל"מ
ויחמור ט"ו
ואקו כ"כ
ודישן מ"?
ותאו כ"כ
פרסות
דין ט"ו
ממעלי ג' כ"כ
וממפריסי
דין ט"ו
השסועה ט"ו
מעלה ג' כ"כ

עין הקורא

לִשְׁמֹר. לֹא תִתְגֹּדְדוּ. לָמֵת. כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה. וּבְךָ בָּחַר יְיָ. (או"ס לפי עדות ט"ב הָעַמִּים הה"א בגעיא בס"ס לא במונח וכן יעיקר כמבואר במסכה"ס דף י"ג א'). שׁוֹר שֵׂה כְשָׂבִים. (או"ה בכי"י וּצְבִי הוי"ו בגעיא בעמוד הלו"י שהיא מאותיות הבדיקה כמו וזהב ושדה ובמר וממע ובקם ודיעיהם אכן הכלל הוא צריך לגעיא ואין כאן מקום בירורה). וְיַחְמוּר וְאַקּוֹ. וּתְאוֹ וָזָמֶר. (בַּבְּהֵמָה ו' דגשין וכי' בס' כא ובס' שמיני וצריך לבייס וכל ובבהמה דכו' דגש נמ"א ונדכות וּבַבְּהֵמָה בס' יצורה א' ד'). אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי. (או"ה בכ"י של כ"ד אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי ולכן גם הס"ס הראשון במתיגה כביד' כמבירו דשמיני ובמשפט, והמ"ג דע"ת ודפ"ו תפסו הכלל בתרין ראשין אכן בחומש רמ"ס ובכי"י בנירכת המתבר ועיקר). הַשְּׁסוּעָה אֶת־הַגָּמָל (עיין בס' שמיני). כִּי מַעֲלֵה גֵרָה

עין הסופר

הפריס׳ מ״ — הֵמָּה וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסוּ טְמֵאִים הֵם לָכֶם׃ וְאֶת־ 8
החזיר כ״מ / מפריס כ מ — הַחֲזִיר כִּי־מַפְרִיס פַּרְסָה הוּא וְלֹא גֵרָה טָמֵא
הוּא לָכֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא
תִגָּעוּ׃ ס אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר 9
סנפיר כ״מ — בַּמָּיִם כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכֵלוּ׃
וְכֹל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא תֹאכֵלוּ 10
צפ״ר ג׳ מ״ / טהרה / כל״מ במ״ב — טָמֵא הוּא לָכֶם׃ ס כָּל־צִפּוֹר טְהֹרָה 11
תֹּאכֵלוּ׃ וְזֶה אֲשֶׁר לֹא־תֹאכְלוּ מֵהֶם הַנֶּשֶׁר וְהַפֶּרֶס 12
וְהָעָזְנִיָּה׃ וְהָרָאָה וְאֶת־הָאַיָּה וְהַדַּיָּה לְמִינָהּ׃ וְאֵת 13 14
ערב כל״מ — כָּל־עֹרֵב לְמִינוֹ׃ וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־הַתַּחְמָס וְאֶת־ 15
הכוס כל״מ / הינשוף כ״מ — הַשָּׁחַף וְאֶת־הַנֵּץ לְמִינֵהוּ׃ אֶת־הַכּוֹס וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף 16
וְהַתִּנְשָׁמֶת׃ וְהַקָּאָת וְאֶת־הָרָחָמָה וְאֶת־הַשָּׁלָךְ׃ 17
והחסידה כ״מ / והדוכיפת / כמ״ו וכו״ — וְהַחֲסִידָה וְהָאֲנָפָה לְמִינָהּ וְהַדּוּכִיפַת וְהָעֲטַלֵּף׃ 18
הנ״ף כל״מ — וְכֹל שֶׁרֶץ הָעוֹף טָמֵא הוּא לָכֶם לֹא יֵאָכֵלוּ׃ 19
טהור כ״מ — כָּל־עוֹף טָהוֹר תֹּאכֵלוּ׃ לֹא־תֹאכְלוּ כָל־נְבֵלָה 20 21
מכר כ״מ — לַגֵּר אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וַאֲכָלָהּ אוֹ מָכֹר

עין הקורא

הֵמָּה ופרסה לֹא הפריסו. וְאֶת־הַחֲזִיר כי־מפרים פרסה הוא. את־זה תֹּאכְלוּ (וכן בספרינו גם בכ״י רק בכ״י של כ״ד את־זה). כֹּל אשר־לו. וְכֹל אשר אין־לו (עיין משפטי הטעמים דף כ״ח). הנשר וְהַפֶּרֶס. וְהָרָאָה ואת־ הָאַיָּה. וְאֵת כל־ערב. וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־הַתַּחְמָס וְאֶת־. אֶת־הַכּוֹס וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף וְהַתִּנְשָׁמֶת. וְהַקָּאָת וְאֶת־הָרָחָמָה. וְהַחֲסִידָה וְהָאֲנָפָה. וְהַדּוּכִיפַת וְהָעֲטַלֵּף. לֹא יֵאָכֵלוּ. (א״ה ז״ל המ״ב לא תאכלו בגלגל לא במקף ומלת כל רפה עכ״ל אבן בכ״י ובשל כ״ד גם בדמ״מ ובלע״מ ובדפ״ו ובל הקדמונים לא־תאכלו עוקף). תִּתְּנֶנָּה וַאֲכָלָהּ אוֹ.

עין הסופר

קדוש כ"מ בש"ל — לַנָּכְרִ֗י כִּ֣י עַ֤ם קָדוֹשׁ֙ אַתָּ֔ה לַיהוָ֖ה אֱלֹהֶ֑יךָ לֹֽא־
תְבַשֵּׁ֥ל גְּדִ֖י בַּחֲלֵ֥ב אִמּֽוֹ׃ פ חמישי
תבואת כ"מ / היוצא כ"מ — 22 עַשֵּׂ֣ר תְּעַשֵּׂ֔ר אֵ֖ת כָּל־תְּבוּאַ֣ת זַרְעֶ֑ךָ הַיֹּצֵ֥א הַשָּׂדֶ֖ה
במקום כ"מ — 23 שָׁנָ֥ה שָׁנָֽה׃ וְאָכַלְתָּ֞ לִפְנֵ֣י ׀ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ בַּמָּק֣וֹם
תירשך כב"כ — אֲשֶׁר־יִבְחַר֮ לְשַׁכֵּ֣ן שְׁמ֣וֹ שָׁם֒ מַעְשַׂ֤ר דְּגָֽנְךָ֙ תִּירֹשְׁךָ֣
ובכרת כמד"מ — וְיִצְהָרֶ֔ךָ וּבְכֹרֹ֥ת בְּקָרְךָ֖ וְצֹאנֶ֑ךָ לְמַ֣עַן תִּלְמַ֗ד לְיִרְאָ֛ה
24 אֶת־יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ כָּל־הַיָּמִֽים׃ וְכִֽי־יִרְבֶּ֨ה מִמְּךָ֜ הַדֶּ֗רֶךְ
תוכל כ"מ / המקום כ"מ — כִּ֣י לֹ֣א תוּכַל֮ שְׂאֵתוֹ֒ כִּֽי־יִרְחַ֤ק מִמְּךָ֙ הַמָּק֔וֹם אֲשֶׁ֤ר
לשום כ"מ — יִבְחַר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ לָשׂ֥וּם שְׁמ֖וֹ שָׁ֑ם כִּ֥י יְבָרֶכְךָ֖
ונתתה כל / כיפרא כ"כ — 25 יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ וְנָתַתָּ֖ה בַּכָּ֑סֶף וְצַרְתָּ֤ הַכֶּ֙סֶף֙ בְּיָ֣דְךָ֔
וְהָלַכְתָּ֙ אֶל־הַמָּק֔וֹם אֲשֶׁ֥ר יִבְחַ֛ר יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ בּֽוֹ׃
26 וְנָתַתָּ֣ה הַכֶּ֡סֶף בְּכֹל֩ אֲשֶׁר־תְּאַוֶּ֨ה נַפְשְׁךָ֜ בַּבָּקָ֣ר
וּבַצֹּ֗אן וּבַיַּ֙יִן֙ וּבַשֵּׁכָ֔ר וּבְכֹ֛ל אֲשֶׁ֥ר תִּֽשְׁאָלְךָ֖ נַפְשֶׁ֑ךָ
וְאָכַ֣לְתָּ שָּׁ֗ם לִפְנֵי֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ וְשָׂמַחְתָּ֖ אַתָּ֥ה
27 וּבֵיתֶֽךָ׃ וְהַלֵּוִ֥י אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶ֖יךָ לֹ֣א תַעַזְבֶ֑נּוּ כִּ֣י
28 אֵ֥ין ל֛וֹ חֵ֥לֶק וְנַחֲלָ֖ה עִמָּֽךְ׃ ס מִקְצֵ֣ה ׀
שלש כ"מ במ"ע / תוציא כמד מ / תבואתך כ"מ — שָׁלֹ֣שׁ שָׁנִ֗ים תּוֹצִיא֙ אֶת־כָּל־מַעְשַׂר֙ תְּבוּאָ֣תְךָ֔

עין הקורא

לַנָּכְרִי כִּי עַם קדוש אַתָּה. אֵת. תְּבוּאַת. שָׁנָה שָׁנָה. לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם מַעְשַׂר (עיין בסוף פ' בחקתי כ"ז ל') . דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ ב' דסמיכי דלבית דגנך תירשך (דלהלן י"ח ד' ובתרא דגנך ותירשך) . כִּי לֹא תוּכַל. אֲשֶׁר יִבְחַר יי אלהיך לשום שמו שם. ונתתה. אשר יבחר יי אלהיך בו. ובכל אשר תְּאַוֶּה בתאיו' בלא מתג (עיין בפ' וישלח ל"ב י"ז אלל כי יפגשך). וְאָכַלְתָּ שָּׁם. כִּי אֵין לוֹ. תוֹצִיא אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ במאיים אתדכל־

עין הסופר

בשנה ההוא והנחת בשעריך: ובא הלוי 29
והיתים כל"מ כי אין־לו חלק ונחלה עמך והגר והיתום
והאלמנה אשר בשעריך ואכלו ושבעו למען
יברכך יהוה אלהיך בכל־מעשה ידך אשר טו
תעשה: ס ששי מקץ שבע־שנים תעשה 1
שמטה מ"ז שמטה: וזה דבר השמטה שמוט כל־בעל משה 2
יגש כל"מ ידו אשר ישה ברעהו לא־יגש את־רעהו ואת־
תגש כל"מ אחיו כי־קרא שמטה ליהוה: את־הנכרי תגש 3
ידך כ"ז במ"ג ואשר יהיה לך את־אחיך תשמט ידך: אפס כי 4
אביון כל"מ לא יהיה־בך אביון כי־ברך יברכך יהוה בארץ
אשר יהוה אלהיך נתן־לך נחלה לרשתה: רק אם־ 5
שמוע כ"מ במ"ג שמוע תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר לעשות
את־כל־המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום:
והעבטת כ"ב כי־יהוה אלהיך ברכך כאשר דבר־לך והעבטת 6
תעבט מ"ז גוים רבים ואתה לא תעבט ומשלת בגוים

עין הקורא

מעשר (הו"ה בכי"י מעשר בחולם ופתח לרמוז על הפלוגתא, וכבר כתבתי בפ׳ בהעלותך ט׳ ג׳ כי באמת זה נהגו הסופרים גם הדפוסים הקדמונים לרמוז על הפלוגתא, ועיין לקמן כ"ח א׳). והגר והיתום. מקץ שבע־שנים בא"ז ובמ"ס מקץ. השמטה. (הו"ם בגעיה הכי"ן בגר"י בעבור שהוא סמוך, וכבר הזכירו במכלול עם דומים אחרים הגרויים בעבור שהם סמוכים, והנה במקרא כי"י מסר עליו ב׳ ומן י"א מילין בגר"ין ומיגרבת בערך קמץ הזכירו בכלל כ"ב מילין מייחדין קמצין, ועיין לקמן כ"ג י"א מקרה לילה). לא יגש. ואת־אחיו לית (ובאדרא את אחיו בלא וי"ו). ואשר יהיה לך את־אחיך. אפס כי לא. כי־ברך. רק. לשמר לעשות את־כל־המצוה הזאת. כי־יהוה אלהיך. דבר־לך. בגוים.

עין הסופר

7 רַבִּים וּבְךָ לֹא יִמְשֹׁלוּ׃ ס כִּי־יִהְיֶה בְךָ — ימשלו חד
אֶבְיוֹן מֵאַחַד אַחֶיךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר־ — אביון כל״ס
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא תְאַמֵּץ אֶת־לְבָבְךָ וְלֹא
8 תִקְפֹּץ אֶת־יָדְךָ מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן׃ כִּי־פָתֹחַ תִּפְתַּח — תקפוץ חד / פתח כ״ת
אֶת־יָדְךָ לוֹ וְהַעֲבֵט תַּעֲבִיטֶנּוּ דֵּי מַחְסֹרוֹ אֲשֶׁר — והעבט חד / תעביטנו חד
9 יֶחְסַר לוֹ׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־יִהְיֶה דָבָר עִם־לְבָבְךָ — מחסרו חד
בְלִיַּעַל לֵאמֹר קָרְבָה שְׁנַת־הַשֶּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה
וְרָעָה עֵינְךָ בְּאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ וְקָרָא
10 עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃ נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא־ — נתון כ״ם במ״כ
יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ כִּי בִּגְלַל ׀ הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךָ
11 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֶׂךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ׃ כִּי — מעשך / דין פ״
לֹא־יֶחְדַּל אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ
לֵאמֹר פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לְאָחִיךָ לַעֲנִיֶּךָ — פתח כ״ת / לעניך כ״כ
12 וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ׃ ס כִּי־יִמָּכֵר לְךָ אָחִיךָ — ולאבינך
הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה
13 הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ׃ וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ

עין הקורא

כי־יהיה בך אביון. אחיך. בארצך. את־ידך. כי־פתח. והעבט. די מחסרו. יחסר. שנת־השבע (...). נתון תתן. בכל־מעשך (...). מקרב. על־כן אנכי מצוך לאמר. על־כן אנכי מצוך. לאחיך לעניך (...). ולאבינך. כי־ימכר. או העבריה ועבדך.

עין הסופר

הַעֲנִיק מ׳ תַּעֲנִיק מ׳ היית כמ״ עולם כ״מ בעיניך ג׳ ח״ת בלי׳ שכיר כ״מ הבכור ד׳מ״

חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ רֵיקָם׃ 14 הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק
לוֹ מִצֹּאנְךָ וּמִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ תִּתֶּן־לוֹ׃ 15 וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה הַיּוֹם׃ 16 וְהָיָה כִּי־יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ
כִּי אֲהֵבְךָ וְאֶת־בֵּיתֶךָ כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ׃ 17 וְלָקַחְתָּ אֶת־
הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד
עוֹלָם וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן׃ 18 לֹא־יִקְשֶׁה בְעֵינֶךָ
בְּשַׁלֵּחֲךָ אֹתוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה שְׂכַר
שָׂכִיר עֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ פ שביעי
19 כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר

עין הקורא

הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק. וּמִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ. כִּי עֶבֶד. וַיִּפְדְּךָ. אֲהֵבְךָ. וְאַף לַאֲמָתְךָ. תַּעֲשֶׂה־כֵּן. בְּשַׁלֵּחֲךָ (בקדמא לכן הסי״ן בלי מתיגה בנידה). כִּי מִשְׁנֶה. בְּכֹל אֲשֶׁר. כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר (וכן בכי״י כָּל־וכן הגיד החכם היש״ן נ״ל מ״ב שכן מלא בס״ם כָּל־במאלין ובמקף כמו בכל־מעשך דלעיל פסוק ו׳, ועיין לעיל י״א י״ג גם בפ׳ פקודי ל״ט ל׳ו. והקמן חטוף בנידור ככל חבריו המוקפים אלא שנתעמתנו בתורת המתוים הכבדים לבד וה מטעם שלא יבקרו כי הם נתבועית הנלתי מבוכים בצלמם במבואר במבבעי הטעמים דף כ״ה א׳, ואמר החכם הקדמון בן בלעם בטעמי המקרא שלו ז״ל: תכלי כל יבל את שהוא בא בטעם או במשרת הוא ננקד בה נחולם, ואת שהוא בא במקף עם התיבה שלאחריו הוא ננקד כָּל־בקמץ בד מן ב׳ אע״פ שהן עומדין במשרת הן ננקדים בקמץ והם כָּל־אחי־רש ומשלי י״ט ז׳, כָּל־עצמותיו תאמרנה, תהלים ל״ה י׳, ואין זולתם, עכ״ל, וכ הר״מ הכהן כתב ז״ל: כל מקף מבטל קולם כמו ויעקר־לנה ואם שְׂכַר־אלד, ויצא בן מלת כָּל אם אין בו טעם נחטף קמץ כי כולם מוקפים והוטים, אבל כל היכול בטעם או במשרת או הוא בחולם, כל הנקרא בבמי בחולם יצ״ם המסרת אע״פ

עין הסופר

תַּקְדִּישׁ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ
20 וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר צֹאנֶךָ׃ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ
שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃
21 וְכִי־יִהְיֶה בוֹ מוּם פִּסֵּחַ אוֹ עִוֵּר כֹּל מוּם רָע לֹא
22 תִזְבָּחֶנּוּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ בִּשְׁעָרֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא
23 וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃ רַק אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל
יו עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃ פ
1 שָׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
2 מִמִּצְרַיִם לָיְלָה׃ וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן
וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃
3 לֹא־תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל־עָלָיו
מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל
4 יְמֵי חַיֶּיךָ׃ וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלְךָ
שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־יָלִין מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַּח
בָּעֶרֶב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לַבֹּקֶר׃ לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ

תקדיש מ"א
תעבד כ"מ
בבכר מ"ז
שורך כ"כ
תגז מ"ז
בכור כ"ל
ט"ו בס"ו
מום כ"מ
והטהור כ"מ בס"מ
יחדו כמ"
שמור נ' מ"ז
האביב כ"מ
הוציאך כ' מל"מ
מצות
כל"מ בס"ד
עני מ"ז
בחפזון כ"מ
תזכר כ"מ
חייך כ"מ
שאר כ"מ
גבלך
כ"מ בס"נ
ילין כ"מ
הראשון כ"ל
מל"מ בס"כ מ"ז

שהוא רחוק, ויש ספרים שהם קמוצין והוא כל עצמותי, כל אחי רש, ואד וכל בעליו עפר הארץ, כן כמלא במסורת עכ"ל). לפני יי אלהיך תאכלנו (התי"ו רפה כמשפט עיין בהקדמתו בד"ה אלו דגשין בעלילת רחוק על מתג). כל מום רע. רק את דמו לא תאכל. ועשית פסח. כי בחדש האביב הוציאך. וזבחת פסח. תאכל־עליו מצות. כי בחפזון (בכ"י של כ"ד כתוב בגליונו כי בחפזן למדנחאי דלא בסוף). ולא־יראה לך. ולא־ילין מן־הבשר. ביום. (בכ"י תזבח התי"ו

עין הקורא

עין הסופר

אֶת־הַפָּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
6 נֹתֵן לָךְ׃ כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם תִּזְבַּח אֶת־הַפָּסַח
בָּעֶרֶב כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ מוֹעֵד צֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם׃ (פב״א נ׳ מ״ז מ׳תר)
7 וּבִשַּׁלְתָּ וְאָכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר (כ״מ נמ״ח)
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ
8 לְאֹהָלֶיךָ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת וּבַיּוֹם (לאהליך כ״כ מצית)
הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה (כל״מ נמ״ד; השביעי כ״מ נמ״ג)
9 מְלָאכָה׃ ס שִׁבְעָה שָׁבֻעֹת תִּסְפָּר־ (שבעת נ׳ מ״ו)
לָךְ מֵהָחֵל חֶרְמֵשׁ בַּקָּמָה תָּחֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה (לספר כ״ח)
10 שָׁבֻעוֹת׃ וְעָשִׂיתָ חַג שָׁבֻעוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ (שבעות כל מ נמ״ב)
מִסַּת נִדְבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן כַּאֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ
11 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרֶיךָ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ (והיתום כל מ)
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ
12 שָׁם׃ וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרָיִם וְשָׁמַרְתָּ
וְעָשִׂיתָ אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה׃ פ מפטיר

עין הקורא

בהתעמדה בתבור הלוך שאחריו וכן מכהנו בכל דומיו). כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם (וכן בכ״י). לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם. וְאָכַלְתָּ במקום. וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר. לֹא תַעֲשֶׂה מלאכה. תִּסְפָּר־לָךְ. תָּחֵל לִסְפֹּר שבעה. וְעָשִׂיתָ. במקום אשר יבחר. וְזָכַרְתָּ (קו״ה כי עבד היית במצרים נ׳ נמס״ה דין ולקמן בפ׳ כי תצא כ״ד י״ח ובפרש בארץ מצרים). וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ את־החקים.

עין הסופר

13 חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ — הסכת דין לתור ח"ו
14 מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ׃ וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ
וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה
15 אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ׃ שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ — התחג כ"מ
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ׃ — תבואתך כ"מ / ידיך ג' ט"ע
16 שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים ׀ בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי — שלוש ג' ט"ע / זכורך כ"מ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת — המצות כל מבמ"ד
וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי — השבעות כל"מ במ"ב
17 יְהוָה רֵיקָם׃ אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְהוָה — הסכת כ"מ במ"מ
18 אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ׃ ס שֹׁפְטִים — שפטים כל"מ
וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן־לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה — ושטרים כל"מ
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לִשְׁבָטֶיךָ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם
19 מִשְׁפַּט־צֶדֶק׃ לֹא־תַטֶּה מִשְׁפָּט לֹא תַכִּיר פָּנִים — תכיר כל"מ

עין הקורא

תַּעֲשֶׂה לְךָ. בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ. וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ אתה. וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר. אשר בִּשְׁעָרֶיךָ. כִּי יְבָרֶכְךָ. בְּכָל־תְּבוּאָתְךָ (מ"ם בדקתי בכל ספרי הדפוס הוקנים בחומש רמ"ח ובמ"נ וכל רע"ה וכל רפ"ו ור"ג ואחרים ובכולם בְּכָל־ מוקף והדעת המסכל והפך עדותו כל ח"ת, וכבר הזכרתי בכמה מקומות כי יהב"י ומ"ת הלכה כיתב"י דהוא מרא דשמעתא וקשים מכי' טובא). וּבְכֹל מַעֲשֵׂה בתלייס ובכל. אַךְ שָׂמֵחַ. שָׁל"ש פעמים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כל־זְכוּרְךָ (וכן בכי"י גם בכל כ"ד גם במ"נ רע"ה גם בחומש רמ"ח ואחרים קדמונים). (אֲשֶׁר יִבְחָר כ"ה בקמץ והמסר' עליו לית וחד קמץ וכ"כ המכלול באבן כ"ד). וְלֹא יֵרָאֶה. כְּבִרְכַּת אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ במקומם אשר־נָתַן לָךְ. שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן־לְךָ (וכן בכי"י וכדין). בבל־שְׁעָרֶיךָ אשר ה' אלהיך. מִשְׁפַּט־צֶדֶק. לֹא תַכִּיר.

עין הסופר

שהר כל"מ וְלֹא־תִקַּח שֹׁחַד כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים

צדיקם כ"ל ח"ת במ"ח וִיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִם׃ צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף לְמַעַן 20

תרדף כל"מ תִּחְיֶה וְיָרַשְׁתָּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

אשרה ככ"כ נֹתֵן לָךְ׃ ס לֹא־תִטַּע לְךָ אֲשֵׁרָה 21

כָּל־עֵץ אֵצֶל מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־

תקים כ"מ לָּךְ׃ וְלֹא־תָקִים לְךָ מַצֵּבָה אֲשֶׁר שָׂנֵא יְהוָה 22

אֱלֹהֶיךָ׃ ס לֹא־תִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ יז 1

שׁוֹר וָשֶׂה אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ מוּם כֹּל דָּבָר רָע כִּי

תועבת כ"ט תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא׃ ס כִּי־ 2

יִמָּצֵא בְקִרְבְּךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יְהוָה

אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת־

לעבור כ"מ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה־אֱלֹהֶיךָ לַעֲבֹר בְּרִיתוֹ׃ וַיֵּלֶךְ 3

ויעבד כ"מ וַיַּעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחוּ לָהֶם וְלַשֶּׁמֶשׁ ׀

צויתי ה' כ"כ אוֹ לַיָּרֵחַ אוֹ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִי׃

היטב כמ"ת וְהֻגַּד־לְךָ וְשָׁמַעְתָּ וְדָרַשְׁתָּ הֵיטֵב וְהִנֵּה אֱמֶת 4

עין הקורא

וְלֹא־תִקַּח (אע"ה במב"ג ריש פ' קדושים מסר ו' ר"פ לא לא ולא ג' טכהון גאוריתא ודין חד מנהון). תִּחְיֶה. אֵצֶל במעוטס אצל. אשר תַּעֲשֶׂה־לָּךְ. לא־תזבח. אשר יהיה בו מום כל. כִּי. אשר יעשה. בעיני יְיָ אלהיך (אע"ה בתב החכם מ"ש ז"ל כל שב קדש שהוא במקף מתיג כגון זה, כך מצאתי בס' יבן עב"ל, וגם אכבי מצאתיו מקף וממג בכ"י גם במ"ג רע"ת ורפ"ו, אכן בחומש ד"ש ואחרים במקף ובלא עמגו. ובמקרא כ"י של כ"ד בעיני יי אלהיך, והנה בחבירו לתיל ד' כ"ה הציל המחבר כי נדונם בעיני יי ורק במעוטס בעיני יי רע"ש ובצבור שלא הזכיר המחלקת גם כאן לכן הנחתיו). וַיַּעֲבֹד. אשר לא צִוִּיתִי. וְהֻגַּד־לְךָ (וכן בפ"מ וב"י שהא במתיגה כנידה וכדין). הֵיטֵב.

עין הסופר

נָכוֹן הַדָּבָר נֶעֶשְׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל׃ נכון כ"מ התועבה כ"מ
5 וְהוֹצֵאתָ אֶת־הָאִישׁ הַהוּא אוֹ אֶת־הָאִשָּׁה הַהִוא והוצאת כ"מ
אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה אֶל־שְׁעָרֶיךָ
אֶת־הָאִישׁ אוֹ אֶת־הָאִשָּׁה וּסְקַלְתָּם בָּאֲבָנִים
6 וָמֵתוּ׃ עַל־פִּי ׀ שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוּמַת יומת כ"מ
7 הַמֵּת לֹא יוּמַת עַל־פִּי עֵד אֶחָד׃ יַד הָעֵדִים תִּהְיֶה־
בּוֹ בָרִאשֹׁנָה לַהֲמִיתוֹ וְיַד כָּל־הָעָם בָּאַחֲרֹנָה בראשנה. כלמ"ו במ"ב באחרנה כ"מ
וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃ פ
8 כִּי יִפָּלֵא מִמְּךָ דָבָר לַמִּשְׁפָּט בֵּין־דָּם ׀ לְדָם בֵּין־דִּין דין כ"מ
לְדִין וּבֵין נֶגַע לָנֶגַע דִּבְרֵי רִיבֹת בִּשְׁעָרֶיךָ וְקַמְתָּ ריבת מ"ו
וְעָלִיתָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ׃
9 וּבָאתָ אֶל־הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל־הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה הלוים כ"מ

בְּיִשְׂרָאֵל. אוֹ. אֲשֶׁר עָשׂוּ. (סו"ה נס"מ וכ"י הדבר הָרָע הזה בקמץ וכן עיקר ובימל לקמי). יַד הָעֵדִים תִּהְיֶה־בּוֹ. (סו"ה בכמה ספרים גם בנלמ"ס ובערת הָרָע מקרבך דעבינא הרי"ש בפתח וקלרא ובערת הָרָע בקמץ, אכן בספרים כ"י ודפוס קדמון דמ"א גם זה דעבינא בקמץ ככל חביריו וכמוהם בקמץ הדבר הָרָע הזה בפסוק דלעיל, ומסורות רבות שונות ומתחלפות מצאנו בליבנא דרע לדעת הקמוצים מהם והפתוחים, והכלל העולה מתוק כולם כי כל הָרָע בה"א נראה כולם קמוצי הרי"ש בר מן תרין פתחין וסי' על הרע כפים להיטיב, דמיכה ז' ג', יטיב הרע לשודדי, דתהלים כ"ד ז', וכל דסמיכין אל לשון אמירה ועשיה ועין ואלר דבוותהון פתחין בר מן ג' קמצין אע"פ שהם סמוכים לעשיה וסימניהון ועיעם במדבר העושה הָרָע, במדבר ל"ב י"ג, ויתעם מנשה לעשות הָרָע, מלכים ב' כ"א ט', את המעשה הָרָע, קהלת ד' ג', ונתברר מזה כי שניהם דעבינא קמצין גם הם).
כִּי יִפָּלֵא. בֵּין־דָּם. בֵּין־דִּין. וּבֵין נֶגַע לָנֶגַע. וְקַמְתָּ וְעָלִיתָ אֶל־הַמָּקוֹם (וכן בכ"י). וּבָאתָ (זה חד מן ז' שהטעם בתי"ו, והכלל כל ובאת שאחריו אות אל"ף הוא מלרע חוץ מן וּבָאתָ אל המקום דלעיל י"ב כ"ו לפי שבת הוקף גדול

עין הקורא

עין הסופר

בַּיָּמִים הָהֵם וְדָרַשְׁתָּ וְהִגִּידוּ לְךָ אֵת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט׃
10 וְעָשִׂיתָ עַל־פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ מִן־הַמָּקוֹם
הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל
11 אֲשֶׁר יוֹרוּךָ׃ עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךָ וְעַל־
הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר־יֹאמְרוּ לְךָ תַּעֲשֶׂה לֹא תָסוּר מִן־
12 הַדָּבָר אֲשֶׁר־יַגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל׃ וְהָאִישׁ
אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְזָדוֹן לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ אֶל־הַכֹּהֵן הָעֹמֵד
לְשָׁרֶת שָׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אוֹ אֶל־הַשֹּׁפֵט וּמֵת
13 הָאִישׁ הַהוּא וּבִעַרְתָּ הָרָע מִיִּשְׂרָאֵל׃ וְכָל־הָעָם
14 יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ וְלֹא יְזִידוּן עוֹד׃ ס שני כִּי־
תָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ
וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּה בָּהּ וְאָמַרְתָּ אָשִׂימָה עָלַי מֶלֶךְ
15 כְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתָי׃ שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ
אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ מִקֶּרֶב אַחֶיךָ תָּשִׂים
עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא תוּכַל לָתֵת עָלֶיךָ אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר
16 לֹא־אָחִיךָ הוּא׃ רַק לֹא־יַרְבֶּה־לּוֹ סוּסִים וְלֹא־יָשִׁיב

והגידו ט"י
יגידו כל"מ במ"ב
לעשות כל סיפ׳ ט"ו
יורוך ב׳ ומ"ו
תסור כ"מ
ושמאל כלהי׳ במ"ה
בזדון כ"מ
שמע ב׳ ומ"ז
ויראו ג׳ ומ"ו
יזידון
לית ומל"מ
תבא ט׳ מ"ו
וישבתה כ"ב
אשימה ט"י
סביבתי ו"ו
שים ט"ו
תשם סכ"ם
תוכל כ"מ
סוסים כל"מ
ישיב כ"ט

עין הקורא

להתמיד ולהפריד כתיבה כמו הא"ס ולא כן הדגיש והפתאח והטרם ותבידיהם, ועיין לתיל א׳ כ"מ). וְעָשִׂית. מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר. (או"ה כרוב בספרינו וְעַל־הַמִּשְׁפָּט נמקף ורק במ"ג לית׳ א גם בכי"י וְעַל בדרגא). וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְּזָדוֹן לבלתי שְׁמֹעַ (בכי"י שְׁמֹעַ) אל־הַכֹּהֵן הָעֹמֵד לְשָׁרֶת לית מלעיל. והוא אסר יעשה בזדון, כי ימצא איש שוכב (להלן כ"ב כב) תרויהון ובערת הרע מישראל, ונחרא ובערת הרע מקרבך. וְיִרָאוּ. נֹתֵן לָךְ ג׳ דטעמי דסיפ׳ סימן אכל מלכא נבלה, וכל אב"ק דכו׳ (מנוחד בסוף ס׳ מכלול בסימני הלמ"ד). כְּכָל־הַגּוֹיִם. אֲשֶׁר לֹא־אָחִיךָ. לֹא־יַרְבֶּה־לּוֹ סוּסִים.

עין הסופר

אֶת־הָעָם מִצְרַיְמָה לְמַעַן הַרְבּוֹת סוּס וַיהוָה אָמַר הרבות כ"מ

17 לָכֶם לֹא תֹסִפוּן לָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה עוֹד׃ וְלֹא יַרְבֶּה־ תספון נ' כ"ב לשוב כ"מ עוד כ"מ כמ"ב

לּוֹ נָשִׁים וְלֹא יָסוּר לְבָבוֹ וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יַרְבֶּה־לּוֹ ירבה כ"מ

18 מְאֹד׃ וְהָיָה כְשִׁבְתּוֹ עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ וְכָתַב לוֹ

אֶת־מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל־סֵפֶר מִלִּפְנֵי הַכֹּהֲנִים

19 הַלְוִיִּם׃ וְהָיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בוֹ כָּל־יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן חייו כ"מ

יִלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהָיו לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־ לשמר כל"מ

דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשֹׂתָם׃ לעשתם ב' חז

20 לְבִלְתִּי רוּם־לְבָבוֹ מֵאֶחָיו וּלְבִלְתִּי סוּר מִן־הַמִּצְוָה רום ט"ז סור ט"ז

יָמִין וּשְׂמֹאול לְמַעַן יַאֲרִיךְ יָמִים עַל־מַמְלַכְתּוֹ ושמאול כ' מד"מ

1 הוּא וּבָנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל׃ ס שלישי לֹא־ יאריך ט"ז

יִהְיֶה לַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כָּל־שֵׁבֶט לֵוִי חֵלֶק וְנַחֲלָה

עִם־יִשְׂרָאֵל אִשֵּׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יֹאכֵלוּן׃ יאכלון ט"ז

2 וְנַחֲלָה לֹא־יִהְיֶה־לּוֹ בְּקֶרֶב אֶחָיו יְהוָה הוּא

תְּסִפוּן. וְלֹא־יַרְבֶּה־לּוֹ נָשִׁים. לֹא יַרְבֶּה־לּוֹ. וְכָתַב לוֹ. מִלִּפְנֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם י"ג (או"ה במערכת השבדה ניגרן כהן מסור הכהנים הל יש י"ג וכי' כמבל בברכת שופטים, ובלן בפרשה מבל ובימניהון במסרה רבתא, והנה אנחנו קרמין מבאן ומכאן, לבן אעתיק הנה ל' המסרה כפי שמצאתיה במקרא כ"י וז"ל הכהנים הלוים י"ג וכי' ובאת אל הכהנים (דברים יז ט) והיה כשבתו (יז יח) הבמר בנגע הצרעת (כד ח) וכל ישראל וזקניו (יהושע ח לג) ויקם יהודה (יגורא י ה) והיושבים הרלהוכים (דה"א ט ב) העלו אותם (דה"ב ה ה) וישם יהוידע פקודות (שם כג יח) וישמע בקולם (שם ל כז) והגורלות הפלנו (נחמי' י לה) ואחר היום (שם י כט) ואחר ישראל (שם יח כ) הם מורע צדוק (יחזקאל מג יט וגב"ל). וְקָרָא בוֹ. לְבִלְתִּי רוּם־לְבָבוֹ. לְמַעַן. לֹא־יִהְיֶה. כָּל־שֵׁבֶט. יֹאכֵלוּן. וְנַחֲלָה לֹא־יִהְיֶה־לּוֹ.

עין הקורא

עין הסופר

נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ׃ ס וְזֶה 3
זבחי מ"ז יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים מֵאֵת הָעָם מֵאֵת זֹבְחֵי
הזרע כל"ח כמ"ג הַזֶּבַח אִם־שׁוֹר אִם־שֶׂה וְנָתַן לַכֹּהֵן הַזְּרֹעַ
והקבה כ"כ תירשך כמ"ז וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה׃ רֵאשִׁית דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ 4
וְרֵאשִׁית גֵּז צֹאנְךָ תִּתֶּן־לּוֹ׃ כִּי בוֹ בָּחַר יְהוָה 5
לעמד כ"ח אֱלֹהֶיךָ מִכָּל־שְׁבָטֶיךָ לַעֲמֹד לְשָׁרֵת בְּשֵׁם־יְהוָה
ובניו כט"י כמ"ב הוּא וּבָנָיו כָּל־הַיָּמִים׃ ס רביעי וְכִי־ 6
יבא כמ"ז כמ"ג יָבֹא הַלֵּוִי מֵאַחַד שְׁעָרֶיךָ מִכָּל־יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר־הוּא גָּר שָׁם וּבָא בְּכָל־אַוַּת נַפְשׁוֹ אֶל־
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה׃ וְשֵׁרֵת בְּשֵׁם יְהוָה 7
אֱלֹהָיו כְּכָל־אֶחָיו הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים שָׁם לִפְנֵי
ממכריו כ"כ יְהוָה׃ חֵלֶק כְּחֵלֶק יֹאכֵלוּ לְבַד מִמְכָּרָיו עַל־ 8
האבות כל"מ כמ"ב הָאָבוֹת׃ ס כִּי אַתָּה בָּא אֶל־ 9
לעשות כל סיפרח מ"ז הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא־תִלְמַד
כתועבת כ"ל חזת לַעֲשׂוֹת כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם הָהֵם׃ לֹא־יִמָּצֵא בְךָ 10
מעביר מ"ז קסם מ"ז מַעֲבִיר בְּנוֹ־וּבִתּוֹ בָּאֵשׁ קֹסֵם קְסָמִים מְעוֹנֵן
מעונן ע"ז ורבר מ"ז ושאל כ"ח וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף׃ וְחֹבֵר חָבֶר וְשֹׁאֵל אוֹב וְיִדְּעֹנִי 11
אוב כ"מ וידעני כ"ח וְדֹרֵשׁ אֶל־הַמֵּתִים׃ כִּי־תוֹעֲבַת יְהוָה כָּל־עֹשֵׂה 12
ודרש כ"ה אֵלֶּה וּבִגְלַל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

עין הקורא
דִּבֶּר־לוֹ. הַזְּרֹעַ וְהַלְּחָיַיִם. כִּי בוֹ. לְשָׁרֵת בְּשֵׁם־יְהוָה. אֲשֶׁר־הוּא גָּר שָׁם. וְשֵׁרֵת. כְּכָל־אֶחָיו. כִּי אַתָּה בָּא. כְּתוֹעֲבֹת. מַעֲבִיר בְּנוֹ־וּבִתּוֹ. חָבֶר. וְיִדְּעֹנִי. יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישׁ.

עין הסופר

13 מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפָּנֶיךָ׃ תָּמִים תִּהְיֶה עִם יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ׃ * כִּי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתָּה יוֹרֵשׁ
14 אוֹתָם אֶל־מְעֹנְנִים וְאֶל־קֹסְמִים יִשְׁמָעוּ וְאַתָּה
15 לֹא כֵן נָתַן לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ נָבִיא מִקִּרְבְּךָ
מֵאַחֶיךָ כָּמֹנִי יָקִים לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵלָיו
16 תִּשְׁמָעוּן׃ כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁאַלְתָּ מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּחֹרֵב בְּיוֹם הַקָּהָל לֵאמֹר לֹא אֹסֵף לִשְׁמֹעַ
אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהָי וְאֶת־הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת
17 לֹא־אֶרְאֶה עוֹד וְלֹא אָמוּת׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי
18 הֵיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ׃ נָבִיא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב
אֲחֵיהֶם כָּמוֹךָ וְנָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיו וְדִבֶּר אֲלֵיהֶם
19 אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּנּוּ׃ וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־
יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרַי אֲשֶׁר יְדַבֵּר בִּשְׁמִי אָנֹכִי
20 אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ׃ אַךְ הַנָּבִיא אֲשֶׁר יָזִיד לְדַבֵּר
דָּבָר בִּשְׁמִי אֵת אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִיו לְדַבֵּר וַאֲשֶׁר
יְדַבֵּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמֵת הַנָּבִיא הַהוּא׃
21 וְכִי תֹאמַר בִּלְבָבֶךָ אֵיכָה נֵדַע אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר
22 לֹא־דִבְּרוֹ יְהוָה׃ אֲשֶׁר יְדַבֵּר הַנָּבִיא בְּשֵׁם יְהוָה

מוריש מל"מ
אותם
ט"ל מ"ז
יורש כ"מ
אותם ט"ל מ"ז
מעננים חז
קסמים חז
כמני כ"מ
יקים כ"מ
תשמעון כ"מ
בחרב
כל"מ נמ"ס
אסף כ"כ
לשמע כ"ת
קול
כל"מ נמ"ס
הגדלה
כל"מ נמ"ד
היטיבו כמל"מ
אקים כל"מ
כמוך כל"כ נמ"כ
אליהם י"ז ט"ז
אדרש כל"ס
יזיד דין ט"ז
צויתיו .
מל"ס
בלבבך
כח"י
איכה כ"מ

עין הקורא

וְאַתָּה לֹא כֵן במקלתם יאתה. נָתַן לְךָ (חו"ס כל נתן לך מלעיל חוץ ולא יתנור וכ"כ המחבר בפ' כי תבוא). כְּכֹל אשר־שאלת. בחרב. לא אסף לשמע את־קול. היטיבו אשר. אחיהם. את כל. האיש אשר לא. אך הנביא אשר יזיד. את אשר. וכי תאמר בלבבך.

עין הסופר

וְלֹא־יִהְיֶה הַדָּבָר וְלֹא יָבֹא הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר
לֹא־דִבְּרוֹ יְהוָה בְּזָדוֹן דִּבְּרוֹ הַנָּבִיא לֹא תָגוּר יט
מִמֶּנּוּ׃ ס כִּי־יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ 1
אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ אֶת־אַרְצָם
וִירִשְׁתָּם וְיָשַׁבְתָּ בְעָרֵיהֶם וּבְבָתֵּיהֶם׃ שָׁלוֹשׁ 2
עָרִים תַּבְדִּיל לָךְ בְּתוֹךְ אַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ׃ תָּכִין לְךָ הַדֶּרֶךְ 3
וְשִׁלַּשְׁתָּ אֶת־גְּבוּל אַרְצְךָ אֲשֶׁר יַנְחִילְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְהָיָה לָנוּס שָׁמָּה כָּל־רֹצֵחַ׃ וְזֶה דְּבַר 4
הָרֹצֵחַ אֲשֶׁר־יָנוּס שָׁמָּה וָחָי אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־
רֵעֵהוּ בִּבְלִי־דַעַת וְהוּא לֹא־שֹׂנֵא לוֹ מִתְּמֹל
שִׁלְשֹׁם׃ וַאֲשֶׁר יָבֹא אֶת־רֵעֵהוּ בַיַּעַר לַחְטֹב 5
עֵצִים וְנִדְּחָה יָדוֹ בַגַּרְזֶן לִכְרֹת הָעֵץ וְנָשַׁל
הַבַּרְזֶל מִן־הָעֵץ וּמָצָא אֶת־רֵעֵהוּ וָמֵת הוּא
יָנוּס אֶל־אַחַת הֶעָרִים־הָאֵלֶּה וָחָי׃ פֶּן־יִרְדֹּף 6
גֹּאֵל הַדָּם אַחֲרֵי הָרֹצֵחַ כִּי יֵחַם לְבָבוֹ וְהִשִּׂיגוֹ

יבא כ"מ במ"ו: בזדון כ"מ תגיר מ"ו | יכרית כ"מ | שלוש ג' מ"ו | תבדיל כ"מ | תכין מ"ו | גביל כל"מ במ"ו: ינחילך מ"ו | לנוס כ"מ במ"ב | רצח כל"מ במ"ח | ינוס כ"מ | מתמל ד' מ"ו בלוש' | שלשם כ"מ במ"ב | להטב מ"ו | לכרת כ"מ | ירדף כ"מ | גאל כ"מ | והשיגו מ"ו

עין הקורא

וְלֹא־יִהְיֶה (או"ה כן רשום לפני ולא מצאתי כן בשום ספר). הִיא הַדָּבָר. כִּי יַכְרִית. אשר יי אלהיך. אַרְצְךָ אשר. והיה. כל־רֹצֵחַ. וזה דְּבַר. אשר יַכֶּה. בִּבְלִי־דעת יהיא. ואשר יבא את־רעהו בַּיַּעַר לַחְטֹב (אורה מלת רעהו במרכא בכ"מ וכ"י והיא מן ז' מקומות שהזכיר בן בלעם כמבואר במשפטי הטעמים דף י"ו). וְנִדְּחָה ידו. קדמא והוא לא־שנא לו, תבירא הוא ינוס אֶל־אַחַת הֶעָרִים־הָאֵלֶּה (עיין מנפה"ם דף כ). הָרֹצֵחַ (רביע). כִּי יֵחַם (או"ה גם ברמ"ח ורע"ח ואחרים קדמונים מלת כִּי במוכח לא במרכא וכן בכ' כ"י וכן עיקר וכנגדות הקדמונים שהזכרתי במספה"ם דף טו ועוד דע כי כתי"ת בפתח

עין הספר

כִּי־יִרְבֶּה הַדֶּרֶךְ וְהִכָּהוּ נָפֶשׁ וְלוֹ אֵין מִשְׁפַּט־ מ' ת"ל
7 מָוֶת כִּי לֹא־שֹׂנֵא הוּא לוֹ מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ עַל־ כל"מ כמ"ל שרשים
כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר שָׁלֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל לָךְ׃ ב' ט"ו שלש כ"מ כמ"ג
8 וְאִם־יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר ירחיב כ"מ גבלך
נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ וְנָתַן לְךָ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר כמו כמ"ג
9 דִּבֶּר לָתֵת לַאֲבֹתֶיךָ׃ כִּי־תִשְׁמֹר אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה לאבתיך כלמו כמ"ח
הַזֹּאת לַעֲשֹׂתָהּ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לעשתה כ"מ
לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלָלֶכֶת בִּדְרָכָיו
כָּל־הַיָּמִים וְיָסַפְתָּ לְךָ עוֹד שָׁלֹשׁ עָרִים עַל עיר כ"מ כמ"ב שלש כ"מ כמ"ג
10 הַשָּׁלֹשׁ הָאֵלֶּה׃ וְלֹא יִשָּׁפֵךְ דָּם נָקִי בְּקֶרֶב השלש לית ומו
אַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה וְהָיָה
עָלֶיךָ דָּמִים׃ פ
11 וְכִי־יִהְיֶה אִישׁ שֹׂנֵא לְרֵעֵהוּ וְאָרַב לוֹ וְקָם עָלָיו שנא כ"מ
וְהִכָּהוּ נֶפֶשׁ וָמֵת וְנָס אֶל־אַחַת הֶעָרִים הָאֵל׃
12 וְשָׁלְחוּ זִקְנֵי עִירוֹ וְלָקְחוּ אֹתוֹ מִשָּׁם וְנָתְנוּ אֹתוֹ בְּיַד אתו כ"מ

בכ"מ ובינדות הממרה ביגליו ב' אַ יאָ' ובן מבור על חבירו ולאחד איך יָחֵם ב' דין קמץ, וחד ולא יִחַם לו דרש מלכים). אֵין מִשְׁפַּט־מָוֶת כִּי לֹא־שֹׂנֵא הוּא (וכן בכ"י גם בגל כ"ד גם ברמ"ח). וְאִם־יַרְחִיב. וְנָתַן לְךָ. כִּי־תִשְׁמֹר במיעוטס כִּי. וְלָלֶכֶת. וְיָסַפְתָּ לְךָ עוֹד. דָּם נָקִי (הו"ה כ"ה בכ"מ וכ"י וכ"כ רד"ק במכלול בשקל פָל בדרך כלל כל דָּם נָקִי קמוץ וכל דם הַנָּקִי פתח, וכן עיקר כי כל דם נקי פירושו דם שהוא נקי ואינו סמוך. אבל דם הַנָּקִי פירושו דם של האיש הנקי לכן הוא סמוך ופתוח אבל הַדָּם הנקי קמוץ שאינו סמוך בעדות הה"א שבראשו). וְכִי־יִהְיֶה אִישׁ. וְאָרַב לוֹ. וְהִכָּהוּ נֶפֶשׁ וְנָס אֶל־אַחַת הֶעָרִים הָאֵל.

עין הקורא

עין הסופר

13 גֹּאֵל הַדָּם וָמֵת׃ לֹא־תָחוֹס עֵינְךָ עָלָיו וּבִעַרְתָּ
14 דַם־הַנָּקִי מִיִּשְׂרָאֵל וְטוֹב לָךְ׃ ס ששי לֹא
תַסִּיג גְּבוּל רֵעֲךָ אֲשֶׁר גָּבְלוּ רִאשֹׁנִים בְּנַחֲלָתְךָ
אֲשֶׁר תִּנְחַל בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן
15 לְךָ לְרִשְׁתָּהּ׃ ס לֹא־יָקוּם עֵד
אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל־עָוֺן וּלְכָל־חַטָּאת בְּכָל־חֵטְא
אֲשֶׁר יֶחֱטָא עַל־פִּי ׀ שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל־פִּי שְׁלֹשָׁה־
16 עֵדִים יָקוּם דָּבָר׃ כִּי־יָקוּם עֵד־חָמָס בְּאִישׁ
17 לַעֲנוֹת בּוֹ סָרָה׃ וְעָמְדוּ שְׁנֵי־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־
לָהֶם הָרִיב לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים וְהַשֹּׁפְטִים
18 אֲשֶׁר יִהְיוּ בַּיָּמִים הָהֵם׃ וְדָרְשׁוּ הַשֹּׁפְטִים
הֵיטֵב וְהִנֵּה עֵד־שֶׁקֶר הָעֵד שֶׁקֶר עָנָה בְאָחִיו׃
19 וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו וּבִעַרְתָּ

גאל כ"ח
התים
כ"מ במ"א
תסיג כ"כ
גבול
כ"מ במ"ו
ראשנים
כ"ל חז
יקים
כ"מ במ"א
עון כ"ח
לענית כ"מ
היטב
בקא"ת

עין הקורא

קמא לא־תחוס עינך, תכילא ולא תחוס עינך. ובערת דם־הנקי. וטוב לך. אשר תנחל (פתח בזקף אבל באלהם לא תנחל דבמדבר י"ח כ' קמץ בזקף) באזין אשר. לא־יקום עד. ולכל־חטאת. על־פי׀ שני עדים או על־פי שלשה־עדים כן בא"ז וא"ט (וכן בכ"י ומ"ג דיצ"ח ודפ"ו על־פי שלשה) באמ"ב וא"ח על־פי־שלשה (וכן ברמ"ח קי"ד), בא"ק ות"א על־פי שלשה (וכן בכ"י על כ"ד מביהם במרכא ובלא מקף). ועמדו שני. והשפטים. והנה עד־שקר. ועשיתם לו (או"ה הרב ביצל ד"א ובעל ת"כ הבנדרים אחר המהביל ביצל אהר התיב' תמו על הכבינה הזאת ולא ידעו כי כל והייתם לו והייתה לי מליציל, וכן תעשיתם לו דבופטים ט' י"ו ותעשיתם בבלא, ועוד רבים במבואר במשפ"הט דף ס"ד). יאו"ה באשר זמם בפתח הס"ס בכל הספרים וכן מובא מן המסרה ורק יצבה ה' אשר זמם דאיבה כ' הוא קמוץ ונליו מבר בכי"י לית קמץ גם הוא במנה בכלל הקמצים במב"ג ריש פ' ויקרא גם במכלול כתב יד אשר לי לא הזכיר רק יצבה ה' אשר וגם בכלל

עין הסופר

20 הרע מקרבך: והנשארים ישמעו ויראו ולא — ויראו ג׳ וכ״כ
יספו לעשות עוד כדבר הרע הזה בקרבך: — יספו דין סד״ס
21 ולא תחוס עינך נפש בנפש עין בעין שן בשן — תחוס כ״מ כמ״ל
כ 1 יד ביד רגל ברגל: ס כי־תצא — עינך ג׳ ס״ת
למלחמה על־איבך וראית סוס ורכב עם רב — איבך ג׳ כ״כ / וראית כ״כ כמ״ל וראיתה
ממך לא תירא מהם כי־יהוה אלהיך עמך
2 המעלך מארץ מצרים: והיה כקרבכם אל־
3 המלחמה ונגש הכהן ודבר אל־העם: ואמר
אלהם שמע ישראל אתם קרבים היום — אלהם כ״מ כמי״ן
למלחמה על־איביכם אל־ירך לבבכם אל־ — איביכם כ״כ
4 תיראו ואל־תחפזו ואל־תערצו מפניהם: כי — תיראו כ״מ
יהוה אלהיכם ההלך עמכם להלחם לכם
5 עם־איביכם להושיע אתכם: ודברו השטרים — להושיע טז וטז
אל־העם לאמר מי־האיש אשר בנה בית־
חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פן־ימות — וישב כ״מ
6 במלחמה ואיש אחר יחנכנו: ומי־האיש אשר

עין הקורא

הקמוצין והסמיכ כאשר זמס). ולא־יספו לעשות עוד. וראית סוס ורכב, במ״ח וראית אתהשטים ואתהירה (לעיל ד׳ יט). עם־רב ממך. כקרבכם. אל־ירך לבבכם אל־ואל־תחפזו ואל־(בפסוק זה חית תדין אל ותדין ואל וכ״ה בלקוטי המסרת להרמ״ה גם במס״ג להוסית סי׳ י״ח). כי יי אלהיכם ההלך עמכם להלחם לכם. כל מי האיש ומי האיש דינבינא במקף. אשר בנה אבל אשר־נטע אשר־ארש פליגא בתלייס באולא (או״ם נטע מלרע וכן הובירו בריש מכלול עם דומים אחרים מלרע).

עין הסופר

נָטַע כֶּרֶם וְלֹא חִלְּלוֹ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת
7 בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יְחַלְּלֶנּוּ׃ וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר
אֵרַשׂ אִשָּׁה וְלֹא לְקָחָהּ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן
8 יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִקָּחֶנָּה׃ וְיָסְפוּ
הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל־הָעָם וְאָמְרוּ מִי־הָאִישׁ
הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא יִמַּס
כבלת מ׳ 9 אֶת־לְבַב אֶחָיו כִּלְבָבוֹ׃ וְהָיָה כְּכַלֹּת הַשֹּׁטְרִים
צבאות מ׳ לְדַבֵּר אֶל־הָעָם וּפָקְדוּ שָׂרֵי צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ
10 הָעָם׃ ס שביעי כִּי־תִקְרַב אֶל־עִיר
לשלום כל״מ כמ״א 11 לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ וְקָרָאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם׃ וְהָיָה
אִם־שָׁלוֹם תַּעַנְךָ וּפָתְחָה לָךְ וְהָיָה כָּל־הָעָם
ועבדוך מ׳ 12 הַנִּמְצָא־בָהּ יִהְיוּ לְךָ לָמַס וַעֲבָדוּךָ׃ וְאִם־לֹא
תשלים מ׳ תַשְׁלִים עִמָּךְ וְעָשְׂתָה עִמְּךָ מִלְחָמָה וְצַרְתָּ
בידך כל״ת נמ״ג 13 עָלֶיהָ׃ וּנְתָנָהּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָדֶךָ וְהִכִּיתָ אֶת־כָּל־
זכורה מ׳ 14 זְכוּרָהּ לְפִי־חָרֶב׃ רַק הַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהַבְּהֵמָה
תבז מ׳ וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה בָעִיר כָּל־שְׁלָלָהּ תָּבֹז לָךְ

עין הקורא

הִלְּלוֹ. וְיָשֹׁב. כן יְחַלְּלֶנּוּ. וְהָיָה כְּכַלֹּת. כִּי־תִקְרַב אֶל־עִיר. וְקָרָאתָ. תַּעַנְךָ. כָּל־הָעָם הַנִּמְצָא־בָהּ. עִמָּךְ וְעָשְׂתָה עִמְּךָ (או״ה במכ״ג כאן מסר עִמָּךְ י״ב בתורה וכו׳ במסרה רבתא וכ״ל אבל לא מסר כם מלוטה ולא מלאתים במנים בשום מקום לכן אמסרם הנה ובסימניהן בראשית סי׳ כ״א פ׳ כ״ב וכ״ג גם סי׳ כ״ו פ׳ ג׳ וכ״ט גם סי׳ מ״ו פ׳ ד׳ גם סי׳ ל״ג פ׳ ט״ו, דברים סי׳ כ׳ תבין׳ דפסוק י״ב ובפסוק כ׳, גם כ״ב פ׳ כ׳ גם כ״ג פ׳ י״ז גם כ״ט פ׳ י״א, במדבר י״א י״ז הלין תליסר דכתיבין עִמָּךְ בתורה ובלא עִמָּךְ). והכית. זְכוּרָהּ. רַק הַנָּשִׁים. וְכֹל אֲשֶׁר. כָּל־שְׁלָלָהּ. תָּבֹז

עין הסופר

וְאָכַלְתָּ֙ אֶת־שְׁלַ֣ל אֹיְבֶ֔יךָ אֲשֶׁ֥ר נָתַ֛ן יְהוָ֥ה — איביך כמ״ו וכמ״ע כמ״ב

15 אֱלֹהֶ֖יךָ לָֽךְ׃ כֵּ֤ן תַּעֲשֶׂה֙ לְכָל־הֶ֣עָרִ֔ים הָרְחֹקֹ֥ת — הרחקת מל״מ

מִמְּךָ֖ מְאֹ֑ד אֲשֶׁ֛ר לֹא־מֵעָרֵ֥י הַגּוֹיִֽם־הָאֵ֖לֶּה הֵֽנָּה׃

16 רַ֗ק מֵעָרֵ֤י הָֽעַמִּים֙ הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ

17 נֹתֵ֥ן לְךָ֖ נַחֲלָ֑ה לֹ֥א תְחַיֶּ֖ה כָּל־נְשָׁמָֽה׃ כִּֽי־הַחֲרֵ֣ם — החרם כ״מ

תַּחֲרִימֵ֗ם הַֽחִתִּ֣י וְהָֽאֱמֹרִי֮ הַֽכְּנַעֲנִ֣י וְהַפְּרִזִּי֒ — תחרימם מ״ו

18 הַֽחִוִּ֖י וְהַיְבוּסִ֑י כַּאֲשֶׁ֥ר צִוְּךָ֖ יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ לְמַ֗עַן — לעשית

אֲשֶׁר֙ לֹא־יְלַמְּד֣וּ אֶתְכֶ֔ם לַעֲשׂ֕וֹת כְּכֹל֙ תּֽוֹעֲבֹתָ֔ם — כל״ם כמ״ם ק״ינב״תם

אֲשֶׁ֥ר עָשׂ֖וּ לֵאלֹהֵיהֶ֑ם וַחֲטָאתֶ֖ם לַֽיהוָ֥ה — ע״ק וזו״ת

19 אֱלֹהֵיכֶֽם׃ ס כִּֽי־תָצ֣וּר אֶל־עִ֡יר — תצור מ״ו

יָמִ֨ים רַבִּ֜ים לְהִלָּחֵ֧ם עָלֶ֣יהָ לְתָפְשָׂ֗הּ לֹֽא־תַשְׁחִ֤ית — תשחית כ״ם

אֶת־עֵצָהּ֙ לִנְדֹּ֤חַ עָלָיו֙ גַּרְזֶ֔ן כִּ֚י מִמֶּ֣נּוּ תֹאכֵ֔ל — לנדח מ״ו

וְאֹת֖וֹ לֹ֣א תִכְרֹ֑ת כִּ֤י הָֽאָדָם֙ עֵ֣ץ הַשָּׂדֶ֔ה לָבֹ֥א — לבא׳ מ״ו ק׳ יבא וכ״י לבא

20 מִפָּנֶ֖יךָ בַּמָּצֽוֹר׃ רַ֞ק עֵ֣ץ אֲשֶׁר־תֵּדַ֗ע כִּֽי־לֹא־עֵ֤ץ — במצור כ״ם

מַאֲכָל֙ ה֔וּא אֹת֥וֹ תַשְׁחִ֖ית וְכָרָ֑תָּ וּבָנִ֣יתָ מָצ֔וֹר — ובנית מ״ו

עין הקורא

אשר לא־מערי הגוים־האלה (וכ״ה לנ״א דוגמת הערים האלה דלעיל וכן כתב בעל מ״ש שמלא בס״ת כ״י נכתב כאן בגליון אצל הגוים כמלת הגוים וב״ב מחבר דילן בהדיא והעתקתי לשונו בס׳ בפלא ע״ו א׳ אצל או יצירה). החתי והאמרי הכנעני והפרזי החוי והיבוסי כימנו במס״ה לאמר הממי צמרי ופשתי סמני ושקרי (הושע ב ז). אשר לא־ילמדו. וחטאתם. להלחם עליה ואחר להלחם דאבנבא בלא נעיל. עצה לנדח עליו (בכ״י לנדח עליו בחי״ת בהעמדה בעבור היו״ד, גם מחבר דילן בהקדמתו אמר כי כן מנהג הלא בכתיב המדויקים ע״ש). כי ממנו. עץ השדה. כי לא־עץ מאכל. ובנית מצור

עין הסופר

עשה פז על־העיר אשר־הוא עשה עמך מלחמה עד
רדתה׃ פ

כא

1 כי־ימצא חלל באדמה אשר יהוה אלהיך נתן
נפל כ"ח נודע כ"מ לך לרשתה נפל בשדה לא נודע מי הכהו׃
2 זקניך כ"מ ויצאו זקניך ושפטיך ומדדו אל־הערים אשר
3 סביבת כמז במ"ג סביבת החלל׃ והיה העיר הקרבה אל־החלל
הקרבה ל' מח ולקחו זקני העיר ההוא עגלת בקר אשר לא־
4 בנל כל"ח והורדו כ' מח עבד בה אשר לא־משכה בעל׃ והורדו זקני
איתן כ"מ העיר ההוא את־העגלה אל־נחל איתן אשר
לא־יעבד בו ולא יזרע וערפו־שם את־העגלה
5 בנחל׃ ונגשו הכהנים בני לוי כי בם בחר יהוה
אלהיך לשרתו ולברך בשם יהוה ועל־פיהם
6 ריב כל"מ במ"א יהיה כל־ריב וכל־נגע׃ וכל זקני העיר ההוא
הקרבים כמז הקרבים אל־החלל ירחצו את־ידיהם על־העגלה

עין הקורא

על־העיר אשר־הוא עשה עמך עד רדתה (לו"ה זה חד מן י"א בפוקי' מלרע עד ומל' מלא בכ"פ וסימניהון במס"ג בפ' ויצב פי' ל"ח גם בשיר פי' ח'). באדמה (לו"ה גם בס"י גם בכל כ"ד וס"מ קדמונים הני"ת בקמץ ובן חבירו לעיל ד' י"ת ובן יעיקר וכצדות מלת אבר). אשר. ומדדו אל־הערים. והיה העיר הקרבה. אשר לא־עבד. אשר לא־משכה. וערפו־שם. כי בם בחר (לו"ה בכי"ו לשרתו הרי"ב נח"פ ובן כל לגון בירות בנין הכבד הדגש הרי"ש בק"ח בספי"ן בקמץ ובן כל ל גירוש ול' כרכה. ובכ"י כ"ד מהם הרי"ש בח"פ ומהם בפ"א לבד ולא הבוה מדותיו וספרי הדפוס גם המה כלווים במיגלותם. ומחבר דילן כתב על רובם בפירוש הרי"ש נח"פ ושתק מלהוכיר עמהם לשרתו ולשרתם לכן נקדתי פו"א לבדו ועיין במדבר ג' ו' מלא ופתחו). ועל־פיהם יהיה. וכל זקני. הקרבים.

עין הסופר

הערופה בנחל: *וענו ואמרו ידינו לא שפכה — הערופה ע"ז ידינו ב' ע"ז
7 8 את־הדם הזה ועינינו לא ראו: כפר לעמך — שפכה כתי' ה' וק' ו'
ישראל אשר־פדית יהוה ואל־תתן דם נקי — ועינינו כ"ל מד"מ פדית כמ"ז
9 בקרב עמך ישראל ונכפר להם הדם: ואתה
תבער הדם הנקי מקרבך כי־תעשה הישר
10 בעיני יהוה: ס כי־תצא למלחמה
על־איביך ונתנו יהוה אלהיך בידך ושבית — ושבית מ"ז
11 שביו: וראית בשביה אשת יפת־תאר וחשקת — ויראית כת"ה בנ"א
12 בה ולקחת לך לאשה: והבאתה אל־תוך
ביתך וגלחה את־ראשה ועשתה את־צפרניה: — צפרניה מ"ז
13 והסירה את־שמלת שביה מעליה וישבה — והסירה מ"ז
בביתך ובכתה את־אביה ואת־אמה ירח ימים
ואחר כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לך — תבוא כ"מ כמ"ע
14 לאשה: והיה אם־לא חפצת בה ושלחתה
לנפשה ומכר לא־תמכרנה בכסף לא־תתעמר — ומכר כ"א

עין הקורא

ואמרו (או"ה המ"ס בזו"א אך שהכינון אתנח לפי שפיגל האמידה הוא ידינו לא שפכו שאחריו והנה הוא דוגמת כל ויאמר הפתוח אך בחב"ק ובמאמר החכם בינל הכוזר ע"נ בי' פ'). כפר לעמך. דם נקי (או"ה כבר הזכרתי לעיל כי כל דם נקי קמון). ואתה תבער (או"ה הני"ת בפתח בכ"מ וב"י ובפירוש מכר תליו בכי"י לית פתח, גם הרד"ק במכלול בינתיד מנכין פיינל הדגש נטור הבליטי סעיד כן). כי־תצא למלחמה. יפת־תאר וחשקת בה. והבאתה. וגלחה. את־צפרניה. שביה (לית מפיק ה'). ואחר כן (ג' דבמיבי בתורית' וחבירו יאחר כן דפ' מצורע ותרויהון דלעיל). ובעלתה (עיין לעיל י"א ע' ולורעם). אם־לא חפצת בה ושלחתה.

בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר עִנִּיתָהּ׃ ס כִּי־ 15
תִהְיֶיןָ לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאַחַת אֲהוּבָה וְהָאַחַת
שְׂנוּאָה וְיָלְדוּ־לוֹ בָנִים הָאֲהוּבָה וְהַשְּׂנוּאָה
וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכֹר לַשְּׂנִיאָה׃ וְהָיָה בְּיוֹם הַנְחִילוֹ 16
אֶת־בָּנָיו אֵת אֲשֶׁר־יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּכַל לְבַכֵּר
אֶת־בֶּן־הָאֲהוּבָה עַל־פְּנֵי בֶן־הַשְּׂנוּאָה הַבְּכֹר׃
כִּי אֶת־הַבְּכֹר בֶּן־הַשְּׂנוּאָה יַכִּיר לָתֶת לוֹ פִּי 17
שְׁנַיִם בְּכֹל אֲשֶׁר־יִמָּצֵא לוֹ כִּי־הוּא רֵאשִׁית אֹנוֹ
לוֹ מִשְׁפַּט הַבְּכֹרָה׃ ס כִּי־יִהְיֶה 18
לְאִישׁ בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו
וּבְקוֹל אִמּוֹ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם׃
וְתָפְשׂוּ בוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל־זִקְנֵי 19
עִירוֹ וְאֶל־שַׁעַר מְקֹמוֹ׃ וְאָמְרוּ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ 20
בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקֹלֵנוּ זוֹלֵל
וְסֹבֵא׃ וּרְגָמֻהוּ כָּל־אַנְשֵׁי עִירוֹ בָאֲבָנִים וָמֵת 21
וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ
וְיִרָאוּ׃ ס שני וְכִי־יִהְיֶה בְאִישׁ חֵטְא 22
מִשְׁפַּט־מָוֶת וְהוּמָת וְתָלִיתָ אֹתוֹ עַל־עֵץ׃ לֹא 23
תָלִין נִבְלָתוֹ עַל־הָעֵץ כִּי־קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם

עין הסופר
עניתה ט״י
תהיין
ככ״כ נמי״ח
אהובה כ״מ
שנואה כ״מ
הבכר
כ״מ נמ״ך
לשניאה מ״י
הנחילו ט״י
יכיר ט״י
אנו חז
הבכרה
ב׳ וחז
סורר כ״מ
ומורה
כ״מ נמ״כ
אליהם
י״ן מ״י
והוציאו
כל״מ
מקמו כל״ח
ומרה ב׳ חז
בקלנו כל״ח
זולל ט״ז
וסבא כל״ח
ורגמהו חז
ויראו
נ״י וח״י
והומת טז
ותלית ט״י
תלין כ״מ
קבור טז

עין הקורא

לַשְּׂנִיאָה. אֵת אשר־יהיה. אֶת־בֶּן־הָאֲהוּבָה. לָתֶת לוֹ פִּי. בְּכֹל אשר
יִמָּצֵא. כִּי־הוּא. לוֹ. קדמ׳ כִּי־יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן, תנינ׳ וְכִי־יִהְיֶה בְאִישׁ חֵטְא.
וְתָפְשׂוּ־בוֹ (נכ״י וְתָפְשׂוּ) וכי־יהיה באיש חטא משפט מות והומת. כי־קבור

הַה֑וּא כִּֽי־קִלְלַ֥ת אֱלֹהִ֖ים תָּל֑וּי וְלֹ֤א תְטַמֵּא֙
ט אֶת־אַדְמָ֣תְךָ֔ אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ נֹתֵ֥ן לְךָ֖
1 נַחֲלָֽה׃ ס לֹֽא־תִרְאֶה֩ אֶת־שׁ֨וֹר
אָחִ֜יךָ א֤וֹ אֶת־שֵׂיוֹ֙ נִדָּחִ֔ים וְהִתְעַלַּמְתָּ֖ מֵהֶ֑ם הָשֵׁ֥ב
2 תְּשִׁיבֵ֖ם לְאָחִֽיךָ׃ וְאִם־לֹ֨א קָר֥וֹב אָחִ֛יךָ אֵלֶ֖יךָ וְלֹ֣א
יְדַעְתּ֑וֹ וַאֲסַפְתּוֹ֙ אֶל־תּ֣וֹךְ בֵּיתֶ֔ךָ וְהָיָ֣ה עִמְּךָ֗ עַ֣ד
3 דְּרֹ֤שׁ אָחִ֙יךָ֙ אֹת֔וֹ וַהֲשֵׁבֹת֖וֹ לֽוֹ׃ וְכֵ֧ן תַּעֲשֶׂ֣ה לַחֲמֹר֗וֹ
וְכֵ֣ן תַּעֲשֶׂה֮ לְשִׂמְלָתוֹ֒ וְכֵ֣ן תַּעֲשֶׂ֗ה לְכָל־אֲבֵדַ֥ת
אָחִ֛יךָ אֲשֶׁר־תֹּאבַ֥ד מִמֶּ֖נּוּ וּמְצָאתָ֑הּ לֹ֥א תוּכַ֖ל
4 לְהִתְעַלֵּֽם׃ ס לֹא־תִרְאֶ֞ה
אֶת־חֲמ֨וֹר אָחִ֜יךָ א֤וֹ שׁוֹרוֹ֙ נֹפְלִ֣ים בַּדֶּ֔רֶךְ וְהִתְעַלַּמְתָּ֖
5 מֵהֶ֑ם הָקֵ֥ם תָּקִ֖ים עִמּֽוֹ׃ ס לֹא־
יִהְיֶ֤ה כְלִי־גֶ֙בֶר֙ עַל־אִשָּׁ֔ה וְלֹא־יִלְבַּ֥שׁ גֶּ֖בֶר
שִׂמְלַ֣ת אִשָּׁ֑ה כִּ֧י תוֹעֲבַ֛ת יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ כָּל־עֹ֥שֵׂה
אֵֽלֶּה׃ פ
6 כִּ֣י יִקָּרֵ֣א קַן־צִפּ֣וֹר ׀ לְפָנֶ֡יךָ בַּדֶּ֜רֶךְ בְּכָל־עֵ֣ץ ׀ א֣וֹ עַל־
הָאָ֗רֶץ אֶפְרֹחִים֙ א֣וֹ בֵיצִ֔ים וְהָאֵ֤ם רֹבֶ֙צֶת֙ עַל־

עין הסופר
תלגיעו
השב כ"ח
תשיבם ט"ע
קרוב כ"ע
דרש חז
והשבתו חל"ח
לחמרו כ"ח
המור כ"מ נמ"ך
שורו כ"מ
נפלים חז
הקם כ"ח
תקים כ"מ
יקרא כ"כ
צפור ו'ט"ע
בליבנא דעיף
אפרחים כ"ל חז
ביצים כל"מ
רבצת כ"ח

כִּֽי־קִלְלַ֥ת (וכן בכ"י) בתניים קִלְלַת (וכ"ה במכלול דפוס וי"ק דף נ"ד ב'). לֹא־תִרְאֶה. אֹו אֶת. עִמְּךָ עַד דְּרֹשׁ. וְכֵן תַּעֲשֶׂה. וְכֵן תַּעֲשֶׂה. וְכֵן תַּעֲשֶׂה (או"ה גם בכ"י גם ברע"מ נרבינו אך בכ"י של כ"ד ומ"נ דע"ח ורפ"ו ואחרים וכן תַּעֲשֶׂה נטרם). לכל־אבדת אחיך. ומצאתה. לא־תראה. או שורו. לא־יהיה כלי־גבר. ולא־ילבש. כי. כל־עשה אלה. כי־יקרא קן־צפור. בדרך בכל־עץ ׀ או על־הארץ.

עין הקורא

עין הסופר

הָאֶפְרֹחִים אוֹ עַל־הַבֵּיצִים לֹא־תִקַּח הָאֵם עַל־
הַבָּנִים׃ שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת־הָאֵם וְאֶת־הַבָּנִים תִּקַּח־ 7
לָךְ לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהַאֲרַכְתָּ יָמִים׃ ס שלישי כִּי 8
תִבְנֶה בַּיִת חָדָשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ וְלֹא־תָשִׂים
דָּמִים בְּבֵיתֶךָ כִּי־יִפֹּל הַנֹּפֵל מִמֶּנּוּ׃ לֹא־תִזְרַע 9
כַּרְמְךָ כִּלְאָיִם פֶּן־תִּקְדַּשׁ הַמְלֵאָה הַזֶּרַע אֲשֶׁר
תִּזְרָע וּתְבוּאַת הַכָּרֶם׃ ס לֹא־ 10
תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר־וּבַחֲמֹר יַחְדָּו׃ לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז 11
צֶמֶר וּפִשְׁתִּים יַחְדָּו׃ ס גְּדִלִים 12
תַּעֲשֶׂה־לָּךְ עַל־אַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר
תְּכַסֶּה־בָּהּ׃ ס כִּי־יִקַּח אִישׁ 13
אִשָּׁה וּבָא אֵלֶיהָ וּשְׂנֵאָהּ׃ וְשָׂם לָהּ עֲלִילֹת 14
דְּבָרִים וְהוֹצִא עָלֶיהָ שֵׁם רָע וְאָמַר אֶת־
הָאִשָּׁה הַזֹּאת לָקַחְתִּי וָאֶקְרַב אֵלֶיהָ וְלֹא־מָצָאתִי
לָהּ בְּתוּלִים׃ וְלָקַח אֲבִי הַנַּעַר וְאִמָּהּ וְהוֹצִיאוּ 15
אֶת־בְּתוּלֵי הַנַּעַר אֶל־זִקְנֵי הָעִיר הַשָּׁעְרָה׃

ייטב כ"מ
תשים כ"מ
יפל כל"מ
הנפל כל"מ
ותבואת כל"מ
תחרש חז
ובחמר ד' חז
יחדו כח"
גדלים ח"ק
כנפות טז
כסותך טז
עלילת ב' כ"כ
והיצא דין חז
בתילים כל"מ
הנער כל"כ במ"א הכתבה
בתולי כל"מ

עין הקורא

הָאֶפרֹחים (וכן בכי"י וס"מ כה"א במוכח בעבור עלת על המוקף ליו). על־הבנים תִּקַּח־לָךְ (וכן בכי"י וכן אם אחרת יקח־לו דפ' משפטים ע"ב, וכן כל ישלח־לה דפ' מטות). ייטב לך. ועשית מעקה (הא"ס דגוש ועיין בהקדמת המחבר). ולא־תשים. המלאה כ' דפין המלאה לא עמיר, ומד דגש בנטן המלאה). הזרע אשר תזרע (המסר' עליו כ' קמץ מקף ותבירו ויקרא כ"ה ד' שדך לא תזרע ע"ש). לא־תחרש בשור־ובחמר. לא תלבש שעטנז (ועיין בפ' קדושי' י"ט) גדלים תעשה־לך. אשר תכסה־בה. ושם לה. ואקרב אליה. הנער לנער כולם פתוחי כה"א ובלמ"ד נכתבנם בעלף. השערה (העי"ן בגו"א לבד בכל

עין הסופר

16 וְאָמַר אֲבִי הַנַּעֲרָ אֶל־הַזְּקֵנִים אֶת־בִּתִּי נָתַתִּי הנערה ק׳
17 לָאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה וַיִּשְׂנָאֶהָ׃ וְהִנֵּה־הוּא שָׂם
עֲלִילֹת דְּבָרִים לֵאמֹר לֹא־מָצָאתִי לְבִתְּךָ עלילת ג׳ כ״ב
בְּתוּלִים וְאֵלֶּה בְּתוּלֵי בִתִּי וּפָרְשׂוּ הַשִּׂמְלָה
18 לִפְנֵי זִקְנֵי הָעִיר׃ וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר־הַהִוא אֶת־
19 הָאִישׁ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ׃ וְעָנְשׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶסֶף
וְנָתְנוּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל הנערה דין כ״ב הוציא כמל״מ
בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלוֹ־תִהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא־יוּכַל כמ״א ת״י
20 לְשַׁלְּחָהּ כָּל־יָמָיו׃ ס וְאִם־אֱמֶת ימיו כמ״ת
הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה לֹא־נִמְצְאוּ בְתוּלִים לַנַּעֲרָ׃
וְהוֹצִיאוּ אֶת־הַנַּעֲרָ אֶל־פֶּתַח בֵּית־אָבִיהָ וּסְקָלוּהָ וסקלוה ט״ז
21 אַנְשֵׁי עִירָהּ בָּאֲבָנִים וָמֵתָה כִּי־עָשְׂתָה נְבָלָה
בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ וּבִעַרְתָּ הָרָע לזנות כמ״ז כמ״א
22 מִקִּרְבֶּךָ׃ ס כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ שֹׁכֵב ׀ שכב כל״ח
עִם־אִשָּׁה בְעֻלַת־בַּעַל וּמֵתוּ גַּם־שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ בעלת כ״ס
הַשֹּׁכֵב עִם־הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה וּבִעַרְתָּ הָרָע

כ״ס קדמונים ורק בפרינמבל״א כפתנב). וְהִנֵּה־הוּא. לֹא־מָצָאתִי. וּפָרְשׂוּ. ולקחו זקני העיר־ההוא במקצתם זקני־העיר (ועיין מנחת שי דף כ׳). ויסרו. מֵאָה כֶסֶף רפה במקצתם כָסֶף (וכ״ה בכל ספרינו גם בכ״י הכ״ף רפה וכמוהו ומלה לקן דמלכים א׳ ה׳ ג׳). כִּי הוֹצִיא שֵׁם, קדמא ולו־תהיה לאשה לא־יוכל לשלחה, תביר ולו־תהיה לאשה קדמא לא־יוכל שלחה בימן לבלול בלל. (וכ״ה ברוב ספרינו אל־פתח בית־אביה, וכן בכ״י גם בכל כ״ד גם בחומש דמ״ח אל־פתח בית אביה). וּסְקָלוּהָ. אַנְשֵׁי עִירָהּ. בְּיִשְׂרָאֵל.

עין הקורא

עין הסופר

בתולה כל"מ מִיִּשְׂרָאֵל׃ ס כִּי יִהְיֶה נַעֲרָ בְתוּלָה נערה ק
מאורשה כלתז מְאֹרָשָׂה לְאִישׁ וּמְצָאָהּ אִישׁ בָּעִיר וְשָׁכַב 23
והוצאתם כ"מ עִמָּהּ׃ וְהוֹצֵאתֶם אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶל־שַׁעַר ׀ הָעִיר 24
הַהִוא וּסְקַלְתֶּם אֹתָם בָּאֲבָנִים וָמֵתוּ אֶת־הַנַּעֲרָ נערה ק
עַל־דְּבַר אֲשֶׁר לֹא־צָעֲקָה בָעִיר וְאֶת־הָאִישׁ עַל־
דְּבַר אֲשֶׁר־עִנָּה אֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ וּבִעַרְתָּ הָרָע
מִקִּרְבֶּךָ׃ ס וְאִם־בַּשָּׂדֶה יִמְצָא 25
המארשה כלתז הָאִישׁ אֶת־הַנַּעֲרָ הַמְאֹרָשָׂה וְהֶחֱזִיק־בָּהּ הָאִישׁ נערה ק
והחזיק מ"ש וְשָׁכַב עִמָּהּ וּמֵת הָאִישׁ אֲשֶׁר־שָׁכַב עִמָּהּ לְבַדּוֹ׃
וְלַנַּעֲרָ לֹא־תַעֲשֶׂה דָבָר אֵין לַנַּעֲרָ חֵטְא מָוֶת נערה ק
יקום כ"מ במ"א כִּי כַּאֲשֶׁר יָקוּם אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ וּרְצָחוֹ נֶפֶשׁ כֵּן 26
הנערה ק' הַדָּבָר הַזֶּה׃ כִּי בַשָּׂדֶה מְצָאָהּ צָעֲקָה הַנַּעֲרָ 27
מושיע כ"מ הַמְאֹרָשָׂה וְאֵין מוֹשִׁיעַ לָהּ׃ ס כִּי־ 28
בתולה כל"מ ארשה כל"מ. יִמְצָא אִישׁ נַעֲרָ בְתוּלָה אֲשֶׁר לֹא־אֹרָשָׂה נערה ק

עין הקורא

וּסְקַלְתֶּם אֹתָם בָּאֲבָנִים (קו"ה מחלוקת כפרים יש כאן י"ס אֹתָם במונח ופסק וזה לא יתכן כלל, וי"ס אֹתָם במרכא ופסק וזה יתכן כי יש כאן עילה לפסק בעבור התחברות המ"ם והב"ת דוגמת מהם במופס, ויקרא י"א ל"ב. וי"ס אֹתָם מונח ובלא פסק וגם זה יתכן, וכן בכי"י גם בצ"ל כ"ד אֹתָם במרכא ובלא פסק ותבר עליו י"א מאריכין בתורה וזה יעיקר כמבואר במשפטי הטעמים בבעל הורקא). את־הַנַּעֲרָ על־דבר אשר לא־צָעֲקָה בָּעִיר וְאֶת־הָאִישׁ. וְאִם־בַּשָּׂדֶה (וכן בס"מ וכ"י וכן לב"א בחלופים, ועוד שם ב"א והחזיק־בה, ב"נ וְהֶחֱזִיק־בָּהּ). הַמְאֹרָשָׂה. וּמֵת האיש. אין לַנַּעֲרָ. כִּי כַּאֲשֶׁר. וְאֵין מוֹשִׁיעַ. כִּי־יִמְצָא איש נַעֲרָ. אשר לֹא־אֹרָשָׂה (כקמץ הרי"ש נעמד הוקף וכן הַבִּצָּה דישעי' ח' ל' בְּצָרָה, ויקרא נ' ב"א, פִּרְצָה דיחזקאל ב"א י"ט וכן ספטם בלב"ק).

עין הסופר

29 וְתָפְשָׂהּ וְשָׁכַב עִמָּהּ וְנִמְצָאוּ׃ וְנָתַן הָאִישׁ
נַעֲרָה ק׳ הַשֹּׁכֵב עִמָּהּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָ חֲמִשִּׁים כָּסֶף וְלוֹ־ השכב כנ"פ
תִהְיֶה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עִנָּהּ לֹא־יוּכַל שַׁלְּחָהּ
כג
1 כָּל־יָמָיו׃ ס לֹא־יִקַּח אִישׁ אֶת־אֵשֶׁת ימיו כנ"פ
2 אָבִיו וְלֹא יְגַלֶּה כְּנַף אָבִיו׃ ס לֹא־
יָבֹא פְצוּעַ־דַּכָּה וּכְרוּת שָׁפְכָה בִּקְהַל פצוע ט"ס / דכה כ׳ כ / וכרות ט"ס
3 יְהוָה׃ ס לֹא־יָבֹא מַמְזֵר יבא / כ"מ במ"ו
בִּקְהַל יְהוָה גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא־יָבֹא לוֹ בִּקְהַל דור כ"מ בט"ס / עשירי כ"מ
4 יְהוָה׃ ס לֹא־יָבֹא עַמּוֹנִי עמוני ט"ס / ומואבי ט"ס
וּמוֹאָבִי בִּקְהַל יְהוָה גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא־יָבֹא לָהֶם
5 בִּקְהַל יְהוָה עַד־עוֹלָם׃ עַל־דְּבַר אֲשֶׁר לֹא־קִדְּמוּ
אֶתְכֶם בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם
וַאֲשֶׁר שָׂכַר עָלֶיךָ אֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר בעור ט"ס
6 מִפְּתוֹר אֲרַם נַהֲרַיִם לְקַלְלֶךָּ׃ וְלֹא־אָבָה יְהוָה מפתור ט"ס
אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ אֶל־בִּלְעָם וַיַּהֲפֹךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לשמע ב"מ / ויהפך כ"מ
לְּךָ אֶת־הַקְּלָלָה לִבְרָכָה כִּי אֲהֵבְךָ יְהוָה
7 אֱלֹהֶיךָ׃ לֹא־תִדְרֹשׁ שְׁלֹמָם וְטֹבָתָם כָּל־יָמֶיךָ תדרש כ"מ / שלמם חס / וטבתם חס
8 לְעוֹלָם׃ ס רביעי לֹא־תְתַעֵב אֲדֹמִי כִּי לעולם כ׳ ט"ס / וארמי פס

עין הקורא

ולדתהיה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עִנָּהּ. שַׁלְּחָהּ. לֹא־יָבֹא פְצוּעַ־דַּכָּה (קו"ה רכה
בה"א בבירור רע"ה וא"ת וס"ב). גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי (קו"ה בכל בפריגו לא־יבא
מלרע וכן לא תבא שמה דלעיל א׳ ל"ח). לְקַלְלֶךָּ ת"ל ד׳ ל"ו). ולא־אָבָה.
וַיַּהֲפֹךְ. כִּי אֲהֵבְךָ. כל־ימיך. לא־תתעב הלבבמיים עלפים. אֲדֹמִי.

עין הסופר

אָחִ֖יךָ ה֑וּא לֹֽא־תְתַעֵ֣ב מִצְרִ֔י כִּי־גֵ֖ר הָיִ֥יתָ בְּאַרְצֽוֹ׃ (היית כ"מ)
9 בָּנִ֛ים אֲשֶׁר־יִוָּלְד֥וּ לָהֶ֖ם דּ֣וֹר שְׁלִישִׁ֑י יָבֹ֥א לָהֶ֖ם (שלישי כל"מ בגמ"ח)
10 בִּקְהַ֥ל יְהוָֽה׃ ס כִּֽי־תֵצֵ֥א מַחֲנֶ֖ה
11 עַל־אֹיְבֶ֑יךָ וְנִשְׁמַרְתָּ֔ מִכֹּ֖ל דָּבָ֥ר רָֽע׃ כִּֽי־יִהְיֶ֤ה
בְךָ֙ אִ֔ישׁ אֲשֶׁ֛ר לֹא־יִהְיֶ֥ה טָה֖וֹר מִקְּרֵה־לָ֑יְלָה (טהור כ"מ)
וְיָצָא֙ אֶל־מִח֣וּץ לַֽמַּחֲנֶ֔ה לֹ֥א יָבֹ֖א אֶל־תּ֥וֹךְ
12 הַֽמַּחֲנֶֽה׃ וְהָיָ֥ה לִפְנֽוֹת־עֶ֖רֶב יִרְחַ֣ץ בַּמָּ֑יִם וּכְבֹ֣א (לפנות כ"מ וכבא כ"מ בגמ"ג)
13 הַשֶּׁ֔מֶשׁ יָבֹ֖א אֶל־תּ֥וֹךְ הַֽמַּחֲנֶֽה׃ וְיָד֙ תִּהְיֶ֣ה לְךָ֔
14 מִח֖וּץ לַֽמַּחֲנֶ֑ה וְיָצָ֥אתָ שָׁ֖מָּה חֽוּץ׃ וְיָתֵ֛ד תִּהְיֶ֥ה
לְךָ֖ עַל־אֲזֵנֶ֑ךָ וְהָיָה֙ בְּשִׁבְתְּךָ֣ ח֔וּץ וְחָפַרְתָּ֣ה בָ֔הּ (אזנך ח' וחפרתה כ"ב)

עין הקורא

לא־תתעב מצרי כי־גר היית בארצו. ונשמרת. מקרה־לילה גית דגש (גם הרלב"ג כריש מכלול הזכיר דגשות הקו"ף ובמקל מפצה אסר שהרי"צ בלרי כעבר שהוא במוקו, גם כבי"י מסר עליו ל' ודגש, וכל זולתו מקרה כמגל לכן גם הוא ככנס בכלל כ"ה מילין מייחדין קמצין שהזכיר במערכת בערך קמץ את שעל מקמתן מסר ט"ו ועל מקמתן כ"ה ושתי הלשונו' נכונות כי ט"ו יחידאין איכון דכתיבין ה"א בסוף וקרי לפניהם בלא כמנהג חביריהם הסגולין, וו"ד איכון בתיבות אחרות שאין ה"א נכתבת כגון פתח חבל. וריעיהם שגם הם מיוחדין להם קמץ כי כל חביריהם פתח חבל, ובגלגל לא נשתנה שיכון התיבה בבליל שינוי הניקוד, ולכן אין לבלול עמהם כי כוקר לנבי, השמר והשקט, ירא פרע' ודומיהם שנייחדין להם נד"י שלא כמנהג חביריה', כי בכל אלה שיכון התיבה מלרע ולכן הנבירס בעל מסורה בספה אחרת מלרע וכל קריאה מלעיל, וכבר דברתי בזה שמות כ"ב כ"ב גם ויקרא י"א מ"ב גם במדבר ה' ו' וכולם במשפטם, והרב רז"ה בשיעורי תפלה בלן כי' פ"ז השתבש מאוד בניקוד המסורה הזאת ויותר ממנו הרבה לטעות בה הרב בעל ויעתר יצחק סימן קל"ה ולהכחתו עם כל דברי בעלי המסרת לא מצלין ולא מורידין וה' הטוב יכפר בעדו). לא יבא אל־תוך. וכבא השמש. ויד תהיה לך. ויצאת שמה. ויתד. על־אזנך (לפי עדות הרמ"ה כרוכא דנוסחי דיקי חס'). והיה בשבתך. וחפרתה בה

עין הסופר

15 וְשָׁבְתָּ וְכִסִּיתָ אֶת־צֵאָתֶךָ׃ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ — תכפית מ"ל צאתך כ"כ
מִתְהַלֵּךְ ׀ בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָ לְהַצִּילְךָ וְלָתֵת אֹיְבֶיךָ — מחנך דין חי להצילך מ"ל
לְפָנֶיךָ וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ וְלֹא־יִרְאֶה בְךָ עֶרְוַת — מחניך כ"מ כמ"ל קדוש
16 דָּבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ׃ ס לֹא־ — כ"מ כמ"ל
תַסְגִּיר עֶבֶד אֶל־אֲדֹנָיו אֲשֶׁר־יִנָּצֵל אֵלֶיךָ — תסגיר מ"ל
17 מֵעִם אֲדֹנָיו׃ עִמְּךָ יֵשֵׁב בְּקִרְבְּךָ בַּמָּקוֹם — במקום כ"מ
אֲשֶׁר־יִבְחַר בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בַּטּוֹב לוֹ לֹא — שעריך כל"מ בטוב כל"מ
18 תּוֹנֶנּוּ׃ ס לֹא־תִהְיֶה קְדֵשָׁה — תוננו כ"מ
מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה קָדֵשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ — מבנות כל"מ
19 לֹא־תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב בֵּית יְהוָה — תביא כ"מ זונה מ"ל ומחיר מ"ל
אֱלֹהֶיךָ לְכָל־נֶדֶר כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ גַּם־ — תועבת כלמ"ו
20 שְׁנֵיהֶם׃ ס לֹא־תַשִּׁיךְ לְאָחִיךָ נֶשֶׁךְ — תשיך כ"מ
21 כֶּסֶף נֶשֶׁךְ אֹכֶל נֶשֶׁךְ כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר יִשָּׁךְ׃ לַנָּכְרִי — אכל כל"מ
תַשִּׁיךְ וּלְאָחִיךָ לֹא תַשִּׁיךְ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה — ידך כל"מ במ"ע
22 בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ ס כִּי־
תִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ — תדר כל"מ
כִּי־דָרֹשׁ יִדְרְשֶׁנּוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵעִמָּךְ וְהָיָה — דרש כל"מ

עין הקורא

וְשָׁבְתָּ וכסית את. להצילך ולתת. אֲשֶׁר־יִנָּצֵל (הס"ן בלא מתג וכן לכ"מ בתלופי', גם בתלופים כ"י מלאתי כ"מ אשרינצל, כ"כ אשר־ינצל). בַּטּוֹב לוֹ לֹא תוננו. ומחיר כלב. כי. גם־שניהם. לא־תשיך לאחיך. ולאחיך. לשלמו כי־דרש.

עין הסופר

בְךָ חֵטְא׃ וְכִי תֶחְדַּל לִנְדֹּר לֹא־יִהְיֶה בְךָ 23
חֵטְא׃ מוֹצָא שְׂפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעָשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר 24
נָדַרְתָּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ נְדָבָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
בְּפִיךָ׃ חמישי ס כִּי תָבֹא בְּכֶרֶם רֵעֶךָ 25
וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כְּנַפְשְׁךָ שָׂבְעֶךָ וְאֶל־כֶּלְיְךָ לֹא
תִתֵּן׃ ס כִּי תָבֹא בְּקָמַת רֵעֶךָ 26
וְקָטַפְתָּ מְלִילֹת בְּיָדֶךָ וְחֶרְמֵשׁ לֹא תָנִיף עַל קָמַת כד
רֵעֶךָ׃ ס כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ 1
וְהָיָה אִם־לֹא תִמְצָא־חֵן בְּעֵינָיו כִּי־מָצָא בָהּ
עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ
וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ׃ וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה־ 2
לְאִישׁ־אַחֵר׃ וּשְׂנֵאָהּ הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן וְכָתַב 3
לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ
אוֹ כִי יָמוּת הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן אֲשֶׁר־לְקָחָהּ לוֹ
לְאִשָּׁה׃ לֹא־יוּכַל בַּעְלָהּ הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר־ 4
שִׁלְּחָהּ לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ לִהְיוֹת לוֹ לְאִשָּׁה
אַחֲרֵי אֲשֶׁר הֻטַּמָּאָה כִּי־תוֹעֵבָה הִוא לִפְנֵי
יְהוָה וְלֹא תַחֲטִיא אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה

לנדר כל"ח · מ"צא כ"מ · תשמר כל"ח · ועשית כל"מ · תבאע' ח"ו · רעך כ"ח · תבאע' ח"ו · מלילת ט"י וח"ו · תניף כ"מ · בעיניו כל"מ · כריתת ב' וט"י וח"ו · האחרון כ"מ · ימות כ"מ · הראשון כל"מ במ"ב · לשוב כ"מ · להיות כ"מ במ"ח · תחטיא ט"י

עין הקורא

תֶּחְדַּל לִנְדֹּר. אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ. וְאֶל־כֶּלְיְךָ. כִּי תָבֹא בְּקָמַת (לו"ה בכל הספרים כי לא וכי וכן מוכח בכמה מסורות ועיין מ"ס). וּבְעָלָהּ וְהָיָה בלא נטיה. כִּי מָצָא בָהּ. וְכָתַב לָהּ. וְשִׁלְּחָהּ. וְהָלְכָה וְהָיְתָה. אוֹ כִּי יָמוּת. בַּעְלָהּ. שִׁלְּחָהּ. אַחֲרֵי אֲשֶׁר הֻטַּמָּאָה. אשר יי.

עין הסופר

5 אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה׃ ס ששי כִּי־
יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא בַּצָּבָא
וְלֹא־יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל־דָּבָר נָקִי יִהְיֶה יעבר כל"ת נקי כל"ב
לְבֵיתוֹ שָׁנָה אֶחָת וְשִׂמַּח אֶת־אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר
6 לָקָח׃ לֹא־יַחֲבֹל רֵחַיִם וָרָכֶב כִּי־נֶפֶשׁ הוּא יחבל חז
7 חֹבֵל׃ ס כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ חבל חז
גֹּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֶחָיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֶּר־ גנב כ"ת
בּוֹ וּמְכָרוֹ וּמֵת הַגַּנָּב הַהוּא וּבִעַרְתָּ הָרָע
8 מִקִּרְבֶּךָ׃ ס הִשָּׁמֶר בְּנֶגַע־
הַצָּרַעַת לִשְׁמֹר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר־ ולעשות כל"ע במ"ע
יוֹרוּ אֶתְכֶם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִם יורו כ"מ צויתם נ' וכ ב
9 תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת׃ זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה זכור כ"ע במ"ת
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם
10 מִמִּצְרָיִם׃ ס כִּי־תַשֶּׁה בְרֵעֲךָ
מַשַּׁאת מְאוּמָה לֹא־תָבֹא אֶל־בֵּיתוֹ לַעֲבֹט משאת מ"ת מאומה כ"מ תבא ט' חז לעבט חז

לֹא יֵצֵא בַּצָּבָא וְלֹא־יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל־דָּבָר. שָׁנָה אֶחָת לית כמון לחמש"ת (פי' כי יש בחמ"ה כל אחת דסמיך להמש"ת ר"ל חקה מדה שנה תורה כולם פתחין בר מן נקי יהיה לביתו שנה אחת וכל חס"ף ווקף דכוו'). וְשִׂמַּח אֶת־אִשְׁתּוֹ במקלתם ושמת את־אשתו. לֹא־יַחֲבֹל (וכ"ה בגרשים). קדמ' (לעיל כ"ב כ"ב כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ שֹׁכֵב) תנינא (כ"ב כ"ח) כִּי־יִמְצָא אִישׁ, תליתאה (דעניכא) כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ גֹּנֵב (הו"ה בכל ספרינו תליתאה בקדמא כי־ימצא איש גנב וכן בכו"י רק בכ"י של כ"ד לבדו במונח רביע בגירסת המחבר). וְהִתְעַמֶּר־בּוֹ. הִשָּׁמֶר בְּנֶגַע־הַצָּרַעַת. כְּכֹל. כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִם תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת. זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה. מַשַּׁאת.

עין הקורא

עין הסופר

עבטו חז
נשה כל"ח
יוציא מר"מ
ה.ב"ש
כ' וט"ז
בעבטו חז
כב"א
נ' ט"ז
תעשק כ"מ
ואביון כל"מ
ביומו כ"מ
תבוא
כ"מ נמ"ט
נשא
כל"מ נמ"א
יומתו כ"מ
אבות
כ"מ נמ"ב
יתום כל"מ
תחבל חז
תקצר
כ"מ נמ"א
קציר"ך כ"מ

11 עֲבֹטוֹ׃ בַּחוּץ תַּעֲמֹד וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אַתָּה נֹשֶׁה
12 בוֹ יוֹצִיא אֵלֶיךָ אֶת־הַעֲבוֹט הַחוּצָה׃ וְאִם־
13 אִישׁ עָנִי הוּא לֹא תִשְׁכַּב בַּעֲבֹטוֹ׃ הָשֵׁב
תָּשִׁיב לוֹ אֶת־הַעֲבוֹט כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְשָׁכַב
בְּשַׂלְמָתוֹ וּבֵרְכֶךָּ וּלְךָ תִּהְיֶה צְדָקָה לִפְנֵי
14 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ ס שביעי לֹא־תַעֲשֹׁק
שָׂכִיר עָנִי וְאֶבְיוֹן מֵאַחֶיךָ אוֹ מִגֵּרְךָ אֲשֶׁר
15 בְּאַרְצְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ׃ בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ וְלֹא־
תָבוֹא עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ כִּי עָנִי הוּא וְאֵלָיו הוּא
נֹשֵׂא אֶת־נַפְשׁוֹ וְלֹא־יִקְרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה וְהָיָה
16 בְךָ חֵטְא׃ ס לֹא־יוּמְתוּ
אָבוֹת עַל־בָּנִים וּבָנִים לֹא־יוּמְתוּ עַל־אָבוֹת אִישׁ
17 בְּחֶטְאוֹ יוּמָתוּ׃ ס לֹא תַטֶּה
18 מִשְׁפַּט גֵּר יָתוֹם וְלֹא תַחֲבֹל בֶּגֶד אַלְמָנָה׃ וְזָכַרְתָּ
כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
מִשָּׁם עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־הַדָּבָר
19 הַזֶּה׃ ס כִּי תִקְצֹר קְצִירְךָ בְשָׂדֶךָ

עין הקורא

נֹשֶׁה בּוֹ. אֶת־הַעֲבוֹט (חו"ב מלא חת לקוייה למתינה ככדה, וככל הספרים, כה"א בקמץ, והרד"ק במכלל בסימוני סה"א הובירו לרונמא על הפתחין ואולי ע"ס הוא). וְשָׁכַב בְּשַׂלְמָתוֹ וּבֵרְכֶךָּ. מֵאַחֶיךָ אוֹ מִגֵּרְךָ. בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ וְלֹא־תָבוֹא כִּי עָנִי הוּא. נֹשֵׂא. לֹא־יוּמְתוּ. לֹא תַטֶּה. וְלֹא תַחֲבֹל. קדמ' (לעבינא) וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם, תמכ' (ללהלן) וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם. וַיִּפְדְּךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ. עַל־כֵּן. אֶת־הַדָּבָר כִּי תִקְצֹר וכן בכ"י ומסר עליו ד' נטינס בבפרא, וכנה מסר על כִּי יפלא ללתיל י"ז ח' נס

עין הסופר

וְשָׁכַחְתָּ עֹמֶר בַּשָּׂדֶה לֹא תָשׁוּב לְקַחְתּוֹ לַגֵּר — עמר בל״מ / תשב ב״מ
לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה
20 אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ׃ ס כִּי — כי יריק ג׳ ט״ו
תַחְבֹּט זֵיתְךָ לֹא תְפָאֵר אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם — תחבט א״ז / זיתך ט״ו
21 וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה׃ כִּי תִבְצֹר כַּרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל — תבצר כ״מ / תעולל כ״מ
22 אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה׃ וְזָכַרְתָּ כִּי
כה עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ
1 לַעֲשׂוֹת אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ ס כִּי — לעשות / כל ביכרא ט״ו
יִהְיֶה רִיב בֵּין אֲנָשִׁים וְנִגְּשׁוּ אֶל־הַמִּשְׁפָּט — ריב / כל״מ כמ״א
וּשְׁפָטוּם וְהִצְדִּיקוּ אֶת־הַצַּדִּיק וְהִרְשִׁיעוּ אֶת־ — ושפטום ט״ו / והצדיקו ט״ו / והרשיעו ט״ו
2 הָרָשָׁע׃ וְהָיָה אִם־בִּן הַכּוֹת הָרָשָׁע וְהִפִּילוֹ — בן כ״כ / הכות כל״מ / והפילו ט״ו
הַשֹּׁפֵט וְהִכָּהוּ לְפָנָיו כְּדֵי רִשְׁעָתוֹ בְּמִסְפָּר׃
3 אַרְבָּעִים יַכֶּנּוּ לֹא יֹסִיף פֶּן־יֹסִיף לְהַכֹּתוֹ עַל־ — יסיף ב׳ וחז / להכתו א״ז

עין הקורא

יעל כי שאל־נא לעיל ד׳ ל״ב, ובספרינו יעל כי תקלל מסר א׳ בטעם בספרא ועל כי יפלא מסר ו׳ בטעם בספרא ועל האחרים לא מסר מידי לכן אין לעמוד עליהם בנידון). בְּשָׂדֶךָ. וְשָׁכַחְתָּ (בכל ספרינו וכ״י אין הוי״ו בגעיא). כִּי תַחְבֹּט זֵיתְךָ (או״ה תְּפָאֵר הפ״א בפתח בס״מ גם בכ״י בפתח וסבר נגליונו כן בספר כשדד, גם הרד״ק במכלול בעתיד מבנין פיעל הדגש אמר בדיא ובא תא האל״ף בפתח לא תפאר אחריך, יבאן אויב ובו׳). לַגֵּר לַיָּתוֹם (בלא וי״ו ברא״ש, ובמסר׳ כל אוריתא לגר ליתום במ״א וְלגר ליתום דלעיל כ״ו י״ג). עַל־כֵּן. אֶת־הַדָּבָר. (או״ה בכל ספרים והָיָה אם־בִּן רק בכ״י והָיָה, ובכל הספרים אם־בִּן במרכא ורק בדפוס שני של נומברגי בִּן בתביר ולכן הולך הרב בעל א״ת להגיה ולומר בן במרכא לא בתביר, ובן היצחק לבונו הרב בעל מ״ש אלא שבס׳ א״ש ־ספום אמשטרדם הכתב הטלפים וכתב בו במרכא לא בתביר, ובעבור שאין מלת בו בכל הפרשה לכן חשב בעל ר״א שההגה אקלי על מלת לו לאשה דלקמן פסוק ה׳ והניח שם בטעות). לֹא יֹסִיף.

עין הסופר

4 אֵ֫לֶּה מַכָּה רַבָּה וְנִקְלָה אָחִיךָ לְעֵינֶיךָ׃ לֹא־
5 תַחְסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ׃ ס כִּי־ | תחסם מל׳ בדישו מל׳
יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו וּמֵת אַחַד מֵהֶם וּבֵן אֵין־לוֹ | יחדו כ״פ
לֹא־תִהְיֶה אֵשֶׁת־הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר יְבָמָהּ
6 יָבֹא עָלֶיהָ וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה וְיִבְּמָהּ׃ וְהָיָה | יבא כ״ת במ״ו
הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יָקוּם עַל־שֵׁם אָחִיו הַמֵּת | הבכור ד׳ מ״ו יקום כ״מ במ״ח
7 וְלֹא־יִמָּחֶה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל׃ וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ | יחפץ מ״ו
הָאִישׁ לָקַחַת אֶת־יְבִמְתּוֹ וְעָלְתָה יְבִמְתּוֹ
הַשַּׁעְרָה אֶל־הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מֵאֵן יְבָמִי
לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבְּמִי׃ | להקים כל״מ
8 וְקָרְאוּ־לוֹ זִקְנֵי־עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלָיו וְעָמַד וְאָמַר
9 לֹא חָפַצְתִּי לְקַחְתָּהּ׃ וְנִגְּשָׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו
לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים וְחָלְצָה נַעֲלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ וְיָרְקָה
בְּפָנָיו וְעָנְתָה וְאָמְרָה כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר
10 לֹא־יִבְנֶה אֶת־בֵּית אָחִיו׃ וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל
11 בֵּית חֲלוּץ הַנָּעַל׃ ס כִּי־יִנָּצוּ | חלוץ כל״מ

לֹא־תַחְסֹם שׁוֹר. וּמֵת אַחַד מֵהֶם. לֹא־תִהְיֶה אֵשֶׁת־הַמֵּת. יְבָמָהּ (הו״ה בס״ג רע״ה ודפ״ו גם בתומס דמ״ת גם בכי״י גם בכל כ״ל בגולם ולקחה לו בתכיר, וכן בדוגל ובטיאס ובדויקים אחרי׳, רק בקומ׳ דל״ם הגיה ת״ב טיגות הדפוס בנס׳ א״ת שמנבדתי בפסוק ב׳). וְהָיָה הַבְּכוֹר. יָקוּם. וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ. הַשַּׁעְרָה (הו״ה בכי״י מלאתי שני שינויים במלת השערה האות האחד שבשם הניגון בדי״ם לא בכי״ן והשני באורת הוי״ן שהוא החלק המאלי שלהצי״ן היתה כמולת הדלת ובלתי כוגעת בעיקר הצי״ן, כזאת ץ וכתב בגליונו כן נמצא ידיהו). וְאָמְרָה מֵאֵן. וְקָרְאוּ־לוֹ זִקְנֵי־עִירוֹ. נַעֲלוֹ. וְעָנְתָה וְאָמְרָה. בֵּית חֲלוּץ.

עין הסופר

אנשים יחדו איש ואחיו וקרבה אשת האחד
להציל את־אישה מיד מכהו ושלחה ידה
12 והחזיקה במבשיו: וקצתה את־כפה לא תחוס
13 עינך: ס לא־יהיה לך בכיסך
14 אבן ואבן גדולה וקטנה: לא־יהיה לך בביתך
15 איפה ואיפה גדולה וקטנה: אבן שלמה וצדק
יהיה־לך איפה שלמה וצדק יהיה־לך למען
יאריכו ימיך על האדמה אשר־יהוה אלהיך
16 נתן לך: כי תועבת יהוה אלהיך כל־עשה
אלה כל עשה עול: פ מפטיר
17 זכור את אשר־עשה לך עמלק בדרך בצאתכם
18 ממצרים: אשר קרך בדרך ויזנב בך כל־הנחשלים
אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים:
19 והיה בהניח יהוה אלהיך לך מכל־איביך
מסביב בארץ אשר־יהוה אלהיך נתן לך

להציל מ״ע
והחזיקה מ״ע
במבשיו ה״ז
וקצתה כ״פ
תחוס כ״מ במ״ח
עינך ג׳
חית בלים׳
בכיסך מ״ע
גדולה
ד׳ מ״ז בלי׳
איפה
כל״מ במ״כ
גרולה
ד׳ מ״ז בלי׳
יאריכו דין
מ״ו וחס׳ כו״ן
תועבת כ״מ
עשה כל״ח
זכור
כ״מ במ״ח
בהניח מ״ע

עין הקורא

וקרבה אשת. ושלחה. והחזיקה. איפה ואיפה. אבן שלמה. יהיה־לך כן תרויהון. איפה שלמה. יאריכו. על. כי תועבת. כל־עשה אלה כל עשה. זכור את. הנחשלים. והיה במאיים יהיה בלא געיא. בהניח ברוב געיא (או״ה במכלול כ״י אשר לי בשער השו״א הזכיר זה לדוגמא על קריאת השו״א עם הגעיא בהרחבה, גם בכ״י הבי״ת בגעיא וגם החי״ת בהנעדה, וכבר הזכרתי זה לעיל ע׳ כ״ב אצל ובצאת ה׳ אתכם). יי אלהיך. לך מכל־איביך (או״ה הרד״ק בסוף מכלול הזכיר והיה בהניח ה׳ אלהיך לך בכלל הקוצים קמוצי הכ״ף ופתית כופר וצ״ל ביום הניח ה׳ לך דישעיה י״ד ג׳ שזה אחד מן י״ד וקמין קמצין ופי׳ במס״ג פ׳ בראשית וצריך לפייס שם וכל שמר־לך השמר לך דבמתהון בין נוקף בין בלא נוקף). בארץ אשר־יי אלהיך (וכן ברמ״ת) במקנתם

נַחֲלָה֙ לְרִשְׁתָּ֔הּ תִּמְחֶה֙ אֶת־זֵ֣כֶר עֲמָלֵ֔ק מִתַּ֖חַת
הַשָּׁמָ֑יִם לֹ֖א תִּשְׁכָּֽח׃ פ

כו

1 וְהָיָה֙ כִּֽי־תָב֣וֹא אֶל־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ
2 נֹתֵ֥ן לְךָ֖ נַחֲלָ֑ה וִֽירִשְׁתָּ֖הּ וְיָשַׁ֥בְתָּ בָּֽהּ׃ וְלָקַחְתָּ֞
מֵרֵאשִׁ֣ית ׀ כָּל־פְּרִ֣י הָאֲדָמָ֗ה אֲשֶׁ֨ר תָּבִ֧יא מֵֽאַרְצְךָ֛
אֲשֶׁ֨ר יְהוָ֧ה אֱלֹהֶ֛יךָ נֹתֵ֥ן לָ֖ךְ וְשַׂמְתָּ֣ בַטֶּ֑נֶא
וְהָלַכְתָּ֙ אֶל־הַמָּק֔וֹם אֲשֶׁ֤ר יִבְחַר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ
3 לְשַׁכֵּ֥ן שְׁמ֖וֹ שָֽׁם׃ וּבָאתָ֙ אֶל־הַכֹּהֵ֔ן אֲשֶׁ֥ר יִהְיֶ֖ה
בַּיָּמִ֣ים הָהֵ֑ם וְאָמַרְתָּ֣ אֵלָ֗יו הִגַּ֤דְתִּי הַיּוֹם֙ לַיהוָ֣ה
אֱלֹהֶ֔יךָ כִּי־בָ֙אתִי֙ אֶל־הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֨ר נִשְׁבַּ֧ע יְהוָ֛ה
4 לַאֲבֹתֵ֖ינוּ לָ֥תֶת לָֽנוּ׃ וְלָקַ֧ח הַכֹּהֵ֛ן הַטֶּ֖נֶא מִיָּדֶ֑ךָ
5 וְהִנִּיח֕וֹ לִפְנֵ֕י מִזְבַּ֖ח יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ וְעָנִ֨יתָ וְאָמַרְתָּ֜
לִפְנֵ֣י ׀ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ אֲרַמִּי֙ אֹבֵ֣ד אָבִ֔י וַיֵּ֣רֶד
מִצְרַ֔יְמָה וַיָּ֥גָר שָׁ֖ם בִּמְתֵ֣י מְעָ֑ט וַֽיְהִי־שָׁ֕ם לְג֥וֹי
6 גָּד֖וֹל עָצ֥וּם וָרָֽב׃ וַיָּרֵ֧עוּ אֹתָ֛נוּ הַמִּצְרִ֖ים וַיְעַנּ֑וּנוּ
7 וַיִּתְּנ֥וּ עָלֵ֖ינוּ עֲבֹדָ֥ה קָשָֽׁה׃ וַנִּצְעַ֕ק אֶל־יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י
אֲבֹתֵ֑ינוּ וַיִּשְׁמַ֤ע יְהוָה֙ אֶת־קֹלֵ֔נוּ וַיַּ֧רְא אֶת־עָנְיֵ֛נוּ
8 וְאֶת־עֲמָלֵ֖נוּ וְאֶת־לַחֲצֵֽנוּ׃ וַיּוֹצִאֵ֤נוּ יְהוָה֙ מִמִּצְרַ֔יִם

עין הסופר

תבוא כ"מ נמ"ע
מראשית כ"ל כ"כ נמ"א
תביא כ"מ
בימים כ"ל מ"ו נמ"א
לאבתינו כ"ל מ"ו נמ"פ
והניחו מ"ו
וענית מ"ו
אבד כ"מ
גדול כ"מ נמ"א
עצום כל"מ
אתנו כ"מ נמ"א
ויעננו מ"ו
עבדה כל"מ
קלנו כל"מ
ענינו כ"כ
ויוצאנו קין עו וחד

עין הקורא

אשר יי אלהיך. זכר. לא תשכח. והיה כי־תבוא. אשר. אשר תביא
בארצך אשר יי אלהיך נתן לך. בטנא. אשר יבחר. ובאת (ו' מלרע
עיין לעיל י"ז ט'). כי־באתי. לתת לנו. והניחו לפני. וירד מצרימה.
ויהי־שם. ואת־עמלנו ואת־לחצנו (נרפה יאת).

עין הסופר

בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבְמֹרָא גָּדֹל וּבְאֹתוֹת
9 וּבְמֹפְתִים׃ וַיְבִאֵנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֶּן־לָנוּ
10 אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ וְעַתָּה
הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת־רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־
נָתַתָּה לִּי יְהוָה וְהִנַּחְתּוֹ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
11 וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְשָׂמַחְתָּ בְכָל־
הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְבֵיתֶךָ אַתָּה
12 וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ׃ שני ס כִּי
תְכַלֶּה לַעְשֵׂר אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה
הַשְּׁלִישִׁת שְׁנַת הַמַּעֲשֵׂר וְנָתַתָּה לַלֵּוִי לַגֵּר

ובזרע כל״ח נמ״ג נטויה כ״מ ובמרא חס גדל דין חס ובאתת. ג׳ כ״כ בלי׳ ויבאנו חס ובמפתים דין חס נתתה כל סיפרא כ״כ.

השלישת ב׳ כ״כ ונתתה כל סיפרא כ״כ

עין הקורא

וַיִּתֶּן־לָנוּ (מו״ה י״ס וַיִּתֶּן־לָנוּ היו״ד בגעיא וזה שלא כמשפט רק ויתן־לך היו״ד בגעיא כמשפט). וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ (מו״ה בכ״י וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ הה״א בגעיא לא בקדמ׳, וכבר דברתי על אודותיו שמות י״ו י״ז אצל וילקטו, גם בריש פ׳ משפטים כ״א ב׳, גם ויקרא כ״ה ו׳ אצל ולבהמתך). אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ. כִּי תְכַלֶּה (מו״ה במס״ק מסור עליו ז׳ בטעם מונח לפני גריש, גם כן מסר עליו במס״ג ז׳ בטעם מונח לפני גריש בתור׳ וסי׳ במסרה רבתא עכ״ל, אכן במסרה רבתא לא מסר מידי רק בפ׳ משפטים כ״ג ד׳ מסר כִּי תפגע ה׳ ר״פ בטעם מונח לפני גריש וסי׳ כִּי תפגע, כִּי תשא את ראש (שמו׳ ל׳ י״ב; כִּי רק־עוג, דברי׳ ג׳ י״א; כִּי תכלה לעשר, דעניינא; ואחריהון במקף עכ״ל, והנה בכללן מסר ה׳ ובפרטן לא מנה רק ד׳ ויהב״י גם הוא על כי תפגע כתב ה׳ בטעם באורי׳ ר״פ אבל לא מנה יתהון, וכאשר חפשתי מצאתי עוד כִּי לקחו מטה בני הראובני, במדבר ל״ד י״ד, גם יהב״י רשם כן, וא״כ יעלה במספר ה׳ על נכון, ומ״מ קשה שהרי כִּי אם במקום דלעיל י״ב י״ד גם הוא במונח בכל ספרינו גם בכ״י של כ״ד, ורק בכ״י למדו כראם־במקום במקף וזה עיקר עפ״ה). לַעְשֵׂר על שקל לַלְבֵּן (וכ״כ במכלול דו״ק דף פ״ה א׳ והוא דף ע״ב ב׳ דפוס פירדא, ובחלופי ב״א וב״נ מצאתי במקרא כ״י שגרס ב״א לַעְשֵׂר ב״נ לַעְשֵׂר וזה נכון ודלא כנירפא חלופי הדפוס שבידינו, ועיין מה שכתבתי בפ׳ חקות כ״א ד׳), אֶת־כָּל־מַעְשַׂר (עיין בסוף פ׳ בחקותי כ״ז ל). הַמַּעֲשֵׂר וְנָתַתָּה לַלֵּוִי לַגֵּר

עין הסופר

לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה וְאָכְלוּ בִשְׁעָרֶיךָ וְשָׂבֵעוּ׃
13 וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בִּעַרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן־
הַבַּיִת וְגַם נְתַתִּיו לַלֵּוִי וְלַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה — נתתיו כ"מ
כְּכָל־מִצְוָתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא־עָבַרְתִּי מִמִּצְוֺתֶיךָ — צויתני כ"מ ממצותיך חז וט"ו
14 וְלֹא שָׁכָחְתִּי׃ לֹא־אָכַלְתִּי בְאֹנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא־בִעַרְתִּי — באני חז
מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא וְלֹא־נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת שָׁמַעְתִּי
בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהָי עָשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי׃ — בקול כל"מ במ"כ
15 הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ — השקיפה ט"ו ממעון ט"ז
אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה
לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב
16 וּדְבָשׁ׃ ס שלישי הַיּוֹם הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
מְצַוְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים
וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ אוֹתָם בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃ — אותם פ"ל ט"ו
17 אֶת־יְהוָה הֶאֱמַרְתָּ הַיּוֹם לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים — להיות כל"מ במ"ח ולשמר כ"ח
וְלָלֶכֶת בִּדְרָכָיו וְלִשְׁמֹר חֻקָּיו וּמִצְוֺתָיו וּמִשְׁפָּטָיו — ומצותיו כ"ל חז
18 וְלִשְׁמֹעַ בְּקֹלוֹ׃ וַיהוָה הֶאֱמִירְךָ הַיּוֹם לִהְיוֹת לוֹ — ולשמע כ"ח בקלו כ"ח
לְעַם סְגֻלָּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְלִשְׁמֹר כָּל־מִצְוֺתָיו׃ — תאמירך ט"ו
19 וּלְתִתְּךָ עֶלְיוֹן עַל כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לִתְהִלָּה

עין הקורא

לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה. בִּעַרְתִּי. לַלֵּוִי וְלַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה לית דכמיך (ר"ל כל אורי' כתיב לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה חוץ מזה דכתיב וְלַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה וככי איתא במב"ג). כְּכָל־מִצְוָתְךָ. וְלֹא־בִעַרְתִּי. לְמֵת. כְּכֹל. מִמְּעוֹן. וְאֵת הָאֲדָמָה. וְשָׁמַרְתָּ ועשית. וְלָלֶכֶת. עַל כָּל־הַגּוֹיִם.

עין הסופר

וּלְשֵׁם וּלְתִפְאָרֶת וְלִהְיֹתְךָ עַם־קָדֹשׁ לַיהוָה — ולהיתך חס׳ קדש׳ חס׳
כז אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר׃ רביעי פ
1 וַיְצַו מֹשֶׁה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הָעָם לֵאמֹר שָׁמֹר — שמר כ״ח בט״ג
אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם׃
2 וְהָיָה בַּיּוֹם אֲשֶׁר תַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ וַהֲקֵמֹתָ לְךָ אֲבָנִים — והקמת ב׳ וחד״ת
3 גְּדֹלוֹת וְשַׂדְתָּ אֹתָם בַּשִּׂיד׃ וְכָתַבְתָּ עֲלֵיהֶן אֶת־כָּל־ — גד־ד״ת דין עזת עליהן כ״מ כט״ג
דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּעָבְרֶךָ לְמַעַן אֲשֶׁר תָּבֹא אֶל־ — תבא ע׳ חס׳
הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ ׀ נֹתֵן לְךָ אֶרֶץ זָבַת
חָלָב וּדְבַשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי־אֲבֹתֶיךָ לָךְ׃
4 וְהָיָה בְּעָבְרְכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן תָּקִימוּ אֶת־הָאֲבָנִים — תקימו כ״מ
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם בְּהַר עֵיבָל — עיבל כ״מ
5 וְשַׂדְתָּ אוֹתָם בַּשִּׂיד׃ וּבָנִיתָ שָּׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה — אותם ט״ל מ׳ בשיד ב׳ ומ׳
אֱלֹהֶיךָ מִזְבַּח אֲבָנִים לֹא־תָנִיף עֲלֵיהֶם בַּרְזֶל׃ — תניף כ״מ עליהם כל
6 אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת־מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ — ביפרס מ׳ שלמות מ׳

עין הקורא

וּלְשֵׁם. וְלִהְיֹתְךָ עַם־קָדֹשׁ. (מו״ס בכל הספרים והיה ביום מלת והיה נרביע אע״פ שבמס״נ דפי׳ בא י״ב כ״ס מסר והיה ס׳ בטעם גרשים ר״פ בתורה ומנה עמהם אבנים גדולות והוא דעבינא, וכבר דברתי בו בפ׳ בא י״ג י״ד וגם כתבתי מה שעלה בדעתי בתחלת המחברה, אבן אחר הדפוס נתברר לי כי מה שמסר עמהם אבנים גדולות הוא ט״ס וצ״ל ערים גדולות והוא בפסוק והיה כי יביאך ה׳ דפ׳ ואתחנן ו׳ י׳ וגם עליו מסר במקרא כ״י ס׳ נמ עם ריש פסוק באורייתא ולא קשה מידי). אֲשֶׁר תַּעַבְרוּ (וב״ה בס״מ וכ״י. אשר במוכח לא במרכא וכן עיקר כמבואר במבבטי הטעמים דף ל׳ א׳ כי כל משרתי הסגולתא הם מוכחין). וַהֲקֵמֹתָ (ב׳ בתורה ומלרע). וּבָנִיתָ שָּׁם.

עין הסופר

וְהַעֲלִיתָ עָלָיו עוֹלֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְזָבַחְתָּ 7 — והעלית ט״י עלת דין
שְׁלָמִים וְאָכַלְתָּ שָּׁם וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ — ע״זק ומ״זת
וְכָתַבְתָּ עַל־הָאֲבָנִים אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה 8
הַזֹּאת בַּאֵר הֵיטֵב׃ ס וַיְדַבֵּר 9 — הֵיטֵב כמ״ת
מֹשֶׁה וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
הַסְכֵּת ׀ וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיֵיתָ לְעָם — נהיית פ״י
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ 10
וְעָשִׂיתָ אֶת־מִצְוֹתָו וְאֶת־חֻקָּיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ — מצותו נ׳ מ״י
הַיּוֹם׃ ס חמישי וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הָעָם 11
בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר׃ אֵלֶּה יַעַמְדוּ לְבָרֵךְ אֶת־הָעָם 12
עַל־הַר גְּרִזִּים בְּעָבְרְכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן שִׁמְעוֹן
וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וְיוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃ וְאֵלֶּה 13 — ובנימן כמ״י במ״ג
יַעַמְדוּ עַל־הַקְּלָלָה בְּהַר עֵיבָל רְאוּבֵן גָּד וְאָשֵׁר
וּזְבוּלֻן דָּן וְנַפְתָּלִי׃ וְעָנוּ הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ אֶל־כָּל 14 — וזבולן כ״כ במ״ג
אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רָם׃ ס אָרוּר 15 — קול כל״מ במ״ה. ארור כל״מ
הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמַסֵּכָה תּוֹעֲבַת יְהוָה
מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ וְשָׂם בַּסָּתֶר וְעָנוּ כָל־הָעָם וְאָמְרוּ

עין הקורא

והעלית. ואכלת שם. את־כל־דברי. (הו״ה נרוב בפלינו באר הבי״ת נפתח וכ״כ א״ת ומ״ס אבן בכ״י ומקצת דפוסים הבי״ת קמוצה וכן מבמעות המכלול בניוי סנכין הככד הדנוש ע״ש). אל־כל־ישראל. הסכת ושמע (וכן בכ״י הס״ן בו״א לבד ובלא מאריך בו״ו וכ״כ מ״ש). נהיית לעם (גם התי״ו בהעמדה וכ״כ מ״ש וכ״כ נס״מ וכ״י). ויצו משה את־העם אלה. יעמדו. גרזים (כולם דגושי הזי״ן). שמעון ולוי ויהודה ויששכר ויוסף (וכן בכ״י כ״ד גם ברמ׳א במקצתם ויששכר ויוסף. קול רם. פסל. וענו כל־העם ואמרו.

עין הסופר

16 אָמֵן׃ ס אָרוּר מַקְלֶה אָבִיו וְאִמּוֹ וְאָמַר
17 כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס אָרוּר
מַסִּיג גְּבוּל רֵעֵהוּ וְאָמַר כָּל־הָעָם מסיג כ״כ גבול כל״מ כע״ז
18 אָמֵן׃ ס אָרוּר מַשְׁגֶּה עִוֵּר בַּדָּרֶךְ
19 וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס אָרוּר
מַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר־יָתוֹם וְאַלְמָנָה וְאָמַר כָּל־הָעָם
20 אָמֵן׃ אָרוּר שֹׁכֵב עִם־אֵשֶׁת אָבִיו כִּי גִלָּה כְּנַף שכב כל״מ
21 אָבִיו וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס אָרוּר
שֹׁכֵב עִם־כָּל־בְּהֵמָה וְאָמַר כָּל־הָעָם
22 אָמֵן׃ ס אָרוּר שֹׁכֵב עִם־
אֲחֹתוֹ בַּת־אָבִיו אוֹ בַת־אִמּוֹ וְאָמַר כָּל־הָעָם אחתו כ״מ
23 אָמֵן׃ ס אָרוּר שֹׁכֵב עִם־חֹתַנְתּוֹ חתנתו מל
24 וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס אָרוּר
מַכֵּה רֵעֵהוּ בַּסָּתֶר וְאָמַר כָּל־הָעָם
25 אָמֵן׃ ס אָרוּר לֹקֵחַ שֹׁחַד לקח כ״מ
לְהַכּוֹת נֶפֶשׁ דָּם נָקִי וְאָמַר כָּל־הָעָם להכות כ״מ
26 אָמֵן׃ ס אָרוּר אֲשֶׁר לֹא־יָקִים יקים כ״מ

עין הקורא

מַקְלֶה אָבִיו. אָרוּר מַטֵּה ד׳ בטעם (רביע) בענין וכו׳ מטה, אשת אביו, אחותו, לא יקים, ובאלו דינבינא ארור ומכוון ז׳ בטעם ומן ארור לקח שחד ליא בטעם בענין וכו׳ ארור פוסע יד לבעד (או״ה בניקוד מטה פליגי ספרי ובספרי כ״י אבד לי הטע״ת בלרי ובן במ״ג דפ״ו אך כרע״ה ורמ״ה בבגל וכ״כ א״ת). משפט גר־יתום (או״ה עיין בפ׳ חיי שרה כ״ג ד). עם־כל־בהמה. עם־אחתו. או בת־אמו. מכה רעהו (כל מכה בלד״י במ״ה בבגל וכו׳ במס״ג ומכלול). ארור לקח שחד להכות נפש (דם נקי בקמץ בס״מ עיין לעיל י״ט י). אשר לא יקים

עין הסופר

א״תם ט״ל מ״ז — אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר
כָּל־הָעָם אָמֵן׃ פ כח

שמוע כ״מ כמ״ג — וְהָיָה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ 1
לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי
עליון כ״מ — מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּנְתָנְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עֶלְיוֹן עַל
גויי ככ״כ הברכות ט״ז — כָּל־גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃ וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַבְּרָכוֹת 2
והשיגך דין ט״ו וט״ז — הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגֻךָ כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה
ברוך כ״מ — אֱלֹהֶיךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר וּבָרוּךְ אַתָּה 3
בַּשָּׂדֶה׃ בָּרוּךְ פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתְךָ וּפְרִי 4
אלפיך כ״מ ועשתרות — בְהֶמְתֶּךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרוֹת צֹאנֶךָ׃
דין ט״ז בבאך כ״מ — בָּרוּךְ טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ 5 6
איביך כמ״ז וכמ״ע כמ״כ — וּבָרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתֶךָ׃ יִתֵּן יְהוָה אֶת־אֹיְבֶיךָ שביעי
הַקָּמִים עָלֶיךָ נִגָּפִים לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד 7
ינוסו דין מ״ז — יֵצְאוּ אֵלֶיךָ וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ׃

עין הקורא

את־דברי התורה־הזאת. אם־שמוע תשמע בקול. ונתנך (או״ה בכי״י גם בכל כ״ד ונתנך בלא מתג בתי״ו, וכן המנהג בכל מקום שהמחברת בגלות מנעד המתג שתחתיה גם מקבל דילן בטעד המתגים התמוכים הקלים אמר כי כל אלה המתגים התמוכים יתחלפו לפעמים נעברתים כגון ומלאו בתי מצרים, ונתנה, ונתנו, ונגפו וכו׳, וככה כתב בן בלעם בטעמי המקרא שלו כי המקל שינל האות הוא סימן לביטול הגעיא הראוי להיות מתחתיה, אבן בינבור שנם נחומש דמ״א גם במ״ג דע״א ורפ״ו ואחרים מלאתי ונתנך במקל למעלה ומתג למטה לכן הנחתיו לא שדינו הכי לא להורות על המחלקת בכתיבה זאת אם ונתנך כחבירו להלן פסוק י״ג או ונתנך ולכן רשמו שניהם המקל למעלה והמתג למטה, וכבר העידותי על זאת לעיל י״ד כ״א גם ד׳ מ״ע ע״ש). על כל־גויי הארץ. וברוך אתה בשדה. ב[illegible] פרי־בטנך. שגר אלפיך. טנאך.

עין הסופר

8 יְצַ֨ו יְהוָ֤ה אִתְּךָ֙ אֶת־הַבְּרָכָ֔ה בַּאֲסָמֶ֕יךָ וּבְכֹ֖ל ‏ באסמיך מ״ל
מִשְׁלַ֣ח יָדֶ֑ךָ וּבֵ֣רַכְךָ֔ בָּאָ֕רֶץ אֲשֶׁר־יְהוָ֥ה ‏ ידך כל״ח במ״ג
9 אֱלֹהֶ֖יךָ נֹתֵ֥ן לָֽךְ׃ יְקִֽימְךָ֨ יְהוָ֥ה לוֹ֙ לְעַ֣ם קָד֔וֹשׁ ‏ יקימך מ״ל קדוש כ״מ ב״ל
כַּאֲשֶׁ֖ר נִֽשְׁבַּֽע־לָ֑ךְ כִּ֣י תִשְׁמֹ֗ר אֶת־מִצְוֺת֙ יְהוָ֣ה ‏ מצות כל״ח
10 אֱלֹהֶ֔יךָ וְהָלַכְתָּ֖ בִּדְרָכָֽיו׃ וְרָאוּ֙ כָּל־עַמֵּ֣י הָאָ֔רֶץ
11 כִּ֛י שֵׁ֥ם יְהוָ֖ה נִקְרָ֣א עָלֶ֑יךָ וְיָֽרְא֖וּ מִמֶּֽךָּ׃ וְהוֹתִרְךָ֤ ‏ והותרך דין מ״ל וחי׳
יְהוָה֙ לְטוֹבָ֔ה בִּפְרִ֧י בִטְנְךָ֛ וּבִפְרִ֥י בְהֶמְתְּךָ֖ ‏ לטובה דין מ״ל
וּבִפְרִ֣י אַדְמָתֶ֑ךָ עַ֚ל הָֽאֲדָמָ֔ה אֲשֶׁ֨ר נִשְׁבַּ֧ע
12 יְהוָ֛ה לַאֲבֹתֶ֖יךָ לָ֥תֶת לָֽךְ׃ יִפְתַּ֣ח יְהוָ֣ה ׀ לְ֠ךָ אֶת־
אוֹצָר֨וֹ הַטּ֜וֹב אֶת־הַשָּׁמַ֗יִם לָתֵ֤ת מְטַֽר־אַרְצְךָ֙ ‏ אוצרו מ״ל
בְּעִתּ֔וֹ וּלְבָרֵ֕ךְ אֵ֖ת כָּל־מַעֲשֵׂ֣ה יָדֶ֑ךָ וְהִלְוִ֙יתָ֙ ‏ והלוית מ״ל
13 גּוֹיִ֣ם רַבִּ֔ים וְאַתָּ֖ה לֹ֥א תִלְוֶֽה׃ וּנְתָנְךָ֨ יְהוָ֤ה
לְרֹאשׁ֙ וְלֹ֣א לְזָנָ֔ב וְהָיִ֨יתָ֙ רַ֣ק לְמַ֔עְלָה וְלֹ֥א תִהְיֶ֖ה

עין הקורא

בַּאֲסָמֶיךָ. וּבֵרַכְךָ בָּאָרֶץ. יְקִימְךָ (קדמא לא פשטא לכן יתרשם באמצע קרוב לימין הב״ף). כאשר נִֽשְׁבַּֽע־לָךְ במקצתם נִשְׁבַּע־לָךְ (או״ה בס׳ חיי שרה כ״ד ז׳ דרש המחבר נִשְׁבַּע־לִי בלי מחלקת ע״ש גם ויקרא ט״ו י״א וכל אשר יגע בו, וכן בש״מ יֵשַׁע לָךְ ואחרים רבים, ונדמה שכולם לדעת ב״א כי כן מצאתו בחלופים ב״ו נ״א מַפִּשַׁע רָב (תלים יט יד) ב״נ מִפֶּשַׁע, ועוד רבים בפלוגתיה נהכי). כִּי תִשְׁמֹר. כִּי שֵׁם. וְיָרְאוּ כ׳ ובכיפרא הקהל את העם. מִמֶּךָּ. אשר נִשְׁבַּע יי׳ לָתֶת לָךְ. יִפְתַּח יי׳ לְךָ. את השמים לָתֵת מְטַר (בכי״י מְטַר במתג כתבנו בס׳ עקב ע״ש). ולברך אֵת. וְהִלְוִיתָ. וּנְתָנְךָ (לימין הב״ף כמנהג הקדמא הוא אולא). יי׳ לְרֹאשׁ (או״ה במקצת ספרים יי׳ בפסיק אבל לא מצאתיו נמנה בכלל פסקין דספרא במגרבת כי אם יפתח יי׳ לך דלעיל, ישלח יי׳ בך, יתנך יי׳ נגף ואחרים ע״ש). רַק לְמַעְלָה.

עין הסופר

לְמָטָּה כִּי־תִשְׁמַע אֶל־מִצְוֺת ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת׃
14 וְלֹא תָסוּר מִכָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה — תסור כ״מ
אֶתְכֶם הַיּוֹם יָמִין וּשְׂמֹאול לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים — ושמאול ס׳ כ״כ
אֲחֵרִים לְעָבְדָם׃ פ
15 וְהָיָה אִם־לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר
לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֺתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי — מצותיו כח׳ וחקתיו כח׳
מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה — הקללות כ״מ
16 וְהִשִּׂיגוּךָ׃ אָרוּר אַתָּה בָּעִיר וְאָרוּר אַתָּה — והשיגוך ב׳ מל״מ
17 18 בַּשָּׂדֶה׃ אָרוּר טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃ אָרוּר פְּרִי־
בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת — ועשתרת כל״ח במ״ח
19 צֹאנֶךָ׃ אָרוּר אַתָּה בְּבֹאֶךָ וְאָרוּר אַתָּה בְּצֵאתֶךָ׃ — בבאך כ״ח
20 יְשַׁלַּח יְהוָה ׀ בְּךָ אֶת־הַמְּאֵרָה אֶת־הַמְּהוּמָה וְאֶת־ — המהומה ט״ז
הַמִּגְעֶרֶת בְּכָל־מִשְׁלַח יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַד
הִשָּׁמֶדְךָ וְעַד־אֲבָדְךָ מַהֵר מִפְּנֵי רֹעַ מַעֲלָלֶיךָ — רע ח׳ מעלליך ט׳
21 אֲשֶׁר עֲזַבְתָּנִי׃ יַדְבֵּק יְהוָה בְּךָ אֶת־הַדָּבֶר עַד
כַּלֹּתוֹ אֹתְךָ מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָא — כלתו כ״מ
22 שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ יַכְּכָה יְהוָה בַּשַּׁחֶפֶת וּבַקַּדַּחַת — יככה כב״כ

עין הקורא

כִּי־תִשְׁמַע אֶל־מִצְוֺת ׃ בלמ״ב ות״א כִּי תִשְׁמַע (וכן בכי״) בח׳ט וא״ק כִּי תִשְׁמַע
אֶל־מִצְוֺת יְיָ אֱלֹהֶיךָ. אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ. מִכָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי.
אִם־לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל. קדמא לברכות את־כל־מצותיו, תמכא לקללות את־
כָּל־מִצְוֺתָיו וְחֻקֹּתָיו. כָּל־הַקְּלָלוֹת. טַנְאֲךָ. אָרוּר פְּרִי־בִטְנְךָ. שְׁגַר.
יְיָ בְּךָ. (אֶת־ אֶת־ וְאֶת־). עַד הִשָּׁמֶדְךָ וְעַד־אֲבָדְךָ. עַד כַּלֹּתוֹ אֹתְךָ.

וּבַדַּלֶּקֶת וּבַחַרְחֻר וּבַחֶרֶב וּבַשִּׁדָּפוֹן וּבַיֵּרָקוֹן
23 וּרְדָפוּךָ עַד אָבְדֶךָ׃ וְהָיוּ שָׁמֶיךָ אֲשֶׁר עַל־רֹאשְׁךָ
24 נְחֹשֶׁת וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־תַּחְתֶּיךָ בַּרְזֶל׃ יִתֵּן יְהוָה
אֶת־מְטַר אַרְצְךָ אָבָק וְעָפָר מִן־הַשָּׁמַיִם יֵרֵד
25 עָלֶיךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ׃ יִתֶּנְךָ יְהוָה ׀ נִגָּף לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ
בְּדֶרֶךְ אֶחָד תֵּצֵא אֵלָיו וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים
תָּנוּס לְפָנָיו וְהָיִיתָ לְזַעֲוָה לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ׃
26 וְהָיְתָה נִבְלָתְךָ לְמַאֲכָל לְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם
27 וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד׃ יַכְּכָה יְהוָה
בִּשְׁחִין מִצְרַיִם וּבַעְפֹלִים וּבַגָּרָב וּבֶחָרֶס אֲשֶׁר
28 לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא׃ יַכְּכָה יְהוָה בְּשִׁגָּעוֹן וּבְעִוָּרוֹן
29 וּבְתִמְהוֹן לֵבָב׃ וְהָיִיתָ מְמַשֵּׁשׁ בַּצָּהֳרַיִם
כַּאֲשֶׁר יְמַשֵּׁשׁ הָעִוֵּר בָּאֲפֵלָה וְלֹא תַצְלִיחַ אֶת־
דְּרָכֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ עָשׁוּק וְגָזוּל כָּל־הַיָּמִים וְאֵין
30 מוֹשִׁיעַ׃ אִשָּׁה תְאָרֵשׂ וְאִישׁ אַחֵר יִשְׁגָּלֶנָּה בַּיִת

עין הסופר
ובחרחר מ"א
ובשדפון ט"ז
ובירקון מ"ז
ורדפוך כ"מ
נחשת כל"מ
תחתיך מ"ז
תנוס מ"ז
ממלכות כ"מ
מחריד כ"מ
יככה ככ"כ
בשחין כל"מ
ובטחרים ק'
בשגעון מ"ז
ובעורון ט"ז
ובתמהון מ"ז
תצליח כל"מ
דרכיך
כ"מ נמ"א
עשוק כ"מ
וגזול כ"ע
מושיע כ"מ
ישכבנה ק'

עין הקורא

ובחרחר. עד אבדך (זה חד מן י"א עד מאריכין כמ"פ). והארץ אשר תחתיך. אבק ועפר. יתנך יי נגף (כ"כ במרכא בס"מ וכ"י כתבור הפסק וכמשפט המבואר במשפטי הטעמים דף י"ו). יככה. ובעפלים כן כתיב וקרי ובטחרים לכן העי"ן דגוש בכ"י כי לעולם הניקוד הוא לפי הקרי לא לפי הכתיב) ובעורון (מו"ה ובתמהון כ"כ בכ"י הה"ו מתוגה לע"פ שהמ"ס רפה בעדות מכלול בחלק פעלון, עיין לעיל י"א ט' ולורעם). בצהרים (בכ"י הצד"י הה"א בפתח אך בספרינו בקמץ וכ"כ במכלול). קדמא והיית אך עשוק וגזול, תביכא והיית רק עשוק ורצוץ. כל־הימים ואין. (ישגלנה כתיב ישכבנה קרי ועיין מ"ש).

תִּבְנֶה וְלֹא־תֵשֵׁב בּוֹ כֶּרֶם תִּטַּע וְלֹא תְחַלְּלֶנּוּ׃
שֽׁוֹרְךָ טָבוּחַ לְעֵינֶיךָ וְלֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ חֲמֹרְךָ 31
גָּזוּל מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא יָשׁוּב לָךְ צֹאנְךָ נְתֻנוֹת
לְאֹיְבֶיךָ וְאֵין לְךָ מוֹשִׁיעַ׃ בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ נְתֻנִים 32
לְעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם כָּל־
הַיּוֹם וְאֵין לְאֵל יָדֶךָ׃ פְּרִי אַדְמָתְךָ וְכָל־יְגִיעֲךָ 33
יֹאכַל עַם אֲשֶׁר לֹא־יָדָעְתָּ וְהָיִיתָ רַק עָשׁוּק
וְרָצוּץ כָּל־הַיָּמִים׃ וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה 34
עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃ יַכְּכָה יְהוָה בִּשְׁחִין רָע עַל־ 35
הַבִּרְכַּיִם וְעַל־הַשֹּׁקַיִם אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא
מִכַּף רַגְלְךָ וְעַד קָדְקֳדֶךָ׃ יוֹלֵךְ יְהוָה אֹתְךָ 36
וְאֶת־מַלְכְּךָ אֲשֶׁר תָּקִים עָלֶיךָ אֶל־גּוֹי אֲשֶׁר
לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ וְעָבַדְתָּ שָּׁם אֱלֹהִים
אֲחֵרִים עֵץ וָאָבֶן׃ וְהָיִיתָ לְשַׁמָּה לְמָשָׁל 37
וְלִשְׁנִינָה בְּכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר־יְנַהֶגְךָ יְהוָה שָׁמָּה׃
זֶרַע רַב תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וּמְעַט תֶּאֱסֹף כִּי יַחְסְלֶנּוּ 38
הָאַרְבֶּה׃ כְּרָמִים תִּטַּע וְעָבָדְתָּ וְיַיִן לֹא־תִשְׁתֶּה 39
וְלֹא תֶאֱגֹר כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתֹּלָעַת׃ זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ 40

עין הסופר

תשב ככ"כ
טבוחה ט"ז
לעיניך
כל"מ נמ"ג
חמרך כ"ח
נתנות חז"ק
נתנים
ככ"כ נמ"ג
ראות כ"כ
וכלות מ"ז
אליהם ייו מ"ז
ידך כ"ח נמ"ג
יגיעך ט"ז
עשוק כ"מ
ורצוץ מ"ז
השקים מ"ז
יולך ט"ז
אתך
כמ"ז נמ"ט
תקים כ"מ
ואבתיך
כלמ"ז נמ"ח
ולשנינה מ"ז
תוציא
כמל"מ
תאסף מ"ז
תאגר מ"ז
התלעת
ב' מ"ז

עין הקורא

ולא־תשב בו. ואין לך מושיע. נתנים לעם. וכלות. וכל־יגיעך. יאכל עם אשר. בשחין רע על־הברכים ועל־השקים. מכף רגלך ועד קדקדך אך נמ"ט לגד קדקדך וכן נוקד מורי. יולך יי׳. ואת־מלכך, קדמא ועבדת שם אלהים אחרים, תכילה ועבדת שם אלהים אחרים. והיית לשמה. בכל העמים אשר־ינהגך. ומעט תאסף כי יחסלנו. ויין לא־תשתה ולא תאגר.

עין הסופר

בְּכָל־גְּבוּלֶךָ וְשֶׁמֶן לֹא תָסוּךְ כִּי יִשַּׁל זֵיתֶךָ׃
41 בָּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא־יִהְיוּ לָךְ כִּי יֵלְכוּ בַּשֶּׁבִי׃
42 כָּל־עֵצְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ יְיָרֵשׁ הַצְּלָצַל׃ הַגֵּר
43 אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה עָלֶיךָ מַעְלָה מָּעְלָה
44 וְאַתָּה תֵרֵד מַטָּה מָּטָּה׃ הוּא יַלְוְךָ וְאַתָּה לֹא
תַלְוֶנּוּ הוּא יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה לְזָנָב׃
45 וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וּרְדָפוּךָ
וְהִשִּׂיגוּךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר
46 צִוָּךְ׃ וְהָיוּ בְךָ לְאוֹת וּלְמוֹפֵת וּבְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃
47 תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־עָבַדְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה
48 וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב כֹּל׃ וְעָבַדְתָּ אֶת־אֹיְבֶיךָ אֲשֶׁר
יְשַׁלְּחֶנּוּ יְהוָה בָּךְ בְּרָעָב וּבְצָמָא וּבְעֵירֹם וּבְחֹסֶר

גבולך נ׳ מ״ז
תסוך מ״ז
זיתך כ״כ
תוליד כ׳ מ
ורדפוך כ״מ
והשיגוך ב׳ מל״ם
לאות
כל״מ נמ״ד
ולמופת
כל״מ
ובטוב
כל״מ
מרב בל״מ
ובעירם
מ״ז וחז

עין הקורא

וְלֹא־יִהְיוּ לָךְ אילו היה לָךְ היה בכלל י״ד וקמין באוריתא שנמנו במס״ה (עיין לעיל כ״ה י״ט.) כִּי יֵלְכוּ. כָּל־עֵצְךָ. יְיָרֵשׁ משקלו חוק כמו יְשָׁרֵת יְגָרֵשׁ יְבָרֵךְ, חיוג. (הַצְּלָצַל חד מן פתחין דספרא שנמנו במערכת בסוף פסקין דספרא וכ״כ בן בלעם וכן במכלול בשקל פְּקַפֵּל). מַעְלָה מָּעְלָה (הפי״ן בוא״ו בביהם בס״ם וכ״י וכמשפט כל למעלה ולמעלה שכולם מלעיל כי הה״א נוספת וכן כל מטה למטה, והמ״ם השניה דגושה וגם זה כמשפט). וְאַתָּה תֵרֵד מַטָּה מָּטָּה. תַלְוֶנּוּ. כִּי לֹא שָׁמַעְתָּ. לִשְׁמֹר. וְהָיוּ בְךָ לְאוֹת ולמופת וּבְזַרְעֲךָ (או״ה גם בכ״י הוי״ו גם הוי״ן שניהם בגעיא ולא כן וּלְזַרְעֲךָ המכונן במלך שלא המתיג כ״א הוי״ו לבדו ואפשר של״ל דפליגי ביה ספרי אם הוי״ו או הוי״ן בגעיא, ובתורת המתגים אבר לא כתב כל זַרְעֲךָ זַרְעֲכֶם מתוגים כהתנגנם במלך ולא מתורת הכלל, אבל מִזַּרְעֲךָ וּלְזַרְעֲךָ מתוגים בתורת הכלל). אֲשֶׁר לֹא. וּבְטוּב לֵבָב. יְשַׁלְּחֶנּוּ. בָּךְ בְּרָעָב.

כֹּל וְנָתַן עֹל בַּרְזֶל עַל־צַוָּארֶךָ עַד הִשְׁמִידוֹ
49 אֹתָךְ: יִשָּׂא יְהוָה עָלֶיךָ גּוֹי מֵרָחֹק מִקְצֵה
הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר יִדְאֶה הַנָּשֶׁר גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־
50 תִשְׁמַע לְשֹׁנוֹ: גּוֹי עַז פָּנִים אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים
51 לְזָקֵן וְנַעַר לֹא יָחֹן: וְאָכַל פְּרִי בְהֶמְתְּךָ וּפְרִי־
אַדְמָתְךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ אֲשֶׁר לֹא־יַשְׁאִיר לְךָ דָּגָן
תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַד
52 הַאֲבִידוֹ אֹתָךְ: וְהֵצַר לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ עַד רֶדֶת
חֹמֹתֶיךָ הַגְּבֹהֹת וְהַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר אַתָּה בֹּטֵחַ
בָּהֵן בְּכָל־אַרְצֶךָ וְהֵצַר לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ בְּכָל־
53 אַרְצְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ: וְאָכַלְתָּ פְרִי־
בִטְנְךָ בְּשַׂר בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר־יָצִיק לְךָ אֹיְבֶךָ:
54 הָאִישׁ הָרַךְ בְּךָ וְהֶעָנֹג מְאֹד תֵּרַע עֵינוֹ בְאָחִיו
55 וּבְאֵשֶׁת חֵיקוֹ וּבְיֶתֶר בָּנָיו אֲשֶׁר יוֹתִיר: מִתֵּת ׀

עין הסופר

על כל"ח
צוארך מ"ל
השמידו כ"מ
אתך
כ"ח נמ"כ
מ־הקכ"מ
לשנו כ"מ
יחן ל' ומ"ל
ישאיר ט"ל
תירוש
נ' מל"מ
ועשתרת
כל"ח נמ"ח
האבידו מ"ל
חמתיך כ"כ
הגבהת חל"מ
והבצרות
ו חסר וי"ת
בטח כב"כ
ובנתיך
כת"ו נמ"ח
במצור כל"מ
ובמצוק כ"מ
יציק כ"מ
איבך כ' ח"ת
והענג מ"ל
חיקו כל"מ
יותיר מל"מ

עין הקורא

עַד הִשְׁמִידוֹ תניינא עַד הַאֲבִידוֹ וסימן להשמדה ולהובדה (דניאל ז כו)، כל עַד דעניינא כלא מקף בר מן חד עַד־עוֹלָם، וכל וְעַד דעניינא במקף בר מן חד וְעַד קָדְקֳדֶךָ. יִשָּׂא יְיָ עליך גוי מרחק. גוי. גוי עַז פָנִים. לְזָקֵן. וְאָכַל פְּרִי בְהֶמְתְּךָ ופרי־אדמתך (וכן בכ"י והמסרה עליו מן י"ח מליין נטעם בתרה מאריכין, וכבר הזכרתים במשפטי הטעמים דף י"ז ב'). אשר לא־ישאיר לך. דגן תירש ויצהר שגר. (וְהֵצַר לְךָ). עַד רֶדֶת. בכל־שעריך בְּכָל־ארצך. וְאָכַלְתָּ פְרִי־בִטְנְךָ. אשר נָתַן־לְךָ ככל הקריאה היכא דלית נָתַן לך נָתַן לך כתן מלעיל, וכל היכא דאית נָתַן לך נָתַן לך נתן מלרע. בְּמָצוֹר. הָרַךְ בְּךָ. כתת:

עין הסופר

לְאַחַ֣ד מֵהֶ֗ם מִבְּשַׂ֤ר בָּנָיו֙ אֲשֶׁ֣ר יֹאכֵ֔ל מִבְּלִ֥י
הִשְׁאִֽיר־ל֖וֹ כֹּ֑ל בְּמָצוֹר֙ וּבְמָצ֔וֹק אֲשֶׁ֨ר יָצִ֥יק לְךָ֛ השאיר כ״מ
56 אֹיִבְךָ֖ בְּכָל־שְׁעָרֶֽיךָ׃ הָרַכָּ֨ה בְךָ֜ וְהָעֲנֻגָּ֗ה אֲשֶׁ֨ר איבך כ׳ כ״כ / והענגה דגש וחז
לֹא־נִסְּתָ֤ה כַף־רַגְלָהּ֙ הַצֵּ֣ג עַל־הָאָ֔רֶץ מֵהִתְעַנֵּ֖ג
וּמֵרֹ֑ךְ תֵּרַ֤ע עֵינָהּ֙ בְּאִ֣ישׁ חֵיקָ֔הּ וּבִבְנָ֖הּ וּבְבִתָּֽהּ׃ ומרך חז
חכי א וּֽבְשִׁלְיָתָ֞הּ הַיּוֹצֵ֣ת ׀ מִבֵּ֣ין רַגְלֶ֗יהָ וּבְבָנֶ֙יהָ֙ אֲשֶׁ֣ר היוצאת דין מז׳ ומ״א רגליה עט
57 תֵּלֵ֔ד כִּֽי־תֹאכְלֵ֥ם בְּחֹֽסֶר־כֹּ֖ל בַּסָּ֑תֶר בְּמָצוֹר
58 וּבְמָצ֔וֹק אֲשֶׁ֨ר יָצִ֥יק לְךָ֛ אֹיִבְךָ֖ בִּשְׁעָרֶֽיךָ׃ אִם־לֹ֨א איבך כ׳ כ״כ
תִשְׁמֹ֜ר לַעֲשׂ֗וֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי֙ הַתּוֹרָ֣ה הַזֹּ֔את
הַכְּתֻבִ֖ים בַּסֵּ֣פֶר הַזֶּ֑ה לְ֠יִרְאָה אֶת־הַשֵּׁ֞ם הַנִּכְבָּ֤ד הכתבים כ״ח
59 וְהַנּוֹרָא֙ הַזֶּ֔ה אֵ֖ת יְהוָ֥ה אֱלֹהֶֽיךָ׃ וְהִפְלָ֤א יְהוָה֙ והפלא כ״כ

עין הקורא

לְאַחַד. אֹיִבְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ, סימן דסמיך שעריך, בכל שעריך איבך ואחרא איבך נעכין (מ״ה אֹיִבְךָ ו׳ בקריאה ג׳ מנכון בתירה וכי׳ כי תפגע שור אֹיִבְךָ, דשמות כ״ג ד׳, איבך בכל שעריך, איבך בשעריך, וד׳ בשאר קריאה וכי׳ בספר ש״א כ״ד ה׳ וכ״ו ח׳ ובס׳ ש״ב ד׳ ח׳ ובמשלי כ״ד י״ו, ודע כי בעל מאיר נתיב השמט אחוד ברשימתו). וְהָעֲנֻגָּה (כמו שתאמר מן אָדָם פ״ה אֲדָמָה דגש כן תאמר מן עָנֹג עֲנֻגָּה דגש). נִסְּתָה. מֵהִתְעַנֵּג וּמֵרֹךְ תֵּרַע. וּבְשִׁלְיָתָהּ (גם בעבר המתגים אשר לו הזבירו עם דומים אחרים המתוגים בראשם בלא בתורת הבלל כמו ולישמעאל ובמועדיכם ואמר במלא בעבור גדל התיבות האלה כמתנו בראשם בהתנגנם במלבים העליונים הנגוהים, וגם אנכי הזברתים במשפטי הטעמים דף כ״ח א׳ ע״ב). הַיּוֹצֵאת ׀ מִבֵּין. אֹיִבְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ. אֶת־כָּל־דִּבְרֵי. אֶת־הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד (מ״ה בכל ס״מ הכי״ת בקמץ וכן בכי״י גם בבל כ״ד גם בתוש דמ״ח ומ״ג דינ״ת, ודק בדפ״ו והנמשבים אחריו בפתח בלא כדין ויש הבדע מן המסרה האומרת כל נכבד קמץ בר מן ב׳ פתחין וכי׳ מה נכבד היום דש״ב ו׳ כ׳, ולא נכבד עליך דמ״ב י״ד כ״ח, וכן יעיקר כי בולם אחרים ובבה הנכבד דינבינא אחר בינדום הה״א בברמנו וחבירו והנמרא). אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ. וְהִפְלָא יְיָ

אֶת־מַכֹּתְךָ וְאֵת מַכּוֹת זַרְעֶךָ מַכּוֹת גְּדֹלֹת
60 וְנֶאֱמָנוֹת וָחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים׃ וְהֵשִׁיב בְּךָ אֵת
כָּל־מַדְוֵה מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָגֹרְתָּ מִפְּנֵיהֶם וְדָבְקוּ בָּךְ׃
61 גַּם כָּל־חֳלִי וְכָל־מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כָתוּב בְּסֵפֶר
הַתּוֹרָה הַזֹּאת יַעְלֵם יְהוָה עָלֶיךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ׃
62 וְנִשְׁאַרְתֶּם בִּמְתֵי מְעָט תַּחַת אֲשֶׁר הֱיִיתֶם
כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה
63 אֱלֹהֶיךָ׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהֵיטִיב
אֶתְכֶם וּלְהַרְבּוֹת אֶתְכֶם כֵּן יָשִׂישׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם
לְהַאֲבִיד אֶתְכֶם וּלְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם וְנִסַּחְתֶּם מֵעַל
64 הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ וֶהֱפִיצְךָ
יְהוָה בְּכָל־הָעַמִּים מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה
הָאָרֶץ וְעָבַדְתָּ שָּׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־
65 יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ עֵץ וָאָבֶן׃ וּבַגּוֹיִם הָהֵם לֹא
תַרְגִּיעַ וְלֹא־יִהְיֶה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלֶךָ וְנָתַן יְהוָה
66 לְךָ שָׁם לֵב רַגָּז וְכִלְיוֹן עֵינַיִם וְדַאֲבוֹן נָפֶשׁ׃ וְהָיוּ

עין הסופר׃
מכתך מז
מכות כ״מ
גדלת כחל״ח
נמ״ל ט״ת
ונאמנות טז
וחלים מ״ת
מדוה כ״כ
יגרת מז
כתוב עז
הייתם
כ״מ נמ״ל
ככוכבי כ״מ
לרב כל״ח
להיטיב
כמד״מ
ולהרבות מז
ישיש ט״י
להאביד ט״י
ולהשמיד כ״מ
והפיצך כ״מ
תרגיע מ״י
מנוח כ״מ
רגלך כל
פיפרח מ״י
וכליון מז
ודאבון מח

עין הקורא

את־מַכֹּתְךָ וְאֵת מַכּוֹת זַרְעֶךָ. וְנֶאֱמָנוֹת וָחֳלָיִם רָעִים. אֵת כָּל־מַדְוֵה. גַּם כָּל־חֳלִי. אשר. בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת יַעְלֵם (וכן בכ״י וב״מ העין בשו״א לבד והלמ״ד דגוש וכן מנהג הסופרים הקדמונים המובהקים להדגיש האות שאחר שו״א נח נאות הגרון שלא יתבלע הקורא שאם שכח המבקר לצרף הפתח או הסגול תם השו״א ויתפתח לו ומטעם שבתב כתבם דלב״ע נריש ס׳ נאות בל״כ הפתח קטן ע״ש). וְנִשְׁאַרְתֶּם בִּמְתֵי מְעָט (קמץ נוקף). הֱיִיתֶם. כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל. וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ. כֵּן יָשִׂישׂ. לְכַף רַגְלֶךָ נמלים לְכַף. וְנָתַן. (לו״ר נמ״ג רע״ס ודפ״ו והנמשבים למדיבם והיו

עין הסופר

חַיֶּ֗יךָ תְּלֻאִ֛ים לְךָ֖ מִנֶּ֑גֶד וּפָֽחַדְתָּ֙ לַ֣יְלָה וְיוֹמָ֔ם וְלֹ֥א — תלאים חס׳
67 תַאֲמִ֖ין בְּחַיֶּֽיךָ׃ בַּבֹּ֤קֶר תֹּאמַר֙ מִֽי־יִתֵּ֣ן עֶ֔רֶב וּבָעֶ֥רֶב — תאמין מל׳
תֹּאמַ֖ר מִֽי־יִתֵּ֣ן בֹּ֑קֶר מִפַּ֤חַד לְבָֽבְךָ֙ אֲשֶׁ֣ר תִּפְחָ֔ד
68 וּמִמַּרְאֵ֥ה עֵינֶ֖יךָ אֲשֶׁ֥ר תִּרְאֶֽה׃ וֶֽהֱשִֽׁיבְךָ֨ יְהוָ֥ה ׀ — וְהֱשִׁיבְךָ מל׳
מִצְרַיִם֮ בָּאֳנִיּוֹת֒ בַּדֶּ֙רֶךְ֙ אֲשֶׁ֣ר אָמַ֣רְתִּֽי לְךָ֔ לֹא־ — באניות מל׳
תֹסִ֥יף ע֖וֹד לִרְאֹתָ֑הּ וְהִתְמַכַּרְתֶּ֨ם שָׁ֧ם לְאֹיְבֶ֛יךָ — תסיף חס׳ ומל׳ לראתה חס׳
69 לַעֲבָדִ֥ים וְלִשְׁפָח֖וֹת וְאֵ֥ין קֹנֶֽה׃ ס אֵ֩לֶּה — ולשפחות כל״מ כמ״ג קנה כל״מ
דִבְרֵ֨י הַבְּרִ֜ית אֲֽשֶׁר־צִוָּ֧ה יְהוָ֣ה אֶת־מֹשֶׁ֗ה לִכְרֹ֛ת — לכרת כ״מ
אֶת־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל בְּאֶ֣רֶץ מוֹאָ֑ב מִלְּבַ֣ד הַבְּרִ֔ית
אֲשֶׁר־כָּרַ֥ת אִתָּ֖ם בְּחֹרֵֽב׃ פ שביעי — בחרב כל״מ כמ״א

29

1 וַיִּקְרָ֥א מֹשֶׁ֛ה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵ֖ל וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵהֶ֑ם — אלהם מכאן ולהלן כ״מ
אַתֶּ֣ם רְאִיתֶ֗ם אֵ֣ת כָּל־אֲשֶׁר֩ עָשָׂ֨ה יְהוָ֤ה לְעֵֽינֵיכֶם֙
בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם לְפַרְעֹ֥ה וּלְכָל־עֲבָדָ֖יו וּלְכָל־אַרְצֽוֹ׃
2 הַמַּסּוֹת֙ הַגְּדֹלֹ֔ת אֲשֶׁ֥ר רָא֖וּ עֵינֶ֑יךָ הָאֹתֹ֧ת — המסות מל׳ הגדלת כ״מ האתת כ״ל חל״מ כמ״ד

חַיֶּיךָ נוקף והוא קמ׳, אכן בכ״י גם בכ״י כ״ד גם בחומש רמ״ח יהיה חייה כתביר ומבתנר). תְּלֻאִים לְךָ. מִי־יִתֵּן. תִּפְחָד (לית וקף קמן). וּמִמַּרְאֵה. וֶהֱשִׁיבְךָ יְיָ מצרים בָּאֳנִיּוֹת (מו״ה גם בכ״י וס״מ והשיבך בזקף במאריך בכ״ק קדיה לימינו כי הוא קדמ׳ לא פסוק והנם נמרכ׳ כענב ד הפסק בחבירו לעיל פסוק כ״ה). בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְךָ (וכן בכ״י וס״מ ורק בכ״י כ״ד אשר־נמקף). לֹא־תֹסִיף (מו״ה הרד״ק במכלול בבינוני מפעלי כתי ל״ה הזכיר המסרה האומרת כל קונה בבתי נקודת יג״ש ואנכי לא מצאתי לשון המסרה הזאת בשום מקום לא בדפוס ולא בכ״י ובכל הספרים דדפוסא ודכ״י וְאֵין קֹנֶה בג׳ נקודו׳ ולא מצאתיו בב׳ נקודות רק קנה סמו׳ וארן ובאלא כולהון כסגולבכל ליסניהון). אֵלֶּה דִבְרֵי. אֲשֶׁר־צִוָּה. בְּחֹרֵב. אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. רְאִיתֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר. וּלְכָל־אַרְצוֹ.

עין הקורא

עין הסופר
והמפתים כלה״ו במ״ב · הגדלים כה״ו · לראות כ״מ במ״ג · ואולך כ״מ · שלמתיכם הז · רגלך כל · שיפרא ח״ · שתיתם כ״מ · מפטיר · ותבאו כ״מ · סיחן כמ״ · וכה״ו במ״ד · לקראתנו כנ״כ · לראובני כנ״כ · תשכילו מ״ · תעשון כ״מ · ראשיכם כ״מ · שבטיכם כ״מ · זקניכם כ״מ · ושטריכם כה״ו וש״ · מחניך כ״מ במ״ח · מחטב כל״ח · עציך כ״כ · שאב ח״ו · מימיך כנ״כ

3 וְהַמֹּפְתִים הַגְּדֹלִים הָהֵם׃ וְלֹא־נָתַן יְהוָה לָכֶם
לֵב לָדַעַת וְעֵינַיִם לִרְאוֹת וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַד
4 הַיּוֹם הַזֶּה׃ וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר
לֹא־בָלוּ שַׂלְמֹתֵיכֶם מֵעֲלֵיכֶם וְנַעַלְךָ לֹא־בָלְתָה
5 מֵעַל רַגְלֶךָ׃ לֶחֶם לֹא אֲכַלְתֶּם וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא
שְׁתִיתֶם לְמַעַן תֵּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ *
6 וַתָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיֵּצֵא סִיחֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן
וְעוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן לִקְרָאתֵנוּ לַמִּלְחָמָה וַנַּכֵּם׃
7 וַנִּקַּח אֶת־אַרְצָם וַנִּתְּנָהּ לְנַחֲלָה לָראוּבֵנִי וְלַגָּדִי
8 וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשִּׁי׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־דִּבְרֵי
הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן תַּשְׂכִּילוּ
אֵת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃ פ
9 אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
רָאשֵׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כֹּל
10 אִישׁ יִשְׂרָאֵל׃ טַפְּכֶם נְשֵׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב
11 מַחֲנֶיךָ מֵחֹטֵב עֵצֶיךָ עַד שֹׁאֵב מֵימֶיךָ׃ לְעָבְרְךָ

עין הקורא

ולא־נתן. לא־בלו. מעליכם ונעלך לא־בלתה (או״ה המתג בדבס במלת לא הוא זר ובלא כמנהג וגם בכי״י גם בבל כ״ד גם בדמ״ת בלא מתג ורק בדע״ת ודפ״ו במתג כמנהגם בדומים לו ובלא כמנהג המחבר ההולך בעקבות כ״ס הוקנים והמדוקים וידמה דפליגי בי׳ ספרי ו״ס ונעלך לא בלתה). למען תדעו (או״ה כבר כתבתי בכמה מקומות וביחוד בפ׳ תולדת יצחק כ״ו ו׳ הנה ורבקה אמרה כי היתה שבהבלה לאסוכה של תיבה לא יעתנה למברת, ועיין שם). מלך־חשבון ועוג מלך־הבשן לקראתנו. ונתנה מפיק ה׳ ומונח. המנשי. את־דברי. למען תשכילו את כל־אשר. אתם נצבים. כלכם. מחטב.

עין הסופר

בִּבְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאָלָתוֹ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
כֹּרֵת עִמְּךָ הַיּוֹם׃ לְמַעַן הָקִים־אֹתְךָ הַיּוֹם לוֹ לְעָם — כרת כ״ח; הקים כ״מ אתך
12 וְהוּא יִהְיֶה־לְּךָ לֵאלֹהִים כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְכַאֲשֶׁר — כ״ת במ״ע
נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃
13 וְלֹא אִתְּכֶם לְבַדְּכֶם אָנֹכִי כֹּרֵת אֶת־הַבְּרִית הַזֹּאת
14 וְאֶת־הָאָלָה הַזֹּאת׃ כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה עִמָּנוּ
עֹמֵד הַיּוֹם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵת אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ — עמד כ״ת במ״ע
פֹּה עִמָּנוּ הַיּוֹם׃ כִּי־אַתֶּם יְדַעְתֶּם אֵת אֲשֶׁר־יָשַׁבְנוּ
15 בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְאֵת אֲשֶׁר־עָבַרְנוּ בְּקֶרֶב הַגּוֹיִם
16 אֲשֶׁר עֲבַרְתֶּם׃ וַתִּרְאוּ אֶת־שִׁקּוּצֵיהֶם וְאֵת — שקיציהם כמל״מ
17 גִּלֻּלֵיהֶם עֵץ וָאֶבֶן כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עִמָּהֶם׃ פֶּן־ — גלליהם מל
יֵשׁ בָּכֶם אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה אוֹ מִשְׁפָּחָה אוֹ־שֵׁבֶט
אֲשֶׁר לְבָבוֹ פֹנֶה הַיּוֹם מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָלֶכֶת — פנה מל
לַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָהֵם פֶּן־יֵשׁ בָּכֶם שֹׁרֶשׁ — שרש מל

עין הקורא

אשר יי אלהיך. למען הקים־אתך (אע״ג בחלופי הדפוס ב״א הקים אותך ב״נ הקים אתה, ולא ידענו במה נחלקו, וידמה דפליגי אם כמתיג בה״א או הקו״ף וליגדות המחבר מנהג האספמיים להמתיג בה״א כמבואר בפ׳ בבלא ט״ו א׳ אבל אני יחיד עכ״ז וכבר מצאתי בכ״י על כ״ד הקים־דק בכ״י הקים במונח ובלא מקף, ויתכן שכן צ״ל בחלופים לדעת אחד מהם). היום לו (וכן בכ״י וכ״מ בפסק, ונמנה גם בהדי פסקין דספרא במערכת אות פ׳). והוא יהיה־לך. וליעקב. ואת אשר איננו במקצתם ואת אשר־איננו (וכן בכ״י). כי־אתם. את. ואת. עץ ואבן. פן־יש בכם. (אע״ג בכ״י על כ״ד איש או־אשה, אבן בכל ספרינו גם בכ״י איש או־אשה וכן נכון יעיין מכבשי הטעמים דף כ׳ ב׳). או משפחה. אשר לבבו. היום מעם. ללכת. פן־יש בכם שרש

עין הסופר

פֹּרֶה רֹאשׁ וְלַעֲנָה׃ וְהָיָה בְּשָׁמְעוֹ אֶת־דִּבְרֵי 18
הָאָלָה הַזֹּאת וְהִתְבָּרֵךְ בִּלְבָבוֹ לֵאמֹר שָׁלוֹם
יִהְיֶה־לִּי כִּי בִּשְׁרִרוּת לִבִּי אֵלֵךְ לְמַעַן סְפוֹת
הָרָוָה אֶת־הַצְּמֵאָה׃ לֹא־יֹאבֶה יְהוָה סְלֹחַ 19
לוֹ כִּי אָז יֶעְשַׁן אַף־יְהוָה וְקִנְאָתוֹ בָּאִישׁ הַהוּא
וְרָבְצָה בּוֹ כָּל־הָאָלָה הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה
וּמָחָה יְהוָה אֶת־שְׁמוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם׃ וְהִבְדִּילוֹ 20
יְהוָה לְרָעָה מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אָלוֹת
הַבְּרִית הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה׃ וְאָמַר 21
הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר יָקוּמוּ מֵאַחֲרֵיכֶם
וְהַנָּכְרִי אֲשֶׁר יָבֹא מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה וְרָאוּ אֶת־
מַכּוֹת הָאָרֶץ הַהִוא וְאֶת־תַּחֲלֻאֶיהָ אֲשֶׁר־חִלָּה
יְהוָה בָּהּ׃ גָּפְרִית וָמֶלַח שְׂרֵפָה כָל־אַרְצָהּ לֹא תִזָּרַע 22
וְלֹא תַצְמִחַ וְלֹא־יַעֲלֶה בָהּ כָּל־עֵשֶׂב כְּמַהְפֵּכַת
סְדֹם וַעֲמֹרָה אַדְמָה וּצְבִיִּם אֲשֶׁר הָפַךְ יְהוָה (וצבוים ק׳)
בְּאַפּוֹ וּבַחֲמָתוֹ׃ וְאָמְרוּ כָּל־הַגּוֹיִם עַל־מֶה עָשָׂה 23

פּרה מ"ו ראש ככ"ב במ"ח רוש שלום כל"מ במ"ח בשררות מ"ו וט"ו ספות ט"ו סלח מ"ו הכתובה כ"מ והבדילו ט"י אלות ט"ו הדור כ"מ יקומו כ"מ במ"ח יבא כ"מ במ"ו רחוקה דין ט"ו מכות כ"מ תחלאיה מ"ו וט"ו תצמח מ"ו וצביים ג' כ"כ וקרי צבוים

עין הקורא

פֹּרֶה. שָׁלוֹם יִהְיֶה־לִּי. הַצְּמֵאָה. כִּי אָז יֶעְשַׁן אַף־יְ׳. וְרָבְצָה בּוֹ. כְּכֹל אָלוֹת. בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה. וְאָמַר. הָאַחֲרוֹן (אין הכ"א נמתג בס"מ וכ"י וכן דינו). בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר. וְרָאוּ אֶת־מַכּוֹת במיעוטס מכּוֹת. וְאֶת־תַּחֲלֻאֶיהָ. שְׂרֵפָה כָל־אַרְצָהּ. וְלֹא־יַעֲלֶה בָהּ כן במדויקים וכן קבלתי ממורי במקבלתם וְלֹא יַעֲלֶה בָּהּ ולא כ"ל. כְּמַהְפֵּכַת (הכ"ף בגעיא בס"מ וכ"י וכ"כ מ"ש וכן חבירו דירמי' מ"ט י"ח אבל הוא בטעם גרסיים, יעיין משפטי הטעמים דף כ"ח ב' ודע כי במ"ס גם נחומש רמ"ח כמהפכת ולינכנו ככון ובעדות חבירו). עַל־מֶה עָשָׂה.

עין הסופר

יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת מֶה חֳרִי הָאַף הַגָּדוֹל הג׳ול מ׳מ׳ז
24 הַזֶּה׃ וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה
אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּם בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם אבתם בה׳ז כמ״ב בהוציאו׳
25 מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיֵּלְכוּ וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים מל״מ
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּם וְלֹא ידעום כ״מ
26 חָלַק לָהֶם׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בָּאָרֶץ הַהִוא לְהָבִיא להביא כ״מ
עָלֶיהָ אֶת־כָּל־הַקְּלָלָה הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה׃
27 וַיִּתְּשֵׁם יְהוָה מֵעַל אַדְמָתָם בְּאַף וּבְחֵמָה יבחמה כל״מ
וּבְקֶצֶף גָּדוֹל וַיַּשְׁלִכֵם אֶל־אֶרֶץ אַחֶרֶת כַּיּוֹם וישלכם ל רבתא וג׳
28 הַזֶּה׃ הַנִּסְתָּרֹת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַנִּגְלֹת לָנוּ הנסתרת מ״ז והנגלת מ״ז
וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה לנו ולבנינו ע׳ נקודות
1 הַזֹּאת׃ ס רביעי (שני במחובר) וְהָיָה כִי־יָבֹאוּ עָלֶיךָ כָּל־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי
לְפָנֶיךָ וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ בְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר והשבת כמל״מ
2 הִדִּיחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה׃ וְשַׁבְתָּ עַד־יְהוָה הדיחך ט׳
אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְקֹלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר־אָנֹכִי מְצַוְּךָ בקלו כ״מ
הַיּוֹם אַתָּה וּבָנֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃

עין הקורא

מֶה חֳרִי (כ״ה בבירור, ועיין מנחת ש״י). וְאָמְרוּ עַל. אשר כרת עמם. [illegible].
אשר לא־ידעום. וישלכם. הנסתרת במיעוט הנסתרת. את־כל־דברי.
(הִדִּיחֲךָ הה״א בניגוד בכ״י דוגמת כלחך לקמן וכן ככון). ושבת עד־י׳ [illegible]
אשר אנכי לך כ״ו ומ״ח ככל אשר־אנכי מצוך (וכ״ה בכל ספרינו גם בכ״י
גם בכל כ״ד ורק בכינלינו של רמ״ח אשר אנכי מצוך, ועיין לעיל ריש פ׳ עקב.
אתה ובניך. בכל־לבבך ובכל.

עין הסופר

3 וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ וְשָׁב — שבותך ט"ו
וְקִבֶּצְךָ מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ — הפיצך כ"מ
4 שָׁמָּה׃ אִם־יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם
5 יְקַבֶּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ׃ וֶהֱבִיאֲךָ — והביאך כ"מ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ
6 וִירִשְׁתָּהּ וְהֵיטִבְךָ וְהִרְבְּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ׃ וּמָל יְהוָה — והיטבך מ"ק ות"ת יו׳
אֱלֹהֶיךָ אֶת־לְבָבְךָ וְאֶת־לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
7 לְמַעַן חַיֶּיךָ׃ וְנָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵת כָּל־הָאָלוֹת — חמישי (שלישי במחובר)
הָאֵלֶּה עַל־אֹיְבֶיךָ וְעַל־שֹׂנְאֶיךָ אֲשֶׁר רְדָפוּךָ׃ — האר"ת דין ט"ז איביך כמ"ז וכת"י כמ"כ
8 וְאַתָּה תָשׁוּב וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וְעָשִׂיתָ אֶת־ — שנאיך כמ"ז רדפוך כ"מ
9 כָּל־מִצְוֺתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃ וְהוֹתִירְךָ — בקול כ"מ והותירך
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל ׀ מַעֲשֵׂה יָדֶךָ בִּפְרִי בִטְנְךָ — דין מד"מ ידך כ"מ נמ"נ
וּבִפְרִי בְהֶמְתְּךָ וּבִפְרִי אַדְמָתְךָ לְטֹבָה כִּי ׀ — לטבה כ׳ מ"ז
יָשׁוּב יְהוָה לָשׂוּשׂ עָלֶיךָ לְטוֹב כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ עַל־ — ישוב כ"מ לשוש ט"ו
10 אֲבֹתֶיךָ׃ כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר
מִצְוֺתָיו וְחֻקֹּתָיו הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה
כִּי תָשׁוּב אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־ — תשוב כ"מ
11 נַפְשֶׁךָ׃ ס ששי כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת

עין הקורא

וְרִחֲמֶךָ. נִדַּחֲךָ (וכן בכ"י הנו"ן בגעיה כמשפט יב. יקוד הדל"ת נחלקו הספרי׳ יש מנקדין קמץ ויש מנקדין פתח וכן העיר במכלול בבינוני מכוין כפעל בהדל"ת דגש ופתח). ונתן יי' אלהיך את. בכל ׀ מעשה. כי ׀ ישוב. כאשר־שש. כי תשמע בקול. לשמר מצותיו, במעוט לשמר מצותיו. בספר התורה.

עין הסופר

אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לֹא־נִפְלֵאת הִוא מִמְּךָ נִפְלֵאת כ״כ
12 וְלֹא־רְחֹקָה הִוא׃ לֹא בַשָּׁמַיִם הִוא לֵאמֹר מִי רחקה כ״מ כמ״ל
יַעֲלֶה־לָּנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וישמענו כ״מ
13 וְנַעֲשֶׂנָּה׃ וְלֹא־מֵעֵבֶר לַיָּם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲבָר־
לָנוּ אֶל־עֵבֶר הַיָּם וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ
14 וְנַעֲשֶׂנָּה׃ כִּי־קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ קרוב כ״מ
15 וּבִלְבָבְךָ לַעֲשֹׂתוֹ׃ ס שביעי (רביעי במחובר) רְאֵה לעשתו כמ״ל
נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַטּוֹב
16 וְאֶת־הַמָּוֶת וְאֶת־הָרָע׃ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו בדרכיו כל״מ
וְלִשְׁמֹר מִצְוֺתָיו וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחָיִיתָ וְרָבִיתָ והיית מ״ל ורבית ע״ל
וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־
17 שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ וְאִם־יִפְנֶה לְבָבְךָ וְלֹא תִשְׁמָע
וְנִדַּחְתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם׃
18 הִגַּדְתִּי לָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן לֹא־תַאֲרִיכֻן אבד כ״מ תאבדון כ״מ
יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן תאריכן ב׳ וכ״כ מ״ע ומ״ל

עין הקורא

לֹא נִפְלֵאת. (הו״ה בכי״י גם בכל כ״ר וכ׳ בחומש רמ״ה ומ״ג ריצ״ח ולא רחקה במאריך בלא מקף וכן מהתבר). מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ. וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ. מִי יַעֲבָר־לָנוּ. וּבִלְבָבְךָ בחטייה בלא מתיגת הבי״ת. רְאֵה נָתַתִּי. קדמ׳ (לעיל בפסוק ו) לְאַהֲבָה את־יי אלהיך בכל־לבבך, תנינ׳ (לעגינה) לאהבה את־יי אלהיך ללכת בדרכיו ולשמר, תליתאה (לקמן פסוק כ׳) לאהבה את־יי אלהיך לשמע בקלו. וְחָיִיתָ וְרָבִיתָ וּבֵרַכְךָ. אשר אתה בָא־שָׁמָּה. וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ. לֹא תַאֲרִיכֻן. אשר אתה עֹבֵר.

לָבוֹא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ הַעִדֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת־ 19
הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נָתַתִּי
לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים לְמַעַן
תִּחְיֶה אַתָּה וְזַרְעֶךָ׃ לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ 20
לִשְׁמֹעַ בְּקֹלוֹ וּלְדָבְקָה־בוֹ כִּי הוּא חַיֶּיךָ וְאֹרֶךְ
יָמֶיךָ לָשֶׁבֶת עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה
לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתֵת
לָהֶם׃ פ

לא

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־ 1
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה 2
אָנֹכִי הַיּוֹם לֹא־אוּכַל עוֹד לָצֵאת וְלָבוֹא וַיהוָה
אָמַר אֵלַי לֹא תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה׃ יְהוָה 3
אֱלֹהֶיךָ הוּא ׀ עֹבֵר לְפָנֶיךָ הוּא־יַשְׁמִיד אֶת־הַגּוֹיִם
הָאֵלֶּה מִלְּפָנֶיךָ וִירִשְׁתָּם יְהוֹשֻׁעַ הוּא עֹבֵר
לְפָנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ וְעָשָׂה יְהוָה לָהֶם 4
כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְסִיחוֹן וּלְעוֹג מַלְכֵי הָאֱמֹרִי
וּלְאַרְצָם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֹתָם׃ וּנְתָנָם יְהוָה 5
לִפְנֵיכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָהֶם כְּכָל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי

עין הסופר
לבוא כ"מ במ"ג
העדתי ב' מל"מ
בקלו כ"מ
אוכל כ"מ
עוד כ"מ במ"ג
ולבוא כ"מ במ"ג
ישמיד ט"ס
יהושע ככ"כ במ"א מל"מ
שני
לסיחון ד' מל"מ
השמיד כ"מ
אתם כ"מ כ"מ ס"ל
צויתיו כ"כ

עין הקורא
ולדבקה־בו (עיין לעיל יא כב). כי הוא חייך. אשר נשבע. לאבתיך לאברהם. וליעקב. וילך משה. את־הדברים האלה אל־כל־ישראל. בן־מאה ועשרים. הוא עבר. הוא־ישמיד במקצת הוא. ועשה יי. כאשר עשה. (כמ"ש ולארצם וע"ל ים ט). ככל־המצוה (וכן כמ"ש וככל כ"ד גם במ"ג רינ"ם ואחרים).

6 אֶתְכֶם׃ חִזְקוּ וְאִמְצוּ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תַּעַרְצוּ
מִפְּנֵיהֶם כִּי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הַהֹלֵךְ עִמָּךְ לֹא
7 יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ׃ ס שלישי (חמישי כשמחובר) וַיִּקְרָא
מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל
חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תָּבוֹא אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתָם לָתֵת לָהֶם
8 וְאַתָּה תַּנְחִילֶנָּה אוֹתָם׃ וַיהוָה הוּא ׀ הַהֹלֵךְ
לְפָנֶיךָ הוּא יִהְיֶה עִמָּךְ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ
9 לֹא תִירָא וְלֹא תֵחָת׃ וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַתּוֹרָה
הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי הַנֹּשְׂאִים
אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וְאֶל־כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ * רביעי
10 וַיְצַו מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ ׀ שֶׁבַע שָׁנִים
11 בְּמֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסֻּכּוֹת׃ בְּבוֹא כָל־
יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם
אֲשֶׁר יִבְחָר תִּקְרָא אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל־
12 יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם׃ הַקְהֵל אֶת־הָעָם הָאֲנָשִׁים
וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן
יִשְׁמְעוּ וּלְמַעַן יִלְמְדוּ וְיָרְאוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם

עין הסופר

תיראו כ"מ בלשון ירלפה
ולשון ג' כת׳
ההלך כ מ
תבוא כ"מ במ"ס
לאבתם כל"ה במ"ב
תנחילנה ע"ז
אותם ע"ל ט"ז
תירא כ"מ
ויכתב כ"מ
הנשאים כ"ל מ"ז
רביעי
ארון כ"מ במ"ג
אותם ע"ל ט"ז
במעד דין מ"ז
הסכות כ"מ במ"ח
בבוא ב ט"ז
לראות כ"מ
במקום כ"מ
באזניהם במ"ז

עין הקורא

חִזְקוּ וְאִמְצוּ. כִּי ׀ יְיָ אֱלֹהֶיךָ. לֹא. וְלֹא יַעַזְבֶךָּ. חֲזַק וֶאֱמָץ (מן כ"ב קמצין בתר זרקא במס"ה). אשר נשבע. הוּא ׀ הַהֹלֵךְ. לֹא תירא וְלֹא תֵחָת. וַיִּתְּנָהּ. הַנֹּשְׂאִים. את־אֲרוֹן. ואל־כל־זקני ישראל. מִקֵּץ ׀ שֶׁבַע. בְּמֹעֵד. לֵרָאוֹת את־פני יי. וְיָרְאוּ את־יי אלהיכם, וכן לְיִרְאָה את־יי אלהיכם כל הימים׳

עין הסופר

לעשו״ת כ״ל
סיפרא מ״ז

עברים
כמ״ז

ימיך כ״מ
למו״ת כ״מ
יהושע ככ״כ
במ״א מד״מ
מועד
כל״מ במ״א

בעמוד
כל״מ במ״א

שכב כל״מ
אבתיך
כמ״ז במ״א

ועזבתים מ״י
ומצאהו מ״ז
רעות
כל״מ במ״ב
רבות כ״מ
וצרות כ״מ

וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃
וּבְנֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ יִשְׁמְעוּ וְלָמְדוּ לְיִרְאָה 13
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתֶּם חַיִּים
עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ פ חמישי (ששי במחובר)
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֵן קָרְבוּ יָמֶיךָ לָמוּת 14
קְרָא אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְהִתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל מוֹעֵד וַאֲצַוֶּנּוּ
וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ וַיִּתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃
וַיֵּרָא יְהוָה בָּאֹהֶל בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֹד עַמּוּד 15
הֶעָנָן עַל־פֶּתַח הָאֹהֶל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה 16
הִנְּךָ שֹׁכֵב עִם־אֲבֹתֶיךָ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְזָנָה ׀ אַחֲרֵי ׀
אֱלֹהֵי נֵכַר־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא בָא־שָׁמָּה בְּקִרְבּוֹ
וַעֲזָבַנִי וְהֵפֵר אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אִתּוֹ׃ וְחָרָה 17
אַפִּי בוֹ בַיּוֹם־הַהוּא וַעֲזַבְתִּים וְהִסְתַּרְתִּי פָנַי
מֵהֶם וְהָיָה לֶאֱכֹל וּמְצָאֻהוּ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת

עין הקורא

ענו סופרים רבים וכתבו אלהיהם. ושמרו לעשות את־כל־דברי. ובניהם אשר לא־ידעו ישמעו ילמדו. כל־הימים אשר אתם. אשר אתם. הן קרבו. והתיצבו. ויהושע ויתיצבו באהל. וירא יי באהל. ויעמד (ובכ״י פתח ת״ל כ״פ י״ט). וזנה ואחרי ואלהי נכר־הארץ (או״ה במכלול בבקל תצל אמר שבסמיכות המקבל הוא בהשתנות הגל״י לסו״א כמו לבב שבר ולפ״ם שמלאכי אלהי נכר־הארץ שלא נשתנ׳ בסמיכות אולי הכבמן חסר או בא עלעיל להורות על הסמיכות או בא בפתח להורות על הסמיכות עכ״ל לפי העתקת בעל מכלול יופי וכן הגירסא נעבלול כ״י אסר לו). אשר־הוא בא־שמה במיצועם אשר־הוא. ועזבני והפר. אשר כרתי אתו. וחרה אפי־בו ביום־ההוא במגיי׳ אפי (או״ה נחלוכים נ״א ביום־ההוא נ״נ ביום־ההוא ועיין דים פ׳אחי בדה.

עין הסופר

וְאָמַר֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא הֲלֹ֗א עַ֣ל כִּֽי־אֵ֤ין אֱלֹהַי֙ בְּקִרְבִּ֔י
18 מְצָא֖וּנִי הָרָע֥וֹת הָאֵֽלֶּה׃ וְאָנֹכִ֗י הַסְתֵּ֨ר אַסְתִּ֤יר מצאוני מל׳ אסתיר מל׳
פָּנַי֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא עַ֥ל כָּל־הָרָעָ֖ה אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֑ה כִּ֣י
19 פָנָ֔ה אֶל־אֱלֹהִ֖ים אֲחֵרִֽים׃ וְעַתָּ֗ה כִּתְב֤וּ לָכֶם֙
אֶת־הַשִּׁירָ֣ה הַזֹּ֔את וְלַמְּדָ֥הּ אֶת־בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל השירה כל״מ
שִׂימָ֣הּ בְּפִיהֶ֑ם לְמַ֨עַן תִּֽהְיֶה־לִּ֜י הַשִּׁירָ֥ה הַזֹּ֛את שימה מל׳
לְעֵ֖ד בִּבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ * כִּֽי־אֲבִיאֶ֜נּוּ אֶל־הָאֲדָמָ֣ה׀ (שביעי מחובר אביאנו כ״מ
20 אֲשֶׁר־נִשְׁבַּ֣עְתִּי לַאֲבֹתָ֗יו זָבַ֤ת חָלָב֙ וּדְבַ֔שׁ וְאָכַ֥ל לאבתיו כ״ל מלא ו׳
וְשָׂבַ֖ע וְדָשֵׁ֑ן וּפָנָ֞ה אֶל־אֱלֹהִ֤ים אֲחֵרִים֙ וַעֲבָד֔וּם ועבדום כ״פ
21 וְנִ֣אֲצ֔וּנִי וְהֵפֵ֖ר אֶת־בְּרִיתִֽי׃ וְהָיָה֩ כִֽי־תִמְצֶ֨אןָ אֹת֜וֹ ונאצוני מל׳ תמצאן כ״כ רעית
רָע֣וֹת רַבּוֹת֮ וְצָרוֹת֒ וְעָנְתָ֞ה הַשִּׁירָ֨ה הַזֹּ֤את כל״מ נמ״כ רבות כ״מ
לְפָנָיו֙ לְעֵ֔ד כִּ֛י לֹ֥א תִשָּׁכַ֖ח מִפִּ֣י זַרְע֑וֹ כִּ֧י יָדַ֣עְתִּי וצרות כ״מ
אֶת־יִצְרוֹ֙ אֲשֶׁ֨ר ה֤וּא עֹשֶׂה֙ הַיּ֔וֹם בְּטֶ֣רֶם אֲבִיאֶ֔נּוּ עשה כ״ח אביאנו כ״מ
22 אֶל־הָאָ֖רֶץ אֲשֶׁ֥ר נִשְׁבָּֽעְתִּי׃ וַיִּכְתֹּ֥ב מֹשֶׁ֛ה אֶת־ ויכתב כ״מ
הַשִּׁירָ֥ה הַזֹּ֖את בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא וַֽיְלַמְּדָ֖הּ אֶת־בְּנֵ֥י

עין הקורא

וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא. הֲלֹא עַל כִּי־אֵין אֱלֹהַי בְּקִרְבִּי. וְאָנֹכִי. עַל כָּל־הָרָעָה. כִּי פָּנָה. אֶל־אֱלֹהִים. וְלַמְּדָהּ (אע״פ גם בכ״י של כ״ד ולמדה את־בני, אך בכי״ו ובכל ספרי הדפוס שבאיתי ולמדה את־בני־ישראל). שִׂימָהּ. לְמַעַן תִּהְיֶה־לִּי. כִּי־אֲבִיאֶנּוּ במיעוטם כִּי ולא כ״ל. אֶל־הָאֲדָמָה׀ אשר־נשבעתי. זָבַת חלב. וְדָשֵׁן. וְנִאֲצוּנִי. וְהָיָה כִּי־תִמְצֶאןָ. וְעָנְתָה. כִּי לֹא תִשָּׁכַח. כִּי יָדַעְתִּי. אשר הוּא. בְּטֶרֶם אֲבִיאֶנּוּ. (אע״פ נִשְׁבָּעְתִּי כ״ה בכל ספרינו גם בכ״י הני״ת בקמץ, וכתב החכם היש״ן בעל ע״ש ז״ל בכל הספרים הבי״ת בקמץ אך בחלופים נראה שזה לבן אשר אבל לבן נפתלי בפתח, וכן בנוסחת כ״י מדויקת בפתח וכתיב בחון ולית דקרא נשבעתי עכ״ל, וא״כ נידבת ספרינו כב״א שלא כמנהג,: אבן

עין הסופר

תביא כ״מ
נשבעתי / כבלות ט״ז
לכתב ט״ז
שביעי
נשאי כ״מ
ארון כ״מ כמ״נ
לקח ט״ז
בעודני ט״ז
היתם דין ט״ז
מותי כל״מ
מפטיר
הקהילו ט״ז
באזניהם כמ״נ

יִשְׂרָאֵל׃ וַיְצַו אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיֹּאמֶר חֲזַק וֶאֱמָץ 23
כִּי אַתָּה תָּבִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
נִשְׁבַּעְתִּי לָהֶם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִמָּךְ׃ וַיְהִי ׀ כְּכַלּוֹת 24
מֹשֶׁה לִכְתֹּב אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת עַל־סֵפֶר
עַד תֻּמָּם׃ וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן 25
בְּרִית־יְהוָה לֵאמֹר׃ לָקֹחַ אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה 26
וְשַׂמְתֶּם אֹתוֹ מִצַּד אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וְהָיָה־שָׁם בְּךָ לְעֵד׃ כִּי אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת־מֶרְיְךָ 27
וְאֶת־עָרְפְּךָ הַקָּשֶׁה הֵן בְּעוֹדֶנִּי חַי עִמָּכֶם הַיּוֹם
מַמְרִים הֱיִתֶם עִם־יְהוָה וְאַף כִּי־אַחֲרֵי מוֹתִי׃
הַקְהִילוּ אֵלַי אֶת־כָּל־זִקְנֵי שִׁבְטֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם 28
וַאֲדַבְּרָה בְאָזְנֵיהֶם אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה

עין הקורא

בחלופים שמקרא כ״י של שנת כ״ד כתב ב״א אשר נשבעתי, כ״נ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי, וידמה מזה שמחלוקתם אם מלת אשר מוקף או מגונן אבל הכי״ת נקמץ לכ״ע וכן תיקר ואם איתא שהוא בפתח הוי לי׳ לבעל המסרת להזכירו בכלל פתחין דכפרא באס״ף כמו שהזכיר בכלל וריבוי הפתוחים). וַיְלַמְּדָהּ. (או״ה וֶאֱמָץ גם זה כמנה במס״ה בכלל כ״נ קמצין בתר ודקא). תָּבִיא. וַיְהִי ׀ כְּכַלּוֹת. אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת (וכן בכי״י אלא שהמתיג הרי״ש) אך באס״ם אֶת־דִּבְרֵי־הַתּוֹרָה, בת״א את־דברי התורה־ (וידמה שבת״א התורה־הסתי״ו במתג דונמת הגוים האלה דלעיל כ׳ ט״ו ע״ש). וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הַלְוִיִּם כן הנכון כי הפסוק בלא אתנח. לָקֹחַ אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה במאיס אֵת סֵפֶר. וְשַׂמְתֶּם אֹתוֹ מִצַּד. וְהָיָה־שָׁם בְּךָ. כִּי אָנֹכִי. (או״ה ע״פ תורת הכלל אֶת־ואֶת־שכיהם במתיגה כנידה אע״פ שבחלופים משמיע שזה לדעת ב״נ, ועיין בפ׳ תבוא כ״ח מטבעתיו, ועוד דע שהמ״ס מֶרְיְךָ בכנול׳ וכן אמר ביצל המסרה שִׁבְיָהּ פִּרְיָהּ עֶרְיָהּ תֶּלְיָהּ כֶּלְיָהּ מֶרְיָהּ כולהון פתחין וכי׳ שפיתחכם). הֵן בְּעוֹדֶנִּי נו״ן דגושה בלא כדין, חיוג ופרחון (וכ״כ המכלול בפתוחי יפקוד). וְאַף. אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כן נמסר כל (ר״ל

עין הסופר

ואעידה נ"ל בראש עמוד, והסופר ירחיב העמודים כדי להניח חלק באמצע

כל שיטה ושיטה מן השירה כשיעור פ' סתומה.

ראש עמוד: וְאָעִידָה בָּם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ׃ כִּי יָדַעְתִּי ואעידה מ"ל

29 אַחֲרֵי מוֹתִי כִּי־הַשְׁחֵת תַּשְׁחִתוּן וְסַרְתֶּם מִן־ מותי כל"מ תשחתון

הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם וְקָרָאת אֶתְכֶם הָרָעָה ו ב' כ"ב מל' ומ"ל צויתי ה' כ כ

בְּאַחֲרִית הַיָּמִים כִּי־תַעֲשׂוּ אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וקראת מ"ח באחרית כ"מ

30 לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי להכעיסו כ"מ ידיכם מ"ל

כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד

תֻּמָּם׃ פ צורת הפתוחה בראש וסוף השירה מבוארת בשירת הים.

1 הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי־פִי׃ האזינו מ"ל

2 יַעֲרֹף כַּמָּטָר לִקְחִי תִּזַּל כַּטַּל אִמְרָתִי יערף חז

כִּשְׂעִירִם עֲלֵי־דֶשֶׁא וְכִרְבִיבִים עֲלֵי־עֵשֶׂב׃ כשעירם ח"ח וכרביבים מד"מ

3 כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ׃ גדל כ"ח

4 הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל־דְּרָכָיו מִשְׁפָּט הצור כל"מ תמים כ"מ דרכיו כל"מ

אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא׃ אמונה כ"מ

בחסרון מלתבלא, גם בעל המסבר' אמר את כל הדברים האלה ו' בתורה וסי' וכו' ולית דין מנהון). כִּי יָדַעְתִּי. וְקָרָאת (או"ה עיין בס' לחות בד"ה הפתח הקטן בבת זו"ח התי"ו). כִּי־תַעֲשׂוּ. יְדֵיכֶם לית באוריתא (כי כל אוריתא יְדֵכֶם בר מן דין). בְּאָזְנֵי. (או"ה בכי"י גם בכ"י על כ"ד גם בדפ"ח ואחרים קדמוני' את־דברי השירה הזאת וכן עיקר כתבירו דשמואל ב' כ"ב א' ולעיל כ"ט כ"ח דברי התורה הזאת, וכן מוכח מפי' רש"י לעיל כ"ט כ' הכתוב' בספר התור' הזה ע"ש). הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם. אִמְרֵי־פִי. (כטל בפתח ברוב ס"מ וכן נכון עפ"ה שאוביד להלן ל"ג י"ג). כִּשְׂעִירִם עֲלֵי־דֶשֶׁא. עֲלֵי־עֵשֶׂב. כִּי שֵׁם. הָבוּ גֹדֶל. הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל. אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל.

עין הקורא

עין הסופר
רי"ד כ"מ בט"ז
ופתלתל מ"ז
הליהוה
ה' רבתא
וכתיב לחוד

שִׁחֵת לוֹ לֹא בָּנָיו מוּמָם דּוֹר עִקֵּשׁ וּפְתַלְתֹּל׃ 5
הַ לַיהוָה תִּגְמְלוּ־זֹאת עַם נָבָל וְלֹא חָכָם 6

לֹא בָּנָיו מוּמָם (או"ה גם בכ"י גם בכל כ"ר גם בכל הדפוסים הקדמונים אין הלמ"ד דגושה, והראשון שהדגיש הלמ"ד הוא הרב רא"פ בחומש שלו בעבור שמצא כתוב בס' א"ת לו הלמ"ד דגשה, וברור שט"ס הוא, והעד הרב היש"ן בעל מ"ש שמדרכו להעתיק כל דברי הרב בעל א"ת והשמיט הדבור הזה אם בעבור שלא מצאו בנוסח א"ת שלו או שהשליטו לט"ס, ועוד דאי' מן המסרה האומרת לו לא ו' באוריתא וסי' ויאמרו לו לא כאחד, ויאמר לו לא תקח אש' (ובגליו מסר בדפוס גם בכ"י ו' בתור'), יהי' לו לא יקריב, יהי' לו לא יוכל לבכר, בטוב או לא תוכנו, שחת לו לא עכ"ל וכולהון רפין, ואם איתא' הוי לי' למימר חד מנהון דגש). הַ לַיְיָ תִּגְמְלוּ־זֹאת הה"א כמלה בלבד והאל"ף של לשון אדונות איננה נקראת כלל במלה, במקצת האספמים הַ־לַיְיָ (או"ה וכן בכ"י כתיב הַ לַיהוָה ומסר עליו לית וה"א רבת', ועל התנג' הואת הוא כדפס גם בחומש רע"ח גם במ"נ רע"ח ורוב הדפוסים הקדמונים, הה"א לבדה ובמתג והלמ"ד בשוא, ובכ"י של כ"ד הַלַיהוָה כתיב מלה אחת והה"א במתג והלמ"ד בלי שום נקוד והשוא תחת היו"ד. ובס' במ"נ רפ"ו והכותבים אחריו וכתיב בגליונו לסוריא ה' לחוד ליהוה לחוד, לנהרדעי הל לחוד יהוה לחוד לספרים אחרים (וי"נ למערבאי) חדא מלה, ומן הנימוק הזה למדנו כי אותן המנקדים היו"ד בשו"א והלמ"ד בלי ניקוד כלל הם לנהרדעי שקוראים הַל לחוד ולכן הניקוד מסכים עם הכתיב והקרי, אבן לסוריא ולספרים אחרים הניקוד קשה עד מאוד שהיה הלמ"ד ראוי להנקד בחיר"ק בעבור היו"ד הכתובה אחריו כמו לִיהוּדָה לִירוּשָׁלַםִ או בפתח לפי הקריאה שאנו קוראים ההוי' באדנות ככל חבריו לַיְיָ בַּיְיָ בכל המקרא וראיתי להחכם הקדמון בן בלעם בסוף ספרו טעמי המקרא שאמר ז"ל אין במקרא תיבה גדולה מן י"א אותיות ולא פחותה מן ב' אותיו' ויש אחת בתורה שהיא מאות אחת ה ליי תגמלו זאת והיא נקראת עם השם הסמוך לה, ואין זולתה עכ"ל ולא פירש לנו הניקוד של מלת ליי אלא שמלשונו משמע שבקריאה היא מלה אחד אע"פ שבכתיבה היא נחלקת לשתים, גם המאיר עיני הגולה רמ"ה ז"ל אמר ה"א דהליי תגמלו זאת באנפי נפשה כתיבא בכולהו נוסחי עתיקי ודיקי ה לחוד ליי לחוד עכ"ל וגם מלשון זה משמע שהקריאה מלה אחד אלא שהה"א נבדלת בכתיבה באנפי נפשה, והחכם ראב"ע בספרו מאזנים בר"ה האחדים גם הוא אמר ז"ל אמר ר' שמואל הנגיד כי נתברר אצלו שה"א של הליי תגמלו זאת לבדו והיא מלה זרה והנה זה הה"א יגלה לנו סוד גדול וכו', והרד"ק במכלול דוו"ק דף כ' ע"ב כתב כזה"ל ומצאנו מלה אחת כשתנו תנועותיה והיא הליי

עין הקורא

עין הסופר
הלא י"כ מל
קנך חס'
ויכננך כ"ב
ימות מל
בינו מ'
שנות מל
דר ודר חס

שני: הֲלוֹא־הוּא אָבִיךָ קָּנֶךָ הוּא עָשְׂךָ וַיְכֹנְנֶךָ׃ *
7 זְכֹר יְמוֹת עוֹלָם בִּינוּ שְׁנוֹת דֹּר־וָדֹר
שְׁאַל אָבִיךָ וְיַגֵּדְךָ זְקֵנֶיךָ וְיֹאמְרוּ לָךְ׃

עין הקורא

תגמלו זאת בפתח הה"א והלמ"ד בשו"א נח והא"ף נקראת בשוא נע והי' משפט המלה הה"א בשוא ופתח והלמ"ד בפתח והאלף נחה, ובאה המלה כן לענין מורה על כור'. ולענין זה יש בתיבה זאת שינוי אחד שלא נמצא בזולתה שהה"א נכתבה יחידה עכ"ל ומדייק בלשונו ואמר והאל"ף נקראת בשוא נע ולא אמר והאל"ף בשו"א נע כמו שאמר והלמ"ד בשוא נח כאשר נכון שגם הוא לא מצא שום ניקוד תחת היו"ד אלא שדוחק הקריאה הכריחו לומר שהיא נקראת בשו"א נע אע"פ שזה זר מאין כמוהו שלא מצאנו בכל המקרא שום אות בלי ניקוד שצריכה להיות נעה באחת מהנקודות, כי עיקר הניקוד איננו כ"א להורות על הקריא' ולכן מצאנו בכמ' מקומות נקודות מבלי אותיו' כגון כל קריין ולא כתבין שהזכירו בעלי המסר' בריש ס' דברי', ובמס' נדרים ל"ז ב' וסופרים פ"ו הל' ח' ופ"ז הל' א' בכולם נרשמו הנקודו' להודיע הקריאה אע"פ שאין שם שום אות, והפך זה הכתובים ולא קורין הנזכרים במס"ג בס' רות סי' ג' ובנדרים שם ובסוף פ"ו דסופרים שאותיותיהם כתובים מבלי שום ניקוד תחתיהם להודיע שאינן נקראים כלל, ומכל זה נתברר כי כל אות הכתובה מבלי ניקוד היא בלתי מתנועעת כלל וכמאן דליתא דמיא, ולכן שי"ן השני של יִשָּׂשכָר ולד"י השני של מַחְצְצְרִים בלי ניקוד כלל. לפי שאינן נקראות כלל, והיותר זר ויוצא מכל דרכי ההקש הוא מחשבת הרב בעל א"ת אשר חשב להניע הא"ף בפתח לבדו וזה דבר שאין לו שום שחר ומתנגד לכללי דרכי הניקוד בכל המקרא, ואחרי כל המבוכות האלה בואו ונחזיק טובה למחבר דילן החכם יהב"י שמסר לנו קבלתו הנאמנת באומרו שהא"ף של אדנות איננה נקראת כלל במלה ויכלין אנו לקראתו לפי ניקודו באדנות לְרַבֵּי מלה לעצמה לא שנשתנה הניקוד ממנהגו לענין מורה על כורו, וכבר מצאנו אלף באמצע תיבה שנכתבת ובלתי נקראת כלל כגון ואוריד כַּאַבִּיר יושבים דישעי' י' י"ג בְּסַאסְּאָה מכון לי דה"ש ד' ו' צַוְּארֵי ואחרים שהזכיר בעל המסורה במערכת אות א' בכלל מ"ח מילין דכתבין א' באמצעות תיבותא ולא קריין, וכענין כתיבת הה"א רבתא או בשטה או למטה מן השטה עיין מ"ש). עַם־נָבָל במקצתם עָם נָבָל (וכ"ה בכל ספרינו גם בכי"י גם בעל כ"ד) הֲלוֹא־הוּא אָבִיךָ קָּנֶךָ (הק"ף דגושה שלא בדין וכבר הכ"ף של עבית כשית דלהלן וכ"כ המחבר בהקדמתו שהעתקתי בריש ב' בראשי' ע"ש). וַיְכֹנְנֶךָ. שְׁנוֹת דֹּר־וָדֹר וְיַגֵּדְךָ וְיֹאמְרוּ (או"ה בס"ג רע"א וְיַגִּדְךָ ובכ' בכי"י של כ"ד, אבל במ"ג דפ"ו וְיַגֵּדְךָ, ובחומש דמ"ח וְיַגֶּדְךָ לך בכי"י וְיַגֵּדְךָ וכן העיד

עין הסופר

בהפרידו ט״ | גבלת חד״ח | ובתהו חז | ילל ח״ | ישמן חד״ח | יסבבנהו חז | יבוננהו ט״ז | כאישון מל״ם | יעיר ט״ | גוזליו מל״ם | יפרש כ״ח | שלישי | ירכבהו ה״ | במותי | יתיר ו׳ | תנובת חז״ת | וינקהו חד״ח | מחלמיש מ״ | ואילים ד׳ כ״כ | ועתודים ב׳ כ״כ | כליות ט״ז | ישרון כ״ל מ״ק

בְּהַנְחֵל עֶלְיוֹן גּוֹיִם בְּהַפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם 8
יַצֵּב גְּבֻלֹת עַמִּים לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
כִּי חֵלֶק יְהוָה עַמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ׃ 9
יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וּבְתֹהוּ יְלֵל יְשִׁמֹן 10
יְסֹבְבֶנְהוּ יְבוֹנְנֵהוּ יִצְּרֶנְהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינוֹ׃
כְּנֶשֶׁר יָעִיר קִנּוֹ עַל־גּוֹזָלָיו יְרַחֵף 11
יִפְרֹשׂ כְּנָפָיו יִקָּחֵהוּ יִשָּׂאֵהוּ עַל־אֶבְרָתוֹ׃
יְהוָה בָּדָד יַנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר׃* 12
יַרְכִּבֵהוּ עַל־בָּמוֹתֵי אָרֶץ וַיֹּאכַל תְּנוּבֹת שָׂדָי 13
וַיֵּנִקֵהוּ דְבַשׁ מִסֶּלַע וְשֶׁמֶן מֵחַלְמִישׁ צוּר׃
חֶמְאַת בָּקָר וַחֲלֵב צֹאן עִם־חֵלֶב כָּרִים 14
וְאֵילִים בְּנֵי־בָשָׁן וְעַתּוּדִים עִם־חֵלֶב כִּלְיוֹת חִטָּה
וְדַם־עֵנָב תִּשְׁתֶּה־חָמֶר׃ וַיִּשְׁמַן יְשֻׁרוּן וַיִּבְעָט 15

עין הקורא

רד״ק במכלול בעתיד מבנין פיעל הדגש שהגימ״ל בצר״י והניגון בו, וכ״כ בינל מ״ג גם וְיֹאמְרוּ לָךְ בכי״י גם במ״ג דפ״ו במרכ׳ ובלא מקף, ובכ״י של כ״ד במתג ובמקף, ובמ״ג דיב״ח במרכא ומקף להורות על הפלוגתא). יַעֲקֹב חֶבֶל. יְסֹבְבֶנְהוּ יְבוֹנְנֵהוּ יִצְּרֶנְהוּ (הלל״י דגוש). עַל־גּוֹזָלָיו יְרַחֵף מן פתחין דספרא באתנח (או״ה גם כן נלעס בעיצמי המקרא שלו הטיל כן, וכן מצאתיו בבנול במומס דמ״ח גם בכ״י של כ״ד גם בכי״י ומסר בגליונו לית ופתח). אֵל נֵכָר עַל־בָּמוֹתֵי אָרֶץ (וכ״ה בכל ס״מ וכ״כ דמ״ה ואחרים קדמונים וכ״כ מ״ש) וַיֹּאכַל (וכן בס״מ וכי״י מלרע, ומתגר דילן גם הוא בטעו נוח התיבות אמר כל וַיֹּאכַל וַתֹּאכַל טעמם לעיל, ובאתנח ובסילוק וזקף טעמם למטה, ויאכל תנובת שדי כמו כן מלרע). וַיֵּנִקֵהוּ דְבַשׁ. וַחֲלֵב צֹאן. וְדַם עֵנָב בחליים ודם־ענב. תִּשְׁתֶּה־חָמֶר. וַיִּבְעָט (היצ״ן קמוץ בס״מ ובכי״י מסר עליו לית וקמץ וב״כ מ״ש, לבן מה שכתבו בגליון מ״ג לי׳ צ״ל ק׳).

עין הסופר

שָׁמַנְתָּ עָבִיתָ כָּשִׂיתָ וַיִּטֹּשׁ אֱלוֹהַ עָשָׂהוּ

16 וַיְנַבֵּל צוּר יְשֻׁעָתוֹ: יַקְנִאֻהוּ בְּזָרִים

17 בְּתוֹעֵבֹת יַכְעִיסֻהוּ: יִזְבְּחוּ לַשֵּׁדִים לֹא אֱלֹהַ

אֱלֹהִים לֹא יְדָעוּם חֲדָשִׁים מִקָּרֹב בָּאוּ

18 לֹא שְׂעָרוּם אֲבֹתֵיכֶם: צוּר יְלָדְךָ תֶּשִׁי

19 וַתִּשְׁכַּח אֵל מְחֹלְלֶךָ: רביעי וַיַּרְא יְהוָה וַיִּנְאָץ

20 מִכַּעַס בָּנָיו וּבְנֹתָיו: וַיֹּאמֶר אַסְתִּירָה פָנַי מֵהֶם

אֶרְאֶה מָה אַחֲרִיתָם כִּי דוֹר תַּהְפֻּכֹת הֵמָּה

21 בָּנִים לֹא־אֵמֻן בָּם: הֵם קִנְאוּנִי בְלֹא־אֵל

כִּעֲסוּנִי בְּהַבְלֵיהֶם וַאֲנִי אַקְנִיאֵם בְּלֹא־עָם

22 בְּגוֹי נָבָל אַכְעִיסֵם: כִּי־אֵשׁ קָדְחָה בְאַפִּי

וַתִּיקַד עַד־שְׁאוֹל תַּחְתִּית וַתֹּאכַל אֶרֶץ וִיבֻלָהּ

23 וַתְּלַהֵט מוֹסְדֵי הָרִים: אַסְפֶּה עָלֵימוֹ רָעוֹת

עין הקורא

עָבִיתָ כָּשִׂיתָ (הכ"ף דגוש שלא כדין כקוף של קנה דלעיל פסוק ו' ע"ש, וכ"כ רד"ק במכלול בשער אותיות או"י דף ק"ו ב' מדפוס וו"ק והוא דף פ"ט ב' ד"פ כי דגשת הכ"ף איננו על המנהג כי אין הטעם בה עכ"ל, וראיתי להתכם ביגל הפרחון שאמר כשית כמו גשית בנימ"ל ל' בהמה גסה עכ"ל ובדאין דבריו ויהי' עבית כשית כפל ענין במלות שונות וגם לדגשות הכ"ף יש להטעים ולומר שלולת המוקיהו כדי שתהי' כשמנת כמו נימ"ל). וַיִּטֹּשׁ אֱלוֹהַ קדש ומלא. לֹא אֱלֹהַ חול וחסר (וכן מס ר עליו לית חסר וחד ולית מלא מינוהי). חֲדָשִׁים. לֹא שְׂעָרוּם. תֶּשִׁי כגוא (וכ"כ הראב"ע בפירושו אלא שנכפל בו ט"ם ותמורת שכוא ז"ק הבליג צ"ל שהוא כון הגלות וכן כתב בספרו מאזנים בד"ה המבולינים, וכ"כ רד"ק). כִּי דוֹר תַּהְפֻּכֹת (וכ"ה בס"ע וכ"י והתי"ו בלא מתג). אֵמֻן. הֵם קִנְאוּנִי (הנו"ן רפה בכל חביריו לבון קנא' בהגמו"ן בנו"א כמו ויקנאו בקנאו וכ"כ ראב"ע ורד"ק במכלול בבנין פיעל הדגוש והטעם בעבור האל"ף שתחתיו). וַאֲנִי אַקְנִיאֵם. כִּי־אֵשׁ. וַתֹּאכַל אֶרֶץ.

עין הסופר

מזי כ"כ ולחמי מז — חִצַּי אֲכַלֶּה־בָּם׃ מְזֵי רָעָב וּלְחֻמֵי רֶשֶׁף 24

מרירי מ' בהמ.ת מז — וְקֶטֶב מְרִירִי וְשֶׁן־בְּהֵמֹת אֲשַׁלַּח־בָּם

אֲכַלֶּה־בָּם. מְזֵי. וּלְחֻמֵי. ושן־בְּהֵמֹת אֲשַׁלַּח־בָּם וגו'. (או"ה כ"ה בהעתקה אשר לי ושן הש"ן בלי ניקוד כלל לכן מסופקני בו, וכאשר חפשתי באמתחות קדמונינו מצאתי דפליגי ביה וז"ל החכם הקדמון בן בלעם בטעמי המקר' שלו, דע וראה שבכל מקום שתמצא הֶן בכל המקרא הוא ננקד בצר"י בר מן ס' שהן ננקדין בסגול וכו' הֶן־עם כלביא יקום, הֶן־עם לבדד ישכון, הֶן־הוא מסוס דרכו, הֶן־אכי, הֶן־זאת לא צדקת וכל דסמיך ל כָּל אֵל אֵלֶּה דכוותהון ננקדין בסגול ובאין במקף עם התיב' שאחריהן באות ראשונ' של תיב', וכל שהטעם ניתק לאות השניה או השלישית הוא ננקד בצר"י כמו הן הנה (עירוב דברים יש כאן וככה תיקונו, וכל הן העומד בטעם או במשרת אע"פ שהטעם באות ראשונה בתיבה שאחריה הוא ננקד בצר"י כמו, הֵן הֵנָּה וכל שהטעם ניתק לאות השני' או השלישית כ"כ הוא ננקד בצר"י כמו הֶן־אֲדֹנָי אלהים יעזר לי, דישעי' נ' ט', וכן העתיק הר"מ הנקדן בספרו שבגליון המערכת ומלת הן־ארני במקף בכ"י של נ"ד וכגירסתו אלא שבמקום הן אני העתיק הנקדן הן תוי שדי יענני דאיוב ל"א ל"ה וכ"ה במס"ג בפ' בלק גם באיוב סי' מ'), ובדרך הן כן מנהג שש כגון שֵׁשׁ־השעורים האלה ננקד בצרי מפני שהטעם השמון בו איננו בא באות הראשונה, אבל שֶׁשׁ־הגה שנא יי הוא ננקד בסגול מפני שהטעם בא באות ראשונ', וכל שש מלשון, ואת השש קמצין, וכן דין יֵשׁ שֵׁן כֵּן יֵצֶר הבל, יֶשׁ־לנו אב זקן, מה־יֶשׁ־לָּכֶי בבית, על־שֶׁן־סלע ומצודה, הנה זאת חקרנוה כֶּן־הוא, כי כמו שער בנפשו כֶּן־הוא, וגם רָתֶת־לו, לָתֶת־לה כמו כן הואיל שהטעם באות ראשונה, וגם בְּלֶב־ים כמו כן, עכ"ל, ובדברים האלה העתיק גם הר"מ הנקדן בשינוי לשון קצת, ונשמע מהם כי ושן־בהמת דעניינא צריך להנקד בצר"י וכן מצאתיו באמת בכ"י בצר"י ומקף, אבן בכ"י של נ"ד נקוד בסגול וכן בכל ספרי הדפוס שבידינו ושֶׁן־ומסכימים עם שיטת הרד"ק במכלול בסוף שער דקדוק השמות במשקל פֶּל שאמר ז"ל כֶּן חֶן שֶׁן עֵז (נ"ל לא עין שהובירו כנד בשקל פֶּץ ונשתנה בדינו) ובמקף בסגול על שֶׁן־סלע, ושֶׁן־בהמות וגו', עכה"ד, וזה מסכים עם המסורה הגליונית שמסרה עליו לֶ, גם באיוב ל"ח נמסר על שֶׁן־סלע לית סגול וחד ושֶׁן־בהמה, ונשמע מינה כי כל אלתם צרויים, לכן נדוד כי שֵׁן־הסלע מיננר מזה ושֶׁן־הסלע מהעבר דשמואל א' י"ד ד' שניהם צרויין אע"פ שהם מוקפים וזה קשה לשיטת רד"ק ואולי שנסברו מצא אותם נקודין בסגול ולא כן בכל ספרינו רק בכ"י של נ"ד מצאתי שֵׁן הסלע במונח בלא מקף

עין הקורא

25 עִם־חֲמַת זֹחֲלֵי עָפָר׃ מִחוּץ תְּשַׁכֶּל־חֶרֶב
וּמֵחֲדָרִים אֵימָה גַּם־בָּחוּר גַּם־בְּתוּלָה
26 יוֹנֵק עִם־אִישׁ שֵׂיבָה׃ אָמַרְתִּי אַפְאֵיהֶם
27 אַשְׁבִּיתָה מֵאֱנוֹשׁ זִכְרָם׃ לוּלֵי כַּעַס אוֹיֵב אָגוּר
פֶּן־יְנַכְּרוּ צָרֵימוֹ פֶּן־יֹאמְרוּ יָדֵנוּ רָמָה
28 וְלֹא יְהוָה פָּעַל כָּל־זֹאת׃ כִּי־גוֹי אֹבַד עֵצוֹת הֵמָּה
29 וְאֵין בָּהֶם תְּבוּנָה׃ * חמישי לוּ חָכְמוּ יַשְׂכִּילוּ זֹאת
30 יָבִינוּ לְאַחֲרִיתָם׃ אֵיכָה יִרְדֹּף אֶחָד אֶלֶף
וּשְׁנַיִם יָנִיסוּ רְבָבָה אִם־לֹא כִּי־צוּרָם מְכָרָם
31 וַיהוָה הִסְגִּירָם׃ כִּי לֹא כְצוּרֵנוּ צוּרָם
32 וְאֹיְבֵינוּ פְּלִילִים׃ כִּי־מִגֶּפֶן סְדֹם גַּפְנָם
וּמִשַּׁדְמֹת עֲמֹרָה עֲנָבֵמוֹ עִנְּבֵי־רוֹשׁ
33 אַשְׁכְּלֹת מְרֹרֹת לָמוֹ׃ חֲמַת תַּנִּינִם יֵינָם
34 וְרֹאשׁ פְּתָנִים אַכְזָר׃ הֲלֹא־הוּא כָּמֻס עִמָּדִי
35 חָתוּם בְּאוֹצְרֹתָי׃ לִי נָקָם וְשִׁלֵּם
לְעֵת תָּמוּט רַגְלָם כִּי קָרוֹב יוֹם אֵידָם
36 וְחָשׁ עֲתִדֹת לָמוֹ׃ כִּי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ

עין הסופר
זחלי מ״ז
אימה כ״מ
בחור כ״מ
בתולה כל״מ
יונק מ״ז
שיבה כל״מ
אפאיהם ט״י
אשביתה ט״י
מאנוש ט״ז
אגור ט״ז
צרימו ט״י
ידנו כ״ם נמ״ב
אבד מ״ז
עצות ט״ז
תבונה כל״מ
ישכילו מ״י
יבינו מ״י
לאחריתם כ״מ
ינוסו מ״י
צורם כ״מ
הסגירם ט״י
כצורנו ט״ז
ואיבינו מ״ז
פלילים מל״מ
ומשדמת מ״ז
ענבמו מ״י
רוש כ״כ
אשכלת מ״ז
מררת מל״ם
תנינם מ״ת
יינם מ״י
כמס מ״ז
חתום מ״ז
באוצרתי
מ״ק ומ״ת
תמיט מ״ז
אידם מ״י
עתרת מל״מ

וְשֵׁן הפלע במאריך אע״פ במלת הסלע גם הוא במאריך, ואפשר צ״ל וְשֵׁן). תְּשַׁכֶּל־חֹרֶב. אַפְאֵיהֶם אַשְׁבִּיתָה מֵאֱנוֹשׁ נעקלתם מֵאֱנוֹשׁ (ר״ל הס״ס דפה עיין בהקדמתו אלו דגשין בעלילת דחיק על מתג, ודע שבכל ספרינו לולי ברביע רק בכי״י ובחומש רמ״ח לולי גרשיים). פֶּן־יְנַכְּרוּ. רָמָה ג׳ מלעיל (וסי׳ כאן בסס״נ). וְלֹא יְיָ. כִּי־גוֹי אֹבַד לית. אם־לא. כִּי לֹא כצורנו. כִּי־מִגֶּפֶן. עִנְּבֵי־רוֹשׁ (הנו״ן דגוש כמבירו ויקרא כ״ס כ׳). אַשְׁכְּלֹת מְרֹרֹת. הֲלֹא־הוּא. וְשִׁלֵּם. עֲתִדֹת. כִּי־יָדִין.

עין הקורא

עין הסיפר

וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם	כִּי יִרְאֶה כִּי־אָזְלַת יָד
וְאֶפֶס עָצוּר וְעָזוּב׃	37 וְאָמַר אֵי אֱלֹהֵימוֹ
צוּר חָסָיוּ בוֹ׃	38 אֲשֶׁר חֵלֶב זְבָחֵימוֹ יֹאכֵלוּ
יִשְׁתּוּ יֵין נְסִיכָם	יָקוּמוּ וְיַעְזְרֻכֶם
יְהִי עֲלֵיכֶם סִתְרָה׃	39 רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא
וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי	אֲנִי אָמִית וַאֲחַיֶּה
מָחַצְתִּי וַאֲנִי אֶרְפָּא	וְאֵין מִיָּדִי מַצִּיל׃
כִּי־אֶשָּׂא אֶל־שָׁמַיִם יָדִי	40 וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם׃
אִם־שַׁנּוֹתִי בְּרַק חַרְבִּי	41 וְתֹאחֵז בְּמִשְׁפָּט יָדִי
אָשִׁיב נָקָם לְצָרָי	וְלִמְשַׂנְאַי אֲשַׁלֵּם׃
אַשְׁכִּיר חִצַּי מִדָּם	42 וְחַרְבִּי תֹּאכַל בָּשָׂר
מִדַּם חָלָל וְשִׁבְיָה	מֵרֹאשׁ פַּרְעוֹת אוֹיֵב׃
הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ	43 כִּי דַם־עֲבָדָיו יִקּוֹם
וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו	וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ
עַמּוֹ׃ פ	שביעי

וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה־הַזֹּאת בְּאָזְנֵי

עצור מ"ו · ועזוב מ"ו · אלהימו ט"ו · חסיו כ"ב · זבחימו מ"ו · יין ט"ו · נסיכם מ"ו · ויעזרכם ח"ז · עליכם כ"מ נמ"ל · אמית ט"ו · מציל ט"ו · לעלם כ"מ נמ"ב · שנותי ט"ז · אשיב כ"מ · אשכיר ט"ו · פרעות ט"ז · הרנינו ט"ו · יקום מ"ו · לצריו כב"מ

עין הקורא

כי־אזלת יד. אי. חסיו. אשר חלב. ויעזרכם יהי. ראו עתה נמקלתס ראו עתה כי אני אני הוא. אני אמית ואחיה. ואין מידי. שנותי מלרע (וכ"ה לב"א בחלופים). ותאחז במשפט (לצרי ר'). ולמשנאי (הכו"ן רפה עיין נראשית. מ"ב כ"ה). הרנינו. כי דם־עבדיו ב' נטעם נענין כי כל־ כל־דרכיו, כי דם־עבדיו. וכפר ארמתו. את־כל־דברי השירה־הזאת במקלתס השירה (או"ה גם בכ"י של כ"ד דברי השירה שניהם במרכא ובלא מקף וכטוכו בהרב' מקומות שהזמינו המקף והמעתיקים מרכא אף שתיב' הסמוכה לו גם היא מרכ', גם בן בלעם בטעמי המקרא שנו אמר שיתכנו שתי מרכות תכופות והזכיר

עין הסופר

הָעָם הוּא וְהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן׃ וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת־כָּל־ — והושע כ"כ נון כ"מ
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שִׂימוּ — שימו כל"ט
לְבַבְכֶם לְכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵעִיד בָּכֶם הַיּוֹם — מעיד ט"ף
אֲשֶׁר תְּצַוֻּם אֶת־בְּנֵיכֶם לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי — תצום חי
הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃ כִּי לֹא־דָבָר רֵק הוּא מִכֶּם כִּי־הוּא חַיֵּיכֶם — חייכם ט"ף
וּבַדָּבָר הַזֶּה תַּאֲרִיכוּ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם — תאריכו כט"ף
עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ פ — מפטיר
48 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר׃ עֲלֵה
49 אֶל־הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר־נְבוֹ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מוֹאָב — נבו כב"כ
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וּרְאֵה אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי — ירחו כח"ף
50 נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לַאֲחֻזָּה׃ וּמֻת בָּהָר אֲשֶׁר אַתָּה — ומת חי
עֹלֶה שָׁמָּה וְהֵאָסֵף אֶל־עַמֶּיךָ כַּאֲשֶׁר־מֵת אַהֲרֹן — עלה כ"ל עמיך ד' מת בליש'
51 אָחִיךָ בְּהֹר הָהָר וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃ עַל אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם — מעלתם כב"ו כט"ף

עין הקורא

לדוגמא אשר בית ישראל, ביחזקאל מ' ו', כי המלא אמלא, וכבר הזכרתיו במשפטי הטעמים דף י' ב' גם דף כ"ג ב'). בן־נון יש לפעמים שמשימין את הנו"ן כדי שלא תתבלע בהכרתה הסמוכה לה (אע"פ כבר הזכרתי זה בכמה מקומות ובפרט בהפטרת פ' בראשית שכן מנהגם בכל שתי אותיות דומות ואחת בסוף התיבה ואחת בראש התיבה שאחריה ושתיהן דנוקות כדי להשמר מן הבלע אלא שלפעמים עשו פסק ביניהם כשיתכן שם פסק ולפעמים העמידו התיבה הראשונה במתג בסוף כשניגונו מלעיל, ועיין מכלול רו"ק דף נ"ה והוא דף פ' מדפוס פירדא). ויכל משה (וכן נתמם רמ"ה נוקד אבל בשאר הדפוסים גם בכ"י גם בשל כ"ד משה בגעיא). לדבר את־כל. אל־כל־ישראל. ויאמר אלהם שימו (וכן בכל ספרים רק בכ"י ויאמר אלהם). לכל־הדברים. תצום. את־כל־דברי. כי. רק. כי־הוא. הזה. וידבר יי אל־משה בעצם היום לא מתג. הר־נבו. אשר אני נתן. ומת בהר (בגעיא) אשר אתה. כאשר־מת. בהר ההר ויאסף (פ' מלעיל). על.

עין הסופר

מריבת כ"מ צן כת"

אתי דין לתודעת

תבוא כ"מ נמ"ם

בִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמֵי־מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר־צִן
עַל אֲשֶׁר לֹא־קִדַּשְׁתֶּם אוֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
52 כִּי מִנֶּגֶד תִּרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ וְשָׁמָּה לֹא תָבוֹא אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ

לג

1 וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת־
2 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ׃ וַיֹּאמַר יְהוָה מִסִּינַי בָּא וְזָרַח
מִשֵּׂעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵהַר פָּארָן וְאָתָה מֵרִבְבֹת
3 קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֵשְׁדָּת לָמוֹ׃ אַף חֹבֵב עַמִּים כָּל־קְדֹשָׁיו

מזחו כ"ל עז במ"ב הופיע מל"מ ואתה כ"ב מרבבת חז אשדת כתיב חד וקרי תרין הבב חז קדשיו חז

מדבר־צן על אשר. וזאת הברכה. ויאמר (חד מן נ"ח פתחין וכל ויען ויוסף דליוב דבוותהון פתחין). אשדת כתיב חד וקרי תרין (לכן הסי"ן בלא סו"ח כי הניקוד גם הטעם מיוסדים על הקרי לעולם וכמו שהזכרתיו לעיל ל"ב ו' הלא הליי תגמלו זאת וכמוהו כתר מפות מֵאַשְׁתֻּם עפרת אך שנמלת הֵלְכָּאִים דתילים יו"ד פליגי ביה ספרי אם היא מלה אחת או תרין ולכן במ"ם הלמ"ד בשוא וכרוב ס"מ גם בבי"י גם בכ"י של כ"ד בלא סו"א וכן העלה החכם בעל מ"ש, וכמוהם כל אותן ט"ו מילין דכתיבין מלה חדא וקריין תרין מילין שהזכיר בעל המסרה בר"ס א' סי' כ"ו כולם מנוקדין ומוטעמים כשתי תיבות נפרדות לכל הלכותיהן, ולכן מכה עמהם גם וְהַגָּהוּ עשה מלאכה על האבנים דירמי' י"ח ג' לפי שהנינון בו מלרע תחת הה"א בכל הספרים בלי מחלקת ולעולם לא מצאנו הכינון בכינוי הו בסוף התיבה רק מלעיל בין בפעלים בין בשמות בין במילין כגון ישמרהו ויחיהו ומכירהם וכגון מראהו ומעשהו ודומיהן, בכולם הכינון מלעיל לא נה"א, ולכן והגהו גם הוא שבר פל"ף בסוף וכמו שכתבו בגליונו חבר ל"ף כי הי' ראוי וְהִנֵּהוּא כי הוא משמש והנה הוא ב' מילין, ומזה נגלה טעות גדול שטעה אחד מגדולי החכמים הוא הלאב"ע בסוף ספרו צחות בשער המורכבים גם בא ת ה"א שאמר ז"ל וכמלא ה"א נוסף בשמות כמו ידו ידהו, רעו רעהו, אביו אביהו, שיו שיהו, הגו בידך והגהו עשה מלאכה על האבנים ואיננו חבר פל"ף כי מלה אחת היא אע"פ שאנשי המסרת אמרו שהוא חבר, ובמה יעשון טוען אין תבחיש דברי אנשי המסרת? דע כי המסרת שהיה בידם לכתוב וְהִנֵּהוּ תמה אותיו' כאשר הם הוא האמת, רק הם חשבו דרך בגלה שהוא חבר עכ"ל, ולא שם לבו שכל האותיות עומדות למולו. שהכינון נוכחו בה"א

עין הקורא

4 בְּיָדֶ֑ךָ וְהֵם֙ תֻּכּ֣וּ לְרַגְלֶ֔ךָ יִשָּׂ֖א מִדַּבְּרֹתֶֽיךָ׃ תּוֹרָ֥ה צִוָּה־
5 לָ֖נוּ מֹשֶׁ֑ה מוֹרָשָׁ֖ה קְהִלַּ֥ת יַעֲקֹֽב׃ וַיְהִ֥י בִישֻׁר֖וּן מֶ֑לֶךְ
6 בְּהִתְאַסֵּף֙ רָ֣אשֵׁי עָ֔ם יַ֖חַד שִׁבְטֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ יְחִ֥י רְאוּבֵ֖ן
7 וְאַל־יָמֹ֑ת וִיהִ֥י מְתָ֖יו מִסְפָּֽר׃ ס וְזֹ֣את
לִֽיהוּדָה֮ וַיֹּאמַר֒ שְׁמַ֤ע יְהוָה֙ ק֣וֹל יְהוּדָ֔ה וְאֶל־עַמּ֖וֹ
תְּבִיאֶ֑נּוּ יָדָיו֙ רָ֣ב ל֔וֹ וְעֵ֥זֶר מִצָּרָ֖יו תִּהְיֶֽה׃ פ שני
8 וּלְלֵוִ֣י אָמַ֔ר תֻּמֶּ֥יךָ וְאוּרֶ֖יךָ לְאִ֣ישׁ חֲסִידֶ֑ךָ אֲשֶׁ֤ר
9 נִסִּיתוֹ֙ בְּמַסָּ֔ה תְּרִיבֵ֖הוּ עַל־מֵ֥י מְרִיבָֽה׃ הָאֹמֵ֞ר
לְאָבִ֣יו וּלְאִמּוֹ֮ לֹ֣א רְאִיתִיו֒ וְאֶת־אֶחָיו֙ לֹ֣א הִכִּ֔יר וְאֶת־
בניו ק׳ בָּנָ֖ו לֹ֣א יָדָ֑ע כִּ֤י שָֽׁמְרוּ֙ אִמְרָתֶ֔ךָ וּבְרִֽיתְךָ֖ יִנְצֹֽרוּ׃
10 יוֹר֤וּ מִשְׁפָּטֶ֙יךָ֙ לְיַעֲקֹ֔ב וְתוֹרָתְךָ֖ לְיִשְׂרָאֵ֑ל יָשִׂ֨ימוּ
11 קְטוֹרָה֙ בְּאַפֶּ֔ךָ וְכָלִ֖יל עַֽל־מִזְבְּחֶֽךָ׃ בָּרֵ֤ךְ יְהוָה֙ חֵיל֔וֹ
וּפֹ֥עַל יָדָ֖יו תִּרְצֶ֑ה מְחַ֨ץ מָתְנַ֧יִם קָמָ֛יו וּמְשַׂנְאָ֖יו
12 מִן־יְקוּמֽוּן׃ ס לְבִנְיָמִ֣ן אָמַ֔ר יְדִ֣יד
יְהוָ֔ה יִשְׁכֹּ֥ן לָבֶ֖טַח עָלָ֑יו חֹפֵ֤ף עָלָיו֙ כָּל־הַיּ֔וֹם
13 וּבֵ֥ין כְּתֵפָ֖יו שָׁכֵֽן׃ ס שלישי וּלְיוֹסֵ֣ף אָמַ֔ר
מְבֹרֶ֥כֶת יְהוָ֖ה אַרְצ֑וֹ מִמֶּ֤גֶד שָׁמַ֙יִם֙ מִטָּ֔ל וּמִתְּה֖וֹם

עין הסופר

בידך כ״מ · לרגלך מ״ · מדברתיך מ״ · מורשה כ״מ · בישרון כ״כ · ימת מ״ · מתיו מ״ · קול כל״מ · עמו במ״ה · תביאנו מ״ · ידיו כ״מ במ״ג · תמיך מ״ · ואוריך מל״מ · חסידך כ״כ · נסיתו מ״ · תריבהו מ״ · מריבה כל״מ · האמר כל״מ · ראיתיו כמל״מ · הכיר מ״ · בנו כ׳ מ״ · ובריתך מ״ · ינצרו מ״ · יורו כ״מ · משפטיך מ״ · ותורתך מ״ · ישימו כל״מ · קטורה מ״ · יקומון מל״מ · ידיד מ״ · ישכן כל״מ · חפף מ״ · כתפיו כ״כ · מברכת מ״ · ומתהום כל״מ

עין הקורא

לא כנו״ן ולכן על כרחך שהוא חסר אל״ף ואיכון תרין מלין, והנה חסר החכם דלכ״מ להתובח ולעלות בכולם חכמת הגלות בפלפוליו, וכגלת׳ ערותו עליו). כל־קדשיו. תורה צוה־לנו (הלמ״ד רפה כמשפט כל פיעל יעבר מפיבלי ל״ה וכן כל צוה־לי צוה־לו, וכן כל עשה־לי, עשה־לו, עשה פסח. עשה שם, חכה־לך ודומיהם). ראשי עם. ידיו רב לו (זה חד מן ל״ג קמצין בזוכירה המסרת). כי שמרו. מחץ מתנים. ומשנאיו (הנו״ן רפה ככל חביריו). לבנימן אמר. ובין כתפיו. מטל (מ״ה כתוב במסרת כל טל הטל בטל פתחין בר מן ג׳ קמצין נוקף חד טל

עין הסופר

רבצת כו"מ תבואת
ד׳ חזת גבעות
דין עז ומלאה חז
ורצון עז שכני חו תבואתה כ"כ
רבבות כו"מ במ"ח
ולזבולן בכ"ב במ"ג
באהליך כ"ל כ"כ
יינקו מ"ו ושפני כ"כ
טמוני מ"ו חול מ"ז
ברוך כו"מ מרחיב מ"ו כלביא ככ"כ
זרוע ג׳ עין כליב׳

14 רֹבֶצֶת תָּחַת׃ וּמִמֶּגֶד תְּבוּאֹת שָׁמֶשׁ וּמִמֶּגֶד גֶּרֶשׁ
15 יְרָחִים׃ וּמֵרֹאשׁ הַרְרֵי־קֶדֶם וּמִמֶּגֶד גִּבְעוֹת עוֹלָם׃
16 וּמִמֶּגֶד אֶרֶץ וּמְלֹאָהּ וּרְצוֹן שֹׁכְנִי סְנֶה תָּבוֹאתָה
17 לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ בְּכוֹר שׁוֹרוֹ
הָדָר לוֹ וְקַרְנֵי רְאֵם קַרְנָיו בָּהֶם עַמִּים יְנַגַּח יַחְדָּו
אַפְסֵי־אָרֶץ וְהֵם רִבְבוֹת אֶפְרַיִם וְהֵם אַלְפֵי
18 מְנַשֶּׁה׃ ס רביעי וְלִזְבוּלֻן אָמַר שְׂמַח
19 זְבוּלֻן בְּצֵאתֶךָ וְיִשָּׂשכָר בְּאֹהָלֶיךָ׃ עַמִּים הַר־
יִקְרָאוּ שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי־צֶדֶק כִּי שֶׁפַע יַמִּים יִינָקוּ
20 וּשְׂפֻנֵי טְמוּנֵי חוֹל׃ ס וּלְגָד
אָמַר בָּרוּךְ מַרְחִיב גָּד כְּלָבִיא שָׁכֵן וְטָרַף זְרוֹעַ
21 אַף־קָדְקֹד׃ וַיַּרְא רֵאשִׁית לוֹ כִּי־שָׁם חֶלְקַת

עין הקורא

וחד השל וחד כטל ובי׳ ברלבי כמלא טלא ובנקד היתה בבבת הטלא ממגד שמים מטלא וכל אס"ק דבו׳ קמצין, וב"ה במס"נ ריש פ׳ ויקרא גם במכלול בנקוד פ"ל. גרש ל"ת וחד גרש כרמל. הררי־במקצתם הררי קדם (או"ה כתב המחבר בשער המתיגות הקלות התמובות ו"ל מנהג הלבפמיים לנקד לפעמים חטף פתח באמצע התיבה תחת אותיות הכפולות גם בם יקדימו את המתיגה לפני ח"פ כגון הבבות בררם שנית, ברצאן תמר, ויהללו ודומיה׳, וכן ושמת ושרה וזהב מוהגים לפני ח"פ ובב"לא, ועיין בסמוך פסוק י"ז). ורצון שכני סנה תבואתה. (או"ה בני י ולקדקד הוי"ו בגעיא). הדר לו וקרני אפסי־ארץ. במעוטם רבבות (או"ה גבוי לוגינים בזה כאן חסרון וצ"ל רבבות במיעוטם רבבות, או נהפך רבבות במיעוטם רבבות, והוא מחלקת בן ב"א ובן ב"נ כנראה כאלופים, ולדעת ב"א ב׳ בו"א לבד ובנח מתגא אבל חבירו דפ׳ בהיבלותך בח"פ ומתגא וכ"כ במכלול דוי"ק דף נ"ט ב׳, גם בבי"י דיבנילא כתב רבבות ומבר עליו לית חטף לבד ומלא, ועיין בבברי מבבה"ע י"ף נג ב׳). הר־יקראו במקצת הר (וכן בבי"י וכבל כ"ד, ורמ"ח ורינ"ח) שם יזבחו זבחי־צדק כי שפע. ושפני טמוני חול. וירא ראשית. כי־שם.

עין הסופר

מְחֹקֵק סָפ֑וּן וַיֵּתֵא֙ רָ֣אשֵׁי עָ֔ם צִדְקַ֤ת יְהוָה֙ עָשָׂ֔ה מחקק כל"ח ספין ט"ז
22 וּמִשְׁפָּטָ֖יו עִם־יִשְׂרָאֵֽל׃ ס חמישי וּלְדָ֣ן ייתא כ"כ ומשפטיו כ"ח
23 אָמַ֔ר דָּ֖ן גּ֣וּר אַרְיֵ֑ה יְזַנֵּ֖ק מִן־הַבָּשָֽׁן׃ וּלְנַפְתָּלִ֣י גור כ"ח
אָמַ֔ר נַפְתָּלִי֙ שְׂבַ֣ע רָצ֔וֹן וּמָלֵ֖א בִּרְכַּ֣ת יְהוָ֑ה יָ֥ם רצון כ"ח
24 וְדָר֖וֹם יְרָֽשָׁה׃ ס וּלְאָשֵׁ֣ר אָמַ֔ר ודרום ט"ז
בָּר֥וּךְ מִבָּנִ֖ים אָשֵׁ֑ר יְהִ֤י רְצוּי֙ אֶחָ֔יו וְטֹבֵ֥ל בַּשֶּׁ֖מֶן רצוי ט"ז יטבל ח"ו
25 רַגְלֽוֹ׃ בַּרְזֶ֥ל וּנְחֹ֖שֶׁת מִנְעָלֶ֑ךָ וּכְיָמֶ֖יךָ דָּבְאֶֽךָ׃ ונחשת כל"ח מנעלך ח"ו דבאך ח"ו
26 אֵ֥ין כָּאֵ֖ל יְשֻׁר֑וּן רֹכֵ֤ב שָׁמַ֙יִם֙ בְּעֶזְרֶ֔ךָ וּבְגַאֲוָת֖וֹ ישרון כ"כ רכב כ"ח
ששי שְׁחָקִֽים׃ מְעֹנָה֙ אֱלֹ֣הֵי קֶ֔דֶם וּמִתַּ֖חַת זְרֹעֹ֣ת מענה ח"ו זרעת חל"ח
27 עוֹלָ֑ם וַיְגָ֧רֶשׁ מִפָּנֶ֛יךָ אוֹיֵ֖ב וַיֹּ֥אמֶר הַשְׁמֵֽד׃ אויב כל"ח
28 וַיִּשְׁכֹּן֩ יִשְׂרָאֵ֨ל בֶּ֤טַח בָּדָד֙ עֵ֣ין יַעֲקֹ֔ב אֶל־אֶ֖רֶץ וישכן כל"ח
29 דָּגָ֣ן וְתִיר֑וֹשׁ אַף־שָׁמָ֖יו יַ֥עַרְפוּ טָֽל׃ אַשְׁרֶ֨יךָ ותירש כמל"ח כמ"כ ח"ו
יִשְׂרָאֵ֜ל מִ֣י כָמ֗וֹךָ עַ֚ם נוֹשַׁ֣ע בַּֽיהוָ֔ה מָגֵ֣ן עֶזְרֶ֔ךָ אשריך ט"ז כמוך כב"נ כמ"כ נושע ט"ז

עין הקורא

וַיֵּתֵא֙ רָ֣אשֵׁי עָ֔ם (חו"ה כבר כתב במכלול דוו"ק רק קט"ו כי יש מחלקת בקריאת המלה הזאת, בן אשר קורא אותה מלעיל בשני סגולין וב"נ מלרע בסגול אחד לבד וכו', ופשוט הוא שהקורא אותה מלעיל מנקד היו"ד בצר"י והתי"ו בסגול דוגמת כל אֵרֵא יֵרֵא יֵרֶא, יֵרֶא על כנפי רוח וכמיהם, והקורא אותה מלרע מנקד כולה צרי דוגמת יֵרֵא פרעה, תֵּרֵא אשקלון, וְתֵרֵא אויבתי, שלשתן מלרע בצר"י, וכן היציד בן בלעם בטעמי המקרא שלו שלשתן נרוין ע"ע יֵלֵךְ יֵשֵׁב, וכ"כ מכלול ולמוח ומאזני', והחכם הימ"ן בעל מ"ש מנא ד' מיני קריאות שונות ולכן לדד בה, אכן אין נודקין מן יהב"י ולמעלה ונפרע כשנילכתו נכונה ומאושרת). דָּ֖ן גּ֣וּר. מִן־הַבָּשָֽׁן. נַפְתָּלִי֙ שְׂבַ֣ע רָצ֔וֹן וּמָלֵ֖א בִּרְכַּ֣ת. יְרָֽשָׁה לית ומלעיל והה"א נוספה כלשון ליווי על משקל העמק שְׁאָלָה, שְׁמָעָה סְלָחָה. יְהִ֤י רְצוּי֙. דָּבְאֶֽךָ. מְעֹנָה֙ אֱלֹ֣הֵי (ג' מלעיל כתור'). וַיְגָ֧רֶשׁ. וַיִּשְׁכֹּן֩ יִשְׂרָאֵ֨ל. עֵ֣ין. אַף־שָׁמָ֖יו יַ֥עַרְפוּ־טָֽל (וכ"ה לכ"א) מִ֣י כָמ֗וֹךָ עַ֚ם נוֹשַׁ֣ע (חו"ה המסרה וגליון ג' ב' פתחין ובי' עם נושע, ישראל

וַאֲשֶׁר־חֶרֶב גַּאֲוָתֶךָ וְיִכָּחֲשׁוּ אֹיְבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה
1 עַל־בָּמוֹתֵימוֹ תִדְרֹךְ׃ ס שביעי וַיַּעַל
מֹשֶׁה מֵעַרְבֹת מוֹאָב אֶל־הַר נְבוֹ רֹאשׁ הַפִּסְגָּה
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וַיַּרְאֵהוּ יְהוָה אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
2 אֶת־הַגִּלְעָד עַד־דָּן׃ וְאֵת כָּל־נַפְתָּלִי וְאֶת־אֶרֶץ
אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וְאֵת כָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה עַד הַיָּם
3 הָאַחֲרוֹן׃ וְאֶת־הַנֶּגֶב וְאֶת־הַכִּכָּר בִּקְעַת יְרֵחוֹ
4 עִיר הַתְּמָרִים עַד־צֹעַר׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו
זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתְּנֶנָּה הֶרְאִיתִיךָ
5 בְעֵינֶיךָ וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר׃ וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה
6 עֶבֶד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל־פִּי יְהוָה׃ וַיִּקְבֹּר
אֹתוֹ בַגַּי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוּל בֵּית פְּעוֹר וְלֹא־
7 יָדַע אִישׁ אֶת־קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וּמֹשֶׁה
בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּמֹתוֹ לֹא־כָהֲתָה עֵינוֹ
8 וְלֹא־נָס לֵחֹה׃ וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה
בְּעַרְבֹת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי

עין הסופר
גאותך כ״כ
איביך
כב״כ במ״נ
במותימו מל״מ
תדרך כ״מ
מערבת
כל״מ במ״ח
נבו כב״כ
ירחו כ״מ
האחרון כ״מ
צער
גל״מ במ״נ
הראיתיך
מל״מ
בעיניך כ״ל
מל״מ במ״נ
תעבר כל״ח
ויקבר מ״ז
בגי דין ס״ה
מול כ״מ
פעור כ״מ
קברתו מ״ז
במתו כ׳ מ״ז
בליסנה
לחה כ״כ
בערבת
כל״מ במ״ח

עין הקורא

גו׳ בינ״ו, וחד קמץ אין המלך נ״שנ, וחד עני ונ״שנ לית וקמץ. מגן עזרך
ואשר־חרב. מערבת. אל־הר נבו ראש. ויראהו יי. את־הגלעד עד.
ואת. ואת. ואת. עד. ואת־הנגב בפיעוטס ואת־הנגב. ואת־הככר.
זאת הארץ אשר נשבעתי. הראיתיך בעיניך. משה עבד־יי. ויקבר
אתו בגי. בית פעור. ולא־ידע איש. לא־כהתה. לחה. ויבכו בני
ישראל. בערבת. שלשים. ויתמו.

עין הסופר

9 אֵ֥בֶל מֹשֶֽׁה׃ וִיהוֹשֻׁ֣עַ בִּן־נ֗וּן מָלֵא֙ ר֣וּחַ חָכְמָ֔ה כִּֽי־ — ויהושע כב״כ במ״א מל״ט
סָמַ֥ךְ מֹשֶׁ֛ה אֶת־יָדָ֖יו עָלָ֑יו וַיִּשְׁמְע֨וּ אֵלָ֤יו בְּנֵֽי־ — ידיו כל״מ במ״נ
יִשְׂרָאֵל֙ וַֽיַּעֲשׂ֔וּ כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃
10 וְלֹֽא־קָ֨ם נָבִ֥יא ע֛וֹד בְּיִשְׂרָאֵ֖ל כְּמֹשֶׁ֑ה אֲשֶׁר֙ יְדָע֣וֹ — עוד כ״מ במ״ב
11 יְהוָ֔ה פָּנִ֖ים אֶל־פָּנִֽים׃ לְכָל־הָ֨אֹתֹ֜ת וְהַמּֽוֹפְתִ֗ים — האתת כ״ל מל״א במ״ד והמופתים
אֲשֶׁ֤ר שְׁלָחוֹ֙ יְהוָ֔ה לַעֲשׂ֖וֹת בְּאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם — ב׳ מ״ו בליש׳ לעשות
12 לְפַרְעֹ֥ה וּלְכָל־עֲבָדָ֖יו וּלְכָל־אַרְצֽוֹ׃ וּלְכֹל֙ הַיָּ֣ד — כל״מ במ״ט
הַחֲזָקָ֔ה וּלְכֹ֖ל הַמּוֹרָ֣א הַגָּד֑וֹל אֲשֶׁר֙ עָשָׂ֣ה מֹשֶׁ֔ה — המורא מ״ו הגדול מ׳ מ״ו
לְעֵינֵ֖י כָּל־יִשְׂרָאֵֽל׃

חזק׃

עין הקורא

(מו״ה נכי״י ר֣וּחַ חָכְמָ֔ה וכבר הזכרתי זה לעיל כ״ה י״ח נהניח). וַיִּשְׁמְע֨וּ אֵלָ֤יו בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ וַֽיַּעֲשׂ֔וּ. אשר יְדָע֣וֹ יְיָ פָּנִים. לְכָל־הָ֨אֹתֹ֜ת במקצתם לכל־האתת (מו״ה בכי״י גם בדמ״א וס״א האתת בשני נרשין וזה כמשפט , וכבר הורה הזקן בן בלעם בספרו טעמי המקר׳ שאם יהי׳ אחר הטרם רביע לא יבוא משרתו עמו בתיבתו אם לא שקדם לו תליש׳ והדין דין אמת ומוכח מכמ׳ מקרת כמו שהזכרתי בספרי משפטי הטעמים דף כ״א ע״ש). אֲשֶׁ֤ר שְׁלָחוֹ֙. וּלְכָל־אַרְצֽוֹ. וּלְכֹל. וּלְכֹל֙. אשר עָשָׂה. לְעֵינֵ֖י כָּל־יִשְׂרָאֵֽל.

חזק.

משפט ס״ת להשלים התורה בסוף הדף לעיני כל ישראל באמצע שיט׳, הרי״ף הלכות ס״ת, וכן פסקו כל הפוסקים והכי פסיק הלכתא רב אשי בפרק הקומץ רבה דף ל׳, אבל בשאר ד׳ חומשין יכול לגמור באמצע הדף כדתניא התם הכותב ס״ת לא יגמר באמצע הדף כמו שגומר בחומשין אלא מקצר ועולה עד סוף הדף ; וכ״כ מ״ש.

סכום פסוקי ספר דברים תשע מאות וחמשים והמשה הנ"ץ סימן: וחציו, ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך:
(א"ה גם בשני כ"י מסור כלשון זה והוא קשה שהרי בסוף כל סדרא וסדרא מסור מספר הפסוקים של אותה סדרא, וכאשר נצרפם יחד יעלה מספר הפסוקים של כל ס' דברים תשע מאות ותשעים ושנים).
ופרשיותיו י"א (נ"א י') · אסרו חג בעבותים סימן: וסדריו כ"ז· יפיח אמונה יגיד צדק סימן: ופסקתותיו כ"ב · ופרקיו ל"ד· אודה יי בכל לבב סימן: מניין הפתוחות שלשים וארבעה והסתומות מאה ועשרים וארבעה· הכל מאה והמשים ושמנה פרשיות· וכסא כבוד ינחילם סימן:

סכום הפסוקים של כל התורה· חמשת אלפים ושמנה מאות וארבעים וחמשה· ואור החמה יהיה שבעתים סימן: וחציו, וישם עליו את החשן ויתן אל החשן את האורים ואת התמים· מספר כל הפרשיות נ"ד (נ"א נ"ג) ומספר כל הסדרים קנ"ד ומספר כל הפסקתות צ"ה· מניין פתוחות של כל התורה· מאתים ותשעים· יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו סימן: והסתומות· שלש מאות ושבעים ותשעה· או אסרה אסר על נפשה בשבעה סימן: נמצאו מניין כל הפרשיות פתוחות וסתומות· שש מאות וששים ותשעה לא תחסר כל בה סימן:

אותיות רבתי ואותיות זעירי ואותיות הנקודות שבתורה.

אין בס' דברים מאותיות רבתי כ"א ד' והם העי"ן והדל"ת של שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד דפ' ואתחנן, והה"א של ה ליי הגמלו זאת דפ' האזינו, והלמ"ד של וישלכם אל ארץ אחרת דפ' נצבים.

ומאותיות הזעירות רק אחת והיא היו"ד של תשי בפסוק צור ילדך תשי בפ' האזינו, ויש סופרים שכותבים רבא האל"ף של אשריך ישראל, והכ"ף של והתמכרתם שם, והכ"ף פשוטה של ונך אותו ואת בנו, והפ"א של ופתלתל, והצד"י של הצור תמים פעלו, והשי"ן של ערש ברזל, וכותבין זעיר מ"ם קדמאה של ממרים הייתם, אבל אין דעת המדקדקים נוחה מהם.

ומאותיות הנקודות מצאנו בס' דברים י"א נקודות בי"א אותיות תכופות והם לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד בפסוק הנסתרות לה' אלהינו בפ' נצבים נקוד על לנו ולבנינו ועל עי"ן של עד, וכאשר נצרף כל המקומות שבתור' שמצאנו בהם אותיות או תיבות נקודות יעלה מספרם לעשר', וזה שאמרו רז"ל בהרבה מקומות עשר נקודות בתורה, וטעם הנקודות האלה הלא הוא כתוב באבות דר' נתן פרק ל"ד ע"ש, גם במס' סופרים פרק ו' הזכירום כולם בצירוף הלכות אחרות, ואף שדברי הפרק ההוא כולם סתומים וחתומים כבר פירשם בטוב הרב החכם בעל נחלת יעקב ז"ל חוץ מן הלכה אחת הנזכרת שם היא הלכה ז' האומרת ענאל יניאל ובגרעון אלי שמע השוטר (נ"א הסופר) שעליה אמר הרב ז"ל שחזר על הרב' מסורות גדולות וקטנות גם שאל לחכמים רבים ובקיאים במסורות ואין מגיד לו לכן אמר עליה שכולה משבשתא וגם הרב בעל ס' האגודה לא גרס לה לפי שאין לה שום טעם; ועתה בא לידי כ' שנות אליהו לרבינו הגדול הגאון מוהר"ר אלי' ווילנא זצ"ל וראיתי בלקוטים שבסוף ספרו שגם הוא עמד על מבוכת ההלכה הזאת וחשב להגיה בדרך רחוק ודחוק ואמר כי מה שנרשם בספרינו הלכה ז' הוא שיבוש כי כל דברי ההלכה הזאת הם דבוקים עם ההלכה הקודמת המסיימת במלת ודברו וצ"ל דברי ענאל יניאל והם היו ב' סופרים ידועים, ובגרעון צ"ל וב' גרעון ור"ל ב' חסירים מן המנין הנ"ל וזה לדעת אלישמע הסופר, ע"כ, והנה הוסיף וגרע ודרש ולא העלה כל מאומה בידו ומה לנו ולסופרים האלה אשר אין כל חדש בפיהם, והאמת כי כל החכמים האלה שגו ברואה ופקו פליליה ודברי ההלכה הזאת הן הן דברי המסרת הנשנית בדה"א סי' ט' והיא אומרת ד' כתיבין יעואל וקריין יעיאל וכי' ובגבעון (דה"א ט' ל"ה), אליצפן שמרי ויעואל (דה"ב כ"ט י"ג) עזיה העשתרתי שמע ויעואל (דה"א י"א מ"ד), יעואל הסופר ומעשיהו השוטר (דה"ב כו יא) עכ"ל וככה תיקון ההלכה הזאת יעואל יעיאל (ר"ל דכתיבין יעואל וקריין יעיאל הם ד' אלה) ובגבעון, אלי, שמע, השוטר (נ"א הסופר), והיינו השוטר והיינו הסופר, לכן הלכה ז' מאושרת ומתוקנת לעצמה ואין בה שום דופי.

להבדיל בין הקדש ובין החול.

ספר הדברים.

דברים. כי המשפט לאלהים הוא קדש כתרגומו ארי דינא דה' הוא, וכן תרגם יונתן ארום דינא מן קדם ה', וכן דעת רש"י והרי"א:

ואתחנן. אשר מי אל בשמים ובארץ קדש כתרגומו דאת הוא אלהא, וכן יונתן וכן רש"י, וכן רלב"ג בפירוש הראשון, אף כי כפי דברי הראב"ע נראה שדעתו לחול, וכן רלב"ג בפירושו השני:

אשר לו אלהים קרובים קדש כתרגומו ארי מן עם רב דליה אלהא קריב ליה ולא אמר קריבין וכן רלב"ג, אף כי כפי תרגום יונתן בהרחבת פירושו נראה שדעתו לחול וכן הירושלמי ושכן נראה דעת הראב"ע בפירושו:

השמע עם קול אלהים קדש כתרגומו השמע עמא קל ממרא דה', וכן יונתן:

או הנסה אלהים קדש כתרגומו או ניסין עבד ה' והכתוב אמר הנסה ולא הנסו וכן ביונתן ובירושלמי, וכן דעת הרי"א והראב"ע והרלב"ג, אף כי כפי מה שנראה מפשוטו וכפי דעת רש"י הוא חול:

כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים קדש כתרגומו ארי מן כל בסרא דשמע קול מימרא דה', וכן ביונתן, אף כי כפי דעת הראב"ע כפי מפרשיו הכתוב מדבר על המלאכים:

עקב כי ה' אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים במסכת סופרים פ"ד הלכה ד' וה' אלהי קדש והאלהים חול אדני קדש והאדנים חול, וכן דרשו במכלתא וכן הראב"ע כפי מפרשיו, וכן הרלב"ג וכן הרי"א, האמנם שכפי תרגום אונקלוס ויונתן גם ואדני נראה חול בתרגמם ומרי מלכין:

כי תבוא ואין לאל ידך חול במסכת סופרים פ"ד הלכה ט', וגם הלמ"ד בשו"א, וכן תרגומו ולית חילא בידך, וכן הרי"א, אף כי כפי יונתן והירושלמי הראו פנים להקדישו באמרם בצלו קדם ה' ודי יפרק אלהא:

וילך הלא על כי אין אלהי בקרבי קדש כפי אונקלוס הלא מדלית שכינת אלהי ביני, וכן יונתן וכן פי' הרי"א:

האזינו. יזבחו לשדים לא אלה חול כתרגומו דלית בהון צרוך, (וכ"כ יהב"י לא אלה חול וח"ו) וכן יונתן והירושלמי וכן רש"י והראב"ע והרלב"ג והרי"א, אף כי בדפוס אלטרס נייני קדש:

אלהים לא ידעום חול כתרגימו דלא ידעונין, וכן ביונתן וירושלמי, וכן נראה מהראב"ע וכן הרי"א, וכן דעת הרלב"ג:

הם קנאוני בלא אל חול כתרגום אונקלוס בלא דחלא, וכן בירושלמי, וכן רש"י והראב"ע והרלב"ג והרי"א בפירושו הראשון, אף שכפי יונתן נ"ע בתרגומו בלא אלה, וכפירוש השני של הרי"א. ושבדפוס אלטרס כתבו קדש:

ואין אלהי' עמדי חול כתרגומו ולית אלהא בר מיני. ומפורש יותר ביונתן וירושלמי שתרגמו ולית אלהא אוחרן בר מיני, וכן דעת רש"י והראב"ע והרלב"ג והרי"א:

ומה שלא תמצא מלה רשום בתוך הספר, דע שבטעם הי' מפני פשיטותה:

הקריאה לטעם התחתון.

אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־
פָּנָי: לֹא־תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל כָּל־
תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל
וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם
מִתַּחַת לָאָרֶץ: לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה
לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה

הקריאה לטעם העליון.

לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־
פָּנַי לֹא תַעֲשֶׂה־לְּךָ פֶסֶל כָּל־
תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל
וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתַּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם
מִתַּחַת לָאָרֶץ לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה
לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה

אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹּקֵד עֲוֺן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים

לְשֹׂנְאָי: וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים | לְשֹׂנְאָי וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים

לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֺתָו: לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא:

(טעם התחתון)

שָׁמוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ
כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: שֵׁשֶׁת יָמִים
תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלַאכְתֶּךָ: וְיוֹם
הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־
תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ־
וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ־וַאֲמָתֶךָ וְשׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ
וְכָל־בְּהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ
לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ כָּמוֹךָ:
וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
וַיֹּצִאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה
וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה עַל־כֵּן צִוְּךָ יְהוָה

(טעם העליון)

שָׁמוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ
כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שֵׁשֶׁת יָמִים
תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָל־מְלַאכְתֶּךָ וְיוֹם
הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא
תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ־
וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ־וַאֲמָתֶךָ וְשׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ
וְכָל־בְּהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ
לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ כָּמוֹךָ
וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
וַיֹּצִאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה
וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה עַל־כֵּן צִוְּךָ יְהוָה

אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת: כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן יַאֲרִיכֻן יָמֶיךָ וּלְמַעַן יִיטַב לָךְ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה

אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ: לֹא תִרְצָח וְלֹא
תִנְאָף וְלֹא תִגְנֹב וְלֹא־תַעֲנֶה וגו׳.

| אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ: לֹא תִרְצָח: וְלֹא
תִנְאָף: וְלֹא תִגְנֹב: וְלֹא־תַעֲנֶה וגו׳.

לו"ה. כבר הרחבתי לדבר בסוף ספר שמות על שינוי קריאת הדברות וחלוף נקודותיהם וטעמיה' ולא משנה לוו אך דע שבמקצ' כ"י הטעמים שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד ולפ"ז יש לכנן התחתון כמרכ' מפח' אתנח'.

אשר בנימין המכונה וואלף ב"ר שמעון איש היידנהיים. אחרי התהל' וההודאה לאל חי כי הפליא חסדו עמדי לאמצני ולחזקני להחל גם לכלות הדפסת חמש' חומשי תורה על ארבעת האופנים אשר יעדתי בהקדמתי ראיתי מן הצורך לשוב ולהזכיר כי עיקר מגמתי במלאכה זאת לא היתה כ"א הדיוק והדייקוה, לזאת שמתי לבי על כל תיבה ומלה, למען לא יפלא, ועיינתי על כל ניקוד וטעם, פעם אחר פעם, וידידי הרבני המופלא החכם הר"ר שלום זעליגמן שמש שי' גם הוא הי' לי לעזרה לבדוק אחרי ולהיות לי מציר לעזור, ישלם ה' פעלו. וזאת שנית עשיתי להעביר קול במחנה העברים גם במכתב ובדפוס לאמר: כל הרוצה לבדוק יבוא ויבדוק והיה אשר ימצא באחד המקומות שנפלתי הריקה והגעתי המלא יבוא ויודיעני ויקבל משכר זהובים בשכרו וגם שמו יוחק בספר לזכרון; ובכן הגיעו החומשים הארבעה הראשונים ליד אלף אנשי', ואין גולה מהם את אזני; לכן בזאת אני בוטח שמלבד המילוי והחסרון, הכל כתיקונו ביושר ובכשרון, אכן מלבד הנקודות והנעימות לדקותם ולחולשתם יבין כל יודע ומכיר במלאכת הדפוס שאי מן הנמנעות שלא יתרמה לפעמים איזה קלקל באמצע המלאכה אם בהשמטת הדיו ואם בשבירת עצם מעצמות הנקודה בשבר יד או שבר רגל עד שישתנה מצורה לצורה, כי בשבירת אחת משתי נקודות השו"א ישאר חירק, ומן הסגול ישאר צרי, וככה ישתנה הזקף לרביע והתביר לטרכ', וכן בדומיהם. גם מלבד השגגות בני אדם אנחנו ועיני בשר לנו ובראות אנו כולנו רואים, וקלקולים כאלה עלפתי וראיתי נופלים במקצת יריעות, וזה מנחתי ואשפלה:

תיקונים לעין הסופר.

בראשית	
דף פסוק	נ"ל
לג ד	צואר־ו דין מ"ו
לו מ	שְמוֹת כ"מ נמ"ג
מב טו	עלהבי"ג פ"ו
נ כ	להחית ב' א'

שמות	
יג ג	זכור כ"מ נט"פ
כט לא	קדש י' א'
ויקרא	
כו יד	יקדש דין ק'
במדבר	
יג פ	חורי דין מ'

תיקונים והוספות על מבור עין הקורא.

בראשית דף ט' שור' ב' נֹגַה נ"ל נֹגַה ברביע, אע"פ שגם בחומש רל"פ ורוב הדפוסים זוקף מ"מ נב"מ וכ"י ברביע וכן עיקר כמבואר במספה"ע דף ל"ה ב' שלא יתכן ת"ג אחר זוקף שלא קדמא פשטא או יתיב. דף 22 שור' ד' יש להוסיף הַמַּכְפֵּלָה.

שמות זייטע 5 שור' ז' וּבָאתָ נ"ל וּבָאתָ. דף ל"ו שור' ב' שֹׁור נגח נ"ל שֹׁור נגח. זייטע 47 שור' ח' כתפת נ"ל כתפת. דף ל"ו שור' ב' ארשה נ"ל אֲרֻשָׂה.

ויקרא זייטע 24 שורה אחרונ' פִּשְׁתָּה נ"ל פִּשְׂתָּה. דף כ"ח שור' ח' על־המטהר ידמה לי שהמקף ט"ס שהרי הוא אחד מן ח' בסיפרא שהוכירם המסבת לעיל ס' י"א. זייטע 55 שורה ד נ"ל בְּרֶגַע אור.

במדבר דף ס"ג שור' ב' אֶת־הנחשת אֶת־הבדיל בניהם רלוי מלת אֶת נמתג ע"פ תורת המתגים הנכדים אע"פ שבהעתקה שלי שניה' בלי מתג.

סדר

ההפטרות

לכל שבתות ה׳

לפי חלופי המנהגים.

מדויק בתכלית הדיוק ומסדר בשלמות הסדור

מאתי

וואלף בן שמשון ז״ל איש היידענהיים

רעדלהיים

שנת תק״פ״א לפ״ק.

בדפוס ובהוצאות המחבר והמסדר הנ״ל.

Rödelheim,
verlegt und gedruckt von W. Heidenheim
1821.

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

אחר ההפטרה יברך המפטיר ד' ברכות אלו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃ נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן (וְרַחֲמָן) אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃ רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃ שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ׃ כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ־לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד׃

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת׃

בישע׳ סי׳ א׳.

חֲזוֹן יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ אֲשֶׁר חָזָה עַל־יְהוּדָה
וִירוּשָׁלָ͏ִם בִּימֵי עֻזִּיָּהוּ יוֹתָם אָחָז יְחִזְקִיָּהוּ מַלְכֵי
יְהוּדָה׃ שִׁמְעוּ שָׁמַיִם וְהַאֲזִינִי אֶרֶץ כִּי יְהוָה דִּבֵּר
בָּנִים גִּדַּלְתִּי וְרוֹמַמְתִּי וְהֵם פָּשְׁעוּ בִי׃ יָדַע שׁוֹר
קֹנֵהוּ וַחֲמוֹר אֵבוּס בְּעָלָיו יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע עַמִּי לֹא
הִתְבּוֹנָן׃ הוֹי ׀ גּוֹי חֹטֵא עַם כֶּבֶד עָוֹן זֶרַע מְרֵעִים
בָּנִים מַשְׁחִיתִים עָזְבוּ אֶת־יְהוָה נִאֲצוּ אֶת־קְדוֹשׁ
יִשְׂרָאֵל נָזֹרוּ אָחוֹר׃ עַל־מֶה תֻכּוּ עוֹד תּוֹסִיפוּ
סָרָה כָּל־רֹאשׁ לָחֳלִי וְכָל־לֵבָב דַּוָּי׃ מִכַּף־
רֶגֶל וְעַד־רֹאשׁ אֵין־בּוֹ מְתֹם פֶּצַע וְחַבּוּרָה
וּמַכָּה טְרִיָּה לֹא־זֹרוּ וְלֹא חֻבָּשׁוּ וְלֹא רֻכְּכָה בַּשָּׁמֶן׃
אַרְצְכֶם שְׁמָמָה עָרֵיכֶם שְׂרֻפוֹת אֵשׁ אַדְמַתְכֶם
לְנֶגְדְּכֶם זָרִים אֹכְלִים אֹתָהּ וּשְׁמָמָה כְּמַהְפֵּכַת
זָרִים׃ וְנוֹתְרָה בַת־צִיּוֹן כְּסֻכָּה בְכָרֶם כִּמְלוּנָה
בְמִקְשָׁה כְּעִיר נְצוּרָה׃ לוּלֵי יְהוָה צְבָאוֹת הוֹתִיר
לָנוּ שָׂרִיד כִּמְעָט כִּסְדֹם הָיִינוּ לַעֲמֹרָה דָּמִינוּ׃
שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה קְצִינֵי סְדֹם הַאֲזִינוּ תּוֹרַת אֱלֹהֵינוּ
עַם עֲמֹרָה׃ לָמָּה לִּי רֹב־זִבְחֵיכֶם יֹאמַר יְהוָה
שָׂבַעְתִּי עֹלוֹת אֵילִים וְחֵלֶב מְרִיאִים וְדַם פָּרִים
וּכְבָשִׂים וְעַתּוּדִים לֹא חָפָצְתִּי׃ כִּי תָבֹאוּ לֵרָאוֹת פָּנָי מִי־

עזיהו ככל ספרינו הוי״ו דגש וכמוהו כל עזיהו וכל עזיה כולם דגשי הוי״ו, אך
בכ״י כולהון רפויין והעי״ן במתג. לנגדכם בפשטא בס״ס וכ״י. אילים מל״ם

בִּקֵּשׁ זֹאת מִיֶּדְכֶם רְמֹס חֲצֵרָי׃ לֹא תוֹסִיפוּ הָבִיא
מִנְחַת־שָׁוְא קְטֹרֶת תּוֹעֵבָה הִיא לִי חֹדֶשׁ וְשַׁבָּת
קְרֹא מִקְרָא לֹא־אוּכַל אָוֶן וַעֲצָרָה׃ חָדְשֵׁיכֶם
וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׂנְאָה נַפְשִׁי הָיוּ עָלַי לָטֹרַח נִלְאֵיתִי
נְשֹׂא׃ וּבְפָרִשְׂכֶם כַּפֵּיכֶם אַעְלִים עֵינַי מִכֶּם גַּם כִּי
תַרְבּוּ תְפִלָּה אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ יְדֵיכֶם דָּמִים מָלֵאוּ׃
רַחֲצוּ הִזַּכּוּ הָסִירוּ רֹעַ מַעַלְלֵיכֶם מִנֶּגֶד עֵינָי חִדְלוּ
הָרֵעַ׃ לִמְדוּ הֵיטֵב דִּרְשׁוּ מִשְׁפָּט אַשְּׁרוּ חָמוֹץ
שִׁפְטוּ יָתוֹם רִיבוּ אַלְמָנָה׃ לְכוּ־נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר
יְהוָה אִם־יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ אִם־
יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ׃ אִם־תֹּאבוּ וּשְׁמַעְתֶּם
טוּב הָאָרֶץ תֹּאכֵלוּ׃ וְאִם־תְּמָאֲנוּ וּמְרִיתֶם חֶרֶב
תְּאֻכְּלוּ כִּי פִּי יְהוָה דִּבֵּר׃ אֵיכָה הָיְתָה לְזוֹנָה
קִרְיָה נֶאֱמָנָה מְלֵאֲתִי מִשְׁפָּט צֶדֶק יָלִין בָּהּ וְעַתָּה
מְרַצְּחִים׃ כַּסְפֵּךְ הָיָה לְסִיגִים סָבְאֵךְ מָהוּל בַּמָּיִם׃
שָׂרַיִךְ סוֹרְרִים וְחַבְרֵי גַּנָּבִים כֻּלּוֹ אֹהֵב שֹׁחַד וְרֹדֵף
שַׁלְמֹנִים יָתוֹם לֹא יִשְׁפֹּטוּ וְרִיב אַלְמָנָה לֹא־
יָבוֹא אֲלֵיהֶם׃ לָכֵן נְאֻם הָאָדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת אֲבִיר
יִשְׂרָאֵל הוֹי אֶנָּחֵם מִצָּרַי וְאִנָּקְמָה מֵאוֹיְבָי׃

לכו־נא במרכ׳ בכ״י וכמ״נ דפ״ח ורק בדפ״ו לכו־נא בתביר וכתב בגליונו מחולפין לכו נא מקף (נ״ל מרכא). ואם־תמאנו פליגי בו׳ ספרי ולעדות רד״ק במכלול המ״ס בקמץ. לסיגים מל״א. מאויבי חד מן י״ח מלא בליש׳כם.

וְאָשִׁיבָה יָדִי עָלַיִךְ וְאֶצְרֹף כַּבֹּר סִיגָיִךְ וְאָסִירָה כָּל־
בְּדִילָיִךְ׃ וְאָשִׁיבָה שֹׁפְטַיִךְ כְּבָרִאשֹׁנָה וְיֹעֲצַיִךְ
כְּבַתְּחִלָּה אַחֲרֵי־כֵן יִקָּרֵא לָךְ עִיר הַצֶּדֶק קִרְיָה
נֶאֱמָנָה׃ צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפָּדֶה וְשָׁבֶיהָ בִּצְדָקָה׃

הפטרת ואתחנן

בישעיה סימן מ׳.

נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם׃ דַּבְּרוּ עַל־לֵב
יְרוּשָׁלַםִ וְקִרְאוּ אֵלֶיהָ כִּי מָלְאָה צְבָאָהּ כִּי נִרְצָה
עֲוֺנָהּ כִּי לָקְחָה מִיַּד יְהוָה כִּפְלַיִם בְּכָל־חַטֹּאתֶיהָ׃
קוֹל קוֹרֵא בַּמִּדְבָּר פַּנּוּ דֶּרֶךְ יְהוָה יַשְּׁרוּ בָּעֲרָבָה
מְסִלָּה לֵאלֹהֵינוּ׃ כָּל־גֶּיא יִנָּשֵׂא וְכָל־הַר וְגִבְעָה
יִשְׁפָּלוּ וְהָיָה הֶעָקֹב לְמִישׁוֹר וְהָרְכָסִים לְבִקְעָה׃
וְנִגְלָה כְּבוֹד יְהוָה וְרָאוּ כָל־בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְהוָה
דִּבֵּר׃ קוֹל אֹמֵר קְרָא וְאָמַר מָה אֶקְרָא כָּל־הַבָּשָׂר
חָצִיר וְכָל־חַסְדּוֹ כְּצִיץ הַשָּׂדֶה׃ יָבֵשׁ חָצִיר נָבֵל
צִיץ כִּי רוּחַ יְהוָה נָשְׁבָה בּוֹ אָכֵן חָצִיר הָעָם׃ יָבֵשׁ
חָצִיר נָבֵל צִיץ וּדְבַר אֱלֹהֵינוּ יָקוּם לְעוֹלָם׃ עַל הַר־
גָּבֹהַ עֲלִי־לָךְ מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ
מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלָםִ הָרִימִי אַל־תִּירָאִי אִמְרִי לְעָרֵי

סיגיך: פי׳ בס״מ גם בכי״י ובכ״י כ״ה. שפטיך: השי״ן דגש בס״מ בעלילת דחיק על מתג. גֶיא בסגול וכ״כ מכלול בשקל פֶּזֶא, והמסרה עליו לית פתח ומלא. כָּל־הַבָּשָׂר ס״א הבשׂר. נָבֵל ציץ בתרי טעמי וכן חבירו עיין משפטי הטעמים דף כ״ט ב. אכן חָצִיר כ״כ בכי״י וכגון. גבה כמו.

יְהוּדָה הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם׃ הִנֵּה אֲדֹנָי יֱהוִה בְּחָזָק יָבוֹא
וּזְרֹעוֹ מֹשְׁלָה לוֹ הִנֵּה שְׂכָרוֹ אִתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו׃
כְּרֹעֶה עֶדְרוֹ יִרְעֶה בִּזְרֹעוֹ יְקַבֵּץ טְלָאִים וּבְחֵיקוֹ
יִשָּׂא עָלוֹת יְנַהֵל׃ מִי־מָדַד בְּשָׁעֳלוֹ מַיִם וְשָׁמַיִם
בַּזֶּרֶת תִּכֵּן וְכָל בַּשָּׁלִשׁ עֲפַר הָאָרֶץ וְשָׁקַל בַּפֶּלֶס
הָרִים וּגְבָעוֹת בְּמֹאזְנָיִם׃ מִי־תִכֵּן אֶת־רוּחַ יְהוָה
וְאִישׁ עֲצָתוֹ יוֹדִיעֶנּוּ׃ אֶת־מִי נוֹעָץ וַיְבִינֵהוּ וַיְלַמְּדֵהוּ
בְּאֹרַח מִשְׁפָּט וַיְלַמְּדֵהוּ דַעַת וְדֶרֶךְ תְּבוּנוֹת
יוֹדִיעֶנּוּ׃ הֵן גּוֹיִם כְּמַר מִדְּלִי וּכְשַׁחַק מֹאזְנַיִם
נֶחְשָׁבוּ הֵן אִיִּים כַּדַּק יִטּוֹל׃ וּלְבָנוֹן אֵין דֵּי בָּעֵר
וְחַיָּתוֹ אֵין דֵּי עוֹלָה׃ כָּל־הַגּוֹיִם כְּאַיִן נֶגְדּוֹ מֵאֶפֶס
וָתֹהוּ נֶחְשְׁבוּ־לוֹ׃ וְאֶל־מִי תְּדַמְּיוּן אֵל וּמַה־דְּמוּת
תַּעַרְכוּ־לוֹ׃ הַפֶּסֶל נָסַךְ חָרָשׁ וְצֹרֵף בַּזָּהָב יְרַקְּעֶנּוּ
וּרְתֻקוֹת כֶּסֶף צוֹרֵף׃ הַמְסֻכָּן תְּרוּמָה עֵץ לֹא־
יִרְקַב יִבְחָר חָרָשׁ חָכָם יְבַקֶּשׁ־לוֹ לְהָכִין פֶּסֶל לֹא
יִמּוֹט׃ הֲלוֹא תֵדְעוּ הֲלוֹא תִשְׁמָעוּ הֲלוֹא הֻגַּד
מֵרֹאשׁ לָכֶם הֲלוֹא הֲבִינֹתֶם מוֹסְדוֹת הָאָרֶץ׃
הַיֹּשֵׁב עַל־חוּג הָאָרֶץ וְיֹשְׁבֶיהָ כַּחֲגָבִים הַנּוֹטֶה
כַדֹּק שָׁמַיִם וַיִּמְתָּחֵם כָּאֹהֶל לָשָׁבֶת׃ הַנּוֹתֵן

מֹשְׁלָה לוֹ הלמ״ד דגש בכ״י ותמ״נ רע״ת וי״ס רפה וכ״כ מכלול דו״ק ק״ו ח׳. יָכַל מן ג׳ המנוגנים נקמץ וכו׳ במסרת ובגליון המערכת. בַּשָּׁלִשׁ לית וחס׳. וַיְלַמְּדֵהוּ הוי״ו במתג ככה ולא כן וַיְלַמְּדֵהוּ הניכה לפי שהוא במשרת כמבואר במשפטי הטעמים דף כ״ה א׳. וְצֹרֵף ד׳ הא׳ נלים׳. וּרְתֻקוֹת הקו״ף דגש בכ״י. הנותן ד׳ ט״ז.

רֹוזְנִים לְאָיִן שֹׁפְטֵי אֶרֶץ כַּתֹּהוּ עָשָׂה׃ אַף בַּל־
נִטָּעוּ אַף בַּל־זֹרָעוּ אַף בַּל־שֹׁרֵשׁ בָּאָרֶץ גִּזְעָם וְגַם־
נָשַׁף בָּהֶם וַיִּבָשׁוּ וּסְעָרָה כַּקַּשׁ תִּשָּׂאֵם׃ וְאֶל־מִי
תְדַמְּיוּנִי וְאֶשְׁוֶה יֹאמַר קָדוֹשׁ׃ שְׂאוּ־מָרוֹם עֵינֵיכֶם
וּרְאוּ מִי־בָרָא אֵלֶּה הַמּוֹצִיא בְמִסְפָּר צְבָאָם לְכֻלָּם
בְּשֵׁם יִקְרָא מֵרֹב אוֹנִים וְאַמִּיץ כֹּחַ אִישׁ לֹא נֶעְדָּר׃

הפטרת עקב

בישעיה סימן מ״ט.

וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזָבַנִי יְהוָה וַאדֹנָי שְׁכֵחָנִי׃ הֲתִשְׁכַּח
אִשָּׁה עוּלָהּ מֵרַחֵם בֶּן־בִּטְנָהּ גַּם־אֵלֶּה תִשְׁכַּחְנָה
וְאָנֹכִי לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ׃ הֵן עַל־כַּפַּיִם חַקֹּתִיךְ חוֹמֹתַיִךְ
נֶגְדִּי תָּמִיד׃ מִהֲרוּ בָּנָיִךְ מְהָרְסַיִךְ וּמַחֲרִיבַיִךְ
מִמֵּךְ יֵצֵאוּ׃ שְׂאִי־סָבִיב עֵינַיִךְ וּרְאִי כֻּלָּם נִקְבְּצוּ
בָאוּ־לָךְ חַי־אָנִי נְאֻם־יְהוָה כִּי כֻלָּם כַּעֲדִי תִלְבָּשִׁי
וּתְקַשְּׁרִים כַּכַּלָּה׃ כִּי חָרְבֹתַיִךְ וְשֹׁמְמֹתַיִךְ וְאֶרֶץ
הֲרִסֻתֵךְ כִּי עַתָּה תֵּצְרִי מִיּוֹשֵׁב וְרָחֲקוּ מְבַלְּעָיִךְ׃
עוֹד יֹאמְרוּ בְאָזְנַיִךְ בְּנֵי שִׁכֻּלָיִךְ צַר־לִי הַמָּקוֹם
גְּשָׁה־לִּי וְאֵשֵׁבָה׃ וְאָמַרְתְּ בִּלְבָבֵךְ מִי יָלַד־לִי אֶת־
אֵלֶּה וַאֲנִי שְׁכוּלָה וְגַלְמוּדָה גֹּלָה ׀ וְסוּרָה וְאֵלֶּה מִי

וגם־נשף ס״א וגם. מי־ברא מלרע, מגלגל. חקתיך חז וש״. חומתיך ט״ז קדמא ות״ת. שאי כ״ה בכ״מ וכ״י. ותקשרים הוי״ו בגעיא בכ״מ וכ״י ובמשפטו המפורש במשפטי הטעמים. הרסתך חסר דחסר. שכליך לית נחבר. גלה ׀ וסורה כן נכונס אך בכ״י ומ״ג רע״ה בלא פסק.

גִּדֵּל הֵן אֲנִי נִשְׁאַרְתִּי לְבַדִּי אֵלֶּה אֵיפֹה הֵם׃ כֹּה
אָמַר אֲדֹנָי יֱהֹוִה הִנֵּה אֶשָּׂא אֶל־גּוֹיִם יָדִי וְאֶל־עַמִּים
אָרִים נִסִּי וְהֵבִיאוּ בָנַיִךְ בְּחֹצֶן וּבְנֹתַיִךְ עַל־כָּתֵף
תִּנָּשֶׂאנָה׃ וְהָיוּ מְלָכִים אֹמְנַיִךְ וְשָׂרוֹתֵיהֶם
מֵינִיקֹתַיִךְ אַפַּיִם אֶרֶץ יִשְׁתַּחֲווּ לָךְ וַעֲפַר רַגְלַיִךְ
יְלַחֵכוּ וְיָדַעַתְּ כִּי־אֲנִי יְהֹוָה אֲשֶׁר לֹא־יֵבֹשׁוּ קֹוָי׃
הֲיֻקַּח מִגִּבּוֹר מַלְקוֹחַ וְאִם־שְׁבִי צַדִּיק יִמָּלֵט׃ כִּי
כֹה ׀ אָמַר יְהֹוָה גַּם־שְׁבִי גִבּוֹר יֻקָּח וּמַלְקוֹחַ עָרִיץ
יִמָּלֵט וְאֶת־יְרִיבֵךְ אָנֹכִי אָרִיב וְאֶת־בָּנַיִךְ אָנֹכִי
אוֹשִׁיעַ׃ וְהַאֲכַלְתִּי אֶת־מוֹנַיִךְ אֶת־בְּשָׂרָם וְכֶעָסִיס
דָּמָם יִשְׁכָּרוּן וְיָדְעוּ כָל־בָּשָׂר כִּי אֲנִי יְהֹוָה מוֹשִׁיעֵךְ
וְגֹאֲלֵךְ אֲבִיר יַעֲקֹב׃ כֹּה ׀ אָמַר יְהֹוָה אֵי זֶה סֵפֶר
כְּרִיתוּת אִמְּכֶם אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּיהָ אוֹ מִי מִנּוֹשַׁי
אֲשֶׁר־מָכַרְתִּי אֶתְכֶם לוֹ הֵן בַּעֲוֹנֹתֵיכֶם נִמְכַּרְתֶּם
וּבְפִשְׁעֵיכֶם שֻׁלְּחָה אִמְּכֶם׃ מַדּוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ
קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה הֲקָצוֹר קָצְרָה יָדִי מִפְּדוּת וְאִם־
אֵין־בִּי כֹחַ לְהַצִּיל הֵן בְּגַעֲרָתִי אַחֲרִיב יָם אָשִׂים
נְהָרוֹת מִדְבָּר תִּבְאַשׁ דְּגָתָם מֵאֵין מַיִם וְתָמֹת
בַּצָּמָא׃ אַלְבִּישׁ שָׁמַיִם קַדְרוּת וְשַׂק אָשִׂים
כְּסוּתָם׃ אֲדֹנָי יֱהֹוִה נָתַן לִי לְשׁוֹן לִמּוּדִים לָדַעַת
לָעוּת אֶת־יָעֵף דָּבָר יָעִיר ׀ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר יָעִיר לִי אֹזֶן

לִשְׁמֹעַ כַּלִּמּוּדִים׃ אֲדֹנָי יֱהֹוִה פָּתַח־לִי אֹזֶן וְאָנֹכִי
לֹא מָרִיתִי אָחוֹר לֹא נְסוּגֹתִי׃ גֵּוִי נָתַתִּי לְמַכִּים
וּלְחָיַי לְמֹרְטִים פָּנַי לֹא הִסְתַּרְתִּי מִכְּלִמּוֹת וָרֹק׃
וַאדֹנָי יֱהֹוִה יַעֲזָר־לִי עַל־כֵּן לֹא נִכְלָמְתִּי עַל־כֵּן
שַׂמְתִּי פָנַי כַּחַלָּמִישׁ וָאֵדַע כִּי־לֹא אֵבוֹשׁ׃ קָרוֹב
מַצְדִּיקִי מִי־יָרִיב אִתִּי נַעַמְדָה יָּחַד מִי־בַעַל
מִשְׁפָּטִי יִגַּשׁ אֵלָי׃ הֵן אֲדֹנָי יֱהֹוִה יַעֲזָר־לִי מִי־הוּא
יַרְשִׁיעֵנִי הֵן כֻּלָּם כַּבֶּגֶד יִבְלוּ עָשׁ יֹאכְלֵם׃ מִי בָכֶם
יְרֵא יְהוָֹה שֹׁמֵעַ בְּקוֹל עַבְדּוֹ אֲשֶׁר הָלַךְ חֲשֵׁכִים
וְאֵין נֹגַהּ לוֹ יִבְטַח בְּשֵׁם יְהוָֹה וְיִשָּׁעֵן בֵּאלֹהָיו׃ הֵן
כֻּלְּכֶם קֹדְחֵי אֵשׁ מְאַזְּרֵי זִיקוֹת לְכוּ בְּאוּר אֶשְׁכֶם
וּבְזִיקוֹת בִּעַרְתֶּם מִיָּדִי הָיְתָה־זֹּאת לָכֶם לְמַעֲצֵבָה
תִּשְׁכָּבוּן׃ שִׁמְעוּ אֵלַי רֹדְפֵי צֶדֶק מְבַקְשֵׁי יְהוָֹה
הַבִּיטוּ אֶל־צוּר חֻצַּבְתֶּם וְאֶל־מַקֶּבֶת בּוֹר נֻקַּרְתֶּם׃
הַבִּיטוּ אֶל־אַבְרָהָם אֲבִיכֶם וְאֶל־שָׂרָה תְּחוֹלֶלְכֶם
כִּי־אֶחָד קְרָאתִיו וַאֲבָרְכֵהוּ וְאַרְבֵּהוּ׃ כִּי־נִחַם
יְהוָֹה צִיּוֹן נִחַם כָּל־חָרְבֹתֶיהָ וַיָּשֶׂם מִדְבָּרָהּ כְּעֵדֶן
וְעַרְבָתָהּ כְּגַן־יְהוָֹה שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִמָּצֵא בָהּ
תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה׃

ואם היו' ר"ח או מחר חדש נוהגים בק"ק פפד"מ להפטיר בה"ל ר"ח או מחר חדש אבל בהרבה קהלות נוהגים להפטיר עניה סוערה ולדחות של מחר חדש אבל של ר"ח אין דוחין, וי"ב קהלות דוחין גם של ר"ח.

בישעיה סימן נ"ד

עניה סערה לא נחמה הנה אנכי מרביץ בפוך
אבניך ויסדתיך בספירים: ושמתי כדכד
שמשתיך ושעריך לאבני אקדח וכל־גבולך
לאבני־חפץ: וכל־בניך למודי יהוה ורב שלום
בניך: בצדקה תכונני רחקי מעשק כי־לא תיראי
וממחתה כי לא־תקרב אליך: הן גור יגור אפס
מאותי מי־גר אתך עליך יפול: הן אנכי בראתי הנה
ק' חרש נפח באש פחם ומוציא כלי למעשהו ואנכי
בראתי משחית לחבל: כל־כלי יוצר עליך לא
יצלח וכל־לשון תקום־אתך למשפט תרשיעי זאת
נחלת עבדי יהוה וצדקתם מאתי נאם־יהוה: הוי
כל־צמא לכו למים ואשר אין־לו כסף לכו שברו
ואכלו ולכו שברו בלוא־כסף ובלוא מחיר יין וחלב:
למה תשקלו־כסף בלוא־לחם ויגיעכם בלוא
לשבעה שמעו שמוע אלי ואכלו־טוב ותתענג
בדשן נפשכם: הטו אזנכם ולכו אלי שמעו ותחי
נפשכם ואכרתה לכם ברית עולם חסדי דוד
הנאמנים: הן עד לאומים נתתיו נגיד ומצוה
לאמים: הן גוי לא־תדע תקרא וגוי לא־ידעוך אליך
ירוצו למען יהוה אלהיך ולקדוש ישראל כי פארך:

בישעיה סימן נא.

אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מְנַחֶמְכֶם מִי־אַתְּ וַתִּירְאִי מֵאֱנוֹשׁ
יָמוּת וּמִבֶּן־אָדָם חָצִיר יִנָּתֵן׃ וַתִּשְׁכַּח יְהוָה עֹשֶׂךָ
נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיֹסֵד אָרֶץ וַתְּפַחֵד תָּמִיד כָּל־הַיּוֹם
מִפְּנֵי חֲמַת הַמֵּצִיק כַּאֲשֶׁר כּוֹנֵן לְהַשְׁחִית וְאַיֵּה
חֲמַת הַמֵּצִיק׃ מִהַר צֹעֶה לְהִפָּתֵחַ וְלֹא־יָמוּת
לַשַּׁחַת וְלֹא יֶחְסַר לַחְמוֹ׃ וְאָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
רֹגַע הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַּלָּיו יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ וָאָשִׂם
דְּבָרַי בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדִי כִּסִּיתִיךָ לִנְטֹעַ שָׁמַיִם וְלִיסֹד
אָרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי־אָתָּה׃ הִתְעוֹרְרִי הִתְעוֹרְרִי
קוּמִי יְרוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר שָׁתִית מִיַּד יְהוָה אֶת־כּוֹס
חֲמָתוֹ אֶת־קֻבַּעַת כּוֹס הַתַּרְעֵלָה שָׁתִית מָצִית׃
אֵין מְנַהֵל לָהּ מִכָּל־בָּנִים יָלָדָה וְאֵין מַחֲזִיק בְּיָדָהּ
מִכָּל־בָּנִים גִּדֵּלָה׃ שְׁתַּיִם הֵנָּה קֹרְאֹתַיִךְ מִי
יָנוּד לָךְ הַשֹּׁד וְהַשֶּׁבֶר וְהָרָעָב וְהַחֶרֶב מִי אֲנַחֲמֵךְ׃
בָּנַיִךְ עֻלְּפוּ שָׁכְבוּ בְּרֹאשׁ כָּל־חוּצוֹת כְּתוֹא מִכְמָר
הַמְלֵאִים חֲמַת־יְהוָה גַּעֲרַת אֱלֹהָיִךְ׃ לָכֵן שִׁמְעִי־
נָא זֹאת עֲנִיָּה וּשְׁכֻרַת וְלֹא מִיָּיִן׃ כֹּה־אָמַר אֲדֹנַיִךְ
יְהוָה וֵאלֹהַיִךְ יָרִיב עַמּוֹ הִנֵּה לָקַחְתִּי מִיָּדֵךְ אֶת־
כּוֹס הַתַּרְעֵלָה אֶת־קֻבַּעַת כּוֹס חֲמָתִי לֹא־תוֹסִיפִי
לִשְׁתּוֹתָהּ עוֹד׃ וְשַׂמְתִּיהָ בְּיַד־מוֹגַיִךְ אֲשֶׁר־אָמְרוּ
לְנַפְשֵׁךְ שְׁחִי וְנַעֲבֹרָה וַתָּשִׂימִי כָאָרֶץ גֵּוֵךְ וְכַחוּץ

אין כתיב בכ"י ומבתבל. מוגיך נגימ"ל עיין פרטים פרט יגה ונוג.

לַעֲבֹרִֽים׃ ע֥וּרִי ע֛וּרִי לִבְשִׁ֥י עֻזֵּ֖ךְ צִיּ֑וֹן לִבְשִׁ֣י ׀ בִּגְדֵ֣י
תִפְאַרְתֵּ֗ךְ יְרוּשָׁלַ֙͏ִם֙ עִ֣יר הַקֹּ֔דֶשׁ כִּ֣י לֹ֥א יוֹסִ֛יף יָבֹא־
בָ֥ךְ ע֖וֹד עָרֵ֥ל וְטָמֵֽא׃ הִתְנַעֲרִ֧י מֵעָפָ֛ר ק֥וּמִי שְּׁבִ֖י
יְרוּשָׁלָ֑͏ִם הִֽתְפַּתְּחוּ֙ מוֹסְרֵ֣י צַוָּארֵ֔ךְ שְׁבִיָּ֖ה בַּת־צִיּֽוֹן׃ התפתחי ק׳
כִּי־כֹה֙ אָמַ֣ר יְהוָ֔ה חִנָּ֖ם נִמְכַּרְתֶּ֑ם וְלֹ֥א בְכֶ֖סֶף
תִּגָּאֵֽלוּ׃ כִּ֣י כֹ֤ה אָמַר֙ אֲדֹנָ֣י יֱהוִ֔ה מִצְרַ֛יִם יָֽרַד־עַמִּ֥י
בָרִאשֹׁנָ֖ה לָג֣וּר שָׁ֑ם וְאַשּׁ֖וּר בְּאֶ֥פֶס עֲשָׁקֽוֹ׃ וְעַתָּ֤ה
מַה־לִּי־פֹה֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה כִּֽי־לֻקַּ֥ח עַמִּ֖י חִנָּ֑ם מֹשְׁלָ֤ו משליו ק׳
יְהֵילִ֙ילוּ֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה וְתָמִ֥יד כָּל־הַיּ֖וֹם שְׁמִ֥י מִנֹּאָֽץ׃
לָכֵ֛ן יֵדַ֥ע עַמִּ֖י שְׁמִ֑י לָכֵן֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא כִּֽי־אֲנִי־ה֥וּא
הַֽמְדַבֵּ֖ר הִנֵּֽנִי׃ מַה־נָּאו֨וּ עַל־הֶהָרִ֜ים רַגְלֵ֣י מְבַשֵּׂ֗ר
מַשְׁמִ֥יעַ שָׁל֛וֹם מְבַשֵּׂ֥ר ט֖וֹב מַשְׁמִ֣יעַ יְשׁוּעָ֑ה
אֹמֵ֥ר לְצִיּ֖וֹן מָלַ֥ךְ אֱלֹהָֽיִךְ׃ ק֥וֹל צֹפַ֛יִךְ נָ֥שְׂאוּ ק֖וֹל
יַחְדָּ֣ו יְרַנֵּ֑נוּ כִּ֣י עַ֤יִן בְּעַ֙יִן֙ יִרְא֔וּ בְּשׁ֥וּב יְהוָ֖ה צִיּֽוֹן׃
פִּצְח֤וּ רַנְּנוּ֙ יַחְדָּ֔ו חָרְב֖וֹת יְרוּשָׁלָ֑͏ִם כִּֽי־נִחַ֤ם
יְהוָה֙ עַמּ֔וֹ גָּאַ֖ל יְרוּשָׁלָֽ͏ִם׃ חָשַׂ֤ף יְהוָה֙ אֶת־
זְר֣וֹעַ קָדְשׁ֔וֹ לְעֵינֵ֖י כָּל־הַגּוֹיִ֑ם וְרָאוּ֙ כָּל־אַפְסֵי־אָ֔רֶץ
אֵ֖ת יְשׁוּעַ֥ת אֱלֹהֵֽינוּ׃ ס֤וּרוּ ס֙וּרוּ֙ צְא֣וּ מִשָּׁ֔ם טָמֵ֖א
אַל־תִּגָּ֑עוּ צְא֣וּ מִתּוֹכָ֔הּ הִבָּ֕רוּ נֹשְׂאֵ֖י כְּלֵ֥י יְהוָֽה׃ כִּ֣י
לֹ֤א בְחִפָּזוֹן֙ תֵּצֵ֔אוּ וּבִמְנוּסָ֖ה לֹ֣א תֵלֵכ֑וּן כִּֽי־הֹלֵ֤ךְ
לִפְנֵיכֶם֙ יְהוָ֔ה וּמְאַסִּפְכֶ֖ם אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃

יָבֹא־בָךְ לית חסר בספרה/ וכ״ה במס״ג בפ׳ בהעלותך.

בישעיה סימן נ״ה. (ועיין בפ׳ נח).

*רָנִּי עֲקָרָה לֹא יָלָדָה פִּצְחִי רִנָּה וְצַהֲלִי לֹא־חָלָה
כִּי־רַבִּים בְּנֵי־שׁוֹמֵמָה מִבְּנֵי בְעוּלָה אָמַר יְהוָה:
הַרְחִיבִי מְקוֹם אָהֳלֵךְ וִירִיעוֹת מִשְׁכְּנוֹתַיִךְ יַטּוּ
אַל־תַּחְשֹׂכִי הַאֲרִיכִי מֵיתָרַיִךְ וִיתֵדֹתַיִךְ חַזֵּקִי:
כִּי־יָמִין וּשְׂמֹאול תִּפְרֹצִי וְזַרְעֵךְ גּוֹיִם יִירָשׁ וְעָרִים
נְשַׁמּוֹת יוֹשִׁיבוּ: אַל־תִּירְאִי כִּי־לֹא תֵבוֹשִׁי וְאַל־
תִּכָּלְמִי כִּי לֹא תַחְפִּירִי כִּי בֹשֶׁת עֲלוּמַיִךְ תִּשְׁכָּחִי
וְחֶרְפַּת אַלְמְנוּתַיִךְ לֹא תִזְכְּרִי־עוֹד: כִּי בֹעֲלַיִךְ
עֹשַׂיִךְ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ וְגֹאֲלֵךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל
אֱלֹהֵי כָל־הָאָרֶץ יִקָּרֵא: כִּי־כְאִשָּׁה עֲזוּבָה וַעֲצוּבַת
רוּחַ קְרָאָךְ יְהוָה וְאֵשֶׁת נְעוּרִים כִּי תִמָּאֵס אָמַר
אֱלֹהָיִךְ: בְּרֶגַע קָטֹן עֲזַבְתִּיךְ וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים
אֲקַבְּצֵךְ: בְּשֶׁצֶף קֶצֶף הִסְתַּרְתִּי פָנַי רֶגַע מִמֵּךְ
וּבְחֶסֶד עוֹלָם רִחַמְתִּיךְ אָמַר גֹּאֲלֵךְ יְהוָה: כִּי־מֵי
נֹחַ זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעֲבֹר מֵי־נֹחַ עוֹד עַל־
הָאָרֶץ כֵּן נִשְׁבַּעְתִּי מִקְּצֹף עָלַיִךְ וּמִגְּעָר־בָּךְ:
כִּי הֶהָרִים יָמוּשׁוּ וְהַגְּבָעוֹת תְּמוּטֶנָה וְחַסְדִּי
מֵאִתֵּךְ לֹא־יָמוּשׁ וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תָמוּט אָמַר
מְרַחֲמֵךְ יְהוָה:

ואותן הקהלות שמנהגם לדחות עניה סוערה בפ׳ ראה מפני
הפטרת ר״ח או מחר חדש נוהגין להוסיף כאן עניה סוערה
אם נתרמה שהיתה נדחית מפ׳ ראה.

בישעיה סימן ס׳.

קוּמִי אוֹרִי כִּי־בָא אוֹרֵךְ וּכְבוֹד יְהוָה עָלַיִךְ זָרָח׃
כִּי־הִנֵּה הַחֹשֶׁךְ יְכַסֶּה־אֶרֶץ וַעֲרָפֶל לְאֻמִּים
וְעָלַיִךְ יִזְרַח יְהוָה וּכְבוֹדוֹ עָלַיִךְ יֵרָאֶה׃ וְהָלְכוּ
גוֹיִם לְאוֹרֵךְ וּמְלָכִים לְנֹגַהּ זַרְחֵךְ׃ שְׂאִי סָבִיב
עֵינַיִךְ וּרְאִי כֻּלָּם נִקְבְּצוּ בָאוּ־לָךְ בָּנַיִךְ מֵרָחוֹק
יָבֹאוּ וּבְנֹתַיִךְ עַל־צַד תֵּאָמַנָה׃ אָז תִּרְאִי וְנָהַרְתְּ
וּפָחַד וְרָחַב לְבָבֵךְ כִּי־יֵהָפֵךְ עָלַיִךְ הֲמוֹן יָם חֵיל
גּוֹיִם יָבֹאוּ לָךְ׃ שִׁפְעַת גְּמַלִּים תְּכַסֵּךְ בִּכְרֵי מִדְיָן
וְעֵיפָה כֻּלָּם מִשְּׁבָא יָבֹאוּ זָהָב וּלְבוֹנָה יִשָּׂאוּ
וּתְהִלֹּת יְהוָה יְבַשֵּׂרוּ׃ כָּל־צֹאן קֵדָר יִקָּבְצוּ לָךְ
אֵילֵי נְבָיוֹת יְשָׁרְתוּנֶךְ יַעֲלוּ עַל־רָצוֹן מִזְבְּחִי וּבֵית
תִּפְאַרְתִּי אֲפָאֵר׃ מִי־אֵלֶּה כָּעָב תְּעוּפֶינָה וְכַיּוֹנִים
אֶל־אֲרֻבֹּתֵיהֶם׃ כִּי־לִי ׀ אִיִּים יְקַוּוּ וָאֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ
בָּרִאשֹׁנָה לְהָבִיא בָנַיִךְ מֵרָחוֹק כַּסְפָּם וּזְהָבָם
אִתָּם לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהַיִךְ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל כִּי

תֵּֽאָמַנָה כמו"ן רפה בכל הספרים ומגדות רד"ק בפירוש ובמכלול ובשרשים אבל בניקוד המ"ס פליגי יש מנקדין פתח ויש מנקדין קמץ, ובכ"י מסר עליו לית ופתח ויש נוקדין קמץ. תִּרְאִי התי"ו בלא געיא כי לשון ראי׳ הוא לא לשון יראה וכ"כ רד"ק ומ"ש עיין עליהם, וראיתי במערכת אות א׳ שמסר א"ב טן נ׳ נ׳ בחד לישן ולית דכוות׳ חד בתורה ותלת בנביאים וחד בכתובים וסי׳ וכו׳ ומנה עמהם למה תתראו דבראשית מ"ב א׳, אז תראי דענינא, ובאשר תראה עשה דדניאל א׳ י"ג ובשמיע מיכה כי שלשתן לשון ראי׳ וכל חד וחד לית דכוותי׳, לכן ברור כי לא תִּֽרְאִי ריש עוד דלפני׳ נ׳ ע"ו התי"ו בגעיא ואפילו לאותן שמוהבין אותו מי׳ ולשון יראה הוא וכן מ"י, והעיקר כי לא תיראי רע מי׳ וכמו שכתב עליו החכם בעל מ"ש. יְרָחַב בחי"ת עיין מ"ש. יְשָׁרְתֽוּנֶךְ כן תרויהון בכ"י ומסר עליהם ב׳ ובענין אחר ומלעיל.

פֵּאֲרָךְ׃ וּבָנוּ בְנֵי־נֵכָר חֹמֹתַיִךְ וּמַלְכֵיהֶם יְשָׁרְתוּנֶךְ
כִּי בְקִצְפִּי הִכִּיתִיךְ וּבִרְצוֹנִי רִחַמְתִּיךְ׃ וּפִתְּחוּ
שְׁעָרַיִךְ תָּמִיד יוֹמָם וָלַיְלָה לֹא יִסָּגֵרוּ לְהָבִיא אֵלַיִךְ
חֵיל גּוֹיִם וּמַלְכֵיהֶם נְהוּגִים׃ כִּי־הַגּוֹי וְהַמַּמְלָכָה
אֲשֶׁר לֹא־יַעַבְדוּךְ יֹאבֵדוּ וְהַגּוֹיִם חָרֹב יֶחֱרָבוּ׃
כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן אֵלַיִךְ יָבוֹא בְּרוֹשׁ תִּדְהָר וּתְאַשּׁוּר
יַחְדָּו לְפָאֵר מְקוֹם מִקְדָּשִׁי וּמְקוֹם רַגְלַי אֲכַבֵּד׃
וְהָלְכוּ אֵלַיִךְ שְׁחוֹחַ בְּנֵי מְעַנַּיִךְ וְהִשְׁתַּחֲווּ עַל־כַּפּוֹת
רַגְלַיִךְ כָּל־מְנַאֲצָיִךְ וְקָרְאוּ לָךְ עִיר יְהוָה צִיּוֹן
קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ תַּחַת הֱיוֹתֵךְ עֲזוּבָה וּשְׂנוּאָה וְאֵין
עוֹבֵר וְשַׂמְתִּיךְ לִגְאוֹן עוֹלָם מְשׂוֹשׂ דּוֹר וָדוֹר׃
וְיָנַקְתְּ חֲלֵב גּוֹיִם וְשֹׁד מְלָכִים תִּינָקִי וְיָדַעַתְּ כִּי
אֲנִי יְהוָה מוֹשִׁיעֵךְ וְגֹאֲלֵךְ אֲבִיר יַעֲקֹב׃ תַּחַת
הַנְּחֹשֶׁת אָבִיא זָהָב וְתַחַת הַבַּרְזֶל אָבִיא כֶסֶף
וְתַחַת הָעֵצִים נְחֹשֶׁת וְתַחַת הָאֲבָנִים בַּרְזֶל וְשַׂמְתִּי
פְקֻדָּתֵךְ שָׁלוֹם וְנֹגְשַׂיִךְ צְדָקָה׃ לֹא־יִשָּׁמַע עוֹד
חָמָס בְּאַרְצֵךְ שֹׁד וָשֶׁבֶר בִּגְבוּלָיִךְ וְקָרָאת יְשׁוּעָה
חוֹמֹתַיִךְ וּשְׁעָרַיִךְ תְּהִלָּה׃ לֹא־יִהְיֶה־לָּךְ עוֹד
הַשֶּׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם וּלְנֹגַהּ הַיָּרֵחַ לֹא־יָאִיר לָךְ

חֹמֹתַיִךְ לית חל״ו. כִּי־הַגּוֹי כ״א כֵּי. יָבוֹא עיין בעדות המסרה האומרת כל ישעיה עיין במ״א לא יוסיף יבא בן ענוד עבל. מְנַאֲצָיִךְ הנו״ן בפתח ככל דייני. וְיָנַקְתְּ בכ״י כב׳ פטין ונכל כ״ד בפטע׳ אחד לבד והיו״ד בלא מתג בבניהם ובדין. כִּי אֲנִי במונח בכ״מ. וְקָרָאת כ״ב וקינון ד׳ במסרה. חוֹמֹתַיִךְ עיין והזות.

וְהָיָה־לָךְ יְהוָה לְאוֹר עוֹלָם וֵאלֹהַיִךְ לְתִפְאַרְתֵּךְ:
לֹא־יָבוֹא עוֹד שִׁמְשֵׁךְ וִירֵחֵךְ לֹא יֵאָסֵף כִּי יְהוָה
יִהְיֶה־לָּךְ לְאוֹר עוֹלָם וְשָׁלְמוּ יְמֵי אֶבְלֵךְ: וְעַמֵּךְ
כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ נֵצֶר מַטָּעוֹ ע' ק'
מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר: הַקָּטֹן יִהְיֶה לָאֶלֶף וְהַצָּעִיר
לְגוֹי עָצוּם אֲנִי יְהוָה בְּעִתָּהּ אֲחִישֶׁנָּה:

הפטרת אתם נצבים

בישעיה ס' ס"א.

שׂוֹשׂ אָשִׂישׂ בַּיהוָה תָּגֵל נַפְשִׁי בֵּאלֹהַי כִּי
הִלְבִּישַׁנִי בִּגְדֵי־יֶשַׁע מְעִיל צְדָקָה יְעָטָנִי כֶּחָתָן
יְכַהֵן פְּאֵר וְכַכַּלָּה תַּעְדֶּה כֵלֶיהָ: כִּי כָאָרֶץ תּוֹצִיא
צִמְחָהּ וּכְגַנָּה זֵרוּעֶיהָ תַצְמִיחַ כֵּן ׀ אֲדֹנָי יֱהֹוִה
יַצְמִיחַ צְדָקָה וּתְהִלָּה נֶגֶד כָּל־הַגּוֹיִם: לְמַעַן צִיּוֹן
לֹא אֶחֱשֶׁה וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַםִ לֹא אֶשְׁקוֹט עַד־יֵצֵא
כַנֹּגַהּ צִדְקָהּ וִישׁוּעָתָהּ כְּלַפִּיד יִבְעָר: וְרָאוּ גוֹיִם
צִדְקֵךְ וְכָל־מְלָכִים כְּבוֹדֵךְ וְקֹרָא לָךְ שֵׁם חָדָשׁ
אֲשֶׁר פִּי יְהוָה יִקֳּבֶנּוּ: וְהָיִית עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת
בְּיַד־יְהוָה וּצְנִיף מְלוּכָה בְּכַף־אֱלֹהָיִךְ: לֹא־יֵאָמֵר
לָךְ עוֹד עֲזוּבָה וּלְאַרְצֵךְ לֹא־יֵאָמֵר עוֹד שְׁמָמָה
כִּי לָךְ יִקָּרֵא חֶפְצִי־בָהּ וּלְאַרְצֵךְ בְּעוּלָה כִּי־חָפֵץ

וְקֹרָא לָךְ כ"ה בכ"י. וּלְאַרְצֵךְ בפתח, והוי"ו בגעיא בב"מ ובכ"י וכן חבירו
וכמבואר המנוחל במחברת הטעמים דף כ"ו ע"ב.

יְהוָה בָּךְ וְאַרְצֵךְ תִּבָּעֵל׃ כִּי־יִבְעַל בָּחוּר בְּתוּלָה
יִבְעָלוּךְ בָּנָיִךְ וּמְשׂוֹשׂ חָתָן עַל־כַּלָּה יָשִׂישׂ עָלַיִךְ
אֱלֹהָיִךְ׃ עַל־חוֹמֹתַיִךְ יְרוּשָׁלִַם הִפְקַדְתִּי שֹׁמְרִים
כָּל־הַיּוֹם וְכָל־הַלַּיְלָה תָּמִיד לֹא יֶחֱשׁוּ הַמַּזְכִּרִים
אֶת־יְהוָה אַל־דֳּמִי לָכֶם׃ וְאַל־תִּתְּנוּ דֳמִי לוֹ עַד־
יְכוֹנֵן וְעַד־יָשִׂים אֶת־יְרוּשָׁלִַם תְּהִלָּה בָּאָרֶץ׃
נִשְׁבַּע יְהוָה בִּימִינוֹ וּבִזְרוֹעַ עֻזּוֹ אִם־אֶתֵּן אֶת־דְּגָנֵךְ
עוֹד מַאֲכָל לְאֹיְבַיִךְ וְאִם־יִשְׁתּוּ בְנֵי־נֵכָר תִּירוֹשֵׁךְ
אֲשֶׁר יָגַעַתְּ בּוֹ׃ כִּי מְאַסְפָיו יֹאכְלֻהוּ וְהִלְלוּ אֶת־
יְהוָה וּמְקַבְּצָיו יִשְׁתֻּהוּ בְּחַצְרוֹת קָדְשִׁי׃ עִבְרוּ
עִבְרוּ בַּשְּׁעָרִים פַּנּוּ דֶּרֶךְ הָעָם סֹלּוּ סֹלּוּ הַמְסִלָּה
סַקְּלוּ מֵאֶבֶן הָרִימוּ נֵס עַל־הָעַמִּים׃ הִנֵּה יְהוָה
הִשְׁמִיעַ אֶל־קְצֵה הָאָרֶץ אִמְרוּ לְבַת־צִיּוֹן הִנֵּה
יִשְׁעֵךְ בָּא הִנֵּה שְׂכָרוֹ אִתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו׃ וְקָרְאוּ
לָהֶם עַם־הַקֹּדֶשׁ גְּאוּלֵי יְהוָה וְלָךְ יִקָּרֵא דְרוּשָׁה
עִיר לֹא נֶעֱזָבָה׃ מִי־זֶה ׀ בָּא מֵאֱדוֹם חֲמוּץ בְּגָדִים
מִבָּצְרָה זֶה הָדוּר בִּלְבוּשׁוֹ צֹעֶה בְּרֹב כֹּחוֹ אֲנִי
מְדַבֵּר בִּצְדָקָה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃ מַדּוּעַ אָדֹם לִלְבוּשֶׁךָ
וּבְגָדֶיךָ כְּדֹרֵךְ בְּגַת׃ פּוּרָה ׀ דָּרַכְתִּי לְבַדִּי וּמֵעַמִּים
אֵין־אִישׁ אִתִּי וְאֶדְרְכֵם בְּאַפִּי וְאֶרְמְסֵם בַּחֲמָתִי

מְאַסְפָיו כ״ה בס״מ וכי״ו ומיין מ״ס. עַם־הַקֹּדֶשׁ כ״ח נָם.

וְיֵז נִצְחָם עַל־בְּגָדַי וְכָל־מַלְבּוּשַׁי אֶגְאָלְתִּי׃ כִּי יוֹם
נָקָם בְּלִבִּי וּשְׁנַת גְּאוּלַי בָּאָה׃ וְאַבִּיט וְאֵין עֹזֵר
וְאֶשְׁתּוֹמֵם וְאֵין סוֹמֵךְ וַתּוֹשַׁע לִי זְרֹעִי וַחֲמָתִי הִיא
סְמָכָתְנִי׃ וְאָבוּס עַמִּים בְּאַפִּי וַאֲשַׁכְּרֵם בַּחֲמָתִי
וְאוֹרִיד לָאָרֶץ נִצְחָם׃ חַסְדֵי יְהוָה ׀ אַזְכִּיר תְּהִלּוֹת
יְהוָה כְּעַל כֹּל אֲשֶׁר־גְּמָלָנוּ יְהוָה וְרַב־טוּב לְבֵית
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־גְּמָלָם כְּרַחֲמָיו וּכְרֹב חֲסָדָיו׃ וַיֹּאמֶר
אַךְ־עַמִּי הֵמָּה בָּנִים לֹא יְשַׁקֵּרוּ וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ׃
בְּכָל־צָרָתָם ׀ לֹא צָר וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעָם לו ק'
בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ הוּא גְאָלָם וַיְנַטְּלֵם וַיְנַשְּׂאֵם
כָּל־יְמֵי עוֹלָם׃

הפטרת וילך

למנהג הספרדים וכן מנהג ק"ק פפד"מ כשהפרשיות נפרדות אבל כשהן מחוברין מפטירין שוש אשיש של פ' נצבים ומפטירין שובה בפ' האזינו עד ופושעים יכשלו בם ואח"כ אומרים תקעו שופר וגו'.

בהושע סימן י"ד:

שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בַּעֲוֺנֶךָ׃
קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל־יְהוָה אִמְרוּ אֵלָיו
כָּל־תִּשָּׂא עָוֺן וְקַח־טוֹב וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ׃
אַשּׁוּר ׀ לֹא יוֹשִׁיעֵנוּ עַל־סוּס לֹא נִרְכָּב וְלֹא־נֹאמַר
עוֹד אֱלֹהֵינוּ לְמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ אֲשֶׁר־בְּךָ יְרֻחַם יָתוֹם׃

גְאוּלַי בספרינו וגם בכ"י כ"ד מ"ח אבל בכי"י גְאָלַי חז' גם מבר עליו ליה וחבר וזה מסכים עם גירסת רש"י בפירושו למיכה א' ו' ועוד דע שבכ"י של כ"ד הי' כתיב ושנת גוי"ן כבספרינו וכן הסגיה ומחק הוי"ו וגם זה מסכים עם גירסת רש"י. חַסְדֵי כ"פ בכי"י החי"ת במתג ודפה על הדל"ת וכן כל חבירין.

אֶרְפָּא מְשׁוּבָתָם אֹהֲבֵם נְדָבָה כִּי שָׁב אַפִּי מִמֶּנּוּ׃
אֶהְיֶה כַטַּל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח כַּשּׁוֹשַׁנָּה וְיַךְ שָׁרָשָׁיו
כַּלְּבָנוֹן׃ יֵלְכוּ יֽוֹנְקוֹתָיו וִיהִי כַזַּיִת הוֹדוֹ וְרֵיחַ לוֹ
כַּלְּבָנוֹן׃ יָשֻׁבוּ יֹשְׁבֵי בְצִלּוֹ יְחַיּוּ דָגָן וְיִפְרְחוּ כַגָּפֶן
זִכְרוֹ כְּיֵין לְבָנוֹן׃ אֶפְרַיִם מַה־לִּי עוֹד לָעֲצַבִּים אֲנִי
עָנִיתִי וַאֲשׁוּרֶנּוּ אֲנִי כִּבְרוֹשׁ רַעֲנָן מִמֶּנִּי פֶּרְיְךָ
נִמְצָא׃ מִי חָכָם וְיָבֵן אֵלֶּה נָבוֹן וְיֵדָעֵם כִּי
יְשָׁרִים דַּרְכֵי יְהוָה וְצַדִּקִים יֵלְכוּ בָם וּפֹשְׁעִים
יִכָּשְׁלוּ בָם ׃ מִי־אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעוֹבֵר עַל־
פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ לֹא־הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי־
חָפֵץ חֶסֶד הוּא׃ יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ יִכְבֹּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ
וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל־חַטֹּאתָם׃ תִּתֵּן אֱמֶת
לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ
מִימֵי קֶדֶם׃

הפטרת וילך

כמנהג האשכנזים (וכק"ק ספר"ם מפטירין שובה כשהפרשיות נפרדות ומוסיפין בסוף תקעו שופר בציון עד ולא יבושו עמי לעולם דלהלן בפ' האזינו אבל כשהפרשיו' נצבים וילך מחוברות מפטירין שובה בפ' האזינו)
בישעיה סימן נ"ה.

דִּרְשׁוּ יְהוָה בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאֻהוּ בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב׃

יונקותיו מלא דמלא בס"ם וכ"י והמסרה עליו ב' וחבירו מרלא יונקותיו דיחזקאל י"ז כ"ב והוא כתיב חס קדמא ומס בתרא בכל הספרים והמסרה עליו ב' א' חסר ומסמנת מני' בהך דתנינא חסר, אכן במקרא כ"י מסר עליו ב' חד מלא, ועל הך דתנינא מסר ב' חד חסר וחד מלא ולבון זה מאוסר. וְיָבֵן בתרי טעמי. כִּי ישרים ב"א כי־מקף. וצדקים חס' קדמאה עפ"ה. יִכְבֹּשׁ בס"ם מס ובן בכ"י ומסר עליו לית וחסר.

יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל־
יְהוָה וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל־אֱלֹהֵינוּ כִּי־יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ׃ כִּי
לֹא מַחְשְׁבוֹתַי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם וְלֹא דַרְכֵיכֶם דְּרָכָי
נְאֻם יְהוָה׃ כִּי־גָבְהוּ שָׁמַיִם מֵאָרֶץ כֵּן גָּבְהוּ דְרָכַי
מִדַּרְכֵיכֶם וּמַחְשְׁבֹתַי מִמַּחְשְׁבֹתֵיכֶם׃ כִּי כַּאֲשֶׁר
יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמָּה לֹא יָשׁוּב כִּי
אִם־הִרְוָה אֶת־הָאָרֶץ וְהוֹלִידָהּ וְהִצְמִיחָהּ וְנָתַן
זֶרַע לַזֹּרֵעַ וְלֶחֶם לָאֹכֵל׃ כֵּן יִהְיֶה דְבָרִי אֲשֶׁר יֵצֵא
מִפִּי לֹא־יָשׁוּב אֵלַי רֵיקָם כִּי אִם־עָשָׂה אֶת־אֲשֶׁר
חָפַצְתִּי וְהִצְלִיחַ אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיו׃ כִּי־בְשִׂמְחָה
תֵצֵאוּ וּבְשָׁלוֹם תּוּבָלוּן הֶהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ
לִפְנֵיכֶם רִנָּה וְכָל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחֲאוּ־כָף׃ תַּחַת
הַנַּעֲצוּץ יַעֲלֶה בְרוֹשׁ תַחַת הַסִּרְפַּד יַעֲלֶה הֲדַס
וְהָיָה לַיהוָה לְשֵׁם לְאוֹת עוֹלָם לֹא יִכָּרֵת׃ כֹּה
אָמַר יְהוָה שִׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה כִּי־קְרוֹבָה
יְשׁוּעָתִי לָבוֹא וְצִדְקָתִי לְהִגָּלוֹת׃ אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ
יַעֲשֶׂה־זֹּאת וּבֶן־אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ שֹׁמֵר שַׁבָּת
מֵחַלְּלוֹ וְשֹׁמֵר יָדוֹ מֵעֲשׂוֹת כָּל־רָע׃ וְאַל־יֹאמַר
בֶּן־הַנֵּכָר הַנִּלְוָה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר הַבְדֵּל יַבְדִּילַנִי

וְנָתַן ס״א וְנָתָן. הֲדַס פתח באתנח וכ״כ במכלול בשקל פַּעַל. הנלוה אֶל יי׳ בחלופי הדפוס עבר עליו למערבאי עַל יי למדנחאי אֶל יי ושיבוש הוא כי לא נוס פולגין כ״א יצל חבירו שבסמוך ובני הנכר הנלוים עַל יי שלמערבאי עַל ולמדנחאי אֶל וכן הגירסא בחלופי כ״י ומספר דילן במערבאי כי בן מסר במילים ג׳ עַל פ׳

יְהוָה מֵעַל עַמּוֹ וְאַל־יֹאמַר הַסָּרִיס הֵן אֲנִי עֵץ יָבֵשׁ׃
כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה לַסָּרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת־
שַׁבְּתוֹתַי וּבָחֲרוּ בַּאֲשֶׁר חָפָצְתִּי וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי׃
וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי יָד וָשֵׁם טוֹב מִבָּנִים
וּמִבָּנוֹת שֵׁם עוֹלָם אֶתֶּן־לוֹ אֲשֶׁר לֹא יִכָּרֵת׃ וּבְנֵי
הַנֵּכָר הַנִּלְוִים עַל־יְהוָה לְשָׁרְתוֹ וּלְאַהֲבָה אֶת־שֵׁם
יְהוָה לִהְיוֹת לוֹ לַעֲבָדִים כָּל־שֹׁמֵר שַׁבָּת מֵחַלְּלוֹ
וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי׃ וַהֲבִיאוֹתִים אֶל־הַר קָדְשִׁי
וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם
לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית־תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל־
הָעַמִּים׃ נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה מְקַבֵּץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל
עוֹד אֲקַבֵּץ עָלָיו לְנִקְבָּצָיו׃

הפטרת האזינו

כמנהג האשכנזים שובה ישראל עד ופושעים יכשלו בם ואח״כ אומרי׳ תקעו יתק״ק ספר״ם מפטירין וידבר דוד לקמן חוץ אם הוא שבת תשוב׳ שאז מפטירין שובה ישראל עד ופושעים יכשלו בם ואח״כ תקעו •
ביואל סימן ב׳.

תִּקְעוּ שׁוֹפָר בְּצִיּוֹן קַדְּשׁוּ־צוֹם קִרְאוּ עֲצָרָה׃
אִסְפוּ־עָם קַדְּשׁוּ קָהָל קִבְצוּ זְקֵנִים אִסְפוּ עוֹלָלִים

נ״א ושי׳ וכו׳ ומנה עמהם הגלוים על ס׳. לסריסים בפשטא בכל ס״מ וכ״י. אשר ישמרו כ״ה בכל ספרינו גם בכ״י רק בכ״י של ג״ר אשר־ישמרו. אל־הר קדשי כ״ה למערבאי הסומכים על קריאת בן אשר, וכתב הסכם בעל מ״ש בדפ״ל סי׳ ע״ו לפ״פ שאין אנו סומכים על קריאת מדנחאי מ״מ מצאנו פעמים רבות שהספרים נמשכים אחריהם. קבצי בכ״ת רפה כי משקל קל הוא.

ויונקי שדים יצא חתן מחדרו וכלה מחפתה: בין
האולם ולמזבח יבכו הכהנים משרתי יהוה
ויאמרו חוסה יהוה על-עמך ואל-תתן נחלתך
לחרפה למשל-בם גוים למה יאמרו בעמים איה
אלהיהם: ויקנא יהוה לארצו ויחמל על-עמו:
ויען יהוה ויאמר לעמו הנני שלח לכם את-הדגן
והתירוש והיצהר ושבעתם אתו ולא-אתן אתכם
עוד חרפה בגוים: ואת-הצפוני ארחיק מעליכם
והדחתיו אל-ארץ ציה ושממה את-פניו אל-הים
הקדמני וספו אל-הים האחרון ועלה באשו
ותעל צחנתו כי הגדיל לעשות: אל-תיראי אדמה
גילי ושמחי כי-הגדיל יהוה לעשות: אל-תיראו
בהמות שדי כי דשאו נאות מדבר כי-עץ נשא
פריו תאנה וגפן נתנו חילם: ובני ציון גילו ושמחו
ביהוה אלהיכם כי-נתן לכם את-המורה לצדקה
ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון: ומלאו
הגרנות בר והשיקו היקבים תירוש ויצהר:
ושלמתי לכם את-השנים אשר אכל הארבה
הילק והחסיל והגזם חילי הגדול אשר שלחתי

חוסה ה' מלעיל בכל ס"ם וכ"י וכ"כ במכלול וזה שלא כמנהג כל קוראי זמננו
דסמיכין לאות ח'. באשו הכ"ת בק"מ והאל"ף בשוא נח, מכלול ושרשים ופירוש.
אל-תיראי מ"ו בס"ם וכ"י.

בָּכֶם׃ וַאֲכַלְתֶּם אָכוֹל וְשָׂבוֹעַ וְהִלַּלְתֶּם אֶת־שֵׁם
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַפְלִיא וְלֹא־
יֵבֹשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם׃ וִידַעְתֶּם כִּי בְקֶרֶב יִשְׂרָאֵל אָנִי
וַאֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְאֵין עוֹד וְלֹא־יֵבֹשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם׃

הפטרת האזינו

כמנהג הספרדים וכן נק"ק פפר"ם כשפ' האזינו אחר י"כ.
בש"ב סימן כ"ב.

וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיהוָה אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם
הִצִּיל יְהוָה אֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו וּמִכַּף שָׁאוּל׃
וַיֹּאמַר יְהוָה סַלְעִי וּמְצֻדָתִי וּמְפַלְטִי־לִי׃ אֱלֹהֵי
צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי מִשְׂגַּבִּי וּמְנוּסִי
מֹשִׁעִי מֵחָמָס תֹּשִׁעֵנִי׃ מְהֻלָּל אֶקְרָא יְהוָה וּמֵאֹיְבַי
אִוָּשֵׁעַ׃ כִּי אֲפָפֻנִי מִשְׁבְּרֵי־מָוֶת נַחֲלֵי בְלִיַּעַל
יְבַעֲתֻנִי׃ חֶבְלֵי שְׁאוֹל סַבֻּנִי קִדְּמֻנִי מֹקְשֵׁי־מָוֶת׃
בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־אֱלֹהַי אֶקְרָא וַיִּשְׁמַע
ויִתְ ק׳ מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי בְּאָזְנָיו׃ וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ
הָאָרֶץ מוֹסְדוֹת הַשָּׁמַיִם יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־חָרָה
לוֹ׃ עָלָה עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּיו תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ
מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃ וַיִּרְכַּב
עַל־כְּרוּב וַיָּעֹף וַיֵּרָא עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ׃ וַיָּשֶׁת חֹשֶׁךְ

ומפלטי הלמ"ד רפה, רד"ק בפירוש ומכלול ושרשים. משעי חסר דחסר בס"פ ובכ"י מסר עליו לית חסר ו' י'. תשעני בספרינו חסר דחסר אבל בכ"י תישעני ומסר כ"ב.

סְבִיבֹתָיו סֻכּוֹת חַשְׁרַת־מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים: מִנֹּגַהּ
נֶגְדּוֹ בָּעֲרוּ גַּחֲלֵי־אֵשׁ: יַרְעֵם מִן־שָׁמַיִם יְהוָה וְעֶלְיוֹן
ויהם ק׳ יִתֵּן קוֹלוֹ: וַיִּשְׁלַח חִצִּים וַיְפִיצֵם בָּרָק וַיָּהְמֹם:
וַיֵּרָאוּ אֲפִקֵי יָם יִגָּלוּ מֹסְדוֹת תֵּבֵל בְּגַעֲרַת יְהוָה
מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפּוֹ: יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי
מִמַּיִם רַבִּים: יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ
מִמֶּנִּי: יְקַדְּמֻנִי בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעָן לִי:
וַיֹּצֵא לַמֶּרְחָב אֹתִי יְחַלְּצֵנִי כִּי־חָפֵץ בִּי: יִגְמְלֵנִי
יְהוָה כְּצִדְקָתִי כְּבֹר יָדַי יָשִׁיב לִי: כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי
משפטיו ק׳ יְהוָה וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי: כִּי כָל־מִשְׁפָּטָו לְנֶגְדִּי
וְחֻקֹּתָיו לֹא־אָסוּר מִמֶּנָּה: וָאֶהְיֶה תָמִים לוֹ
וָאֶשְׁתַּמְּרָה מֵעֲוֺנִי: וַיָּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצִדְקָתִי כְּבֹרִי
לְנֶגֶד עֵינָיו: עִם־חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם־גִּבּוֹר תָּמִים
תִּתַּמָּם: עִם־נָבָר תִּתָּבָר וְעִם־עִקֵּשׁ תִּתַּפָּל: וְאֶת־
עַם עָנִי תּוֹשִׁיעַ וְעֵינֶיךָ עַל־רָמִים תַּשְׁפִּיל: כִּי־אַתָּה
נֵירִי יְהוָה וַיהוָה יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי: כִּי בְכָה אָרוּץ גְּדוּד
בֵּאלֹהַי אֲדַלֶּג־שׁוּר: הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת
יְהוָה צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ: כִּי מִי־אֵל
מִבַּלְעֲדֵי יְהוָה וּמִי־צוּר מִבַּלְעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ: הָאֵל
רגלי ק׳ מָעוּזִּי חָיִל וַיַּתֵּר תָּמִים דַּרְכּוֹ: מְשַׁוֶּה רַגְלָיו כָּאַיָּלוֹת

ומי־צור ב״ס וּמִי. מצוי כתב בו״ן עם קמץ, רד״ק וס״ס.

וְעַל־בָּמֹתַי יַעֲמִדֵנִי׃ מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה וְנִחַת
קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה זְרֹעֹתָי׃ וַתִּתֶּן־לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ וַעֲנֹתְךָ
תַּרְבֵּנִי׃ תַּרְחִיב צַעֲדִי תַּחְתֵּנִי וְלֹא מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי׃
אֶרְדְּפָה אֹיְבַי וָאַשְׁמִידֵם וְלֹא אָשׁוּב עַד־כַּלּוֹתָם׃
וָאֲכַלֵּם וָאֶמְחָצֵם וְלֹא יְקוּמוּן וַיִּפְּלוּ תַּחַת רַגְלָי׃
וַתַּזְרֵנִי חַיִל לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ קָמַי תַּחְתֵּנִי׃ וְאֹיְבַי
תַּתָּה לִּי עֹרֶף מְשַׂנְאַי וָאַצְמִיתֵם׃ יִשְׁעוּ וְאֵין מֹשִׁיעַ
אֶל־יְהוָה וְלֹא עָנָם׃ וְאֶשְׁחָקֵם כַּעֲפַר־אָרֶץ כְּטִיט־
חוּצוֹת אֲדִקֵּם אֶרְקָעֵם׃ וַתְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עַמִּי
תִּשְׁמְרֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם עַם לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדֻנִי׃
בְּנֵי נֵכָר יִתְכַּחֲשׁוּ־לִי לִשְׁמוֹעַ אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ לִי׃ בְּנֵי
נֵכָר יִבֹּלוּ וְיַחְגְּרוּ מִמִּסְגְּרוֹתָם׃ חַי־יְהוָה וּבָרוּךְ
צוּרִי וְיָרֻם אֱלֹהֵי צוּר יִשְׁעִי׃ הָאֵל הַנֹּתֵן נְקָמֹת
לִי וּמוֹרִיד עַמִּים תַּחְתֵּנִי׃ וּמוֹצִיאִי מֵאֹיְבָי וּמִקָּמַי
תְּרוֹמְמֵנִי מֵאִישׁ חֲמָסִים תַּצִּילֵנִי׃ עַל־כֵּן אוֹדְךָ

ועל־במתי ס"א ועל. יַעֲמִדֵנִי בכ"י הי' כתיב יעמידני מלא ובא המגיה ומחק היו"ד, ועל חבירו דתלים חסר ב' מלא גם על ויעמידני דדניאל ח' י"ח חסר ב' מלא ונשמע שהן דעכינא חז"ל, ובמקרא כ"י של כ"ד חסר ב' מלא דתלים ודשמואל, ועוד מסרות מתחלפות בגליון הספרי', אבן המסר' המאוגרת היא השנויה במערכת נ' מן כל' עמידה וכו' וכו' ומשם נתברר שהן דעכינא גם הוא מלא וכגירסת בספרינו. זרעתי חס"ר וחבירו דתלים זרועתי מלא וכן היא במסרה. כלותם בס"מ מלא וכן מוכח מן המסרה שחסר על תכנס את ארס עד כלתם (מ"א כ"ב י"א) ב' חסר וחבירו הוא לא תוכל כלתם מהר דדברים ז' כ"ב. וָאצמיתם הוי"ו קמוצה בס"מ וב"כ מ"ש. מושיע לית חסר, ובכ"י לית חז. חוצות מל"א, מס"ג פ' בלק. לשמוע ד' מלא.

יְהוָֹה בַּגּוֹיִם וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּר׃ מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ מגדיל ק'
וְעֹשֶׂה־חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם׃

ויש מפטירין אותה ביחזקאל סימן י"ז

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִֹה וְלָקַחְתִּי אָנִי מִצַּמֶּרֶת
הָאֶרֶז הָרָמָה וְנָתָתִּי מֵרֹאשׁ יֹנְקוֹתָיו רַךְ אֶקְטֹף
וְשָׁתַלְתִּי אָנִי עַל הַר־גָּבֹהַּ וְתָלוּל׃ בְּהַר מְרוֹם
יִשְׂרָאֵל אֶשְׁתֳּלֶנּוּ וְנָשָׂא עָנָף וְעָשָׂה פֶרִי וְהָיָה
לְאֶרֶז אַדִּיר וְשָׁכְנוּ תַחְתָּיו כֹּל צִפּוֹר כָּל־כָּנָף בְּצֵל
דָּלִיּוֹתָיו תִּשְׁכֹּנָּה׃ וְיָדְעוּ כָּל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה כִּי אֲנִי
יְהוָֹה הִשְׁפַּלְתִּי עֵץ גָּבֹהַּ הִגְבַּהְתִּי עֵץ שָׁפָל
הוֹבַשְׁתִּי עֵץ לָח וְהִפְרַחְתִּי עֵץ יָבֵשׁ אֲנִי יְהוָֹה
דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָֹה אֵלַי לֵאמֹר׃ מַה־
לָּכֶם אַתֶּם מֹשְׁלִים אֶת־הַמָּשָׁל הַזֶּה עַל־אַדְמַת
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אָבוֹת יֹאכְלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי הַבָּנִים
תִּקְהֶינָה׃ חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִֹה אִם־יִהְיֶה לָכֶם
עוֹד מְשֹׁל הַמָּשָׁל הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל׃ הֵן כָּל־הַנְּפָשׁוֹת
לִי הֵנָּה כְּנֶפֶשׁ הָאָב וּכְנֶפֶשׁ הַבֵּן לִי־הֵנָּה הַנֶּפֶשׁ
הַחֹטֵאת הִיא תָמוּת׃ וְאִישׁ כִּי־יִהְיֶה צַדִּיק וְעָשָׂה
מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃ אֶל־הֶהָרִים לֹא אָכָל וְעֵינָיו לֹא

ולשמך בכ"י וּלְשִׁמְךָ הוי"ו בגעיא וכן וּלְזַרְעוֹ וכן כל חביריהם המנוגנים בטעם מלך. וְעָשָׂה פֶרִי מלעיל בס"ס וכ"כ בריש מכלול, והפ"א רפ' כמו עָשָׂה שָׁם, תָּרָה לָךְ וריעיהם שהינם נקודים כדין דחיק. לֹא אָכָל ב' וחבירו לא אכל דלקמן.

נָשָׂא אֶל־גִּלּוּלֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ לֹא
טִמֵּא וְאֶל־אִשָּׁה נִדָּה לֹא יִקְרָב׃ וְאִישׁ לֹא יוֹנֶה
חֲבֹלָתוֹ חוֹב יָשִׁיב גְּזֵלָה לֹא יִגְזֹל לַחְמוֹ לְרָעֵב יִתֵּן
וְעֵירֹם יְכַסֶּה־בָּגֶד׃ בַּנֶּשֶׁךְ לֹא־יִתֵּן וְתַרְבִּית לֹא
יִקָּח מֵעָוֶל יָשִׁיב יָדוֹ מִשְׁפַּט אֱמֶת יַעֲשֶׂה בֵּין אִישׁ
לְאִישׁ׃ בְּחֻקּוֹתַי יְהַלֵּךְ וּמִשְׁפָּטַי שָׁמַר לַעֲשׂוֹת
אֱמֶת צַדִּיק הוּא חָיֹה יִחְיֶה נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה׃
וְהוֹלִיד בֵּן־פָּרִיץ שֹׁפֵךְ דָּם וְעָשָׂה אָח מֵאַחַד
מֵאֵלֶּה׃ וְהוּא אֶת־כָּל־אֵלֶּה לֹא עָשָׂה כִּי גַם אֶל־
הֶהָרִים אָכַל וְאֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ טִמֵּא׃ עָנִי וְאֶבְיוֹן
הוֹנָה גְּזֵלוֹת גָּזָל חֲבֹל לֹא יָשִׁיב וְאֶל־הַגִּלּוּלִים נָשָׂא
עֵינָיו תּוֹעֵבָה עָשָׂה׃ בַּנֶּשֶׁךְ נָתַן וְתַרְבִּית לָקַח וָחָי
לֹא יִחְיֶה אֵת כָּל־הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה עָשָׂה מוֹת
יוּמָת דָּמָיו בּוֹ יִהְיֶה׃ וְהִנֵּה הוֹלִיד בֵּן וַיַּרְא אֶת־כָּל־
חַטֹּאת אָבִיו אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּרְאֶה וְלֹא יַעֲשֶׂה כָּהֵן׃

וְעֵירֹם יכסה בגד מ"ו, רד"ק בפירוש ובשרשים. מֵאַחַד מאלה כ"ה בס"מ וי"ס מֵאַחַת ונראה מפי' הרמב"ע בקהלת ז' כ"ז שגם הוא גרס מאחת אבן מן העשרה יש הכרע שזה מאחד בלא מלמטה עליו אות דסמיך ואינו מאחת אות דכו' מאחת מאלה גם' ויקרא ה' י"ג, גם הרד"ק בפי' גרס מאחד. ויראה ולא יעשה כהן, כן כתיב בה"א וכן קרי והעד במערכת אות ה' שמסר כ"מ חסר ה' בסוף תיבותא וקרין ומנה עמהם וַיִּרְאֶ דומי איוב (איוב מ"ב י"ו) ש"מ שזה כתיב בה"א, ועוד מכרה אחריתא המוטלת בפירוש ויראה ה' בקריאה וסי' וכו' ומסייעא דאיוב וירא כתיב ויראה קרי, ועוד דאי' מפי' הרד"ק שמדבר להזכיר קו"כ וכאן שתק. ולא יעשה כָּהֵן הה"א בצר"י בכל ספרינו, והרד"ק בהיגר דקדוק המלין אמר שהה"א בסגול.

עַל־הֶהָרִים לֹא אָכָל וְעֵינָיו לֹא נָשָׂא אֶל־גִּלּוּלֵי בֵּית
יִשְׂרָאֵל אֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ לֹא טִמֵּא: וְאִישׁ לֹא
הוֹנָה חֲבֹל לֹא חָבָל וּגְזֵלָה לֹא גָזָל לַחְמוֹ לְרָעֵב נָתָן
וְעֵרֹם כִּסָּה־בָגֶד: מֵעָנִי הֵשִׁיב יָדוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית
לֹא לָקָח מִשְׁפָּטַי עָשָׂה בְּחֻקּוֹתַי הָלָךְ הוּא לֹא
יָמוּת בַּעֲוֹן אָבִיו חָיֹה יִחְיֶה: אָבִיו כִּי־עָשַׁק עֹשֶׁק
גָּזַל גֵּזֶל אָח וַאֲשֶׁר לֹא־טוֹב עָשָׂה בְּתוֹךְ עַמָּיו וְהִנֵּה־
מֵת בַּעֲוֹנוֹ: וַאֲמַרְתֶּם מַדֻּעַ לֹא־נָשָׂא הַבֵּן בַּעֲוֹן
הָאָב וְהַבֵּן מִשְׁפָּט וּצְדָקָה עָשָׂה אֵת כָּל־חֻקּוֹתַי
שָׁמַר וַיַּעֲשֶׂה אֹתָם חָיֹה יִחְיֶה: הַנֶּפֶשׁ הַחֹטֵאת
הִיא תָמוּת בֵּן לֹא־יִשָּׂא בַּעֲוֹן הָאָב וְאָב לֹא יִשָּׂא
בַּעֲוֹן הַבֵּן צִדְקַת הַצַּדִּיק עָלָיו תִּהְיֶה וְרִשְׁעַת °רָשָׁע הרשע ק׳
עָלָיו תִּהְיֶה: וְהָרָשָׁע כִּי יָשׁוּב מִכָּל־חַטֹּאתָו אֲשֶׁר תיו ק׳
עָשָׂה וְשָׁמַר אֶת־כָּל־חֻקּוֹתַי וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה
חָיֹה יִחְיֶה לֹא יָמוּת: כָּל־פְּשָׁעָיו אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא
יִזָּכְרוּ לוֹ בְּצִדְקָתוֹ אֲשֶׁר־עָשָׂה יִחְיֶה: הֶחָפֹץ אֶחְפֹּץ
מוֹת רָשָׁע נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה הֲלוֹא בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכָו כיו ק׳
וְחָיָה: וּבְשׁוּב צַדִּיק מִצִּדְקָתוֹ וְעָשָׂה עָוֶל כְּכֹל

וְעֵ־ם כסה בגד בלא יו"ד המשך ככראה מארשים שהזכירו תתלה בלא יו"ד ואח"כ
אמר ויש דכתיבין ביו"ד המשך ועירם יכסה בגד וכו' ונשמע מכיח כי מה שכתב
במכלול בשקל פעול וכתב הנה אשר אחר הכ"י ועירם כסה בגד ט"ס ול"ל ועירם
יכסה בגד וכן הנירסא במכלול כ"י אשר לי וכולהון תז. חָיֹה כולהון כ"כ במ"ד.
בְּצִדְקָתוֹ במרכא בס"מ לא נתניר. הֲלוֹא בְּשׁוּבוֹ ט"ז בס"מ ופס"ס.

הַתּוֹעֵבוֹת אֲשֶׁר־עָשָׂה הָרָשָׁע יַעֲשֶׂה וָחָי כָּל־
צִדְקֹתָו אֲשֶׁר־עָשָׂה לֹא תִזָּכַרְנָה בְּמַעֲלוֹ אֲשֶׁר־ תי׳ ק׳
מָעַל וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא בָּם יָמוּת׃ וַאֲמַרְתֶּם
לֹא יִתָּכֵן דֶּרֶךְ אֲדֹנָי שִׁמְעוּ־נָא בֵּית יִשְׂרָאֵל הֲדַרְכִּי
לֹא יִתָּכֵן הֲלֹא דַרְכֵיכֶם לֹא יִתָּכֵנוּ׃ בְּשׁוּב־צַדִּיק
מִצִּדְקָתוֹ וְעָשָׂה עָוֶל וּמֵת עֲלֵיהֶם בְּעַוְלוֹ אֲשֶׁר־
עָשָׂה יָמוּת׃ וּבְשׁוּב רָשָׁע מֵרִשְׁעָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה
וַיַּעַשׂ מִשְׁפָּט וּצְדָקָה הוּא אֶת־נַפְשׁוֹ יְחַיֶּה׃
וַיִּרְאֶה וַיָּשׁוֹב מִכָּל־פְּשָׁעָיו אֲשֶׁר עָשָׂה חָיוֹ יִחְיֶה
לֹא יָמוּת׃ וְאָמְרוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל לֹא יִתָּכֵן דֶּרֶךְ אֲדֹנָי
הַדְּרָכַי לֹא יִתָּכְנוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל הֲלֹא דַרְכֵיכֶם
לֹא יִתָּכֵן׃ לָכֵן אִישׁ כִּדְרָכָיו אֶשְׁפֹּט אֶתְכֶם בֵּית
יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה שׁוּבוּ וְהָשִׁיבוּ מִכָּל־
פִּשְׁעֵיכֶם וְלֹא־יִהְיֶה לָכֶם לְמִכְשׁוֹל עָוֺן׃ הַשְׁלִיכוּ
מֵעֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־פִּשְׁעֵיכֶם אֲשֶׁר פְּשַׁעְתֶּם בָּם
וַעֲשׂוּ לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה וְלָמָּה תָמֻתוּ
בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ כִּי לֹא אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת נְאֻם
אֲדֹנָי יֱהֹוִה וְהָשִׁיבוּ וִחְיוּ׃

הֲלֹא דרכיכם חס׳ וכן הכירו דלהלן הלא דרכיכם לא יתכן חס׳ עפ״ה דלעיל סי׳ י״ב: חָיוֹ ד׳ כ״כ ו׳. הַדְּרָכַי הרד״ק במכלול בשימושי ה״א השאלה הזכירו בכלל הדגושים אחר הה״א השאלה, אבל יהכ״י מדרכי הניקוד העיד שהדל״ת רפה והה״א נמתג וכ״ב בעל מקנה אברם. תָמֻתוּ חס׳ עפ״ה.

בשבת ור"ח מפטירין השמים כסאי, ונידחת הפטרה זו מפני הפטרת שבת חנוכה ופ' שקלים ופ' החדש, גם מפני הפטרת שמעו דפ' מסעי, אבל בפ' ראה ור"ח מפטירין השמים כסאי ולא מפטירין בכי תצא רני עקרה בצירוף עניה סוערה.

בישעיה סימן ס"ו.

כֹּה אָמַר יְהוָה הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי
אֵי־זֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאֵי־זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי׃
וְאֶת־כָּל־אֵלֶּה יָדִי עָשָׂתָה וַיִּהְיוּ כָל־אֵלֶּה נְאֻם־
יְהוָה וְאֶל־זֶה אַבִּיט אֶל־עָנִי וּנְכֵה־רוּחַ וְחָרֵד עַל־
דְּבָרִי׃ שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר מַכֵּה־אִישׁ זוֹבֵחַ הַשֶּׂה עֹרֵף
כֶּלֶב מַעֲלֵה מִנְחָה דַּם־חֲזִיר מַזְכִּיר לְבֹנָה מְבָרֵךְ
אָוֶן גַּם־הֵמָּה בָּחֲרוּ בְּדַרְכֵיהֶם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נַפְשָׁם
חָפֵצָה׃ גַּם־אֲנִי אֶבְחַר בְּתַעֲלֻלֵיהֶם וּמְגוּרֹתָם
אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה דִּבַּרְתִּי וְלֹא
שָׁמֵעוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבַאֲשֶׁר לֹא־חָפַצְתִּי
בָּחָרוּ׃ שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה הַחֲרֵדִים אֶל־דְּבָרוֹ אָמְרוּ
אֲחֵיכֶם שֹׂנְאֵיכֶם מְנַדֵּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד יְהוָה
וְנִרְאֶה בְשִׂמְחַתְכֶם וְהֵם יֵבֹשׁוּ׃ קוֹל שָׁאוֹן מֵעִיר
קוֹל מֵהֵיכָל קוֹל יְהוָה מְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאֹיְבָיו׃ בְּטֶרֶם
תָּחִיל יָלָדָה בְּטֶרֶם יָבוֹא חֵבֶל לָהּ וְהִמְלִיטָה זָכָר׃
מִי־שָׁמַע כָּזֹאת מִי רָאָה כָּאֵלֶּה הֲיוּחַל אֶרֶץ בְּיוֹם
אֶחָד אִם־יִוָּלֵד גּוֹי פַּעַם אֶחָת כִּי־חָלָה גַּם־יָלְדָה
צִיּוֹן אֶת־בָּנֶיהָ׃ הַאֲנִי אַשְׁבִּיר וְלֹא אוֹלִיד יֹאמַר

יְהוָה אִם־אֲנִי הַמּוֹלִיד וְעָצַרְתִּי אָמַר אֱלֹהָיִךְ׃
שִׂמְחוּ אֶת־יְרוּשָׁלִַם וְגִילוּ בָהּ כָּל־אֹהֲבֶיהָ שִׂישׂוּ
אִתָּהּ מָשׂוֹשׂ כָּל־הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ׃ לְמַעַן תִּינְקוּ
וּשְׂבַעְתֶּם מִשֹּׁד תַּנְחֻמֶיהָ לְמַעַן תָּמֹצּוּ וְהִתְעַנַּגְתֶּם
מִזִּיז כְּבוֹדָהּ׃ כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹטֶה־אֵלֶיהָ
כְּנָהָר שָׁלוֹם וּכְנַחַל שׁוֹטֵף כְּבוֹד גּוֹיִם וִינַקְתֶּם עַל־
צַד תִּנָּשֵׂאוּ וְעַל־בִּרְכַּיִם תְּשָׁעֳשָׁעוּ׃ כְּאִישׁ אֲשֶׁר
אִמּוֹ תְּנַחֲמֶנּוּ כֵּן אָנֹכִי אֲנַחֶמְכֶם וּבִירוּשָׁלִַם
תְּנֻחָמוּ׃ וּרְאִיתֶם וְשָׂשׂ לִבְּכֶם וְעַצְמוֹתֵיכֶם כַּדֶּשֶׁא
תִפְרַחְנָה וְנוֹדְעָה יַד־יְהוָה אֶת־עֲבָדָיו וְזָעַם אֶת־
אֹיְבָיו׃ כִּי־הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ יָבוֹא וְכַסּוּפָה מַרְכְּבֹתָיו
לְהָשִׁיב בְּחֵמָה אַפּוֹ וְגַעֲרָתוֹ בְּלַהֲבֵי־אֵשׁ׃ כִּי
בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבְחַרְבּוֹ אֶת־כָּל־בָּשָׂר וְרַבּוּ
חַלְלֵי יְהוָה׃ הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמִּטַּהֲרִים אֶל־הַגַּנּוֹת
אחת אַחַר אַחַד בַּתָּוֶךְ אֹכְלֵי בְּשַׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ
וְהָעַכְבָּר יַחְדָּו יָסֻפוּ נְאֻם־יְהוָה׃ וְאָנֹכִי מַעֲשֵׂיהֶם
וּמַחְשְׁבֹתֵיהֶם בָּאָה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְּשֹׁנוֹת
וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי׃ וְשַׂמְתִּי בָהֶם אוֹת וְשִׁלַּחְתִּי
מֵהֶם ׀ פְּלֵיטִים אֶל־הַגּוֹיִם תַּרְשִׁישׁ פּוּל וְלוּד מֹשְׁכֵי
קֶשֶׁת תֻּבַל וְיָוָן הָאִיִּים הָרְחֹקִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ
אֶת־שִׁמְעִי וְלֹא־רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי

בַּגּוֹיִם: וְהֵבִיאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם ׀ מִכָּל־הַגּוֹיִם ׀
מִנְחָה ׀ לַיהוָה בַּסּוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַצַּבִּים וּבַפְּרָדִים
וּבַכִּרְכָּרוֹת עַל הַר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלַ͏ִם אָמַר יְהוָה
כַּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בִּכְלִי טָהוֹר
בֵּית יְהוָה: וְגַם־מֵהֶם אֶקַּח לַכֹּהֲנִים לַלְוִיִּם אָמַר
יְהוָה: כִּי כַאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ
הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עֹמְדִים לְפָנַי נְאֻם־יְהוָה
כֵּן יַעֲמֹד זַרְעֲכֶם וְשִׁמְכֶם: וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ
וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֺת
לְפָנַי אָמַר יְהוָה: וְיָצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים
הַפֹּשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא
תִכְבֶּה וְהָיוּ דֵרָאוֹן לְכָל־בָּשָׂר:

וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ
יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֺת לְפָנַי אָמַר יְהוָה:

הפטרה לערב ר"ח שחל בשבת

בשבת וערב ר"ח מפטירין של מחר חדש, ונדחת הפטרה זו מפני פ' שקלים ופ' החדש, וברוב קהלות פולין וביניהם נדחת גם מפני עניה סוערה בפ' ראה, אבל בק"ק פפ"ד וברוב אשכנז מפטירין של מחר חדש בפ' ראה וער"ח ומחברין עניה סוערה עם רני עקרה בפ' כי תצא.

בשמואל א' סימן כ'.

וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ וְנִפְקַדְתָּ כִּי יִפָּקֵד
מוֹשָׁבֶךָ: וְשִׁלַּשְׁתָּ תֵּרֵד מְאֹד וּבָאתָ אֶל־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר־נִסְתַּרְתָּ שָּׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה וְיָשַׁבְתָּ אֵצֶל

הָאֶבֶן הָאָזֶל׃ וַאֲנִי שְׁלֹשֶׁת הַחִצִּים צִדָּה אוֹרֶה
לְשַׁלַּח־לִי לְמַטָּרָה׃ וְהִנֵּה אֶשְׁלַח אֶת־הַנַּעַר לֵךְ
מְצָא אֶת־הַחִצִּים אִם־אָמֹר אֹמַר לַנַּעַר הִנֵּה
הַחִצִּים ׀ מִמְּךָ וָהֵנָּה קָחֶנּוּ ׀ וָבֹאָה כִּי־שָׁלוֹם לְךָ וְאֵין
דָּבָר חַי־יְהוָה׃ וְאִם־כֹּה אֹמַר לָעֶלֶם הִנֵּה הַחִצִּים
מִמְּךָ וָהָלְאָה לֵךְ כִּי שִׁלַּחֲךָ יְהוָה׃ וְהַדָּבָר אֲשֶׁר
דִּבַּרְנוּ אֲנִי וָאָתָּה הִנֵּה יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ עַד־עוֹלָם׃
וַיִּסָּתֵר דָּוִד בַּשָּׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־ אֶל ק
הַלֶּחֶם לֶאֱכוֹל׃ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־מוֹשָׁבוֹ כְּפַעַם ׀
בְּפַעַם אֶל־מוֹשַׁב הַקִּיר וַיָּקָם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב אַבְנֵר
מִצַּד שָׁאוּל וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד׃ וְלֹא־דִבֶּר שָׁאוּל
מְאוּמָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרֶה הוּא בִּלְתִּי
טָהוֹר הוּא כִּי־לֹא טָהוֹר׃ וַיְהִי מִמָּחֳרַת הַחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־יְהוֹנָתָן
בְּנוֹ מַדּוּעַ לֹא־בָא בֶן־יִשַׁי גַּם־תְּמוֹל גַּם־הַיּוֹם אֶל־
הַלָּחֶם׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל נִשְׁאֹל נִשְׁאַל דָּוִד
מֵעִמָּדִי עַד־בֵּית לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי נָא כִּי זֶבַח
מִשְׁפָּחָה לָנוּ בָּעִיר וְהוּא צִוָּה־לִי אָחִי וְעַתָּה אִם־
מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמָּלְטָה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־אֶחָי
עַל־כֵּן לֹא־בָא אֶל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּחַר־אַף שָׁאוּל
בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בֶּן־נַעֲוַת הַמַּרְדּוּת הֲלוֹא יָדַעְתִּי

כִּי־בֹחֵר אַתָּה לְבֶן־יִשַׁי לְבָשְׁתְּךָ וּלְבֹשֶׁת עֶרְוַת
אִמֶּךָ׃ כִּי כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן־יִשַׁי חַי עַל־הָאֲדָמָה
לֹא תִכּוֹן אַתָּה וּמַלְכוּתֶךָ וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ
אֵלַי כִּי בֶן־מָוֶת הוּא׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל אָבִיו
וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוּמַת מֶה עָשָׂה׃ וַיָּטֶל שָׁאוּל
אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן כִּי־כָלָה
הִיא מֵעִם אָבִיו לְהָמִית אֶת־דָּוִד׃ וַיָּקָם יְהוֹנָתָן
מֵעִם הַשֻּׁלְחָן בָּחֳרִי־אָף וְלֹא־אָכַל בְּיוֹם־הַחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי לֶחֶם כִּי נֶעְצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלִמוֹ אָבִיו׃ וַיְהִי
בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשָּׂדֶה לְמוֹעֵד דָּוִד וְנַעַר קָטֹן
עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רֻץ מְצָא־נָא אֶת־הַחִצִּים
אֲשֶׁר אָנֹכִי מוֹרֶה הַנַּעַר רָץ וְהוּא־יָרָה הַחֵצִי
לְהַעֲבִרוֹ׃ וַיָּבֹא הַנַּעַר עַד־מְקוֹם הַחֵצִי אֲשֶׁר יָרָה
יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא
הַחֵצִי מִמְּךָ וָהָלְאָה׃ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר
מְהֵרָה חוּשָׁה אַל־תַּעֲמֹד וַיְלַקֵּט נַעַר יְהוֹנָתָן אֶת־
צים ק' הַחִצִּי וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו׃ וְהַנַּעַר לֹא־יָדַע מְאוּמָה
אַךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדְעוּ אֶת־הַדָּבָר׃ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן
אֶת־כֵּלָיו אֶל־הַנַּעַר אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הָבֵיא
הָעִיר׃ הַנַּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֵצֶל הַנֶּגֶב וַיִּפֹּל
לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְּׁקוּ ׀ אִישׁ

אֶת־רֵעֵ֙הוּ֙ וַיִּבְכּוּ֙ אִ֣ישׁ אֶת־רֵעֵ֔הוּ עַד־דָּוִ֖ד הִגְדִּֽיל׃
וַיֹּ֧אמֶר יְהוֹנָתָ֛ן לְדָוִ֖ד לֵ֣ךְ לְשָׁל֑וֹם אֲשֶׁ֙ר נִשְׁבַּ֜עְנוּ
שְׁנֵ֣ינוּ אֲנַ֗חְנוּ בְּשֵׁ֤ם יְהוָֹה֙ לֵאמֹ֔ר יְהוָֹ֞ה יִהְיֶ֣ה ׀
בֵּינִ֣י וּבֵינֶ֗ךָ וּבֵ֥ין זַרְעִ֛י וּבֵ֥ין זַרְעֲךָ֖ עַד־עוֹלָֽם׃

אלה הם צורות הנגינות הנקראות בשם טעמים או מלכים.

א֮ א֒ א֓ א֔ א֕ א֗ א֙ א֞ א֘ א֑ א֨ א֖ א֜ א֝ א֟ א֠ א֡

ואלה הם צורות הנגינות הנקראות בשם משרתים.

א֣ א֤ א֥ א֦ א֧ א֨ א֩ א֣׀ (א֪)

ואלה אלופי שמותם וסידורם.

א֮ זרק׳ · א֒ סגול (סרי) · א֣׀ מונח לגרמי׳ · א֣ מונח (שופר הולך, עלוי).
א֗ רביע · א֤ מהפך (שופר מהופך) · א֙ פשטא · א֚ יתיב (שופר יתיב) ·
א֔ זקף קטן · א֕ זקף גדול · א֥ מרכא · (א֦ מרכ׳ כפולה תרין קוטרין) ·
א֖ טפחא (טרחא) · א֑ אתנחתא · א֡ פזר · א֩ תלישא גדול׳ (תרצא).
א֠ תלישא קטנה (תלשא, תרסא) · א֨ א֜ קדמא ואזלא · א֜ אזלא גרש.
א֞ גרשים (תרין גרסין) · א֧ דרגא · א֛ תביר · (א֖ טפחא) ·
אֽ סילוק (הוא סוף פסוק וכהגו הסופרים לנקד אחריו ב׳ נקודות עומדות).
א֓ שלשלת · א֪ ירח בן יומו · א֟ קרני פרה ·

ועוד סימנים להישרת הקריאה אֽ מתג (געיא), כגון הָֽיְתָ֫ה,
הָֽרָקִ֫יעַ · א־ מקף (סמיך) · א׀א פסיק ·

ועוד קו שוכב על האות הנקרא בשם רפה כמו בֿ כֿ קֿ וחביריהם,
ועוד נקוד׳ אחת באמצע האות הנקראת בשם דגש כגון בּ כּ קּ וחביריהם,
ועוד נקודה באות ה״א שבסוף התיבה דוקא ונקרא מפיק ה׳ כמו
יָדָהּ רַגְלָהּ גָּבוֹהַּ אֱלוֹהַּ.

ודע כי הטעמים הנזכרים לא יתכנו להיות בפסוק אחד כולם יחד, אכן מצאנו שני פסוקים אשר מהם יקובצו יחד, והם :

וְיָצְאוּ יוֹשְׁבֵי עָרֵי יִשְׂרָאֵל וּבִעֲרוּ וְהִשִּׂיקוּ בְּנֶשֶׁק וּמָגֵן וְצִנָּה בְּקֶשֶׁת וּבְחִצִּים וּבְמַקֵּל יָד וּבְרֹמַח וּבִעֲרוּ בָהֶם אֵשׁ שֶׁבַע שָׁנִים (יחזק׳ לט ט).

ואשר יחסר ממנו אחד והוא הזרקא והיא תמצא בפסוק האחר והוא :

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ עָלָה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ לְכוּ שׁוּבוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־שָׁלַח אֶתְכֶם וְדִבַּרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר יְיָ הֲמִבְּלִי אֵין־אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתָּה שֹׁלֵחַ לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן לָכֵן הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא־תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי־מוֹת תָּמוּת (מ״ב א ו) ואשר יחסר ממנו הוא הפזר והוא הנמצא בפסוק האחר.

ודע שהשלשלת אע״פ שיש לה כח להפסיק אשר לזאת מנינו אותה בכלל הטעמים מ״מ קדמונינו ז״ל לא הכניסוה בכלל הטעמים המולכים לפי שאין לה משרת גם לא מצאנוה בכ״א ספרים רק בשבע׳ מקומות ובתחלת הפסוק, ולא כן היתיב אע״פ שמשרת אין לה גם היא, מ״מ כח פשטא יש לה ובמקום פשטא היא עומדת במקומות שלא יתכן הפשטא, וקרני פרה היא פזר גדול. והפסיק אע״פ שמפסיק בין יהו״א לבג״ד כפ״ת מ״מ אין לו כח להפסיק בטעם הענין כ״א בדבור לבד.

וכי תאוה נפשך לעמוד על עיקר הטעמים ודרכם ומנהגם לך אל ספר משפטי הטעמים שחברתי והדפסתי בשנת תקס״ח ושם תמצא כנפשך שבעך.

